Printed in Russia

Но́вый Завѣ́тъ

Гд҃а на́шегѡ

І҆и҃са Хр҃та̀:

И҆зда́нїе вѣ́рнѡ препеча́тано по послѣ́днемꙋ
и҆зда́нїю Всерѡссі́йскагѡ Сѵ́но́да.

Нью Іоркъ:
Въ Тѵ́погра́фїи Америка́нскагѡ Библе́йскагѡ Ѻ҆бщества,
для
Брита́нско-Иностра́ннагѡ Библе́йскагѡ Ѻ҆бщества.

҂аѿѯг.

[*Slavic* 12*mo* *Test.*]

НОВЫЙ ЗАВѢТЪ

НА

ГОСПОДА НАШЕГО

IИСУСА ХРИСТА:

Вѣрно и точно прѣведенъ отъ
първообразно-то.

НЮ ЮРКЪ:
Въ печатницѫ-тѫ на Американско-то Библейско Общество,
за
Британско-Иностранно-то Библейско Общество.

1867.

[*Bulgarian 12mo Test.*]

Ѻ҆ГЛАВЛЕ́НЇЕ.

СЪДЬРЖАНІЕ.

Ѿ Матѳе́а

Свято́е Бла҄говѣствова́нїе.

Глава̀ а҃.

а҃. Кни́га родства̀ І҆и҃са Хр҃та̀, сн҃а Дв҃дова, сн҃а А҆вра-
а́млѧ.
в҃. А҆враа́мъ родѝ І҆саа́ка. І҆саа́къ же родѝ І҆а́кѡва. І҆а́кѡвъ
же родѝ І҆ꙋ́дꙋ и҆ бра́тїю є҆гѡ̀.
г҃. І҆ꙋ́да же родѝ Фаре́са и҆ За́рꙋ ѿ Ѳама́ры. Фаре́съ же
родѝ Є҆срѡ́ма. Є҆срѡ́мъ же родѝ А҆ра́ма.
д҃. А҆ра́мъ же родѝ А҆мїнада́ва. А҆мїнада́въ же родѝ Наас-
сѡ́на. Наассѡ́нъ же родѝ Салмѡ́на.
е҃. Салмѡ́нъ же родѝ Воо́за ѿ Раха́вы. Воо́зъ же родѝ
Ѡ҆ви́да ѿ Рꙋ́ѳы. Ѡ҆ви́дъ же родѝ І҆ессе́а.
ѕ҃. І҆ессе́й же родѝ Дв҃да цр҃ѧ̀. Дв҃дъ же цр҃ь родѝ Соломѡ́на
ѿ Оу҆рі́ины.
з҃. Соломѡ́нъ же родѝ Ровоа́ма. Ровоа́мъ же родѝ А҆ві́ю.
А҆ві́а же родѝ А҆́сꙋ.
и҃. А҆́са же родѝ І҆ѡсафа́та. І҆ѡсафа́тъ же родѝ І҆ѡра́ма.
І҆ѡра́мъ же родѝ О҆зі́ю.
ѳ҃. О҆зі́а же родѝ І҆ѡаѳа́ма. І҆ѡаѳа́мъ же родѝ А҆ха́за.
А҆ха́зъ же родѝ Є҆зекі́ю.
і҃. Є҆зекі́а же родѝ Манассі́ю. Манассі́а же родѝ А҆мѡ́на.
А҆мѡ́нъ же родѝ І҆ѡсі́ю.
а҃і. І҆ѡсі́а же родѝ [І҆ѡакі́ма. І҆ѡакі́мъ же родѝ] І҆ехо́нїю и҆
бра́тїю є҆гѡ̀, въ пересе́ленїе Вавѵлѡ́нское.

ОТЪ МАТѲЕЯ

СВЯТО-ТО ЕВАНГЕЛІЕ.

ГЛАВА 1.

1. Родословіе-то на Інсуса Христа, Сына Давидова, сына Авра-
амова.
2. Авраамъ роди Исаака; а Исаакъ роди Іакова; а Іаковъ роди
Іудѫ и братія-та му;
3. А Іуда роди Фареса и Зарѫ отъ Ѳамарь; а Фаресъ роди
Есрома; а Есромъ роди Арама;
4. А Арамъ роди Аминадава; а Аминадавъ роди Наассона; а
Наассонъ роди Салмона;
5. А Салмонъ роди Вооза отъ Рахавь; а Воозъ роди Овида отъ
Руѳь; а Овидъ роди Іессея;
6. А Іессей роди царь Давида; а царь Давидъ роди Соломона
отъ Уріевѫ-тѫ *женѫ*;
7. А Соломонъ роди Ровоама; а Ровоамъ роди Авіѭ; а Авіа
роди Асѫ;
8. А Аса роди Іосафата; а Іосафатъ роди Іорама; а Іорамъ
роди Озіѭ;
9. А Озіа роди Іоаѳама; а Іоаѳамъ роди Ахаза; а Ахазъ роди
Езекіѭ;
10. А Езекіа роди Манассіѭ; а Манассіа роди Амона; а Амонъ
роди Іосіѭ;
11. А Іосіа роди Iехоніѭ, и братія-та му около прѣселеніе-то
Вавилонско.

в҃і. По преселе́нїи же Вавѵ́лѡ́нстѣмъ, Ї҆ехо́нїа родѝ Сала-
ѳі́ила. Салаѳі́иль же родѝ Зорова́вела.
г҃і. Зорова́вель же родѝ А҆вїꙋ́да. А҆вїꙋ́дъ же родѝ Є҆лїакі́ма.
Є҆лїакі́мъ же родѝ А҆зѡ́ра.
д҃і. А҆зѡ́ръ же родѝ Садѡ́ка. Садѡ́къ же родѝ А҆хі́ма.
А҆хі́мъ же родѝ Є҆лїꙋ́да.
є҃і. Є҆лїꙋ́дъ же родѝ Є҆леаза́ра. Є҆леаза́ръ же родѝ Матѳа́на.
Матѳа́нъ же родѝ Ї҆а́кѡва.
ѕ҃і. Ї҆а́кѡвъ же родѝ Ї҆ѡ́сифа, мꙋ́жа Марі́ина, и҆з̾ неѧ́же
роди́сѧ Ї҆и҃съ, глаго́лемый Хр҇то́съ.
з҃і. Всѣ́хъ же родѡ́въ ѿ А҆враа́ма до Дв҃да, ро́дове четыре-
на́десѧте: и҆ ѿ Дв҃да до преселе́нїѧ Вавѵ́лѡ́нскагѡ, ро́дове
четырена́десѧте: и҆ ѿ преселе́нїѧ Вавѵ́лѡ́нскагѡ до Хр҇та̀,
ро́дове четырена́десѧте.
и҃і. Ї҆и҃съ Хр҇то́во рж҇тво̀ си́це бѣ̀: ѡ҆бꙋрꙋче́ннѣй бо бы́вши
м҃три є҆гѡ̀ Мр҃і́и Ї҆ѡ́сифови, пре́жде да́же не сни́тисѧ и҆̀ма,
ѡ҆брѣ́тесѧ и҆́мꙋщи во чре́вѣ ѿ Дх҃а ст҃а.
ѳ҃і. Ї҆ѡ́сифъ же мꙋ́жъ є҆ѧ̀, пра́веденъ сы́й, и҆ не хотѧ̀ є҆ѧ̀
ѡ҆бличи́ти, восхотѣ̀ та́й пꙋсти́ти ю҆̀.
к҃. Сїѧ̀ же є҆мꙋ̀ помы́слившꙋ, сѐ, А҆́гг҃лъ Гд҇нь во снѣ̀ ꙗ҆ви́сѧ
є҆мꙋ̀ гл҃го́лѧ: Ї҆ѡ́сифе, сы́не Дв҃довъ, не ᲂу҆бо́йсѧ прїѧ́ти
Марїа́мъ жены̀ твоеѧ̀: ро́ждшеебосѧ въ не́й, ѿ Дх҃а є҆́сть
ст҃а.
к҃а. Роди́тъ же сн҃а, и҆ нарече́ши и҆́мѧ є҆мꙋ̀ Ї҆и҃съ: То́й бо
спасе́тъ лю́ди своѧ̀ ѿ грѣ́хъ и҆́хъ.
к҃в. Сїе́ же всѐ бы́сть, да сбꙋ́детсѧ рече́нное ѿ Гд҇а
прⷪ҇ро́комъ, глаго́лющимъ:
к҃г. Сѐ, дв҃а во чре́вѣ прїи́метъ, и҆ роди́тъ сн҃а, и҆ нарекꙋ́тъ
и҆́мѧ є҆мꙋ̀ Є҆ммаꙋи́лъ: є҆́же є҆́сть сказа́емо, съ на́ми Бг҃ъ.
к҃д. Воста́въ же Ї҆ѡ́сифъ ѿ сна̀, сотворѝ ꙗ҆́коже повелѣ̀ є҆мꙋ̀
А҆́гг҃лъ Гд҇нь: и҆ прїѧ́тъ женꙋ̀ свою̀.
к҃е. И҆ не зна́ѧше є҆ѧ̀, до́ндеже родѝ сн҃а своего̀ пе́рвенца,
и҆ наречѐ и҆́мѧ є҆мꙋ̀ Ї҆и҃съ.

12. А слѣдъ прѣселеніе-то Вавилонско, Іехоніа роди Салаѳіиля;
а Салаѳіилъ роди Зоровавеля;
13. А Зоровавель роди Авіуда; а Авіудъ роди Еліакыма; а
Еліакымъ роди Азора;
14. А Азоръ роди Садока; а Садокъ роди Ахыма; а Ахымъ
роди Еліуда;
15. А Еліудъ роди Елеазара; а Елеазаръ роди Матѳана; а
Матѳанъ роди Іакова;
16. А Іаковъ роди Іосифа мѫжъ-тъ на Марїѭ, отъ коѭто ся роди
Інсусъ, който ся нарича Христосъ.
17. И така вси-тѣ родове отъ Авраама до Давида четыринадесеть рода сѫ; и отъ Давида до прѣселеніе-то Вавилонско,
родове четыринадесеть; и отъ прѣселеніе-то Вавилонско до
Христа, родове четыринадесеть сѫ.
18. А рожденіе-то на Інсуса Христа така бѣ; като бы сгодена
майка му Марія за Іосифа, додѣ още не бѣхѫ ся съединили, намѣри
ся непразна отъ Духа Святаго.
19. А Іосифъ мѫжъ ѝ, понеже бѣ праведенъ и не искаше да ѭ
опозори, науми си тайно да ѭ напусне.
20. Но това когато помысли той, ето, ангелъ Господень яви му
ся нà-сънѣ и казуваше: Іосифе сыне Давидовъ, не бой ся да вземешь женѫ си Марїѫ; защото зародено-то въ неѭ отъ Духа
Святаго е.
21. А ще роди сынъ, и ще му наречешь име-то Інсусъ; защото
той ще спасе свои-тѣ людіе отъ грѣхове-тѣ имъ.
22. И всичко това бы, да ся сбѫде речено-то отъ Господа чрѣзъ
пророка, който казува:
23. Ето дѣва ще зачне и ще роди сынъ, и ще му нарекѫтъ име-то Еммануилъ, което ся тълкува, Богъ съ насъ.
24. И като станѫ Іосифъ отъ сънъ, стори както му повелѣ
ангелъ Господень, и взѣ женѫ си;
25. И не ѭ познаваше до когато тя роди сына си първороднаго,
и *той* му нарече име-то Інсусъ.

Глава̀ в҃.

а҃. І҆и҃с8 же ро́ждш8сѧ въ Виѳлее́мѣ І҆8де́йстѣмъ, во дни̑
И҆́рѡда царѧ̀, сѐ, волсви̑ ѿ востѡ́къ прїидо́ша во І҆ерⷭ҇ли́мъ, гла-
го́люще:
в҃. Гдѣ̀ є҆́сть рожде́йсѧ црⷭ҇ь І҆8де́йскїй; ви́дѣхомъ бо ѕвѣздꙋ̀
є҆гѡ̀ на восто́цѣ, и҆ прїидо́хомъ поклони́тисѧ є҆мꙋ̀.
г҃. Слы́шавъ же И҆́рѡдъ ца́рь смꙋти́сѧ, и҆ ве́сь І҆ерⷭ҇ли́мъ съ
ни́мъ.
д҃. И҆ собра́въ всѧ̑ первосщ҃е́нники и҆ кни́жники лю́дскїѧ,
вопроша́ше ѿ ни́хъ: гдѣ̀ Хрⷭ҇то́съ ражда́етсѧ;
є҃. Ѻ҆ни́ же реко́ша є҆мꙋ̀: въ Виѳлее́мѣ І҆8де́йстѣмъ. та́кѡ
бо пи́сано є҆́сть прⷪ҇ро́комъ:
ѕ҃. И҆ ты̀ Виѳлеє́ме, землѐ І҆ꙋ́дова, ничи́мже ме́ньши є҆сѝ во
влⷣка́хъ І҆ꙋ́довыхъ: и҆з̾ тебе́ бо и҆зы́детъ во́ждь, и҆́же ᲂу҆пасе́тъ
лю́ди моѧ̑ І҆и҃лѧ.
з҃. Тогда̀ И҆́рѡдъ та́й призва̀ волхвы̀, и҆ и҆спы́товаше ѿ ни́хъ
вре́мѧ ꙗ҆́вльшїѧсѧ ѕвѣзды̀.
и҃. И҆ посла́въ и҆̀хъ въ Виѳлее́мъ, речѐ: ше́дше и҆спыта́йте
и҆звѣ́стнѡ ѡ҆ ѻ҆троча́ти: є҆гда́ же ѡ҆бря́щете, возвѣсти́те мѝ,
ꙗ҆́кѡ да и҆ а҆́зъ ше́дъ поклоню́сѧ є҆мꙋ̀.
ѳ҃. Ѻ҆ни́ же послꙋ́шавше царѧ̀, и҆до́ша: и҆ сѐ, ѕвѣзда̀, ю҆́же
ви́дѣша на восто́цѣ, и҆дѧ́ше пред̾ ни́ми, до́ндеже прише́дши
ста̀ верхꙋ̀, и҆дѣ́же бѣ̀ ѻ҆троча̀.
і҃. Ви́дѣвше же ѕвѣздꙋ̀, возра́довашасѧ ра́достїю ве́лїею
ѕѣлѡ̀.
а҃і. И҆ прише́дше въ хра́минꙋ, ви́дѣша ѻ҆троча̀ съ Марі́ею
мт҃рїю є҆гѡ̀, и҆ па́дше поклони́шасѧ є҆мꙋ̀, и҆ ѿве́рзше сокрѡ́вища
своѧ̑, принесо́ша є҆мꙋ̀ да́ры, зла́то, и҆ лїва́нъ, и҆ смѵ́рнꙋ.
в҃і. И҆ вѣ́сть прїе́мше во снѣ̀ не возврати́тисѧ ко И҆́рѡдꙋ,
и҆ны́мъ пꙋте́мъ ѿидо́ша во странꙋ̀ свою̀.
г҃і. Ѿше́дшымъ же и҆̀мъ, сѐ, а҆́гг҃лъ Гдⷭ҇нь во снѣ̀ ꙗ҆ви́сѧ
І҆ѡ́сифꙋ, глаго́лѧ: воста́въ поимѝ ѻ҆троча̀ и҆ мт҃рь є҆гѡ̀, и҆

ГЛАВА 2.

1. А когато ся роди Іисусъ во Виѳлеемъ Іудейскый въ дни-тѣ
на царь Ирода, ето, мѫдреци отъ истокъ пристигнѫхѫ въ Іерусалимъ, и казувахѫ:

2. Дѣ е що ся е родилъ царь Іудейскый? защото звѣздѫ-тѫ
невовѫ видѣхмы на истокъ, и дойдохмы да му ся поклонимъ.

3. *Това* като чу царь Иродъ смути ся, и всичкый Іерусалимъ съ
него.

4. И събра вси-тѣ първосвященницы и книжницы отъ народъ-тъ,
та распытуваше отъ тѣхъ гдѣ имаше да ся роди Христосъ?

5. И тѣ му казахѫ: Во Виѳлеемъ Іудейскый; защото така е
писано чрѣзъ пророка:

6. И ты Виѳлееме, земя Іудина, никакъ не си най малъкъ между
воеводства-та Іудовы; защото отъ тебе ще излѣзе Вождь, който
ще упасе народъ-тъ ми Израиля.

7. Тогази Иродъ призова тайно мѫдрецы-тѣ, та испыта отъ тѣхъ
на здраво врѣме-то на появенѫ-тѫ звѣздѫ.

8. И като гы испрати во Виѳлеемъ, рече *имъ:* Идѣте, испытайте
на здраво за дѣте-то; и като *го* намѣрите, извѣстѣте ми, да дойдѫ
и азъ да му ся поклонѭ.

9. А тѣ като чухѫ *това* отъ царь-тъ, тръгнѫхѫ: и, ето, звѣзда-та, коѭто бѣхѫ видѣли на истокъ, идяше прѣдъ тѣхъ, до като
дойде та ся спрѣ, надъ *мѣсто-то* дѣто бѣ дѣте-то.

10. И като видѣхѫ звѣздѫ-тѫ, възрадувахѫ ся съ радость
твърдѣ голѣмѫ.

11. И като влѣзохѫ въ кѫщѫ-тѫ, намѣрихѫ дѣте-то съ майкѫ
му Маріѭ, и паднѫхѫ та му ся поклонихѫ, и като отворихѫ съкровища-та си, принесохѫ му дарове, злато, и ливанъ и смирнѫ.

12. И понеже имъ ся откры отъ Бога нà-сънѣ да ся не върнѫтъ
при Ирода, отидохѫ *си* прѣзъ другъ пѫть за въ своѭ-тѫ странѫ.

13. А слѣдъ отиваніе-то имъ, ето, ангелъ Господень явява ся
нà-сънѣ Іосифу и казува: Стани та земи дѣте-то и майкѫ

бѣжи̑ во Е҆гѵ́петъ, и҆ бꙋ́ди та́мѡ, до́ндеже рекꙋ̀ ти: хо́щетъ
бо И҆рѡ́дъ и҆ска́ти ѻ҆трочя́те, да погꙋби́тъ є҆̀.
ді҃. Ѻ҆́нъ же воста́въ, поя́тъ ѻ҆трочà и҆ мт҃рь є҆гѡ̀ но́щїю,
и҆ ѿи́де во Е҆гѵ́петъ:
еі҃. И҆ бѣ̀ та́мѡ до ᲂу҆мéртвїѧ И҆рѡ́дова: да сбꙋ́детсѧ
речéнное ѿ Гд҃а прⷪ҇рóкомъ, гл҃ющимъ: ѿ Е҆гѵ́пта воззва́хъ
сн҃а моегѡ̀.
ѕі҃. Тогда̀ И҆рѡ́дъ ви́дѣвъ, ꙗ҆́кѡ пору́гáнъ бы́сть ѿ волх-
вѡ́въ, разгнѣ́васѧ ѕѣлѡ̀, и҆ посла́въ и҆збѝ всѧ̀ дѣ́ти сꙋ́щыѧ
въ Виөлеéмѣ и҆ во всѣ́хъ предѣ́лѣхъ є҆гѡ̀, ѿ двою̀ лѣ́тꙋ и҆
нижа́йше, по врéмени, є҆́же и҆звѣ́стнѡ и҆спытà ѿ волхвѡ́въ.
зі҃. Тогда̀ сбы́стсѧ речéнное І҆еремі́емъ, прⷪ҇рóкомъ, глагó-
лющимъ:
иі҃. Гла́съ въ Ра́мѣ слы́шанъ бы́сть, пла́чь, и҆ рыда́нїе, и҆
вóпль мнóгъ: Рахи́ль пла́чꙋщисѧ ча́дъ свои́хъ, и҆ не хотѧ́ше
ᲂу҆тѣ́шитисѧ, ꙗ҆́кѡ не сꙋ́ть.
ѳі҃. Ѹ҆мéршꙋ же И҆рѡ́дꙋ, сѐ, А҆́гг҃лъ Гд҃нь во снѣ̀ ꙗ҆ви́сѧ
І҆ѡ́сифꙋ во Е҆гѵ́птѣ,
к҃. Гл҃гóлѧ: воста́въ поимѝ ѻ҆трочà и҆ мт҃рь є҆гѡ̀, и҆ и҆дѝ
въ зéмлю І҆и҃левꙋ; и҆змрóша бо и҆́щꙋщїи дꙋ́шѝ ѻ҆трочя́те.
ка҃. Ѻ҆́нъ же воста́въ, поя́тъ ѻ҆трочà и҆ ма́терь є҆гѡ̀, и҆
прїи́де въ зéмлю І҆и҃левꙋ.
кв҃. Слы́шавъ же, ꙗ҆́кѡ А҆рхела́й ца́рствꙋетъ во І҆ꙋдéи
вмѣ́стѡ И҆рѡ́да ѻ҆тца̀ своегѡ̀, ᲂу҆боя́сѧ та́мѡ и҆тѝ: вѣ́сть
же прїéмъ во снѣ̀, ѿи́де въ предѣ́лы Галїлéйскїѧ.
кг҃. И҆ пришéдъ всели́сѧ во гра́дѣ нарица́емѣмъ Назарéтъ:
ꙗ҆́кѡ да сбꙋ́детсѧ речéнное прⷪ҇рóки, ꙗ҆́кѡ Назѡрéй наречéтсѧ.

Глава̀ г҃.

а҃. Во дни̑ же ѻ҆́ны прїи́де І҆ѡа́ннъ крⷭ҇ти́тель, проповѣ́даѧ
въ пꙋсты́ни І҆ꙋдéйстѣй,
в҃. И҆ глагóлѧ: покáйтесѧ, прибли́жибосѧ црⷭ҇твїе нбⷭ҇ное.

му, и бѣгай въ Египетъ, и бѫди тамъ до когато ти рекѫ; защото Иродъ има да потърси дѣте-то да го погуби.

14. И той станѫ, взѣ дѣте-то и майкѫ му прѣзъ нощь, и отиде въ Египетъ;

15. И бѣ тамъ до смьрть-тѫ Иродовѫ, да ся сбѫде речено-то отъ Господа чрѣзъ пророка, който казува: Изъ Египетъ позовахъ сына си.

16. Тогази Иродъ като видѣ че му ся подсмѣяхѫ мѫдреци-тѣ, твьрдѣ много ся разяри, и проводи та погуби всичкы-тѣ младенцы во Виѳлеемъ и по всичкы-тѣ неговы прѣдѣлы, отъ двѣ години и по долу, споредъ врѣме-то, което бѣ добрѣ испиталъ отъ мѫдрецы-тѣ.

17. Тогази ся испълни речено-то отъ пророка Іереміѭ който казува:

18. Гласъ ся чу въ Рамѫ, плачь и писъкъ и рыданіе голѣмо; Рахыль оплакуваше чада-та си и не рачяше да ся утѣши, защото гы нѣма *вече.*

19. А като умрѣ Иродъ, ето ангелъ Господень явява ся нà-сънѣ Іосифу въ Египетъ и казува:

20. Стани, земи дѣте-то и майкѫ му, та иди въ земѭ-тѫ Израилевѫ; защото измрѣхѫ тѣзи, които търсѣхѫ душѫ-тѫ на дѣте-то.

21. И той станѫ, зѣ дѣте-то и майкѫ му, и дойде въ земѭ-тѫ Израилевѫ.

22. Но като чу че Архелай царува надъ Іудеѭ на мѣсто бащѫ си Ирода, убоя ся да иде тамъ; и понеже му бѣ откровено нà-сънѣ, отиде въ Галилейскы-тѣ страны,

23. Та ся засели въ единъ градъ нарицаемъ Назаретъ: да ся сбѫде речено-то чрѣзъ пророцы-тѣ, че Назорей ще да ся нарече.

ГЛАВА 3.

1. Въ оныя дни дойде Іоаннъ Крьститель, и проповѣдуваше въ пустынѭ-тѫ Іудейскѫ,

2. И казуваше: Покайте ся; понеже наближи царство небесно.

г҃. Сей бо є҆́сть рече́нный И҆саі́емъ прⷪ҇ро́комъ, глаго́лю-
щимъ: гла́съ вопїю́щагѡ въ пꙋсты́ни, ᲂу҆гото́вайте пꙋ́ть
Гд҇нь, пра́вы твори́те стезѝ є҆гѡ̀.
д҃. Са́мъ же І҆ѡа́ннъ и҆мѧ́ше ри́зꙋ свою̀ ѿ вла́съ велблꙋ́ждь,
и҆ по́ѧсъ ᲂу҆сме́нъ ѡ҆ чре́слѣхъ свои́хъ: снѣ́дь же є҆гѡ̀ бѣ̀
прꙋ́жїе и҆ ме́дъ ди́вїй.
є҃. Тогда̀ и҆схожда́ше къ немꙋ̀ І҆ерꙋсали́ма, и҆ всѧ̀ І҆ꙋде́а, и҆
всѧ̀ страна̀ І҆орда́нскаѧ,
ѕ҃. И҆ крещаа́хꙋсѧ во І҆орда́нѣ ѿ негѡ̀, и҆сповѣ́дающе грѣхѝ
своѧ̀.
з҃. Ви́дѣвъ же (І҆ѡа́ннъ) мнѡ́ги фарїсе́и и҆ саддꙋке́и гра-
дꙋ́щыѧ на крⷮще́нїе є҆гѡ̀, речѐ и҆̀мъ: рожде́нїѧ є҆хі́днова, кто̀
сказа̀ ва́мъ бѣжа́ти ѿ бꙋ́дꙋщагѡ гнѣ́ва;
и҃. Сотвори́те ᲂу҆̀бо пло́дъ досто́инъ покаѧ́нїѧ:
ѳ҃. И҆ не начина́йте глаго́лати въ себѣ̀: ѻ҆ц҃а̀ и҆́мамы А҆вра-
а́ма. глаго́лю бо ва́мъ, ꙗ҆́кѡ мо́жетъ Бг҃ъ ѿ ка́менїѧ сегѡ̀
воздви́гнꙋти ча̑да А҆враа́мꙋ.
і҃. Ѹ҆жѐ бо и҆ сѣки́ра при ко́рени дре́ва лежи́тъ: всѧ́ко
ᲂу҆̀бо дре́во, є҆́же не твори́тъ плода̀ добра̀, посѣка́емо быва́етъ,
и҆ во ѻ҆́гнь вмета́емо.
а҃і. А҆́зъ ᲂу҆́бѡ крщ҃а́ю вы̀ водо́ю въ покаѧ́нїе: грѧды́й же
по мнѣ̀, крѣ́плїй менѐ є҆́сть, є҆мꙋ́же нѣ́смь досто́инъ сапогѝ
понестѝ: то́й вы̀ крⷭ҇ти́тъ Д҃хомъ ст҃ы́мъ и҆ ѻ҆гне́мъ:
в҃і. Є҆мꙋ́же лопа́та въ рꙋцѣ̀ є҆гѡ̀, и҆ ѡ҆треби́тъ гꙋмно̀ своѐ,
и҆ собере́тъ пшени́цꙋ свою̀ въ жи́тницꙋ, пле́вы же сожже́тъ
ѻ҆гне́мъ негаса́ющимъ.
г҃і. Тогда̀ прихо́дитъ І҆и҃съ ѿ Галїле́и на І҆орда́нъ ко І҆ѡа́ннꙋ
крⷭ҇ти́тисѧ ѿ негѡ̀.
д҃і. І҆ѡа́ннъ же возбранѧ́ше є҆мꙋ̀, глаго́лѧ: а҆́зъ тре́бꙋю
тобо́ю крⷭ҇ти́тисѧ, и҆ ты̀ ли грѧде́ши ко мнѣ̀;
є҃і. Ѿвѣща́въ же І҆и҃съ речѐ къ немꙋ̀: ѡ҆ста́ви ны́нѣ:
та́кѡ бо подоба́етъ на́мъ и҆спо́лнити всѧ́кꙋ пра́вдꙋ. тогда̀
ѡ҆ста́ви є҆го̀.

3. Защото той е реченный-тъ отъ пророка Исаіѧ, който казува: Гласъ на едного, който выка въ пустынѭ-тѫ: Приготвѣте пѫть-тъ Господень, правы правѣте неговы-тѣ пѫтекы.

4. А самъ Іоаннъ имаше облѣкло-то си отъ камилскы космы, и около чрѣсла-та си коженъ поясъ; а яденіе-то му бѣ акриды и дивъ медъ.

5. Тогази ся извьрвѣ при него Іерусалимъ и всичка Іудея, и всичка-та околность на Іорданъ,

6. И крьщавахѫ ся въ Іорданъ отъ него, като исповѣдувахѫ грѣхове-тѣ си.

7. А като видѣ *Іоаннъ* че идяхѫ на негово-то крьщаваніе множина отъ Фарисеи-тѣ и Саддукеи-тѣ, рече имъ: Рожбы ехиднины! Кой ви обади да бѣгате отъ бѫдѫщый-тъ гнѣвъ?

8. Сторѣте прочее плодове достойны на покаяніе;

9. И не мыслѣте да думате въ себе си: Отца имамы Авраама; защото казувамъ ви, че Богъ може отъ тѣзи каменіе да въздигне чада Аврааму.

10. А и сѣкыра-та вече лежи при корень-тъ на дрьвія-та; и тъй всяко дьрво което не прави добръ плодъ, отсича ся и въ огнь ся хвьрля.

11. Азъ вы крьщавамъ съ водѫ въ покаяніе, а тойзи който иде слѣдъ мене по крѣпъкъ е отъ мене, комуто не сьмь достоинъ обуща-та да понесѫ; той ще вы крьсти съ Духъ Святый и съ огнь;

12. Който *дьржи* лопатѫ-тѫ въ рѫкѫ, и ще отреби гу́мно-то си, та ще събере пшеницѫ-тѫ си въ житницѫ-тѫ, а плѣвѫ-тѫ ще ѭ изгори въ огнь негасимъ.

13. Тогази идува Іисусъ отъ Галилеѭ на Іорданъ до Іоанна да ся крьсти отъ него.

14. А Іоаннъ го въспираше и казуваше: Азъ имамъ потрѣбѫ да ся крьстѭ отъ тебе, и ты ли идешь при мене?

15. А Іисусъ отговори и рече му: Остави сега, защото така подобава намъ да испълнимъ всякѫ правдѫ. *И Іоаннъ* тогава го остави.

ѕ҃ı. И҆ кр҃тивсѧ І҆и҃съ взыде а҆бїе ѿ воды: и҆ сѐ, ѿверзошасѧ
є҆мꙋ̀ нб҃са̀, и҆ видѣ Дх҃а Бж҃їа сходѧща ꙗ҆кѡ голꙋба, и҆ градꙋща
на него̀.
з҃ı. И҆ сѐ, гла́съ съ нб҃сѐ глагола: сей є҆́сть Сн҃ъ мой воз-
люблен̑ный, ѡ҆ немже бл҃говолихъ.

Глава̀ д҃.

а҃. Тогда̀ І҆и҃съ возведе́нъ бысть дх҃омъ въ пꙋстыню, и҆скꙋ-
ситисѧ ѿ дїавола.
в҃. И҆ постивсѧ дній четыредесѧть, и҆ нощїй четыредесѧть,
послѣдѝ взалка̀.
г҃. И҆ пристꙋпль къ немꙋ̀ и҆скꙋситель, речѐ: а҆́ще Сн҃ъ є҆сѝ
Бж҃їй, рцы̀, да каменїе сїѐ, хлѣбы бꙋдꙋтъ.
д҃. Ѻ҆нъ же ѿвѣща́въ речѐ: писано є҆́сть: не ѡ҆ хлѣбѣ
є҆диномъ живъ бꙋдетъ чл҃вѣкъ, но ѡ҆ всѧкомъ глаго́лѣ и҆схо-
дѧщемъ и҆зо́устъ Бж҃їихъ.
є҃. Тогда̀ поѧтъ є҆го̀ дїаволъ во ст҃ый градъ, и҆ постави
є҆го̀ на крилѣ цр҃ковнѣмъ.
ѕ҃. И҆ глагола є҆мꙋ̀: а҆́ще Сн҃ъ є҆сѝ Бж҃їй, верзисѧ низꙋ:
писано бо є҆́сть, ꙗ҆кѡ а҆́гг҃лѡмъ своимъ заповѣсть ѡ҆ тебѣ̀
сохранити тѧ̀, и҆ на рꙋка́хъ во́змꙋтъ тѧ̀, да не когда̀ пре-
ткнеши ѡ҆ камень ногꙋ твою̀.
з҃. Речѐ же є҆мꙋ̀ І҆и҃съ: паки писано є҆́сть: не и҆скꙋсиши
Гд҃а Бг҃а твоегѡ̀.
и҃. Паки поѧтъ є҆го̀ дїаволъ на горꙋ высокꙋ ѕѣлѡ̀, и҆ показа̀
є҆мꙋ̀ всѧ҃ цр҃твїѧ мїра, и҆ славꙋ и҆́хъ.
ѳ҃. И҆ глагола є҆мꙋ̀: сїѧ҃ всѧ҃ тебѣ̀ дамъ, а҆́ще падъ покло-
нишимисѧ.
і҃. Тогда̀ глагола є҆мꙋ̀ І҆и҃съ: и҆дѝ за мною, сатано̀: писано
бо є҆́сть: Гд҃ꙋ Бг҃ꙋ твоемꙋ̀ поклонишисѧ, и҆ томꙋ̀ є҆диномꙋ
послꙋжиши.

16. И щомъ ся крьсти Іисусъ възлѣзе тутакси отъ водѫ-тѫ, и ето, отворихѫ ся нему небеса-та, и видѣ Духа Божія че слѣзуваше като гълѫбъ и спущаше ся на него;

17. И ето гласъ отъ небеса, който казуваше: Тойзи е Сынъ мой възлюбленный, въ когото благоволихъ.

ГЛАВА 4.

1. Тогази възведенъ бы Іисусъ отъ Духа въ пустынѭ-тѫ, да бѫде искушенъ отъ діавола.

2. И като пости четыридесеть дни и четыридесеть нощи, напоконъ огладнѣ.

3. И дойде при него искуситель-тъ, и рече: Ако си Сынъ Божій, речи тѣзи каменіе да станѫтъ хлѣбове.

4. А той отвѣща и рече: Писано е: Не само съ хлѣбъ ще бѫде живъ человѣкъ, но съсъ всяко слово което исхожда изъ Божіи-тѣ уста.

5. Тогава го завожда діаволъ-тъ въ святый-тъ градъ и поставя го на крыло-то на храмъ-тъ,

6. И казува му: Ако си Сынъ Божій, хвърли ся долу; защото е писано: На ангелы-тѣ си ще заповѣда за тебе, и на рѫцѣ ще тя подигатъ, да не бы да прѣпънешь о камыкъ ногѫ-тѫ си.

7. Рече му Іисусъ: Пакъ е писано: Да не искусишь Господа Бога твоего.

8. Пакъ го завожда діаволъ-тъ на еднѫ планинѫ много высокѫ, и показува му всичкы-тѣ царства свѣтовны, и славѫ-тѫ имъ;

9. И казува му: Всичко това ще ти дамъ, ако паднешь да ми ся поклонишь.

10. Тогазь Іисусъ му казува: Махни ся, Сатано; защото е писано: Господу Богу твоему да ся поклонишь, и само нему да послужишь.

а҃i. Тогда̀ ѡ҆ста́ви є҆го̀ дїа́волъ, и҆ сѐ, А҆́гг҃ли пристꙋпи́ша,
и҆ слꙋжа́хꙋ є҆мꙋ̀.
в҃i. Слы́шавъ же І҆и҃съ, ꙗ҆́кѡ І҆ѡа́ннъ пре́данъ бы́сть, ѿи́де
въ Галїле́ю.
г҃i. И҆ ѡ҆ста́вль Назаре́тъ, прише́дъ всели́сѧ въ Капернаꙋ́мъ
въ помо́рїе, въ предѣ́лѣхъ Завꙋлѡ́нихъ и҆ Нефѳалі́млихъ:
д҃i. Да сбꙋ́детсѧ рече́нное И҆са́їемъ прⷪ҇ро́комъ, глаго́лющимъ:
є҃i. Землѧ̀ Завꙋлѡ́нѧ, и҆ землѧ̀ Нефѳалі́млѧ, пꙋ́ть мо́рѧ
ѡ҆бо́нъ по́лъ І҆орда́на, Галїле́а ꙗ҆зы̑къ,
ѕ҃i. Лю́дїе сѣдѧ́щїи во тмѣ̀ ви́дѣша свѣ́тъ ве́лїй, и҆ сѣдѧ́-
щымъ въ странѣ̀ и҆ сѣ́ни сме́ртнѣй, свѣ́тъ возсїѧ̀ и҆̀мъ.
з҃i. Ѿто́лѣ нача́тъ І҆и҃съ проповѣ́дати, и҆ глаго́лати: пока́й-
тесѧ, прибли́жисѧ бо црⷭ҇тво нб҃ное.
и҃i. Ходѧ́ же при мо́ри Галїле́йстѣмъ, ви́дѣ два̀ бра́та,
Сі́мѡна гл҃емаго Петра̀, и҆ А҆ндре́а бра́та є҆гѡ̀, вмета́юща
мре́жи въ мо́ре, бѣ́ста бо ры̑барѧ.
ѳ҃i. И҆ глаго́ла и҆̀ма: гради́та по мнѣ̀, и҆ сотворю̀ вы̀ ловца̑
чл҃вѣ́кѡмъ.
к҃. Ѡ҆́на же а҆́бїе ѡ҆ста́вльша мре́жи, по не́мъ и҆до́ста.
к҃а. И҆ преше́дъ ѿтꙋ́дꙋ, ви́дѣ и҆̑на два̀ бра́та, І҆а́кѡва Зеве-
де́ева, и҆ І҆ѡа́нна бра́та є҆гѡ̀, въ кораблѝ съ Зеведе́омъ ѻ҆ц҃е́мъ
є҆ю̀, завѧзꙋ́юща мре́жи своѧ̑, и҆ воззва̀ ѧ҆̀.
к҃в. Ѡ҆́на же а҆́бїе ѡ҆ста́вльша кора́бль и҆ ѻ҆ц҃а̀ своего̀, по
не́мъ и҆до́ста.
к҃г. И҆ прохожда́ше всю̀ Галїле́ю І҆и҃съ ᲂу҆ча̀ на со́нмищахъ
и҆́хъ, и҆ проповѣ́даѧ є҆ѵ҃лїе црⷭ҇твїѧ, и҆сцѣлѧ́ѧ всѧ́къ недꙋ́гъ и҆
всѧ́кꙋ ꙗ҆́зю въ лю́дехъ.
к҃д. И҆ и҆зы́де слꙋ́хъ є҆гѡ̀ по все́й Сѷрі́и: и҆ приведо́ша къ
немꙋ̀ всѧ̑ болѧ́щыѧ, разли́чными недꙋ́ги и҆ страстьмѝ ѡ҆дер-
жи́мы, и҆ бѣ́сны, и҆ мѣ́сѧчныѧ, и҆ разсла́бленныѧ (жи́лами):
и҆ и҆сцѣлѝ и҆̀хъ.
к҃є. И҆ по не́мъ и҆до́ша наро́ди мно́зи ѿ Галїле́и и҆ десѧтѝ
гра̑дъ, и҆ ѿ І҆ерⷭ҇ли́ма, и҆ І҆ꙋде́и, и҆ со ѻ҆́нагѡ по́лꙋ І҆орда́на.

11. Тогази го остави діаволъ-тъ; и ето ангели пристѫпихѫ и
служахѫ му.
12. А когато чу Іисусъ че Іоаннъ бы прѣдаденъ, отиде въ
Галилеѭ.
13. И като остави Назаретъ, дойде и засели ся въ Капернаумъ
крайморскый, въ прѣдѣлы-тѣ Завулоновы и Нефѳалимовы;
14. Да ся сбѫде речено-то чрѣзъ пророка Исаія, който казува:
15. Земя-та Завулонова и земя-та Нефѳалимова на пѫть-тъ
край море-то, отвѫдь Іорданъ, Галилея языческа;
16. Народъ който сѣдяше въ тьмнинѫ видѣ видѣлинѫ голѣмѫ, и
на сѣдящи-тѣ въ странѫ и сѣнкѫ смьртнѫ, видѣлина имъ възсія.
17. Отъ тогава започенѫ Іисусъ да проповѣдува и да казува:
Покайте ся; защото наближи царство небесно.
18. И като вървѣше Іисусъ по край море-то Галилейско, видѣ
дваима братія, Симона нарицаемый-тъ Петръ, и брата му Андрея,
че хвърляхѫ мрѣжѫ въ море-то, защото бѣхѫ рыболовци.
19. И казува имъ: Елате слѣдъ мене, и ще вы направіѭ ловцы
на человѣцы.
20. И тѣ тутакси оставихѫ мрѣжы-тѣ и отидохѫ слѣдъ него.
21. И като позаминѫ отъ тамо, видѣ други дваима братія,
Іакова Зеведеева и брата му Іоанна съ отца имъ Зеведея въ единѫ
ладіѭ че кърпяхѫ мрѣжы-тѣ си, и повыка гы.
22. А тѣ тозь часъ оставихѫ ладіѭ-тѫ и отца си, и отидохѫ
слѣдъ него.
23. И обхождаше Іисусъ всичкѫ Галилеѭ, та поучаваше въ
съборища-та имъ, и проповѣдуваше благовѣстіе-то на царство-
то, и исцѣляваше всякѫ болѣсть и всякѫ немощь между народъ-тъ.
24. И разчу ся слухъ за него по всичкѫ Сиріѭ, и до-
вождахѫ при него всичкы-тѣ болѣстны, що имахѫ различны
болѣсти и мѫкы, и бѣснуемы, и лунатицы, и расслабленны; и гы
исцѣли.
25. И вървѣше слѣдъ него народъ много изъ Галілеѭ и Декаполь,
изъ Іерусалимъ и Іудеѭ, и изъ отвѫдь Іорданъ.

ГЛАВА Є҃.

а҃. Оу҆зрѣ́въ же наро́ды, взы́де на го́рꙋ: и҆ сѣ́дшꙋ є҆мꙋ̀, пристꙋпи́ша къ немꙋ̀ оу҆чн҃цы̀ є҆гѡ̀:
в҃. И҆ ѿве́рзъ оу҆ста̀ своѧ̑, оу҆ча́ше и҆̀хъ, глаго́лѧ:
г҃. Бл҃же́ни ни́щїи дх҃омъ: ꙗ҆́кѡ тѣ́хъ є҆́сть ца́рствїе нб҃ное.
д҃. Бл҃же́ни пла́чꙋщїи: ꙗ҆́кѡ ті́и оу҆тѣ́шатсѧ.
є҃. Бл҃же́ни кро́тцыи: ꙗ҆́кѡ ті́и наслѣ́дѧтъ зе́млю.
ѕ҃. Бл҃же́ни а҆́лчꙋщїи и҆ жа́ждꙋщїи пра́вды: ꙗ҆́кѡ ті́и насы́тѧтсѧ.
з҃. Бл҃же́ни млⷭ҇тивїи: ꙗ҆́кѡ ті́и поми́лованн бꙋ́дꙋтъ.
и҃. Бл҃же́ни чи́стїи се́рдцемъ: ꙗ҆́кѡ ті́и Бг҃а оу҆́зрѧтъ.
ѳ҃. Бл҃же́ни миротво́рцы: ꙗ҆́кѡ ті́и сн҃ове Бж҃їи нарекꙋ́тсѧ.
і҃. Бл҃же́ни и҆згна́ни пра́вды ра́ди: ꙗ҆́кѡ тѣ́хъ є҆́сть црⷭ҇твїе нб҃ное.
а҃і. Бл҃же́ни є҆стѐ, є҆гда̀ поно́сѧтъ ва́мъ, и҆ и҆жденꙋ́тъ, и҆ рекꙋ́тъ вса́къ ѕо́лъ глаго́лъ на вы̀ лжꙋ́ще, менѐ ра́ди.
в҃і. Ра́дꙋйтесѧ и҆ весели́тесѧ, ꙗ҆́кѡ мзда̀ ва́ша мно́га на нбⷭ҇ѣхъ: та́кѡ бо и҆згна́ша прⷪ҇ро́ки, и҆̀же (бѣ́ша) пре́жде ва́съ.
г҃і. Вы̀ є҆стѐ со́ль земли̑: а҆́ще же со́ль ѡ҆бꙋѧ́етъ, чи́мъ ѡ҆соли́тсѧ; нивочто́же бꙋ́детъ ктомꙋ̀, то́чїю да и҆зсы́пана бꙋ́детъ во́нъ, и҆ попира́ема чл҃вѣ́ки.
д҃і. Вы̀ є҆стѐ свѣ́тъ мі́ра: не мо́жетъ гра́дъ оу҆кры́тисѧ верхꙋ̀ горы̀ стоѧ̀.
є҃і. Ни́жѐ вжига́ютъ свѣти́льника, и҆ поставлѧ́ютъ є҆го̀ по́дъ спꙋ́домъ, но на свѣ́щницѣ, и҆ свѣ́титъ всѣ̑мъ, и҆̀же въ хра́минѣ (сꙋ́ть).
ѕ҃і. Та́кѡ да просвѣти́тсѧ свѣ́тъ ва́шъ пре́дъ чл҃вѣ́ки, ꙗ҆́кѡ да ви́дѧтъ ва́ша до́браѧ дѣла̀, и҆ просла́вѧтъ Ѻ҆ц҃а̀ ва́шего, и҆̀же на нбⷭ҇ѣхъ.

ГЛАВА 5.

1. А като видѣ много-то народъ, възлѣзе на горѫ-тѫ, и щомъ
сѣднѫ пристѫпихѫ до него ученици-тѣ му:
2. И отвори уста-та си та гы поучаваше и говоряше:
3. Блажени нищи-тѣ духомъ; защото е тѣхно царство
небесно.
4. Блажени нажаленни-тѣ; защото тѣ ще ся утѣшятъ.
5. Блажени кроткы-тѣ; защото тѣ ще наслѣдятъ земіѭ-тѫ.
6. Блажени които гладуватъ и жадуватъ за правдѫ-тѫ; защото
тѣ ще ся насытятъ.
7. Блажени милостиви-тѣ; защото тѣ помиловани ще бѫдѫтъ.
8. Блажени чистосьрдечни-тѣ; защото тѣ ще видятъ Бога.
9. Блажени миротворци-тѣ; защото тѣ сынове Божіи ще ся на-
рекѫтъ.
10. Блажени гонени-тѣ заради правдѫ-тѫ; защото е тѣхно
царство небесно.
11. Блажени сте когато вы похулятъ и вы изгонятъ, и врьхъ
васъ рекѫтъ на лъжѫ всякѫ злѫ речь заради мене.
12. Радувайте ся и веселѣте ся, защото е голѣма на небеса
ваша-та заплата: понеже така изгонихѫ пророцы-тѣ, които *бѣхѫ*
прѣди васъ.
13. Вы сте соль-та на земіѭ-тѫ: а ако соль-та избезсолнѣе,
съ какво ще да ся осоли? За нищо вече не струва, тъкмо да ся
исхвьрли вънъ, и да ся тъпче отъ человѣцы-тѣ.
14. Вы сте видѣлина-та на свѣтъ-тъ; градъ поставенъ на горѫ
не може да ся укрые.
15. Нито запалятъ свѣщь и іѭ турятъ подъ шиникъ, но на свѣ-
тилникъ-тъ, и свѣти на всичкы що сѫ въ кѫщы.

16. Така да просвѣтне ваша-та видѣлина прѣдъ человѣцы-тѣ,
за да видятъ добры-тѣ ваши дѣла, и да прославятъ Отца вашего,
който е на небеса.

ѕ҃і. Да не мни́те, ꙗ҆́кѡ прїидо́хъ разори́ти зако́нъ, и҆лѝ
прⷪ҇ро́ки: не прїидо́хъ разори́ти, но и҆спо́лнити:
и҃і. А҆ми́нь бо глаго́лю ва́мъ: до́ндеже пре́йдетъ нб҃о и҆
земла̀, і҆ѡ́та є҆ди́на, и҆лѝ є҆ди́на черта̀ не пре́йдетъ ѿ зако́на,
до́ндеже всѧ҄ бꙋ́дꙋтъ.
ѳ҃і. И҆́же а҆́ще разори́тъ є҆ди́нꙋ за́повѣдей си́хъ ма́лыхъ, и҆
наꙋчи́тъ та́кѡ чл҃вѣ́ки, мні́й наречетсѧ въ цр҃твїи нбⷭ҇нѣмъ:
а҆ и҆́же сотвори́тъ и҆ наꙋчи́тъ, се́й ве́лїй нарече́тсѧ въ цр҃твїи
нбⷭ҇нѣмъ.
к҃. Глаго́лю бо ва́мъ, ꙗ҆́кѡ а҆́ще не и҆збꙋ́детъ пра́вда
ва́ша па́че кни́жникъ и҆ фарїсе́й, не вни́дете въ цр҃твїе
нбⷭ҇ное.
к҃а. Слы́шасте, ꙗ҆́кѡ рече́но бы́сть дре́внимъ: не ᲂу҆бїе́ши:
и҆́же бо а҆́ще ᲂу҆бїе́тъ, пови́ненъ є҆́сть сꙋдꙋ̀.
к҃в. А҆́зъ же глаго́лю ва́мъ, ꙗ҆́кѡ вса́къ гнѣва́ѧйсѧ на бра́та
своегѡ̀ всꙋ́е, пови́ненъ є҆́сть сꙋдꙋ̀: и҆́же бо а҆́ще рече́тъ бра́тꙋ
своемꙋ̀, ра́ка̀: пови́ненъ є҆́сть со́нмищꙋ: а҆ и҆́же рече́тъ,
ᲂу҆ро́де: пови́ненъ є҆́сть гее́ннѣ ѻ҆́гненнѣй.
к҃г. А҆́ще ᲂу҆̀бо принесе́ши да́ръ тво́й ко ѻ҆лтарю̀, и҆ тꙋ̀
помѧне́ши, ꙗ҆́кѡ бра́тъ тво́й, и҆́мать нѣ́что на тѧ̀:
к҃д. Ѡ҆ста́ви тꙋ̀ да́ръ тво́й пред̾ ѻ҆лтаре́мъ, и҆ ше́дъ пре́жде смири́сѧ
съ бра́томъ твои́мъ, и҆ тогда̀ прише́дъ принесѝ да́ръ тво́й.
к҃е. Бꙋ́ди ᲂу҆вѣщава́ѧсѧ съ сопе́рникомъ твои́мъ ско́рѡ,
до́ндеже є҆сѝ на пꙋтѝ съ ни́мъ: да не преда́стъ тебѐ сопе́рникъ сꙋдїи̑, и҆ сꙋдїѧ̀ тѧ̀ преда́стъ слꙋзѣ̀, и҆ въ темни́цꙋ вве́р-
женъ бꙋ́деши.
к҃ѕ. А҆ми́нь глаго́лю тебѣ̀: не и҆зы́деши ѿтꙋ́дꙋ, до́ндеже
возда́си послѣ́днїй кодра́нтъ.
к҃з. Слы́шасте, ꙗ҆́кѡ рече́но бы́сть дре́внимъ: не прелюбы̀
сотвори́ши.
к҃и. А҆́зъ же гл҃го́лю ва́мъ, ꙗ҆́кѡ вса́къ, и҆́же воззри́тъ на
женꙋ̀, ко є҆́же вожделѣ́ти є҆ѧ̀, ᲂу҆жѐ любодѣ́йствова съ не́ю
въ се́рдцѣ свое́мъ.

17. Да не мните че азъ дойдохъ да разрушіѫ законъ-тъ или
пророцы-тѣ; не дойдохъ да разрушіѫ, но да испълніѫ.
18. Защото, истинѫ ви казувамъ, доклѣ да прѣмине небе-то и
земя-та, една рѣска, или една точка отъ законъ-тъ нѣма да прѣмине,
дори ся всичко не сбѫде.
19. И тъй, който наруши единѫ отъ най малки-тѣ тѣзи заповѣди,
и научи така человѣцы-тѣ, най малъкъ ще ся нарече въ царство
небесно; а който сгори и научи, той ще великъ да ся нарече въ
царство небесно.
20. Защото, казувамъ ви, че ако ваша-та правда не надмине
правдѫ-тѫ на книжницы-тѣ и Фарисеи-тѣ, нѣма да влѣзете въ
царство небесно.
21. Чули сте че е речено на старовръменны-тѣ: Не убивай, и
който убіе, ще бѫде повиненъ на сѫдъ.
22. А пакъ азъ ви казувамъ, че всякой, който ся гнѣви на брата
си безъ причинѫ, ще бѫде повиненъ на сѫдъ; и който рече на
брата си, Рака, повиненъ ще е за прѣдъ съборъ-тъ; а който *му*
рече, Безумне, ще бѫде повиненъ за пькълъ-тъ огненный.
23. И тъй, ако принесешь даръ-тъ си на олтарь-тъ, и тамо ся
усѣтишь че братъ ти има нѣщо на тебе;
24. Остави даръ-тъ си тамо прѣдъ олтарь-тъ, и иди, първомъ ся
примири съ брата си, и тогазь ела та принесь даръ-тъ си.
25. Спогодявай ся съ противникъ-тъ си скоро, до като си на
пѫть-тъ съ него, да не бы противникъ-тъ *ти* да тя прѣдаде
сѫдинку, а сѫдникъ-тъ тя прѣдаде на слугѫ-тѫ, и тя хвърлятъ въ
тъмницѫ.
26. Истинѫ ти казувамъ: Нѣма да излѣзешь отъ тамо, доклѣ не
отдадешь най послѣдній-тъ кодрантъ.
27. Чули сте че е речено на старовръменны-тѣ: Не прѣлюбодѣй-
ствувай.
28. Но азъ ви казувамъ, че всякой който гледа женѫ за да іѫ
пожелае, той е прѣлюбодѣйствувалъ вече съ неіѫ въ сърдце-
то си.

к҃ѳ. А҆́ще же о҆́ко твоѐ десно́е соблажнѧ́етъ тѧ̀, и҆змѝ е҆̀, и҆
ве́рзи ѿ себѐ: оу҆не бо тѝ е҆́сть, да поги́бнетъ е҆ди́нъ ѿ оу҆́дъ
твои́хъ, а҆ не всѐ тѣ́ло твоѐ вве́ржено бꙋ́детъ въ гее́ннꙋ
о҆́гненнꙋю.
л҃. И҆ а҆́ще десна́ѧ твоѧ̀ рꙋка̀ соблажнѧ́етъ тѧ̀, оу҆сѣцы̀ ю҆̀, и҆
ве́рзи ѿ себѐ: оу҆не бо тѝ е҆́сть, да поги́бнетъ е҆ди́нъ ѿ
оу҆́дъ твои́хъ, а҆ не всѐ тѣ́ло твоѐ вве́ржено бꙋ́детъ въ
гее́ннꙋ.
л҃а. Рече́но же бы́сть, ѩ҆́кѡ и҆́же а҆́ще пꙋ́ститъ женꙋ̀ свою̀,
да да́стъ е҆́й кни́гꙋ распꙋ́стнꙋю.
л҃в. А҆́зъ же гл҃го́лю ва́мъ, ѩ҆́кѡ всѧ́къ ѿпꙋща́ѧй женꙋ̀ свою̀,
ра́звѣ словесѐ любодѣ́йнагѡ, твори́тъ ю҆̀ прелюбодѣ́йствовати:
и҆ и҆́же пꙋще́ницꙋ по́йметъ, прелюбодѣ́йствꙋетъ.
л҃г. Па́ки слы́шасте, ѩ҆́кѡ рече́но бы́сть дре́внимъ: не во
лжꙋ̀ клене́шисѧ, возда́си же Гдⷭ҇еви клѧ̑твы твоѧ̑.
л҃д. А҆́зъ же глаго́лю ва́мъ. не клѧ́тисѧ всѧ́кѡ: ни не́бомъ,
ѩ҆́кѡ прⷭ҇то́лъ е҆́сть Бж҃їй:
л҃є. Ни земле́ю, ѩ҆́кѡ подно́жїе е҆́сть нога́ма е҆гѡ̀: ни
І҆ерⷭ҇ли́момъ, ѩ҆́кѡ гра́дъ е҆́сть вели́кагѡ црⷭ҇ѧ̀:
л҃ѕ. Нижѐ главо́ю твое́ю клени́сѧ, ѩ҆́кѡ не мо́жеши вла́са
е҆ди́нагѡ бѣ́ла и҆лѝ че́рна сотвори́ти.
л҃з. Бꙋ́ди же сло́во ва́ше, е҆́й, е҆́й: нѝ, нѝ: ли́шше же сею̀,
ѿ непрїѧ́зни е҆́сть.
л҃и. Слы́шасте, ѩ҆́кѡ рече́но бы́сть: о҆́ко за о҆́ко, и҆ зꙋ́бъ за зꙋ́бъ.
л҃ѳ. А҆́зъ же гл҃го́лю ва́мъ. не проти́витисѧ ѕлꙋ̀: но а҆́ще
тѧ̀ кто̀ оу҆да́ритъ въ деснꙋ́ю твою̀ лани́тꙋ, ѡ҆братѝ е҆мꙋ̀ и҆
дрꙋгꙋ́ю:
м҃. И҆ хотѧ́щемꙋ сꙋди́тисѧ съ тобо́ю, и҆ ри́зꙋ твою̀ взѧ́ти,
ѿпꙋстѝ е҆мꙋ̀ и҆ срачи́цꙋ.
м҃а. И҆ а҆́ще кто̀ тѧ̀ по́йметъ по си́лѣ по́прище е҆ди́но, и҆дѝ
съ ни́мъ два̀.
м҃в. Просѧ́щемꙋ оу҆ тебѐ да́й, и҆ хотѧ́щаго ѿ тебѐ заѧ́ти,
не ѿвратѝ.

29. Ако ли десно-то твое око тя соблазнява, извади го, и хвърли *го* отъ себе си; защото по добрѣ ти е да погыне единъ отъ твои-тѣ удове, а не всичко-то твое тѣло да бѫде хвърлено въ пькълъ-тъ.

30. И ако десна-та твоя рѫка тя соблазнява, отсѣчи ѭ и хвърли *ѭ* отъ себе си; защото по добрѣ ти е да погыне единъ отъ твои-тѣ удове, и да не бѫде всичко-то твое тѣло хвърлено въ пькълъ-тъ.

31. Речено е още: Който си напусне женѫ-тѫ да ѝ даде разводно писмо.

32. А пакъ азъ ви казувамъ, че който напусне женѫ-тѫ си, освѣнь по причинѫ на прѣлюбодѣяніе, прави ѭ да прѣлюбодѣйствува: и който ся ожени за напуснатѫ прѣлюбодѣйствува.

33. Пакъ сте чули че е речено на старовремениы-тѣ: Не си прѣстѫпувай клѣтвѫ-тѫ, но да испълнишь клѣтвы-тѣ си прѣдъ Господа.

34. Но азъ ви казувамъ: Никакъ да ся не кълнете; нито съ небе-то, защото е прѣстолъ Божій;

35. Нито съсъ земіѭ-тѫ, защото е подножіе на позѣ-тѣ му; нито съ Іерусалимъ, защото е градъ на Царя великаго;

36. Нито съ главѫ-тѫ си недѣй ся кълна, защото не можешь ни единъ косемъ да направишь бѣлъ или черпъ.

37. Но да бѫде рѣчь-та ви, Ей, ей; не, не; а отъ това повече-то отъ лукаваго е.

38. Чули сте че е речено: Око за око, и зѫбъ за зѫбъ.

39. А пакъ азъ ви казувамъ; Да ся не противите злому; но който тя плесне по деснѫ-тѫ странѫ, обърни му и другѫ-тѫ.

40. И на тогози който бы поискалъ да ся сѫди съ тебе и да ти земе ризѫ-тѫ, остави му и врьхнѫ-тѫ *си* дрехѫ.

41. И който тя понуди да идешь съ него единъ миль, иди съ него два.

42. Който проси отъ тебе, дай му; и който ище да заеме отъ тебе, не дѣй ся отвраща отъ него.

м҃г. Слы́шасте, ꙗ҆́кѡ рече́но є҆́сть: возлю́биши и҆́скреннѧго твоегѡ̀, и҆ возненави́диши врага̀ твоегѡ̀.

м҃д. А҆́зъ же глаго́лю ва́мъ: люби́те враги̑ ва́ша, бл҃гослови́те клену́щыѧ вы̑, добро̀ твори́те ненави́дѧщымъ ва́съ, и҆ моли́тесѧ за творѧ́щихъ ва́мъ напа́сть, и҆ и҆згонѧ́щыѧ вы̑:

м҃є. Ꙗ҆́кѡ да бу́дете сн҃ове Ѻ҆ц҃а̀ ва́шегѡ, и҆́же є҆́сть на нб҃се́хъ, ꙗ҆́кѡ сл҃нце своѐ сїѧ́етъ на ѕлы́ѧ и҆ бл҃гі́ѧ, и҆ дожди́тъ на првⷣ҇ныѧ и҆ на непра́ведныѧ.

м҃ѕ. А҆́ще бо лю́бите лю́бѧщихъ ва́съ, ку́ю мзду̀ и҆́мате; не и҆ мытарѝ ли то́жде творѧ́тъ;

м҃з. И҆ а҆́ще цѣлу́ете дру́ги ва́ша то́кмѡ, что̀ ли́шше творитѐ; не и҆ ꙗ҆зы́чницы ли та́кожде творѧ́тъ;

м҃и. Бу́дите ᲂу҆̀бо вы̀ соверше́ни, ꙗ҆́коже Ѻ҆ц҃ъ ва́шъ нбⷭ҇ный соверше́нъ є҆́сть.

Глава̀ ѕ҃.

а҃. Внемли́те млⷭ҇тыни ва́шеѧ не твори́ти пред̾ человѣ́ки, да ви́дими бу́дете и҆́ми: а҆́ще ли же ни̑, мзды̀ не и҆́мате ѿ Ѻ҆ц҃а̀ ва́шегѡ, и҆́же є҆́сть на нб҃се́хъ.

в҃. Є҆гда̀ ᲂу҆̀бо твори́ши ми́лостыню, не востру́би пред̾ собо́ю, ꙗ҆́коже лицемѣ́ри творѧ́тъ въ со́нмищахъ и҆ въ сто́гнахъ, ꙗ҆́кѡ да просла́вѧтсѧ ѿ человѣ̑къ: а҆ми́нь глаго́лю ва́мъ, воспрїе́млютъ мзду̀ свою̀.

г҃. Тебѣ́ же творѧ́щу ми́лостыню, да не ᲂу҆вѣ́сть шу́йца твоѧ̀, что̀ твори́тъ десни́ца твоѧ̀:

д҃. Ꙗ҆́кѡ да бу́детъ ми́лостына твоѧ̀ въ та́йнѣ: и҆ Ѻ҆ц҃ъ тво́й ви́дѧй въ та́йнѣ, то́й возда́стъ тебѣ̀ ꙗ҆вѣ̀.

є҃. И҆ є҆гда̀ мо́лишисѧ, не бу́ди ꙗ҆́коже лицемѣ́ри, ꙗ҆́кѡ лю́бѧтъ въ со́нмищахъ и҆ въ сто́гнахъ пу́тїй стоѧ́ще моли́тисѧ, ꙗ҆́кѡ да ꙗ҆вѧ́тсѧ чл҃вѣ́кѡмъ: а҆ми́нь глаго́лю ва́мъ, ꙗ҆́кѡ воспрїе́млютъ мзду̀ свою̀.

ѕ҃. Ты́ же, є҆гда̀ мо́лишисѧ, вни́ди въ клѣ́ть твою̀, и҆

43. Чули сте че е речено: Да любишь ближній-тъ си, и да ненавиждашь врагъ-тъ си.
44. Но азъ ви казувамъ: Любѣте врагове-тѣ си, благославяйте тыя, конто вы кълнѫтъ, правѣте добро на тѣзи, конто вы ненавиждатъ, и молѣте ся за тыя, конто ви правятъ пакость и вы гонятъ:
45. За да бѫдете сынове на Отца вашего, който е на небеса: защото той повелѣва на слънце-то си да изгрѣва на злы-тѣ и на добры-тѣ, и дава дъждь на праведны-тѣ и неправедны-тѣ.
46. Защото ако любите любящы-тѣ васъ, коѭ заплатѫ имате? Не правятъ ли това и мытари-тѣ?
47. И ако поздравявате само братія-та ваши, що повече правите? Не правятъ ли така и мытари-тѣ?
48. И тъй бѫдѣте съвършенни и вы, както е съвършенъ Отецъ вашъ, който е на небеса.

ГЛАВА 6.

1. Внимайте да не правите свои-тѣ милостыни прѣдъ человѣцы-тѣ за да вы виждатъ; инакъ нѣмате заплатѫ при Отца вашего който е на небеса.
2. И тъй, кога правишь милостынѭ, не трѫби прѣдъ себе си, както правятъ лицемѣри-тѣ по съборища-та и по улицы-тѣ, за да ся прославятъ отъ человѣцы-тѣ; истинѫ ви казувамъ, пріиматъ *вече* заплатѫ-тѫ си.
3. А ты кога правишь милостынѭ, да не узнае лѣва-та ти рѫка, що прави десница-та ти;
4. За да бѫде твоя-та милостыня въ тайно; и Отецъ твой, който види въ тайно, ще ти въздаде на-явѣ.
5. И кога ся молишь, не бывай както лицемѣри-тѣ; защото тѣ обычатъ да си правятъ молбѫ-тѫ стояще по съборища-та и по ѫглы-тѣ на улицы-тѣ за да ся явятъ на человѣцы-тѣ; истинѫ ви казувамъ, че пріиматъ заплатѫ-тѫ си.
6. А ты кога ся молишь, влѣзь въ скрышнѫ-тѫ си станчкѫ, и

затворивъ двери твоѧ, помолисѧ Ѻ҃цꙋ твоемꙋ, иже въ
тайнѣ: и Ѻ҃цъ твой, видай въ тайнѣ, воздастъ тебѣ
ꙗвѣ.
з҃. Молѧщесѧ же, не лишше глаголите, ꙗкоже ꙗзычницы:
мнѧтъ бо, ꙗкѡ во многоглаголанїи своемъ оуслышани бꙋдꙋтъ.
и҃. Не подобитесѧ оубо имъ: вѣсть бо Ѻ҃цъ вашъ, ихже
требꙋете, прежде прошенїѧ вашегѡ.
ѳ҃. Сице оубо молитесѧ вы: Ѻ҃че нашъ, иже єси на нб҃сѣхъ,
да ст҃итсѧ имѧ твоѐ:
і҃. Да прїидетъ цр҃твїе твоѐ: да бꙋдетъ волѧ твоѧ, ꙗкѡ
на нб҃си, и на земли:
аі. Хлѣбъ нашъ насꙋщный даждь намъ днесь:
ві. И ѡставь намъ долги наша, ꙗкѡ и мы ѡставлѧемъ
должникѡмъ нашымъ:
гі. И не введи насъ въ напасть, но избави насъ ѿ лꙋ-
кавагѡ. ꙗкѡ твоѐ єсть цр҃твїе и сила и слава во вѣки.
аминь.
ді. Аще бо ѿпꙋщаете человѣкѡмъ согрѣшенїѧ ихъ,
ѿпꙋститъ и вамъ Ѻ҃цъ вашъ нб҃ный:
еі. Аще ли не ѿпꙋщаете чл҃вѣкѡмъ согрѣшенїѧ ихъ, ни
Ѻ҃цъ вашъ ѿпꙋститъ вамъ согрѣшенїй вашихъ.
ѕі. Єгда же поститесѧ, не бꙋдите ꙗкоже лицемѣри
сѣтꙋюще: помрачаютъ бо лица своѧ, ꙗкѡ да ꙗвѧтсѧ
чл҃вѣкѡмъ постѧщесѧ: аминь глаголю вамъ, ꙗкѡ воспрї-
емлютъ мздꙋ свою.
зі. Ты же постѧсѧ помажи главꙋ твою, и лицѐ твоѐ
оумый:
иі. Ꙗкѡ да не ꙗвишисѧ чл҃вѣкѡмъ постѧсѧ, но Ѻ҃цꙋ
твоемꙋ, иже въ тайнѣ: и Ѻ҃цъ твой, видай въ тайнѣ, воз-
дастъ тебѣ ꙗвѣ.
ѳі. Не скрывайте себѣ сокровищъ на земли, идѣже чєрвь
и тлѧ тлитъ, и идѣже татїе подкопываютъ и крадꙋтъ:
к҃. Скрывайте же себѣ сокровище на нб҃си, идѣже ни чєрвь

като си затворишь врата-та, помоли ся Отцу твоему, който е въ тайно, и Отецъ ти, който види въ тайно, ще ти въздаде на-явѣ.

7. А кога ся молите, не говорѣте излишны думы, както язычници-тѣ, защото мнятъ че въ многословіе-то си ще бѫдѫтъ послушани.

8. И тъй не ся уподобявайте на тѣхъ; защото Отецъ ви знае отъ що имате нуждѫ, прѣди вы да му попросите.

9. А вы така ся молѣте: Отче нашъ, който си на небеса, да ся святи име-то твое;

10. Да дойде царство-то твое; да бѫде воля-та твоя, както на небе-то, *така* и на земѭ-тѫ.

11. Хлѣбъ-тъ нашъ насѫщный, дай *го* намъ днесь;

12. И прости ни дългове-тѣ наши, както и ный прощавамы на наши-тѣ длъжницы;

13. И не въведи насъ въ искушеніе, но избави насъ отъ лукаваго; защото е твое царство-то и сила-та и слава-та во вѣкы. Аминь.

14. Защото ако простите вы на человѣцы-тѣ съгрѣшенія-та имъ, ще да прости и вамъ Отецъ вашъ небесный:

15. Ако ли вы не простите на человѣцы-тѣ съгрѣшенія-та имъ, то и Отецъ вашъ нѣма да *ви* прости съгрѣшенія-та ваши.

16. А кога постите, не бывайте, както лицемѣры-тѣ, намръщени; защото помрачаватъ лица-та си за да явятъ на человѣцы-тѣ че постятъ; истинѫ ви казувамъ, че тѣ вече си пріиматъ заплатѫ-тѫ.

17. А ты, кога постишь, помажи главѫ-тѫ си, и лице-то си омый;

18. Да ся не покажешь прѣдъ человѣцы-тѣ че постишь, но Отцу твоему който е въ тайно; и Отецъ твой, който види въ тайно, ще ти въздаде нà-явѣ.

19. Недѣйте си събира съкровища на земѭ-тѫ, дѣто молецъ и ръжда *гы* разваля, и дѣто крадци подкопаватъ и крадѫтъ;

20. Но събирайте си съкровища на небе-то, дѣто ни молецъ,

ни тлѧ̀ тлитъ, и҆ и҆дѣ́же та́тїе не подко́пываютъ, ни
кра́дꙋтъ.
к҃а. И҆дѣ́же бо є҆́сть сокро́вище ва́ше, тꙋ̀ бꙋ́детъ и҆ се́рдце
ва́ше.
к҃в. Свѣти́льникъ тѣ́лꙋ є҆́сть о҆́ко: а҆́ще ᲂу҆̀бо бꙋ́детъ о҆́ко
твоѐ про́сто, всѐ тѣ́ло твоѐ свѣ́тло бꙋ́детъ:
к҃г. А҆́ще ли о҆́ко твоѐ лꙋка́во бꙋ́детъ, всѐ тѣ́ло твоѐ те́мно
бꙋ́детъ. а҆́ще ᲂу҆̀бо свѣ́тъ, и҆́же въ тебѣ̀, тма̀ є҆́сть, то̀ тма̀
кольмѝ;
к҃д. Никто́же мо́жетъ двѣма̀ господи́нома рабо́тати: лю́бо
є҆ди́наго возлю́битъ, а҆ дрꙋга́го возненави́дитъ: и҆лѝ є҆ди́нагѡ
держи́тсѧ, ѡ҆ дрꙋ́зѣмъ же неради́ти на́чнетъ. не мо́жете
Бг҃ꙋ рабо́тати и҆ мамѡ́нѣ.
к҃є. Сегѡ̀ ра́ди гл҃го́лю ва́мъ: не пецы́тесѧ дꙋше́ю ва́шею,
что̀ ꙗ҆́сте, и҆лѝ что̀ пїе́те: ни тѣ́ломъ ва́шимъ, во что̀
ѡ҆блече́тесѧ: не дш҃а́ ли бо́льши є҆́сть пи́щи, и҆ тѣ́ло
ѻ҆де́жди;
к҃ѕ. Воззри́те на пти̑цы нб҃ныѧ, ꙗ҆́кѡ не сѣ́ютъ, ни жнꙋ́тъ,
ни собира́ютъ въ жи́тницы, и҆ Ѻ҆ц҃ъ ва́шъ нб҃ный пита́етъ
и҆̀хъ: не вы́ ли па́че лꙋ́чши и҆́хъ є҆стѐ;
к҃з. Кто́ же ѿ ва́съ пекі́йсѧ мо́жетъ приложи́ти во́зрастꙋ
своемꙋ̀ ла́коть є҆ди́нъ;
к҃и. И҆ ѡ҆ ѻ҆де́жди что̀ пече́тесѧ; смотри́те кри̑нъ се́льныхъ,
ка́кѡ растꙋ́тъ: не трꙋжда́ютсѧ, ни прѧдꙋ́тъ.
к҃ѳ. Гл҃го́лю же ва́мъ, ꙗ҆́кѡ ни Соломѡ́нъ во всей сла́вѣ
свое́й ѡ҆блече́сѧ, ꙗ҆́кѡ є҆ди́нъ ѿ си́хъ.
л҃. А҆́ще же сѣ́но се́льное, дне́сь сꙋ́ще, и҆ ᲂу҆́трѣ въ пе́щь
вмета́емо, Бг҃ъ та́кѡ ѡ҆дѣва́етъ, не мно́гѡ ли па́че ва́съ,
маловѣ́ри;
л҃а. Не пецы́тесѧ ᲂу҆̀бо, глаго́люще: что̀ ꙗ҆́мы, и҆лѝ что̀
пїе́мъ, и҆лѝ чи́мъ ѡ҆де́ждемсѧ;
л҃в. Всѣ́хъ бо си́хъ ꙗ҆зы́цы и҆́щꙋтъ: вѣ́сть бо Ѻ҆ц҃ъ ва́шъ
нб҃ный, ꙗ҆́кѡ тре́бꙋете си́хъ всѣ́хъ.

нито ръжда *гы* разваля, и дѣто крадци не подкопаватъ нито крадѫтъ:
21. Защото, кѫдѣто е съкровище-то ви, тамо ще бѫде и сьрдце-то ви.
22. Свѣтило на тѣло-то е око-то; и тъй, ако е око-то ти чисто, всичко-то ти тѣло свѣтло ще бѫде.
23. Ако ли бѫде око-то ти лукаво, всичко-то ти тѣло тьмно ще бѫде. И тъй, видѣлина-та, коя-то е въ тебе, ако е тьмнина, то тьмнина-та колко *ще е?*
24. Никой не може на двамина господари да работи; защото или едного ще възненавиди, а другыго ще възлюби; или едному ще привърженъ да бѫде, а другыго ще прѣзира. Не можете да работите Богу и Маммону.
25. Заради това казувамъ ви: Не имайте грыжѫ за животъ-тъ си, какво ще ядете или какво ще піете; нито за тѣло-то ваше, какво ще облѣчете. Не е ли животъ-тъ по драгоцѣненъ отъ хранѫ-тѫ, и тѣло-то отъ облѣкло-то?
26. Погледнѣте на птицы-тѣ небесны, че не сѣѭтъ, ни жьнѫтъ, нито въ житницы събиратъ, и Отецъ вашъ небесный гы храни; вы не сте ли много по горни отъ тѣхъ?
27. И кой отъ васъ като ся грыжи, може да приложи единъ лакъть на растъ-тъ си?
28. И за облѣкло защо ся грыжите? Разсмотрѣте кремове-тѣ въ поле-то какъ растѫтъ; не ся трудятъ, нито предѫтъ,
29. Но казувамъ ви, че нито Соломонъ во всичкѫ-тѫ своѭ славѫ не бѣ облѣченъ както единъ отъ тѣхъ.
30. И кога Богъ така облича трѣвѫ-тѫ на поле-то, коѭто ѭ днесь има, и утрѣ ѭ въ пещь хвърлятъ, не ще ли много повече васъ да облѣче, маловѣри?
31. И тъй недѣйте ся грыжи, и не думайте, какво ще ядемъ, или какво ще піемъ, или какво ще облѣчемъ?
32. Защото всичко това язычници-тѣ го търсятъ; понеже Отецъ вашъ небесный знае че имате нуждѫ за всичко това.

л҃г. И҆щи́те же пре́жде цр҃твїѧ бж҃їѧ и҆ пра́вды е҆гѡ̀, и҆ сїѧ҃
всѧ҃ приложа́тсѧ ва́мъ.
л҃д. Не пецы́тесѧ ᲂу҆̀бо на ᲂу҆́трей, ᲂу҆́треннїй бо собо́ю пе-
че́тсѧ: довлѣ́етъ дне́ви ѕло́ба е҆гѡ̀.

Глава̀ з҃.

а҃. Не сꙋди́те, да не сꙋди́ми бꙋ́дете.
в҃. И҆́мже бо сꙋдо́мъ сꙋ́дите, сꙋ́дѧтъ ва́мъ: и҆ въ ню́же
мѣ́рꙋ мѣ́рите, возмѣ́ритсѧ ва́мъ.
г҃. Что́ же ви́диши сꙋче́цъ, и҆́же во ѻ҆́цѣ бра́та твоегѡ̀,
бервна́ же, е҆́же е҆́сть во ѻ҆́цѣ твое́мъ, не чꙋ́еши;
д҃. И҆лѝ ка́кѡ рече́ши бра́тꙋ твоемꙋ̀: ѡ҆ста́ви, да и҆змꙋ̀
сꙋче́цъ и҆з̾ ѻ҆че́сѐ твоегѡ̀, и҆ сѐ бервно̀ во ѻ҆́цѣ твое́мъ;
е҃. Лицемѣ́ре, и҆змѝ пе́рвѣе бервно̀ и҆з̾ ѻ҆че́сѐ твоегѡ̀:
и҆ тогда̀ ᲂу҆́зриши и҆з̾ѧ́ти сꙋче́цъ и҆з̾ ѻ҆че́сѐ бра́та
твоегѡ̀.
ѕ҃. Не дади́те ст҃аѧ псѡ́мъ: ни помета́йте би́серъ ва́шихъ
пред̾ свинїѧ́ми, да не попе́рꙋтъ и҆́хъ нога́ми свои́ми, и҆ вра́щ-
шесѧ расто́ргнꙋтъ вы̀.
з҃. Проси́те, и҆ да́стсѧ ва́мъ: и҆щи́те, и҆ ѡ҆брѧ́щете: толцы́-
те, и҆ ѿве́рзетсѧ ва́мъ.
и҃. Всѧ́къ бо просѧ́й прїе́млетъ, и҆ и҆щѧ́й ѡ҆брѣта́етъ, и҆
толкꙋ́щемꙋ ѿве́рзетсѧ.
ѳ҃. И҆лѝ кто̀ е҆́сть ѿ ва́съ чл҃вѣ́къ, е҆го́же а҆́ще воспро́ситъ
сы́нъ е҆гѡ̀ хлѣ́ба, е҆да̀ ка́мень пода́стъ е҆мꙋ̀;
і҃. И҆лѝ а҆́ще ры́бы про́ситъ, е҆да̀ ѕмїю̀ пода́стъ е҆мꙋ̀;
а҃і. А҆́ще ᲂу҆̀бо вы̀ лꙋка́ви сꙋ́ще, ᲂу҆мѣ́ете дая҃нїѧ бл҃га даѧ́ти
ча́дѡмъ ва́шымъ, кольмѝ па́че ѻ҆ц҃ъ ва́шъ нб҃ный да́стъ бл҃га
просѧ́щымъ ᲂу҆ негѡ̀.
в҃і. Всѧ҃ ᲂу҆̀бо, е҆ли҃ка а҆́ще хо́щете, да творѧ́тъ ва́мъ чело-
вѣ́цы, та́кѡ и҆ вы̀ твори́те и҆̀мъ: се́ бо е҆́сть зако́нъ и҆
прⷪ҇ро́цы.

33. Но търсѣте първомъ царство-то Божіе, и правдѫ-тѫ неговѫ; и всичко това ще ви ся приложи.

34. За това не дѣйте ся грыжи за утрѣ; защото утрѣшній-тъ день ще ся погрыжи за себе си; доста е на день-тъ негово-то му зло.

ГЛАВА 7.

1. Не сѫдѣте, да не бѫдете сѫдени;

2. Защото съ каквѫто сѫдбѫ сѫдите, съ таквѫзь ще вы сѫдятъ; и съ каквѫто мѣркѫ мѣрите, ще ви ся възмѣри.

3. И защо виждашь сѫчицѫ-тѫ въ око-то на брата си, а гредѫ-тѫ която е въ твое-то око не усѣщашь?

4. Или какъ ще речешь на брата си: Остави да извадіѫ сѫчицѫ-тѫ изъ око-то ти, а ето греда-та въ твое-то око?

5. Лицемѣре, извади първомъ гредѫ-тѫ изъ свое-то око, и тогава щешь чисто видѣ да извадишь сѫчицѫ-тѫ изъ братово-то си око.

6. Не давайте освятено *нѣщо* на псета-та; нито хвърляйте бисеріе-тѣ си прѣдъ свиніе-тѣ, да не бы да гы стѫпчѫтъ съ крака-та си, и ся обърнѫтъ та вы раскѫснѫтъ.

7. Просѣте и ще ви ся даде; търсѣте и ще намѣрите; хлопайте и ще ви ся отвори.

8. Защото всякой който проси пріима, и който търси намира, и който хлопа, ще му ся отвори.

9. Има ли отъ васъ такъвъ нѣкой человѣкъ, който, ако му поище сынъ му хлѣбъ, той да му даде камькъ?

10. Или ако поище рыбѫ, да ли ще му да зьміѫ?

11. И тъй кога вы, които сте лукави, знаете да давате добры даванія на чада-та си, колко повече Отецъ ви който е на небеса, ще даде добрины на тыя, които ищѫтъ отъ него?

12. И тъй, во всяко нѣщо както искате да правятъ человѣци-тѣ на васъ, така и вы правѣте на тѣхъ, защото това е законъ-тъ и пророци-тѣ.

г҃і. Вни́дите ᲂу҆́зкими врат҇ы: ꙗ҆́кѡ простра́ннаѧ врата̀ и҆ широ́кїй пꙋ́ть вводѧ́й въ па́гꙋбꙋ, и҆ мно́зи сꙋ́ть входѧ́щїи и҆́мъ.

д҃і. Что̀ ᲂу҆́зкаѧ врата̀, и҆ тѣ́сный пꙋ́ть вводѧ́й въ живо́тъ, и҆ ма́лѡ и҆́хъ є҆́сть, и҆̀же ѡ҆брѣта́ютъ є҆го̀.

є҃і. Внемли́те же ѿ лжи́выхъ прорѡ́къ, и҆̀же прихо́дѧтъ къ ва́мъ во ѻ҆де́ждахъ ѻ҆́вчихъ, внꙋ́трь же сꙋ́ть во́лцы хи́щницы.

ѕ҃і. Ѿ плѡ́дъ и҆́хъ позна́ете и҆́хъ. є҆да̀ ѡ҆б̾е́млютъ ѿ те́рнїѧ гро́зды, и҆лѝ ѿ ре́пїѧ смѡ́квы;

з҃і. Та́кѡ вса́ко дре́во до́брое плоды̀ добры̀ твори́тъ: а҆ ѕло́е дре́во плоды̀ ѕлы̀ твори́тъ.

и҃і. Не мо́жетъ дре́во добро̀ плоды̀ ѕлы̀ твори́ти, ни дре́во ѕло̀ плоды̀ добры̀ твори́ти.

ѳ҃і. Вса́ко ᲂу҆̀бо дре́во, є҆́же не твори́тъ плода̀ добра̀, посѣка́ютъ є҆̀, и҆ во ѻ҆́гнь вмета́ютъ.

к҃. Тѣ́мже ᲂу҆̀бо ѿ плѡ́дъ и҆́хъ позна́ете и҆́хъ.

к҃а. Не вса́къ гл҃го́лай мѝ: Гдⷭ҇и, Гдⷭ҇и, вни́детъ въ цр҃ствїе нбⷭ҇ное: но творѧ́й во́лю Ѻ҆ц҃а̀ моегѡ̀, и҆́же є҆́сть на нб҃сѣ́хъ.

к҃в. Мно́зи рекꙋ́тъ мнѣ̀ во ѻ҆́нъ де́нь: Гдⷭ҇и, Гдⷭ҇и, не въ твоє́ ли и҆́мѧ прⷪ҇ро́чествовахомъ, и҆ твои́мъ и҆́менемъ бѣ́сы и҆згони́хомъ, и҆ твои́мъ и҆́менемъ си́лы мнѡ́ги сотвори́хомъ;

к҃г. И҆ тогда̀ и҆сповѣ́мъ и҆̀мъ, ꙗ҆́кѡ николи́же зна́хъ ва́съ: ѿиди́те ѿ менѐ дѣ́лающїи беззако́нїе.

к҃д. Вса́къ ᲂу҆̀бо, и҆́же слы́шитъ словеса̀ моѧ̀ сїѧ̀ и҆ твори́тъ ѧ҆̀, ᲂу҆подо́блю є҆го̀ мꙋ́жꙋ мꙋ́дрꙋ, и҆́же созда̀ хра́минꙋ свою̀ на ка́мени:

к҃є. И҆ сни́де до́ждь, и҆ прїидо́ша рѣ́ки, и҆ возвѣ́ѧша вѣ́три, и҆ нападо́ша на хра́минꙋ тꙋ̀, и҆ не паде́сѧ: ѡ҆снована́ бо бѣ̀ на ка́мени.

к҃ѕ. И҆ вса́къ слы́шай словеса̀ моѧ̀ сїѧ̀ и҆ не творѧ̀ и҆́хъ, ᲂу҆подо́битсѧ мꙋ́жꙋ ᲂу҆ро́дивꙋ, и҆́же созда̀ хра́минꙋ свою̀ на песцѣ̀:

13. Влѣзте прѣзъ тѣсны-тѣ врата; защото пространны сѫ врата-та и широкъ е пѫть-тъ, който водї въ погибель-тѫ, и мнозина сѫ които прѣзъ тѣхъ минуватъ.

14. Понеже тѣсны сѫ врата-та и стѣсненъ е пѫть-тъ който води въ животъ, и малцина сѫ които гы намѣрватъ.

15. Пазѣте ся отъ лъжовны-тѣ пророцы, които идѫтъ при васъ съ овчы дрехы, а отвѫтрѣ сѫ вълци грабители.

16. Отъ плодове-тѣ имъ ще гы познаете; бере ли ся отъ трънкы гроздіе, или отъ репеи смокыни?

17. Така всяко добро дьрво прави добры плодове; а лошо-то дьрво прави лошы плодове.

18. Не може добро дьрво да прави лошы плодове, нито лошо дьрво да прави добры плодове.

19. Всяко дьрво което не прави добръ плодъ отсича ся и въ огнь ся хвьрля.

20. И тъй отъ плодове-тѣ имъ ще гы познаете.

21. Не всякой който ми казва: Господи, Господи, ще да влѣзе въ царство небесно; но който прави волѭ-тѫ на Отца моего, който е на небеса.

22. Въ онзи день мнозина ще ми рекѫтъ: Господи, Господи! не въ твое-то ли име пророкувахмы, и не въ твое-то ли име бѣсове изгонихмы, и не въ твое-то ли име много чудеса сторихмы?

23. И тогазь ще имъ обявѭ: Азъ никога не сьмь вы знаялъ; Махнѣте ся отъ мене вы, които работите беззаконіе.

24. И тъй всякой, който слуша тѣзи мои словеса, и гы прави, ще го уподобѭ на человѣкъ разуменъ, който е съзидалъ кѫщѫ-тѫ си на камькъ;

25. И валѣ дъждь-тъ, и пріидохѫ рѣкы-тѣ, и повѣяхѫ вѣтрове-тѣ, и нападнѫхѫ на тѫзи кѫщѫ, и не паднѫ; защото бѣ основана на камькъ.

26. И всякой който слуша тѣзи мои словеса, и не гы прави, ще ся уподоби на человѣкъ безуменъ, който съзида кѫщѫ-тѫ си на пѣсъкъ:

кз҃. И҆ сни́де до́ждь, и҆ прїидо́ша рѣ́ки, и҆ возвѣ́ѧша вѣ́три, и҆ ѿпро́шасѧ хра́минѣ то́й, и҆ паде́сѧ: и҆ бѣ̀ разрꙋше́нїе є҆ѧ̀ ве́лїе.

кн҃. И҆ бы́сть є҆гда̀ сконча̀ І҆и҃съ словеса̀ сїа̀, дивлѧ́хꙋсѧ наро́ди ѡ҆ оу҆че́нїи є҆гѡ̀:

кѳ҃. Бѣ̀ бо оу҆ча̀ и҆̀хъ ꙗ҆́кѡ вла́сть и҆мѣ́ѧ, и҆ не ꙗ҆́кѡ кни́жницы (и҆ фарїсе́є).

ГЛАВА̀ И҃.

а҃. Сше́дшꙋ же є҆мꙋ̀ съ горы̀, въ слѣ́дъ є҆гѡ̀ и҆до́хꙋ наро́ди мно́зи:

в҃. И҆ сѐ, прокаже́нъ прише́дъ кла́нѧшесѧ є҆мꙋ̀, гл҃го́лѧ: Гдⷭ҇и, а҆́ще хо́щеши, мо́жеши мѧ̀ ѡ҆чи́стити.

г҃. И҆ просте́ръ рꙋ́кꙋ І҆и҃съ, коснꙋ́сѧ є҆мꙋ̀, гл҃го́лѧ: хощꙋ̀, ѡ҆чи́стисѧ. и҆ а҆́бїе ѡ҆чи́стисѧ є҆мꙋ̀ прока́за.

д҃. И҆ глаго́ла є҆мꙋ̀ І҆и҃съ: ви́ждь, никомꙋ́же повѣ́ждь: но ше́дъ покажи́сѧ і҆ере́ови, и҆ принесѝ да́ръ, є҆го́же повелѣ̀ въ зако́нѣ Мѡѷсе́й, во свидѣ́тельство и҆̀мъ.

е҃. Вше́дшꙋ же є҆мꙋ̀ въ Капернаꙋ́мъ, пристꙋпѝ къ немꙋ̀ со́тникъ молѧ̀ є҆го̀,

ѕ҃. И҆ гл҃го́лѧ: Гдⷭ҇и, ѻ҆́трокъ мо́й лежи́тъ въ домꙋ̀ разсла́бленъ, лю́тѣ стра́ждѧ̀.

з҃. И҆ глаго́ла є҆мꙋ̀ І҆и҃съ: а҆́зъ пришедъ и҆сцѣлю̀ є҆го̀.

и҃. И҆ ѿвѣща́въ со́тникъ, речѐ (є҆мꙋ̀): Гдⷭ҇и, нѣ́смь досто́инъ, да подъ кро́въ мо́й вни́деши, но то́кмѡ рцы̀ сло́во, и҆ и҆сцѣлѣ́етъ ѻ҆́трокъ мо́й.

ѳ҃. И҆́бо а҆́зъ чл҃вѣ́къ є҆́смь подъ вла́стїю, и҆мы́й подъ собо́ю вои́ны: и҆ гл҃го́лю семꙋ̀: и҆дѝ, и҆ и҆́детъ. и҆ дрꙋго́мꙋ: прїидѝ, и҆ прихо́дитъ. и҆ рабꙋ̀ моемꙋ̀: сотворѝ сїѐ, и҆ сотвори́тъ.

і҃. Слы́шавъ же І҆и҃съ, оу҆диви́сѧ, и҆ речѐ грѧдꙋ́щымъ по не́мъ: а҆ми́нь гл҃го́лю ва́мъ: ни во І҆и҃ли толи́ки вѣ́ры ѡ҆брѣто́хъ.

27. И валѣ дъждь-тъ, и приидохѫ рѣкы-тѣ, и повѣяхѫ вѣтрове-тѣ, и нападнѫхѫ на тѫзи кѫщѫ, и тя паднѫ; и голѣмо бѣ нейно-то паданіе.

28. И когато свърши Іисусъ тыя словеса, чудяше ся народъ-тъ на поученіе-то му:

29. Защото гы учаше, като *единъ* който има власть, и не както книжници-тѣ.

ГЛАВА 8.

1. А когато слѣзе отъ горѫ-тѫ, послѣдовахѫ го народъ много.
2. И ето *единъ* прокаженъ дойде, кланяше му ся и говоряше:
Господи, ако да щешь, можешь да мя очистишь.
3. Тогазь Іисусъ прострѣ рѫкѫ-тѫ си, допрѣ ся до него и каза:
Щѫ, бѫди очистенъ; и тозь часъ очисти му ся проказа-та.
4. И казува му Іисусъ: Гледай да не кажешь никому; но иди,
покажи себе си священнику, и принесь даръ-тъ, който е Моисей
повелѣлъ, за свидѣтелство тѣмъ.
5. А когато влѣзе Іисусъ въ Капернаумъ, пристѫпи при него
нѣкой си стотникъ, та му ся моляше,
6. И казуваше: Господи, момче-то ми лежи удома разслаблен-
но, и мѫчи ся злѣ.
7. Казува му Іисусъ: Азъ ще дойдѫ и ще го исцѣлѭ.
8. Отговори стотникъ-тъ и рече *му*: Господи! не съмь досто-
инъ да влѣзешь подъ стрѣхѫ-тѫ ми; но речи само рѣчь, и ще
оздравѣе момче-то ми.
9. Защото и азъ съмь человѣкъ подъ власть, и имамъ подчинены
на себе си войны; и казувамъ на тогози: Иди, и отхожда; и на
другыго: Дойди, и дохожда; и на слугѫ-тѫ си: Стори това, и
струва *го*.
10. И като чу Іисусъ, почуди ся, и рече на оныя, които идяхѫ
слѣдъ него: Истинѫ ви казувамъ: Нито въ Израиля съмь намѣрилъ
толкози вѣрѫ.

а҃і. Гл҃го́лю же ва́мъ: ꙗ҆́кѡ мно́зи ѿ восто́къ и҆ за̑пaдъ прїи́дꙋтъ, и҆ возлѧ́гꙋтъ со А҆враа́момъ, и҆ Ї҆саа́комъ, и҆ Ї҆а́кѡвомъ во цр҃твїи нб҃нѣмъ:
в҃і. Сн҃ове же цр҃твїѧ и҆згна́ни бꙋ́дꙋтъ во тмꙋ̀ кромѣ́шнюю: тꙋ̀ бꙋ́детъ пла́чь и҆ скре́жетъ зꙋбѡ́мъ.
г҃і. И҆ речѐ Ї҆и҃съ со́тникꙋ: и҆дѝ, и҆ ꙗ҆́коже вѣ́ровалъ є҆сѝ, бꙋ́ди тебѣ̀: и҆ и҆сцѣлѣ̀ о҆́трокъ є҆гѡ̀ въ то́й ча́съ.
д҃і. И҆ прише́дъ Ї҆и҃съ въ до́мъ Петро́въ, ви́дѣ тещꙋ̀ є҆гѡ̀ лежа́щꙋ и҆ о҆гне́мъ жего́мꙋ.
є҃і. И҆ прикосни́сѧ рꙋцѣ̀ є҆ѧ̀, и҆ ѡ҆ста́ви ю҆̀ о҆́гнь: и҆ воста̀, и҆ слꙋжа́ше є҆мꙋ̀.
ѕ҃і. По́здѣ же бы́вшꙋ, приведо́ша къ немꙋ̀ бѣ́сны мно́ги: и҆ и҆згна̀ дꙋ́хи сло́вомъ, и҆ всѧ̑ болѧ́щыѧ и҆сцѣлѝ:
з҃і. Да сбꙋ́детсѧ рече́нное И҆са́їемъ прро́комъ, глаго́лющимъ: то́й недꙋ́ги на́шѧ прїѧ́тъ, и҆ бѡлѣ́зни понесѐ.
и҃і. Ви́дѣвъ же Ї҆и҃съ мно́ги наро́ды о҆́крестъ себѐ, повелѣ̀ (ꙋ҆чн҃кѡ́мъ) и҆тѝ на о҆́нъ по́лъ.
ѳ҃і. И҆ пристꙋпль є҆ди́нъ кни́жникъ, речѐ є҆мꙋ̀: Ꙋ҆чт҃лю, и҆дꙋ̀ по тебѣ̀, а҆̀може а҆́ще и҆́деши.
к҃. Гл҃го́ла є҆мꙋ̀ Ї҆и҃съ: ли́си ꙗ҆́звины и҆́мꙋтъ, и҆ пти́цы нб҃ныѧ гнѣ̑зда: Сн҃ъ же человѣ́ческїй не и҆́мать гдѣ̀ главы̀ подклони́ти.
к҃а. Дрꙋгі́й же ѿ ꙋ҆чн҃къ є҆гѡ̀ речѐ є҆мꙋ̀: Гдⷭ҇и, повели́ ми пре́жде и҆тѝ, и҆ погребстѝ ѻ҆ц҃а̀ моего̀.
к҃в. Ї҆и҃съ же речѐ є҆мꙋ̀: грѧдѝ по мнѣ̀, и҆ ѡ҆ста́ви ме́ртвыхъ погребстѝ своѧ̑ мертвецы̀.
к҃г. И҆ влѣ́зшꙋ є҆мꙋ̀ въ кора́бль, по не́мъ и҆до́ша ꙋ҆чени́цы є҆гѡ̀.
к҃д. И҆ сѐ трꙋ́съ ве́лїй бы́сть въ мо́ри, ꙗ҆́коже кораблю̀ покрыва́тисѧ волна́ми: то́й же спа́ше.
к҃є. И҆ прише́дше ꙋ҆чн҃цы̀ є҆гѡ̀ возбꙋди́ша є҆го̀, глаго́люще: Гдⷭ҇и, спаси́ ны, погиба́емъ.
к҃ѕ. И҆ глаго́ла и҆̀мъ: что̀ страшли́ви є҆стѐ, маловѣ́ри; тогда̀ воста́въ запретѝ вѣ́трѡмъ и҆ мо́рю, и҆ бы́сть тишина̀ ве́лїѧ.

11. И пакъ ви казувамъ, че множина отъ истокъ и западъ ще дойдѫтъ, и ще насѣдѭтъ съ Авраама, и Исаака и Іакова въ царство небесно;

12. А синове-тѣ на царство-то ще бѫдѫтъ испѫдены въ най вънншѭ-тѫ тьмнинѫ; тамо ще бѫде плачь и скърцаніе съсъ зѫбы.

13. И рече Іисусъ на стотника: Иди, и както си повѣрувалъ, нека ти бѫде. И оздравѣ момче-то му въ сѫщій-тъ часъ.

14. И когато дойде Іисусъ въ Петровѫ-тѫ кѫщѫ, видѣ че тьща му лежаше болна отъ огницѫ.

15. И похванѫ ѭ за рѫкѫ-тѫ, и огница-та ѭ остави; и станѫ, та имъ служаше.

16. И когато ся свечери, доведохѫ му множина бѣснуемы, та испѫди духове-тѣ съ еднѫ рѣчь, и колкото болни имаше исцѣли гы:

17. Да ся сбѫде речено-то чрѣзъ пророка Исаія, който казува: Той зѣ *на себе си* наши-тѣ немощи, и болѣсти-тѣ *наши* понесе.

18. И като видѣ Іисусъ много народъ около себе си, повелѣ да минѫтъ отвѫдь.

19. И пристѫпи единъ книжникъ, та му рече: Учителю! ще дойдѫ слѣдъ тебе, кѫдѣто идешь.

20. Казува му Іисусъ: Лисицы-тѣ си иматъ легла, и птицы-тѣ небесны гнѣзда; а Сынъ человѣческый нѣма дѣ главѫ да подклони.

21. А другъ отъ негови-тѣ ученицы рече му: Господи, дозволи ми първомъ да идѫ и да погребѫ отца си.

22. Но Іисусъ му рече: Върви слѣдъ мене, и остави мъртвы-тѣ да погребѫтъ мъртвы-тѣ си.

23. И когато влѣзе въ ладіѭ-тѫ, ученици-тѣ му влѣзохѫ слѣдъ него.

24. И ето, бура голѣма быде на море-то, така що вълны-тѣ покрывахѫ ладіѭ-тѫ: а той спѣше.

25. И пристѫпихѫ ученици-тѣ му, та го събудихѫ и казахѫ: Господи! спаси ны; погынувамы.

26. А той имъ казува: Що сте страхливи, маловѣри? Тогази станѫ, запрѣти на вѣтрове-тѣ и на море-то, и тишина голѣма быде.

к҃з. Человѣ́цы же чꙋди́шасѧ, глаго́люще: кто̀ є҆́сть се́й, ꙗ҆́кѡ и҆ вѣ́три и҆ мо́ре послꙋ́шаютъ є҆гѡ̀;
к҃и. И҆ прише́дшꙋ є҆мꙋ̀ на ѡ҆́нъ по́лъ, въ странꙋ̀ Герге-
си́нскꙋю, срѣто́ста є҆го̀ два̀ бѣ́сна ѿ гробѡ́въ и҆сходѧ̑ща, лю́та
ѕѣлѡ̀, ꙗ҆́кѡ не мощи̑ никомꙋ̀ ми́нꙋти пꙋте́мъ тѣ́мъ.
к҃ѳ. И҆ сѐ, возопи́ста, глаго́люще: что̀ на́мъ и҆ тебѣ̀, І҆и҃се
Сн҃е Бж҃їй; прише́лъ є҆сѝ сѣ́мѡ пре́жде вре́мене мꙋ́чити на́съ.
л҃. Бѧ́ше же дале́че ѿ не́ю ста́до свине́й мно́го па-
со́мо.
л҃а. Бѣ́си же моля́хꙋ є҆го̀, глаго́люще: а҆́ще и҆зго́ниши ны̀,
повели̑ на́мъ и҆тѝ въ ста́до свино́е.
л҃в. И҆ речѐ и҆̀мъ: и҆ди́те. Ѡ҆нѝ же и҆зше́дше и҆до́ша въ
ста́до свино́е: и҆ сѐ, (а҆́бїе) ᲂу҆стреми́сѧ ста́до всѐ по брегꙋ̀
въ мо́ре, и҆ ᲂу҆топо́ша въ вода́хъ.
л҃г. Пасꙋ́щїи же бѣжа́ша, и҆ ше́дше во гра́дъ возвѣсти́ша
всѧ̑, и҆ ѡ҆ бѣсно́ю.
л҃д. И҆ сѐ ве́сь гра́дъ и҆зы́де въ срѣ́тенїе І҆и҃сови: и҆ ви́дѣвше
є҆го̀, моли́ша, ꙗ҆́кѡ да бы̀ преше́лъ ѿ предѣ́лъ и҆́хъ.

Глава̀ ѳ҃.

а҃. И҆ влѣ́зъ въ кора́бль, пре́йде, и҆ прїи́де во сво́й
гра́дъ.
в҃. И҆ сѐ, принесо́ша є҆мꙋ̀ разсла́бленна (жи́лами), на ѻ҆дрѣ̀
лежа́ща: и҆ ви́дѣвъ І҆и҃съ вѣ́рꙋ и҆́хъ, речѐ разсла́бленомꙋ:
дерза́й, ча́до, ѿпꙋща́ютсѧ тѝ грѣсѝ твоѝ.
г҃. И҆ сѐ, нѣ́цыи ѿ кни́жникъ рѣ́ша въ себѣ̀: се́й
хꙋ́литъ.
д҃. И҆ ви́дѣвъ І҆и҃съ помышлє́нїѧ и҆́хъ, речѐ: вскꙋ́ю вы̀ мы́слите
лꙋка̑вая въ сердца́хъ свои́хъ;
є҃. Что̀ бо є҆́сть ᲂу҆до́бѣе рещѝ: ѿпꙋща́ютсѧ тѝ грѣсѝ:
и҆лѝ рещѝ: воста́ни и҆ ходѝ;
ѕ҃. Но да ᲂу҆вѣ́сте, ꙗ҆́кѡ вла́сть и҆́мать Сн҃ъ чл҃вѣ́ческїй на

27. А человѣци-тѣ ся чудяхѫ и казувахѫ: Какъвъ е тойзи, че
и вѣтрове-тѣ и море-то го послушуватъ?
28. И като дойде той отвѫдь въ Гергесинскѫ-тѫ земіѭ, срѣщ-
нѫхѫ го двама бѣснуеми, които излѣзохѫ изъ гробища-та, твърдѣ
свирѣпи, така що никой не можаше да мине прѣзъ онзи пѫть.
29. И ето, извикахѫ и казувахѫ: Що имашь ты съ насъ, Іисусе,
Сыне Божій? дошелъ си тука прѣди врѣме ли да ны мѫчишь?
30. А на далеко отъ тѣхъ имаше стадо отъ много свиніе, което
пасѣше.
31. И бѣсове-тѣ му ся моляхѫ и казувахѫ: Ако ны испѫдишь,
дозволи ни да отидемъ въ стадо-то на свиніе-тѣ.
32. И рече имъ: Идѣте. И тѣ, щомъ излѣзохѫ, отидохѫ въ
стадо-то на свиніе-тѣ; и ето, всичко-то стадо на свиніе-тѣ устръ-
ми ся прѣзъ стрьмнинѫ-тѫ въ море-то, и погынѫхѫ въ водѫ-тѫ.
33. А свинопасци-тѣ побѣгнѫхѫ, и като дойдохѫ въ градъ-тъ,
извѣстихѫ всичко, и това що станѫ съ бѣснуемы-тѣ.
34. И ето, цѣлъ градъ излѣзе да посрѣщне Іисуса, и като го
видѣхѫ, примолихѫ му ся да отиде отъ тѣхны-тѣ прѣдѣлы.

ГЛАВА 9.

1. И той влѣзе въ ладіѭ-тѫ, и прѣминѫ, та дойде въ свой-тъ
си градъ.
2. И ето, донесохѫ му едного разслабенъ, сложенъ на постел-
кѫ; и като видѣ Іисусъ тѣхнѫ-тѫ вѣрѫ, рече разслабленному:
Дързай, сынко, прощаватъ ти ся грѣхове-тѣ ти.
3. И ето, нѣкои отъ книжницы-тѣ рекохѫ въ себе си: Той бо-
гохулствува.
4. А Іисусъ като видѣ помысли-тѣ имъ, рече: Защо мыслите вы
зло въ сърдца-та си?
5. Защото, кое е полесно, да рекѫ: Прощаватъ ти ся грѣхове-
тѣ ти, или да рекѫ: Стани и ходи?
6. Но за да познаете че Сынъ человѣческый има на земіѭ-тѫ

землѝ ѿпꙋща́ти грѣхѝ: (тогда̀ глаго́ла разсла́бленомꙋ:)
воста́ни, возмѝ тво́й о҆́дръ, и҆ и҆дѝ въ до́мъ тво́й.
з҃. И҆ воста́въ (взе́мъ о҆́дръ сво́й), и҆́де въ до́мъ сво́й.
и҃. Ви́дѣвше же наро́ди чꙋди́шасѧ, и҆ просла́виша Бг҃а, да́вшаго вла́сть таковꙋ́ю человѣ́кѡмъ.
ѳ҃. И҆ прехода̀ І҆и҃съ ѿтꙋ́дꙋ, ви́дѣ человѣ́ка сѣдѧ́ща на мы́тницѣ, Матѳе́а гл҃го́лема, и҆ гл҃го́ла є҆мꙋ̀: по мнѣ̀ грѧдѝ:
и҆ воста́въ по не́мъ и҆́де.
і҃. И҆ бы́сть є҆мꙋ̀ возлежѧ́щꙋ въ домꙋ̀, и҆ сѐ мно́зи мытарѝ
и҆ грѣ́шницы прише́дше возлежа́хꙋ со І҆и҃сомъ и҆ со ѹ҆чени́кѝ
є҆гѡ̀.
а҃і. И҆ ви́дѣвше фарїсе́є, глаго́лахꙋ ѹ҆чн҃кѡ́мъ є҆гѡ̀:
почто̀ съ мытарѝ и҆ грѣ́шники Ѹ҆чи́тель ва́шъ ꙗ҆́стъ
и҆ пїе́тъ;
в҃і. І҆и҃съ же слы́шавъ речѐ и҆̀мъ: не тре́бꙋютъ здра́вїи
врача̀, ноболѧ́щїи.
г҃і. Ше́дше же наꙋчи́тесѧ, что̀ є҆́сть: млⷭ҇ти хощꙋ̀, а҆ не
же́ртвы. не прїидо́хъ бо призва́ти пра́ведники, но грѣ́шники
на покаѧ́нїе.
д҃і. Тогда̀ пристꙋпи́ша къ немꙋ̀ ѹ҆чени́цы І҆ѡа́нновы, глаго́люще: почто̀ мы̀ и҆ фарїсе́и пости́мсѧ мно́гѡ, ѹ҆чн҃цы́ же
твоѝ не постѧ́тсѧ;
е҃і. И҆ речѐ и҆̀мъ І҆и҃съ: є҆да̀ мо́гꙋтъ сн҃ове бра́чнїи пла́кати,
є҆ли́ко вре́мѧ съ ни́ми є҆́сть жени́хъ; прїи́дꙋтъ же днїе, є҆гда̀
ѿи́метсѧ ѿ ни́хъ жени́хъ, и҆ тогда̀ постѧ́тсѧ.
ѕ҃і. Никто́же бо приставлѧ́етъ приставле́нїѧ пла́та небѣ́лена
ри́зѣ ве́тсѣ: во́зметъ бо кончи́нꙋ свою̀ ѿ ри́зы, и҆ го́рша
дира̀ бꙋ́детъ.
з҃і. Нижѐ влива́ютъ вїна̀ но́ва въ мѣ́хи ве́тхи: а҆́ще ли же
нѝ, то̀ просадѧ́тсѧ мѣ́си, и҆ вїно̀ пролїе́тсѧ, и҆ мѣ́си поги́бнꙋтъ: но влива́ютъ вїно̀ но́во въ мѣ́хи но́вы, и҆ ѻ҆боѐ соблю-
де́тсѧ.
и҃і. Сїѧ̀ є҆мꙋ̀ глаго́лющꙋ къ ни́мъ, сѐ кнѧ́зь нѣ́кїй прише́дъ

власть да прощава грѣхове, (тогазь казува разслабенному:) Стани,
вдигни постелкѫ-тѫ си, и иди у дома си.
7. И той станѫ и отиде у дома си.
8. *Това* като видѣхѫ народи-тѣ почудихѫ ся, и прославихѫ
Бога, който бѣ далъ таквѫзи власть на человѣцы-тѣ.
9. И като минуваше Iисусъ отъ тамо, видѣ едного человѣка че
сѣдяше на мытарницѫ-тѫ, Матѳей на име, и рече му: Дойди слѣдъ
мене; и той станѫ и отиде слѣдъ него.
10. И когато бѣ сѣднѫлъ на трапезѫ-тѫ въ кѫщы, ето, мнозина
мытари и грѣшници дойдохѫ и насѣдахѫ съ Iисуса и съ ученицы-
тѣ негови.
11. И Фарисеи-тѣ, като видѣхѫ *това*, рекохѫ на ученицы-тѣ
му: Защо вашiй-тъ учитель съ мытари-тѣ и грѣшницы-тѣ *наедно*
яде *и пiе?*
12. Iисусъ като чу *това*, рече имъ: Здрави-тѣ нѣматъ нуждѫ
отъ лѣкарь, но болни-тѣ.
13. Идѣте още и научѣте ся що е: Милость щѫ, а не жьртвѫ;
защото не дойдохъ да призовѫ праведны-тѣ, но грѣшны-тѣ на
покаянiе.
14. Тогазь идуватъ при него ученици-тѣ Iоаннови, и казуватъ
му: Защо ный и Фарисеи-тѣ постимъ много, а твои-тѣ ученици не
постятъ?
15. И рече имъ Iисусъ: Могѫтъ ли свадбари-тѣ да тѫжатъ до
като е съ тѣхъ младоженикъ-тъ? ще дойдѫтъ обаче денiе, кога ся
отнеме отъ тѣхъ младоженикъ-тъ, и тогази ще постятъ.
16. И никой не кърпи ветхѫ дрехѫ съ небѣленъ платъ; защото
това което *ще ся тури да* запълни, отдира отъ дрехѫ-тѫ, и съдра-
но-то става по лошо.
17. Нито наливатъ ново вино въ ветхы мѣхове; а инакъ, рас-
пукватъ ся мѣхове-тѣ, и вино-то ся излива, и мѣхове-тѣ ся раз-
валятъ; но наливатъ ново вино въ новы мѣхове, и едно-то и дру-
го-то ся увардятъ.
18. Това когато говоряше тѣмъ, ето, началникъ нѣкой си дойде,

кла́нѧшесѧ є҆мꙋ̀, глаго́лѧ, ꙗ҆́кѡ дщѝ моѧ̀ нн҃ѣ ᲂу҆́мре: но
прише́дъ возложѝ на ню̀ рꙋ́кꙋ твою̀, и҆ ѿживе́тъ.
ѳ҃і. И҆ воста́въ і҆и҃съ по не́мъ и҆́де и҆ ᲂу҆чн҃цы̀ є҆гѡ̀.
к҃. И҆ сѐ жена̀ кровоточи́ва дванадесѧте лѣ́тъ, приствпльши
созадѝ, прикоснꙋ́сѧ воскри́лїю ри́зы є҆гѡ̀.
к҃а. Гл҃аше бо въ себѣ̀: а҆́ще то́кмѡ прикоснꙋ́сѧ ри́зѣ є҆гѡ̀,
спасе́на бꙋ́дꙋ.
к҃в. І҆и҃съ же ѡ҆бра́щсѧ и҆ ви́дѣвъ ю҆̀, речѐ: дерза́й дщѝ,
вѣ́ра твоѧ̀ спасе́ тѧ. и҆ спасе́на бы́сть жена̀ ѿ часа̀ тогѡ̀.
к҃г. И҆ прише́дъ і҆и҃съ въ до́мъ кнѧ́жъ, и҆ ви́дѣвъ сопцы̀ и҆
наро́дъ мо́лвѧщъ,
к҃д. Глаго́ла и҆̀мъ: ѿиди́те: не ᲂу҆́мре бо дѣви́ца, но спи́тъ.
и҆ рꙋга́хꙋсѧ є҆мꙋ̀.
к҃є. Є҆гда́ же и҆згна́нъ бы́сть наро́дъ, вше́дъ ꙗ҆́тъ ю҆̀ за
рꙋ́кꙋ: и҆ воста̀ дѣви́ца.
к҃ѕ. И҆ и҆зы́де вѣ́сть сїѧ̀ по все́й землѝ то́й.
к҃з. И҆ преходѧ́щꙋ ѿтꙋ́дꙋ і҆и҃сови, по не́мъ и҆до́ста два̀
слѣпца̑, зовꙋ́ща и҆ глаго́люща: поми́лꙋй ны̀, (і҆и҃се) сн҃е дв҃довъ.
к҃и. Прише́дшꙋ же є҆мꙋ̀ въ до́мъ, приствпи́ста къ немꙋ̀
слѣпца̑, и҆ гл҃а и҆̀ма і҆и҃съ: вѣ́рꙋета ли, ꙗ҆́кѡ могꙋ̀ сїѐ сотвори́ти;
гл҃го́ласта є҆мꙋ̀: є҆́й, гд҇и.
к҃ѳ. Тогда̀ прикоснꙋ́сѧ ѻ҆чїю и҆́хъ, глаго́лѧ: по вѣ́рѣ ва́ю
бꙋ́ди ва́ма.
л҃. И҆ ѿверзо́стасѧ ѻ҆́чи и҆̀ма. и҆ запретѝ и҆̀ма і҆и҃съ, глаго́лѧ:
блюди́та, да никто́же ᲂу҆вѣ́сть.
л҃а. Ѻ҆́на же и҆зше́дша просла́виста є҆го̀ по все́й землѝ то́й.
л҃в. Тѣ́ма же и҆сходѧ́щема, сѐ приведо́ша къ немꙋ̀ чл҃вѣ́ка
нѣ́ма бѣсн́ꙋема.
л҃г. И҆ и҆згна́нꙋ бѣ́сꙋ, проглаго́ла нѣ́мый: и҆ диви́шасѧ
наро́ди, глаго́люще, ꙗ҆́кѡ николи́же ꙗ҆ви́сѧ та́кѡ во
і҆и҃ли.
л҃д. Фарїсе́є же глаго́лахꙋ: ѡ҆ кнѧ́зѣ бѣсо́встѣмъ и҆зго́нитъ
бѣ́сы.

та му ся кланяше и казуваше: Дъщеря ми до сега е умрѣла; но
дойди и тури ржкж-тж си на неѭ, и ще оживѣе.
19. И станж, та отиде слѣдъ него Іисусъ, и ученици-тѣ му.
20. И ето, жена която страдаше отъ кръвотеченіе дванадесеть го-
дины, пристжпи изъ отзадъ, и допрѣ ся до полж-тж на дрехж-тж му.
21. Защото думаше си: Ако ся допрж само до дрехж-тж му,
ще оздравѣѭ.
22. А Іисусъ като ся обърнж та ѭ видѣ, рече: Дързай дъщи;
вѣра-та твоя исцѣли тя. И отъ онзи часъ оздравѣ жена-та.
23. И когато дойде Іисусъ въ кжщж-тж началниковж, и видѣ
свирачи-тѣ и народъ-тъ въ смущеніе;
24. Рече имъ: Идѣте си; защото момиче-то не е умрѣло, но
спи. И присмивахж му ся.
25. А като испждихж народъ-тъ, влѣзе *Іисусъ*, хванж ѭ за
ржкж-тж; и момиче-то станж.
26. И расчу ся това по всичкж-тж онжзи земѭ.
27. И когато си отиваше Іисусъ отъ тамо, вървѣхж слѣдъ него
двама слѣпи, които выкахж и казувахж: Помилуй ны, Сыне Давидовъ.
28. И щомъ влѣзе въ кжщы, пристжпихж слѣпи-тѣ при него, и
казува имъ Іисусъ: Вѣрувате ли че могж да сторѭ това? казуватъ
му: Ей, Господи.
29. Тогазь ся прикоснж до очи-тѣ имъ, и каза: Да бжде вамъ
по вѣрж-тж вашж.
30. И отворихж имъ ся очи-тѣ. И запрѣти имъ Іисусъ строго,
и каза: Гледайте, да не узнае *това* никой.
31. А тѣ като излѣзохж, прославихж го по всичкж-тж онжзи земѭ.
32. И когато тѣ излѣзвахж, ето, доведохж му единъ человѣкъ
нѣмъ и бѣснуемъ.
33. И слѣдъ испжжданіе-то на бѣсъ-тъ, проговори нѣмый-тъ:
И почудихж ся народи-тѣ и думахж: Никога не ся е видѣло та-
квозь нѣщо въ Израиль.
34. А Фарисеи-тѣ казувахж: чрѣзъ началникъ-тъ бѣсовскый
изгонва бѣсове-тѣ.

л҃є. И҆ прохожда́ше І҆и҃съ гра́ды всѧ҄ и҆ ве́си, ᲂу҆ча̀ на со́нми-
щахъ и҆́хъ, и҆ проповѣ́даѧ є҆ѵⷢ҇лі́е црⷭ҇твїѧ, и҆ цѣлѧ̀ всѧ́къ неду́гъ
и҆ всѧ́ку ꙗ҆́зю въ лю́дехъ.

л҃ѕ. Ви́дѣвъ же наро́ды, милосе́рдова ѡ҆ ни́хъ, ꙗ҆́кѡ бѧ́ху
смѧте́ни и҆ ѿверже́ни, ꙗ҆́кѡ ѻ҆́вцы не и҆му́щыѧ па́стырѧ.

л҃з. Тогда̀ глаго́ла ᲂу҆чн҃кѡ́мъ свои҆́мъ: жа́тва ᲂу҆́бѡ мно́га,
дѣ́лателей же ма́лѡ.

л҃и. Моли́тесѧ ᲂу҆̀бо гдⷭ҇ꙋ жа́твы, ꙗ҆́кѡ да и҆зведе́тъ дѣ́латели
на жа́тву свою̀.

Глава̀ і҃.

а҃. И҆ призва̀ ѻ҆бана́десѧть ᲂу҆ченикѝ своѧ̀, дадѐ и҆̀мъ вла́сть
на ду́сѣхъ нечи́стыхъ, ꙗ҆́кѡ да и҆зго́нѧтъ и҆́хъ, и҆ цѣли́ти
всѧ́къ неду́гъ и҆ всѧ́ку болѣ́знь.

в҃. Двана́десѧтихъ же а҆пⷭ҇лѡвъ и҆мена̀ су́ть сїѧ҄: пе́рвый
Сі́мѡнъ, и҆́же нарица́етсѧ Пе́тръ, и҆ А҆ндре́й бра́тъ є҆гѡ̀: І҆а́кѡвъ
Зеведе́евъ, и҆ І҆ѡа́ннъ бра́тъ є҆гѡ̀:

г҃. Фі́ліппъ, и҆ Варѳоломе́й: Ѳѡма̀, и҆ Матѳе́й мыта́рь:
І҆а́кѡвъ А҆лфе́евъ, и҆ Левве́й, нарече́нный Ѳадде́й:

д҃. Сі́мѡнъ Канані́тъ, и҆ І҆у́да І҆скарі҆ѡ́тскїй, и҆́же и҆ предадѐ
є҆го̀.

є҃. Сїѧ҄ ѻ҆бана́десѧть посла̀ І҆и҃съ, заповѣ́да и҆̀мъ, глаго́лѧ:
на пу́ть ꙗ҆зы́къ не и҆ди́те, и҆ во гра́дъ Самарѧ́нскїй не
вни́дите:

ѕ҃. И҆ди́те же па́че ко ѻ҆вца́мъ поги́бшымъ до́му І҆и҃лева.

з҃. Ходѧ́ще же проповѣ́дуйте, гл҃го́люще, ꙗ҆́кѡ прибли́жисѧ
црⷭ҇твїе нбⷭ҇ное.

и҃. Болѧ́щыѧ и҆сцѣлѧ́йте, прокаже́нныѧ ѡ҆чища́йте, ме́рт-
выѧ воскреша́йте, бѣ́сы и҆згонѧ́йте. ту́не прїѧ́сте, ту́не
дади́те.

ѳ҃. Не стѧжи́те зла́та, ни сребра̀, ни мѣ́ди при поѧ́сѣхъ
ва́шихъ,

35. И обхождаше Іисусъ всичкы-тѣ градове и села, та поучаваше въ съборища-та имъ, и проповѣдуваше благовѣстіе-то на царство-то; и исцѣляваше всякѫ болѣсть и всякѫ немощь въ народа.

36. А като видѣ множество-то на народъ-тъ, смили ся за тѣхъ, защото бѣхѫ изнемощѣли и пръснати, като овцы, които нѣматъ пастырь.

37. Тогази рече на ученицы-тѣ си: Жьтва-та е много, а работници-тѣ малко;

38. За това молѣте ся на Господаря на жьтвѫ-тѫ да испрати работницы на жьтвѫ-тѫ си.

ГЛАВА 10.

1. И призова дванадесеть-тѣ свои ученицы, та имъ даде власть надъ нечисты-тѣ духове, да гы испѫждатъ, и да исцѣляватъ всякѫ болѣсть и всякѫ немощь.

2. А имена-та на дванадесеть-тѣ Апостолы сѫ тѣзи: пьрвый Симонъ, който ся казува Петръ, и Андрей братъ неговъ; Іаковъ Зеведеевъ, и Іоаннъ братъ неговъ;

3. Филиппъ, и Вартоломей; Ѳома, и Матѳей мытарь-тъ; Іаковъ Алфеевъ, и Леввей нареченный Ѳаддей;

4. Симонъ Кананитъ, и Іуда Искаріотскый, който го и прѣдаде.

5. Тѣзи дванадесеть отврати Іисусъ, и заповѣда имъ, и каза: На пѫть язычническый да не идете, и въ градъ Самарянскый да не влѣзете;

6. Но ходѣте повече при погынѫлы-тѣ овцы отъ домъ-тъ Израилевъ.

7. И кѫдѣто ходите, проповѣдувайте и казувайте: Царство небесно наближи.

8. Болны исцѣлявайте, прокаженны очищавайте, мьртвы въскрьшавайте, бѣсове испѫждайте; даромъ сте пріели, даромъ давайте.

9. Не земайте нито злато, нито сребро, нито мѣдь въ поясы-тѣ си;

і҃. Ни пи́ры въ пѹ́ть, ни двою̀ ри́зѹ, ни сапѡ́гъ, ни жезла̀: досто́инъ бо є҆́сть дѣ́латель мзды̀ своеѧ̀.
а҃і. Въ о҆́ньже а҆́ще (коли́ждо) гра́дъ и҆лѝ ве́сь вни́дете, и҆спыта́йте, кто̀ въ не́мъ достоинъ є҆́сть: и҆ тѹ̀ пребѹ́дите, до́ндеже и҆зы́дете.
в҃і. Входѧ́ще же въ до́мъ, цѣлѹ́йте є҆го̀ [гл҃юще: ми́ръ до́мѹ семѹ̀.]
г҃і. И҆ а҆́ще ѹ҆́бѡ бѹ́детъ до́мъ досто́инъ, прїи́детъ ми́ръ ва́шъ на́нь: а҆́ще ли же не бѹ́детъ досто́инъ, ми́ръ ва́шъ къ ва́мъ возврати́тсѧ.
д҃і. И҆ и҆́же а҆́ще не прїи́метъ ва́съ, нижѐ послѹ́шаетъ слове́съ ва́шихъ, и҆сходѧ́ще и҆з̾ до́мѹ и҆лѝ и҆з̾ гра́да тогѡ̀, ѿтрѧси́те пра́хъ нѡ́гъ ва́шихъ.
є҃і. А҆ми́нь гл҃ю ва́мъ: ѿра́днѣе бѹ́детъ землѝ Содо́мстѣй и҆ Гомо́ррстѣй въ де́нь сѹ́дный, не́жели гра́дѹ томѹ̀.
ѕ҃і. Сѐ а҆́зъ посыла́ю ва́съ ꙗ҆́кѡ о҆́вцы посредѣ̀ волкѡ́въ: бѹ́дите ѹ҆̀бо мѹ́дри ꙗ҆́кѡ ѕмїѧ̑, и҆ цѣ́ли ꙗ҆́кѡ го́лѹбїе.
з҃і. Внемли́те же ѿ человѣ̑къ: предадѧ́тъ бо вы̀ на со́нмы, и҆ на собо́рищахъ и҆́хъ бїю́тъ ва́съ:
и҃і. И҆ предъ вл҃дыки же и҆ цр҃и веде́ни бѹ́дете менѐ ра́ди, во свидѣ́тельство и҆̀мъ и҆ ꙗ҆зы́кѡмъ.
ѳ҃і. Є҆гда́ же предаю́тъ вы̀, не пецы́тесѧ, ка́кѡ и҆лѝ что̀ возглаго́лете: да́стбосѧ ва́мъ въ то́й ча́съ, что̀ возглаго́лете:
к҃. Не вы̀ бо бѹ́дете глаго́лющїи, но Дх҃ъ Ѻц҃а̀ ва́шегѡ глаго́лѧй въ ва́съ.
к҃а. Преда́стъ же бра́тъ бра́та на сме́рть, и҆ о҆ц҃ъ ча́до: и҆ воста́нѹтъ ча̑да на роди́тели, и҆ ѹ҆бїю́тъ и҆̀хъ.
к҃в. И҆ бѹ́дете ненави́дими всѣ́ми и҆́мене моегѡ̀ ра́ди: претерпѣ́вый же до конца̀, то́й спасе́нъ бѹ́детъ.
к҃г. Є҆гда́ же го́нѧтъ вы̀ во гра́дѣ се́мъ, бѣ́гайте въ дрѹгі́й. А҆ми́нь бо глаго́лю ва́мъ: не и҆́мате скончá ти гра́ды І҆и҃левы, до́ндеже прїи́детъ Сн҃ъ чл҃вѣ́ческїй.

10. Нито тържикъ за пѫть, нито двѣ дрехы, нито обуща, нито тоягѫ; защото работникъ-тъ е достоинъ за своѭ-тѫ прѣхранѫ.

11. И въ който градъ или село влѣзете, испытайте кой е въ него достоинъ, и тамъ оставайте доклѣ си излѣзете.

12. А на влѣзуваніе въ домъ-тъ поздравявайте го;

13. И ако бѫде домъ-тъ достоинъ, нека дойде на него вашій-тъ миръ; ако ли не бѫде достоинъ, миръ-тъ ви къмъ васъ да ся възвърне.

14. И който вы не пріеме, нито послуша ваши-тѣ словеса, кога излѣзувате изъ онзи домъ, или изъ онзи градъ, истърсѣте прахъ-тъ отъ нозѣ-тѣ си.

15. Истинѫ ви казувамъ: По леко ще бѫде на земіѭ-тѫ Содомскѫ и Гоморскѫ въ сѫдный-тъ день, нежели на онзи градъ.

16. Ето, азъ вы проваждамъ като овцы между вълцы; бѫдѣте прочее разумни като зміи-тѣ, и незлобиви като гълѫбы-тѣ.

17. А пазѣте ся отъ человѣцы-тѣ; защото на сѫдовища ще вы прѣдаватъ, и въ сѫборища-та си ще вы біѭтъ.

18. И прѣдъ владѣтели и царіе ще вы извождатъ заради мене, въ свидѣтелство на тѣхъ и на язычницы-тѣ.

19. А когато вы прѣдадѫтъ, недѣйте ся грыжи какъ, или какво ще говорите; защото ще ви ся даде въ онзи часъ какво ще говорите.

20. Защото не сте вы които говорите, но Духъ-тъ на Отца вашего, който говори въ васъ.

21. И братъ брата ще прѣдаде на смърть, и отецъ чадо; и ще въстанѫтъ чада врьхъ родители-тѣ си, и ще гы умъртвятъ.

22. И ще бѫдете отъ всичкы ненавиждани заради мое-то име; а който прѣтърпи до край, той ще спасенъ да бѫде.

23. А когато вы гонятъ въ тойзи градъ, бѣгайте въ другый-тъ; защото истинѫ ви казувамъ: Нѣма да свършите градове-тѣ Израилевы, доклѣ дойде Сынъ-тъ человѣческый.

к҃д. Нѣ́сть ᲂу҆чени́къ над̾ ᲂу҆чи́телѧ своегѡ̀, нижѐ ра́бъ над̾ го́спода своегѡ̀.

к҃е. Довлѣ́етъ ᲂу҆чени́кꙋ, да бꙋ́детъ ꙗ҆́кѡ ᲂу҆чи́тель є҆гѡ̀, и҆ ра́бъ ꙗ҆́кѡ госпо́дь є҆гѡ̀. А҆́ще гдⷭ҇на до́мꙋ веельзевꙋ́ла нареко́ша, кольмѝ па́че дома́шнїѧ є҆гѡ̀;

к҃ѕ. Не ᲂу҆бо́йтесѧ ᲂу҆̀бо и҆́хъ: ничто́же бо є҆́сть покрове́но, є҆́же не ѿкры́етсѧ, и҆ та́йно, є҆́же не ᲂу҆вѣ́дѣно бꙋ́детъ.

к҃з. Є҆́же гл҃ю ва́мъ во тмѣ̀, рцы́те во свѣ́тѣ: и҆ є҆́же во ᲂу҆́шы слы́шите, проповѣ́дите на кро́вѣхъ.

к҃и. И҆ не ᲂу҆бо́йтесѧ ѿ ᲂу҆бива́ющихъ тѣ́ло, дꙋші́ же не могꙋ́щихъ ᲂу҆би́ти: ᲂу҆бо́йтесѧ же па́че могꙋ́щагѡ и҆ дꙋ́шꙋ и҆ тѣ́ло погꙋби́ти въ гее́ннѣ.

к҃ѳ. Не двѣ́ ли пти́цы цѣ́ната́сѧ є҆ди́нымъ а҆сса́рїемъ; и҆ ни є҆ди́на ѿ ни́хъ паде́тъ на зе́млю, без̾ Ѻ҆ц҃а̀ ва́шегѡ.

л҃. Ва́мъ же и҆ вла́си главні́и всѝ и҆зочте́ни сꙋ́ть.

л҃а. Не ᲂу҆бо́йтесѧ ᲂу҆̀бо: мно́зѣхъ пти́цъ лꙋ́чши є҆стѐ вы̀.

л҃в. Вса́къ ᲂу҆̀бо и҆́же и҆сповѣ́сть мѧ̀ пред̾ человѣ́ки, и҆сповѣ́мъ є҆го̀ и҆ а҆́зъ пред̾ Ѻ҆ц҃е́мъ мои́мъ, и҆́же на нб҃сѣ́хъ.

л҃г. А҆ и҆́же ѿве́ржетсѧ менѐ пред̾ человѣ́ки, ѿве́ргꙋсѧ є҆гѡ̀ и҆ а҆́зъ пред̾ Ѻ҆ц҃е́мъ мои́мъ, и҆́же на нб҃сѣ́хъ.

л҃д. Не мни́те, ꙗ҆́кѡ прїидо́хъ вовре́щи ми́ръ на зе́млю: не прїидо́хъ вовре́щи ми́ръ, но ме́чь.

л҃е. Прїидо́хъ бо разлꙋчи́ти чл҃вѣ́ка на ѻ҆ц҃а̀ своегѡ̀, и҆ дще́рь на ма́терь свою̀, и҆ невѣ́стꙋ на свекро́вь свою̀.

л҃ѕ. И҆ вразѝ чл҃вѣ́кꙋ дома́шнїи є҆гѡ̀.

л҃з. И҆́же лю́битъ ѻ҆тца̀ и҆лѝ ма́терь па́че менѐ, нѣ́сть менѐ досто́инъ: и҆ и҆́же лю́битъ сы́на и҆лѝ дще́рь па́че менѐ, нѣ́сть менѐ досто́инъ.

л҃и. И҆ и҆́же не прїи́метъ крⷭ҇та̀ своегѡ̀, и҆ въ слѣ́дъ менѐ грѧде́тъ, нѣ́сть менѐ досто́инъ.

л҃ѳ. Ѡ҆брѣ́тый дꙋ́шꙋ свою̀, погꙋби́тъ ю҆̀: а҆ и҆́же погꙋби́тъ дꙋ́шꙋ свою̀ менѐ ра́ди, ѡ҆брѧ́щетъ ю҆̀.

24. Не е ученикъ по горенъ отъ учитель-тъ си, нито слуга по
горенъ отъ господарь-тъ си.
25. Доста е на ученикъ-тъ да бѫде като учитель-тъ си, и слу-
га-та като господарь-тъ си. Ако стопанинъ-тъ на домъ-тъ наре-
кохѫ Веелзевулъ, колко повече домашны-тѣ неговы?
26. И тъй не бойте ся отъ тѣхъ; защото нѣма нищо покрыто,
което да ся не открые; и тайно, което да ся не узнае.
27. Което ви говорѭ въ тьмнинѫ-тѫ, кажѣте *го* на видѣло; и
което чуете на ухо, проповѣдувайте *го* отгорѣ на покрывъ-тъ.
28. И да ся не боите отъ онѣзи, които убиватъ тѣло-то, а
душѫ-тѫ не могѫтъ да убіѭтъ; но да ся боите повече отъ оногозь,
който може и душѫ и тѣло да погуби въ пькълъ-тъ.
29. Не ся ли продаватъ двѣ врабчета за единъ ассарій? и ни едно
отъ тѣхъ нѣма да падне на земѭ-тѫ, безъ *волѭ-тѫ на* Отца вашего.
30. А вамъ и косми-тѣ на главы-тѣ ви всичкы-тѣ сѫ прѣброени.
31. Не бойте ся прочее, вы сте отъ много врабчета по добри.
32. И тъй всякой, който исповѣда мене прѣдъ человѣцы-тѣ, ще
исповѣдамъ и азъ него прѣдъ Отца моего който е на небеса.
33. А който ся отрече отъ мене прѣдъ человѣцы-тѣ, ще ся
отрекѫ и азъ отъ него прѣдъ Отца моего който е на небеса.
34. Да не мните че дойдохъ да турѭ миръ на земѭ-тѫ; не дой-
дохъ да турѭ миръ, но ножь.
35. Защото дойдохъ да разлѫчѫ человѣка на врьхъ бащѫ му, и
дъщерѭ на врьхъ майкѫ ѝ, и снъхѫ на врьхъ свекървѫ ѝ.
36. И непріятели человѣку *ще бѫдѫтъ* домашни-тѣ му.
37. Който люби бащѫ или майкѫ повече отъ мене, не е за мене
достоинъ; и който люби сынъ или дъщерѭ повече отъ мене, не е
за мене достоинъ.
38. И който не зема крьстъ-тъ си, и не слѣдува подирѣ ми, не
е достоинъ за мене.
39. Който намѣри животъ-тъ си, ще го изгуби; и който изгуби
заради мене животъ-тъ си, ще го намѣри.

м҃. И҆́же ва́съ прїе́млетъ, менѐ прїе́млетъ: и҆ и҆́же прїе́млетъ
менѐ, прїе́млетъ посла́вшаго мѧ̀.
м҃а. Прїе́млѧй прⷪ҇ро́ка во и҆́мѧ прⷪ҇ро́че, мздꙋ̀ прⷪ҇ро́чꙋ прї-
и́метъ: и҆ прїе́млѧй првⷣника во и҆́мѧ пра́ведниче, мздꙋ̀ пра́вед-
ничꙋ прїи́метъ:
м҃в. И҆ и҆́же а҆́ще напои́тъ є҆ди́наго ѿ ма́лыхъ си́хъ ча́шею
стꙋдены̀ воды̀ то́кмѡ, во и҆́мѧ оу҆чн҃ка̀, а҆ми́нь глаго́лю ва́мъ,
не погꙋби́тъ мзды̀ своеѧ̀.

Глава̀ а҃і.

а҃. И҆ бы́сть, є҆гда̀ совершѝ І҆и҃съ заповѣ́даѧ ѻ҆бѣмана́десѧте
оу҆ченико́ма свои́ма, пре́йде ѿтꙋ́дꙋ оу҆чи́ти и҆ проповѣ́дати во
градѣ́хъ и҆́хъ.
в҃. І҆ѡа́ннъ же слы́шавъ во оу҆зи́лищи дѣла̀ Хрⷭ҇то́ва, посла̀
два̀ ѿ оу҆чн҃къ свои́хъ,
г҃. Речѐ є҆мꙋ̀: ты́ ли є҆сѝ грѧды́й, и҆лѝ и҆но́гѡ ча́емъ;

д҃. И҆ ѿвѣща́въ І҆и҃съ речѐ и҆̀мъ: ше́дше возвѣсти́те І҆ѡа́н-
нови, ꙗ҆̀же слы́шите и҆ ви́дите:
е҃. Слѣпі́и прозира́ютъ, и҆ хро́мїи хо́дѧтъ: прокаже́ннїи
ѡ҆чища́ютсѧ, и҆ глꙋсі́и слы́шатъ: ме́ртвїи воста́ютъ, и҆ ни́щїи
бл҃говѣ́ствꙋютъ:
ѕ҃. И҆ бл҃же́нъ є҆́сть, и҆́же а҆́ще не соблазни́тсѧ ѡ҆ мнѣ̀.
з҃. Тѣ́мъ же и҆сходѧ́щымъ, нача́тъ І҆и҃съ наро́дѡмъ гл҃ати
ѡ҆ І҆ѡа́ннѣ: чесѡ̀ и҆зыдо́сте въ пꙋсты́ню ви́дѣти; тро́сть ли
вѣ́тромъ коле́блемꙋ;
и҃. Но чесѡ̀ и҆зыдо́сте ви́дѣти; человѣ́ка ли въ ма́гки ри̑зы
ѡ҆блече́нна; сѐ и҆̀же ма̑гкаѧ носѧ́щїи, въ домѣ́хъ црⷭ҇кихъ
сꙋ́ть.
ѳ҃. Но чесѡ̀ и҆зыдо́сте ви́дѣти; прⷪ҇ро́ка ли; є҆́й, гл҃го́лю
ва́мъ, и҆ ли́шше прⷪ҇ро́ка.
і҃. Се́й бо є҆́сть, ѡ҆ не́мже є҆́сть пи́сано: сѐ а҆́зъ посыла́ю

40. Който васъ пріима, мене пріима; и който пріима мене, пріима тогозь който мя е проводилъ.

41. Който пріима пророкъ въ име на пророка, заплатѫ на пророкъ ще земе; и който пріима праведникъ въ име на праведникъ, заплатѫ на праведникъ ще земе.

42. И който напои едного отъ тѣзи малкы-тѣ само съ еднѫ чашѫ студенѫ водѫ въ име на ученикъ, истинѫ ви казувамъ, нѣма да изгуби заплатѫ-тѫ си.

ГЛАВА 11.

1. И когато свърши Іисусъ заповѣданія-та си къмъ дванадесеть-тѣ свои ученицы, минѫ отъ тамо, да поучава и да проповѣдува по градове-тѣ имъ.

2. А Іоаннъ като чу въ тьмницѫ-тѫ дѣла-та Христовы, проводи двама отъ ученицы-тѣ си,

3. И рече му; Ты ли си който има да дойде, или другыго да очаквамы?

4. И отговори Іисусъ и рече имъ: Идѣте, възвѣстѣте на Іоанна, *това* което чувате и видите;

5. Слѣпи прогледуватъ, хроми ходятъ, прокаженнии ся очищаватъ, и глухы прочуватъ; мьртви въскрьснуватъ, и на сиромасы-тѣ ся благовѣствува.

6. И блаженъ е който ся не соблазни въ мене.

7. И когато тѣ си отхождахѫ, начинѫ Іисусъ да говори на народъ-тъ за Іоанна: Какво излѣзохте да видите въ пустынѭ-тѫ? тръсть ли отъ вѣтръ-тъ разлюлянанѫ?

8. Но какво излѣзохте да видите? человѣка ли въ мекы дрехы облѣченъ? Ето тѣзи които носятъ мекы *дрехы* въ царскы домове сѫ.

9. Но какво излѣзохте да видите? пророкъ ли? Ей, казувамъ ви, и повече отъ пророкъ.

10. Защото тойзи е за когото е писано: Ето азъ проваждамъ

А҆́г҃ла моего̀ пре́дъ лице́мъ твои́мъ, и҆̀же ᲂу҆гото́витъ пꙋ́ть тво́й
пре́дъ тобо́ю.
а҃і. А҆ми́нь глаго́лю ва́мъ, не воста̀ въ рожде́нныхъ жена́ми
бо́лїй І҆ѡа́нна кр҇ти́тела: мні́й же во цр҇твїи нб҇нѣ́мъ бо́лїй
є҆гѡ̀ є҆́сть.
в҃і. Ѿ дне́й же І҆ѡа́нна кр҇ти́тела досе́лѣ цр҇твїе нб҇ное
нꙋ́дитсѧ, и҆ нꙋ́ждницы восхища́ютъ є҆̀.
г҃і. Вси́ бо прⷪ҇ро́цы и҆ зако́нъ до І҆ѡа́нна прореко́ша.
д҃і. И҆ а҆́ще хо́щете прїѧ́ти, то́й є҆́сть И҆лїа̀ хотѧ́й прїитѝ.
є҃і. И҆мѣ́ѧй ᲂу҆́шы слы́шати, да слы́шитъ.
ѕ҃і. Комꙋ̀ же ᲂу҆подо́блю ро́дъ се́й; подо́бенъ є҆́сть дѣ́темъ
сѣдѧ́щымъ на то́ржищахъ, и҆ возглаша́ющымъ дрꙋгѡ́мъ
свои́мъ,
з҃і. И҆ гл҇ющымъ: писка́хомъ ва́мъ, и҆ не пласа́сте: пла́-
кахомъ ва́мъ, и҆ не рыда́сте.
и҃і. Прїи́де бо І҆ѡа́ннъ ни ꙗ҆ды́й, ни пїѧ́й, и҆ гл҇го́лютъ: бѣ́са
и҆́мать.
ѳ҃і. Прїи́де Сн҇ъ чл҇вѣ́ческїй ꙗ҆ды́й и҆ пїѧ́й, и҆ гл҇го́лютъ: сѐ
человѣ́къ ꙗ҆́дца и҆ вїнопі́йца, мытаре́мъ дрꙋ́гъ и҆ грѣ́шникѡмъ.
и҆ ѡ҆правди́сѧ премꙋ́дрость ѿ ча́дъ свои́хъ.
к҃. Тогда̀ нача́тъ І҆и҇съ поноша́ти градовѡ́мъ, въ ни́хже
бы́ша мно́жайшыѧ си҇лы є҆гѡ̀, занѐ не покаѧ́шасѧ.
к҃а. Го́ре тебѣ̀, Хоразі́не, го́ре тебѣ̀, Виѳсаі́до, ꙗ҆́кѡ а҆́ще
въ Ты́рѣ и҆ Сїдѡ́нѣ бы́ша си҇лы бы́ли бы́вшыѧ въ ва́съ, дре́вле
ᲂу҆́бѡ во вре́тищи и҆ пе́пелѣ покаѧ́лисѧ бы́ша.
к҃в. Ѡ҆ба́че глаго́лю ва́мъ: Ты́рꙋ и҆ Сїдѡ́нꙋ ѿра́днѣе бꙋ́детъ
въ де́нь сꙋ́дный, не́жели ва́мъ.
к҃г. И҆ ты̀, Капернаꙋ́ме, и҆̀же до нб҇съ вознесы́йсѧ, до а҆́да
сни́деши: занѐ а҆́ще въ Содо́мѣхъ бы́ша си҇лы бы́ли бы́вшыѧ
въ тебѣ̀, пребы́ли ᲂу҆́бѡ бы́ша до дне́шнѧгѡ днѐ.
к҃д. Ѡ҆ба́че глаго́лю ва́мъ, ꙗ҆́кѡ земли̑ Содо́мстѣй ѿра́днѣе
бꙋ́детъ въ де́нь сꙋ́дный, не́жели тебѣ̀.
к҃є. Въ то̀ вре́мѧ ѿвѣща́въ І҆и҇съ речѐ: и҆сповѣ́даютисѧ,

вѣстителя моего прѣдъ твое-то лице, който ще приготви пѫть-тъ ти прѣдъ тебе.

11. Истинѫ ви казувамъ, между родены-тѣ отъ жены не ся е повдигнѫлъ по голѣмъ отъ Іоанна Крьстителя; а най малкый-тъ въ царство небесно е по голѣмъ отъ него.

12. А отъ дни-тѣ на Іоанна Крьстителя до нынѣ, царство небесно на силѫ ся зема, и които ся насилятъ тѣ го грабнуватъ.

13. Защото всичкы-тѣ пророци и законъ-тъ до Іоанна пророкувахѫ.

14. И ако щете да пріимете *това,* той е Илія, който имаше да дойде.

15. Който има уши да слуша, нека слуша.

16. А на какво да уподобіѭ тойзи родъ? Подобенъ е на дѣца, които сѣдятъ на пазарь-тъ и выкатъ на дружинѫ-тѫ си,

17. И казуватъ: Свирихмы ви, и не играхте; рыдахмы ви, и не плакахте.

18. Защото, дойде Іоаннъ, който не ядѣше, ни піяше; и казуватъ: Бѣсъ има.

19. Дойде Сынъ человѣческый, който яде и піе; и казуватъ: Ето человѣкъ ядливъ и виннопійца, пріятель на мытари-тѣ и на грѣшницы-тѣ. И оправда ся мѫдрость-та отъ чада-та си.

20. Тогази наченѫ да укорява градове-тѣ, въ които станѫхѫ повече-то негови чудеса, защото ся не покаяхѫ.

21. Тежко ти, Хоразине, тежко ти, Виѳсаидо! защото, чудеса-та които въ васъ станѫхѫ, ако быхѫ станѫлы въ Тиръ и Сидонъ, отколѣ быхѫ ся въ врѣтище и пепелъ покаяли.

22. Но казувамъ ви, на Тиръ и Сидонъ *наказаніе-то* въ сѫдный-тъ день по леко ще бѫде, нежели на васъ.

23. И ты, Капернауме, що си ся до небеса възвысилъ, до ада ще ся смѫкнешь; защото чудеса-та които станѫхѫ въ тебе, ако ставахѫ въ Содомъ, той бы до днесь останѫлъ.

24. Но казувамъ ви, че на земіѭ-тѫ Содомскѫ по леко ще бѫде *наказаніе-то* въ сѫдный день, нежели на тебе.

25. Въ онова врѣме отговори Іисусъ и рече: Прославявамъ тя,

Ѻ҆́ч҃е, Гдⷭ҇и нб҃сѐ и҆ землѝ, ꙗ҆́кѡ ᲂу҆таи́лъ є҆сѝ сїѧ̑ ѿ премꙋ́дрыхъ
и҆ разꙋ́мныхъ, и҆ ѿкры́лъ є҆сѝ тѧ̑ млⷭ҇нцємъ.

к҃ѕ. Є҆́й, Ѻ҆́ч҃е, ꙗ҆́кѡ та́кѡ бы́сть бл҃говоле́нїе пре́дъ тобо́ю.

к҃з. Всѧ̑ мнѣ̀ пре́дана сꙋ́ть Ѻ҆ц҃е́мъ мои́мъ: и҆ никто́же
зна́етъ Сн҃а, то́кмѡ Ѻ҆ц҃ъ: ни Ѻ҆ц҃а̀ кто̀ зна́етъ, то́кмѡ Сн҃ъ,
и҆ є҆мꙋ́же а҆́ще во́литъ Сн҃ъ ѿкры́ти.

к҃и. Прїиди́те ко мнѣ̀ всѝ трꙋжда́ющїисѧ и҆ ѡ҆бремене́ннїи,
и҆ а҆́зъ ᲂу҆поко́ю вы̀.

к҃ѳ. Возми́те и҆́го моѐ на себѐ, и҆ наꙋчи́тесѧ ѿ менѐ, ꙗ҆́кѡ
кро́токъ є҆́смь и҆ смире́нъ се́рдцемъ: и҆ ѡ҆бря́щете поко́й
дꙋша́мъ ва́шымъ.

л҃. И҆́го бо моѐ бл҃го, и҆ бре́мѧ моѐ легко̀ є҆́сть.

Глава̀ в҃і.

а҃. Въ то̀ вре́мѧ и҆́де І҆и҃съ въ сꙋббѡ́ты сквозѣ̀ сѣѧ̑нїѧ:
ᲂу҆чн҃цы́ же є҆гѡ̀ взалка́ша, и҆ нача́ша востерза́ти кла́сы и҆
ꙗ҆́сти.

в҃. Фарїсє́є же ви́дѣвше рѣ́ша є҆мꙋ̀: сѐ ᲂу҆чн҃цы̀ твоѝ
творѧ́тъ, є҆гѡ́же не досто́итъ твори́ти въ сꙋббѡ́тꙋ.

г҃. Ѻ҆́нъ же речѐ и҆̀мъ: нѣ́сте ли чли̑, что̀ сотворѝ Дв҃дъ,
є҆гда̀ взалка̀ са́мъ и҆ сꙋ́щїи съ ни́мъ;

д҃. Ка́кѡ вни́де въ хра́мъ Бж҃їй, и҆ хлѣ́бы предложе́нїѧ
снѣдѐ, и҆̀хже недосто́йно бѣ̀ є҆мꙋ̀ ꙗ҆́сти, ни сꙋ́щымъ съ ни́мъ,
то́кмѡ і҆ере́ємъ є҆ди̑нымъ;

є҃. И҆лѝ нѣ́сте чли̑ въ зако́нѣ, ꙗ҆́кѡ въ сꙋббѡ́ты сва-
ще́нницы въ це́ркви сꙋббѡ́ты скверни́тъ, и҆ непови́нни
сꙋ́ть;

ѕ҃. Глаго́лю же ва́мъ: ꙗ҆́кѡ црк҃ве бо́лѣ є҆́сть здѣ̀.

з҃. А҆́ще ли бы́сте вѣ́дали, что̀ є҆́сть, млⷭ҇ти хощꙋ̀, а҆ не
же́ртвы, николи́же ᲂу҆́бѡ бы́сте ѡ҆сꙋжда́ли непови́нныхъ.

и҃. Гдⷭ҇ь бо є҆́сть и҆ сꙋббѡ́ты Сн҃ъ чл҃вѣ́ческїй.

ѳ҃. И҆ пре́шедъ ѿтꙋ́дꙋ, прїи́де на со́нмище и҆́хъ.

Отче, Господи на небе-то и на земѭ-тѫ, че си утаилъ това отъ
мѫдры-тѣ и разумны-тѣ, и открылъ си го на младенцы-тѣ.
26. Ей, Отче, защото така бы угодно прѣдъ тебе.
27. Всичко-то ми е прѣдадено отъ Отца моего; и никой не по-
знава Сына, тъкмо Отецъ; нито Отца познава нѣкой, тъкмо Сынъ-
тъ, и комуто бы изволилъ Сынъ-тъ да го открые.
28. Дойдѣте при мене, всичкы що ся трудите и сте обрѣменени;
и азъ ще вы успокоѭ.
29. Вземѣте мое-то иго на себе си, и научѣте ся отъ мене;
защото сьмь кротъкъ и смиренъ на сьрдце; и ще намѣрите спо-
койствіе на душы-тѣ си.
30. Защото мое-то иго е благо, и мое-то брѣме е леко.

ГЛАВА 12.

1. По онова врѣме въ еднѫ отъ сѫбботы-тѣ минуваше Іисусъ
прѣзъ сѣидбы-тѣ; а ученици-тѣ му огладнѣхѫ, и начнахѫ да кѫсатъ
класове и да ядѫтъ.
2. А Фарисеи-тѣ като видѣхѫ *това*, рекохѫ му: Ето твои-тѣ
ученици правятъ онова, което не е простено да ся прави въ сѫбботѫ.
3. А той имъ рече: Не сте ли чели, що стори Давидъ, когато
огладнѣ той и които бѣхѫ съ него?
4. Какъ влѣзе въ домъ-тъ Божій, и яде отъ хлѣбове-тѣ на прѣд-
ложеніе-то, които не бѣ простено нему да яде, нито на онѣзи които
бѣхѫ съ него, но само на священницы-тѣ?
5. Или не сте ли чели въ законъ-тъ, че въ сѫбботенъ день свя-
щенници-тѣ осквьрняватъ сѫбботѫ-тѫ въ храмъ-тъ, и неповинни
сѫ?
6. Но казувамъ ви, че има единъ тука по голѣмъ отъ храмъ-тъ.
7. Ако ли быхте знаяли що е, Милость щѫ а не жьртвѫ, не
быхте осѫдили невинны-тѣ.
8. Защото Сынъ человѣческый е и на сѫбботѫ-тѫ Господарь.
9. И като прѣминѫ отъ тамъ дойде въ съборище-то имъ.

і҃. И҆ сѐ человѣ́къ бѣ̀ тꙋ̀ рꙋ́кꙋ и҆мы́й сꙋ́хꙋ: и҆ вопроси́ша
є҆го̀, глаго́люще: а҆́ще досто́итъ въ сꙋббѡ́ты цѣли́ти; да на
него̀ возглаго́лютъ.
а҃і. О҆́нъ же речѐ и҆̀мъ: кто̀ є҆́сть ѿ ва́съ чл҃вѣ́къ, и҆́же
и҆́мать ѻ҆вча̀ є҆ди́но, и҆ а҆́ще впаде́тъ сїѐ въ сꙋббѡ́ты въ ꙗ҆́мꙋ,
не и҆́метъ ли є҆̀ и҆ и҆́зметъ;
в҃і. Коль мѝ ᲂу҆̀бо лꙋ́чши є҆́сть чл҃къ ѻ҆вча́те; тѣ́мже досто́итъ
въ сꙋббѡ́ты добро̀ твори́ти.
г҃і. Тогда̀ гл҃го́ла человѣ́кꙋ: простри̇̀ рꙋ́кꙋ твою̀. и҆ прострѐ:
и҆ ᲂу҆тверди́сѧ цѣла̀ ꙗ҆́кѡ дрꙋга́ѧ.
д҃і. Фарїсе́є же ше́дше совѣ́тъ сотвори́ша на него̀, ка́кѡ
є҆го̀ погꙋба́тъ. І҆и҃съ же разꙋмѣ́въ ѿи́де ѿтꙋ́дꙋ.
є҃і. И҆ по не́мъ и҆до́ша наро́ди мно́зи, и҆ и҆сцѣлѝ и҆̀хъ
всѣ́хъ.
ѕ҃і. И҆ запретѝ и҆̀мъ, да не ꙗ҆вѣ̀ є҆го̀ творѧ́тъ:
з҃і. Ꙗ҆́кѡ да сбꙋ́детсѧ рече́нное И҆са́їемъ прⷪ҇ро́комъ, глаго́-
лющимъ:
и҃і. Сѐ ѻ҆́трокъ мо́й, є҆го́же и҆зво́лихъ: возлю́бленный мо́й,
на́ньже благоволѝ дꙋша̀ моѧ̀: положꙋ̀ Дх҃ъ мо́й на не́мъ, и҆ сꙋ́дъ
ꙗ҆зы́кѡмъ возвѣсти́тъ:
ѳ҃і. Не пререче́тъ, ни возопїе́тъ, нижѐ ᲂу҆слы́шитъ кто̀ на
распꙋ́тїихъ гла́са є҆гѡ̀.
к҃. Тро́сти сокрꙋше́нны не прело́митъ, и҆ ле́на вне́мшасѧ
не ᲂу҆гаси́тъ: до́ндеже и҆зведе́тъ въ побѣ́дꙋ сꙋ́дъ.
к҃а. И҆ на и҆́мѧ є҆гѡ̀ ꙗ҆зы́цы ᲂу҆пова́ти и҆́мꙋтъ.
к҃в. Тогда̀ приведо́ша къ немꙋ̀ бѣснꙋ́ющасѧ слѣпа и҆ нѣ́ма:
и҆ и҆сцѣлѝ є҆го̀, ꙗ҆́кѡ слѣпо́мꙋ и҆ нѣмо́мꙋ глаго́лати и҆ гла́дати.
к҃г. И҆ дивлѧ́хꙋсѧ всѝ наро́ди, гл҃юще: є҆да̀ се́й є҆́сть Хрⷭ҇то́съ
Сн҃ъ Дв҃довъ;
к҃д. Фарїсе́є же слы́шавше, рѣ́ша: се́й не и҆зго́нитъ бѣ́сы,
то́кмѡ ѿ веельзевꙋ́лѣ кнѧ́зѣ бѣсо́встѣмъ.
к҃є. Вѣ́дый же І҆и҃съ мы́сли и҆́хъ, речѐ и҆̀мъ: всѧ́кое цр҃тво

10. И ето, имаше человѣкъ съ изсъхнѫлѫ рѫкѫ; и за да го обвинятъ попытахѫ го, и казувахѫ: Дозволено ли е да цѣри нѣкой въ сѫбботѫ?

11. И той имъ рече: Кой е онзи человѣкъ отъ васъ, който ако има еднѫ овцѫ, и тя падне сѫбботенъ день въ ямѫ, не ще іѫ улови и извади?

12. А колко е по добръ человѣкъ отъ овцѫ! За то е дозволено да прави нѣкой добро сѫбботенъ день.

13. Тогази казува на человѣка: Простри рѫкѫ-тѫ си; и прострѣ *іѫ*, и станѫ здрава както друга-та.

14. А Фарисеи-тѣ като излѣзохѫ, наговорихѫ ся противъ него, какъ да го погубятъ.

15. Но Іисусъ като позна, отиде отъ тамо; и послѣдовахѫ го народъ много, и гы исцѣли всичкы-тѣ.

16. И запрѣти имъ да го не изявяватъ;

17. За да ся сбѫде речено-то чрѣзъ Исаіѫ пророка, който казува:

18. Ето отрокъ-тъ ми когото избрахъ, възлюбленный-тъ ми, на когото благоволи моя-та душа; ще положіѫ Духъ-тъ си на него, и ще възвѣсти сѫдъ на народы-тѣ.

19. Не ще да ся скара, нито ще выкне, нито ще чуе нѣкой гласъ-тъ му по улицы-тѣ.

20. Тръсть смазанѫ нѣма да прѣчупи, и отъ ленъ *свѣщило* замъждяло нѣма да угаси, до когато изведе сѫдъ-тъ въ побѣдѫ.

21. И въ негово-то име народи-тѣ ще ся надѣіѫтъ.

22. Тогази му доведохѫ едного бѣснуемъ, слѣпъ и нѣмъ; и го исцѣли, щото слѣпый и нѣмый и говоряше и виждаше.

23. И смаяхѫ ся всичкый-тъ народъ, и думахѫ: Да не бы тойзи да е *Христосъ*, сынъ-тъ Давидовъ?

24. А Фарисеи-тѣ като чухѫ, рекохѫ: Той не изгонява бѣсове-тѣ, освѣнь чрѣзъ началникъ-тъ бѣсовскый Веелзевула.

25. А Іисусъ, като знаяше тѣхны-тѣ помыслы, рече имъ: Всяко

раздѣ́льшееса на са̀ запꙋстѣ́етъ, и҆ всѧ́къ гра́дъ и҆лѝ до́мъ
раздѣли́вый сѧ на сѧ̀ не ста́нетъ.
к҃ѕ. И҆ а҆́ще сатана̀ сатанꙋ̀ и҆зго́нитъ, на сѧ̀ раздѣли́сѧ
є҆́сть: ка́кѡ ᲂу҆̀бо ста́нетъ црⷭ҇тво є҆гѡ̀;
к҃з. И҆ а҆́ще а҆́зъ ѡ҆ веельзеѵꙋ́лѣ и҆згоню̀ бѣ́сы, сы́нове ва́ши
ѡ҆ ко́мъ и҆зго́нѧтъ; сегѡ̀ ра́ди ті́и ва́мъ бꙋ́дꙋтъ сꙋдїи̑.
к҃и. А҆́ще ли же а҆́зъ ѡ҆ Дⷭ҇ѣ Бж҃їи и҆згоню̀ бѣ́сы, ᲂу҆̀бо по-
сти́же на ва́съ црⷭ҇твїе Бж҃їе.
к҃ѳ. И҆лѝ ка́кѡ мо́жетъ ктѡ̀ вні́ти въ до́мъ крѣ́пкагѡ, и҆
сосꙋ́ды є҆гѡ̀ расхи́тити, а҆́ще не пе́рвѣе свѧ́жетъ крѣ́пкаго,
и҆ тогда̀ до́мъ є҆гѡ̀ расхи́титъ;
л҃. И҆́же нѣ́сть со мно́ю, на мѧ̀ є҆́сть: и҆ и҆́же не собира́етъ
со мно́ю, расточа́етъ.
л҃а. Сегѡ̀ ра́ди глаго́лю ва́мъ: вса́къ грѣ́хъ и҆ хꙋла̀ ѿпꙋс-
титсѧ человѣ́кѡмъ: а҆ ꙗ҆́же на Дх҃а хꙋла̀, не ѿпꙋ́ститсѧ чело-
вѣ́кѡмъ.
л҃в. И҆ и҆́же а҆́ще рече́тъ сло́во на Сн҃а человѣ́ческаго, ѿпꙋс-
титсѧ є҆мꙋ̀: а҆ и҆́же рече́тъ на Дх҃а ст҃а́го, не ѿпꙋ́ститсѧ є҆мꙋ̀,
ни въ се́й вѣ́къ, ни въ бꙋ́дꙋщїй.
л҃г. И҆лѝ сотвори́те дре́во добро̀, и҆ пло́дъ є҆гѡ̀ до́бръ: и҆лѝ
сотвори́те дре́во ѕло̀, и҆ пло́дъ є҆гѡ̀ ѕо́лъ: ѿ плода́ бо дре́во
позна́но бꙋ́детъ.
л҃д. Порожде́нїѧ є҆хі́днова, ка́кѡ мо́жете добро̀ глаго́лати,
ѕлѝ сꙋ́ще; ѿ и҆збы́тка бо срⷣца ᲂу҆ста̀ глаго́лютъ.
л҃є. Бл҃гі́й человѣ́къ ѿ бл҃га́гѡ сокро́вища и҆зно́ситъ бл҃га̑ѧ:
и҆ лꙋка́вый человѣ́къ ѿ лꙋка́вагѡ сокро́вища и҆зно́ситъ лꙋ-
ка̑ваѧ.
л҃ѕ. Глаго́лю же ва́мъ, ꙗ҆́кѡ всѧ́ко сло́во пра́здное, є҆́же а҆́ще
рекꙋ́тъ человѣ́цы, воздадѧ́тъ ѡ҆ не́мъ сло́во въ де́нь сꙋ́дный.
л҃з. Ѿ слове́съ бо свои́хъ ѡ҆правди́шисѧ, и҆ ѿ слове́съ свои́хъ
ѡ҆сꙋ́дишисѧ.
л҃и. Тогда̀ ѿвѣща́ша нѣ́цыи ѿ кни́жникъ и҆ фарїсе́й, глаго́-
люще: Оу҆чи́телю, хо́щемъ ѿ тебѐ зна́менїе ви́дѣти.

царство раздѣлено противъ себе си, запустѣва, и всякой градъ или
домъ раздѣленъ противъ себе си, нѣма да устои.
26. И ако Сатана изгонява Сатанѫ, раздѣленъ е върхъ себе си;
какъ прочее ще трае негово-то царство?
27. И ако азъ чрѣзъ Веелзевула изгонявамъ бѣсове-тѣ, синове-
тѣ ви чрѣзъ кого *ги* изгонюватъ? За това тѣ ще ви бѫдѫтъ сѫдници.
28. Но ако азъ чрѣзъ Духа Божія изгонявамъ бѣсове-тѣ, то е
настигнѫло на васъ царство-то Божіе.
29. Или какъ може да влѣзе нѣкой въ домъ-тъ на силнаго, и да
разграби покѫщнинѫ-тѫ му, ако първомъ не върже силный-тъ? и
тогазъ ще разграби домъ-тъ му.
30. Който не е съ мене, противъ мене е; и който не събира съ
мене, распылява.
31. За това ви казувамъ: Всякой грѣхъ и хула ще ся прости
на человѣцы-тѣ; хула-та обаче противъ Духа нѣма да ся прости
на человѣцы-тѣ.
32. И който рече рѣчь противъ Сына человѣческаго, ще му ся
прости, но който рече противъ Духа Святаго, нѣма да му ся прости
нито въ тойзи вѣкъ, нито въ бѫдѫщій-тъ.
33. Или направѣте дърво-то добро, и плодъ-тъ му добръ; или
направѣте дърво-то лошо, и плодъ-тъ му лошъ; защото дърво-то
ся отъ плодъ-тъ познава.
34. Рожбы ехиднины, какъ можете да говорите добро, като сте
лукавы? Защото отъ прѣпълняніе-то на сърдце-то говорятъ уста-та.
35. Добрый-тъ человѣкъ отъ добро-то съкровище на сърдце-то
изважда добрины-тѣ; и злый-тъ человѣкъ отъ зло-то съкровище
изважда злины-тѣ.
36. И казувамъ ви, че всяка празна рѣчь коѭто рекѫтъ чело-
вѣци-тѣ, ще дадѫтъ отвѣтъ за неѭ въ день сѫдный.
37. Защото отъ думы-тѣ си ще ся оправдаешь, и отъ думы-тѣ
си ще ся осѫдишь.
38. Тогазъ отговорихѫ нѣкои отъ книжницы-тѣ и Фарисеи-тѣ,
и казахѫ; Учителю, искамы да видимъ знаменіе отъ тебе.

л҃ѳ. Ѻ҆нъ же ѿвѣща́въ, речѐ и҆̀мъ: ро́дъ лѹка́въ и҆ прелюбодѣ́й зна́менїѧ и҆́щетъ: и҆ зна́менїе не да́стсѧ є҆мѹ̀, то́кмѡ зна́менїе І҆ѡ́ны проро́ка.
м҃. Ꙗ҆́коже бо бѣ̀ І҆ѡ́на во чре́вѣ кито́вѣ трѝ днѝ и҆ трѝ нѡ́щи: та́кѡ бѹ́детъ и҆ Сн҃ъ чл҃вѣ́ческїй въ се́рдцы землѝ трѝ днѝ и҆ трѝ нѡ́щи.
м҃а. Мѹ́жїе Нїневı́тстїи воста́нѹтъ на сѹ́дъ съ ро́домъ си́мъ, и҆ ѡ҆сѹ́дѧтъ є҆го̀: ꙗ҆́кѡ пока́ѧшасѧ про́повѣдїю І҆ѡ́ниною: и҆ сѐ бо́лѣ І҆ѡ́ны здѣ̀.
м҃в. Цари́ца ю҆́жскаѧ воста́нетъ на сѹ́дъ съ ро́домъ си́мъ, и҆ ѡ҆сѹ́дитъ и҆̀: ꙗ҆́кѡ прїи́де ѿ коне́цъ землѝ слы́шати премѹ́дрость Соломѡ́новѹ: и҆ сѐ бо́лѣ Соломѡ́на здѣ̀.
м҃г. Є҆гда́ же нечи́стый дѹ́хъ и҆зы́детъ ѿ человѣ́ка, прехо́дитъ сквозѣ̀ безво́днаѧ мѣ́ста, и҆щѧ̀ поко́ѧ, и҆ не ѡ҆брѣта́етъ.
м҃д. Тогда̀ рече́тъ: возвращѹ́сѧ въ до́мъ мо́й, ѿню́дѹже и҆зыдо́хъ: и҆ прише́дъ ѡ҆брѧ́щетъ пра́зденъ, помете́нъ и҆ ᲂу҆кра́шенъ.
м҃є. Тогда̀ и҆́детъ и҆ по́йметъ съ собо́ю се́дмь и҆́ныхъ дѹхѡ́въ лютѣ́йшихъ себѐ, и҆ вше́дше живѹ́тъ тѹ̀: и҆ бѹ́дѹтъ послѣ̑днѧѧ человѣ́кѹ томѹ̀ гѡ́рша пе́рвыхъ. та́кѡ бѹ́детъ и҆ ро́дѹ семѹ̀ лѹка́вомѹ.
м҃ѕ. Є҆щѐ же є҆мѹ̀ глаго́лющѹ къ наро́дѡмъ, сѐ мт҃и є҆гѡ̀ и҆ бра́тїѧ є҆гѡ̀ стоѧ́хѹ внѣ̀, и҆́щѹще глаго́лати є҆мѹ̀.
м҃з. Рече́ же нѣ́кїй є҆мѹ̀: сѐ мт҃и твоѧ̀, и҆ бра́тїѧ твоѧ̀ внѣ̀ стоѧ́тъ, хотѧ́ще глаго́лати тебѣ̀.
м҃и. Ѻ҆нъ же ѿвѣща́въ речѐ ко глаго́лющемѹ є҆мѹ̀: кто̀ є҆́сть мт҃и моѧ̀; и҆ кто̀ сѹ́ть бра́тїѧ моѧ̀;
м҃ѳ. И҆ простре́ръ рѹ́кѹ свою̀ на ᲂу҆чн҃ки̑ своѧ̑, речѐ: сѐ мт҃и моѧ̀ и҆ бра́тїѧ моѧ̀.
н҃. И҆́же бо а҆́ще сотвори́тъ во́лю Ѻ҆ц҃а̀ моегѡ̀, и҆́же є҆́сть на нб҃се́хъ, то́й бра́тъ мо́й, и҆ сестра̀ и҆ мт҃и (мѝ) є҆́сть.

39. А той отвѣща и рече имъ: Родъ лукавъ и прѣлюбодѣенъ знаменіе ище, и знаменіе нѣма да ся даде нему, освѣнь знаменіе-то на пророкъ Іонѫ.

40. Защото както Іона бѣ въ утробѫ-тѫ китовѫ три дни и три нощи, така Сынъ человѣческый ще бѫде въ сърдце-то на земѭ-тѫ три дни и три нощи.

41. Мѫжіе-тѣ Ниневіяне ще въстанѫтъ на сѫдъ-тъ съ тойзи родъ, и ще го осѫдятъ; защото *тѣ* ся покаяхѫ съ Іоновѫ-тѫ проповѣдь; и ето, тука е повече отъ Іонѫ.

42. Царица-*та* Южна ще въстане на сѫдъ-тъ съ тойзи родъ, и ще го осѫдй; защото отъ країща-та на земѭ-тѫ дойде да чуе мѫдрость-тѫ Соломоновѫ; и ето, тука е повече отъ Соломона.

43. Когато нечистый-тъ духъ излѣзе изъ человѣка, прохожда прѣзъ безводны мѣста, да търси спокойствіе, и не намѣрва.

44. Тогази казува: Да ся завърнѫ у дома си, отъ дѣто излѣзохъ. И като дойде намѣрва *го* празенъ, изметенъ и украсенъ.

45. Тогазь отхожда и зема съсъ себе си седмь другы духове по злы отъ себе си, и като влѣзѫтъ живѣѭтъ тамъ: и сетно-то състояніе на тогозь человѣка бывa по лошо отъ първо-то. Така ще бѫде и на тойзи лукавъ родъ.

46. А когато той още говоряше народу, ето майка му и братія-та му стояхѫ вънъ и ищѣхѫ да му говорятъ.

47. И нѣкой си му рече: Ето майка ти и братія-та ти стоятъ вънъ, и ищѫтъ да ти говорятъ.

48. А той отговори на тогозь който му каза *това* и рече: Коя е майка ми и кои сѫ братія-та ми?

49. И прострѣ си рѫкѫ-тѫ къмъ ученицы-тѣ си, и рече: Ето майка ми и братія-та ми.

50. Защото който прави волѭ-тѫ на Отца моего който е на небеса, той ми е братъ, и сестра и майка.

Глава҄ г҃і.

а҃. Въ де́нь же то́й и҆зше́дъ І҆и҃съ и҆з̾ до́му, сѣда́ше при
мо́ри:
в҃. И҆ собра́шасѧ къ немꙋ̀ наро́ди мно́зи, ꙗ҆̀коже є҆мꙋ̀ въ
кора́бль влѣ́зти и҆ сѣ́сти: и҆ ве́сь наро́дъ на бре́зѣ стоѧ́ше.
г҃. И҆ гл҃го́ла и҆̀мъ при́тчами мно́гѡ, гл҃го́лѧ: сѐ и҆зы́де сѣ́ѧй,
да сѣ́етъ.
д҃. И҆ сѣ́ющꙋ є҆мꙋ̀, ѻ҆́ва падо́ша при пꙋтѝ: и҆ прїидо́ша
пти̑цы и҆ позоба́ша ѧ҆̀.
є҃. Дрꙋ҄гаѧ же падо́ша на ка́менныхъ, и҆дѣ́же не и҆мѣ́ѧхꙋ
землѝ мно́ги: и҆ а҆́бїе прозабо́ша, занѐ не и҆мѣ́ѧхꙋ глꙋбины̀
землѝ.
ѕ҃. Со́лнцꙋ же возсїѧ́вшꙋ присвѧ́нꙋша: и҆ занѐ не и҆мѣ́ѧхꙋ
коре́нїѧ, и҆зсхо́ша.
з҃. Дрꙋ҄гаѧ же падо́ша въ те́рнїи, и҆ взы́де те́рнїе, и҆ подавѝ
и҆̀хъ.
и҃. Дрꙋ҄гаѧ же падо́ша на землѝ до́брѣй, и҆ даѧ́хꙋ пло́дъ,
ѻ҆́во ᲂу҆́бѡ сто̀, ѻ҆́во же шестьдесѧ́тъ, ѻ҆́во же три́десѧть.
ѳ҃. И҆мѣ́ѧй ᲂу҆́шы слы́шати, да слы́шитъ.
і҃. И҆ пристꙋпи́вше ᲂу҆ченицы̀ (є҆гѡ̀) реко́ша є҆мꙋ̀: почто̀
при́тчами гл҃го́леши и҆̀мъ;
а҃і. Ѻ҆́нъ же ѿвѣща́въ речѐ и҆̀мъ: ꙗ҆́кѡ ва́мъ дано̀ є҆́сть
разꙋмѣ́ти та̑йны црⷭ҇твїѧ нбⷭ҇нагѡ, ѻ҆нѣ́мъ же не дано̀ є҆́сть.
в҃і. И҆́же бо и҆́мать, да́стсѧ є҆мꙋ̀, и҆ преизбꙋ́детъ (є҆мꙋ̀): а҆
и҆́же не и҆́мать, и҆ є҆́же и҆́мать, во́зметсѧ ѿ негѡ̀.
г҃і. Сегѡ̀ ра́ди въ при́тчахъ гл҃го́лю и҆̀мъ, ꙗ҆́кѡ ви́дѧще не
ви́дѧтъ, и҆ слы́шаще не слы́шатъ, ни разꙋмѣ́ютъ.
д҃і. И҆ сбыва́етсѧ въ ни́хъ проро́чество И҆са́їино, глаго́-
лющее: слꙋ́хомъ ᲂу҆слы́шите, и҆ не и҆́мате разꙋмѣ́ти: и҆ зрѧ́ще
ᲂу҆́зрите, и҆ не и҆́мате ви́дѣти.
є҃і. Ѿолстѣ́ бо се́рдце люде́й си́хъ: и҆ ᲂу҆шима тѧ́жкѡ
слы́шаша, и҆ ѻ҆́чи своѝ смѣжи́ша, да не когда̀ ᲂу҆́зрѧтъ

ГЛАВА 13.

1. Въ сѫщій-тъ день излѣзе Іисусъ изъ кѫщы и сѣдяше край море-то.

2. И набрахѫ ся до него народъ много, така що той влѣзе та сѣднѫ въ ладіѭ, а всичкый-тъ народъ стояше на брѣгъ-тъ.

3. И говори имъ много съ притчы, и казуваше: Ето, излѣзе сѣятель-тъ да сѣе:

4. И когато сѣяше, едно паднѫ край пѫть-тъ; и дойдохѫ птицы-тѣ, и озобахѫ го.

5. А друго паднѫ на камениты *мѣста*, дѣто нѣмаше много прьсть; и заскоро изникнѫ, защото нѣмаше дълбинѫ отъ земіѭ;

6. А като изгрѣя слънце-то, припламнѫ, и понеже нѣмаше корень, изсъхнѫ.

7. Друго пакъ паднѫ въ тръніе-тѣ, и порастохѫ тръніе-тѣ, и заглушихѫ го.

8. Друго паднѫ на добрѫ-тѫ земіѭ, и даваше плодъ, едно сто, друго шестдесеть, а друго тридесеть.

9. Който има уши да слуша нека слуша.

10. И пристѫпихѫ ученици-тѣ и рекохѫ му: Защо имъ говоришь съ притчы?

11. А той отвѣща и рече имъ: Защото вамъ е дадено да познавате тайны-тѣ на царство небесно, а тѣмъ не е дадено.

12. Защото който има, ще му ся даде, и ще *му* ся прѣумножи; но който нѣма, и каквото има ще му ся отнеме.

13. За това имъ говоріѭ съ притчы, защото гледатъ и не видятъ, слушатъ и не чуѭтъ, нито разумѣватъ.

14. И испълнява ся на тѣхъ пророчество-то Исаіево, който казува: Съ уши ще чуете и нѣма да разумѣете; и съ очи ще гледате, и нѣма да видите:

15. Защото задебелѣ сърдце-то на тойзи народъ, и съ уши-тѣ *си* тежко чуѭтъ, и очи-тѣ си склопихѫ, да не бы съ очи-тѣ *си* да

ѻ҆чи́ма, и҆ ᲂу҆ши́ма ᲂу҆слы́шатъ, и҆ се́рдцемъ ᲂу҆разꙋмѣ́ютъ, и҆ ѡ҆бративтсѧ, и҆ и҆сцѣлю̀ и҆̀хъ.
ѕ҃і. Ва́ша же бл҃же́нна ѻ҆чеса̀, ꙗ҆́кѡ ви́дѧтъ: и҆ ᲂу҆̑ши ва́ши, ꙗ҆́кѡ слы́шатъ.
з҃і. А҆ми́нь бо гл҃го́лю ва́мъ, ꙗ҆́кѡ мно́зи проро́цы и҆ првⷣ҇ницы вожделѣ́ша ви́дѣти, ꙗ҆̀же ви́дите, и҆ не ви́дѣша: и҆ слы́шати, ꙗ҆̀же слы́шите, и҆ не слы́шаша.
и҃і. Вы́ же ᲂу҆слы́шите при́тчꙋ сѣ́ющагѡ.
ѳ҃і. Всѧ́комꙋ слы́шащемꙋ сло́во цр҃твїѧ и҆ не разꙋмѣва́ющꙋ, прихо́дитъ лꙋка́вый, и҆ восхища́етъ всѣ́ѧнное въ срⷣцѣ є҆гѡ̀: сїѐ є҆́сть, є҆̀же при пꙋтѝ сѣ́ѧнное.
к҃. А҆ на ка́мени сѣ́ѧнное, сїѐ є҆́сть, слы́шай сло́во, и҆ а҆́бїе съ ра́достїю прїе́млетъ є҆̀:
к҃а. Не и҆́мать же ко́рене въ себѣ̀, но привре́мененъ є҆́сть. бы́вши же печа́ли, и҆лѝ гоне́нїю словесѐ ра́ди, а҆́бїе соблажнѧ́етсѧ.
к҃в. А҆ сѣ́ѧнное въ те́рнїи, сѐ є҆́сть, слы́шай сло́во, и҆ печа́ль вѣ́ка сегѡ̀, и҆ ле́сть бога́тства подавлѧ́етъ сло́во, и҆ без̾ плода̀ быва́етъ.
к҃г. А҆ сѣ́ѧнное на до́брѣй землѝ, сѐ є҆́сть, слы́шай сло́во и҆ разꙋмѣва́ѧ: и҆̀же ᲂу҆бѡ пло́дъ прино́ситъ, и҆ твори́тъ ѻ҆́во сто̀, ѻ҆́во же шестьдеся́тъ, ѻ҆́во три́десѧть.
к҃д. И҆́нꙋ при́тчꙋ предложѝ и҆̀мъ, глаго́лѧ: ᲂу҆подо́бисѧ цр҃твїе нбⷭ҇ное чл҃вѣ́кꙋ, сѣ́ѧвшꙋ до́брое сѣ́мѧ на селѣ̀ своє́мъ:
к҃е. Спѧ́щымъ же чл҃вѣ́кѡмъ, прїи́де вра́гъ є҆гѡ̀, и҆ всѣ́ѧ плѐвелы посредѣ̀ пшени́цы, и҆ ѿи́де.
к҃ѕ. Є҆гда́ же прозѧбѐ трава̀ и҆ пло́дъ сотворѝ, тогда̀ ꙗ҆ви́шасѧ и҆ плѐвелїе.
к҃з. Прише́дше же раби̑ гдⷭ҇ина, рѣ́ша є҆мꙋ̀: Гдⷭ҇и, не до́брое ли сѣ́мѧ сѣ́ѧлъ є҆сѝ на селѣ̀ твое́мъ; ѿкꙋ́дꙋ ᲂу҆̀бо и҆́мать плѐвелы;
к҃и. Ѻ҆́нъ же речѐ и҆̀мъ: вра́гъ чл҃вѣ́къ сїѐ сотворѝ.

видятъ и съ уши-тѣ *си* да чуѭтъ, и съсъ сьрдце-то *си* да разумѣѭтъ, и ся завърнѭтъ и азъ гы исцѣлѭ;

16. А ваши-тѣ очи сѫ блаженни, защото гледатъ; и уши-тѣ ви, защото чуѭтъ.

17. Защото истинѫ ви казувамъ, че мнозина пророци и праведници пожелахѫ да видятъ което *вы* виждате, и не видѣхѫ, и да чуѭтъ което *вы* чуете, и не чухѫ.

18. Вы прочее чуйте притчѫ-тѫ на сѣятель-тъ.

19. На всякого, който слуша слово-то на царство-то и не го разумѣва, идува лукавый-тъ, и грабнува посѣянно-то въ сьрдце-то му; той е посѣянно-то край пѫть-тъ.

20. А на каменниты-тѣ *мѣста* посѣянно-то, той е, който слуша слово-то, и заскоро съ радость го пріима;

21. Корень обаче въ себе си нѣма, но е приврѣменно; и когато настане скърбь или гоненіе за слово-то, той часъ ся соблазнява.

22. А въ тръніе-тѣ посѣянно-то, той е, който слуша слово-то, и грыжи-тѣ на тойзи вѣкъ, и измама-та на богатство-то заглушава слово-то, и бесплодно быва.

23. А посѣянно-то на добрѫ-тѫ земѭ, той е, който слуша слово-то и *го* разумѣва, който и дава плодъ, и прави, единъ сто, другъ шестдесеть, а другъ тридесеть.

24. Другѫ притчѫ имъ прѣдложи, и казуваше: Уподоби ся царство-то небесно на человѣкъ, който посѣя добро сѣме на нивѫ-тѫ си.

25. Но като спѣхѫ человѣци-тѣ, дойде непріятель-тъ му, и посѣя плѣвелы между пшеницѫ-тѫ, и си отиде.

26. И когато изникнѫ трѣва-та и створи плодъ, тогазь ся появихѫ и плѣвелы-тѣ.

27. А слугы-тѣ на домакынъ-тъ дойдохѫ, и казахѫ му: Господине, не посѣя ли добро сѣме на нивѫ-тѫ си? но отъ кѫдѣ ся сѫ зѣлы плѣвелы-тѣ?

28. А той имъ рече: Враждебникъ человѣкъ е направилъ това.

рабі́и же рѣ́ша є҆мꙋ̀: хо́щеши ли ѹ҆̀бо, да ше́дше
и҆сплеве́мъ ѧ҆̀;
кѳ҃. О҆́нъ же речѐ (и҆̀мъ): ни̇̀: да не когда̀ восторга́юще
пле́велы, восто́ргнете кꙋ́пнѡ съ ни́ми (и҆) пшени́цꙋ.
л҃. Ѡ҆ста́вите растѝ ѻ҆боѐ кꙋ́пнѡ до жа́твы: и҆ во вре́мѧ
жа́твы рекꙋ̀ жа́телємъ: собери́те пе́рвѣе пле́велы, и҆ свѧжи́те
и҆́хъ въ снопы̀ ꙗ҆́кѡ сожещѝ ѧ҆̀: а҆ пшени́цꙋ собери́те въ
жи́тницꙋ мою̀.
ла҃. И҆́нꙋ при́тчꙋ предложѝ и҆̀мъ, глаго́лѧ: подо́бно є҆́сть
цр҃твїе нб҃ное зе́рнꙋ горꙋ́шичнꙋ, є҆́же взе́мъ чл҃вѣ́къ всѣ́ѧ на
селѣ̀ свое́мъ:
лв҃. Є҆́же малѣ́йше ѹ҆̀бѡ є҆́сть ѿ всѣ́хъ сѣ́менъ: є҆гда́ же
возрасте́тъ, бо́лѣе всѣ́хъ ѕе́лїй є҆́сть, и҆ быва́етъ дре́во: ꙗ҆́кѡ
прїитѝ пти́цамъ нб҃нымъ, и҆ вита́ти на вѣ́твехъ є҆гѡ̀.
лг҃. И҆́нꙋ при́тчꙋ глаго́ла и҆̀мъ: подо́бно є҆́сть цр҃твїе нб҃ное
ква́сꙋ, є҆го́же взе́мши жена̀ скры̀ въ са́тѣхъ тре́хъ мꙋкѝ,
до́ндеже вскисо́ша всѧ̑.
лд҃. Сїѧ̑ всѧ̑ глаго́ла І҆и҃съ въ при́тчахъ наро́дѡмъ, и҆ без̾
при́тчи ничесо́же глаго́лаше къ ни́мъ:
ле҃. Ꙗ҆́кѡ да сбꙋ́детсѧ рече́нное прⷪ҇ро́комъ, гл҃ющимъ:
ѿве́рзꙋ въ при́тчахъ ѹ҆ста̀ моѧ̀: ѿры́гнꙋ сокрове́ннаѧ ѿ
сложе́нїѧ мі́ра.
лѕ҃. Тогда̀ ѡ҆ста́вль наро́ды, прїи́де въ до́мъ І҆и҃съ. И҆ при-
стꙋпи́ша къ немꙋ̀ ѹ҆чн҃цы̀ є҆гѡ̀, глаго́люще: скажѝ на́мъ
при́тчꙋ пле́велъ се́льныхъ.
лз҃. О҆́нъ же ѿвѣща́въ речѐ и҆̀мъ: сѣ́явый до́брое сѣ́мѧ,
є҆́сть Сн҃ъ чл҃вѣ́ческїй:
ли҃. А҆ село̀, є҆́сть мі́ръ: до́брое же сѣ́мѧ, сі́и сꙋ́ть сн҃ове
цр҃твїѧ: а҆ пле́велы, сꙋ́ть сы́нове непрїѧ́зненнїи:
лѳ҃. А҆ вра́гъ всѣ́явый и҆́хъ, є҆́сть дїа́волъ: а҆ жа́тва, кон-
чи́на вѣ́ка є҆́сть: а҆ жа́тели, А҆́гг҃ли сꙋ́ть.
м҃. Ꙗ҆́коже ѹ҆̀бо собира́ютъ пле́велы, и҆ ѻ҆гне́мъ сожига́ютъ:
та́кѡ бꙋ́детъ въ сконча́нїе вѣ́ка сегѡ̀.

А слугы-тѣ му рекохѫ: Ищешь ли прочее да идемъ да гы оплѣвимъ?

29. А той рече: Не, да не бы като плѣвите плѣвелы-тѣ, да истръгнете купно съ тѣхъ *и* пшеницѫ-тѫ.

30. Оставѣте да растѫтъ наедно и двѣ-тѣ до жьтвѫ; и въ врѣме-то на жьтвѫ-тѫ ще рекѫ на жьтвари-тѣ: Съберѣте първомъ плѣвелы-тѣ, и вържѣте гы на снопове за изгаряніе, а пшеницѫ-тѫ съберѣте въ житницѫ-тѫ ми.

31. Другѫ притчѫ имъ прѣдложи и каза: Подобно е царство небесно на зьрно синапово, което зѣ человѣкъ и посѣя *го* на нивѫ-тѫ си;

32. Което наистинѫ е по малко отъ всичкы-тѣ сѣмена; но кога порасте, най голѣмо е отъ вси-тѣ злакове, и станува дьрво, така що идѫтъ птицы-тѣ небесны и привитаватъ въ вѣтви-тѣ му.

33. Другѫ притчѫ имъ каза: Подобно е царство небесно на квасъ, който като го зѣ жена, скры го въ три мѣры брашно, доклѣ вкыснѫ всичко-то.

34. Всичко това исказа Іисусъ съ притчы на народъ-тъ, и безъ притчы не имъ говоряше.

35. За да ся испълни реченно-то отъ пророка, който казува: Ще отворѭ въ притчы уста-та си; ще изрекѫ скрыто-то отъ созданіе міра.

36. Тогази Іисусъ остави народъ-тъ и дойде въ кѫщы. И пристѫпихѫ при него ученици-тѣ му и казувахѫ: Истълкувай ни притчѫ-тѫ за плѣвелы-тѣ на нивѫ-тѫ.

37. А той отговори и каза имъ: Сѣятель-тъ на добро-то сѣме е Сынъ человѣческый;

38. Нива-та е свѣтъ-тъ; добро-то сѣме, тѣ сѫ сынове-тѣ на царство-то; а плѣвелы-тѣ сѫ сынове-тѣ на лукаваго.

39. Враждебникъ-тъ, който гы посѣя, діаволъ-тъ е; жьтва-та е скончаніе-то на вѣка; а жьтвари-тѣ сѫ ангели-тѣ.

40. И тъй, както събиратъ плѣвелы-тѣ и гы изгарятъ въ огнь-тъ, така ще бѫде въ скончаніе-то на тойзи вѣкъ.

м҃а. Пóслетъ Сн҃ъ человѣ́ческїй А҆́гг҃лы своѧ̀, и҆ со-
берꙋ́тъ ѿ цр҃твїѧ є҆гѡ̀ всѧ̀ соблáзны и҆ творѧ́щихъ без-
закóнїе:
м҃в. И҆ вве́ргꙋтъ и҆̀хъ въ пе́щь ѻ҆́гненꙋ: тꙋ̀ бꙋ́детъ плáчь
и҆ скре́жетъ зꙋбѡ́мъ.
м҃г. Тогдà прáведницы просвѣтѧ́тсѧ ꙗ҆́кѡ сóлнце, въ
цр҃твїи Ѻ҆ц҃à и҆̀хъ. И҆мѣ́ѧй ᲂу҆́шы слы́шати, да слы́шитъ.
м҃д. Пáки подóбно є҆́сть цр҃твїе нб҃ное сокрóвищꙋ сокрове́нꙋ
на селѣ̀, є҆́же ѡ҆брѣ́тъ человѣ́къ скры̀: и҆ ѿ рáдости є҆гѡ̀
и҆́детъ, и҆ всѧ̑, є҆ли̑ка и҆́мать, продае́тъ, и҆ кꙋпꙋ́етъ село̀ то̀.
м҃е. Пáки подóбно є҆́сть цр҃твїе нб҃ное чл҃вѣ́кꙋ кꙋпцꙋ̀, и҆́щꙋщꙋ
дóбрыхъ би́серей:
м҃ѕ. И҆́же ѡ҆брѣ́тъ є҆ди́нъ многоцѣ́ненъ би́серъ, ше́дъ про-
дадѐ всѧ̑, є҆ли̑ка и҆мѧ́ше, и҆ кꙋпѝ є҆го̀.
м҃з. Пáки подóбно є҆́сть цр҃твїе нб҃ное не́водꙋ вве́рженꙋ въ
мóре, и҆ ѿ всѧ́кагѡ рóда собрáвшꙋ:
м҃и. И҆́же є҆гдà и҆сполнисѧ, и҆звлекóша и҆̀ на крáй, и҆ сѣ́дше
и҆збрáша дѡ́брыѧ въ сосꙋ́ды, а҆ ѕлы̑ѧ и҆звергóша вóнъ.
м҃ѳ. Тáкѡ бꙋ́детъ въ сконча́нїе вѣ́ка: и҆зы́дꙋтъ А҆́гг҃ли, и҆
ѿлꙋча́тъ ѕлы̑ѧ ѿ среды̀ прв҃ныхъ:
н҃. И҆ вве́ргꙋтъ и҆̀хъ въ пе́щь ѻ҆́гненꙋю: тꙋ̀ бꙋ́детъ плáчь
и҆ скре́жетъ зꙋбѡ́мъ.
н҃а. Гл҃а и҆̀мъ І҆и҃съ: разꙋмѣ́сте ли сїѧ̑ всѧ̑; гл҃ахꙋ
є҆мꙋ̀: є҆́й, Гд҃и.
н҃в. Ѻ҆́нъ же речѐ и҆̀мъ: сегѡ̀ рáди всѧ́къ кни́жникъ
наꙋчи́всѧ цр҃твїю нб҃номꙋ, подóбенъ є҆́сть чл҃вѣ́кꙋ домови́тꙋ,
и҆́же и҆зноси́тъ ѿ сокрóвища своегѡ̀ нѡ́ваѧ, и҆ ве́тхаѧ.
н҃г. И҆ бы́сть, є҆гдà скончà І҆и҃съ при̑тчи сїѧ̑, пре́йде ѿтꙋ́дꙋ.
н҃д. И҆ пришéдъ во ѻ҆те́чествїе своѐ, ᲂу҆ча́ше и҆̀хъ на сóн-
мищи и҆̀хъ, ꙗ҆́кѡ диви́тисѧ и҆̀мъ, и҆ глагóлати: ѿкꙋ́дꙋ семꙋ̀
премꙋ́дрость сїѧ̀, и҆ си̑лы;
н҃е. Не се́й ли є҆́сть тектóновъ сн҃ъ; не ма́ти ли є҆гѡ̀ нарицá-
етсѧ Марїа́мъ, и҆ бра́тїѧ є҆гѡ̀, І҆ácѡвъ, и҆ І҆ѡсі́й, и҆ Сі́мѡнъ, и҆ І҆ꙋ́да;

41. Ще проводи Сынъ человѣческый ангелы-тѣ си, и ще съберѫтъ отъ царство-то негово вси-тѣ соблазни, и оныя които правятъ беззаконіе;
42. И ще гы хвърлятъ въ пещь-тѫ огненнѫ; тамъ ще бѫде плачь и скърцаніе съсъ зѫбы.
43. Тогази праведни-тѣ ще просвѣтнѫтъ както слънце-то, въ царство-то на Отца си. Който има уши да слуша нека слуша.
44. Пакъ е подобно царство небесно на иманіе скрыто въ нивѫ, което като го намѣри человѣкъ скры го, и отъ радость-тѫ си отхожда и продава все що има, и купува онѫзи нивѫ.
45. Пакъ е подобно царство небесно на человѣкъ търговецъ, който търсяше добры бисеріе;
46. Който като намѣри единъ многоцѣненъ бисеръ, отиде и продаде все що имаше, и купи го.
47. Пакъ е подобно царство небесно на неводъ, който бы хвърленъ въ море-то, и събра отъ всякакъвъ видъ *рыбы;*
48. Който, като ся напълни, извадихѫ го на брѣгъ-тъ, и сѣднѫхѫ та прибрахѫ добры-тѣ въ сѫдове, а лошы-тѣ исхвърлихѫ вънъ.
49. Така ще бѫде въ скончаніе-то на вѣка; ще излѣзѫтъ ангели-тѣ, и ще отлѫчатъ лукавы-тѣ изъ между праведны-тѣ,
50. И ще гы хвърлятъ въ пещь-тѫ огненнѫ; тамъ ще бѫде плачь и скърцаніе съсъ зѫбы.
51. Казува имъ Іисусъ: Разумѣхте ли всичко това? Казуватъ му: Ей, Господи.
52. А той имъ *пакъ* рече: За това всякой книжникъ, който ся е училъ за царство небесно, подобенъ е на человѣкъ домовитъ, който изважда изъ съкровище-то си ново и ветхо.
53. И когато свърши Іисусъ тѣзи притчы, тръгнѫ си отъ тамъ.
54. И като дойде въ отечество-то си, учаше гы въ съборище-то имъ, така що чудяхѫ ся тѣ и думахѫ: Отъ кѫдѣ на тогози тая прѣмѫдрость и тѣзи силы?
55. Не е ли той сынъ-тъ на дръводѣлецъ-тъ? Майка му не ся ли казува Маріамъ, и братія-та му Іаковъ и Іосій и Симонъ и Іуда?

н҃ѕ. И҆ се́стры є҆гѡ̀ не всѧ̑ ли въ на́съ сꙋ́ть; ѿкꙋ́дꙋ ᲂу҆̀бо
семꙋ̀ сі̑ѧ всѧ̑;
н҃з. И҆ блажна́хꙋсѧ ѡ҆ не́мъ. І҆и҃съ же речѐ и҆̀мъ: нѣ́сть про-
ро́къ без̾ че́сти, то́кмѡ во ѻ҆те́чествїи своє́мъ, и҆ въ домꙋ̀
своє́мъ.
н҃и. И҆ не сотворѝ тꙋ̀ си́лъ мно́гихъ, за невѣ́рство и҆́хъ.

Глава̀ д҃і.

а҃. Въ то̀ вре́мѧ ᲂу҆слы́шавъ И҆́рѡдъ четвертовла́стникъ
слꙋ́хъ І҆и҃совъ,
в҃. И҆ речѐ ѻ҆трокѡ́мъ свои̑мъ: се́й є҆́сть І҆ѡа́ннъ кр҃ти́тель:
то́й воскре́се ѿ ме́ртвыхъ, и҆ сегѡ̀ ра́ди си̑лы дѣ́ютсѧ ѡ҆
не́мъ.
г҃. И҆́рѡдъ бо є҆́мь І҆ѡа́нна, свѧза̀ є҆го̀, и҆ всадѝ въ темни́цꙋ,
И҆рѡдїа́ды ра́ди жены̀ Фї́лїппа бра́та своегѡ̀.
д҃. Глаго́лаше бо є҆мꙋ̀ І҆ѡа́ннъ: не досто́итъ тѝ и҆мѣ́ти є҆ѧ̀.
є҃. И҆ хотѧ́щъ є҆го̀ ᲂу҆би́ти, ᲂу҆боѧ́сѧ наро́да, занѐ ꙗ҆́кѡ про-
ро́ка є҆го̀ и҆мѣ́ѧхꙋ.
ѕ҃. Днѝ же бы́вшꙋ рождества̀ И҆́рѡдова, плѧса̀ дщѝ
И҆рѡдїа́днина посредѣ̀, и҆ ᲂу҆годѝ И҆́рѡдови.
з҃. Тѣ́мже и҆ съ клѧ́твою и҆зречѐ є҆́й да́ти, є҆гѡ́же а҆́ще вос-
про́ситъ.
и҃. Ѻ҆на́ же нава́ждена ма́терїю своє́ю, да́ждь мѝ, речѐ,
здѣ̀ на блю́дѣ главꙋ̀ І҆ѡа́нна кр҃ти́телѧ.
ѳ҃. И҆ печа́ленъ бы́сть ца́рь: клѧ́твы же ра́ди, и҆ за возле-
жа́щихъ съ ни́мъ, повелѣ̀ да́ти (є҆́й).
і҃. И҆ посла́въ ᲂу҆сѣ́кнꙋ І҆ѡа́нна въ темни́цѣ.
а҃і. И҆ принесо́ша главꙋ̀ є҆гѡ̀ на блю́дѣ, и҆ да́ша дѣви́цѣ: и҆
ѿнесѐ ма́тери своє́й.
в҃і. И҆ присто́ѹпльше ᲂу҆че́ницы є҆гѡ̀ взѧ́ша тѣ́ло є҆гѡ̀, и҆
погребо́ша є҆̀: и҆ прише́дше возвѣсти́ша І҆и҃сови.
г҃і. И҆ слы́шавъ І҆и҃съ, ѿи́де ѿтꙋ́дꙋ въ кораблѝ въ пꙋ́сто

56. И сестры-тѣ му не сѫ ли всичкы-тѣ при насъ? Отъ кѫдѣ прочее на тогози всичко това?

57. И соблазнявахѫ ся въ него. А Іисусъ имъ рече: Нѣма пророкъ безъ почесть, освѣнь въ отечество-то си и въ домъ-тъ си.

58 И не стори тамо много силы заради невѣрство-то имъ.

ГЛАВА 14.

1. По онова врѣме чу Иродъ четвьровластникъ слухъ-тъ Іисусовъ,

2. И рече на слугы-тѣ си: Тойзи е Іоаннъ Крьститель; той е въскрьснѫлъ отъ мьртвы-тѣ, и за това дѣйствуватъ силы-тѣ чрѣзъ него.

3. Защото Иродъ като хвати Іоанна, вьрза го, и тури *го* въ тьмницѫ, заради Иродіадѫ женѫ-тѫ на брата си Филиппа.

4. Защото Іоаннъ му казуваше: Не ти е простено да имашь неіѫ.

5. И искаше да го убіе, но убоя ся отъ народъ-тъ; защото го имахѫ като пророкъ.

6. И когато празднувахѫ въ день-тъ на рожденіе-то Иродово, дъщеря-та Иродіадина игра на срѣдъ, и угоди на Ирода.

7. За това съ клѣтвѫ ся врече да ѝ даде каквото бы му поискала.

8. А тя нагласена отъ майкѫ си; Дай ми, казува, тука на блюдо, главѫ-тѫ на Іоанна Крьстителя.

9. И оскърби ся царь-тъ, но зарадь клѣтвѫ-тѫ и зарадь сѣдящы-тѣ съ него заедно, повелѣ да *ѝ* ся даде.

10. И проводи та посече Іоанна въ тьмницѫ-тѫ.

11. И донесохѫ главѫ-тѫ му на блюдо, и дадохѫ іѫ на момиче-то; и занесе *іѫ* на майкѫ си.

12. А ученици-тѣ му дойдохѫ та дигнѫхѫ тѣло-то, и го погребохѫ, и дойдохѫ та казахѫ на Іисуса.

13. И като чу *това* Іисусъ, отиде отъ тамъ съ ладіѭ въ пусто

мѣ́сто є҆ди́но. И҆ слы́шавше наро́ди, по не́мъ и҆до́ша пѣ́ши ѿ
градѡ́въ.
д҃і. И҆ и҆зше́дъ І҆и҃съ ви́дѣ мно́гъ наро́дъ, и҆ милосе́рдова ѡ҆
ни́хъ, и҆ и҆сцѣли̑ недꙋ́жныѧ и҆́хъ.
є҃і. По́здѣ же бы́вшꙋ, пристꙋпи́ша къ немꙋ̀ ᲂу҆чн҃цы̀
є҆гѡ̀, глаго́люще: пꙋ́сто є҆́сть мѣ́сто, и҆ ча́съ ᲂу҆жѐ миноу̀:
ѿпꙋсти̑ наро́ды, да ше́дше въ ве́си кꙋ́пѧтъ бра̑шна себѣ̀.
ѕ҃і. І҆и҃съ же речѐ и҆̀мъ: не тре́бꙋютъ ѿитѝ: дади́те и҆̀мъ
вы̀ ꙗ҆́сти.
з҃і. О҆ни́ же гл҃аша є҆мꙋ̀: не и҆́мамы здѣ̀ то́кмѡ пѧ́ть хлѣ̑бъ
и҆ двѣ̀ ры́бѣ.
и҃і. О҆́нъ же речѐ: принеси́те мѝ и҆̀хъ сѣ́мѡ.
ѳ҃і. И҆ повелѣ́въ наро́дѡмъ возлещи̑ на травѣ̀, и҆ прїе́мъ
пѧ́ть хлѣ̑бъ и҆ ѻ҆́бѣ ры́бѣ, воззрѣ́въ на нб҃о, блг҃словѝ:
и҆ преломи́въ дадѐ ᲂу҆чн҃кѡ́мъ хлѣ́бы, ᲂу҆чн҃цы̀ же на-
ро́дѡмъ.
к҃. И҆ ꙗ҆до́ша всѝ, и҆ насы́тишасѧ: и҆ взѧ́ша и҆збы́тки ᲂу҆крꙋ̑хъ,
двана́десѧть ко́шъ и҆спо́лнь.
к҃а. Ꙗ҆дꙋ́щихъ же бѣ̀ мꙋже́й ꙗ҆́кѡ пѧ́ть ты́сѧщъ, ра́звѣ
же́нъ и҆ дѣте́й.
к҃в. И҆ а҆́бїе понꙋди̑ І҆и҃съ ᲂу҆чн҃ки̑ своѧ̑ влѣ́зти въ
кора́бль, и҆ вари́ти є҆го̀ на ѻ҆́номъ по́лꙋ, до́ндеже ѿпꙋ́ститъ
наро́ды.
к҃г. И҆ ѿпꙋсти́въ наро́ды, взы́де на горꙋ̀ є҆ди́нъ помоли́тисѧ.
по́здѣ же бы́вшꙋ, є҆ди́нъ бѣ̀ тꙋ̀.
к҃д. Кора́бль же бѣ̀ посредѣ̀ мо́рѧ, вла́асѧ волна́ми: бѣ̀ бо
проти́венъ вѣ́тръ.
к҃є. Въ четве́ртꙋю же стра́жꙋ но́щи и҆́де къ ни̑мъ І҆и҃съ,
ходѧ̀ по мо́рю.
к҃ѕ. И҆ ви́дѣвше є҆го̀ ᲂу҆чн҃цы̀ по мо́рю ходѧ́ща, смѧто́шасѧ,
гл҃юще, ꙗ҆́кѡ при́зракъ є҆́сть: и҆ ѿ стра́ха возопи́ша.
к҃з. А҆́бїе же речѐ и҆̀мъ І҆и҃съ, глаго́лѧ: дерза́йте: а҆́зъ
є҆́смь: не бо́йтесѧ.

мѣсто самичькъ; и като разбра народъ-тъ, отидохѫ слѣдъ него пѣши отъ градове-тѣ.

14. И като излѣзе Іисусъ, видѣ народъ много, и смили ся за тѣхъ, и исцѣли болны-тѣ имъ.

15. А като станѫ вечерь, дойдохѫ при него ученици-тѣ му и рекохѫ: Пусто е мѣсто-то, и врѣме-то вече минѫ; распустни народъ-тъ, да идѫтъ по села-та да си купятъ за яденіе.

16. А Іисусъ имъ рече: Не имъ трѣба да идѫтъ; дайте имъ вы да ядѫтъ.

17. А тѣ му казуватъ: Нѣмамы тука освѣнь петь хлѣба и двѣ рыбы.

18. А той рече: Донесѣте ми гы тука.

19. И като повелѣ на народъ-тъ да насѣдатъ на трѣвѫ-тѫ, зѣ петь-тѣ хлѣба и двѣ-тѣ рыбы, погледнѫ на небе-то, и благослови; и като прѣломи, даде хлѣбове-тѣ на ученицы-тѣ, а ученици-тѣ на народъ-тъ.

20. И ядохѫ всичкы, и насытихѫ ся; и дигнѫхѫ изостанѫло-то отъ укрухы-тѣ, дванадесеть коша пълны.

21. А онѣзи които ядохѫ бѣхѫ до петь хыляды мѫжіе, освѣнь жены и дѣца.

22. И тозь часъ принуди Іисусъ ученицы-тѣ си да влѣзѫтъ въ ладіѭ-тѫ, и да идѫтъ прѣди него отвѫдь, доклѣ распустне народъ-тъ.

23. И като распустнѫ народъ-тъ, възлѣзе на горѫ-тѫ на самѣ да ся помоли. И като станѫ късно, тамъ бѣ самичькъ.

24. А ладія-та бѣ вече въ срѣдъ море-то, обуреваема отъ вълны-тѣ; защото вѣтръ-тъ бѣ противенъ.

25. А въ четвъртѫ-тѫ стражѫ на нощь-тѫ Іисусъ отиде кѫдѣ тѣхъ, и вървѣше по море-то.

26. И като го видѣхѫ ученици-тѣ че върви по море-то, смутихѫ ся и думахѫ че е вѣда, и отъ страхъ извыкахѫ.

27. Тозь часъ Іисусъ имъ проговори и каза: Дързайте; азъ сьмь; не бойте ся.

к҃и. Ѿвѣща́въ же Пе́тръ речѐ: Гдⷭ҇и, а҆́ще ты̀ є҆сѝ, повели́ ми прїитѝ къ тебѣ̀ по вода́мъ.

к҃ѳ. Ѡ҆́нъ же речѐ: прїидѝ. И҆ и҆злѣ́зъ и҆з̾ корабла̀ Пе́тръ, хожда́ше по вода́мъ, прїитѝ ко І҆и҃сови.

л҃. Ві́дѧ же вѣ́тръ крѣ́покъ, оу҆боѧ́сѧ: и҆ нача́нъ оу҆топа́ти, возопѝ, гл҃го́лѧ: Гдⷭ҇и, спаси́ мѧ.

л҃а. И҆ а҆́бїе І҆и҃съ просте́ръ рꙋ́кꙋ, ꙗ҆́тъ є҆го̀, и҆ глаго́ла є҆мꙋ̀: маловѣ́ре, почто̀ оу҆сꙋмнѣ́лсѧ є҆сѝ;

л҃в. И҆ влѣ́зшымъ и҆̀мъ въ кора́бль, преста̀ вѣ́тръ.

л҃г. Сꙋ́щїи же въ кораблѝ, прише́дше поклони́шасѧ є҆мꙋ̀, гл҃го́люще: вои́стиннꙋ Бж҃їй Сн҃ъ є҆сѝ.

л҃д. И҆ преше́дше прїидо́ша въ зе́млю Геннисаре́ѳскꙋю.

л҃є. И҆ позна́вше є҆го̀ мꙋ́жїе мѣ́ста тогѡ̀, посла́ша во всю̀ странꙋ̀ тꙋ̀, и҆ принесо́ша къ немꙋ̀ всѧ̑ болѧ́щыѧ:

л҃ѕ. И҆ моля́хꙋ є҆го̀, да то́кмѡ прикоснꙋ́тсѧ воскри́лїю ри́зы є҆гѡ̀: и҆ є҆ли́цы прикоснꙋ́шасѧ, спасе́ни бы́ша.

Глава̀ є҃і.

а҃. Тогда̀ пристꙋпи́ша ко І҆и҃сови и҆̀же ѿ І҆ерⷭ҇ли́ма кни́жницы и҆ фарїсе́є, гл҃го́люще:

в҃. Почто̀ оу҆чн҃цы̀ твоѝ престꙋпа́ютъ преда́нїе ста́рецъ; не оу҆мыва́ютъ бо рꙋкъ свои́хъ, є҆гда̀ хлѣ́бъ ꙗ҆дѧ́тъ.

г҃. Ѡ҆́нъ же ѿвѣща́въ речѐ и҆̀мъ: почто̀ и҆ вы̀ престꙋпа́ете за́повѣдь Бж҃їю за преда́нїе ва́ше;

д҃. Бг҃ъ бо заповѣ́да, глаго́лѧ: чтѝ ѻ҆тца̀, и҆ ма́терь: и҆, и҆́же ꙁлосло́витъ ѻ҆тца̀ и҆лѝ ма́терь, сме́ртїю да оу҆́мретъ.

є҃. Вы́ же глаго́лете: и҆́же а҆́ще рече́тъ ѻ҆тцꙋ̀, и҆лѝ ма́тери: да́ръ, и҆́мже бы ѿ менѐ по́льзовалсѧ є҆сѝ:

ѕ҃. И҆ да не почти́тъ ѻ҆тца̀ своегѡ̀, и҆лѝ ма́тере: и҆ разори́сте за́повѣдь Бж҃їю за преда́нїе ва́ше.

з҃. Лицемѣ́ри, добрѣ̀ проро́чествова ѡ҆ ва́съ И҆са́їа, глаго́лѧ:

28. Отговори Петръ и рече му: Господи, ако си ты, повели ми да дойдѫ при тебе по водѫ-тѫ.

29. А той рече: Дойди. И като слѣзе отъ ладіѭ-тѫ Петръ, вървѣше по водѫ-тѫ да дойде при Іисуса.

30. Но понеже виждаше вѣтръ-тъ силенъ, уплаши ся, и като начнѫ да потънува, извыка и каза: Господи! избави мя.

31. И тутакси Іисусъ прострѣ рѫкѫ, улови го, и каза му: Маловѣре, защо си ся усумнѣлъ?

32. И отъ какъ влѣзохѫ въ ладіѭ-тѫ, тихнѫ вѣтръ-тъ.

33. А които бѣхѫ въ ладіѭ-тѫ, дойдохѫ та му ся поклонихѫ и думахѫ: Наистинѫ Сынъ Божій си.

34. И прѣминѫхѫ та дойдохѫ въ земіѭ-тѫ Геннисаретскѫ.

35. И щомъ го познахѫ тамошни-тѣ человѣци, распроводихѫ по всичкѫ-тѫ онѫзи околность, и доведохѫ при него всичкы-тѣ болны;

36. И моляхѫ го да ся допрѫтъ само до полы-тѣ на дрехы-тѣ му; и колкото ся допрѣхѫ оздравяхѫ.

ГЛАВА 15.

1. Тогазь пристѫпихѫ при Іисуса Іерусалимскы-тѣ книжници и Фарисеи, и казувахѫ:

2. Защо твои-тѣ ученици прѣстѫпуватъ прѣданіе-то на старытѣ? Понеже не си мыіѫтъ рѫцѣ-тѣ, кога ядѫтъ хлѣбъ.

3. А той отвѣща и рече имъ: Защо и вы заради ваше-то прѣданіе прѣстѫпувате Божіѭ-тѫ заповѣдь?

4. Защото Богъ заповѣда, и каза: Почитай бащѫ си и майкѫ си; и, Който злослови бащѫ или майкѫ, непрѣмѣнно да ся умъртви.

5. Но вы казувате: Който рече на бащѫ или на майкѫ: Даръ е каквото бы да ся ползувашь отъ мене, *доста е*, той може и да не почита бащѫ си или майкѫ си.

6. И развалихте Божіѭ-тѫ заповѣдь за ваше-то прѣданіе.

7. Лицемѣри! добрѣ пророкува Исаія за васъ и казува:

и҃. Приближа́ютсѧ мнѣ̀ лю́дїе сі́и оу҆сты̀ свои́ми, и҆ оу҆стна́ми
чтꙋ́тъ мѧ̀: се́рдце же и҆́хъ дале́че ѿстои́тъ ѿ менѐ.
ѳ҃. Всꙋ́е же чтꙋ́тъ мѧ̀, оу҆ча́ще оу҆че́нїємъ, за́повѣдемъ
человѣ́ческимъ.
і҃. И҆ призва́въ наро́ды, речѐ и҆̀мъ: слы́шите и҆ разꙋмѣ́йте:
а҃і. Не входѧ́щее во оу҆ста̀ скверни́тъ человѣ́ка: но и҆схо-
дѧ́щее и҆з̾оу́стъ, то̀ скверни́тъ человѣ́ка.
в҃і. Тогда̀ пристꙋ́пльше оу҆чени́цы є҆гѡ̀, рѣ́ша є҆мꙋ̀: вѣ́си
ли, ꙗ҆́кѡ фарїсе́є слы́шавше сло́во соблазни́шасѧ;
г҃і. О҆́нъ же ѿвѣща́въ речѐ: всѧ́къ са́дъ, є҆го́же не насадѝ
Ѻ҆ц҃ъ мо́й нбⷭ҇ный, и҆скорени́тсѧ.
д҃і. Ѡ҆ста́вите и҆̀хъ: вождѝ сꙋ́ть слѣ́пи слѣпцє́мъ: слѣпе́цъ
же слѣпца̀ а҆́ще во́дитъ, ѻ҆́ба въ ꙗ҆́мꙋ впадꙋ́тъ.
є҃і. Ѿвѣща́въ же Пе́тръ речѐ є҆мꙋ̀: скажѝ на́мъ при́тчꙋ сїю̀.
ѕ҃і. І҆и҃съ же речѐ (и҆̀мъ): є҆дина́че ли и҆ вы̀ без̾ ра́зꙋма є҆стѐ;
з҃і. Не оу҆̀ ли разꙋмѣва́ете, ꙗ҆́кѡ всѧ́ко, є҆́же вхо́дитъ во
оу҆ста̀, во чре́во вмѣща́етсѧ, и҆ а҆федрѡ́номъ и҆схо́дитъ;
и҃і. И҆схѡдѧ́щаѧ же и҆з̾оу́стъ, ѿ се́рдца и҆схо́дѧтъ, и҆ тА
сквернѧ́тъ человѣ́ка.
ѳ҃і. Ѿ се́рдца бо и҆схо́дѧтъ помышлє́нїѧ ѕла҄ѧ, оу҆бі҄йства,
прелюбодѣѧ҄нїѧ, любодѣѧ҄нїѧ, татьбы҄, лжесвидѣ́тєльства, хꙋлы҄.
к҃. Сі҄ѧ сꙋ́ть сквернѧ҄щаѧ человѣ́ка: а҆ є҆́же не оу҆мове́ныма
рꙋка́ма ꙗ҆́сти, не скверни́тъ человѣ́ка.
к҃а. И҆ и҆зше́дъ ѿтꙋ́дꙋ І҆и҃съ, ѿи́де во страны̀ Тѵ́рскїѧ и҆
Сїдѡ́нскїѧ.
к҃в. И҆ сѐ жена̀ Ханане́йска ѿ предѣ҄лъ тѣ́хъ и҆зше́дши,
возопѝ къ немꙋ̀, глаго́лющи: поми́лꙋй мѧ̀ Гдⷭ҇и, Сн҃е Дв҃довъ:
дщѝ моѧ̀ ѕлѣ̀ бѣсн҃ꙋетсѧ.
к҃г. О҆́нъ же не ѿвѣща̀ є҆́й словесѐ. и҆ пристꙋ́пльше оу҆че-
ни́цы є҆гѡ̀, моли́хꙋ є҆го̀, гл҃го́люще: ѿпꙋстѝ ю҆̀, ꙗ҆́кѡ вопїе́тъ
въ слѣ́дъ на́съ.
к҃д. О҆́нъ же ѿвѣща́въ речѐ: нѣ́смь по́сланъ, то́кмѡ ко
ѻ҆вца́мъ поги́бшымъ до́мꙋ І҆и҃лева.

8. Тѣзи людіе приближаватъ при мене съ уста-та си, и съ устны-тѣ си мя почитатъ, а сърдце-то имъ далечь отстои отъ мене.

9. Но напразно мя почитатъ, като учатъ ученія заповѣди человѣчески.

10. И като призова народъ-тъ, рече имъ: Слушайте и разумѣйте:

11. Не оскврънява человѣка което влѣзува въ уста, но което излѣзува изъ уста, то оскврънява человѣка.

12. Тогази пристѫпихѫ ученици-тѣ му и рекохѫ му: Знаешь ли че Фарисеи-тѣ като чухѫ тѫзи думѫ соблазнихѫ ся?

13. А той отговори и каза; Всяко растеніе, което не е насадилъ Отецъ мой небесный, ще ся искорени.

14. Оставѣте гы: тѣ сѫ слѣпи водители на слѣпы; а слѣпецъ слѣпца ако води, и двама-та ще паднѫтъ въ ямѫ-тѫ.

15. Отговори Петръ и рече му: Истълкувай ни тѫзи притчѫ.

16. А Іисусъ *имъ* рече: Още ли сте и вы безъ разумъ?

17. Не разумѣвате ли още, че все що влѣзува въ уста-та, смѣстя ся въ търбухъ-тъ, и въ заходъ-тъ ся исхвърля?

18. А което излѣзува изъ уста-та, излѣзува изъ сърдце-то, и то оскврънява человѣка.

19. Защото отъ сърдце-то излѣзуватъ помысли лукави, убійства, прѣлюбодѣйства, блудства, кражбы, лъжливы свидѣтелства, хулы.

20. Тѣзи нѣща сѫ които оскврънявать человѣка; а да яде нѣкой съ немыты рѫцѣ не оскврънява человѣка.

21. И като излѣзе отъ тамъ Іисусъ, отиде кѫдѣ Тирскы-тѣ и Сидонскы-тѣ страны.

22. И ето жена Хананейка, която бѣ излѣзла отъ онѣзи прѣдѣлы, извыка му и казуваше: Помилуй мя, Господи, Сыне Давидовъ, дъщеря ми злѣ страда отъ бѣсъ.

23. А той ни рѣчь не ѝ отговори: и дойдохѫ ученици-тѣ му, та му ся молѣхѫ и казувахѫ: Отпусни ѭ, защото выка слѣдъ насъ.

24. А той отговори и рече: Не сьмь проводенъ, освѣнь до погынѫлы-тѣ овцы отъ Израилевый домъ.

к҃є. Ѻна́ же прише́дши поклони́сѧ є҆мꙋ̀, глаго́лющи: Гдⷭ҇и, помози́ ми.
к҃ѕ. Ѻнъ же ѿвѣща́въ речѐ: нѣ́сть добро̀ ѿѧ́ти хлѣ́ба ча́дѡмъ, и҆ поврещѝ псѡ́мъ.
к҃з. Ѻна́ же речѐ: є҆́й, Гдⷭ҇и: и҆́бо и҆ пси̑ ꙗ҆дѧ́тъ ѿ крꙋпи́цъ па́дающихъ ѿ трапе́зы господе́й свои́хъ.
к҃и. Тогда̀ ѿвѣща́въ Іи҃съ речѐ є҆́й: ѽ же́но, ве́лїѧ вѣ́ра твоѧ̀: бꙋ́ди тебѣ̀, ꙗ҆́коже хо́щеши. и҆ и҆сцѣлѣ̀ дщѝ є҆ѧ̀ ѿ того̀ часа̀.
к҃ѳ. И҆ преше́дъ ѿтꙋ́дꙋ Іи҃съ, прїи́де на мо́ре Галїле́йское: и҆ взше́дъ на го́рꙋ, сѣ́де тꙋ̀.
л҃. И҆ пристꙋпи́ша къ немꙋ̀ наро́ди мно́зи, и҆мꙋ́ще съ собо́ю хрѡмы́ѧ, слѣпы҄ѧ, нѣмы҄ѧ, бѣ́дныѧ и҆ и҆́ны мно́ги, и҆ пове́ргоша и҆̀хъ къ нога́ма Іи҃совыма: и҆ и҆сцѣлѝ и҆̀хъ.
л҃а. Ꙗ҆́коже наро́дѡмъ дивити́сѧ, ви́дѧщымъ нѣмы҄ѧ глаго́люща, бѣ́дныѧ здра́вы, хрѡмы́ѧ ходѧ́ща, и҆ слѣпы҄ѧ ви́дѧща: и҆ сла́влахꙋ Бг҃а Ії҃лева.
л҃в. Іи҃съ же призва́въ ѹ҆чн҃ики̑ своѧ̑, речѐ (и҆̀мъ): милосе́рдꙋю ѡ҆ наро́дѣ се́мъ, ꙗ҆́кѡ ѹ҆жѐ дні́й трѝ присѣдѧ́тъ мнѣ̀, и҆ не и҆́мꙋтъ чесѡ̀ ꙗ҆́сти: и҆ ѿпꙋсти́ти и҆̀хъ не ꙗ҆́дшихъ не хощꙋ̀, да не ка́кѡ ѡ҆слабѣ́ютъ на пꙋтѝ.
л҃г. И҆ гл҃гоалаша є҆мꙋ̀ ѹ҆чн҃цы̀ є҆гѡ̀: ѿкꙋ́дꙋ на́мъ въ пꙋсты́ни хлѣ́бы толи́цы, ꙗ҆́кѡ да насы́титсѧ толи́къ наро́дъ;
л҃д. И҆ глаго́ла и҆̀мъ Іи҃съ: коли́кѡ хлѣ́бы и҆́мате; Ѻни́ же рѣ́ша: се́дмь, и҆ ма́лѡ ры́бицъ.
л҃є. И҆ повелѣ̀ наро́дѡмъ возлещѝ на землѝ.
л҃ѕ. И҆ прїе́мь се́дмь хлѣ́бы и҆ ры҄бы, хвалꙋ̀ возда́въ преломѝ, и҆ дадѐ ѹ҆чн҃кѡ́мъ свои́мъ, ѹ҆чн҃цы́ же наро́дѡмъ.
л҃з. И҆ ꙗ҆до́ша вси̑ и҆ насы́тишасѧ: и҆ взѧ́ша и҆збы́тки ѹ҆крꙋ́хъ, се́дмь ко́шницъ и҆спо́лнь.
л҃и. Ꙗ҆́дшихъ же бѧ́ше четы́ре ты́сѧщи мꙋже́й, ра́звѣ же́нъ и҆ дѣте́й.
л҃ѳ. И҆ ѿпꙋсти́въ наро́ды влѣ́зе въ кора́бль, и҆ прїи́де въ предѣ́лы Магдали́нски.

25. А тя дойде та му ся кланяше и казуваше: Господи, помогни ми.

26. А той отвѣща и рече: Не е добро да земе нѣкой хлѣбъ-тъ отъ дѣца-та и да го хвърли на псета-та.

27. А тя рече: Ей, Господи; но и псета-та ядѫтъ отъ трошицы-тѣ що падатъ отъ трапезѫ-тѫ на господари-тѣ имъ.

28. Тогази отговори Іисусъ и рече ѝ: О жено, голѣма е твоя-та вѣра; нека ти бѫде както щешь. И оздравѣ дъщеря ѝ отъ онзи часъ.

29. И като прѣминѫ Іисусъ отъ тамо, дойде при море-то Галилейско; и възлѣзе на горѫ-тѫ, и сѣдяше тамо.

30. И дойде при него народъ много, които имахѫ съсъ себе си хромы, слѣпы, нѣмы, клосны и другы много; и подмѣтнѫхѫ гы прѣдъ нозѣ-тѣ Іисусовы, и гы исцѣли:

31. Така що народъ-тъ ся чудяше, като гледаше нѣмы да говорятъ, клосны оздравены, хромы да ходятъ, и слѣпы да гледатъ; и прославихѫ Бога Израилева.

32. А Іисусъ призова ученицы-тѣ си и рече: Жаль ми е за народъ-тъ, защото три дни вече сѣдятъ при мене, и нѣматъ какво да ядѫтъ: а да гы распуснѫ гладны не щѫ, да не бы да прѣмалнѣіѫтъ по пѫть-тъ.

33. И казуватъ му ученици-тѣ му: Отъ дѣ у насъ въ пустынѭ-тѫ толкози хлѣбове, щото да насытимъ толкозь народъ?

34. И казува имъ Іисусъ: Колко хлѣбове имате? А тѣ рекохѫ: Седмь и малко рыбицы.

35. И повелѣ на народъ-тъ да насѣдіѫтъ на земѭ-тѫ.

36. И като зѣ седмь-тѣ хлѣба и рыбы-тѣ, и благодари, прѣломи, и даде на ученицы-тѣ си, а ученици-тѣ на народъ-тъ.

37. И ядохѫ всичкы и насытихѫ ся: и дигнѫхѫ изостанѫло-то отъ укрухы-тѣ седмь кошницы пълны.

38. А онѣзи които ядохѫ бѣхѫ четыри тысящи мѫжіе освѣнь жены и дѣца.

39. А като распуснѫ народъ-тъ, влѣзе въ ладіѭ-тѫ, и дойде въ прѣдѣлы-тѣ Магдалински.

Глава̀ ѕ҃і.

а҃. И҆ пристꙋпи́ша (къ немꙋ̀) фарїсе́є и҆ саддꙋке́є, и҆скꙋша́-
юще проси́ша є҆го̀, зна́менїе съ н҃бсѐ показа́ти и҆̀мъ.
в҃. Ѻ҆нъ же ѿвѣща́въ речѐ и҆̀мъ: ве́черꙋ бы́вшꙋ, глаго́лете,
ве́дро: чермнꙋ́етбоса не́бо.
г҃. И҆ ꙋ҆́трꙋ, дне́сь зима̀: чермнꙋ́етбоса драселꙋ́а не́бо.
лицемѣ́ри, лицѐ ꙋ҆́бѡ н҃бсѐ ꙋ҆мѣ́ете разсꙋжда́ти, зна́менїй
же временѡ́мъ не мо́жете (и҆скꙋси́ти);
д҃. Ро́дъ лꙋка́въ и҆ прелюбодѣ́йный зна́менїа и҆́щетъ: и҆
зна́менїе не да́стса є҆мꙋ̀, то́кмѡ зна́менїе Ї҆ѡ́ны проро́ка. и҆
ѡ҆ста́вль и҆̀хъ, ѿи́де.
є҃. И҆ прише́дше ꙋ҆чн҃нцы̀ є҆гѡ̀ на ѻ҆́нъполъ, забы́ша хлѣ́бы
взя́ти.
ѕ҃. Ї҆и҃съ же речѐ и҆̀мъ: внемли́те и҆ блюди́тесѧ ѿ ква́са
фарїсе́йска и҆ саддꙋке́йска.
з҃. Ѻ҆ни́ же помышлѧ́хꙋ въ себѣ̀, гл҃го́люще: ꙗ҆́кѡ хлѣ́бы
не взѧ́хомъ.
и҃. Разꙋмѣ́въ же Ї҆и҃съ, речѐ и҆̀мъ: что̀ мы́слите въ себѣ̀,
маловѣ́ри, ꙗ҆́кѡ хлѣ́бы не взѧ́сте;
ѳ҃. Не ꙋ҆̀ ли разꙋмѣ́ете, нижѐ по́мните пѧ́ть хлѣ́бы
пѧти́мъ ты́сѧщамъ, и҆ коли́кѡ кѡ́шъ взѧ́сте;
і҃. Ни лѝ се́дмь хлѣ́бы четы́ремъ ты́сѧщамъ, и҆ коли́кѡ
ко́шницъ взѧ́сте;
а҃і. Ка́кѡ не разꙋмѣ́ете, ꙗ҆́кѡ не ѡ҆ хлѣ́бѣхъ рѣ́хъ ва́мъ
внима́ти, (но) ѿ ква́са фарїсе́йска и҆ саддꙋке́йска;
в҃і. Тогда̀ разꙋмѣ́ша, ꙗ҆́кѡ не речѐ храни́тисѧ ѿ ква́са
хлѣ́бнагѡ, но ѿ ꙋ҆че́нїѧ фарїсе́йска и҆ саддꙋке́йска.
г҃і. Прише́дъ же Ї҆и҃съ во страны̑ Кесарі́и Фїлі́пповы,
вопроша́ше ꙋ҆чн҃ки̑ своѧ̑, глаго́лѧ: кого́ мѧ глаго́лютъ
человѣ́цы бы́ти, Сн҃а человѣ́ческаго;
д҃і. Ѻ҆ни́ же рѣ́ша: ѻ҆́ви ꙋ҆́бѡ Ї҆ѡа́нна кр҃ти́телѧ: и҆ні́и же
И҆лїю̀: дрꙋзі́и же Ї҆еремі́ю, и҆лѝ є҆ди́наго ѿ пр҃рѡ́къ.

ГЛАВА 16.

1. И дойдохѫ Фарисеи-тѣ и Саддукеи-тѣ при *него*, и за да го искушаватъ, поискахѫ му да имъ покаже знаменіе отъ небе-то.

2. А той отговори и рече имъ: Кога стане вечеръ, думате: Хубаво *ще е* врѣме-то; защото небе-то ся червенѣе.

3. И сутринѫ: Днесь ще вали; защото небе-то ся червенѣе намръщено. Лицемѣри! лице-то на небе-то знаете да распознавате, а знаменія-та на врѣмена-та не можете ли?

4. Родъ лукавъ и прѣлюбодѣинъ знаменіе ище, и знаменіе нѣма да му ся даде, освѣнь знаменіе-то на пророка Іонѫ. И остави гы и си отиде.

5. И когато отидохѫ ученици-тѣ му отвѫдь, забравихѫ да зематъ хлѣбъ.

6. А Іисусъ имъ рече: Гледайте и пазѣте ся отъ квасъ-тъ на Фарисеи-тѣ и Саддукеи-тѣ.

7. И тѣ размысляхѫ въ себе си, и думахѫ: *Това е* защото хлѣбъ не смы зѣли.

8. А Іисусъ разумѣ, и рече имъ: Защо размысляте въ себе си, маловѣри, за хлѣбъ че не сте зѣли?

9. Още не разумѣвате ли, и не помните ли петь-тѣ хлѣба на петь-тѣ тысящы, и колко коша зѣхте?

10. Нито седмь-тѣ хлѣба на четыри-тѣ тысящы, и колко кошницы зѣхте?

11. Какъ не разумѣвате че не за хлѣбъ ви казахъ, да ся пазите отъ квасъ-тъ Фарисейскый и Саддукейскый?

12. Тогазь разумѣхѫ че не рече да ся пазятъ отъ квасъ-тъ хлѣбенъ, но отъ ученіе-то Фарисейско и Саддукейско.

13. И когато дойде Іисусъ въ странѫ-тѫ на Кесаріѭ Филипповѫ, пыташе ученицы-тѣ си, и казуваше: Мене, Сына человѣческаго, кого мя казуватъ человѣци-тѣ че сьмь?

14. А тѣ рекохѫ: Едни *че си* Іоаннъ Крьститель; другы Илія; а другы Іеремія или единъ отъ пророцы-тѣ.

е҃і. Глаго́ла и҆̀мъ і҆и҃съ: вы̀ же кого̀ мѧ̀ глаго́лете бы́ти;
ѕ҃і. Ѿвѣща́въ же Сі́мѡнъ Пе́тръ, речѐ: ты̀ є҆сѝ Хрⷭ҇то́съ,
Сн҃ъ Бг҃а жива́гѡ.
з҃і. И҆ ѿвѣща́въ і҆и҃съ речѐ є҆мꙋ̀: бл҃же́нъ є҆сѝ Сі́мѡне ва́ръ
І҆ѡ́на, ꙗ҆́кѡ пло́ть и҆ кро́вь не ꙗ҆вѝ тебѣ̀, но ѻ҆ц҃ъ мо́й, и҆́же на
нб҃сѣ́хъ.
и҃і. И҆ а҆́зъ же тебѣ̀ глаго́лю, ꙗ҆́кѡ ты̀ є҆сѝ Пе́тръ и҆ на се́мъ
ка́мени сози́ждꙋ цр҃ковь мою̀, и҆ врата̀ а҆́дѡва не ѿдолѣ́ютъ є҆́й.
ѳ҃і. И҆ да́мъ тѝ ключы̀ црⷭ҇твіѧ нбⷭ҇наго: и҆ є҆́же а҆́ще свѧ́жеши
на земли̑, бꙋ́детъ свѧ́зано на нб҃сѣ́хъ: и҆ є҆́же а҆́ще разрѣши́ши
на земли̑, бꙋ́детъ разрѣше́но на нб҃сѣ́хъ.
к҃. Тогда̀ запретѝ і҆и҃съ ᲂу҆чн҃кѡ́мъ свои҆̀мъ, да никомꙋ́же
рекꙋ́тъ, ꙗ҆́кѡ се́й є҆́сть і҆и҃съ Хрⷭ҇то́съ.
к҃а. Ѿто́лѣ нача́тъ і҆и҃съ сказова́ти ᲂу҆чн҃кѡ́мъ свои҆̀мъ,
ꙗ҆́кѡ подоба́етъ є҆мꙋ̀ и҆тѝ во і҆ерⷭ҇ли́мъ, и҆ мно́гѡ пострада́ти ѿ
ста́рєцъ и҆ а҆рхїере́й и҆ кни́жникъ, и҆ ᲂу҆бїе́нꙋ бы́ти, и҆ въ тре́тїй
де́нь воста́ти.
к҃в. И҆ поє́мь є҆го̀ Пе́тръ, нача́тъ прерѣца́ти є҆мꙋ̀, глаго́лѧ:
млⷭ҇рдъ тѝ, Гдⷭ҇и: не и҆́мать бы́ти тебѣ̀ сїѐ.
к҃г. Ѻ҆́нъ же ѡ҆бра́щсѧ, речѐ Петро́ви: и҆дѝ за мно́ю сатано̀,
собла́знъ мѝ є҆сѝ: ꙗ҆́кѡ не мы́слиши ꙗ҆̀же сꙋ́ть бж҃їѧ, но
человѣ́чєскаѧ.
к҃д. Тогда̀ і҆и҃съ речѐ ᲂу҆чн҃кѡ́мъ свои҆̀мъ: а҆́ще кто̀ хо́щетъ
по мнѣ̀ и҆тѝ, да ѿве́ржетсѧ себѐ, и҆ во́зметъ крⷭ҇тъ сво́й, и҆ по
мнѣ̀ грѧде́тъ.
к҃є. И҆́же бо а҆́ще хо́щетъ дꙋ́шꙋ свою̀ спастѝ, погꙋби́тъ ю҆̀:
и҆ и҆́же а҆́ще погꙋби́тъ дꙋ́шꙋ свою̀ менѐ ра́ди, ѡ҆брѧ́щетъ ю҆̀.
к҃ѕ. Ка́ѧ бо по́льза чл҃вѣ́кꙋ, а҆́ще мі́ръ ве́сь прїѡбрѧ́щетъ,
дꙋ́шꙋ же свою̀ ѡ҆тщети́тъ; и҆лѝ что̀ да́стъ человѣ́къ и҆змѣ́нꙋ
за дꙋ́шꙋ свою̀;
к҃з. Прїитѝ бо и҆́мать Сн҃ъ человѣ́ческїй во сла́вѣ ѻ҆ц҃а̀
своегѡ̀, со а҆́гг҃лы свои́ми: и҆ тогда̀ возда́стъ комꙋ́ждо по
дѣѧ́нїємъ є҆гѡ̀.

15. Казува имъ: Но вы, кого мя казувате че съмь?

16. И отвѣща Симонъ Петръ и рече: Ты си Христосъ, Сынъ на Бога живаго.

17. И отговори Іисусъ и рече му: Блаженъ си, Симоне, сыне Іонинъ, защото плъть и кръвь не ти сѫ открылы това, но Отецъ мой който е на небеса.

18. Пакъ и азъ ти казувамъ, че ты си Петръ, и на тойзи камькъ ще съзидѫ моіѭ-тѫ церквѫ; и врата-та адовы не ще ѝ одолѣѭтъ.

19. И ще ти дамъ ключеве-тѣ на царство небесно; и каквото вържешь на земіѭ-тѫ, ще бѫде вързано на небеса; и каквото развържешь на земіѭ-тѫ ще бѫде развързано на небеса.

20. Тогазь зарѫча на ученицы-тѣ си, да не казуватъ никому, че той е Іисусъ Христосъ.

21. Отъ тогази начнѫ Іисусъ да показува на ученицы-тѣ си че трѣба да иде въ Іерусалимъ, и да пострада много отъ старѣйшины-тѣ и първосвященницы-тѣ и книжницы-тѣ, и да бѫде убитъ, и въ третій день да въскрьсне.

22. И Петръ го зѣ на странѫ и начнѫ да му запрѣщава, и да казува: Смили ся за себе си, Господи; нѣма да ти бѫде това.

23. А той ся обърнѫ и рече на Петра: Махни ся отъ прѣдъ мене, сатано, соблазнь ми си; защото не мыслишь за това, което е Божіе, но което е человѣческо.

24. Тогази Іисусъ рече на ученицы-тѣ си: Ако ище нѣкой да дойде слѣдъ мене, нека ся отрече отъ себе си, и нека дигне крьстъ-тъ си, и нека мя слѣдува.

25. Защото който ище да спасе животъ-тъ си, ще го изгуби; и който изгуби животъ-тъ си заради мене, ще го намѣри.

26. Понеже какво ся ползува человѣкъ, ако всичкый-тъ свѣтъ спечали, а душѫ-тѫ си отщети? Или какво ще даде человѣкъ за размѣнѫ на душѫ-тѫ си?

27. Защото Сынъ человѣческый ще дойде въ славѫ-тѫ на Отца си съсъ свои-тѣ ангелы; и тогази ще отдаде всякому споредъ дѣла-та му.

к҃и. А҆ми́нь глаго́лю ва́мъ, (ꙗ҆́кѡ) сꙋ́ть нѣ́цыи ѿ здѣ̀ стоѧ́щихъ, и҆̀же не и҆́мꙋтъ вкꙋси́ти сме́рти, до́ндеже ви́дѧтъ Сн҃а человѣ́ческаго грѧдꙋ́ща во црⷭ҇твіи свое́мъ.

ГЛАВА̀ з҃і.

а҃. И҆ по днехъ шести́хъ поѧ́тъ І҆и҃съ Петра̀, и҆ І҆а́кѡва, и҆ І҆ѡа́нна бра́та є҆гѡ̀, и҆ возведѐ и҆̀хъ на го́рꙋ высокꙋ̀ є҆ди́ны.
в҃. И҆ преѡбрази́сѧ пред̾ ни́ми, и҆ просвѣти́сѧ лицѐ є҆гѡ̀ ꙗ҆́кѡ со́лнце, ри́зы же є҆гѡ̀ бы́ша бѣлы̀ ꙗ҆́кѡ свѣ́тъ.
г҃. И҆ сѐ ꙗ҆ви́стасѧ и҆̀мъ Мѡѷсе́й и҆ И҆лі́а, съ ни́мъ глаго́люща.
д҃. Ѿвѣща́въ же Пе́тръ речѐ ко І҆и҃сови: Гдⷭ҇и, добро̀ є҆́сть на́мъ здѣ̀ бы́ти: а҆́ще хо́щеши, сотвори́мъ здѣ̀ три̑ сѣ́ни, тебѣ̀ є҆ди́нꙋ, и҆ Мѡѷсе́ови є҆ди́нꙋ, и҆ є҆ди́нꙋ И҆лі́и.
є҃. Є҆щѐ же є҆мꙋ̀ глаго́лющꙋ, сѐ ѡ҆́блакъ свѣ́телъ ѡ҆сѣни̑ и҆̀хъ: и҆ сѐ гла́съ и҆з̾ ѡ҆́блака глаго́лѧ: се́й є҆́сть Сн҃ъ мо́й возлю́бленный, ѡ҆ не́мже бл҃говоли́хъ: того̀ послꙋ́шайте.
ѕ҃. И҆ слы́шавше ᲂу҆чени́цы, падо́ша ни́цы, и҆ ᲂу҆боѧ́шасѧ ѕѣлѡ̀.
з҃. И҆ пристꙋ́пль І҆и҃съ, прикосн́ꙋсѧ и҆̀хъ, и҆ речѐ: воста́ните, и҆ не бо́йтесѧ.
и҃. Возве́дше же ѻ҆́чи своѝ, никого́же ви́дѣша, то́кмѡ І҆и҃са є҆ди́наго.
ѳ҃. И҆ сходѧ́щымъ и҆̀мъ съ горы̀, заповѣ́да и҆̀мъ І҆и҃съ, глаго́лѧ: никомꙋ́же повѣ́дите видѣ́нїѧ, до́ндеже Сн҃ъ человѣ́ческїй и҆з̾ ме́ртвыхъ воскре́снетъ.
і҃. И҆ вопроси́ша є҆го̀ ᲂу҆чени́цы є҆гѡ̀, глаго́люще: что̀ ᲂу҆̀бѡ кни́жницы глаго́лютъ, ꙗ҆́кѡ И҆лі́и подоба́етъ пріитѝ пре́жде;
а҃і. І҆и҃съ же ѿвѣща́въ речѐ и҆̀мъ: И҆лі́а ᲂу҆́бѡ прїи́детъ пре́жде, и҆ ᲂу҆стро́итъ всѧ̑.
в҃і. Глаго́лю же ва́мъ, ꙗ҆́кѡ И҆лі́а ᲂу҆жѐ прїи́де, и҆ не позна́ша є҆гѡ̀: но сотвори́ша ѡ҆ не́мъ, є҆ли̑ка восхотѣ́ша: та́кѡ и҆ Сн҃ъ чл҃вѣ́ческїй и҆́мать пострада́ти ѿ ни́хъ.

28. Истинѫ ви казувамъ: Има нѣкои отъ стоящы-тѣ тука които нѣма да вкусятъ смьрть, доклѣ не видятъ Сына человѣческаго че иде въ царство-то си.

ГЛАВА 17.

1. И слѣдъ шесть дни зѣ Іисусъ Петра, и Іакова и Іоанна брата
му и възведе гы на горѫ высокѫ на самѣ,
2. И прѣобрази ся прѣдъ тѣхъ; и свѣтнѫ лице-то му като
слънце, а дрехы-тѣ му станѫхѫ бѣлы като свѣтлинѫ-тѫ.
3. И ето, явихѫ имъ ся Моисей и Илія че ся разговаряхѫ съ него.
4. И отговори Петръ, и рече Іисусу: Господи, добро е да смы
тука; ако щешь, нека направимъ тука три шатры, за тебе еднѫ, за
Моисея еднѫ, и еднѫ за Илія.
5. И когато той още говоряше, ето, облакъ свѣтлъ гы засѣни;
и ето гласъ изъ облакъ-тъ, който казуваше: Тойзи е Сынъ мой
възлюбленный, въ когото благоволихъ; слушайте него.
6. И щомъ чухѫ ученици-тѣ, паднѫхѫ на лица-та си, и упла-
шихѫ ся твьрдѣ.
7. И като пристѫпи при тѣхъ Іисусъ, побута гы, и рече:
Станѣте и не бойте ся.
8. И тѣ дигнѫхѫ очи-тѣ си и не видѣхѫ никого освѣнь Іисуса
самичькъ.
9. И когато слѣзувахѫ отъ горѫ-тѫ, порѫча имъ Іисусъ и рече:
Не казувайте никому това видѣніе, доклѣ Сынъ человѣческый не
въскрьсне отъ мьртвы-тѣ.
10. И попытахѫ го ученици-тѣ му и думахѫ: По защо казу-
ватъ книжници-тѣ че трѣба пьрвомъ Илія да дойде?
11. А Іисусъ отговори и рече имъ: Истинѫ че пьрвомъ Илія ще
дойде, и ще устрои всичко;
12. По казувамъ ви че Илія вече дойде, и не го познахѫ, но
сторихѫ съ него каквото щѣхѫ; така и Сынъ человѣческый ще
пострада отъ тѣхъ.

г҃і. Тогда̀ разꙋмѣ́ша ѹ҆чени́цы, ꙗ҆́кѡ ѡ҆ Ї҆ѡа́ннѣ Крести́тели
речѐ и҆̀мъ.
д҃і. И҆ прише́дшымъ и҆̀мъ къ наро́дꙋ, пристꙋпѝ къ немꙋ̀
чл҃вѣ́къ, кла́нѧѧсѧ є҆мꙋ̀,
є҃і. И҆ гл҃го́лѧ: Гдⷭ҇и, поми́лꙋй сы́на моего̀, ꙗ҆́кѡ на но́вы
мцⷭ҇ы бѣсни́тсѧ и҆ ѕлѣ̀ стра́ждетъ: мно́жицею бо па́даетъ во
ѻ҆́гнь, и҆ мно́жицею въ во́дꙋ.
ѕ҃і. И҆ приведо́хъ є҆го̀ ко ѹ҆чн҃кѡ́мъ твои́мъ, и҆ не воз-
могóша є҆го̀ и҆сцѣли́ти.
з҃і. Ѿвѣща́въ же Ї҆и҃съ речѐ: ѡ҆ ро́де невѣ́рный и҆ раз-
вращє́нный, доко́лѣ бꙋ́дꙋ съ ва́ми; доко́лѣ терплю̀ ва́мъ;
приведи́те мѝ є҆го̀ сѣ́мѡ.
и҃і. И҆ запретѝ є҆мꙋ̀ Ї҆и҃съ: и҆ и҆зы́де и҆з̾ негѡ̀ бѣ́съ, и҆ и҆сцѣлѣ̀
ѻ҆́трокъ ѿ часа̀ тогѡ̀.
ѳ҃і. Тогда̀ пристꙋ́пльше ѹ҆чени́цы ко Ї҆и҃сꙋ на є҆ди́нѣ,
рѣ́ша: почто̀ мы̀ не возмого́хомъ и҆згна́ти є҆го̀;
к҃. Ї҆и҃съ же речѐ и҆̀мъ: за невѣ́рствїе ва́ше. А҆ми́нь бо
гл҃го́лю ва́мъ: а҆́ще и҆́мате вѣ́рꙋ ꙗ҆́кѡ зе́рно го́рꙋшно, рече́те
горѣ̀ се́й: пре́йди ѿсю́дꙋ та́мѡ, и҆ пре́йдетъ: и҆ ничто́же
невозмо́жно бꙋ́детъ ва́мъ.
к҃а. Се́й же ро́дъ не и҆схо́дитъ, то́кмѡ моли́твою и҆ посто́мъ.
к҃в. Живꙋ́щымъ же и҆̀мъ въ Галїле́и, речѐ и҆̀мъ Ї҆и҃съ:
пре́данъ и҆́мать бы́ти Сн҃ъ человѣ́ческїй въ рꙋ́цѣ чело-
вѣ́кѡмъ:
к҃г. И҆ ѹ҆бїю́тъ є҆го̀, и҆ въ тре́тїй де́нь воста́нетъ. И҆ скорбни
бы́ша ѕѣлѡ̀.
к҃д. Прише́дшымъ же и҆̀мъ въ Капернаꙋ́мъ, пристꙋпи́ша
прїе́млющїи дїдра̑хмы къ Петрꙋ̀, и҆ рѣ́ша: ѹ҆чи́тель ва́шъ не
да́стъ ли дїдра̑хмы;
к҃є. Глаго́ла: є҆́й. И҆ є҆гда̀ вни́де въ до́мъ, предварѝ є҆го̀
Ї҆и҃съ, гл҃го́лѧ: что́ ти мни́тсѧ, Сі́мѡне; ца́рїе зе́мстїи ѿ
кі́хъ прїе́млютъ да̑ни, и҆лѝ кинсо́нъ; ѿ свои́хъ ли сынѡ́въ,
и҆лѝ ѿ чꙋжи́хъ;

13. Тогази разумѣхѫ ученици-тѣ, че за Іоанна Крьстителя имъ рече.

14. И когато дойдохѫ при народъ-тъ пристѫпи до него человѣкъ нѣкой, та колѣничи прѣдъ него,

15. И казуваше: Господи, помилуй сына ми, защото ся луни, и злѣ страдае; понеже много пѫти пада въ огнь-тъ, и много пѫти въ водѫ-тѫ.

16. И доведохъ го при ученицы-тѣ твои, и не можѣхѫ да го исцѣлятъ.

17. А Іисусъ отвѣща и рече: О роде невѣрный и развращенный, до кога ще бѫдѫ съ васъ? до кога ще вы търпіѭ? доведѣте ми го тука.

18. И запрети му Іисусъ, та излѣзе бѣсъ-тъ изъ него, и оздравѣ момче-то отъ онзи часъ.

19. Тогази пристѫпихѫ ученици-тѣ при Іисуса насамѣ и рекохѫ: Защо ный не можѣхмы да го изгонимъ?

20. А Іисусъ имъ рече: Заради невѣрство-то ваше. Защото истинѫ ви казувамъ: Ако да имате вѣрѫ колкото зьрно синапово, ще речете на тѫзи горѫ, Прѣмини отъ тука тамъ, и ще прѣмине, и не ще ви бѫде нищо невъзможно.

21. А тойзи родъ не излѣзва, освѣнь съ молитвѫ и постъ.

22. И когато ся намѣрувахѫ въ Галилеіѫ, рече имъ Іисусъ: Сынъ человѣческый има да бѫде прѣдаденъ въ рѫцѣ человѣчески:

23. И ще го убіѭтъ и въ третій день ще въскрьсне. И много ся наскърбихѫ.

24. А когато дойдохѫ въ Капернаумъ, пристѫпихѫ при Петра тѣзи които берѣхѫ *дань-тѫ* по двѣ драхмы *за храмъ-тъ*, и рекохѫ: Вашій учитель не плаща ли двѣ-тѣ драхмы?

25. Казува *Петръ:* Плаща. И като влѣзе въ кѫщы, прѣдвари го Іисусъ та му каза: Какъ мнишь *ты,* Симоне? Царіе-тѣ на земіѫ-тѫ отъ кои зематъ данъкъ или биръ: отъ свои-тѣ ли сынове, или отъ чужденцы-тѣ?

к҃ѕ. Глаго́ла є҆мꙋ̀ Пе́тръ: ѿ чꙋжи́хъ. речѐ є҆мꙋ̀ І҆и҃съ: ᲂу҆̀бо
свобо́дни сꙋ́ть сы́нове.
к҃з. Но да не соблазни́мъ и҆̀хъ, ше́дъ на мо́ре, вве́рзи ᲂу҆́дицꙋ,
и҆, ю҆̀же пре́жде и҆́мешѝ ры́бꙋ, возмѝ: и҆ ѿве́рзъ ᲂу҆ста̀
є҆̀й, ѡ҆бря́щеши стати́ръ: то́й взе́мъ да́ждь и҆̀мъ за мѧ̀ и҆
за сѧ̀.

ГЛАВА̀ Ӥі.

а҃. Въ то́й ча́съ пристꙋпи́ша ᲂу҆чени́цы ко І҆и҃сꙋ, глаго́люще:
ктѡ̀ ᲂу҆̀бѡ бо́лїй є҆́сть въ црⷭ҇твїи нбⷭ҇нѣмъ;
в҃. И҆ призва́въ І҆и҃съ ѻ҆троча̀, поста́ви є҆̀ посредѣ̀ и҆̀хъ,
г҃. И҆ речѐ: а҆ми́нь глаго́лю ва́мъ, а҆́ще не ѡ҆братите́сѧ, и҆
бꙋ́дете ꙗ҆́кѡ дѣ́ти, не вни́дете въ црⷭ҇тво нбⷭ҇ное.
д҃. И҆́же ᲂу҆̀бо смири́тсѧ ꙗ҆́кѡ ѻ҆троча̀ сїѐ, то́й є҆́сть бо́лїй
во црⷭ҇твїи нбⷭ҇нѣмъ.
є҃. И҆ и҆́же а҆́ще прїи́метъ ѻ҆троча̀ таково̀ во и҆́мѧ моѐ, менѐ
прїе́млетъ:
ѕ҃. А҆ и҆́же а҆́ще соблазни́тъ є҆ди́наго ма́лыхъ си́хъ вѣ́рꙋю-
щихъ въ мѧ̀, ᲂу҆́нѣе є҆́сть є҆мꙋ̀, да ѡ҆бѣ́ситсѧ же́рновъ ѻ҆се́лскїй
на вы́и є҆гѡ̀, и҆ пото́нетъ въ пꙋчи́нѣ морстѣ́й.
з҃. Го́ре мі́рꙋ ѿ собла́знъ: нꙋ́жда бо є҆́сть прїитѝ со-
бла́знѡмъ: ѻ҆ба́че го́ре человѣ́кꙋ томꙋ̀, и҆́мже собла́знъ при-
хо́дитъ.
и҃. А҆́ще ли рꙋка̀ твоѧ̀, и҆лѝ нога̀ твоѧ̀ соблажнѧ́етъ тѧ̀,
ѿсѣцы̀ ю҆̀, и҆ ве́рзи ѿ себѐ: добрѣ́йше тѝ є҆́сть вни́ти въ
живо́тъ хро́мꙋ и҆лѝ бѣ́днꙋ, не́жели двѣ̀ рꙋцѣ̀, и҆ двѣ̀ но́зѣ
и҆мꙋ́щꙋ, вве́рженꙋ бы́ти во ѻ҆́гнь вѣ́чный.
ѳ҃. И҆ а҆́ще ѻ҆́ко твоѐ соблажнѧ́етъ тѧ̀, и҆зми̑ є҆̀, и҆ ве́рзи ѿ
себѐ: добрѣ́йше тѝ є҆́сть со є҆ди́нѣмъ ѻ҆́комъ въ живо́тъ вни́ти,
не́же двѣ̀ ѻ҆́цѣ и҆мꙋ́щꙋ вве́рженꙋ бы́ти въ гее́ннꙋ ѻ҆́гненнꙋю.
і҃. Блюди́те, да не пре́зрите є҆ди́нагѡ (ѿ) ма́лыхъ си́хъ:
глаго́лю бо ва́мъ, ꙗ҆́кѡ а҆́гг҃ли и҆́хъ на нбⷭ҇ѣхъ вы́нꙋ ви́дѧтъ
лицѐ ѻ҆ц҃а̀ моегѡ̀ нбⷭ҇нагѡ.

26. Казува му Петръ: Отъ чужденцы-тѣ. Рече му Іисусъ: Като е тъй, синове-тѣ сѫ свободни.

27. Но за да гы не соблазнимъ, иди на море-то, и хвърли вѫдицѫ, и първѫ-тѫ рыбѫ, която ся закачи, измъкни ѭ, и като растворишь уста-та ѝ, ще намѣришь единъ статиръ; земи го и дай имъ *го* за мене и за тебе.

ГЛАВА 18.

1. Въ онова врѣме дойдохѫ ученици-тѣ при Іисуса, и казувахѫ: Кой е най голѣмъ въ царство небесно?

2. А Іисусъ повыка едно дѣте, та го постави посрѣдъ тѣхъ,

3. И рече: Истинѫ ви казувамъ, ако ся не обърнете, и бѫдете както дѣца-та, нѣма да влѣзете въ царство небесно.

4. И тъй, който смири себе си като това дѣте, той е най голѣмъ въ царство небесно.

5. И който пріиме едно таквози дѣте въ мое име, мене пріима.

6. А който соблазни едного отъ тѣзи малкы-тѣ, които вѣруватъ въ мене, за него по добрѣ бы было да ся окачѣше на вратъ-тъ му камькъ воденичень, и да потънѣше въ дълбины-тѣ на море-то.

7. Горко на свѣтъ-тъ отъ соблазни-тѣ: защото неизбѣжно соблазни-тѣ ще дойдѫтъ; но горко на оногозь человѣка, чрѣзъ когото соблазнь-та дохожда.

8. И ако тя соблазнява рѫка-та ти или нога-та ти, отсѣчи гы, и хвърли *гы* отъ себе си; по добрѣ ти е да влѣзешь въ животъ-тъ хромъ или клосенъ, а не съ двѣ рѫцѣ или съ двѣ нозѣ, да бѫдешь хвърленъ въ вѣчный-тъ огнь.

9. И ако тя соблазнява око-то ти, извади го и хвърли *го* отъ себе си; по добрѣ ти е съ едно око да влѣзешь въ животъ-тъ, а не да имашь двѣ очи и да бѫдешь хвърленъ въ пькълъ-тъ огненный.

10. Гледайте, да не прѣзрите едного отъ тѣзи малкы-тѣ; защото ви казувамъ че ангели-тѣ имъ на небеса вынѫгы гледатъ лице-то на Отца моего, който е на небеса.

а҃і. Прїи́де бо Сн҃ъ человѣ́ческїй взыска́ти и҆ спастѝ
поги́бшаго.
в҃і. Что̀ ва́мъ мни́тсѧ; а҆́ще бꙋ́детъ нѣ́коемꙋ человѣ́кꙋ сто̀
ѻ҆ве́цъ, и҆ заблꙋ́дитъ є҆ди́на ѿ ни́хъ: не ѡ҆ста́витъ ли де́вѧть-
десѧтъ и҆ де́вѧть въ гора́хъ, и҆ ше́дъ и҆́щетъ заблꙋ́ждшїѧ;
г҃і. И҆ а҆́ще бꙋ́детъ ѡ҆брѣстѝ ю҆̀, а҆ми́нь глаго́лю ва́мъ, ꙗ҆́кѡ
ра́дꙋетсѧ ѡ҆ не́й па́че, не́же ѡ҆ девѧти́десѧтихъ и҆ девѧтѝ не
заблꙋ́ждшихъ.
д҃і. Та́кѡ нѣ́сть во́лѧ пред̾ Ѻ҆ц҃е́мъ ва́шимъ нбⷭ҇нымъ, да
поги́бнетъ є҆ди́нъ ѿ ма́лыхъ си́хъ.
є҃і. А҆́ще же согрѣши́тъ къ тебѣ̀ бра́тъ тво́й, и҆дѝ и҆ ѡ҆бличѝ
є҆го̀ междꙋ̀ тобо́ю и҆ тѣ́мъ є҆ди́нѣмъ. А҆́ще тебѐ послꙋ́шаетъ,
прїѡбрѣ́лъ є҆сѝ бра́та твоего̀.
ѕ҃і. А҆́ще ли тебѐ не послꙋ́шаетъ, поимѝ съ собо́ю є҆щѐ
є҆ди́наго и҆лѝ два̀: да при ᲂу҆стѣ́хъ двою̀, и҆лѝ трїе́хъ свидѣ́-
телей ста́нетъ всѧ́къ глаго́лъ.
з҃і. А҆́ще же не послꙋ́шаетъ и҆́хъ, повѣ́ждь цр҃кви: а҆́ще же
и҆ цр҃ковь преслꙋ́шаетъ, бꙋ́ди тебѣ̀ ꙗ҆́коже ꙗ҆зы́чникъ и҆ мыта́рь.
и҃і. А҆ми́нь бо гл҃го́лю ва́мъ: є҆ли҄ка а҆́ще свѧ́жете на землѝ,
бꙋ́дꙋтъ свѧ҄зана на нб҃сѝ: и҆ є҆ли҄ка а҆́ще разрѣшитѐ на землѝ,
бꙋ́дꙋтъ разрѣше́на на нб҃сѣ́хъ.
ѳ҃і. Па́ки, а҆ми́нь глаго́лю ва́мъ, ꙗ҆́кѡ а҆́ще два̀ ѿ ва́съ со-
вѣща́ета на землѝ ѡ҆ всѧ́кой ве́щи, є҆ѧ́же а҆́ще про́сита,
бꙋ́детъ и҆̀ма ѿ Ѻ҆ц҃а̀ моегѡ̀, и҆̀же на нб҃сѣ́хъ.
к҃. И҆дѣ́же бо є҆ста̀ два̀, и҆лѝ трїѐ со́брани во и҆́мѧ моѐ, тꙋ̀
є҆́смь посредѣ̀ и҆́хъ.
к҃а. Тогда̀ пристꙋ́пль къ немꙋ̀ Пе́тръ, речѐ: Гдⷭ҇и, ко́ль
кра́ты а҆́ще согрѣши́тъ въ мѧ̀ бра́тъ мо́й, и҆ ѿпꙋщꙋ̀ ли є҆мꙋ̀
до се́дмь кра́тъ;
к҃в. Глаго́ла є҆мꙋ̀ І҆и҃съ: не глаго́лю тебѣ̀, до се́дмь кра́тъ,
но до се́дмьдесѧтъ кра́тъ седмери́цею.
к҃г. Сегѡ̀ ра́ди ᲂу҆подо́бисѧ цр҇твїе нбⷭ҇ное чл҃вѣ́кꙋ цр҃ю̀, и҆́же
восхотѣ̀ стѧза́тисѧ ѡ҆ словесѝ съ рабы̀ свои́ми.

11. Защото Сынъ человѣческый дойде да спасе погынѫло-
то.
12. Какъ ви ся вижда? ако нѣкой си человѣкъ има сто овцы, и
ся изгуби една отъ тѣхъ, не оставя ли деветдесеть-тѣ и деветь, и
отхожда по горы-тѣ да търси изгубенѫ-тѫ?
13. И ако ся случи да ѭ намѣри, истинѫ ви казувамъ, че ся
радува за неѭ повече нежели за деветдесеть-тѣ и деветь не
изгубены.
14. Така не е по волѭ-тѫ на Отца вашегό, който е на небеса,
да погыне единъ отъ тѣзи малкы-тѣ.
15. А ако ти съгрѣши братъ ти, иди и обличи го между тебе и
него самичькъ; ако тя послуша, спечалилъ си брата си:

16. Но ако тя не послуша, земи съсъ себе си още едного или
двама; за да ся подтвърди всяка дума чрѣзъ уста-та на двама или
трима свидѣтели.
17. Ако ли гы не послуша, кажи *това* на церквѫ-тѫ; че ако и
церквѫ-тѫ не послуша, нека ти бѫде както язычникъ и мытарь.
18. Истинѫ ви казувамъ, каквото вържете на земѭ-тѫ, вързано
ще бѫде на небе-то; и каквото развържете на земѭ-тѫ, раз-
вързано ще бѫде на небе-то.
19. Пакъ ви казувамъ че двама отъ васъ ако ся съгласятъ на
земѭ-тѫ за всяко нѣщо, което бы да попросятъ, ще имъ бѫде отъ
Отца моего, който е на небеса.
20. Защото дѣто сѫ двама или трима събрани въ мое име, тамъ
сьмь *азъ* посрѣдъ тѣхъ.
21. Тогази пристѫпи Петръ при него и рече: Господи, до колко
пѫти ако ми съгрѣши братъ ми, да му прощавамъ? до седмь
пѫти ли?
22. Казва му Іисусъ: Не ти казувамъ, до седмь пѫти, но до
седмдесеть пѫти по седмь.
23. За това царство небесно е уподобено на человѣкъ царь,
който поиска да прѣгледа счетъ съсъ слугы-тѣ си.

к҃д. Начéнш8 же ємꙋ̀ стѧзáтисѧ, приведóша ємꙋ̀ єди́наго
должника̀ тмóю тала̑нтъ.
к҃е. Не и́м8щ8 же ємꙋ̀ воздáти, повелѣ̀ и҆ гдⷭ҇ь єгѡ̀
продáти, и҆ женꙋ̀ єгѡ̀ и҆ ча̑да, и҆ всѧ̑, є҆ли́ка и҆мѣ́ѧше, и҆
ѿдáти.
к҃ѕ. Пáдъ ѹ҆̀бо рáбъ тóй, кланѧ́шесѧ ємꙋ̀, глагóлѧ: гдⷭ҇и,
потерпѝ на мнѣ̀, и҆ всѧ̑ тѝ воздáмъ.
к҃з. Млⷭ҇рдовавъ же гдⷭ҇ь раба̀ тогѡ̀, простѝ єгѡ̀, и҆ дóлгъ
ѿп8стѝ ємꙋ̀.
к҃и. И҆зшéдъ же рáбъ тóй, ѡ҆брѣ́те є҆ди́наго ѿ клеврéтъ
свои́хъ, и҆́же бѣ̀ дóлженъ ємꙋ̀ стóмъ пѣ̑нѧзь: и҆ є҆́мь єгѡ̀
давлѧ́ше, глагóлѧ: ѿдáждь мѝ, и҆́мже (мѝ) є҆сѝ дóлженъ.
к҃ѳ. Пáдъ ѹ҆̀бо клеврéтъ єгѡ̀ на нóзѣ єгѡ̀, молѧ́ше єгѡ̀,
глгⷭ҇óлѧ: потерпѝ на мнѣ̀, и҆ всѧ̑ воздáмъ тѝ.
л҃. Ѻ҆́нъ же не хотѧ́ше, но вéдъ всадѝ єгѡ̀ въ темни́ц8,
дóндеже воздáстъ дóлжное.
л҃а. Ви́дѣвше же клеврéти єгѡ̀ бы̑вшаѧ, сжáлиша сѧ̀ ѕѣлѡ̀,
и҆ пришéдше сказáша гдⷭ҇и́н8 своемꙋ̀ всѧ̑ бы̑вшаѧ.
л҃в. Тогда̀ призвáвъ єгѡ̀ гдⷭ҇и́нъ єгѡ̀, глагóла ємꙋ̀: рáбе
л8кáвый, вéсь дóлгъ ѻ҆́нъ ѿп8сти́хъ тебѣ̀, понéже ѹ҆моли́лъ
мѧ̀ є҆сѝ:
л҃г. Не подобáше ли и҆ тебѣ̀ поми́ловати клеврéта твоегѡ̀,
ꙗ҆́коже и҆ а҆́зъ тѧ̀ поми́ловахъ;
л҃д. И҆ прогнѣ́вавсѧ гдⷭ҇ь єгѡ̀, предадѐ єгѡ̀ м8чи́телемъ,
дóндеже воздáстъ вéсь дóлгъ свóй.
л҃е. Тáкѡ и҆ Ѻ҆ц҃ъ мóй нбⷭ҇ный сотвори́тъ вáмъ, а҆́ще не
ѿп8стúте кі́йждо брáт8 своемꙋ̀ ѿ сердéцъ вáшихъ пре-
грѣшéнїѧ и҆́хъ.

Главá ѳ҃і.

а҃. И҆ бы́сть, є҆гда̀ скончѧ̀ Ї҆и҃съ словеса̀ сїѧ̀, прéйде ѿ Галїлéи,
и҆ прїи́де въ предѣ́лы Ї҆8дéйскїѧ ѻ҆бóнъ пóлъ Ї҆ордáна.
в҃. И҆ по нéмъ и҆дóша нарóди мнóзи, и҆ и҆сцѣлѝ и҆̀хъ тꙋ̀.

24. И когато начнѫ да прѣсмѣтнува, докарахѫ му единъ длъжникъ отъ десеть тысящы таланта.

25. И понеже нѣмаше да *гы* плати, повелѣ господарь-тъ му да продадѫтъ него, и женѫ му, и дѣца-та му, и всичко що имаше, и *дългъ-тъ* да ся плати.

26. Паднѫ прочее слуга-та, кланяше му ся и думаше: Господи! имай търпѣніе къмъ мене, и ще ти платѭ всичко.

27. И смили ся господарь-тъ на тогози слугѫ, пуснѫ го и прости му заемъ-тъ.

28. Но щомъ излѣзе тойзи слуга, намѣри едного отъ сослужители-тѣ си, който му бѣ длъженъ сто пѣнязи; улови го та го давяше и казуваше: Плати ми това що *ми* си длъженъ.

29. Паднѫ прочее сослужитель-тъ му на нозѣ-тѣ му, моляше му ся и казуваше: Имай търпѣніе къмъ мене, и всичко ще ти платѭ.

30. Но той не щѣше, но отиде и затвори го въ тъмницѫ, доклѣ да плати дългъ-тъ.

31. И като видѣхѫ сослужители-тѣ му *това* що станѫ, твърдѣ ся наскърбихѫ; и дойдохѫ та казахѫ на господаря си всичко що станѫ.

32. Тогази го повыка господарь-тъ му, и казува му: Рабе лукавый, всичкый-тъ онзи длъгъ ти простихъ, понеже ми ся примоли;

33. Не трѣбаше ли и ты да помилувашь сослужителя си, както помилувахъ и азъ тебе?

34. И разгнѣви ся господарь-тъ му и прѣдаде го на мѫчители-тѣ, доклѣ да заплати всичко що му бѣ длъженъ.

35. Така и Отецъ мой небесный ще стори съ васъ, ако не простите отъ сърдца-та ваши всякой на брата си прѣгрѣшенія-та му.

ГЛАВА 19.

1. И когато свърши Іисусъ тѣзи думы, тръгнѫ отъ Галилеѭ, и дойде въ прѣдѣлы-тѣ на Іудеѭ, отвѫдь Іорданъ.

2. И отидохѫ слѣдъ него народъ много; и исцѣли гы тамо.

г҃. И҆ приствпи́ша къ немꙋ̀ фарїсе́є и҆скꙋша́юще є҆го̀, и҆ гла-
го́лаша є҆мꙋ̀: а҆́ще досто́итъ человѣ́кꙋ пꙋсти́ти женꙋ̀ свою̀
по всѧ́кой винѣ̀;
д҃. Ѻ҆́нъ же ѿвѣща́въ речѐ и҆̀мъ: нѣ́сте ли чли́, ꙗ҆́кѡ со-
твори́вый и҆сконѝ, мꙋ́жескїй по́лъ и҆ же́нскїй сотвори́лъ ѧ҆̀ є҆́сть;
є҃. И҆ речѐ: сегѡ̀ ра́ди ѡ҆ста́витъ человѣ́къ ѻ҆ц҃а̀ (своего̀) и҆
ма́терь, и҆ прилѣпи́тсѧ къ женѣ̀ свое́й, и҆ бꙋ́дета ѻ҆́ба въ
пло́ть є҆ди́нꙋ:
ѕ҃. Ꙗ҆́коже ктомꙋ̀ нѣ́ста два̀, но пло́ть є҆ди́на: є҆́же ᲂу҆̀бо
Бг҃ъ сочета̀, человѣ́къ да не разлꙋча́етъ.
з҃. Глаго́лаша є҆мꙋ̀: что̀ ᲂу҆̀бо Мѡѷсе́й заповѣ́да да́ти
кни́гꙋ распꙋ́стнꙋю, и҆ ѿпꙋсти́ти ю҆̀;
и҃. Глаго́ла и҆̀мъ, ꙗ҆́кѡ Мѡѷсе́й по жестосе́рдїю ва́шемꙋ по-
велѣ̀ ва́мъ пꙋсти́ти жєны̀ ва́ша: и҆знача́ла же не бы́сть та́кѡ.
ѳ҃. Глаго́лю же ва́мъ, ꙗ҆́кѡ и҆̀же а҆́ще пꙋ́ститъ женꙋ̀ свою̀,
ра́звѣ словесѐ прелюбодѣ́йна, и҆ ѡ҆жени́тсѧ и҆но́ю, прелюбы̀
твори́тъ: и҆ жена́йсѧ пꙋщени́цею, прелюбы̀ дѣ́етъ.
і҃. Глаго́лаша є҆мꙋ̀ ᲂу҆чени́цы є҆гѡ̀: а҆́ще та́кѡ є҆́сть вина̀
человѣ́кꙋ съ жено́ю, лꙋ́чше є҆́сть не жени́тисѧ.
а҃і. Ѻ҆́нъ же речѐ и҆̀мъ: не всѝ вмѣща́ютъ словесѐ сегѡ̀,
но и҆̀мже дано̀ є҆́сть.
в҃і. Сꙋ́ть бо скопцы̀, и҆̀же и҆з̾ чре́ва ма́тернѧ роди́шасѧ
та́кѡ: и҆ сꙋ́ть скопцы̀, и҆̀же скопи́шасѧ ѿ человѣ́къ: и҆ сꙋ́ть
скопцы̀, и҆̀же и҆скази́ша са́ми себѐ, цр҃твїѧ ра́ди нбⷭ҇нагѡ. могі́й
вмѣсти́ти, да вмѣсти́тъ.
г҃і. Тогда̀ приведо́ша къ немꙋ̀ дѣ́ти, да рꙋцѣ̀ возложи́тъ
на ни́хъ, и҆ помо́литсѧ: ᲂу҆чени́цы же запрети́ша и҆̀мъ.
д҃і. І҆ис҃ъ же речѐ (и҆̀мъ): ѡ҆ста́вите дѣте́й, и҆ не воз-
брани́йте и҆̀мъ прїитѝ ко мнѣ̀: таковы́хъ бо є҆́сть цр҃твo
нбⷭ҇ное.
є҃і. И҆ возло́жь на ни́хъ рꙋцѣ̀, ѿи́де ѿтꙋ́дꙋ.
ѕ҃і. И҆ сѐ є҆ди́нъ нѣ́кїй пристꙋ́пль, речѐ є҆мꙋ̀: Ᲊу҆чи́телю
бл҃гі́й, что̀ бла́го сотворю̀, да и҆́мамъ живо́тъ вѣ́чный;

3. И дойдохѫ при него Фарисеи-тѣ да го искушаватъ, и казувахѫ му: Простено ли е на человѣка да напусне женѫ-тѫ си по всякаквѫ причинѫ?

4. А той отвѣща, и рече имъ: Не сте ли чели, че който гы е сътворилъ въ начало, мѫжко и женско гы е сътворилъ?

5. И е реклъ: За това ще остави человѣкъ бащѫ си и майкѫ си, и ще ся прилѣпи къмъ женѫ-тѫ си, и ще бѫдѫтъ двама-та въ еднѫ плъть.

6. Така що не сѫ вече двама, но една плъть. И тъй онова което Богъ е съчеталъ, человѣкъ да го не разлѫча.

7. Казуватъ му: Защо прочее Моисей заповѣда да *й* даде писмо разводно, и да ѭ напусне?

8. Казува имъ: Моисей заради жестокосьрдіе-то ваше дозволилъ ви е да си напущате жены-тѣ; а изначало не бѣ така.

9. И казувамъ ви, че който напусне женѫ-тѫ си, освѣнь за прѣлюбодѣйство, и ся ожени за другѫ, прѣлюбодѣицъ бива; и който ся ожени за напуснѫтѫ, прѣлюбодѣицъ бива.

10. Казуватъ му ученици-тѣ му: Ако е таквози задълженіе-то на мѫжъ-тъ къмъ женѫ-тѫ, по добрѣ да ся не жени.

11. А той имъ рече: Не могѫтъ всичкы да пріемѫтъ тѫзи думѫ, но на колкото е дадено.

12. Защото има скопци, които отъ утробѫ-тѫ на майкѫ си така сѫ родени; има пакъ скопци, които сѫ отъ человѣцы-тѣ скопени; а има скопци, които сѫ сами себе си скопили, заради царство небесно. Който може да пріеме нека пріеме.

13. Тогази му доведохѫ дѣца, да възложи рѫцѣ на тѣхъ, и да ся помоли; а ученици-тѣ запрѣтихѫ имъ.

14. Но Іисусъ рече: Оставѣте дѣца-та, и не гы въспирайте отъ да дойдѫтъ при мене; защото на таквызи е царство-то небесно.

15. И възложи рѫцѣ на тѣхъ, и тръгнѫ отъ тамо.

16. И ето дойде нѣкой си при *него* и рече му: Учителю благый, какво добро да сторѭ за да имамъ животъ вѣченъ?

з҃і. О҆́нъ же речѐ є҆мꙋ̀: что́ мѧ глаго́леши бл҃га; никто́же
бл҃гъ, то́кмѡ є҆ди́нъ Бг҃ъ. А҆́ще ли хо́щеши вни́ти въ живо́тъ,
соблюди̑ за́пѡвѣди.

и҃і. Глаго́ла є҆мꙋ̀: кі̑ѧ; І҆и҃съ же речѐ: є҆́же, не оу҆бі́еши:
не прелюбы̀ сотвори́ши: не оу҆кра́деши: не лжесвидѣ́тель-
ствꙋеши:

ѳ҃і. Чти̑ о҆ц҃а̀ и҆ ма́терь: и҆ возлю́биши и҆́скреннѧго твоего̀
ꙗ҆́кѡ са́мъ себѐ.

к҃. Глаго́ла є҆мꙋ ю҆́ноша: всѧ̑ сі̑ѧ сохрани́хъ ѿ ю҆́ности
моеѧ̀: что̀ є҆́смь є҆щѐ не доконча́лъ;

к҃а. Речѐ є҆мꙋ І҆и҃съ: а҆́ще хо́щеши соверше́нъ бы́ти, и҆ди̑,
прода́ждь и҆мѣ́нїе твоѐ, и҆ да́ждь ни́щымъ: и҆ и҆мѣ́ти и҆́маши
сокро́вище на нб҃си̑: и҆ гради̑ въ слѣ́дъ менѐ.

к҃в. Слы́шавъ же ю҆́ноша сло́во, ѿи́де скорбѧ̀: бѣ̀ бо и҆мѣ́ѧ
стѧжа̑нїѧ мнѡ́га.

к҃г. І҆и҃съ же речѐ оу҆чени́кѡмъ свои́мъ: а҆ми́нь глаго́лю
ва́мъ, ꙗ҆́кѡ неꙋдо́бь бога́тый вни́детъ въ цр҇твїе нб҃ное.

к҃д. Па́ки же глаго́лю ва́мъ: оу҆до́бѣе є҆́сть велбꙋ́дꙋ сквозѣ̀
и҆гли́ны̀ оу҆́шы проитѝ, не́же бога́тꙋ въ ца́рствїе Бж҃їе вни́ти.

к҃е. Слы́шавше же оу҆чени́цы̀ є҆гѡ̀, дивлѧ́хꙋсѧ ѕѣлѡ̀, глаго́-
люще: кто̀ оу҆́бѡ мо́жетъ спасе́нъ бы́ти;

к҃ѕ. Воззрѣ́въ же І҆и҃съ речѐ и҆̑мъ: оу҆ человѣ́къ сїѐ невоз-
мо́жно є҆́сть, оу҆ Бг҃а же всѧ̑ возмѡ́жна.

к҃з. Тогда̀ ѿвѣща́въ Пе́тръ речѐ є҆мꙋ̀: сѐ мы̀ ѡ҆ста́вихомъ
всѧ̑, и҆ вслѣ́дъ тебѐ и҆до́хомъ: что̀ оу҆́бѡ бꙋ́детъ на́мъ;

к҃и. І҆и҃съ же речѐ и҆̑мъ: а҆ми́нь глаго́лю ва́мъ, ꙗ҆́кѡ вы̀
ше́дшїи по мнѣ̀, въ пакибытїѐ, є҆гда̀ ся́детъ Сн҃ъ чл҃вѣ́ческїй
на престо́лѣ сла́вы своеѧ̀, ся́дете и҆ вы̀ на двоюна́десѧте пре-
стѡ́лꙋ, сꙋдѧ́ще о҆бѣмана́десѧте колѣ́нома І҆и҃левома.

к҃ѳ. И҆ вся́къ, и҆̀же ѡ҆ста́витъ до́мъ, и҆лѝ бра́тїю, и҆лѝ се́стры,
и҆лѝ о҆тца̀, и҆лѝ ма́терь, и҆лѝ женꙋ̀, и҆лѝ ча̑да, и҆лѝ се́ла, и҆́мене моегѡ̀
ра́ди, стори́цею прїи́метъ, и҆ живо́тъ вѣ́чный наслѣ́дитъ.

л҃. Мно́зи же бꙋ́дꙋтъ пе́рви послѣ́днїи, и҆ послѣ́дни пе́рвїи.

17. А той му рече: Защо мя казувашь благъ? Никой не е
благъ тъкмо единъ Богъ. По ако щешь да влѣзешь въ животъ-тъ,
упази заповѣди-тѣ.
18. Казува му: Кои? А Іисусъ *му* рече: Тѣзи: Не убивай,
Не прѣлюбодѣйствувай; Не кради; Не свидѣтелствувай на
лъжѫ:
19. Почитай бащѫ си и майкѫ си; и Люби ближній-тъ си както
себе си.
20. Казува му момъкъ-тъ: Всичко това упазихъ отъ младость-
тѫ си. Какво ми още не достига?
21. Рече му Іисусъ: Ако щешь съвършенъ да бѫдешь, иди,
продай иманіе-то си, и дай *го* по сиромасы; и ще имашь съкровище
на небеса; и дойди та мя послѣдувай.
22. Като чу това слово момъкъ-тъ, отиде си наскърбенъ;
защото имаше имотъ много.
23. А Іисусъ рече на ученицы-тѣ си: Истинѫ ви казувамъ, че
мѫчно ще влѣзе богатъ въ царство небесно.
24. И пакъ ви казувамъ: По лесно е да мине камила прѣзъ
иглены уши, а не богатъ да влѣзе въ царство-то Божіе.
25. Като чухѫ ученици-тѣ му, твърдѣ ся удивявахѫ, и думахѫ:
Като е тъй, кой може спасенъ да бѫде?
26. А Іисусъ *гы* погледнѫ и рече имъ: У человѣцы-тѣ това е
невъзможно, но у Бога всичко е възможно.
27. Тогазь отговори Петръ и рече му: Ето ный оставихмы
всичко и послѣдувахмы тя; намъ прочее какво ще ни бѫде?
28. А Іисусъ имъ рече: Истинѫ ви казувамъ, че вы които мя
послѣдувахте, на второ бытіе, когато сѣдне Сынъ человѣческый на
прѣстолъ-тъ на славѫ-тѫ си, ще да сѣднете и вы на дванадесеть
прѣстола, да сѫдите дванадесеть-тѣ племена Израилевы.
29. И всякой който е оставилъ кѫщѫ, или братія, или сестры,
или бащѫ, или майкѫ, или женѫ, или чада, или нивя, заради мое-то
име, стократно ще пріеме, и животъ вѣченъ ще наслѣди.
30. Мнозина обаче първи ще бѫдѫтъ послѣдни, и послѣдни първи.

Глава̀ к҃.

а҃. Подо́бно бо є҆́сть црⷭ҇твїе нб҃ное человѣ́кꙋ домови́тꙋ, и҆́же
и҆зы́де кꙋ́пнѡ ѹ҆́трѡ наѧ́ти дѣ́латели въ вїногра́дъ сво́й.
в҃. И҆ совѣща́въ съ дѣ́латели по пѣ́нѧзю на де́нь, посла̀
и҆́хъ въ вїногра́дъ сво́й.
г҃. И҆ и҆зше́дъ въ тре́тїй ча́съ, ви́дѣ и҆́ны стоѧ́ща на
то́ржищи пра́здны:
д҃. И҆ тѣ́мъ речѐ: и҆ди́те и҆ вы̀ въ вїногра́дъ (мо́й), и҆ є҆́же
бꙋ́детъ пра́вда, да́мъ ва́мъ. Ѻ҆ни́ же и҆до́ша.
є҃. Па́ки же и҆зше́дъ въ шесты́й, и҆ девѧ́тый ча́съ, сотворѝ
та́коже.
ѕ҃. Во є҆ди́ный же на́десѧть ча́съ и҆зше́дъ, ѡ҆брѣ́те дрꙋгі̂ѧ
стоѧ́ща пра́здны, и҆ глаго́ла и҆̀мъ: что̀ здѣ̀ стоитѐ ве́сь де́нь
пра́здны;
з҃. Глаго́лаша є҆мꙋ̀, ꙗ҆́кѡ никто́же на́съ наѧ́тъ. гл҃а и҆̀мъ: и҆ди́те
и҆ вы̀ въ вїногра́дъ (мо́й), и҆ є҆́же бꙋ́детъ пра́ведно, прїи́мете.
и҃. Ве́черꙋ же бы́вшꙋ глаго́ла гдⷭ҇и́нъ вїногра́да къ приста́-
вникꙋ своемꙋ̀: призовѝ дѣ́латели, и҆ да́ждь и҆̀мъ мздꙋ̀, на-
че́нъ ѿ послѣ́днихъ до пе́рвыхъ.
ѳ҃. И҆ прише́дше, и҆̀же во є҆ди́ныйна́десѧть ча́съ, прїѧ́ша по
пѣ́нѧзю.
і҃. Прише́дше же пе́рвїи, мнѧ́хꙋ, ꙗ҆́кѡ ва́щше прїи́мꙋтъ:
и҆ прїѧ́ша и҆ тї́и по пѣ́нѧзю.
а҃і. Прїе́мше же ропта́хꙋ на гдⷭ҇и́на,
в҃і. Глаго́люще, ꙗ҆́кѡ сі́и послѣ́днїи є҆ди́нъ ча́съ сотвори́ша,
и҆ ра́вныхъ на́мъ сотвори́лъ и҆̀хъ є҆сѝ, понесшымъ тѧготꙋ̀ днѐ
и҆ ва́ръ.
г҃і. Ѻ҆́нъ же ѿвѣща́въ речѐ є҆ди́номꙋ и҆́хъ: дрꙋ́же, не ѡ҆би́жꙋ
тебѐ: не по пѣ́нѧзю ли совѣща́лъ є҆сѝ со мно́ю;
д҃і. Возмѝ твоѐ и҆ и҆дѝ. хощꙋ̀ же и҆ семꙋ̀ послѣ́днемꙋ да́ти,
ꙗ҆́коже и҆ тебѣ̀.

ГЛАВА 20.

1. Защото царство небесно е подобно на человѣкъ домовитъ, който излѣзе щомъ съмнѫ да наеме работницы за лозіе-то си.

2. И като ся погоди съ работницы-тѣ по единъ пѣнязь на день проводи гы на лозіе-то си.

3. И като излѣзе по три-тѣ часа, видѣ другы че стояхѫ на пазарь-тъ празни,

4. И тѣмъ рече: Идѣте и вы на лозіе то, и каквото е праведно ще ви дамъ. И тѣ отидохѫ.

5. Пакъ като излѣзе по шесть-тѣхъ и по деветь-тѣхъ часа стори такожде.

6. А около единадесеть-тѣ часа като излѣзе, намѣри другы че стоятъ празни, и казува имъ: Защо стоите тука цѣлъ день празни?

7. Казуватъ му: Защото никой ны не цѣни. Казува имъ: Идѣте и вы на лозіе-то, и каквото е праведно ще земете.

8. Като станѫ вечеръ, стопанинъ-тъ на лозіе-то казува на настоятель-тъ си: Повыкай работницы-тѣ, и плати имъ заплатѫ-тѫ, като захванешь отъ послѣдни-тѣ до пьрвы-тѣ.

9. И дойдохѫ *цѣнени-тѣ* по единадесеть-тѣ часа, и зѣхѫ по единъ пѣнязь.

10. А като дойдохѫ пьрви-тѣ, мысляхѫ си, че ще земѫтъ повече; но и тѣ зѣхѫ по единъ пѣнязь.

11. И като го зѣхѫ, роптаяхѫ на стопанинъ-тъ,

12. И казувахѫ: Че тѣзи послѣдни-тѣ единъ часъ работихѫ, и тѣхъ си направилъ равны съ насъ, които прѣтеглихмы тяготѫ-тѫ на день-тъ и некъ-тъ.

13. А той отговори и рече едному отъ тѣхъ: Пріятелю, не тя обиждамъ; не ся ли погоди съ мене по единъ пѣнязь?

14. Земи си твое-то и иди си; искамъ да дамъ и на тогози послѣдній-тъ, както и на тебе.

є҃і. И҆лѝ не́сть мѝ лѣ́ть сотвори́ти, є҆́же хощꙋ̀, во свои́хъ мѝ; а҆́ще ѻ҆́ко твоѐ лꙋка́во є҆́сть, ꙗ҆́кѡ а҆́зъ бла́гъ є҆́смь;

ѕ҃і. Та́кѡ бꙋ́дꙋтъ послѣ́днїи пе́рви, и҆ пе́рвїи послѣ́дни: мно́зи бо сꙋ́ть зва́ни, ма́лѡ же и҆зб҃ра́нныхъ.

з҃і. И҆ восходѧ̀ І҆и҃съ во і҆ерꙋсали́мъ, поѧ́тъ ѻ҆бана́десѧте ᲂу҆чн҃ика̑ є҆ди́ны на пꙋтѝ, и҆ речѐ и҆̀мъ:

и҃і. Сѐ восхо́димъ во І҆ерꙋсали́мъ, и҆ Сн҃ъ чл҃вѣ́ческїй пре́данъ бꙋ́детъ а҆рхїере́ємъ и҆ кни́жникѡмъ: и҆ ѡ҆сꙋ́дѧтъ є҆го̀ на сме́рть:

ѳ҃і. И҆ предадѧ́тъ є҆го̀ ꙗ҆зы́кѡмъ на порꙋга́нїе и҆ бїе́нїе и҆ пропѧ́тїе: и҆ въ тре́тїй де́нь воскре́снетъ.

к҃. Тогда̀ пристꙋпѝ къ немꙋ̀ мт҃и сы́нꙋ зеведе́ѡвꙋ съ сы-но́ма свои́ма, кла́нѧющисѧ и҆ просѧ́щи не́что ѿ негѡ̀.

к҃а. Ѻ҆́нъ же речѐ є҆́й: чесѡ̀ хо́щеши; глаго́ла є҆мꙋ̀: рцы̀, да ся́дета сїа̑ ѻ҆́ба сы̑на моа̑, є҆ди́нъ ѡ҆десꙋ́ю тебѐ, и҆ є҆ди́нъ ѡ҆шꙋ́юю тебѐ, во цр҃твїи твое́мъ.

к҃в. Ѿвѣща́въ же І҆и҃съ речѐ: не вѣ́ста, чесѡ̀ про́сита. мо́жета ли пи́ти ча́шꙋ, ю҆́же а҆́зъ и҆́мамъ пи́ти, и҆лѝ креще́-нїемъ, и҆́мже а҆́зъ крещаю́сѧ, кр҃ти́тисѧ; гл҃аста є҆мꙋ̀: мо́жева.

к҃г. И҆ глаго́ла и҆̀ма: ча́шꙋ ᲂу҆́бѡ мою̀ и҆спїе́та, и҆ креще́-нїемъ, и҆́мже а҆́зъ крещаю́сѧ, и҆́мате кр҃ти́тисѧ: а҆ є҆́же сѣ́сти ѡ҆десꙋ́ю менѐ и҆ ѡ҆шꙋ́юю менѐ, не́сть моѐ да́ти, но и҆̀мже ᲂу҆гото́васѧ ѿ ѻ҆ц҃а̀ моегѡ̀.

к҃д. И҆ слы́шавше де́сѧть, негодова́ша ѡ҆ ѻ҆бою̀ бра́тꙋ.

к҃є. І҆и҃съ же призва́въ и҆̀хъ, речѐ: вѣ́сте, ꙗ҆́кѡ кнѧ́зи ꙗ҆зы̑къ госпо́дствꙋютъ и҆́ми, и҆ вели́цыи ѡ҆блада́ютъ и҆́ми.

к҃ѕ. Не та́кѡ же бꙋ́детъ въ ва́съ: но, и҆́же а҆́ще хо́щетъ въ ва́съ ва́щшїй бы́ти, да бꙋ́детъ ва́мъ слꙋга̀:

к҃з. И҆ и҆́же а҆́ще хо́щетъ въ ва́съ бы́ти пе́рвый, бꙋ́ди ва́мъ ра́бъ:

к҃и. Ꙗ҆́коже Сн҃ъ чл҃вѣ́ческїй не прїи́де, да послꙋ́жатъ є҆мꙋ̀, но послꙋжи́ти, и҆ да́ти дꙋ́шꙋ свою̀ и҆збавле́нїе за мно́гихъ.

к҃ѳ. И҆ и҆сходѧ́щꙋ є҆мꙋ̀ ѿ І҆ерїхо́на, по не́мъ и҆́де наро́дъ мно́гъ.

15. Нѣмамъ ли власть да сторіѫ което щѫ съсъ свое-то си? или
око-то ти е лукаво, защото азъ сьмь благъ?
16. Така ще бѫдѫтъ послѣдни-тѣ първи, и първи-тѣ послѣдни;
защото мнозина сѫ звании, а малцина сѫ избрании.
17. И когато възлѣзуваше Іисусъ въ Іерусалимъ, зѣ въ пѫть-тъ
дванадесеть-тѣ ученицы на странѫ, и рече имъ:
18. Ето възлѣзувамы въ Іерусалимъ, и Сынъ человѣческый ще
бѫде прѣдаденъ на първосвященницы-тѣ и книжницы-тѣ, и ще го
осѫдятъ на смьрть,
19. И ще го прѣдадѫтъ на язычницы-тѣ да му ся поругаіѫтъ, да
го біѫтъ и да го распнѫтъ; и въ третій день ще въскрьсне.
20. Тогазь пристѫпи при него на Зеведеевы-тѣ сынове майка
имъ съсъ сынове-тѣ си, та му ся кланяше, и искаше нѣщо отъ него.
21. А той ѝ рече: Какво ищешь? Казува му: Речи да сѣднѫтъ
тѣзи двама-та мои сынове, единъ отъ десно, а единъ отъ лѣво до
тебе, въ царство-то твое.
22. А Іисусъ отвѣща и рече: Не знаете що искате; можете ли
да піете чашѫ-тѫ, коіѫто азъ има да піѭ, и да ся крьстите съ
крьщеніе-то, съ което азъ ся крьщавамъ? Казуватъ му: Можемъ.
23. И казува имъ: Моіѫ-тѫ чашѫ ще піете, и съ крьщеніе-то, съ
което ся азъ крьщавамъ, ще ся крьстите: а да сѣднете отъ десно
и отъ лѣво до мене не е мое да дамъ, но на които е приготвено
отъ Отца ми.
24. И като чухѫ десетимата, вознегодовахѫ за двама-та братія.
25. А Іисусъ гы призова и рече: Вы знаете че господари-тѣ на
народы-тѣ господаруватъ надъ тѣхъ, и голѣмци-тѣ гы владѣіѫтъ.
26. Въ васъ обаче не ще така да бѫде; но който ище да бѫде
голѣмецъ между васъ, нека бѫде слуга вамъ;
27. И който ище да бѫде първъ между васъ, нека ви бѫде
рабъ;
28. Както Сынъ человѣческый не дойде да му послужатъ, но да
послужи, и да даде животъ-тъ си откупъ за мнозина.
29. И като излѣзувахѫ отъ Іерихонъ, послѣдувахѫ го народъ много.

л҃. И҆ сѐ два̀ слѣпца̀ сѣдѧ̑ща при пꙋтѝ, слы́шавша, ꙗ҆́кѡ
І҆и҃съ мимохо́дитъ, возопі́ста, глаго́люща: поми́лꙋй ны̀, Гд҇и,
Сн҃е Дв҃довъ.
л҃а. Наро́дъ же прещᲂа́ше и҆̀ма, да ᲂу҆молча́та: ѻ҆́на же па́че
вопїѧ́ста, глаго́люща: поми́лꙋй ны̀, Гд҇и, Сн҃е Дв҃довъ.
л҃в. И҆ воста́въ І҆и҃съ возгласѝ ѧ҆̀, и҆ речѐ: что̀ хо́щета, да
сотворю̀ ва́ма;
л҃г. Гл҃го́ласта є҆мꙋ̀: Гд҇и, да ѿве́рзꙋтсѧ ѻ҆́чи на́ши.
л҃д. Милосе́рдовавъ же І҆и҃съ прикосне́сѧ ѻ҆́чїю и҆́хъ: и҆ а҆́бїе
прозрѣ́ша ѻ҆́чи и҆́хъ, и҆ по не́мъ и҆до́ста.

ГЛАВА̀ К҃А.

а҃. И҆ є҆гда̀ прибли́жишасѧ во І҆ерⷭ҇ли́мъ, и҆ прїидо́ша въ
Виѳсфагі́ю къ горѣ̀ Є҆леѡ́нстѣй, тогда̀ І҆и҃съ посла̀ два̀ ᲂу҆чени̑ка,
в҃. Глаго́лѧ и҆̀ма: и҆ди́та въ ве́сь, ꙗ҆́же пра́мѡ ва́ма: и҆ а҆́бїе
ѡ҆брѧ́щета ѻ҆слѧ̀ привѧ́зано, и҆ жребѧ̀ съ ни́мъ: ѿрѣши́вша
приведи́та мѝ.
г҃. И҆ а҆́ще ва́ма кто̀ рече́тъ что̀, рече́та: ꙗ҆́кѡ Гд҇ь є҆ю̀
тре́бꙋетъ: а҆́бїе же по́слетъ ѧ҆̀.
д҃. Сїе́ же всѐ бы́сть, да сбꙋ́детсѧ рече́нное прⷪ҇ро́комъ,
гл҃го́лющимъ:
є҃. Рцы́те дще́ри Сїѡ́новѣ: сѐ Ц҃рь тво́й грѧде́тъ тебѣ̀
кро́токъ, и҆ всѣ́дъ на ѻ҆слѧ̀ и҆ жребѧ̀, сы́на подъѧре́мнича.
ѕ҃. Ше́дша же ᲂу҆чени̑ка, и҆ сотвѡ́рша, ꙗ҆́коже повелѣ̀ и҆̀ма
І҆и҃съ,
з҃. Приведо́ста ѻ҆слѧ̀ и҆ жребѧ̀, и҆ возложи́ша верхꙋ̀ є҆ю̀
ри̑зы своѧ̑, и҆ всѣ́де верхꙋ̀ и҆́хъ.
и҃. Мно́жайшїи же наро́ди постила́хꙋ ри̑зы своѧ̑ по пꙋтѝ:
дрꙋзі́и же рѣ́захꙋ вѣ́тви ѿ дре́въ, и҆ постила́хꙋ по пꙋтѝ.
ѳ҃. Наро́ди же предходѧ́щїи є҆мꙋ̀ и҆ вслѣ́дствꙋющїи зва́хꙋ,
гл҃го́люще: Ѡ҆са́нна Сн҃ꙋ Да҆в҃довꙋ: бл҃гослове́нъ грѧды́й во и҆́мѧ
Гд҇не: Ѡ҆са́нна въ вы́шнихъ.

30. И ето, двама слѣпци конто сѣдѣхѫ по край пѫть-тъ, като чухѫ че Іисусъ минува, извыкахѫ и казувахѫ: Помилуй ны, Господи, Сыне Давидовъ.

31. А народъ-тъ имъ запрѣтяваше, да млъкнѫтъ; но тѣ по силно выкахѫ, и казувахѫ: Помилуй ны, Господи, Сыне Давидовъ.

32. И спрѣ ся Іисусъ, та гы повыка и рече: Какво искате да ви сторіѫ?

33. Казуватъ му: Господи, да ся отворіѫтъ очи-тѣ ни.

34. А Іисусъ ся смили и прикоснѫ ся до очи-тѣ имъ; и тутакси прогледахѫ очи-тѣ имъ, и тръгнѫхѫ подирѣ му.

ГЛАВА 21.

1. И когато наближихѫ къмъ Іерусалимъ, и дойдохѫ въ Виѳфагіѭ къмъ Елеонскѫ-тѫ горѫ, тогази Іисусъ проводи двама ученицы,

2. И каза имъ: Идѣте въ село-то, което е на срѣщѫ ви: и тутакси ще намѣрите ослицѫ върванѫ: и ждрѣбе съ неіѫ; отвържѣте, и доведѣте ми *гы*.

3. И ако ви каже нѣкой нѣщо, ще речете, че на Господа трѣбуватъ; и тутакси ще гы проводи.

4. А всичко това бы, за да ся сбѫде реченно-то чрѣзъ пророка що казува:

5. Речѣте на Сіоновѫ-тѫ дъщеріѫ: Ето Царь-тъ твой иде къмъ тебе, кротъкъ и възсѣднѫлъ на ослицѫ и ждрѣбе сынъ на подяремницѫ.

6. И отидохѫ ученици-тѣ и сторихѫ както имъ заржча Іисусъ:

7. Доведохѫ ослицѫ-тѫ и ждрѣбе-то, и възложихѫ на тѣхъ дрехы-тѣ си, и възсѣднѫ *той* врьхъ тѣхъ.

8. А по много-то народъ напослахѫ дрехы-тѣ си по пѫть-тъ; другы пакъ сѣчахѫ вѣтви отъ дрьвіе-то, и постилахѫ по пѫть-тъ.

9. А отъ народъ-тъ конто вървѣхѫ напрѣдъ и конто идѣхѫ исподирѣ, выкахѫ и казувахѫ: Осанна Сыну Давидову; благословенъ който иде въ име-то Господне. Осанна въ вышнихъ.

і҃. И҆ вше́дшꙋ є҆мꙋ̀ во І҆ер҃лимъ, потрасе́са ве́сь гра́дъ, гла-
го́лѧ: кто̀ є҆́сть се́й;
а҃і. Наро́ди же глаго́лахꙋ: се́й є҆́сть І҆и҃съ пр҃ро́къ, и҆́же ѿ
Назаре́та Галїле́йска.
в҃і. И҆ вні́де І҆и҃съ въ цр҃ковь Бж҃їю, и҆ и҆згна̀ всѧ҃ продаю́-
щыѧ и҆ кꙋпꙋ́ющыѧ въ цр҃кви, и҆ трапє́зы торжнико́мъ и҆спро-
ве́рже, и҆ сѣда҃лища продаю́щихъ го́лꙋби.
г҃і. И҆ глаго́ла и҆̀мъ: пи́сано є҆́сть: хра́мъ мо́й, хра́мъ
моли́твы нарече́тсѧ: вы́ же сотвори́сте и҆̀ верте́пъ разбо́й-
никѡмъ.
д҃і. И҆ прист́ꙋпиша къ немꙋ̀ хромі́и и҆ слѣпі́и въ цр҃кви: и҆
и҆сцѣлѝ и҆̀хъ.
є҃і. Ви́дѣвше же а҆рхїере́є и҆ кни́жницы чꙋдеса̀, ꙗ҆̀же сотворѝ,
и҆ ѻ҆́троки зовꙋ́щѧ въ цр҃кви и҆ глаго́лющѧ: ѡ҆са́нна Сн҃ꙋ
Дв҃довꙋ, негодова́ша.
ѕ҃і. И҆ рѣ́ша є҆мꙋ̀: слы́шиши ли, что̀ сі́и глаго́лютъ; І҆и҃съ
же речѐ и҆̀мъ: є҆́й. нѣ́сте ли члѝ николи́же, ꙗ҆́кѡ и҆з̾ ᲂу҆́стъ
младе́нєцъ и҆ ссꙋ́щихъ соверши́лъ є҆сѝ хвалꙋ̀;
з҃і. И҆ ѡ҆ста́вль и҆̀хъ, и҆зы́де во́нъ и҆з̾ гра́да въ Виѳа́нїю, и҆
водвори́сѧ тꙋ̀.
и҃і. Ѹ҆́трꙋ же возвра́щсѧ во гра́дъ, взалка̀:
ѳ҃і. И҆ ᲂу҆зрѣ́въ смоко́вницꙋ є҆ди́нꙋ при пꙋтѝ, прїи́де къ
не́й, и҆ ничто́же ѡ҆брѣ́те на не́й, то́кмѡ ли́ствїе є҆ди́но, и҆
глаго́ла є҆́й: да николи́же ѿ тебѐ плода̀ бꙋ́детъ во вѣ́ки. и҆
а҆́бїе и҆́зсше смоко́вница.
к҃. И҆ ви́дѣвше ᲂу҆чени́цы, диви́шасѧ, глаго́люще: ка́кѡ
а҆́бїе и҆́зсше смоко́вница;
к҃а. Ѿвѣща́въ же І҆и҃съ, речѐ и҆̀мъ: а҆ми́нь гл҃го́лю ва́мъ:
а҆́ще и҆́мате вѣ́рꙋ, и҆ не ᲂу҆сꙋмни́тесѧ, не то́кмѡ смоко́вничное
сотворитѐ, но а҆́ще и҆ горѣ̀ се́й рече́те: дви́гнисѧ, и҆ ве́рзисѧ
въ мо́ре, бꙋ́детъ.
к҃в. И҆ всѧ҃, є҆ли҃ка а҆́ще воспро́сите въ моли́твѣ, вѣ́рꙋюще,
прїи́мете.

10. И когато влѣзе въ Іерусалимъ, всичкый-тъ градъ ся потресе, и казувахѫ: Кой е тойзи?

11. А народъ-тъ казуваше: Тойзи е Іисусъ пророкъ-тъ, който е отъ Назаретъ Галилейскый.

12. И влѣзе Іисусъ въ храмъ-тъ Божій, и испѫди всичкы които продавахѫ и купувахѫ въ храмъ-тъ, и трапезы-тѣ на сребромѣнители-тѣ прѣтури, и сѣдалища-та на онѣзи които продавахѫ гълѫбы;

13. И казува имъ: Писано е: Домъ-тъ ми домъ на молитвѫ ще да ся нарече; а вы го направихте въртепъ разбойническый.

14. И дойдохѫ при него слѣпи и хроми въ храмъ-тъ; и гы исцѣли.

15. А като видѣхѫ първосвященници-тѣ и книжници-тѣ чудеса-та които створи, и дѣца-та които выкахѫ въ храмъ-тъ и казувахѫ: Осанна Сыну Давидову, възнегодовахѫ,

16. И рекохѫ му: Чуешь ли що казуватъ тѣзи? А Іисусъ имъ казува: Ей; не сте ли чели нѣкога: Че изъ уста-та на малкы и на цицѫ дѣца приготвилъ си хвалѫ?

17. И като гы остави, излѣзе вънъ изъ градъ-тъ во Виѳаніѭ и прѣнощува тамъ.

18. А сутринѫ-тѫ когато ся вращаше въ градъ-тъ, огладнѣ.

19. И като видѣ единѫ смоковницѫ на пѫть-тъ, дойде при неѭ, и нищо не намѣри на неѭ, само едны листа; и каза ѝ: Да не стане вече отъ тебе рожба до вѣка. И на часъ-тъ изсъхнѫ смоковница-та.

20. И като видѣхѫ ученици-тѣ, почудихѫ ся и казахѫ: Какъ на часъ-тъ изсъхнѫ смоковница-та!

21. А Іисусъ отговори и рече имъ: Истинѫ ви казувамъ, ако имате вѣрѫ, и не ся усумните, не токо *дѣло-то* на смоковницѫ-тѫ ще направите, но и на тѫзи горѫ ако речете: Дигни ся и хвърли ся въ море-то, ще бѫде.

22. И все що поискате въ молбѫ-тѫ, като вѣрувате ще получите.

к҃г. И҆ прише́дшꙋ є҆мꙋ̀ въ црⷦ҇ковь, пристꙋпи́ша къ немꙋ̀
ꙋ҆ча́щꙋ а҆рхїере́є и҆ ста́рцы лю́дстїи, гл҃го́люще: ко́ею вла́стїю
сїѧ̑ твори́ши; и҆ кто́ ти дадѐ вла́сть сїю̀;
к҃д. Ѿвѣща́въ же І҆и҃съ речѐ и҆̀мъ: вопрошꙋ̀ вы̀ и҆ а҆́зъ сло́во
є҆ди́но: є҆̀же а҆́ще рече́те мнѣ̀, и҆ а҆́зъ ва́мъ рекꙋ̀, ко́ею вла́стїю
сїѧ̑ творю̀.
к҃є. Креще́нїе І҆ѡа́нново ѿкꙋ́дꙋ бѣ̀; съ небесѐ ли, и҆лѝ ѿ
человѣ̑къ; Ѻ҆ни́ же помышлѧ́хꙋ въ себѣ̀, глаго́люще: а҆́ще
рече́мъ, съ нбⷭ҇сѐ: рече́тъ на́мъ: почто̀ ᲂу҆̀бо не вѣ́ровасте
є҆мꙋ̀;
к҃ѕ. А҆́ще ли рече́мъ, ѿ человѣ̑къ: бои́мсѧ наро́да: вси́ бо
и҆́мꙋтъ І҆ѡа́нна ꙗ҆́кѡ проро́ка.
к҃з. И҆ ѿвѣща́вше І҆и҃сови рѣ́ша: не вѣ́мы. речѐ и҆̀мъ и҆ то́й:
ни а҆́зъ ва́мъ глаго́лю, ко́ею вла́стїю сїѧ̑ творю̀.
к҃и. Что́жесѧ ва́мъ мни́тъ; человѣ́къ нѣ́кїй и҆мѧ́ше два̀
сы́на, и҆ прише́дъ къ пе́рвомꙋ, речѐ: ча́до, и҆дѝ днє́сь дѣ́лай
въ вїногра́дѣ мое́мъ.
к҃ѳ. Ѻ҆́нъ же ѿвѣща́въ речѐ: не хощꙋ̀: послѣ́ди же рас-
ка́ѧвсѧ, и҆́де.
л҃. И҆ пристꙋ́пль къ дрꙋго́мꙋ, речѐ та́коже. Ѻ҆́нъ же ѿвѣща́въ
речѐ: а҆́зъ, гдⷭ҇и, и҆дꙋ̀: и҆ не и҆́де.
л҃а. Ки́й ѿ ѻ҆́бою̀ сотворѝ во́лю ѻ҆́ч҃ꙋ; глаго́лаша є҆мꙋ̀:
пе́рвый. гл҃го́ла и҆̀мъ І҆и҃съ: а҆ми́нь глаго́лю ва́мъ, ꙗ҆́кѡ мытарѝ
и҆ любодѣ́йцы варѧ́ютъ вы̀ въ црⷭ҇твїи Бж҃їи.
л҃в. Прїи́де бо къ ва́мъ І҆ѡа́ннъ Крести́тель пꙋте́мъ пра́вед-
нымъ, и҆ не вѣ́ровасте є҆мꙋ̀: мытари́ же и҆ любодѣ́йцы вѣ́ро-
ваша є҆мꙋ̀: вы́ же ви́дѣвше, не раска́ѧстесѧ послѣ́дѝ вѣ́ровати
є҆мꙋ̀.
л҃г. И҆́нꙋ при́тчꙋ слы́шите. человѣ́къ нѣ́кїй бѣ̀ домови́тъ,
и҆́же насадѝ вїногра́дъ, и҆ ѡ҆плѡ́томъ ѡ҆градѝ є҆го̀, и҆ и҆скопа̀ въ
не́мъ точи́ло, и҆ созда̀ сто́лпъ, и҆ вдадѐ и҆̀ дѣ́лателємъ, и҆ ѿи́де.
л҃д. Є҆гда́ же прибли́жисѧ вре́мѧ плодѡ́въ, посла̀ рабы̑
своѧ̀ къ дѣ́лателємъ, прїѧ́ти плоды̀ є҆гѡ̀:

23. И когато дойде той въ храмъ-тъ, та поучаваше, дойдохѫ при него първосвященници-тѣ и старѣйшини-тѣ на народа, и казувахѫ: Съ коѭ власть правишь това? и кой ти даде тѭзи власть?

24. А Іисусъ отговори и рече имъ: Ще вы попытамъ и азъ единѫ думѫ, коѭто ако ми кажете, и азъ ще ви кажѫ съ коѭ власть правѭ това.

25. Крьщеніе-то Іоанново отъ кѫдѣ бѣ? отъ небе-то ли, или отъ человѣцы-тѣ? и тѣ размысляхѫ въ себе си, и думахѫ: Ако речемъ: Отъ небе-то, ще ни рече: Защо прочее не повѣрувахте въ него?

26. Ако ли речемъ: Отъ человѣцы-тѣ; боимъ ся отъ народа; защото всичкы-тѣ иматъ Іоанна както пророкъ.

27. И отговорихѫ на Іисуса и рекохѫ: Не знаемъ. Рече имъ и той: Нито азъ ви казувамъ съ коѭ власть правѭ това.

28. Но какъ ви ся вижда? Нѣкой си человѣкъ имаше двама сынове; и дойде при първый-тъ и *му* рече: Сынко, иди днесь работи на лозіе-то ми.

29. А той отговори и рече: Не щѫ; но послѣ раская ся и отиде.

30. Дойде и при вторый-тъ, и рече также. И той отговори и рече: Азъ *ще идѫ,* Господи; и не отиде.

31. Кой отъ двама-та стори на бащѫ си волѭ-тѫ? Казуватъ му: Първый-тъ. Казува имъ Іисусъ: Истинѫ ви казувамъ че мытари-тѣ и блудницы-тѣ надпрѣварятъ вы въ царство-то Божіе.

32. Защото дойде при васъ Іоаннъ въ пѫть на правдѫ, и не повѣрувахте въ него; мытари-тѣ обаче и блудницы-тѣ, повѣрувахѫ въ него; а вы като видѣхте това, не ся раскаяхте исподлѣ да повѣрувате въ него.

33. Другѫ притчѫ чуйте. Имаше нѣкой си человѣкъ домовитъ, който насади лозіе, и огради го съ плетъ, и ископа въ него жлебъ, и съзида стълпъ, и даде го подъ наемъ на земледѣлцы, и отиде.

34. А когато наближи врѣме-то на плодове-тѣ, проводи слугы-тѣ си до земледѣлцы-тѣ да зематъ плодове-тѣ му.

л҃є. И҆ ꙗ҆́мше дѣ́лателе рабѡ́въ є҆гѡ̀, ѻ҆́ваго ѹ҆бѡ бі́ша,
ѻ҆́ваго же ѹ҆бі́ша, ѻ҆́ваго же ка́менїемъ побі́ша.
л҃ѕ. Па́ки посла̀ и҆́ны рабы̀ мнѡ́жайша пе́рвыхъ: и҆ сотво-
ри́ша и҆̀мъ та́кожде.
л҃з. Послѣ́ди же посла̀ къ ни̑мъ сн҃а своегѡ̀, глаго́лѧ:
ѹ҆срамѧ́тсѧ сн҃а моегѡ̀.
л҃и. Дѣ́лателе же ви́дѣвше сн҃а, рѣ́ша въ себѣ̀: се́й є҆́сть
наслѣ́дникъ: прїиди́те, ѹ҆бїе́мъ є҆го̀, и҆ ѹ҆держи́мъ достоѧ́нїе
є҆гѡ̀.
л҃ѳ. И҆ ꙗ҆́мше є҆го̀ и҆зведо́ша во́нъ и҆з̾ вїногра́да, и҆
ѹ҆бі́ша.
м҃. Є҆гда̀ ѹ҆̀бо прїи́детъ гдⷭ҇нъ вїногра́да, что̀ сотвори́тъ
дѣ́лателемъ тѣ̑мъ;
м҃а. Гл҃голаша є҆мѹ̀: ѕлы́хъ ѕлѣ̀ погѹби́тъ и҆́хъ, и҆ вїногра́дъ
преда́стъ и҆́нымъ дѣ́лателемъ, и҆̀же воздадѧ́тъ є҆мѹ̀ плоды̀ во
времена̀ своѧ̑.
м҃в. Гл҃гола и҆̀мъ І҆и҃съ: нѣ́сте ли чли̑ никол́иже въ писа́-
нїихъ; ка́мень, є҆гѡ́же не въ радѹ̀ сотвори́ша зи́ждѹщїи, се́й
бы́сть во главѹ̀ ѹ҆́гла. ѿ Гдⷭ҇а бы́сть сїѐ, и҆ є҆́сть ди́вно во
ѻ҆́чїю ва́шею.
м҃г. Сегѡ̀ ра́ди гл҃голю ва́мъ, ꙗ҆́кѡ ѿи́метсѧ ѿ ва́съ цр҇твїе
Бж҃їе, и҆ да́стсѧ ꙗ҆зы́кѹ творѧ́щемѹ плоды̀ є҆гѡ̀.
м҃д. И҆ па́дый на ка́мени се́мъ, сокрѹши́тсѧ: а҆ на не́мже
паде́тъ, сотры́етъ и҆̀.
м҃є. И҆ слы́шавше а҆рхїере́є и҆ фарїсе́є при́тчи є҆гѡ̀, разѹ-
мѣ́ша, ꙗ҆́кѡ ѡ҆ ни́хъ глаго́летъ:
м҃ѕ. И҆ и҆́щѹще є҆го̀ ꙗ҆́ти, ѹ҆боѧ́шасѧ наро́да, поне́же ꙗ҆́кѡ
прⷪ҇рока є҆го̀ и҆мѣ́ѧхѹ.

Глава̀ к҃в.

а҃. И҆ ѿвѣща́въ І҆и҃съ, па́ки речѐ и҆̀мъ въ при́тчахъ, гл҃голѧ:
в҃. Ѹ҆подо́бисѧ цр҇твїе нб҇ное чл҃вѣ́кѹ цр҃ю̀, и҆̀же сотворѝ
бра́ки сн҃ѹ своемѹ̀:

35. И земледѣлци-тѣ уловихѫ слугы-тѣ му, едного бихѫ, другыго убихѫ, а на другыго каменіе хвьрлихѫ.

36. Пакъ проводи другы слугы по много отъ пьрвы-тѣ; и сторихѫ и тѣмъ такожде.

37. Напоконъ проводи при тѣхъ сына си, и думаше: Ще ся засрамятъ отъ сына ми.

38. По земледѣлци-тѣ като видѣхѫ сынъ-тъ, рекохѫ помежду си: Тойзи е наслѣдникъ-тъ; елате да го убіемъ, и да усвоимъ наслѣдіе-то му.

39. И като го уловихѫ изведохѫ *го* вънъ отъ лозіе-то и убихѫ *го*.

40. И тъй кога дойде стопанинъ-тъ на лозіе-то, какво ще стори на тѣзи земледѣлцы?

41. Казуватъ му: Злы-тѣ злѣ ще погуби, и лозіе-то ще даде подъ наемъ на другы земледѣлцы, които ще му въздадѫтъ плодове-тѣ на врѣме-то имъ.

42. Казува имъ Іисусъ: Не сте ли прочели никога въ писанія-та; Камькъ-тъ, който отхвьрлихѫ зидари-тѣ, той станѫ глава на ѫгьлъ-тъ; отъ Господа бы това, и е чудно въ очи-тѣ наши?

43. За това ви казувамъ, че ще ся отнеме отъ васъ царство-то Божіе, и ще ся даде на народъ който ще прави плодове-тѣ му.

44. И който падне на тойзи камькъ, ще ся строши; а на когото падне, ще го смаже.

45. И като чухѫ пьрвосвященници-тѣ и Фарисеи-тѣ притчы-тѣ му, познахѫ че за тѣхъ казва;

46. И искахѫ да го уловѭтъ, но убояхѫ ся отъ народа, понеже както пророкъ го имахѫ.

ГЛАВА 22.

1. И отвѣща Іисусъ и говоряше имъ пакъ съ притчы, и казуваше:

2. Уподоби ся царство небесно на человѣкъ царь, който направи свадбѫ на сына си;

г҃. И҆ посла̀ рабы̑ своѧ̑ призва́ти зва̑нныѧ на бра́ки: и҆ не
хотѧ́хꙋ прїитѝ.
д҃. Па́ки посла̀ и҃ны рабы̑, гл҃го́лѧ: рцы́те зва̑ннымъ: сѐ
ѡ҆бѣ́дъ мо́й оу҆готова́хъ, ю҆́нцы̀ моѝ и҆ оу҆пита̑ннаѧ и҆сколе́на,
и҆ всѧ̑ гото́ва: прїиди́те на бра́ки.
є҃. Ѻ҆ни́ же небре́гше ѿидо́ша, ѻ҆́въ оу҆бѡ на село̀ своѐ,
ѻ҆́въ же на кꙋ́пли своѧ̑:
ѕ҃. Про́чїи же є҆́мше рабѡ́въ є҆гѡ̀, досади́ша и҆̀мъ, и҆ оу҆би́ша и҆̀хъ.
з҃. И҆ слы́шавъ ца́рь то́й, разгнѣ́васѧ: и҆ посла́въ во́ѧ своѧ̑,
погꙋбѝ оу҆бі́йцы ѻ҆́ны, и҆ гра́дъ и҆́хъ зажжѐ.
и҃. Тогда̀ глаго́ла рабѡ́мъ свои̑мъ: бра́къ оу҆бѡ гото́въ
є҆́сть, зва̑ннїи же не бы́ша досто́йни.
ѳ҃. И҆ди́те оу҆бо на и҆схѡ́дища пꙋте́й, и҆ є҆ли́цѣхъ а҆́ще
ѡ҆брѧ́щете, призови́те на бра́ки.
і҃. И҆ и҆зше́дше рабѝ ѻ҆́ни на распꙋ́тїѧ, собра́ша всѣ́хъ,
є҆ли́цѣхъ ѡ҆брѣто́ша, ѕлы́хъ же и҆ до́брыхъ: и҆ и҆спо́лнисѧ
бра́къ возлежа́щихъ.
а҃і. Вше́дъ же ца́рь ви́дѣти возлежа́щихъ, ви́дѣ тꙋ̀ чело-
вѣ́ка не ѡ҆болче́на во ѡ҆дѣ́нїе бра́чное:
в҃і. И҆ гл҃го́ла є҆мꙋ̀: дрꙋ́же, ка́кѡ вше́лъ є҆сѝ сѣ́мѡ не и҆мы́й
ѡ҆дѣ́нїѧ бра́чна; ѻ҆́нъ же оу҆молча̀.
г҃і. Тогда̀ речѐ ца́рь слꙋга́мъ: свѧза́вше є҆мꙋ̀ рꙋ́цѣ и҆ но́зѣ,
возми́те є҆го̀ и҆ вве́рзите во тмꙋ̀ кромѣ́шнюю: тꙋ̀ бꙋ́детъ
пла́чь и҆ скре́жетъ зꙋбѡ́мъ.
д҃і. Мно́зи бо сꙋ́ть зва́ни, ма́лѡ же и҆збра́нныхъ.
є҃і. Тогда̀ ше́дше фарїсе́є, совѣ́тъ воспрїѧ́ша, ꙗ҆́кѡ да
ѡ҆больстѧ́тъ є҆го̀ сло́вомъ.
ѕ҃і. И҆ посыла́ютъ къ немꙋ̀ оу҆ченикѝ своѧ̑ со и҆рѡдїа́ны,
глаго́люще: Оу҆чт҃лю, вѣ́мы, ꙗ҆́кѡ и҆́стиненъ є҆сѝ, и҆ пꙋтѝ
Бж҃їю воистиннꙋ оу҆чи́ши, и҆ неради́ши ни ѡ҆ ко́мже: не
зри́ши бо на лицѐ чл҃вѣ́кѡмъ.
з҃і. Рцы̀ оу҆бо на́мъ, что́тисѧ мни́тъ; досто́йно ли є҆́сть
да́ти кинсо́нъ Ке́сареви, и҆лѝ нѝ;

3. И распроводи слугы-тѣ си да призовѫтъ званны-тѣ на свадбѫ-тѫ; и не рачахѫ да дойдѫтъ.

4. Пакъ проводи другы слугы, и казуваше: Речѣте на званны-тѣ: Ето обѣдъ-тъ си приготвихъ; юнци-тѣ ми и огоени-тѣ сѫ заклани, и всичко е готово; дойдѣте на свадбѫ.

5. Но тѣ не радихѫ, и разидохѫ ся, единъ на нивѫ-тѫ си, а другъ на търговіѭ-тѫ.

6. А другы-тѣ уловихѫ слугы-тѣ му та *гы* обезчестихѫ и убихѫ *гы*.

7. Като чу *това* царь-тъ разгнѣви ся, и проводи войскы-тѣ си, та погуби онѣзи убійцы, и градъ-тъ имъ изгори.

8. Тогази казува на слугы-тѣ си: Свадба-та вече е готова, а призвани-тѣ не бyхѫ достойни.

9. И тъй идѣте на крьстопѫтища-та и колкото че намѣрите, призовѣте гы на свадбѫ.

10. И излѣзохѫ онѣзи слугы по пѫтища-та, та събрахѫ всичкы колкото намѣрихѫ злы и добры; и напълни ся свадба-та съ гостіе.

11. И като влѣзе царь-тъ да прѣгледа гостіе-тѣ, видѣ тамъ человѣкъ не облеченъ съсъ свадбарскѫ дрехѫ:

12. И казува му: Пріятелю, *ты* какъ си влѣзълъ тука като нѣмашь свадбарскѫ дрехѫ? А той замълчѣ.

13. Тогази рече царь-тъ на слугы-тѣ: Вържѣте му нозѣ-тѣ и рѫцѣ-тѣ, дигнѣте го, и хвьрлѣте *го* въ външнѫ-тѫ тьмнинѫ; тамъ ще бѫде плачь и скърцаніе съсъ зѫбы:

14. Защото мнозина сѫ звании, а малцина избранни.

15. Тогази отидохѫ Фарисеи-тѣ и съвѣтувахѫ ся какъ да го впримчѫтъ въ думѫ.

16. И проваждатъ до него ученицы-тѣ си наедно съ Иродіяны-тѣ, и казувахѫ: Учителю, знаемъ че ты си правъ и Божій-тъ пѫть въ истинѫ поучавашь, и отъ никого не тя е грыжа; защото не гледашь на лице на человѣцы-тѣ.

17. Кажи ни прочее, ты какъ мнишь? право ли е да даваме дань на Кесаря, или не?

ӥ҃і. Разꙋмѣ́въ же І҆и҃съ лꙋка́вство и҆́хъ, речѐ: что́ мѧ
и҆скꙋша́ете, лицемѣ́ри;
ѳ҃і. Покажи́те мѝ зла́тицꙋ кинсо́ннꙋю. О҆ни́ же принесо́ша
є҆мꙋ̀ пѣ́нѧзь.
к҃. И҆ глаго́ла и҆̀мъ: чі́й о҆́бразъ се́й и҆ написа́нїе;
к҃а. И҆ глаго́лаша є҆мꙋ̀: Ке́саревъ. тогда̀ глаго́ла и҆̀мъ:
возда́дите ᲂу҆̀бо Ке́сарева Ке́сареви: и҆ Бж҃їѧ Бг҃ови.
к҃в. И҆ слы́шавше, диви́шасѧ: и҆ ѡ҆ста́вльше є҆го̀ ѿидо́ша.
к҃г. Въ то́й де́нь прїстꙋпи́ша къ немꙋ̀ саддꙋке́є, и҆̀же
гл҃ю́тъ не бы́ти воскресе́нїю, и҆ вопроси́ша є҆го̀,
к҃д. Гл҃ю́ще: Оу҆чи́телю, Мѡѷсе́й речѐ: а҆́ще кто̀ ᲂу҆́мретъ
не и҆мы́й ча̑дъ, да по́йметъ бра́тъ є҆гѡ̀ женꙋ̀ є҆гѡ̀, и҆ воскре-
си́тъ сѣ́мѧ бра́та своегѡ̀.
к҃є. Бѣ́ша же въ на́съ се́дмь бра́тїѧ: и҆ пе́рвый ѡ҆же́нсѧ
ᲂу҆́мре: и҆ не и҆мы́й сѣ́мене, ѡ҆ста́ви женꙋ̀ свою̀ бра́тꙋ своемꙋ̀.
к҃ѕ. Та́кожде же и҆ вторы́й, и҆ тре́тїй, да́же до седма́гѡ.
к҃з. После́ди же всѣ́хъ ᲂу҆́мре и҆ жена̀.
к҃и. Въ воскресе́нїе ᲂу҆̀бо, кото́рагѡ ѿ седми́хъ бꙋ́детъ
жена̀; вси́ бо и҆мѣ́ша ю҆̀.
к҃ѳ. Ѿвѣща́въ же І҆и҃съ речѐ и҆̀мъ: прельща́етесѧ, не вѣ́дꙋще
писа́нїѧ, ни си́лы Бж҃їѧ.
л҃. Въ воскресе́нїе бо ни же́нѧтсѧ, ни посага́ютъ, но ꙗ҆́кѡ
А҆́гг҃ли Бж҃їи на нб҃сѝ сꙋ́ть.
л҃а. Ѡ҆ воскресе́нїи же ме́ртвыхъ, нѣ́сте ли чли̑ рече́ннагѡ
ва́мъ Бг҃омъ, гл҃ю́щимъ:
л҃в. А҆́зъ є҆́смь Бг҃ъ А҆враа́мовъ, и҆ Бг҃ъ І҆саа́ковъ, и҆ Бг҃ъ
І҆а́кѡвль; нѣ́сть Бг҃ъ Бг҃ъ ме́ртвыхъ, но Бг҃ъ живы́хъ.
л҃г. И҆ слы́шавше наро́ди дивлѧ́хꙋсѧ ѡ҆ ᲂу҆че́нїи є҆гѡ̀.
л҃д. Фарїсе́є же слы́шавше, ꙗ҆́кѡ посрамѝ саддꙋке́и, со-
бра́шасѧ вкꙋпѣ̀.
л҃є. И҆ вопросѝ є҆ди́нъ ѿ ни́хъ законоꙋчи́тель, и҆скꙋша́ѧ є҆го̀,
и҆ глаго́лѧ:
л҃ѕ. Оу҆чт҃лю, ка́ѧ за́повѣдь бо́льши є҆́сть въ зако́нѣ;

18. А Іисусъ позна лукавство-то имъ, и рече: Защо мя искушавате, лицемѣри?

19. Покажѣте ми монетѫ-тѫ на дань-тѫ. И тѣ му донесохѫ единъ пѣнязь.

20. И казува имъ: Чій е тойзи образъ и надписъ-тъ?

21. Казуватъ му: Кесаревъ. Тогази имъ казува: Като е тъй, отдавайте Кесаревы-тѣ Кесарю, а Божіи-тѣ Богу.

22. И като чухѫ зачудихѫ ся, и оставихѫ го и отидохѫ си.

23. Въ сѫщій-тъ день дойдохѫ при него Саддукеи, които казуватъ че нѣма въскрьсеніе; и попитахѫ го,

24. И казувахѫ: Учителю, Моисей рече: Ако умре нѣкой безъ чада, да ся ожени братъ му за женѫ му, и ще възстави сѣме на брата си.

25. А между насъ имаше седмина братія; и първый-тъ ся ожени и умрѣ; и като нѣмаше сѣме остави женѫ си на брата си;

26. Подобно и вторый-тъ, и третій-тъ, до седмый-тъ.

27. А подирь всичкы-тѣ умрѣ и жена-та.

28. И тъй въ въскрьсеніе-то на кого отъ седмь-тѣ ще бѫде жена? защото всичкы-тѣ ѭ имахѫ.

29. Отговори Іисусъ и рече имъ: Заблуждавате, понеже не знаете писанія-та, нито силѫ-тѫ Божіѭ,

30. Защото въ въскрьсеніе-то нито ся женятъ, нито за мѫжъ отиватъ, но като ангели Божіи сѫ на небе-то.

31. А за въскрьсеніе-то на мьртвы-тѣ, не сте ли чели реченото вамъ отъ Бога, който казува:

32. Азъ сьмь Богъ Авраамовъ, и Богъ Исааковъ, и Богъ Іакововъ? Богъ не е Богъ на мьртвы-тѣ, но на живы-тѣ.

33. И като чухѫ народъ-тъ, удивлявахѫ ся на поученіе-то му.

34. А Фарисеи-тѣ като чухѫ че затули на Саддукеи-тѣ уста-та, събрахѫ ся наедно.

35. И отъ тѣхъ единъ законникъ, попыта *го*, за да го искушава, и каза:

36. Учителю! Коя заповѣдь е голѣма въ законъ-тъ?

л҃з. І҆и҃съ же речѐ є҆мꙋ̀: возлю́биши Гд҇а Бг҇а твоего̀ всѣ́мъ
срⷣцемъ твои́мъ, и҆ все́ю дꙋше́ю твое́ю, и҆ все́ю мы́слїю
твое́ю.
л҃и. Сїѧ̀ є҆́сть пе́рваѧ и҆ бо́льшаѧ за́повѣдь.
л҃ѳ. Втора́ѧ же подо́бна є҆́й: возлю́биши и҆́скреннѧго твоего̀
ꙗ҆́кѡ са́мъ себѐ.
м҃. Въ сїю̀ ѻ҆бою̀ за́повѣдїю ве́сь зако́нъ и҆ прⷪ҇ро́цы ви́сѧтъ.
м҃а. Собра́вшымсѧ же фарїсе́ѡмъ, вопросѝ и҆̀хъ І҆и҃съ,
м҃в. Глаго́лѧ: что̀ ва́мъ мни́тсѧ ѡ҆ Хрⷭ҇тѣ̀; чі́й є҆́сть сн҃ъ,
глаго́лаша є҆мꙋ̀: Дв҃довъ.
м҃г. Глаго́ла и҆̀мъ: ка́кѡ ᲂу҆̀бо Дв҃дъ дх҃омъ Гд҇а є҆го̀ на-
рица́етъ; глаго́лѧ:
м҃д. Речѐ Гдⷭ҇ь Гдⷭ҇ви моемꙋ̀: сѣдѝ ѡ҆деснꙋ́ю менѐ, до́ндеже
положꙋ̀ враги̇̀ твоѧ̀ подно́жїе но́гъ твои́хъ.
м҃є. А҆́ще ᲂу҆̀бо Дв҃дъ нарица́етъ є҆го̀ Гд҇а, ка́кѡ сн҃ъ є҆мꙋ̀ є҆́сть;
м҃ѕ. И҆ никто́же моѧ́ше ѿвѣща́ти є҆мꙋ̀ словесѐ: нижѐ
смѣ́ѧше кто̀ ѿ того̀ днѐ вопроси́ти є҆го̀ ктомꙋ̀.

Глава̀ к҃г.

а҃. Тогда̀ І҆и҃съ глаго́ла къ наро́дѡмъ и҆ ᲂу҆ченикѡ́мъ свои́мъ,
в҃. Глаго́лѧ: на Мѡѷсе́овѣ сѣда́лищи сѣдо́ша кни́жницы и҆
фарїсе́є.
г҃. Всѧ̑ ᲂу҆̀бо, є҆ли̑ка а҆́ще рекꙋ́тъ ва́мъ блюстѝ, соблюда́йте и҆ тво-
ри́те: по дѣлѡ́мъ же и҆́хъ не твори́те: гл҃ютъ бо, и҆ не творѧ́тъ.
д҃. Свѧзꙋ́ютъ бо бремена̀ тѧ́жка и҆ бѣдн҃ѣ носи́ма, и҆ воз-
лага́ютъ на плеща̀ чл҃вѣ́ческа: пе́рстомъ же свои́мъ не
хотѧ́тъ дви́гнꙋти и҆́хъ.
є҃. Всѧ̑ же дѣла̀ своѧ̀ творѧ́тъ, да ви́дими бꙋ́дꙋтъ чл҃вѣ̑ки.
разширѧ́ютъ же хранилища своѧ̀, и҆ велича́ютъ воскрилїѧ
ри́зъ свои́хъ:
ѕ҃. Лю́бѧтъ же преждевозлега́нїѧ на ве́черѧхъ, и҆ прежде-
сѣда̑нїѧ на со́нмищахъ,

37. А Іисусъ му рече: Да възлюбишь Господа Бога твоего съсъ всичко-то си сърдце, съсъ всичкѫ-тѫ си душѫ и съсъ всичкый-тъ си умъ.

38. Тази е първа и голѣма заповѣдь.

39. А втора подобна на неѭ: Да възлюбишь ближній-тъ си както себе си.

40. На тѣзи двѣ-тѣ заповѣди всичкый-тъ законъ и пророци-тѣ висятъ.

41. И като бѣхѫ събрани Фарисеи-тѣ, попыта гы Іисусъ,

42. И каза: Какъ мыслите за Христа? Чій сынъ е? Казуватъ му: Давидовъ.

43. Казува имъ: Какъ прочее Давидъ духомъ го нарича Господь, и казува:

44. Рече Господь на Господа моего: сѣдни отъ деснѫ-тѫ ми странѫ, доклѣ положѭ врагове-тѣ ти подножіе на нозѣ-тѣ ти?

45. И тъй, ако Давидъ го нарича Господь, какъ *да* му е сынъ?

46. И никой не можаше да му отговори нито рѣчь: нито пакъ дързнѫ нѣкой отъ тойзи день вече да го попыта нѣщо.

ГЛАВА 23.

1. Тогази Іисусъ продума на народъ-тъ и на ученицы-тѣ си,

2. И каза: На сѣдалище-то Моисеево сѣднѫхѫ книжници-тѣ и Фарисеи-тѣ:

3. Всичко прочее което ви рекѫтъ да пазите, пазѣте и правѣте; но по дѣла-та имъ не правѣте; понеже говорятъ, а не правятъ.

4. Защото свързуватъ бремена тежкы и мѫчны за носеніе, и турятъ *гы* на человѣцы-тѣ на плещы-тѣ; а пакъ, не рачатъ нито съ прьстъ-тъ си да гы повдигнѫтъ.

5. И правятъ всичкы-тѣ си дѣла, за да бѫдѫтъ видѣни отъ человѣцы-тѣ. И разширяватъ пазилкы-тѣ си и правятъ голѣмы полы-тѣ на дрехы-тѣ си,

6. И обичатъ първо-то мѣсто на вечерянія-та, и прѣдни-тѣ сѣдалища въ съборища-та,

з҃. И҆ цѣлова̑нїѧ на то́ржищахъ, и҆ зва́тисѧ ѿ человѣ̑къ: оу҆чи́телю, оу҆чи́телю.

и҃. Вы́ же не нари̑ца́йтесѧ оу҆чи́тели: є҆ди́нъ бо є҆́сть ва́шъ оу҆чи́тель, Хрⷭ҇то́съ: всѝ же вы̀ бра́тїѧ є҆стѐ.

ѳ҃. И҆ ѻ҆ца̀ не зови́те себѣ̀ на земли̑: є҆ди́нъ бо є҆́сть Ѻ҆ц҃ъ ва́шъ, и҆̀же на нб҃сѣ́хъ.

і҃. Нижѐ нарица́йтесѧ наста́вницы: є҆ди́нъ бо є҆́сть наста́вникъ ва́шъ, Хрⷭ҇то́съ.

а҃і. Бо́лїй же въ ва́съ, да бꙋ́детъ ва́мъ слꙋга̀.

в҃і. И҆̀же бо вознесе́тсѧ, смири́тсѧ: и҆ смирѧ́ѧйсѧ, вознесе́тсѧ.

г҃і. Го́ре ва́мъ кни̑жницы и҆ фарїсе́є лицемѣ́ри, ꙗ҆́кѡ затворѧ́ете црⷭ҇твїе нбⷭ҇ное пре́дъ человѣ́ки: вы́ бо не вхо́дите, ни входѧ́щихъ ѡ҆ставлѧ́ете вни́ти.

д҃і. Го́ре ва́мъ кни̑жницы и҆ фарїсе́є лицемѣ́ри, ꙗ҆́кѡ снѣда́ете до́мы вдови́цъ, и҆ вино́ю дале́че моли̑твы творѧ́ще: сегѡ̀ ра́ди ли́шшее прїи́мете ѡ҆сꙋжде́нїе.

є҃і. Го́ре ва́мъ кни̑жницы и҆ фарїсе́є лицемѣ́ри, ꙗ҆́кѡ прехо́дите мо́ре и҆ сꙋ́шꙋ, сотвори́ти є҆ди́наго прише́льца: и҆ є҆гда̀ бꙋ́детъ, твори́те є҆го̀ сы́на гее́нны сꙋгꙋбѣ́йша ва́съ.

ѕ҃і. Го́ре ва́мъ вожди̑ слѣпі́и, глаго́лющїи: и҆̀же а҆́ще клене́тсѧ цр҃ковїю, ничесо́же є҆́сть: а҆ и҆̀же клене́тсѧ зла́томъ цр҃ко́внымъ, до́лженъ є҆́сть.

з҃і. Бꙋ́и и҆ слѣпі́и, что́ бо бо́лѣе є҆́сть, зла́то ли, и҆лѝ цр҃ковь, свѧта́щаѧ зла́то;

и҃і. И҆ и҆̀же а҆́ще клене́тсѧ ѻ҆лтаре́мъ, ничесо́же є҆́сть: а҆ и҆̀же клене́тсѧ да́ромъ, и҆̀же верхꙋ̀ є҆гѡ̀, до́лженъ є҆́сть.

ѳ҃і. Бꙋ́и и҆ слѣпі́и, что́ бо бо́лѣе, да́ръ ли, и҆лѝ ѻ҆лта́рь свѧта́й да́ръ;

к҃. И҆̀же оу҆̀бо клене́тсѧ ѻ҆лтаре́мъ, клене́тсѧ и҆́мъ, и҆ сꙋ́щимъ верхꙋ̀ є҆гѡ̀:

к҃а. И҆ и҆̀же клене́тсѧ цр҃ковїю, клене́тсѧ є҆́ю, и҆ живꙋ́щимъ въ не́й:

7. И поздравенія-та по пазарь-тъ, и да имъ выкатъ человѣци-тѣ, учителю, учителю.

8. Но вы не ся наричайте учители; защото единъ е вашій-тъ учитель, Христосъ; а всинца вы братія сте.

9. И никого на земіѭ-тѫ не дѣйте нарича Отецъ вашъ; защото единъ е вашій Отецъ, който е на небеса.

10. Нито наставници ся наричайте; защото единъ е вашій-тъ наставникъ, Христосъ.

11. И най голѣмый-тъ отъ васъ, да бѫде вамъ слуга.

12. А който възнесе себе си, ще ся смири; и който смири себе си, ще ся възнесе.

13. Но горко вамъ, книжници и Фарисеи, лицемѣри; защото затваряте царство-то небесно прѣдъ человѣцы-тѣ; понеже вы не влѣзувате, нито които влѣзуватъ оставяте да влѣзѫтъ.

14. Горко вамъ, книжници и Фарисеи, лицемѣри; защото испояждате домове-тѣ на вдовицы-тѣ, и за причинѫ правите дългы молитвы; заради това по голѣмо осѫжданіе ще пріимете.

15. Горко вамъ, книжници и Фарисеи, лицемѣри; защото море-то и сушѫ-тѫ обхождате, за да направите едного прозелита, и когато бѫде, направяте го дважды повече отъ васъ сынъ на пькълъ-тъ.

16. Горко вамъ, водители слѣпи, които казувате: Който ся закьлне въ храмъ-тъ, не е нищо: но който ся закьлне въ злато-то на храмъ-тъ, задължава ся.

17. Безумни и слѣпи, че кое е по голѣмо, злато-то, или храмъ-тъ който освятява злато-то.

18. И който ся закьлне въ олтарь-тъ, не е нищо; но който ся закьлне въ даръ-тъ, който е върху него, задължава ся.

19. Безумни и слѣпи; че кое е по голѣмо, даръ-тъ ли, или олтарь-тъ, който освятява даръ-тъ?

20. И тъй който ся е заклѣлъ въ олтарь-тъ, заклѣва ся въ него, и во всичко що е на него.

21. И който ся е заклѣлъ въ храмъ-тъ, заклѣва ся въ него, и въ тогози който живѣе въ него.

к҃в. И҆ клены́йсѧ не́бесе́мъ, клене́тсѧ престо́ломъ Бж҃їимъ, и҆ сѣдѧ́щимъ на не́мъ.

к҃г. Го́ре ва́мъ кни́жницы и҆ фарїсе́є лицемѣ́ри, ꙗ҆́кѡ ѿдесѧ́тствꙋете мѧ́твꙋ и҆ ко́пръ и҆ кѵмі́нъ, и҆ ѡ҆ста́висте ва́щшаѧ зако́на, сꙋ́дъ и҆ ми́лость и҆ вѣ́рꙋ: сїѧ̑ же подоба́ше твори́ти, и҆ ѻ҆нѣ́хъ не ѡ҆ставлѧ́ти.

к҃д. Вожди̑ слѣпі́и, ѡ҆цѣжда́ющїи комары̀, велблꙋ́ды же пожира́ющїе.

к҃е. Го́ре ва́мъ кни́жницы и҆ фарїсе́є лицемѣ́ри, ꙗ҆́кѡ ѡ҆чища́ете внѣ́шнее сткла́ницы и҆ блю́да, внꙋтрьꙋ́дꙋ же сꙋ́ть по́лни хище́нїѧ и҆ непра́вды.

к҃ѕ. Фарїсе́е слѣпы́й, ѡ҆чи́сти пре́жде внꙋ́треннее сткла́ницы и҆ блю́да, да бꙋ́детъ и҆ внѣ́шнее и҆́хъ чи́сто.

к҃з. Го́ре ва́мъ кни́жницы и҆ фарїсе́є лицемѣ́ри, ꙗ҆́кѡ подо́битесѧ гробѡ́мъ повапле́нымъ, и҆̀же внѣ́ꙋдꙋ ѹ҆́бѡ ꙗ҆влѧ́ютсѧ красны̀, внꙋтрьꙋ́дꙋ же по́лни сꙋ́ть косте́й ме́ртвыхъ и҆ всѧ́кїѧ нечистоты̀.

к҃и. Та́кѡ и҆ вы̀, внѣ́ꙋдꙋ ѹ҆́бѡ ꙗ҆влѧ́етесѧ человѣ́кѡмъ пра́ведни, внꙋтрьꙋ́дꙋ же є҆стѐ по́лни лицемѣ́рїѧ и҆ беззако́нїѧ.

к҃ѳ. Го́ре ва́мъ кни́жницы и҆ фарїсе́є лицемѣ́ри, ꙗ҆́кѡ зи́ждете гро́бы проро́ческїѧ, и҆ кра́сите ра̑ки пра́ведныхъ,

л҃. И҆ глаго́лете: а҆́ще бы́хомъ бы́ли во дни̑ ѻ҆ц҃ъ на́шихъ, не бы́хомъ ѹ҆́бѡ ѻ҆́бщницы и҆̀мъ бы́ли въ кро́ви прⷪ҇ро́къ.

л҃а. Тѣ́мже са́ми свидѣ́тельствꙋете себѣ̀, ꙗ҆́кѡ сы́нове є҆стѐ и҆зби́вшихъ прⷪ҇ро́ки:

л҃в. И҆ вы̀ и҆спо́лните мѣ́рꙋ ѻ҆ц҃ъ ва́шихъ.

л҃г. Ѕмїѧ̑, порожде́нїѧ є҆хі́днѡва, ка́кѡ ѹ҆бѣжи́те ѿ сꙋда̀ ѻ҆гнѧ̀ гее́нскагѡ;

л҃д. Сегѡ̀ ра́ди сѐ а҆́зъ послю̀ къ ва́мъ прⷪ҇ро́ки и҆ премꙋ́дры и҆ кни́жники: и҆ ѿ ни́хъ ѹ҆бїе́те и҆ распне́те, и҆ ѿ ни́хъ бїе́те на со́нмищахъ ва́шихъ, и҆ и҆жене́те ѿ гра́да во гра́дъ:

л҃е. Ꙗ҆́кѡ да прїи́детъ на вы̀ всѧ́ка кро́вь пра́ведна, про-

22. И който ся е заклѣлъ въ небе-то, заклѣва ся въ прѣстолъ-тъ Божій, и въ тогози който сѣди на него.

23. Горко вамъ, книжници и Фарисеи, лицемѣри; защото давате десетъкъ на мятвѫ-тѫ, на копаръ-тъ и на киміонъ-тъ; и оставихте по важны-тѣ нѣща на законъ-тъ, правосѫдіе-то, милость-тѫ и вѣрѫ-тѫ; тѣхъ трѣбаше да правите, и онѣзи да не оставяте.

24. Водители слѣпи, които комаръ-тъ прѣцѣждате, а камилѫ-тѫ поглъщате.

25. Горко вамъ, книжници и Фарисеи, лицемѣри; защото очистяте външно-то на чашѫ-тѫ и на блюдо-то, а отвѫтрѣ сѫ пълны съ грабеніе и неправдѫ.

26. Фарисее слѣпый, очисти първомъ отвѫтрѣ чашѫ-тѫ и блюдо-то, да бѫде и външно-то имъ чисто.

27. Горко вамъ книжници и Фарисеи, лицемѣри; защото приличате на гробища варосаны, които изотвънъ ся виждатъ хубавы, а отвѫтрѣ сѫ пълны съ кости отъ мъртвы, и съсъ всякаквѫ нечистотѫ.

28. Така и вы извънъ ся виждате на человѣцы-тѣ праведни, но извѫтрѣ сте пълни съ лицемѣріе и беззаконіе.

29. Горко вамъ, книжници и Фарисеи, лицемѣри; защото изграждате гробища-та на пророцы-тѣ, и украшавате памятницы-тѣ на праведны-тѣ:

30. И казувате: Ако бѣхмы были въ дни-тѣ на бащы-тѣ си, не быхмы были тѣхни съучастници въ кръвь-тѫ на пророцы-тѣ.

31. Така що свидѣтелствувате на себе си, че сте сынове на тѣзи, които избихѫ пророцы-тѣ;

32. Допълнѣте и вы мѣркѫ-тѫ на бащы-тѣ си.

33. Зміи, рожбы ехиднины! Какъ ще избѣгнете отъ осѫжданіе-то въ пькълъ-тъ?

34. За това, ето, азъ проваждамъ до васъ пророцы и прѣмѫдры и книжницы; и отъ тѣхъ ще убіете и ще распнете, и отъ тѣхъ ще біете въ съборища-та си, и ще *гы* гоните отъ градъ въ градъ;

35. За да дойде на васъ всяка кръвь праведна, пролѣна на

ливає́маѧ на землѝ, ѿ кро́ве А҆́вела првдеднагѡ, до кро́ве
Заха́рїи сы́на Вараⷯ҇їннa, є҆го́же оу҆би́сте междꙋ̀ цр҃ковїю и҆
ѻ҆лтаре́мъ.
л҃ѕ. А҆ми́нь гл҃агѡ́лю ва́мъ, ꙗ҆́кѡ прїи́дꙋтъ всѧ̑ сїѧ̑ на ро́дъ се́й.
л҃з. І҆ерꙋсали́ме, І҆ерꙋсали́ме, и҆збива́ѧй прⷪ҇ро́ки и҆ ка́менїемъ
побива́ѧй пѡ́сланныѧ къ тебѣ̀, коль кра́ты восхотѣ́хъ собра́ти
ча̑да твоѧ̀, ꙗ҆́коже собира́етъ ко́кошъ птенцы̀ своѧ̀ подъ крилѣ̀,
и҆ не восхотѣ́сте;
л҃и. Сѐ ѡ҆ставлѧ́етсѧ ва́мъ до́мъ ва́шъ пꙋ́стъ.
л҃ѳ. Глаго́лю бо ва́мъ, ꙗ҆́кѡ не и҆́мате менѐ ви́дѣти ѿсе́лѣ,
до́ндеже рече́те: бл҃гослове́нъ градꙋ́й во и҆́мѧ Гдⷭ҇не.

Глава̀ к҃д.

а҃. И҆ и҆зше́дъ І҆и҃съ, и҆дѧ́ше ѿ цр҃кве: и҆ пристꙋпи́ша къ
немꙋ̀ оу҆чени́цы є҆гѡ̀ показа́ти є҆мꙋ̀ зда̑нїѧ цр҃кѡ́внаѧ.
в҃. І҆и҃съ же речѐ и҆̀мъ: не ви́дите ли всѧ̑ сїѧ̑; а҆ми́нь гл҃го́лю
ва́мъ, не и҆́мать ѡ҆ста́ти здѣ̀ ка́мень на ка́мени, и҆́же не
разори́тсѧ.
г҃. Сѣдѧ́щꙋ же є҆мꙋ̀ на горѣ̀ Є҆леѡ́нстѣй, пристꙋпи́ша къ
немꙋ̀ оу҆чени́цы наеди́нѣ, глаго́люще: рцы̀ на́мъ, когда̀ сїѧ̑
бꙋ́дꙋтъ; и҆ что̀ є҆́сть зна́менїе твоегѡ̀ прише́ствїѧ, и҆ кончи́на
вѣ́ка;
д҃. И҆ ѿвѣща́въ І҆и҃съ речѐ и҆̀мъ: блюди́те, да никто́же ва́съ
прельсти́тъ.
є҃. Мно́зи бо прїи́дꙋтъ во и҆́мѧ моѐ, глаго́люще: а҆́зъ є҆́смь
Хрⷭ҇то́съ: и҆ мно́ги прельстѧ́тъ.
ѕ҃. Оу҆слы́шати же и҆́мате бра̑ни и҆ слы̑шанїѧ бра́нємъ.
зри́те, не оу҆жаса́йтесѧ: подоба́етъ бо всѣ̑мъ си̑мъ бы́ти:
но не тогда̀ є҆́сть кончи́на.
з҃. Воста́нетъ бо ꙗ҆зы́къ на ꙗ҆зы́къ, и҆ ца́рство на ца́рство:
и҆ бꙋ́дꙋтъ гла́ди и҆ па́гꙋбы и҆ трꙋ́си по мѣ́стѡмъ.
и҃. Всѧ̑ же сїѧ̑ нача́ло болѣ́знемъ.

земіѭ-тѫ, отъ кръвь-тѫ на праведнаго Авеля, до кръвь-тѫ на Захаріѭ сына Варахіева, когото убихте между храмъ-тъ и олтарь-тъ.

36. Истинѫ ви казувамъ: Всичко това ще дойде на тойзи родъ.

37. Іерусалиме, Іерусалиме, *ты* що избивашь пророцы-тѣ и съ каменіе убивашь проводены-тѣ до тебе, колко пѫти поискахъ да съберѫ твои-тѣ чада, както прибира кокошка пилцы-тѣ си подъ крылѣ-тѣ си, и не рачихте!

38. Ето оставя ся вамъ домъ-тъ вашъ пустъ.

39. Защото, казувамъ ви: Нѣма да мя видите отъ нынѣ до когато речете: Благословенъ който иде въ име Господне.

ГЛАВА 24.

1. И като излѣзе Іисусъ, отхождаше си отъ храмъ-тъ; и пристѫпихѫ ученици-тѣ му да му покажѫтъ зданія-та на храмъ-тъ.

2. А Іисусъ имъ рече: Не видите ли всичко това? истинѫ ви казувамъ: Нѣма да остане тука камькъ на камькъ, който да ся не съсыпе.

3. И когато сѣдяше на горѫ-тѫ Елеонскѫ, дойдохѫ при него ученици-тѣ му на странѫ, и казувахѫ: Кажи ни, кога ще бѫде това, и що *е* знаменіе-то на твое-то пришествіе, и на свършеніе-то на вѣка?

4. Отвѣща Іисусъ и рече имъ: Пазѣте ся да вы не прѣльсти нѣкой;

5. Защото мнозина ще дойдѫтъ въ мое име да казуватъ: Азъ сьмь Христосъ, и ще прѣльстятъ мнозина.

6. И ще чуете бойове, и слухове военны. Гледайте, недѣйте ся смущава: понеже всичко това трѣба да бѫде; но не е още скончаніе-то.

7. Защото ще възстане народъ врьхъ народъ, и царство врьхъ царство; и ще бѫдѫтъ на мѣста гладове, морове и трусове.

8. И всичко това *ще бѫде* начало на болѣзни.

ѳ҃. Тогда̀ предада́тъ вы̀ въ ско́рби, и҆ оу҆бі́ютъ вы̀: и҆
бꙋ́дете ненави́дими всѣ́ми ꙗ҆зы́ки и҆́мене моегѡ̀ ра́ди.
і҃. И҆ тогда̀ соблазна́тса мно́зи, и҆ дрꙋ́гъ дрꙋ́га предада́тъ,
и҆ возненави́датъ дрꙋ́гъ дрꙋ́га.
а҃і. И҆ мно́зи лжепроро́цы воста́нꙋтъ, и҆ прельста́тъ
мнѡ́гїа.
в҃і. И҆ за оу҆множе́нїе беззако́нїа, и҆зса́кнетъ любы̀ мно́гихъ:
г҃і. Претерпѣ́вый же до конца̀, то́й спасе́тса.
д҃і. И҆ пропов҃ѣ́стса сїѐ є҆ѵⷢ҇лїе цр҃твїа по все́й вселе́ннѣй,
во свидѣ́тельство всѣ́мъ ꙗ҆зы́кѡмъ. и҆ тогда̀ прїи́детъ
кончи́на.
є҃і. Є҆гда̀ оу҆бо оу҆зри́те ме́рзость запꙋстѣ́нїа, рече́ннꙋю
Данїи́ломъ пр҃ро́комъ, стоа́щꙋ на мѣ́стѣ ст҃ѣ: и҆́же чте́тъ,
да разꙋмѣ́етъ:
ѕ҃і. Тогда̀ сꙋ́щїи во і҆ꙋде́и да бѣжа́тъ на го́ры:
з҃і. И҆ и҆́же на кро́вѣ, да не схо́дитъ вза́ти, ꙗ҆́же въ домꙋ̀
є҆гѡ̀:
и҃і. И҆ и҆́же на селѣ̀, да не возврати́тса вспа́ть вза́ти ри́зъ
свои́хъ.
ѳ҃і. Го́ре же непра́зднымъ и҆ доа́щымъ въ ты́а дни̑.
к҃. Моли́тесa же, да не бꙋ́детъ бѣ́гство ва́ше въ зимѣ̀,
ни въ сꙋббѡ́тꙋ.
к҃а. Бꙋ́детъ бо тогда̀ ско́рбь ве́лїа, ꙗ҆кова́ же не была̀ ѿ
нача́ла мі́ра досе́лѣ, нижѐ и҆́мать бы́ти.
к҃в. И҆ а҆́ще не бы́ша прекрати́лиса дні́е ѡ҆́ны, не бы̀ оу҆бѡ
спасла́са вса́ка пло́ть: и҆збра́нныхъ же ра́ди прекрата́тса
дні́е ѡ҆́ны.
к҃г. Тогда̀ а҆́ще кто̀ рече́тъ ва́мъ: сѐ здѣ̀ Хр҇то́съ, и҆лѝ
ѡ҆́ндѣ: не и҆ми́те вѣ́ры.
к҃д. Воста́нꙋтъ бо лжехрі́сти и҆ лжепроро́цы, и҆ дада́тъ
зна́менїа ве́лїа и҆ чꙋдеса̀, ꙗ҆́коже прельсти́ти, а҆́ще возмо́жно,
и҆ и҆збра́нныа.
к҃є. Сѐ пре́жде рѣ́хъ ва́мъ.

9. Тогази ще вы прѣдадѫтъ на мѫкы, и ще вы убіѭтъ, и ще бѫдете ненавиждани отъ всичкы-тѣ народи заради мое-то име.

10. И тогазь мнозина ще ся соблазнѭтъ; и единъ другый ще ся намразятъ.

11. И много лъжепророци ще ся повдигнѫтъ и ще прѣльстятъ мнозина.

12. И поради умножаваніе-то на беззаконіе-то, на мнозина любовьта ще охладѣе.

13. А който прѣтърпи до край, той ще спасенъ да бѫде.

14. И това евангеліе на царство-то ще ся проповѣда по всичкѫ вселеннѫ, за свидѣтелство на всичкы-тѣ народы; и тогазь ще дойде свършеніе-то.

15. И тъй, когато видите мързость-тѫ на запустѣніе-то, реченнѫ-тѫ отъ пророка Даніила, че стои на свято-то мѣсто, (който чете нека разумѣва):

16. Тогазь, които сѫ въ Іудеѭ, да бѣгатъ по горы-тѣ;

17. Който *ся намѣри* на покрывъ-тъ, да не слѣзува за да земе нѣщо отъ кѫщѫ-тѫ си:

18. И който *ся намѣри* на нивѫ, да ся не враща назадъ да земе дрехы-тѣ си.

19. А горко на непразны-тѣ и на доящы-тѣ прѣзъ онѣзи деніе.

20. И молѣте ся, да ся не случи бѣганіе-то ви зимѣ, или въ сѫбботенъ день:

21. Защото тогази ще бѫде скърбь голѣма, каквато не е была отъ начало на свѣтъ-тъ до нынѣ, нито ще да бѫде.

22. И ако да ся не скратяхѫ онѣзи деніе, ни една плъть не бы ся избавила; но зарадь избранны-тѣ, онѣзи деніе ще ся скратятъ.

23. Тогазь ако ви рече нѣкой: Ето, тука е Христосъ, или тамъ; не вѣрувайте.

24. Защото ще възстанѫтъ лъжехристи и лъжепророци, и ще покажѫтъ голѣмы знаменія и чудеса, така що да прѣльстятъ, ако е възможно, и избраны-тѣ.

25. Ето, прѣдсказахъ ви.

к҃ѕ. А҆́ще ᲂу҆̀бо рекꙋ́тъ ва́мъ: сѐ въ пꙋсты́ни є҆́сть: не и҆зыди́те. сѐ въ сокрѡ́вищахъ: не и҆мѣ́те вѣ́ры.
к҃з. Ꙗ҆́коже бо мо́лнїѧ и҆схо́дитъ ѿ восто́кѡвъ и҆ ꙗ҆влѧ́ет-
сѧ до за́падъ: та́кѡ бꙋ́детъ пришє́ствїе Сн҃а человѣ́-
ческагѡ.
к҃и. И҆дѣ́же бо а҆́ще бꙋ́детъ трꙋ́пъ, та́мѡ соберꙋ́тсѧ
ѻ҆рли̑.
к҃ѳ. А҆́бїе же по ско́рби дні́й тѣ́хъ, со́лнце помє́ркнетъ, и҆
лꙋна̀ не да́стъ свѣ́та своегѡ̀, и҆ ѕвѣ́зды спадꙋ́тъ съ нб҃сѐ, и҆
си́лы нбⷭ҇ныѧ подви́гнꙋтсѧ.
л҃. И҆ тогда̀ ꙗ҆ви́тсѧ зна́менїе Сн҃а чл҃вѣ́ческагѡ на нб҃сѝ:
и҆ тогда̀ воспла́чꙋтсѧ всѧ̑ колѣ̑на зємна̑ѧ, и҆ ᲂу҆́зрѧтъ Сн҃а
чл҃вѣ́ческаго, грѧдꙋ́ща на ѻ҆́блацѣхъ нбⷭ҇ныхъ съ си́лою и҆ сла́вою
мно́гою.
л҃а. И҆ по́слетъ А҆́гг҃лы своѧ̑ съ трꙋ́бнымъ гла́сомъ ве́лїимъ,
и҆ соберꙋ́тъ и҆збра̑нныѧ є҆гѡ̀ ѿ четы́рехъ вѣ́тръ, ѿ конє́цъ
нб҃съ до конє́цъ и҆́хъ.
л҃в. Ѿ смоко́вницы же наꙋчи́тесѧ при́тчи: є҆гда̀ ᲂу҆жѐ ва̑їа
є҆ѧ̀ бꙋ́дꙋтъ мла̑да, и҆ ли́ствїе прозѧ́бнетъ, вѣ́дите, ꙗ҆́кѡ бли́зъ
є҆́сть жа́тва:
л҃г. Та́кѡ и҆ вы̀, є҆гда̀ ви́дите сїѧ̑ всѧ̑, вѣ́дите, ꙗ҆́кѡ бли́зъ
є҆́сть при две́рехъ.
л҃д. А҆ми́нь глаго́лю ва́мъ, не мимоі҆́детъ ро́дъ се́й, до́ндеже
всѧ̑ сїѧ̑ бꙋ́дꙋтъ.
л҃є. Нб҃о и҆ землѧ̀ мимоі҆́детъ, словеса́ же моѧ̀ не мимо-
і҆́дꙋтъ.
л҃ѕ. Ѿ дни́ же то́мъ и҆ часѣ̀ никто́же вѣ́сть, ни А҆́гг҃ли
нбⷭ҇нїи, то́кмѡ Ѻ҆ц҃ъ мо́й є҆ди́нъ.
л҃з. Ꙗ҆́коже бо бы́сть во дни̑ Нѡ́евы: та́кѡ бꙋ́детъ и҆
пришє́ствїе Сн҃а чл҃вѣ́ческагѡ.
л҃и. Ꙗ҆́коже бо бѣ́хꙋ во дни̑ пре́жде пото́па, ꙗ҆дꙋ́ще и҆
пїю́ще, женѧ́щесѧ и҆ посѧга́юще, до негѡ́же днѐ вни́де Нѡ́е
въ ковче́гъ:

26. И тъй, ако ви рекѫтъ: Ето *го*, въ пустинѭ-тѫ е; не излѣзувайте; Ето *го* во вѫтрешни-тѣ стаи; не вѣрувайте.

27. Защото както свѣткавица-та излѣзува отъ истокъ, и свѣтнува до западъ, така ще бѫде и пришествіе-то на Сына человѣческаго.

28. Защото дѣто бѫде мрьша-та, тамъ ще ся съберѫтъ и орли-тѣ.

29. И тутакси слѣдъ скърбь-тѫ на онѣзи деніе, слънце-то ще потъмнѣе, и луна-та не ще даде свѣтеніе-то си; и звѣзды-тѣ ще паднѫтъ отъ небе-то, и силы-тѣ небесны ще ся поколебаѭтъ.

30. И тогазь ще ся яви знаменіе-то на Сына человѣческаго на небе-то, и тогазь ще заплачѫтъ всичкы-тѣ племена земны, и ще видятъ Сына человѣческаго че иде на облацы-тѣ небесны съсъ силѫ и славѫ голѣмѫ.

31. И ще проводи ангелы-тѣ си съ голѣмъ гласъ отъ трѫбѫ; и ще съберѫтъ избранны-тѣ негови отъ четыри-тѣхъ вѣтрове, отъ край до край на небеса-та.

32. И отъ смоковницѫ-тѫ научѣте притчѫ-тѫ; когато вече нейны-тѣ вѣйкы отмекнѫтъ и развиватъ листове-тѣ, знаете че е близу лѣто-то.

33. Така и вы, кога видите всичко това, да знаете че е близу при врата-та.

34. Истинѫ ви казувамъ, тойзи родъ нѣма да прѣмине, доклѣ ся не сбѫде всичко това.

35. Небе-то и земя-та ще прѣминѫтъ, но мои-тѣ думы нѣма да прѣминѫтъ.

36. А за онзи день и часъ никой не знае, нито ангели-тѣ небесны, тъкмо Отецъ ми самъ.

37. И както дни-тѣ Ноеви, така ще бѫде и пришествіе-то на Сына человѣческаго;

38. Защото както въ дни-тѣ прѣди потопъ-тъ бѣхѫ на яденіе и на піяніе, и ся женяхѫ и за мѫжъ отивахѫ, до който день влѣзе Ное въ ковчегъ-тъ,

л҃ѳ. И҆ не оу҆вѣ́дѣша, до́ндеже пріи́де вода̀ и҆ взѧ́тъ всѧ̑: та́кѡ бꙋ́детъ и҆ прише́ствїе Сн҃а чл҃вѣ́ческагѡ.
м҃. Тогда̀ два̀ бꙋ́дета на селѣ̀: є҆ди́нъ поє́млетсѧ, а҆ дрꙋгі́й ѡ҆ставлѧ́етсѧ.
м҃а. Двѣ̀ ме́лющѣ въ же́рновахъ: є҆ди́на поє́млетсѧ, и҆ є҆ди́на ѡ҆ставлѧ́етсѧ.
м҃в. Бди́те оу҆̀бо, ꙗ҆́кѡ не вѣ́сте, въ кі́й ча́съ Гдⷭ҇ь ва́шъ пріи́детъ.
м҃г. Сїе́ же вѣ́дите, ꙗ҆́кѡ а҆́ще бы вѣ́далъ до́мꙋ влⷣка, въ кꙋ́ю стра́жꙋ та́ть пріи́детъ, бдѣ́лъ оу҆́бѡ бы, и҆ не бы̀ да́лъ подкопа́ти хра́ма своегѡ̀.
м҃д. Сегѡ̀ ра́ди и҆ вы̀ бꙋ́дите гото́ви: ꙗ҆́кѡ, въ о҆́ньже ча́съ не мни́те, Сн҃ъ человѣ́ческїй пріи́детъ.
м҃є. Кто̀ оу҆́бо є҆́сть вѣ́рный ра́бъ и҆ мꙋ́дрый, є҆го́же поста́витъ гдⷭ҇нъ є҆гѡ̀ над̾ до́момъ свои́мъ, є҆́же дая́ти и҆̀мъ пи́щꙋ во вре́мѧ (и҆́хъ);
м҃ѕ. Бл҃же́нъ ра́бъ то́й, є҆го́же, прише́дъ гдⷭ҇нъ є҆гѡ̀, ѡ҆бра́щетъ та́кѡ творѧ́ща.
м҃з. А҆ми́нь глаго́лю ва́мъ, ꙗ҆́кѡ над̾ всѣ́мъ и҆мѣ́нїемъ свои́мъ поста́витъ є҆го̀.
м҃и. А҆́ще ли же рече́тъ ѕлы́й ра́бъ то́й въ се́рдцы своє́мъ: косни́тъ гдⷭ҇нъ мо́й прїитѝ:
м҃ѳ. И҆ на́чнетъ би́ти клевре́ты своѧ̀, ꙗ҆́сти же и҆ пи́ти съ пїѧ́ницами:
н҃. Пріи́детъ гдⷭ҇нъ раба̀ тогѡ̀ въ де́нь, въ о҆́ньже не ча́етъ, и҆ въ ча́съ, въ о҆́ньже не вѣ́сть:
н҃а. И҆ расте́шетъ є҆го̀ по́лма, и҆ ча́сть є҆гѡ̀ съ невѣ́рными положи́тъ: тꙋ̀ бꙋ́детъ пла́чь и҆ скре́жетъ зꙋбѡ́мъ.

Глава̀ к҃є.

а҃. Тогда̀ оу҆подо́битсѧ црⷭ҇твїе нбⷭ҇ное десѧти́мъ дѣ́вамъ, ꙗ҆̀же прїе́мша свѣти́льники своѧ̀, и҆зыдо́ша въ срѣ́тенїе жени́хꙋ.

39. И не познахѫ, до когато дойде потопъ-тъ, и вдигнѫ всичкы-тѣ; така ще бѫде и на Сына человѣческаго пришествіе-то.

40. Тогази дващина ще бѫдѫтъ на поле-то; единый ся зема а другый ся оставя.

41. Двѣ *жены* като мѣлятъ въ мѣлницѫ-тѫ, една ся зема и една ся оставя.

42. За то будни бѫдѣте, защото не знаете въ кой часъ ще дойде Господь вашь.

43. По това знайте, че ако да знаяше стопанинъ-тъ на кѫщѫ-тѫ, въ кой часъ ще дойде крадецъ-тъ, бдѣлъ бы, и не бы оставилъ да подкопаѭтъ кѫщѫ-тѫ му.

44. За то и вы бѫдѣте готови; защото въ който часъ не мыслите, Сынъ человѣческый ще дойде.

45. И кой е тойзи вѣрный и разумный рабъ, когото е поставилъ господарь-тъ му надъ слугы-тѣ си да имъ дава хранѫ на врѣме?

46. Блаженъ тойзи рабъ, когото, кога си дойде господарь-тъ му, намѣри го да прави така.

47. Истинѫ ви казувамъ, че ще го постави надъ всичкый-тъ си имотъ.

48. Ако ли рече злый той рабъ въ сърдце-то си: Ще ся забави да дойде господарь-тъ ми:

49. И начене да біе сослужители-тѣ си, и да яде и да піе съ піяницы-тѣ;

50. Господарь-тъ на тойзи рабъ ще дойде въ който день *той* не очаква, и въ който часъ не знае,

51. И ще го разсѣче, и ще тури неговѫ-тѫ часть съ лицемѣры-тѣ; тамъ ще бѫде плачь и скърцаніе съсъ зѫбы.

ГЛАВА 25.

1. Тогази ще ся уподоби царство-то небесно на десеть дѣвицы, които зѣхѫ свѣтилницы-тѣ си и излѣзохѫ да посрѣщнѫтъ младоженецъ-тъ.

в҃. Пѧ́ть же бѣ̀ ѿ ни́хъ мꙋ́дры, и҆ пѧ́ть ю҆ро́дивы.
г҃. Ю҆ро́дивыѧ же, прїе́мше свѣти́льники своѧ̑, не взѧ́ша съ собо́ю є҆ле́а:
д҃. Мꙋ́дрыѧ же прїѧ́ша є҆ле́й въ сосꙋ́дѣхъ со свѣти́льники свои́ми.
є҃. Коснѧ́щꙋ же жени́хꙋ, воздрема́шасѧ всѧ̑, и҆ спа́хꙋ:

ѕ҃. Полꙋ́нощи же во́пль бы́сть: се̑ жени́хъ грѧде́тъ, и҆сходи́те въ срѣ́тенїе є҆гѡ̀.
з҃. Тогда̀ воста́ша всѧ̑ дѣ̑вы ты̑ѧ, и҆ ᲂу҆краси́ша свѣти́льники своѧ̑.
и҃. Ю҆ро́дивыѧ же мꙋ́дрымъ рѣ́ша: дади́те на́мъ ѿ є҆ле́а ва́шегѡ, ꙗ҆́кѡ свѣти́льницы на́ши ᲂу҆гаса́ютъ.
ѳ҃. Ѿвѣща́ша же мꙋ́дрыѧ, глаго́лющїе: є҆да̀ ка́кѡ не доста́нетъ на́мъ и҆ ва́мъ: и҆ди́те же па́че къ продаю́щымъ, и҆ кꙋпи́те себѣ̀.
і҃. И҆дꙋ́щымъ же и҆̀мъ кꙋпи́ти, прїи́де жени́хъ: и҆ гото̑выѧ внидо́ша съ ни́мъ на бра́ки, и҆ затворе́ны бы́ша двє́ри.
а҃і. Послѣ́ди же прїидо́ша и҆ про́чыѧ дѣ̑вы, глаго́лющє: Гдⷭ҇и, Гдⷭ҇и, ѿве́рзи на́мъ.
в҃і. О҆́нъ же ѿвѣща́въ, речѐ и҆̀мъ: а҆ми́нь глаго́лю ва́мъ, не вѣ́мъ ва́съ.
г҃і. Бди́те ᲂу҆̀бо, ꙗ҆́кѡ не вѣ́сте днѐ ни часа̀, въ о҆́ньже Сн҃ъ чл҃вѣ́ческїй прїи́детъ.
д҃і. Ꙗ҆́коже бо человѣ́къ нѣ́кїй ѿходѧ̀ призва̀ своѧ̑ рабы̑, и҆ предадѐ и҆̀мъ и҆мѣ́нїе своѐ:
є҃і. И҆ о҆́вомꙋ ᲂу҆́бѡ дадѐ пѧ́ть тала̑нтъ, о҆́вомꙋ же два̀, о҆́вомꙋ же є҆ди́нъ, комꙋ́ждо проти́вꙋ си́лы є҆гѡ̀: и҆ ѿи́де а҆́бїе.
ѕ҃і. Ше́дъ же прїе́мый пѧ́ть тала̑нтъ, дѣ́ла въ ни́хъ, и҆ сотворѝ дрꙋгі́ѧ пѧ́ть тала̑нтъ.
з҃і. Та́кожде и҆ и҆̀же два̀, приѡбрѣ́те и҆ то́й дрꙋга̑ѧ два̀.
и҃і. Прїе́мый же є҆ди́нъ, ше́дъ вкопа̀ є҆го̀ въ зе́млю, и҆ скры̀ сребро̀ гдⷭ҇ина своегѡ̀.

2. А отъ тѣхъ петь бѣхѫ разумны, и петь безумны.

3. Безумны-тѣ, като зѣхѫ свѣтилницы-тѣ си, не зѣхѫ съсъ себе си масло.

4. Но разумны-тѣ зѣхѫ масло въ сѫдове-тѣ си съсъ свѣтилницы-тѣ си.

5. И като ся бавяше младоженецъ-тъ, додрѣма ся на всичкы-тѣ и спѣхѫ.

6. А посрѣдъ нощь станѫ выкъ: Ето младоженецъ-тъ иде: излѣзувайте да го посрѣщнете.

7. Тогазь ся раздигнѫхѫ всичкы онѣзи дѣвицы, и украсихѫ свѣтилницы-тѣ си.

8. А безумны-тѣ рекохѫ на разумны-тѣ: Дайте ни отъ вашето масло; защото свѣтилницы-тѣ наши угаснуватъ.

9. А разумны-тѣ отговорихѫ и казахѫ: Да не бы че не стигне и за насъ и за васъ; но по добрѣ идѣте при продавачи-тѣ, и купѣте си.

10. А когато тѣ отхождахѫ да купятъ, дойде младоженецъ-тъ, и готовы-тѣ влѣзохѫ съ него на свадбѫ-тѫ, и затворихѫ ся врата-та.

11. А послѣ дохождатъ и другы-тѣ дѣвицы, и казуватъ: Господи, Господи! отвори ни.

12. А той отвѣща и рече: Истинѫ ви казувамъ, не вы познавамъ.

13. И тъй, бѫдѣте будни, защото не знаете день-тъ, ни часъ-тъ, въ който Сынъ человѣческый ще дойде.

14. Защото *ще дойде* както человѣкъ, който, като тръгнуваше за въ чуждинѫ, свыка свои-тѣ слугы, и прѣдаде имъ иманіе-то си.

15. И единому даде петь таланта, другому два, а другому единъ, всякому спорѣдъ силѫ-тѫ му; и тутакси тръгнѫ.

16. А тойзи който зѣ петь-тѣхъ таланта, отиде и работи съ тѣхъ, и направи другы петь таланта.

17. Также и тойзи който *зѣ* два-та, спечали и той другы два.

18. А тойзи, който зѣ единый-тъ, отиде та раскопа въ землѭ-тѫ и скры сребро-то на господаря си.

ꙶ҃і. По мно́зѣ же вре́мени прїи́де гдⷭ҇и́нъ рабъ тѣ́хъ, и҆
стяза́ся съ ни́ми ѡ҆ словесѝ.
к҃. И҆ приступль пѧ́ть тала̑нтъ прїе́мый, принесѐ дру́гїѧ
пѧ́ть тала̑нтъ, глаго́лѧ: гдⷭ҇и, пѧ́ть тала̑нтъ мѝ є҆сѝ пре́далъ:
сѐ дру́гїѧ пѧ́ть тала̑нтъ приѡбрѣто́хъ и҆́ми.
к҃а. Рече́ же є҆мꙋ̀ гдⷭ҇ь є҆гѡ̀: до́брѣ, ра́бе блгі́й и҆ вѣ́рный,
ѡ҆ ма́лѣ бы́лъ є҆сѝ вѣ́ренъ, на́дъ мно́гими тѧ̀ поста́влю: вни́ди
въ ра́дость гдⷭ҇а твоегѡ̀.
к҃в. Приступль же и҆ и҆́же два̀ тала́нта прїе́мый, речѐ: гдⷭ҇и,
два̀ тала́нта мѝ є҆сѝ пре́далъ: сѐ дру́га́ѧ два̀ тала́нта при-
ѡбрѣто́хъ и҆́ма.
к҃г. Рече́ же є҆мꙋ̀ гдⷭ҇ь є҆гѡ̀: до́брѣ, ра́бе блгі́й и҆ вѣ́рный,
ѡ҆ ма́лѣ мѝ бы́лъ є҆сѝ вѣ́ренъ, на́дъ мно́гими тѧ̀ поста́влю:
вни́ди въ ра́дость гдⷭ҇а твоегѡ̀.
к҃д. Приступль же и҆ прїе́мый є҆ди́нъ тала́нтъ, речѐ: гдⷭ҇и,
вѣ́дахъ тѧ̀, ꙗ҆́кѡ жє́стокъ є҆сѝ человѣ́къ, жне́ши, и҆дѣ́же не
сѣ́ѧлъ є҆сѝ, и҆ собира́еши, и҆дѣ́же не расточи́лъ є҆сѝ:
к҃є. И҆ ꙋ҆боѧ́всѧ, ше́дъ скры́хъ тала́нтъ тво́й въ землѝ: и҆
сѐ и҆́маши твоѐ.
к҃ѕ. Ѿвѣща́въ же гдⷭ҇ь є҆гѡ̀, речѐ є҆мꙋ̀: лꙋка́вый рабѐ и҆
лѣни́вый, вѣ́дѣлъ є҆сѝ, ꙗ҆́кѡ жнꙋ̀, и҆дѣ́же не сѣ́ѧхъ, и҆ собира́ю,
и҆дѣ́же не расточи́хъ:
к҃з. Подоба́ше ᲂу҆́бо тебѣ̀ вда́ти сребро̀ моѐ торжникѡ́мъ:
и҆ прише́дъ а҆́зъ взѧ́лъ бы́хъ своѐ съ ли́хвою.
к҃и. Возми́те ᲂу҆́бо ѿ негѡ̀ тала́нтъ, и҆ дади́те и҆мꙋ́щемꙋ
де́сѧть тала̑нтъ.
к҃ѳ. И҆мꙋ́щемꙋ бо вездѣ̀ дано̀ бꙋ́детъ, и҆ преизбꙋ́детъ: ѿ
неимꙋ́щагѡ же, и҆ є҆́же мни́тсѧ и҆мѣ́ѧ, взѧ́то бꙋ́детъ ѿ
негѡ̀.
л҃. И҆ неключи́маго раба̀ вве́рзите во тмꙋ̀ кромѣ́шнюю: тꙋ̀
бꙋ́детъ пла́чь и҆ скре́жетъ зꙋбѡ́мъ. [сїѧ̑ глаго́лѧ возгласѝ:
и҆мѣ́ѧй ᲂу҆́шы слы́шати, да слы́шитъ.]
л҃а. Є҆гда́ же прїи́детъ Сн҃ъ чл҃вѣ́ческїй въ сла́вѣ свое́й, и҆

19. Слѣдъ много врѣме идува господарь-тъ на тѣзи слугы, и вижда счетъ съ тѣхъ.

20. И дойде тойзи който бѣ зѣлъ петь-тѣхъ таланта, донесе другы петь таланта, и каза: Господарю, петь таланта ми прѣдаде; ето, другы петь таланта спечалихъ врьхъ тѣхъ.

21. И рече му господарь-тъ му: Добрѣ, рабе добрый и вѣрный: на малко-то си былъ вѣренъ, надъ много ще тя поставѭ; влѣзь въ радость-тѫ на господаря си.

22. Дойде и тойзи който бѣ зѣлъ два таланта и рече: Господарю, два таланта ми прѣдаде; ето, другы два таланта спечалихъ врьхъ тѣхъ.

23. Рече му господарь-тъ му: Добрѣ, рабе добрый и вѣрный; на малко-то си былъ вѣренъ, надъ много ще тя поставѭ: влѣзь въ радость-тѫ на господаря си.

24. Пристѫпи и тойзи, който бѣ зѣлъ единный-тъ талантъ и рече: Господарю, знаяхъ тя че си человѣкъ жестокъ, че жьнешь дѣто не си сѣялъ, и събирашь отъ дѣто не си распрѣснувалъ.

25. И понеже ся убояхъ, отидохъ та скрыхъ талантъ-тъ ти въ землѭ-тѫ; ето, имашь твое-то си.

26. А господарь-тъ му отговори и рече му: Рабе лукавый и лѣнивый, знаеше че жьнѫ дѣто не сьмь посѣялъ и събирамъ отъ дѣто не сьмь распрѣснувалъ:

27. Като е тъй трѣбаше ты да дадешь сребро-то ми на банкери-тѣ, и кога си дойдяхъ да быхъ зѣлъ мое-то съ лихвѫ.

28. Земѣте прочее отъ него талантъ-тъ, и дайте *го* на тогози който има десеть-тѣхъ таланта.

29. Защото на всякого който има ще му ся даде, и ще му ся прѣумножи, а отъ тогози който нѣма, и това което има ще ся земе отъ него.

30. И непотрѣбный-тъ *тойзи* рабъ хвьрлѣте го въ вънашнѭ-тѫ тьмнотѫ; тамо ще бѫде плачь и скьрцаніе съсъ зѫбы.

31. А кога дойде Сынъ человѣческый въ славѫ-тѫ си, и

всѝ ст҃і́и а҆́гг҃ли съ ни́мъ: тогда̀ ся́детъ на прⷭ҇то́лѣ сла́вы
своеа̀.
л҃в. И҆ соберꙋ́тса предъ ни́мъ всѝ ꙗ҆зы́цы: и҆ разлꙋчи́тъ и҆̀хъ
дрꙋ́гъ ѿ дрꙋ́га, ꙗ҆́коже па́стырь разлꙋча́етъ ѻ҆́вцы ѿ кѡ́злищъ.
л҃г. И҆ поста́витъ ѻ҆́вцы ѡ҆деснꙋ́ю себѐ, а҆ кѡ́злища
ѡ҆шꙋ́юю.
л҃д. Тогда̀ рече́тъ Црⷭ҇ь сꙋ́щымъ ѡ҆деснꙋ́ю є҆гѡ̀: прїиди́те
бл҃гослове́ннїи Ѻ҆ц҃а̀ моегѡ̀, наслѣ́дꙋйте ᲂу҆гото́ванное ва́мъ
црⷭ҇твїе ѿ сложе́нїа мі́ра.
л҃є. Взалка́хса бо, и҆ да́сте мѝ ꙗ҆́сти: возжада́хса, и҆ на-
пои́сте ма̀: стра́ненъ бѣ́хъ, и҆ введо́сте менѐ:
л҃ѕ. На́гъ, и҆ ѡ҆дѣ́асте ма̀: бо́ленъ, и҆ посѣти́сте менѐ: въ
темни́цѣ бѣ́хъ, и҆ прїидо́сте ко мнѣ̀.
л҃з. Тогда̀ ѿвѣща́ютъ є҆мꙋ̀ пра́ведницы, глаго́люще: Гдⷭ҇и,
когда̀ та̀ ви́дѣхомъ а҆́лчꙋща, и҆ напита́хомъ; и҆лѝ жа́ждꙋща,
и҆ напои́хомъ;
л҃и. Когда́ же та̀ ви́дѣхомъ стра́нна, и҆ введо́хомъ; и҆лѝ
на́га, и҆ ѡ҆дѣ́ахомъ;
л҃ѳ. Когда́ же та̀ ви́дѣхомъ болѧ́ща, и҆лѝ въ темни́цѣ, и҆
прїидо́хомъ къ тебѣ̀;
м҃. И҆ ѿвѣща́въ Црⷭ҇ь рече́тъ и҆̀мъ: а҆ми́нь гл҃го́лю ва́мъ,
поне́же сотвори́сте є҆ди́номꙋ си́хъ бра́тїй мои́хъ ме́ншихъ,
мнѣ̀ сотвори́сте.
м҃а. Тогда̀ рече́тъ и҆ сꙋ́щымъ ѡ҆шꙋ́юю є҆гѡ̀: и҆ди́те ѿ менѐ
прокла́тїи во ѻ҆́гнь вѣ́чный, ᲂу҆гото́ванный дїа́волꙋ и҆ а҆́ггелѡмъ
є҆гѡ̀.
м҃в. Взалка́хса бо, и҆ не да́сте мѝ ꙗ҆́сти: возжада́хса, и҆ не
напои́сте менѐ:
м҃г. Стра́ненъ бѣ́хъ, и҆ не введо́сте менѐ: на́гъ, и҆ не
ѡ҆дѣ́асте менѐ: бо́ленъ, и҆ въ темни́цѣ, и҆ не посѣти́сте менѐ.
м҃д. Тогда̀ ѿвѣща́ютъ є҆мꙋ̀ и҆ ті́и, глаго́люще: Гдⷭ҇и, когда̀
та̀ ви́дѣхомъ а҆́лчꙋща, и҆лѝ жа́ждꙋща, и҆лѝ стра́нна, и҆лѝ на́га,
и҆лѝ бо́льна, и҆лѝ въ темни́цѣ, и҆ не послꙋжи́хомъ тебѣ̀;

всичкы-тѣ святи ангели съ него; тогазь ще сѣдне на прѣстолъ-тъ на славѫ-тѫ си.

32. И ще ся съберѫтъ прѣдъ него всичкы-тѣ народи, и ще гы отлѫчи едны отъ другы, както овчарь-тъ отлъчя овцы-тѣ отъ козы-тѣ:

33. И ще постави овцы-тѣ отъ деснѫ-тѫ си странѫ, а козы-тѣ отъ лѣвѫ-тѫ.

34. Тогази Царь-тъ ще рече на тѣзи които сѫ отъ деснѫ-тѫ му странѫ: Елате, *вы* благословенніи на Отца моего, наслѣдувайте царство-то приготвено за васъ отъ созданіе міра.

35. Защото огладнѣхъ, и дадохте ми да ямъ; ожеднѣхъ, и напоихте мя; страненъ бѣхъ, и прибрахте мя;

36. Голъ *бѣхъ*, и облѣкохте мя; боленъ бѣхъ, и посѣтихте мя; въ тьмницѫ бѣхъ, и дойдохте при мене.

37. Тогази праведни-тѣ ще му отговорятъ и рекѫтъ: Господи, кога тя видѣхмы гладенъ, и *тя* нахранихмы; или жеденъ, и *тя* напоихмы?

38. Кога пакъ тя видѣхмы страненъ и *тя* прибрахмы; или голъ, и *тя* облѣкохмы?

39. И кога боленъ или въ тьмницѫ тя видѣхмы, и дойдохмы при тебе?

40. И ще отговори Царь-тъ и ще имъ рече: Истинѫ ви казувамъ: Колкото че сте сторили *това* на едного отъ тѣзи най малкы-тѣ мои братія, на мене сте *го* сторили.

41. Тогазь ще рече и на тѣзи които сѫ отъ лѣвѫ-тѫ му странѫ: Идѣте отъ мене, проклѣти, въ огнь-тъ вѣчный, приготвенный-тъ за діяволъ-тъ и за ангелы-тѣ неговы:

42. Защото огладнѣхъ, и не ми дадохте да ямъ; ожеднѣхъ и не мя напоихте;

43. Страненъ бѣхъ, и не мя прибрахте; голъ *бѣхъ*, и не мя облѣкохте; боленъ и въ тьмницѫ *бѣхъ*, и не мя посѣтихте.

44. Тогази ще му отговорятъ и тѣ и ще рекѫтъ: Господи, кога тя видѣхмы гладенъ, или жеденъ, или страненъ, или голъ, или боленъ, или въ тьмницѫ, и не ти послужихмы?

м҃є. Тогда̀ ѿвѣща́етъ ѝмъ, глаго́лѧ: а҆ми́нь глаго́лю ва́мъ, поне́же не сотвори́сте є҆ди́номꙋ си́хъ ме́ньшихъ, ни мнѣ̀ сотвори́сте.

м҃ѕ. И҆ и҆́дꙋтъ сі́и въ мꙋ́кꙋ вѣ́чнꙋю: пра́ведницы же въ живо́тъ вѣ́чный.

Глава̀ к҃ѕ.

а҃. И҆ бы́сть, є҆гда̀ сконча̀ І҆и҃съ всѧ̑ словеса̀ сїа̑, речѐ ᲂу҆чени̑кѡмъ свои̑мъ:

в҃. Вѣ́сте, ꙗ҆́кѡ по двою̀ дню̀ па́сха бꙋ́детъ, и҆ Сн҃ъ чл҃вѣ́ческїй пре́данъ бꙋ́детъ на пропѧ́тїе.

г҃. Тогда̀ собра́шасѧ а҆рхїере́є и҆ кни́жницы и҆ ста́рцы лю́дстїи во дво́ръ а҆рхїере́овъ, глаго́лемагѡ Каїа́фы,

д҃. И҆ совѣща́ша, да І҆и҃са ле́стїю и҆́мꙋтъ, и҆ ᲂу҆бїю́тъ.

є҃. Глаго́лахꙋ же: но не въ пра́здникъ, да не молва̀ бꙋ́детъ въ лю́дехъ.

ѕ҃. І҆и҃сꙋ же бы́вшꙋ въ Виѳа́нїи, въ домꙋ̀ Сі́мѡна прокаже́ннагѡ,

з҃. Пристꙋпѝ къ немꙋ̀ жена̀, стклѧ́ницꙋ мѵ́ра и҆мꙋ́щи многоцѣ́ннагѡ, и҆ возлива́ше на главꙋ̀ є҆гѡ̀ возлежа́щꙋ.

и҃. Ви́дѣвше же ᲂу҆чени́цы є҆гѡ̀, негодова́ша, глаго́люще: чесѡ̀ ра́ди ги́бель сїѧ̀ бы́сть;

ѳ҃. Можа́ше бо сїѐ мѵ́ро продано̀ бы́ти на мно́зѣ, и҆ да́тисѧ ни́щымъ.

і҃. Разꙋмѣ́въ же І҆и҃съ, речѐ и҆̀мъ: что̀ трꙋжда́ете женꙋ̀; дѣ́ло бо добро̀ содѣ́ла ѡ҆ мнѣ̀.

а҃і. Всегда́ бо ни́щыѧ и҆́мате съ собо́ю: мене́ же не всегда̀ и҆́мате:

в҃і. Возлїа́вши бо сїѧ̀ мѵ́ро сїѐ на тѣ́ло моѐ, на погребе́нїе мѧ̀ сотворѝ.

45. Тогазь ще отговори и ще имъ рече: Истинѫ ви казувамъ, колкото че не сте сторили *това* на едного отъ тѣзи най малкы-тѣ, нито на мене сте *го* сторили.

46. И ще отидѫтъ тѣ въ вѣчнѫ мѫкѫ; а праведни-тѣ въ животъ вѣчный.

ГЛАВА 26.

1. И когато свърши Іисусъ всичкы тѣзи думы, рече на ученицы-тѣ си:

2. Знаете че слѣдъ два дни ще бѫде Пасха, и Сынъ человѣческый ще бѫде прѣдаденъ на распятіе.

3. Тогази ся събрахѫ първосвященници-тѣ и книжници-тѣ и старѣйшины-тѣ отъ народа въ дворъ-тъ на първосвященника, който ся казуваше Каіафа,

4. И наговорихѫ ся да уловіѫтъ Іисуса съ измамѫ, и да *го* убіѭтъ.

5. Но думахѫ: Да не е въ праздникъ-тъ, за да не стане мълва между народъ-тъ.

6. А Іисусъ като бѣше въ Виѳаніѭ, въ домъ-тъ на Симона прокаженнаго,

7. Пристѫпи при него жена, която имаше *въ сѫдъ* алавастренъ много скѫпо миро, и възливаше *го* на главѫ-тѫ му като бѣ сѣднѫлъ на трапезѫ-тѫ.

8. А ученици-тѣ му, като видѣхѫ *това*, възнегодовахѫ и думахѫ: За какво тая пагуба?

9. Защото това миро можаше да ся продаде на голѣмѫ цѣнѫ, и да ся раздаде на сиромасы-тѣ.

10. Но Іисусъ позна *това* и рече имъ: Защо досаждате на женѫ-тѫ? защото добрѫ работѫ стори на мене.

11. Защото сиромасы-тѣ всякога имате съсъ себе си, а мене всякога нѣмате.

12. Защото тя като възлія това миро на тѣло-то ми, стори го за погребеніе-то ми.

г҃і. А҆ми́нь гл҃го́лю ва́мъ: и҆дѣ́же а҆́ще пропо́вѣдано бꙋ́детъ
є҆ѵⷢ҇лїе сїѐ во все́мъ мі́рѣ, рече́тса, и҆ є҆́же сотворѝ сїа̀, въ
па́мать є҆а̀.
д҃і. Тогда̀ ше́дъ є҆ди́нъ ѿ ѻ҆бою́на́десате, глаго́лемый Ї҆ꙋ́да
Ї҆скарїѡ́тскїй ко а҆рхїере́ѡмъ,
є҃і. Речѐ: что́ ми хо́щете да́ти, и҆ а҆́зъ ва́мъ преда́мъ є҆го̀;
ѻ҆ни́ же поста́виша є҆мꙋ̀ три́десать сре́бреникъ:
ѕ҃і. И҆ ѿто́лѣ и҆ска́ше оу҆до́бна вре́мене, да є҆го̀ преда́стъ.
з҃і. Въ пе́рвый же де́нь ѡ҆прѣсно́чный прист꙽ꙋпи́ша оу҆-
чени́цы ко І҆и҃сꙋ, глаго́люще є҆мꙋ̀: гдѣ̀ хо́щеши оу҆гото́ваемъ
ти̇̀ ꙗ҆́сти па́схꙋ;
и҃і. Ѻ҆́нъ же речѐ: и҆ди́те во гра́дъ ко ѻ҆́нсицѣ, и҆ рцы́те
є҆мꙋ̀: Оу҆чт҃ль глаго́летъ, вре́мѧ моѐ бли́зъ є҆́сть: оу҆ тебѐ
сотворю̀ па́схꙋ со оу҆чени́ки̇̀ мои́ми.
ѳ҃і. И҆ сотвори́ша оу҆чени́цы, ꙗ҆́коже повелѣ̀ и҆̀мъ І҆и҃съ, и҆
оу҆гото́ваша па́схꙋ.
к҃. Ве́черꙋ же бы́вшꙋ возлежа́ше со ѻ҆бѣмана́десате (оу҆-
чени́кѡма.)
к҃а. И҆ ꙗ҆дꙋ́щымъ и҆̀мъ речѐ: а҆ми́нь глаго́лю ва́мъ, ꙗ҆́кѡ
є҆ди́нъ ѿ ва́съ преда́стъ мѧ̀.
к҃в. И҆ скорбѧ́ще ѕѣлѡ̀, нача́ша гл҃го́лати є҆мꙋ̀ є҆ди́нъ кі́йждо
и҆́хъ: є҆да̀ а҆́зъ є҆́смь, Гдⷭ҇и;
к҃г. Ѻ҆́нъ же ѿвѣща́въ речѐ: ѡ҆мочи́вый со мно́ю въ соли́ло
рꙋ́кꙋ, то́й мѧ̀ преда́стъ.
к҃д. Сн҃ъ оу҆бѡ чл҃вѣ́ческїй и҆́детъ, ꙗ҆́коже є҆́сть пи́сано ѡ҆
не́мъ: го́ре же человѣ́кꙋ томꙋ̀, и҆́мже Сн҃ъ чл҃вѣ́ческїй пре-
да́стсѧ: добро́ бы было є҆мꙋ̀, а҆́ще не бы̀ роди́лсѧ человѣ́къ
то́й.
к҃є. Ѿвѣща́въ же Ї҆ꙋ́да преда́ѧй є҆го̀, речѐ: є҆да̀ а҆́зъ є҆́смь,
Равві̀; глаго́ла є҆мꙋ̀: ты̀ ре́клъ є҆си̇̀.
к҃ѕ. Ꙗ҆дꙋ́щымъ же и҆̀мъ, прїе́мъ І҆и҃съ хлѣ́бъ, и҆ бл҃гослови́въ
преломѝ, и҆ дая́ше оу҆чн҃кѡ́мъ, и҆ речѐ: прїими́те, ꙗ҆ди́те: сїѐ
є҆́сть тѣ́ло моѐ.

13. Истинѫ ви казувамъ: Дѣто и да ся проповѣда това еванге-
ліе по всичкый-тъ свѣтъ, ще ся казува за неинъ споменъ и *това*
което тя стори.
14. Тогази единъ отъ дванадесеть-тѣ, нарицаемый Іуда Иска-
ріотскый, отиде при пьрвосвященницы-тѣ,
15. И рече: Какво ще ми дадете, и азъ ще ви го прѣдамъ? И
тѣ му прѣдложихѫ трядесеть сребьрницы.
16. И отъ тогази търсѣше благовреміе да го прѣдаде.
17. И въ пьрвый-тъ день на *праздникъ-тъ на* бесквасны тѣ
хлѣбове дойдохѫ ученици-тѣ при Іисуса, и рекохѫ му: Дѣ щешь
да ти приготвимъ да ядешь пасхѫ-тѫ?
18. И той рече: Идѣте въ градъ-тъ при еди кого си, и речѣте
му: Учитель-тъ казува: Врѣме-то ми е близу; у тебе ще напра-
вѭ пасхѫ-тѫ съ ученицы-тѣ си.
19. И сторихѫ ученици-тѣ както имъ повелѣ Іисусъ; и приго-
твихѫ пасхѫ-тѫ.
20. И когато станѫ вечерь, сѣднѫлъ бѣ на трапезѫ-тѫ съ два-
надесеть-тѣ.
21. И като ядяхѫ тѣ, рече: Истинѫ ви казувамъ, че единъ отъ
васъ ще мя прѣдаде.
22. И *тѣ* наскърбени тежко, начнѫхѫ всякой единъ отъ тѣхъ
да му казуватъ: Да не бы да сьмь азъ, Господи?
23. А той отговори и рече: Който затопи съ мене рѫкѫ-тѫ си
въ блюдо-то, той ще мя прѣдаде.
24. Сынъ человѣческый отхожда, както е писано за него; а
горко на тогози человѣка, чрѣзъ когото Сынъ человѣческый ще
бѫде прѣдаденъ; добрѣ бы было на тогозь человѣка, ако да не бы
ся родилъ.
25. И отвѣща Іуда, който го прѣдаде, и рече: Да ли сьмь азъ,
Учителю? Казува му: Ты рече.
26. И когато ядяхѫ, зѣ Іисусъ хлѣбъ-тъ, и благослови и прѣло-
ми *го*, и даваше на ученицы-тѣ, и рече: Земѣте, яждте; това е
тѣло-то мое.

к҃з. И҆ прїе́мъ ча́шꙋ, и҆ хва́лꙋ возда́въ, дадѐ и҆̀мъ, глаго́лѧ:
пі́йте ѿ неѧ̀ всѝ:
к҃и. Сїѧ̀ бо є҆́сть кро́вь моѧ̀, но́вагѡ завѣ́та, ꙗ҆̀же за
мнѡ́гїѧ и҆зліва́емаѧ, во ѡ҆ставле́нїе грѣхѡ́въ.
к҃ѳ. Гл҃го́лю же ва́мъ, ꙗ҆́кѡ не и҆́мамъ пі́ти ѿны́нѣ ѿ сегѡ̀
плода̀ ло́знагѡ, до днѐ тогѡ̀, є҆гда̀ є҆̀ пїю̀ съ ва́ми но́во во
црⷭ҇твїи ѻ҆ц҃а̀ моегѡ̀.
л҃. И҆ воспѣ́вше, и҆зыдо́ша въ го́рꙋ є҆леѡ́нскꙋ.
л҃а. Тогда̀ гл҃го́ла и҆̀мъ і҆и҃съ: всѝ вы̀ соблазни́тесѧ ѡ҆ мнѣ̀
въ но́щь сїю̀. пи́сано бо є҆́сть: поражꙋ̀ па́стырѧ, и҆ разы́дꙋтсѧ
ѻ҆́вцы ста́да.
л҃в. По воскресе́нїи же мое́мъ, варꙗ́ю вы̀ въ Галїле́и.
л҃г. Ѿвѣща́въ же Пе́тръ речѐ є҆мꙋ̀: а҆́ще и҆ всѝ соблазна́тсѧ
ѡ҆ тебѣ̀, а҆́зъ никогда́же соблажню́сѧ.
л҃д. Речѐ є҆мꙋ̀ і҆и҃съ: а҆ми́нь глаго́лю тебѣ̀, ꙗ҆́кѡ въ сїю̀
но́щь, пре́жде да́же а҆ле́ктѡръ не возгласи́тъ, трѝ кра́ты
ѿве́ржешисѧ менѐ.
л҃е. Глаго́ла є҆мꙋ̀ Пе́тръ: а҆́ще мѝ є҆́сть и҆ ᲂу҆мре́ти съ
тобо́ю, не ѿве́ргꙋсѧ тебѐ. та́кожде и҆ всѝ ᲂу҆чени́цы
рѣ́ша.
л҃ѕ. Тогда̀ прїи́де съ ни́ми і҆и҃съ въ ве́сь, нарица́емꙋю Геѳ-
сима́нїа, и҆ глаго́ла ᲂу҆чени́кѡмъ: сѣди́те тꙋ̀, до́ндеже ше́дъ
помолю́сѧ та́мѡ.
л҃з. И҆ по́емъ Петра̀ и҆ ѻ҆́ба сы́на Зеведе́ѡва, нача́тъ скор-
бѣ́ти и҆ тꙋжи́ти.
л҃и. Тогда̀ гл҃го́ла и҆̀мъ і҆и҃съ: приско́рбна є҆́сть дꙋша̀ моѧ̀
до сме́рти: пожди́те здѣ̀ и҆ бди́те со мно́ю.
л҃ѳ. И҆ преше́дъ ма́лѡ, падѐ на лицѣ̀ свое́мъ молѧ́сѧ и҆
глаго́лѧ: ѻ҆́ч҃е мо́й, а҆́ще возмо́жно є҆́сть, да мимои́детъ ѿ
менѐ ча́ша сїѧ̀: ѻ҆ба́че не ꙗ҆́коже а҆́зъ хощꙋ̀, но ꙗ҆́коже ты̀.
м҃. И҆ прише́дъ ко ᲂу҆чени́кѡмъ, и҆ ѡ҆брѣ́те и҆̀хъ спѧ́щихъ,
и҆ глаго́ла Петро́ви: та́кѡ ли не возмого́сте є҆ди́нагѡ часа̀
побдѣ́ти со мно́ю;

27. И зѣ чашѫ-тѫ, благодари, и даде имъ и казуваше: Пійте отъ неіѫ всичкы;

28. Защото това е моя-та кръвь на новый-тъ завѣтъ, която ся заради мнозина излива за прощеніе на грѣхове-тѣ.

29. И казувамъ ви, че отъ сега на татъкъ нѣма да піѭ отъ тойзи плодъ на лозѫ-тѫ, до онзи день, когато го піѭ новъ съ васъ въ царство-то на Отца моего.

30. И като испѣхѫ пѣсень, излѣзохѫ на горѫ-тѫ Елеонскѫ.

31. Тогази казува имъ Іисусъ: Всиица вы ще ся соблазните въ мене тѫзи нощь; защото е писано: Ще поразіѭ пастырь-тъ, и ще ся распръснѫтъ овцы-тѣ на стадо-то.

32. А подиръ въскрьсеніе-то си, ще вы прѣдваріѭ въ Галилеіѭ.

33. А Петръ отговори и рече му: Ако и всичкы да ся соблазнятъ въ тебе, азъ никога нѣма да ся соблазніѭ.

34. Рече му Іисусъ: Истинѫ ти казувамъ, че въ тѫзи нощь прѣди да попѣе пѣтель-тъ, трижды ще ся отречешь отъ мене.

35. Казува му Петръ: Ако стане нужда и да умрѫ съ тебе, нѣма да ся отрекѫ отъ тебе: подобно рекохѫ и всичкы-тѣ ученици.

36. Тогази идува съ тѣхъ Іисусъ на едно мѣсто което ся казуваше Геѳсиманія; и казува на ученицы-тѣ: Сѣдѣте тука, доклѣ идѫ тамъ да ся помоліѭ.

37. И като зѣ Петра и двама-та Зеведеевы синове, начнѫ да скърби и да тѫжи.

38. Тогазь имъ казува: Прискърбна е душа-та ми до смьрть; постойте тука и бѫдѣте будни съ мене.

39. И като отиде малко на напрѣдъ, паднѫ на лице-то си, и моляше ся и думаше: Отче мой, ако е възможно, нека мя замине тая чаша; не обаче както щѫ азъ, но както *ищешь* ты,

40. И идува при ученицы тѣ, та гы намѣрва заспалы, и казува на Петра: Така ли неможѣхте единъ часъ да постоите будни съ мене?

м҃а. Бдите и҆ моли́тесѧ, да не вни́дете въ напа́сть: дꙋ́хъ оу҆́бѡ бо́дръ, пло́ть же немощна̀.
м҃в. Па́ки втори́цею ше́дъ помоли́сѧ, гл҃го́лѧ: Ѻ҆́ч҃е мо́й, а҆́ще не мо́жетъ сїѧ̀ ча́ша мимоитѝ ѿ менѐ, а҆́ще не пїю̀ є҆ѧ̀, бꙋ́ди во́лѧ твоѧ̀.
м҃г. И҆ прише́дъ ѡ҆брѣ́те и҆̀хъ па́ки спѧ́щихъ: бѣ́ста бо и҆̀мъ ѻ҆́чи ѿѧгощє́нѣ.
м҃д. И҆ ѡ҆ста́вль и҆̀хъ, ше́дъ па́ки, помоли́сѧ трети́цею, то́жде сло́во ре́къ.
м҃є. Тогда̀ прїи́де ко оу҆чн҃икѡ́мъ свои̑мъ, и҆ глаго́ла и҆̀мъ: спи́те про́чее и҆ почива́йте: сѐ прибли́жисѧ ча́съ, и҆ Сн҃ъ чл҃вѣ́ческїй предае́тсѧ въ рꙋ́ки грѣ́шникѡвъ.
м҃ѕ. Воста́ните, и҆́демъ: сѐ прибли́жисѧ предаѧ́й мѧ̀.
м҃з. И҆ є҆щѐ є҆мꙋ̀ глаго́лющꙋ, сѐ І҆ꙋ́да, є҆ди́нъ ѿ ѻ҆бою̀надесѧте, прїи́де, и҆ съ ни́мъ наро́дъ мно́гъ со ѻ҆рꙋ́жїемъ и҆ дреко́лми, ѿ а҆рхїере́й и҆ ста́рєцъ лю́дскихъ.
м҃и. Предаѧ́й же є҆го̀, дадѐ и҆̀мъ зна́менїе, глаго́лѧ: є҆го́же а҆́ще лобжꙋ̀, то́й є҆́сть: и҆ми́те є҆го̀.
м҃ѳ. И҆ а҆́бїе пристꙋ́пль ко І҆и҃сови, речѐ: ра́дꙋйсѧ, Равві̀: и҆ ѡ҆блобыза̀ є҆го̀.
н҃. І҆и҃съ же речѐ є҆мꙋ̀: дрꙋ́же, творѝ, на не́же є҆сѝ прише́лъ. тогда̀ пристꙋ́пльше возложи́ша рꙋ́цѣ на І҆и҃са, и҆ ꙗ҆́ша є҆го̀.
н҃а. И҆ сѐ є҆ди́нъ ѿ сꙋ́щихъ со І҆и҃сомъ, простє́ръ рꙋ́кꙋ, и҆звлечѐ но́жъ сво́й, и҆ оу҆да́ри раба̀ а҆рхїере́ова, и҆ оу҆рѣ́за є҆мꙋ̀ оу҆́хо.
н҃в. Тогда̀ глаго́ла є҆мꙋ̀ І҆и҃съ: возвратѝ но́жъ тво́й въ мѣ́сто є҆гѡ̀: вси́ бо прїе́мшїи но́жъ, ноже́мъ поги́бнꙋтъ.
н҃г. И҆лѝ мни́тсѧ тѝ, ꙗ҆́кѡ не могꙋ̀ нн҃ѣ оу҆моли́ти Ѻ҆ц҃а̀ моегѡ̀, и҆ предста́витъ мѝ ва́щше не́же двана́десѧте легеѡ́нъ А҆́гг҃лъ;
н҃д. Ка́кѡ оу҆̀бо сбꙋ́дꙋтсѧ писа̑нїѧ, ꙗ҆́кѡ та́кѡ подоба́етъ бы́ти;
н҃є. Въ то́й ча́съ речѐ І҆и҃съ наро́дѡмъ: ꙗ҆́кѡ на разбо́йника

41. Будни бѫдѣте и молѣте ся, да не бы въ искушеніе да влѣ-
зете; духъ-тъ е бодръ, а плъть-та немощна.
42. Пакъ отиде вторый пѫть, та ся помоли и думаше: Отче
мой, ако не е възможно тая чаша да замине отъ мене, безъ да іѭ
піѭ, нека бѫде воля-та твоя.
43. И като дойде намѣрва гы пакъ заспалы; защото очи-тѣ имъ
бѣхѫ отегнѫлы.
44. И остави гы и отиде пакъ, и помоли ся третій пѫть, и рече
исто-то слово.
45. Тогазь идува при ученицы-тѣ си и казува имъ; Спѣте отъ
сега и почивайте; ето приближи часъ-тъ, и Сынъ человѣческый ся
прѣдава въ рѫцѣ на грѣшницы.
46. Станѣте да идемъ: Ето наближи тойзи който мя прѣдава.
47. И когато той още говоряше, ето, Іуда, единъ отъ дванаде-
сеть-тѣ, дойде; и съ него народъ много съ ножове и сопы, отъ
пьрвосвященницы-тѣ и старѣйшины-тѣ на народъ-тъ.
48. А който го прѣдаваше бѣше имъ далъ знакъ и реклъ: Кого-
то цѣлунѫ, той е: уловѣте го.
49. И тутакси като пристѫпи при Іисуса, рече: Радуйся, Учи-
телю; и цѣлунѫ го.
50. А Іисусъ му рече: Пріятелю, защо си дошелъ? Тогазь
пристѫпихѫ, турихѫ рѫцѣ на Іисуса, и уловихѫ го.
51. И ето единъ отъ тѣзи които бѣхѫ съ Іисуса простре рѫкѫ,
измъкнѫ ножъ-тъ си, и удари слугѫ-тѫ на пьрвосвященникъ-тъ, и
му отсѣче ухо-то.
52. Тогазь му казува Іисусъ: Повърни ножъ-тъ си на мѣсто-то
му: защото всичкы които хванѫтъ ножъ, отъ ножъ ще загынѫтъ.
53. Да ли мнишь че не могѫ сега да ся примоліѭ на Отца
си, да ми прѣдстави повече отъ дванадесеть легеона ан-
гелы?
54. Но какъ ще ся сбѫдѫтъ писанія-та, че *това* така трѣба да
бѫде?
55. Въ него часъ рече Іисусъ на народъ-тъ: Както на разбой-

ли и҆зыдо́сте со ѻ҆рꙋ́жїемъ и҆ дреко́льми ꙗ҆́ти мѧ̀; по всѧ̑ дни̑
при ва́съ сѣдѣ́хъ ᲂу҆чѧ̀ въ цр҃кви, и҆ не ꙗ҆́сте менѐ.
н҃ѕ. Се́ же всѐ бы́сть, да сбꙋ́дꙋтсѧ писа̑нїѧ прⷪ҇ро́ческаѧ.
тогда̀ ᲂу҆чн҃цы̀ всѝ ѡ҆ста́вльше є҆го̀, бѣжа́ша.
н҃з. Во́ини же є҆́мше Ї҆и҃са ведо́ша къ Каїа́фѣ а҆рхїере́ови,
и҆дѣ́же кни́жницы и҆ ста́рцы собра́шасѧ.
н҃и. Пе́тръ же и҆дѧ́ше по не́мъ и҆здале́ча до двора̀ а҆рхїе-
ре́ова: и҆ вше́дъ внꙋ́трь, сѣдѧ́ше со слꙋга́ми, ви́дѣти
кончи́нꙋ.
н҃ѳ. А҆рхїере́є же и҆ ста́рцы и҆ со́нмъ ве́сь и҆ска́хꙋ лжесви-
дѣ́тельства на Ї҆и҃са, ꙗ҆́кѡ да ᲂу҆бїю́тъ є҆го̀:
ѯ҃. И҆ не ѡ҆брѣта́хꙋ: и҆ мнѡ́гимъ лжесвидѣ́телємъ при-
стꙋ́пльшымъ, не ѡ҆брѣто́ша. по́слѣжде же пристꙋпи́вше два̀
лжесвидѣ́тєлѧ,
ѯ҃а. Рѣ́ша: се́й речѐ: могꙋ̀ разори́ти цр҃ковь Бж҃їю, и҆ тре-
мѝ де́нми созда́ти ю҆̀.
ѯ҃в. И҆ воста́въ а҆рхїере́й, речѐ є҆мꙋ̀: ничесѡ́же ли ѿвѣ-
щава́єши, что̀ сі́и на тѧ̀ свидѣ́тельствꙋютъ;
ѯ҃г. Ї҆и҃съ же молча́ше. и҆ ѿвѣща́въ а҆рхїере́й, речѐ є҆мꙋ̀:
заклина́ю тѧ̀ Бг҃омъ живы́мъ, да рече́ши на́мъ, а҆́ще ты̀ є҆сѝ
Хрⷭ҇то́съ Сн҃ъ Бж҃їй;
ѯ҃д. Гл҃а є҆мꙋ̀ Ї҆и҃съ: ты̀ ре́клъ є҆сѝ. ѻ҆ба́че гл҃ю ва́мъ:
ѿсе́лѣ ᲂу҆́зрите Сн҃а чл҃вѣ́ческаго сѣдѧ́ща ѡ҆деснꙋ́ю си́лы, и҆
грѧдꙋ́ща на ѻ҆́блацѣхъ небе́сныхъ.
ѯ҃є. Тогда̀ а҆рхїере́й растерза̀ ри̑зы своѧ̑, гл҃ѧ, ꙗ҆́кѡ хꙋлꙋ̀
гл҃а: что̀ є҆щѐ тре́бꙋемъ свидѣ́телей; сѐ ны́нѣ слы́шасте
хꙋлꙋ̀ є҆гѡ̀.
ѯ҃ѕ. Что̀ ва́мъ мни́тсѧ; ѻ҆ни́ же ѿвѣща́вше рѣ́ша: по-
ви́ненъ є҆́сть сме́рти.
ѯ҃з. Тогда̀ заплева́ша лицѐ є҆гѡ̀, и҆ пакѡ́сти є҆мꙋ̀ дѣ́ѧхꙋ.
ѻ҆́вїи же за лани́тꙋ ᲂу҆да́риша,
ѯ҃и. Глаго́люще: прорцы̀ на́мъ Хрⷭ҇тѐ, кто̀ є҆́сть ᲂу҆даре́й тѧ̀;
ѯ҃ѳ. Пе́тръ же внѣ̀ сѣдѧ́ше во дворѣ̀: и҆ пристꙋпѝ къ

никъ ли излѣзохте съ ножове и сопы да мя уловите? всякой день
сѣдяхъ при васъ, та поучавахъ въ храмъ-тъ и не мя уловихте.
56. Но всичко това станѫ за да ся сбѫдѫтъ писанія-та проро-
чески. Тогазь ученици-тѣ оставихѫ го всичкы и ся разбѣгахѫ.
57. А тѣзи, които уловихѫ Іисуса, заведохѫ го при Каіафѫ
първосвященника, дѣто ся събрахѫ книжници-тѣ и старѣйшины-тѣ.
58. А Петръ вървѣше подирѣ му отъ далечь, до дворъ-тъ
първосвященниковъ; и като влѣзе вѫтрѣ, сѣдяше съсъ слугы-тѣ,
да види сетнинѫ тѫ.
59. А първосвященници-тѣ и старѣйшины-тѣ и всичкый-тъ съвѣтъ
търсяхѫ лъжливо свидѣтелство противъ Іисуса, за да го убіѭтъ,
60. И не намѣрувахѫ: ако и да надойдохѫ много лъжливи сви-
дѣтели, не намѣрихѫ. Напоконъ дойдохѫ двама лъжливи свидѣ-
тели,
61. И рекохѫ: Той каза: Могѫ да развалѭ храмъ-тъ Божій, и
за три дни да го съзидѭ *пакъ.*
62. И станѫ първосвященникъ-тъ и рече му: Не отговаряшь
ли? какво свидѣтелствуватъ тѣзи връху ти?
63. А Іисусъ мълчѣше. Отговаря първосвященникъ-тъ и казу-
ва му: Заклѣвамъ тя въ Бога живаго, да ни кажешь, ако си ты
Христосъ Сынъ Божій.
64. Казува му Іисусъ, Ты рече; но казувамъ ви: Отъ сега ще
видите Сына человѣческаго че сѣди отдѣсно на силѫ-тѫ, и че иде
на облацы-тѣ небесны.
65. Тогазь първосвященникъ-тъ раздра дрехы-тѣ си и казува-
ше: Богохулствува; каквѫ още потрѣбѫ имамы за свидѣтели?
ето сега чухте негово-то богохулство.
66. Що мните вы? И тѣ отговорихѫ и рекохѫ: Повиненъ е
на смърть.
67. Тогази го заплювахѫ въ лице-то и го бъхтѣхѫ; а другы
му удрѣхѫ плесницы,
68. И казувахѫ: Проречи ни, Христе, кой е що тя удари?
69. А Петръ сѣдяше вънъ на дворъ тъ; и дойде при него

немꙋ̀ є҆ди́на рабы́нѧ, глаго́лющи: и҆ ты̀ бы́лъ є҆сѝ со І҆и҃сомъ Галїле́йскимъ.
о҃. Ѡ҆́нъ же ѿве́ржесѧ пред̾ всѣ́ми, глаго́лѧ: не вѣ́мъ, что̀ глаго́леши.
о҃а. И҆зше́дшꙋ же є҆мꙋ̀ ко вратѡ́мъ, ᲂу҆зрѣ̀ є҆го̀ дрꙋга́ѧ, и҆ глаго́ла сꙋ́щымъ та́мѡ: и҆ се́й бѣ̀ со І҆и҃сомъ Назѡре́омъ.
о҃в. И҆ па́ки ѿве́ржесѧ съ клѧ́твою, ꙗ҆́кѡ не зна́ю человѣ́ка.
о҃г. По ма́лѣ же пристꙋпи́вше стоѧ́щїи, рѣ́ша Петро́ви: вои́стиннꙋ и҆ ты̀ ѿ ни́хъ є҆сѝ: и҆́бо бесѣ́да твоѧ̀ ꙗ҆вѣ̀ тѧ̀ твори́тъ.
о҃д. Тогда̀ нача́тъ роти́тисѧ и҆ клѧ́тисѧ, ꙗ҆́кѡ не зна́ю человѣ́ка. и҆ а҆́бїе пѣ́тель возгласѝ.
о҃є. И҆ помѧнꙋ̀ Пе́тръ глаго́лъ І҆и҃совъ, рече́нный є҆мꙋ̀, ꙗ҆́кѡ пре́жде да́же пѣ́тель не возгласи́тъ, трѝ кра́ты ѿве́ржешисѧ менѐ: и҆ и҆зше́дъ во́нъ пла́касѧ го́рькѡ.

Глава̀ к҃з.

а҃. Оу҆́трꙋ же бы́вшꙋ, совѣ́тъ сотвори́ша всѝ а҆рхїере́є и҆ ста́рцы лю́дстїи на І҆и҃са, ꙗ҆́кѡ ᲂу҆би́ти є҆го̀:
в҃. И҆ свѧза́вше є҆го̀ ведо́ша, и҆ преда́ша є҆го̀ Понті́йскомꙋ Пїла́тꙋ и҆гемѡ́нꙋ.
г҃. Тогда̀ ви́дѣвъ І҆ꙋ́да преда́вый є҆го̀, ꙗ҆́кѡ ѡ҆сꙋди́ша є҆го̀, раска́ѧвсѧ возвратѝ три́десѧть сре́бреники а҆рхїере́ємъ и҆ ста́рцємъ,
д҃. Глаго́лѧ: согрѣши́хъ преда́въ кро́вь непови́ннꙋю. Ѡ҆ни́ же рѣ́ша: что̀ є҆́сть на́мъ; ты̀ ᲂу҆́зриши.
є҃. И҆ пове́ргъ сре́бреники въ це́ркви, ѿи́де: и҆ ше́дъ ᲂу҆дави́сѧ.
ѕ҃. А҆рхїере́є же прїе́мше сре́бреники рѣ́ша: недосто́йно є҆́сть вложи́ти и҆̀хъ въ корва́нꙋ, поне́же цѣна̀ кро́ве є҆́сть.

една слугыня, и казуваше: И ты бѣше съ Іисуса Галилеянина.

70. А той ся отрече прѣдъ всичкы-тѣ, и говоряше: Не знамъ що казувашь.

71. И когато излѣзе той на вратникъ-тъ, видѣ го друга, и казува на тѣзи които бѣхѫ тамъ: И тойзи бѣ съ Іисуса Назарянина.

72. И пакъ ся отрече *Петръ* съ клѣтвѫ: Не познавамъ *тогозь* человѣка.

73. И слѣдъ малко пристѫпихѫ тѣзи които стояхѫ тамъ и рекохѫ на Петра: Наистинѫ и ты си отъ тѣхъ; защото твое-то говоряніе тя изявява.

74. Тогазь той начнѫ да проклѣва и да ся кълне: Не знаѭ *тогозь* человѣка. И тозь-часъ пѣтель-тъ попѣ.

75. И спомни Петръ рѣчь-тѫ на Іисуса, който бѣше му реклъ: Прѣди да попѣе пѣтель-тъ, трижды ще ся отречешь отъ мене: и излѣзе вънъ, и плака горко.

ГЛАВА 27.

1. И на сутринь-тѫ всичкы-тѣ първосвященници и старѣйшины народни сторихѫ съвѣтъ противъ Іисуса, да го убіѭтъ.

2. И като го вързахѫ, заведохѫ го и прѣдадохѫ го на управителя Понтійскаго Пилата.

3. Тогазь Іуда, който го прѣдаде, като видѣ че бы осѫденъ, раская ся и върнѫ тридесеть-тѣ сребърницы на първосвященницы-тѣ и старѣйшины-тѣ,

4. И казуваше: Съгрѣшихъ че прѣдадохъ кръвь неповиннѫ. А тѣ рекохѫ: Намъ що *ни е?* гледай ты.

5. И като хвърли сребърницы-тѣ въ храмъ-тъ, излѣзе, и отиде та ся обѣси.

6. А първосвященници-тѣ зѣхѫ сребърницы-тѣ, и рекохѫ: Не е простено да гы туримъ въ храмскѫ-тѫ касѫ; понеже сѫ цѣна на кръвь.

з҃. Совѣ́тъ же сотво́рше, кꙋпи́ша и҆́ми село̀ скꙋде́льниче, въ
погребе́нїе стра́ннымъ.
и҃. Тѣ́мже нарече́сѧ село̀ то̀, село̀ кро́ве, до сегѡ̀ днѐ.
ѳ҃. Тогда̀ сбы́стсѧ рече́нное Ї҆еремі́емъ прⷪ҇ро́комъ, глаго́лющимъ:
и҆ прїѧ́ша три́десѧть сре́бренникъ, цѣ́нꙋ цѣне́ннагѡ, є҆го́же
цѣни́ша ѿ сынѡ́въ Ї҆и҃левъ:
і҃. И҆ да́ша ѧ҆̀ на село̀ скꙋде́льниче, ꙗ҆̀коже сказа̀ мнѣ̀
Гдⷭ҇ь.
а҃і. Ї҆и҃съ же ста̀ пре́дъ и҆гемо́номъ: и҆ вопросѝ є҆го̀ и҆гемѡ́нъ,
глаго́лѧ: ты́ ли є҆сѝ Црⷭ҇ь Ї҆ꙋде́йскїй; Ї҆и҃съ же речѐ є҆мꙋ̀: ты̀
глаго́леши.
в҃і. И҆ є҆гда̀ на́нь глаго́лахꙋ а҆рхїере́є и҆ ста́рцы, ничесѡ́же
ѿвѣща́ваше.
г҃і. Тогда̀ глаго́ла є҆мꙋ̀ Пїла́тъ: не слы́шиши ли, коли̑ка на
тѧ̀ свидѣ́тельствꙋютъ;
д҃і. И҆ не ѿвѣща̀ є҆мꙋ̀ ни къ є҆ди́номꙋ глаго́лꙋ, ꙗ҆́кѡ диви́-
тисѧ и҆гемо́нꙋ ѕѣлѡ̀.
є҃і. На вса́къ же пра́здникъ ѡ҆бы́чай бѣ̀ и҆гемо́нꙋ ѿпꙋща́ти
є҆ди́наго наро́дꙋ свѧ́зна, є҆го́же хотѧ́хꙋ.
ѕ҃і. И҆мѧ́хꙋ же тогда̀ свѧ́зана наро́чита, глаго́лемаго
Вара́вꙋ.
з҃і. Собра́вшымсѧ же и҆̀мъ, речѐ и҆̀мъ Пїла́тъ: кого̀ хо́щете
(ѿ ѡ҆бою̀) ѿпꙋщꙋ̀ ва́мъ: Вара́вꙋ ли, и҆лѝ Ї҆и҃са глаго́лемаго Хрⷭ҇та̀;
и҃і. Вѣ́дѧше бо, ꙗ҆́кѡ за́висти ра́ди преда́ша є҆го̀.
ѳ҃і. Сѣдѧ́щꙋ же є҆мꙋ̀ на сꙋди́щи, посла̀ къ немꙋ̀ жена̀ є҆гѡ̀,
глаго́лющи: ничто́же тебѣ̀ и҆ пра́ведникꙋ томꙋ̀: мно́гѡ бо
пострада́хъ дне́сь во снѣ̀ є҆гѡ̀ ра́ди.
к҃. А҆рхїере́є же и҆ ста́рцы наꙋсти́ша наро́ды, да и҆спро́сѧтъ
Вара́вꙋ, Ї҆и҃са же погꙋбѧ́тъ.
к҃а. Ѿвѣща́въ же и҆гемѡ́нъ речѐ и҆̀мъ: кого̀ хо́щете ѿ
ѡ҆бою̀ ѿпꙋщꙋ̀ ва́мъ; ѻ҆ни́ же рѣ́ша: Вара́вꙋ.
к҃в. Глаго́ла и҆̀мъ Пїла́тъ: что̀ ᲂу҆̀бо сотворю̀ Ї҆и҃сꙋ глаго́-
лемомꙋ Хрⷭ҇тꙋ̀; глаго́лаша є҆мꙋ̀ всѝ: да распѧ́тъ бꙋ́детъ.

7. И като ся совѣтувахѫ, купихѫ съ тѣхъ нивѫ-тѫ грънчар-
скѫ, за погребяваніе на страниы.
8. За това ся нарече онази нива Кръвна нива и до днесь.
9. Тогази ся испълни речено-то отъ Іеремія пророка, който
казува: И зѣхѫ тридесеть-тѣ сребьрницы, цѣнѫ-тѫ на оцѣнен-
ный-тъ, когото оцѣнихѫ отъ синове-тѣ Израилевы,
10. И дадохѫ гы за грънчарскѫ-тѫ нивѫ, споредъ както ми
Господь заповѣда.
11. А Іисусъ застанѫ прѣдъ управителя; и попыта го управи-
тель-тъ, и казуваше: Ты ли си царь-тъ на Іудеи-тѣ? А Іисусъ
му рече: Ты казувашь.
12. И когато го обвинявахѫ първосвященници-тѣ и старѣйши-
ны-тѣ, нищо не отвѣщаваше.
13. Тогази му казува Пилатъ: Не чуешь ли колко свидѣ-
телствуватъ на врьхъ тебе?
14. И не му отговори на нищо ни единѫ рѣчь; така що упра-
витель-тъ ся много чудяше.
15. А на празникъ-тъ имаше обычай управитель-тъ да пуща на
народъ-тъ едного отъ запрѣны-тѣ, когото бы поискали.
16. А имахѫ тогази прочутъ нѣкого си запрѣнъ, на име
Вараввѫ.
17. И тъй като бѣхѫ събрани, рече имъ Пилатъ: кого искате да
ви пуснѫ? Вараввѫ ли, или Іисуса, нарицаемаго Христа?
18. Понеже знаяше че отъ зависть го прѣдадохѫ.
19. И когато сѣдяше той на сѫдейскый-тъ прѣстолъ, проводи
до него жена му и казуваше: Да не струвашь нищо на тогозь пра-
ведника; защото много пострадахъ днесь на-сънѣ за него.
20. А първосвященници-тѣ и старѣйшины-тѣ нагласихѫ на-
родъ-тъ да испросятъ Вараввѫ, а Іисуса да погубятъ.
21. Отговори управитель-тъ и рече имъ: Кого искате отъ двама-
та да ви пуснѫ? А тѣ рекохѫ: Вараввѫ.
22. Казува имъ Пилатъ: Но какво да правѭ Іисуса, нарицаемаго
Христа? Казуватъ му всичкы-тѣ: Да ся распне.

к҃г. И҆гемѡ́нъ же речѐ: ко́е ᲂу҆́бо ѕло̀ сотворѝ; О҆ни́ же и҆́злиха вопїѧ́хꙋ, глаго́люще: да про́пѧтъ бꙋ́детъ.
к҃д. Ви́дѣвъ же Пїла́тъ, ꙗ҆́кѡ ничто́же ᲂу҆спѣва́етъ, но па́че молва̀ быва́етъ, прїе́мъ во́дꙋ, ᲂу҆мы̀ рꙋцѣ̀ пред на-
ро́домъ, гл҃го́лѧ: непови́ненъ є҆́смь ѿ кро́ве пра́веднагѡ сегѡ̀: вы̀ ᲂу҆́зрите.
к҃є. И҆ ѿвѣща́вше всѝ лю́дїе рѣ́ша: кро́вь є҆гѡ̀ на на́съ и҆ на ча́дѣхъ на́шихъ.
к҃ѕ. Тогда̀ ѿпꙋстѝ и҆̀мъ Вара́ввꙋ: І҆и҃са же би́въ предадѐ и҆̀мъ, да є҆го̀ про́пнꙋтъ.
к҃з. Тогда̀ во́ини и҆гемѡ́новы, прїе́мше І҆и҃са на сꙋди́ще, собра́ша на́нь всѐ мно́жество вѡ́инъ.
к҃и. И҆ совле́кше є҆го̀, ѡ҆дѣ́ѧша є҆го̀ хламѵ́дою червле́ною.
к҃ѳ. И҆ спле́тше вѣне́цъ ѿ те́рнїѧ, возложи́ша на главꙋ̀ є҆гѡ̀, и҆ тро́сть въ десни́цꙋ є҆гѡ̀: и҆ поклѡ́ншесѧ на колѣ́нꙋ пред ни́мъ, рꙋга́хꙋсѧ є҆мꙋ̀, гл҃го́люще: ра́дꙋйсѧ, цр҃ю̀ І҆ꙋде́йскїй.
л҃. И҆ плю́нꙋвше на́нь, прїѧ́ша тро́сть, и҆ бїѧ́хꙋ по главѣ̀ є҆гѡ̀.
л҃а. И҆ є҆гда̀ порꙋга́шасѧ є҆мꙋ̀, совлеко́ша съ негѡ̀ багрѧни́цꙋ, и҆ ѡ҆блеко́ша є҆го̀ въ ри̑зы є҆гѡ̀: и҆ ведо́ша є҆го̀ на пропѧ́тїе.
л҃в. И҆сходѧ́ще же ѡ҆брѣто́ша чл҃вѣ́ка Кѷрїне́йска, и҆́менемъ Сі́мѡна: и҆ сего̀ задѣ́ша понестѝ крⷭ҇тъ є҆гѡ̀.
л҃г. И҆ прише́дше на мѣ́сто нарица́емое Голго́ѳа, є҆́же є҆́сть гл҃го́лемо, кра́нїево мѣ́сто,
л҃д. Да́ша є҆мꙋ̀ пи́ти ѻ҆́цетъ съ же́лчїю смѣ́шенъ: и҆ вкꙋ́шь, не хотѧ́ше пи́ти.
л҃є. Распе́ншїи же є҆го̀, раздѣли́ша ри̑зы є҆гѡ̀, ве́ргше жре́бїѧ:

л҃ѕ. И҆ сѣдѧ́ще, стрежа́хꙋ є҆го̀ тꙋ̀.
л҃з. И҆ возложи́ша верхꙋ̀ главы̀ є҆гѡ̀ винꙋ̀ є҆гѡ̀ напи́санꙋ: Се́й є҆́сть І҆и҃съ, Цр҃ь І҆ꙋде́йскїй.
л҃и. Тогда̀ распѧ́ша съ ни́мъ два̀ разбо́йника, є҆ди́наго ѡ҆-
деснꙋ́ю и҆ є҆ди́наго ѡ҆шꙋ́юю.

23. А управитель-тъ каза: Че какво зло е сторилъ? А тѣ
много повече выкахѫ, и казувахѫ: Да ся распне.

24. И като видѣ Пилатъ че нищо не ползува, но повече мълва
быва, зѣ водѫ, омы си рѫцѣ-тѣ прѣдъ народъ-тъ, и казуваше:
Неповиненъ сьмь азъ отъ кръвь-тѫ на тогозь праведника; вы да
видите.

25. И отговори всичкый народъ и рече: Негова-та кръвь на
насъ *да бѫде*, и на чада-та наши.

26. Тогази имъ пуснѫ Вараввѫ; а Іисуса би, и прѣдаде *го* на
распятіе.

27. Тогази войни-тѣ управителеви, оттеглихѫ Іисуса въ прѣто-
ріѭ-тѫ и събрахѫ на врьхъ него всичкый-тъ полкъ.

28. И съблѣкохѫ го та го облѣкохѫ въ еднѫ червенѫ дългѫ дрехѫ.

29. И сплетохѫ вѣнецъ отъ трънiе, та го наложихѫ на главѫ тѫ
мў, и тръсть въ десницѫ-тѫ му; и колѣничихѫ прѣдъ него, та му
ся поругавахѫ и казувахѫ: Радуйся, Царю Іудейскый!

30. И като го заплюхѫ, зѣхѫ тръсть-тѫ, и удряхѫ го по главѫ-тѫ.

31. И като му ся поругахѫ, съблѣкохѫ му дългѫ-тѫ дрехѫ, та
го облѣкохѫ въ неговы-тѣ дрехы; и го закарахѫ да *го* распнѫтъ.

32. И на излѣзваніе намѣрихѫ человѣкъ Киринеянинъ, на име
Симонъ; него накарахѫ да носи крьстъ-тъ му.

33. И като стигнѫхѫ на мѣсто-то нарицаемо Голгоѳа, което ся
тълкува Лобно мѣсто,

34. Дадохѫ му да піе оцетъ размѣсенъ съсъ жьлчкѫ; и щомъ
вкусиѫ, не рачаше да піе.

35. И като го распнѫхѫ, сподѣлихѫ си дрехы-тѣ му, и хвърли-
хѫ жрѣбіе: за да ся сбѫде речено-то отъ пророка: Раздѣлихѫ
дрехы-тѣ ми помежду си, и за облѣкло-то ми хвьрлихѫ жрѣбіе.

36. И сѣдѣхѫ та го пазѣхѫ тамо.

37. И възложихѫ надъ главѫ-тѫ му обвиненіе-то му написано:
ТОЙЗИ Е ІИСУСЪ ЦАРЬ-ТЪ ІУДЕЙСКЫЙ.

38. Тогази быхѫ распнѫти съ него двама разбойници, единъ
отъ десно и единъ отъ лѣво.

л҃ѳ. Мимоходѧ́щїи же хꙋ́лахꙋ є҆го̀, покивающе главами своими,
м҃. И҆ глаго́люще: разорѧ́ѧй цр҃ковь и҆ тремѝ де́нми созида́ѧй, спаси́сѧ са́мъ: а҆́ще Сн҃ъ є҆сѝ Бж҃їй, сни́ди со крⷭ҇та̀.
м҃а. Та́кожде же и҆ а҆рхїере́є рꙋга́ющесѧ съ кни́жники и҆ ста́рцы [и҆ фарїсе́и,] глаго́лахꙋ:
м҃в. И҆ны́ѧ спасѐ, себе́ ли не мо́жетъ спастѝ: а҆́ще цр҃ь І҆и҃левъ є҆́сть, да сни́детъ ны́нѣ со крⷭ҇та̀, и҆ вѣ́рꙋемъ въ него̀.
м҃г. Ѹ҆пова̀ на Бг҃а: да и҆зба́витъ ны́нѣ є҆го̀, а҆́ще хо́щетъ є҆мꙋ̀: рече́ бо, ꙗ҆́кѡ Бж҃їй є҆́смь Сн҃ъ.
м҃д. То́жде же и҆ разбѡ́йника распѧ̑таѧ съ ни́мъ поноша́ста є҆мꙋ̀.
м҃є. Ѿ шеста́гѡ же часа̀ тма̀ бы́сть по все́й землѝ до часа̀ девѧ́тагѡ.
м҃ѕ. Ѡ҆ девѧ́томъ же ча́сѣ возопѝ І҆и҃съ гла́сомъ ве́лїимъ, гл҃го́лѧ: И҆лѝ, И҆лѝ, лїма̀ савахѳанѝ; є҆́же є҆́сть, Бж҃е мо́й, Бж҃е мо́й, вскꙋ́ю мѧ̀ є҆сѝ ѡ҆ста́вилъ;
м҃з. Нѣ́цыи же ѿ тꙋ̀ стоѧ́щихъ слы́шавше, гл҃го́лахꙋ, ꙗ҆́кѡ И҆лїю̀ глаша́етъ се́й.
м҃и. И҆ а҆́бїе те́къ є҆ди́нъ ѿ ни́хъ, и҆ прїе́мъ гꙋ́бꙋ, и҆спо́лнивъ же ѻ҆́цта, и҆ вонзѐ на тро́сть, напаѧ́ше є҆го̀.
м҃ѳ. Про́чїи же гл҃го́лахꙋ: ѡ҆ста́ви, да ви́димъ, а҆́ще прїи́детъ И҆лїа̀ спастѝ є҆го̀.
н҃. І҆и҃съ же па́ки возопи́въ гла́сомъ ве́лїимъ, и҆спꙋстѝ дх҃ъ.
н҃а. И҆ сѐ завѣ́са цр҃ко́внаѧ раздра́сѧ на двое́ съ вы́шнагѡ кра́ѧ до ни́жнагѡ: и҆ землѧ̀ потрасе́сѧ, и҆ ка́менїе распаде́сѧ:
н҃в. И҆ гро́би ѿверзо́шасѧ, и҆ мно́га тѣлеса̀ ᲂу҆со́пшихъ ст҃ы́хъ воста́ша,
н҃г. И҆ и҆зше́дше и҆з̾ гробѡ́въ, по воскрⷭ҇нїи є҆гѡ̀, внидо́ша во ст҃ы́й гра́дъ, и҆ ꙗ҆ви́шасѧ мнѡ́зѣмъ.
н҃д. Со́тникъ же и҆ и҆̀же съ ни́мъ стрегꙋ́щїи І҆и҃са, ви́дѣвше

39. А онѣзи които минувахѫ отъ тамо хуляхѫ го, и кывахѫ съ
главы,
40. И думахѫ: *Ты*, който разоряваш храмъ-тъ и въ три дни
го *пакъ* съграждашь, спаси себе си; ако си Сынъ Божій, слѣзь отъ
крьстъ-тъ.
41. Подобно и първосвященници-тѣ съ книжницы-тѣ и старѣй-
шины-тѣ ругаяхѫ *му* ся, и казувахѫ:
42. Другы е избавилъ, *а пакъ* себе си не може да избави: ако
е Царь Израилевъ, нека слѣзе сега отъ крьстъ-тъ, и ще повѣру-
вамы въ него.
43. Упова на Бога, нека го избави сега, ако го ище; понеже
каза: Божій сынъ сьмь.
44. Съ това исто-то го укорявахѫ и распнѫти-тѣ съ него раз-
бойници.
45. А отъ шестый часъ станѫ тьма по всичкѫ-тѫ земѭ, до
деветый часъ.
46. А около деветый часъ извыка Іисусъ съ голѣмъ гласъ, и
казуваше; Или, Или, лама савахѳани? то есть: Боже мой, Боже
мой, защо си мя оставилъ?
47. И нѣкои отъ стоящы-тѣ тамо, като чухѫ, думахѫ: Иліѭ
зове той.
48. И тутакси единъ отъ тѣхъ ся завтече, и зѣ гѫбѫ, та ѭ
напълни съ оцетъ и *ѭ* обви на трьсть, и даваше му да піе.
49. А другы-тѣ казувахѫ: Остави да видимъ да ли ще дойде
Илія да го избави.
50. А Іисусъ, като извыка пакъ съ голѣмъ гласъ, издѫхнѫ.
51. И ето завѣса-та на храмъ-тъ раздра ся на двѣ отъ горѣ до
долу; и земя-та ся потрьси, и каменіе-тѣ ся распукнѫхѫ.
52. И гробове-тѣ ся растворихѫ, и много тѣлеса на умрѣлы-тѣ
святыи възстанѫхѫ,
53. И като излѣзохѫ отъ гробове-тѣ, слѣдъ негово-то въскрьсе-
ніе, влѣзохѫ въ святый-тъ градъ, и явихѫ ся на мнозина.
54. А стотникъ-тъ и съ него които пазяхѫ Іисуса, като видѣхѫ

трѹсъ и҆ бы҆вшаѧ, оу҆боѧ́шасѧ ѕѣлѡ̀, глаго́люще: вои́стиннѹ
Бж҃їй Сн҃ъ бѣ̀ се́й.
н҃є. Бѧ́хѹ же тꙋ̀ и҆ жены̀ мнѡ́ги и҆здалеча зрѧ́ще, ꙗ҆̀же
и҆до́ша по Ї҆и҃сѣ ѿ Галїле́и, слѹжа́ще є҆мꙋ̀:
н҃ѕ. Въ ни́хже бѣ̀ Марі́а Магдали́на, и҆ Марі́а Ї҆а́кѡва и҆
Ї҆ѡсі́и ма́ти, и҆ ма́ти сн҃ꙋ Зеведе́ѡвꙋ.
н҃з. По́здѣ же бы́вшꙋ, прїи́де человѣ́къ бога́тъ ѿ А҆рїмаѳе́а,
и҆ме́немъ Ї҆ѡ́сифъ, и҆̀же и҆ са́мъ оу҆чи́сѧ оу҆ Ї҆и҃са:
н҃и. Се́й присꙋ́пль къ Пїла́тꙋ, просѝ тѣ́лесѐ Ї҆и҃сова. тогда̀
Пїла́тъ повелѣ̀ да́ти тѣ́ло.
н҃ѳ. И҆ прїе́мъ тѣ́ло Ї҆ѡ́сифъ, ѡ҆бви́тъ є҆̀ плащани́цею чи́стою,
ѯ҃. И҆ положѝ є҆̀ въ но́вѣмъ свое́мъ гро́бѣ, є҆го́же и҆зсѣчѐ
въ ка́мени: и҆ возвали́въ ка́мень ве́лїй на̀ две́ри гро́ба,
ѿи́де.
ѯ҃а. Бѣ̀ же тꙋ̀ Марі́а Магдали́на, и҆ дрꙋга́ѧ Марі́а, сѣдѧ́щѣ
прѧ́мѡ гро́ба.
ѯ҃в. Во оу҆́трїй же де́нь, и҆́же є҆́сть по пѧтцѣ̀, собра́шасѧ
а҆рхїере́є и҆ фарїсе́є къ Пїла́тꙋ,
ѯ҃г. Гл҃го́люще: го́споди, помѧнꙋ́хомъ, ꙗ҆́кѡ льсте́цъ ѻ҆́нъ
речѐ є҆щѐ сы́й жи́въ: по трїе́хъ дне́хъ воста́нꙋ.
ѯ҃д. Повелѝ оу҆̀бо оу҆тверди́ти гро́бъ до тре́тїѧгѡ днѐ: да
не ка́кѡ прише́дше оу҆чени́цы є҆гѡ̀ но́щїю, оу҆кра́дꙋтъ є҆го̀, и҆
рекꙋ́тъ лю́демъ: воста̀ ѿ ме́ртвыхъ: и҆ бꙋ́детъ послѣ́днѧѧ
ле́сть го́рша пе́рвыѧ.
ѯ҃є. Рече́ же и҆̀мъ Пїла́тъ: и҆́мате кꙋстѡді́ю: и҆ди́те, оу҆-
тверди́те, ꙗ҆́коже вѣ́сте.
ѯ҃ѕ. Ѻ҆ни́ же ше́дше оу҆тверди́ша гро́бъ, знаменавше
ка́мень съ кꙋстѡді́ею.

Глава̀ к҃и.

а҃. Въ ве́черъ же сꙋббѡ́тный, свѣта́ющи во є҆ди́нꙋ ѿ сꙋб-
бѡ́тъ, прїи́де Марі́а Магдали́на, и҆ дрꙋга́ѧ Марі́а, ви́дѣти
гро́бъ.

землетресеніе-то и *все* що станѫ, уплашихѫ ся много, и думахѫ: Истинѫ Сынъ Божій бѣ тойзи.

55. Тамо бѣхѫ още и гледахѫ издалечь жены много, конто бѣхѫ послѣдували Іисуса отъ Галилеѭ, и му слугувахѫ;

56. Между конто бѣше Марія Магдалина, и Марія майка-та на Іакова и на Іосія, и майка-та на сынове-тѣ Зеведеевы.

57. И когато станѫ вечерь, дойде единъ богатъ человѣкъ отъ Аримаѳеѭ, на име Іосифъ, който и самъ бѣше ся училъ при Іисуса.

58. Той дойде при Пилата, и поиска тѣло-то Іисусово. Тогази Пилатъ повелѣ да *му* ся даде тѣло-то;

59. И като зѣ Іосифъ тѣло-то, обви го съ чистѫ плащаницѫ,

60. И положи го въ новый-тъ свой гробъ, който бѣ изсѣклъ въ камыкъ-тъ, и като привали камыкъ голѣмъ на гробъ-тъ на врата-та, отиде си.

61. А тамо бѣше Марія Магдалина и друга-та Марія, та сѣдяхѫ срѣщѫ гробъ-тъ.

62. И на утрѣнь-тѫ, която е слѣдъ петъкъ-тъ, събрахѫ ся първосвященници-тѣ и Фарисеи-тѣ при Пилата,

63. И казувахѫ: Господарю, спомнихмы, че онзи измамникъ, когато бѣ още живъ, рече: Слѣдъ три дни ще въскрьснѫ.

64. Повели прочее да ся заварди гробъ-тъ до третій-тъ день, да не бы ученици-тѣ му да дойдѫтъ прѣзъ нощь да го откраднѫтъ, и рекѫтъ на народъ-тъ: Въскрьснѫ отъ мьртвы-тѣ; и ще бѫде сетна-та измама по лоша отъ първѫ-тѫ.

65. Рече имъ Пилатъ: Имате стражѫ; идѣте, завардѣте както знаете.

66. И тѣ отидохѫ та заварднхѫ гробъ-тъ, запечатахѫ камыкъ-тъ, и поставихѫ стражѫ.

ГЛАВА 28.

1. И като ся минѫ сѫббота-та, на разсъмнованіе въ първый-тъ день на седмицѫ-тѫ, дойде Марія Магдалина, и друга-та Марія, да видятъ гробъ-тъ.

в҃. И҆ сѐ тр́ѹсъ бы́сть ве́лїй: А҆́гг҃лъ бо Гд҃нь сше́дъ съ нб҃сѐ, пристѹ́пль ѿвалѝ ка́мень ѿ две́рїй гро́ба, и҆ сѣдѧ́ше на не́мъ.
г҃. Бѣ́ же зра́къ є҆гѡ̀ ꙗ҆́кѡ мо́лнїѧ, и҆ ѡ҆дѣѧ́нїе є҆гѡ̀ бѣло̀ ꙗ҆́кѡ снѣ́гъ.
д҃. Ѿ стра́ха же є҆гѡ̀ сотрасо́шасѧ стрегѹ́щїи, и҆ бы́ша ꙗ҆́кѡ ме́ртви.
є҃. Ѿвѣща́въ же А҆́гг҃лъ, речѐ жена́мъ: не бо́йтесѧ вы̀: вѣ́мъ бо, ꙗ҆́кѡ І҆и҃са распѧ́таго и҆́щете.
ѕ҃. Нѣ́сть здѣ̀: воста̀ бо, ꙗ҆́коже речѐ. прїиди́те, ви́дите мѣ́сто, и҆дѣ́же лежа̀ Гдь.
з҃. И҆ ско́рѡ ше́дше рцы́те ѹ҆чн҃кѡ́мъ є҆гѡ̀, ꙗ҆́кѡ воста̀ ѿ ме́ртвыхъ: и҆ сѐ варѧ́етъ вы̀ въ Галїле́и: та́мѡ є҆го̀ ѹ҆́зрите. сѐ рѣ́хъ ва́мъ.
и҃. И҆ и҆зше́дше ско́рѡ ѿ гро́ба со стра́хомъ и҆ ра́достїю ве́лїею, теко́стѣ возвѣсти́ти ѹ҆ченикѡ́мъ є҆гѡ̀.
ѳ҃. Є҆гда́ же и҆дѧ́стѣ возвѣсти́ти ѹ҆ченикѡ́мъ є҆гѡ̀, и҆ сѐ І҆и҃съ срѣ́те ѧ҆̀, гл҃го́лѧ: ра́дѹйтесѧ. Ѻ҆нѣ́ же пристѹ́пльше ѧ҆́стѣсѧ за но́зѣ є҆гѡ̀, и҆ поклони́стѣсѧ є҆мѹ̀.
і҃. Тогда̀ гл҃го́ла и҆̀ма І҆и҃съ: не бо́йтесѧ: и҆ди́те, возвѣсти́те бра́тїи мое́й, да и҆́дѹтъ въ Галїле́ю, и҆ тѹ̀ мѧ̀ ви́дѧтъ.
а҃і. И҆дѹ́щема же и҆̀ма, сѐ нѣ́цыи ѿ кѹстѡ́дїи прише́дше во гра́дъ, возвѣсти́ша а҆рхїере́ѡмъ всѧ҆̀ бы́вшаѧ.
в҃і. И҆ собра́вшесѧ со ста́рцы, совѣ́тъ сотвори́ша, сре́бреники дово́льны да́ша вѡ́инѡмъ,
г҃і. Гл҃го́люще: рцы́те, ꙗ҆́кѡ ѹ҆чн҃цы̀ є҆гѡ̀ но́щїю прише́дше ѹ҆крадо́ша є҆го̀, на́мъ спѧ́щымъ.
д҃і. И҆ а҆́ще сїѐ ѹ҆слы́шано бѹ́детъ ѹ҆ и҆гемѡ́на, мы̀ ѹ҆толи́мъ є҆го̀, и҆ ва́съ безпеча́льны сотвори́мъ.
є҃і. Ѻ҆ни́ же прїе́мше сре́бреники, сотвори́ша, ꙗ҆́коже наѹче́ни бы́ша. и҆ промче́сѧ сло́во сїѐ во І҆ѹде́ехъ да́же до сегѡ̀ днѐ.
ѕ҃і. Є҆ди́нїи же на́десѧте ѹ҆ченицы̀ и҆до́ша въ Галїле́ю, въ го́рѹ, а҆́може повелѣ̀ и҆̀мъ І҆и҃съ.

2. И ето, станѫ трусъ голѣмъ; защото ангелъ Господень слѣзе отъ небе-то, та пристѫпи и отвали камькъ-тъ отъ врата-та, и сѣдяше отъ горѣ на него.

3 На гледъ бѣ той като блѣскавица, и облѣкло-то му бѣло като снѣгъ.

4. И отъ страхъ-тъ му стреснѫхѫ ся стражари-тѣ, и станѫхѫ като мьртви.

5. А ангелъ-тъ отговори и рече на жены-тѣ: Не бойте ся вы; защото знаѭ, че Іисуса распятаго търсите.

6. Не е тука; защото въскрьснѫ, както рече: елате, виждте мѣсто-то гдѣто лежаше Господь.

7. И скоро идѣте та кажѣте на ученицы-тѣ му, че въскрьснѫ отъ мьртвы-тѣ; и ето, отхожда прѣди васъ въ Галилеѭ: тамъ ще го видите; ето, казахъ ви.

8. И излѣзохѫ скоро отъ гробъ-тъ съсъ страхъ и радость голѣмѫ, и завтекохѫ ся да извѣстятъ на ученицы-тѣ му.

9. И когато отхождахѫ да извѣстятъ на ученицы-тѣ му, ето Іисусъ гы срѣщнѫ, и каза: Радуйте ся. А тѣ пристѫпихѫ, та ся уловихѫ за нозѣ-тѣ му, и поклонихѫ му ся.

10. Тогази казува имъ Іисусъ: Не бойте ся; идѣте, извѣстѣте на братія-та ми, да идѫтъ въ Галилеѭ, и тамъ ще мя видятъ.

11. А когато тѣ отивахѫ, ето нѣкои отъ стражѫ-тѫ дойдохѫ въ градъ-тъ, и извѣстихѫ на първосвященницы-тѣ, всичко що бѣ станѫло.

12. И *тѣ* като ся събрахѫ съсъ старѣйшины-тѣ, и като ся съвѣтувахѫ, дадохѫ на войны-тѣ сребро доволно,

13. И думахѫ *имъ:* Речѣте че ученици-тѣ му дойдохѫ прѣзъ нощь и го откраднѫхѫ, когато ный спѣхмы.

14. И ако ся чуе това прѣдъ управителя, ный ще го убѣдимъ, и ще сторимъ вы да нѣмате грыжѫ.

15. И тѣ като зѣхѫ пары-тѣ, сторихѫ както быхѫ научени. И разчу ся това слово между Іудеи-тѣ даже и до днесь.

16. А единадесеть-тѣ ученици отидохѫ въ Галилеѭ, на горѫ-тѫ дѣто имъ зарѫча Іисусъ.

з҃і. И҆ ви́дѣвше є҆го̀, поклони́шасѧ є҆мꙋ̀: ѻ҆́ви же оу҆сꙋм-
нѣ́шасѧ.
и҃і. И҆ приступль і҆и҃съ, речѐ и҆̀мъ глаго́лѧ: даде́сѧ мѝ всѧ́ка
вла́сть на нб҃сѝ и҆ на землѝ.
ѳ҃і. Ше́дше оу҆̀бо наꙋчи́те всѧ̑ ꙗ҆зы́ки, крⷭ҇тѧ́ще и҆̀хъ во и҆́мѧ
Ѻ҆ц҃а̀ и҆ С҃на и҆ С҃та́гѡ Дх҃а,
к҃. Оу҆ча́ще и҆̀хъ блюстѝ всѧ̑, є҆ли̑ка заповѣ́дахъ ва́мъ:
и҆ сѐ а҆́зъ съ ва́ми є҆́смь во всѧ̑ днѝ до сконча́нїѧ вѣ́ка.
а҆ми́нь.

17. И като го видѣхѫ, поклонихѫ му ся; а нѣкои ся усумнихѫ.

18. И пристѫпи Іисусъ та имъ говори и рече: Даде ми ся всяка власть на небе-то и на земѭ-тѫ.

19. Идѣте прочее научѣте всичкы-тѣ народы, и крьщавайте гы въ име-то на Отца и Сына и Святаго Духа;

20. И учѣте гы да пазятъ всичко що сьмь ви заповѣдалъ; и ето, азъ сьмь съ васъ прѣзъ всичкы-тѣ деніе, до скончаніе-то на вѣка. Аминь.

Ѿ Ма́рка

Свято́е благовѣствова́нїе.

Глава̀ а҃.

а҃. Зача́ло є҆ѵⷢ҇лїа І҆и҃са Хрⷭ҇та̀, Сн҃а Бж҃їѧ:
в҃. Ꙗ҆́коже є҆́сть пи́сано во прⷪ҇ро́цѣхъ: сѐ а҆́зъ посыла́ю
а҆́гг҃ла моего̀ пред̾ лице́мъ твои́мъ, и҆̀же ᲂу҆готови́тъ пꙋ́ть
тво́й пред̾ тобо́ю.
г҃. Гла́съ вопїю́щагѡ въ пꙋсты́ни: ᲂу҆гото́вайте пꙋ́ть
Гдⷭ҇нь, пра́вы твори́те стєзѝ є҆гѡ̀.
д҃. Бы́сть І҆ѡа́ннъ крестѧ̀й въ пꙋсты́ни, и҆ проповѣ́даѧ
крщ҃е́нїе покаѧ́нїѧ во ѿпꙋще́нїе грѣхѡ́въ.
є҃. И҆ и҆схожда́ше къ немꙋ̀ всѧ̀ І҆ꙋде́йскаѧ страна̀, и҆ І҆ерꙋса-
лимлѧ́не: и҆ крещꙋ́хꙋсѧ всѝ во І҆орда́нѣ рѣцѣ̀ ѿ негѡ̀, и҆спо-
вѣ́дающе грѣхѝ своѧ̀.
ѕ҃. Бѣ̀ же І҆ѡа́ннъ ѡ҆болче́нъ власы̀ велблꙋ́жди, и҆ по́ѧсъ
ᲂу҆сме́нъ ѡ҆ чреслѣ́хъ є҆гѡ̀, и҆ ꙗ҆́дый а҆кри́ды и҆ ме́дъ ди́вїй.
з҃. И҆ проповѣ́даше, гл҃ѧ: грѧде́тъ крѣ́плїй менѐ, во
слѣ́дъ менѐ, є҆мꙋ́же нѣ́смь досто́инъ преклонсѧ разрѣши́ти
реме́нь сапѡ́гъ є҆гѡ̀.
и҃. А҆́зъ ᲂу҆бѡ крⷭ҇ти́хъ вы̀ водо́ю: то́й же крⷭ҇ти́тъ вы̀
Дх҃омъ ст҃ы́мъ.
ѳ҃. И҆ бы́сть во ѻ҆́нѣхъ днє́хъ, прїи́де І҆и҃съ ѿ Назаре́та
Галїле́йскагѡ, и҆ крⷭ҇ти́сѧ ѿ І҆ѡа́нна во І҆орда́нѣ.
і҃. И҆ а҆́бїе, восходѧ̀ ѿ воды̀, ви́дѣ разводѧ́щасѧ нб҃са̀, и҆ Дх҃а
ꙗ҆́кѡ го́лꙋбѧ, сходѧ́ща на́нь:

ОТЪ МАРКА

СВЯТО-ТО ЕВАНГЕЛІЕ.

ГЛАВА 1.

1. Зачало на благовѣстіе-то на Іисуса Христа, Сына Божія.

2. Както е писано въ пророцы-тѣ: Ето, азъ проваждамъ вѣститель-тъ си прѣдъ лице-то ти, който ще приготви твой-тъ пѫть прѣдъ тебе.

3. Гласъ на едного, който выка въ пустынѭ-тѫ: Приготвѣте пѫть-тъ Господень, правы правѣте неговы-тѣ пѫтекы.

4. Дойде Іоаннъ та крьщаваше въ пустынѭ-тѫ, и проповѣдуваше крьщеніе на покаяніе за прощаваніе на грѣхове-тѣ.

5. И излѣзуваше къмъ него всичка-та страна Іудейска, и Іерусалимляне-тѣ, и крьщавахѫ ся всичкы-тѣ отъ него въ рѣкѫ-тѫ Іорданъ, като исповѣдувахѫ грѣхове-тѣ си.

6. А Іоаннъ носяше дрехѫ отъ камилскы космы, и коженъ поясъ около чрѣсла-та си, и ядѣше акриды и медъ дивъ.

7. И проповѣдуваше и казуваше: Слѣдъ мене иде по крѣпкый-тъ отъ мене, на когото не сьмь достоинъ да ся прѣклонѭ и да развьржѫ ремикъ-тъ на обуща-та му.

8. Азъ вы крьстихъ съ водѫ: а той ще вы крьсти съ Духъ Святый.

9. И прѣзъ онѣзи деніе дойде Іисусъ отъ Назаретъ Галилейскый, и крьсти ся отъ Іоанна въ Іорданъ.

10. И тутакси като възлѣзуваше отъ водѫ-тѫ, видѣ че ся растваряхѫ небеса-та, и Духъ-тъ като гълѫбъ слѣзуваше на него.

а҃і. И҆ гла́съ бы́сть съ небе́сѐ: ты̀ є҆сѝ Сн҃ъ мо́й возлю́блен-
ный, ѡ҆ не́мже бл҃говоли́хъ.
в҃і. И҆ а҆́бїе дх҃ъ и҆зведѐ є҆го̀ въ пꙋсты́ню.
г҃і. И҆ бѣ̀ тꙋ̀ въ пꙋсты́ни днє́й четы́редесѧть, и҆скꙋша́емь
сатано́ю, и҆ бѣ̀ со ѕвѣрмѝ: и҆ а҆́гг҃ли слꙋжа́хꙋ є҆мꙋ̀.
д҃і. По преда́нїи же Ї҆ѡа́нновѣ, прїи́де Ї҆и҃съ въ Галїле́ю,
проповѣ́даѧ є҆ѵⷢ҇лїе цр҃твїѧ Бж҃їѧ,
є҃і. И҆ глаго́лѧ, ꙗ҆́кѡ и҆спо́лнисѧ вре́мѧ, и҆ прибли́жисѧ цр҃твїе
Бж҃їе: пока́йтесѧ, и҆ вѣ́рꙋйте во є҆ѵⷢ҇лїе.
ѕ҃і. Ходѧ́ же при мо́ри Галїле́йстѣмъ, ви́дѣ Сі́мѡна и҆
А҆ндре́а бра́та того̀ Сі́мѡна, вмета̑ющѧ мре́жи въ мо́ре:
бѣ́ста бо ры̑бара.
з҃і. И҆ речѐ и҆̀ма Ї҆и҃съ: прїиди́та во слѣ́дъ менѐ, и҆ сотворю̀
ва́съ бы́ти ловцы̀ человѣ́кѡмъ.
и҃і. И҆ а҆́бїе ѡ҆ста́вльше мре́жи сво҄ѧ, по не́мъ и҆до́ста.
ѳ҃і. И҆ преше́дъ ма́лѡ ѿтꙋ́дꙋ, ѹ҆зрѣ̀ Ї҆а́кѡва Зеведе́ова и҆
Ї҆ѡа́нна бра́та є҆гѡ̀, и҆ та̑ въ корабли̇̀ стрѡ́ѧща мре́жа:
к҃. И҆ а҆́бїе воззва̀ ѧ҆̀: и҆ ѡ҆ста́вльше ѻ҆ц҃а̀ своего̀ Зеведе́а въ
корабли̇̀ съ нае́мники, по не́мъ и҆до́ста.
к҃а. И҆ внидо́ша въ Капернаꙋ́мъ: и҆ а҆́бїе въ сꙋббѡ́ты
воше́дъ въ со́нмище, ѹ҆ча́ше.
к҃в. И҆ дивлѧ́хꙋсѧ ѡ҆ ѹ҆че́нїи є҆гѡ̀: бѣ̀ бо ѹ҆ча̀ и҆̀хъ ꙗ҆́кѡ
вла́сть и҆мы́й, и҆ не ꙗ҆́кѡ кни́жницы.
к҃г. И҆ бѣ̀ въ со́нмищи и҆́хъ человѣ́къ въ дꙋ́сѣ нечи́стѣ, и҆
воззва̀,
к҃д. Глаго́лѧ: ѡ҆ста́ви, что̀ на́мъ и҆ тебѣ̀, Ї҆и҃се Назарѧни́не;
пришє́лъ є҆сѝ погꙋби́ти на́съ: вѣ́мъ тѧ̀, кто̀ є҆сѝ, С҃ты́й
Бж҃їй.
к҃є. И҆ запретѝ є҆мꙋ̀ Ї҆и҃съ, глаго́лѧ: ѹ҆молчѝ, и҆ и҆зы́ди и҆з̾
негѡ̀.
к҃ѕ. И҆ стрѧсѐ є҆го̀ дꙋ́хъ нечи́стый, и҆ возопѝ гла́сомъ вели́-
кимъ, и҆ и҆зы́де и҆з̾ негѡ̀.
к҃з. И҆ ѹ҆жасо́шасѧ всѝ, ꙗ҆́коже стѧза́тисѧ и҆̀мъ къ себѣ̀,

11. И гласъ бы отъ небе-то: Ты си Сынъ мой възлюбленный, въ когото благоволихъ.

12. И той часъ Духъ-тъ го извожда въ пустынѭ-тѫ.

13. И тамо бѣ въ пустынѭ-тѫ четыридесеть дни и ся искушаваше отъ Сатанѫ; и бѣше съсъ звѣрове-тѣ; и ангели-тѣ му служахѫ.

14. А отъ какъ бы прѣдаденъ Іоаннъ, дойде Іисусъ въ Галилеѭ, и проповѣдуваше благовѣстіе-то на царство-то Божіе,

15. И казуваше: Врѣме-то ся испълни, и приближи царство-то Божіе; покайте ся и вѣрувайте въ благовѣстіе-то.

16. А когато пѫтуваше по край Галилейско-то море, видѣ Симона и Андрея брата му, че хвьрляхѫ мрѣжѫ въ море-то; понеже бѣхѫ рыболовци.

17. И рече имъ Іисусъ: Елате слѣдъ мене, и ще вы направѭ да бѫдете ловци на человѣцы.

18. И тутакси оставихѫ мрѣжы-тѣ си, и послѣдувахѫ го.

19. И като позаминѫ отъ тамо малко, видѣ Іакова Зеведеева и Іоанна брата му, и тѣхъ въ ладіѭ-тѫ че си кърпѣхѫ мрѣжы-тѣ.

20. И тутакси гы позова, и *тѣ* оставихѫ бащѫ си Зеведея въ ладіѭ-тѫ съ наемницы-тѣ, и отидохѫ слѣдъ него.

21. И влѣзохѫ въ Капернаумъ; и наскоро въ сѫбботѫ влѣзе *Іисусъ* въ съборище-то и учаше.

22. И удивявахѫ ся на ученіе-то му; защото гы учаше като нѣкой който има власть, а не както книжници-тѣ.

23. И имаше въ съборище-то имъ человѣкъ съ нечистъ духъ, та извыка,

24. И казуваше: Остави *ны;* що имашь ты съ насъ, Іисусе Назарянине? дошелъ си да ны погубишь ли? Познавамъ тя кой си, Святый Божій.

25. И запрѣти му Іисусъ, и рече; Млъкни, и излѣзь изъ него.

26. И нечистый-тъ духъ, като го покѫса, извыка съ голѣмъ гласъ и излѣзе изъ него.

27. И всичкы ся смаяхѫ, щото разискувахѫ помежду си, и

гл҃ѓолющымъ: что̀ є҆́сть сїѐ; и҆ что̀ оу҆че́нїе но́вое сїѐ, ꙗ҆́кѡ по ѡ҆́бласти и҆ дꙋхѡ́мъ нечи́стымъ вели́тъ, и҆ послꙋ́шаютъ є҆гѡ̀;
к҃и. И҆зы́де же слꙋ́хъ є҆гѡ̀ а҆́бїе во всю̀ странꙋ̀ Галїле́й-
скꙋ.
к҃ѳ. И҆ а҆́бїе и҆з̾ со́нмища и҆зше́дше, прїидо́ша въ до́мъ Сі́мѡновъ и҆ А҆ндре́овъ, со І҆а́кѡвомъ и҆ І҆ѡа́нномъ.
л҃. Те́ща же Сі́мѡнова лежа́ше ѻ҆гне́мъ жего́ма: и҆ а҆́бїе гл҃го́лаша є҆мꙋ̀ ѡ҆ не́й.
л҃а. И҆ прістꙋ́пль воздви́же ю҆̀, є҆́мь за рꙋ́кꙋ є҆ѧ̀: и҆ ѡ҆ста́ви ю҆̀ ѻ҆́гнь а҆́бїе, и҆ слꙋжа́ше и҆̀мъ.
л҃в. По́здѣ же бы́вшꙋ, є҆гда̀ захожда́ше со́лнце, принош́ахꙋ къ немꙋ̀ всѧ̑ недꙋ̑жныѧ и҆ бѣ́сныѧ̑.
л҃г. И҆ бѣ̀ ве́сь гра́дъ собра́лсѧ къ две́ремъ.
л҃д. И҆ и҆сцѣлѝ мно́ги ѕлѣ̀ стра́ждꙋщыѧ разли́чными недꙋ́ги, и҆ бѣ́сы мно́ги и҆згна̀, и҆ не ѡ҆ставлѧ́ше глаго́лати бѣ́сы, ꙗ҆́кѡ вѣ́дѧхꙋ є҆го̀ Хрⷭ҇та̀ сꙋ́ща.
л҃є. И҆ оу҆́трѡ, но́щи сꙋ́щей ѕѣлѡ̀, воста́въ, и҆зы́де, и҆ и҆́де въ пꙋ́сто мѣ́сто, и҆ тꙋ̀ мл҃твꙋ дѣ́ѧше.
л҃ѕ. И҆ гна́ша є҆го̀ Сі́мѡнъ, и҆ и҆̀же съ ни́мъ:
л҃з. И҆ ѡ҆брѣ́тше є҆го̀, глаго́лаша є҆мꙋ̀, ꙗ҆́кѡ всѝ тебѐ и҆́щꙋтъ.
л҃и. И҆ глаго́ла и҆̀мъ: и҆́демъ въ бли́жнїѧ ве́си и҆ гра́ды, да и҆ та́мѡ проповѣ́мъ: на сїѐ бо и҆зыдо́хъ.
л҃ѳ. И҆ бѣ̀ проповѣ́даѧ на со́нмищахъ и҆́хъ, во все́й Галїле́и, и҆ бѣ́сы и҆згонѧ̀.
м҃. И҆ прїи́де къ немꙋ̀ прокаже́нъ, молѧ̀ є҆го̀ и҆ на колѣ́нꙋ припа́даѧ пре́дъ ни́мъ, и҆ глаго́лѧ є҆мꙋ̀, ꙗ҆́кѡ, а҆́ще хо́щеши, мо́жеши мѧ̀ ѡ҆чи́стити.
м҃а. І҆и҃съ же млⷭ҇рдовавъ, просте́ръ рꙋ́кꙋ, коснꙋ́сѧ є҆гѡ̀, и҆ гл҃го́ла є҆мꙋ̀: хощꙋ̀, ѡ҆чи́стисѧ.
м҃в. И҆ ре́кшꙋ є҆мꙋ̀, а҆́бїе ѿи́де ѿ негѡ̀ прокаже́нїе, и҆ чи́стъ бы́сть.
м҃г. И҆ запре́щь є҆мꙋ̀, а҆́бїе и҆згна̀ є҆го̀:
м҃д. И҆ гл҃го́ла є҆мꙋ̀: блюдѝ, никомꙋ́же ничесо́же рцы̀: но

думахѫ: Що е това? Кое *е* това ново ученіе, щото съ власть повелѣва и на нечисты-тѣ духове, и послушуватъ го.

28. И разчу ся слухъ-тъ неговъ наскоро по всичкѫ-тѫ околность на Галилеѭ.

29. И щомъ излѣзохѫ изъ съборище-то, дойдохѫ съ Іакова и Іоанна въ кѫщѫ-тѫ на Симона и Андрея:

30. А тьща-та Симонова лежаше огничава, и тутакси му казуватъ за неѭ.

31. И пристѫпи та ѭ дигнѫ, като ѭ хванѫ за рѫкѫ-тѫ; и на часъ-тъ ѭ остави огница-та, и слугуваше имъ.

32. И като ся свечери, когато залѣзе слънце-то, доведохѫ му всичкы-тѣ които бѣхѫ злѣ, и бѣсуемы-тѣ:

33. И всичкый-тъ градъ ся бѣ събралъ прѣдъ врата-та.

34. И исцѣли мнозина които бѣхѫ злѣ отъ разны болѣсти, и много бѣсове испѫди, и не оставяше бѣсове-тѣ да говорятъ, понеже го познавахѫ *че е Христосъ.*

35. И сутринь-тѫ, много рано, станѫ та излѣзе, и отиде въ пусто мѣсто, и тамо ся моляше.

36. И оттичахѫ слѣдъ него Симонъ и които бѣхѫ съ него.

37. И като го намѣрихѫ, казуватъ му: Всичкы тебе търсятъ.

38. И казува имъ: Да идемъ въ блискы-тѣ паланкы, да проповѣдамъ и тамъ; защото сьмь за това излѣзлъ.

39. И тъй проповѣдуваше по соборища-та имъ по всичкѫ Галилеѭ, и испѫждаше бѣсове-тѣ.

40. И идува при него единъ прокаженъ, та му ся моляше и колѣничаше прѣдъ него и казуваше му: Ако да щешь, можешь да мя очистишь.

41. А Іисусъ ся смили и прострѣ рѫкѫ, та ся допрѣ до него, и казува му: Ищѫ, очистенъ бѫди.

42. И като изрече *туй*, тутакси ся махнѫ отъ него проказа-та, и ся очисти.

43. И като му запрѣти строго, тозь-часъ го отпрати,

44. И казува му: Гледай никому нищо да не речешь; но иди,

ше́дъ покажи́сѧ їере́еви, и҆ принеси̑ за ѡ҆чище́нїе твоѐ, ꙗ҆̀же повелѣ̀ Мѡѷсе́й, во свидѣ́тельство и҆̀мъ.

м҃е. О҆́нъ же и҆зше́дъ нача́тъ проповѣ́дати мно́гѡ и҆ проноси́ти сло́во: ꙗ҆́коже ктомꙋ̀ не мощѝ є҆мꙋ̀ ꙗ҆вѣ̀ во гра́дъ вни́ти: но внѣ̀ въ пꙋсты́хъ мѣ́стѣхъ бѣ̀: и҆ прихожда́хꙋ къ немꙋ̀ ѿвсю́дꙋ.

Глава̀ в҃.

а҃. И҆ вни́де па́ки въ Капернаꙋ́мъ по дне́хъ: и҆ слы́шано бы́сть, ꙗ҆́кѡ въ домꙋ̀ є҆́сть.

в҃. И҆ а҆́бїе собра́шасѧ мно́зи, ꙗ҆́коже ктомꙋ̀ не вмѣща́тисѧ ни при две́рехъ: и҆ глаго́лаше и҆̀мъ сло́во.

г҃. И҆ прїидо́ша къ немꙋ̀, носѧ́ще разсла́бленна (жи́лами), носи́ма четы́рми:

д҃. И҆ не могꙋ́щымъ прибли́житисѧ къ немꙋ̀ наро́да ра́ди, ѿкры́ша покро́въ, и҆дѣ́же бѣ̀, и҆ прокопа́вше свѣ́сиша о҆́дръ, на не́мже разсла́бленный лежа́ше.

є҃. Ви́дѣвъ же Ї҆и҃съ вѣ́рꙋ и҆́хъ, гл҃а разсла́бленномꙋ: ча́до, ѿпꙋща́ютсѧ тебѣ̀ грѣси̑ твои̑.

ѕ҃. Бѧ́хꙋ же нѣ́цыи ѿ кни́жникъ тꙋ̀ сѣдѧ́ще, и҆ помышлѧ́юще въ сердца́хъ свои́хъ:

з҃. Что̀ се́й та́кѡ глаго́летъ хꙋлы̑; кто̀ мо́жетъ ѡ҆ставлѧ́ти грѣхѝ, то́кмѡ є҆ди́нъ Бг҃ъ;

и҃. И҆ а҆́бїе разꙋмѣ́въ Ї҆и҃съ дх҃омъ свои́мъ, ꙗ҆́кѡ та́кѡ тїи помышлѧ́ютъ въ себѣ̀, речѐ и҆̀мъ: что̀ сїѧ̑ помышлѧ́ете въ сердца́хъ ва́шихъ;

ѳ҃. Что́ є҆сть ᲂу҆до́бѣе; рещѝ разсла́бленномꙋ: ѿпꙋща́ютсѧ тебѣ̀ грѣси̑: и҆лѝ рещѝ: воста́ни, и҆ возмѝ о҆́дръ тво́й, и҆ ходѝ;

і҃. Но да ᲂу҆вѣ́сте, ꙗ҆́кѡ вла́сть и҆́мать Сн҃ъ чл҃вѣ́ческїй на землѝ ѿпꙋща́ти грѣхѝ, (глаго́ла разсла́бленномꙋ:)

а҃і. Тебѣ̀ гл҃аголю: воста́ни, и҆ возмѝ о҆́дръ тво́й, и҆ и҆дѝ въ до́мъ тво́й.

покажи себе си на священника, и принесь за очищеніе-то си това, което е Моисей повелѣлъ, за свидѣтелство тѣмъ.

45. А той щомъ излѣзе, начнѫ да проповѣдува много и да разнося слово-то, така що Іисусъ не можаше вече да влѣзе явно въ нѣкой градъ; но вънъ въ пусты мѣста бѣ, и идяхѫ при него отъ всякѫдѣ.

ГЛАВА 2.

1. И слѣдъ *нѣколко* дни влѣзе пакъ въ Капернаумъ; и чу ся че е въ еднѫ кѫщѫ.

2. И тутакси ся събрахѫ множина, така що не гы побираше вече нито прѣдъ врата-та *мѣсто-то;* и говоряше имъ слово-то.

3. И идуватъ при него та му доносятъ единъ разслабенъ, носенъ отъ четырма.

4. И като не можахѫ да приближатъ до него поради народъ-тъ, раскрыхѫ покрывъ-тъ дѣто бѣше, и *го* разбихѫ, та спуснѫхѫ одръ-тъ, на който лежаше разслабенный-тъ.

5. А Іисусъ видѣ вѣрѫ-тѫ имъ, и казува на разслабенныя: Сынко, прощаватъ ти ся грѣхове-тѣ ти.

6. А имаше нѣкои отъ книжницы-тѣ тамо, които сѣдѣхѫ, и размысляхѫ въ сьрдца-та си:

7. Що говори тойзи така хулы? Кой може да прощава грѣхове, освѣнь едного Бога?

8. И тутакси като позна Іисусъ съ духъ-тъ си, че така размысляватъ въ себе си, рече имъ: Защо мыслите това въ сьрдца-та си?

9. Кое е по лесно, да рекѫ разслабенному: Прощаватъ ти ся грѣхове-тѣ ли, или да рекѫ: Стани, и земи одръ-тъ си и ходи?

10. Но за да познаете че власть има Сынъ человѣческый на землѭ-тѫ да прощава грѣхове, (казува на разслабенный-тъ):

11. Тебѣ казувамъ: Стани и земи одръ-тъ си, и иди у дома си.

в҃i. И҆ воста̀ а҆́бїе, и҆ взе́мъ о҆́дръ, и҆зы́де пред̾ всѣ́ми: ꙗ҆́кѡ
диви́тисѧ всѣ̑мъ, и҆ сла́вити Бг҃а, гл҃го́лющымъ, ꙗ҆́кѡ никол́иже
та́кѡ ви́дѣхомъ.
г҃i. И҆ и҆зы́де па́ки къ мо́рю: и҆ ве́сь наро́дъ и҆дѧ́ше къ немꙋ̀,
и҆ ѹ҆ча́ше и҆̀хъ.
д҃i. И҆ мимогрѧды́й ви́дѣ Леѵі́ю А҆лфе́ова, сѣдѧ́ща на мы́т-
ницѣ, и҆ гл҃го́ла є҆мꙋ̀: по мнѣ̀ грѧди̑. и҆ воста́въ въ слѣ́дъ
є҆гѡ̀ и҆́де.
є҃i. И҆ бы́сть возлежѧ́щꙋ є҆мꙋ̀ въ домꙋ̀ є҆гѡ̀, и҆ мно́зи мытарѝ
и҆ грѣ́шницы возлежа́хꙋ со І҆и҃сомъ и҆ со ѹ҆чн҃ики̑ є҆гѡ̀: бѧ́хꙋ бо
мно́зи, и҆ по не́мъ и҆до́ша.
ѕ҃i. И҆ кни́жницы и҆ фарїсе́є ви́дѣвше є҆го̀ ꙗ҆дꙋ́ща съ мытарѝ
и҆ грѣ́шники, глаго́лахꙋ ѹ҆чн҃икѡ́мъ є҆гѡ̀: что̀ ꙗ҆́кѡ съ мытарѝ
и҆ грѣ́шники ꙗ҆́стъ и҆ пїе́тъ;
з҃i. И҆ слы́шавъ І҆и҃съ, гл҃го́ла и҆̀мъ: не тре́бꙋютъ здра́вїи
врача̀, но болѧ́щїи. не прїидо́хъ призва́ти пра́ведники, но
грѣ́шники на покаѧ́нїе.
и҃i. И҆ бѧ́хꙋ ѹ҆чн҃цы̀ І҆ѡа́нновы и҆ фарїсе́йстїи постѧ́щесѧ:
и҆ прїидо́ша и҆ гл҃го́лаша є҆мꙋ̀: почто̀ ѹ҆чн҃цы̀ І҆ѡа́нновы и҆
фарїсе́йстїи постѧ́тсѧ, а҆ твоѝ ѹ҆чн҃цы̀ не постѧ́тсѧ;
ѳ҃i. И҆ речѐ и҆̀мъ І҆и҃съ: є҆да̀ мо́гꙋтъ сн҃ове бра́чнїи, до́ндеже
жени́хъ съ ни́ми є҆́сть, пости́тисѧ; є҆ли́ко вре́мѧ съ собо́ю
и҆́мꙋтъ жениха̀, не мо́гꙋтъ пости́тисѧ:
к҃. Прїи́дꙋтъ же дні́е, є҆гда̀ ѿи́метсѧ ѿ ни́хъ жени́хъ, и҆
тогда̀ постѧ́тсѧ въ ты́ѧ дни̑.
к҃а. И҆ никто́же приложе́нїѧ пла́та небѣ́лена пришива́етъ
къ ри́зѣ ве́тсѣ: а҆́ще ли же нѝ: во́зметъ коне́цъ є҆гѡ̀ но́вое
ѿ ве́тхагѡ, и҆ го́рша дира̀ бꙋ́детъ.
к҃в. И҆ никто́же влива́етъ віна̀ но́ва въ мѣ́хи ве́тхи: а҆́ще
ли же нѝ, просади́тъ віно̀ но́вое мѣ́хи, и҆ віно̀ пролїе́тсѧ,
и҆ мѣ́си поги́бнꙋтъ: но віно̀ но́вое въ мѣ́хи но́вы
влїѧ́ти.
к҃г. И҆ бы́сть мимоходи́ти є҆мꙋ̀ въ сꙋббѡ́ты сквозѣ̀ сѣ́ѧнїѧ,

12. И станѫ тутакси, и като дигнѫ одръ-тъ си, излѣзе прѣдъ
всичкы-тѣ; така щото всичкы ся чудяхѫ, и славяхѫ Бога, и
думахѫ: Никогы така не смы виждали.
13. И излѣзе пакъ край море-то, и всичкый-тъ народъ идяхѫ
при него, и учаше гы.
14. И като минуваше, видѣ Левія Алфеова, че сѣдяше на мытар-
ницѫ-тѫ: и казува му: Ела слѣдъ мене. И *той* станѫ и отиде
слѣдъ него.
15. И когато бѣше на трапезѫ въ кѫщѫ-тѫ му, много мытари и
грѣшници бѣхѫ насѣдали наедно съ Іисуса и ученицы-тѣ неговы;
защото бѣхѫ мнозина, и послѣдувахѫ го.
16. И книжници-тѣ и Фарисеи-тѣ, като видѣхѫ че яде съ мыта-
ри-тѣ и грѣшницы-тѣ, казувахѫ на ученицы-тѣ му: Защо съ
мытари-тѣ и грѣшницы-тѣ яде и піе?
17. И като чу Іисусъ, казува имъ: Нѣматъ нуждѫ за лѣкарь
здрави-тѣ, но болни-тѣ; не дойдохъ да призовѫ праведны-тѣ, но
грѣшны-тѣ на покаяніе.
18. А Іоанновы-тѣ и Фарисейскы-тѣ ученици постяхѫ; и
идватъ и казуватъ му: Защо Іоаннови-тѣ и Фарисейскы-тѣ ученици
постятъ, а твои-тѣ ученици не постятъ?
19. И рече имъ Іисусъ: Могѫтъ ли свадбари-тѣ да постятъ, до
като е младоженикъ-тъ съ тѣхъ? Колкото врѣме иматъ младо-
женикъ-тъ съ тѣхъ си, не могѫтъ да постятъ.
20. Ще дойдѫтъ обаче дни, когато ся отнеме младоженикъ-тъ
отъ тѣхъ, и тогази въ онѣзи дни ще постятъ.
21. И никой не пришива кърпѫ отъ небѣлено платно на ветхѫ
дрехѫ; а инакъ, ново-то, което *ся туря да* запълни, отдира отъ
ветхо-то, и съдрано-то бива по лошо.
22. И никой не налива ново вино въ ветхы мѣхове; а инакъ,
ново-то вино ще распукне мѣхове-тѣ, и вино-то ся излива, и
мѣхове-тѣ ся развалятъ; но трѣба ново вино да ся налива въ новы
мѣхове.
23. И въ еднѫ сѫбботѫ когато минуваше прѣзъ сѣидбы-тѣ,

и҆ нача́ша ѹ҆чн҃цы̀ є҆гѡ̀ пѹ́ть твори́ти, востерза́юще
кла́сы.
к҃д. И҆ фарїсе́є гл҃гѡ́лахѹ є҆мѹ̀: ви́ждь, что̀ творѧ́тъ въ
сѹббѡ́ты, є҆гѡ́же не досто́итъ;
к҃є. И҆ то́й гл҃гѡ́лаше и҆̀мъ: нѣ́сте ли николи́же чли̑, что̀
сотворѝ дв҃дъ, є҆гда̀ тре́бованїе и҆мѣ̀, и҆ взалка̀ са́мъ, и҆ и҆̀же
съ ни́мъ;
к҃ѕ. Ка́кѡ вни́де въ до́мъ Бж҃їй при А҆вїаѳа́рѣ а҆рхїере́и, и҆
хлѣ́бы предложе́нїѧ снѣдѐ, и҆̀хже не достоѧ́ше ꙗ҆́сти то́кмѡ
і҆ере́ємъ, и҆ дадѐ и҆ сѹ́щымъ съ ни́мъ;

к҃з. И҆ гл҃гѡ́лаше и҆̀мъ: сѹббѡ́та человѣ́ка ра́ди бы́сть, а҆ не
человѣ́къ сѹббѡ́ты ра́ди.
к҃и. Тѣ́мже Гдⷭ҇ь є҆́сть Сн҃ъ человѣ́ческїй и҆ сѹббѡ́тѣ.

Глава̀ г҃.

а҃. И҆ вни́де па́ки въ со́нмище, и҆ бѣ̀ та́мѡ человѣ́къ сѹ́хѹ
и҆мы́й рѹ́кѹ.
в҃. И҆ назира́хѹ є҆го̀, а҆́ще въ сѹббѡ́ты и҆сцѣли́тъ є҆го̀, да
на́нь возглаго́лютъ.
г҃. И҆ гл҃гѡ́ла человѣ́кѹ сѹ́хѹ и҆мѹ́щемѹ рѹ́кѹ: ста́ни по-
средѣ̀.
д҃. И҆ глаго́ла и҆̀мъ: досто́итъ ли въ сѹббѡ́ты добро̀ твори́ти,
и҆лѝ ѕло̀ твори́ти; дѹ́шѹ спастѝ, и҆лѝ погѹби́ти; ѻ҆ни́ же
молча́хѹ.
є҃. И҆ воззрѣ́въ на ни́хъ со гнѣ́вомъ, скорбѧ̀ ѡ҆ ѡ҆камене́нїи
серде́цъ и҆́хъ, гл҃гѡ́ла человѣ́кѹ: простр̀и рѹ́кѹ твою̀. и҆ прострѐ:
и҆ ѹ҆тверди́сѧ рѹка̀ є҆гѡ̀ цѣла̀ ꙗ҆́кѡ дрѹга́ѧ.
ѕ҃. И҆ и҆зше́дше фарїсе́є, а҆́бїе съ и҆рѡдїа́ны совѣ́тъ творѧ́хѹ
на́нь, ка́кѡ є҆го̀ погѹбѧ́тъ.
з҃. І҆и҃съ же ѿи́де со ѹ҆чн҃кѝ свои́ми къ мо́рю: и҆ мно́гъ
наро́дъ ѿ Галїле́и по не́мъ и҆́де, и҆ ѿ І҆ѹде́и,

наченѫхѫ ученици-тѣ му да кѫсатъ класове-тѣ като вървѣхѫ по пѫть-тъ.

24. И Фарисеи-тѣ му казувахѫ: Виждь, що правятъ въ сѫбботѫ, което не е простено?

25. И той имъ казуваше: Не сте ли чели никога, що стори Давидъ, когато му станѫ нужда, и огладнѣ той и които бѣхѫ съ него;

26. Какъ влѣзе въ домъ-тъ Божій во врѣме-то на първосвященника Авіаѳара, та изѣде хлѣбове-тѣ на прѣдложеніе-то, които не е простено освѣнь на священницы-тѣ да *гы* ядѫтъ; даде още и на онѣзи които бѣхѫ съ него?

27. И казуваше имъ: Сѫббота-та е станѫла за человѣка, а не человѣкъ за сѫбботѫ-тѫ.

28. Така що Сынъ человѣческый е Господарь и на сѫбботѫ-тѫ.

ГЛАВА 3.

1. И влѣзе пакъ въ съборище-то, и тамо бѣше нѣкой си человѣкъ който имаше рѫкѫ-тѫ си изсъхнѫла;

2. И съгледвахѫ го, да ли ще въ сѫбботенъ день да го исцѣли, за да го обвинятъ.

3. И казува на человѣка който имаше рѫкѫ-тѫ си изсъхнѫла: Исправи ся на срѣдъ.

4. И казува имъ: Простено ли е сѫбботенъ день да прави нѣкой добро, или да прави зло: да спасе ли душѫ, или да погуби? а тѣ мълчѣхѫ.

5. А като гы изгледа съ гнѣвъ, наскърбенъ за окаменение-то на сърдце-то имъ, казува на человѣкъ-тъ: Простри рѫкѫ-тѫ си. И прострѣ; и възстанови ся рѫка-та му здрава както друга-та.

6. И щомъ излѣзнѫхѫ Фарисеи-тѣ, тутакси совѣтъ сторихѫ съ Иродіаны-тѣ противъ него, какъ да го погубятъ.

7. А Іисусъ тръгнѫ съ ученицы-тѣ си къмъ море-то; и отидохѫ слѣдъ него много множество отъ Галилеѭ и отъ Іудеѭ,

и҃. И҆ ѿ Їерꙋсали́ма, и҆ ѿ Ї҆дꙋме́и, и҆ со О҆́нагѡ по́лꙋ Їорда́на,
и҆ ѿ Тѵ́ра и҆ Сї́дѡ́на, мно́жество мно́гое, слы́шавше, є҆ли҃ка
твора́ше, (и҆) прїидо́ша къ немꙋ̀.
ѳ҃. И҆ речѐ ᲂу҆чн҃кѡ́мъ свои́мъ, да кора́бль бꙋ́детъ ᲂу҆ негѡ̀
наро́да ра́ди, да не стꙋжа́ютъ є҆мꙋ̀.
і҃. Мно́ги бо и҆сцѣлѝ, ꙗ҆́коже напа́дати на него̀, да є҆мꙋ̀
прикосн́ꙋтса, є҆ли́цы и҆мѣ́ахꙋ ра҃ны:
а҃і. И҆ дꙋ́си нечи́стїи є҆гда̀ ви́дахꙋ є҆го̀, припа́дахꙋ къ немꙋ̀
и҆ звахꙋ, гл҃го́люще, ꙗ҆́кѡ ты̀ є҆си Сн҃ъ Бж҃їй:
в҃і. И҆ мно́гѡ преща́ше и҆̀мъ, да не ꙗ҆вле́на є҆го̀ сотворя́тъ.
г҃і. И҆ взы́де на го́рꙋ, и҆ призва̀, и҆̀хже хотя́ше са́мъ: и҆
прїидо́ша къ немꙋ̀.
д҃і. И҆ сотворѝ двана́десяте, да бꙋ́дꙋтъ съ ни́мъ и҆ да по-
сыла́етъ и҆̀хъ проповѣ́дати,
є҃і. И҆ и҆мѣ́ти вла́сть цѣли́ти недꙋ́ги, и҆ и҆згони́ти
бѣ́сы:
ѕ҃і. И҆ наречѐ Сі́мѡнꙋ и҆́мя Пе́тръ:
з҃і. И҆ Ї҆а́кѡва Зеведе́ова, и҆ Ї҆ѡа́нна бра́та Ї҆а́кѡвлѧ: и҆ наречѐ
и҆̀ма и҆мена̀ Воанерге́съ, є҆́же є҆́сть, сн҃а гро́мѡва:
и҃і. И҆ А҆ндре́а, и҆ Фі́лїппа, и҆ Варѳоломе́а, и҆ Матѳе́а, и҆
Ѳѡма̀, и҆ Ї҆а́кѡва А҆лфе́ова, и҆ Ѳаддеа, и҆ Сі́мѡна Канані́та,
ѳ҃і. И҆ Ї҆ꙋ́дꙋ Ї҆скарїѡ́тскаго, и҆̀же и҆ предадѐ є҆го̀.
к҃. И҆ прїидо́ша въ до́мъ: и҆ собра́ся па́ки наро́дъ, ꙗ҆́кѡ не
мощѝ и҆̀мъ ни хлѣ́ба ꙗ҆́сти.
к҃а. И҆ слы́шавше и҆̀же бѧ́хꙋ ᲂу҆ негѡ̀, и҆зыдо́ша, да и҆́мꙋтъ
є҆го̀. гл҃го́лахꙋ бо, ꙗ҆́кѡ неи́стовъ є҆́сть.
к҃в. И҆ кни́жницы, и҆̀же ѿ Ї҆ерꙋсали́ма низше́дшїи, гл҃го́лахꙋ,
ꙗ҆́кѡ веелзевꙋ́ла и҆́мать, и҆ ꙗ҆́кѡ ѡ҆ кнѧ́зѣ бѣсо́встѣмъ и҆з-
го́нитъ бѣ́сы.
к҃г. И҆ призва́въ и҆̀хъ, въ при́тчахъ глаго́лаше и҆̀мъ: ка́кѡ
мо́жетъ сатана̀ сатанꙋ̀ и҆згони́ти;
к҃д. И҆ а҆́ще цр҃тво на сѧ̀ раздѣли́тся, не мо́жетъ ста́ти
цр҃тво то̀:

8. И отъ Іерусалимъ, и отъ Идумеѭ, и изъ отвѫдь Іорданъ; и изъ около Тиръ и Сидонъ, много множество, като бѣхѫ чули колко *чудеса* правяше, дойдохѫ при него.

9. И рече на ученицы-тѣ си да го очакува една ладія поради народъ-тъ, за да го не притѣсняватъ.

10. Защото исцѣли мнозина, така що онѣзи които имахѫ болѣсти нападахѫ на него, за да ся допрѫтъ до него.

11. И нечисти-тѣ духове, когато го виждахѫ, припадахѫ му, и выкахѫ: Ты си Сынъ Божій.

12. И много имъ запрѣщаваше, да го не изявяватъ.

13. И възлѣзе на горѫ-тѫ, и призова *онѣзи* които щѣше той; и отидохѫ при него.

14. И створи дванадесеть, да бѫдѫтъ съ него, и да гы испроважда да проповѣдуватъ,

15. И да иматъ власть да исцѣляватъ болѣсти-тѣ, и да испѫждатъ бѣсове-тѣ;

16. И приложи на Симона име Петръ;

17. И Іакова Зеведеева, и Іоанна брата Іаковова, и приложи имъ имена Воанергесъ, то есть, сынове на грьмъ-тъ:

18. И Андрея, и Филиппа, и Вареоломея, и Матеея, и Өомѫ, и Іакова Алфеева, и Өаддея, и Симона Кананита;

19. И Іудѫ Искаріотскаго, който го и прѣдаде.

20. И идуватъ въ единъ домъ, и събира ся пакъ *много* народъ, така що тѣ не можахѫ нито хлѣбъ да ядѫтъ.

21. И като чухѫ свои-тѣ му, излѣзохѫ да го уловятъ; защото казувахѫ, че не е на себе си.

22. И книжници-тѣ, които бѣхѫ слѣзнѫли отъ Іерусалимъ, казувахѫ, че има Веелзевулъ, и че съ началникъ-тъ на бѣсове-тѣ испѫжда бѣсове-тѣ.

23. И като гы призова, говоряше имъ съ притчы: Какъ може Сатана да испѫжда Сатанѫ?

24. И ако едно царство ся раздѣли противъ себе си, онова царство не може да устои.

к҃є. И҆ а҆́ще до́мъ на ся̀ раздѣли́тся, не мо́жетъ ста́ти до́мъ то́й:
к҃ѕ. И҆ а҆́ще сатана̀ воста̀ на ся̀ са́мъ и҆ раздѣли́ся, не мо́жетъ ста́ти, но коне́цъ и҆́мать.
к҃з. Никто́же мо́жетъ сосꙋ́ды крѣ́пкагѡ, вше́дъ въ до́мъ є҆гѡ̀, расхи́тити, а҆́ще не пе́рвѣе крѣ́пкаго свя́жетъ: и҆ тогда̀ до́мъ є҆гѡ̀ расхи́титъ.
к҃и. А҆ми́нь гл҃го́лю ва́мъ, ꙗ҆́кѡ вся̑ ѿпꙋ́стятся согрѣше́нїѧ сынѡ́мъ человѣ́ческимъ, и҆ хꙋле́нїѧ, є҆ли̑ка а҆́ще восхꙋ́лятъ:
к҃ѳ. А҆ и҆́же восхꙋ́литъ на Дх҃а ст҃а́го, не и҆́мать ѿпꙋще́нїѧ во вѣ́ки, но пови́ненъ є҆́сть вѣ́чномꙋ сꙋдꙋ̀:
л҃. Занѐ гл҃го́лахꙋ: дꙋ́ха нечи́стаго и҆́мать.
л҃а. Прїидо́ша ᲂу҆̀бо мт҃и и҆ бра́тїѧ є҆гѡ̀, и҆ внѣ̀ стоѧ́ще по-сла́ша къ немꙋ̀, зовꙋ́ще є҆го̀.
л҃в. И҆ сѣдя́ше наро́дъ ѡ҆́крестъ є҆гѡ̀. рѣ́ша же є҆мꙋ̀: сѐ мт҃и твоѧ̀ и҆ бра́тїѧ твоѧ̀ и҆ се́стры твоѧ̀ внѣ̀ и҆́щꙋтъ тебѐ.
л҃г. И҆ ѿвѣща̀ и҆̀мъ, гл҃го́лѧ: кто̀ є҆́сть мт҃и моѧ̀, и҆лѝ бра́тїѧ моѧ̀;
л҃д. И҆ согля́давъ ѡ҆́крестъ себѐ сѣдя́щыѧ, гл҃го́ла: сѐ мт҃и моѧ̀ и҆ бра́тїѧ моѧ̀:
л҃є. И҆́же бо а҆́ще сотвори́тъ во́лю Бж҃їю, се́й бра́тъ мо́й и҆ сестра̀ моѧ̀ и҆ мт҃и мѝ є҆́сть.

Глава̀ д҃.

а҃. И҆ па́ки нача́тъ ᲂу҆чи́ти при мо́ри: и҆ собра́ся къ немꙋ̀ наро́дъ мно́гъ, ꙗ҆́коже самомꙋ̀ влѣ́зшꙋ въ кора́бль, сѣдѣ́ти въ мо́ри: и҆ ве́сь наро́дъ при мо́ри на землѝ бѧ́ше.
в҃. И҆ ᲂу҆ча́ше и҆̀хъ при́тчами мно́гѡ, и҆ глаго́лаше и҆̀мъ во ᲂу҆че́нїи свое́мъ:
г҃. Слы́шите: сѐ и҆зы́де сѣ́ѧй сѣ́ѧти:
д҃. И҆ бы́сть є҆гда̀ сѣ́ѧше, ѻ҆во падѐ при пꙋтѝ: и҆ прїидо́ша пти́цы и҆ позоба́ша є҆̀.

25. И ако домъ ся раздѣли противъ себе си, той домъ не може
да устои.
26. И ако Сатана ся е повдигнѫлъ противъ себе си и ся е раз-
дѣлилъ, не може да устои, но дошло му е свършеніе-то.
27. Никой не може да разграби покѫщнинѫ-тѫ на силный-тъ,
кога влѣзе въ кѫщѫ-тѫ му, ако първомъ не вържe силный-тъ, и
тогазь ще разграби кѫщѫ-тѫ му.
28. Истинѫ ви казувамъ, че всичкы-тѣ грѣхове на синове-тѣ
человѣческы ще имъ ся простятъ, и хулы-тѣ колкото че въсхулятъ.
29. Но който въсхули на Духа Святаго, нѣма прошкѫ во вѣкы,
по повиненъ е на вѣчно осѫжденіе.
30. *Това рече той*, защото казувахѫ: Има духъ нечистъ.
31. Идуватъ прочее братія-та *му* и майка му, и като стояхѫ
вънъ, проводихѫ до него, и выкахѫ го.
32. И сѣдяше народъ-тъ около него; и рекохѫ му: Ето майка
ти и братія-та ти вънъ искатъ тя.
33. И отвѣща имъ и каза: Коя е майка ми, или *кои сѫ* братія-
та ми?
34. И като изгледа тѣзи, които сѣдяха около него, казува: Ето
майка ми и братія-та ми!
35. Защото който стори волѭ-тѫ Божіѭ, той е братъ мой, и
сестра моя и майка.

ГЛАВА 4.

1. И пакъ започнѫ да учи на край море-то: и събра ся при
него народъ много, така що той влѣзе въ ладіѭ-тѫ и сѣдяше на
море-то; а всичкый-тъ народъ бѣше на земіѭ-тѫ по край море-то.
2. И учаше гы много съ притчы, и говоряше имъ въ поученіе-
то си:
3. Слушайте. Ето излѣзе сѣятель-тъ да сѣе.
4. И като сѣяше, едно паднѫ край пѫть-тъ, и дойдохѫ птицы-
тѣ небесны и озобахѫ го.

е҃. Дрꙋго́е же падѐ при ка́мени, и҆дѣ́же не и҆мѧ́ше землѝ
мно́ги: и҆ а҆́бїе прозабѐ, занѐ не и҆мѧ́ше глꙋбины̀ земны́ѧ:
ѕ҃. Со́лнцꙋ же возсїѧ́вшꙋ присвѧ́де, и҆ занѐ не и҆мѧ́ше ко́рене,
и҆́зсше.
з҃. И҆ дрꙋго́е падѐ въ те́рнїи: и҆ взы́де те́рнїе, и҆ подавѝ
є҆̀: и҆ плода̀ не дадѐ.
и҃. И҆ дрꙋго́е падѐ на землѝ до́брѣй: и҆ даѧ́ше пло́дъ вос-
ходѧ́щъ и҆ растꙋ́щъ, и҆ приплодова́ше на три́десѧть, и҆ на
шестьдесѧ́тъ, и҆ на сто̀.
ѳ҃. И҆ глаго́лаше: и҆мѣ́ѧй ᲂу҆́шы слы́шати, да слы́шитъ.
і҃. Є҆гда́ же бы́сть є҆ди́нъ, вопроси́ша є҆го̀, и҆̀же бѧ́хꙋ съ
ни́мъ, со ѻ҆бѣмана́десѧте ѡ҆ при́тчи.
аі҃. И҆ глаго́лаше и҆̀мъ: ва́мъ є҆́сть дано̀ вѣ́дати та̑йны
ца́рствїѧ Бж҃їѧ: ѻ҆́нѣмъ же внѣ́шнимъ въ при́тчахъ всѧ̑
быва́ютъ:
ві҃. Да ви́дѧще ви́дѧтъ, и҆ не ᲂу҆́зрѧтъ: и҆ слы́шаще слы́-
шатъ, и҆ не разꙋмѣ́ютъ: да не когда̀ ѡ҆братѧ́тсѧ и҆ ѡ҆ста́-
вѧтсѧ и҆̀мъ грѣсѝ.
гі҃. И҆ глаго́ла и҆̀мъ: не вѣ́сте ли при́тчи сеѧ̀; и҆ ка́кѡ всѧ̑
при̑тчи ᲂу҆разꙋмѣ́ете;
ді҃. Сѣ́ѧй, сло́во сѣ́етъ.
еі҃. Сі́и же сꙋ́ть, и҆̀же при пꙋтѝ, и҆дѣ́же сѣ́етсѧ сло́во, и҆
є҆гда̀ ᲂу҆слы́шатъ, а҆́бїе прихо́дитъ сатана̀, и҆ ѿе́млетъ сло́во
сѣ́ѧнное въ сердца́хъ и҆́хъ.
ѕі҃. И҆ сі́и сꙋ́ть та́кожде и҆̀же на ка́менныхъ сѣ́ѧнїи, и҆̀же
є҆гда̀ ᲂу҆слы́шатъ сло́во, а҆́бїе съ ра́достїю прїе́млютъ є҆̀,
зі҃. И҆ не и҆́мꙋтъ корє́нїѧ въ себѣ̀, но привре́менни сꙋ́ть,
та́же бы́вшей печа́ли и҆лѝ гоне́нїю словесѐ ра́ди, а҆́бїе со-
блажнѧ́ютсѧ.
иі҃. А҆ сі́и сꙋ́ть, и҆̀же въ те́рнїи сѣ́ѧнїи, слы́шащїи сло́во,
ѳі҃. И҆ печа̑ли вѣ́ка сегѡ̀, и҆ ле́сть бога́тства, и҆ ѡ҆
про́чихъ по́хѡти входѧ́щыѧ подавлѧ́ютъ сло́во, и҆ безпло́дно
быва́етъ.

5. Друго паднѫ на каменито *мѣсто*, дѣто нѣмаше много пьрсть,
и заскоро изникнѫ, защото нѣмаше длѫбинѫ отъ земіѭ:
6. Но когато изгрѣя слънце-то припьрли ся, и понеже нѣмаше
корень, изсъхнѫ.
7. И друго паднѫ въ трънiе-тѣ, и обрастохѫ трънiе-тѣ и за-
глушихѫ го, и не даде плодъ.
8. И друго паднѫ на добрѫ-тѫ земіѭ, и даваше плодъ, който
възлѣзуваше и възрастуваше, и принесе едно тридесеть, и друго
шестдесеть, а друго сто.
9. И казуваше имъ: Който има уши да слуша, нека слуша.
10. И когато останѫ на самѣ, *онѣзи* които бѣхѫ около него съ
дванадесеть-тѣ, попытахѫ го за притчѫ-тѫ.
11. И казуваше имъ: Вамъ ся даде да познаете тайнѫ-тѫ на
царство-то Божiе, а на онѣзи вънщни-тѣ, всичко-то быва въ
притчы;
12. За да гледатъ гледающе, и да не видятъ; и да чуватъ
чувающе, и да не разумѣѭтъ; да не бы да ся завърнѫтъ, и да имъ
ся простятъ грѣхове-тѣ.
13. И казува имъ: Не знаете ли тѫзи притчѫ? а какъ ще раз-
умѣете всичкы-тѣ притчы?
14. Сѣятель-тъ, слово-то сѣе.
15. А *посѣянно-то* край пѫть-тъ сѫ тѣзи въ които ся сѣе сло-
во-то; но при които, като чуѭтъ, тутакси идува Сатана, и отнема
слово-то, всѣянно-то въ сьрдца-та имъ.
16. Подобно и на каменити-тѣ *мѣста* посѣянно-то сѫ тѣзи,
които, като чуѭтъ слово-то, тутакси съ радость го прiиматъ,
17. Нѣматъ обаче корень въ себе си, но привремени сѫ; послѣ
като настане скърбь или гоненiе за слово-то, тутакси ся собла-
зняватъ.
18. И въ трънiе-тѣ посѣянно-то сѫ тѣзи, които слушатъ слово-то,
19. И грыжи-тѣ на тойзи вѣкъ, и прѣльсть-та на богатство-то,
и пожеланiя-та за другы *работы*, като навлѣзуватъ, заглушаватъ
слово-то, и безплодно быва.

к҃. И҆ сі́и сꙋ́ть, и҆̀же на землѝ до́брѣй сѣ́аннїи, и҆̀же слы́-
шатъ сло́во и҆ прїе́млютъ, и҆ плодствꙋ́ютъ, на три́десать, и҆
на шестьдеса́тъ, и҆ на сто̀.
к҃а. И҆ гл҃гола́ше и҆̀мъ: є҆да̀ свѣти́льникъ прихо́дитъ, да по́дъ
спꙋ́домъ поло́жатъ є҆го̀ и҆лѝ по́дъ о҆́дромъ; не да ли на свѣ́щ-
ницѣ поло́женъ бꙋ́детъ;
к҃в. Нѣ́сть бо та́йно, є҆́же не ꙗ҆ви́тсѧ: нижѐ бы́сть по-
тае́но, но да прїи́детъ въ ꙗ҆вле́нїе.
к҃г. А҆́ще кто̀ и҆́мать ᲂу҆́шы слы́шати, да слы́шитъ.
к҃д. И҆ гл҃гола́ше и҆̀мъ: блюди́те что̀ слы́шите. въ ню́же
мѣ́рꙋ мѣ́рите, возмѣ́ритсѧ ва́мъ, и҆ приложи́тсѧ ва́мъ слы́-
шащымъ.
к҃є. И҆́же бо а҆́ще и҆́мать, да́стсѧ є҆мꙋ̀: а҆ и҆̀же не и҆́мать, и҆
є҆́же и҆́мать, ѿи́метсѧ ѿ негѡ̀.
к҃ѕ. И҆ глаго́лаше: та́кѡ є҆́сть (и҆) ца́рствїе Бж҃їе, ꙗ҆́коже
человѣ́къ вмета́етъ сѣ́мѧ въ зе́млю:
к҃з. И҆ спи́тъ, и҆ воста́етъ но́щїю и҆ дні́ю, и҆ сѣ́мѧ проза-
ба́етъ и҆ расте́тъ, ꙗ҆́коже не вѣ́сть о҆́нъ.
к҃и. Ѿ себе́ бо землѧ̀ плоди́тъ пре́жде травꙋ̀, пото́мъ кла́съ,
та́же и҆сполнѧ́етъ пшени́цꙋ въ кла́сѣ.
к҃ѳ. Є҆гда́ же созрѣ́етъ пло́дъ, а҆́бїе по́слетъ се́рпъ, ꙗ҆́кѡ
наста̀ жа́тва.
л҃. И҆ гл҃гола́ше: чесомꙋ̀ ᲂу҆подо́бимъ ца́рствїе Бж҃їе; и҆лѝ
ко́ей при́тчи приложи́мъ є҆̀;
л҃а. Ꙗ҆́кѡ зе́рно горꙋ́шично, є҆́же є҆гда̀ всѣ́ано бꙋ́детъ въ
землѝ, мнѣ́е всѣ́хъ сѣ́менъ є҆́сть зе́мныхъ:
л҃в. И҆ є҆гда̀ всѣ́ано бꙋ́детъ, возраста́етъ, и҆ быва́етъ бо́лѣе
всѣ́хъ ѕе́лїй, и҆ твори́тъ вѣ́тви ве́лїѧ, ꙗ҆́кѡ мощѝ по́дъ сѣ́нїю
є҆гѡ̀ пти́цамъ небе́снымъ вита́ти.
л҃г. И҆ таковы́ми при́тчами мно́гими гл҃гола́ше и҆̀мъ сло́во,
ꙗ҆́коже можа́хꙋ слы́шати:
л҃д. Без̾ при́тчи же не глаго́лаше и҆̀мъ словесѐ: о҆со́бь же
ᲂу҆ченикѡ́мъ свои́мъ сказа́ше всѧ̑.

20. А҆ на добрѫ-тѫ земѭ посѣянно-то сѫ тѣзи, които слушатъ слово-то, и пріематъ, и даватъ плодъ, едно тридесеть, и едно шестдесеть, и едно сто.

21. И казуваше имъ: За това ли ся вносл свѣщь да ѭ турятъ подъ шиникъ-тъ, или подъ одръ-тъ? Да ли не за това, да ѭ поставятъ на свѣтилникъ-тъ?

22. Защото нѣма нѣщо тайно, което да ся не яви; нито е было нѣщо потаено, което да не излѣзе на-явѣ.

23. Който има уши да слуша, нека слуша.

24. И казуваше имъ: Внимайте *това* което слушате; съ коѭто мѣркѫ мѣрите, ще ви ся възмѣри; и вамъ които слушате ще ви бѫде придатъкъ.

25. Защото който има, ще му ся даде; а който нѣма, и онова което има ще му ся отнеме.

26. И казуваше: Така е царство-то Божіе, както кога человѣкъ хвърли сѣме-то въ земѭ-тѫ;

27. И спи и разбужда ся нощя и деня; и сѣме-то никне и расте, както той не знае.

28. Защото земя-та отъ самосебе си произвожда, първомъ трѣвѫ, послѣ класъ, и напоконъ пълно жито въ класъ-тъ.

29. И когато узрѣе плодъ-тъ, той часъ испраща сърпъ-тъ, защото е настанѫла жътвѫ.

30. Още казуваше: На що да уподобимъ царство-то Божіе? или съ кое сравненіе да го сравнимъ?

31. Подобно е на зърно синапово, което, кога ся посѣе въ земѭ-тѫ, най малко е отъ всичкы-тѣ сѣмена, които сѫ на земѭ-тѫ;

32. А когато ся посѣе, израстува, и бива по голѣмо отъ всичкы-тѣ злакове, и прави клоніе голѣмы, така що подъ неговѫ-тѫ сѣнкѫ могѫтъ птицы-тѣ небесны да привитаватъ.

33. И съ много таквызи притчы говоряше тѣмъ слово-то, както можахѫ да слушатъ.

34. А безъ притчѫ имъ не говоряше; но на особь тълкуваше всичко на ученицы-тѣ си.

л҃е. И҆ глаго́ла и҆̀мъ въ то́й де́нь ве́черꙋ бы́вшꙋ: пре́йдемъ на о҆́нъ по́лъ.

л҃ѕ. И҆ ѿпꙋ́щше наро́ды, поѧ́ша є҆го̀ ꙗ҆́коже бѣ̀ въ корабли̇̀: и҆ и҆ні́и же корабли̇̀ бѧ́хꙋ съ ни́мъ.

л҃з. И҆ бы́сть бꙋ́рѧ вѣ́трена ве́лїѧ: во́лны же влива́хꙋсѧ въ кора́бль, ꙗ҆́кѡ ᲂу҆жѐ погрꙋжа́тисѧ є҆мꙋ̀.

л҃и. И҆ бѣ̀ са́мъ на кормѣ̀ на возгла́вницѣ спѧ̀: и҆ возбꙋди́ша є҆го̀, и҆ глаго́лаша є҆мꙋ̀: Оу҆чи́телю, не ради́ши ли, ꙗ҆́кѡ погибае́мъ;

л҃ѳ. И҆ воста́въ запретѝ вѣ́трꙋ, и҆ речѐ мо́рю: молчѝ, преста́ни. и҆ ᲂу҆лѐже вѣ́тръ, и҆ бы́сть тишина̀ ве́лїѧ.

м҃. И҆ речѐ и҆̀мъ: что̀ та́кѡ страшли́ви є҆стѐ; ка́кѡ не и҆́мате вѣ́ры;

м҃а. И҆ ᲂу҆боѧ́шасѧ стра́хомъ ве́лїимъ, и҆ глаго́лахꙋ дрꙋ́гъ ко дрꙋ́гꙋ: кто̀ ᲂу҆бо се́й є҆́сть, ꙗ҆́кѡ и҆ вѣ́тръ и҆ мо́ре послꙋ́шаютъ є҆гѡ̀;

Глава̀ е҃.

а҃. И҆ прїидо́ша на о҆́нъ по́лъ мо́рѧ во странꙋ̀ Гадари́нскꙋю.

в҃. И҆ и҆злѣ́зшꙋ є҆мꙋ̀ и҆з̾ корабл҄ѧ̀, а҆́бїе срѣ́те є҆го̀ ѿ гробѡ́въ человѣ́къ въ дꙋ́сѣ нечи́стѣ,

г҃. И҆́же жили́ще и҆мѧ́ше во гробѣ́хъ: и҆ ни вери́гами никто́же можа́ше є҆го̀ свѧза́ти.

д҃. Занѐ є҆мꙋ̀ мно́гажды пꙋ́ты и҆ ᲂу҆́жы (желѣ́зны) свѧ́занꙋ сꙋ́щꙋ, и҆ растерза́тисѧ ѿ негѡ̀ ᲂу҆́жемъ (желѣ́знымъ), и҆ пꙋ́тѡмъ сокрꙋша́тисѧ: и҆ никто́же можа́ше є҆го̀ ᲂу҆мꙋ́чити:

е҃. И҆ вы́нꙋ но́щь и҆ де́нь во гробѣ́хъ и҆ въ гора́хъ бѣ̀ вопїѧ̀ и҆ толкі́йсѧ ка́менїемъ.

ѕ҃. Оу҆зрѣ́въ же Ї҆исꙋ́са и҆здале́ча, течѐ, и҆ поклони́сѧ є҆мꙋ̀.

з҃. И҆ возопи́въ гла́сомъ ве́лїимъ речѐ: что̀ мнѣ̀ и҆ тебѣ̀, Ї҆исꙋ́се Сы́не Бо́га Вы́шнѧгѡ; заклина́ю тѧ̀ Бо́гомъ, не мꙋ́чи менѐ.

и҃. Глаго́лаше бо є҆мꙋ̀: и҆зы́ди, дꙋ́ше нечи́стый, ѿ человѣ́ка.

35. И казува имъ въ него день когато ся свечери: Да минемъ
отвѫдь.
36. И като оставихѫ народъ-тъ, зематъ него, както бѣ въ
ладіѭ-тѫ; имаше още и другы ладіи съ него.
37. И дигнува ся голѣма бура вѣтренна; и волны-тѣ ся вливахѫ
въ ладіѭ-тѫ, така що тя вече ся пълняше *съ водѫ*,
38. И той бѣше на кормъ-тъ заспалъ на възглавницѫ; и раз-
буждатъ го и казуватъ му: Учителю, не тя ли е грыжа че по-
гынувамы?
39. И станѫ та запрети на вѣтръ-тъ, и рече на море-то: Мълчи,
умири ся. И прѣстанѫ вѣтръ-тъ, и станѫ тишина голѣма.
40. И рече имъ: Защо сте така страхливи? Какъ нѣмате
вѣрѫ?
41. И убояхѫ ся съ голѣмъ страхъ, и казувахѫ си единъ другы-
му: Кой е прочее тойзи, че и вѣтръ-тъ и море-то му ся поко-
ряватъ?

ГЛАВА 5.

1. И минѫхѫ отвѫдь море-то, въ странѫ-тѫ Гадаринскѫ.
2. И щомъ излѣзе изъ ладіѭ-тѫ, тозь часъ го срѣщнѫ единъ
человѣкъ отъ гробища-та, съ духъ нечистъ,
3. Който имаше жилище-то си въ гробища-та, и никой не
можаше да го вьрже нито съ веригы;
4. Защото много пѫти бѣхѫ го вързали съ оковы и съ веригы, и
покѫсалъ бѣ веригы-тѣ, и оковы-тѣ бѣ строшилъ; и никой не
бѣше въ силѫ да го укроти.
5. И винѫгы, нощя и деня, бѣше по горы-тѣ и въ гробища-та,
и выкаше и испрѣсичаше себе си съ камьніе.
6. А като видѣ Іисуса отъ далечь, притече и поклони му ся,
7. И извыка съ гласъ голѣмъ и рече: Що имашь ты съ мене,
Іисусе, Сыне на Бога вышняго? заклѣвамъ тя въ Бога, недѣй мя мѫчи.
8. (Защото му казуваше: Излѣзь изъ человѣка, душе нечистый.)

ѳ҃. И҆ вопроша́ше є҆го̀: что́ ти є҆́сть и҆́мѧ; и҆ ѿвѣща̀, глаго́лѧ: леґеѡ́нъ и҆́мѧ мнѣ̀, ꙗ҆́кѡ мно́зи є҆смы̀.
і҃. И҆ моли́ша є҆го̀ мно́гѡ, да не по́слетъ и҆̀хъ внѣ̀ страны̀.
а҃і. Бѣ́ же тꙋ̀ при горѣ̀ ста́до свино́е ве́лїе пасо́мо:
в҃і. И҆ моли́ша є҆го̀ всѝ бѣ́си, глаго́люще: посли́ ны во свинїѧ̑, да въ нѧ̀ вни́демъ:
г҃і. И҆ повелѣ̀ и҆̀мъ а҆́бїе І҆и҃съ. и҆ и҆зше́дше дꙋ́си нечи́стїи, внидо́ша во свинїѧ̑: и҆ оу҆стреми́сѧ ста́до по брегꙋ̀ въ мо́ре: бѧ́хꙋ же ꙗ҆́кѡ двѣ̀ ты́сѧщи: и҆ оу҆топа́хꙋ въ мо́ри.

д҃і. Пасꙋ́щїи же свинїѧ̑ бѣжа́ша, и҆ возвѣсти́ша во гра́дѣ и҆ въ се́лѣхъ. и҆ и҆зыдо́ша ви́дѣти, что̀ є҆́сть бы́вшее:
є҃і. И҆ прїидо́ша ко І҆и҃сови, и҆ ви́дѣша бѣснова́вшагосѧ сѣдѧ́ща и҆ ѡ҆блече́на и҆ смы́слѧща, и҆мѣ́вшаго леґеѡ́нъ: и҆ оу҆боѧ́шасѧ.
ѕ҃і. Повѣ́даша же и҆̀мъ ви́дѣвшїи, ка́кѡ бы́сть бѣсно́мꙋ, и҆ ѡ҆ свинїѧ́хъ.
з҃і. И҆ нача́ша моли́ти є҆го̀ ѿитѝ ѿ предѣ́лъ и҆́хъ.
и҃і. И҆ влѣ́зшꙋ є҆мꙋ̀ въ кора́бль, молѧ́ше є҆го̀ бѣснова́выйсѧ, дабы̀ бы́лъ съ ни́мъ.
ѳ҃і. І҆и҃съ же не дадѐ є҆мꙋ̀, но речѐ є҆мꙋ̀: и҆дѝ въ до́мъ тво́й ко твои́мъ, и҆ возвѣстѝ и҆̀мъ, є҆ли̑ка тѝ Гд҇ь сотворѝ, и҆ поми́лова тѧ̀.
к҃. И҆ и҆́де и҆ начѧ̀ проповѣ́дати въ десѧтѝ градѣ́хъ, є҆ли̑ка сотворѝ є҆мꙋ̀ І҆и҃съ: и҆ всѝ дивлѧ́хꙋсѧ.
к҃а. И҆ прешѐдшꙋ І҆и҃сꙋ въ кораблѝ па́ки на ѻ҆́нъ по́лъ, собра́сѧ наро́дъ мно́гъ ѡ҆ не́мъ: и҆ бѣ̀ при мо́ри.
к҃в. И҆ сѐ прїи́де є҆ди́нъ ѿ а҆рхїсѷнагѡ́гъ, и҆́менемъ І҆аі́ръ: и҆ ви́дѣвъ є҆го̀, падѐ при ногꙋ̀ є҆гѡ̀:
к҃г. И҆ молѧ́ше є҆го̀ мно́гѡ, гл҃го́лѧ, ꙗ҆́кѡ дщѝ моѧ̀ на конч́инѣ є҆́сть: да прише́дъ возложи́ши на ню̀ рꙋ́цѣ, ꙗ҆́кѡ да спасе́тсѧ, и҆ жива̀ бꙋ́детъ.

9. И попыта го: Какъ ти е име-то? и отговори и каза: Легеонъ
ми е име-то; защото смы мнозина.

10. И моли му ся много, да гы не отпраща на вънъ отъ тѫзи
земѭ.

11. А тамо при горѫ-тѫ имаше стадо голѣмо отъ свиніе та пасѣше;

12. И помолихѫ му ся всичкы-тѣ бѣсове, и казувахѫ: Проводи
ны въ свиніе-тѣ, да влѣземъ въ тѣхъ;

13. И Іисусъ тутакси даде имъ волѭ. И излѣзохѫ нечисти-тѣ
духове, та влѣзохѫ въ свиніе-тѣ; и устрьми ся стадо-то прѣзъ
стрьминѫ-тѫ въ море-то, (тѣ бѣхѫ до двѣ хиляды), и ся издавихѫ
въ море-то.

14. А онѣзи които пасяхѫ свиніе-тѣ побѣгнѫхѫ та извѣстихѫ
въ градъ-тъ и въ села-та. И *жители-тѣ* излѣзохѫ да видятъ
какво е станѫло.

15. И идватъ при Іисуса, и виждатъ бѣсный-тъ въ когото бѣше
легеонъ-тъ, че сѣди, и облѣченъ, и смысленъ; и убояхѫ ся.

16. И приказахѫ имъ онѣзи които видѣхѫ, какъ бѣ *работа-та*
на бѣсный-тъ, и за свиніе-тѣ.

17. И начнѫхѫ да му ся молятъ да си отиде отъ тѣхны-тѣ прѣдѣлы.

18. И когато влѣзе въ ладіѭ-тѫ, моляше му ся тойзи що бѣ
отъ напрѣдъ бѣсенъ, да бѫде съ него заедно.

19. Іисусъ обаче му не допуснѫ, но казува му: Иди си у дома
си при домашны-тѣ си, и извѣсти имъ това, що ти стори Господь
и тя помилува.

20. И тръгнѫ, и наченѫ да проповѣдува въ Декаполь *това*, що
му стори Іисусъ; и всичкы-тѣ ся чудяхѫ.

21. И като прѣминѫ пакъ Іисусъ въ ладіѭ-тѫ отвѫдѣ, събра ся
при него народъ много; и той бѣше край море-то.

22. И ето, идва единъ отъ началницы-тѣ на съборище-то, на
име Іаиръ, и като го видѣ, паднѫ на нозѣ-тѣ му;

23. И моляше му ся много и казуваше: Дъщеря ми душѫ бере;
да дойдешь и да положишь рѫцѣ на неѭ, за да ся избави и ще
бѫде жива.

к҃д. И҆ и҆де съ ни́мъ: и҆ по не́мъ и҆дя́хꙋ наро́ди мно́зи, и҆ ѹ҆гнѣта́хꙋ є҆го̀.
к҃є. И҆ жена̀ нѣ́каѧ сꙋ́щи въточе́нїи кро́ве лѣ́тъ двана́десѧте,
к҃ѕ. И҆ мно́гѡ пострада́вши ѿ мнѡ́гъ враче́въ, и҆ и҆жда́вши своѧ̑ всѧ̑, и҆ ни є҆ди́ныѧ по́льзы ѡ҆брѣ́тши, но па́че въ го́ршее прише́дши:
к҃з. Слы́шавши ѡ҆ І҆и҃сѣ, прише́дши въ наро́дѣ созадѝ, прикосну́сѧ ри́зѣ є҆гѡ̀:
к҃и. Гл҃гола́ше бо, ꙗ҆́кѡ, а҆́ще прикосну́сѧ ри́замъ є҆гѡ̀, спасе́на бꙋ́дꙋ.
к҃ѳ. И҆ а҆́бїе и҆зсѧ́кнꙋ и҆сто́чникъ кро́ве є҆ѧ̀: и҆ разꙋмѣ̀ тѣ́ломъ, ꙗ҆́кѡ и҆сцѣлѣ̀ ѿ ра́ны.
л҃. И҆ а҆́бїе І҆и҃съ разꙋмѣ̀ въ себѣ̀ си́лꙋ и҆зше́дшꙋю ѿ негѡ̀, и҆ ѡ҆бра́щсѧ въ наро́дѣ, гл҃гола́ше: кто̀ прикосну́сѧ ри́замъ мои́мъ;
л҃а. И҆ гл҃го́лахꙋ є҆мꙋ̀ ѹ҆чн҃цы̀ є҆гѡ̀: ви́диши наро́дъ ѹ҆гнѣта́ющъ тѧ̀, и҆ глаго́леши: кто̀ прикосну́сѧ мнѣ̀;
л҃в. И҆ ѡ҆гля́даше ви́дѣти сотво́ршꙋю сїѐ.
л҃г. Жена́ же ѹ҆боѧ́вшисѧ и҆ трепе́щꙋщи, вѣ́дѧщи, є҆́же бы́сть є҆́й, прїи́де и҆ припадѐ къ немꙋ̀, и҆ речѐ є҆мꙋ̀ всю̀ и҆́стинꙋ.
л҃д. Ѻ҆́нъ же речѐ є҆́й: дщѝ, вѣ́ра твоѧ̀ спасе́ тѧ: и҆дѝ въ ми́рѣ, и҆ бꙋ́ди цѣла̀ ѿ ра́ны твоеѧ̀.
л҃є. Є҆щѐ є҆мꙋ̀ гл҃го́лющꙋ, и҆ прїидо́ша ѿ а҆рхїсѷнагѡ́га, гл҃го́люще, ꙗ҆́кѡ дщѝ твоѧ̀ ѹ҆́мре: что̀ є҆щѐ двѝжеши ѹ҆чи́телѧ;
л҃ѕ. І҆и҃съ же а҆́бїе слы́шавъ сло́во глаго́лемое, глаго́ла а҆рхїсѷнагѡ́гови: не бо́йсѧ, то́кмѡ вѣ́рꙋй.
л҃з. И҆ не ѡ҆ста́ви по себѣ̀ ни є҆ди́наго и҆тѝ, то́кмѡ Петра̀ и҆ І҆а́кѡва и҆ І҆ѡа́нна бра́та І҆а́кѡвлѧ.
л҃и. И҆ прїи́де въ до́мъ а҆рхїсѷнагѡ́говъ, и҆ ви́дѣ молвꙋ̀, пла́чꙋщыѧсѧ и҆ крича́щыѧ мно́гѡ.

24. И отиде съ него; и слѣдувахѫ го народъ много, и притискахѫ го.

25. И една жена, която имаше кръвотеченіе дванадесеть години,

26. И отъ много лѣкари бѣше много пострадала, още бѣше издала и всичко-то си иманіе, безъ да види никаквѫ ползѫ, но повече на злѣ бѣ пристигнѫла,

27. Като чу за Іисуса, дойде между народъ-тъ изъ отзадь, и допрѣ ся до дрехѫ-тѫ му.

28. Защото казуваше: Че, ако ся допрѫ само до дрехѫ-тѫ му, ще исцѣлѣѭ.

29. И на часъ-тъ прѣсѣкнѫ теченіе-то на кръвь-тѫ ѝ, и осѣти въ тѣло-то си че исцѣлѣ отъ болѣсть-тѫ.

30. И тутакси Іисусъ като позна въ себе си че излѣзе отъ него сила, обърнѫ ся къмъ народъ-тъ и казуваше: Кой ся допрѣ до дрехы-тѣ ми?

31. И казувахѫ ученици-тѣ му: Видишь народъ-тъ че тя притиска, и казувашь: Кой ся допрѣ до мене?

32. И обзираше ся да види тѫзи която бѣ сторила това.

33. А жена-та уплашена и растреперана, като знаяше това което станѫ съ неѭ, дойде и припаднѫ му, и каза му всичкѫ-тѫ истинѫ.

34. А той ѝ рече: Дъщи, твоя-та вѣра тя исцѣли; иди си съ миромъ, и здрава бѫди отъ болѣсть-тѫ си.

35. Когато той още говоряше, идватъ отъ началника на съборище-то, и казуватъ: Дъщеря ти умрѣ; що задавашь вече трудъ на учителя?

36. А Іисусъ, щомъ чу думѫ-тѫ коѭто говоряхѫ, казува на началника на съборище-то: Не бой ся, само вѣрувай.

37. И не остави никого да го придружи, тъкмо Петра и Іакова и Іоанна брата Іакововъ.

38. И идува въ домъ-тъ на началника на съборище-то, и виждува мълвѫ, че плачахѫ и пищѣхѫ много.

л҃ѳ. И҆ вше́дъ гл҃го́ла и҆̀мъ: что̀ мо́лвите и҆ пла́четеса; ѻ҆трокови́ца нѣ́сть ᲂу҆мерла̀, но спи́тъ.
м҃. И҆ рᲂуга́хᲂуса є҆мᲂу̀. Ѻ҆́нъ же и҆згна́въ вса̑, поа́тъ ѻ҆ц҃а̀ ѻ҆трокови́цы и҆ ма́терь, и҆ и҆̀же бѣ́хᲂу съ ни́мъ, и҆ вни́де, и҆дѣ́-же бѣ̀ ѻ҆трокови́ца лежа́щи.
м҃а. И҆ є҆́мь за рᲂу́кᲂу ѻ҆трокови́цᲂу, гл҃го́ла є҆́й: тали́ѳа̀ кᲂумѝ: є҆́же є҆́сть сказа́емо: дѣви́це, тебѣ̀ гл҃го́лю, воста́ни.
м҃в. И҆ а҆́бїе воста̀ дѣви́ца и҆ хожда́ше: бѣ̀ бо лѣ́тъ двою-на́десате, и҆ ᲂу҆жасо́шаса ᲂу҆жасомъ ве́лїимъ.
м҃г. И҆ запретѝ и҆̀мъ мно́гѡ, да никто́же ᲂу҆вѣ́сть сегѡ̀, и҆ речѐ: дади́те є҆́й ꙗ҆́сти.

Глава̀ ѕ҃.

а҃. И҆ и҆зы́де ѿтᲂу́дᲂу, и҆ прїи́де во ѻ҆те́чествїе своѐ: и҆ по не́мъ и҆до́ша ᲂу҆чени́цы є҆гѡ̀.
в҃. И҆ бы́вшей сᲂубб́ѡтѣ, нача́тъ на со́нмищи ᲂу҆чи́ти: и҆ мно́зи слы́шащїи диվла́хᲂуса, гл҃го́люще: ѿкᲂу́дᲂу семᲂу̀ сї̑а; и҆ что̀ премᲂу́дрость да́ннаѧ є҆мᲂу̀; и҆ си́лы таковы̀ рᲂука́ма є҆гѡ̀ быва́ютъ;
г҃. Не се́й ли є҆́сть тектѡ́нъ, сы́нъ Мр҃і́инъ, бра́тъ же І҆а́кѡвᲂу и҆ І҆ѡсі́и и҆ І҆ᲂу́дѣ и҆ Сі́мѡнᲂу; и҆ не се́стры ли є҆гѡ̀ здѣ̀ сᲂу́ть въ на́съ; и҆ блажна́хᲂуса ѡ҆ не́мъ.
д҃. Гл҃го́лаше же и҆̀мъ І҆и҃съ, ꙗ҆́кѡ нѣ́сть проро́къ без̾ че́сти, то́кмѡ во ѻ҆те́чествїи свое́мъ, и҆ въ сро́дствѣ и҆ въ домᲂу̀ свое́мъ.
є҃. И҆ не можа́ше тᲂу̀ ни є҆ди́ныѧ си́лы сотвори́ти, то́кмѡ ма́лѡ недᲂу́жныхъ, возло́жь рᲂу́цѣ, и҆сцѣлѝ.
ѕ҃. И҆ дивла́шеса за невѣ́рствїе и҆́хъ: и҆ ѡ҆бхожда́ше ве́си ѻ҆́крестъ ᲂу҆ча̀.
з҃. И҆ призва̀ ѻ҆банадесате, и҆ нача́тъ и҆́хъ посыла́ти два̀ два̀, и҆ даа́ше и҆̀мъ вла́сть над̾ дᲂу́хи нечи́стыми.
и҃. И҆ заповѣ́да и҆̀мъ, да ничесѡ́же во́змᲂутъ на пᲂу́ть, то́кмѡ же́злъ є҆ди́нъ: ни пи́ры, ни хлѣ́ба, ни при по́ѧсѣ мѣ́ди:

39. И като влѣзе казува имъ: Защо ся мълвите и плачете? дѣте-то не е умрѣло, но спи.

40. И присмивахѫ му ся. А той като испѫди всичкы-тѣ, зема на дѣте-то бащѫ му и майкѫ *му* и онѣзи които бѣхѫ съ него, и влѣзува дѣто лежаше дѣте-то.

41. И като хванѫ дѣте-то за рѫкѫ, казува му: Талиѳа, куми; което истълкувано ще рече: Момиче, тебѣ казувамъ, стани.

42. И тутакси момиче-то станѫ и ходяше, защото бѣше на дванадесеть годины; и смаяхѫ ся твърдѣ много.

43. И много имъ зарѫча никой да не научи това; и рече да ѝ дадѫтъ да яде.

ГЛАВА 6.

1. И излѣзе отъ тамо, и дойде въ отечество-то си; и слѣдувахѫ го ученици-тѣ му.

2. И като дойде сѫббота, начнѫ да учи въ съборище-то; и мнозина отъ слушатели-тѣ удивявахѫ ся, и думахѫ: Отъ кѫдѣ на тогози това? и коя е дадена-та нему мѫдрость, че и таквызи чудеса бyватъ отъ рѫцѣ-тѣ му?

3. Не е ли тойзи дрьводѣлецъ-тъ, сынъ-тъ Маріинъ, и братъ на Іакова и на Іосія и на Іудѫ и на Симона? и не сѫ ли сестры-тѣ му тука у насъ? И соблазнявахѫ ся въ него.

4. И казуваше имъ Іисусъ: Нѣма пророкъ безъ почесть, освѣнь въ отечество-то си, и между роднины-тѣ, и въ домъ-тъ си.

5. И не можаше тамо никое чудо да стори, тъкмо що на малцина болны като положи рѫцѣ исцѣли гы.

6. И чудяше ся за тѣхно-то невѣрство. И обхождаше села-та наоколо та поучаваше.

7. И призва дванадесеть-тѣ, и наченѫ да гы испраща по двама по двама; и даваше имъ власть надъ нечисты-тѣ духове.

8. И заповѣда имъ да не носятъ нищо на пѫть, освѣнь еднѫ тоягѫ; нито тържикъ, нито хлѣбъ, нито пары въ поясъ;

д҃. Но ѡ҆бꙋве́ни въ санда́лїѧ: и҆ не ѡ҆блачи́тисѧ въ две̑
ри́зѣ.
і҃. И҆ гл҃а́лаше и҆̀мъ: и҆дѣ́же а҆́ще вни́дете въ до́мъ, тꙋ̀
пребыва́йте, до́ндеже и҆зы́дете ѿтꙋ́дꙋ.
а҃і. И҆ є҆ли́цы а҆́ще не прїи́мꙋтъ вы̀, ни́жѐ послꙋ́шаютъ ва́съ,
и҆сходѧ́щїе ѿтꙋ́дꙋ, ѿтрѧси́те пра́хъ, и҆́же под̾ нога́ми ва́шими,
во свидѣ́тельство и҆̀мъ. А҆ми́нь гл҃ю ва́мъ: ѿра́днѣе
бꙋ́детъ Содо́мѡмъ и҆ Гомо́ррѡмъ въ де́нь сꙋ́дный, не́же
гра́дꙋ томꙋ̀.
в҃і. И҆ и҆зше́дше пропвѣ́дахꙋ, да пока́ютсѧ:
г҃і. И҆ бѣ́сы мно́ги и҆згона́хꙋ: и҆ ма́захꙋ ма́сломъ мно́ги
недꙋ́жныѧ, и҆ и҆сцѣлѧ́хꙋ.
д҃і. И҆ ᲂу҆слы́ша ца́рь И҆́рѡдъ: (ꙗ҆́вѣ бо бы́сть и҆́мѧ є҆гѡ̀) и҆
глаго́лаше, ꙗ҆́кѡ І҆ѡа́ннъ крⷭ҇ти́тель ѿ ме́ртвыхъ воста̀, и҆ сегѡ̀
ра́ди си́лы дѣ́ютсѧ ѡ҆ не́мъ.
є҃і. И҆ні́и глаго́лахꙋ, ꙗ҆́кѡ И҆лїа̀ є҆́сть: и҆ні́и же гл҃а́лахꙋ,
ꙗ҆́кѡ прⷪ҇ро́къ є҆́сть, и҆лѝ ꙗ҆́кѡ є҆ди́нъ ѿ прⷪ҇рѡ́къ.
ѕ҃і. Слы́шавъ же И҆́рѡдъ речѐ, ꙗ҆́кѡ, є҆го́же а҆́зъ ᲂу҆сѣ́кнꙋхъ
І҆ѡа́нна, то́й є҆́сть: то́й воста̀ ѿ ме́ртвыхъ.
з҃і. То́й бо И҆́рѡдъ посла́въ, ꙗ҆́тъ І҆ѡа́нна, и҆ свѧза̀ є҆го̀ въ
темни́цѣ, И҆рѡдїа́ды ра́ди жены̀ Фїлі́ппа бра́та своегѡ̀, ꙗ҆́кѡ
ѡ҆жени́сѧ є҆́ю.
и҃і. Глаго́лаше бо І҆ѡа́ннъ И҆́рѡдови: не досто́итъ тебѣ̀
и҆мѣ́ти женꙋ̀ (Фїлі́ппа) бра́та твоегѡ̀.
ѳ҃і. И҆рѡдїа́ же гнѣ́вашесѧ на него̀, и҆ хотѧ́ше є҆го̀ ᲂу҆би́ти:
и҆ не мо́жаше.
к҃. И҆́рѡдъ бо боѧ́шесѧ І҆ѡа́нна, вѣ́дый є҆го̀ мꙋ́жа пра́ведна
и҆ ст҃а, и҆ соблюда́ше є҆го̀: и҆ послꙋ́шавъ є҆гѡ̀, мнѡ́га творѧ́ше,
и҆ въ сла́дость є҆гѡ̀ послꙋ́шаше.
к҃а. И҆ приклю́чшꙋсѧ днѐ потре́бнꙋ, є҆гда̀ И҆́рѡдъ рождествꙋ̀
своемꙋ̀ ве́черю творѧ́ше кнѧзє́мъ свои̑мъ и҆ тысѧ́щникѡмъ и҆
старѣ́йшинамъ Галїле́йскимъ:
к҃в. И҆ вше́дши дще́рь тоѧ̀ И҆рѡдїа́ды, и҆ плѧса́вши, и҆ ᲂу҆го́ждши

9. Но да сѫ съ простѫ обувкѫ; и да ся не обличатъ въ двѣ дрехы.

10. И казуваше имъ: Въ коѭто кѫщѫ влѣзете, тамъ прѣбѫдвайте до когато излѣзете отъ тамо.

11. И които не вы прінматъ, нито вы послушатъ, като излѣзувате отъ тамо, отрьсѣте прахъ-тъ изъ подъ нозѣ-тѣ си, за свидѣтелство тѣмъ; истинѫ ви казувамъ, по леко ще бѫде *наказаніе-то* на Содомъ или на Гоморръ въ день сѫдный, нежели на онзи градъ.

12. И тѣ излѣзохѫ и проповѣдувахѫ покаяніе.

13. И испѫждахѫ много бѣсове; и много болны помазувахѫ съ масло, и *гы* исцѣлявахѫ.

14. И чу царь Иродъ, (защото явно станѫ негово-то име), и думаше: Іоаннъ Крьститель е въскрьснѫлъ отъ мьртвы-тѣ, и за това дѣйствуватъ силы-тѣ чрѣзъ него.

15. Другы казувахѫ, че е Илія; другы пакъ казувахѫ, че е пророкъ, или като единъ отъ пророцы-тѣ.

16. Но като чу Иродъ рече: Тойзи е Іоаннъ, когото азъ посѣкохъ; той е въскрьснѫлъ отъ мьртвы-тѣ.

17. Защото тойзи Иродъ проводи та улови Іоанна, и вьрза го въ тьмницѫ-тѫ, заради Иродіадѫ, женѫ-тѫ на брата си Филиппа, понеже бѣше ѭ зѣлъ за женѫ.

18. Защото Іоаннъ казуваше на Ирода: Не ти е простено да имашь братовѫ-тѫ си женѫ.

19. А Иродіада го ненавиждаше, и щеше да го убіе, но не можаше.

20. Защото Иродъ ся бояше отъ Іоанна, като *го* знаяше че е человѣкъ праведенъ и святъ; и припазуваше го, и правяше много *работы*, като го слушаше, и съ благодареніе го слушаше.

21. И когато настанѫ удобенъ день, въ който Иродъ за день-тъ на рожденіе-то си правяше вечерѭ на голѣмцы-тѣ си и на тысящницы-тѣ и на старѣйшины-тѣ Галилейскы,

22. И влѣзе дъщеря-та на тѫзи Иродіядѫ, и поигра и угоди

Ирѡдовы и҆ возлежа́щымъ съ ни́мъ, речѐ ца́рь дѣви́цѣ: просѝ ѹ҆ менѐ, є҆гѡ́же а҆́ще хо́щеши, и҆ да́мъ тѝ:
к҃г. И҆ кля́тсѧ є҆́й, ꙗ҆́кѡ є҆гѡ́же а҆́ще попро́сиши ѹ҆ менѐ, да́мъ тѝ, и҆ до полца́рствїѧ моегѡ̀.
к҃д. Ѻ҆на́ же и҆зше́дши речѐ ма́тери свое́й: чесѡ̀ прошꙋ̀; ѻ҆на́ же речѐ: главы̀ І҆ѡа́нна кр҇ти́телѧ.
к҃є. И҆ вше́дши а҆́бїе со тща́нїемъ къ царю̀, просѧ́ше, глаго́лющи: хощꙋ̀, да мѝ да́си ѿ негѡ̀ на блю́дѣ главꙋ̀ І҆ѡа́нна кр҇ти́телѧ.
к҃ѕ. И҆ прискорбе́нъ бы́въ ца́рь, клѧ́твы же ра́ди и҆ за возлежа́щихъ съ ни́мъ не восхотѣ̀ ѿрещѝ є҆́й.
к҃з. И҆ а҆́бїе посла́въ ца́рь спекꙋла́тѡра, повелѣ̀ принестѝ главꙋ̀ є҆гѡ̀.
к҃и. Ѻ҆́нъ же ше́дъ ѹ҆сѣ́кнꙋ є҆го̀ въ темни́цѣ, и҆ принесѐ главꙋ̀ є҆гѡ̀ на блю́дѣ, и҆ дадѐ ю҆̀ дѣви́цѣ: и҆ дѣви́ца дадѐ ю҆̀ ма́тери свое́й.
к҃ѳ. И҆ слы́шавше ѹ҆чени́цы є҆гѡ̀, прїидо́ша и҆ взѧ́ша тр꙽пъ є҆гѡ̀, и҆ положи́ша є҆го̀ во гро́бѣ.
л҃. И҆ собра́шасѧ а҆п҇столи ко І҆и҃сꙋ, и҆ возвѣсти́ша є҆мꙋ̀ всѧ̑, и҆ є҆ли̑ка сотвори́ша, и҆ є҆ли̑ка наѹчи́ша.
л҃а. И҆ речѐ и҆̀мъ: прїиди́те вы̀ са́ми въ пꙋ́сто мѣ́сто є҆ди́ни, и҆ почі́йте ма́лѡ. бѧ́хꙋ бо приходѧ́щїи и҆ ѿходѧ́щїи мно́зи, и҆ не ꙗ҆́сти и҆̀мъ бѣ̀ когда̀.
л҃в. И҆ и҆до́ша въ пꙋ́сто мѣ́сто корабле́мъ є҆ди́ни.
л҃г. И҆ ви́дѣша и҆̀хъ и҆дꙋ́щихъ наро́ды, и҆ позна́ша и҆̀хъ мно́зи: и҆ пѣ́ши ѿ всѣ́хъ градѡ́въ стеца́хꙋсѧ та́мѡ, и҆ предвари́ша и҆̀хъ, и҆ снидо́шасѧ къ немꙋ̀.
л҃д. И҆ и҆зше́дъ ви́дѣ І҆и҃съ наро́дъ мно́гъ, и҆ милосе́рдова ѡ҆ ни́хъ, занѐ бѧ́хꙋ ꙗ҆́кѡ ѻ҆́вцы не и҆мꙋ́щыѧ па́стырѧ: и҆ нача́тъ и҆̀хъ ѹ҆чи́ти мно́гѡ.
л҃є. И҆ ѹ҆жѐ ча́сꙋ мно́гꙋ бы́вшꙋ, пристꙋ́пльше къ немꙋ̀ ѹ҆чени́цы є҆гѡ̀, глаго́лаша, ꙗ҆́кѡ пꙋ́сто є҆́сть мѣ́сто, и҆ ѹ҆жѐ ча́съ мно́гъ:

на Ирода и на сѣдящы-тѣ съ него, рече царь-тъ на момиче-то: Искай ми каквото щешь, и ще ти дамъ.

23. И заклѣ ѝ ся: Ще ти дамъ каквото ми поищешь, даже до половинѫ-тѫ отъ царство-то ми.

24. А тя излѣзе и рече на майкѫ си: Какво да поищѫ? и тя рече: Главѫ-тѫ на Іоанна Крьстителя.

25. И той часъ влѣзнѫ на бързо при царь-тъ, та поиска и каза: Искамъ да ми дадешь сега тутакси главѫ-тѫ на Іоанна Крьстителя на блюдо.

26. И царь-тъ ако и да ся оскърби много, поради клѣтвы-тѣ *обаче* и заради сѣдящы-тѣ съ него, не рачи да отхвьрли *прозбѫ-тѫ* ѝ.

27. И тутакси проводи царь-тъ единъ орѫжникъ, и заповѣда да донесѫтъ главѫ-тѫ му.

28. И той отиде та го посѣче въ тьмницѫ-тѫ, и донесе главѫ-тѫ му на блюдо, и даде ѭ на момиче-то; и момиче-то ѭ даде на майкѫ си.

29. И като чухѫ ученици-тѣ му, дойдохѫ и дигнѫхѫ трупъ-тъ му, и положихѫ го въ гробъ.

30. И събрахѫ ся апостоли-тѣ при Іисуса та му извѣстихѫ всичко, и колкото направихѫ и колкото поучихѫ.

31. И рече имъ: Дойдѣте вы сами на странѫ въ пусто мѣсто, и починѣте си малко; защото бѣхѫ мнозина, които идяхѫ и отивахѫ, и нито да ядѫтъ имахѫ врѣме.

32. И отивахѫ въ пусто мѣсто съ ладіѭ-тѫ на странѫ.

33. И видѣ гы народъ-тъ като отхождахѫ и мнозина го познахѫ; и стекохѫ ся тамъ пѣши отъ всичкы-тѣ градове, и пристигнѫхѫ прѣди тѣхъ, и събрахѫ ся при него.

34. И като излѣзе Іисусъ видѣ много народъ, и смили ся за тѣхъ; понеже бѣхѫ като овцы, които нѣмахѫ пастырь; и начenѫ да гы поучава много.

35. И понеже бѣше вече станѫло късно, пристѫпихѫ при него ученици-тѣ му, и казувахѫ: Мѣсто-то е пусто, и късно е вече:

л҃ѕ. Ѿпꙋстѝ и҆̀хъ, да ше́дше во ѻ҆́крє́стныхъ се́лѣхъ и҆ ве́-
сѣхъ кꙋпѧтъ себѣ̀ хлѣ́бы: не и҆́мꙋтъ бо чесѡ̀ ꙗ҆́сти.
л҃з. Ѻ҆́нъ же ѿвѣща́въ речѐ и҆̀мъ: дади́те и҆̀мъ вы̀ ꙗ҆́сти. И҆
глаго́лаша є҆мꙋ̀: да ше́дше кꙋ́пимъ двѣма̀ сто́ма пѣ́нѧзь
хлѣ́бы, и҆ да́мы и҆̀мъ ꙗ҆́сти;
л҃и. Ѻ҆́нъ же речѐ и҆̀мъ: коли́кѡ хлѣ́бы и҆́мате; и҆ди́те и҆
ви́дите. И҆ оу҆вѣ́дѣвше, гл҃гóлаша: пѧ́ть хлѣ́бъ и҆ двѣ̀ ры́бѣ.
л҃ѳ. И҆ повелѣ̀ и҆̀мъ посади́ти всѧ҄ на спо́ды на спо́ды на
травѣ̀ зеленѣ̀.
м҃. И҆ возлего́ша на лѣ́хи на лѣ́хи, по стꙋ̀ и҆ по пѧти́-
десѧтъ.
м҃а. И҆ пріе́мъ пѧ́ть хлѣ́бъ и҆ двѣ̀ ры́бѣ, воззрѣ́въ на нб҃о,
бл҃гословѝ: и҆ преломѝ хлѣ́бы, и҆ дадя́ше оу҆чн҃кѡ́мъ сво-
и҆́мъ, да предлага́ютъ пре́дъ ни́ми: и҆ ѻ҆́бѣ ры́бѣ раздѣлѝ
всѣ́мъ.
м҃в. И҆ ꙗ҆до́ша всѝ, и҆ насы́тишасѧ.
м҃г. И҆ взѧ́ша оу҆крꙋ́хи дванáдесѧте кѡ́ша и҆спо́лнь, и҆ ѿ
ры́бъ.
м҃д. Бѧ́ше же ꙗ҆́дшихъ хлѣ́бы ꙗ҆́кѡ пѧ́ть ты́сѧщъ мꙋже́й.
м҃є. И҆ а҆́біе понꙋ́ди оу҆чн҃кѝ своѧ҄ вни́ти въ кора́бль, и҆
варѧ́ти є҆го̀ на ѻ҆́нъполъ въ Виѳсаі́дѣ, до́ндеже са́мъ ѿпꙋ-
ститъ наро́ды.
м҃ѕ. И҆ ѿре́ксѧ и҆̀мъ, и҆́де въ го́рꙋ помоли́тисѧ.
м҃з. И҆ ве́черꙋ бы́вшꙋ, бѣ̀ кора́бль посредѣ̀ мо́рѧ, и҆ са́мъ
є҆ди́нъ на землѝ.
м҃и. И҆ ви́дѣ и҆̀хъ стра́ждꙋщихъ въ пла́ваніи: бѣ̀ бо вѣ́тръ
проти́венъ и҆̀мъ: и҆ ѿ четве́ртѣй стра́жи нощнѣ́й пріи́де къ
ни́мъ, по мо́рю ходѧ́й: и҆ хотѧ́ше мимꙋ́ти и҆̀хъ.

м҃ѳ. Ѻ҆ні́ же ви́дѣвше є҆го̀ ходѧ́ща по мо́рю, мнѧ́хꙋ при-
зра́къ бы́ти, и҆ возопи́ша:
н҃. Вси́ бо є҆го̀ ви́дѣша, и҆ смꙋти́шасѧ и҆ а҆́біе гл҃го́ла съ
ни́ми, и҆ речѐ и҆̀мъ: дерза́йте, а҆́зъ є҆́смь, не бо́йтесѧ.

36. Распусни гы, да идѫтъ по околны-тѣ колибы и села, и да си купятъ хлѣбъ; защото нѣматъ какво да ядѫтъ. А той отговори и рече имъ:

37. Дайте имъ вы да ядѫтъ. И казуватъ му: Да идемъ ли да купимъ за двѣ стѣ пѣнязи хлѣбъ и да имъ дадемъ да ядѫтъ?

38. А той имъ казува: Колко хлѣба имате? Идѣте та виждте. И като узнахѫ, казуватъ: Петь, и двѣ рыбы.

39. И повелѣ имъ да турятъ всичкы-тѣ да насѣдатъ по зеленѫ-тѫ трѣвѫ на трапезы на трапезы.

40. И насѣдахѫ на лѣхы на лѣхы, по сто и по петдесеть.

41. И като зѣ петь-тѣхъ хлѣба и двѣ-тѣ рыбы, погледнѫ на небе-то и благослови, и прѣломи хлѣбове-тѣ, и даваше на ученицы-тѣ си да наслагатъ отъ прѣдѣ имъ; и двѣ-тѣ рыбы раздѣли на всичкы-тѣ.

42. И ядохѫ всичкы и насытихѫ ся.

43. И дигнѫхѫ отъ укрухы-тѣ дванадесеть коша пълны, и отъ рыбы-тѣ.

44. А онѣзи които ядохѫ хлѣбове-тѣ бѣхѫ около петь тысящы мѫжіе.

45. И тутакси понуди ученицы-тѣ си да влѣзѫтъ въ ладіѭ-тѫ, и да идѫтъ прѣди *него* отвѫдь къмъ Виѳсандѫ, доклѣ распусне той народъ-тъ.

46. И като гы распуснѫ, отиде на горѫ-тѫ да ся помоли.

47. И когато ся свечери, ладія-та бѣше въ срѣдъ море-то, и той самъ си на земіѭ-тѫ.

48. И видѣ гы че ся мѫчатъ въ гребаніе съ лопаты-тѣ; защото имъ бѣше вѣтръ-тъ противенъ; и около четвьртѫ-тѫ стражѫ на нощь-тѫ трьгнува къмъ тѣхъ, като вьрвѣше по море-то, и искаше да гы измине.

49. А тѣ като го видѣхѫ че ходи по море-то, възмнѣхѫ че е призракъ, и извыкахѫ.

50. Защото го всичкы видѣхѫ и смутихѫ ся. И тутакси проговори съ тѣхъ, и казува имъ: Дьрзайте, азъ сьмь, не бойте ся.

н҃а. И҆ вни́де къ ни̑мъ въ кора́бль, и҆ оу҆лե́же вѣ́тръ: и҆
ѕѣлѡ̀ и҆́звнѹ въ себѣ̀ оу҆жаса́хѹсѧ, и҆ диви́хѹсѧ.
н҃в. Не разѹмѣ́ша бо ѡ҆ хлѣ́бѣхъ: бѣ̀ бо се́рдце и҆́хъ ѡ҆ка-
менѣ́но.
н҃г. И҆ прее́дше прїидо́ша въ зе́млю Геннисаре́тскѹ, и҆
приста́ша.
н҃д. И҆ и҆зше́дшымъ и҆̀мъ и҆з̾ корабл꙽, а҆́бїе позна́ша є҆го̀.
н҃е. Ѡ҆бтекше всю̀ стра́нѹ т꙽, нача́ша на ѻ҆дрѣ́хъ прино-
си́ти болѧ́щыѧ, и҆дѣ́же слы́шахѹ, ꙗ҆́кѡ тꙋ̀ є҆́сть.
н҃ѕ. И҆ а҆́може а҆́ще вхожда́ше въ вє́си и҆лѝ во гра́ды и҆лѝ
се́ла, на распꙋ́тїѧхъ полага́хѹ недꙋ́жныѧ: и҆ моли́хѹ є҆го̀, да
понѐ воскрилїю ри́зы є҆гѡ̀ прикосн꙽тсѧ: и҆ є҆ли́цы а҆́ще при-
каса́хѹсѧ є҆мꙋ̀, спаса́хѹсѧ.

Глава̀ з҃.

а҃. И҆ собра́шасѧ къ немꙋ̀ фарїсе́є, и҆ нѣ́цыи ѿ кни́жникъ,
прише́дшїи ѿ Ї҆ерꙋсали́ма:
в҃. И҆ ви́дѣвше нѣ́кїихъ ѿ оу҆чени́къ є҆гѡ̀ нечи́стыми рꙋ-
ка́ми, сирѣ́чь неѹмовє́нными, ꙗ҆дꙋ́щихъ хлѣ́бы, рꙋга́хѹсѧ.
г҃. Фарїсе́є бо и҆ всѝ Ї҆ꙋде́є, а҆́ще не тры́юще оу҆мы́ютъ рꙋ́къ,
не ꙗ҆дѧ́тъ, держа́ще преда́нїѧ ста́рєцъ:
д҃. И҆ ѿ то́ржища, а҆́ще не покꙋ́плютсѧ, не ꙗ҆дѧ́тъ: и҆ и҆́на
мнѡ́га сꙋ́ть, ꙗ҆̀же прїѧ́ша держа́ти: погрꙋже́нїѧ сткла́ницамъ
и҆ чва́нѡмъ и҆ котлѡ́мъ и҆ ѻ҆дрѡ́мъ.
е҃. Пото́мъ же вопроша́хѹ є҆го̀ фарїсе́є и҆ кни́жницы: почто̀
оу҆чн҃цы̀ твоѝ не хо́дѧтъ по преда́нїю ста́рєцъ, но неѹмо-
ве́нными рꙋка́ми ꙗ҆дѧ́тъ хлѣ́бъ;
ѕ҃. Ѻ҆́нъ же ѿвѣща́въ речѐ и҆̀мъ, ꙗ҆́кѡ до́брѣ проро́чествова
И҆са́їа ѡ҆ ва́съ лицемѣ́рѣхъ, ꙗ҆́коже є҆́сть пи́сано: сі́и лю́дїе
оу҆стна́ми мѧ̀ чтꙋ́тъ, се́рдце же и҆́хъ дале́че ѿсто́итъ ѿ менѐ.
з҃. Всꙋ́е же чтꙋ́тъ мѧ̀, оу҆ча́ще оу҆че́нїємъ, за́повѣдемъ
человѣ́ческимъ.

51. И възлѣзе при тѣхъ на ладіѭ-тѫ, и тихнѫ вѣтръ-тъ. И ужасавахѫ ся въ себе си твьрдѣ много, и чудяхѫ ся.

52. Защото не разумѣхѫ поради хлѣбове-тѣ, понеже сьрдце-то имъ бѣ затвьрднѣло.

53. И прѣминѫхѫ та дойдохѫ въ земіѭ-тѫ Геннисаретскѫ и ся извезохѫ на пристанище-то.

54. И когато излѣзохѫ изъ ладіѭ-тѫ, тутакси го познахѫ,

55. И завтекохѫ ся по всичкы-тѣ онѣзи околны *мѣста*, и начепѫхѫ да носятъ на одрове болны-тѣ, тамъ дѣто чувахѫ че е.

56. И дѣто влѣзуваше въ паланкы, или въ градове, или въ села, туряхѫ по пазарь-тъ болны-тѣ, и моляхѫ му ся да ся допрѫтъ поне до полы-тѣ на дрехы-тѣ му; и колкото ся допирахѫ, исцѣлявахѫ ся.

ГЛАВА 7.

1. И събиратъ ся при него Фарисеи-тѣ, и нѣкои отъ книжницы-тѣ, що бѣхѫ дошли отъ Іерусалимъ.

2. И като видѣхѫ нѣкои отъ ученицы-тѣ му че ядѫтъ хлѣбъ съ рѫцѣ нечисты, сирѣчь немыты, укорихѫ гы.

3. (Защото Фарисеи-тѣ и всичкы-тѣ Іудеи, ако си не омыѭтъ рѫцѣ-тѣ до лактѣ-тѣ, не ядѫтъ, дьржаще прѣданіе-то на стары-тѣ.

4. И отъ пазарь *кога ся вращатъ*, ако ся не омыѭтъ, не ядѫтъ; има и другы много *обычаи*, които сѫ пріяли да дьржатъ; измыванія на чашы, и шулцы и мѣдницы и одрове:)

5. Послѣ пытатъ го Фарисеи-тѣ и книжници-тѣ: Защо твои-тѣ ученици не ходятъ по прѣданіе-то на стары-тѣ, но съ немыты рѫцѣ ядѫтъ хлѣбъ?

6. А той отвѣща и рече имъ: Добрѣ е пророкувалъ Исаія за васъ лицемѣры-тѣ; както е писано: Тойзи народъ съ устны-тѣ си почита мя, а сьрдце-то имъ далечь отстои отъ мене.

7. И напраздно мя почитатъ, учаще ученія, заповѣди человѣческы.

и҃. Ѡ҆ста́вльше бо за́повѣдь Бж҃їю, держитѐ преда̑нїѧ чл҃вѣ́ческаѧ, крещє́нїѧ чва́нѡмъ и҆ стклѧ́ницамъ, и҆ и҆́на подѡ́бна такова̀ мнѡ́га творитѐ.

ѳ҃. И҆ гл҃а́лаше и҆̀мъ: до́брѣ ѿмета́ете за́повѣдь Бж҃їю, да преда́нїе ва́ше соблюде́тѐ.

і҃. Мѡѷсе́й боречѐ: чтѝ ѻ҆тца̀ твоего̀ и҆ ма́терь твою̀: и҆ и҆́же ѕлосло́витъ ѻ҆тца̀ и҆лѝ ма́терь, сме́ртїю да ѹ҆́мретъ:

а҃і. Вы́ же глаго́лете: а҆́ще рече́тъ человѣ́къ ѻ҆тцꙋ̀ и҆лѝ ма́тери: корва́нъ, (є҆́же є҆́сть да́ръ), и҆́же а҆́ще по́льзовалсѧ є҆сѝ ѿ менѐ:

в҃і. И҆ не ктомꙋ̀ ѡ҆ставлѧ́ете є҆го̀ что̀ сотвори́ти ѻ҆тцꙋ̀ своемꙋ̀ и҆лѝ ма́тери свое́й.

г҃і. Престꙋпа́юще сло́во Бж҃їе преда́нїемъ ва́шимъ, є҆́же преда́сте: и҆ подѡ́бна такова̀ мнѡ́га творитѐ.

д҃і. И҆ призва́въ ве́сь наро́дъ, глаго́лаше и҆̀мъ: послꙋ́шайте менѐ всѝ, и҆ разꙋмѣ́йте.

є҃і. Ничто́же є҆́сть внѣ́ꙋдꙋ человѣ́ка входи́мо въ ѻ҆́нь, є҆́же мо́жетъ ѡ҆скверни́ти є҆го̀: но и҆сходѧ̑щаѧ ѿ негѡ̀, та̑ сꙋ́ть скверна̑щаѧ человѣ́ка.

ѕ҃і. А҆́ще кто̀ и҆́мать ѹ҆́шы слы́шати, да слы́шитъ.

ӡ҃і. И҆ є҆гда̀ вни́де въ до́мъ ѿ наро́да, вопроша́хꙋ є҆го̀ ѹ҆чн҃цы̀ є҆гѡ̀ ѡ҆ при́тчи.

и҃і. И҆ глаго́ла и҆̀мъ: та́кѡ ли и҆ вы̀ неразꙋ́мливы є҆стѐ; не разꙋмѣ́ете ли, ꙗ҆́кѡ всѐ, є҆́же и҆звнѣ̀ входи́мое въ человѣ́ка, не мо́жетъ ѡ҆скверни́ти є҆го̀;

ѳ҃і. Ꙗ҆́кѡ не вхо́дитъ є҆мꙋ̀ въ се́рдце, но во чре́во: и҆ а҆федрѡ́номъ и҆схо́дитъ, и҆стреблѧ́ѧ всѧ̑ бра̑шна.

к҃. Гл҃а́лаше же, ꙗ҆́кѡ и҆сходѧ́щее ѿ человѣ́ка, то̀ скверни́тъ человѣ́ка.

к҃а. И҆звнꙋ́трь бо ѿ се́рдца чл҃вѣ́ческа, помышлє́нїѧ ѕла̑ѧ и҆схо́дѧтъ, прелюбодѣѧ̑нїѧ, любодѣѧ̑нїѧ, ѹ҆бі́йства.

к҃в. Татьбы̑, лихои́мства, (ѻ҆би̑ды), лꙋка̑вствїѧ, ле́сть, стꙋдодѣѧ̑нїѧ, ѻ҆́ко лꙋка́во, хꙋла̀, горды́нѧ, безꙋ́мство.

8. Защото оставихте заповѣдь-тѫ Божіѭ, и държите прѣданіе-то человѣческо, измыванія на шулцы и на чашы, и другы подобны много таквызи правите.

9. И казуваше имъ: Добрѣ че отмѣтате Божіѭ-тѫ заповѣдь, за да вардите прѣданіе-то ваше.

10. Защото Моисей рече: Почитай бащѫ си и майкѫ си; и, Който злослови бащѫ или майкѫ, непрѣмѣнно да ся умьртви.

11. Вы обаче казувате: Ако человѣкъ каже на бащѫ или на майкѫ: Корванъ е (сирѣчь даръ), каквото бы ся ползувалъ ты отъ мене, *доста е;*.

12. И не го оставяте вече да стори нищо на бащѫ си или на майкѫ си,

13. И тъй разваляте слово-то Божіе поради ваше-то прѣданіе, което сте прѣдали; и струвате подобны таквызи много.

14. И призва всичкый-тъ народъ, и казуваше имъ: Слушайте мя всинца, и разумѣвайте.

15. Нѣма нищо извънъ человѣка що влѣзува въ него, което може да го осквьрни, но което излѣзува изъ него, то е, което осквьрнява человѣка.

16. Ако нѣкой има уши да слуша, нека слуша.

17. И като влѣзе въ кѫщы отъ народа пытахѫ го ученици-тѣ му за притчѫ-тѫ.

18. И казува имъ: Така ли и вы сте неразумливи? не разумѣвате ли че все що отъ вънъ влѣзува въ человѣка не може да го осквьрнява?

19. Защото не влѣзува въ сьрдце-то му, но въ търбухъ-тъ; и излѣзува въ заходъ-тъ, като изчистя всичкы-тѣ ястія.

20. Казуваше още, че което излѣзува изъ человѣка, то осквьрнява человѣка.

21. Защото отъ вѫтрѣ, отъ сьрдце-то на человѣцы-тѣ излѣзуватъ злы-тѣ помысли, прѣлюбодѣянія, блудства, убійства,

22. Кражбы, лихоимства, лукавства, коварство, похотливость, погледъ лукавъ, хуленіе, гордость, безумство.

к҃г. Вс҄ѧ̑ сі҄ѧ̑ ѕл҄ал҄ѧ ї҆звн҄ꙋ́трь ї҆схо́дѧтъ, ї҆ скверн҄ѧ́тъ чело-
вѣ́ка.
к҃д. И҆ ѿтꙋ́дꙋ воста́въ, ї҆́де въ предѣ́лы Тѵ́рски ї҆ Сїдѡ́нски.
ї҆ вше́дъ въ до́мъ, никогѡ́же хотѧ́ше, да́бы є҆го̀ чл҃къ: ї҆ не
мо́же оу҆таи́тисѧ.
к҃є. Слы́шавши бо жена̀ ѡ҆ не́мъ, є҆́ѧже дщѝ ї҆мѧ́ше дꙋ́ха
нечи́ста, пришє́дши припадѐ къ нога́ма є҆гѡ̀:
к҃ѕ. Жена́ же бѣ̀ є҆́ллинска, Сѵрофїнїкі́сса ро́домъ: ї҆ молѧ́-
ше є҆го̀, да бѣ́са ї҆жене́тъ ї҆з дщере є҆ѧ̀.
к҃з. І҆и҃съ же речѐ є҆́й: ѡ҆ста́ви, да пе́рвѣе насы́тѧтсѧ
ча̑да: нѣ́сть бо добро̀ ѿѧ́ти хлѣ́бъ ча̑дѡмъ, ї҆ поврещѝ
псѡ́мъ.
к҃и. Ѡ҆на́ же ѿвѣща́вши глаго́ла є҆мꙋ̀: є҆́й, Гдⷭ҇и: ї҆́бо ї҆
псѝ по́дъ трапе́зою ꙗ҆дѧ́тъ ѿ крꙋпи́цъ дѣте́й.
к҃ѳ. И҆ речѐ є҆́й: за сїѐ сло́во, ї҆дѝ: ї҆зы́де бѣ́съ ї҆з дщере
твоеѧ̀.
л҃. И҆ ше́дши въ до́мъ сво́й, ѡ҆брѣ́те бѣ́са ї҆зше́дша, ї҆
дще́рь лежѧ́щꙋ на ѻ҆дрѣ̀.
л҃а. И҆ па́ки ї҆зше́дъ І҆и҃съ ѿ предѣ́лъ Тѵ́рскихъ ї҆ Сїдѡ́н-
скихъ, прїи́де на мо́ре Галїле́йско, междꙋ̀ предѣ́лы Дека-
пѡ́льски.
л҃в. И҆ приведо́ша къ немꙋ̀ глꙋ́ха ї҆ гꙋгни́ва, ї҆ молѧ́хꙋ є҆го̀,
да возложи́тъ на́нь рꙋ́кꙋ.
л҃г. И҆ пое́мь є҆го̀ ѿ наро́да є҆ди́наго, вложѝ пе́рсты своѧ̀ во
ᲂу҆́шы є҆гѡ̀, ї҆ плю́нꙋвъ, коснꙋ́сѧ ѧ҆зы́ка є҆гѡ̀:
л҃д. И҆ воззрѣ́въ на нб҃о, воздохнꙋ̀, ї҆ глаго́ла є҆мꙋ̀: є҆ффаѳа̀,
є҆́же є҆́сть, разве́рзисѧ.
л҃є. И҆ а҆́бїе развερзо́стасѧ слꙋ́ха є҆гѡ̀, ї҆ разрѣши́сѧ ᲂу҆́за
ѧ҆зы́ка є҆гѡ̀, ї҆ глаго́лаше пра́вѡ.
л҃ѕ. И҆ запретѝ ї҆̀мъ, да никомꙋ́же повѣ́дѧтъ: є҆ли́кѡ же
ї҆̀мъ то́й запреща́ше, па́че ї҆́злиха проповѣ́дахꙋ.
л҃з. И҆ прелз̾лиха дивлѧ́хꙋсѧ, глаго́люще: до́брѣ всѐ тво-
ри́тъ: ї҆ глꙋхї́ѧ твори́тъ слы́шати, ї҆ нѣ́мыѧ глаго́лати.

23. Всичкы тѣзи лукавы *нѣща* извѫтрѣ излѣзуватъ, и оскверняватъ человѣка.

24. И като станѫ отъ тамъ, отиде въ прѣдѣлы-тѣ Тирскы и Сидонскы; и влѣзе въ единѫ кѫщѫ, и не искаше да го знае никой; но не можѣ да ся укрые.

25. Защото като чу за него нѣкоя си жена, на коѭто дъщеря ѝ имаше духъ нечистъ, дойде и припаднѫ на нозѣ-тѣ му.

26. А тя жена бѣ Еллинка, родомъ Сирофиникіанка; и моляше му ся да испѫди бѣсъ-тъ отъ дъщерѭ ѝ.

27. А Іисусъ ѝ рече: Остави да ся насытятъ първомъ чада-та; защото не е добрѣ да земе нѣкой хлѣбъ-тъ отъ чада-та, и да го хвърли на псета-та.

28. А тя отговори и рече му: Ей, Господи, но и псета-та отдолу подъ трапезѫ-тѫ ядѫтъ отъ трошицы-тѣ на дѣца-та.

29. И рече ѝ: За тѫзи рѣчь, иди; бѣсъ-тъ излѣзе изъ дъщерѭ ти.

30. И като отиде у дома си, намѣри че бѣсъ-тъ бѣ излѣзлъ, и дъщеря ѝ легнѫла на постелкѫ-тѫ.

31. И пакъ като излѣзе изъ прѣдѣлы-тѣ Тирскы и Сидонскы, дойде къмъ море-то Галилейско, между прѣдѣлы-тѣ Декаполскы.

32. И довождатъ му едного глухъ и гѫгнивъ, и молятъ му ся да възложи рѫкѫ на него.

33. И като го зѣ на странѫ отъ народъ-тъ, вложи пърсты-тѣ си въ уши-тѣ му; и като плюнѫ, похванѫ го по языкъ-тъ.

34. И погледнѫ на небе-то, въздъхнѫ, и казува му: Еффаѳа, сирѣчь, Отвори ся.

35. И тозь часъ ся отворихѫ уши-тѣ му; и развърза ся върската на языкъ-тъ му, и говоряше чисто.

36. И заръча имъ да не кажѫтъ *това* никому; но колкото имъ той заръчваше, толкозь повече тѣ проповѣдувахѫ:

37. И удивявахѫ ся твърдѣ много, и думахѫ: Всичко добрѣ прави; и глухы-тѣ прави да чуватъ, и нѣмы-тѣ да говорятъ.

Глава̀ И҃.

а҃. Въ ты҄ѧ дни̑, ѕѣлѡ̀ мно́гѹ наро́дѹ сѹ́щѹ, и҆ не и҆мѹ́щымъ
чесѡ̀ ѧ҆́сти, призва́въ і҆и҃съ ѹ҆чн҃ики̑ своѧ̑, гл҃го́ла и҆̀мъ:
в҃. Милосе́рдѹю ѡ҆ наро́дѣ, ꙗ҆́кѡ ѹ҆жѐ трѝ дни̑ присѣдѧ́тъ
мнѣ̀, и҆ не и҆́мѹтъ чесѡ̀ ѧ҆́сти.
г҃. И҆ а҆́ще ѿпѹщѹ̀ и҆̀хъ не ꙗ҆́дшихъ въ до́мы своѧ̑, ѡ҆сла-
бѣ́ютъ на пѹтѝ: мно́зи бо ѿ ни́хъ и҆здале́ча пришли̑ сѹ́ть.
д҃. И҆ ѿвѣща́ша є҆мѹ̀ ѹ҆чн҃цы̀ є҆гѡ̀: ѿкѹ́дѹ си́хъ воз-
мо́жетъ кто̀ здѣ̀ насы́тити хлѣ́бы въ пѹсты́ни;
є҃. И҆ вопроси̑ и҆̀хъ: коли́кѡ и҆́мате хлѣ́бѡвъ; Ѻ҆ни́ же рѣ́ша:
се́дмь.
ѕ҃. И҆ повелѣ̀ наро́дѹ возлещѝ на землѝ: и҆ пріе́мъ се́дмь
хлѣ́бѡвъ, хвалѹ̀ возда́въ, преломѝ и҆ дая́ше ѹ҆чн҃кѡ́мъ свои̑мъ,
да предлага́ютъ: и҆ предложи́ша пред̾ наро́домъ.
з҃. И҆ и҆мѧ́хѹ ры́бицъ ма́лѡ: и҆ сїѧ̑ бл҃гослови́въ, речѐ пред-
ложи́ти и҆ ты҄ѧ.
и҃. Ꙗ҆до́ша же, и҆ насы́тишасѧ: и҆ взѧ́ша и҆збы́тки ѹ҆крѹ́хъ
се́дмь ко́шницъ.
ѳ҃. Бѧ́хѹ же ꙗ҆́дшихъ, ꙗ҆́кѡ четы́ре ты́сѧщи: и҆ ѿпѹстѝ
и҆̀хъ.
і҃. И҆ а҆́біе влѣ́зъ въ кора́бль со ѹ҆чн҃ки̑ свои́ми, прі и҆́де во
страны̀ Далманѹѳа́нски.
а҃і. И҆ и҆зыдо́ша фарїсе́и, и҆ нача́ша стѧза́тисѧ съ ни́мъ,
и҆́щѹще ѿ негѡ̀ зна́менїѧ съ нб҃сѐ, и҆скѹша́юще є҆го̀.
в҃і. И҆ воздохнѹ́въ дх҃омъ свои́мъ, глаго́ла: что̀ ро́дъ се́й
зна́менїѧ и҆́щетъ; а҆ми́нь гл҃го́лю ва́мъ, а҆́ще да́стсѧ ро́дѹ семѹ̀
зна́менїе.
г҃і. И҆ ѡ҆ста́вль и҆̀хъ, влѣ́зъ па́ки въ кора́бль, (и҆) и҆́де на
ѻ҆́нъполъ.
д҃і. И҆ забы́ша ѹ҆чн҃цы̀ є҆гѡ̀ взѧ́ти хлѣ́бы, и҆ ра́звѣ є҆ди́нагѡ
хлѣ́ба не и҆мѧ́хѹ съ собо́ю въ корабли̑.

ГЛАВА 8.

1. Прѣзъ онѣзи дни, понеже бѣше прѣмного народъ, и нѣмахѫ какво да ядѫтъ, призова Іисусъ ученицы-тѣ си, и казува имъ:

2. Жаль ми е за народъ-тъ, защото три дни вече стоятъ при мене, и нѣматъ що да ядѫтъ;

3. И ако гы распуснѫ гладни по домове-тѣ имъ, ще прѣмалнѣѭтъ по пѫтъ-тъ; защото нѣкои отъ тѣхъ сѫ дошли отъ далечь.

4. И отговорихѫ му ученици-тѣ: Отъ дѣ ще може да гы насыти нѣкой съ хлѣбъ тука въ пустынѭ-тѫ?

5. И попыта гы: Колко хлѣба имате? а тѣ рекохѫ: Седмь.

6. И повелѣ на народъ-тъ да насѣдатъ на земѭ-тѫ; и като зѣ седмь-тѣ хлѣба, благодари, и прѣломи, и даваше на ученицы-тѣ си да сложятъ, и сложихѫ прѣдъ народъ-тъ.

7. Имахѫ и малко рыбички; и благослови, и рече да сложятъ и тѣхъ.

8. И ядохѫ и насытихѫ ся, и дигнѫхѫ остаткы отъ укрухы, седмь кошницы.

9. А *онѣзи* конто ядохѫ бѣхѫ до четыри тысящи; и распуснѫ гы.

10. И тутакси влѣзе въ ладіѭ-тѫ съ ученицы-тѣ си, и дойде въ Далманууанскы-тѣ страны.

11. И излѣзохѫ Фарисеи-тѣ, и начнѫхѫ да му правятъ пытанія, и като го искушавахѫ, щяхѫ отъ него знаменіе отъ небе-то.

12. А той въздѫхнѫ отъ сърдце, и каза; Защо тойзи родъ ище знаменіе? Истинѫ ви казувамъ: Нѣма да ся даде на тойзи родъ знаменіе.

13. И остави гы и влѣзе пакъ въ ладіѭ-тѫ, и минѫ отвѫдь.

14. Но забравихѫ *ученици-тѣ* да земѫтъ хлѣбъ, и нѣмахѫ съсъ себе си въ ладіѭ-тѫ освѣнь единъ хлѣбъ.

є҃і. И҆ прещѧ́ше и҆̀мъ, глаго́лѧ: зри́те, блюди́тесѧ ѿ ква́са
фарїсе́йска, и҆ ѿ ква́са И҆́рѡдова.
ѕ҃і. И҆ помышлѧ́х͠у, дрꙋ́гъ ко дрꙋ́гꙋ гл҃го́люще, ꙗ҆́кѡ хлѣ́бы не
и҆́мамы.
з҃і. И҆ разꙋмѣ́въ І҆и҃съ, глаго́ла и҆̀мъ: что̀ помышлѧ́ете, ꙗ҆́кѡ
хлѣ́бы не и҆́мате; не ᲂу҆̀ ли чꙋ́вствꙋете, нижѐ разꙋмѣ́ете;
є҆ще́ ли ѡ҆камене́но се́рдце ва́ше и҆́мате;
и҃і. Ѻ҆́чи и҆мꙋ́ще не ви́дите; и҆ ᲂу҆́шы и҆мꙋ́ще не слы́шите;
и҆ не по́мните ли;
ѳ҃і. Є҆гда̀ пѧ́ть хлѣ́бы преломи́хъ въ пѧ́ть ты́сѧщъ, коли́кѡ
кѡ́шъ и҆спо́лнь ᲂу҆крꙋ́хъ прїѧ́сте; гл҃го́лаша є҆мꙋ̀: двана́десѧть.
к҃. Є҆гда́ же се́дмь въ четы́ре ты́сѧщи, коли́кѡ ко́шницъ
и҆сполне́нїѧ ᲂу҆крꙋ́хъ взѧ́сте; Ѻ҆ни́ же рѣ́ша: се́дмь.
к҃а. И҆ глаго́ла и҆̀мъ: ка́кѡ не разꙋмѣ́ете;
к҃в. И҆ прїи́де въ Виѳсаі́дꙋ: и҆ приведо́ша къ немꙋ̀ слѣ́па,
и҆ молѧ́хꙋ є҆го̀, да є҆гѡ̀ ко́снетсѧ.
к҃г. И҆ є҆́мь за рꙋ́кꙋ слѣпа́го, и҆зведѐ є҆го̀ во́нъ и҆з̾ ве́си: и҆
плю́нꙋвъ на ѻ҆́чи є҆гѡ̀, и҆ возло́жь рꙋ́цѣ на́нь, вопроша́ше є҆го̀,
а҆́ще что̀ ви́дитъ;
к҃д. И҆ воззрѣ́въ глаго́лаше: ви́жꙋ человѣ́ки, ꙗ҆́кѡ дре́вїе
ходѧ́щѧ.
к҃є. Пото́мъ же па́ки возложѝ рꙋ́цѣ на ѻ҆́чи є҆гѡ̀, и҆ сотворѝ
є҆го̀ прозрѣ́ти: и҆ ᲂу҆твори́сѧ, и҆ ᲂу҆зрѣ̀ свѣ́тлѡ всѐ.
к҃ѕ. И҆ послѧ̀ є҆го̀ въ до́мъ є҆гѡ̀, глаго́лѧ: ни въ ве́сь вни́ди,
ни повѣ́ждь комꙋ̀ въ ве́си.
к҃з. И҆ и҆зы́де І҆и҃съ и҆ ᲂу҆чн҃цы̀ є҆гѡ̀ въ ве́си Кесарі́и Фїлі́п-
повы: и҆ на пꙋтѝ вопроша́ше ᲂу҆ченикѝ своѧ̀, глаго́лѧ и҆̀мъ:
кого́ мѧ гл҃го́лютъ чл҃вѣ́цы бы́ти;
к҃и. Ѻ҆ни́ же ѿвѣщѧ́ша: І҆ѡа́нна кр҃ти́телѧ: и҆ и҆ні́и И҆лїю̀:
дрꙋзі́и же є҆ди́наго ѿ прⷪ҇ро́къ.
к҃ѳ. И҆ то́й гл҃го́ла и҆̀мъ: вы́ же кого́ мѧ гл҃го́лете бы́ти;
ѿвѣща́въ же Пе́тръ глаго́ла є҆мꙋ̀: ты́ є҆сѝ Хр҃то́съ.
л҃. И҆ запретѝ и҆̀мъ, да никомꙋ́же глаго́лютъ ѡ҆ не́мъ.

15. И заръча имъ и каза: Гледайте, пазѣте ся отъ квасъ-тъ Фарисейскый и *отъ* квасъ-тъ Иродовъ.

16. И размысляхѫ помежду си и думахѫ: *Това е* защото хлѣбове нѣмамы.

17. А Іисусъ разумѣ, и каза имъ: Защо размысляте че хлѣбове нѣмате? Не разбирате ли, нито разумѣвате? Още ли имате сърдце-то си окаменено?

18. Очи имате и не видите ли? и уши имате и не чувате ли? и не помните ли?

19. Когато прѣломихъ петь-тѣ хлѣба на петь-тѣ тысящы, колко кошове пълны съ укрухы дигнѫхте? Казуватъ му: Дванадесеть.

20. И когато седмь-тѣ на четыри-тѣ тысящы, колко кошницы пълны съ укрухы дигнѫхте? А тѣ рекохѫ? Седмь.

21. И казуваше имъ; Какъ не разумѣвате?

22. И идува въ Виѳсаидѫ: и довождатъ му едного слѣпъ и примолюватъ му ся да ся прикосне до него.

23. И хванѫ слѣпый-тъ за рѫкѫ, та го изведе вънъ отъ село-то, и като плюнѫ на очи-тѣ му, възложи на него рѫцѣ, и пыташе го, види ли нѣщо.

24. И той прогледа и казуваше: Виждамъ человѣцы-тѣ, като че виждамъ дьрвета да ходятъ.

25. Подлѣ пакъ възложи рѫцѣ-тѣ си на очи-тѣ му, и направи го да прогледа; и възстанови ся *зрѣніе-то му*, и видѣ всичкы-тѣ чисто.

26. И испрати го въ домъ-тъ му, и казуваше: Нито въ село-то да влѣзешь, нито нѣкому въ село-то да кажешь *това*.

27. И излѣзе Іисусъ и ученици-тѣ му по села-та на Кесаріѭ Филипповѫ, и изъ пѫть-тъ пыташе ученицы-тѣ си, и казуваше имъ: Кого мя казуватъ человѣци-тѣ, че сьмь.

28. А тѣ отговорихѫ: Іоаннъ Крьститель; другы пакъ Илія; а другы, единъ отъ пророцы-тѣ.

29. И той имъ казува: Но вы кого мя казувате че сьмь? И отговори Петръ и рече му: Ты си Христосъ.

30. И запрѣти имъ да не казуватъ никому за него.

л҃а. И҆ нача́тъ оу҆чи́ти и҆̀хъ, ꙗ҆́кѡ подоба́етъ Сн҃ꙋ чл҃вѣ́че-
скомꙋ мно́гѡ пострада́ти, и҆ и҆скꙋше́нꙋ бы́ти ѿ ста́рєцъ и҆
а҆рхїере́й и҆ кни́жникъ, и҆ оу҆бїе́нꙋ бы́ти, и҆ въ тре́тїй де́нь
воскре́снꙋти:
л҃в. И҆ не ѡ҆бинꙋ́ѧсѧ сло́во глаго́лаше. и҆ прїе́мъ є҆го̀ Пе́тръ,
нача́тъ прети́ти є҆мꙋ̀.
л҃г. О҆́нъ же ѡ҆бра́щсѧ, и҆ воззрѣ́въ на оу҆чн҃ки̑ своѧ̑, запретѝ
Петро́ви, гл҃го́лѧ: и҆дѝ за мно́ю сатано̀: ꙗ҆́кѡ не мы́слиши,
ꙗ҆̀же (сꙋ́ть) Бж҃їѧ, но ꙗ҆̀же чл҃вѣ́ческа.
л҃д. И҆ призва́въ наро́ды со оу҆чн҃ки̑ свои́ми, речѐ и҆̀мъ: и҆̀же
хо́щетъ по мнѣ̀ и҆тѝ, да ѿве́ржетсѧ себѐ, и҆ во́зметъ кр҇тъ
сво́й, и҆ по мнѣ̀ градє́тъ.
л҃є. И҆́же бо а҆́ще хо́щетъ дꙋ́шꙋ свою̀ спастѝ, погꙋби́тъ ю҆̀:
а҆ и҆̀же погꙋби́тъ дꙋ́шꙋ свою̀ менѐ ра́ди и҆ Є҆ѵⷢ҇лїа, то́й
спасе́тъ ю҆̀.
л҃ѕ. Ка́ѧ бо по́льза человѣ́кꙋ, а҆́ще прїѡбрѧ́щетъ мі́ръ ве́сь,
и҆ ѿтщети́тъ дꙋ́шꙋ свою̀;
л҃з. И҆лѝ что̀ да́стъ человѣ́къ и҆змѣ́нꙋ на дꙋшѝ свое́й;
л҃и. И҆́же бо а҆́ще постыди́тсѧ менѐ и҆ мои́хъ слове́съ въ
ро́дѣ се́мъ прелюбодѣ́йнѣмъ и҆ грѣ́шнѣмъ, и҆ Сн҃ъ человѣ́ческїй
постыди́тсѧ є҆гѡ̀, є҆гда̀ прїи́детъ во сла́вѣ Ѻ҆ц҃а̀ своегѡ̀ со
А҆́гг҃лы ст҃ы́ми.

Глава̀ ѳ҃.

а҃. И҆ глаго́лаше и҆̀мъ: а҆ми́нь глаго́лю ва́мъ, ꙗ҆́кѡ сꙋ́ть
нѣ́цыи ѿ здѣ̀ стоѧ́щихъ, и҆̀же не и҆́мꙋтъ вкꙋси́ти сме́рти,
до́ндеже ви́дѧтъ цр҇твїе Бж҃їе прише́дшее въ си́лѣ.
в҃. И҆ по шестѝ днє́хъ поѧ́тъ І҆и҃съ Петра̀ и҆ І҆а́кѡва и҆ І҆ѡа́нна,
и҆ возведѐ и҆̀хъ на горꙋ̀ высокꙋ̀ ѻ҆со́бь є҆ди́ны: и҆ преѡбрази́сѧ
пред̾ ни́ми.
г҃. И҆ ри̑зы є҆гѡ̀ бы́ша блещѧ́щасѧ, бѣлы̑ ѕѣлѡ̀ ꙗ҆́кѡ снѣ́гъ,
ꙗ҆̀цѣхъ же не мо́жетъ бѣли́льникъ оу҆бѣли́ти на землѝ.

31. И начен҄ да гы учи *това*, че Сынъ человѣческый трѣба
много да пострада, и да б҄де отхвърленъ отъ старѣйшины-тѣ и
първосвященницы-тѣ и книжницы-тѣ, и убитъ да б҄де, и слѣдъ три
дни да въскрьсне.
32. И говоряше слово-то явно. А Петръ го зѣ на стран҄, и
начен҄ да му запрѣтява.
33. А той като ся обърн҄ и видѣ ученицы-тѣ си, запрѣти на
Петра и рече: Махни ся отъ прѣдъ мене Сатано; защото не мы-
слишь това което е Божіе, но това което е человѣческо.
34. И призова народъ-тъ съ ученицы-тѣ си, и рече имъ: Който
ище да дойде слѣдъ мене, нека ся отрече отъ себе си, и дигне
крьстъ-тъ си и мя слѣдува.
35. Защото, който ище да упази животъ-тъ си, ще го изгуби;
и който изгуби животъ-тъ си заради мене и за Евангеліе-то, той
ще го упази.
36. Понеже какво ще ползува человѣка, ако спечали всичкый-тъ
свѣтъ, и отщети душ҄-т҄ си?
37. Или какво ще даде человѣкъ въ размѣн҄ за душ҄-т҄ си?
38. Защото, който ся усрами за мене и за думы-тѣ ми въ тойзи
блуденъ и грѣшенъ родъ, и Сынъ человѣческый ще ся усрами за
него, когато дойде въ слав҄-т҄ на Отца си съсъ святы-тѣ
ангелы.

ГЛАВА 9.

1. И казуваше имъ: Истин҄ ви казувамъ, че има нѣкои отъ
стоящы-тѣ тука, които нѣма да вкусятъ смърть, доклѣ не видятъ
царство-то Божіе дошло въ сил҄.
2. И слѣдъ шесть дни зема Іисусъ Петра и Іакова и Іоанна, и
възвожда гы на гор҄ высок҄ на стран҄ самы, и прѣобрази ся прѣдъ
тѣхъ.
3. И дрехы-тѣ му стан҄х҄ лъскавы, твърдѣ бѣлы като снѣгъ,
каквыто бѣлилникъ на земі҄-т҄ не може да убѣли.

д҃. И҆ ꙗ҆ви́сѧ и҆̀мъ И҆лїа̀ съ Мѡѷсе́емъ: и҆ бѣ́ша со І҆и҃сомъ
глаго́люще.
є҃. И҆ ѿвѣща́въ Пе́тръ глаго́ла І҆и҃сови: Равві̀, добро̀ є҆́сть
на́мъ здѣ̀ бы́ти: и҆ сотвори́мъ кро́вы три̑, тебѣ̀ є҆ди́нъ, и҆
Мѡѷсе́еви є҆ди́нъ, и҆ И҆лі́и є҆ди́нъ.
ѕ҃. Не вѣ́дѧше бо, что̀ рещѝ: бѧ́хꙋ бо пристра́шни.
з҃. И҆ бы́сть ѻ҆́блакъ ѡ҆сѣнѧ́ѧ и҆̀хъ: и҆ прїи́де гла́съ и҆з̾
ѻ҆́блака, глаго́лѧ: се́й є҆́сть Сн҃ъ мо́й возлю́бленный, того̀
послꙋ́шайте.
и҃. И҆ внеза́пꙋ воззрѣ́вше, ктомꙋ̀ никого́же ви́дѣша,
то́кмѡ І҆и҃са є҆ди́наго съ собо́ю.
ѳ҃. Сходѧ́щымъ же и҆̀мъ съ горы̀, запретѝ и҆̀мъ, да ни-
комꙋ́же повѣ́дѧтъ, ꙗ҆̀же ви́дѣша, то́кмѡ є҆гда̀ Сн҃ъ человѣ́-
ческїй и҆з̾ ме́ртвыхъ воскр҃нетъ.
і҃. И҆ сло́во ᲂу҆держа́ша въ себѣ̀, стѧза́ющесѧ, что̀ є҆́сть,
є҆́же и҆з̾ ме́ртвыхъ воскре́снꙋти.
а҃і. И҆ вопроша́хꙋ є҆го̀, глаго́люще: ка́кѡ гл҃го́лютъ кни́ж-
ницы, ꙗ҆́кѡ И҆лі́и подоба́етъ прїитѝ пре́жде;
в҃і. Ѻ҆́нъ же ѿвѣща́въ речѐ и҆̀мъ: И҆лїа̀ ᲂу҆́бѡ прише́дъ
пре́жде, ᲂу҆стро́итъ вс҃ѧ: и҆ ка́кѡ є҆́сть пи́сано ѡ҆ Сн҃ѣ чл҃вѣ́-
честѣмъ, да мно́гѡ пострада́етъ и҆ ᲂу҆ничиже́нъ бꙋ́детъ.
г҃і. Но глаго́лю ва́мъ, ꙗ҆́кѡ и҆ И҆лїа̀ прїи́де, и҆ сотвори́ша
є҆мꙋ̀, є҆ли̑ка хотѣ́ша, ꙗ҆́коже є҆́сть пи́сано ѡ҆ не́мъ.
д҃і. И҆ прише́дъ ко ᲂу҆чн҃кѡ́мъ, ви́дѣ наро́дъ мно́гъ ѡ҆ ни́хъ,
и҆ кни́жники стѧза́ющасѧ съ ни́ми.
є҃і. И҆ а҆́бїе ве́сь наро́дъ ви́дѣвъ є҆го̀ ᲂу҆жасе́сѧ, и҆ прири́щꙋще
цѣлова́хꙋ є҆го̀.
ѕ҃і. И҆ вопросѝ кни́жники: что̀ стѧза́етесѧ къ себѣ̀;
з҃і. И҆ ѿвѣща́въ є҆ди́нъ ѿ наро́да речѐ: Оу҆чи́телю, приве-
до́хъ сы́на моего̀ къ тебѣ̀, и҆мꙋ́ща дꙋ́ха нѣ́ма:
и҃і. И҆ и҆дѣ́же коли́ждо и҆́метъ є҆го̀, разбива́етъ є҆го̀, и҆ пѣ́ны
тещи́тъ, и҆ скреже́щетъ зꙋбы̀ свои́ми, и҆ ѡ҆цѣпенѣва́етъ: и҆
рѣ́хъ ᲂу҆ченикѡ́мъ твои̑мъ, да и҆зженꙋ́тъ є҆го̀, и҆ не возмого́ша.

4. И яви имъ ся Илія съ Моисея; и разговаряхѫ ся съ Іисуса.

5. И отговори Петръ и казува на Іисуса: Равви, добро е да смы тука; и да направимъ три шатры, за тебе еднѫ, и за Моисея еднѫ, и за Иліѭ еднѫ.

6. Защото не знаяше какво да рече; понеже бѣхѫ уплашени.

7. И облакъ гы засѣни; и гласъ дойде изъ облака който казуваше: Тойзи е Сынъ мой възлюбленный; слушайте него.

8. И внезапу като ся обзърнѫхѫ, не видѣхѫ вече никого съсъ себе си, освѣнь Іисуса самичькъ.

9. И когато слѣзувахѫ отъ горѫ-тѫ, зарѫча имъ да не кажѫтъ никому това що видѣхѫ, освѣнь кога Сынъ человѣческый въскрьсне отъ мьртвы-тѣ.

10. И задьржахѫ слово-то *въ себе си*, като разисквахѫ помежду си що е *това* да въскрьсне отъ мьртвы-тѣ.

11. И пытахѫ го и казувахѫ: Защо казуватъ книжници-тѣ, че трѣба да дойде първомъ Илія?

12. А той отвѣща и рече имъ; Истинѫ че ще Илія първомъ да дойде и да устрои всичко; и какъ е писано за Сына человѣческаго, че трѣба да пострада много, и да бѫде уничиженъ;

13. Но казувамъ ви, че Илія дойде, и сторихѫ му каквото щѣхѫ, както е писано за него.

14. И като дойде при ученицы-тѣ, видѣ около тѣхъ народъ много, и книжницы които ся прѣпирахѫ съ тѣхъ.

15. И тутакси всичкый народъ щомъ го видѣ, смая ся, и притекохѫ ся та го поздравявахѫ.

16. И попыта книжницы-тѣ: Какво ся прѣпирате съ тѣхъ?

17. И отговори единъ отъ народа, и рече: Учителю, доведохъ при тебе сына си, който има духъ нѣмъ.

18. И дѣто го прихване, тръшва го, и запѣня ся, и скьрца съсъ зѫбы, и вцѣпява ся; и рѣкохъ на твои-тѣ ученицы да испѫдѫтъ *бѣсъ-тъ*, но не можѣхѫ.

ѳ҃і. Ѻ҆́нъ же ѿвѣща́въ є҆мꙋ̀ глаго́ла: ѽ ро́де невѣ́ренъ,
доко́лѣ въ ва́съ бꙋ́дꙋ; доко́лѣ терплю̀ вы̀; приведи́те є҆го̀
ко мнѣ̀.
к҃. И҆ приведо́ша є҆го̀ къ немꙋ̀: и҆ ви́дѣвъ є҆го̀, а҆́бїе дꙋ́хъ
стрꙋсѐ є҆го̀: и҆ па́дъ на землѝ, валя́шесѧ пѣ́ны тещѧ̀.

к҃а. И҆ вопросѝ ѻ҆ц҃а̀ є҆гѡ̀: коли́кѡ лѣ́тъ є҆́сть, ѿне́лѣже сїѐ
бы́сть є҆мꙋ̀; Ѻ҆́нъ же речѐ: и҆здѣ́тска.
к҃в. И҆ мно́гажды во ѻ҆́гнь вве́рже є҆го̀, и҆ въ во́ды, да
погꙋби́тъ є҆го̀: но а҆́ще что̀ мо́жеши, помозѝ на́мъ, мило-
се́рдовавъ ѡ҆ на́съ.
к҃г. І҆и҃съ же речѐ є҆мꙋ̀: є҆́же а҆́ще что̀ мо́жеши вѣ́ровати,
всѧ̑ возмѡ́жна вѣ́рꙋющемꙋ.
к҃д. И҆ а҆́бїе возопи́въ ѻ҆ц҃ъ ѻ҆троча́те, со слеза́ми глаго́-
лаше: вѣ́рꙋю, Гд҇и, помозѝ моемꙋ невѣ́рїю.
к҃е. Ви́дѣвъ же І҆и҃съ, ꙗ҆́кѡ сри́щетсѧ наро́дъ, запретѝ дꙋ́хꙋ
нечи́стомꙋ, глаго́лѧ є҆мꙋ̀: дꙋ́ше нѣ́мый и҆ глꙋхі́й, а҆́зъ тѝ
повелѣва́ю: и҆зы́ди и҆з̾ негѡ̀, и҆ ктомꙋ̀ не вни́ди въ него̀.
к҃ѕ. И҆ возопи́въ, и҆ мно́гѡ пржа́всѧ, и҆зы́де. и҆ бы́сть ꙗ҆́кѡ
ме́ртвъ, ꙗ҆́коже мнѡ́зѣмъ глаго́лати, ꙗ҆́кѡ ᲂу҆́мре.
к҃з. І҆и҃съ же є҆́мь є҆го̀ за рꙋ́кꙋ, воздви́же є҆го̀: и҆ воста̀.
к҃и. И҆ вше́дшꙋ є҆мꙋ̀ въ до́мъ, ᲂу҆чени́цы є҆гѡ̀ вопроша́хꙋ
є҆го̀ є҆ди́наго: ꙗ҆́кѡ мы̀ не возмого́хомъ и҆згна́ти є҆го̀;
к҃ѳ. И҆ речѐ и҆̀мъ: се́й ро́дъ ничи́мже мо́жетъ и҆зы́ти,
то́кмѡ мл҇твою и҆ посто́мъ.
л҃. И҆ ѿтꙋ́дꙋ и҆зше́дше, и҆дя́хꙋ сквозѣ̀ Галїле́ю, и҆ не хотѧ́ше,
да кто̀ ᲂу҆вѣ́сть.
л҃а. Ѹ҆ча́ше бо ᲂу҆чєникѝ своѧ̀, и҆ глаго́лаше и҆̀мъ: ꙗ҆́кѡ Сн҃ъ
чл҃вѣ́ческїй пре́данъ бꙋ́детъ въ рꙋ́цѣ человѣ́честѣ, и҆ ᲂу҆бїю́тъ
є҆го̀: и҆ ᲂу҆бїе́нъ бы́въ, въ тре́тїй де́нь воскре́снетъ.
л҃в. Ѻ҆ні́ же не разꙋмѣва́хꙋ глаго́ла, и҆ боѧ́хꙋсѧ є҆го̀ вопроси́ти.
л҃г. И҆ прїи́де въ Капернаꙋ́мъ: и҆ въ домꙋ̀ бы́въ, вопроша́ше
и҆̀хъ: что̀ на пꙋтѝ въ себѣ̀ помышлѧ́сте;

19. А той му отговори и рече: О роде невѣрный, до кога ще бѫдѫ съ васъ? до кога ще вы търпѭ? доведѣте го при мене.

20. И доведохѫ го при него; и като го видѣ *бѣсный-тъ*, тутакси духъ-тъ го покѫса, и той паднѫ на земѭ-тѫ, и валяше ся запѣненъ.

21. И попыта *Іисусъ* бащѫ му: Колко врѣме е отъ какъ му станѫ това? А той рече: Отъ дѣтинство.

22. И много пѫти и въ огнь го хвьрли и въ водѫ, да го погуби; но ако можешь нѣщо, смили ся на насъ, и помогни ни.

23. А Іисусъ му рече: Това, ако можешь повѣрува, всичко е възможно за *тогози* който вѣрува.

24. И тутакси на дѣте-то баща му извыка съсъ сьлзы и казуваше: Вѣрувамъ, Господи, помогни на мое-то невѣрство.

25. А Іисусъ като видѣ че ся стича народъ, запрѣти нечистому духу, и му казуваше: Душе нѣмый и глухый, азъ ти повелѣвамъ: Излѣзь отъ него и да не влѣзешь вече въ него.

26. И *духъ-тъ* като испищѣ, и го покѫса силно, искочи, и *момъкъ-тъ* станѫ като мьртъвъ, така що мнозина думахѫ че умрѣ.

27. А Іисусъ го хванѫ за рѫкѫ, и дигнѫ го, и *той* станѫ.

28. И когато влѣзе въ кѫщы, ученици-тѣ му пытахѫ го на странѫ: Защо ный не можѣхмы да го испѫдимъ?

29. И рече имъ: Тойзи родъ не може да излѣзе съ нищо *друго*, освѣнь съ молитвѫ и постъ.

30. И като излѣзохѫ отъ тамъ, минувахѫ прѣзъ Галилеѭ, и не искаше да узнае *това* никой.

31. Защото учаше ученицы-тѣ си, и казуваше имъ, че Сынъ человѣческый ще бѫде прѣдаденъ въ рѫцѣ на человѣцы, и ще го убіѭтъ; и отъ какъ го убіѭтъ, въ третій-тъ день ще въскрьсне.

32. Но тѣ не разумѣвахѫ думѫ-тѫ, и бояхѫ ся да го попытатъ.

33. И дойде въ Капернаумъ, и когато влѣзе въ кѫщы, пыташе гы: За какво ся разговаряхте въ пѫть-тъ помежду си?

л҃д. Ѻни́ же молча́хꙋ: дрꙋгъ ко дрꙋгꙋ бо стяза́шася на
пꙋтѝ, кто́ є҆сть бо́лїй.
л҃є. И҆ сѣ́дъ пригласѝ ѻ҆бана́десяте, и҆ глаго́ла и҆̀мъ: а҆́ще
кто̀ хо́щетъ ста́рѣй бы́ти, да бꙋ́детъ всѣ́хъ ме́ншїй, и҆
всѣ̑мъ слꙋга̀.
л҃ѕ. И҆ прїи́мъ ѻ҆́трочѧ, поста́ви є҆̀ посредѣ̀ и҆́хъ: и҆ ѡ҆бе́мъ
є҆̀, речѐ и҆̀мъ:
л҃з. И҆́же а҆́ще є҆ди́но таковы́хъ ѻ҆троча́тъ прїи́метъ во и҆́мѧ
моѐ, менѐ прїе́млетъ: и҆ и҆́же менѐ прїе́млетъ, не менѐ прї-
е́млетъ, но посла́вшаго мѧ̀.
л҃и. Ѿвѣща̀ є҆мꙋ̀ Ї҆ѡа́ннъ, гл҃го́лѧ: Оу҆чт҃лю, ви́дѣхомъ нѣ́-
коего и҆́менемъ твои́мъ и҆згонѧ́ща бѣ́сы, и҆́же не хо́дитъ по
на́съ: и҆ возбрани́хомъ є҆мꙋ̀, ꙗ҆́кѡ не послѣ́дꙋетъ на́мъ.
л҃ѳ. І҆и҃съ же речѐ: не брани́те є҆мꙋ̀: никто́же бо є҆́сть,
и҆́же сотвори́тъ си́лꙋ ѡ҆ и҆́мени моє́мъ, и҆ возмо́жетъ вско́рѣ
ѕлосло́вити мѧ̀.
м҃. И҆́же бо нѣ́сть на вы̀, по ва́съ є҆́сть.
м҃а. И҆́же бо а҆́ще напои́тъ вы̀ ча́шею воды̀ во и҆́мѧ моѐ,
ꙗ҆́кѡ Хр҇то́вы є҆стѐ, а҆ми́нь гл҃го́лю ва́мъ, не погꙋби́тъ мзды̀ своеѧ̀.
м҃в. И҆ и҆́же а҆́ще соблазни́тъ є҆ди́наго ѿ ма́лыхъ си́хъ
вѣ́рꙋющихъ въ мѧ̀, до́брѣе є҆́сть є҆мꙋ̀ па́че, а҆́ще ѡ҆блежи́тъ
ка́мень же́рновный ѡ҆ вы́и є҆гѡ̀, и҆ вве́рженъ бꙋ́детъ въ мо́ре.
м҃г. И҆ а҆́ще соблажнѧ́етъ тѧ̀ рꙋка̀ твоѧ̀, ѿсѣцы̀ ю҆̀: до́брѣе
тѝ є҆́сть бѣ́дникꙋ въ живо́тъ вни́ти, не́же ѻ҆́бѣ рꙋцѣ̀ и҆́мꙋщꙋ
вни́ти въ гее́ннꙋ, во ѻ҆́гнь неꙋгаса́ющїй,
м҃д. И҆дѣ́же че́рвь и҆́хъ не оу҆мира́етъ, и҆ ѻ҆́гнь не оу҆гаса́етъ.
м҃є. И҆ а҆́ще нога̀ твоѧ̀ соблажнѧ́етъ тѧ̀, ѿсѣцы̀ ю҆̀: до́брѣе
тѝ є҆́сть вни́ти въ живо́тъ хро́мꙋ, не́же двѣ̀ но́зѣ и҆́мꙋщꙋ
вве́рженꙋ бы́ти въ гее́ннꙋ, во ѻ҆́гнь неꙋгаса́ющїй,
м҃ѕ. И҆дѣ́же че́рвь и҆́хъ не оу҆мира́етъ, и҆ ѻ҆́гнь не оу҆гаса́етъ.
м҃з. И҆ а҆́ще ѻ҆́ко твоѐ соблажнѧ́етъ тѧ̀, и҆сткнѝ є҆̀: до́брѣе
тѝ є҆́сть со є҆ди́нѣмъ ѻ҆́комъ вни́ти въ цр҇твїе Бж҃їе, не́же
двѣ̀ ѻ҆́цѣ и҆́мꙋщꙋ вве́рженꙋ бы́ти въ гее́ннꙋ ѻ҆́гненнꙋю,

34. А тѣ мълчахѫ; защото въ пѫть-тъ бѣхѫ ся прѣпирали помежду си, кой е по голѣмъ.

35. И като сѣднѫ призова дванадесеть-тѣ, и казува имъ: Който иска да е първъ, ще бѫде най послѣденъ отъ всичкы-тѣ, и на всичкы-тѣ слуга.

36. И зѣ едно дѣте та го постави по срѣдъ тѣхъ, пригѫрнѫ го и рече имъ:

37. Който пріеме едно отъ таквызи дѣца въ мое име, мене пріима; и който пріеме мене, не пріима мене, но тогози който мя е проводилъ.

38. Отговори му Іоаннъ и казуваше: Учителю, видѣхмы нѣкого си, който ны не слѣдува, че испѫждаше бѣсове въ твое-то име; и забранихмы му, защото не слѣдува насъ.

39. А Іисусъ рече: Недѣйте му забраня, защото нѣма никой който да стори чудо въ мое име, и да може на часъ-тъ да мя злослови.

40. Понеже който не е противъ насъ, той е отъ кѫдѣ насъ.

41. Защото който вы напои еднѫ чашѫ водѫ въ мое име, понеже сте Христови, истинѫ ви казувамъ, нѣма да изгуби заплатѫ-тѫ си.

42. И който соблазни едного отъ малкы-тѣ, които вѣруватъ въ мене, за него по добрѣ бы было да ся обложи воденичень камькъ около шіѭ-тѫ му, и да бѫде хвърленъ въ море-то.

43. И ако тя соблазнява рѫка-та ти, отсѣчи ѭ; по добрѣ ти е да влѣзешь клосенъ въ животъ-тъ, а не да имашь двѣ рѫцѣ и да отидешь въ пькълъ-тъ, въ огнь-тъ негасимъ;

44. Дѣто червей-тъ имъ не умира, и огнь-тъ не угаснува.

45. И ако нога-та ти тя соблазнява, отсѣчи ѭ; по добрѣ ти е да влѣзешь хромъ въ животъ-тъ, а не да имашь двѣ нозѣ и да бѫдешь хвърленъ въ пькълъ-тъ, въ огнь-тъ негасимъ;

46. Дѣто червей-тъ имъ не умира, и огнь-тъ не угаснува.

47. И ако око-то ти тя соблазнява, извади го; по добрѣ ти е да влѣзешь съ едно око въ царство-то Божіе, а не да имашь двѣ очи и да бѫдешь хвърленъ въ пькълъ-тъ огненный;

м҃и. И҆дѣ́же че́рвь и҆́хъ не ᲂу҆мира́етъ, и҆ ѻ҆́гнь не ᲂу҆гаса́етъ.
м҃ѳ. Вся́къ бо ѻ҆гне́мъ ѡ҆соли́тсѧ, и҆ вся́ка же́ртва со́лїю ѡ҆соли́тсѧ.
н҃. До́бро со́ль: а҆́ще же со́ль не сла́на бꙋ́детъ, чи́мъ ѡ҆соли́тсѧ; и҆мѣ́йте со́ль въ себѣ̀, и҆ ми́ръ и҆мѣ́йте междꙋ̀ собо́ю.

Глава̀ і҃.

а҃. И҆ ѿтꙋ́дꙋ воста́въ пре́йде въ предѣ́лы і҆ꙋде́йскїѧ, ѡ҆бо́нъ-по́лъ і҆орда́на. и҆ снидо́шасѧ па́ки наро́ди къ немꙋ̀: и҆ ꙗ҆́кѡ ѻ҆бы́чай и҆мѣ̀, па́ки ᲂу҆ча́ше и҆́хъ.
в҃. И҆ приствꙋ́пльше фарїсе́є, вопроси́ша є҆го̀: а҆́ще досто́итъ мꙋ́жꙋ женꙋ̀ пꙋсти́ти; и҆скꙋша́юще є҆го̀.
г҃. Ѻ҆́нъ же ѿвѣща́въ речѐ и҆̀мъ: что̀ ва́мъ заповѣ́да мѡѷсе́й;
д҃. Ѻ҆нѝ же рѣ́ша: мѡѷсе́й повелѣ̀ кни́гꙋ распꙋ́стнꙋю написа́ти, и҆ пꙋсти́ти.
є҃. И҆ ѿвѣща́въ і҆и҃съ речѐ и҆̀мъ: по жестосе́рдїю ва́шемꙋ написа̀ ва́мъ за́повѣдь сїю̀.
ѕ҃. Ѿ нача́ла же созда́нїѧ, мꙋ́жа и҆ женꙋ̀ сотвори́лъ ꙗ҆̀ є҆́сть бг҃ъ.
з҃. Сегѡ̀ ра́ди ѡ҆ста́витъ человѣ́къ ѻ҆ц҃а̀ своего̀ и҆ ма́терь:
и҃. И҆ прилѣ́питсѧ къ женѣ̀ свое́й, и҆ бꙋ́дета ѻ҆́ба въ пло́ть є҆ди́нꙋ: тѣ́мже ᲂу҆жѐ нѣ́ста два̀, но пло́ть є҆ди́на.
ѳ҃. Є҆́же ᲂу҆̀бо бг҃ъ сочета̀, чл҃вѣ́къ да не разлꙋча́етъ.
і҃. И҆ въ домꙋ̀ па́ки ᲂу҆чени́цы є҆гѡ̀ ѡ҆ се́мъ вопроси́ша є҆го̀.
а҃i. И҆ глаго́ла и҆̀мъ: и҆́же а҆́ще пꙋ́ститъ женꙋ̀ свою̀, и҆ ѡ҆же́нитсѧ и҆но́ю, прелюбы̀ твори́тъ на ню̀:
в҃i. И҆ а҆́ще жена̀ пꙋ́ститъ мꙋ́жа, и҆ посѧ́гнетъ за и҆но́го, прелюбы̀ твори́тъ.
г҃i. И҆ принош́ахꙋ къ немꙋ̀ дѣ́ти, да ко́снетсѧ и҆́хъ: ᲂу҆чени́цы же прещ́ахꙋ принося́щымъ.
д҃i. Ви́дѣвъ же і҆и҃съ, негодова̀, и҆ речѐ и҆̀мъ: ѡ҆ста́вите

48. Дѣто червей-тъ имъ не умира и огнь-тъ не угаснува.

49. Защото всякой съ огнь ще ся осоли, и всяка жьртва съсъ соль ще да ся осоли.

50. Добро е соль-та; но ако соль-та бѫде безсолна, съ какво ще ѭ поправите? Имайте соль въ себе си, и миръ имайте помежду си.

ГЛАВА 10.

1. И станѫ отъ тамо та отиде въ прѣдѣлы-тѣ Іудейскы, прѣзъ *страны-тѣ* отвѫдь Іорданъ; и стича ся пакъ народъ при него; и както си имаше обычай, пакъ гы поучаваше.

2. И пристѫпихѫ Фарисеи-тѣ та го попытахѫ за да го искушаватъ: Да ли е простено на мѫжъ да напусне женѫ-тѫ си?

3. А той отвовори и рече имъ: Що ви заповѣда Моисей?

4. А тѣ рекохѫ: Моисей дозволи да напише разводно писмо, и да *ѭ* напусне.

5. И отговори Іисусъ и рече имъ: За жестокосьрдіе-то ваше ви е писалъ тѫзи заповѣдь;

6. Отъ начало обаче на созданіе-то, мѫжко и женско гы е сътворилъ Богъ.

7. За това ще остави человѣкъ бащѫ си и майкѫ си, и ще ся прилѣпи при женѫ си,

8. И ще бѫдѫтъ двама-та въ еднѫ плъть: така що не сѫ вече двѣ, но една плъть.

9. И тъй, онова което е Богъ съчеталъ, человѣкъ да не разлѫча.

10. И въ кѫщы пакъ ученици-тѣ му попытахѫ го за сѫщо-то.

11. И казува имъ; Който си напусне женѫ-тѫ, и ся ожени за другѫ, прѣлюбодѣйствува противъ неѭ.

12. И ако жена напусне мѫжа си и посегне за другыго, прѣлюбодѣйствува.

13. И доведохѫ при него дѣца, за да ся прикосне до тѣхъ; а ученици-тѣ запрѣтявахѫ на тѣзи които гы водяхѫ:

14. *Това* като видѣ Іисусъ вѣзнегодова, и рече: Оставѣте

дѣте́й приходи́ти ко мнѣ̀, и҆ не брани́те и҆̀мъ: таковы́хъ бо є҆́сть црⷭ҇твїе Бж҃їе.
є҃і. А҆ми́нь гл҃го́лю ва́мъ: и҆̀же а҆́ще не прїи́метъ црⷭ҇твїѧ Бж҃їѧ ꙗ҆́кѡ ѻ҆́троча, не и҆́мать вни́ти въ нѐ.
ѕ҃і. И҆ ѡ҆бе́мъ и҆̀хъ, возло́жь ру́цѣ на ни́хъ, бл҃гословлѧ́ше и҆̀хъ.
з҃і. И҆ и҆сходѧ́щꙋ є҆мꙋ̀ на пꙋ́ть, прите́къ нѣ́кїй и҆ поклони́сѧ на колѣ́нꙋ є҆мꙋ̀, вопроша́ше є҆го̀: Ѹ҆чи́телю бл҃гі́й, что̀ со-творю̀, да живо́тъ вѣ́чный наслѣ́дствꙋю;
и҃і. І҆и҃съ же речѐ є҆мꙋ̀: что́ мѧ̀ гл҃го́леши бл҃га; никто́же бл҃гъ, то́кмѡ є҆ди́нъ Бг҃ъ.
ѳ҃і. За́пѡвѣди вѣ́си: не прелюбы̀ сотвори́ши: не ᲂу҆бі́й: не ᲂу҆кра́ди: не лжесвидѣ́тельствꙋй: не ѡ҆би́ди: чтѝ ѻ҆ц҃а̀ твоего̀ и҆ ма́терь.
к҃. Ѻ҆́нъ же ѿвѣща́въ речѐ є҆мꙋ̀: Ѹ҆чт҃лю, сїѧ̑ всѧ̑ сохра-ни́хъ ѿ ю҆ности моеѧ̀.
к҃а. І҆и҃съ же воззрѣ́въ на́нь, возлюбѝ є҆го̀, и҆ речѐ є҆мꙋ̀: є҆ди́нагѡ є҆сѝ не доконча́лъ: и҆дѝ, є҆ли̑ка и҆́маши, прода́ждь, и҆ да́ждь ни́щымъ: и҆ и҆мѣ́ти и҆́маши сокро́вище на нб҃сѝ: и҆ прїидѝ и҆ ходѝ въ слѣ́дъ менѐ, взе́мъ крⷭ҇тъ.
к҃в. Ѻ҆́нъ же дрѧ́хлъ бы́въ ѡ҆ словесѝ, ѿи́де скорбѧ̀: бѣ̀ бо и҆мѣ́ѧ стѧжа̑нїѧ мнѡ́га.
к҃г. И҆ воззрѣ́въ І҆и҃съ, глаго́ла ᲂу҆чени́кѡмъ свои̑мъ: ка́кѡ неꙋдо́бь и҆мꙋ́щїи бога́тство въ црⷭ҇твїе Бж҃їе вни́дꙋтъ.

к҃д. Ѹ҆чн҃цы́ же ᲂу҆жаса́хꙋсѧ ѡ҆ словесѣ́хъ є҆гѡ̀. І҆и҃съ же па́ки ѿвѣща́въ, гл҃го́ла и҆̀мъ: ча̑да, ка́кѡ неꙋдо́бь ᲂу҆нова́ю-щымъ на бога́тство въ црⷭ҇твїе Бж҃їе вни́ти.

к҃є. Ѹ҆до́бѣе бо є҆́сть вельбꙋ́дꙋ сквозѣ̀ и҆гли́нѣ ᲂу҆́шы проитѝ, не́же бога́тꙋ въ ца́рствїе Бж҃їе вни́ти.
к҃ѕ. Ѻ҆ни́ же и҆́злиха дивлѧ́хꙋсѧ, глаго́люще къ себѣ̀: то̀ кто̀ мо́жетъ спасе́нъ бы́ти;

дѣца-та да дохождатъ при мене; и не гы въспирайте; защото на таквызи е царство-то Божіе.

15. Истинѫ ви казувамъ: Който не пріеме царство-то Божіе като дѣте, нѣма да влѣзе въ него.

16. И пригѫрнѫ гы, и възлагаше рѫцѣ на тѣхъ, и благославяше гы.

17. И когато излѣзуваше на пѫть-тъ, притече ся нѣкой си та колѣничи прѣдъ него и го пыташе: Учителю благый, що да сторіѭ за да наслѣдувамъ животъ вѣченъ?

18. А Іисусъ му рече: Що мя наричашь благъ? Никой не е благъ, тъкмо единъ Богъ.

19. Заповѣди-тѣ знаешь: Не прѣлюбодѣйствувай; Не убивай; Не укради; Не свидѣтелствувай на лъжѫ; Не обиждай; Почитай бащѫ си и майкѫ си.

20. А той отговори и рече му: Учителю, всичко това упазихъ отъ младость-тѫ си.

21. А Іисусъ като го погледнѫ, възлюби го, и рече му: Едно ти не достига; иди, продай все що имашь, и раздай *го* на сиромасы-тѣ; и ще имашь съкровище на небе-то; и дигни крьстъ-тъ, и ела та мя послѣдувай.

22. Но той ся оскърби за тѫіѫ думѫ, и отиде си нажаленъ; защото имаше имотъ много.

23. А Іисусъ погледнѫ около си и казуваше на ученицы-тѣ си: Колко мѫчно ще влѣзѫтъ въ царство-то Божіе тѣзи, които иматъ богатство?

24. А ученици-тѣ му ся смаювахѫ за неговы-тѣ думы. И Іисусъ пакъ отговори и рече имъ: Чада, колко е мѫчно да влѣзѫтъ въ царство-то Божіе тѣзи, които иматъ надеждѫ-тѫ си на богатство-то?

25. По лесно е камила да мине прѣзъ иглены уши, а не богатъ да влѣзе въ царство-то Божіе.

26. А тѣ ся твърдѣ много удивявахѫ и говоряхѫ помежду си: И кой може спасенъ да бѫде?

к҃з. Воззрѣ́въ же на ни́хъ І҆и҃съ, глаго́ла: ᲂу҆ человѣ́къ не-
возмо́жно, но не ᲂу҆ Бг҃а: всѧ҄ бо возмѡ́жна сꙋ́ть ᲂу҆ Бг҃а.
к҃и. Нача́тъ же Пе́тръ глаго́лати є҆мꙋ̀: сѐ мы̀ ѡ҆ста́вихомъ
всѧ҄, и҆ въ слѣ́дъ тебѐ и҆до́хомъ.
к҃ѳ. Ѿвѣща́въ же І҆и҃съ речѐ: а҆ми́нь глаго́лю ва́мъ, никто́-
же є҆́сть, и҆́же ѡ҆ста́вилъ є҆́сть до́мъ, и҆лѝ бра́тїю, и҆лѝ се́стры,
и҆лѝ ѻ҆ц҃а̀, и҆лѝ м҃трь, и҆лѝ женꙋ̀, и҆лѝ ча҄да, и҆лѝ се́ла, менѐ ра́ди
и҆ є҆ѵ҃лі́а ра́ди:
л҃. А҆́ще не прїи́метъ стори́цею, ны́нѣ во вре́мѧ сїѐ, до-
мѡ́въ, и҆ бра́тїй, и҆ се́стръ, и҆ ѻ҆ц҃а̀, и҆ м҃тре, и҆ ча҄дъ, и҆ се́лъ, во
и҆згна́нїи, и҆ въ вѣ́къ грѧдꙋ́щїй живо́тъ вѣ́чный.
л҃а. Мно́зи же бꙋ́дꙋтъ пе́рвїи послѣ́дни, и҆ послѣ́днїи пе́рви.
л҃в. Бя́хꙋ же на пꙋтѝ, восходѧ́ще во І҆ер҃ли́мъ: и҆ бѣ̀ варѧ́ѧ
и҆̀хъ І҆и҃съ, и҆ ᲂу҆жаса́хꙋсѧ, и҆ во слѣ́дъ и҆дꙋ́ще, боѧ́хꙋсѧ. И҆
поє́мъ па́ки ѻ҆баона́десѧть, нача́тъ и҆̀мъ гл҃го́лати, ꙗ҆̀же хотѧ́хꙋ
є҆мꙋ̀ бы́ти:
л҃г. Ꙗ҆́кѡ сѐ восхо́димъ во І҆ерꙋсали́мъ, и҆ Сн҃ъ человѣ́ческїй
пре́данъ бꙋ́детъ а҆рхїере́ѡмъ и҆ кни́жникѡмъ, и҆ ѡ҆сꙋ́дѧтъ є҆го̀
на сме́рть, и҆ предадѧ́тъ є҆го̀ ꙗ҆зы́кѡмъ.
л҃д. И҆ порꙋга́ютсѧ є҆мꙋ̀, и҆ ᲂу҆ѧ́звѧтъ є҆го̀, и҆ ѡ҆плю́ютъ є҆го̀,
и҆ ᲂу҆бїю́тъ є҆го̀: и҆ въ тре́тїй де́нь воскре́снетъ.
л҃е. И҆ пред̾ негѡ̀ прїидо́ста І҆а́кѡвъ и҆ І҆ѡа́ннъ, сы҄на Зеве-
де́єва, глаго́люще: Ѹ҆чи́телю, хо́щева, да, є҆́же а҆́ще про́сива,
сотвори́ши на́ма.
л҃ѕ. Ѻ҆́нъ же речѐ и҆̀ма: что̀ хо́щета, да сотворю̀ ва́ма;
л҃з. Ѻ҆́на же рѣ́ста є҆мꙋ̀: да́ждь на́мъ, да є҆ди́нъ ѡ҆деснꙋ́ю
тебѐ и҆ є҆ди́нъ ѡ҆шꙋ́юю тебѐ ся́дева во сла́вѣ твое́й.
л҃и. І҆и҃съ же речѐ и҆̀ма: не вѣ́ста, чесѡ̀ про́сита. мо́жета
ли пи́ти ча́шꙋ, ю҆́же а҆́зъ пїю̀, и҆ кр҃ще́нїемъ, и҆́мже а҆́зъ
кр҃ща́юсѧ, кр҃ти́тисѧ;
л҃ѳ. Ѻ҆́на же рѣ́ста є҆мꙋ̀: мо́жева. І҆и҃съ же речѐ и҆̀ма:
ча́шꙋ ᲂу҆́бѡ, ю҆́же а҆́зъ пїю̀, и҆спїе́та, и҆ кр҃ще́нїемъ, и҆́мже а҆́зъ
кр҃ща́юсѧ, кр҃ти́тасѧ:

27. А Іисусъ погледнѫ на тѣхъ и каза: У человѣцы-тѣ е невъзможно; но не у Бога; защото у Бога всичко е възможно.

28. И начен҄ѫ Петръ да му говори: Ето, ный оставихмы всичко и послѣдувахмы тебе.

29. А Іисусъ отвѣща и рече: Истинѫ ви казувамъ: Нѣма ни единъ който да е оставилъ кѫщѫ, или братія, или сестры, или бащѫ, или майкѫ, или женѫ, или чада, или нивя, заради мене и за евангеліе-то,

30. И да не земе стократно сега на това врѣме, кѫщя, и братія, и сестры, и майкы, и чада, и нивя, наедно съ гоненія, и въ идущія вѣкъ животъ вѣченъ.

31. Мнозина обаче први ще бѫдѫтъ послѣдни, и послѣдни-тѣ први.

32. А когато бѣхѫ въ пѫть-тъ на възлѣзуваніе-то си въ Іерусалимъ, Іисусъ вървѣше прѣдъ тѣхъ, а тѣ ся чудяхѫ, и като вървѣхѫ подирѣ *му* бѣхѫ на страхъ. И като прибра дванадесеть-тѣ, той пакъ начен҄ѫ да имъ казува това което имаше да му ся случи:

33. Ето, ный възлѣзувамы въ Іерусалимъ, и Сынъ человѣческый ще бѫде прѣдаденъ на първосвященницы-тѣ и на книжницы-тѣ, и ще го осѫдятъ на смърть, и ще го прѣдадѫтъ на язычницы-тѣ;

34. И ще му ся поругаѭтъ, и ще го біѭтъ, и ще го заплюѭтъ, и ще го убіѭтъ, и въ третій день ще въскръсне.

35. И идуватъ при него Іаковъ и Іоаннъ, синове-тѣ Зеведееви, и казуватъ: Учителю, искамы да ни сторишь каквото *ти* попросимъ.

36. А той имъ рече: Що искате да ви сторѭ?

37. А тѣ му рекохѫ: Дай ни да сѣднемъ единъ отъ десно и единъ отъ лѣво до тебе въ славѫ-тѫ ти.

38. А Іисусъ имъ рече: Не знаете що просите; можете ли да піете чашѫ-тѫ, коѭто азъ піѭ, и да ся кръстите съ крьщеніе-то, съ което ся азъ крьщавамъ?

39. Тѣ му рекохѫ: Можемъ. А Іисусъ имъ рече: Чашѫ-тѫ, коѭто азъ піѭ, ще піете, и съ крьщеніе-то, съ което ся азъ крьщавамъ, ще ся кръстите;

м҃. А҆ є҆́же сѣ́сти ѡ҆деснꙋ́ю менѐ и҆ ѡ҆шꙋ́юю, нѣ́сть мнѣ̀
да́ти, но и҆̀мже ᲂу҆гото́вано є҆́сть.
м҃а. И҆ слы́шавше де́сѧть, нача́ша негодова́ти ѡ҆ Іа́кѡвѣ и҆
Іѡа́ннѣ.
м҃в. І҆и҃съ же призва́въ и҆̀хъ, гл҃а и҆̀мъ: вѣ́сте, ꙗ҆́кѡ мнѧ́-
щїисѧ владѣ́ти ꙗ҆зы́ки, соѡдолѣва́ютъ и҆̀мъ, и҆ вели́цыи и҆̀хъ
ѡ҆блада́ютъ и҆́ми.
м҃г. Не та́кѡ же бꙋ́детъ въ ва́съ: но, и҆́же а҆́ще хо́щетъ
въ ва́съ ва́щшїй бы́ти, да бꙋ́детъ ва́мъ слꙋга̀:
м҃д. И҆ и҆́же а҆́ще хо́щетъ въ ва́съ бы́ти ста́рѣй, да бꙋ́детъ
всѣ́мъ ра́бъ.
м҃є. И҆́бо Сн҃ъ человѣ́чь не прїи́де, да послꙋ́жатъ є҆мꙋ̀, но
да послꙋ́житъ, и҆ да́стъ дꙋ́шꙋ свою̀ и҆збавле́нїе за мно́ги.
м҃ѕ. И҆ прїидо́ша во І҆ерїхѡ́нъ: и҆ и҆сходѧ́щꙋ є҆мꙋ̀ ѿ І҆ерїхѡ́на,
и҆ ᲂу҆чн҃кѡ́мъ є҆гѡ̀, и҆ наро́дꙋ мно́гꙋ, сы́нъ Тїме́овъ Варті́мей
слѣпы́й сѣдѧ́ше при пꙋтѝ, просѧ̀.
м҃з. И҆ слы́шавъ, ꙗ҆́кѡ І҆и҃съ Назѡрани́нъ є҆́сть, нача́тъ
зва́ти и҆ глаго́лати: Сн҃е Дв҃довъ І҆и҃се, поми́лꙋй мѧ̀.
м҃и. И҆ прещѧ́хꙋ є҆мꙋ̀ мно́зи, да ᲂу҆молчи́тъ: ѻ҆́нъ же
мно́жае па́че зва́ше: Сн҃е Дв҃довъ, поми́лꙋй мѧ̀.
м҃ѳ. И҆ ста́въ І҆и҃съ, речѐ є҆го̀ возгласи́ти: и҆ возгласи́ша
слѣпца̀, гл҃го́люще є҆мꙋ̀: дерза́й, воста́ни, зове́тъ тѧ̀.
н҃. Ѻ҆́нъ же ѿве́ргъ ри́зы своѧ̀, воста́въ, прїи́де ко І҆и҃сови.
н҃а. И҆ ѿвѣща́въ, гл҃а є҆мꙋ̀ І҆и҃съ: что̀ хо́щеши да со-
творю̀ тебѣ̀; слѣпы́й же гл҃а є҆мꙋ̀: Оу҆чт҃лю, да прозрю̀.
н҃в. І҆и҃съ же речѐ є҆мꙋ̀: и҆дѝ: вѣ́ра твоѧ̀ спасе́ тѧ. и҆ а҆́бїе
прозрѣ̀, и҆ по І҆и҃сѣ и҆́де въ пꙋ́ть.

ГЛАВА̀ ЯІ.

а҃. И҆ є҆гда̀ приближи́сѧ во І҆ерꙋсали́мъ, въ Виѳсфагі́ю и҆
Виѳа́нїю, къ горѣ̀ Є҆леѡ́нстѣй, посла̀ два̀ ѿ ᲂу҆чени̑къ свои́хъ,
в҃. И҆ глаго́ла и҆̀мъ: и҆ди́та въ ве́сь, ꙗ҆́же є҆́сть прѧ́мѡ ва́ма:

40. Но да сѣднете отъ десно и отъ лѣво до мене не е мое да
дамъ, но комуто е приготвено.
41. А като чухѫ десетима-та, хванѫхѫ да негодуватъ за Іакова
и Іоанна.
42. А Іисусъ гы повыка и казува имъ: Вы знаете че онѣзи които
ся иматъ господари на язычницы-тѣ господаруватъ надъ тѣхъ, и
голѣмци-тѣ имъ владѣѭтъ гы.
43. А между васъ не ще да бѫде така; но който между васъ
ище да бѫде голѣмецъ, ще ви бѫде слуга;
44. И който отъ васъ ище да бѫде пьрвъ, ще бѫде рабъ на
всичкы-тѣ.
45. Защото Сынъ человѣческый не дойде да му послугуватъ, но
да послугува, и да даде животъ-тъ си откупъ за мнозина.
46. И идуватъ въ Іерихонъ; и когато излѣзваше изъ Іерихонъ
той и ученици-тѣ му, и народъ доволно, Тимеевъ-тъ сынъ Варти-
мей слѣпый-тъ, сѣдяше при пѫть-тъ та просяше.
47. И като чу че е Іисусъ Назорянинъ, наченѫ да выка и да
казува: Сыне Давидовъ, Іисусе, помилуй мя.
48. И запрѣтявахѫ му мнозина, да млъкне; но той още повече
выкаше: Сыне Давидовъ, помилуй мя.
49. И спрѣ ся Іисусъ и рече да го повыкатъ, и повыкахѫ слѣ-
пый-тъ и казахѫ му: Имай дързновеніе, стани, выка тя.
50. И той си хвьрли дрехѫ-тѫ, и станѫ та дойде при Іисуса.
51. Отговори Іисусъ и му каза: Що щешь да ти сторіѭ? И
слѣпый-тъ му рече: Учителю, да прогледамъ.
52. А Іисусъ му рече: Иди, твоя-та вѣра тя исцѣли. И тутакси
прогледа, и послѣдува Іисуса въ пѫть-тъ.

ГЛАВА 11.

1. И когато наближаватъ въ Іерусалимъ, во Виѳфагіѭ и Виѳаніѭ,
при Елеонскѫ-тѫ горѫ, проважда двама отъ ученицы-тѣ си,
2. И казува имъ: Идѣте въ село-то, което е на срѣщѫ ви,

и҆ а҆бїе входѧ̑щаѧ въ ню̀, ѡ҆брѧ́щета жребѧ̀ привѧ́зано, на не́же
никто́же ѿ чл҃вѣкъ всѣ́де: ѿрѣ́шша є҆̀, приведи́та.
г҃. И҆ а҆́ще кто̀ ва́ма рече́тъ: что̀ твори́та сїѐ; рцы́та,
ꙗ҆́кѡ Гдⷭ҇ь тре́бꙋетъ є҆̀: и҆ а҆бїе по́слетъ є҆̀ сѣ́мѡ.
д҃. И҆до́ста же, и҆ ѡ҆брѣто́ста жребѧ̀ привѧ́зано при две́рехъ
внѣ̀ на распꙋ́тїи, и҆ ѿрѣши́ста є҆̀.
є҃. И҆ нѣ́цыи ѿ стоѧ́щихъ тꙋ̀ глаго́лахꙋ и҆̀ма: что̀ дѣ́ета
ѿрѣша́юща жребѧ̀;
ѕ҃. Ѻ҆на же рѣ́ста и҆̀мъ, ꙗ҆́коже заповѣ́да и҆̀ма І҆и҃съ: и҆
ѡ҆ста́виша ѧ҆̀.
з҃. И҆ приведо́ста жребѧ̀ ко І҆и҃сови, возложи́ша на нѐ ри̑зы
своѧ̑: и҆ всѣ́де на нѐ.
и҃. Мно́зи же ри̑зы своѧ̑ постла́ша по пꙋтѝ: дрꙋ́зїи же
ва̑їа рѣ́захꙋ ѿ дре́вїѧ, и҆ постила́хꙋ по пꙋтѝ.
ѳ҃. И҆ предходѧ́щїи и҆ въ слѣ́дъ грѧдꙋ́щїи вопїѧ́хꙋ, гла-
го́люще: ѡ҆са́нна, бл҃гослове́нъ грѧды́й во и҆̀мѧ Гдⷭ҇не.

і҃. Бл҃гослове́но грѧдꙋ́щее ца́рство во и҆̀мѧ Гдⷭ҇а ѻ҆ц҃а̀ на́шегѡ
Дв҃да: ѡ҆са́нна въ вы́шнихъ.
а҃і. И҆ вни́де во І҆ерⷭ҇ли́мъ І҆и҃съ, и҆ въ це́рковь: и҆ согля́давъ
всѧ̑, по́здѣ ᲂу҆жѐ сꙋ́щꙋ часꙋ̀, и҆зы́де въ Виѳа́нїю со ѻ҆бѣма-
на́десѧте.
в҃і. И҆ наꙋ́трїе и҆зше́дшымъ и҆̀мъ ѿ Виѳа́нїи, взалка̀.
г҃і. И҆ ви́дѣвъ смоко́вницꙋ и҆здалеча, и҆мꙋ́щꙋ ли́ствїе, прї-
и҆де, а҆́ще ᲂу҆́бѡ что̀ ѡ҆брѧ́щетъ на не́й: и҆ прише́дъ къ не́й,
ничесѡ́же ѡ҆брѣ́те, то́кмѡ ли́ствїе: не ᲂу҆̀ бо бѣ̀ вре́мѧ смо́-
квамъ.
д҃і. И҆ ѿвѣща́въ І҆и҃съ речѐ є҆́й: да не ктомꙋ̀ ѿ тебѐ во
вѣ́ки никто́же плода̀ снѣ́сть. и҆ слы́шахꙋ ᲂу҆чн҃цы̀ є҆гѡ̀.
є҃і. И҆ прїидо́ша па́ки во І҆ерⷭ҇ли́мъ: и҆ вше́дъ І҆и҃съ въ цр҃ковь,
нача́тъ и҆згони́ти продаю́щыѧ и҆ кꙋпꙋ́ющыѧ въ цр҃кви: и҆
трапе́зы торжникѡ́мъ, и҆ сѣда̑лища продаю́щихъ го́лꙋби и҆с-
провѐрже.

и щомъ влѣзете въ него ще намѣрите жребе вързано, на което никой человѣкъ не е възсѣдалъ; развържѣте и доведѣте го.

3. И ако ви рече нѣкой: Защо правите това? речѣте, че на Господа трѣбува; и тутакси ще го проводи тука.

4. И отидохѫ, и намѣрихѫ жребе-то вързано до врата-та вънъ на крьстопѫть-тъ, и отвьрзувахѫ го.

5. И нѣкои отъ стоящы-тѣ тамо казувахѫ имъ: Що правите та развьрзувате жребе-то?

6. А тѣ имъ рекохѫ, както порѫча Іисусъ; и оставихѫ гы.

7. И доведохѫ жребе-то при Іисуса и намѣтахѫ на него дрехы-тѣ си, и възсѣднѫ на него.

8. И мнозина послахѫ дрехы-тѣ си по пѫть-тъ; другы пакъ рѣжахѫ клоніе отъ дьрвета-та, и постилахѫ по пѫть-тъ.

9. И тѣзи които вървѣхѫ отпрѣдъ, и тѣзи които отподирѣ идяхѫ, выкахѫ и казувахѫ: Осанна, благословенъ който иде въ име-то Господне.

10. Благословено царство-то на отца нашего Давида, което иде въ име-то Господне, Осанна въ вышнихъ.

11. И влѣзе Іисусъ въ Іерусалимъ, и въ храмъ-тъ, и като разгледа всичко, понеже врѣме-то бѣше вече късно, излѣзе во Виѳаніѭ съ дванадесеть-тѣ.

12. И на утринь-тѫ, когато излѣзохѫ изъ Виѳаніѭ, огладнѣ.

13. И като видѣ издалечь смоковницѫ що имаше листіе, дойде дано бы да намѣри нѣщо на неѭ, и като дойде до неѭ, не намѣри нищо, тъкмо едны листіе; защото не бѣше врѣме на смокыны-тѣ.

14. И отговори Іисусъ и рече ѝ: Никой вече до вѣка да не яде плодъ отъ тебе. И слушахѫ *това* ученици-тѣ му.

15. И дойдохѫ въ Іерусалимъ; и като влѣзе Іисусъ въ храмъ-тъ, начнѫ да испѫжда онѣзи, които продавахѫ и купувахѫ въ храмъ-тъ, и трапезы-тѣ на сребромѣнители-тѣ, и столове-тѣ на онѣзи, които продавахѫ гълѫбы, прѣтури.

ѕ҃і. И҆ не дая́ше, да кто̀ мимонесе́тъ сосꙋ́дъ сквозѣ̀ цр҃ковь.
з҃і. И҆ оу҆ча́ше, гл҃го́лѧ и҆̀мъ: нѣ́сть ли пи́сано, ꙗ҆́кѡ хра́мъ мо́й хра́мъ моли́твы нарече́тсѧ всѣ́мъ ꙗ҆зы́кѡмъ; вы́ же сотвори́сте є҆го̀ верте́пъ разбо́йникѡмъ.
и҃і. И҆ слы́шаша кни́жницы и҆ а҆рхїере́є, и҆ и҆ска́хꙋ, ка́кѡ є҆го̀ погꙋба́тъ: боѧ́хꙋбосѧ є҆гѡ̀, ꙗ҆́кѡ ве́сь наро́дъ дивлѧ́шесѧ ѡ҆ оу҆че́нїи є҆гѡ̀.
ѳ҃і. И҆ ꙗ҆́кѡ по́здѣ бы́сть, и҆схожда́ше во́нъ и҆з̾ гра́да.
к҃. И҆ оу҆́трѡ мимохода́ще, ви́дѣша смоко́вницꙋ и҆зсо́хшꙋ и҆з̾ коре́нїѧ.
к҃а. И҆ воспомѧнꙋ́въ Пе́тръ, глаго́ла є҆мꙋ̀: Равві̀, ви́ждь, смоко́вница, ю҆́же прокля́лъ є҆сѝ, оу҆сше.
к҃в. И҆ ѿвѣща́въ Ї҆и҃съ, глаго́ла и҆̀мъ:
к҃г. И҆мѣ́йте вѣ́рꙋ Бж҃їю. А҆ми́нь бо глаго́лю ва́мъ, ꙗ҆́кѡ, и҆́же а҆́ще рече́тъ горѣ̀ се́й: дви́гнисѧ, и҆ ве́рзисѧ въ мо́ре: и҆ не размы́слитъ въ се́рдцѣ свое́мъ, но вѣ́рꙋ и҆́метъ, ꙗ҆́кѡ є҆́же глаго́летъ, быва́етъ: бꙋ́детъ є҆мꙋ̀, є҆́же а҆́ще рече́тъ.

к҃д. Сегѡ̀ ра́ди глаго́лю ва́мъ: всѧ̑ є҆ли̑ка а҆́ще молѧ́щесѧ про́сите, вѣ́рꙋйте, ꙗ҆́кѡ прїе́млете: и҆ бꙋ́детъ ва́мъ.
к҃є. И҆ є҆гда̀ стоитѐ молѧ́щесѧ, ѿпꙋща́йте, а҆́ще что̀ и҆́мате на кого̀, да и҆ О҆ц҃ъ ва́шъ, и҆́же є҆́сть на нб҃сѣ́хъ, ѿпꙋсти́тъ ва́мъ согрѣше́нїѧ ва́ша.
к҃ѕ. А҆́ще ли же вы̀ не ѿпꙋща́ете, ни О҆ц҃ъ ва́шъ, и҆́же є҆́сть на нб҃сѣ́хъ, ѿпꙋсти́тъ ва́мъ согрѣше́нїй ва́шихъ.
к҃з. И҆ прїидо́ша па́ки во Ї҆ер҃ли́мъ: и҆ въ це́ркви ходѧ́щꙋ є҆мꙋ̀, прїидо́ша къ немꙋ̀ а҆рхїере́є и҆ кни́жницы и҆ ста́рцы,
к҃и. И҆ гл҃го́лаша є҆мꙋ̀: ко́ею ѻ҆́бластїю сїѧ̑ твори́ши; и҆ кто̀ тѝ ѻ҆́бласть сїю̀ дадѐ, да сїѧ̑ твори́ши;
к҃ѳ. Ї҆и҃съ же ѿвѣща́въ речѐ и҆̀мъ: вопрошꙋ̀ вы и҆ а҆́зъ сло-весѐ є҆ди́нагѡ, и҆ ѿвѣща́йте мѝ: и҆ рекꙋ̀ ва́мъ, ко́ею ѻ҆́бластїю сїѧ̑ творю̀.

16. И не допущаше да прѣнесе нѣкой никакъвъ съсѫдъ прѣзъ храмъ-тъ.

17. И поучаваше и казуваше имъ: Не е ли писано: Домъ-тъ ми ще ся нарича домъ на молитвѫ за всичкы-тѣ народы? а вы го направихте вьртепъ разбойническый.

18. И чухѫ книжници-тѣ и първосвященници-тѣ, и търсяхѫ какъ да го погубятъ; защото му ся бояхѫ; понеже всичкый народъ ся удивяваше на ученіе-то негово.

19. И като мръкнѫ излѣзе вънъ отъ града.

20. И сутринь-тѫ когато минувахѫ, видѣхѫ смоковницѫ-тѫ изсъхнѫлѫ отъ корень.

21. И осѣти ся Петръ, и казува му: Равви, виждь, смоковницата, коѭто проклѣ ты, изсъхнѫла.

22. А Іисусъ отговори, и казува имъ: Имайте вѣрѫ въ Бога.

23. Защото истинѫ ви казувамъ, че който каже на тѫзи горѫ: Дигни ся и хвьрли ся въ море-то, и не ся подвои въ сьрдце-то си, но повѣрува че *онова* което казува сбѫдва ся, ще му бѫде все що бы реклъ.

24. За това ви казувамъ: Всичко каквото въ молбѫ-тѫ си просите, вѣрувайте че ще получите, и ще ви бѫде.

25. И когато стоите да ся молите, прощавайте, ако имате нѣщо връху нѣкого, за да ви прости и Отецъ вашъ който е на небеса вашп-тѣ съгрѣшенія.

26. Но ако вы не прощавате, нито Отецъ вашъ който е на небеса ще *ви* прости съгрѣшенія-та ваши.

27. И идуватъ пакъ въ Іерусалимъ; и когато ходяше въ храмъ-тъ, идуватъ при него първосвященници-тѣ и книжници-тѣ и старѣйшины-тѣ,

28. И казуватъ му: Съ коѭ власть правишь това? и кой ти даде тѫзи власть да струвашь това?

29. А Іисусъ отговори и рече имъ: Ще вы попытамъ и азъ еднѫ рѣчь; и отговорѣте ми, и ще ви кажѫ съ коѭ власть правѭ това.

л҃. Креще́ніе Іѡа́нново съ нб҃се́ ли бѣ̀, и҆лѝ ѿ человѣ́къ;
ѿвѣща́йте мѝ.
л҃а. И҆ мы́слахꙋ въ себѣ̀, глаго́люще: а҆́ще рече́мъ, съ нб҃сѐ,
рече́тъ: почто̀ ᲂу҆̀бо не вѣ́ровасте є҆мꙋ̀;
л҃в. Но а҆́ще рече́мъ, ѿ человѣ́къ: боѧ́хꙋсѧ люде́й: всѝ бо
и҆мѣ́хꙋ Іѡа́нна, ꙗ҆́кѡ вои́стиннꙋ проро́къ бѣ̀.
л҃г. И҆ ѿвѣща́вше глаго́лаша Ї҆и҃сови: не вѣ́мы. и҆ ѿвѣща́въ
Ї҆и҃съ, глаго́ла и҆̀мъ: ни а҆́зъ глаго́лю ва́мъ, ко́ею ѡ҆́бластїю сїѧ̑
творю̀.

Глава̀ в҃і.

а҃. И҆ нача́тъ и҆̀мъ въ при́тчахъ гл҃го́лати: вїногра́дъ насадѝ
чл҃вѣ́къ, и҆ ѡ҆градѝ ѡ҆пло́томъ, и҆ и҆скопа̀ точи́ло, и҆ созда̀ сто́лпъ,
и҆ предадѐ є҆го̀ дѣ́лателємъ, и҆ ѿи́де.
в҃. И҆ посла̀ къ дѣ́лателємъ во вре́мѧ раба̀, да ѿ дѣ́латєль
прїи́метъ ѿ плода̀ вїногра́да.
г҃. Ѻ҆ни́ же ѧ҆́мше є҆го̀ би́ша, и҆ ѿосла́ша тща̀.
д҃. И҆ па́ки посла̀ къ ни̑мъ дрꙋга́го раба̀: и҆ того̀ ка́менїемъ
би́вше, проби́ша главꙋ̀ є҆мꙋ̀, и҆ посла́ша безче́стна.
є҃. И҆ па́ки и҆но́го посла̀: и҆ того̀ ᲂу҆би́ша: и҆ мнѡ́ги и҆̑ны,
ѻ҆́вы ᲂу҆́бѡ бїю́ще, ѻ҆́вы же ᲂу҆бива́юще.
ѕ҃. Є҆щѐ ᲂу҆̀бо є҆ди́наго сы́на и҆мѣ̀ возлю́бленнаго своегѡ̀,
посла̀ и҆ того̀ къ ни̑мъ послѣ́днѝ, глаго́лѧ, ꙗ҆́кѡ ᲂу҆срамѧ́тсѧ
сы́на моегѡ̀.
з҃. Ѻ҆́ни же дѣ́лателє рѣ́ша къ себѣ̀, ꙗ҆́кѡ се́й є҆́сть
наслѣ́дникъ: прїиди́те ᲂу҆бїе́мъ є҆го̀, и҆ на́ше бꙋ́детъ наслѣ́дствїе.
и҃. И҆ ѧ҆́мше є҆го̀, ᲂу҆би́ша, и҆ и҆зверго́ша є҆го̀ во́нъ и҆з̾ вїногра́да.
ѳ҃. Что̀ ᲂу҆̀бо сотвори́тъ гдⷭ҇ь вїногра́да; прїи́детъ и҆ по-
гꙋби́тъ дѣ́лателн, и҆ да́стъ вїногра́дъ и҆́нѣмъ.
і҃. Нѝ писа́нїѧ ли сегѡ̀ чли̑ є҆стѐ; ка́мень, є҆го́же не въ
ра́дꙋ сотвори́ша зи́ждꙋщїи, се́й бы́сть во главꙋ̀ ᲂу҆́гла.
а҃і. Ѿ Гдⷭ҇а бы́сть сїѐ, и҆ є҆́сть ди́вно во ѻ҆́чїю на́шею.

30. Крьщеніе-то Іоанново отъ небе-то ли бѣше, или отъ человѣцы-тѣ? отвѣщайте ми.

31. И размышлявахѫ въ себе си и думахѫ: Ако речемъ: Отъ небе-то, ще рече: А защо не повѣрувахте въ него?

32. Но ако речемъ: Отъ человѣцы-тѣ, бояхѫ ся отъ народа; защото всичкы имахѫ Іоанна че бѣ наистинѫ пророкъ.

33. И отговорихѫ и рекохѫ на Іисуса: Не знаемъ. Тогазь Іисусъ отвѣща и рече имъ: Нито азъ ви казувамъ съ коѭ власть правѭ това.

ГЛАВА 12.

1. И начелѫ да имъ говори съ притчы: Человѣкъ нѣкой си насади лозіе, и огради *го* съ плетъ, и ископа жлебъ, и съгради стълпъ, и даде го подъ наемъ на земледѣлцы, и отиде.

2. И во врѣме-то *на плодъ-тъ* проводи при земледѣлцы-тѣ едного раба, да земе отъ земледѣлцы-тѣ отъ плодъ-тъ на лозіе-то.

3. А тѣ го уловихѫ, бихѫ *го* и *го* отпратихѫ празденъ.

4. И пакъ проводи до тѣхъ другыго раба; и него като бихѫ съ камьніе, разбихѫ *му* главѫ-тѫ, и отпратихѫ го безчестенъ.

5. И пакъ проводи другыго; и него убихѫ; и мнозина другы, едны бихѫ, а другы убихѫ.

6. При това още понеже имаше единъ сынъ, любезенъ нему, проводи и него послѣдень до тѣхъ, и думаше; Ще ся посвѣнятъ отъ сына ми.

7. А тѣ земледѣлци рекохѫ помежду си: Тойзи е наслѣдникъ-тъ; елате да го убіемъ, и ще бѫде наслѣдіе-то наше.

8. И хванѫхѫ го та *го* убихѫ, и хвьрлихѫ *го* вънъ отъ лозіе-то.

9. Какво ще прочее да створи господарь-тъ на лозіе-то? Ще дойде и ще погуби тѣзи земледѣлцы, и ще даде лозіе-то на другы.

10. Не сте ли прочели *вы* нито това писаніе: Камькъ-тъ който отхвьрлихѫ зидари-тѣ, той станѫ глава на ѫгълъ-тъ:

11. Отъ Господа бы това и чудесно е въ очи-тѣ ни?

в҃і. И҆ и҆ска́хꙋ є҆го̀ ꙗ҆́ти, и҆ ᲂу҆боѧ́шасѧ наро́да: разꙋмѣ́ша бо, ꙗ҆́кѡ къ ни҆́мъ при́тчꙋ речѐ: и҆ ѡ҆ста́вльше є҆го̀ ѿидо́ша.

г҃і. И҆ посла́ша къ немꙋ̀ нѣ́кїѧ ѿ фарїсє́й и҆ и҆рѡдїа́нъ, да є҆го̀ ѡ҆больстѧ́тъ сло́вомъ.

д҃і. Ѻ҆ни́ же прише́дше, глаго́лаша є҆мꙋ̀: Оу҆чт҃лю, вѣ́мы, ꙗ҆́кѡ и҆́стиненъ є҆сѝ, и҆ неради́ши ни ѡ҆ ко́мже: не зри́ши бо на лицѐ чл҃вѣ́кѡвъ, но вои҆́стиннꙋ пꙋтѝ бж҃їю ᲂу҆чи́ши. досто́итъ ли кинсо́нъ Ке́сареви да́ти, и҆лѝ нѝ; да́мы ли, и҆лѝ не да́мы;

є҃і. Ѻ҆́нъ же вѣ́дый и҆́хъ лицемѣ́рїе, речѐ и҆̀мъ: что́ мѧ и҆скꙋша́ете; принеси́те мѝ пѣ́нѧзь, да ви́жꙋ.

ѕ҃і. Ѻ҆ни́ же принесо́ша. и҆ глаго́ла и҆̀мъ: чі́й ѻ҆́бразъ сі́й и҆ написа́нїе; ѻ҆ни́ же рѣ́ша є҆мꙋ̀: Ке́саревъ.

з҃і. И҆ ѿвѣща́въ Ї҆и҃съ речѐ и҆̀мъ: воздади́те Ке́сарєва Ке́сареви, и҆ бж҃їѧ бг҃ови. и҆ чꙋди́шасѧ ѡ҆ не́мъ.

и҃і. И҆ прїидо́ша Саддꙋке́є къ немꙋ̀, и҆̀же глаго́лютъ воскресе́нїю не бы́ти: и҆ вопроси́ша є҆го̀, глаго́люще:

ѳ҃і. Оу҆чт҃лю, Мѡѷсе́й написа̀ на́мъ, ꙗ҆́кѡ а҆́ще комꙋ̀ бра́тъ ᲂу҆́мретъ, и҆ ѡ҆ста́витъ женꙋ̀, а҆ ча́дъ не ѡ҆ста́витъ: да по́йметъ бра́тъ є҆гѡ̀ женꙋ̀ є҆гѡ̀, и҆ воскреси́тъ сѣ́мѧ бра́тꙋ своемꙋ̀.

к҃. Се́дмь бра́тїй бѣ̀: и҆ пе́рвый поѧ́тъ женꙋ̀, и҆ ᲂу҆мира́ѧ не ѡ҆ста́ви сѣ́мене:

к҃а. И҆ вторы́й поѧ́тъ ю҆̀, и҆ ᲂу҆́мре, и҆ ни то́й ѡ҆ста́ви сѣ́мене: и҆ тре́тїй та́кожде.

к҃в. И҆ поѧ́ша ю҆̀ се́дмь, и҆ не ѡ҆ста́виша сѣ́мене. послѣдѝ же всѣ́хъ ᲂу҆́мре и҆ жена̀.

к҃г. Въ воскресе́нїе ᲂу҆̀бо, є҆гда̀ воскре́снꙋтъ, кото́ромꙋ и҆́хъ бꙋ́детъ жена̀; се́дмь бо и҆мѣ́ша ю҆̀ женꙋ̀.

к҃д. И҆ ѿвѣща́въ Ї҆и҃съ, речѐ и҆̀мъ: не сегѡ̀ ли ра́ди прельща́етесѧ, не вѣ́дꙋще писа́нїѧ, ни си́лы бж҃їѧ;

к҃є. Є҆гда́ бо и҆з ме́ртвыхъ воскре́снꙋтъ, ни жени́тсѧ, ни посѧга́ютъ: но сꙋ́ть ꙗ҆́кѡ а҆́гг҃ли на нб҃сѣ́хъ.

12. И искахѫ да го уловятъ; но ся убояхѫ отъ народа; понеже разумѣхѫ че на тѣхъ рече тѫзи притчѫ, и оставихѫ го и си отидохѫ.

13. И проваждатъ до него нѣкои отъ Фарисеи-тѣ и Иродіаны-тѣ, да го впримчатъ въ думѫ.

14. И тѣ като дойдохѫ казуватъ му: Учителю, знаемъ че си истинскый, и не тя е грыжа отъ никого; защото не гледашь на лице на человѣцы-тѣ, но по истинѫ пѫть-тъ Божій учишь; право ли е да дадемъ дань на Кесаря, или не? да дадемъ ли, или да не дадемъ?

15. А той като позна лицемѣріе-то имъ, рече имъ: Защо мя искушавате? донесѣте ми единъ динарій да видіѫ.

16. И тѣ му донесохѫ. И казува имъ: Чій е тойзи образъ и надписъ-тъ? А тѣ му рекохѫ: Кесаревъ.

17. И отговори Іисусъ и рече имъ: Отдайте Кесаревы-тѣ Кесарю, и Божіи-тѣ Богу. И почудихѫ ся на него.

18. И идуватъ при него Саддукеи, които казуватъ че нѣма въскрьсеніе; и попытахѫ го, и казувахѫ:

19. Учителю, Моисей написа намъ, че ако умре на нѣкого братъ му, и остави женѫ, а чада не остави, да земе братъ му женѫ му, и да възстави сѣме на брата си.

20. И тъй имаше седмь братія; и първый-тъ зѣ женѫ, и когато умрѣ не остави сѣме.

21. И зѣ іѫ вторый-тъ, и умрѣ, и нито той остави сѣме; и третій-тъ такожде.

22. И земахѫ іѫ и седмина-та, и не оставихѫ сѣме; най подирь отъ всичкы-тѣ умрѣ и жена-та.

23. Въ въскрьсеніе-то прочее, когато въскрьснѫтъ, на кого отъ тѣхъ ще бѫде тя жена? защото и седмина-та іѫ имахѫ за женѫ.

24. И отговори Іисусъ и рече имъ: Не за това ли заблуждавате, понеже не познавате писанія-та, нито силѫ-тѫ Божіѭ?

25. Защото когато въскрьснѫтъ отъ мьртвы-тѣ, нито ся женятъ нито за мѫжъ отиватъ; но сѫ като ангели-тѣ които сѫ на небеса.

к҃ѕ. Ѿ ме́ртвыхъ же, ꙗ҆́кѡ востаю́тъ, нѣ́сте ли чли̑ въ
кни́гахъ Мѡѷсе́овыхъ, при кꙋпинѣ̀, ꙗ҆́кѡ речѐ є҆мꙋ̀ Бг҃ъ, гла-
го́лѧ: А҆́зъ Бг҃ъ А҆враа́мовъ, и҆ Бг҃ъ І҆саа́ковъ, и҆ Бг҃ъ І҆а́кѡвль;
к҃з. Нѣ́сть Бг҃ъ ме́ртвыхъ, но Бг҃ъ живы́хъ. вы̀ ᲂу҆́бо мно́гѡ
прельща́етесѧ.
к҃и. И҆ пристꙋ́пль є҆ди́нъ ѿ кни́жникъ, слы́шавъ и҆́хъ ста-
за́ющихсѧ, и҆ ви́дѣвъ, ꙗ҆́кѡ до́брѣ ѿвѣща̀ и҆̀мъ, вопросѝ є҆го̀:
ка́ѧ є҆́сть пе́рваѧ всѣ́хъ за́повѣдїй;
к҃ѳ. І҆и҃съ же ѿвѣща̀ є҆мꙋ̀: ꙗ҆́кѡ пе́рвѣйши всѣ́хъ за́по-
вѣдїй: слы́ши І҆и҃лю, Гдь Бг҃ъ ва́шъ, Гдь є҆ди́нъ є҆́сть:
л҃. И҆ возлю́биши Гда Бг҃а твоего̀ всѣ́мъ се́рдцемъ твои́мъ,
и҆ все́ю дꙋше́ю твое́ю, и҆ всѣ́мъ ᲂу҆мо́мъ твои́мъ, и҆ все́ю крѣ́-
постїю твое́ю: сїѧ̀ є҆́сть пе́рваѧ за́повѣдь.
л҃а. И҆ втора́ѧ подо́бна є҆́й: возлю́биши бли́жнѧго своего̀,
ꙗ҆́кѡ са́мъ себѐ. бо́льшаѧ си́хъ и҆́на за́повѣдь нѣ́сть.
л҃в. И҆ речѐ є҆мꙋ̀ кни́жникъ: до́брѣ, ᲂу҆чт҃лю, вои́стиннꙋ
ре́клъ є҆сѝ, ꙗ҆́кѡ є҆ди́нъ є҆́сть Бг҃ъ, и҆ нѣ́сть и҆́нъ ра́звѣ є҆гѡ̀:
л҃г. И҆ є҆́же люби́ти є҆го̀ всѣ́мъ се́рдцемъ, и҆ всѣ́мъ ра́зꙋмомъ,
и҆ все́ю дꙋше́ю, и҆ все́ю крѣ́постїю: и҆ є҆́же люби́ти бли́жнѧго,
ꙗ҆́кѡ себѐ, бо́лѣ є҆́сть всѣ́хъ всесожже́нїй и҆ же́ртвъ.

л҃д. І҆и҃съ же ви́дѣвъ, ꙗ҆́кѡ смы́сленнѡ ѿвѣща̀, речѐ є҆мꙋ̀:
не дале́че є҆сѝ ѿ црт҃вїѧ Бж҃їѧ. и҆ никто́же смѣ́ѧше ктомꙋ̀ є҆го̀
вопроси́ти.
л҃є. И҆ ѿвѣща́въ І҆и҃съ глаго́лаше, ᲂу҆ча̀ въ цр҃кви: ка́кѡ
глаго́лютъ кни́жницы, ꙗ҆́кѡ Хрто́съ сн҃ъ є҆́сть Дв҃довъ;
л҃ѕ. То́й бо Дв҃дъ речѐ Дх҃омъ ст҃ы́мъ: глаго́ла Гдь Гдеви
моемꙋ̀: сѣди̑ ѡ҆десню́ю менѐ, до́ндеже положꙋ̀ враги̑ твоѧ̑
подно́жїе нога́ма твои́ма.
л҃з. Са́мъ ᲂу҆́бо Дв҃дъ гл҃голетъ є҆го̀ Гда: и҆ ѿкꙋ́дꙋ сн҃ъ є҆мꙋ̀
є҆́сть; и҆ мно́гъ наро́дъ послꙋ́шаше є҆го̀ въ сла́дость.
л҃и. И҆ гл҃го́лаше и҆̀мъ во ᲂу҆че́нїи свое́мъ: блюди́тесѧ ѿ

26. А за мьртвы-тѣ че ще въскрьснѫтъ, не сте ли прочели въ
книгѫ-тѫ Моисеевѫ за кѫпинѫ-тѫ, какъ му рече Богъ и каза: Азъ
сьмь Богъ Авраамовъ, и Богъ Исааковъ, и Богъ Іакововъ?
27. *Богъ* не е Богъ на мьртвы-тѣ, но Богъ на живы-тѣ: прочее
вы заблуждавате много.
28. И единъ отъ книжницы-тѣ, който гы чу като ся прѣпирахѫ,
и позна че добрѣ имъ ся отговори, пристѫпи и го попыта: Коя
заповѣдь е отъ всичкы-тѣ най пьрва?
29. А Іисусъ му отговори: Най пьрва отъ всичкы-тѣ заповѣди
е: Слушай, Израилю: Господь Богъ нашъ е единъ Господь:
30. И да възлюбишь Господа Бога твоего съсъ всичко-то си
сьрдце, и съсъ всичкѫ-тѫ си душѫ, и съсъ всичкый-тъ си умъ, и
съсъ всичкѫ-тѫ си силѫ. Тая е пьрва-та заповѣдь.
31. И втора подобна ней; Да възлюбишь ближняго твоего както
себе си. По голѣма отъ тѣзи друга заповѣдь нѣма.
32. И рече му книжникъ-тъ: Добрѣ, учителю, право си казалъ,
че единъ е Богъ, и нѣма другъ освѣнь него,
33. И да го люби нѣкой съсъ все сьрдце, и съсъ всичкый-тъ
си разумъ, и съсъ всичкѫ душѫ, и съсъ всичкѫ силѫ, и да люби
ближняго своего както себе си, *то* е повече отъ всичкы-тѣ все-
съжьженія и жьртвы.
34. И като видѣ Іисусъ че разумно отвѣща, рече му: Не си
далечь отъ царство-то Божіе. И никой вече не смѣяше да го
попыта *за нѣщо*.
35. И отговори Іисусъ, когато поучаваше въ храмъ-тъ, и казу-
ваше: Какъ казуватъ книжници-тѣ че Христосъ е сынъ Давидовъ?
36. Защото самъ той Давидъ рече чрѣзъ Духа Святаго: Рече
Господь Господу моему: Сѣди отъ деснѫ-тѫ ми странѫ, доклѣ
положѭ врагове-тѣ твои подножіе на нозѣ-тѣ ти.
37. И тъй самъ си Давидъ го нарича Господь; и отъ дѣ е сынъ
неговъ? И много-то народъ слушаше го съ благодареніе.
38. И казуваше имъ въ поученіе-то си: Пазѣте ся отъ

кни҃жникъ, хотѧ́щихъ во ѡ҆дѣ́анїихъ ходи́ти, и҆ цѣлова̑нїѧ на тóржищахъ,

҃лѳ. И҆ преждесѣда̑нїѧ на со́нмищахъ, и҆ первовозлежа̑нїѧ на ве́черахъ:

҃м. Поѧда́ющїе до́мы вдови́цъ, и҆ непщева́нїемъ надо́лзѣ молѧ́щесѧ: сі́и прїи́мꙋтъ ли́шшее ѡ҆сꙋжде́нїе.

҃ма. И҆ сѣ́дъ І҆и҃съ прѧ́мѡ сокро́вищномꙋ храни́лищꙋ, зрѧ́ше, ка́кѡ наро́дъ ме́щетъ мѣ́дь въ сокро́вищное храни́лище. и҆ мно́зи бога́тїи вмета́хꙋ мнѡ́га.

҃мв. И҆ прише́дши є҆ди́на вдови́ца ᲂу҆бо́га, вве́рже лє́птѣ двѣ̀, є҆́же є҆́сть кодра́нтъ.

҃мг. И҆ призва́въ ᲂу҆чн҃кѝ своѧ̑, речѐ и҆̀мъ: а҆ми́нь глаго́лю ва́мъ, ꙗ҆́кѡ вдови́ца сїѧ̀ ᲂу҆бо́гаѧ мно́жае всѣ́хъ вве́рже вмета́ющихъ въ сокро́вищное храни́лище.

҃мд. Вси́ бо ѿ и҆збы́тка своегѡ̀ вверго́ша: сїѧ́ же ѿ лише́нїѧ своегѡ̀ вс҃ѧ, є҆ли҃ка и҆мѣ́аше, вве́рже, всѐ жи́тїе своѐ.

Глава̀ ҃гі.

҃а. И҆ и҆сходѧ́щꙋ є҆мꙋ̀ ѿ црк҃ве, глаго́ла є҆мꙋ̀ є҆ди́нъ ѿ ᲂу҆чн҃къ є҆гѡ̀: Ѹ҆чт҃лю, ви́ждь ка́ково̀ ка́менїе и҆ ка́кова̀ зда̑нїѧ.

҃в. И҆ ѿвѣща́въ І҆и҃съ речѐ є҆мꙋ̀: ви́диши ли сїѧ̑ вели҃каѧ зда̑нїѧ; не и҆́мать ѡ҆ста́ти здѣ̀ ка́мень на ка́мени, и҆́же не разори́тсѧ.

҃г. И҆ сѣдѧ́щꙋ є҆мꙋ̀ на горѣ̀ Є҆леѡ́нстѣй прѧ́мѡ црк҃ве, вопроша́хꙋ є҆го̀ є҆ди́наго Пе́тръ, и҆ І҆а́кѡвъ, и҆ І҆ѡа́ннъ, и҆ А҆ндре́й:

҃д. Рцы̀ на́мъ, когда̀ сїѧ̑ бꙋ́дꙋтъ; и҆ ко́е (бꙋ́детъ) зна́менїе, є҆гда̀ и҆́мꙋтъ вс҃ѧ сїѧ̑ скончáтисѧ;

҃є. І҆и҃съ же ѿвѣща́въ и҆̀мъ, нача́тъ глаго́лати: блюди́тесѧ, да не кто̀ ва́съ прельсти́тъ.

҃ѕ. Мно́зи бо прїи́дꙋтъ во и҆́мѧ моѐ, гл҃го́люще, ꙗ҆́кѡ а҆̀зъ є҆́смь: и҆ мнѡ́ги прельстѧ́тъ.

книжницы-тѣ, които ищѫтъ да ходятъ прѣмѣнени, и *обычатъ* поздравенія по пазари-тѣ,
39. И прѣдни-тѣ сѣдалища въ съборища-та, и пьрвы-тѣ мѣста по вечерянія-та;
40. Тѣзи, които испояждатъ на вдовицы-тѣ домове-тѣ, и за причинѫ правятъ дългы молитвы; тѣ ще да пріимѫтъ по голѣмо осѫжданіе.
41. И сѣднѫ Іисусъ срѣщѫ съкровищницѫ-тѫ, та гледаше какъ туряше народъ-тъ пары въ съкровищницѫ-тѫ; и много богати туряхѫ много.
42. И дойде една вдовица сирота и тури двѣ лепты, сирѣчь единъ кодрантъ.
43. И призова ученицы-тѣ си, и казува имъ: Истинѫ ви казувамъ: Тая сирота вдовица тури най много отъ всичкы-тѣ които турихѫ въ съкровищницѫ-тѫ:
44. Защото всичкы турихѫ отъ изобиліе-то си, а тя отъ нѣманіе-то си тури всичко що имаше, всичкый-тъ си имотъ.

ГЛАВА 13.

1. И когато излѣзуваше отъ храмъ-тъ, казува му единъ отъ ученицы-тѣ му: Учителю, виждь, каквы камьніе и каквы зданія!
2. А Іисусъ отговори и рече му: Видишь ли тѣзи голѣмы зданія? нѣма да остане камькъ на камькъ, който да ся не съсыпе.
3. И когато сѣдяше той на горѫ-тѫ Елеонскѫ, срѣщѫ храмъ-тъ, попытахѫ го на самѣ Петръ и Іаковъ и Іоаннъ и Андрей:
4. Кажи ни, кога ще бѫде това, и кое е знаменіе-то когато всичко това има да ся свърши?
5. А Іисусъ имъ отговори, и наченѫ да казува: Пазѣте ся да вы не прѣльсти нѣкой:
6. Защото мнозина ще дойдѫтъ въ мое име, и ще кажѫтъ: Азъ сьмь *Христосъ*, и ще прѣльстятъ мнозина.

з҃. Є҆гда́ же ᲂу҆слы́шите бра̑ни, и҆ слы́шанїѧ бра́немъ, не
ᲂу҆жаса́йтесѧ: подоба́етъ бо бы́ти: но не ᲂу҆̀ кончи́на.
и҃. Воста́нетъ бо ꙗ҆зы́къ на ꙗ҆зы́къ, и҆ цр҃тво на цр҃тво:
и҆ бꙋ́дꙋтъ трꙋ́си по мѣ́стѡмъ, и҆ бꙋ́дꙋтъ гла́ди и҆ мѧте́жи.
нача́ло болѣ́знемъ сїѧ̑.
ѳ҃. Блюди́тесѧ же вы̀ са́ми: предаду́тъ бо вы̀ въ со́нмища,
и҆ на со́борищахъ бїе́ни бꙋ́дете: и҆ предъ воевѡ́ды и҆ царѝ
веде́ни бꙋ́дете менѐ ра́ди, во свидѣ́тельство и҆̀мъ.
і҃. И҆ во всѣ́хъ ꙗ҆зы́цѣхъ подоба́етъ пре́жде проповѣ́датисѧ
є҆ѵⷢ҇лїю.
а҃і. Є҆гда́ же поведꙋ́тъ вы̀ предающе, не пре́жде пецы́тесѧ,
что̀ возглаго́лете, ни поꙋча́йтесѧ: но є҆̀же а҆́ще да́стсѧ ва́мъ
въ то́й ча́съ, сѐ глаго́лите: не вы́ бо бꙋ́дете глаго́лющїи, но
Дꙋ́хъ ст҃ый.
в҃і. Преда́стъ же бра́тъ бра́та на сме́рть, и҆ ѻ҆ц҃ъ ча́до:
и҆ воста́нꙋтъ ча̑да на роди́тели, и҆ ᲂу҆бїю́тъ и҆̀хъ.
г҃і. И҆ бꙋ́дете ненави́дими всѣ́ми и҆́мене моегѡ̀ ра́ди: пре-
терпѣ́вый же до конца̀, то́й спасе́нъ бꙋ́детъ.
д҃і. Є҆гда́ же ᲂу҆́зрите ме́рзость запꙋстѣ́нїѧ, рече́ннꙋю
Данїи́ломъ проро́комъ, стоѧ́щꙋ, и҆дѣ́же не подоба́етъ: (чты́й
да разꙋмѣ́етъ:) тогда̀ сꙋ́щїи во Іꙋде́и да бѣжа́тъ на го́ры:
є҃і. И҆ и҆́же на кро́вѣ, да не сла́зитъ въ до́мъ, ни да вни́-
детъ взѧ́ти чесѡ̀ ѿ до́мꙋ своегѡ̀:
ѕ҃і. И҆ и҆́же на селѣ̀ сы́й, да не возврати́тсѧ вспѧ́ть взѧ́ти
ри́зꙋ своѧ̀.
з҃і. Го́ре же непра̑зднымъ и҆ доѧ́щымъ въ ты҄ѧ дни̑.
и҃і. Моли́тесѧ же, да не бꙋ́детъ бѣ́гство ва́ше въ зимѣ̀.
ѳ҃і. Бꙋ́дꙋтъ бо дні̑ ті́и ско́рбь, ꙗ҆кова̀ не бы́сть такова̀ ѿ
нача́ла созда́нїѧ, є҆̀же созда̀ Бг҃ъ, до нынѣ̀, и҆ не бꙋ́детъ.

к҃. И҆ а҆́ще не бы̀ Гдⷭ҇ь прекрати́лъ дні́й, не бы̀ ᲂу҆́бѡ спа-
сла́сѧ всѧ́ка пло́ть: но и҆збра́нныхъ ра́ди, и҆̀хже и҆збра̀, пре-
крати́тъ дни̑.

7. А кога чуете бойове и слухове военны, не дѣйте ся смущава;
защото *това* трѣба да бѫде; но не е още свършеніе-то.

8. Защото ще ся повдигне народъ врьхъ народъ, и царство врьхъ
царство, и ще бѫдѫтъ трусове по *нѣкои* мѣста, и ще бѫдѫтъ гла-
дове и размирицы: тѣзи сѫ начало на болѣзни.

9. А вы пазѣте сами себе си; защото ще вы прѣдадѫтъ на
сѫдовища, и на съборища ще вы біѭтъ, и прѣдъ войводы и царіе
ще вы искаруватъ заради мене, за свидѣтелство тѣмъ.

10. И трѣба първомъ да ся проповѣда евангеліе-то на всичкы-
тѣ народы.

11. А когато вы поведѫтъ на прѣдаваніе, недѣйте ся отъ по
напрѣдъ грыжи, какво ще продумате, нито прѣговаряйте; но което
ви ся даде въ онзи часъ, това говорѣте; защото не сте вы, които
ще говорите, но Духъ Святый.

12. И ще прѣдаде братъ брата на смърть, и отецъ чадо, и ще ся
подигнѫтъ чада врьхъ родители, и ще гы умъртвятъ.

13. И ще бѫдете ненавиждани отъ всичкы заради мое-то име;
а който прѣтърпи до край, той ще спасенъ да бѫде.

14. И кога видите мързость-тѫ на запустеніе-то, реченнѫ-тѫ
отъ пророка Даніила, че стои дѣто не подобава: (който чете нека
разумѣва:) тогази които сѫ въ Іудеѭ да бѣгатъ по горы-тѣ:

15. И който е на кѫщѫ-тѫ на покрывъ-тъ, да не слѣзува въ
кѫщы, нито да влѣзува да земе нѣщо отъ кѫщѫ-тѫ си:

16. И който е на нивѫ, да ся не враща назадъ да земе дрехѫ-
тѫ си.

17. А горко на непразны-тѣ, и на доящы-тѣ прѣзъ онѣзи дни.

18. И молѣте ся да не бѫде бѣганіе-то ви зимѣ;

19. Защото *прѣзъ* онѣзи дни ще бѫде таквази скърбь, каквато
не е была отъ начало на созданіе-то, което създаде Богъ, до нынѣ,
нито ще бѫде.

20. И ако Богъ не бы скратилъ *онѣзи* дни, не бы ся избавила ни
една плъть; но заради избранны-тѣ, които избра, скратилъ е
дни-тѣ.

к҃а. Тогда̀ а҆́ще кто̀ рече́тъ ва́мъ: сѐ здѣ̀ Хрⷭ҇то́съ, и҆лѝ, сѐ
ѻ҆́нде: не и҆́мите вѣ́ры.
к҃в. Воста́нꙋтъ бо лжехрі́сти и҆ лжепроро́цы, и҆ дадя́тъ
зна́менїѧ и҆ чꙋдеса̀, є҆́же прельсти́ти, а҆́ще возмо́жно, и҆
и҆збра҄нныѧ.
к҃г. Вы́ же блюди́тесѧ: сѐ пре́жде рѣ́хъ ва́мъ всѧ҄.
к҃д. Но въ ты́ѧ дни҄, по ско́рби то́й, сл҃нце поме́ркнетъ, и҆
лꙋна̀ не да́стъ свѣ́та своегѡ̀:
к҃е. И҆ ѕвѣ́зды бꙋ́дꙋтъ съ нб҃сѐ спа́дающе, и҆ си҄лы, ꙗ҆҄же на
нб҃сѣ́хъ, подви́жꙋтсѧ.
к҃ѕ. И҆ тогда̀ ᲂу҆́зрятъ Сн҃а чл҃вѣ́ческаго грѧдꙋ́ща на ѻ҆́бла-
цѣхъ съ си́лою и҆ сла́вою мно́гою.
к҃з. И҆ тогда̀ по́слетъ А҆́гг҃лы своѧ̑, и҆ соберетъ и҆збра҄нныѧ
своѧ҄ ѿ четы́рехъ вѣ́тръ, ѿ конца̀ землѝ до конца̀ не́ба.

к҃и. Ѿ смоко́вницы же наꙋчи́тесѧ при́тчи: є҆гда̀ ᲂу҆жѐ
вѣ́твїе є҆ѧ̀ бꙋ́детъ мла́до, и҆ и҆зраща́етъ ли́ствїе, вѣ́дите, ꙗ҆҄кѡ
бли́зъ є҆́сть жа́тва.
к҃ѳ. Та́кѡ и҆ вы̀, є҆гда̀ сїѧ҄ ви́дите быва́юща, вѣ́дите, ꙗ҆҄кѡ
бли́зъ є҆́сть при две́рехъ.
л҃. А҆ми́нь глаго́лю ва́мъ, ꙗ҆҄кѡ не и҆́мать прейтѝ ро́дъ се́й,
до́ндеже всѧ҄ сїѧ҄ бꙋ́дꙋтъ.
л҃а. Нб҃о и҆ землѧ̀ пре́йдетъ: словеса́ же моѧ̀ не пре́й-
дꙋтъ.
л҃в. Ѿ дни́ же то́мъ и҆лѝ ѡ҆ ча́сѣ никто́же вѣ́сть, ни А҆́гг҃ли,
и҆̀же сꙋ́ть на нб҃сѣ́хъ, ни Сн҃ъ, то́кмѡ ѻ҆ц҃ъ.
л҃г. Блюди́те, бди́те и҆ моли́тесѧ: не вѣ́сте бо, когда̀
вре́мѧ бꙋ́детъ.
л҃д. Ꙗ҆́коже чл҃вѣ́къ ѿходѧ̀ ѡ҆ста́вль до́мъ сво́й, и҆ да́въ
рабѡ́мъ свои́мъ вла́сть, и҆ комꙋ́ждо дѣ́ло своѐ, и҆ врата́рю по-
велѣ̀, да бди́тъ.
л҃е. Бди́те ᲂу҆̀бо: не вѣ́сте бо, когда̀ гд҃ь до́мꙋ прі-

21. И тогази ако ви рече нѣкой: Ето тука е Христосъ, или: Ето тамъ, не вѣрувайте.

22. Защото ще ся подигнѫтъ лъжехристи и лъжепророци: и ще покажѫтъ знаменія и чудеса, за да прѣльстятъ, ако е възможно, и избранны-тѣ.

23. А вы ся пазѣте: ето прѣдсказахъ ви всичко.

24. Но прѣзъ онѣзи дни, слѣдъ онѫзи скърбь, слънце-то ще потьмнѣе, и луна-та не ще да даде свѣтеніе-то си;

25. И звѣзды-тѣ отъ небе-то ще слитатъ; и силы-тѣ които *сѫ* въ небеса ще ся поколѣбаѭтъ.

26. И тогази ще видятъ Сына человѣческаго че иде на облацы съ голѣмѫ силѫ и славѫ.

27. И тогази ще проводи ангелы-тѣ си и ще събере избранны-тѣ свои отъ четыри-тѣ вѣтра, отъ край земѭ-тѫ до край небе-то.

28. А отъ смоковницѫ-тѫ научѣте притчѫ; когато вече вѣйкы-тѣ ѝ отмекнѫтъ и развыватъ листіе-тѣ *си*, знаете вече че е близу лѣто-то.

29. Така и вы, кога видите това че става, да знаете че е близу, на врата-та.

30. Истинѫ ви казувамъ, че нѣма да прѣмине тойзи родъ, доклѣ не бѫде всичко това.

31. Небе-то и земя-та ще прѣминѫтъ; но мои-тѣ думы нѣма да прѣминѫтъ.

32. А за онзи день и часъ никой не знае, нито ангели-тѣ, които сѫ на небеса, нито Сынъ-тъ, тъкмо Отецъ.

33. Пазѣте ся, бдѣте и молѣте ся; защото не знаете кога ще бѫде врѣме-то.

34. *Понеже това ще бѫде* като кога человѣкъ нѣкой отиде на пѫть, и остави кѫщѫ-тѫ си, и даде власть-тѫ на рабы-тѣ си, и всякому неговѫ-тѫ му работѫ, и на вратарь-тъ повелѣ да е буденъ.

35. И тъй бѫдѣте будни *и вы:* (защото не знаете кога ще

детъ, ве́черъ, и҆лѝ полꙋ́нощи, и҆лѝ въ пѣтлоглаше́нїе, и҆лѝ
ᲂу҆́трѡ:
л҃ѕ. Да не прише́дъ внеза́пꙋ, ѡ҆бря́щетъ вы̀ спя́щя.
л҃з. А҆ ꙗ҆̀же ва́мъ глаго́лю, всѣ́мъ гл҃го́лю: бди́те.

Глава̀ д҃і.

а҃. Бѣ̀ же па́сха и҆ ѻ҆прѣсно́цы по двою̀ дні́ю: и҆ и҆ска́хꙋ
а҆рхїере́е и҆ кни́жницы, ка́кѡ є҆го̀ ле́стїю є҆́мше ᲂу҆бі́ютъ:

в҃. Глаго́лахꙋ же: (но) не въ пра́здникъ, є҆да̀ ка́кѡ молва̀
бꙋ́детъ лю́дска.
г҃. И҆ сꙋ́щꙋ є҆мꙋ̀ въ Виѳа́нїи, въ домꙋ̀ Сі́мѡна прокаже́ннагѡ,
возлежа́щꙋ є҆мꙋ̀, прїи́де жена̀, и҆мꙋ́щи а҆лава́стръ мѵ́ра на́рд-
нагѡ пїстїкі́а многоцѣ́нна: и҆ сокрꙋ́шши а҆лава́стръ, возли-
ва́ше є҆мꙋ̀ на главꙋ̀.
д҃. Бя́хꙋ же нѣ́цыи негодꙋ́юще въ себѣ̀, и҆ глаго́люще:
почто̀ ги́бель сїѧ̀ мѵ́рнаѧ бы́сть;
є҃. Можа́ше бо сїѐ прода́но бы́ти ва́щше тре́хъ сѡ́тъ пѣ-
нѧ́зь, и҆ да́тисѧ ни́щымъ. и҆ прещя́хꙋ є҆́й.
ѕ҃. І҆и҃съ же речѐ: ѡ҆ста́вите ю҆̀: что̀ є҆́й трꙋды̀ даетѐ;
добро̀ дѣ́ло содѣ́ла ѡ҆ мнѣ̀.
з҃. Всегда́ бо ни́щыѧ и҆́мате съ собо́ю, и҆, є҆гда̀ хо́щете,
мо́жете и҆̀мъ добро̀ твори́ти: мене́ же не всегда̀ и҆́мате.
и҃. Є҆́же и҆мѣ̀ сїѧ̀, сотворѝ: предварѝ пома́зати моѐ тѣ́ло
на погребе́нїе.
ѳ҃. А҆ми́нь глаго́лю ва́мъ, и҆дѣ́же а҆́ще пропо́вѣстсѧ є҆ѵ҃лїе сїѐ
во все́мъ мі́рѣ, и҆ є҆́же сотворѝ сїѧ̀, глаго́лано бꙋ́детъ въ
па́мѧть є҆ѧ̀.
і҃. И҆ І҆ꙋ́да І҆скарїѡ́тскїй, є҆ди́нъ ѿ ѻ҆бою́надесѧте, и҆́де ко
а҆рхїере́ємъ, да преда́стъ є҆го̀ и҆̀мъ.
а҃і. Ѻ҆нѝ же слы́шавше возра́довашасѧ: и҆ ѡ҆бѣща́ша є҆мꙋ̀

дойде господарь-тъ на кѫщѫ-тѫ, вечерь-тѫ, или по срѣднощь, или кога попѣе пѣтель-тъ, или зарань-тѫ :)

36. Да не бы като дойде внезапно да вы намѣри че спите.

37. И това що казувамъ на васъ, на всичкы-тѣ *го* казувамъ: Будни бѫдѣте.

ГЛАВА 14.

1. А слѣдъ два дни бѣше пасха и бесквасни-тѣ *хлѣбове:* и търсяхѫ първосвященици-тѣ и книжници-тѣ какъ да го уловятъ съ измамѫ и да го убіѭтъ.

2. И думахѫ: Да не е въ празникъ, за да не стане мълва въ народъ-тъ.

3. И когато бѣше той во Виѳаніѭ, въ домъ-тъ на Симона прокаженнаго, и сѣдяше на трапезѫ-тѫ, дойде една жена, която имаше алавастръ съ миро нардово, чисто *и* скѫпо; и като разби алавастръ-тъ, излѣ *миро-то* на главѫ-тѫ му.

4. А имаше нѣкои, които негодувахѫ въ себе си, и думахѫ: Защо станѫ тая пагуба на миро-то?

5. Защото можаше то да ся продаде *за* повече отъ триста пѣнязи, и да ся раздадѫтъ на сиромасы-тѣ; и роптаяхѫ на неѭ.

6. Но Іисусъ рече: Оставѣте ѭ; защо ѝ досаждате? добрѫ работѫ стори на мене.

7. Защото сиромасы-тѣ всякога имате съсъ себе си, и когато щете можете да имъ сторите добро, мене обаче всякога нѣмате.

8. Това което можаше тя го стори; прѣдвари да помаже съ миро тѣло-то ми на погребеніе.

9. Истинѫ ви казувамъ: Дѣто че ся проповѣда това евангеліе по всичкый-тъ свѣтъ, и това което стори тя, ще ся казува за споменъ неинъ.

10. Тогазь Іуда Искаріотскый, единъ отъ дванадесеть-тѣ, отиде при първосвященицы-тѣ, да го прѣдаде тѣмъ.

11. И тѣ като чухѫ възрадувахѫ ся; и обѣщахѫ ся да му

сре́бреники да́ти: и҆ и҆ска́ше, ка́кѡ є҆го̀ въ оу҆до́бно вре́мѧ
преда́стъ.
в҃і. И҆ въ пе́рвый де́нь ѻ҆прѣсно́къ, є҆гда̀ па́схꙋ жрѧ́хꙋ, гла-
го́лаша є҆мꙋ̀ оу҆чени́цы є҆гѡ̀: гдѣ̀ хо́щеши, ше́дше оу҆гото́-
ваемъ, да ꙗ҆́си па́схꙋ;
г҃і. И҆ посла̀ два̀ ѿ оу҆чени̑къ свои́хъ, и҆ гл҃го́ла и҆̀мъ: и҆ди́та
во гра́дъ: и҆ срѧ́щетъ ва́съ чл҃вѣ́къ въ скꙋде́льницѣ во́дꙋ носѧ̀:
по не́мъ и҆ди́та:
д҃і. И҆ и҆дѣ́же а҆́ще вни́детъ, рцы́та господи́нꙋ до́мꙋ, ꙗ҆́кѡ
оу҆чи́тель глаго́летъ: гдѣ̀ є҆́сть вита́лница, и҆дѣ́же па́схꙋ со
оу҆чєники̑ мои́ми снѣ́мъ;
є҃і. И҆ то́й ва́ма пока́жетъ го́рницꙋ ве́лїю по́стланꙋ гото́вꙋ:
тꙋ̀ оу҆гото́вайта на́мъ.
ѕ҃і. И҆ и҆зыдо́ста оу҆ченика̀ є҆гѡ̀, и҆ прїидо́ста во гра́дъ, и҆
ѡ҆брѣто́ста, ꙗ҆́коже речѐ и҆̀ма: и҆ оу҆гото́васта па́схꙋ.
з҃і. И҆ ве́черꙋ бы́вшꙋ прїи́де со ѻ҆бѣманадесѧте.
и҃і. И҆ возлежа́щымъ и҆̀мъ и҆ ꙗ҆дꙋ́щымъ, речѐ І҆и҃съ: а҆ми́нь
глаго́лю ва́мъ, ꙗ҆́кѡ є҆ди́нъ ѿ ва́съ преда́стъ мѧ̀, ꙗ҆ды́й со
мно́ю.
ѳ҃і. Ѻ҆ни́ же нача́ша скорбѣ́ти, и҆ гл҃го́лати є҆мꙋ̀ є҆ди́нъ
по є҆ди́номꙋ: є҆да̀ а҆́зъ; и҆ дрꙋгі́й: є҆да̀ а҆́зъ;
к҃. Ѻ҆нъ же ѿвѣща́въ, речѐ и҆̀мъ: є҆ди́нъ ѿ ѻ҆боюнадесѧте,
ѡ҆мочи́вый со мно́ю въ соли́ло.
к҃а. Сн҃ъ оу҆́бѡ человѣ́ческїй и҆́детъ, ꙗ҆́коже є҆́сть пи́сано ѡ҆
не́мъ: го́ре же человѣ́кꙋ томꙋ̀, и҆́мже Сн҃ъ человѣ́ческїй пре-
да́етсѧ: добрѣ́е бы́ло бы є҆мꙋ̀, а҆́ще не бы̀ роди́лсѧ человѣ́къ
то́й.
к҃в. И҆ ꙗ҆дꙋ́щымъ и҆̀мъ, прїе́мъ І҆и҃съ хлѣ́бъ, и҆ бл҃гослови́въ,
преломѝ, и҆ дадѐ и҆̀мъ, и҆ речѐ: прїими́те, ꙗ҆ди́те: сїѐ є҆́сть
тѣ́ло моѐ.
к҃г. И҆ прїи́мъ ча́шꙋ, хвалꙋ̀ возда́въ, дадѐ и҆̀мъ: и҆ пи́ша ѿ
неѧ̀ вси̑.

дадѫтъ сребро; и търсяше какъ да го прѣдаде на сгодно врѣме.

12. И въ пьрвый-тъ день на бесквасны-тѣ *хлѣбове*, когато коляхѫ жьртвы за пасхѫ-тѫ, казуватъ му ученици-тѣ му: Дѣ щешь да идемъ и да приготвимъ да ядешь пасхѫ-тѫ?

13. И провожда двама отъ ученицы-тѣ си, и казува имъ: Идѣте въ градъ-тъ; и ще вы срѣщне человѣкъ който носи кърчагъ съ водѫ; идѣте слѣдъ него.

14. И дѣто влѣзе, речѣте на стопанинъ-тъ на тѫзи кѫщѫ: Учитель-тъ казува: Дѣ е виталница-та, дѣто ще ямъ пасхѫ-тѫ съ ученицы-тѣ си?

15. И той ще ви посочи горницѫ голѣмѫ, постланѫ, готовѫ; тамъ ни приготвѣте.

16. И излѣзохѫ ученици-тѣ му, и дойдохѫ въ градъ-тъ, и намѣрихѫ както имъ рече, и приготвихѫ пасхѫ-тѫ.

17. И като станѫ вечеръ, дойде съ дванадесеть-тѣ.

18. И когато сѣдяхѫ на трапезѫ-тѫ и ядѣхѫ, рече Іисусъ: Истинѫ ви казувамъ: Единъ отъ васъ ще мя прѣдаде, който яде съ мене.

19. А тѣ наченѫхѫ да скърбятъ, и да му казуватъ единъ по единъ: Дали *сьмь* азъ? и другъ: Дали *сьмь* азъ?

20. А той отговори и рече имъ: Единъ отъ дванадесеть-тѣ е, който затопява съ мене въ блюдо-то.

21. Сынъ человѣческый отхожда, както е писано за него; но тежко и горко на тогози человѣка, чрѣзъ когото Сынъ человѣческый ся прѣдава; добрѣ бы было за тогози человѣка, ако да не бѣ ся родилъ.

22. И когато ядѣхѫ, зѣ Іисусъ хлѣбъ, и като благослови, прѣломи та имъ даде, и рече: Земѣте, яждте; това е тѣло-то мое.

23. И зѣ чашѫ-тѫ, благодари и даде имъ; и пихѫ отъ неѭ всички.

к҃д. И҆ речѐ и҆̀мъ: сїѧ̀ є҆́сть кро́вь моѧ̀ но́вагѡ завѣ́та, за
мно́гн и҆злива́ема.
к҃е. А҆ми́нь глаго́лю ва́мъ, ꙗ҆́кѡ ктомꙋ̀ не и҆́мамъ пи́ти ѿ
плода̀ ло́знагѡ, до днѐ тогѡ̀, є҆гда̀ є҆̀ пїю̀ но́во во црⷭ҇твїи Бж҃їи.
к҃ѕ. И҆ воспѣ́вше, и҆зыдо́ша въ го́рꙋ Є҆леѡ́нскꙋю.
к҃з. И҆ глаго́ла и҆̀мъ І҆и҃съ: ꙗ҆́кѡ всѝ соблазни́тесѧ ѡ҆ мнѣ̀ въ
но́щь сїю̀: пи́сано бо є҆́сть: поражꙋ̀ па́стырѧ, и҆ разы́дꙋтсѧ
ѻ҆́вцы.
к҃и. Но пото́мъ, є҆гда̀ воскр҃нꙋ, варѧ́ю вы̀ въ Галїле́и.
к҃ѳ. Пе́тръ же речѐ є҆мꙋ̀: а҆́ще и҆ всѝ соблазнѧ́тсѧ, но не
а҆́зъ.
л҃. И҆ глаго́ла є҆мꙋ̀ І҆и҃съ: а҆ми́нь глаго́лю тебѣ̀, ꙗ҆́кѡ ты̀ дне́сь
въ но́щь сїю̀, пре́жде да́же втори́цею пѣ́тель не возгласи́тъ,
трѝ кра́ты ѿве́ржешисѧ менѐ.
л҃а. Ѻ҆́нъ же мно́жае глаго́лаше па́че: а҆́ще же мѝ є҆́сть съ
тобо́ю и҆ ᲂу҆мре́ти, не ѿве́ргꙋсѧ тебѐ. та́коже и҆ всѝ гла-
го́лахꙋ.
л҃в. И҆ прїидо́ша въ ве́сь, є҆́йже и҆́мѧ Геѳсима́нїа: и҆ гла-
го́ла ᲂу҆чн҃кѡ́мъ свои̑мъ: сѣди́те здѣ̀ до́ндеже (ше́дъ) по-
молю́сѧ.
л҃г. И҆ поѧ́тъ Петра̀, и҆ І҆а́кѡва, и҆ І҆ѡа́нна съ собо́ю: и҆
нача́тъ ᲂу҆жаса́тисѧ и҆ тꙋжи́ти.
л҃д. И҆ глаго́ла и҆̀мъ: приско́рбна є҆́сть дш҃а̀ моѧ̀ до сме́рти:
бꙋ́дите здѣ̀ и҆ бди́те.
л҃є. И҆ преше́дъ ма́лѡ, падѐ на землѝ, и҆ молѧ́шесѧ, да, а҆́ще
возмо́жно є҆́сть, ми́мѡ и҆́детъ ѿ негѡ̀ ча́съ.
л҃ѕ. И҆ глаго́лаше: А҆́вва Ѻ҆́ч҃е, всѧ̑ возмѡ́жна тебѣ̀: ми́мѡ
несѝ ѿ менѐ ча́шꙋ сїю̀: но не є҆́же а҆́зъ хощꙋ̀, но є҆́же ты̀.
л҃з. И҆ прїи́де, и҆ ѡ҆брѣ́те и҆̀хъ спѧ́щихъ, и҆ глаго́ла Петро́ви:
Сі́мѡне, спи́ши ли; не возмо́глъ є҆сѝ є҆ди́нагѡ часа̀ побдѣ́ти;
л҃и. Бди́те и҆ моли́тесѧ, да не вни́дете въ напа́сть: дꙋ́хъ
ᲂу҆́бѡ бо́дръ, пло́ть же немощна̀.
л҃ѳ. И҆ па́ки ше́дъ помоли́сѧ, то́жде сло́во ре́къ.

24. И рече имъ: Тая е моя-та кръвь на новый-тъ завѣтъ, която ся за мнозина излива;

25. Истинѫ ви казувамъ, че нѣма вече да пiѭ отъ плодъ-тъ на лозѫ-тѫ, до онзи день, когато го пiѭ ново въ царство-то Божiе.

26. И като испѣхѫ пѣснь, излѣзохѫ на Горѫ-тѫ Елеонскѫ.

27. И казува имъ Iисусъ: Сичца вы ще ся соблазните въ мене тѫзи нощь; защото е писано: Ще поразѭ пастырь-тъ, и ще ся распрѣснѫтъ овцы-тѣ.

28. Но подирь въскрьсенiе-то си ще вы прѣдварѭ въ Галилеѭ.

29. А Петръ му рече: И всичкы ако да ся соблазнятъ, азъ обаче не.

30. И казува му Iисусъ: Истинѫ ти казувамъ, че днесь, тѫзи нощь, прѣди да попѣе пѣтель-тъ дваждь, ты три пѫти ще ся отречешь отъ мене.

31. А той още повече казуваше: Ако стане нужда и да умрѫ съ тебе наедно, нѣма да ся отрѣкѫ отъ тебе. Подобно казувахѫ и всичкы-тѣ *другы*.

32. И идуватъ на едно мѣсто което ся казуваше Геѳсиманiя; и казува на ученицы-тѣ си: Сѣдѣте тука, доклѣ ся азъ помолѭ.

33. И зема съсъ себе си Петра и Iакова и Iоанна, и начнѫ да ся ужасава и да тѫжи;

34. И казува имъ: Прискърбна е душа-та ми до смьрть; постойте тука, и будни бѫдѣте.

35. И щомъ позаминѫ малко, паднѫ на земѭ-тѫ, и моляше ся, ако е възможно да замине отъ него *тойзи* часъ;

36. И думаше: Авва, Отче; на тебе е всичко възможно; замини мя съ тѫзи чашѫ; но не което азъ щѫ, но което ты.

37. Враща ся и намѣрува гы заспалы; и казува на Петра: Симоне, спишь ли? не можѐ ли единъ часъ да постоишь буденъ?

38. Бдѣте и молѣте ся, да не бы въ искушенiе да влѣзете; духъ-тъ е бодръ, а плъть-та немощна.

39. И пакъ отиде та ся помоли, и рече исто-то слово.

м҃. И҆ возвра́щсѧ ѡ҆брѣ́те ѧ҆̀ па́ки спѧ́щѧ: бѧ́хꙋ бо ѻ҆чеса̀
и҆̀мъ тѧ́гѡтна: и҆ не вѣ́дѧхꙋ, что̀ бы́ша є҆мꙋ̀ ѿвѣща́ли.
м҃а. И҆ прїи́де тре́тицею, и҆ глаго́ла и҆̀мъ: спи́те про́чее и҆
почива́йте. приспѣ̀ коне́цъ, прїи́де ча́съ: сѐ предае́тсѧ Сн҃ъ
чл҃вѣ́ческїй въ рꙋ́ки грѣ́шникѡмъ.
м҃в. Воста́ните, и҆́демъ: сѐ предаѧ́й мѧ̀ прибли́жисѧ.
м҃г. И҆ а҆́бїе є҆щѐ є҆мꙋ̀ глаго́лющꙋ, прїи́де Ї҆ꙋ́да, є҆ди́нъ сы́й ѿ
ѻ҆бою̀на́десѧти, и҆ съ ни́мъ наро́дъ мно́гъ со ѻ҆рꙋ́жїемъ и҆
дрекольми, ѿ а҆рхїере́й и҆ кни́жникъ и҆ ста́рецъ.
м҃д. Даде́ же предаѧ́й є҆го̀ зна́менїе и҆̀мъ, глаго́лѧ: є҆го́же
а҆́ще лобжꙋ̀, то́й є҆́сть: и҆ми́те є҆го̀, и҆ веди́те є҆го̀ сохра́ннѡ.
м҃є. И҆ прише́дъ, а҆́бїе престꙋ́пль къ немꙋ̀, глаго́ла є҆мꙋ̀:
равві̀, равві̀: и҆ ѡ҆блобыза̀ є҆го̀.
м҃ѕ. Ѻ҆ни́ же возложи́ша рꙋ̑цѣ свои̑ на него̀, и҆ ꙗ҆́ша є҆го̀.
м҃з. Є҆ди́нъ же нѣ́кто ѿ стоѧ́щихъ и҆звле́къ но́жъ, ᲂу҆да́ри
раба̀ а҆рхїере́ова, и҆ ᲂу҆рѣ́за є҆мꙋ̀ ᲂу҆́хо.
м҃и. И҆ ѿвѣща́въ Ї҆и҃съ речѐ и҆̀мъ: ꙗ҆́кѡ на разбо́йника ли
и҆зыдо́сте со ѻ҆рꙋ́жїемъ и҆ дрекольми ꙗ҆́ти мѧ̀;
м҃ѳ. По всѧ̑ дни̑ бѣ́хъ при ва́съ въ цр҃кви ᲂу҆чѧ̀, и҆ не ꙗ҆́сте
менѐ: но да сбꙋ́детсѧ писа́нїе.
н҃. И҆ ѡ҆ста́вльше є҆го̀, всѝ бѣжа́ша.
н҃а. И҆ є҆ди́нъ нѣ́кто ю҆́ноша и҆́де по не́мъ, ѡ҆дѣ́ѧнъ въ пла-
щани́цꙋ по на́гꙋ: и҆ ꙗ҆́ша того̀ ю҆́ношꙋ.
н҃в. Ѻ҆́нъ же ѡ҆ста́вль плащани́цꙋ, на́гъ бѣжа̀ ѿ ни́хъ.
н҃г. И҆ ведо́ша Ї҆и҃са ко а҆рхїере́ю: и҆ снидо́шасѧ къ немꙋ̀ всѝ
а҆рхїере́є и҆ кни́жницы и҆ ста́рцы.
н҃д. И҆ Пе́тръ и҆здалеча въ слѣ́дъ є҆гѡ̀ и҆́де до внꙋ́трь во
дво́ръ а҆рхїере́овъ: и҆ бѣ̀ сѣдѧ̀ со слꙋга́ми, и҆ грѣ́ѧсѧ при
свѣщѝ.
н҃є. А҆рхїере́є же и҆ ве́сь со́нмъ и҆ска́хꙋ на Ї҆и҃са свидѣ́-
тельства, да ᲂу҆мертвѧ́тъ є҆го̀: и҆ не ѡ҆брѣта́хꙋ.
н҃ѕ. Мно́зи бо лжесвидѣ́тельствовахꙋ на него̀, и҆ ра̑вна
свидѣ́тєльства не бѧ́хꙋ.

40. И когато ся завърнѫ, намѣри гы пакъ заспалы, защото очи-
тѣ имъ бѣхѫ отегнѫлы, и не знаяхѫ що да му отговорятъ.
41. И идува третій пѫть и казува имъ: Спѣте отъ сега и почи-
вайте; доста е: дойде часъ-тъ; ето, прѣдава ся Сынъ человѣ-
ческый въ рѫцѣ-тѣ на грѣшницы-тѣ.
42. Станѣте да идемъ; ето, тойзи който мя прѣдава приближи.
43. И тутакси, още като говоряше, дойде Іуда, който бѣше
единъ отъ дванадесеть-тѣ, и съ него народъ много съ ножове и
сопы, отъ пьрвосвященницы-тѣ и книжницы-тѣ и старѣйшины-тѣ.
44. А тойзи който го прѣдаваше бѣше имъ далъ знакъ, и реклъ:
Когото цѣлунѫ, той е; уловѣте го и заведѣте го съ припазваніе.
45. И когато дойде, тутакси пристѫпи при него; и казува:
Равви, Равви: и цѣлунѫ го.
46. И тѣ турихѫ на него рѫцѣ, и уловихѫ го.
47. А единъ отъ прѣдстоящы-тѣ измъкнѫ ножъ-тъ *си*, и удари
рабъ-тъ пьрвосвященниковъ, и отсѣче му ухо-то.
48. И отговори Іисусъ и рече имъ: Както на разбойникъ ли
излѣзохте съ ножове и сопы да мя уловите?
49. Всякой день бѣхъ при васъ въ храмъ-тъ и поучавахъ, и не
мя уловихте; но *това станѫ* за да ся сбѫдѫтъ писанія-та.
50. Тогазь го оставихѫ всичкы и побѣгнѫхѫ.
51. И слѣдуваше го нѣкой си момъкъ, обвитъ съ плащаницѫ по
голо; и уловихѫ го момци-тѣ.
52. А той остави плащаницѫ-тѫ и побѣгнѫ отъ тѣхъ голъ.
53. И заведохѫ Іисуса при пьрвосвященника; и събиратъ ся при
него всичкы-тѣ пьрвосвященници и старѣйшины-тѣ и книжницы-тѣ.
54. И Петръ отъ далечь го послѣдува до вѫтрѣ въ дворъ-тъ на
пьрвосвященника, и сѣдяше наедно съсъ слугы-тѣ и грѣяше ся при
огнь-тъ.
55. А пьрвосвященници-тѣ и всичкый-тъ съвѣтъ търсяхѫ свидѣ-
телство врьхъ Іисуса да го убіѭтъ, и не намѣрувахѫ;
56. Защото мнозина свидѣтелствувахѫ лъжы на него; но сви-
дѣтелства-та не бѣхѫ съгласны.

н҃з. И҆ нѣ́цыи воста́вше лжесвидѣ́тельствовахꙋ на него̀, гл҃го́люще:
н҃и. Ꙗ҆́кѡ мы̀ слы́шахомъ є҆го̀ глаго́люща, ꙗ҆́кѡ а҆́зъ разорю̀ це́рковь сїю̀ рꙋкотворе́нꙋю, и҆ тремѝ де́нми и҆́нꙋ нерꙋкотворе́нꙋ созижꙋ.
н҃ѳ. И҆ ни та́кѡ ра́вно бѣ̀ свидѣ́тельство и҆́хъ.
ѯ҃. И҆ воста́въ а҆рхїере́й посредѣ̀, вопросѝ Ї҆и҃са, глаго́лѧ: не ѿвѣща́ваеши ли ничесѡ́же; что̀ сі́и на тѧ̀ свидѣ́тельствꙋютъ;
ѯ҃а. О҆́нъ же молча́ше, и҆ ничто́же ѿвѣща́ваше. па́ки а҆рхїере́й вопросѝ, и҆ гл҃го́ла є҆мꙋ̀: ты̀ ли є҆сѝ Хр҇то́съ, Сн҃ъ Бл҃гове́ннагѡ;
ѯ҃в. Ї҆и҃съ же речѐ: а҆́зъ є҆́смь. и҆ ᲂу҆́зрите Сн҃а чл҃вѣ́ческаго ѡ҆деснꙋ́ю сѣдѧ́ща си́лы, и҆ грѧдꙋ́ща со ѡ҆́блаки нб҇ными.
ѯ҃г. А҆рхїере́й же растерза́въ ри́зы своѧ̑, глаго́ла: что̀ є҆щѐ тре́бꙋемъ свидѣ́телей;
ѯ҃д. Слы́шасте хꙋлꙋ̀: что̀ ва́мъ мни́тсѧ; о҆ни́ же всѝ ѡ҆сꙋди́ша є҆го̀ бы́ти пови́нна сме́рти.
ѯ҃є. И҆ нача́ша нѣ́цыи плюва́ти на́нь, и҆ прикрыва́ти лицѐ є҆гѡ̀, и҆ мꙋ́чити є҆го̀, и҆ глаго́лати є҆мꙋ̀: проркꙋ̀й: и҆ слꙋгѝ по лани́тома є҆го̀ бїѧ́хꙋ.
ѯ҃ѕ. И҆ сꙋ́щꙋ Петро́ви во дворѣ̀ ни́зꙋ, прїи́де є҆ди́на ѿ рабы́нь а҆рхїере́овыхъ,
ѯ҃з. И҆ ви́дѣвши Петра̀ грѣ́ющасѧ, воззрѣ́вши на него̀, глаго́ла: и҆ ты̀ съ Назара́ниномъ Ї҆и҃сомъ бы́лъ є҆сѝ.
ѯ҃и. О҆́нъ же ѿве́ржесѧ, глаго́лѧ: не вѣ́мъ, нижѐ зна́ю, что̀ ты̀ глаго́леши. и҆ и҆зы́де во́нъ на преддво́рїе: и҆ а҆ле́ктѡръ возгласѝ.
ѯ҃ѳ. И҆ рабы́нѧ ви́дѣвши є҆го̀ па́ки, нача́тъ глаго́лати предстоѧ́щымъ, ꙗ҆́кѡ се́й ѿ ни́хъ є҆́сть.
о҃. О҆́нъ же па́ки ѿмета́шесѧ. и҆ пома́лѣ па́ки предстоѧ́щїи глаго́лахꙋ Петро́ви: воистиннꙋ ѿ ни́хъ є҆сѝ; и҆́бо Галїле́анинъ є҆сѝ, и҆ бесѣ́да твоѧ̀ подо́битсѧ.

57. И станѫхѫ нѣкои и лъжесвидѣтелствувахѫ врьхъ него и казувахѫ:

58. Ный го чухмы да говори: Азъ ще развалѭ тойзи храмъ направенъ съ рѫкѫ, и въ три дни ще съзидѭ другъ съ рѫкѫ не направенъ.

59. Но нито така бѣ съгласно свидѣтелство-то имъ.

60. И станѫ първосвященникъ-тъ на срѣдъ, та попыта Іисуса и рече: Не отговаряшь ли нищо? какво свидѣтелствуватъ тѣзи врьхъ тебе?

61. А той мълчаше, и не отговори нищо. Пакъ го попыта първосвященникъ-тъ и казуваше му: Ты ли си Христосъ, Сынъ-тъ на Благословеннаго?

62. А Іисусъ рече: Азъ сьмь; и ще видите Сына человѣческаго че сѣди отдесно на силѫ-тѫ, и че иде съ облацы-тѣ небесны.

63. Тогази първосвященникъ-тъ раздра дрехы-тѣ си, и рече: Каквѫ още потрѣбѫ имамы за свидѣтели?

64. Чухте богохулство-то; какъ ви ся види? и всичкы-тѣ го осѫдихѫ че е повиненъ на смьрть.

65. И наченѫхѫ нѣкои да го заплюватъ, и да прикрыватъ лице-то му, и да го бѫхтятъ, и да му казуватъ: Проречи. И слугы-тѣ го удряхѫ съ плѣсницы.

66. И когато бѣше Петръ долу на дворъ-тъ, идува една отъ слугыни-тѣ първосвященниковы;

67. И като видѣ Петра че ся грѣе, погледнѫ го и каза: И ты бѣше съсъ Іисуса Назарянина.

68. А той ся отрече, и каза: Не знамъ, нито разбирамъ що казувашь ты. И излѣзе вънъ на прѣдъ дворъ-тъ и пѣтель-тъ попѣ.

69. И слугыня-та като го видѣ пакъ, наченѫ да казува на прѣдстоящы-тѣ, че тойзи е отъ тѣхъ. А той пакъ ся отричаше.

70. И слѣдъ малко, прѣдстоящи-тѣ пакъ казувахѫ на Петра: Наистинѫ отъ тѣхъ си; защото си Галилеянинъ, и говореніе-то ти прилича.

о҃а. Ѻ҆́нъ же нача̀ ротитисѧ и҆ клѧ́тисѧ, ꙗ҆́кѡ не вѣ́мъ чл҃вѣ́ка сегѡ̀, є҆го́же вы̀ гл҃голете.
о҃в. И҆ второ́е а҆ле́ктѡръ возгласѝ. и҆ помѧнѹ̀ Пе́тръ гл҃го́лъ, є҆го́же речѐ є҆мѹ̀ І҆и҃съ, ꙗ҆́кѡ пре́жде да́же пѣ́тель не возгласи́тъ двакра́ты, ѿве́ржешисѧ менѐ трикра́ты: и҆ наче́нъ пла́кашесѧ.

Глава̀ є҃і.

а҃. И҆ а҆́бїе на ᲂу҆́трїе совѣ́тъ сотвори́ша а҆рхїере́є со ста́рцы и҆ кни́жники, и҆ ве́сь со́нмъ, свѧза́вше І҆и҃са ведо́ша, и҆ преда́ша є҆го̀ Пїла́тѹ.
в҃. И҆ вопросѝ є҆го̀ Пїла́тъ: ты́ ли є҆сѝ цр҃ь І҆ѹде́йскїй; Ѻ҆́нъ же ѿвѣща́въ речѐ є҆мѹ̀: ты̀ гл҃го́леши.
г҃. И҆ глаго́лахѹ на него̀ а҆рхїере́є мно́гѡ.
д҃. Пїла́тъ же па́ки вопросѝ є҆го̀, глаго́лѧ: не ѿвѣщава́еши ли ничто́же; ви́ждь, коли̑ка на тѧ̀ свидѣ́тельствѹютъ.
є҃. І҆и҃съ же ктомѹ̀ ничто́же ѿвѣща̀, ꙗ҆́кѡ диви́тисѧ Пїла́тѹ.
ѕ҃. На всѧ́къ же пра́здникъ ѿпѹща́ше и҆̀мъ є҆ди́наго свѧ́зна, є҆го́же проша́хѹ.
з҃. Бѣ̀ же нарица́емый Вара́вва со скѡ́вники свои́ми свѧ́занъ, и҆̀же въ ко́вѣ ᲂу҆бі́йство сотвори́ша.
и҃. И҆ возопи́въ наро́дъ нача̀ проси́ти, ꙗ҆́коже всегда̀ творѧ́ше и҆̀мъ.
ѳ҃. Пїла́тъ же ѿвѣща̀ и҆̀мъ, гл҃голѧ: хо́щете ли, пѹщѹ̀ ва́мъ цр҃ѧ̀ І҆ѹде́йска;
і҃. Вѣ́дѧше бо, ꙗ҆́кѡ за́висти ра́ди преда́ша є҆го̀ а҆рхїере́є.
а҃і. А҆рхїере́є же помаѹ́ша наро́дѹ, да па́че Вара́ввѹ пѹ́ститъ и҆̀мъ.
в҃і. Пїла́тъ же ѿвѣща́въ па́ки речѐ и҆̀мъ: что̀ ᲂу҆̀бо хо́щете сотворю̀, є҆го́же глаго́лете цр҃ѧ̀ І҆ѹде́йска;
г҃і. Ѻ҆ни́ же па́ки возопи́ша, гл҃го́люще: пропнѝ є҆го̀.

71. А той начнѫ да проклѣва и да ся кьлне: Не знаѭ тогозь
человѣка, когото казувате. И пѣтель-тъ попѣ вторый пѫть.

72. И поменѫ Петръ рѣчь-тѫ, коѭто му рече Іисусъ: Че прѣди
пѣтель-тъ дваждь да попѣе, трижды ще ся отречешь отъ мене. И
наченѫ да плаче.

ГЛАВА 15.

1. И завчасъ на сутринь-тѫ совѣтувахѫ ся първосвященници-тѣ
съсъ старѣйшины-тѣ и книжницы-тѣ, и всичкый совѣтъ, и вързахѫ
Іисуса та *го* заведохѫ и прѣдадохѫ *го* на Пилата.

2. И попыта го Пилатъ: Ты ли си царь-тъ на Іудеи-тѣ? А
той отговори и рече му; Ты казувашь.

3. И обвиняvахѫ го първосвященници-тѣ много.

4. А Пилатъ пакъ го попыта и каза; Не отговаряшь ли нищо?
виждь, колко свидѣтелствуватъ врьхъ тебе.

5. Но Іисусъ пакъ не отговори нищо, така що Пилатъ ся чудяше.

6. А на празникъ-тъ пущаше имъ по едного отъ запрѣны-тѣ,
когото бы поискали.

7. А *тогази* бѣ запрѣнъ *нѣкой си* на име Варавва, съ другы-тѣ
размирницы, които по размирицѫ-тѫ направихѫ убійство.

8. И народъ-тъ извыка, и наченѫ да ище *да стори Пилатъ*,
както имъ всякога правяше.

9. А Пилатъ имъ отговори, и рече: Ищете ли да ви пуснѫ царь
тъ Іудейскый?

10. Понеже знаяше че отъ завистъ го прѣдадохѫ първосвящен-
ници-тѣ.

11. Но първосвященници-тѣ нагласихѫ народъ-тъ *да ищѫтъ*
да имъ пусне по добрѣ Вараввѫ.

12. И Пилатъ отговори пакъ и рече имъ: Но що ищете да сторѭ
тогози когото казувате царь Іудейскый?

13. А тѣ пакъ извыкахѫ: Распни го.

д҃і. Пїла́тъ же глаго́лаше и҆́мъ: что́ бо ѕло̀ сотворѝ; О҆нѝ же и҆́злиха вопїѧ́хꙋ: пропнѝ є҆го̀.
є҃і. Пїла́тъ же хотѧ̀ наро́дꙋ хотѣ́нїе сотвори́ти, пꙋстѝ и҆́мъ Вара́вꙋ: и҆ предадѐ І҆и҃са, би́въ, да про́пнꙋтъ є҆го̀.

ѕ҃і. Во́ини же ведо́ша є҆го̀ внꙋ́трь двора̀, є҆́же є҆́сть преті́ѡръ: и҆ созва́ша всю̀ спі́рꙋ.
з҃і. И҆ ѡ҆блеко́ша є҆го̀ въ препрѧ́дꙋ, и҆ возложи́ша на него̀ сплѐтше терно́въ вѣне́цъ:
и҃і. И҆ нача́ша цѣлова́ти є҆го̀, (и҆ гл҃го́лати:) ра́дꙋйсѧ, црⷭ҇ю̀ І҆ꙋде́йскїй.
ѳ҃і. И҆ бїѧ́хꙋ є҆го̀ по главѣ̀ тро́стїю, и҆ плюва́хꙋ на него̀, и҆ прегиба́юще колѣ́на покланѧ́хꙋсѧ є҆мꙋ̀.
к҃. И҆ є҆гда̀ порꙋга́шасѧ є҆мꙋ̀, совлеко́ша съ негѡ̀ препрѧ́дꙋ, и҆ ѡ҆блеко́ша є҆го̀ въ ри́зы своѧ̑: и҆ и҆зведо́ша є҆го̀, да про́пнꙋтъ є҆го̀.
к҃а. И҆ задѣ́ша мимоходѧ́щꙋ нѣ́коемꙋ Сі́мѡнꙋ Кѵрине́ю, грѧдꙋ́щꙋ съ села̀, ѻ҆ц҃ꙋ А҆леѯа́ндровꙋ и҆ Рꙋ́фовꙋ, да во́зметъ крⷭ҇тъ є҆гѡ̀.
к҃в. И҆ приведо́ша є҆го̀ на Голго́ѳꙋ мѣ́сто, є҆́же є҆́сть сказа́емо, ло́бное мѣ́сто.
к҃г. И҆ даѧ́хꙋ є҆мꙋ̀ пи́ти є҆смѵ́рнїсме́но вїно̀: Ѻ҆́нъ же не прїѧ́тъ.
к҃д. И҆ распе́ншїи є҆го̀ раздѣли́ша ри́зы є҆гѡ̀, мета́юще жре́бїй ѡ҆ ни́хъ, кто̀ что̀ во́зметъ.
к҃є. Бѣ̀ же ча́съ тре́тїй, и҆ распѧ́ша є҆го̀.
к҃ѕ. И҆ бѣ̀ написа́нїе вины̀ є҆гѡ̀ напи́сано: црⷭ҇ь І҆ꙋде́йскъ.

к҃з. И҆ съ ни́мъ распѧ́ша два̀ разбѡ́йника, є҆ди́наго ѡ҆деснꙋ́ю и҆ є҆ди́наго ѡ҆шꙋ́юю є҆гѡ̀.
к҃и. И҆ сбы́стсѧ писа́нїе, є҆́же глаго́летъ: и҆ со беззако́нными вмѣни́сѧ.
к҃ѳ. И҆ мимоходѧ́щїи хꙋ́лѧхꙋ є҆го̀, покива́юще глава́ми сво-

14. А Пилатъ имъ казуваше: Че какво зло е сторилъ? Но тѣ
по много извыкахѫ: Распни го.
15. Тогази Пилатъ, понеже ищяше да стори угодно-то на
народа, пуснѫ имъ Вараввѫ, а Іисуса, като го би, прѣдаде го на
распятіе.
16. И войни-тѣ го заведохѫ отвѫтрѣ дворъ-тъ, то есть въ
преторіѭ-тѫ, и свыкахѫ всичкый-тъ полкъ.
17. И облѣкохѫ му багряницѫ, исплетохѫ и вѣнецъ отъ трънiе
и наложихѫ го на *главѫ-тѫ* му,
18. И наченѫхѫ да го поздравяватъ *и да казуватъ:* Радуй ся,
Царю Іудейскый!
19. И удряхѫ го по главѫ-тѫ съсъ тръсть, и заплювахѫ го; и
колѣничахѫ, та му ся кланяхѫ.
20. И слѣдъ като му ся поругахѫ, съблѣкохѫ му багряницѫ-тѫ,
и облѣкохѫ го въ неговы-тѣ дрехы, и го изведохѫ вънъ, да го
распнѫтъ.
21. И накарватъ нѣкого си Симона Киринейца, бащѫ на Але-
ксандра и Руфа, който минуваше, като си идяше отъ нивѫ-тѫ, да
носи крьстъ-тъ му.
22. И завождатъ *Іисуса* на мѣсто-то Голгоѳа, което ся тълкува
Лобно мѣсто.
23. И давахѫ му да піе вино смѣсено съсъ смирнѫ, но той не
поѐ.
24. И като го распнѫхѫ, подѣлихѫ дрехы-тѣ му, и хвьрлихѫ
жрѣбіе на тѣхъ, кой кое да земе.
25. А бѣ третій часъ, и го распнѫхѫ.
26. И надписъ-тъ на обвиненіе-то му бѣ надписанъ: ЦАРЬ-ТЪ
ІУДЕЙСКЫЙ.
27. И съ него распнѫхѫ двама разбойницы, едного отъ десно и
едного отъ лѣво нему.
28. И ся испълни писаніе-то що казува: И съ беззаконны-тѣ
ся вмѣни.
29. И които минувахѫ отъ тамо хуляхѫ го, и кывахѫ съ главы,

і҆́ми, и҆ гл҃го́люще: оу҆а̀, разора́ѧй цр҃ковь и҆ тремѝ де́нми со-
зида́ѧй:
л҃. Спаси́сѧ са́мъ, и҆ сни́ди съ крⷭ҇та̀.
л҃а. Та́кожде и҆ а҆рхїере́є ругающесѧ, дрꙋ́гъ ко дрꙋ́гꙋ съ
кни́жники глаго́лахꙋ: и҆́ны спасѐ, себѐ ли не мо́жетъ
спастѝ;
л҃в. Хрⷭ҇то́съ, црⷭ҇ь І҆и҃левъ, да сни́детъ ны́нѣ съ крⷭ҇та̀, да
ви́димъ и҆ вѣ́рꙋ и҆́мемъ є҆мꙋ̀. И҆ распѧ̑таѧ съ ни́мъ поноша́ста
є҆мꙋ̀.
л҃г. Бы́вшꙋ же часꙋ̀ шесто́мꙋ, тма̀ бы́сть по все́й землѝ,
до часа̀ девѧ́тагѡ.
л҃д. И҆ въ ча́съ девѧ́тый возопѝ І҆и҃съ гла́сомъ ве́лїимъ,
гл҃го́лѧ: є҆лѡ̀ї, є҆лѡ̀ї, ламà савахѳанѝ; є҆́же є҆́сть сказа́емо: Бж҃е
мо́й, Бж҃е мо́й, почто̀ мѧ̀ ѡ҆ста́вилъ є҆сѝ;
л҃є. И҆ нѣ́цыи ѿ предстоѧ́щихъ слы́шавше, гл҃го́лахꙋ: сѐ
И҆лї́ю гласи́тъ.
л҃ѕ. Те́къ же є҆ди́нъ, и҆ напо́лнивъ гꙋ́бꙋ ѻ҆́цта, и҆ возло́жь
на тро́сть, напоѧ́ше є҆го̀, глаго́лѧ: ѡ҆ста́вите, да ви́димъ, а҆́ще
прїи́детъ И҆лїа̀ снѧ́ти є҆го̀.
л҃з. І҆и҃съ же пꙋ́щь гла́съ ве́лїй, и҆́здше.
л҃и. И҆ завѣ́са цр҃ко́внаѧ раздра́сѧ на двое, свы́ше до
ни́зꙋ.
л҃ѳ. Ви́дѣвъ же со́тникъ стоѧ́й прѧ́мѡ є҆мꙋ̀, ꙗ҆́кѡ та́кѡ
возопи́въ и҆́здше, речѐ: вои́стиннꙋ человѣ́къ се́й Сн҃ъ бѣ̀
Бж҃їй.
м҃. Бѧ́хꙋ же и҆ жены̀ и҆здалеча зрѧ́щѧ: въ ни́хже бѣ̀ Марі́а
Магдали́на, и҆ Марі́а І҆а́кѡва ма́лагѡ и҆ І҆ѡсі́и ма́ти, и҆
Саломі́а,
м҃а. Ꙗ҆̀же, и҆ є҆гда̀ бѣ̀ въ Галїле́и, хожда́хꙋ по не́мъ, и҆
слꙋжа́хꙋ є҆мꙋ̀: и҆ и҆́ны мнѡ́гїѧ, ꙗ҆̀же взыдо́ша съ ни́мъ во
І҆ерⷭ҇ли́мъ.
м҃в. И҆ оу҆жѐ по́здѣ бы́вшꙋ, (понеже бѣ̀ пѧто́къ, є҆́же є҆́сть
къ сꙋббѡ́тѣ,)

и казувахѫ: Уха, ты който разваляшь храмъ-тъ и въ три дни го съзиждувашь,

30. Спаси себе си, и слѣзь отъ крьстъ-тъ.

31. Подобно и първосвященници-тѣ, съ книжницы-тѣ присмивахѫ *му* ся помежду си и думахѫ: Другы е избавилъ, *а пакъ* себе си не може да избави.

32. Христосъ царь-тъ Израилевъ нека слѣзе сега отъ крьстъ-тъ, да видимъ и да повѣрувамы. И сораспяти-тѣ съ него укорявахѫ го.

33. И като дойде шестый-тъ часъ, станѫ тьма по всичкѫ-тѫ земѭ, до деветый-тъ часъ.

34. И по деве目-тѣ часа извыка Іисусъ съ голѣмъ гласъ, и рече: Елои, Елои, ламà савахѳанѝ? което ще ся рече: Боже мой, Боже мой, защо си мя оставилъ?

35. И нѣкои отъ стоящы-тѣ тамо, като чухѫ, казувахѫ: Ето, Иліѭ выка.

36. И завтече ся единъ, и напълни гѫбѫ съ оцетъ, и обви ѭ на тръсть, та му даваше да піе, и казуваше: Оставѣте да видимъ да ли ще дойде Илія да го снеме.

37. А Іисусъ като издаде гласъ голѣмъ, издѫхнѫ.

38. И завѣса-та на храмъ-тъ ся раздра на двѣ, отъ горѣ до долу.

39. А като видѣ стотникъ-тъ, който стояше срѣщѫ него, че, като извыка така, издѫхнѫ, рече: Наистинѫ тойзи человѣкъ бѣше Сынъ Божій.

40. Имаше още и жены които гледахѫ отъ далечь, между които бѣ и Марія Магдалина, и Марія майка-та на Іакова малаго и на Іосія, и Саломія:

41. Които, и когато бѣше *Іисусъ* въ Галилеѭ, слѣдувахѫ го, и слугувахѫ му; и другы много, които бѣхѫ възлѣзлы съ него въ Іерусалимъ.

42. И когато вече станѫ вечерь, (защото бѣше петъкъ, сирѣчь срѣщѫ сѫбботѫ:)

м҃г. Прїи́де І҆ѡ́сифъ, и҆́же ѿ А҆рїмаѳе́а, блгообра́зенъ совѣ́тникъ, и҆́же и҆ то́й бѣ̀ ча́ѧ цр҇твїѧ Бж҃їѧ, дерзну́въ вни́де къ Пїла́ту, и҆ проси̑ тѣ́лесѐ І҆и҃сова.

м҃д. Пїла́тъ же диви́сѧ, а҆́ще оу҆жѐ оу҆́мре: и҆ призва́въ со́тника, вопроси̑ є҆го̀: а҆́ще оу҆жѐ оу҆́мре;

м҃є. И҆ оу҆вѣ́дѣвъ ѿ со́тника, дадѐ тѣ́ло І҆ѡ́сифови.

м҃ѕ. И҆ ку́пивъ плащани́цу, и҆ снє́мъ є҆го̀, ѡ҆бви́тъ плащани́цею: и҆ положи̑ є҆го̀ во гро́бъ, и҆́же бѣ̀ и҆зсѣ́ченъ ѿ ка́мене: и҆ привали̑ ка́мень на́дъ двє́ри гро́ба.

м҃з. Марі́а же Магдали́на и҆ Марі́а І҆ѡсі́ева зрѧ́стѣ, гдѣ̀ є҆го̀ полага́ху.

Глава̀ ѕ҃і.

а҃. И҆ мину́вшей су́бботѣ, Марі́а Магдали́на и҆ Марі́а І҆а́кѡвлѧ и҆ Саломі́а ку́пиша а҆рѡма́ты, да прише́дше пома́жутъ І҆и҃са.

в҃. И҆ ѕѣлѡ̀ за̀утра во є҆ди́ну ѿ су́ббѡтъ прїидо́ша на гро́бъ, возсїѧ́вшу сл҃нцу.

г҃. И҆ глаго́лаху къ себѣ̀: кто̀ ѿвали́тъ на́мъ ка́мень ѿ двєрі́й гро́ба;

д҃. И҆ воззрѣ́вше, ви́дѣша, ꙗ҆́кѡ ѿвале́нъ бѣ̀ ка́мень: бѣ̀ бо ве́лїй ѕѣлѡ̀.

є҃. И҆ вше́дше во гро́бъ, ви́дѣша ю҆́ношу сѣдѧ́ща въ десны́хъ, ѡ҆дѣ́ѧна во ѻ҆де́ждꙋ бѣ́лу: и҆ оу҆жасо́шасѧ.

ѕ҃. Ѻ҆́нъ же глаго́ла и҆̀мъ: не оу҆жаса́йтесѧ. І҆и҃са и҆́щете Назарѧни́на распѧ́таго: воста̀, нѣ́сть здѣ̀: сѐ мѣ́сто, и҆дѣ́же положи́ша є҆го̀.

з҃. Но и҆ди́те, рцы́те оу҆ченикѡ́мъ є҆гѡ̀ и҆ Петро́ви, ꙗ҆́кѡ варѧ́етъ вы̀ въ Галїле́и: та́мѡ є҆го̀ ви́дите, ꙗ҆́коже речѐ ва́мъ.

и҃. И҆ и҆зше́дше, бѣжа́ша ѿ гро́ба: и҆мѧ́ше же и҆́хъ тре́петъ и҆ оу҆́жасъ: и҆ никомꙋ́же ничто́же рѣ́ша: боѧ́хубосѧ.

43. Дойде Іосифъ отъ Аримаѳея, почтенъ *единъ* совѣтникъ, който и той ожидаше царство-то Божіе; и дързнѫ, та влѣзе при Пилата, и поиска тѣло-то Іисусово.

44. А Пилатъ си почуди да ли е вече умрѣлъ; и повыка стотникъ-тъ, та го попыта, отколѣ ли е умрѣлъ.

45. И като ся научи отъ стотника, подари тѣло-то Іосифу.

46. И той купи плащаницѫ, и снѣ го, та го обви съ плащаницѫ-тѫ; и положи го въ гробъ, който бѣ изсѣченъ отъ камькъ, и привали камькъ надъ врата-та на гробъ-тъ.

47. А Марія Магдалина и Марія *майка-та* Іосіева гледахѫ дѣ го полагахѫ.

ГЛАВА 16.

1. И като ся минѫ сѫббота-та, Марія Магдалина и Марія *майка-та* Іаковова и Саломія, купихѫ ароматы, за да дойдѫтъ и да го помажѫтъ.

2. И много рано въ първый-тъ *день* на седмицѫ-тѫ идуватъ на гробъ-тъ, когато изгрѣя слънце-то.

3. И казувахѫ си помежду си: Кой ще ни отвали камькъ-тъ отъ врата-та на гробъ-тъ?

4. И като погледнѫхѫ, видѣхѫ че камькъ-тъ бѣ отваленъ; защото бѣше твърдѣ голѣмъ.

5. И като влѣзохѫ въ гробъ-тъ, видѣхѫ едного юношѫ че сѣдѣше отъ десно, облѣченъ въ бѣлѫ одеждѫ; и стрѣснѫхѫ ся.

6. А той имъ казува: Не дѣйте ся стрѣска: Іисуса търсите Назарянина распятаго; въскрьснѫ, не е тука; ето мѣсто-то дѣто го положихѫ.

7. Но идѣте, речѣте на ученицы-тѣ му и на Петра, че отива прѣди васъ въ Галилеѭ; тамъ ще го видите, както ви рече.

8. И *тѣ* излѣзохѫ скоро, и побѣгнѫхѫ отъ гробъ-тъ; понеже трепетъ и ужасъ бѣше гы обзѣлъ; и не рекохѫ никому нищо; защото ся бояхѫ.

ѳ҃. Воскр҃съ же Ї҃съ заѹтра въ пе́рвѹю сѹббѡ́тѹ, ꙗ҆ви́сѧ пре́жде Марі́и Магдали́ни, и҆з̾ нея́же и҆згна̀ се́дмь бѣсѡ́въ.

і҃. Ѻна́ же ше́дши возвѣстѝ съ ни́мъ бы́вшымъ, пла́чѹщымсѧ и҆ рыда́ющымъ:

а҃і. И҆ ѻни̇̀ слы́шавше, ꙗ҆́кѡ жи́въ є҆́сть, и҆ ви́дѣнъ бы́сть ѿ неѧ̀, не ꙗ҆́ша вѣ́ры.

в҃і. По си́хъ же двѣма̀ ѿ ни́хъ грѧдѹ́щема ꙗ҆ви́сѧ и҆́нѣмъ ѻ҆́бразомъ, и҆дѹ́щема на село̀.

г҃і. И҆ та̑ ше́дша возвѣсти́ста про́чымъ: и҆ ни тѣ́ма вѣ́ры ꙗ҆́ша.

д҃і. После́ди же возлежа́щымъ и҆̀мъ є҆диномѹна́десѧте ꙗ҆ви́сѧ, и҆ поноси̇̀ невѣ́рствїю и҆́хъ и҆ жестосе́рдїю, ꙗ҆́кѡ ви́дѣвшымъ є҆го̀ воста́вша не ꙗ҆́ша вѣ́ры.

є҃і. И҆ речѐ и҆̀мъ: ше́дше въ мі́ръ ве́сь, проповѣ́дите є҆ѵ҃лїе всей тва́ри.

ѕ҃і. И҆́же вѣ́рѹ и҆́метъ и҆ кр҃ти́тсѧ, спасе́нъ бѹ́детъ: а҆ и҆́же не и҆́метъ вѣ́ры, ѡ҆сѹжде́нъ бѹ́детъ.

з҃і. Зна́менїѧ же вѣ́ровавшымъ сїѧ̑ послѣ́дѹютъ: и҆́менемъ мои́мъ бѣ́сы и҆жденѹ́тъ: ѧ҆зы́ки возгл҃го́лютъ нѡ́вы:

и҃і. Ѕмїѧ̑ во́змѹтъ: а҆́ще и҆ что̀ сме́ртно и҆спїю́тъ, не вреди́тъ и҆̀хъ: на недѹ́жныѧ рѹ́ки возложа́тъ, и҆ здра́ви бѹ́дѹтъ.

ѳ҃і. Гдⷭ҇ь же ѹ҆́бо, по глаго́ланїи є҆гѡ̀ къ ни́мъ, вознесе́сѧ на не́бо, и҆ сѣ́де ѡ҆деснѹ́ю Бг҃а.

к҃. Ѻни́ же и҆зше́дше проповѣ́даша всю́дѹ, Гдⷭ҇ѹ поспѣ́шствѹющѹ, и҆ сло́во ѹ҆твержа́ющѹ послѣ́дствѹющими зна́меньми. а҆ми́нь.

9. И като въскрьснѫ рано въ пьрвый-тъ *день* на седмицѫ-тѫ, яви ся най пьрво на Маріѭ Магдалинѫ, отъ коѭто бѣ испѫдилъ седмь бѣсове.

10. Тя отиде та извѣсти на тыя които бѣхѫ съ него, когато жалѣяхѫ и плачахѫ.

11. И тѣ като чухѫ че е живъ и че го е видѣла, не хванѫхѫ вѣрѫ.

12. Слѣдъ това яви ся въ другъ образъ на двамина отъ тѣхъ, когато вървѣхѫ и отивахѫ на село.

13. И тѣ отидохѫ та извѣстихѫ на другы-тѣ; но нито тѣмъ хванѫхѫ вѣрѫ.

14. Послѣ ся яви на единадесеть-тѣ когато бѣхѫ на трапезѫ-тѫ, и укори *гы* за невѣрство-то и жестокосьрдечіе-то имъ, защото не хванѫхѫ вѣрѫ на тѣзи които го видѣхѫ въскрьснѫлъ.

15. И рече имъ: Идѣте по всичкый-тъ свѣтъ, и проповѣдайте евангеліе-то на всякѫ тварь.

16. Който повѣрува, и ся крьсти, спасенъ ще бѫде; а който не повѣрува ще бѫде осѫденъ.

17. И на тѣзи които повѣруватъ ще имъ послѣдуватъ тія знаменія; съ мое-то име бѣсове ще испѫждатъ; новы языцы ще говорятъ:

18. Зьміи ще хващатъ; и ако нѣщо смьртно испіѭтъ, нѣма да гы повреди; на болѣстны ще възложатъ рѫцѣ и тѣ ще бѫдѫтъ здрави.

19. И тъй Господь, слѣдъ като имъ говори, вьзнесе ся на небе-то и сѣднѫ отъ десно на Бога.

20. А тѣ излѣзохѫ и проповѣдувахѫ навсякѫдѣ, като содѣйствуваше Господь, и подтвьрдяваше слово-то *си* съсъ знаменія-та които слѣдувахѫ. Аминь.

Ѿ Луки̑

Свѧто́е благовѣствова́нїе.

Глава̀ а҃.

а҃. Поне́же оу҆́бѡ мно́зи нача́ша чини́ти по́вѣсть ѡ҆ и҆звѣ́-
ствованныхъ въ на́съ ве́щехъ,
в҃. Ꙗ҆́коже преда́ша на́мъ, и҆̀же и҆спе́рва самови́дцы и҆ слꙋги̑
бы́вшїи словесѐ:
г҃. И҆зво́лисѧ и҆ мнѣ̀ послѣ́довавшꙋ вы́ше всѧ̑ и҆спы́тнѡ,
поря́дꙋ писа́ти тебѣ̀, держа́вный ѳео́фїле:
д҃. Да разꙋмѣ́еши, ѡ҆ ни́хже наꙋчи́лсѧ є҆сѝ словесѣ́хъ,
оу҆твержде́нїе.
є҃. Бы́сть во дни̑ И҆́рѡда царѧ̀ Ꙇ҆ꙋде́йска, і҆ере́й нѣ́кїй и҆́ме-
немъ Заха́рїа, ѿ дневны́ѧ чреды̀ А҆вїа́ни: и҆ жена̀ є҆гѡ̀ ѿ
дще́рей А҆арѡ́новѣхъ, и҆ и҆́мѧ є҆́й Є҆лїсаве́ть.
ѕ҃. Бѣ́ста же пра́ведна ѻ҆́ба пред̾ Бг҃омъ, ходѧ́ще во всѣ́хъ
за́повѣдехъ и҆ ѡ҆правда́нїихъ Гд҃нихъ безпоро́чна.
з҃. И҆ не бѣ̀ и҆̀ма ча̑да, поне́же Є҆лїсаве́ть бѣ̀ непло́ды, и҆
ѻ҆́ба замато́рѣвша во дне́хъ свои́хъ бѣ́ста.
и҃. Бы́сть же слꙋжа́щꙋ є҆мꙋ̀ въ чи́нꙋ чреды̀ своеѧ̀ пред̾
Бг҃омъ,
ѳ҃. По ѻ҆бы́чаю свѧще́нничества ключи́сѧ є҆мꙋ̀ покади́ти
вше́дшꙋ въ цр҃ковь Гд҃ню:
і҃. И҆ всѐ мно́жество люде́й бѣ̀ мл҃твꙋ дѣ́ѧ внѣ̀, въ го́дъ
ѳv҆мїа́ма.

ОТЪ ЛУКА

СВЯТО-ТО ЕВАНГЕЛІЕ.

ГЛАВА 1.

1. Понеже мнозина прѣдпріехѫ да съчинятъ повѣсть за съвършенно извѣстны-тѣ намъ событія,

2. Както ни гы прѣдадохѫ онѣзи които отъ начало сѫ былы очевидци и служители на слово-то,

3. Видѣ ми ся благословно и менѣ, който изслѣдувахъ подробно всичко отъ начало, да ти пишѫ наредъ *за това*, честитый Ѳеофиле,

4. За да познаешь твърдо-то основаніе на това ученіе, въ което си поучаванъ.

5. Въ дни-тѣ на Ирода царя Іудейскаго имаше нѣкой си священникъ, отъ четѫ-тѫ Авіевѫ, на име Захарія; и жена му отъ дъщери-тѣ Аароновы, и име-то ѝ Елисаветь.

6. Тѣ и двама-та бѣхѫ праведни прѣдъ Бога, и ходяхѫ беспорочно въ всичкы-тѣ заповѣди и постановленія Господни.

7. И нѣмахѫ чадо, понеже Елисаветь бѣ неплодна, а и двама-та бѣхѫ заматорѣли въ възрастъ-тъ си.

8. И като священствуваше той прѣдъ Бога въ редъ-тъ на четѫ-тѫ си,

9. По обычаю на священство-то падиѫ жрѣбіе нему, да влѣзе въ храмъ-тъ Господень и да покади.

10. И въ часъ-тъ на кадеціе-то всичко-то множество на народа отъ вънъ бѣше на молбѫ.

а҃і. Ꙗ҆ви́сѧ же є҆мꙋ̀ А҆́гг҃лъ Гд҇нь, стоѧ̀ ѡ҆деснꙋ́ю ѻ҆лтарѧ̀ кади́льнагѡ:

в҃і. И҆ смꙋти́сѧ Заха́рїа ви́дѣвъ, и҆ стра́хъ нападѐ на́нь.

г҃і. Рече́ же къ немꙋ̀ А҆́гг҃лъ: не бо́йсѧ, Заха́рїе: занѐ ᲂу҆слы́шана бы́сть моли́тва твоѧ̀: и҆ жена̀ твоѧ̀ Є҆лїсаве́ть роди́тъ сы́на тебѣ̀, и҆ нарече́ши и҆́мѧ є҆мꙋ̀ Ї҆ѡа́ннъ.

д҃і. И҆ бꙋ́детъ тебѣ̀ ра́дость и҆ весе́лїе, и҆ мно́зи ѡ҆ рождествѣ̀ є҆гѡ̀ возра́дꙋютсѧ.

є҃і. Бꙋ́детъ бо ве́лїй пред̾ Гд҇емъ: и҆ ві́на и҆ сі́кера не и҆́мать пи́ти, и҆ Дх҃а ст҃а́гѡ и҆спо́лнитсѧ є҆щѐ и҆з̾ чре́ва мт҃ре своеѧ̀:

ѕ҃і. И҆ мно́гихъ ѿ сынѡ́въ Ї҆и҃левыхъ ѡ҆брати́тъ ко Гд҇ꙋ Бг҃ꙋ и҆́хъ.

з҃і. И҆ то́й преди́детъ пред̾ ни́мъ дх҃омъ и҆ си́лою И҆лїи́ною, ѡ҆брати́ти сердца̀ ѻ҆ц҃є́мъ на ча́да, и҆ проти̑вныѧ въ мꙋ́дрости првⷣныхъ, ᲂу҆гото́вати Гд҇еви лю́ди соверше́ны.

и҃і. И҆ речѐ Заха́рїа ко А҆́гг҃лꙋ: по чесомꙋ̀ разꙋмѣ́ю сїѐ; а҆́зъ бо є҆́смь ста́ръ, и҆ жена̀ моѧ̀ заматорѣ́вши во днე́хъ свои́хъ.

ѳ҃і. И҆ ѿвѣща́въ А҆́гг҃лъ речѐ є҆мꙋ̀: а҆́зъ є҆́смь Гаврї́илъ предстоѧ́й пред̾ Бг҃омъ: и҆ посла́нъ є҆́смь гл҃го́лати къ тебѣ̀, и҆ бл҃говѣсти́ти тебѣ̀ сї҃ѧ.

к҃. И҆ сѐ бꙋ́деши молча̀ и҆ не моги́й проглаго́лати, до негѡ́же днѐ бꙋ́дꙋтъ сї҃ѧ: занѐ не вѣ́ровалъ є҆сѝ словесе́мъ мои́мъ, ꙗ҆̀же сбꙋ́дꙋтсѧ во вре́мѧ своѐ.

к҃а. И҆ бѣ́ша лю́дїе ждꙋ́ще Заха́рїи: и҆ чꙋда́хꙋсѧ косна́щꙋ є҆мꙋ̀ въ црк҃ви.

к҃в. И҆зше́дъ же не можа́ше глаго́лати къ ни́мъ: и҆ разꙋмѣ́ша, ꙗ҆́кѡ видѣ́нїе ви́дѣ въ црк҃ви: и҆ то́й бѣ̀ помава́ѧ и҆̀мъ: и҆ пребыва́ше нѣ́мъ.

к҃г. И҆ бы́сть ꙗ҆́кѡ и҆спо́лнишасѧ дні́е слꙋ́жбы є҆гѡ̀, и҆́де въ до́мъ сво́й.

11. И яви му ся ангелъ Господень стоящъ отъ десно на кадил-
ный-тъ олтарь.
12. И Захарія като *го* видѣ, смути ся и страхъ нападнѫ на него.
13. И рече му ангелъ-тъ: Не бой ся, Захаріе; защото послу-
ша ти ся молба-та; и жена ти Елисаветь ще ти роди сынъ, и ще
му наречешь име-то Іоаннъ.
14. И ще ти бѫде радость и веселіе, и мнозина ще ся възраду-
ватъ за негово-то рожденіе.
15. Защото ще бѫде великъ прѣдъ Бога; и вино и сикерѫ
нѣма да піе; и ще ся испълни съ Духа Святаго още отъ утробѫ-
тѫ на майкѫ си.
16. И ще възвърне мнозина отъ сынове-тѣ Израилевы къмъ
Господа тѣхнаго Бога.
17. И той ще прѣдиде прѣдъ него въ духъ и силѫ Иліинѫ, за да
възвърне сърдца-та на бащы-тѣ къмъ чада-та, и непокорны-тѣ
къмъ мѫдрованіе-то на праведны-тѣ; за да приготви Господу
народъ прѣдрасположенъ.
18. И рече Захарія на ангелъ-тъ: По какво ще познаѭ това?
защото азъ сьмь старъ, и жена ми заматорѣла въ дни-тѣ си.
19. А отговори ангелъ-тъ и рече му: Азъ сьмь Гавріилъ, който
прѣдстоѭ прѣдъ Бога; и проводенъ сьмь да ти говорѭ, и да ти
благовѣстѭ това.
20. И ето, ще мълчишь и не ще можешь да говоришь, до день-
тъ въ който ще бѫде това, защото не хванѫ вѣрѫ на думы-тѣ ми,
които ще ся сбѫдѫтъ на врѣме-то си.
21. И народъ-тъ чакаше Захаріѭ; и чудяхѫ ся че ся бавѣше
въ храмъ-тъ.
22. А когато излѣзе, не можаше да имъ продума, и разумѣхѫ
че е видѣніе видѣлъ въ храмъ-тъ, и той имъ кываше, и оставаше
нѣмъ.
23. И като ся испълнихѫ дни-тѣ на службѫ-тѫ му, отиде у
дома си.

к҃д. По сихъ же днехъ зачатъ Є҆лісаве́ть жена̀ є҆гѡ̀, и҆
таѧ́шесѧ мцⷭ҇ъ пѧ́ть, глаго́лющи:
к҃є. Ꙗ҆́кѡ та́кѡ мнѣ̀ сотворѝ Гдⷭ҇ь во днѝ, въ нѧ́же призрѣ̀
ѿѧ́ти поноше́нїе моѐ въ чл҃вѣ́цѣхъ.
к҃ѕ. Въ мцⷭ҇ъ же шесты́й посла́нъ бы́сть А҆́гг҃лъ Гаврі́илъ ѿ
Бг҃а во гра́дъ Галїле́йскїй, є҆мꙋ́же и҆́мѧ Назаре́тъ,
к҃з. Къ дв҃ѣ̀ ѡ҆брꙋче́ннѣй мꙋ́жеви, є҆мꙋ́же и҆́мѧ І҆ѡ́сифъ, ѿ
до́мꙋ Дв҃дова: и҆ и҆́мѧ дв҃ѣ̀ Марїа́мь.
к҃и. И҆ вше́дъ къ не́й А҆́гг҃лъ, речѐ: ра́дꙋйсѧ бл҃года́тнаѧ:
Гдⷭ҇ь съ тобо́ю: бл҃гослове́на ты̀ въ жена́хъ.
к҃ѳ. Ѡ҆на́ же ви́дѣвши смꙋти́сѧ ѿ словесѝ є҆гѡ̀, и҆ по-
мышлѧ́ше, каково̀ бꙋ́детъ цѣлова́нїе сїѐ.
л҃. И҆ речѐ А҆́гг҃лъ є҆́й: не бо́йсѧ, Марїа́мь: ѡ҆брѣла́ бо є҆сѝ
бл҃года́ть ᲂу҆ Бг҃а.
л҃а. И҆ сѐ зачне́ши во чре́вѣ, и҆ роди́ши сн҃а, и҆ нарече́ши
и҆́мѧ є҆мꙋ̀ І҆и҃съ.
л҃в. Се́й бꙋ́детъ ве́лїй, и҆ Сн҃ъ Вы́шнѧгѡ нарече́тсѧ: и҆
да́стъ є҆мꙋ̀ Гдⷭ҇ь Бг҃ъ прⷭ҇то́лъ Дв҃да ѻ҆ц҃а̀ є҆гѡ̀:
л҃г. И҆ воцⷭ҇ри́тсѧ въ домꙋ̀ І҆а́кѡвли во вѣ́ки, и҆ цⷭ҇ртвїю є҆гѡ̀
не бꙋ́детъ конца̀.
л҃д. Рече́ же Марїа́мь ко А҆́гг҃лꙋ: ка́кѡ бꙋ́детъ сїѐ, и҆дѣ́же
мꙋ́жа не зна́ю;
л҃є. И҆ ѿвѣща́въ А҆́гг҃лъ, речѐ є҆́й: Дх҃ъ ст҃ы́й на́йдетъ на
тѧ̀, и҆ си́ла Вы́шнѧгѡ ѡ҆сѣни́тъ тѧ̀: тѣ́мже и҆ ражда́емое ст҃о,
нарече́тсѧ Сн҃ъ Бж҃їй.
л҃ѕ. И҆ сѐ Є҆лїсаве́ть ю҆́жика твоѧ̀, и҆ та̀ зача́тъ сн҃а въ ста́рости
свое́й: и҆ се́й мцⷭ҇ъ шесты́й є҆́сть є҆́й нарица́емѣй непло́ды:
л҃з. Ꙗ҆́кѡ не и҆знемо́жетъ ᲂу҆ Бг҃а всѧ́къ глаго́лъ.
л҃и. Рече́ же Марїа́мь: сѐ раба̀ Гдⷭ҇нѧ: бꙋ́ди мнѣ̀ по гла-
го́лꙋ твоемꙋ̀. и҆ ѿи́де ѿ неѧ̀ А҆́гг҃лъ.
л҃ѳ. Воста́вши же Марїа́мь во днѝ ты̑ѧ, и҆́де въ го́рнѧѧ со
тща́нїемъ, во гра́дъ І҆ꙋ́довъ:
м҃. И҆ вни́де въ до́мъ Захарї́инъ, и҆ цѣлова̀ Є҆лїсаве́ть.

24. А слѣдъ тыя дни заченѫ жена му Елисаветь, и таяше ся
петь мѣсеца, и думаше:
25. Така ми стори Господь въ дни-тѣ въ които пригледнѫ да
отнеме укоръ-тъ ми измежду человѣцы-тѣ.
26. А въ шестый-тъ мѣсецъ проводенъ бы ангелъ Гавріилъ отъ
Бога въ градъ Галилейскый, на който име-то е Назаретъ,
27. При еднѫ дѣвицѫ сгоденѫ за мѫжъ на име Іосифъ, отъ
домъ-тъ Давидовъ, а име-то на дѣвицѫ-тѫ Маріамь.
28. И като влѣзе ангелъ-тъ при неѭ, рече: Радуй ся благодат-
ная; Господь е съ тебе; благословена си ты между жены-тѣ.
29. А тя щомъ *го* видѣ смути ся отъ думѫ-тѫ му, и размысляше,
какво ще бѫде това поздравеніе.
30. И рече ѝ ангелъ-тъ: Не бой ся, Маріамь; защото си на-
мѣрила благодать у Бога.
31. И ето ще зачнешь въ утробѫ-тѫ си и ще родишь сынъ, и
ще наречешь име-то му ІИСУСЪ.
32. Той ще бѫде великъ, и Сынъ на Вышняго ще ся нарече; и
ще му даде Господь Богъ прѣстолъ-тъ на отца му Давида;
33. И ще царува надъ домъ-тъ Іакововъ въ вѣкы, и царство-то
му не ще да има край.
34. И рече Маріамь на ангелъ-тъ: Какъ ще бѫде това, понеже
мѫжъ не знаѭ?
35. И отговори ангелъ-тъ, и рече ѝ: Духъ Святый ще дойде
върху ти, и сила на Вышняго ще тя осѣни; за това и свято-то
което ся ражда отъ тебе, Сынъ Божій ще ся нарече.
36. И ето, твоя-та сродница Елисаветь, и тя въ старины-тѣ си заченѫ
сынъ, и тойзи е шестый мѣсецъ за неѭ, която ся неплодна казуваше;
37. Защото нѣма у Бога невъзможно нѣщо.
38. И рече Маріамь: Ето рабыня-та Господня; нека ми бѫде по
твоѭ-тѫ думѫ. И отиде си отъ неѭ ангелъ-тъ.
39. И станѫ Маріамь прѣзъ тѣзи дни, та отиде бързомъ къмъ
планинскѫ-тѫ странѫ въ градъ Іудовъ;
40. И влѣзе въ домъ-тъ Захаріинъ и поздрави Елисаветь.

м҃а. И҆ бы́сть ꙗ҆́кѡ оу҆слы́ша Е҆лїсаве́ть цѣлова́нїе Марі́ино, взыгра́сѧ младе́нецъ во чре́вѣ є҆ѧ̀: и҆ и҆спо́лнисѧ Дх҃а ст҃а Е҆лїсаве́ть,

м҃в. И҆ возопѝ гла́сомъ ве́лїимъ, и҆ речѐ: блгcлове́на ты̀ въ жена́хъ, и҆ блгcлове́нъ пло́дъ чре́ва твоегѡ̀.

м҃г. И҆ ѿкꙋ́дꙋ мнѣ̀ сїѐ, да прїи́детъ Мт҃и Гдⷭ҇а моегѡ̀ ко мнѣ̀;

м҃д. Сѐ бо, ꙗ҆́кѡ бы́сть гла́съ цѣлова́нїѧ твоегѡ̀ во оу҆шїю̀ моє́ю, взыгра́сѧ младе́нецъ ра́дощами во чре́вѣ моє́мъ.

м҃є. И҆ бл҃же́нна вѣ́ровавшаѧ, ꙗ҆́кѡ бꙋ́детъ соверше́нїе глаго́ланнымъ є҆́й ѿ Гдⷭ҇а.

м҃ѕ. И҆ речѐ Марїа́мь: вели́читъ дш҃а̀ моѧ̀ Гдⷭ҇а,

м҃з. И҆ возра́довасѧ дꙋ́хъ мо́й ѡ҆ Бз҃ѣ Сп҃сѣ моє́мъ:

м҃и. Ꙗ҆́кѡ призрѣ̀ на смире́нїе рабы̀ своеѧ̀: сѐ бо ѿ ны́нѣ оу҆блажа́тъ мѧ̀ всѝ ро́ди:

м҃ѳ. Ꙗ҆́кѡ сотворѝ мнѣ̀ вели́чїе Си́льный, и҆ ст҃о и҆́мѧ єгѡ̀:

н҃. И҆ млⷭ҇ть єгѡ̀ въ ро́ды родѡ́въ боѧ́щымсѧ єгѡ̀.

н҃а. Сотворѝ держа́вꙋ мы́шцею своє́ю: расточѝ гѡ́рдыѧ мы́слїю се́рдца и҆́хъ.

н҃в. Низложѝ си̑льныѧ со прⷭ҇толъ, и҆ вознесѐ смире́нныѧ.

н҃г. А҆лчꙋ́щыѧ и҆спо́лни бла̑гъ, и҆ богата́щыѧсѧ ѿпꙋстѝ тщы̑.

н҃д. Воспрїѧ́тъ І҆и҃лѧ ѻ҆́трока своегѡ̀, помѧнꙋ́ти млⷭ҇ти,

н҃є. Ꙗ҆́коже глаго́ла ко ѻ҆ц҃е́мъ на́шымъ, А҆враа́мꙋ и҆ сѣ́мени є҆гѡ̀ до вѣ́ка.

н҃ѕ. Пребы́сть же Марїа́мь съ не́ю ꙗ҆́кѡ трѝ мцⷭ҇ы: и҆ возврати́сѧ въ до́мъ сво́й.

н҃з. Е҆лїсаве́ти же и҆спо́лнисѧ вре́мѧ роди́ти є҆́й, и҆ родѝ сн҃а.

н҃и. И҆ слы́шаша ѻ҆́крестъ живꙋ́щїи и҆ оу҆жики є҆ѧ̀, ꙗ҆́кѡ возвели́чилъ є҆́сть Гдⷭ҇ь млⷭ҇ть свою̀ съ не́ю, и҆ ра́довахꙋсѧ съ не́ю.

41. И щомъ чу Елисаветь поздравеніе-то Маріино, възигра младенецъ-тъ въ утробѫ-тѫ ѝ, и испълни ся Елисаветь съ Духа Святаго;

42. И възгласи съ гласъ голѣмъ, и рече: Благословена ты въ жены-тѣ, и благословенъ плодъ-тъ на твоѭ-тѫ утробѫ.

43. И отъ кѫдѣ ми е това, да дойде при мене майка-та на Господа моего?

44. Защото ето, щомъ дойде гласъ-тъ на поздравеніе-то ти въ уши-тѣ ми, възигра радостно младенецъ-тъ въ утробѫ-тѫ ми.

45. И блажена която е повѣрувала, че ще ся сбѫде речено-то ѝ отъ Господа.

46. И рече Маріамь: Величае душа-та ми Господа,

47. И възрадува ся духъ-тъ ми въ Бога Спасителя моего.

48. Защото пригледа на смиреніе-то на рабынѭ-тѫ си, и ето, отъ нынѣ ще мя ублажаватъ всичкы-тѣ родове.

49. Защото Силный-тъ ми створи величіе, и свято е негово-то име.

50. И негова-та милость е отъ родъ въ родъ врьхъ тѣзи които му ся боѭтъ.

51. Сътвори силѫ съсъ своѭ-тѫ мышцѫ; распръснѫ гордѣливы-тѣ съ мысли-тѣ на сьрдце-то имъ.

52. Свали силны-тѣ отъ прѣстолы-тѣ *имъ*, и въздигнѫ смиренны-тѣ.

53. Гладны-тѣ испълни съ добрины, а богаты-тѣ отпрати празны.

54. Помогнѫ на Израиля свой-тъ рабъ, като поменѫ милость-тѫ *си*,

55. (Както говори на отцы-тѣ ни,) на Авраама и на сѣме-то негово до вѣка.

56. И сѣдѣ Маріамь съ неѭ до три мѣсеца; и ся завърнѫ у дома си.

57. А на Елисаветь ся испълни врѣме-то ѝ да роди; и роди сынъ.

58. И чухѫ съсѣди-тѣ и роднины-тѣ ѝ, че е възвеличилъ Господь своѭ-тѫ къмъ неѭ милость, и радувахѫ ся съ неѭ.

н҃ѳ. И҆ бы́сть во ѻ҆смы́й де́нь, прїидо́ша ѡ҆брѣ́зати ѻ҆́трочѧ:
и҆ нарица́хꙋ є҆̀ и҆́менемъ ѻ҆ц҃а̀ є҆гѡ̀, Захарі́ю.
ѯ҃. И҆ ѿвѣща́вши м҃ти є҆гѡ̀, речѐ: нѝ, но да нарече́тсѧ
Ї҆ѡа́ннъ.
ѯ҃а. И҆ рѣ́ша къ не́й, ꙗ҆́кѡ никто́же є҆́сть въ ро́дствѣ тво-
е́мъ, и҆́же нарица́етсѧ и҆́менемъ тѣ́мъ.
ѯ҃в. И҆ помава́хꙋ ѻ҆ц҃ꙋ̀ є҆гѡ̀, є҆́же ка́кѡ бы хотѣ́лъ нарещѝ є҆̀.
ѯ҃г. И҆ и҆спро́шъ дщи́цꙋ, написа̀, глаго́лѧ: Ї҆ѡа́ннъ бꙋ́детъ
и҆́мѧ є҆мꙋ̀. и҆ чꙋдиша́сѧ всѝ.
ѯ҃д. Ѿверзо́шасѧ же ᲂу҆ста̀ є҆гѡ̀ а҆́бїе и҆ ѧ҆зы́къ є҆гѡ̀, и҆ глаго́-
лаше бл҃гословѧ̀ Бг҃а.
ѯ҃є. И҆ бы́сть на всѣ́хъ стра́хъ живꙋ́щихъ ѻ҆́крестъ и҆́хъ:
и҆ во все́й странѣ̀ Ї҆ꙋде́йстѣй повѣ́даеми бѧ́хꙋ всѝ глаго́ли
сі́и.
ѯ҃ѕ. И҆ положи́ша всѝ слы́шавшїи въ се́рдцѣ свое́мъ, глаго́-
люще: что̀ ᲂу҆́бѡ ѻ҆́трочѧ сїѐ бꙋ́детъ; и҆ рꙋка̀ Гд҇нѧ бѣ̀ съ
ни́мъ.
ѯ҃з. И҆ Захарі́а ѻ҆те́цъ є҆гѡ̀ и҆спо́лнисѧ Дх҃а ст҃а, и҆ проро́че-
ствова, гл҃го́лѧ:
ѯ҃и. Бл҃гослове́нъ Гд҇ь Бг҃ъ Ї҆и҃левъ, ꙗ҆́кѡ посѣтѝ и҆ сотворѝ
и҆збавле́нїе лю́дємъ свои̑мъ:
ѯ҃ѳ. И҆ воздви́же ро́гъ спасе́нїѧ на́мъ, въ до́мꙋ Дв҃да ѻ҆́трока
своегѡ̀:
ѻ҃. Ꙗ҆́коже гл҃го́ла ᲂу҆сты̀ ст҃ы́хъ сꙋ́щихъ ѿ вѣ́ка проро́къ
є҆гѡ̀,
ѻ҃а. Спасе́нїе ѿ вра̑гъ на́шихъ, и҆ и҆з̾ рꙋкѝ всѣ́хъ нена-
ви́дѧщихъ на́съ:
ѻ҃в. Сотвори́ти млⷭ҇ть со ѻ҆ц҃ы̀ на́шими, и҆ помѧнꙋ́ти завѣ́тъ
ст҃ы́й сво́й,
ѻ҃г. Кла́твꙋ, є҆́юже клѧ́тсѧ ко А҆враа́мꙋ ѻ҆ц҃ꙋ̀ на́шемꙋ: да́ти
на́мъ,
ѻ҃д. Без̾ стра́ха, и҆з̾ рꙋкѝ вра̑гъ на́шихъ и҆зба́вльшымсѧ,

59. И въ осмый-тъ день дойдохѫ* да обрѣжѫтъ дѣте-то, и
наричахѫ го, по бащино-то му име, Захарія.
60. И отговори майка му, и рече: Не, но ще ся нарече
Іоаннъ.
61. И рекохѫ ѝ: Че никой нѣма въ родъ-тъ ти, който да ся
нарича съ това име.
62. И кывахѫ на бащѫ му какъ бы искалъ той да го нарече.
63. А *той* поиска дъсчицѫ, и написа тѣзи думы: Іоаннъ е име-
то му. И почудихѫ ся всичкы.
64. И тозь часъ ся отворихѫ уста-та му и языкъ-тъ му; и
говоряше и благославяше Бога.
65. И нападнѫ страхъ на всичкы-тѣ имъ съсѣды, и по всичкѫ-
тѫ планинскѫ странѫ на Іудеіѫ приказуваше ся за всичко това.

66. И всичкы които чухѫ, турихѫ това на сърдце-то си и казу-
вахѫ: Какво ли ще бѫде това отроче? И рѫка-та Господня
бѣше съ него.
67. И отецъ му Захарія испълни ся Духомъ Святымъ; и проро-
кувà и рече:
68. Благословенъ Господь Богъ Израилевъ, защото посѣти и
стори избавленіе на свой-тъ народъ.
69. И въздигнѫ намъ рогъ на спасеніе въ домъ-тъ на Давида
раба своего,
70. (Както говорѝ чрѣзъ уста-та на святы-тѣ свои отъ вѣка
пророцы,)
71. Освобожденіе отъ врагове-тѣ наши, и отъ рѫкѫ-тѫ на
всичкы които ны ненавиждатъ,
72. Да стори милость съ отцы-тѣ наши, и да помене святый-тъ
свой завѣтъ,
73. Клѣтвѫ-тѫ съ коіѫто ся заклѣ на отца ни Авраама, да даде
намъ,
74. Освободены отъ рѫкѫ-тѫ на врагове-тѣ наши, да му
служимъ безъ страхъ,

ѻ҃е. Слꙋжи́ти є҆мꙋ̀ прⷣеподо́бїемъ и҆ пра́вдою пред̾ ни́мъ всѧ҃ дни̑ живота̀ на́шегѡ.
ѻ҃ѕ. И҆ ты̀, ѻ҆троча̀, проро́къ Вы́шнѧгѡ нарече́шисѧ: пред̾и́деши бо пред̾ лице́мъ Гдⷭ҇нимъ, ᲂу҆гото́вати пꙋті̑ є҆гѡ̀,

ѻ҃з. Да́ти ра́зꙋмъ спасе́нїѧ лю́демъ є҆гѡ̀, во ѡ҆ставле́нїе грѣ̑хъ и҆́хъ:
ѻ҃и. Млⷭ҇рдїѧ ра́ди мⷭ҇ти Бг҃а на́шегѡ, въ ни́хже посѣти́лъ є҆́сть на́съ восто́къ свы́ше,
ѻ҃ѳ. Просвѣти́ти во тмѣ̀ и҆ сѣ́ни сме́ртнѣй сѣдѧ́щыѧ, напра́вити но́ги на́шѧ на пꙋ́ть ми́ренъ.
п҃. Ѻ҆троча́ же раста́ше и҆ крѣплѧ́шесѧ Дх҃омъ: и҆ бѣ̀ въ пꙋсты́нѧхъ до днѐ ꙗ҆вле́нїѧ своегѡ̀ ко І҆и҃лю.

Глава̀ в҃.

а҃. Бы́сть же во дни̑ ты̑ѧ, и҆зы́де повелѣ́нїе ѿ Ке́сарѧ А҆ѵгꙋ́ста, написа́ти всю̀ вселе́ннꙋю.
в҃. Сїѐ написа́нїе пе́рвое бы́сть владѧ́щꙋ Сѵрі́ею Кѵрині́ю.
г҃. И҆ и҆дѧ́хꙋ всѝ написа́тисѧ, ко́ждо во сво́й гра́дъ.
д҃. Взы́де же и҆ І҆ѡ́сифъ ѿ Галїле́и, и҆з̾ гра́да Назаре́та, во І҆ꙋде́ю, во гра́дъ Дв҃довъ, и҆́же нарица́етсѧ Виѳлее́мъ, занѐ бы́ти є҆мꙋ̀ ѿ до́мꙋ и҆ ѻ҆те́чества Дв҃дова,
є҃. Написа́тисѧ съ Марі́ею ѡ҆брꙋче́нною є҆мꙋ̀ жено́ю, сꙋ́щею непра́здною.
ѕ҃. Бы́сть же, є҆гда̀ бы́ста та́мѡ, и҆спо́лнишасѧ дні́е роди́ти є҆́й:
з҃. И҆ родѝ сн҃а своего̀ пе́рвенца, и҆ пови́тъ є҆го̀, и҆ положѝ є҆го̀ въ ꙗ҆́слехъ: занѐ не бѣ̀ и҆̀мъ мѣ́ста во ѡ҆би́тели.
и҃. И҆ па́стырїе бѣ́хꙋ въ то́йже странѣ̀, бдѧ́ще и҆ стрегꙋ́ще стра́жꙋ нощнꙋ́ю ѡ҆ ста́дѣ свое́мъ.
ѳ҃. И҆ сѐ А҆́гг҃лъ Гдⷭ҇нь ста̀ въ ни́хъ, и҆ сла́ва Гдⷭ҇нѧ ѡ҆сїѧ̀ и҆́хъ: и҆ ᲂу҆боѧ́шасѧ стра́хомъ ве́лїимъ.

75. Въ святость и правдѫ прѣдъ него прѣзъ всичкы-тѣ дни на животъ-тъ си.

76. И ты, отроче, пророкъ на Вышняго ще ся наречешь; защото ще прѣдидешь прѣдъ лице-то Господне, да приготвишь пѫтища-та му;

77. За да дадешь на неговый-тъ народъ да познаѭтъ спасеніе, чрѣзъ прощаваніе на грѣхове-тѣ имъ,

78. За милосьрдіе-то на милость-тѫ на Бога нашего, съ коѭто ны посѣти зора отъ высотѫ-тѫ,

79. Да осіяе сѣдящы-тѣ въ тьмнинѫ и въ сѣнкѫ смьртнѫ, така що да управи нозѣ-тѣ ни въ пѫть на миръ.

80. А дѣте-то растѣше и укрѣпяваше ся духомъ; и въ пустыни-тѣ бѣше до день-тъ на явленіе-то си на Израиля.

ГЛАВА 2.

1. А прѣзъ онѣзи дни излѣзе заповѣдь отъ Кесаря Августа да ся напише всичка вселенная.

2. Това написаніе станѫ пьрво когато Киринній владѣяше Сиріѭ.

3. И идяхѫ всичкы да ся написуватъ, всякой въ свой-тъ си градъ.

4. А възлѣзе и Іосифъ отъ Галилеѭ, отъ градъ-тъ Назаретъ, въ Іудеѭ, въ градъ-тъ Давидовъ, който ся нарича Виѳлеемъ, (понеже той бѣше отъ домъ-тъ и родъ-тъ Давидовъ,)

5. Да ся напише съ Маріамь обрученѫ-тѫ нему женѫ, която бѣше непразна.

6. И когато бѣхѫ тѣ тамъ, испълнихѫ ся дни-тѣ ѝ да роди;

7. И роди Сына своего пьрвороднаго, и пови го, и положи го въ яслы-тѣ; защото нѣмаше мѣсто за тѣхъ въ гостилницѫ-тѫ.

8. И по онѣзи мѣста имаше овчари които нощувахѫ на поле-то, и вардяхѫ стражѫ прѣзъ нощь за стадо-то си,

9. И ето, ангелъ Господень застанѫ между тѣхъ, и слава Господня гы осія, и уплашихѫ ся съсъ страхъ голѣмъ.

і҃. И҆ речѐ и҆̀мъ А҆́гг҃лъ: не бо́йтесѧ: се́ бо бл҃говѣ́ствꙋю
ва́мъ ра́дость ве́лїю, ꙗ҆́же бꙋ́детъ всѣ́мъ лю́демъ:
а҃і. Ꙗ҆́кѡ роди́сѧ ва́мъ дне́сь Сп҃съ, и҆́же є҆́сть Хр҃то́съ
Гдⷭ҇ь, во гра́дѣ Дв҃довѣ.
в҃і. И҆ сѐ ва́мъ зна́менїе: ѡ҆брѧ́щете младе́нца пови́та,
лежа́ща въ ꙗ҆́слехъ.
г҃і. И҆ внеза́пꙋ бы́сть со А҆́гг҃ломъ мно́жество во́й нбⷭ҇ныхъ,
хва́лѧщихъ Бг҃а, и҆ глаго́лющихъ:
д҃і. Сла́ва въ вы́шнихъ Бг҃ꙋ, и҆ на земли̇̀ ми́ръ: во чл҃вѣ́-
цѣхъ бл҃говоле́нїе.
є҃і. И҆ бы́сть, ꙗ҆́кѡ ѿидо́ша ѿ ни́хъ на нбⷭ҇о А҆́гг҃ли, и҆ чл҃вѣ́цы
па́стырїе рѣ́ша дрꙋ́гъ ко дрꙋ́гꙋ: пре́йдемъ до Виѳлее́ма, и҆
ви́димъ гл҃го́лъ се́й бы́вшїй, є҆го́же Гдⷭ҇ь сказа̀ на́мъ.

ѕ҃і. И҆ прїидо́ша поспѣ́шшесѧ, и҆ ѡ҆брѣто́ша Марїа́мь же и҆
І҆ѡ́сифа, и҆ младе́нца лежа́ща во ꙗ҆́слехъ.
з҃і. Ви́дѣвше же сказа́ша ѡ҆ глаго́лѣ глаго́ланномъ и҆̀мъ ѡ҆
ѻ҆троча́ти се́мъ.
и҃і. И҆ всѝ слы́шавшїи диви́шасѧ ѡ҆ глаго́ланныхъ ѿ па́сты-
рей къ ни́мъ.
ѳ҃і. Марїа́мь же соблюда́ше вс̑ѧ глаго́лы сї̑ѧ, слага́ющи въ
се́рдцы свое́мъ.
к҃. И҆ возврати́шасѧ па́стырїе, сла́вѧще и҆ хва́лѧще Бг҃а ѡ҆
всѣ́хъ, ꙗ҆̀же слы́шаша и҆ ви́дѣша, ꙗ҆́коже глаго́лано бы́сть къ
ни́мъ.
к҃а. И҆ є҆гда̀ и҆спо́лнишасѧ ѻ҆́смь дні́й, да ѡ҆брѣ́жꙋтъ є҆го̀, и҆
нарeко́ша и҆́мѧ є҆мꙋ̀ І҆и҃съ, нарече́нное А҆́гг҃ломъ пре́жде да́же
не зача́тсѧ во чре́вѣ.
к҃в. И҆ є҆гда̀ и҆спо́лнишасѧ дні́е ѡ҆чище́нїѧ є҆ю̀, по зако́нꙋ
Мѡѷсе́овꙋ, вознесо́ста є҆го̀ во І҆ерⷭ҇ли́мъ, поста́вити є҆го̀ пред
Гдⷭ҇емъ,
к҃г. Ꙗ҆́коже є҆́сть пи́сано въ зако́нѣ Гдⷭ҇ни: ꙗ҆́кѡ вса́къ

10. И рече имъ ангелъ-тъ: Не бойте ся, защото ето благовѣстявамъ ви радость голѣмѫ, която ще бѫде на всичкы-тѣ людіе.

11. Защото днесь ся роди вамъ, въ градъ-тъ Давидовъ, Спаситель, който е Христосъ Господь.

12. И това *ще бѫде* вамъ знаменіе: Ще намѣрите младенецъ повитъ, сложенъ въ яслы-тѣ.

13. И внезапно съ ангелъ-тъ наедно намѣри ся множество войска небесна, които хваляхѫ Бога и говоряхѫ:

14. Слава въ вышнихъ Богу, и на землѭ-тѫ миръ, въ человѣцы-тѣ благоволеніе.

15. И щомъ си отидохѫ ангели-тѣ отъ тѣхъ на небе-то, человѣци-тѣ, *сирѣчь* овчари-тѣ рекохѫ си единъ на другъ: Да идемъ прочее до Виѳлеемъ и да видимъ това що е станѫло, което Господь ни изяви.

16. И дойдохѫ на бързо, и намѣрихѫ Маріамь и Іосифа, и младенецъ-тъ че лежаше въ яслы-тѣ.

17. И като видѣхѫ, расказахѫ рѣчи-тѣ що имъ ся рекохѫ за това дѣте.

18. И всичкы които чухѫ, почудихѫ ся за това което овчари-тѣ имъ казахѫ.

19. А Маріамь съхраняваше всичкы тѣзи рѣчи, и размысляше *за тѣхъ* въ сьрдце-то си.

20. И върнѫхѫ ся овчари-тѣ, хваляще и славяще Бога, за всичко що чухѫ и видѣхѫ, споредъ както имъ ся бѣ рекло.

21. И като ся испълнихѫ осмь дни за да обрѣжѫтъ дѣте-то, нарекохѫ му име-то Іисусъ, наречено-то отъ ангела прѣди негово-то зачатіе въ утробѫ-тѫ.

22. И като ся испълнихѫ дни-тѣ за очищеніе-то нейно, по законъ-тъ Моисеевъ, занесохѫ го въ Іерусалимъ, да го прѣдставятъ прѣдъ Господа,

23. Както е писано въ законъ-тъ Господень, че всякой

младе́нецъ му́жеска по́лу, разверза́ѧ ложесна̀, ст҃о Гд҇еви нарече́тсѧ:
к҃д. И҆ е҆́же да́ти же́ртву, по рече́нному въ зако́нѣ Гд҇ни, два̀ гѡ́рлични́ца и҆лѝ два̀ птенца̀ голуби́на.
к҃е. И҆ сѐ бѣ̀ человѣ́къ во І҆ер҇лимѣ, є҆му́же и҆́мѧ Сѷмеѡ́нъ: и҆ человѣ́къ се́й пра́веденъ и҆ бл҃гочести́въ, ча́ѧ оу҆тѣ́хи І҆и҃левы: и҆ Дх҃ъ бѣ̀ ст҃ъ въ не́мъ.
к҃ѕ. И҆ бѣ̀ є҆мꙋ̀ ѡ҆бѣща́нно Дх҃омъ ст҃ы́мъ, не ви́дѣти сме́рти, пре́жде да́же не ви́дитъ Хр҇та̀ Гд҇нѧ.
к҃з. И҆ прїи́де Дх҃омъ въ це́рковь: и҆ є҆гда̀ введо́ста роди́телѧ ѻ҆трочѧ̀ І҆и҃са, сотвори́ти и҆́мъ по ѻ҆бы́чаю зако́нному ѡ҆ не́мъ:
к҃и. И҆ то́й прїе́мъ є҆го̀ на ру́кꙋ своє́ю, и҆ бл҃гослов҇и Бг҃а и҆ речѐ:
к҃ѳ. Ны́нѣ ѿпуща́еши раба̀ твоего̀, Вл҃ко, по глаго́лу твоемꙋ̀, съ ми́ромъ:
л҃. Ꙗ҆́кѡ ви́дѣстѣ ѻ҆́чи мои̑ спасе́нїе твоѐ,
л҃а. Є҆́же є҆сѝ оу҆гото́валъ пред̾ лице́мъ всѣ́хъ люде́й:
л҃в. Свѣ́тъ во ѿкрове́нїе ꙗ҆зы́кѡмъ, и҆ сла́ву люде́й твои́хъ І҆и҃лѧ.
л҃г. И҆ бѣ̀ І҆ѡ́сифъ и҆ мт҃и є҆гѡ̀ чꙋдѧ́щасѧ ѡ҆ глаго́лемыхъ ѡ҆ не́мъ.
л҃д. И҆ бл҃гослов҇и а҆ Сѷмеѡ́нъ, и҆ речѐ къ Марі́и мт҃ри є҆гѡ̀: сѐ лежи́тъ се́й на паде́нїе и҆ на воста́нїе мнѡ́гимъ во І҆и҃ли, и҆ въ зна́менїе пререка́емо:
л҃е. И҆ тебѣ̀ же само́й дꙋ́шꙋ про́йдетъ ѻ҆ру́жїе: ꙗ҆́кѡ да ѿкры́ютсѧ ѿ мно́гихъ серде́цъ помышле́нїѧ.
л҃ѕ. И҆ бѣ̀ А҆́нна проро́чица, дщѝ Фанꙋи́лева, ѿ колѣ́на А҆сі́рова: сїѧ̀ заматорѣ́вши во днѣ́хъ мно́зѣхъ, жи́вши съ мꙋ́жемъ се́дмь лѣ́тъ ѿ дѣ́вства своегѡ̀:
л҃з. И҆ та̀ вдова̀ ꙗ҆́кѡ лѣ́тъ ѻ҆смьдесѧтъ и҆ четы́ре, ꙗ҆́же не ѿхожда́ше ѿ це́ркве, посто́мъ и҆ мл҃твами слꙋжа́щи де́нь и҆ но́щь:

младенецъ мѫжкый полъ който отваря ложесна, святъ на Господа ще ся нарече;

24. И да принесѫтъ жьртвѫ, споредъ речено-то въ законъ-тъ Господень, Двѣ гъргорицы, или двѣ гълѫбчета.

25. И ето, имаше *нѣкой си* человѣкъ въ Іерусалимъ, на име Симеонъ; и тойзи человѣкъ *бѣше* праведенъ и благочестивъ, и чакаше утѣшеніе-то на Израиля; и Духъ Святый бѣ на него.

26. И открыто бѣ нему отъ Духа Святаго, че нѣмаше да види смьрть, прѣди да види Христа Господня.

27. И дойде по *внушеніе-то на* Духа въ храмъ-тъ; и когато родители-тѣ внесохѫ отроче-то Іисуса, да сторятъ за него по обычаю на законъ-тъ,

28. Той го прія на рѫцѣ-тѣ си, и благослови Бога и рече:

29. Нынѣ отпущашь рабъ-тъ си, Владыко, споредъ рѣчь-тѫ си, съ миромъ;

30. Защото видѣхѫ очи-тѣ ми твое-то спасеніе,

31. Което си приготвилъ прѣдъ лице-то на всичкы-тѣ народы;

32. Свѣтъ за просвѣщеніе на язычницы-тѣ, и славѫ на твой-тъ народъ Израиль.

33. А Іосифъ и майка му чудяхѫ ся за това що ся казуваше за него.

34. И благослови гы Симеонъ, и рече на майка му Маріамь: Ето тойзи лежи за паданіе и за въставаніе на мнозина въ Израиль, и бѣлѣгъ за противорѣчіе;

35. А на самѫ тебе мечь ще прониже душѫ-тѫ ти; за да ся открыѭтъ помышленія-та на много сьрдца.

36. Имаше и *нѣкоя си* Анна пророчица, дъщеря Фануилева отъ племе-то Асирово; тя бѣше на възрастъ много остарѣла и живѣла бѣ съ мѫжа си седмь годины отъ дѣвство-то си;

37. И тя бѣше вдовица като на осмдесеть и четыри годины, която не ся отдалечаваше отъ храмъ-тъ, дѣто нощя и деня служаше *Богу* въ постъ и молитвѫ.

л҃и. И҆ та̀ въ то́й ча́съ приста́вши и҆сповѣ́дашесѧ Гд҇ви, и҆ гл҃го́лаше ѡ҆ не́мъ всѣ́мъ ча́ющымъ и҆збавле́нїѧ во І҆ерⷭ҇ли́мѣ.

л҃ѳ. И҆ ꙗ҆́кѡ сконча́шасѧ вс҄ѧ по зако́нꙋ Гд҇ню, возврати́шасѧ въ Галїле́ю, во гра́дъ сво́й Назаре́тъ.
м҃. Ѻ҆троча́ же раста́ше, и҆ крѣпла́шесѧ дꙋ́хомъ, и҆сполнѧ́ѧсѧ премꙋ́дрости: и҆ бл҃года́ть Бж҃їѧ бѣ̀ на не́мъ.
м҃а. И҆ хожда́ста роди́тела є҆гѡ̀ на всѧ́ко лѣ́то во І҆ерꙋса-
ли́мъ въ пра́здникъ па́схи.
м҃в. И҆ є҆гда̀ бы́сть двоюна́десѧти лѣ́тъ, восходѧ́щымъ и҆̀мъ во І҆ерⷭ҇ли́мъ по ѻ҆бы́чаю пра́здника,
м҃г. И҆ сконча́вшымъ дні́й, и҆ возвраща́ющымсѧ и҆̀мъ, ѡ҆ста̀ ѻ҆́трокъ І҆и҃съ во І҆ерⷭ҇ли́мѣ: и҆ не разꙋмѣ̀ І҆ѡ́сифъ и҆ ма́ти є҆гѡ̀.
м҃д. Мнѣ́вше же є҆го̀ въ дрꙋжи́нѣ сꙋ́ща, прїидо́ста днѐ пꙋ́ть, и҆ и҆ска́ста є҆го̀ во сро́дницѣхъ и҆ въ зна́емыхъ:
м҃є. И҆ не ѡ҆брѣ́тше є҆го̀, возврати́стасѧ во І҆ерⷭ҇ли́мъ, взы-
ска́юще є҆го̀.
м҃ѕ. И҆ бы́сть по трїе́хъ днե́хъ, ѡ҆брѣто́ста є҆го̀ въ цр҃кви, сѣдѧ́щаго посредѣ̀ ᲂу҆чи́телей, и҆ послꙋ́шающаго и҆̀хъ, и҆ во-
проша́ющаго и҆̀хъ.
м҃з. Оу҆жаса́хꙋсѧ же вси̑ послꙋ́шающїи є҆гѡ̀ ѡ҆ ра́зꙋмѣ и҆ ѡ҆ ѿвѣ́тѣхъ є҆гѡ̀.
м҃и. И҆ ви́дѣвше є҆го̀, диви́шасѧ: и҆ къ немꙋ̀ мт҃и є҆гѡ̀ речѐ: ча́до, что̀ сотворѝ на́ма та́кѡ; сѐ ѻ҆ц҃ъ тво́й и҆ а҆́зъ болѧ́ще и҆ска́хомъ тебѐ.
м҃ѳ. И҆ речѐ къ ни́ма: что̀ ꙗ҆́кѡ и҆ска́сте менѐ; не вѣ́сте ли, ꙗ҆́кѡ въ тѣ́хъ, ꙗ҆̀же ѻ҆ц҃а̀ моегѡ̀, достои́тъ бы́ти мѝ;
н҃. И҆ та̑ не разꙋмѣ́ста гл҃го́ла, є҆го́же гл҃го́ла и҆̀ма.
н҃а. И҆ сни́де съ ни́ма, и҆ прїи́де въ Назаре́тъ: и҆ бѣ̀ повинꙋ́ѧсѧ и҆̀ма. и҆ мт҃и є҆гѡ̀ соблюда́ше всѧ̑ гл҃го́лы сїѧ̑ въ срⷣцы свое́мъ.

38. И тя като пристѫпи въ исто-то врѣме, славословяше Бога,
и говоряше за него на всичкы които ожидахѫ искупленіе-то въ
Іерусалимъ.
39. И като свършихѫ всичко споредъ законъ-тъ Господень,
върнѫхѫ ся въ Галилеѭ, въ градъ-тъ си Назаретъ.
40. А дѣте-то растяше и укрѣпяваше ся духомъ, и ся испълня-
ше съ мѫдрость; и благодать Божія бѣ на него.
41. И ходяхѫ родители-тѣ му всякѫ годинѫ въ Іерусалимъ за
празникъ-тъ на пасхѫ-тѫ.
42. И когато станѫ той на дванадесеть годины, като възлѣзохѫ
по обычаю въ Іерусалимъ за празникъ-тъ,
43. И като искарахѫ дни-тѣ *на праздникъ-тъ*, и ся вращахѫ,
дѣте-то Іисусъ останѫ *назадь* въ Іерусалимъ; и не усѣти Іосифъ
и майка му.
44. И понеже мысляхѫ да е съ дружина-та, изминахѫ единъ
день пѫть, и търсяхѫ го между роднины-тѣ и познаницы-тѣ *си;*
45. И като го не намѣрихѫ, върнѫхѫ ся въ Іерусалимъ да го
търсятъ:
46. И слѣдъ три дни намѣрихѫ го въ храмъ-тъ сѣднѫлъ между
учители-тѣ, та гы слушаше и попытуваше гы.

47. И всичкы които го чувахѫ удивявахѫ ся на разумъ-тъ и на
отговоры-тѣ му.
48. И като го видѣхѫ, смаяхѫ ся, и рече му майка му: Сынко,
що ни стори така? Ето баща ти и азъ много оскърбени тя тър-
сихмы.
49. И рече имъ; Защо да мя търсите? не знаете ли, че трѣба
да сьмь въ това което принадлежи на Отца ми?
50. А тѣ не разумѣхѫ рѣчь-тѫ, коѭто имъ рече.
51. И слѣзе съ тѣхъ и дойде въ Назаретъ; и покоряваше
имъ ся. А майка му съхраняваше всичкы тѣзи нѣща въ сьрдце-
то си.

в҃і. И҆ І҆и҃съ преспѣва́ше премꙋ́дростїю и҆ во́зрастомъ, и҆ благода́тїю оу҆ Бг҃а и҆ человѣ́къ.

Глава̀ г҃.

а҃. Въ па́тое же на́десате лѣ́то владычества Тїве́рїа Ке́сарѧ, ѡ҆блада́ющꙋ Понті́йскомꙋ Пїла́тꙋ І҆ꙋде́ею, и҆ четвертовла́ствꙋющꙋ Галїле́ею И҆́рѡдꙋ, Фїлі́ппꙋ же бра́тꙋ є҆гѡ̀ четвертовла́ствꙋющꙋ І҆тꙋре́ею и҆ Трахоні́тскою страно́ю, и҆ Лѵса́нїю А҆вїлиніе́ю четвертовла́ствꙋющꙋ,
в҃. При а҆рхїере́и А҆́ннѣ и҆ Каїа́фѣ, бы́сть гл҃го́лъ Бж҃їй ко І҆ѡа́ннꙋ Заха́рїинꙋ сы́нꙋ въ пꙋсты́ни.
г҃. И҆ прїи́де во всю̀ странꙋ̀ І҆орда́нскꙋю, проповѣ́дадѧ кре́щенїе покаѧ́нїѧ во ѡ҆ставле́нїе грѣхѡ́въ:
д҃. Ꙗ҆́коже є҆́сть пи́сано въ кни́зѣ слове́съ И҆са́їи проро́ка, гл҃го́лющаг: гла́съ вопїю́щагѡ въ пꙋсты́ни: оу҆гото́вайте пꙋ́ть Гдⷭ҇нь: пра̑вы твори́те стєзѝ є҆гѡ̀.
є҃. Вса́ка де́брь и҆спо́лнитсѧ, и҆ вса́ка гора̀ и҆ хо́лмъ смири́тсѧ: и҆ бꙋ́дꙋтъ стро́пѡтнаѧ въ пра̑ваѧ, и҆ о҆́стрїи въ пꙋти̑ гла́дки:
ѕ҃. И҆ оу҆́зритъ вса́ка пло́ть спасе́нїе Бж҃їе.
з҃. Гл҃го́лаше же и҆сходѧ́щымъ наро́дѡмъ кр҃ти́тисѧ ѿ негѡ̀: порожде́нїѧ є҆хі́днѡва, кто̀ сказа̀ ва́мъ бѣжа́ти ѿ грѧдꙋ́щагѡ гнѣ́ва;
и҃. Сотвори́те оу҆́бо плоды̀ досто́йны покаѧ́нїѧ: и҆ не начина́йте гл҃го́лати въ себѣ̀: о҆ц҃а̀ и҆́мамы А҆враа́ма: гл҃го́лю бо ва́мъ, ꙗ҆́кѡ мо́жетъ Бг҃ъ ѿ ка́менїѧ сегѡ̀ воздви́гнꙋти ча̑да А҆враа́мꙋ.
ѳ҃. Оу҆же́ бо и҆ сѣки́ра при ко́рени дре́ва лежи́тъ: вса́ко оу҆́бо дре́во не творѧ́щее плода̀ добра̀, посѣка́етсѧ и҆ во о҆́гнь вмета́етсѧ.
і҃. И҆ вопроша́хꙋ є҆го̀ наро́ди, гл҃го́люще: что̀ оу҆́бо сотвори́мъ;

52. А Ісусъ успѣваше въ мѫдрость, и възрастъ, и благодать прѣдъ Бога и человѣцы-тѣ.

ГЛАВА 3.

1. А въ петнадесетѫ-тѫ годинѫ на владѣніе-то на Тиверія Кесаря, когато Понтійскый Пилатъ бѣ управитель на Іудеѭ, а Иродъ четверовластникъ въ Галилеѭ, и Филиппъ братъ му четверовластникъ въ Итуреѭ и въ Трахонитскѫ-тѫ странѫ, и Лисаній четверовластникъ въ Авилиніѭ,

2. Въ врѣме-то на Архіереи-тѣ Аннѫ и Каіафѫ, слово Божіе быде къмъ Іоанна сына Захаріина, въ пустыніѭ-тѫ:

3. И дойде по всичкѫ-тѫ странѫ около Іорданъ, та проповѣдуваше крьщеніе-то на покаяніе за прощаваніе на грѣхове-тѣ.

4. Както е писано въ книгѫ-тѫ на словеса-та на Исаіѭ пророка, който казува; Гласъ на едного, който выка въ пустыніѭ-тѫ; Приготвѣте пѫть-тъ Господень, правы правѣте неговы-тѣ пѫтекы.

5. Всяка долчина ще ся напълни, и всяка гора и хълмъ ще ся сниши, и криволицы-тѣ ще станѫтъ правы, и неравни-тѣ пѫтища гладкы;

6. И всяка плъть ще види спасеніе-то Божіе.

7. И тъй говоряше на народы-тѣ които идяхѫ да ся крьстятъ отъ него: Рожбы ехиднины, кой ви обади да побѣгнете отъ бѫдѫщій-тъ гнѣвъ?

8. Сторѣте прочее плодове достойны на покаяніе-то; и не начепувайте да думате въ себе си: Отца имамы Авраама; защото казувамъ ви, че Богъ може отъ тѣзи камьніе да въздигне чада Аврааму.

9. А и сѣкыра-та вече лежи при корень-тъ на дрьвія-та; и тъй всяко дьрво което не прави добръ плодъ, отсичя ся и въ огнь ся хвьрля.

10. И пытахѫ го народи-тѣ и говоряхѫ: Прочее какво да правимъ?

а҃і. Ѿвѣща́въ же гл҃ола и҆̀мъ: и҆мѣ́ай двѣ̀ ри̑зѣ, да по-
да́стъ не и҆му́щему: и҆ и҆мѣ́ай бра́шна, та́кожде да твори́тъ.
в҃і. Прїидо́ша же и҆ мытари̑ кр҃ти́тисѧ ѿ негѡ̀, и҆ рѣ́ша къ
нему̀: ѹ҆чи́телю, что̀ сотвори́мъ;
г҃і. О҆́нъ же речѐ къ ни̑мъ: ничто́же бо́лѣе ѿ повелѣ́н-
нагѡ ва́мъ твори́те.
д҃і. Вопроша́хꙋ же є҆го̀ и҆ во́ини, гл҃ѧ́юще: и҆ мы̀ что̀ со-
твори́мъ; и҆ речѐ къ ни̑мъ: никого́же ѡ҆би́дите, ни ѡ҆кле-
ветава́йте: и҆ дово́лни бꙋ́дите ѡ҆бро́ки ва́шими.
є҃і. Ча́ющымъ же лю́демъ, и҆ помышлѧ́ющымъ всѣ̑мъ въ
сердца́хъ свои́хъ ѡ҆ Ї҆ѡа́ннѣ: є҆да̀ то́й є҆́сть Хр҃то́съ;
ѕ҃і. Ѿвѣщава́ше Ї҆ѡа́ннъ всѣ̑мъ, гл҃ѧ: а҆́зъ ѹ҆́бѡ водо́ю
крещѧ́ю вы̀: грѧде́тъ же крѣ́плїй менѐ, є҆мꙋ́же нѣ́смь до-
сто́инъ ѿрѣши́ти реме́нь сапогꙋ̀ є҆гѡ̀: то́й вы̀ кр҃ти́тъ Дх҃омъ
ст҃ы́мъ и҆ ѻ҆гне́мъ.
з҃і. Є҆мꙋ́же лопа́та въ рꙋцѣ̀ є҆гѡ̀, и҆ ѿтреби́тъ гꙋмно̀ своѐ, и҆
собере́тъ пшени́цꙋ въ жи́тницꙋ свою̀: пле́вы же сожже́тъ
ѻ҆гне́мъ негаса́ющимъ.
и҃і. Мнѡ́га же ѹ҆́бѡ и҆ и҆̀на, ѹ҆тѣша́ѧ, бл҃говѣствова́ше лю́демъ.
ѳ҃і. И҆рѡ́дъ же четвертовла́стникъ, ѡ҆блича́емь ѿ негѡ̀ ѡ҆
И҆рѡдїа́дѣ женѣ̀ бра́та своегѡ̀, и҆ ѡ҆ всѣ́хъ, ꙗ҆̀же сотворѝ ѕл҃аѧ
И҆рѡ́дъ,
к҃. Приложѝ и҆ сїѐ над̾ всѣ́ми, и҆ затворѝ Ї҆ѡа́нна въ темни́цѣ.
к҃а. Бы́сть же є҆гда̀ кр҃ти́шасѧ всѝ лю́дїе, и҆ Ї҆и҃сꙋ кре́щшꙋсѧ
и҆ молѧ́щꙋсѧ, ѿве́рзесѧ нбо,
к҃в. И҆ сни́де Дх҃ъ ст҃ы́й тѣле́снымъ ѡ҆́бразомъ, ꙗ҆́кѡ го́лꙋбь,
на́нь: и҆ гла́съ съ нб҃сѐ бы́сть, глаго́лѧ: ты̀ є҆сѝ Сн҃ъ мо́й
возлю́бленный, ѡ҆ тебѣ̀ бл҃говоли́хъ.
к҃г. И҆ то́й бѣ̀ Ї҆и҃съ ꙗ҆́кѡ лѣ́тъ три́десѧть, начина́ѧ, сы́й,
ꙗ҆́кѡ мни́мь, сн҃ъ Ї҆ѡ́сифовъ, И҆лі́евъ,

к҃д. Матѳа́товъ, Леві́инъ, Мелхі́инъ, Ї҆анна́евъ, Ї҆ѡ́си-
фовъ,

11. А той отговори и каза имъ: Който има двѣ дрехы нека
даде на тогози който нѣма; и който има хранѫ нека прави також де.
12. Дойдохѫ и мытари да ся крьстятъ, и рекохѫ му: Учителю,
що да правимъ?
13. И той имъ рече: Не събирайте нищо повече отъ това що ви
е заповѣдано.
14. Пытахѫ го и военни-тѣ, и говоряхѫ: И ный що да правимъ?
И рече имъ: Не правѣте никому насилство, нито оклеветявайте: и
доволни бѫдѣте съсъ заплаты-тѣ си.
15. И като очакуваше народъ-тъ, и размысляваxѫ всичкы въ
сърдца-та си за Іоанна, Да не бы той да е Христосъ?
16. Отговори Іоаннъ на всичкы, и каза: Азъ вы крьщавамъ съ
водѫ; но иде по силный-тъ отъ мене, комуто не сьмь достоинъ да
развьржѫ ремыкъ-тъ на обуща-та му; той ще вы крьсти съ Духа
Святаго и съ огнь:
17. Комуто лопата-та е въ рѫкѫ-тѫ му, и ще отреби гумно-то
си, и ще събере пшеницѫ-тѫ въ житницѫ-тѫ си; а плѣвѫ-тѫ ще
изгори въ огнь неугасимъ.
18. И съ много другы поученія, благовѣствуваше той на народа.
19. А Иродъ четверовластникъ-тъ като ся изобличаваше отъ
него за Иродіадѫ женѫ-тѫ на брата си Филиппа, и за всичкы-тѣ
другы злины що бѣ сторилъ Иродъ,
20. Надъ всичко друго, приложи и това, че затвори Іоанна въ тъмницѫ.
21. И като ся крьсти всичкый народъ, когато ся крьсти и Іисусъ
и ся моляше, отвори ся небе-то,
22. И слѣзе Духъ Святый въ тѣлесенъ видъ, като гълѫбъ, врьхъ
него; и гласъ бы отъ небе-то, който казуваше: Ты си Сынъ мой
възлюбленный; въ тебе благоволихъ.
23. И самъ Іисусъ наченуваше да е около тридесеть годины;
споредъ както го мнѣхѫ бѣше сынъ на Іосифа, *който бѣ сынъ*
Иліевъ,
24. *А Илій* Матѳатовъ, *а Матѳатъ* Левіинъ, *а Левій* Мелхіинъ,
а Мелхій Іаннаевъ, *а Іанна* Іосифовъ,

к҃є. Маттаѳі́евъ, А҆мѡ́совъ, Наѹ́мовъ, Є҆слі́мовъ, Наг-
ге́овъ,
к҃ѕ. Маа́ѳовъ, Маттаѳі́евъ, Семеі́евъ, І҆ѡ́сифовъ, І҆ѹ́динъ.

к҃з. І҆ѡанна́новъ, Риса́евъ, Ꙁорова́велевъ, Салаѳі́илевъ, Ни-
рі́евъ.
к҃и. Мелхі́евъ, А҆дді́евъ, Кѡса́мовъ, Є҆лмѡда́мовъ, И҆́ровъ,

к҃ѳ. І҆ѡсі́евъ, Є҆лїезе́ровъ, І҆ѡрі́мовъ, Матѳа́товъ, Леві́инъ,

л҃. Сѷмеѡ́новъ, І҆ѹ́динъ, І҆ѡ́сифовъ, І҆ѡна́новъ, Є҆лїакі́-
мовъ,
л҃а. Мелеа́евъ, Маїна́новъ, Маттаѳа́евъ, Наѳа́новъ, Да-
ві́довъ,
л҃в. І҆ессе́овъ, Ѡ҆ві́довъ, Воо́зовъ, Салмѡ́новъ, Наассѡ́-
новъ,
л҃г. А҆мїнада́вовъ, А҆ра́мовъ, Є҆срѡ́мовъ, Фаре́совъ, І҆ѹ́динъ,

л҃д. І҆а́кѡвль, І҆саа́ковъ, А҆враа́мовъ, Ѳа́ринъ, Нахѡ́ровъ,

л҃є. Серѹ́ховъ, Рага́вовъ, Фале́ковъ, Є҆ве́ровъ, Сала́новъ,

л҃ѕ. Каїна́новъ, А҆рфаѯа́довъ, Си́мовъ, Нѡ́евъ, Ламе́ховъ,

л҃з. Маѳѹса́левъ, Є҆нѡ́ховъ, І҆а́редовъ, Малелеи́ловъ, Каї-
на́новъ,
л҃и. Є҆нѡ́совъ, Си́ѳовъ, А҆да́мовъ, Бж҃їй.

Глава̀ д҃.

а҃. І҆и҃съ же и҆спо́лнь Дх҃а ст҃а возврати́сѧ ѿ І҆орда́на: и҆ ве-
да́шесѧ Дх҃омъ въ пѹсты́ню,
в҃. Дні́й четы́редесѧть и҆скѹша́емь ѿ дїа́вола: и҆ не ꙗ҆́стъ

25. *А Іосифъ* Маттаѳіевъ, *а Маттаѳіа* Амосовъ, *а Амосъ*
Наумовъ, *а Наумъ* Есліевъ, *а Еслій* Нангеевъ,
26. *А Нангей* Мааѳовъ, *а Мааѳъ* Маттаѳіевъ, *а Маттаѳіа*
Семеіевъ, *а Семеи* Іосифовъ, *а Іосифъ* Іудинъ,
27. *А Іуда* Іоаннановъ, *а Іоаннанъ* Рисаевъ, *а Риса* Зороваве-
левъ, *а Зоровавелъ* Салаѳіилевъ, *а Салаѳіиль* Ниріевъ,
28. *А Нирій* Мелхіевъ, *а Мелхій* Аддіевъ, *а Аддій* Косамовъ, *а*
Косамъ Елмодамовъ, *а Елмодамъ* Ировъ,
29. *А Иръ* Іосіевъ, *а Іосій* Еліезеровъ, *а Еліезеръ* Іоримовъ, *а*
Іоримъ Матѳатовъ, *а Матѳатъ* Левіинъ,
30. *А Левій* Симеоновъ, *а Симеонъ* Іудинъ, *а Іуда* Іосифовъ, *а*
Іосифъ Іонановъ, *а Іонанъ* Еліакимовъ,
31. *А Еліакимъ* Мелеаевъ, *а Мелеа* Маинановъ, *а Маинанъ*
Маттаѳаевъ, *а Маттаѳа* Наѳановъ, *а Наѳанъ* Давидовъ,
32. *А Давидъ* Іессеовъ, *а Іессей* Овидовъ, *а Овидъ* Воозовъ, *а*
Воозъ Салмоновъ, *а Салмонъ* Наассоновъ,
33. *А Наассонъ* Аминадавовъ, *а Аминадавъ* Арамовъ, *а Арамъ*
Есромовъ, *а Есромъ* Фаресовъ, *а Фаресъ* Іудинъ,
34. *А Іуда* Іакововъ, *а Іаковъ* Исааковъ, *а Исаакъ* Авраамовъ,
а Авраамъ Ѳаринъ, *а Ѳара* Нахоровъ,
35. *А Нахоръ* Сероуховъ, *а Серухъ* Рагавовъ, *а Рагавъ* Фале-
ковъ, *а Фалекъ* Еверовъ, *а Еверъ* Салаевъ,
36. *А Сала* Каинановъ, *а Каинанъ* Арфаксадовъ, *а Арфаксадъ*
Симовъ, *а Симъ* Ноевъ, *а Ное* Ламеховъ,
37. *А Ламехъ* Маѳусаловъ, *а Маѳусала* Еноховъ, *а Енохъ*
Іаредовъ, *а Іаредъ* Малелеиловъ, *а Малелеилъ* Каинановъ,
38. *А Каинанъ* Еносовъ, *а Еносъ* Сиѳовъ, *а Сиѳъ* Адамовъ, *а*
Адамъ Божій.

ГЛАВА 4.

1. А Іисусъ пълнъ съ Духа Святаго върнѫ ся отъ Іорданъ, и
отведенъ бы Духомъ въ пустынѭ-тѫ,
2. И *тамъ бѣше* четыридесеть дни искушаванъ отъ діавола:

ничесѡ́же во дни̇̀ ты̑ѧ: и҆ скончавшымсѧ и҆̀мъ, послѣди
взалка̀.
г҃. И҆ речѐ є҆мꙋ̀ дїа́волъ: а҆́ще Сн҃ъ є҆сѝ Бж҃їй, рцы̀ ка́меневи
семꙋ̀, да бꙋ́детъ хлѣ́бъ.
д҃. И҆ ѿвѣща̀ І҆и҃съ къ немꙋ̀, гл҃го́лѧ: пи́сано є҆́сть, ꙗ҆́кѡ не
ѡ҆ хлѣ́бѣ є҆ди́номъ жи́въ бꙋ́детъ человѣ́къ, но ѡ҆ всѧ́комъ
гл҃го́лѣ Бж҃їи.
є҃. И҆ возве́дъ є҆го̀ дїа́волъ на горꙋ̀ высокꙋ̀, показа̀ є҆мꙋ̀ всѧ̑
ца̑рствїѧ вселе́нныѧ въ ча́сѣ вре́меннѣ.
ѕ҃. И҆ речѐ є҆мꙋ̀ дїа́волъ: тебѣ̀ да́мъ вла́сть сїю̀ всю̀ и҆
сла́вꙋ и҆́хъ: ꙗ҆́кѡ мнѣ̀ предана̀ є҆́сть, и҆, є҆мꙋ́же а҆́ще хощꙋ̀,
да́мъ ю҆̀.
з҃. Ты̀ ᲂу҆́бѡ а҆́ще поклони́шисѧ предо мно́ю, бꙋ́дꙋтъ тебѣ̀
всѧ̑.
и҃. И҆ ѿвѣща́въ речѐ є҆мꙋ̀ І҆и҃съ: и҆дѝ за мно́ю, сатана̀: пи́-
сано є҆́сть: поклони́шисѧ Гд҇ꙋ Бг҃ꙋ твоемꙋ̀, и҆ томꙋ̀ є҆ди́номꙋ
послꙋ́жиши.
ѳ҃. И҆ ведѐ є҆го̀ во І҆ерꙋсали́мъ, и҆ поста́ви є҆го̀ на крилѣ̀
цр҃ко́внѣмъ, и҆ речѐ є҆мꙋ̀: а҆́ще Сн҃ъ є҆сѝ Бж҃їй, ве́рзисѧ ѿсю́дꙋ
до́лꙋ:
і҃. Пи́сано бо є҆́сть, ꙗ҆́кѡ А҆́гг҃лѡмъ свои́мъ заповѣ́сть ѡ҆
тебѣ̀, сохрани́ти тѧ̀:
а҃і. И҆ на рꙋка́хъ во́змꙋтъ тѧ̀, да не когда̀ преткне́ши ѡ҆
ка́мень но́гꙋ твою̀.
в҃і. И҆ ѿвѣща́въ речѐ є҆мꙋ̀ І҆и҃съ, ꙗ҆́кѡ рече́но є҆́сть: не и҆скꙋ-
сиши Гд҇а Бг҃а твоегѡ̀.
г҃і. И҆ сконча́въ всѐ и҆скꙋше́нїе дїа́волъ, ѿи́де ѿ негѡ̀ до
вре́мене.
д҃і. И҆ возврати́сѧ І҆и҃съ въ си́лѣ дꙋ́ховнѣй въ Гали́лею: и҆
вѣ́сть и҆зы́де по все́й странѣ̀ ѡ҆ не́мъ.
є҃і. И҆ то́й ᲂу҆ча́ше на со́нмищахъ и҆́хъ, сла́вимь всѣ́ми.

ѕ҃і. И҆ прїи́де въ Назаре́тъ, и҆дѣ́же бѣ̀ воспита́нъ: и҆ вни́де,

и не яде нищо прѣзъ тѣзи дни: и като ся изминѫхѫ тѣ, напоконъ огладнѣ.

3. И рече му діаволъ-тъ: Ако си Сынъ Божій, речи на тойзи камькъ да стане хлѣбъ.

4. И отвѣща му Іисусъ и рече: Писано е, че не токо съ хлѣбъ ще бѫде живъ человѣкъ, но съсъ всяко слово Божіе.

5. И като го възведе діаволъ-тъ на еднѫ планинѫ высокѫ, показа му всичкы-тѣ царства на вселеннѫѭ въ еднѫ минутѫ врѣме.

6. И рече му діаволъ-тъ: Тебѣ ще дамъ всичкѫ-тѫ тѫзи власть и славѫ-тѫ имъ; защото е менѣ прѣдадена, и давамъ ѭ комуто щѫ;

7. И тъй ако ся поклонишь ты прѣдъ мене, твое ще бѫде всичко *това*.

8. И отговори му Іисусъ и рече: Махни ся отъ мене, Сатано; защото е писано: Господу Богу твоему да ся поклонишь, и само нему да послужишь.

9. И заведе го въ Іерусалимъ, и постави го на крыло-то на храмъ-тъ, и рече му: Ако си сынъ Божій, хвьрли ся отъ тука долу;

10. Защото е писано: На ангелы-тѣ си ще заповѣда за тебе, да тя упазятъ,

11. И на рѫцѣ ще тя подигатъ, за да не прѣпънешь о камькъ ногѫ-тѫ си.

12. И отговори Іисусъ и рече му: Речено е: Да не искусишь Господа Бога твоего.

13. И като свьрши всяко искушеніе діаволъ-тъ, отстѫпи отъ него до врѣме.

14. А Іисусъ съсъ силѫ-тѫ на Духа върнѫ ся въ Галилеѭ; и слухъ излѣзе за него по всичкѫ-тѫ околность.

15. И той поучаваше по съборища-та имъ, и ся прославяваше отъ всичкы-тѣ.

16. И дойде въ Назаретъ, дѣто бѣше отхраненъ, и влѣзе по

по ѡ҆бы́чаю своемꙋ̀, въ де́нь сꙋббѡ́тный въ со́нмище, и҆ воста̀
честѝ.
з҃і. И҆ да́ша є҆мꙋ̀ кни́гꙋ И҆са́їи прⷪ҇ро́ка: и҆ разгнꙋ́въ кни́гꙋ,
ѡ҆брѣ́те мѣ́сто, и҆дѣ́же бѣ̀ напи́сано:
и҃і. Дꙋ́хъ Гдⷭ҇нь на мнѣ̀: є҆гѡ́же ра́ди пома́за мѧ̀ блгⷭ҇овѣсти́-
ти ни́щымъ, посла́ мѧ и҆сцѣли́ти сокрꙋше́нныѧ срⷣцемъ: про-
повѣ́дати плѣне́ннымъ ѿпꙋще́нїе, и҆ слѣпы̑мъ прозрѣ́нїе:
ѿпꙋсти́ти сокрꙋше́нныѧ во ѿра́дꙋ:
ѳ҃і. Проповѣ́дати лѣ́то Гдⷭ҇не прїѧ́тно.
к҃. И҆ согнꙋ́въ кни́гꙋ, ѿда́въ слꙋзѣ̀, сѣ́де: и҆ всѣ̑мъ въ
со́нмищи ѻ҆́чи бѣ́хꙋ зрѧ́ще на́нь.
к҃а. И҆ нача́тъ глаго́лати къ ни́мъ, ꙗ҆́кѡ дне́сь сбы́стсѧ
писа́нїе сїѐ во ᲂу҆шїю ва́шею.
к҃в. И҆ всѝ свидѣ́тельствовахꙋ є҆мꙋ̀ и҆ дивлѧ́хꙋсѧ ѡ҆ слове-
сѣ́хъ блгⷣа́ти, и҆сходѧ́щихъ и҆з̾ ᲂу҆́стъ є҆гѡ̀, и҆ глаго́лахꙋ: не
се́й ли є҆́сть сн҃ъ І҆ѡ́сифовъ;
к҃г. И҆ речѐ къ ни́мъ: всѧ́кѡ рече́те мѝ при́тчꙋ сїю̀:
врачꙋ̀, и҆сцѣли́сѧ са́мъ: є҆ли̑ка слы́шахомъ бы̑вшаѧ въ Капер-
наꙋ́мѣ, сотворѝ и҆ здѣ̀ во ѻ҆те́чествїи свое́мъ.
к҃д. Рече́ же: а҆ми́нь глаго́лю ва́мъ, ꙗ҆́кѡ ни кото́рый
прⷪ҇ро́къ прїѧ́тенъ є҆́сть во ѻ҆те́чествїи свое́мъ.
к҃є. Пои́стиннѣ же глаго́лю ва́мъ: мнѡ́ги вдови̑цы бѣ́ша во
дни̑ И҆лїины̀ во І҆и҃ли, є҆гда̀ заключи́сѧ нб҃о трѝ лѣ́та и҆ мцⷭ҇ъ
ше́сть, ꙗ҆́кѡ бы́сть гла́дъ ве́лїй по все́й землѝ:
к҃ѕ. И҆ ни ко є҆ди́ной и҆́хъ по́сланъ бы́сть И҆лїа̀, то́кмѡ въ
Саре́птꙋ Сїдѡ́нскꙋю къ женѣ̀ вдови́цѣ.
к҃з. И҆ мно́зи прокаже́ни бѣ́хꙋ при Є҆лїссе́и прⷪ҇ро́цѣ во
І҆и҃ли: и҆ ни є҆ди́нъ же ѿ ни́хъ ѡ҆чи́стисѧ, то́кмѡ Неема́нъ
Сѵ́рїани́нъ.
к҃и. И҆ и҆спо́лнишасѧ всѝ ꙗ҆́рости въ со́нмищи, слы́шавшїи
сїѧ̑.
к҃ѳ. И҆ воста́вше и҆згна́ша є҆го̀ во́нъ и҆з̾ гра́да, и҆ ведо́ша

обычай-тъ си въ съборище-то сѫбботенъ день, и стапѫ да
чете.
17. И подадохѫ му книгѫ-тѫ на пророка Исаіѭ; и като раз-
гѫрнѫ книгѫ-тѫ, намѣри това мѣсто, дѣто бѣ писано:
18. Духъ Господень *е* на мене; за това мя помаза; проводи мя
да благовѣстявамъ на сиромасы-тѣ, да исцѣлѭ съкрушенны-тѣ
сърдцемъ, да проповѣдамъ на плѣнницы-тѣ освобожденіе и на
слѣпы-тѣ прогледваніе, да пуснѫ угнетены-тѣ въ свободѫ,
19. Да проповѣдамъ благопріятнѫ-тѫ Господнѭ годинѫ.
20. И като сгънѫ книгѫ-тѫ, даде ѭ на слугѫ-тѫ и сѣднѫ, а
очи-тѣ на всичкы-тѣ въ съборище-то бѣхѫ ся взрѣлы въ него.
21. И наченѫ да имъ говори: Днесь ся испълни това писаніе во
ваши-тѣ уши.
22. И всичкы му засвидѣтелствувахѫ, и чудяхѫ ся за словеса-
та на благодать-тѫ що излѣзувахѫ изъ уста-та му, и думахѫ: Не
е ли тойзи сынъ-тъ Іосифовъ?
23. И рече имъ: Безъ друго ще ми кажете тѫзи притчѫ: Лѣ-
карю, исцѣри ся самъ си; което смы чули че е станѫло въ Капер-
наумъ, стори и тука въ отечество-то си.
24. И пакъ рече: Истинѫ ви казувамъ, че никой пророкъ не е
пріятъ въ отечество-то си.
25. И наистинѫ ви говорѭ, много вдовицы бѣхѫ въ Израиля во
врѣме-то на Иліѭ, когато ся затвори небе-то за три годины и
шесть мѣсеца, въ което врѣме станѫ гладъ голѣмъ по всичкѫ-тѫ
землѭ:
26. И ни при еднѫ отъ тѣхъ не бы проводенъ Илія, тъкмо въ
Сарептѫ Сидонскѫ при еднѫ вдовицѫ женѫ.
27. И множина прокаженни имаше во врѣме-то на Елиссея про-
рока въ Израиля; и никой отъ тѣхъ не бы очистенъ, тъкмо Нее-
манъ Сиріянинъ.
28. Това като чухѫ тѣзи които бѣхѫ въ съборище-то всичкы
ся испълнихѫ съ ярость,
29. И станѫхѫ та го искарахѫ вънъ изъ градъ-тъ, и заведохѫ

є҆го̀ до верхꙋ̀ горы̀, на не́йже гра́дъ и҆́хъ со́зданъ бѧ́ше, да
бы́ша є҆го̀ низри́нꙋли:
л҃. Ѻ҆́нъ же проше́дъ посредѣ̀ и҆́хъ, и҆дѧ́ше.
л҃а. И҆ сни́де въ Капернаꙋ́мъ гра́дъ Галїле́йскїй: и҆ бѣ̀ ᲂу҆чѧ̀
и҆́хъ въ сꙋббѡ́ты.
л҃в. И҆ ᲂу҆жаса́хꙋсѧ ѡ҆ ᲂу҆че́нїи є҆гѡ̀: ꙗ҆́кѡ со вла́стїю бѣ̀
сло́во є҆гѡ̀.
л҃г. И҆ въ со́нмищи бѣ̀ человѣ́къ и҆мы́й дꙋ́ха бѣ́са нечи́ста,
и҆ возопѝ гла́сомъ ве́лїимъ,
л҃д. Глаго́лѧ: ѡ҆ста́ви, что̀ на́мъ и҆ тебѣ̀, І҆исꙋ́се Назарѧни́не;
пришє́лъ є҆сѝ погꙋби́ти на́съ: вѣ́мъ тѧ̀, кто̀ є҆сѝ, Ст҃ы́й
Бж҃їй.
л҃є. И҆ запретѝ є҆мꙋ̀ І҆исꙋ́съ, глаго́лѧ: премолчѝ, и҆ и҆зы́ди и҆з̾
негѡ̀. и҆ пове́ргъ є҆го̀ бѣ́съ посредѣ̀, и҆зы́де и҆з̾ негѡ̀, никакоже
вреди́въ є҆го̀.
л҃ѕ. И҆ бы́сть ᲂу҆жа́съ на всѣ́хъ, и҆ стѧза́хꙋсѧ, дрꙋ́гъ ко
дрꙋ́гꙋ глаго́люще: что̀ сло́во сїѐ, ꙗ҆́кѡ вла́стїю и҆ си́лою вели́тъ
нечи́стымъ дꙋхѡ́мъ, и҆ и҆схо́дѧтъ;
л҃з. И҆ и҆схожда́ше гла́съ ѡ҆ не́мъ во всѧ́ко мѣ́сто страны̀.
л҃и. Воста́въ же и҆з̾ со́нмища, вни́де въ до́мъ Сі́мѡновъ:
те́ща же Сі́мѡнова бѣ̀ ѡ҆держи́ма ѻ҆гне́мъ ве́лїимъ: и҆ моли́ша
є҆го̀ ѡ҆ не́й.
л҃ѳ. И҆ ста́въ на́дъ не́ю, запретѝ ѻ҆гню̀, и҆ ѡ҆ста́ви ю҆̀. А҆́бїе
же воста́вши слꙋжа́ше и҆̀мъ.
м҃. Захода́щꙋ же со́лнцꙋ, всѝ, є҆ли́цы и҆мѣ́ѧхꙋ болѧ́щыѧ
недꙋ́ги разли́чными, привожда́хꙋ и҆̀хъ къ немꙋ̀: ѻ҆́нъ же на
є҆ди́наго коегѡ́ждо и҆́хъ рꙋ́цѣ возло́жь, и҆сцѣлѧ́ше и҆̀хъ.
м҃а. И҆схожда́хꙋ же и҆ бѣ́си ѿ мно́гихъ, вопїю́ще и҆ глаго́-
люще, ꙗ҆́кѡ ты̀ є҆сѝ Хрⷭ҇то́съ Сн҃ъ Бж҃їй. и҆ запреща́ѧ не дадѧ́ше
и҆̀мъ глаго́лати, ꙗ҆́кѡ вѣ́дѧхꙋ Хрⷭ҇та̀ са́магѡ сꙋ́ща.
м҃в. Бы́вшꙋ же дні́, и҆зше́дъ и҆́де въ пꙋ́сто мѣ́сто: и҆
наро́ди и҆ска́хꙋ є҆го̀, и҆ прїидо́ша къ немꙋ̀, и҆ ᲂу҆держава́хꙋ є҆го̀,
дабы̀ не ѿше́лъ ѿ ни́хъ.

го при край-тъ на рътъ-тъ на който градъ-тъ имъ бѣше съграденъ, за да го низринѫтъ.
30. Но той минѫ изъ помежду имъ и отиваше си.
31. И слѣзе въ Капернаумъ, градъ Галилейскый; и поучаваше гы въ сѫбботны-тѣ дни.
32. И удивявахѫ ся за ученіе-то му; защото негово-то слово бѣше съ власть.
33. И въ съборище-то имаше единъ человѣкъ, който имаше духъ на нечистъ бѣсъ, и извыка съ гласъ голѣмъ,
34. И казуваше: Остави, що имашь ты съ насъ, Іисусе Назаряниине? Дошелъ си да ны погубишь ли? Знаѭ тя кой си, Святый Божій.
35. И запрѣти му Іисусъ и каза: Мълкни и излѣзь изъ него. И бѣсъ-тъ го тръшнѫ на срѣдъ, и излѣзе изъ него, безъ да го повреди никакъ.
36. И смаяхѫ ся всичкы, и разговаряхѫ ся помежду си и думахѫ: Що е това слово, че той съсъ власть и силѫ повелѣва на нечисты-тѣ духове, и излѣзватъ?
37. И разнесе ся слухъ за него по всичкы-тѣ околны мѣста.
38. И като станѫ отъ съборище-то влѣзе въ домъ-тъ Симоновъ: и тьщѫ-тѫ Симоновѫ бѣше ѭ хванѫла огница, и молихѫ го за неѭ.
39. И той застанѫ надъ неѭ и запрѣти на огницѫ-тѫ, и остави ѭ; и тозь часъ станѫ тя и слугуваше имъ.
40. И когато залѣзуваше слънце-то, всичкы които имахѫ болнавы отъ всякаквы болѣсти, доведохѫ гы при него; а той като възложи рѫцѣ на всякого едного отъ тѣхъ, исцѣли гы.
41. Отъ мнозина още и бѣсове исхождахѫ съ крясъкъ, и казувахѫ: Ты си Христосъ Сынъ Божій. И запрѣтяваше имъ и гы не оставяше да говорятъ, понеже го познавахѫ че е Христосъ.
42. И като станѫ день, излѣзе и отиде въ пусто мѣсто; и народъ-тъ го диряше, и дойдохѫ при него; и задържавахѫ го да си не иде отъ тѣхъ.

мг҃. Ѻ҆́нъ же речѐ къ ни́мъ, ꙗ҆́кѡ и҆ дрꙋги́мъ градовѡ́мъ
бл҃говѣсти́ти мѝ подоба́етъ ца́рствїе Бж҃їе: ꙗ҆́кѡ на сѐ
по́сланъ є҆́смь.
мд҃. И҆ бѣ̀ проповѣ́даѧ на со́нмищахъ Галїле́йскихъ.

Глава̀ є҃.

а҃. Бы́сть же належа́щꙋ є҆мꙋ̀ наро́дꙋ, да бы́ша слы́шали
сло́во Бж҃їе, и҆ то́й бѣ̀ стоѧ̀ при є҆́зерѣ Геннисаре́тстѣ:
в҃. И҆ ви́дѣ два̀ корабла̀ стоѧ́ща при є҆́зерѣ: ры́барїе же
ѿше́дше ѿ нею̀, и҆змыва́хꙋ мрє́жи.
г҃. Влѣ́зъ же въ є҆ди́нъ ѿ корабле́ю, и҆́же бѣ̀ Сі́мѡновъ,
молѝ є҆го̀ ѿ землѝ ѿстꙋпи́ти ма́лѡ: и҆ сѣ́дъ ᲂу҆ча́ше и҆з
корабла̀ наро́ды.
д҃. Ꙗ҆́коже преста̀ глаго́лѧ, речѐ къ Сі́мѡнꙋ: постꙋпѝ во
глꙋбинꙋ̀, и҆ вве́рзите мрє́жи ва́шѧ въ лови́твꙋ.

е҃. И҆ ѿвѣща́въ Сі́мѡнъ, речѐ є҆мꙋ̀: наста́вниче, ѡ҆бѣно́щь
всю̀ трꙋ́ждшесѧ, ничесо́же ꙗ҆́хомъ: по глаго́лꙋ же твоемꙋ̀
вве́ргꙋ мрє́жꙋ.
ѕ҃. И҆ сѐ сотво́рше, ꙗ҆́ша мно́жество ры́бъ мно́го: про-
терза́шесѧ же мрє́жа и҆́хъ.
з҃. И҆ помана́ша прича́стникѡмъ, и҆́же бѣ́хꙋ во дрꙋ́зѣмъ
кораблѝ, да прише́дше помо́гꙋтъ и҆̀мъ: и҆ прїидо́ша, и҆ и҆спо́л-
ниша ѻ҆́ба корабла̀, ꙗ҆́кѡ погрꙋжа́тисѧ и҆́ма.
и҃. Ви́дѣвъ же Сі́мѡнъ Пе́тръ, припадѐ къ колѣ́нома
І҆и҃совома, гл҃го́лѧ: и҆зы́ди ѿ менѐ, ꙗ҆́кѡ мꙋ́жъ грѣ́шенъ є҆́смь,
Гдⷭ҇и.
ѳ҃. Оу҆́жасъ бо ѡ҆держа́ше є҆го̀ и҆ всѧ̑ сꙋ́щыѧ съ ни́мъ, ѡ҆
лови́твѣ ры́бъ, ꙗ҆̀же ꙗ҆́ша:
і҃. Та́кожде же І҆а́кѡва и҆ І҆ѡа́нна сн҃а Зеведе́ѡва, ꙗ҆̀же бѣ́ста
ѡ҆бє́щника Сі́мѡнови. и҆ речѐ къ Сі́мѡнꙋ І҆и҃съ: не бо́йсѧ:
ѿсе́лѣ бꙋ́деши человѣ́ки лова̀.

43. А той имъ рече: Че и въ другы-тѣ градове трѣба да благовѣстіѭ царство-то Божіе; понеже на това сьмь проводенъ.

44. И проповѣдуваше въ съборища-та Галилейскы.

ГЛАВА 5.

1. А веднъжь когато народъ-тъ го притискаше да слуша слово-то Божіе, той стояше при езеро-то Геннисаретско;

2. И видѣ двѣ ладіи че стояхѫ по край езеро-то; а рыбари-тѣ бѣхѫ излѣзли изъ тѣхъ та испирахѫ мрѣжы-тѣ *си*.

3. И като влѣзе въ еднѫ отъ ладіи-тѣ, която бѣше Симонова, помоли го да ѭ отдалечи малко отъ земѭ-тѫ; и сѣднѫ та поучаваше народъ-тъ отъ ладіѭ-тѫ.

4. И щомъ прѣстанѫ отъ да говори, рече Симону: Оттегли *ладіѭ-тѫ* въ длъбочинѫ-тѫ, и хвьрлѣте мрѣжы-тѣ си да уловите *рыбѫ*.

5. А Симонъ отговори и рече му: Учителю, цѣлѫ нощь смы ся трудили и не уловихмы нищо; но по твоѭ-тѫ рѣчь ще хвьрлѭ мрѣжѫ-тѫ.

6. И това като сторихѫ, уловихѫ много множество рыбы, щото ся прокѫснуваше мрѣжа-та имъ.

7. И кывнѫхѫ на дружина-та *си* които бѣхѫ въ другѫ-тѫ ладіѭ, да дойдѫтъ да имъ помогнѫтъ; и дойдохѫ, и напълнихѫ и двѣ-тѣ ладіи, до толко щото щѣхѫ да потънѫтъ.

8. А като видѣ Симонъ Петръ, припаднѫ на колѣнѣ-тѣ Іисусовы, и казуваше: Иди си отъ мене, Господи, защото сьмь человѣкъ грѣшенъ.

9. Понеже ужасъ обзѣ и него и всичкы-тѣ що бѣхѫ съ него, за ловъ-тъ на рыбы-тѣ що уловихѫ:

10. Подобно и Іакова и Іоанна синове-тѣ Зеведеевы, които бѣхѫ съдружници Симонови. И рече Іисусъ Симону: Не бой ся: отъ сега человѣцы ще ловишь.

а҃і. И҆ и҆звлє́кше ѻ҆́ба корабля̀ на зе́млю, ѡ҆ста́вльше вся̑, въ слѣ́дъ є҆гѡ̀ и҆до́ша.
в҃і. И҆ бы́сть є҆гда̀ бѣ̀ І҆и҃съ во є҆ди́номъ ѿ градѡ́въ, и҆ сѐ мꙋ́жъ и҆спо́лнь прокаже́нїѧ: и҆ ви́дѣвъ І҆и҃са, па́дъ ни́цъ, мола́сѧ є҆мꙋ̀, гл҃го́лѧ: Гд҃и, а҆́ще хо́щеши, мо́жеши мѧ̀ ѡ҆чи́стити.
г҃і. И҆ просте́ръ рꙋ́кꙋ, косни́сѧ є҆гѡ̀, ре́къ: хощꙋ̀, ѡ҆чи́стисѧ. И҆ а҆́бїе прока́за ѿи́де ѿ негѡ̀.
д҃і. И҆ то́й заповѣ́да є҆мꙋ̀ никомꙋ́же повѣ́дати: но ше́дъ покажи́сѧ і҆ере́ови, и҆ принесѝ ѡ҆ ѡ҆чище́нїи твое́мъ, ꙗ҆́коже повелѣ̀ Мѡѷсе́й, во свидѣ́тельство и҆̀мъ.
є҃і. Прохожда́ше же па́че сло́во ѡ҆ не́мъ: и҆ схожда́хꙋсѧ наро́ди мно́зи слы́шати, и҆ цѣли́тисѧ ѿ негѡ̀ ѿ недꙋ́гъ свои́хъ.
ѕ҃і. То́йже бѣ̀ ѿхода̀ въ пꙋсты́ню, и҆ мола́сѧ.
з҃і. И҆ бы́сть во є҆ди́нъ ѿ дні́й, и҆ то́й бѣ̀ ᲂу҆ча̀: и҆ бѣ́хꙋ сѣдѧ́ще фарїсе́є и҆ законоꙋчи́телїе, и҆̀же бѣ́хꙋ прише́дшїи ѿ всѧ́кїѧ ве́си Галїле́йскїѧ и҆ І҆ꙋде́йскїѧ и҆ І҆ерⷭ҇ли́мскїѧ: и҆ си́ла Гд҃нѧ бѣ̀ и҆сцѣлѧ́ющи и҆̀хъ:
и҃і. И҆ сѐ мꙋ́жїе нося́ще на ѻ҆дрѣ̀ человѣ́ка, и҆̀же бѣ̀ разсла́бленъ, и҆ и҆ска́хꙋ внестѝ є҆го̀ и҆ положи́ти пред̾ ни́мъ:
ѳ҃і. И҆ не ѡ҆брѣ́тше кꙋдѣ̀ внестѝ є҆го̀ наро́да ра́ди, взлѣ́зше на хра́мъ, сквозѣ̀ скꙋде́лы низвѣ́сиша є҆го̀ со ѻ҆дро́мъ на средꙋ̀ пред̾ І҆и҃са.
к҃. И҆ ви́дѣвъ вѣ́рꙋ и҆́хъ, речѐ є҆мꙋ̀: чл҃вѣ́че, ѡ҆ставлѧ́ютъсѧ тебѣ̀ грѣсѝ твоѝ.
к҃а. И҆ нача́ша помышлѧ́ти кни́жницы и҆ фарїсе́є, гл҃ю́ще: кто̀ є҆́сть се́й, и҆̀же гл҃етъ хꙋлы̑; кто̀ мо́жетъ ѡ҆ставлѧ́ти грѣхѝ, то́кмѡ є҆ди́нъ Бг҃ъ;
к҃в. Разꙋмѣ́въ же І҆и҃съ помышле́нїѧ и҆́хъ, ѿвѣща́въ, речѐ къ ни̑мъ: что̀ помышлѧ́ете въ сердца́хъ ва́шихъ;
к҃г. Что̀ є҆́сть ᲂу҆до́бѣе, рещѝ: ѡ҆ставлѧ́ютъсѧ тебѣ̀ грѣсѝ твоѝ; и҆лѝ рещѝ: воста́ни и҆ ходѝ;

11. И като извлѣкохѫ ладіи тѣ на сушѫ-тѫ, оставихѫ всичко, и отидохѫ слѣдъ него.

12. И когато бѣше въ единъ отъ градове-тѣ, ето человѣкъ пълнъ съ проказѫ; който, като видѣ Іисуса, паднѫ на лице-то си, та му ся помоли и казуваше: Господи, ако щешь, можешь да мя очистишь.

13. А той прострѣ рѫкѫ, та ся допрѣ до него, и рече: Іщѫ, бѫди очистенъ: и тутакси проказа-та ся махнѫ отъ него.

14. И той му заповѣда да не каже *това* никому, но иди, *казуви*, покажи ся на священника, и принесь за очищеніе-то си, както е Моисей заповѣдалъ, за свидѣтелство тѣмъ.

15. Но още повече ся расчуваше за него, и събирахѫ ся народъ много да слушатъ и да гы исцѣлява отъ болѣсти-тѣ имъ.

16. А той ся оттегляше въ пустыни-тѣ и моляше ся.

17. И единъ день, когато той поучаваше, сѣдяхѫ Фарисеи и законоучители, които бѣхѫ надошли отъ всяко село на Галилеѭ, и Іудеѭ, и Іерусалимъ, и сила Господня бѣ въ исцѣляваніе-то имъ.

18. И ето, человѣци които носяхѫ на одръ едного человѣка който бѣше разслабенъ; и ищахѫ да го внесѫтъ вѫтрѣ, и да *го* сложатъ прѣдъ него.

19. Но понеже не намѣрихѫ прѣзъ дѣ да го внесѫтъ вѫтрѣ поради народъ-тъ, възлѣзохѫ на покрывъ-тъ, и прѣзъ керамиды-тѣ спуснѫхѫ го съ одръ-тъ на срѣдъ прѣдъ Іисуса.

20. И като видѣ *Іисусъ* вѣрѫ-тѫ имъ, рече му: Человѣче, прощаватъ ти ся грѣхове-тѣ ти.

21. И наченѫхѫ да размысляватъ книжници-тѣ и Фарисеи-тѣ и да казуватъ: Кой е тойзи, който говори богохулство? Кой може да прощава грѣхове освѣнь едного Бога?

22. А като разумѣ Іисусъ помысли-тѣ имъ, отговори и рече имъ: Що размыслявате въ сърдца-та си?

23. Що е по лесно да рекѫ: Прощаватъ ся грѣхове-тѣ ти, или да рекѫ: Стани та ходи?

к҃д. Но да оу҆вѣ́сте, ꙗ҆́кѡ вла́сть и҆́мать Сн҃ъ человѣ́ческїй на земли̑ ѿпꙋща́ти грѣхи̑, речѐ разсла́бленномꙋ: тебѣ̀ глаго́лю: воста́ни, и҆ возмѝ ѻ҆́дръ тво́й, и҆ и҆ди̑ въ до́мъ тво́й.
к҃є. И҆ а҆́бїе воста́въ пред̾ ни́ми, взе́мъ, на не́мже лежа́ше, и҆де въ до́мъ сво́й, сла́вѧ Бг҃а.
к҃ѕ. И҆ оу҆́жасъ прїѧ́тъ всѣ́хъ, и҆ сла́влѧхꙋ Бг҃а: и҆ и҆спо́лнишасѧ стра́ха, гл҃го́люще, ꙗ҆́кѡ ви́дѣхомъ пресла́внаѧ дне́сь.
к҃з. И҆ по се́мъ и҆зы́де, и҆ оу҆зрѣ̀ мытарѐ и҆́менемъ Леві́ю, сѣдѧ́ща на мы́тницѣ, и҆ речѐ є҆мꙋ̀: и҆ди̑ по мнѣ̀.
к҃и. И҆ ѡ҆ста́вль всѧ̑, воста́въ во слѣ́дъ є҆гѡ̀ и҆́де.
к҃ѳ. И҆ сотворѝ оу҆чрежде́нїе ве́лїе Леві́й є҆мꙋ̀ въ домꙋ̀ свое́мъ: и҆ бѣ̀ наро́дъ мытаре́й мно́гъ, и҆ и҆нѣ́хъ, и҆̀же бѧ́хꙋ съ ни́мъ возлежа́ще.
л҃. И҆ ропта́хꙋ кни́жницы на него̀ и҆ фарїсе́є, ко оу҆чн҃кѡ́мъ є҆гѡ̀ гл҃го́люще: почто̀ съ мытарьмѝ и҆ грѣ́шники ꙗ҆́сте и҆ пїе́те;
л҃а. И҆ ѿвѣща́въ І҆и҃съ речѐ къ ни́мъ: не тре́бꙋютъ здра́вїи врача̀, но болѧ́щїи.
л҃в. Не прїидо́хъ призва́ти пра́ведныхъ, но грѣ́шныѧ въ покаѧ́нїе.
л҃г. Ѻ҆ни́ же рѣ́ша къ немꙋ̀: почто̀ оу҆чени́цы І҆ѡа́нновы постѧ́тсѧ ча́стѡ, и҆ мл҃твы творѧ́тъ, та́кожде и҆ фарїсе́йстїи: а҆ твои̑ ꙗ҆дѧ́тъ и҆ пїю́тъ;
л҃д. Ѻ҆́нъ же речѐ къ ни́мъ: є҆да̀ мо́жете сн҃ы̑ бра́чныѧ, до́ндеже жени́хъ съ ни́ми є҆́сть, сотвори́ти пости́тисѧ;
л҃є. Прїи́дꙋтъ же дні́е, є҆гда̀ ѿи́мется ѿ ни́хъ жени́хъ, и҆ тогда̀ постѧ́тсѧ въ ты́ѧ дни̑.
л҃ѕ. Глаго́лаше же и҆ при́тчꙋ къ ни́мъ, ꙗ҆́кѡ никто́же приставле́нїѧ ри́зы но́вы приставлѧ́етъ на ри́зꙋ ве́тхꙋ: а҆́ще ли же ни̑, и҆ но́вꙋю раздере́тъ, и҆ ве́тсѣй не согласꙋ́етъ є҆́же ѿ но́вагѡ.
л҃з. И҆ никто́же влива́етъ вїна̀ но́ва въ мѣ́хи ве́тхи: а҆́ще ли же ни̑, расто́ргнетъ но́вое вїно̀ мѣ́хи, и҆ са́мо и҆злїе́тсѧ, и҆ мѣ́си поги́бнꙋтъ:

24. Но за да познаете че Сынъ человѣческый има власть на
земѭ-тѫ да прощава грѣхове, (рече разслабенному;) тебѣ думамъ,
Стани, и дигни одръ-тъ си, та иди у дома си:
25. И на часъ-тъ станѫ прѣдъ тѣхъ, дигнѫ това на което
лежаше, та отиде у дома си, и славяше Бога.
26. И ужасъ обзѣ всичкы-тѣ, и славяхѫ Бога, испълнихѫ ся
отъ страхъ, и казувахѫ: Днесь видѣхмы прѣчудны нѣща.
27. И слѣдъ това излѣзе вънъ, и видѣ едного мытаря, на име
Левій, че сѣдяше на мытарницѫ-тѫ, и рече му: Ела слѣдъ мене.
28. И *той* остави всичко, и станѫ та отиде слѣдъ него.
29. И стори му Левій голѣмо угощеніе въ кѫщѫ-тѫ си, и много
множество мытари имаше, и другы които сѣдяхѫ съ тѣхъ на
трапезѫ-тѫ.
30. А книжници-тѣ имъ и Фарисеи-тѣ роптаяхѫ на ученицы-тѣ
му и казувахѫ: Защо съ мытари-тѣ и грѣшницы-тѣ ядете и піете?
31. А отговори Іисусъ и рече имъ: Нѣматъ нуждѫ за лѣкарь
здрави-тѣ, но болни-тѣ.
32. Не дойдохъ да призовѫ праведны-тѣ, но грѣшны-тѣ на
покаяніе.
33. И тѣ му рекохѫ: Защо ученици-тѣ Іоаннови често постятъ
и молбѫ правятъ, така и Фарисейскы-тѣ, а твои-тѣ ядѫтъ и
піѭтъ?
34. А той имъ рече: Можете ли стори свадбари-тѣ да постятъ
доклѣ е съ тѣхъ младоженикъ-тъ?
35. Ще дойдѫтъ обаче дни, когато ся отнеме отъ тѣхъ младо-
женикъ-тъ; тогазь прѣзъ онѣзи дни ще постятъ.
36. Казуваше имъ още и притчѫ: Никой не туря платъ отъ
новѫ дрехѫ на ветхѫ дрехѫ; а инакъ, и ново-то дере *ветхѫ-тѫ*,
и платъ-тъ отъ новѫ-тѫ не си прилича съ ветхѫ-тѫ.

37. И никой не налива вино ново въ мѣхове ветхы; ако ли не,
ново-то вино ще распукне мѣхове-тѣ, и то ще ся излѣе, и мѣхове-
тѣ ще ся развалятъ.

л҃и. Но вїно̀ но́вое въ мѣ́хи но́вы вливати: и҆ ѻ҆́боѧ҆ со-
блюдѹ́тсѧ.
л҃ѳ. И҆ никто́же пи́въ ве́тхое, а҆́бїе хо́щетъ но́вагѡ: гла-
го́летъ бо: ве́тхое лѹ́чше є҆́сть.

Глава̀ ѕ҃.

а҃. Бы́сть же въ сѹббѡ́тѹ второпе́рвѹю и҆тѝ є҆мѹ̀ сквозѣ̀
сѣ̑ѧнїѧ: и҆ восторга́хѹ ѹ҆чени́цы є҆гѡ̀ кла́сы, и҆ ꙗ҆да́хѹ, стира́-
юще рѹка́ми.
в҃. Нѣ́цыи же ѿ фарїсе́й рѣ́ша и҆̀мъ: что̀ твори́те, є҆гѡ́же
не досто́итъ твори́ти въ сѹббѡ́ты;
г҃. И҆ ѿвѣща́въ Ї҆и҃съ, речѐ къ ни̑мъ: ни ли̑ сегѡ̀ чли̑ є҆стѐ,
є҆́же сотворѝ Дв҃дъ, є҆гда̀ взалка́сѧ са́мъ, и҆ и҆̀же съ ни́мъ бѧ́хѹ;
д҃. Ка́кѡ вни́де въ до́мъ Бж҃їй, и҆ хлѣ́бы предложе́нїѧ взе́мъ,
и҆ ꙗ҆дѐ, и҆ дадѐ и҆ сѹ́щымъ съ ни́мъ, и҆̀хже не достоѧ́ше ꙗ҆́сти,
то́кмѡ є҆ди̂нымъ і҆ере́ємъ;
е҃. И҆ гл҃гола́ше и҆̀мъ, ꙗ҆́кѡ гдⷭ҇ь є҆́сть Сн҃ъ человѣ́ческїй и҆
сѹббѡ́тѣ.
ѕ҃. Бы́сть же и҆ въ дрѹгѹ́ю сѹббѡ́тѹ вни́ти є҆мѹ̀ въ со́н-
мище и҆ ѹ҆чи́ти: и҆ бѣ̀ та́мѡ чл҃вѣ́къ, и҆ рѹка̀ є҆мѹ̀ десна́ѧ бѣ̀
сѹха̀.
з҃. Назира́хѹ же книжницы и҆ фарїсе́и, а҆́ще въ сѹббѡ́тѹ
и҆сцѣли́тъ: да ѡ҆брѧ́щѹтъ рѣ́чь на́нь.
и҃. Ѻ҆́нъ же вѣ́дѧше помышле́нїѧ и҆́хъ, и҆ речѐ чл҃вѣ́кѹ и҆мѹ́-
щемѹ сѹ́хѹ рѹ́кѹ: воста́ни и҆ ста́ни посредѣ̀. Ѻ҆́нъ же воста́въ
ста̀.
ѳ҃. Речѐ же Ї҆и҃съ къ ни̑мъ: вопрошѹ̀ вы̀: что̀ досто́итъ въ
сѹббѡ́ты, добро̀ твори́ти, и҆лѝ ѕло̀ твори́ти; дѹ́шѹ спастѝ
и҆лѝ погѹби́ти; Ѻ҆ни́ же ѹ҆молча́ша.
і҃. И҆ воззрѣ́въ на всѣ́хъ и҆́хъ, речѐ є҆мѹ̀: прострѝ

38. Но трѣба да ся налива ново-то вино въ мѣхове новы, та ся завардятъ и двѣ-тѣ.

39. И никой отъ какъ піе *вино* ветхо, не ище тутакси ново; защото казува: Ветхо-то е по добро.

ГЛАВА 6.

1. И въ първѫ-тѫ сѫбботѫ слѣдъ вторый-тъ *день на пасхѫ-тѫ*, минуваше той прѣзъ сѣидбы-тѣ, и ученици-тѣ му кѫсахѫ класове-тѣ, и ядѣхѫ, като *гы* стрывахѫ съ рѫцѣ.

2. А нѣкои си отъ Фарисеи-тѣ, рекохѫ имъ: Защо правите което не е простено да ся прави въ сѫбботѫ?

3. И отговори Іисусъ и рече имъ: Не сте ли чели ни това, което стори Давидъ, когато огладнѣ той и които бѣхѫ съ него?

4. Какъ влѣзе въ Божій-тъ домъ, и зѣ хлѣбове-тѣ на прѣдложеніе-то, и яде, и даде и на онѣзи които бѣхѫ съ него, които *хлѣбове* не бѣ простено да гы ядѫтъ *другы*, тъкмо едни-тѣ священници?

5. И казуваше имъ, че Сынъ человѣческый е господарь и на сѫбботѫ-тѫ.

6. И пакъ въ другѫ сѫбботѫ влѣзе въ съборище-то, и поучаваше; и имаше тамо нѣкой си человѣкъ, комуто десна-та рѫка бѣ суха.

7. И съгледувахѫ го книжници-тѣ и Фарисеи-тѣ, да ли въ сѫбботѫ ще *го* исцѣли, за да намѣрятъ обвиненіе противъ него.

8. Но той знаяше помысли-тѣ имъ, и рече на человѣка съсъ сухѫ-тѫ рѫкѫ: Стани та ся исправи на срѣдъ. И той станѫ и ся исправи.

9. Тогази имъ рече Іисусъ: Ще вы попытамъ нѣщо: Що трѣба да прави *нѣкой* въ сѫбботѫ, добро ли или зло да прави? да спасе ли душѫ, или да погуби?

10. И като гы изгледа всичкы-тѣ, рече на человѣка: Простри

ру́кꙋ твою̀. О҆́нъ же сотворѝ та́кѡ: и҆ оу҆тверди́сѧ рꙋка̀ є҆гѡ̀ здра́ва ꙗ҆́кѡ дрꙋга́ѧ.
а҃і. О҆ни́ же и҆спо́лнишасѧ безꙋ́мїѧ: и҆ глаго́лахꙋ дрꙋ́гъ ко дрꙋ́гꙋ, что̀ бы́ша сотвори́ли І҆и҃сови.
в҃і. Бы́сть же во дни̑ ты̑ѧ, и҆зы́де въ го́рꙋ помоли́тисѧ: и҆ бѣ̀ ѡ҆бнощь въ моли́твѣ Бж҃їи.
г҃і. И҆ є҆гда̀ бы́сть де́нь, призва̀ оу҆чн҃ики̑ своѧ̑: и҆ и҆збра̀ ѿ ни́хъ двана́десѧте, и҆̀хже и҆ а҆п҃лы наречѐ:
д҃і. Сі́мѡна, є҆го́же и҆менова̀ Петра̀, и҆ А҆ндре́а бра́та є҆гѡ̀, І҆а́кѡва и҆ І҆ѡа́нна, Фїлі́ппа и҆ Варѳоломе́а,
є҃і. Матѳе́а и҆ Ѳѡмꙋ̀, І҆а́кѡва А҆лфе́ева и҆ Сі́мѡна нарица́емаго Зилѡ́та,
ѕ҃і. І҆ꙋ́дꙋ І҆а́кѡвлѧ, и҆ І҆ꙋ́дꙋ І҆скарїѡ́тскаго, и҆̀же и҆ бы́сть преда́тель.
з҃і. И҆зше́дъ съ ни́ми, ста̀ на мѣ́стѣ ра́внѣ: и҆ наро́дъ оу҆чн҃къ є҆гѡ̀, и҆ мно́жество мно́го люде́й ѿ всеѧ̀ І҆ꙋде́и и҆ І҆ерꙋсали́ма, и҆ помо́рїѧ Тѵ́рска и҆ Сїдѡ́нска,

и҃і. И҆̀же прїидо́ша послꙋ́шати є҆гѡ̀ и҆ и҆сцѣли́тисѧ ѿ недꙋ́гъ свои́хъ, и҆ стра́ждꙋщїи ѿ дꙋ́хъ нечи́стыхъ: и҆ и҆сцѣлѧ́хꙋсѧ.
ѳ҃і. И҆ ве́сь наро́дъ и҆ска́ше прикаса́тисѧ є҆мꙋ̀: ꙗ҆́кѡ си́ла ѿ негѡ̀ и҆схожда́ше, и҆ и҆сцѣлѧ́ше всѧ̑.
к҃. И҆ то́й возве́дъ ѻ҆́чи свои̑ на оу҆чн҃ики̑ своѧ̑, гл҃голаше: бл҃же́ни ни́щїи дꙋ́хомъ: ꙗ҆́кѡ ва́ше є҆́сть црⷭ҇твїе Бж҃їе.
к҃а. Бл҃же́ни а҆́лчꙋщїи ны́нѣ: ꙗ҆́кѡ насы́титесѧ. бл҃же́ни пла́чꙋщїи ны́нѣ: ꙗ҆́кѡ возсмѣ́етесѧ.
к҃в. Бл҃же́ни бꙋ́дете, є҆гда̀ возненави́дѧтъ ва́съ чл҃вѣ́цы, и҆ є҆гда̀ разлꙋча́тъ вы̀ и҆ поно́сѧтъ, и҆ пронесꙋ́тъ и҆́мѧ ва́ше ꙗ҆́кѡ ѕло̀, Сн҃а чл҃вѣ́ческагѡ ра́ди.
к҃г. Возра́дꙋйтесѧ въ то́й де́нь, и҆ взыгра́йте: се́ бо мзда̀ ва́ша мно́га на нб҃сѝ. по сі̑мъ бо творѧ́хꙋ прⷪ҇ро́кѡмъ ѻ҆тцы̀ и҆́хъ.

ржкж-тж си. И той стори така: и ржка-та му стана здрава както
друга-та.

11. А тѣ ся испълнихж съ буйство и разговаряхж ся помежду
си, що да сторятъ на Іисуса.

12. Прѣзъ онѣзи дни пакъ излѣзе на горж-тж да ся помоли;
и цѣлж нощь бѣ тамъ на молбж къмъ Бога.

13. И като станж день призова ученицы-тѣ си; и избра отъ
тѣхъ дванадесеть, които и нарече апостолы:

14. Симона, когото и наименова Петръ, и Андрея брата му,
Іакова и Іоанна, Филиппа и Вареоломея,

15. Матеея и Ѳомж, Іакова Алфеева, и Симона нарицаемаго
Зилота,

16. Іудж *брата* Іакововъ, и Іудж Искаріотскаго, който и станж
прѣдатель.

17. И като слѣзнж съ тѣхъ, спрѣ ся на едно мѣсто равно и
тамо бѣхж множина отъ ученицы-тѣ негови, и голѣмо множество
народъ отъ всичкж Іудеіж и Іерусалимъ, и отъ приморіе-то Тирско
и Сидонско, които бѣхж дошли да го послушатъ и да ся исцѣлятъ
отъ болѣсти-тѣ си,

18. И страждущи-тѣ отъ нечисты духове; и *всичкы* ся исцѣля-
вахж.

19. И всичкый-тъ народъ искаше да ся допрѣ до него: защото
сила излѣзуваше изъ него, и исцѣляваше всичкы-тѣ.

20. И той подигнж очи-тѣ си къмъ ученицы-тѣ си, и казуваше:
Блажени *вы*, сиромаси: защото е ваше царство-то Божіе.

21. Блажени които гладувате сега; защото ще ся насытите.
Блажени които плачете сега; защото ще ся разсмѣете.

22. Блажени сте когато вы възненавидятъ человѣци-тѣ, и когато
вы отлжчатъ и похулятъ, и пронесжтъ име-то ви като зло, поради
Сына человѣческаго.

23. Възрадувайте ся въ онзи день и възиграйте; защото ето,
заплата-та ваша *е* много на небеса; понеже бащи-тѣ имъ така
правяхж на пророцы-тѣ.

к҃д. Ѡ҆ба́че го́ре ва́мъ бога́тымъ: ꙗ҆́кѡ ѿстои́те ᲂу҆тѣ́шенїѧ ва́шегѡ.

к҃є. Го́ре ва́мъ насы́щєннїи ны́нѣ: ꙗ҆́кѡ взаа́чете. го́ре ва́мъ смѣ́ющымсѧ ны́нѣ: ꙗ҆́кѡ возрыда́ете и҆ восплѧ́чете.

к҃ѕ. Го́ре, є҆гда̀ до́брѣ рекꙋ́тъ ва́мъ всѝ человѣ́цы: по си̑мъ бо твора́хꙋ лжепроро́кѡмъ ѻ҆тцы̀ и҆́хъ.

к҃з. Но ва́мъ глаго́лю слы́шащымъ: люби́те враги̑ ва́шѧ, добро̀ твори́те ненави́дѧщымъ ва́съ,

к҃и. Бл҃гослови́те клени́щыѧ вы̀, и҆ моли́тесѧ за творѧ́щихъ ва́мъ ѻ҆би́дꙋ.

к҃ѳ. Бїю́щемꙋ тѧ̀ въ лани́тꙋ, пода́ждь и҆ дрꙋгꙋ́ю: и҆ ѿ взима́ющагѡ тѝ ри́зꙋ, и҆ срачи́цꙋ не возбранѝ.

л҃. Всѧ́комꙋ же просѧ́щемꙋ ᲂу҆ тебѐ, да́й: и҆ ѿ взима́ющагѡ твоѧ̑, не и҆стѧзꙋ́й.

л҃а. И҆ ꙗ҆́коже хо́щете да творѧ́тъ ва́мъ человѣ́цы, и҆ вы̀ твори́те и҆̀мъ та́кожде.

л҃в. И҆ а҆́ще лю́бите лю́бѧщыѧ вы̀, ка́ѧ ва́мъ бл҃года́ть є҆́сть; и҆́бо и҆ грѣ́шницы лю́бѧщыѧ и҆́хъ лю́бѧтъ.

л҃г. И҆ а҆́ще бл҃готвори́те бл҃готворѧ́щымъ ва́мъ, ка́ѧ ва́мъ бл҃года́ть є҆́сть; и҆́бо и҆ грѣ́шницы то́жде творѧ́тъ.

л҃д. И҆ а҆́ще взаи́мъ дае́те, ѿ ни́хже ча́ете воспрїѧ́ти, ка́ѧ ва́мъ бл҃года́ть є҆́сть; и҆́бо и҆ грѣ́шницы грѣ́шникѡмъ взаи́мъ дава́ютъ, да воспрїи́мꙋтъ ра̑внаѧ.

л҃є. Ѡ҆ба́че люби́те враги̑ ва́шѧ, и҆ бл҃готвори́те, и҆ взаи́мъ да́йте ничесѡ́же ча́юще: и҆ бꙋ́детъ мзда̀ ва́ша мно́га, и҆ бꙋ́дете сы́нове Вы́шнѧгѡ: ꙗ҆́кѡ то́й бл҃гъ є҆́сть на безблагода́тныѧ и҆ ѕлы̑ѧ.

л҃ѕ. Бꙋ́дите ᲂу҆̀бо милосе́рди, ꙗ҆́коже и҆ Ѻ҆ц҃ъ ва́шъ млⷭ҇рдъ є҆́сть.

л҃з. И҆ не сꙋди́те, и҆ не сꙋ́дѧтъ ва́мъ: и҆ не ѡ҆сꙋжда́йте, да не ѡ҆сꙋжде́ни бꙋ́дете: ѿпꙋща́йте, и҆ ѿпꙋ́стѧтъ ва́мъ:

л҃и. Да́йте, и҆ да́стсѧ ва́мъ: мѣ́рꙋ добрꙋ̀, натка́нꙋ и҆ потрѧ́снꙋ

24. Но горко на васъ богаты-тѣ, защото пріимате вече утѣше-
ніе-то си.
25. Горко на васъ насытены-тѣ, защото ще изгладнѣете. Горко
на васъ които ся смѣете нынѣ, защото ще жалѣете и ще плачете.
26. Горко вамъ, когато всичкы человѣци ви позахвалятъ, защото
бащи-тѣ имъ така правяхѫ на лъжливы-тѣ пророцы.
27. Но вамъ, които слушате, казувамъ: Любѣте врагове-тѣ
ваши; добро правѣте на онѣзи които вы ненавиждатъ.
28. Благославяйте онѣзи, които вы кълнѫтъ, и молѣте ся за
онѣзи които ви правятъ пакость.
29. На тогозь който тя удари по странѫ-тѫ на лице-то, обърни
и другѫ-тѫ, и отъ тогозь който ти зема дрехѫ-тѫ, и ризѫ-тѫ *си*
не спирай.
30. Всякому който бы ти поискалъ, дай: и отъ тогозь който
зема твои-тѣ *нѣща*, не си гы искай.
31. И както искате да правятъ человѣци-тѣ вамъ, така и вы
правѣте тѣмъ.
32. И ако любите онѣзи които любятъ васъ, каквѫ благодать
имате? Защото и грѣшници-тѣ любятъ любящы-тѣ тѣхъ.
33. И ако правите добро на онѣзи които ви правятъ добро,
каквѫ благодать имате? Защото и грѣшници-тѣ правятъ сѫщо-то.
34. И ако давате на заемъ *на тѣзи* отъ които ся надѣете пакъ
да земете, каквѫ имате благодать? защото и грѣшни на грѣшны
заематъ, за да зематъ пакъ равно-то.
35. Но вы любѣте врагове-тѣ ваши, и добро правѣте, и на заемъ
давайте безъ да ся надѣете за никое назадь въспріемваніе, и ще
бѫде ваша-та заплата много, и ще бѫдете сынове на Вышнаго;
защото той е благъ къмъ неблагодарны-тѣ и злы-тѣ.
36. Бѫдѣте прочее милосьрди, както и Отецъ вашъ е ми-
лосьрдъ.
37. И не сѫдѣте, и не ще да бѫдете сѫдени; не осѫждайте,
и не ще да бѫдете осѫдени; прощавайте, и простени ще бѫдете;
38. Давайте и ще ви ся даде; мѣрѫ добрѫ, натъпканѫ, стрьсенѫ

и҆ преливаю́щꙋсѧ дадѧ́тъ на ло́но ва́ше. то́ю бо мѣ́рою, є҆́юже мѣ́рите, возмѣ́рится ва́мъ.
л҃ѳ. Рече́ же при́тчꙋ и҆̀мъ: є҆дà мо́жетъ слѣпе́цъ слѣпцà водѝти; не ѻ҆́ба ли въ ꙗ҆́мꙋ впадꙋ́тъ;
м҃. Нѣ́сть ᲂу҆ченѝкъ над̾ ᲂу҆чи́телѧ своегѡ̀: соверше́нъ же всѧ́къ бꙋ́детъ, ꙗ҆́коже и҆ ᲂу҆чи́тель є҆гѡ̀.
м҃а. Что́ же ви́диши сꙋче́цъ, и҆́же є҆́сть во ѻ҆́чесѝ бра́та твоегѡ̀, бервна́ же, є҆́же є҆́сть во ѻ҆́чесѝ твое́мъ, не чꙋ́еши;
м҃в. И҆лѝ ка́кѡ мо́жеши рещѝ бра́тꙋ твоемꙋ̀: бра́те, ѡ҆ста́ви, да и҆змꙋ̀ сꙋче́цъ, и҆́же є҆́сть во ѻ҆́чесѝ твое́мъ, са́мъ сꙋ́щагѡ во ѻ҆́чесѝ твое́мъ бервнà не ви́дѧ; лицемѣ́ре, и҆змѝ пе́рвѣе бервнò и҆з̾ ѻ҆́чесè твоегѡ̀, и҆ тогдà про́зриши и҆зѧ́ти сꙋче́цъ и҆з̾ ѻ҆́чесè бра́та твоегѡ̀.
м҃г. Нѣ́сть бо дре́во добрò, творѧ̀ плодà ѕлà: нижѐ дре́во ѕлò, творѧ̀ плодà добрà.
м҃д. Всѧ́ко бо дре́во ѿ плодà своегѡ̀ позна́етсѧ: не ѿ те́рнїѧ бо че́шꙋтъ смѡ́квы, ни ѿ кꙋпины̀ є҆́млютъ грѡ́здїѧ.
м҃е. Бл҃гі́й человѣ́къ ѿ бл҃га́гѡ сокро́вища се́рдца своегѡ̀ и҆зно́ситъ бл҃го́е: и҆ ѕлы́й человѣ́къ ѿ ѕла́гѡ сокро́вища се́рдца своегѡ̀ и҆зно́ситъ ѕло́е: ѿ и҆збы́тка бо се́рдца глаго́лютъ ᲂу҆стà є҆гѡ̀.
м҃ѕ. Что́ же мѧ̀ зоветѐ: Гдⷭ҇и, Гдⷭ҇и, и҆ не творитѐ, ꙗ҆̀же глаго́лю;
м҃з. Всѧ́къ грѧды́й ко мнѣ̀, и҆ слы́шай словесà моѧ̀ и҆ творѧ̀ ѧ҆̀, скажꙋ̀ ва́мъ, комꙋ̀ є҆́сть подо́бенъ.
м҃и. Подо́бенъ є҆́сть человѣ́кꙋ зи́ждꙋщꙋ хра́минꙋ, и҆́же и҆скопà и҆ ᲂу҆глꙋбѝ, и҆ положѝ ѡ҆снова́нїе на ка́мени: наводне́нїю же бы́вшꙋ, припадѐ рѣкà къ хра́минѣ то́й, и҆ не мо́же поколеба́ти є҆ѧ̀: ѡ҆снована́ бо бѣ̀ на ка́мени.
м҃ѳ. Слы́шавый же и҆ не сотвори́вый, подо́бенъ є҆́сть человѣ́кꙋ создա́вшемꙋ хра́минꙋ на земли̑ без̾ ѡ҆снова́нїѧ: къ не́йже припадѐ рѣкà, и҆ а҆́бїе паде́сѧ, и҆ бы́сть разрꙋше́нїе хра́мины тоѧ̀ ве́лїе.

и прѣпълненѫ ще ви дадѫтъ въ пазухѫ-тѫ ви; защото съ истѫ-
тѫ мѣрѫ съ коіѭто мѣрите, ще ви ся възмѣри.
39. Рече имъ още еднѫ притчѫ: Да ли може слѣпъ слѣпаго да
води? Не щѫтъ ли паднѫ и двама-та въ ямѫ-тѫ?
40. Нѣма ученикъ по горень отъ учителя си: а всякой *ученикъ*
усъвършенствуванъ ще бѫде както учитель-тъ си.
41. И защо гледашь сѫчицѫ-тѫ, която е въ око-то на брата
ти, а гредѫ-тѫ която е въ твое-то око не съзирашь?
42. Или какъ можешь да речешь на брата си: Брате, остави да
извадіѭ сѫчицѫ-тѫ, която е въ око-то ти, кога ты самъ не видишь
гредѫ-тѫ която е въ твое-то око? Лицемѣре, извади първомъ
гредѫ-тѫ изъ око-то си, и тогазь щешь видѣ чисто за да извадишь
сѫчицѫ-тѫ, която е въ око-то на брата ти.
43. Защото нѣма добро дърво което прави лошъ плодъ, нито
лошо дърво което прави плодъ добръ:
44. Понеже всяко дърво отъ свой-тъ плодъ ся познава; защото
не берѫтъ отъ трънкы смокыни, нито кѫсатъ отъ кѫпинѫ гроздіе.
45. Добрый-тъ человѣкъ отъ добро-то съкровище на сърдце-то
си износя добро-то; и злый-тъ человѣкъ отъ зло-то съкровище
на сърдце-то си износя зло-то; защото отъ прѣпълняніе-то на
сърдце-то говорятъ неговы-тѣ уста.
46. И защо мя зовете, Господи, Господи, а не правите това,
което казувамъ?
47. Всякой който иде при мене, и слуша мои-тѣ словеса, и гы
прави, ще ви покажѫ кому е подобенъ.
48. Подобенъ е на человѣкъ що зида кѫщѫ, който ископа и
задълбочи, и положи productosновѫ на камькъ; и когато станѫ наводненіе,
нападнѫ рѣка-та врьхъ онѫзи кѫщѫ, и не може да іѭ поклати;
защото бѣше основана на камькъ.
49. А който слуша и не прави, подобенъ е на человѣкъ, който
е съзидалъ кѫщѫ на земіѭ-тѫ безъ основѫ; врьхъ коіѭто нападнѫ
рѣка-та; и на часъ-тъ паднѫ, и станѫ срутяваніе-то на тѫзи
кѫщѫ голѣмо.

Глава̀ з҃.

а҃. Є҆гда́ же сконча̀ вс҄ѧ̑ глаго́лы сво҄ѧ̑ въ сл҄ꙋхи лю́демъ,
вни́де въ Капернаꙋ́мъ.
в҃. Со́тникꙋ же нѣ́коемꙋ ра́бъ бол҄ѧ̑ ѕлѣ̀ хотѧ́ше ᲂу҆мре́ти,
и҆́же бѣ̀ є҆мꙋ̀ че́стенъ.
г҃. Слы́шавъ же ѡ҆ І҆и҃сѣ, посла̀ къ немꙋ̀ ста́рцы І҆ꙋде́йскїѧ,
мол҄ѧ̑ є҆го̀, ꙗ҆́кѡ да прише́дъ спасе́тъ раба̀ є҆гѡ̀.
д҃. Ѻ҆ни́ же прише́дше ко І҆и҃сови, молѧ́хꙋ є҆го̀ то́щнѡ,
глаго́люще, ꙗ҆́кѡ досто́инъ є҆́сть, є҆мꙋ́же да́си сїѐ:
є҃. Лю́битъ бо ꙗ҆зы́къ на́шъ, и҆ со́нмище то́й созда̀ на́мъ.
ѕ҃. І҆и҃съ же и҆дѧ́ше съ ни́ми. и҆ ᲂу҆жѐ є҆мꙋ̀ не дале́че сꙋ́щꙋ ѿ
хра́мины, посла̀ къ немꙋ̀ со́тникъ дрꙋ́ги, глаго́лѧ є҆мꙋ̀: Гд҇и,
не движи́сѧ: нѣ́смь бо досто́инъ, да по́дъ кро́въ мо́й вни́-
деши:
з҃. Тѣ́мже ни себѐ досто́йна сотвори́хъ прїитѝ къ тебѣ̀:
но рцы̀ сло́во, и҆ и҆сцѣлѣ́етъ ѻ҆́трокъ мо́й.
и҃. И҆́бо и҆ а҆́зъ чл҃вѣ́къ є҆́смь по́дъ влады́кою ᲂу҆чине́нъ, и҆мѣ́ѧ
по́дъ собо́ю во́ины: и҆ глаго́лю семꙋ̀: и҆дѝ, и҆ и҆́детъ. и҆ дрꙋго́мꙋ:
прїидѝ, и҆ прїи́детъ. и҆ рабꙋ̀ моемꙋ̀: сотворѝ сїѐ, и҆ со-
твори́тъ.
ѳ҃. Слы́шавъ же сї҄ѧ̑ І҆и҃съ, чꙋди́сѧ є҆мꙋ̀: и҆ ѡ҆бра́щсѧ и҆дꙋ́-
щемꙋ по не́мъ наро́дꙋ речѐ: глаго́лю ва́мъ, ни во І҆и҃ли
толи́ки вѣ́ры ѡ҆брѣто́хъ.
і҃. И҆ возвра́щшесѧ по́сланнїи ѡ҆брѣто́ша болѧ́щаго раба̀
и҆сцѣлѣ́вша.
а҃і. И҆ бы́сть по се́мъ, и҆дѧ́ше во гра́дъ, нарица́емый Наі́нъ:
и҆ съ ни́мъ и҆дѧ́хꙋ ᲂу҆чени́цы є҆гѡ̀ мно́зи и҆ наро́дъ мно́гъ.

в҃і. Ꙗ҆́коже прибли́жисѧ ко вратѡ́мъ гра́да, и҆ сѐ и҆зноша́хꙋ
ᲂу҆ме́рша, сы́на є҆диноро́дна ма́тери своеѝ: и҆ та̀ бѣ̀ вдова̀: и҆
наро́дъ ѿ гра́да мно́гъ съ не́ю.

ГЛАВА 7.

1. И като свърши всичкы-тѣ свои словеса къмъ народа който го слушаше, влѣзе въ Капернаумъ.

2. А на нѣкого си стотника слуга-та, който му бѣ милъ, бѣше злѣ боленъ на умираніе.

3. И като чу за Іисуса, проводи до него отъ старѣйшины-тѣ Іудейскы, да го молятъ да дойде да оздрави слугѫ-тѫ му.

4. И тѣ дойдохѫ при Іисуса та му ся моляхѫ прилежно, и казувахѫ: Че е достоинъ тойзи комуто ще сторишь това;

5. Защото люби нашій-тъ народъ, и той ни съгради съборище.

6. А Іисусъ вървѣше съ тѣхъ; и когато не бѣше вече далечь отъ кѫщѫ-тѫ, проводи стотникъ-тъ пріятели до него, да му кажѫтъ: Господи, не си прави трудъ; защото не сьмь достоинъ да влѣзешь подъ мой-тъ покрывъ.

7. За това нито себе си счетохъ достоинъ да дойдѫ при тебе; но речи рѣчь, и слуга-та ми ще оздравѣе.

8. Защото и азъ сьмь человѣкъ подъ власть подчиненъ, и имамъ подъ себе си войны; и казувамъ тому: Иди, и отхожда; и другыму: Ела, и дохожда; и на слугѫ-тѫ си: Направи това, и направя.

9. Това като чу Іисусъ, почуди ся на него; и обърнѫ ся та рече на идущій-тъ слѣдъ него народъ: Казувамъ ви, нито въ Израиля намѣрихъ толкози вѣрѫ.

10. И когато проводени-тѣ ся завърнѫхѫ въ кѫщи, намѣрихѫ болный-тъ слугѫ оздравѣлъ.

11. А въ слѣдующій-тъ *день* отхождаше *Іисусъ* въ градъ, нарицаемый Наинъ; и съ него вървяхѫ мнозина отъ ученицы-тѣ му и народъ много.

12. И когато наближи до врата-та градскы, ето, износяхѫ на вънъ мъртвецъ, сынъ единороденъ на майкѫ си; и тя *бѣ* вдовица; и народъ много отъ градъ-тъ имаше съ неѭ.

г҃i. И҆ ви́дѣвъ ю҆̀ Гдⷭ҇ь, милосе́рдова ѡ҆ неѝ, и҆ речѐ е҆́й: не пла́чи.
д҃i. И҆ прист8пль косн8ся во ѻ҆́дръ: нося́щїи же ста́ша: и҆ речѐ: ю҆́ноше, тебѣ̀ глаго́лю, воста́ни.
є҃i. И҆ сѣ́де ме́ртвый, и҆ нача́тъ гл҃голати: и҆ дадѐ є҆го̀ ма́тери є҆гѡ̀.
ѕ҃i. Прїя́тъ же стра́хъ всѣ́хъ, и҆ сла́вляхꙋ Бг҃а, гл҃го́люще: ꙗ҆́кѡ проро́къ ве́лїй воста̀ въ на́съ, и҆ ꙗ҆́кѡ посѣтѝ Бг҃ъ люде́й свои́хъ.
з҃i. И҆ и҆зы́де сло́во сїѐ по все́й І҆ꙋде́и ѡ҆ не́мъ, и҆ по все́й странѣ̀.
и҃i. И҆ возвѣсти́ша І҆ѡа́ннꙋ ᲂу҆чени́цы є҆гѡ̀ ѡ҆ всѣ́хъ си́хъ.
ѳ҃i. И҆ призва́въ два̀ нѣ̑каꙗ ѿ ᲂу҆чени̑къ свои́хъ І҆ѡа́ннъ, посла̀ ко І҆и҃сꙋ, глаго́лѧ: ты́ ли є҆сѝ гряды́й, и҆лѝ и҆но́гѡ ча́емъ;
к҃. Прише́дша же къ немꙋ̀ мꙋ́жа, рѣ́ста: І҆ѡа́ннъ Крⷭ҇ти́тель посла̀ на́съ къ тебѣ̀, глаго́лѧ: ты́ ли є҆сѝ гряды́й, и҆лѝ и҆но́гѡ ча́емъ;
к҃а. Въ то́й же ча́съ и҆сцѣлѝ мнѡ́ги ѿ недꙋ́гъ и҆ ра̑нъ и҆ дꙋ́хъ ѕлы́хъ, и҆ мнѡ́гимъ слѣпы̑мъ дарова̀ прозрѣ́нїе.
к҃в. И҆ ѿвѣща́въ І҆и҃съ речѐ и҆̀ма: ше́дша возвѣсти́та І҆ѡа́ннꙋ, ꙗ҆̀же ви́дѣста и҆ слы́шаста: ꙗ҆́кѡ слѣпі́и прозира́ютъ, хро́мїи хо́дятъ, прокаже́ннїи ѡ҆чища́ютсѧ, глꙋсі́и слы́шатъ, ме́ртвїи воста́ютъ, ни́щїи блгⷭ҇овѣ́ствꙋютъ:
к҃г. И҆ бл҃же́нъ є҆́сть, и҆̀же а҆́ще не соблазни́тсѧ ѡ҆ мнѣ̀.
к҃д. Ѿше́дшема же ᲂу҆чени́кома І҆ѡа́нновома, нача́тъ глаго́лати къ наро́дѡмъ ѡ҆ І҆ѡа́ннѣ: чесѡ̀ и҆зыдо́сте въ пꙋсты́ню ви́дѣти; тро́сть ли вѣ́тромъ коле́блемꙋ;
к҃є. Но чесѡ̀ и҆зыдо́сте ви́дѣти; чл҃вѣ́ка ли въ мѧ́гки ри̑зы ѡ҆дѣ́ꙗна; сѐ и҆̀же во ѻ҆де́жди сла́внѣй и҆ пи́щи сꙋ́щїи, во црⷭ҇твїи сꙋ́ть.
к҃ѕ. Но чесѡ̀ и҆зыдо́сте ви́дѣти; прⷪ҇ро́ка ли; є҆́й, глаго́лю ва́мъ, и҆ ли́шше прⷪ҇ро́ка.

13. И като ѭ видѣ Господь, смили ся за неѭ, и рече й: Недѣй плака.

14. И приближи та похванѫ носило-то: а носящи-тѣ ся спрѣхѫ; и рече: Момче, тебѣ казувамъ, стани.

15. И мьртвый-тъ ся подигнѫ и сѣднѫ, и наченѫ да говори; и даде го на майкѫ му.

16. И страхъ обзѣ всичкы-тѣ, и славяхѫ Бога, и казувахѫ: Пророкъ великъ ся повдигнѫ между насъ; и, Богъ посѣти свои-тѣ людіе.

17. И разчу ся това слово за него по всичкѫ Іудеѭ, и по всичкѫ-тѫ околность.

18. И възвѣстихѫ Іоанну ученици-тѣ му за всичко това.

19. И призова Іоаннъ двамина отъ ученицы-тѣ си, та проводи при Іисуса, да му кажѫтъ: Ты ли си който иде, или другыго да очаквамы?

20. И като дойдохѫ при него человѣци-тѣ, рекохѫ: Іоаннъ Крьститель ны проводи до тебе, и каза: Ты ли си който иде, или другыго да очаквамы?

21. И въ сѫщій-тъ часъ исцѣли мнозина отъ болѣсти и немощи, и отъ лукавы духове, и на мнозина слѣпы подари прогледуваніе.

22. И отговори Іисусъ и рече имъ: Идѣте и възвѣстѣте Іоанну което видѣхте и чухте, че слѣпи прогледуватъ, хроми ходятъ, прокаженни ся очистяватъ, глухы прочуватъ, мьртви въскрьснуватъ, и на сиромасы-тѣ ся благовѣстява.

23. И блаженъ е който ся не соблазни въ мене.

24. А когато си отидохѫ проводени-тѣ отъ Іоанна, начена да говори на народа за Іоанна: Какво излѣзохте да видите въ пустынѭ-тѫ? трьсть ли отъ вѣтръ разлюляванѫ?

25. Но какво излѣзохте да видите? человѣкъ ли облѣченъ въ мекы дрехы? ето свѣтлооблѣчени-тѣ и онѣзи които пируватъ въ царскы-тѣ *палаты* сѫ.

26. Но какво излѣзохте да видите? пророкъ ли? Ей, казувамъ ви, и повече отъ пророкъ.

к҃з. Се́й бо є҆́сть, ѡ҆ не́мже пи́сано є҆́сть: сѐ а҆́зъ послю̀
а҆́гг҃ла моего̀ пред̾ лице́мъ твои́мъ, и҆̀же ᲂу҆стро́итъ пꙋ́ть тво́й
пред̾ тобо́ю.
к҃и. Глаго́лю бо ва́мъ: бо́лїй въ рожде́нныхъ жена́ми
прⷪ҇ро́ка І҆ѡа́нна Крⷭ҇ти́тела никто́же є҆́сть: мні́й же во ца́р-
ствїи Бж҃їи, бо́лїй є҆гѡ̀ є҆́сть.
к҃ѳ. И҆ всѝ лю́дїе слы́шавше и҆ мыта́рїе, ѡ҆правди́ша Бг҃а,
кре́щшесѧ кр҃ще́нїемъ І҆ѡа́нновымъ:
л҃. Фарїсе́є же и҆ зако́нницы совѣ́тъ Бж҃їй ѿверго́ша ѡ҆
себѣ̀, не кре́щшесѧ ѿ негѡ̀.
л҃а. Рече́ же Гдⷭ҇ь: комꙋ̀ ᲂу҆̀бо ᲂу҆подо́блю человѣ́ки ро́да
сегѡ̀; и҆ комꙋ̀ сꙋ́ть подо́бни;
л҃в. Подо́бни сꙋ́ть ѻ҆́трочищємъ сѣдѧ́щымъ на то́ржищахъ,
и҆ приглаша́ющымъ дрꙋ́гъ дрꙋ́га, и҆ глаго́лющымъ: писка́хомъ
ва́мъ, и҆ не пласа́сте: рыда́хомъ ва́мъ, и҆ не пла́касте.
л҃г. Прїи́де бо І҆ѡа́ннъ Крⷭ҇ти́тель ни хлѣ́ба ꙗ҆дый, ни вїна̀
пїѧ̀, и҆ глаго́лете: бѣ́са и҆́мать.
л҃д. Прїи́де Сн҃ъ чл҃вѣ́ческїй ꙗ҆дый и҆ пїѧ̀, и҆ глаго́лете: се́й
чл҃вѣ́къ ꙗ҆́дца и҆ вїнопі́йца, дрꙋ́гъ мытаре́мъ и҆ грѣ́шни-
кѡмъ.
л҃є. И҆ ѡ҆правди́сѧ премꙋ́дрость ѿ ча́дъ свои́хъ всѣ́хъ.
л҃ѕ. Молѧ́ше же є҆го̀ нѣ́кїй ѿ фарїсе́й, да бы ꙗ҆́лъ съ ни́мъ:
и҆ вше́дъ въ до́мъ фарїсе́овъ, возлежѐ.
л҃з. И҆ сѐ жена̀ во гра́дѣ, ꙗ҆́же бѣ̀ грѣ́шница, и҆ ᲂу҆вѣ́дѣвши,
ꙗ҆́кѡ возлежи́тъ во хра́минѣ фарїсе́овѣ, прине́сши а҆лава́стръ
мѵ́ра,
л҃и. И҆ ста́вши при ногꙋ̀ є҆гѡ̀ созадѝ, пла́чꙋщисѧ, нача́тъ
ᲂу҆мыва́ти но́зѣ є҆гѡ̀ слеза́ми, и҆ власы̀ главы̀ своеѧ̀ ѿтира́ше,
и҆ ѡ҆блобыза́ше но́зѣ є҆гѡ̀, и҆ ма́заше мѵ́ромъ.
л҃ѳ. Ви́дѣвъ же фарїсе́й воззва́вый є҆го̀, речѐ въ себѣ̀, гла-
го́лѧ: се́й а҆́ще бы бы́лъ прⷪ҇ро́къ вѣ́дѣлъ бы, кто̀, и҆ какова̀
жена̀ прикаса́етсѧ є҆мꙋ̀: ꙗ҆́кѡ грѣ́шница є҆́сть.

27. Тойзи е за когото е писано; Ето азъ проваждамъ вѣстителя моего прѣдъ лице-то ти, който ще устрои пѫть-тъ ти прѣдъ тебе.

28. Защото ви казувамъ, че между родены-тѣ отъ жены никой пророкъ не е по голѣмъ отъ Іоанна Крьстителя; но най малкый-тъ въ царство-то Божіе по голѣмъ е отъ него.

29. И всичкый народъ като чухѫ, и мытари-тѣ, оправдавахѫ Бога, като ся крьстихѫ съ крыщеніе-то Іоанново.

30. А Фарисеи-тѣ и законници-тѣ отхвьрлихѫ за себе си волѭ-тѫ Божіѭ, понеже ся не крьстихѫ отъ него.

31. И рече Господь: А на какво да уподобіѭ человѣцы-тѣ на тойзи родъ? и на какво сѫ подобни?

32. Подобни сѫ на дѣца, които сѣдятъ на пазарь-тъ, и выкатъ едно на друго и казуватъ си: Свирихмы ви и не играхте, жално ви пѣхмы и не плакахте;

33. Защото дойде Іоаннъ Крьститель нито хлѣбъ ядѐ, нито вино піѐ, и казувате: Бѣсъ има.

34. Дойде Сынъ человѣческый, ядѐ и піѐ, и казувате: Ето человѣкъ ядливъ и винопійца, пріятель на мытари-тѣ и на грѣшницы-тѣ.

35. И оправда ся мѫдрость-та отъ всичкы-тѣ си чада.

36. И моляше го единъ отъ Фарисеи-тѣ да яде съ него, и той влѣзе въ домъ-тъ Фарисеевъ, и сѣднѫ на трапезѫ-тѫ.

37. И ето жена *нѣкоя* отъ градъ-тъ, която бѣше грѣшница, като разбра че сѣди на трапезѫ въ домъ-тъ Фарисеевъ, донесе алавастръ съ миро,

38. И като застанѫ при нозѣ-тѣ му отзадѣ и плачѣше, наченѫ да облива нозѣ-тѣ му съсъ сьлзы и отриваше *гы* съ косми-тѣ на главѫ-тѫ си, и цѣлуваше нозѣ-тѣ му, и мажаше *гы* съ миро-то.

39. А Фарисей-тъ който го бѣ призовалъ като видѣ, рече въ себе си и думаше: Тойзи ако да бѣше пророкъ, щѣше да знае коя и каква *е* жена-та, която ся допира до него, че е грѣшница.

м҃. И҆ ѿвѣща́въ Ї҆и҃съ речѐ къ немꙋ̀: Сі́мѡне, и҆́мамъ тѝ нѣ́что рещѝ. О҆́нъ же речѐ: Оу҆чт҃лю, рцы̀.

м҃а. [Ї҆и҃съ же речѐ]: два̀ должника̀ бѣ́ста заимода́вцꙋ нѣ́коемꙋ: є҆ди́нъ бѣ̀ до́лженъ патїю́сѡтъ динарі́й, дрꙋгі́й же патїю́десать.

м҃в. Не и҆мꙋ́щема же и҆́ма возда́ти, ѻ҆бѣ́ма ѿда̀. кото́рый ѹ҆̀бо є҆ю̀, рцы̀, па́че возлю́битъ є҆го̀;

м҃г. Ѿвѣща́въ же Сі́мѡнъ речѐ: мню̀, ꙗ҆́кѡ є҆мꙋ́же ва́щше ѿда̀. О҆́нъ же речѐ є҆мꙋ̀: пра́вѡ сꙋди́лъ є҆сѝ.

м҃д. И҆ ѡ҆бра́щсѧ къ женѣ̀, Сі́мѡнови речѐ: ви́диши ли сїю̀ женꙋ̀; внидо́хъ въ до́мъ тво́й, воды̀ на но́зѣ моѝ не да́лъ є҆сѝ: сїѧ́ же слеза́ми ѡ҆блїѧ́ ми но́зѣ, и҆ власы̀ главы̀ своеѧ̀ ѡ҆трè.

м҃е. Лобза́нїѧ мѝ не да́лъ є҆сѝ: сїѧ́ же, ѿне́лиже внидо́хъ, не преста̀ ѡ҆блобыза́ющи мѝ но́зѣ.

м҃ѕ. Ма́сломъ главы̀ моеѧ̀ не пома́залъ є҆сѝ: сїѧ́ же мѵ́ромъ пома́за мѝ но́зѣ.

м҃з. Є҆гѡ́же ра́ди, глаго́лю тѝ, ѿпꙋща́ютсѧ грѣсѝ є҆ѧ̀ мно́зи, ꙗ҆́кѡ возлюбѝ мно́гѡ: а҆ є҆мꙋ́же ма́лѡ ѡ҆ставлѧ́етсѧ, ме́нше лю́битъ.

м҃и. Рече́ же є҆́й: ѿпꙋща́ютсѧ тебѣ̀ грѣсѝ.

м҃ѳ. И҆ нача́ша возлежа́щїи съ ни́мъ гл҃голати въ себѣ̀: кто̀ се́й є҆́сть, и҆́же и҆ грѣхѝ ѿпꙋща́етъ;

н҃. Рече́ же къ женѣ̀: вѣ́ра твоѧ̀ спасе́ тѧ: и҆дѝ въ ми́рѣ.

Глава̀ и҃.

а҃. И҆ бы́сть по се́мъ, и҆ то́й прохожда́ше сквозѣ̀ гра́ды и҆ ве́си, проповѣ́дꙋѧ и҆ бл҃говѣ́ствꙋѧ цр҃твїе Бж҃їе: и҆ ѻ҆бана́десѧте съ ни́мъ.

в҃. И҆ же́ны нѣ́кїѧ, ꙗ҆̀же бѧ́хꙋ и҆сцѣле́ны ѿ дꙋхѡ́въ ѕлы́хъ и҆ недꙋ́гъ: Марі́а нарица́емаѧ Магдали́на, и҆з̾ неѧ́же бѣсѡ́въ се́дмь и҆зы́де,

40. И отговори Іисусъ и рече му: Симоне, имамъ нѣщо да ти
рекѫ: а той казува: Учителю, речи.
41. Нѣкой си заимодавецъ имаше двама длъжницы; единъ-тъ
бѣ длъженъ петстотинъ динаріи а другый-тъ петдесеть.

42. И понеже нѣмахѫ да му платятъ, прости имъ *гы* и на двамата.
И тъй, кажи ми, кой отъ тѣхъ ще го възлюби повече?
43. Отговори Симонъ и рече: Мыслѭ че *онзи* комуто е оставилъ
повече-то. А той му рече: Право си отсѫдилъ.
44. И като ся обърнѫ кѫдѣ женѫ-тѫ, рече на Симона: Видишь
ли тѫзи женѫ? Влѣзохъ въ кѫщѫ-тѫ ти, *и ты* водѫ за нозѣ-тѣ
ми не даде; а тя съсъ сълзы облѣ нозѣ-тѣ ми, и съ космы-тѣ на
главѫ-тѫ си *гы* отры.
45. *Ты* цѣлованіе ми не даде; а тя, отъ какъ съмь влѣзлъ, не е
прѣстанѫла отъ да цѣлува нозѣ-тѣ ми.
46. *Ты* съ масло главѫ-тѫ ми не помаза; а тя съ миро помаза
нозѣ-тѣ ми.
47. За това ти казувамъ, прощаватъ ѝ ся много-то нейни грѣхове;
защото много възлюби; а комуто ся малко прощава, малко
люби.
48. И рече ѝ: Прощаватъ ти ся грѣхове-тѣ ти.
49. И тѣзи които сѣдяхѫ съ него наедно на трапезѫ-тѫ наченѫхѫ
да си говорятъ помежду си: Кой е тойзи който и грѣхове прощава?
50. И рече на женѫ-тѫ: Вѣра-та твоя тя спасе; иди си съ
миромъ.

ГЛАВА 8.

1. И слѣдъ това ходяше отъ градъ на градъ и отъ село на село,
да проповѣдува и да благовѣстява царство-то Божіе; и дванадесеть-тѣ
ученици бѣхѫ съ него,
2. И жены нѣкои, които бѣхѫ исцѣлены отъ злы духове и
болѣсти, Марія нарицаема-та Магдалина, изъ коѭто бѣхѫ излѣзли
седмь бѣса,

г҃. И҆ Ї҆ѡа́нна жена̀ Хꙋза́нова, приста́вника И҆рѡ́дова, и҆
Сꙋса́нна, и҆ и҆́ны мнѡ́ги, ꙗ҆̀же слꙋжа́хꙋ є҆мꙋ̀ ѿ и҆мѣ́нїй свои́хъ.
д҃. Разꙋмѣва́ющꙋ же наро́дꙋ мно́гꙋ, и҆ ѿ всѣ́хъ градѡ́въ
грядꙋ́щымъ къ немꙋ̀, речѐ при́тчꙋ:
є҃. И҆зы́де сѣ́ѧй сѣ́ѧти сѣ́мене своегѡ̀: и҆ є҆гда̀ сѣ́ѧше,
ѻ҆́во падѐ при пꙋтѝ, и҆ попра́но бы́сть, и҆ пти́цы нбⷭ҇ныѧ
позоба́ша є҆̀.
ѕ҃. А҆ дрꙋго́е падѐ на ка́мени, и҆ прозѧ́бъ ѹ҆сше, занѐ не
и҆мѣ́ѧше вла́ги.
з҃. И҆ дрꙋго́е падѐ посредѣ̀ те́рнїѧ, и҆ возрастѐ те́рнїе, и҆
подавѝ є҆̀.
и҃. Дрꙋго́е же падѐ на землѝ бла́зѣ, и҆ прозѧ́бъ сотворѝ
пло́дъ стори́цею. сїѧ̑ гл҃го́лѧ, возгласѝ: и҆мѣ́ѧй ѹ҆́шы слы́шати,
да слы́шитъ.
ѳ҃. Вопроша́хꙋ же є҆го̀ ѹ҆чн҃цы̀ є҆гѡ̀, глаго́люще: что̀ є҆сть
при́тча сїѧ̀;
і҃. Ѻ҆́нъ же речѐ: ва́мъ є҆́сть дано̀ вѣ́дати та̑йны ца́рствїѧ
Бж҃їѧ: про́чымъ же въ при́тчахъ, да ви́дѧще не ви́дѧтъ, и҆
слы́шаще не разꙋмѣ́ютъ.
аі҃. Є҆́сть же сїѧ̀ при́тча: сѣ́мѧ є҆́сть сло́во Бж҃їе.
ві҃. А҆ и҆̀же при пꙋтѝ, сꙋ́ть слы́шащїи, пото́мъ же при-
хо́дитъ дїа́волъ и҆ взе́млетъ сло́во ѿ се́рдца и҆́хъ, да не вѣ́ро-
вавше спасꙋ́тсѧ.
гі҃. А҆ и҆̀же на ка́мени, и҆̀же є҆гда̀ ѹ҆слы́шатъ, съ ра́достїю
прїе́млютъ сло́во: и҆ сі́и ко́рене не и҆́мꙋтъ, и҆̀же во вре́мѧ
вѣ́рꙋютъ, и҆ во вре́мѧ напа́сти ѿпа́даютъ.
ді҃. А҆ є҆̀же въ те́рнїи па́дшее, сі́и сꙋ́ть слы́шавшїи, и҆ ѿ
печа́ли и҆ бога́тства и҆ сластмѝ жите́йскими ходѧ́ще пода-
влѧ́ютсѧ, и҆ не соверша́ютъ плода̀.
єі҃. А҆ и҆̀же на до́брѣй землѝ, сі́и сꙋ́ть, и҆̀же до́брымъ срⷣцемъ
и҆ бл҃ги́мъ слы́шавше сло́во, держа́тъ, и҆ пло́дъ творѧ́тъ въ
терпѣ́нїи. [сїѧ̑ гл҃го́лѧ, возгласѝ: и҆мѣ́ѧй ѹ҆́шы слы́шати, да
слы́шитъ.]

3. И Іоанна жена-та на Хуза, настойникъ-тъ Иродовъ, и Сусанна, и другы много, които му слугувахѫ отъ свой-тъ си имотъ.

4. И понеже ся стичаше народъ много, и идяхѫ при него отъ всякой градъ, рече съ притчѫ:

5. Излѣзе сѣятель-тъ да сѣе сѣме-то си; и когато сѣяше, едно паднѫ край пѫть-тъ, и затъпка ся, и птицы-тѣ небесны го озобахѫ.

6. А друго паднѫ на камькъ, и като изникнѫ, изсъхнѫ, защото нѣмаше влагѫ.

7. Друго пакъ паднѫ въ срѣдъ трънiе-тѣ, и като порастохѫ трънiе-тѣ заглушихѫ го.

8. А друго паднѫ на добрѫ-тѫ землѭ, и като израсте, сстори плодъ стократенъ. Това като говоряше възгласи: Който има уши да слуша, нека слуша.

9. Попытахѫ го ученици-тѣ и казувахѫ: Що значи тая притча?

10. А той рече: Вамъ е дадено да познаете тайны-тѣ на царство-то Божіе; а на другы-тѣ *ся проповѣдува* съ притчы, щото гледаѭще да не видятъ и слушаѭще да не разумѣватъ.

11. И тя е притча-та. Сѣме-то е слово-то Божіе:

12. А *посѣяно-то* край пѫть-тъ сѫ които слушатъ; слѣдъ това идува діаволъ-тъ, и отнема слово-то отъ сърдце-то имъ, да не бы да повѣруватъ и ся спасѫтъ.

13. А което на камькъ-тъ, *сѫ онѣзи*, които кога чуѭтъ, съ радость пріиматъ слово-то; и тѣ корень нѣматъ; които за *малко* врѣме вѣруватъ, и во врѣме на напасть отстѫпватъ.

14. А паднѫло-то въ трънiе-тѣ, тѣ сѫ *онѣзи* които сѫ слушали, и отъ грыжы и богатства и сласти житейскы, отхождатъ, и заглухнуватъ и не приносятъ плодъ.

15. А което на добрѫ-тѫ землѭ, тѣ сѫ *онѣзи*, които чуѭтъ слово-то, държатъ го въ добро и благо сърдце, и приносятъ плодъ въ търпѣніе.

ѕ҃і. Никто́же (оу҆́бо) свѣти́льника вже́гъ, покрыва́етъ є҆го̀
сосꙋ́домъ, и҆лѝ под̾ ѻ҆́дръ подлага́етъ: но на свѣ́щникъ воз-
лага́етъ, да входѧ́щїи ви́дѧтъ свѣ́тъ.
з҃і. Нѣ́сть бо та́йно, є҆́же не ꙗ҆вле́но бꙋ́детъ: нижѐ оу҆-
тае́но, є҆́же не позна́етсѧ, и҆ въ ꙗ҆вле́нїе прїи́детъ.
и҃і. Блюди́тесѧ оу҆́бо, ка́кѡ слы́шите: и҆́же бо и҆́мать,
да́стсѧ є҆мꙋ̀: и҆ и҆́же а҆́ще не и҆́мать, и҆ є҆́же мни́тсѧ и҆мѣ́ѧ, во́з-
метсѧ ѿ негѡ̀.
ѳ҃і. Прїидо́ша же къ немꙋ̀ ма́ти и҆ бра́тїѧ є҆гѡ̀, и҆ не можа́хꙋ
бесѣ́довати къ немꙋ̀ наро́да ра́ди.
к҃. И҆ возвѣсти́ша є҆мꙋ̀, гл҃го́люще: ма́ти твоѧ̀ и҆ бра́тїѧ
твоѧ̀ внѣ̀ стоѧ́тъ, ви́дѣти тѧ̀ хотѧ́ще.
к҃а. Ѻ҆́нъ же ѿвѣща́въ речѐ къ ни́мъ: ма́ти моѧ̀ и҆ бра́тїѧ
моѧ̀ сі́и сꙋ́ть, слы́шащїи сло́во Бж҃їе и҆ творѧ́щїи є҆̀.
к҃в. И҆ бы́сть во є҆ди́нъ ѿ дні́й, то́й влѣ́зе въ кора́бль и҆
оу҆чн҃цы̀ є҆гѡ̀, и҆ речѐ къ ни́мъ: пре́йдемъ на ѻ҆́нъполъ є҆́зера:
и҆ поидо́ша.
к҃г. И҆дꙋ́щымъ же и҆̀мъ, оу҆спе. и҆ сни́де бꙋ́рѧ вѣ́тренаѧ въ
є҆́зеро, и҆ скончава́хꙋсѧ, и҆ въ бѣдѣ̀ бѣ́хꙋ.
к҃д. И҆ пристꙋ́пльше воздвиго́ша є҆го̀, глаго́люще: наста́-
вниче, наста́вниче, погиба́емъ. Ѻ҆́нъ же воста́въ запретѝ
вѣ́трꙋ и҆ волне́нїю водно́мꙋ: и҆ оу҆лего́ста, и҆ бы́сть тишина̀.
к҃е. Рече́ же и҆̀мъ: гдѣ̀ є҆́сть вѣ́ра ва́ша; оу҆боѧ́вшесѧ же
чꙋди́шасѧ, гл҃го́люще дрꙋ́гъ ко дрꙋ́гꙋ: кто̀ оу҆́бо се́й є҆́сть,
ꙗ҆́кѡ и҆ вѣ́трѡмъ повелѣва́етъ и҆ водѣ̀, и҆ послꙋ́шаютъ є҆гѡ̀;
к҃ѕ. И҆ прейдо́ша во странꙋ̀ Гадари́нскꙋ, ꙗ҆́же є҆́сть ѻ҆б̾
ѻ҆́нъполъ Галїле́и.
к҃з. И҆зше́дшꙋ же є҆мꙋ̀ на зе́млю, срѣ́те є҆го̀ мꙋ́жъ нѣ́кїй ѿ
гра́да, и҆́же и҆мѧ́ше бѣ́сы ѿ лѣ́тъ мно́гихъ, и҆ въ ри́зꙋ не
ѡ҆блача́шесѧ, и҆ во хра́мѣ не живѧ́ше, но во гробѣ́хъ.
к҃и. Оу҆зрѣ́въ же і҆и҃са, и҆ возопи́въ, припадѐ къ немꙋ̀,
и҆ гла́сомъ ве́лїимъ речѐ: что̀ мнѣ̀ и҆ тебѣ̀, і҆и҃се сн҃е бг҃а
вы́шнѧгѡ; молю́сѧ тѝ, не мꙋ́чи менѐ.

16. И никой като запали свѣщь не ѭ покрыва съсъ съсѫдъ, нито ѭ туря подъ одръ-тъ; но ѭ туря на свѣтилникъ-тъ, за да гледатъ видѣлинѫ-тѫ тѣзи които влѣзуватъ.

17. Защото нѣма скрышно, което не ще бѫде явно; нито утаено, което не ще да бѫде знайно, и не ще да излѣзе наявѣ.

18. За това гледайте какъ слушате; защото който има, ще му ся даде; а който нѣма, и *онова* което мни че има ще му ся отнеме.

19. И дойдохѫ при него майка му и братія-та му, и поради множество-то не можахѫ да приближатъ до него.

20. И извѣстихѫ му *нѣкои* и казувахѫ: Майка ти и братія-та ти стоятъ вънъ и ищѫтъ да тя видятъ.

21. А той отвѣща и рече имъ: Менѣ ми сѫ майка и братія тѣзи, които слушатъ слово-то Божіе и го испълняватъ.

22. И единъ день влѣзе въ ладіѭ той и ученици-тѣ му; и рече имъ: Да минемъ отвѫдь езеро-то: и отплувахѫ.

23. И въ врѣме-то на плуваніе-то имъ той заспа, и спуснѫ ся буря вѣтренна въ езеро-то, и напълняше ся ладія-та, и въ опасность бѣхѫ.

24. И пристѫпихѫ та го разбудихѫ и казувахѫ: Наставниче, Наставниче, загынувамы. А той станѫ та запрѣти на вѣтръ-тъ и на волненіе-то на водѫ-тѫ; и уталожихѫ ся, и станѫ тишина.

25. И рече имъ: Дѣ ви е вѣра-та? А тѣ уплашени чудяхѫ ся, и говоряхѫ си единъ на другый: Кой е тойзи щото повелѣва и на вѣтрове-тѣ и на водѫ-тѫ и го слушатъ?

26. И исплувахѫ въ Гадаринскѫ-тѫ странѫ, която е срѣщѫ Галилеѭ.

27. И щомъ излѣзе на земѭ-тѫ, срѣщнѫ го отъ градъ-тъ нѣкой си человѣкъ, който отъ много годины имаше бѣсове, и дрехѫ не обличаше, и въ кѫщи не стояше, но въ гробища-та.

28. И като видѣ Іисуса, извыка, и припаднѫ нему, и съ гласъ голѣмъ рече: Що *имашь* ты съ мене, Іисусе Сыне на Бога Вышняго? молѭ ти ся недѣй мя мѫчи.

к҃ѳ. Повелѣ́ бо ду́хови нечи́стому и҆зы́ти ѿ человѣ́ка: ѿ
мно́гихъ бо лѣ́тъ восхища́ше є҆го̀: и҆ вяза́ху є҆го̀ у҆́зы желѣ́зны
и҆ пу́ты, стрегу́щe є҆го̀: и҆ растерза́я у҆́зы гони́мь быва́ше
бѣ́сомъ сквозѣ̀ пусты̑ни.
л҃. Вопроси́ же є҆го̀ і҆и҃съ, глаго́лѧ: что́ ти є҆́сть и҆́мѧ; ѻ҆́нъ
же речѐ: легеѡ́нъ: ꙗ҆́кѡ бѣ́си мно́зи вни́доша въ ѻ҆́нь.
л҃а. И҆ моля́ху є҆го̀, да не повели́тъ и҆̀мъ въ бе́здну и҆тѝ.
л҃в. Бѣ́ же ту̀ ста́до свине́й мно́го пасо́мо въ горѣ̀: и҆
моля́ху є҆го̀, да повели́тъ и҆̀мъ въ ты̑ вни́ти. и҆ повелѣ̀
и҆̀мъ.
л҃г. И҆зше́дше же бѣ́си ѿ человѣ́ка, вни́доша во свинїѧ̀: и҆
оу҆стреми́сѧ ста́до по брегу̀ въ є҆́зеро, и҆ и҆стопѐ.

л҃д. Ви́дѣвше же пасу́щїи бы́вшее, бѣжа́ша, и҆ возвѣсти́ша
во гра́дѣ и҆ въ се́лѣхъ.
л҃є. И҆зыдо́ша же ви́дѣти бы́вшее: и҆ прїидо́ша ко і҆и҃сови,
и҆ ѡ҆брѣто́ша человѣ́ка сѣдѧ́ща, и҆з̾ негѡ́же бѣ́си и҆зыдо́ша,
ѡ҆болче́на и҆ смы́слѧща, при ногу̀ і҆и҃сову: и҆ оу҆боѧ́шасѧ.
л҃ѕ. Возвѣсти́ша же и҆̀мъ ви́дѣвшїи, ка́кѡ спасе́сѧ бѣсно-
ва́выйсѧ.
л҃з. И҆ моли̇̀ є҆го̀ ве́сь наро́дъ страны̀ Гадари́нскїѧ ѿитѝ ѿ
ни́хъ, ꙗ҆́кѡ стра́хомъ ве́лїимъ ѡ҆держи́ми бѣ́ху: ѻ҆́нъ же влѣ́зъ
въ кора́бль, возврати́сѧ.
л҃и. Молѧ́шесѧ же є҆мꙋ̀ му́жъ, и҆з̾ негѡ́же и҆зыдо́ша бѣ́си,
да бы̀ съ ни́мъ бы́лъ. ѿпусти́ же є҆го̀ і҆и҃съ, глаго́лѧ:
л҃ѳ. Возврати́сѧ въ до́мъ тво́й, и҆ повѣ́дай, є҆ли̑ка тѝ со-
творѝ бг҃ъ. и҆ и҆́де, по всемꙋ̀ гра́ду проповѣ́даѧ, є҆ли̑ка сотворѝ
є҆мꙋ̀ і҆и҃съ.
м҃. Бы́сть же є҆гда̀ возврати́сѧ і҆и҃съ, прїѧ́тъ є҆го̀ наро́дъ:
бѣ́ху бо всѝ ча́юще є҆гѡ̀.
м҃а. И҆ сѐ прїи́де му́жъ, є҆мꙋ́же и҆́мѧ і҆аі́ръ, и҆ то́й кнѧ́зь
со́нмищу бѣ̀: и҆ па́дъ при ногу̀ і҆и҃сову, молѧ́ше є҆го̀ вни́ти въ
до́мъ сво́й:

29. Защото повелѣ нечистому духу да излѣзе изъ человѣка: понеже отъ много врѣме бѣ го прѣхванѫлъ, и вързвахѫ го съ веригы и съ оковы та го вардяхѫ; но той раскѫсуваше върскы-тѣ, и гоняше го бѣсъ-тъ по пустіи-тѣ.

30. И попыта го Іисусъ и каза: Какъ ти е име-то? а той рече: Легеонъ; защото много бѣсове влѣзохѫ въ него.

31. И моляхѫ го да имъ не повелѣе да идѫтъ въ безднѫ-тѫ.

32. А тамъ имаше стадо отъ много свиніе що пасяхѫ по горѫ-тѫ; и моляхѫ му ся *бѣсове-тѣ* да имъ дозволи да влѣзѫтъ въ тѣхъ; и дозволи имъ:

33. И като излѣзнѫхѫ бѣсове-тѣ отъ человѣка, влѣзохѫ въ свиніе-тѣ; и впуснѫ ся стадо-то прѣзъ стрьмнинѫ-тѫ въ езеро-то та ся издави.

34. А свинопасци-тѣ като видѣхѫ това що станѫ побѣгнѫхѫ, и отидохѫ та извѣстихѫ въ градъ-тъ и въ села-та.

35. И излѣзохѫ да видятъ станѫло-то; и дойдохѫ при Іисуса, и намѣрихѫ человѣкъ-тъ отъ когото бѣхѫ излѣзли бѣсове-тѣ, сѣднѫлъ при позѣ-тѣ Іисусовы, облеченъ и смысленъ; и убояхѫ ся.

36. И *тѣзи* които бѣхѫ видѣли това извѣстихѫ имъ, какъ исцѣлѣ бѣсный-тъ.

37. И всичко-то множество отъ околность-тѫ Гадаринскѫ, молихѫ му ся да си отиде отъ тѣхъ; защото бѣхѫ обзѣти отъ голѣмъ страхъ; а той влѣзе въ ладіѭ-тѫ и върнѫ ся.

38. А человѣкъ-тъ, отъ когото бѣхѫ излѣзли бѣсове-тѣ, моляше му ся да бѫде съ него; но Іисусъ го испрати и каза:

39. Върни ся у дома си, и раскажи това което ти сгори Богъ. И отиде та проповѣдува по всичкый-тъ градъ това що му стори Іисусъ.

40. А когато ся върнѫ Іисусъ, прія го народъ-тъ; защото всичкы го чакахѫ.

41. И ето дойде единъ человѣкъ, на име Іаиръ, (и той бѣ началникъ на съборище-то), и паднѫ на нозѣ-тѣ Іисусовы, та му ся моляше да влѣзе въ домъ-тъ му.

м҃в. Ꙗ҆́кѡ дщи̑ є҆диноро́дна бѣ̀ є҆мꙋ̀, ꙗ҆́кѡ лѣ́тъ двоюна́десѧте, и҆ та̀ ᲂу҆мира́ше. Є҆гда́ же и҆да́ше, наро́ди ᲂу҆гнѣта́хꙋ є҆го̀.
м҃г. И҆ жена̀ сꙋ́щи въ точе́нїи кро́ве ѿ двоюна́десѧте лѣ́тꙋ, ꙗ҆́же врачє́мъ и҆зда́вши всѐ и҆мѣ́нїе, (и҆) не возмо́же ни ѿ є҆ди́нагѡ и҆сцѣлѣ́ти:
м҃д. (И҆) пристꙋ́пльши созадѝ, коснꙋ́сѧ кра́ѧ ри́зъ є҆гѡ̀: и҆ а҆́бїе ста̀ то́къ кро́ве є҆ѧ̀.
м҃є. И҆ речѐ Ї҆и҃съ: кто̀ є҆́сть коснꙋ́выйсѧ мнѣ̀; ѿмета́ющымсѧ же всѣ̑мъ, речѐ Пе́тръ, и҆ и҆̀же съ ни́мъ: наста́вниче, наро́ди ѡ҆держа́тъ тѧ̀ и҆ гнѣтꙋ́тъ, и҆ глаго́леши: кто̀ є҆́сть коснꙋ́выйсѧ мнѣ̀;
м҃ѕ. Ї҆и҃съ же речѐ: прикоснꙋ́сѧ мнѣ̀ нѣ́кто: а҆́зъ бо чꙋ́хъ си́лꙋ и҆зше́дшꙋю и҆з̾ менѐ.
м҃з. Ві́дѣвши же жена̀, ꙗ҆́кѡ не ᲂу҆таи́сѧ, трепе́щꙋщи прїи́де, и҆ па́дши пред̾ ни́мъ, є҆ѧ́же ра́ди вины̀ прикоснꙋ́сѧ є҆мꙋ̀, повѣ́да є҆мꙋ̀ пред̾ всѣ́ми людьмѝ, и҆ ꙗ҆́кѡ и҆сцѣлѣ̀ а҆́бїе.
м҃и. Ѻ҆́нъ же речѐ є҆́й: дерза́й дщи̑, вѣ́ра твоѧ̀ спасѐ тѧ̀: и҆дѝ въ ми́рѣ.
м҃ѳ. Є҆щѐ є҆мꙋ̀ гл҃го́лющꙋ, прїи́де нѣ́кїй ѿ а҆рхїсѷнагѡ́га, глаго́лѧ є҆мꙋ̀, ꙗ҆́кѡ ᲂу҆́мре дщи̑ твоѧ̀: не дви́жи Оу҆чт҃лѧ.
н҃. Ї҆и҃съ же слы́шавъ ѿвѣща̀ є҆мꙋ̀, глаго́лѧ: не бо́йсѧ: то́кмѡ вѣ́рꙋй, и҆ спасе́на бꙋ́детъ.
н҃а. Прише́дъ же въ до́мъ, не ѡ҆ста́ви ни є҆ди́нагѡ вни́ти, то́кмѡ Петра̀ и҆ Ї҆ѡа́нна и҆ Ї҆а́кѡва, и҆ ѻ҆ц҃а̀ ѻ҆трокови́цы и҆ ма́тере.
н҃в. Пла́кахꙋсѧ же всѝ, и҆ рыда́хꙋ є҆ѧ̀. Ѻ҆́нъ же речѐ: не пла́читесѧ: не ᲂу҆́мре (бо), но спи́тъ.
н҃г. И҆ рꙋга́хꙋсѧ є҆мꙋ̀, вѣ́дꙋще, ꙗ҆́кѡ ᲂу҆́мре.
н҃д. Ѻ҆́нъ же и҆згна́въ во́нъ всѣ́хъ, и҆ є҆́мь за рꙋ́кꙋ є҆ѧ̀, возгласѝ, глаго́лѧ: ѻ҆трокови́це, воста́ни.
н҃є. И҆ возврати́сѧ дꙋ́хъ є҆ѧ̀, и҆ воскре́се а҆́бїе: и҆ повелѣ̀ да́ти є҆́й ꙗ҆́сти.
н҃ѕ. И҆ диви́стасѧ роди́телѧ є҆ѧ̀: Ѻ҆́нъ же повелѣ̀ и҆̀ма никомꙋ́же повѣ́дати бы́вшагѡ.

42. Защото имаше дъщерѭ единороднѫ, като на дванадесеть годины, и тя бѣше на умираніе. И когато отхождаше, народъ-тъ го притискаше.

43. И жена нѣкоя си що имаше кръвотеченіе отъ дванадесеть годины, която бѣ издала на лѣкари всичкый си имотъ, и не можѐ да ся излѣкува отъ никого,

44. Приближи изъ отзадъ, та ся допрѣ до полѫ-тѫ на дрехѫ-тѫ му; и тозь часъ прѣстанѫ теченіе-то на кръвь-тѫ ѝ.

45. И рече Іисусъ: Кой е що ся допрѣ до мене? и понеже ся отричахѫ всичкы, рече Петръ и които бѣхѫ съ него: Наставниче, народъ-тъ тя притискатъ и угнѣтаватъ, а ты казувашь: Кой е що ся допрѣ до мене?

46. Но Іисусъ рече: Нѣкой ся допрѣ до мене; защото азъ усѣтихъ че сила излѣзе изъ мене.

47. И като видѣ жена-та че ся не укры, дойде растреперана, и припаднѫ нему, та му исказа прѣдъ всичкый-тъ народъ за коѭ причинѫ ся допрѣ до него, и какъ на часъ-тъ оздравѣ.

48. А той ѝ рече: Дързай, дъще, твоя-та вѣра тя исцѣли; иди си съ миромъ.

49. И когато още говоряше, идва нѣкой си отъ началникъ-тъ на съборище-то, и казува му: Дъщеря ти умрѣ, не труди учитель-тъ.

50. А Іисусъ като чу, отговори му, и каза: Не бой ся; тъкмо вѣрувай, и ще ся избави.

51. И когато влѣзе въ кѫщи, не остави никого да влѣзе, освѣнь Петра и Іакова и Іоанна, още бащѫ-тѫ на момиче-то и майкѫ му.

52. И плачахѫ всичкы и оплакувахѫ го; А той рече: Не плачѣте; не е умрѣло, но спи.

53. И присмивахѫ му ся, понеже знаяхѫ че е умрѣло.

54. Но той испѫди на вънъ всичкы-тѣ, и хванѫ го за рѫкѫ-тѫ и извыка, и каза: Момиче, стани.

55. И повърнѫ ся духъ-тъ му, и станѫ на часъ-тъ; и повелѣ да му дадѫтъ да яде.

56. И удивихѫ ся родители-тѣ му; а той имъ повелѣ да не кажѫтъ никому това що станѫ.

Глава̀ ѳ҃.

а҃. Созва́въ же ѻ҃бана́десѧте, дадѐ и҆̀мъ си́лꙋ и҆ вла́сть на всѧ̑ бѣ́сы, и҆ недꙋ́ги цѣли́ти:
в҃. И҆ посла̀ и҆̀хъ проповѣ́дати црⷭ҇твїе Бж҃їе, и҆ и҆сцѣлѧ́ти болѧ́щыѧ.
г҃. И҆ речѐ къ ни́мъ: ничесѡ́же возми́те на пꙋ́ть: ни жезла̀, ни пи́ры, ни хлѣ́ба, ни сребра̀, ни по двѣ̀ ри́зѣ и҆мѣ́ти.
д҃. И҆ въ ѻ҆́ньже до́мъ вни́дете, тꙋ̀ пребыва́йте, и҆ ѿтꙋ́дꙋ и҆сходи́те.
є҃. И҆ є҆ли́цы а҆́ще не прїе́млютъ ва́съ, и҆сходѧ́ще ѿ гра́да тогѡ̀, и҆ пра́хъ ѿ нѡ́гъ ва́шихъ ѿтрѧси́те, во свидѣ́тельство на нѧ̀.
ѕ҃. И҆сходѧ́ще же прохожда́хꙋ сквозѣ̀ ве́си, бл҃говѣствꙋ́юще и҆ и҆сцѣлѧ́юще всю́дꙋ.
з҃. Слы́шавъ же И҆́рѡдъ четвертовла́стникъ быва̑ющаѧ ѿ негѡ̀ всѧ̑: и҆ недоꙋмѣва́шесѧ, занѐ глаго́лемо бѣ̀ ѿ нѣ́кихъ, ꙗ҆́кѡ Ї҆ѡа́ннъ воста̀ ѿ ме́ртвыхъ:
и҃. Ѿ и҆нѣ́хъ же, ꙗ҆́кѡ И҆лїа̀ ꙗ҆ви́сѧ: ѿ дрꙋги́хъ же, ꙗ҆́кѡ проро́къ є҆ди́нъ ѿ дре́вниихъ воскре́се.
ѳ҃. И҆ речѐ И҆́рѡдъ: Ї҆ѡа́нна а҆́зъ ѹ҆сѣ́кнꙋхъ: кто́ же є҆́сть се́й, ѡ҆ не́мже а҆́зъ слы́шꙋ таковаѧ; и҆ и҆ска́ше ви́дѣти є҆го̀.
і҃. И҆ возвра́щшесѧ А҆п҃ли повѣ́даша є҆мꙋ̀, є҆ли̑ка сотвори́ша: и҆ поѧ́мъ и҆̀хъ, ѿи́де є҆ди́нъ на мѣ́сто пꙋ́сто гра́да нарица́емагѡ Виѳсаі́да.
а҃і. Наро́ди же разꙋмѣ́вше, по не́мъ и҆до́ша: и҆ прїе́мъ и҆̀хъ, глаго́лаше и҆̀мъ ѡ҆ црⷭ҇твїи Бж҃їи, и҆ тре́бꙋющыѧ и҆сцѣле́нїѧ цѣлѧ́ше.
в҃і. Де́нь же нача́тъ преклонѧ́тисѧ. пристꙋ́пльше же ѻ҃бана́десѧте реко́ша є҆мꙋ̀: ѿпꙋстѝ наро́дъ, да ше́дше во ѻ҆кре́стныѧ ве́си и҆ се́ла вита́ютъ, и҆ ѡ҆брѧ́щꙋтъ бра́шно: ꙗ҆́кѡ здѣ̀ въ пꙋ́стѣ мѣ́стѣ є҆смы̀.

ГЛАВА 9.

1. И като свыка дванадесеть-тѣ свои ученицы, даде имъ силѫ и власть надъ всичкы-тѣ бѣсове, и да исцѣляватъ болѣсти.

2. И проводи гы да проповѣдуватъ царство-то Божіе, и да исцѣляватъ болны-тѣ.

3. И рече имъ: Не носѣте нищо за въ пѫть, ни тоягѫ, ни тържикъ, ни хлѣбъ, ни сребро, нито по двѣ дрехы да имате.

4. И въ коѭто кѫщѫ влѣзете, тамо сѣдѣте и отъ тамо излѣзувайте *на пѫть.*

5. И които не вы прінниматъ, когато излѣзувате отъ онзи градъ, оттърсѣте и прахъ-тъ отъ нозѣ-тѣ си за свидѣтелство противъ тѣхъ.

6. И *тѣ* излѣзохѫ и ходяхѫ отъ село на село, та проповѣдувахѫ евангеліе-то и исцѣлявахѫ на всякѫдѣ.

7. И чу Иродъ четверовластникъ всичко що бываше отъ него; и въ недоумѣніе бѣ, защото нѣкои казувахѫ, че Іоаннъ е въскрьснѫлъ отъ мьртвы-тѣ;

8. Пакъ другы, че Илія ся е явилъ; а другы че единъ отъ старовремѣнны-тѣ пророцы е въскрьснѫлъ.

9. И рече Иродъ: Іоанна азъ посѣкохъ; но кой е тойзи за когото азъ таквызи *нѣща* слушамъ? и искаше да го види.

10. И като ся завърнѫхѫ апостоли-тѣ *при Іисуса*, испрказахѫ му все що бѣхѫ сторили, и той гы зѣ *при себе си* и оттегли ся на странѫ въ едно пусто мѣсто на градъ-тъ нарицаемый Виѳсаидѫ.

11. А народи-тѣ като разбрахѫ, подирихѫ го; и той гы пріе, и говоряше имъ за царство-то Божіе, и които имахѫ потрѣбѫ за исцѣляваніе, исцѣляваше гы.

12. И день-тъ наченѫ да прѣваля; и пристѫпихѫ дванадесеть-тѣ и рекохѫ му: Распусни народъ-тъ, за да идѫтъ по околны-тѣ села и колибы, да нощуватъ, и да намѣрятъ хранѫ; защото тука смы въ пусто мѣсто.

ві҃. Рече́ же къ ни̑мъ: дади́те и҆̀мъ вы̀ ꙗ҆́сти. Ѻ҆ни́ же рѣ́ша: нѣ́сть ѹ҆ на́съ ва́ѩше, то́кмѡ пѧ́ть хлѣ́бъ и҆ ры́бѣ двѣ̀, а҆́ще ѹ҆̀бо не ше́дше мы̀ кꙋ́пимъ во всѧ̑ лю́ди сїѧ̑ бра́шна:

ді҃. Бѣ́хꙋ бо мꙋже́й ꙗ҆́кѡ пѧ́ть ты́сѧщъ. рече́ же ко ѹ҆чени́кѡмъ свои̑мъ: посади́те и҆̀хъ на кꙋ́пы по пѧти̑десѧтъ.

еі҃. И҆ сотвори́ша та́кѡ, и҆ посади́ша и҆̀хъ всѧ̑.

ѕі҃. Прїи́мъ же пѧ́ть хлѣ́бъ и҆ ѻ҆́бѣ ры́бѣ, воззрѣ́въ на нб҃о, бл҃гослови̑ и҆̀хъ, и҆ прело́ми, и҆ дадѧ́ше ѹ҆чн҃кѡ́мъ, предложи́ти наро́дꙋ.

зі҃. И҆ ꙗ҆до́ша и҆ насы́тишасѧ вси̑: и҆ взѧ́ша и҆збы́вшыѧ и҆̀мъ ѹ҆крꙋ́хи кѡ́шѧ двана́десѧте.

иі҃. И҆ бы́сть є҆гда̀ молѧ́шесѧ є҆ди́нъ, съ ни́мъ бѣ́хꙋ ѹ҆чени́цы: и҆ вопроси̑ и҆̀хъ, гл҃ѧ: кого́ мѧ глаго́лютъ наро́ди бы́ти;

ѳі҃. Ѻ҆ни́ же ѿвѣща́вше рѣ́ша: Ї҆ѡа́нна кр҇ти́телѧ: и҆ні́и же И҆лїю̀: дрꙋ́зїи же, ꙗ҆́кѡ прⷪ҇ро́къ нѣ́кїй ѿ дре́внихъ воскр҇се.

к҃. Рече́ же и҆̀мъ: вы̀ же кого́ мѧ глаго́лете бы́ти; ѿвѣща́въ же Пе́тръ речѐ: Хрⷭ҇та̀ Бж҃їѧ.

ка҃. Ѻ҆́нъ же запре́щь и҆̀мъ, повелѣ̀ никомꙋ́же гл҃ати сегѡ̀,

кв҃. Ре́къ, ꙗ҆́кѡ подоба́етъ Сн҃ꙋ чл҃вѣ́ческомꙋ мно́гѡ пострада́ти, и҆ и҆скꙋше́нꙋ бы́ти ѿ ста́рєцъ и҆ а҆рхїере́й и҆ кни́жникъ, и҆ ѹ҆бїе́нꙋ бы́ти, и҆ въ тре́тїй де́нь воста́ти.

кг҃. Глаго́лаше же ко всѣ̑мъ: а҆́ще кто̀ хо́щетъ по мнѣ̀ и҆тти̑, да ѿве́ржетсѧ себѐ, и҆ во́зметъ кр҇тъ сво́й, и҆ послѣ́дꙋетъ мѝ.

кд҃. И҆́же бо а҆́ще хо́щетъ дꙋ́шꙋ свою̀ спасти̑, погꙋби́тъ ю҆̀: а҆ и҆́же погꙋби́тъ дꙋ́шꙋ свою̀ менѐ ра́ди, се́й спасе́тъ ю҆̀.

ке҃. Что́ бо по́льзы и҆́мать чл҃вѣ́къ, приѡбрѣ́тъ мі́ръ ве́сь, себе́ же погꙋби́въ и҆лѝ ѿтщети́въ;

кѕ҃. И҆́же бо а҆́ще постыди́тсѧ менѐ и҆ мои́хъ слове́съ, сегѡ̀ Сн҃ъ чл҃вѣ́ческїй постыди́тсѧ, є҆гда̀ прїи́деть во сла́вѣ своє́й и҆ Ѻ҆́чей и҆ ст҃ы́хъ А҆́гг҃лъ.

13. А той имъ рече: Дайте имъ да ядѫтъ. А тѣ рекохѫ: Ный нѣмамы повече отъ петь хлѣба и двѣ рыбы, освѣнь ако бы да идемъ ный и да купимъ яденіе за всичкый-тъ тойзи народъ.

14. Защото бѣхѫ до петь тысящи мѫжіе. И рече на ученицы-тѣ си: Турѣте гы да насѣдатъ на купове по петдесеть.

15. И сторихѫ така, и турихѫ всичкы-тѣ да насѣдатъ.

16. А той зѣ петь-тѣ хлѣба и двѣ-тѣ рыбы, погледнѫ на небето и благослови гы, и *гы* расчупи, и даваше на ученицы-тѣ си да сложатъ прѣдъ народъ-тъ.

17. И ядохѫ и насытихѫ ся всичкы, и дигнѫхѫ това що изостанѫ отъ укрухы-тѣ, дванадесеть коша.

18. И когато той ся моляше на самѣ, съ него бѣхѫ ученици-тѣ му; и гы попыта и рече: Кого мя казува народъ-тъ че сьмь?

19. А тѣ отговорихѫ и рекохѫ: *Едни казуватъ че си* Іоаннъ Крьститель; а другы Илія; другы пакъ че е въскрьснѫлъ нѣкой отъ староврѣменны-тѣ пророцы.

20. И рече имъ: А вы кого мя казувате че сьмь? Отговори Петръ и рече: Христосъ Божій.

21. А той имъ запрѣти строго и повелѣ да не кажѫтъ това никому.

22. И каза че Сынъ человѣческый трѣба много да пострада и да бѫде отхвьрленъ отъ старѣйшины-тѣ и пьрвосвященницы-тѣ и книжницы-тѣ, и убитъ да бѫде, и въ третій день да въскрьсне.

23. Казуваше още на всичкы: Ако ище нѣкой да дойде слѣдъ мене, нека ся отрече отъ себе си, и нека носи крьстъ-тъ си всякой день, и нека мя слѣдува.

24. Защото който ище да спасе животъ-тъ си, ще го изгуби, и който изгуби животъ-тъ си заради мене, той ще го спасе.

25. Защото какво ся ползува человѣкъ, ако спечали всичкый-тъ свѣтъ, а погуби или отщети себе си?

26. Защото който ся усрами за мене и за думы-тѣ ми, за него ще Сынъ человѣческый да ся усрами, когато дойде въ своѭ-тѫ славѫ и *въ славѫ-тѫ* на Отца и на святы-тѣ ангелы.

к҃з. Гл҃го́лю же ва́мъ вои́стиннꙋ: сꙋ́ть нѣ́цыи ѿ здѣ̀ стоѧ́-
щихъ, и҆̀же не и҆́мꙋтъ вкꙋси́ти сме́рти, до́ндеже ви́дѧтъ
црⷭ҇твїе Бж҃їе.
к҃и. Бы́сть же по словесѣ́хъ си́хъ ꙗ҆́кѡ дні́й о҆́смь, и҆ поє́мъ
Петра̀ и҆ І҆ѡа́нна и҆ І҆а́кѡва, взы́де на го́рꙋ помоли́тисѧ.
к҃ѳ. И҆ бы́сть, є҆гда̀ моля́шесѧ, видѣ́нїе лица̀ є҆гѡ̀ и҆́но, и҆
ѡ҆дѣѧ́нїе є҆гѡ̀ бѣ́ло блиста́ѧсѧ.
л҃. И҆ сѐ мꙋ́жа два̀ съ ни́мъ гл҃го́люща, ꙗ҆̀же бѣ́ста Мѡѷсе́й
и҆ И҆лїа̀:
л҃а. ꙗ҆́вльшасѧ во сла́вѣ, глаго́ласта же и҆схо́дъ є҆гѡ̀, є҆го́же
хотѧ́ше сконча́ти во І҆ерⷭ҇ли́мѣ.
л҃в. Пе́тръ же и҆ сꙋ́щїи съ ни́мъ бѧ́хꙋ ѿѧгчє́ни сно́мъ:
оу҆бꙋ́ждшесѧ же ви́дѣша сла́вꙋ є҆гѡ̀, и҆ о҆́ба мꙋ́жа стоѧ́щыѧ съ
ни́мъ.
л҃г. И҆ бы́сть, є҆гда̀ разлꙋчи́стасѧ ѿ негѡ̀, речѐ Пе́тръ ко
І҆и҃сꙋ: наста́вниче, добро̀ є҆́сть на́мъ здѣ̀ бы́ти: и҆ сотвори́мъ
сѣ́ни трѝ, є҆ди́нꙋ тебѣ̀, и҆ є҆ди́нꙋ Мѡѷсе́ови, и҆ є҆ди́нꙋ И҆лїи̑:
не вѣ́дый, є҆́же гл҃го́лаше.
л҃д. Се́ же є҆мꙋ̀ глаго́лющꙋ, бы́сть о҆́блакъ, и҆ ѡ҆сѣнѝ и҆̀хъ:
оу҆боѧ́шасѧ же, вше́дше во о҆́блакъ.
л҃є. И҆ гла́съ бы́сть и҆з̾ о҆́блака, глаго́лѧ: се́й є҆́сть Сн҃ъ мо́й
возлю́бленный, тогѡ̀ послꙋ́шайте.
л҃ѕ. И҆ є҆гда̀ бы́сть гла́съ, ѡ҆брѣ́тесѧ І҆и҃съ є҆ди́нъ. и҆ ті́и
оу҆молча́ша, и҆ никомꙋ́же возвѣсти́ша въ ты̑ѧ дни̑ ничесѡ́же
ѿ тѣ́хъ, ꙗ҆̀же ви́дѣша.
л҃з. Бы́сть же въ про́чїй де́нь, сше́дшымъ и҆̀мъ съ горы̀,
срѣ́те є҆го̀ наро́дъ мно́гъ.
л҃и. И҆ сѐ мꙋ́жъ и҆з̾ наро́да возопѝ, глаго́лѧ: Оу҆чт҃лю,
молю́тисѧ, при́зри на сы́на моего̀, ꙗ҆́кѡ є҆диноро́денъ мѝ є҆́сть:
л҃ѳ. И҆ сѐ дꙋ́хъ є҆́млетъ є҆го̀, и҆ внеза́пꙋ вопїе́тъ, и҆ пржа́етсѧ
съ пѣ́нами, и҆ є҆два̀ ѿхо́дитъ ѿ негѡ̀, сокрꙋша́ѧ є҆го̀.
м҃. И҆ моли́хсѧ оу҆чн҃кѡ́мъ твои́мъ, да и҆жденꙋ́тъ є҆го̀: и҆ не
возмого́ша.

27. И казувамъ ви истинѫ: Има нѣкои отъ стоящы-тѣ тука, които нѣма да вкусятъ смьрть, доклѣ не видятъ царство-то Божіе.

28. И слѣдъ тѣзи думы минахѫ ся до осмь дни, и зѣ съсъ себе си Петра и Іоанна и Іакова, и възлѣзе на горѫ-тѫ да ся помоли.

29. И като ся моляше, измѣни ся видъ-тъ на лице-то му, и дрехы-тѣ му станѫхѫ бѣлы и блистаяхѫ.

30. И ето двама человѣци ся разговаряхѫ съ него, и тѣ бѣхѫ Моисей и Илія,

31. Които ся явихѫ въ славѫ, и говоряхѫ за смьрть-тѫ му, коіѭто имаше *той* да испълни въ Іерусалимъ.

32. А Петръ и онѣзи които бѣхѫ съ него, бѣхѫ отяготени отъ сънъ, и когато ся разбудихѫ, видѣхѫ славѫ-тѫ му, и двама-та мѫжіе стоящы-тѣ съ него.

33. И когато тѣ ся раздѣлихѫ отъ него, Петръ рече Іисусу: Наставниче, добрѣ е да смы тука: и да направимъ три шатры, еднѫ за тебе, и за Моисея еднѫ, и еднѫ за Иліѭ; безъ да знае що дума.

34. И когато казуваше той това, дойде облакъ, и засѣни гы; и уплашихѫ ся *ученици-тѣ* като влѣзохѫ тѣ въ облакъ-тъ.

35. И станѫ гласъ изъ облака и казуваше: Тойзи е Сынъ ми възлюбленный-тъ; него слушайте.

36. И като станѫ гласъ-тъ, намѣри ся Іисусъ самичькъ. И тѣ мълкнѫхѫ, и никому не казахѫ въ онѣзи дни нищо отъ това що видѣхѫ.

37. А на другый-тъ день, когато слѣзохѫ отъ горѫ-тѫ, срѣщнѫ го народъ много.

38. И ето, человѣкъ нѣкой отъ народа извыка и казуваше: Учителю, молѭ ти ся, погледни на сына ми, защото ми е единороденъ.

39. И ето духъ го прѣхваща и отведнъжь пищи, и кѫса го така що той ся запѣня, и като го смаже, едвамъ ся отмахнува отъ него.

40. И молихъ ся на твои-тѣ ученицы да го испѫдятъ, и не могохѫ.

м҃а. Ѿвѣща́въ же І҆и҃съ речѐ: ѽ ро́де невѣ́рный и҆ развраще́нный, доко́лѣ бꙋ́дꙋ въ ва́съ, и҆ терплю̀ вы̀; приведи̑ ми сы́на твоего̀ сѣ́мѡ.

м҃в. Є҆щѐ же грꙗдꙋ́щꙋ є҆мꙋ̀, пове́рже є҆го̀ бѣ́съ и҆ стрꙗсѐ. запрети́ же І҆и҃съ дꙋ́хови нечи́стомꙋ, и҆ и҆сцѣлѝ ѻ҆́трока, и҆ вдадѐ є҆го̀ ѻ҆ц҃ꙋ̀ є҆гѡ̀.

м҃г. Диввлѧ́хꙋсѧ же всѝ ѡ҆ вели́чїи Бж҃їи. всѣ̑мъ же чꙋдѧ́щымсѧ ѡ҆ всѣ́хъ, ꙗ҆̀же творѧ́ше І҆и҃съ, речѐ ко ᲂу҆ченикѡ́мъ свои̑мъ:

м҃д. Вложи́те вы̀ во ᲂу҆̀шы ва́ши словеса̀ сїѧ̑: Сн҃ъ бо чл҃вѣ́ческїй и҆́мать преда́тисѧ въ рꙋ́цѣ чл҃вѣ́честѣ.

м҃є. Ѻ҆ни́ же не разꙋмѣ́ша глаго́ла сегѡ̀: бѣ̀ бо прикрове́нъ ѿ ни́хъ, да не ѡ҆щꙋтѧ́тъ є҆гѡ̀: и҆ боѧ́хꙋсѧ вопроси́ти є҆го̀ ѡ҆ глаго́лѣ се́мъ.

м҃ѕ. Вни́де же помышле́нїе въ ни́хъ, кто̀ и҆́хъ ва́щшїй бы бы́лъ.

м҃з. І҆и҃съ же вѣ́дый помышле́нїе ср҃цъ и҆́хъ, прїе́мъ ѻ҆́трочѧ, поста́ви є҆̀ ᲂу҆ себѐ,

м҃и. И҆ речѐ и҆̀мъ: и҆́же а҆́ще прїи́метъ сїѐ ѻ҆́трочѧ во и҆́мѧ моѐ, менѐ прїе́млетъ: и҆ и҆́же а҆́ще менѐ прїе́млетъ, прїе́млетъ посла́вшаго мѧ̀. и҆́же бо ме́ншїй є҆́сть въ ва́съ, се́й є҆́сть ве́лїй.

м҃ѳ. Ѿвѣща́въ же І҆ѡа́ннъ речѐ: наста́вниче, ви́дѣхомъ нѣ́коего ѡ҆ и҆́мени твое́мъ и҆згонѧ́ща бѣ́сы: и҆ возбрани́хомъ є҆мꙋ̀, ꙗ҆́кѡ во слѣ́дъ не хо́дитъ съ на́ми.

н҃. И҆ речѐ къ немꙋ̀ І҆и҃съ: не брани́те: и҆́же бо нѣ́сть на вы̀, по ва́съ є҆́сть.

н҃а. Бы́сть же є҆гда̀ скончава́хꙋсѧ дні́е восхожде́нїю є҆гѡ̀, и҆ то́й ᲂу҆твердѝ лицѐ своѐ и҆ти̑ во І҆ер҃ли́мъ.

н҃в. И҆ посла̀ вѣ́стники пред̾ лице́мъ свои́мъ: и҆ и҆ше́дше вни́доша въ ве́сь Самарѧ́нскꙋ, ꙗ҆́кѡ да ᲂу҆гото́ватъ є҆мꙋ̀.

н҃г. И҆ не прїѧ́ша є҆гѡ̀, ꙗ҆́кѡ лицѐ є҆гѡ̀ бѣ̀ грꙗдꙋ́щее во І҆ер҃ли́мъ.

41. А Іисусъ отговори и рече: О роде невѣрный и развращенный, до кога ще бѫдѫ съ васъ, и ще вы търпіѫ? Доведи *ми* сына си тука.

42. И той още като идяше, тръшнѫ го бѣсъ-тъ, и го покѫса. А Іисусъ запрѣти духу нечистому, и исцѣли момче-то, и даде го на бащѫ му.

43. И удивявахѫ ся всичкы на величіе-то Божіе. И когато ся всичкы чудяхѫ на всичко това що правяше Іисусъ, той рече на ученицы-тѣ си:

44. Вложѣте вы въ уши-тѣ си тѣзи словеса; защото Сынъ человѣческый ще бѫде прѣдаденъ въ человѣческы рѫцѣ.

45. Но тѣ не разумѣвахѫ тѫзи рѣчь, и покрыта бѣ отъ тѣхъ, за да іѭ не разберѫтъ: и бояхѫ ся да го попытатъ за тѫзи рѣчь.

46. И влѣзе въ тѣхъ помыслъ такъвъ: Кой ли отъ тѣхъ ще да е по голѣмъ.

47. А Іисусъ като видѣ помыслъ-тъ на сьрдце-то имъ, зѣ *едно* дѣте, и постави го при себе си;

48. И рече имъ: Който пріеме това дѣте въ мое-то име, мене пріима; и който пріеме мене, пріима того който мя е проводилъ; защото който е най малъкъ между всинца ви, той ще е голѣмъ.

49. А Іоаннъ отговори и рече: Наставниче, видѣхмы нѣкого си който изгоняваше бѣсове съ твое име, и понеже не слѣдува съ насъ възбранихмы му.

50. И рече му Іисусъ: Не дѣйте му възбранява; защото който не е противу насъ, откѫдѣ насъ е.

51. И когато ся испълнихѫ дни-тѣ да ся възнесе, той утвьрди лице-то си да пѫтува къмъ Іерусалимъ.

52. И отпрати прѣдъ себе си вѣстители, които отидохѫ и влѣзохѫ въ село Самарянско да му приготвятъ *мѣсто*.

53. Но *тамъ* го не пріяхѫ, защото лице-то му бѣ на пѫтуваніе къмъ Іерусалимъ.

н҃д. Ви́дѣвше же ѹ҆чн҃цы̀ є҆гѡ̀, І҆а́кѡвъ и҆ І҆ѡа́ннъ, рѣ́ша: Гд҇и, хо́щеши ли, рече́мъ, да ѻ҆́гнь сни́детъ съ нб҃сѐ, и҆ потреби́тъ и҆̀хъ, ꙗ҆́коже и҆ И҆лі́а сотворѝ;
н҃є. Ѡ҆бра́щсѧ же запретѝ и҆̀мъ, и҆ речѐ: не вѣ́сте, коегѡ ду́ха є҆стѐ вы̀:
н҃ѕ. Сн҃ъ бо человѣ́ческїй не прїи́де дꙋ́шъ человѣ́ческихъ погꙋби́ти, но спастѝ. И҆ и҆до́ша во и҆́нꙋ ве́сь.
н҃з. Бы́сть же и҆дꙋ́щымъ и҆̀мъ по пꙋтѝ, речѐ нѣ́кїй къ немꙋ̀: и҆дꙋ̀ по тебѣ̀, а҆́може а҆́ще и҆́дешн, Гд҇и.
н҃и. И҆ речѐ є҆мꙋ̀ І҆и҃съ: ли́си ꙗ҆́звины и҆́мꙋтъ, и҆ пти́цы нб҃ныѧ гнѣ́зда: Сн҃ъ же чл҃вѣ́ческїй не и҆́мать гдѣ̀ главꙋ̀ подклони́ти.
н҃ѳ. Рече́ же ко дрꙋго́мꙋ: ходѝ въ слѣ́дъ менѐ. Ѻ҆́нъ же речѐ: Гд҇и, повели́ ми, (да) ше́дъ пре́жде погребꙋ̀ ѻ҆ц҃а̀ моегѡ̀.
ѯ҃. Рече́ же є҆мꙋ̀ І҆и҃съ: ѡ҆ста́ви ме́ртвыѧ погребстѝ своѧ̀ мертвецы̀: ты́ же ше́дъ возвѣща́й црт҇вїе Бж҃їе.
ѯ҃а. Рече́ же и҆ дрꙋгі́й: и҆дꙋ̀ по тебѣ̀, Гд҇и: пре́жде же повели́ ми ѿвѣща́тисѧ, и҆̀же сꙋ́ть въ домꙋ̀ моє́мъ.
ѯ҃в. Рече́ же къ немꙋ̀ І҆и҃съ: никто́же возло́жь рꙋ́кꙋ свою̀ на ра́ло, и҆ зрѧ̀ вспѧ́ть, ѹ҆пра́вленъ є҆́сть въ ца́рствїи Бж҃їи.

Глава̀ і҃.

а҃. По си́хъ же ꙗ҆вѝ Гдь и҆ и҆нѣ́хъ се́дмьдесѧтъ, и҆ посла̀ и҆̀хъ по двѣма̀ пред̾ лице́мъ свои́мъ, во всѧ́къ гра́дъ и҆ мѣ́сто, а҆́може хотѧ́ше са́мъ и҆тѝ.
в҃. Гл҃а́лаше же къ ни́мъ: жа́тва ѹ҆́бѡ мно́га, дѣ́лателей же ма́лѡ: моли́тесѧ ѹ҆̀бо Гд҇и́нꙋ жа́твѣ, да и҆зведе́тъ дѣ́латели на жа́твꙋ свою̀.
г҃. И҆ди́те: сѐ а҆́зъ посыла́ю вы̀ ꙗ҆́кѡ а҆́гнцы посредѣ̀ волкѡ́въ.
д҃. Не носи́те влага́лища, ни пи́ры, ни сапогѡ́въ: и҆ никого́же на пꙋтѝ цѣлꙋ́йте.

54. И като видѣхѫ *това* ученици-тѣ му Іаковъ и Іоаннъ рекохѫ: Господи, искашь ли да речемъ да слѣзе огнь отъ небе-то, и да гы истрѣби, както стори и Илія?

55. А той ся обърнѫ, та имъ запрѣти и рече: Вы на кой сте духъ не знаете:

56. Защото Сынъ человѣческый не е дошелъ да погуби душы человѣческы, но да спасе; и отидохѫ на друго село.

57. А като вървѣхѫ, рече му нѣкой си въ пѫть-тъ: Господи, ще дойдѫ слѣдъ тебе дѣто и да идешь.

58. И рече му Іисусъ: Лисицы-тѣ легла иматъ, и птицы-тѣ небесны, гнѣзда; а Сынъ человѣческый нѣма дѣ главѫ да подклони.

59. А на другыго рече: Върви слѣдъ мене; а той рече: Господи, дозволи ми да идѫ първомъ да погребѫ бащѫ си.

60. А Іисусъ му рече: Остави мъртвы-тѣ да погребѫтъ мъртвы-тѣ си; а ты иди та проповѣдувай царство-то Божіе.

61. Рече и другъ: Ще дойдѫ слѣдъ тебе, Господи; но първомъ дозволи ми да ся опростѭ съ домашны-тѣ си.

62. И рече му Іисусъ; Никой който е турилъ рѫкѫ-тѫ си на рало, и гледа назадь, не е способенъ за царство-то Божіе.

ГЛАВА 10.

1. Слѣдъ това опрѣдѣли Господь и другы седмдесеть, и распроводи гы по двамина прѣдъ лице-то си, во всякой градъ и мѣсто дѣто имаше самъ той да иде.

2. И казуваше имъ: Жътва-та е много, а работници-тѣ малко; за това молѣте ся на Господарь-тъ на жътвѫ-тѫ, да извади работницы на жътвѫ-тѫ си.

3. Идѣте; ето азъ вы проваждамъ като агнета въ срѣдъ вълцы:

4. Не носѣте ни кесіѭ, ни тържикъ, нито обуща, и никого въ пѫть-тъ не поздравявайте.

є҃. Въ ѻ҆́ньже а҆́ще до́мъ вни́дете, пе́рвѣе глаго́лите: ми́ръ
до́му семꙋ̀.
ѕ҃. И҆ а҆́ще ꙋ҆бѡ̀ бꙋ́детъ тꙋ̀ сы́нъ ми́ра, почі́етъ на не́мъ
ми́ръ ва́шъ: а҆́ще ли же нѝ, къ ва́мъ возврати́тсѧ.
з҃. Въ то́мъ же домꙋ̀ пребыва́йте, ꙗ҆дꙋ́ще и҆ пїю́ще, ꙗ҆̀же
сꙋ́ть ᲂу҆ ни́хъ: досто́инъ бо є҆́сть дѣ́латель мзды̀ своеѧ̀: не
преходи́те и҆з̾ до́му въ до́мъ.
и҃. И҆ въ ѻ҆́ньже а҆́ще гра́дъ вхо́дите, и҆ прїе́млютъ вы̀,
ꙗ҆ди́те предлага́ємаѧ ва́мъ:
ѳ҃. И҆ и҆сцѣлѧ́йте недꙋ́жныѧ, и҆̀же сꙋ́ть въ не́мъ, и҆ глⷢ҇о́лите
и҆̀мъ: прибли́жисѧ на вы̀ ца́рствїе Бж҃їе.
і҃. И҆ въ ѻ҆́ньже а҆́ще гра́дъ вхо́дите, и҆ не прїе́млютъ ва́съ,
и҆зше́дше на распꙋ́тїѧ є҆гѡ̀, рцы́те:
а҃і. И҆ пра́хъ прилѣ́пшїй на́мъ ѿ гра́да ва́шегѡ, ѿтрѧса́емъ
ва́мъ. ѻ҆ба́че сїѐ вѣ́дите, ꙗ҆́кѡ прибли́жисѧ на вы̀ ца́рствїе
Бж҃їе.
в҃і. Глаго́лю ва́мъ, ꙗ҆́кѡ Содо́млѧнѡмъ въ де́нь то́й ѿра́днѣе
бꙋ́детъ, не́же гра́дꙋ томꙋ̀.
г҃і. Го́ре тебѣ̀ Хоразі́не, го́ре тебѣ̀ Виѳсаі́до: ꙗ҆́кѡ а҆́ще
въ Тѵ́рѣ и҆ Сїдѡ́нѣ бы́ша си̑лы бы́ли бы́вшыѧ въ ва́съ, дре́вле
ᲂу҆бѡ̀ во вре́тищи и҆ пе́пелѣ сѣдѧ́ще пока́ѧлисѧ бы́ша.
д҃і. Ѻ҆ба́че Тѵ́рꙋ и҆ Сїдѡ́нꙋ ѿра́днѣе бꙋ́детъ на сꙋдѣ̀, не́же
ва́мъ.
є҃і. И҆ ты̀, Капернаꙋ́ме, и҆̀же до нб҃съ вознесы́йсѧ, до а҆́да
низведе́шисѧ.
ѕ҃і. Слꙋ́шаѧй ва́съ, менѐ слꙋ́шаетъ: и҆ ѿмета́ѧйсѧ ва́съ,
менѐ ѿмета́етсѧ: ѿмета́ѧйсѧ же менѐ, ѿмета́етсѧ посла́в-
шагѡ мѧ̀.
з҃і. Возврати́шасѧ же се́дмьдесѧтъ съ ра́достїю, глаго́-
люще: Гдⷭ҇и, и҆ бѣ́си повинꙋ́ютсѧ на́мъ ѡ҆ и҆́мени твое́мъ.
и҃і. Рече́ же и҆̀мъ: ви́дѣхъ сатанꙋ̀ ꙗ҆́кѡ мо́лнїю съ небесѐ
спа́дша.

5. И въ коіѫто кѫщѫ влѣзувате, първомъ казувайте; Миръ
на тойзи домъ.
6. И ако бѫде тамъ синъ-тъ на миръ, ще почини на него вашій-
тъ миръ; ако ли не, ще ся повърне на васъ.
7. И въ тѫіѫ кѫщѫ сѣдѣте, и яждте и пійте *което има* у тѣхъ;
защото работникъ-тъ е достоинъ за своіѫ-тѫ заплатѫ; недѣйте ся
прѣмѣстя изъ кѫщѫ въ кѫщѫ.
8. И въ който градъ влѣзувате и вы пріиматъ, яждте което ви
прѣдлагатъ:
9. И исцѣлявайте болны-тѣ които сѫ въ него, и казувайте имъ:
Наближило вы е царство-то Божіе.
10. А въ който градъ влѣзувате, и не вы пріиматъ, кога излѣзу-
вате на *главны-тѣ* му улицы, речѣте:
11. И прахъ-тъ, който е полѣпнѫлъ по насъ отъ градъ-тъ ви,
отрьсвамы ви *го;* но това да знаете, че вы е наближило царство-то
Божіе.
12. Казувамъ ви, че въ онзи день по леко ще бѫде *наказаніе-
то* на Содомъ, нежели на тойзи градъ.
13. Горко тебѣ, Хоразине, горко тебѣ, Виѳсаидо; защото ако
да бѣхѫ былы въ Тиръ и Сидонъ бывши-тѣ между васъ чудеса,
отдавна бы ся покаяли, сѣдяще въ вретище и пепелъ.
14. Но на сѫдъ-тъ по леко ще бѫде на Тиръ и на Сидонъ,
нежели на васъ.
15. И ты, Капернауме, който си ся възвысилъ до небеса, до ада
ще ся смѫкнешь.
16. Който слуша васъ мене слуша; и който ся отмѣта отъ васъ,
отъ мене ся отмѣта; а който ся отмѣта отъ мене, отмѣта ся отъ
тогози който мя е проводилъ.
17. И върнахѫ ся седмдесеть-тѣ съ радость, и казувахѫ:
Господи, съ твое-то име и бѣсове-тѣ ся покорятъ намъ.
18. А той имъ рече: Видѣхъ Сатанѫ че паднѫ като свѣткавица
отъ небе-то.

ѳ҃ӏ. Сѐ даю̀ ва́мъ вла́сть настꙋпа́ти на ѕмїю̀, и҆ на скор-
пї́ю, и҆ на всю̀ си́лꙋ вра́жїю: и҆ ничесо́же ва́съ вреди́тъ.
к҃. Ѡ҆ба́че ѡ҆ се́мъ не ра́дꙋйтесѧ, ꙗ҆́кѡ дꙋ́си ва́мъ пови-
нꙋ́ютсѧ: ра́дꙋйтесѧ же, ꙗ҆́кѡ и҆менà ва́ша напи́сана сꙋ́ть на
нб҃сѣ́хъ.
к҃а. Въ то́й ча́съ возра́довасѧ дх҃омъ І҆и҃съ, и҆ речѐ: и҆сповѣ́-
даютисѧ, Ѻ҆́ч҃е, Гд҃и нб҃сѐ и҆ землѝ, ꙗ҆́кѡ ᲂу҆таи́лъ є҆сѝ сїѧ̑ ѿ
премꙋ́дрыхъ и҆ разꙋ́мныхъ, и҆ ѿкры́лъ є҆сѝ тА̑ мл҃нцємъ. є҆́й
Ѻ҆́ч҃е, ꙗ҆́кѡ та́кѡ бы́сть бл҃говоле́нїе пре́дъ тобо́ю.
к҃в. [И҆ ѡ҆бра́щсѧ ко ᲂу҆ченикѡ́мъ, речѐ:] всѧ̑ мнѣ̀ пре́данà
бы́ша ѿ Ѻ҆ц҃à моегѡ̀: и҆ никто́же вѣ́сть, кто̀ є҆́сть Сн҃ъ,
то́кмѡ Ѻ҆ц҃ъ: и҆ кто̀ є҆́сть Ѻ҆ц҃ъ, то́кмѡ Сн҃ъ, и҆ є҆мꙋ́же а҆́ще
хо́щетъ Сн҃ъ ѿкры́ти.
к҃г. И҆ ѡ҆бра́щсѧ ко ᲂу҆ченикѡ́мъ, є҆ди́нъ речѐ: бл҃же́ни ѻ҆́чи
ви́дѧщїи, ꙗ҆̀же ви́дите.
к҃д. Глаго́лю бо ва́мъ, ꙗ҆́кѡ мно́зи прⷪ҇ро́цы и҆ црⷭ҇їе восхо-
тѣ́ша ви́дѣти, ꙗ҆̀же вы̀ ви́дите, и҆ не ви́дѣша: и҆ слы́шати,
ꙗ҆̀же слы́шите, и҆ не слы́шаша.
к҃є. И҆ сѐ зако́нникъ нѣ́кїй воста̀, и҆скꙋша́ѧ є҆гѡ̀, и҆ гл҃го́лѧ:
Оу҆чт҃лю, что̀ сотвори́въ живо́тъ вѣ́чный наслѣ́дꙋю;
к҃ѕ. Ѻ҆́нъ же речѐ къ немꙋ̀: въ зако́нѣ что̀ пи́сано є҆́сть;
ка́кѡ чте́ши;
к҃з. Ѻ҆́нъ же ѿвѣща́въ речѐ: возлю́биши Гдⷭ҇а Бг҃а твоегѡ̀
ѿ всегѡ̀ се́рдца твоегѡ̀, и҆ ѿ всеѧ̀ дꙋшѝ твоеѧ̀, и҆ все́ю крѣ́-
постїю твое́ю, и҆ всѣ́мъ помышле́нїемъ твои́мъ: и҆ бли́жнѧго
своегѡ̀, ꙗ҆́кѡ са́мъ себѐ.
к҃и. Рече́ же є҆мꙋ̀: пра́вѡ ѿвѣща́лъ є҆сѝ: сїѐ сотворѝ, и҆
жи́въ бꙋ́деши.
к҃ѳ. Ѻ҆́нъ же хотѧ̀ ѡ҆правди́тисѧ са́мъ, речѐ ко І҆и҃сꙋ: и҆
кто̀ є҆́сть бли́жнїй мо́й;
л҃. Ѿвѣща́въ же І҆и҃съ речѐ: человѣ́къ нѣ́кїй схожда́ше ѿ
І҆ер҃ли́ма во І҆ерїхѡ́нъ, и҆ въ разбо́йники впадѐ, и҆̀же совле́кше
є҆гѡ̀, и҆ ꙗ҆́звы возло́жше ѿидо́ша, ѡ҆ста́вльше є҆два̀ жи́ва сꙋ́ща.

19. Ето, давамъ ви власть да настѫпувате на змiи и на скорпiи,
и надъ всякѫ силѫ вражiѭ; и нищо нѣма да вы повреди.

20. Но на това недѣйте ся радува, че духове-тѣ ся покоряватъ
вамъ; а радувайте ся повече, защото имена-та ваши сѫ написаны
на небеса.

21. Въ тойзи часъ възрадува ся духомъ Iисусъ, и рече: Благо-
дарѭ ти, Отче, Господи на небе-то и на землѭ-тѫ, че си уталъ това
отъ мудры и разумны, и открылъ си го на младенцы; ей, Отче,
защото така бы угодно прѣдъ тебе.

22. Всичко ми е прѣдадено отъ Отца ми; и освѣнь Отца никой
другъ не знае кой е Сынъ-тъ, и кой е Отецъ *никой другъ не
знае* тъкмо Сынъ-тъ, и *онзи*, комуто бы рачилъ Сынъ-тъ да *го*
открые.

23. Обърнѫ ся послѣ особно къмъ ученицы-тѣ, и рече: Блажены
очи-тѣ, които виждатъ това което вы видите.

24. Защото ви казувамъ, че мнозина пророци и царiе пожелахѫ
да видятъ това което вы виждате, и не видѣхѫ, и да чуѭтъ това
що чувате, и не сѫ чули.

25. И ето, нѣкой законникъ станѫ да го испытува, и казуваше:
Учителю, какво да правѭ за да наслѣдѭ животъ вѣчный?

26. А той му рече: Въ законъ-тъ що е писано? какъ
четешь?

27. И той отговори, и рече: Да възлюбишь Господа Бога твоего
съсъ всичко-то си сърдце, и съсъ всичкѫ-тѫ си душѫ, и съсъ
всичкѫ-тѫ си силѫ, и съсъ всичкый-тъ си умъ, и ближняго твоего
както самаго себе си.

28. И рече му: Право си отвѣщалъ; това прави и ще бѫдешь
живъ.

29. Но той понеже искаше да оправдае себе си, рече Iисусу:
И кой е ближнiй мой?

30. *На това* отговори Iисусъ и рече: Человѣкъ нѣкой слѣзу-
ваше отъ Iерусалимъ въ Iерихонъ, и налѣтѣ на разбойницы, които
като го обрахѫ и наранихѫ, отидохѫ си и *го* оставихѫ полумъртъвъ.

л҃а. По слꙋ́чаю же свѧще́нникъ нѣ́кїй схожда́ше пꙋте́мъ тѣ́мъ, и҆ ви́дѣвъ є҆го̀, мимои́де.

л҃в. Та́кожде же и҆ леѵі́тъ, бы́въ на то́мъ мѣ́стѣ, прише́дъ и҆ ви́дѣвъ, мимои́де.

л҃г. Самарѧни́нъ же нѣ́кто грѧды́й, прїи́де над̾ него̀, и҆ ви́дѣвъ є҆го̀, милосе́рдова:

л҃д. И҆ присꙋ́пль ѡ҆бвѧза̀ стрꙋ́пы є҆гѡ̀, возлива́ѧ ма́сло и҆ вїно̀: всади́въ же є҆го̀ на сво́й ско́тъ, приведѐ є҆го̀ въ гости́нницꙋ, и҆ прилѣжа̀ є҆мꙋ̀.

л҃є. И҆ наꙋ́трїа и҆зше́дъ, и҆зе́мъ два̀ сре́бреника, дадѐ гости́нникꙋ, и҆ речѐ є҆мꙋ̀: прилѣжи̑ є҆мꙋ̀: и҆, є҆́же а҆́ще прїижди ве́ши, а҆́зъ, є҆гда̀ возвращꙋ́сѧ, возда́мъ ти̑.

л҃ѕ. Кто̀ ᲂу҆̀бо ѿ тѣ́хъ трїе́хъ бли́жнїй мни́ттисѧ бы́ти впа́дшемꙋ въ разбо́йники;

л҃з. Ѻ҆́нъ же речѐ: сотвори́вый ми́лость съ ни́мъ. рече́ же є҆мꙋ̀ Ї҆и҃съ: и҆ди̑, и҆ ты̀ твори̑ та́кожде.

л҃и. Бы́сть же хода́щымъ и҆̀мъ, и҆ са́мъ вни́де въ ве́сь нѣ́кꙋю: жена́ же нѣ́каѧ и҆́менемъ Ма́рѳа прїѧ́тъ є҆го̀ въ до́мъ сво́й.

л҃ѳ. И҆ сестра̀ є҆́й бѣ̀, нарица́емаѧ Марі́а, ꙗ҆́же и҆ сѣ́дши при ногꙋ̀ Ї҆и҃совꙋ, слы́шаше сло́во є҆гѡ̀.

м҃. Ма́рѳа же мо́лваше ѡ҆ мно́зѣ слꙋ́жбѣ: ста́вши же речѐ: Гдⷭ҇и, не бреже́ши ли, ꙗ҆́кѡ сестра̀ моѧ̀ є҆ди́нꙋ мѧ̀ ѡ҆ста́ви слꙋжи́ти; рцы̀ ᲂу҆̀бо є҆́й, да мѝ помо́жетъ.

м҃а. Ѿвѣща́въ же Ї҆и҃съ речѐ є҆́й: Ма́рѳо, Ма́рѳо, пече́шисѧ и҆ мо́лвиши ѡ҆ мно́зѣ:

м҃в. Є҆ди́но же є҆́сть на потре́бꙋ. Марі́а же благꙋ́ю ча́сть и҆збра̀, ꙗ҆́же не ѿи́метсѧ ѿ неѧ̀.

Глава̀ а҃і.

а҃. И҆ бы́сть внегда̀ бы́ти є҆мꙋ̀ на мѣ́стѣ нѣ́коемъ молѧ́щꙋсѧ, и҆ ꙗ҆́кѡ преста̀, речѐ нѣ́кїй ѿ ᲂу҆чени̑къ є҆гѡ̀ къ немꙋ̀: Гдⷭ҇и, наꙋчи́ ны моли́тисѧ, ꙗ҆́коже и҆ Ї҆ѡа́ннъ наꙋчи̑ ᲂу҆чени́ки̑ своѧ̑.

31. А по случаю нѣкой си священникъ слѣзуваше по него пѫть: и като го видѣ, минѫ отъ срѣщѫ и заминѫ.

32. Подобно и Левитъ *нѣкой*, като стигнѫ на това мѣсто, дойде, видѣ, минѫ отъ срѣщѫ и заминѫ.

33. Но единъ Самарянинъ като пѫтуваше, дойде до него, и като го видѣ смили ся,

34. И пристѫпи та прѣвьрза раны-тѣ му, като възливаше масло и вино; послѣ го въскачи на добытъкъ-тъ си, та го занесе въ гостинницѫ-тѫ, и пригоди му.

35. И на утрѣшній-тъ день когато си похождаше, извади та даде два динарія гостиннику, и рече му: Пригодявай му: и каквото повече иждивишь, азъ на връщаніе ще ти платѭ.

36. И тъй отъ тѣзи трима-та кой ти ся вижда да е былъ ближенъ на испаднѫлый-тъ въ разбойницы-тѣ?

37. А той рече: Тойзи който му стори милость. Тогазь Іисусъ му рече: Иди и ты така прави.

38. И въ отиваніе-то имъ влѣзе Іисусъ въ нѣкое село: и жена нѣкоя си на име Марѳа, прія го у домъ-тъ си.

39. И тя имаше сестрѫ нарицаемѫ Маріѭ, която бѣ сѣднѫла до позѣ-тѣ Іисусовы, и слушаше слово-то негово.

40. А Марѳа ся мълвяше за много-то слугуваніе; и застанѫ та рече: Господи, не брежишь ли, че сестра ми мя остави самѫ да слугувамъ? речи ѝ прочее да ми помогне.

41. Отговори Іисусъ, и рече ѝ: Марѳо, Марѳо, грыжишь ся и мълвишь ся за много нѣща:

42. Но едно е потрѣбно: А Марія избра добрѫ-тѫ часть, която нѣма да ся отьмне отъ неѭ.

ГЛАВА 11.

1. И когато бѣ той на едно мѣсто та ся моляше, като прѣстанѫ, рече му нѣкой си отъ ученицы-тѣ му: Господи, научи ны да ся молимъ, както и Іоаннъ е научилъ ученицы-тѣ си.

в҃. Рече́ же и҆̀мъ: є҆гда̀ мо́литеса, гл҃ите: Ѻ҆́ч҃е на́шъ, и҆́же
на нб҃сѣ́хъ, да свати́тса и҆́мѧ твоѐ: да прїи́детъ ца́рствїе
твоѐ: да бꙋ́детъ во́лѧ твоѧ̀, ꙗ҆́кѡ на нб҃сѝ, и҆ на землѝ:
г҃. Хлѣ́бъ на́шъ насꙋ́щный подава́й на́мъ на всѧ́къ де́нь:
д҃. И҆ ѡ҆ста́ви на́мъ грѣхѝ на́шѧ, и҆́бо и҆ са́ми ѡ҆ставлѧ́емъ
всѧ́комꙋ должникꙋ̀ на́шемꙋ: и҆ не введѝ на́съ во и҆скꙋше́нїе,
но и҆зба́ви на́съ ѿ лꙋка́вагѡ.
є҃. И҆ речѐ къ ни̑мъ: кто̀ ѿ ва́съ и҆́мать дрꙋ́га, и҆ и҆́детъ къ
немꙋ̀ въ полꙋнощи, и҆ рече́тъ є҆мꙋ̀: дрꙋ́же, да́ждь мѝ взаи́мъ
трѝ хлѣ́бы:
ѕ҃. Поне́же дрꙋ́гъ прїи́де съ пꙋтѝ ко мнѣ̀, и҆ не и҆́мамъ чесѡ̀
предложи́ти є҆мꙋ̀:
з҃. И҆ то́й и҆звнꙋ́трь ѿвѣща́въ рече́тъ: не твори́ ми трꙋды̀:
ᲂу҆жѐ две́ри затворены̀ сꙋ́ть, и҆ дѣ́ти моѧ̀ со мно́ю на ло́жи
сꙋ́ть: и҆ не могꙋ̀ воста́въ да́ти тебѣ̀.
и҃. Глаго́лю же ва́мъ: а҆́ще и҆ не да́стъ є҆мꙋ̀ воста́въ, занѐ
дрꙋ́гъ є҆мꙋ̀ є҆́сть: но за безо́чство є҆гѡ̀, воста́въ да́стъ є҆мꙋ̀,
є҆ли̑ка тре́бꙋетъ.
ѳ҃. И҆ а҆́зъ ва́мъ глаго́лю: проси́те, и҆ да́стсѧ ва́мъ: и҆щи́те,
и҆ ѡ҆брѧ́щете: толцы́те, и҆ ѿве́рзетсѧ ва́мъ.
і҃. Всѧ́къ бо просѧ́й прїе́млетъ: и҆ и҆ща́й ѡ҆брѣта́етъ: и҆
толкꙋ́щемꙋ ѿве́рзетсѧ.
а҃і. Кото́рагѡ же ва́съ ѻ҆ц҃а̀ воспро́ситъ сн҃ъ хлѣ́ба, є҆да̀ ка́-
мень пода́стъ є҆мꙋ̀; и҆лѝ ры́бы, є҆да̀ въ ры́бы мѣ́сто ѕмїю̀ по-
да́стъ є҆мꙋ̀;
в҃і. И҆лѝ а҆́ще попро́ситъ ꙗ҆йца̀, є҆да̀ пода́стъ є҆мꙋ̀ скорпїю;
г҃і. А҆́ще ᲂу҆̀бо вы̀ ѕлѝ сꙋ́ще, ᲂу҆мѣ́ете дая̑нїѧ бл҃га даѧ́ти
ча̑дѡмъ ва̑шымъ: кольмѝ па́че Ѻ҆ц҃ъ, и҆́же съ нб҃сѐ, да́стъ
Дх҃а ст҃а́го просѧ́щымъ ᲂу҆ негѡ̀.
д҃і. И҆ бѣ̀ и҆згонѧ̀ бѣ́са, и҆ то́й бѣ̀ нѣ́мъ: бы́сть же бѣ́сꙋ
и҆зше́дшꙋ, проглаго́ла нѣ́мый: и҆ диви́шасѧ наро́ди.
є҃і. Нѣ́цыи же ѿ ни́хъ рѣ́ша: ѡ҆ веелзевꙋ́лѣ кнѧ́зѣ бѣсо́в-
стѣмъ и҆зго́нитъ бѣ́сы.

2. А *той* имъ рече: Когато ся молите думайте: Отче нашъ,
който си на небеса, да ся святи име-то твое, да дойде царство-то
твое, да бѫде воля-та твоя, както на небе-то, така и на земіѭ-тѫ;
3. Хлѣбъ-тъ нашъ насѫщный давай ни го всякой день:
4. И прости ни грѣхове-тѣ ни; защото и ный прощавамы на
всякой нашъ длъжникъ; и не въведи насъ въ искушеніе, но избави
насъ отъ лукаваго.
5. И рече имъ: Кой отъ васъ ако бы ималъ пріятель, и отиде
при него по срѣдъ нощь, и му каже; Друже, дай ми на заемъ три
хлѣба;
6. Понеже единъ пріятель ми дойде отъ пѫть, и нѣмамъ какво
да сложѫ прѣдъ него:
7. А той да отговори извѫтрѣ и да каже: Не дѣй ми досажда;
врата-та сѫ вече затворены, и дѣца-та ми сѫ на легло-то съ мене,
не могѫ да станѫ да ти дамъ.
8. Казувамъ ви: Че ако не стане да му даде защото му е
пріятель, то поне за неговѫ-тѫ безочливость ще стане и ще му
даде колкото му трѣбува.
9. И азъ ви казувамъ: Ищѣте и ще ви ся даде; търсѣте и ще
намѣрите; хлопайте и ще ви ся отвори.
10. Защото всякой който ище пріима; и който търси намира;
и който хлопа, ще му ся отвори.
11. И отъ васъ кой е тойзи баща, щото ако му поище сынъ му
хлѣбъ, а той да му даде камькъ? Или *ако му поище* рыбѫ,
намѣсто рыбѫ зміѭ ли ще му даде?
12. Или ако бы поискалъ яйце, да ли скорпіѭ ще му даде?
13. И тъй когато вы, лукави както сте, знаете да давате добры
даванія на чада-та си; колко повече Отецъ небесный ще даде
Духа Святаго на онѣзи които просятъ отъ него.
14. И испѫждаше едного бѣса който бѣше нѣмъ; и като излѣзе
бѣсъ-тъ, проговори нѣмый-тъ, и почуди ся народъ-тъ.
15. А нѣкои отъ тѣхъ рекохѫ: Чрѣзъ Веелзевула князя на
бѣсове-тѣ испѫжда бѣсове-тѣ.

ѕ҃і. Дрꙋзі́и же и҆скꙋша́юще, зна́менїѧ ѿ негѡ̀ и҆ска́хꙋ съ нб҃сѐ.
з҃і. О҆́нъ же вѣ́дый помышлє́нїѧ и҆́хъ, речѐ и҆̀мъ: всѧ́ко цр҃тво са́мо въ себѣ̀ раздѣлѧ́ѧсѧ запꙋстѣ́етъ: и҆ до́мъ на до́мъ, па́даетъ.
и҃і. А҆́ще же и҆ сатана̀ са́мъ въ себѣ̀ раздѣли́сѧ, ка́кѡ ста́нетъ ца́рство є҆гѡ̀; ꙗ҆̀коже глаго́лете, ѿ веелзевꙋ́лѣ и҆згонѧ́ща мѧ̀ бѣ́сы.
ѳ҃і. А҆́ще же а҆́зъ ѿ веелзевꙋ́лѣ и҆згоню̀ бѣ́сы, сы́нове ва́ши ѡ҆ ко́мъ и҆зго́нѧтъ; сегѡ̀ ра́ди ті́и бꙋ́дꙋтъ ва́мъ сꙋдїи̑.
к҃. А҆́ще ли же ѿ пе́рстѣ бж҃їи и҆згоню̀ бѣ́сы, ᲂу҆̀бо пости́же на ва́съ ца́рствїе бж҃їе.
к҃а. Є҆гда̀ крѣ́пкїй воѡрꙋжи́всѧ храни́тъ сво́й дво́ръ, во смирє́нїи сꙋ́ть и҆мѣ̑нїѧ є҆гѡ̀:
к҃в. Є҆гда́ же крѣплѣ́й є҆гѡ̀ нашє́дъ побѣди́тъ є҆го̀, всѐ ѻ҆рꙋ́жїе є҆гѡ̀ во́зметъ, на не́же ᲂу҆пова́ше, и҆ кори́сть є҆гѡ̀ разда́етъ.
к҃г. И҆́же нѣ́сть со мно́ю, на мѧ̀ є҆́сть: и҆ и҆́же не собира́етъ со мно́ю, расточа́етъ.
к҃д. Є҆гда́ же нечи́стый дꙋ́хъ и҆зы́детъ ѿ чл҃вѣ́ка, прехо́дитъ сквозѣ̀ безво́днаѧ мѣ̑ста, и҆ща̀ поко́ѧ: и҆ не ѡ҆брѣта́ѧ, глаго́летъ: возвращꙋ́сѧ въ до́мъ мо́й, ѿню́дꙋже и҆зыдо́хъ.
к҃е. И҆ прише́дъ ѡ҆брѧ́щетъ и҆̀ пометє́нъ и҆ ᲂу҆кра́шенъ.
к҃ѕ. Тогда̀ и҆́детъ и҆ по́иметъ се́дмь дрꙋгі́хъ дꙋхѡ́въ го́ршихъ себѐ, и҆ вше́дше живꙋ́тъ тꙋ̀: и҆ быва́ютъ послѣ̑днѧѧ чл҃вѣ́кꙋ томꙋ̀ го́рша пе́рвыхъ.
к҃з. Бы́сть же є҆гда̀ глаго́лаше сїѧ̑, воздви́гши нѣ́каѧ жена̀ гла́съ ѿ наро́да, речѐ є҆мꙋ̀: бл҃же́но чре́во носи́вшее тѧ̀, и҆ сосца̑, ꙗ҆̀же є҆сѝ сса́лъ.
к҃и. О҆́нъ же речѐ: тѣ́мже ᲂу҆̀бо бл҃же́ни слы́шащїи сло́во бж҃їе, и҆ хранѧ́щїи є҆̀.
к҃ѳ. Наро́дѡмъ же собира́ющымсѧ нача́тъ гл҃ати: ро́дъ се́й

16. А другы, искушающе *го* искахѫ отъ него знаменіе отъ небе-то.

17. Но той като знаяше помыслы-тѣ имъ, рече имъ: Всяко царство раздѣлено противъ себе си запустѣва, и домъ *раздѣленъ* противъ себе си пада.

18. *Тъй* и сатана ако ся раздѣли самъ си противъ себе си, какъ ще устои царство-то му? понеже казувате че азъ изгонявамъ бѣсове-тѣ чрѣзъ Веелзевула.

19. И ако азъ изгонявамъ бѣсове-тѣ чрѣзъ Веелзевула, синове-тѣ ви чрѣзъ кого гы изгонявать? За това тѣ ще ви бѫдѫтъ сѫдници.

20. Ако ли азъ съ Божій пьрстъ изгонявамъ бѣсове-тѣ, то е настигнѫло на васъ царство-то Божіе.

21. Когато крѣпкый-тъ оборѫженъ варди дворъ-тъ си, имѣніе-то му е въ безопасность.

22. Но когато по крѣпкый-тъ отъ него нападне та го побѣди, зема му всеорѫжіе-то на което ся е надѣялъ, и расподѣля неговъ-тъ обиръ.

23. Който не е съ мене, противъ мене е, и който не събира заедно съ мене, той распылява.

24. Когато нечистый-тъ духъ излѣзе изъ человѣка, обхожда по безводны мѣста и търси спокойствіе; и като не намѣри, казува: Да ся завърнѫ въ домъ-тъ си отъ дѣто излѣзохъ.

25. И като дойде намѣрва *го* пометенъ и украсенъ.

26. Тогазь отхожда и зема съ него си другы седмь духове, отъ себе си по лукавы, и влѣзуватъ и живѣіѫтъ тамъ; и сетно-то състояніе на оногозь человѣка бива по лошо отъ пьрво-то.

27. И когато той говоряше това, една жена отъ народа въздигнѫ гласъ и рече му: Блажена утроба-та която тя е носила, и съсци-тѣ, които си сукалъ.

28. А той рече: Още по блажени *сѫ* които слушатъ слово-то Божіе и го пазятъ.

29. А когато ся събираше народъ-тъ, начевѫ да говори: Тойзи

лука́въ є҆́сть: зна́менїѧ и҆́щетъ, и҆ зна́менїе не да́стсѧ є҆мꙋ̀,
то́кмѡ зна́менїе Іѡ́ны прⷪ҇ро́ка.
л҃. Ꙗ҆́коже бо бы́сть Іѡ́на зна́менїе Нїневі́тѡмъ, та́кѡ бꙋ́-
детъ и҆ Сн҃ъ чл҃вѣ́ческїй ро́дꙋ семꙋ̀.
л҃а. Цр҃и́ца ю҆́жскаѧ воста́нетъ на сꙋ́дъ съ мꙋ́жи ро́да
сегѡ̀, и҆ ѡ҆сꙋ́дитъ и҆̀хъ: ꙗ҆́кѡ прїи́де ѿ конє́цъ землѝ
слы́шати премꙋ́дрость Соломѡ́новꙋ: и҆ сѐ мно́жае Соломѡ́на
здѣ̀.
л҃в. Мꙋ́жїе Нїневі́тстїи воста́нꙋтъ на сꙋ́дъ съ ро́домъ си́мъ,
и҆ ѡ҆сꙋ́дѧтъ и҆̀: ꙗ҆́кѡ пока́ѧшасѧ про́повѣдїю Іѡ́ниною: и҆ сѐ
мно́жае Іѡ́ны здѣ̀.
л҃г. Никто́же (ᲂу҆бѡ) свѣти́льника вже́гъ, въ скро́вѣ пола-
га́етъ, ни под̾ спꙋ́домъ, но на свѣ́щницѣ, да входѧ́щїи свѣ́тъ
ви́дѧтъ.
л҃д. Свѣти́льникъ тѣ́лꙋ є҆́сть ѻ҆́ко: є҆гда̀ ᲂу҆̀бо ѻ҆́ко твоѐ
про́сто бꙋ́детъ, всѐ тѣ́ло твоѐ свѣ́тло бꙋ́детъ: є҆гда́ же
лꙋка́во бꙋ́детъ, и҆ тѣ́ло твоѐ те́мно.
л҃є. Блюди̑ ᲂу҆̀бо, є҆да̀ свѣ́тъ, и҆́же въ тебѣ̀, тма̀ є҆́сть:

л҃ѕ. А҆́ще бо тѣ́ло твоѐ всѐ свѣ́тло, не и҆мы́й нѣ́кїѧ ча́сти
те́мны: бꙋ́детъ свѣ́тло всѐ, ꙗ҆́коже, є҆гда̀ свѣти́льникъ бли-
ста́нїемъ просвѣща́етъ тѧ̀.
л҃з. Є҆гда́ же гл҃а́ше, молѧ́ше є҆го̀ фарїсе́й нѣ́кїй, да
ѡ҆бѣ́дꙋетъ ᲂу҆ негѡ̀: вше́дъ же возлежѐ.
л҃и. Фарїсе́й же ви́дѣвъ диви́сѧ, ꙗ҆́кѡ не пре́жде крести́сѧ
пре́жде ѡ҆бѣ́да.
л҃ѳ. Рече́ же Гдⷭ҇ь къ немꙋ̀: ны́нѣ вы̀ фарїсе́є внѣ́шнѧѧ
сткл҃ѧ́ницы и҆ блю́да ѡ҆чища́ете, внꙋ́треннее же ва́ше по́лно
графле́нїѧ є҆́сть и҆ лꙋка́вства.
м҃. Безꙋ́мнїи, не и҆́же ли сотворѝ внѣ́шнее, и҆ внꙋ́треннее
сотвори́лъ є҆́сть;
м҃а. Ѻ҆ба́че ѿ сꙋ́щихъ дади́те ми́лостыню: и҆ сѐ всѧ̑ чи́ста
ва́мъ бꙋ́дꙋтъ.

родъ е лукавъ; знаменіе ище, и *друго* знаменіе нѣма да му ся даде, освѣнь знаменіе-то на пророка Іонѫ.

30. Защото както Іона станѫ знаменіе на Ниневійцы-тѣ, така ще и Сынъ человѣческый на тойзи родъ *знаменіе* да бѫде.

31. Царица-та Южна ще въстане на сѫдъ-тъ съ человѣцы-тѣ на тойзи родъ, и ще гы осѫди; защото отъ краища-та на земѭ-тѫ дойде да чуе мѫдрость-тѫ Соломоновѫ; и ето тука е повече отъ Соломона.

32. Мѫжіе-тѣ Ниневійскы ще въстанѫтъ на сѫдъ-тъ съ тойзи родъ, и ще го осѫдятъ; защото тѣ ся покаяхѫ чрѣзъ Іоновѫ-тѫ проповѣдь; и ето, тука е повече отъ Іонѫ.

33. И никой не запаля свѣщь да ѭ тури на скрышно мѣсто, нито подъ шиникъ, но на свѣтилникъ, за да виждатъ свѣтеніе-то които влѣзуватъ.

34. Свѣтило на тѣло-то е око-то: и тъй кога е око-то ти чисто, и всичко-то твое тѣло е освѣтлено, а кога е лукаво, и тѣло-то ти е тьмно.

35. За то внимавай да не бы видѣлина-та която е въ тебе да е тьмнина.

36. Ако прочее всичко-то твое тѣло е освѣтлено, и нѣма нѣкоѭ тьмнѫ часть, то ще всичко освѣтлено да бѫде, както кога тя свѣтило-то освѣтява съсъ сіяніе-то си.

37. И като говоряше *това*, нѣкой си Фарисей го умоляваше да обѣдува въ неговъ-тъ домъ, и той влѣзе и сѣднѫ на трапезѫ-тѫ.

38. А Фарисей-тъ като го видѣ че не ся омы прѣди ядѣніе-то, почуди ся.

39. И Господь му рече: Сега вы Фарисеи-тѣ вънишно-то на чашѫ-тѫ и на паницѫ-тѫ очистяте; а вѫтрѣшно-то ви е пълно съ грабежъ и лукавство.

40. Безумни! тойзи който е направилъ вънишно-то, не е ли направилъ и вѫтрѣшно-то?

41. Но отъ това що имате дайте милостынѭ, и ето всичко ще бѫде за васъ чисто.

м҃в. Но го́ре ва́мъ фарїсе́ѡмъ, ꙗ҆́кѡ ѡ҆десѧ́тствꙋете ѿ мѧ́твы и҆ пига́на и҆ всѧ́кагѡ ѕе́лїѧ, и҆ мимохо́дите сꙋ́дъ и҆ любо́вь Бж҃їю: сїѧ̑ подоба́ше сотвори́ти, и҆ ѻ҆нѣ́хъ не ѡ҆ставлѧ́ти.

м҃г. Го́ре ва́мъ фарїсе́ѡмъ, ꙗ҆́кѡ лю́бите предсѣда̑нїѧ на со́нмищехъ, и҆ цѣлова̑нїѧ на то́ржищехъ.

м҃д. Го́ре ва́мъ кни́жницы и҆ фарїсе́є лицемѣ́ри, ꙗ҆́кѡ є҆стѐ ꙗ҆́кѡ гро́би невѣ́доми, и҆ чл҃вѣ́цы ходѧ́щїи верхꙋ̀ не вѣ́дѧтъ.

м҃є. Ѿвѣща́въ же нѣ́кїй ѿ зако́нникъ речѐ є҆мꙋ̀: Ꙋ҆чи́телю, сїѧ̑ гл҃го́лѧ и҆ на́мъ досажда́еши.

м҃ѕ. Ѻ҆́нъ же речѐ: и҆ ва́мъ зако́нникѡмъ го́ре, ꙗ҆́кѡ накла́даете на человѣ́ки бремена̀ не ᲂу҆до́бь носи́ма, и҆ са́ми є҆ди́нѣмъ пе́рстомъ ва́шимъ не прикаса́етесѧ бремене́мъ.

м҃з. Го́ре ва́мъ, ꙗ҆́кѡ зи́ждете гро́бы прор́ѡкъ, ѻ҆тцы́ же ва́ши и҆зби́ша и҆́хъ.

м҃и. Ꙋ҆́бо свидѣ́тельствꙋете и҆ соблаговоли́тѐ дѣ́лѡмъ ѻ҆ц҃ъ ва́шихъ: ꙗ҆́кѡ ті́и ᲂу҆́бѡ и҆зби́ша и҆́хъ, вы́ же зи́ждете и҆́хъ гро́бы.

м҃ѳ. Сегѡ̀ ра́ди и҆ премꙋ́дрость Бж҃їѧ речѐ: послю̀ въ ни́хъ прⷪ҇ро́ки и҆ ѧ҆п҃лы, и҆ ѿ ни́хъ ᲂу҆бїю́тъ и҆ и҆зженꙋ́тъ:

н҃. Да взы́щетсѧ кро́вь всѣ́хъ прор́ѡкъ, пролива́емаѧ ѿ сложе́нїѧ мі́ра, ѿ ро́да сегѡ̀,

н҃а. Ѿ кро́ве Ѧ҆́вела, да́же до кро́ве Захарі́и поги́бшагѡ междꙋ̀ ѻ҆лтаре́мъ и҆ хра́момъ. Є҆́й, гл҃го́лю ва́мъ, взы́щетсѧ ѿ ро́да сегѡ̀.

н҃в. Го́ре ва́мъ зако́нникѡмъ, ꙗ҆́кѡ взѧ́сте клю́чь разꙋмѣ́нїѧ: са́ми не внидо́сте, и҆ входѧ́щымъ возбрани́сте.

н҃г. Гл҃го́лющꙋ же є҆мꙋ̀ сїѧ̑ къ ни́мъ, нача́ша кни́жницы и҆ фарїсе́є бѣ́днѣ гнѣ́ватисѧ на́нь, и҆ преста́ти є҆го̀ ѡ҆ мно́зѣ,

н҃д. Ла́юще є҆го̀, и҆́щꙋще ᲂу҆лови́ти нѣ́что ѿ ᲂу҆́стъ є҆гѡ̀, да на́нь возглаго́лютъ.

42. Но горко на васъ Фарисеи-тѣ, защото давате десетъкъ отъ мятвѫ-тѫ, отъ рутѫ-тѫ и отъ всяко зеліе, и небрежите сѫдбѫ-тѫ и любовь-тѫ Божіѭ. Това трѣбаше да правите, и онова да не оставяте.

43. Горко вамъ Фарисеи, защото обычате прѣдсѣданія-та въ съборища-та и поздравенія-та въ пазары-тѣ.

44. Горко вамъ, книжници и Фарисеи, лицемѣри, защото сте като гробове които не личатъ, и человѣци-тѣ които ходятъ отгорѣ не знаѭтъ.

45. И отговори нѣкой отъ законницы-тѣ и рече му: Учителю, това като казувашь и насъ коришь.

46. А той рече: Горко и на васъ законници-тѣ, защото натоваряте на человѣцы-тѣ бремена тежкы за носяніе, и вы нито съ единъ пьрстъ не ся допирате до бремена-та.

47. Горко вамъ, защото зидате памятницы-тѣ на пророцы-тѣ, а бащи-тѣ ви гы убихѫ.

48. И тъй свидѣтелствувате и вы и соизволявате на дѣла-та на бащы-тѣ си; защото тѣ гы убихѫ, а вы имъ памятницы-тѣ зидате;

49. За това и прѣмудрость-та Божія рече: Ще имъ проводѭ пророцы и апостолы, и отъ тѣхъ ще убіѭтъ и изгонятъ;

50. За да ся придири отъ тойзи родъ кръвь-та на всичкы-тѣ пророцы, която е проливана отъ какъ ся е свѣтъ-тъ създалъ,

51. Отъ кръвь-тѫ на Авеля, до кръвь-тѫ на Захаріѭ убитаго между олтарь-тъ и храмъ-тъ; ей, казувамъ ви, ще да ся придири отъ тойзи родъ.

52. Горко на васъ законницы-тѣ, защото зѣхте ключь-тъ на знаніе-то; и сами не влѣзохте, а че и на тѣзи които щѣхѫ да влѣзѫтъ възбранихте.

53. И когато имъ казуваше той това, книжници-тѣ и Фарисеи-тѣ начепѫхѫ твърдѣ да ся ярятъ и да изваждатъ изъ уста-та му отвѣты за много нѣща.

54. Като го причакувахѫ, и търсяхѫ да уловятъ нѣщо отъ уста-та му, за да го обвинятъ.

Глава̀ в҃і.

а҃. Ѿ ни́хже собра́вшымсѧ тма́мъ наро́да, ꙗ҆́кѡ попира́ти
дрꙋ́гъ дрꙋ́га, нача́тъ глаго́лати ᲂу҆чн҃кѡ́мъ свои̑мъ пе́рвѣе:
вне́млите себѣ̀ ѿ ква́са фарїсе́йска, є҆́же є҆́сть лицемѣ́рїе.
в҃. Ничто́же бо покрове́но є҆́сть, є҆́же не ѿкры́етсѧ, и҆
та́йно, є҆́же не ᲂу҆разꙋмѣ́етсѧ.
г҃. Занѐ, є҆ли̑ка во тмѣ̀ рѣ́сте, во свѣ́тѣ ᲂу҆слы́шатсѧ: и҆
є҆́же ко ᲂу҆́хꙋ глаго́ласте во хра́мѣхъ, проповѣ́стсѧ на кро́-
вѣхъ.
д҃. Глаго́лю же ва́мъ дрꙋгѡ́мъ свои̑мъ: не ᲂу҆бо́йтесѧ ѿ
ᲂу҆бива́ющихъ тѣ́ло, и҆ пото́мъ не могꙋ́щихъ ли́шше что̀ со-
твори́ти.
є҃. Скажꙋ́ же ва́мъ, кого̀ ᲂу҆бо́йтесѧ: ᲂу҆бо́йтесѧ и҆мꙋ́щагѡ
вла́сть по ᲂу҆бїе́нїи, воврещѝ въ де́брь ѻ҆́гненнꙋю: є҆́й, глаго́лю
ва́мъ, того̀ ᲂу҆бо́йтесѧ.
ѕ҃. Не пѧ́ть ли пти́цъ цѣни́тсѧ пѣ́нѧзема двѣма̀; и҆ ни
є҆ди́на ѿ ни́хъ нѣ́сть забвѣ́на пред̾ Бг҃омъ:
з҃. Но и҆ вла́си главы̀ ва́шеѧ всѝ и҆зочте́ни сꙋ́ть. не ᲂу҆бо́й-
тесѧ ᲂу҆̀бо: мно́зѣхъ пти́цъ ᲂу҆́лши є҆стѐ вы̀.
и҃. Глаго́лю же ва́мъ: всѧ́къ, и҆́же а҆́ще и҆сповѣ́сть мѧ̀ пред̾
человѣ́ки, и҆ Сн҃ъ человѣ́ческїй и҆сповѣ́сть є҆го̀ пред̾ А҆́гг҃лы
Бж҃їими:
ѳ҃. А҆ ѿве́ргїйсѧ менѐ пред̾ человѣ́ки, ѿве́рженъ бꙋ́детъ
пред̾ А҆́гг҃лы Бж҃їими.
і҃. И҆ всѧ́къ, и҆́же рече́тъ сло́во на Сн҃а человѣ́ческаго,
ѿста́витсѧ є҆мꙋ̀: а҆ на ст҃а́го Дх҃а хꙋ́лившемꙋ не ѿста́-
витсѧ.
а҃і. Є҆гда́ же приведꙋ́тъ вы̀ на со́нмища и҆ вла̑сти и҆ вла-
ды̑чества, не пецы́тесѧ, ка́кѡ и҆лѝ что̀ ѿвѣща́ете, и҆лѝ что̀
рече́те:
в҃і. Ст҃ы́й бо Дх҃ъ наꙋчи́тъ вы̀ въ то́й ча́съ, ꙗ҆̀же подо-
ба́етъ рещѝ.

ГЛАВА 12.

1. Между това като ся събрахѫ много тысящи народъ, толкозь щото едни другы ся тъпчахѫ, паченѫ да говори на учениці-тѣ си: Най пьрво пазѣте себе си отъ квасъ-тъ Фарисейскый, който е лицемѣріе.

2. *Защото* нѣма нищо покрыто, което да ся не открые, и тайно, което да ся не знае.

3. За това колкото говорихте въ тъмнинѫ, на видѣло ще ся чуе: и каквото сте казали на ухо въ скрышны-тѣ стаи, отъ горѣ на покрывъ-тъ ще ся проповѣда.

4. А на васъ мои-тѣ пріятели казувамъ: Не бойте ся отъ тѣзи които убиватъ тѣло-то, и които слѣдъ това не могѫтъ повече нищо да направятъ.

5. Но ще ви обадѭ отъ кого да ся боите; бойте ся отъ оногозь който слѣдъ убиваніе-то има власть да хвърли въ пькълъ-тъ; ей, казувамъ ви, отъ него да ся боите.

6. Не ся ли продаватъ петь врабчета за два ассарія? и ни едно отъ тѣхъ не е забравено прѣдъ Бога;

7. Но и косми-тѣ на главѫ-тѫ ви всичкы-тѣ сѫ изброени. И така не бойте ся; вы сте отъ много врабчета по добри.

8. И пакъ ви казувамъ че всякой който мя исповѣда прѣдъ человѣцы-тѣ, и Сынъ человѣческый ще го исповѣда прѣдъ ангелы-тѣ Божіи.

9. А който ся отрече отъ мене прѣдъ человѣцы-тѣ, отреченъ ще бѫде прѣдъ ангелы-тѣ Божіи.

10. И всякой що бы казалъ рѣчь на врьхъ Сына человѣческаго, ще му ся прости: но който рече хулѫ противъ Духа Святаго, нѣма да му ся прости.

11. И кога вы приведѫтъ на съборища-та и *прѣдъ* началства-та и власти-тѣ, не дѣйте ся грыжи какъ или какво ще ся отговорите, или какво ще речете:

12. Защото Духъ Святый ще вы научи въ истый-тъ часъ що трѣба да речете.

г҃і. Рече́ же є҆мꙋ̀ нѣ́кїй ѿ наро́да: Оу҆чи́телю, рцы̀ бра́тꙋ моемꙋ̀ раздѣли́ти со мно́ю достоѧ́нїе.
д҃і. Ѻ҆́нъ же речѐ є҆мꙋ̀: человѣ́че, кто̀ мѧ̀ поста́ви сꙋдїю̀ и҆лѝ дѣли́телѧ над̾ ва́ми;
є҃і. Рече́ же къ ни̑мъ: блюди́те и҆ храни́тесѧ ѿ лихои́мства: ꙗ҆́кѡ не ѿ и҆збы́тка комꙋ̀ живо́тъ є҆гѡ̀ є҆́сть ѿ и҆мѣ́нїѧ є҆гѡ̀.
ѕ҃і. Рече́ же при́тчꙋ къ ни̑мъ, глаго́лѧ: человѣ́кꙋ нѣ́коемꙋ бога́тꙋ оу҆гобзи́сѧ ни́ва:
з҃і. И҆ мы́слѧше въ себѣ̀, глаго́лѧ: что̀ сотворю̀, ꙗ҆́кѡ не и҆́мамъ гдѣ̀ собра́ти плодѡ́въ мои́хъ;
и҃і. И҆ речѐ: сѐ сотворю̀: разорю̀ жи̑тницы моѧ̑, и҆ бо́льшыѧ сози́ждꙋ, и҆ соберꙋ̀ тꙋ̀ всѧ̑ жи̑та моѧ̑, и҆ бла̑гаѧ моѧ̑:
ѳ҃і. И҆ рекꙋ̀ дꙋшѝ моей: дꙋшѐ, и҆́маши мнѡ́га бла́га, лежа́щѧ на лѣ̑та мнѡ́га: почива́й, ꙗ҆́ждь, пі́й, весели́сѧ.
к҃. Рече́ же є҆мꙋ̀ Бг҃ъ: безꙋ́мне, въ сїю̀ но́щь дꙋ́шꙋ твою̀ и҆стѧ́жꙋтъ ѿ тебѐ: а҆ ꙗ҆̀же оу҆гото́валъ є҆сѝ, комꙋ̀ бꙋ́дꙋтъ;
к҃а. Та́кѡ собира́ѧй себѣ̀, а҆ не въ Бг҃а богатѣ́ѧ.

к҃в. Рече́ же ко оу҆ченикѡ́мъ свои̑мъ: сегѡ̀ ра́ди глаго́лю ва́мъ: не пецы́тесѧ дꙋше́ю ва́шею, что̀ ꙗ҆́сте: ни тѣ́ломъ, во что̀ ѡ҆блече́тесѧ.
к҃г. Дꙋша̀ бо́льши є҆́сть пи́щи, и҆ тѣ́ло ѻ҆де́жды.

к҃д. Смотри́те вра̑нъ, ꙗ҆́кѡ не сѣ́ютъ, ни жнꙋ́тъ: и҆̀мже нѣ́сть сокро́вища, ни жи́тницы, и҆ Бг҃ъ пита́етъ и҆̀хъ: кольмѝ па́че вы̀ є҆стѐ лꙋ́чши пти́цъ;
к҃є. Кто́ же ѿ ва́съ пекі́йсѧ мо́жетъ приложи́ти во́зрастꙋ своемꙋ̀ ла́коть є҆ди́нъ;
к҃ѕ. А҆́ще оу҆̀бо ни ма́ла чесѡ̀ мо́жете, что̀ ѡ҆ про́чихъ пече́тесѧ;

13. И рече му нѣкой си отъ народъ-тъ: Учителю, речи на брата ми да раздѣли съ мене наслѣдіе-то.

14. А той му рече: Человѣче, кой мя е поставилъ сѫдникъ или дѣлитель надъ васъ?

15. И рече имъ: Гледайте и пазѣте ся отъ любостяжаніе-то; защото ако има нѣкой прѣмного, животъ-тъ му не ся състои отъ имотъ-тъ му.

16. И рече имъ притчѫ, и казуваше: На нѣкой си богатъ человѣкъ нивя-та му дадохѫ много плодъ.

17. И мысляше си въ себе си и думаше: Какво да сторіѭ? защото нѣмамъ дѣ да съберѫ плодове-тѣ си.

18. И рече: Това ще да сторіѭ; да съборіѭ житницы-тѣ си, и да съградіѭ по голѣмы, и да съберѫ тамъ всичкы-тѣ си жита и имотъ-тъ си.

19. И да рекѫ на душѫ-тѫ си: Душе, имашь много пригоды вложены за много годины; почивай, яждь, пій, и весели ся.

20. А Богъ му рече: Безумне, тѫзи нощь ще ти изищѫтъ душѫ-тѫ: а това що си приготвилъ, кому ще бѫде?

21. Така *быва* на того който събира за себе си, и не богатѣе въ Бога.

22. Рече пакъ на ученицы-тѣ си: За това ви казувамъ: Не дѣйте ся грыжи за животъ-тъ си, какво да ядете, нито за тѣло-то си какво да облѣчете.

23. Животъ-тъ е по драгоцѣненъ отъ хранѫ-тѫ, и тѣло-то отъ облѣкло-то.

24. Разсмотрѣте враны-тѣ, че не сѣіѭтъ нито жьнѭтъ; тѣ нѣматъ нито съкровища нито житницы, и Богъ гы храни; колко повече сте вы по добри отъ птицы-тѣ?

25. И кой отъ васъ съ грыжаніе може да приложи на възрастъ-тъ си единъ лакъть?

26. И тъй ако най малко нѣщо не можете, защо ся грыжите за друго?

к҃з. Смотри́те кры́ны, ка́кѡ растꙋ́тъ: не трꙋжда́ютсѧ, ни
прѧдꙋ́тъ. глаго́лю же ва́мъ, ꙗ҆́кѡ ни Соломѡ́нъ во всей сла́вѣ
свое́й ѡ҆блече́сѧ, ꙗ҆́кѡ є҆ди́нъ ѿ си́хъ.
к҃и. А҆́ще же травꙋ̀ на селѣ̀ дне́сь сꙋ́щꙋ, и҆ ᲂу҆́трѣ въ пе́щь
вмета́емꙋ, Бг҃ъ та́кѡ ѡ҆дѣва́етъ: коль мѝ па́че ва́съ, маловѣ́ри;
к҃ѳ. И҆ вы̀ не и҆щи́те, что̀ ꙗ҆́сте, и҆лѝ что̀ пїе́те: и҆ не воз-
носи́тесѧ.
л҃. Всѣ́хъ бо си́хъ ꙗ҆зы́цы мі́ра сегѡ̀ и҆́щꙋтъ: ва́шъ же
Ѻ҆ц҃ъ вѣ́сть, ꙗ҆́кѡ тре́бꙋете си́хъ.
л҃а. Ѻ҆ба́че и҆щи́те црⷭ҇твїѧ Бж҃їѧ, и҆ сїѧ̑ всѧ̑ приложа́тсѧ
ва́мъ.
л҃в. Не бо́йсѧ, ма́лое ста́до: ꙗ҆́кѡ благоизво́ли Ѻ҆ц҃ъ ва́шъ
да́ти ва́мъ црⷭ҇тво.
л҃г. Продади́те и҆мѣ́нїѧ ва́ша, и҆ дади́те млⷭ҇ты́ню. сотвори́те
себѣ̀ влагали̑ща не ветша́ющаѧ, сокро́вище неѡскꙋдѣ́емо на
нб҃сѣ́хъ, и҆дѣ́же та́ть не приближа́етсѧ, ни мо́ль растлѣва́етъ.
л҃д. И҆дѣ́же бо сокро́вище ва́ше, тꙋ̀ и҆ се́рдце ва́ше бꙋ́-
детъ.
л҃є. Да бꙋ́дꙋтъ чресла̀ ва́ша препоѧ́сана, и҆ свѣти́льницы
горѧ́щїи:
л҃ѕ. И҆ вы̀ подо́бни чл҃вѣ́кѡмъ ча́ющымъ гд҃а своегѡ̀, когда̀
возврати́тсѧ ѿ бра́ка, да прише́дшꙋ и҆ толкнꙋ́вшꙋ, а҆́бїе ѿве́р-
зꙋтъ є҆мꙋ̀.
л҃з. Бл҃же́ни рабѝ ті́и, и҆̀хже прише́дъ гдⷭ҇ь ѡ҆бря́щетъ бдѧ́-
щихъ: а҆ми́нь глаго́лю ва́мъ, ꙗ҆́кѡ препоѧ́шетсѧ и҆ посади́тъ
и҆́хъ, и҆ мимоше́дъ послꙋ́житъ и҆̀мъ.
л҃и. И҆ а҆́ще прїи́детъ во вторꙋ́ю стра́жꙋ, и҆ въ тре́тїю стра́жꙋ
прїи́детъ, и҆ ѡ҆бря́щетъ и҆̀хъ та́кѡ, бл҃же́ни сꙋ́ть рабѝ ті́и.
л҃ѳ. Се́ же вѣ́дите, ꙗ҆́кѡ а҆́ще бы вѣ́дѣлъ господи́нъ хра́-
мины, въ кі́й ча́съ та́ть прїи́детъ, бдѣ́лъ ᲂу҆́бо бы̀, и҆ не бы̀
да́лъ подкопа́ти до́мꙋ своегѡ̀.
м҃. И҆ вы̀ ᲂу҆́бо бꙋ́дите гото́ви: ꙗ҆́кѡ въ ѻ҆́ньже ча́съ не
мни́те, Сн҃ъ чл҃вѣ́ческїй прїи́детъ.

27. Разсмотрѣте кремове-тѣ какъ растѫтъ; не ся трудятъ, нито прѣдѫтъ; но казувамъ ви, че нито Соломонъ во всичкѫ-тѫ си славѫ ся облѣче както единъ отъ тѣхъ.

28. И ако трѣвѫ-тѫ, която днесь ѭ има на поле-то, и утрѣ ѭ хвьрлятъ въ пещь, Богъ ѭ така облича, колко повече васъ, маловѣрци?

29. И вы не дѣйте търси какво ще ядете или какво ще піете; и не дѣйте ся обеспокоява:

30. Защото всичко това търсятъ языччици-тѣ на свѣтъ-тъ; а Отецъ вашъ знае че това ви трѣбува.

31. Но търсѣте царство-то Божіе, и това всичко ще ви ся приложи.

32. Не бой ся, мало стадо; защото Отецъ ви благоволи да ви даде царство-то.

33. Продайте имотъ-тъ си и дайте милостынѭ: направѣте си кесіи които не овехтяватъ, съкровище на небеса което не оскудѣва, дѣто крадецъ не приближава, нито молецъ растлѣва.

34. Защото дѣто е съкровище-то ваше, тамо ще бѫде и сьрдце-то ваше.

35. Да бѫдѫтъ чрѣсла-та ви опасаны, и свѣтилници-тѣ ви запалени.

36. И вы бѫдѣте подобни на человѣцы които чакатъ господаря си, кога ще ся вьрне отъ свадбѫ-тѫ, да му отворятъ тозь часъ, щомъ дойде и похлопа.

37. Блажени тѣзи раби, които кога дойде господарь-тъ имъ гы намѣри будны; истинѫ ви казувамъ, че ще ся опаше, и ще гы тури да сѣднѫтъ на трапезѫ-тѫ, и ще мине да имъ пошета.

38. И ако дойде въ вторѫ-тѫ стражѫ, или въ третѭ-тѫ стражѫ дойде, и гы намѣри така, блажени сѫ онѣзи раби.

39. И това още знайте, че ако бы зналъ стопанинъ-тъ на кѫщѫ-тѫ въ кой часъ ще дойде крадецъ-тъ, буденъ бы стоялъ, и не бы оставилъ да му подкопаѭтъ кѫщѫ-тѫ.

40. Бѫдѣте прочее и вы готови; защото въ който часъ не мислите, Сынъ человѣческый ще дойде.

м҃а. Рече́ же є҆мꙋ̀ Пе́тръ: Гдⷭ҇и, къ на́мъ ли при́тчꙋ сїю̀
гл҃голеши, и҆лѝ ко всѣ̑мъ;
м҃в. Рече́ же Гдⷭ҇ь: кто̀ ᲂу҆̀бо є҆́сть вѣ́рный строи́тель и҆
мꙋ́дрый, є҆го́же поста́витъ гдⷭ҇ь над̾ че́лѧдїю свое́ю, дая́ти во
вре́мѧ житомѣ́рїе;
м҃г. Бл҃же́нъ ра́бъ то́й, є҆го́же пришє́дъ гдⷭ҇ь є҆гѡ̀ ѡ҆брѧ́щетъ
творѧ́ща та́кѡ.
м҃д. Вои́стиннꙋ гл҃голю ва́мъ, ꙗ҆́кѡ над̾ всѣ́мъ и҆мѣ́нїемъ
свои́мъ поста́витъ є҆го̀.
м҃є. А҆́ще же рече́тъ ра́бъ то́й въ срⷣцы свое́мъ: косни́тъ
господи́нъ мо́й прїитѝ: и҆ на́чнетъ би́ти рабы̑ и҆ рабы̑ни,
ꙗ҆́сти же и҆ пи́ти и҆ ᲂу҆пива́тисѧ:
м҃ѕ. Прїи́детъ господи́нъ раба̀ тогѡ̀ въ де́нь, во̀ ѻ҆́ньже не
ча́етъ, и҆ въ ча́съ, въ ѻ҆́ньже не вѣ́сть: и҆ растє́шетъ є҆го̀, и҆
ча́сть є҆гѡ̀ съ невѣ́рными поло́житъ.
м҃з. То́й же ра́бъ вѣ́дѣвый во́лю гдⷭ҇и́на своегѡ̀, и҆ не ᲂу҆го-
то́вавъ, ни сотвори́въ по во́ли є҆гѡ̀, бїе́нъ бꙋ́детъ мно́гѡ.
м҃и. Невѣ́дѣвый же, сотвори́въ же досто́йнаѧ ра́намъ,
бїе́нъ бꙋ́детъ ма́лѡ. Вса́комꙋ же, є҆мꙋ́же дано̀ бꙋ́детъ мно́гѡ,
мно́гѡ взы́щетсѧ ѿ негѡ̀: и҆ є҆мꙋ́же преда́ша мно́жайше, мно́-
жайше про́сѧтъ ѿ негѡ̀.
м҃ѳ. Ѻ҆гнѧ̀ прїидо́хъ вовре́щи на зе́млю, и҆ что̀ хощꙋ̀, а҆́ще
ᲂу҆жѐ возгорѣ́сѧ;
н҃. Крещє́нїемъ же и҆́мамъ крести́тисѧ, и҆ ка́кѡ ᲂу҆держꙋ́сѧ,
до́ндеже скончаю́тсѧ;
н҃а. Мни́те ли, ꙗ҆́кѡ ми́ръ прїидо́хъ да́ти на зе́млю; ни̑,
гл҃голю ва́мъ, но раздѣлє́нїе.
н҃в. Бꙋ́дꙋтъ бо ѿсе́лѣ пѧ́ть во є҆ди́номъ домꙋ̀ раздѣлє́ны,
трїѐ на два̀, и҆ два̀ на трѝ.
н҃г. Раздѣли́тсѧ ѻ҆те́цъ на сы́на, и҆ сы́нъ на ѻ҆тца̀: ма́ти
на дщерь, и҆ дщѝ на ма́терь: свекры̀ на невѣ́стꙋ свою̀, и҆ не-
вѣ́ста на свекро́вь свою̀.
н҃д. Глаго́лаше же и҆ наро́дѡмъ: є҆гда̀ ᲂу҆́зрите ѻ҆́блакъ

41. *Тогазь* Петръ му рече: Господи, намъ ли казувашь тѫзи притчѫ, или и на всичкы-тѣ?

42. И Господь рече: Кой е прочее онзи вѣренъ и благоразуменъ домостроитель, когото господарь-тъ щё постави надъ слугы-тѣ си, да дава на врѣме *всякому* опрѣдѣленѫ-тѫ хранѫ?

43. Блаженъ тойзи рабъ когото бы намѣрилъ господарь-тъ му, кога си дойде, че прави така.

44. Истинѫ ви казувамъ че ще го постави надъ всичко-то си имѣніе.

45. Ако ли рече онзи рабъ въ сьрдце-то си, Господарь-тъ ми ще окъснѣе да си дойде; и начене да біе ратаи-тѣ и ратайкы-тѣ, и да яде и да піе и да ся опива;

46. Ще дойде господарь-тъ на онзи рабъ, въ день въ който не му ся надѣе, и въ часъ въ който не знае; и ще го разсѣче, и неговѫ-тѫ часть ще положи съ невѣрны-тѣ.

47. И онзи рабъ който е знаилъ волѭ-тѫ на Господаря си, че не приготвилъ, нито сторилъ по волѭ-тѫ му, много ще бѫде битъ.

48. А онзи който не е знаилъ и е сторилъ *нѣщо* достойно за бой, малко битъ ще бѫде. И всякому комуто е много дадено, много ще и да ся поище отъ него, и комуто сѫ много ввѣрили, повече и ще изищѫтъ отъ него.

49. Огнь дойдохъ да турѭ на земѭ-тѫ; и какво ищѫ, ако ся е вече запалилъ?

50. Но имамъ крьщеніе да ся крьстѭ, и колко ся утѣснявамъ доклѣ да ся извьрши.

51. Мыслите ли че дойдохъ да дамъ миръ на земѭ-тѫ? не, казувамъ ви, но раздѣленіе.

52. Защото отъ нынѣ петима въ еднѫ кѫщѫ раздѣлени ще бѫдѫтъ, трима-та вьрху двама-та и двама-та вьрху трима-та.

53. Ще да ся раздѣлятъ баща противъ сына и сынъ противъ бащѫ, майка противъ дъщерѭ и дъщеря противъ майкѫ, свекървa противъ невѣстѫ и невѣста противъ свекървѫ.

54. Казуваше още и на народъ-тъ: Кога видите облакъ който

восходѧ́щь ѿ за́пада, а҆́бїе глаго́лете: ту́ча граде́тъ: и҆ бы-
ва́етъ та́кѡ.

ѯ҃є. И҆ є҆гда̀ ю҆́гъ вѣ́ющь, гл҃го́лете: зно́й бу́детъ: и҆ быва́етъ.

ѯ҃ѕ. Лицемѣ́ри, лицѐ не́бу и҆ землѝ вѣ́сте и҆скуша́ти: вре́-
мене же сегѡ̀ ка́кѡ не и҆скуша́ете;

ѯ҃з. Что́ же и҆ ѿ себѐ не су́дите пра́ведное;

ѯ҃и. Є҆гда́ бо граде́ши съ сопе́рникомъ твои́мъ ко кнѧ́зю,
на путѝ да́ждь дѣ́ланїе и҆збы́ти ѿ негѡ̀: да не ка́кѡ при-
влече́тъ тебѐ къ судїѝ, и҆ судїѧ̀ тѧ̀ преда́стъ слузѣ̀, и҆ слуга̀
всади́тъ тѧ̀ въ темни́цу.

ѯ҃ѳ. Глаго́лю тебѣ̀: не и҆зы́деши ѿту́ду, до́ндеже и҆ по-
слѣ́днюю мѣ́дницу возда́си.

Глава̀ ѓі.

а҃. Прїидо́ша же нѣ́цыи въ то̀ вре́мѧ повѣ́дающе є҆мꙋ̀ ѿ
Галїле́ехъ, и҆́хже кро́вь Пїла́тъ смѣсѝ съ же́ртвами и҆́хъ.

в҃. И҆ ѿвѣща́въ Ї҆и҃съ речѐ и҆̀мъ: мни́те ли, ꙗ҆́кѡ Галїле́ане
сі́и грѣшнѣ́йши па́че всѣ́хъ Галїле́анъ бѧ́ху, ꙗ҆́кѡ та́кѡ по-
страда́ша;

г҃. Нѝ, глаго́лю ва́мъ: но а҆́ще не пока́етесѧ, всѝ та́кожде
поги́бнете.

д҃. И҆лѝ ѻ҆ни ѻ҆смьна́десѧте, на ни́хже падѐ сто́лпъ Сїлѡа́м-
скїй, и҆ побѝ и҆̀хъ, мни́те ли, ꙗ҆́кѡ ті́и до́лжнѣйши бѧ́ху па́че
всѣ́хъ живу́щихъ во Ї҆ерусали́мѣ;

є҃. Нѝ, глаго́лю ва́мъ: но а҆́ще не пока́етесѧ, всѝ та́кожде
поги́бнете.

ѕ҃. Гл҃го́лаше же сїю̀ при́тчу: смоко́вницу и҆мѧ́ше нѣ́кїй въ
вїногра́дѣ свое́мъ всажде́ну: и҆ прїи́де и҆щѧ̀ плода̀ на не́й, и҆
не ѡ҆брѣ́те.

з҃. Рече́ же къ вїнаре́ви: сѐ тре́тїе лѣ́то, ѿне́лиже при-
хожду̀ и҆щѧ̀ плода̀ на смоко́вницѣ се́й, и҆ не ѡ҆брѣта́ю: по-
сѣцы̀ ю҆̀ (ѹ҆̀бо), вску́ю и҆ зе́млю ѹ҆пражнѧ́етъ;

ся бъзвыся отъ западъ, тозь часъ казувате: Дъждь ще вали; и така быва.

55. И кога югъ вѣе, казувате: Ще стане горѣщина; и става.

56. Лицемѣри, лице-то на земѭ-тѫ и на небе-то умѣете да распознавате; а това врѣме какъ да не распознавате?

57. А защо и по само себе си не сѫдите праведно-то?

58. Когато отхождашь съ противникъ-тъ си при князя, въ пѫть-тъ постарай ся да ся отървешь отъ него, да не бы тя завлѣкълъ до сѫдника, и сѫдникъ-тъ тя прѣдаде на слугѫ-тѫ, и слуга-та тя тури въ тьмницѫ.

59. Казувамъ ти: Нѣма да излѣзешь отъ тамъ, доклѣ не отдадешь и най послѣдне-то банче.

ГЛАВА 13.

1. И въ това врѣме дойдохѫ нѣкои и му извѣстихѫ за Галилеяны-тѣ, на които кръвь-тѫ Пилатъ смѣсилъ съсъ жьртвы-тѣ имъ.

2. И отговори Іисусъ и рече имъ: Мыслите ли че тѣзи Галилеяне за това що така пострадахѫ, сѫ были най грѣшни отъ всичкы-тѣ Галилеяне?

3. Казувамъ ви, не; но ако ся не покаете, всинца така ще загынете.

4. Или осмнадесеть-тѣ онѣзи врьхъ които паднѫ стълпъ-тъ Силоамскый, и гы уби, мыслите ли че тѣ бѣхѫ най грѣшни отъ всичкы-тѣ человѣцы които живѣѭтъ въ Іерусалимъ?

5. Казувамъ ви, не; но ако ся не покаете, всинца така ще загынете.

6. Казуваше още тѫзи притчѫ: Нѣкой си имаше въ лозіе-то си насаденѫ смоковницѫ, и дойде да търси плодъ на неѭ, и не намѣри.

7. И рече на лозаря: Ето три годины *какъ* идѫ да търсіѭ плодъ отъ тѫзи смоковницѫ, и не намѣрувамъ; отсѣчи ѭ; защо да запразня и земѭ-тѫ?

и҃. О҆́нъ же ѿвѣща́въ, речѐ є҆мꙋ̀: гдⷭ҇и, ѡ҆ста́ви ю҆̀ и҆ сѐ лѣ́то,
до́ндеже ѡ҆копа́ю ѻ҆́крестъ є҆ѧ̀, и҆ ѡ҆сы́плю гно́емъ:
ѳ҃. И҆ а҆́ще ᲂу҆́бѡ сотвори́тъ пло́дъ: а҆́ще ли же нѝ, во гра-
дꙋ́щее посѣче́ши ю҆̀.
і҃. Бѧ́ше же ᲂу҆ча̀ на є҆ди́номъ ѿ со́нмищъ въ сꙋббѡ́тꙋ:
а҃і. И҆ сѐ жена̀ бѣ̀ и҆мꙋ́щи дꙋ́хъ недꙋ́женъ лѣ́тъ ѻ҆смь-
на́десѧть, и҆ бѣ̀ слѧ́ка, и҆ не могꙋ́щи восклони́тисѧ
ѿню́дъ.
в҃і. Ви́дѣвъ же ю҆̀ І҆и҃съ, пригласѝ и҆ речѐ є҆́й: же́но, ѿпꙋще́на
є҆сѝ ѿ недꙋ́га твоегѡ̀.
г҃і. И҆ возложѝ на ню̀ рꙋ́цѣ: и҆ а҆́біе простре́сѧ, и҆ сла́влѧше
Бг҃а.
д҃і. Ѿвѣща́въ же старѣ́йшина собо́рꙋ, негодꙋ́ѧ, занѐ въ
сꙋббѡ́тꙋ и҆сцѣлѝ ю҆̀ І҆и҃съ, гл҃го́лаше наро́дꙋ: ше́сть дні́й є҆́сть,
въ нѧ́же досто́итъ дѣ́лати: въ тыѧ ᲂу҆́бо приходѧ́ще цѣли́-
тесѧ, а҆ не въ де́нь сꙋббѡ́тный.
є҃і. Ѿвѣща́ (же) ᲂу҆́бо є҆мꙋ̀ Гдⷭ҇ь и҆ речѐ: лицемѣ́ре, ко́ждо
ва́съ въ сꙋббѡ́тꙋ не ѿрѣша́етъ ли своегѡ̀ вола̀ и҆лѝ ѻ҆сла̀ ѿ
ꙗ҆слі́й, и҆ ве́дъ напаѧ́етъ;
ѕ҃і. Сі́ю же дще́рь А҆враа́млю сꙋ́щꙋ, ю҆́же свѧза̀ сатана̀ сѐ
ѻ҆смоена́десѧте лѣ́то, не досто́ѧше ли разрѣши́тисѧ є҆́й ѿ
ю҆́зы сеѧ̀ въ де́нь сꙋббѡ́тный;
з҃і. И҆ сі̑ѧ є҆мꙋ̀ глаго́лющꙋ, стыдѧ́хꙋсѧ всѝ противлѧ́ющїисѧ
є҆мꙋ̀: и҆ всѝ лю́дїе ра́довахꙋсѧ ѡ҆ всѣ́хъ сла́вныхъ быва́ющихъ
ѿ негѡ̀.
и҃і. Гл҃го́лаше же: комꙋ̀ подо́бно є҆́сть цр҃твїе Бж҃їе; и҆ комꙋ̀
ᲂу҆подо́блю є҆̀;
ѳ҃і. Подо́бно є҆́сть зе́рнꙋ горꙋ́шнꙋ, є҆́же прїе́мъ человѣ́къ
вве́рже въ вертогра́дъ сво́й: и҆ возрастѐ, и҆ бы́сть дре́во ве́лїе,
и҆ пти̑цы нб҃ныѧ всели́шасѧ въ вѣ́твїе є҆гѡ̀.
к҃. Па́ки речѐ: комꙋ̀ ᲂу҆подо́блю цр҃твїе Бж҃їе;
к҃а. Подо́бно є҆́сть ква́сꙋ, є҆го́же прїе́мши жена̀, скры̀ въ
са́тѣхъ трїе́хъ мꙋкѝ, до́ндеже вскы́се всѐ.

8. А той отговори и рече му: Господарю, остави ѭ и това лѣто, доклѣ раскопаѭ около неѭ, и насыпѫ торъ:
9. И ако даде плодъ, *добрѣ;* ако ли не, подирь това ще іѭ отсѣчешь.
10. И еднѫ сѫбботѫ поучаваше въ едно отъ съборища-та;
11. И ето бѣше тамо една жена която имаше духъ болѣстенъ осмнадесеть годины, и сгърбена бѣше, и не можаше никакъ да ся исправи.
12. Като ѭ видѣ Іисусъ, извыка и рече ѝ: Жено, освободена си отъ болѣсть-тѫ си.
13. И положи на неѭ рѫцѣ, и тозь часъ ся исправи *жена-та*, и славяше Бога.
14. И отговори началникъ-тъ на съборище-то, който негодуваше, защото въ сѫбботѫ *іѭ* исцѣли Іисусъ, и казуваше, на народъ-тъ: Шесть дни сѫ, въ които трѣба да работите; въ тѣхъ прочее идвайте и цѣлѣте ся, а не сѫбботенъ день.
15. Отговори му Господь и рече: Лицемѣре, всякой единъ отъ васъ не отврьзва ли въ сѫбботѫ волъ-тъ или оселъ-тъ си отъ яслы-тѣ, и *го* завожда та *го* напоява?
16. А тая като е дъщеря Авраамова, коѭто е вързалъ Сатана, ето осмнадесеть годины, не трѣбаше ли да бѫде развързана отъ тѫзи врьскѫ въ сѫбботенъ день?
17. И това като говоряше той, посрамявахѫ ся всичкы-тѣ, които му ся противяхѫ, и всичкый-тъ народъ ся радуваше за вси-тѣ славны дѣла негови.
18. Казуваше още: На какво е подобно царство-то Божіе? и на що да го уприличѫ?
19. Подобно е на зърно синапово, което человѣкъ зѣ и посѣя го въ градинѫ-тѫ си; и порасте и станѫ дърво голѣмо, и птицы-тѣ небесны привитавахѫ въ неговы-тѣ вѣтви.
20. И пакъ рече: На какво да уподобіѭ царство-то Божіе?
21. Подобно е на квасъ, който като го зѣ жена скры го въ три мѣры брашно, доклѣ ся вкиснѫ всичко-то.

к҃в. И҆ прохожда́ше сквозѣ̀ гра́ды и҆ ве́си, оу҆ча̀, и҆ ше́ствїе
твора̀ во І҆ерꙋсали́мъ.
к҃г. Рече́ же нѣ́кїй є҆мꙋ̀: Гдⷭ҇и, а҆́ще ма́лѡ є҆́сть спаса́ющихъ-
сѧ; О҆́нъ же речѐ къ ни́мъ:
к҃д. Подвиза́йтесѧ вни́ти сквозѣ̀ тѣ́снаѧ врата̀: ꙗ҆́кѡ
мно́зи, глаго́лю ва́мъ, взы́щꙋтъ вни́ти, и҆ не возмо́гꙋтъ.
к҃е. Ѿне́лѣже воста́нетъ до́мꙋ вл҃ка, и҆ затвори́тъ две́ри,
и҆ на́чнете внѣ̀ стоѧ́ти и҆ оу҆дарѧ́ти въ две́ри, глаго́люще:
Гдⷭ҇и, Гдⷭ҇и, ѿве́рзи на́мъ. И҆ ѿвѣща́въ рече́тъ ва́мъ: не вѣ́мъ
ва́съ, ѿкꙋ́дꙋ є҆стѐ.
к҃ѕ. Тогда̀ на́чнете глаго́лати: ꙗ҆до́хомъ пре́д тобо́ю и҆
пи́хомъ, и҆ на распꙋ́тїихъ на́шихъ оу҆чи́лъ є҆сѝ.
к҃з. И҆ рече́тъ: гл҃го́лю ва́мъ, не вѣ́мъ ва́съ, ѿкꙋ́дꙋ є҆стѐ:
ѿстꙋпи́те ѿ менѐ всѝ дѣ́лателїе непра́вды.
к҃и. Тꙋ̀ бꙋ́детъ пла́чь и҆ скре́жетъ зꙋбѡ́мъ, є҆гда̀ оу҆́зрите
А҆враа́ма и҆ І҆саа́ка и҆ І҆а́кѡва и҆ всѧ̀ прⷪ҇ро́ки во цр҃твїи Бж҃їи, ва́съ
же и҆згони́мыхъ во́нъ.
к҃ѳ. И҆ прїи́дꙋтъ ѿ востѡ́къ и҆ за́падъ и҆ сѣ́вера и҆ ю҆́га, и҆
возлѧ́гꙋтъ въ цр҃твїи Бж҃їи.
л҃. И҆ сѐ сꙋ́ть послѣ́днїи, и҆̀же бꙋ́дꙋтъ пе́рви, и҆ сꙋ́ть пе́рвїи,
и҆̀же бꙋ́дꙋтъ послѣ́дни.
л҃а. Въ то́й де́нь прістꙋпи́ша нѣ́цыи ѿ фарїсе́й, глаго́-
люще є҆мꙋ̀: и҆зы́ди и҆ и҆дѝ ѿсю́дꙋ, ꙗ҆́кѡ И҆рѡ́дъ хо́щетъ тѧ̀ оу҆би́ти.
л҃в. И҆ речѐ и҆̀мъ: ше́дше рцы́те ли́сꙋ томꙋ̀: сѐ и҆згоню̀
бѣ́сы и҆ и҆сцѣле́нїѧ творю̀ дне́сь и҆ оу҆́трѣ, и҆ въ тре́тїй скон-
ча́юсѧ.
л҃г. О҆ба́че подоба́етъ мѝ дне́сь и҆ оу҆́трѣ и҆ въ бли́жнїй
и҆ти̑: ꙗ҆́кѡ невозмо́жно є҆́сть прⷪ҇ро́кꙋ поги́бнꙋти кромѣ̀ І҆ерꙋса-
ли́ма.
л҃д. І҆ерꙋсали́ме, І҆ерꙋсали́ме, и҆збива́ѧй прⷪ҇ро́ки, и҆ ка́менїемъ
побива́ѧ пѡ́сланныѧ къ тебѣ̀, коль кра́ты восхотѣ́хъ собра́ти
ча̑да твоѧ̑, ꙗ҆́коже ко́кошъ гнѣздо̀ своѐ по́д крилѣ̀, и҆ не вос-
хотѣ́сте;

22. И като отиваше въ Іерусалимъ, минуваше прѣзъ градове-тѣ
и прѣзъ села-та та поучаваше.
23. И нѣкой си му рече: Господи, малцина ли сѫ които ще ся
спасѭтъ? а той имъ рече:
24. Подвизавайте ся да влѣзете прѣзъ тѣсны-тѣ врата; защото
мнозина, казувамъ ви, ще ищѭтъ да влѣзѫтъ, и не ще да могѫтъ.
25. Слѣдъ като стане стопанинъ-тъ на кѫщѫ-тѫ и затвори
врата-та, а *вы* останете вънъ, и наченете да хлопате на врата-та
и да казувате; Господи, Господи, отвори ни, и той отговори и ви
рече: Не вы знаѭ отъ кѫдѣ сте,
26. Тогазь ще наченете да казувате: Ядохмы прѣдъ тебе и
пихмы, и на наши-тѣ улицы си поучавалъ.
27. И ще рече: Казувамъ ви, не знаѭ отъ кѫдѣ сте; махнѣте
ся отъ мене всинца които работите неправдѫ.
28. Тамъ ще бѫде плачь и скърцаніе съсъ зѫбы, кога видите
Авраама и Исаака и Іакова и вси-тѣ пророцы въ царство-то Божіе,
а васъ че сте испѫдени вънъ.
29. И ще дойдѫтъ отъ истокъ и западъ, и отъ сѣверъ и югъ, и
ще сѣднѫтъ въ царство-то Божіе.
30. И ето, има послѣдни, които ще бѫдѫтъ първи, и има първи,
които ще бѫдѫтъ послѣдни.
31. Въ него день дойдохѫ нѣкои Фарисеи, и казувахѫ му:
Излѣзь и си иди отъ тука, защото Иродъ ище да тя убіе.
32. И рече имъ: Идѣте и речѣте на тѫзи лисицѫ: Ето бѣсове
испѫждамъ, и правѭ исцѣленія днесь и утрѣ; и въ третій-тъ *день*
ся свършувамъ.
33. Но трѣба азъ днесь и утрѣ и въ другый день да идѫ; за-
щото не е възможно пророкъ да загыне вънъ отъ Іерусалимъ.

34. Іерусалиме, Іерусалиме, ты който пророцы-тѣ избивашь, и
пратены-тѣ до тебе съ камьніе побивашь; колко пѫти поискахъ да
съберѫ чада-та ти, както птица пилцы-тѣ си подъ крылѣ, и не
рачихте!

ЛЕ. Сѐ ѡставлѧ́етсѧ ва́мъ до́мъ ва́шъ пѹ́стъ. гл҃го́лю же ва́мъ, ѩ҆́кѡ не и҆́мате менѐ ви́дѣти, до́ндеже прїи́детъ, е҆гда̀ рече́те: бл҃гослове́нъ грѧды́й во и҆́мѧ гдⷭ҇не.

ГЛАВА̀ ДІ.

а҃. И҆ бы́сть е҆гда̀ вни́ти е҆мѹ̀ въ до́мъ нѣ́коегѡ кнѧ́зѧ фа-
рїсе́йска въ сѹббѡ́тѹ хлѣ́бъ ѩ҆́сти, и҆ ті́и бѧ́хѹ назира́юще
е҆го̀.
в҃. И҆ сѐ человѣ́къ нѣ́кїй, и҆мы́й во́дный тѹ́дъ, бѣ̀ пре́дъ
ни́мъ:
г҃. И҆ ѿвѣща́въ і҆и҃съ речѐ къ зако́нникѡмъ и҆ фарїсе́ѡмъ,
гл҃го́лѧ: а҆́ще досто́итъ въ сѹббѡ́тѹ цѣли́ти;
д҃. Ѻ҆ни́ же ѹ҆молча́ша. и҆ прїе́мъ и҆сцѣлѝ е҆го̀, и҆ ѿпѹстѝ.
е҃. И҆ ѿвѣща́въ къ ни́мъ речѐ: кото́рагѡ ѿ ва́съ ѻ҆се́лъ и҆лѝ
во́лъ въ стѹдене́цъ впаде́тъ, и҆ не а҆́бїе ли и҆сто́ргнетъ е҆го̀ въ
де́нь сѹббѡ́тный;
ѕ҃. И҆ не возмого́ша ѿвѣща́ти е҆мѹ̀ къ си́мъ.
з҃. Гл҃го́лаше же къ зва̑ннымъ при́тчѹ, ѡ҆бдержа̀, ка́кѡ
предсѣда̑нїѧ и҆збира́хѹ, гл҃го́лѧ къ ни́мъ:
и҃. Е҆гда̀ зва́нъ бѹ́деши ки́мъ на бра́къ, не са́ди на пре́д-
нѣмъ мѣ́стѣ, е҆да̀ кто̀ честнѣ́е тебѐ бѹ́детъ зва́нныхъ:
ѳ҃. И҆ прише́дъ и҆́же тебѐ зва́вый и҆ ѻ҆́наго, рече́тъ тѝ:
да́ждь семѹ̀ мѣ́сто: и҆ тогда̀ на́чнеши со стѹдо́мъ послѣ́днее
мѣ́сто держа́ти.
і҃. Но е҆гда̀ зва́нъ бѹ́деши, ше́дъ са́ди на послѣ́днемъ мѣ́-
стѣ: да е҆гда̀ прїи́детъ зва́вый тѧ̀, рече́тъ тѝ: дрѹ́же,
поса́ди вы́ше: тогда̀ бѹ́детъ тѝ сла́ва пре́дъ зва́нными съ
тобо́ю.
а҃і. Ѩ҆́кѡ всѧ́къ возносѧ́йсѧ, смири́тсѧ: и҆ смирѧ́ѧйсѧ,
вознесе́тсѧ.
в҃і. Гл҃го́лаше же и҆ ко зва́вшемѹ е҆го̀: е҆гда̀ сотвори́ши
ѻ҆бѣ́дъ и҆лѝ ве́черю, не зовѝ дрѹгѡ́въ твои́хъ, ни бра́тїи

35. Ето оставя ся вамъ домъ-тъ вашъ пустъ. И истинѫ ви казувамъ, че нѣма да мя видите дори дойде *врѣме-то*, когато ще речете: Благословенъ който иде въ име-то Господне.

ГЛАВА 14.

1. И една сѫбботѫ когато дойде той въ кѫщѫ-тѫ на нѣкого си началника на Фарисеи-тѣ да яде хлѣбъ, тѣ имахѫ очи-тѣ си на него.

2. И ето, имаше прѣдъ него нѣкой си человѣкъ красничавъ.

3. И отвѣща Іисусъ та говоряше на законницы-тѣ и на Фарисеи-тѣ и рече: Позволено ли е да цѣли нѣкой въ сѫбботѫ? А тѣ мълчахѫ.

4. И похванѫ та го исцѣли и пуснѫ го.

5. И отговори на тѣхъ и рече: Кой отъ васъ, ако бы паднѫлъ оселъ-тъ или волъ-тъ му въ ямѫ, не бы го на часъ-тъ извлѣклъ въ сѫбботенъ день?

6. И не можахѫ на това да му ся отговорятъ.

7. Рече пакъ притчѫ на званны-тѣ, като гледаше какъ избиратъ първы-тѣ за сѣденіе мѣста, и казуваше имъ:

8. Кога тя кани нѣкой на свадбѫ, не сѣдай на първо-то мѣсто, да не бы да е призовалъ и другыго по почтенъ отъ тебе;

9. И дойде тойзи който е поканилъ и тебе и него, и ти рече: Дай мѣсто на тогова; и тогазь наченешь съ усрамяваніе да залавяшь послѣдне-то мѣсто.

10. Но кога тя поканятъ, иди и сѣдни на послѣдне-то мѣсто, за да ти рече, кога дойде тойзи който тя е призовалъ: Пріятелю, възлѣзь по горѣ. Тогазь щешь има славѫ прѣдъ тѣзи които сѣдятъ съ тебе наедно.

11. Защото всякой който възнося себе си ще ся смири, и който ся смирява ще ся възнесе.

12. Казуваше и на тогова който го бѣше призовалъ: Кога правишь обѣдъ или вечерѭ, не дѣй кани пріятели-тѣ си, ни братія-

твоеѧ̀, ни срѡ́дникъ твои́хъ, ни сосѣ́дъ бога́тыхъ: є҆да̀ когда̀
и҆ ті́и тѧ̀ та́кожде воззову́тъ, и҆ бꙋ́детъ тѝ воздаѧ́нїе.
г҃і. Но є҆гда̀ твори́ши пи́ръ, зовѝ ни́щыѧ, маломѡ́щныѧ,
хрѡмы́ѧ, слѣпы҄ѧ:
д҃і. И҆ бл҃же́нъ бꙋ́деши, ꙗ҆́кѡ не и҆́мꙋтъ тѝ что̀ возда́ти:
возда́стъ же тѝ сѧ̀ въ воскреше́нїе пра́ведныхъ.
є҃і. Слы́шавъ же нѣ́кїй ѿ возлежа́щихъ съ ни́мъ сїѧ҄, речѐ
є҆мꙋ̀: бл҃же́нъ, и҆́же снѣ́сть ѻ҆бѣ́дъ въ цр҃твїи Бж҃їи.
ѕ҃і. Ѻ҆́нъ же речѐ є҆мꙋ̀: человѣ́къ нѣ́кїй сотворѝ ве́черю
ве́лїю, и҆ зва̀ мнѡ́ги:
з҃і. И҆ посла̀ раба̀ своего̀ въ го́дъ ве́чери, рещѝ зва҄ннымъ:
гради́те, ꙗ҆́кѡ ᲂу҆жѐ гото́ва сꙋ́ть всѧ҄.
и҃і. И҆ нача́ша вкꙋ́пѣ ѿрица́тисѧ всѝ. пе́рвый речѐ є҆мꙋ̀:
село̀ кꙋпи́хъ, и҆ и҆́мамъ нꙋ́ждꙋ и҆зы́ти, и҆ ви́дѣти є҆̀: молю́тисѧ,
и҆мѣ́й мѧ̀ ѿрече́на.
ѳ҃і. И҆ дрꙋгі́й речѐ: сꙋпрꙋ́гъ волѡ́въ кꙋпи́хъ пѧ́ть, и҆ грѧдꙋ̀
и҆скꙋси́ти и҆̀хъ: молю́ тѧ, и҆мѣ́й мѧ̀ ѿрече́на.
к҃. И҆ дрꙋгі́й речѐ: женꙋ̀ поѧ́хъ, и҆ сегѡ̀ ра́ди не могꙋ̀
прїитѝ.
к҃а. И҆ прише́дъ ра́бъ то́й повѣ́да господи́нꙋ своемꙋ̀ сїѧ҄.
тогда̀ разгнѣ́вавсѧ до́мꙋ влады́ка, речѐ рабꙋ̀ своемꙋ̀: и҆зы́ди
ско́рѡ на распꙋ́тїѧ и҆ стѡ́гны гра́да, и҆ ни́щыѧ и҆ бѣ́дныѧ и҆
слѣпы҄ѧ и҆ хрѡмы́ѧ введѝ сѣ́мѡ.
к҃в. И҆ речѐ ра́бъ: гдⷭ҇и, бы́сть ꙗ҆́коже повелѣ́лъ є҆сѝ, и҆ є҆щѐ
мѣ́сто є҆́сть.
к҃г. И҆ речѐ господи́нъ къ рабꙋ̀: и҆зы́ди на пꙋти҄ и҆ халꙋ́ги,
и҆ ᲂу҆бѣдѝ вни́ти, да напо́лнитсѧ до́мъ мо́й.
к҃д. Гл҃го́лю бо ва́мъ, ꙗ҆́кѡ ни є҆ди́нъ мꙋже́й тѣ́хъ зва́нныхъ
вкꙋ́ситъ моеѧ̀ ве́чери. мно́зи бо сꙋ́ть зва́ни, ма́лѡ же и҆збра́н-
ныхъ.
к҃є. И҆дѧ́хꙋ же съ ни́мъ наро́ди мно́зи: и҆ ѡ҆бра́щсѧ речѐ къ
ни́мъ:
к҃ѕ. А҆́ще кто̀ грѧде́тъ ко мнѣ̀, и҆ не возненави́дитъ ѻ҆ц҃а̀

та си, ни роднины-тѣ си, нито съсѣды богаты; да не бы тя подобно и тѣ поканили и ти бѫде заплатено;

13. Но кога правишь угощеніе, поканвай сиромасы, клосны, хромы и слѣпы:

14. И ще бѫдешь блаженъ; защото нѣматъ да ти платятъ; понеже ще ти бѫде заплатено по въскрьсеніе-то на праведны-тѣ.

15. Това като чу единъ отъ сѣдящи-тѣ съ него, рече му: Блаженъ който яде хлѣбъ въ царство-то Божіе.

16. А той му рече: Нѣкой си человѣкъ направи вечерѭ голѣмѫ и покани множина.

17. И въ часъ-тъ на вечерѭ-тѫ проводи рабъ-тъ си да рече на поканены-тѣ: Елате, понеже всичко е вече готово.

18. И наченѫхѫ всичкы-тѣ *като* на единъ *умъ* да ся отричатъ: Пьрвый-тъ му рече: Нивѫ купихъ, и нуждѫ имамъ да излѣзѫ и да ѭ видѭ; молѭ ти ся, имай мя отреченъ.

19. И другъ рече: Купихъ петь чифта волове, и отхождамъ да гы опитамъ; молѭ ти ся, имай мя отреченъ.

20. И другъ рече: Оженихъ ся; и за това не могѫ да дойдѫ.

21. И когато си дойде тойзи рабъ расказа на господаря си това. Тогази ся разгнѣва стопанинъ-тъ и рече на рабъ-тъ си: Излѣзь скоро по улицы-тѣ и пѫтища-та на градъ-тъ, и доведи тука сиромасы-тѣ и клосны-тѣ и хромы-тѣ и слѣпы-тѣ.

22. И рече рабъ-тъ: Господарю, както си заповѣдалъ станѫ, и още мѣсто има.

23. И рече господарь-тъ на рабъ-тъ: Излѣзь на пѫтища-та и по ограды-тѣ, и понуди *гы* да влѣзѫтъ, за да ся напълни домъ-тъ ми.

24. Защото ви казувамъ: Че никой отъ онѣзь призованы-тѣ человѣцы нѣма да кусне отъ вечерѭ-тѫ ми.

25. И вървяхѫ съ него наедно народъ много, и обърнѫ ся та имъ рече:

26. Ако иде нѣкой при мене и не възненавиди бащѫ си,

своего̀, и҆ ма́терь, и҆ женꙋ̀, и҆ ча̑дъ, и҆ бра́тїю, и҆ се́стръ, є҆ще́
же и҆ дꙋ́шꙋ свою̀, не мо́жетъ мо́й бы́ти ᲂу҆чени́къ.
к҃з. И҆ и҆̀же не но́ситъ крⷭ҇та̀ своегѡ̀, и҆ въ слѣ́дъ менѐ гра-
де́тъ, не мо́жетъ мо́й бы́ти ᲂу҆чени́къ.
к҃и. Кто́ бо ѿ ва́съ, хота́й сто́лпъ созда́ти, не пре́жде ли
сѣ́дъ разчте́тъ и҆мѣ́нїе, а҆́ще и҆́мать, є҆́же є҆́сть на со-
верше́нїе;
к҃ѳ. Да не, когда̀ положи́тъ ѡ҆снова́нїе, и҆ не возмо́жетъ
соверши́ти, всѝ ви́дащїи начнꙋ́тъ рꙋга́тиса є҆мꙋ̀,
л҃. Глаго́люще, ꙗ҆́кѡ се́й человѣ́къ нача́тъ зда́ти, и҆ не
мо́же соверши́ти.
л҃а. И҆ли̑ кі́й ца́рь и҆ды́й ко и҆но́мꙋ царю̀ сни́тиса съ ни́мъ
на бра́нь, не сѣ́дъ ли пре́жде совѣ́щава́етъ, а҆́ще си́ленъ є҆́сть
срѣ́сти съ десатїю̀ ты́сащъ градꙋ́щаго со двѣма́десать ты-
сащами на́нь;
л҃в. А҆́ще ли же ни̑, є҆щѐ дале́че є҆мꙋ̀ сꙋ́щꙋ, моле́нїе посла́въ
мо́литса ѿ смире́нїи.
л҃г. Та́кѡ ᲂу҆̀бо вса́къ ѿ ва́съ, и҆̀же не ѿрече́тса всегѡ̀
своегѡ̀ и҆мѣ́нїа, не мо́жетъ бы́ти мо́й ᲂу҆чени́къ.
л҃д. Добро̀ є҆́сть со́ль: а҆́ще же со́ль ѡ҆бꙋ́аетъ, чи́мъ ѡ҆со-
ли́тса;
л҃є. Ни въ зе́млю, ни въ гно́й потре́бна є҆́сть: во́нъ и҆з-
сы́плютъ ю҆̀. и҆мѣ́ай ᲂу҆́шы слы́шати, да слы́шитъ.

Глава̀ є҃і.

а҃. Бѣ́хꙋ же приближа́ющеса къ немꙋ̀ всѝ мытарі́е и҆ грѣ́ш-
ницы, послꙋ́шати є҆гѡ̀.
в҃. И҆ ропта́хꙋ фарїсе́є и҆ кни́жницы, глаго́люще, ꙗ҆́кѡ се́й
грѣ́шники прїе́млетъ, и҆ съ ни́ми ꙗ҆́стъ.
г҃. Рече́ же къ ни́мъ при́тчꙋ сї́ю, глаго́ла:
д҃. Кі́й человѣ́къ ѿ ва́съ и҆мы́й сто̀ ѻ҆ве́цъ, и҆ погꙋбль є҆ди́нꙋ

и майкѫ си, и женѫ си, и чада-та си, и братія-та си, и сестры-тѣ си, а още и свой-тъ си животъ, не може да бѫде мой ученикъ.

27. И който не носи крьстъ-тъ си, и не върви слѣдъ мене, не може да ми бѫде ученикъ.

28. Защото кой отъ васъ, кога ище да съгради стълпъ, не сѣда първомъ да присмѣтне разноскы-тѣ *си*, дали ще има *потрѣбно-то* да *го* искара?

29. Да не бы като положи основаніе-то, а не може послѣ да *го* искара, че наченѫтъ всичкы-тѣ които гледатъ да му ся подсмиватъ,

30. И да казуватъ: Тойзи человѣкъ наченѫ да гради и не можѣ да искара.

31. Или кой царь като отхожда на бой противъ другыго царя, не сѣда първомъ да размысли, възможно ли е съ десеть тысящы да стои на срѣщѫ тогозь който иде противъ него съ двадесеть?

32. Ако ли не, то кога е той още далечь, отпраща посланницы и моли ся за миръ.

33. Тъй прочее всякой отъ васъ който не ся отрече отъ всичкый-тъ си имотъ, не може да бѫде мой ученикъ.

34. Добро е соль-та; но ако соль-та ся развали, съсъ що ще ся поправи?

35. Тя вече не струва нито за земѭ-тѫ, нито за торъ-тъ; вънъ ѭ исхвърлятъ. Който има уши да слуша нека слуша.

ГЛАВА 15.

1. И всичкы-тѣ мытари и грѣшници ся приближавахѫ около него да го слушатъ.

2. И роптаяхѫ Фарисеи-тѣ и книжници-тѣ и казувахѫ: Тойзи пріима грѣшницы, и яде съ тѣхъ наедно.

3. А той имъ рече тѫзи притчѫ, и казуваше:

4. Кой человѣкъ отъ васъ, ако бы ималъ сто овцы, и му ся

ѿ ни́хъ, не ѡ҆ста́витъ ли девѧти́десѧти и҆ девѧтѝ въ пꙋсты́-
ни, и҆ и҆́детъ въ слѣ́дъ поги́бшїѧ, до́ндеже ѡ҆бρѧ́щетъ ю҆̀;
є҃. И҆ ѡ҆бρѣ́тъ возлага́етъ на ра̑мѣ сво̀и ра́дꙋѧсѧ:
ѕ҃. И҆ пришє́дъ въ до́мъ, созыва́етъ дрꙋ́ги и҆ сосѣ́ды, гла-
го́лѧ и҆̀мъ: ра́дꙋйтесѧ со мно́ю, ꙗ҆́кѡ ѡ҆брѣто́хъ ѻ҆́вцꙋ мою̀
поги́бшꙋю.
з҃. Гл҃го́лю ва́мъ, ꙗ҆́кѡ та́кѡ ра́дость бꙋ́детъ на нб҃сѝ ѡ҆
є҆ди́номъ грѣ́шницѣ ка́ющемсѧ, не́жели ѡ҆ девѧти́десѧтихъ и҆
девѧтѝ пра́ведникъ, и҆̀же не трє́бꙋютъ покаѧ́нїѧ.
и҃. И҆лѝ ка́ѧ жена̀ и҆мꙋ́щи де́сѧть дра́хмъ, а҆́ще погꙋби́тъ
дра́хмꙋ є҆ди́нꙋ, не вжига́етъ ли свѣти́льника, и҆ помете́тъ хра́-
минꙋ, и҆ и҆́щетъ прилѣ́жнѡ, до́ндеже ѡ҆брѧ́щетъ;
ѳ҃. И҆ ѡ҆брѣ́тши созыва́етъ дрꙋ́гини и҆ сосѣ́ды, глаго́-
лющи: ра́дꙋйтесѧ со мно́ю, ꙗ҆́кѡ ѡ҆брѣто́хъ дра́хмꙋ по-
ги́бшꙋю.
і҃. Та́кѡ, гл҃го́лю ва́мъ, ра́дость быва́етъ пред̾ А҆̓гг҃лы
Бж҃їими ѡ҆ є҆ди́номъ грѣ́шницѣ ка́ющемсѧ.
а҃і. Рече́ же: чл҃вѣ́къ нѣ́кїй и҆мѣ̀ два̀ сы́на:
в҃і. И҆ речѐ ю҆нѣ́йшїй є҆ю̀ ѻ҆ц҃ꙋ̀: ѻ҆́ч҃е, да́ждь мѝ досто́йнꙋю
ча́сть и҆мѣ́нїѧ. и҆ раздѣлѝ и҆̀мъ и҆мѣ́нїе.
г҃і. И҆ не по мно́зѣхъ днє́хъ собра́въ всѐ мні́й сы́нъ, ѿи́де
на странꙋ̀ дале́че, и҆ тꙋ̀ расточѝ и҆мѣ́нїе своѐ, живы́й
блꙋ́днѡ.
д҃і. И҆зжи́вшꙋ же є҆мꙋ̀ всѐ, бы́сть гла́дъ крѣ́покъ на странѣ̀
то́й, и҆ то́й нача́тъ лиша́тисѧ.
є҃і. И҆ ше́дъ прилѣпи́сѧ є҆ди́номꙋ ѿ жи́тєль тоѧ̀ страны̀:
и҆ посла̀ є҆го̀ на се́ла своѧ̀ пастѝ свинїѧ̑.
ѕ҃і. И҆ жела́ше насы́тити чре́во своѐ ѿ роже́цъ, ꙗ҆̀же ꙗ҆да́хꙋ
свинїѧ̑: и҆ никто́же дая́ше є҆мꙋ̀.
з҃і. Въ себе́ же пришє́дъ, речѐ: коли́кѡ наέмникѡмъ ѻ҆ц҃а̀
моегѡ̀ и҆збыва́ютъ хлѣ́бы, а҆́зъ же гла́домъ ги́блю;
и҃і. Воста́въ и҆дꙋ̀ ко ѻ҆ц҃ꙋ̀ моемꙋ̀, и҆ рекꙋ̀ є҆мꙋ̀: ѻ҆́ч҃е, согрѣ-
ши́хъ на нб҃о и҆ пред̾ тобо́ю,

загуби една отъ тѣхъ, не оставя деветдесеть-тѣ и деветь въ пустынѭ-тѫ, и не отива слѣдъ изгубенѫ-тѫ, доклѣ ѭ намѣри?

5. И когато іѫ намѣри, задига іѫ на плѣщы-тѣ си радостенъ;

6. И като си дойде у дома си, свыква пріятели-тѣ си и съсѣды-тѣ си, и казува имъ: Радувайте ся съ мене че си намѣрихъ изгубенѫ-тѫ овцѫ.

7. Казувамъ ви че такава радость бывa на небе-то за едного грѣшника който ся кае, а не за деветдесеть и деветь праведницы, които нѣматъ нуждѫ отъ покаяніе.

8. Или коя жена, ако има десеть драхмы и изгуби еднѫ драхмѫ, не запаля свѣщь, и не мете кѫщѫ-тѫ, и не търси прилѣжно доклѣ іѫ намѣри?

9. И когато іѫ намѣри свыква пріятелкы-тѣ и съсѣдкы-тѣ си, и казува: Радувайте ся съ мене, защото намѣрихъ драхмѫ-тѫ, коѭто бѣхъ изгубила.

10. Така, ви казувамъ, бывa радость прѣдъ ангелы-тѣ Божіи за едного каѭщаго ся грѣшника.

11. Рече още: Нѣкой си человѣкъ имаше двама сынове:

12. И по младый-тъ отъ тѣхъ рече на бащѫ си: Отче, дай ми дѣлъ-тъ който ми ся пада отъ имѣніе-то. И раздѣли имъ имотъ-тъ *си*.

13. И слѣдъ малко дни, по младый-тъ сынъ събра си всичко-то, и отиде въ странѫ далечнѫ, и тамъ распылѣ имѣніе-то си, съ разблудно-то си живѣяніе.

14. И като иждиви всичко, станѫ голѣмъ гладъ въ онѫзи странѫ, и той наченѫ да е въ оскѫдность.

15. И отиде та ся пристави едному отъ гражданы-тѣ на онѫзи странѫ; който го проводи на полета-та си да пасе свиніе.

16. И желаяше да напълни търбухъ-тъ си отъ рошковы-тѣ, които ядѣхѫ свиніе-то; и никой му не даваше.

17. И като дойде на себе си, рече: На колко наемницы бащины ми изостава хлѣбъ, а пакъ азъ мрѫ отъ гладъ.

18. Ще станѫ да идѫ при бащѫ си, и ще му рекѫ: Отче, съгрѣшихъ на небе-то и прѣдъ тебе,

ѳ҃і. И҆ ѹ҆жѐ нѣ́смь досто́инъ нарещи́сѧ сы́нъ тво́й: сотвори̑
мѧ̀ ꙗ҆́кѡ є҆ди́наго ѿ нає́мникъ твои́хъ.
к҃. И҆ воста́въ и҆́де ко ѻ҆ц҃ꙋ̀ своемꙋ̀. є҆щé же є҆мꙋ̀ дале́че
сꙋ́щꙋ, ѹ҆зрѣ̀ є҆го̀ ѻ҆́ц҃ъ є҆гѡ̀, и҆ ми́лъ є҆мꙋ̀ бы́сть, и҆ тéкъ нападѐ
на вы́ю є҆гѡ̀, и҆ ѡ҆блобыза̀ є҆го̀.
к҃а. Рече́ же є҆мꙋ̀ сы́нъ: ѻ҆́ч҃е, согрѣши́хъ на нб҃о и҆ пре́дъ
тобо́ю, и҆ ѹ҆жѐ нѣ́смь досто́инъ нарещи́сѧ сы́нъ тво́й.
к҃в. Рече́ же ѻ҆́ц҃ъ къ рабѡ́мъ свои́мъ: и҆знеси́те ѻ҆де́ждꙋ
пе́рвꙋю, и҆ ѡ҆блецы́те є҆го̀, и҆ дади́те пе́рстень на рꙋ́кꙋ є҆гѡ̀, и҆
сапоги̑ на но́зѣ:
к҃г. И҆ приве́дше теле́цъ ѹ҆пита́нный заколи́те, и҆ ꙗ҆́дше
весели́мсѧ.
к҃д. Ꙗ҆́кѡ сы́нъ мо́й се́й ме́ртвъ бѣ̀, и҆ ѡ҆живѐ: и҆ и҆зги́блъ
бѣ̀, и҆ ѡ҆брѣ́тесѧ. и҆ нача́ша весели́тисѧ.
к҃е. Бѣ̀ же сы́нъ є҆гѡ̀ ста́рѣй на селѣ̀: и҆ ꙗ҆́кѡ грѧды́й
прибли́жисѧ къ до́мꙋ, слы́ша пѣ́нїе и҆ ли́ки:
к҃ѕ. И҆ призва́въ є҆ди́наго ѿ ѻ҆́трѡкъ, вопроша́ше: что̀
ѹ҆бо сїѧ̑ сꙋ́ть;
к҃з. Ѻ҆́нъ же речѐ є҆мꙋ̀, ꙗ҆́кѡ бра́тъ тво́й прїи́де: и҆ закла̀
ѻ҆́ц҃ъ тво́й телца̀ ѹ҆пита́нна, ꙗ҆́кѡ здра́ва є҆го̀ прїѧ́тъ.
к҃и. Разгнѣ́вавсѧ же, и҆ не хотѧ́ше вни́ти: ѻ҆́ц҃ъ же є҆гѡ̀
и҆зше́дъ моля́ше є҆го̀.
к҃ѳ. Ѻ҆́нъ же ѿвѣща́въ речѐ ѻ҆ц҃ꙋ̀: сѐ толи́кѡ лѣ́тъ рабо́-
таю тебѣ̀, и҆ николи́же за́повѣди твоѧ̀ престꙋпи́хъ, и҆ мнѣ̀
николи́же да́лъ є҆сѝ козлѧ́те, да со дрꙋ́ги свои́ми возвесели́лсѧ
бы́хъ.
л҃. Є҆гда́ же сы́нъ тво́й се́й, и҆зѧды́й твоѐ и҆мѣ́нїе съ
любодѣ́йцами, прїи́де, закла́лъ є҆сѝ є҆мꙋ̀ телца̀ пито́маго.
л҃а. Ѻ҆́нъ же речѐ є҆мꙋ̀: ча́до, ты̀ всегда̀ со мно́ю є҆сѝ, и҆
всѧ̑ моѧ̀ твоѧ̀ сꙋ́ть.
л҃в. Возвесели́тижесѧ и҆ возра́довати подоба́ше, ꙗ҆́кѡ бра́тъ
тво́й се́й ме́ртвъ бѣ̀ и҆ ѡ҆живѐ: и҆ и҆зги́блъ бѣ̀, и҆ ѡ҆брѣ́-
тесѧ.

19. И не сьмь вече достоинъ да ся наричамъ твой сынъ; стори мя както едного отъ наемницы-тѣ си.

20. И станѫ та дойде при бащѫ си. И когато бѣ далечь още, видѣ го баща му, и смили ся, и завтича ся, и нападнѫ на вратъ-тъ му, и го цѣлунѫ.

21. Рече му сынъ *му:* Отче, съгрѣшихъ на небе-то и прѣдъ тебе, и не съмь вече достоинъ да ся нарекѫ твой сынъ.

22. И рече баща *му* на слугы-тѣ си: Изнѣсте вънъ най добрѫ-тѫ прѣмѣнѫ, и облѣчѣте го, и дайте прьстень на рѫкѫ-тѫ му, и обуща на нозѣ-тѣ *му;*

23. И докарайте хранено-то теле та *го* заколѣте, да ядемъ и да ся веселимъ;

24. Защото тойзи ми сынъ мьртъвъ бѣ, и оживѣ, загынѫлъ бѣ, и намѣри ся. И наченѫхѫ да ся веселятъ.

25. А по старый-тъ сынъ бѣше на нивѫ; и както идяше та наближи кѫщѫ-тѫ, чу пѣяніе и ликуваніе.

26. И привыка едного отъ слугы-тѣ и пыташе що е това?

27. А той му рече: Братъ ти си дойде; и закла баща ти хранено-то теле, защото го прія здравъ.

28. И разгнѣви ся, и не рачаше да влѣзе: и тъй баща му излѣзе, и моляше му ся.

29. А той отговори и рече на бащѫ си: Ето толкози годины ти работѭ, и никога твоѭ-тѫ заповѣдь не сьмь прѣстѫпилъ; и на мене нито яре ми си далъ нѣкога, да ся повеселѭ *и азъ* съсъ пріятели-тѣ си:

30. А по що си дойде тойзи твой сынъ, който изѣде имотъ-тъ ти съ блудницы, за него си заклалъ хранено-то теле.

31. А той му рече: Сынко, ты си вынѫгы съ мене; и всичко-то мое, твое е;

32. А трѣбаше да ся възвеселимъ и да ся възрадвамы, защото тойзи твой братъ мьртьвъ бѣ и оживѣ, и загынѫлъ бѣ и намѣри ся.

ГЛАВА̀ Ѕ҃І.

а҃. Гл҃го́лаше же ко ѹ҆чн҃кѡ́мъ свои̑мъ: человѣ́къ нѣ́кїй бѣ̀ бога́тъ, и҆́же и҆мѧ́ше приста́вника: и҆ то́й ѡ҆клевета́нъ бы́сть къ немѹ̀, ꙗ҆́кѡ расточа́етъ и҆мѣ̑нїѧ є҆гѡ̀.
в҃. И҆ пригласи́въ є҆го̀ речѐ є҆мѹ̀: что̀ сѐ слы́шѹ ѡ҆ тебѣ̀; возда́ждь ѿвѣ́тъ ѡ҆ приставле́нїи домо́внѣмъ; не возмо́жеши бо ктомѹ̀ до́мѹ стро́ити.
г҃. Рече́ же въ себѣ̀ приста́вникъ до́мѹ: что̀ сотворю̀, ꙗ҆́кѡ гдⷭ҇ь мо́й ѿе́млетъ строе́нїе до́мѹ ѿ менѐ; копа́ти не могѹ̀, проси́ти стыжѹ́сѧ.
д҃. Разѹмѣ́хъ, что̀ сотворю̀, да є҆гда̀ ѿста́вленъ бѹ́дѹ ѿ строе́нїѧ до́мѹ, прїи́мѹтъ мѧ̀ въ до́мы своѧ̑.
є҃. И҆ призва́въ є҆ди́наго когождо ѿ должнн҃къ гдⷭ҇и́на своегѡ̀, гл҃го́лаше пе́рвомѹ: коли́цѣмъ до́лженъ є҆сѝ гдⷭ҇и́нѹ моемѹ̀;
ѕ҃. Ѻ҆́нъ же речѐ: сто̀ мѣ́ръ ма́сла. И҆ речѐ є҆мѹ̀: прїимѝ писа́нїе твоѐ, и҆ сѣ́дъ ско́рѡ напишѝ пѧтьдесѧ́тъ.
з҃. Пото́мъ же речѐ дрѹго́мѹ: ты̀ же коли́цѣмъ до́лженъ є҆сѝ; Ѻ҆́нъ же речѐ: сто̀ мѣ́ръ пшени́цы. И҆ гл҃го́ла є҆мѹ̀: прїимѝ писа́нїе твоѐ, и҆ напишѝ ѻ҆́смьдесѧтъ.
и҃. И҆ похвалѝ гдⷭ҇ь до́мѹ строи́телѧ непра́веднаго, ꙗ҆́кѡ мѹ́дрѣ сотворѝ: ꙗ҆́кѡ сы́нове вѣ́ка сегѡ̀ мѹдрѣ́йши па́че сынѡ́въ свѣ́та въ ро́дѣ свое́мъ сѹ́ть.
ѳ҃. И҆ а҆́зъ ва́мъ глаго́лю: сотвори́те себѣ̀ дрѹ́ги ѿ мамѡ́ны непра́вды, да, є҆гда̀ ѡ҆скѹдѣ́ете, прїи́мѹтъ вы̀ въ вѣ̑чныѧ кро́вы.
і҃. Вѣ́рный въ ма́лѣ, и҆ во мно́зѣ вѣ́ренъ є҆́сть: и҆ непра́ведный въ ма́лѣ, и҆ во мно́зѣ непра́веденъ є҆́сть.
а҃і. А҆́ще ѹ҆̀бо въ непра́веднѣмъ и҆мѣ́нїи вѣ́рни не бы́сте, во и҆́стиннѣмъ кто̀ ва́мъ вѣ́рѹ и҆́метъ;
в҃і. И҆ а҆́ще въ чѹже́мъ вѣ́рни не бы́сте, ва́ше кто̀ ва́мъ да́стъ;
г҃і. Никі́й же ра́бъ мо́жетъ двѣма̀ господи́нома рабо́тати:

ГЛАВА 16.

1. Говоряше още на ученицы-тѣ си: бѣше нѣкой си богатъ человѣкъ, който имаше домостроитель, и го наковладихѫ нему, че разсыпува имѣніе-то му.

2. И повыка го и рече му: Що е това което слушамъ за тебе? дай смѣткѫ-тѫ на домостроителство-то си; защото не можешь вече да си домостроитель.

3. Тогазь домостроитель-тъ рече въ себе си: Що да сторіѭ, понеже господарь-тъ ми отнема отъ мене домостроителство-то? да копаѭ не могѫ, да просіѭ срамъ мя е.

4. Разумѣхъ какво да направіѭ, за да мя пріемѫтъ въ кѫщы-тѣ си, кога бѫдѫ измѣстенъ отъ домостроителство-то.

5. И привыкнѫ всякого едного отъ длъжницы-тѣ на господаря си, и рече на пьрвый-тъ: Колко си длъженъ на господаря ми?

6. А той рече: Сто ваѳы масло. И рече му: Земи запискѫ-тѫ си, и сѣдни скоро та напиши петдесеть.

7. Послѣ рече другыму: А ты колко си длъженъ? И той рече: Сто коры жито. И казува му: Земи си запискѫ-тѫ, и пиши осмдесеть.

8. И похвали господарь-тъ неправедный-тъ домостроитель, че разумно сторилъ; защото сынове-тѣ на тойзи вѣкъ въ свой-тъ си родъ сѫ по хытри отъ сынове-тѣ на свѣтлинѫ-тѫ.

9. И азъ ви казувамъ: Направѣте си пріятели отъ богатство-то на неправдѫ-тѫ, за да вы пріемѫтъ въ вѣчны-тѣ обиталища, когато оскѫдѣете.

10. Вѣрный-тъ въ малко-то, и въ много-то е вѣренъ; а неправедный-тъ въ малко-то, и въ много-то е неправеденъ.

11. И тъй, ако въ неправедно-то богатство вы не быхте вѣрни, кой ще ви повѣри истинно-то *богатство?*

12. И ако въ чуждо-то ся не показахте вѣрни, кой ще ви даде ваше-то?

13. Никой слуга не може на двама господари да слугува:

и҆́бо и҆лѝ є҆ди́наго возненави́дитъ, а҆ дрꙋга́го возлю́битъ: и҆лѝ є҆ди́нагѡ держи́тсѧ, ѡ҆ дрꙋзѣ́мъ же нерадѣ́ти на́чнетъ. не мо́жете Бг҃ꙋ рабо́тати и҆ мамѡ́нѣ.

д҃і. Слы́шахꙋ же сі҆ѧ̑ всѧ̑ и҆ фарїсе́є сребролю́бцы сꙋ́ще, рꙋга́хꙋсѧ є҆мꙋ̀.

є҃і. И҆ речѐ и҆̀мъ: вы̀ є҆стѐ ѡ҆правда́ющеи себѐ пред̾ чл҃вѣ́ки, Бг҃ъ же вѣ́сть сердца̀ ва́ша: ꙗ҆́кѡ, є҆́же є҆́сть въ человѣ́цѣхъ высоко̀, ме́рзость є҆́сть пред̾ Бг҃омъ.

ѕ҃і. Зако́нъ и҆ прⷪ҇ро́цы до Ї҆ѡа́нна: ѿто́лѣ ца́рствїе Бж҃їе бл҃говѣ́ствꙋетсѧ, и҆ всѧ́къ въ нѐ нꙋ́дитсѧ.

з҃і. Оу҆до́бѣе же є҆́сть нб҃ꙋ и҆ землѝ прейтѝ, не́же ѿ зако́на є҆ди́ной чертѣ̀ поги́бнꙋти.

и҃і. Всѧ́къ пꙋща́ѧй женꙋ̀ свою̀ и҆ приводѧ̀ и҆́нꙋ, прелюбы̀ дѣ́етъ: и҆ женѧ́йсѧ пꙋщє́ною ѿ мꙋ́жа, прелюбы̀ твори́тъ.

ѳ҃і. Чл҃вѣ́къ же нѣ́кїй бѣ̀ бога́тъ, и҆ ѡ҆блача́шесѧ въ порфѵ́рꙋ и҆ вѵ́ссонъ, веселѧ́сѧ на всѧ̑ дни̑ свѣ́тлѡ.

к҃. Ни́щъ же бѣ̀ нѣ́кто и҆́менемъ Ла́зарь, и҆́же лежа́ше пред̾ вратꙑ̀ є҆гѡ̀ гно́енъ,

к҃а. И҆ жела́ше насы́титисѧ ѿ крꙋпи́цъ па́дающихъ ѿ трапе́зы бога́тагѡ: но и҆ псѝ приходѧ́ще ѡ҆близа́хꙋ гно́й є҆гѡ̀.

к҃в. Бы́сть же ᲂу҆мре́ти ни́щемꙋ, и҆ несе́нꙋ бы́ти а҆́гг҃лы на ло́но А҆враа́мле: ᲂу҆́мре же и҆ бога́тый, и҆ погребо́ша є҆го̀.

к҃г. И҆ во а҆́дѣ возве́дъ ѻ҆́чи свои̑, сы́й въ мꙋ́кахъ, ᲂу҆зрѣ̀ А҆враа́ма и҆здалеча, и҆ Ла́зарѧ на ло́нѣ є҆гѡ̀:

к҃д. И҆ то́й возгла́шъ, речѐ: ѻ҆́ч҃е А҆враа́ме, поми́лꙋй мѧ̀, и҆ послѝ Ла́зарѧ, да ѡ҆мо́читъ коне́цъ пе́рста своегѡ̀ въ водѣ̀, и҆ ᲂу҆стꙋди́тъ ѧ҆зы́къ мо́й: ꙗ҆́кѡ стражꙋ̀ во пла́мени се́мъ.

к҃є. Рече́ же А҆враа́мъ: ча́до, помѧнѝ, ꙗ҆́кѡ воспрїѧ́лъ є҆сѝ бл҃га̑ѧ твоѧ̑ въ животѣ̀ твое́мъ, и҆ Ла́зарь та́кожде ѕла̑ѧ: нн҃ѣ же здѣ̀ ᲂу҆тѣша́етсѧ, ты́ же стра́ждеши.

защото или едного ще намрази, и другыго ще възлюби, или до едного ще ся прилѣпи, и другыго ще прѣзира. Не можете да работите на Бога и на маммона.

14. Всичко това чувахѫ и Фарисеи-тѣ, които бѣхѫ сребролюбци; и присмивахѫ му ся.

15. И рече имъ: Вы сте които показвате себе си праведны прѣдъ человѣцы-тѣ; но Богъ знае сьрдца-та ви; защото онова което е высоко въ человѣцы-тѣ, то е мьрзость прѣдъ Бога.

16. Законъ-тъ и пророци-тѣ до Іоанна *бѣхѫ;* отъ тогази царство-то Божіе ся благовѣствува, и всякой ся нуди *да влѣзе* въ него.

17. И по лесно е небе-то и земя-та да прѣминѫтъ, а не една точка отъ законъ-тъ да падне.

18. Всякой който напуща женѫ-тѫ си и ся оженя за другѫ, прѣлюбодѣйствува, и всякой който ся ожени за напуснѫтѫ отъ мѫжъ, прѣлюбодѣйствува.

19. Имаше нѣкой си человѣкъ богатъ, и обличаше ся въ багреницѫ и виссонъ, и веселяше ся всякой день свѣтло.

20. Имаше пакъ и нѣкой сиромахъ на име Лазарь, който покрытъ съсъ струпеи лежаше прѣдъ врата-та му.

21. И желаяше да ся насыти отъ трошицы-тѣ, които падахѫ отъ трапезѫ-тѫ на богатый-тъ; но и псета-та идвахѫ та лижахѫ раны-тѣ му.

22. И дойде врѣме та умрѣ сиромахъ-тъ, и занесохѫ го ангели-тѣ на лоно-то Авраамово. Умрѣ и богатый-тъ и погребенъ бы.

23. И въ пькълъ-тъ, когато бѣше на мѫкы, дига очи-тѣ си и вижда издалечь Авраама, и Лазаря въ неговы-тѣ обятія.

24. И той извыка и рече: Отче Аврааме, помилуй мя, и проводи Лазаря, да накваси край-тъ на прьстъ-тъ си въ водѫ, и да расхлади языкъ-тъ ми; защото сьмь на мѫкы въ тойзи пламькъ.

25. Но Авраамъ рече: Сынко, напомни си че ты си въспріялъ твои-тѣ добрины въ животъ-тъ си; така и Лазарь злины-тѣ; а сега той е на утѣшеніе, а ты на мѫкы.

к҃ѕ. И҆ на́дъ всѣ́ми си́ми междꙋ̀ на́ми и҆ ва́ми про́пасть вели́ка
оу҆тверди́сѧ, ꙗ҆́кѡ да хотѧ́щїи пре́йти ѿсю́дꙋ къ ва́мъ, не
возмо́гꙋтъ, ни и҆̀же ѿтꙋ́дꙋ къ на́мъ прехо́дѧтъ.

к҃з. Рече́ же: молю́ тѧ оу҆̀бо, ѻ҆́ч҃е, да по́слеши є҆го̀ въ
до́мъ ѻ҆ц҃а̀ моегѡ̀:

к҃и. И҆́мамъ бо пѧ́ть бра́тїй: ꙗ҆́кѡ да засвидѣ́тельствꙋетъ
и҆̀мъ, да не и҆ ті́и, прїи́дꙋтъ на мѣ́сто сїѐ мꙋче́нїѧ.

к҃ѳ. Гл҃го́ла є҆мꙋ̀ А҆враа́мъ: и҆́мꙋтъ Мѡѷсе́а и҆ прⷪ҇ро́ки: да
послꙋ́шаютъ и҆̀хъ.

л҃. Ѻ҆́нъ же речѐ: нѝ, ѻ҆́ч҃е А҆враа́ме: но а҆́ще кто̀ ѿ ме́р-
твыхъ и҆́детъ къ ни̑мъ, пока́ютсѧ.

л҃а. Рече́ же є҆мꙋ̀: а҆́ще Мѡѷсе́а и҆ прⷪ҇ро́кѡвъ не послꙋ́шаютъ,
и҆ а҆́ще кто̀ ѿ ме́ртвыхъ воскре́снетъ, не и҆́мꙋтъ вѣ́ры.

Глава̀ з҃i.

а҃. Рече́ же ко оу҆чн҃кѡ́мъ свои̑мъ: не возмо́жно є҆́сть не
прїитѝ собла́знѡмъ: го́ре же, є҆гѡ́же ра́ди прихо́дѧтъ.

в҃. Оу҆́нее є҆мꙋ̀ бы́ло бы, а҆́ще жѐрновъ ѻ҆се́лскїй ѡ҆блежа́лъ
бы ѡ҆ вы́и є҆гѡ̀, и҆ вве́рженъ въ мо́ре, не́жели да собла́зни́тъ ѿ
ма́лыхъ си́хъ є҆ди́наго.

г҃. Внемли́те себѣ̀. А҆́ще согрѣши́тъ къ тебѣ̀ бра́тъ тво́й,
запретѝ є҆мꙋ̀: и҆ а҆́ще пока́етсѧ, ѡ҆ста́ви є҆мꙋ̀.

д҃. И҆ а҆́ще седми́щи на де́нь согрѣши́тъ къ тебѣ̀, и҆ сед-
ми́щи на де́нь ѡ҆брати́тсѧ, глаго́лѧ: ка́юсѧ: ѡ҆ста́ви є҆мꙋ̀.

є҃. И҆ реко́ша А҆п҃ли Гд҇ви: приложѝ на́мъ вѣ́рꙋ.

ѕ҃. Рече́ же Гд҇ь: а҆́ще бы́сте и҆мѣ́ли вѣ́рꙋ ꙗ҆́кѡ зе́рно го-
рꙋ́шно, гл҃а́лали бы́сте оу҆̀бѡ ꙗ҆́годичинѣ се́й: восто́ргнисѧ,
и҆ всади́сѧ въ мо́ре: и҆ послꙋ́шала бы ва́съ.

з҃. Кото́рый же ѿ ва́съ раба̀ и҆мѣ́ѧ ѡ҆рю́ща и҆лѝ пасꙋ́ща,
и҆̀же прише́дшꙋ є҆мꙋ̀ съ села̀ рече́тъ: а҆́бїе мин҃ꙋвъ возлѧ́зи;

и҃. Но не рече́тъ ли є҆мꙋ̀: оу҆гото́вай, что̀ вечерѧ́ю, и҆

26. И освѣнь всичко това, между насъ и васъ е утвърдена пропасть голѣма, така що които ищѫтъ да минѫтъ отъ тука къмъ васъ, да не могѫтъ, нито пакъ които сѫ тамъ да прѣминѫтъ къмъ насъ.

27. А той рече: Молѭ ти ся прочее, отче, да го пратишь въ бащинъ-тъ ми домъ;

28. Защото имамъ петима братія, да имъ засвидѣтелствува, щото да не бы да дойдѫтъ и тѣ на това мѫчително мѣсто.

29. Казува му Авраамъ: Иматъ Моисея и пророцы-тѣ; да слушатъ тѣхъ.

30. А той рече: Не, отче Аврааме: но ако иде нѣкой отъ мьртвы-тѣ при тѣхъ, ще ся покаѭтъ.

31. Пакъ му рече: Ако не слушатъ Моисея и пророцы-тѣ, не щѫтъ ся увѣри нито ако нѣкой си и отъ мьртвы-тѣ въскрьсне.

ГЛАВА 17.

1. И рече на ученицы-тѣ *си:* Не е възможно соблазни-тѣ да не дойдѫтъ; но горко на оногози чрѣзъ когото дохождатъ.

2. По добрѣ бы было за него да ся окачаше воденичень камькъ около вратъ-тъ му, и да бѫде хвьрленъ въ море-то, а не да соблазни едного отъ тѣзи малкы-тѣ.

3. Внимавайте на себе си. Ако ти прѣгрѣши братъ ти, погади го; и ако ся покае, прости му.

4. И седмь пѫти на день ако ти прѣгрѣши, и седмь пѫти на день ся възвърне къмъ тебе, и каже: Покаювамъ ся; да му простишь.

5. И рекохѫ апостоли-тѣ Господу: Придай ни вѣрѫ.

6. А Господь рече: Ако да имахте вѣрѫ колкото зьрно синапово, рекли бихте на тѫзи чьрницѫ: Истьргни ся, и насади ся въ море-то, и тя бы вы послушала.

7. А кой отъ васъ ако има ратай да му оре или да му пасе, щомъ си дойде отъ нивѫ-тѫ, ще му рече: Мини, сѣдни да ядешь?

8. И не ще ли да му рече: Приготви нѣщо да вечерямъ, и

препоѧ́савсѧ слꙋжи́ ми, до́ндеже ꙗ҆́мъ и҆ пїю̀: и҆ пото́мъ ꙗ҆́си и҆ пїе́ши ты̀;

f҃. Є҆да̀ и҆́мать хвалꙋ̀ рабꙋ̀ томꙋ̀, ꙗ҆́кѡ сотворѝ повелѣ̑ннаѧ; не мню̀.

і҃. Та́кѡ и҆ вы̀, є҆гда̀ сотворитѐ всѧ̑ повелѣ̑ннаѧ ва́мъ, глаго́лите, ꙗ҆́кѡ рабѝ неключи́ми є҆смы̀: ꙗ҆́кѡ, є҆̀же до́лжни бѣ́хомъ сотвори́ти, сотвори́хомъ.

а҃і. И҆ бы́сть и҆дꙋ́щꙋ є҆мꙋ̀ во Ї҆ерⷭ҇ли́мъ, и҆ то́й прохожда́ше междꙋ̀ Самарі́ею и҆ Галїле́ею.

в҃і. Входѧ́щꙋ же є҆мꙋ̀ въ нѣ́кꙋю ве́сь, срѣто́ша є҆го̀ де́сѧть прокаже́нныхъ мꙋже́й, и҆̀же ста́ша и҆здалеча:

г҃і. И҆ ті́и вознесо́ша гла́съ, глаго́люще: Ї҆и҃се наста́вниче, поми́лꙋй ны̀.

д҃і. И҆ ви́дѣвъ речѐ и҆̀мъ: ше́дше покажи́тесѧ сщ҃е́нникѡмъ: и҆ бы́сть и҆дꙋ́щымъ и҆̀мъ, ѡ҆чи́стишасѧ.

є҃і. Є҆ди́нъ же ѿ ни́хъ, ви́дѣвъ, ꙗ҆́кѡ и҆сцѣлѣ̀, возврати́сѧ, со гла́сомъ ве́лїимъ сла́вѧ Бг҃а:

ѕ҃і. И҆ падѐ ни́цъ при ногꙋ̀ є҆гѡ̀, хвалꙋ̀ є҆мꙋ̀ воздаѧ̀: и҆ то́й бѣ̀ Самарѧ́нинъ.

ꙁ҃і. Ѿвѣща́въ же Ї҆и҃съ речѐ: не де́сѧть ли ѡ҆чи́стишасѧ; да де́вѧть гдѣ̀;

и҃і. Ка́кѡ не ѡ҆брѣто́шасѧ возвра́щшесѧ да́ти сла́вꙋ Бг҃ꙋ, то́кмѡ и҆нопле́менникъ се́й;

ѳ҃і. И҆ речѐ є҆мꙋ̀: воста́въ и҆дѝ: вѣ́ра твоѧ̀ спасе́ тѧ.

к҃. Вопроше́нъ же бы́въ ѿ фарїсє́й, когда̀ прїи́детъ цр҃твїе Бж҃їе, ѿвѣща́въ и҆̀мъ речѐ: не прїи́детъ цр҃твїе Бж҃їе съ соблюде́нїемъ:

к҃а. Ни́же рекꙋ́тъ: сѐ здѣ̀, и҆лѝ ѻ҆́ндѣ. се́ бо цр҃твїе Бж҃їе внꙋ́трь ва́съ є҆́сть.

к҃в. Рече́ же ко ᲂу҆чн҃кѡ́мъ свои̑мъ: прїи́дꙋтъ дні́е, є҆гда̀ вожделѣ́ете є҆ди́нагѡ днѐ Сн҃а чл҃вѣ́ческагѡ ви́дѣти, и҆ не ᲂу҆́зрите.

стегни ся та ми шетай, докѫдь ямъ и піѭ, и слѣдъ това ще ядешь
и піешь ты?

9. Дали ще благодари на тогозь ратая защото е свършилъ как-
вото му е было порѫчано? Не ся надѣѭ.

10. Така и вы, кога направите все що ви е повелѣно, казувайте:
Ный смы раби нищожни; защото направихмы това което бѣхмы
длъжни да направимъ.

11. И въ пѫтуваніе-то си къмъ Іерусалимъ, минуваше прѣзъ
срѣдъ Самаріѭ и Галилеѭ.

12. И веднъжь когато влѣзваше въ нѣкое си село, срѣщнѫхѫ го
десетмина прокаженни, които ся спрѣхѫ издалечь,

13. И тѣ възвысихѫ гласъ и казувахѫ: Іисусе наставниче,
помилуй ны.

14. И като *гы* видѣ, рече имъ: Идѣте ся покажѣте на священ-
ницы-тѣ. И когато отивахѫ, очистихѫ ся *отъ проказѫ-тѫ.*

15. И единъ отъ тѣхъ, като видѣ че исцѣлѣ, повърнѫ ся и съ
голѣмъ гласъ славяше Бога,

16. И паднѫ на лице при нозѣ-тѣ му, та му благодаряше; и той
бѣ Самарянинъ.

17. А Іисусъ отговори и рече: Не ся ли очистихѫ десетима-та,
а дѣ сѫ деветима-та?

18. Не ся ли намѣрихѫ *другы* да ся върнѫтъ да въздадѫтъ славѫ
Богу, но токо тойзи иноплеменникъ?

19. И рече му: Стани та си иди; твоя-та вѣра тя исцѣли.

20. И попытанъ отъ Фарисеи-тѣ, кога ще дойде царство-то
Божіе, отвѣща имъ, и рече: Царство-то Божіе нѣма да дойде съ
изглеждаціе;

21. Нито ще *ви* рекѫтъ: Ето тука *е*, или, ето тамъ: защото
ето, царство-то Божіе вѫтрѣ въ васъ е.

22. И рече на учениццы-тѣ: Ще дойдѫтъ дни когато ще по-
желаете да видите единъ отъ дни-тѣ на Сына человѣческаго, и
нѣма да видите.

к҃г. И҆ реку́тъ ва́мъ: сѐ здѣ̀, и҆лѝ сѐ о҆́ндѣ: не и҆зы́дите,
ни поже́ните.
к҃д. Ꙗ҆́кѡ бо мо́лнїѧ блиста́ющисѧ ѿ поднебе́сныѧ на
поднебе́снѣй свѣ́титсѧ: та́кѡ бу́детъ Сн҃ъ чл҃вѣ́ческїй въ
де́нь сво́й.
к҃е. Пре́жде же подоба́етъ є҆мꙋ̀ мно́гѡ пострада́ти, и҆
и҆скꙋше́нꙋ бы́ти ѿ ро́да сегѡ̀.
к҃ѕ. И҆ ꙗ҆́коже бы́сть во дни̑ Нѡ́евы, та́кѡ бу́детъ и҆ во дни̑
Сн҃а чл҃вѣ́ческа:
к҃з. Ꙗ҆дѧ́хꙋ, пїѧ́хꙋ, женѧ́хꙋсѧ, посѧга́хꙋ, до негѡ́же днѐ
вни́де Нѡ́е въ ковче́гъ: и҆ прїи́де пото́пъ, и҆ погꙋбѝ всѧ̑.

к҃и. Та́кожде и҆ ꙗ҆́коже бы́сть во дни̑ Лѡ́товы: ꙗ҆дѧ́хꙋ,
пїѧ́хꙋ, кꙋпова́хꙋ, продаѧ́хꙋ, сажда́хꙋ, зда́хꙋ:
к҃ѳ. Въ о҆́ньже де́нь и҆зы́де Лѡ́тъ ѿ Содо́млѧнъ, ѡ҆дождѝ
ка́мыкъ горѧ́щь и҆ о҆́гнь съ нб҃сѐ, и҆ погꙋбѝ всѧ̑.
л҃. Потомꙋ̀ же бу́детъ и҆ въ де́нь, въ о҆́ньже Сн҃ъ чл҃вѣ́-
ческїй ꙗ҆ви́тсѧ.
л҃а. Въ то́й де́нь, и҆́же бу́детъ на кро́вѣ, и҆ сосꙋ́ди є҆гѡ̀ въ
домꙋ̀, да не сла́зитъ взѧ́ти и҆̀хъ: и҆ и҆́же на селѣ̀, та́кожде да
не возврати́тсѧ вспѧ́ть.
л҃в. Помина́йте женꙋ̀ Лѡ́товꙋ.
л҃г. И҆́же а҆́ще взы́щетъ дꙋ́шꙋ свою̀ спастѝ, погꙋби́тъ ю҆̀: и҆
и҆́же а҆́ще погꙋби́тъ ю҆̀, живи́тъ ю҆̀.
л҃д. Гл҃го́лю ва́мъ: въ тꙋ̀ но́щь бꙋ́дета два̀ на о҆́дрѣ є҆ди́-
номъ: є҆ди́нъ пое́млетсѧ, а҆ дрꙋгі́й ѡ҆ставлѧ́етсѧ.
л҃е. Бꙋ́детѣ двѣ̀ вкꙋ́пѣ ме́лющѣ: є҆ди́на пое́млетсѧ, а҆
дрꙋга́ѧ ѡ҆ставлѧ́етсѧ.
л҃ѕ. Два̀ бꙋ́дета на селѣ̀: є҆ди́нъ пое́млетсѧ, а҆ дрꙋгі́й ѡ҆-
ставлѧ́етсѧ.
л҃з. И҆ ѿвѣща́вше глаго́лаша є҆мꙋ̀: гдѣ̀ Гд҃и; О҆́нъ же речѐ
и҆̀мъ: и҆дѣ́же тѣ́ло, та́мѡ соберꙋ́тсѧ и҆ о҆рлѝ.

23. И *като* ви рекѫтъ: Ето тука *е*, или, ето тамъ *е*, да не
отидете, нито да тичате подирѣ *му*.

24. Защото както свѣткавица-та, която блъска отъ единый-тъ
край на поднебеснѫ-тѫ, свѣти до другый-тъ *край* на поднебеснѫ-
тѫ, така ще бѫде и Сынъ человѣческый въ свой-тъ си день.

25. Но първомъ трѣба *той* да пострада много, и да бѫде
отхвърленъ отъ тойзи родъ.

26. И както въ дни-тѣ Ноевы така ще бѫде и въ дни-тѣ на
Сына человѣческаго.

27. Ядѣхѫ, піяхѫ, женяхѫ ся и задомявахѫ ся до день-тъ въ
който Ное влѣзе въ ковчегъ-тъ; и дойде потопъ-тъ и погуби
всичкы-тѣ.

28. Подобно както станѫ и въ дни-тѣ Лотовы, ядѣхѫ, піяхѫ
купувахѫ, продавахѫ, садяхѫ и градяхѫ.

29. И въ който день излѣзе Лотъ изъ Содома навали огнь и
жупель отъ небе-то, и погуби всичкы-тѣ.

30. На това подобно ще бѫде и въ день-тъ въ който Сынъ
человѣческый ще ся яви.

31. Въ онзи день който ся намѣри на покрывъ-тъ, и сѫдове-тѣ
му въ кѫщы, да не слѣзе да гы земе; и който е на нивѫ, такожде
да ся не враща назадь.

32. Помнѣте Лотовѫ-тѫ женѫ.

33. Който поище да си уварди животъ-тъ, ще го изгуби; и
който го изгуби, ще го уварди.

34. Казувамъ ви, въ онѫѭ нощь ще бѫдѫтъ двама на едно
легло; единый-тъ ще ся земе, а другый-тъ ще ся остави.

35. Двѣ *жены* ще наедно да мѣлятъ; една-та ще бѫде зѣта, а
друга-та ще ся остави.

36. Двама ще бѫдѫтъ на нивѫ; единый-тъ ще ся земе, а
другый-тъ ще ся остави.

37. Отговарятъ и казуватъ му: Кѫдѣ, Господи? А той имъ
рече: Дѣто е трупъ-тъ, тамъ ще и орли-тѣ да ся съберѫтъ.

ГЛАВА̀ И҃І.

а҃. Глаго́лаше же и҆ при́тчꙋ къ ни́мъ, ка́кѡ подоба́етъ всегда̀ моли́тисѧ, и҆ не стꙋжа́ти (си̑),
в҃. Глаго́лѧ: сꙋдїѧ̀ бѣ̀ нѣ́кїй въ нѣ́коемъ гра́дѣ, Бг҃а не боѧ́сѧ, и҆ человѣ́къ не срамлѧ́ѧсѧ.
г҃. Вдова́ же нѣ́каѧ бѣ̀ во гра́дѣ то́мъ: и҆ прихожда́ше къ немꙋ̀, глаго́лющи: ѿмсти̑ менѐ ѿ сопе́рника моегѡ̀.
д҃. И҆ не хотѧ́ше на до́лзѣ вре́мени. послѣ́дї же речѐ въ себѣ̀: а҆́ще и҆ Бг҃а не бою́сѧ, и҆ человѣ́къ не срамлѧ́юсѧ:
є҃. Но занѐ твори́тъ мѝ трꙋды̀ вдови́ца сїѧ̀, ѿмщꙋ̀ є҆́й: да не до конца̀ приходѧ́щи застои́тъ менѐ.
ѕ҃. Рече́ же Гдⷭ҇ь: слы́шите, что̀ сꙋдїѧ̀ непра́вды глаго́летъ:
з҃. Бг҃ъ же не и҆́мать ли сотвори́ти ѿмще́нїе и҆збра́нныхъ свои́хъ, вопїю́щихъ къ немꙋ̀ де́нь и҆ но́щь, и҆ долготерпѧ̀ ѡ҆ ни́хъ;
и҃. Гл҃гол́ю ва́мъ, ꙗ҆́кѡ сотвори́тъ ѿмще́нїе и҆́хъ вско́рѣ. ѻ҆ба́че Сн҃ъ человѣ́ческїй пришє́дъ ꙋ҆бѡ ѡ҆брѧ́щетъ ли (си̑) вѣ́рꙋ на землѝ;
ѳ҃. Рече́ же и҆ ко дрꙋги́мъ ᲂу҆пова́ющымъ собо́ю, ꙗ҆́кѡ сꙋ́ть пра́ведницы, и҆ ᲂу҆ничижа́ющымъ про́чихъ, при́тчꙋ сїю̀:
і҃. Человѣ́ка два̀ вни́доста въ це́рковь помоли́тисѧ: є҆ди́нъ фарїсе́й, а҆ дрꙋгі́й мыта́рь.
а҃і. Фарїсе́й же ста́въ, си́це въ себѣ̀ молѧ́шесѧ: Бж҃е, хвалꙋ̀ тебѣ̀ воздаю̀, ꙗ҆́кѡ нѣ́смь, ꙗ҆́коже про́чїи чл҃вѣ́цы, хи́щницы, непра́ведницы, прелюбодѣ́є, и҆лѝ ꙗ҆́коже се́й мыта́рь.
в҃і. Пощꙋ́сѧ двакра́ты въ сꙋббѡ́тꙋ, десѧти́нꙋ даю̀ всегѡ̀ є҆ли́кѡ притѧжꙋ̀.
г҃і. Мыта́рь же и҆здалѐча стоѧ̀, не хотѧ́ше ни ѻ҆́чїю возвестѝ на нб҃о: но бїѧ́ше пе́рси своѧ̀, глаго́лѧ: Бж҃е, млⷭ҇тивъ бꙋ́ди мнѣ̀ грѣ́шникꙋ.

ГЛАВА 18.

1. Казуваше имъ още и притчѫ, какъ трѣба всякога да ся молятъ, и да ся не облѣняватъ:

2. И говоряше: Имаше въ нѣкой си градъ единъ сѫдникъ, който ся отъ Бога не бояше, и отъ человѣка ся не срамуваше:

3. Имаше и една вдовица въ тойзи градъ, та идяше при него и му казуваше: Отдай ми право-то отъ съперникъ-тъ ми.

4. И до нѣколко врѣме не рачи; а испослѣ рече въ себе си: Ако че отъ Бога ся не боѭ, и отъ человѣка ся не срамувамъ,

5. А то на тѫѭ вдовицѫ, понеже ми досажда, нека и отдамъ право-то, да не иде до край да мя отяготява.

6. И рече Господь: Слушайте що казува неправедный-тъ сѫдникъ:

7. А Богъ нѣма ли да отдаде право-то на свои-тѣ избранны, които выкатъ къмъ него деня и нощя, ако и да дълготьрпи за тѣхъ:

8. Казувамъ ви, че ще имъ отдаде право-то скоро. Но Сынъ человѣческый кога дойде да ли ще намѣри вѣрѫ на земѭ-тѫ?

9. И пакъ на нѣкои които ся надѣяхѫ на себе си че сѫ праведни, и унищожавахѫ другы-тѣ, рече тѫзи притчѫ:

10. Двама человѣци възлѣзохѫ въ храмъ-тъ да ся помолятъ; Единъ-тъ Фарисей, а другый-тъ мытарь.

11. Фарисей-тъ ся исправи и моляше ся въ себе си така; Боже, благодарѭ ти, че не сьмь както другы-тѣ человѣци, грабители, обидници, прѣлюбодѣйци, или както тойзи мытарь:

12. Постѭ дважды въ седмицѫ-тѫ, десетъкъ давамъ отъ всичко що придобыѭ.

13. И мытарь-тъ като стояше изъ далечь не щѣше нито очи-тѣ си къмъ небе-то да подигне, но біяше ся въ грѫды-тѣ си и думаше: Боже, бѫди милостивъ менѣ грѣшному.

д҃і. Глаго́лю ва́мъ, ꙗ҆́кѡ сни́де се́й ѡ҆правда́нъ въ до́мъ сво́й па́че ѻ҆́нагѡ: ꙗ҆́кѡ вса́къ возноса́йсѧ, смири́тсѧ: смира́ѧй же себѐ, вознесе́тсѧ.

є҃і. Приноша́х ѹ же къ немѹ̀ и҆ младе́нцы, да и҆́хъ ко́снетсѧ: ви́дѣвше же ѹ҆чн҃цы̀ запрети́ша и҆̀мъ.

ѕ҃і. І҆и҃съ же призва́въ и҆́хъ, глаго́лаше: ѡ҆ста́вите дѣте́й приходи́ти ко мнѣ̀, и҆ не брани́те и҆̀мъ: таковы́хъ бо є҆́сть црⷭ҇твїе Бж҃їе.

з҃і. А҆ми́нь бо гл҃го́лю ва́мъ: и҆́же а҆́ще не прїи́метъ црⷭ҇твїѧ Бж҃їѧ, ꙗ҆́кѡ ѻ҆́трочà, не и҆́мать вни́ти въ нѐ.

и҃і. И҆ вопросѝ є҆го̀ нѣ́кїй кнѧ́зь, гл҃го́лѧ: Ѹ҆чт҃лю бл҃гі́й, что̀ сотвори́въ живо́тъ вѣ́чный наслѣ́дствую;

ѳ҃і. Рече́ же є҆мѹ̀ І҆и҃съ: что́ мѧ глаго́леши бл҃га; никто́же бл҃гъ, то́кмѡ є҆ди́нъ Бг҃ъ.

к҃. За́повѣди вѣ́си: не прелюбы̀ творѝ: не ѹ҆бі́й: не ѹ҆кра́ди: не лжесвидѣ́тельствѹй: чтѝ ѻ҆ц҃а̀ твоего̀ и҆ ма́терь твою̀.

к҃а. Ѻ҆́нъ же речѐ: всѧ҆̀ сїѧ҆̀ сохрани́хъ ѿ ю҆́ности моеѧ̀.

к҃в. Слы́шавъ же сїѧ҆̀ І҆и҃съ речѐ є҆мѹ̀: є҆щѐ є҆ди́нагѡ не доконча́лъ є҆сѝ: всѧ҆̀, є҆ли́ка и҆́маши, прода́ждь, и҆ разда́й ни́щымъ, и҆ и҆мѣ́ти и҆́маши сокро́вище на нб҃сѝ: и҆ градѝ во слѣ́дъ менѐ.

к҃г. Ѻ҆́нъ же слы́шавъ сїѐ, приско́рбенъ бы́сть: бѣ̀ бо бога́тъ ѕѣлѡ̀.

к҃д. Ви́дѣвъ же є҆го̀ І҆и҃съ приско́рбна бы́вша, речѐ: ка́кѡ не ѹ҆до́бь и҆мѹ́щїи бога́тство въ црⷭ҇твїе Бж҃їе вни́дутъ.

к҃є. Ѹ҆до́бѣе бо є҆́сть вельбл́ѹдѹ сквозѣ̀ и҆́глинѣ ѹ҆́шы проитѝ, не́же бога́тѹ въ црⷭ҇твїе Бж҃їе вни́ти.

к҃ѕ. Рѣ́ша же слы́шавшїи: то̀ кто̀ мо́жетъ спасе́нъ бы́ти;

к҃з. Ѻ҆́нъ же речѐ: невозмѡ́жнаѧ ѹ҆ человѣ́къ возмѡ́жна сѹ́ть ѹ҆ Бг҃а.

к҃и. Рече́ же Пе́тръ: сѐ мы̀ ѡ҆ста́вихомъ всѧ҆̀, и҆ по тебѣ̀ и҆до́хомъ.

14. Казувамъ ви, че той слѣзе у дома си оправданъ *повече*,
нежели оный; защото всякой който възнася себе си, ще ся смири;
а който смирява себе си, ще ся възнесе.

15. Приносяхѫ му още и дѣчица да ся прикосне до тѣхъ
а ученици-тѣ като видѣхѫ възбранихѫ имъ.

16. Но Іисусъ гы привыка, и рече: Оставѣте дѣца-та да дохо-
ждатъ при мене, и не гы въспирайте; защото на таквизь е царство-
то Божіе.

17. Истинѫ ви казувамъ: Който не пріеме царство-то Божіе
както дѣте, нѣма да влѣзе въ него.

18. И нѣкой си голѣмецъ го попыта и каза: Учителю благый,
що да сторіѭ за да наслѣдувамъ животъ вѣченъ?

19. А Іисусъ му рече: Що мя казувашь благъ? никой не е
благъ, тъкмо единъ Богъ.

20. Заповѣди-тѣ знаешь, Да не направишь прѣлюбодѣяніе; Да
не убіешь; Да не откраднешь; Да не лъжесвидѣтелствувашь;
Почитай бащѫ си и майкѫ си.

21. А той рече: Всичко това сьмь упазилъ отъ младость-тѫ си
до нынѣ.

22. Това като чу Іисусъ, рече му: Още едно ти не достига:
Все що имашь продай, и раздай на сиромасы-тѣ, и ще имашь
съкровище на небе-то; и дойди та мя послѣдувай.

23. А той като чу това наскърби ся; защото бѣше много
богатъ.

24. И като го видѣ Іисусъ че ся наскърби, рече: Колко мѫчно
ще влѣзѫтъ въ царство-то Божіе, тѣзи които иматъ богатство.

25. Защото по лесно е да мине камила прѣзъ иглены уши, а не
богатъ да влѣзе въ царство-то Божіе.

26. А които чухѫ това рекохѫ: И кой може да ся спасе?

27. А той рече: Невъзможно-то у человѣцы-тѣ, у Бога е
възможно.

28. А Петръ рече: Ето ный оставихмы всичко, и послѣдо-
вахмы тя.

к҃ѳ. О҆́нъ же речѐ и҆̀мъ: а҆ми́нь гл҃го́лю ва́мъ, ꙗ҆́кѡ ни-
ктóже є҆́сть, и҆́же ѡ҆ста́витъ до́мъ, и҆лѝ роди́тели, и҆лѝ бра́тїю,
и҆лѝ сєстры̀, и҆лѝ женꙋ̀, и҆лѝ ча̑да, цр҃твїѧ ра́ди Бж҃їѧ,
л҃. И҆́же не прїи́метъ мно́жицею во вре́мѧ сїѐ, и҆ въ вѣ́къ
грѧдꙋ́щїй, живо́тъ вѣ́чный.
л҃а. Поє́мъ же ѻ҆бана́десѧте ᲂу҆чн҃кѝ своѧ̑, речѐ къ ни́мъ:
сѐ восхо́димъ во І҆ерꙋсали́мъ, и҆ скончаю́тсѧ всѧ̑ пи́саннаѧ
прⷪ҇рѡ́ки ѿ Сн҃ѣ чл҃вѣ́честѣ.
л҃в. Предадѧ́тъ бо є҆го̀ ꙗ҆зы́кѡмъ, и҆ порꙋга́ютсѧ є҆мꙋ̀, и҆
ᲂу҆корѧ́тъ є҆го̀, и҆ ѡ҆плю́ютъ є҆го̀,
л҃г. И҆ бі́вше ᲂу҆бїю́тъ є҆го̀: и҆ въ тре́тїй де́нь воскрⷭ҇нетъ.
л҃д. И҆ тї́и ничесѡ́же ѿ си́хъ разꙋмѣ́ша: и҆ бѣ̀ гл҃го́лъ се́й
сокрове́нъ ѿ ни́хъ, и҆ не разꙋмѣва́хꙋ глаго́лемыхъ.
л҃є. Бы́сть же є҆гда̀ приближи́шасѧ во І҆ерїхѡ́нъ, слѣпе́цъ
нѣ́кїй сѣда́ше при пꙋтѝ просѧ̀.
л҃ѕ. Слы́шавъ же наро́дъ мимохода́щъ, вопроша́ше: что̀
ᲂу҆́бѡ є҆́сть сѐ;
л҃з. Повѣ́даша же є҆мꙋ̀, ꙗ҆́кѡ І҆и҃съ Назарѧни́нъ мимохо́дитъ.
л҃и. И҆ возопѝ, гл҃го́лѧ: І҆и҃се Сн҃е Дв҃довъ, поми́лꙋй мѧ̀.
л҃ѳ. И҆ предидꙋ́щїи прещáхꙋ є҆мꙋ̀, да ᲂу҆молчи́тъ: О҆́нъ же
па́че мно́жае вопїѧ́ше: Сн҃е Дв҃довъ, поми́лꙋй мѧ̀.
м҃. Ста́въ же І҆и҃съ повелѣ̀ привестѝ є҆го̀ къ себѣ̀. при-
бли́жшꙋсѧ же є҆мꙋ̀ къ немꙋ̀, вопросѝ є҆го̀,
м҃а. Гл҃го́лѧ: что̀ хо́щеши, да тѝ сотворю̀; О҆́нъ же речѐ:
Гдⷭ҇и, да прозрю̀.
м҃в. І҆и҃съ же речѐ є҆мꙋ̀: прозрѝ: вѣ́ра твоѧ̀ спасе́ тѧ.
м҃г. И҆ а҆́бїе прозрѣ̀, и҆ во слѣ́дъ є҆гѡ̀ и҆дѧ́ше, сла́вѧ Бг҃а. и҆
всѝ лю́дїе ви́дѣвше, возда́ша хвалꙋ̀ Бг҃ови.

Глава̀ ѳ҃і.

а҃. И҆ вше́дъ прохожда́ше І҆ерїхѡ́нъ.
в҃. И҆ сѐ мꙋ́жъ нарица́емый Закхе́й: и҆ се́й бѣ̀ ста́рѣй мы-
таре́мъ, и҆ то́й бѣ̀ бога́тъ.

29. А той имъ рече: Истинѫ ви казувамъ, че нѣма никой който да е оставилъ кѫщѫ, или родители, или братія, или женѫ, или чада заради царство-то Божіе,

30. И да не получи многократно на това врѣме, и въ идущый-тъ вѣкъ животъ вѣченъ.

31. И като зѣ дванадесеть-тѣ при себе си, рече имъ: Ето възлѣзувамы въ Іерусалимъ, и ще ся свьрши всичко що е написано отъ пророцы-тѣ за Сына человѣческаго.

32. Защото ще бѫде прѣдаденъ на язычницы-тѣ и ще му ся поругаіѫтъ, и ще го обезчестятъ, и ще го заплюіѫтъ,

33. И ще го бііѫтъ, и ще го убіѫтъ, и въ третія-тъ день ще въскрьсне.

34. И тѣ не разумѣхѫ нищо отъ това: и тая дума бѣше покрыта за тѣхъ, и не разбирахѫ това що ся казуваше.

35. А когато наближаваше до Іерихонъ, нѣкой си слѣпъ сѣдяше край пѫть-тъ да проси.

36. И като чу че народъ минува, попыта какво е това?

37. И казахѫ му че Іисусъ Назорянинъ минува.

38. Тогазь той извыка, и казуваше, Іисусе, Сыне Давидовъ, помилуй мя.

39. И тѣзи които вьрвяхѫ напрѣдъ запрѣтявахѫ му да млъкне, но той още повече выкаше: Сыне Давидовъ, помилуй мя.

40. И спрѣ ся Іисусъ и повелѣ да му го доведѫтъ, и като наближи, попыта го,

41. И каза: Що ищешь да ти сторіѫ? А той рече: Господи, да прогледамъ.

42. И Іисусъ му рече: Прогледай; твоя-та вѣра тя исцѣли.

43. И тутакси прогледа, и тьргнѫ слѣдъ него, и славяше Бога; и всичкый народъ като видѣ *това*, въздаде хвалѫ Богу.

ГЛАВА 19.

1. Слѣдъ това влѣзе *Іисусъ* въ Іерихонъ и заминуваше си.

2. И ето человѣкъ на име Закхей, който бѣше началникъ на мытари-тѣ, и той бѣ богатъ.

г҃. И҆ и҆ска́ше ви́дѣти І҆и҃са, кто̀ є҆́сть: и҆ не можа́ше ѿ
наро́да, ꙗ҆́кѡ во́зрастомъ ма́лъ бѣ̀.
д҃. И҆ предите́къ, возлѣ́зе на ꙗ҆́годичинꙋ, да ви́дитъ, ꙗ҆́кѡ
хотѧ́ше ми́мѡ є҆ѧ̀ проитѝ.
є҃. И҆ ꙗ҆́кѡ прїи́де на мѣ́сто, воззрѣ́въ І҆и҃съ, ви́дѣ є҆го̀, и҆
речѐ къ немꙋ̀: Закхе́е, потща́всѧ слѣ́зи: дне́сь бо въ домꙋ̀
твое́мъ подоба́етъ мѝ бы́ти.
ѕ҃. И҆ потща́всѧ слѣ́зе, и҆ прїѧ́тъ є҆го̀ ра́дꙋѧсѧ.
з҃. И҆ ви́дѣвше всѝ ропта́хꙋ, глаго́люще, ꙗ҆́кѡ ко грѣ́шнꙋ
мꙋ́жꙋ вни́де вита́ти.
и҃. Ста́въ же Закхе́й речѐ ко Гдⷭ҇ꙋ: сѐ по́лъ-и҆мѣ́нїѧ моегѡ̀,
Гдⷭ҇и, да́мъ ни́щымъ: и҆ а҆́ще кого̀ чи́мъ ѡ҆би́дѣхъ, возвращꙋ̀
четвери́цею.
ѳ҃. Рече́ же къ немꙋ̀ І҆и҃съ: ꙗ҆́кѡ дне́сь спасе́нїе до́мꙋ семꙋ̀
бы́сть, занѐ и҆ се́й сн҃ъ А҆враа́мль є҆́сть.
і҃. Прїи́де бо Сн҃ъ чл҃вѣ́чь взыска́ти и҆ спастѝ поги́бшаго.
а҃і. Слы́шащымъ же и҆̀мъ сїѧ̑, приложь речѐ при́тчꙋ, занѐ
бли́зъ є҆мꙋ̀ бы́ти І҆ерꙋсали́ма, и҆ мнѧ́хꙋ, ꙗ҆́кѡ а҆́бїе ца́рство
Бж҃їе хо́щетъ ꙗ҆ви́тисѧ.
в҃і. Речѐ ᲂу҆̀бо: чл҃вѣ́къ нѣ́кїй добра̀ ро́да и҆́де на странꙋ̀
дале́че, прїѧ́ти себѣ̀ ца́рство и҆ возврати́тисѧ.
г҃і. Призва́въ же де́сѧть ра҃бъ свои́хъ, дадѐ и҆̀мъ де́сѧть
мна҃съ, и҆ речѐ къ ни́мъ: кꙋ́плю дѣ́йте, до́ндеже прїидꙋ̀.
д҃і. И҆ гра́ждане є҆гѡ̀ ненави́дѧхꙋ є҆го̀, и҆ посла́ша послы̀ въ
слѣ́дъ є҆гѡ̀, глаго́люще: не хо́щемъ семꙋ̀, да ца́рствꙋетъ на́дъ
на́ми.
є҃і. И҆ бы́сть є҆гда̀ возврати́сѧ прїи́мъ цр҃тво, речѐ пригла-
си́ти рабы̀ тї́и, и҆̀мже дадѐ сребро̀, да ᲂу҆вѣ́сть, каковꙋ̀ кꙋ́плю
сꙋ́ть сотвори́ли.
ѕ҃і. Прїи́де же пе́рвый, глаго́лѧ: гдⷭ҇и, мна́съ твоѧ̀ придѣ́ла
де́сѧть мна҃съ.
з҃і. И҆ речѐ є҆мꙋ̀: бл҃гѡ, ра́бе до́брый: ꙗ҆́кѡ ѡ҆ ма́лѣ вѣ́ренъ
бы́лъ є҆сѝ, бꙋ́ди ѡ҆́бласть и҆мѣ́ѧ на́дъ десѧтї́ю градѡ́въ.

3. И нщяше да види Інсуса кой е; но не можаше отъ народа,
защото бѣше нисъкъ на възрастъ.

4. И завтече ся на напрѣдъ, та възлѣзе на еднѫ чьрницѫ за да
го види; понеже прѣзъ него *пѫть* щѣше да мине.

5. И като дойде на това мѣсто, Інсусъ погледнѫ, видѣ го, и рече
му: Закхее, слѣзь скоро; защото днесь трѣба да останѫ въ твоѭ-
тѫ кѫщѫ.

6. И прибърза та слѣзе, и прія го съ радость.

7. И като видѣхѫ *това* всичкы, помъмрахѫ и казувахѫ: Че при
грѣшенъ человѣкъ влѣзе да прѣсѣди.

8. А Закхей застанѫ и рече Господу: Господи, ето половинѫ-
тѫ отъ имотъ-тъ си давамъ на сиромасы-тѣ; и ако сьмь обидѣлъ
нѣкого въ нѣщо съ клеветѫ, въздавамъ четверократно.

9. Рече му Інсусъ: Днесь станѫ спасеніе на тойзи домъ;
защото и той е сынъ Авраамовъ.

10. Понеже Сынъ человѣческый дойде да потърси и да спасе
погынѫло-то.

11. И тѣ като слушахѫ това, приложи та рече и еднѫ притчѫ,
защото бѣше близу до Іерусалимъ, и тѣ имахѫ на умъ-тъ си че
царство-то Божіе щѣше тутакси да ся яви.

12. И рече: Человѣкъ нѣкой си благороденъ отиде въ странѫ
далечнѫ, да пріиме за себе си царство и да ся върне.

13. И повыка десеть отъ слугы-тѣ си, и даде имъ десеть мнасы,
и рече имъ: Търгувайте доклѣ дойдѫ.

14. А граждани-тѣ негови ненавиждахѫ го, и испратихѫ слѣдъ
него посланницы да кажѫтъ: Не щемъ тогова да царува надъ насъ.

15. И като зѣ царство-то и ся върнѫ, рече да му повыкатъ
онѣзи слугы, на които даде сребро-то, да узнае кой какво е при-
печалилъ.

16. И дойде първый-тъ и рече: Господи, твоя-та мнаса при-
добы десеть мнасы.

17. И рече му: Добрѣ, рабе добрый: понеже на най малко-то
ся показа вѣренъ, имай власть надъ десеть града.

і҃ѳ. И҆ прїи́де вторы́й, глаго́лѧ: гд҇и, мна́съ твоѧ̀ сотворѝ
пѧ́ть мна̑съ.
к҃. Рече́ же и҆ томꙋ̀: и҆ ты̀ бꙋ́ди над̾ пѧтїю̀ градѡ́въ.
к҃. И҆ дрꙋгі́й прїи́де, глаго́лѧ: гд҇и, сѐ мна́съ твоѧ̀, ю҆́же
и҆мѣ́хъ положе́нꙋ во оу҆брꙋ́сѣ.
к҃а. Боѧ́хсѧ бо тебѐ, ꙗ҆́кѡ чл҇вѣ́къ ꙗ҆́ръ є҆сѝ: взе́млеши,
є҆гѡ́же не положи́лъ є҆сѝ, и҆ жне́ши, є҆гѡ́же не сѣ́ѧлъ є҆сѝ.
к҃в. Глаго́ла же є҆мꙋ̀: ѿ ᲂу҆́стъ твои́хъ сꙋждꙋ̀ ти, лꙋка́вый
ра́бе: вѣ́дѣлъ є҆сѝ, ꙗ҆́кѡ а҆́зъ человѣ́къ ꙗ҆́ръ є҆́смь, взе́млю,
є҆гѡ́же не положи́хъ, и҆ жнꙋ̀, є҆гѡ́же не сѣ́ѧхъ:
к҃г. И҆ почто̀ не вда́лъ є҆сѝ моегѡ̀ сребра̀ кꙋпцє́мъ, и҆ а҆́зъ
пришє́дъ съ ли́хвою и҆стѧза́лъ бы́хъ є҆̀;
к҃д. И҆ предстоѧ́щымъ речѐ: возми́те ѿ негѡ̀ мна́съ, и҆
дади́те и҆мꙋ́щемꙋ дє́сѧть мна̑съ.
к҃є. И҆ рѣ́ша є҆мꙋ̀: гд҇и, и҆́мать дє́сѧть мна̑съ.
к҃ѕ. Гл҃го́лю бо ва́мъ, ꙗ҆́кѡ всѧ́комꙋ и҆́мꙋщемꙋ да́стсѧ: а҆ ѿ
неимꙋ́щагѡ, и҆ є҆́же и҆́мать, ѿи́метсѧ ѿ негѡ̀.
к҃з. Ѻ҆ба́че врагѝ моѧ̀ ѻ҆́ны, и҆̀же не восхотѣ́ша менѐ, да
ца́рь бы́хъ бы́лъ над̾ ни́ми, приведи́те сѣ́мѡ, и҆ и҆зсѣцы́те
предо мно́ю.
к҃и. И҆ сїѧ̑ ре́къ, и҆дѧ́ше предѝ, восходѧ̀ во Ї҆ерꙋсали́мъ.
к҃ѳ. И҆ бы́сть ꙗ҆́кѡ прибли́жисѧ въ Виѳсфагі́ю и҆ Виѳа́нїю,
къ горѣ̀ нарицА́емѣй Є҆леѡ́нъ, посла̀ два̀ оу҆чени̑къ свои́хъ,
л҃. Гл҃го́лѧ: и҆ди́та въ прѧ́мнꙋю ве́сь: и҆ въ ню́же входѧ́ща
ѡ҆брѧ́щета жребѧ̀ привѧ́зано, на не́же никто́же нико́лиже ѿ
чл҃вѣ́къ всѣ́де: ѿрѣ́шше є҆̀ приведи́та.
л҃а. И҆ а҆́ще кто̀ вы̀ вопроша́етъ: почто̀ ѿрѣша́ета; си́це
рцы́та є҆мꙋ̀, ꙗ҆́кѡ Гдⷭ҇ь є҆гѡ̀ тре́бꙋетъ.
л҃в. Ше́дше же пѡ́сланныѧ, ѡ҆брѣто́ста, ꙗ҆́коже речѐ и҆̀ма.
л҃г. Ѿрѣша́ющема же и҆̀ма жребѧ̀, реко́ша господі̀е є҆гѡ̀ къ
ни́ма: что̀ ѿрѣша́ета жребѧ̀;
л҃д. Ѻ҆́на же реко́ста ꙗ҆́кѡ Гдⷭ҇ь є҆гѡ̀ тре́бꙋетъ.

18. И дойде вторый-тъ и каза, Господи, твоя-та мнаса стори пеіть мнасы.

19. Рече и на тогова: Бѫди и ты *владѣтель* надъ петь града.

20. Дойде и другъ, и каза: Господи, ето твоя-та мнаса, коіѫто имахъ скѫтанѫ въ кърпѫ:

21. Защото ся бояхъ отъ тебе; понеже си строгъ человѣкъ; земашь което не си положилъ, и жьнешь което не си сѣялъ.

22. И казува му: Отъ уста-та ти ще тя сѫдіѫ, рабе лукавый; знаялъ си че сьмь человѣкъ строгъ, и земамъ което не сьмь положилъ, и жьнѫ което не сьмь сѣялъ.

23. И защо не даде сребро-то ми на лихварь-тъ, така що азъ като си дойдяхъ щѣхъ да го приберѫ съ лихвѫ-тѫ?

24. И рече на прѣдстоящы-тѣ: Земѣте отъ него мнасѫ-тѫ, и дайте іѫ на тогози който има десеть-тѣ мнасы.

25. (И рекохѫ му: Господи, *той* има десеть мнасы):

26. Защото ви казувамъ, че всякому който има ще му ся даде; а отъ того който нѣма, и това що има, ще ся отнеме отъ него.

27. А мои-тѣ врагове, онѣзи които мя не рачихѫ да ся воцаріѫ надъ тѣхъ, доведѣте *гы* тука, и посѣчѣте *гы* прѣдъ мене.

28. И това като изрече *Іисусъ* отиваше напрѣдъ и възлѣзуваше въ Іерусалимъ.

29. И когато наближи до Виѳфагіѭ и Виѳаніѭ, къмъ горѫ-тѫ която ся казуваше Елеонъ, проводи двама отъ ученицы-тѣ си,

30. И рече имъ: Идѣте въ срѣщно-то село: въ което щомъ влѣзувате ще намѣрите жрѣбе вързано, на което никой человѣкъ не е никога възсѣдалъ; отвържѣте го и го доведѣте.

31. И ако вы попыта нѣкой: Защо *го* отвързувате? така ще му речете: Защото трѣбува на Господа.

32. И отидохѫ проводени-тѣ, и намѣрихѫ както имъ рече.

33. И когато отвързувахѫ жрѣбе-то, рекохѫ имъ стопани-тѣ му: Защо отвързувате жрѣбе-то?

34. А тѣ рекохѫ: На Господа трѣбува.

л҃є. И҆ приведо́ста є҆̀ ко і҆и҃сови: и҆ возве́ргше ри҆̑зы своѧ̑ на
жребѧ̀, всади́ша і҆и҃са.
л҃ѕ. И҆дꙋ́щꙋ же є҆мꙋ̀, постилѧ́хꙋ ри҆̑зы своѧ̑ по пꙋтѝ.
л҃з. Приближа́ющꙋжесѧ є҆мꙋ̀ ѹ҆жѐ (а҆́біе) къ нисхожде́нїю
горѣ̀ Є҆леѡ́нстѣй, нача́ша всѐ мно́жество ѹ҆чени̑къ, ра́дꙋю-
щесѧ, хвали́ти бг҃а гла́сомъ ве́лїимъ ѡ҆ всѣ́хъ си́лахъ, ꙗ҆̀же
ви́дѣша,
л҃и. Гл҃го́люще: бл҃гослове́нъ грѧды́й црь҃ во и҆́мѧ гдⷭ҇не:
ми́ръ на нб҃сѝ, и҆ сла́ва въ вы́шнихъ.
л҃ѳ. И҆ нѣ́цыи фарїсе́є ѿ наро́да рѣ́ша къ немꙋ̀: ѹ҆чи́телю,
запретѝ ѹ҆ченикѡ́мъ твои́мъ.
м҃. И҆ ѿвѣща́въ речѐ и҆̑мъ: гл҃го́лю ва́мъ, ꙗ҆́кѡ, а҆́ще сі́и
ѹ҆молча́тъ, ка́менїе возопїе́тъ.
м҃а. И҆ ꙗ҆́кѡ прибли́жисѧ, ви́дѣвъ гра́дъ, пла́касѧ ѡ҆ не́мъ,
м҃в. Глаго́лѧ: ꙗ҆́кѡ а҆́ще бы разꙋмѣ́лъ и҆ ты̀, въ де́нь се́й
тво́й, є҆́же къ мирꙋ твоемꙋ̀: ны́нѣ же скры́сѧ ѿ ѻ҆́чїю
твое́ю:
м҃г. Ꙗ҆́кѡ прїи́дꙋтъ дні́е на тѧ̀, и҆ ѡ҆блॆжа́тъ вразѝ твоѝ
ѡ҆стро́гъ ѡ҆ тебѣ̀, и҆ ѡ҆бы́дꙋтъ тѧ̀, и҆ ѡ҆б́имꙋтъ тѧ̀ ѿвсю́дꙋ,

м҃д. И҆ разбїю́тъ тѧ̀ и҆ ча̑да твоѧ̑ въ тебѣ̀, и҆ не ѡ҆ста́вѧтъ
ка́мень на ка́мени въ тебѣ̀: поне́же не разꙋмѣ́лъ є҆сѝ вре́мене
посѣще́нїѧ твоегѡ̀.
м҃є. И҆ вше́дъ въ цр҃ковь, нача́тъ и҆згони́ти продаю́щыѧ въ
не́й и҆ кꙋпꙋ́ющыѧ,
м҃ѕ. Гл҃го́лѧ и҆̑мъ: пи́сано є҆́сть: до́мъ мо́й, до́мъ моли́твы
є҆́сть: вы̀ же сотвори́сте є҆го̀ пеще́рꙋ разбо́йникѡмъ.
м҃з. И҆ бѣ̀ ѹ҆чѧ̀ по всѧ̑ днѝ въ цр҃кви. а҆рхїере́є же и҆
кни́жницы и҆ска́хꙋ є҆го̀ погꙋби́ти, и҆ старѣ́йшины лю́демъ:
м҃и. И҆ не ѡ҆брѣта́хꙋ, что̀ бы сотвори́ли є҆мꙋ̀: лю́дїе бо всѝ
держа́хꙋсѧ є҆гѡ̀, послꙋ́шающе є҆гѡ̀.

35. И доведохѫ го при Іисуса: и като намѣтахѫ дрехы-тѣ си
на жрѣбе-то, въскачихѫ Іисуса.
36. И въ отиваніе-то му, постилахѫ дрехы-тѣ си по пѫть-тъ.
37. И когато вече наближаваше до прѣвалѫ-тѫ на Елеонскѫ-
тѫ горѫ, начехѫхѫ всичко-то множество на ученицы-тѣ да ся
радуватъ и да славословятъ Бога велегласно за вси-тѣ чудеса що
бѣхѫ видѣли;
38. И казувахѫ: Благословенъ царь-тъ който иде въ име-то
Господне; миръ на небе-то и слава въ вышнихъ.
39. И нѣкои отъ Фарисеи-тѣ между народъ-тъ рекохѫ му:
Учителю, запрѣти на ученицы-тѣ си.
40. И отговори и рече имъ: Казувамъ ви, че ако тѣ млъкнѫтъ,
то каменіе-тѣ ще извыкатъ.
41. И като наближи та видѣ градъ-тъ, плака за него,
42. И казуваше: Да бѣ знаялъ и ты, поне въ тойзи твой день,
това което е за миръ-тъ ти; но сега вече ся скры отъ твои-тѣ
очи.
43. Защото ще дойдѫтъ врьхъ тебе дни и твои-тѣ неприятели
ще направятъ окопъ около тебе, и ще тя обсадятъ, и отъ всякѫдѣ
ще тя утѣснятъ,
44. И съсыпѫтъ тебе и чада-та ти въ тебе, и нѣма да оставятъ
въ тебе камькъ на камькъ; защото не си разумѣлъ врѣме-то на
посѣщеніе-то си.
45. И като влѣзе въ храмъ-тъ, начехѫ да испѫжда тѣзи които
продавахѫ и купувахѫ;
46. И казуваше имъ: Писано е: Домъ-тъ ми е домъ за
молитвѫ: а вы го направихте пещерѫ разбойническѫ.
47. И поучаваше всякой день въ храмъ-тъ; а първосвященници-
тѣ и книжници-тѣ и първи-тѣ отъ народа ищяха да го погубятъ;
48. И не намѣрувахѫ какво да сторятъ; понеже всичкый-тъ
народъ бѣше прилѣпнѫлъ при него да го слуша.

ГЛАВА̀ К҃.

а҃. И҆ бы́сть во є҆ди́нъ ѿ дне́й ѡ҆нѣ́хъ, ᲂу҆ча́щꙋ є҆мꙋ̀ лю́ди
въ цр҃кви и҆ бл҃говѣ́ствꙋющꙋ, прїидо́ша свѧще́нницы и҆ кни́ж-
ницы со ста́рцы,
в҃. И҆ рѣ́ша къ немꙋ̀, глаго́люще: рцы̀ на́мъ, ко́ею ѡ҆бла-
стїю сїѧ̑ твори́ши; и҆лѝ кто́ є҆сть да́вый тебѣ̀ вла́сть сїю̀;
г҃. Ѿвѣща́въ же ре́че къ ни́мъ: вопрошꙋ̀ вы и҆ а҆́зъ є҆ди-
нагѡ словесѐ, и҆ рцы́те мѝ:
д҃. Кр҃щенїе Ї҆ѡа́нново съ нб҃се́ ли бѣ̀, и҆лѝ ѿ человѣ́къ;

є҃. Ѻ҆ни́ же помышлѧ́хꙋ въ себѣ̀, глаго́люще, ꙗ҆́кѡ а҆́ще
рече́мъ, съ нб҃сѐ, рече́тъ: почто̀ ᲂу҆̀бо не вѣ́роваст҇е є҆мꙋ̀;
ѕ҃. А҆́ще ли же рече́мъ, ѿ чл҃вѣ́къ: всѝ лю́дїе ка́менїемъ
побїю́тъ ны̀: и҆звѣ́стно бо бѣ̀ ѡ҆ Ї҆ѡа́ннѣ, ꙗ҆́кѡ проро́къ бѣ̀.
з҃. И҆ ѿвѣща́ша: не вѣ́мы ѿкꙋ́дꙋ.
и҃. І҆и҃съ же ре́че и҆̀мъ: ни а҆́зъ глаго́лю ва́мъ, ко́ею ѡ҆бла-
стїю сїѧ̑ творю̀.
ѳ҃. Нача́тъ же къ лю́демъ глаго́лати при́тчꙋ сїю̀: чело-
вѣ́къ нѣ́кїй насадѝ вїногра́дъ, и҆ вдадѐ є҆го̀ дѣ́лателемъ, и҆
ѿи́де на лѣ́та мнѡ́га.
і҃. И҆ во вре́мѧ посла̀ къ дѣ́лателемъ раба̀, да ѿ плода̀
вїногра́да дадꙋ́тъ є҆мꙋ̀: дѣ́латели же би́вше є҆го̀, посла́ша
тща̀.
а҃і. И҆ приложѝ посла́ти дрꙋга́го раба̀: ѻ҆ни́ же и҆ того̀
би́вше и҆ досади́вше (є҆мꙋ̀), посла́ша тща̀.
в҃і. И҆ приложѝ посла́ти тре́тїаго: ѻ҆ни́ же и҆ того̀ ᲂу҆ѧ́звль-
ше и҆згна́ша.
г҃і. Рече́ же гд҇ⷭ҇ь вїногра́да: что̀ сотворю̀; послю̀ сн҃а
моего̀ возлю́бленнаго, є҆да̀ ка́кѡ, є҆го̀ ви́дѣвше, ᲂу҆срамѧ́т-
сѧ.
д҃і. Ви́дѣвше же є҆го̀ дѣ́лателе, мы́шлѧхꙋ въ себѣ̀ глаго́-

ГЛАВА 20.

1. И въ единъ отъ оныя дни, когато поучаваше той народъ-тъ въ храмъ-тъ и благовѣствуваше, надойдохѫ първосвященници-тѣ и книжници-тѣ наедно съсъ старѣйшины-тѣ,

2. Та му говоряхѫ и рекохѫ: Кажи ни съ коѭ власть правишь това? или кой е що ти е далъ тѫзи власть?

3. Отговори и рече имъ: Ще вы попытамъ и азъ еднѫ рѣчь, и кажѣте ми.

4. Крьщеніе-то Іоанново отъ небе-то ли бѣ, или отъ человѣцы-тѣ?

5. А тѣ си помыслихѫ, и думахѫ: Ако речемъ: Отъ небе-то, ще рече: Защо не повѣрувахте въ него?

6. Ако ли речемъ: Отъ человѣцы-тѣ, всичкый народъ съ каменіе ще ны убіе; понеже е увѣренъ че Іоаннъ е пророкъ.

7. И отговорихѫ че не знаѭтъ отъ кѫдѣ бѣ.

8. Тогазь Іисусъ имъ рече: И азъ ви не казувамъ съ коѭ власть правіѭ това.

9. И наченѫ да говори на народъ-тъ тѫзи притчѫ: Нѣкой си человѣкъ насади лозіе, и даде го подъ наемъ на земледѣлцы, и отиде на чуждѫ странѫ за много врѣме.

10. И во врѣме-то *на плодове-тѣ* проводи единого отъ слугы-тѣ си при земледѣлцы-тѣ, да му дадѫтъ отъ плодъ-тъ на лозіе-то; но земледѣлци-тѣ го бихѫ и отпратихѫ *го* празденъ.

11. И повтори да проводи и другъ слугѫ; а тѣ бихѫ и него и обезчестихѫ *го* и отпратихѫ *го* празденъ.

12. И пакъ проводи третяго; но тѣ и него наранихѫ и испѫдихѫ.

13. Рече тогазь стопанинъ-тъ на лозіе-то: Що да сторіѭ? да проводіѭ любезный-тъ си сынъ: може него като видятъ да ся посвѣнятъ.

14. Но земледѣлци-тѣ като го видѣхѫ, мысляхѫ въ себе си и

люще: се́й є҆́сть наслѣ́дникъ: прїиди́те оу҆бі́емъ є҆го̀, да на́ше бꙋ́детъ достоѧ́нїе.
є҃і. И҆ и҆зведше є҆го̀ во́нъ и҆з̾ вїногра́да, оу҆би́ша. что̀ оу҆́бо сотвори́тъ и҆̀мъ гдⷭ҇ь вїногра́да;
ѕ҃і. Прїи́детъ и҆ погꙋби́тъ дѣ́латели сї҆ѧ̑, и҆ вда́стъ вїногра́дъ и҆нѣ́мъ. слы́шавше же реко́ша: да не бꙋ́детъ.
з҃і. О҆́нъ же воззрѣ́въ на ни́хъ, речѐ: что̀ оу҆́бо пи́саное сїѐ: ка́мень, є҆гѡ́же не брего́ша зи́ждꙋщїи, се́й бы́сть во главꙋ̀ оу҆́гла;
и҃і. Вса́къ па́дый на ка́мени то́мъ, сокрꙋши́тсѧ: а҆̀ на не́мже паде́тъ, стры́етъ є҆го̀.
ѳ҃і. И҆ взыска́ша а҆рхїере́є и҆ книжницы возложи́ти на́нь рꙋ́цѣ въ то́й ча́съ, и҆ оу҆боѧ́шасѧ наро́да: разꙋмѣ́ша бо, ꙗ҆́кѡ къ ни́мъ при́тчꙋ сїю̀ речѐ.
к҃. И҆ наблю́дше, посла́ша лаѧ́тели, притворѧ́ющихъ себѐ пра́ведники бы́ти: да и҆́мꙋтъ є҆го̀ въ словесѝ, во є҆́же преда́ти є҆го̀ нача́льствꙋ и҆ ѻ҆́бласти и҆ге́мѡновѣ.
к҃а. И҆ вопроси́ша є҆го̀, глаго́люще: Оу҆чи́телю, вѣ́мы, ꙗ҆́кѡ пра́вѡ глаго́леши и҆ оу҆чи́ши, и҆ не на лица̀ зри́ши, но воі҆́стиннꙋ пꙋтѝ Бж҃їю оу҆чи́ши.
к҃в. Досто́итъ ли на́мъ Ке́сареви да́нь даѧ́ти, и҆лѝ нѝ;
к҃г. Разꙋмѣ́въ же и҆́хъ лꙋка́вство, речѐ къ ни́мъ: что́ мѧ и҆скꙋша́ете;
к҃д. Покажи́те мѝ ца́тꙋ: чі́й и҆́мать ѻ҆́бразъ и҆ надписа́нїе; ѿвѣща́вше же реко́ша: Ке́саревъ.
к҃є. О҆́нъ же речѐ и҆̀мъ: воздади́те оу҆́бо, ꙗ҆̀же Ке́сарева, Ке́сареви, и҆ ꙗ҆̀же Бж҃їѧ, Бг҃ови.
к҃ѕ. И҆ не моѓоша зазрѣ́ти глаго́ла є҆гѡ̀ пред̾ людьмѝ: и҆ диви́шасѧ ѡ҆ ѿвѣ́тѣ є҆гѡ̀, и҆ оу҆молча́ша.
к҃з. Пристꙋпи́ша же нѣ́цыи ѿ саддꙋке́й, глаго́лющїи воскресе́нїю не бы́ти, вопроша́хꙋ є҆го̀,
к҃и. Глаго́люще: Оу҆чи́телю, Мѡѷсе́й написа̀ на́мъ: а҆́ще комꙋ̀ бра́тъ оу҆́мретъ и҆́мый женꙋ̀, и҆ то́й безча́денъ оу҆́мретъ,

думахѫ: Тойзи е наслѣдникъ-тъ; елате да го убіемъ, за да бѫде наслѣдство-то наше,

15. И го изведохѫ вънъ отъ лозіе-то та го убихѫ. И тъй, какво ще имъ направи стопанинъ-тъ на лозіе-то?

16. Ще дойде и ще погуби тѣзи земледѣлцы, и ще даде лозіе-то на другы. А тѣзи които чухѫ рекохѫ: Дано не бѫде.

17. А той гы погледнѫ и рече; Що е това писано-то, Камыкъ-тъ който отхвърлихѫ зидари-тѣ, той станѫ глава на ѫглъ-тъ:

18. Всякой който падне на тойзи камыкъ ще ся строши, а врьхъ когото падне, ще го смаже.

19. И поискахѫ първосвященници-тѣ и книжници-тѣ да турятъ рѫцѣ на него въ тойзи часъ, защото разумѣхѫ че тѣмъ каза тѫзи притчѫ; но убояхѫ ся отъ народъ-тъ.

20. И като извардихѫ проводихѫ навѣтницы, които ся преструвахѫ че сѫ праведни, съ намѣреніе да го уловятъ въ нѣкоѭ рѣчь, та да го прѣдадѫтъ на началство-то и на власть-тѫ правителевѫ.

21. И тѣ го попытахѫ и рекохѫ: Учителю, знаемъ че право говоришь и учишь, и не гледашь на лице, но по истинѫ пѫть-тъ Божій учишь.

22. Право ли е за насъ да давамы дань Кесарю, или не?

23. А *той* разумѣ лукавство-то имъ и рече имъ: Защо мя искушавате?

24. Покажѣте ми единъ динарь; чій образъ и надписъ има? Отговорихѫ и рекохѫ: Кесаревъ.

25. А той имъ рече: Като е тъй, отдайте Кесарево-то на Кесаря, и Божіе-то на Бога.

26. И не могохѫ да уловятъ нѣщо въ думѫ-тѫ му прѣдъ народъ-тъ; и зачудени за отвѣтъ-тъ неговъ, млъкнѫхѫ.

27. И пристѫпихѫ нѣкои отъ Саддукеи-тѣ, които отричатъ въскрьсеніе-то, и го попытахѫ,

28. И рекохѫ: Учителю, Моисей написа намъ; Ако умре на нѣкого братъ му, който има женѫ, и умре той безчаденъ,

да бра́тъ є҆гѡ̀ по́йметъ женꙋ̀, и҆ возста́витъ сѣ́мѧ бра́тꙋ своемꙋ̀.

к҃ѳ. Се́дмь ᲂу҆̀бо бра́тій бѣ̀: и҆ пе́рвый поѧ́тъ женꙋ̀, ᲂу҆́мре безча́денъ.

л҃. И҆ поѧ́тъ вторы́й женꙋ̀, и҆ то́й ᲂу҆́мре безча́денъ.

л҃а. И҆ тре́тій поѧ́тъ ю҆̀: та́кожде же и҆ всѝ се́дмь: и҆ не ѡ҆ста́виша ча̑дъ, и҆ ᲂу҆мро́ша.

л҃в. По́слѣжде же всѣ́хъ ᲂу҆́мре и҆ жена̀.

л҃г. Въ воскресе́ніе ᲂу҆̀бо, кото́рагѡ и҆́хъ бꙋ́детъ жена̀; се́дмь бо и҆мѣ́ша ю҆̀ женꙋ̀.

л҃д. И҆ ѿвѣща́въ речѐ и҆̀мъ І҆и҃съ: сы́нове вѣ́ка сегѡ̀ же́нѧтсѧ и҆ посага́ютъ:

л҃е. А҆ сподо́бльшіисѧ вѣ́къ ѻ҆́нъ ᲂу҆лꙋчи́ти и҆ воскресе́ніе, є҆́же ѿ ме́ртвыхъ, ни же́нѧтсѧ, ни посага́ютъ:

л҃ѕ. Ни ᲂу҆мре́ти бо ктомꙋ̀ мо́гꙋтъ: ра́вни бо сꙋ́ть а҆́гг҃лѡмъ, и҆ сн҃ове сꙋ́ть Бж҃їи, воскресе́нїѧ сн҃ове сꙋ́ще.

л҃з. А҆ ꙗ҆́кѡ востаю́тъ ме́ртвїи, и҆ Мѡѷсе́й сказа̀ при кꙋпинѣ̀, ꙗ҆́коже гл҃голетъ Гд҇а Бг҃а А҆враа́млѧ и҆ Бг҃а І҆саа́кова и҆ Бг҃а І҆а́кѡвлѧ.

л҃и. Бг҃ъ же нѣ́сть ме́ртвыхъ, но живы́хъ: всѝ бо томꙋ̀ жи́ви сꙋ́ть.

л҃ѳ. Ѿвѣща́вше же нѣ́цыи ѿ кни́жникъ реко́ша: Оу҆чи́телю, до́брѣ ре́клъ є҆сѝ.

м҃. Ктомꙋ̀ же не смѣ́ѧхꙋ є҆го̀ вопроси́ти ничесо́же. рече́ же къ ни́мъ.

м҃а. Ка́кѡ гл҃голютъ Хрⷭ҇та̀ сн҃а Дв҃дова бы́ти;

м҃в. Са́мъ бо Дв҃дъ глаго́летъ въ кни́зѣ ѱало́мстѣй: речѐ Гдⷭ҇ь Гдⷭ҇ви моемꙋ̀: сѣдѝ ѡ҆деснꙋ́ю менѐ,

м҃г. До́ндеже положꙋ̀ враги̑ твоѧ̑ подно́жіе нѡ́гъ твои́хъ.

м҃д. Дв҃дъ ᲂу҆̀бо Гд҇а є҆го̀ нарица́етъ, и҆ ка́кѡ сн҃ъ є҆мꙋ̀ є҆́сть;

м҃е. Слы́шащымъ же всѣ́мъ лю́демъ, речѐ ᲂу҆чени̑кѡмъ свои̑мъ:

м҃ѕ. Внемли́те себѣ̀ ѿ кни́жникъ хотѧ́щихъ ходи́ти во

да земе братъ му женѫ-тѫ, и да възстави сѣме на брата си.

29. А имаше седмина братія, и първый-тъ зѣ женѫ и умрѣ безчаденъ.

30. И зѣ вторый-тъ женѫ-тѫ, и умрѣ и той безчаденъ.

31. И третій-тъ ѭ зѣ; сѫщо така и седмина-та, и не оставихѫ чада, и умрѣхѫ.

32. А подирь всичкы-тѣ умрѣ и жена-та.

33. И тъй въ въскрьсеніе-то, на кого отъ тѣхъ ще бѫде жена? защото и седмина-та ѭ имахѫ за женѫ.

34. А Іисусъ отговори и рече имъ: Чада-та на тойзи вѣкъ женятъ ся и за мѫжъ отиватъ:

35. А които ся сподобятъ да получатъ онзи вѣкъ и въскрьсеніе-то отъ мьртвы-тѣ, нито ся женятъ нито за мѫжъ отиватъ:

36. Защото не могѫтъ вече ни да умрѫтъ: понеже сѫ равноангелии, и като сѫ синове на въскрьсеніе-то, сынове Божіи сѫ.

37. А това че мьртви-тѣ въскрьснуватъ, и Моисей го изяви при кѫпинѫ-тѫ, когато назоваваше Господа Бога Авраамова, и Бога Исаакова, и Бога Іаковова.

38. А Богъ не е *Богъ* на мьртвы-тѣ, но на живы-тѣ; защото всичкы сѫ живи при него.

39. И отговорихѫ нѣкои отъ книжницы-тѣ и рекохѫ: Учителю, ты добрѣ рече.

40. И не смѣяхѫ вече нищо да го попытатъ.

41. И рече имъ: Какъ казуватъ че Христосъ е сынъ Давидовъ?

42. Кога самъ Давидъ казува въ книгѫ-тѫ Псаломскѫ: Рече Господь Господу моему: Сѣдни отдесно ми,

43. Доклѣ положѫ врагове-тѣ ти подножіе на нозѣ-тѣ ти.

44. И тъй Давидъ го нарича Господь, а какъ е сынъ неговъ?

45. И когато всичкый народъ слушаше, той рече на ученицы-тѣ си:

46. Пазѣте ся отъ книжницы-тѣ, които ищѫтъ да ходятъ

ѡ҆де́ждахъ, и҆ лю́бѧщихъ цѣлова̑нїѧ на то́ржищахъ, и҆ предсѣда̑нїѧ на со́нмищахъ, и҆ преждевозлежа̑нїѧ на ве́черахъ:
м҃з. И҆̂же снѣда́ютъ до́мы вдови̑цъ, и҆ вино́ю дале́че мо́лѧтсѧ: сі́и прїи́мꙋтъ ли́шше ѡ҆сꙋжде́нїе.

Глава̀ к҃а.

а҃. Воззрѣ́въ же ви́дѣ вмета́ющыѧ въ хра́мъ набда́щїй и҆мѣ́нїѧ, да́ры своѧ̑ бг҃а́тыѧ.
в҃. Ви́дѣвъ же и҆ нѣ́кꙋю вдови́цꙋ ᲂу҆бо́гꙋ вмета́ющꙋ тѣ̀ двѣ̀ ле́птѣ,
г҃. И҆̂ речѐ: вои́стиннꙋ гл҃го́лю ва́мъ, ꙗ҆́кѡ вдови́ца сїѧ̀ ᲂу҆бо́гаѧ мно́жае всѣ́хъ вве́рже:
д҃. Всѝ бо сі́и ѿ и҆збы́тка своегѡ̀ вверго́ша въ да́ры Бж҃їѧ: сїѧ́ же ѿ лише́нїѧ своегѡ̀ всѐ жи́тїе, є҆̀же и҆мѣ̀, вве́рже.
є҃. И҆̂ нѣ́кимъ гл҃го́лющымъ ѡ҆ цр҃кви, ꙗ҆́кѡ ка́менїемъ до́брымъ и҆ сосꙋ́ды ᲂу҆кра́шена, речѐ:
ѕ҃. Сїѧ̑, ꙗ҆̀же ви́дите, прїи́дꙋтъ дні́е, въ ня́же не ѡ҆ста́нетъ ка́мень на ка́мени, и҆́же не разори́тсѧ.
з҃. Вопроси́ша же є҆го̀, глаго́люще: Оу҆чи́телю, когда̀ ᲂу҆̀бо сїѧ̑ бꙋ́дꙋтъ; и҆ что̀ є҆́сть зна́менїе, є҆гда̀ хотѧ́тъ сїѧ̑ бы́ти;
и҃. Ѻ҆́нъ же речѐ: блюди́те, да не прельще́ни бꙋ́дете: мно́зи бо прїи́дꙋтъ во и҆́мѧ моѐ, глаго́люще, ꙗ҆́кѡ а҆́зъ є҆́смь: и҆ вре́мѧ прибли́жисѧ. не и҆зы́дите ᲂу҆бо во слѣ́дъ и҆́хъ.
ѳ҃. Є҆гда́ же ᲂу҆слы́шите бра̑ни и҆ нестрое̑нїѧ, не ᲂу҆бо́йтесѧ: подоба́етъ бо си̑мъ бы́ти пре́жде, но не ᲂу҆̀ а҆́бїе кончи́на.
і҃. Тогда̀ гл҃го́лаше и҆̀мъ: воста́нетъ бо ꙗ҆зы́къ на ꙗ҆зы́къ, и҆ ца́рство на ца́рство:
а҃і. Трꙋ́си же вели́цы по мѣ́стамъ и҆ гла́ди и҆ па̑гꙋбы бꙋ́дꙋтъ, страхова̑нїѧ же и҆ зна́менїѧ ве́лїѧ съ нб҃сѐ бꙋ́дꙋтъ.
в҃і. Пре́жде же си́хъ всѣ́хъ возложа́тъ на вы̀ рꙋ́ки своѧ̑, и҆ и҆жденꙋ́тъ, предаю́ще на со́нмища и҆ темни̑цы, ведо́мы къ царе́мъ и҆ влады́камъ, и҆́мене моегѡ̀ ра́ди.

прѣмѣнени, и обычатъ поздравленія по пазари-тѣ, и прѣдни-тѣ сѣдалища въ съборища-та, и пьрвы-тѣ мѣста по вечерянія-та;

47. Които испояждатъ домове-тѣ на вдовицы-тѣ, и за причинѫ правятъ дългы молитвы; тѣ ще пріимѫтъ по голѣмо осѫжденіе.

ГЛАВА 21.

1. И като погледнѫ *Іисусъ*, видѣ богаты-тѣ които туряхѫ дарове-тѣ си въ съкровищницѫ-тѫ.

2. А видѣ и нѣкоѭ сиротѫ вдовицѫ която тури тамъ двѣ лепты.

3. И рече: Истинѫ ви казувамъ, че тая сирота вдовица тури отъ всичкы-тѣ най много:

4. Защото всичкы тѣзи турихѫ въ дарове-тѣ Божіи отъ изобиліе-то си; а тя отъ нѣманіе-то си тури всичкый си имотъ, колкото имаше.

5. И когато нѣкои си говоряхѫ за храмъ-тъ, че е украсенъ съ хубавы камьніе и съ посвященія, рече:

6. Ще дойдѫтъ дни, въ които това що гледате нѣма да остане камькъ на камькъ, който да ся не съсыпе.

7. И попытахѫ го и рекохѫ: Учителю, а кога ще бѫде това? и какво е знаменіе-то, когато ще бѫде това?

8. А той рече: Гледайте да ся не прѣльстите; защото мнозина ще дойдѫтъ въ мое име и ще казуватъ: Че сьмь азъ; и ужь врѣме-то наближи; но да не отидете слѣдъ тѣхъ.

9. И кога чуете бойове и размирицы, да ся не убоите; защото пьрвомъ тѣ трѣба да бѫдѫтъ; но не е тутакси свьршеніе-то.

10. Тогазь имъ казуваше: Че ще въстане народъ врьхъ народъ, и царство врьхъ царство;

11. И ще бѫдѫтъ на мѣста голѣми трусове, и гладъ, и моръ, още страшилища и знаменія голѣмы отъ небе-то ще бѫдѫтъ.

12. А прѣдъ всичко това ще турятъ рѫцѣ на васъ, и ще вы изгонятъ, и ще вы прѣдадѫтъ на сборища и въ тьмницы, и ще вы извождатъ прѣдъ царіе и прѣдъ владѣтели заради мое-то име.

г҃і. Прилꙋчи́тсѧ же ва́мъ во свидѣ́тельство.
д҃і. Положи́те ᲂу҆̀бо на сердца́хъ ва́шихъ, не пре́жде поꙋча́-
тисѧ ѿвѣща́вати:
є҃і. А҆́зъ бо да́мъ ва́мъ ᲂу҆ста̀ и҆ премꙋ́дрость, є҆́йже не воз-
мо́гꙋтъ проти́витисѧ и҆лѝ ѿвѣща́ти всѝ противлѧ́ющїисѧ
ва́мъ.
ѕ҃і. Пре́дани же бꙋ́дете и҆ роди́тєли и҆ бра́тїею и҆ ро́домъ и҆
дрꙋ́ги: и҆ ᲂу҆мертвѧ́тъ ѿ ва́съ:
з҃і. И҆ бꙋ́дете ненави́дими ѿ всѣ́хъ и҆́мене моегѡ̀ ра́ди.
и҃і. И҆ вла́съ главы̀ ва́шеѧ не поги́бнетъ.
ѳ҃і. Въ терпѣ́нїи ва́шемъ стѧжи́те дꙋ́шы ва́шѧ.
к҃. Є҆гда́ же ᲂу҆́зрите ѡ҆бстоѧ́мь І҆ерꙋсали́мъ вѡ́и, тогда̀
разꙋмѣ́йте, ꙗ҆́кѡ приближи́сѧ запꙋстѣ́нїе є҆мꙋ̀.
к҃а. Тогда̀ сꙋ́щїи во І҆ꙋде́и, да бѣ́гаютъ въ го́ры: и҆ и҆̀же
посредѣ̀ є҆гѡ̀, да и҆сходѧ́тъ: и҆ и҆̀же во страна́хъ, да не вхо́-
дѧтъ въ ѻ҆́нь.
к҃в. Ꙗ҆́кѡ дні́е ѿмще́нїю сі́и сꙋ́ть, ꙗ҆́кѡ и҆спо́лнитисѧ всемꙋ̀
пи́санномꙋ.
к҃г. Го́ре же и҆мꙋ́щымъ во ᲂу҆тро́бѣ и҆ доѧ́щымъ въ ты҄ѧ
дні̑: бꙋ́детъ бо бѣда̀ ве́лїѧ на землѝ, и҆ гнѣ́въ на лю́дехъ
си́хъ.
к҃д. И҆ падꙋ́тъ во ѻ҆́стрїи меча̀, и҆ плѣне́ни бꙋ́дꙋтъ во всѧ̑
ꙗ҆зы́ки: и҆ І҆ерꙋсали́мъ бꙋ́детъ попира́емь ꙗ҆зы́ки, до́ндеже
скончѧ́ютсѧ времена̀ ꙗ҆зы̑къ.

к҃є. И҆ бꙋ́дꙋтъ зна́мєнїѧ въ со́лнцѣ и҆ лꙋнѣ̀ и҆ ѕвѣзда́хъ: и҆
на землѝ тꙋга̀ ꙗ҆зы́кѡмъ ѿ нечѧ́нїѧ, шꙋ́ма морска́гѡ и҆
возмꙋще́нїѧ,
к҃ѕ. И҆здыха́ющымъ человѣ́кѡмъ ѿ стра́ха и҆ чѧ́нїѧ грѧдꙋ́-
щихъ на вселе́ннꙋю: си̑лы бо нбⷭ҇ныѧ подви́гнꙋтсѧ.

к҃з. И҆ тогда̀ ᲂу҆́зрѧтъ Сн҃а чл҃вѣ́ческа грѧдꙋ́ща на ѻ҆́блацѣхъ
съ си́лою и҆ сла́вою мно́гою.

13. И това ще ви стане за свидѣтелство.

14. И тъй, положѣте на сърдца-та си, да не прѣговаряте отъ по напрѣдъ какво да отвѣщаете;

15. Защото азъ ще ви дамъ уста и мѫдрость, на коіѭто не ще могѫтъ да противорѣчатъ, нито да противостоятъ всичкы-тѣ ваши противници.

16. И ще бѫдете прѣдадени и отъ родители и братія и роднини и отъ пріятели, и ще умъртвятъ *нѣкои* отъ васъ.

17. И отъ всичкы ще бѫдете ненавиждани заради мое-то име.

18. Но косьмъ отъ главѫ-тѫ ви нѣма да загыне.

19. Съ търпѣніе-то си придобыйте душы-тѣ си.

20. А кога видите Іерусалимъ обыколенъ съ войскы, тогава знайте че наближи запустѣніе-то му.

21. Тогазь които сѫ въ Іудеѭ да бѣгатъ по горы-тѣ; и които сѫ въ срѣдъ него да излазятъ *на вънъ*, и които сѫ въ околности-тѣ да не влѣзватъ въ него.

22. Защото тѣзи сѫ дни на отмъщеніе, за да ся испълни все що е писано.

23. И горко на непразны-тѣ и на доящы-тѣ прѣзъ онѣзи дни; защото ще бѫде голѣма тѫга на земѭ-тѫ, и гнѣвъ *Божій* връхъ тойзи народъ.

24. И ще да паднѫтъ подъ остриніе-то на ножь, и ще бѫдѫтъ закарани въ плѣнъ по всичкы-тѣ народы; и Іерусалимъ ще бѫде потъпкованъ отъ язычницы-тѣ, доклѣ ся испълнятъ врѣмена-та на язычницы-тѣ.

25. И ще бѫдѫтъ знаменія въ слънце-то и въ лунѫ-тѫ и въ звѣзды-тѣ и по земѭ-тѫ тѫга на народы-тѣ въ недоуміе-то *имъ*, и ще шуми море-то и вълны-тѣ.

26. Человѣци-тѣ ще издъхватъ отъ страхъ и отъ очакуваніе на *бѣдствія-та* които ще постигнѫтъ вселенѫѭ, защото силы-тѣ небесны ще ся поколебаѭтъ.

27. И тогазь ще видятъ Сына человѣческаго че иде въ облакъ съсъ силѫ и славѫ голѣмѫ.

к҃и. Начина́ющымъ же си̑мъ быва́ти, восклони́тесѧ и҆ воз-
дви́гните главы̑ ва̑ша: занѐ приближа́етсѧ и҆збавле́нїе ва́ше.
к҃ѳ. И҆ речѐ при́тчѹ и҆̀мъ: ви́дите смоко́вницѹ и҆ всѧ̑
древа̀.
л҃. Є҆гда̀ прошиба́ютсѧ ѹ҆жѐ, ви́дѧще са́ми вѣ́сте, ꙗ҆́кѡ
бли́зъ жа́тва є҆́сть:
л҃а. Та́кѡ и҆ вы̀, є҆гда̀ ѹ҆́зрите сїѧ̑ быва̑юща, вѣ́дите, ꙗ҆́кѡ
бли́зъ є҆́сть ца́рствїе бж҃їе.
л҃в. А҆ми́нь глаго́лю ва́мъ, ꙗ҆́кѡ не и҆́мать прейтѝ ро́дъ се́й,
до́ндеже всѧ̑ сїѧ̑ бѹ́дѹтъ.
л҃г. Не́бо и҆ землѧ̀ ми́мѡ и҆́детъ, а҆ словеса̀ моѧ̀ не и҆́мѹтъ
прейтѝ.
л҃д. Внемли́те же себѣ̀, да не когда̀ ѿѧгча́ютъ сердца̀ ва́ша
ѡ҆бъѧде́нїемъ и҆ пїѧ́нствомъ и҆ печа́льми жите́йскими, и҆ на́йдетъ
на вы̀ внеза́пѹ де́нь то́й.
л҃є. Ꙗ҆́кѡ сѣ́ть бо прїи́детъ на всѧ̀ живѹ́щыѧ на лицы̀ всеѧ̀
земли̑.
л҃ѕ. Бди́те ѹ҆̀бо на вс꙯ко вре́мѧ молѧ́щесѧ, да сподо́битесѧ
ѹ҆бѣжа́ти всѣ́хъ си́хъ хотѧ́щихъ бы́ти, и҆ ста́ти пре́дъ Сн҃омъ
чл҃вѣ́ческимъ.
л҃з. Бѣ́ же во дни̑ въ цр҃кви ѹ҆ча̀, но́щїю же и҆сходѧ̀
водворѧ́шесѧ въ горѣ̀ нарица́емѣй Є҆леѡ́нъ.
л҃и. И҆ всѝ лю́дїе и҆з̾ ѹ҆́тра прихожда́хѹ къ немѹ̀ во це́рковь
послѹ́шати є҆го̀.

Глава̀ к҃в.

а҃. Приближа́шесѧ же пра́здникъ ѡ҆прѣсно́къ, гл҃го́лемый
па́сха:
в҃. И҆ и҆ска́хѹ а҆рхїере́е и҆ кни́жницы, ка́кѡ бы ѹ҆би́ли є҆го̀:
боѧ́хѹсѧ бо люде́й.
г҃. Вни́де же сатана̀ во і҆ѹ́дѹ нарица́емаго і҆скарїѡ́тъ, сѹ́ща
ѿ числа̀ ѻ҆бою̀надесѧте.

28. И когато начне да става това, въсправѣте ся и подигнѣте си главы-тѣ; защото наближава избавленіе-то ви.
29. И рече имъ притчѫ: Виждте смоковницѫ-тѫ и всичкы-тѣ дьрвета.
30. Когато вече гы виждате че ся развиватъ, знаете отъ само себе си че е близо вече лѣто-то.
31. Така и вы кога видите това че става, знайте че е близо царство-то Божіе.
32. Истинѫ ви казувамъ, че нѣма да прѣмине тойзи родъ, до кѫдь ся сбѫде всичко това.
33. Небе-то и земя-та ще прѣминѫтъ, а мои-тѣ думы нѣма да прѣминѫтъ.
34. Но пазѣте себе си, да не бы да отегнѫтъ сьрдца-та ви отъ обяденіе и піянство и отъ житейскы грыжы, и вы постигне напрасно той день:
35. Защото като примка ще дойде на всичкы които обитаватъ по лице-то на всичкѫ-тѫ земѭ.
36. За то бѫдѣте будни и молѣте ся на всяко врѣме, за да ся удостоите да избѣгнете отъ всичко това което има да бѫде, и да прѣдстанете прѣдъ Сына человѣческаго.
37. И деня той учаше въ храмъ-тъ; а нощя излѣзуваше та нощуваше на горѫ-тѫ нарицаемѫ Елеонскѫ.
38. И всичкый-тъ народъ подранявахѫ при него въ храмъ-тъ да го слушатъ.

ГЛАВА 22.

1. И наближаваше праздникъ-тъ на бесквасны-тѣ хлѣбове, който ся казува Пасха.
2. И първосвященници-тѣ и книжници-тѣ търсяхѫ, какъ да го убіѭтъ: защото ся бояхѫ отъ народа.
3. И влѣзе Сатана въ Іудѫ, който ся казуваше Искаріотъ, който бѣше отъ число-то на дванадесеть-тѣ:

д҃. И҆ ше́дъ глаго́ла а҆рхїере́ωмъ и҆ воево́дамъ, ка́кω є҆го̀ пре-
да́стъ и҆̀мъ.
є҃. И҆ возра́довашасѧ, и҆ совѣща́ша є҆мꙋ̀ сре́бреники да́ти:
ѕ҃. И҆ и҆сповѣ́да, и҆ и҆ска́ше ᲂу҆до́бна вре́мене, да преда́стъ
є҆го̀ и҆̀мъ без̾ наро́да.
з҃. Прїи́де же де́нь ѡ҆прѣсно́кωвъ, въ о҆́ньже подоба́ше
жре́ти па́схꙋ:
и҃. И҆ посла̀ Петра̀ и҆ Ї҆ωа́нна, ре́къ: ше́дша ᲂу҆гото́вайта
на́мъ па́схꙋ, да ꙗ҆́мы.
ѳ҃. О҆́на же реко́ста є҆мꙋ̀: гдѣ̀ хо́щеши, ᲂу҆гото́ваемъ;
і҃. О҆́нъ же речѐ и҆̀мъ: сѐ восходѧ́щема ва́ма во гра́дъ,
сря́щетъ вы̀ человѣ́къ въ скꙋде́льницѣ во́дꙋ нося̀: по не́мъ
и҆дѣ́та въ до́мъ, въ о҆́ньже вхо́дитъ.
а҃і. И҆ рцѣ́та до́мꙋ влⷣцѣ: гл҃го́летъ тебѣ̀ ᲂу҆чи́тель: гдѣ̀
є҆́сть о҆би́тель, и҆дѣ́же па́схꙋ со ᲂу҆чени́ки̑ мои́ми снѣ́мъ;

в҃і. И҆ то́й ва́ма пока́жетъ го́рницꙋ ве́лїю по́стланꙋ: тꙋ̀
ᲂу҆гото́вайта.
г҃і. Ше́дша же ѡ҆брѣто́ста, ꙗ҆́коже речѐ и҆̀ма: и҆ ᲂу҆гото́-
васта па́схꙋ.
д҃і. И҆ є҆гда̀ бы́сть ча́съ, возлежѐ, и҆ о҆бана́десѧте а҆пⷭ҇ли съ
ни́мъ.
є҃і. И҆ речѐ къ ни́мъ: жела́нїемъ возжелѣ́хъ сїю̀ па́схꙋ ꙗ҆́сти
съ ва́ми, пре́жде да́же не прїимꙋ̀ мꙋ́къ:
ѕ҃і. Гл҃го́лю бо ва́мъ, ꙗ҆́кω ѿсе́лѣ не и҆́мамъ ꙗ҆́сти ѿ неѧ̀,
до́ндеже скон ча́ютсѧ во цр҇твїи Бж҃їи.
з҃і. И҆ прїи́мъ ча́шꙋ, хвалꙋ̀ возда́въ речѐ: прїими́те сїю̀ и҆
раздѣли́те себѣ̀:
и҃і. Гл҃го́лю бо ва́мъ, ꙗ҆́кω не и҆́мамъ пи́ти ѿ плода̀ ло́знагω,
до́ндеже ца́рствїе Бж҃їе прїи́детъ.
ѳ҃і. И҆ прїи́мъ хлѣ́бъ, хвалꙋ̀ возда́въ прело́ми̑, и҆ дадѐ и҆̀мъ,
гл҃го́лѧ: сїѐ є҆́сть тѣ́ло моѐ, є҆́же за вы̀ дае́мо: сїѐ твори́те
въ моѐ воспомина́нїе.

4. И отиде и наговори ся съ първосвященницы-тѣ и войводы-тѣ, какъ да имъ го прѣдаде.

5. И възрадувахѫ ся тѣ и нагласихѫ ся да му дадѫтъ сребро.

6. И даде обѣщаніе, и търсяше сгодно врѣме да имъ го прѣдаде безъ народъ-тъ.

7. Дойде же день-тъ на бесквасны-тѣ, въ който трѣбаше да жьртвуватъ пасхѫ-тѫ.

8. И проводи Петра и Іоанна и рече: Идѣте и приготвѣте ни да ядемъ пасхѫ-тѫ.

9. А тѣ му рекохѫ: Дѣ щешь да приготвимъ?

10. Той имъ рече: Ето щомъ влѣзете въ градъ-тъ, ще вы срѣщне человѣкъ, който носи кърчагъ съ водѫ; идѣте слѣдъ него въ домъ-тъ въ който влѣзе,

11. И речѣте на стопанинъ-тъ на кѫщѫ-тѫ: Учитель-тъ казува на тебе: Дѣ е гостинна-та стая въ коіѫто наедно съ ученицы-тѣ си ще ямъ пасхѫ-тѫ?

12. И той ще ви посочи горницѫ голѣмѫ посланѫ; тамо приготвѣте.

13. И като отидохѫ намѣрихѫ както имъ рече: и приготвихѫ пасхѫ-тѫ.

14. И когато дойде часъ-тъ, сѣднѫ на трапезѫ-тѫ, и дванадесеть-тѣ апостоли съ него.

15. И рече имъ: Съсъ желаніе пожелахъ да ямъ тѫзи пасхѫ съ васъ прѣди страданіе-то си:

16. Защото ви казувамъ че нѣма да ямъ вече отъ неѭ, доклѣ ся не испълни въ царство-то Божіе.

17. И като зѣ чашѫ-тѫ, благодари и рече: Земѣте това и раздѣлѣте *го* помежду си.

18. Защото ви казувамъ; че нѣма да піѭ отъ плодъ-тъ на лозѫ-тѫ, до кѫдь не дойде царство-то Божіе.

19. И зѣ хлѣбъ, и като благодари прѣломи го, даде имъ и рече: Това е тѣло-то мое, което ся за васъ дава; това правѣте за мое въспоминаніе.

к҃. Та́кожде же и҆ ча́шꙋ по ве́чери, гл҃го́лѧ: сїѧ̀ ча́ша, но́вый завѣ́тъ мое́ю кро́вїю, ꙗ҆́же за вы̀ пролива́етсѧ.
к҃а. Ѻ҆ба́че сѐ рꙋка̀ предаю́щагѡ мѧ̀ со мно́ю є҆́сть на трапе́зѣ.
к҃в. И҆ Сн҃ъ оу҆́бѡ человѣ́ческїй и҆́детъ по рече́нномꙋ: ѻ҆ба́че го́ре человѣ́кꙋ томꙋ̀, и҆́мже преда́етсѧ.
к҃г. И҆ тї́и нача́ша и҆ска́ти въ себѣ̀, кото́рый оу҆́бѡ ѿ ни́хъ хо́щетъ сїѐ сотвори́ти.
к҃д. Бы́сть же и҆ прѧ̀ въ ни́хъ, кі́й мни́тсѧ и҆́хъ бы́ти бо́лїй.
к҃є. Ѻ҆́нъ же речѐ и҆̀мъ: ца́рїе ꙗ҆зы́къ госпо́дствꙋютъ и҆́ми, и҆ ѡ҆блада́ющїи и҆́ми бл҃года́тели нарица́ютсѧ.
к҃ѕ. Вы́ же не та́кѡ: но бо́лїй въ ва́съ, да бꙋ́детъ ꙗ҆́кѡ мні́й: и҆ ста́рѣй, ꙗ҆́кѡ слꙋжа́й.

к҃з. Кто́ бо бо́лїй, возлежа́й ли, и҆лѝ слꙋжа́й; не возлежа́й ли; А҆́зъ же посредѣ̀ ва́съ є҆́смь ꙗ҆́кѡ слꙋжа́й.

к҃и. Вы́ же є҆стѐ пребы́вше со мно́ю въ напа́стехъ мои́хъ:
к҃ѳ. И҆ а҆́зъ завѣща́ваю ва́мъ, ꙗ҆́коже завѣща̀ мнѣ̀ Ѻ҆ц҃ъ мо́й, ца́рство,
л҃. Да ꙗ҆́сте и҆ пїе́те на трапе́зѣ моей̀ во цр҃твїи мое́мъ: и҆ ся́дете на престо́лѣхъ, сꙋдѧ́ще ѻ҆боимна́десѧте колѣ́нѡмъ І҆и҃левымъ.
л҃а. Рече́ же Гдⷭ҇ь: Сі́мѡне, Сі́мѡне, сѐ сатана̀ про́ситъ ва́съ, дабы̀ сѣ́ѧлъ, ꙗ҆́кѡ пшени́цꙋ:
л҃в. А҆́зъ же моли́хсѧ ѡ҆ тебѣ̀, да не ѡ҆скꙋдѣ́етъ вѣ́ра твоѧ̀: и҆ ты̀ нѣ́когда ѡ҆бра́щсѧ оу҆тверди̇̀ бра́тїю твою̀.
л҃г. Ѻ҆́нъ же речѐ є҆мꙋ̀: Гдⷭ҇и, съ тобо́ю гото́въ є҆́смь и҆ въ темни́цꙋ и҆ на сме́рть и҆тѝ.
л҃д. Ѻ҆́нъ же речѐ: гл҃го́лю тѝ Пе́тре: не возгласи́тъ пѣ́тель дне́сь, до́ндеже трикра́ты ѿве́ржешисѧ менѐ не вѣ́дѣти.

20. Така *зѣ* и чашѫ-тѫ слѣдъ вечерѭ-тѫ, и каза: Тая чаша е
новый-тъ завѣтъ съ моѭ-тѫ кръвь, която ся за васъ пролива.
21. Но ето, рѫка-та на тогозь който мя прѣдава съ мене е на
трапезѫ-тѫ.
22. И Сынъ человѣческый отхожда споредъ както е опрѣдѣлено;
но горко на тогозь человѣка чрѣзъ когото ся прѣдава;
23. И тѣ наченѫхѫ да разискуватъ помежду си, кой ли отъ тѣхъ
ще е тойзи който ще створи това.
24. Станѫ още и прѣпирня помежду имъ, кого отъ тѣхъ ще
иматъ за по голѣмъ.
25. А той имъ рече: Царіе-тѣ на народы-тѣ господаруватъ
надъ тѣхъ, и тѣзи които гы владѣѭтъ наричатъ ся благодѣтели.
26. А вы не така; но най голѣмый-тъ испомежду вы, да бѫде
както най малкый-тъ; и който началствува, както оногозь който
слугува.
27. Защото кой е по голѣмъ, който сѣди на трапезѫ-тѫ ли, или
който слугува? не тойзи ли който сѣди? но азъ помежду васъ
сьмь като единъ който слугува.
28. А вы сте онѣзи които устояхте съ мене наедно въ мои-тѣ
напасти.
29. За това азъ вамъ завѣщавамъ царство, както Отецъ ми
завѣща на мене;
30. За да ядете и да піете на трапезѫ-тѫ ми въ царство-то
мое; и да сѣднете на прѣстолы, да сѫдите дванадесеть-тѣ племена
Израилевы.
31. И рече Господь: Симоне, Симоне, ето, Сатана вы изыска,
за да *вы* отсѣе като жито:
32. Но азъ ся молихъ за тебе да не оскудѣе твоя-та вѣра; и
ты когато ся обърнешь, утвьрди братія-та си.
33. И Петръ му рече: Господи, готовъ сьмь съ тебе *наедно* и
въ тьмницѫ и на смьрть да идѫ.
34. А той му рече: казувамъ ти, Петре, пѣтель-тъ днесь нѣма
да попѣе, прѣди да ся отречешь *ты* трижды че мя не познавашь.

л҃є. И҆ речѐ и҆̀мъ: є҆гда̀ посла́хъ вы̀ без̾ влага́лища, и҆ без̾ мѣ́ха, и҆ без̾ сапо́гъ, є҆да̀ чесогѡ̀ лише́ни бы́сте; О҆ни́ же рѣ́ша: ничесѡ́же.

л҃ѕ. Рече́ же и҆̀мъ: но ны́нѣ и҆́же и҆́мать влага́лище, да во́зметъ, та́кожде и҆ мѣ́хъ: а҆ и҆́же не и҆́мать, да прода́стъ ри́зꙋ свою̀, и҆ кꙋ́питъ но́жъ.

л҃з. Глаго́лю бо ва́мъ, ꙗ҆́кѡ є҆щѐ пи́саное сѐ, подоба́етъ, да сконча́етсѧ ѡ҆ мнѣ̀, є҆́же: и҆ со беззако́нными вмѣни́сѧ: и҆́бо є҆́же ѡ҆ мнѣ̀, кончи́нꙋ и҆́мать.

л҃и. О҆ни́ же рѣ́ша: Гдⷭ҇и, сѐ ножа̀ здѣ̀ два̀. О҆́нъ же речѐ и҆̀мъ: дово́льно є҆́сть.

л҃ѳ. И҆ и҆зше́дъ и҆́де по о҆бы́чаю въ го́рꙋ Є҆леѡ́нскꙋю: по не́мъ же и҆до́ша ᲂу҆чени́цы є҆гѡ̀.

м҃. Бы́въ же на мѣ́стѣ, речѐ и҆̀мъ: моли́тесѧ, да не вни́дете въ напа́сть.

м҃а. И҆ са́мъ ѿстꙋпѝ ѿ ни́хъ ꙗ҆́кѡ верже́нїемъ ка́мене, и҆ покло́нь колѣ́на, моля́шесѧ,

м҃в. Глаго́лѧ: Ѻ҆́ч҃е, а҆́ще во́лиши мимонестѝ ча́шꙋ сїю̀ ѿ менѐ: о҆ба́че не моѧ̀ во́лѧ, но твоѧ̀ да бꙋ́детъ.

м҃г. Ꙗ҆ви́сѧ же є҆мꙋ̀ А҆́гг҃лъ съ нб҃сѐ, ᲂу҆крѣплѧ́ѧ є҆го̀.

м҃д. И҆ бы́въ въ по́двизѣ, прилѣ́жнѣе моля́шесѧ. бы́сть же по́тъ є҆гѡ̀ ꙗ҆́кѡ ка̑пли кро́ве ка́плющыѧ на зе́млю.

м҃є. И҆ воста́въ ѿ мл҃твы, и҆ прише́дъ ко ᲂу҆чени́кѡмъ, ѡ҆брѣ́те и҆̀хъ спѧ́щихъ ѿ печа́ли,

м҃ѕ. И҆ речѐ и҆̀мъ: что̀ спитѐ; воста́вше моли́тесѧ, да не вни́дете въ напа́сть.

м҃з. Є҆щѐ же є҆мꙋ̀ гл҃ющꙋ, сѐ наро́дъ, и҆ нарица́емый Ї҆ꙋ́да, є҆ди́нъ ѿ о҆боюна́десѧте, и҆дѧ́ше пре́дъ ни́ми, и҆ пристꙋпѝ ко Ї҆и҃сови цѣлова́ти є҆го̀. сїе́ бо бѣ̀ зна́менїе да́лъ и҆̀мъ: є҆го́же а҆́ще лобжꙋ̀, то́й є҆́сть.

м҃и. Ї҆и҃съ же речѐ є҆мꙋ̀: Ї҆ꙋ́до, лобза́нїемъ ли Сн҃а человѣ́ческаго предае́ши;

35. И рече имъ: Когато вы пратихъ безъ кесіѭ, безъ тържикъ
и безъ обуща, останѫхте ли лишени отъ нѣщо? А тѣ рекохѫ:
Отъ нищо.
36. Тогазь имъ рече: Но сега който има кесіѭ да іѫ земе *съсъ
себе си*, така и тържикъ, и който нѣма, нека продаде дрехѫ-тѫ си
и нека купи ножь.
37. Защото ви казувамъ, че още и това писано-то трѣба да ся
испълни на мене: И съ беззаконны-тѣ ся счете; защото *писаны-
тъ* за мене, зематъ край.
38. И тѣ рекохѫ: Господи, ето тука два ножа. А той имъ
рече: Доволно сѫ.
39. И излѣзе та отиде по обычаю на горѫ-тѫ Елеонскѫ;
отидохѫ слѣдъ него и ученици-тѣ му.
40. И като дойде на мѣсто-то, рече имъ: Молѣте ся да не
впаднете въ искушеніе.
41. И той ся отлѫчи отъ тѣхъ колкото единъ хвьрлѣй камькъ, и
колѣничи и моляше ся,
42. И думаше: Отче, ако щешь да мя заминешь съ тѫзи чашѫ;
обаче не моя-та воля, но твоя-та да бѫде.
43. И яви му ся ангелъ отъ небе-то та го укрѣпяваше.
44. И понеже бѣ въ тѫгѫ, моляше ся по усьрдно: и поть-та му
станѫ както капкы кръвь които капяхѫ на земѭ-тѫ.
45. И като станѫ отъ молбѫ-тѫ, дойде при ученицы-тѣ си, и
намѣри гы заспалы отъ скърбь:
46. И рече имъ: Що спите? станѣте та ся молѣте, за да не
впаднете въ искушеніе.
47. И когато още говоряше той, ето народъ, и тойзи който ся
наричаше Іуда, единъ отъ дванадесеть-тѣ, вървѣше напрѣдъ тѣхъ,
и приближи при Іисуса да го цѣлуне.

48. А Іисусъ му рече: Іудо, съсъ цѣлуваніе ли прѣдавашь Сына
человѣческаго?

м҃ѳ. Ви́дѣвше же, и҆̀же бѣ́хꙋ съ ни́мъ, быва́емое, рѣ́ша
є҆мꙋ̀: Г҃и, а҆́ще оу҆да́римъ ноже́мъ;
н҃. И҆ оу҆да́ри є҆ди́нъ нѣ́кїй ѿ ни́хъ а҆рхїере́ова раба̀, и҆
оу҆рѣ́за є҆мꙋ̀ оу҆́хо десно́е.
н҃а. Ѿвѣща́въ же І҆и҃съ речѐ: ѡ҆ста́вите до сегѡ̀: и҆ кос-
нꙋ́всѧ оу҆́ха є҆гѡ̀, и҆сцѣлѝ є҆го̀.
н҃в. Рече́ же І҆и҃съ ко прише́дшымъ на́нь а҆рхїере́ѡмъ и҆
воево́дамъ церкѡ́внымъ и҆ ста́рцемъ: ꙗ҆́кѡ на разбо́йника ли
и҆зыдо́сте со ѻ҆рꙋ́жїемъ и҆ дреко́льми ꙗ҆́ти мѧ̀;
н҃г. По всѧ̑ дни̑, сꙋ́щꙋ мѝ съ ва́ми въ це́ркви, не про-
стро́сте рꙋ́кꙋ на мѧ̀. но сѐ є҆́сть ва́ша годи́на, и҆ ѻ҆́бласть
те́мнаѧ.
н҃д. Є҆́мше же є҆го̀ ведо́ша, и҆ введо́ша є҆го̀ во дво́ръ а҆рхїе-
ре́овъ. Пе́тръ же во слѣ́дъ и҆дѧ́ше и҆здалеча.
н҃є. Возгнѣ́щшымъ же ѻ҆́гнь посредѣ̀ двора̀, и҆ вкꙋ́пѣ
сѣдѧ́щымъ и҆̀мъ, сѣдѧ́ше Пе́тръ посредѣ̀ и҆́хъ.
н҃ѕ. Оу҆зрѣ́вши же є҆го̀ рабы́нѧ нѣ́каѧ сѣдѧ́щаѧ при
свѣ́тѣ, и҆ воззрѣ́вши на́нь, речѐ: и҆ се́й съ ни́мъ бѣ̀.
н҃з. Ѻ҆́нъ же ѿве́ржесѧ є҆гѡ̀, глаго́лѧ: же́но, не зна́ю є҆гѡ̀.
н҃и. И҆ пома́лѣ дрꙋгі́й ви́дѣвъ є҆го̀, речѐ: и҆ ты̀ ѿ ни́хъ є҆сѝ.
Пе́тръ же речѐ: человѣ́че, нѣ́смь.
н҃ѳ. И҆ мимоше́дшꙋ ꙗ҆́кѡ часꙋ̀ є҆ди́номꙋ, и҆́нъ нѣ́кїй крѣ-
плѧ́шесѧ глаго́лѧ: вои́стиннꙋ и҆ се́й съ ни́мъ бѣ̀: и҆́бо Галї-
ле́анинъ є҆́сть.
ѯ҃. Рече́ же Пе́тръ: человѣ́че, не вѣ́мъ, є҆́же гл҃ѐши. и҆
а҆́бїе, є҆щѐ гл҃ю́щꙋ є҆мꙋ̀, возгласѝ пѣ́тель.
ѯ҃а. И҆ ѡ҆бра́щсѧ Гдь воззрѣ̀ на Петра̀: и҆ помѧнꙋ̀ Пе́тръ
сло́во Гд҃не, ꙗ҆́коже речѐ є҆мꙋ̀, ꙗ҆́кѡ пре́жде да́же пѣ́тель не
возгласи́тъ, ѿве́ржешисѧ менѐ трикра́ты.
ѯ҃в. И҆ и҆зше́дъ во́нъ пла́касѧ го́рькѡ.
ѯ҃г. И҆ мꙋ́жїе держа́щїи І҆и҃са, рꙋга́хꙋсѧ є҆мꙋ̀ бі́юще:

49. И тѣзи които бѣхѫ съ *Іисуса* като видѣхѫ това що имаше да стане, рекохѫ му: Господи, да ударимъ ли съ ножь-тъ?

50. И единъ отъ тѣхъ удари първосвященниковъ-тъ рабъ и отрѣза му десно-то ухо.

51. А Іисусъ отговори и рече: Оставѣте до тука; и похванѫ ухо-то му и го исцѣли.

52. И рече Іисусъ на първосвященницы-тѣ и на войводы-тѣ на храмъ-тъ и на старѣйшины-тѣ, що бѣхѫ дошли врьхъ него: Като на разбойникъ ли излѣзохте съ ножове и сопы?

53. Всякой день бѣхъ съ васъ въ храмъ-тъ и не прострѣхте рѫцѣ на мене. Но това е вашій-тъ часъ, и власть-та на тьмин-нѫ-тѫ.

54. И като го хванѫхѫ, заведохѫ и въведохѫ го въ домъ-тъ на първосвященника. А Петръ идяше слѣдъ него отъ далечь.

55. И наклали бѣхѫ огнь на срѣдъ дворъ-тъ та бѣхѫ насѣдали, и Петръ сѣдяше между тѣхъ.

56. И вижда го една слугыня че сѣди до огнь-тъ, вгледа ся въ него, и рече: И тойзи бѣше съ него.

57. А той ся отрече отъ него, и каза: Жено, не го знаѭ.

58. И слѣдъ малко другъ *единъ* го видѣ, и рече: И ты си отъ тѣхъ. А Петръ рече: Человѣче, не сьмь.

59. И като ся минѫ до единъ часъ, другъ нѣкой подтвьрдяваше и казуваше: Наистинѫ и тойзи бѣше съ него; защото е Галилея-нинъ.

60. А Петръ рече: Человѣче, не знаѭ що казувашь: и тозь часъ още като говоряше той, пѣтель-тъ попѣ.

61. И обърнѫ ся Господь та погледнѫ Петра; и смысли Петръ рѣчь-тѫ Господнѭ, що му рече: Че прѣди да попѣе пѣтель-тъ, ще ся отречешь отъ мене трижды.

62. И излѣзе Петръ вънъ и плака горко.

63. И мѫжіе-тѣ които държахѫ Іисуса, ругаяхѫ му ся и го біяхѫ.

ѯ҃д. И҆ закры́вше є҆го̀, бїѧ́хꙋ є҆го̀ по лицꙋ̀, и҆ вопроша́хꙋ є҆го̀, гл҃го́люще: проро́цы, кто̀ є҆́сть оу҆дарє́й тѧ̀;
ѯ҃є. И҆ и҆́на мнѡ́га хꙋ́лѧще глаго́лахꙋ на́нь.
ѯ҃ѕ. И҆ ꙗ҆́кѡ бы́сть де́нь, собра́шасѧ ста́рцы лю́дстїи, и҆ а҆рхїере́є и҆ кни́жницы, и҆ ведо́ша є҆го̀ на со́нмъ сво́й,
ѯ҃з. Глаго́люще: а҆́ще ты̀ є҆сѝ Хрⷭ҇то́съ; рцы̀ на́мъ. рече́ же и҆̀мъ: а҆́ще ва́мъ рекꙋ̀, не и҆́мете вѣ́ры:
ѯ҃и. А҆́ще же и҆ вопрошꙋ̀ вы̀, не ѿвѣща́ете мѝ, ни ѿпꙋ-ститѐ.
ѯ҃ѳ. Ѿсе́лѣ бꙋ́детъ Сн҃ъ чл҃вѣ́ческїй сѣдѧ̀й ѡ҆деснꙋ́ю си́лы Бж҃їѧ.
о҃. Рѣ́ша же всѝ: ты̀ ли оу҆̀бо є҆сѝ Сн҃ъ Бж҃їй; О҆́нъ же къ ни́мъ речѐ: вы̀ глаго́лете, ꙗ҆́кѡ а҆́зъ є҆́смь.
о҃а. О҆ни́ же рѣ́ша: что̀ є҆щѐ тре́бꙋемъ свидѣ́тельства; са́ми бо слы́шахомъ ѿ оу҆́стъ є҆гѡ̀.

Глава̀ к҃г.

а҃. И҆ воста́вше всѐ мно́жество и҆́хъ, ведо́ша є҆го̀ къ Пїла́тꙋ.
в҃. Нача́ша же на́нь вади́ти, глаго́люще: сего̀ ѡ҆брѣто́хомъ развраща́юща ꙗ҆зы́къ на́шъ, и҆ возбранѧ́юща Ке́сареви да́нь дава́ти, глаго́люща себѐ Хрⷭ҇та̀ царѧ̀ бы́ти.
г҃. Пїла́тъ же вопросѝ є҆го̀, гл҃го́лѧ: ты̀ ли є҆сѝ ца́рь Ї҆ꙋде́-ѡмъ; О҆́нъ же ѿвѣща́въ речѐ є҆мꙋ̀: ты̀ глаго́леши.
д҃. Пїла́тъ же речѐ ко а҆рхїере́ѡмъ и҆ наро́дꙋ: никоеѧ́же ѡ҆брѣта́ю вины̀ въ чл҃вѣ́цѣ се́мъ.
є҃. О҆ни́ же крѣплѧ́хꙋсѧ глаго́люще, ꙗ҆́кѡ развраща́етъ лю́ди, оу҆ча̀ по все́й Ї҆ꙋде́и, наче́нъ ѿ Галїле́и до здѣ̀.

ѕ҃. Пїла́тъ же слы́шавъ Галїле́ю, вопросѝ, а҆́ще чл҃вѣ́къ Галїле́анинъ є҆́сть;
з҃. И҆ разꙋмѣ́въ, ꙗ҆́кѡ ѿ ѡ҆́бласти И҆рѡ́довы є҆́сть, посла̀ є҆го̀ ко И҆рѡ́дꙋ, сꙋ́щꙋ и҆ томꙋ̀ во Ї҆ерꙋсали́мѣ въ ты҄ѧ дни̑.

64. И като го прикрывахѫ удряхѫ го по лице-то, и го пытахѫ
и казувахѫ: Прореч, кой е що тя удари?
65. И другы много хулы казувахѫ врьхъ него.
66. И като съмнѫ, събрахѫ ся старѣйшины-тѣ народни, пьрво-
священници-тѣ и книжници-тѣ, та го изведохѫ на съборъ-тъ си,
67. И *му* рекохѫ: Кажи ни, ты ли си Христосъ? и рече имъ:
Ако ви кажѫ, нѣма да повѣрувате;
68. А ако *вы* пытамъ, не ще ми отговорите, нито ще *мя*
пуснете.
69. Отъ нынѣ Сынъ человѣческый ще бѫде сѣдящъ отдѣсно на
силѫ-тѫ Божіѭ.
70. И всичкы-тѣ рекохѫ: Ты прочее Сынъ Божій ли си? А той
имъ рече: Вы казувате *право* че сьмь азъ.
71. А тѣ рекохѫ: Що ни трѣбатъ още свидѣтелства? защото
ный сами чухмы отъ уста-та му.

ГЛАВА 23.

1. И станѫхѫ всичко-то множество, и заведохѫ го при Пилата.
2. И наченѫхѫ да го обвиняватъ, и казувахѫ: Тогова го намѣ-
рихмы че развращава народъ-тъ, и не оставя да даватъ дань на
Кесаря, и казува себе си че е Христосъ *(помазанникъ)* царь.
3. А Пилатъ го попыта, и каза: Ты ли си царь-тъ Іудейскый?
А той отговори и рече му: Ты *право* казувашь.
4. И Пилатъ рече на пьрвосвященницы-тѣ и на народъ-тъ: Азъ
не намѣрувамъ никоѭ винѫ въ тогозь человѣка.
5. А тѣ насилувахѫ, и казувахѫ: Че смущава народъ-тъ,
понеже поучава по всичкѫ Іудеѭ като е наченѫлъ отъ Галилеѭ до
тука.
6. А Пилатъ, като чу Галилеѭ, попыта, да ли е Галилеянинъ
человѣкъ-тъ.
7. И като разбра че е отъ Иродовѫ-тѫ държавѫ, проводи го до
Ирода, който бѣше и той въ Іерусалимъ прѣзъ тыя дни.

і҃. Ирѡдъ же ви́дѣвъ Іи҃са ра́дъ бы́сть ѕѣлѡ̀: бѣ́ бо жела́а ѿ мно́га вре́мене ви́дѣти его̀, занѐ слы́шаше мнѡ́га ѡ̑ не́мъ: и̑ надѣ́яшеся зна́менїе нѣ́кое ви́дѣти ѿ негѡ̀ быва́емо.
ѳ҃. Вопроша́ше же его̀ словесы̀ мно́гими: О҆́нъ же ничесѡ́же ѿвѣща́ваше ему̀.
і҃. Стоя́х҃у же а̑рхїере́е и̑ кни́жницы, прилѣ́жнѡ ва́дяще на́нь.
а҃і. Оу҆кори́въ же его̀ И҆́рѡдъ съ вѡ́и свои́ми, и̑ поруга́вся, ѡ҆бо́лкъ его̀ въ ри́зу свѣ́тлу, возвратѝ его̀ къ Пїла́ту.
в҃і. Бы́ста же дру́га И҆́рѡдъ же и̑ Пїла́тъ въ то́й де́нь съ собо́ю: пре́жде бо бѣ́ста вражду̀ и҆му́ща между̀ собо́ю.
г҃і. Пїла́тъ же созва́въ а̑рхїере́и и̑ кня̑зи и̑ лю́ди,

д҃і. Речѐ къ ни́мъ: приведо́сте мѝ чл҃вѣ́ка сего̀, ꙗ҆́кѡ развраща́юща лю́ди: и̑ сѐ а҆́зъ пред̾ ва́ми и҆стяза́въ, ни е҆ди́ныя же ѡ҆брѣта́ю въ человѣ́цѣ се́мъ вины̀, ꙗ҆́же на́нь ва́дите:
е҃і. Но ни И҆́рѡдъ: посла́хъ бо его̀ къ нему̀, и̑ сѐ ничто́же досто́йно сме́рти сотворе́но е҆́сть ѡ̑ не́мъ.
ѕ҃і. Наказа́въ оу҆́бо его̀ ѿпущу̀.
з҃і. Нужду́ же и҆мя́ше на вся̀ пра́здники ѿпуща́ти и҆́мъ е҆ди́наго.
и҃і. Возопи́ша же вси̑ наро́ди, глаго́люще: возми̑ сего̀, ѿпусти́ же на́мъ Вара́вву:
ѳ҃і. И҆́же бѣ̀ за нѣ́кую крамолу̀ бы́вшую во гра́дѣ и̑ оу҆бі́йство вве́рженъ въ темни́цу.
к҃. Па́ки же Пїла́тъ возгласи̑, хотя̀ ѿпусти́ти Іи҃са.
к҃а. О҆ни́ же возглаша́ху, глаго́люще: распни̑, распни̑ его̀.
к҃в. О҆́нъ же трети́цею речѐ къ ни́мъ: что́ бо ѕло̀ сотвори̑ се́й; ничесѡ́же досто́йна сме́рти ѡ҆брѣто́хъ въ не́мъ: наказа́въ оу҆́бо его̀ ѿпущу̀.
к҃г. О҆ни́ же прилѣжа́ху гла̑сы вели́кими, прося́ще его̀ на распя́тїе: и̑ оу҆стоя́ху гла̑си и҆́хъ и̑ а̑рхїере́йстїи.

8. А Иродъ като видѣ Інсуса възрадува ся много; защото ищѣше отдавна да го види, понеже слушаше много *работы* за него; и надѣяше ся да види нѣкое знаменіе да става отъ него.

9. И пыташе го съ много рѣчи; но той му нищо не отговори.

10. А първосвященници-тѣ и книжници-тѣ стояхѫ та го обвиняваxѫ силно.

11. Но Иродъ съсъ свои-тѣ си войны слѣдъ като го унищожи и му ся поруга, облѣче го въ дрехѫ свѣтлѫ, и проводи го пакъ на Пилата.

12. Въ онзи день Пилатъ и Иродъ ся спріятелихѫ по между си; защото испърво имахѫ враждѫ по между си.

13. А Пилатъ свыка първосвященницы-тѣ и началницы-тѣ и народъ-тъ,

14. И рече имъ: Доведохте ми тогозь человѣка, като че отвращава народъ-тъ; и ето, азъ прѣдъ васъ го испытахъ, и не намѣрихъ въ тогозь человѣка ни еднѫ винѫ отъ колкото го обвинявате.

15. Нито пакъ Иродъ *намѣри*; защото вы пратихъ до него; и ето нищо достойно за смърть нѣма да е сторилъ.

16. И тъй, ще го накажѫ и ще го пуснѫ.

17. А нуждѫ имаше да имъ пуща на всякой праздникъ едного *отъ запрѣны-тѣ.*

18. Но всички изедно извыкахѫ и казувахѫ: Махни тогозь, а пусни ни Вараввѫ:

19. Който за нѣкоіѫ размирицѫ що бѣше станѫла въ градъ-тъ, и за убійство хвърленъ бѣ въ тъмницѫ.

20. И пакъ възгласи Пилатъ и искаше да пусне Інсуса.

21. А тѣ выкахѫ и казувахѫ; Распни го, распни го.

22. А той и третій пѫть имъ рече: Че какво зло е сторилъ той? азъ никоіѫ винѫ за смърть не намѣрувамъ въ него; и тъй, като го накажѫ, ще го пуснѫ.

23. Но тѣ наваляхѫ съ голѣмы выкове, и искахѫ да бѫде распнѫтъ: и тѣхни-тѣ гласове и първосвященническы-тѣ прѣвъзмогохѫ.

к҃д. Пїла́тъ же посꙋди̑ бы́ти проше́нїю и҆́хъ.

к҃є. Ѿпꙋсти́ же бы́вшаго за крамолꙋ̀ и҆ ᲂу҆бі́йство всажде́на въ темни́цꙋ, є҆го́же прошахꙋ: і҆и҃са же преда́въ во́ли и҆́хъ.

к҃ѕ. И҆ ꙗ҆́кѡ поведо́ша є҆го̀, є҆́мше Сі́мѡна не́коего Кѷрине́а, грядꙋ́ща съ села̀, возложи́ша на́нь к҃ртъ, нестѝ по і҆и҃сѣ.

к҃з. И҆дя́ше же во слѣ́дъ є҆гѡ̀ наро́дъ мно́гъ люде́й, и҆ жєны̀, ꙗ҆̀же и҆ пла́кахꙋса и҆ рыда́хꙋ є҆гѡ̀.

к҃и. Ѡ҆бра́щса же къ ни́мъ і҆и҃съ речѐ: дщє́ри і҆ерꙋсали́мски, не пла́читеса ѡ҆ мнѣ̀, ѻ҆ба́че себѐ пла́чите и҆ ча̑дъ ва́шихъ:

к҃ѳ. Ꙗ҆́кѡ сѐ дні́е градꙋ́тъ, въ ня́же рекꙋ́тъ: бл҃же́ны непло́ды, и҆ ᲂу҆трѡ́бы, ꙗ҆̀же не роди́ша, и҆ сосцы̀, и҆̀же не дои́ша.

л҃. Тогда̀ начнꙋ́тъ глаго́лати гора́мъ: пади́те на ны̀: и҆ холмѡ́мъ: покры́йте ны̀.

л҃а. За́не, а҆́ще въ сꙋро́вѣ дре́вѣ сїа̑ творя́тъ, въ сꙋсѣ̀ что̀ бꙋ́детъ;

л҃в. Веда́хꙋ же и҆ и҆́на два̀ ѕлодѣ́а съ ни́мъ ᲂу҆би́ти.

л҃г. И҆ є҆гда̀ прїидо́ша на мѣ́сто, нарица́емое ло́бное, тꙋ̀ распя́ша є҆го̀, и҆ ѕлодѣ̑а, ѻ҆́ваго ᲂу҆̀бѡ ѡ҆деснꙋ́ю, а҆ дрꙋга́го ѡ҆шꙋ́юю.

л҃д. І҆и҃съ же глаго́лаше: Ѻ҆ч҃е, ѿпꙋстѝ и҆̀мъ: не вѣ́дятъ бо что̀ творя́тъ. раздѣля́юще же ри̑зы є҆гѡ̀, мета́хꙋ жре́бїа.

л҃є. И҆ стоя́хꙋ лю́дїе зря́ще: рꙋга́хꙋса же и҆ кня́зи съ ни́ми, глаго́люще: и҆́ныа спасѐ, да спасе́тъ и҆ себѐ, а҆́ще то́й є҆́сть Х҃рто́съ Б҃жїй и҆збра́нный.

л҃ѕ. Рꙋга́хꙋса же є҆мꙋ̀ и҆ во́ини, приствпа́юще и҆ ѻ҆́цетъ принѣ́юще є҆мꙋ̀,

л҃з. И҆ глаго́лахꙋ: а҆́ще ты̀ є҆сѝ ц҃рь і҆ꙋде́йскъ, спаси́ся са́мъ.

л҃и. Бѣ̀ же и҆ написа́нїе напи́сано на́дъ ни́мъ писмены̀ є҆́ллинскими и҆ Ри́мскими и҆ є҆вре́йскими: се́й є҆́сть ца́рь і҆ꙋде́йскъ.

24. И Пилатъ рѣши да имъ бѫде щѣніе-то.
25. И пуснѫ имъ когото искахѫ, запрѣный-тъ за размирство и
убійство, а Іисуса прѣдаде на волѭ-тѫ имъ.
26. И когато го поведохѫ вънъ, уловихѫ Симона нѣкого си
Киринейца, който си идяше отъ поле-то, и натоварихѫ на него
крьстъ-тъ, да го носи подиръ Іисуса.
27. И вървяхѫ слѣдъ него много множество народъ, и жены,
които и плачахѫ и жаляхѫ за него.
28. А Іисусъ ся обърнѫ къмъ тѣхъ и рече: Дъщери Іеруса-
лимскы, недѣйте плака за мене, но за васъ си и за чада-та ваши
плачѣте:
29. Защото ето идѫтъ деніе въ които ще рекѫтъ: Блажены
неплодны-тѣ, и утробы-тѣ които не сѫ раждалы, и съсци-тѣ които
не сѫ кърмили.
30. Тогазь ще наченѫтъ да казуватъ на горы-тѣ: Паднѣте връхъ
насъ, и на планины-тѣ: Покрыйте ны.
31. Защото ако че правятъ това съсъ сурово-то дьрво, какво
ще бѫде съсъ сухо-то?
32. А карахѫ и другы двамина съ него, *които бѣхѫ* злодѣйци,
да гы затрыѭтъ.
33. И когато дойдохѫ на мѣсто-то, което ся нарича Лобно,
тамъ распнѫхѫ него и злодѣйцы-тѣ, едного отдесно а другыго
отлѣво.
34. А Іисусъ казуваше: Отче, прости имъ, защото не знаѭтъ
що правятъ. И като дѣляхѫ дрехы-тѣ му, мѣтнѫхѫ жрѣбіе.
35. И стояше народъ-тъ та гледаше. А заедно съ него и
началници-тѣ ругаяхѫ ся и казувахѫ: Другы избави, да избави
себе си, ако е той Христосъ избранный-тъ Божій.
36. Подигравахѫ му ся още и войни-тѣ, като пристѫпувахѫ *до
него* та му подавахѫ оцетъ;
37. И казувахѫ: Ако си ты Царь Іудейскый, избави себе си.
38. А имаше и надписъ надъ него отгорѣ написанъ съ писмена
Грьцкы, Римскы и Еврейскы: ТОЙЗИ Е ЦАРЬ-ТЪ ІУДЕЙСКЫЙ.

л҃ѳ. Є҆ди́нъ же ѿ ѡ҆бѣ́шенꙋю ѕлодѣ́ю хꙋ́лѧше є҆го̀, глаго́лѧ:
а҆́ще ты̀ є҆сѝ Хрⷭ҇то́съ, спаси̑ себѐ и҆ на́ю.
м҃. Ѿвѣща́въ же дрꙋгі́й преща́ше є҆мꙋ̀, глаго́лѧ: нижѐ ли ты̀
бои́шисѧ Бг҃а, ꙗ҆́кѡ въ то́мже ѡ҆сꙋжде́нїи є҆сѝ;
м҃а. И҆ мы̀ ᲂу҆́бѡ въ пра́вдꙋ: досто́йнаѧ бо по дѣ́лѡмъ на́ю
воспрїе́млева: се́й же ни є҆ди́нагѡ ѕла̀ сотворѝ.
м҃в. И҆ глаго́лаше Ї҆и҃сови: помѧнѝ мѧ Гдⷭ҇и, є҆гда̀ прїи́деши
во ца́рствїи си́.
м҃г. И҆ речѐ є҆мꙋ̀ Ї҆и҃съ: а҆ми́нь глаго́лю тебѣ̀, дне́сь со мно́ю
бꙋ́деши въ раѝ.
м҃д. Бѣ́ же ча́съ ꙗ҆́кѡ ше́стый, и҆ тма̀ бы́сть по все́й землѝ
до часа̀ девѧ́тагѡ.
м҃є. И҆ поме́рче со́лнце, и҆ завѣ́са цр҃ко́внаѧ раздра́сѧ по-
срєдѣ̀.
м҃ѕ. И҆ возгла́шь гла́сомъ ве́лїимъ Ї҆и҃съ, речѐ: Ѻ҆́ч҃е, въ
рꙋ́цѣ твоѝ предаю̀ дх҃ъ мо́й. и҆ сїѧ̑ ре́къ и҆здше.
м҃з. Ви́дѣвъ же со́тникъ бы́вшее, просла́ви Бг҃а, глаго́лѧ:
вои́стиннꙋ чл҃вѣ́къ се́й пра́веденъ бѣ̀.
м҃и. И҆ всѝ пришє́дшїи наро́ди на позо́ръ се́й, ви́дѧще
быва̑ющаѧ, бі́юще пе́рси своѧ̀ возвраща́хꙋсѧ.
м҃ѳ. Стоѧ́хꙋ же всѝ зна́емїи є҆гѡ̀ и҆здале́ча, и҆ жєны̀ спо-
слѣ́дствовавшыѧ є҆мꙋ̀ ѿ Галїле́и, зрѧ́ще сїѧ̑.
н҃. И҆ сѐ мꙋ́жъ и҆ме́немъ Ї҆ѡ́сифъ, совѣ́тникъ сы́й, мꙋ́жъ
бла́гъ и҆ пра́веденъ:
н҃а. Се́й не бѣ̀ приста́лъ совѣ́тꙋ и҆ дѣ́лꙋ и҆́хъ, ѿ А҆рїмаѳе́а
гра́да Ї҆ꙋде́йска, и҆́же ча́ѧше и҆ са́мъ цр҃твїѧ Бж҃їѧ:
н҃в. Се́й пристꙋ́пль къ Пїла́тꙋ, просѝ тѣ́лесѐ Ї҆и҃сова.
н҃г. И҆ сне́мъ є҆̀, ѡ҆бви́тъ плащани́цею, и҆ положѝ є҆̀ во гро́бѣ
и҆зсѣ́ченѣ, въ не́мже не бѣ̀ никто́же нико́гдаже поло́женъ.
н҃д. И҆ де́нь бѣ̀ пѧ́токъ, и҆ сꙋббѡ́та свѣта́ше.
н҃є. Во слѣ́дъ же ше́дшыѧ жєны̀, ꙗ҆̀же бѧ́хꙋ пришлѝ съ
ни́мъ ѿ Галїле́и, ви́дѣша гро́бъ, и҆ ꙗ҆́кѡ положе́но бы́сть тѣ́ло
є҆гѡ̀.

39. И единъ-тъ отъ обѣсены-тѣ злодѣйцы, хуляше го и казуваше: Ако си ты Христосъ, избави себе си и насъ.

40. А другый-тъ отговори, и му запрѣтяваше и казуваше: Ни отъ Бога ли не ся боишь ты, който си въ исто-то осѫжденіе?

41. И ный праведно *смы осѫдены;* защото въспрінмамы достойно-то на това що смы сторили; а тойзи нищо зло не е сторилъ.

42. И казуваше на Іисуса: Помяни мя, Господи, когато дойдешь въ царство-то си.

43. И рече му Іисусъ: Истинѫ ти казувамъ, днесь ще бѫдешь съ мене въ рай.

44. А бѣше кѫдѣ шестый часъ, и станѫ тьма по всичкѫ-тѫ земіѫ до деветый часъ:

45. И потьмнѣ слънце-то, и завѣса-та на храмъ-тъ ся раздра прѣзъ срѣдъ.

46. И извыка Іисусъ съ голѣмъ гласъ и рече: Отче, въ твои-тѣ рѫцѣ прѣдавамъ духъ-тъ си. И това като рече издъхнѫ.

47. И като видѣ стотникъ-тъ станѫло-то, прослави Бога, и казуваше: Наистинѫ тойзи человѣкъ бѣ праведенъ.

48. А всичкы-тѣ народи които бѣхѫ надошли да гледатъ, като виждахѫ това което станѫ, вращахѫ ся біѭще ся въ грѫды.

49. А всичкы-тѣ негови познаници, и жены-тѣ които бѣхѫ дошлы слѣдъ него отъ Галилеіѫ, стояхѫ отъ далечь и гледахѫ това.

50. И ето, человѣкъ нѣкой на име Іосифъ, който бѣше съвѣтникъ, человѣкъ благъ и праведенъ,

51. (Той не бѣше съгласенъ съсъ съвѣтъ-тъ и дѣло-то имъ,) отъ Аримаѳея градъ Іудейскый, който и самъ ожидаше царство-то Божіе;

52. Той дойде при Пилата и поиска тѣло-то Іисусово.

53. И като го снѣ обви го съ плащаницѫ, и положи го въ гробъ изсѣченъ въ камыкъ, дѣто никой никога не бѣ лежалъ.

54. И день-тъ бѣше петъкъ, на присъмнуваніе въ сѫбботѫ.

55. Послѣдувахѫ още и жены-тѣ, които бѣхѫ дошлы съ него отъ Галилеіѫ, и видѣхѫ гробъ-тъ, и какъ бы положено тѣло-то негово.

н҃ѕ. Возвра́щшеса же ѹ҆гото́ваша а҆рѡма́ты и҆ мѵ́ро: и҆ въ
сꙋббѡ́тꙋ ѹ҆́бѡ ѹ҆молча́ша по за́повѣди.

Глава̀ к҃д.

а҃. Во є҆ди́нꙋ же ѿ сꙋббѡ́тъ ѕѣлѡ̀ ра́нѡ прїидо́ша на
гро́бъ, нося́ще, ꙗ҆̀же ѹ҆гото́ваша а҆рѡма́ты, и҆ дрꙋгі́а съ
ни́ми.
в҃. Ѡ҆брѣто́ша же ка́мень ѿвале́нъ ѿ гро́ба.
г҃. И҆ вше́дше не ѡ҆брѣто́ша тѣлесѐ Гд҇а І҆и҃са.
д҃. И҆ бы́сть не домышля́ющымса и҆̀мъ ѡ҆ се́мъ, и҆ сѐ мꙋ́жа
два̀ ста́ста пред̾ ни́ми въ ри́захъ блеща́щихса.
є҃. Пристра́шнымъ же бы́вшымъ и҆̀мъ, и҆ покло́ншымъ ли́ца
на зе́млю, реко́ста къ ни̑мъ: что̀ и҆́щете жива́гѡ съ ме́ртвыми;
ѕ҃. Нѣ́сть здѣ̀, но воста̀: помяни́те, ꙗ҆́коже глаго́ла ва́мъ,
є҆щѐ сы́й въ Галїле́и,
з҃. Глаго́ля, ꙗ҆́кѡ подоба́етъ Сн҃ꙋ чл҃вѣ́ческомꙋ пре́данꙋ
бы́ти въ рꙋ́цѣ человѣ̑къ грѣ́шникъ, и҆ про́пятꙋ бы́ти, и҆ въ
тре́тїй де́нь воскре́снꙋти.
и҃. И҆ помянꙋ́ша глаго́лы є҆гѡ̀.
ѳ҃. И҆ возвра́щшеса ѿ гро́ба, возвѣсти́ша вс҄а сі҄а є҆диномꙋ-
на́десяте и҆ всѣ̑мъ про́чымъ.
і҃. Бя́ше же Магдали́на Марі́а и҆ І҆ѡа́нна и҆ Марі́а І҆а́кѡвля,
и҆ про́чыѧ съ ни́ми, ꙗ҆̀же глаго́лахꙋ ко А҆п҇лѡмъ сі҄а.
а҃і. И҆ ꙗ҆ви́шаса пред̾ ни́ми ꙗ҆́кѡ лжа̀ глаго́лы и҆́хъ, и҆ не
вѣ́ровахꙋ и҆̀мъ.
в҃і. Пе́тръ же воста́въ течѐ ко гро́бꙋ, и҆ прини́къ ви́дѣ
ри҄зы є҆ди́ны лежа́щѧ: и҆ ѿи́де, въ себѣ̀ дивя́са бы́в-
шемꙋ.
г҃і. И҆ сѐ два̀ ѿ ни́хъ бѣ́ста и҆дꙋ́ща въ то́йже де́нь въ ве́сь
ѿстоя́щꙋ ста́дїй шестьдеся́тъ ѿ І҆ерꙋсали́ма, є҆́йже и҆́мѧ Є҆м-
маꙋ́съ:

56. И като ся върнѫхѫ, приготвихѫ ароматы и миро; и въ сѫбботѫ-тѫ споредъ заповѣдь-тѫ почивахѫ.

ГЛАВА 24.

1. И въ пьрвый-тъ день на седмицѫ-тѫ, *като бѣше* сутрина рано, дойдохѫ на гробъ-тъ носяще ароматы-тѣ що бѣхѫ приготвилы, *имаше* още и другы нѣкои съ тѣхъ.

2. И намѣрихѫ камькъ-тъ отваленъ отъ гробъ-тъ.

3. И като влѣзохѫ не намѣрихѫ тѣло-то на Господа Іисуса.

4. И когато бѣхѫ въ недоумѣніе за това, ето, прѣдстанѫхѫ прѣдъ тѣхъ двама человѣци съ блѣстящы дрехы.

5. И тѣ уплашены наведохѫ лице до земіѭ-тѫ, а *человѣци-тѣ* имъ рекохѫ: Защо търсите живый-тъ между мьртвы-тѣ?

6. Нѣма го тука, но въскрьснѫ. Наумѣте си що ви говори, когато бѣше още въ Галилеіѭ,

7. И казуваше какъ Сынъ человѣческый ще бѫде прѣдаденъ въ рѫцѣ-тѣ на грѣшны человѣцы и ще бѫде распнѫтъ, и въ третій-тъ день ще въскрьсне.

8. И поменѫхѫ неговы-тѣ думы:

9. И като ся върнѫхѫ отъ гробъ-тъ извѣстихѫ всичко това на единадесеть-тѣ и на всичкы-тѣ другы.

10. И *тѣзи* които казувахѫ това на апостолы-тѣ бѣхѫ Магдалина Марія и Іоанна и Марія *майка-та* Іаковова, и другы-тѣ съ тѣхъ:

11. И тѣхны-тѣ думы ся видѣхѫ прѣдъ тѣхъ като праздны прикаскы, и не гы вѣрувахѫ.

12. А Петръ станѫ и отиде на гробъ-тъ тичашкомъ, и щомъ надникнѫ, вижда че лежѣхѫ саваны-тѣ самы: и върнѫ ся назадь и чудяше ся въ себе си за това що бѣ станѫло.

13. И ето двама отъ тѣхъ въ сѫщій-тъ день отивахѫ въ село което ся казува Еммаусъ, шестдесеть стадіи далечь отъ Іерусалимъ.

д҃і. И҆ та̀ бесѣ́доваста къ себѣ̀ ѡ҆ всѣ́хъ си́хъ приклю́чшихсѧ.
є҃і. И҆ бы́сть бесѣ́дꙋющема и҆̀ма и҆ совопроша́ющемасѧ, и҆
са́мъ І҆и҃съ прибли́жився, и҆дѧ́ше съ ни́ма:
ѕ҃і. Ѻ҆́чи же є҆ю̀ держа́стѣсѧ, да є҆гѡ̀ не позна́ета.
з҃і. Рече́ же къ ни́ма: что̀ сꙋ́ть словеса̀ сїѧ̑, ѡ҆ ни́хже стѧза́етасѧ къ себѣ̀ и҆дꙋ̑ще, и҆ є҆ста̀ дрѧ̑хла;
и҃і. Ѿвѣща́въ же є҆ди́нъ, є҆мꙋ́же и҆̀мѧ Клео́па, речѐ къ немꙋ̀:
ты́ ли є҆ди́нъ пришле́цъ є҆сѝ во І҆ер҃ли́мѣ, и҆ не ѹ҆вѣ́дѣлъ є҆сѝ
бы́вшихъ въ не́мъ во дни̑ сїѧ̑;
ѳ҃і. И҆ речѐ и҆̀мъ: кі́ихъ; Ѻ҆́на же рѣ́ста є҆мꙋ̀: ꙗ҆̀же ѡ҆ І҆и҃сѣ
Назарѧни́нѣ, и҆́же бы́сть мꙋ́жъ проро́къ, си́ленъ дѣ́ломъ и҆
сло́вомъ пред̾ Бг҃омъ и҆ всѣ́ми людмѝ:
к҃. Ка́кѡ преда́ша є҆го̀ а҆рхїере́и и҆ кнѧ́зи на́ши на ѡ҆сꙋжде́нїе
сме́рти, и҆ распѧ́ша є҆го̀:
к҃а. Мы́ же надѣ́ѧхомсѧ, ꙗ҆́кѡ се́й є҆́сть хотѧ̀ и҆зба́вити
І҆и҃лѧ: но и҆ над̾ всѣ́ми си́ми, тре́тїй се́й де́нь є҆́сть днє́сь,
ѿне́лиже сїѧ̑ бы́ша.
к҃в. Но и҆ жєны̀ нѣ́кїѧ ѿ на́съ ѹ҆жаси́ша ны̀, бы́вшыѧ ра́нѡ
ѹ҆ гро́ба:
к҃г. И҆ не ѡ҆брѣ́тше тѣлесѐ є҆гѡ̀, прїидо́ша, гл҃го́люще, ꙗ҆́кѡ
и҆ ꙗ҆вле́нїе А҆́гг҃лъ ви́дѣша, и҆̀же гл҃го́лютъ є҆го̀ жи́ва.
к҃д. И҆ и҆до́ша нѣ́цыи ѿ на́съ ко гро́бꙋ, и҆ ѡ҆брѣто́ша та́кѡ,
ꙗ҆́коже и҆ жєны̀ рѣ́ша: самагѡ́ же не ви́дѣша.
к҃є. И҆ то́й речѐ къ ни́ма: ѽ несмы́слєннаѧ и҆ кѡ́снаѧ
се́рдцемъ, є҆̀же вѣ́ровати ѡ҆ всѣ́хъ, ꙗ҆̀же гл҃го́лаша прⷪ҇ро́цы.
к҃ѕ. Не сїѧ̑ ли подоба́ше пострада́ти Хрт҃ꙋ̀, и҆ вни́ти въ
сла́вꙋ свою̀;
к҃з. И҆ наче́нъ ѿ Мѡѷсе́а и҆ ѿ всѣ́хъ прорѡ́къ, сказа́ше и҆̀ма
ѿ всѣ́хъ писа́нїй ꙗ҆̀же ѡ҆ не́мъ.
к҃и. И҆ прибли́жишасѧ въ ве́сь, въ ню́же и҆дѧ́ста: и҆ то́й
творѧ́шесѧ далеча́йше и҆тѝ.

14. И тѣ ся разговаряхѫ помежду си за всичко това що ся бѣ случило.
15. И като си приказвахѫ и ся распытвахѫ, приближи и самъ си Іисусъ и вървѣше съ тѣхъ:
16. А очи-тѣ имъ ся удържавахѫ да го не познаіѫтъ.
17. И рече имъ: Каквы сѫ тѣзи думы, които си приказвате помежду си като пѫтувате, и сте тѫжни?
18. И отговори единый-тъ на име Клеопа и рече му: Токо ты ли си страненъ въ Іерусалимъ, и не знаешь това което станѫ въ него тѣзи дни?
19. И рече имъ: Кое? А тѣ му рекохѫ: За Іисуса Назарянина, който бѣ мѫжъ пророкъ, силенъ дѣломъ и словомъ прѣдъ Бога и прѣдъ всичкый-тъ народъ:
20. И какъ го прѣдадохѫ наши-тѣ първосвященници и началници на осѫжденіе смъртно и распяхѫ го:
21. А ный ся надѣвахмы че той е който ще да избави Израиля. Но при все това, тойзи е днесь третій день, отъ както станѫ това.
22. Но и нѣкои жены отъ насъ смаяхѫ ны, които отишлы отзарана на гробъ-тъ,
23. И като не намѣрилы тѣло-то му, дойдохѫ и казувахѫ, че видѣлы и явленіе на ангелы, които казували че той е живъ.
24. И нѣкои отъ наши-тѣ отидохѫ на гробъ-тъ, и намѣрихѫ тъй, както и жены-тѣ рекохѫ; а него не видѣхѫ.
25. И той имъ рече: О безумни и късни на сърдце да вѣрвате все що е речено отъ пророцы-тѣ:
26. Не трѣбаше ли това да пострада Христосъ и да влѣзе въ славѫ-тѫ си?
27. И като наченѫ отъ Моисея и отъ всичкы-тѣ пророцы, тълкуваше имъ *писано-то* за него во всичкы-тѣ писанія.
28. И наближихѫ до село-то дѣто отхождахѫ; и той ся приструваше че отива по далечь.

ка҃. И҆ ну́ждаста є҆го̀, глаго́люще: ѡ҆бла́зи съ на́ма, ꙗ҆́кѡ къ ве́черу є҆́сть, и҆ приклони́лсѧ є҆́сть де́нь. и҆ вни́де съ ни́ма ѡ҆блещи́.
л҃. И҆ бы́сть ꙗ҆́кѡ возлежѐ съ ни́ма, и҆ прїи́мъ хлѣ́бъ блгⷭ҇ослови̇̀, и҆ преломи́въ дада́ше и҆̀ма.
ла҃. О҆нѣ́ма же ѿверзо́стѣсѧ ѻ҆́чи, и҆ позна́ста є҆го̀: и҆ то́й неви́димь бы́сть и҆̀ма.
лв҃. И҆ реко́ста къ себѣ̀: не се́рдце ли на́ше гора́ бѣ̀ въ на́съ, є҆гда̀ глаго́лаше на́ма на пути̇̀, и҆ є҆гда̀ сказова́ше на́ма писа̑нїѧ;
лг҃. И҆ воста́вша въ то́й ча́съ, возврати́стасѧ во Ї҆еру- сали́мъ, и҆ ѡ҆брѣто́ста совоку́пленныхъ є҆диноена́десѧте, и҆ и҆̀же бѧ́ху съ ни́ми,
лд҃. Глаго́лющихъ, ꙗ҆́кѡ вои́стинну воста̀ Гдⷭ҇ь, и҆ ꙗ҆ви́сѧ Сі́мѡну.
ле҃. И҆ та̀ повѣ́даста, ꙗ҆̀же бы́ша на пути̇̀, и҆ ꙗ҆́кѡ позна́сѧ и҆̀ма въ преломле́нїи хлѣ́ба.
лѕ҃. Сїѧ̑ же и҆̀мъ глаго́лющымъ, и҆ са́мъ Ї҆исъ ста̀ посредѣ̀ и҆́хъ, и҆ глаго́ла и҆̀мъ: ми́ръ ва́мъ.
лз҃. Ѹ҆боѧ́вшесѧ же и҆ пристра́шни бы́вше, мнѧ́ху ду́хъ ви́дѣти.
ли҃. И҆ речѐ и҆̀мъ: что̀ смуще́ни є҆стѐ; и҆ почто̀ помышле́нїѧ вхо́дѧтъ въ сердца̀ ва́ша;
лѳ҃. Ви́дите ру́цѣ мои̇̀ и҆ но́зѣ мои̇̀, ꙗ҆́кѡ са́мъ а҆́зъ є҆́смь: ѡ҆сѧжи́те мѧ̀ и҆ ви́дите: ꙗ҆́кѡ ду́хъ пло́ти и҆ ко́сти не и҆́мать, ꙗ҆́коже менѐ ви́дите и҆́мущa.
м҃. И҆ сїѐ ре́къ, показа̀ и҆̀мъ ру́цѣ и҆ но́зѣ.
ма҃. Є҆щѐ же не вѣ́рующымъ и҆̀мъ ѿ ра́дости и҆ чудѧ́щымсѧ, речѐ и҆̀мъ: и҆́мате ли что̀ снѣ́дно здѣ̀;
мв҃. Ѻ҆ни́ же да́ша є҆му̀ ры́бы печены̀ ча́сть, и҆ ѿ пче́лъ со́тъ.
мг҃. И҆ взе́мъ пред̾ ни́ми ꙗ҆дѐ.
мд҃. Рече́ же и҆̀мъ: сїѧ̀ су́ть словеса̀, ꙗ҆̀же глаго́лахъ къ ва́мъ є҆щѐ сы́й съ ва́ми, ꙗ҆́кѡ подоба́етъ скончА́тисѧ всѣ̑мъ напи́- са́ннымъ въ зако́нѣ Мѡѷсе́овѣ и҆ прⷪ҇ро́цѣхъ и҆ ѱалмѣ́хъ ѡ҆ мнѣ̀.
ме҃. Тогда̀ ѿве́рзе и҆̀мъ ѹ҆́мъ, разумѣ́ти писа̑нїѧ:

29. И понудихѫ го и казувахѫ: Останн съ насъ, защото е при
вечеръ, и день-тъ прѣвали. И той влѣзе да остане съ тѣхъ.
30. И като сѣднѫ съ тѣхъ на трапезѫ-тѫ, зѣ хлѣбъ-тъ, и благо-
слови, и прѣломи и даваше имъ.
31. И тѣмъ ся отворихѫ очи-тѣ, и познахѫ го; а той станѫ
невидимъ на тѣхъ.
32. И рекохѫ помежду си: Не горѣше ли въ насъ сърдце-то ни,
когато въ пѫть-тъ ни приказуваше, и тълкуваше ни писанія-та?
33. И станѫхѫ въ истый-тъ тойзи часъ, та ся върнѫхѫ въ Іеру-
салимъ, и намѣрихѫ събраны единадесеть-тѣ, и тѣзи които бѣхѫ
съ тѣхъ,
34. Които и казувахѫ: Че наистинѫ въскръснѫлъ Господь, и
явилъ ся Симону.
35. Тѣ пакъ приказувахѫ *това* което *станѫ* въ пѫть-тъ, и какъ
го познахѫ когато расчупуваше хлѣбъ-тъ.
36. И когато говорѣхѫ това, самъ си Іисусъ прѣдстанѫ по срѣдъ
тѣхъ, и казува имъ: Миръ вамъ.
37. А тѣ ся стреснѫхѫ и уплашихѫ ся, понеже мняхѫ че духъ
виждатъ.
38. И рече имъ: Защо сте смутени? и защо влѣзуватъ въ
сърдца-та ви *таквызи* мысли?
39. Вижте ми рѫцѣ-тѣ и нозѣ-тѣ, че сьмь истый азъ; попи-
пайте мя и вижте; защото духъ нѣма плъть и кости, както гледате
мене че имамъ.
40. И това като рече, показа имъ рѫцѣ-тѣ и нозѣ-тѣ *си*.
41. Но тѣ отъ радость като ся не довѣрявахѫ още и ся чудяхѫ,
рече имъ: Имате ли нѣщо за ядение тука?
42. И тѣ му дадохѫ часть отъ печенѫ рыбѫ, и медъ на сотъ.
43. И зѣ та яде прѣдъ тѣхъ.
44. И рече имъ: Тѣзи сѫ думы-тѣ които ви приказувахъ, когато
бѣхъ още съ васъ, че трѣба да ся испълни все що е писано за
мене въ законъ-тъ Моисеевъ и въ пророцы-тѣ и въ Псалмы-тѣ.
45. Тогава имъ отвори умъ-тъ да разумѣѭтъ писанія-та.

м҃ѕ. И҆ речѐ и҆̀мъ: ꙗ҆́кѡ та́кѡ пи́сано є҆́сть, и҆ та́кѡ подоба́ше
пострада́ти Хр҇тꙋ̀, и҆ воскре́снꙋти ѿ ме́ртвыхъ въ тре́тїй
де́нь,
м҃з. И҆ пропов҃ѣдатисѧ во и҆́мѧ є҆гѡ̀ покаѧ́нїю и҆ ѿпꙋще́нїю
грѣхѡ́въ во всѣ́хъ ꙗ҆зы́цѣхъ, наче́нше ѿ Ї҆ерꙋсали́ма.
м҃и. Вы́ же є҆стѐ свидѣ́телїе си҆́мъ.
м҃ѳ. И҆ сѐ а҆́зъ послю̀ ѡ҆бѣтова́нїе Ѻ҆ц҃а̀ моегѡ̀ на вы̀: вы́
же сѣди́те во гра́дѣ Ї҆ерꙋсали́мстѣ, до́ндеже ѡ҆блече́тесѧ си́лою
свы́ше.
н҃. И҆зве́дъ же и҆̀хъ во́нъ до Виѳа́нїи: и҆ воздви́гъ рꙋ́цѣ
своѝ, и҆ бл҃гословѝ и҆̀хъ.
н҃а. И҆ бы́сть є҆гда̀ бл҃гословлѧ́ше и҆̀хъ, ѿстꙋпѝ ѿ ни́хъ, и҆
возноша́шесѧ на нб҃о.
н҃в. И҆ ті́и поклони́шасѧ є҆мꙋ̀, и҆ возврати́шасѧ во Ї҆ерꙋсали́мъ
съ ра́достїю вели́кою:
н҃г. И҆ бѧ́хꙋ вы́нꙋ въ цр҃кви, хва́лѧще и҆ бл҃гословѧ́ще Бг҃а.
А҆ми́нь.

46. И рече имъ: Че така е писано, и така трѣбаше да
пострада Христосъ, и да въскрьсне отъ мьртвы-тѣ въ третій-тъ
день,
47. И да ся проповѣда въ негово име покаяніе и прощеніе на
грѣхове во всичкы-тѣ народы, като ся започене отъ Іерусалимъ.
48. А вы сте свидѣтели на това.
49. И ето, азъ проваждамъ врьхъ васъ обѣщаніе-то на Отца
си: а вы сѣдѣте въ градъ-тъ Іерусалимъ, доклѣ ся облѣчете съсъ
силѫ отъ горѣ.
50. И гы изведе вънъ до Виѳаніѭ; и дигнѫ рѫцѣ-тѣ си та гы
благослови.
51. И когато гы благославяше, отстѫпи ся отъ тѣхъ, и възно-
сяше ся на небе-то.
52. И тѣ му ся поклонихѫ и върнѫхѫ ся въ Іерусалимъ съ
голѣмѫ радость.
53. И бѣхѫ вынѫгы въ храмъ-тъ, хваляще и благословяще
Бога. Аминь.

Ѿ Іѡа́нна

С҃тое бл҃говѣствова́нїе.

Глава́ а҃.

а҃. Въ нача́лѣ бѣ̀ Сло́во, и҆ Сло́во бѣ̀ къ Бг҃у, и҆ Бг҃ъ бѣ̀
Сло́во.
в҃. Се́й бѣ̀ и҆сконѝ къ Бг҃у.
г҃. Всѧ҃ тѣ́мъ бы́ша, и҆ безъ негѡ̀ ничто́же бы́сть, е҆́же
бы́сть.
д҃. Въ то́мъ живо́тъ бѣ̀, и҆ живо́тъ бѣ̀ свѣ́тъ чл҃вѣ́-
кѡмъ.
е҃. И҆ свѣ́тъ во тмѣ̀ свѣ́титсѧ, и҆ тма̀ е҆гѡ̀ не ѡ҆бѧ́тъ.

ѕ҃. Бы́сть чл҃вѣ́къ по́сланъ ѿ Бг҃а, и҆́мѧ е҆мꙋ̀ Іѡа́ннъ.
з҃. Се́й прїи́де во свидѣ́тельство, да свидѣ́тельствꙋетъ ѡ҆
свѣ́тѣ, да всѝ вѣ́рꙋ и҆́мꙋтъ е҆мꙋ̀.
и҃. Не бѣ̀ то́й свѣ́тъ, но да свидѣ́тельствꙋетъ ѡ҆ свѣ́тѣ.
ѳ҃. Бѣ̀ свѣ́тъ и҆́стинный, и҆́же просвѣща́етъ всѧ́каго чело-
вѣ́ка, грѧдꙋ́щаго въ мі́ръ.
і҃. Въ мі́рѣ бѣ̀, и҆ мі́ръ тѣ́мъ бы́сть, и҆ мі́ръ е҆гѡ̀ не
позна̀.
аі҃. Во своѧ҃ прїи́де, и҆ своѝ е҆гѡ̀ не прїѧ́ша.
ві҃. Е҆ли́цы же прїѧ́ша е҆го̀, дадѐ и҆̀мъ ѡ҆́бласть ча́дѡмъ
Бж҃їимъ бы́ти, вѣ́рꙋющымъ во и҆́мѧ е҆гѡ̀:
гі҃. И҆́же не ѿ кро́ве, ни ѿ по́хоти плотскі́ѧ, ни ѿ по́хоти
мꙋ́жескїѧ, но ѿ Бг҃а роди́шасѧ.

ОТЪ ІОАННА

СВЯТО-ТО ЕВАНГЕЛІЕ.

ГЛАВА 1.

1. Въ начало бѣ Слово-то, и Слово-то бѣ у Бога, и Слово-то бѣ Богъ.

2. То въ начало бѣ у Бога.

3. Всичко чрѣзъ него станѫ, и което е станѫло, нищо безъ него не станѫ.

4. Въ него бѣ животъ, и животъ-тъ бѣ видѣлина-та на человѣцы-тѣ.

5. И видѣлина-та свѣти въ тъмнинѫ-тѫ, и тъмнина-та ѭ не обзѣ.

6. Имаше человѣкъ проводенъ отъ Бога, име-то му Іоаннъ.

7. Той дойде въ свидѣтелство, да свидѣтелствува заради видѣлинѫ-тѫ, за да повѣруватъ всичкы чрѣзъ него.'

8. Не бѣ той видѣлина-та, но да свидѣтелствува за видѣлинѫ-тѫ.

9. Той бѣше истинна-та видѣлина, която освѣтлява всякого человѣка що иде на свѣтъ-тъ.

10. Въ свѣтъ-тъ бѣ и свѣтъ-тъ чрѣзъ него станѫ; и свѣтъ-тъ го не позна.

11. Въ свои-тѣ си дойде, и свои-тѣ му го не пріяхѫ.

12. А които го пріяхѫ, даде имъ власть да бѫдѫтъ чада Божіи, *сирѣчь* на тѣзи които вѣруватъ въ негово-то име;

13. Които не отъ кръвь, нито отъ похоть плътскѫ, нито отъ похоть мѫжескѫ, но отъ Бога ся родихѫ.

д҃і. И҆ Сло́во пло́ть бы́сть, и҆ всели́сѧ въ ны̀, и҆ ви́дѣхомъ
сла́вꙋ є҆гѡ̀, сла́вꙋ ꙗ҆́кѡ є҆диноро́днагѡ ѿ Ѻ҆ц҃а̀, и҆спо́лнь бл҃го-
да́ти и҆ и҆́стины.
є҃і. І҆ѡа́ннъ свидѣ́тельствꙋетъ ѡ҆ не́мъ, и҆ воззва̀ глаго́лѧ:
се́й бѣ̀, є҆го́же рѣ́хъ, и҆́же по мнѣ̀ грѧды́й, предо мно́ю бы́сть:
ꙗ҆́кѡ пе́рвѣе менѐ бѣ̀.
ѕ҃і. И҆ ѿ и҆сполне́нїѧ є҆гѡ̀ мы̀ всѝ прїѧ́хомъ и҆ благода́ть воз-
благода́ть:
з҃і. Ꙗ҆́кѡ зако́нъ Мѡѷсе́омъ да́нъ бы́сть: бл҃года́ть же и҆
и҆́стина І҆и҃съ Хр҇то́мъ бы́сть.
и҃і. Бг҃а никто́же ви́дѣ нигдѣ́же: є҆диноро́дный Сн҃ъ, сы́й
въ ло́нѣ Ѻ҆́ч҃и, то́й и҆сповѣ́да.
ѳ҃і. И҆ сїѐ є҆́сть свидѣ́тельство І҆ѡа́нново, є҆гда̀ посла́ша жи́-
дове ѿ І҆ерꙋсали́ма і҆ере́євъ и҆ Леѵі́тѡвъ, да вопро́сѧтъ є҆го̀: ты̀
кто̀ є҆сѝ;
к҃. И҆ и҆сповѣ́да, и҆ не ѿве́ржесѧ: и҆ и҆сповѣ́да, ꙗ҆́кѡ нѣ́смь
а҆́зъ Хр҇то́съ.
к҃а. И҆ вопроси́ша є҆го̀: что̀ ᲂу҆̀бо; И҆лїа́ ли є҆сѝ ты̀; и҆ гл҃го́-
ла: нѣ́смь. прⷪ҇ро́къ ли є҆сѝ; и҆ ѿвѣща̀: нѝ.
к҃в. Рѣ́ша же є҆мꙋ̀: кто̀ є҆сѝ; да ѿвѣ́тъ да́мы посла́вшымъ
ны̀: что̀ глаго́леши ѡ҆ тебѣ̀ само́мъ;
к҃г. Речѐ: а҆́зъ гла́съ вопїю́щагѡ въ пꙋсты́ни: и҆спра́вите
пꙋ́ть Гдⷭ҇нь, ꙗ҆́коже речѐ И҆са́їа прⷪ҇ро́къ.
к҃д. И҆ по́сланнїи бѣ́хꙋ ѿ фарїсе́й:
к҃є. И҆ вопроси́ша є҆го̀, и҆ рѣ́ша є҆мꙋ̀: что̀ ᲂу҆̀бо крещаеши,
а҆́ще ты̀ нѣ́си Хр҇то́съ, ни И҆лїа̀, ни прⷪ҇ро́къ;
к҃ѕ. Ѿвѣща̀ и҆̀мъ І҆ѡа́ннъ, глаго́лѧ; а҆́зъ крещꙋ̀ю водо́ю:
посредѣ̀ же ва́съ стои́тъ, є҆гѡ́же вы̀ не вѣ́сте.
к҃з. То́й є҆́сть грѧды́й по мнѣ̀, и҆́же предо мно́ю бы́сть:
є҆мꙋ́же нѣ́смь а҆́зъ досто́инъ, да ѿрѣшꙋ̀ реме́нь сапогꙋ̀ є҆гѡ̀.
к҃и. Сїѧ̑ въ Бїѳава́рѣ бы́ша ѡ҆бонъпо́лъ І҆орда́на, и҆дѣ́же
бѣ̀ І҆ѡа́ннъ крестѧ̀.

14. И слово-то станѫ плъть, и всели ся между насъ (и видѣхмы славѫ-тѫ неговѫ, славѫ както на единороднаго отъ Отца), пълнъ съ благодать и истинѫ.

15. Іоаннъ свидѣтелствува за него, и извыка та казуваше: Тойзи е за когото рѣкохъ: Който иде слѣдъ мене, прѣдень ми быде, защото отъ мене по напрѣдъ бѣ.

16. И всинца ный отъ неговѫ-тѫ пълнотѫ пріяхмы, и благодать за благодать.

17. Защото законъ-тъ чрѣзъ Моисея бы даденъ; *а* благодать-та и истина-та чрѣзъ Іисуса Христа быде.

18. Никой никога не е видѣлъ Бога; единородный-тъ Сынъ, който е въ пазухѫ-тѫ на Отца, той *го* изяви.

19. И това е Іоанново-то свидѣтелство, когато проводихѫ Іудеи-тѣ отъ Іерусалимъ священницы и Левиты, да го попытатъ: Ты кой си?

20. И исповѣда, и не ся отрече; и исповѣда: Не сьмь азъ Христосъ.

21. И попытахѫ го: А що *си?* Илія ли си ты? и казува: Не сьмь. Пророкъ-тъ ли си ты? и отговори: Не.

22. И рекохѫ му: Кой си? за да дадемъ отвѣтъ на онѣзи които сѫ ны проводили. Що казувашь за себе си?

23. Рече: Азъ *сьмь* Гласъ на едного който выка въ пустынѭ-тѫ: Оправѣте пѫть-тъ Господень, както рече пророкъ Исаіа.

24. А проводени-тѣ бѣхѫ отъ Фарисеи-тѣ;

25. И попытахѫ го, и рекохѫ му: А защо крьщавашь, ако не си Христосъ, нито Илія, нито пророкъ-тъ?

26. Отговори имъ Іоаннъ и каза: Азъ крьщавамъ съ водѫ; а посрѣдъ васъ стои единъ, когото вы не знаете.

27. Той е който иде слѣдъ мене, който прѣдень ми быде, комуто азъ не сьмь достоинъ да развьржѫ ремыкъ-тъ на обуща-та му.

28. Това станѫ въ Виѳаварѫ отвѫдь Іорданъ, дѣто бѣше Іоаннъ и крьщаваше.

к҃ѳ. Во ѹ҆́трїй же ви́дѣ Іѡа́ннъ І҆и҃са градꙋ́ща къ себѣ̀, и҆ гл҃го́ла: сѐ А҆́гнецъ Бж҃їй, взе́млай грѣхѝ мі́ра.

л҃. Се́й є҆́сть, ѡ҆ не́мже а҆́зъ рѣ́хъ: по мнѣ̀ граде́тъ мꙋ́жъ, и҆́же предо мно́ю бы́сть, ꙗ҆́кѡ пе́рвѣе менѐ бѣ̀.

л҃а. И҆ а҆́зъ не вѣ́дѣхъ є҆гѡ̀: но да ꙗ҆ви́тса І҆и҃леви, сегѡ̀ ра́ди прїидо́хъ а҆́зъ водо́ю креста̀.

л҃в. И҆ свидѣ́тельствова Іѡа́ннъ, гл҃го́лѧ, ꙗ҆́кѡ ви́дѣхъ Дх҃а сходѧ́ща ꙗ҆́кѡ го́лꙋба съ нб҃сѐ, и҆ пребы́сть на не́мъ.

л҃г. И҆ а҆́зъ не вѣ́дѣхъ є҆гѡ̀: но посла́вый мѧ̀ крести́ти водо́ю, то́й мнѣ̀ речѐ: над̾ него́же ѹ҆́зриши Дх҃а сходѧ́ща и҆ пребыва́ющїа на не́мъ, то́й є҆́сть крⷭ҇тѧ́й Дх҃омъ ст҃ы́мъ.

л҃д. И҆ а҆́зъ ви́дѣхъ, и҆ свидѣ́тельствовахъ, ꙗ҆́кѡ се́й є҆́сть Сн҃ъ Бж҃їй.

л҃є. Во ѹ҆́трїй же па́ки стоѧ́ше Іѡа́ннъ, и҆ ѿ ѹ҆чени̑къ є҆гѡ̀ два̀.

л҃ѕ. И҆ ѹ҆зрѣ́въ Ії҃са градꙋ́ща, гл҃го́ла: сѐ а҆́гнецъ Бж҃їй.

л҃з. И҆ слы́шаста є҆го̀ ѻ҆́ба ѹ҆ченика̀ гл҃го́лющаго, и҆ по Ії҃сѣ и҆до́ста.

л҃и. Ѡ҆бра́щьсѧ же Ії҃съ, и҆ ви́дѣвъ ꙗ҆̀ по себѣ̀ и҆дꙋ́ща, гл҃го́ла и҆̀ма: чесѡ̀ и҆́щета: ѻ҆́на же рѣ́ста є҆мꙋ̀: Равві̀, є҆́же гл҃го́летсѧ сказа́емо, Ѹ҆чт҃лю, гдѣ̀ живе́ши;

л҃ѳ. И҆ глаго́ла и҆̀ма: прїиди́та и҆ ви́дита. прїидо́ста и҆ ви́дѣста, гдѣ̀ жива́ше: и҆ ѹ҆ негѡ̀ пребы́ста де́нь то́й: бѣ̀ же ча́съ ꙗ҆́кѡ деса́тый.

м҃. Бѣ̀ же А҆ндре́й бра́тъ Сі́мѡна Петра̀, є҆ди́нъ ѿ ѻ҆бо́ихъ слы́шавшихъ ѿ Іѡа́нна, и҆ по не́мъ ше́дшихъ.

м҃а. Ѡ҆брѣ́те се́й пре́жде бра́та своего̀ Сі́мѡна, и҆ гл҃го́ла є҆мꙋ̀: ѡ҆брѣто́хомъ Мессі́ю, є҆́же є҆́сть сказа́емо, Хрⷭ҇то́съ:

м҃в. И҆ приведѐ є҆го̀ ко Ії҃сови. воззрѣ́въ же на́нь Ії҃съ речѐ: ты̀ є҆сѝ Сі́мѡнъ сы́нъ І҆ѡ́нинъ: ты̀ нарече́шисѧ Ки́фа, є҆́же сказа́етсѧ, Пе́тръ.

м҃г. Во ѹ҆́трїй же восхотѣ̀ и҆зы́ти въ Галїле́ю: и҆ ѡ҆брѣ́те Фїлі́ппа, и҆ глаго́ла є҆мꙋ̀: градѝ по мнѣ̀.

29. На утрннь-тѫ гледа Іоаннъ Іисуса че иде при него, и
казува: Ето Агнецъ-тъ Божій, който взема грѣхове-тѣ на свѣтъ-тъ.
30. Тойзи е за когото азъ рѣкохъ: Слѣдъ мене иде человѣкъ,
който быде прѣди мене, защото бѣше по напрѣдъ отъ мене.
31. И азъ го не знаяхъ; но за да ся яви на Израиля, за това
дойдохъ азъ и крьщавамъ съ водѫ.
32. И свидѣтелствува Іоаннъ, и каза: Видѣхъ Духъ-тъ който
слѣзуваше като гълѫбъ отъ небе-то, и останѫ на него.
33. И азъ го не знаяхъ; но тойзи който мя проводи да крьща-
вамъ съ водѫ, той ми рече: На когото видишь че слѣзува Духъ-тъ
и остава на него, той е който крьщава съ Духа Святаго.
34. И азъ видѣхъ и свидѣтелствувамъ, че тойзи е Сынъ Божій.
35. На сутринь-тѫ пакъ стояше Іоаннъ, и двама отъ ученицы-тѣ
негови.
36. И като съгледа Іисуса че минува, казува: Ето Агнецъ-тъ
Божій.
37. И чухѫ го двама-та ученици да говори *така*, и отидохѫ
слѣдъ Іисуса.
38. А като ся обърнѫ Іисусъ и гы видѣ че идѫтъ подирѣ *му*,
казува имъ: Що търсите? А тѣ му рекохѫ: Равви, (което
тълкувано ще рече, Учителю,) дѣ живѣешь?
39. Казува имъ: Елате и вижте. Дойдохѫ и видѣхѫ дѣ живѣе;
и останѫхѫ при него *прѣзъ* тойзи день, а часъ-тъ бѣше около
десеть.
40. Единъ-тъ отъ тѣзи двама-та, които чухѫ отъ Іоанна *за
него*, и го послѣдувахѫ, бѣше Андрей братъ-тъ на Симона Петра.
41. Той първъ намѣрува брата си Симона, и казува му: Намѣ-
рихмы Мессіѭ, което ся тълкува Христосъ.
42. И заведе го при Іисуса. И като погледнѫ Іисусъ на него
рече: Ты си Симонъ, сынъ Іонинъ; ты ще ся наречешь Кифа, което
ся тълкува Петръ *(камыкъ)*.
43. На утринь-тѫ поиска Іисусъ да излѣзе въ Галилеѭ: и
намѣрува Филиппа, и казува му: Ела подирѣ ми.

м҃д. Бѣ́ же Фїлі́ппъ ѿ Виѳсаі́ды, ѿ гра́да Ѧ҆ндре́ова и҆ Пе-
тро́ва.
м҃е. Ѡ҆брѣ́те Фїлі́ппъ Наѳана́ила, и҆ глаго́ла є҆мꙋ̀: є҆го́же
писа̀ Мѡѷсе́й въ зако́нѣ, и҆ Прⷪ҇ро́цы, ѡ҆брѣто́хомъ Ї҆и҃са сн҃а
Ї҆ѡ́сифова, и҆̀же ѿ Назаре́та.
м҃ѕ. И҆ глаго́ла є҆мꙋ̀ Наѳана́илъ: ѿ Назаре́та мо́жетъ ли
что̀ добро̀ бы́ти; глаго́ла є҆мꙋ̀ Фїлі́ппъ: прїидѝ и҆ ви́ждь.
м҃з. Ви́дѣ же Ї҆и҃съ Наѳана́ила грѧдꙋ́ща къ себѣ̀, и҆ глаго́ла
ѡ҆ не́мъ: сѐ вои́стиннꙋ Ї҆и҃льтѧни́нъ, въ не́мже льстѝ нѣ́сть.
м҃и. Глаго́ла є҆мꙋ̀ Наѳана́илъ: ка́кѡ мѧ̀ зна́еши; ѿвѣща̀
Ї҆и҃съ и҆ речѐ є҆мꙋ̀: пре́жде да́же не возгласѝ тебѐ Фїлі́ппъ,
сꙋ́ща под̾ смоко́вницею ви́дѣхъ тѧ̀.
м҃ѳ. Ѿвѣща̀ Наѳана́илъ и҆ глаго́ла є҆мꙋ̀: Равві̀, ты̀ є҆сѝ Сн҃ъ
Бж҃їй, ты̀ є҆сѝ цр҃ь Ї҆и҃левъ.
н҃. Ѿвѣща̀ Ї҆и҃съ и҆ речѐ є҆мꙋ̀: занѐ рѣ́хъ тѝ, ꙗ҆́кѡ ви́-
дѣхъ тѧ̀ под̾ смоко́вницею, вѣ́рꙋеши: бѡ́льша си́хъ ᲂу҆́-
зриши.
н҃а. И҆ глаго́ла є҆мꙋ̀: а҆ми́нь а҆ми́нь гл҃го́лю ва́мъ, ѿсе́лѣ
ᲂу҆́зрите не́бо ѿве́рсто, и҆ а҆́гг҃лы Бж҃їѧ восходѧ́щыѧ и҆ нисхо-
дѧ́щыѧ над̾ Сн҃а человѣ́ческаго.

Глава̀ в҃.

а҃. И҆ въ тре́тїй де́нь бра́къ бы́сть въ Ка́нѣ Галїле́йстѣй:
и҆ бѣ̀ ма́ти Ї҆и҃сова тꙋ̀.
в҃. Зва́нъ же бы́сть Ї҆и҃съ и҆ ᲂу҆чени́цы є҆гѡ̀ на бра́къ.
г҃. И҆ недоста́вшꙋ вїнꙋ̀, глаго́ла ма́ти Ї҆и҃сова къ немꙋ̀: вїна̀
не и҆́мꙋтъ.
д҃. Глаго́ла є҆́й Ї҆и҃съ: что̀ є҆́сть мнѣ̀ и҆ тебѣ̀ же́но; не ᲂу҆̀
прїи́де ча́съ мо́й.
є҃. Гл҃го́ла ма́ти є҆гѡ̀ слꙋга́мъ: є҆̀же а҆́ще гл҃етъ ва́мъ, сотвори́те.
ѕ҃. Бѣ́хꙋ же тꙋ̀ водоно́сы ка́менни ше́сть, лежа́ще по
ѡ҆чище́нїю Ї҆ꙋде́йскꙋ, вмѣстѧ́щыѧ по двѣма̀ и҆лѝ трїе́мъ мѣ́рамъ.

44. А Филиппъ бѣше отъ Виѳсаидѫ, отъ градъ-тъ Андреовъ и Петровъ.

45. Намѣрва Филиппъ Наѳанаила, и казува му: *За* когото писа Моисей въ законъ-тъ, и пророци-тѣ, намѣрихмы Іисуса сына Іосифова, който е отъ Назаретъ.

46. И рече му Наѳанаилъ: Отъ Назаретъ може ли да произлѣзе нѣщо добро? Казува му Филиппъ: Ела и виждь.

47. Видѣ Іисусъ Наѳанаила че иде къмъ него, и казува за него: Ето истинный Израилянинъ, въ когото лукавщинѫ нѣма:

48. Казува му Наѳанаилъ: Отъ дѣ мя познавашь? Отвѣща Іисусъ и рече му: Прѣди Филиппъ да тя повыка, видѣхъ тя, като бѣше подъ смоковницѫ-тѫ.

49. Отговори Наѳанаилъ и казува му: Учителю, ты си Сынъ Божій, ты си царь Израилевъ.

50. Отговори Іисусъ и рече му: Понеже ти рѣкохъ: Видѣхъ тя подъ смоковницѫ-тѫ, вѣрувашь ли? По голѣмы отъ тыя *нѣща* ще видишь.

51. И казува му: Истинѫ, истинѫ ви говорѭ; отъ нынѣ ще видите небе-то отворено, и ангелы-тѣ Божіи да възлѣзуватъ и слѣзуватъ надъ Сына человѣческаго.

ГЛАВА 2.

1. И на третій-тъ день стана свадба въ Канѫ Галилейскѫ, и майка-та Іисусова бѣше тамъ.

2. А призовахѫ и Іисуса и ученицы-тѣ негови на свадбѫ-тѫ.

3. И понеже ся свърши вино-то, казува майка му на Іисуса: Вино нѣматъ.

4. Казува ѝ Іисусъ: Що имашь ты съ мене, жено? часъ-тъ ми още не е дошелъ.

5. Казува майка му на слугы-тѣ: Каквото ви каже, сторѣте.

6. И имаше тамо шесть каменни кюпове сложени по обычаю на очищеніе-то Іудейско, и побирахѫ всякой двѣ или три вѣдра.

з҃. Гл҃го́ла и҆̀мъ І҆и҃съ: напо́лните водоно́сы воды̀. И҆ напо́л-
ниша и҆̀хъ до верха̀.
и҃. И҆ гл҃го́ла и҆̀мъ: почерпи́те ны́нѣ и҆ принеси́те а҆рхїтрї-
клі́нови. И҆ принесо́ша.
ѳ҃. Ꙗ҆́коже вкꙋсѝ а҆рхїтрїклі́нъ ві́на̀ бы́вшагѡ ѿ воды̀, и҆ не
вѣ́даше, ѿкꙋ́дꙋ є҆́сть: слꙋгѝ же вѣ́дахꙋ почерпшїи во́дꙋ:
пригласѝ жениха̀ а҆рхїтрїклі́нъ,
і҃. И҆ глаго́ла є҆мꙋ̀: вса́къ человѣ́къ пре́жде до́брое ві́но̀
полага́етъ, и҆ є҆гда̀ ᲂу҆пїю́тсѧ, тогда̀ хꙋ́ждшее: ты́ же соблюла̀
є҆сѝ до́брое ві́но̀ досе́лѣ.
а҃і. Сѐ сотворѝ нача́токъ зна́менїємъ І҆и҃съ въ Ка́нѣ Галї-
ле́йстѣй, и҆ ꙗ҆вѝ сла́вꙋ свою̀: и҆ вѣ́роваша въ него̀ ᲂу҆чени́цы
є҆гѡ̀.
в҃і. По се́мъ сни́де въ Капернаꙋ́мъ, са́мъ и҆ ма́ти є҆гѡ̀, и҆
бра́тїѧ є҆гѡ̀, и҆ ᲂу҆чени́цы є҆гѡ̀: и҆ тꙋ̀ не мно́ги днѝ пребы́ша.
г҃і. И҆ бли́зъ бѣ̀ па́сха І҆ꙋде́йска, и҆ взы́де во І҆ерꙋсали́мъ
І҆и҃съ.
д҃і. И҆ ѡ҆брѣ́те въ цр҃кви продаю́щыѧ ѡ҆́вцы и҆ волы̀ и҆
го́лꙋби, и҆ пѣ́нѧжники сѣдѧ́щыѧ.
є҃і. И҆ сотвори́въ бі́чь ѿ ве́рвїй, всѧ̑ и҆згна̀ и҆з̾ цр҃кве, ѡ҆́вцы
и҆ волы̀: и҆ торжникѡ́мъ разсы́па пѣ́нѧзи, и҆ дскѝ ѡ҆проверже:
ѕ҃і. И҆ продаю́щымъ го́лꙋби реч҄е: возми́те сїѧ̑ ѿсю́дꙋ: и҆
не твори́те до́мꙋ Ѻ҆ц҃а̀ моегѡ̀ до́мꙋ кꙋплена́гѡ.
з҃і. Помѧнꙋ́ша же ᲂу҆чени́цы є҆гѡ̀, ꙗ҆́кѡ пи́сано є҆́сть: жа́-
лость до́мꙋ твоегѡ̀ снѣ́сть мѧ̀.
и҃і. Ѿвѣща́ша же І҆ꙋде́є и҆ рѣ́ша є҆мꙋ̀: ко́е зна́менїе ꙗ҆влѧ́-
еши на́мъ, ꙗ҆́кѡ сїѧ̑ твори́ши;
ѳ҃і. Ѿвѣща̀ І҆и҃съ и҆ реч҄е и҆̀мъ: разори́те цр҃ковь сїю̀, и҆
тремѝ де́нми воздви́гнꙋ ю҆̀.
к҃. Рѣ́ша же І҆ꙋде́є: четы́редесѧть и҆ шестїю̀ лѣ́тъ создана̀
бы́сть це́рковь сїѧ̀, и҆ ты́ ли тремѝ де́нми воздви́гнеши ю҆̀;
к҃а. Ѻ҆́нъ же глаго́лаше ѡ҆ це́ркви тѣ́ла своегѡ̀.
к҃в. Є҆гда̀ ᲂу҆̀бо воста̀ ѿ ме́ртвыхъ, помѧнꙋ́ша ᲂу҆чени́цы

7. Казува имъ Іисусъ: Напълнѣте кюпове-тѣ съ водѫ. И напълнихѫ гы до горѣ.

8. И казува имъ: Налѣйте сега та подайте на прѣдсѣдатель-тъ на трапезѫ-тѫ; и подадохѫ.

9. И щомъ вкуси прѣдсѣдатель-тъ на трапезѫ-тѫ отъ водѫ-тѫ прѣтворенѫ-тѫ въ вино, и не знаяше отъ кѫдѣ е, (но слугы-тѣ които бѣхѫ налѣли водѫ-тѫ знаяхѫ;) повыка младоженецъ-тъ,

10. И казува му: Всякой человѣкъ първомъ добро-то вино слага, и като ся понапіѭтъ, тогазь по долно-то; ты си задържалъ добро-то вино до сега.

11. Това начало на чудеса-та направи Іисусъ въ Канѫ Галилейскѫ, и яви славѫ-тѫ си, и повѣрувахѫ въ него ученици-тѣ му.

12. Слѣдъ това слѣзе въ Капернаумъ, той и майка му, и братія-та му, и ученици-тѣ му; и не ся бавихѫ тамъ много дни.

13. И наближаваше на Іудеи-тѣ пасха-та, и Іисусъ възлѣзе въ Іерусалимъ;

14. И намѣри въ храмъ-тъ тѣзи които продавахѫ волове и овцы и гълѫбіе, още и тѣзи що сѣдяхѫ та измѣнявахѫ пары.

15. И направи бичь отъ вървіе та испѫди всичкы-тѣ отъ храмъ-тъ, и овцы-тѣ и волове-тѣ; и пары-тѣ на среброменители-тѣ разсыпа, и трапезы-тѣ имъ прѣтури.

16. И на тѣзи що продавахѫ гълѫбіе-тѣ рече: Дигнѣте тѣзи отъ тука: не правѣте бащинъ-тъ ми домъ, домъ търговскый.

17. И наумихѫ си ученици-тѣ негови че е писано: Ревность-та на твой-тъ домъ мя изѣде.

18. И отговорихѫ Іудеи-тѣ и рекохѫ му: Какво знаменіе показувашь намъ като правишь това?

19. Отвѣща Іисусъ и рече имъ: Развалѣте тойзи храмъ, и въ три дни ще го въздигнѫ.

20. А Іудеи-тѣ рекохѫ: За четырндесеть и шесть години е съграденъ тойзи храмъ, и ты ли за три дни ще го въздигнешь?

21. Но той казуваше за храмъ-тъ на тѣло-то си.

22. И тъй когато въскрьснѫ отъ мъртвы-тѣ, поменѫхѫ ученици-

є҆гѡ̀, ꙗ҆́кѡ сѐ гл҃го́лаше: и҆ вѣ́роваша писа́нїю, и҆ словесѝ, є҆́же
речѐ і҆и҃съ.
к҃г. Є҆гда́ же бѣ̀ во і҆ерусали́мѣхъ въ пра́здникъ па́схи,
мно́зи вѣ́роваша во и҆́мѧ є҆гѡ̀, ви́дѧще зна́менїѧ є҆гѡ̀, ꙗ҆̀же
творѧ́ше.
к҃д. Са́мъ же і҆и҃съ не вдаѧ́ше себѐ въ вѣ́ру и҆́хъ, занѐ са́мъ
вѣ́дѧше всѧ̑:
к҃є И҆ ꙗ҆́кѡ не тре́боваше, да кто̀ свидѣ́тельствуетъ ѡ҆
человѣ́цѣхъ: са́мъ бо вѣ́дѧше, что̀ бѣ̀ въ человѣ́цѣ.

Глава̀ г҃.

а҃. Бѣ̀ же человѣ́къ ѿ фарїсє́й, нїкоди́мъ и҆́мѧ є҆мꙋ̀, кнѧ́зь
жидо́вскїй:
в҃. Се́й прїи́де ко і҆и҃сꙋ но́щїю, и҆ речѐ є҆мꙋ̀: равві̀, вѣ́мъ,
ꙗ҆́кѡ ѿ бг҃а прише́лъ є҆сѝ ᲂу҆чи́тель: никто́же бо мо́жетъ
зна́менїй си́хъ твори́ти, ꙗ҆̀же ты̀ твори́ши, а҆́ще не бꙋ́детъ
бг҃ъ съ ни́мъ.
г҃. Ѿвѣща̀ і҆и҃съ, и҆ речѐ є҆мꙋ̀: а҆ми́нь а҆ми́нь глаго́лю тебѣ̀,
а҆́ще кто̀ не роди́тсѧ свы́ше, не мо́жетъ ви́дѣти цр҃твїѧ бж҃їѧ.
д҃. Глаго́ла къ немꙋ̀ нїкоди́мъ: ка́кѡ мо́жетъ человѣ́къ
роди́тисѧ ста́ръ сы́й; є҆да̀ мо́жетъ второ́е вни́ти во ᲂу҆тро́бꙋ
ма́тере своеѧ̀, и҆ роди́тисѧ;
є҃. Ѿвѣща̀ і҆и҃съ: а҆ми́нь а҆ми́нь глаго́лю тебѣ̀, а҆́ще кто̀ не
роди́тсѧ водо́ю и҆ дх҃омъ, не мо́жетъ вни́ти во ца́рствїе бж҃їе.
ѕ҃. Рожде́нное ѿ пло́ти, пло́ть є҆́сть: и҆ рожде́нное ѿ дх҃а,
дх҃ъ є҆́сть.
з҃. Не диви́сѧ, ꙗ҆́кѡ рѣ́хъ тѝ: подоба́етъ ва́мъ роди́тисѧ
свы́ше.
и҃. Дх҃ъ, и҆дѣ́же хо́щетъ, ды́шетъ, и҆ гла́съ є҆гѡ̀ слы́шиши,
но не вѣ́си, ѿкꙋ́дꙋ прихо́дитъ, и҆ ка́мѡ и҆́детъ: та́кѡ є҆́сть
всѧ́къ человѣ́къ рожде́нный ѿ дх҃а.
ѳ҃. Ѿвѣща̀ нїкоди́мъ и҆ речѐ є҆мꙋ̀: ка́кѡ мо́гꙋтъ сїѧ̑ бы́ти;

тѣ му че това имъ бѣ казувалъ; и повѣрувахѫ писаніе-то, и слово-то което имъ рече Іисусъ.

23. И когато бѣше въ Ієрусалимъ по праздникъ-тъ на пасхѫ-тѫ, мнозина повѣрувахѫ въ негово-то име, като гледахѫ знаменія-та му които правяше.

24. А самъ Іисусъ не ся довѣряваше тѣмъ, защото той познаваше всичкы-тѣ:

25. И защото нѣмаше нуждѫ да му свидѣтелствува нѣкой за человѣка; понеже той познаваше що има вѫтрѣ въ человѣка.

ГЛАВА 3.

1. Имаше нѣкой си человѣкъ отъ Фарисеи-тѣ, на име Никодимъ, началникъ Іудейскый.

2. Той дойде прѣзъ нощь при Іисуса, и рече му: Равви, знаемъ че отъ Бога си дошелъ учитель; защото никой не може да прави тѣзи знаменія, които ты правишь, ако да не е Богъ съ него.

3. Отговори Іисусъ и рече му: Истинѫ, истинѫ ти казувамъ, ако ся не роди нѣкой изново, не може да види царство-то Божіе.

4. Казува му Никодимъ: Какъ може старъ человѣкъ да ся роди? може ли вторый пѫть да влѣзе въ утробѫ-тѫ на майкѫ си и да ся роди?

5. Отвѣща Іисусъ: Истинѫ, истинѫ ти казувамъ, ако ся не роди нѣкой отъ водѫ и Духъ, не може да влѣзе въ царство-то Божіе.

6. Родено-то отъ плъть-тѫ, плъть е, а родено-то отъ Духа, духъ е.

7. Не дѣй ся чуди че ти рѣкохъ: Трѣба да ся родите изново.

8. Вѣтръ-тъ вѣе дѣто ще, и гласъ-тъ му чувашь, но не знаешь отъ дѣ иде, и кѫдѣ отива; така е всякой който ся е родилъ отъ Духа.

9. Отговори Никодимъ и рече му: Какъ може да бѫде това?

і҃. Ѿвѣща̀ Ї҆и҃съ и҆ речѐ є҆мꙋ̀: ты̀ є҆сѝ ꙋ҆чи́тель Ї҆и҃левъ, и҆
си́хъ ли не вѣ́си;
а҃і. А҆ми́нь а҆ми́нь гл҃го́лю тебѣ̀, ꙗ҆́кѡ є҆́же вѣ́мы, глаго́-
лемъ: и҆ є҆́же ви́дѣхомъ, свидѣ́тельствꙋемъ: и҆ свидѣ́тельства
на́шегѡ не прїе́млете.
в҃і. А҆́ще земна̑ѧ рекѡ́хъ ва́мъ, и҆ не вѣ́рꙋете: ка́кѡ, а҆́ще
рекꙋ̀ ва́мъ нб҃наѧ ᲂу҆вѣ́рꙋете;.
г҃і. И҆ никто́же взы́де на нбо, то́кмѡ сше́дый съ нб҃сѐ, Сн҃ъ
человѣ́ческїй сы́й на нб҃сѝ.
д҃і. И҆ ꙗ҆́коже Мѡѷсе́й вознесѐ ѕмїю̀ въ пꙋсты́ни, та́кѡ по-
доба́етъ вознести́сѧ Сн҃ꙋ чл҃вѣ́ческомꙋ:
є҃і. Да вса́къ вѣ́рꙋѧй въ о҆́нь не поги́бнетъ, но и҆́мать
живо́тъ вѣ́чный.
ѕ҃і. Та́кѡ бо возлюбѝ Бг҃ъ мі́ръ, ꙗ҆́кѡ и҆ Сн҃а своего̀ є҆ди-
норо́днаго да́лъ є҆́сть, да вса́къ вѣ́рꙋѧй въ о҆́нь, не поги́бнетъ,
но и҆́мать живо́тъ вѣ́чный.
з҃і. Не посла́ бо Бг҃ъ Сн҃а своего̀ въ мі́ръ, да сꙋ́дитъ мі́рови,
но да спасе́тсѧ и҆́мъ мі́ръ.
и҃і. Вѣ́рꙋѧй въ о҆́нь, не бꙋ́детъ ѡ҆сꙋжде́нъ: а҆ не вѣ́рꙋѧй,
ᲂу҆жѐ ѡ҆сꙋжде́нъ є҆́сть, ꙗ҆́кѡ не вѣ́рова во и҆́мѧ є҆динoро́днагѡ
Сн҃а Бж҃їѧ.
ѳ҃і. Се́й же є҆́сть сꙋ́дъ, ꙗ҆́кѡ свѣ́тъ прїи́де въ мі́ръ, и҆ воз-
люби́ша человѣ́цы па́че тмꙋ̀, не́же свѣ́тъ: бѣ́ша бо и҆́хъ
дѣла̀ ѕла̀.
к҃. Вса́къ бо дѣ́лаѧй ѕла̑ѧ, ненави́дитъ свѣ́та, и҆ не при-
хо́дитъ къ свѣ́тꙋ, да не ѡ҆блича́тсѧ дѣла̀ є҆гѡ̀ ꙗ҆́кѡ лꙋка̑ва
сꙋ́ть:
к҃а. Творѧ́й же и҆́стинꙋ, грѧде́тъ къ свѣ́тꙋ, да ꙗ҆вѧ́тсѧ
дѣла̀ є҆гѡ̀, ꙗ҆́кѡ ѡ҆ Бз҃ѣ сꙋ́ть содѣ́лана.
к҃в. По си́хъ же прїи́де Ї҆и҃съ и҆ ᲂу҆ченицы̀ є҆гѡ̀ въ жидо́вскꙋю
зе́млю: и҆ тꙋ̀ жива́ше съ ни́ми, и҆ крести́ше.
к҃г. Бѣ́ же Ї҆ѡа́ннъ крестѧ̀ во Є҆нѡ́нѣ бли́зъ Салі́ма, ꙗ҆́кѡ
во́ды мнѡ́ги бѧ́хꙋ тꙋ̀: и҆ прихожда́хꙋ и҆ креща́хꙋсѧ.

10. Отговори Іисусъ и рече му: Ты си учитель Израилевъ, и не знаешь ли това?

11. Истинѫ, истинѫ ти казувамъ: Че това което знаемъ казувамы, и това което смы видѣли свидѣтелствувамы, и свидѣтелството ни не пріимате.

12. Ако земны-тѣ *работы* ви рѣкохъ, и не вѣрувате, какъ щете повѣрува ако бы да ви рекѫ небесны-тѣ?

13. И никой не е възлѣзлъ на небе-то, тъкмо *тойзи* който е слѣзлъ отъ небе-то, Сынъ человѣческый който е на небе-то.

14. И както Моисей издигнѫ зміѭ-тѫ въ пустынѭ-тѫ, така трѣба да бѫде издигнѫтъ Сынъ человѣческый,

15. За да не погыне всякой който вѣрува въ него, но да има животъ вѣченъ.

16. Защото Богъ толкозь възлюби свѣтъ-тъ, щото даде Сына своего единороднаго, за да не погыне всякой който вѣрува въ него, но да има животъ вѣченъ.

17. Понеже не е проводилъ Богъ Сына си на свѣтъ-тъ, да сѫди свѣтъ-тъ, но за да бѫде спасенъ свѣтъ-тъ чрѣзъ него.

18. Който вѣрува въ него, не ще да бѫде осѫденъ; а който не вѣрува, вече е осѫденъ; защото не е повѣрувалъ въ име-то на единороднаго Сына Божія.

19. И то е осѫжденіе-то, че видѣлина-та дойде на свѣтъ-тъ, и человѣци-тѣ възлюбихѫ тьминѫ-тѫ повече отъ видѣлинѫ-тѫ; защото дѣла-та имъ бѣхѫ злы.

20. Понеже всякой който прави зло, мрази видѣлинѫ-тѫ и не иде къмъ видѣлинѫ-тѫ, да не бы да ся докажѫтъ негови-тѣ дѣла, *че сѫ злы.*

21. Но който прави истинѫ-тѫ, иде къмъ видѣлинѫ-тѫ, за да ся явятъ дѣла-та му, че сѫ по Бога направены.

22. Слѣдъ това дойде Іисусъ и ученици-тѣ негови въ землѭ-тѫ Іудейскѫ; и тамъ живѣяше съ тѣхъ и крьщаваше.

23. А Іоаннъ крьщаваше въ Енонъ близу до Салимъ, защото имаше тамъ много вода; и идяхѫ и крьщавахѫ ся.

к҃д. Не оу҃ бо бѣ̀ всажде́нъ въ темни́цꙋ Їwа́ннъ.
к҃є. Бы́сть же стѧза́нїе ѿ оу҆чени̑къ Їwа́нновыхъ со Їꙋде́и ѿ ѡ҆чище́нїи:
к҃ѕ. И҆ прїидо́ша ко Їwа́ннꙋ и҆ реко́ша є҆мꙋ̀: равві̀, и҆̀же бѣ̀ съ тобо́ю ѡ҆б̾ону́пола Їорда́на, є҆мꙋ́же ты̀ свидѣ́тельствовалъ є҆сѝ, сѐ се́й креща́етъ, и҆ всѝ грѧдꙋ́тъ къ немꙋ̀.
к҃з. Ѿвѣща̀ Їwа́ннъ и҆ речѐ: не мо́жетъ человѣ́къ прїима́ти ничесѡ́же, а҆́ще не бꙋ́детъ дано̀ є҆мꙋ̀ съ нб҃сѐ.
к҃и. Вы̀ са́ми мнѣ̀ свидѣ́тельствꙋете, ꙗ҆́кw рѣ́хъ: нѣ́смь а҆́зъ Хрто́съ, но ꙗ҆́кw по́сланъ є҆́смь пред̾ ни́мъ.
к҃ѳ. И҆мѣ́ѧй невѣ́стꙋ, жени́хъ є҆́сть: а҆ дрꙋ́гъ жениховъ, стоѧ̀ и҆ послꙋ́шаѧ є҆гѡ̀, ра́достїю ра́дꙋетсѧ за гла́съ жениховъ. сїѧ̀ оу҆̀бо ра́дость моѧ̀ и҆спо́лнисѧ.
л҃. Ѻ҆́номꙋ подоба́етъ растѝ, мнѣ̀ же ма́литисѧ.
л҃а. Грѧды́й свы́ше, над̾ всѣ́ми є҆́сть. сы́й ѿ земли̑, ѿ земли̑ є҆́сть, и҆ ѿ земли̑ глаго́летъ: грѧды́й съ нб҃сѐ над̾ всѣ́ми є҆́сть.
л҃в. И҆ є҆́же ви́дѣ и҆ слы́ша, сїѐ свидѣ́тельствꙋетъ: и҆ свидѣ́тельства є҆гѡ̀ никто́же прїе́млетъ.
л҃г. Прїе́мый є҆гѡ̀ свидѣ́тельство, вѣ́рова, ꙗ҆́кw Бг҃ъ и҆́стиненъ є҆́сть.
л҃д. Є҆го́же бо посла̀ Бг҃ъ, глаго́лы Бж҃їѧ глаго́летъ: не въ мѣ́рꙋ бо Бг҃ъ дае́тъ Дх҃а.
л҃є. Ѻ҆ц҃ъ бо лю́битъ Сн҃а, и҆ всѧ̑ дадѐ въ рꙋцѣ̀ є҆гѡ̀.
л҃ѕ. Вѣ́рꙋѧй въ Сн҃а, и҆́мать живо́тъ вѣ́чный: а҆ и҆̀же не вѣ́рꙋетъ въ Сн҃а, не оу҆́зритъ живота̀, но гнѣ́въ Бж҃їй пребыва́етъ на не́мъ.

Глава̀ д҃.

а҃. Є҆гда̀ оу҆̀бо разꙋмѣ̀ Ї҆исъ, ꙗ҆́кw оу҆слы́шаша фарїсе́є, ꙗ҆́кw Ї҆исъ мно́жайшыѧ оу҆чєники̑ твори́тъ и҆ креща́етъ, не́жели Їwа́ннъ:

24. Понеже Іоаннъ не бѣше още туренъ въ тьмницѫ.

25. И така станѫ прѣпираніе отъ странѫ на ученицы-тѣ Іоанновы съ Іудеи-тѣ заради очищеніе-то.

26. И дойдохѫ при Іоанна и рекохѫ му: Равви, онзи който бѣше съ тебе отвѫдь Іорданъ, за когото ты свидѣтелствува, ето той крьщава, и всичкы отиватъ при него.

27. Отговори Іоаннъ и рече: Не може человѣкъ да зема нищо, ако не му е дадено отъ небе-то.

28. Вы сами сте ми свидѣтели че рѣкохъ: Не сьмь азъ Христосъ; но че сьмь проводенъ на прѣдъ него.

29. Който има невѣстѫ-тѫ, женихъ е; а пріятель-тъ жениховъ, който стои та го слуша, радува ся твърдѣ много за гласъ-тъ жениховъ: и така тая моя радость испълни ся.

30. Той трѣба да расте, а азъ да ся смалявамъ.

31. Който иде отъ горѣ, надъ всичкы е отгорѣ: който е отъ земѭ-тѫ, отъ земѭ-тѫ е, и отъ земѭ-тѫ говори: който иде отъ небе-то, надъ всичкы е отгорѣ.

32. И това което е видѣлъ и чулъ, него свидѣтелствува; и никой не пріима свидѣтелство-то му.

33. Който пріеме свидѣтелство-то негово, запечаталъ е че Богъ е истиненъ.

34. Защото *тойзи* когото е Богъ пратилъ, словеса-та Божіи говори, понеже Богъ не дава *нему* Духъ-тъ съ мѣркѫ.

35. Отецъ люби Сына, и всичко е далъ въ неговы-тѣ рѫцѣ.

36. Който вѣрува въ Сына, има животъ вѣченъ; а който не вѣрува въ Сына, нѣма да види животъ; но гнѣвъ Божій остава на него.

ГЛАВА 4.

1. А когато разумѣ Господь *Іисусъ*, че сѫ чули Фарисеи-тѣ че Іисусъ повече ученицы прави и крьщава нежели Іоаннъ,

в҃. Іи҃съ же са́мъ не кре́щаше, но ѹ҆чени́цы є҆гѡ̀:
г҃. Ѡ҆ста́ви Ї҆ѹде́ю, и҆ и҆́де па́ки въ Галїле́ю.
д҃. Подоба́ше же є҆мѹ̀ пройтѝ сквозѣ̀ Самарі́ю.
є҃. Прїи́де ѹ҆̀бо во гра́дъ Самарі́йскїй, гл҃го́лемый Сїха́рь,
бли́зъ ве́си, ю҆́же дадѐ Ї҆а́кѡвъ Ї҆ѡ́сифѹ сы́нѹ своемѹ̀.
ѕ҃. Бѣ́ же тѹ̀ и҆сто́чникъ Ї҆а́кѡвль. Іи҃съ же ѹ҆трѹждса ѿ
пѹтѝ, сѣда́ше та́кѡ на и҆сто́чницѣ: бѣ́ же ꙗ҆́кѡ ча́съ шесты́й.
з҃. Прїи́де жена̀ ѿ Самарі́и почерпа́ти во́дѹ. глаго́ла є҆́й
Іи҃съ: да́ждь мѝ пи́ти.
и҃. Ѹ҆чени́цы бо є҆гѡ̀ ѿшлѝ бѧ́хѹ во гра́дъ, да бра́шно
кѹ́пѧтъ.
ѳ҃. Глаго́ла є҆мѹ̀ жена̀ Самарѧны́нѧ: ка́кѡ ты̀ Жидови́нъ
сы́й ѿ менѐ пи́ти про́сиши, жены̀ Самарѧны́ни сѹ́щей; не
прикаса́ютбося жи́дове Самарѧ́нѡмъ.
і҃. Ѿвѣща̀ Іи҃съ и҆ речѐ є҆́й: а҆́ще бы вѣ́дала є҆сѝ да́ръ Бж҃їй,
и҆ кто̀ є҆́сть глаго́лѧй тѝ: да́ждь мѝ пи́ти: ты́ бы проси́ла
ѹ҆ негѡ̀, и҆ да́лъ бы тѝ во́дѹ жи́вѹ.
а҃і. Глаго́ла є҆мѹ̀ жена̀: г҃и, ни почерпа́ла и҆́маши, и҆ стѹ-
дене́цъ є҆́сть глѹбо́къ: ѿкѹ́дѹ ѹ҆̀бо и҆́маши во́дѹ жи́вѹ;
в҃і. Є҆да̀ ты̀ бо́лїй є҆сѝ ѻ҆ц҃а̀ на́шегѡ Ї҆а́кѡва, и҆́же дадѐ на́мъ
стѹдене́цъ се́й, и҆ то́й и҆з̾ негѡ̀ пи́тъ, и҆ сы́нове є҆гѡ̀, и҆ ско́ти
є҆гѡ̀;
г҃і. Ѿвѣща̀ Іи҃съ и҆ речѐ є҆́й: вса́къ пїѧ́й ѿ воды̀ сеѧ̀, вжа́-
ждетсѧ па́ки:
д҃і. А҆ и҆́же пїе́тъ ѿ воды̀, ю҆́же а҆́зъ да́мъ є҆мѹ̀, не вжа́-
ждетсѧ во вѣ́ки: но вода̀, ю҆́же а҆́зъ да́мъ є҆мѹ̀, бѹ́детъ въ не́мъ
и҆сто́чникъ воды̀ текѹ́щїѧ въ живо́тъ вѣ́чный.
є҃і. Глаго́ла къ немѹ̀ жена̀: г҃и, да́ждь мѝ сїю̀ во́дѹ, да ни
жа́ждѹ, ни прихождѹ̀ сѣ́мѡ почерпа́ти.
ѕ҃і. Глаго́ла є҆́й Іи҃съ: и҆дѝ, пригласѝ мѹ́жа твоего̀, и҆ прї-
идѝ сѣ́мѡ.
з҃і. Ѿвѣща̀ жена̀ и҆ речѐ є҆мѹ̀: не и҆́мамъ мѹ́жа. глаго́ла є҆́й
Іи҃съ: до́брѣ рекла̀ є҆сѝ, ꙗ҆́кѡ мѹ́жа не и҆́мамъ:

2. (Ако и да не крьщаваше самъ си Іисусъ, но ученици-тѣ му ;)

3. Остави Іудеѭ, и отиде пакъ въ Галилеѭ.

4. И трѣбаше да мине прѣзъ Самаріѭ.

5. И тъй дойде въ единъ Самарійскый градъ нарицаемый Сихаръ, близо до мѣсто-то което даде Іаковъ на сына си Іосифа.

6. И тамъ имаше кладенецъ Іакововъ: Іисусъ прочее утруденъ отъ пѫть, сѣдѣше така на кладенецъ-тъ: *а* часъ-тъ бѣше около шесть.

7. Идува нѣкоя си жена отъ Самаріѭ, да начерпе водѫ. Казува ѝ Іисусъ: Дай ми да піѭ.

8. Защото ученици-тѣ му бѣхѫ отишли въ градъ-тъ, да купятъ за яденіе.

9. Казува му жена-та Самарянка: Какъ ты, който си Іудеянинъ, искашь за піяніе отъ мене, която сьмь жена Самарянка? Защото Іудеи-тѣ не ся съобщаватъ съсъ Самаряны-тѣ.

10. Отговори Іисусъ и рече ѝ: Ако бы знаяла Божіѭ-тѫ дарбѫ, и кой е що ти казува: Дай ми да піѭ, ты бы поискала отъ него, и далъ бы ти водѫ живѫ.

11. Казува му жена-та: Господине, нито почерпало имашь, и кладенецъ-тъ е дълбокъ: и тъй отъ гдѣ имашь живѫ-тѫ водѫ?

12. Ты по голѣмъ ли си отъ отца ни Іакова, който ни даде кладенецъ-тъ, и той е пилъ отъ него, и сынове-тѣ му, и добытъцы-тѣ му?

13. Отговори Іисусъ и рече ѝ: Всякой който піе отъ тѫзи водѫ, пакъ ще ожеднѣе:

14. А който піе отъ водѫ-тѫ коѭто азъ ще му дамъ, нѣма да ожеднѣе во вѣкы, но вода-та коѭто ще му дамъ, ще бѫде въ него изворъ на водѫ, която извира въ животъ вѣченъ.

15. Казува му жена-та: Господине, дай ми тѫзи водѫ, да не ожеднѣвамъ, нито да идувамъ тука да изваждамъ.

16. Казува ѝ Іисусъ: Иди повыкай мѫжа си и дойди тука.

17. Отговори жена-та и рече: Нѣмамъ мѫжъ. Казува ѝ Іисусъ: Право си казала, че нѣмашь мѫжъ;

и҃і. Пѧ́ть бо мꙋже́й и҆мѣ́ла є҆сѝ: и҆ ны́нѣ, є҆го́же и҆́маши,
нѣ́сть тѝ мꙋ́жъ: сѐ вои́стиннꙋ рекла̀ є҆сѝ.
ѳ҃і. Глаго́ла є҆мꙋ̀ жена̀: Гдⷭ҇и, ви́жꙋ, ꙗ҆́кѡ прⷪ҇ро́къ є҆сѝ ты̀.
к҃. Ѻ҆тцы̀ на́ши въ горѣ̀ се́й поклони́шасѧ: и҆ вы̀ глаго́лете,
ꙗ҆́кѡ во Їеⷬ҇ꙋсали́мѣхъ є҆́сть мѣ́сто, и҆дѣ́же кла́нѧтисѧ подоба́етъ.
к҃а. Гл҃го́ла є҆́й Ї҆и҃съ: же́но, вѣ́рꙋ мѝ и҆мѝ, ꙗ҆́кѡ граде́тъ
ча́съ, є҆гда̀ ни въ горѣ̀ се́й, ни во Їеⷬ҇ꙋсали́мѣхъ покло́нитесѧ
Ѻ҆ц҃ꙋ̀.
к҃в. Вы̀ кла́нѧетесѧ, є҆гѡ́же не вѣ́сте: мы̀ кла́нѧемсѧ,
є҆го́же вѣ́мы: ꙗ҆́кѡ спасе́нїе ѿ Ї҆ꙋде́й є҆́сть.
к҃г. Но граде́тъ ча́съ, и҆ ны́нѣ є҆́сть, є҆гда̀ и҆́стиннїи по-
кло́нницы покло́нѧтсѧ Ѻ҆ц҃ꙋ дꙋ́хомъ и҆ и҆́стиною: и҆́бо Ѻ҆ц҃ъ
таковы́хъ и҆́щетъ покланѧ́ющихсѧ є҆мꙋ̀.
к҃д. Дх҃ъ (є҆́сть) Бг҃ъ: и҆ и҆́же кла́нѧетсѧ є҆мꙋ̀, дꙋ́хомъ и҆
и҆́стиною досто́итъ кла́нѧтисѧ.
к҃є. Глаго́ла є҆мꙋ̀ жена̀: вѣ́мъ, ꙗ҆́кѡ Мессі́а прїи́детъ, гла-
го́лемый Хрⷭ҇то́съ: є҆гда̀ то́й прїи́детъ, возвѣсти́тъ на́мъ всѧ̑.
к҃ѕ. Глаго́ла є҆́й Ї҆и҃съ: а҆́зъ є҆́смь, глаго́лѧй съ тобо́ю.
к҃з. И҆ тогда̀ прїидо́ша ᲂу҆чн҃цы̀ є҆гѡ̀, и҆ чꙋдѧ́хꙋсѧ, ꙗ҆́кѡ съ
жено́ю глаго́лаше: ѻ҆ба́че никто́же речѐ: чесѡ̀ и҆́щеши; и҆лѝ,
что̀ глаго́леши съ не́ю;
к҃и. Ѡ҆ста́ви же водоно́съ сво́й жена̀, и҆ и҆́де во гра́дъ, и҆
глаго́ла человѣ́кѡмъ:
к҃ѳ. Прїиди́те и҆ ви́дите чл҃вѣ́ка, и҆́же рече́ ми всѧ̑, є҆ли̑ка
сотвори́хъ: є҆да̀ то́й є҆́сть Хрⷭ҇то́съ;
л҃. И҆зыдо́ша же и҆з̾ гра́да, и҆ грѧдѧ́хꙋ къ немꙋ̀.
л҃а. Междꙋ̀ же си́мъ молѧ́хꙋ є҆го̀ ᲂу҆чени́цы є҆гѡ̀, глаго́люще:
Равві̀, ꙗ҆́ждь.
л҃в. Ѻ҆́нъ же речѐ и҆̀мъ: а҆́зъ бра́шно и҆́мамъ ꙗ҆́сти, є҆гѡ́же
вы̀ не вѣ́сте.
л҃г. Глаго́лахꙋ ᲂу҆̀бо ᲂу҆чени́цы къ себѣ̀: є҆да̀ кто̀ принесѐ
є҆мꙋ̀ ꙗ҆́сти;

18. Защото петима мѫжа си водила, и *тойзи* когото сега имашь,
не ти е мѫжъ: туй си право рекла.
19. Казува му жена-та: Господине, гледамъ че ты си пророкъ.
20. Бащи-тѣ ни въ тѫзь горѫ ся поклонихѫ: а вы казувате че
въ Іерусалимъ е мѣсто-то, гдѣто трѣба да ся покланямы.
21. Казува ѝ Іисусъ: Жено, хвани ми вѣрѫ, че иде часъ, когато
нито въ тѫзи горѫ, нито въ Іерусалимъ ще ся поклоните на
Отца.
22. Вы ся кланяте на онова което не знаете; ный ся кланямы
на онова което знаемъ; защото спасеніе-то е отъ Іудеи-тѣ.
23. Но иде врѣме, и сега е, когато истинни-тѣ поклонници ще
ся поклонятъ Отцу съ духъ и истинѫ; защото Отецъ таквызь ище
поклонницы-тѣ си.
24. Богъ е духъ, и които му ся кланятъ, съ духъ и истинѫ трѣ-
ба да ся кланятъ.
25. Казува му жена-та: Знамъ че ще дойде Мессія, който ся
казува Христосъ: той кога дойде ще ни възвѣсти всичко.
26. Казува ѝ Іисусъ: Азъ сьмь, който ти говорѭ.
27. И на това отгорѣ дойдохѫ ученици-тѣ му, и почудихѫ ся че
приказуваше съсъ женѫ; но никой не рече: Що търсишь? или,
Какво приказувашь съ неѭ?
28. Тогазь жена-та остави кърчагъ-тъ си, и отиде въ градъ-тъ,
и казува на человѣцы-тѣ:
29. Елате да видите человѣкъ, който ми рече все що сьмь сто-
рила; да не бѫде той Христосъ?
30. И тъй излѣзохѫ отъ градъ-тъ та идяхѫ кѫдѣ него.
31. А между това ученици-тѣ *му* го моляхѫ, и казувахѫ:
Учителю, яждь.
32. А той имъ рече: Азъ имамъ ястіе да ямъ което вы не
знаете.
33. За то думахѫ ученици-тѣ помежду си: Да ли нѣкой му
донесе да яде?

л҃д. Глаго́ла и҆̀мъ І҆и҃съ: моѐ бра́шно є҆́сть, да сотворю̀ во́лю
посла́вшагѡ мѧ̀, и҆ соверш꙳ дѣ́ло є҆гѡ̀.
л҃є. Не вы́ ли глаго́лете, ꙗ҆́кѡ є҆щѐ четы́ри мѣ́сацы сꙋ́ть, и҆
жа́тва прїи́детъ; сѐ глаго́лю ва́мъ: возведи́те ѻ҆́чи ва́ши, и҆
ви́дите ни́вы, ꙗ҆́кѡ пла́вы сꙋ́ть къ жа́твѣ ᲂу҆жѐ.
л҃ѕ. И҆ жнѧ́й мздꙋ̀ прїе́млетъ, и҆ собира́етъ пло́дъ въ жи-
во́тъ вѣ́чный: да и҆ сѣ́ѧй вкꙋ́пѣ ра́дꙋетсѧ и҆ жнѧ́й.
л҃з. Ѡ҆ се́мъ бо сло́во є҆́сть и҆́стинное, ꙗ҆́кѡ и҆́нъ є҆́сть сѣ́ѧй
и҆ и҆́нъ є҆́сть жнѧ́й.
л҃и. А҆́зъ посла́хъ вы̀ жа́ти, и҆дѣ́же вы̀ не трꙋди́стесѧ: и҆ні́и
трꙋди́шасѧ, и҆ вы̀ въ трꙋ́дъ и҆́хъ внидо́сте.
л҃ѳ. Ѿ гра́да же тогѡ̀ мно́зи вѣ́роваша въ ѻ҆́нь ѿ Сама-
рѧ́нъ, за сло́во жены̀ свидѣ́тельствꙋющїѧ, ꙗ҆́кѡ рече́ ми всѧ̑,
є҆ли̑ка сотвори́хъ.
м҃. Є҆гда̀ ᲂу҆̀бо прїидо́ша къ немꙋ̀ Самарѧ́не, молѧ́хꙋ є҆го̀,
дабы̀ пребы́лъ ᲂу҆ ни́хъ: и҆ пребы́сть тꙋ̀ два̀ дни̑.
м҃а. И҆ мно́гѡ па́че вѣ́роваша за сло́во є҆гѡ̀.
м҃в. Женѣ́ же глаго́лахꙋ, ꙗ҆́кѡ не ктомꙋ̀ за твою̀ бесѣ́дꙋ
вѣ́рꙋемъ: са́ми бо слы́шахомъ, и҆ вѣ́мы, ꙗ҆́кѡ се́й є҆́сть вои́-
стиннꙋ Сп҃съ мі́рꙋ, Хрⷭ҇то́съ.
м҃г. По двою́ же дню̀ и҆зы́де ѿтꙋ́дꙋ, и҆ и҆́де въ Галїле́ю.
м҃д. Са́мъ бо І҆и҃съ свидѣ́тельствова, ꙗ҆́кѡ прⷪ҇ро́къ во свое́мъ
ѻ҆те́чествїи че́сти не и҆́мать.
м҃є. Є҆гда́ же прїи́де въ Галїле́ю, прїѧ́ша є҆го̀ Галїле́ане, всѧ̑
ви́дѣвше, ꙗ҆̀же сотворѝ во І҆ерⷭ҇ли́мѣхъ въ пра́здникъ: и҆ ті́и
бо прїидо́ша въ пра́здникъ.
м҃ѕ. Прїи́де же па́ки І҆и҃съ въ Ка́нꙋ Галїле́йскꙋю, и҆дѣ́же пре-
творѝ во́дꙋ въ вїно̀. И҆ бѣ̀ нѣ́кїй царе́въ мꙋ́жъ, є҆гѡ́же сы́нъ
болѧ́ше въ Капернаꙋ́мѣ.
м҃з. Се́й слы́шавъ, ꙗ҆́кѡ І҆и҃съ прїи́де ѿ І҆ꙋде́и въ Галїле́ю,
и҆́де къ немꙋ̀, и҆ молѧ́ше є҆го̀, да сни́детъ, и҆ и҆сцѣ́литъ сы́на
є҆гѡ̀: и҆мѣ́ѧше бо ᲂу҆мре́ти.

34. Казува имъ Іисусъ: Мое-то ястіе е да струвамъ волѭ-тѫ
на оногова който мя е проводилъ, и да извършѫ неговѫ-тѫ работѫ.
35. Не казувате ли вы, че още четыри мѣсеца има, и жьтва-та
иде? Ето, казувамъ ви, подигнѣте очи-тѣ си, и виждте нивя-та,
че сѫ вече бѣлы за жьтвѫ.
36. И който жьне зема заплатѫ, и сьбира плодъ въ животъ
вѣчень, за да ся радватъ наедно и който сѣе и който жьне.
37. Защото въ това нѣщо истинска е рѣчь-та: Че другъ е който
сѣе, и другъ който жьне.
38. Азъ вы проводихъ да жьнете това въ което вы не сте ся
трудили; другы ся трудихѫ, и вы влѣзохте въ тѣхный-тъ трудъ.
39. И отъ тойзи градъ мнозина Самаряни повѣрувахѫ въ него
поради думѫ-тѫ на женѫ-тѫ която свидѣтелствуваше: Че ми рече
всичко що сьмь сторила.
40. И тъй когато дойдохѫ Самаряни-тѣ при него, моляхѫ му ся
да остане при тѣхъ: и прѣсѣдѣ тамъ два дни.
41. И още по мнозина повѣрувахѫ поради негово-то слово;
42. А на женѫ-тѫ казувахѫ: Ный не вѣрувамы вече за твоѭ-
тѫ думѫ; понеже сами чухмы, и знаемъ че тойзи е наистинѫ
Спаситель міра, Христосъ.
43. А слѣдъ тѣзи два дена излѣзе отъ тамо и отиде въ Галилеѭ.
44. Защото самъ си Іисусъ свидѣтелствува, че пророкъ въ
отечество-то си нѣма почесть.
45. И когато дойде въ Галилеѭ, пріяхѫ го Галилеяни-тѣ, като
бѣхѫ видѣли всичко що стори въ Іерусалимъ по праздникъ-тъ;
защото и тѣ бѣхѫ дошли на праздникъ-тъ.
46. И дойде Іисусъ пакъ въ Канѫ Галилейскѫ, гдѣто направи
водѫ-тѫ вино. И имаше нѣкой си царскый человѣкъ, на когото
сынъ му бѣ боленъ въ Капернаумъ.
47. Той като чу за Іисуса че е дошелъ отъ Іудеѭ въ Галилеѭ,
отиде при него, и моляше му ся да слѣзе и да исцѣли сына му;
защото щѣше да умре.

м҃и. Речѐ оу҆̀бо І҆и҃съ къ немꙋ̀: а҆́ще зна́меній и҆ чꙋде́съ не
ви́дите, не и҆́мате вѣ́ровати.

м҃ѳ. Глаго́ла къ немꙋ̀ царе́въ мꙋ́жъ: Гдⷭ҇и, сни́ди, пре́жде
да́же не оу҆́мретъ ѻ҆́трочѧ̀ моѐ.

н҃. Глаго́ла є҆мꙋ̀ І҆и҃съ: и҆ди̂, сы́нъ тво́й жи́въ є҆́сть. И҆ вѣ́рова
чл҃вѣ́къ словеси̂, є҆́же речѐ є҆мꙋ̀ І҆и҃съ, и҆ и҆дѧ́ше.

н҃а. Ѧ҆́бїе же входѧ́щꙋ є҆мꙋ̀, сѐ раби̂ є҆гѡ̀ срѣто́ша є҆го̀, и҆
возвѣсти́ша є҆мꙋ̀ глаго́люще, ꙗ҆́кѡ сы́нъ тво́й жи́въ є҆́сть.

н҃в. Вопроша́ше оу҆̀бо ѿ ни́хъ ѡ҆ ча́сѣ, въ кото́рый легча́е
є҆мꙋ̀ бы́сть: и҆ рѣ́ша є҆мꙋ̀, ꙗ҆́кѡ вчера̀ въ ча́съ седмы́й ѡ҆ста́ви
є҆го̀ ѻ҆́гнь.

н҃г. Разꙋмѣ̀ же ѻ҆ц҃ъ, ꙗ҆́кѡ то́й бѣ̀ ча́съ, въ ѻ҆́ньже речѐ
є҆мꙋ̀ І҆и҃съ, ꙗ҆́кѡ сы́нъ тво́й жи́въ є҆́сть: и҆ вѣ́рова са́мъ и҆ ве́сь
до́мъ є҆гѡ̀.

н҃д. Сїѐ па́ки второ́е зна́менїе сотвори̂ І҆и҃съ, прише́дъ ѿ
І҆ꙋде́и въ Галїле́ю.

Глава̀ є҃.

а҃. По си́хъ же бѣ̀ пра́здникъ І҆ꙋде́йскїй, и҆ взы́де І҆и҃съ во
І҆ерꙋсали́мъ.

в҃. Є҆́сть же во І҆ерꙋсали́мѣхъ ѻ҆́вчаѧ кꙋпѣ́ль, ꙗ҆́же глаго́лет-
сѧ є҆вре́йски Виѳесда̀, пѧ́ть притвѡ́ръ и҆мꙋ́щи.

г҃. Въ тѣ́хъ слежа́ше мно́жество болѧ́щихъ, слѣпы́хъ, хро-
мы́хъ, сꙋхи́хъ, ча́ющихъ движе́нїѧ воды̀.

д҃. А҆́гг҃лъ бо Гдⷭ҇нь на всѧ́ко лѣ́то схожда́ше въ кꙋпѣ́ль, и҆
возмꙋща́ше во́дꙋ: и҆ и҆́же пе́рвѣе влаза́ше по возмꙋще́нїи
воды̀, здра́въ быва́ше, ꙗ҆цѣ́мъ же недꙋ́гомъ ѡ҆держи́мь бы-
ва́ше.

є҃. Бѣ́ же тꙋ̀ нѣ́кїй человѣ́къ, три́десѧть и҆ ѻ҆́смь лѣ́тъ
и҆мы́й въ недꙋ́зѣ (своє́мъ).

ѕ҃. Сего̀ ви́дѣвъ І҆и҃съ лежа́ща, и҆ разꙋмѣ́въ, ꙗ҆́кѡ мнѡ́га лѣ́та
оу҆жѐ и҆ма́ше въ недꙋ́зѣ, глаго́ла є҆мꙋ̀: хо́щеши ли цѣ́лъ бы́ти;

48. Тогази му рече Іисусъ: Ако не видите знаменія и чудеса, не щете повѣрува.

49. Казува му царскый-тъ человѣкъ: Господи, слѣзь доклѣ не е умрѣло дѣте-то ми.

50. Казува му Іисусъ: Иди си, сынъ ти е живъ. И повѣрува человѣкъ-тъ на рѣчь-тѫ коѭто му рече Іисусъ, и отиваше си.

51. И когато той вече слазяше, срѣщнѫхѫ го слугы-тѣ му, и обадихѫ му и казахѫ: Сынъ ти е живъ.

52. А той гы попыта, въ кой часъ му станѫ по леко; и рекохѫ му: Вчера по седмь-тѣ часа го остави треска-та.

53. И тъй, разумѣ баща-та че *това станѫ* въ онзи часъ, въ който му рече Іисусъ: Сынъ ти е живъ: и повѣрува той и всичкый-тъ му домъ.

54. Това пакъ второ чудо стори Іисусъ отъ какъ дойде изъ Іудеѭ въ Галилеѭ.

ГЛАВА 5.

1. Подиръ това бѣше праздникъ Іудейскый, и възлѣзе Іисусъ въ Іерусалимъ.

2. А въ Іерусалимъ близу до овчѫ-тѫ *портѫ* има кѫпалня, която по Еврейскы ся нарича Виѳесда, и има петь притвора.

3. Въ тѣхъ лѣжахѫ голѣмо множество болни, слѣпи, хроми, сухы, които чакахѫ движеніе-то на водѫ-тѫ.

4. Защото отъ врѣме на врѣме слѣзуваше ангелъ въ кѫпалнѭ-тѫ, и размѫщаше водѫ-тѫ; и тъй който влазяше пьрвъ слѣдъ размѫщаніе-то на водѫ-тѫ, здравъ биваше отъ каквѫто болѣсть и да бѣше болѣнъ.

5. И тамо имаше нѣкой си человѣкъ болѣнъ отъ тридесеть и осмь годины.

6. Него видѣ Іисусъ че лежи, и понеже знаяше че отъ много врѣме вече *болѣдува*, казува му: Ищешь ли да оздравѣешь?

з҃. Ѿвѣща̀ є҆мꙋ̀ недꙋ́жный: є҃и́, Г҃ди, человѣ́ка не и҆́мамъ,
да, є҆гда̀ возмꙋти́тса вода̀, вве́ржетъ мѧ̀ въ кꙋпѣ́ль: є҆гда́
же прихожꙋ̀ а҆́зъ, и҆́нъ пре́жде менѐ слѧ́зитъ.
и҃. Глаго́ла є҆мꙋ̀ Ї҆и҃съ: воста́ни, возмѝ о҆́дръ тво́й, и҆ ходѝ.
ѳ҃. И҆ а҆́бїе здра́въ бы́сть ч҃лвѣ́къ: и҆ взе́мъ о҆́дръ сво́й, и҆
хожда́ше. бѣ́ же сꙋббѡ́та въ то́й де́нь.
і҃. Глаго́лахꙋ же жи́дове и҆сцѣлѣ́вшемꙋ: сꙋббѡ́та є҆́сть, и҆
не досто́итъ тѝ взѧ́ти о҆дра̀ твоегѡ̀.
а҃і. О҆́нъ же ѿвѣща̀ и҆̀мъ: и҆́же мѧ̀ сотворѝ цѣ́ла, то́й мнѣ̀
речѐ: возмѝ о҆́дръ тво́й, и҆ ходѝ.
в҃і. Вопроси́ша же є҆го̀: кто̀ є҆́сть ч҃лвѣ́къ рекі́й тѝ: возмѝ
о҆́дръ тво́й, и҆ ходѝ;
г҃і. И҆сцѣлѣ́вый же не вѣ́даше, кто̀ є҆́сть: Ї҆и҃съ бо ᲂу҆клони́сѧ,
наро́дꙋ сꙋ́щꙋ на мѣ́стѣ.
д҃і. Пото́мъ же ѡ҆брѣ́те є҆го̀ Ї҆и҃съ въ ц҃ркви, и҆ речѐ є҆мꙋ̀: сѐ
здра́въ є҆сѝ: ктомꙋ̀ не согрѣша́й, да не го́рше тѝ что̀ бꙋ́детъ.
є҃і. И҆́де же ч҃лвѣ́къ, и҆ повѣ́да Ї҆ꙋде́ѡмъ, ꙗ҆́кѡ Ї҆и҃съ є҆́сть,
и҆́же мѧ̀ сотворѝ цѣ́ла.
ѕ҃і. И҆ сегѡ̀ ра́ди гонѧ́хꙋ Ї҆и҃са Ї҆ꙋде́є, и҆ и҆скѧ́хꙋ є҆го̀ ᲂу҆би́ти,
занѐ сїѧ̑ творѧ́ше въ сꙋббѡ́тꙋ.
з҃і. Ї҆и҃съ же ѿвѣщава́ше и҆̀мъ: О҆ц҃ъ мо́й досе́лѣ дѣ́лаетъ,
и҆ а҆́зъ дѣ́лаю.
и҃і. И҆ сегѡ̀ ра́ди па́че и҆скѧ́хꙋ є҆го̀ Ї҆ꙋде́є ᲂу҆би́ти, ꙗ҆́кѡ не
то́кмѡ разорѧ́ше сꙋббѡ́тꙋ, но и҆ О҆ц҃а̀ своего̀ гл҃а́голаше Б҃га,
ра́венсѧ творѧ̀ Б҃гꙋ.
ѳ҃і. Ѿвѣща́въ же Ї҆и҃съ и҆ речѐ и҆̀мъ: а҆ми́нь а҆ми́нь глаго́лю
ва́мъ, не мо́жетъ С҃нъ твори́ти ѿ себѐ ничесѡ́же, а҆́ще
не є҆́же ви́дитъ О҆ц҃а̀ творѧ́ща: ꙗ҆̀же бо о҆́нъ твори́тъ, сїѧ̑
и҆ С҃нъ та́кожде твори́тъ.
к҃. О҆ц҃ъ бо лю́битъ С҃на, и҆ всѧ̑ показꙋ́етъ є҆мꙋ̀, ꙗ҆̀же са́мъ
твори́тъ: и҆ бѡ́льша си́хъ пока́жетъ є҆мꙋ̀ дѣла̀, да вы̀ чꙋди́тесѧ.

7. Отговори му болный-тъ: Господине, нѣмамъ человѣкъ, да мя тури въ кѫпалниѭ-тѫ, когато ся размѫти вода-та; и когато азъ дохождамъ, другъ прѣди менѐ слѣзнува.

8. Казува му Іисусъ: Стани, дигни одръ-тъ си, и ходи.

9. И тозь часъ человѣкъ-тъ оздравѣ, и задигнѫ одръ-тъ си, и ходяше: а тойзи день бѣше сѫббота.

10. И казувахѫ Іудеи-тѣ на исцѣлѣлый-тъ: Сѫббота е; не ти е простено да дигнешь одръ-тъ си.

11. Отговори имъ: Онзи който мя исцѣли, той ми рече: Дигни одръ-тъ си, и ходи.

12. Попытахѫ го: Кой е человѣкъ-тъ що ти рече: Дигни одръ-тъ си и ходи?

13. А исцѣленый-тъ не знаяше кой е; защото Іисусъ ся уклони, понеже имаше народъ много на това мѣсто.

14. Подиръ това намѣрува го Іисусъ въ храмъ-тъ, и рече му: Ето, сега станѫ ты здравъ; не согрѣшавай вече, да ти не стане нѣщо по зло.

15. Отиде прочее человѣкъ-тъ и обади на Іудеи-тѣ че Іисусъ е който го исцѣли.

16. И за това Іудеи-тѣ гоняхѫ Іисуса, и нщяхѫ да го убіѭтъ; защото правяше тѣзи *работы* въ сѫбботѫ.

17. А Іисусъ имъ отговори: Отецъ ми до сега работи, и азъ работіѭ.

18. И за това Іудеи-тѣ още повече нщяхѫ да го затрыѭтъ; защото не токо че сѫбботѫ-тѫ прѣстѫпуваше; но и Бога за свой Отецъ казуваше, и правяше себе си равенъ Богу.

19. На това Іисусъ отговори и рече имъ: Истинѫ, истинѫ ви казувамъ: Не може Сынъ-тъ да прави нищо отъ самосебе си, ако не вижда Отца да прави това: понеже което прави той, подобно и Сынъ-тъ това прави.

20. Защото Отецъ люби Сына, и показува му все що прави той; ще му покаже и отъ тѣзи по голѣмы работы, за да ся чудите вы.

к҃а. Ꙗ҆́коже бо Ѻ҆ц҃ъ воскреша́етъ ме́ртвыѧ и҆ живи́тъ, та́кѡ и҆ Сн҃ъ, и҆̀хже хо́щетъ, живи́тъ.

к҃в. Ѻ҆ц҃ъ бо не сꙋ́дитъ никомꙋ́же, но сꙋ́дъ ве́сь дадѐ Сн҃ови:

к҃г. Да всѝ чтꙋ́тъ Сн҃а, ꙗ҆́коже чтꙋ́тъ Ѻ҆ц҃а̀. (а҃) И҆̀же не чти́тъ Сн҃а, не чти́тъ Ѻ҆ц҃а̀ посла́вшагѡ є҆го̀.

к҃д. А҆ми́нь а҆ми́нь глаго́лю ва́мъ, ꙗ҆́кѡ слꙋ́шаѧй словесѐ моегѡ̀, и҆ вѣ́рꙋѧй посла́вшемꙋ мѧ̀, и҆́мать живо́тъ вѣ́чный: и҆ на сꙋ́дъ не пріи́детъ, но пре́йдетъ ѿ сме́рти въ живо́тъ.

к҃є. А҆ми́нь а҆ми́нь глаго́лю ва́мъ, ꙗ҆́кѡ граде́тъ ча́съ и҆ ны́нѣ є҆́сть, є҆гда̀ ме́ртвїи ᲂу҆слы́шатъ гла́съ Сн҃а Бж҃їѧ, и҆ ᲂу҆слы́шавше ѡ҆живꙋ́тъ.

к҃ѕ. Ꙗ҆́коже бо Ѻ҆ц҃ъ и҆́мать живо́тъ въ себѣ̀, та́кѡ дадѐ и҆ Сн҃ови живо́тъ и҆мѣ́ти въ себѣ̀:

к҃з. И҆ ѡ҆́бласть дадѐ є҆мꙋ̀ и҆ сꙋ́дъ твори́ти, ꙗ҆́кѡ Сн҃ъ человѣ́чь є҆́сть.

к҃и. Не диви́тесѧ семꙋ̀: ꙗ҆́кѡ граде́тъ ча́съ, въ ѻ҆́ньже всѝ сꙋ́щїи во гробѣ́хъ ᲂу҆слы́шатъ гла́съ Сн҃а Бж҃їѧ,

к҃ѳ. И҆ и҆зы́дꙋтъ, сотво́ршїи бл҃га̑ѧ, въ воскреше́нїе живота̀: а҆ сотво́ршїи ѕла̑ѧ, въ воскреше́нїе сꙋда̀.

л҃. Не могꙋ̀ а҆́зъ ѡ҆ себѣ̀ твори́ти ничесѡ́же. Ꙗ҆́коже слы́шꙋ, сꙋждꙋ̀: и҆ сꙋ́дъ мо́й пра́веденъ є҆́сть: ꙗ҆́кѡ не и҆щꙋ̀ во́ли моеѧ̀, но во́ли посла́вшагѡ мѧ̀ Ѻ҆ц҃а̀.

л҃а. А҆́ще а҆́зъ свидѣ́тельствꙋю ѡ҆ мнѣ̀, свидѣ́тельство моѐ нѣ́сть и҆́стинно.

л҃в. И҆́нъ є҆́сть свидѣ́тельствꙋѧй ѡ҆ мнѣ̀: и҆ вѣ́мъ, ꙗ҆́кѡ и҆́стинно є҆́сть свидѣ́тельство, є҆́же свидѣ́тельствꙋетъ ѡ҆ мнѣ̀.

л҃г. Вы̀ посла́сте ко І҆ѡа́ннꙋ, и҆ свидѣ́тельствова ѡ҆ и҆́стинѣ.

л҃д. А҆́зъ же не ѿ чл҃вѣ́ка свидѣ́тельства пріе́млю, но сї̑ѧ глаго́лю, да вы̀ спасе́ни бꙋ́дете.

л҃є. Ѻ҆́нъ бѣ̀ свѣти́льникъ горѧ̀ и҆ свѣтѧ̀: вы́ же восхотѣ́сте возра́доватисѧ въ ча́съ свѣ́тенїѧ є҆гѡ̀.

21. Понеже както Отецъ въздига мьртвы-тѣ, и съживява, така и Сынъ-тъ които ище съживява.

22. Защото Отецъ не сѫди никого, но е далъ Сыну всякѫ сѫдбѫ;

23. За да почитатъ всичкы Сына, както почитатъ Отца. Който не почита Сына, не почита Отца който го е проводилъ.

24. Истинѫ, истинѫ ви казувамъ, че който слуша слово-то мое, и вѣрува въ тогозь който мя е проводилъ, има животъ вѣченъ, и на сѫдъ нѣма да дойде, но прѣминѫлъ е отъ смьрть-тѫ въ животъ-тъ.

25. Истинѫ истинѫ ви казувамъ, че иде часъ и сега е, когато мьртви-тѣ ще чуѭтъ гласъ-тъ на Сына Божія, и които *го* чуѭтъ ще оживѣѭтъ.

26. Защото както Отецъ има въ себе си животъ, така е далъ и Сыну да има животъ въ себе си.

27. И власть му е далъ да прави и сѫдъ, защото е Сынъ человѣческый.

28. Недѣйте ся чуди на това; защото иде часъ, въ който всичкы които сѫ въ гробове-тѣ ще чуѭтъ гласъ-тъ му,

29. И ще излѣзѫтъ; онѣзи които сѫ правили добро, въ въскресеніе-то на животъ; а които сѫ правили зло, въ въскресеніе-то на осѫжденіе.

30. Не могѫ азъ да правѭ нищо отъ себе си: сѫдѭ както чувамъ; и сѫдба-та ми е праведна; защото не ищѫ моѭ-тѫ волѭ, но волѭ-тѫ на Отца който мя е проводилъ.

31. Ако свидѣтелствувамъ азъ за себе си, свидѣтелство-то ми не е истинно.

32. Другъ е който свидѣтелствува за мене, и знаѭ че свидѣтелство-то което свидѣтелствува той за мене е истинно.

33. Вы проводихте до Іоанна, и свидѣтелствува за истинѫ-тѫ.

34. Азъ обаче отъ человѣцы свидѣтелство не земамъ, но казувамъ това за да ся спасете вы.

35. Той бѣше свѣтило което горяше и свѣтяше; и вы поискахте да ся порадувате за малко врѣме на негово-то свѣтеніе.

л҃ѕ. А҆́зъ же и҆́мамъ свидѣ́тельство бо́лѣе І҆ѡа́ннова:
дѣла́ бо, ꙗ҆̀же дадѐ мнѣ̀ Ѻ҆ц҃ъ, да соверш꙯у а҆̀, та̀ дѣла̀,
ꙗ҆̀же а҆́зъ творю̀, свидѣ́тельствꙋютъ ѡ҆ мнѣ̀, ꙗ҆́кѡ Ѻ҆ц҃ъ мѧ̀
посла̀.
л҃з. И҆ посла́вый мѧ̀ Ѻ҆ц҃ъ са́мъ свидѣ́тельствова ѡ҆ мнѣ̀:
ни гла́са є҆гѡ̀ нигдѣ́же слы́шасте, ни видѣ́нїѧ є҆гѡ̀ ви́дѣсте:
л҃и. И҆ словесѐ є҆гѡ̀ не и҆́мате пребыва́ющаѧ въ ва́съ: занѐ,
є҆го́же то́й посла̀, семꙋ̀ вы̀ вѣ́ры не є҆́млете.
л҃ѳ. И҆спыта́йте писа́нїй, ꙗ҆́кѡ вы̀ мни́тѐ въ ни́хъ и҆мѣ́ти
живо́тъ вѣ́чный: и҆ та̑ сꙋ́ть свидѣ́телствꙋющаѧ ѡ҆ мнѣ̀.
м҃. И҆ не хо́щете прїитѝ ко мнѣ̀, да живо́тъ и҆́мате.
м҃а. Сла́вы ѿ человѣ̑къ не прїе́млю:
м҃в. Но разꙋмѣ́хъ вы̀, ꙗ҆́кѡ любвѐ Бж҃їѧ не и҆́мате въ себѣ̀.
м҃г. А҆́зъ прїидо́хъ во и҆́мѧ Ѻ҆ц҃а̀ моегѡ̀, и҆ не прїе́млете
менѐ: а҆́ще и҆́нъ прїи́детъ во и҆́мѧ своѐ, того̀ прїе́млете.
м҃д. Ка́кѡ вы̀ мо́жете вѣ́ровати, сла́вꙋ дрꙋ́гъ ѿ дрꙋ́га
прїе́млюще, и҆ сла́вы, ꙗ҆̀же ѿ є҆ди́нагѡ Бг҃а, не и҆́щете;
м҃є. Не мни́те, ꙗ҆́кѡ а҆́зъ на вы̀ рекꙋ̀ ко Ѻ҆ц҃ꙋ̀: є҆́сть, и҆́же
на вы̀ гл҃го́летъ, Мѡѷсе́й, на́нь же вы̀ ᲂу҆пова́ете.
м҃ѕ. А҆́ще бо бы́сте вѣ́ровали Мѡѷсе́ови, вѣ́ровали бы́сте
ᲂу҆́бѡ и҆ мнѣ̀: ѡ҆ мнѣ̀ бо то́й писа̀.
м҃з. А҆́ще ли тогѡ̀ писа́нїемъ не вѣ́рꙋете, ка́кѡ мои́мъ гла-
го́лѡмъ вѣ́рꙋ и҆́мете;

Глава̀ ѕ҃.

а҃. По си́хъ и҆́де І҆и҃съ на ѡ҆́нъ по́лъ мо́рѧ Галїле́и Тїве-
рїа́дска:
в҃. И҆ по не́мъ и҆дя́ше наро́дъ мно́гъ, ꙗ҆́кѡ ви́дахꙋ зна́меніѧ
є҆гѡ̀, ꙗ҆̀же творѧ́ше над̾ недꙋ́жными.
г҃. Взы́де же на го́рꙋ І҆и҃съ, и҆ тꙋ̀ сѣдѧ́ше со ᲂу҆чени́ки свои́-
ми.
д҃. Бѣ̀ же бли́зъ па́сха, пра́здникъ жидо́вскїй.

36. Но азъ имамъ по голѣмо отъ Іоанново-то свидѣтелство; защото работы-тѣ които Отецъ ми даде да гы извършѫ, тѣзи работы които азъ правіѭ, свидѣтелствуватъ за мене, че мя е Отецъ проводилъ.

37. И Отецъ, който мя е пратилъ, той свидѣтелствова за мене. Нито гласъ-тъ му сте чули, нито лице-то му сте видѣли.

38. И слово-то негово нѣмате да прѣбѫдва въ васъ, защото вы не вѣрувате въ тогозь когото е той испратилъ.

39. Испытувайте писанія-та; защото вы мыслите че въ тѣхъ имате животъ вѣченъ; и тѣ сѫ които свидѣтелствуватъ за мене.

40. Но вы не искате да дойдете при мене за да имате животъ.

41. Отъ человѣцы славѫ не пріимамъ;

42. Но познахъ вы, че нѣмате въ себе си любовь Божіѭ.

43. Азъ дойдохъ въ име-то на Отца моего, и не мя пріимате; ако дойде другъ въ свое си име него ще пріемете.

44. Какъ можете да повѣрвате вы, които пріимате славѫ единъ отъ другый, и не търсите славѫ-тѫ която е само отъ Бога?

45. Да не мните че азъ ще вы обвиніѭ прѣдъ Отца; има кой да вы обвини, Моисей, на когото вы уповахте.

46. Защото ако бѣхте вѣрували въ Моисея, повѣрували быхте въ мене; понеже той за мене писа.

47. Ако ли негови-тѣ писанія не вѣрувате, какъ ще повѣрувате мои-тѣ думы?

ГЛАВА 6.

1. Слѣдъ това отиде Іисусъ отвѫдь Галилейско-то море, сирѣчь Тиверіадско:

2. И слѣдъ него идѣше народъ много; защото гледахѫ чудеса-та негови, които правяше надъ болны-тѣ.

3. И възлѣзе Іисусъ на горѫ-тѫ и сѣдяше тамъ съ ученицы-тѣ си.

4. И наближаваше пасха-та, праздникъ-тъ Іудейскый.

є҃. Воззвѣ́дъ ѹ҆̀бо і҆и҃съ ѻ҆́чи, и҆ ви́дѣвъ, ꙗ҆́кѡ мно́гъ наро́дъ гряде́тъ къ немꙋ̀, глаго́ла къ Фїлі́ппꙋ: чи́мъ кꙋ́пимъ хлѣ́бы, да ꙗ҆дя́тъ сі́и;

ѕ҃. Сїе́ же глаго́лаше и҆скꙋша́ѧ є҆го̀: са́мъ бо вѣ́дѧше, что̀ хо́щетъ сотвори́ти.

з҃. Ѿвѣща̀ є҆мꙋ̀ Фїлі́ппъ: двѣма̀ сто́ма пѣ́нѧзей хлѣ́бы не довлѣ́ютъ и҆̀мъ, да кі́йждо и҆́хъ ма́ло что̀ прїи́метъ.

и҃. Глаго́ла є҆мꙋ̀ є҆ди́нъ ѿ ѹ҆чени̑къ є҆гѡ̀, А҆ндре́й бра́тъ Сі́мѡна Петра̀:

ѳ҃. Є҆́сть ѻ҆́трочищь здѣ̀ є҆ди́нъ, и҆́же и҆́мать пѧ́ть хлѣ́бъ ꙗ҆чме́нныхъ, и҆ двѣ̀ ры́бѣ: но сі́и что̀ сꙋ́ть на толи́ко;

і҃. Рече́ же і҆и҃съ: сотвори́те человѣ́ки возлещѝ: бѣ̀ же трава̀ мно́га на мѣ́стѣ. возлежѐ ѹ҆̀бо мꙋже́й число́мъ ꙗ҆́кѡ пѧ́ть ты́сѧщъ.

а҃і. Прїѧ́тъ же хлѣ́бы і҆и҃съ, и҆ хвалꙋ̀ возда́въ, подадѐ ѹ҆ченикѡ́мъ, ѹ҆чени́цы же возлежа́щымъ: та́кожде и҆ ѿ ры́бъ, є҆ли́кѡ хотѧ́хꙋ.

в҃і. И҆ ꙗ҆́кѡ насы́тишасѧ, глаго́ла ѹ҆ченикѡ́мъ свои̑мъ: собери́те и҆збы́тки ѹ҆крꙋ̑хъ, да не поги́бнетъ ничто́же.

г҃і. Собра́ша же, и҆ и҆спо́лниша двана́десѧте ко́ша ѹ҆крꙋ̑хъ ѿ пѧти̑хъ хлѣ́бъ ꙗ҆чме́нныхъ, и҆̀же и҆збы́ша ꙗ҆́дшымъ.

д҃і. Человѣ́цы же ви́дѣвше зна́менїе, є҆̀же сотворѝ і҆и҃съ, глаго́лахꙋ, ꙗ҆́кѡ се́й є҆́сть вои́стиннꙋ прⷪ҇ро́къ гряды́й въ мі́ръ.

є҃і. І҆и҃съ ѹ҆̀бо разꙋмѣ́въ, ꙗ҆́кѡ хотѧ́тъ прїитѝ, да восхи́тѧтъ є҆го̀, и҆ сотворѧ́тъ є҆го̀ цр҃ѧ̀, ѿи́де па́ки въ го́рꙋ є҆ди́нъ.

ѕ҃і. Ꙗ҆́кѡ по́здѣ бы́сть, сни́доша ѹ҆чени́цы є҆гѡ̀ на мо́ре,

з҃і. И҆ влѣ́зоша въ кора́бль, и҆ и҆дѧ́хꙋ на ѻ҆́нъ по́лъ мо́рѧ въ Капернаꙋ́мъ. и҆ тма̀ а҆́бїе бы́сть, и҆ не ѹ҆̀ бѣ̀ прише́лъ къ ни̑мъ і҆и҃съ.

и҃і. Мо́ре же, вѣ́трꙋ ве́лїю дыха́ющꙋ, воздвиза́шесѧ.

ѳ҃і. Гре́бше же ꙗ҆́кѡ ста́дїй два́десѧть пѧ́ть, и҆лѝ три́десѧть,

5. И като вдигнѫ Iисусъ очи и видѣ че народъ много иде
къмъ него, казува Филиппу: Отъ дѣ да купимъ хлѣбъ, да ядѫтъ
тѣзи?
6. (А това казуваше *той* да го испыта: защото си знаяше
какво щѣше да прави).
7. Отговори му Филиппъ: За двѣстѣ динарiи хлѣбъ не имъ
постига, за да земе всякой отъ тѣхъ по малко нѣщо.
8. Казува му единъ отъ ученицы-тѣ неговы, Андрей братъ-тъ
на Симона Петра:
9. Има тука едно момченце, което има петь ечьмены хлѣба и
двѣ рыбы; но тѣ що сѫ на толкова *душы?*
10. А Iисусъ рече: Сторѣте да сѣднѫтъ человѣци-тѣ. А на
това мѣсто имаше трѣва много. И тъй насѣдахѫ мѫжiе до петь
тысящы на брой.
11. И зѣ Iисусъ хлѣбове-тѣ, и благодари, и раздаде гы на
ученицы-тѣ, а ученици-тѣ на сѣдящы-тѣ; така и отъ рыбы-тѣ
колкото искахѫ.
12. И като ся насытихѫ, казува на ученицы-тѣ си: Съберѣте
изостанѫлы-тѣ укрухы, за да ся не изгуби нищо.
13. И тъй отъ петь-тѣ ечьмены хлѣба събрахѫ и напълнихѫ
дванадесеть коша укрухы, които изостанѫхѫ на тѣзи що ядохѫ.
14. Тогава человѣци-тѣ като видѣхѫ чудо-то, което стори
Iисусъ, казувахѫ: Наистинѫ тойзи е пророкъ-тъ който имаше да
дойде на свѣтъ-тъ.
15. И тъй като разумѣ Iисусъ че ще дойдѫтъ да го грабнѫтъ за
да го направятъ царь, отиде пакъ самъ си той на горѫ-тѫ.
16. И когато ся свечери, слѣзохѫ ученици-тѣ му на море-то,
17. И възлѣзохѫ въ ладiѭ-тѫ та отивахѫ отвѫдь море-то въ
Капернаумъ; и вече бѣше ся стьмнило, а Iисусъ не бѣ дошелъ още
при тѣхъ;
18. И море-то ся подигаше, понеже духаше силенъ вѣтръ.
19. И като бѣхѫ гребли до двадесеть и петь или тридесеть

ѹ҆зрѣ́ша Ї҆и҃са ходѧ́ща по мо́рю, и҆ бли́з̾ кораблѧ̀ бы́вша: и҆ ѹ҆боѧ́шасѧ.
к҃. Ѻ҆́нъ же глаго́ла и҆̀мъ: а҆́зъ є҆́смь, не бо́йтесѧ.
к҃а. Хотѧ́хѹ ѹ҆̀бо прїѧ́ти є҆го̀ въ кора́бль: и҆ а҆́бїе кора́бль
бы́сть на земли̑, въню́же и҆дѧ́хѹ.
к҃в. Во ѹ҆́трїй же, наро́дъ, и҆̀же стоѧ́ше ѡ҆б ѡ҆́нъ по́лъ мо́рѧ,
ви́дѣвъ, ꙗ҆́кѡ кораблѧ̀ и҆но́гѡ не бѣ̀ тꙋ̀, то́кмѡ є҆ди́нъ то́й,
въ ѻ҆́ньже вни́доша ѹ҆чн҃цы̀ є҆гѡ̀, и҆ ꙗ҆́кѡ не вни́де со ѹ҆чн҃кѝ
свои́ми Ї҆и҃съ въ кора́бль, но є҆ди́ни ѹ҆чн҃цы̀ є҆гѡ̀ и҆до́ша.
к҃г. И҆ и҆́нѝ прїидо́ша корабли̑ ѿ Тїверїа́ды бли́з̾ мѣ́ста,
и҆дѣ́же ꙗ҆до́ша хлѣ́бы, хвалꙋ̀ возда́вше Гд҇еви:
к҃д. Є҆гда́ же ви́дѣша наро́ди, ꙗ҆́кѡ Ї҆и҃са не бы́сть тꙋ̀, ни
ѹ҆чн҃къ є҆гѡ̀, влѣзо́ша са́ми въ корабли̑, и҆ прїидо́ша въ Капер-
наꙋ́мъ, и҆́щꙋще Ї҆и҃са.
к҃є. И҆ ѡ҆брѣ́тше є҆го̀ ѡ҆б ѡ҆́нъ по́лъ мо́рѧ, рѣ́ша є҆мꙋ̀: Равві̀,
когда̀ здѣ̀ бы́сть;
к҃ѕ. Ѿвѣща̀ и҆̀мъ Ї҆и҃съ и҆ речѐ: а҆ми́нь а҆ми́нь глаго́лю ва́мъ,
и҆́щете менѐ, не ꙗ҆́кѡ ви́дѣсте зна́менїѧ, но ꙗ҆́кѡ ꙗ҆́ли є҆стѐ
хлѣ́бы, и҆ насы́тистесѧ.
к҃з. Дѣ́лайте не бра́шно гиблющее, но бра́шно пребыва́ю-
щее въ живо́тъ вѣ́чный, є҆̀же Сн҃ъ человѣ́ческїй ва́мъ да́стъ:
сего́ бо Ѻ҆ц҃ъ зна́мена Бг҃ъ.
к҃и. Рѣ́ша же къ немꙋ̀: что̀ сотвори́мъ, да дѣ́лаемъ дѣла̀
Бж҃їѧ;
к҃ѳ. Ѿвѣща̀ Ї҆и҃съ и҆ речѐ и҆̀мъ: сѐ є҆́сть дѣ́ло Бж҃їе, да
вѣ́рꙋете въ того̀, є҆го́же посла̀ Ѻ҆́нъ.
л҃. Рѣ́ша же є҆мꙋ̀: ко́е ѹ҆̀бо ты̀ твори́ши зна́менїе, да
ви́димъ и҆ вѣ́рꙋ и҆́мемъ тебѣ̀; что̀ дѣ́лаеши;
л҃а. Ѻ҆тцы̀ на́ши ꙗ҆до́ша ма́ннꙋ въ пꙋсты́ни, ꙗ҆́коже є҆́сть
пи́сано: хлѣ́бъ съ нб҃сѐ дадѐ и҆̀мъ ꙗ҆́сти.
л҃в. Речѐ ѹ҆̀бо и҆̀мъ Ї҆и҃съ: а҆ми́нь а҆ми́нь глаго́лю ва́мъ, не
Мѡѷсе́й дадѐ ва́мъ хлѣ́бъ съ нб҃сѐ: но Ѻ҆ц҃ъ мо́й дае́тъ ва́мъ
хлѣ́бъ и҆́стинный съ нб҃сѐ.

стадіи, видѣхѫ Іисуса че ходи по море-то и наближава ладіѭ-тѫ, и убояхѫ ся.

20. Но той имъ казува: Азъ сьмь; не бойте ся.

21. Тогази искахѫ да го земѫтъ въ ладіѭ-тѫ, и тутакси ладія-та ся намѣри на земѭ-тѫ на коѭто отивахѫ.

22. На утрinь-тѫ народъ-тъ който стояше отвѫдь море-то, като видѣхѫ че нѣмаше друга ладія тамъ, но токо тая въ коѭто влѣзохѫ ученици-тѣ му, и че Іисусъ не влѣзе съ ученицы-тѣ си въ ладіѭ-тѫ, но ученици-тѣ му сами тръгнѫхѫ;

23. (А другы ладіи дойдохѫ отъ Тиверіадѫ близу до мѣсто-то дѣто ядохѫ хлѣбъ-тъ, когато Господь бѣ благословилъ.)

24. И тъй като видѣ народъ-тъ, че нѣма тамо Іисуса нито ученицы-тѣ му, влѣзохѫ и тѣ въ ладіи-тѣ, та дойдохѫ въ Капернаумъ и търсяхѫ Іисуса.

25. И като го намѣрихѫ отвѫдь море-то, рекохѫ му: Равви, кога дойде ты тука?

26. Отговори имъ Іисусъ и рече: Истинѫ, истинѫ ви казувамъ, търсите мя, не защото видѣхте чудеса, но защото ядохте отъ хлѣбове-тѣ и ся насытихте.

27. Работѣте не за хранѫ която ся разваля, но за хранѫ която трае въ животъ вѣченъ, коѭто Сынъ человѣческый ще ви даде; защото Отецъ, Богъ, на него е положилъ *свой-тъ* печатъ.

28. А тѣ му рекохѫ: Що да сторимъ за да работимъ дѣла-та Божіи?

29. Отвѣща Іисусъ и рече имъ: Това е дѣло-то Божіе, да повѣрувате въ тогозь когото е той проводилъ.

30. Тогазь му рекохѫ: Че ты какво знаменіе правишь да видимъ и да повѣрувамы въ тебе? Що вършишь?

31. Бащи-тѣ ни ядохѫ маннѫ въ пустынѭ-тѫ, както е писано: Хлѣбъ отъ небе-то имъ даде да ядѫтъ.

32. Рече имъ на това Іисусъ: Истинѫ, истинѫ ви казувамъ: Не ви даде Моисей хлѣбъ отъ небе-то; но Отецъ мой дава вамъ истинный-тъ хлѣбъ отъ небе-то.

л҃г. Хлѣ́бъ бо Бж҃їй є҆́сть сходѧ́й съ нб҃сѐ, и҆ даѧ́й живо́тъ мі́рꙋ.

л҃д. Рѣ́ша ѹ҆̀бо къ немꙋ̀: Гдⷭ҇и, всегда̀ да́ждь на́мъ хлѣ́бъ се́й.

л҃є. Рече́ же и҆̀мъ Ї҆и҃съ: а҆́зъ є҆́смь хлѣ́бъ живо́тный: грѧды́й ко мнѣ̀, не и҆́мать взалка́тисѧ: и҆ вѣ́рꙋѧй въ мѧ̀, не и҆́мать вжажда́тисѧ никогда́же.

л҃ѕ. Но рѣ́хъ ва́мъ, ꙗ҆́кѡ и҆ ви́дѣсте мѧ̀, и҆ не вѣ́рꙋете.

л҃з. Всѐ, є҆́же дае́тъ мнѣ̀ Ѻ҆ц҃ъ, ко мнѣ̀ прїи́детъ: и҆ грѧдꙋ́щаго ко мнѣ̀ не и҆зженꙋ̀ во́нъ:

л҃и. Ꙗ҆́кѡ снидо́хъ съ нб҃сѐ, не да творю̀ во́лю мою̀, но во́лю посла́вшагѡ мѧ̀ Ѻ҆ц҃а̀.

л҃ѳ. Се́ же є҆́сть во́лѧ посла́вшагѡ мѧ̀ Ѻ҆ц҃а̀, да всѐ, є҆́же даде́ ми, не погꙋблю̀ ѿ негѡ̀, но воскрешꙋ̀ є҆̀ въ послѣ́днїй де́нь.

м҃. Се́ же є҆́сть во́лѧ посла́вшагѡ мѧ̀, да вса́къ ви́дѧй Сн҃а и҆ вѣ́рꙋѧй въ негѡ̀, и҆́мать живо́тъ вѣ́чный, и҆ воскрешꙋ̀ є҆го̀ а҆́зъ въ послѣ́днїй де́нь.

м҃а. Ропта́хꙋ ѹ҆̀бѡ ї҆ꙋде́є ѡ҆ не́мъ, ꙗ҆́кѡ речѐ: а҆́зъ є҆́смь хлѣ́бъ сше́дый съ нб҃сѐ.

м҃в. И҆ глаго́лахꙋ: не се́й ли є҆́сть Ї҆и҃съ сн҃ъ Ї҆ѡ́сифовъ, є҆гѡ́же мы̀ зна́емъ ѻ҆ц҃а̀ и҆ ма́терь; ка́кѡ ѹ҆̀бо глаго́летъ се́й, ꙗ҆́кѡ съ нб҃сѐ снидо́хъ;

м҃г. Ѿвѣща̀ ѹ҆̀бо Ї҆и҃съ и҆ речѐ и҆̀мъ: не ропщи́те междꙋ̀ собо́ю.

м҃д. Никто́же мо́жетъ прїитѝ ко мнѣ̀, а҆́ще не Ѻ҆ц҃ъ посла́вый мѧ̀ привлече́тъ є҆го̀, и҆ воскрешꙋ̀ є҆го̀ а҆́зъ въ послѣ́днїй де́нь.

м҃є. Є҆́сть пи́сано во прⷪ҇ро́цѣхъ: и҆ бꙋ́дꙋтъ всѝ наꙋче́ни Бг҃омъ. вса́къ слы́шавый ѿ Ѻ҆ц҃а̀ и҆ навы́къ, прїи́детъ ко мнѣ̀.

м҃ѕ. Не ꙗ҆́кѡ Ѻ҆ц҃а̀ ви́дѣлъ є҆́сть ктѡ̀, то́кмѡ сы́й ѿ Бг҃а: се́й ви́дѣ Ѻ҆ц҃а̀.

м҃з. А҆ми́нь а҆ми́нь глаго́лю ва́мъ: вѣ́рꙋѧй въ мѧ̀, и҆́мать живо́тъ вѣ́чный.

м҃и. А҆́зъ є҆́смь хлѣ́бъ живо́тный.

33. Защото Божій-тъ хлѣбъ е тойзи който слѣзува отъ небе-то,
и дава животъ на свѣтъ-тъ.
34. Рекохѫ му пакъ тѣ: Господи, дай ни всякога тойзи хлѣбъ.
35. А Іисусъ имъ рече: Азъ сьмь хлѣбъ-тъ на живота: който
иде при мене, нѣма да огладнѣе; и който вѣрува въ мене, никога
нѣма да ожеднѣе.
36. Но азъ ви рѣкохъ, че вы мя видѣхте и не вѣрувате.
37. Всичко що ми дава Отецъ при мене ще дойде: и който иде
при мене, нѣма да го испѫдіѭ;
38. Защото слѣзохъ отъ небе-то, не моіѫ-тѫ воліѫ да сторіѭ,
но воліѫ-тѫ на тогози който мя е проводилъ.
39. А воля-та на Отца, който мя е проводилъ е тая, всичко що
ми даде, да не изгубіѭ *нищо* отъ него, но да го въскрьсіѭ въ
послѣдній-тъ день.
40. И това е воля-та на тогози който мя е проводилъ: всякой
който види Сына и вѣрува въ него, да има животъ вѣченъ, и азъ ще
го въскрьсіѭ въ послѣдній-тъ день.
41. Тогазь роптаяхѫ Іудеи-тѣ за него, защото рече: Азъ сьмь
хлѣбъ-тъ, що е слѣзлъ отъ небе-то.
42. И казувахѫ: Не е ли тойзи Іисусъ сынъ-тъ Іосифовъ, на
когото ный познавамы бащѫ му и майкѫ му? Какъ прочее казува
той: Азъ сьмь отъ небе-то слѣзлъ?
43. А Іисусъ отговори и рече имъ: Не роптайте помежду си.
44. Никой не може да дойде при мене, ако го не привлече
Отецъ, който мя е проводилъ; и азъ ще го въскрьсіѭ въ послѣдній-
тъ день.
45. Писано е въ пророцы-тѣ: И всичкы ще бѫдѫтъ научени отъ
Бога. И всякой който слуша и ся научи отъ Отца, иде при мене.
46. Не че е видѣлъ нѣкой Отца, освѣнь тогозь който е отъ Бога;
той е видѣлъ Отца.
47. Истинѫ, истинѫ ви казувамъ: Който вѣрува въ мене има
животъ вѣченъ.
48. Азъ сьмь хлѣбъ-тъ на живота.

м҃ѳ. Ѻ҆ц҃ы̀ ва́ши ꙗ҆до́ша ма́ннꙋ въ пꙋсты́ни, и҆ ᲂу҆мро́ша.
н҃. Се́й є҆́сть хлѣ́бъ сходѧ́й съ нб҃сѐ, да, а҆́ще кто̀ ѿ негѡ̀
ꙗ҆́стъ, не ᲂу҆́мретъ.
н҃а. А҆́зъ є҆́смь хлѣ́бъ живо́тный, и҆́же сше́дый съ нб҃сѐ:
а҆́ще кто̀ снѣ́сть ѿ хлѣ́ба сегѡ̀, жи́въ бꙋ́детъ во вѣ́ки: и҆
хлѣ́бъ, є҆го́же а҆́зъ да́мъ, пло́ть моѧ̀ є҆́сть, ю҆́же а҆́зъ да́мъ за
живо́тъ мі́ра.
н҃в. Прѧ́хꙋсѧ же междꙋ̀ собо́ю жи́дове, гл҃го́люще: ка́кѡ
мо́жетъ се́й на́мъ да́ти пло́ть свою̀ ꙗ҆́сти;
н҃г. Рече́ же и҆̀мъ і҆и҃съ: а҆ми́нь а҆ми́нь глаго́лю ва́мъ, а҆́ще
не снѣ́сте пло́ти сн҃а чл҃вѣ́ческагѡ, ни пі́ете кро́ве є҆гѡ̀,
живота̀ не и҆́мате въ себѣ̀.
н҃д. Ꙗ҆ды́й мою̀ пло́ть, и҆ пїѧ́й мою̀ кро́вь, и҆́мать живо́тъ
вѣ́чный, и҆ а҆́зъ воскрешꙋ̀ є҆го̀ въ послѣ́днїй де́нь.
н҃є. Пло́ть бо моѧ̀ и҆́стинно є҆́сть бра́шно, и҆ кро́вь моѧ̀
и҆́стинно є҆́сть пи́во.
н҃ѕ. Ꙗ҆ды́й мою̀ пло́ть, и҆ пїѧ́й мою̀ кро́вь, во мнѣ̀ пребы-
ва́етъ, и҆ а҆́зъ въ не́мъ.
н҃з. Ꙗ҆́коже посла́ мѧ живы́й ѻ҆́ц҃ъ, и҆ а҆́зъ живꙋ̀ ѻ҆ц҃а̀ ра́ди:
и҆ ꙗ҆ды́й мѧ̀, и҆ то́й жи́въ бꙋ́детъ менѐ ра́ди.
н҃и. Се́й є҆́сть хлѣ́бъ сше́дый съ нб҃сѐ: не ꙗ҆́коже ꙗ҆до́ша
ѻ҆ц҃ы̀ ва́ши ма́ннꙋ, и҆ ᲂу҆мро́ша: ꙗ҆ды́й хлѣ́бъ се́й, жи́въ бꙋ́-
детъ во вѣ́ки.
н҃ѳ. Сїѧ̑ речѐ на со́нмищи, ᲂу҆ча̀ въ Капернаꙋ́мѣ.
ѯ҃. Мно́зи ᲂу҆̀бо слы́шавше ѿ ᲂу҆чн҃къ є҆гѡ̀, рѣ́ша: жесто́ко
є҆́сть сло́во сїѐ: (и҆) кто̀ мо́жетъ є҆гѡ̀ послꙋ́шати;
ѯ҃а. Вѣ́дый же і҆и҃съ въ себѣ̀, ꙗ҆́кѡ ро́пщꙋтъ ѡ҆ се́мъ ᲂу҆чн҃цы̀
є҆гѡ̀, речѐ и҆̀мъ: сїе́ ли вы̀ блазни́тъ;
ѯ҃в. А҆́ще ᲂу҆̀бѡ ᲂу҆́зрите сн҃а чл҃вѣ́ческаго восходѧ́ща, и҆дѣ́же
бѣ̀ пре́жде;
ѯ҃г. Дх҃ъ є҆́сть, и҆́же ѡ҆живлѧ́етъ, пло́ть не по́льзꙋетъ ни-
что́же: глаго́лы, ꙗ҆̀же а҆́зъ гл҃го́лахъ ва́мъ, дх҃ъ сꙋ́ть и҆ живо́тъ
сꙋ́ть.

49. Бащи-тѣ ви ядохѫ маннѫ-тѫ въ пустынѭ-тѫ, и умрѣхѫ.
50. Тойзи е хлѣбъ-тъ който слѣзува отъ небе-то, за да яде
нѣкой отъ него и да не умре.
51. Азъ сьмь живый-тъ хлѣбъ, слѣзнѫлый-тъ отъ небе-то. Ако
яде нѣкой отъ тойзи хлѣбъ, ще живѣе въ вѣкы: и хлѣбъ-тъ който
азъ ще дамъ, е моя-та плъть, коѭто азъ ще дамъ за животъ-тъ на
свѣта.
52. Тогава ся прѣпирахѫ Іудеи-тѣ помежду си, и казувахѫ:
Какъ може тойзи да ни даде да ядемъ плъть-тѫ *му?*
53. А Іисусъ имъ рече: Истинѫ, истинѫ ви казувамъ: Ако не
ядете плъть-тѫ на Сына человѣческаго, и не піете кръвь-тѫ му,
нѣмате животъ въ себе си.
54. Който яде плъть-тѫ ми, и піе кръвь-тѫ ми има животъ
вѣченъ, и азъ ще го въскрьсѭ въ послѣдній-тъ день.
55. Защото плъть-та ми е истинна храна, и кръвь-та ми е истин-
но питіе.
56. Който яде плъть-тѫ ми, и піе кръвь-тѫ ми, въ мене прѣбѫ-
два, и азъ въ него.
57. Както мя е проводилъ Отецъ живый, и азъ сьмь живъ чрѣзъ
Отца, *така* и който мя яде, ще бѫде живъ и той чрѣзъ мене.
58. Тойзи е хлѣбъ-тъ, който слѣзе отъ небе-то; не както
ваши-тѣ бащи ядохѫ маннѫ-тѫ, и умрѣхѫ; който яде тойзи
хлѣбъ, ще бѫде живъ во вѣкы.
59. Това рече той въ съборище-то като поучаваше въ Капернаумъ.
60. И тъй мнозина отъ неговы-тѣ ученици като чухѫ рекохѫ:
Жестока е тая дума; кой може да ѭ слуша?
61. Но Іисусъ като узна въ себе си, че негодуватъ за това
ученици-тѣ негови, рече имъ: Това ли вы соблазнява?
62. А ако видите Сына человѣческаго да възлѣзза дѣто е былъ
отъ пьрво?
63. Духъ-тъ е онова което дава животъ; плъть-та нищо
не ползува: думы-тѣ които азъ ви говорѭ духъ сѫ, и животъ
сѫ.

ѯд. Но сꙋ́ть ѿ ва́съ нѣ́цыи, и҆̀же не вѣ́рꙋютъ. вѣ́дѧше бо
и҆скони̇̀ І҆и҃съ, кі́и сꙋ́ть невѣ́рꙋющїи, и҆ кто̀ є҆́сть предадѧ́й
є҆го̀.
ѯе. И҆ гл҃гола́ше: сегѡ̀ ра́ди ре́хъ ва́мъ, ꙗ҆́кѡ никто́же
мо́жетъ прїитѝ ко мнѣ̀, а҆́ще не бꙋ́детъ є҆мꙋ̀ дано̀ ѿ Ѻ҆ц҃а̀
моегѡ̀.
ѯѕ. Ѿ сегѡ̀ мно́зи ѿ ꙋ҆чени̇́къ є҆гѡ̀ и҆до́ша вспѧ́ть, и҆ ктомꙋ̀
не хожда́хꙋ съ ни́мъ.
ѯз. Рече́ же І҆и҃съ ѻ҆бѣмана́десѧте: є҆да̀ и҆ вы̀ хо́щете
и҆тѝ;
ѯи. Ѿвѣща̀ ꙋ҆̀бо є҆мꙋ̀ Сі́мѡнъ Пе́тръ: Гд҃и, къ комꙋ̀ и҆́демъ;
глаго́лы живота̀ вѣ́чнагѡ и҆́маши.
ѯѳ. И҆ мы̀ вѣ́ровахомъ, и҆ позна́хомъ, ꙗ҆́кѡ ты̀ є҆сѝ Хрⷭ҇то́съ,
Сн҃ъ Бг҃а жива́гѡ.
ѻ҃. Ѿвѣща̀ и҆̀мъ І҆и҃съ: не а҆́зъ ли ва́съ двана́десѧте и҆з-
бра́хъ; и҆ є҆ди́нъ ѿ ва́съ дїа́волъ є҆́сть.
ѻа. Глаго́лаше же І҆ꙋ́дꙋ Сі́мѡнова І҆скарїѡ́та: се́й бо хо-
тѧ́ше преда́ти є҆го̀, є҆ди́нъ сы́й ѿ ѻ҆боюна́десѧте.

ГЛАВА̀ З҃.

а҃. И҆ хожда́ше І҆и҃съ по си́хъ въ Галїле́и: не хотѧ́ше бо во
І҆ꙋде́и ходи́ти, ꙗ҆́кѡ и҆ска́хꙋ є҆го̀ І҆ꙋде́є ꙋ҆би́ти.
в҃. Бѣ́ же бли́зъ пра́здникъ І҆ꙋде́йскїй, поче́нїе сѣ́ни.
г҃. Рѣ́ша ꙋ҆̀бо къ немꙋ̀ бра́тїѧ є҆гѡ̀: прейди̇̀ ѿсю́дꙋ, и҆ и҆ди̇̀
во І҆ꙋде́ю, да и҆ ꙋ҆чени́цы твои̇̀ ви́дѧтъ дѣла̀ твоѧ̀, ꙗ҆̀же тво-
ри́ши:
д҃. Никто́же бо въ та́йнѣ твори́тъ что̀, и҆ и҆́щетъ са́мъ
ꙗ҆́вѣ бы́ти. а҆́ще сїѧ̑ твори́ши, ꙗ҆ви̇̀ себѐ мі́рови.
є҃. Ни бра́тїѧ бо є҆гѡ̀ вѣ́ровахꙋ въ него̀.
ѕ҃. Глаго́ла ꙋ҆̀бо и҆̀мъ І҆и҃съ: вре́мѧ моѐ не ꙋ҆̀ прїи́де: вре́мѧ
же ва́ше всегда̀ гото́во є҆́сть.
з҃. Не мо́жетъ мі́ръ ненави́дѣти ва́съ: мене́ же ненави́дитъ,

64. Но има нѣкои отъ васъ които не вѣруватъ. Защото знаяше Інсусъ изъ начало, кои сѫ що не вѣруватъ, и кой е дѣто ще го прѣдаде.

65. И казуваше: За това ви рѣкохъ, че никой не може да дойде при мене, ако не му е дадено отъ Отца ми.

66. Отъ това мнозина отъ неговы-тѣ ученицы ся повърнѫхѫ назадъ, и не ходяхѫ вече съ него.

67. Тогава рече Інсусъ на дванадесеть-тѣ: Да ли щете и вы да си идете?

68. А Симонъ Петръ му отвѣща: Господи, при кого да отидемъ? ты имашь думы на животъ вѣченъ,

69. И ный повѣрувахмы и познахмы че си ты Христосъ, Сынъ на Бога живаго.

70. Отговори имъ Інсусъ: Не избрахъ ли азъ васъ дванадесеть-тѣ, но единъ отъ васъ е діаволъ?

71. Казуваше *за* Іудѫ Симоновъ Искаріотскый; защото той, който бѣ единъ отъ дванадесеть-тѣ, щѣше да го прѣдаде.

ГЛАВА 7.

1. И слѣдъ това ходяше Інсусъ по Галилеѭ; защото не рачаше да ходи по Іудеѭ; понеже Іудеи-тѣ щяхѫ да го убіѭтъ.

2. А бѣ близу Іудейскый-тъ праздникъ на шатрораспъваніе-то.

3. И рекохѫ му братія-та му: Прѣмини отъ тука, и иди въ Іудеѭ, за да видятъ и твои-тѣ ученици дѣла-та които правишь:

4. Защото никой не прави нѣщо скрышомъ, и ище да бѫде той явенъ. Ако правишь това, яви себе си на свѣтъ-тъ.

5. Защото нито братія-та му вѣрувахѫ въ него.

6. Тогава казува имъ Інсусъ: Мое-то врѣме не е настанѫло още, а ваше-то врѣме е винѫгы готово.

7. Васъ свѣтъ-тъ не може да вы ненавижда; но мене ненавиди,

ꙗ҆́кѡ а҆́зъ свидѣ́тельствꙋю ѡ҆ не́мъ, ꙗ҆́кѡ дѣла̀ є҆гѡ̀ ѕла̑ сꙋ́ть.

и҃. Вы̀ взы́дите въ пра́здникъ се́й: а҆́зъ не взы́дꙋ въ пра́здникъ се́й: ꙗ҆́кѡ вре́мѧ моѐ не ᲂу҆̀ и҆спо́лнисѧ.

ѳ҃. Сїѧ̑ ре́къ и҆̀мъ, ѡ҆ста̀ въ Галїле́и.

і҃. Є҆гда́ же взыдо́ша бра́тїѧ є҆гѡ̀ въ пра́здникъ, тогда̀ и҆ са́мъ взы́де, не ꙗ҆́вѣ, но ꙗ҆́кѡ та́й.

а҃і. Жи́дове же и҆ска́хꙋ є҆го̀ въ пра́здникъ, и҆ глаго́лахꙋ: гдѣ̀ є҆́сть ѻ҆́нъ;

в҃і. И҆ ро́потъ мно́гъ бѣ̀ ѡ҆ не́мъ въ наро́дѣхъ. Ѻ҆́вїи глаго́лахꙋ, ꙗ҆́кѡ бла́гъ є҆́сть: и҆́нїи же глаго́лахꙋ: нѝ, но льсти́тъ наро́ды.

г҃і. Никто́же ᲂу҆̀бѡ ꙗ҆́вѣ глаго́лаше ѡ҆ не́мъ, стра́ха ра́ди І҆ꙋде́йскагѡ.

д҃і. Ꙗ҆́вїе же въ преполове́нїе пра́здника, взы́де І҆и҃съ во цр҃ковь, и҆ ᲂу҆ча́ше.

є҃і. И҆ дивлѧ́хꙋсѧ І҆ꙋде́є, глаго́люще: ка́кѡ се́й кни́ги вѣ́сть не ᲂу҆чи́всѧ;

ѕ҃і. Ѿвѣща̀ ᲂу҆̀бо и҆̀мъ І҆и҃съ и҆ речѐ: моѐ ᲂу҆че́нїе нѣ́сть моѐ, но посла́вшагѡ мѧ̀.

з҃і. А҆́ще кто̀ хо́щетъ во́лю є҆гѡ̀ твори́ти, разꙋмѣ́етъ ѡ҆ ᲂу҆че́нїи, ко́е ѿ Бг҃а є҆́сть, и҆лѝ а҆́зъ ѿ себѐ глаго́лю.

и҃і. Глаго́лай ѿ себѐ, сла́вы своеѧ̀ и҆́щетъ: а҆ и҆щáй сла́вы посла́вшагѡ є҆го̀, се́й и҆́стиненъ є҆́сть, и҆ нѣ́сть непра́вды въ не́мъ.

ѳ҃і. Не Мѡѷсе́й ли дадѐ ва́мъ зако́нъ, и҆ никто́же ѿ ва́съ твори́тъ зако́на; что̀ менѐ и҆́щете ᲂу҆би́ти;

к҃. Ѿвѣща̀ наро́дъ и҆ речѐ: бѣ́са ли и҆́маши; кто̀ тебѐ и҆́щетъ ᲂу҆би́ти;

к҃а. Ѿвѣща̀ І҆и҃съ и҆ речѐ и҆̀мъ: є҆ди́но дѣ́ло сотвори́хъ, и҆ всѝ диви́тесѧ.

к҃в. Сегѡ̀ ра́ди Мѡѷсе́й дадѐ ва́мъ ѡ҆брѣ́занїе, не ꙗ҆́кѡ ѿ Мѡѷсе́а є҆́сть, но ѿ ѻ҆тє́цъ: и҆ въ сꙋббѡ́тꙋ ѡ҆брѣ́зываете чл҃вѣ́ка.

защото азъ свидѣтелствувамъ за него, че неговы-тѣ дѣла сѫ лукавы.

8. Вы възлѣзте на тойзи праздникъ; азъ не щѫ още да възлѣзѫ на тойзи праздникъ; защото врѣме-то ми не ся е испълнило още.

9. И това като имъ рече, останѫ си въ Галилеѭ.

10. А като възлѣзохѫ братiя-та му, тогазь и той възлѣзе на праздникъ-тъ, не явно, но тайно нѣкакъ си.

11. Iудеи-тѣ прочее диряхѫ го на праздникъ-тъ, и казувахѫ: Кѫдѣ е онзи?

12. И имаше много глъчка за него помежду народъ-тъ; едни говоряхѫ: Че е добръ: а другы казувахѫ: Не, но льсти народъ-тъ.

13. Никой обаче не говоряше явно за него, поради страхъ-тъ отъ Iудеи-тѣ.

14. Но като ся прѣполовяваше вече праздникъ-тъ, възлѣзе Iисусъ въ храмъ-тъ и поучаваше.

15. И чудѣхѫ ся Iудеи-тѣ и казувахѫ: Какъ тойзи знае книжно ученiе, като не ся е училъ?

16. Отговори имъ Iисусъ и рече: Мое-то ученiе не е мое, но на оногози който мя е проводилъ.

17. Ако ище нѣкой да прави неговѫ-тѫ волѭ, позна ще за поученiе-то, да ли е отъ Бога, или азъ отъ самосебе си говорѭ.

18. Който говори отъ самосебе си, ище своѭ-тѫ славѫ, а който ище славѫ-тѫ на оногозь който го е проводилъ, той е истинскый, и нѣма неправда въ него.

19. Моисей не ви ли даде законъ-тъ, и никой отъ васъ не испълнява законъ-тъ? защо ищете да мя убiете?

20. Отговори народъ-тъ и рече: Бѣсъ имашь; кой ище да тя убiе?

21. Отвѣща Iисусъ и рече имъ: Едно дѣло сторихъ и всинца ся чудите.

22. За това Моисей ви даде обрѣзанiе-то, (не че е отъ Моисея, но отъ отцы-тѣ), и въ сѫбботѫ обрѣзувате человѣка.

к҃г. А҆́ще ѡ҆брѣ́занїе прїе́млетъ чл҃вѣ́къ въ сꙋббѡ́тꙋ, да не
разори́тсѧ зако́нъ Мѡѷсе́овъ: на мѧ̀ ли гнѣ́ваетесѧ, ꙗ҆́кѡ
всего̀ человѣ́ка здра́ва сотвори́хъ въ сꙋббѡ́тꙋ;
к҃д. Не сꙋди́те на лица̀, но пра́ведный сꙋ́дъ сꙋди́те.
к҃є. Глаго́лахꙋ ᲂу҆́бѡ нѣ́цыи ѿ І҆ерꙋсали́млѧнъ: не се́й ли
є҆́сть, є҆го́же и҆́щꙋтъ ᲂу҆би́ти;
к҃ѕ. И҆ сѐ не ѡ҆бинꙋ́ѧсѧ глаго́летъ, и҆ ничесѡ́же є҆мꙋ̀ не гла-
го́лютъ. є҆да̀ ка́кѡ разꙋмѣ́ша кнѧ́зи ꙗ҆́кѡ се́й є҆́сть Хрⷭ҇то́съ;
к҃з. Но сего̀ вѣ́мы, ѿкꙋ́дꙋ є҆́сть: Хрⷭ҇то́съ же є҆гда̀ прїи́-
детъ, никто́же вѣ́сть, ѿкꙋ́дꙋ бꙋ́детъ.
к҃и. Воззва̀ ᲂу҆̀бо въ цр҃кви ᲂу҆ча̀ І҆и҃съ, и҆ глаго́лѧ: и҆ менѐ
вѣ́сте, и҆ вѣ́сте, ѿкꙋ́дꙋ є҆́смь: и҆ ѿ себѐ не прїидо́хъ, но є҆́сть
и҆́стиненъ посла́вый мѧ̀, є҆гѡ́же вы̀ не вѣ́сте.

к҃ѳ. А҆́зъ вѣ́мъ є҆го̀: ꙗ҆́кѡ ѿ негѡ̀ є҆́смь, и҆ то́й мѧ̀ посла̀.
л҃. И҆ска́хꙋ ᲂу҆̀бо да и҆́мꙋтъ є҆го̀: и҆ никто́же возложѝ на́нь
рꙋкѝ, ꙗ҆́кѡ не ᲂу҆̀ бѣ̀ прише́лъ ча́съ є҆гѡ̀.
л҃а. Мно́зи же ѿ наро́да вѣ́роваша въ него̀, и҆ глаго́лахꙋ,
ꙗ҆́кѡ Хрⷭ҇то́съ, є҆гда̀ прїи́детъ, є҆да̀ бо́льша зна́менїѧ сотвори́тъ,
ꙗ҆̀же се́й твори́тъ;
л҃в. Слы́шаша фарїсе́є наро́дъ ро́пщꙋщь ѡ҆ не́мъ сїѧ̑: и҆ по-
сла́ша фарїсе́є и҆ а҆рхїере́є слꙋги̑, да и҆́мꙋтъ є҆го̀.
л҃г. Речѐ ᲂу҆̀бо І҆и҃съ: є҆щѐ ма́ло вре́мѧ съ ва́ми є҆́смь, и҆ и҆дꙋ̀
къ посла́вшемꙋ мѧ̀.
л҃д. Взы́щете менѐ, и҆ не ѡ҆брѧ́щете: и҆ и҆дѣ́же є҆́смь а҆́зъ,
вы̀ не мо́жете прїитѝ.
л҃є. Рѣ́ша же І҆ꙋде́є къ себѣ̀: ка́мѡ се́й хо́щетъ и҆тѝ, ꙗ҆́кѡ
мы̀ не ѡ҆брѧ́щемъ є҆гѡ̀; є҆да̀ въ разсѣ́ѧнїе є҆́ллинское хо́щетъ
и҆тѝ, и҆ ᲂу҆чи́ти є҆́ллины;
л҃ѕ. Что̀ є҆́сть сїѐ сло́во, є҆̀же речѐ: взы́щете менѐ, и҆ не
ѡ҆брѧ́щете: и҆ и҆дѣ́же є҆́смь а҆́зъ, вы̀ не мо́жете прїитѝ;
л҃з. Въ послѣ́днїй же де́нь вели́кїй пра́здника стоѧ́ше

23. Ако въ сѫбботѫ пріима человѣкъ обрѣзаніе за да ся не наруши законъ-тъ Моисеовъ, на мене ли ся гнѣвите, защото цѣлъ человѣкъ оздравихъ въ сѫбботѫ?

24. Не сѫдѣте по лице, но правѫ сѫдбѫ сѫдѣте.

25. Тогазь казувахѫ нѣкои отъ Іерусалимляны-тѣ: Не е ли тойзи когото ищѫтъ да убіѭтъ?

26. И ето, явно говори, и не му казуватъ нищо. Да не бы извѣстно да сѫ познали князове-тѣ, че тойзи е наистинѫ Христосъ?

27. Но тогози го знаемъ отъ кѫдѣ е: а Христосъ когато дойде, никой нѣма да знае отъ кѫдѣ е.

28. Тогава Іисусъ, като поучаваше въ храмъ-тъ, възгласи и рече: И мене знаете и отъ кѫдѣ сьмь знаете; и отъ самосебе си не сьмь дошелъ, но е истинскый *тойзи* който мя е проводилъ, когото вы не знаете.

29. Но азъ го знаѭ, защото сьмь отъ него, и той мя проводи.

30. И тъй искахѫ да го хванѫтъ: и никой не тури рѫкѫ на него; защото не му бѣ дошелъ часъ-тъ още.

31. И мнозина отъ народъ-тъ повѣрувахѫ въ него, и казувахѫ: Христосъ кога дойде, по голѣмы ли чудеса ще направи отъ тѣзи които тойзи стори?

32. Чухѫ Фарисеи-тѣ че тъй гълчи народъ-тъ за него, и проводихѫ Фарисеи-тѣ и първосвященници-тѣ слугы за да го уловятъ.

33. И на тѣхъ рече Іисусъ: Още малко врѣме сьмь съ васъ, и ще идѫ при оногози който мя е проводилъ.

34. Ще мя потърсите и нѣма да мя намѣрите; и дѣто сьмь азъ, вы не можете да дойдете.

35. Рекохѫ на това Іудеи-тѣ помежду си: Кѫдѣ ще иде тойзи, че ный нѣма да го намѣримъ? Да не бы че ще иде въ разсѣяны-тѣ между Еллины-тѣ, и да учи Еллины-тѣ?

36. Каква е тая дума коѭто рече: Ще мя потърсите, и нѣма да мя намѣрите? и Дѣто сьмь азъ, вы не можете да дойдете?

37. А въ послѣдній-тъ день, великый-тъ на праздникъ-тъ,

Ї҆и҃съ и҆ зва́ше глаго́лѧ: а҆́ще кто̀ жа́ждетъ, да прїи́детъ ко мнѣ̀ и҆ пїе́тъ.
л҃и. Вѣ́рꙋѧй въ мѧ̀, ꙗ҆́коже речѐ писа́нїе, рѣ́ки ѿ чре́ва є҆гѡ̀ и҆стекꙋ́тъ во́ды живы.
л҃ѳ. Сїе́ же речѐ ѿ Дѣ́, є҆го́же хотѧ́хꙋ прїима́ти вѣ́рꙋющїи во и҆́мѧ є҆гѡ̀: не ᲂу҆̀ бо бѣ̀ Дх҃ъ ст҃ы́й, ꙗ҆́кѡ Ї҆и҃съ не ᲂу҆̀ бѣ̀ просла́вленъ.
м҃. Мно́зи же ѿ наро́да слы́шавше сло́во, глаго́лахꙋ: се́й є҆́сть вои́стиннꙋ прⷪ҇ро́къ.
м҃а. Дрꙋзі́и глаго́лахꙋ: се́й є҆́сть Хрⷭ҇то́съ. О҆́вїи же глаго́лахꙋ: є҆да̀ ѿ Галїле́и Хрⷭ҇то́съ прихо́дитъ;
м҃в. Не писа́нїе ли речѐ, ꙗ҆́кѡ ѿ сѣ́мене Дв҃дова и҆ ѿ Виѳлее́мскїѧ ве́си, и҆дѣ́же бѣ̀ Дв҃дъ, Хрⷭ҇то́съ прїи́детъ;
м҃г. Ра́спрѧ ᲂу҆̀бо бы́сть въ наро́дѣ є҆гѡ̀ ра́ди.
м҃д. Нѣ́цыи же ѿ ни́хъ хотѧ́хꙋ ꙗ҆́ти є҆го̀: но никто́же возложѝ на́нь рꙋцѣ̀.
м҃є. Прїидо́ша же слꙋгѝ ко а҆рхїере́ѡмъ и҆ фарїсе́ѡмъ: и҆ рѣ́ша и҆̀мъ ті́и: почто̀ не приведо́сте є҆гѡ̀;
м҃ѕ. Ѿвѣща́ша слꙋгѝ: николи́же та́кѡ є҆́сть глаго́лалъ человѣ́къ ꙗ҆́кѡ се́й человѣ́къ.
м҃з. Ѿвѣща́ша ᲂу҆̀бо и҆̀мъ фарїсе́є: є҆да̀ и҆ вы̀ прельще́ни бы́сте;
м҃и. Є҆да̀ кто̀ ѿ кнѧ̑зь вѣ́рова въ О҆́нь, и҆лѝ ѿ фарїсе́й;
м҃ѳ. Но наро́дъ се́й, и҆̀же не вѣ́сть зако́на, про́клѧти сꙋ́ть.
н҃. Глаго́ла Нїкоди́мъ къ ни̑мъ, и҆̀же прише́дый къ немꙋ̀ но́щїю, є҆ди́нъ сы́й ѿ ни́хъ:
н҃а. Є҆да̀ зако́нъ на́шъ сꙋ́дитъ чл҃вѣ́кꙋ, а҆́ще не слы́шитъ ѿ негѡ̀ пре́жде, и҆ разꙋмѣ́етъ что̀ твори́тъ;
н҃в. Ѿвѣща́ша и҆ реко́ша є҆мꙋ̀: є҆да̀ и҆ ты̀ ѿ Галїле́и є҆сѝ; и҆спыта́й и҆ ви́ждь, ꙗ҆́кѡ прⷪ҇ро́къ ѿ Галїле́и не прихо́дитъ.
н҃г. И҆ и҆́де кі́йждо въ до́мъ сво́й.

стояше Іисусъ и възгласи та каза: Ако е нѣкой жеденъ, да дойде
при мене и да піе.
38. Който вѣрува въ мене, както рече писаніе-то, рѣкы отъ
живѫ водѫ ще потекѫтъ изъ утробѫ-тѫ му.
39. А това рече за Духъ-тъ, когото щѣхѫ да пріемватъ вѣрую-
щи-тѣ въ него; защото не бѣ *даденъ* още Духъ Святый; понеже
Іисусъ още не бѣше ся прославилъ.
40. И тъй мнозина отъ народъ-тъ като чухѫ това слово казу-
вахѫ: Наистинѫ тойзи е пророкъ-тъ.
41. Другы казувахѫ: Тойзи е Христосъ. Другы пакъ казу-
вахѫ: Че отъ Галилеѭ ли ще дойде Христосъ?
42. Не рече ли писаніе-то че отъ сѣме-то Давидово, и отъ градецъ
Виѳлеемъ, дѣто бѣше Давидъ, ще дойде Христосъ?
43. И тъй станѫ раздоръ за него между народъ-тъ.
44. И нѣкои отъ тѣхъ искахѫ да го хванѫтъ: но никой не тури
рѫцѣ на него.
45. И дойдохѫ си слугы-тѣ при първосвященницы-тѣ и Фари-
сеи-тѣ, и тѣ имъ рекохѫ: Защо го не докарахте?
46. Отговорихѫ слугы-тѣ: Никога не е говорилъ человѣкъ тъй,
както тойзи человѣкъ *говори*.
47. А Фарисеи-тѣ имъ отговорихѫ: Да не бы и вы да сте ся
прѣльстили?
48. Има ли да е повѣрувалъ въ него нѣкой отъ князове-тѣ или
отъ Фарисеи-тѣ?
49. Но тойзи *простъ* народъ, който не знае законъ-тъ, про-
клѣти сѫ.
50. Казува имъ Никодимъ, той що бѣ ходилъ нощя при него,
който бѣше единъ отъ тѣхъ:
51. Нашій-тъ законъ осѫжда ли человѣка, ако не чуе първомъ
отъ него, и разбере що прави?
52. Отговорихѫ и рекохѫ му: Да не си и ты отъ Галилеѭ?
испытай и виждь че пророкъ отъ Галилеѭ не е въстанѫлъ.
53. И отиде всякой у дома си.

Гла́ва и҃.

а҃. Ї҆и҃съ же и҆́де въ го́рꙋ Е҆леѡ́нскꙋ.
в҃. Заꙋ́тра же па́ки прїи́де въ цр҃ковь, и҆ вси҆ лю́дїе и҆дѧ́хꙋ
къ немꙋ̀: и҆ сѣ́дъ оу҆ча́ше и҆́хъ.
г҃. Приведо́ша же кни́жницы и҆ фарїсе́є къ немꙋ̀ женꙋ̀ въ
прелюбодѣѧ́нїи ꙗ҆́тꙋ, и҆ поста́вивше ю҆̀ посредѣ̀,
д҃. Глаго́лаша є҆мꙋ̀: Оу҆чт҃лю, сїѧ̀ жена̀ ꙗ҆́та є҆́сть нн҃ѣ въ
прелюбодѣѧ́нїи.
е҃. Въ зако́нѣ же на́мъ Мѡѷсе́й повелѣ̀ таковы́ѧ ка́менїемъ
побива́ти: ты́ же что̀ глаго́леши;
ѕ҃. Сїе́ же рѣ́ша и҆скꙋша́юще є҆го̀, да бы́ша и҆мѣ́ли что̀
глаго́лати на́нь. Ї҆и҃съ же до́лꙋ преклони́сѧ, пе́рстомъ писа́ше
на землѝ, не слага́ѧ и҆́мъ.
з҃. Ꙗ҆́коже прилѣжа́хꙋ вопроша́юще є҆го̀, восклони́сѧ речѐ къ
ни́мъ: и҆́же є҆́сть безъ грѣха̀ въ ва́съ, пре́жде ве́рзи ка́мень
на ню̀.
и҃. И҆ па́ки до́лꙋ преклони́сѧ, писа́ше на землѝ.
ѳ҃. О҆ни́ же слы́шавше и҆ со́вѣстїю ѡ҆блича́еми и҆схожда́хꙋ
є҆ди́нъ по є҆ди́номꙋ, наче́нше ѿ ста́рєцъ до послѣ́днихъ: и҆
ѡ҆ста̀ є҆ди́нъ Ї҆и҃съ, и҆ жена̀ посредѣ̀ сꙋ́щи.
і҃. Восклони́сѧ же Ї҆и҃съ, и҆ ни є҆ди́наго ви́дѣвъ, то́чїю женꙋ̀,
речѐ є҆́й: же́но, гдѣ̀ сꙋ́ть, и҆̀же ва́ждахꙋ на тѧ̀; никі́йже ли
тебѐ ѡ҆сꙋдѝ;
аі҃. О҆на́ же речѐ: никто́же, Гд҃и. рече́ же є҆́й Ї҆и҃съ: ни
а҆́зъ тебѐ ѡ҆сꙋжда́ю: и҆дѝ, и҆ ѿсе́лѣ ктомꙋ̀ не согрѣша́й.
ві҃. Па́ки же и҆̀мъ Ї҆и҃съ речѐ, глаго́лѧ: а҆́зъ є҆́смь свѣ́тъ
мі́рꙋ: ходѧ́й по мнѣ̀, не и҆́мать ходи́ти во тмѣ̀, но и҆́мать
свѣ́тъ живо́тный.
гі҃. Рѣ́ша оу҆̀бо є҆мꙋ̀ фарїсе́є: ты̀ ѡ҆ себѣ̀ са́мъ свидѣ́тель-
ствꙋеши: свидѣ́тельство твоѐ нѣ́сть и҆́стинно.
ді҃. Ѿвѣща̀ Ї҆и҃съ, и҆ речѐ и҆̀мъ: а҆́ще а҆́зъ свидѣ́тельствꙋю
ѡ҆ себѣ̀, и҆́стинно є҆́сть свидѣ́тельство моѐ: ꙗ҆́кѡ вѣ́мъ, ѿкꙋ́дꙋ

ГЛАВА 8.

1. А Іисусъ отиде на горѫ-тѫ Елеонскѫ.

2. И на зарань-тѫ дойде пакъ въ храмъ-тъ и всичкый-тъ народъ идяше при него; и сѣднѫ та гы учаше.

3. И доведохѫ книжници-тѣ и Фарисеи-тѣ при него еднѫ женѫ хванѫтѫ въ прѣлюбодѣйство, и като ѭ поставихѫ на срѣдъ,

4. Казуватъ му: Учителю, тая жена бы хванѫтѫ въ само-то дѣло като прѣлюбодѣйствуваше.

5. А въ законъ-тъ Моисей повелѣ намъ, които сѫ таквызь съ камьніе да гы убивамы; ты какво казувашь?

6. И това казувахѫ да го искушаватъ, за да иматъ да го обвиняватъ. А Іисусъ ся наведе долу, и пишѣше съ прьстъ на земѭ-тѫ.

7. И като постоянствувахѫ да го пытатъ, исправи ся и рече имъ: Който отъ васъ е безгрѣшенъ, *той* пьрвъ да хвьрли камькъ на неѭ.

8. И пакъ ся наведе долу и пишѣше на земѭ-тѫ.

9. А тѣ като чухѫ *това*, и отъ съвѣсть изобличавани, излѣзвахѫ си единъ по единъ, като наченѫхѫ отъ стары-тѣ до най сетны-тѣ; и остаиѫ Іисусъ самъ си и жена-та стояща насрѣдъ.

10. И когато ся исправи Іисусъ, и не видѣ никого освѣнь женѫ-тѫ, рече ѝ: Жено, дѣ сѫ онѣзи които тя обвинявахѫ? не тя ли осѫди никой?

11. И тя рече: Никой, Господи. И Іисусъ ѝ рече: Нито азъ тя осѫждамъ; иди си, и отъ сега не согрѣшавай вече.

12. И пакъ говоряше Іисусъ *народу* и казуваше: Азъ сьмь видѣлина на свѣтъ-тъ; който мя слѣдува, нѣма да ходи въ тьмнинѫ; но ще има видѣлинѫ-тѫ на животъ-тъ.

13. А Фарисеи-тѣ му рекохѫ: Ты самъ си за себе си свидѣтелствувашь; твое-то свидѣтелство не е истинско.

14. Отговори Іисусъ и рече имъ: Ако и да свидѣтелствувамъ азъ самъ за себе си, свидѣтелство-то ми е истинно; защото знаѭ

прїидо́хъ, и҆ ка́мѡ и҆дꙋ̀: вы́ же не вѣ́сте, ѿкꙋ́дꙋ прихождꙋ̀, и҆ ка́мѡ грꙗдꙋ̀.
є҃і. Вы̀ по пло́ти сꙋ́дите, а҆́зъ не сꙋждꙋ̀ никомꙋ́же.
ѕ҃і. И҆ а҆́ще сꙋждꙋ̀ а҆́зъ, сꙋ́дъ мо́й и҆́стиненъ є҆́сть: ꙗ҆́кѡ є҆ди́нъ нѣ́смь, но а҆́зъ и҆ посла́вый мѧ̀ ѻ҆ц҃ъ.
з҃і. И҆ въ зако́нѣ же ва́шемъ пи́сано є҆́сть, ꙗ҆́кѡ двою́хъ чл҃вѣ́кѡвъ свидѣ́тельство и҆́стинно є҆́сть.
и҃і. А҆́зъ є҆́смь свидѣ́тельствꙋѧй ѡ҆ мнѣ̀ само́мъ, и҆ свидѣ́тельствꙋетъ ѡ҆ мнѣ̀ посла́вый мѧ̀ ѻ҆ц҃ъ.
ѳ҃і. Глаго́лахꙋ же є҆мꙋ̀: гдѣ̀ є҆́сть ѻ҆ц҃ъ тво́й; ѿвѣща̀ і҆и҃съ: ни менѐ вѣ́сте, ни ѻ҆ц҃а̀ моегѡ̀: а҆́ще мѧ̀ бы́сте вѣ́дали, и҆ ѻ҆ц҃а̀ моего̀ вѣ́дали бы́сте.
к҃. Сї́ѧ глаго́лы глаго́ла і҆и҃съ въ газофѵлакі́и, ᲂу҆ча̀ въ цр҃кви: и҆ никто́же ꙗ҆́тъ є҆го̀, ꙗ҆́кѡ не ᲂу҆̀ бѣ̀ пришє́лъ ча́съ є҆гѡ̀.
к҃а. Рече́ же и҆̀мъ па́ки і҆и҃съ: а҆́зъ и҆дꙋ̀, и҆ взы́щете менѐ, и҆ во грѣсѣ̀ ва́шемъ ᲂу҆́мрете: а҆́може а҆́зъ и҆дꙋ̀, вы̀ не мо́жете прїитѝ.
к҃в. Глаго́лахꙋ ᲂу҆̀бо і҆ꙋдє́е: є҆да̀ сѧ̀ са́мъ ᲂу҆бїе́тъ ꙗ҆́кѡ глаго́летъ: а҆́може а҆́зъ и҆дꙋ̀, вы̀ не мо́жете прїитѝ;
к҃г. И҆ речѐ и҆̀мъ: вы̀ ѿ ни́жнихъ є҆стѐ, а҆́зъ ѿ вы́шнихъ є҆́смь: вы̀ ѿ мі́ра сегѡ̀ є҆стѐ, а҆́зъ нѣ́смь ѿ мі́ра сегѡ̀.
к҃д. Рѣ́хъ ᲂу҆̀бо ва́мъ, ꙗ҆́кѡ ᲂу҆́мрете во грѣсѣ́хъ ва́шихъ: а҆́ще бо не и҆́мете вѣ́ры, ꙗ҆́кѡ а҆́зъ є҆́смь, ᲂу҆́мрете во грѣсѣ́хъ ва́шихъ.
к҃е. Глаго́лахꙋ ᲂу҆̀бо є҆мꙋ̀: ты̀ кто̀ є҆сѝ; и҆ речѐ и҆̀мъ і҆и҃съ: нача́токъ, ꙗ҆́кѡ и҆ глаго́лю ва́мъ.
к҃ѕ. Мнѡ́га и҆́мамъ ѡ҆ ва́съ глаго́лати и҆ сꙋди́ти: но посла́вый мѧ̀ и҆́стиненъ є҆́сть, и҆ а҆́зъ ꙗ҆̀же слы́шахъ ѿ негѡ̀, сї́ѧ глаго́лю въ мі́рѣ.
к҃з. Не разꙋмѣ́ша ᲂу҆̀бо, ꙗ҆́кѡ ѻ҆ц҃а и҆̀мъ глаго́лаше.
к҃и. Рече́ же и҆̀мъ і҆и҃съ: є҆гда̀ вознесе́те сн҃а чл҃вѣ́ческаго,

отъ дѣ сьмь дошелъ, и кѫдѣ отивамъ; а вы не знаете отъ кѫдѣ идѫ и на кѫдѣ отхождамъ.

15. Вы сѫдите плътскы, азъ не сѫдіѭ никого.

16. Но ако и да сѫдіѭ, моя-та сѫдба е истинска; защото не сьмь самъ, но азъ и Отецъ, който мя е пратилъ.

17. А и въ вашій-тъ законъ е писано: Че на двама человѣцы свидѣтелство-то е истинно.

18. Азъ сьмь който свидѣтелствувамъ за себе си, и Отецъ *ми* който мя е проводилъ свидѣтелствува за мене.

19. Тогазь му казувахѫ: Дѣ е твой-тъ Отецъ? Отговори Іисусъ: Нито мене знаете, нито Отца ми; ако быхте знаяли мене, щѣхте да знаете и Отца ми.

20. Тѣзи думы изговори Іисусъ въ съкровищницѫ-тѫ, когато поучаваше въ храмъ-тъ; и никой го не хванѫ, защото не бѣше му още дошелъ часъ-тъ.

21. И пакъ имъ рече Іисусъ: Азъ отхождамъ, и ще мя търсите, и ще умрете въ грѣхъ-тъ си. Дѣто отивамъ азъ, вы не можете да дойдете.

22. А Іудеи-тѣ казахѫ: Да не ще да ся убіе, и за това казува: Дѣто отхождамъ азъ, вы не можете да дойдете?

23. И рече имъ: Вы сте отъ тыя които сѫ долу, азъ сьмь отъ оныя които сѫ горѣ. Вы сте отъ тойзи свѣтъ; азъ не сьмь отъ тойзи свѣтъ.

24. За това ви рѣкохъ че въ грѣхове-тѣ си ще умрете; защото, ако не повѣрувате че сьмь азъ, въ грѣхове-тѣ си ще умрете.

25. А тѣ му казувахѫ: Ты кой си? И рече имъ Іисусъ: *Азъ сьмь това* което отъ начало ви казувамъ.

26. Много имамъ да говоріѭ и да сѫдіѭ за васъ; но тойзи който мя е проводилъ, истинскый е; и азъ което сьмь чулъ отъ него, това казувамъ на свѣтъ-тъ.

27. Не разумѣхѫ че имъ говоряше за Отца.

28. Тогазь имъ рече Іисусъ: Кога въздигнете Сына человѣческаго,

тогда̀ ᲂу҆разꙋмѣ́ете, ꙗ҆́кѡ а҆́зъ є҆́смь, и҆ ѿ себє̀ ничесѡ́же
творю̀, но, ꙗ҆́коже наꙋчѝ мѧ ѻ҆ц҃ъ мо́й, сїѧ̑ глаго́лю.
к҃ѳ. И҆ посла́вый мѧ̀ со мно́ю є҆́сть: не ѡ҆ста́ви менѐ є҆ди́наго
ѻ҆ц҃ъ, ꙗ҆́кѡ а҆́зъ ᲂу҆гѡ́днаѧ є҆мꙋ̀ всегда̀ творю̀.
л҃. Сїѧ̑ є҆мꙋ̀ глаго́лющꙋ, мно́зи вѣ́роваша въ него̀.
л҃а. Глаго́лаше ᲂу҆̀бо і҆и҃съ къ вѣ́ровавшымъ є҆мꙋ̀ і҆ꙋде́ѡмъ:
а҆́ще вы̀ пребꙋ́дете во словесѝ мое́мъ, воистиннꙋ ᲂу҆ченицы̀
моѝ бꙋ́дете.
л҃в. И҆ ᲂу҆разꙋмѣ́ете и҆́стинꙋ, и҆ и҆́стина свободи́тъ вы̀.
л҃г. Ѿвѣща́ша и҆ рѣ́ша є҆мꙋ̀: сѣ́мѧ а҆враа́мле є҆смы̀, и҆ ни-
комꙋ́же рабо́тахомъ николи́же: ка́кѡ ты̀ глаго́леши, ꙗ҆́кѡ
свобо́дни бꙋ́дете;
л҃д. Ѿвѣща̀ и҆̀мъ і҆и҃съ: а҆ми́нь а҆ми́нь глаго́лю ва́мъ, ꙗ҆́кѡ
всѧ́къ творѧ́й грѣ́хъ, ра́бъ є҆́сть грѣха̀.
л҃є. Ра́бъ же не пребыва́етъ въ домꙋ̀ во вѣ́къ: сы́нъ пре-
быва́етъ во вѣ́къ.
л҃ѕ. А҆́ще ᲂу҆̀бо сн҃ъ вы̀ свободи́тъ, воистиннꙋ свобо́дни
бꙋ́дете.
л҃з. Вѣ́мъ, ꙗ҆́кѡ сѣ́мѧ а҆враа́мле є҆стѐ: но и҆́щете менѐ
ᲂу҆би́ти, ꙗ҆́кѡ сло́во моѐ не вмѣща́етсѧ въ вы̀.
л҃и. А҆́зъ, є҆́же ви́дѣхъ ᲂу҆ ѻ҆ц҃а̀ моегѡ̀, глаго́лю: и҆ вы̀ ᲂу҆̀бо,
є҆́же ви́дѣсте ᲂу҆ ѻ҆тца̀ ва́шегѡ, твори́те.
л҃ѳ. Ѿвѣща́ша и҆ рѣ́ша є҆мꙋ̀: ѻ҆ц҃ъ на́шъ а҆враа́мъ є҆́сть.
глаго́ла и҆̀мъ і҆и҃съ: а҆́ще ча̑да а҆враа́млѧ бы́сте бы́ли, дѣла̀
а҆враа́млѧ бы́сте твори́ли.
м҃. Ны́нѣ же и҆́щете менѐ ᲂу҆би́ти, человѣ́ка, и҆́же и҆́стинꙋ
ва́мъ глаго́лахъ, ю҆́же слы́шахъ ѿ бг҃а: сегѡ̀ а҆враа́мъ нѣ́сть
сотвори́лъ.
м҃а. Вы̀ твори́те дѣла̀ ѻ҆тца̀ ва́шегѡ. рѣ́ша же є҆мꙋ̀: мы̀
ѿ любодѣѧ́нїѧ нѣ́смы рожде́ни, є҆ди́наго ѻ҆ц҃а̀ и҆́мамы, бг҃а.
м҃в. Рече́ же и҆̀мъ і҆и҃съ: а҆́ще бг҃ъ ѻ҆ц҃ъ ва́шъ бы бы́лъ,
люби́ли бы́сте ᲂу҆́бѡ менѐ: а҆́зъ бо ѿ бг҃а и҆зыдо́хъ, и҆ прїидо́хъ:
не ѿ себє̀ бо прїидо́хъ, но то́й мѧ̀ посла̀.

тогазь щете позна че сьмь азъ, и отъ самоссбе си нищо не правіѫ,
но както мя е научилъ Отецъ ми, това говоріѫ.
29. И тойзи който мя е проводилъ съ мене е; не мя е оставилъ
Отецъ самичькъ; защото азъ правіѫ всякога що е нему угодно.
30. Това като говоряше, множина повѣрувахѫ въ него.
31. И казуваше Іисусъ на повѣрувалы-тѣ въ него Іудеи: Ако
вы устоите въ моіѫ-тѫ думѫ, наистинѫ сте мои ученици.

32. И ще познаете истинѫ-тѫ, и истина-та ще вы направи
свободны.
33. Отговорихѫ му: Сѣме Авраамово смы, и никога никому раби
не смы ставали; какъ казувашь ты: Свободни ще бѫдете?
34. Отговори имъ Іисусъ: Истинѫ, истинѫ ви казувамъ: Всякой
който прави грѣхъ, рабъ е на грѣхъ-тъ.
35. И рабъ-тъ не остава вѣчно въ кѫщѫ-тѫ; а сынъ-тъ вѣчно
прѣбѫдва.
36. И тъй ако Сынъ-тъ вы освободи, ще бѫдете наистинѫ
свободни.
37. Знаіѫ че сте сѣме Авраамово; но ищете да мя убіете, за-
щото моя-та дума въ васъ ся не вмѣщава.
38. Азъ говоріѫ това което сьмь видѣлъ у Отца си, и вы
такожде правите това което сте видѣли отъ отца си.
39. Отговорихѫ и рекохѫ му: Отецъ нашъ е Авраамъ. Казува
имъ Іисусъ. Ако да бѣхте чада Авраамовы, дѣла-та Авраамовы
бухте правили.
40. А сега искате да мя убіете, *мене*, человѣка, който ви гово-
рихъ истинѫ-тѫ, коіѫто чухъ отъ Бога; това Авраамъ не е
сторилъ.
41. Вы правите дѣла-та бащины си. А тѣ му рекохѫ: ный не
смы родени отъ блудъ; едного Отца имамы, Бога.
42. Рече имъ Іисусъ: Ако да бѣше ви Богъ Отецъ, *то вы* любили
бухте мене; защото азъ отъ Бога излѣзохъ и дойдохъ; понеже
не сьмь дошелъ отъ самосебе си, но той мя проводи.

м҃г. Почто̀ бесѣ́ды моеѧ̀ не разꙋмѣ́ете; ꙗ҆́кѡ не мо́жете слы́шати словесѐ моегѡ̀.

м҃д. Вы̀ ѻ҆тца̀ ва́шегѡ дїа́вола е҆стѐ, и҆ по́хѡти ѻ҆тца̀ ва́шегѡ хо́щете твори́ти: ѻ҆́нъ человѣкоꙋбі́йца бѣ̀ и҆сконѝ, и҆ во и҆́стинѣ не стои́тъ: ꙗ҆́кѡ нѣ́сть и҆́стины въ не́мъ: е҆гда̀ глаго́летъ лжꙋ̀, ѿ свои́хъ глаго́летъ: ꙗ҆́кѡ ло́жь е҆́сть и҆ ѻ҆те́цъ лжи̑.

м҃є. А҆́зъ же занѐ и҆́стинꙋ глаго́лю, не вѣ́рꙋете мнѣ̀.

м҃ѕ. Кто̀ ѿ ва́съ ѡ҆блича́етъ мѧ̀ ѡ҆ грѣсѣ̀; а҆́ще ли и҆́стинꙋ глаго́лю, почто̀ вы̀ не вѣ́рꙋете мнѣ̀;

м҃з. И҆́же е҆́сть ѿ Бг҃а, гл҃го́лѡвъ Бж҃їихъ послꙋ́шаетъ: сегѡ̀ ра́ди вы̀ не послꙋ́шаете, ꙗ҆́кѡ ѿ Бг҃а нѣ́сте.

м҃и. Ѿвѣща́ша ᲂу҆̀бо ї҆ꙋде́є и҆ рѣ́ша є҆мꙋ̀: не до́брѣ ли мы̀ глаго́лемъ, ꙗ҆́кѡ Самарѧни́нъ є҆сѝ ты̀, и҆ бѣ́са и҆́маши;

м҃ѳ. Ѿвѣща̀ Ї҆и҃съ: а҆́зъ бѣ́са не и҆́мамъ, но чтꙋ̀ Ѻ҆ц҃а̀ моего̀, и҆ вы̀ не чте́те менѐ.

н҃. А҆́зъ же не и҆щꙋ̀ сла́вы моеѧ̀: е҆́сть и҆щѧ̀ и҆ сꙋдѧ̀.

н҃а. А҆ми́нь а҆ми́нь глаго́лю ва́мъ: а҆́ще кто̀ сло́во моѐ соблюде́тъ, сме́рти не и҆́мать ви́дѣти во вѣ́ки.

н҃в. Рѣ́ша ᲂу҆̀бо є҆мꙋ̀ жи́дове: ны́нѣ разꙋмѣ́хомъ, ꙗ҆́кѡ бѣ́са и҆́маши: А҆враа́мъ ᲂу҆́мре и҆ прⷪ҇ро́цы, и҆ ты̀ глаго́леши: а҆́ще кто̀ сло́во моѐ соблюде́тъ, сме́рти не и҆́мать вкꙋси́ти во вѣ́ки.

н҃г. Є҆дà ты̀ бо́лїй є҆сѝ ѻ҆ц҃а̀ на́шегѡ А҆враа́ма, и҆́же ᲂу҆́мре; и҆ прⷪ҇ро́цы ᲂу҆мро́ша: кого̀ себѐ са́мъ ты̀ твори́ши;

н҃д. Ѿвѣща̀ Ї҆и҃съ: а҆́ще а҆́зъ сла́влюсѧ са́мъ, сла́ва моѧ̀ ничесо́же е҆́сть: е҆́сть Ѻ҆ц҃ъ мо́й сла́вѧй мѧ̀, є҆го́же вы̀ гл҃го́лете, ꙗ҆́кѡ Бг҃ъ ва́шъ е҆́сть.

н҃є. И҆ не позна́сте є҆гѡ̀, а҆́зъ же вѣ́мъ є҆го̀: и҆ а҆́ще рекꙋ̀, ꙗ҆́кѡ не вѣ́мъ є҆гѡ̀, бꙋ́дꙋ подо́бенъ ва́мъ, ло́жь: но вѣ́мъ є҆го̀, и҆ сло́во є҆гѡ̀ соблюда́ю.

н҃ѕ. А҆враа́мъ ѻ҆ц҃ъ ва́шъ ра́дъ бы бы́лъ, да бы̀ ви́дѣлъ де́нь мо́й: и҆ ви́дѣ и҆ возра́довасѧ.

43. Защо не разумѣвате говореніе-то ми? Защото не можете да слушате мое-то слово.

44. Вы сте отъ бащѫ діавола, и похоти-тѣ бащины си искате да правите. Той бѣше отъ край человѣкоубійца, и не устоя въ истинѫ-тѫ; защото истина въ него нѣма: когато говори лъжѫ-тѫ, отъ свои-тѣ си говори, защото е лъжь и *на лъжѫ-тѫ* баща.

45. А пакъ азъ защото казувамъ истинѫ-тѫ, не мя вѣрувате.

46. Кой отъ васъ мя изобличава за грѣхъ? Ако ли говорѭ истинѫ, защо вы мя не вѣрувате?

47. Който е отъ Бога, Божіи-тѣ словеса слуша; вы за това не слушате, защото отъ Бога не сте.

48. На това отговорихѫ Іудеи-тѣ и рекохѫ му: Не казувамы ли ный право, че ты си Самарянинъ, и имашь бѣсъ?

49. Отговори Іисусъ: Нѣмамъ азъ бѣсъ; но почитамъ Отца си а вы мя безчестите.

50. И азъ не търсѭ моѭ-тѫ славѫ; има кой да *ѭ* търси и да сѫди.

51. Истинѫ, истинѫ ви казувамъ, ако упази нѣкой мое-то слово, нѣма да види смьрть до вѣка.

52. Тогазь му рекохѫ Іудеи-тѣ: Сега разбрахмы че имашь бѣсъ. Авраамъ умрѣ и пророци-тѣ, и ты казувашь: Ако упази нѣкой слово-то ми, смьрть нѣма да вкуси.

53. Ты по голѣмъ ли си отъ отца ни Авраама, който умрѣ? и пророци-тѣ умрѣхѫ; ты на какъвъ ся правишь?

54. Отговори Іисусъ: Ако славѭ азъ самъ себе си, слава-та ми е нищо; Баща ми е който мя слави, *за* когото вы казвате че е Богъ вашъ.

55. И не сте го познали, но азъ го познавамъ; и ако рекѫ че не го познавамъ, ще бѫдѫ подобенъ вамъ лъжецъ; но азъ го познавамъ и думѫ-тѫ му държѫ.

56. Баща ви Авраамъ радъ бы былъ да види мой-тъ день; и видѣ и възрадува ся.

н҃з. Рѣ́ша ᲂу҆̀бо Іꙋде́є къ немꙋ̀: пѧти́десѧть лѣ́тъ не ᲂу҆
и҆́маши, и҆ Ѧ҆враа́ма ли є҆сѝ ви́дѣлъ;
н҃и. Рече́ же и҆̀мъ Іи҃съ: а҆ми́нь а҆ми́нь глаго́лю ва́мъ, пре́жде
да́же Ѧ҆враа́мъ не бы́сть, а҆́зъ є҆́смь.
н҃ѳ. Взѧ́ша ᲂу҆̀бо ка́менїе, да ве́ргꙋтъ на́нь: Іи҃съ же
скры́сѧ, и҆ и҆зы́де и҆з̾ црк҃ве, проше́дъ посредѣ̀ и҆́хъ: и҆ мимо-
хожда́ше та́кѡ.

Глава̀ ѳ҃.

а҃. И҆ мимоиды́й ви́дѣ чл҃вѣ́ка слѣ́па ѿ рождества̀.
в҃. И҆ вопроси́ша є҆го̀ ᲂу҆чн҃цы̀ є҆гѡ̀, глаго́люще: Равві̀,
кто̀ согрѣшѝ, се́й ли, и҆лѝ роди́тєлѧ є҆гѡ̀, ꙗ҆́кѡ слѣ́пъ
роди́сѧ;
г҃. Ѿвѣща̀ Іи҃съ: ни се́й согрѣшѝ, ни роди́тєлѧ є҆гѡ̀, но
да ꙗ҆вѧ́тсѧ дѣла̀ Бж҃їѧ на не́мъ.
д҃. Мнѣ̀ подоба́етъ дѣ́лати дѣла̀ посла́вшагѡ мѧ̀, до́ндеже
де́нь є҆́сть: прїи́детъ но́щь, є҆гда̀ никто́же мо́жетъ дѣ́лати.
є҃. Є҆гда̀ въ мі́рѣ є҆́смь, свѣ́тъ є҆́смь мі́рꙋ.
ѕ҃. Сїѧ̑ ре́къ, плю́нꙋ на зе́млю, и҆ сотворѝ бре́нїе ѿ плюно-
ве́нїѧ, и҆ пома́за ѻ҆́чи бре́нїемъ слѣпо́мꙋ,
з҃. И҆ речѐ є҆мꙋ̀: и҆дѝ, ᲂу҆мы́йсѧ въ кꙋпѣ́ли Сїлѡа́мстѣ: є҆́же
сказа́етсѧ, по́сланъ. И҆́де ᲂу҆̀бо, и҆ ᲂу҆мы́сѧ, и҆ прїи́де ви́дѧ.
и҃. Сосѣ́ди же, и҆ и҆̀же бѧ́хꙋ ви́дѣли є҆го̀ пре́жде, ꙗ҆́кѡ слѣ́пъ
бѣ̀, глаго́лахꙋ: не се́й ли є҆́сть сѣдѧ́й и҆ просѧ́й;
ѳ҃. Ѻ҆вї́и гл҃го́лахꙋ, ꙗ҆́кѡ се́й є҆́сть: и҆нı́и же гл҃го́лахꙋ, ꙗ҆́кѡ
подо́бенъ є҆мꙋ̀ є҆́сть. Ѻ҆́нъ же глаго́лаше, ꙗ҆́кѡ а҆́зъ є҆́смь.
і҃. Глаго́лахꙋ же є҆мꙋ̀: ка́кѡ тѝ ѿверзо́стѣсѧ ѻ҆́чи;
а҃і. Ѿвѣща̀ ѻ҆́нъ и҆ речѐ: чл҃вѣ́къ нарица́емый Іи҃съ, бре́нїе
сотворѝ, и҆ пома́за ѻ҆́чи мои̑, и҆ рече́ ми: и҆дѝ въ кꙋпѣ́ль Сї-
лѡа́млю, и҆ ᲂу҆мы́йсѧ. Ше́дъ же и҆ ᲂу҆мы́всѧ, прозрѣ́хъ.
в҃і. Рѣ́ша ᲂу҆̀бо є҆мꙋ̀: кто̀ то́й є҆́сть; глаго́ла: не вѣ́мъ.
г҃і. Ведо́ша же є҆го̀ къ фарїсе́ѡмъ, и҆́же бѣ̀ и҆ногда̀ слѣ́пъ.

57. Рекохѫ му Іудеи-тѣ: Петдесеть годины нѣмашь още, и Авраама ли си видѣлъ?

58. Рече имъ Іисусъ: Истинѫ, истинѫ ви казувамъ, прѣди да бѫде Авраамъ, азъ сьмь.

59. Тогази зѣхѫ камьніе да хвьрлятъ врьхъ него; но Іисусъ ся скры, и излѣзе изъ храмъ-тъ, и минѫ прѣзъ срѣдь тѣхъ; и така си отиде.

ГЛАВА 9.

1. И като заминуваше, видѣ едного человѣка слѣпъ отъ рожденіе-то си.

2. И попытахѫ го ученици-тѣ му и рекохѫ: Равви, кой е съгрѣшилъ, той ли или родители-тѣ му, та ся е слѣпъ родилъ?

3. Отговори Іисусъ: Нито е той съгрѣшилъ, нито родители-тѣ му; но да ся явятъ дѣла-та Божіи на него.

4. Азъ трѣба да вършѫ работы-тѣ на тогози който мя е проводилъ, доклѣ е день; иде нощь, когато никой не може да работи.

5. Доклѣ сьмъ на свѣтъ-тъ, видѣлина сьмь на свѣтъ-тъ.

6. Това като рече, плюнѫ на земіѭ-тѫ, и направи калъ отъ плюнкѫ-тѫ и помаза съ калъ-тъ очи-тѣ на слѣпый-тъ,

7. И рече му: Иди, омый ся въ кѫпалнѭ-тѫ Силоамъ, (което ся тълкува проводенъ). И тъй отиде, омы ся и дойде прогледнѫлъ.

8. А съсѣди-тѣ, и които го бѣхѫ виждали отъ първо че бѣше слѣпъ, казувахѫ: Не е ли тойзи, който сѣдяше та просяше?

9. Едни казувахѫ: Той е; другы, Че прилича на него; той казуваше: Азъ сьмь.

10. И говоряхѫ му: Какъ ти ся отворихѫ очи-тѣ?

11. Отговори той и рече: Человѣкъ който ся нарича Іисусъ направи калъ, и помаза очи-тѣ ми, и рече ми: Иди на кѫпалнѭ-тѫ Силоамъ, и омый ся: а като отидохъ та ся омыхъ, прогледахъ.

12. Тогазь му рекохѫ: Дѣ е той? Казува: Не знаѭ.

13. Заведохѫ при Фарисеи-тѣ тогозь, който бѣ нѣкога слѣпъ.

д҃і. Бѣ̀ же сꙋббѡ́та, є҆гда̀ сотворѝ бре́нїе Ї҆и҃съ, и҆ ѿве́рзе
є҆мꙋ̀ ѻ҆́чи.
є҃і. Па́ки же вопроша́хꙋ є҆го̀ и҆ фарїсе́є, ка́кѡ прозрѣ̀. Ѻ҆́нъ
же речѐ и҆̀мъ: бре́нїе положѝ мнѣ̀ на ѻ҆́чи, и҆ ѹ҆мы́хсѧ, и҆
ви́жꙋ.
ѕ҃і. Глаго́лахꙋ ѹ҆̀бо ѿ фарїсе́й нѣ́цыи: нѣ́сть се́й ѿ Бг҃а
человѣ́къ, ꙗ҆́кѡ сꙋббѡ́тꙋ не храни́тъ. Ѻ҆́вїи глаго́лахꙋ: ка́кѡ
мо́жетъ человѣ́къ грѣ́шенъ сицєва̀ зна́менїѧ твори́ти; и҆
ра́спрѧ бѣ̀ въ ни́хъ.
з҃і. Глаго́лахꙋ ѹ҆̀бо слѣпцꙋ̀ па́ки: ты̀ что̀ глаго́леши ѡ҆ не́мъ,
ꙗ҆́кѡ ѿве́рзе ѻ҆́чи твоѝ; Ѻ҆́нъ же речѐ, ꙗ҆́кѡ прⷪ҇ро́къ є҆́сть.
и҃і. Не ꙗ҆́ша ѹ҆̀бо вѣ́ры Ї҆ꙋде́є ѡ҆ не́мъ, ꙗ҆́кѡ слѣ́пъ бѣ̀ и҆
прозрѣ̀, до́ндеже возгласи́ша роди́телей тогѡ̀ прозрѣ́вшагѡ:
ѳ҃і. И҆ вопроси́ша и҆̀хъ, гл҃го́люще: се́й ли є҆́сть сы́нъ ва́шъ,
є҆го́же вы̀ глаго́лете, ꙗ҆́кѡ слѣ́пъ роди́сѧ; ка́кѡ ѹ҆̀бо ны́нѣ
ви́дитъ;
к҃. Ѿвѣща́ша же и҆̀мъ роди́тєлѧ є҆гѡ̀ и҆ рѣ́ша: вѣ́мы, ꙗ҆́кѡ
се́й є҆́сть сы́нъ на́шъ, и҆ ꙗ҆́кѡ слѣ́пъ роди́сѧ:
к҃а. Ка́кѡ же ны́нѣ ви́дитъ, не вѣ́мы: и҆лѝ кто̀ ѿве́рзе
є҆мꙋ̀ ѻ҆́чи, мы̀ не вѣ́мы: са́мъ во́зрастъ и҆́мать, самого̀ вопро-
си́те, са́мъ ѡ҆ себѣ̀ да глаго́летъ.
к҃в. Сїѧ̑ реко́ша роди́тєлѧ є҆гѡ̀, ꙗ҆́кѡ боѧ́шасѧ жидѡ́въ:
ѹ҆жѐ бо бѧ́хꙋ сложи́лисѧ жи́довє, да, а҆́ще кто̀ є҆го̀ и҆сповѣ́сть
Хрⷭ҇та̀, ѿлꙋче́нъ ѿ со́нмища бꙋ́детъ.
к҃г. Сегѡ̀ ра́ди роди́тєлѧ є҆гѡ̀ реко́ша, ꙗ҆́кѡ во́зрастъ и҆́мать,
самого̀ вопроси́те.
к҃д. Возгласи́ша же втори́цею человѣ́ка, и҆́же бѣ̀ слѣ́пъ, и҆
рѣ́ша є҆мꙋ̀: да́ждь сла́вꙋ Бг҃ꙋ: мы̀ вѣ́мы, ꙗ҆́кѡ человѣ́къ се́й
грѣ́шенъ є҆́сть.
к҃є. Ѿвѣща̀ ѹ҆̀бо ѻ҆́нъ и҆ речѐ: а҆́ще грѣ́шенъ є҆́сть, не
вѣ́мъ: є҆ди́но вѣ́мъ, ꙗ҆́кѡ слѣ́пъ бѣ́хъ, ны́нѣ же ви́жꙋ.
к҃ѕ. Рѣ́ша же є҆мꙋ̀ па́ки: что̀ сотворѝ тебѣ̀: ка́кѡ ѿве́рзе
ѻ҆́чи твоѝ;

14. А бѣше сѫббота, когато направи Іисусъ калъ-тъ, и отвори очи-тѣ му.

15. И пакъ го питахѫ и Фарисеи-тѣ, какъ прогледа. И той имъ рече: Калъ тури на очи-тѣ ми, и омыхъ ся, и гледамъ.

16. И казувахѫ нѣкои отъ Фарисеи-тѣ: Тойзи человѣкъ не е отъ Бога, защото сѫбботѫ-тѫ не варди. Другы казувахѫ: Какъ може грѣшенъ человѣкъ да прави таквызи чудеса? И имаше раздоръ помежду имъ.

17. Казуватъ пакъ на слѣпый-тъ: Ты що казувашь за него понеже ти е отворилъ очи-тѣ? И той рече: Пророкъ е.

18. А Іудеи-тѣ не повѣрувахѫ за него че е былъ слѣпъ и прогледнѫлъ, доклѣ не повыкахѫ родители-тѣ на тогозь който бѣ прогледнѫлъ;

19. Та гы попитахѫ и рекохѫ: Той ли е сынъ ви, *за* когото вы казувахте че е слѣпъ роденъ? а сега какъ види?

20. Отговорихѫ имъ родители-тѣ му и рекохѫ: Знаемъ че тойзи е сынъ ни, и че слѣпъ ся роди;

21. А сега какъ види не знаемъ; или кой му е отворилъ очи-тѣ не знаемъ; той е на възрастъ, него питайте; самъ той да говори за себе си.

22. Това рекохѫ родители-тѣ му, защото ся бояхѫ отъ Іудеи-тѣ; понеже вече бѣхѫ ся нагласили Іудеи-тѣ, ако го исповѣда нѣкой че е Христосъ, да го отлѫчатъ отъ съборище-то.

23. За туй родители-тѣ му рекохѫ: На възрастъ е, питайте него.

24. И тъй повыкахѫ вторый пѫть человѣка, който бѣ слѣпъ, и рекохѫ му: Дай славѫ Богу; ный зняемъ че тойзи человѣкъ е грѣшникъ.

25. А той отговори и рече: Грѣшникъ ли е, не знаѭ; едно знамъ че бѣхъ слѣпъ, а сега виждѭ.

26. И рекохѫ му пакъ: Що ти направи? Какъ ти отвори очи-тѣ?

к҃з. Ѿвѣща̀ и҆̀мъ: реко́хъ ва́мъ оу҆жѐ, и҆ не слы́шасте: что̀
па́ки хо́щете слы́шати; є҆да̀ и҆ вы̀ оу҆чн҃ицы̀ є҆гѡ̀ хо́щете
бы́ти;
к҃и. Ѻ҆ні́ же оу҆кори́ша є҆го̀, и҆ рѣ́ша є҆мꙋ̀: ты̀ оу҆чени́къ
є҆сѝ тогѡ̀: мы́ же Мѡѷсе́овы є҆смы̀ оу҆чн҃ицы̀.
к҃ѳ. Мы̀ вѣ́мы, ꙗ҆́кѡ Мѡѷсе́ови глаго́ла Бг҃ъ: сегѡ́ же не
вѣ́мы, ѿкꙋ́дꙋ є҆́сть.
л҃. Ѿвѣща̀ человѣ́къ и҆ речѐ и҆̀мъ: ѡ҆ се́мъ бо ди́вно є҆́сть,
ꙗ҆́кѡ вы̀ не вѣ́сте, ѿкꙋ́дꙋ є҆́сть, и҆ ѿве́рзе ѻ҆́чи мои̑.
л҃а. Вѣ́мы же, ꙗ҆́кѡ грѣ́шники Бг҃ъ не послꙋ́шаетъ: но
а҆́ще кто̀ бг҃очте́цъ є҆́сть, и҆ во́лю є҆гѡ̀ твори́тъ, тогѡ̀ послꙋ́шаетъ.
л҃в. Ѿ вѣ́ка нѣ́сть слы́шано, ꙗ҆́кѡ кто̀ ѿве́рзе ѻ҆́чи слѣ́пꙋ
рожде́нꙋ.
л҃г. А҆́ще не бы̀ бы́лъ се́й ѿ Бг҃а, не мо́глъ бы твори́ти ничесѡ́же.
л҃д. Ѿвѣща́ша и҆ рѣ́ша є҆мꙋ̀: во грѣсѣ́хъ ты̀ роди́лсѧ є҆сѝ
ве́сь, и҆ ты́ ли ны̀ оу҆чи́ши; и҆ и҆згна́ша є҆го̀ во́нъ.
л҃є. Оу҆слы́ша І҆и҃съ, ꙗ҆́кѡ и҆згна́ша є҆го̀ во́нъ: и҆ ѡ҆брѣ́тъ є҆го̀,
речѐ є҆мꙋ̀: ты̀ вѣ́рꙋеши ли въ Сн҃а Бж҃їѧ;
л҃ѕ. Ѿвѣща̀ ѻ҆́нъ и҆ речѐ: и҆ кто̀ є҆́сть, Гдⷭ҇и, да вѣ́рꙋю въ
него̀;
л҃з. Рече́ же є҆мꙋ̀ І҆и҃съ: и҆ ви́дѣлъ є҆сѝ є҆го̀, и҆ глаго́лѧй съ
тобо́ю, то́й є҆́сть.
л҃и. Ѻ҆́нъ же речѐ: вѣ́рꙋю Гдⷭ҇и: и҆ поклони́сѧ є҆мꙋ̀.
л҃ѳ. И҆ речѐ І҆и҃съ: на сꙋ́дъ а҆́зъ въ мі́ръ се́й прїидо́хъ, да
невидѧ́щїи ви́дѧтъ, и҆ ви́дѧщїи слѣ́пи бꙋ́дꙋтъ.
м҃. И҆ слы́шаша ѿ фарїсе́й сі̑и сꙋ́щїи съ ни́мъ, и҆ рѣ́ша
є҆мꙋ̀: є҆да̀ и҆ мы̀ слѣ́пи є҆смы̀;
м҃а. Речѐ и҆̀мъ І҆и҃съ: а҆́ще бы́сте слѣ́пи бы́ли, не бы́сте
и҆мѣ́ли грѣха̀: нн҃ѣ же глаго́лете, ꙗ҆́кѡ ви́димъ: грѣ́хъ оу҆̀бо
ва́шъ пребыва́етъ.

27. Отговори имъ: Рѣкохъ ви вече, и не чухте; защо искате пакъ да чуете? Да не бы да щете и вы да бѫдете негови ученици?

28. А тѣ го укорихѫ и рекохѫ: Ты си неговъ ученикъ; а ный смы Моисееви ученици.

29. Ный знаемъ че на Моисея Богъ е говорилъ: а тогозь не знаемъ отъ дѣ е.

30. Отговори человѣкъ-тъ и рече имъ: Това е чудно-то, че вы не знаете отъ кѫдѣ е, и отвори очи-тѣ ми.

31. А знаемъ че Богъ грѣшницы-тѣ не послушува; но ако е нѣкой богочестивъ, и прави волѭ-тѫ му, него послушува.

32. А пакъ отъ вѣка не ся е чуло, да е отворилъ нѣкой си очи на слѣпъ роденъ *человѣкъ*.

33. Ако да не бѣ той отъ Бога, не можаше нищо да стори.

34. Отговорихѫ и рекохѫ му: Ты съвсѣмъ въ грѣхове си роденъ, и ты ли учишь насъ? и го испѫдихѫ вънъ.

35. Чу Іисусъ че сѫ го испѫдили вънъ, и като го намѣри, рече му: Ты вѣрувашь ли въ Сына Божія?

36. Отговори той и рече: Кой е той, Господи, да вѣрувамъ въ него?

37. Рече му Іисусъ: И видѣлъ си го, и който приказва съ тебе, той е.

38. А той рече: Вѣрувамъ, Господи; и поклони му ся.

39. И рече Іисусъ: Азъ за сѫдъ дойдохъ на тойзи свѣтъ, да видятъ не видящи-тѣ, а видящи-тѣ да станѫтъ слѣпи.

40. И чухѫ това онѣзи отъ Фарисеи-тѣ които бѣхѫ съ него, и рекохѫ му: Да не смы и ный слѣпи?

41. Рече имъ Іисусъ: Ако да бѣхте слѣпи, грѣхъ не быхте имали; но сега казувате че Видимъ; и тъй грѣхъ-тъ ви остава.

Глава̀ і҃.

а҃. А҆ми́нь а҆ми́нь глаго́лю ва́мъ: не входя́й две́рми во
дво́ръ ѻ҆́вчїй, но прела́зѧ и҆нꙋдѣ̀, то́й та́ть є҆́сть и҆ разбо́й-
никъ:
в҃. А҆ входя́й две́рми, па́стырь є҆́сть ѻ҆вца́мъ.
г҃. Семꙋ̀ две́рникъ ѿверза́етъ, и҆ ѻ҆́вцы гла́съ є҆гѡ̀ слы́шатъ,
и҆ своѧ̑ ѻ҆́вцы глаша́етъ по и҆́мени, и҆ и҆зго́нитъ и҆̀хъ.
д҃. И҆ є҆гда̀ своѧ̑ ѻ҆́вцы и҆жд҃ене́тъ, пре́дъ ни́ми хо́дитъ: и҆
ѻ҆́вцы по не́мъ и҆дꙋ́тъ, ꙗ҆́кѡ вѣ́дѧтъ гла́съ є҆гѡ̀.
є҃. По чꙋжде́мъ же не и҆дꙋ́тъ, но бѣжа́тъ ѿ негѡ̀, ꙗ҆́кѡ не
зна́ютъ чꙋжда́гѡ гла́са.
ѕ҃. Сїю̀ при́тчꙋ речѐ и҆̀мъ Ї҆и҃съ: ѻ҆ни́ же не разꙋмѣ́ша, что̀
бѧ́ше, ꙗ҆̀же глаго́лаше и҆̀мъ.
з҃. Рече́ же па́ки и҆̀мъ Ї҆и҃съ: а҆ми́нь а҆ми́нь глаго́лю ва́мъ,
ꙗ҆́кѡ а҆́зъ є҆́смь две́рь ѻ҆вца́мъ.
и҃. Вси̑, є҆ли́кѡ и҆́хъ прїи́де пре́жде менѐ, та́тїе сꙋ́ть и҆
разбо́йницы: но не послꙋ́шаша и҆́хъ ѻ҆́вцы.
ѳ҃. А҆́зъ є҆́смь две́рь: мно́ю а҆́ще кто̀ вни́детъ, спасе́тсѧ: и҆
вни́детъ и҆ и҆зы́детъ, и҆ па́жить ѡ҆бря́щетъ.
і҃. Та́ть не прихо́дитъ, ра́звѣ да ᲂу҆кра́детъ и҆ ᲂу҆бїе́тъ и҆
погꙋби́тъ: а҆́зъ прїидо́хъ, да живо́тъ и҆́мꙋтъ, и҆ ли́шше и҆́мꙋтъ.
а҃і. А҆́зъ є҆́смь па́стырь до́брый: па́стырь до́брый дꙋ́шꙋ
свою̀ полага́етъ за ѻ҆́вцы.
в҃і. А҆ нае́мникъ, и҆́же нѣ́сть па́стырь, є҆мꙋ́же не сꙋ́ть
ѻ҆́вцы своѧ̑, ви́дитъ во́лка грѧдꙋ́ща, и҆ ѡ҆ставлѧ́етъ ѻ҆́вцы,
и҆ бѣ́гаетъ: и҆ во́лкъ расхи́титъ и҆́хъ, и҆ распꙋ́дитъ ѻ҆́вцы.
г҃і. А҆ нае́мникъ бѣжи́тъ, ꙗ҆́кѡ нае́мникъ є҆́сть, и҆ неради́тъ
ѡ҆ ѻ҆вца́хъ.
д҃і. А҆́зъ є҆́смь па́стырь до́брый: и҆ зна́ю моѧ̑, и҆ зна́ютъ мѧ̀
моѧ̑.
є҃і. Ꙗ҆́коже зна́етъ мѧ̀ ѻ҆ц҃ъ, и҆ а҆́зъ зна́ю ѻ҆ц҃а̀: и҆ дꙋ́шꙋ
мою̀ полага́ю за ѻ҆́вцы.

ГЛАВА 10.

1. Истинѫ, истинѫ ви казувамъ, който не влѣзува прѣзъ врата-та въ кошарѫ-тѫ на овцы-тѣ, но прѣлазя отъ другадѣ, той е крадецъ и разбойникъ.

2. А който влѣзува прѣзъ врата-та, пастырь е на овцы-тѣ.

3. Нему вратарь-тъ отваря, и овцы-тѣ слушатъ гласъ-тъ му, и свои-тѣ овцы по име зове, и гы извожда.

4. И кога искара овцы-тѣ си вънъ, ходи прѣдъ тѣхъ; и овцы-тѣ идѫтъ слѣдъ него, защото знаѭтъ гласъ-тъ му.

5. А слѣдъ чужденецъ-тъ не щѫтъ оти, но ще побѣгнѫтъ отъ него; защото гласъ-тъ на чужденцы-тѣ не знаѭтъ.

6. Тѫзи притчѫ имъ рече Іисусъ: но тѣ не разумѣхѫ що бѣ това което имъ говоряше.

7. Тогазь пакъ имъ рече Іисусъ: Истинѫ, истинѫ ви казувамъ, че азъ сьмь врата-та на овцы-тѣ.

8. Всичкы, които сѫ дошли прѣди мене, крадци сѫ и разбойници; но овцы-тѣ гы не послушахѫ.

9. Азъ сьмь врата-та; прѣзъ мене ако влѣзе нѣкой, спасенъ ще бѫде, и ще влѣзе и ще излѣзе, и пàшѫ ще намѣри.

10. Крадецъ-тъ не иде, освѣнь да открадне, да заколе и да погуби; азъ дойдохъ за да иматъ животъ, и да *го* иматъ прѣизобилно.

11. Азъ сьмь добрый-тъ пастырь; добрый-тъ пастырь душѫ-тѫ си полага за овцы-тѣ.

12. А наемникъ-тъ който не е овчарь, на когото овцы-тѣ не сѫ негови, види вълкъ-тъ че иде, и оставя овцы-тѣ и бѣга; и вълкъ-тъ разграбя овцы-тѣ и распръснува гы.

13. А наемникъ-тъ бѣга, защото е наемникъ, и не го е грыжа за овцы-тѣ.

14. Азъ сьмь добрый-тъ пастырь, и познавамъ мои-тѣ, и мои-тѣ мене познаватъ.

15. Както мя познава Отецъ, и азъ познавамъ Отца; и душѫ-тѫ си полагамъ зарадь овцы-тѣ.

ѕ҃і. И҆ и҆́ны ѻ҆́вцы и҆́мамъ, ꙗ҆̀же не сꙋ́ть ѿ двора̀ сегѡ̀: и҆
тꙑ́ѧ мѝ подоба́етъ привестѝ, и҆ гла́съ мо́й оу҆слы́шатъ: и҆
бꙋ́детъ є҆ди́но ста́до, и҆ є҆ди́нъ па́стырь.

з҃і. Сегѡ̀ ра́ди мѧ̀ Ѻ҆ц҃ъ лю́битъ, ꙗ҆́кѡ а҆́зъ дꙋ́шꙋ мою̀
полага́ю, да па́ки прїимꙋ̀ ю҆̀.

и҃і. Никто́же во́зметъ ю҆̀ ѿ менѐ: но а҆́зъ полага́ю ю҆̀ ѿ
себє̀. Ѻ҆́бласть и҆́мамъ положи́ти ю҆̀, и҆ ѻ҆́бласть и҆́мамъ па́ки
прїѧ́ти ю҆̀. сїю̀ за́повѣдь прїѧ́хъ ѿ Ѻ҆ц҃а̀ моегѡ̀.

ѳ҃і. Ра́спра же па́ки бы́сть во І҆ꙋде́ехъ за словеса̀ сїѧ̀.

к҃. Глаго́лахꙋ же мно́зи ѿ ни́хъ: бѣ́са и҆́мать и҆ неи́стовъ
є҆́сть: что̀ є҆гѡ̀ послꙋ́шаете;

к҃а. И҆ні́и глаго́лахꙋ: сі́и глаго́ли не сꙋ́ть бѣснꙋ́ющагѡсѧ:
є҆да̀ мо́жетъ бѣ́съ слѣпы̑мъ ѻ҆́чи ѿве́рсти;

к҃в. Бы́ша же тогда̀ ѡ҆бновлє́нїѧ во І҆еросали́мѣхъ, и҆ зима̀
бѣ̀.

к҃г. И҆ хожда́ше І҆и҃съ въ це́ркви въ притво́рѣ Соломѡ́ни.

к҃д. Ѡ҆быдо́ша же є҆го̀ І҆ꙋде́є, и҆ гл҃го́лахꙋ є҆мꙋ̀: доко́лѣ дꙋ́шы
на́шѧ взе́млеши; а҆́ще ты̀ є҆сѝ Хр҃то́съ, рцы̀ на́мъ не ѡ҆бин-
нꙋ́ꙗсѧ.

к҃е. Ѿвѣща̀ и҆̀мъ І҆и҃съ: рѣ́хъ ва́мъ, и҆ не вѣ́рꙋете. дѣла̀,
ꙗ҆̀же а҆́зъ творю̀ ѡ҆ и҆́мени Ѻ҆ц҃а̀ моегѡ̀, та҄ свидѣ́тельствꙋютъ
ѡ҆ мнѣ̀:

к҃ѕ. Но вы̀ не вѣ́рꙋете: нѣ́сте бо ѿ ѻ҆ве́цъ мои́хъ, ꙗ҆́коже
рѣ́хъ ва́мъ.

к҃з. Ѻ҆́вцы моѧ̀ гла́са моегѡ̀ слꙋ́шаютъ, и҆ а҆́зъ зна́ю и҆̀хъ, и҆
по мнѣ̀ грꙋдꙋ́тъ.

к҃и. И҆ а҆́зъ живо́тъ вѣ́чный да́мъ и҆̀мъ, и҆ не поги́бнꙋтъ во
вѣ́ки, и҆ не восхи́титъ и҆̀хъ никто́же ѿ рꙋкѝ моеѧ̀.

к҃ѳ. Ѻ҆ц҃ъ мо́й, и҆́же дадѐ мнѣ̀, бо́лїй всѣ́хъ є҆́сть: и҆ ни-
кто́же мо́жетъ восхи́тити и҆̀хъ ѿ рꙋкѝ Ѻ҆ц҃а̀ моегѡ̀.

л҃. А҆́зъ и҆ Ѻ҆ц҃ъ є҆ди́но є҆сма̀.

л҃а. Взѧ́ша же ка́менїе па́ки І҆ꙋде́є, да побїю́тъ є҆го̀.

16. И другы овцы имамъ, които не сѫ отъ тойзи дворъ, и тѣхъ трѣба да съберѫ; и ще чуѭтъ гласъ-тъ ми; и ще бѫде едно стадо *и* единъ пастырь.

17. За това Отецъ мя люби, защото азъ полагамъ душѫ-тѫ си, за да ѭ земѫ пакъ.

18. Никой не ми ѭ отнема, но азъ отъ самосебе си ѭ полагамъ. Имамъ власть да ѭ положѫ, и имамъ власть пакъ да ѭ земѫ. Тѫзи заповѣдь пріяхъ отъ Отца си.

19. И тъй пакъ станѫ раздоръ между Іудеи-тѣ за тѣзи думы.

20. И мнозина отъ тѣхъ казувахѫ: Бѣсъ има, и лудъ е; що го слушате?

21. Другы казувахѫ: Тѣзи думы не сѫ на бѣснуемъ *человѣкъ*; може ли бѣсъ да отваря очи на слѣпы?

22. И станѫ въ Іерусалимъ *праздникъ-тъ* на освященіе-то *на храмъ-тъ*, и зима бѣше.

23. И ходяше Іисусъ въ храмъ-тъ въ притворъ-тъ Соломоновъ.

24. Между това заобыколихѫ го Іудеи-тѣ и казувахѫ му: До кога *ще* държишь душы-тѣ ни въ сумнѣніе? Ако си ты Христосъ, кажи ни явно.

25. Отговори имъ Іисусъ: Казахъ ви, и не вѣрувате. Дѣла-та които азъ правѭ въ име-то на Отца си, тѣ свидѣтелствуватъ за мене.

26. Но вы не вѣрувате, защото не сте отъ мои-тѣ овцы, както ви рѣкохъ.

27. Мои-тѣ овцы слушатъ мой-тъ гласъ, и азъ гы познавамъ, и тѣ идѫтъ слѣдъ мене,

28. И азъ имъ давамъ животъ вѣченъ, и нѣма да загынѫтъ во вѣкы, и никой нѣма да гы грабне отъ рѫкѫ-тѫ ми.

29. Отецъ ми, който ми *гы* даде, отъ всичкы е най голѣмъ; и никой не може да *гы* грабне отъ рѫкѫ-тѫ на Отца ми.

30. Азъ и Отецъ едно смы.

31. Тогазь пакъ зѣхѫ Іудеи-тѣ камыніе да го убіѭтъ.

л҃в. Ѿвѣща̀ и҆̀мъ І҆и҃съ: мно́га добра̀ дѣла̀ ꙗ҆ви́хъ ва́мъ ѿ
О҆ц҃а̀ моегѡ̀: за ко́е и҆́хъ дѣ́ло ка́менїе мѣ́щете на мѧ̀;
л҃г. Ѿвѣща́ша є҆мꙋ̀ І҆ꙋде́є, глаго́люще: ѡ҆ до́брѣ дѣ́лѣ
ка́менїе не мѣ́щемъ на тѧ̀, но ѡ҆ хꙋлѣ̀, ꙗ҆́кѡ ты̀ человѣ́къ сы́й,
твори́ши себѐ Бг҃а.
л҃д. Ѿвѣща̀ и҆̀мъ І҆и҃съ: нѣ́сть ли пи́сано въ зако́нѣ
ва́шемъ: а҆́зъ рѣ́хъ: бо́зи є҆стѐ;
л҃є. А҆́ще о҆́ныхъ речѐ бого́въ, къ ни́мже сло́во Бж҃їе бы́сть,
и҆ не мо́жетъ разори́тисѧ писа́нїе:
л҃ѕ. Є҆го́же О҆ц҃ъ свѧтѝ и҆ посла̀ въ мі́ръ, вы̀ глаго́лете, ꙗ҆́кѡ
хꙋлꙋ̀ глаго́леши, занѐ рѣ́хъ: Сн҃ъ Бж҃їй є҆́смь.
л҃з. А҆́ще не творю̀ дѣ́лъ О҆ц҃а̀ моегѡ̀, не и҆́мите мѝ вѣ́ры:
л҃и. А҆́ще ли творю̀, а҆́ще и҆ мнѣ̀ не вѣ́рꙋете, дѣлѡ́мъ мои̑мъ
вѣ́рꙋйте: да разꙋмѣ́ете и҆ вѣ́рꙋете, ꙗ҆́кѡ во мнѣ̀ О҆ц҃ъ, и҆ а҆́зъ
въ не́мъ.
л҃ѳ. И҆ска́хꙋ ѹ҆̀бо па́ки ꙗ҆́ти є҆го̀: и҆ и҆зы́де ѿ рꙋ́къ и҆́хъ.
м҃. И҆ и҆́де па́ки на о҆́нъпо́лъ І҆орда́на, на мѣ́сто, и҆дѣ́же бѣ̀
І҆ѡа́ннъ пре́жде крестѧ̀: и҆ пребы́сть тꙋ̀.
м҃а. И҆ мно́зи прїидо́ша къ немꙋ̀, и҆ глаго́лахꙋ, ꙗ҆́кѡ І҆ѡа́ннъ
ѹ҆́бѡ зна́менїѧ не сотворѝ ни є҆ди́нагѡ: всѧ̑ же, є҆ли̑ка речѐ
І҆ѡа́ннъ ѡ҆ се́мъ, и҆́стинна бѧ́хꙋ.
м҃в. И҆ мно́зи вѣ́роваша въ него̀ тꙋ̀.

Глава̀ а҃і.

а҃. Бѣ́ же нѣ́кто болѧ̀ Ла́зарь ѿ Виѳа́нїи, ѿ ве́си Марі́ины
и҆ Ма́рѳы сестры̀ є҆ѧ̀.
в҃. Бѣ́ же Марі́а пома́завшаѧ Гд҃а мν́ромъ, и҆ ѡ҆тє́ршаѧ но́зѣ
є҆гѡ̀ власы̑ свои́ми, є҆ѧ́же бра́тъ Ла́зарь болѧ́ше.
г҃. Посла́стѣ ѹ҆̀бо сестры̑ къ немꙋ̀, глаго́люще: Гд҃и, сѐ,
є҆го́же лю́биши, боли́тъ.

32. Отговори имъ Іисусъ: Много добры дѣла отъ Отца моего ви показахъ; за кое отъ тѣзь дѣла хвьрляте камьніе врьхъ мене?

33. Отговорихѫ му Іудеи-тѣ и казахѫ: За добро дѣло не хвьрлямы камьніе врьхъ тебе, но за богохулство, и защото ты, като си человѣкъ, правишь себе си Богъ.

34. Отговори имъ Іисусъ: Не е ли писано въ вашій-тъ законъ, Азъ рѣкохъ, Богове сте?

35. Ако нарече богове онѣзи, къмъ които быде слово-то Божіе, (и писаніе-то не може да ся наруши;)

36. *На тогозь* когото Богъ освяти и проводи на свѣтъ-тъ, вы казувате ли: Богохулствувашь, защото рѣкохъ: Сынъ Божій сьмь?

37. Ако не правіѭ дѣла-та на Отца моего, не вѣрувайте въ мене:

38. Но ако *гы* правіѭ, въ мене като не вѣрувате, вѣрувайте въ дѣла-та; за да познаете и да повѣрувате, че Отецъ е въ мене, и азъ въ него.

39. Тогазь пакъ искахѫ да го хванѫтъ, но избѣгнѫ изъ рѫцѣ-тѣ имъ;

40. И отиде пакъ отвѫдь Іорданъ, на мѣсто-то дѣто крьщаваше отъ напрѣдъ Іоаннъ; и остана тамъ.

41. И мнозина дойдохѫ при него, и казувахѫ: Іоаннъ никое чудо не стори, но всичко що рече Іоаннъ за него, истинско бѣше.

42. И тамо повѣрувахѫ мнозина въ него.

ГЛАВА 11.

1. Имаше нѣкой си болѣнъ *на име* Лазарь, отъ Виѳаніѭ, отъ село-то на Маріѭ и на сестрѫ ѝ Марѳѫ.

2. (А Марія бѣше тая що бѣ помазала Господа съ миро и отрыла бѣ нозѣ-тѣ му съ космы-тѣ си, на коіѭ-то братъ ѝ Лазарь бѣше болѣнъ).

3. И тъй проводихѫ сестры-тѣ до него да му кажѫтъ: Господи, ето, тойзи когото любишь, болѣнъ е.

д҃. Слы́шавъ же і҆и҃съ речѐ: сїѧ̀ болѣ́знь нѣ́сть къ сме́рти,
но ѡ҆ сла́вѣ бж҃їи, да просла́витсѧ сн҃ъ бж҃їй є҆ѧ̀ ра́ди.
є҃. Люблѧ́ше же і҆и҃съ ма́рѳꙋ и҆ сестрꙋ̀ є҆ѧ̀ и҆ ла́зарѧ.
ѕ҃. Є҆гда́ же ᲂу҆слы́ша, ꙗ҆́кѡ боли́тъ, тогда̀ пребы́сть на
не́мже бѣ̀ мѣ́стѣ два̀ днѝ.
з҃. Пото́мъ же глаго́ла ᲂу҆чн҃кѡ́мъ: и҆́демъ во і҆ꙋде́ю
па́ки.
и҃. Глаго́лаша є҆мꙋ̀ ᲂу҆чн҃цы̀: равві̀, ны́нѣ и҆ска́хꙋ тебѐ
ка́менїемъ поби́ти і҆ꙋде́е, и҆ па́ки ли и҆́деши та́мѡ;
ѳ҃. Ѿвѣща̀ і҆и҃съ: не двана́десѧть ли часѡ́въ є҆́сть во днѝ;
а҆́ще кто̀ хо́дитъ во днѝ, не по́ткнетсѧ, ꙗ҆́кѡ свѣ́тъ мі́ра сегѡ̀
ви́дитъ:
і҃. А҆́ще же кто̀ хо́дитъ въ нощѝ, по́ткнетсѧ, ꙗ҆́кѡ нѣ́сть
свѣ́та въ не́мъ.
а҃і. Сїѧ̑ речѐ, и҆ посе́мъ глаго́ла и҆̀мъ: ла́зарь дрꙋ́гъ на́шъ
ᲂу҆́спе: но и҆дꙋ̀, да возбꙋжꙋ̀ є҆го̀.
в҃і. Рѣ́ша ᲂу҆̀бо ᲂу҆чн҃цы̀ є҆гѡ̀: гдⷭ҇и, а҆́ще ᲂу҆́спе, спасе́нъ
бꙋ́детъ.
г҃і. Рече́ же і҆и҃съ ѡ҆ сме́рти є҆гѡ̀: ѻ҆ни́ же мнѣ́ша, ꙗ҆́кѡ ѡ҆
ᲂу҆спе́нїи сна̀ глаго́летъ.
д҃і. Тогда̀ речѐ и҆̀мъ і҆и҃съ не ѡ҆бинꙋ́ѧсѧ: ла́зарь ᲂу҆́мре:
є҃і. И҆ ра́дꙋюсѧ ва́съ ра́ди, да вѣ́рꙋете, ꙗ҆́кѡ не бѣ́хъ та́мѡ:
но и҆́демъ къ немꙋ̀.
ѕ҃і. Рече́ же ѳѡма̀, глаго́лемый близне́цъ, ᲂу҆чн҃кѡ́мъ:
и҆́демъ и҆ мы̀, да ᲂу҆́мремъ съ ни́мъ.
з҃і. Прише́дъ же і҆и҃съ, ѡ҆брѣ́те є҆го̀ четы́ри днѝ ᲂу҆жѐ и҆мꙋ́ща
во гро́бѣ.
и҃і. Бѣ́ же виѳа́нїа бли́зъ і҆ерⷭ҇ли́ма, ꙗ҆́кѡ ста́дїй пѧтьна́-
десѧть:
ѳ҃і. И҆ мно́зи ѿ і҆ꙋде́й бѧ́хꙋ пришлѝ къ ма́рѳѣ и҆ марі́и, да
ᲂу҆тѣ́шатъ и҆̀хъ ѡ҆ бра́тѣ є҆ю̀.
к҃. Ма́рѳа ᲂу҆̀бо є҆гда̀ ᲂу҆слы́ша, ꙗ҆́кѡ і҆и҃съ грѧде́тъ, срѣ́те
є҆го̀: марі́а же до́ма сѣдѧ́ше.

4. И като чу Іисусъ, рече: Тая болѣсть не е на смьрть, но за славѫ-тѫ Божіѭ, за да ся прослави Сынъ Божій чрѣзъ неѭ.

5. А Іисусъ обичаше Марѳѫ и сестрѫ ѝ и Лазаря.

6. И тъй отъ какъ чу че е болѣнъ, тогазь ся бави два дни на това мѣсто дѣто бѣше.

7. Подирь това казува на ученицы-тѣ: Да идемъ пакъ въ Іудеѭ.

8. Казуватъ му ученицы-тѣ: Равви, сега нщяхѫ Іудеи-тѣ да тя убіѭтъ съ камьніе, и пакъ ли тамъ отхождашь?

9. Отговори Іисусъ: Не сѫ ли дванадесеть часове въ день-тъ? Ако ходи нѣкой деня, не ся прѣпънва, защото гледа виделинѫ-тѫ на тойзи свѣтъ.

10. Ако ли ходи нѣкой нощя, прѣпънва ся, защото виделина-та не е въ него.

11. Това рече, и подирь туй казува имъ: Лазарь нашій-тъ пріятель заспа; но да идѫ да го събудіѭ.

12. Рекохѫ му ученици-тѣ му: Господи, ако е заспалъ, ще оздравѣе.

13. Но Іисусъ бѣ реклъ зарадь смьрть-тѫ му, а тѣ мыслѣхѫ че казува за отъ сънъ заспиваніе.

14. Тогазь имъ рече Іисусъ явно: Лазарь умрѣ.

15. И заради васъ за да повѣрувате, радувамъ ся че не бѣхъ тамъ; но да идемъ при него.

16. А Ѳома нарицаемый Близнецъ, рече на соученицы-тѣ: Да идемъ и ный да умремъ съ него.

17. И тъй като дойде Іисусъ, намѣри го че бѣше четыри дена вече въ гробъ-тъ.

18. А Виѳанія бѣше близу до Іерусалимъ, колкото петнадесеть стадіи.

19. И мнозина отъ Іудеи-тѣ бѣхѫ дошли при Марѳѫ и Маріѭ, да гы утѣшатъ за брата имъ.

20. И Марѳа щомъ чу че иде Іисусъ, посрѣщнѫ го, а Марія сѣдяше въ кѫщы.

к҃а. Рече́ же Ма́рѳа ко Ї҆и҃су: Гд҃и, а҆́ще бы є҆си̑ здѣ̀ бы́лъ, не бы̀ бра́тъ мо́й ᲂу҆ме́рлъ.

к҃в. Но и҆ ны́нѣ вѣ́мъ, ꙗ҆́кѡ є҆ли̑ка а҆́ще про́сиши ѿ Бг҃а, да́стъ тебѣ̀ Бг҃ъ.

к҃г. Глаго́ла є҆́й Ї҆и҃съ: воскре́снетъ бра́тъ тво́й.

к҃д. Глаго́ла є҆мꙋ̀ Ма́рѳа: вѣ́мъ, ꙗ҆́кѡ воскре́снетъ въ вос-
креше́нїе, въ послѣ́днїй де́нь.

к҃є. Рече́ же є҆́й Ї҆и҃съ: а҆́зъ є҆́смь воскреше́нїе и҆ живо́тъ:
вѣ́рꙋѧй въ мѧ̀, а҆́ще и҆ ᲂу҆́мретъ, ѡ҆живе́тъ.

к҃ѕ. И҆ вса́къ живы́й и҆ вѣ́рꙋѧй въ мѧ̀, не ᲂу҆́мретъ во вѣ́ки.
є҆́млеши ли вѣ́рꙋ семꙋ̀;

к҃з. Глаго́ла є҆мꙋ̀: є҆́й, Гд҃и, а҆́зъ вѣ́ровахъ, ꙗ҆́кѡ ты̀ є҆си̑
Хрⷭ҇то́съ Сн҃ъ Бж҃їй, и҆́же въ мі́ръ грѧды́й.

к҃и. И҆ сїѧ̑ ре́кши, и҆́де и҆ пригласѝ Марі́ю сестрꙋ̀ свою̀, та́й
ре́кши: Оу҆чи́тель прише́лъ є҆́сть, и҆ глаша́етъ тѧ̀.

к҃ѳ. Ѻ҆на́ же ꙗ҆́кѡ ᲂу҆слы́ша, воста̀ ско́рѡ и҆ и҆́де къ немꙋ̀.

л҃. Не ᲂу҆же́ бо бѣ̀ прише́лъ Ї҆и҃съ въ ве́сь, но бѣ̀ на мѣ́стѣ,
и҆дѣ́же срѣ́те є҆го̀ Ма́рѳа.

л҃а. Ї҆ꙋде́є же ᲂу҆̀бѡ сꙋ́щїи съ не́ю въ домꙋ̀ и҆ ᲂу҆тѣша́юще
ю҆̀, ви́дѣвше Марі́ю, ꙗ҆́кѡ ско́рѡ воста̀ и҆ и҆зы́де, по не́й и҆до́ша,
глаго́люще, ꙗ҆́кѡ и҆́детъ на гро́бъ, да пла́четъ та́мѡ.

л҃в. Марі́а же ꙗ҆́кѡ прїи́де, и҆дѣ́же бѣ̀ Ї҆и҃съ, ви́дѣвши є҆го̀,
падѐ є҆мꙋ̀ на но́зѣ, глаго́лющи є҆мꙋ̀: Гд҃и, а҆́ще бы є҆си̑ бы́лъ
здѣ̀, не бы̀ ᲂу҆ме́рлъ мо́й бра́тъ.

л҃г. Ї҆и҃съ ᲂу҆̀бо, ꙗ҆́кѡ ви́дѣ ю҆̀ пла́чꙋщꙋсѧ, и҆ прише́дшыѧ съ
не́ю Ї҆ꙋде́и пла́чꙋщѧ, запретѝ дх҃ꙋ, и҆ возмꙋти́сѧ са́мъ.

л҃д. И҆ речѐ: гдѣ̀ положи́сте є҆го̀; глаго́лаша є҆мꙋ̀: Гд҃и,
прїидѝ и҆ ви́ждь.

л҃є. Прослези́сѧ Ї҆и҃съ.

л҃ѕ. Глаго́лахꙋ ᲂу҆̀бѡ жидове: ви́ждь, ка́кѡ люблѧ́ше є҆го̀.

л҃з. Нѣ́цыи же ѿ ни́хъ рѣ́ша: не можа́ше ли се́й ѿве́рзый
ѻ҆́чи слѣпо́мꙋ, сотвори́ти, да и҆ се́й не ᲂу҆́мретъ;

21. Тогазь рече Марѳа Іисусу: Господи, ако бѣше былъ ты тука, не бы умрѣлъ братъ ми.

22. Но и сега знаѭ че каквото и да поищешь отъ Бога, ще ти даде Богъ.

23. Казува ѝ Іисусъ: Братъ ти ще въскрьсне.

24. Казува му Марѳа: Знамъ че ще въскрьсне во въскрьсеніе-то въ послѣдній-тъ день:

25. Рече ѝ Іисусъ: Азъ сьмь въскрьсеніе-то и животъ-тъ; който вѣрува въ мене, и да умре, ще оживѣе.

26. И всякой който е живъ и вѣрува въ мене, до вѣка нѣма да умре. Вѣрувашь ли това?

27. Казува му: Ей, Господи, азъ повѣрувахъ, че ты си Христосъ Сынъ Божій, който има да дойде на свѣтъ-тъ.

28. И като рече това, отиде и повыка скрытомъ сестрѫ си Маріѭ, и рече: Учитель-тъ дойде, и тя зове.

29. Тя щомъ чу, станѫ скоро и отиде при него.

30. (Іисусъ не бѣ дошелъ още въ село-то, но бѣше на мѣсто-то дѣто го посрѣщнѫ Марѳа).

31. А Іудеи-тѣ, които бѣхѫ съ неѭ въ кѫщы и ѭ утѣшавахѫ, като видѣхѫ че Марія станѫ скоро и излѣзе, отидохѫ подирѣ ѝ, защото думахѫ: Отива на гробъ-тъ да плаче тамо.

32. И като дойде Марія тамъ дѣто бѣше Іисусъ, та го видѣ, паднѫ на позѣ-тѣ му, и казуваше му: Господи, ако бѣше былъ ты тука, нѣмаше да умрѣ братъ ми.

33. Іисусъ като ѭ видѣ че плаче, и тѣзи що бѣхѫ съ неѭ Іудеи че плачятъ, растѫжи ся духомъ, и ся смути;

34. И рече: Дѣ го турихте? Казуватъ му: Господи, ела и виждь.

35. Просьлзи ся Іисусъ.

36. И думахѫ Іудеи-тѣ: Виждь колко го обычаше.

37. А нѣкои отъ тѣхъ рекохѫ: Не можаше ли тойзи, който отвори на слѣпый-тъ очи-тѣ, да направи щото и тойзи да не умре?

л҃и. І҆и҃съ же па́ки претѧ̀ въ себѣ̀, прїи́де ко гро́бꙋ. бѣ̀ же
пеще́ра, и҆ ка́мень лежа́ше на не́й.
л҃ѳ. Глаго́ла І҆и҃съ: возми́те ка́мень. глаго́ла є҆мꙋ̀ сестра̀ ᲂу҆-
ме́ршагѡ Ма́рѳа: Гд҇и, ᲂу҆жѐ смерди́тъ: четверодне́венъ бо є҆́сть.
м҃. Глаго́ла є҆́й І҆и҃съ: не рѣ́хъ ли тѝ, ꙗ҆́кѡ а҆́ще вѣ́рꙋеши,
ᲂу҆́зриши сла́вꙋ Бж҃їю;
м҃а. Взѧ́ша ᲂу҆̀бо ка́мень, и҆дѣ́же бѣ̀ ᲂу҆ме́рый лежа̀. І҆и҃съ
же возве́дъ ѻ҆́чи горѣ̀, и҆ речѐ: Ѻ҆́ч҃е, хвалꙋ̀ тебѣ̀ воздаю̀,
ꙗ҆́кѡ ᲂу҆слы́шалъ є҆сѝ мѧ̀.
м҃в. А҆́зъ же вѣ́дѣхъ, ꙗ҆́кѡ всегда̀ мѧ̀ послꙋ́шаеши: но на-
ро́да ра́ди стоѧ́щагѡ ѻ҆́крестъ рѣ́хъ, да вѣ́рꙋ и҆́мꙋтъ, ꙗ҆́кѡ ты̀
мѧ посла́лъ є҆сѝ.
м҃г. И҆ сїѧ̑ ре́къ, гла́сомъ ве́лїимъ воззва̀: Ла́заре, грядѝ
во́нъ.
м҃д. И҆ и҆зы́де ᲂу҆ме́рый, ѡ҆бѧ́занъ рꙋка́ма и҆ нога́ма ᲂу҆кро́-
емъ, и҆ лицѐ є҆гѡ̀ ᲂу҆брꙋ́сомъ ѡ҆бѧ́зано. глаго́ла и҆̀мъ І҆и҃съ: раз-
рѣши́те є҆го̀, и҆ ѡ҆ста́вите и҆тѝ.
м҃є. Мно́зи ᲂу҆̀бо ѿ І҆ꙋде́й пришє́дшїи къ Марі́и, и҆ ви́дѣвше,
ꙗ҆̀же сотворѝ І҆и҃съ, вѣ́роваша въ него̀.
м҃ѕ. Нѣ́цыи же ѿ ни́хъ и҆до́ша къ фарїсе́ѡмъ, и҆ реко́ша
и҆̀мъ, ꙗ҆̀же сотворѝ І҆и҃съ.
м҃з. Собра́ша ᲂу҆̀бо а҆рхїере́є и҆ фарїсе́є со́нмъ, и҆ глаго́-
лахꙋ: что̀ сотвори́мъ; ꙗ҆́кѡ человѣ́къ се́й мнѡ́га зна́менїѧ
твори́тъ.
м҃и. А҆́ще ѡ҆ста́вимъ є҆го̀ та́кѡ, всѝ ᲂу҆вѣ́рꙋютъ въ него̀: и҆
прїи́дꙋтъ Ри́млѧне, и҆ во́змꙋтъ мѣ́сто и҆ ꙗ҆зы́къ на́шъ.
м҃ѳ. Є҆ди́нъ же нѣ́кто ѿ ни́хъ Каїа́фа, а҆рхїере́й сы́й лѣ́тꙋ
томꙋ̀, речѐ и҆̀мъ: вы̀ не вѣ́сте ничесѡ́же:
н҃. Ни помышлѧ́ете, ꙗ҆́кѡ ᲂу҆не є҆́сть на́мъ, да є҆ди́нъ чело-
вѣ́къ ᲂу҆́мретъ за лю́ди, а҆ не ве́сь ꙗ҆зы́къ поги́бнетъ.
н҃а. Сегѡ́ же ѿ себѐ не речѐ: но а҆рхїере́й сы́й лѣ́тꙋ томꙋ̀,
проречѐ, ꙗ҆́кѡ хотѧ́ше І҆и҃съ ᲂу҆мре́ти за лю́ди:

38. Іисусъ прочее пакъ като тѫжѣше въ себе си идува на гробъ-
тъ. То бѣше пещера, и на неѭ лежѣше камькъ.

39. Казува Іисусъ: Дигнѣте камькъ-тъ. Казува му Мареа, сестра-
та на умрѣлый-тъ: Господи, смьрди вече, защото е четвьродневенъ.

40. Казува ѝ Іисусъ: Не ти ли казахъ, че ако повѣрувашь ще
да видишь славѫ-тѫ Божіѭ?

41. Тогазь дигнѫхѫ камькъ-тъ дѣто лежаше умрѣлый-тъ. А
Іисусъ дигнѫ очи нагорѣ и рече: Отче, благодарѭ ти, че мя
послуша.

42. И азъ знаяхъ че вынѫгы мя слушашь, но за прѣдстоящый-
тъ народъ рѣкохъ *това*, за да повѣруватъ че ты си мя прово-
дилъ.

43. И това като рече, възгласи съ голѣмъ гласъ: Лазаре,
излѣзь вънъ.

44. И излѣзе умрѣлый-тъ, рѫцѣ-тѣ му и нозѣ-тѣ му повиты въ
саванъ; и лице-то му бѣше забрадено съ кѫрпѫ; казува имъ
Іисусъ: Расповійте го, и оставѣте го да си иде.

45. Тогазь мнозина отъ Іудеи-тѣ, които бѣхѫ дошли при Маріѭ,
и видѣхѫ това що стори Іисусъ, повѣрувахѫ въ него.

46. А нѣкои отъ тѣхъ отидохѫ при Фарисеи-тѣ, и казахѫ имъ
всичко що направи Іисусъ.

47. Тогава първосвященници-тѣ и Фарисеи-тѣ събрахѫ съборъ,
и говоряхѫ: Що да сторимъ? Защото тойзи человѣкъ много
чудеса прави.

48. Ако го оставимъ така, всичкы ще повѣруватъ въ него; и ще
дойдѫтъ Римляни-тѣ и ще истребятъ и мѣсто-то и народъ-тъ ни.

49. А нѣкой си отъ тѣхъ, на име Каіафа, който бѣше първо-
священникъ прѣзъ тѫзи годинѫ, рече имъ: Вы нищо не знаете;

50. Нито размысляте, че е по добрѣ намъ да умре единъ чело-
вѣкъ за народъ-тъ, а не да загыне цѣлъ народъ.

51. И това отъ себе си го не каза, по понеже бѣше първосвя-
щенникъ прѣзъ онѫѭ годинѫ, пророкува че ще да умре Іисусъ
заради народъ-тъ,

н҃в. И҆ не то́кмѡ за лю́ди, но да и҆ ча̑да Бж҃їа расточє́наѧ
соберє́тъ во є҆ди́но.
н҃г. Ѿ тогѡ̀ оу҆̀бо днѐ совѣща́ша, да оу҆бі́ютъ є҆го̀.
н҃д. І҆и҃съ же ктомꙋ̀ не ꙗ҆вѣ̀ хожда́ше во І҆ꙋдє́ехъ, но и҆́де
ѿтꙋ́дꙋ во странꙋ̀ бли́зъ пꙋсты́ни, во Є҆фре́мъ нарица́емый
гра́дъ, и҆ тꙋ̀ хожда́ше со оу҆ченикѝ свои́ми.
н҃є. Бѣ̀ же бли́зъ па́сха І҆ꙋде́йска: и҆ взыдо́ша мно́зи во
І҆ерꙋсали́мъ ѿ стра́нъ пре́жде па́схи, да ѡ҆чи́стѧтсѧ.

н҃ѕ. И҆ска́хꙋ оу҆̀бо І҆и҃са, и҆ глаго́лахꙋ къ себѣ̀ въ цр҃кви сто-
ѧ́ще: что̀ мни́тсѧ ва́мъ, ꙗ҆́кѡ не и҆́мать ли прїитѝ въ
пра́здникъ;
н҃з. Да́ша же а҆рхїере́є и҆ фарїсе́є за́повѣдь, да а҆́ще кто̀
ѡ҆щꙋти́тъ є҆го̀, гдѣ̀ бꙋ́детъ, повѣ́сть, ꙗ҆́кѡ да и҆́мꙋтъ є҆го̀.

Глава̀ в҃і.

а҃. І҆и҃съ же пре́жде шестѝ дні́й па́схи прїи́де въ Виѳа́нїю,
и҆дѣ́же бѣ̀ Ла́зарь оу҆ме́рый, є҆го́же воскресѝ ѿ ме́ртвыхъ.
в҃. Сотвори́ша же є҆мꙋ̀ ве́черю тꙋ̀, и҆ Ма́рѳа слꙋжа́ше: Ла́-
зарь же є҆ди́нъ бѣ̀ ѿ возлежа́щихъ съ ни́мъ.
г҃. Марі́а же прїе́мши лі́трꙋ мѵ́ра на́рда пїсті́ка многоцѣ́н-
на, пома́за но́зѣ І҆и҃совѣ, и҆ ѿтрѐ власы̀ свои́ми но́зѣ є҆гѡ̀:
хра́мина же и҆спо́лнисѧ ѿ воні́ мѵ́сти бл҃гово́нныѧ.
д҃. Глаго́ла же є҆ди́нъ ѿ оу҆чени́къ є҆гѡ̀, І҆ꙋ́да Сі́мѡновъ І҆ска-
рїѡ́тскїй, и҆́же хотѧ́ше є҆го̀ преда́ти:
є҃. Чесѡ̀ ра́ди мѵ́ро сїѐ не про́дано бы́сть на тре́хъ стѣ́хъ
пѣ́нѧзь, и҆ дано̀ ни́щымъ;
ѕ҃. Сїе́ же речѐ, не ꙗ҆́кѡ ѡ҆ ни́щихъ печа́шесѧ, но ꙗ҆́кѡ та́ть
бѣ̀, и҆ ковчє́жецъ и҆мѣ́ѧше, и҆ вмета́емаѧ ноша́ше.

з҃. Речѐ же І҆и҃съ: не дѣ́йте є҆ѧ̀: да въ де́нь погребе́нїѧ
моегѡ̀ соблюде́тъ є҆̀.

52. И не токо за народъ-тъ, но и за да събере на купъ разсѣянны-тѣ чада Божіи.

53. И тъй отъ него день сговорихѫ ся да го убіѭтъ.

54. За това Іисусъ не ходяше вече явно между Іудеи-тѣ, но отиде отъ тамо въ мѣсто-то близу до пустыньѫ-тѫ въ градъ нарицаемый Ефраимъ, и тамъ живѣяше съ ученицы-тѣ си.

55. И наближаваше пасха-та на Іудеи-тѣ, и мнозина отъ *това* мѣсто възлѣзохѫ прѣди пасхѫ-тѫ въ Іерусалимъ, да очистятъ себе си.

56. Тогазь търсяхѫ Іисуса и разговаряхѫ ся помежду си като стояхѫ въ храмъ-тъ: Какъ ви ся струва? Нѣма ли да дойде на праздникъ-тъ?

57. А бѣхѫ дали заповѣдь и първосвященници-тѣ и Фарисеи-тѣ, ако разбере нѣкой дѣ е, да извѣсти, за да го уловятъ.

ГЛАВА 12.

1. А шесть дни прѣди пасхѫ-тѫ, дойде Іисусъ въ Виѳаніѭ дѣто бѣше бывшій-тъ умрѣлъ Лазарь, когото въскрьси отъ мьртвы-тѣ.

2. И направихѫ му тамъ вечерѭ, и Марѳа слугуваше; а Лазарь бѣше единъ отъ тѣзи, които сѣдѣхѫ съ него наедно на трапезѫ-тѫ.

3. Тогази Марія зѣ еднѫ литрѫ чисто драгоцѣнно миро нардъ, и помаза нозѣ-тѣ Іисусовы, и отры нозѣ-тѣ му съ космы-тѣ си; и кѫща-та ся испълни отъ благоуханіе-то на миро-то.

4. Тогазь единъ отъ ученицы-тѣ му, Іуда Симоновъ Искаріотскый, който щѣше да го прѣдаде, казува:

5. Защо да ся не продаде това миро за триста динаріи, и да ся дадѫтъ на сиромасы-тѣ?

6. А това го рече, не защото го бѣше грыжа за сиромасы-тѣ, но защото бѣ крадецъ, и *той* имаше касѫ-тѫ, и носяше каквото туряхѫ *въ неѭ*.

7. Тогази Іисусъ рече: Не дѣйте ѭ; за день-тъ на погребеніе-то ми го е задържала.

и҃. Ни́щыѧ бо всегда̀ и҆́мате съ собо́ю, мене́ же не всегда̀
и҆́мате.
ѳ҃. Разꙋмѣ̀ же наро́дъ мно́гъ ѿ і҆ꙋде́й, ꙗ҆́кѡ тꙋ̀ є҆́сть: и҆
прїидо́ша не і҆и҃са ра́ди то́кмѡ, но да и҆ ла́зарѧ ви́дѧтъ, є҆го́же
воскресѝ ѿ ме́ртвыхъ.
і҃. Совѣща́ша же а҆рхїере́є, да и҆ ла́зарѧ ᲂу҆бїю́тъ:
а҃і. Ꙗ҆́кѡ мно́зи є҆гѡ̀ ра́ди и҆дѧ́хꙋ ѿ і҆ꙋде́й, и҆ вѣ́ровахꙋ во
і҆и҃са.
в҃і. Во ᲂу҆́трїй же де́нь наро́дъ мно́гъ прише́дый въ пра́з-
дникъ, слы́шавше, ꙗ҆́кѡ і҆и҃съ граде́тъ во і҆ерꙋсали́мъ,
г҃і. Прїѧ́ша ва̑їа ѿ фі́нїкъ, и҆ и҆зыдо́ша въ срѣ́тенїе є҆мꙋ̀, и҆
звѧ́хꙋ, глаго́люще: ѡ҆са́нна, бл҃гослове́нъ гряды́й во и҆́мѧ гдⷭ҇не,
цр҃ь і҆и҃левъ.
д҃і. Ѡ҆брѣ́тъ же і҆и҃съ ѻ҆сла̀, всѣ́де на нѐ, ꙗ҆́коже є҆́сть пи́-
сано:
є҃і. Не бо́йсѧ дщѝ сїѡ́нѧ: сѐ ца́рь тво́й граде́тъ, сѣдѧ̀ на
жребѧ́ти ѻ҆́сли.
ѕ҃і. Си́хъ же не разꙋмѣ́ша ᲂу҆ченицы̀ є҆гѡ̀ пре́жде: но є҆гда̀
просла́висѧ і҆и҃съ, тогда̀ помѧнꙋ́ша, ꙗ҆́кѡ сїѧ̑ бы́ша ѡ҆ не́мъ пи́-
сана, и҆ сїѧ̑ сотвори́ша є҆мꙋ̀.
з҃і. Свидѣ́тельствоваше ᲂу҆бо наро́дъ, и҆́же бѣ̀ пре́жде съ
ни́мъ, є҆гда̀ ла́зарѧ возгласѝ ѿ гро́ба, и҆ воскресѝ є҆го̀ ѿ ме́ртвыхъ.
и҃і. Сегѡ̀ ра́ди и҆ срѣ́те є҆го̀ наро́дъ, ꙗ҆́кѡ слы́шаша є҆го̀ сїѐ
сотво́рша зна́менїе.
ѳ҃і. Фарїсе́є ᲂу҆бо рѣ́ша къ себѣ̀: ви́дите, ꙗ҆́кѡ ника́коже
по́льза є҆́сть; сѐ мі́ръ по не́мъ и҆́детъ.
к҃. Бѧ́хꙋ же нѣ́цыи є҆́ллини ѿ прише́дшихъ, да поклонѧ́т-
сѧ въ пра́здникъ:
к҃а. Сі́и ᲂу҆бо пристꙋпи́ша къ фїлі́ппꙋ, и҆́же бѣ̀ ѿ виѳ-
саі́ды галїле́йскїѧ, и҆ молѧ́хꙋ є҆го̀, глаго́люще: гдⷭ҇и, хо́щемъ
і҆и҃са ви́дѣти.
к҃в. Прїи́де фїлі́ппъ и҆ глаго́ла а҆ндре́ови: и҆ па́ки а҆ндре́й и҆
фїлі́ппъ глаго́ласта і҆и҃сови.

8. Защото сиромасы-тѣ всякога имате съсъ себе си, а мене всякога нѣмате.

9. И разумѣхѫ голѣмо множество отъ Іудеи-тѣ че е тамо; и дойдохѫ не токо за Іисуса, но да видятъ и Лазаря, когото въскрьси отъ мьртвы-тѣ.

10. А пьрвосвященници-тѣ ся наговорихѫ да убіѭтъ и Лазаря:

11. Защото мнозина отъ Іудеи-тѣ за него отивахѫ, и вѣрувахѫ въ Іисуса.

12. На утрѣшній-тъ день народъ много, който бѣше дошелъ на праздникъ-тъ, като чухѫ че иде Іисусъ въ Іерусалимъ,

13. Зѣхѫ вѣйкы финиковы, та излѣзохѫ да го посрѣщнѫтъ, и выкахѫ; Осанна, благословенъ който иде въ име-то Господне, Царь Израилевъ.

14. А Іисусъ намѣри осле, и възсѣднѫ на него, *споредъ* както е писано:

15. Не бой ся, дъще Сіонова; ето, твой-тъ Царь иде възсѣднѫлъ на ждрѣбе ослично.

16. Но това ученици-тѣ му испьрвомъ не проумѣхѫ, а когато ся прослави Іисусъ, тогазь си наумихѫ че това бѣ за него писано, и това му сторихѫ.

17. А народъ-тъ който бѣше съ него, когато повыка Лазаря отъ гробъ-тъ и го въскрьси отъ мьртвы-тѣ, свидѣтелствуваше.

18. За това го и посрѣщнѫ народъ-тъ, защото чухѫ че сторилъ това чудо.

19. А Фарисеи-тѣ рекохѫ помежду си: Видите ли че нищо не ползувате? Ето, свѣтъ-тъ отиде слѣдъ него.

20. И между тѣзи, които възлѣзувахѫ да ся поклонятъ въ праздникъ-тъ, имаше и нѣкои Еллини.

21. И тѣ дойдохѫ при Филиппа, който бѣ отъ Виѳсаидѫ Галилейскѫ, и молихѫ му ся и казувахѫ: Господине, искамы да видимъ Іисуса.

22. Идува Филиппъ и казува на Андрея; Андрей пакъ и Филиппъ казуватъ на Іисуса.

к҃г. І҆и҃съ же ѿвѣща̀ и҆̀мъ, глаго́лѧ: прїи́де ча́съ, да про-
сла́витсѧ Сн҃ъ человѣ́ческїй.

к҃д. А҆ми́нь а҆ми́нь глаго́лю ва́мъ: а҆́ще зе́рно пшени́чно
па́дъ на зе́млю не ᲂу҆́мретъ, то̀ є҆ди́но пребыва́етъ: а҆́ще же
ᲂу҆́мретъ, мно́гъ пло́дъ сотвори́тъ.

к҃е. Любѧ́й дꙋ́шꙋ свою̀, погꙋби́тъ ю҆̀: и҆ ненави́дѧй дꙋши̇̀
своеѧ̀ въ мі́рѣ се́мъ, въ живо́тъ вѣ́чный сохрани́тъ ю҆̀.

к҃ѕ. А҆́ще кто̀ мнѣ̀ слꙋ́житъ, мнѣ̀ да послѣ́дствꙋетъ: и҆
и҆дѣ́же є҆́смь а҆́зъ, тꙋ̀ и҆ слꙋга̀ мо́й бꙋ́детъ: и҆ а҆́ще кто̀ мнѣ̀
слꙋ́житъ, почти́тъ є҆го̀ Ѻ҆ц҃ъ мо́й.

к҃з. Ны́нѣ дꙋша̀ моѧ̀ возмꙋти́сѧ: и҆ что̀ рекꙋ̀; Ѻ҆́ч҃е, спаси́
мѧ ѿ ча́са сегѡ̀: но сегѡ̀ ра́ди прїидо́хъ на ча́съ се́й.

к҃и. Ѻ҆́ч҃е, просла́ви и҆́мѧ твоѐ. прїи́де же гла́съ съ небесѐ: и҆
просла́вихъ, и҆ па́ки просла́влю.

к҃ѳ. Наро́дъ же стоѧ́й слы́шавъ, глаго́лахꙋ: гро́мъ бы́сть.
и҆ні́и глаго́лахꙋ: А҆́г҃лъ глаго́ла є҆мꙋ̀.

л҃. Ѿвѣща̀ І҆и҃съ и҆ речѐ: не менѐ ра́ди гла́съ се́й бы́сть, но
наро́да ра́ди.

л҃а. Ны́нѣ сꙋ́дъ є҆́сть мі́рꙋ семꙋ̀: ны́нѣ кнѧ́зь мі́ра сегѡ̀
и҆згна́нъ бꙋ́детъ во́нъ.

л҃в. И҆ а҆́ще а҆́зъ вознесе́нъ бꙋ́дꙋ ѿ землѝ, всѧ̑ привлекꙋ̀ къ
себѣ̀.

л҃г. Сїе́ же глаго́лаше, назнаменꙋѧ̀ ко́ею сме́ртїю хотѧ́ше
ᲂу҆мре́ти.

л҃д. Ѿвѣща̀ є҆мꙋ̀ наро́дъ: мы̀ слы́шахомъ ѿ зако́на, ꙗ҆́кѡ
Хрⷭ҇то́съ пребыва́етъ во вѣ́ки: ка́кѡ ты̀ глаго́леши: вознести́сѧ
подоба́етъ Сн҃ꙋ чл҃вѣ́ческомꙋ; кто̀ є҆́сть се́й Сн҃ъ чл҃вѣ́ческїй;

л҃е. Рече́ же и҆̀мъ І҆и҃съ: є҆щѐ ма́ло вре́мѧ свѣ́тъ въ ва́съ
є҆́сть: ходи́те, до́ндеже свѣ́тъ и҆́мате, да тма̀ ва́съ не и҆́иметъ:
и҆ ходѧ́й во тмѣ̀ не вѣ́сть, ка́мѡ и҆́детъ.

л҃ѕ. До́ндеже свѣ́тъ и҆́мате, вѣ́рꙋйте во свѣ́тъ, да сы́нове
свѣ́та бꙋ́дете. сїѧ̑ глаго́ла І҆и҃съ, и҆ ѿше́дъ скры́сѧ ѿ ни́хъ.

23. А Іисусъ имъ отговори и каза: Дойде часъ-тъ да ся прослави Сынъ человѣческый.

24. Истинѫ, истинѫ ви казувамъ: Ако житно-то зьрно не падне въ землѭ-тѫ и не умре, то остава само; ако ли умре, много плодъ приноси.

25. Който обича животъ-тъ си, ще го изгуби; и който ненавиди животъ-тъ си на тойзи свѣтъ, за вѣченъ животъ ще да го упази.

26. Ако слугува нѣкой на мене, мене да послѣдува; и дѣто сьмь азъ, тамъ ще бѫде и слуга-та ми; и който слугува на мене, него ще почте Отецъ *ми*.

27. Сега душа-та ми е смутена; и какво да рекѫ? Отче, избави мя отъ тойзи часъ? Но за това дойдохъ на тойзи часъ.

28. Отче, прослави име-то твое. Тогазь дойде гласъ отъ небе-то: И прославихъ и пакъ ще прославѭ.

29. А народъ-тъ, който стояхѫ и чухѫ *това*, казувахѫ: Грьмъ е. Другы говоряхѫ: Ангелъ му продума.

30. Отговори Іисусъ и рече: Тойзи гласъ не быде за мене, но за васъ.

31. Сега е сѫдба на тойзи свѣтъ; сега князь-тъ на тойзи свѣтъ ще бѫде испѫденъ вънъ.

32. И когато бѫдѫ азъ въздигнѫтъ отъ землѭ-тѫ, ще привлекѫ всичкы-тѣ при себе си.

33. А това говоряше като назначаваше отъ каквѫ смьрть имаше да умре.

34. Отговори му народъ-тъ: Ный смы чули отъ законъ-тъ че Христосъ во вѣкы прѣбѫдва; и какъ казувашь ты че Сынъ человѣческый трѣба да бѫде въздигнѫтъ? Кой е тойзи Сынъ человѣческый?

35. И рече имъ Іисусъ: Още малко врѣме видѣлина-та е съ васъ. Ходѣте доклѣ имате видѣлинѫ, да вы не настигне тьмнина-та; а който ходи въ тьмнинѫ-тѫ, не знае кѫдѣ отива.

36. Доклѣ имате видѣлинѫ-тѫ, вѣрувайте въ видѣлинѫ-тѫ, за да сте сынове на видѣлинѫ-тѫ. Това издума Іисусъ, и отиде та ся скры отъ тѣхъ.

л҃з. Толи́ка зна́менїѧ сотво́ршꙋ є҆мꙋ̀ пре́дъ ни́ми, не вѣ́ро-
вахꙋ въ него̀:
л҃и. Да сбꙋ́дется сло́во Ѝсаїи прⷪ҇ро́ка, є҆́же речѐ: Гдⷭ҇и,
кто̀ вѣ́рова слꙋ́хꙋ на́шемꙋ; и҆ мы́шца Гдⷭ҇нѧ комꙋ̀
ѿкры́сѧ;
л҃ѳ. Сегѡ̀ ра́ди не можа́хꙋ вѣ́ровати, ꙗ҆́кѡ па́ки речѐ
Ѝсаїа:
м҃. Ѡ҆сл҃ѣпѝ ѻ҆́чи и҆́хъ, и҆ ѡ҆ка́менилъ є҆́сть сердца̀ и҆́хъ: да
не ви́дѧтъ ѻ҆чи́ма, ни разꙋмѣ́ютъ се́рдцемъ, и҆ ѡ҆братѧ́тсѧ, и҆
и҆сцѣлю̀ и҆́хъ.
м҃а. Сїѧ̑ речѐ Ѝсаїа, є҆гда̀ ви́дѣ сла́вꙋ є҆гѡ̀, и҆ глаго́ла ѡ҆
не́мъ.
м҃в. Ѻ҆ба́че ѹ҆́бѡ и҆ ѿ кнѧ̑зь мно́зи вѣ́роваша въ него̀: но
фарїсе́й ра́ди не и҆сповѣ́довахꙋ, да не и҆з̾ со́нмищъ и҆згна́ни
бꙋ́дꙋтъ:
м҃г. Возлюби́ша бо па́че сла́вꙋ человѣ́ческꙋю, не́же сла́вꙋ
Бж҃їю.
м҃д. Ї҆и҃съ же воззва̀ и҆ речѐ: вѣ́рꙋѧй въ мѧ̀, не вѣ́рꙋетъ
въ мѧ̀, но въ посла́вшаго мѧ̀:
м҃є. И҆ ви́дѧй мѧ̀, ви́дитъ посла́вшаго мѧ̀.
м҃ѕ. А҆́зъ свѣ́тъ въ мі́ръ прїидо́хъ, да всѧ́къ вѣ́рꙋѧй въ мѧ̀
во тмѣ̀ не пребꙋ́детъ.
м҃з. И҆ а҆́ще кто̀ ѹ҆слы́шитъ глаго́лы моѧ̑, и҆ не вѣ́рꙋетъ,
а҆́зъ не сꙋждꙋ̀ є҆мꙋ̀: не прїидо́хъ бо, да сꙋждꙋ̀ мі́рови, но да
спасꙋ̀ мі́ръ.
м҃и. Ѿмета́ѧйсѧ менѐ, и҆ не прїе́млѧй глаго́лъ мои́хъ, и҆́мать
сꙋдѧ́щаго є҆мꙋ̀: сло́во, є҆́же глаго́лахъ, то̀ сꙋ́дитъ є҆мꙋ̀ въ по-
слѣ́днїй де́нь.
м҃ѳ. Ꙗ҆́кѡ а҆́зъ ѿ себѐ не глаго́лахъ: но посла́вый мѧ̀ Ѻ҆ц҃ъ,
то́й мнѣ̀ за́повѣдь дадѐ, что̀ рекꙋ̀ и҆ что̀ возглаго́лю.
н҃. И҆ вѣ́мъ, ꙗ҆́кѡ за́повѣдь є҆гѡ̀ живо́тъ вѣ́чный є҆́сть. Ꙗ҆̀же
ѹ҆̀бо а҆́зъ глаго́лю, ꙗ҆́коже речѐ мнѣ̀ Ѻ҆ц҃ъ, та́кѡ глаго́лю.

37. Но ако и да бѣ сторилъ толкозь чудеса прѣдъ тѣхъ, не вѣрувахѫ въ него;

38. За да ся испълни рѣчь-та на Пророка Исаіѭ, който рече: Господи, кой повѣрува на наше-то проповѣданіе? и мышца-та Господня кому ся откры?

39. За това не можахѫ да вѣруватъ, защото пакъ Исаія рече:

40. Ослѣпилъ е очи-тѣ имъ, и окаменилъ сьрдца-та имъ: съ очи да не видятъ, и съсъ сьрдца да не разумѣѭтъ, та да ся не обърнѫтъ и гы исцѣлѭ.

41. Това рече Исаія, когато видѣ славѫ-тѫ неговѫ, и говори за него.

42. Но пакъ и отъ князове-тѣ мнозина повѣрувахѫ въ него; но поради Фарисеи-тѣ не исповѣдувахѫ, за да не бѫдѫтъ отлѫчени отъ съборище-то:

43. Защото възлюбихѫ славѫ-тѫ человѣческѫ повече нежели славѫ-тѫ Божіѭ.

44. А Іисусъ възгласи и рече: Който вѣрува въ мене, не вѣрува въ мене, но въ тогози който мя е проводилъ.

45. И който гледа мене, гледа тогози който мя е проводилъ.

46. Азъ дойдохъ видѣлина на свѣтъ-тъ, за да не остане въ тьмнинѫ всякой който вѣрува въ мене.

47. И ако чуе нѣкой мои-тѣ словеса, и не повѣрува, азъ нѣма да го сѫдѭ; защото не дойдохъ да сѫдѭ свѣтъ-тъ, но да спасѫ свѣтъ-тъ.

48. Който ся отмѣта отъ мене, и не пріима мои-тѣ думы, има кой да го сѫди: слово-то което говорихъ, то ще да го сѫди въ послѣдній-тъ день.

49. Защото азъ отъ себе си не говорихъ, но Отецъ който мя проводи, той ми даде заповѣдь, какво да рекѫ, и що да говорѭ.

50. И знамъ че негова-та заповѣдь е животъ вѣченъ. И тъй, това що говорѭ, както ми е Отецъ реклъ, така говорѭ.

Глава̀ г҃і.

а҃. Пре́жде же пра́здника па́схи, вѣ́дый Ї̓и҃съ, ꙗ҆́кѡ прїи́де
є҆мꙋ̀ ча́съ, да пре́йдетъ ѿ мі́ра сегѡ̀ ко Ѻ҆ц҃ꙋ̀, возлю́бль своѧ҆̀
сꙋ́щыѧ въ мі́рѣ, до конца̀ возлюбѝ и҆̀хъ.
в҃. И҆ ве́чери бы́вшей, дїа́волꙋ ᲂу҆жѐ вложи́вшꙋ въ се́рдце
Ї̓ꙋ́дѣ Сі́мѡновꙋ Ї̓скарїѡ́тскомꙋ, да є҆го̀ преда́стъ,
г҃. Вѣ́дый Ї̓и҃съ, ꙗ҆́кѡ вс҃а дадѐ є҆мꙋ̀ Ѻ҆ц҃ъ въ рꙋ́цѣ, и҆ ꙗ҆́кѡ
ѿ Бг҃а и҆зы́де, и҆ къ Бг҃ꙋ гряде́тъ:
д҃. Воста́въ ѿ ве́чери, и҆ положѝ ри҆́зы, и҆ прїе́мь ле́нтїонъ,
препоѧ́сасѧ:
є҃. Пото́мъ влїѧ̀ во́дꙋ во ᲂу҆мыва́льницꙋ, и҆ нача́тъ ᲂу҆мыва́-
ти но́ги ᲂу҆ченикѡ́мъ, и҆ ѿтира́ти ле́нтїемъ, и҆́мже бѣ̀ пре-
поѧ́санъ.
ѕ҃. Прїи́де же къ Сі́мѡнꙋ Петрꙋ̀: и҆ глаго́ла є҆мꙋ̀ то́й: Гд҃и,
ты̀ ли мо́и ᲂу҆мы́еши но́зѣ;
з҃. Ѿвѣща̀ Ї̓и҃съ и҆ речѐ є҆мꙋ̀: є҆́же а҆́зъ творю̀, ты̀ не вѣ́си
ны́нѣ, ᲂу҆разꙋмѣ́еши же по си́хъ.
и҃. Глаго́ла є҆мꙋ̀ Пе́тръ: не ᲂу҆мы́еши но́гꙋ моє́ю во вѣ́ки.
Ѿвѣща̀ є҆мꙋ̀ Ї̓и҃съ: а҆́ще не ᲂу҆мы́ю тебѐ, не и҆́маши ча́сти со
мно́ю.
ѳ҃. Глаго́ла є҆мꙋ̀ Сі́мѡнъ Пе́тръ: Гд҃и, не но́зѣ мо́и то́кмѡ,
но и҆ рꙋ́цѣ и҆ главꙋ̀.
і҃. Гл҃го́ла є҆мꙋ̀ Ї̓и҃съ: и҆змове́нный не тре́бꙋетъ, то́кмѡ
но́зѣ ᲂу҆мы́ти, є҆́сть бо ве́сь чи́стъ: и҆ вы̀ чи́сти є҆стѐ, но не всѝ.
а҃і. Вѣ́даше бо предаю́щаго є҆го̀: сегѡ̀ ра́ди речѐ, ꙗ҆́кѡ не
всѝ чи́сти є҆стѐ.
в҃і. Є҆гда́ же ᲂу҆мы̀ но́ги и҆́хъ, прїѧ́тъ ри҆́зы своѧ҆̀, возле́гъ
па́ки, речѐ и҆̀мъ: вѣ́сте ли, что̀ сотвори́хъ ва́мъ;
г҃і. Вы̀ глаша́ете мѧ̀ ᲂу҆чи́телѧ и҆ Гд҃а: и҆ до́брѣ глаго́лете:
є҆́смь бо.
д҃і. А҆́ще ᲂу҆бо а҆́зъ ᲂу҆мы́хъ ва́ши но́зѣ, Гд҃ь и҆ ᲂу҆чи́тель, и҆
вы̀ до́лжни є҆стѐ дрꙋ́гъ дрꙋ́гꙋ ᲂу҆мыва́ти но́зѣ.

ГЛАВА 13.

1. И прѣдъ праздникъ-тъ на пасхѫ-тѫ, като знаяше Іисусъ че дойде часъ-тъ му, да прѣмине отъ тойзи свѣтъ къмъ Отца, както бѣ възлюбилъ свои-тѣ, които бѣхѫ на свѣтъ-тъ, до край гы възлюби.

2. И на вечеряніе-то (когато вече діяволъ-тъ бѣше вложилъ въ сърдце-то на Іудѫ Симонова Искаріотскаго, да го прѣдаде),

3. Понеже знаяше Іисусъ че Отецъ му е далъ всичко на рѫцѣ-тѣ, и че отъ Бога е излѣзълъ и при Бога отива,

4. Става отъ вечеріѭ-тѫ и слага си дрехы-тѣ, и зѣ прѣстилкѫ, та ся прѣпаса.

5. Послѣ налѣ водѫ въ омывалницѫ-тѫ, и начenѫ да омыва нозѣ-тѣ на ученицы-тѣ, и да *гы* отрыва съ прѣстилкѫ-тѫ съ коіѭто бѣ прѣпасанъ.

6. И тъй идува при Симона Петра; а той му казува: Господи, ты ли ще ми омыешь нозѣ-тѣ?

7. Отговори Іисусъ и рече му: Това което азъ правіѭ, ты сега не знаешь, но испослѣ ще разумѣешь.

8. Казува му Петръ: Нѣма да омыешь ты мои-тѣ нозѣ до вѣка. Отговори му Іисусъ: Ако тя не омыіѫ, нѣмашь дѣлъ съ мене.

9. Казува му Симонъ Петръ: Господи, не само нозѣ-тѣ ми, но и рѫцѣ-тѣ и главѫ-тѫ:

10. Казува му Іисусъ: Омытый-тъ нѣма потрѣбѫ освѣнь нозѣ-тѣ *си* да омые, но е всичкый чистъ; и вы сте чисти, но не всицa.

11. Защото знаяше прѣдатель-тъ си; за това рече: Не сте всица вы чисти.

12. А като омы нозѣ-тѣ имъ, и си зѣ дрехы-тѣ, сѣднѫ пакъ, и рече имъ: Знаете ли що ви сторихъ?

13. Вы мя выкате Учитель и Господь; и добрѣ казувате, защото съмь.

14. И тъй азъ, Господь и Учитель, ако ви омыхъ нозѣ-тѣ, *то* и вы сте длъжни единъ другому нозѣ-тѣ да омывате.

є҃і. Ѻ҆́бразъ бо да́хъ ва́мъ, да, ꙗ҆́коже а҆́зъ сотвори́хъ ва́мъ,
и҆ вы̀ твори́те.
ѕ҃і. А҆ми́нь а҆ми́нь глаго́лю ва́мъ: нѣ́сть ра́бъ бо́лїй гдⷭ҇а
своегѡ̀, ни посла́нникъ бо́лїй посла́вшагѡ є҆го̀.

з҃і. А҆́ще сїѧ̑ вѣ́сте, бл҃же́ни є҆стѐ, а҆́ще твори́тѐ ѧ҆̀.
и҃і. Не ѡ҆ всѣ́хъ ва́съ глаго́лю: а҆́зъ бо вѣ́мъ, и҆̀хже и҆збра́хъ:
но да писа́нїе сбꙋ́детсѧ: ꙗ҆́дый со мно́ю хлѣ́бъ, воздви́же на
мѧ̀ пѧ́тꙋ свою̀.
ѳ҃і. Ѿсе́лѣ глаго́лю ва́мъ, пре́жде да́же не бꙋ́детъ: да
є҆гда̀ бꙋ́детъ, вѣ́рꙋ и҆́мете, ꙗ҆́кѡ а҆́зъ є҆́смь.
к҃. А҆ми́нь а҆ми́нь глаго́лю ва́мъ: прїе́млѧй, а҆́ще кого̀ послю̀,
менѐ прїе́млетъ: а҆ прїе́млѧй менѐ, прїе́млетъ посла́вшаго
мѧ̀.
к҃а. Сїѧ̑ ре́къ І҆и҃съ возмꙋти́сѧ дꙋ́хомъ, и҆ свидѣ́тельствова,
и҆ речѐ: а҆ми́нь а҆ми́нь глаго́лю ва́мъ, ꙗ҆́кѡ є҆ди́нъ ѿ ва́съ
преда́стъ мѧ̀.
к҃в. Сзира́хꙋсѧ ѹ҆̀бо междꙋ̀ собо́ю ѹ҆чени́цы̀, недоꙋмѣ́ю-
щесѧ, ѡ҆ ко́мъ глаго́летъ.
к҃г. Бѣ́ же є҆ди́нъ ѿ ѹ҆чени́къ є҆гѡ̀ возлежа̀ на ло́нѣ І҆и҃совѣ,
є҆го́же люблѧ́ше І҆и҃съ.
к҃д. Помавꙋ́ же семꙋ̀ Сі́мѡнъ Пе́тръ вопроси́ти, кто̀ бы
бы́лъ, ѡ҆ не́мже глаго́летъ.
к҃е. Напа́дъ же то́й на пе́рси І҆и҃совы, глаго́ла є҆мꙋ̀: Гдⷭ҇и,
кто̀ є҆сть;
к҃ѕ. Ѿвѣща̀ І҆и҃съ: то́й є҆сть, є҆мꙋ́же а҆́зъ ѡ҆мочи́въ хлѣ́бъ
пода́мъ. и҆ ѡ҆мо́чь хлѣ́бъ, дадѐ І҆ꙋ́дѣ Сі́мѡновꙋ І҆скарїѡ́т-
скомꙋ.
к҃з. И҆ по хлѣ́бѣ, тогда̀ вни́де въ ѻ҆́нь сатана̀. глаго́ла ѹ҆̀бо
є҆мꙋ̀ І҆и҃съ: є҆́же твори́ши, сотворѝ ско́рѡ.
к҃и. Сегѡ̀ же никто́же разꙋмѣ̀ ѿ возлежа́щихъ, къ чесомꙋ̀
речѐ є҆мꙋ̀.
к҃ѳ. Нѣ́цыи же мнѧ́хꙋ, поне́же ковче́жецъ и҆мѧ́ше І҆ꙋ́да,

15. Защото азъ ви примѣръ дадохъ, да правите и вы, както азъ направихъ вамъ.

16. Истинѧ, истинѧ ви казувамъ, никой рабъ не е по горень отъ Господарь-тъ си, нито посланникъ *е* по горень отъ оногозь който го е испратилъ.

17. Това като знаете, блажени сте ако го правите.

18. Не казувамъ *това* за всички ви; азъ знаѭ кои сьмь избралъ; но за да ся сбѫде писаніе-то: Който яде хлѣбъ съ мене, дигнѫ противъ мене петѫ-тѫ си.

19. Отъ сега ви казувамъ *това*, доклѣ още не е было, та кога сбѫде да повѣрувате че сьмь азъ.

20. Истинѧ, истинѧ ви казувамъ, който пріима когото азъ проводіѭ, мене пріима; и който пріима мене, пріима тогозь който мя е проводилъ.

21. Това като рече Іисусъ, смути ся духомъ, и свидѣтелствува и рече: Истинѧ, истинѧ ви казувамъ че единъ отъ васъ ще мя прѣдаде.

22. Тогази ученици-тѣ ся споглеждахѫ помежду си, и недоумѣвахѫ ся за кого говори?

23. А единъ отъ ученици-тѣ когото обычаше Іисусъ бѣше ся облегнѫлъ на скутъ-тъ Іисусовъ.

24. Кивнува му Симонъ Петръ да попыта, кой е *тойзи* за когото говори.

25. А той припаднѫ на грѫды-тѣ Іисусовы и казува му: Господи, кой е?

26. Отговаря Іисусъ: Азъ като затопіѭ залакъ-тъ комуто го дамъ, той е: и затопи залакъ-тъ та даде на Іудѫ Симонова Искаріотскаго.

27. И подирь залакъ-тъ, тогазь влѣзе Сатана въ него: и тъй казува му Іисусъ: Което правишь, прави го по скоро.

28. А това никой отъ сѣдящы-тѣ на трапезѫ-тѫ не разумѣ защо му рече.

29. Защото нѣкои мысляхѫ, понеже Іуда имаше касѫ-тѫ,

ꙗ҆́кѡ глаго́летъ є҆мꙋ̀ Ї҆и҃съ: кꙋпѝ, є҆̀же тре́бꙋемъ на пра́здникъ: и҆лѝ ни́щымъ да нѣ́что да́стъ.

л҃. Прїи́мъ же ѻ҆́нъ хлѣ́бъ, а҆́бїе и҆зы́де: бѣ̀ же но́щь, є҆гда̀ и҆зы́де.

л҃а. Глаго́ла Ї҆и҃съ: ны́нѣ прося́вися Сн҃ъ человѣ́ческїй, и҆ Бг҃ъ просла́вися ѡ҆ не́мъ.

л҃в. А҆́ще Бг҃ъ просла́вися ѡ҆ не́мъ, и҆ Бг҃ъ просла́витъ є҆го̀ въ себѣ̀, и҆ а҆́бїе просла́витъ є҆го̀.

л҃г. Ча҄дца, є҆щѐ съ ва́ми ма́лѡ є҆́смь. взы́щете менѐ, и҆ ꙗ҆́ко-
же рѣ́хъ Ї҆ꙋде́ѡмъ, ꙗ҆́кѡ а҆́може а҆́зъ и҆дꙋ̀, вы̀ не мо́жете прїи-
тѝ: и҆ ва́мъ глаго́лю ны́нѣ.

л҃д. За́повѣдь но́вꙋю даю̀ ва́мъ, да лю́бите дрꙋ́гъ дрꙋ́га: ꙗ҆́коже возлюби́хъ вы̀, да и҆ вы̀ лю́бите себѐ.

л҃є. Ѡ҆ се́мъ разꙋмѣ́ютъ всѝ, ꙗ҆́кѡ мо́и ᲂу҆чени́цы є҆стѐ, а҆́ще любо́вь и҆́мате междꙋ̀ собо́ю.

л҃ѕ. Глаго́ла є҆мꙋ̀ Сі́мѡнъ Пе́тръ: Гдⷭ҇и, ка́мѡ и҆́деши; Ѿвѣ-
ща̀ є҆мꙋ̀ Ї҆и҃съ: а҆́може а҆́зъ и҆дꙋ̀, не мо́жеши ны́нѣ по мнѣ̀
и҆тѝ: послѣ́ди же по мнѣ̀ и҆́деши.

л҃з. Глаго́ла є҆мꙋ̀ Пе́тръ: Гдⷭ҇и, почто̀ не могꙋ̀ ны́нѣ по тебѣ̀ и҆тѝ; (ны́нѣ) дꙋ́шꙋ мою̀ за тѧ̀ положꙋ̀.

л҃и. Ѿвѣща̀ є҆мꙋ̀ Ї҆и҃съ: дꙋ́шꙋ ли твою̀ за мѧ̀ положи́ши; а҆ми́нь а҆ми́нь глаго́лю тебѣ̀, не возгласи́тъ а҆ле́ктѡръ, до́н-
деже ѿве́ржешисѧ менѐ трищи.

ГЛАВА̀ ДІ.

а҃. Да не смꙋща́етсѧ се́рдце ва́ше: вѣ́рꙋйте въ Бг҃а, и҆ въ мѧ̀ вѣ́рꙋйте.

в҃. Въ домꙋ̀ Ѻ҆ц҃а̀ моегѡ̀ ѻ҆би́тєли мнѡ́ги сꙋ́ть: а҆́ще ли же нѝ, ре́клъ бы́хъ ва́мъ. и҆дꙋ̀ ᲂу҆гото́вати мѣ́сто ва́мъ.

г҃. И҆ а҆́ще ᲂу҆гото́влю мѣ́сто ва́мъ, па́ки прїидꙋ̀ и҆ поймꙋ̀ вы̀ къ себѣ̀: да, и҆дѣ́же є҆́смь а҆́зъ, и҆ вы̀ бꙋ́дете.

д҃. И҆ а҆́може а҆́зъ и҆дꙋ̀, вѣ́сте, и҆ пꙋ́ть вѣ́сте.

че му казува Іисусъ: Купи каквото ни трѣбува за праздникъ-тъ:
или да даде нѣщо на сиромасы-тѣ.
30. И тъй като зѣ той залакъ-тъ, излѣзе тутакси; а бѣше
нощь.
31. А като излѣзе той, казува Іисусъ: Сега ся прослави Сынъ
человѣческый, и Богъ ся прослави въ него.
32. Ако Богъ ся прослави въ него, *то* и него Богъ ще прослави
въ себе си, и сега ще го прослави.
33. Чадца, още малко сьмь съ васъ. Ще мя търсите, и както
казахъ на Іудеи-тѣ: Дѣто идѫ азъ, вы не можете да дойдете, и
вамъ казувамъ сега.
34. Новѫ заповѣдь ви давамъ: Да имате любовь помежду си,
както вы възлюбихъ, и вы да имате любовь помежду си.
35. Отъ това всичкы ще познаѭтъ че сте мои ученици, ако имате
любовь помежду си.
36. Казува му Симонъ Петръ: Господи, кѫдѣ отхождашь?
Отговори му Іисусъ: Кѫдѣто отивамъ, не можешь сега да дойдешь
слѣдъ мене, но подирь ще мя послѣдувашь.
37. Казува му Петръ: Господи, защо да не могѫ да дойдѫ
слѣдъ тебе сега? Душѫ-тѫ си ще положѭ за тебе.
38. Отговори му Іисусъ: Душѫ-тѫ си ли за мене ще положишь?
Истинѫ, истинѫ ти казувамъ, додѣ не е пѣлъ пѣтель-тъ, три пѫти
ще ся отречешь отъ мене.

ГЛАВА 14.

1. Да ся не смущава сьрдце-то ви: вѣрувайте въ Бога, и въ мене
вѣрувайте.
2. Въ домъ-тъ на Отца моего много жилища има: ако да не бѣ
така, азъ быхъ ви казалъ. Отхождамъ да ви приготвѭ мѣсто.
3. И когато отидѫ и ви приготвѭ мѣсто, ще дойдѫ пакъ, и ще
вы земѫ при себе си; щото дѣто сьмь азъ, да бѫдете и вы.
4. И кѫдѣ отивамъ азъ вы знаете, и пѫть-тъ знаете.

є҃. Глаго́ла є҆мꙋ̀ Ѳѡма̀: Гдⷭ҇и, не вѣ́мы, ка́мѡ и҆́деши: и҆
ка́кѡ мо́жемъ пꙋ́ть вѣ́дѣти;
ѕ҃. Глаго́ла є҆мꙋ̀ Іи҃съ: а҆́зъ є҆́смь пꙋ́ть и҆ и҆́стина и҆ живо́тъ:
никто́же прїи́детъ ко Ѻ҆ц҃ꙋ̀, то́кмѡ мно́ю.
з҃. А҆́ще мя̀ бы́сте зна́ли, и҆ Ѻ҆ц҃а̀ моего̀ зна́ли бы́сте ᲂу҆́бѡ:
и҆ ѿсе́лѣ позна́сте є҆го̀, и҆ ви́дѣсте є҆го̀.
и҃. Глаго́ла є҆мꙋ̀ Фїлі́ппъ: Гдⷭ҇и, покажѝ на́мъ Ѻ҆ц҃а̀, и҆ до-
влѣ́етъ на́мъ.
ѳ҃. Глаго́ла є҆мꙋ̀ Іи҃съ: толи́ко вре́мя съ ва́ми є҆́смь, и҆ не
позна́лъ є҆сѝ менѐ, Фїлі́ппе; ви́дѣвый менѐ ви́дѣ Ѻ҆ц҃а̀: и҆
ка́кѡ ты̀ глаго́леши: покажѝ на́мъ Ѻ҆ц҃а̀;
і҃. Не вѣ́рꙋеши ли, ꙗ҆́кѡ а҆́зъ во Ѻ҆ц҃ѣ̀, и҆ Ѻ҆ц҃ъ во мнѣ̀
є҆́сть; глаго́лы, ꙗ҆̀же а҆́зъ глаго́лю ва́мъ, ѡ҆ себѣ̀ не глаго́лю:
Ѻ҆ц҃ъ же во мнѣ̀ пребыва́яй, то́й твори́тъ дѣла̀.
а҃і. Вѣ́рꙋйте мнѣ̀, ꙗ҆́кѡ а҆́зъ во Ѻ҆ц҃ѣ̀, и҆ Ѻ҆ц҃ъ во мнѣ̀: а҆́ще
ли же нѝ, за та̀ дѣла̀ вѣ́рꙋ и҆ми́те мѝ.
в҃і. А҆ми́нь а҆ми́нь глаго́лю ва́мъ: вѣ́рꙋяй въ мя̀, дѣла̀, ꙗ҆̀же
а҆́зъ творю̀, и҆ то́й сотвори́тъ, и҆ бѡ́льша си́хъ сотвори́тъ:
ꙗ҆́кѡ а҆́зъ ко Ѻ҆ц҃ꙋ̀ моемꙋ̀ грядꙋ̀.
г҃і. И҆ є҆́же а҆́ще что̀ про́сите ѿ Ѻ҆ц҃а̀ во и҆́мя моѐ, то̀ со-
творю̀: да просла́вится Ѻ҆ц҃ъ въ Сн҃ѣ.
д҃і. И҆ а҆́ще чесѡ̀ про́сите во и҆́мя моѐ, а҆́зъ сотворю̀.
є҃і. А҆́ще лю́бите мя̀, за́пѡвѣди моя̀ соблюди́те.
ѕ҃і. И҆ а҆́зъ ᲂу҆молю̀ Ѻ҆ц҃а̀, и҆ и҆но́го Оу҆тѣ́шителя да́стъ ва́мъ,
да бꙋ́детъ съ ва́ми въ вѣ́къ,
з҃і. Дх҃ъ и҆́стины, є҆гѡ́же мі́ръ не мо́жетъ прїя́ти, ꙗ҆́кѡ не
ви́дитъ є҆гѡ̀, нижѐ зна́етъ є҆гѡ̀: вы́ же зна́ете є҆го̀, ꙗ҆́кѡ въ
ва́съ пребыва́етъ, и҆ въ ва́съ бꙋ́детъ.
и҃і. Не ѡ҆ста́влю ва́съ си́ры: прїидꙋ̀ къ ва́мъ.
ѳ҃і. Є҆щѐ ма́лѡ, и҆ мі́ръ ктомꙋ̀ не ᲂу҆ви́дитъ менѐ, вы́ же
ᲂу҆ви́дите мя̀: ꙗ҆́кѡ а҆́зъ живꙋ̀, и҆ вы̀ живѝ бꙋ́дете.
к҃. Въ то́й де́нь ᲂу҆разꙋмѣ́ете вы̀, ꙗ҆́кѡ а҆́зъ во Ѻ҆ц҃ѣ̀ мое́мъ,
и҆ вы̀ во мнѣ̀, и҆ а҆́зъ въ ва́съ.

5. Казува му Ѳома: Господи, не знаемъ кѫдѣ отхождашь; и
какъ можемъ да знаемъ пѫть-тъ?
6. Казува му Іисусъ: Азъ сьмь пѫть-тъ, и истина-та и животъ-
тъ; никой не отива при Отца, тъкмо чрѣзъ мене.
7. Ако быхте познавали мене, познавали быхте и Отца ми; и
отъ нынѣ познавате го, и видѣхте го.
8. Казува му Филиппъ: Господи, покажи ни Отца, и доста
ни е.
9. Казува му Іисусъ: Толкози врѣме сьмь съ васъ, и не си ли
мя позналъ, Филиппе? Който е видѣлъ мене, видѣлъ е Отца; и
какъ казувашь ты: Покажи ни Отца?
10. Не вѣрувашь ли че азъ *сьмь* въ Отца, и Отецъ е въ мене?
думы-тѣ които азъ ви говорѭ, отъ себе си гы не говорѭ; но
Отецъ който прѣбѫдва въ мене, дѣла-та той прави.
11. Вѣрувайте ми че азъ *сьмь* въ Отца, и Отецъ е въ мене; ако
ли не, вѣрувайте ми за тыя дѣла.
12. Истинѫ, истинѫ ви казувамъ, който вѣрува въ мене, дѣла-та
които правѭ азъ, и той ще *гы* прави; и по голѣмы отъ тѣхъ ще
прави: защото азъ отхождамъ при Отца си.
13. И каквото попросите въ мое име, ще го направѭ; за да ся
прослави Отецъ въ Сына.
14. Ако попросите нѣщо въ мое име, азъ ще *го* направѭ.
15. Ако имате любовь къмъ мене, упазѣте мои-тѣ заповѣди.
16. И азъ ще умолѭ Отца, и ще ви даде другъ Утѣшитель, да
прѣбѫде съ васъ во вѣкы,
17. Духъ-тъ на истинѫ-тѫ, когото свѣтъ-тъ не може да пріеме;
защото го не види, нито го познава; а вы го познавате, защото
прѣбѫдва съ васъ, и въ васъ ще бѫде.
18. Нѣма да вы оставѭ сирацы; ще дойдѫ при васъ.
19. Още малко, и свѣтъ-тъ вече нѣма да мя вижда; а вы мя
видите; защото азъ сьмь живъ, и вы ще бѫдете живи.
20. Въ онзи день вы ще познаете, че азъ сьмь въ Отца си, и вы
въ мене, и азъ въ васъ.

ка҃. И҆мѣ́ай за́пѡвѣди моѧ̑, и҆ соблюда́ай и҆̀хъ, то́й є҆́сть
любѧ́й мѧ̀: а҆ любѧ́й мѧ̀, возлю́бленъ бꙋ́детъ Ѻ҆ц҃е́мъ мои́мъ:
и҆ а҆́зъ возлюблю̀ є҆го̀, и҆ ꙗ҆влю́сѧ є҆мꙋ̀ са́мъ.
кв҃. Глаго́ла є҆мꙋ̀ Їꙋ́да, не Їскарїѡ́тскїй: Гд҃и, и҆ что̀ бы́сть,
ꙗ҆́кѡ на́мъ хо́щеши ꙗ҆ви́тисѧ, а҆ не мі́рови;
кг҃. Ѿвѣща̀ Ї҆и҃съ, и҆ речѐ є҆мꙋ̀: а҆́ще кто̀ лю́битъ мѧ̀, сло́во
моѐ соблюде́тъ: и҆ Ѻ҆ц҃ъ мо́й возлю́битъ є҆го̀, и҆ къ немꙋ̀
прїи́демъ, и҆ ѻ҆би́тель ᲂу҆ негѡ̀ сотвори́мъ.
кд҃. Не любѧ́й мѧ̀, слове́съ мои́хъ не соблюда́етъ: и҆ сло́во,
є҆́же слы́шасте, нѣ́сть моѐ, но посла́вшагѡ мѧ̀ Ѻ҆ц҃а̀.
ке҃. Сїѧ̑ глаго́лахъ ва́мъ въ ва́съ сы́й.
кѕ҃. Оу҆тѣ́шитель же, Дх҃ъ ст҃ы́й, є҆го́же по́слетъ Ѻ҆ц҃ъ во
и҆́мѧ моѐ, то́й вы̀ наꙋчи́тъ всемꙋ̀, и҆ воспомѧне́тъ ва́мъ всѧ̑,
ꙗ҆̀же рѣ́хъ ва́мъ.
кз҃. Ми́ръ ѡ҆ставлѧ́ю ва́мъ, ми́ръ мо́й даю̀ ва́мъ: не ꙗ҆́коже
мі́ръ дае́тъ, а҆́зъ даю̀ ва́мъ. да не смꙋща́етсѧ се́рдце ва́ше, ни
ᲂу҆страша́етъ.
ки҃. Слы́шасте, ꙗ҆́кѡ а҆́зъ рѣ́хъ ва́мъ: и҆дꙋ̀ и҆ прїидꙋ̀ къ ва́мъ.
а҆́ще бы́сте люби́ли мѧ̀, возра́довалисѧ бы́сте ᲂу҆̀бѡ, ꙗ҆́кѡ рѣ́хъ:
и҆дꙋ̀ ко Ѻ҆ц҃ꙋ̀: ꙗ҆́кѡ Ѻ҆ц҃ъ мо́й бо́лїй менѐ є҆́сть.
кѳ҃. И҆ ны́нѣ рѣ́хъ ва́мъ, пре́жде да́же не бꙋ́детъ: да є҆гда̀
бꙋ́детъ, вѣ́рꙋ и҆́мете.
л҃. Ктомꙋ̀ не мно́гѡ глаго́лю съ ва́ми. грѧде́тъ бо сегѡ̀ мі́ра
кнѧ́зь, и҆ во мнѣ̀ не и҆́мать ничесѡ́же.
ла҃. Но да разꙋмѣ́етъ мі́ръ, ꙗ҆́кѡ люблю̀ Ѻ҆ц҃а̀, и҆ ꙗ҆́коже
заповѣ́да мнѣ̀ Ѻ҆ц҃ъ, та́кѡ творю̀. воста́ните, и҆́демъ ѿсю́дꙋ.

Главà еі҃.

а҃. А҆́зъ є҆́смь лоза̀ и҆́стиннаѧ, и҆ Ѻ҆ц҃ъ мо́й дѣ́латель є҆́сть.
в҃. Вса́кꙋ ро́згꙋ ѡ҆ мнѣ̀ не творѧ́щꙋю плода̀, и҆́зметъ ю҆̀: и҆ вса́кꙋ
творѧ́щꙋю пло́дъ, ѿтреби́тъ ю҆̀, да мно́жайшїй пло́дъ принесе́тъ.
г҃. Оу҆жѐ вы̀ чи́сти є҆стѐ за сло́во, є҆́же глаго́лахъ ва́мъ.

21. Който има мои-тѣ заповѣди и гы държи, той е що мя люби; а който мя люби, възлюбенъ ще бѫде отъ Отца ми; и азъ ще го възлюбіѭ и ще явіѭ себе си нему.

22. Казува му Іуда (не Искаріотскый): Господи, що е това дѣто ще явишь себе си намъ, а не на свѣтъ-тъ?

23. Отговори Іисусъ и рече му: Който люби мене, ще упази мое-то слово; и Отецъ ми ще го възлюби, и ще дойдемъ при него, и ще направимъ жилище у него.

24. Който не люби мене, мои-тѣ словеса не държи; и слово-то, което слушате не е мое, но на Отца който мя е проводилъ.

25. Това ви изсказахъ, доклѣ сьмь още съ васъ.

26. А Утѣшитель-тъ, Духъ Святый, когото Отецъ ще *ви* проводи въ мое име, той ще вы научи всичко, и ще ви напомни всичко що ви сьмь реклъ.

27. Миръ ви оставямъ; мой-тъ миръ ви давамъ; азъ не ви давамъ, както свѣтъ-тъ дава. Да ся не смущава сърдце-то ви, нито да ся устрашава.

28. Чухте че азъ ви рѣкохъ: Отивамъ си, и ще дойдѫ при васъ. Ако мя любяхте, възрадували ся быхте за това що рѣкохъ: Отхождамъ при Отца; защото Отецъ мой е по голѣмъ отъ мене.

29. И сега ви рѣкохъ прѣди да бѫде; че когато ся сбѫдe да повѣрувате.

30. Отъ сега съ васъ нѣма много да говоріѭ; защото иде князь-тъ на тойзи свѣтъ, и *той* нѣма нищо въ мене.

31. Но за да познае свѣтъ-тъ, че азъ любіѭ Отца, и както ми е Отецъ заповѣдалъ, така правіѭ. Станѣте, да отидемъ отъ тука.

ГЛАВА 15.

1. Азъ сьмь истинна-та лоза, и Отецъ ми е землedѣлецъ-тъ.

2. Всяка една прѫчка въ мене, която не приноси плодъ, отрѣзва іѭ; и всяка що дава плодъ, очистя іѭ, за да даде по много плодъ.

3. Вы сега сте чисти, заради слово-то което ви говорихъ.

д҃. Бꙋ́дите во мнѣ̀, и҆ а҆́зъ въ ва́съ. Ꙗ҆́коже ро́зга не мо́жетъ
плода̀ сотвори́ти ѿ себє̀, а҆́ще не бꙋ́детъ на лозѣ̀: та́кѡ и҆ вы̀,
а҆́ще во мнѣ̀ не пребꙋ́дете.
є҃. А҆́зъ є҆́смь лоза̀, вы́ же ро́ждїе. И҆ и҆́же бꙋ́детъ во мнѣ̀, и҆
а҆́зъ въ не́мъ, то́й сотвори́тъ пло́дъ мно́гъ: ꙗ҆́кѡ без̾ менѐ не
мо́жете твори́ти ничесѡ́же.
ѕ҃. А҆́ще кто̀ во мнѣ̀ не пребꙋ́детъ, и҆зве́ржетсѧ во́нъ,
ꙗ҆́коже ро́зга, и҆ и҆зсы́шетъ: и҆ собира́ютъ ю҆̀ и҆ во ѻ҆́гнь вла-
га́ютъ: и҆ сгара́етъ.
з҃. А҆́ще пребꙋ́дете во мнѣ̀, и҆ глаго́лы мои̑ въ ва́съ пребꙋ́-
дꙋтъ, є҆гѡ́же а҆́ще хо́щете, проси́те, и҆ бꙋ́детъ ва́мъ.
и҃. Ѡ҆ се́мъ просла́висѧ Ѻ҆ц҃ъ мо́й, да пло́дъ мно́гъ сотво-
ри́те, и҆ бꙋ́дете мои̑ ᲂу҆чени́цы.
ѳ҃. Ꙗ҆́коже возлюбѝ мѧ̀ Ѻ҆ц҃ъ, и҆ а҆́зъ возлюби́хъ ва́съ: бꙋ́-
дите въ любвѝ моє́й.
і҃. А҆́ще за́пѡвѣди моѧ̑ соблюде́те, пребꙋ́дете въ любвѝ
моє́й: ꙗ҆́коже а҆́зъ за́пѡвѣди Ѻ҆ц҃а̀ моегѡ̀ соблюдо́хъ, и҆ пре-
быва́ю въ є҆гѡ̀ любвѝ.
а҃і. Сїѧ̑ глаго́лахъ ва́мъ, да ра́дость моѧ̀ въ ва́съ бꙋ́детъ,
и҆ ра́дость ва́ша и҆спо́лнитсѧ.
в҃і. Сїѧ̀ є҆́сть за́повѣдь моѧ̀, да лю́бите дрꙋ́гъ дрꙋ́га, ꙗ҆́ко-
же возлюби́хъ вы̀.
г҃і. Бо́льши сеѧ̀ любвѐ никто́же и҆́мать, да кто̀ дꙋ́шꙋ свою̀
положи́тъ за дрꙋ́ги своѧ̑.
д҃і. Вы̀ дрꙋ́зи мои̑ є҆стѐ, а҆́ще твори́те, є҆ли̑ка а҆́зъ запо́вѣ-
даю ва́мъ.
є҃і. Не ктомꙋ̀ ва́съ глаго́лю рабы̑, ꙗ҆́кѡ ра́бъ не вѣ́сть, что̀
твори́тъ гдⷭ҇ь є҆гѡ̀: ва́съ же реко́хъ дрꙋ́ги, ꙗ҆́кѡ всѧ̑, ꙗ҆̀же слы́-
шахъ ѿ Ѻ҆ц҃а̀ моегѡ̀, сказа́хъ ва́мъ.
ѕ҃і. Не вы̀ менѐ и҆збра́сте, но а҆́зъ и҆збра́хъ ва́съ, и҆ положи́хъ
ва́съ, да вы̀ и҆дѣ́те и҆ пло́дъ принесе́те, и҆ пло́дъ ва́шъ пребꙋ́-
детъ: да є҆гѡ́же а҆́ще про́сите ѿ Ѻ҆ц҃а̀ во и҆́мѧ моѐ, да́стъ ва́мъ.
з҃і. Сїѧ̑ заповѣ́даю ва́мъ, да лю́бите дрꙋ́гъ дрꙋ́га.

4. Прѣбѫдѣте въ мене и азъ въ васъ. Както лозена-та прѫчка не може да принесе плодъ отъ само себе си ако не прѣбѫде на лозѫ-тѫ, така нито вы, ако не прѣбѫдете въ мене.

5. Азъ сьмь лоза-та, вы прѫчкы-тѣ; който прѣбѫдва въ мене, и азъ въ него, той приноси плодъ много; защото безъ мене не можете нищо да сторите.

6. Ако не прѣбѫде нѣкой въ мене, исхвьрленъ быва вънъ както лозена-та прѫчка, и изсъхнува; и събиратъ гы та гы кладѫтъ на огнь-тъ, и горятъ.

7. Ако прѣбѫдете въ мене, и думы-тѣ ми прѣбѫдѫтъ въ васъ, каквото ищете ще просите и ще ви бѫде.

8. Въ това ся прославя Отецъ ми, да принасяте много плодъ; и така ще бѫдете мои ученици.

9. Както Отецъ възлюби мене, и азъ възлюбихъ васъ; прѣбѫдѣте въ моѭ-тѫ любовь.

10. Ако дьржите мои-тѣ заповѣди, ще прѣбѫдете въ любовь-тѫ ми; както сьмь азъ дьржалъ заповѣди-тѣ на Отца си и прѣбѫдвамъ въ негоѫ-тѫ любовь.

11. Това ви говорихъ за да прѣбѫде моя-та радость въ васъ, и ваша-та радость да бѫде испълнена.

12. Тая е моя-та заповѣдь, да имате любовь помежду си, както ви *азъ* възлюбихъ.

13. Никой нѣма по голѣмѫ любовь отъ тѫзи щото да положи нѣкой душѫ-тѫ си за пріятели-тѣ си.

14. Вы сте ми пріятели, ако правите това, което ви азъ заповѣдвамъ.

15. Не вы наричамъ вече рабы, защото рабъ-тъ не знае що прави господарь-тъ му; а васъ вы нарѣкохъ пріятели, защото всичко що чухъ отъ Отца си явихъ ви го.

16. Не избрахте вы мене, но азъ васъ избрахъ, и поставихъ вы, да идете вы и да принесете плодъ, и плодъ-тъ ви да прѣбѫде; щото каквото поискате отъ Отца въ мое име да ви даде.

17. Това ви заповѣдвамъ, да имате любовь единъ къмъ другъ.

гі. А҆́ще мі́ръ ва́съ ненави́дитъ, вѣ́дите, ꙗ҆́кω менѐ пре́жде
ва́съ возненави́дѣ.
ді. А҆́ще ѿ мі́ра бы́сте бы́ли, мі́ръ ᲂу҆́бω своѐ люби́лъ бы̀:
ꙗ҆́коже ѿ мі́ра нѣ́сте: но а҆́зъ и҆збра́хъ вы̀ ѿ мі́ра, сегѡ̀ ра́ди
ненави́дитъ ва́съ мі́ръ.
к. Помина́йте сло́во, е҆́же а҆́зъ рѣ́хъ ва́мъ: нѣ́сть ра́бъ
бо́лїй гдⷭ҇а своегѡ̀. А҆́ще менѐ и҆згна́ша, и҆ ва́съ и҆зженꙋ́тъ: а҆́ще
сло́во моѐ соблюдо́ша, и҆ ва́ше соблюдꙋ́тъ.
ка. Но сїѧ̑ всѧ̑ творѧ́тъ ва́мъ за и҆́мѧ моѐ, ꙗ҆́кω не вѣ́дѧтъ
посла́вшагω мѧ̀.
кв. А҆́ще не бы́хъ прише́лъ и҆ глаго́лалъ и҆̀мъ, грѣха̀ не бы́ша
и҆мѣ́ли: ны́нѣ же вины̀ не и҆́мꙋтъ ѡ҆ грѣсѣ̀ свое́мъ.
кг. Ненави́дѧй менѐ, и҆ Ѻ҆ц҃а̀ моего̀ ненави́дитъ.
кд. А҆́ще дѣ́лъ не бы́хъ сотвори́лъ въ ни́хъ, и҆̀хже и҆́нъ
никто́же сотворѝ, грѣха̀ не бы́ша и҆мѣ́ли: ны́нѣ же и҆ ви-
дѣ́ша, и҆ возненави́дѣша менѐ и҆ Ѻ҆ц҃а̀ моего̀.
ке. Но да сбꙋ́детсѧ сло́во пи́санное въ зако́нѣ и҆́хъ, ꙗ҆́кω
возненави́дѣша мѧ̀ тꙋ́не.
кѕ. Є҆гда́ же прїи́детъ Оу҆тѣ́шитель, є҆го́же а҆́зъ послю̀
ва́мъ ѿ Ѻ҆ц҃а̀, Дх҃ъ и҆́стины, и҆̀же ѿ Ѻ҆ц҃а̀ и҆схо́дитъ, то́й сви-
дѣ́тельствꙋетъ ѡ҆ мнѣ̀:
кз. И҆ вы̀ же свидѣ́тельствꙋете, ꙗ҆́кω и҆сконѝ со мно́ю
є҆стѐ.

Глава̀ ѕі.

а҃. Сїѧ̑ глаго́лахъ ва́мъ, да не соблазни́тесѧ.
в҃. Ѿ со́нмищъ и҆жденꙋ́тъ вы̀: но прїи́детъ ча́съ, да всѧ́къ,
и҆̀же ᲂу҆бїе́тъ вы̀, возмни́тсѧ слꙋ́жбꙋ приноси́ти Бг҃ꙋ.
г҃. И҆ сїѧ̑ сотворѧ́тъ, ꙗ҆́кω не позна́ша Ѻ҆ц҃а̀, ни менѐ.
д҃. Но сїѧ̑ глаго́лахъ ва́мъ, да є҆гда̀ прїи́детъ ча́съ, вос-
помѧ́нете сїѧ̑, ꙗ҆́кω а҆́зъ рѣ́хъ ва́мъ: си́хъ же ва́мъ и҆спе́рва
не рѣ́хъ, ꙗ҆́кω съ ва́ми бѣ́хъ.

18. Свѣтъ-тъ ако вы ненавиди, знайте че мене по напрѣдъ отъ васъ възненавидѣ.

19. Ако бѣхте отъ свѣтъ-тъ, свѣтъ-тъ бы любилъ свое-то, а понеже не сте отъ свѣтъ-тъ, но азъ вы избрахъ отъ свѣтъ-тъ, за това свѣтъ-тъ вы ненавиди.

20. Помните слово-то, което ви азъ рѣкохъ: Не е рабъ-тъ по голѣмъ отъ господаря си. Мене ако изгонихѫ, и васъ ще изгонятъ, ако сѫ държали слово-то ми, и ваше-то ще държатъ.

21. Но всичко това ще ви сторятъ заради мое-то име, защото не знаѭтъ тогозь който мя е проводилъ.

22. Ако не бѣхъ дошелъ и не бѣхъ имъ говорилъ, грѣхъ не щѣхѫ да иматъ; сега обаче за грѣхове-тѣ си извиненіе нѣматъ.

23. Който ненавиди мене, и Отца ми ненавиди.

24. Ако не бѣхъ сторилъ между тѣхъ дѣла-та, които никой другъ не е сторилъ, грѣхъ не быхѫ имали; но сега видѣхѫ и възненавидѣхѫ и мене и Отца ми.

25. Но *това быде* за да ся испълни писано-то въ законъ-тъ имъ слово: Безъ причинѫ мя възненавидѣхѫ.

26. А когато дойде Утѣшитель-тъ, когото азъ ще ви испратіѫ отъ Отца, Духъ-тъ на истинѫ-тѫ, който отъ Отца исходи, той ще свидѣтелствува за мене.

27. Но и вы свидѣтелствувате; защото отъ начало сте съ мене.

ГЛАВА 16.

1. Това ви казахъ за да ся не соблазните.

2. Отъ съборища-та ще вы отлѫчатъ; но иде часъ, въ който всякой който вы убіе, да мни че службѫ приноси Богу.

3. И това ще ви сторятъ, защото не познахѫ Отца, нито мене.

4. Но азъ ви рѣкохъ това, та кога дойде тойзи часъ да го помните, че азъ ви сьмь рѣклъ: и отъ най напрѣдъ не ви го казахъ, защото бѣхъ съ васъ.

є҃. Ны́нѣ же и҆́дꙋ къ посла́вшемꙋ мѧ̀, и҆ никто́же ѿ ва́съ
вопроша́етъ менѐ: ка́мѡ и҆́деши;
ѕ҃. Но ꙗ҆́кѡ сїѧ̑ глаго́лахъ ва́мъ, скѻ́рби и҆спо́лниша се́рдца̀
ва̑ша.
з҃. Но а҆́зъ и҆́стинꙋ ва́мъ глаго́лю: ᲂу҆́не є҆́сть ва́мъ, да а҆́зъ
и҆дꙋ: а҆́ще бо не и҆дꙋ̀ а҆́зъ, Оу҆тѣ́шитель не прїи́детъ къ ва́мъ:
а҆́ще ли же и҆дꙋ̀, послю̀ є҆го̀ къ ва́мъ.
и҃. И҆ прише́дъ О҆́нъ ѡ҆бличи́тъ мі́ръ ѡ҆ грѣсѣ̀ и҆ ѡ҆ пра́вдѣ и҆
ѡ҆ сꙋдѣ̀.
ѳ҃. Ѡ҆ грѣсѣ̀ ᲂу҆́бѡ, ꙗ҆́кѡ не вѣ́рꙋютъ въ мѧ̀:
і҃. Ѡ҆ пра́вдѣ же, ꙗ҆́кѡ ко Ѻ҆ц҃ꙋ̀ моемꙋ̀ и҆дꙋ̀, и҆ ктомꙋ̀ не
ви́дите менѐ:
а҃і. Ѡ҆ сꙋдѣ́ же, ꙗ҆́кѡ кнѧ́зь мі́ра сегѡ̀ ѡ҆сꙋжде́нъ бы́сть.
в҃і. Є҆щѐ мно́гѡ и҆́мамъ глаго́лати ва́мъ, но не мо́жете
носи́ти ны́нѣ.
г҃і. Є҆гда́ же прїи́детъ О҆́нъ, Дꙋ́хъ и҆́стины, наста́витъ вы̀ на
вса́кꙋ и҆́стинꙋ: не ѿ себє́ бо глаго́лати и҆́мать, но є҆ли̑ка а҆́ще
ᲂу҆слы́шитъ, глаго́лати и҆́мать, и҆ грѧдꙋ̑щаѧ возвѣсти́тъ ва́мъ.
д҃і. О҆́нъ мѧ̀ просла́витъ, ꙗ҆́кѡ ѿ моегѡ̀ прїи́метъ, и҆
возвѣсти́тъ ва́мъ.
є҃і. Всѧ̑, є҆ли̑ка и҆́мать Ѻ҆ц҃ъ, моѧ̑ сꙋ́ть: сегѡ̀ ра́ди рѣ́хъ,
ꙗ҆́кѡ ѿ моегѡ̀ прїи́метъ, и҆ возвѣсти́тъ ва́мъ.
ѕ҃і. Вма́лѣ, и҆ ктомꙋ̀ не ви́дите менѐ: и҆ па́ки вма́лѣ, и҆
ᲂу҆́зрите мѧ̀, ꙗ҆́кѡ и҆дꙋ̀ ко Ѻ҆ц҃ꙋ̀.
з҃і. Рѣ́ша же ѿ ᲂу҆чени́къ є҆гѡ̀ къ себѣ̀: что̀ є҆́сть сїѐ, є҆́же
глаго́летъ на́мъ: вма́лѣ, и҆ не ви́дите менѐ: и҆ па́ки вма́лѣ,
и҆ ᲂу҆́зрите мѧ̀: и҆, ꙗ҆́кѡ а҆́зъ и҆дꙋ̀ ко Ѻ҆ц҃ꙋ̀;
и҃і. Глаго́лахꙋ ᲂу҆̀бо: что̀ сїѐ є҆́сть, є҆́же глаго́летъ, вма́лѣ;
не вѣ́мы, что̀ глаго́летъ.
ѳ҃і. Разꙋмѣ́ же І҆и҃съ, ꙗ҆́кѡ хотѧ́хꙋ є҆го̀ вопроша́ти, и҆ речѐ
и҆̀мъ: ѡ҆ се́мъ ли стѧза́етесѧ междꙋ̀ собо́ю, ꙗ҆́кѡ рѣ́хъ: вма́лѣ,
и҆ не ви́дите менѐ: и҆ па́ки вма́лѣ, и҆ ᲂу҆́зрите мѧ̀;
к҃. А҆ми́нь а҆ми́нь глаго́лю ва́мъ, ꙗ҆́кѡ воспла́четесѧ и҆

5. А сега отхождамъ при тогозь който мя е проводилъ, и никой отъ васъ мя не пыта: Кѫдѣ отхождашь?

6. Но понеже ви исказахъ това, скърбь испълни сърдцата ви.

7. А пакъ азъ истинѫ-тѫ ви казувамъ; за васъ е по добрѣ да отидѫ азъ; защото ако не отидѫ азъ, Утѣшитель-тъ нѣма да дойде на васъ; но ако отидѫ, ще ви го проводѭ:

8. И той кога дойде, ще изобличи свѣтъ-тъ за грѣхъ, и за правдѫ, и за сѫдбѫ:

9. За грѣхъ, защото не вѣруватъ въ мене;

10. А за правдѫ, защото отхождамъ при Отца си, и нѣма вече да мя виждате;

11. А за сѫдбѫ, защото князь-тъ на тойзи свѣтъ е осѫденъ.

12. Много още имамъ да ви рекѫ, но сега не можете да носите.

13. А кога дойде онзи, Духъ-тъ на истинѫ-тѫ, ще вы настави на всякѫ истинѫ; защото нѣма да говори отъ себе си, но каквото чуе ще говори, и ще ви извѣсти това що има да бѫде.

14. Той ще мене да прослави, защото отъ мое-то ще земе, и ще ви извѣсти.

15. Всичко що има Отецъ, мое е: за това рѣкохъ, че отъ мое-то ще земе, и ще ви извѣсти.

16. *Още* малко, и нѣма да мя виждате, и пакъ малко и ще мя видите; защото азъ при Отца отхождамъ.

17. Тогази *нѣкои* отъ ученицы-тѣ му подумахѫ помежду си: Що е това, което ни казува: *Още* малко, и нѣма да мя виждате; и пакъ малко, и ще мя видите; и *това*, че азъ при Отца отхождамъ?

18. И говорихѫ: Що е това, което казува, малко? не знаемъ що дума.

19. И разумѣ Іисусъ че щѣхѫ да го пытатъ, и рече имъ: За това ли разыскувате помежду си, дѣто рѣкохъ; Малко, и нѣма да мя виждате, и пакъ малко, и ще мя видите?

20. Истинѫ, истинѫ ви казувамъ, че вы ще въсплачете и ще

возрыда́ете вы̀, а҆ мíръ возра́дуетсѧ: вы́ же печа́льни бу́дете,
но печа́ль ва́ша въ ра́дость бу́детъ.
к҃а. Жена̀ є҆гда̀ ражда́етъ, скѡ́рбь и҆́мать, ꙗ҆́кѡ прїи́де го́дъ
є҆ѧ̀: є҆гда́ же роди́тъ ѻ҆́троча̀, ктомꙋ̀ не по́мнитъ скѡ́рби за
ра́дость, ꙗ҆́кѡ роди́сѧ человѣ́къ въ мíръ.
к҃в. И҆ вы́ же печа́ль и҆́мате ѹ҆̀бѡ ны́нѣ: па́ки же ѹ҆зрю̀
вы̀, и҆ возра́дуетсѧ се́рдце ва́ше, и҆ ра́дости ва́шеѧ никто́же
во́зметъ ѿ ва́съ.
к҃г. И҆ въ то́й де́нь менѐ не воспро́сите ничесѡ́же. А҆ми́нь
а҆ми́нь глаго́лю ва́мъ, ꙗ҆́кѡ є҆ли̑ка а҆́ще чесѡ̀ про́сите ѿ Ѻ҆ц҃а̀ во
и҆́мѧ моѐ, да́стъ ва́мъ.
к҃д. Досе́лѣ не проси́сте ничесѡ́же во и҆́мѧ моѐ: проси́те,
и҆ прїи́мете, да ра́дость ва́ша и҆спо́лнена бу́детъ.
к҃є. Сїѧ̑ въ при́тчахъ глаго́лахъ ва́мъ: но прїи́детъ ча́съ,
є҆гда̀ ктомꙋ̀ въ при́тчахъ не глаго́лю ва́мъ, но ꙗ҆вѣ̀ ѡ҆ Ѻ҆ц҃ѣ̀
возвѣщꙋ̀ ва́мъ.
к҃ѕ. Въ то́й де́нь во и҆́мѧ моѐ воспро́сите: и҆ не глаго́лю
ва́мъ, ꙗ҆́кѡ а҆́зъ ѹ҆молю̀ Ѻ҆ц҃а̀ ѡ҆ ва́съ:
к҃з. Са́мъ бо Ѻ҆ц҃ъ лю́битъ вы̀, ꙗ҆́кѡ вы̀ менѐ возлюби́сте,
и҆ вѣ́ровасте, ꙗ҆́кѡ а҆́зъ ѿ Бг҃а и҆зыдо́хъ.
к҃и. И҆зыдо́хъ ѿ Ѻ҆ц҃а̀, и҆ прїидо́хъ въ мíръ: и҆ па́ки ѡ҆ставлѧ́ю мíръ, и҆ и҆дꙋ̀ ко Ѻ҆ц҃ꙋ̀.
к҃ѳ. Глаго́лаша є҆мꙋ̀ ѹ҆чн҃цы̀ є҆гѡ̀: сѐ ны́нѣ не ѡ҆бинꙋ́асѧ
глаго́леши, а҆ при́тчи никоеѧ́же не глаго́леши.
л҃. Ны́нѣ вѣ́мы, ꙗ҆́кѡ вѣ́си вс҃ѧ̀, и҆ не тре́бꙋеши, да кто̀ тѧ̀
вопроша́етъ: ѡ҆ се́мъ вѣ́рꙋемъ, ꙗ҆́кѡ ѿ Бг҃а и҆зше́лъ є҆сѝ.
л҃а. Ѿвѣща̀ и҆̀мъ І҆и҃съ: ны́нѣ ли вѣ́рꙋете;
л҃в. Сѐ грѧде́тъ ча́съ, и҆ ны́нѣ прїи́де, да разы́детесѧ
кі́йждо во своѧ̀, и҆ менѐ є҆ди́наго ѡ҆ста́вите: и҆ нѣ́смь є҆ди́нъ,
ꙗ҆́кѡ Ѻ҆ц҃ъ со мно́ю є҆́сть.
л҃г. Сїѧ̑ глаго́лахъ ва́мъ, да во мнѣ̀ ми́ръ и҆́мате. въ мíрѣ
скѡ́рбни бу́дете: но дерза́йте, ꙗ҆́кѡ а҆́зъ побѣди́хъ мíръ.

възрыдаете, а свѣтъ-тъ ще ся възрадува, и вы ще бѫдете наскърбени, но скърбь-та ви ще ся промѣни на радость.

21. Жена кога ражда, на скърбь е, защото е дошелъ часъ-тъ ѝ; а кога роди дѣте-то, не помни вече тѫгѫ-тѫ *си*, поради радость-тѫ че ся е родилъ человѣкъ на свѣтъ-тъ.

22. Така и вы сега скърбь имате; но *азъ* пакъ ще вы видіѭ, и ще ся възрадува сърдце-то ви, и радость-тѫ ви никой нѣма да отнеме отъ васъ.

23. И въ оный день нѣма да поискате отъ мене нищо. Истинѫ, истинѫ ви казувамъ, че всичко каквото попросите отъ Отца въ мое име, ще ви даде.

24. До нынѣ не сте попросили нищо въ мое име; просѣте и ще получите, за да бѫде радость-та ви пълна.

25. Това ви говорихъ съ притчы; но настава часъ, когато нѣма вече съ притчы да ви говоріѭ, но явно ще ви извѣстіѭ за Отца.

26. Въ оный день ще попросите въ мое име; и не ви казувамъ, че азъ ще умоліѭ Отца за васъ;

27. Защото самъ си Отецъ вы люби, понеже мене възлюбихте, и повѣрувахте че азъ отъ Бога излѣзохъ.

28. Излѣзохъ отъ Отца, и дойдохъ на свѣтъ-тъ, и пакъ оставямъ свѣтъ-тъ и при Отца отхождамъ.

29. Казуватъ му ученици-тѣ негови: Ето сега явно говоришь и не казувашь никоіѭ притчѫ.

30. Сега познавамы че всичко знаешь, и нѣмашь нуждѫ да тя пыта нѣкой. По това вѣрувамы че отъ Бога си излѣзлъ.

31. Отговори имъ Іисусъ: Сега ли вѣрувате?

32. Ето настанува часъ, и дошелъ е вече, да ся разидете всякой на мѣсто-то си, и мене самичькъ да оставите; но не съмь самъ си, защото и Отецъ е съ мене.

33. Това ви казахъ, за да имате миръ въ мене. Въ свѣтъ-тъ скръбь ще имате; но дързайте, азъ побѣдихъ свѣтъ-тъ.

Глава з҃і.

а҃. Сїѧ̑ глаго́ла Іи҃съ, и҆ возведѐ ѻ҆́чи свои̑ на нб҃о, и҆ речѐ:
Ѻ҆́ч҃е, прїи́де ча́съ: просла́ви Сн҃а твоего̀, да и҆ Сн҃ъ тво́й
просла́витъ тѧ̀:
в҃. Ꙗ҆́коже да́лъ є҆сѝ є҆мꙋ̀ вла́сть всѧ́кїѧ пло́ти, да всѧ́ко є҆́же
да́лъ є҆сѝ є҆мꙋ̀, да́стъ и҆̀мъ живо́тъ вѣ́чный.
г҃. Се́ же є҆́сть живо́тъ вѣ́чный, да зна́ютъ тебѐ є҆ди́наго
и҆́стиннаго Бг҃а, и҆ є҆го́же посла́лъ є҆сѝ Іи҃са Хрⷭ҇та̀.
д҃. А҆́зъ просла́вихъ тѧ̀ на земли̑, дѣ́ло соверши́хъ, є҆́же
да́лъ є҆сѝ мнѣ̀ да сотворю̀.
є҃. И҆ ны́нѣ просла́ви мѧ̀ ты̀, Ѻ҆́ч҃е, ᲂу҆ тебѐ самагѡ̀ сла́вою,
ю҆́же и҆мѣ́хъ ᲂу҆ тебѐ пре́жде мі́ръ не бы́сть.
ѕ҃. Ꙗ҆ви́хъ и҆́мѧ твоѐ человѣ́кѡмъ, и҆̀хже да́лъ є҆сѝ мнѣ̀ ѿ
мі́ра: твоѝ бѣ́ша, и҆ мнѣ̀ и҆̀хъ да́лъ є҆сѝ: и҆ сло́во твоѐ
сохрани́ша.
з҃. Ны́нѣ разꙋмѣ́ша, ꙗ҆́кѡ всѧ̑, є҆ли̑ка да́лъ є҆сѝ мнѣ̀, ѿ тебѐ
сꙋ́ть:
и҃. Ꙗ҆́кѡ глаго́лы, и҆̀хже да́лъ є҆сѝ мнѣ̀, да́хъ и҆̀мъ: и҆ ті́и
прїѧ́ша, и҆ разꙋмѣ́ша вои́стиннꙋ, ꙗ҆́кѡ ѿ тебѐ и҆зыдо́хъ, и҆
вѣ́роваша, ꙗ҆́кѡ ты̀ мѧ̀ посла́лъ є҆сѝ.
ѳ҃. А҆́зъ ѡ҆ си́хъ молю̀, не ѡ҆ всемъ мі́рѣ молю̀, но ѡ҆ тѣ́хъ,
и҆̀хже да́лъ є҆сѝ мнѣ̀, ꙗ҆́кѡ твоѝ сꙋ́ть.
і҃. И҆ моѧ̀ всѧ̑ твоѧ̀ сꙋ́ть, и҆ твоѧ̀ моѧ̀: и҆ просла́вихсѧ въ
ни́хъ.
а҃і. И҆ ктомꙋ̀ нѣ́смь въ мі́рѣ, и҆ сі́и въ мі́рѣ сꙋ́ть, и҆ а҆́зъ къ
тебѣ̀ грѧдꙋ̀. Ѻ҆́ч҃е ст҃ы́й, соблюдѝ и҆̀хъ во и҆́мѧ твоѐ, и҆̀хже
да́лъ є҆сѝ мнѣ̀, да бꙋ́дꙋтъ є҆ди́но, ꙗ҆́коже и҆ мы̀.
в҃і. Є҆гда̀ бѣ́хъ съ ни́ми въ мі́рѣ, а҆́зъ соблюда́хъ и҆̀хъ во
и҆́мѧ твоѐ: и҆̀хже да́лъ є҆сѝ мнѣ̀, сохрани́хъ, и҆ никто́же ѿ
ни́хъ поги́бе, то́кмѡ сы́нъ поги́бельный, да сбꙋ́детсѧ писа́нїе.
г҃і. Ны́нѣ же къ тебѣ̀ грѧдꙋ̀, и҆ сїѧ̑ глаго́лю въ мі́рѣ, да
и҆́мꙋтъ ра́дость мою̀ и҆спо́лненꙋ въ себѣ̀.

ГЛАВА 17.

1. Това изговори Інсусъ, и възведе очи-тѣ си на небе-то, и рече: Отче, дойде часъ-тъ, прослави Сына си, да тя прослави и Сынъ ти.

2. Както си му далъ власть надъ всякѫ плъть, да даде животъ вѣченъ на всички които си му далъ.

3. А това е животъ вѣчный, дѣто да познаѭтъ тебе единаго истиннаго Бога, и Інсуса Христа когото си проводилъ.

4. Азъ тя прославихъ на земѭ-тѫ; свършихъ работѫ-тѫ коѭ-то ми даде да вършѭ.

5. И нынѣ прослави мя ты, Отче, у самаго тебе, съсъ славѫ-тѫ коѭто имахъ у тебе прѣди създаніе міра.

6. Изявихъ име-то ти на тыя человѣцы, които ми даде отъ свѣтъ-тъ. Твои бѣхѫ, и даде гы на мене, и твое-то слово удържахѫ.

7. Сега познахѫ че всичко що ми си далъ отъ тебе е;

8. Защото словеса-та които ми даде ты, дадохъ гы на тѣхъ; и тѣ пріяхѫ, и познахѫ наистинѫ че отъ тебе излѣзохъ, и повѣрувахѫ че ты си мя проводилъ.

9. Азъ за тѣхъ ся молѭ; не ся молѭ за свѣтъ-тъ, но за тѣзи които ми даде ты, защото сѫ твои.

10. И всичко мое твое е, и твое-то мое, и прославихъ ся въ тѣхъ.

11. И не съмь вече на свѣтъ-тъ, но тѣ сѫ на свѣтъ-тъ, и азъ идѫ при тебе. Отче святый, упази гы въ име-то си, тыя които ми даде, за да бѫдѫтъ едно, както ный.

12. Когато бѣхъ съ тѣхъ на свѣтъ-тъ, азъ гы пазяхъ въ твое-то име: *тѣзи* които ми даде упазихъ, и ни единъ отъ тѣхъ не погинѫ, тъкмо сынъ погыбелный, за да ся испълни писаніе-то.

13. А сега при тебе идѫ, и това *додѣ съмь* на свѣтъ-тъ казувамъ, за да иматъ моѭ-тѫ радость пълнѫ въ себе си.

д҃і. А҆́зъ да́хъ и҆̀мъ сло́во твоѐ, и҆ мі́ръ возненави́дѣ и҆̀хъ, ꙗ҆́кѡ не сꙋ́ть ѿ мі́ра, ꙗ҆́коже и҆ а҆́зъ ѿ мі́ра нѣ́смь.
є҃і. Не молю̀, да во́змеши и҆̀хъ ѿ мі́ра, но да соблюде́ши и҆̀хъ ѿ непрїѧ́зни.
ѕ҃і. Ѿ мі́ра не сꙋ́ть, ꙗ҆́коже и҆ а҆́зъ ѿ мі́ра нѣ́смь.
з҃і. Ст҃и̑ и҆̀хъ во и҆́стинꙋ твою̀: сло́во твоѐ и҆́стина є҆́сть.
и҃і. Ꙗ҆́коже менѐ посла́лъ є҆сѝ въ мі́ръ, и҆ а҆́зъ посла́хъ и҆̀хъ въ мі́ръ.
ѳ҃і. И҆ за ни́хъ а҆́зъ свѧщꙋ̀ себѐ, да и҆ ті́и бꙋ́дꙋтъ свѧще́ни вои́стинꙋ.
к҃. Не ѡ҆ си́хъ же молю̀ то́кмѡ, но и҆ ѡ҆ вѣ́рꙋющихъ словесѐ и҆́хъ ра́ди въ мѧ̀:
к҃а. Да вси̑ є҆ди́но бꙋ́дꙋтъ: ꙗ҆́коже ты̀, Ѻ҆́ч҃е, во мнѣ̀, и҆ а҆́зъ въ тебѣ̀, да и҆ ті́и въ на́съ є҆ди́но бꙋ́дꙋтъ: да и҆ мі́ръ вѣ́рꙋ и҆́метъ, ꙗ҆́кѡ ты̀ мѧ посла́лъ є҆сѝ.
к҃в. И҆ а҆́зъ сла́вꙋ, ю҆́же да́лъ є҆сѝ мнѣ̀, да́хъ и҆̀мъ: да бꙋ́дꙋтъ є҆ди́но, ꙗ҆́коже мы̀ є҆ди́но є҆смы̀.
к҃г. А҆́зъ въ ни́хъ, и҆ ты̀ во мнѣ̀: да бꙋ́дꙋтъ соверше́ни во є҆ди́но, и҆ да разꙋмѣ́етъ мі́ръ, ꙗ҆́кѡ ты̀ мѧ посла́лъ є҆сѝ, и҆ возлюби́лъ є҆сѝ и҆̀хъ, ꙗ҆́коже менѐ возлюби́лъ є҆сѝ.
к҃д. Ѻ҆́ч҃е, и҆̀хже да́лъ є҆сѝ мнѣ̀, хощꙋ̀, да и҆дѣ́же є҆́смь а҆́зъ, и҆ ті́и бꙋ́дꙋтъ со мно́ю: да ви́дѧтъ сла́вꙋ мою̀, ю҆́же да́лъ є҆сѝ мнѣ̀, ꙗ҆́кѡ возлюби́лъ мѧ̀ є҆сѝ пре́жде сложе́нїѧ мі́ра.
к҃є. Ѻ҆́ч҃е пра́ведный, и҆ мі́ръ тебѐ не позна̀, а҆́зъ же тѧ̀ позна́хъ, и҆ сі́и позна́ша, ꙗ҆́кѡ ты̀ мѧ посла́лъ є҆сѝ:
к҃ѕ. И҆ сказа́хъ и҆̀мъ и҆́мѧ твоѐ, и҆ скажꙋ̀: да любы̀, є҆́юже мѧ̀ є҆сѝ возлюби́лъ, въ ни́хъ бꙋ́детъ, и҆ а҆́зъ въ ни́хъ.

Глава̀ и҃і.

а҃. И҆ сі̑ѧ ре́къ Іи҃съ, и҆зы́де со ᲂу҆чн҃ки̑ свои́ми на ѻ҆́нъ по́лъ пото́ка Ке́дрска, и҆дѣ́же бѣ̀ вертогра́дъ, въ ѻ҆́ньже вни́де са́мъ и҆ ᲂу҆чн҃цы̀ є҆гѡ̀.

14. Азъ имъ дадохъ слово-то твое, и свѣтъ-тъ гы възненавидѣ, защото не сѫ отъ свѣтъ-тъ, както азъ не сьмь отъ свѣтъ-тъ.

15. Не ся молѭ да гы земешь отъ свѣтъ-тъ, но да гы упазишь отъ лукаваго.

16. Отъ свѣтъ-тъ не сѫ, както и азъ не сьмь отъ свѣтъ-тъ.

17. Освяти гы чрѣзъ твоѭ-тѫ истинѫ; твое-то слово е истина.

18. Както ты проводи мене на свѣтъ-тъ, и азъ проводихъ тѣхъ на свѣтъ-тъ;

19. И за тѣхъ азъ освятявамъ себе си, да бѫдѫтъ и тѣ освятени чрѣзъ истинѫ-тѫ.

20. И не само за тѣхъ ся молѭ, но и за онѣзи които чрѣзъ тѣхно-то слово ще повѣруватъ въ мене;

21. Да бѫдѫтъ всичкы едно; както ты, Отче, си въ мене, и азъ въ тебе, да бѫдѫтъ и тѣ въ насъ едно; за да повѣрува свѣтъ-тъ че ты си мя проводилъ.

22. И азъ славѫ-тѫ коѭто ми даде, дадохъ ѭ тѣмъ; да бѫдѫтъ едно, както смы ный едно:

23. Азъ въ тѣхъ, и ты въ мене; да бѫдѫтъ съвършенни въ едно, и да разбере свѣтъ-тъ че ты си мя проводилъ, и възлюбилъ си гы, както си възлюбилъ мене.

24. Отче, тѣзи които си ми далъ, искамъ дѣто сьмь азъ, да бѫдѫтъ и тѣ съ мене; за да гледатъ славѫ-тѫ моѭ, коѭто ми си далъ, защото си мя възлюбилъ прѣди създаніе міра.

25. Отче праведный, свѣтъ-тъ не тя е позналъ, но азъ тя познахъ, и тѣ познахѫ че ты си мя проводилъ.

26. И явихъ имъ твое-то име, и ще явѭ, да бѫде въ тѣхъ любовь-та съ коѭто си мя възлюбилъ, и азъ въ тѣхъ.

ГЛАВА 18.

1. Това като рече Іисусъ, излѣзе съ ученицы-тѣ си отвѫдь потокъ-тъ Кедронъ, дѣто имаше градина, въ коѭто влѣзе той и ученици-тѣ му.

в҃. Вѣ́дѧше же і҆ꙋ́да предаѧ́й є҆го̀ мѣ́сто: ꙗ҆́кѡ мно́жицею
собира́шесѧ і҆и҃съ тꙋ̀ со ᲂу҆чн҃ки̑ свои́ми.
г҃. І҆ꙋ́да ᲂу҆́бо прїе́мъ спі́рꙋ, и҆ ѿ а҆рхїере́й и҆ фарїсе́й слꙋ̑ги,
прїи́де та́мѡ со свѣти́лы и҆ свѣща́ми и҆ ѻ҆рꙋ́жїи.
д҃. І҆и҃съ же вѣ́дый всѧ̑ грѧдꙋ̑щаѧ на́нь, и҆зше́дъ речѐ и҆̀мъ:
кого̀ и҆́щете;
є҃. Ѿвѣща́ша є҆мꙋ̀: і҆и҃са Назѡре́а. глаго́ла и҆̀мъ і҆и҃съ: а҆́зъ
є҆́смь. стоѧ́ше же и҆ і҆ꙋ́да, и҆́же предаѧ́ше є҆го̀, съ ни́ми.
ѕ҃. Є҆гда́ же речѐ и҆̀мъ: а҆́зъ є҆́смь, и҆до́ша вспѧ́ть, и҆ падо́ша
на землю̀.
з҃. Па́ки ᲂу҆́бо вопросѝ и҆̀хъ (і҆и҃съ): кого̀ и҆́щете; ѻ҆ні́ же
рѣ́ша: і҆и҃са Назѡре́а.
и҃. Ѿвѣща̀ і҆и҃съ: рѣ́хъ ва́мъ, ꙗ҆́кѡ а҆́зъ є҆́смь. а҆́ще ᲂу҆́бо
менѐ и҆́щете, ѡ҆ста́вите си́хъ и҆тѝ:
ѳ҃. Да сбꙋ́детсѧ сло́во, є҆́же речѐ, ꙗ҆́кѡ и҆̀хже да́лъ є҆сѝ мнѣ̀,
не погꙋби́хъ ѿ ни́хъ никогѡ́же.
і҃. Сі́мѡнъ же Пе́тръ и҆мы́й но́жъ, и҆звлечѐ є҆го̀, и҆ ᲂу҆да́ри
а҆рхїере́ова раба̀, и҆ ᲂу҆рѣ́за є҆мꙋ̀ ᲂу҆́хо десно́е. бѣ́ же и҆́мѧ рабꙋ̀
Ма́лхъ.
а҃і. Речѐ ᲂу҆́бо і҆и҃съ Петро́ви: вонзѝ но́жъ въ но́жницꙋ.
ча́шꙋ, ю҆́же дадѐ мнѣ̀ ѻ҆ц҃ъ, не и҆́мамъ ли пи́ти є҆ѧ̀;
в҃і. Спі́ра же и҆ тысѧ́щникъ и҆ слꙋ̑ги і҆ꙋде́йскїѧ ꙗ҆́ша і҆и҃са,
и҆ свѧза́ша є҆го̀,
г҃і. И҆ ведо́ша є҆го̀ ко а҆́ннѣ пе́рвѣе: бѣ́ бо те́сть Каїа́фѣ,
и҆́же бѣ̀ а҆рхїере́й лѣ́тꙋ томꙋ̀.
д҃і. Бѣ́ же Каїа́фа да́вый совѣ́тъ і҆ꙋде́ѡмъ, ꙗ҆́кѡ ᲂу҆́не є҆́сть
є҆ди́номꙋ человѣ́кꙋ ᲂу҆мре́ти за лю́ди.
є҃і. По і҆и҃сѣ же и҆дѧ́ше Сі́мѡнъ Пе́тръ, и҆ дрꙋгі́й ᲂу҆чени́къ:
ᲂу҆чени́къ же то́й бѣ̀ зна́емь а҆рхїере́ови, и҆ вни́де со і҆и҃сомъ
во дво́ръ а҆рхїере́овъ.
ѕ҃і. Пе́тръ же стоѧ́ше при две́рехъ внѣ̀. и҆зы́де ᲂу҆́бо ᲂу҆че-
ни́къ то́й, и҆́же бѣ̀ зна́емь а҆рхїере́ови, и҆ речѐ две́рницѣ, и҆
введѐ Петра̀.

2. А Іуда който го прѣдаваше, знаяше това мѣсто, защото много пѫти ся събираше Іисусъ тамъ съ учениццы-тѣ си.

3. И тъй Іуда като зѣ единъ пълкъ и слугы отъ първосвященниццы-тѣ и Фарисеи-тѣ, дойде тамо съ фенеры и свѣщи и орѫжія.

4. А Іисусъ понеже знаяше всичко що имаше да дойде врьхъ него, излѣзе, и рече имъ: Кого търсите?

5. Отговорихѫ му: Іисуса Назорянина. Казува имъ Іисусъ: Азъ сьмь. Съ тѣхъ стояше и Іуда, който го прѣдаваше.

6. И като имъ каза: Азъ сьмь; подрѫпнѫхѫ ся назадъ, и паднѫхѫ на земіѭ-тѫ.

7. И пакъ гы попыта: Кого търсите? А тѣ рекохѫ, Іисуса Назорянина.

8. Отговори Іисусъ: Рѣкохъ ви че сьмь азъ: и тъй ако мене търсите, оставѣте тѣзи да си идѫтъ;

9. За да ся сбѫде дума-та която рече: Отъ тѣзи които ми си далъ не изгубихъ никого.

10. А Симонъ Петръ който имаше ножъ, измѫкнѫ го, и удари слугѫ-тѫ първосвященниковъ, и отсѣче му десно-то ухо: а на слугѫ-тѫ име-то бѣше Малхъ.

11. Тогазь рече Іисусъ на Петра: Тури ножъ-тъ си въ ножницѫ-тѫ. Чашѫ-тѫ коіѫто ми даде Отецъ ми да іѭ не піѭ ли?

12. И тъй пълкъ-тъ и тысящникъ-тъ и слугы-тѣ Іудейскы уловихѫ Іисуса и вързахѫ го,

13. И заведохѫ го първо при Аннѫ; защото бѣше тесть на Каіафа, който бѣше първосвященникъ прѣзъ неіѭ годинѫ.

14. А Каіафа бѣше тойзи който бѣ далъ съвѣтъ на Іудеи-тѣ, че е по добрѣ да загыне единъ человѣкъ за народъ-тъ.

15. И слѣдъ Іисуса идѣше Симонъ Петръ, и другый-тъ ученикъ; и тойзи ученикъ бѣше познатъ на първосвященника, и влѣзе съ Іисуса въ дворъ-тъ първосвященниковъ.

16. А Петръ стояше вънъ до врата-та. И тъй излѣзе другый-тъ ученикъ, който бѣше познатъ на първосвященника, и каза на вратаркѫ-тѫ, и въведе Петра.

з҃і. Глаго́ла же раба̀ две́рница Петро́ви: є҆да̀ и҆ ты̀ ѹ҆чени́къ
є҆сѝ человѣ́ка сегѡ̀; глаго́ла ѻ҆́нъ: нѣ́смь.
и҃і. Стоѧ́хꙋ же рабѝ и҆ слꙋгѝ ѻ҆́гнь сотво́рше, ꙗ҆́кѡ
зима̀ бѣ̀, и҆ грѣ́ѧхꙋсѧ: бѣ̀ же съ ни́ми Пе́тръ стоѧ̀ и҆
грѣ́ѧсѧ.
ѳ҃і. А҆рхїере́й же вопросѝ Ї҆и҃са ѡ҆ ѹ҆чени́цѣхъ є҆гѡ̀, и҆ ѡ҆
ѹ҆че́нїи є҆гѡ̀.
к҃. Ѿвѣща̀ є҆мꙋ̀ Ї҆и҃съ: а҆́зъ не ѡ҆бинꙋ́ѧсѧ глаго́лахъ мі́рꙋ:
а҆́зъ всегда̀ ѹ҆ча́хъ на со́нмищихъ и҆ въ цр҃кви, и҆дѣ́же всегда̀
ї҆ꙋде́є снє́млютсѧ, и҆ та́й не глаго́лахъ ничесѡ́же.
к҃а. Что́ мѧ вопроша́еши; вопросѝ слы́шавшихъ, что̀ гла-
го́лахъ и҆̀мъ: сѐ сі́и вѣ́дѧтъ, ꙗ҆̀же рѣ́хъ а҆́зъ.
к҃в. Сїѧ̑ же ре́кшꙋ є҆мꙋ̀, є҆ди́нъ ѿ предстоѧ́щихъ слꙋ́гъ
ѹ҆да́ри въ лани́тꙋ Ї҆и҃са, ре́къ: та́кѡ ли ѿвѣщава́еши а҆рхїе-
ре́ови;
к҃г. Ѿвѣща̀ є҆мꙋ̀ Ї҆и҃съ: а҆́ще ѕлѣ̀ глаго́лахъ, свидѣ́тельствꙋй
ѡ҆ ѕлѣ̀: а҆́ще ли до́брѣ, что́ мѧ бїе́ши;
к҃д. Посла́ же є҆го̀ А҆́нна свѧ̑заннаго къ Каїа́фѣ а҆рхїе-
ре́ови.
к҃є. Бѣ̀ же Сі́мѡнъ Пе́тръ стоѧ̀ и҆ грѣ́ѧсѧ. рѣ́ша же є҆мꙋ̀:
є҆да̀ и҆ ты̀ ѿ ѹ҆чени̑къ є҆гѡ̀ є҆сѝ; ѻ҆́нъ же ѿве́ржесѧ, и҆ речѐ:
нѣ́смь.
к҃ѕ. Глаго́ла є҆ди́нъ ѿ ра̑бъ а҆рхїере́овыхъ, ю҆́жика сы́й, є҆мꙋ́-
же Пе́тръ ѹ҆рѣ́за ѹ҆́хо: не а҆́зъ ли тѧ̀ ви́дѣхъ въ вертогра́дѣ
съ ни́мъ;
к҃з. Па́ки ѹ҆́бѡ Пе́тръ ѿве́ржесѧ, и҆ а҆́бїе пѣ́тель возгласѝ.
к҃и. Ведо́ша же Ї҆и҃са ѿ Каїа́фы въ претѡ́ръ. бѣ̀ же ѹ҆́тро:
и҆ ті́и не внидо́ша въ претѡ́ръ, да не ѡ҆скверна́тсѧ, но да
ꙗ҆дѧ́тъ па́схꙋ.
к҃ѳ. И҆зы́де же Пїла́тъ къ ни́мъ во́нъ, и҆ речѐ: кꙋ́ю рѣ́чь
прино́сите на человѣ́ка сего̀;
л҃. Ѿвѣща́ша и҆ рѣ́ша є҆мꙋ̀: а҆́ще не бы̀ бы́лъ се́й ѕлодѣ́й.
не бы́хомъ пре́дали є҆го̀ тебѣ̀.

17. И казува слугыня-та вратарка на Петра: Да не си и ты отъ ученицы-тѣ на тогози человѣка? Казува той: Не съмь.

18. И стояхѫ раби-тѣ и слугы-тѣ, конто бѣхѫ наклали огнь, защото бѣше студено, и ся грѣяхѫ; съ тѣхъ стояше и Петръ и ся грѣяше.

19. А първосвященникъ-тъ попыта Іисуса за ученицы-тѣ му и за ученіе-то му.

20. Отговори му Іисусъ: Азъ явно говорихъ на свѣтъ-тъ; азъ всякога поучавахъ въ съборище-то и въ храмъ-тъ, дѣто Іудеи-тѣ ся събиратъ вынѫгы, и нищо не съмь говорилъ на скрыто.

21. Що пыташь мене? пытай конто сѫ мя чули, какво имъ съмь говорилъ; ето, тѣ знаѭтъ що съмь азъ реклъ.

22. А когато рече това, единъ отъ слугы-тѣ който стояше близу удари плесницѫ на Іисуса и рече: Така ли отговаряшь първосвященнику?

23. Отговори му Іисусъ: Ако съмь злѣ продумалъ свидѣтелствувай за зло-то; ако ли добрѣ, защо мя біешь?

24. И проводилъ го бѣ Анна вързанъ при първосвященника Каіафѫ.

25. А Симонъ Петръ стояше и грѣяше ся; и рекохѫ му: Да не бѫдешь и ты отъ неговы-тѣ ученицы? Отрече ся той и рече: Не съмь.

26. Казува единъ отъ рабы-тѣ първосвященниковы, който бѣше роднина на оногозь, комуто Петръ отсѣче ухо-то: Не тя ли видѣхъ азъ въ градинѫ-тѫ съ него?

27. И Петръ пакъ ся отрече, и тозь часъ пѣтель-тъ попѣ.

28. Тогазь заведохѫ Іисуса отъ Каіафѫ въ преторіѭ-тѫ; а бѣше сутрина, и тѣ не влѣзохѫ въ преторіѭ-тѫ, да ся не осквърнятъ, но да ядѫтъ пасхѫ-тѫ.

29. За то излѣзе Пилатъ при тѣхъ и рече: Какво обвиненіе наносите врьхъ тогозь человѣка?

30. Отвѣщахѫ и рекохѫ му: Той ако да не бѣ злодѣецъ не быхмы го прѣдали на тебе.

л҃а. Рече́ же и҆̀мъ Пїла́тъ: пої́мите є҆го̀ вы̀, и҆ по зако́нꙋ ва́шемꙋ сꙋди́те є҆мꙋ̀. рѣ́ша же є҆мꙋ̀ Ї҆ꙋде́е: на́мъ не досто́итъ ᲂу҆би́ти никого́же:
л҃в. Да сло́во Ї҆и҃сово сбꙋ́детсѧ, є҆́же речѐ, назнаменꙋ́ѧ, ко́ею сме́ртїю хотѧ́ше ᲂу҆мре́ти.
л҃г. Вни́де ᲂу҆̀бо па́ки Пїла́тъ въ претѡ́ръ, и҆ пригласѝ Ї҆и҃са, и҆ речѐ є҆мꙋ̀: ты́ ли є҆сѝ ца́рь Ї҆ꙋде́йскъ;
л҃д. Ѿвѣща̀ є҆мꙋ̀ Ї҆и҃съ: ѿ себѐ ли ты̀ сїѐ глаго́леши, и҆лѝ и҆́нїи тебѣ̀ реко́ша ѡ҆ мнѣ̀;
л҃є. Ѿвѣща̀ Пїла́тъ: є҆да̀ а҆́зъ жидови́нъ є҆́смь; ро́дъ тво́й и҆ а҆рхїере́є преда́ша тѧ̀ мнѣ̀: что̀ є҆сѝ сотвори́лъ;
л҃ѕ. Ѿвѣща̀ Ї҆и҃съ: ца́рство моѐ нѣ́сть ѿ мі́ра сегѡ̀: а҆́ще ѿ мі́ра сегѡ̀ бы́ло бы ца́рство моѐ, слꙋгѝ мои̇̀ ᲂу҆́бѡ подвиза́лисѧ бы́ша, да не пре́данъ бы́хъ бы́лъ Ї҆ꙋде́ѡмъ: ны́нѣ же ца́рство моѐ нѣ́сть ѿсю́дꙋ.
л҃з. Рече́ же є҆мꙋ̀ Пїла́тъ: ᲂу҆̀бо ца́рь ли є҆сѝ ты̀; ѿвѣща̀ Ї҆и҃съ: ты̀ глаго́леши, ꙗ҆́кѡ ца́рь є҆́смь а҆́зъ. а҆́зъ на сїѐ роди́хсѧ, и҆ на сїѐ прїидо́хъ въ мі́ръ, да свидѣ́тельствꙋю и҆́стинꙋ. и҆ всѧ́къ, и҆́же є҆́сть ѿ и҆́стины, послꙋ́шаетъ гла́са моегѡ̀.
л҃и. Глаго́ла є҆мꙋ̀ Пїла́тъ: что̀ є҆́сть и҆́стина; и҆ сїѐ ре́къ, па́ки и҆зы́де ко Ї҆ꙋде́ѡмъ, и҆ глаго́ла и҆̀мъ: а҆́зъ ни є҆ди́ныѧ вины̀ ѡ҆брѣта́ю въ не́мъ.
л҃ѳ. Є҆́сть же ѡ҆бы́чай ва́мъ да є҆ди́наго ва́мъ ѿпꙋщꙋ̀ на па́схꙋ: хо́щете ли ᲂу҆̀бо, да ѿпꙋщꙋ̀ ва́мъ царѧ̀ Ї҆ꙋде́йска;
м҃. Возопи́ша же па́ки всѝ, глаго́люще: не сего̀, но Вара́ввꙋ. бѣ́ же Вара́вва разбо́йникъ.

Глава̀ ѳ҃і.

а҃. Тогда̀ ᲂу҆̀бо Пїла́тъ поѧ́тъ Ї҆и҃са, и҆ бѝ є҆го̀.
в҃. И҆ во́ини сплѣ́тше вѣне́цъ ѿ те́рнїѧ, возложи́ша є҆мꙋ̀ на главꙋ̀, и҆ въ ри́зꙋ багрѧ́нꙋ ѡ҆блеко́ша є҆го̀,

31. А Пилатъ имъ рече: Земѣте го вы и по закону вашему сѫдѣте го. Рекохѫ му Іудеи-тѣ: Намъ не ни е простено да убіемъ никого:

32. За да ся сбѫде рѣчь-та Іисусова, коіѫто рече, като назначаваше съ каквѫ смьрть имаше да умре.

33. И тъй Пилатъ влѣзе пакъ въ преторіѭ-тѫ, и повыка Іисуса и рече му: Ты ли си царь Іудейскый?

34. Отговори му Іисусъ: Отъ самосебе си ли казувашь ты това, или другы ти рекохѫ за мене?

35. Отговори Пилатъ: Че азъ Іудеинъ ли сьмь? твой-тъ народъ и пьрвосвященници-тѣ прѣдадохѫ тя на мене; що си сторилъ?

36. Отговори Іисусъ: Мое-то царство не е отъ тойзи свѣтъ; ако да бѣше царство-то ми отъ тойзи свѣтъ, слугы-тѣ ми борили ся бы да не бѫдѫ прѣдаденъ на Іудеи-тѣ. А сега царство-то ми не е отъ тука.

37. А Пилатъ му рече: И тъй ты *сега* царь ли си? Отговори Іисусъ: Ты *право* казувашь че азъ сьмь царь. Азъ за това ся родихъ, и за това дойдохъ на тойзи свѣтъ, да свидѣтелствувамъ истинѫ-тѫ. Всякой който е отъ истинѫ-тѫ, слуша гласъ-тъ ми.

38. Казува му Пилатъ: Що е истина? и щомъ рече това излѣзе пакъ при Іудеи-тѣ, и казува имъ: Азъ не намѣрувамъ ни еднѫ винѫ въ него.

39. А у васъ има обычай, да ви пущамъ едного по пасхѫ-тѫ: рачите ли да ви пуснѫ царь-тъ Іудейскый?

40. Тогазь пакъ извыкахѫ всичкы-тѣ, и казувахѫ: Не него, но Вараввѫ. А Варавва бѣше разбойникъ.

ГЛАВА 19.

1. Тогазь Пилатъ зѣ Іисуса и *го* бы.

2. И войни-тѣ исплетохѫ вѣнецъ отъ трьніе, възложихѫ *го* на главѫ-тѫ му, и облѣкохѫ му багрянѫ дрехѫ,

г҃. И҆ глаго́лахꙋ: ра́дꙋйсѧ, цр҃ю̀ Іꙋде́йскїй: и҆ бїѧ́хꙋ є҆го̀ по
ланиѳтома.

д҃. И҆зы́де ѹ҆̀бо па́ки во́нъ Пїла́тъ, и҆ глаго́ла и҆̀мъ: сѐ
и҆зважда́ꙋ є҆го̀ ва́мъ во́нъ, да разꙋмѣ́ете, ꙗ҆́кѡ въ не́мъ ни-
еди́ныѧ вины̀ ѡ҆брѣта́ю.

є҃. И҆зы́де же во́нъ І҆и҃съ, нося̀ терно́венъ вѣне́цъ и҆ багра́нꙋ
ри́зꙋ, и҆ глаго́ла и҆̀мъ: сѐ человѣ́къ.

ѕ҃. Є҆гда́ же ви́дѣша є҆го̀ а҆рхїере́е и҆ слꙋги̇̀, возопи́ша, гла-
го́люще: распни̇̀, распни̇̀ є҆го̀. глаго́ла и҆̀мъ Пїла́тъ: пои́мите
є҆го̀ вы̀, и҆ распни́те: а҆́зъ бо не ѡ҆брѣта́ю въ не́мъ вины̀.

з҃. Ѿвѣща́ша є҆мꙋ̀ Іꙋде́е: мы̀ зако́нъ и҆́мамы, и҆ по зако́нꙋ
на́шемꙋ до́лженъ є҆́сть ѹ҆мре́ти, ꙗ҆́кѡ себѐ Сн҃а Бж҃їѧ со-
твори̇̀.

и҃. Є҆гда̀ ѹ҆̀бо слы́ша Пїла́тъ сїѐ сло́во, па́че ѹ҆боѧ́сѧ.

ѳ҃. И҆ вни́де въ претѡ́ръ па́ки, и҆ глаго́ла І҆и҃сови: ѿкꙋ́дꙋ
є҆си̇̀ ты̀; І҆и҃съ же ѿвѣ́та не дадѐ є҆мꙋ̀.

і҃. Глаго́ла же є҆мꙋ̀ Пїла́тъ: мнѣ̀ ли не глаго́леши; не
вѣ́си ли, ꙗ҆́кѡ вла́сть и҆́мамъ распѧ́ти тѧ̀, и҆ вла́сть и҆́мамъ
пꙋсти́ти тѧ̀;

аі҃. Ѿвѣща̀ І҆и҃съ: не и҆́маши вла́сти ниеди́ныѧ на мнѣ̀,
а҆́ще не бы̀ ти дано̀ свы́ше: сегѡ̀ ра́ди преда́вый мѧ̀ тебѣ̀
бо́лїй грѣ́хъ и҆́мать.

в҃і. Ѿ сегѡ̀ и҆ска́ше Пїла́тъ пꙋсти́ти є҆го̀. Іꙋде́е же вопїѧ́хꙋ,
глаго́люще: а҆́ще сего̀ пꙋ́стиши, нѣ́си дрꙋ́гъ Ке́саревъ. всѧ́къ,
и҆́же царѧ̀ себѐ твори́тъ, проти́витсѧ Ке́сарю.

г҃і. Пїла́тъ ѹ҆̀бо слы́шавъ сїѐ сло́во, и҆зведѐ во́нъ І҆и҃са, и҆
сѣ́де на сꙋди́щи, на мѣ́стѣ глаго́лемѣмъ Лїѳостро́тѡнъ,
є҆вре́йски же Гавва́ѳа.

д҃і. Бѣ̀ же пѧто́къ па́сцѣ, ча́съ же ꙗ҆́кѡ ше́стый: и҆ гла-
го́ла Іꙋде́ѡмъ: сѐ ца́рь ва́шъ.

є҃і. Ѻ҆ни́ же вопїѧ́хꙋ: возми̇̀, возми̇̀, распни̇̀ є҆го̀. глаго́ла
и҆̀мъ Пїла́тъ: царѧ̀ ли ва́шего распнꙋ̀; ѿвѣща́ша а҆рхїере́е:
не и҆́мамы царѧ̀, то́кмѡ Ке́сарѧ.

3. И казувахѫ: Радуйся, царю Іудейскый; и удряхѫ му плесницы.

4. И излѣзе Пилатъ пакъ вънъ, и казува имъ: Ето, извождамъ ви го вънъ, да познаете че ни еднѫ винѫ не намѣрувамъ въ него.

5. Тогава излѣзе Іисусъ вънъ, и носяше тръненый-тъ вѣнецъ и багрянѫ-тѫ дрехѫ. И казува имъ *Пилатъ:* Ето человѣкъ-тъ.

6. А първосвященници-тѣ и слугы-тѣ щомъ го видѣхѫ, извыкахѫ и казувахѫ: Распни *го*, распни *го*. Казува имъ Пилатъ: Земѣте го вы, и распнѣте *го*, защото азъ не намѣрувамъ винѫ въ него.

7. Отговорихѫ му Іудеи-тѣ: Ный законъ имамы, и по нашій-тъ законъ трѣба да умре; защото направи себе си Сынъ Божій.

8. А Пилатъ като чу тѫзи думѫ, повече ся убоя.

9. И влѣзе пакъ въ преторіѭ-тѫ, и казува на Іисуса: Ты отъ кѫдѣ си? А Іисусъ му отвѣтъ не даде.

10. Казува му Пилатъ: На мене ли не говоришь? Не знаешь ли че власть имамъ да тя распнѫ, и власть имамъ да тя пуснѫ?

11. Отговори Іисусъ: Не бы ималъ ты никаквѫ власть надъ мене, ако не бѣ ти дадено отъ горѣ; за това който мя прѣдава на тебе има по голѣмъ грѣхъ.

12. Отъ това Пилатъ искаше да го пусне; Іудеи-тѣ обаче выкахѫ и казувахѫ: Ако пуснешь тогози, не си пріятель Кесаревъ: всякой който прави себе си царь, противникъ е Кесарю.

13. А Пилатъ, като чу тѫзи думѫ, изведе Іисуса вънъ, и сѣднѫ на сѫдейскый-тъ прѣстолъ, на мѣсто-то което ся казуваше каменопослано, а по Еврейскы, Гаввата.

14. А бѣше петъкъ на пасхѫ-тѫ, и часъ-тъ около шесть; и казува на Іудеи-тѣ: Ето вашій-тъ царь.

15. А тѣ извыкахѫ: Махни *го*, махни, распни го. Казува имъ Пилатъ: Царя ли вашего да распнѫ? Отговорихѫ първосвященници-тѣ: *Ный* нѣмамы *другый* царь освѣнь Кесаря.

ѕ҃і. Тогда̀ ᲂу҆̀бо предадѐ є҆го̀ и҆̀мъ, да ра́спнетсѧ. поє́мше же
І҆и҃са и҆̀ ведо́ша.
з҃і. И҆ несы́й крⷭ҇тъ сво́й, и҆зы́де на глаго́лемое ло́бное мѣ́сто,
є҆́же глаго́летсѧ є҆вре́йски, Голго́ѳа:
и҃і. И҆дѣ́же пропѧ́ша є҆го̀, и҆ съ ни́мъ и҆́на два̀ сю́дꙋ и҆ сю́дꙋ,
посредѣ̀ же І҆и҃са.
ѳ҃і. Написа́ же и҆ ті́тла Пїла́тъ, и҆ положѝ на крⷭ҇тѣ̀. бѣ̀ же
напи́сано: І҆и҃съ Назѡрѧни́нъ, црⷭ҇ь І҆ꙋде́йскїй.
к҃. Сегѡ̀ ті́тла мно́зи что́ша ѿ І҆ꙋде́й, ꙗ҆́кѡ бли́зъ бѣ̀ мѣ́сто
гра́да, и҆дѣ́же пропѧ́ша І҆и҃са: и҆ бѣ̀ напи́сано є҆вре́йски, гре́-
чески, ри́мски.
к҃а. Глаго́лахꙋ ᲂу҆̀бо Пїла́тꙋ а҆рхїере́є І҆ꙋде́йстїи: не пишѝ:
црⷭ҇ь І҆ꙋде́йскїй: но ꙗ҆́кѡ са́мъ речѐ: црⷭ҇ь є҆́смь І҆ꙋде́йскїй.
к҃в. Ѿвѣща̀ Пїла́тъ: є҆́же писа́хъ, писа́хъ.
к҃г. Во́ини же, є҆гда̀ пропѧ́ша І҆и҃са, прїѧ́ша ри҃зы є҆гѡ̀, и҆
сотвори́ша четы́ри ча̑сти, коемꙋ́ждо во́инꙋ ча́сть, и҆ хїтѡ́нъ.
бѣ̀ же хїтѡ́нъ не шве́нъ, свы́ше и҆стка́нъ ве́сь.

к҃д. Рѣ́ша же къ себѣ̀: не предере́мъ є҆гѡ̀, но ме́тнемъ
жре́бїѧ ѡ҆ не́мъ, комꙋ̀ бꙋ́детъ: да сбꙋ́детсѧ писа́нїе, глаго́-
лющее: раздѣли́ша ри҃зы моѧ̑ себѣ̀, и҆ ѡ҆ ї҆матї́змѣ мое́мъ ме-
та́ша жре́бїѧ. во́ини ᲂу҆̀бо сїѧ̑ сотвори́ша.
к҃е. Стоѧ́хꙋ же при крⷭ҇тѣ̀ І҆и҃совѣ Мт҃и є҆гѡ̀, и҆ сестра̀ Мт҃ре
є҆гѡ̀, Марі́а Клеѡ́пова, и҆ Марі́а Магдали́на.
к҃ѕ. І҆и҃съ же ви́дѣвъ Мт҃рь, и҆ ᲂу҆ченика̀ стоѧ́ща, є҆го́же лю-
блѧ́ше, глаго́ла Мт҃ри свое́й: же́но, сѐ сы́нъ тво́й.
к҃з. Пото́мъ глаго́ла ᲂу҆ченикꙋ̀: сѐ ма́ти твоѧ̀. и҆ ѿ того̀
часа̀ поѧ́тъ ю҆̀ ᲂу҆чени́къ во своѧ̑си.
к҃и. Посе́мъ вѣ́дый І҆и҃съ, ꙗ҆́кѡ всѧ̑ ᲂу҆жѐ соверши́шасѧ, да
сбꙋ́детсѧ писа́нїе, глаго́ла: жа́ждꙋ.
к҃ѳ. Сосꙋ́дъ же стоѧ́ше по́лнъ ѻ҆́цта. ѻ҆ни́ же и҆спо́лнивше
гꙋ́бꙋ ѻ҆́цта, и҆ на тро́сть вонзше, придѣ́ша ко ᲂу҆стѡ́мъ
є҆гѡ̀.

16. И тогазь имъ го прѣдаде, да ся распне. И зѣхѫ Іисуса и го закарахѫ.

17. И носяше крьстъ-тъ си и излѣзе на мѣсто-то нарицаемо Лобно, което по Еврейскы ся казува Голгоѳа,

18. Дѣто го распнѫхѫ, и съ него другы двама, отсамъ и отсамъ, а посрѣдъ Іисуса.

19. А Пилатъ написа и титлѫ, и тури надъ крьстъ-тъ. И написано бѣ, ИИСУСЪ НАЗОРЯНИНЪ ЦАРЬ ІУДЕЙСКЫЙ.

20. И тѫзи титлѫ прочетохѫ мнозина отъ Іудеи-тѣ; защото бѣше близу до градъ-тъ мѣсто-то дѣто распнѫхѫ Іисуса, и написано бѣ Еврейскы, Грьцкы и Латинскы.

21. А първосвященници-тѣ Іудейскы казувахѫ на Пилата: Не дѣй писа, Царь Іудейскый, но че той рече: Царь Іудейскый сьмь.

22. Отговори Пилатъ: Каквото писахъ, писахъ.

23. А войни-тѣ като распнѫхѫ Іисуса, зѣхѫ дрехы-тѣ му, и направихѫ четыри дѣлове, на всякой воинъ по единъ дѣлъ, и хитонъ-тъ: а хитонъ-тъ не бѣше шитъ, *но* отъ горѣ *до долу* цѣлъ истъканъ.

24. И рекохѫ си помежду си: Да го не съдирамы, но да мѣтнемъ жрѣбіе за него, кому ще бѫде; за да ся испълни писаніе-то що казува: Раздѣлихѫ дрехы-тѣ ми помежду си, и за одеждѫ-тѫ ми жрѣбіе мѣтнѫхѫ. И тъй войни-тѣ това сторихѫ.

25. А до крьстъ-тъ Іисусовъ стояхѫ майка му, и на майкѫ му сестра й, Марія *жена-та* Клеопова, и Марія Магдалина.

26. А Іисусъ, като видѣ майкѫ си и ученикъ-тъ когото обичаше, че стояхѫ близу, казува на майкѫ си: Жено, ето сынъ ти.

27. Послѣ казува на ученикъ-тъ: Ето майка ти. И отъ онзи часъ зѣ іѫ ученикъ-тъ у дома си.

28. Слѣдъ това като знаяше Іисусъ, че всичко-то вече ся свърши, за да ся сбѫде писаніе-то, каза: Жеденъ сьмь.

29. И тамъ имаше сложенъ съсѫдъ пъленъ съ оцетъ; и *войни-тѣ* напълнихѫ гѫбѫ съ оцетъ, обвихѫ іѫ съ иссопъ и принесохѫ іѫ на уста-та му.

л҃. Є҆гда́ же прїѧ́тъ ѻ҆цетъ Ї҆и҃съ, речѐ: соверши́шасѧ. И҆ преклóнь главꙋ̀, предадѐ дх҃ъ.

л҃а. Ї҆ꙋде́е же, понеже патóкъ бѣ̀, да не ѡ҆ста́нꙋтъ на крⷭ҇тѣ̀ тѣлеса̀ въ сꙋббѡ́тꙋ, бѣ̀ бо ве́лїй де́нь тоѧ̀ сꙋббѡ́ты, моли́ша Пїла́та, да пребїю́тъ гѡ́лени и҆́хъ, и҆ во́змꙋтъ.

л҃в. Прїидо́ша же во́ини, и҆ пе́рвомꙋ ꙋ҆́бѡ пребиша гѡ́лени, и҆ дрꙋго́мꙋ распѧ́томꙋ съ ни́мъ.

л҃г. На Ї҆и҃са же прише́дше, ꙗ҆́кѡ ви́дѣша є҆го̀ ꙋ҆жѐ ꙋ҆ме́рша, не пребиша є҆мꙋ̀ го́ленїй:

л҃д. Но є҆ди́нъ ѿ вѡ́инъ копїе́мъ ре́бра є҆мꙋ̀ прободѐ: и҆ а҆́бїе и҆зы́де кро́вь и҆ вода̀.

л҃е. И҆ ви́дѣвый свидѣ́тельствова, и҆ и҆́стинно є҆́сть свидѣ́тельство є҆гѡ̀, и҆ то́й вѣ́сть, ꙗ҆́кѡ и҆́стинꙋ глаго́летъ, да вы̀ вѣ́рꙋ и҆́мете.

л҃ѕ. Бы́ша бо сїѧ̑, да сбꙋ́детсѧ писа́нїе: ко́сть не сокрꙋши́тсѧ ѿ негѡ̀.

л҃з. И҆ па́ки дрꙋго́е писа́нїе гл҃го́летъ: воззрѧ́тъ на́нь, є҆го́же прободо́ша.

л҃и. По си́хъ же молѝ Пїла́та Ї҆ѡ́сифъ, и҆́же ѿ А҆рїмаѳе́а, сы́й ꙋ҆чени́къ Ї҆и҃совъ, потае́нъ же стра́ха ра́ди Ї҆ꙋде́йска, да во́зметъ тѣ́ло Ї҆и҃сово: и҆ повелѣ̀ Пїла́тъ. прїи́де же и҆ взѧ́тъ тѣ́ло Ї҆и҃сово.

л҃ѳ. Прїи́де же и҆ Нїкоди́мъ, прише́дый ко Ї҆и҃сови но́щїю пре́жде, носѧ̀ смѣше́нїе смѵ́рнено и҆ а҆ло́йно, ꙗ҆́кѡ лі́тръ сто̀.

м҃. Прїѧ́ста же тѣ́ло Ї҆и҃сово, и҆ ѡ҆бви́ста є҆̀ ри́зами со а҆рѡма́ты, ꙗ҆́коже ѡ҆бы́чай є҆́сть Ї҆ꙋде́ѡмъ погреба́ти.

м҃а. Бѣ̀ же на мѣ́стѣ, и҆дѣ́же распѧ́тсѧ, ве́ртъ, и҆ въ ве́ртѣ гро́бъ но́въ, въ не́мже николи́же никто́же положе́нъ бѣ̀.

м҃в. Тꙋ̀ ꙋ҆́бо пѧтка̀ ра́ди Ї҆ꙋде́йска, ꙗ҆́кѡ бли́зъ бѧ́ше гро́бъ, положи́ста Ї҆и҃са.

30. И като пріе Інсусъ оцетъ-тъ, рече: Свърши ся: и прѣклони главѫ и прѣдаде духъ.

31. Но понеже *тогава* бѣ петъкъ, за да не останѫтъ тѣла-та на крьстъ-тъ въ сѫбботѫ-тѫ, (защото бѣше великъ день оная сѫббота,) то Іудеи-тѣ молихѫ Пилата, да имъ ся прѣбіѭтъ голени-тѣ, и да гы дигнѫтъ *отъ тамо.*

32. Тогазь дойдохѫ войни-тѣ, и на първый-тъ прѣбихѫ голени-тѣ, и на другый-тъ който бѣше распнѫтъ съ него.

33. А като дойдохѫ при Інсуса и го видѣхѫ че е умрѣлъ вече, не му прѣбихѫ голени-тѣ.

34. Но единъ отъ войны-тѣ прободе съ копіе ребра-та му, и тутакси излѣзе кръвь и вода.

35. И тойзи който видѣ свидѣтелствува, и истинно е негово-то свидѣтелство, и той знае че истинѫ казува, за да повѣрувате вы.

36. Защото *всичко* това станѫ, за да ся испълни писаніе-то: Кость негова не ще да ся строши.

37. И пакъ друго писаніе казува: Ще погледнѫтъ на него когото прободохѫ.

38. А слѣдъ това Іосифъ отъ Аримаѳея, (който бѣше ученикъ Інсусовъ, но потаенъ заради страхъ-тъ отъ Іудеи-тѣ), примоли ся на Пилата да земе тѣло-то Інсусово; и Пилатъ даде волѭ. И *той* дойде та дигнѫ тѣло-то Інсусово.

39. Дойде още и Никодимъ, (който бѣ дохождалъ отъ най първо прѣзъ нощь при Інсуса), и носяше едно смѣшеніе отъ смирнѫ и алой до сто литры.

40. И тъй зѣхѫ тѣло-то Інсусово, и обвихѫ го въ плащаницѫ съ ароматы-тѣ, както е обичай на Іудеи-тѣ да погребаватъ.

41. И на онова мѣсто дѣто бы распятъ, имаше градина, и въ градинѫ-тѫ гробъ новъ, въ който никой още не бѣ положенъ.

42. Тамо прочее положихѫ Інсуса, поради петъкъ-тъ на Іудеи-тѣ, защото бѣше близу гробъ-тъ.

Глава̀ к҃.

а҃. Во є҆ди́нѹ же ѿ сѹббѡ́тъ Марі́а Магдали́на прїи́де заѹ́тра, є҆щѐ сѹ́щей тмѣ̀, на гро́бъ: и҆ ви́дѣ ка́мень взѧ́тъ ѿ гро́ба.
в҃. Течѐ ѹ҆̀бо и҆ прїи́де ко Сі́мѡнѹ Петрѹ̀ и҆ ко дрѹго́мѹ ѹ҆чени́кѹ, є҆го́же люблѧ́ше Ї҆и҃съ, и҆ глаго́ла и҆̀ма: взѧ́ша Гдⷭ҇а ѿ гро́ба, и҆ не вѣ́мъ, гдѣ̀ положи́ша є҆го̀.
г҃. И҆зы́де же Пе́тръ и҆ дрѹгі́й ѹ҆чени́къ, и҆ и҆до́ста ко гро́бѹ.
д҃. Теча́ста же ѻ҆́ба вкѹ́пѣ: и҆ дрѹгі́й ѹ҆чени́къ течѐ скорѣ́е Петра̀, и҆ прїи́де пре́жде ко гро́бѹ.
є҃. И҆ прини́къ ви́дѣ ри̑зы лежа̑щѧ: ѻ҆ба́че не вни́де.
ѕ҃. Прїи́де же Сі́мѡнъ Пе́тръ в̾ слѣ́дъ є҆гѡ̀, и҆ вни́де во гро́бъ, и҆ ви́дѣ ри̑зы є҆ди̑ны лежа̑щѧ,
з҃. И҆ сѹда́рь, и҆́же бѣ̀ на главѣ̀ є҆гѡ̀, не съ ри́замі лежа́щь, но ѻ҆со́бь сви́тъ на є҆ди́номъ мѣ́стѣ.
и҃. Тогда̀ ѹ҆̀бо вни́де и҆ дрѹгі́й ѹ҆чени́къ, прише́дый пре́жде ко гро́бѹ, и҆ ви́дѣ, и҆ вѣ́рова.
ѳ҃. Не ѹ҆̀ бо вѣ́дахѹ писа́нїѧ, ꙗ҆́кѡ подоба́етъ є҆мѹ̀ и҆з̾ ме́ртвыхъ воскре́снѹти.
і҃. И҆до́ста же па́ки къ себѣ̀ ѹ҆чени́ка.
а҃і. Марі́а же стоѧ́ше ѹ҆ гро́ба внѣ̀ пла́чѹщи. ꙗ҆́коже пла́кашесѧ, прини́че во гро́бъ,
в҃і. И҆ ви́дѣ два̀ а҆́гг҃ла въ бѣ́лыхъ ри́захъ сѣдѧ́щѧ, є҆ди́наго ѹ҆ главы̀, и҆ є҆ди́наго ѹ҆ ногѹ̀, и҆дѣ́же бѣ̀ лежа́ло тѣ́ло Ї҆и҃сово.
г҃і. И҆ глаго́ласта є҆́й ѻ҆́на: же́но, что̀ пла́чешисѧ; глаго́ла и҆̀ма, ꙗ҆́кѡ взѧ́ша Гдⷭ҇а моего̀, и҆ не вѣ́мъ, гдѣ̀ положи́ша є҆го̀.
д҃і. И҆ сїѧ̑ ре́кши ѡ҆брати́сѧ вспѧ́ть, и҆ ви́дѣ Ї҆и҃са стоѧ́ща: и҆ не вѣ́дѧше, ꙗ҆́кѡ Ї҆и҃съ є҆́сть.
є҃і. Глаго́ла є҆́й Ї҆и҃съ: же́но, что̀ пла́чеши; кого̀ и҆́щеши; ѻ҆на́ же мнѧ́щи, ꙗ҆́кѡ вертогра́дарь є҆́сть, глаго́ла є҆мѹ̀: гдⷭ҇и,

ГЛАВА 20.

1. И въ първый-тъ день на седмицѫ-тѫ Марія Магдалина идува на гробъ-тъ сутринѫ-тѫ рано, като бѣше още тьмно, и гледа камькъ-тъ дигнѫтъ отъ гробъ-тъ.

2. Тича тогазь и идува при Симона Петра, и при другый-тъ ученикъ когото обычаше Іисусъ, и казува имъ: Дигнѫли Господа отъ гробъ-тъ, и не знаемъ дѣ сѫ го положили.

3. И тъй Петръ и другый-тъ ученикъ излѣзохѫ и отхождахѫ на гробъ-тъ.

4. И тичахѫ и двама-та наедно; а другый-тъ ученикъ прѣдвари по скоро Петра, и дойде първъ на гробъ-тъ;

5. И като надникнѫ, вижда плащаницы-тѣ сложены: но не влѣзе.

6. Слѣдъ него дойде и Симонъ Петръ, и влѣзе въ гробъ-тъ, и видѣ плащаницы-тѣ сложены,

7. И кърпѫ-тѫ, която бѣше на главѫ-тѫ му, сложенѫ не наедно съ плащаницы-тѣ, но особно свитѫ на едно мѣсто.

8. Тогазь влѣзе и другый-тъ ученикъ, който дойде по напрѣдъ на гробъ-тъ, и видѣ и повѣрува:

9. Защото не бѣхѫ разумѣли още писаніе-то, че трѣбаше той да въскрьсне изъ мьртвы-тѣ.

10. И върнѫхѫ ся пакъ ученици-тѣ у тѣхъ си.

11. А Марія стояше до гробъ-тъ вънѣ и плачаше; и тъй като плачаше надникнѫ въ гробъ-тъ,

12. И вижда два ангела съ бѣлы дрехы сѣднѫлы, единъ отъ кѫдѣ главѫ-тѫ, и единъ отъ кѫдѣ нозѣ-тѣ, тамъ дѣто бѣ лежало тѣло-то Іисусово.

13. И тѣ ѝ казуватъ: Жено, защо плачешь? Казува имъ: Защото зѣли Господа моего, и не знаѭ дѣ сѫ го положили.

14. И това като рече обърнѫ ся назадь, и вижда Іисуса че стои, и не знаяше че е Іисусъ.

15. Казува ѝ Іисусъ: Жено, защо плачешь? кого търсишь? А тя понеже го имаше че е градинаринъ-тъ, казува му: Господине,

а҆́ще ты̀ є҆сѝ взѧ́лъ є҆го̀, повѣ́ждь мѝ, гдѣ̀ є҆сѝ положи́лъ є҆го̀:
и҆ а҆́зъ возму̀ є҆го̀.
ѕ҃і. Глаго́ла є҆́й Ї҆и҃съ: Марі́е, ѡ҆на́ же ѡ҆бра́щшисѧ глаго́ла
є҆мꙋ̀: Равꙋні̀, є҆́же глаго́летсѧ, Оу҆чи́телю.
з҃і. Глаго́ла є҆́й Ї҆и҃съ: не прикаса́йсѧ мнѣ̀, не оу҆̀ бо взыдо́хъ
ко Ѻ҆ц҃ꙋ̀ моемꙋ̀: и҆ди́ же ко бра́тїи мое́й, и҆ рцы̀ и҆̀мъ: восхождꙋ̀
ко Ѻ҆ц҃ꙋ̀ моемꙋ̀ и҆ Ѻ҆ц҃ꙋ̀ ва́шемꙋ, и҆ Бг҃ꙋ моемꙋ̀ и҆ Бг҃ꙋ
ва́шемꙋ.
и҃і. Прїи́де же Марі́а Магдали́на повѣ́дающи оу҆ченикѡ́мъ,
ꙗ҆́кѡ ви́дѣ Гд҇а, и҆ сїа̑ речѐ є҆́й.
ѳ҃і. Сꙋ́щꙋ же по́здѣ, въ де́нь то́й во є҆ди́нꙋ ѿ сꙋббѡ́тъ, и҆
две́ремъ затворє́ннымъ, и҆дѣ́же бѧ́хꙋ оу҆чн҃цы̀ є҆гѡ̀ со́брани,
стра́ха ра́ди Ї҆ꙋде́йска, прїи́де Ї҆и҃съ, и҆ ста̀ посредѣ̀, и҆ гл҃го́ла
и҆̀мъ: ми́ръ ва́мъ.
к҃. И҆ сїѐ ре́къ, показа̀ и҆̀мъ рꙋцѣ̀ и҆ но́зѣ и҆ ре́бра своѧ̀. воз-
ра́довашасѧ оу҆̀бо оу҆чн҃цы̀, ви́дѣвше Гд҇а.
к҃а. Рече́ же и҆̀мъ Ї҆и҃съ па́ки: ми́ръ ва́мъ: ꙗ҆́коже посла́ мѧ
Ѻ҆ц҃ъ, и҆ а҆́зъ посыла́ю вы̀.
к҃в. И҆ сїѐ ре́къ, дꙋ́нꙋ, и҆ глаго́ла и҆̀мъ: прїими́те Дх҃ъ ст҃ъ.

к҃г. И҆̂мже ѿпꙋсти́тѐ грѣхѝ, ѿпꙋ́стѧтсѧ и҆̀мъ: и҆ и҆̂мже
держи́тѐ, держа́тсѧ.
к҃д. Ѳѡма́ же є҆ди́нъ ѿ ѻ҆бою́надесѧте, глаго́лемый
близне́цъ, не бѣ̀ тꙋ̀ съ ни́ми, є҆гда̀ прїи́де Ї҆и҃съ.
к҃е. Глаго́лахꙋ же є҆мꙋ̀ дрꙋзі́и оу҆чн҃цы̀: ви́дѣхомъ Гд҇а.
Ѻ҆́нъ же речѐ и҆̀мъ: а҆́ще не ви́жꙋ на рꙋкꙋ̀ є҆гѡ̀ ꙗ҆́звы гво-
зди́нныѧ, и҆ вложꙋ̀ пе́рста моегѡ̀ въ ꙗ҆́звы гвозди́нныѧ, и҆ вложꙋ̀
рꙋ́кꙋ мою̀ въ ре́бра є҆гѡ̀, не и҆мꙋ̀ вѣ́ры.
к҃ѕ. И҆ по днє́хъ ѻ҆́смихъ па́ки бѧ́хꙋ внꙋ́трь оу҆чн҃цы̀ є҆гѡ̀,
и҆ Ѳѡма̀ съ ни́ми. прїи́де Ї҆и҃съ две́ремъ затворє́ннымъ, и҆ ста̀
посредѣ̀ и҆́хъ, и҆ речѐ: ми́ръ ва́мъ.
к҃з. Пото́мъ глаго́ла Ѳѡмѣ̀: принесѝ пе́рстъ тво́й сѣ́мѡ,

ако си го ты изнеслъ, кажи ми дѣ си го положилъ, и азъ ще го земѫ.

16. Казува ѝ Іисусъ: Маріе. Тя ся обърнѫ и рече му: Раввуни! което ся казува: Учителю.

17. Казува ѝ Іисусъ: Не ся допирай до мене; защото не сьмь възлѣзлъ още при Отца си, но иди при братія-та ми, и кажи имъ: Възлѣзувамъ при Отца моего и Отца вашего, и Бога моего и Бога вашего.

18. Идува Марія Магдалина та извѣстява на ученицы-тѣ, че видѣ Господа, и *че* той ѝ рече това.

19. А вечерь-тѫ на тойзи день пьрвый-тъ на седмицѫ-тѫ, когато бѣхѫ и заключены врата-та дѣто ученици-тѣ бѣхѫ събрани поради страхъ-тъ отъ Іудеи-тѣ, дойде Іисусъ, и застанѫ на срѣдъ, и казува имъ: Миръ вамъ.

20. И това като рече, показа имъ рѫцѣ-тѣ и ребра-та си. И зарадувахѫ ся ученици-тѣ като видѣхѫ Господа.

21. И пакъ имъ рече Іисусъ: Миръ вамъ. Както мя Отецъ ми проводи, и азъ проваждамъ васъ.

22. И това като рече, духнѫ, и казува имъ: Пріимѣте Духа Святаго.

23. На конто простите грѣхове-тѣ, простени имъ сѫ, и на конто задьржите, задьржани сѫ.

24. А Θома, единъ отъ дванадесеть-тѣ, нарицаемый Близнецъ, не бѣше съ тѣхъ, когато дойде Іисусъ.

25. И казувахѫ му другы-тѣ ученици: Видѣхмы Господа. А той имъ рече: Ако не видѭ на рѫцѣ-тѣ му язвы-тѣ отъ гвоздеи-тѣ, и не турѭ пьрстъ-тъ си въ язвы-тѣ на гвоздеи-тѣ, и не вложѫ рѫкѫ-тѫ си въ ребра-та му, не ще да повѣрвамъ.

26. И подирь осмь дни, пакъ бѣхѫ вѫтрѣ ученици-тѣ му, и Θома съ тѣхъ; идува Іисусъ, като бѣхѫ врата-та заключены, и застанѫ на срѣдъ, и рече: Миръ вамъ.

27. Послѣ казува на Θомѫ: Дай си тука пьрстъ-тъ, и виждь

и҆ ви́ждь ру́цѣ мои̑: и҆ принеси̑ ру́кꙋ твою̀, и҆ вложи̑ въ ре́бра
моѧ̑: и҆ не бꙋ́ди невѣ́ренъ, но вѣ́ренъ.
к҃и. И҆ ѿвѣща̀ Ѳѡма̀, и҆ речѐ є҆мꙋ̀: Гд҇ь мо́й и҆ Бг҃ъ мо́й.
к҃ѳ. Глаго́ла є҆мꙋ̀ І҆и҃съ: ꙗ҆́кѡ ви́дѣвъ мѧ̀, вѣ́ровалъ є҆сѝ:
блаже́ни не ви́дѣвшїи, и҆ вѣ́ровавше.
л҃. Мнѡ́га же и҆ и҆́на зна́менїѧ сотвори̑ І҆и҃съ пред̾ оу҆чени́ки
свои́ми, ꙗ҆̀же не сꙋ́ть пи́сана въ кни́гахъ си́хъ.
л҃а. Сїѧ҄ же пи́сана бы́ша, да вѣ́рꙋете, ꙗ҆́кѡ І҆и҃съ є҆́сть
Хрст҇о́съ Сн҃ъ Бж҃їй, и҆ да вѣ́рꙋюще, живо́тъ и҆́мате во и҆́мѧ є҆гѡ̀.

Глава̀ к҃а.

а҃. По се́мъ ꙗ҆ви́сѧ па́ки І҆и҃съ оу҆чени́кѡмъ свои̑мъ, воста́въ
ѿ ме́ртвыхъ, на мо́ри Тїверїа́дстѣмъ: ꙗ҆ви́сѧ же си́це.
в҃. Бѧ́хꙋ вкꙋ́пѣ Сі́мѡнъ Пе́тръ, и҆ Ѳѡма̀ нарица́емый бли́з-
нецъ, и҆ Наѳана́илъ, и҆́же бѣ̀ ѿ Ка́ны Галїле́йскїѧ, и҆ сн҃ы̀
Зеведе́овы, и҆ и҆́ны ѿ оу҆чн҃къ є҆гѡ̀ два̀.
г҃. Глаго́ла и҆̀мъ Сі́мѡнъ Пе́тръ: и҆дꙋ̀ ры́бы лови́ти. глаго́-
лаша є҆мꙋ̀: и҆́демъ и҆ мы̀ съ тобо́ю. и҆зыдо́ша же, и҆ всѣдо́ша
а҆́бїе въ кора́бль, и҆ въ тꙋ̀ но́щь не ꙗ҆́ша ничесо́же.
д҃. Оу҆́трꙋ же бы́вшꙋ, ста̀ І҆и҃съ при бре́зѣ: не позна́ша же
оу҆чени́цы̀, ꙗ҆́кѡ І҆и҃съ є҆́сть.
є҃. Глаго́ла же и҆̀мъ І҆и҃съ: дѣ́ти, є҆да̀ что̀ снѣ́дно и҆́мате;
ѿвѣща́ша є҆мꙋ̀: нѝ.
ѕ҃. О҆́нъ же речѐ и҆̀мъ: вве́рзите мре́жꙋ ѡ҆деснꙋ́ю странꙋ̀
корабл҄ѧ̀, и҆ ѡ҆брѧ́щете. ввер́гоша же и҆ ктомꙋ̀ не можа́хꙋ при-
влещи̑ є҆ѧ̀ ѿ мно́жества ры́бъ.
з҃. Глаго́ла же оу҆чн҃къ то́й, є҆го́же люблѧ́ше І҆и҃съ, Петро́ви:
Гд҇ь є҆́сть. Сі́мѡнъ же Пе́тръ слы́шавъ, ꙗ҆́кѡ Гд҇ь є҆́сть, є҆пен-
дv́томъ препоѧ́сасѧ: бѣ̀ бо на́гъ, и҆ вве́ржесѧ въ мо́ре.
и҃. А҆ дрꙋ́зїи оу҆чени́цы̀ кораблецє́мъ прїидо́ша, не бѣ́ша бо
дале́че ѿ землѝ, но ꙗ҆́кѡ двѣ̀ стѣ̀ лакте́й, влекꙋ́ще мре́жꙋ
ры́бъ.

ржцѣ-тѣ ми: и дай ржкж-тж си, и тури въ ребра-та ми; и не бжди невѣренъ, но вѣренъ.

28. И отговори Ѳома и рече му: Господь мой и Богъ мой.

29. Казува му Іисусъ: Понеже мя видѣ, Ѳомо, повѣрува; Блажени които безъ да видятъ повѣрувахж.

30. И още много други чудеса стори Іисусъ прѣдъ ученицы-тѣ си, които не сж писаны въ тжзи книгж:

31. А тѣзи сж написаны за да повѣрувате че Іисусъ е Христосъ Сынъ Божій, и като вѣрувате да имате животъ въ негово-то име.

ГЛАВА 21.

1. Подирь това пакъ ся яви Іисусъ на ученицы-тѣ си на Тиверіадско-то море, и яви имъ ся така:

2. Тамъ бѣхж наедно Симонъ Петръ и Ѳома нарицаемый Близнецъ, и Наѳанаилъ отъ Канж Галилейскж, и *сынове*-тѣ Зеведееви, и други двамина отъ ученицы-тѣ негови.

3. Казува имъ Симонъ Петръ; *Азъ* ще отидж да ловіж рыбж: Казуватъ му: Ще дойдемъ и ный съ тебе. Излѣзохж и възлѣзохж завчасъ на ладіж-тж, и прѣзъ онжзи нощь не уловихж нищо.

4. И като ся разсъмнж вече, застанж Іисусъ на брѣгъ-тъ; но ученици-тѣ не познавахж че е той Іисусъ.

5. Казува имъ Іисусъ: Дѣца, имате ли нѣщо за ядене? Отговорихж му: Не.

6. А той имъ рече: Хвърлѣте мрѣжж-тж отдесно на ладіж-тж и ще намѣрите. И тъй хвърлихж, и не можахж, вече да іж привлекжтъ отъ множество-то на рыбж-тж.

7. Тогазь онзи ученикъ когото обичаше Іисусъ казува на Петра: Господь е. А Симонъ Петръ, като чу че е Господь, прѣпаса вarchнж-тж си дрехж, (защото бѣше голъ), и хвърли ся въ море-то.

8. А други-тѣ ученици дойдохж съ ладіж-тж, (защото не бѣхж далечь отъ земіж-тж, но колкото двѣстѣ лакти), и влачахж мрѣжж-тж съ рыбж-тж.

ѳ҃. Є҆гда̀ ᲂу҆̀бо и҆злѣ́зоша на зе́млю, ви́дѣша ѻ҆́гнь лежа́щь, и҆ ры́бꙋ на не́мъ лежа́щꙋ, и҆ хлѣ́бъ.
і҃. (И҆) глаго́ла и҆̀мъ І҆и҃съ: принеси́те ѿ ры́бъ, ꙗ҆̀же ꙗ҆́сте ны́нѣ.
а҃і. Влѣ́зъ же Сі́мѡнъ Пе́тръ, и҆ и҆звлечѐ мре́жꙋ на зе́млю, по́лнꙋ вели́кихъ ры́бъ сто̀ и҆ пѧтьдесѧ́тъ и҆ трѝ: и҆ толи́кѡ сꙋ́щымъ, не протѡ́ржесѧ мре́жа.
в҃і. Глаго́ла и҆̀мъ І҆и҃съ: прїиди́те, ѡ҆бѣ́дꙋйте. ни є҆ди́нъ же смѣ́аше ѿ ᲂу҆чени̑къ и҆стѧза́ти є҆го̀, ты̀ кто̀ є҆сѝ; вѣ́дѧще, ꙗ҆́кѡ Гдⷭ҇ь є҆́сть.
г҃і. Прїи́де же І҆и҃съ, и҆ прїѧ́тъ хлѣ́бъ, и҆ дадѐ и҆̀мъ, и҆ ры́бꙋ та́кожде.
д҃і. Сѐ ᲂу҆жѐ тре́тїе ꙗ҆ви́сѧ І҆и҃съ ᲂу҆ченикѡ́мъ свои̑мъ, воста́въ ѿ ме́ртвыхъ.
є҃і. Є҆гда́ же ѡ҆бѣ́доваше, глаго́ла Сі́мѡнꙋ Петрꙋ̀ І҆и҃съ: Сі́мѡне І҆ѡ́нинъ, лю́биши ли мѧ̀ па́че си́хъ; глаго́ла є҆мꙋ̀: є҆́й Гдⷭ҇и, ты̀ вѣ́си, ꙗ҆́кѡ люблю́ тѧ. глаго́ла є҆мꙋ̀: пасѝ а҆́гнцы моѧ̀.
ѕ҃і. Глаго́ла є҆мꙋ̀ па́ки второ́е: Сі́мѡне І҆ѡ́нинъ, лю́биши ли мѧ̀; глаго́ла є҆мꙋ̀: є҆́й Гдⷭ҇и, ты̀ вѣ́си, ꙗ҆́кѡ люблю́ тѧ. глаго́ла є҆мꙋ̀: пасѝ ѻ҆́вцы моѧ̀.
з҃і. Глаго́ла є҆мꙋ̀ тре́тїе: Сі́мѡне І҆ѡ́нинъ, лю́биши ли мѧ̀; ѡ҆скорбѣ̀ же Пе́тръ, ꙗ҆́кѡ речѐ є҆мꙋ̀ тре́тїе: лю́биши ли мѧ̀; и҆ глаго́ла є҆мꙋ̀: Гдⷭ҇и, ты̀ всѧ̑ вѣ́си: ты̀ вѣ́си, ꙗ҆́кѡ люблю́ тѧ. глаго́ла є҆мꙋ̀ І҆и҃съ: пасѝ ѻ҆́вцы моѧ̀.
и҃і. А҆ми́нь а҆ми́нь глаго́лю тебѣ̀: є҆гда̀ бы́лъ є҆сѝ ю҆́нъ, поѧ́салсѧ є҆сѝ са́мъ, и҆ ходи́лъ є҆сѝ, а҆́може хотѣ́лъ є҆сѝ: є҆гда́ же состарѣ́єшисѧ, воздѣ́жеши рꙋ́цѣ твои̑, и҆ и҆́нъ тѧ̀ поѧ́шетъ, и҆ веде́тъ, ҆ꙗ҆́може не хо́щеши.
ѳ҃і. Сїе́ же речѐ, назна́менꙋѧ, ко́ею сме́ртїю просла́витъ Бг҃а. и҆ сїѧ̑ ре́къ, глаго́ла є҆мꙋ̀: и҆дѝ по мнѣ̀.
к҃. Ѡ҆бра́щсѧ же Пе́тръ ви́дѣ ᲂу҆ченика̀, є҆го́же любл҃ѧ́ше І҆и҃съ, во слѣ́дъ и҆дꙋ́ща, и҆́же и҆ возлежѐ на ве́чери на пе́рси є҆гѡ̀, и҆ речѐ: Гдⷭ҇и, кто̀ є҆́сть предаѧ́й тѧ̀;

9. И като излѣзохѫ на земіѭ-тѫ, гледатъ жаравѫ разложенѫ, и рыбѫ туренѫ на неіѫ, и хлѣбъ.

10. Казува имъ Іисусъ: Донесѣте отъ рыбы-тѣ които уловихте сега.

11. Възлѣзе Симонъ Петръ, та извлѣче мрѣжѫ-тѫ на земіѭ-тѫ, пълнѫ съ едры рыбы сто и петдесеть и три; и толкозь като бѣхѫ, мрѣжа-та ся не съдра.

12. Казува имъ Іисусъ: Елате обѣдвайте. И никой отъ учениццы-тѣ не смѣяше да го попыта: Ты кой си? понеже знаяхѫ че е Господь.

13. Идува тогазь Іисусъ и зема хлѣбъ-тъ, и дава имъ, така и рыбѫ-тѫ.

14. Това бѣше вече третій пѫть, дѣто ся яви Іисусъ на учениццы-тѣ си, отъ какъ въскрьснѫ изъ мьртвы-тѣ.

15. А като ся наобѣдувахѫ, казува Іисусъ Симону Петру: Симоне Іониnъ, любишь ли мя повече отъ тыя? Казува му: Ей, Господи, ты знаешь че тя обычамъ. Казува му: Паси агьнццы-тѣ ми.

16. Казува му пакъ вторый пѫть: Симоне Іониnъ, любишь ли мя? Казува му: Ей, Господи, ты знаешь че тя обычамъ. Казува му: Паси овцы-тѣ ми.

17. Казува му третій пѫть: Симоне Іониnъ, обычашь ли мя? Наскърби ся Петръ, защото му рече третій пѫть: Обычашь ли мя? И рече му: Господи, ты всичко знаешь; ты знаешь че тя обычамъ: Казува му Іисусъ: Паси овцы-тѣ ми.

18. Истинѫ, истинѫ ти казувамъ, когато бѣше ты по младъ, самъ си ся опасуваше и ходяше кѫдѣто щѣше; но като остарѣешь, ще прострѣшь рѫцѣ, и другъ ще тя опасува и ще тя води кѫдѣто ты не щешь.

19. И това рече, като назначаваше съ каквѫ смьрть имаше да прослави Бога. И това щомъ рече, казува му: Върви подирѣ ми.

20. А Петръ като ся обърнѫ, вижда че иде подирѣ имъ ученикъ-тъ когото обычаше Іисусъ, тойзи който на вечеріѭ-тѫ ся наклони на грѫди-тѣ му, и рече: Господи, кой е който ще тя прѣдаде?

к҃а. Сего̀ ви́дѣвъ Пе́тръ, глаго́ла І҆и҃сови: Гд҇и, се́й же что̀;
к҃в. Глаго́ла є҆мꙋ̀ І҆и҃съ: а҆́ще хощꙋ̀, да то́й пребыва́етъ, до́ндеже прїидꙋ̀, что̀ къ тебѣ̀; ты̀ по мнѣ̀ гряди̂.
к҃г. І҆зы́де же сло́во сѐ въ бра́тїю, ꙗ҆́кѡ ѹ҆чени́къ то́й не ѹ҆́мретъ: и҆ не речѐ є҆мꙋ̀ І҆и҃съ, ꙗ҆́кѡ не ѹ҆́мретъ: но а҆́ще хощꙋ̀ томꙋ̀ пребыва́ти, до́ндеже прїидꙋ̀, что̀ къ тебѣ̀;
к҃д. Се́й є҆́сть ѹ҆чени́къ свидѣ́тельствꙋѧй ѡ҆ си́хъ, и҆́же и҆ написа̀ сїѧ̂: и҆ вѣ́мъ, ꙗ҆́кѡ и҆́стинно є҆́сть свидѣ́тельство є҆гѡ̀.
к҃є. Сꙋ́ть же и҆ и҆́на мнѡ́га, ꙗ҆̀же сотворѝ І҆и҃съ, ꙗ҆̀же а҆́ще бы по є҆ди́номꙋ пи́сана бы́ша, ни самомꙋ̀ мню̀ всемꙋ̀ мі́рꙋ вмѣсти́ти пи́шемыхъ кни́гъ. а҆ми́нь.

21. Него като видѣ Петръ, казува Іисусу: Господи, а тойзи
що?
22. Казува му Іисусъ: Ако щѫ да прѣбѫде той доклѣ дойдѫ,
тебѣ що ти е? Ты върви подирѣ ми.
23. И тъй ся разнесе тая дума помежду братія-та, че тойзи
ученикъ нѣма да умрѣ: а Іисусъ му не рече че нѣма да умре, но:
Ако щѫ да остане той доклѣ дойдѫ, тебѣ що ти е?
24. Тойзи е ученикъ-тъ който свидѣтелствува за това, който и
написа това; и знаемъ че негово-то свидѣтелство е истинно.
25. Има още и другы много нѣща що стори Іисусъ, които ако
бы да ся напишѫтъ едно по едно, и цѣлъ свѣтъ, ми ся чини, не бы
вмѣстилъ написаны-тѣ книгы. Аминь.

Дѣѧ̂нїѧ

свѧты́хъ А҆по́стѡлъ.

Глава̀ а҃.

а҃. Пе́рвое ᲂу҆́бѡ сло́во сотвори́хъ ѿ всѣ́хъ, ѽ Ѳео́філе,
ꙗ҆̀же нача́тъ І҆и҃съ твори́ти же и҆ ᲂу҆чи́ти,
в҃. Да́же до днѐ, въ ѻ҆́ньже заповѣ́давъ А҆п҃толѡмъ Д҃хомъ
ст҃ы́мъ, и҆̀хже и҆збра̀, вознесе́сѧ:
г҃. Пре́дъ ни́миже и҆ поста́ви себѐ жи́ва по страда́нїи свое́мъ,
во мно́зѣхъ и҆́стинныхъ зна́менїихъ, де́нми четы́редесѧтми
ꙗ҆влѧ́ѧсѧ и҆̀мъ, и҆ глаго́лѧ, ꙗ҆̀же ѡ҆ ца́рствїи Б҃жїи:
д҃. Съ ни́миже и҆ ꙗ҆́дый повелѣ̀ и҆̀мъ ѿ І҆ерᲂусали́ма не
ѿлᲂуча́тисѧ, но жда́ти ѡ҆бѣтова́нїѧ Ѻ҆́ч҃а, є҆́же слы́шасте ѿ
менѐ:
є҃. Ꙗ҆́кѡ І҆ѡа́ннъ ᲂу҆́бѡ кр҃ти́лъ є҆́сть водо́ю, вы́ же и҆́мате
кр҃ти́тисѧ Д҃хомъ ст҃ы́мъ, не по мно́зѣхъ си́хъ дне́хъ.
ѕ҃. Ѻ҆ни́ же ᲂу҆́бо соше́дшесѧ вопроша́хᲂу є҆го̀, глаго́люще:
Г҃ди, а҆́ще въ лѣ́то сїѐ ᲂу҆строѧ́еши цр҃твїе І҆и҃лево;
з҃. Рече́ же къ ни̑мъ: нѣ́сть ва́ше разᲂумѣ́ти времена̀ и҆
лѣ́та, ꙗ҆̀же Ѻ҆ц҃ъ положѝ во свое́й вла́сти:
и҃. Но прїи́мете си́лᲂу, наше́дшᲂу ст҃о́мᲂу Д҃хᲂу на вы̀, и҆ бᲂу́дете
мѝ свидѣ́тели во І҆ерᲂусали́мѣ же и҆ во все́й І҆ᲂуде́и и҆ Самарі́и и҆
да́же до послѣ́днихъ землѝ.
ѳ҃. И҆ сїѧ̑ ре́къ, зрѧ́щымъ и҆̀мъ взѧ́тсѧ, и҆ ѻ҆́блакъ подѧ́тъ
є҆го̀ ѿ ѻ҆́чїю и҆́хъ.
і҃. И҆ є҆гда̀ взира́юще бѧ́хᲂу на нб҃о, и҆дᲂу́щᲂу є҆мᲂу̀, и҆ сѐ мᲂу́жа
два̀ ста́ста пре́дъ ни́ми во ѻ҆де́жди бѣлѣ̀,

ДѢЯНІЯ-ТА

НА СВЯТЫ-ТѢ АПОСТОЛЫ.

ГЛАВА 1.

1. Първо-то слово, о Θеофиле, направихъ, за все що наченѫ
Іисусъ да прави и да учи,
2. Даже до день-тъ въ който ся възнесе, отъ какъ даде чрѣзъ
Духа Святаго заповѣди на апостолы-тѣ, които избра:
3. На които и прѣдстави себе си живъ слѣдъ страданіе-то си съ
много вѣрны знаменія като имъ ся явяваше четыридесеть дни, и
говоряше имъ за царство-то Божіе.
4. И като ся събираше *съ тѣхъ* заржча имъ да ся не отдалечатъ
отъ Іерусалимъ, но да очакуватъ обѣщаніе-то на Отца, което
чухте, *рече*, отъ мене.
5. Защото Іоаннъ е съ водѫ крьстилъ, а вы ще бѫдете крьстени
съ Духа Святаго, слѣдъ тыя не много дни.
6. И тъй като ся събрахѫ пытахѫ го, и казувахѫ: Господи, въ
това ли врѣме щешь да възстановишь царство-то въ Израиля?
7. А *той* имъ рече: Не е за васъ да знаете годины-тѣ или
врѣмена-та, които Отецъ е положилъ въ собственнѫ-тѫ си власть.
8. Но *вы* ще пріемете силѫ, когато слѣти Духъ Святый на васъ,
и ще ми бѫдете свидѣтели и въ Іерусалимъ, и во всичкѫ Іудеѭ и
Самаріѭ, и до край земѭ.
9. И това отъ какъ рече, тѣ като гледахѫ, възнесе ся, и облакъ
го подѣ испрѣдъ очи-тѣ имъ.
10. И като стояхѫ та гледахѫ на небе-то, когато възлѣзуваше
той, ето, двамина человѣци въ бѣлы дрехы застанѫхѫ прѣдъ тѣхъ;

а҃і. И҆̀же и҆ рекоста: мꙋ́жїе Галїле́йстїи, что̀ стоитѐ зра́ще на не́бо; се́й І҆и҃съ вознесы́йсѧ ѿ ва́съ на не́бо, та́кожде прї҆и́детъ, и҆́мже ѻ҆́бразомъ ви́дѣсте є҆го̀ и҆дꙋ́щїа на не́бо.

в҃і. Тогда̀ возврати́шасѧ во І҆ер҃ли́мъ ѿ горы̀ нарица́емыѧ Є҆лео́нъ, ꙗ҆̀же є҆́сть бли́зъ І҆ер҃ли́ма, сꙋббѡ́ты и҆мꙋ́щїа пꙋ́ть.

г҃і. И҆ є҆гда̀ вни́доша, взыдо́ша на го́рницꙋ, и҆дѣ́же бѧ́хꙋ пребыва́юще, Пе́тръ же и҆ І҆а́кѡвъ и҆ І҆ѡа́ннъ и҆ А҆ндре́й, Фїлі́ппъ и҆ ѲѠма̀, Варѳоломе́й и҆ Матѳе́й, І҆а́кѡвъ А҆лфе́овъ и҆ Сі́мѡнъ Ѕилѡ́тъ, и҆ І҆ꙋ́да І҆а́кѡвль.

д҃і. Сі́и всѝ бѧ́хꙋ терпѧ́ще є҆диноду́шнѡ въ моли́твѣ и҆ моле́нїи, съ жена́ми и҆ Мр҃і́ею М҃рїю І҆и҃совою, и҆ съ бра́тїею є҆гѡ̀.

є҃і. И҆ во дни̑ ты҄ѧ воста́въ Пе́тръ посредѣ̀ ꙋ҆чени́къ речѐ: (бѣ́ же и҆ме́нъ наро́да вкꙋ́пѣ ꙗ҆́кѡ сто̀ и҆ два́десѧть:)

ѕ҃і. Мꙋ́жїе бра́тїе, подоба́ше сконча́тисѧ писа́нїю семꙋ̀, є҆́же предречѐ Дх҃ъ свѧты́й ᲂу҆сты̀ Дв҃довыми, ѡ҆ І҆ꙋ́дѣ бы́вшемъ вожди̑ є҆́мшымъ І҆и҃са:

з҃і. Ꙗ҆́кѡ причте́нъ бѣ́ съ на́ми, и҆ прїѧ́лъ бѣ́ше жре́бїй слꙋ́жбы сеѧ̀.

и҃і. Се́й ᲂу҆́бо стѧжа̀ село̀ ѿ мзды̀ непра́ведныѧ, и҆ ни́цъ бы́въ просѣ́десѧ посредѣ̀, и҆ и҆злїѧ́сѧ вѧ̀ ᲂу҆тро́ба є҆гѡ̀:

ѳ҃і. И҆ разꙋ́мно бы́сть всѣ́мъ живꙋ́щымъ во І҆ер҃ли́мѣ, ꙗ҆́кѡ нарещи́сѧ селꙋ̀ томꙋ̀ свои́мъ и҆́хъ ѧ҆зы́комъ а҆келдама̀, є҆́же є҆́сть село̀ кро́ве.

к҃. Пи́шетсѧ бо въ кни́зѣ ѱалѡ́мстѣй: да бꙋ́детъ дво́ръ є҆гѡ̀ пꙋ́стъ, и҆ да не бꙋ́детъ живꙋ́щагѡ въ не́мъ, и҆ є҆пі́скопство є҆гѡ̀ да прї҆и́метъ и҆́нъ.

к҃а. Подоба́етъ ᲂу҆́бо ѿ сходи́вшихсѧ съ на́ми мꙋже́й во всѧ́ко лѣ́то, въ не́же вни́де и҆ и҆зы́де въ на́съ Гдⷭ҇ь І҆и҃съ,

к҃в. Наче́нъ ѿ креще́нїѧ І҆ѡа́ннова да́же до днѐ, въ ѻ҆́ньже

11. Които и рекохѫ: Мѫжіе Галилеяне, що стоите та гледате на небе-то? Тойзи Іисусъ, който ся възнесе отъ васъ на небе-то, ще дойде тъй, както го видѣхте да отхожда на небе-то.

12. Тогази ся върнѫхѫ въ Іерусалимъ отъ горѫ-тѫ нарицаемѫ Елеонскѫ, която е близу до Іерусалимъ, единъ сѫбботенъ день пѫть.

13. И когато влѣзохѫ, възлѣзохѫ въ горницѫ-тѫ дѣто живѣяхѫ Петръ и Іаковъ и Іоаннъ и Андрей, Филиппъ и Ѳома, Варѳоломей и Матѳей, Іаковъ Алфеевъ и Симонъ Зилотъ, и Іуда Іакововъ.

14. Тѣ всичкы еднодушно, съ жены-тѣ и Маріѭ майкѫ-тѫ Іисусовѫ, и съ братія-та му, бѣхѫ непрѣстанно въ молитвѫ и моленіе.

15. И прѣзъ тыя дни станѫ Петръ по срѣдъ ученицы-тѣ, и рече: (а число-то на тѣзи които ся намѣрувахѫ тамо бѣше до сто и двадесеть души;)

16. Мѫжіе и братіе, трѣбуваше да ся испълни това писаніе, което прѣдрече Духъ Святый чрѣзъ уста-та Давидовы за Іудѫ, който станѫ водитель на тѣзи, които хванѫхѫ Іисуса.

17. Защото бѣше причисленъ съ насъ, и зѣлъ бѣ дѣлъ въ тѫіѭ службѫ.

18. Той прочее спечали нивѫ отъ заплатѫ на *своіѭ-тѫ* неправдѫ, и като паднѫ на очи-тѣ си просѣднѫ ся прѣзъ срѣдъ, и истекохѫ всичкы-тѣ му чрѣва.

19. И това станѫ извѣстно на всичкы жители Іерусалимскы, така що тая нива ся нарече по языкъ-тъ имъ Акелдама, сирѣчь, Нива кръвна.

20. Защото е писано въ книгѫ-тѫ на Псалмы-тѣ: Да бѫде жилище-то му пусто, и да нѣма който да живѣе въ него; и Чинъ-тъ му другъ да земе.

21. И тъй, отъ человѣцы-тѣ които ся нахождахѫ съ насъ прѣзъ всичко-то врѣме, въ което влизаше и излизаше между насъ Господь Іисусъ,

22. Като наченѫ отъ крьщеніе-то Іоанново до день-тъ въ който

вознесе́сѧ (на нб҃о) ѿ на́съ, свидѣ́телю воскр҃нїѧ є҆гѡ̀ бы́ти съ
на́ми є҆ди́номꙋ ѿ си́хъ.
к҃г. И҆ поста́виша два̀, І҆ѡ́сифа нарица́емаго Варса́вꙋ, и҆̀же
нарече́нъ бы́сть І҆ꙋ́стъ, и҆ Матѳі́а.
к҃д. И҆ помоли́вшесѧ рѣ́ша: ты̀ Гд҇и сердцевѣ́дче всѣ́хъ,
покажѝ є҆го́же и҆збра́лъ є҆сѝ ѿ сею̀ двою̀ є҆ди́наго,
к҃є. Прїѧ́ти жре́бїй слꙋже́нїѧ сегѡ̀ и҆ а҆п҇толства, и҆з̾ негѡ́же
и҆спадѐ І҆ꙋ́да, и҆тѝ въ мѣ́сто своѐ.
к҃ѕ. И҆ да́ша жре́бїѧ и҆̀ма, и҆ падѐ жре́бїй на Матѳі́а, и҆
причте́нъ бы́сть ко є҆диноена́десѧти а҆п҇толѡмъ.

ГЛАВА̀ в҃.

а҃. И҆ є҆гда̀ скончава́шасѧ днїе пѧтьдесѧ́тницы, бѣ́ша всѝ
а҆п҇толи є҆динодꙋ́шнѡ вкꙋ́пѣ.
в҃. И҆ бы́сть внеза́пꙋ съ нб҃сѐ шꙋ́мъ ꙗ҆́кѡ носи́мꙋ дыха́нїю
бꙋ́рнꙋ, и҆ и҆спо́лни ве́сь до́мъ, и҆дѣ́же бѧ́хꙋ сѣдѧ́ще:
г҃. И҆ ꙗ҆ви́шасѧ и҆̀мъ раздѣлѐни ѧ҆зы́цы ꙗ҆́кѡ ѻ҆́гненни, сѣ́де
же на є҆ди́номъ ко́емждо и҆́хъ,
д҃. И҆ и҆спо́лнишасѧ всѝ Дх҃а ст҃а, и҆ нача́ша глаго́лати и҆ны́ми
ѧ҆зы́ки, ꙗ҆́коже Дх҃ъ дѧ́ѧше и҆̀мъ провѣщава́ти.
є҃. Бѧ́хꙋ же во І҆ер҇лимѣ живꙋ́щїи І҆ꙋдє́и, мꙋ́жїе благоговѣ́й-
нїи ѿ всегѡ̀ ꙗ҆зы́ка, и҆́же под̾ нб҃се́мъ.
ѕ҃. Бы́вшꙋ же гла́сꙋ семꙋ̀, сни́десѧ наро́дъ и҆ смѧте́сѧ: ꙗ҆́кѡ
слы́шахꙋ є҆ди́нъ кі́йждо и҆́хъ свои́мъ ѧ҆зы́комъ глаго́лющихъ и҆́хъ.
з҃. Дивлѧ́хꙋсѧ же всѝ и҆ чꙋдѧ́хꙋсѧ, глаго́люще дрꙋ́гъ ко
дрꙋ́гꙋ: не сѐ ли всѝ сі́и сꙋ́ть глаго́лющїи Галїле́ане;
и҃. И҆ ка́кѡ мы̀ слы́шимъ кі́йждо сво́й ѧ҆зы́къ на́шъ въ не́мже
роди́хомсѧ.
ѳ҃. Па́рѳѧне и҆ Ми́дѧне и҆ Е҆ламі́те, и҆ живꙋ́щїи въ Месо-
пота́мїи, во І҆ꙋдє́и же и҆ Каппадокі́и, въ По́нтѣ и҆ во А҆сі́и,
і҃. Во Фрѵгі́и же и҆ Памфѵлі́и, во Е҆гѵ́птѣ и҆ страна́хъ Лїві́и, ꙗ҆́же
при Кѵри́нїи, и҆ приходѧ́щїи Ри́млѧне, І҆ꙋдє́и же и҆ прише́льцы,

ся възнесе отъ насъ, единъ отъ тѣхъ трѣба да бѫде съ насъ свидѣтель на въскрьсеніе-то му.

23. И поставихѫ двамина, Іосифа нарицаемаго Варсава, (който ся наименува Іустъ,) и Матѳія.

24. И помолихѫ ся и рекохѫ: Ты, Господи, сърдцевѣдче на всичкы, покажи отъ тыя двама-та едного, когото си избралъ,

25. Да земе дѣлъ-тъ на тѫзи служба и на апостолство-то, отъ което испаднѫ Іуда за да отиде на свое-то си мѣсто.

26. И дадохѫ жрѣбія-та си, и паднѫ жрѣбіе-то на Матѳія, и счете ся съ единадесеть-тѣ апостолы.

ГЛАВА 2.

1. И когато настанѫ день-тъ на Петдесетницѫ-тѫ, всичкы-тѣ бѣхѫ еднодушно *събрани* на едно.

2. И внезапу станѫ екотъ отъ небе-то, като че идѣше силно духаніе отъ вѣтръ, и испълни всичкѫ-тѫ кѫщѫ дѣто сѣдѣхѫ.

3. И явихѫ имъ ся языци като огненни, които ся раздѣлявахѫ, и сѣднѫ на всякого отъ тѣхъ *по единъ.*

4. И испълнихѫ ся всичкы съ Духа Святаго, и наченѫхѫ да говорятъ чужды языцы, както Духъ-тъ имъ даваше да говорятъ.

5. А *тогава* имаше въ Іерусалимъ да живѣѭтъ Іудеи, человѣци благочестиви отъ всякой народъ що има подъ небе-то.

6. И щомъ ся расчу това, събра ся народъ-тъ и смутихѫ ся; защото всякой единъ отъ тѣхъ чуяше гы да говорятъ неговъ-тъ языкъ.

7. И смаяни всичкы чудяхѫ ся, и думахѫ си единъ на другый: Ето, всичкы тѣзи които говорятъ не сѫ ли Галилеяне?

8. И какъ ный *гы* чуемъ да говорятъ всякой по собственный-тъ нашъ языкъ въ който смы родени,

9. Парѳяне и Мидяне и Еламите, и които населяватъ Месопотаміѭ, Іудеѭ и Каппадокіѭ, Понтъ и Азіѭ,

10. Фригіѭ и Памфиліѭ, Египетъ и Ливійскы-тѣ страны които сѫ около Киринеѭ, и чужденци отъ Римъ, Іудеи и прозелити,

а҃i. Критане и҆ а҆ра́влане, слы́шимъ глаго́лющихъ и҆́хъ на́шими ѧ҆зы́ки вели̑чїѧ бж҃їѧ;
в҃i. Оу҆жаса́хꙋсѧ же всѝ и҆ недоꙋмѣва́хꙋсѧ, дрꙋ́гъ ко дрꙋ́гꙋ глаго́люще: что̀ оу҆́бѡ хо́щетъ сїѐ бы́ти;
г҃i. И҆нí и же рꙋга́ющесѧ глаго́лахꙋ: ꙗ҆́кѡ вїно́мъ и҆спо́лнени сꙋ́ть.
д҃i. Ста́въ же Пе́тръ со є҆диноена́десѧтми, воздви́же гла́съ сво́й, и҆ речѐ и҆̀мъ: мꙋ́жїе і҆ꙋде́йстїи и҆ живꙋ́щїи во і҆ерⷭ҇ли́мѣ всѝ, сїѐ ва́мъ разꙋ́мно да бꙋ́детъ, и҆ внꙋши́те глаго́лы моѧ̑.
є҃i. Не бо̀, ꙗ҆́коже вы̀ непщꙋ́ете, сі́и пїѧ́ни сꙋ́ть: є҆́сть бо ча́съ тре́тїй днѐ:
ѕ҃i. Но сїѐ є҆́сть рече́нное прⷪ҇ро́комъ і҆ѡи́лемъ:
з҃i. И҆ бꙋ́детъ въ послѣ́днїѧ дни̑, глаго́летъ гдⷭ҇ь, и҆злїю̀ ѿ дх҃а моегѡ̀ на всѧ́кꙋ пло́ть, и҆ прорекꙋ́тъ сы́нове ва́ши, и҆ дщє́ри ва́шѧ: и҆ ю҆́нѡши ва́ши видѣ́нїѧ оу҆́зрѧтъ, и҆ ста́рцы ва́ши сѡ́нїѧ ви́дѧтъ:
и҃i. И҆́бо на рабы̑ моѧ̑ и҆ на раб̑ыни моѧ̑, во дни̑ ѻ҆́ны и҆злїю̀ ѿ дх҃а моегѡ̀, и҆ прорекꙋ́тъ.
ѳ҃i. И҆ да́мъ чꙋдеса̀ на нб҃сѝ горѣ̀, и҆ знаме́нїѧ на земли̑ ни́зꙋ, кро́вь и҆ ѻ҆́гнь и҆ кꙋре́нїе ды́ма.
к҃. Со́лнце преложи́тсѧ во тмꙋ̀, и҆ лꙋна̀ въ кро́вь, пре́жде да́же не прїитѝ днѝ гдⷭ҇ню вели́комꙋ и҆ просвѣще́нномꙋ.
к҃а. И҆ бꙋ́детъ, всѧ́къ, и҆́же а҆́ще призове́тъ и҆́мѧ гдⷭ҇не, спасе́тсѧ.
к҃в. Мꙋ́жїе і҆и҃льстїи, послꙋ́шайте слове́съ си́хъ: і҆и҃са назѡре́а, мꙋ́жа ѿ бг҃а и҆звѣ́ствованна въ ва́съ си́лами и҆ чꙋдесы̀ и҆ знаме́нїи, ꙗ҆̀же сотворѝ тѣ́мъ бг҃ъ посредѣ̀ ва́съ, ꙗ҆́коже и҆ са́ми вѣ́сте,
к҃г. Сего̀ нарекова́ннымъ совѣ́томъ и҆ проразꙋмѣ́нїемъ бж҃їимъ пре́дана прїе́мше, рꙋка́ми беззако́нныхъ пригвожда́юще оу҆би́сте:
к҃д. Є҆го́же бг҃ъ воскресѝ, разрѣши́въ болѣ́зни сме́ртныѧ, ꙗ҆́коже не бѧ́ше мо́щно держи́мꙋ бы́ти є҆мꙋ̀ ѿ неѧ̀.

11. Критяне и Арабе, чуемъ гы да говорятъ по наши-тѣ языцы величія-та Божіи.

12. И смаяни всичкы недоумѣвахѫ ся, и единъ другый си думахѫ: Какво ли ще е това?

13. А другы имъ ся присмивахѫ и казувахѫ: Че сѫ пили много сладко вино.

14. А Петръ съ единадесеть-тѣ станѫ, възвиси гласъ-тъ си, и проговори имъ; Мѫжіе Іудеяне, и всичца които живѣете въ Іерусалимъ; това да знаете, и дайте вниманіе на мои-тѣ думы:

15. Защото тѣзи не сѫ піяни, както вы мыслите; понеже е третій часъ на день-тъ;

16. Но това е речено-то чрѣзъ пророка Іоиля:

17. И ще бѫде въ послѣдни-тѣ дни, казува Богъ, ще излѣѭ отъ мой-тъ Духъ на всякѫ плъть; и ще пророкуватъ сынове-тѣ ви и дъщери-тѣ ви, и юноши-тѣ ваши видѣнія ще виждатъ, и старци-тѣ ваши съница ще сънуватъ.

18. И още прѣзъ оныя дни ще излѣѭ отъ Духа моего на рабы-тѣ мои и на рабыни-тѣ мои, и ще пророчествуватъ.

19. И ще покажѫ чудеса на небе-то горѣ и знаменія долу на земѭ-тѫ, кръвь и огнь и пара отъ дымъ.

20. Слънце-то ще ся прѣвърне въ тьмнотѫ, и луна-та въ кръвь, прѣди да дойде великый-тъ и прѣсвѣтлый-тъ день Господень.

21. И ще бѫде *че* всякой който призове име-то Господне, спасенъ ще бѫде.

22. Мѫжіе Израиляне, послушайте тѣзи думы; Іисуса Назорянина, мѫжъ доказанъ вамъ отъ Бога съсъ силы, чудеса и знаменія, които Богъ направи чрѣзъ него по срѣдъ васъ, както и вы знаете,

23. Него, прѣдаденъ по прѣдопрѣдѣленнѫ-тѫ волѭ и прѣдвѣденіе-то Божіе, вы като хванѫхте, чрѣзъ рѫцѣ-тѣ на беззаконницы, *на кръстъ го* приковахте и убихте:

24. Когото Богъ въскрьси, като развьрза болѣзни-тѣ на смьрть-тѫ, понеже не бѣ възможно да бѫде държанъ той отъ неѭ.

к҃е. Двд҃ъ бо глаго́летъ ѡ҆ не́мъ: предзрѣ́хъ Гд҇а предо
мно́ю вы́нꙋ: ꙗ҆́кѡ ѡ҆деснꙋ́ю менѐ є҆́сть, да не подви́жꙋсѧ.
к҃ѕ. Сегѡ̀ ра́ди возвесели́сѧ срⷣце моѐ, и҆ возра́довасѧ ѧ҆зы́къ
мо́й: є҆щѐ же и҆ пло́ть моѧ̀ всели́тсѧ на ᲂу҆пова́нїи.
к҃з. Ꙗ҆́кѡ не ѡ҆ста́виши дꙋшѝ моеѧ̀ во а҆́дѣ, нижѐ да́си
преподо́бномꙋ твоемꙋ̀ ви́дѣти и҆стлѣ́нїѧ.
к҃и. Сказа́лъ мѝ є҆сѝ пꙋтѝ живота̀: и҆спо́лниши мѧ̀ весе́лїѧ
съ лице́мъ твои́мъ.
к҃ѳ. Мꙋ́жїе бра́тїе, досто́итъ рещѝ съ дерзнове́нїемъ къ
ва́мъ ѡ҆ патрїа́рсѣ Двд҃ѣ, ꙗ҆́кѡ и҆ ᲂу҆́мре и҆ погребе́нъ бы́сть, и҆
гро́бъ є҆гѡ̀ є҆́сть въ на́съ да́же до днѐ сегѡ̀.
л҃. Прⷪ҇ро́къ ᲂу҆̀бо сы́й, и҆ вѣ́дый, ꙗ҆́кѡ кла́твою кла́тсѧ є҆мꙋ̀
Бг҃ъ, ѿ плода̀ чре́слъ є҆гѡ̀ по пло́ти воздви́гнꙋти Хрⷭ҇та̀, и҆ по-
сади́ти є҆го̀ на прⷭ҇то́лѣ є҆гѡ̀,
л҃а. Предви́дѣвъ глаго́ла ѡ҆ воскрⷭ҇нїи Хрⷭ҇то́вѣ, ꙗ҆́кѡ не
ѡ҆ста́висѧ дш҃а̀ є҆гѡ̀ во а҆́дѣ, ни пло́ть є҆гѡ̀ ви́дѣ и҆стлѣ́нїѧ.
л҃в. Сего̀ Ї҆и҃са воскрⷭ҇сѝ Бг҃ъ, є҆мꙋ́же всѝ мы̀ є҆смы̀ свидѣ́-
тели.
л҃г. Десни́цею ᲂу҆̀бо Бж҃їею вознесе́сѧ, и҆ ѡ҆бѣтова́нїе ст҃а́гѡ
Дх҃а прїе́мъ ѿ Ѻц҃а̀, и҆злїѧ̀ сїѐ, є҆́же вы̀ нн҃ѣ ви́дите и҆ слы́-
шите.
л҃д. Не бо̀ Двд҃ъ взы́де на нбⷭ҇са̀, глаго́летъ бо са́мъ: речѐ
Гдⷭ҇ь Гдⷭ҇ви моемꙋ̀, сѣдѝ ѡ҆деснꙋ́ю менѐ:
л҃е. До́ндеже положꙋ̀ врагѝ твоѧ̀ подно́жїе нѡ́гъ твои́хъ.
л҃ѕ. Тве́рдѡ ᲂу҆̀бо да разꙋмѣ́етъ ве́сь до́мъ Ї҆и҃левъ ꙗ҆́кѡ и҆
Гдⷭ҇а и҆ Хрⷭ҇та̀ є҆го̀ Бг҃ъ сотвори́лъ є҆́сть, сего̀ Ї҆и҃са, є҆го́же вы̀
распа́сте.
л҃з. Слы́шавше же ᲂу҆мили́шасѧ се́рдцемъ, и҆ рѣ́ша къ
Петрꙋ̀ и҆ про́чымъ Ѧ҆по́столѡмъ: что̀ сотвори́мъ, мꙋ́жїе
бра́тїе;
л҃и. Пе́тръ же речѐ къ ни́мъ: пока́йтесѧ, и҆ да крⷭ҇ти́тсѧ
кі́йждо ва́съ во и҆́мѧ Ї҆и҃са Хрⷭ҇та̀ во ѡ҆ставле́нїе грѣхѡ́въ: и҆
прїи́мете да́ръ ст҃а́гѡ Дх҃а.

25. Защото Давидъ казува за него: Гледахъ Господа прѣдъ себе
си вынѫгы, понеже е отъ деснѫ-тѫ ми странѫ, да ся не поклатѭ.
26. За това сьрдце-то ми ся развесели, и зарадува ся языкъ-тъ
ми; а още и плъть-та ми въ надеждѫ ще почива:
27. Защото нѣма да оставишь душѫ-тѫ ми во адъ; нито ще
оставишь прѣподобный-тъ си да види истлѣніе.
28. Изявилъ си ми пѫтища-та на животъ-тъ: съ лице-то си ще
мя испълнишь съ веселбѫ.
29. Мѫжіе братіе, могѫ да ви кажѫ свободно за Патріарха Да-
вида: че умрѣ и погребенъ бы, и гробъ-тъ му е у насъ до днешній
день.
30. И тъй понеже бѣше пророкъ, и знаяше че съ клѣтвѫ му ся
заклѣ Богъ: Че отъ плодъ-тъ на неговы-тѣ чрѣсла по плъть ще
въздигне Христа, да го постави на прѣстолъ-тъ му,
31. Прѣдвидѣ и говори за въскрьсеніе-то Христово; че не бы
оставена душа-та негова въ адъ, нито плъть-та му видѣ истлѣніе.
32. Тогозь Іисуса въскрьси Богъ, на което ный всица смы
свидѣтели.
33. И тъй като ся възнесе съ Божіѭ-тѫ десницѫ, и зѣ отъ Отца
обѣщаніе-то на Святаго Духа, излѣ това което сега ви виждате и
чувате.
34. Защото Давидъ не е възлѣзлъ на небеса; но той казува:
Рече Господь Господу моему: Сѣди отъ десно ми,
35. Доклѣ положѫ врагове-тѣ твои подножіе на нозѣ-тѣ ти.
36. И тъй здраво да знае всичкый домъ Израилевъ, че тогозь
Іисуса, когото вы распяхте, Богъ е него направилъ Господь и
помазанникъ.
37. *Това* като чухѫ тѣ, дойде сьрдце-то имъ въ умиленіе, и
рекохѫ на Петра и на другы-тѣ апостолы: Какво да сторимъ,
мѫжіе братіе?
38. И Петръ имъ рече: Покайте ся, и всякой единъ отъ васъ да
ся крьсти въ име-то Іисусъ Христово, за прощеніе на грѣхове-тѣ;
и ще пріемете даръ-тъ на Святаго Духа.

л҃ѳ. Вамъ бо есть ѡбѣтованіе и чадѡмъ вашымъ, и всѣмъ
дальнимъ, єлики аще призоветъ Гдь Бгъ нашъ.
м҃. И иными словесы множайшими засвидѣтельствоваше,
и моляше ихъ, глаголя: спаситеся ѿ рода строптиваго сегѡ.
м҃а. Иже ѹбо любезнѡ пріѧша слово єгѡ, крстишася: и
приложишася въ день той дꙋшъ ѧкѡ три тысѧщи.
м҃в. Бѧхꙋ же терпѧще во ѹченіи Аплъ, и во ѡбщеніи и
въ преломленіи хлѣба и въ молитвахъ.
м҃г. Бысть же на всякой дꙋши страхъ, мнѡга бо чꙋдеса и
знаменіѧ Апстолы быша во Іерꙋсалимѣ.
м҃д. Страхъ же велій бяше на всѣхъ ихъ. вси же вѣро-
вавшіи бѧхꙋ вкꙋпѣ, и имѧхꙋ вся ѻбща.
м҃е. И стяжанія и имѣнія продаѧхꙋ, и раздаѧхꙋ всѣмъ,
єгѡже аще кто требоваше:
м҃ѕ. По вся же дни терпѧще єдинодꙋшнѡ въ цркви, и
ломѧще по домѡмъ хлѣбъ, пріимахꙋ пищꙋ въ радости и въ
простотѣ сердца,
м҃з. Хвалѧще Бга и имꙋще блгодать ѹ всѣхъ людей. Гдь
же прилагаше по вся дни црькви спасающыѧся.

ГЛАВА Г҃.

а҃. Вкꙋпѣ же Петръ и Іѡаннъ восхождаста во святилище
на молитвꙋ въ часъ девятый.
в҃. И нѣкій мꙋжъ хромъ ѿ чрева матере своеѧ сый носимь
бываше: єгоже полагахꙋ по вся дни пред двѣрми црковны-
ми рекомыми красными, просити милостыни ѿ входѧщихъ въ
црковь:
г҃. Иже видѣвъ Петра и Іѡанна хотѧщыѧ внити въ црковь,
прошаше милостыни.
д҃. Воззрѣвъ же Петръ нань со Іѡанномъ, рече: воззри
на ны.
е҃. Ѻнъ же прилѣжаше имъ, мнѧ нѣчто ѿ нихъ пріѧти.

39. Защото обѣщаніе-то е на васъ, и на чада-та ваши, и на всичкы далечны колкото ще призове Господь Богъ нашъ.

40. И съ много другы рѣчи засвидѣтелствуваше, и прѣдумваше *гы*, и казуваше: Избавѣте ся отъ тойзи развращенъ родъ.

41. И тъй тѣзи които пріяхѫ съ радость слово-то негово, покрьстихѫ ся, и приложихѫ ся въ тойзи день до три тысящи души.

42. И прѣбѫдвахѫ непрѣстанно въ поученіе-то апостолско, и въ общеніе-то, и въ прѣломяваніе-то на хлѣбъ-тъ и въ молитвы.

43. И страхъ обзѣ всякѫ душѫ; и много чудеса и знаменія бывахѫ чрѣзъ апостолы-тѣ.

44. И всичкы-тѣ вѣрующи бѣхѫ наедно, и всичко имахѫ общо,

45. И стокѫ-тѫ и иманіе-то си продавахѫ и расподѣляхѫ гы на всичкы, всякому споредъ нуждѫ-тѫ що имаше.

46. И всякой день прѣбѫдвахѫ еднодушно въ храмъ-тъ, и прѣломявахѫ хлѣбъ отъ кѫщѫ въ кѫщѫ, и пріимахѫ хранѫ съ радость и простосьрдечіе,

47. Като хвалѣхѫ Бога, и бѣхѫ благопріятни на всичкый-тъ народъ: а Господь всякой день прибавяше на церквѫ-тѫ спасаемы-тѣ.

ГЛАВА 3.

1. А Петръ и Іоаннъ наедно възлѣзувахѫ въ храмъ-тъ, въ врѣме-то на молитвѫ-тѫ по деветый часъ.

2. И имаше нѣкой си человѣкъ, който бѣ хромъ отъ утробѫ-тѫ на майкѫ си, та го *все* носяхѫ; когото *и* слагахѫ всякой день до врата-та на храмъ-тъ които ся наричахѫ Красны, да проси милостынѭ отъ онѣзи които влѣзувахѫ въ храмъ-тъ.

3. Той като видѣ Петра и Іоанна когато щѣхѫ да влѣзѫтъ въ храмъ-тъ, попроси да земе милостынѭ.

4. А Петръ съ Іоанна взрѣ ся въ него, и рече: Погледни ны.

5. И той гы гледаше съ вниманіе, съ надеждѫ да земе нѣщо отъ тѣхъ.

ѕ҃. Рече́ же Пе́тръ: сребра̀ и҆ зла́та нѣ́сть ѹ҆ менѐ: но є҆̀же
и҆̀мамъ, сїѐ тѝ даю̀: во и҆́мѧ і҆и҃са Хр҇та̀ Назѡре́а, воста́ни и҆
ходѝ.
з҃. И҆ є҆́мь є҆го̀ за десн͡ꙋю ру́кꙋ воздви́же: а҆́бїе же ѹ҆твер-
ди́стѣсѧ є҆гѡ̀ плеснѣ̀ и҆ глезнѣ̀,
и҃. И҆ вскочи́въ ста̀, и҆ хожда́ше, и҆ вни́де съ ни́ми въ цр҇ковь,
ходѧ̀ и҆ скача̀ и҆ хвалѧ̀ Бг҃а.
ѳ҃. И҆ ви́дѣша є҆го̀ всѝ лю́дїе ходѧ́ща и҆ хва́лѧща Бг҃а.
і҃. Зна́хꙋ же є҆го̀, ꙗ҆́кѡ се́й бѧ́ше, и҆́же ми́лостыни ра́ди сѣдѧ́ше
при кра́сныхъ две́рехъ цр҇ко́вныхъ: и҆ и҆спо́лнишасѧ ч͡ꙋда и҆
ѹ҆жа́са ѿ приключи́вшемсѧ є҆мꙋ̀.
а҃і. Держа́щꙋжесѧ и҆сцѣлѣ́вшемꙋ хромо́мꙋ Петра̀ и҆ і҆ѡа́нна,
притеко́ша къ ни́мъ всѝ лю́дїе въ притво́ръ нарица́емый
Соломѡ́новъ, ѹ҆жа́сни.
в҃і. Ви́дѣвъ же Пе́тръ ѿвѣща́ваше къ лю́демъ: м͡ꙋжїе
і҆и҃лтѧне, что̀ ч͡ꙋдитесѧ ѡ҆ се́мъ, и҆лѝ на ны̀ что̀ взира́ете,
ꙗ҆́кѡ свое́ю ли си́лою и҆лѝ благоче́стїемъ сотвори́хомъ є҆го̀
ходи́ти;
г҃і. Бг҃ъ а҆враа́мовъ и҆ і҆саа́ковъ и҆ і҆а́кѡвль, Бг҃ъ ѻ҆те́цъ
на́шихъ, просла́ви ѻ҆́трока своего̀ і҆и҃са: є҆го́же вы̀ преда́сте,
и҆ ѿверго́стесѧ є҆гѡ̀ пред̾ лице́мъ Пїла́товымъ, с͡ꙋждшꙋ ѻ҆́номꙋ
п͡ꙋсти́ти.
д҃і. Вы̀ же ст҃а́гѡ и҆ пра́веднагѡ ѿверго́стесѧ, и҆ и҆спроси́сте
м͡ꙋжа ѹ҆бі́йцꙋ да́ти ва́мъ:
є҃і. Нача́льника же жи́зни ѹ҆би́сте: є҆го́же Бг҃ъ воскр҇сѝ ѿ
ме́ртвыхъ, є҆м͡ꙋже мы̀ свидѣ́тели є҆смы̀.
ѕ҃і. И҆ ѡ҆ вѣ́рѣ и҆́мене є҆гѡ̀, сего̀, є҆го́же ви́дите и҆ зна́ете,
ѹ҆твердѝ и҆́мѧ є҆гѡ̀: и҆ вѣ́ра, ꙗ҆́же є҆гѡ̀ ра́ди, дадѐ є҆мꙋ̀ всю̀
цѣ́лость сїю̀ пред̾ всѣ́ми ва́ми.
з҃і. И҆ ны́нѣ, бра́тїе, вѣ́мъ, ꙗ҆́кѡ по невѣ́дѣнїю сїѐ сотво-
ри́сте, ꙗ҆́коже и҆ кнѧ́зи ва́ши:
и҃і. Бг҃ъ же ꙗ҆̀же предвозвѣстѝ ѹ҆сты̀ всѣ́хъ прр҇ѡ́къ
свои́хъ, пострада́ти Хр҇тꙋ̀, и҆спо́лни та́кѡ.

6. И Петръ рече: Сребро и злато азъ нѣмамъ; но което имамъ, това ти давамъ; въ име-то на Іисуса Христа Назорянина, стани и ходи.

7. И като го хванѫ за деснѫ-тѫ рѫкѫ, дигнѫ *го;* и тозь часъ утвьрдихѫ ся плѣсны-тѣ и глезны-тѣ му.

8. И скочи та ся исправи и ходяше; и влѣзе съ тѣхъ въ храмъ-тъ, та ходяше и скачаше и славяше Бога.

9. И видѣ го всичкый-тъ народъ че ходи и слави Бога.

10. И познавахѫ го че бѣ той който сѣдѣше за милостыніѭ при красны-тѣ врата на храмъ-тъ; и останѫхѫ въ ужасъ и удивленіе голѣмо за това което ся бѣ случило нему.

11. И понеже исцѣленый-тъ хромъ ся не отдѣляше отъ Петра и Іоанна, всичкый-тъ народъ смаянъ стече ся при тѣхъ въ притворъ-тъ нарицаемъ Соломоновъ.

12. А като видѣ Петръ, отговори народу: Мѫжіе Израиляне, що ся чудите за това? или що ся взирате на насъ, като че отъ своіѭ силѫ или благочестіе смы сторили тогози да ходи?

13. Богъ Авраамовъ, и Исааковъ и Іакововъ, Богъ на отцы-тѣ наши, прослави Сына своего Іисуса, когото вы прѣдадохте, и отрекохте ся отъ него прѣдъ Пилата, когато той бѣ рѣшилъ да го пусне.

14. Но вы ся отрекохте отъ Святый-тъ и Праведный-тъ, и испросихте да ви ся даде человѣкъ убійца.

15. А Началника на животъ-тъ убихте, когото Богъ въскрьси отъ мьртвы-тѣ, и ный смы на него свидѣтели.

16. И чрѣзъ вѣрѫ-тѫ въ негово-то име тогози когото гледате и познавате, негово-то име *го* укрѣпи; и тази вѣра, която е чрѣзъ него, даде му прѣдъ всинца ви това совьршенно здравіе.

17. И сега, братіе, знамъ че *вы* по невѣдѣніе сторихте *това*, както и началници-тѣ ваши;

18. А Богъ, което прѣдизвѣсти чрѣзъ уста-та на всичкы-тѣ си пророцы, че ще Христосъ да пострада, така го извьрши.

ѳ҃і. Пока́йтесѧ ѹ҆̀бо и҆ ѡ҆брати́тесѧ, да ѡ҆чи́ститесѧ ѿ грѣ̑хъ
ва́шихъ,
к҃. Ꙗ҆́кѡ да прїи́дꙋтъ времена̀ прохла̑дна ѿ лица̀ Гд҇нѧ, и҆
по́слетъ пронарече́ннаго ва́мъ Хрⷭ҇та̀ І҆и҃са:
к҃а. Є҆го́же подоба́етъ нб҃сѝ ѹ҆̀бѡ прїѧ́ти да́же до лѣ́тъ
ѹ҆строе́нїѧ всѣ̑хъ, ꙗ҆̀же глаго́ла Бг҃ъ ѹ҆сты̀ всѣ̑хъ ст҃ы́хъ
свои́хъ Прⷪ҇рѡ́къ ѿ вѣ́ка.
к҃в. Мѡѷсе́й ѹ҆̀бѡ ко ѻ҆ц҃є́мъ речѐ: ꙗ҆́кѡ Прⷪ҇ро́ка ва́мъ
воздви́гнетъ Гдⷭ҇ь Бг҃ъ ва́шъ ѿ бра́тїи ва́шеѧ, ꙗ҆́кѡ менѐ:
тогѡ̀ послꙋ́шайте по всемꙋ̀, є҆ли̑ка а҆́ще рече́тъ къ ва́мъ:
к҃г. Бꙋ́детъ же, вса́ка дꙋша̀, ꙗ҆́же а҆́ще не послꙋ́шаетъ
Прⷪ҇ро́ка ѻ҆́нагѡ, потреби́тсѧ ѿ люде́й.
к҃д. И҆ всѝ же Прⷪ҇ро́цы ѿ Самꙋи́ла, и҆ и҆̀же по си́хъ, є҆ли́цы
глаго́лаша, та́кожде предвозвѣсти́ша дни̑ сїѧ̑.
к҃є. Вы̀ є҆стѐ сы́нове Прⷪ҇рѡ́къ, и҆ завѣ́та, є҆го́же завѣща̀ Бг҃ъ
ко ѻ҆ц҃є́мъ ва́шымъ, гл҃го́лѧ ко А҆враа́мꙋ: и҆ ѿ сѣ́мени твое́мъ
возбл҃гослова́тсѧ всѧ̑ ѻ҆тє́чєствїѧ земна̑ѧ.
к҃ѕ. Ва́мъ пе́рвѣе Бг҃ъ воздви́гїй ѻ҆́трока своегѡ̀ І҆и҃са, послѧ̀
є҆го̀ бл҃гословѧ́щаго ва́съ, во є҆́же ѡ҆брати́тисѧ ва́мъ комꙋ́ждо ѿ
ѕлѡ́бъ ва́шихъ.

Глава̀ д҃.

а҃. Глаго́лющымъ же и҆̀мъ къ лю́демъ, наидо́ша на ни́хъ
сщ҃е́нницы и҆ воево́да цр҃ко́вный и҆ Саддꙋке́и,
в҃. Жа́лающе сѝ, за є҆́же ѹ҆чи́ти и҆̀мъ лю́ди, и҆ возвѣща́ти ѡ҆
І҆и҃сѣ воскрⷭ҇нїе ме́ртвыхъ:
г҃. И҆ возложи́ша на ни́хъ рꙋ́ки, и҆ положи́ша и҆̀хъ въ соблю-
де́нїе до ѹ҆́трїѧ: бѣ́ бо ве́черъ ѹ҆жѐ.
д҃. Мно́зи же ѿ слы́шавшихъ сло́во вѣ́роваша: и҆ бы́сть
число̀ мꙋже́й ꙗ҆́кѡ ты́сѧщъ пѧ́ть.
є҃. Бы́сть же на ѹ҆́трїе собра́тисѧ кнѧзе́мъ и҆̀хъ и҆ ста́рцемъ
и҆ кни́жникѡмъ во І҆ерⷭ҇ли́мъ,

19. Покайте ся и обърнѣте ся, да ся заличатъ грѣхове-тѣ ви,
та да дойдѫтъ врѣмена утѣшителны отъ присѫтствіе-то Господне,
20. И да ви проводи прѣдпроповѣданнаго вамъ Іисуса
Христа,
21. Когото трѣба да пріеме небе-то до врѣме-то въ което ще
ся възстанови всичко що е говорилъ Богъ отъ вѣка чрѣзъ уста-та
на всичкы-тѣ святы свои пророцы.
22. Защото Моисей рече на отцы-тѣ: Господь Богъ вашъ ще
въздигне вамъ отъ братія-та ваши пророкъ, като мене; него
послушайте во всичко щото ви рече;
23. И всяка душа, която не послуша тогозь пророка, ще бѫде
истрѣбена изъ народъ-тъ.
24. Още всичкы-тѣ пророци отъ Самуила и на сетнѣ, колкото
сѫ говорили, прѣдвъзвѣстихѫ и тыя дни.
25. Вы сте сынове на пророцы-тѣ, и на завѣтъ-тъ който завѣща
Богъ на отцы-тѣ наши, когато рече Аврааму: И вси-тѣ племена
на земѭ-тѫ въ твое-то сѣме ще ся благословятъ.
26. Богъ като въскрьси Сына своего Іисуса, до васъ найпьрво
го проводи, да вы благослови, и да отвраща всякого отъ лукавства-
та ваши.

ГЛАВА 4.

1. И когато тѣ говоряхѫ народу, дойдохѫ врьхъ тѣхъ священ-
ници-тѣ и войвода-та на храмъ-тъ, и Саддукеи-тѣ,
2. Които ся жалувахѫ, защото учахѫ народъ-тъ, и проповѣду-
вахѫ чрѣзъ Іисуса въскресеніе-то отъ мьртвы-тѣ;
3. И възложихѫ на тѣхъ рѫцѣ, и турихѫ гы подъ стражѫ за
утрѣ; защото бѣше вече привечеръ.
4. А мнозина отъ тѣзи които чухѫ слово-то повѣрувахѫ; и
число-то на *повѣрвалы-тѣ* человѣцы стигнѫ до петь тысящы.
5. И на утринь-тѫ събрахѫ ся въ Іерусалимъ началници-тѣ имъ,
и старѣйшины-тѣ и книжници-тѣ,

ѕ҃. И҆ А҆́ннѣ а҆рхїере́ю и҆ Каїа́фѣ и҆ І҆ѡа́ннꙋ и҆ А҆леѯа́ндрꙋ, и҆
є҆ли́цы бѣ́ша ѿ ро́да а҆рхїере́йска.
з҃. И҆ поста́вльше и҆̀хъ посредѣ̀, вопроша́хꙋ: ко́ею си́лою
и҆лѝ ко́имъ и҆́менемъ сотвори́сте сїѐ вы̀;
и҃. Тогда̀ Пе́тръ и҆спо́лнивсѧ Дх҃а ст҃а, речѐ къ ни́мъ:
кнѧ̑зи лю́дстїи и҆ ста́рцы І҆и҃левы,
ѳ҃. А҆́ще мы̀ дне́сь и҆스тѧзꙋ́еми є҆смы̀ ѡ҆ бл҃годѣѧ́нїи человѣ́ка
не́мощна, ѡ҆ чесо́мъ се́й спасе́сѧ:
і҃. Разꙋ́мно бꙋ́ди всѣ̑мъ ва́мъ и҆ всѣ̑мъ лю́демъ І҆и҃левымъ,
ꙗ҆́кѡ во и҆́мѧ І҆и҃са Хр҃та̀ Назѡре́а, є҆го́же вы̀ распѧ́сте, є҆го́же
Бг҃ъ воскр҃сѝ ѿ ме́ртвыхъ, ѡ҆ се́мъ се́й стои́тъ пред̾ ва́ми
здра́въ.
а҃і. Се́й є҆́сть ка́мень ᲂу҆коре́ный ѿ ва́съ зи́ждꙋщихъ, бы́вый
во главꙋ̀ ᲂу҆́гла. и҆ нѣ́сть ни ѡ҆ є҆ди́номъ же и҆но́мъ спасе́нїѧ:
в҃і. Нѣ́сть бо и҆но́гѡ и҆́мене под̾ не́бесе́мъ да́ннагѡ въ чело-
вѣ́цѣхъ, ѡ҆ не́мже подоба́етъ спасти́сѧ на́мъ.

г҃і. Ви́дѧще же Петро́во дерзнове́нїе и҆ І҆ѡа́нново, и҆ разꙋ-
мѣ́вше, ꙗ҆́кѡ человѣ́ка некни́жна є҆ста̀ и҆ про́ста, дивлѧ́хꙋсѧ,
зна́хꙋ же и҆̀хъ, ꙗ҆́кѡ со І҆и҃сомъ бѣ́ста:
д҃і. Ви́дѧще же и҆сцѣлѣ́вшаго человѣ́ка съ ни́ма стоѧ́ща
ничто́же и҆мѧ́хꙋ проти́вꙋ рещѝ.
є҃і. Повелѣ́вше же и҆̀ма во́нъ и҆з̾ со́нмища и҆зы́ти, стѧзѧ́-
хꙋсѧ дрꙋ́гъ съ дрꙋ́гомъ,
ѕ҃і. Глаго́люще: что̀ сотвори́мъ чл҃вѣ́кома си́ма; ꙗ҆́кѡ ᲂу҆́бѡ
наро́читое зна́менїе бы́сть и҆́ма, всѣ̑мъ живꙋ́щымъ во І҆ерⷭ҇лі́мѣ
ꙗ҆́вѣ, и҆ не мо́жемъ ѿвре́щисѧ:
з҃і. Но да не бо́лѣе простре́тсѧ въ лю́дехъ, преще́нїемъ да
запрети́мъ и҆̀ма ктомꙋ̀ не глаго́лати ѡ҆ и҆́мени се́мъ ни є҆ди́-
номꙋ ѿ человѣ̑къ.
и҃і. И҆ призва́вше и҆̀хъ, заповѣ́даша и҆̀ма ѿню́дъ не провѣ-
ща́вати, нижѐ ᲂу҆чи́ти ѡ҆ и҆́мени І҆и҃совѣ.
ѳ҃і. Пе́тръ же и҆ І҆ѡа́ннъ ѿвѣща́вше къ ни́мъ рѣ́ста: а҆́ще

6. И пьрвосвященникъ-тъ Анна и Каіафа и Іоаннъ и Александръ, и *всичкы* що бѣхѫ отъ пьрвосвященническый родъ.

7. И като гы исправихѫ на срѣдъ, пытахѫ гы: Съ коѭ силѫ, или въ кое име сторихте вы това?

8. Тогази Петръ, испълненъ Духомъ Святымъ, рече имъ: Началници народни, и старѣйшини Израилеви,

9. Понеже отъ насъ ся иска днесь отвѣтъ за едно благодѣяніе къмъ человѣкъ немощенъ, чрѣзъ какво бы той исцѣленъ;

10. Да знаете всица вы и всичкый народъ Израилевъ, че чрѣзъ име-то на Іисуса Христа Назорянина, когото вы распѣхте, когото Богъ въскрьси изъ мьртвы-тѣ, чрѣзъ него той стои прѣдъ васъ здравъ.

11. Той е камькъ-тъ когото прѣнебрегнѫхте вы зидари-тѣ, който станѫ глава на ѫглъ-тъ.

12. И чрѣзъ никого другыго не быва спасеніе; защото нѣма подъ небе-то друго име да е дадено между человѣцы-тѣ, чрѣзъ което трѣба да ся спасемъ.

13. А тѣ като гледахѫ Петрово-то и Іоанново-то дьрзновеніе, и разумѣхѫ че сѫ бескнижни и прости человѣци, чудяхѫ ся, но познахѫ гы че сѫ были наедно съ Іисуса.

14. А като видѣхѫ исцѣленый-тъ человѣкъ че стои съ тѣхъ, нѣмахѫ що да рекѫтъ на срѣщѫ.

15. И отъ какъ имъ повелѣхѫ да излѣзѫтъ вънъ отъ съборище-то, посовѣтувахѫ ся помежду си,

16. И казувахѫ: Що да сторимъ на тѣзи человѣцы? защото явно *е* на всичкы които живѣѭтъ въ Іерусалимъ че знаменито чудо станѫ чрѣзъ тѣхъ, и не можемъ да речемъ че не е станѫло.

17. Но за да ся не разнесе повече въ народъ-тъ, съсъ заплашваніе да имъ запрѣтимъ, да не говорятъ вече въ това име на никого человѣка.

18. И повыкахѫ гы та имъ зарѫчахѫ да не продуматъ никакъ нито да учатъ въ име-то Іисусово.

19. А Петръ и Іоаннъ отговорихѫ имъ и рекохѫ: Ако

пра́ведно є҆́сть пред̾ Бг҃омъ, ва́съ послꙋ́шати па́че, не́жели Бг҃а, сꙋди́те.
к҃. Не мо́жемъ бо мы̀, ꙗ҆̀же ви́дѣхомъ и҆ слы́шахомъ, не
глаго́лати.
к҃а. О҆́ни́ же призапре́щше и҆̀ма, пꙋсти́ша ѧ҆̀ ничто́же
ѡ҆брѣ́тше, ка́кѡ мꙋ́чити и҆̀хъ, люде́й ра́ди, ꙗ҆́кѡ всѝ просла-
вла́хꙋ Бг҃а ѡ҆ бы́вшемъ.
к҃в. Лѣ́тъ бо бѧ́ше мно́жае четы́редесѧти человѣ́къ то́й, на
не́мже бы́сть чꙋ́до сїѐ и҆сцѣле́нїѧ.
к҃г. Ѿпꙋще́на же бы́вша прїидо́ста къ свои̑мъ и҆ возвѣ-
сти́ста, є҆ли̑ка къ ни̑ма а҆рхїере́и и҆ ста́рцы рѣ́ша.
к҃д. О҆́ни́ же слы́шавше, є҆диноꙋ́шнѡ воздвиго́ша гла́съ
къ Бг҃ꙋ, и҆ реко́ша: Вл҃ко, ты̀ Бж҃е сотвори́вый нб҃о и҆ зе́млю и҆
мо́ре и҆ всѧ̑, ꙗ҆̀же въ ни́хъ:
к҃є. И҆̀же Дх҃омъ ст҃ы́мъ, ᲂу҆сты̀ ѻ҆ц҃а̀ на́шегѡ Дв҃да ѻ҆́трока
твоегѡ̀, ре́клъ є҆сѝ: вскꙋ́ю шата́шасѧ ꙗ҆зы́цы, и҆ лю́дїе поꙋчи́-
шасѧ тщє́тнымъ:
к҃ѕ. Предста́ша ца́рїе зе́мстїи, и҆ кнѧ́зи собра́шасѧ вкꙋ́пѣ:
на Гд҃а, и҆ на Хр҃та̀ є҆гѡ̀.
к҃з. Собра́шасѧ бо вои́стиннꙋ во гра́дѣ се́мъ на ст҃а́го
ѻ҆́трока твоего̀ І҆и҃са, є҆го́же пома́залъ є҆сѝ, И҆рѡ́дъ же и҆ Пон-
ті́йскїй Пїла́тъ, съ ꙗ҆зы́ки и҆ людмѝ І҆и҃левыми,
к҃и. Сотвори́ти, є҆ли̑ка рꙋка̀ твоѧ̀ и҆ совѣ́тъ тво́й предна-
речѐ бы́ти.
к҃ѳ. И҆ ны́нѣ Гд҃и, при́зри на преще́нїѧ и҆́хъ, и҆ да́ждь ра-
бѡ́мъ твои̑мъ со всѧ́кимъ дерзнове́нїемъ глаго́лати сло́во
твоѐ,
л҃. Внегда̀ рꙋ́кꙋ твою̀ простре́ти тѝ во и҆сцѣлє́нїѧ, и҆ зна́-
менїємъ и҆ чꙋдесє́мъ быва́ти, и҆́менемъ ст҃ы́мъ ѻ҆́трока твоегѡ̀
І҆и҃са.
л҃а. И҆ помоли́вшымсѧ и҆̀мъ, подви́жесѧ мѣ́сто, и҆дѣ́же бѧ́хꙋ
со́брани, и҆ и҆спо́лнишасѧ всѝ Дх҃а ст҃а, и҆ глаго́лахꙋ сло́во Бж҃їе
со дерзнове́нїемъ.

е праведно прѣдъ Бога да послушамы васъ повече, а не Бога, сѫдѣте.

20. Защото ный не можемъ да не говоримъ това що смы видѣли и чули.

21. А тѣ пакъ гы заплашихѫ, и пуснѫхѫ гы, понеже не намѣрувахѫ нищо *причинѫ* да гы накажѫтъ, поради народъ-тъ; защото всичкы славяхѫ Бога за това що быде.

22. Защото человѣкъ-тъ надъ когото станѫ това чудо на исцѣленіе-то, бѣше повече отъ четыридесеть годинъ.

23. И щомъ гы пуснѫхѫ дойдохѫ при свои-тѣ си, та извѣстихѫ *това* що имъ рекохѫ първосвященници-тѣ и старѣйшины-тѣ.

24. А тѣ като чухѫ, възвысихѫ единодушно гласъ къмъ Бога, и рекохѫ: Владыко, ты *си* Богъ който си направилъ небе-то и землѭ-тѫ и море-то, и всичко що е въ тѣхъ,

25. Който си реклъ чрѣзъ уста-та на Давида раба своего: Защо ся разѳучахѫ язычници-тѣ, и народи-тѣ прѣговарятъ суетны нѣща?

26. Прѣдстанѫхѫ царіе-тѣ земни, и князове-тѣ ся събрахѫ на купъ, противъ Господа, и противъ Помазанникъ-тъ неговъ.

27. Защото наистинѫ ся събрахѫ противъ святый-тъ твой отрокъ Іисуса, когото си помазалъ, Иродъ и Пилатъ Понтійскый, съсъ язычницы-тѣ и народъ-тъ Израилевъ,

28. Да сторятъ това което твоя-та рѫка и твоя-та воля е прѣдопрѣдѣлила да бѫде.

29. И нынѣ, Господи, погледни на тѣхны-тѣ заплашванія, и дай на твои-тѣ рабы да говорятъ твое-то слово съсъ всяко дързновеніе,

30. Ты като простирашь рѫкѫ-тѫ си на исцѣленіе, да ставатъ знаменія и чудеса чрѣзъ име-то на святаго отрока твоего Іисуса.

31. И като ся помолихѫ, потресе ся мѣсто-то дѣто бѣхѫ събрани, и испълнихѫ ся всичкы Духомъ Святымъ, и проповѣдувахѫ слово-то Божіе съ дързновеніе.

л҃в. Наро́дꙋ же вѣ́ровавшемꙋ бѣ̀ се́рдце и҆ дꙋша̀ є҆ди́на: и҆ ни
є҆ди́нъ же что̀ ѿ и҆мѣ́ній свои́хъ глаго́лаше своѐ бы́ти, но бѧ́хꙋ
и҆̀мъ всѧ҃ ѻ҆́бща.

л҃г. И҆ ве́лїею си́лою воздаѧ́хꙋ свидѣ́тельство А҆по́столи
воскресе́нїю Гд҃а І҆и҃са Хр҃та̀, бл҃года́ть же бѣ̀ ве́лїѧ на всѣ́хъ
и҆̀хъ.

л҃д. Не бѧ́ше бо ни́щь ни є҆ди́нъ въ ни́хъ: є҆ли́цы бо гос-
по́дїе се́лѡмъ, и҆лѝ домѡ́въмъ бѧ́хꙋ, продаю́ще приношаа́хꙋ цѣ́ны
продае́мыхъ,

л҃є. И҆ полага́хꙋ при нога́хъ А҆п҃лъ: даѧ́шесѧ же коемꙋ́ждо,
є҆гѡ́же а҆́ще кто̀ тре́боваше.

л҃ѕ. І҆ѡсі́а же нарече́нный Варна́ва ѿ А҆п҃лъ, є҆̀же є҆́сть ска-
зѧ́емо, сн҃ъ ᲂу҆тѣше́нїѧ, Леѵі́тъ, Кѵ́прѧнинъ ро́домъ,

л҃з. И҆мѣ́ѧ село̀, прода́въ принесѐ цѣ́нꙋ, и҆ положѝ пред̾ но-
га́ми А҆п҃лъ.

ГЛАВА̀ Є҃.

а҃. Мꙋ́жъ же нѣ́кїй А҆на́нїа и҆́менемъ, съ Сапфі́рою жено́ю
своє́ю, продадѐ село̀,

в҃. И҆ ᲂу҆таѝ ѿ цѣны̀, свѣ́дꙋщей и҆ женѣ̀ є҆гѡ̀, и҆ прине́съ
ча́сть нѣ́кꙋю пред̾ нога́ми А҆п҃лъ положѝ.

г҃. Рече́ же Пе́тръ: А҆на́нїе, почто̀ и҆спо́лни сатана̀
се́рдце твоѐ, солга́ти Дх҃ꙋ ст҃о́мꙋ, и҆ ᲂу҆тайти ѿ цѣны̀
села̀;

д҃. Сꙋ́щее тебѣ̀, не твое́ ли бѣ̀, и҆ прода́нное не въ твое́й
ли вла́сти бѧ́ше; что̀ ꙗ҆́кѡ положи́лъ є҆сѝ въ се́рдцѣ твое́мъ
ве́щь сїю̀; не человѣ́кѡмъ солга́лъ є҆сѝ, но Бг҃ꙋ.

є҃. Слы́шавъ же А҆на́нїа словеса̀ сїѧ̀, па́дъ и҆зды́ше: и҆ бы́сть
стра́хъ ве́лїй на всѣ́хъ слы́шащихъ сїѧ҃.

ѕ҃. Воста́вше же ю҆́ноши взѧ́ша є҆го̀, и҆ и҆зне́сше погре-
бо́ша.

32. А множество-то които бѣхѫ повѣрували имаше едно сърдце и еднѫ душѫ; и ни единъ не казуваше за нѣщо отъ иманіе-то си че е негово; но всичко имахѫ общо.

33. И апостоли-тѣ съсъ силѫ голѣмѫ отдавахѫ свидѣтелство-то за въскръсеніе-то на Господа Іисуса, и голѣма благодать бѣ надъ всичкы тѣхъ.

34. И никой отъ тѣхъ не бѣше въ лишеніе, защото всичкы които бѣхѫ стопани на нивы или на кѫщы, продавахѫ гы, и носяхѫ цѣнѫ-тѫ на продадено-то,

35. И слагахѫ *іѫ* при нозѣ-тѣ на апостолы-тѣ; и раздаваше ся всякому споредъ колкото му трѣбаше.

36. Така Іосій нареченный отъ апостолы-тѣ Варнава (което ся тълкува, сынъ утѣшенія), Левитъ, родомъ Кыпрянинъ,

37. Който имаше своѭ земіѭ, продаде *іѫ*, и донесе пары-тѣ, и сложи гы прѣдъ нозѣ-тѣ на апостолы-тѣ.

ГЛАВА 5.

1. А нѣкой си человѣкъ на име Ананія, съсъ женѫ си Сапфирѫ, продаде стяжаніе,

2. И утаи отъ цѣнѫ-тѫ, съсъ знаяніе-то и на женѫ си; и донесе еднѫ часть и сложи *іѫ* прѣдъ нозѣ-тѣ на апостолы-тѣ.

3. А Петръ рече: Ананіе, защо испълни Сатана сърдце-то ти, да излъжешь Духа Святаго, и да утаишь отъ цѣнѫ-тѫ на нивѫ-тѫ?

4. Като стоеше *непродадено*, не бѣше ли твое? и като ся продаде, не бѣше ли въ твоѭ власть? Защо тури това нѣщо въ сърдце-то си? Не си реклъ лъжѫ на человѣцы, но на Бога.

5. И като слушаше Ананія тѣзи думы, паднѫ и издѫхнѫ; и страхъ голѣмъ обзѣ всичкы които чувахѫ това.

6. И станѫхѫ по млади-тѣ, обвихѫ го, и изнесохѫ та *го* погребохѫ.

з҃. Бы́сть же ѩ҆́кѡ тре́мъ часѡ́мъ мину́вшымъ, и҆ жена̀ є҆гѡ̀
не вѣ́дѹщи бы́вшагѡ вни́де.
и҃. Ѿвѣща́въ же є҆́й Пе́тръ, рцы́ ми, а҆́ще на толи́цѣ село̀
ѿда́ста; ѻ҆на́ же речѐ: є҆́й, на толи́цѣ.
ѳ҃. Пе́тръ же речѐ къ не́й: что̀, ѩ҆́кѡ согласи́стасѧ и҆скѹ-
си́ти Дх҃а Гд҃нѧ; сѐ но́ги погре́бшихъ мѹ́жа твоегѡ̀, при две́-
рехъ, и҆ и҆знесѹ́тъ та̀.
і҃. Паде́ же а҆́бїе пре́дъ нога́ма є҆гѡ̀, и҆ и҆́здше: вше́дше же
ю҆́ноши ѡ҆брѣто́ша ю҆̀ ме́ртвѹ, и҆ и҆зне́сше погребо́ша бли́зъ
мѹ́жа є҆ѧ̀.
а҃і. И҆ бы́сть стра́хъ ве́лїй на все́й цр҃кви, и҆ на всѣ́хъ
слы́шащихъ сїѧ̑.
в҃і. Рѹка́ми же а҆пⷭ҇лскими бы́ша зна́менїѧ и҆ чѹдеса̀ въ лю́-
дехъ мнѡ́га: и҆ бѧ́хѹ є҆диноѹ́шнѡ всѝ въ притво́рѣ Соло-
мѡ́ни:
г҃і. Ѿ про́чихъ же никто́же смѣ́ѧше прилѣпла́тисѧ и҆̀мъ,
но велича́хѹ и҆̀хъ лю́дїе:
д҃і. Па́че же прилага́хѹсѧ вѣ́рѹющїи Гд҇ви, мно́жество
мѹже́й же и҆ же́нъ.
є҃і. Ѩ҆́кѡ и҆ на стѡ́гны и҆зноси́ти недѹ́жныѧ, и҆ полага́ти на
посте́лѧхъ и҆ на ѻ҆́дрѣхъ, да грѧдѹ́щѹ Петрѹ̀ понѐ сѣ́нь є҆гѡ̀
ѡ҆сѣни́тъ нѣ́коего ѿ ни́хъ.
ѕ҃і. Схожда́шесѧ же и҆ мно́жество ѿ ѻ҆кре́стныхъ градѡ́въ
во і҆ерⷭ҇ли́мъ, принося́ще недѹ́жныѧ и҆ стра́ждѹщыѧ ѿ дѹ́хъ не-
чи́стыхъ, и҆̀же и҆сцѣлѣва́хѹсѧ всѝ.
з҃і. Воста́въ же а҆рхїере́й и҆ всѝ, и҆̀же съ ни́мъ сѹ́щаѧ є҆́ресь
Саддѹке́йскаѧ, и҆спо́лнишасѧ за́висти,

и҃і. И҆ возложи́ша рѹ́ки своѧ̑ на а҆пⷭ҇лы, и҆ посла́ша и҆̀хъ въ
соблюде́нїе ѻ҆́бщее.
ѳ҃і. А҆́гг҇лъ же Гд҇нь но́щїю ѿве́рзе две́ри темни́цы, и҆зве́дъ
же и҆̀хъ речѐ:

7. И като ся минахѫ около три часа, влѣзе и жена му безъ да знае това що бѣше ся случило.

8. И Петръ ѝ отговори: Кажи ми, за толкозь ли продадохте нивѫ-тѫ? И тя рече: Ей, за толкозь.

9. А Петръ ѝ рече: Защо ся съгласихте да искусите Духъ-тъ Господень? Ето на врата-та нозѣ-тѣ на тѣзи що погребохѫ мѫжа ти, и тебе ще изнесѫтъ.

10. И паднѫ на часъ-тъ до нозѣ-тѣ му, и издѫхнѫ; а като влѣзохѫ момци-тѣ намѣрихѫ ѭ мьртвѫ, и изнесохѫ ѭ, та ѭ погребохѫ при мѫжа ѝ.

11. И голѣмъ страхъ обзѣ всичкѫ-тѫ церквѫ, и всичкы които чувахѫ това.

12. И пакъ много знаменія и чудеса бывахѫ въ народъ-тъ чрѣзъ рѫцѣ-тѣ на апостолы-тѣ; (и всичкы единодушно бѣхѫ въ притворъ-тъ Соломоновъ.

13. А отъ другы-тѣ никой не смѣяше да ся прилѣпява при тѣхъ; народъ-тъ обаче гы имаше на почесть.

14. И прилагахѫ ся повече вѣруѭщи въ Господа, множество мѫжіе и жены;)

15. Така що износяхѫ болны-тѣ по улицы-тѣ и слагахѫ гы на постелкы и на одрове, да бы поне сѣнка-та Петрова, въ минуваніе-то му, да осѣни нѣкого отъ тѣхъ.

16. Събирахѫ ся още въ Іерусалимъ и множество отъ околны-тѣ градове, та носяхѫ болны и страждущы отъ нечисты духове, и всичкы получвахѫ исцѣленіе.

17. Тогазь станѫ първосвященникъ-тъ, и всичкы които бѣхѫ съ него, що принадлежавахѫ на Саддукейскѫ-тѫ ересь, испълнени съсъ зависть,

18. И турихѫ рѫцѣ на апостолы-тѣ, и затворихѫ гы въ общѫ-тѫ тьмницѫ.

19. Но ангелъ Господень прѣзъ нощь-тѫ отвори врата-та на тьмницѫ-тѫ, та гы изведе, и рече:

к҃. И҆ди́те, и҆ ста́вше глаго́лите въ цр҃кви лю́демъ всѧ҄ глаго́лы жи́зни сеѧ҄.

к҃а. Слы́шавше же вниідо́ша по ѹ҆́треници въ цр҃ковь, и҆ ѹ҆ча́хꙋ. прише́дъ же а҆рхїере́й и҆ и҆̀же съ ни́мъ, созва́ша собо́ръ и҆ всѧ҄ ста́рцы ѿ сынѡ́въ Ї҆и҃левыхъ, и҆ посла́ша во ѹ҆зи́лище, привестѝ и҆̀хъ.

к҃в. Слꙋгѝ же ше́дше не ѡ҆брѣто́ша и҆̀хъ въ темни́цѣ: возвра́щшежесѧ возвѣсти́ша,

к҃г. Глаго́люще: ꙗ҆́кѡ темни́цꙋ ѹ҆бѡ ѡ҆брѣто́хомъ заключе́нꙋ со всѧ́кимъ ѹ҆твержде́нїемъ: и҆ блюсти́тели стоѧ́щыѧ пре́дъ две́рми: ѿве́рзше же, внꙋ́трь ни є҆ди́нагѡ ѡ҆брѣто́хомъ.

к҃д. Ꙗ҆́коже слы́шаша словеса̀ сїѧ҄, а҆рхїере́й же, и҆ воево́да цр҃ко́вный, и҆ первосщ҃е́нницы, недоꙋмѣва́хꙋсѧ ѡ҆ ни́хъ, что̀ ѹ҆бѡ бꙋ́детъ сїѐ.

к҃є. Прише́дъ же нѣ́кто возвѣстѝ и҆̀мъ, глаго́лѧ: ꙗ҆́кѡ сѐ мꙋ́жїе, и҆̀хже всади́сте въ темни́цꙋ, сꙋ́ть въ цр҃кви стоѧ́ще и҆ ѹ҆ча́ще лю́ди.

к҃ѕ. Тогда̀ ше́дъ воево́да со слꙋга́ми, приведѐ и҆̀хъ, не съ нꙋ́ждею, боѧ́хꙋсѧ бо люде́й, да не ка́менїемъ побїю́тъ и҆̀хъ.

к҃з. Приве́дше же и҆̀хъ поста́виша на со́нмищи: и҆ вопросѝ и҆̀хъ а҆рхїере́й, глаго́лѧ:

к҃и. Не запреще́нїемъ ли запрети́хомъ ва́мъ не ѹ҆чи́ти ѡ҆ и҆́мени се́мъ; и҆ сѐ и҆спо́лнисте Ї҆ер҃ли́мъ ѹ҆че́нїемъ ва́шимъ, и҆ хо́щете навестѝ на ны̀ кро́вь человѣ́ка сегѡ̀..

к҃ѳ. Ѿвѣща́въ же Пе́тръ и҆ А҆п҃ли рѣ́ша: повинова́тисѧ подоба́етъ Бг҃ови па́че, не́жели человѣ́кѡмъ.

л҃. Бг҃ъ ѻ҆ц҃ъ на́шихъ воздви́же Ї҆и҃са, є҆го́же вы̀ ѹ҆би́сте повѣ́сивше на дре́вѣ:

л҃а. Сего̀ Бг҃ъ нача́льника и҆ Сп҃са вознесѐ десни́цею свое́ю, да́ти покаѧ́нїе Ї҆и҃леви и҆ ѡ҆ставле́нїе грѣхѡ́въ.

л҃в. И҆ мы̀ є҆смы̀ тогѡ̀ свидѣ́тели глаго́лъ си́хъ, и҆ Дх҃ъ ст҃ы́й, є҆го́же дадѐ Бг҃ъ повинꙋ́ющымсѧ є҆мꙋ̀.

20. Идѣте, и застанѣте въ храмъ-тъ, та говорѣте на народа всичкы-тѣ словеса на тойзи животъ.

21. Тѣ като чухѫ *това*, на сьмнованіе влѣзохѫ въ храмъ-тъ и поучавахѫ. А когато дойде първосвященникъ-тъ и които бѣхѫ съ него, свыкахѫ съборъ-тъ и всичко-то старѣйшинство на синове-тѣ Израилевы, и проводихѫ въ тьмницѫ-тѫ да доведѫтъ *апостолы-тѣ*.

22. Но слугы-тѣ като отидохѫ, не гы намѣрихѫ въ тьмницѫ-тѫ; и върнѫхѫ ся та извѣстихѫ,

23. И рекохѫ: Тьмницѫ-тѫ намѣрихмы заключенѫ твърдѣ здраво, и стражари-тѣ стояхѫ вънъ прѣдъ врата-та; а като отворихмы не намѣрихмы никого вѫтрѣ.

24. И като чухѫ тѣзи думы священникъ-тъ и войвода-та на храмъ-тъ и първосвященници-тѣ, въ недоумѣніе бѣхѫ за тѣхъ, какво ще бѫде това.

25. И дойде нѣкой си, та имъ извѣсти и каза: Ето тѣзи человѣци които турихте въ тьмницѫ-тѫ, стоятъ въ храмъ-тъ и поучаватъ народъ-тъ.

26. Тогази отиде войвода-та съсъ слугы-тѣ, и доведе гы, не на силѫ; защото ся бояхѫ отъ народъ-тъ да гы не убіѭтъ съ камьніе.

27. И като гы доведохѫ, поставихѫ *гы* прѣдъ съборъ-тъ; и попыта гы първосвященникъ-тъ,

28. И рече: Не ви ли зарѫчахмы и запрѣтихмы да не поучавате въ това име? И ето, напълнихте Іерусалимъ съ ваше-то поученіе, и искате да докарате врьхъ насъ кръвь-тѫ на тогозь человѣка.

29. И отговори Петръ и апостоли-тѣ и рекохѫ: Подобава да ся покорявамы повече Богу, нежели на человѣцы-тѣ.

30. Богъ на отцы-тѣ наши въскрьси Іисуса, когото вы убихте като *го* повѣсихте на дьрво.

31. Него Богъ съ десницѫ-тѫ си въздигнѫ за началникъ и спаситель, да даде покаяніе на Израиля, и прощеніе на грѣхове-тѣ.

32. И въ тѣзи нѣща, свидѣтели нему смы ный, и Духъ Святый, когото Богъ даде на онѣзи които го слушатъ.

л҃г. Ѻни́ же слы́шавше распыха́хꙋсѧ, и҆ совѣща́ша ᲂу҆би́ти
и҆̀хъ.
л҃д. Воста́въ же нѣ́кїй на со́нмищи фарїсе́й, и҆́менемъ
Гамалїи́лъ, законоꙋчи́тель че́стенъ всѣ́мъ лю́демъ, повелѣ̀
внѣ̀ ма́лѡ что̀ а҆пⷭ҇лѡмъ ᲂу҆стꙋпи́ти.
л҃є. Рече́ же къ ни̑мъ: мꙋ́жїе і҆и҃льтѧне, внима́йте себѣ̀ ѿ
человѣ́цѣхъ си́хъ, что̀ хо́щете сотвори́ти.
л҃ѕ. Пре́дъ си́ми бо де́ньми воста̀ ѳевда̀, глаго́лѧ бы́ти
вели́ка нѣ́коего себѐ, є҆мꙋ́же прилѣпи́шасѧ число́мъ мꙋже́й
ꙗ҆́кѡ четы́реста: и҆́же ᲂу҆бїе́нъ бы́сть, и҆ всѝ є҆ли́цы повинꙋ́шасѧ
є҆мꙋ̀, разыдо́шасѧ и҆ бы́ша ни во что́же.
л҃з. По се́мъ воста̀ і҆ꙋ́да галїле́анинъ, во дни̑ написа́нїѧ, и҆
ѿвлечѐ лю́ди дово́льны въ слѣ́дъ себѐ: и҆ то́й поги́бе, и҆ всѝ,
є҆ли́цы послꙋ́шаша є҆го̀, разсы́пашасѧ.
л҃и. И҆ ны́нѣ глаго́лю ва́мъ: ѿстꙋпи́те ѿ человѣ̑къ си́хъ, и҆
ѡ҆ста́вите и҆̀хъ: ꙗ҆́кѡ а҆́ще бꙋ́детъ ѿ человѣ̑къ совѣ́тъ се́й и҆лѝ
дѣ́ло сїѐ, разори́тсѧ:
л҃ѳ. А҆́ще ли же ѿ бг҃а є҆́сть, не мо́жете разори́ти то̀, да не
ка́кѡ и҆ бг҃обо́рцы ѡ҆брѧ́щетесѧ.
м҃. Послꙋ́шаша же є҆гѡ̀ и҆ призва́вше а҆пⷭ҇лы, би́вше
запрети́ша и҆̀мъ не глаго́лати ѡ҆ и҆́мени і҆и҃совѣ, и҆ ѿпꙋсти́ша
и҆̀хъ.
м҃а. Ѻни́ же ᲂу҆́бѡ и҆дѧ́хꙋ ра́дꙋющесѧ ѿ лица̀ собо́ра, ꙗ҆́кѡ
за и҆́мѧ гд҃а і҆и҃са сподо́бишасѧ безче́стїе прїѧ́ти:
м҃в. По всѧ́ же дни̑ въ цр҃кви и҆ въ домѣ́хъ не престаѧ́хꙋ
ᲂу҆ча́ще и҆ бл҃говѣ́ствꙋюще і҆и҃са хрⷭ҇та̀.

ГЛАВА̀ ѕ҃.

а҃. Во дне́хъ же си́хъ ᲂу҆мно́жившымсѧ ᲂу҆чн҃кѡ́мъ, бы́сть
ропта́нїе є҆́ллинѡвъ ко є҆вре́ѡмъ, ꙗ҆́кѡ презира́еми быва́хꙋ во
вседне́внѣмъ слꙋже́нїи вдови́цы и҆́хъ.

33. А тѣ като чухѫ *това* късахѫ ся *отъ ядъ*, и наговаряхѫ ся да гы убіѭтъ.

34. Но Фарисей нѣкой си на име Гамаліилъ, законоучитель, когото всичкый народъ почиташе, станѫ въ съборище-то, и заповѣда да извадятъ вънъ апостолы-тѣ за малко врѣме;

35. И рече имъ: Мѫжіе Израиляне, помыслѣте си добрѣ, какво ще направите врьхъ тѣзи человѣцы.

36. Защото прѣди тѣзь дни повдигнѫ ся Ѳевда, и казуваше за себе си да е голѣмъ нѣкой си, при когото ся прилѣпихѫ до четыристотинъ души на четъ; който быде убитъ, и всичкы които му ся покоравахѫ разидохѫ ся и изчезнѫхѫ.

37. Слѣдъ него ся повдигнѫ Іуда Галилеянинъ-тъ, въ врѣме-то на написаніе-то, и отвлече подирѣ си доста народъ; и той загынѫ, и всичкы които ся поведохѫ слѣдъ него распръснѫхѫ ся.

38. И сега ви казувамъ, оттеглѣте ся отъ тѣзи человѣцы и оставѣте гы; защото това намѣреніе или това дѣло, ако бы да е отъ человѣцы ще ся развали;

39. Ако ли е отъ Бога, не можете го развали: *пазьте* да не бы да ся намѣрите и богопротивници.

40. И послушахѫ го; и привыкахѫ апостолы-тѣ, бихѫ гы и заржчахѫ имъ да не говорятъ въ име-то Іисусово, и тъй гы пуснѫхѫ.

41. А тѣ си отивахѫ отъ съборъ-тъ радостни, защото ся сподобихѫ да прѣтьрпятъ безчестіе за негово-то име.

42. И всякой день не прѣстанувахѫ отъ да учатъ и да благовѣствуватъ за Іисуса Христа, и въ храмъ-тъ и по кѫщы-тѣ.

ГЛАВА 6.

1. И прѣзъ тыя дни когато ся умножавахѫ ученици-тѣ, станѫ роптаніе отъ Еллинисты-тѣ врьхъ Евреи-тѣ, че въ повседневно-то раздаваніе на потрѣбности-тѣ, тѣхны-тѣ вдовицы оставалы неприглѣдваны.

в҃. Призва́вше же двана́десѧть мно́жество оу҆чени́къ, рѣ́ша: не оу҆го́дно є҆́сть на́мъ ѡ҆ста́вльшымъ сло́во Бж҃іе, слꙋжи́ти трапе́замъ.

г҃. Оу҆смотри́те оу҆̀бо бра́тїе, мꙋ́жы ѿ ва́съ свидѣ́тельствованы се́дмь, и҆спо́лнены Дх҃а ст҃а и҆ премꙋ́дрости, и҆̂хже поста́вимъ на́дъ слꙋ́жбою се́ю:

д҃. Мы́ же въ моли́твѣ и҆ слꙋже́нїи сло́ва пребꙋ́демъ.

є҃. И҆ оу҆го́дно бы́сть сло́во сїѐ пред̾ всѣ́мъ наро́домъ: и҆ и҆збра́ша Стефа́на мꙋ́жа и҆спо́лнена вѣ́ры и҆ Дх҃а ст҃а, и҆ Фїлі́ппа, и҆ Про́хора и҆ Нїкано́ра, и҆ Ті́мѡна и҆ Парме́на, и҆ Нїколи́а прише́лца А҆нтїохі́йскаго.

ѕ҃. И҆̀хже поста́виша пред̾ А҆п҃лы: и҆ помоли́вшесѧ возложи́ша на ни́ рꙋ́цѣ.

з҃. И҆ сло́во Бж҃їе растѧ́ше, и҆ мно́жашесѧ числѡ̀ оу҆чени́къ во І҆ерⷭ҇ли́мѣ ѕѣлѡ̀, мно́гъ же наро́дъ сщ҃е́нникѡвъ послꙋ́шахꙋ вѣ́ры.

и҃. Стефа́нъ же и҆спо́лнь вѣ́ры и҆ си́лы творѧ́ше зна́менїѧ и҆ чꙋдеса̀ ве́лїѧ въ лю́дехъ.

ѳ҃. Воста́ша же нѣ́цыи ѿ со́нма глаго́лемагѡ Лїбертї́нска, и҆ Кѵрине́йска и҆ А҆леѯа́ндрска, и҆ и҆̀же ѿ Кїлїкі́и и҆ А҆сі́и, стѧза́ющесѧ со Стефа́номъ:

і҃. И҆ не мож́ахꙋ проти́вꙋ ста́ти премꙋ́дрости и҆ Дх҃ꙋ, и҆́мже глаго́лаше.

а҃і. Тогда̀ подꙋсти́ша мꙋ́жы глаго́лющыѧ: ꙗ҆́кѡ слы́шахомъ є҆го̀ глаго́люща глаго́лы хꙋ̑льныѧ на Мѡѷсе́а и҆ на Бг҃а:

в҃і. Сподвиго́ша же лю́ди и҆ ста́рцы и҆ кни́жники, и҆ напа́дше восхи́тиша є҆го̀, и҆ приведо́ша на со́нмище,

г҃і. Поста́виша же свидѣ́тели лѡ́жны глаго́лющыѧ: ꙗ҆́кѡ человѣ́къ се́й не преста́етъ глаго́лы хꙋ̑льныѧ глаго́лѧ на мѣ́сто ст҃о́е сїѐ и҆ зако́нъ.

д҃і. Слы́шахомъ бо є҆го̀ глаго́люща: ꙗ҆́кѡ І҆и҃съ Назѡре́й се́й

2. На това дванадесеть-тѣ свыкахѫ множество-то на ученицы-тѣ и рекохѫ: Не е прилично намъ да оставимъ слово-то Божіе, и да слугувамы на трапезы.

3. И тъй, братія, виждте та изберѣте отъ васъ си седмь душы свидѣтелствованы, испълнены съ Духъ Святъ и съ мудрость, които да поставимъ за тѫзи потрѣбѫ.

4. А ный ще си останемъ въ молитвѫ-тѫ и въ служеніе-то на слово-то.

5. И бы угодно прѣдложеніе-то на всичко-то множество; и избрахѫ Стефана, мѫжъ испълненъ съ вѣрѫ и съ Духъ Святъ, и Филиппа, и Прохора, и Никанора, и Тимона, и Пармена, и Николая прозелитъ-тъ отъ Антіохіѭ,

6. Които поставихѫ прѣдъ апостолы-тѣ; и *тѣ* ся помолихѫ и възложихѫ рѫцѣ на тѣхъ.

7. И слово-то Божіе растѣше, и умножаваше ся число-то на ученицы-тѣ въ Іерусалимъ твьрдѣ много; и много множество отъ священницы-тѣ подчинявахѫ ся на вѣрѫ-тѫ.

8. А Стефанъ испълненъ съ вѣрѫ и силѫ, правяше голѣмы чудеса и знаменія въ народъ-тъ.

9. И подигнѫхѫ ся нѣкои отъ съборище-то което ся казуваше *съборище* на Либертинцы-тѣ, и Киринейцы-тѣ, и Александрійцы-тѣ, и нѣкои отъ Киликіѭ и Азіѭ, и прѣпирахѫ ся съсъ Стефана.

10. И не можахѫ да устоятъ срѣщѫ мудрость-тѫ и духъ-тъ съ който говоряше.

11. Тогази подучихѫ человѣцы да казуватъ: Чухмы го да говори думы хулны противъ Моисея и противъ Бога.

12. И подсторихѫ народъ-тъ и старѣйшины-тѣ и книжницы-тѣ, и нападнѫхѫ та го дръпнѫхѫ и докарахѫ *го* на съборище-то,

13. И прѣдставихѫ лъжливы свидѣтели, които казувахѫ: Тойзи человѣкъ не прѣстава да говори хулны думы противъ това свято мѣсто и противъ законъ-тъ.

14. Защото го чухмы да казува: Че тойзи Іисусъ Назорянинъ-тъ

разори́тъ мѣ́сто сїѐ, и҆ и҆змѣни́тъ ѻ҆бы́чаи: ꙗ҆̀же предадѐ на́мъ Мѡѷсе́й.
є҃i. И҆ воззрѣ́вше на́нь всѝ сѣдѧ́щїи въ со́нмищи, ви́дѣша лицѐ є҆гѡ̀ ꙗ҆́кѡ лицѐ А҆́гг҃ла.

Глава̀ з҃.

а҃. Рече́ же а҆рхїере́й: а҆́ще ᲂу҆̀бо сї̑ѧ та́кѡ сꙋ́ть;
в҃. Ѻ҆́нъ же речѐ: мꙋ̑жїе бра́тїе и҆ ѻ҆тцы̀, послꙋ́шайте. Бг҃ъ сла́вы ꙗ҆ви́сѧ ѻ҆ц҃ꙋ̀ на́шемꙋ А҆враа́мꙋ сꙋ́щꙋ въ Месопота́мїи, пре́жде да́же не всели́тисѧ є҆мꙋ̀ въ Харра́нь.
г҃. И҆ речѐ къ немꙋ̀: и҆зы́ди ѿ землѝ твоеѧ̀ и҆ ѿ ро́да твоегѡ̀, и҆ ѿ до́мꙋ ѻ҆ц҃а̀ твоегѡ̀, и҆ прїидѝ въ зе́млю, ю҆́же а҆́ще тѝ покажꙋ̀.
д҃. Тогда̀ и҆зше́дъ ѿ землѝ Халде́йскїѧ, всели́сѧ въ Харра́нь: и҆ ѿтꙋ́дꙋ по ᲂу҆ме́ртвїи ѻ҆ц҃а̀ є҆гѡ̀, преселѝ є҆го̀ въ зе́млю сїю̀, на не́йже вы̀ ны́нѣ живетѐ:
є҃. И҆ не дадѐ є҆мꙋ̀ наслѣ́дїѧ въ не́й, нижѐ стопы̀ но́гꙋ: и҆ ѡ҆бѣща̀ да́ти є҆мꙋ̀ ю҆̀ во ѡ҆держа́нїе, и҆ сѣ́мени є҆гѡ̀ по не́мъ, не сꙋ́щꙋ є҆мꙋ̀ ча́дꙋ.
ѕ҃. Гл҃го́ла же си́це Бг҃ъ: ꙗ҆́кѡ бꙋ́детъ сѣ́мѧ є҆гѡ̀ прише́льцы въ землѝ чꙋжде́й, и҆ порабо́татъ є҆̀ и҆ ѡ҆ѕло́батъ, лѣ́тъ четы́реста.
з҃. И҆ ꙗ҆зы́кꙋ, є҆мꙋ́же порабо́таютъ, сꙋждꙋ̀ а҆́зъ, речѐ Бг҃ъ: и҆ по си́хъ и҆зы́дꙋтъ, и҆ послꙋ́жатъ мѝ на мѣ́стѣ се́мъ.
и҃. И҆ дадѐ є҆мꙋ̀ завѣ́тъ ѡ҆брѣ́занїѧ: и҆ та́кѡ родѝ І҆саа́ка, и҆ ѡ҆брѣ́за є҆го̀ въ де́нь ѻ҆смы́й: и҆ І҆саа́къ І҆а́кѡва, и҆ І҆а́кѡвъ дванадесѧть патрїа́рхъ.
ѳ҃. И҆ патрїа́рси позави́дѣвше І҆ѡ́сифꙋ прода́ша є҆го̀ во Є҆гѵ́петъ: и҆ бѣ̀ Бг҃ъ съ ни́мъ,
і҃. И҆ и҆з̾ѧ́тъ є҆го̀ ѿ всѣ́хъ скорбе́й є҆гѡ̀, и҆ дадѐ є҆мꙋ̀ благода́ть и҆ премꙋ́дрость пред̾ Фараѡ́номъ царе́мъ Є҆гѵ́петскимъ, и҆ поста́ви є҆го̀ нача́льника над̾ всѣ́мъ до́момъ свои́мъ.

ще развали това мѣсто, и ще измѣни обычаи-тѣ които прѣдаде намъ Моисей.

15. И всичкы които сѣдѣхѫ на съборъ-тъ, като ся вгледахѫ въ него, видѣхѫ лице-то му като лице на ангелъ.

ГЛАВА 7.

1. А първосвященникъ-тъ рече: Така ли е това?

2. А той рече: Мѫжіе, братіе, и отци, слушайте: Богъ на сла-
вѫ-тѫ яви ся отцу нашему Аврааму, когато бѣше въ Месопотаміѭ,
прѣди да ся засели въ Харранъ,

3. И рече му: Излѣзь отъ земѭ-тѫ си и отъ сродство-то си, и
дойди въ земѭ-тѫ, коѭто ще ти покажѫ.

4. Тогазь излѣзе отъ Халдейскѫ-тѫ земѭ и засели ся въ
Харранъ. И отъ тамъ слѣдъ умираніе-то на бащѫ му прѣсели го
въ тѫзи земѭ, въ коѭто вы сега живѣете.

5. И не му даде наслѣдіе въ неѭ, нито еднѫ стѫпкѫ отъ ногѫ,
а обѣща му ся да ѭ даде въ стяжаніе, нему и на негово-то потом-
ство слѣдъ него, когато *още* той нѣмаше чадо.

6. И каза *му* Богъ така: Че негови-тѣ потомци ще бѫдѫтъ
прѣселенци въ чуждѫ земѭ, и ще гы направятъ *като* робіе, и ще
гы притѣсняватъ четыри стотинъ годины.

7. Но азъ, рече Богъ, ще сѫдѭ тойзи народъ на който ще робу-
ватъ; и подирь това ще излѣзнѫтъ и ще ми послужатъ на това
мѣсто.

8. И даде му завѣтъ на обрѣзваніе-то; и така роди Исаака, и
обрѣза го въ осмый день; и Исаакъ *роди* Іакова, и Іаковъ двана-
десеть-тѣ патріарсы.

9. А патріарси-тѣ завидѣхѫ Іосифу, и продадохѫ *го* въ Егы-
петъ; Богъ обаче бѣше съ него,

10. И избави го отъ всичкы-тѣ му бѣды, и даде му благодать и
мудрость прѣдъ Фараона, царя Египетскаго, който го постави
управитель надъ Египетъ и надъ всичкый си домъ.

а҃і. Прїи́де же гла́дъ на всю̀ зе́млю є҆гѵ́петскꙋю и҆ Хана́ню, и҆ ско́рбь ве́лїѧ: и҆ не ѡ҆брѣта́хꙋ сы́тости ѻ҆ц҃ы̀ на́ши.

в҃і. Слы́шавъ же І҆а́кѡвъ сꙋ́щꙋю пшени́цꙋ во Є҆гѵ́птѣ, посла̀ ѻ҆ц҃ы̀ на́шѧ пе́рвѣе:

г҃і. И҆ внегда̀ второ́е прїидо́ша, позна́нъ бы́сть І҆ѡ́сифъ бра́тїи свое́й, и҆ ꙗ҆вѣ̀ бы́сть Фараѡ́нꙋ ро́дъ І҆ѡ́сифовъ.

д҃і. Посла́въ же І҆ѡ́сифъ призва̀ ѻ҆ц҃а̀ своего̀ І҆а́кѡва, и҆ всѐ сро́дство своѐ, се́дмьдесѧтъ и҆ пѧ́ть дꙋ́шъ.

є҃і. Сни́де же І҆а́кѡвъ во Є҆гѵ́петъ, и҆ сконча́сѧ са́мъ и҆ ѻ҆ц҃ы̀ на́ши:

ѕ҃і. И҆ принесе́ни бы́ша въ Сѵхе́мъ, и҆ положе́ни бы́ша во гро́бѣ, є҆го́же кꙋпѝ А҆враа́мъ цѣно́ю сребра̀, ѿ сынѡ́въ Є҆ммо́ра Сѵхе́мова.

з҃і. И҆ ꙗ҆́коже приближа́шесѧ вре́мѧ ѡ҆бѣтова́нїѧ, и҆́мже клѧ́тсѧ Бг҃ъ А҆враа́мꙋ, возрасто́ша лю́дїе и҆ ᲂу҆мно́жишасѧ во Є҆гѵ́птѣ,

и҃і. До́ндеже наста̀ ца́рь и҆́нъ во Є҆гѵ́птѣ, и҆́же не зна́ше І҆ѡ́сифа,

ѳ҃і. Се́й ѕлѣ̀ ᲂу҆мы́сливъ ѡ҆ ро́дѣ на́шемъ, ѡ҆ѕло́би ѻ҆ц҃ы̀ на́шы, ᲂу҆мори́ти младе́нцы и҆́хъ, и҆ не ѡ҆живи́ти.

к҃. Въ не́же вре́мѧ роди́сѧ Мѡѷсе́й, и҆ бѣ̀ ᲂу҆го́денъ Бг҃ови, и҆́же пита́нъ бы́сть мѣ́сѧцы трѝ въ домꙋ̀ ѻ҆ц҃а̀ своегѡ̀.

к҃а. И҆зве́ржена же є҆го̀, взѧ́тъ є҆го̀ дщѝ Фараѡ́нова, и҆ воспита̀ и҆̀ себѣ̀ въ сы́на.

к҃в. И҆ нака́занъ бы́сть Мѡѷсе́й всей премꙋ́дрости Є҆гѵ́петстѣй: бѣ̀ же си́ленъ въ словесѣ́хъ и҆ дѣ́лѣхъ.

к҃г. Є҆гда́ же и҆сполнѧ́шесѧ є҆мꙋ̀ лѣ́тъ четы́редесѧтихъ вре́мѧ, взы́де на се́рдце є҆мꙋ̀, посѣти́ти бра́тїю свою̀ сы́ны І҆и҃левы.

к҃д. И҆ ви́дѣвъ нѣ́коего ѡ҆биди́ма, посо́бствова и҆ сотворѝ ѿмще́нїе ѡ҆биди́момꙋ, ᲂу҆би́въ Є҆гѵ́птѧнина.

к҃є. Мнѧ́ше же разꙋмѣ́ти бра́тїѧмъ свои́мъ, ꙗ҆́кѡ Бг҃ъ рꙋко́ю є҆гѡ̀ да́стъ и҆̀мъ спасе́нїе: ѻ҆ни́ же не разꙋмѣ́ша.

11. И дойде гладъ надъ всичкѫ-тѫ земѭ Египетскѫ и Ханаанскѫ, и скърбь голѣма: и отци-тѣ наши не намѣрувахѫ прѣхранѫ.

12. А Іаковъ като чу че има жито въ Египетъ, испрати пьрвый пѫть отцы-тѣ наши:

13. И на вторый пѫть познанъ бы Іосифъ на братія-та си, и извѣстенъ станѫ Іосифовъ-тъ родъ Фараону.

14. И проводи Іосифъ та призова бащѫ си Іакова, и всичко-то си сродство, седмдесеть и петь душы.

15. И слѣзе Іаковъ въ Египетъ, и умрѣ *тамъ* той и отци-тѣ наши.

16. И прѣнесохѫ гы въ Сихемъ, и положихѫ гы въ гробъ-тъ, който купи Авраамъ съсъ цѣнѫ на сребро отъ сынове-тѣ на Еммора Сихемова.

17. И като наближаваше врѣме-то на обѣщаніе-то което Богъ съ клѣтвѫ ся обѣща Аврааму, нарастнѫ народъ-тъ и умножи ся въ Египетъ,

18. Доклѣ настанѫ другъ царь, който не знаяше Іосифа.

19. Той съ коварно мѫдруваніе врьхъ нашій-тъ родъ, притѣсни отцы-тѣ ни до толко щото да хвьрлятъ дѣца-та си, за да не оставатъ живы.

20. Въ това врѣме ся роди Моисей, и прѣкрасенъ бѣше прѣдъ Бога; и хранихѫ го три мѣсеца въ бащинъ-тъ му домъ.

21. А когато го хвьрлихѫ, зѣ го Фараонова-та дъщеря, и отхрани го да бѫде неинъ сынъ.

22. И наученъ бы Моисей на всичкѫ-тѫ Египетскѫ мудрость, и силенъ бѣ словомъ и дѣломъ.

23. И като навьршаше четыридесетѫ-тѫ годинѫ на възрасть-тѫ си, дойде му на сьрдце да иде да нагледа братія-та си, сынове-тѣ Израилевы;

24. И понеже видѣ нѣкого си *отъ тѣхъ* обиждана, отбрани го, и стори отмыщеніе за притѣсняемый-тъ като порази Египтянина.

25. И мысляше да ся свѣстятъ братія-та му че Богъ чрѣзъ неговѫ рѫкѫ имъ дава избавленіе: но тѣ ся не свѣстихѫ.

к҃ѕ. Во ѹ҆́трїй же де́нь ѩ҆ви́сѧ и҆̀мъ тѧ́жѹщымсѧ, и҆ привлача́ше и҆̀хъ въ примире́нїе, ре́къ: мѹ́жїе, бра́тїѧ є҆стѐ вы̀: вскѹ́ю ѡ҆би́дите дрѹ́гъ дрѹ́га;

к҃з. Ѡ҆би́дѧй же бли́жнѧго, ѿри́нѹ є҆го̀, ре́къ: кто́ тѧ поста́ви кнѧ́зѧ и҆ сѹдїю̀ на́дъ на́ми;

к҃и. Є҆да̀ ѹ҆би́ти мѧ̀ ты̀ хо́щеши, и҆́мже ѡ҆́бразомъ ѹ҆би́лъ є҆сѝ вчера̀ є҆гѵ́птѧнина;

к҃ѳ. Бѣжа́ же Мѡѷсе́й ѿ словесѝ се́мъ, и҆ бы́сть пришле́цъ въ землѝ Мадїа́мстѣй, и҆дѣ́же родѝ сы̑на два̀.

л҃. И҆ и҆спо́лнившымсѧ лѣ́тѡмъ четы́редесѧтимъ, ѩ҆ви́сѧ є҆мѹ̀ въ пѹсты́ни горы̀ Сїна́йскїѧ а҆́гг҃лъ гд҃нь въ пла́мени ѻ҆́гненнѣ въ кѹпинѣ̀.

л҃а. Мѡѷсе́й же ви́дѣвъ дивлѧ́шесѧ видѣ́нїю: престѹпа́ющѹ же є҆мѹ̀ разѹмѣ́ти, бы́сть гла́съ гд҃нь къ немѹ̀:

л҃в. А҆́зъ бг҃ъ ѻ҆те́цъ твои́хъ, бг҃ъ а҆враа́мовъ и҆ бг҃ъ і҆саа́кѡвъ и҆ бг҃ъ і҆а́кѡвль. тре́петенъ же бы́въ Мѡѷсе́й не смѣ́ѧше смотри́ти.

л҃г. Рече́ же є҆мѹ̀ гд҇ь: и҆зѹ́й сапогѝ ногѹ̀ твое́ю: мѣ́сто бо, на не́мже стои́ши, землѧ̀ ст҃а̀ є҆́сть.

л҃д. Ви́дѧ ви́дѣхъ ѡ҆злобле́нїе люде́й мои́хъ, и҆̀же во є҆гѵ́птѣ, и҆ стена́нїе и҆́хъ ѹ҆слы́шахъ: и҆ снидо́хъ и҆з̾ѧ́ти и҆̀хъ: и҆ нн҃ѣ грѧдѝ, послю́ тѧ во є҆гѵ́петъ.

л҃є. Сего̀ Мѡѷсе́а, є҆го́же ѿри́нѹша, ре́кше: кто́ тѧ поста́ви нача́льника и҆ сѹдїю̀; сего̀ бг҃ъ кнѧ́зѧ и҆ и҆зба́вителѧ посла̀ рѹко́ю а҆́гг҃ла ѩ҆́вльшагѡсѧ є҆мѹ̀ въ кѹпинѣ̀.

л҃ѕ. Се́й и҆зведѐ и҆̀хъ, сотво́рь чѹдеса̀ и҆ зна́менїѧ въ землѝ є҆гѵ́петстѣй и҆ въ чермно́мъ мо́ри, и҆ въ пѹсты́ни лѣ́тъ четы́редесѧть.

л҃з. Се́й є҆́сть Мѡѷсе́й рекі́й сынѡ́мъ і҆и҃левымъ: прр҃ока ва́мъ воздви́гнетъ гд҇ь бг҃ъ ва́шъ ѿ бра́тїи ва́шеѧ ѩ҆́кѡ менѐ: того̀ послѹ́шайте.

л҃и. Се́й є҆́сть бы́вый въ цр҃кви въ пѹсты́ни со а҆́гг҃ломъ

26. На утрѣшній день яви имъ ся когато *нѣкои отъ тѣхъ* ся біяхѫ, и накара гы да ся примирятъ, и рече: Человѣцы, вы сте братія; защо ся единъ другый обиждате?

27. А тойзи, който онеправдаваше ближній-тъ си, отпѫди го, и рече: Кой тя постави началникъ и сѫдникъ надъ насъ?

28. Или ищешь да убіешь и мене, както уби вчера Египтянина?

29. Тогазь Моисей побѣгнѫ за тѫзи думѫ, и станѫ прѣселникъ въ Мадіамскѫ-тѫ землѭ, дѣто добы двама синове.

30. И като ся испълнихѫ четыридесеть годины, яви му ся ангелъ Господень въ пустынѭ-тѫ на Синайскѫ-тѫ горѫ, въ срѣдъ огненъ пламыкъ на единѫ кѫпинѫ.

31. А Моисей като видѣ, почуди ся за видѣніе-то; и когато приближаваше за да прѣгледа, дойде му гласъ отъ Господа:

32. Азъ сьмь Богъ на твои-тѣ отцы, Богъ Авраамовъ, Богъ Исааковъ и Богъ Іаkововъ. И Моисей растреперанъ отъ страхъ не смѣяше да гледа.

33. И рече му Господь: Изуй обуща-та отъ нозѣ-тѣ си; защото мѣсто-то на което стоишь, свята земя е.

34. Видѣхъ, видѣхъ страданіе-то на мои-тѣ людіе въ Египетъ, и чухъ въздышаніе-то имъ, и слѣзохъ да гы избавѭ; и сега ела, ще тя проводѭ въ Египетъ.

35. Тогози Моисея, когото не пріехѫ и му рекохѫ: Кой тя постави началникъ и сѫдникъ? него Богъ чрѣзъ рѫкѫ-тѫ на ангела, който му ся яви въ кѫпинѫ-тѫ, проводи за началникъ и избавитель.

36. Той гы изведе, като направи чудеса и знаменія въ землѭ-тѫ Египетскѫ, и въ Червено-то море, и въ пустынѭ-тѫ четыридесеть годины.

37. Тойзи е Моисей който рече на синове-тѣ Израилевы: Господь Богъ вашъ, отъ братія-та ваши ще въздигне вамъ пророкъ, като мене; него да слушате.

38. Тойзи е, който е былъ на събраніе-то въ пустынѭ-тѫ

глаго́лавшимъ є҆мꙋ̀ на горѣ̀ Сїна́йстѣй и҆ со ѻ҆ц҃ы̀ на́шими, и҆̀же прїѧ́тъ словеса̀ жива̀ да́ти на́мъ.
л҃ѳ. Є҆гѡ́же не восхотѣ́ша послꙋ́шати ѻ҆ц҃ы̀ на́ши, но ѿри́нꙋша и҆̀, и҆ ѡ҆брати́шасѧ се́рдцемъ свои́мъ во Є҆гѵ́петъ,
м҃. Ре́кше А҆арѡ́нꙋ: сотворѝ на́мъ бо́ги, и҆̀же предъи́дꙋтъ пред̾ на́ми: Мѡѷсе́ю бо семꙋ̀, и҆̀же и҆зведѐ на́съ ѿ землѝ Є҆гѵ́петскїѧ, не вѣ́мы что̀ бы́сть є҆мꙋ̀.
м҃а. И҆ сотвори́ша тельца̀ во дни̑ ѻ҆́ны, и҆ принесо́ша жє́ртвꙋ и҆́дѡлꙋ, и҆ веселѧ́хꙋсѧ въ дѣ́лѣхъ рꙋ́кꙋ свое́ю.
м҃в. Ѿврати́сѧ же Бг҃ъ, и҆ предадѐ и҆̀хъ слꙋжи́ти во́ємъ нб҃нымъ. ꙗ҆́коже пи́сано є҆́сть въ кни́зѣ Прⷪ҇рѡ́къ: є҆да̀ заколє́нїѧ и҆ жє́ртвы принесо́сте мѝ лѣ́тъ четы́редесѧть въ пꙋсты́ни, до́ме І҆и҃левъ;
м҃г. И҆ воспрїѧ́сте ски́нїю Моло́ховꙋ, и҆ ѕвѣ́здꙋ бо́га ва́шегѡ Ремфа́на, ѻ҆́бразы, ꙗ҆̀же сотвори́сте покланѧ́тисѧ и҆̀мъ: и҆ преселю̀ вы да́лѣе Вавѷлѡ́на.
м҃д. Сѣ́нь свидѣ́нїѧ бѧ́ше ѻ҆ц҃є́мъ на́шымъ въ пꙋсты́ни, ꙗ҆́коже повелѣ̀ гл҃ѧ́й Мѡѷсе́ови, сотвори́ти ю҆̀ по ѻ҆́бразꙋ, є҆го́же ви́дѣ:
м҃є. Ю҆̀же и҆ внесо́ша прїє́мше ѻ҆тцы̀ на́ши со І҆и҃сомъ, во ѡ҆держа́нїе ꙗ҆зы́кѡвъ: и҆̀хже и҆зри́нꙋ Бг҃ъ ѿ лица̀ ѻ҆тє́цъ на́шихъ, да́же до дні́й Дв҃да:
м҃ѕ. И҆́же ѡ҆брѣ́те бл҃года́ть пред̾ Бг҃омъ, и҆ и҆спросѝ ѡ҆брѣстѝ селе́нїе Бг҃ꙋ І҆а́кѡвлю.
м҃з. Соломѡ́нъ же созда̀ є҆мꙋ̀ хра́мъ.
м҃и. Но Вы́шнїй не въ рꙋкотворе́нныхъ цр҃квахъ живе́тъ, ꙗ҆́коже Прⷪ҇ро́къ глаго́летъ:
м҃ѳ. Нб҃о мнѣ̀ прⷭ҇то́лъ є҆́сть, землѧ́ же подно́жїе нога́ма моима: ко́й хра́мъ сози́ждете мѝ, глаго́летъ Гдⷭ҇ь; и҆лѝ ко́е мѣ́сто поко́ища моемꙋ̀;
н҃. Не рꙋка́ ли моѧ̀ сотворѝ сїѧ̑ всѧ̑;
н҃а. Жестоковы́йнїи, и҆ не ѡ҆брѣ́заннїи сердцы̑ и҆ ᲂу҆́шесы̑, вы̀ при́снѡ Дх҃ꙋ ст҃о́мꙋ проти́витесѧ, ꙗ҆́коже ѻ҆тцы̀ ва́ши, та́кѡ и҆ вы̀.

наедно съ ангела, що му говоряше на Синайскѫ-тѫ горѫ, още и
съ отцы-тѣ наши, който и прія животворны словеса, да гы даде намъ,
39. Комуто не рачихѫ да бѫдѫтъ послушни наши-тѣ отци, но
го отпѫдихѫ, и съсъ сърдца-та си повърнѫхѫ ся въ Египетъ,
40. Когато рекохѫ на Аарона: Направи ни богове, които да
вървятъ прѣдъ насъ; защото тойзи Моисей, който ны изведе изъ
земѭ-тѫ Египетскѫ, не знаемъ що станѫ.
41. И прѣзъ онѣзи дни направихѫ теле, и принесохѫ жъртвѫ
идолу, и веселяхѫ ся въ направы-тѣ на рѫцѣ-тѣ си.
42. За това ся отвърнѫ Богъ и прѣдаде гы да служатъ на небе-
сно-то воинство, както е писано въ книгѫ-тѫ на пророцы-тѣ: Доме
Израилевъ, четыридесеть години въ пустынѭ-тѫ закланія и жъртвы
ли ми принесохте?
43. Вы задигнѫхте шатъръ-тъ Молоховъ, и звѣздѫ-тѫ на
богъ-тъ си Ремфана, изображенія-та, които си направихте да имъ
ся кланяте: и азъ по далечь отъ Вавилонъ ще вы прѣселѭ.
44. Скынія-та на свидѣтелство-то бѣше съ отцы-тѣ наши въ
пустынѭ-тѫ, както заповѣда онзи, който говоряше на Моисея да
го направи по образъ-тъ който бѣ видѣлъ;
45. Коіѫто наши-тѣ отци като пріяхѫ, внесохѫ ѭ съ Іисуса
Навина въ владѣнія-та на язычницы-тѣ, които изгони Богъ изъ
прѣдъ лице-то на наши-тѣ отцы, до дни-тѣ на Давида;
46. Който намѣри благодать прѣдъ Бога, и попроси да намѣри
жилище за Бога Іаковова.
47. А Соломонъ му съгради домъ.
48. Но Вышній не живѣе въ храмове съ рѫкѫ направены, както
казува пророкъ-тъ:
49. Небе-то е прѣстолъ мой, а земя-та е подножіе на нозѣ-тѣ
ми. Кой храмъ ще съградите за мене? казува Господь; или кое
мѣсто за моѭ почивкѫ?
50. Всичко това не направи ли го моя-та рѫка?
51. Твърдоглави и съ необрѣзаны сърдца и уши; вы всякога ся
противите Духу Святому: както бащи-тѣ ви, така и вы.

н҃в. Кого̀ ѿ Прⷪ҇ро́къ не и҆згна́ша ѻ҆тцы̀ ва́ши; и҆ ᲂу҆би́ша
предвозвѣсти́вшїѧ ѿ прише́ствїи Пра́веднагѡ, є҆гѡ́же вы̀ нынѣ̀
преда́тели и҆ ᲂу҆бі́йцы бы́сте:
н҃г. И҆́же прїѧ́сте зако́нъ ᲂу҆строе́нїемъ А҆́гг҃льскимъ, и҆ не
сохрани́сте.
н҃д. Слы́шаще же сїѧ̑, распыха́хꙋсѧ сердцы̀ свои́ми, и҆
скрежета́хꙋ зꙋбы̀ на́нь.
н҃е. Стефа́нъ же сы́й и҆спо́лнь Дх҃а ст҃а, возрѣ́въ на нб҃о,
ви́дѣ сла́вꙋ Бж҃їю, и҆ І҆и҃са стоѧ́ща ѡ҆деснꙋ́ю Бг҃а,
н҃ѕ. И҆ речѐ: сѐ ви́жꙋ нб҃са̀ ѿве́рста, и҆ Сн҃а чл҃вѣ́ча ѡ҆деснꙋ́ю
стоѧ́ща Бг҃а.
н҃з. Возопи́вше же гла́сомъ ве́лїимъ, затыка́хꙋ ᲂу҆́ши своѧ̑,
и҆ ᲂу҆стреми́шасѧ є҆диноду́шнѡ на́нь:
н҃и. И҆ и҆зве́дше внѣ̀ гра́да, ка́менїемъ побива́хꙋ є҆го̀. и҆
свидѣ́телїе сне́мше ри̑зы своѧ̑, положи́ша при ногꙋ̀ ю҆́ноши
нарица́емагѡ Са́ѵла,
н҃ѳ. И҆ ка́менїемъ побива́хꙋ Стефа́на, молѧ́щасѧ и҆ глаго́-
люща: Гд҃и І҆и҃се, прїимѝ дх҃ъ мо́й.
ѯ҃. Преклони́ же колѣ̑на, возопѝ гла́сомъ ве́лїимъ: Гд҃и, не
поста́ви и҆̀мъ грѣха̀ сегѡ̀. и҆ сїѧ̑ ре́къ ᲂу҆́спе.

ГЛАВА̀ И҃.

а҃. Са́ѵлъ же бѣ̀ соизволѧ́ѧ ᲂу҆бі́йствꙋ є҆гѡ̀. бы́сть же въ
то́й де́нь гоне́нїе ве́лїе на цр҃ковь І҆ерⷭ҇ли́мскꙋю: всѝ же раз-
сѣ́ѧшасѧ по страна́мъ І҆ꙋде́йскимъ и҆ Самарі́йскимъ, кромѣ̀ А҆п҃лъ.
в҃. Погребо́ша же Стефа́на мꙋ́жїе бл҃гоговѣ́йнїи, и҆ сотво-
ри́ша пла́чь ве́лїй на́дъ ни́мъ.
г҃. Са́ѵлъ же ѿѕлобла́ше цр҃ковь, въ до́мы входѧ̀, и҆ влачѧ̀
мꙋ́жы и҆ жєны̀ предаѧ́ше въ темни́цꙋ.

д҃. Разсѣ́ѧвшїисѧ же, прохожда́хꙋ бл҃говѣствꙋ́юще сло́во.

52. Кого отъ пророцы-тѣ не изгонихѫ отци-тѣ ви? а още и убихѫ оныя които прѣдизвѣстихѫ за идваніе-то на тогова Праведника, на когото вы сега станѫхте прѣдатели и убійци?

53. Вы които пріехте законъ-тъ чрѣзъ служеніе-то ангелско, и не го удьржахте.

54. А тѣ като чувахѫ това, късахѫ имъ ся сьрдца-та *отъ ядъ*, и скьрцахѫ съсъ зѫбы на него.

55. А *Стефанъ*, испълненъ съ Духъ Святъ, погледнѫ на небето, и видѣ славѫ-тѫ Божіѭ, и Іисуса че стояше отдесно на Бога;

56. И рече: Ето, виждамъ небеса-та отворены, и Сына человѣческаго че стои отдесно на Бога.

57. Но тѣ като извыкахѫ съ гласъ голѣмъ, затулихѫ си уши-тѣ, и единодушно ся впуснѫхѫ врьхъ него.

58. И като го изведохѫ вънъ изъ града, хвьрляхѫ врьхъ него камьніе. И свидѣтели-тѣ сложихѫ дрехы-тѣ си при нозѣ-тѣ на нѣкой момъкъ на име Савлъ.

59. И хвьрляхѫ камьніе врьхъ Стефана, който ся моляше и казуваше: Господи Іисусе, пріими духъ-тъ ми.

60. И като колѣничи, извыка съ гласъ голѣмъ: Господи, не имъ считай тойзи грѣхъ. И това като рече заспа.

ГЛАВА 8.

1. А Савлъ сънзволяваше на убиваніе-то му. И по това врѣме станѫ голѣмо гоненіе противъ церквѫ-тѫ въ Іерусалимъ; и всички ся разидохѫ по Іудейскы-тѣ и Самарійскы-тѣ мѣста, освѣнь апостоли-тѣ.

2. И нѣкои благоговѣйни человѣци погребохѫ Стефана, и направихѫ надъ него голѣмъ плачь и рыданіе.

3. А Савлъ правяше голѣмѫ повредѫ на церквѫ-тѫ, понеже влѣзуваше въ всякѫ кѫщѫ, и влачаше мѫжіе и жены, та гы прѣдаваше въ тьмницѫ.

4. А тѣзи които бѣхѫ ся разишли, обхождахѫ и благовѣствувахѫ слово-то.

є҃. Фїлі́ппъ же сше́дъ во гра́дъ Самарі́йскїй, проповѣ́даше и҆̀мъ Хрⷭ҇та̀.

ѕ҃. Вънима́хꙋ же наро́ди глаго́лемымъ ѿ Фїлі́ппа є҆диноды́шнѡ, слы́шаще и҆ ви́дяще зна́менїѧ, ꙗ҆̀же творѧ́ше.

з҃. Дꙋ́си бо нечи́стїи ѿ мно́гихъ и҆мꙋ́щихъ ѧ҆̀, вопїю́ще гла́сомъ ве́лїимъ и҆схожда́хꙋ: мно́зи же разсла́бленїи и҆ хро́мїи и҆сцѣли́шасѧ.

и҃. И҆ бы́сть ра́дость ве́лїѧ во гра́дѣ то́мъ.

ѳ҃. Мꙋ́жъ же нѣ́кїй и҆́менемъ Сі́мѡнъ, пре́жде бѣ̀ во гра́дѣ волхвꙋ́ѧ и҆ ᲂу҆дивлѧ́ѧ ꙗ҆зы́къ Самарі́йскїй, глаго́лѧ нѣ́коего бы́ти себѐ вели́ка:

і҃. Є҆мꙋ́же внима́хꙋ всѝ ѿ ма́ла да́же до вели́ка, глаго́люще: се́й є҆́сть си́ла Бж҃їѧ вели́каѧ.

а҃і. Внима́хꙋ же є҆мꙋ̀, занѐ дово́лно вре́мѧ волхвова́нїи ᲂу҆дивлѧ́ше и҆̀хъ.

в҃і. Є҆гда́ же вѣ́роваша Фїлі́ппꙋ бл҃говѣствꙋ́ющꙋ, ꙗ҆̀же ѡ҆ ца́рствїи Бж҃їи и҆ ѡ҆ и҆́мени І҆и҃съ Хрⷭ҇то́вѣ, креща́хꙋсѧ мꙋ́жїе же и҆ жєны̀.

г҃і. Сі́мѡнъ же и҆ са́мъ вѣ́рова, и҆ кре́щсѧ, бѣ̀ пребыва́ѧ ᲂу҆ Фїлі́ппа: ви́дѧ же си́лы и҆ зна́менїѧ ве́лїѧ быва́ема, ᲂу҆жа́сенъ дивлѧ́шесѧ.

д҃і. Слы́шавше же, и҆̀же во І҆ерⷭ҇ли́мѣ А҆пⷭ҇ли, ꙗ҆́кѡ прїѧ́тъ Самарі́а сло́во Бж҃їе, посла́ша къ ни̑мъ Петра̀ и҆ І҆ѡа́нна.

є҃і. И҆̀же соше́дше помоли́шасѧ ѡ҆ ни́хъ, ꙗ҆́кѡ да прїи́мꙋтъ Дх҃а ст҃а́го.

ѕ҃і. Є҆щѐ бо ни на є҆ди́наго и҆́хъ бѣ̀ прише́лъ, то́чїю креще́ни бѧ́хꙋ во и҆́мѧ Гдⷭ҇а І҆и҃са.

з҃і. Тогда̀ возложи́ша рꙋ́цѣ на ни̑, и҆ прїѧ́ша Дх҃а ст҃а́го.

и҃і. Ви́дѣвъ же Сі́мѡнъ, ꙗ҆́кѡ возложе́нїемъ рꙋ́къ А҆пⷭ҇льскихъ дае́тсѧ Дх҃ъ ст҃ы́й, принесѐ и҆̀мъ сребро̀,

ѳ҃і. Глаго́лѧ: дади́те и҆ мнѣ̀ вла́сть сїю̀, да, на негѡ́же а҆́ще положꙋ̀ рꙋ́цѣ, прїи́метъ Дх҃а ст҃а́го.

5. И Филиппъ слѣзе въ единъ Самарійскый градъ и проповѣдуваше имъ Христа.

6. И внимаваше народъ-тъ единодушно на това което имъ говоряше Филиппъ, като чувахѫ *всичкы* и виждахѫ знаменія-та които правяше.

7. Защото нечисти-тѣ духове, съ голѣмъ гласъ извыкувахѫ и излѣзувахѫ отъ мнозина които гы имахѫ; и мнозина разслабенни и хроми исцѣлени быхѫ.

8. И станѫ радость голѣма въ онзи градъ.

9. А въ градъ-тъ отъ по напрѣдъ имаше нѣкой си человѣкъ на име Симонъ, който правяше магіи: и омаюваше народъ-тъ Самарійскый, като казуваше себе си че е великъ нѣкой си:

10. На когото всичкы отъ малъкъ до голѣмъ давахѫ вниманіе и казувахѫ: Тойзи е велика-та сила Божія.

11. И внимавахѫ на него, по това че доста врѣме бѣше гы омаювалъ съ магіи-тѣ *си.*

12. Но когато повѣрувахѫ въ Филиппа, който благовѣствуваше за царство-то Божіе, и за име-то Іисусъ Христово, кръщавахѫ ся мѫжіе и жены.

13. И самъ си Симонъ повѣрува, и покрьстенъ намѣрваше ся всякога при Филиппа, и като гледаше че ставатъ знаменія и чудеса голѣмы, удивяваше ся.

14. А като чухѫ апостоли-тѣ които бѣхѫ въ Іерусалимъ, че Самарія пріе слово-то Божіе, проводихѫ имъ Петра и Іоанна,

15. Които като слѣзохѫ, помолихѫ ся за тѣхъ, за да пріимѫтъ Духа Святаго.

16. (Защото не бѣ слѣзлъ още ни на едного отъ тѣхъ *Духъ Святый,* но само бѣхѫ крьстени въ име-то Іисусъ Христово.)

17. Тогазь възлагахѫ рѫцѣ на тѣхъ, и пріимахѫ Духа Святаго.

18. А като видѣ Симонъ че съ възлаганіе-то на апостолскы-тѣ рѫцѣ ся даваше Святый Духъ, принесе имъ сребро,

19. И казуваше: Дайте и на мене тѫзи власть, щото врьхъ когото възложѫ рѫцѣ, да пріима Духа Святаго.

к҃. Пе́тръ же речѐ къ немꙋ: сребро̀ твоѐ съ тобо́ю да бꙋ́-
детъ въ поги́бель, ꙗ҆́кѡ да́ръ Бж҃їй непщева́лъ є҆сѝ сребро́мъ
стяжа́ти.

к҃а. Нѣ́сть тѝ ча́сти ни жре́бїѧ въ словесѝ се́мъ: и҆́бо
се́рдце твоѐ нѣ́сть пра́во пред̾ Бг҃омъ.

к҃в. Пока́йсѧ ᲂу҆̀бо ѿ ѕло́бѣ твое́й се́й, и҆ моли́сѧ Бг҃ꙋ, а҆́ще
ᲂу҆́бѡ ѿпꙋ́ститсѧ ти помышле́нїе ср҃ца твоегѡ̀:

к҃г. Въ же́лчи бо го́рести и҆ со́юзѣ непра́вды зрю́ тѧ
сꙋ́ща.

к҃д. Ѿвѣща́въ же Сі́мѡнъ речѐ: помоли́тесѧ вы̀ ѿ мнѣ̀ ко
Гд҃ꙋ, ꙗ҆́кѡ да ничто́же си́хъ на́йдетъ на мѧ̀, ꙗ҆̀же реко́сте.

к҃є. Ѻ҆ни́ же ᲂу҆̀бо засвидѣ́тельствова́вше и҆ глаго́лавше
сло́во Гд҃не, возврати́шасѧ во і҆ер҃ли́мъ, и҆ мнѡ́гимъ ве́сємъ
Самарі́йскимъ бл҃говѣсти́ша.

к҃ѕ. А҆́гг҃лъ же Гд҃нь речѐ къ Фїлі́ппꙋ, глаго́лѧ: воста́ни и҆
и҆дѝ на полꙋ́дне, на пꙋ́ть сходѧ́щїй ѿ і҆ер҃ли́ма въ Га́зꙋ: и҆ то́й
є҆́сть пꙋ́стъ.

к҃з. И҆ воста́въ по́йде: и҆ сѐ мꙋ́жъ Мꙋ́рїнъ є҆ѵнꙋ́хъ си́ленъ
Кандакі́и цари́цы Мꙋрі́нскїѧ, и҆́же бѣ̀ над̾ всѣ́ми сокро́вищи
є҆ѧ̀: и҆́же прїи́де поклони́тисѧ во і҆ер҃ли́мъ:

к҃и. Бѣ́ же возвраща́ѧсѧ и҆ сѣдѧ̀ на колесни́цѣ свое́й, чта́ше
прр҃о́ка И҆са́їю.

к҃ѳ. Рече́ же Дх҃ъ къ Фїлі́ппꙋ: пристꙋпѝ и҆ прилѣпи́сѧ ко-
лесни́цѣ се́й.

л҃. Прите́къ же Фїлі́ппъ ᲂу҆слы́ша є҆го̀ чтꙋ́ща прр҃о́ка И҆са́їю,
и҆ речѐ: ᲂу҆́бо разꙋмѣ́еши ли, ꙗ҆̀же чте́ши;

л҃а. Ѻ҆́нъ же речѐ: ка́кѡ ᲂу҆́бѡ могꙋ̀ (разꙋмѣ́ти,) а҆́ще не
кто̀ наста́витъ мѧ̀; ᲂу҆моли́ же Фїлі́ппа, да воше́дъ са́детъ
съ ни́мъ.

л҃в. Сло́во же писа́нїѧ, є҆́же чта́ше, бѣ̀ сїѐ: ꙗ҆́кѡ ѻ҆вча̀ на
заколе́нїе веде́сѧ, и҆ ꙗ҆́кѡ а҆́гнецъ пра́мѡ стригꙋ́щемꙋ є҆го̀ без-
гла́сенъ: та́кѡ не ѿверза́етъ ᲂу҆́стъ свои́хъ.

20. А Петръ му рече: Сребро-то ти съ тебе наедно въ погибель да бѫде; защото си възмнѣлъ че даръ-тъ Божій съсъ сребро ся придобыва.

21. Ты нѣмашь часть, нито дѣлъ въ това, защото сьрдце-то ти не е право прѣдъ Бога.

22. За то покай ся отъ тѫзи твоѭ злобѫ, и моли ся Богу, да но бы ти ся простилъ тойзи на сьрдце-то ти помыслъ;

23. Понеже тя гледамъ че си въ жьлчкѫ на горесть и въ свръскѫ на неправдѫ.

24. А отговори Симонъ и рече: Молѣте ся вы за мене на Господа, да мя не постигне ни едно отъ тыя що рекохте.

25. Тѣ прочее като засвидѣтелствувахѫ и говорихѫ слово-то Господне, вържхѫ ся въ Іерусалимъ, и на много Самарійскы села проповѣдувахѫ евангеліе-то.

26. А ангелъ Господень говори на Филиппа и каза: Стани и иди къмъ пладнѣ, въ пѫть-тъ, който слѣзува отъ Іерусалимъ въ *градъ* Газа; той е пустъ.

27. И станѫ и отиде; и ето, человѣкъ отъ Еѳіопіѭ, скопецъ, велможа на Кандакіѭ Еѳіопскѫ-тѫ царицѫ, който бѣше надъ всичкѫ-тѫ нейнѫ хазнѫ; той бѣ дошелъ въ Іерусалимъ да ся поклони.

28. И на вращаніе, като сѣдяше на колѣсницѫ-тѫ си, четѣше пророка Исаіѭ.

29. А Духъ-тъ рече Филиппу: Пристѫпи, и прилѣпи ся до тѫзи колѣсницѫ.

30. И притече Филиппъ, и го чу като прочиташе пророка Исаіѭ, и рече: Разумѣвашь ли това което четешь?

31. А той рече: И какъ быхъ можалъ *да разумѣѭ*, ако мя не настави нѣкой? И покани Филиппа да възлѣзе и да сѣдне съ него.

32. А мѣсто-то на писаніе-то, което прочиташе, бѣше това: Заведохѫ го като овцѫ на закаланіе, и като агне безгласно прѣдъ тогози който го стриже, така не отваря уста-та си.

л҃г. Во смире́нїи є҆гѡ̀ сꙋ́дъ є҆гѡ̀ взѧ́тсѧ, ро́дъ же є҆гѡ̀ кто̀ и҆сповѣ́сть; ꙗ҆́кѡ взе́млетсѧ ѿ землѝ живо́тъ є҆гѡ̀.

л҃д. Ѿвѣща́въ же ка́женикъ къ Фїлі́ппꙋ речѐ: молю́ тѧ, ѡ҆ ко́мъ Прⷪ҇ро́къ глаго́летъ сїѐ; ѡ҆ себѣ̀ ли, илѝ ѡ҆ и҆но́мъ нѣ́коемъ;

л҃є. Ѿве́рзъ же Фїлі́ппъ ᲂу҆ста̀ своѧ̀, и҆ наче́нъ ѿ писа́нїѧ сегѡ̀, бл҃говѣстѝ є҆мꙋ̀ І҆и҃са.

л҃ѕ. Ѩ҆́коже и҆дѧ́хꙋ пꙋте́мъ, прїидо́ша на нѣ́кꙋю во́дꙋ: и҆ речѐ ка́женикъ: сѐ вода̀: что̀ возбранѧ́етъ мѝ крести́тисѧ;

л҃з. Рече́ же є҆мꙋ̀ Фїлі́ппъ: а҆́ще вѣ́рꙋеши ѿ всегѡ̀ се́рдца твоегѡ̀, мо́щно тѝ є҆́сть. ѿвѣща́въ же речѐ: вѣ́рꙋю Сн҃а Бж҃їѧ бы́ти І҆и҃са Хрⷭ҇та̀.

л҃и. И҆ повелѣ̀ ста́ти колесни́цѣ: и҆ снидо́ста ѻ҆́ба на во́дꙋ, Фїлі́ппъ же и҆ ка́женикъ: и҆ крестѝ є҆го̀.

л҃ѳ. Є҆гда́ же и҆зыдо́ста ѿ воды̀, Дх҃ъ ст҃ы́й нападѐ на ка́женика. А҆́гг҃лъ же Гдⷭ҇нь восхи́ти Фїлі́ппа, и҆ не ви́дѣ є҆гѡ̀ ктомꙋ̀ ка́женикъ: и҆дѧ́ше бо въ пꙋ́ть сво́й ра́дꙋѧсѧ.

м҃. Фїлі́ппъ же ѡ҆брѣ́тесѧ во А҆зѡ́тѣ: и҆ проходѧ̀ благовѣ́ствоваше градѡ́мъ всѣ́мъ, до́ндеже прїитѝ є҆мꙋ̀ въ Кесарі́ю.

ГЛАВА̀ ѳ҃.

а҃. Са́ѵлъ же є҆щѐ дыха́ѧ преще́нїемъ и҆ ᲂу҆бі́йствомъ на ᲂу҆чникѝ Гдⷭ҇ни, пристꙋ́пль ко а҆рхїере́ю,

в҃. И҆спросѝ ѿ негѡ̀ посла̑нїѧ въ Дама́скъ къ собо́рищємъ, ꙗ҆́кѡ да а҆́ще нѣ́кїѧ ѡ҆брѧ́щетъ тогѡ̀ пꙋтѝ сꙋ́щыѧ, мꙋ́жи же и҆ же́ны, свѧ́заны приведе́тъ во І҆ерꙋсали́мъ.

г҃. Внегда́ же и҆тѝ, бы́сть є҆мꙋ̀ приближи́тисѧ къ Дама́скꙋ, и҆ внеза́пꙋ ѡ҆блиста̀ є҆го̀ свѣ́тъ ѿ нб҃сѐ:

д҃. И҆ па́дъ на зе́млю, слы́ша гла́съ глаго́лющъ є҆мꙋ̀: Са́ѵле, Са́ѵле, что́ мѧ го́ниши;

33. Въ негово-то униженіе отне му ся сѫдба-та; а родъ-тъ му кой ще искаже? защото ся зема животъ-тъ му отъ земѭ-тѫ.

34. И отговори скопецъ-тъ и рече на Филиппа: *Кажи ми*, молѭ ти ся, за кого казува това пророкъ-тъ? за себе си ли, или за другыго нѣкого?

35. А Филиппъ отвори уста, и начинѫ отъ това писаніе, та му благовѣсти Іисуса.

36. И като вървяхѫ въ пѫть-тъ, дойдохѫ на еднѫ водѫ; и казува скопецъ-тъ: Ето вода; какво мя въспира да ся не кръстѭ?

37. И Филиппъ рече: Ако вѣрувашь отъ все сърдце, можешь. А той отговори и рече: Вѣрувамъ че Іисусъ Христосъ е Сынъ Божій.

38. И заповѣда да ся спрѣ колѣсница-та: и слѣзохѫ и двама-та на водѫ-тѫ, Филиппъ и скопецъ-тъ, и кръсти го.

39. А когато излѣзохѫ изъ водѫ-тѫ, Духъ Господень грабнѫ Филиппа, и не го видѣ вече скопецъ-тъ: но отхождаше на пѫть-тъ си радостенъ.

40. А Филиппъ ся намѣри въ Азотъ; и като прѣхождаше, проповѣдуваше евангеліе-то по всичкы-тѣ градове доклѣ дойде въ Кесаріѭ.

ГЛАВА 9.

1. А Савлъ, като дыхаше още устрашаваніе и убійство врьхъ ученицы-тѣ Господни, отиде при пьрвосвященника,

2. И поиска отъ него писма до съборища-та въ Дамаскъ, че ако бы да намѣри нѣкои отъ тойзи пѫть мѫжіе и жены, да гы докара вьрзаны въ Іерусалимъ.

3. И на отиваніе когато наближаваше Дамаскъ, внезапу бляснѫ около него свѣтлина отъ небе-то.

4. И като паднѫ той на земѭ-тѫ, чу гласъ, който му говорѣше: Савле, Савле, защо мя гонишь?

є҃. Рече́ же: кто̀ є҆сѝ Гд҇и; Гд҇ь же речѐ: а҆́зъ є҆́смь І҆и҃съ,
є҆го́же ты̀ го́ниши: же́стоко тѝ є҆́сть про́тивꙋ рожнꙋ̀
пра́ти.
ѕ҃. Трепе́щѧ же и҆ ᲂу҆жаса́ѧсѧ, глаго́ла: Гд҇и, что̀ мѧ хо́щеши
твори́ти; и҆ Гд҇ь речѐ къ немꙋ̀: воста́ни и҆ вни́ди во
гра́дъ, и҆ рече́тсѧ тѝ, что̀ ти подоба́етъ твори́ти.
з҃. Мꙋ́жїе же и҆дꙋ́щїи съ ни́мъ стоѧ́хꙋ чꙋдѧ́щесѧ, гла́съ
ᲂу҆́бѡ слы́шаще, но никого́же ви́дѧще.
и҃. Воста̀ же Са́ѵлъ ѿ землѝ: и҆ ѿве́рстыма ѻ҆чи́ма свои́ма
ни є҆ди́нагѡ ви́дѧше: ведꙋ́ще же є҆го̀ за рꙋ́кꙋ введо́ша въ
Дама́скъ.
ѳ҃. И҆ бѣ̀ днѝ трѝ не ви́дѧ, и҆ ни ѧ҆дѐ, нижѐ пїѧ́ше.
і҃. Бѣ̀ же нѣ́кто ᲂу҆чени́къ въ Дама́сцѣ, и҆́менемъ А҆на́нїа,
и҆ речѐ къ немꙋ̀ Гд҇ь въ видѣ́нїи: А҆на́нїе, ѻ҆́нъ же речѐ: сѐ
а҆́зъ, Гд҇и.
а҃і. Гд҇ь же къ немꙋ̀: воста́въ поидѝ на сто́гнꙋ нарица́емꙋю
пра́вꙋю, и҆ взыщѝ въ домꙋ̀ І҆ꙋ́довѣ Са́ѵла и҆́менемъ, Тарсѧ-
ни́на: се́ бо мо́литвꙋ дѣ́етъ.
в҃і. И҆ ви́дѣ въ видѣ́нїи мꙋ́жа и҆́менемъ А҆на́нїю вше́дша, и҆
возло́жша на́нь рꙋ́кꙋ, ꙗ҆́кѡ да про́зритъ.
г҃і. Ѿвѣща́ же А҆на́нїа: Гд҇и, слы́шахъ ѿ мно́гихъ ѡ҆ мꙋ́жи
се́мъ, ко́лика ѕл҃а сотворѝ ст҃ы̑мъ твои̑мъ во І҆ерлⷭ҇и́мѣ:
д҃і. И҆ здѣ̀ и҆́мать вла́сть ѿ а҆рхїере́й, свѧза́ти всѧ̑ нарица́-
ющыѧ и҆́мѧ твоѐ.
є҃і. Рече́ же къ немꙋ̀ Гд҇ь: и҆дѝ, ꙗ҆́кѡ сосꙋ́дъ и҆збра́нъ мѝ
є҆́сть се́й, пронестѝ и҆́мѧ моѐ пред̾ ꙗ҆зы́ки и҆ царьмѝ, и҆ сынмѝ
І҆и҃левыми.
ѕ҃і. А҆́зъ бо скажꙋ̀ є҆мꙋ̀, є҆ли́ка подоба́етъ є҆мꙋ̀ ѡ҆ и҆́мени моє́мъ
пострада́ти.
з҃і. По́йде же А҆на́нїа и҆ вни́де въ хра́минꙋ, и҆ возло́жь на́нь
рꙋ́цѣ, речѐ: Са́ѵле бра́те, Гд҇ь І҆и҃съ ꙗ҆вле́йтисѧ на пꙋтѝ,
и҆́мже ше́лъ є҆сѝ, посла́ мѧ, ꙗ҆́кѡ да про́зриши и҆ и҆спо́лнишисѧ
Дх҃а ст҃а.

5. А *той* рече: Кой си *ты*, Господи? И Господь му рече: Азъ сьмь Іисусъ когото ты гонишь; не ти е лесно да риташь срѣщѫ остенъ.

6. А той растреперанъ и смаянъ рече: Господи, какво ищешь да сторѭ? И Господь му *рече:* Стани и влѣзь въ градъ-тъ, и ще ти ся каже, какво трѣба да правишь.

7. А мѫжіе-тѣ които го придружавахѫ, като чувахѫ гласъ-тъ а не виждахѫ никого, стояхѫ като вцѣпени.

8. И станѫ Савлъ отъ земѭ-тѫ, и съ отворены очи не виждаше никого; и водѣхѫ го за рѫкѫ, та го възведохѫ въ Дамаскъ.

9. И три дни минѫ безъ да види, и не яде нито пи.

10. А въ Дамаскъ имаше единъ ученикъ на име Ананія, и рече му Господь во видѣніе: Ананіе. А той рече: Ето мя, Господи.

11. И Господь му *рече:* Стани, та иди на улицѫ-тѫ която ся казува Права, и попытай въ домъ-тъ на Іудѫ за *нѣкого си* на име Савлъ, Тарсянинъ; защото ето ся моли;

12. И видѣ во видѣніе едного человѣка, именемъ Ананія, че влѣзе и тури рѫкѫ на него за да прогледа.

13. И отвѣща Ананія: Господи, чухъ отъ мнозина за тогозь человѣка, колко злины е сторилъ на твои-тѣ святыи въ Іерусалимъ.

14. И тука има власть отъ първосвященницы-тѣ да върже всичкы които призоваватъ твое-то име.

15. А Господь му рече: Иди, защото съсѫдъ избранъ ми е той, да носи мое-то име прѣдъ народы и царіе, и прѣдъ сынове-тѣ Израилевы:

16. Защото азъ ще му покажѫ *все* що има да пострада за име-то ми.

17. И отиде Ананія и влѣзе въ кѫщѫ-тѫ; и като възложи рѫцѣ на него, рече: Савле брате, Господь, Іисусъ, който ти ся яви на пѫть-тъ по който ты идѣше, проводи мя за да прогледашь, и да ся испълнишь съ Духа Святаго.

и҃і. И҆ а҆́біе ѿпадо́ша ѿ ѻ҆́чїю е҆гѡ̀ ꙗ҆́кѡ чешꙋѧ̀, прозрѣ̀ же а҆́біе, и҆ воста́въ кр҇ти́сѧ,

ѳ҃і. И҆ прїе́мь пи́щꙋ ᲂу҆крѣпи́сѧ. Бы́сть же Са́ѵлъ съ сꙋ́щими въ Дама́сцѣ ᲂу҆ченика́ми дни̑ нѣ́кїѧ.

к҃. И҆ а҆́бїе на со́нмищахъ пропов҄ѣдаше І҆и҃са, ꙗ҆́кѡ се́й є҆́сть Сн҃ъ Бж҃їй.

к҃а. Дивлѧ́хꙋсѧ же всѝ слы́шащїи и҆ глаго́лахꙋ: не се́й ли є҆́сть гони́вый во І҆ерꙋсали́мѣ нарица́ющыѧ и҆́мѧ сїѐ, и҆ здѣ̀ на сїѐ прїи́де, да свѧ̑заны тыѧ̀ приведе́тъ ко а҆рхїере́ємъ;

к҃в. Са́ѵлъ же па́че крѣплѧ́шесѧ, и҆ смꙋща́ше І҆ꙋде́и живꙋ́щыѧ въ Дама́сцѣ, препира́ѧ, ꙗ҆́кѡ се́й є҆́сть Хр҇то́съ.

к҃г. Ꙗ҆́коже и҆спо́лнишасѧ дні́е дово́льны, совѣща́ша І҆ꙋде́є ᲂу҆би́ти є҆го̀:

к҃д. Оу҆вѣ́данъ же бы́сть Са́ѵлꙋ совѣ́тъ и҆́хъ. стрежа́хꙋ же вра́тъ де́нь и҆ но́щь, ꙗ҆́кѡ да ᲂу҆бїю́тъ є҆го̀.

к҃е. Поє́мше же є҆го̀ ᲂу҆чени́цы̀ но́щїю, свѣ́сиша по стѣнѣ̀ въ ко́шницѣ.

к҃ѕ. Прише́дъ же Са́ѵлъ во І҆ерꙋсали́мъ, покꙋша́шесѧ прилѣплѧ́тисѧ ᲂу҆ченикѡ́мъ: и҆ всѝ боѧ́хꙋсѧ є҆гѡ̀, не вѣ́рꙋюще, ꙗ҆́кѡ є҆́сть ᲂу҆чени́къ.

к҃з. Варна́ва же прїе́мъ є҆го̀, приведѐ ко а҆п҇лѡмъ, и҆ повѣ́да и҆̀мъ, ка́кѡ на пꙋтѝ ви́дѣ Гд҇а, и҆ ꙗ҆́кѡ глаго́ла є҆мꙋ̀, и҆ ка́кѡ въ Дама́сцѣ дерза́ше ѡ҆ и҆́мени І҆и҃совѣ.

к҃и. И҆ бѧ́ше съ ни́ми входѧ̀ и҆ и҆сходѧ̀ во І҆ер҇ли́мѣ, и҆ дерза́ѧ ѡ҆ и҆́мени Гд҇а І҆и҃са.

к҃ѳ. Глаго́лаше же и҆ стѧза́шесѧ съ Є҆́ллины: ѻ҆ни́ же и҆ска́хꙋ ᲂу҆би́ти є҆го̀.

л҃. Разꙋмѣ́вше же бра́тїѧ сведо́ша є҆го̀ въ Кесарі́ю, и҆ ѿпꙋсти́ша є҆го̀ въ Та́рсъ.

л҃а. Цр҇кви же по всей І҆ꙋде́и и҆ Галїле́и и҆ Самарі́и и҆мѣ́ѧхꙋ ми́ръ, созида́ющесѧ и҆ ходѧ́ще въ стра́сѣ Гд҇ни, и҆ ᲂу҆тѣше́нїемъ ст҃а́гѡ Дх҃а ᲂу҆множа́хꙋсѧ.

18. И тозь часъ паднѫхѫ отъ очи-тѣ му като люспы, и тутакси
прогледа; и станѫ та ся крьсти;
19. А като похапнѫ, добы силѫ. И прѣсѣдѣ Савлъ нѣколко
дни съ ученицы-тѣ въ Дамаскъ.
20. И отъ тозь часъ проповѣдуваше по съборища-та Христа, че
той е Сынъ-тъ Божій.
21. И всичкы които го чувахѫ, дивяхѫ ся и казувахѫ: Не е ли
тойзи който погубяше въ Іерусалимъ тѣзи които призовавахѫ това
име? и тука за това бѣ дошелъ, да гы закара вързаны при първо-
священницы-тѣ.
22. А Савлъ ся укрѣпяваше повече, и надпираше Іудеи-тѣ които
живѣяхѫ въ Дамаскъ, като доказуваше че тойзи е Христосъ.
23. И когато ся минѫхѫ нѣколко дни, наговорихѫ ся Іудеи-тѣ
да го убіѭтъ;
24. И това тѣхно наговаряніе станѫ извѣстно на Савла; и
вардяхѫ порты-тѣ деня и нощя, за да го убіѭтъ.
25. Но ученици-тѣ го зѣхѫ прѣзъ нощь и го спуснѫхѫ прѣзъ
стѣнѫ-тѫ съ кошче.
26. И като дойде Савлъ въ Іерусалимъ, стараяше ся да ся при-
дружи съ ученицы-тѣ; но всичкы ся бояхѫ отъ него, понеже не
вѣрувахѫ че е ученикъ.
27. А Варнава го зѣ, та го доведе при апостолы-тѣ и расказа
имъ какъ е видѣлъ Господа въ пѫть-тъ, и че му е говорилъ, и какъ
въ Дамаскъ е проповѣдувалъ съ дързновеніе въ име-то Іисусово.
28. И вхождаше и исхождаше съ тѣхъ въ Іерусалимъ, и дързно-
венно проповѣдуваше въ име-то на Господа Іисуса;
29. И говоряше и прѣпираше ся съ Еллинисты-тѣ; а тѣ гледахѫ
да го убіѭтъ.
30. *Това* като разумѣхѫ братія-та, заведохѫ го въ Кесаріѭ и
отпратихѫ го въ Тарсъ.
31. И тогазь по всичкѫ Іудеѭ и Галилеѭ и Самаріѭ церквы-тѣ
имахѫ миръ, и назидавахѫ ся и ходяхѫ въ страхъ Господень, и съ
утѣшеніе-то на Святаго Духа умножавахѫ ся.

л҃в. И҆ бы́сть Петрꙋ̀ посѣща́ющꙋ всѣ́хъ, сни́ти и҆ ко ст҃ы̑мъ
живꙋ́щымъ въ Лѷддѣ̀.

л҃г. Ѡ҆брѣ́те же та́мѡ человѣ́ка нѣ́коего и҆́менемъ Е҆неа̀,
ѿ о҆смѝ лѣ́тъ лежа́ща на о҆дрѣ̀, и҆́же бѣ̀ разсла́бленъ.

л҃д. И҆ речѐ є҆мꙋ̀ Пе́тръ: Е҆не́е, и҆сцѣлѧ́етъ тѧ̀ І҆и҃съ Хр҇то́съ:
воста́ни съ посте́ли твоеѧ̀. и҆ а҆́бїе воста̀:

л҃є. И҆ ви́дѣша є҆го̀ всѝ живꙋ́щїи въ Лѷддѣ̀ и҆ во А҆ссарѡ́нѣ,
и҆́же ѡ҆брати́шасѧ ко Гд҇ꙋ.

л҃ѕ. Во І҆ѻппі́и же бѣ̀ нѣ́каѧ ᲂу҆чени́ца и҆́менемъ Таві́ѳа,
ѧ҆̀же сказа́ема глаго́летсѧ Се́рна: сїѧ̀ бѧ́ше и҆спо́лнена бл҃ги́хъ
дѣ́лъ и҆ ми́лостынь, ѧ҆̀же творѧ́ше:

л҃з. Бы́сть же во дни̑ ты̑ѧ, болѣ́вшей є҆́й ᲂу҆мре́ти: ѡ҆мы́в-
ше же ю҆̀ положи́ша въ го́рницѣ.

л҃и. Бли́зъ же сꙋ́щей Лѷддѣ̀ І҆ѻппі́и, ᲂу҆чени́цы слы́шавше,
ѧ҆́кѡ Пе́тръ є҆́сть въ не́й, посла́ша два̀ мꙋ̑жа къ немꙋ̀, молѧ́ще
є҆го̀ не ѡ҆блѣни́тисѧ прїитѝ до ни́хъ.

л҃ѳ. Воста́въ же Пе́тръ и҆́де съ ни́ма: є҆го́же прише́дша
возведо́ша въ го́рницꙋ, и҆ предста́ша є҆мꙋ̀ всѧ̑ вдови̑цы пла́чꙋ-
щѧ и҆ показꙋ́ющѧ ри̑зы и҆ о҆де́жды, є҆ли̑ка творѧ́ше съ ни́ми
сꙋ́щи Се́рна.

м҃. И҆згна́въ же во́нъ всѧ̑ Пе́тръ, прекло́нь колѣ̑на помоли́-
сѧ: и҆ ѡ҆бра́щсѧ къ тѣ́лꙋ, речѐ: Таві́ѳо, воста́ни. О҆на́ же
ѿве́рзе о҆́чи свои̑: и҆ ви́дѣвши Петра̀, сѣ́де.

м҃а. Пода́въ же є҆́й рꙋ́кꙋ, воздви́же ю҆̀: и҆ призва́въ ст҃ы̑ѧ и҆
вдови̑цы, поста́ви ю҆̀ жи́вꙋ.

м҃в. Оу҆вѣ́дано же бы́сть сѐ по все́й І҆ѻппі́и, и҆ мно́зи вѣ́ро-
ваша въ Гд҇а.

м҃г. Бы́сть же дни̑ дово́лны пребы́ти є҆мꙋ̀ во І҆ѻппі́и ᲂу҆
нѣ́коегѡ Сі́мѡна ᲂу҆смарѧ̀.

Глава̀ ї҃.

а҃. Мꙋ́жъ же нѣ́кїй бѣ̀ въ Кесарі́и и҆́менемъ Корни́лїй,
со́тникъ ѿ спі́ры нарица́ющїѧсѧ І҆тали́йскїѧ,

32. И станѫ когато Петръ обхождаше всичкы-тѣ, да слѣзе и до святии-тѣ които живѣяхѫ въ Лиддѫ.

33. И намѣри тамо нѣкого человѣка на име Еней, който бѣше разслабенъ, и отъ осмь годины все лѣжаше на постелкѫ.

34. И рече му Петръ: Енее, исцѣлява тя Іисусъ Христосъ: стани и постели си самъ си. И тозь часъ станѫ.

35. И видѣхѫ го всичкы които живѣяхѫ въ Лиддѫ и въ Саронъ, които ся обърнѫхѫ къмъ Господа.

36. А въ Іоппіѭ имаше нѣкоя ученица на име Тавиѳа, (което истълкувано ще рече, Сърна:) тя бѣ испълнена съ добры дѣла и съ милостыни които правяше.

37. И случи ся прѣзъ тѣзь дни *тя* да ся поболи и да умрѣ; и като ѭ окѫпахѫ, турихѫ ѭ въ горницѫ.

38. И понеже Лидда бѣше близу до Іоппіѭ, ученици-тѣ като чухѫ че Петръ е тамъ, проводихѫ до него двама человѣцы, и молихѫ го да ся не облѣни да дойде до тѣхъ.

39. И станѫ Петръ и отиде съ тѣхъ; и щомъ дойде, изведохѫ го въ горницѫ-тѫ; и прѣдставихѫ ся прѣдъ него всичкы-тѣ вдовицы, та плачѣхѫ, и показувахѫ *му* ризы и дрехы които *имъ* правяше Сърна, когато бѣ съ тѣхъ.

40. А Петръ испрати на вѣнъ всичкы-тѣ, и колѣничи та ся помоли, и ся обърнѫ къмъ тѣло-то, и рече: Тавиѳо, стани. А тя отвори очи-тѣ си, и като видѣ Петра, сѣднѫ.

41. А той ѝ подаде рѫкѫ и ѭ исправи; повыка послѣ святии-тѣ и вдовицы-тѣ, и прѣдстави ѭ *прѣдъ тѣхъ* живѫ.

42. И това станѫ извѣстно по всичкѫ Іоппіѭ; и мнозина повѣрувахѫ въ Господа.

43. А *Петръ* прѣсѣдѣ доволно врѣме въ Іоппіѭ, у нѣкого си Симона усмаря.

ГЛАВА 10.

1. Имаше пакъ нѣкой си человѣкъ въ Кесаріѭ на име Корнилій, стотникъ отъ полкъ-тъ нарицаемый Италійскый,

в҃. Благоговѣ́енъ и҆ боѧ́йсѧ Бг҃а со всѣ́мъ до́момъ сво-
и́мъ, творѧ́й ми́лѡстыни мнѡ́ги лю́демъ, и҆ молѧ́йсѧ Бг҃ꙋ
всегда̀:
г҃. Ви́дѣ въ видѣ́нїи ꙗ҆́вѣ, ꙗ҆́кѡ въ ча́съ девѧ́тый днѐ,
А҆́гг҃ла Бж҃їѧ сше́дша къ немꙋ̀, и҆ ре́кша є҆мꙋ̀: Корни́лїе.
д҃. О҆́нъ же воззрѣ́въ на́нь и҆ пристра́шенъ бы́въ речѐ:
что̀ є҆́сть Гдⷭ҇и; рече́ же є҆мꙋ̀: моли́твы твоѧ̑ и҆ ми́лѡстыни
твоѧ̑ взыдо́ша на па́мѧть пред̾ Бг҃а.
е҃. И҆ ны́нѣ посли̂ во і҆ѻппі́ю мꙋже́й, и҆ призови̂ Сі́мѡна на-
рица́емаго Петра̀:
ѕ҃. Се́й стра́нствꙋетъ ᲂу҆ нѣ́коегѡ Сі́мѡна ᲂу҆смара̀, є҆мꙋ́же
є҆́сть до́мъ при мо́ри. то́й рече́тъ тебѣ̀ глаго́лы, въ ни́хже
спасе́шисѧ ты̀, и҆ ве́сь до́мъ тво́й.
з҃. И҆ ꙗ҆́коже ѿи́де А҆́гг҃лъ глаго́лѧй Корни́лїю, пригласи́въ
два̀ ѿ рабѡ́въ свои́хъ, и҆ во́ина благочести́ва ѿ слꙋжа́щихъ є҆мꙋ̀,
и҃. И҆ сказа́въ и҆̀мъ всѧ̑, посла̀ и҆̀хъ во і҆ѻппі́ю.
ѳ҃. Во ᲂу҆́трїе же пꙋтше́ствꙋющымъ и҆̀мъ и҆ ко гра́дꙋ при-
ближа́ющымсѧ, взы́де Пе́тръ на го́рницꙋ помоли́тисѧ, ѡ҆ часѣ̀
шесто́мъ.
і҃. Бы́сть же прі́алченъ, и҆ хотѧ́ше вкꙋси́ти: гото́вѧщымъ
же ѻ҆нѣ́мъ, нападѐ на́нь ᲂу҆́жасъ,
а҃і. И҆ ви́дѣ нб҃о ѿве́рсто, и҆ сходѧ́щь на́нь сосꙋ́дъ нѣ́кїй
ꙗ҆́кѡ плащани́цꙋ ве́лїю, по четы́ремъ кра́ємъ привѧ́занъ, и҆
ни́зꙋ спꙋща́емь на зе́млю:
в҃і. Въ не́мже бѧ́хꙋ всѧ̑ четвероно́гаѧ земли̑ и҆ ѕвѣ́рїе и҆
га́ди и҆ пти̑цы небє́сныѧ:
г҃і. И҆ бы́сть гла́съ къ немꙋ̀: воста́въ Пе́тре, заколи̂ и҆ ꙗ҆́ждь.
д҃і. Пе́тръ же речѐ: никако́же Гдⷭ҇и: ꙗ҆́кѡ николи́же ꙗ҆до́хъ
всѧ́ко скве́рно и҆ли̂ нечи́сто.
е҃і. И҆ сѐ гла́съ па́ки къ немꙋ̀ втори́цею: ꙗ҆̀же Бг҃ъ ѡ҆чи́стилъ
є҆́сть, ты̀ не скверни̂.
ѕ҃і. Сїе́ же бы́сть три́щи: и҆ па́ки взѧ́сѧ сосꙋ́дъ на нб҃о.

2. Благочестивъ и богобоязливъ съсъ всичкый-тъ си домъ, и раздаваше много милостыни на народъ-тъ, и моляше ся Богу непрѣстанно.

3. Около деветый часъ на день-тъ той въ видѣніе видѣ ясно ангела Божія, който влѣзе при него и рече му: Корниліе.

4. А той погледнѫ на него, и уплашенъ рече: Що е, Господи? И ангелъ-тъ му рече: Твои-тѣ молитвы и твои-тѣ милостыни възлѣзохѫ на поменъ прѣдъ Бога.

5. И сега проводи человѣцы въ Іоппіѭ, и призови Симона който ся нарича Петръ.

6. Той е гость у нѣкого си Симона усмаря, на когото кѫща-та е край море-то; той ще ти каже що трѣба да правишь.

7. И като си отиде ангелъ-тъ който говоряше Корнилію, *той* повыква двамина отъ слугы-тѣ си, и единъ благочестивъ воинъ отъ тѣзи които ся намѣрувахѫ всякога при него;

8. И расказа имъ всичко, и проводи гы въ Іоппіѭ.

9. А на утринь-тѫ, когато тѣ пѫтувахѫ и наближавахѫ градъ-тъ, часъ-тъ кѫдѣ шесть, Петръ възлѣзе на кѫщѫ-тѫ отъ горѣ да ся помоли.

10. И бѣше огладнѣлъ и искаше да яде, а тѣ още като приготвяхѫ, той дойде въ изстѫпленіе,

11. И вижда небе-то отворено и съсѫдъ като голѣмѫ плащаницѫ, вързанѫ за четыри-тѣ края, че слѣзуваше надъ него, и спущаше ся къмъ земіѭ-тѫ.

12. Въ него имаше всякаквы четвероногы земны, и звѣрове, и гадове, и птицы небесны.

13. И дойде му гласъ: Стани, Петре, заколи и яждь.

14. А Петръ рече: Никакъ, Господи; защото никога не сьмь ялъ нищо мръсно или нечисто.

15. И пакъ вторый пѫть му дойде гласъ: Което е Богъ очистилъ, ты за мръсно го не считай.

16. И това станѫ три пѫти; и пакъ ся вдигнѫ съсѫдъ-тъ на небе-то.

з҃і. Ꙗ̂коже въ себѣ̀ недоꙋмѣва́шесѧ Пе́тръ, что̀ бы бы́ло
видѣ́нїе, є̂́же ви́дѣ, и̂ сѐ мꙋ́жїе посла́ннїи ѿ Корни́лїа,
вопро́шше и̂ оу̂вѣ́дѣвше до́мъ Сі́мѡновъ, ста́ша пред̾
враты̀:
и҃і. И̂ возгла́сише вопроша́хꙋ, а̂́ще Сі́мѡнъ нарица́емый
Пе́тръ здѣ̀ стра́нствꙋетъ.
ѳ҃і. Петрꙋ̀ же размышлѧ́ющꙋ ѡ̂ видѣ́нїи, речѐ є̂мꙋ̀ Дх҃ъ:
сѐ мꙋ́жїе трїѐ и̂́щꙋтъ тебѐ:
к҃. Но воста́въ сни́ди, и̂ и̂дѝ съ ни́ми, ничто́ же разсꙋ-
ждаѧ: занѐ а̂́зъ посла́хъ и̂́хъ.
к҃а. Соше́дъ же Пе́тръ къ мꙋжє́мъ пѡ́сланнымъ къ немꙋ̀ ѿ
Корни́лїа, речѐ: сѐ а̂́зъ є̂́смь, є̂гѡ́же и̂́щете: ка́ѧ є̂́сть вина̀,
є̂ѧ́же ра́ди прїидо́сте;
к҃в. Ѻ̂ни́ же реко́ша: Корни́лїй со́тникъ, мꙋ́жъ пра́веденъ
и̂ боѧ́йсѧ Бг҃а, свидѣ́тельствованъ ѿ всегѡ̀ ꙗ̂зы́ка Ї̂ꙋде́йска,
оу̂вѣще́нъ є̂́сть ѿ А̂́гг҃ла ст҃а, призва́ти тѧ̀ въ до́мъ сво́й, и̂
слы́шати глаго́лы ѿ тебѐ.
к҃г. Призва́въ же и̂́хъ оу̂чредѝ. наꙋ́трїе же Пе́тръ воста́въ
и̂́де съ ни́ми, и̂ нѣ́цыи ѿ бра́тїй, и̂̀же ѿ Ї̂оппі́и и̂до́ша съ
ни́мъ.
к҃д. И̂ наꙋ́трїе вни́доша въ Кесарі́ю: Корни́лїй же бѣ̀ ча́ѧ
и̂́хъ, созва́въ сро́дники своѧ̀ и̂ любє́зныѧ дрꙋ́ги.
к҃є. Ꙗ̂́коже бы́сть вни́ти Петрꙋ̀, срѣ́те є̂го̀ Корни́лїй, и̂
па́дъ на но́гꙋ є̂гѡ̀ поклони́сѧ.
к҃ѕ. Пе́тръ же воздви́же є̂го̀ глаго́лѧ: воста́ни: и̂ а̂́зъ са́мъ
человѣ́къ є̂́смь.
к҃з. И̂ съ ни́мъ бесѣ́дꙋѧ, вни́де, и̂ ѡ̂брѣ́те собра́вшыѧсѧ
мнѡ́ги.
к҃и. Рече́ же къ ни́мъ: вы̀ вѣ́сте, ꙗ̂́кѡ не лѣ́по є̂́сть мꙋ́жꙋ
Ї̂ꙋде́анинꙋ прилѣплѧ́тисѧ и̂лѝ приходи́ти ко и̂ноплеме́нникꙋ:
и̂ мнѣ̀ Бг҃ъ показа̀ ни є̂ди́наго скве́рна и̂лѝ нечи́ста глаго́лати
человѣ́ка.

17. И като ся недоумѣваше Петръ въ себе си, какво знаменуваше това видѣніе което видѣ, ето, проводени-тѣ отъ Корнилія человѣци, като бѣхѫ испытали Симоновѫ-тѫ кѫщѫ, застанѫхѫ на врата-та;

18. И повыкахѫ та пытахѫ, тука ли е гость Симонъ нарицаемый Петръ.

19. И когато още Петръ размышляваше за видѣніе-то, рече му Духъ-тъ: Ето трима человѣци тя търсятъ;

20. Но стани и слѣзь та иди съ тѣхъ и никакъ ся не сумнявай, защото азъ гы сьмь проводилъ.

21. И като слѣзе Петръ при человѣцы-тѣ проводены-тѣ до него отъ Корнилія, рече: Ето азъ сьмь когото търсите; за коѭ причинѫ дойдохте?

22. А тѣ рекохѫ: Корнилій стотникъ, человѣкъ праведенъ и богобоязливъ, и свидѣтелствуванъ отъ всичкый народъ Іудейскый, пріе заповѣдь отъ Бога чрѣзъ единъ святъ ангелъ да тя призове у дома си и да чуе думы отъ тебе.

23. Тогава гы покани вѫтрѣ, и угости гы. И на утрень-тѫ Петръ излѣзе съ тѣхъ, а съ него отидохѫ и нѣкои отъ братія-та, които бѣхѫ въ Іоппіѭ.

24. И на другый-тъ день влѣзохѫ въ Кесаріѭ; а Корнилій гы очакуваше, като бѣ свыкалъ роднины-тѣ си и ближни-тѣ си пріятели.

25. И когато влѣзваше Петръ, Корнилій го посрѣщнѫ, и паднѫ на нозѣ-тѣ му и поклони ся.

26. А Петръ го дигнѫ и рече: Стани; и самъ азъ сьмь человѣкъ.

27. И като ся разговаряше съ него, влѣзе и намѣри множина събраны.

28. И рече имъ: Вы знаете че не е простено на человѣкъ Іудеянинъ да има сношеніе или да ся сближава съ иноплеменникъ: Богъ обаче ми показа да не казувамъ ни на едного человѣка мръсенъ или нечистъ.

к҃ѳ. Тѣ́мже и҆ без̾ сꙋмнѣ́нїѧ прїидо́хъ призва́нъ. вопроша́ю вы̀ ᲂу҆̓бо: коеѧ̀ ра́ди вины̀ посла́сте по менѐ;
л҃. И҆ Корни́лїй речѐ: ѿ четве́ртагѡ днѐ да́же до сегѡ̀ часа̀, бѣ́хъ постѧ́сѧ, и҆ въ девѧ́тый ча́съ молѧ́сѧ въ домꙋ̀ мое́мъ: и҆ сѐ мꙋ́жъ ста̀ предо мно́ю во ѻ҆де́ждѣ свѣ́тлѣ,
л҃а. И҆ речѐ: Корни́лїе, ᲂу҆слы́шана бы́сть мл҃тва твоѧ̀, и҆ ми́лѡстыни твоѧ̑ помѧнꙋ́шасѧ пред̾ Бг҃омъ.
л҃в. Послѝ ᲂу҆̓бо во Ї҆о́ппїю, и҆ призовѝ Сі́мѡна, и҆̓же нарица́етсѧ Пе́тръ: се́й стра́нствꙋетъ въ домꙋ̀ Сі́мѡна ᲂу҆смарѧ̀ бли́зъ мо́рѧ: и҆̓же прише́дъ возглаго́летъ тебѣ̀.
л҃г. Ѧ҆̓бїе ᲂу҆̓бо посла́хъ къ тебѣ̀: ты́ же до́брѣ сотвори́лъ є҆сѝ прише́дъ. ны́нѣ ᲂу҆̓бо всѝ мы̀ пред̾ Бг҃омъ предстои́мъ слы́шати всѧ̑ повелѣ̑ннаѧ тебѣ̀ ѿ Бг҃а.
л҃д. Ѿве́рзъ же Пе́тръ ᲂу҆ста̀, речѐ: вои́стиннꙋ разꙋмѣва́ю, ꙗ҆̓кѡ не на ли́ца̀ зри́тъ Бг҃ъ:
л҃є. Но во вса́комъ ꙗ҆зы́цѣ боѧ́йсѧ є҆гѡ̀, и҆ дѣ́лаѧй пра́вдꙋ, прїѧ́тенъ є҆мꙋ̀ є҆́сть.
л҃ѕ. Сло́во є҆̓же посла̀ сынѡ́мъ Ї҆и҃левымъ, бл҃говѣ́ствꙋѧ ми́ръ Ї҆и҃съ Хр҃то́мъ, се́й є҆́сть всѣ́мъ Гд҃ь.

л҃з. Вы̀ вѣ́сте глаго́лъ бы́вшїй по все́й Ї҆ꙋде́и, наче́ншїйсѧ ѿ Галїле́и, по кр҃ще́нїи, є҆̓же проповѣ́да Ї҆ѡа́ннъ:
л҃и. Ї҆и҃са, и҆̓же ѿ Назаре́та, ꙗ҆̓кѡ пома́за є҆го̀ Бг҃ъ Дх҃омъ ст҃ы́мъ и҆ си́лою, и҆̓же про́йде бл҃годѣ́тельствꙋѧ и҆ и҆сцѣлѧ́ѧ всѧ̑ наси́лꙋѡванныѧ ѿ дїа́вола, ꙗ҆̓кѡ Бг҃ъ бѣ́ше съ ни́мъ:
л҃ѳ. И҆ мы̀ є҆смы̀ свидѣ́телє всѣ́хъ, ꙗ҆̀же сотворѝ во странѣ̀ Ї҆ꙋде́йстѣй и҆ во Ї҆ер҃ли́мѣ: є҆го́же и҆ ᲂу҆би́ша повѣ́шше на дре́вѣ.
м҃. Сего̀ Бг҃ъ воскресѝ въ тре́тїй де́нь, и҆ дадѐ є҆мꙋ̀ ꙗ҆вле́нꙋ бы́ти,
м҃а. Не всѣ́мъ лю́демъ, но на́мъ свидѣ́телємъ преднарече́ннымъ ѿ Бг҃а, и҆̓же съ ни́мъ ꙗ҆до́хомъ и҆ пи́хомъ, по воскр҃нїи є҆гѡ̀ ѿ ме́ртвыхъ:
м҃в. И҆ повелѣ̀ на́мъ проповѣ́дати лю́демъ, и҆ засвидѣ-

29. За това и като мя повикахте, дойдохъ безъ противорѣчіе;
и тъй питамъ *вы*, за коіѭ причинѫ мя призовахте?
30. И Корнилій рече: Прѣди четыри дена отъ тойзи часъ държахъ
постъ, и часъ-тъ по деветь като ся моляхъ *Богу* въ кѫщѫ-тѫ си,
ето, застанѫ прѣдъ мене человѣкъ въ свѣтло облѣкло,
31. И казува: Корниліе, послушана бы твоя-та молитва, и
твои-тѣ милостыни поменѫхѫ ся прѣдъ Бога;
32. И тъй проводи въ Іоппіѭ, и призови Симона който ся нарича
Петръ: той е гость въ домъ-тъ на Симона усмаря при море-то; и
той като дойде, ще ти говори.
33. И на часъ-тъ проводихъ до тебе; и ты добрѣ си сторилъ че
си дошелъ. Сега прочее ный всички прѣдстоимъ прѣдъ Бога, да
чуемъ все що ти е заповѣдано отъ Бога.
34. А Петръ отвори уста и рече: Наистинѫ разбирамъ че Богъ
не гледа на лице;
35. Но во всякой народъ, онзи който му ся бои, и дѣйствува
правдѫ, пріятенъ му е.
36. Слово-то което проводи на синове-тѣ Израилевы, та *имъ*
благовѣствуваше миръ чрѣзъ Іисуса Христа; (той е Господь на
всички;)
37. *Това* слово вы знаете което станѫ по всичкѫ Іудеіѭ, като
наченѫ отъ Галилеіѭ, слѣдъ крьщеніе-то, което проповѣда Іоаннъ:
38. Какъ помаза Богъ съ Духъ Святъ и съсъ силѫ Іисуса отъ
Назаретъ, който обхождаше, правяше благодѣянія и исцѣляваше
всички-тѣ насилованы отъ діавола; защото Богъ бѣше съ него.
39. И ный смы свидѣтели на всичко що стори той въ Іудейскѫ-
тѫ земіѭ и въ Іерусалимъ; когото убихѫ, повѣсивше на дьрво.
40. Него Богъ въскрьси въ третій-тъ день, и показа го
явно,
41. Не на всичкый-тъ народъ, но на насъ прѣдопрѣдѣленны-тѣ
отъ Бога свидѣтели, които ядохмы и пихмы съ него наедно, слѣдъ
като въскрьснѫ изъ мьртвы-тѣ.
42. И повелѣ ни да проповѣдувамы на народа, и да засвидѣ-

тельствовати, ꙗ҆́кѡ то́й є҆́сть нарече́нный ѿ Бг҃а сꙋдїѧ̀ живы̑мъ и҆ ме́ртвымъ.
м҃г. Ѡ҆ се́мъ всѝ Проро́цы свидѣ́тельствꙋютъ, ѡ҆ставле́нїе грѣхѡ́въ прїѧ́ти и҆́менемъ є҆гѡ̀ всѧ́комꙋ вѣ́рꙋющемꙋ въ ѻ҆́нь.
м҃д. Є҆щѐ же глаго́лющꙋ Петрꙋ̀ глаго́лы сїѧ̑, нападѐ Дх҃ъ ст҃ы́й на всѧ̀ слы́шащыѧ сло́во.
м҃є. И҆ ᲂу҆жасо́шасѧ, и҆̀же ѿ ѡ҆брѣ́занїѧ вѣ́рнїи, є҆ли́цы прїидо́ша съ Петро́мъ, ꙗ҆́кѡ и҆ на ꙗ҆зы́ки да́ръ ст҃а́гѡ Дх҃а и҆злїѧ́сѧ:
м҃ѕ. Слы́шахꙋ бо и҆̀хъ глаго́лющихъ ꙗ҆зы́ки, и҆ велича́ющихъ Бг҃а. тогда̀ ѿвѣща̀ Пе́тръ:
м҃з. Є҆да̀ во́дꙋ возбрани́ти мо́жетъ кто̀, є҆́же не крести́тисѧ си̑мъ, и҆̀же Дх҃ъ ст҃ы́й прїѧ́ша ꙗ҆́коже и҆ мы̀;
м҃и. Повелѣ́ же и҆̀мъ кр҃ти́тисѧ во и҆́мѧ І҆и҃съ Хр҃то́во: тогда̀ моли́ша є҆го̀ пребы́ти ᲂу҆ ни́хъ дни̑ нѣ̑кїѧ.

ГЛАВА̀ А҃І.

а҃. Слы́шаша же а҆п҃ли и҆ бра́тїѧ сꙋ́щїи во І҆ꙋде́и, ꙗ҆́кѡ и҆ ꙗ҆зы́цы прїѧ́ша сло́во Бж҃їе.
в҃. И҆ є҆гда̀ взы́де Пе́тръ во І҆ер҃ли́мъ, препира́хꙋсѧ съ ни́мъ, и҆̀же ѿ ѡ҆брѣ́занїѧ,
г҃. Глаго́люще: ꙗ҆́кѡ къ мꙋже́мъ ѡ҆брѣ́занїѧ не и҆мꙋ́щымъ вше́лъ є҆сѝ, и҆ ꙗ҆́лъ є҆сѝ съ ни́ми.
д҃. Нача́нъ же Пе́тръ, сказова́ше и҆̀мъ поради́, глаго́лѧ:
є҃. А҆́зъ бѣ́хъ во гра́дѣ І҆оппі́йстѣмъ молѧ́сѧ, и҆ ви́дѣхъ во ᲂу҆жасѣ̀ видѣ́нїе, сходѧ́щъ сосꙋ́дъ нѣ́кїй ꙗ҆́кѡ плащани́цꙋ ве́лїю, ѿ четы́рехъ кра́євъ низпꙋща́емꙋ съ нб҃сѐ, и҆ прїи́де да́же до менѐ:
ѕ҃. Въ ню́же воззрѣ́въ смотра́хъ, и҆ ви́дѣхъ четвероно́гаѧ земна̑ѧ и҆ ѕвѣ̑ри и҆ га́ды и҆ пти̑цы небє́сныѧ.

телствувамы, че той е опрѣдѣленный-тъ отъ Бога Сѫдникъ на живы-тѣ и мьртвы-тѣ.

43. Всичкы-тѣ пророцы свидѣтелствуватъ за него, че всякой който повѣрува въ него, чрѣзъ негово-то име ще пріиме прощеніе на грѣхове-тѣ *си*.

44. И когато още говоряше Петръ тѣзи думы, слѣзе Духъ Святый на всичкы които слушахѫ слово-то.

45. И смаяхѫ ся вѣрни-тѣ що бѣхѫ отъ обрѣзаны-тѣ, които бѣхѫ дошли съ Петра, че даръ-тъ на Святаго Духа ся излѣ и на язычницы-тѣ;

46. Защото гы чувахѫ да говорятъ языцы, и да величаѭтъ Бога.

47. Тогази отговори Петръ: Може ли нѣкой да възбрани водѫ-тѫ да ся не крьстятъ и тѣзи които пріяхѫ Духа Святаго както и ный?

48. И заповѣда да ся крьстятъ въ име-то Господне. Тогази му ся примолихѫ да прѣсѣди нѣколко дена *у тѣхъ*.

ГЛАВА 11.

1. И чухѫ апостоли-тѣ и братія-та които бѣхѫ въ Іудеѭ, че и язычници-тѣ пріяхѫ слово-то Божіе.

2. И когато възлѣзе Петръ въ Іерусалимъ, прѣпирахѫ ся съ него тѣзи *които бѣхѫ* отъ обрѣзаны-тѣ,

3. И казувахѫ: Че при необрѣзаны человѣцы си влѣзлъ и ялъ си съ тѣхъ.

4. А Петръ наченѫ и излагаше имъ наредъ станѫло-то и казуваше:

5. Азъ бѣхъ на молитвѫ въ градъ-тъ Іоппіѭ; и въ изстѫпленіе видѣхъ видѣніе, единъ съсѫдъ като голѣма плащаница, *вързана* за четыри-тѣ краища слѣзуваше, и спущаше ся отъ небе-то, и дойде даже до мене.

6. Въ него като ся вгледвахъ, разсматряхъ и видѣхъ, четвероногы земны, и звѣрове, и гадове, и птицы небесны.

з҃. Слы́шахъ же гла́съ глаго́лющь мнѣ̀: воста́въ Пе́тре, заколѝ и҆ ꙗ҆́ждь.
и҃. Реко́хъ же: никако́же Го́споди: ꙗ҆́кѡ вса́ко скве́рно и҆ нечи́сто николи́же вни́де во оу҆ста̀ моа̀.
ѳ҃. Ѿвѣща́ же мѝ гла́съ втори́цею съ небесѐ глаго́лющь: ꙗ҆̀же Бг҃ъ ѡ҆чи́стилъ є҆́сть, ты̀ не скверни̇̀.
і҃. Сїе́ же бы́сть три́жды, и҆ па́ки взѧ́шасѧ вса̀ на не́бо.
а҃і. И҆ сѐ а҆́біе трїѐ мꙋ́жїе ста́ша пред̾ хра́миною, въ не́йже бѣ́хъ, посла́ни ѿ Кесарі́и ко мнѣ̀.
в҃і. Рече́ же мѝ Дх҃ъ, и҆тѝ съ ни́ми, ничто́же разсꙋжда́ѧ: прїидо́ша же со мно́ю и҆ ше́сть бра́тїѧ сі́и, и҆ внидо́хомъ въ до́мъ мꙋ́жа,
г҃і. И҆ возвѣстѝ на́мъ, ка́кѡ ви́дѣ А҆́гг҃ла (ст҃а) въ домꙋ̀ свое́мъ ста́вша и҆ ре́кша є҆мꙋ̀: послѝ во І҆оппі́ю мꙋ́жы, и҆ призовѝ Сі́мѡна нарица́емаго Петра̀,
д҃і. И҆́же рече́тъ глаго́лы къ тебѣ̀, въ ни́хже спасе́шисѧ ты̀ и҆ ве́сь до́мъ тво́й.
є҃і. Внегда́ же нача́хъ глаго́лати, нападѐ Дх҃ъ ст҃ы́й на ни́хъ, ꙗ҆́коже и҆ на ны̀ въ нача́лѣ.
ѕ҃і. Помѧнꙋ́хъ же глаго́лъ Гдⷭ҇нь, ꙗ҆́коже глаго́лаше: І҆ѡа́ннъ оу҆́бѡ кр҃ти́лъ є҆́сть водо́ю, вы́ же и҆́мате кр҃ти́тисѧ Дх҃омъ ст҃ы́мъ.
з҃і. А҆́ще оу҆́бо ра́венъ да́ръ дадѐ и҆̀мъ Бг҃ъ, ꙗ҆́коже и҆ на́мъ вѣ́ровавшымъ въ Гдⷭ҇а на́шего І҆и҃са Хрⷭ҇та̀, а҆́зъ же ктѡ̀ бѣ́хъ моги́й возбрани́ти Бг҃а;
и҃і. Слы́шавше же сїѧ̑ оу҆молко́ша, и҆ сла́влахꙋ Бг҃а глаго́люще: оу҆́бо и҆ ꙗ҆зы́кѡмъ Бг҃ъ покаѧ́нїе дадѐ въ живо́тъ.
ѳ҃і. Разсѣ́ѧвшїисѧ оу҆́бо ѿ ско́рби бы́вшїѧ при Стефа́нѣ, проидо́ша да́же до Фїнїкі́и и҆ Кѵ́пра и҆ А҆нтїохі́и, ни є҆ди́номꙋ же глаго́люще сло́во, то́кмѡ І҆ꙋде́ємъ.
к҃. Бѧ́хꙋ же нѣ́цыи ѿ ни́хъ мꙋ́жїе Кѵпрстї́и и҆ Кѷринеи́стїи, и҆̀же вше́дше во А҆нтїохі́ю, глаго́лахꙋ къ Е҆́ллинѡмъ, бл҃говѣ́ствꙋюще Гдⷭ҇а І҆и҃са.

7. И чухъ гласъ който ми казуваше: Петре, стани, заколи и яждь.

8. И рѣкохъ: Никакъ, Господи; защото никога не е влѣзло въ уста-та ми нищо мръсно или нечисто.

9. И отговори ми вторый пѫть гласъ-тъ отъ небе-то: Което е Богъ очистилъ, ты за мръсно го не считай.

10. И това станѫ до три пѫти, и пакъ ся дрѫпнѫ всичко на небе-то.

11. И ето, на сѫщій-тъ часъ, трима человѣци пристигнѫхѫ прѣдъ кѫщѫ-тѫ, въ коіѫто бѣхъ, проводени отъ Кесаріѭ до мене.

12. И рече ми Духъ-тъ да идѫ съ тѣхъ и никакъ да ся не сумнявамъ; а съ мене наедно дойдохѫ и шестима-та тѣзи братія, и влѣзохмы въ кѫщѫ-тѫ на человѣка.

13. И каза ни, какъ видѣлъ ангела въ кѫщѫ-тѫ си, че застанѫлъ и му реклъ: Проводи человѣцы въ Іоппіѭ, и призови Симона който ся нарича Петръ.

14. Той ще ти каже думы, чрѣзъ които ще ся спасешь ты и всичкый-тъ твой домъ.

15. И когато наченѫхъ да говорѭ, Духъ Святый слѣзе на тѣхъ, както и на насъ испьрво.

16. Тогази смыслихъ рѣчь-тѫ Господнѭ, какъ казуваше: Іоаннъ е крьстилъ съ водѫ, а вы ще ся крьстите Духомъ Святымъ.

17. И тъй понеже даде Богъ равенъ даръ и на тѣхъ, които повѣрувахѫ въ Господа *нашего* Інсуса Христа, както и намъ, азъ кой бѣхъ щото да могѫ да въспрѫ Бога?

18. Това като чухѫ, мълкнѫхѫ си, и славяхѫ Бога и казувахѫ: И на язычницы-тѣ прочее даде Богъ покаяніе за животъ.

19. И тъй распръснѫти-тѣ отъ гоненіе-то, което станѫ по *смърть-тѫ на* Стефана, прѣминѫхѫ до Финикіѭ и Кипръ и Антіохіѭ, и никому другыму не проповѣдувахѫ слово-то, тъкмо на Іудеи-тѣ.

20. И отъ тѣхъ имаше нѣкои человѣци Кипряне и Киринейци, които, като влѣзохѫ въ Антіохіѭ, говорѣхѫ на Еллинисты-тѣ, и благовѣствувахѫ *имъ* Господа Інсуса.

ка҃. И҆ бѣ̀ рꙋка̀ Гд҃на съ ни́ми: мно́гое же число̀ вѣ́ровавше
ѡ҆брати́шасѧ ко Гд҃ꙋ.
кв҃. Слы́шано же бы́сть сло́во ѡ҆ ни́хъ во оу҆ши́ю цр҃кве
сꙋ́щїѧ во Ї҆ерꙋсали́мѣ, и҆ посла́ша Варна́вꙋ преитѝ да́же до
А҆нтїохі́и.
кг҃. И҆́же пришє́дъ и҆ ви́дѣвъ бл҃года́ть Бж҃їю, возра́довасѧ,
и҆ моля́ше всѣ́хъ и҆зволе́нїемъ се́рдца терпѣ́ти ѡ҆ Гдѣ:
кд҃. Ꙗ҆́кѡ бѣ̀ мꙋ́жъ бла́гъ и҆ и҆спо́лнь Дх҃а ст҃а и҆ вѣ́ры. и҆
приложи́сѧ наро́дъ мно́гъ Гд҃ви.
ке҃. И҆зы́де же Варна́ва въ Та́рсъ взыска́ти Са́ѵла, и҆ ѡ҆брѣ́тъ
є҆го̀, приведѐ є҆го̀ во А҆нтїохі́ю.
кѕ҃. Бы́сть же и҆̀мъ лѣ́то цѣ́ло собира́тисѧ въ цр҃кви, и҆
оу҆чи́ти наро́дъ мно́гъ, нарещи́ же пре́жде во А҆нтїохі́и
оу҆ченикѝ Хрїстїа́ны.
кз҃. Въ ты́ѧ же дни̑ снидо́ша ѿ Ї҆ерꙋсали́ма прⷪ҇ро́цы во
А҆нтїохі́ю.
ки҃. Воста́въ же є҆ди́нъ ѿ ни́хъ и҆́менемъ А҆га́въ, назна́ме-
наше дх҃омъ, гла́дъ вели́къ хотя́щїй бы́ти по всей вселе́ннѣй:
и҆́же и҆ бы́сть при Кла́ѵдїи Ке́сарѣ.
кѳ҃. Ѿ оу҆чени̑къ же, по є҆ли́кꙋ кто̀ и҆мѣ́яше что̀, и҆зво́лиша
кі́йждо и҆́хъ на слꙋ́жбꙋ посла́ти живꙋ́щымъ во Ї҆ꙋде́и бра́-
тїамъ:
л҃. Є҆́же и҆ сотвори́ша, посла́вше къ ста́рцемъ рꙋко́ю Вар-
на́влею и҆ Са́ѵлею.

ГЛАВА̀ ВІ.

а҃. Во ѻ҆́но же вре́мѧ возложѝ И҆́рѡдъ ца́рь рꙋцѣ̀ ѡ҆ѕло́бити
нѣ́кїѧ и҆̀же ѿ цр҃кве.
в҃. Оу҆бі́ же Ї҆а́кѡва бра́та Ї҆ѡа́ннова мече́мъ.
г҃. И҆ ви́дѣвъ, ꙗ҆́кѡ го́дѣ є҆́сть Ї҆ꙋде́емъ, приложѝ ꙗ҆́ти и҆
Петра̀: бѧ́хꙋ же дні́е ѡ҆прѣсно́чнїи.
д҃. Є҆го́же и҆ є҆́мь всадѝ въ темни́цꙋ, преда́въ четы́ремъ

21. И ржка-та Господня бѣше съ тѣхъ; и много множество повѣрувахж и обърнжхж ся къмъ Господа.

22. И чу ся дума-та за тѣхъ въ уши-тѣ на церквж-тж въ Іерусалимъ, и пратихж Варнавж да прѣмине до Антіохіѭ.

23. И той като дойде и видѣ Божіѭ-тж благодать, възрадува ся, и подканяше всичкы-тѣ да прѣбждватъ въ Господа съ постоянно сьрдце.

24. Понеже той бѣше человѣкъ добръ и испълненъ съ Духъ Святъ и съ вѣрж: и приложи ся къмъ Господа доволно народъ.

25. Тогава излѣзе Варнава до Тарсъ да търси Савла, и като го намѣри, доведе го въ Антіохіѭ.

26. И като ся събирахж въ церквж-тж цѣлж годинж, научихж доволно народъ: и най пьрво въ Антіохіѭ ученици-тѣ ся наименувахж Христіани.

27. И прѣзъ тѣзи дни слѣзохж пророци отъ Іерусалимъ въ Антіохіѭ.

28. И станж единъ отъ тѣхъ на име Агавъ, и назначи Духомъ, че има да бжде голѣмъ гладъ по всичкж вселеннж, който и станж во врѣме-то на Клавдія Кесаря.

29. За това ученици-тѣ отредихж всякой отъ тѣхъ споредъ състояніе-то си да проводятъ помощь на братія-та които живѣѭхж въ Іудеѭ:

30. Което и сторихж и *іж* испратихж до презвитеры-тѣ чрѣзъ ржкж-тж на Варнавж и Савла.

ГЛАВА 12.

1. Въ онова врѣме царь Иродъ прострѣ ржцѣ да стори зло на нѣкои отъ церквж-тж.

2. И уби съ мечь Іакова Іоанновъ-тъ братъ.

3. И като видѣ че е угодно на Іудеи-тѣ, приложи да улови и Петра; (а бѣхж дни-тѣ на бесквасны-тѣ хлѣбове;)

4. Когото хванж, и хвьрли въ тьмницж, и прѣдаде *го* на четыри

четверицамъ воинѡвъ стрещи его, хотѧ по пасцѣ извести
его къ людемъ.
є҃. И оубѡ Петра стрежахꙋ въ темницѣ: молитва же бѣ
прилѣжна бываемаѧ ѿ цр҃кве къ Бг҃ꙋ ѡ немъ.
ѕ҃. Егда же хотѧше его извести Ирѡдъ, въ нощи той бѣ
Петръ спѧ междꙋ двѣма воинома, свѧзанъ желѣзнома оу-
жема двѣма, стражїе же пред дверми стрежахꙋ темницы.
з҃. И се Агг҃лъ Гд҃нь предста, и свѣтъ восїѧ въ храминѣ:
толкнꙋвъ же въ ребра Петра, воздвиже его глаголѧ: востани
вскорѣ. и спадоша емꙋ оужа желѣзнаѧ съ рꙋкꙋ.
и҃. Рече же Агг҃лъ къ немꙋ: препоѧшисѧ, и обꙋй
плесницы твоѧ: сотвори же такѡ. и глагола емꙋ: ѡблецысѧ
въ ризꙋ твою, и послѣдствꙋй мнѣ.
ѳ҃. И изшедъ въ слѣдъ егѡ идѧше: и не вѣдѧше,
ꙗкѡ истина есть бывшее ѿ Агг҃ла, мнѧше же видѣнїе
зрѣти.
і҃. Прошедша же первꙋю стражꙋ и вторꙋю, прїидоста ко
вратѡмъ желѣзнымъ, вводѧщымъ во градъ, ꙗже ѿ себѣ
ѿверзошасѧ има: и изшедше преидоша стогнꙋ единꙋ, и абїе
ѿстꙋпи Агг҃лъ ѿ негѡ.
аі҃. И Петръ бывъ въ себѣ, рече: нынѣ вѣмъ воистиннꙋ,
ꙗкѡ посла Бг҃ъ Агг҃ла своего, и изѧтъ мѧ из рꙋки Ирѡдовы и
ѿ всегѡ чаѧнїѧ людей Їꙋдейскихъ.
ві҃. Смотривъ же прїиде въ домъ Марїи матере Їѡанна
нарицаемагѡ Марка, идѣже бѧхꙋ мнози собрани и мо-
лѧщесѧ.
гі҃. Толкнꙋвшꙋ же Петрꙋ во врата двора, пристꙋпи слы-
шати отроковица именемъ Роди:
ді҃. И познавши гласъ Петровъ, ѿ радости не ѿверзе вратъ,
притекши же сказа Петра стоѧща пред враты.

еі҃. Они же къ ней рѣша: бѣснꙋешисѧ ли; она же крѣ-
плѧшесѧ такѡ быти. они же глаголахꙋ: Агг҃лъ егѡ есть.

четворицы войны да го вардятъ, съ намѣреніе да го изведе прѣдъ народъ-тъ подирь пасхѫ-тѫ.

5. И тъй Петра вардяхѫ въ тьмницѫ-тѫ, а отъ церквѫ-тѫ ставаше усьрдна молба къмъ Бога за него.

6. И когато щѣше Иродъ да го изведе, прѣзъ тѫзи нощь Петръ спѣше между двама войны, вързанъ съ двѣ вериги, и стражари прѣдъ врата-та вардяхѫ тьмницѫ-тѫ.

7. И ето, ангелъ Господень прѣдстанѫ, и свѣтлина осія стаіѫ-тѫ; и *ангелъ-тъ* като побута Петра по ребра-та, разбуди го, и рече *му:* Ставай скоро; и спаднѫхѫ веригы-тѣ отъ рѫцѣ-тѣ му.

8. И рече му ангелъ-тъ: Опаши ся, и обуй сандалія-та си; и сторн така: и казува му: Облѣчи дрехѫ-тѫ си, и ела слѣдъ мене.

9. И *Петръ* излѣзе и отиваше слѣдъ него, и не знаяше че е истинно това което ставаше отъ ангела, но мысляше си че видѣніе види.

10. А като прѣминѫхѫ първѫ-тѫ стражѫ и вторѫ-тѫ, дойдохѫ на желѣзны-тѣ врата, които водятъ къмъ градъ-тъ, и тѣ имъ ся отворихѫ отъ самосебе си; и *отъ тамъ* като излѣзохѫ, изминѫхѫ еднѫ улицѫ и тутакси ангелъ-тъ отстѫпи отъ него.

11. И Петръ дойде на себе си и рече: Сега наистинѫ знаіѫ, че Господь проводи ангела своего, и мя избави изъ рѫкѫ-тѫ Иродовѫ, и отъ всичко-то очакваніе на Іудейскый-тъ народъ.

12. И като си помысли, дойде въ кѫщѫ-тѫ на Маріѭ майкѫ-тѫ на Іоанна, нарицаемаго Марка, дѣто имаше множина събрани та ся моляхѫ *Богу.*

13. И когато похлопа Петръ на пѫтны-тѣ врата, пристѫпи една слугыня на име Рода да послуша *кой е.*

14. И щомъ позна Петровъ-тъ гласъ, отъ радость не отвори врата-та, но завтече ся и даде извѣстіе, че Петръ стои прѣдъ врата-та.

15. А тѣ ѝ рекохѫ: Ты си луда; но тя подтвърдяваше, че *това що имъ казува* е така. А тѣ думахѫ: Неговъ-тъ ангелъ е.

ѕ͞і. Пе́тръ же пребыва́ше толкі́й: ѿве́рзше же ви́дѣша є҆го̀, и҆ оу҆жасо́шасѧ.
з͞і. Помава́въ же и҆̀мъ рꙋко́ю молча́ти, сказа̀ и҆̀мъ, ка́кѡ Гдⷭ҇ь є҆го̀ и҆зведѐ и҆з̾ темни́цы. рече́ же: возвѣсти́те Ї҆а́кѡвꙋ и҆ бра́тїамъ сїа̑. и҆ и҆зше́дъ и҆́де во и҆́но мѣ́сто.
и͞і. Бы́вшꙋ же днію̀, бѣ̀ молва̀ не ма́ла въ во́инѣхъ, что̀ оу҆́бѡ Петрꙋ̀ бы́сть.
ѳ͞і. И҆́рѡдъ же поиска́въ є҆го̀ и҆ не ѡ҆брѣ́тъ, и҆ и҆стѧза́въ стра́жы, повелѣ̀ ѿвестѝ и҆̀хъ: и҆ и҆зше́дъ ѿ Ї҆ꙋде́й въ Кесарі́ю жива́ше.
к͞. Бѣ̀ же И҆́рѡдъ гнѣ́ваѧсѧ на Тѵ́раны и҆ Сїдѡ́наны: и҆̀же є҆диноду́шнѡ прїидо́ша къ немꙋ̀, и҆ оу҆моли́вше Вла́ста посте́льника царе́ва, проша́хꙋ ми́ра, поне́же страны̀ и҆́хъ ѿ ца́рства є҆гѡ̀ пита́хꙋсѧ.
к͞а. Въ нарече́нный же де́нь И҆́рѡдъ ѡ҆бо́лксѧ во ѻ҆де́ждꙋ ца́рскꙋ, и҆ сѣ́дъ на сꙋди́щи пред̾ наро́домъ, глаго́лаше къ ни̑мъ.
к͞в. Наро́дъ же возглаша́ше: гла́съ Бж҃їй, а҆ не человѣ́чь.
к͞г. Внеза́пꙋ же поразѝ є҆го̀ А҆́гг҃лъ Гдⷭ҇нь, занѐ не дадѐ сла́вы Бг҃ꙋ: и҆ бы́въ червмѝ и҆з̾аде́нъ, и҆́здше.
к͞д. Сло́во же Бж҃їе растѧ́ше и҆ мно́жашесѧ.
к͞є. Варна́ва же и҆ Са́ѵлъ возврати́стасѧ и҆з̾ Ї҆ерⷭ҇ли́ма во А҆нтїохі́ю, и҆спо́лнивше слꙋ́жбꙋ, поє́мше съ собо́ю и҆ Ї҆ѡа́нна нарица́емаго Ма́рка.

Глава̀ г͞і.

а҃. Бѧ́хꙋ же нѣ́цыи въ цр҃кви сꙋ́щей во А҆нтїохі́и прⷪ҇ро́цы и҆ оу҆чи́телїе, Варна́ва же и҆ Сѷмеѡ́нъ нарица́емый Ні́геръ, и҆ Лꙋкі́й Кѷринеа́нинъ, и҆ Манаи́лъ со И҆́рѡдомъ четвертовла́стникомъ воспита́ный, и҆ Са́ѵлъ.
в҃. Слꙋжа́щымъ же и҆̀мъ Гдⷭ҇ви и҆ постѧ́щымсѧ, речѐ Дх҃ъ

16. А Петръ стояше та хлопаше; и като отворихѫ, видѣхѫ го и смаяхѫ ся.

17. И като имъ помаха съ рѫкѫ да мълчатъ, расказа имъ какъ го изведе Господь изъ тъмницѫ-тѫ; и рече: Извѣстѣте това на Іакова и на братія-та. А той излѣзе та отиде на друго мѣсто.

18. А като съмнѫ, станѫ голѣмо смущеніе между войны-тѣ, кѫдѣ ся дѣнѫ Петръ.

19. И като го потърси Иродъ и *го* не намѣри, испыта стражари-тѣ и повелѣ да гы погубятъ; а *той* слѣзе отъ Іудеѭ въ Кесаріѭ и *тамъ* живѣяше.

20. А Иродъ бѣше много гнѣвенъ на Тиряны-тѣ и Сидоняны-тѣ, и тѣ дойдохѫ всичкы единодушно при него, и като убѣдихѫ Власта, постелникъ-тъ царевъ, просяхѫ миръ; защото тѣхна-та область ся храняше отъ царевѫ-тѫ.

21. И въ единъ отреденъ день, Иродъ облѣченъ въ царскѫ одеждѫ, сѣднѫ на прѣстолъ-тъ, и говоряше имъ всенародно.

22. А народъ-тъ възгласяваше; *Това е* гласъ Божій, а не человѣческый.

23. И на часъ-тъ го порази ангелъ Господень, защото не въздаде славѫ-тѫ на Бога, и очервивѣ и умрѣ.

24. А слово-то Божіе растяше и умножаваше ся.

25. А Варнава и Савлъ като свършихѫ службѫ-тѫ си, завърнѫ-хѫ ся отъ Іерусалимъ *въ Антіохіѭ*, и зѣхѫ съсъ себе си Іоанна нарицаемаго Марка.

ГЛАВА 13.

1. А въ церквѫ-тѫ която бѣше въ Антіохіѭ имаше нѣкои си пророци и учители, Варнава и Симеонъ нарицаемый Нигеръ, и Луцій Киринеянинъ, и Манаинъ въспитаный-тъ наедно съ Ирода четверовластника, и Савлъ.

2. И когато служахѫ тѣ Господу и постяхѫ, рече Духъ Святый:

ст͡ый: ѿдѣлите мѝ Варнаву и Савла на дѣло, на неже призвахъ ихъ.

г͡. Тогда постившесѧ и помолившесѧ, и возложше руки на нà, ѿпустиша ихъ.

д͡. Сїѧ̀ оубо пѡслана бывша ѿ Дх͡а ст͡а, снидоста въ Селевкїю, ѿтуду же ѿплыша въ Кѷпръ.

є͡. И бывше въ Саламїнѣ, возвѣщаста слово Бж͡їе въ сонмищахъ Іудейскихъ: имѣста же и Іѡанна слугу.

ѕ͡. Прошедша же островъ даже до Пафа, ѡбрѣтоста нѣкоего мужа волхвà лжепророка Іудеанина, ємуже имѧ Варїисусъ,

з͡. Иже бѣ со Анѳѷпатомъ Сергїемъ Павломъ, мужемъ разумнымъ. сей призвавъ Варнаву и Савла взыскà оуслышати слово Бж͡їе.

и͡. Сопротивлѧшесѧ же има Єлѷма волхвъ: (такѡ бо сказуетсѧ имѧ єгѡ̀:) искїй развратити Анѳѷпата ѿ вѣры.

ѳ͡. Савлъ же иже и Павелъ, исполнисѧ Дх͡а ст͡а, и воззрѣвъ нань,

і͡. Речè: ѽ исполненне всѧкїѧ льстѝ и всѧкїѧ ѕлобы, сыне дїаволь, враже всѧкїѧ правды, не престанеши ли развращаѧ путѝ Гд͡ни правыѧ;

а͡і. И нынѣ сè рукà Гд͡нѧ на тѧ̀, и будеши слѣпъ не видѧ солнца до времене. внезапу же нападè нань мракъ и тмà, и ѡсѧзаѧ искаше вождà.

в͡і. Тогда видѣвъ Анѳѷпатъ бывшее, вѣрова, дивѧсѧ ѡ оученїи Гд͡ни.

г͡і. Ѿвезшесѧ же ѿ Пафа Павелъ и сущїи съ нимъ, прїидоша въ Пергїю Памфѷлїйскую. Іѡаннъ же ѿлучивсѧ ѿ нихъ, возвратисѧ во Іерусалимъ.

д͡і. Ѻни же прошедше ѿ Пергїи прїидоша во Антїохїю

Отдѣлѣте ми Варнавѫ и Савла на работѫ-тѫ на коіѫто сьмь гы призовалъ.

3. Тогази като постихѫ и ся помолихѫ, възложихѫ на тѣхъ рѫцѣ и *гы* испратихѫ.

4. И така тѣ проводени отъ Духа Святаго, слѣзохѫ въ Селевкіѭ, и отъ тамъ отплувахѫ въ Кипръ.

5. И когато бѣхѫ въ Саламинъ, проповѣдувахѫ слово-то Божіе въ Іудейскы-тѣ съборища; и имахѫ за слугѫ Іоанна.

6. И като прѣминѫхѫ *всичкый* островъ до Пафа, намѣрихѫ нѣкого си магесника, лъжовенъ пророкъ Іудеянинъ на име Варінсусъ,

7. Който бѣше съ исправника Сергія Павла, человѣка разумнаго. Той *Сергій* повыка Варнавѫ и Савла, и поиска да чуе слово-то Божіе.

8. Но магесникъ-тъ Елима (защото така ся тълкува негово-то име,) противяше имъ ся, и стараяше ся да развърне исправника отъ вѣрѫ-тѫ.

9. Но Савлъ, който *ся наричаше* и Павелъ, испълни ся съ Духъ Святъ, вгледа ся въ него, и рече:

10. О ты испълненый съсъ всякѫ лъжѫ и съсъ всякакво козно-дѣйство, сыне діаволскый, враже на всякѫ правдѫ, нѣма ли да прѣстанешь отъ да развращавашь правы-тѣ пѫтища Господни?

11. И нынѣ ето, рѫка-та Господня е врьхъ тебе, и ще бѫдешь слѣпъ, и нѣма да виждашь слънце-то до врѣме. И на часъ-тъ нападнѫ на него помрачаваніе и тьмнина; и луташе ся и търсяше да го води нѣкой за рѫкѫ.

12. Тогази като видѣ исправникъ-тъ това що станѫ, смая ся на ученіе-то Господне и повѣрува.

13. И като ся отвезохѫ отъ Пафа, Павелъ и дружина-та му, дойдохѫ въ Пергѫ Памфилійскѫ, а Іоаннъ ся отлѫчи отъ тѣхъ и върнѫ ся въ Іерусалимъ.

14. А тѣ заминѫхѫ отъ Пергѫ, и стигнѫхѫ въ Антіохіѭ

Пїсї́ді́йскꙋю, и҆ вше́дше въ со́нмище въ де́нь сꙋббѡ́тный, сѣдо́ша.

є҃і. По чте́нїи же зако́на и҆ Прⷪ҇ро́къ, посла́ша нача́льницы со́нмища къ ни̑мъ, глаго́люще: мꙋ́жїе бра́тїе, а҆́ще є҆́сть сло́во въ ва́съ оу҆тѣше́нїѧ къ лю́демъ, глаго́лите.

ѕ҃і. Воста́въ же Па́νелъ, и҆ пома́авъ рꙋко́ю, речѐ: мꙋ́жїе І҆и҃лтѧне, и҆ боѧ́щїисѧ Бг҃а, оу҆слы́шите.

з҃і. Бг҃ъ люде́й си́хъ и҆збра̀ ѻ҆ц҃ы̀ на́ши: и҆ лю́ди вознесѐ въ пришє́ствїи въ земли̇̀ Єгν́петстѣй, и҆ мы́шцею высо́кою и҆зведѐ и҆́хъ и҆з̾ неѧ̀:

и҃і. И҆ до четы́редесѧти лѣ́тъ препита̀ и҆́хъ въ пꙋсты́ни:

ѳ҃і. И҆ низложи́въ ѩ҆зы́къ се́дмь въ земли̇̀ Ханаа́нстѣй, дадѐ и҆̀мъ въ наслѣ́дїе зе́млю и҆́хъ.

к҃. И҆ по си́хъ, ꙗ҆́кѡ лѣ́тъ четы́реста и҆ пѧтьдесѧ́тъ, дадѐ и҆̀мъ сꙋді̑и до Самꙋи́ла прⷪ҇ро́ка:

к҃а. И҆ ѿтꙋ́дꙋ проси́ша црⷭ҇ѧ̀, и҆ дадѐ и҆̀мъ Бг҃ъ Саꙋ́ла сы́на Кі́сова, мꙋ́жа ѿ колѣ́на Венїамі́нова, лѣ́тъ четы́редесѧть:

к҃в. И҆ преста́вль є҆го̀, воздви́же и҆̀мъ Дв҃да въ црⷭ҇ѧ̀, є҆мꙋ́же и҆ речѐ свидѣ́тельствовавъ: ѡ҆брѣто́хъ Дв҃да сн҃а І҆ессе́ова, мꙋ́жа по срⷣцꙋ моемꙋ̀, и҆́же сотвори́тъ всѧ̑ хотѣ̑нїѧ моѧ̑.

к҃г. Ѿ сегѡ̀ сѣ́мене Бг҃ъ по ѡ҆бѣтова́нїю, воздви́же І҆и҃лю спасе́нїе І҆и҃са,

к҃д. Проповѣ́давшꙋ І҆ѡа́ннꙋ пред̾ лице́мъ вни́тїѧ є҆гѡ̀ крще́нїе покаѧ́нїѧ всѣ́мъ лю́демъ І҆и҃лєвымъ.

к҃є. И҆ ꙗ҆́коже сконча́ваше І҆ѡа́ннъ тече́нїе, глаго́лаше: кого̀ мѧ непщꙋ́ете бы́ти, нѣ́смь а҆́зъ: но сѐ грѧде́тъ по мнѣ̀, є҆мꙋ́же нѣ́смь досто́инъ разрѣши́ти реме́нь сапогꙋ̀ є҆гѡ̀.

к҃ѕ. Мꙋ́жїе бра́тїе, сы́нове ро́да А҆враа́млѧ, и҆ и҆̀же въ ва́съ боѧ́щїисѧ Бг҃а, ва́мъ сло́во спасе́нїѧ сегѡ̀ посла́сѧ.

к҃з. Живꙋ́щїи бо во І҆ер҃лимѣ и҆ кнѧ̑зи и҆́хъ, сегѡ̀ не разꙋмѣ́вше, и҆ гла́сы прⷪ҇ро́ческїѧ по всѧ̑ сꙋббѡ́ты чтѡ́мыѧ, ѡ҆сꙋди́вше (є҆го̀,) и҆спо́лниша:

Писидійскѫ, и сѫбботный-тъ день влѣзохѫ въ съборище-то и сѣднѫхѫ.

15. И слѣдъ прочитаніе-то на законъ-тъ и пророцы-тѣ, началници-тѣ на съборище-то проводихѫ до тѣхъ та имъ рекохѫ: Мѫжіе, братія, ако имате *нѣкое* слово за увѣщаніе на народъ-тъ, кажѣте.

16. И станѫ Павелъ та помаха съ рѫкѫ и рече: Мѫжіе Израиляне, и *вы* които ся боите отъ Бога, слушайте.

17. Богъ на тойзи (Израилскый) народъ избра отцы-тѣ наши, и възвыси народъ-тъ, когато бѣхѫ прѣселенци въ землѭ-тѫ Египетскѫ; и съ мышцѫ высокѫ изведе гы изъ неѭ.

18. И четыридесеть годины гы води и храни въ пустинѭ-тѫ.

19. И като истрѣби седмь языческы народа въ Ханаанскѫ-тѫ землѭ, раздѣли имъ въ наслѣдіе тѣхнѫ-тѫ землѭ.

20. И слѣдъ това, около четыристотинъ и петдесеть годины, дава имъ сѫдници до пророка Самуила.

21. И напоконъ поискахѫ царь, и даде имъ Богъ Саула сына Кисова, мѫжъ отъ племе-то Веніаминово, четыридесеть годины:

22. И него като отмахнѫ, въздигнѫ имъ за царь Давида, за когото рече и свидѣтелствува: Намѣрихъ Давида Іессеевъ, человѣкъ по мое-то сърдце, който ще испълни всичкы-тѣ ми щѣнія.

23. Отъ негово-то потомство Богъ споредъ обѣщаніе-то си въздигнѫ на Израиля Спаситель Іисуса,

24. Отъ какъ проповѣда Іоаннъ, прѣди негово-то идваніе кръщеніе-то на покаяніе на всичкый-тъ Израилскый народъ.

25. И когато свършваше Іоаннъ поприще-то *си*, казуваше: Кого мя имате да сьмь? не сьмь азъ; но ето, иде слѣдъ мене онзи, комуто не сьмь достоинъ да развържѫ обувкѫ-тѫ на нозѣ-тѣ.

26. Мѫжіе, братія, синове отъ Авраамовый родъ, и които между васъ ся боѭтъ отъ Бога, вамъ ся проводи слово-то на това спасеніе.

27. Защото жители-тѣ Іерусалимскы, и тѣхни-тѣ началници, като не познахѫ него, и *не разумѣхѫ* прочитаны-тѣ всякѫ сѫбботѫ пророческы изреченія, испълнихѫ *гы*, като *го* осѫдихѫ;

кн. И҆ ни є҆ди́ныѧ вины̀ сме́ртныѧ ѡ҆брѣ́тше, проси́ша ᲂу҆
Пїла́та ᲂу҆би́ти є҆го̀.

к҃ѳ. Ꙗ҆́коже сконча́ша всѧ҄ ꙗ҆̀же ѡ҆ не́мъ пи҄сана, сне́мше съ
дре́ва, положи́ша во гро́бѣ.

л҃. Бг҃ъ же воскресѝ є҆го̀ ѿ ме́ртвыхъ,

л҃а. И҆̀же ꙗ҆вла́шесѧ во дни҄ мно́ги совозше́дшымъ съ ни́мъ
ѿ Галїле́и во Ї҆ерлⷭ҇и́мъ, и҆̀же ны́нѣ сᲂу́ть свидѣ́телїе є҆гѡ̀ къ
лю́демъ.

л҃в. И҆ мы̀ ва́мъ бл҃гове́ствᲂу́емъ ѡ҆бѣтова́нїе бы́вшее ко
ѻ҆ц҃е́мъ, ꙗ҆́кѡ сїѐ Бг҃ъ и҆спо́лнилъ є҆́сть на́мъ ча́дѡмъ и҆́хъ, воз-
дви́гъ І҆и҃са.

л҃г. Ꙗ҆́коже и҆ во Ѱалмѣ̀ второ́мъ пи́сано є҆́сть: Сн҃ъ мо́й
є҆сѝ ты̀, а҆́зъ дне́сь роди́хъ тѧ̀.

л҃д. А҆ ꙗ҆́коже воскресѝ є҆го̀ ѿ ме́ртвыхъ, не ктомᲂу̀ хотѧ́щаго
возврати́тисѧ во и҆стлѣ́нїе, си́це речѐ: ꙗ҆́кѡ да́мъ ва́мъ пре-
подѡ́бнаѧ Дв҃дова вѣ̑рнаѧ.

л҃є. Тѣ́мже и҆ въ дрᲂуго́мъ глаго́летъ: не да́си Преподо́б-
номᲂу твоемᲂу̀ ви́дѣти и҆стлѣ́нїѧ.

л҃ѕ. Дв҃дъ бо своемᲂу̀ ро́дᲂу послᲂужи́въ Бж҃їимъ совѣ́томъ
ᲂу҆спе, и҆ приложи́сѧ ко ѻ҆ц҃е́мъ свои́мъ, и҆ ви́дѣ и҆стлѣ́-
нїе:

л҃з. А҆ є҆го́же Бг҃ъ воздви́же, не ви́дѣ и҆стлѣ́нїѧ.

л҃и. Вѣ́домо ᲂу҆̀бо да бᲂу́детъ ва́мъ мᲂу́жїе бра́тїе, ꙗ҆́кѡ є҆гѡ̀
ра́ди ва́мъ ѡ҆ставле́нїе грѣхѡ́въ пропове́даетсѧ:

л҃ѳ. И҆ ѿ всѣ́хъ ѿ ни́хже не возмого́сте въ зако́нѣ Мѡѷсе́овѣ,
ѡ҆правди́тисѧ, ѡ҆ се́мъ всѧ́къ вѣ́рᲂуѧй ѡ҆правда́етсѧ.

м҃. Блюди́те ᲂу҆̀бо да не прїи́детъ на ва́съ рече́нное во
Прⷪ҇ро́цѣхъ:

м҃а. Ви́дите нерадѝвїи, и҆ чᲂуди́тесѧ и҆ ᲂу҆зри́те и҆ и҆сче́знете:
ꙗ҆́кѡ дѣ́ло а҆́зъ содѣ́лаю во дни҄ ва́ша, є҆мᲂу́же не и҆́мате вѣ́ро-
вати, а҆́ще кто̀ повѣ́сть ва́мъ.

м҃в. И҆сходѧ́щымъ же и҆̀мъ ѿ со́нмища Ї҆ᲂуде́йска, молѧ́хᲂу
ꙗ҆зы́цы въ дрᲂугᲂ́ю сᲂубботᲂ̀у глг҃о́латисѧ и҆̀мъ глаго́лѡмъ си҄мъ.

28. И безъ да намѣрятъ ни еднѫ винѫ за смьрть, изискахѫ отъ Пилата да го убіе.

29. И като свьршихѫ всичко що бѣ писано за него, снѣхѫ *го* отъ дьрво-то и положихѫ *го* въ гробъ.

30. Но Богъ го въскрьси отъ мьртвы-тѣ,

31. И той въ продълженіе на много дни ся явява на тѣзи конто бѣхѫ възлѣзли съ него наедно отъ Галилеѭ въ Іерусалимъ, и конто сѫ негови свидѣтели прѣдъ народъ-тъ.

32. И ный ви благовѣствувамы че обѣщаніе-то което станѫ на отцы-тѣ ни, Богъ го испълни на насъ тѣхны-тѣ чада, като въскрьси Інсуса;

33. Както е писано и во вторый-тъ Псаломъ: Сынъ мой си ты, азъ днесь тя родихъ.

34. А че го е въскрьсилъ отъ мьртвы-тѣ, безъ да има да ся враща вече въ истлѣніе-то, казува така: Ще ви дамъ милости-тѣ *обѣщаны-тѣ* на Давида вѣрно.

35. За това и въ другый *Псаломъ* казува: Нѣма да оставишь прѣподобнаго твоего да види истлѣніе.

36. Защото Давидъ като послужи на Божіе-то изволеніе въ свой-тъ си родъ, прѣстави ся, и приложи ся при отцы-тѣ си, и видѣ истлѣніе.

37. А тойзи когото Богъ въскрьси, не видѣ истлѣніе.

38. И така извѣстно да бѫде вамъ, мѫжіе, братія, че чрѣзъ него ся проповѣдува вамъ прощеніе на грѣхове-тѣ;

39. И отъ всичко що не сте могли да ся оправдаете чрѣзъ законъ-тъ Моисеевъ, чрѣзъ него всякой който вѣрува оправдава ся.

40. И така гледайте да не дойде на васъ речено-то отъ пророцы-тѣ:

41. Виждте прѣзрители и почудѣте ся и исчезнѣте; защото азъ вършѫ работѫ на ваше врѣме, работѫ коѭто нѣма да повѣрувате, ако ви каже нѣкой.

42. И когато излѣзувахѫ изъ съборище-то Іудейско, язычницы-тѣ гы моляхѫ да проповѣдатъ и тѣмъ тѣзи думы до сѫбботѫ.

м҃г. Разшéдшꙋсѧ же собóрꙋ, послѣ́доваша мнóзи ѿ Іꙋдéй и҆ честѝвыхъ пришлéцъ Пáвлꙋ и҆ Варнáвѣ: и҆̀же глагóлюще и҆̀мъ ꙋ҆вѣщáхꙋ и҆̀хъ пребывáти въ благодáти Бж҃іей.

м҃д. Во грѧдꙋ́щꙋю же сꙋббѡ́тꙋ мáлѡ не вéсь грáдъ собрáсѧ послꙋ́шати слóва Бж҃іѧ.
м҃е. Ви́дѣвше же Іꙋдéи нарóды, и҆спóлнишасѧ зáвисти, и҆ вопрекѝ глагóлахꙋ глагóлемымъ ѿ Пáвла, сопроти́въ глагó-
люще и҆ хꙋ́лѧще.
м҃ѕ. Дерзнꙋ́вше же Пáвелъ и҆ Варнáва рекóста: вáмъ бѣ̀ лѣ́по пéрвѣе глагóлати слóво Бж҃іе: а҆ понéже ѿвергóсте є҆̀, и҆ недостóйны творитѐ сáми себѐ вѣ́чномꙋ животꙋ̀, сѐ ѡ҆бращá-
емсѧ во ꙗ҆зы́ки.
м҃з. Тáкѡ бо заповѣ́да нáмъ Гдь: положи́хъ тѧ̀ во свѣ́тъ ꙗ҆зы́кѡмъ, є҆́же бы́ти тебѣ̀ во спасéніе дáже до послѣ́днихъ
землѝ.
м҃и. Слы́шаще же ꙗ҆зы́цы, рáдовахꙋсѧ, и҆ слáвлѧхꙋ слóво Гд҇не, и҆ вѣ́роваша, є҆ли́цы ꙋ҆чинéни бѧ́хꙋ въ жи́знь вѣ́ч-
нꙋю.
м҃ѳ. Проношáшесѧ же слóво Гд҇не по всéй странѣ̀.
н҃. Іꙋдéи же наꙋсти́ша честѝвыѧ жєны̀ и҆ бл҃гообрáзныѧ и҆ старѣ́йшины грáда, и҆ воздвигóша гонéніе на Пáвла и҆ Варнá-
вꙋ, и҆ и҆згнáша ѧ҆̀ ѿ предѣ́лъ свои́хъ.
н҃а. Ѡ҆нá же ѿтрѧ́сше прáхъ ѿ нѡ́гъ свои́хъ на ни́хъ, пріи-
дóста во Ікóнію.
н҃в. Ꙋ҆чени́цы же и҆сполнѧ́хꙋсѧ рáдости и҆ Дх҃а ст҃а.

ГЛАВА̀ Ді.

а҃. Бы́сть же во Ікóніи, вкꙋ́пѣ вни́ти и҆̀ма въ сóнмище Іꙋдéйское, и҆ глагóлати тáкѡ, ꙗ҆́кѡ вѣ́ровати Іꙋдéєвъ и҆ Е҆лли-
нѡвъ мнóжествꙋ мнóгꙋ.

43. И когато ся разиде съборъ-тъ, мнозина отъ Іудеи-тѣ и отъ благочестивы-тѣ прозелиты тръгнѫхѫ слѣдъ Павла и Варнавѫ; които като ся разговаряхѫ съ тѣхъ убѣждавахѫ гы да прѣбѫдватъ въ Божіѭ-тѫ благодать.

44. И въ идущѫ-тѫ сѫбботѫ събра ся токо речи всичкый-тъ градъ, да чуѭтъ слово-то Божіе.

45. А Іудеи-тѣ като видѣхѫ събраный-тъ народъ, испълнихѫ ся отъ зависть, и съ противорѣчіе и хулы говоряхѫ противъ това което Павелъ казуваше.

46. Но Павелъ и Варнава дързновенно говоряхѫ и рекохѫ: Нуждно бѣ първомъ вамъ да ся проповѣда слово-то Божіе; но понеже го отхвърляте, и сами себе си имате недостойны за вѣчный животъ, ето обращамы ся къмъ язычницы-тѣ;

47. Защото така ни заповѣда Господь; Положихъ тя за свѣтило на язычницы-тѣ, да бѫдешь за спасеніе до послѣдній-тъ край на земіѭ-тѫ.

48. И язычници-тѣ като чувахѫ, радувахѫ ся и славяхѫ слово-то Господне; и повѣрувахѫ всичкы които бѣхѫ отредени за вѣчный животъ.

49. И слово-то Господне ся распростираше по всичкѫ тѫзи странѫ.

50. А Іудеи-тѣ подсторихѫ набожны-тѣ и почтенны-тѣ жены, и първы-тѣ въ градъ-тъ, и повдигнѫхѫ гоненіе врьхъ Павла и Варнавѫ, и гы испѫдихѫ отъ прѣдѣлы-тѣ си.

51. А тѣ отрьсихѫ на тѣхъ и прахъ-тъ отъ нозѣ-тѣ си, и дойдохѫ въ Иконіѭ.

52. И ученици-тѣ ся испълнихѫ съ радость и съ Духъ Святъ.

ГЛАВА 14.

1. А въ Иконіѭ, тѣ влѣзохѫ наедно въ съборище-то Іудейско, и говорихѫ така, щото много множество Іудеи и Еллини повѣрувахѫ.

в҃. Не вѣ́рꙋющїи же Іꙋде́и воздвиго́ша и ѡ҆зло́биша дꙋ́шы
ꙗ҆зы́кѡвъ на бра́тїю.
г҃. Дово́лно же оу҆́бо вре́мѧ пребы́ша дерза́юще ѡ҆ Гдⷭ҇ѣ сви-
дѣ́тельствꙋющемъ сло́вꙋ блгⷣа́ти своеѧ̀, и҆ даю́щемъ зна́ме-
нїѧ и҆ чꙋдеса̀ бы́ти рꙋка́ма и҆́хъ.
д҃. Раздѣли́шажесѧ мно́жество гра́да: и҆ ѻ҆́ви оу҆бѡ бѧ́хꙋ
со Іꙋде́и, ѻ҆́ви же со А҆пⷭ҇лы.
е҃. И҆ е҆гда̀ бы́сть стремле́нїе ꙗ҆зы́кѡмъ же и҆ Іꙋде́емъ съ
нача́льники и҆́хъ, досади́ти и҆ ка́менїемъ поби́ти и҆́хъ,
ѕ҃. Оу҆вѣ́дѣвше же прибѣго́ста во гра́ды Лѷкаѡ́нскїѧ, въ
Лѷстрꙋ и҆ Де́рвїю, и҆ во ѡ҆кре́стныѧ и҆́хъ,
з҃. И҆ та́мѡ бѣ́ста блгⷭ҇овѣ́ствꙋюще.
и҃. И҆ нѣ́кто мꙋ́жъ въ Лѷстрѣ́хъ не́мощенъ нога́ма сѣда́ше,
хро́мъ ѿ чре́ва ма́тере своеѧ̀ сы́й, и҆́же николи́же бѣ̀
ходи́лъ.
ѳ҃. Се́й слы́шаше Па́ѵла глаго́люща: и҆́же воззрѣ́въ на́нь, и҆
ви́дѣвъ ꙗ҆́кѡ вѣ́рꙋ и҆́мать здра́въ бы́ти,
і҃. Речѐ ве́лїимъ гла́сомъ: тебѣ̀ глаго́лю: во и҆́мѧ Гдⷭ҇а І҆иⷭ҇са
Хрⷭ҇та̀, воста́ни на нѡ́гꙋ твою̀ пра́въ, и҆ а҆́бїе возскочѝ и҆ хож-
да́ше.
а҃і. Наро́ди же ви́дѣвше, е҆́же сотворѝ Па́ѵелъ, воздвиго́ша
гла́съ сво́й Лѷкаѡ́нски глаго́люще: бо́зи оу҆подо́бльшесѧ человѣ́-
кѡмъ сниидо́ша къ на́мъ:
в҃і. Нарица́хꙋ же оу҆́бѡ Варна́вꙋ, Дї́а, Па́ѵла же, Е҆рмі́а,
поне́же то́й бѧ́ше нача́льникъ сло́ва.
г҃і. Жре́цъ же Дї́евъ сꙋ́щагѡ пре́дъ гра́домъ и҆́хъ, приведѐ
ю҆́нцы, и҆ (принесѐ) вѣ́нцы пре́дъ врата̀, съ нарѡ́ды хотѧ́ше
жре́ти.
д҃і. Слы́шавше же а҆пⷭ҇ли Варна́ва и҆ Па́ѵелъ, растерза́вше
ри́зы своѧ̀ вскочи́ста въ наро́дъ, зовꙋ́ще и҆ глаго́люще:
е҃і. Мꙋ́жїе, что̀ сїѧ̀ твори́те; и҆ мы̀ подобостра́стни е҆смы̀
ва́мъ человѣ́цы, блгⷭ҇овѣ́ствꙋюще ва́мъ ѿ си́хъ сꙋ́етныхъ

2. А неповѣрували-тѣ Іудеи подигнѫхѫ и раздразнихѫ душы-
тѣ на язычницы-тѣ врьхъ братія-та.
3. Но и тѣй тѣ доста врѣме прѣсѣдѣхѫ и проповѣдувахѫ съ
дьрзновеніе въ Господа, който свидѣтелствуваше за слово-то на
своѭ-тѫ благодать, и даваше да ставатъ знаменія и чудеса чрѣзъ
тѣхны-тѣ рѫцѣ.
4. И раздвои ся множество-то въ градъ-тъ; и едни бѣхѫ съ
Іудеи-тѣ, а другы съ апостолы-тѣ.
5. И когато станѫ стремленіе отъ язычницы-тѣ и отъ Іудеи-тѣ
съ началницы-тѣ имъ, да гы обесчестятъ и да гы убіѭтъ съ камьніе,
6. Тѣ ся усѣтихѫ, и прибѣгнѫхѫ въ Ликаонскы-тѣ градове, въ
Листрѫ и Дервіѭ, и въ околны-тѣ *имъ* мѣста,
7. И тамо проповѣдувахѫ евангеліе-то.
8. А въ Листрѫ бѣше нѣкой си человѣкъ, немощенъ въ нозѣ-тѣ
си и хромъ отъ утробѫ-тѫ на майкѫ си, който сѣдяше и никога не
бѣ стѫпилъ.
9. Той слушаше Павла като говоряше; а *Павелъ* щомъ го
изгледа, и видѣ че има вѣрѫ за да получи исцѣленіе,
10. Рече съ голѣмъ гласъ: Стани правъ на нозѣ-тѣ си. И
скачаше и ходяше.
11. А народъ-тъ като видѣ това което стори Павелъ, възвысихѫ
гласъ-тъ си, и казувахѫ по Ликаонскы: Богове-тѣ уподобени на
человѣцы слѣзохѫ при насъ.
12. И наричахѫ Варнавѫ Юпитеръ, а Павла, Меркурій; понеже
той началствуваше въ слово-то.
13. И жрецъ-тъ на Юпитеровъ-тъ *идолъ* що бѣше прѣдъ градъ-
тъ имъ, приведе юнцы, и *донесе* вѣнцы на врата-та, и наедно съ
народъ-тъ ищѣше да принесе жьртвѫ.
14. *Това* како чухѫ апостоли-тѣ Варнава и Павелъ, раздрахѫ
дрехы-тѣ си, и скочихѫ въ срѣдъ народъ-тъ, та выкахѫ,
15. И казувахѫ: О мѫжіе, защо правите това? и ный смы
подобострастни вамъ человѣци, и проповѣдувамы ви, да ся обърнете

ѿвращатисѧ къ Бгꙋ живꙋ, иже сотвори нбо и землю и море
и всѧ, ꙗже въ нихъ:
ѕі. Иже въ мимошедшыѧ роды ѡставилъ бѣ всѧ ꙗзыки
ходити въ пꙋтехъ ихъ:
зі. И оубѡ не несвидѣтельствована себе ѡстави, блготворѧ,
съ нбсе намъ дожди даѧ, и времена плодоносна, исполнѧѧ
пищею и веселіемъ сердца наша.
иі. И сіѧ глюще, едва оустависта народы не жрети имъ: но
ѿити коемꙋждо во своѧ си. пребывающымъ же имъ и оучащымъ,
ѳі. Пріидоша ѿ Антіохіи и Іконіи нѣцыи Іꙋдеи, и стязающымсѧ
имъ съ дерзновеніемъ, наꙋстиша народы ѿстꙋпити
ѿ нихъ, глаголюще: ꙗкѡ ничтоже истинно глаголете, но
все лжете. и наꙋстивше народы, и каменіемъ побивше
Павла, извлекоша внѣ града, мнѧще его оумерша.
к. Ѡкрестъ же ставшымъ егѡ оученикѡмъ, воставъ
вниде во градъ: и наꙋтріе изыде съ Варнавою въ Дервію.
ка. Блговѣствовавше же градꙋ томꙋ, и наꙋчивше многи,
возвратишасѧ въ Лѵстрꙋ и Іконію и Антіохію:
кв. Оутверждающе дꙋшы оученикѡвъ, молѧще пребыти
въ вѣрѣ, и ꙗкѡ многими скорбми подобаетъ намъ внити
въ цртвіе Бжіе.
кг. Рꙋкоположше же имъ пресвѵтери на всѧ црькви, и
помолившесѧ съ постомъ, предаша ихъ Гдви, въ негоже
оувѣроваша.
кд. И прошедше Пісідію пріидоша въ Памфѵлію:
ке. И глаголавше въ Пергіи слово Гдне, снидоша во
Атталію:
кѕ. И ѿтꙋдꙋ ѿплыша во Антіохію, ѿнюдꙋже бѣша преданы
блгодати Бжіей въ дѣло, еже скончаша.
кз. Пришедше же и собравше црковь, сказаша, елика
сотвори Бгъ съ ними, и ꙗкѡ ѿверзе ꙗзыкѡмъ дверь вѣры.
ки. Пребыша же тамѡ времѧ не мало со оученики.

отъ тѣзи суетны *идолы* къмъ Бога живаго, който е сотворилъ небе-
то и земѭ-тѫ и море-то, и всичко що има въ тѣхъ.
16. Който въ прѣминѫлы-тѣ родове оставилъ бѣ всичкы-тѣ
народы да ходятъ по свои-тѣ пѫтища;
17. Ако и да не е оставилъ себе си несвидѣтелствуванъ, понеже
е правилъ добрины, и давалъ ни е дъждове отъ небе-то и плодо-
носны врѣмена, и напълнувалъ е съ хранѫ и веселбѫ сърдца-
та ни.
18. И това като казувахѫ, едвамъ въспрѣхѫ народы-тѣ, да имъ
не принесѫтъ жьртвѫ.
19. Между това дойдохѫ Іудеи отъ Антіохіѭ и Иконіѭ, които
убѣдихѫ народъ-тъ, та бихѫ Павла съ камьніе, и го извлѣкохѫ
вънъ изъ градъ-тъ, като го възмнѣхѫ че е умрѣлъ.
20. А когато го обыколихѫ ученици-тѣ, станѫ та влѣзе въ
градъ-тъ; и на утринь-тѫ отиде съ Варнавѫ въ Дервіѭ.
21. И като проповѣдвахѫ евангеліе-то и въ тойзи градъ, и
научихѫ мнозина, върнѫхѫ ся въ Листрѫ, и Иконіѭ и Антіохіѭ,
22. И утвьрдявахѫ душы-тѣ на ученицы-тѣ, като гы увѣщавахѫ
да прѣбѫдватъ въ вѣрѫ-тѫ; *и поучавахѫ гы*, че съ много скърби
трѣба да влѣземъ въ царство-то Божіе.
23. И като имъ рѫкоположихѫ презвитеры на всякѫ церквѫ, и
ся помолихѫ съ постъ, прѣдадохѫ гы Господу, въ когото бѣхѫ
повѣрували.
24. И като минѫхѫ прѣзъ Писидіѭ, дойдохѫ въ Памфиліѭ;
25. И проповѣдахѫ слово-то въ Пергіѭ, и слѣзохѫ въ Ат-
таліѭ;
26. И отъ тамъ отплувахѫ въ Антіохіѭ, отъ дѣто бѣхѫ прѣпо-
рѫчени на Божіѭ-тѫ благодать за дѣло-то което извьршихѫ.
27. И като дойдохѫ та събрахѫ церквѫ-тѫ, извѣстихѫ всичко
което стори Господь чрѣзъ тѣхъ, и какъ отвори за язычницы-тѣ
врата-та на вѣрѫ-тѫ.
28. И прѣсѣдѣхѫ тамо доста врѣме съ ученицы-тѣ.

ГЛАВА̀ е҃і.

а҃. И҆ нѣ́цыи сше́дше ѿ Іꙋде́и, ꙋ҆ча́хꙋ бра́тїю: ꙗ҆́кѡ а҆́ще
не ѡ҆брѣ́жетесѧ по ѡ҆бы́чаю Мѡѷсе́овꙋ, не мо́жете спа-
сти́сѧ.
в҃. Бы́вшей же ра́спри и҆ стѧза́нїю не ма́лꙋ Па́ѵлꙋ и҆ Варна́вѣ
къ ни̑мъ, ꙋ҆чини́ша взы́ти Па́ѵлꙋ и҆ Варна́вѣ и҆ нѣ́кимъ дрꙋ-
гі̑мъ ѿ ни́хъ, ко А҆п҃толѡмъ и҆ ста́рцємъ во Іерꙋсали́мъ ѡ҆
вопроше́нїи се́мъ.
г҃. Ѡ҆ни́ же ꙋ҆̀бо предпо́слани бы́вше ѿ цр҃кве, прохожда́хꙋ
Фїнїкі́ю и҆ Самарі́ю, повѣ́дающе ѡ҆браще́нїе ꙗ҆зы́кѡвъ. и҆
твора́хꙋ ра́дость ве́лїю всей бра́тїи.
д҃. Прише́дше же во Іерꙋсали́мъ, прїѧ́ти бы́ша ѿ цр҃кве и҆
А҆п҃тѡлъ и҆ ста́рєцъ, сказа́ша же, є҆ли̑ка сотворѝ Бг҃ъ съ ни́ми,
и҆ ꙗ҆́кѡ ѿве́рзе ꙗ҆зы́кѡмъ две́рь вѣ́ры.
є҃. Воста́ша же нѣ́цыи ѿ є҆́реси Фарїсе́йскїѧ вѣ́ровавшїи,
глаго́люще: ꙗ҆́кѡ подоба́етъ ѡ҆брѣ́зати и҆̀хъ, завѣща̑вати же
блюстѝ зако́нъ Мѡѷсе́овъ.
ѕ҃. Собра́шасѧ же А҆п҃ли и҆ ста́рцы вѣ́дѣти ѡ҆ словесѝ
се́мъ.
з҃. Мно́гꙋ же взыска́нїю бы́вшꙋ, воста́въ Пе́тръ речѐ къ
ни̑мъ: мꙋ́жїе бра́тїе, вы̀ вѣ́сте, ꙗ҆́кѡ ѿ дні́й пе́рвыхъ Бг҃ъ
въ на́съ и҆збра̀ ꙋ҆сты̀ мои́ми ꙋ҆слы́шати ꙗ҆зы́кѡмъ сло́во бл҃го-
вѣ́стїѧ, и҆ вѣ́ровати.
и҃. И҆ сердцевѣ́децъ Бг҃ъ свидѣ́тельствова и҆̀мъ, да́въ и҆̀мъ
Дх҃а ст҃а́го, ꙗ҆́коже и҆ на́мъ:
ѳ҃. И҆ ничто́же разсꙋдѝ междꙋ̀ на́ми же, и҆ ѡ҆нѣ́ми, вѣ́рою
ѡ҆чи́щь сердца̀ и҆̀хъ.
і҃. Ны́нѣ ꙋ҆̀бо что̀ и҆скꙋша́ете Бг҃а, хотѧ́ще возложи́ти и҆́го
на вы́и ꙋ҆чени́кѡмъ, є҆гѡ́же ни ѻ҆ц҃ы̀ на́ши ни мы̀ возмого́хомъ
понестѝ;
а҃і. Но бл҃года́тїю Гд҃а І҆и҃са Хр҃та̀ вѣ́рꙋемъ спасти́сѧ, ꙗ҆́коже
и҆ ѡ҆ни̑.

ГЛАВА 15.

1. А нѣкои, които бѣхѫ слѣзли отъ Іудеѭ, учахѫ братія-та, че ако ся не обрѣжете по обычаю Моисееву, не можете да бѫдете спасени.

2. И тъй като станѫ много прѣпираніе и разыскваніе по между тѣхъ и Павла и Варнавѫ, отредихѫ да възлѣзе Павелъ и Варнава и нѣкои другы отъ тѣхъ въ Іерусалимъ до апостолы-тѣ и презвитеры-тѣ за тойзи въпросъ.

3. И тъй испроводени отъ церквѫ-тѫ, тѣ минувахѫ прѣзъ Финикіѭ и Самаріѭ, и расказувахѫ обращеніе-то на язычницы-тѣ; и причинявахѫ радость голѣмѫ на всички-тѣ братія.

4. А като дойдохѫ въ Іерусалимъ, пріехѫ ся отъ церквѫ-тѫ, и отъ апостолы-тѣ и презвитеры-тѣ, и извѣстихѫ все що стори Богъ чрѣзъ тѣхъ.

5. Но станѫхѫ нѣкои отъ Фарисейскѫ-тѫ ересь, които бѣхѫ повѣрували, и казувахѫ че трѣба да ся обрѣзуватъ *язычници-тѣ* и да имъ ся заржча да държатъ Моисеевъ-тъ законъ.

6. И събрахѫ ся апостоли-тѣ и презвитери-тѣ да разгледатъ това нѣщо.

7. И слѣдъ много разыскваніе станѫ Петръ и рече имъ: Мѫжіе братія, вы знаете какъ Богъ отъ първы-тѣ дни избра между насъ, чрѣзъ мои-тѣ уста да чуѭтъ язычници-тѣ слово-то на евангеліе-то, и да повѣруватъ.

8. И сърдцевѣдецъ Богъ свидѣтелствува тѣмъ, като имъ даде Духа Святаго, както и намъ;

9. И не направи никаквѫ разликѫ между насъ и тѣхъ, като очисти сърдца-та имъ съ вѣрѫ-тѫ.

10. Сега прочее защо искушавате Бога, да налагате на ученицы-тѣ на шіѭ-тѫ хомотъ който нито отци-тѣ ни, нито ный можехмы да носимъ?

11. Но ный вѣрувамы че съ благодать-тѫ на Господа Іисуса Христа ще ся спасемъ, както и тѣ.

в҃і. Оу҆молча́ же всѐ мно́жество, и҆ послꙋ́шахꙋ Варна́вы и҆
Па́ѵла повѣ́дающихъ, є҆ли̑ка сотворѝ Бг҃ъ зна́менїѧ и҆ чꙋдеса̀
во ꙗ҆зы́цѣхъ и҆̀ми.
г҃і. По оу҆молча́нїи же и҆̀хъ, ѿвѣща̀ Ї҆а́кѡвъ глаго́лѧ: мꙋ́жїе
бра́тїе, послꙋ́шайте менѐ.
д҃і. Сѵмеѡ́нъ повѣ́да, ꙗ҆́кѡ пре́жде Бг҃ъ посѣтѝ прїѧ́ти ѿ
ꙗ҆зы̑къ лю́ди ѡ҆ и҆́мени своє́мъ:
є҃і. И҆ семꙋ̀ согласꙋ́ютъ словеса̀ Прⷪ҇ро́къ, ꙗ҆́коже пи́-
шетъ:
ѕ҃і. По си́хъ ѡ҆бращꙋ́сѧ и҆ созижꙋ́ кро́въ Дв҃дов падшꙋю:
и҆ раскѡ́паннаѧ є҆гѡ̀ созижꙋ̀, и҆ и҆спра́влю є҆го̀:
з҃і. Ꙗ҆́кѡ да взыщꙋ́тъ про́чїи человѣ́цы Гдⷭ҇а, и҆ всѝ
ꙗ҆зы́цы, въ ни́хже нарече́сѧ и҆́мѧ моѐ: глаго́летъ Гдⷭ҇ь творѧ́й
сїѧ̑ всѧ̀.
и҃і. Разꙋ́мна ѿ вѣ́ка сꙋ́ть Бг҃ови всѧ̀ дѣла̀ є҆гѡ̀.
ѳ҃і. Сегѡ̀ ра́ди а҆́зъ сꙋждꙋ̀ не стꙋжа́ти ѿ ꙗ҆зы̑къ ѡ҆браща́ю-
щымсѧ къ Бг҃ꙋ:
к҃. Но заповѣ́дати и҆̀мъ ѡ҆греба́тисѧ ѿ тре́бъ і҆̈дѡльскихъ и҆
ѿ блꙋда̀ и҆ оу҆да́вленины и҆ ѿ кро́ве, и҆, є҆ли̑ка неꙋгѡ́дна себѣ̀
сꙋ́ть, и҆ны̑мъ не твори́ти.
к҃а. Мѡѷсе́й бо ѿ родѡ́въ дре́внихъ по всѣ̑мъ градѡ́мъ
проповѣ́дающыѧ є҆го̀ и҆́мать въ со́нмищахъ, по всѧ̑ сꙋббѡ́ты
чтѡ́мый.
к҃в. Тогда̀ и҆зво́лисѧ А҆пⷭ҇лѡмъ и҆ ста́рцємъ со все́ю цр҃ковїю,
и҆збра́вше мꙋ́жа ѿ ни́хъ посла́ти во А҆нтїохі́ю съ Па́ѵломъ и҆
Варна́вою, Ї҆ꙋ́дꙋ нарица́емаго Варса́вꙋ, и҆ Сі́лꙋ, мꙋ́жа нарѡ́чита
въ бра́тїи,
к҃г. Написа́вше рꙋка́ма и҆́хъ сїѧ̑: А҆пⷭ҇ли и҆ ста́рцы и҆ бра́тїѧ,
сꙋ́щымъ во А҆нтїохі́и и҆ Сѷрі́и и҆ Кїлїкі́и бра́тїѧмъ, и҆̀же ѿ
ꙗ҆зы̑къ, (ѡ҆ Гдⷭ҇ѣ) ра́доватисѧ.
к҃д. Поне́же слы́шахомъ, ꙗ҆́кѡ нѣ́цыи ѿ на́съ и҆зше́дше
возмꙋти́ша ва́съ словесы̀, развраща́юще дꙋ́шы ва̑шѧ, гл҃юще
ѡ҆брѣ́зоватисѧ и҆ блюстѝ зако́нъ и҆̀мже мы̀ не завѣща́хомъ:

12. Тогава млъкнѫ всичко-то множество, и слушахѫ Варнавѫ и Павла които расказувахѫ колкото знаменія и чудеса стори Богъ чрѣзъ тѣхъ между язычницы-тѣ.

13. И слѣдъ тѣхно-то умълчаваніе, отговори Іаковъ и рече: Мѫжіе братіе, послушайте мене.

14. Симеонъ изясни по кой начинъ Богъ най напрѣдъ посѣти язычницы-тѣ, да земе отъ тѣхъ народъ за свое-то име.

15. И съ това сѫ съгласны и пророческы-тѣ словеса, както е писано:

16. Слѣдъ това ще ся върнѫ, и ще съградіѫ паднѫлѫ-тѫ скиніѭ Давидовѫ; и развалины-тѣ ѝ ще съградіѫ пакъ, и ще ѭ исправіѫ:

17. За да потърсятъ Господа другы-тѣ человѣци, и всичкы-тѣ народи, надъ които ся нарече мое-то име, казува Господь, който прави всичко това.

18. Отъ вѣка сѫ познаты Богу всичкы-тѣ неговы дѣла.

19. За това азъ сѫдіѫ да не отяготѣвамы тѣзи отъ язычницы-тѣ, които ся обращатъ къмъ Бога;

20. Но да имъ пишемъ да ся вардятъ отъ сквърны-тѣ *жъртвы* идолскы, и отъ блудство, и отъ удавеннѫ, и отъ кръвь.

21. Защото Моисей отъ ветхо врѣме по всичкы-тѣ градове има които да го проповѣдуватъ, прочита ся и всякѫ сѫбботѫ въ съборища-та.

22. Тогазь апостоли-тѣ и презвитери-тѣ съсъ всичкѫ-тѫ церквѫ намѣрихѫ за добро да изберѫтъ отъ тѣхъ си человѣцы, и да гы проводятъ въ Антіохіѭ съ Павла и Варнава; *а избрахѫ* Іудѫ нарицаемаго Варсавѫ, и Силѫ, мѫжіе отлични между братія-та;

23. И писахѫ *имъ* по тѣхъ така: Отъ апостолы-тѣ, и презвитеры-тѣ и братія-та поздравленіе до тѣзи които сѫ отъ язычницы-тѣ братія въ Антіохіѭ, Сиріѭ и Киликіѭ.

24. Понеже чухмы че нѣкои като излѣзохѫ отъ насъ смутихѫ вы съ думы, и развращаватъ душы-тѣ ви, като ви казватъ да ся обрѣзувате и да държите законъ-тъ, а ный не смы имъ порѫчали *това*;

к҃є. И҆зво́лисѧ на́мъ собра́вшымсѧ є҆диноду́шнѡ, и҆збра́нныѧ му́жы посла́ти къ ва́мъ, съ возлю́бленными на́шими Варна́вою
и҆ Па́ѵломъ,
к҃ѕ. Человѣ́ки преда́вшими ду́шы своѧ̑ ѿ и҆́мени Гд҇а на́шегѡ
І҆и҃са Хр҇та̀.
к҃з. Посла́хомъ оу҆̀бо І҆у́дꙋ и҆ Сі́лꙋ, и҆ тѣ́хъ сло́вомъ сказꙋ́ю-
щихъ та҄ѧжде.
к҃и. И҆зво́лисѧ бо ст҇о́мꙋ Дх҇ꙋ и҆ на́мъ, ничто́же мно́жае
возложи́ти ва́мъ тѧготы̀, ра́звѣ нꙋ́ждныхъ си́хъ,
к҃ѳ. Ѡ҆греба́тисѧ ѿ і҆дѡложе́ртвенныхъ и҆ кро́ве и҆ оу҆да́вле-
нины и҆ блꙋда̀: и҆ є҆ли҄ка не хо́щете ва́мъ бы́ти, дрꙋгѝмъ не
твори́те: ѿ ни́хже соблюда́юще себѐ, до́брѣ сотворитѐ.
здра́вствꙋйте.
л҃. Ѻ҆ни́ же оу҆̀бо по́слани бы́вше прїидо́ша во А҆нтїохі́ю:
и҆ собра́вше наро́дъ, вда́ша посла́нїе.
л҃а. Прочե́тше же, возра́довашасѧ ѿ оу҆тѣше́нїи.
л҃в. І҆у́да же и҆ Сі́ла, и҆ ті́и прⷪ҇ро́цы сꙋ́ще, сло́вомъ мно́зѣмъ
оу҆тѣ́шиша бра́тїю, и҆ оу҆тверди́ша.
л҃г. Пребы́вше же та́мѡ вре́мѧ, ѿпꙋще́ни бы́ша съ ми́ромъ
ѿ бра́тїй ко а҆пⷭ҇лѡмъ.
л҃д. И҆зво́лисѧ же Сі́лѣ пребы́ти та́мѡ, І҆у́да же возврати́сѧ
во І҆ерꙋсали́мъ.
л҃є. Па́ѵелъ же и҆ Варна́ва жива́хꙋ во А҆нтїохі́и, оу҆ча́ще и҆
бл҇говѣ́ствꙋюще сло́во Гд҇не, и҆ со и҆нѣ́ми мно́гими.
л҃ѕ. По нѣ́кихъ же днέхъ речѐ Па́ѵелъ къ Варна́вѣ: воз-
вра́щшесѧ подоба́етъ посѣти́ти бра́тїю на́шꙋ во всѣ́хъ гра-
дѣ́хъ, въ ни́хже пропов ѣ́дахомъ сло́во Гд҇не, ка́кѡ пребыва́ютъ.
л҃з. Варна́ва же восхотѣ̀ поѧ́ти съ собо́ю І҆ѡа́нна нарица́е-
маго Ма́рка:
л҃и. Па́ѵелъ же глаго́лаше: ѿстꙋ́пльшаго ѿ на́съ ѿ Памфѵ́-
лїи, и҆ не ше́дшаго съ на́ми на дѣ́ло, на не́же по́слани бы́хомъ,
не поѧ́ти сегѡ̀ съ собо́ю.

25. Ный като ся събрахмы единодушно видѣхмы за добро да изберемъ мѫжіе, и да проводимъ до васъ наедно съ любезны-тѣ намъ Варнавѫ и Павла,

26. Человѣцы, които сѫ прѣдали душы-тѣ си за име-то на Господа нашего Іисуса Христа.

27. И така проваждамы Іудѫ и Силѫ, да *ви* възвѣстятъ и тѣ устно исто-то.

28. Защото ся видѣ угодно Святому Духу и намъ да ви не налагамы повече никоѭ тяготѫ освѣнь тѣзи най нуждны-тѣ:

29. Да ся вардите отъ идолскы жьртвы, и отъ кръвь, и отъ удавенинѫ, и отъ блудъ; отъ които като ся пазите, добрѣ ще сторите: Здрави бѫдѣте.

30. И така тѣ проводени, дойдохѫ въ Антіохіѭ, и като събрахѫ множество-то *на вѣруѭщы-тѣ*, дадохѫ *имъ* писмо-то.

31. И тѣ като *го* прочетохѫ, възрадувахѫ ся за утѣшеніе-то.

32. А Іуда и Сила като бѣхѫ и тѣ пророци, съ много словеса увѣщахѫ братія-та, и утвьрдихѫ *гы*.

33. И отъ какъ прѣсѣдѣхѫ *тамо нѣколко* врѣме, оставихѫ гы братія-та съ миромъ да ся вързнѫтъ при апостолы-тѣ.

34. Но Сила видѣ за добро да посѣди още тамъ.

35. А Павелъ и Варнава ся намѣрвахѫ въ Антіохіѭ, и учахѫ и проповѣдувахѫ слово-то Господне, наедно съ мнозина другы.

36. И слѣдъ нѣколко дни рече Павелъ на Варнавѫ: Да ся върнемъ сега по всичкы-тѣ градове, въ които смы проповѣдували слово-то Господне, и да нагледамы братія-та си, какъ сѫ.

37. И Варнава бѣше на мнѣніе даземѫтъ съсъ себе си Іоанна нарицаемаго Марка;

38. А Павелъ не намѣрваше за добро, да земѫтъ съсъ себе си тогозь който ся бѣ отлѫчилъ отъ тѣхъ още отъ Памфиліѭ и не отиде съ тѣхъ на дѣло-то.

л҃ѳ. Бы́сть оу҆́бо ра́спрѧ, ꙗ҆́кѡ ѿлꙋчи́тисѧ и҆̀ма ѿ себѐ, Варна́ва оу҆́бѡ поє́мь Ма́рка ѿплы̀ въ Ку́пръ:
м҃. Па́ѵелъ же и҆збра́въ Сі́лꙋ и҆зы́де пре́данъ бл҃года́ти Бж҃і́ей ѿ бра́тїй.
м҃а. Прохожда́ше же Сѵрі́ю и҆ Кїлі́кїю, оу҆твержда́ѧ цр҃кви.

ГЛАВА̀ Ѕ҃І.

а҃. Прїи́де же въ Де́рвїю и҆ Лѵ́стрꙋ: и҆ сѐ оу҆чени́къ нѣ́кїй бѣ̀ тꙋ̀, и҆́менемъ Тїмоѳе́й сы́нъ жены̀ нѣ́кїѧ і҆ꙋде́аныни вѣ́рны, ѻ҆тца́ же є҆́ллина:
в҃. И҆́же свидѣ́тельствованъ бѣ̀ ѿ сꙋ́щихъ въ Лѵ́стрѣхъ и҆ і҆коні́и бра́тїи.
г҃. Сего̀ восхотѣ̀ Па́ѵелъ съ собо́ю и҆зы́ти: и҆ прїє́мь ѡ҆брѣ́за є҆го̀, і҆ꙋде́й ра́ди сꙋ́щихъ на мѣ́стѣхъ ѻ҆́нѣхъ: вѣ́дахꙋ бо вси̑ ѻ҆тца̀ є҆гѡ̀, ꙗ҆́кѡ є҆́ллинъ бѣ́ше.
д҃. И҆ ꙗ҆́коже прохожда́хꙋ гра́ды, предаа́ше и҆̀мъ храни́ти оу҆ста́вы сꙋжде́ныѧ ѿ а҆п҃лъ и҆ ста́рецъ, и҆̀же во і҆ерꙋсали́мѣ.
є҃. Цр҃кви же оу҆твержда́хꙋсѧ вѣ́рою, и҆ прибыва́хꙋ въ число̀ по всѧ̑ дни̑.
ѕ҃. Проше́дше же Фрѵ́гїю и҆ Галаті́йскꙋю стра́нꙋ, возбране́ни бы́ша ѿ ст҃а́гѡ Дх҃а глаго́лати сло́во во а҆́сїи.

з҃. Прише́дше же въ Мѵсі́ю, покꙋша́хꙋсѧ въ Вїѳѵ́нїю поитѝ: и҆ не ѡ҆ста́ви и҆̀хъ Дх҃ъ.
и҃. Преше́дше же Мѵсі́ю, сни́доша въ Трѡа́дꙋ.
ѳ҃. И҆ видѣ́нїе въ нощѝ ꙗ҆ви́сѧ Па́ѵлꙋ: мꙋ́жъ нѣ́кїй бѣ̀ Македо́нѧнинъ стоѧ̀, молѧ̀ є҆го̀ и҆ глаго́лѧ: прише́дъ въ Македо́нїю, помози̑ на́мъ.
і҃. И҆ ꙗ҆́коже видѣ́нїе ви́дѣ, а҆́бїе взыска́хомъ и҆зы́ти въ Македо́нїю, разꙋмѣ́вше, ꙗ҆́кѡ призва́ ны Гд҃ь бл҃говѣсти́ти и҆̀мъ.

39. И тъй станѫ распря помежду имъ, така що отлѫчихѫ ся единъ отъ другый, и Варнава зѣ Марка, та отплува въ Кипръ;

40. А Павелъ си избра Силѫ и тръгнѫ, прѣпорѫченъ отъ братія-та на Божіѭ-тѫ благодать.

41. И заминуваше прѣзъ Сиріѭ и Киликіѭ, и утвърждаваше церквы-тѣ.

ГЛАВА 16.

1. И пристигнѫ въ Дервіѭ и Листрѫ; и ето, имаше тамо нѣкой ученикъ, на име Тимоѳей, сынъ на нѣкоіѭ си женѫ Еврейкѫ повѣрвалѫ, а баща *му бѣ* Еллинъ;

2. Който *ученикъ* бѣше свидѣтелствуванъ отъ братія-та въ Листрѫ и Иконіѭ.

3. И поиска го Павелъ да отиде той съ него; и зѣ го и обрѣза го, зарадь Іудеи-тѣ които бѣхѫ по тѣзи мѣста; понеже всичкы знаяхѫ бащѫ му че бѣше Еллинъ.

4. И като ходяхѫ по градове-тѣ, прѣдавахѫ имъ да държатъ наредбы-тѣ одобрены отъ апостолы-тѣ и презвитеры-тѣ въ Іерусалимъ.

5. И така церквы-тѣ ся утвърдявахѫ въ вѣрѫ-тѫ, и отъ день на день число-то имъ ся умножаваше.

6. И като прѣминѫхѫ Фригіѭ и Галатійскѫ-тѫ земіѭ, понеже имъ ся възбрани отъ Духа Святаго да проповѣдатъ слово-то въ Азіѭ,

7. Дойдохѫ въ Мизіѭ, и прѣдпріемахѫ да идѫтъ во Виѳиніѭ; но Духъ-тъ не имъ допусти.

8. И като изминѫхѫ Мизіѭ, слѣзохѫ въ Троадѫ.

9. И яви ся Павлу нощемъ видѣніе; человѣкъ нѣкой си Македонецъ стояше та му ся моляше и казуваше: Мини въ Македоніѭ, и помогни ни.

10. И щомъ видѣ видѣніе-то, тутакси поискахмы да идемъ въ Македоніѭ, като разумѣхмы че Господь ны призовава да проповѣдамы евангеліе-то на тѣхъ.

а҃і. Ѿвє́зшєсѧ жє ѿ Трѡа́ды прїидо́хомъ въ Самоѳра́къ, во ѹ҆́трїє жє въ Неапо́ль.

в҃і. Ѿтꙋ́дꙋ жє въ Фїлі́ппы, ꙗ҆́жє є҆́сть пе́рвый гра́дъ ча́сти Макєдо́нїи Колѡ́нїа. бѣ́хомъ жє въ то́мъ гра́дѣ прєбыва́юще дни̑ нѣ̑кїѧ,

г҃і. Въ дє́нь жє сꙋббѡ́тный и҆зыдо́хомъ во́нъ и҆з̾ гра́да при рѣцѣ̀, и҆дѣ́жє мнѧ́шєсѧ моли́твєнница бы́ти, и҆ сѣ́дшє глаго́лахомъ къ собра́вшымсѧ жєна́мъ.

д҃і. И҆ нѣ́каѧ жєна̀ и҆́мєнємъ Лѷді́а, порфѵ́ропрода́льница ѿ гра́да Ѳѵаті́рскагѡ, чтꙋ́щи Бг҃а, послꙋ́шашє: є҆́йжє Гд҇ь ѿвє́рзє се́рдцє, внима́ти глаго́лємымъ ѿ Па́ѵла.

є҃і. Ѩ҆́коже крєсти́сѧ та̀, и҆ до́мъ є҆ѧ̀, молѧ́шє ны̀ глаго́лющи: а҆́щє ѹ҆смотри́стє мѧ̀ вѣ́рнꙋ Гд҇ви бы́ти, вшє́дшє въ до́мъ мо́й, прєбꙋ́дитє: и҆ принꙋ́ди на́съ.

ѕ҃і. Бы́сть жє и҆дꙋ́щымъ на́мъ на моли́твꙋ, ѻ҆трокови́ца нѣ́каѧ и҆мꙋ́щаѧ дꙋ́хъ пытли́въ срѣ́тє на́съ, ꙗ҆́жє стѧжа́нїє мно́го дая́шє господє́мъ свои́мъ, волхвꙋ́ющи.

з҃і. Та̀ послѣ́довавши Па́ѵлꙋ и҆ на́мъ, взыва́шє глаго́лющи: сі́и человѣ́цы раби̑ Бг҃а вы́шнѧгѡ сꙋ́ть, и҆̀жє возвѣща́ютъ на́мъ пꙋ́ть спасє́нїѧ.

и҃і. Сє́ жє творѧ́шє на мнѡ́ги дни̑: стꙋжи́въ жє сѧ̀ Па́ѵєлъ, и҆ ѡ҆бра́щсѧ, дꙋ́хови рєчѐ: запрєща́ю тѝ и҆́мєнємъ І҆и҃са Хр҇та̀, и҆зы́ди и҆з̾ неѧ̀. и҆ и҆зы́дє въ то́мъ ча́сѣ.

ѳ҃і. Ви́дѣвшє жє госпо́дїє є҆ѧ̀, ꙗ҆́кѡ и҆зы́дє надє́жда стѧжа́нїѧ и҆́хъ, поє́мшє Па́ѵла и҆ Сі́лꙋ, влєко́ша на то́ргъ ко кнѧ́зє́мъ:

к҃. И҆ привє́дшє и҆́хъ къ воєво́дамъ, рѣ́ша: сі́и человѣ́цы возмꙋща́ютъ гра́дъ на́шъ, І҆ꙋдє́є сꙋ́щє:

к҃а. И҆ завѣща́ваютъ ѻ҆бы́чаи, ꙗ҆̀жє нє досто́итъ на́мъ прїима́ти ни твори́ти, Ри́млѧнѡмъ сꙋ́щымъ.

к҃в. И҆ сни́дєсѧ наро́дъ на ни́хъ, и҆ воєвѡ́ды растєрза́вшє и҆̀мъ ри̑зы, вєлѧ́хꙋ па́лицами би́ти и҆́хъ.

11. И тъй като ся отвезохмы отъ Троадѫ, прѣминѫхмы право на Самоѳракъ, и на утринь-тѫ въ Неаполь,

12. И отъ тамо въ Филиппы, който е първый градъ *на онѫзи* часть отъ Македоніѭ, *и* поселеніе *Римско.* Въ тойзи градъ прѣсѣдѣхмы нѣколко дена;

13. И въ сѫбботѫ-тѫ излѣзохмы вънъ отъ градъ-тъ край еднѫ рѣкѫ, дѣто имаше обычай да става молба, и сѣднѫхмы та говорѣхмы на събраны-тѣ *тамо* жены.

14. И нѣкоя си богобоязлива жена на име Лидія, отъ градъ Ѳіатиръ, която продаваше багряницы, слушаше; и ней Господь отвори сърдце-то да внимава на това което Павелъ говоряше.

15. И като ся кръсти *тя* и домъ-тъ ѝ, помоли ни ся и казуваше: Ако мя припознавате че сьмь вѣрна Господу, влѣзте въ кѫщѫ-тѫ ми, да сѣдите: и принуди ны.

16. И като отхождахмы на молбѫ, срѣщнѫ ны една слугыня що имаше духъ прѣдвѣщателенъ, която даваше много печалбѫ на господари-тѣ си, като проричаше.

17. Тя вървѣше слѣдъ Павла и насъ, и выкаше, и казуваше: Тѣзи человѣци сѫ раби на Бога Вышняго, които проповѣдуватъ намъ пѫть на спасеніе.

18. Това правяше много дни наредъ. И понеже дотегнѫ на Павла, обърнѫ ся и рече духу: Повелѣвамъ ти въ име-то на Іисуса Христа да излѣзешь изъ неѭ. И излѣзе въ тозь часъ.

19. А като видѣхѫ господари-тѣ ѝ, че изчезнѫ надежда-та на печалбѫ-тѫ имъ, уловихѫ Павла и Силѫ и завлѣкохѫ гы на тържище-то при началницы-тѣ.

20. И като гы изведохѫ при войводы-тѣ, рекохѫ: Тѣзи человѣци сѫ Іудеи и смущаватъ градъ-тъ ни,

21. И проповѣдуватъ обычаи, които намъ като Римляне, не ни е простено да гы пріимамы, нито да гы правимъ.

22. И навали народъ-тъ врьхъ тѣхъ, и войводы-тѣ раскѫсахѫ дрехы-тѣ имъ, и заповѣдахѫ да *гы* біѭтъ съ тоягы.

к҃г. Мнѡ́ги же да́вше и҆̀мъ ра̑ны, всади́ша въ темни́цꙋ, завѣща́вше темни́чномꙋ стра́жꙋ, тве́рдѡ стрещѝ и҆̀хъ:
к҃д. И҆́же таково̀ завѣща́нїе прїе́мъ, всадѝ и҆̀хъ во внꙋ́треннюю темни́цꙋ, и҆ но́ги и҆̀хъ забѝ въ кла́дѣ.
к҃є. Въ полꙋ́нощи же Па́ѵелъ и҆ Сі́ла моля́щесѧ поя́хꙋ Бг҃а: послꙋ́шахꙋ же и҆̀хъ ю҆́зницы.
к҃ѕ. Внеза́пꙋ же трꙋ́съ бы́сть ве́лїй, ꙗ҆́кѡ поколеба́тисѧ ѡ҆снова́нїю темни́чномꙋ: ѿверзо́шасѧ же а҆́бїе две́ри всѧ̑, и҆ всѣ́мъ ю҆́зы ѡ҆слабѣ́ша.
к҃з. Возбꙋ́ждсѧ же темни́чный стра́жъ, и҆ ви́дѣвъ ѿве́рсты две́ри темни́цы, и҆звле́къ но́жъ, хотѧ́ше себѐ ᲂу҆би́ти, мнѧ̀ и҆збѣ́гша ю҆́зники.
к҃и. Возгласѝ же гла́сомъ ве́лїимъ Па́ѵелъ глаго́лѧ: ничто́же сотворѝ себѣ̀ ѕла̀: всѝ бо є҆смы̀ здѣ̀.
к҃ѳ. Проси́въ же свѣщѝ вскочѝ, и҆ тре́петенъ бы́въ, припадѐ къ Па́ѵлꙋ и҆ Сі́лѣ:
л҃. И҆ и҆зве́дъ и҆̀хъ во́нъ, речѐ: господі́е, что́ мѝ подоба́етъ твори́ти, да спасꙋ́сѧ;
л҃а. О҆́на же реко́ста: вѣ́рꙋй въ Гдⷭ҇а І҆и҃са Хрⷭ҇та̀, и҆ спасе́шисѧ ты̀ и҆ ве́сь до́мъ тво́й.
л҃в. И҆ глаго́ласта є҆мꙋ̀ сло́во Гдⷭ҇не, и҆ всѣ́мъ, и҆̀же въ домꙋ̀ є҆гѡ̀.
л҃г. И҆ поє́мъ ѧ҆̀ въ то́йже ча́съ но́щи и҆змы̀ ѿ ра́нъ, и҆ крⷭ҇ти́сѧ са́мъ и҆ своѝ є҆мꙋ̀ всѝ а҆́бїе:
л҃д. Введ́ъ же ѧ҆̀ въ до́мъ сво́й, поста́ви трапе́зꙋ, и҆ возра́довасѧ со всѣ́мъ до́момъ свои́мъ, вѣ́ровавъ Бг҃ꙋ.
л҃є. Дню́ же бы́вшꙋ, посла́ша воеѡ́ды па́личники глаго́люще: ѿпꙋстѝ человѣ́ка ѻ҆́на.
л҃ѕ. Сказа́ же темни́чный стра́жъ словеса̀ сїѧ̑ Па́ѵлꙋ, ꙗ҆́кѡ посла́ша воеѡ́ды, да ѿпꙋще́ни бꙋ́дꙋтъ: ны́нѣ ᲂу҆̀бо и҆зше́дше, и҆ди́те съ ми́ромъ.
л҃з. Па́ѵелъ же речѐ къ ни́мъ: би́вше на́съ пред̾ людмѝ, неѡсꙋжде́ныхъ человѣ́кѡвъ Ри́млѧнъ сꙋ́щихъ, всади́ша въ

23. И като гы бихѫ много, турихѫ гы въ тьмницѫ, и заржчахѫ
на тьмничный-тъ стражъ да гы варди здраво;
24. Който като зѣ таквозь заржчваніе, тури гы въ най вжтрѣш-
нѭ-тѫ тьмницѫ, и стѣгнѫ добрѣ нозѣ-тѣ имъ въ кладѫ.
25. И по срѣдъ нощь Павелъ и Сила моляхѫ ся и славяхѫ Бога;
а запрѣни-тѣ гы слушахѫ.
26. И внезапу бы трусъ голѣмъ, така що поклатихѫ ся основа-
нія-та на тьмницѫ-тѫ, и тутакси отворихѫ ся всичкы-тѣ врата, и
на всичкы-тѣ оковы-тѣ ся развьрзахѫ.
27. И като ся събуди стражарь-тъ, и видѣ отворены врата-та
на тьмницѫ-тѫ, измжкнѫ ножъ, и щѣше да ся убіе, понеже мысляше
че сѫ избѣгнѫли запрѣни-тѣ.
28. Но Павелъ извыка съ высокъ гласъ, и каза: Не дѣй струва
никое зло на себе си; защото всинца смы тука.
29. И поиска *стражарь-тъ* свѣщи, вскочи вжтрѣ и растреперанъ
паднѫ прѣдъ Павла и Силѫ:
30. И изведе гы вънъ, и рече: Господіе, що трѣба да сторѭ за
да ся спасѫ?
31. А тѣ рекохѫ: Повѣрувай въ Господа Іисуса Христа, и ще
ся спасешь ты и домъ-тъ ти.
32. И говорихѫ слово-то Господне нему, и на всичкы-тѣ които
бѣхѫ въ домъ-тъ му.
33. И зѣ гы въ тойзи истый-тъ часъ прѣзъ нощь-тѫ, та имъ
измы раны-тѣ, и безъ забавѫ крьсти ся той и свои-тѣ му всичкы.
34. И като гы заведе въ кѫщѫ-тѫ си, сложи *имъ* трапезѫ, и
възрадува ся съсъ всичкый-тъ си домъ защото повѣрува въ Бога.
35. И когато ся разсъмнѫ войводы-тѣ проводихѫ паличницы-тѣ
да кажѫтъ: Пусни онѣзи человѣцы.
36. И стражарь-тъ извѣсти тѣзи думы на Павла: Че войводы-
тѣ проводихѫ да вы пуснемъ: и тъй сега излѣзте и идѣте си съ
миромъ.
37. Но Павелъ имъ рече: Като ны бихѫ прѣдъ народъ-тъ безъ
да ны сѫдятъ, насъ които смы Римляне, хвьрлихѫ ны въ тьмницѫ,

темни́цꙋ, и҆ ны́нѣ ѻ҆та́й и҆зво́дѧтъ на́съ; ни́ бо: но да при-
ше́дше са́ми и҆зведꙋ́тъ на́съ.
л҃и. Сказа́ша же па́личницы воево́дамъ глаго́лы сїѧ̑: и҆ ᲂу҆-
боѧ́шасѧ слы́шавше, ꙗ҆́кѡ Ри́млѧне сꙋ́ть.
л҃ѳ. И҆ прише́дше ᲂу҆моли́ша и҆̀хъ, и҆ и҆зве́дше моли́хꙋ и҆зы́ти
и҆з̾ гра́да.
м҃. И҆зше́дше же и҆з̾ темни́цы прїидо́ста къ Лѷді́и: и҆ ви́-
дѣвше бра́тїю, ᲂу҆тѣ́шиста и҆̀хъ, и҆ и҆зыдо́ста.

ГЛАВА̀ з҃і.

а҃. Преше́дше же А҆мфїпо́ль и҆ А҆поллѡ́нїю, внидо́ста въ
Солꙋ́нь, и҆дѣ́же бѣ̀ со́нмище і҆ꙋде́йское.
в҃. По ѻ҆бы́чаю же своемꙋ̀ Па́ѵелъ вни́де къ ни̑мъ, и҆ по
сꙋббѡ́ты трѝ стѧза́шесѧ съ ни́ми ѿ писа́нїй,
г҃. Сказꙋ́ѧ и҆ предлага́ѧ и҆̀мъ, ꙗ҆́кѡ Хрⷭ҇тꙋ̀ подоба́ше пострада́ти
и҆ воскре́снꙋти ѿ ме́ртвыхъ, и҆ ꙗ҆́кѡ се́й і҆и҃съ, є҆го́же а҆́зъ
пропов҃ѣ́даю ва́мъ, є҆́сть Хрⷭ҇то́съ.
д҃. И҆ нѣ́цыи ѿ ни́хъ вѣ́роваша, и҆ приложи́шасѧ къ Па́ѵлꙋ
и҆ Сі́лѣ, ѿ чести́выхъ є҆́ллинъ мно́жество мно́го, и҆ ѿ же́нъ
благоро́дныхъ не ма́лѡ.
є҃. Возревнова́вше же непокори́вшїисѧ і҆ꙋде́є, и҆ прїе́мше
крамо́льники нѣ́кїѧ мꙋ́жы ѕлы́ѧ, и҆ собра́вше наро́дъ, мо́лвахꙋ
по гра́дꙋ: наше́дше же на до́мъ і҆ассо́новъ, и҆ска́хꙋ и҆́хъ
и҆зве́стѝ къ наро́дꙋ:
ѕ҃. Не ѡ҆брѣ́тше же и҆́хъ, влеча́хꙋ і҆ассо́на и҆ нѣ́кїѧ ѿ бра́тїй
ко градонача́льникѡмъ, вопї́юще: ꙗ҆́кѡ, и҆̀же развраті́ша
вселе́ннꙋю, сі́и и҆ здѣ̀ прїидо́ша,
з҃. И҆̀хже прїѧ́тъ і҆ассо́нъ: и҆ сі́и вси̑ проти́внѡ велѣ́нїємъ
Ке́саревымъ творѧ́тъ, царѧ̀ глаго́люще и҆но́го бы́ти, і҆и҃са.
и҃. Смѧто́ша же наро́дъ и҆ градонача́льники слы́шащыѧ сїѧ̑:
ѳ҃. Взе́мше же дово́льное ѿ і҆ассо́на и҆ ѿ про́чихъ, ѿпꙋсти́ша
и҆̀хъ.

и сега тайно ли ны изваждатъ? То не става; но тѣ да дойдѫтъ и да ны изведѫтъ.

38. И паличници-тѣ възвѣстихѫ тѣзи думы на войводы-тѣ; а тѣ като чухѫ че были Римляне, убояхѫ ся;

39. И дойдохѫ та гы умолихѫ, и като гы изведохѫ, моляхѫ имъ ся да излѣзѫтъ изъ градъ-тъ.

40. А тѣ като излѣзохѫ изъ тьмницѫ-тѫ отидохѫ у Лидіины, и като видѣхѫ братія-та, утѣшихѫ гы, и *отъ тамъ* тръгнѫхѫ.

ГЛАВА 17.

1. И като изминѫхѫ Амфиполь и Аполлоніѭ, дойдохѫ въ Солунъ, дѣто бѣше съборище-то Іудейско.

2. И по обычаю си Павелъ влѣзе при тѣхъ, и три сѫбботы наредъ ся разговаряше съ тѣхъ отъ писанія-та,

3. Та *имъ* открываше и доказуваше, че трѣбуваше Христосъ да пострада, и да въскрьсне отъ мьртвы-тѣ, и че тойзи Іисусъ, когото ви азъ проповѣдувамъ, е Христосъ.

4. И нѣкои отъ тѣхъ повѣрувахѫ, и присоединихѫ ся съ Павла и Силѫ, *така* и много множество отъ набожны-тѣ Еллины, и отъ благородны-тѣ жены не малко.

5. Но неповѣрвали-тѣ Іудеи завидѣхѫ, и като зѣхѫ съ тѣхъ си нѣколцина просты и лошы человѣцы, събрахѫ гы на купъ и размирявахѫ градъ-тъ; и нападнѫхѫ на Ясоновѫ-тѫ кѫщѫ, та търсяхѫ *Павла и Силѫ* да гы изведѫтъ прѣдъ народъ-тъ.

6. И като не гы намѣрихѫ, повлѣкохѫ Ясона и нѣкои отъ братія-та къмъ градоначалницы-тѣ, и выкахѫ: Тѣзи, които размирихѫ свѣтъ-тъ, дойдохѫ и тука:

7. Които прія Ясонъ; и всичкы тѣзи дѣйствуватъ противу Кесаревы-тѣ повелѣнія, и казуватъ че има другый царь Іисусъ.

8. И смутихѫ народа и градоначалницы-тѣ които чухѫ това.

9. Но като зѣхѫ порѫчителство отъ Ясона и отъ другы-тѣ, пуснѫхѫ гы.

і҃. Братїѧ же абїе въ нощи ѿсласта Павла и Сїла въ Верїю: иже пришедше, идоша въ соборъ Іудейскїй.

а҃і. Сїи же бяху благороднѣйши живущихъ въ Солунѣ, иже прїаша слово со всѣмъ усердїемъ, по вся дни разсуждающе писанїа, аще суть сїя тако.

в҃і. Мнози убо ѿ нихъ вѣроваша, и ѿ Еллинскихъ женъ благообразныхъ и мужей не мало.

г҃і. И яко увѣдаша, иже ѿ Солуна Іудеи, яко и въ Верїи проповѣдася ѿ Павла слово Божїе, прїидоша и тамо движуще и смущающе народы.

д҃і. Абїе же тогда братїѧ ѿпустиша Павла ити на поморїе: ѡстаста же Сїла и Тїмоѳей тамо.

є҃і. Провождающїи же Павла, ведоша его даже до Аѳинъ: и прїемше заповѣдь къ Сїлѣ и Тїмоѳею, да яко скорѣе прїидутъ къ нему, изыдоша.

ѕ҃і. Во Аѳинѣхъ же ждущу ихъ Павлу, раздражашеся духъ его въ немъ зрящемъ идолъ полнъ сущь градъ.

з҃і. Стязашеся же убо на сонмищи со Іудеи и съ честивыми, и на торжищи по вся дни съ приключающимися.

и҃і. Нѣцыи же ѿ Епїкуръ и ѿ Стоїкъ фїлософъ стязахуся съ нимъ: и нѣцыи глаголаху: что убо хощетъ суесловивый сей глаголати; инїи же: чуждихъ богѡвъ мнится проповѣдникъ быти: яко Іисуса и воскресенїе благовѣствоваше имъ.

ѳ҃і. Поемше же его, ведоша на Ареопагъ глаголюще: можемъ ли разумѣти, что новое сїе глаголемое тобою ученїе;

к҃. Странна бо нѣкаѧ влагаеши во ушеса наша: хощемъ убо разумѣти, что хотятъ сїя быти.

к҃а. Аѳинеи же вси и приходящїи страннїи, ни во чтоже ино упражняхуся, развѣ глаголати что или слышати новое.

10. А братія-та незабавно прѣзъ нощь испратихѫ Павла и Силѫ въ Берiѭ; и тѣ като стигнѫхѫ *тамъ*, отидохѫ въ съборище-то Іудейско.

11. И *Беряни*-тѣ бѣхѫ по благородни отъ Солунцы-тѣ, защото пріяхѫ слово-то съсъ всяко усьрдіе, и испытувахѫ всякой день писанія-та, да ли е това така.

12. И тъй множина отъ тѣхъ повѣрувахѫ, и отъ почтенны-тѣ Еллински жены, и отъ мѫжіе-тѣ не малко.

13. И като разбрахѫ Солунскы-тѣ Іудеи, че и въ Берiѭ ся проповѣда отъ Павла слово-то Божіе, дойдохѫ и тамо, и разбъркахѫ народъ-тъ.

14. Тогазь братія-та по скоро отпратихѫ Павла да иде кѫдѣ море-то; а Сила и Тимоѳей останѫхѫ тамо.

15. А тѣзи които придружавахѫ Павла, заведохѫ го до Аѳинѫ; и като зѣхѫ отъ него заповѣдь до Силѫ и Тимоѳея, за да дойдѫтъ колкото по скоро при него, тръгнѫхѫ си.

16. А Павелъ като гы чакаше въ Аѳинѫ, раздражаваше ся духъ-тъ му въ него, като гледаше градъ-тъ пъленъ съ идолы.

17. И тъй разговаряше ся въ съборище-то съ Іудеи-тѣ, и съ набожны-тѣ, и по пазарь-тъ всякой день съ които му ся случахѫ.

18. И нѣкои отъ Епикурейскы-тѣ и Стоическы-тѣ философы идвахѫ на прѣпираніе съ него; и едни казувахѫ: Какво ище да каже тойзи празнословецъ? А другы: Види ся че е проповѣдникъ на чужды богове; защото имъ проповѣдуваше Іисуса и въскрьсеніе-то.

19. И зѣхѫ го та го заведохѫ на Ареопагъ, и казувахѫ: Можемъ ли разумѣ какво е това ново ученіе, което ты проповѣдувашь?

20. Защото нѣщо странно вносишь въ уши-тѣ ни: щемъ прочее да разберемъ, що ще да е то?

21. А всичкы-тѣ Аѳинейци и колкото чужденци ся намѣрувахѫ тамо, съ нищо друго не си прѣминувахѫ врѣме-то, тъкмо да говорятъ и да слушатъ нѣщо по ново.

к҃в. Ста́въ же Па́νелъ посредѣ̀ А҆реопа́га, речѐ: мꙋ́жїе А҆ѳине́йстїи, по всемꙋ̀ зрю̀ вы̀ а҆́ки бл҃гочести́выѧ.
к҃г. Проходѧ̀ бо и҆ согла́даѧ чествова̑нїѧ ва́ша, ѡ҆брѣто́хъ и҆ ка́пище, на не́мже бѣ̀ напи́сано: невѣ́домомꙋ Бг҃ꙋ. Є҆гѡ́же ᲂу҆́бо не вѣ́дꙋще (бл҃голѣ́пнѣ) чтетѐ, сего̀ а҆́зъ проповѣ́дꙋю ва́мъ.
к҃д. Бг҃ъ сотвори́вый мíръ и҆ всѧ̑, ꙗ҆̀же въ не́мъ, се́й нб҃сѐ и҆ земли̇̀ Гдⷭ҇ь сы́й, не въ рꙋкотворе́ныхъ хра́мѣхъ жи-ве́тъ,
к҃є. Ни ѿ рꙋ́къ человѣ́ческихъ ᲂу҆гожде́нїѧ прїе́млетъ, тре́бꙋѧ что̀, са́мъ даѧ̀ всѣ̑мъ живо́тъ и҆ дыха́нїе и҆ всѧ̑:
к҃ѕ. Сотвори́лъ же є҆́сть ѿ є҆ди́ныѧ кро́ве ве́сь ꙗ҆зы́къ чело-вѣ́чь, жи́ти по всемꙋ̀ лицꙋ̀ земно́мꙋ, ᲂу҆ста́вивъ предꙋчине́наѧ времена̀ и҆ предѣ́лы селе́нїѧ и҆́хъ,
к҃з. Взыска́ти Гдⷭ҇а, да понѐ ѡ҆ся́жꙋтъ є҆го̀ и҆ ѡ҆брѧ́щꙋтъ, ꙗ҆́кѡ не дале́че ѿ є҆ди́нагѡ коегѡ́ждо на́съ сꙋ́щѧ.
к҃и. Ѡ҆ не́мъ бо живе́мъ и҆ дви́жемсѧ и҆ є҆смы̀: ꙗ҆́коже и҆ нѣ́цыи ѿ ва́шихъ кни́жникъ реко́ша: сегѡ̀ бо и҆ ро́дъ є҆смы̀.
к҃ѳ. Ро́дъ ᲂу҆́бо сꙋ́ще Бж҃їй, не до́лжни є҆смы̀ непщева́типодо́бно бы́ти Бжⷭ҇твꙋ̀, зла́тꙋ и҆ли̇̀ сребрꙋ̀, и҆ли̇̀ ка́меню хꙋдо́жнѣ начерта́нꙋ и҆ смышле́нїю человѣ́чꙋ:
л҃. Лѣ́та ᲂу҆́бо невѣ́дѣнїѧ презира́ѧ Бг҃ъ, ны́нѣ повелѣва́етъ человѣ́кѡмъ всѣ̑мъ всю́дꙋ пока́ѧтисѧ:
л҃а. Занѐ ᲂу҆ста́вилъ є҆́сть де́нь, въ о҆́ньже хо́щетъ сꙋди́ти вселе́ннѣй въ пра́вдѣ, ѡ҆ мꙋ́жѣ, є҆го́же предꙋста́ви, вѣ́рꙋ подаѧ̀ всѣ̑мъ, воскреси́въ є҆го̀ ѿ ме́ртвыхъ.
л҃в. Слы́шавше же воскресе́нїе ме́ртвыхъ, о҆́вїи ᲂу҆́бѡ рꙋга́хꙋсѧ: о҆́вїи же рѣ́ша: да слы́шимъ тѧ̀ па́ки ѡ҆ се́мъ.
л҃г. И҆ та́кѡ Па́νелъ и҆зы́де ѿ среды̀ и҆́хъ.
л҃д. Нѣ́цыи же мꙋ́жїе прилѣпи́вшесѧ є҆мꙋ̀, вѣ́роваша: въ ни́хже бѣ̀ и҆ Дїонν́сїй А҆реопагі́тскїй, и҆ жена̀ и҆́менемъ Да́маръ, и҆ дрꙋзі́и съ ни́ми.

22. И застанѫ Павелъ на срѣдъ Ареопагъ, и рече: Мѫжіе Аѳинейци, по всичко вы гледамъ че сте твърдѣ набожни.

23. Защото като минувахъ та разгледвахъ святы-тѣ ви мѣста, намѣрихъ едно капище, на което бѣ написано НЕЗНАЕМОМУ БОГУ. Тогозь прочее когото вы не знаете а почитате, него ви проповѣдувамъ азъ.

24. Богъ, който е сътворилъ свѣтъ-тъ и всичко що е въ него, той като е Господь на небе-то и на земѭ-тѫ, не живѣе въ храмове отъ рѫкѫ направени,

25. Нито пріима служенія отъ рѫцѣ человѣчески, *като* да бы ималъ нуждѫ отъ нѣщо, понеже той дава на всичкы *и* животъ и дыханіе и все;

26. И създалъ е отъ еднѫ кръвь всичкый-тъ родъ человѣческый, да живѣѭтъ по всичко-то лице на земѭ-тѫ, и опрѣдѣлилъ е прѣднаречены-тѣ врѣмена, и прѣдѣлы-тѣ на населеніе-то имъ;

27. За да търсятъ Господа, дано бы го поне напипали и намѣрили; ако и да не е далечь *той* отъ всякого едного отъ насъ.

28. Защото въ него живѣемъ и движимъ ся и сѫществувамы; както и нѣкои отъ ваши-тѣ стихотворцы сѫ рекли, Защото и неговъ родъ смы.

29. И тъй като смы родъ Божій, не трѣбува да мыслимъ че Божество-то е подобно на злато или на сребро, или на камькъ изработенъ съ искуство и измышленіе человѣческо.

30. Богъ прочее като прѣзира врѣмена-та на невѣжество-то, сега повелѣва на всичкы-тѣ человѣцы на всякѫдѣ да ся покаѭтъ.

31. Защото е отредилъ день, въ който ще сѫди вселеннѫ-тѫ праведно чрѣзъ человѣка когото е опрѣдѣлилъ, и даде увѣреніе на всичкы-тѣ, като го въскрьси отъ мьртвы-тѣ.

32. А тѣ като чухѫ въскрьсеніе-то на мьртвы-тѣ, едни ся ругаяхѫ, а другы рекохѫ: За това пакъ щемъ тя слуша.

33. И така Павелъ излѣзе отъ помежду тѣхъ.

34. А нѣкои человѣци ся прилѣпихѫ при него, и повѣрувахѫ; между които бѣше и Діонисій Ареопагитъ, и нѣкоя си жена на име Дамарь, и другы *още* съ тѣхъ.

ГЛАВА̀ ӢІ.

а҃. По си́хъ же ѿлꙋчи́всѧ Па́vелъ ѿ А҆ѳи́нъ прїи́де въ
Корі́нѳъ:
в҃. И҆ ѡ҆брѣ́тъ нѣ́коего Ї҆ꙋде́анина и҆́менемъ А҆кѵ́лꙋ, По́нтанина
ро́домъ, но́вѡ пришє́дша ѿ Ї҆талі́и, и҆ Приски́ллꙋ женꙋ̀ є҆гѡ̀,
(занѐ повелѣ́лъ бѧ́ше Кла́ѵдїй ѿлꙋчи́тисѧ всѣ̑мъ Ї҆ꙋдє́ємъ ѿ
Ри́ма,) прїи́де къ ни̑мъ:
г҃. И҆ занѐ є҆диноху́дожникѡмъ бы́ти и҆̀мъ, пребы́сть ᲂу҆
ни́хъ и҆ дѣ́лаше: бѧ́хꙋ бо скинотво́рцы хи́трос́тїю.
д҃. Стѧза́шесѧ же на со́нмищахъ по всѧ̑ сꙋббѡ́ты, и҆ пре-
пира́ше Ї҆ꙋдє́и и҆ Є҆́ллины.
є҃. И҆ є҆гда̀ сни́доша ѿ Македо́нїи Сі́ла же и҆ Тїмоѳе́й,
тꙋжа́ше дꙋ́хомъ Па́vелъ, свидѣ́тельствꙋѧ Ї҆ꙋде́ѡмъ Ї҆и҃са
бы́ти Хр҃та̀.
ѕ҃. Проти́вѧщымсѧ же и҆̀мъ и҆ хꙋ́лѧщымъ, ѿтрѧ́съ ри̑зы
своѧ̑, речѐ къ ни̑мъ: кро́вь ва́ша на глава́хъ ва́шихъ: чи́стъ
а҆́зъ, ѿ ны́нѣ во ꙗ҆зы́ки и҆дꙋ̀.
з҃. И҆ пре́шедъ ѿтꙋ́дꙋ прїи́де въ до́мъ нѣ́коегѡ и҆́ме-
немъ Ї҆ꙋ́ста, чтꙋ́щаБг҃а, є҆мꙋ́же хра́мина бѣ̀ вскра́й со́н-
мища.
и҃. Кри́спъ же нача́льникъ собо́ра вѣ́рова Гд҃ви со всѣ́мъ
до́момъ свои́мъ: и҆ мно́зи ѿ Корі́нѳѧнъ слы́шавше вѣ́ровахꙋ
и҆ крещᲁ́хꙋсѧ.
ѳ҃. Рече́ же Гд҃ь въ видѣ́нїи нощно́мъ Па́ѵлꙋ: не бо́йсѧ, но
глаго́ли, и҆ да не ᲂу҆мо́лкнеши:
і҃. Занѐ а҆́зъ є҆́смь съ тобо́ю, и҆ никто́же приложи́тъ
ѡ҆ѕло́бити тѧ̀: занѐ лю́дїе сꙋ́ть мѝ мно́зи во гра́дѣ
се́мъ.
а҃і. Пребы́сть же та́мѡ лѣ́то и҆ мѣ́сѧцъ ше́сть, ᲂу҆ча̀ въ
ни́хъ сло́вꙋ Бж҃їю.
в҃і. Галлїѡ́нꙋ же а҆нѳѵ̈па́тꙋ сꙋ́щꙋ во А҆ха́їи, нападо́ша

ГЛАВА 18.

1. Подирь това отлѫчи ся Павелъ отъ Аѳинѫ и дойде въ Коринѳъ;

2. И намѣри тамо нѣкого си Іудеянина на име Акила, роденъ въ Понтъ, който бѣ скоро дошелъ отъ Италіѭ съсъ женѫ си Прискиллѫ, (защото Клавдій бѣ повелѣлъ да ся махнѫтъ всичкы-тѣ Іудеи отъ Римъ,) и дойде при тѣхъ.

3. И понеже бѣше сохудожникъ, сѣдяше у тѣхъ и работяше; защото художество-то имъ бѣше да правятъ шатьры.

4. И всякѫ сѫбботѫ ся разговаряше въ съборище-то и убѣждаваше и Іудеи и Еллины.

5. А когато слѣзохѫ отъ Македоніѭ Сила и Тимоѳей, Павелъ ся утѣсняваше духомъ и свидѣтелствуваше на Іудеи-тѣ че Іисусъ *е* Христосъ.

6. И понеже тѣ ся противяхѫ и хуляхѫ, отърси си дрехы-тѣ и рече имъ: Кръвь-та ваша на главы-тѣ ви *да е;* азъ *сьмь* чистъ *отъ това;* отъ нынѣ ще идѫ въ язычницы-тѣ.

7. И като ся прѣмѣсти отъ тамо, дойде въ домъ-тъ на нѣкого си на име Іуста, който почиташе Бога, и на когото кѫща-та бѣше до съборище-то.

8. А Криспъ началникъ-тъ на съборище-то повѣрува въ Господа съсъ всичкый-тъ си домъ, и мнозина отъ Коринѳяны-тѣ като слушахѫ, вѣрувахѫ и крьщавахѫ ся.

9. И рече Господь на Павла нощемъ въ видѣніе: Не бой ся, но говори, и да не мълкнешь.

10. Защото азъ сьмь съ тебе, и никой нѣма да тури рѫкѫ на тебе за да ти стори зло, защото имамъ народъ много въ тойзи градъ.

11. И сѣдѣ тамо годинѫ и шесть мѣсеца та гы поучаваше на Слово Божіе.

12. А когато бѣше Галліонъ исправникъ въ Ахаіѭ, Іудеи-тѣ ся

єдинодꙋшнѡ Іꙋдеи на Павла, и приведоша єго на сꙋди-
лище,
гі. Глаголюще; ꙗкѡ противꙋ законꙋ сей оубѣщаваетъ
человѣки чтити Бга.
ді. Хотѧщꙋ же Павлꙋ ѿверсти оуста, рече Галлїѡнъ ко
Іꙋдеємъ: аще оубо неправда была бы кая или дѣло ѕлое, ѽ
Іꙋдеє, по словꙋ послꙋшалъ быхъ васъ:
єі. Аще ли же стѧзанїѧ сꙋть ѡ словеси и ѡ именехъ
и ѡ законѣ вашемъ, вѣдите сами: сꙋдїѧ бо азъ симъ не
хощꙋ быти.
ѕі. И изгна ихъ ѿ сꙋдилища.
зі. Ємше же вси Єллини Сосѳена начальника собора бїѧхꙋ
предъ сꙋдилищемъ: и ни єдино ѡ сихъ Галлїѡнꙋ радѣнїе
бысть.
ӥі. Павелъ же єще пребывъ дни доволны, и цѣловавъ
братїю ѿплы въ Сѵрїю (и съ нимъ Акѵла и Прїскїлла,) ѡ-
стригъ главꙋ въ Кегхреихъ: ѡбрекса бо бѣ.
ѳі. Приста же во Єфесѣ, и тѣхъ ѡстави тамѡ: самъ же
вшедъ въ сонмище, стѧзашесѧ со Іꙋдеи.
к. Молѧщымъ же имъ єго на много времѧ пребыти оу
нихъ, не изволи:
ка. Но ѿречесѧ имъ, глаголѧ: ꙗкѡ подобаетъ ми всѧкѡ
праздникъ грѧдꙋщїй сотворити во Їерлимѣ: паки же воз-
вращꙋсѧ къ вамъ, Бгꙋ хотѧщꙋ. и ѿвезесѧ ѿ Єфеса: (Акѵла
же и Прїскїлла ѡсташа во Єфесѣ).
кв. И сошедъ въ Кесарїю, возшедъ и цѣловавъ црковь,
сниде во Антїохїю.
кг. И сотворь времѧ нѣкое, изыде, проходѧ по рѧдꙋ Гала-
тїйскꙋю странꙋ и Фрѵгїю, оутверждаѧ всѧ оученики.
кд. Іꙋдеанинъ же нѣкто Аполлѡсъ именемъ, Алеѯандра-
нинъ родомъ, мꙋжъ словесенъ, прїиде во Єфесъ, силенъ сый
въ книгахъ.
ке. Сей бѣ ѡглашенъ пꙋти Гдню, и горѧ дꙋхомъ, глаго-

подигнѫхѫ единодушно врьхъ Павла, и доведохѫ го на сѫдови-
ще-то,

13. И казувахѫ: Тойзи убѣждава человѣцы-тѣ на богопочитаніе
несъгласно съсъ законъ-тъ.

14. И когато Павелъ щѣше да отвори уста, Галліонъ рече на
Іудеи-тѣ: Ако бѣ нѣкоя неправда, или злодѣяніе лукаво, о Іудеи,
быхъ имал причинѫ да вы слушамъ;

15. Ако ли е въпросъ за ученіе, за имена и за вашій-тъ законъ,
виждте си вы; защото азъ не щѫ да сьмь сѫдникъ на таквызь
работы.

16. И испѫди гы отъ сѫдовище-то.

17. И всичкы-тѣ Еллини уловихѫ Сосѳена началникъ-тъ на
съборище-то, та го біяхѫ прѣдъ сѫдовище-то; и Галліонъ не
щѣше нито да знае за това.

18. А Павелъ като посѣдѣ още доволно врѣме, опрости ся съ
братія-та, и отплува въ Сиріѭ: (и съ него Прискилла и Акила,)
като си остриже главѫ-тѫ въ Кенхреѭ; защото имаше обрекъ.

19. И стигнѫ въ Ефесъ, и остави тѣхъ тамо, а той *самъ* влѣзе
въ съборище-то, и разговори ся съ Іудеи-тѣ.

20. И умоляванъ отъ тѣхъ да посѣди повечко врѣме у тѣхъ, не
склони;

21. Но прости ся съ тѣхъ и рече: Трѣба непрѣмѣнно да направѭ
идущій-тъ праздникъ въ Іерусалимъ, и ако ще Богъ ще ся завърнѫ
пакъ при васъ. И отплува отъ Ефесъ.

22. И като слѣзе въ Кесаріѭ, възлѣзе *въ Іерусалимъ* та по-
здрави церквѫ-тѫ, и слѣзе въ Антіохіѭ.

23. И като посѣдѣ тамо нѣколко врѣме, излѣзе, и обхождаше
наредъ Галатійскѫ-тѫ земѭ и Фригіѭ, та утвьрдяваше всичкы-тѣ
ученицы.

24. И нѣкой си Іудеинъ на име Аполлосъ, роденъ въ Алек-
сандріѭ, человѣкъ ученъ, и силенъ въ писанія-та, дойде въ
Ефесъ.

25. Той бѣше оглашенъ въ пѫть-тъ Господень, и духомъ распа-

лаше и҆ ᲂу҆ча́ше и҆звѣ́стнѡ, ꙗ҆̀же ѡ҆ Гдⷭ҇ѣ, вѣ́дый то́кмѡ кр҃щені́е
І҆ѡа́нново:
к҃ѕ. Се́й же нача́тъ дерза́ти на со́нмищахъ. слы́шавше же
є҆гѡ̀ А҆кѵ́ла и҆ При́скілла, пріѧ́ша є҆го̀, и҆ и҆звѣ́стнѣе томꙋ̀ ска-
за́ша пꙋ́ть Гдⷭ҇нь.
к҃з. Хотѧ́щꙋ же є҆мꙋ̀ преитѝ во А҆ха́їю, предпосла́вше
бра́тїѧ написа́ша ᲂу҆ченикѡ́мъ пріѧ́ти є҆го̀: и҆́же прише́дъ
та́мѡ посо́бствова мно́гѡ вѣ́ровавшымъ бл҃года́тїю:
к҃и. Тве́рдѡ бо І҆ꙋде́и не преста̀ ѡ҆блича́ше предъ людмѝ,
сказꙋѧ писа́ньми, І҆и҃са бы́ти Хрⷭ҇та̀.

ГЛАВА̀ ѳ҃і.

а҃. Бы́сть же внегда̀ бы́ти А҆поллѡ́сꙋ въ Корі́нѳѣ, Па́велъ
проше́дъ вы́шнїѧ страны̀, прїи́де во Е҆фе́съ: и҆ ѡ҆брѣ́тъ нѣ́кїѧ
ᲂу҆ченикѝ,
в҃. Речѐ къ ни́мъ: а҆́ще ᲂу҆́бѡ Дх҃ъ ст҃ъ пріѧ́ли є҆стѐ вѣ́ро-
вавше; ѻ҆ни́ же рѣ́ша къ немꙋ̀: но нижѐ а҆́ще Дх҃ъ ст҃ый
є҆́сть, слы́шахомъ.
г҃. Рече́ же къ ни́мъ: во что̀ ᲂу҆́бо крести́стесѧ; ѻ҆ни́ же
реко́ша: во І҆ѡа́нново креще́нїе.
д҃. Рече́ же Па́велъ: І҆ѡа́ннъ ᲂу҆́бѡ крестѝ креще́нїемъ по-
каѧ́нїѧ, лю́демъ глаго́лѧ: да во грѧдꙋ́щаго по не́мъ вѣ́рꙋютъ,
си́рѣчь во Хрⷭ҇та̀ І҆и҃са.
є҃. Слы́шавше же крести́шасѧ во и҆́мѧ Гдⷭ҇а І҆и҃са:
ѕ҃. И҆ возло́жшꙋ Па́влꙋ на нѧ̀ рꙋ́цѣ, прїи́де Дх҃ъ ст҃ый на нѧ̀
глаго́лахꙋ же ѧ҆зы́ки и҆ прⷪ҇ро́чествовахꙋ.
з҃. Бѧ́ше же всѣ́хъ мꙋже́й ꙗ҆́кѡ дванадесѧть.
и҃. Веше́дъ же въ со́нмище, дерза́ше, не ѡ҆бинꙋ́ѧсѧ трѝ
мѣ́сѧцы бесѣ́дꙋѧ и҆ ᲂу҆вѣрѧ́ѧ, ꙗ҆̀же ѡ҆ цр҃твіи Бж҃їи.
ѳ҃. И҆ є҆гда̀ нѣ́цыи ѡ҆жесточа́хꙋсѧ и҆ прѧ́хꙋсѧ, ѕлосло́вѧще
пꙋ́ть Гдⷭ҇нь предъ наро́домъ, ѿстꙋпль ѿ ни́хъ ѿлꙋчѝ ᲂу҆ченикѝ,
по всѧ̀ днѝ стѧза́ѧсѧ во ᲂу҆чи́лищи мꙋчи́телѧ нѣ́коегѡ.

ленъ, говоряше и поучаваше за Господа, а знаяше само крьщеніе-то Іоанново.

26. И той начена да говори съ дързновеніе въ съборище-то; и като го чуха Акила и Прискилла, прибраха го, и му изложиха по точно пѫть-тъ Господень.

27. И когато ся канѣше той да мине въ Ахаіѭ, братія-та *го* насърчиха и писаха до ученицы-тѣ да го пріемѫтъ; и той като дойде много помогнѫ на повѣрвалы-тѣ чрѣзъ благодать-тѫ,

28. Защото силно наддумуваше Іудеи-тѣ всенародно, като доказуваше отъ писанія-та че Іисусъ е Христосъ.

ГЛАВА 19.

1. А когато Аполлосъ бѣше въ Коринѳъ, Павелъ минѫ прѣзъ горни-тѣ страны и дойде въ Ефесъ, и като намѣри нѣкои ученицы,

2. Рече имъ: Пріяхте ли Духа Святаго като повѣрувахте? А тѣ му рекохѫ: Не смы нито чули да ли има Духъ Святъ.

3. И рече имъ: А въ какво ся крьстихте? А тѣ рекохѫ: Въ крьщеніе-то Іоанново.

4. А Павелъ рече: Іоаннъ крьсти съ крьщеніе на покаяніе, като казуваше на народъ-тъ да вѣрува въ того който иде слѣдъ него, сирѣчь въ Христа Іисуса.

5. И като чухѫ *тѣ* крьстихѫ ся въ име-то на Господа Іисуса.

6. И щомъ възложи Павелъ рѫцѣ на тѣхъ, дойде Духъ Святый на тѣхъ, и говоряхѫ языцы и пророчествувахѫ.

7. И всичкы-тѣ бѣхѫ до дванадесеть мѫжіе.

8. И като влѣзе въ съборище-то, проповѣдуваше съ дързновеніе, и три мѣсеца наредъ разговаряше ся съ *народъ-тъ*, и убѣждаваше *гы* за царство-то Божіе.

9. А понеже нѣкои ся ожесточавахѫ и не вѣрувахѫ, но злословяхѫ ученіе-то прѣдъ народа, той ся оттегли отъ тѣхъ, и отлѫчи ученицы-тѣ, та ся разговаряше *съ тѣхъ* всякой день въ училище-то на нѣкого си Тиранна.

і҃. Сїѐ же бы́сть два̀ лѣ́та, ꙗ҆́кѡ всѣ̑мъ живꙋ́щымъ во А҆сі́и слы́шати сло́во Гд҃а І҆и҃са, Жидѡ́мъ же и҆ Е҆́ллинѡмъ.
а҃і. Си҃лы же не про́сты творѧ́ше Бг҃ъ рꙋка́ма Па́ѵловыма,
в҃і. Ꙗ҆́кѡ и҆ на недꙋ́жныѧ наноси́ти ѿ по́та тѣ́ла є҆гѡ̀ главотѧ́жы и҆ ѹ҆брꙋ́сцы, и҆ и҆сцѣлѧ́тисѧ и҆̀мъ ѿ недꙋ́гъ, и҆ дꙋ́хѡмъ лꙋка́вымъ и҆сходи́ти ѿ ни́хъ.
г҃і. Нача́ша же нѣ́цыи ѿ скита́ющихсѧ І҆ꙋде́й заклина́телей и҆менова́ти на́дъ и҆мꙋ́щими дꙋ́хи лꙋка́выѧ и҆́мѧ Гд҃а І҆и҃са, глаго́люще: заклина́емъ вы̀ І҆и҃сомъ, є҆го́же Па́ѵелъ проповѣ́дꙋетъ.
д҃і. Бѧ́хꙋ же нѣ́цыи сы́нове Скеѵы І҆ꙋде́анина а҆рхїере́а се́дмь, и҆̀же сїѐ творѧ́хꙋ.
є҃і. Ѿвѣща́въ же дꙋ́хъ лꙋка́вый речѐ: І҆и҃са зна́ю, и҆ Па́ѵла свѣ́мъ, вы́ же ктò є҆стѐ;
ѕ҃і. И҆ скача̀ на ни́хъ человѣ́къ, въ не́мже бѣ̀ дꙋ́хъ лꙋка́вый, и҆ ѡ҆долѣ́въ и҆̀мъ, ѹ҆крѣпи́сѧ на ни́хъ, ꙗ҆́коже на́гимъ и҆ ѹ҆ра́неннымъ и҆збѣжа́ти ѿ хра́ма ѻ҆́нагѡ.
з҃і. Сїѐ же бы́сть разꙋ́мно всѣ̑мъ живꙋ́щымъ во Е҆фе́сѣ І҆ꙋде́ємъ же и҆ Е҆́ллинѡмъ, и҆ нападѐ стра́хъ на всѣ́хъ и҆̀хъ, и҆ велича́шесѧ и҆́мѧ Гд҃а І҆и҃са.
и҃і. Мно́зи же ѿ вѣ́ровавшихъ прихожда́хꙋ и҆сповѣ́дающе и҆ сказꙋ́юще дѣла̀ своѧ̑.
ѳ҃і. Дово́лни же ѿ сотво́ршихъ чародѣ̑ѧнїѧ, собра́вше кни́ги своѧ̑, сожига́хꙋ пре́дъ всѣ́ми: и҆ сложи́ша цѣ́ны и҆́хъ, и҆ ѡ҆брѣто́ша сребра̀ пѧ́ть тмъ.
к҃. Си́це крѣ́пко сло́во Гд҃не растѧ́ше и҆ крѣплѧ́шесѧ.
к҃а. И҆ ꙗ҆́коже скончѧ́шасѧ сїѧ̑, положѝ Па́ѵелъ въ дꙋ́сѣ, проше́дъ Македо́нїю и҆ А҆ха́їю и҆тѝ во І҆ерꙋсали́мъ, ре́къ: ꙗ҆́кѡ бы́вшꙋ мѝ та́мѡ подоба́етъ мѝ и҆ Ри́мъ ви́дѣти.
к҃в. Посла́въ же въ Македо́нїю два̀ ѿ слꙋжа́щихъ є҆мꙋ̀, Тїмоѳе́а и҆ Е҆ра́ста, са́мъ же пребы́сть вре́мѧ во А҆сі́и.
к҃г. Бы́сть же во вре́мѧ ѻ҆́но молва̀ не ма́ла ѡ҆ пꙋтѝ Гд҃ни.

10. И това ся продължава двѣ годины; така що всичкы които живѣяхѫ въ Азіѭ, Іудеи и Еллини, чухѫ слово-то на Господа Іисуса.

11. Голѣмы още чудеса струваше Богъ чрѣзъ Павловы-тѣ рѫцѣ:

12. До толко що кърпы и прѣстилкы отъ негово-то тѣло носяхѫ гы по болны-тѣ, и отмахваше ся болѣсть-та отъ тѣхъ, и зли-тѣ духове излѣзувахѫ изъ тѣхъ.

13. И нѣкои скитници Іудеи заклинатели начнахѫ да произносятъ име-то на Господа Іисуса надъ тѣзи които имахѫ злы духове, и казувахѫ: Заклѣвамы вы въ Іисуса, когото Павелъ проповѣдува.

14. И тія що правяхѫ това бѣхѫ нѣкои си седмина сынове на Скевѫ първосвященникъ Іудейскый.

15. И отговори лукавый-тъ духъ и рече: Іисуса познавамъ и Павла знаѭ; но вы кои сте?

16. И скочи врьхъ тѣхъ человѣкъ-тъ, въ когото бѣше лукавый-тъ духъ, и като имъ надви, укрѣпи ся надъ тѣхъ, така що голи и ранени избѣгахѫ изъ онѫзи кѫщѫ.

17. И това станѫ извѣстно на всичкы Іудеи и Еллины, жители Ефесскы; и нападнѫ страхъ на всичкы тѣхъ, и възвеличаваше ся име-то на Господа Іисуса.

18. И множина отъ повѣрували-тѣ дохождахѫ та ся исповѣдувахѫ и исказувахѫ дѣла-та си.

19. Множина още и отъ тѣзи които правяхѫ магіи, донасяхѫ си книгы-тѣ и гы горяхѫ прѣдъ всичкы-тѣ; и като прѣсмѣтнѫхѫ цѣнѫ-тѫ имъ, намѣрихѫ петдесеть тысящы сребро.

20. Така силно растяше и крѣпяше ся слово-то Господне.

21. И като ся свърши това, Павелъ положи духомъ, слѣдъ като обходи Македоніѭ и Ахаіѭ, да иде въ Іерусалимъ, и рече: Като идѫ тамъ, трѣба да видѭ и Римъ.

22. И проводи въ Македоніѭ двамина отъ тѣзи, които му слугувахѫ, Тимоѳея и Ераста, а той останѫ за *малко* врѣме въ Азіѭ.

23. А въ онова врѣме голѣмъ мятежь станѫ за пѫть-тъ *Господенъ.*

к҃д. Дими́трїй бо нѣ́кто и҆́менемъ, сребрекова́чь, творѧ́й хра̑мы сре́браны А҆ртемі́дѣ, подаѧ́ше хитрецє́мъ дѣ́ланїе не ма́ло:

к҃є. И҆̀хже собра́въ, и҆ и҆̑ны си́цевыхъ веще́й дѣ́лателѧ, речѐ: мꙋ̑жїе, вѣ́сте, ꙗ҆́кѡ ѿ сегѡ̀ дѣ́ланїѧ доволство житїю̀ на́шемꙋ є҆́сть:

к҃ѕ. И҆ ви́дите и҆ слы́шите, ꙗ҆́кѡ не то́кмѡ Є҆фе́съ, но ма́лѡ не всю̀ А҆сі́ю Па́ѵелъ се́й препрѣ́въ ѡ҆братѝ мно́гъ наро́дъ, глаго́лѧ, ꙗ҆́кѡ не сꙋ́ть бо́зи, и҆̀же рꙋка́ми человѣ́ческими быва́ютъ.

к҃з. Не то́кмѡ же сїѧ̀ бѣдꙋ̀ прїе́млетъ на́ша ча́сть, є҆́же бы̀ во ѡ҆бличе́нїе не прїитѝ, но дабы̀ и҆ вели́кїѧ боги́ни А҆ртемі́ды хра́мъ ни во что́же не вмѣни́лсѧ, и҆мѣ́ти же разори́тисѧ и҆ вели́чество є҆ѧ̀, ю҆́же всѧ̀ А҆сі́а и҆ вселе́ннаѧ почита́етъ.

к҃и. Слы́шавше же и҆ бы́вше и҆спо́лнени ꙗ҆́рости, вопїѧ́хꙋ глаго́люще: вели́ка А҆ртемі́да Є҆фе́скаѧ.

к҃ѳ. И҆ и҆спо́лнисѧ гра́дъ ве́сь мѧте́жа: оу҆стреми́шасѧ же є҆динодꙋ́шнѡ на позо́рище, восхи́щше Га́їа и҆ А҆рїста́рха Македо́нѧны, дрꙋ́ги Па́ѵловы.

л҃. Па́ѵлꙋ же хотѧ́щꙋ вни́ти въ наро́дъ, не ѡ҆ставлѧ́хꙋ є҆гѡ̀ оу҆чени́цы.

л҃а. Нѣ́цыи же ѿ А҆сі́йскихъ нача̑льникъ сꙋ́ще є҆мꙋ̀ дрꙋ́зи, посла́вше къ немꙋ̀, молѧ́хꙋ не вда́ти себѐ въ позо́ръ.

л҃в. Дрꙋ́зїи же оу҆́бѡ и҆́но нѣ́что вопїѧ́хꙋ: бѣ́ бо собра́нїе смꙋще́но, и҆ мно́жайшїи ѿ ни́хъ не вѣ́дѧхꙋ, чесѡ̀ ра́ди собра́шасѧ.

л҃г. Ѿ наро́да же и҆збра́ша А҆леѯа́ндра, и҆зве́дшымъ є҆го̀ Ї҆ꙋде́ємъ: А҆леѯа́ндръ же помава́въ рꙋко́ю, хотѧ́ше ѿвѣща́ти наро́дꙋ.

л҃д. Разꙋмѣ́вше же, ꙗ҆́кѡ Ї҆ꙋде́анинъ є҆́сть, гла́съ бы́сть є҆ди́нъ ѿ всѣ́хъ, ꙗ҆́кѡ на два̀ часа̀ вопїю́щихъ: вели́ка А҆ртемі́да Є҆фе́скаѧ.

л҃є. Оу҆ти́шивъ же кни́жникъ наро́дъ, речѐ: мꙋ̑жїе Є҆фе́стїи,

24. Защото златарь нѣкой си на име Димитрій, който правяше сребьрны храмчета на Артемидѫ, *и* даваше на художницы-тѣ голѣмѫ печалбѫ;

25. Като събра тѣхъ, още и другы работницы които работяхѫ таквызи нѣща, рече: Братіе, *вы* знаете че отъ тѫзи работѫ е наша-та прѣхрана.

26. Но *сега* видите и чувате, че не само въ Ефесъ, но токо речи въ всичкѫ Азіѭ тойзи Павелъ прѣдума и обърнѫ много народъ, като казува че не сѫ богове тѣзи които ся правятъ съ *человѣческы* рѫцѣ.

27. И не само това наше художество е въ опасность да дойде въ прѣзрѣніе, но и храмъ-тъ на великѫ-тѫ богыньѭ Артемидѫ, да ся възмни за нищо, и ще да ся съсыпе нейно-то величіе, коѭто цѣла Азія и вселенна-та почита.

28. *Това* отъ какъ зачухѫ *тѣ*, испълнени съ гнѣвъ, выкахѫ и казувахѫ: Велика е Артемида Ефесская.

29. И смущеніе-то ся распрострѣ по всичкый градъ, и впуснѫхѫ ся единодушно на позорище-то, като дрѫпнѫхѫ съсъ себе си Македонцы-тѣ Гаія и Аристарха Павловы-тѣ спѫтницы.

30. А когато Павелъ щѣше да влѣзе между народъ-тъ, ученици-тѣ го не пуснѫхѫ.

31. Така и нѣкои отъ Азійскы-тѣ началницы, понеже му бѣхѫ пріятели, проводихѫ до него и молягѫ му ся да ся не показва на позорище-то.

32. И тъй едни выкахѫ едно, а другы друго; защото събраніе-то бѣше неразбрано, и повече-то не знаяхѫ защо ся бѣхѫ събрали.

33. А отъ народа искарахѫ Александра *да говори*, понеже Іудеи-тѣ прѣдложихѫ него; и Александръ помаха съ рѫкѫ и щѣше да ся отговори на народъ-тъ.

34. Но като го познахѫ че е Іудеинъ, нададохѫ единъ гласъ всичкы-тѣ и выкахѫ *колкото* до два часа: Велика е Артемида Ефесская.

35. *На това* писарь-тъ *градскый* като утиши народъ-тъ казува:

ктѡ̀ бо є҆́сть человѣ́къ, и҆̀же не вѣ́сть, ꙗ҆́кѡ є҆фе́сскїй
гра́дъ слꙋжи́тель є҆́сть вели́кїѧ боги́ни а҆ртемі́ды и҆ дїо-
пе́та;

л҃ѕ. Без̾ всѧ́кагѡ ᲂу҆̀бо прекосло́вїѧ си҄мъ си́це сꙋ́щымъ,
потре́бно є҆́сть ва́мъ безмѡ́лвнымъ бы́ти, и҆ ничто́же без-
чи́нно твори́ти:

л҃з. Приведо́сте бо мꙋжє́й си́хъ, ни хра́мъ а҆ртемі́днинъ
ѡ҆кра́дшихъ, нижѐ боги́ню ва́шꙋ хꙋ́лѧщихъ:

л҃и. А҆́ще ᲂу҆̀бѡ дими́трїй, и҆ и҆̀же съ ни́мъ хꙋдо́жницы,
и҆́мꙋтъ къ комꙋ̀ сло́во, сꙋды̀ сꙋ́ть, и҆ а҆нѳѵ́пати сꙋ́ть: да
поє́млютъ дрꙋ́гъ на дрꙋ́га.

л҃ѳ. А҆́ще ли же что̀ ѿ и҆ны́хъ и҆́щете, въ зако́нномъ собра́нїи
разрѣши́тсѧ.

м҃. И҆́бо бѣ́дствꙋемъ порица́еми бы́ти ѿ крамолѣ̀ днє́шнѣй,
ни є҆ди́нѣй винѣ̀ сꙋ́щей, ѿ не́йже возмо́жемъ возда́ти сло́во
стремлє́нїѧ сегѡ̀. и҆ сїѧ҄ ре́къ, распꙋстѝ собра́вшїйсѧ наро́дъ.

ГЛАВА̀ К҃.

а҃. По ᲂу҆тишє́нїи же молвы̀ призва́въ па́велъ ᲂу҆чєникѝ
ᲂу҆тѣ́шивъ и҆ цѣлова́въ и҆̀хъ, и҆зы́де и҆тѝ въ македо́нїю.

в҃. Проше́дъ же страны҄ ѻ҆́ны и҆ ᲂу҆тѣ́шивъ и҆̀хъ сло́вомъ
мно́гимъ, прїи́де во є҆лла́дꙋ.

г҃. Пожи́въ же мѣ́сѧцы трѝ, бы́вшꙋ на́нь навѣ́тꙋ ѿ і҆ꙋдє́й,
хотѧ́щꙋ ѿвести́сѧ въ сѵ́рїю, бы́сть хотѣ́нїе возврати́тисѧ
сквозѣ̀ македо́нїю.

д҃. Послѣ́дова же є҆мꙋ̀ да́же до а҆сі́и сѡсі́патръ пѵ́рровъ
бе́рѧнинъ: солꙋ́нѧне же, а҆рі́стархъ и҆ секꙋ́ндъ, и҆ га́їй
де́рвѧнинъ и҆ тїмоѳе́й: а҆сі́ане же, тѵхі́къ и҆ трофі́мъ.

є҃. Сі́и преше́дше жда́хꙋ на́съ въ трѡа́дѣ:

ѕ҃. Мы́ же ѿвезо́хомсѧ по днє́хъ ѡ҆прѣсно́чныхъ ѿ фїлі́ппъ,
и҆ прїидо́хомъ къ ни́мъ въ трѡа́дꙋ во днє́хъ пѧтѝ, и҆дѣ́же
пребы́хомъ дне́й се́дмь.

Мѫжіе Ефесскы, кой е онзи человѣкъ който не знае че градъ-тъ Ефесъ обожава великѫ-тѫ богынѭ Артемидѫ и паднѫлый-тъ отъ Юпитера *идолъ?*

36. И тъй това като е неоспоримо, вы трѣба мирни да бѫдете, и да не правите нищо несмысленно.

37. Защото сте довели тѣзи человѣци, които нито сѫ святотатци, нито богынѭ-тѫ ви хулятъ.

38. И тъй Димитрій и художници-тѣ които сѫ съ него ако иматъ сѫдбѫ съ нѣкого, има дни сѫдебни, има и исправници, нека излѣзѫтъ да ся сѫдятъ единъ съ другый.

39. Ако ли търсите нѣщо друго, въ законно-то събраніе ще ся рѣши.

40. Защото за днешній-тъ *мятежь* опасно е да ны не обвинятъ като размирници, понеже нѣма никаква причина съ коіѭто бы могли да оправдаемъ това *безчинно* стичаніе.

41. И това като рече, распуснѫ събраніе-то.

ГЛАВА 20.

1. И слѣдъ утишаваніе-то на мълвѫ-тѫ, Павелъ призова ученицы-тѣ, прости ся съ тѣхъ, и излѣзе да иде въ Македоніѭ.

2. И като прѣминѫ онѣзи мѣста, та гы увѣща съ много думы, дойде въ Елладѫ.

3. И като прѣсѣде *тамъ* три мѣсецы, понеже Іудеи-тѣ ся наговорихѫ да му сторятъ зло на тръгваніе-то му за въ Сиріѭ, рѣшено бы да ся върне прѣзъ Македоніѭ.

4. И придружихѫ го до въ Азіѭ Сопатръ Берянинъ-тъ и отъ Солунцы-тѣ Аристархъ и Секундъ, и Гаій отъ Дервіѭ, и Тимоѳей; Азійци-тѣ, Тихикъ и Трофимъ.

5. Тѣ като бѣхѫ стигнѫли по напрѣдъ чакахѫ ны въ Троадѫ;

6. А ный отплувахмы отъ Филиппы слѣдъ дни-тѣ на бесквасны-тѣ хлѣбове, и за петь дни дойдохмы при тѣхъ въ Троадѫ, дѣто прѣсѣдѣхмы седмь дена.

з҃. Во є̑ди́нꙋ же ѿ сꙋббѡ́тъ, собра́вшымсѧ ᲂу҆чнкѡ́мъ преломи́ти хлѣ́бъ, Па́νелъ бесѣ́доваше къ ни́мъ, хотѧ̀ и҆зы́ти на́ꙋтрїи, простре́ же сло́во до полꙋ́нощи:

и҃. Бѧ́хꙋ же свѣ́щы мнѡ́ги въ го́рницѣ, и҆дѣ́же бѣ́хомъ со́брани.

ѳ҃. Сѣдѧ́ же нѣ́кто ю҆́ноша и҆́менемъ Є҆ѵ́тѵхъ во ѻ҆кнѣ̀, ѿѧгчє́нъ сно́мъ глꙋбо́кимъ, глаго́лющꙋ Па́ѵлꙋ ѡ҆ мно́зѣ, преклонсѧ ѿ снà, падѐ ѿ трекро́вника до́лꙋ, и҆ взѧ́ша є҆гѡ̀ ме́ртва.

і҃. Соше́дъ же Па́ѵелъ нападѐ на́нь, и҆ ѡ҆бе́мь є҆го̀, речѐ: не мо́лвите: и҆́бо дꙋшà є҆гѡ̀ въ не́мъ є҆́сть.

а҃і. Возше́дъ же и҆ прело́мь хлѣ́бъ и҆ вкꙋ́шъ, дово́лнѡ же бесѣ́довавъ да́же до зарѝ, и҆ та́кѡ и҆зы́де.

в҃і. Приведо́ша же ѻ҆́трока жи́ва, и҆ ᲂу҆тѣ́шишасѧ не ма́лѡ.

г҃і. Мы́ же прише́дше въ кора́бль, ѿвезо́хомсѧ во А҆́ссонъ, ѿтꙋ́дꙋ хотѧ́щїе поѧ́ти Па́ѵла: та́кѡ бо на́мъ бѣ̀ повелѣ́лъ, хотѧ̀ са́мъ пѣ́шъ и҆тѝ.

д҃і. И҆ ꙗ҆́коже сни́десѧ съ на́ми во А҆́ссонѣ, взе́мше є҆го̀ прїидо́хомъ въ Мїтѵлн́нъ.

є҃і. И҆ ѿтꙋ́дꙋ ѿве́зшесѧ, во ᲂу҆́трїе приста́хомъ проти́вꙋ Хі́ю, въ дрꙋгі́й же ѿвезо́хомсѧ въ Са́монъ: и҆ пребы́вше въ Трѡгѵ́ллїи, въ грѧдꙋ́щїй же де́нь прїидо́хомъ въ Мїли́тъ.

ѕ҃і. Сꙋдѝ бо Па́ѵелъ ми́мѡ и҆тѝ Є҆фе́съ, ꙗ҆́кѡ да не бꙋ́детъ є҆мꙋ̀ закоснѣ́ти во А҆сі́и: тща́шебосѧ, а҆́ще возмо́жно бꙋ́детъ, въ де́нь пѧтьдесѧ́тный бы́ти во І҆ерⷭ҇ли́мѣ.

з҃і. Ѿ Мїли́та же посла́въ во Є҆фе́съ, призвà пресвѵ́теры цр҃ко́вныѧ.

и҃і. И҆ ꙗ҆́коже прїидо́ша къ немꙋ̀, речѐ къ ни́мъ: вы̀ вѣ́сте, ꙗ҆́кѡ ѿ пе́рвагѡ днѐ, ѿне́лиже прїидо́хъ во А҆сі́ю, ка́кѡ съ ва́ми всѐ вре́мѧ бы́хъ,

ѳ҃і. Рабо́таѧ Гдⷭ҇ви со вса́кимъ смиреномꙋ́дрїемъ, и҆ мно́гими

7. И въ първый-тъ день на седмицѫ-тѫ, когато бѣхѫ събрани ученици-тѣ за ломеніе-то на хлѣбъ-тъ, Павелъ, понеже щѣше на сутрінь-тѫ да тръгне, разговаряше ся съ тѣхъ; и прострѣ слово-то до срѣдъ нощь.

8. И горяхѫ свѣщи много въ горницѫ-тѫ дѣто бѣхѫ събрани.

9. И едно момче на име Евтихъ, като сѣдяше на прозорецъ-тъ, тежъкъ сънъ го бѣ налегнало когато Павелъ ся разговаряше надълго, и обладано отъ сънь-тъ, паднѫ отъ третій-тъ катъ долу; и дигнѫхѫ го мьртво.

10. И слѣзе Павелъ и паднѫ на него, и като го пригърнѫ рече: Не ся мълвѣте, защото душа-та му е въ него.

11. Слѣдъ това възлѣзе *горѣ,* прѣломи хлѣбъ та похапнѫ, и приказува *пакъ* доволно до зоры, и така тръгнѫ.

12. А момче-то го доведохѫ живо, и много ся утѣшихѫ.

13. А ный слѣзохмы по напрѣдъ въ корабъ-тъ, и отплувахмы въ Ассонъ, че отъ тамъ щѣхмы да земемъ Павла, понеже така бѣ наръчалъ, като щѣше да иде пѣшь.

14. И когато ся събра съ насъ въ Ассонъ, зѣхмы го и дойдохмы въ Митилинъ.

15. И отъ тамъ като ся отвезохмы, на утрѣшній-тъ день отплувахмы срѣщѫ Хіо; а на другый-тъ стигнѫхмы въ Самосъ; и като прѣсѣдѣхмы въ Трогиліѭ, на слѣдующій-тъ *день* дойдохмы въ Милитъ.

16. Защото Павелъ разсѫди да замине Ефесъ, да не бы да ся забави въ Азіѭ; защото бързаше, ако му бѣше възможно, да ся намѣри въ Іерусалимъ за день-тъ на петдесетницѫ-тѫ.

17. А отъ Милитъ проводи въ Ефесъ, та повыка презвитеры-тѣ церковны.

18. И когато дойдохѫ при него, рече имъ: Вы знаете отъ първый-тъ день отъ какъ стѫпихъ въ Азіѭ, какъ прѣминѫхъ всичко-то врѣме съ васъ,

19. Въ служеніе на Господа съсъ всяко смиреномудріе, и съ

слеза́ми и҆ напа́стьми, прилꙋчи́вшимисѧ мнѣ̀ ѿ і҆ꙋде́йскихъ
навѣ́тъ:
к҃. Ꙗ҆́кѡ ни въ чесо́мъ ѿ поле́зныхъ ѡ҆бинꙋ́хсѧ, є҆́же сказа́ти
ва́мъ и҆ наꙋчи́ти ва́съ пред̾ людмѝ и҆ по домѡ́мъ,
к҃а. Засвидѣ́тельствꙋѧ і҆ꙋде́ємъ же и҆ є҆́ллинѡмъ є҆́же къ
бг҃ꙋ покаѧ́нїе, и҆ вѣ́рꙋ ꙗ҆́же въ гд҃а на́шего і҆и҃са хрт҃а̀.
к҃в. И҆ ны́нѣ сѐ а҆́зъ свѧ́занъ дх҃омъ, грѧдꙋ̀ во і҆ерлⷭ҇и́мъ, ꙗ҆́же
въ не́мъ хотѧ́щаѧ приключи́тисѧ мнѣ̀ не вѣ́дый,
к҃г. То́чїю ꙗ҆́кѡ дх҃ъ ст҃ы́й по всѧ̑ гра́ды свидѣ́тельствꙋетъ,
глаго́лѧ: ꙗ҆́кѡ ᲂу҆́зы менѐ и҆ ско́рби ждꙋ́тъ.
к҃д. Но ни є҆ди́но же попече́нїе творю̀, нижѐ и҆́мамъ дꙋ́шꙋ
мою̀ че́стнꙋ себѣ̀, ра́звѣ є҆́же сконча́ти тече́нїе моѐ съ ра́-
достїю, и҆ слꙋ́жбꙋ ю҆́же прїѧ́хъ ѿ гд҃а і҆и҃са, засвидѣ́тельство-
вати є҆ѵⷢ҇лїе бл҃года́ти бж҃їѧ.
к҃є. И҆ ны́нѣ сѐ а҆́зъ вѣ́мъ, ꙗ҆́кѡ ктомꙋ̀ не ᲂу҆́зрите лица̀
моегѡ̀ вы̀ всѝ, въ ни́хже проидо́хъ проповѣ́дꙋѧ цр҃твїе
бж҃їе.
к҃ѕ. Тѣ́мже свидѣ́тельствꙋю ва́мъ во дне́шнїй де́нь, ꙗ҆́кѡ
чи́стъ а҆́зъ ѿ кро́ве всѣ́хъ:
к҃з. Не ѡ҆бинꙋ́хсѧ бо сказа́ти ва́мъ всю̀ во́лю бж҃їю.
к҃и. Внима́йте ᲂу҆̀бо себѣ̀ и҆ всемꙋ̀ ста́дꙋ, въ не́мже ва́съ
дх҃ъ ст҃ы́й поста́ви є҆пі́скопы, пастѝ цр҃ковь гд҃а и҆ бг҃а, ю҆́же
стѧжа̀ кро́вїю своє́ю.
к҃ѳ. А҆́зъ бо вѣ́мъ сїѐ, ꙗ҆́кѡ по ѿше́ствїи моє́мъ вни́дꙋтъ
во́лцы тѧ́жцы въ ва́съ, не щадѧ́щїи ста́да:
л҃. И҆ ѿ ва́съ самѣ́хъ воста́нꙋтъ мꙋ́жїе глаго́лющїи развра-
щє́ннаѧ, є҆́же ѿторга́ти ᲂу҆чєникѝ въ слѣ́дъ себѐ.
л҃а. Сегѡ̀ ра́ди бди́те, помина́юще, ꙗ҆́кѡ трѝ лѣ́та но́щь
и҆ де́нь не преста́ѧхъ ᲂу҆ча̀ со слеза́ми є҆ди́наго кого́ждо
ва́съ.
л҃в. И҆ ны́нѣ предаю̀ ва́съ бра́тїе, бг҃ови и҆ сло́вꙋ бл҃года́ти

много сьлзы и напасти, които ми ся случихѫ отъ злоумышленія-та на Іудеи-тѣ;
20. Какъ ся не посвѣнихъ за нищо отъ полезны-тѣ *вамъ*, да ви
го не кажѫ, и да вы не поучѫ и прѣдъ народъ-тъ, и по кѫщы-тѣ,
21. Като проповѣдувахъ на Іудеи и на Еллины покаяніе прѣдъ
Бога, и вѣрѫ въ Господа нашего Іисуса Христа.
22. И сега ето, азъ вързанъ духомъ отхождамъ въ Іерусалимъ,
безъ да знаѭ що има да ми ся случи тамъ;
23. Освѣнь *това* що Духъ Святый свидѣтелствува во всякой
градъ и казува, че вързуванія и скърби мя очакуватъ.
24. Но не мя е грыжа за нищо *отъ това*, нито ми е свиденъ
животъ-тъ ми, доклѣ да искарамъ пѫть-тъ си съ радость, и служе-
ніе-то, което пріяхъ отъ Господа Іисуса, да проповѣдувамъ
евангеліе-то на Божіѭ-тѫ благодать.
25. И сега ето азъ знаѭ че нѣма вече да видите лице-то ми вы
всинца, между които минѫхъ та проповѣдахъ царство-то Божіе,
26. За това свидѣтелствувамъ ви на днѣшній-тъ день, че азъ
сьмь чистъ отъ кръвь-тѫ на всичкы.
27. Защото не ся посвѣнихъ да ви не извѣстѭ всичкѫ-тѫ волѭ
Божіѭ.
28. И тъй внимайте себе си, и всичко-то стадо надъ което Духъ
Святый вы постави епископы, да пасете церквѫ-тѫ на *Господа*
Бога, коѭто съсъ собственнѫ-тѫ си кръвь *той* придобы.
29. Защото азъ знамъ това, че слѣдъ мое-то отхожданіе, ще да
навлѣзѫтъ между васъ върли вълци, на които не ще да е свидно
стадо-то.
30. И отъ самы васъ ще въстанѫтъ человѣци, които ще говорятъ
развратно, за да отвлачатъ ученицы-тѣ слѣдъ себе си.
31. За това бѫдѣте будни и помнѣте че три годины деня и
нощя не прѣстанѫхъ отъ да поучавамъ съсъ сьлзы всякого едного
отъ васъ.
32. И нынѣ, братіе, прѣпорѫчамъ вы на Бога, и на слово-то на

є҆гѡ̀, могꙋ́щемꙋ наздáти и҆ дáти вáмъ наслѣ́дїе во ѡ҆свѧще́нныхъ всѣ́хъ.
л҃г. Сребрà и҆лѝ злáта и҆лѝ ри́зъ ни є҆ди́нагѡ возжелáхъ:
л҃д. Сáми вѣ́сте, ꙗ҆́кѡ тре́бованїю моемꙋ̀ и҆ сꙋ́щымъ со мно́ю послꙋжи́стѣ рꙋ́цѣ (мои̑) сі́и.
л҃є. Всѧ̑ сказáхъ вáмъ, ꙗ҆́кѡ тáкѡ трꙋждáющымсѧ подобáетъ застꙋпáти немощны́ѧ, помина́ти же сло́во Гд҃а І҆и҃са, ꙗ҆́кѡ сáмъ речѐ: бл҃же́ннѣе є҆́сть пáче дая́ти не́жели прїимáти.
л҃ѕ. И҆ сїѧ̑ ре́къ: преклóнь колѣ́на своѧ̑, со всѣ́ми и҆̀ми помоли́сѧ.
л҃з. Мно́гъ же бы́сть плáчь всѣ̂мъ: и҆ нападше на вы́ю Пávлова, ѡ҆блобызáхꙋ є҆го̀:
л҃и. Скорбѧ́ще наипáче ѡ҆ словесѝ, є҆́же речѐ: ꙗ҆́кѡ ктомꙋ̀ не и҆́мꙋтъ лица̀ є҆гѡ̀ ᲂу҆зрѣ́ти. провождáхꙋ же є҆го̀ въ корáбль.

ГЛАВА̀ К҃А.

а҃. И҆ ꙗ҆́коже бы́сть ѿвести́сѧ нáмъ, ѿто́ргшымсѧ ѿ ни́хъ, прáмѡ ше́дше прїидо́хомъ въ Кѡ́нъ, въ дрꙋгі́й же де́нь въ Ро́досъ, и҆ ѿтꙋ́дꙋ въ Патáрꙋ.
в҃. И҆ ѡ҆брѣ́тше корáбль преходѧ́щъ въ Фїнїкі́ю, возше́дше ѿвезо́хомсѧ:
г҃. Возни́кшїй же нáмъ Кѵ́пръ ѡ҆стáвльше ѡ҆шꙋ́юю, плы́хомъ въ Сѵрі́ю, и҆ пристáхомъ въ Тѵ́рѣ: тáмѡ бо бѧ́ше кораблю̀ и҆зложи́ти бре́мѧ.
д҃. И҆ ѡ҆брѣ́тше ᲂу҆ченикѝ, пребы́хомъ тꙋ̀ дні́й се́дмь: и҆̀же Пávлови глагóлахꙋ Дх҃омъ, не восходи́ти во І҆ерлⷭ҇и́мъ.
є҃. Є҆гдá же бы́сть нáмъ скончáти дни̑, и҆зше́дше и҆до́хомъ, провождáющымъ нáсъ всѣ́мъ съ женáми и҆ дѣ́тьмѝ дáже до внѣ̀ грáда, и҆ преклóнше колѣ́на при бре́зѣ помоли́хомсѧ.
ѕ҃. И҆ цѣловáвше дрꙋ́гъ дрꙋ́га вниидо́хомъ въ корáбль, ѻ҆ни́ же возврати́шасѧ во своѧ̑ си.

неговѫ-тѫ благодать, което може да вы назидава и да ви даде наслѣдіе между всичкы-тѣ освятены.

33. На никого сребро-то или злато-то или дрехѫ-тѫ не пожелахъ.

34. И сами знаете че за мои-тѣ потрѣбы, и за *потрѣбы-тѣ на* онѣзи които бѣхѫ съ мене, тѣзи *мои* рѫцѣ послужихѫ.

35. Всякакъ ви показахъ, че така трудяще ся трѣба да помагате на немощны-тѣ, и да помните словеса-та на Господа Іисуса, че той рече: По блаженно е да дава нѣкой отъ колкото да зема.

36. И това като рече колѣничи и помоли ся съсъ всичкы тѣхъ.

37. И всичкы плакахѫ много; и припаднѫхѫ на Павла на вратъ-тъ и го цѣлувахѫ;

38. Наскърбени най много за рѣчь-тѫ коѭто каза, че нѣма да видятъ вече лице-то му. И го испроводихѫ до корабъ-тъ.

ГЛАВА 21.

1. И когато ся раздѣлихмы отъ тѣхъ и трѫгнѫхмы, дойдохмы право на Коосъ, а на утринь-тѫ на Родосъ, и отъ тамо на Патарѫ.

2. И понеже намѣрихмы корабъ, който заминуваше за Финикіѭ, качихмы ся на него и отплувахмы.

3. И като съзрѣхмы отъ далечь Кипръ, и го оставихмы отлѣво, плувахмы къмъ Сиріѭ и слѣзохмы на Тиръ; защото тамъ щѣше корабъ-тъ да извади товаръ-тъ си.

4. И като намѣрихмы ученицы-тѣ, прѣсѣдѣхмы тамо седмь дни; и тѣ отъ Духа казувахѫ на Павла да не възлѣзува въ Іерусалимъ.

5. И когато прѣминѫхмы *седмь*-тѣхъ дена, излѣзохмы и отхождахмы си, и ны испроваждахѫ всичкы съсъ жены-тѣ и дѣца-та си до отвънъ градъ-тъ: и колѣничихмы на брѣгъ-тъ и помолихмы ся.

6. И като ся опростихмы единъ съ другый, влѣзохмы въ корабъ-тъ, а тѣ ся върнѫхѫ у тѣхъ си.

з҃. Мы́ же пла́ванїе нача́вше ѿ Ту́ра приста́хомъ во Пто-
лемаі́дѣ, и҆ цѣлова́вше бра́тїю пребы́хомъ де́нь є҆ди́нъ ѹ҆
ни́хъ.
и҃. Во ѹ҆́трїе же и҆зше́дше Па́велъ и҆ и҆̀же съ ни́мъ, прїи-
до́хомъ въ Кесарі́ю: и҆ вше́дше въ до́мъ Фїлі́ппа бл҃говѣ́ст-
ника, сѹ́щаго ѿ седмѝ дїа́кѡнъ, пребы́хомъ ѹ҆ негѡ̀.
ѳ҃. Сегѡ́ же бѧ́хѹ дще́ри дѣви́цы четы́ри прорица́ющыѧ.
і҃. Пребыва́ющымъ же на́мъ та́мѡ дні́й мнѡ́ги, сни́де нѣ́кто
ѿ і҆ѹде́и прⷪ҇ро́къ и҆́менемъ А҆га́въ:
а҃і. И҆ при́шедъ къ на́мъ, и҆ взе́мь по́ѧсъ па́ѵловъ, свѧза́въ
же свои̑ рѹ́цѣ и҆ но́зѣ, речѐ: та́кѡ глаго́летъ Дх҃ъ ст҃ы́й, мѹ́жа,
є҆гѡ́же є҆́сть по́ѧсъ се́й, та́кѡ свѧ́жѹтъ є҆го̀ во і҆ерⷭ҇лі́мѣ і҆ѹде́и,
и҆ предадѧ́тъ въ рѹ́цѣ ѧ҆зы́кѡвъ.
в҃і. И҆ ꙗ҆́коже слы́шахомъ сїѧ̑, моли́хомъ, мы́ же и҆ намѣ́ст-
нїи, не восходи́ти є҆мѹ̀ во і҆ерⷭ҇лі́мъ.
г҃і. Ѿвѣща́въ же Па́ѵелъ и҆ речѐ: что̀ твори́те, пла́чѹще и҆
сокрѹша́юще мѝ се́рдце; а҆́зъ бо не то́чїю свѧ́занъ бы́ти
хощѹ̀, но и҆ ѹ҆мре́ти во і҆ерⷭ҇лі́мѣ гото́въ є҆́смь за и҆́мѧ Гдⷭ҇а
і҆и҃са.
д҃і. Не повинѹ́ющѹсѧ же є҆мѹ̀, ѹ҆молча́хомъ, ре́кше: во́лѧ
Гдⷭ҇нѧ да бѹ́детъ.
є҃і. По дне́хъ же си́хъ ѹ҆гото́вльшесѧ взыдо́хомъ во
і҆ерⷭ҇лі́мъ.
ѕ҃і. Прїидо́ша же съ на́ми и҆ нѣ́цыи ѹ҆че́ницы ѿ Кесарі́и,
ведѹ́ще съ собо́ю, ѹ҆ негѡ́же бы ѡ҆бита́ти на́мъ, Мна́сѡна
нѣ́коего Кѵ́прѧнина, дре́внѧго ѹ҆чени́ка.
з҃і. Бы́вшымъ же на́мъ во і҆ерⷭ҇лі́мѣ, любе́знѡ прїѧ́ша на́съ
бра́тїѧ.
и҃і. На ѹ҆́трїе же вни́де Па́ѵелъ съ на́ми ко і҆а́кѡвѹ, всѝ же
прїидо́ша ста́рцы.
ѳ҃і. И҆ цѣлова́въ и҆́хъ, сказа́ше по є҆ди́номѹ ко́ждо, є҆́же
сотворѝ Бг҃ъ во ѧ҆зы́цѣхъ слѹже́нїемъ є҆гѡ̀.

7. И ный, като исплувахмы отъ Тиръ стигнѫхмы въ Птолемаидѫ,
дѣто поздравихмы братія-та и прѣсѣдѣхмы у тѣхъ единъ день.
8. А на утринь-тѫ Павелъ и *ный* които бѣхмы съ него излѣ-
зохмы, та дойдохмы въ Кесаріѭ; и влѣзохмы въ домъ-тъ на
Филиппа благовѣстника, който бѣ единъ отъ седмина-та *діаконы*,
и останѫхмы при него.
9. А той имаше четыри дъщери дѣвицы, които пророчествувахѫ.
10. И като останѫхмы *тамо* много дни, слѣзе отъ Іудеѭ нѣкой
си пророкъ на име Агавъ.
11. И дойде при насъ, и зѣ Павловъ-тъ поясъ, та си вързa
рѫцѣ-тѣ и нозѣ-тѣ, и рече: Това казува Духъ Святый: Така
ще вържѫтъ Іудеи-тѣ въ Іерусалимъ человѣкъ-тъ, на когото е
тойзи поясъ, и ще го прѣдадѫтъ въ рѫцѣ-тѣ на язычницы-тѣ.
12. И като чухмы това ный и тамошни-тѣ, моляхмы му ся да не
възлѣзува въ Іерусалимъ.
13. Но Павелъ отговори: Какво правите вы та плачете и ми
съкрушавате сърдце-то? защото азъ сьмь готовъ не само врьзанъ
да бѫдѫ, но и да умрѫ въ Іерусалимъ за име-то на Господа
Іисуса.
14. И понеже не склоняваше той, млъкнѫхмы си, и рѣкохмы:
Да бѫде воля-та Господня.
15. И слѣдъ тыя дни приготвихмы ся и възлѣзохмы въ Іеру-
салимъ.
16. А съ насъ дойдохѫ и нѣкои ученици отъ Кесаріѭ, и *ны*
водяхѫ при нѣкого си Мнасона, Кипрянина, отколѣшенъ ученикъ,
у когото щѣхмы да бѫдемъ гости.
17. И като дойдохмы въ Іерусалимъ, пріяхѫ ны братія-та съ
радость.
18. И на утринь-тѫ влѣзе Павелъ съ насъ при Іакова, и дойдохѫ
всичкы-тѣ презвитери.
19. И като гы поздрави *Павелъ*, расказуваше имъ едно по едно
все що стори Богъ чрѣзъ негово-то служеніе между языч-
ницы-тѣ.

к҃. О҆ни́ же слы́шавше, сла́влахꙋ Бг҃а, и҆ реко́ша є҆мꙋ̀: ви́диши ли, бра́те, коли́кѡ тє́мъ є҆́сть Ї҆ꙋдє́й вѣ̑ровавшихъ: и҆ всѝ ревни́тели зако́нꙋ сꙋ́ть.

к҃а. О҆у҆вѣсти́шасѧ же ѿ тебѣ̀, ꙗ҆́кѡ ѿстꙋпле́нїю ѹ҆чи́ши ѿ зако́на Мѡѷсе́ова живꙋ́щыѧ во ꙗ҆зы́цѣхъ всѧ̀ Ї҆ꙋдє́и, глаго́лѧ не ѡ҆брѣ̑зовати и҆̀мъ ча̑дъ свои́хъ, нижѐ во ѡ҆бы́чаехъ ѻ҆те́ческихъ ходи́ти.

к҃в. Что̀ ѹ҆̓бо є҆́сть; всѧ́кѡ подоба́етъ наро́дꙋ сни́тисѧ: ѹ҆слы́шатъ бо, ꙗ҆́кѡ прише́лъ є҆сѝ.

к҃г. Сїѐ ѹ҆̓бо сотворѝ, є҆́же тѝ глаго́лемъ: сꙋ́ть ѹ҆ на́съ мꙋ́жїе четы́ри ѡ҆бѣ̑щавше себѣ̀ Бг҃ꙋ:

к҃д. Сї҃ѧ поѝмь ѡ҆чи́стисѧ съ ни́ми, и҆ и҆жди́вѝ на ни́хъ, да ѡ҆стри́жꙋтъ сѝ главы̑, и҆ разꙋмѣ́ютъ всѝ, ꙗ҆́кѡ возвѣще́ннаѧ и҆̀мъ ѿ тебѣ̀, ничто́же сꙋ́ть, но пребыва́еши и҆ са́мъ зако́нъ хранѧ̀.

к҃є. А҆ ѿ вѣ̑ровавшихъ ꙗ҆зы́цѣхъ мы̀ посла́хомъ, сꙋди́вше ничто́же таково́е соблюда́ти и҆̀мъ, то́кмѡ храни́ти себѐ ѿ і҆дѡложе́ртвенныхъ, и҆ кро́ве и҆ ѹ҆да́вленины и҆ блꙋда̀.

к҃ѕ. Тогда̀ Па́ѵелъ поє́мь мꙋ́жы ѻ҆́ны, на ѹ҆́трїе съ ни́ми ѡ҆чи́щсѧ вни́де во ст҃и́лище, возвѣща́ѧ и҆сполне́нїе дне́й ѡ҆чище́нїѧ, до́ндеже принесено̀ бы́сть за є҆ди́наго коего́ждо и҆́хъ приноше́нїе.

к҃з. И҆ ꙗ҆́коже хотѧ́хꙋ се́дмь дні́й сконча́тисѧ, и҆̀же ѿ А҆сі́и Ї҆ꙋдє́и ви́дѣвше є҆го̀ во ст҃и́лищи, нава́диша ве́сь наро́дъ, и҆ возложи́ша на́нь рꙋ́цѣ,

к҃и. Вопїю́ще: мꙋ́жїе І҆и҃льтѧ́нє, помози́те. се́й є҆́сть человѣ́къ, и҆̀же на лю́ди и҆ зако́нъ и҆ на мѣ́сто сїѐ всѣ́хъ всю́дꙋ ѹ҆чи́тъ: є҆ще́ же и҆ Е҆́ллины введѐ въ цр҃ковь, и҆ ѡ҆сквернѝ ст҃о́е мѣ́сто сїѐ.

к҃ѳ. Бѧ́хꙋ бо ви́дѣли Трофі́ма Е҆фе́сѧнина во гра́дѣ съ ни́мъ, є҆го́же мнѧ́хꙋ ꙗ҆́кѡ въ цр҃ковь введе́лъ є҆́сть Па́ѵелъ.

л҃. Подви́жесѧ же гра́дъ ве́сь, и҆ бы́сть стече́нїе лю́демъ:

20. А тѣ като чухѫ славяхѫ Бога; и рекохѫ му: *Ты* видишь,
брате, колко тысящи има отъ Іудеи-тѣ, които повѣрувахѫ, и тѣ
всичкы сѫ ревнители на законъ-тъ.
21. А за тебе сѫ разбрали, че ты учишь всичкы-тѣ Іудеи, които
сѫ между язычницы-тѣ, да отстѫпятъ отъ Моисеевъ-тъ *законъ*, и
казувашь имъ да не обрѣзуватъ чада-та си, нито да ходятъ по
стары-тѣ обычаи.
22. И тъй що е? безъ друго ще ся събере много народъ, защото
ще чуѭтъ че си дошелъ.
23. За това стори *ты* което ти казувамы. У насъ има четырма
человѣци, които иматъ обрекъ на себе си;
24. Земи гы и съ тѣхъ наедно направи очищеніе-то си, и иждиви
за тѣхъ, да си обръснѫтъ главы-тѣ, и да познаѭтъ всичкы че нѣма
нищо отъ това що сѫ чули за тебе, но и ты слѣдувашь да вардишь
законъ-тъ.
25. А за язычницы-тѣ които повѣрувахѫ, ный писахмы като
рѣшихмы да не пазятъ нищо таквозь, освѣнь да ся привардватъ отъ
идоложьртвенно, и отъ кръвь, и отъ удавенинѫ и отъ блудъ.
26. Тогази Павелъ зѣ человѣцы-тѣ при себе си и на утринь-тѫ
като направи очищеніе-то си наедно съ тѣхъ, влѣзе въ храмъ-тъ
и обяви че ся испълнихѫ дни-тѣ на очищеніе-то, когато ще ся
принесе приносъ-тъ за всякого едного отъ тѣхъ.
27. И на свършеніе на седмь тѣхъ дена, Іудеи-тѣ отъ Азіѭ,
като го видѣхѫ въ храмъ-тъ, разбъркахѫ всичкый-тъ народъ, и
турихѫ рѫцѣ на него,
28. И выкахѫ: О, мѫжіе Израиляне, помагайте. Тойзи е оный
человѣкъ който на всякѫдѣ всичкы-тѣ учи противъ народъ-тъ,
противъ законъ-тъ и противъ това мѣсто; а още и Еллины въведе
въ храмъ-тъ, и осквърни свято-то това мѣсто.
29. (Защото бѣхѫ видѣли по напрѣдъ Трофима Ефесчанина въ
градъ-тъ съ него, за когото мыслях ѫ че го е въвелъ Павелъ въ
храмъ-тъ.)
30. И повдигнѫ ся всичкый-тъ градъ, и стече ся народъ-тъ;

и҆ ꙗ҆́мше Па́ѵла, влеча́хꙋ є҆го̀ во́нъ и҆з̾ цр҃кве: и҆ а҆́бїе затвори́шасѧ две́ри.

л҃а. И҆щꙋ́щымъ же и҆̀мъ ᲂу҆би́ти є҆го̀, взы́де вѣ́сть къ ты́сѧщникꙋ спі́ры, ꙗ҆́кѡ ве́сь возмꙋти́сѧ Їерꙋсали́мъ:

л҃в. О҆́нъ же а҆́бїе по́имъ во́ины и҆ со́тники, притечѐ на нѧ̀. О҆ни́ же ви́дѣвше ты́сѧщника и҆ во́ины, преста́ша би́ти Па́ѵла.

л҃г. Пристꙋ́пль же ты́сѧщникъ ꙗ҆́тъ є҆го̀, и҆ повелѣ̀ свѧза́ти є҆го̀ вери́гами желѣ́зными двѣма̀: и҆ вопроша́ше, кто̀ ᲂу҆́бѡ є҆́сть, и҆ что̀ є҆́сть сотвори́лъ.

л҃д. Дрꙋзі́и же и҆́но нѣ́что вопїѧ́хꙋ въ наро́дѣ: не могі́й же разꙋмѣ́ти и҆звѣ́стное молвы̀ ра́ди, повелѣ̀ ѿвестѝ є҆го̀ въ по́лкъ.

л҃є. Є҆гда́ же бы́сть на степе́нехъ, прилꙋчи́сѧ воздви́женꙋ бы́ти є҆мꙋ̀ ѿ вѡ́инъ нꙋ́жды ра́ди наро́да:

л҃ѕ. Послѣ́доваше бо мно́жество люде́й зовꙋ́щихъ, возмѝ є҆го̀.

л҃з. Хотѧ́ же вни́ти въ по́лкъ Па́ѵелъ глаго́ла ты́сѧщникꙋ: а҆́ще лѣ́ть мѝ є҆́сть глаго́лати что̀ тебѣ̀; О҆́нъ жеречѐ: Гре́чески ᲂу҆мѣ́еши ли;

л҃и. Не ты́ ли є҆сѝ Є҆гѵ́птѧнинъ пре́жде си́хъ дне́й превѣща́вый и҆ и҆зведы́й въ пꙋсты́ню четы́ре ты́сѧщы мꙋже́й сїкаре́й;

л҃ѳ. Рече́ же Па́ѵелъ: а҆́зъ человѣ́къ ᲂу҆́бѡ є҆́смь Їꙋде́анинъ Та́рсѧнинъ, сла́внагѡ гра́да въ Кїлїкі́и жи́тель: молю́ же тѧ̀, повели́ ми глаго́лати къ лю́демъ.

м҃. Повелѣ́вшꙋ же є҆мꙋ̀, Па́ѵелъ стоѧ̀ на степе́нехъ помаа́въ рꙋко́ю къ лю́демъ: мно́гꙋ же безмо́лвїю бы́вшꙋ, возгласѝ Є҆вре́йскимъ ѧ҆зы́комъ глаго́лѧ:

ГЛАВА̀ К҃В.

а҃. Мꙋ́жїе бра́тїе и҆ о҆тцы̀, ᲂу҆слы́шите мо́й къ ва́мъ ны́нѣ ѿвѣ́тъ.

и като уловихѫ Павла, влачехѫ го вънъ изъ храмъ-тъ; и҆ той часъ ся
затворихѫ врата-та.

31. И когато ищѣхѫ да го убіѭтъ, стигнѫ извѣстіе до тысящ-
никъ-тъ на пълкъ-тъ че всичкый Іерусалимъ е размиренъ;

32. И той навчасъ взѣ войскѫ и стотницы, и завтече ся долу
врьхъ тѣхъ. А тѣ като видѣхѫ тысящникъ-тъ и войскѫ-тѫ,
прѣстанѫхѫ отъ да біѭтъ Павла.

33. Тогазь тысящникъ-тъ пристѫпи та го хванѫ, и заповѣда да
го оковѫтъ въ двѣ веригы, и пыташе, кой е той и какво е
сторилъ.

34. А изъ между народъ-тъ едни выкахѫ едно а другы друго;
и понеже не можаше поради мълвѫ-тѫ да разбере право-то,
заповѣда да го закаратъ въ крѣпость-тѫ.

35. А когато стигнѫ до стѫпала-та, поради насиліе-то отъ
народа, войни-тѣ го дигнѫхѫ и носяхѫ.

36. Защото множество-то на народа идяхѫ слѣдъ *него* и выкахѫ:
Махни го *отъ свѣтъ-тъ.*

37. И когато щѣхѫ да въведѫтъ Павла въ крѣпость-тѫ, той
казува тысящнику: Простено ли ми е да ти рекѫ нѣщо?

38. А той рече: Знаешь ли Грьцкы? Не си ли ты онзи Египтянинъ
който прѣди нѣколко дни, размири и изведе въ пустынѭ-тѫ четы-
ри-тѣ тысящы мѫжіе убійцы?

39. И Павелъ рече: Азъ сьмь человѣкъ Іудеинъ отъ Тарсъ,
гражданинъ на *тойзи* знаменитъ градъ въ Киликіѭ; и ти ся молѭ,
дай ми дозволеніе да поговорѭ на народъ-тъ.

40. И като му даде волѭ, Павелъ застанѫ на стѫпала-та, и
помаха съ рѫкѫ на народъ-тъ; а като станѫ голѣмо мълчаніе,
наченѫ да говори на Еврейскый языкъ, и казуваше:

ГЛАВА 22.

1. Мѫжіе братіе и отци, слушайте сега мое-то прѣдъ васъ
оправданіе.

в҃. Слы́шавше же, ꙗ҆́кѡ Є҆врейскимъ ѧ҆зы́комъ возгласи̑ къ
ни̑мъ, па́че приложи́ша безмо́лвїе: и҆ речѐ:
г҃. А҆́зъ ѹ҆бѡ є҆́смь мѹ́жъ І҆ѹде́анинъ, роди́вса въ Та́рсѣ Кї-
лїкі́йстѣмъ, воспита́нъ же во гра́дѣ се́мъ при ногѹ̀ Гамалїи́ловѣ,
нака́занъ и҆звѣ́стнѡ ѿе́ческомѹ зако́нѹ, ревни́тель сы́й Бж҃їй,
ꙗ҆́коже вси̑ вы̀ є҆стѐ дне́сь.
д҃. И҆́же се́й пѹ́ть гони́хъ да́же до сме́рти, вѧжа̀ и҆ предаа̀
въ темни́цѹ мѹ́жы же и҆ жены̀,
є҃. Ꙗ҆́коже и҆ а҆рхїере́й свидѣ́тельствѹетъ мѝ, и҆ вси̑ ста́рцы:
ѿ ни́хже и҆ посла̑нїѧ прїе́мь къ жи́вѹщымъ въ Дама́сцѣ бра́-
тїамъ, и҆дѧ́хъ привестѝ сѹ́щыѧ та́мѡ, свѧ́заны во І҆ерѹса-
ли́мъ, да мѹ́чатсѧ.
ѕ҃. Бы́сть же мѝ и҆дѹ́щѹ и҆ приближа́ющѹсѧ къ Дама́скѹ въ
полѹ́дне, внеза́пѹ съ небесѐ ѡ҆блиста̀ свѣ́тъ мно́гъ ѡ҆́крестъ
менѐ:
з҃. Падо́хъ же на зе́млю, и҆ слы́шахъ гла́съ глаго́лющъ мѝ:
Са́ѵле, Са́ѵле, что́ мѧ го́ниши;
и҃. А҆́зъ же ѿвѣща́хъ, кто́ є҆сѝ Гд҃и; рече́ же ко мнѣ̀: а҆́зъ
є҆́смь І҆и҃съ Назѡре́й, є҆го́же ты̀ го́ниши.
ѳ҃. Со мно́ю же сѹ́щїи свѣ́тъ ѹ҆бѡ ви́дѣша, и҆ пристра́шни
бы́ша: гла́са же не слы́шаша глаго́лющагѡ ко мнѣ̀.
і҃. Реко́хъ же: что̀ сотворю̀ Гд҃и; Гдь же речѐ ко мнѣ̀:
воста́въ и҆дѝ въ Дама́скъ: и҆ та́мѡ рече́тсѧ тѝ ѡ҆ всѣ́хъ, ꙗ҆̀же
ѹ҆чине́но тѝ є҆́сть твори́ти.
а҃і. И҆ ꙗ҆́коже не ви́дѣхъ ѿ сла́вы свѣ́та ѡ҆́нагѡ, за рѹ́кѹ
ведо́мь ѿ сѹ́щихъ со мно́ю, внидо́хъ въ Дама́скъ.
в҃і. А҆на́нїа же нѣ́кїй, мѹ́жъ бл҃гоговѣ́инъ по зако́нѹ свидѣ́-
тельствованъ ѿ всѣ́хъ живѹ́щихъ въ Дама́сцѣ І҆ѹдє́й,
г҃і. Пришє́дъ ко мнѣ̀ и҆ ста́въ рече́ ми: Са́ѵле бра́те,
прозрѝ: и҆ а҆́зъ въ то́й ча́съ воззрѣ́хъ на́нь.
д҃і. Ѡ҆́нъ же рече́ ми: Бг҃ъ ѿе́цъ на́шихъ и҆зво́ли тѧ̀
разѹмѣ́ти хотѣ́нїе є҆гѡ̀, и҆ ви́дѣти Пра́ведника, и҆ слы́шати
гла́съ ѿ ѹ҆́стъ є҆гѡ̀:

2. И като чухѫ че на Еврейскый языкъ имъ говоряше, показахѫ по голѣмѫ тишинѫ; и рече:

3. Азъ сьмь человѣкъ Іудеинъ, роденъ въ Тарсъ Киликійскый, и въспитанъ въ тойзи градъ при нозѣ-тѣ Гамаліиловы, изученъ точно въ отцепрѣданный-тъ законъ, и ревнитель Божій бѣхъ, както сте вы всинца днесь:

4. И гонихъ до смьрть *послѣдователи-тѣ на* това ученіе, като вьрзувахъ и прѣдавахъ въ тьмницы мѫжіе и жены;

5. Както ми свидѣтелствува и първосвященникъ-тъ, и всичко-то старѣйшинство; отъ които бѣхъ зѣлъ и писма до братія-та, и отхождахъ въ Дамаскъ, да докарамъ вьрзаны въ Іерусалимъ, и тѣзи които бѣхѫ тамъ, за да гы накажѫтъ.

6. И когато вървяхъ и наближихъ Дамаскъ, около пладнѣ, внезапно блѣснѫ около мене свѣтлина голѣма отъ небе-то;

7. И паднѫхъ на земѭ-тѫ, и чухъ гласъ който ми казуваше: Савле, Савле, що мя гонишь?

8. А азъ отговорихъ: Кой си *ты*, Господи? И рече ми: Азъ сьмь Іисусъ Назорянинъ, когото ты гонишь.

9. А тѣзи които бѣхѫ съ мене, свѣтлинѫ-тѫ видѣхѫ, и ся уплашихѫ, но гласъ-тъ на тогозь който ми говоряше не чухѫ.

10. И рѣкохъ: Що да сторѭ, Господи? И Господь ми рече: Стани та иди въ Дамаскъ; и тамъ ще ти ся каже за всичко що ти е отредено да сторишь.

11. И понеже отъ блѣскъ-тъ на свѣтлинѫ-тѫ, изгубихъ зрѣніе-то си, поведохѫ мя за рѫкѫ дружина-та ми, и влѣзохъ въ Дамаскъ.

12. И нѣкой си Ананія, человѣкъ благочестивъ по закону, свидѣтелствуванъ отъ всичкы-тѣ *тамо* живущы Іудеи,

13. Дойде при мене, и като застанѫ надъ *мене* рече ми: Савле, брате, прогледай; и азъ на часъ-тъ погледнѫхъ на него.

14. А той рече: Богъ на отцы-тѣ ни прѣдназначилъ тя е да познаешь неговѫ-тѫ волѭ, и да видишь Праведника, и да чуешь гласъ отъ неговы-тѣ уста;

еі. Ꙗ́кѡ бꙋ́деши є̑мꙋ̀ свидѣ́тель оу҆ всѣ́хъ человѣ́кѡвъ ѡ҆
си́хъ, ꙗ҆̀же ви́дѣлъ є҆сѝ и҆ слы́шалъ.
ѕі. И҆ ны́нѣ что̀ ме́длиши; воста́въ крести́сѧ и҆ ѡ҆́мый грѣхѝ
твоѧ̑, призва́въ и҆́мѧ Гд҇а І҆и҃са.
зі. Бы́сть же возврати́вшꙋмисѧ во і҆ерлⷭ҇и́мъ, и҆ молѧ́щꙋмисѧ
въ цр҃кви, бы́ти во и҆зстꙋпле́нїи,
иі. И҆ ви́дѣти є҆го̀ глаго́лющаго мѝ: потщи́сѧ и҆ и҆зы́ди скѡ́рѡ
и҆з̾ і҆ерлⷭ҇и́ма, занѐ не прїи́мꙋтъ свидѣ́тельства твоегѡ̀, є҆́же
ѡ҆ мнѣ̀.
ѳі. И҆ а҆́зъ рѣ́хъ: Гд҇и, са́ми вѣ́дѧтъ, ꙗ҆́кѡ а҆́зъ бѣ́хъ всаждаѧ
въ темни́цꙋ и҆ бїѧ̀ по со́нмищахъ вѣ́рꙋющыѧ въ тѧ̀:
к. И҆ є҆гда̀ и҆злива́шесѧ кро́вь Стефа́на свидѣ́телѧ твоегѡ̀,
и҆ са́мъ бѣ́хъ стоѧ̀ и҆ соизволѧ́ѧ оу҆бїе́нїю є҆гѡ̀, и҆ стрегі́й ри́зъ
оу҆бива́ющихъ є҆го̀.
ка. И҆ речѐ ко мнѣ̀: и҆дѝ, ꙗ҆́кѡ а҆́зъ во ꙗ҆зы́ки дале́че послю́
тѧ.
кв. Послꙋ́шахꙋ же є҆гѡ̀ да́же до сегѡ̀ словесѐ, и҆ воздвиго́ша
гла́съ сво́й, глаго́люще: возмѝ ѿ землѝ таково́го: не подоба́етъ
бо є҆мꙋ̀ жи́ти.
кг. Вопїю́щымъ же и҆̀мъ, и҆ ме́щꙋщымъ ри́зы, и҆ пра́хъ
возмета́ющымъ на во́здꙋхъ,
кд. Повелѣ̀ ты́сѧщникъ ѿвестѝ є҆го̀ въ по́лкъ, ре́къ: ра́нами
и҆стѧза́ти є҆го̀: да разꙋмѣ́етъ, за кꙋ́ю винꙋ̀ та́кѡ вопїѧ́хꙋ
на́нь.
ке. И҆ ꙗ҆́коже протѧго́ша є҆го̀ вервмѝ, речѐ къ стоѧ́щемꙋ
со́тникꙋ Па́νелъ: человѣ́ка Ри́млѧнина и҆ неѡсꙋжде́на лѣ́ть ли
є҆́сть ва́мъ би́ти;
кѕ. Слы́шавъ же со́тникъ, пристꙋпѝ къ ты́сѧщникꙋ сказа̀,
глаго́лѧ: ви́ждь, что̀ хо́щеши сотвори́ти: человѣ́къ бо се́й
Ри́млѧнинъ є҆́сть.
кз. Пристꙋ́пль же ты́сѧщникъ речѐ є҆мꙋ̀: глаго́ли мѝ, Ри́млѧнинъ
ли є҆сѝ ты̀; О҆́нъ же речѐ: є҆́й.
ки. Ѿвѣща́ же ты́сѧщникъ: а҆́зъ мно́гою цѣно́ю нарече́нїе

15. Защото ще му бѫдешь свидѣтель прѣдъ всичкы-тѣ человѣцы за това което си видѣлъ и чулъ.

16. И сега що ся бавишь? Стани, крьсти ся и омый ся отъ грѣхове-тѣ си и призови име-то Господне.

17. И като ся върнѫхъ въ Іерусалимъ, когато ся моляхъ въ храмъ-тъ, дойдохъ въ изстѫпленіе,

18. И видѣхъ го че ми казуваше: Побързай та излѣзь скоро изъ Іерусалимъ; защото не ще да пріимѫтъ твое-то за мене свидѣтелство.

19. И азъ рѣкохъ: Господи, тѣ знаѭтъ че азъ затваряхъ и біяхъ по съборища-та тѣзи които вѣрувахѫ въ тебе.

20. И когато ся проливаше кръвь-та на твоего мученика Стефана, и азъ бѣхъ тамъ, и соизволявахъ на негово-то убиваніе, и вардяхъ дрехы-тѣ на тѣзи които го убивахѫ.

21. И рече ми: Иди; защото азъ ще тя проводѭ далеко въ язычницы-тѣ.

22. И до тѫзи рѣчь го слушахѫ; а *тогазь* възвышихѫ гласъ-тъ си и казувахѫ: Махни отъ земѭ-тѫ единъ такъвъ; защото не трѣба да бѫде живъ.

23. И понеже тѣ выкахѫ, и захвърляхѫ си дрехы-тѣ, и хвърляхѫ прахъ по въздухъ,

24. Тысящникъ-тъ заповѣда да го закаратъ въ крѣпость-тѫ, и порѫчи да го испытатъ съ бой, за да узнае за коѭ причинѫ выкахѫ така врьхъ него.

25. И като го растегнѫхѫ съ ременіе, Павелъ рече на стотникъ-тъ, който стояше *тамо:* Законно ли е вамъ да біете человѣка Римлянинъ и не сѫденъ?

26. Това като чу стотникъ-тъ, отиде та извѣсти тысящнику, и рече: Виждь какво ще сторишь; защото той человѣкъ е Римлянинъ.

27. А тысящникъ-тъ пристѫпи и рече му: Кажи ми, Римлянинъ ли си ты? А той рече: Римлянинъ.

28. И отговори тысящникъ-тъ: Азъ съ много сребро сьмь

жи́тельства сегѡ̀ стяжа́хъ. Па́ѵелъ же речѐ: а҆́зъ же и҆
роди́хсѧ въ не́мъ.

к҃ѳ. А҆́бїе ѹ҆̀бо ѿстꙋпи́ша ѿ негѡ̀, хотѧ́щїи е҆го̀ и҆стѧза́ти.
И҆ ты́сѧщникъ же ѹ҆боѧ́сѧ, разꙋмѣ́въ, ꙗ҆́кѡ Ри́млѧнинъ е҆́сть,
и҆ ꙗ҆́кѡ бѣ̀ е҆го̀ свѧза́лъ.

л҃. На ѹ҆́трїе же хотѧ̀ разꙋмѣ́ти и҆́стинꙋ, чесѡ̀ ра́ди ѡ҆клевета́етсѧ ѿ І҆ꙋде́й, разрѣшѝ е҆го̀ ѿ ѹ҆́зъ, и҆ повелѣ̀ прїитѝ а҆рхїере́ємъ и҆ всемꙋ̀ собо́рꙋ и҆́хъ: и҆ све́дъ Па́ѵла, постáви е҆го̀
пре́дъ ни́ми.

ГЛАВА̀ К҃Г.

а҃. Воззрѣ́въ же Па́ѵелъ на со́нмъ речѐ: мꙋ́жїе бра́тїе, а҆́зъ
все́ю со́вѣстїю благо́ю жи́тельствовахъ пре́дъ Бг҃омъ да́же до
сегѡ̀ днѐ.

в҃. А҆рхїере́й же А҆на́нїа повелѣ̀ предстоѧ́щымъ є҆мꙋ̀ би́ти
є҆гѡ̀ ѹ҆ста̀.

г҃. Тогда̀ Па́ѵелъ речѐ къ немꙋ̀: би́ти тѧ̀ и҆́мать Бг҃ъ, стѣнѐ
повáпленаѧ: и҆ ты̀ сѣди́ши сꙋдѧ́ ми по зако́нꙋ, престꙋпа́ѧ
же зако́нъ вели́ши, да бїю́тъ мѧ̀;

д҃. Предстоѧ́щїи же рѣ́ша: а҆рхїере́ю ли Бж҃їю досажда́еши;

є҃. Рече́ же Па́ѵелъ: не вѣ́дахъ бра́тїе, ꙗ҆́кѡ а҆рхїере́й є҆́сть:
пи́сано бо є҆́сть: кнѧ́зю люде́й твои́хъ да не рече́ши ѕла̀.

ѕ҃. Разꙋмѣ́въ же Па́ѵелъ, ꙗ҆́кѡ є҆ди́на ча́сть є҆́сть саддꙋке́й,
дрꙋга́ѧ же фарїсе́й, воззва̀ въ со́нмищи: мꙋ́жїе бра́тїе, а҆́зъ
фарїсе́й є҆́смь, сы́нъ фарїсе́овъ: ѡ҆ ѹ҆пова́нїи и҆ ѡ҆ воскрⷭ҇нїи
ме́ртвыхъ а҆́зъ сꙋ́дъ прїе́млю.

з҃. Сїе́ же є҆мꙋ̀ ре́кшꙋ, бы́сть ра́спрѧ междꙋ̀ саддꙋке́и и҆
фарїсе́и, и҆ раздѣли́сѧ наро́дъ.

и҃. Саддꙋке́и бо глаго́лютъ не бы́ти воскресе́нїѧ, ни А҆́гг҃ла
ни дꙋ́ха: фарїсе́и же и҆сповѣ́дꙋютъ ѻ҆боѧ̀.

ѳ҃. Бы́сть же кли́чь вели́къ: и҆ воста́вше кни́жницы ча́сти

добылъ това гражданство: а Павелъ рече: Но азъ сьмь ся и родилъ *въ него.*

29. И тъй тозь часъ ся отстѫпихѫ отъ него тѣзи които щѣхѫ да го мѫчатъ. Още и тысящникъ-тъ ся уплаши, като разбра че е Римлянинъ, и защото го бѣше вързалъ.

30. На утринь-тѫ като искаше да разумѣе истинѫ-тѫ, въ какво го обвиняватъ Іудеи-тѣ, развьрза го отъ вьрскы-тѣ, и повелѣ да дойдѫтъ пьрвосвященници-тѣ и всичкый-тъ имъ съборъ, а доведе долу и Павла та го постави прѣдъ тѣхъ.

ГЛАВА 23.

1. И погледнѫ Павелъ на съборъ-тъ и рече: Мѫжіе, братіе: До тойзи день азъ сьмь живѣлъ прѣдъ Бога съсъ цѣлѫ добрѫ совѣсть.

2. А пьрвосвященникъ-тъ Ананія повелѣ на прѣдстоящы-тѣ да го ударятъ по уста-та.

3. Тогази Павелъ му рече: Богъ ще удари тебе, стѣно варосана; и ты си сѣднѫлъ да мя сѫдишь по закону, а противъ законъ-тъ повелѣвашь ли да мя біѭтъ?

4. А прѣдстоящи-тѣ рекохѫ: Пьрвосвященникъ-тъ Божій ли хулишь?

5. И Павелъ рече: Не знаяхъ, братіе, че е пьрвосвященникъ; защото е писано: Да не злословишь началникъ-тъ на народа си.

6. И понеже разумѣ Павелъ че една-та часть сѫ Саддукеи, а друга-та Фарисеи, извыка въ съборъ-тъ; Мѫжіе, братіе, азъ сьмь Фарисей, сынъ Фарисеовъ; сѫдятъ мя за надеждѫ-тѫ и въскрьсеніе-то на мьртвы-тѣ.

7. И когато изговори това, станѫ распря между Фарисеи-тѣ и Саддукеи-тѣ; и раздвои ся множество-то.

8. Защото Саддукеи-тѣ казуватъ, че нѣма въскрьсеніе, нито ангелъ, нито духъ; а Фарисеи-тѣ исповѣдуватъ и двѣ-тѣ.

9. И станѫ глъчка голѣма, и дигнѫхѫ ся книжници-тѣ отъ

фарїсе́йскїѧ пра́хꙋсѧ междꙋ̀ собо́ю, глаго́люще: ни є҆ди́но ѕло̀ ѡ҆брѣта́емъ въ человѣ́цѣ се́мъ. А҆́ще же дх҃ъ глаго́ла є҆мꙋ̀ и҆лѝ А҆́ггелъ, не проти́вимсѧ Бг҃ꙋ.
і҃. Мно́зѣ же бы́вшей ра́спрѣ, боѧ́сѧ ты́сѧщникъ, да не растерза́нъ бꙋ́детъ Па́νелъ ѿ ни́хъ, повелѣ̀ во́инѡмъ сни́ти и҆ восхи́тити є҆го̀ ѿ среды̀ и҆́хъ, и҆ вестѝ є҆го̀ въ по́лкъ.
а҃і. Въ наста́вшꙋю же но́щь предста́въ є҆мꙋ̀ Гдⷭ҇ь, речѐ: дерза́й Па́νле: ꙗ҆́коже бо свидѣ́тельствовалъ є҆сѝ, ꙗ҆̀же ѡ҆ мнѣ̀, во Ї҆ерлⷭ҇и́мѣ, си́це тѝ подоба́етъ и҆ въ Ри́мѣ свидѣ́тельствовати.
в҃і. Бы́вшꙋ же днїю̀, сотво́рше нѣ́цыи ѿ Ї҆ꙋдє́й совѣ́тъ, закля́ша себѐ, глаго́люще не ꙗ҆́сти ни пи́ти, до́ндеже ᲂу҆бїю́тъ Па́ѵла.
г҃і. Бѧ́хꙋ же мно́жае четы́редесѧтихъ сїю̀ кля́твꙋ сотво́ршїи:
д҃і. И҆̀же пристꙋ́пльше ко а҆рхїере́ємъ и҆ ста́рцємъ рѣ́ша: кля́твою прокля́хомъ себѐ, ничто́же вкꙋси́ти, до́ндеже ᲂу҆бїе́мъ Па́ѵла.
є҃і. Ны́нѣ ᲂу҆̀бо вы̀ скажи́те ты́сѧщникꙋ съ собо́ромъ, ꙗ҆́кѡ да ᲂу҆́трѣ сведе́тъ є҆го̀ къ ва́мъ, а҆́ки бы хотѧ́ще разꙋмѣ́ти и҆звѣ́стнѣе, ꙗ҆̀же ѡ҆ не́мъ: мы́ же, пре́жде да́же не прибли́житисѧ є҆мꙋ̀, гото́ви є҆смы̀ ᲂу҆би́ти є҆го̀.
ѕ҃і. Слы́шавъ же сы́нъ сестры̀ Па́ѵловы ко́въ, прише́дъ и҆ вше́дъ въ по́лкъ сказа̀ Па́ѵлꙋ.
з҃і. Призва́въ же Па́ѵелъ є҆ди́наго ѿ сѡ́тникъ, речѐ: ю҆́ношꙋ сего̀ ѿведѝ къ ты́сѧщникꙋ: и҆́мать бо нѣ́что сказа́ти є҆мꙋ̀.
и҃і. Ѡ҆́нъ же ᲂу҆̀бѡ по́емь є҆го̀ приведѐ къ ты́сѧщникꙋ, и҆ речѐ: ᲂу҆́зникъ Па́ѵелъ призва́въ мѧ̀ ᲂу҆молѝ, сего̀ ю҆́ношꙋ привестѝ къ тебѣ̀, и҆мꙋ́ща нѣ́что глаго́лати тебѣ̀.
ѳ҃і. По́емь же є҆го̀ за рꙋ́кꙋ ты́сѧщникъ, и҆ ѿше́дъ наеди́нѣ вопроша́ше є҆го̀, что̀ є҆́сть, є҆̀же и҆́маши возвѣсти́ти мѝ;
к҃. Речѐ же: ꙗ҆́кѡ Ї҆ꙋде́и совѣща́ша ᲂу҆моли́ти тѧ̀, ꙗ҆́кѡ да ᲂу҆́трѣ сведе́ши Па́ѵла къ ни́мъ въ собо́ръ, а҆́ки бы хотѧ́щымъ и҆звѣ́стнѣе и҆стѧза́ти ꙗ҆̀же ѡ҆ не́мъ.

Фарисейскѫ-тѫ странѫ, прѣпирахѫ ся и казувахѫ: Никое зло не намѣрувамы въ тогозь человѣка; и ако му е говорилъ духъ или ангелъ, да ся не противимъ Богу.

10. И понеже станѫ распря-та голѣма, убоя ся тысящникъ-тъ да не бы да раскъснѫтъ Павла, и повелѣ да слѣзе войска-та и да го грабне отъ помежду имъ и да го заведе въ крѣпость-тѫ.

11. И въ идущѫ-тѫ нощь яви му ся Господь и рече: Дързай, Павле, защото както свидѣтелствува за мене въ Іерусалимъ, така трѣба да свидѣтелствувашь и въ Римъ.

12. И като сьмнѫ, нѣкои отъ Іудеи-тѣ направихѫ съзаклѣтіе, и ся турихѫ подъ проклѣтіѭ и рекохѫ, нито да ядѫтъ, нито да піѭтъ, додѣ не убіѭтъ Павла.

13. И тѣзи, които направихѫ това съзаклѣтіе бѣхѫ повече отъ четыридесеть души.

14. Тѣ дойдохѫ при пьрвосвященницы-тѣ и при старѣйшины-тѣ и рекохѫ: Подъ проклѣтіѭ турихмы себе си, да не вкусимъ нищо доклѣ не убіемъ Павла.

15. Сега прочее вы съсъ съборъ-тъ явѣте на тысящника, да го доведе утрѣ долу при васъ, като да искате ужь да разумѣете по извѣстно за него; а ный, прѣди да наближи той, готови смы да го убіемъ.

16. Като чу тозь заговоръ Павловый-тъ сестринъ сынъ, дойде и влѣзе въ крѣпость-тѫ та извѣсти на Павла.

17. И Павелъ повыка едного отъ стотницы-тѣ и рече *му*: Заведи това момче при тысящника; защото има да му обади нѣщо.

18. И той го зѣ, заведе го при тысящника, и казува: Запрѣный-тъ Павелъ мя повыка и ми ся примоли да доведѫ тойзи момъкъ при тебе, защото има нѣщо да ти каже.

19. А тысящникъ-тъ го зѣ за рѫкѫ, и като ся оттегли на самѣ попыта: Що е това което имашь да ми обадишь?

20. А той рече: Іудеи-тѣ ся нагласихѫ да тя умолятъ да зеведешь утрѣ Павла долу въ съборъ-тъ, ужь че иматъ да пытатъ нѣщо по точно за него.

к҃а. Ты̀ ᲂу҆̀бо не послꙋ́шай и҆̀хъ: ловѧ́тъ бо е҆го̀ ѿ ни́хъ мꙋ́жїе мно́жае четы́редесѧти, и҆̀же заклѧ́шасѧ себѐ ни ѧ҆́сти ни пи́ти, до́ндеже ᲂу҆бі́ютъ е҆го̀: и҆ ны́нѣ гото́ви сꙋ́ть ча́ющеѡ҆бѣща́нїѧ, є҆́же ѿ тебѐ.

к҃в. Ты́сѧщникъ ᲂу҆̀бо ѿпꙋстѝ ю҆́ношꙋ, завѣща́въ ни є҆ди́номꙋ же повѣ́дати, ꙗ҆́кѡ сїѧ̑ ꙗ҆ви́лъ є҆сѝ мнѣ̀.

к҃г. И҆ призва́въ два̀ нѣ́кїѧ ѿ сѡ́тникъ речѐ: ᲂу҆гото́вите мѝ во́инѡвъ вооржє́нныхъ двѣ́стѣ, ꙗ҆́кѡ да и҆дꙋ́тъ до Ке- са́рїи, и҆ кѡ́нникъ се́дмьдесѧтъ, и҆ стрѣ́лєцъ двѣ́стѣ, ѿ тре́- тїѧгѡ часа̀ но́щи:

к҃д. И҆ ско́ты привестѝ, да̀ всади́вше Па́ѵла прово́дѧтъ до Фи́лїѯа и҆ге́мѡна:

к҃є. Написа́ же и҆ посла́нїе и҆мꙋ́щее ѻ҆́бразъ се́й:

к҃ѕ. Кла́ѵдїй Лѷсі́а держа́вномꙋ и҆ге́мѡнꙋ Фи́лїѯꙋ ра́дова- тисѧ.

к҃з. Мꙋ́жа сего̀ ꙗ҆́та ѿ і҆ꙋде́й, и҆ и҆мꙋ́ща ᲂу҆бїе́на бы́ти ѿ ни́хъ, пристꙋ́пль съ во́ины ѿѧ́хъ е҆го̀, ᲂу҆вѣ́дѣвъ, ꙗ҆́кѡ Ри́млѧ- нинъ є҆́сть.

к҃и. Хотѧ́ же разꙋмѣ́ти винꙋ̀, є҆́ѧже ра́ди поима́хꙋ на́нь, сведо́хъ е҆го̀ въ со́нмище и҆̀хъ:

к҃ѳ. Є҆го́же ѡ҆брѣто́хъ ѡ҆глаго́лꙋема ѡ҆ взыска́нїи зако́на и҆́хъ, ни є҆ди́ноже досто́йно сме́рти и҆лѝ ᲂу҆́замъ согрѣше́нїе и҆мꙋ́ща.

л҃. Сказа́нꙋ же бы́вшꙋ мѝ ко́вꙋ хотѧ́щꙋ бы́ти ѿ і҆ꙋде́й на мꙋ́жа сего̀, а҆́бїе посла́хъ е҆го̀ къ тебѣ̀, завѣща́въ и҆ клеветни- кѡ́мъ е҆гѡ̀ глаго́лати пред̾ тобо́ю, ꙗ҆̀же на́нь. здра́въ бꙋ́ди.

л҃а. Во́ини же ᲂу҆́бѡ по повелѣ́номꙋ и҆̀мъ, взе́мше Па́ѵла, ведо́ша ѡ҆бно́щь во А҆нтїпатрі́дꙋ.

л҃в. Воꙋ́трїе же ѡ҆ста́вльше ко́нники и҆тѝ съ ни́мъ, возвра- ти́шасѧ въ по́лкъ:

л҃г. Ѻ҆ни́ же прише́дше въ Кесарі́ю, и҆ вда́вше посла́нїе и҆ге́мѡнꙋ, предста́виша є҆мꙋ̀ и҆ Па́ѵла.

л҃д. Проче́тъ же и҆ге́мѡнъ посла́нїе, и҆ вопро́шъ: ѿ коеѧ̀ ѻ҆́бласти є҆́сть, и҆ ᲂу҆вѣ́дѣвъ, ꙗ҆́кѡ ѿ Кїлїкі́и, речѐ:

21. А ты не дѣй гы слуша, защото го причакуватъ повече отъ четыридесеть души отъ тѣхъ, които ся турихѫ подъ проклѣтіѭ ни да ядѫтъ, ни да піѭтъ, додѣ го не убіѭтъ; и сега сѫ готови, чакатъ *само* да имъ ся вречешь.

22. И тъй тысящникъ-тъ остави момче-то да си иде, като му заржча: Да не кажешь никому че ми си явилъ това.

23. И повыка дваміна отъ стотницы-тѣ и рече *имъ:* Приготвѣте двѣстѣ войны *пѣши*, и седмдесеть конницы, и двѣстѣ стрѣлцы, отъ третій-тъ часъ на нощь-тѫ да идѫтъ до Кесаріѭ;

24. Приготвѣте и скотове, да въскачатъ Павла и да го отведѫтъ безопасно до управителя Феликса.

25. Написа и писмо, което имаше слѣдуѭще-то съдържаніе:

26. Отъ Клавдія Лисіѭ честитому управителю Феликсу поздравленіе.

27. Тогози человѣка, когото Іудеи-тѣ бѣхѫ уловили и щѣхѫ да го убіѭтъ, пристигнѫхъ съ войскѫ-тѫ и го избавихъ, понеже ся научихъ че е Римлянинъ.

28. И като искахъ да разумѣѭ причинѫ-тѫ, за коѭто го обвиняваxѫ, низведохъ го на съборъ-тъ имъ;

29. И намѣрихъ го обвиняванъ за въпросы отъ закона имъ; нѣмаше обаче никаквѫ погрѣшкѫ достойнѫ за смърть или за оковы.

30. И понеже ми подказахѫ че има да стане отъ Іудеи-тѣ навѣтъ *връхъ живота* на тогозь человѣка, тозь часъ го испратихъ при тебе, като заржчахъ и на обвинители-тѣ *му* да си кажѫтъ прѣдъ тебе което *иматъ* връхъ него: Здравъ бѫди.

31. И тъй войни-тѣ споредъ даденѫ-тѫ имъ заповѣдь, зѣхѫ Павла и заведохѫ го прѣзь нощь въ Антипатридѫ.

32. И на утринь-тѫ оставихѫ конницы-тѣ да идѫтъ съ него, и ся върнѫхѫ въ крѣпость-тѫ.

33. А тѣ като влѣзохѫ въ Кесаріѭ, и вржчихѫ писмо-то на управителя, прѣдставихѫ му и Павла.

34. А управитель-тъ като прочете *писмо-то*, и попыта отъ коѭ е область, и разбра че е отъ Киликіѭ,

л҃є. Оуслы́шꙋ ѿ тебѐ, є҆гда̀ и҆ клеветницы̀ твоѝ прїи҆́дꙋтъ, и҆ повелѣ̀ въ претѡ́рѣ И҆́рѡдовѣ стрещѝ є҆го̀.

ГЛАВА̀ К҃Д.

а҃. По пѧти́хъ же днѣ́хъ сни́де а҆рхїере́й А҆на́нїа со ста́рцы и҆ съ ри́торомъ нѣ́кїимъ Терту́лломъ, и҆̀же сказа́ша и҆ге́мѡнꙋ ѿ Па́ѵлѣ.
в҃. Призва́нꙋ же бы́вшꙋ є҆мꙋ̀, нача́тъ клевета́ти Терту́ллъ, глаго́лѧ:
г҃. Мно́гъ ми́ръ ѹ҆лꙋча́юще тобо́ю, и҆ и҆справлє́нїѧ быва́ємаѧ ѧ҆зы́кꙋ семꙋ̀ твои́мъ промышлє́нїемъ, всѧ́кимъ же ѡ҆́бразомъ и҆ вездѣ̀ прїе́млемъ, держа́вный Фи́лїѯе, со всѧ́кимъ благодаре́нїемъ.
д҃. Но да не мно́жае стꙋжа́ю тебѣ̀, молю́ тѧ послꙋ́шати на́съ вкра́тцѣ твое́ю кро́тостїю.
є҃. Ѡ҆брѣто́хомъ бо мꙋ́жа сего̀ гꙋби́телѧ, и҆ движꙋ́щаго проти́вленїе всѣ̑мъ і҆ꙋде́ємъ живꙋ́щымъ по вселе́ннѣй, и҆ предста́телѧ сꙋ́ща Назѡре́йстѣй є҆́реси:
ѕ҃. И҆́же и҆ цр҃ковь поꙋсѝсѧ ѡ҆скверни́ти, є҆го́же и҆ ѧ҆́хомъ и҆ по зако́нꙋ на́шемꙋ хотѣ́хомъ сꙋди́ти є҆мꙋ̀.
з҃. Прише́дъ же Лѷсі́а ты́сѧщникъ мно́гою си́лою ѿ рꙋ́къ на́шихъ и҆схи́ти є҆го̀, и҆ къ тебѣ̀ посла̀.
и҃. Повелѣ́въ и҆ на́мъ поє́млющымъ на́нь и҆тѝ къ тебѣ̀: ѿ негѡ́же возмо́жеши са́мъ разсꙋди́въ ѡ҆ всѣ́хъ си́хъ позна́ти, ѡ҆ ни́хже мы̀ поє́млемъ на́нь.
ѳ҃. Сложи́шасѧ же и҆ і҆ꙋде́и, глаго́люще си̑мъ та́кѡ бы́ти.
і҃. Ѿвѣща́ же Па́ѵелъ: поманꙋ́вшꙋ є҆мꙋ̀ и҆ге́мѡнꙋ глаго́лати: ѿ мно́гихъ лѣ́тъ сꙋ́ща тѧ̀ сꙋдїю̀ пра́ведна ѧ҆зы́кꙋ семꙋ̀ свѣ́дый, благодꙋ́шнѣе, ѧ҆̀же ѡ҆ мнѣ̀, ѿвѣща́ю:
а҃і. Могꙋ́щꙋ тѝ разꙋмѣ́ти, ѧ҆́кѡ не мно́жае мѝ є҆́сть дне́й дванадесѧти́хъ, ѿне́лѣже взыдо́хъ поклони́тисѧ во і҆ер҃лимъ:
в҃і. И҆ ни въ цр҃кви ѡ҆брѣто́ша мѧ̀ къ комꙋ̀ глаго́люща

35. Ще тя слушамъ, рече, кога дойдѫтъ и обвинители-тѣ ти. И повелѣ да го вардятъ въ преторіѭ-тѫ Иродовѫ.

ГЛАВА 24.

1. И подиръ петь дни слѣзе първосвященникъ-тъ Ананія съсъ старѣйшины-тѣ и съ нѣкого си Тертилла ритора, *които* прѣдставихѫ прѣдъ управителя *жалбѫ* противъ Павла.

2. И като го повыкахѫ, начենѫ Тертиллъ да го обвинява, и казуваше:

3. Понеже ся поминувамы въ голѣмо спокойствіе чрѣзъ тебе, честитый Феликсе, и понеже чрѣзъ твое-то промышленіе бывать благоустроенія на тойзи *нашъ* народъ, съсъ всяко благодареніе, всегда и всякѫдѣ признателни смы *ти*.

4. Но да тя не отегчавамъ повече, молѭ тя да ни послушашь вкратцѣ споредъ твоѭ-тѫ снисходителность.

5. Понеже намѣрихмы тогози человѣка че е заразитель, и подига мятежь между всичкы-тѣ по вселеннѫѭ Іудеи, още е и главатарь на ересь-тѫ Назорейскѫ;

6. Който ся нае и храмъ-тъ да осквьрни; когото и уловихмы и по нашій-тъ си законъ поискахмы да го сѫдимъ.

7. Но тысященикъ-тъ Лисія дойде, и съ голѣмо насилство го истругнѫ изъ рѫцѣ-тѣ ни,

8. И повелѣ на обвинители-тѣ му да дойдѫтъ прѣдъ тебе; отъ когото и ты като испыташь ще можешь да узнаешь за всичко това, за което го ный обвинявамы.

9. И Іудеи-тѣ подтвьрдихѫ и казахѫ, че това е така.

10. Тогазь Павелъ, като му кывнѫ управитель-тъ да говори, отвѣща: Понеже тя знаѭ че отъ много годины си сѫдія на тойзи народъ, по на радо сьрдце ще говорѭ за свое-то оправданіе.

11. Защото можешь да ся научишь, че нѣма повече отъ дванадесеть дни отъ какъ възлѣзохъ азъ на поклоненіе въ Іерусалимъ.

12. И нито сѫ мя въ храмъ-тъ намирали да ся разговарямъ съ

и҆лѝ развра́тъ творѧ́ща наро́дꙋ, ни въ со́нмищахъ, ни во
гра́дѣ:
г҃i. Ни́жѐ довестѝ мо́гꙋтъ, є҆ли́ка тебѣ̀ ны́нѣ на мѧ̀ глаго́-
лютъ.
д҃i. И҆сповѣ́дꙋю же тебѣ̀ сїѐ, ꙗ҆́кѡ въ пꙋтѝ, є҆го́же сі́и гла-
го́лютъ є҆́ресь, та́кѡ слꙋжꙋ̀ ѻ҆те́ческомꙋ Бг҃ꙋ, вѣ́рꙋѧ всѣ́мъ
сꙋ́щымъ въ зако́нѣ и҆ Прⷪ҇ро́цѣхъ пи҇саннымъ,
є҃i. Ѹ҆пова́нїе и҆мы́й на Бг҃а, ꙗ҆́кѡ воскресе́нїе хо́щетъ бы́ти
ме́ртвымъ, пра́ведникѡмъ же и҆ грѣ́шникѡмъ, є҆гѡ́же и҆ са́ми
сі́и ча́ютъ.
ѕ҃i. Ѡ҆ се́мъ же и҆ а҆́зъ подвиза́юсѧ, непоро́чнꙋ со́вѣсть
и҆мѣ́ти всегда̀ пред̾ Бг҃омъ же и҆ человѣ́ки.
з҃i. По лѣ́тѣхъ же мно́гихъ прїидо́хъ сотвори́ти ми́лѡстыни
во ꙗ҆зы́къ мо́й, и҆ приноше́нїѧ:
и҃i. Въ ни́хже ѡ҆брѣ́тоша мѧ̀ ѡ҆чище́нна въ црк҇ви, ни съ
наро́домъ ни́жѐ съ молво́ю.
ѳ҃i. Нѣ́цыи ѿ А҆сі́и і҆ꙋде́и, и҆̀мже подоба́ше пред̾ тѧ̀ прїитѝ
и҆ глаго́лати, а҆́ще и҆́мꙋтъ что̀ на мѧ̀.
к҃. И҆лѝ са́ми сі́и да глаго́лютъ, а҆́ще кꙋ́ю ѡ҆брѣ́тоша во
мнѣ̀ непра́вдꙋ, ста́вшꙋ мѝ въ со́нмищи,
к҃а. Ра́звѣ є҆ди́нагѡ сегѡ̀ гла́са, и҆̀мже возопи́хъ стоѧ̀ въ
ни́хъ, ꙗ҆́кѡ ѿ воскресе́нїи ме́ртвыхъ а҆́зъ сꙋ́дъ прїе́млю дне́сь
ѿ ва́съ.
к҃в. Слы́шавъ же сїѧ̀ Фи́лїѯъ, ѿвѣща̀ и҆̀мъ, и҆звѣ́стнѣе ѹ҆-
вѣ́дѣвъ, ꙗ҆̀же ѿ пꙋтѝ се́мъ, глаго́лѧ: є҆гда̀ Лѷсі́а ты́сѧщникъ
прїи́детъ, разсꙋждꙋ̀, ꙗ҆̀же ѿ ва́съ:
к҃г. Повелѣ̀ же со́тникꙋ стрещѝ Па́ѵла, и҆ и҆мѣ́ти ѡ҆сла́бꙋ, и҆
ни є҆ди́номꙋ же возбранѧ́ти ѿ свои́хъ є҆мꙋ̀ слꙋжи́ти и҆лѝ при-
ходи́ти къ немꙋ̀.
к҃д. По дне́хъ же нѣ́кїихъ прише́дъ Фи́лїѯъ со Дрꙋсі́ллїею
жено́ю свое́ю сꙋ́щею і҆ꙋде́аныню, призва̀ Па́ѵла, да слы́шитъ
ѿ негѡ̀ вѣ́рꙋ, ꙗ҆̀же во Хрⷭ҇та̀ І҆и҃са.
к҃є. Глаго́лющꙋ же є҆мꙋ̀ ѿ пра́вдѣ и҆ ѿ воздержа́нїи и҆ ѿ

нѣкого или да размирявамъ народъ-тъ, нито въ съборища-та, нито въ градъ-тъ.

13. Нито могѫтъ да докажѫтъ това за което мя обвинѣватъ сега.

14. А това ти исповѣдувамъ, че споредъ ученіе-то, което *тѣ* наричатъ ересь, така служѫ на отеческый-тъ *нашъ* Богъ, като вѣрувамъ всичко щото е писано въ законъ-тъ и пророцы-тѣ;

15. И имамъ и надеждѫ на Бога, коіѫто и тѣ сами пріиматъ, че ще да бѫде въскрьсеніе на мьртвы-тѣ, на праведны и неправедны.

16. На това азъ ся стараіѫ, да имамъ всякога непорочнѫ съвѣсть и прѣдъ Бога и прѣдъ человѣцы-тѣ.

17. И слѣдъ много годины дойдохъ да сторіѫ милостыни на народъ-тъ си и приношенія.

18. А между това Іудеи нѣкои си отъ Азіѭ, намѣрихѫ мя очищенъ въ храмъ-тъ, не съ много народъ, нито съ мълвѫ.

19. Които ако да имахѫ нѣщо врьхъ мене трѣбаше да ся прѣдставятъ прѣдъ тебе, и да мя обвинятъ.

20. Или тѣ сами да рекѫтъ, ако сѫ намѣрили въ мене нѣкоіѫ неправдѫ, когато прѣдстанѫхъ прѣдъ съборище-то;

21. Освѣнь *ако е* за единый-тъ тойзи гласъ, що извыкахъ като стояхъ между тѣхъ: Че *поради ученіе-то* за въскрьсеніе-то на мьртвы-тѣ мя сѫдите вы днесь.

22. Това като чу Феликсъ, отложи *сѫдбѫ-тѫ* имъ, понеже знаяше по точно за това ученіе, и рече: Кога слѣзе тысященикъ-тъ Лисія, ще испытамъ наздраво за *распріѭ*-тѫ ви.

23. И повелѣ стотнику да вардятъ Павла, и да има спокойствіе, и да не въспиратъ никого отъ познаницы-тѣ му да му послужатъ или да дохождатъ при него.

24. Слѣдъ нѣколко дни дойде Феликсъ съсъ женѫ си Друсилліѭ, която бѣше Іудеянка, и прати та повыка Павла, и слуша отъ него за вѣрѫ-тѫ въ Христа *Іисуса*.

25. И когато говоряше той за правдѫ и за въздьржаніе и за

с8дѣ̀ хотѧ́щемъ бы́ти, пристра́шенъ бы́въ Фи́лїѯъ ѿвѣща̀: ны́нѣ ᲂу҆́бѡ и҆ди̂: вре́мѧ же полᲂу҇чи́въ призовᲂу̀ тѧ.

к҃ѕ. Вкᲂу́пѣ же и҆ надѣ́ѧсѧ, ꙗ҆́кѡ мзда̀ да́стсѧ є҆мᲂу̀ ѿ Па́vла, ꙗ҆́кѡ да ѿпᲂу́ститъ є҆го̀: тѣ́мже и҆ ча́стѡ призыва́ѧ є҆го̀ бесѣ́доваше съ ни́мъ.

к҃з. Двѣма́ же лѣ́томა скончáвшемасѧ прїѧ́тъ и҆змѣне́нїе Фи́лїѯъ Порки́a Фи́ста: хотѧ́ же ᲂу҆го́дное сотвори́ти Ї҆ᲂу҆де́ємъ Фи́лїѯъ, ѡ҆ста́ви Па́vла свѧ́зана.

ГЛАВА̀ К҃Є.

а҃. Фи́стъ же ᲂу҆бо прїи́мь вла́сть, по тре́хъ дне́хъ взы́де во Ї҆ерⷭ҇ли́мъ ѿ Кесарі́и.

в҃. Сказа́ша же є҆мᲂу̀ а҆рхїере́и и҆ пе́рвїи ѿ Ї҆ᲂу҆де́й на Па́vла, и҆ моля́хᲂу є҆го̀,

г҃. Прося́ще благода́ти на́нь, ꙗ҆́кѡ да по́слетъ є҆го̀ во Ї҆ерᲂусали́мъ: ко́въ творѧ́ще ꙗ҆́кѡ да ᲂу҆бїю́тъ є҆го̀ на пᲂутѝ.

д҃. Фи́стъ же повелѣ̀ Па́vла стрещѝ въ Кесарі́и, са́мъ та́мѡ хотѧ̀ вско́рѣ и҆зы́ти.

є҃. И҆́же ᲂу҆́бо си́лнїи въ ва́съ, речѐ: со мно́ю ше́дше, а҆́ще є҆́сть ка́ѧ непра́вда въ мᲂу́жѣ се́мъ, да глаго́лютъ на́нь.

ѕ҃. Пребы́въ же ᲂу҆ ни́хъ не мно́жае десѧтѝ дне́й, сни́де въ Кесарі́ю, на ᲂу҆трі́е сѣ́дъ на сᲂуди́щи, повелѣ̀ Па́vла привестѝ.

з҃. Приведе́нᲂу же бы́вшᲂу є҆мᲂу̀, ѡ҆́крестъ ста́ша, и҆̀же ѿ Ї҆ерᲂусали́ма сше́дшїи Ї҆ᲂу҆де́и, мнѡ́ги и҆ тѧ҆́жки вины̀ принося́ще на Па́vла, и҆́хже не можа́хᲂу и҆зави́ти,

и҃. Ѿвѣщава́ющᲂу є҆мᲂу̀, ꙗ҆́кѡ ни на зако́нъ Ї҆ᲂу҆де́йскїй, ни на цр҃ковь, ни на Ке́сарѧ что̀ согрѣши́хъ.

ѳ҃. Фи́стъ же хотѧ̀ ᲂу҆го́дное Ї҆ᲂу҆де́ємъ сотвори́ти, ѿвѣща́въ

бѫдѫщій-тъ сѫдъ, Феликсъ уплашенъ отговори: Сега си иди, и кога имамъ врѣме ще тя повыкамъ пакъ.

26. А при това надѣяше ся че ще му ся дадѫтъ отъ Павла пары за да го пусне. За това и по честичко го выкаше та приказуваше съ него.

27. Но слѣдъ навършаніе-то на двѣ годины, Феликса наслѣдува Порцій Фестъ; а Феликсъ понеже ищѣше да угоди на Іудеи-тѣ, остави Павла въ оковы.

ГЛАВА 25.

1. Фестъ прочее като дойде въ область-тѫ, слѣдъ три дни възлѣзе отъ Кесаріѭ въ Іерусалимъ.

2. И първосвященникъ-тъ и голѣмци-тѣ Іудейскы, прѣдставихѫ прѣдъ него жалбѫ връхъ Павла, и моляхѫ му ся,

3. И просяхѫ да склони на исканіе-то имъ противъ него за да го проводи въ Іерусалимъ, а тѣ правяхѫ засадѫ на пѫть-тъ да го убіѭтъ.

4. Фестъ обаче отговори, Павелъ да стои запрѣнъ въ Кесаріѭ, и самъ той скоро ще тръгне *за тамъ.*

5. За това, които могѫтъ отъ васъ, рече, да слѣзѫтъ съ мене, и ако има нѣщо въ тогозь человѣка, да го обвинятъ.

6. И като прѣсѣдѣ между тѣхъ до десетина дена, слѣзе въ Кесаріѭ, и на утринь-тѫ сѣднѫ на сѫдовище-то, и повелѣ да доведѫтъ Павла.

7. И като дойде той обиколихѫ *го* Іудеи-тѣ които бѣхѫ слѣзли отъ Іерусалимъ, и наносяхѫ противъ Павла много и тежкы обвиненія, които не можахѫ да докажѫтъ.

8. Понеже той ся оправдаваше: Че нито противъ законъ-тъ Іудейскый, нито противъ храмъ-тъ, нито противъ Кесаря сьмь сторилъ нѣкое прѣстѫпленіе.

9. Но Фестъ понеже искаше да угоди на Іудеи-тѣ, отговори на

Па́vлови речѐ: хо́щеши ли во Їерꙋсали́мъ возше́дъ, та́мѡ ѡ҆
си́хъ сꙋ́дъ прїѧ́ти ѿ менѐ;
і҃. Рече́ же Па́vелъ: на сꙋди́щи Ке́саревѣ стоѧ̀ є҆́смь, и҆дѣ́-
же мѝ досто́итъ сꙋ́дъ прїѧ́ти. Їꙋде́й ничи́мже ѡ҆би́дѣхъ,
ꙗ҆́коже и҆ ты̀ до́брѣ вѣ́си:
а҃і. А҆́ще бо непра́вдꙋю и҆лѝ досто́йно сме́рти сотвори́хъ
что̀, не ѿме́щꙋсѧ ᲂу҆мре́ти: а҆́ще ли же ничто́же є҆́сть во
мнѣ̀, є҆́же сі́и на мѧ̀ клеве́щꙋтъ, никто́же мѧ̀ мо́жетъ тѣ́мъ
вы́дати. Ке́сарѧ нарица́ю.
в҃і. Тогда̀ Фи́стъ состѧза́всѧ съ совѣ́тники, ѿвѣща̀: Ке́сарѧ
ли наре́клъ є҆сѝ, къ Ке́сарю по́йдеши.
г҃і. Дне́мъ же мину́вшымъ нѣ́кимъ, А҆грі́ппа ца́рь и҆ Вер-
нїкі́а сни́доста въ Кесарі́ю, цѣлова́ти Фи́ста.
д҃і. И҆ ꙗ҆́коже мно́ги днѝ пребы́ста тꙋ̀, Фи́стъ сказа̀ царю̀,
ꙗ҆̀же ѡ҆ Па́vлѣ, глаго́лѧ: мꙋ́жъ нѣ́кїй є҆́сть ѡ҆ста́вленъ ѿ Фи-
лї́ѯа ᲂу҆́зникъ,
є҃і. Ѡ҆ не́мже, бы́вшꙋ мѝ во Їерꙋсали́мѣ, ꙗ҆ви́ша а҆рхїере́и и҆
ста́рцы Їꙋде́йстїи, проса́ще на́нь сꙋда̀:
ѕ҃і. Къ ни́мже ѿвѣща́хъ, ꙗ҆́кѡ нѣ́сть ѡ҆бы́чай Ри́млѧнѡмъ
вы́дати человѣ́ка ко́его на поги́бель, пре́жде да́же ѡ҆клевета́е-
мый не и҆́мать пре́дъ лице́мъ клеве́щꙋщихъ є҆го̀, и҆ мѣ́сто ѿвѣ́та
прїи́метъ ѡ҆ свое́мъ согрѣше́нїи.
з҃і. Сше́дшымсѧ же и҆̀мъ здѣ̀, закоснѣ́нїе ни є҆ди́но со-
тво́рь, на ᲂу҆́трїе сѣ́дъ на сꙋди́щи, повелѣ́хъ привестѝ
мꙋ́жа:
и҃і. Ѡ҆́крестъ же є҆гѡ̀ ста́вше клеветницы̀ ни є҆ди́нꙋ винꙋ̀,
ꙗ҆̀же а҆́зъ непщева́хъ, нанесо́ша:
ѳ҃і. Стѧза̑нїѧ же нѣ́каѧ ѡ҆ свое́й разли́чнѣй вѣ́рѣ и҆мѧ́хꙋ
къ немꙋ̀, и҆ ѡ҆ нѣ́коемъ Ї҆и҃сѣ ᲂу҆ме́ршемъ, є҆го́же глаго́лаше
Па́vелъ жи́ва бы́ти.
к҃. Недоꙋмѣ́ѧсѧ же а҆́зъ ѡ҆ взыска́нїи си́хъ, глаго́лахъ:
а҆́ще хо́щетъ и҆тѝ во Їерꙋсали́мъ, и҆ та́мѡ сꙋ́дъ прїѧ́ти ѡ҆
си́хъ.

Павла и рече: Щешь ли да възлѣзешь въ Іерусалимъ и тамъ да ся сѫдишь за това прѣдъ мене?

10. И Павелъ рече: *Азъ* прѣдстоѭ на Кесарево-то сѫдовище, дѣто трѣба да ся сѫдѭ. Не сьмь обидѣлъ въ нищо Іудеи-тѣ, както и ты твьрдѣ добрѣ познавашь.

11. Защото, ако не сьмь правъ, и сьмь сторилъ нѣщо достойно за смьрть, не бѣгамъ отъ смьрть-тѫ: но ако нѣма нищо отъ това което мя тѣ обвиняватъ, никой не може да мя прѣдаде на волѭ-тѫ имъ; отнасямъ ся до Кесаря.

12. Тогази Фестъ, като ся поразговори съсъ совѣтъ-тъ, отговори: Отнеслъ си ся до Кесаря, при Кесаря ще идешь.

13. И отъ какъ ся минѫхѫ нѣколко дена, царь Агриппа и Верникіа дойдохѫ въ Кесаріѭ да поздравятъ Феста.

14. И като ся бавихѫ тамо доста врѣме, Фестъ споменѫ на царя за Павловѫ-тѫ работѫ, и каза: Има нѣкой си человѣкъ оставенъ отъ Феликса въ оковы,

15. За когото, когато бѣхъ въ Іерусалимъ, първосвященници-тѣ и старѣйшины-тѣ Іудейскы дадохѫ *ми* жалбѫ, и искахѫ да го осѫдѭ;

16. На които отговорихъ че Римляни-тѣ нѣматъ обычай да прѣдаватъ нѣкого человѣка на смьрть доклѣ обвиняемый-тъ нѣма обвинители-тѣ си на лице, и му ся не дозволи да ся оправдае за обвиненіе-то.

17. И тъй когато дойдохѫ тѣ тука, *съ мене* наедно, безъ забавѫ на другый-тъ день сѣднѫхъ на сѫдовище-то и заповѣдахъ да доведѫтъ человѣкъ-тъ:

18. За когото обвинители-тѣ му като застанѫхѫ, не нанесохѫ никое *таквозъ* обвиненіе каквото азъ прѣдполагахъ;

19. Но имахѫ противъ него нѣкаквы разысканія за тѣхны-тѣ си вѣрованія, и зарадь нѣкого си Іисуса който былъ умрѣлъ, за когото Павелъ казуваше че е живъ.

20. И азъ понеже бѣхъ въ недоумѣніе за едно такова разысканіе казувахъ, ако ще да иде въ Іерусалимъ, и тамо да ся сѫди за това.

к҃а. Па́ѵла же нарекша блюде́ну бы́ти є҆мꙋ̀ до разсꙋжде́нїѧ А҆ѵгꙋ́ста, повелѣ́хъ блюстѝ є҆го̀, до́ндеже послю̀ є҆го̀ къ Ке́сарю.

к҃в. А҆грі́ппа же къ Фи́стꙋ речѐ: хотѣ́лъ бы́хъ и҆ са́мъ человѣ́ка сего̀ слы́шати. О҆́нъ же речѐ: ᲂу҆́трѣ ᲂу҆слы́шиши є҆го̀.

к҃г. На ᲂу҆́трїе же прише́дшꙋ А҆грі́ппѣ и҆ Верні́кїи со мно́гою го́рдостїю, и҆ вше́дшымъ въ сꙋде́бнꙋю пала́тꙋ, съ ты́сѧщники и҆ съ наро́читыми мꙋ́жи гра́да, и҆ повелѣ́вшꙋ Фи́стꙋ, приведе́нъ бы́сть Па́ѵелъ.

к҃д. И҆ речѐ Фи́стъ: А҆грі́ппо царю̀, и҆ всѝ сꙋ́щїи съ на́ми мꙋ́жїе, ви́дите сего̀, ѿ не́мже всѐ мно́жество і҆ꙋде́й стꙋжа́хꙋ мѝ во і҆ерꙋсали́мѣ же и҆ здѐ, вопїю́ще, ꙗ҆́кѡ не подоба́етъ жи́ти є҆мꙋ̀ ктомꙋ̀.

к҃є. А҆́зъ же разꙋмѣ́въ ничто́же досто́йно сме́рти сотво́рша є҆го̀, и҆ самомꙋ̀ же семꙋ̀ наре́кшꙋ Севаста, сꙋди́хъ посла́ти є҆го̀.

к҃ѕ. Ѡ҆ не́мже и҆звѣ́стное что̀ писа́ти гдⷭ҇ивꙋ не и҆́мамъ: тѣ́мже и҆ приведо́хъ є҆го̀ пред̾ ва́съ, наипа́че же пред̾ тѧ̀ А҆грі́ппо царю̀, ꙗ҆́кѡ да разсꙋжде́нїю бы́вшꙋ и҆́мамъ что̀ писа́ти.

к҃з. Безслове́сно бо мни́тсѧ мѝ, посыла́ющꙋ ю҆́зника, а҆ вины̀ ꙗ҆̀же на́нь не сказа́ти.

ГЛАВА̀ К҃Ѕ.

а҃. А҆грі́ппа же къ Па́ѵлꙋ речѐ: повелѣва́етсѧ тѝ ѿ себѐ самомꙋ̀ глаго́лати. тогда̀ Па́ѵелъ простеръ рꙋ́кꙋ ѿвѣща- ва́ше:

в҃. Ѡ҆ всѣ́хъ ѿ ни́хже ѡ҆клевета́емь є҆́смь ѿ і҆ꙋде́й, царю̀ А҆грі́ппо, непщꙋ́ю себѐ бл҃же́нна бы́ти, ꙗ҆́кѡ пред̾ тобо́ю ѿвѣ- ща́ти дне́сь и҆́мамъ:

г҃. Па́че же вѣ́дца тѧ̀ сꙋ́ща свѣ́дый всѣ́хъ і҆ꙋде́йскихъ

21. Но понеже Павелъ поиска да го оставѭ за сѫдбѫ-тѫ на Августа *Кесаря*, повелѣхъ да го вардятъ доклѣ да го испратѭ при Кесаря.

22. Тогазь Агриппа рече Фесту: Ищѣше ми ся и мене да чуѭ тогозь человѣка. И той рече: Утрѣ щешь го чу.

23. И тъй на утрѣнь-тѫ, когато Агриппа и Верникія дойдохѫ съ голѣмо великолѣпіе, и влѣзохѫ въ сѫдовищнѫ-тѫ стаѭ съ тысящници-тѣ и съ отличны-тѣ мѫжіе на града, заповѣда Фестъ и доведохѫ Павла.

24. Тогазь казува Фестъ: Царю Агриппо, и всичкы които присѫтствувате *тука* съ насъ, гледате тогозь, за когото всичко-то множество Іудейско ми говорихѫ, и въ Іерусалимъ и тука, и крѣщѣхѫ че той не трѣбува вече да е живъ.

25. Но азъ, понеже разбрахъ че не е сторилъ нищо достойно за смьрть, и самъ той ся отнесе до Августа *Кесаря*, рѣшихъ да го проводѭ.

26. За когото нѣмамъ нищо извѣстно да пишѫ на господаря *си:* за това го изведохъ прѣдъ васъ, и нарочно прѣдъ тебе, царю Агриппо, за да стане испытаніе-то *му* и да имамъ какво да пишѫ.

27. Защото ми ся вижда беспѫтно, като проваждамъ вързанъ человѣкъ, да не забѣлѣжѫ и обвиненія-та противъ него.

ГЛАВА 26.

1. И Агриппа рече Павлу: Имашь дозволеніе да говоришь самъ за себе си. Тогазь Павелъ прострѣ рѫкѫ и начепѫ да говори за оправданіе-то си:

2. Честитъ считамъ себе си, царю Агриппо, като имамъ прѣдъ тебе днесь да ся оправдаѭ за всичко, за което мя Іудеи-тѣ обвиняватъ.

3. А найвече понеже *знаѭ* че си вѣждь на всичкы-тѣ обычаи и

ѻ҆бы́чаєвъ и҆ взыска́ній. тѣ́мже молю́сѧ ті̀, долготерпѣ́ливнѡ
послꙋ́шати менѐ.

д҃. Житїѐ оу҆́бѡ моѐ є҆́же ѿ ю҆́ности, и҆спе́рва бы́вшее во
ꙗ҆зы́цѣ моє́мъ во і҆ер҃ли́мѣ, вѣ́дѧтъ всѝ і҆ꙋде́и,

є҃. Вѣ́дꙋще мѧ̀ и҆спе́рва, а҆́ще хотѧ́тъ свидѣ́тельство-
вати, ꙗ҆кѡ̀ по и҆звѣ́стнѣй є҆́реси на́шеѧ вѣ́ры жи́хъ фа-
рїсе́й:

ѕ҃. И҆ ны́нѣ ѡ҆ ᲂу҆пова́нїи ѡ҆бѣтова́нїѧ бы́вшагѡ ѿ бг҃а ко
ѻ҆ц҃е́мъ на́шымъ, стоѭ̀ сꙋди́мь:

з҃. Въ не́же ѻ҆бонадесѧте колѣ̑на на́ша безпреста́нни де́нь
и҆ но́щь слꙋжа́ще надѣ́ютсѧ дости́ти: ѡ҆ не́мже ᲂу҆пова́нїи ѡ҆кле-
вета́емь є҆́смь, царю̀ а҆грі́ппо, ѿ і҆ꙋде́й.

и҃. Что̀; невѣ́рно ли сꙋ́дитсѧ ва́ми, ꙗ҆́кѡ бг҃ъ ме́ртвыѧ
возставлѧ́етъ;

ѳ҃. А҆́зъ оу҆́бѡ мнѣ́хъ, ꙗ҆́кѡ подоба́етъ мѝ мнѡ́га сопро-
ти̑вна проти́вꙋ и҆́мене і҆и҃са назѡре́а сотвори́ти:

і҃. Є҆́же и҆ сотвори́хъ во і҆ерꙋсали́мѣ, и҆ мнѡ́ги ѿ ст҃ы́хъ а҆́зъ
въ темни́цахъ затвори́хъ, вла́сть ѿ а҆рхїере́й прїе́мь: оу҆би-
ва́ємымъ же и҆̀мъ прилага́хъ совѣ́тъ:

а҃і. И҆ на всѣ́хъ со́нмищахъ мно́жицею мꙋ́чѧ и҆̀хъ, принꙋ-
жда́хъ хꙋ́лити: преизли́ха же враждꙋ́ѧ на ни́хъ, гоня́хъ да́же
и҆ до внѣ́шнихъ градѡ́въ.

в҃і. Въ ни́хже и҆ды́й въ дама́скъ со вла́стїю и҆ повелѣ́нїемъ
є҆́же ѿ а҆рхїере́й,

г҃і. Въ полꙋ́дни, на пꙋтѝ ви́дѣхъ, царю̀, съ нб҃сѐ па́че
сїѧ́нїѧ со́лнечнагѡ, ѡ҆сїѧ́вшїй мѧ̀ свѣ́тъ и҆ со мно́ю и҆дꙋ́-
щихъ.

д҃і. Всѣ̑мъ же па́дшымъ на́мъ на зе́млю, слы́шахъ гла́съ
глаго́лющь ко мнѣ̀ и҆ вѣща́ющь є҆вре́йскимъ ꙗ҆зы́комъ: са́ѵле,
са́ѵле, что́ мѧ го́ниши; же́стоко тѝ є҆́сть проти́вꙋ рожна̀
пра́ти.

є҃і. А҆́зъ же ре́хъ: кто́ є҆сѝ гд҃и; Ѻ҆́нъ же речѐ: а҆́зъ є҆́смь
і҆и҃съ, є҆го́же ты̀ го́ниши.

разыскванія Іудейскы; за това молѭ ти ся да мя послушашь търпѣливо.

4. Мой-тъ *още* отъ младость-тѫ ми животъ, който проминѫхъ отъ начало между народъ-тъ си въ Іерусалимъ, всичкы-тѣ Іудеи го знаѭтъ,

5. Понеже мя знаѭтъ отъ начало, (ако бы щѣли да засвидѣтелствуватъ), че споредъ най точно-то ученіе на нашѫ-тѫ вѣрѫ живѣхъ Фарисей.

6. И сега прѣдстоѭ на сѫдъ за надеждѫ-тѫ на обѣщаніе-то, което е Богъ обѣщалъ на отцы-тѣ ни,

7. Въ което *обѣщаніе всичкы-тѣ* дванадесеть наши плѣмена, които служатъ *Богу* день и нощь непрѣстанно, надѣѭтъ ся да достигнѫтъ; за тѫзи надеждѫ, царю Агриппо, мя обвиняватъ Іудеи-тѣ.

8. Що? мислите ли за невѣрваніе, че Богъ въскрьсява мьртвы-тѣ?

9. Тъй *и* азъ помыслихъ въ себе си, че трѣбаше да сторѭ много противности врьхъ име-то на Іисуса Назорея:

10. Което и сторихъ въ Іерусалимъ; и мнозина отъ святыи-тѣ азъ запрѣхъ въ тьмницы, като зѣхъ власть отъ пьрвосвященницы-тѣ; и на убиваніе-то имъ и азъ дадохъ гласъ врьхъ *тѣхъ*.

11. И по всичкы-тѣ съборища много пѫти като гы мѫчахъ, принуждавахъ гы да хулятъ; и безъ мѣрѫ като ся ряхъ противъ тѣхъ, гоняхъ гы даже и по външни-тѣ градища.

12. А между това когато отхождахъ въ Дамаскъ съ власть и порѫчаніе отъ пьрвосвященницы-тѣ,

13. По пладнѣ, видѣхъ на пѫть-тъ, царю, свѣтлинѫ отъ небе-то, която надминуваше слънчено-то сіяніе, която осія мене и тѣзи които пѫтувахѫ съ мене.

14. И като паднѫхмы всинца на земѭ-тѫ, чухъ гласъ който ми говоряше, и казуваше ми на Еврейскый языкъ: Савле, Савле, що мя гонишь? жестоко ти е да риташь срѣщѫ остны.

15. И азъ рѣкохъ: Кой си *ты*, Господи? А той рече: Азъ сьмь Іисусъ, когото ты гонишь.

ѕ҃і. Но воста́ни, и҆ ста́ни на нѡ́гꙋ твою̀: на се́ бо ꙗ҆ви́хсѧ
тѝ, сотвори́ти тѧ̀ слꙋгꙋ̀ и҆ свидѣ́телѧ, ꙗ҆̀же ви́дѣлъ є҆сѝ и҆ ꙗ҆̀же
ꙗ҆влю̀ тебѣ̀,

з҃і. И҆зима́ѧ тѧ̀ ѿ люде́й і҆ꙋде́йскихъ и҆ ѿ ꙗ҆зы́къ, къ ни́мже
а҆́зъ тѧ̀ послю̀,

и҃і. Ѿве́рсти ѻ҆́чи и҆́хъ, да ѡ҆братѧ́тсѧ ѿ тмы̀ въ
свѣ́тъ, и҆ ѿ ѻ҆́бласти сатани́ны къ Бг҃ꙋ, є҆́же пріѧ́ти и҆̀мъ
ѡ҆ставле́ніе грѣхѡ́въ, и҆ достоѧ́ніе во ст҃ы́хъ, вѣ́рою, ꙗ҆́же
въ мѧ̀.

ѳ҃і. Тѣ́мже царю̀ А҆гри́ппо, не бы́хъ проти́венъ нб҃номꙋ ви-
дѣ́нію,

к҃. Но сꙋ́щымъ въ Дама́сцѣ пре́жде и҆ во І҆ерꙋсали́мѣ, и҆ во
вса́кой странѣ̀ І҆ꙋде́йстѣй, и҆ ꙗ҆зы́кѡмъ, проповѣ́дꙋю пока́ѧ-
тисѧ: и҆ ѡ҆брати́тисѧ къ Бг҃ꙋ, достѡ́йна покаѧ́нію дѣла̀ тво-
рѧ́ще.

к҃а. Сихъ ра́ди мѧ̀ І҆ꙋде́и є҆́мше во свѧти́лищи, хотѧ́хꙋ
растерза́ти.

к҃в. По́мощь ᲂу҆́бо ᲂу҆лꙋчи́въ, ꙗ҆́же ѿ Бг҃а, да́же до днѐ сегѡ̀
стою̀, свидѣ́тельствꙋѧ ма́лꙋ же и҆ ве́ликꙋ, ничто́же вѣща́ѧ,
ра́звѣ ꙗ҆́же прⷪ҇ро́цы реко́ша хотѧ́щаѧ бы́ти и҆ Мѡѷсе́й,

к҃г. Ꙗ҆́кѡ Хрⷭ҇то́съ и҆мѣ́ѧше пострада́ти, ꙗ҆́кѡ пе́рвый ѿ
воскресе́нїѧ ме́ртвыхъ свѣ́тъ хотѧ́ше проповѣ́дати лю́демъ
(І҆ꙋде́йскимъ) и҆ ꙗ҆зы́кѡмъ.

к҃д. Сїѧ̑ же є҆мꙋ̀ ѿвѣща́вающꙋ, Фи́стъ ве́лїимъ гла́сомъ
речѐ: бѣсн͛ꙋешисѧ ли Па́ѵле; мнѡ́гїѧ тѧ̀ кни҄ги въ неи́стов-
ство прелага́ютъ.

к҃е. Ѻ҆́нъ же, не бѣснꙋ́юсѧ, речѐ: держа́вный Фи́сте, но
и҆́стины и҆ цѣломꙋ́дрїѧ глаго́лы вѣща́ю.

к҃ѕ. Вѣ́сть бо ѡ҆ си́хъ ца́рь, къ немꙋ́же и҆ съ дерзнове́нїемъ
глаго́лю: ᲂу҆таи́тисѧ бо є҆мꙋ̀ ѿ си́хъ не вѣ́рꙋю ничесомꙋ́же:
нѣ́сть бо во ᲂу҆́глѣ сотворе́но сїѐ.

к҃з. Вѣ́рꙋеши ли, царю̀ А҆гри́ппо, прⷪ҇ро́кѡмъ; вѣ́мъ ꙗ҆́кѡ вѣ́-
рꙋеши.

16. Но стани, и ся исправи на нозѣ-тѣ си; понеже за това ти
ся явихъ, да тя назначѫ служитель и свидѣтель на това що си
видѣлъ, и на това което ще ти открыѭ,
17. Като тя изваждамъ отъ народъ-тъ *Іудейскый* и отъ язычни-
цы-тѣ въ които сега тя проваждамъ,
18. Да имъ отворишь очи-тѣ, да ся обърнѫтъ отъ тьмно-то на
видѣло-то, и отъ власть-тѫ на Сатанѫ къмъ Бога, и чрѣзъ вѣрѫ-
тѫ въ мене да земѫтъ прощеніе на грѣхове-тѣ *си* и наслѣдіе
между освятены-тѣ.
19. За това, царю Агриппо, не бѣхъ непокоренъ на небесно-то
видѣніе;
20. Но проповѣдувахъ първомъ на *Іудеи*-тѣ въ Дамаскъ и въ
Іерусалимъ, и во всичкѫ-тѫ земѭ Іудейскѫ, и *напоконъ* на языч-
ницы-тѣ, да ся покаюватъ, и да ся обращатъ къмъ Бога, и да
правятъ дѣла достойны на покаяніе-то:
21. За това Іудеи-тѣ като мя уловихѫ въ храмъ-тъ, турихѫ ся
да мя убіѭтъ.
22. Но съ помощь-тѫ коѭто получихъ отъ Бога, стоѭ до тойзи
день, та свидѣтелствувамъ и прѣдъ малъкъ и прѣдъ голѣмъ, безъ да
говорѭ нищо *друго* освѣнь *това* което сѫ пророци-тѣ и Моисей
говорили че *то* имаше да бѫде;
23. Сирѣчь че Христосъ имаше да пострада, и че *той* първъ като
въскрьсне отъ мьртвы-тѣ, щѣше да проповѣда видѣлинѫ на народъ-
тъ *Іудейскый* и на язычницы-тѣ.
24. И когато ся той така отговаряше, Фестъ съ голѣмъ гласъ
рече: Полудѣлъ си Павле; много-то ученіе тя докарва въ лудость.
25. А той рече: Не сьмь полудѣлъ, честитый Фесте, но изго-
варямъ словеса отъ истинѫ и отъ здравъ умъ;
26. Защото знае за това царь-тъ, комуто и говорѭ съ дьрзно-
веніе; понеже не вѣрувамъ да има нѣщо отъ това да не знае той;
защото то не е станѫло въ нѣкой ѫгълъ.
27. Вѣрувашь ли, царю Агриппо, пророцы-тѣ? знаѭ че *ты*
вѣрувашь.

к҃и. А҆грі́ппа же къ Па́влꙋ речѐ: вма́лѣ мѧ̀ препира́еши Хрїстїа́нина бы́ти.

к҃ѳ. Па́велъ же речѐ: моли́лъ ᲂу҆́бѡ бы́хъ Бг҃а, и҆ вма́лѣ и҆ во мно́зѣ, не то́кмѡ тебѐ но и҆ всѣ́хъ слы́шащихъ мѧ̀ дне́сь бы́ти и҆́мъ та́цѣмъ, ꙗ҆ко́въ и҆ а҆́зъ є҆́смь, кромѣ̀ ᲂу҆́зъ си́хъ.

л҃. И҆ сїѧ̑ ре́кшꙋ є҆мꙋ̀, воста̀ ца́рь и҆ и҆ге́мѡнъ, и҆ Вернїкі́а, и҆ сѣдѧ́щїи съ ни́ми.

л҃а. И҆ ѿше́дше бесѣ́довахꙋ дрꙋ́гъ ко дрꙋ́гꙋ глаго́люще: ꙗ҆́кѡ ничто́же сме́рти досто́йно и҆лѝ ᲂу҆́зъ твори́тъ человѣ́къ се́й.

л҃в. А҆грі́ппа же Фи́стꙋ речѐ: ѿпꙋще́нъ бы́ти мо́жаше человѣ́къ се́й, а҆́ще не бы̀ Ке́сарѧ нарица́лъ. и҆ та́кѡ сꙋдѝ и҆ге́мѡнъ, посла́ти є҆го̀ къ Ке́сарю.

ГЛАВА̀ К҃З.

а҃. И҆ ꙗ҆́коже сꙋ́ждено бы́сть, ѿплы́ти на́мъ во І҆та́лїю, преда́хꙋ Па́ѵла же и҆ и҆ны́ѧ нѣ́кїѧ ю҆́зники со́тникꙋ, и҆́менемъ І҆ꙋ́лїю, спі́ры Севасті́йскїѧ.

в҃. Вше́дше же въ кора́бль А҆драмѵ́тскїй, восхотѣ́вше плы́ти во А҆сі́йскаѧ мѣ́ста, ѿвезо́хомсѧ, сꙋ́щꙋ съ на́ми А҆рі́стархꙋ Македо́нанинꙋ ѿ Солꙋ́нѧ.

г҃. Въ дрꙋгі́й же приста́хомъ въ Сїдѡ́нѣ: человѣколю́бїе же І҆ꙋ́лїй Па́ѵлови дѣ́ѧ, повелѣ̀ къ дрꙋгѡ́мъ ше́дшꙋ, прилѣжа́нїе ᲂу҆лꙋчи́ти.

д҃. И҆ ѿтꙋ́дꙋ ѿве́зшесѧ приплы́хомъ въ Кѵ́пръ, занѐ вѣ́три ба́хꙋ проти́вни.

є҃. Пꙋчи́нꙋ же ꙗ҆́же проти́въ Кїлїкі́и и҆ Памфѷлі́и преплы́вше, прїидо́хомъ въ Мѵ́ры Лѷкі́йскїѧ.

ѕ҃. И҆ та́мѡ ѡ҆брѣ́тъ со́тникъ кора́бль А҆леѯандрі́йскїй пловꙋ́щъ во І҆та́лїю, всадѝ ны̀ въ о҆́нь.

з҃. Во мно́ги же днѝ ко́снѡ пла́вающе, и҆ є҆два̀ бы́вше проти́въ Кні́да, не ѡ҆ставлѧ́ющꙋ на́съ вѣ́трꙋ, приплы́хомъ подъ Кри́тъ, при Салмѡ́нѣ:

28. И Агриппа рече на Павла: Безъ малко мя убѣждавашь да станѫ Христіанинъ.

29. А Павелъ рече: Молилъ ся быхъ Богу щото не токо безъ малко но на пълно, *и* не само ты но и всичкы които мя днесь слушатъ да станѫтъ таквизи какъвъто сьмь и азъ, освѣнь тѣзи оковы.

30. И това като рече той, станѫ царь-тъ и управитель-тъ и Верникія, и сѣдящи-тѣ съ тѣхъ;

31. И като отидохѫ на странѫ говоряхѫ помежду си и казувахѫ: Тойзи человѣкъ не прави нищо достойно за смьрть или за оковы.

32. И Агриппа рече Фесту: Тойзи человѣкъ можаше да ся пусне, ако не бѣше ся отнеслъ *за сѫдбѫ* прѣдъ Кесаря.

ГЛАВА 27.

1. И когато бы рѣшено да отплувамы въ Италіѭ, прѣдадохѫ Павла и другы нѣкои вързаны на стотника, именемъ Іулія, отъ пълкъ-тъ Августовъ.

2. И влѣзохмы въ корабъ Адрамитскый, и отвезохмы ся съ намѣреніе да плувамы около Азійскы-тѣ мѣста; имахмы още съ насъ си Аристарха Македонца отъ Солунъ.

3. И на другый-тъ *день* стигнѫхмы въ Сидонъ; и Іулій ся докарваше человѣколюбиво съ Павла, и дозволи *му* да иде при пріятели-тѣ *си* да му пригодятъ.

4. И отъ тамъ като станѫхмы провезохмы ся подъ Кипръ, защото вѣтрове-тѣ бѣхѫ противни.

5. И като прѣплувахмы море-то Киликійско и Памфилійско, стигнѫхмы въ Миры, Ликійскый *градъ*.

6. Тамо стотникъ-тъ намѣри корабъ Александрійскый който плуваше за Италіѭ, и тури ны въ него.

7. И мудно като плувахмы доволно дни и едвамъ стигнѫхмы въ Книдъ, понеже не ны пущаше вѣтръ-тъ, проплувахмы подъ Критъ срѣщѫ Салмонъ.

и҃. Є҆два̀ же и҆збира́юще кра́й, пріидо́хомъ на мѣ́сто нѣ́кое нарица́емое до́брое приста́нище, є҆мꙋ́же бли́зъ бѣ̀ гра́дъ Ласе́й.
ѳ҃. Мно́гꙋ же вре́мени минꙋ́вшꙋ, и҆ сꙋ́щꙋ ѹ҆жѐ не безбѣ́днꙋ пла́ванїю, зане́же и҆ по́стъ ѹ҆жѐ бѣ̀ преше́лъ, совѣ́товаше Па́ѵелъ,
і҃. Глаго́лѧ и҆̀мъ: мꙋ́жїе, ви́ждꙋ, ꙗ҆́кѡ съ досажде́нїемъ и҆ мно́гою тще́то́ю, не то́кмѡ бре́мене и҆ корабла̀, но и҆ дꙋ́шъ на́шихъ хо́щетъ бы́ти пла́ванїе.
а҃і. Со́тникъ же ко́рмчїѧ и҆ наѵкли́ра послꙋ́шаше па́че, не́жели Па́ѵломъ глаго́лемыхъ.
в҃і. Не добрꙋ́ же приста́нищꙋ сꙋ́щꙋ ко ѡ҆зимѣ́нїю, мно́зи совѣ́тъ да́ахꙋ ѿве́зтисѧ ѿтꙋ́дꙋ, а҆́ще ка́кѡ возмо́гꙋтъ, дости́гше Фїні́кїи ѡ҆зимѣ́ти, въ приста́нищи Кри́тстѣмъ зрѧ́щемъ къ Лі́вꙋ и҆ къ Хѡ́рꙋ.

г҃і. Дхнꙋ́вшꙋ же ю҆́гꙋ, мнѣ́вше во́лю свою̀ ѹ҆лꙋчи́ти, воздви́гше вѣ́трила, плы́хꙋ вскра́й Кри́та.
д҃і. Не по мно́зѣ же возвѣ́ѧ проти́венъ є҆мꙋ̀ вѣ́тръ бꙋ́ренъ, нарица́емый Єѵрокл́ѵдонъ.
є҃і. Восхище́нꙋ же бы́вшꙋ кораблю̀, и҆ не могꙋ́щꙋ сопроти́витисѧ вѣ́трꙋ, вда́вшесѧ волна́мъ носи́ми бѣ́хомъ.
ѕ҃і. Ѻ҆́стровъ же нѣ́кїй мимоте́кше нарица́ющїйсѧ Кла́ѵдїй, є҆два̀ возмого́хомъ ѹ҆держа́ти ла́дїю̀:
з҃і. Ю҆́же воста́гше, всѧ́кимъ ѻ҆́бразомъ помога́хꙋ, подтвержда́юще кора́бль: боѧ́щесѧ же да не въ сѵ́рть впадꙋ́тъ, низпꙋсти́вше па́рꙋсъ, си́це носи́ми бѣ́хꙋ.
и҃і. Ѕѣлѡ̀ же ѡ҆бꙋрева́ємымъ на́мъ, наꙋ́трїе и҆змета́нїе творѧ́хꙋ:
ѳ҃і. И҆ въ тре́тїй де́нь свои́ми рꙋка́ми ꙗ҆́дрило кора́бленое и҆зверго́хомъ:
к҃. Ни со́лнцꙋ же, ни ѕвѣзда́мъ ꙗ҆́вльшымсѧ на мно́ги дни̑,

8. И едвамъ що прѣминѫхмы него, стигнѫхмы на нѣкое си мѣсто което ся казува Добры Пристанища, близу при които бѣ градъ-тъ Ласей.

9. Но като бѣше ся минѫло доволно врѣме, и плуваніе-то бѣше вече опасно, защото и постъ-тъ бѣше ся вече минѫлъ, совѣтуваше Павелъ,

10. И казуваше имъ: Братіе, виждамъ че плуваніе-то ще бѫде съсъ злостраданіе и съ голѣмѫ щетѫ, не токо за товаръ-тъ, и за корабъ-тъ но и за душы-тѣ ни.

11. Но стотникъ-тъ ся увѣряваше повече на кормчій-тъ и на стопанинъ-тъ на кораба, а не на Павловы-тѣ думы.

12. И понеже пристанище-то не бѣ способно за прѣзимуваніе, повече-то дадохѫ мнѣніе да ся дигнѫтъ и отъ тамъ, за да стигнѫтъ, ако бы было възможно, до Финикъ, пристанище Критско, което гледа срѣщѫ югозападный-тъ и сѣверозападный-тъ вѣтръ, и *тамъ* да прѣзимуватъ.

13. И когато подухнѫ малко югъ-тъ, помыслихѫ че сполучихѫ цѣль-тѫ си, дигнѫхѫ ся, и плувахѫ близу по край Критъ.

14. Но слѣдъ малко възвѣя срѣщѫ него вѣтръ буренъ нарицаемый Евроклидонъ.

15. И понеже ся дрѫпнѫ корабъ-тъ, и не можаше да устои срѣщѫ вѣтръ-тъ, оставихмы ся *на волны-тѣ* и носяхѫ ны.

16. И като утекохмы задъ едно островче което ся наричаше Клавдій, едвамъ можѣхмы да удьржимъ ладіѭ-тѫ;

17. Коѭто като дигнѫхѫ, употрѣбявахѫ *всякаквы* пособія, и прѣпасвахѫ корабъ-тъ изъ отдолу; и бояще ся да не паднѫтъ на плитко, снѣхѫ платна-та, и носяхѫ ся така.

18. И понеже бѣхмы въ голѣмѫ бѣдѫ отъ бурѫ-тѫ, въ слѣдующій день хванѫхѫ да исхвьрлятъ товаръ-тъ.

19. И на третій-тъ *день* сами съ рѫцѣ-тѣ си исхвьрлихмы корабленны-тѣ нѣща.

20. И понеже за много дни не ся виждаше ни слънце ни звѣзды,

и҆ зимѣ̀ не ма́лѣ належа́щей, про́чее ѿима́шесѧ наде́жда всѧ̀, є҆́же спасти́сѧ на́мъ.
к҃а. Мно́гꙋ же неаде́нїю сꙋ́щꙋ, тогда̀ ста́въ Па́νелъ посредѣ̀ и҆́хъ речѐ: подоба́ше ᲂу҆́бѡ, ѡ҆̑ мꙋ́жїе, послꙋ́шавше менѐ не ѿвезти́сѧ ѿ Кри́та, и҆ и҆збы́ти досажде́нїѧ сегѡ̀ и҆ тщеты̀.
к҃в. И҆ сѐ ны́нѣ молю́ вы бл҃годꙋ́шствовати: поги́бель бо ни є҆ди́ной дꙋши̑ ѿ ва́съ бꙋ́детъ, ра́звѣ корабла̀.
к҃г. Предста́ бо мѝ въ сї́ю но́щь А҆́гг҃лъ Бг҃а, є҆гѡ́же а҆́зъ є҆́смь, є҆мꙋ́же и҆ слꙋжꙋ̀,
к҃д. Глаго́лѧ: не бо́йсѧ Па́νле, Ке́сарю тѝ подоба́етъ предста́ти: и҆ сѐ дарова̀ тебѣ̀ Бг҃ъ всѧ̑ пла́вающыѧ съ тобо́ю.
к҃є. Тѣ́мже дерза́йте мꙋ́жїе: вѣ́рꙋю бо Бг҃ови, ꙗ҆́кѡ та́кѡ бꙋ́детъ, и҆́мже ѡ҆́бразомъ рече́но мѝ бы́сть.
к҃ѕ. Во ѻ҆́стровъ же нѣ́кїй подоба́етъ на́мъ приста́ти.
к҃з. И҆ є҆гда̀ четвертаѧнад́есѧть но́щь бы́сть, носи́мымъ на́мъ во А҆дрїа́тской пꙋчи́нѣ въ полꙋ́нощи, непщева́хꙋ кора́бленицы ꙗ҆́кѡ приближа́ютсѧ къ нѣ́коей странѣ̀:
к҃и. И҆ и҆змѣ́ривше глꙋбинꙋ̀ ѡ҆брѣто́ша саже́ней два́десѧть: ма́лѡ же преше́дше, и҆ па́ки и҆змѣ́ривше, ѡ҆брѣто́ша саже́ней пѧтьна́десѧть:
к҃ѳ. Боѧ́щесѧ же, да не ка́кѡ въ прꙋ́днаѧ мѣста̀ впадꙋ́тъ, ѿ но́са корабла̀ ве́ргше ꙗ҆́кѡрѧ четы́ри, молѧ́хомсѧ да де́нь бꙋ́детъ.
л҃. Кора́бленикѡмъ же и҆́щꙋщымъ бѣжа́ти и҆зъ корабла̀, и҆ низвѣ́сившымъ ла́дїю въ мо́ре, и҆звѣ́томъ а҆́ки ѿ но́са хотѧ́щымъ ꙗ҆́кѡрѧ простре́ти,
л҃а. Речѐ Па́νелъ со́тникꙋ и҆ во́инѡмъ: а҆́ще не сі́и пребꙋ́дꙋтъ въ корабли̑, вы̀ спасти́сѧ не мо́жете.
л҃в. Тогда̀ во́ини ѿрѣ́заша ᲂу҆́жѧ ла́дїи, и҆ ѡ҆ста́виша ю҆̀ ѿпа́сти.
л҃г. Є҆гда́ же хотѧ́ше де́нь бы́ти, молѧ́ше Па́νелъ всѣ́хъ, да прїи́мꙋтъ пи́щꙋ, глаго́лѧ: четыренадесѧ́тый дне́сь де́нь ждꙋ́ще, не ѧ҆́дше пребыва́ете, ничто́же вкꙋси́вше.

и силна-та бура наваляше, изчезнѫ вече отъ насъ всяка надежда за спасеніе.

21. А подирь много неяденіе, застанѫ Павелъ между тѣхъ и рече: Трѣбаше, о пріятели, да мя послушате, да ся не дигамы отъ Критъ, и да ны не постигнѣше това злостраданіе и тази щета.

22. Но и сега вы съвѣтувамъ да сте весели, защото ни една душа отъ васъ нѣма да ся изгуби, но само корабъ-тъ:

23. Защото ангелъ отъ Бога, чійто сьмь азъ, и комуто служѫ, яви ми ся тѫзи нощь,

24. И каза: Не бой ся, Павле, *ты* трѣба да прѣдстанешь прѣдъ Кесаря; и ето Богъ ти подари всичкы-тѣ конто плуватъ съ тебе.

25. За това, братіе, бѫдѣте весели; защото вѣрувамъ въ Бога че така ще бѫде, споредъ както ми бы речено.

26. А ный трѣба да бѫдемъ исхвьрлени на нѣкой островъ.

27. И когато настанѫ четыринадесета-та нощь, като ся носяхмы на самъ на тамъ по Адріатическо-то *море*, кѫдѣ срѣдъ нощь, корабници-тѣ угаждахѫ че наближаватъ до нѣкоѭ сушѫ.

28. И като измѣрихѫ дълбочинѫ-тѫ, намѣрихѫ двадесеть растега; и малко по нататъкъ като отидохѫ, пакъ измѣрихѫ и намѣрихѫ петнадесеть растега.

29. И бояще ся да не бы да паднѫтъ вънъ на камениты мѣста, спуснѫхѫ четыри котвы отъ кормъ-тъ, и желаяхѫ да сьмне.

30. И понеже корабници-тѣ ищѣхѫ да побѣгнѫтъ отъ корабъ-тъ, и спуснѫхѫ ладійкѫ-тѫ въ море-то, съ причинѫ ужь че ще спуснѫтъ котвы отъ кѫдѣ прѣдницѫ-тѫ,

31. Павелъ рече на стотника и на войны-тѣ: Тѣзи ако не останѫтъ въ корабъ-тъ, вы не можете ся избави.

32. Тогазь войни-тѣ отрѣзаха вѫжя-та на ладійкѫ-тѫ и оставихѫ ѭ да падне вънъ.

33. А при сьмнуваніе Павелъ каняше всичкы-тѣ да похапнѫтъ *по нѣщо*, и казуваше: Четыринадесеть дена днесь ожидате, и стоите гладни, безъ да сте вкусили нищо.

л҃д. Тѣ́мже молю̀ ва́съ пріѧ́ти пи́щꙋ: се́ бо къ ва́шемꙋ
спасе́нїю е҆́сть: ни є҆ди́номꙋ бо ѿ ва́съ вла́съ главы̀
ѿпаде́тъ.
л҃є. Ре́къ же сїѧ̑, и҆ прїе́мъ хлѣ́бъ, благодарѝ Бг҃а пре́дъ
всѣ́ми, и҆ прело́мь нача́тъ ꙗ҆́сти.
л҃ѕ. Благонаде́жни же бы́вше всѝ, и҆ ті́и прїѧ́ша пи́щꙋ.
л҃з. Бѣ̑ же въ корабли̑ всѣ́хъ дꙋ́шъ, двѣ́стѣ се́дмьдесѧтъ
и҆ ше́сть.
л҃и. Насы́щшесѧ же бра́шна, ѡ҆блегчи́ша кора́бль, и҆змета́-
юще пшени́цꙋ въ мо́ре.
л҃ѳ. Є҆гда́ же де́нь бы́сть, землѝ не познава́хꙋ: нѣ́дро же
нѣ́кое ᲂу҆смотрѣ́ша и҆мꙋ́щее песо́къ, въ не́же, а҆́ще мо́щно
є҆́сть, совѣща́ша и҆звле́щѝ кора́бль.
м҃. И҆ кѡ́твы собра́вше везѧ́хꙋсѧ по мо́рю, кꙋ́пнѡ ѿсла́-
бивше ᲂу҆́жа корми́лѡмъ: и҆ воздви́гше ма́лое вѣ́трило къ ды-
шꙋ́щемꙋ вѣ́трецꙋ, везо́хомсѧ на кра́й.
м҃а. Впа́дше же въ мѣ́сто и҆со́пное, ᲂу҆вѧзи́ша кора́бль: и҆
но́съ ᲂу҆бѡ ᲂу҆вѧ́зшїй пребы́сть недви́жимь, корми́ло же раз-
бива́шесѧ ѿ нꙋ́жды во́лнъ:
м҃в. Вѡ́инѡмъ же совѣ́тъ бы́сть, да ᲂу҆́зники ᲂу҆бїю́тъ, да
не кто̀ поплы́въ и҆збѣ́гнетъ.
м҃г. Со́тникъ же хотѧ̀ соблюстѝ Па́ѵла, возбранѝ совѣ́тꙋ
и҆́хъ, повелѣ̀ же могꙋ́щымъ пла́вати, да и҆зскочи́вше пе́рвѣе
и҆зы́дꙋтъ на кра́й,
м҃д. А҆ про́чїи, ѻ҆́ви ᲂу҆бѡ на дщи́цахъ, ѻ҆́ви же на нѣ́чемъ
ѿ корабли̇̀. и҆ та́кѡ бы́сть всѣ́мъ спасти́сѧ на зе́млю.

ГЛАВА̀ К҃И.

а҃. Спасе́ни же бы́вше и҆́же съ Па́ѵломъ, ѿ корабли̇̀, тогда̀
разꙋмѣ́ша, ꙗ҆́кѡ ѻ҆́стровъ Мелі́тъ нарица́етсѧ.
в҃. Ва́рвари же творѧ́хꙋ нема́лое милосе́рдїе на́мъ: воз-

34. За това вы молѭ да похапнете; Защото това е *нуждно* за упазваніе-то ви; понеже ни едному отъ васъ ни косьмъ отъ главѫ-тѫ нѣма да падне.

35. И като рече това, зѣ хлѣбъ, благодари Бога прѣдъ всички, та прѣломи и наченѫ да яде.

36. Отъ това ся ободрихѫ всичкы, та ядохѫ и тѣ.

37. И всинца въ корабъ-тъ бѣхмы двѣстѣ и седмдесеть и шесть души.

38. И като ся насытихѫ съ хранѫ, облегчавахѫ корабъ-тъ като исхвърляхѫ жито-то въ море-то.

39. И когато ся разсьмнѫ не познавахѫ земіѫ-тѫ; съгледувахѫ обаче заливъ нѣкой си който имаше брѣгъ, на който ся рѣшихѫ да тикнѫтъ корабъ-тъ, ако бѣ възможно.

40. И като истеглихѫ котвы-тѣ, оставихѫ *корабъ-тъ* по море-то, развързахѫ още върскы-тѣ на кормила-та, и развихѫ малко-то вѣтрило на кѫдѣ вѣтръ-тъ, и управихѫ ся къмъ брѣгъ-тъ.

41. Но испаднѫхѫ на мѣсто дѣто біяше отъ двѣ страны море-то, и тамъ засѣднѫ корабъ-тъ; прѣдница-та ся заби и не мърдаше; а задница-та ся разглобяваше отъ насиліе-то на волны-тѣ.

42. И наговорихѫ ся войни-тѣ да избіѭтъ запрѣны-тѣ, да не бы да исплува нѣкой и да побѣгне.

43. Но стотникъ-тъ като искаше да избави Павла, въспрѣ гы отъ *това* намѣреніе, и повелѣ, които можѫтъ да плуватъ, да скочатъ първомъ тѣ въ море-то, и да излѣзѫтъ на сухо:

44. А останѫли-тѣ, едни на дъскы, други пакъ на нѣщо отъ корабъ-тъ. И така бы та ся избавихѫ всичкы на сушѫ-тѫ.

ГЛАВА 28.

1. И отъ какъ ся избавихѫ, тогазь познахѫ че островъ-тъ ся казуваше Малта.

2. А варвари-тѣ *тамошни жители* показахѫ намъ голѣмо

гнѣ́щше бо ѻ҆́гнь, прїѧ́ша всѣ́хъ на́съ, за настоѧ́щїй до́ждь, и҆ зи́мꙋ.
г҃. Сгрома́ждшꙋ же Па́ѵлꙋ ро́ждїѧ мно́жество, и҆ возложи́в-
шꙋ на ѻ҆́гнь, є҆хі́дна ѿ теплоты̀ и҆зше́дши сѣкнꙋ̀ въ рꙋ́кꙋ є҆гѡ̀.
д҃. И҆ є҆гда̀ ви́дѣша ва́рвари ви́сѧщꙋ ѕмі́ю ѿ рꙋкѝ є҆гѡ̀, гла-
го́лахꙋ дрꙋ́гъ ко дрꙋ́гꙋ: всѧ́кѡ ᲂу҆бі́йца є҆́сть человѣ́къ се́й,
є҆го́же спасе́на ѿ мо́рѧ сꙋ́дъ бж҃їй жи́ти не ѡ҆ста́ви.
є҃. То́й же ᲂу҆́бѡ ѿтрѧ́съ ѕмі́ю во ѻ҆́гнь, ничто́же ѕло̀ по-
страда̀:
ѕ҃. Ѻ҆ни́ же чаѧ́хꙋ є҆го̀ и҆́мꙋща возгорѣ́тисѧ, и҆лѝ па́сти
внеза́пꙋ ме́ртва: на мно́зѣ же (тогѡ̀) чаю́щымъ, и҆ ничто́же
ѕло̀ въ не́мъ бы́вшее ви́дѧщымъ, претво́ршесѧ, глаго́лахꙋ
бо́га того̀ бы́ти.
з҃. Ѻ҆́крестъ же мѣ́ста ѻ҆́нагѡ бѧ́хꙋ се́ла пе́рвагѡ во
ѻ҆́стровѣ, и҆́менемъ Попліа, и҆́же прїи́мь на́съ трѝ днѝ любе́знѣ
ᲂу҆чреди̑.
и҃. Бы́сть же ѻ҆тцꙋ̀ Попліевꙋ ѻ҆гне́мъ и҆ водны́мъ трꙋдо́мъ
ѡ҆держи́мꙋ лежа́ти: къ немꙋ́же Па́ѵелъ вше́дъ, и҆ помоли́всѧ,
и҆ возло́жъ рꙋ́цѣ свои̑ на́нь, и҆сцѣлѝ є҆го̀.
ѳ҃. Семꙋ̀ же бы́вшꙋ, и҆ про́чїи и҆́мꙋщїи недꙋ́ги во ѻ҆́стровѣ
то́мъ, прихожда́хꙋ, и҆ и҆сцѣлѣва́хꙋсѧ:
і҃. И҆̀же и҆ мно́гими че́стьмѝ почто́ша на́съ, и҆ ѿвозѧ́щымсѧ
на́мъ, ꙗ҆̀же на потре́бꙋ, вложи́ша.
а҃і. По тре́хъ же мцⷭ҇ѣхъ ѿвезо́хомсѧ въ корабли̑ а҆леѯандрі́й-
стѣмъ подпи́саномъ, дїоскꙋ̑ры, презимѣ́вшемъ во ѻ҆́стровѣ.
в҃і. И҆ доплы́вше въ сѵракꙋ́сы, пребы́хомъ днѝ трѝ:
г҃і. Ѿтꙋ́дꙋ же ѿплы́вше прїидо́хомъ въ ри́гїю, и҆ по є҆ди-
но́мъ днѝ возвѣ́ѧвшꙋ ю҆́гꙋ во вторы́й де́нь прїидо́хомъ въ
потїо́лы:
д҃і. И҆дѣ́же ѡ҆брѣ́тше бра́тїю, ᲂу҆моле́ни бы́хомъ ѿ ни́хъ
пребы́ти дні́й се́дмь: и҆ та́кѡ въ ри́мъ и҆до́хомъ.
є҃і. И҆ ѿ та́мѡ бра́тїѧ слы́шавше, ꙗ҆̀же ѡ҆ на́съ, и҆зыдо́ша въ

человѣколюбіе; защото ны пріяхѫ всинца, и понеже валѣше дъждь и студено бѣше, накладохѫ огнь.

3. И когато Павелъ сграмади много хврастіе и го тури на огнь-тъ, една ехидна излѣзе изъ топлинѫ-тѫ и залѣпи ся за ръкѫ-тѫ му.

4. А варвари-тѣ като видѣхѫ змійѫ-тѫ какъ висяше о ръкѫ-тѫ му, думахѫ си помежду си: Безъ друго тойзи человѣкъ е убійца, който ако и да ся избави отъ море-то, *Божіе-то* правосѫдіе го не остави да е живъ.

5. Но той тръснѫ змійѫ-тѫ въ огнь-тъ, и не пострада никое зло.

6. А тѣ ся надѣяхѫ че ще да отече, или внезапу да падне долу мьртъвъ: но като очакувахѫ много врѣме, и гледахѫ че му не ставаше никое зло, промѣнихѫ *мысль* и думахѫ че е богъ.

7. И около това мѣсто бѣхѫ стяжанія-та на най пьрвый-тъ въ островъ-тъ, име-то му Поплій: той ны прія и гощава ны пріятелскы три дни.

8. А случи ся да е болѣнъ Попліевъ бащà, и лежаше отъ трескѫ и отъ дисентерійѫ: а Павелъ влѣзе при него, и като ся помоли *Богу*, възложи ръцѣ на него, и го исцѣли.

9. И тъй това като станѫ, и другы-тѣ отъ островъ-тъ, които имахѫ нѣщо болѣсть, идяхѫ и исцѣлявахѫ ся:

10. Които и съ много почести ны почетохѫ, и на тръгваніе-то ни снабдихѫ ны съ потрѣбны-тѣ.

11. И слѣдъ три мѣсецы отплувахмы съ единъ Александрійскый корабъ, *що бѣше* съсъ знамя на Діоскуры, и който бѣ прѣзимувалъ въ тойзи островъ.

12. И като стигнѫхмы въ Сиракусы, прѣсѣдѣхмы три дни.

13. И отъ тамо все край брѣгъ-тъ, стигнѫхмы въ Ригійѫ, и слѣдъ единъ день като повѣя югъ-тъ, на вторый-тъ день дойдохмы въ Потіолы;

14. Дѣто намѣрихмы братія, които ны умолихѫ да прѣсѣдимъ у тѣхъ седмь дена, и така дойдохмы въ Римъ.

15. И отъ тамо братія-та като чухѫ за насъ, излѣзохѫ до

срѣ́тенїе на́ше да́же до А҆ппі́ева торга̀ и҆ трїе́хъ корче́мницъ:
и҆̀хже ви́дѣвъ Па́велъ, и҆ бл҃года́ривъ Бг҃а, прїѧ́тъ дерзнове́нїе.
ѕ҃і. Е҆гда́ же прїидо́хомъ въ Ри́мъ, со́тникъ предадѐ ѹ҆́зники
воево́дѣ: Па́ѵлꙋ же повелѣ̀ пребыва́ти ѡ҆ себѣ̀, съ соблюда́ю-
щимъ є҆го̀ во́иномъ.
з҃і. Бы́сть же по днե́хъ тре́хъ, созва̀ Па́ѵелъ сꙋ́щыѧ ѿ
І҆ꙋде́євъ пе́рвыѧ: сше́дшымсѧ же и҆̀мъ, глаго́лаше къ ни̑мъ:
мꙋ́жїе бра́тїе, а҆́зъ ничто́же проти́вно сотвори́въ лю́демъ и҆лѝ
ѡ҆бы́чаємъ ѻ҆те́ческимъ, ѹ҆́зникъ ѿ І҆ерꙋсали́млѧнъ пре́данъ
бы́хъ въ рꙋ́цѣ Ри́млѧнѡмъ:
и҃і. И҆̀же разсꙋди́вше, ѧ҆̀же ѡ҆ мнѣ̀, хотѧ́хꙋ пꙋсти́ти, занѐ
ни є҆ди́на вина̀ сме́ртнаѧ бы́сть во мнѣ̀.
ѳ҃і. Сопроти́въ же глаго́лющымъ І҆ꙋде́ємъ, нꙋ́жда мѝ бы́сть
нарещѝ Ке́сарѧ, не ѧ҆́кѡ ѧ҆зы́къ мо́й и҆мѣ́ѧ въ чесо́мъ ѡ҆клеве-
та́ти.
к҃. Сеѧ̀ ра́ди ѹ҆̀бо вины̀ ѹ҆моли́хъ ва́съ, да ви́ждꙋ и҆ бесѣ́-
дꙋю: надє́жды бо ра́ди І҆и҃левы вери́гами сі́ми ѡ҆бложе́нъ
є҆́смь.
к҃а. Ѻ҆ни́ же къ немꙋ̀ рѣ́ша: мы̀ нижѐ писа́нїѧ ѡ҆ тебѣ̀
прїѧ́хомъ ѿ І҆ꙋде́й, нижѐ прише́дъ кто̀ ѿ бра́тїй возвѣстѝ,
и҆лѝ глаго́ла что̀ ѡ҆ тебѣ̀ ѕло̀.
к҃в. Мо́лимсѧ же да слы́шимъ ѿ тебѐ, ѧ҆̀же мꙋ́дрствꙋеши:
ѡ҆ є҆́реси бо се́й вѣ́домо є҆́сть на́мъ, ѧ҆́кѡ всю́дꙋ сопроти́въ гла-
го́лемо є҆́сть.
к҃г. Ѹ҆ста́вивше же є҆мꙋ̀ де́нь, прїидо́ша къ немꙋ̀ въ стран-
нопрїе́мницꙋ мно́жайшїи: и҆̀мже сказа́ше свидѣ́тельствꙋѧ
црⷭ҇твїе Бж҃їе, и҆ ѹ҆вѣрѧ́ѧ и҆̀хъ, ѧ҆̀же ѡ҆ І҆и҃сѣ, ѿ зако́на Мѡѷсе́ова
и҆ прⷪ҇рѡ́къ, ѿ ѹ҆́тра да́же до ве́чера.
к҃д. И҆ ѻ҆́ви ѹ҆̀бѡ вѣ́ровахꙋ глаго́лємымъ, ѻ҆́ви же не вѣ́-
ровахꙋ.
к҃є. Несогла́сни же сꙋ́ще дрꙋ́гъ ко дрꙋ́гꙋ ѿхожда́хꙋ, ре́кшꙋ
Па́ѵлꙋ глаго́лъ є҆ди́нъ: ѧ҆́кѡ до́брѣ Дх҃ъ ст҃ы́й глаго́ла И҆са́їемъ
прⷪ҇ро́комъ ко ѻ҆ц҃е́мъ на́шымъ,

Аппіево-то тържище и до Три-тѣ Кръчмы да ны посрѣщнѫтъ; и
Павелъ като видѣ тыя *братія*, благодари Бога, и ободри ся.
16. А когато дойдохмы въ Римъ, стотникъ-тъ прѣдаде окованы-
тѣ на войводѫ-тѫ; а на Павла ся дозволи да живѣе особно съ
воинъ-тъ който го вардяше.
17. И слѣдъ три дни свыка Павелъ по пърlвы-тѣ отъ Іудеи-тѣ;
и като ся събрахѫ казуваше имъ: Мѫжіе братіе, азъ безъ да сьмь
сторилъ нищо противъ народъ-тъ, или противъ отеческы-тѣ
обычаи, вързанъ отъ Іерусалимъ прѣдадохѫ мя въ рѫцѣ-тѣ на
Римляны-тѣ;
18. Които като мя испытахѫ, щѣхѫ да *мя* пуснѫтъ, защото ни
една вина за смьрть нѣмаше въ мене;
19. Но понеже Іудеи-тѣ ся противяхѫ, принудихъ ся да ся
отнесѫ до Кесаря; а не че имахъ да обвинѭ въ нѣщо народъ-
тъ си.
20. И тъй по тѫѭ причинѫ вы призовахъ, да *вы* видѭ и да *ви*
поговорѭ; защото зарадь надеждѫ-тѫ на Израиля имамъ на себе
си тѣзи веригы.
21. А тѣ му рекохѫ: Ный нито писма смы получили отъ Іудеѭ
за тебе, нито нѣкой отъ братія-та е дошелъ да ни извѣсти, или да
ни каже нѣщо зло за тебе.
22. Но желаемъ да чуемъ отъ тебе твое-то мнѣніе; защото е
извѣстно намъ, че за тѫзи ересь на всякѫдѣ противно ся го-
вори.
23. И като му опрѣдѣлихѫ день, дойдохѫ при него въ гостил-
ницѫ-тѫ множина, на които изложи съсъ свидѣтелства царство-то
Божіе, и отъ сутринь-тѫ до вечерь-тѫ увѣряваше гы за Іисуса,
и отъ закона Моисеевъ, и отъ пророцы-тѣ.
24. И едни отъ тѣхъ ся увѣрявахѫ на това което говорѣше, а
другы не вѣрувахѫ.
25. И тѣ понеже бѣхѫ несогласни помежду си, отхождахѫ си,
като *имъ* рече Павелъ еднѫ рѣчь: Добрѣ е реклъ Духъ Святый на
бащы-тѣ ни чрѣзъ пророка Исаія,

кѕ. Глаго́ла: и҆дѝ къ лю́демъ си҆̀мъ и҆ рцы̀: сл꙽хомъ ᲂу҆-
слы́шите, и҆ не и҆́мате разꙋмѣ́ти: и҆ ви́дѧще ᲂу҆́зрите, и҆ не
и҆́мате ви́дѣти.
кз. Ѡ҆дебелѣ́ бо се́рдце люде́й си́хъ, и҆ ᲂу҆ши́ма тѧ́жкѡ
слы́шаша, и҆ ѻ҆́чи своѝ смѣжи́ша: да не ка́кѡ ᲂу҆ви́дѧтъ ѻ҆чи́-
ма, и҆ ᲂу҆ши́ма ᲂу҆слы́шатъ, и҆ се́рдцемъ ᲂу҆разꙋмѣ́ютъ и҆ ѡ҆бра-
тѧ́тсѧ, и҆ и҆сцѣлю̀ и҆̀хъ.
кі. Вѣ́домо ᲂу҆̀бо да бꙋ́детъ ва́мъ, ꙗ҆́кѡ ꙗ҆зы́кѡмъ посла́сѧ
спасе́ніе бж҃іе, сі́и и҆ ᲂу҆слы́шатъ.
кѳ. И҆ сїѧ̑ томꙋ̀ ре́кшꙋ, ѿидо́ша і҆ꙋде́и, мно́гое и҆мꙋ́ще
междꙋ̀ собо́ю состѧза́ніе.
л҃. Пребы́сть же Па́νелъ два̀ лѣ́та и҆спо́лнь своѐю мздо́ю, и҆
пріима́ше всѧ̑ приходѧ́щыѧ къ немꙋ̀.
ла. Проповѣ́дꙋѧ црⷭ҇твіе бж҃іе, и҆ ᲂу҆ча̀ ꙗ҆̀же ѡ҆ гдⷭ҇ѣ на́шемъ
і҆и҃сѣ хрⷭ҇тѣ̀, со всѧ́кимъ дерзнове́ніемъ невозбра́ннѡ.

26. Когато е казалъ: Иди и речи на тойзи народъ: Слухомъ ще чуете, и нѣма да разумѣете; и съ очи ще гледате, и нѣма да видите.

27. Защото задебелѣ сьрдце-то на тѣзи людіе, и съ уши-тѣ си тежко чуватъ, и очи-тѣ си склопихѫ, да не бы съ очи да видятъ, и съ уши да чуѭтъ, и съсъ сьрдце да разумѣѭтъ, и ся завърнѫтъ та гы исцѣлѭ.

28. И тъй да знаете, че спасеніе-то Божіе на языччицы-тѣ ся проводи; тѣ и ще чуѭтъ.

29. И това като рече, отидохѫ си Іудеи-тѣ съ голѣмо прѣпираніе помежду си.

30. А Павелъ останѫ цѣлы двѣ годины въ особеннѫ подъ наемъ кѫщѫ, и пріимаше всичкы-тѣ които идяхѫ при него,

31. Та проповѣдуваше царство-то Божіе, и поучаваше невъзбранно съсъ всяко дързновеніе за Господа Іисуса Христа.

Собо́рное

Посла́нїе Їа́кѡвле.

Глава̀ а҃.

а҃. Їа́кѡвъ Бг҃ꙋ и҆ Гдⷭ҇ꙋ Ї҆и҃сꙋ Хрⷭ҇тꙋ̀ ра́бъ, ѻ҆бѣмана́десѧте ко-
лѣ́нома, и҆̀же въ разсѣ́анїи, ра́довати сѧ.
в҃. Всѧ́кꙋ ра́дость и҆мѣ́йте, бра́тїе моѧ̀, є҆гда̀ во и҆скꙋше́нїѧ
впа́даете разли̑чна,
г҃. Вѣ́дѹще, ꙗ҆́кѡ и҆скꙋше́нїе ва́шеѧ вѣ́ры содѣ́ловаетъ тер-
пѣ́нїе:
д҃. Терпѣ́нїе же дѣ́ло соверше́нно да и҆́мать, ꙗ҆́кѡ да бꙋ́дете
соверше́ни и҆ всецѣ́ли, ни въ че́мже лише́ни.
є҃. А҆́ще же кто̀ ѿ ва́съ лише́нъ є҆́сть премꙋ́дрости, да про́-
ситъ ѿ даю́щагѡ Бг҃а всѣ́мъ нелицепрїе́мнѣ, и҆ не поноша́ю-
щагѡ, и҆ да́стсѧ є҆мꙋ̀.
ѕ҃. Да про́ситъ же вѣ́рою, ничто́же сꙋмнѧ́сѧ: сꙋмнѧ́йсѧ бо
ѹ҆подо́бисѧ волне́нїю морско́мꙋ вѣ́тры возмета́емꙋ и҆ развѣ-
ва́емꙋ.
з҃. Да не мни́тъ бо чл҃вѣ́къ ѻ҆́нъ, ꙗ҆́кѡ прїи́метъ что̀ ѿ Бг҃а.
и҃. Мꙋ́жъ двоедꙋ́шенъ, неѹстро́енъ во всѣ́хъ пꙋте́хъ свои́хъ.
ѳ҃. Да хва́литсѧ же бра́тъ смире́нный въ высотѣ̀
свое́й:
і҃. Бога́тый же во смире́нїи свое́мъ, занѐ ꙗ҆́коже цвѣ́тъ
тра́вный ми́мѡ и҆́детъ.
а҃і. Возсїѧ̀ бо со́лнце со зно́емъ, и҆ и҆зсꙋшѝ травꙋ̀, и҆ цвѣ́тъ
є҆ѧ̀ ѿпадѐ, и҆ благолѣ́пїе лица̀ є҆ѧ̀ поги́бе: си́це и҆ бога́тый въ
хожде́нїи свое́мъ ѹ҆вяда́етъ.

СОБОРНО-ТО ПОСЛАНІЕ НА

СВЯТАГО АПОСТОЛА ІАКОВА.

ГЛАВА 1.

1. Іаковъ рабъ на Бога и на Господа Інсуса Христа, до дванадесеть-тѣ племена които сѫ въ разсѣяніе, поздравленіе.

2. Всякѫ радость имайте, братіе мои, когато впадате въ различны искушенія;

3. Понеже знаете че испытаніе-то на вашѫ-тѫ вѣрѫ произвожда търпѣніе;

4. А търпѣніе-то да има дѣло съвършенно, за да бѫдете съвършенни и цѣли, безъ никакъвъ недостатъкъ.

5. Ако ли нѣкой отъ васъ е оскуденъ отъ мудрость, да проси отъ Бога, който дава богато на всичкы и не укорява, и ще му ся даде.

6. Но да проси съ вѣрѫ, безъ да ся сумнява никакъ; защото който ся сумнява, подобенъ е на морскы волны караны и разблъскуваны отъ вѣтрове-тѣ.

7. И такъвъ человѣкъ да не мысли че ще пріеме нѣщо отъ Господа.

8. Человѣкъ двоеуменъ непостоянъ е во всичкы-тѣ си пѫтища.

9. Който братъ е отъ по долно *състояніе* да ся хвали въ своето си възвышаваніе;

10. А богатый-тъ, въ смиряваніе-то си; понеже, като цвѣтъ на трѣвѫ, ще прѣцьвти.

11. Защото изгрѣя слънце-то съ пекъ-тъ, и изсуши трѣвѫ-тѫ, и цвѣтъ-тъ ѝ слѣтѣ и хубость-та на лице-то ѝ погинѫ; така и богатый-тъ ще повѣхне въ пѫтища-та си.

в͠і. Бл҃же́нъ мꙋ́жъ, и҆́же претерпи́тъ и҆скꙋше́нїе: занѐ и҆скꙋ-
се́нъ бы́въ прїи́метъ вѣне́цъ жи́зни, є҆го́же ѡ҆бѣща̀ Бг҃ъ лю-
бѧ́щымъ є҆го̀.
г͠і. Никто́же и҆скꙋша́емь да глаго́летъ, ꙗ҆́кѡ ѿ Бг҃а и҆скꙋ-
ша́емь є҆́смь: Бг҃ъ бо нѣ́сть и҆скꙋси́тель ѕлы̑мъ: не и҆скꙋша́-
етъ же то́й никого́же.
д͠і. Кі́йждо же и҆скꙋша́етсѧ, ѿ своеѧ̀ по́хоти влеко́мь и҆
прельща́емь:
є͠і. Та́же по́хоть заче́нши ражда́етъ грѣ́хъ: грѣ́хъ же
содѣ́анъ ражда́етъ сме́рть.
ѕ͠і. Не льсти́тесѧ бра́тїе моѧ̀ возлю́бленнаѧ:
з͠і. Всѧ́ко дѧѧ́нїе бла́го, и҆ всѧ́къ да́ръ соверше́нъ, свы́ше
є҆́сть, сходѧ́й ѿ Ѻ҆ц҃а̀ свѣ́тѡвъ, ᲂу҆ негѡ́же нѣ́сть премѣне́нїе,
и҆лѝ преложе́нїѧ стѣ́нь.
и͠і. Восхотѣ́въ бо породѝ на́съ сло́вомъ и҆́стины, во є҆́же
бы́ти на́мъ нача́токъ нѣ́кїй созда́нїємъ є҆гѡ̀.
ѳ͠і. Тѣ́мже бра́тїѧ моѧ̀ возлю́бленнаѧ, да бꙋ́детъ всѧ́къ
человѣ́къ ско́ръ ᲂу҆слы́шати, и҆ ко́сенъ глаго́лати, ко́сенъ во
гнѣ́въ.
к͠. Гнѣ́въ бо мꙋ́жа, пра́вды Бж҃їѧ не содѣ́ловаетъ.
к͠а. Сегѡ̀ ра́ди ѿло́жше всѧ́кꙋ скве́рнꙋ, и҆ и҆збы́токъ ѕло́бы,
въ кро́тости прїими́те всажде́нное сло́во, могꙋ́щее спастѝ
дꙋ́шы ва́шѧ.
к͠в. Быва́йте же творцы̀ сло́ва, а҆ не то́чїю слы́шатели,
прельща́юще себѐ самѣ́хъ.
к͠г. Занѐ а҆́ще кто̀ є҆́сть слы́шатель сло́ва а҆ не творе́цъ,
таковы́й ᲂу҆подо́бисѧ мꙋ́жꙋ смотрѧ́ющꙋ лицѐ бытїѧ̀ своегѡ̀ въ
зерца́лѣ.
к͠д. Ѹ҆смотрѝ бо себѐ и҆ ѿи́де, и҆ а҆́бїе забы̀ како́въ бѣ̀:
к͠є. Прини́кїй же въ зако́нъ соверше́нъ свобо́ды, и҆ пребы́въ,
се́й не слы́шатель забы́тливъ бы́въ, но творе́цъ дѣ́ла, се́й
бл҃же́нъ въ дѣ́ланїи свое́мъ бꙋ́детъ.
к͠ѕ. А҆́ще кто̀ мни́тсѧ вѣ́ренъ бы́ти въ ва́съ, и҆ не ѡ҆бꙋзда-

12. Блаженъ онзи человѣкъ който прѣтърпява искушеніе, защото
като прѣмине испытъ-тъ, ще пріеме вѣнецъ-тъ на живота, който
обѣща Богъ на онѣзи които го любятъ.
13. Никой искушаванъ да не казува: Че Богъ мя искушава;
защото Богъ ся отъ зло не искушава, и той никого не иску-
шава.
14. А всякой ся искушава, завличанъ и подлъгванъ отъ собствен-
нѫ-тѫ си похоть:
15. Похоть-та послѣ като зачене, ражда грѣхъ, а грѣхъ-тъ като
ся извърши, ражда смърть.
16. Не заблуждавайте, любезни мои братіе.
17. Всяко добро даваніе, и всяка съвършенна дарба отъ горѣ е,
и слѣзува отъ Отца на свѣтлины-тѣ, въ когото нѣма измѣненіе, или
сѣнка на промѣняваніе.
18. Отъ собственнѫ-тѫ си волѭ родилъ ны е съсъ слово-то на
истинѫ-тѫ, да бѫдемъ ный нѣкакъвъ си начатъкъ на неговы-тѣ
созданія.
19. И тъй, любезни мои братіе, да бѫде всякой человѣкъ бързъ
на чуваніе, а муденъ на говоряніе, и муденъ на гнѣвъ;
20. Защото гнѣвъ-тъ на человѣка не върши Божіѭ-тѫ правдѫ.
21. За това отхвърлѣте всякѫ нечистотѫ и множество-то злобѫ,
и пріимѣте съ кротость всаждено-то слово, което може да спасе
душы-тѣ ви.
22. Бывайте и творители на слово-то, а не само слушатели, да
лъжете себе си.
23. Защото ако бѫде нѣкой слушатель на слово-то, а не тво-
ритель, той прилича на человѣкъ който гледа природно-то си лице
въ огледало:
24. Защото огледа ся, и отиде, и завчасъ забрави какъвъ бѣ.
25. Но който вникне въ совършенный-тъ законъ на свободѫ-
тѫ, и прѣбѫде *въ него*, той като не е слушатель забравливъ, но
творитель на дѣло-то, той ще бѫде блаженъ въ дѣла-та си.
26. Ако нѣкой отъ васъ мни че е благочестивъ, и не обуздава

ваетъ ѧ҆зыка своегѡ̀, но льститъ сердце своѐ, сегѡ̀ сꙋетна є҆сть вѣра.

к҃з. Вѣра бо чиста̀ и҆ не сквернѧ пред Бг҃омъ и҆ Ѻ҆ц҃емъ сїѧ̀ є҆сть, є҆же посѣщати сирыхъ и҆ вдовицъ въ скорбехъ и҆хъ, и҆ нескверна себѐ блюстѝ ѿ міра.

ГЛАВА̀ В҃.

а҃. Братїе моѧ̀, не на лица̀ зряще и҆мѣйте вѣрꙋ Гд҃а нашегѡ І҆и҃са Хр҇та̀ славы.

в҃. А҆ще бо внидетъ въ сонмище ваше мꙋжъ, златъ перстень нося̀, въ ризѣ свѣтлѣ, внидетъ же и҆ нищь въ хꙋдѣ ѻ҆деждѣ,

г҃. И҆ воззритѐ на носѧщаго ризꙋ свѣтлꙋ, и҆ речете є҆мꙋ̀: ты̀ сади здѣ̀ добрѣ, и҆ нищемꙋ речете: ты̀ стани тамѡ, и҆лѝ сади здѣ̀ на подножїи моемъ:

д҃. И҆ не разсмотристе въ себѣ̀, и҆ быстѣ сꙋдїи помышленїй ѕлыхъ.

є҃. Слышите, братїе моѧ̀ возлюбленнаѧ: не Бг҃ъ ли и҆збра̀ нищыѧ міра сегѡ̀, богаты въ вѣрѣ, и҆ наслѣдники црⷭ҇твїѧ, є҆же ѡ҆бѣща̀ любѧщымъ є҆го̀;

ѕ҃. Вы̀ же ꙋ҆користе нищаго. не богатїи ли насилꙋютъ вамъ, и҆ тїи влекꙋтъ вы̀ на сꙋдища;

з҃. Не тїи ли хꙋлѧтъ доброе и҆мѧ нареченное на васъ;

и҃. А҆ще ꙋ҆бѡ законъ совершаете царскїй, по писанїю: возлюбиши и҆скреннѧго своего̀, ꙗ҆коже себѐ самаго, добрѣ творитѐ.

ѳ҃. А҆ще же на лица̀ зритѐ, то̀ грѣхъ содѣваете, ѡ҆бличаеми ѿ закона ꙗ҆коже престꙋпницы.

і҃. И҆же бо весь законъ соблюдетъ, согрѣшитъ же во є҆диномъ, бысть всѣмъ повиненъ.

а҃і. Рекїй бо: не прелюбы̀ сотвориши, реклъ є҆сть и҆: не ꙋ҆бїеши. а҆ще же не прелюбы̀ сотвориши, ꙋ҆бїеши же, былъ є҆сѝ престꙋпникъ закона.

языкъ-тъ си, но лъже сърдце-то си, суетно е негово-то благочестіе.

27. Чисто и непорочно благочестіе прѣдъ Бога и Отца е това: Да пригледува сирачета-та и вдовицы-тѣ въ утѣсненіе-то имъ, *и* да пази себе си неоскверненъ отъ свѣтъ-тъ.

ГЛАВА 2.

1. Братіе мои, вѣра-та ви въ прославленнаго Господа нашего Іисуса Христа да бѫде безъ лицепріятіе.

2. Защото ако влѣзе въ соборище-то ви человѣкъ съсъ златъ пърстень и съ великолѣпны дрехы, а влѣзе и сиромахъ съ уплесканы дрехы,

3. И погледнете на тогози който е съ великолѣпны-тѣ дрехы, та му речете: Ты сѣдни тука добрѣ; и на сиромахъ-тъ речете: Ты стой тамъ; или, сѣдни тука до подножіе-то ми;

4. Да ли не сте направили отличіе помежду си, и не сте ли станѫли сѫдници съ лукавы помышленія?

5. Слушайте, любезни мои братіе. Не избра ли Богъ сиромасы-тѣ отъ тойзи свѣтъ, богаты съ вѣрѫ, и наслѣдницы на царство-то което обѣща на тѣзи които го любятъ?

6. А вы обезчестихте сиромахъ-тъ. Не сѫ ли богати-тѣ които вы угнѣтаватъ, и не влачатъ ли вы тѣ по сѫдовища?

7. Не хулятъ ли тѣ добро-то име съ което ся именувате?

8. Ако испълнявате вы царскый-тъ законъ, споредъ писаніе-то: Да възлюбишь ближняго своего, както самаго себе си, добрѣ струвате.

9. Но ако гледате на лице, грѣхъ струвате, и отъ законъ-тъ както прѣстѫпници ся изобличавате.

10. Защото който упази всичкый-тъ законъ, и погрѣши въ едно, повиненъ бива во всичко;

11. По това че който е реклъ, Не прѣлюбодѣйствувай, рече и, Не убивай. Но ако не сторишь прѣлюбодѣяніе, а пакъ убіешь, станѫлъ си прѣстѫпникъ на законъ-тъ.

в҃і. Та́кѡ глаго́лите и҆ та́кѡ твори́те, ꙗ҆́кѡ зако́номъ сво-
бо́днымъ и҆му́щїи су́дъ прїꙗ́ти.
г҃і. Су́дъ бо бе́з̾ ми́лости не сотвѡ́ршемꙋ ми́лости: и҆ хвá-
литсѧ ми́лость на судѣ̀.
д҃і. Ка́ѧ по́льза бра́тїе моѧ̀, а҆́ще вѣ́рꙋ глаго́летъ ктѡ̀ и҆мѣ́ти,
дѣ́лъ же не и҆́мать; є҆да̀ мо́жетъ вѣ́ра спастѝ є҆го̀;
є҃і. А҆́ще же бра́тъ и҆лѝ сестра̀ на́ги бꙋ́дꙋтъ, и҆ лише́ни бꙋ́-
дꙋтъ дневны́ѧ пи́щи,
ѕ҃і. Рече́тъ же и҆́мъ ктѡ̀ ѿ ва́съ: и҆ди́те съ ми́ромъ, грѣ́й-
тесѧ и҆ насыща́йтесѧ: не да́стъ же и҆́мъ тре́бованїѧ тѣле́-
снагѡ: ка́ѧ по́льза;
з҃і. Та́кожде и҆ вѣ́ра, а҆́ще дѣ́лъ не и҆́мать, мертва̀ є҆́сть ѡ҆
себѣ̀.
и҃і. Но рече́тъ ктѡ̀: ты̀ вѣ́рꙋ и҆́маши, а҆́зъ же дѣла̀ и҆́мамъ:
покажи́ ми вѣ́рꙋ твою̀ ѿ дѣ́лъ твои́хъ, и҆ а҆́зъ тебѣ̀ покажꙋ̀
ѿ дѣ́лъ мои́хъ вѣ́рꙋ мою̀.
ѳ҃і. Ты̀ вѣ́рꙋеши, ꙗ҆́кѡ бг҃ъ є҆ди́нъ є҆́сть: до́брѣ твори́ши:
и҆ бѣ́си вѣ́рꙋютъ, и҆ трепе́щꙋтъ.
к҃. Хо́щеши же ли разꙋмѣ́ти, ѽ человѣ́че сꙋ́етне, ꙗ҆́кѡ
вѣ́ра бе́з̾ дѣ́лъ мертва̀ є҆́сть;
к҃а. А҆враа́мъ ѻ҆те́цъ на́шъ не ѿ дѣ́лъ ли ѡ҆правда́сѧ, воз-
не́съ Ісаа́ка сы́на своегѡ̀ на же́ртвенникъ;
к҃в. Ви́диши ли, ꙗ҆́кѡ вѣ́ра поспѣ́шествоваше дѣлѡ́мъ є҆гѡ̀,
и҆ ѿ дѣ́лъ соверши́сѧ вѣ́ра;
к҃г. И҆ соверши́сѧ писа́нїе глаго́лющее: вѣ́рова же А҆враа́мъ
бг҃ови, и҆ вмѣни́сѧ є҆мꙋ̀ въ пра́вдꙋ: и҆ дрꙋ́гъ бж҃їй нарече́сѧ.
к҃д. Зри́те ли ᲂу҆́бо, ꙗ҆́кѡ ѿ дѣ́лъ ѡ҆правда́етсѧ человѣ́къ,
а҆ не ѿ вѣ́ры є҆ди́ныѧ;
к҃є. Та́кожде же и҆ Раа́въ блꙋдни́ца не ѿ дѣ́лъ ли ѡ҆прав-
да́сѧ, прїе́мши сходники, и҆ и҆ны́мъ пꙋте́мъ и҆зве́дши и҆́хъ;
к҃ѕ. Ꙗ҆́коже бо тѣ́ло бе́з̾ дꙋ́ха мертво̀ є҆́сть, та́кѡ и҆ вѣ́ра
бе́з̾ дѣ́лъ мертва̀ є҆́сть.

12. Така говорѣте и така правѣте, като че ще бѫдете сѫдени по законъ-тъ на свободѫ-тѫ.

13. Защото сѫдба-та *ще бѫде* немилостива на тогози който милость не е сторилъ; и милость-та ся хвали надъ сѫдъ-тъ.

14. Коя полза, братіе мои, ако казува нѣкой че има вѣрѫ, а дѣла нѣма? да ли може вѣра-та да го спасе?

15. *Нѣкой* братъ или *нѣкоя* сестра, ако сѫ голи и лишени отъ дневнѫ-тѫ хранѫ,

16. И нѣкой отъ васъ имъ рече: Идѣте си съ миромъ, топлѣте ся и хранѣте ся, а не имъ дадете потрѣбно-то за тѣло-то, коя полза?

17. Така и вѣра-та, ако нѣма дѣла, сама по себе си е мьртва.

18. Но ще рече нѣкой: Ты имашь вѣрѫ, и азъ имамъ дѣла; покажи ми вѣрѫ-тѫ си отъ дѣла-та си, и азъ ще ти покажѫ отъ мои-тѣ дѣла вѣрѫ-тѫ си.

19. Ты вѣрувашь че Богъ е единъ; добрѣ струвашь; и бѣсове-тѣ вѣруватъ и треперятъ.

20. Но нщешь ли да познаешь, о суетный человѣче, че вѣра безъ дѣла е мьртва?

21. Авраамъ нашій-тъ отецъ не ся ли оправда отъ дѣла, когато принесе сына си Исаака на жьртвенникъ-тъ?

22. Видишь ли че вѣра содѣйствуваше съ дѣла-та му, и отъ дѣла-та ся усъвьршенствува вѣра-та?

23. И ся испълни писаніе-то което казува; Повѣрува Авраамъ въ Бога, и вмѣни му ся въ правдѫ, и пріятель Божій ся нарече.

24. И тъй видите ли че отъ дѣла ся оправдава человѣкъ, а не само отъ вѣрѫ?

25. Така сѫщо и Раавъ блудница не ся ли оправда отъ дѣла, когато прія проводены-тѣ, и гы изведе прѣзъ другъ пѫть?

26. Защото както тѣло-то безъ духъ е мьртво, така и вѣра-та безъ дѣла е мьртва.

ГЛАВА̀ Г҃.

а҃. Не мно́зи оу҆чи́тели быва́йте, бра́тїе моѧ̀, вѣ́дѧще, ꙗ҆́кѡ
бо́лшее ѡ҆сꙋжде́нїе прїи́мемъ:
в҃. Мно́гѡ бо согрѣша́емъ всѝ. А҆́ще ктѡ̀ въ сло́вѣ не согрѣ-
ша́етъ, се́й соверше́нъ мꙋ́жъ, си́ленъ ѡ҆бꙋзда́ти и҆ всѐ тѣ́ло.
г҃. Се́ бо и҆ ко́немъ оу҆здꙑ̑ во оу҆ста̀ влага́емъ, да пови-
нꙋ́ютсѧ на́мъ, и҆ всѐ тѣ́ло и҆́хъ ѡ҆браща́емъ.
д҃. Сѐ и҆ корабли̑ вели́цы сꙋ́ще, и҆ ѿ жесто́кихъ вѣ́трѡвъ
заточа́еми, ѡ҆браща́ютсѧ ма́лымъ корми́лцемъ, а҆́може стре-
мле́нїе пра́вѧщагѡ хо́щетъ:
є҃. Та́кожде же и҆ ѧ҆зы́къ ма́лъ оу҆́дъ є҆́сть, и҆ велмѝ хва́-
литсѧ, сѐ ма́лъ ѻ҆́гнь, и҆ ко́ль вели́ки вє́щи сожига́етъ:
ѕ҃. И҆ ѧ҆зы́къ ѻ҆́гнь, лѣ́пота непра́вды. си́це и҆ ѧ҆зы́къ водво-
рѧ́етсѧ во оу҆́дѣхъ на́шихъ, скверна̀ всѐ тѣ́ло, и҆ пала̀ ко́ло
рожде́нїѧ на́шегѡ, и҆ ѡ҆пала́асѧ ѿ гее́нны:
з҃. Всѧ́ко бо є҆стество̀ ѕвѣре́й же и҆ пти́цъ, га́дъ же и҆
ры́бъ, оу҆кроща́етсѧ и҆ оу҆кроти́тсѧ є҆стество́мъ человѣ́ческимъ:
и҃. Ѧ҆зы́ка же никто́же мо́жетъ ѿ человѣ́къ оу҆кроти́ти, не-
ꙋдержи́мо бо ѕло̀, и҆спо́лнь ꙗ҆́да смертоно́сна.
ѳ҃. Тѣ́мъ бл҃гословлѧ́емъ Бг҃а и҆ Ѻ҆ц҃а̀, и҆ тѣ́мъ клене́мъ
человѣ́ки бы́вшыѧ по подо́бїю Бж҃їю.
і҃. Ѿ тѣ́хъ же оу҆́стъ и҆схо́дитъ бл҃гослове́нїе и҆ клѧ́тва.
не подоба́етъ, бра́тїе моѧ̀ возлю́бленнаѧ, си̑мъ та́кѡ быва́ти.
а҃і. Є҆да́ ли и҆сто́чникъ ѿ є҆ди́нагѡ оу҆́стїѧ и҆сточа́етъ сла́дкое
и҆ го́рькое;
в҃і. Є҆да̀ мо́жетъ, бра́тїе моѧ̀, смоко́вница ма̑слины твори́ти,
и҆лѝ вїногра́днаѧ лоза̀ смѡ́кви; та́коже ни є҆ди́нъ и҆сто́чникъ
сла́нꙋ и҆ сла́дкꙋ твори́тъ во́дꙋ.
г҃і. Ктѡ̀ премꙋ́дръ и҆ хꙋдо́гъ въ ва́съ, да пока́жетъ ѿ до́-
брагѡ житїѧ̀ дѣла̀ своѧ̀ въ кро́тости и҆ премꙋ́дрости.
д҃і. А҆́ще же за́вистъ го́рькꙋ и҆́мате и҆ рве́нїе въ сердца́хъ
ва́шихъ, не хвали́тесѧ, ни лжи́те на и҆́стинꙋ.

ГЛАВА 3.

1. Не бывайте мнозина учители, братіе мои, като знаете че по голѣмо осѫжданіе ще пріемемъ.

2. Защото всинца въ много грѣшимъ. Който не грѣши въ слово, той е съвьршенъ мѫжъ, възможенъ да обуздае и всичко-то тѣло.

3. Ето узды-тѣ турямы въ уста-та на коніе-тѣ, за да ни ся покорявать, и обращамы всичко-то имъ тѣло.

4. Ето и кораби-тѣ, ако и да сѫ толкова голѣми, и отъ силны вѣтрове ся тласкатъ, съ твьрдѣ малко кормило ся обращатъ на кѫдѣто ище воля-та на управителя.

5. Така и языкъ-тъ малъкъ удъ е, но много ся хвали. Ето малъкъ огнь колко голѣмо вещество запаля.

6. И языкъ-тъ е огнь, свѣтъ *пълнъ* съ неправдѫ. Така между наши-тѣ удове ся намѣрва языкъ-тъ, който заразява всичко-то тѣло, и въспаля колело-то на животъ-тъ *ни*, и самъ той ся запаля отъ пькълъ-тъ.

7. Защото всякакво естество звѣрове, и птицы, и гадове, и морскы *животны*, укротяватъ ся, и укротени сѫ отъ человѣческо-то естество:

8. А языкъ-тъ никой отъ человѣцы-тѣ не може да го укроти; неудьржимо зло *е*, пълнъ съсъ смьртоносенъ ядъ.

9. Съ него благославямы Бога и Отца, и съ него кълнемъ человѣцы-тѣ, създадены-тѣ по подобію Божію.

10. Отъ сѫщы-тѣ уста излѣзува благословеніе и клѣтва. Не трѣбува, братіе мои, да бывa това така.

11. Да ли изворъ-тъ отъ сѫщій-тъ чучуръ истака сладкѫ и горчивѫ *водѫ?*

12. Да ли е възможно, братіе мои, смокыня-та да роди маслины, или лоза-та смокыны? така ни единъ изворъ *не е възможно* да пуща соленѫ и сладкѫ водѫ.

13. Кой е отъ васъ мудръ и ученъ? да покаже отъ добро-то *си* поведеніе свои-тѣ работы съ кротость на прѣмудрость.

14. Но ако имате въ сьрдце-то си зависть горчивѫ, и свадѫ, не дѣйте ся хвали и лъга противъ истинѫ-тѫ.

є҃і. Нѣ́сть сїѧ̀ премꙋ́дрость свы́ше низходѧ́щи, но зе́мна, дꙋше́вна, бѣсо́вска.
ѕ҃і. И҆дѣ́же бо за́вcase и҆ рве́нїе, тꙋ̀ нестрое́нїе и҆ всѧ́ка ѕла̀ ве́щь.
з҃і. А҆ ꙗ҆́же свы́ше премꙋ́дрость, пе́рвѣе ᲂу҆́бѡ чиста̀ є҆́сть, пото́мъ же ми́рна, кротка̀, благопокорли́ва, и҆спо́лнь ми́лости и҆ плодѡ́въ благи́хъ, несꙋмнѣ́нна и҆ нелицемѣ́рна.
и҃і. Пло́дъ же пра́вды въ ми́рѣ сѣ́етсѧ творѧ́щымъ ми́ръ.

ГЛАВА̀ д҃.

а҃. Ѿкꙋ́дꙋ бра̑ни и҆ сва̑ры въ ва́съ; не ѿсю́дꙋ ли, ѿ сласте́й ва́шихъ вою́ющихъ во ᲂу҆́дѣхъ ва́шихъ;
в҃. Жела́ете, и҆ не и҆́мате: ᲂу҆бива́ете и҆ зави́дите, и҆ не мо́жете ᲂу҆лꙋчи́ти. сварѧ́етесѧ и҆ бо́рете, и҆ не и҆́мате, занѐ не про́сите:
г҃. Про́сите, и҆ не прїе́млете, занѐ ѕлѣ̀ про́сите, да въ сласте́хъ ва́шихъ и҆ждиве́те.
д҃. Прелюбодѣ́и и҆ прелюбодѣ́йцы, не вѣ́сте ли, ꙗ҆́кѡ любы̀ мі́ра сегѡ̀ вражда̀ Бг҃ꙋ є҆́сть; и҆́же бо восхо́щетъ дрꙋ́гъ бы́ти мі́рꙋ, вра́гъ Бж҃їй быва́етъ.
є҃. И҆лѝ мни́тѐ, ꙗ҆́кѡ всꙋ́е писа́нїе глаго́летъ: къ за́висти жела́етъ дхъ, и҆́же всели́сѧ въ ны̀;
ѕ҃. Бо́лшꙋю же дае́тъ бл҃года́ть: тѣ́мже глаго́летъ: Гдⷭ҇ь го́рдымъ проти́витсѧ, смире́ннымъ же дае́тъ бл҃года́ть.
з҃. Повини́тесѧ ᲂу҆̀бо Бг҃ꙋ, проти́витесѧ же дїа́волꙋ, и҆ бѣжи́тъ ѿ ва́съ:
и҃. Приближи́тесѧ Бг҃ꙋ, и҆ прибли́житсѧ ва́мъ, ѡ҆чи́стите рꙋ́цѣ грѣ́шницы, и҆спра́вите сердца̀ ва́ша двоедꙋ́шнїи.
ѳ҃. Пострада́йте и҆ слези́те и҆ пла́читесѧ: смѣ́хъ ва́шъ въ пла́чь да ѡ҆брати́тсѧ, и҆ ра́дость въ сѣ́тованїе.
і҃. Смири́тесѧ пред̾ Гдⷭ҇емъ, и҆ вознесе́тъ вы̀.
а҃і. Не ѡ҆клевета́йте дрꙋ́гъ дрꙋ́га, бра́тїе: ѡ҆клевета́ѧй бо

15. Тая мудрость не е която слѣзува отъ горѣ, но е земна, плътска, бѣсовска;

16. Защото дѣто *е* зависть и свада, тамъ има бъркотія и всякаква лошавина.

17. Но мудрость-та която е отъ горѣ, първо е чиста, послѣ мирна, привѣтлива, благопокорна, пълна съ милость и добры плодове, беспристрастна и нелицемѣрна.

18. И плодъ-тъ на правдѫ-тѫ сѣе ся съ миръ за миротворцы-тѣ.

ГЛАВА 4.

1. Отъ дѣ произлѣзуватъ бойове и борбы между васъ? Не отъ тамъ ли, отъ сласти-тѣ ваши които воюватъ въ удове-тѣ ви?

2. Желаете, и нѣмате; убивате и завиждате, и не можете да получите; карате ся и ся біете, но нѣмате, защото не просите.

3. Просите и не получвате, защото злѣ просите, да иждивите въ сласти-тѣ си.

4. Прѣлюбодѣи и прѣлюбодѣицы, не знаете ли че свѣтовно-то пріятелство е вражда противъ Бога? и тъй който ище да е пріятель на свѣтъ-тъ, бывa врагъ на Бога.

5. Или мыслите че напусто казува писаніе-то: На зависть рьвнува духъ-тъ който живѣе въ насъ?

6. Но по голѣмѫ благодать дава *Богъ;* за това казува: Богъ на гордѣливы-тѣ ся противи, а на смиренны-тѣ дава благодать.

7. И тъй покорѣте ся Богу; съпротивѣте ся на діаволъ-тъ, и ще побѣгне отъ васъ.

8. Приближѣте при Бога, и ще приближи *и той* при васъ. Очистѣте рѫцѣ-тѣ *си, вы* грѣшни, и освятѣте сърдца-та *си, вы* двоеумни.

9. Мѫчѣте ся, и тѫжѣте и плачѣте; смѣхъ-тъ ви да ся обърне на плачь, и радость-та *ви* на тѫгѫ.

10. Смирѣте ся прѣдъ Господа, и *той* ще вы възвыси.

11. Не ся одумувайте единъ другый, братіе; който одумува

бра́та, и҆лѝ ѡ҆сꙋжда́ѧй бра́та своегѡ̀, ѡ҆клеветае́тъ зако́нъ, и҆
ѡ҆сꙋжда́етъ зако́нъ: а҆́ще же зако́нъ ѡ҆сꙋжда́еши, нѣ́си тво-
ре́цъ зако́на, но сꙋдїѧ̀.
в҃і. Є҆ди́нъ є҆́сть законополо́жникъ и҆ сꙋдїѧ̀ могі́й спастѝ и҆
погꙋби́ти: ты́ же кто̀ є҆сѝ ѡ҆сꙋжда́ѧй дрꙋ́га;
г҃і. Слы́шите ны́нѣ глаго́лющїи: дне́сь и҆лѝ ᲂу҆́трѣ по́йдемъ
во ѻ҆́нъ гра́дъ, и҆ сотвори́мъ тꙋ̀ лѣ́то є҆ди́но, и҆ кꙋ́плю дѣ́емъ,
и҆ приѡ҆брѣ́тенїе.
д҃і. И҆̀же не вѣ́сте, что̀ ᲂу҆́трѣ слꙋчи́тсѧ: ка́ѧ бо жи́знь ва́ша;
па́ра бо є҆́сть, ꙗ҆̀же вмалѣ̀ ꙗ҆влѧ́етсѧ, потóмъ же и҆счеза́етъ:
є҃і. Вмѣ́стѡ є҆́же вы̀ глаго́лати ва́мъ: а҆́ще Гд҇ь восхо́щетъ,
и҆ жи́ви бꙋ́демъ, и҆ сотвори́мъ сїѐ и҆лѝ ѻ҆́но:
ѕ҃і. Ны́нѣ же хва́литесѧ въ горды́нѧхъ ва́шихъ: всѧ́ка
хвала̀ такова̀ ѕла̀ є҆́сть.
з҃і. Вѣ́дꙋщемꙋ ᲂу҆̀бѡ добро̀ твори́ти, и҆ нетворѧ́щемꙋ,
грѣ́хъ є҆мꙋ̀ є҆́сть.

ГЛАВА̀ Є҃.

а҃. Прїиди́те ны́нѣ бога́тїи, пла́читесѧ и҆ рыда́йте ѡ҆ лю́тыхъ
ско́рбехъ ва́шихъ грѧдꙋ́щихъ на вы̀.
в҃. Бога́тство ва́ше и҆згнѝ, и҆ ри҆́зы ва́шѧ мо́лїе поѧдо́ша:
г҃. Зла́то ва́ше и҆ сребро̀ и҆зоржа́вѣ, и҆ ржа̀ и҆́хъ въ послꙋ-
шество на ва́съ бꙋ́детъ, и҆ снѣ́сть пло́ти ва́шѧ а҆́ки ѻ҆́гнь:
є҆гѡ́же сниска́сте въ послѣ́днїѧ днѝ.
д҃. Сѐ мзда̀ дѣ́лателей дѣ́лавшихъ ни́вы ва́шѧ, ᲂу҆держа́наѧ
ѿ ва́съ, вопїе́тъ: и҆ вопїє́нїѧ жа́вшихъ во ᲂу҆́ши Гд҇а Саваѡ́ѳа
вни́доша.
є҃. Возвесели́стесѧ на земли̇̀, и҆ наслади́стесѧ: ᲂу҆пита́сте
сердца̀ ва́ша а҆́ки въ де́нь заколе́нїѧ.
ѕ҃. Ѡ҆сꙋди́сте, ᲂу҆би́сте пра́веднаго: не проти́витсѧ ва́мъ.
з҃. Долготерпи́те ᲂу҆̀бо, бра́тїе моѧ̀, до пришє́ствїѧ Гд҇нѧ.
сѐ землedѣ́лецъ жде́тъ честна́гѡ плода̀ ѿ земли̇̀, долготерпѧ̀
ѡ҆ не́мъ, до́ндеже прїи́метъ до́ждь ра́нъ и҆ по́зденъ:

брата, и осѫжда брата си, одумува законъ-тъ, и осѫжда законъ-тъ; и ако осѫждашь законъ-тъ, не си испълнитель на законъ-тъ но сѫдія.

12. Единъ е Законоположникъ [и Сѫдія], който може и да спасе и да погуби; а ты кой си що осѫждашь другыго?

13. Елате сега *вы* които казувате: Днесь или утрѣ ще идемъ въ тойзи градъ, и ще прѣсѣдимъ тамъ еднѫ годинѫ, и ще търгувамы, и ще спечелимъ;

14. *Вы* които не знаете утрѣ какво *ще бѫде;* защото що е животъ-тъ ви? наистинѫ пàра е която за малко ся явява, и послѣ изчезнува;

15. Вмѣсто да казувате: Ако ще Господь, и бѫдемъ живи, ще направимъ това или онова.

16. Но сега ся хвалите съ гордости-тѣ си: всяка таквази хвала е зла.

17. И тъй на всякого който знае да прави добро-то и *го* не прави, грѣхъ е нему.

ГЛАВА 5.

1. Елате сега, *вы* богати, плачѣте и рыдайте зарадь бѣдствія-та които идѫтъ врьхъ васъ.

2. Богатство-то ви изгни, и дрехы-тѣ ви молци гы изѣдохѫ.

3. Злато-то ви и сребро-то ви поръждавѣ, и ръжда-та имъ ще бѫде въ свидѣтелство врьхъ васъ, и ще пояде плъть-тѫ ви както огнь; събирахте съкровища за послѣдни-тѣ дни.

4. Ето заплата-та на работницы-тѣ които сѫ жынѫли нивя-та ви, отъ коіѭто гы лишихте, выка; и выкове-тѣ на жьтвари-тѣ влѣзохѫ въ уши-тѣ на Господа Саваоѳа.

5. Веселихте ся на земіѭ-тѫ, и распусно живѣхте, огоихте сьрдца-та си, като въ день на закланіе.

6. Осѫдихте, убихте праведнаго: не ви ся противи.

7. И тъй, братіе, имайте дълготьрпѣніе, до пришествіе-то Господне. Ето земледѣлецъ-тъ очакува многоцѣнный-тъ плодъ отъ земіѭ-тѫ, и търпи за него много врѣме, доклѣ получи дъждь и ранный и късный.

и҃. Долготерпи́те ᲂу҆́бо и҆ вы̀, ᲂу҆тверди́те сердца̀ ва̑ша, ꙗ҆́кѡ
прише́ствїе Гдⷭ҇не прибли́жисѧ.
ѳ҃. Не воздыха́йте дрꙋ́гъ на дрꙋ́га, бра́тїе, да не ѡ҆сꙋжде́ни
бꙋ́дете: сѐ сꙋдїѧ̀ пре́дъ две́рьми стои́тъ.
і҃. Ѻ҆́бразъ прїими́те, бра́тїе моѧ̑, ѕлострада́нїѧ и҆ долго-
терпѣ́нїѧ, проро́ки, и҆̀же глаго́лаша и҆́менемъ Гдⷭ҇нимъ.
а҃і. Сѐ бл҃жи́мъ терпѧ́щыѧ: терпѣ́нїе І҆́ѡвле слы́шасте, и҆
кончи́нꙋ Гдⷭ҇ню ви́дѣсте, ꙗ҆́кѡ многоми́лостивъ є҆́сть Гдⷭ҇ь и҆
щедръ.
в҃і. Пре́жде же всѣ́хъ, бра́тїе моѧ̑, не клени́тесѧ, ни не́бомъ
ни землѐю, ни и҆́нѡю ко́єю клѧ́твою: бꙋ́ди же ва́мъ, є҆́же є҆́й,
є҆́й, и҆ є҆́же ни̑, ни̑: да не въ лицемѣ́рїе впаде́те.
г҃і. Ѕлостра́ждетъ ли кто̀ въ ва́съ; да моли́твꙋ дѣ́етъ:
благодꙋ́шствꙋетъ ли кто̀; да пое́тъ.
д҃і. Боли́тъ ли кто̀ въ ва́съ; да призове́тъ пресвѵ́теры
цр҃кѡ́вныѧ, и҆ да моли́твꙋ сотворѧ́тъ на́дъ ни́мъ, пома́завше
є҆го̀ є҆ле́емъ, во и҆́мѧ Гдⷭ҇не.
є҃і. И҆ моли́тва вѣ́ры спасе́тъ болѧ́щаго, и҆ воздви́г-
нетъ є҆го̀ Гдⷭ҇ь: и҆ а҆́ще грѣхѝ сотвори́лъ є҆́сть, ѿпꙋ́стѧтсѧ
є҆мꙋ̀.
ѕ҃і. И҆сповѣ́дайте ᲂу҆̀бо дрꙋ́гъ дрꙋ́гꙋ согрѣше́нїѧ, и҆ моли́тесѧ
дрꙋ́гъ за дрꙋ́га, ꙗ҆́кѡ да и҆сцѣлѣ́ете. мно́гѡ бо мо́жетъ мо-
ли́тва пра́ведныхъ поспѣ́шествꙋема.
з҃і. И҆лїа̀ человѣ́къ бѣ̀ подобостра́стенъ на́мъ, и҆ моли́твою
помоли́сѧ, да не бꙋ́детъ до́ждь: и҆ не ѡ҆дождѝ по землѝ лѣ́та
трѝ и҆ мцⷭ҇ъ ше́сть:
и҃і. И҆ па́ки помоли́сѧ, и҆ нбⷭ҇о до́ждь дадѐ, и҆ землѧ̀ прозѧбѐ
пло́дъ сво́й.
ѳ҃і. Бра́тїе, а҆́ще кто̀ въ ва́съ заблꙋ́дитъ ѿ пꙋтѝ и҆́стины,
и҆ ѡ҆брати́тъ кто̀ є҆го̀,
к҃. Да вѣ́сть, ꙗ҆́кѡ ѡ҆брати́вый грѣ́шника ѿ заблꙋжде́нїѧ
пꙋтѝ є҆гѡ̀, спасе́тъ дꙋ́шꙋ ѿ сме́рти, и҆ покры́етъ мно́жество
грѣхѡ́въ.

8. Имайте търпѣніе и вы, укрѣпѣте си сьрдца-та; защото пришествіе-то Господне наближи.

9. Не въздышайте единъ на другый, братіе, да не бѫдете осѫдени; ето Сѫдія-та стои прѣдъ врата-та.

10. Братіе мои, земѣте примѣръ на злостраданіе-то и на дълготърпѣніе-то пророцы-тѣ, които говорихѫ въ име-то Господне.

11. Ето, ублажавамы търпѣливы-тѣ: чули сте търпѣніе-то Іовово, и видѣли сте сетнинѫ-тѫ отъ Господа, че е многомилостивъ Господь и благоутробенъ.

12. А прѣди всичко, братіе мои, не ся кълнѣте, нито съ небе-то, нито съсъ землѭ-тѫ, нито съ другѫ нѣкоѭ клѣтвѫ, но да ви бѫде което е ей, ей; и което е не, не; да не подпаднете подъ осѫжденіе.

13. Злостражда ли нѣкой отъ васъ? да ся моли *Богу;* веселъ ли е нѣкой? псалмы да пѣе.

14. Болѣнъ ли е нѣкой отъ васъ? да призове презвитеры-тѣ церковны, и да сторятъ молбѫ надъ него, и да го помажѫтъ съ масло въ име-то Господне:

15. И молба-та която е съ вѣрѫ ще избави страждущый-тъ, и Господь ще го привдигне, и грѣхове ако да е сторилъ, ще му ся простятъ.

16. Исповѣдувайте единъ на другый прѣгрѣшенія-та *си*, и молѣте ся единъ за другый да исцѣлѣете. Голѣмѫ силѫ има усърдна-та молба на праведный-тъ.

17. Илія бѣ человѣкъ подобострастенъ намъ, и помоли ся съ усърдіе да не вали дъждь; и не валѣ дъждь на землѭ-тѫ три годины и шесть мѣсеца;

18. И пакъ ся помоли, и небе-то даде дъждь, и земя-та произрасти плодъ-тъ си.

19. Братіе, ако заблуди отъ помежду ви нѣкой отъ истинѫ-тѫ, и го обърне нѣкой,

20. Да знае че който е обърнѫлъ грѣшнаго отъ заблужденіе-то на пѫть-тъ му, ще спасе душѫ отъ смърть, и ще покрые множество грѣхове.

Собо́рное посла́нїе пе́рвое

Свята́го А҆по́стола Петра̀.

Глава̀ а҃.

а҃. Пе́тръ А҆по́столъ І҆и҃съ Хр҇то́въ, и҆збра҃ннымъ прише́л-
цемъ разсѣ́янїѧ По́нта, Галаті́и, Каппадокі́и, А҆сі́и и҆ Ві-
ѳv́ні́и,
в҃. По прозрѣ́нїю Бг҃а О҆ц҃а̀, во ст҃ы́ни Дх҃а, въ послꙋша́нїе
и҆ кропле́нїе кро́ве І҆и҃съ Хр҇то́вы: бл҃года́ть ва́мъ и҆ ми́ръ да
ᲂу҆мно́житсѧ.
г҃. Бл҃гослове́нъ Бг҃ъ и҆ О҆ц҃ъ Гд҃а на́шегѡ І҆и҃са Хр҇та̀, и҆́же
по мно́зѣй свое́й ми́лости порожде́й на́съ, во ᲂу҆пова́нїе жи́во
воскр҇нїемъ І҆и҃съ Хр҇то́вымъ ѿ ме́ртвыхъ,
д҃. Въ наслѣ́дїе нетлѣ́нно и҆ нескве́рно и҆ неꙋвяда́емо, со-
блюде́но на нб҃сѣ́хъ ва́съ ра́ди.
є҃. И҆́же си́лою Бж҃їею соблюда́еми є҆стѐ чрезъ вѣ́рꙋ, во спа-
се́нїе гото́вое ꙗ҆ви́тисѧ во вре́мѧ послѣ́днее:
ѕ҃. Ѡ҆ не́мже ра́дꙋйтесѧ ма́лѡ ны́нѣ, а҆́ще лѣ́по є҆́сть, при-
ско́рбни бы́вше въ разли́чныхъ напа́стехъ,
з҃. Да и҆скꙋше́нїе ва́шеѧ вѣ́ры многоче́стнѣйше зла́та гиб-
нꙋ́ща, ѻ҆гне́мъ же и҆скꙋше́на, ѡ҆бра́щетсѧ въ похвалꙋ̀ и҆ че́сть
и҆ сла́вꙋ, во ѿкрове́нїи І҆и҃съ Хр҇то́вѣ:
и҃. Є҆го́же не ви́дѣвше лю́бите, и҆ на него́же ны́нѣ не зра́ще,
вѣ́рꙋюще же, ра́дꙋетесѧ ра́достїю неизглаго́ланною и҆ просла́-
вленною,
ѳ҃. Прїе́млюще конча́нїе вѣ́рѣ ва́шей, спасе́нїе дꙋша́мъ:

ПЬРВО-ТО СОБОРНО ПОСЛАНІЕ НА

СВЯТАГО АПОСТОЛА ПЕТРА.

ГЛАВА 1.

1. Петръ Апостолъ Іисусъ Христовъ, до прѣселенцы-тѣ които сѫ прѣснѧти по Понтъ, по Галатіѭ, по Каппадокіѭ, по Азіѭ и по Виѳиніѭ,

2. Избранни по прѣдузнаніе на Бога Отца, чрѣзъ освященіе-то на Духъ-тъ; въ послушаніе и поръсваніе на кръвь-тѫ Іисусъ Христовѫ, благодать и миръ да ся умножи вамъ.

3. Благословенъ Богъ и Отецъ на Господа нашего Іисуса Христа, който по много-то своѭ милость възроди насъ за надеждѫ живѫ чрѣзъ въскрьсеніе-то на Іисуса Христа отъ мьртвы-тѣ,

4. За наслѣдіе нетлѣнно, неоскверняемо, и неповѣхнуваемо, съхранено на небеса за васъ,

5. Които съ Божіѭ-тѫ силѫ сте вардени чрѣзъ вѣрѫ-тѫ, за спасеніе което е готово да ся открые на послѣдно врѣме;

6. Въ което ся радувате, ако и да скърбите сега малко (ако е потрѣбно) въ различны напасти,

7. Да бы испытъ-тъ на вашѫ-тѫ вѣрѫ, като е много по драгоцѣненъ отъ тлѣемо-то злато което ся испытва чрѣзъ огнь, да ся намѣри въ похвалѫ и почесть и славѫ, когато ся яви Іисусъ Христосъ;

8. Когото, ако и да не сте видѣли, любите, ако и сега да *го* не виждате, но като вѣрувате, радувате ся съ неисказаннѫ и прѣславнѫ радость;

9. Като пріимате сетнинѫ-тѫ на вашѫ-тѫ вѣрѫ, спасеніе-то на душѫ-тѫ;

і҃. Ѡ҆ не́мже спасе́нїи взыска́ша и҆ и҆спыта́ша прⷪ҇ро́цы, и҆̀же
ѡ҆ ва́шей бл҃года́ти прореко́ша,
а҃і. И҆спыта́юще, въ каково̀ и҆лѝ въ ко́е вре́мѧ ꙗ҆влѧ́ше въ
ни́хъ Дх҃ъ Хр҇то́въ, пре́жде свидѣ́тельствꙋѧ ѡ҆ Хр҇то́выхъ
стрⷭ҇тє́хъ, и҆ ѡ҆ сла́вахъ, ꙗ҆̀же по си́хъ:
в҃і. И҆̀мже ѿкры́сѧ, ꙗ҆́кѡ не и҆̀мъ самѣ́мъ, но на́мъ слꙋжа́хꙋ
сїѧ̑, ꙗ҆̀же ны́нѣ возвѣсти́шасѧ ва́мъ бл҃говѣствова́вшими ва́мъ
Дх҃омъ ст҃ы́мъ по́сланнымъ съ нб҃сѐ, въ нѧ́же жела́ютъ а҆́гг҃ли
прини́кнꙋти.
г҃і. Тѣ́мже, возлю́бленнїи, препоѧ́савше чре́сла помышле́нїѧ
ва́шегѡ, трезвѧ́щесѧ, соверше́ннѣ ᲂу҆пова́йте на приноси́мꙋю
ва́мъ бл҃года́ть ѿкрове́нїемъ І҆и҃съ Хр҇то́вымъ.
д҃і. Ꙗ҆́кѡ ча̑да послꙋша́нїѧ, не преѡбразꙋ́ющесѧ пе́рвыми
невѣ́дѣнїѧ ва́шегѡ похотѣ́нїи,
є҃і. Но по зва́вшемꙋ вы̀ ст҃о́мꙋ, и҆ са́ми ст҃и во все́мъ житїи
бꙋ́дите:
ѕ҃і. Занѐ пи́сано є҆сть: ст҃и бꙋ́дите, ꙗ҆́кѡ а҆́зъ ст҃ъ є҆смь:
з҃і. И҆ а҆́ще Ѻ҆ц҃а̀ называ́ете нелицемѣ́рнѡ сꙋдѧ́ща комꙋ́ждо
по дѣ́лꙋ, со стра́хомъ житїѧ̀ ва́шегѡ вре́мѧ жи́тель-
ствꙋйте:
и҃і. Вѣ́дꙋще, ꙗ҆́кѡ не и҆стлѣ́ннымъ сребро́мъ и҆лѝ зла́томъ
и҆зба́вистесѧ ѿ сꙋ́етнагѡ ва́шегѡ житїѧ̀ ѻ҆ц҃ы̀ пре́даннагѡ,
ѳ҃і. Но че́стною кро́вїю ꙗ҆́кѡ а҆́гнца непоро́чна и҆ пречи́ста
Хр҇та̀,
к҃. Предꙋвѣ́дѣннагѡ ᲂу҆́бѡ пре́жде сложе́нїѧ мі́ра, ꙗ҆вльша́-
гѡсѧ же въ послѣ́днѧѧ лѣ́та ва́съ ра́ди,
к҃а. И҆̀же є҆гѡ̀ ра́ди вѣ́рꙋете въ Бг҃а воздви́гшаго є҆го̀ и҆з̾
ме́ртвыхъ, и҆ сла́вꙋ є҆мꙋ̀ да́вша, ꙗ҆́кѡ да вѣ́ра ва́ша и҆ ᲂу҆пова́-
нїе бꙋ́детъ на Бг҃а:
к҃в. Дꙋ́шы ва́шѧ ѡ҆чи́стивше въ послꙋша́нїи и҆́стины Дх҃омъ,
въ братолю́бїе нелицемѣ́рно, ѿ чи́ста се́рдца дрꙋ́гъ дрꙋ́га лю-
би́те прилѣ́жнѡ:

10. За което спасеніе прѣтърсихѫ и изслѣдувахѫ пророци-тѣ, които пророкувахѫ за благодать-тѫ, която *бѣ* за васъ.

11. Понеже изслѣдувахѫ, кое или какво врѣме показуваше въ тѣхъ Духъ-тъ Христовъ, когато прѣдизвѣстяваше страданія-та Христовы, и слѣдъ тѣхъ славы-тѣ:

12. И откры имъ ся че не за тѣхъ, но за насъ служахѫ тѣ това, което сега ся извѣсти вамъ чрѣзъ тѣзи, които ви проповѣдахѫ благовѣстіе-то, съ Духа Святаго проводенаго отъ небеса, въ което и *сами-тѣ* ангели желаѭтъ да надникнѫтъ.

13. За това прѣпашѣте ся прѣзъ чрѣсла-та на ваши-тѣ помыслы, бѫдѣте трѣзвенни, и имайте съвършеннѫ надеждѫ за благодать-тѫ която ще ся даде вамъ, когато ся яви Іисусъ Христосъ;

14. Както послушны чада, безъ да ся съобразявате съ пьрвы-тѣ похоти, *които имахте* въ ваше-то незнаяніе;

15. Но както е святъ тойзи който вы е призовалъ, така бывайте святи и вы во всичко-то *си* поведеніе;

16. Защото е писано; Святи бѫдѣте, защото азъ сьмь святъ.

17. И ако назовавате Отецъ тогози който сѫди споредъ дѣло-то на всякыго безъ да гледа на лице, поминувайте съсъ страхъ врѣме-то на ваше-то пришелствованіе,

18. Като знаете че отъ суетно-то ваше отцепрѣдадено поведеніе не сте искупени съ тлѣнны *нѣща,* съсъ сребро или злато;

19. Но съ драгоцѣннѫ-тѫ кръвь Христовѫ, като на агнецъ непороченъ и прѣчистъ,

20. Който бѣше наистиннѫ прѣдопрѣдѣленъ прѣди създаніе міра, а ся яви на послѣдно врѣме за васъ,

21. Които повѣрувахте чрѣзъ него въ Бога, който го въскрьси отъ мьртвы-тѣ, и му е далъ славѫ, щото вѣра-та ви и надежда-та ви да сѫ въ Бога.

22. Понеже сте очистили душы-тѣ си съ послушаніе-то на истинѫ-тѫ чрѣзъ Духъ-тъ за нелицемѣрно братолюбіе, възлюбѣте ся усьрдно единъ другый отъ чисто сьрдце;

к҃г. Порожде́ни не ѿ се́мене и҆стлѣ́нна, но неистлѣ́нна, сло́вомъ жива́гѡ Бг҃а и҆ пребыва́юща во вѣ́ки.
к҃д. Занѐ вса́ка пло́ть ꙗ҆́кѡ трава̀, и҆ вса́ка сла́ва человѣ́ча ꙗ҆́кѡ цвѣ́тъ травны́й. и҆́зсше трава̀, и҆ цвѣ́тъ є҆ѧ̀ ѿпадѐ:
к҃є. Глаго́лъ же Гд҃нь пребыва́етъ во вѣ́ки. се́ же є҆́сть глаго́лъ бл҃говѣ́ствова́нный въ ва́съ.

ГЛАВА̀ в҃.

а҃. Ѿло́жше ᲂу҆́бо вса́кꙋ ѕло́бꙋ и҆ вса́кꙋ ле́сть и҆ лицемѣ́ріе и҆ за́вист̑ь и҆ всѧ̀ клевєты̀,
в҃. Ꙗ҆́кѡ новорожде́ни младе́нцы, слове́сное и҆ неле́стное млеко̀ возлюби́те, ꙗ҆́кѡ да ѿ не́мъ возрасте́те во спасе́ніе.
г҃. Поне́же вкꙋси́сте, ꙗ҆́кѡ бл҃гъ Гд҃ь.
д҃. Къ немꙋ́же прихода́ще, ка́мени жи́вꙋ, ѿ человѣ̑къ ᲂу҆́бѡ ᲂу҆ничиже́нꙋ, ѿ Бг҃а же и҆збра́нꙋ, че́стнꙋ,
є҃. И҆ са́ми ꙗ҆́кѡ ка́менїе живо зижди́тесѧ, въ хра́мъ дꙋхо́венъ, ст҃и́тельство ст҃о, возноси́ти же́ртвы дх҃ѡ́вны бл҃го-пріѧ́тны Бг҃ови І҆и҃съ Хр҃то́мъ.
ѕ҃. Занѐ пи́сано є҆́сть въ писа́нїи: сѐ полага́ю въ Сїѡ́нѣ ка́мень краеꙋго́ленъ, и҆збра́нъ, че́стенъ: и҆ вѣ́рꙋѧй въ ѻ҆́нь, не постыди́тсѧ.
з҃. Ва́мъ ᲂу҆́бѡ че́сть вѣ́рꙋющымъ, а҆ проти́вѧщымсѧ, ка́мень, є҆гѡ́же не брего́ша зи́ждꙋщїи, се́й бы́сть во главꙋ̀ ᲂу҆́гла, и҆ ка́мень претыка́нїѧ и҆ ка́мень собла́зна:
и҃. Ѿ не́мже и҆ претыка́ютсѧ, сло́вꙋ противлѧ́ющїисѧ, на не́же и҆ положе́ни бы́ша:
ѳ҃. Вы́ же ро́дъ и҆збра́нъ, ца́рское сщ҃е́нїе, ꙗ҆зы́къ ст҃ъ, лю́ди ѡ҆бновле́нїѧ, ꙗ҆́кѡ да добродѣ́тєли возвѣсти́те и҆з̀ тмы̀ ва́съ призва́вшагѡ въ чꙋ́дный сво́й свѣ́тъ:
і҃. И҆́же и҆ногда̀ не лю́дїе, ны́нѣ же лю́дїе Бж҃їи: и҆́же не поми́ловани, ны́нѣ же поми́ловани бы́сте.

23. Понеже ся възродихте не отъ тлѣнно сѣме, но отъ нетлѣнно, чрѣзъ слово-то Божіе което живѣе и прѣбывае во вѣкъ.

24. Защото всяка плъть *е* като трѣва, и всяка слава человѣческа като цвѣтъ отъ трѣвѫ: изсъхнѫ трѣва-та, и цвѣтъ-тъ ѝ слѣтѣ.

25. Слово-то Божіе обаче прѣбывае во вѣкъ. И това е проповѣдано-то вамъ слово.

ГЛАВА 2.

1. И тъй отхвьрлѣте всякѫ злобѫ и всякѫ льсть, и лицемѣріе, и зависть и всяко одумуваніе;

2. Пожелайте, като новорождени младенци, чисто-то словесно млѣко, съ него да порастете;

3. Понеже вкусихте че Господь е благъ:

4. При когото идвайте, *като* при камень живъ, отъ человѣцы-тѣ отхвьрленъ, а отъ Бога избранъ *и* драгоцѣненъ,

5. И вы като живи камьніе, зидѣте ся на домъ духовенъ, на священство свято, да принесете жьртвы духовны благопріятны Богу чрѣзъ Іисуса Христа.

6. За това е и писано въ писаніе-то: Ето полагамъ въ Сіонъ камькъ краеѫгъленъ, избранъ, драгоцѣненъ, и който вѣрува въ него, нѣма да ся посрами.

7. На васъ прочее които вѣрувате *е* драгоцѣненъ; а на тѣзи които ся противятъ, камькъ-тъ когото прѣнебрѣгнѫхѫ зидари-тѣ, той бы глава на ѫглъ, и камькъ на прѣпъnваніе, и камькъ на соблазнь;

8. Които ся прѣпънуватъ и на слово-то сѫ противни, на което бѣхѫ и опрѣдѣлени.

9. Вы обаче сте родъ избранъ, царско священство, народъ святъ, людіе които *Богъ* придобы, за да възвѣстите добродѣтели-тѣ на тогова, който вы призова отъ тьмнинѫ-тѫ въ чуднѫ-тѫ своѭ свѣтлинѫ;

10. *Вы*, които нѣкога си не *бѣхте* народъ, а сега народъ Божій, *нѣкога* си непомиловани, а сега помиловани.

а҃і. Возлю́бленнїи, молю̀ ꙗ҆́кѡ пришє́лцєвъ и҆ стра́нникѡвъ, ѡ҆греба́тисѧ ѿ пло́тскихъ похоте́й, ꙗ҆̀же вою́ютъ на дꙋ́шꙋ:

в҃і. Житїѐ ва́ше и҆мꙋ́ще добро̀ во ꙗ҆зы́цѣхъ, да ѡ҆ не́мже клеве́щꙋтъ ва́съ ꙗ҆́ки ѕлодѣ́євъ, ѿ до́брыхъ дѣ́лъ ви́дѣвше прославѧ́тъ Бг҃а въ де́нь посѣще́нїѧ.

г҃і. Повини́тесѧ ᲂу҆̀бо вся́комꙋ человѣ́чꙋ созда́нїю Гд҃а ра́ди: а҆́ще царю̀, ꙗ҆́кѡ преѡблада́ющꙋ:

д҃і. А҆́ще ли же кнѧзє́мъ, ꙗ҆́кѡ ѿ негѡ̀ пѡ́сланнымъ, во ѿмще́нїе ᲂу҆́бѡ ѕлодѣ́ємъ, въ похвалꙋ̀ же бл҃готво́рцємъ:

є҃і. Ꙗ҆́кѡ та́кѡ є҆́сть во́лѧ Бж҃їѧ, бл҃готворѧ́щымъ ѡ҆бꙋздова́ти безꙋ́мныхъ человѣ́къ невѣ́жество:

ѕ҃і. Ꙗ҆́кѡ свобо́дни, а҆ не ꙗ҆́кѡ прикровє́нїе и҆мꙋ́ще ѕло́бы свобо́дꙋ, но ꙗ҆́кѡ раби̑ Бж҃їи.

з҃і. Всѣ́хъ почита́йте: бра́тство возлюби́те, Бг҃а бо́йтесѧ, цр҃ѧ̀ чти́те.

и҃і. Раби̑, повинꙋ́йтесѧ во вся́комъ стра́сѣ влады́камъ, не то́кмѡ бл҃ги̑мъ и҆ крѡ́ткимъ, но и҆ стропти̑вымъ.

ѳ҃і. Се́ бо є҆́сть ᲂу҆го́дно пред̾ Бг҃омъ, а҆́ще со́вѣсти ра́ди Бж҃їѧ терпи́тъ кто̀ скѡ́рби, стражда̀ без̾ пра́вды.

к҃. Ка́ѧ бо похвала̀, а҆́ще согрѣша́юще мꙋ́чими терпитѐ; но а҆́ще добро̀ творѧ́ще и҆ стра́ждꙋще терпитѐ, сїѐ ᲂу҆го́дно пред̾ Бг҃омъ.

к҃а. На сїѐ бо и҆ зва́ни бы́сте: занѐ и҆ Хр҃то́съ пострада̀ по на́съ, на́мъ ѡ҆ста́вль ѡ҆́бразъ, да послѣ́дꙋемъ стопа́мъ є҆гѡ̀:

к҃в. И҆́же грѣха̀ не сотворѝ, ни ѡ҆брѣ́тесѧ ле́сть во ᲂу҆стѣ́хъ є҆гѡ̀:

к҃г. И҆́же ᲂу҆корѧ́емь проти́вꙋ не ᲂу҆корѧ́ше, стражда̀ не преща́ше: предаѧ́ше же сꙋдѧ́щемꙋ пра́веднѡ:

к҃д. И҆́же грѣхи̑ на́шѧ са́мъ вознесѐ на тѣ́лѣ своє́мъ на дре́во, да ѿ грѣ́хъ и҆збы́вше, пра́вдою поживє́мъ: є҆гѡ́же ꙗ҆́звою и҆сцѣлѣ́сте.

11. Възлюбленни, молѭ ви ся, като пришелци и чужденци *на свѣтъ-тъ,* да ся отдалечавате отъ плътскы-тѣ похоти, които воюватъ противъ душѫ-тѫ:

12. Да имате добро поведеніе-то си между язычницы-тѣ, та дѣто вы одумуватъ като злодѣйцы, отъ добры-тѣ *ви* дѣла, като *гы* видятъ, да прославятъ Бога въ день-тъ на посѣщеніе-то.

13. И тъй на всяко человѣческо началство бѫдѣте покорни заради Господа; или на царь-тъ, като що има най высокѫ власть,

14. Или на управители-тѣ, като на проводены отъ него за наказаніе на злодѣйцы-тѣ, и за похвалѫ на добротворцы-тѣ;

15. Защото така е воля-та Божія, като правите добро да затуляте уста-та на невѣжество-то на безумны-тѣ человѣцы;

16. Като свободни, и не като че имате свободѫ-тѫ покрывало на зло-то, но като раби Божіи.

17. Всичкы-тѣ почитайте, братство-то обичайте, бойте ся Богу, царь-тъ почитайте.

18. Слугы, покорявайте ся на господари-тѣ съсъ всякой страхъ, не токо на добры-тѣ и на кроткы-тѣ, но и на строптивы-тѣ.

19. Защото това е богоугодно, ако нѣкой заради совѣсть-тѫ къмъ Бога прѣтьрпѣва оскърбенія като страда неправедно.

20. Защото каква похвала е, ако търпите біеніе когато съгрѣшавате? но ако търпите кога струвате добро и страдате, това е угодно прѣдъ Бога.

21. Защото на това сте и звани, понеже и Христосъ пострада за васъ, и остави примѣръ вамъ, да послѣдувате по неговы-тѣ стѫпкы,

22. Който грѣхъ не е сторилъ, нито ся намѣри льсть въ уста-та му;

23. Който укоряванъ, укореніе не отвращаше, като страдаше не заплашваше, но прѣдаваше себе си на тогозь който сѫди праведно;

24. Който самъ понесе на тѣло-то си грѣхове-тѣ наши на дьрво-то, за да бѫдемъ мьртви къмъ грѣхове-тѣ, и живи къмъ правдѫ-тѫ, на когото съ ранѫ-тѫ *вы* исцѣлѣхте.

к҃є. Бѣ́сте бо ꙗ҆́кѡ ѻ҆́вцы заблꙋ́ждшыѧ (не и҆́мꙋще па́стырѧ:) но возврати́стесѧ нынѣ̀ къ па́стырю и҆ посѣти́телю дꙋ́шъ ва́шихъ.

ГЛАВА̀ г҃.

а҃. Та́кожде же и҆ жєны̀, повинꙋ́ющесѧ свои́мъ мꙋжє́мъ, да и҆ а҆́ще нѣ́цыи не повинꙋ́ютсѧ сло́вꙋ, же́нскимъ житі́емъ без̾ сло́ва плѣнє́ни бꙋ́дꙋтъ:

в҃. Ви́дѣвше є҆́же со стра́хомъ чи́сто житїѐ ва́ше:

г҃. И҆́мже да бꙋ́детъ, не внѣ́шнѧѧ плетє́нїѧ вла́съ, и҆ ѡ҆бложє́нїѧ зла́та, и҆лѝ ѡ҆дѣ́ѧнїѧ ри́зъ лѣ́пота:

д҃. Но потає́ный се́рдца человѣ́къ, въ неистлѣ́нїи кро́ткагѡ и҆ молчали́вагѡ дꙋ́ха, є҆́же є҆́сть пред̾ Бг҃омъ многоцѣ́нно.

є҃. Та́кѡ бо и҆ногда̀ и҆ ст҃ы́ѧ жєны̀ ᲂу҆пова́ющыѧ на Бг҃а, ᲂу҆краша́хꙋ себѐ, повинꙋ́ющесѧ свои́мъ мꙋжє́мъ:

ѕ҃. Ꙗ҆́коже Са́рра послꙋ́шаше А҆враа́ма, господи́на того̀ зовꙋ́щи, є҆́ѧже бы́сте ча̑да: бл҃готворѧ́ще и҆ не боѧ́щесѧ ни є҆ди́нагѡ стра́ха.

з҃. Мꙋ́жїе та́кожде, вкꙋ́пѣ живꙋ́ще съ свои́ми жена́ми по ра́зꙋмꙋ, ꙗ҆́кѡ немощнѣ́йшꙋ сосꙋ́дꙋ, же́нскомꙋ воздаю́ще че́сть, ꙗ҆́кѡ и҆ сонаслѣ́дницы бл҃года́тныѧ жи́зни, во є҆́же не прекраща́тисѧ моли́твамъ ва́шымъ.

и҃. Коне́цъ же, вси̑ є҆диномꙋ́дреннї бꙋ́дите, ми́лостиви, братолю́бцы, милосе́рди, бл҃гоꙋтро́бни, мꙋдролю́бцы, смиреномꙋ́дри:

ѳ҃. Не воздаю́ще ѕла̀ за ѕло̀, и҆лѝ досажде́нїѧ за досажде́нїе: сꙋпроти́вное же, бл҃гословѧ́ще, вѣ́дѧще, ꙗ҆́кѡ на сѐ зва́ни бы́сте, да бл҃гослове́нїе наслѣ́дите.

і҃. Хотѧ́й бо живо́тъ люби́ти, и҆ ви́дѣти дни̑ бл҃ги, да ᲂу҆держи́тъ ѧ҆зы́къ сво́й ѿ ѕла̀, и҆ ᲂу҆стнѣ̀ свои̑ є҆́же не глаго́лати льстѝ.

а҃і. Да ᲂу҆клони́тсѧ ѿ ѕла̀, и҆ да сотвори́тъ бл҃го: да взы́щетъ ми́ра и҆ да держи́тсѧ є҆гѡ̀.

25. Защото бѣхте както овцы загубены, но сега ся завърнѫхте при Пастырь-тъ и Надзиратель-тъ на душы-тѣ ви.

ГЛАВА 3.

1. Подобно *и вы,* жены, покорявайте ся на мѫжіе-тѣ си, щото, ако нѣкои отъ тѣхъ ся не покореватъ на слово-то, да ся придобыѭтъ безъ слово-то чрѣзъ поведеніе-то на жены-тѣ,

2. Като видятъ ваше-то поведеніе че е съсъ страхъ и чистотѫ;

3. На които украшаваніе-то да не е вънпіно, *сирѣчь* плетеніе на космы-тѣ и кытеніе съсъ злато, или прѣмѣна на дрехы-тѣ;

4. Но потаенный-тъ человѣкъ на сьрдце-то *украсенъ* съ нетлѣніе-то на кротъкъ и тихъ духъ, което е многоцѣнно прѣдъ Бога.

5. Защото така нѣкога си и святы-тѣ жены, които ся на Бога надѣяхѫ, украсявахѫ себе си и ся покорявахѫ на мѫжіе-тѣ си,

6. Както Сарра ся покоряваше Аврааму, и наричаше го господинъ; на коѭто вы станѫхте дъщери, кога правите добро и не ся боите отъ никакъвъ страхъ.

7. Така сѫщо и вы, мѫжіе, живѣйте благоразумно съсъ *жены-тѣ си,* и отдавайте почетъ на женскый-тъ полъ като на по слабъ съсѫдъ, и като на сонаслѣдницы на благодать-тѫ на живота, да не става прѣпятствіе на молитвы-тѣ ви.

8. А найпослѣ, бѫдѣте всинца единомысленни, сострадателни, братолюбиви, милостиви, дружелюбиви.

9. Не въздавайте зло за зло, или хулѫ за хулѫ; но на противъ това благославяйте; понеже знаете че на това быхте позовани, за да наслѣдите благословеніе.

10. Защото който ище да люби животъ-тъ, и да види добры дни, да спре языкъ-тъ си отъ зло, и устны-тѣ си отъ да говорятъ льсть.

11. Да ся уклони отъ зло и да стори добро; да потърси миръ и да го слѣдува.

в҃і. Занѐ ѻ҆́чи Гдⷭ҇ни на пра́ведныѧ, и҆ ᲂу҆́ши є҆гѡ̀ въ моли́твꙋ
и҆́хъ: лицѐ же Гдⷭ҇не на творѧ́щыѧ ѕла҄ѧ, є҆́же потреби́ти
и҆́хъ ѿ землѝ.
г҃і. И҆ кто̀ ѡ҆ѕло́битъ ва́съ, а҆́ще блг҃о́мꙋ подо́бницы
бꙋ́дете;
д҃і. Но а҆́ще и҆ стра́ждете пра́вды ра́ди, бл҃же́ни є҆стѐ. стра́ха
же и҆́хъ не ᲂу҆бо́йтесѧ, нижѐ смꙋща́йтесѧ:
є҃і. Гдⷭ҇а же Бг҃а ѡ҆ст҃и́те въ сердца́хъ ва́шихъ. гото́ви же
при́снѡ ко ѿвѣ́тꙋ всѧ́комꙋ вопроша́ющемꙋ вы̀ словесѐ ѡ҆ ва́-
шемъ ᲂу҆пова́нїи, съ кро́тостїю и҆ стра́хомъ:
ѕ҃і. Со́вѣсть и҆мꙋ́ще бл҃гꙋ, да ѡ҆ не́мже клеве́щꙋтъ ва́съ
а҆́ки ѕлодѣ́євъ, постыда́тсѧ ѕлосло́вѧщїи ва́ше бл҃го́е ѡ҆ Хрⷭ҇тѣ̀
житїѐ.
з҃і. Лꙋ́чше бо є҆́сть бл҃го́е творѧ́щымъ, а҆́ще хо́щетъ во́лѧ
Бж҃їѧ, пострада́ти, не́жели ѕло̀ творѧ́щымъ:
и҃і. Занѐ и҆ Хрⷭ҇то́съ є҆ди́ною ѡ҆ грѣсѣ́хъ на́шихъ пострада̀,
пра́ведникъ за непра́ведники, да приведе́тъ ны̀ Бг҃ови: ᲂу҆-
мерщвле́нъ ᲂу҆бѡ бы́въ пло́тїю, ѡ҆жи́въ же Дх҃омъ,
ѳ҃і. Ѡ҆ не́мже и҆ сꙋ́щымъ въ темни́цѣ дꙋхѡ́мъ соше́дъ
проповѣ́да,
к҃. Проти́влшымсѧ и҆ногда̀, є҆гда̀ ѡ҆жида́ше Бж҃їе долготер-
пѣ́нїе во дни̑ Нѡ́євы, дѣ́лаемꙋ ковче́гꙋ, въ не́мже ма́лѡ, си́-
рѣчь, ѻ҆́смь дꙋ́шъ спасо́шасѧ ѿ воды̀.

к҃а. Є҆гѡ́же воѡбраже́нїе ны́нѣ и҆ на́съ спаса́етъ креще́нїе,
не плотскі́ѧ ѿложе́нїе скве́рны, но со́вѣсти бла́ги вопроше́нїе
ᲂу҆ Бг҃а, воскресе́нїемъ Ї҆и҃съ Хрⷭ҇то́вымъ,

к҃в. И҆́же є҆́сть ѡ҆десн҃ꙋ́ю Бг҃а, возше́дъ на нб҃о, поко́ршымсѧ
є҆мꙋ̀ А҆́гг҃лѡмъ и҆ власте́мъ и҆ си́ламъ.

12. Защото очи-тѣ Господни сѫ на праведны-тѣ и уши-тѣ негови на тѣхнѫ-тѫ молбѫ, а лице-то Господне *е* противъ онѣзи които правятъ зло.

13. И кой ще ви стори зло, ако бѫдете подражатели на добро-то?

14. Но ако и да страдате за правдѫ-тѫ блажени *сте,* а отъ тѣхный-тъ страхъ не бойте ся нито ся смущавайте.

15. Но освятѣте Господа Бога въ сърдца-та си; и вынѫгы *бѫдѣте* готови на отвѣтъ съ кротость и страхъ, на всякого който вы пыта за вашѫ-тѫ надеждѫ.

16. Имайте совѣсть добрѫ, щото когато вы одумуватъ като злодѣйцы, да ся посрамятъ които клеветятъ добро-то ви въ Христа поведеніе.

17. Защото е по добрѣ да страдате, ако е така воля-та Божія, като правите добро, а не като правите зло.

18. Понеже и Христосъ веднъжь пострада за грѣхове-тѣ, праведный-тъ за неправедны-тѣ, да ны приведе при Бога, умъртвенъ бывши по плъть, а оживотворенъ по духъ;

19. Съ когото отиде та проповѣда и на духове-тѣ които бѣхѫ въ тъмницѫ-тѫ,

20. Които ся въспротивихѫ нѣкога си на Божіе-то дълготърпѣніе, което гы чакаше едно врѣме въ дни-тѣ Ноевы, когато ся правѣше ковчегъ-тъ, въ който малцина, то есть осмь души, избавихѫ ся чрѣзъ водѫ-тѫ;

21. На коѭто като е образъ крьщеніе-то, не измываніе-то на плътскѫ-тѫ нечистотѫ, но свидѣтелство-то на добрѫ-тѫ совѣсть къмъ Бога, спасава и насъ днесь, чрѣзъ въскрьсеніе-то на Іисуса Христа;

22. Който е отдесно на Бога, отъ какъ ся възнесе на небе-то, и комуто ся покорихѫ ангели-тѣ и власти-тѣ и силы-тѣ.

ГЛАВА̀ Д҃.

а҃. Хр҇тꙋ̀ ᲂу҆̀бо пострада́вшꙋ за ны̀ пло́тїю, и҆ вы̀ въ тꙋ́же
мы́сль вооружи́тесѧ: занѐ пострада́вый пло́тїю, преста̀ ѿ
грѣха̀,

в҃. Во є҆̀же не ктомꙋ̀ человѣ́ческимъ по́хотемъ, но во́ли
Бж҃їей про́чее во пло́ти жи́ти вре́мѧ.

г҃. Довлѣ́етъ бо ва́мъ мимоше́дшее вре́мѧ житїѧ̀, во́лю
ꙗ҆зы́ческꙋю твори́вшымъ, хо́ждшымъ въ нечистота́хъ, въ по́-
хотехъ, [въ мꙋжело́жствѣ, въ скотоло́жствѣ, въ по́мыслѣхъ,]
въ пїа́нствѣ, въ козлогласова́нїихъ, въ лихоима́нїи, и҆ богоме́рз-
скихъ і҆дѡлослꙋже́нїихъ:

д҃. Ѡ҆ не́мже диви́тсѧ, не сходѧ́щымсѧ ва́мъ въ то́же
блꙋда̀ разлїѧ́нїе, хꙋ́лѧще:

є҃. И҆̀же воздадѧ́тъ сло́во гото́вꙋ сꙋ́щемꙋ сꙋди́ти живы̑мъ и҆
ме́ртвымъ.

ѕ҃. На се́ бо и҆ ме́ртвымъ бл҃говѣсти́сѧ, да сꙋ́дъ ᲂу҆́бѡ прїи́-
мꙋтъ по человѣ́кꙋ пло́тїю, живꙋ́тъ же по Бз҃ѣ дꙋ́хомъ.

з҃. Всѣ́мъ же кончи́на прибли́жисѧ. ᲂу҆цѣломꙋ́дрите сѧ ᲂу҆̀бо
и҆ трезви́тесѧ въ моли́твахъ:

и҃. Пре́жде же всѣ́хъ дрꙋ́гъ ко дрꙋ́гꙋ любо́вь прилѣ́жнꙋ
и҆мѣ́йте, занѐ любо́вь покрыва́етъ мно́жество грѣхѡ́въ:

ѳ҃. Страннолю́бцы дрꙋ́гъ ко дрꙋ́гꙋ, безъ ропта́нїй:

і҃. Кі́йждо ꙗ҆́коже прїѧ́тъ дарова́нїе, междꙋ̀ себѐ си́мъ
слꙋжа́ще, ꙗ҆́кѡ до́брїи строи́телїе разли́чныѧ бл҃года́ти
Бж҃їѧ:

а҃і. А҆́ще кто̀ глаго́летъ, ꙗ҆́кѡ словеса̀ Бж҃їѧ: а҆́ще кто̀ слꙋ-
жи́тъ, ꙗ҆́кѡ ѿ крѣ́пости, ю҆́же подае́тъ Бг҃ъ: да ѡ҆ все́мъ сла́-
витсѧ Бг҃ъ І҆и҃съ Хр҇то́мъ, є҆мꙋ́же є҆́сть сла́ва и҆ держа́ва во вѣ́ки
вѣкѡ́въ. а҆ми́нь.

в҃і. Возлю́бленнїи, не диви́тесѧ є҆́же въ ва́съ раждеже́нїю
ко и҆скꙋше́нїю ва́мъ быва́емꙋ, ꙗ҆́кѡ чꙋ́ждꙋ ва́мъ слꙋча́ю-
щꙋсѧ:

ГЛАВА 4.

1. И тъй, понеже Христосъ пострада за насъ по плъть, орѫжѣте ся и вы съсъ сѫщѫ-тѫ мысль; защото пострадалый-тъ по плъть прѣстанѫлъ е отъ грѣхъ-тъ;

2. За да живѣете прѣзъ останѫло-то въ плъть-тѫ врѣме, не вече по человѣческы похоти, но по Божіѭ-тѫ волѭ.

3. Защото е доста намъ прѣминѫло-то врѣме на животъ-тъ, дѣто смы правили волѭ-тѫ на язычницы-тѣ, и смы живѣли въ нечистоты, въ похоти, въ винопійства, въ кощунства, въ упиванія, и въ омразны-тѣ идолослуженія.

4. За това ся и чудятъ, че вы не тичате съ *тѣхъ* въ исто-то разливаніе на блудство-то, и *вы* хулятъ;

5. Които ще дадѫтъ отвѣтъ на оногова който е готовъ да сѫди живы-тѣ и мьртвы-тѣ.

6. Понеже за това ся проповѣда благовѣстіе-то и на мьртвы-тѣ, за да ся сѫдятъ по человѣческы въ плъть, а да живѣѭтъ по Бога въ духъ.

7. А свьршаніе-то на всичко е приближило; и тъй разумно живѣйте и трѣзвенни бѫдѣте въ молитвы-тѣ.

8. А прѣди всичко имайте усьрднѫ любовь помежду си; защото любовь-та ще покрые множество грѣхове.

9. Бывайте едни на другы гостолюбиви безъ ропталіе.

10. Всякой споредъ дарбѫ-тѫ коѭто е пріялъ, служѣте съ неѭ единъ на другый, като добри строители на многоразличнѫ-тѫ Божіѭ благодать.

11. Ако говори нѣкой, *нека говори* като словеса Божіи; ако слугува нѣкой, *нека слугува* като отъ силѫ-тѫ коѭто *му* Богъ дава, да ся слави во всичко Богъ чрѣзъ Іисуса Христа, комуто е слава-та и държава-та во вѣкы вѣковъ. Аминь.

12. Възлюбленни, не ся чудѣте за огненно-то искушеніе, което става на васъ за испытнѭ, като че ви ся случава *нѣщо* чудно;

г҃і. По поне́же приѡбща́етесѧ Хр҇то́вымъ страсте́мъ, ра́-
дꙋйтесѧ, ꙗ҆́кѡ да и҆ въ ꙗ҆вле́нїе сла́вы є҆гѡ̀ возра́дꙋетесѧ весе-
ла́щесѧ.
д҃і. А҆́ще ᲂу҆кора́еми быва́ете ѡ҆ и҆́мени Хр҇то́вѣ, бл҃же́ни
є҆стѐ: ꙗ҆́кѡ сла́вы и҆ Бж҃їй Дх҃ъ на ва́съ почива́етъ: ѡ҆нѣ́ми
ᲂу҆́бѡ хꙋ́литсѧ, а҆ ва́ми прославлѧ́етсѧ.
є҃і. Да не кто̀ ᲂу҆́бо ѿ ва́съ постра́ждетъ ꙗ҆́кѡ ᲂу҆бі́йца и҆лѝ
ꙗ҆́кѡ та́ть и҆лѝ ꙗ҆́кѡ ѕлодѣ́й, и҆лѝ ꙗ҆́кѡ чꙋждопосѣти́тель:
ѕ҃і. А҆́ще ли же ꙗ҆́кѡ Хр҇тїа́нинъ, да не стыди́тсѧ, да про-
славлѧ́етъ же Бг҃а въ ча́сти се́й.
з҃і. Ꙗ҆́кѡ вре́мѧ нача́ти сꙋ́дъ ѿ до́мꙋ Бж҃їѧ: а҆́ще же
пре́жде ѿ ва́съ, ка́ѧ кончи́на проти́вѧщымсѧ Бж҃їю
є҆ѵ҃лїю;
и҃і. И҆ а҆́ще пра́ведникъ є҆два̀ спасе́тсѧ, нечести́вый и҆ грѣ́ш-
ный гдѣ̀ ꙗ҆ви́тсѧ;
ѳ҃і. Тѣ́мже и҆ стра́ждꙋщїи по во́ли Бж҃їей, ꙗ҆́кѡ вѣ́рнꙋ
зижди́телю да предада́тъ дꙋ́шы своѧ̑ во бл҃готворе́нїи.

ГЛАВА̀ Є҃.

а҃. Ста́рцы и҆́же въ ва́съ молю̀, ꙗ҆́кѡ ста́рецъ сый и҆ сви-
дѣ́тель Хр҇то́вымъ страсте́мъ, и҆́же и҆ хотѧ́щей сла́вѣ ꙗ҆ви́тисѧ
ѻ҆́бщникъ,
в҃. Паси́те є҆́же въ ва́съ ста́до Бж҃їе, посѣща́юще не нꙋ-
ждею, но во́лею, и҆ по Бз҃ѣ: нижѐ непра́ведными прибы̑тки,
но ᲂу҆се́рдїемъ:
г҃. Ни ꙗ҆́кѡ ѡ҆бладаю́ще при́чтꙋ, но ѻ҆́брази быва́йте
ста́дꙋ:
д҃. И҆ ꙗ҆вльшꙋсѧ пастыренача́льникꙋ, прїи́мете неꙋвѧда́емый
сла́вы вѣне́цъ.
є҃. Та́коже ю҆́нїи повини́тесѧ ста́рцемъ: всѝ же дрꙋ́гъ
дрꙋ́гꙋ повинꙋ́ющесѧ, смиреномꙋ́дрїе стѧжи́те: занѐ Бг҃ъ
гѡ́рдымъ проти́витсѧ, смире́ннымъ же дае́тъ бл҃года́ть.

13. Но радувайте ся, споредъ дѣто сте причастници на Христовы-тѣ страданія, за да ся зарадувате веселяще ся и когато слава-та негова ся яви.

14. Блажени сте ако вы укоряватъ за име-то Христово; защото Духъ-тъ на славѫ-тѫ и на Бога почива на васъ; отъ къмъ тѣхъ ся хули, а отъ къмъ васъ ся прославява.

15. Защото никой отъ васъ да не страда като убіица, или като крадецъ, или злодѣецъ, или като испытователь на чужды работы.

16. Но ако страда като Христіанинъ, да ся не срамува, но да слави Бога въ това нѣщо.

17. Защото *дойде* врѣме-то да ся започене сѫдба-та отъ домъ-тъ Божій; и ако *начене* пьрвомъ отъ насъ, каква ще бѫде сетнината на тѣзи които ся не покоряватъ на евангеліе-то Божіе?

18. И ако праведный-тъ едвамъ ся спасава, нечестивый-тъ и грѣшный-тъ дѣ ще ся яви?

19. Така и тѣзи които страдатъ по Божіѭ-тѫ волѭ, да прѣдаватъ душы-тѣ си *нему*, като на вѣренъ Създатель, въ благодѣяніе.

ГЛАВА 5.

1. Презвитеры-тѣ, които сѫ между васъ, умолявамъ азъ, който съ тѣхъ на едно сьмь презвитеръ и свидѣтель на страданія-та Христовы, и причастникъ на славѫ-тѫ която има да ся яви,

2. Пасѣте Божіе-то между васъ стадо, надзиравайте го не съ принужденіе, но самоволно; нито за гнѫснѫ печалбѫ, но съ усьрдіе;

3. Нито като че обладавате наслѣдіе-то *Божіе*, но бывайте примѣръ на стадо-то.

4. И когато ся яви Пастыреначалникъ-тъ, ще пріемете вѣнецъ на славѫ-тѫ който не повѣхнува.

5. Подобно и вы, млади, покорявайте ся на презвитеры-тѣ, и всичкы единъ на другый като ся покорявате, облѣчѣте смиреномудріе-то; защото Богъ ся противи на горды-тѣ, а на смиренны-тѣ дава благодать.

ѕ҃. Смири́теса ȣ҆̀бо под̾ крѣ́пкȣю рȣ́кȣ Бж҃їю, да вы̀ воз-
несе́тъ во вре́мѧ:

з҃. Всю̀ печа́ль ва́шȣ возве́ргше на́нь, ꙗ҆́кѡ то́й пече́тсѧ ѡ҆
ва́съ.

и҃. Трезви́теса, бо́дрствȣйте, занѐ сȣпоста́тъ ва́шъ дїа́-
волъ, ꙗ҆́кѡ ле́въ рыка́ѧ, хо́дитъ, и҆скі́й кого̀ поглоти́ти:

ѳ҃. Є҆мȣ́же проти́витеса тве́рди вѣ́рою, вѣ́дȣще, ꙗ҆́кѡ
тѣ́же стра́сти слȣча́ютсѧ ва́шемȣ бра́тствȣ, є҆́же въ
мі́рѣ.

і҃. Бг҃ъ же всѧ́кїѧ бл҃года́ти, призва́вый ва́съ въ вѣ́чнȣю свою̀
сла́вȣ ѡ҆ Хр҇тѣ̀ Ї҆и҃сѣ, ма́лѡ пострада́вшыѧ, то́й да соверши́тъ
вы̀, да ȣ҆тверди́тъ, да ȣ҆крѣпи́тъ, да ѡ҆снȣе́тъ:

а҃і. Томȣ̀ сла́ва, и҆ держа́ва во вѣ́ки вѣкѡ́въ. а҆ми́нь.

в҃і. Сїлȣа́номъ ва́мъ вѣ́рнымъ бра́томъ, ꙗ҆́кѡ непщȣ́ю,
вма́лѣ написа́хъ, молѧ̀ и҆ засвидѣ́тельствȣѧ се́й бы́ти и҆́стин-
нѣ́й бл҃года́ти Бж҃їей, въ не́йже стоитѐ.

г҃і. Цѣлȣ́етъ вы̀ ꙗ҆́же въ Вавѷлѡ́нѣ соизбра́ннаѧ, и҆ Ма́рко
сы́нъ мо́й.

д҃і. Цѣлȣ́йте дрȣ́гъ дрȣ́га лобза́нїемъ любвѐ. ми́ръ ва́мъ
всѣ́мъ ѡ҆ Хр҇тѣ̀ Ї҆и҃сѣ. а҆ми́нь.

6. И тъй смирѣте ся подъ державнѫ-тѫ рѫкѫ Божіѭ, за да вы възвыси на врѣме;

7. И всякѫ вашѫ грыжѫ възложѣте на него, защото той ся грыжи за васъ.

8. Бѫдѣте трѣзвенни, бодри; защото соперникъ-тъ ви діаволъ-тъ, като львъ рыкае, и обхожда да търси кого да погълне;

9. Комуто ся съпротивѣте, *стояще* твьрди въ вѣрѫ-тѫ, понеже знаете че исты-тѣ страданія ся случаватъ на братія-та ви които сѫ на свѣтъ-тъ.

10. А Богъ на всякѫ благодать, който чрѣзъ Христа Іисуса е призовалъ насъ въ вѣчнѫ-тѫ своіѫ славѫ, като пострадате малко, той да вы осъвьршенствува, да вы утвьрди, да вы укрѣпи, и да вы направи непоколебимы.

11. Нему слава и дьржава да бѫде во вѣкы вѣковъ. Аминь.

12. Писахъ ви на кѫсо чрѣзъ Силуана вѣрнаго, както мысліѫ, брата, и увѣщавамъ вы и свидѣтелствувамъ ви, че тая е истинна-та Божія благодать, въ коіѭто стоите.

13. Поздравява вы сънзбранна-та *съ васъ церква* у Вавилонъ, и сынъ мой Марко.

14. Поздравѣте ся единъ другый съсъ цѣлованіе на любовь. Миръ на всичкы васъ които сте въ Христа Іисуса. Аминь.

СОБО́РНОЕ ПОСЛА́НІЕ ВТОРО́Е

СВѦТА́ГО А҆ПО́СТОЛА ПЕТРА̀.

ГЛАВА̀ А҃.

а҃. Сі́мѡнъ Пе́тръ, ра́бъ и҆ посла́нникъ І҆и҃съ Хр҇то́въ, рав-
нοче́стнꙋю съ на́ми полꙋчи́вшымъ вѣ́рꙋ въ пра́вдѣ Бг҃а
на́шегѡ и҆ Сп҃са І҆и҃са Хр҇та̀:

в҃. Бл҃года́ть ва́мъ и҆ ми́ръ да ᲂу҆мно́житсѧ въ позна́нїи
Бг҃а, и҆ Хр҇та̀ І҆и҃са Гд҇а на́шегѡ:

г҃. Ꙗ҆́кѡ всѧ҄ на́мъ Бж҇твенныѧ си́лы є҆гѡ̀, ꙗ҆̀же къ живо́тꙋ
и҆ бл҃гоче́стїю, пода́на ра́зꙋмомъ призва́вшагѡ на́съ сла́вою и҆
добродѣ́телїю.

д҃. И҆́миже честна҄ѧ на́мъ и҆ вели҄каѧ ѡ҆бѣтѡва́нїѧ дарова́-
шасѧ, да си́хъ ра́ди бꙋ́дете Бж҃е́ственнагѡ прича́стницы
є҆стества̀, ѿбѣ́гше, ꙗ҆̀же въ мі́рѣ, по́хотныѧ тлѝ:

є҃. И҆ въ са́мое же сїѐ, тща́нїе всѐ привне́сше, подади́те въ
вѣ́рѣ ва́шей добродѣ́тель, въ добродѣ́тели же ра́зꙋмъ,

ѕ҃. Въ ра́зꙋмѣ же воздержа́нїе, въ воздержа́нїи же терпѣ́-
нїе, въ терпѣ́нїи же бл҃гоче́стїе,

з҃. Во бл҃гоче́стїи же братолю́бїе, въ братолю́бїи же лю-
бо́вь.

и҃. Сїѧ҄ бо сꙋ́щаѧ въ ва́съ и҆ мнѡ́жащаѧсѧ, не пра́здныхъ
нижѐ безпло́дныхъ сотворѧ́тъ вы̀ въ Гд҇а на́шегѡ І҆и҃са Хр҇та̀
позна́нїе.

ѳ҃. Є҆мꙋ́же бо нѣ́сть си́хъ, слѣ́пъ є҆́сть, мжа́й, забве́нїе
прїе́мъ ѡ҆чище́нїѧ дре́внихъ свои́хъ грѣхѡ́въ.

і҃. Тѣ́мже па́че, бра́тїе, потщи́тесѧ и҆звѣ́стно ва́ше зва́нїе

ВТОРО-ТО СОБОРНО ПОСЛАНІЕ НА

СВЯТАГО АПОСТОЛА ПЕТРА.

ГЛАВА 1.

1. Симонъ Петръ, рабъ и апостолъ Іисусъ Христовъ, вамъ, които сте получили еднаквѫ-тѫ съ насъ драгоцѣннѫ вѣрѫ чрѣзъ правдѫ-тѫ на Бога нашего и Спаса Іисуса Христа;

2. Благодать и миръ да ся умножи на васъ съ познаніе-то на Бога, и на Іисуса Господа нашего.

3. Както божественна-та негова сила е дарила намъ всичко що е за животъ-тъ *потрѣбно* и за благочестіе-то, чрѣзъ познаніе-то на тогози, който е призовалъ насъ съсъ славѫ и добродѣтель,

4. Чрѣзъ които ся дарихѫ намъ най голѣмы-тѣ и драгоцѣнны-тѣ обѣщанія, за да бѫдете поради тѣхъ причастници на божественно-то естество, и да отбѣгнете отъ похотно-то растлѣніе което е на свѣтъ-тъ.

5. И за това исто-то, турѣте всичко-то си стараніе, и приложѣте на вѣрѫ-тѫ си добродѣтель, на добродѣтель благоразуміе,

6. На благоразуміе въздьржаніе, на въздьржаніе тьрпѣніе, на тьрпѣніе благочестіе,

7. На благочестіе братолюбіе, и на братолюбіе любовь.

8. Защото тѣзи *добрины* ако ся намѣруватъ у васъ и ся умножаватъ, правятъ вы да не сте празни нито бесплодни въ познаваніе-то на Господа нашего Іисуса Христа.

9. Понеже въ когото ся тѣ не намѣруватъ, *той е* слѣпъ, кѫсогледъ, и забравилъ е очищеніе-то на вѣтхы-тѣ си грѣхове.

10. За това, братіе, постарайте ся повече да утвьрждавате

и҆ и҆збра́ніе твори́ти: сїѧ̑ бо творѧ́ще, не и҆́мате согрѣши́ти
никогда́же.
а҃i. Си́це бо ѡ҆би́льнѡ припода́стсѧ ва́мъ вхо́дъ въ вѣ́чное
црⷭ҇тво Гдⷭ҇а на́шегѡ и҆ Сп҃са І҆и҃са Хрⷭ҇та̀.
в҃i. Сегѡ̀ ра́ди не ѡ҆блѣню́сѧ воспомина́ти при́снѡ ва́мъ
ѡ҆ си́хъ, а҆́ще и҆ вѣ́дите, и҆ ᲂу҆твержде́ни є҆стѐ въ настоѧ́щей
и҆́стинѣ.
г҃i. Пра́ведно бо мню̀, донелѣ́же є҆́смь въ се́мъ тѣлесѝ, воз-
ставлѧ́ти ва́съ воспомина́ніемъ:
д҃i. Вѣ́дый, ꙗ҆́кѡ ско́рѡ є҆сть ѿложе́ніе тѣлесѐ моегѡ̀, ꙗ҆́ко-
же и҆ Гдⷭ҇ь на́шъ І҆и҃съ Хрⷭ҇то́съ сказа̀ мнѣ̀.
є҃i. Потщꙋ́сѧ же и҆ всегда̀ и҆мѣ́ти ва́съ по мое́мъ и҆схо́дѣ
па́мѧть ѡ҆ си́хъ твори́ти.
ѕ҃i. Не ᲂу҆хищре́ннымъ бо ба́снемъ послѣ́довавше сказа́-
хомъ ва́мъ си́лꙋ и҆ прише́ствїе Гдⷭ҇а на́шегѡ І҆и҃са Хрⷭ҇та̀, но
самови́дцы бы́вше вели́чествїѧ ѡ҆́нагѡ.
з҃i. Прїе́мь бо ѿ Бг҃а Ѻ҃ца̀ че́сть и҆ сла́вꙋ, гла́сꙋ прише́д-
шꙋ къ немꙋ̀ таковꙋ̀ ѿ велелѣ́пныѧ сла́вы: се́й є҆́сть Сн҃ъ мо́й
возлю́бленный, ѡ҆ не́мже а҆́зъ блгⷭ҇оизво́лихъ.
и҃i. И҆ се́й гла́съ мы̀ слы́шахомъ съ нб҃сѐ сше́дшъ, съ ни́мъ
сꙋ́ще на горѣ̀ ст҃ѣ́й.
ѳ҃i. И҆ и҆́мамы и҆звѣ́стнѣйшее проро́ческое сло́во, є҆мꙋ́же вни-
ма́юще ꙗ҆́коже свѣти́лꙋ сїа́ющꙋ въ те́мнѣмъ мѣ́стѣ, до́брѣ
творитѐ, до́ндеже де́нь ѡ҆зари́тъ, и҆ денни́ца возсїа́етъ въ
сердца́хъ ва́шихъ.
к҃. Сїѐ пре́жде вѣ́дꙋще, ꙗ҆́кѡ всѧ́ко проро́чество кни́жное,
по своемꙋ̀ сказа́нїю не быва́етъ.

к҃а. Ни бо̀ во́лею бы́сть когда̀ человѣ́кѡмъ проро́чество,
но ѿ ст҃а́гѡ Дх҃а просвѣща́еми глаго́лаша ст҃і́и Бж҃їи чело-
вѣ́цы.

призваніе-то и избираніе-то ваше; защото това като струвате, никога нѣма да прѣгрѣшите.

11. Защото така ще изобилно да ви ся даде входъ въ вѣчно-то царство на Гопода нашего и Спаса Іисуса Христа.

12. Заради това не ще ся облѣнѭ да ви напомнувамъ всякога за тѣзи *работы,* ако и да *гы* знаете, и да сте утвърдени въ настоящѫ-тѫ истинѫ.

13. Мислѭ обаче праведно, до когато съмъ въ тѫѭ хыжинѫ *тѣлеснѫ* да вы възбуждамъ съ напомнуваніе;

14. Понеже знаѭ, че скоро ще оставѭ хыжинѫ-тѫ си, както Господь нашъ Іисусъ Христосъ ми извѣсти.

15. Ще ся постараѭ обаче, щото вы и слѣдъ умираніе-то ми да можете всякога да помните тѣзи *работы.*

16. Защото като ви обадихмы силѫ-тѫ и идваніе-то на Господа нашего Іисуса Христа, не слѣдовахмы хытроизмыслены басни, но бѣхмы самовидци на негово-то величествіе:

17. Защото прія отъ Бога Отца честь и славѫ, когато дойде нему отъ великолѣпнѫ-тѫ славѫ такъвъ гласъ: Тойзи е Синъ мой възлюбленный-тъ, въ когото азъ благоволихъ.

18. И тойзи гласъ чухмы ный че дойде отъ небе-то, когато бѣхмы съ него на святѫ-тѫ горѫ.

19. Още имамы и по извѣстно пророческо-то слово, на което добрѣ струвате да внимавате, като на свѣтило което свѣти въ тъмно мѣсто, додѣ ся зазори день-тъ, и зорница-та изгрѣе въ сърдца-та ваши.

20. И това най първо да знаете, че никое пророчество отъ писаніе-то не бива отъ собственно-то разясненіе *на тогози който пророчествува.*

21. Защото никога не е идвало пророчество отъ человѣческѫ волѭ, но отъ Духа Святаго движени, говорихѫ святи-тѣ человѣци Божіи.

ГЛАВА̀ В҃.

а҃. Бы́ша же и҆ лжи́віи проро́цы въ лю́дехъ, ꙗ҆́коже и҆ въ
ва́съ бꙋ́дꙋтъ лжи́віи ᲂу҆чи́тели, и҆̀же внесꙋ́тъ е҆́реси поги́бели,
и҆ и҆скꙋпи́вшагѡ и҆́хъ Влⷣки ѿмета́ющесѧ, приводѧ́ще себѣ̀ ско́рꙋ
поги́бель:

в҃. И҆ мно́зи послѣ́дствꙋютъ и҆́хъ нечистота́мъ, и҆̀хже ра́ди
пꙋ́ть и҆́стинный похꙋли́тсѧ,

г҃. И҆ въ прелщенїи лсти́выхъ слове́съ ва́съ ᲂу҆лова́тъ:
и҆̀хже сꙋ́дъ и҆сконѝ не косни́тъ, и҆ поги́бель и҆́хъ не дре́-
млетъ.

д҃. А҆́ще бо Бг҃ъ а҆́гг҃лѡвъ согрѣши́вшихъ не пощадѣ̀, но
плени́цами мра́ка свѧза́въ предадѐ на сꙋ́дъ мꙋ́чимыхъ
блюстѝ:

є҃. И҆ пе́рвагѡ мі́ра не пощадѣ̀, но ѻ҆сма́го Нѡ́а пра́вды
проповѣ́дника сохранѝ, пото́пъ мі́рꙋ нече́ствовавшихъ на-
ведѐ:

ѕ҃. И҆ гра́ды Содо́мскїѧ и҆ Гомо́ррскїѧ сже́гъ разоре́нїемъ
ѡ҆сꙋдѝ, ѻ҆́бразъ хотѧ́щымъ нече́ствовати положи́въ:

з҃. И҆ пра́веднаго Лѡ́та ѡ҆би́дима ѿ беззако́нныхъ въ нечи-
стотѣ̀ сожи́тїѧ и҆зба́ви:

и҃. Видѣ́нїемъ бо и҆ слꙋ́хомъ пра́ведный живы́й въ
ни́хъ, де́нь ѿ днѐ дꙋ́шꙋ пра́веднꙋ беззако́нными дѣ́лы
мꙋ́чаше:

ѳ҃. Вѣ́сть Гдⷭ҇ь бл҃гочести̑выѧ ѿ напа́сти и҆збавлѧ́ти, непра́-
ведники же на де́нь сꙋ́дный мꙋ́чимы блюстѝ:

і҃. Наипа́че же во слѣ́дъ плотскі́ѧ по́хоти скверне́нїѧ
ходѧ́щыѧ, и҆ ѡ҆ Гдⷭ҇твѣ нерадѧ́щыѧ, продерза́телє, себѣ̀ ᲂу҆гѡ́д-
ницы, сла́вы не трепе́щꙋтъ хꙋ́лѧще:

а҃і. И҆дѣ́же А҆́гг҃ли крѣ́постїю и҆ си́лою бо́лши сꙋ́ще, не
терпѧ́тъ на сѧ̀ ѿ Гдⷭ҇а ᲂу҆кори́зненъ сꙋ́дъ.

в҃і. Сі́и же, ꙗ҆́кѡ ско́ти живо́тни є҆стество́мъ бы́вше въ

ГЛАВА 2.

1. Но имало е и лъжливи пророци между народъ-тъ, както и между вас ще има лъжливи учители, които ще въведѫтъ скрыто губителны ереси, и ще ся отричатъ и отъ Господаря *си* който гы е купилъ, та ще навлѣкѫтъ на себе си скорашнѫ погыбель.

2. И мнозина ще послѣдуватъ тѣхны-тѣ развращенія, поради които пѫть-тъ на истинѫ-тѫ ще ся похули.

3. И отъ любостяжаніе ще вы употрѣбяватъ като търговіѭ съ прѣсторены думы; тѣхно-то осѫжданіе, отколѣ *приготвено*, не ся забавя, и тѣхна-та погыбель не дрѣме.

4. Защото ако Богъ не пощадѣ ангелы-тѣ които съгрѣшихѫ, но гы хвърли въ преисподняѭ *вързаны* съ веригы мрачны, и прѣдаде гы да бѫдѫтъ вардени за сѫдъ,

5. И *ако* не пощадѣ старый-тъ свѣтъ, но като нанесе потопъ врьхъ свѣтъ-тъ на нечестивы-тѣ, съхрани *съсъ седмь душы* осмый-тъ Ноя, проповѣдника на правдѫ-тѫ;

6. И осѫди на разореніе градове-тѣ Содомскы и Гоморскы, и направи гы на пепелъ, та гы постави примѣръ на онѣзи, които послѣ щѣхѫ да нечествуватъ;

7. И освободи праведнаго Лота, комуто бѣ досадило нечисто-то поведеніе на нечестивы-тѣ;

8. (Защото праведный-тъ, който живѣяше между тѣхъ, отъ день на день измѫчваше праведнѫ-тѫ си душѫ, като гледаше и чуваше *тѣхны-тѣ* беззаконны дѣла);

9. Знае Господь да освободява благочестивы-тѣ отъ напасть, а неправедны-тѣ да държи за сѫдный-тъ день да ся мѫчатъ:

10. А наипаче на тѣзи които съ пожеланіе на нечистотѫ слѣдуватъ подирь плъть-тѫ, и прѣзиратъ власть-тѫ: *тѣ сѫ* дързостливи, безочливи, *и* не треперятъ кога хулятъ чиновничества-та.

11. Дѣто ангели-тѣ, ако и по голѣми да сѫ въ крѣпость и силѫ, не произносятъ противъ тѣхъ хулителенъ сѫдъ прѣдъ Господа;

12. Тѣзи обаче, като природны безсловесны животны, родены за

погі́бель и҆ тлю̀, въ ни́хже не разꙋмѣ́ютъ хꙋ́лѧще, во и҆стлѣ́нїи своє́мъ и҆стлѣ́ютъ:

г҃і. Прїе́млюще мздꙋ̀ непра́веднꙋ, сла́сть мнѧ́ще вседне́вное насыще́нїе, сквернı́тели и҆ поро́чницы, пита́ющесѧ ле́стьмѝ свои́ми, гꙋ́дꙋще съ ва́ми,

д҃і. О҆́чи и҆мꙋ́ще и҆спо́лнь блꙋдодѣѧ́нїѧ и҆ непреста́емагѡ грѣха̀, прелща́юще дꙋ́шы неꙋтвержде́ны, се́рдце наꙋче́но лихои́мствꙋ и҆мꙋ́ще, клѧ́твы ча̑да,

є҃і. Ѡ҆ста́вльше пра́вый пꙋ́ть заблꙋди́ша, послѣ́довавше пꙋтѝ Валаа́ма Восо́рова, и҆́же мздꙋ̀ непра́веднꙋ воз-любѝ,

ѕ҃і. Ѡ҆бличе́нїе же и҆мѣ̀ своегѡ̀ беззако́нїѧ: подъаре́мникъ безгла́сенъ, человѣ́ческимъ гла́сомъ провѣща́вшъ, возбранѝ проро́ка безꙋ́мїе.

з҃і. Сі́и сꙋ́ть и҆сто́чницы безво́дни, ѡ҆́блацы и҆ мглы̑ ѿ вѣ́тра преноси́ми, и҆̀мже мра́къ те́мный во вѣ́ки блю-де́тсѧ.

и҃і. Прегѡ́рдаѧ бо сꙋеты̀ вѣща́юще, прелща́ютъ въ скве́рны плотскı́ѧ по́хоти, ѿбѣга́ющихъ всѧ́чески ѿ ни́хъ живꙋ́щихъ во ле́сти.

ѳ҃і. Свобо́дꙋ и҆̀мъ ѡ҆бѣща́вающе, са́ми рабѝ сꙋ́ще тлѣ́нїѧ: и҆́мже бо кто̀ побѣжде́нъ быва́етъ, семꙋ̀ и҆ рабо́тенъ є҆́сть.

к҃. А҆́ще бо ѿбѣ́гше скве́рнъ мі́ра въ ра́зꙋмъ Гдⷭ҇а и҆ Сп҃са на́шегѡ І҆и҃са Хрⷭ҇та̀, си́ми же па́ки сплѣ́тшесѧ побѣжда́еми быва́ютъ, бы́ша и҆̀мъ послѣ̑днѧѧ го́рша пе́рвыхъ.

к҃а. Лꙋ́чше бо бѣ̀ и҆̀мъ не позна́ти пꙋтѝ пра́вды, не́жели позна́вшымъ возврати́тисѧ вспѧ́ть ѿ пре́данныѧ и҆̀мъ ст҃ы́ѧ за́повѣди.

к҃в. Слꙋчи́сѧ бо и҆̀мъ и҆́стиннаѧ при́тча: пе́съ возвра́щсѧ на свою̀ блево́тинꙋ: и҆ свинı́ѧ ѡ҆мы́вшисѧ, въ ка́лъ ти́н-ный.

ловъ и истрѣбваніе, хулятъ за нѣща които не знаѭтъ, и ще погынѫтъ въ свой-тъ си развратъ,

13. И ще пріемѫтъ заплатѫ-тѫ на неправдѫ-тѫ; иматъ го за наслажденіе деня да раскошествуватъ; тѣ сѫ скверънители *и* порочници; наслаждаватъ ся съ льсти-тѣ си, когато сѫ на угощеніе съ васъ наедно;

14. Иматъ очи пълны съ блудъ и съ непрѣстаненъ грѣхъ; подльстятъ душы неутвърдены; иматъ сърдце-то *си* научено на любостяжаніе; чада на клѣтвѫ сѫ.

15. Оставивше правый-тъ пѫть заблудихѫ, и послѣдовахѫ пѫть-тъ на Валаама *сынъ-тъ* Восоровъ, който възлюби заплатѫ-тѫ на неправдѫ-тѫ;

16. Но изобличенъ бы за свое-то си беззаконіе; нѣмъ подяремникъ съ гласъ человѣческый проговори, и въспрѣ безуміе-то на пророкъ-тъ.

17. Тѣ сѫ безводни кладенци, облаци отъ вихрушкы тласкани, за които мрачна тьма ся варди во вѣкъ.

18. Защото като говорятъ съ надуто празнословіе, прѣлъгватъ съ плътскы-тѣ похоти, съ невъздържанія-та, тѣзи които сѫ наистинѫ избѣгнѫли отъ живущы-тѣ въ заблужденіе,

19. Като имъ обѣщаватъ свободѫ, а тѣ сами сѫ роби на развратъ-тъ; защото отъ когото бьва побѣденъ нѣкой, нему и робъ става.

20. Понеже, като избѣгнѫхѫ отъ мръсотіи-тѣ на свѣтъ-тъ чрѣзъ познаніе-то на Господа и Спаса Іисуса Христа, ако сѫ ся сплели пакъ въ тѣхъ и оставатъ побѣдени, послѣдно-то имъ състояніе е станѫло по лошо отъ първо-то.

21. Понеже по добро бы было за тѣхъ да не бѣхѫ познали пѫть-тъ на правдѫ-тѫ, нежели като *го* познахѫ да ся повърнѫтъ отъ прѣдаденѫ-тѫ тѣмъ святѫ заповѣдь.

22. Но съ тѣхъ ся случава това което казува истинна-та пословица: Псе-то ся върнѫ на блевотинѫ-тѫ си, и, свиня-та окѫпана *върнѫ ся* да ся валя въ тинѫ-тѫ.

ГЛАВА́ Г҃.

а҃. Сїѐ оу҆жѐ возлю́бленнїи, второ́е ва́мъ пишꙋ̀ посла́нїе, въ
ни́хже возбꙋжда́ю воспомина́нїемъ ва́шъ чи́стый смы́слъ:
в҃. Помѧнꙋ́ти пре́жде рече́нныѧ глаго́лы ѿ стꙋ́хъ Прⷪ҇рѡ́къ,
и҆ А҆пⷭ҇лъ ва́шихъ за́повѣдь Гдⷭ҇а и҆ Сп҃са:
г҃. Сїѐ пре́жде вѣ́дꙋще, ꙗ҆́кѡ прїи҆́дꙋтъ въ послѣ́днїѧ дни̑
рꙋга́тели, по свои́хъ по́хотехъ ходѧ́ще,
д҃. И҆ глаго́люще: гдѣ̀ є҆́сть ѡ҆бѣтова́нїе прише́ствїѧ є҆гѡ̀;
ѿне́лѣже бо ѻ҆тцы̀ оу҆спо́ша, всѧ̑ та́кѡ пребыва́ютъ ѿ нача́ла
созда́нїѧ.
є҃. Таи́тсѧ бо и҆̀мъ сїѐ хотѧ́щымъ, ꙗ҆́кѡ нб҃са̀ бѣ́ша
и҆спе́рва, и҆ землѧ̀ ѿ воды̀, и҆ водо́ю соста́влена Бж҃їимъ
сло́вомъ.
ѕ҃. Тѣ́мже тогда́шнїй мі́ръ, водо́ю потопле́нъ бы́въ
поги́бе:
з҃. А҆ ны́нѣшнѧѧ нб҃са̀ и҆ землѧ̀ тѣ́мже сло́вомъ сокрове́на
сꙋ́ть, ѻ҆гню̀ блюдѡ́ма на де́нь сꙋда̀ и҆ поги́бели нечести́выхъ
человѣ́къ.
и҃. Є҆ди́но же сїѐ да не оу҆таи́тсѧ ва́съ возлю́бленнїи, ꙗ҆́кѡ
є҆ди́нъ де́нь пред̾ Гдⷭ҇емъ ꙗ҆́кѡ ты́сѧща лѣ́тъ, и҆ ты́сѧща лѣ́тъ
ꙗ҆́кѡ де́нь є҆ди́нъ.
ѳ҃. Не косни́тъ Гдⷭ҇ь ѡ҆бѣтова́нїѧ, ꙗ҆́коже нѣ́цыи коснѣ́нїе
мнѧ́тъ: но долготерпи́тъ на на́съ, не хотѧ̀ да кто̀ поги́бнетъ,
но да всѝ въ покаѧ́нїе прїи҆́дꙋтъ.
і҃. Прїи҆́детъ же де́нь Гдⷭ҇нь ꙗ҆́кѡ та́ть въ нощѝ, въ ѻ҆́ньже
нб҃са̀ оу҆бѡ съ шꙋ́момъ мимѡ и҆́дꙋтъ, стї́хїи же сжига́емы
разорѧ́тсѧ, землѧ́ же, и҆ ꙗ҆̀же на не́й дѣла̀ сгорѧ́тъ.
а҃і. Си҆̑мъ оу҆бо всѣ́мъ разорѧ́емымъ, ка́цѣмъ подоба́етъ
бы́ти ва́мъ во ст҃ы́хъ пребыва́нїихъ и҆ бл҃гоче́стїихъ;
в҃і. Ча́ющымъ и҆ скорѣ́е бы́ти жела́ющымъ прише́ствїѧ
Бж҃їѧгѡ днѐ, є҆гѡ́же ра́ди нб҃са̀ жегѡ́ма разорѧ́тсѧ, и҆ стї́хїи
ѡ҆палѧ́еми растаю́тсѧ;

ГЛАВА 3.

1. Ето, възлюбленни, пишѫ ви това второ посланіе, въ които *двѣ посланія* възбуждамъ чрѣзъ напомнуваніе чистый-тъ вашъ смыслъ:

2. Да помните прѣдизговорены-тѣ отъ святы-тѣ пророцы словеса, и заповѣдь-тѫ отъ насъ апостолы-тѣ на Господа и Спаса.

3. Най първо знайте това, че въ послѣдни-тѣ дни ще дойдѫтъ подигравателн, които ще ходятъ по свои-тѣ си похоти,

4. И ще казуватъ: Дѣ е обѣщаніе-то на идваніе-то му? защото отъ какъ сѫ ся бащи-тѣ *ни* поминѫли, всичко-то си така стои отъ начало-то на създаніе-то.

5. Защото самоволно не разумѣватъ това, че небеса-та отъ край си, и земя-та която е отъ *вънъ* водѫ-тѫ и въ водѫ-тѫ съсъ слово-то Божіе станѫхѫ.

6. Чрѣзъ които тогашній-тъ свѣтъ погынѫ потопенъ отъ водѫ-тѫ.

7. А днешни-тѣ небеса и земя-та, съ исто-то слово сѫ вардены, да ся пазятъ за огнь-тъ до день-тъ на сѫдбѫ-тѫ и на погыбваніе-то на нечестивы-тѣ человѣцы.

8. Още едно и това да не забравяте, възлюбленни, че прѣдъ Господа единъ день е като тысяща годины, и тысяща годины, като единъ день.

9. Господь не забавя обѣщаніе-то *си*, както що смѣтатъ нѣкои *това* баваніе, но търпи ны за много врѣме, понеже не иска да погынѫтъ нѣкои, но всичкы да дойдѫтъ на покаяніе.

10. А день-тъ Господенъ ще дойде, като крадецъ нощя, въ който небеса-та ще прѣйдѫтъ съ бученіе, а стихіи-тѣ разгорявани ще ся стопятъ, и земя-та и дѣла-та по неѭ ще изгорятъ.

11. И тъй понеже всичко това ще ся стопи, какви трѣбува да сте вы въ святѫ обходѫ и въ благочестіе,

12. Като чакате и бързате за идваніе-то на Божій-тъ день, въ който небеса-та въспламенявани ще ся развалятъ, и стихіи-тѣ разгорявани ще ся стопятъ?

г҃і. Но́ва же нб҃сѐ, и҆ но́вы землѝ по ѡ҆бѣтова́нїю є҆гѡ̀
ча́емъ, въ ни́хже пра́вда живе́тъ.
д҃і. Тѣ́мже, возлю́бленнїи, си́хъ ча́юще, потщи́тесѧ не-
скве́рни и҆ непоро́чни томꙋ̀ ѡ҆брѣсти́сѧ въ ми́рѣ:
є҃і. И҆ Гд҃а на́шегѡ долготерпѣ́нїе, спасе́нїе непщꙋ́йте:
ꙗ҆́коже и҆ возлю́бленный на́шъ бра́тъ Па́νелъ по да́ннѣй є҆мꙋ̀
премꙋ́дрости написа̀ ва́мъ.
ѕ҃і. Ꙗ҆́коже и҆ во всѣ́хъ свои́хъ посла́нїихъ, глаго́лѧ въ ни́хъ ѡ҆
си́хъ: въ ни́хже сꙋ́ть неꙋдо́бь разꙋмна нѣ̑каѧ, ꙗ҆̀же ненаꙋче́ни
и҆ неꙋтвержде́ни развраща́ютъ, ꙗ҆́коже и҆ про́чаѧ писа̑нїѧ, къ
своей поги́бели и҆̀мъ.
з҃і. Вы́ же ᲂу҆̀бо возлю́бленнїи, предвѣ́дѧще храни́тесѧ, да
не ле́стїю беззако́нныхъ сведе́ни бы́вше, ѿпаде́те своегѡ̀
ᲂу҆твержде́нїѧ:
и҃і. Но да расте́те во бл҃года́ти и҆ ра́зꙋмѣ Гд҃а на́шегѡ и҆
Сп҃са І҆и҃са Хр҃та̀. томꙋ̀ сла́ва и҆ ны́нѣ и҆ въ де́нь вѣ́ка.
а҆ми́нь.

13. А споредъ обѣщаніе-то му очакувамы новы небеса и новѫ землѭ, въ които живѣе правда.

14. За това, възлюбленни, тѣзи нѣща като очакувате, прилѣжавайте да ся намѣрите чисти и непорочни прѣдъ него миромъ;

15. И дълготърпѣніе-то на Господа нашего имайте за спасеніе; както и възлюбленный-тъ нашъ братъ Павелъ ви писа споредъ даденѫ-тѫ нему мудрость,

16. Както и въ всичкы-тѣ *си* посланія, кога говори въ тѣхъ за тѣзи работы; въ които има нѣкои нѣща мѫчноразумителны, които неучени-тѣ и неутвърдени-тѣ искривяватъ, както и другы-тѣ писанія, за своѭ-та си погибель.

17. И тъй вы, възлюбленни, като сте прѣдизвѣстени *за това,* пазѣте ся, да ся не увлѣчете съсъ заблужденіе-то на беззаконны-тѣ, и отпаднете отъ утвържденіе-то си.

18. Но растѣте въ благодать-тѫ и въ познаніе-то на Господа нашего и Спаса Іисуса Христа. Нему слава *да бѫде* и нынѣ и въ день вѣчный. Аминь.

Собо́рное посла́нїе пе́рвое

Ст҃а́го а҆п҃ла і҆ѡа́нна бг҃осло́ва.

Глава̀ а҃.

а҃. Є҆́же бѣ̀ и҆спе́рва, є҆́же слы́шахомъ, є҆́же ви́дѣхомъ ѻ҆чи́ма
на́шима, є҆́же ѹ҆зрѣ́хомъ, и҆ рꙋ́ки на́шѧ ѡ҆сѧза́ша ѡ҆ сло́весѝ
живо́тнѣмъ:
в҃. И҆ живо́тъ ꙗ҆ви́сѧ, и҆ ви́дѣхомъ, и҆ свидѣ́тельствꙋемъ, и҆
возвѣща́емъ ва́мъ живо́тъ вѣ́чный, и҆́же бѣ̀ ѹ҆ ѻ҆ц҃а̀, и҆ ꙗ҆ви́сѧ
на́мъ:
г҃. Є҆́же ви́дѣхомъ и҆ слы́шахомъ, повѣ́даемъ ва́мъ, да и҆ вы̀
ѻ҆бще́нїе и҆́мате съ на́ми: ѻ҆бще́нїе же на́ше со ѻ҆ц҃е́мъ и҆ съ
сн҃омъ є҆гѡ̀ і҆и҃сомъ хр҇то́мъ:
д҃. И҆ сїѧ̑ пи́шемъ ва́мъ, да ра́дость ва́ша бꙋ́детъ и҆спо́лнена.
є҃. И҆ сїѐ є҆́сть ѡ҆бѣ́тованїе, є҆́же слы́шахомъ ѿ негѡ̀, и҆ по-
вѣ́даемъ ва́мъ, ꙗ҆́кѡ бг҃ъ свѣ́тъ є҆́сть, и҆ тмы̀ въ не́мъ нѣ́сть
ни є҆ди́ныѧ.
ѕ҃. А҆́ще рече́мъ, ꙗ҆́кѡ ѻ҆бще́нїе и҆́мамы съ ни́мъ, и҆ во тмѣ̀
хо́димъ, лже́мъ, и҆ не твори́мъ и҆́стины:
з҃. А҆́ще же во свѣ́тѣ хо́димъ, ꙗ҆́коже са́мъ то́й є҆́сть во
свѣ́тѣ, ѡ҆бще́нїе и҆́мамы дрꙋ́гъ ко дрꙋ́гꙋ, и҆ кро́вь і҆и҃са хр҇та̀
сн҃а є҆гѡ̀ ѡ҆чища́етъ на́съ ѿ вса́кагѡ грѣха̀.
и҃. А҆́ще рече́мъ: ꙗ҆́кѡ грѣха̀ не и҆́мамы, себѐ прельща́емъ,
и҆ и҆́стины нѣ́сть въ на́съ.
ѳ҃. А҆́ще и҆сповѣ́даемъ грѣхѝ на́шѧ, вѣ́ренъ є҆́сть и҆ пра́ве-
денъ, да ѡ҆ста́витъ на́мъ грѣхѝ на́шѧ, и҆ ѡ҆чи́ститъ на́съ ѿ
вса́кїѧ непра́вды.

ПЬРВО-ТО (СЪБОРНО) ПОСЛАНІЕ НА

СВЯТАГО АПОСТОЛА ІОАННА.

ГЛАВА 1.

1. Това което бѣ отъ начало, което смы чули, което съ очи-тѣ си видѣхмы, което изгледахмы, и ржцѣ-тѣ ни похванжхж, за Слово-то на животъ-тъ;

2. (И животъ-тъ ся яви, и видѣхмы, и свидѣтелствувамы, и ви извѣстявамы вѣчный-тъ животъ, който бѣ у Отца и яви ся намъ;)

3. Това което смы видѣли и чули, него ви извѣстявамы, да имате и вы съ насъ общеніе; а пакъ наше-то съобщеніе е съ Отца и съ Іисуса Христа неговъ-тъ Сынъ.

4. И това ви пишемъ, да бжде ваша-та радость испълнена.

5. И това е извѣстіе-то, което чухмы отъ него и *го* извѣстявамы вамъ, че Богъ е видѣлина, и никаква тьмнина нѣма въ него.

6. Ако речемъ че имамы съобщеніе съ него, а ходимъ въ тьмнинж, лъжемъ, и не вършимъ истинж-тж.

7. Ако ли ходимъ въ видѣлинж, както е той въ видѣлинж, имамы единъ съ другый съобщеніе, и кръвь-та на Сына му Іисуса Христа очистя ны отъ всякой грѣхъ.

8. Ако речемъ че грѣхъ нѣмамы, сами себе си лъжемъ, и истината не е въ насъ.

9. Ако исповѣдвамы грѣхове-тѣ наши, вѣренъ и праведенъ е, да ни прости грѣхове-тѣ *ни*, и да ны очисти отъ всякж неправдж.

і҃. А҆́ще рече́мъ, ꙗ҆́кѡ не согрѣши́хомъ, лжѝ твори́мъ є҆го̀, и҆ сло́во є҆гѡ̀ нѣ́сть въ на́съ.

ГЛАВА̀ В҃.

а҃. Ча̑дца моѧ̀, сїѧ̑ пишꙋ̀ ва́мъ, да не согрѣша́ете: и҆ а҆́ще кто̀ согрѣши́тъ, хода́таа и҆́мамы ко Ѻ҆ц҃ꙋ̀, І҆и҃са Хр҃та̀ пра́ведника.
в҃. И҆ то́й ѡ҆чище́нїе є҆́сть ѡ҆ грѣсѣ́хъ на́шихъ, не ѡ҆ на́шихъ же то́чїю, но̀ и҆ ѡ҆ всегѡ̀ мі́ра.
г҃. И҆ ѡ҆ се́мъ разꙋмѣ́емъ, ꙗ҆́кѡ позна́хомъ є҆го̀, а҆́ще за́пѡвѣди є҆гѡ̀ соблюда́емъ.
д҃. Глаго́лѧй, ꙗ҆́кѡ позна́хъ є҆го̀, и҆ за́пѡвѣди є҆гѡ̀ не соблю-
да́етъ, ло́жь є҆́сть, и҆ въ се́мъ и҆́стины нѣ́сть:
є҃. А҆ и҆́же а҆́ще соблюда́етъ сло́во є҆гѡ̀, пои́стиннѣ въ се́мъ любы̀ Бж҃їѧ соверше́нна є҆́сть. ѡ҆ се́мъ разꙋмѣ́емъ, ꙗ҆́кѡ въ не́мъ є҆смы̀.
ѕ҃. Глаго́лѧй въ не́мъ пребыва́ти, до́лженъ є҆́сть, ꙗ҆́коже ѻ҆́нъ ходи́лъ є҆́сть, и҆ се́й та́кожде да хо́дитъ.
з҃. Возлю́бленнїи, не за́повѣдь но́вꙋ пишꙋ̀ ва́мъ, но за́по-
вѣдь ве́тхꙋ, ю҆́же и҆мѣ́сте и҆спе́рва: за́повѣдь ве́тха є҆́сть сло́во, є҆́же слы́шасте и҆спе́рва.
и҃. Па́ки за́повѣдь но́вꙋ пишꙋ̀ ва́мъ, є҆́же є҆́сть пои́стиннѣ въ не́мъ и҆ въ ва́съ: ꙗ҆́кѡ тма̀ мимохо́дитъ, и҆ свѣ́тъ и҆́стин-
ный се́й ѹ҆жѐ сїѧ́етъ.
ѳ҃. Глаго́лѧй себѐ во свѣ́тѣ бы́ти, а҆ бра́та своего̀ ненави́-
дѧй, во тмѣ̀ є҆́сть досе́лѣ.
і҃. Любѧ́й бра́та своего̀, во свѣ́тѣ пребыва́етъ, и҆ собла́зна въ не́мъ нѣ́сть.
а҃і. А҆ ненави́дѧй бра́та своего̀, во тмѣ̀ є҆́сть, и҆ во тмѣ̀ хо́дитъ, и҆ не вѣ́сть, ка́мѡ и҆́детъ, ꙗ҆́кѡ тма̀ ѡ҆слѣпѝ ѻ҆́чи є҆мꙋ̀.
в҃і. Пишꙋ̀ ва́мъ, ча̑дца, ꙗ҆́кѡ ѡ҆ставлѧ́ютсѧ ва́мъ грѣсѝ и҆́мене є҆гѡ̀ ра́ди.

10. Ако речемъ че не смы съгрѣшили, правимъ го лъжь, и негово-то слово не е въ насъ.

ГЛАВА 2.

1. Чадца мои, това ви пишѫ, да не съгрѣшите: и ако съгрѣши нѣкой, имамы ходатай при Отца, Іисуса Христа, Праведнаго.

2. И той е умилостивленіе за наши-тѣ грѣхове, и не тъкмо за наши-тѣ, но и за всичкый-тъ свѣтъ.

3. И по това знаемъ че смы го познали, ако пазимъ неговы-тѣ заповѣди.

4. Който казува: Познахъ го, а заповѣди-тѣ му не пази, лъжь е, и истина-та не е въ него.

5. А който пази негово-то слово, въ него наистинѫ Божія-та любовь е съвършенна. По това знаемъ че смы въ него.

6. Който казува че въ него прѣбѫдва, дълженъ е, както е онъ ходилъ, така и той да ходи.

7. Братіе, не ви пишѫ новѫ заповѣдь, но заповѣдь ветхѫ, коіѫто отъ начало имахте; ветха-та заповѣдь е слово-то което сте отъ начало чули.

8. Пакъ новѫ заповѣдь ви пишѫ, което е и въ него и въ васъ истинно; защото тьмнина-та прѣхожда, и истинна-та видѣлина вече свѣти.

9. Който казува че е въ видѣлинѫ, а ненавижда брата си, въ тьмнинѫ е до нынѣ.

10. Който люби брата си, *той* прѣбѫдва въ видѣлинѫ, и нѣма соблазнь въ него.

11. А който ненавижда брата си, въ тьмнинѫ е, и въ тьмнинѫ ходи, и не знае кѫдѣ отхожда, защото тьмнина-та му е заслѣпила очи-тѣ.

12. Пишѫ вамъ, чадца, защото ви ся простихѫ грѣхове-тѣ заради негово-то име.

г҃і. Пишꙋ̀ ва́мъ, ѻ҆тцы̀, ꙗ҆́кѡ позна́сте безнача́льнаго. пишꙋ̀
ва́мъ, ю҆́нѡши, ꙗ҆́кѡ побѣди́сте лꙋка́ваго. Пишꙋ̀ ва́мъ, дѣ́ти,
ꙗ҆́кѡ позна́сте Ѻ҆ц҃а̀.

д҃і. Писа́хъ ва́мъ, ѻ҆тцы̀, ꙗ҆́кѡ позна́сте и҆скóннаго. писа́хъ
ва́мъ, ю҆́нѡши, ꙗ҆́кѡ крѣ́пцы є҆стѐ, и҆ сло́во Б҃жїе въ ва́съ
пребыва́етъ, и҆ побѣди́сте лꙋка́ваго.

є҃і. Не люби́те мі́ра, ни, ꙗ҆̀же въ мі́рѣ. А҆́ще кто̀ лю́битъ
мі́ръ, нѣ́сть любвѐ Ѻ҆́ч҃и въ не́мъ:

ѕ҃і. Ꙗ҆́кѡ всѐ, є҆̀же въ мі́рѣ, по́хоть плотска́ѧ, и҆ по́хоть
ѻ҆че́съ, и҆ го́рдость жите́йскаѧ, нѣ́сть ѿ Ѻ҆ц҃а̀, но ѿ мі́ра сегѡ̀
є҆́сть.

з҃і. И҆ мі́ръ прехо́дитъ, и҆ по́хоть є҆гѡ̀: а҆ творѧ́й во́лю
Б҃жїю, пребыва́етъ во вѣ́ки.

и҃і. Дѣ́ти, послѣ́днѧѧ годи́на є҆́сть: и҆ ꙗ҆́коже слы́шасте,
ꙗ҆́кѡ а҆нтїхрї́стъ грѧде́тъ, и҆ ны́нѣ а҆нтїхрї́сти мно́зи бы́ша:
ѿ сегѡ̀ разꙋмѣва́емъ, ꙗ҆́кѡ послѣ́днїй ча́съ є҆́сть.

ѳ҃і. Ѿ на́съ и҆зыдо́ша, но не бѣ́ша ѿ на́съ: а҆́ще бы ѿ
на́съ бы́ли, пребы́ли ᲂу҆́бѡ бы́ша съ на́ми: но да ꙗ҆вѧ́тсѧ,
ꙗ҆́кѡ не сꙋ́ть всѝ ѿ на́съ.

к҃. И҆ вы̀ пома́занїе и҆́мате ѿ С҃та́гѡ, и҆ вѣ́сте всѧ̑.

к҃а. Не писа́хъ ва́мъ, ꙗ҆́кѡ не вѣ́сте и҆́стины, но ꙗ҆́кѡ вѣ́сте
ю҆̀, и҆ ꙗ҆́кѡ всѧ́ка лжа̀ ѿ и҆́стины нѣ́сть.

к҃в. Кто̀ є҆́сть лжи́вый, то́чїю ѿмета́ѧйсѧ, ꙗ҆́кѡ І҆и҃съ нѣ́сть
Хр҃то́съ; се́й є҆́сть а҆нтїхрї́стъ, ѿмета́ѧйсѧ Ѻ҆ц҃а̀ и҆ С҃на.

к҃г. Всѧ́къ ѿмета́ѧйсѧ С҃на, ни Ѻ҆ц҃а̀ и҆́мать: а҆ и҆сповѣ́даѧй
С҃на, и҆ Ѻ҆ц҃а̀ и҆́мать.

к҃д. Вы̀ ᲂу҆̀бо є҆̀же слы́шасте и҆спе́рва, въ ва́съ да пребыва́-
етъ. (и҆) а҆́ще въ ва́съ пребꙋ́детъ є҆̀же и҆спе́рва слы́шасте, и҆ вы̀
въ С҃нѣ и҆ Ѻ҆ц҃ѣ̀ пребꙋ́дете.

к҃є. И҆ сїѐ є҆́сть ѡ҆бѣтова́нїе, є҆̀же са́мъ ѡ҆бѣща̀ на́мъ, живо́тъ
вѣ́чный.

к҃ѕ. Сїѧ̑ писа́хъ ва́мъ ѡ҆ льстѧ́щихъ ва́съ.

к҃з. И҆ вы̀ є҆̀же пома́занїе прїѧ́сте ѿ негѡ̀, въ ва́съ пребы-

13. Пишѫ вамъ, отци, защото вы познахте тогози, който е отъ начало. Пишѫ вамъ, млади, защото побѣдихте лукаваго. Пишѫ вамъ, дѣца, защото познахте Отца.

14. Писахъ вамъ, отци, защото познахте тогози, който е отъ начало. Писахъ вамъ, млади, защото сте крѣпкы, и слово-то Божіе прѣбѫдва въ васъ, и побѣдихте лукаваго.

15. Не обичайте свѣтъ-тъ, нито което е въ свѣтъ-тъ. Ако люби нѣкой свѣтъ-тъ, любовь-та на Отца не е въ него.

16. Защото всичко що е въ свѣтъ-тъ, похоть-та на плъть-тѫ, и похоть-та на очи-тѣ, и гордость-та на живота, не е отъ Отца, но отъ свѣтъ-тъ е.

17. Но свѣтъ-тъ прѣхожда и негова-та похоть; а който прави волѭ-тѫ Божіѭ, въ вѣкы прѣбѫдва.

18. Дѣца, послѣдно врѣме е; и както сте чули че Антихристъ иде, и сега има много антихристи; отъ това познавамы че е последно врѣме.

19. Отъ насъ излѣзохѫ, но не бѣхѫ отъ насъ; защото ако бы были отъ насъ, щѣхѫ да си останѫтъ съ насъ; но *излѣзохѫ*, да ся явятъ че не сѫ всичкы-тѣ отъ насъ.

20. И вы имате помазаніе отъ Святаго, и знаете всичко.

21. Не сьмь ви писалъ защото не знаете истинѫ-тѫ, но защото ѭ знаете, и защото всяка лъжа не е отъ истинѫ-тѫ.

22. Кой е лъжецъ, освѣнь оногози който отрича че Іисусъ не е Христосъ? Той е антихристъ, който ся отрича отъ Отца и отъ Сына.

23. Всякой който ся отрича отъ Сына, нѣма нито Отца; [а който исповѣдува Сына, има и Отца.]

24. И тъй онова което сте вы отъ начало чули, нека прѣбѫде въ васъ. Ако прѣбѫде въ васъ това което сте отъ начало чули, *то* ще прѣбѫдете и вы въ Сына и въ Отца.

25. И това е обѣщаніе-то, което ни той обѣща, животъ вѣчный.

26. Това ви писахъ поради тѣзи, които вы льстятъ.

27. И помазаніе-то което вы пріяхте отъ него, прѣбѫдва въ

ва́етъ, и҆ не тре́бꙋете, да кто̀ оу҆чи́тъ вы̀: но ꙗ҆́кѡ то̀ са́мо
пома́занїе оу҆чи́тъ вы̀ ѡ҆ всѐмъ, и҆ и҆́стинно є҆́сть, и҆ нѣ́сть
ло́жно: и҆ ꙗ҆́коже наꙋчѝ ва́съ, пребыва́йте въ не́мъ.

к҃и. И҆ ны́нѣ, ча҄дца, пребыва́йте въ не́мъ: да є҆гда̀ ꙗ҆ви́тсѧ,
и҆́мамы дерзнове́нїе, и҆ не посрами́мсѧ ѿ негѡ̀, въ прише́ствїи
є҆гѡ̀.

к҃ѳ. А҆́ще вѣ́сте, ꙗ҆́кѡ пра́ведникъ є҆́сть, разꙋмѣ́йте, ꙗ҆́кѡ
всѧ́къ творѧ́й пра́вдꙋ, ѿ негѡ̀ роди́сѧ.

ГЛАВА̀ Г҃.

а҃. Ви́дите, ка́ковꙋ любо́вь да́лъ є҆́сть Ѻ҆́цъ на́мъ, да ча҄да
Бж҃їѧ нарече́мсѧ, и҆ бꙋ́демъ. сегѡ̀ ра́ди мі́ръ не зна́етъ на́съ,
занѐ не позна̀ є҆гѡ̀.

в҃. Возлю́бленнїи, ны́нѣ ча҄да Бж҃їѧ є҆смы̀, и҆ не оу҆ ꙗ҆ви́сѧ,
что̀ бꙋ́демъ: вѣ́мы же, ꙗ҆́кѡ, є҆гда̀ ꙗ҆ви́тсѧ, подо́бни є҆мꙋ̀
бꙋ́демъ, и҆́бо оу҆́зримъ є҆го̀, ꙗ҆́коже є҆́сть.

г҃. И҆ всѧ́къ и҆мѣ́ѧй наде́ждꙋ сїю̀ на́нь, ѡ҆чища́етъ себѐ,
ꙗ҆́коже ѻ҆́нъ чи́стъ є҆́сть.

д҃. Всѧ́къ творѧ́й грѣ́хъ, и҆ беззако́нїе твори́тъ: и҆ грѣ́хъ
є҆́сть беззако́нїе.

є҃. И҆ вѣ́сте, ꙗ҆́кѡ ѻ҆́нъ ꙗ҆ви́сѧ, да грѣхѝ на́шѧ во́зметъ: и҆
грѣха̀ въ не́мъ нѣ́сть.

ѕ҃. Всѧ́къ, и҆́же въ не́мъ пребыва́етъ, не согрѣша́етъ:
всѧ́къ согрѣша́ѧй, не ви́дѣ є҆гѡ̀, ни позна̀ є҆гѡ̀.

з҃. Ча҄дца, никто́же да льсти́тъ ва́съ: творѧ́й пра́вдꙋ,
пра́ведникъ є҆́сть, ꙗ҆́коже ѻ҆́нъ пра́веденъ є҆́сть.

и҃. Творѧ́й грѣ́хъ, ѿ дїа́вола є҆́сть: ꙗ҆́кѡ и҆спе́рва дїа́волъ
согрѣша́етъ. сегѡ̀ ра́ди ꙗ҆ви́сѧ Сн҃ъ Бж҃їй, да разрꙋши́тъ дѣла̀
дїа́вола.

ѳ҃. Всѧ́къ рожде́нный ѿ Бг҃а, грѣха̀ не твори́тъ, ꙗ҆́кѡ сѣ́мѧ
є҆гѡ̀ въ не́мъ пребыва́етъ: и҆ не мо́жетъ согрѣша́ти, ꙗ҆́кѡ ѿ
Бг҃а рожде́нъ є҆́сть.

васъ, и нѣмате нуждѫ да вы учи нѣкой; но както исто-то помазаніе вы учи за всичко, и е истинно, и не е лъжливо; и както вы е научило, ще прѣбѫдете въ него.

28. И сега, чадца, прѣбѫдвайте въ него; та когато ся яви да имамы дьрзновеніе, и да ся не посрамимъ отъ него въ пришествіе-то му.

29. Ако знаете че е праведенъ, знайте че всякой който прави правдѫ отъ него е роденъ.

ГЛАВА 3.

1. Виждте каквѫ любовь е далъ намъ Отецъ, да ся наречемъ *и да смы* чада Божіи. За това свѣтъ-тъ не познава насъ, защото не позна него.

2. Възлюбленни, сега смы чада Божіи; и още не ся е явило какво ще бѫдемъ; но знаемъ че, кога ся яви, ще смы подобни нему; защото ще го видимъ както е.

3. И всякой който има тѫзи надеждѫ на него, очиства себе си, както е онъ чистъ.

4. Всякой който прави грѣхъ, прави и беззаконіе; защото грѣхъ-тъ е беззаконіе.

5. И знаете че той ся яви, да земе наши-тѣ грѣхове; и грѣхъ нѣма въ него.

6. Всякой който прѣбѫдва въ него, не съгрѣшава; всякой който съгрѣшава, не го е видѣлъ, нито го е позналъ.

7. Чадца, да вы не льсти никой; който прави правдѫ праведенъ е, както *и* онъ е праведенъ.

8. Който прави грѣхъ, отъ діавола е; защото отъ начало діаволъ-тъ съгрѣшава. За това ся яви Сынъ Божій, да съсыпе дѣлата на діавола.

9. Всякой който е роденъ отъ Бога, грѣхъ не прави, защото сѣме негово прѣбѫдва въ него; и не може да съгрѣшава, защото е отъ Бога роденъ.

і҃. Сегѡ̀ ра́ди ꙗ҆влє́на сꙋ́ть ча̑да Бж҃їѧ и҆ ча̑да дїа́вола. Всѧ́къ не творѧ́й пра́вды, нѣ́сть ѿ Бг҃а, и҆ не люба́й бра́та своегѡ̀.

а҃і. Ꙗ҆́кѡ сѐ є҆́сть завѣща́нїе, є҆́же слы́шасте и҆спе́рва, да лю́бимъ дрꙋ́гъ дрꙋ́га:

в҃і. Не ꙗ҆́коже Ка́їнъ ѿ лꙋка́вагѡ бѣ̀, и҆ закла̀ бра́та своего̀: и҆ за кꙋ́ю винꙋ̀ закла̀ є҆го̀; ꙗ҆́кѡ дѣла̀ є҆гѡ̀ лꙋка̑ва бѣ́ша, а҆ бра́та є҆гѡ̀ пра́ведна.

г҃і. Не чꙋди́тесѧ, бра́тїе моѧ̀, а҆́ще ненави́дитъ ва́съ мі́ръ.

д҃і. Мы̀ вѣ́мы, ꙗ҆́кѡ преидо́хомъ ѿ сме́рти въ живо́тъ, ꙗ҆́кѡ лю́бимъ бра́тїю: не люба́й бо бра́та, пребыва́етъ въ сме́рти.

є҃і. Всѧ́къ ненави́дѧй бра́та своего̀, человѣкоꙋбі́йца є҆́сть: и҆ вѣ́сте, ꙗ҆́кѡ всѧ́къ человѣкоꙋбі́йца не и҆́мать живота̀ вѣ́чнагѡ въ себѣ̀ пребыва́юща.

ѕ҃і. Ѡ҆ се́мъ позна́хомъ любо́вь, ꙗ҆́кѡ О҆́нъ по на́съ дꙋ́шꙋ свою̀ положѝ: и҆ мы̀ до́лжни є҆смы̀ по бра́тїи дꙋ́шы полага́ти.

з҃і. И҆́же ꙋ҆́бѡ и҆́мать бога́тство мі́ра сегѡ̀, и҆ ви́дитъ бра́та своего̀ тре́бꙋюща, и҆ затвори́тъ ꙋ҆тро́бꙋ свою̀ ѿ негѡ̀, ка́кѡ любы̀ Бж҃їѧ пребыва́етъ въ не́мъ;

и҃і. Ча̑дца моѧ̀, не лю́бимъ сло́вомъ нижѐ ѧ҆зы́комъ, но дѣ́ломъ и҆ и҆́стиною.

ѳ҃і. И҆ ѡ҆ се́мъ разꙋмѣ́емъ, ꙗ҆́кѡ ѿ и҆́стины є҆смы̀, и҆ пред̾ ни́мъ смирѧ́емъ сердца̀ на̑ша:

к҃. Занѐ а҆́ще зазира́етъ на́мъ се́рдце на́ше, ꙗ҆́кѡ бо́лїй є҆́сть Бг҃ъ се́рдца на́шегѡ, и҆ вѣ́сть всѧ̑.

к҃а. Возлю́бленнїи, а҆́ще се́рдце на́ше не за́зритъ на́мъ, дерзнове́нїе и҆́мамы къ Бг҃ꙋ,

к҃в. И҆ є҆го́же а҆́ще про́симъ, прїе́млемъ ѿ негѡ̀, ꙗ҆́кѡ за́повѣди є҆гѡ̀ соблюда́емъ, и҆ ꙋ҆гѡ́днаѧ пред̾ ни́мъ твори́мъ.

к҃г. И҆ сїѧ̀ є҆́сть за́повѣдь є҆гѡ̀, да вѣ́рꙋемъ во и҆́мѧ Сн҃а є҆гѡ̀ І҆и҃са Хр҃та, и҆ лю́бимъ дрꙋ́гъ дрꙋ́га, ꙗ҆́коже да́лъ є҆́сть за́повѣдь на́мъ.

10. Въ това ся познаватъ чада-та Божіи и чада-та діаволскы. Всякой който не прави правдѫ, не е отъ Бога, нито който не люби брата си.

11. Защото това е заржчаніе-то което отъ начало чухте, да любимъ единъ другыго.

12. Не както Каинъ, *който* бѣ отъ лукаваго, и закла брата си. И защо го закла? Защото неговы-тѣ дѣла бѣхѫ лукавы, а братовы-тѣ му праведны.

13. Не дѣйте ся чуди, братіе мои, ако свѣтъ-тъ вы ненавижда.

14. Ный знаемъ че прѣминѫхмы отъ смьрть въ животъ, защото любимъ братія-та: който не люби брата *си* останува въ смьрть.

15. Всякой който ненавижда брата си, человѣкоубіецъ е, и знаете че никой человѣкоубіецъ нѣма животъ вѣченъ да прѣбѫдва въ него.

16. Отъ това познавамы любовь-тѫ, че той животъ-тъ си положи за насъ; и ный смы длъжни да положимъ *нашій-тъ* животъ за братія-та.

17. Но който има свѣтовны-тѣ добрины, и гледа брата си че има нуждѫ, а заключи сьрдце-то си отъ него, какъ ще прѣбѫдва въ него любовь-та Божія?

18. Чадца мои, да не любимъ съ думѫ, нито съ языкъ, но съ дѣло и съ истинѫ.

19. И отъ това познавамы че смы отъ истинѫ-тѫ, и ще увѣримъ сьрдца-та си прѣдъ него.

20. Защото ако ны осѫжда сьрдце-то, извѣстно че Богъ е по голѣмъ отъ сьрдце-то ни, и знае всичко.

21. Възлюбленни, ако сьрдце-то ни не ны осѫжда, имамы дьрзновеніе у Бога;

22. И, какво-то да поищемъ, пріимамы отъ него, защото пазимъ заповѣди-тѣ неговы, и правимъ угодно-то прѣдъ него.

23. И тая е негова-та заповѣдь, да вѣрувамы въ име-то на Сына му Іисуса Христа, и да любимъ единъ другыго, както е далъ намъ заповѣдь.

к҃д. И҆ соблюда́ѧй за́пѡвѣди є҆гѡ̀, въ не́мъ пребыва́етъ, и҆ то́й въ не́мъ. и҆ ѡ҆ се́мъ разꙋмѣ́емъ, ꙗ҆́кѡ пребыва́етъ въ на́съ, ѿ Дх҃а, є҆го́же да́лъ є҆́сть на́мъ.

ГЛАВА̀ Д҃.

а҃. Возлю́бленнїи, не вса́комꙋ дꙋ́хꙋ вѣ́рꙋйте, но и҆скꙋша́йте дꙋ́хи, а҆́ще ѿ Бг҃а сꙋ́ть: ꙗ҆́кѡ мно́зи лжепроро́цы и҆зыдо́ша въ мі́ръ.

в҃. Ѡ҆ се́мъ познава́йте Дх҃а Бж҃їѧ, и҆ дꙋ́ха ле́стча. вса́къ дꙋ́хъ, и҆́же и҆сповѣ́дꙋетъ І҆и҃са Хр҇та̀ во пло́ти прише́дша, ѿ Бг҃а є҆́сть.

г҃. И҆ вса́къ дꙋ́хъ, и҆́же не и҆сповѣ́дꙋетъ І҆и҃са Хр҇та̀ во пло́ти прише́дша, ѿ Бг҃а нѣ́сть: и҆ се́й є҆́сть а҆нті́хрїстовъ, є҆го́же слы́шасте, ꙗ҆́кѡ граде́тъ, и҆ ны́нѣ въ мі́рѣ є҆́сть ᲂу҆жѐ.

д҃. Вы̀ ѿ Бг҃а є҆стѐ, ча҄дца, и҆ побѣди́сте тѣ́хъ: ꙗ҆́кѡ бо́лїй є҆́сть, и҆́же въ ва́съ, не́жели, и҆́же въ мі́рѣ.

є҃. Ѻ҆нѝ ѿ мі́ра сꙋ́ть: сегѡ̀ ра́ди ѿ мі́ра глаго́лютъ, и҆ мі́ръ тѣ́хъ послꙋ́шаетъ.

ѕ҃. Мы̀ ѿ Бг҃а є҆смы̀: и҆́же зна́етъ Бг҃а, послꙋ́шаетъ на́съ: и҆ и҆́же нѣ́сть ѿ Бг҃а, не послꙋ́шаетъ на́съ. ѡ҆ се́мъ познава́емъ Дх҃а и҆́стины и҆ дꙋ́ха ле́стча.

з҃. Возлю́бленнїи, возлю́бимъ дрꙋ́гъ дрꙋ́га: ꙗ҆́кѡ люб́ы ѿ Бг҃а є҆́сть, и҆ вса́къ люба́й, ѿ Бг҃а рожде́нъ є҆́сть, и҆ зна́етъ Бг҃а:

и҃. А҆ не люба́й, не позна̀ Бг҃а, ꙗ҆́кѡ Бг҃ъ любы̀ є҆́сть.

ѳ҃. Ѡ҆ се́мъ ꙗ҆ви́сѧ любы̀ Бж҃їѧ въ на́съ, ꙗ҆́кѡ Сн҃а своегѡ̀ є҆диноро́днаго посла̀ Бг҃ъ въ мі́ръ, да жи́ви бꙋ́демъ и҆́мъ.

і҃. Ѡ҆ се́мъ є҆́сть любы̀, не ꙗ҆́кѡ мы̀ возлюби́хомъ Бг҃а, но ꙗ҆́кѡ то́й возлюбѝ на́съ, и҆ посла̀ Сн҃а своегѡ̀ ѡ҆чище́нїе ѡ҆ грѣ́сѣхъ на́шихъ.

а҃і. Возлю́бленнїи, а҆́ще си́це возлюби́лъ є҆́сть на́съ Бг҃ъ, и҆ мы̀ до́лжни є҆смы̀ дрꙋ́гъ дрꙋ́га люби́ти.

24. И който пази неговы-тѣ заповѣди, прѣбѫдва въ него, и той въ него; и отъ това познавамы че прѣбѫдва въ насъ, отъ Духа когото е далъ намъ.

ГЛАВА 4.

1. Възлюбленни, всякому духу не вѣрувайте, но испытувайте духове-тѣ отъ Бога ли сѫ; защото много лъжепророци излѣзохѫ по свѣтъ-тъ.

2. Отъ това познавайте Духъ-тъ Божій; всякой духъ който исповѣдува че Іисусъ Христосъ дойде въ плъть, отъ Бога е;

3. И всякой духъ който не исповѣдува че Іисусъ Христосъ дойде въ плъть, не е отъ Бога; и той *е духъ*-тъ антихристовъ, за когото чухте че иде, и сега е вече на свѣтъ-тъ.

4. Вы сте отъ Бога, чадца, и побѣдили сте гы; защото по голѣмъ е оный който е въ васъ, а не който е въ свѣтъ-тъ.

5. Тѣ сѫ отъ свѣтъ-тъ, за това отъ свѣтъ-тъ говорятъ, и свѣтъ-тъ тѣхъ слуша.

6. Ный смы отъ Бога; който познава Бога, насъ слуша: който не е отъ Бога, не ны слуша. Отъ това познавамы духъ-тъ на истинѫ-тѫ и духъ-тъ на заблужденіе-то.

7. Възлюбленни, да любимъ единъ другыго; защото любовь-та е отъ Бога; и всякой който люби, отъ Бога е роденъ, и познава Бога.

8. Който не люби, не е позналъ Бога, защото Богъ е любовь.

9. Въ това ся яви Божія-та къмъ насъ любовь, че Сына своего единороднаго проводи Богъ на свѣтъ-тъ, да бѫдемъ живи чрѣзъ него.

10. Въ това е любовь-та, не че ный смы Бога възлюбили, но че той възлюби насъ, и проводи Сына своего умилостивеніе за наши-тѣ грѣхове.

11. Възлюбленни, понеже така възлюби насъ Богъ, и ный смы длъжни да любимъ единъ другыго.

в҃і. Бг҃а ни́ктоже нигдѣ́же ви́дѣ: а҆́ще дрꙋ́гъ дрꙋ́га лю́бимъ,
Бг҃ъ въ на́съ пребыва́етъ, и҆ любы̀ є҆гѡ̀ соверше́нна є҆́сть въ на́съ.
г҃і. Ѡ҆ се́мъ разꙋмѣ́емъ, ꙗ҆́кѡ въ не́мъ пребыва́емъ, и҆ то́й
въ на́съ, ꙗ҆́кѡ ѿ Дх҃а своегѡ̀ да́лъ є҆́сть на́мъ.
д҃і. И҆ мы̀ ви́дѣхомъ и҆ свидѣ́тельствꙋемъ, ꙗ҆́кѡ Ѻ҆ц҃ъ посла̀
Сн҃а Сп҃си́тела мі́рꙋ.
є҃і. И҆́же а҆́ще и҆сповѣ́сть, ꙗ҆́кѡ І҆и҃съ є҆́сть Сн҃ъ Бж҃ій, Бг҃ъ въ
не́мъ пребыва́етъ, и҆ то́й въ Бз҃ѣ.
ѕ҃і. И҆ мы̀ позна́хомъ и҆ вѣ́ровахомъ любо́вь, ю҆́же и҆́мать
Бг҃ъ къ на́мъ. Бг҃ъ любы̀ є҆́сть, и҆ пребыва́ѧй въ любвѝ, въ
Бз҃ѣ пребыва́етъ, и҆ Бг҃ъ въ не́мъ пребыва́етъ.
з҃і. Ѡ҆ се́мъ соверша́етсѧ любы̀ съ на́ми, да дерзнове́ніе
и҆́мамы въ де́нь сꙋ́дный, занѐ, ꙗ҆́коже Ѻ҆́нъ є҆́сть, и҆ мы̀ є҆смы̀
въ мі́рѣ се́мъ.
и҃і. Стра́ха нѣ́сть въ любвѝ, но соверше́нна любы̀ во́нъ
и҆згонѧ́етъ стра́хъ, ꙗ҆́кѡ стра́хъ мꙋ́кꙋ и҆́мать: боѧ́йсѧ же не
соверши́сѧ въ любвѝ.
ѳ҃і. Мы̀ лю́бимъ є҆го̀, ꙗ҆́кѡ то́й пе́рвѣе возлюби́лъ є҆́сть на́съ.
к҃. А҆́ще кто̀ рече́тъ, ꙗ҆́кѡ люблю̀ Бг҃а, а҆ бра́та своего̀ нена-
ви́дитъ, ло́жь є҆́сть: и҆́бо не любѧ́й бра́та своегѡ̀, є҆го́же ви́дѣ,
Бг҃а, є҆гѡ́же не ви́дѣ, ка́кѡ мо́жетъ люби́ти;
к҃а. И҆ сїю̀ за́повѣдь и҆́мамы ѿ негѡ̀, да любѧ́й Бг҃а, лю́битъ
и҆ бра́та своегѡ̀.

ГЛАВА̀ Е҃.

а҃. Вса́къ вѣ́рꙋѧй, ꙗ҆́кѡ І҆и҃съ є҆́сть Хрⷭ҇то́съ, ѿ Бг҃а рожде́нъ
є҆́сть: и҆ вса́къ любѧ́й ро́ждшаго, лю́битъ и҆ рожде́ннаго ѿ
негѡ̀.
в҃. Ѡ҆ се́мъ вѣ́мы, ꙗ҆́кѡ лю́бимъ ча̑да Бж҃їѧ, є҆гда̀ Бг҃а лю́-
бимъ, и҆ за́пѡвѣди є҆гѡ̀ соблюда́емъ.
г҃. Сїѧ́ бо є҆́сть любы̀ Бж҃їѧ, да за́пѡвѣди є҆гѡ̀ соблюда́емъ:
и҆ за́пѡвѣди є҆гѡ̀ тѧ́жки не сꙋ́ть.

12. Бога никой не е видѣлъ никога; ако любимъ единъ другыго, Богъ прѣбѫдва въ насъ, и любовь-та негова е съвършенна въ насъ.

13. Отъ това познавамы, че прѣбѫдвамы въ него, и той въ насъ, защото отъ Духа своего е далъ намъ.

14. И ный видѣхмы и свидѣтелствувамы, че Отецъ проводи Сына Спаситель на свѣтъ-тъ.

15. Който исповѣда че Іисусъ е Сынъ Божій, Богъ прѣбѫдва въ него, и той въ Бога.

16. И ный познахмы и повѣрувахмы любовь-тѫ, коѭто Богъ има къмъ насъ. Богъ е любовь; и който прѣбѫдва въ любовь-тѫ, прѣбѫдва въ Бога, и Богъ въ него.

17. Въ това е съвършенна любовь-та въ насъ, да имамы дързновеніе въ сѫдный-тъ день; защото както е той, *така* смы и ный въ тойзи свѣтъ.

18. Въ любовь-тѫ страхъ нѣма, но съвършенна-та любовь пропѫжда вънъ страхъ-тъ; защото страхъ-тъ има мѫкѫ, и който ся страхува не е съвършенъ въ любовь-тѫ.

19. Ный любимъ него, защото първомъ той възлюби насъ.

20. Ако рече нѣкой: Любѭ Бога, а ненавижда брата си, лъжь е; защото който не люби брата си, когото видѣ, Бога когото не е видѣлъ, какъ може да го люби?

21. И тѫѭ заповѣдь имамы отъ него, че който люби Бога да люби и брата си.

ГЛАВА 5.

1. Всякой който вѣрува че Іисусъ е Христосъ, отъ Бога е роденъ; и всякой който люби оногози който е родилъ, люби и роденный-тъ отъ него.

2. Отъ това познавамы че любимъ чада-та Божіи, когато Бога любимъ, и заповѣди-тѣ неговы пазимъ.

3. Защото тая е любовь-та Божія, да пазимъ заповѣди-тѣ неговы; и заповѣди-тѣ му не сѫ тежкы.

д҃. Ꙗ҆́кѡ всѧ́къ рожде́нный ѿ Бг҃а побѣжда́етъ мíръ: и҆ сїѧ̀
є҆́сть побѣ́да побѣди́вшаѧ мíръ, вѣ́ра на́ша.
є҃. Кто̀ є҆́сть побѣжда́ѧй мíръ, то́кмѡ вѣ́рꙋѧй, ꙗ҆́кѡ І҆и҃съ
є҆́сть Сн҃ъ Бж҃ій;
ѕ҃. Се́й є҆́сть прише́дый водо́ю и҆ кро́вїю [и҆ Дх҃омъ], І҆и҃съ
Хрⷭ҇то́съ, не водо́ю то́чїю, но водо́ю и҆ кро́вїю: и҆ Дх҃ъ є҆́сть
свидѣ́тельствꙋѧй, ꙗ҆́кѡ Дх҃ъ є҆́сть и҆́стина.
з҃. Ꙗ҆́кѡ трїє̀ сꙋ́ть свидѣ́тельствꙋющїи на небесѝ, Ѻ҆ц҃ъ,
Сло́во, и҆ ст҃ый Дх҃ъ: и҆ сі́и трѝ є҆ди́но сꙋ́ть.
и҃. И҆ трїє̀ сꙋ́ть свидѣ́тельствꙋющїи на землѝ, Дх҃ъ, и҆ вода̀,
и҆ кро́вь: и҆ трїє̀ во є҆ди́но сꙋ́ть.
ѳ҃. А҆́ще свидѣ́тельство человѣ́ческое прїе́млемъ, свидѣ́-
тельство Бж҃їе бо́лѣе є҆́сть: ꙗ҆́кѡ сїѐ є҆́сть свидѣ́тельство
Бж҃їе, є҆́же свидѣ́тельствова ѿ Сн҃ѣ свое́мъ.
і҃. Вѣ́рꙋѧй въ Сн҃а Бж҃їѧ, и҆́мать свидѣ́тельство въ себѣ̀:
не вѣ́рꙋѧй Бг҃ови, лжа̀ сотвори́лъ є҆́сть є҆го̀, ꙗ҆́кѡ не вѣ́рова
во свидѣ́тельство, є҆́же свидѣ́тельствова Бг҃ъ ѿ Сн҃ѣ свое́мъ.
а҃і. И҆ сїѐ є҆́сть свидѣ́тельство, ꙗ҆́кѡ живо́тъ вѣ́чный да́лъ
є҆́сть на́мъ Бг҃ъ, и҆ се́й живо́тъ въ Сн҃ѣ є҆гѡ̀ є҆́сть.
в҃і. И҆мѣ́ѧй Сн҃а Бж҃їѧ, и҆́мать живо́тъ: а҆ не и҆мѣ́ѧй Сн҃а
Бж҃їѧ, живота̀ не и҆́мать.
г҃і. Сїѧ̑ писа́хъ ва́мъ вѣ́рꙋющымъ во и҆́мѧ Сн҃а Бж҃їѧ, да
вѣ́сте, ꙗ҆́кѡ живо́тъ вѣ́чный и҆́мате, и҆ да вѣ́рꙋете во и҆́мѧ
Сн҃а Бж҃їѧ.
д҃і. И҆ сїѐ є҆́сть дерзнове́нїе, є҆́же и҆́мамы къ немꙋ̀, ꙗ҆́кѡ а҆́ще
чесѡ̀ про́симъ по во́ли є҆гѡ̀, послꙋ́шаетъ на́съ:
є҃і. И҆ а҆́ще вѣ́мы, ꙗ҆́кѡ послꙋ́шаетъ на́съ, є҆́же а҆́ще про́симъ,
вѣ́мы, ꙗ҆́кѡ и҆́мамы проше́нїѧ, и҆̀хже проси́хомъ ѿ негѡ̀.
ѕ҃і. А҆́ще кто̀ ᲂу҆́зритъ бра́та своегѡ̀ согрѣша́юща грѣ́хъ не
къ сме́рти, да про́ситъ, и҆ да́стъ є҆мꙋ̀ живо́тъ, согрѣша́ющымъ
не къ сме́рти. є҆́сть грѣ́хъ къ сме́рти: не ѡ҆ то́мъ, глаго́лю,
да мо́литсѧ:
з҃і. Всѧ́ка непра́вда грѣ́хъ є҆́сть, и҆ є҆́сть грѣ́хъ не къ сме́рти.

4. Защото всяко отъ Бога родено, побѣждава свѣтъ-тъ, и тая е побѣда-та която е свѣтъ-тъ побѣдила, вѣра-та наша.

5. Кой е който побѣждава свѣтъ-тъ, ако не тойзи който вѣрува че Іисусъ е Сынъ Божій?

6. Той е който е дошелъ съ водѫ и съ кръвь, Іисусъ Христосъ; не тъкмо съ водѫ, но съ водѫ и съ кръвь; и Духъ-тъ е който свидѣтелствува; понеже Духъ-тъ е истина-та.

7. Защото трима сѫ които свидѣтелствуватъ [на небеса, Отецъ, Слово и Духъ Святый; и тія трима-та сѫ едно.

8. И три сѫ които свидѣтелствуватъ на земѭ-тѫ], Духъ-тъ, и вода-та и кръвь-та; и *тія* три-тѣ *съгласны* сѫ въ едно.

9. Ако пріимамы свидѣтелство-то на человѣцы-тѣ, свидѣтелство-то Божіе по голѣмо е; защото това е свидѣтелство-то Божіе, което свидѣтелствова за Сына си.

10. Който вѣрува въ Сына Божія, има свидѣтелство-то въ себе си; който не вѣрува въ Бога, лъжецъ го е направилъ, защото не е повѣрувалъ въ свидѣтелство-то, което Богъ е свидѣтелствовалъ за Сына си.

11. И това е свидѣтелство-то, че животъ вѣченъ е далъ намъ Богъ, и той животъ е въ Сына му.

12. Който има Сынъ-тъ, има животъ: който нѣма Сына Божія нѣма животъ.

13. Това писахъ вамъ, които вѣрувате въ име-то на Сына Божія, да знаете че имате животъ вѣченъ, и да вѣрувате въ име-то на Сына Божія.

14. И това е дързновеніе-то, което имамы къмъ него, че ако просимъ нѣщо по неговѫ-тѫ волѭ, слуша ны.

15. И ако знаемъ че ны слуша, каквото да му попросимъ, знаемъ че получвамы прошенія-та които смы попросили отъ него.

16. Ако види нѣкой брата си че съгрѣшава грѣхъ не смъртно, ще попроси, и *Богъ* ще му даде животъ, *сирѣчь* на оныя които съгрѣшаватъ не смъртно. Има грѣхъ смъртенъ; не казувамъ за него да ся помоли.

17. Всяка неправда е грѣхъ, и има грѣхъ не смъртенъ.

и҃і. Вѣ́мы, ꙗ҆́кѡ всѧ́къ рожде́нный ѿ Бг҃а, не согрѣша́етъ: но рожде́нный ѿ Бг҃а, блюде́тъ себѐ, и҆ лꙋка́вый не прикаса́етсѧ є҆мꙋ̀.

f҃і. Вѣ́мы, ꙗ҆́кѡ ѿ Бг҃а є҆смы̀, и҆ мі́ръ ве́сь во ѕлѣ̀ лежи́тъ.

к҃. Вѣ́мы же, ꙗ҆́кѡ Сн҃ъ Бж҃ій пріи́де, и҆ да́лъ є҆́сть на́мъ (свѣ́тъ и҆) ра́зꙋмъ, да позна́емъ Бг҃а и҆́стиннаго: и҆ да бꙋ́демъ во и҆́стиннѣмъ Сн҃ѣ є҆гѡ̀ І҆и҃сѣ Хр҃тѣ̀. се́й є҆́сть и҆́стинный Бг҃ъ и҆ живо́тъ вѣ́чный.

к҃а. Ча̑дца, храни́те себѐ ѿ тре́бъ і҆дѡ́лскихъ. а҆ми́нь.

СОБО́РНОЕ ПОСЛА́НІЕ ВТОРО́Е

СТ҃А́ГѠ А҆П҃ЛА І҆ѠА́ННА БГ҃ОСЛО́ВА.

ГЛАВА̀ А҃.

а҃. Ста́рецъ и҆збра́ннѣй госпожѣ̀, и҆ ча́дѡмъ є҆ѧ̀, и҆̀хже а҆́зъ люблю̀ вои́стиннꙋ, и҆ не а҆́зъ то́чїю, но и҆ всѝ разꙋмѣ́вшїи и҆́стинꙋ:

в҃. За и҆́стинꙋ пребыва́ющꙋю въ на́съ, и҆ съ на́ми бꙋ́детъ во вѣ́ки.

г҃. Да бꙋ́детъ съ ва́ми благода́ть, ми́лость, ми́ръ, ѿ Бг҃а Ѻ҆ц҃а̀ и҆ ѿ Гд҃а І҆и҃са Хр҃та̀ Сн҃а Ѻ҆́ч҃а, во и҆́стинѣ и҆ любви̑.

д҃. Возра́довахсѧ ѕѣлѡ̀, ꙗ҆́кѡ ѡ҆брѣто́хъ ѿ ча̑дъ твои́хъ ходѧ́щихъ во и҆́стинѣ, ꙗ҆́коже за́повѣдь прїѧ́хомъ ѿ Ѻ҆ц҃а̀.

є҃. И҆ ны́нѣ молю́ тѧ госпожѐ, не ꙗ҆́кѡ за́повѣдь пишꙋ̀ тебѣ̀ но́вꙋ, но ю҆́же и҆́мамы и҆спе́рва, да лю́бимъ дрꙋ́гъ дрꙋ́га.

18. Знаемъ че всякой роденый отъ Бога не съгрѣшава; но който е роденъ отъ Бога пази себе си, и лукавый не ся прикоснува нему.

19. Знаемъ че смы отъ Бога; и цѣлый свѣтъ въ лукаваго лежи.

20. Знаемъ още че Сынъ Божій дойде, и даде намъ разумѣніе, да познавамы истиннаго, и въ истиннаго смы, *сирѣчь* въ Сына му Іисуса Христа; той е Богъ истинный, и животъ вѣчный.

21. Чадца, пазѣте себе си отъ идолы. Аминь.

ВТОРО-ТО ПОСЛАНІЕ НА

СВЯТАГО АПОСТОЛА ІОАННА.

ГЛАВА 1.

1. *Азъ* Старецъ до избраннѫ-тѫ Госпожѫ, и до чада-та й, които азъ наистинѫ любіѭ; и не само азъ, но и всичкы които сѫ познали истинѫ-тѫ;

2. За истинѫ-тѫ, която прѣбѫдва въ насъ, и ще бѫде во вѣкы съ насъ;

3. Да бѫде съ васъ благодать, милость, миръ отъ Бога Отца, и отъ Господа Іисуса Христа Сына Отча, въ истинѫ и любовь.

4. Много ся възрадовахъ, че намѣрихъ отъ чада-та ти *нѣкои* да ходятъ въ истинѫ-тѫ, както пріяхмы заповѣдь отъ Отца.

5. И сега, госпоже, умолявамъ тя, не като че ти пишѫ новѫ заповѣдь, но тѫѭ коѭто отъ начало имахмы, да любимъ единъ другыго.

ѕ҃. И҆ сїѧ̀ є҆́сть любы̀, да хо́димъ по за́повѣдемъ є҆гѡ̀. сїѧ̀ є҆́сть за́повѣдь, ꙗ҆́коже слы́шасте и҆спе́рва, да въ не́й хо́дите.
з҃. Занѐ мно́зи льстцы̀ внидо́ша въ мі́ръ, не и҆сповѣ́дающе І҆и҃са Хр҇та̀ прише́дша во пло́ти: се́й є҆́сть льсте́цъ и҆ а҆нті-хрїстъ.
и҃. Блюди́те себѐ, да не погꙋби́те, ꙗ҆̀же дѣ́ласте до́браѧ, но да мздꙋ̀ соверше́ннꙋ воспрїи́мете.
ѳ҃. Всѧ́къ престꙋпа́ѧй, и҆ не пребыва́ѧй во ᲂу҆че́нїи Хр҇то́вѣ, Бг҃а не и҆́мать: пребыва́ѧй же во ᲂу҆че́нїи Хр҇то́вѣ, се́й и҆ Ѻ҆ц҃а̀ и҆ Сн҃а и҆́мать.
і҃. А҆́ще кто̀ прихо́дитъ къ ва́мъ, и҆ сегѡ̀ ᲂу҆че́нїѧ не прино́ситъ, не прїе́млите є҆гѡ̀ въ до́мъ, и҆ ра́довати сѧ є҆мꙋ̀ не гла-го́лите:
а҃і. Глаго́лѧй бо є҆мꙋ̀ ра́дователсѧ, сѡбщ҃а́етсѧ дѣлѡ́мъ є҆гѡ̀ ѕлы̑мъ.
в҃і. Мнѡ́га и҆мѣ́хъ писа́ти ва́мъ, и҆ не восхотѣ́хъ хартїе́ю и҆ черни́ломъ: но надѣ́юсѧ прїитѝ къ ва́мъ, и҆ ᲂу҆стѝ ко ᲂу҆-стѡ́мъ глаго́лати, да ра́дость ва́ша бꙋ́детъ и҆спо́лнена.
г҃і. Цѣлꙋ́ютъ тѧ̀ ча̑да сестры̀ твоеѧ̀ и҆збра́нныѧ, а҆ми́нь.

6. И тая е любовь-та, да ходимъ по заповѣди-тѣ неговы. Тая е заповѣдь-та, както сте испьрво чули, да ходите въ неѭ.

7. Защото много льстци влѣзохѫ въ свѣтъ-тъ, които не исповѣдуватъ че Іисусъ Христосъ дойде въ плъть; такъвъ *человѣкъ* е лъжецъ и антихристъ.

8. Внимавайте себе си да не изгубимъ онова, което смы изработили, но да получимъ пълнѫ заплатѫ.

9. Всякой който прѣстѫпува и не прѣбѫдва въ Христово-то ученіе, нѣма Бога; тойзи който прѣбѫдва въ ученіе-то Христово, той има и Отца и Сына.

10. Ако иде нѣкой при васъ, и не носи това ученіе, не дѣйте го пріима въ кѫщы, и не го поздравявайте.

11. Защото който го поздравява, быва участникъ въ неговы-тѣ злы дѣла.

12. Ако и да имахъ много да ви пишѫ, не рачихъ съ книгѫ и съ мастило; но надѣѭ ся да дойдѫ при васъ, и уста съ уста да ви говорѭ, да бѫде радость-та наша испълнена.

13. Поздравяватъ тя чада-та на избраннѫ-тѫ твоѭ сестрѫ. Аминь.

Собо́рное посла́нїе тре́тїе

С҃та́гѡ а҆п҃ла Ї҆ѡа́нна бг҃осло́ва.

Глава̀ а҃.

а҃. Ста́рецъ Га́їеви возлю́бленномꙋ, є҆го́же а҆́зъ люблю̀ воı҆́стиннꙋ.

в҃. Возлю́бленне, во всѣ́хъ молю́ся (ѡ҆ тебѣ̀) бл҃госпѣ́ятися тебѣ̀, и҆ здра́вствовати, ꙗ҆́коже бл҃госпѣ́етсѧ тебѣ̀ дꙋша̀.

г҃. Возра́довахся ѕѣлѡ̀, прише́дшымъ бра́тїѧмъ и҆ свидѣ́тельствꙋющымъ твою̀ и҆́стинꙋ, ꙗ҆́коже ты̀ во и҆́стинѣ хо́диши.

д҃. Бо́льши сеѧ̀ не и҆́мамъ ра́дости, да слы́шꙋ моѧ̀ ча҃да во и҆́стинѣ ходѧ́ща.

є҃. Возлю́бленне, вѣ́рнѡ твори́ши, є҆́же а҆́ще дѣ́лаеши въ бра́тїю, и҆ въ стра́нныѧ,

ѕ҃. И҆̀же свидѣ́тельствоваша ѡ҆ твое́й любвѝ пред̾ цр҃ковїю: и҆̀хже предпосла́въ досто́йнѡ Бг҃ꙋ, до́брѣ твори́ши.

з҃. Ѿ и҆́мени бо є҆гѡ̀ и҆зыдо́ша ничто́же прїе́млюще ѿ ꙗ҆зы̑къ.

и҃. Мы̀ ᲂу҆̀бо до́лжни є҆смы̀ прїима́ти таковы́хъ, да поспѣ́шницы бꙋ́демъ и҆́стинѣ.

ѳ҃. Писа́хъ цр҃кви: но первенстволю́бецъ и҆́хъ Дїотре́фъ, не прїе́млетъ на́съ.

і҃. Сегѡ̀ ра́ди а҆́ще прїидꙋ̀, воспомѧнꙋ̀ є҆гѡ̀ дѣла̀, ꙗ҆̀же твори́тъ, словесы̀ лꙋка́выми ᲂу҆кори́ѧ на́съ: и҆ недово́ленъ быва́ѧ ѡ҆ си́хъ, ни са́мъ прїе́млетъ бра́тїю, и҆ хотѧ́щымъ возбранѧ́етъ, и҆ ѿ цр҃кве и҆згони́тъ.

ТРЕТО-ТО ПОСЛАНІЕ НА

СВЯТАГО АПОСТОЛА ІОАННА.

ГЛАВА 1.

1. *Азъ* Старецъ възлюбленному Гаію, когото наистинѫ любіѫ.

2. Възлюбленне, молитствувамъ въ всичко да благоуспѣвашь и да си здравъ, както благоуспѣва душа-та ти.

3. Защото много ся възрадувахъ, когато дойдохѫ братія-та и свидѣтелствувахѫ за твоіѫ-тѫ истинѫ, както ты ходишь въ истинѫ-тѫ.

4. По голѣмѫ радость нѣмамъ отъ това, да слушамъ че чада-та ми ходятъ въ истинѫ-тѫ.

5. Възлюбленне, вѣрно вършишь каквото правишь на братія-та и на чужденцы-тѣ,

6. Които свидѣтелствувахѫ прѣдъ церквѫ-тѫ за твоіѫ-тѫ любовь, и които ако прѣдиспратишь достойно Богу, добрѣ ще сторишь.

7. Защото за негово-то име излѣзохѫ, безъ да зематъ нищо отъ языченицы-тѣ.

8. Ный прочее длъжни смы да пріимамы таквызи, за да смы спомощници на истинѫ-тѫ.

9. Писахъ до церквѫ-тѫ; но Діотрефъ, който обича да първенствува въ тѣхъ, не ны пріима.

10. За това, ако бы да дойдѫ, ще напомніѫ за неговы-тѣ дѣла които прави, като блядослови противъ насъ съ лошы думы; и като не е доволенъ съ това, не само той не пріима братія-та, но въспира и тѣзи които ищѫтъ *да гы пріиматъ,* и отъ церквѫ-тѫ гы пѫди.

а҃i. Возлю́бленне, не ѹ҆подобла́йсѧ ѕло́мѹ, но бл҃го́мѹ. бла-
готворѧ́й, ѿ Бг҃а є҆́сть: а҆ ѕлотворѧ́й, не ви́дѣ Бг҃а.

в҃i. Дими́трїеви свидѣ́тельствовасѧ ѿ всѣ́хъ, и҆ ѿ са́мыѧ
и҆́стины: и҆ мы́ же свидѣ́тельствѹемъ, и҆ вѣ́сте, ꙗ҆́кѡ свидѣ́-
тельство на́ше и҆́стинно є҆́сть.

г҃i. Мнѡ́га и҆мѣ́хъ писа́ти, но не хощѹ̀ черни́ломъ и҆ тро́-
стїю писа́ти тебѣ̀:

д҃i. Ѹ҆пова́ю же а҆́бїе ви́дѣти тѧ̀, и҆ ѹ҆стъ̀ ко ѹ҆стѡ́мъ гла-
го́лати.

є҃i. Ми́ръ тебѣ̀. цѣлѹ́ютъ тѧ̀ дрѹ́зи: цѣлѹ́й дрѹ́ги по
и҆́мени. а҆ми́нь.

Собо́рное посла́нїе

І҆ѹ́дино.

Глава̀ а҃.

а҃. І҆ѹ́да, І҆и҃са Хрⷭ҇та̀ ра́бъ, бра́тъ же І҆а́кѡва, сѹ́щымъ ѿ
Бз҃ѣ О҆ц҃ѣ̀ ѡ҆сщ҃е́ннымъ І҆и҃съ Хрⷭ҇то́мъ соблюде́ннымъ
зва̑ннымъ:

в҃. Ми́лость ва́мъ и҆ ми́ръ и҆ любы̀ да ѹ҆мно́житсѧ.

г҃. Возлю́бленнїи, всѧ́ко тща́нїе творѧ̀ писа́ти ва́мъ ѡ҆
ѻ҆́бщемъ спасе́нїи ва́шемъ, нѹ́ждѹ воз̾имѣ́хъ писа́ти ва́мъ,
молѧ̀ подвиза́тисѧ ѡ҆ преда́ннѣй вѣ́рѣ ст҃ы̑мъ є҆ди́ною.

д҃. Привнидо́ша бо нѣ́цыи человѣ́цы, дре́влε предѹста́влен-
нїи на сїѐ ѡ҆сѹжде́нїе, нечести́вїи, Бг҃а на́шегѡ бл҃года́ть пре-

11. Възлюбленне, не подражавай зло-то, но добро-то. Който прави добро отъ Бога е, а който прави зло, не е видѣлъ Бога.

12. За Димитрія ся *добро* свидѣтелствува отъ всичкы, и отъ самж-тж истинж; а свидѣтелствувамы още и ный, и знаете че наше-то свидѣтелство е истинно.

13. Много имахъ да пишж, но не щж да пишж съ мастило и перо;

14. А надѣіж ся скоро да тя видіж, и ще поговоримъ уста съ уста.

15. Миръ тебѣ. Поздравяватъ тя пріятели-тѣ; поздрави пріятели-тѣ по име.

СОБОРНО-ТО ПОСЛАНІЕ НА

СВЯТАГО АПОСТОЛА ІУДА.

ГЛАВА 1.

1. Іуда, рабъ Іисусъ Христовъ, а братъ Іаковов, до званны-тѣ, *които сж* освятени отъ Бога Отца, и съхранени отъ Іисуса Христа;

2. Милость да ся умножи вамъ, и миръ и любовь.

3. Възлюбленни, понеже полагамъ всяко стараніе да ви пишж за общо-то спасеніе, за нуждно счетохъ да ви пишж, и да вы увѣщаіж да ся подвизавате за вѣрж-тж, която еднъжь бы прѣдадена на святыи-тѣ.

4. Защото ся примъкнжхж нѣкои человѣци, които отъ давна сж прѣдназначени на това осжжданіе, нечестиви, които прѣобращатъ

лага́ющїи въ скве́рнꙋ, и҆ є҆ди́нагѡ Вл҃ки Бг҃а, и҆ Гд҇а на́шегѡ І҆и҃са Хр҇та̀ ѿмета́ющїисѧ.

є҃. Воспомѧнꙋ́ти же ва́мъ хощꙋ̀, вѣ́дꙋщымъ и҆ ва́мъ є҆ди́ною сїѐ, ꙗ҆́кѡ Гдⷭ҇ь лю́ди ѿ землѝ Е҆гѵ́петскїѧ спасѐ, послѣ́ди невѣ́ровавшыѧ погꙋбѝ.

ѕ҃. А҆́гг҃елы же не соблю́дшыѧ своегѡ̀ нача́льства, но ѿста́вльшыѧ своѐ жили́ще, на сꙋ́дъ вели́кагѡ днѐ, ᲂу҆за́ми вѣ́чными под̾ мра́комъ соблюдѐ.

з҃. Ꙗ҆́коже Содо́ма и҆ Гомо́рра, и҆ ѡ҆крє́стныѧ и҆́хъ гра́ды, подо́бнымъ и҆̀мъ ѡ҆́бразомъ преблꙋди́вша, и҆ ходи́вша въ слѣ́дъ пло́ти и҆́ныѧ, предлежа́тъ въ показа́нїе ѻ҆гнѧ̀ вѣ́чнагѡ сꙋ́дъ подє́мше.

и҃. Та́кожде ᲂу҆̀бо и҆ сі́и сѡ́нїѧ ви́дѧще, пло́ть ᲂу҆́бѡ скверна́тъ, гдⷭ҇тва же ѿмета́ютсѧ, сла̑вы же хꙋ̑лѧще (не трепе́щꙋтъ).

ѳ҃. Мїхаи́лъ же А҆рха́гг҃лъ є҆гда̀ со дїа́воломъ разсꙋжда́ѧ глаго́лаше ѡ҆ Мѡѷсе́овѣ тѣ́лесѝ, не смѣ́аше сꙋда̀ навестѝ хꙋ́лна, но речѐ: да запрети́тъ тебѣ̀ Гдⷭ҇ь.

і҃. Сі́и же, є҆ли̑ка ᲂу҆́бѡ не вѣ́дѧтъ, хꙋ́лѧтъ: є҆ли̑ка же по є҆сте́ствꙋ ꙗ҆́кѡ безслове́снаѧ живѡ́тнаѧ вѣ́дѧтъ, въ си́хъ скверна́тсѧ.

а҃і. Го́ре и҆̀мъ: ꙗ҆́кѡ въ пꙋ́ть Каі́новъ поидо́ша, и҆ въ ле́сть Валаа́мовы мзды̀ ᲂу҆стреми́шасѧ, и҆ въ прерѣка́нїи Корре́овѣ поги́боша.

в҃і. Сі́и сꙋ́ть въ любва́хъ ва́шихъ скверни́тели, съ ва́ми ꙗ҆дꙋ́ще, без̾ боѧ́зни себѐ пасꙋ́ще: ѡ҆́блацы безво́дни, ѿ вѣ́тръ преноси́ми: древеса̀ є҆сє́нна, безплѡ́дна, два́жды ᲂу҆ме́рша, и҆скоренє́на:

г҃і. Вѡ́лны свирѣ́пыѧ мо́рѧ, воспѣнѧ́ющѧ своѧ̑ стыдѣ̑нїѧ: ѕвѣ́зды прелє́стныѧ, и҆̀мже мра́къ тмы̀ во вѣ́ки блюде́тсѧ.

д҃і. Проро́чествова же и҆ ѡ҆ си́хъ седмы́й ѿ А҆да́ма Е҆нѡ́хъ, глаго́лѧ: сѐ прїи́детъ Гдⷭ҇ь во тма́хъ ст҃ы́хъ А҆́гг҃лъ свои́хъ,

є҃і. Сотвори́ти сꙋ́дъ ѡ҆ всѣ́хъ, и҆ и҆зѡбличи́ти всѣ́хъ нече-

благодать-тѫ на Бога нашего въ невъздьржность, и отричатъ ся отъ самаго Владыкѫ Бога и Господа нашего Іисуса Христа.

5. А искамъ да ви напомнѭ, ако и да сте познали вы еднѫжь това, че Господь отъ какъ избави *свой-тъ* народъ изъ Египетскѫ-тѫ земѭ, погуби послѣ онѣзи които не повѣрвахѫ.

6. И ангелы-тѣ които не упазихѫ свое-то достоинство, но напуснѫхѫ собственно-то си жилище, варди въ вѣчны врьскы отдолу подъ мракъ-тъ, за сѫдъ-тъ на великый-тъ день:

7. Както Содомъ, Гоморръ, и околни-тѣ нимъ градове, подобно тѣмъ ся прѣдадохѫ на блудство, и слѣдувахѫ слѣдъ чуждѫ плъть, прѣдлежатъ за примѣръ, като търпятъ наказаніе-то на вѣчный-тъ огнь.

8. Така и тѣзи които бълнуватъ и оскверняватъ плъть-тѫ, прѣзиратъ власть-тѫ, и началства-та злословятъ.

9. А Михаилъ архангелъ, когато въ борбѫ съ діавола ся прѣпираше за Моисеево-то тѣло, не смѣи да произнесе *противъ него* хулително осѫжденіе, но рече: Господь да ти запрѣти.

10. Но тѣ злословятъ това което не знаѭтъ, а което знаѭтъ природно, както безсловесны-тѣ животны, въ това растлѣватъ себе си.

11. Горко имъ: защото ходихѫ въ пѫть-тъ Каиновъ, и зарадь мъздѫ рукнѫхѫ ся въ заблужденіе-то Валаамово, и погынѫхѫ въ упорство-то Кореево.

12. Тѣ сѫ пятна на ваши-тѣ любовны събранія, като пируватъ съ васъ заедно безъ страхъ, и напасуватъ себе си; облаци безводни, носени отъ вѣтрове-тѣ; дървета есенны, бесплодны, дважь умрѣлы, искоренены;

13. Свирѣпы вълны морскы, които испущатъ като пѣнѫ свои-тѣ си срамоты; звѣзды скытателны, за които е въ вѣкъ завардена мрачна тьмнина.

14. А пророкува за тѣхъ и Енохъ седмый отъ Адама, и каза: Ето иде Господь съ много тысящы свои святыи,

15. Да направи сѫдбѫ надъ всичкы, и да изобличи всичкы-тѣ

сті́выхъ ѿ всѣ́хъ дѣ́лѣхъ нечє́стїѧ и҆̀хъ, и҆̀миже нечє́ствоваша, и҆ ѿ всѣ́хъ жесто́кихъ словесѣ́хъ и҆̀хъ, ꙗ҆̀же глаго́лаша на́нь грѣ́шницы нечести́вїи.

ѕ҃і. Сі́и сꙋ́ть ропотни́цы, ѹ҆кори́тели, ча́сть поро́чна въ по́хотехъ свои́хъ ходѧ́ще, нечє́стїемъ и҆ законопрестꙋпле́нїемъ: и҆ ѹ҆ста̀ и҆̀хъ глаго́лютъ прегѡ́рдаѧ, чꙋдѧ́щесѧ лица́мъ по́льзы ра́ди.

з҃і Вы́ же, возлю́бленнїи, помина́йте глаго́лы преждерече́нныѧ ѿ А҆п҃тѡлъ Гд҃а на́шегѡ І҆и҃са Хр҃та̀:

и҃і. Занѐ глаго́лахꙋ ва́мъ: ꙗ҆́кѡ въ послѣ́днее вре́мѧ бꙋ́дꙋтъ рꙋга́тели: по свои́хъ по́хотехъ ходѧ́ще и҆ нечє́стїихъ.

ѳ҃і. Сі́и сꙋ́ть ѿдѣлѧ́ющїе себѐ [ѿ є҆ди́ности вѣ́ры, и҆ сꙋ́ть] тѣле́сни, дх҃а не и҆́мꙋще.

к҃. Вы́ же, возлю́бленнїи, ст҃о́ю ва́шею вѣ́рою назида́юще себѐ, Дх҃омъ ст҃ы́мъ молѧ́щесѧ,

к҃а. Са́ми себѐ въ любвѝ Бж҃їей соблюда́йте, ждꙋ́ще ми́лости Гд҃а на́шегѡ І҆и҃са Хр҃та, въ жи́знь вѣ́чнꙋю.

к҃в. И҆ ѻ҆вѣ́хъ ѹ҆́бѡ ми́лꙋйте разсꙋжда́юще:

к҃г. Ѻ҆вѣ́хъ же стра́хомъ спаса́йте, ѿ ѻ҆гнѧ̀ восхища́юще: ѡ҆блича́йте же съ боѧ́знїю, ненави́дѧще и҆ ꙗ҆̀же ѿ пло́ти ѡ҆скверне́ннꙋю ри́зꙋ.

к҃д. Могꙋ́щемꙋ же сохрани́ти вы̀ безъ грѣха̀, и҆ безъ скве́рны, и҆ поста́вити предъ сла́вою свое́ю непоро́чныхъ въ ра́дости,

к҃є. Є҆ди́номꙋ премꙋ́дромꙋ Бг҃ꙋ и҆ Сп҃сꙋ на́шемꙋ, І҆и҃сомъ Хр҃то́мъ Гд҃емъ на́шимъ, сла́ва и҆ вели́чїе, держа́ва и҆ вла́сть пре́жде всегѡ̀ вѣ́ка, и҆ ны́нѣ, и҆ во всѧ̀ вѣ́ки. а҆ми́нь.

между тѣхъ нечестивы, за вси-тѣ дѣла на тѣхно-то нечестіе, които сторихѫ, и за вси-тѣ жестокы *думы* които говорихѫ противъ него нечестиви-тѣ грѣшници.

16. Тѣ сѫ роптатели, мѫмрицы, които ходятъ по похоти-тѣ си; и уста-та имъ надуто говорятъ, и ласкаѭтъ лица за печалбѫ.

17. Но вы, възлюбленни, помнѣте думы-тѣ прѣдречены отъ апостолы-тѣ на Господа нашего Іисуса Христа;

18. Какъ ви казувахѫ че на послѣдно врѣме ще има подсмиватели, които ще ходятъ по свои-тѣ си нечестивы похоти.

19. Тѣ сѫ които ся отлѫчватъ, плътскы, които Духъ нѣматъ.

20. А вы, възлюбленни, назидавайте себе си на прѣсвятѫ-тѫ вашѫ вѣрѫ, и молѣте ся Духомъ Святымъ,

21. Пазѣте себе си въ любовь-тѫ Божіѭ, въ ожиданіе на милость-тѫ на Господа нашего Іисуса Христа за животъ вѣченъ.

22. И къмъ едны бывайте милостиви, съ разсѫжденіе;

23. А другы спасавайте съсъ страхъ, като гы истръгнувате изъ огнь-тъ, и гнѫсѣте ся даже и отъ дрехѫ-тѫ осквьрненѫ отъ плъть-тѫ.

24. А на Оногози който може да вы съхрани безгрѣшны, и да вы постави непорочны въ радость прѣдъ неговѫ-тѫ си славѫ,

25. Единому прѣмудрому Богу *и* Спасу нашему, *да бѫде* слава, и величіе, дьржава и власть, и нынѣ и во вся вѣкы. Аминь.

КЪ РИМЛЯНОМЪ ПОСЛАНІЕ

СТАГѠ АПЛА ПАУЛА.

ГЛАВА А.

а҃. Па́велъ ра́бъ Іи҃съ Хр҃то́въ, зва́нъ А҃плъ, и҆збра́нъ въ
бл҃говѣ́стіе Бж҃іе,
в҃. Е҆́же пре́жде ѡ҆бѣща̀ прор҇ѡки свои́ми въ писа́ніихъ
ст҃ы́хъ,
г҃. Ѡ҆ Сн҃ѣ свое́мъ, бы́вшемъ ѿ сѣ́мене Дв҃дова по
пло́ти,
д҃. Нарече́ннѣмъ Сн҃ѣ Бж҃іи въ си́лѣ, по Дх҃у ст҃ы́ни, и҆з
воскр҇нія ѿ ме́ртвыхъ, Іи҃са Хр҃та̀ Гд҃а на́шегѡ,
е҃. И҆́мже пріа́хомъ бл҃года́ть и҆ а҆п҇толство въ послуша́ніе
вѣ́ры во всѣ́хъ ꙗ҆зы́цѣхъ, ѡ҆ и҆́мени є҆гѡ̀,
ѕ҃. Въ ни́хже є҆стѐ и҆ вы̀, зва́ни Іи҃су Хр҃тꙋ̀:
з҃. Всѣ́мъ сꙋ́щымъ въ Ри́мѣ возлю́бленнымъ Бг҃у, зва̑н-
нымъ ст҃ы̑мъ: бл҃года́ть ва́мъ и҆ ми́ръ ѿ Бг҃а Ѻ҆ц҃а̀ на́шегѡ и҆
Гд҃а Іи҃са Хр҃та̀.
и҃. Пе́рвое ᲂу҆бѡ бл҃года́рю Бг҃а моегѡ̀ Іи҃сомъ Хр҃то́мъ ѡ҆
всѣ́хъ ва́съ, ꙗ҆́кѡ вѣ́ра ва́ша возвѣща́ется во всѐмъ мі́рѣ:
ѳ҃. Свидѣ́тель бо мѝ є҆́сть Бг҃ъ, є҆мꙋ́же слꙋжꙋ̀ дх҃омъ мои́мъ
во бл҃говѣ́ствованіи Сн҃а є҆гѡ̀, ꙗ҆́кѡ безпреста́ни па́мять ѡ҆
ва́съ творю̀,
і҃. Всегда̀ въ моли́твахъ мои́хъ моля́ся, а҆́ще ᲂу҆бѡ когда̀
поспѣ́шенъ бꙋ́дꙋ во́лею Бж҃іею, пріитѝ къ ва́мъ:
а҃і. Жела́ю бо ви́дѣти ва́съ, да нѣ́кое пода́мъ ва́мъ даро-
ва́ніе дх҃о́вное, ко ᲂу҆твержде́нію ва́шемꙋ,

КЪ РИМЛЯНОМЪ ПОСЛАНІЕ

НА СВЯТАГО АПОСТОЛА ПАВЛА.

ГЛАВА 1.

1. Павелъ рабъ Іисусъ Христовъ, призованъ апостолъ, избранъ *да проповѣда* евангеліе-то Божіе,

2. (Което понапрѣдъ обѣща *Богъ* чрѣзъ пророцы-тѣ си въ святы-тѣ писанія,

3. За Сына си, Господа нашего Іисуса Христа който по плъть ся роди отъ сѣме-то Давидово,

4. А по Духъ-тъ на святынѭ-тѫ, чрѣзъ въскрьсеніе-то отъ мьртвы-тѣ, откры ся въ *всичкѫ* силѫ Сынъ Божій:

5. Чрѣзъ когото пріехмы благодать и посланничество за негово име *да приведемъ* въ послушаніе на вѣрѫ-тѫ отъ всички-тѣ народы;

6. Между които сте и вы призовани отъ Іисуса Христа,)

7. На всичкы васъ които сте въ Римъ, възлюбленни Божіи, призвани святіи; благодать да бѫде вамъ и миръ отъ Бога Отца нашего, и Господа Іисуса Христа.

8. Най първо благодарѭ Бога моего чрѣзъ Іисуса Христа за всинца ви, защото вѣра-та ваша по всичкый-тъ свѣтъ ся възвѣстява.

9. Понеже свидѣтель ми е Богъ, комуто служѫ съ духъ-тъ си въ блатовѣствованіе-то на Сына му, че непрѣстанно вы спомянувамъ,

10. И въ молитвы-тѣ си винѫгы ся молѭ дано съ волѭ-тѫ Божіѭ да ся сподобѭ нѣкога, да дойдѫ до васъ;

11. Защото желаѭ да вы видѭ, за да ви прѣдамъ духовно нѣкое дарованіе, за утвьрденіе ваше,

в҃і. Сі́е же є҆́сть, соꙋтѣ́шитисѧ въ ва́съ вѣ́рою ѻ҆́бщею, ва́шею же и҆ мое́ю:

г҃і. Не хощꙋ̀ же не вѣ́дѣти ва́мъ, бра́тіе, ꙗ҆́кѡ мно́жицею восхотѣ́хъ пріити̑ къ ва́мъ, и҆ возбране́нъ бы́хъ досе́лѣ, да нѣ́кїй пло́дъ и҆мѣ́ю и҆ въ ва́съ, ꙗ҆́коже и҆ въ про́чихъ ꙗ҆зы́цѣхъ.

д҃і. Є҆́ллинѡмъ же и҆ ва́рварѡмъ, мꙋ́дрымъ же и҆ неразꙋ́мнымъ до́лженъ є҆́смь:

є҃і. Та́кѡ є҆́сть, є҆́же по моемꙋ̀ оу҆се́рдїю и҆ ва́мъ сꙋ́щымъ въ Ри́мѣ бл҃говѣсти́ти.

ѕ҃і. Не стыжꙋ́сѧ бо бл҃говѣствова́нїемъ Хр҇то́вымъ: си́ла бо Бж҃їѧ є҆́сть во спасе́нїе всѧ́комꙋ вѣ́рꙋющемꙋ, Ї҆ꙋде́ови же пре́жде и҆ Є҆́ллинꙋ.

з҃і. Пра́вда бо Бж҃їѧ въ не́мъ ꙗ҆влѧ́етсѧ ѿ вѣ́ры въ вѣ́рꙋ, ꙗ҆́коже є҆́сть пи́сано: пра́ведный же ѿ вѣ́ры жи́въ бꙋ́детъ.

и҃і. Ѿкрыва́етсѧ бо гнѣ́въ Бж҃їй съ нб҃сѐ на всѧ́кое нече́стїе и҆ непра́вдꙋ человѣ́кѡвъ содержа́щихъ и҆́стинꙋ въ непра́вдѣ.

ѳ҃і. Занѐ, разꙋ́мное Бж҃їе, ꙗ҆́вѣ є҆́сть въ ни́хъ: Бг҃ъ бо ꙗ҆ви́лъ є҆́сть и҆̀мъ.

к҃. Неви́димаѧ бо є҆гѡ̀, ѿ созда́нїѧ мі́ра творе́ньми помышлѧ́єма ви́дима сꙋ́ть, и҆ присносꙋ́щнаѧ си́ла є҆гѡ̀ и҆ Бж҃ество̀: во є҆́же бы́ти и҆̀мъ безѿвѣ́тнымъ.

к҃а. Зане́же разꙋмѣ́вше Бг҃а, не ꙗ҆́кѡ Бг҃а просла́виша и҆лѝ бл҃годари́ша, но ѡ҆сꙋети́шасѧ помышле́нїи свои́ми, и҆ ѡ҆мрачи́сѧ неразꙋ́мное и҆́хъ се́рдце:

к҃в. Глаго́лющесѧ бы́ти мꙋ́дры ѡ҆бꙋѧ́ша,

к҃г. И҆ и҆змѣни́ша сла́вꙋ нетлѣ́ннагѡ Бг҃а въ подо́бїе ѻ҆́браза тлѣ́нна человѣ́ка и҆ пти́цъ и҆ четвероно́гъ и҆ га́дъ.

к҃д. Тѣ́мже и҆ предадѐ и҆̀хъ Бг҃ъ въ по́хотехъ серде́цъ и҆́хъ въ нечистотꙋ̀: во є҆́же скверни́тисѧ тѣлесе́мъ и҆́хъ въ себѣ̀ са́мѣхъ.

к҃є. И҆̀же премѣни́ша и҆́стинꙋ Бж҃їю во лжꙋ̀, и҆ почто́ша и҆

12. А то е да ся утѣшж взаимно между васъ чрѣзъ общж-тж вѣрж вашж и моіж.

13. И не искамъ, братіе, да не знаете че много пжти ся канихъ да дойдж до васъ, за да имамъ и отъ помежду васъ нѣкой плодъ, както и между други-тѣ народы, (но до сега все сьмь былъ въспиранъ).

14. Длъженъ сьмь и на Еллины и на варвары, на учены и на неучены;

15. Така колкото отъ моіж странж, готовъ *сьмь* да проповѣдамъ евангеліе-то и на васъ които сте въ Римъ.

16. Защото не ся срамувамъ отъ благовѣствованіе-то Христово; понеже е сила Божія за спасеніе на всякого който вѣрува, първомъ на Іудеина а *послѣ* и на язычника.

17. Защото правда-та Божія въ него ся открыва чрѣзъ вѣрж за вѣрж, както е писано: Праведный-тъ чрѣзъ вѣрж ще бжде живъ.

18. Защото гнѣвъ Божій ся открыва отъ небе-то врьхъ всяко нечестіе и неправдж на человѣцы-тѣ които държатъ истинж-тж съ неправдж.

19. Понеже това което е възможно да ся знае за Бога извѣстно е на тѣхъ; защото Богъ имъ *го* изяви.

20. Понеже невидимы-тѣ негови, *сирѣчь* присносущна-та негова сила и божественность, виждатъ ся явно, отъ създаніе міра разумѣваемы чрѣзъ творенія-та, така що тѣ оставатъ безотвѣтни.

21. Защото като познахж Бога, не прославихж *го* като Бога, нито *го* благодарихж; но осуетихж ся въ свои-тѣ размышленія, и помрачи ся несмысленно-то тѣхно сьрдце.

22. Като ся казуватъ че сж мудри избезумѣхж,

23. И славж-тж на нетлѣннаго Бога измѣнихж въ подобіе на образъ на тлѣненъ человѣкъ, и на птицы и на четвероногы и на гадове.

24. За това и споредъ похоти-тѣ на сьрдца-та имъ, прѣдаде гы Богъ на нечистотж, да ся обезчестяватъ тѣла-та имъ въ самы тѣхъ,

25. Тѣ които промѣнихж истинж-тж Божіж въ лъжж, и покло-

послужиша твари паче Творца, иже есть благословенъ во веки. аминь.

кѕ. Сегѡ ради предаде ихъ Богъ въ страсти безчестія: и жены бо ихъ измениша естественную подобу въ презестественную,

кз. Такожде и мужи ѡставльше естественную подобу женска пола, разжегошася похотію своею другъ на друга, мужи на мужехъ студъ содевающе, и возмездіе, еже подобаше прелести ихъ, въ себе воспріемлюще.

ки. И якоже не искусиша имети Бога въ разуме, (сегѡ ради) предаде ихъ Богъ въ неискусенъ оумъ, творити неподѡбная,

кѳ. Исполненныхъ всякія неправды, блуженія, лукавства, лихоимания, злобы: исполненыхъ зависти, оубійства, ревнія, лсти, злонравія:

л. Шепотники, клеветники, богомерзски, досадители, величавы, гѡрды, ѡбретатели злыхъ, родителемъ непокоривы,

ла. Неразумны, непримирителны, нелюбовны, неклятвохранителны, немилостивны:

лв. Иже цыи же и ѡправданіе Божіе разумевше, якѡ таковая творящіи достойни смерти суть, не точію сами творятъ, но и соизволяютъ творящымъ.

ГЛАВА в.

а. Сегѡ ради безѡветенъ еси, ѽ человече, всякъ судяй: имже бо судомъ судиши друга, себе ѡсуждаеши: тояжде бо твориши судяй.

в. Вемы же, якѡ судъ Божій есть поистинне на творящихъ таковая.

г. Помышляеши ли же сіе, ѽ человече, судяй таковая творящымъ и творя самъ тояжде, якѡ ты избежиши ли суда Божія;

нихѫ ся и послужихѫ на тварь-тѫ а не на Творца, който е благословенъ въ вѣкы. Аминь.

26. За това гы прѣдаде Богъ на срамотны страсти; защото и жены-тѣ имъ измѣнихѫ естественно-то употрѣбеніе на противоестественно.

27. Подобно и мѫжіе-тѣ оставихѫ естественно-то употрѣбеніе на женскый-тъ полъ, та ся разжегохѫ въ похоть-тѫ си единъ на другый, и струватъ безобразность мѫжіе на мѫжіе, и пріиматъ си достойно-то въздаяніе на свое-то заблужденіе.

28. И както не ся постарахѫ да иматъ разумѣніе за Бога, прѣдаде гы Богъ на развратенъ умъ, да правятъ което не подобава,

29. Испълнени съсъ всякѫ неправдѫ, блудство, лукавство, корыстолюбіе, *и* злобѫ; пълни съсъ зависть, убійство, крамолѫ, измамѫ, *и* злонравіе;

30. Шепотници, клеветници, богоненавистници, хулители, горди, самохвалци, измыслители на злины, непокорни на родители-тѣ *си*,

31. Безсовѣстни, вѣроломни, немилосьрди, непримирителни, немилостиви;

32. Които още и като знаіѫтъ праведный-тъ Божій сѫдъ, че тѣзи който правятъ таквызи работы сѫ достойни за смьрть, не само че гы правятъ, но и соизволяватъ на онѣзи които гы правятъ.

ГЛАВА 2.

1. За това безотвѣтенъ си, о человѣче, който и да си, що сѫдишь *другыго;* защото въ каквото сѫдишь другыго, себе си осѫждашь; понеже ты който сѫдишь, правишь исто-то.

2. А знаемъ че Божій сѫдъ е според истинѫ-тѫ врьхъ *тѣзи* които правятъ таквызи *работы.*

3. И мыслишь ли това, о человѣче, ты който сѫдишь тѣзи що правятъ таквызи работы, че ще избѣгнешь отъ Божій-тъ сѫдъ, като правишь и ты исто-то?

д҃. Илѝ ѡ҆ бога́тствѣ бл҃гости є҆гѡ̀ и҆ кро́тости и҆ долготер-
пѣ́нїи нерадиши, не вѣ́дый, ꙗ҆́кѡ бл҃гость бж҃їѧ на покаѧ́нїе
тѧ̀ веде́тъ;
є҃. По жесто́кости же твое́й и҆ непокаѧ́нномꙋ се́рдцꙋ, со-
бира́еши себѣ̀ гнѣ́въ въ де́нь гнѣ́ва и҆ ѿкрове́нїѧ пра́веднагѡ
сꙋда̀ бж҃їѧ,
ѕ҃. И҆́же возда́стъ коемꙋ́ждо по дѣлѡ́мъ є҆гѡ̀:
з҃. Ѡ҆́вымъ ᲂу҆́бѡ по терпѣ́нїю дѣ́ла бла́гагѡ, сла́вы и҆ че́сти
и҆ нетлѣ́нїѧ и҆́щꙋщымъ, живо́тъ вѣ́чный:
и҃. А҆ и҆̀же по рве́нїю противлѧ́ютсѧ ᲂу҆́бѡ и҆́стинѣ, повинꙋ́ют-
сѧ же непра́вдѣ, ꙗ҆́рость и҆ гнѣ́въ:
ѳ҃. Ско́рбь и҆ тѣснота̀ на всѧ́кꙋ дꙋ́шꙋ человѣ́ка творѧ́щагѡ
ѕло́е, Ї҆ꙋде́а же пре́жде и҆ Є҆́ллина:
і҃. Сла́ва же и҆ че́сть и҆ ми́ръ всѧ́комꙋ дѣ́лающемꙋ бл҃го́е,
Ї҆ꙋде́еви же пре́жде и҆ Є҆́ллинꙋ.
а҃i. Нѣ́сть бо на лица̑ зрѣ́нїѧ ᲂу҆ Бг҃а.
в҃i. Є҆ли́цы бо беззако́ннѡ согрѣши́ша, беззако́ннѡ и҆ по-
ги́бнꙋтъ, и҆ є҆ли́цы въ зако́нѣ согрѣши́ша, зако́номъ сꙋ́дъ прї-
и́мꙋтъ.
г҃i. Не слы́шателїе бо зако́на пра́ведни пред̾ Бг҃омъ, но
творцы̀ зако́на, (сі́и) ѡ҆правда́тсѧ.
д҃i. Є҆гда́ бо ꙗ҆зы́цы не и҆́мꙋще зако́на є҆стество́мъ закѡ́н-
наѧ творѧ́тъ, сі́и зако́на не и҆́мꙋще, са́ми себѣ̀ сꙋ́ть за-
ко́нъ:
є҃i. И҆̀же ꙗ҆влѧ́ютъ дѣ́ло зако́нное напи́сано въ сердца́хъ
свои́хъ, спослꙋше́ствꙋющей и҆̀мъ со́вѣсти, и҆ междꙋ̀ собо́ю по-
мы́слѡмъ ѡ҆сꙋжда́ющымъ и҆лѝ ѿвѣща́ющымъ,
ѕ҃i. Въ де́нь є҆гда̀ сꙋ́дитъ Бг҃ъ та́йнаѧ человѣ́кѡмъ, по бл҃го-
вѣ́стїю моемꙋ̀, Ї҆и҃сомъ Хр҇то́мъ.
з҃i. Сѐ ты̀ Ї҆ꙋде́й и҆менꙋ́ешисѧ, и҆ почива́еши на зако́нѣ, и҆
хва́лишисѧ ѡ҆ Бз҃ѣ,
и҃i. И҆ разꙋмѣ́еши во́лю, и҆ разсꙋжда́еши лꙋ́чшаѧ, наꙋча́емь
ѿ зако́на:

4. Или прѣзирашь богатство-то на неговѫ-тѫ благость, търпѣливость, и дълготьрпѣніе, безъ да знаешь че Божія-та благость тя води на покаяніе?

5. А по упорство-то си и непокаянно-то *си* сьрдце, ты трупашь на себе си гнѣвъ, *за* въ день-тъ на гнѣвъ-тъ и на открытіе-то на праведный-тъ сѫдъ отъ Бога,

6. Който ще въздаде всякому споредъ дѣла-та му;

7. Животъ вѣченъ на тѣзи, които съ постоянство-то въ добро дѣло търсятъ славѫ, почесть и безсмьртіе;

8. Ярость пакъ и гнѣвъ на тѣзи които упорствуватъ и ся не покоряватъ на истинѫ-тѫ, а покоряватъ ся на неправдѫ-тѫ;

9. Скърбь и утѣсненіе на всякѫ душѫ на человѣка който работи зло, първомъ на Іудеина *послѣ* и на язычника;

10. А слава и почесть и миръ всякому който прави добро, първомъ на Іудеина *послѣ* и на язычника.

11. Понеже Господь на лице не гледа.

12. Защото тѣзи които сѫ съгрѣшили безъ законъ, безъ законъ ще и да погынѫтъ; и които сѫ подъ законъ съгрѣшили, по закону сѫдени ще бѫдѫтъ,

13. (Защото не *сѫ* праведни прѣдъ Бога слушатели-тѣ на законъ-тъ, но испълнители-тѣ на законъ-тъ ще бѫдѫтъ оправдани.

14. Понеже, когато язычници-тѣ, които нѣматъ законъ, по природѫ-тѫ правятъ което е законно, то и законъ като нѣматъ тѣ, сами сѫ законъ на себе си:

15. Тѣ показуватъ дѣло-то на законъ-тъ, написано на сърдцата имъ, иматъ и совѣсть-тѫ си, която съсвидѣтелствува, и помыслы-тѣ които ся осѫждатъ или ся и оправдаватъ помежду си единъ другый),

16. Въ день-тъ, когато, споредъ мое-то благовѣствованіе, Богъ чрѣзъ Іисуса Христа ще сѫди тайны-тѣ *дѣла* на человѣцы-тѣ.

17. Ето ты ся зовешь Іудеинъ, и облегашь ся на законъ-тъ, и съ Бога ся хвалишь,

18. И знаешь волѭ-тѫ *неговѫ*, и разсѫждашь по добро-то, понеже ся научавашь отъ законъ-тъ;

ѳ҃і. Оуповаѧ же себѐ вождà бы́ти слѣпы̑мъ, свѣ́та сꙋ́щымъ во тмѣ́,

к҃. Наказа́телѧ безꙋ́мнымъ, оучи́телѧ младе́нцємъ, и҆мꙋ́ща ѡ҆́бразъ ра́зꙋма и҆ и҆́стины въ зако́нѣ:

к҃а. Наꙋча́ѧ оу҆̀бо и҆на́го, себе́ ли не оучи́ши;

к҃в. Проповѣ́даѧ не кра́сти, кра́деши: глаго́лѧй не прелюбы̀ твори́ти, прелюбы̀ твори́ши: гнꙋша́ѧсѧ і҆́дѡлъ, ст҃аѧ кра́деши:

к҃г. И҆́же въ зако́нѣ хва́лишисѧ, престꙋпле́ніемъ зако́на Бг҃а безче́ствꙋеши.

к҃д. И҆́мѧ бо Бж҃їе ва́ми хꙋ́литсѧ во ѧ҆зы́цѣхъ, ѧ҆́коже є҆́сть пи́сано.

к҃є. Ѡ҆брѣ́заніе бо по́льзꙋетъ, а҆́ще зако́нъ твори́ши: а҆́ще же зако́на престꙋ́пникъ є҆сѝ, ѡ҆брѣ́заніе твоѐ неѡбрѣ́заніе бы́сть.

к҃ѕ. А҆́ще оу҆̀бо неѡбрѣ́заніе ѡ҆правда́ніе зако́на сохрани́тъ, не неѡбрѣ́заніе ли є҆гѡ̀ во ѡ҆брѣ́заніе вмѣни́тсѧ;

к҃з. И҆ ѡ҆сꙋ́дитъ є҆́же ѿ є҆стества̀ неѡбрѣ́заніе зако́нъ соверша́ющее, тебѐ, и҆́же писа́ніемъ и҆ ѡ҆брѣ́заніемъ є҆сѝ престꙋ́пникъ зако́на.

к҃и. Не бо̀ и҆́же ѧ҆́вѣ і҆ꙋде́й є҆́сть, ни є҆́же ѧ҆́вѣ во пло́ти, ѡ҆брѣ́заніе:

к҃ѳ. Но и҆́же въ та́йнѣ і҆ꙋде́й, и҆ ѡ҆брѣ́заніе се́рдца дꙋ́хомъ, (а҃) не писа́ніемъ: є҆мꙋ́же похвала̀ не ѿ человѣ́къ, но ѿ Бг҃а.

ГЛАВА̀ Г҃.

а҃. Что̀ оу҆̀бо ли́шшее і҆ꙋде́ю; и҆лѝ ка́ѧ по́льза ѡ҆брѣ́заніѧ;

в҃. Мно́гѡ по вса́комꙋ ѡ҆́бразꙋ. пе́рвѣе бо ѧ҆́кѡ ввѣ́рєна бы́ша и҆̀мъ словеса̀ Бж҃їѧ.

19. Имашь още увѣреніе въ себе си, че си водитель на слѣпы-
тѣ, видѣлина на тѣзи които сѫ въ тьмнинѫ,
20. Наставникъ на простацы-тѣ, учитель на младенцы-тѣ,
понеже имашь въ законъ-тъ образъ-тъ на знаніе-то и на истинѫ-тѫ.
21. И тъй ты който учишь другыго, не учишь ли себе си? Ты
който проповѣдувашь да не крадѫтъ, крадешь ли?
22. Ты който казувашь да не прѣлюбодѣйствуватъ, прѣлюбодѣй-
ствувашь ли? Ты който ся гнусишь отъ идолы-тѣ, святотатству-
вашь ли?
23. Ты, който ся хвалишь съсъ законъ-тъ, безчестишь ли Бога
чрѣзъ прѣстѫпуваніе-то на законъ-тъ?
24. Защото, споредъ както е писано, име-то Божіе поради васъ
ся хули между языченицы-тѣ.
25. Понеже обрѣзаніе-то ползува, ако испълняшь законъ-тъ;
ако ли си прѣстѫпникъ на законъ-тъ, то твое-то обрѣзаніе става
необрѣзаніе.
26. И тъй, ако необрѣзанный-тъ съхранява заповѣди-тѣ на за-
кона, негово-то необрѣзаніе нѣма ли да *му* ся вмѣни за обрѣзаніе?
27. И въ природно състояніе необрѣзанный-тъ, който испълнява
законъ-тъ не ще ли осѫди тебе, който имашь писаніе-то *на за-
конъ-тъ* и обрѣзаніе-то, а пакъ си прѣстѫпникъ на законъ-тъ?
28. Защото не е Іудеинъ тойзи който е наявѣ *таквъ*, нито е
обрѣзаніе, което е наявѣ, въ плъть-тѫ.
29. Но Іудеинъ е *тойзи* който е вѫтрѣшно *Іудеинъ*, и обрѣзаніе
това *което е* въ сърдце-то, по духъ, а не по буквѫ; на когото
похвала-та не е отъ человѣцы-тѣ, но отъ Бога.

ГЛАВА 3.

1. И тъй какво е прѣимущество-то на Іудеинъ-тъ? или каква
полза има отъ обрѣзаніе-то?
2. Много отъ всякѫ странѫ. А най първо защото *на Іудеи-тѣ*
ся въвѣри слово-то Божіе.

г҃. Что̀ бо, а҆́ще не вѣ́роваша нѣ́цыи; є҆да̀ (ᲂу҆бо) невѣ́р-
ствїе и҆́хъ вѣ́ру Бж҃їю ᲂу҆праздни́тъ;
д҃. Да не бу́детъ: да бу́детъ же Бг҃ъ и҆́стиненъ, вса́къ же
человѣ́къ ло́жь, ꙗ҆́коже є҆́сть пи́сано: ꙗ҆́кѡ да ѡ҆правди́шисѧ во
словесѣ́хъ твои́хъ, и҆ побѣди́ши, внегда̀ суди́ти тѝ.
є҃. А҆́ще ли непра́вда на́ша, Бж҃їю пра́вду составлѧ́етъ, что̀
рече́мъ: є҆да́ ли непра́веденъ Бг҃ъ наносѧ́й гнѣ́въ; по чело-
вѣ́ку глаго́лю,
ѕ҃. Да не бу́детъ: понеже ка́кѡ суди́ти и҆́мать Бг҃ъ мі́ръ;
з҃. А҆́ще бо и҆́стина Бж҃їѧ въ моéй лжѝ и҆збы́точествова
въ сла́ву є҆гѡ̀, что̀ є҆щѐ и҆ а҆́зъ ꙗ҆́кѡ грѣ́шникъ ѡ҆сужд-
а́юсѧ;
и҃. И҆ не ꙗ҆́коже ху́лимсѧ, и҆ ꙗ҆́коже глаго́лютъ нѣ́цыи на́съ
глаго́лати, ꙗ҆́кѡ сотвори́мъ ѕл҃аѧ, да прїи́дутъ бл҃гаѧ: и҆́хже
су́дъ пра́веденъ є҆́сть.
ѳ҃. Что̀ ᲂу҆бо; преимѣ́емъ ли; ника́коже: предукори́хомъ
бо Іуде́и же и҆ Е҆́ллины всѧ̀ по́дъ грѣхо́мъ бы́ти,

і҃. Ꙗ҆́коже є҆́сть пи́сано, ꙗ҆́кѡ нѣ́сть пра́веденъ никто́же:
а҃і. Нѣ́сть разумѣва́ѧй, и҆ нѣ́сть взыска́ѧй Бг҃а.
в҃і. Всѝ ᲂу҆клони́шасѧ, вку́пѣ непотре́бни бы́ша: нѣ́сть
творѧ́й бл҃гостыню, нѣ́сть да́же до є҆ди́нагѡ.
г҃і. Гро́бъ ѿве́рстъ горта́нь и҆́хъ, ѧ҆зы́ки свои́ми льща́ху:
ꙗ҆́дъ а҆спі́довъ по́дъ ᲂу҆стна́ми и҆́хъ:
д҃і. И҆́хже ᲂу҆ста̀ кла́твы и҆ го́рести пѡ́лна су́ть.
є҃і. Скѡ́ры но́ги и҆́хъ пролїѧ́ти кро́вь.
ѕ҃і. Сокруше́нїе и҆ ѡ҆ѕлобле́нїе на путе́хъ и҆́хъ:
з҃і. И҆ путѝ ми́рнагѡ не позна́ша.
и҃і. Нѣ́сть стра́ха Бж҃їѧ пре́дъ ѻ҆чи́ма и҆́хъ.
ѳ҃і. Вѣ́мы же, ꙗ҆́кѡ є҆ли҄ка зако́нъ глаго́летъ, су́щымъ въ
зако́нѣ глаго́летъ: да всѧ҄ка ᲂу҆ста̀ заградѧ́тсѧ, и҆ пови́ненъ
бу́детъ ве́сь мі́ръ Бг҃ови.

3. Понеже ако нѣкои не повѣрувахѫ, що *има отъ това?* Да ли ще тѣхно-то невѣрство да уничтожи Божіѭ-тѫ вѣрѫ?

4. Да не бѫде; но Богъ нека е истиненъ, а всякой человѣкъ лъжливъ; споредъ както е писано: За да ся оправдаешь въ словеса-та си, и да побѣдишь когато ся сѫдишь.

5. Ако ли наша-та неправда показува Божіѭ-тѫ правдѫ, що има да речемъ? Да ли е Богъ несправедливъ, когато наноси гнѣвъ? (По человѣческы говорѭ.)

6. Да не бѫде! понеже какъ ще сѫди Богъ свѣтъ-тъ?

7. Защото, ако съ моѭ-тѫ лъжѫ стане повече явна истина-та Божія за неговѫ славѫ, то защо вече азъ да ся осѫждамъ като грѣшникъ?

8. И, (както ны хулятъ, и както говорятъ нѣкои че ный *тѣй* казвамы,) *защо* да не правимъ зло-то, за да дойде добро-то? На таквызь осѫжденіе-то е праведно.

9. А що отъ това? надминувамы ли *въ нѣщо язычницы-тѣ?* Никакъ не; защото прѣдизобличихмы и Іудеи-тѣ и язычницы-тѣ, че всичкы сѫ подъ грѣхъ;

10. Както е писано: Нѣма праведенъ ни единъ;

11. Нѣма който да разумѣва, нѣма който да търси Бога.

12. Всичкы ся уклонихѫ, купно непотрѣбни станѫхѫ, нѣма който да прави добро, нѣма ни единъ.

13. Гърло-то имъ е гробъ отворенъ; съ языцы-тѣ си льстѣхѫ; подъ устны-тѣ имъ *е* ядъ аспидовъ:

14. На които уста-та сѫ пълны съ клѣтвы и горести.

15. Нозѣ-тѣ имъ сѫ бързы да пролѣѭтъ кръвь.

16. Запустеніе и окаянство въ пѫтища-та имъ;

17. И пѫть миренъ не сѫ познали.

18. Нѣма страхъ Божій прѣдъ очи-тѣ имъ.

19. И знаемъ че което казува законъ-тъ, говори на онѣзи които сѫ подъ законъ-тъ; за да ся затулятъ всякы уста, и да бѫде цѣлъ свѣтъ повиненъ прѣдъ Бога.

к҃. Занѐ ѿ дѣлъ закона не ѿправдится всяка плоть предъ нимъ: закономъ бо познаніе грѣха̀.

к҃а. Нынѣ же кромѣ закона правда Бж҃ія явися, свидѣтельствуема ѿ закона и҆ прорѡкъ.
к҃в. Правда же Бж҃ія вѣрою І҆и҃съ Хр҃товою во всѣхъ и҆ на всѣхъ вѣрующихъ: нѣсть бо разнствія:
к҃г. Вси бо согрѣшиша, и҆ лишени сꙋть славы Бж҃ія,
к҃д. Ѡ҆правдаеми тꙋне бл҃годатію е҆гѡ̀, и҆збавленіемъ, е҆́же ѡ҆ Хр҃тѣ І҆и҃сѣ,
к҃е. Е҆гоже предположѝ Бг҃ъ ѡ҆чищеніе вѣрою въ крови е҆гѡ̀, въ явленіе правды своеѧ̀, за ѿпꙋщеніе прежде бывшихъ грѣхѡвъ.
к҃ѕ. Въ долготерпѣніи Бж҃іи, и҆ въ показаніе правды е҆гѡ̀ въ нынѣшнее время, во е҆́же быти е҆мꙋ̀ праведнꙋ, и҆ ѿправдающꙋ сꙋщаго ѿ вѣры І҆и҃совы.
к҃з. Гдѣ ꙋ҆̀бо похвала̀; ѿгнася: которымъ закономъ; дѣлы ли; ни̂, но закономъ вѣры.
к҃и. Мыслимъ ꙋ҆̀бо вѣрою ѿправдатися человѣкꙋ, безъ дѣлъ закона.
к҃ѳ. И҆ли І҆ꙋдеевъ Бг҃ъ токмѡ, а҆ не и҆ ꙗ҆зыкѡвъ; е҆́й, и҆ ꙗ҆зыкѡвъ.
л҃. Понеже е҆ди́нъ Бг҃ъ, и҆́же ѿправдитъ ѡ҆брѣзаніе ѿ вѣры, и҆ неѡбрѣзаніе вѣрою.
л҃а. Законъ ли ꙋ҆̀бо разоряемъ вѣрою; да не бꙋдетъ: но законъ ꙋ҆тверждаемъ.

ГЛАВА̀ д҃.

а҃. Что̀ ꙋ҆̀бо речемъ А҆враама ѻ҆ц҃а̀ нашего ѡ҆брѣстѝ по плоти;
в҃. А҆́ще бо А҆враамъ ѿ дѣлъ ѡ҆правдася, и҆́мать похвалꙋ̀, но не ꙋ҆ Бг҃а.

20. Защото ни една плъть нѣма да ся оправдае прѣдъ него отъ дѣла-та на законъ-тъ; понеже чрѣзъ законъ-тъ бива *само* познаваніе-то на грѣхъ-тъ.

21. А сега и безъ законъ-тъ ся яви правда-та Божія, за коіѭто свидѣтелствуватъ законъ-тъ и пророци-тѣ;

22. Сирѣчь правда-та Божія чрѣзъ вѣрѫ-тѫ въ Іисуса Христа за всичкы и на всичкы които вѣруватъ; защото нѣма разлика.

23. Понеже всичкы съгрѣшихѫ, и лишени сѫ отъ славѫ-тѫ Божіѭ.

24. А оправдаватъ ся даромъ съ неговѫ-тѫ благодать, чрѣзъ искупуваніе-то което е въ Христа Іисуса,

25. Когото Богъ прѣдложи умилостивеніе чрѣзъ вѣрѫ-тѫ въ кръвь-тѫ му, да покаже правдѫ-тѫ си, за опрощаваніе на сторены-тѣ изъ напрѣдъ грѣхове, чрѣзъ дълготьрпѣніе-то Божіе,

26. Да покаже правдѫ-тѫ си въ настоящо-то врѣме, за да е той праведенъ, и да оправдава тогози който вѣрува въ Іисуса.

27. И тъй дѣ остава похвала-та? Исключена е. Чрѣзъ кой законъ? *чрѣзъ законъ-тъ* на дѣла-та ли? Не; но чрѣзъ законъ-тъ на вѣрѫ-тѫ.

28. И тъй ный заключавамы че человѣкъ ся оправдава чрѣзъ вѣрѫ-тѫ, безъ дѣла-та на закона.

29. Или Богъ е *Богъ* само на Іудеи-тѣ? а не и на язычницы-тѣ? Наистинѫ и на язычницы-тѣ е.

30. Понеже единъ е Богъ, който ще оправдае обрѣзаніе-то отъ вѣрѫ-тѫ, и необрѣзаніе-то чрѣзъ вѣрѫ-тѫ.

31. И тъй съ вѣрѫ-тѫ законъ ли развалямы? Да не бѫде; но законъ утвьрдявамы.

ГЛАВА 4.

1. И тъй що има да речемъ, че е намѣрилъ Авраамъ нашій-тъ отецъ по плъти?

2. Защото ако ся е оправдалъ Авраамъ отъ дѣла-та, има съсъ що да ся хвали; но не прѣдъ Бога.

г҃. Что́ бо писа́нїе глаго́летъ; вѣ́рова же Ґвраа́мъ Бг҃ови, и҆ вмѣни́сѧ є҆мꙋ̀ въ пра́вдꙋ.

д҃. Дѣ́лающемꙋ же мзда̀ не вмѣнѧ́етсѧ по бл҃года́ти, но по до́лгꙋ.

є҃. А҆ не дѣ́лающемꙋ, вѣ́рꙋющемꙋ же во ѡ҆правда́ющаго нечести́ва, вмѣнѧ́етсѧ вѣ́ра є҆гѡ̀ въ пра́вдꙋ.

ѕ҃. Ꙗ҆́коже и҆ Дв҃дъ глаго́летъ бл҃жє́нство человѣ́ка, є҆мꙋ́же вмѣнѧ́етъ Бг҃ъ пра́вдꙋ, без̾ дѣ́лъ зако́на,

з҃. Бл҃жє́ни, и҆̀хже ѡ҆ста́вишасѧ беззакѡ́нїѧ, и҆ и҆̀хже прикры́шасѧ грѣси̑.

и҃. Бл҃жє́нъ мꙋ́жъ, є҆мꙋ́же не вмѣни́тъ Гд҃ь грѣха̀.

ѳ҃. Бл҃жє́нство ᲂу҆̀бо сїѐ на ѡ҆брѣ́занїе ли, и҆лѝ на необрѣ́занїе; глаго́лемъ бо: ꙗ҆́кѡ вмѣни́сѧ Ґвраа́мꙋ вѣ́ра въ пра́вдꙋ:

і҃. Ка́кѡ ᲂу҆̀бо вмѣни́сѧ є҆мꙋ̀; во ѡ҆брѣ́занїи ли сꙋ́щꙋ, и҆лѝ въ необрѣ́занїи; не во ѡ҆брѣ́занїи, но въ необрѣ́занїи:

а҃і. И҆ зна́менїе прїѧ́тъ ѡ҆брѣ́занїѧ, печа́ть пра́вды вѣ́ры, ꙗ҆́же въ необрѣ́занїи: ꙗ҆́кѡ бы́ти є҆мꙋ̀ ѻ҆ц҃ꙋ̀ всѣ́хъ вѣ́рꙋющихъ въ необрѣ́занїи, во є҆̀же вмѣни́тисѧ и҆ тѣ́мъ въ пра́вдꙋ:

в҃і. И҆ ѻ҆ц҃ꙋ̀ ѡ҆брѣ́занїѧ, не сꙋ́щымъ то́чїю ѿ ѡ҆брѣ́занїѧ, но и҆ ходѧ́щымъ въ стопа́хъ вѣ́ры, ꙗ҆́же (бѣ̀) въ необрѣ́занїи, ѻ҆ц҃а̀ на́шегѡ Ґвраа́ма.

г҃і. Не зако́номъ бо ѡ҆бѣтова́нїе Ґвраа́мꙋ и҆лѝ сѣ́мени є҆гѡ̀, є҆̀же бы́ти є҆мꙋ̀ наслѣ́дникꙋ мі́ровн, но пра́вдою вѣ́ры.

д҃і. А҆́ще бо сꙋ́щїи ѿ зако́на, наслѣ́дницы, и҆спраздни́сѧ вѣ́ра, и҆ разори́сѧ ѡ҆бѣтова́нїе.

є҃і. Зако́нъ бо гнѣ́въ содѣ́ловаетъ: и҆дѣ́же бо нѣ́сть зако́на, (тꙋ̀) ни престꙋпле́нїѧ.

ѕ҃і. Сегѡ̀ ра́ди ѿ вѣ́ры, да по бл҃года́ти, во є҆̀же бы́ти и҆звѣ́стнꙋ ѡ҆бѣтова́нїю всемꙋ̀ сѣ́мени, не то́чїю сꙋ́щемꙋ ѿ

3. Понеже що казува писаніе-то? И повѣрува Авраамъ въ Бога, и *то* му ся вмѣни за правдѫ.

4. А на тогозь който работи, заплата-та *му* не ся вмѣнява като благодать, но като длъгъ;

5. А на тогозь който не работи, а вѣрува въ тогозь, който оправдава нечестивый-тъ, негова-та вѣра *му* ся вмѣнява за правдѫ.

6. Както и Давидъ казува блаженство-то на человѣка, комуто Богъ вмѣнява правдѫ безъ дѣла.

7. Блажени *тѣзи* на които беззаконія-та ся простихѫ, и на които грѣхове-тѣ ся прикрыхѫ.

8. Блаженъ человѣкъ той комуто Господь нѣма да вмѣни грѣхъ.

9. И тъй това блаженство за обрѣзанны-тѣ ли *бива*, или и за необрѣзанны-тѣ? защото казувамы че на Авраама вѣра-та *му* ся вмѣни за правдѫ.

10. А какъ му ся вмѣни? когато бѣше въ обрѣзаніе ли, или въ необрѣзаніе? Не въ обрѣзаніе, но въ необрѣзаніе.

11. И прія бѣлѣгъ-тъ на обрѣзаніе-то, *като* печатъ на правдѫ-тѫ чрѣзъ вѣрѫ-тѫ, коіѫто *имаше* като бѣше необрѣзанъ, да бѫде той отецъ на всичкы-тѣ вѣруіѫщы *когато сѫ* въ необрѣзаніе, за да ся вмѣни правда-та и на тѣхъ;

12. И отецъ на обрѣзаніе-то, не тъкмо на обрѣзаны-тѣ, но и на тѣзи които ходятъ въ стѫпкы-тѣ на вѣрѫ-тѫ на отца нашего Авраама когато бѣ въ необрѣзаніе.

13. Понеже обѣщаніе-то къмъ Авраама или къмъ негово-то сѣме, че ще бѫде наслѣдникъ на свѣтъ-тъ, не *станѫ* чрѣзъ законъ-тъ, но чрѣзъ правдѫ-тѫ на вѣрѫ-тѫ.

14. Защото ако сѫ наслѣдници тѣзи които сѫ отъ законъ-тъ, то вѣра-та е осуетена, и обѣщаніе-то е уничтожено;

15. Понеже законъ-тъ докарва гнѣвъ; защото дѣто нѣма законъ, *тамъ* нѣма нито прѣстѫпленіе.

16. За това *наслѣдіе-то* е отъ вѣрѫ-тѫ, за да бѫде по благодать, така що обѣщаніе-то да е здраво на всичко-то сѣме, не токо

закона, но и҆ сꙋ́щемꙋ ѿ вѣ́ры А҆враа́мовы, и҆́же є҆́сть ѻ҆ц҃ъ всѣ́мъ на́мъ:
з҃і. Ꙗ҆́коже є҆́сть пи́сано: ꙗ҆́кѡ ѻ҆ц҃а̀ мнѡ́гимъ ꙗ҆зы́кѡмъ положи́хъ та̀: пря́мѡ Бг҃ꙋ, є҆мꙋ́же вѣ́рова, животворя́щемꙋ ме́ртвыѧ, и҆ нарица́ющꙋ не сꙋ́щаѧ ꙗ҆́кѡ сꙋ́щаѧ.
и҃і. И҆́же па́че ᲂу҆пова́нїѧ во ᲂу҆пова́нїе вѣ́рова, во є҆́же бы́ти є҆мꙋ̀ ѻ҆ц҃ꙋ̀ мнѡ́гимъ ꙗ҆зы́кѡмъ, по рече́нномꙋ: та́кѡ бꙋ́детъ сѣ́мѧ твоѐ:
ѳ҃і. И҆ не и҆знемо́гъ вѣ́рою, ни ᲂу҆смотрѝ своеѧ̀ пло́ти ᲂу҆жѐ ᲂу҆мерщвле́нныѧ, столѣ́тенъ нѣ́гдѣ сы́й, и҆ ме́ртвости ложе́снъ Са́рриныхъ:
к҃. Во ѡ҆бѣ́тованїи же Бж҃їи не ᲂу҆сꙋмнѣ́сѧ невѣ́рованїемъ, но возмо́же вѣ́рою, да́въ сла́вꙋ Бг҃ови,
к҃а. И҆ и҆звѣ́стенъ бы́въ, ꙗ҆́кѡ, є҆́же ѡ҆бѣ́ща̀, си́ленъ є҆́сть и҆ сотвори́ти.
к҃в. Тѣ́мже и҆ вмѣни́сѧ є҆мꙋ̀ въ пра́вдꙋ.
к҃г. Не пи́сано же бы́сть за того̀ є҆ди́наго то́чїю, ꙗ҆́кѡ вмѣни́сѧ є҆мꙋ̀:
к҃д. Но и҆ за ны̀, и҆̀мже хо́щетъ вмѣни́тисѧ, вѣ́рꙋющымъ въ воскреси́вшаго І҆и҃са Хр҃та̀ Гд҃а на́шего и҆з̾ ме́ртвыхъ,
к҃є. И҆́же пре́данъ бы́сть за прегрѣше́нїѧ на́ша, и҆ воста̀ за ѡ҆правда́нїе на́ше.

ГЛАВА̀ є҃.

а҃. Ѡ҆правди́вшесѧ ᲂу҆̀бо вѣ́рою, ми́ръ и҆́мамы къ Бг҃ꙋ Гд҃емъ на́шимъ І҆и҃съ Хр҃то́мъ,
в҃. И҆́мже и҆ приведе́нїе ѡ҆брѣто́хомъ вѣ́рою во бл҃года́ть сї́ю̀, въ не́йже стои́мъ: и҆ хва́лимсѧ ᲂу҆пова́нїемъ сла́вы Бж҃їѧ.
г҃. Не то́чїю же, но и҆ хва́лимсѧ въ скѡ́рбехъ, вѣ́дяще, ꙗ҆́кѡ скѡ́рбь терпѣ́нїе содѣ́ловаетъ,
д҃. Терпѣ́нїе же и҆скꙋ́сство, и҆скꙋ́сство же ᲂу҆пова́нїе,

на това което е отъ законъ-тъ, но и на това което е отъ вѣрѫ-тѫ
на Авраама, който е на всинца ни отецъ,
17. (Както е писано: Поставихъ тя отецъ на много народы,)
прѣдъ Бога въ когото повѣрува, и който съживява мьртвы-тѣ, и
нарича което не сѫществува като че сѫществува.
18. Той безъ *причинѫ за* надеждѫ повѣрува въ надеждѫ, че ще
бѫде отецъ на много народы, по речено-то: Така *многобройно* ще
бѫде твое-то сѣме.
19. И безъ да ослабне въ вѣрѫ-тѫ, не сматряше че тѣло-то му е
вече замьртвѣло, като бѣ почти столѣтенъ, нито мьртвость-тѫ на
Сарринѫ-тѫ утробѫ.
20. Нито си тури омыслъ съ невѣріе за Божіе-то обѣщаніе, но
утвьрди ся въ вѣрѫ-тѫ, и даде Богу славѫ,
21. Увѣренъ че това което обѣща *Богъ,* силенъ е и да го
испълни.
22. За това му ся и вмѣни за правдѫ.
23. *Това* пакъ, че му ся вмѣни *за правдѫ,* не ся написа *тъкмо*
за едного него,
24. Но и за насъ, на които ще ся вмѣнява, като вѣрувамы въ
тогози който е въскрьсилъ отъ мьртвы-тѣ Іисуса Господа нашего,
25. Който бы прѣдаденъ за прѣгрѣшенія-та ни и въскрьснѫ за
оправданіе-то ни.

ГЛАВА 5.

1. И тъй оправдани чрѣзъ вѣрѫ, имамы миръ съ Бога, чрѣзъ
Господа нашего Іисуса Христа;
2. Чрѣзъ когото *ный* съ вѣрѫ-тѫ придобыхмы и входъ-тъ въ
тѫзи благодать въ коѭто стоимъ, и ся хвалимъ съ надеждѫ-тѫ на
Божіѭ-тѫ славѫ.
3. И не токо това, но хвалимъ ся и въ скърби-тѣ *си,* като знаемъ
че скърбь-та произвожда търпѣніе,
4. А търпѣніе-то опытность, а опытность-та надеждѫ:

є҃. Оу҆пова́нїе же не посрами́тъ: ꙗ҆́кѡ любы̀ Бж҃їѧ и҆злїѧ́сѧ
въ сердца̀ на́ша Дх҃омъ ст҃ы́мъ да́ннымъ на́мъ.
ѕ҃. Є҆щє́ бо Хрⷭ҇то́съ сѹ́щымъ на́мъ немощны̑мъ, по вре́мени
за нечести́выхъ оу҆́мре.
з҃. Є҆два́ бо за пра́ведника кто̀ оу҆́мретъ: за бл҃га́го бо
не́гли кто̀ и҆ де́рзнетъ оу҆мре́ти:
и҃. Составлѧ́етъ же свою̀ любо́вь къ на́мъ Бг҃ъ, ꙗ҆́кѡ є҆щѐ
грѣ́шникѡмъ сѹ́щымъ на́мъ Хрⷭ҇то́съ за ны̀ оу҆́мре.
ѳ҃. Мно́гѡ оу҆́бо па́че, ѡ҆правда́ни бы́вше ны́нѣ кро́вїю є҆гѡ̀,
спасе́мсѧ и҆́мъ ѿ гнѣ́ва.
і҃. А҆́ще бо вразѝ бы́вше примири́хомсѧ Бг҃ꙋ сме́ртїю Сн҃а
є҆гѡ̀, мно́жае па́че примири́вшесѧ спасе́мсѧ въ животѣ̀
є҆гѡ̀:
а҃і. Не то́чїю же, но и҆ хва́лимсѧ ѡ҆ Бз҃ѣ Гдⷭ҇емъ на́шимъ
І҆и҃съ Хрⷭ҇то́мъ, и҆́мже ны́нѣ примире́нїе прїѧ́хомъ.
в҃і. Сегѡ̀ ра́ди ꙗ҆́коже є҆ди́нѣмъ человѣ́комъ грѣ́хъ въ мі́ръ
вни́де, и҆ грѣхо́мъ сме́рть, и҆ та́кѡ сме́рть во всѧ҄ человѣ́ки
вни́де, въ не́мже всѝ согрѣши́ша.
г҃і. До зако́на бо грѣ́хъ бѣ̀ въ мі́рѣ: грѣ́хъ же не вмѣ-
нѧ́шесѧ не сѹ́щꙋ зако́нꙋ:
д҃і. Но ца́рствова сме́рть ѿ А҆да́ма да́же до Мѡѷсе́а и҆ на́дъ
несогрѣши́вшими по подо́бїю престꙋпле́нїѧ А҆да́мова, и҆́же
є҆́сть ѻ҆́бразъ бѹ́дꙋщагѡ.
є҃і. Но не ꙗ҆́коже прегрѣше́нїе, та́кѡ и҆ да́ръ. А҆́ще бо пре-
грѣше́нїемъ є҆ди́нагѡ мно́зи оу҆мро́ша, мно́жае па́че бл҃года́ть
Бж҃їѧ и҆ да́ръ бл҃года́тїю є҆ди́нагѡ чл҃вѣ́ка І҆и҃са Хрⷭ҇та̀ во
мно́гихъ преизли́шествова.

ѕ҃і. И҆ не ꙗ҆́коже є҆ди́нѣмъ согрѣ́шшимъ, дарова́нїе, грѣ́хъ
бо и҆з̾ є҆ди́нагѡ во ѡ҆сꙋжде́нїе, да́ръ же ѿ мно́гихъ прегрѣ-
ше́нїй во ѡ҆правда́нїе.
з҃і. А҆́ще бо є҆ди́нагѡ прегрѣше́нїемъ сме́рть ца́рствова

5. А надежда-та не посрамя; защото любовь-та Божія е излѣяна въ сьрдца-та ни чрѣзъ даденаго намъ Духа Святаго.

6. Понеже Христосъ, когато ный бѣхмы още немощни, на *опрѣдѣленно-то* врѣме умрѣ за нечестивы-тѣ.

7. Защото едва ще ся намѣрва да умре нѣкой и за праведенъ *человѣкъ;* (а може бы да дьрзне нѣкой да умре за благодѣтелнаго;)

8. Но Богъ показува своѭ-тѫ кѫмъ насъ любовь, защото когато ный още бѣхмы грѣшници, Христосъ умрѣ за насъ;

9. Много повече сега като ся оправдахмы чрѣзъ кръвь-тѫ му, ще ся избавимъ отъ гнѣвъ-тъ чрѣзъ него.

10. Защото непріятели като бѣхмы ако ся примирихмы съ Бога чрѣзъ смьрть-тѫ на Сына му, колко повече *сега* примирени като смы ще ся избавимъ чрѣзъ неговъ-тъ животъ.

11. И не токо това, но и хвалимъ ся въ Бога чрѣзъ Господа нашего Іисуса Христа, чрѣзъ когото пріяхмы сега примиреніе.

12. За това, както чрѣзъ едного человѣка грѣхъ-тъ влѣзе въ свѣтъ-тъ, и чрѣзъ грѣхъ-тъ смьрть-та, и така минѫ смьрть-та въ всичкы-тѣ человѣцы, понеже всичкы съгрѣшихѫ.

13. (Защото и до прѣдъ законъ-тъ грѣхъ-тъ бѣше въ свѣтъ-тъ; грѣхъ обаче не ся счита когато нѣма законъ;)

14. Но смьрть-та отъ Адама до Моисея царува и надъ тѣзи които не бѣхѫ съгрѣшили споредъ прѣстѫпваніе-то на Адама, който е образъ на Бѫдѫщій-тъ.

15. Но не както съгрѣшеніе-то, така и дарованіе-то; защото ако поради прѣгрѣшеніе-то на едного-то измрѣхѫ много-то, то Божія-та благодать и дарованіе-то чрѣзъ благодать-тѫ на едного-то человѣка, Іисуса Христа, много повече ся прѣумножи за множина-та.

16. И дарба-та не е както *сѫдба-та* чрѣзъ едного що е съгрѣшилъ; защото сѫдба-та бы отъ едного за осѫжденіе, а дарба-та отъ много прѣгрѣшенія за оправданіе.

17. Защото чрѣзъ прѣгрѣшеніе-то на едного-то ако ся воцари

єди́нѣмъ, мно́жае па́че и҆збы́токъ бл҃года́ти и҆ да́ръ пра́вды
прїе́млющїе, въ жи́зни воцр҃я́тса єди́нѣмъ І҆и҃съ Хр҃то́мъ.

и҃і. Тѣ́мже ѹ҆́бо, ꙗ҆́коже єди́нагѡ прегрѣше́нїемъ во вса̀
человѣ́ки вни́де ѡ҆сѹжде́нїе: та́кожде и҆ єди́нагѡ ѡ҆правда́нїемъ
во вса̀ человѣ́ки вни́де ѡ҆правда́нїе жи́зни.
ѳ҃і. Ꙗ҆́коже бо ѡ҆слѹша́нїемъ єди́нагѡ человѣ́ка грѣ́шни
бы́ша мно́зи, си́це и҆ послѹша́нїемъ єди́нагѡ пра́ведни бѹ́дѹтъ
мно́зи.
к҃. Зако́нъ же привни́де, да ѹ҆мно́житса прегрѣше́нїе.
и҆дѣ́же бо ѹ҆мно́жиса грѣ́хъ, преизбы́точествова бл҃года́ть:
к҃а. Да ꙗ҆́коже ца́рствова грѣ́хъ во сме́рть, та́кожде и҆
бл҃года́ть воцр҃и́тса пра́вдою въ жи́знь вѣ́чнѹю, І҆и҃съ Хр҃то́мъ
Гд҃емъ на́шимъ.

ГЛАВА̀ ѕ҃.

а҃. Что̀ ѹ҆́бо рече́мъ; пребѹ́демъ ли во грѣсѣ̀, да бл҃года́ть
преѹмно́житса; да не бѹ́детъ.
в҃. И҆́же бо ѹ҆мро́хомъ грѣхѹ̀, ка́кѡ па́ки ѡ҆живе́мъ ѡ҆
не́мъ;
г҃. И҆лѝ не разѹмѣ́ете ꙗ҆́кѡ є҆ли́цы во Хр҃та̀ І҆и҃са кр҃ти́хомса,
въ сме́рть є҆гѡ̀ кр҃ти́хомса;
д҃. Спогребо́хомса ѹ҆́бо є҆мѹ̀ кр҃ще́нїемъ въ сме́рть: да
ꙗ҆́коже воста̀ Хр҃то́съ ѿ ме́ртвыхъ сла́вою Ѻ҆́ч҃ею, та́кѡ и҆ мы̀
во ѡ҆бновле́нїи жи́зни ходи́ти на́чнемъ.
є҃. А҆́ще бо сообра́зни бы́хомъ подо́бїю сме́рти є҆гѡ̀, то̀ и҆
воскр҃нїа бѹ́демъ:

ѕ҃. Сїѐ вѣ́дѹще, ꙗ҆́кѡ ве́тхїй на́шъ человѣ́къ съ ни́мъ
распа́тса, да ѹ҆праздни́тса тѣ́ло грѣхо́вное, ꙗ҆́кѡ ктомѹ̀ не
рабо́тати на́мъ грѣхѹ̀.
з҃. Ѹ҆ме́рый бо свободи́са ѿ грѣха̀.

смьрть-та чрѣзъ едного-то; то тѣзи които получаватъ изобиліе-то на благодать-тѫ и на дарбѫ-тѫ на правдѫ-тѫ много повече ще царуватъ въ животъ чрѣзъ едного-то Іисуса Христа.

18. И тъй както чрѣзъ прѣгрѣшеніе-то на едного-то дойде осѫжданіе-то на всичкы-тѣ человѣцы, така и чрѣзъ правдѫ-тѫ на едного-то *дойде* на всичкы человѣцы оправданіе въ животъ.

19. Защото, както чрѣзъ непослушаніе-то на едного-то человѣка станѫхѫ грѣшни много-то, така чрѣзъ послушаніе-то на едного-то, много-то ще станѫтъ праведни.

20. А законъ-тъ влѣзе испослѣ, да ся умножи прѣгрѣшеніе-то: и дѣто ся умножи грѣхъ-тъ, прѣумножи ся благодать-та;

21. Да бы както царува̀ грѣхъ-тъ въ смьрть-тѫ, така да ся воцари благодать-та чрѣзъ правдѫ-тѫ въ животъ вѣченъ чрѣзъ Іисуса Христа Господа нашего.

ГЛАВА 6.

1. И тъй що да речемъ? Да останемъ ли въ грѣхъ-тъ, за да ся умножи благодать-та?

2. Да не бѫде! *ный* които смы умрѣли къмъ грѣхъ-тъ, какъ ще живѣемъ вече въ него?

3. Или не знаете, че ный които смы ся крьстили въ Іисуса Христа, крьстихмы ся въ смьрть-тѫ му?

4. И тъй чрѣзъ крьщеніе-то спогребохмы ся съ него въ смьрть, да бы, както Христосъ чрѣзъ славѫ-тѫ на Отца въскрьснѫ отъ мьртвы-тѣ, така и ный да ходимъ въ новъ животъ.

5. Защото ако станѫхмы еднакви съ *него* по подобіе-то на смьрть-тѫ му, бы щемъ *еднакви* и *по подобіе-то* на въскрьсеніе-то;

6. Като знаемъ това, че ветхый-тъ нашъ человѣкъ бы распятъ съ *него*, за да исчезне тѣло-то на грѣха, щото да не бѫдемъ вече роби на грѣхъ-тъ.

7. Защото който е умрѣлъ, свободенъ е отъ грѣхъ-тъ.

и҃. А҆́ще же оу҆мро́хомъ со Хрⷭ҇то́мъ, вѣ́рꙋемъ, ꙗ҆́кѡ и҆ жи́ви бꙋ́демъ съ ни́мъ,

ѳ҃. Вѣ́дѧще, ꙗ҆́кѡ Хрⷭ҇то́съ воста̀ ѿ ме́ртвыхъ, ктомꙋ̀ оу҆жѐ не оу҆мира́етъ: сме́рть и҆́мъ ктомꙋ̀ не ѡ҆блада́етъ:

і҃. Є҆́же бо оу҆мре, грѣхꙋ̀ оу҆мре є҆ди́ною: а҆ є҆́же живе́тъ, Бг҃ови живе́тъ.

а҃і. Та́кожде и҆ вы̀ помышлѧ́йте себѐ ме́ртвыхъ оу҆бѡ бы́ти грѣхꙋ̀, живы́хъ же Бг҃ови, ѡ҆ Хрⷭ҇тѣ̀ І҆и҃сѣ Гд҇ѣ на́шемъ.

в҃і. Да не ца́рствꙋетъ оу҆бо грѣ́хъ въ ме́ртвеннѣмъ ва́шемъ тѣ́лѣ, во є҆́же послꙋ́шати є҆гѡ̀ въ по́хотехъ є҆гѡ̀:

г҃і. Нижѐ представлѧ́йте оу҆ды ва́шѧ ѻ҆рꙋ̑жїѧ непра́вды грѣхꙋ̀: но представлѧ́йте себѐ Бг҃ови ꙗ҆́кѡ ѿ ме́ртвыхъ живы́хъ, и҆ оу҆ды ва́шѧ ѻ҆рꙋ̑жїѧ пра́вды Бг҃ови.

д҃і. Грѣ́хъ бо ва́ми да не ѡ҆блада́етъ: нѣ́сте бо подъ зако́номъ, но подъ бл҃года́тїю.

є҃і. Что̀ оу҆бо; согрѣши́мъ ли, занѐ нѣ́смы подъ зако́номъ, но подъ бл҃года́тїю; да не бꙋ́детъ.

ѕ҃і. Не вѣ́сте ли, ꙗ҆́кѡ є҆мꙋ́же представлѧ́ете себѐ рабы̀ въ послꙋша́нїе, рабѝ є҆стѐ, є҆гѡ́же послꙋ́шаете, и҆лѝ грѣха̀ въ сме́рть, и҆лѝ послꙋша́нїѧ въ пра́вдꙋ;

з҃і. Бл҃годари́мъ оу҆бо Бг҃а, ꙗ҆́кѡ бѣ́сте рабѝ грѣхꙋ̀, послꙋ́шасте же ѿ се́рдца, въ ѻ҆́ньже и҆ преда́стесѧ ѻ҆́бразъ оу҆че́нїѧ.

и҃і. Свобо́ждшесѧ же ѿ грѣха̀, порабо́тистесѧ пра́вдѣ.

ѳ҃і. Человѣ́ческо глаго́лю за не́мощь пло́ти ва́шеѧ. ꙗ҆́коже бо предста́висте оу҆ды ва́шѧ рабы̀ нечистотѣ̀ и҆ беззако́нїю въ беззако́нїе: та́кѡ нн҃ѣ предста́вите оу҆ды ва́шѧ рабы̀ пра́вдѣ во ст҃ы́ню.

к҃. Є҆гда́ бо рабѝ бѣ́сте грѣха̀, свобо́дни бѣ́сте ѿ пра́вды.

к҃а. Кі́й оу҆бо тогда̀ и҆мѣ́сте пло́дъ, ѡ҆ ни́хже нн҃ѣ стыди́тесѧ; кончи́на бо ѻ҆́нѣхъ, сме́рть.

8. Ако ли смы умрѣли съ Христа, вѣрувамы че ще и да живѣемъ
съ него;
9. Когато знаемъ че Христосъ като въскрьснѫ отъ мьртвы-тѣ,
не умира вече; смьрть-та вече нѣма власть надъ него.
10. Защото, това дѣто умрѣ той, умрѣ веднъжь за грѣхъ-тъ; а
това дѣто живѣе, живѣе за Бога.
11. Така и вы считайте себе си че сте мьртви къмъ грѣхъ-тъ, а
живи къмъ Бога, чрѣзъ Христа Іисуса Господа нашего.
12. И тъй да не царува грѣхъ-тъ въ смьртно-то ваше тѣло, за
да сте послушни на неговы-тѣ похоти.
13. Нито прѣдставяйте удове-тѣ ваши на грѣхъ-тъ за орѫдія на
неправдѫ-тѫ, но прѣдставѣте себе си на Бога като отъ мьртвы-тѣ
оживѣли, и удове-тѣ ваши на Бога за орѫдія на правдѫ-тѫ.
14. Защото грѣхъ-тъ нѣма да вы обладае, понеже не сте подъ
законъ, но подъ благодать.
15. А що отъ това? Да съгрѣшимъ ли, защото не смы подъ
законъ, но подъ благодать?
16. Да не бѫде! Не знаете ли че комуто прѣдставяте себе си
рабы за послушаніе, раби сте нему, комуто ся покорявате, или на
грѣхъ-тъ за смьрть, или на послушаніе-то за правдѫ?
17. Благодареніе обаче Богу, защото бѣхте раби на грѣхъ-тъ,
но послушахте отъ сьрдце образъ-тъ на ученіе-то което ви ся
прѣдаде.
18. А освободени отъ грѣхъ-тъ, вы станѫхте раби на прав-
дѫ-тѫ.
19. По человѣчески говорѭ зарадь немощь-тѫ на вашѫ-тѫ
плъть. Защото както прѣдставихте удове-тѣ ваши за рабы на
нечистотѫ-тѫ и на беззаконіе-то за беззаконство, така сега прѣд-
ставѣте ваши-тѣ удове рабы на правдѫ-тѫ, за святость.
20. Защото когато бѣхте раби на грѣхъ-тъ, свободни бѣхте
отъ правдѫ-тѫ.
21. Тогазь прочее какъвъ плодъ имахте отъ онѣзи *работы*, за
които сега ся срамувате? защото сетнина-та имъ е смьрть.

к҃в. Нынѣ же свобождшесѧ ѿ грѣха̀, поработившесѧ же Бг҃ови, и҆́мате пло́дъ ва́шъ во ст҃ы́ню: кончи́нꙋ же, жи́знь вѣ́чнꙋю.

к҃г. Ѡ҆бро́цы бо грѣха̀, сме́рть: дарова́ніе же Бж҃іе, живо́тъ вѣ́чный, ѡ҆ Хр҇тѣ̀ І҆и҃сѣ Гд҇ѣ на́шемъ.

ГЛАВА̀ з҃.

а҃. И҆лѝ не разꙋмѣ́ете, бра́тіе: вѣ́дꙋщымъ бо зако́нъ глаго́лю: ꙗ҆́кѡ зако́нъ ѡ҆блада́етъ надъ человѣ́комъ, во є҆ли́ко вре́мѧ живе́тъ;

в҃. И҆́бо мꙋжа́таѧ жена̀ жи́вꙋ мꙋ́жꙋ привѧ́зана є҆́сть зако́номъ: а҆́ще ли же ᲂу҆́мретъ мꙋ́жъ є҆ѧ̀, разрѣши́тсѧ ѿ зако́на мꙋ́жескагѡ.

г҃. Тѣ́мже ᲂу҆̀бо жи́вꙋ сꙋ́щꙋ мꙋ́жꙋ прелюбодѣ́йца быва́етъ, а҆́ще бꙋ́детъ мꙋ́жеви и҆но́мꙋ: а҆́ще ли ᲂу҆́мретъ мꙋ́жъ є҆ѧ̀, свобо́дна є҆́сть ѿ зако́на, не бы́ти є҆́й прелюбодѣ́йцѣ, бы́вшей мꙋ́жꙋ и҆но́мꙋ.

д҃. Тѣ́мже, бра́тіе моѧ̀, и҆ вы̀ ᲂу҆мро́сте зако́нꙋ тѣ́ломъ Хр҇то́вымъ, во є҆́же бы́ти ва́мъ и҆но́мꙋ, воста́вшемꙋ и҆з̾ ме́ртвыхъ, да пло́дъ принесе́мъ Бг҃ови.

є҃. Є҆гда́ бо бѣ́хомъ во пло́ти, стра́сти грѣхѡ́вныѧ, ꙗ҆̀же зако́номъ, дѣ́йствовахꙋ во ᲂу҆́дѣхъ на́шихъ, во є҆́же пло́дъ твори́ти сме́рти:

ѕ҃. Нынѣ же ᲂу҆праздни́хомсѧ ѿ зако́на, ᲂу҆ме́рше, и҆́мже держи́ми бѣ́хомъ, ꙗ҆́кѡ рабо́тати на́мъ (Бг҃ови) во ѡ҆бновле́ніи дх҃а, а҆ не в̾ ве́тхости пи́смене:

з҃. Что̀ ᲂу҆̀бо рече́мъ; зако́нъ ли грѣ́хъ; да не бꙋ́детъ: но грѣха̀ не зна́хъ, то́чію зако́номъ: по́хоти же не вѣ́дахъ, а҆́ще не бы̀ зако́нъ глаго́лалъ: не похо́щеши:

и҃. Вин́ꙋ же пріе́мь грѣ́хъ за́повѣдїю, содѣ́ла во мнѣ̀ всѧ́кꙋ по́хоть: без̾ зако́на бо грѣ́хъ ме́ртвъ є҆́сть.

22. Но сега като ся освободихте отъ грѣха, и станѫхте раби Богу, имате плодъ-тъ си въ святость, а сетнинѫ-тѫ животъ вѣченъ.

23. Защото заплата-та на грѣхъ-тъ е смьрть; а Божіе-то дарованіе е животъ вѣченъ въ Христа Іисуса Господа нашего.

ГЛАВА 7.

1. Или не знаете, братіе, (защото говорѭ на тѣзи които знаѭтъ законъ-тъ,) че законъ-тъ владѣе надъ человѣка, до колкото врѣме живѣе?

2. Защото мѫжатица жена чрѣзъ законъ-тъ е привьрзана на мѫжъ-тъ додѣ е живъ, ако ли умрѣ мѫжъ-тъ, остава свободна отъ мѫжевый-тъ законъ.

3. И тъй, ако бы при животъ-тъ на мѫжа *си* да отиде за другъ мѫжъ, блудница става; но ако умре мѫжъ ѝ, свободна е отъ законъ-тъ, да не е блудница, ако отиде за другъ мѫжъ.

4. И тъй, братіе мои, колкото за законъ-тъ и вы умрѣхте чрѣзъ тѣло-то Христово, за да ся сочетаете съ другыго, който е въскрьснѫлъ отъ мьртвы-тѣ, да принесемъ плодъ Богу.

5. Защото когато бѣхмы въ плъть-тѫ, страсти-тѣ на грѣхове-тѣ които *ся показувахѫ* чрѣзъ законъ-тъ, дѣйствувахѫ въ наши-тѣ удове, за да принесемъ плодъ на смьрть-тѫ.

6. Сега обаче, като умрѣ онзи който ны държѣше, освободихмы ся отъ законъ-тъ; за да работимъ *Богу* по новый-тъ духъ, а не по ветхѫ-тѫ буквѫ.

7. И тъй що има да речемъ? Законъ-тъ ли е грѣхъ? Да не бѫде! но не познахъ грѣхъ-тъ, освѣнь чрѣзъ законъ-тъ; защото и пожеланіе-то не быхъ позналъ *за грѣхъ*, ако да не бы казувалъ законъ-тъ: Не пожелавай.

8. Но понеже грѣхъ-тъ зѣ поводъ чрѣзъ заповѣдь-тѫ, произведе въ мене всяко пожеланіе; защото безъ закона грѣхъ-тъ е мьртъвъ;

ѳ҃. А҆́зъ же живѧ́хъ кромѣ̀ зако́на и҆ногда̀ прише́дшей же
за́повѣди, грѣ́хъ ѹ҆́бѡ ѡ҆живѐ,
і҃. А҆́зъ же ѹ҆мро́хъ: и҆ ѡ҆брѣ́тесѧ мѝ за́повѣдь, ꙗ҆̀же въ
живо́тъ, сїѧ̀ въ сме́рть.
а҃і. Грѣ́хъ бо вин̑ѹ прїе́мь за́повѣдїю, прельсти́ мѧ, и҆ то́ю
ѹ҆мертви́ мѧ.
в҃і. Тѣ́мже ѹ҆̀бо зако́нъ ст҃ъ, и҆ за́повѣдь ст҃а̀ и҆ пра́ведна
и҆ бл҃га̀.
г҃і. Бл҃го́е ли ѹ҆̀бо бы́сть мнѣ̀ сме́рть; да не бѹ́детъ: но
грѣ́хъ, да ꙗ҆ви́тсѧ грѣ́хъ, бл҃ги́мъ мѝ соддѣва́ѧ сме́рть: да
бѹ́детъ по премно́гѹ грѣ́шенъ грѣ́хъ за́повѣдїю.

д҃і. Вѣ́мы бо, ꙗ҆́кѡ зако́нъ дх҃о́венъ є҆́сть: а҆́зъ же пло́тѧнъ
є҆́смь, про́данъ подъ грѣ́хъ.
є҃і. Є҆́же бо содѣва́ю, неразѹмѣ́ю: не є҆́же бо хощ̑ѹ, сїѐ
творю̀: но є҆́же ненави́ждѹ, то̀ содѣ́ловаю.
ѕ҃і. А҆́ще ли, є҆́же не хощ̑ѹ, сїѐ творю̀, хвалю̀ зако́нъ, ꙗ҆́кѡ
до́бръ.
з҃і. Нынѣ̀ же не ктомѹ̀ а҆́зъ сїѐ содѣва́ю, но живы́й во мнѣ̀
грѣ́хъ.
и҃і. Вѣ́мъ бо, ꙗ҆́кѡ не живе́тъ во мнѣ̀, си́рѣчь въ пло́ти
мое́й, до́брое. є҆́же бо хотѣ́ти прилежи́тъ мѝ, а҆ є҆́же содѣ́ѧти
до́брое не ѡ҆брѣта́ю.
ѳ҃і. Не є҆́же бо хощ̑ѹ до́брое, творю̀: но є҆́же не хощ̑ѹ ѕло́е,
сїѐ содѣва́ю.
к҃. А҆́ще ли є҆́же не хощ̑ѹ а҆́зъ, сїѐ творю̀, ѹ҆жѐ не а҆́зъ сїѐ
творю̀, но живы́й во мнѣ̀ грѣ́хъ.
к҃а. Ѡ҆брѣта́ю ѹ҆̀бо зако́нъ, хотѧ́щѹ мѝ твори́ти до́брое,
ꙗ҆́кѡ мнѣ̀ ѕло́е прилежи́тъ.
к҃в. Соѹслажда́юсѧ бо зако́нѹ Бж҃їю по внѹ́треннемѹ чело-
вѣ́кѹ:
к҃г. Ви́жд̑ѹ же и҆́нъ зако́нъ во ѹ҆́дѣхъ мои́хъ, проти́вѹ

9. И азъ живѣяхъ нѣкога си безъ законъ-тъ; но когато дойде заповѣдь-та, оживѣ грѣхъ-тъ, а пакъ азъ умрѣхъ;

10. И заповѣдь-та която *ся даде* за животъ, тя ми ся намѣри за смърть.

11. Защото грѣхъ-тъ като зѣ поводъ чрѣзъ заповѣдь-тѫ, прѣльсти мя, и умьртви мя чрѣзъ неѭ.

12. Тъй що законъ-тъ е святъ, и заповѣдь-та свята и праведна и добра.

13. И тъй, добро-то ли станѫ смьрть на мене? Да не бѫде! но грѣхъ-тъ, да ся яви грѣхъ, който ми причинява смьрть чрѣзъ добро-то, тъй що чрѣзъ заповѣдь-тѫ, грѣхъ-тъ да бѫде много по грѣховенъ.

14. Защото знаемъ че законъ-тъ е духовенъ; а пакъ азъ сьмь плътенъ, продаденъ подъ грѣхъ-тъ.

15. Защото не познавамъ онова което правѭ; понеже не правѭ това което ищѫ, но онова което мразѭ, него правѭ.

16. Ако ли правѭ това което не щѫ, съгласенъ сьмь съсъ законъ-тъ, че е добръ.

17. А сега вече това не го правѭ азъ, но грѣхъ-тъ който живѣе въ мене.

18. Защото знамъ че въ мене (сирѣчь въ плъть-тѫ ми) не живѣе добро; понеже желаніе *за добро-то* имамъ, но да правѭ добро-то, това не намѣрувамъ.

19. Защото не правѭ добро-то което ищѫ; но зло-то което не щѫ, него правѭ.

20. А кога правѭ азъ това което не щѫ, то вече го не правѭ азъ, но грѣхъ-тъ който живѣе въ мене.

21. И тъй намѣрувамъ тойзи законъ, че кога азъ ищѫ да правѭ добро-то, зло-то е готово при мене.

22. Защото, споредъ вѫтрѣшній-тъ человѣкъ соуслаждавамъ ся въ законъ-тъ Божій;

23. Но въ удове-тѣ си виждамъ другъ законъ, който воюва

воюющь закѡ́нѹ оу҆ма̀ моегѡ̀, и҆ плѣнѧ́ющь мѧ̀ зако́номъ грѣхо́внымъ сѹ́щимъ во оу҆дѣхъ мои́хъ.
к҃д. Ѡ҆ка́ѧненъ а҆́зъ человѣ́къ: кто́ мѧ и҆зба́витъ ѿ тѣ́ла сме́рти сеѧ̀;
к҃є. Бл҃годарю̀ Бг҃а моего̀ І҆и҃съ Хрⷭ҇то́мъ Гдⷭ҇емъ на́шимъ. тѣ́мже оу҆̀бо са́мъ а҆́зъ оу҆мо́мъ мои́мъ рабо́таю зако́нѹ Бж҃ію: пло́тїю же, зако́нѹ грѣхо́вномѹ.

ГЛАВА̀ И҃.

а҃. Ни є҆ди́но оу҆̀бо ны́нѣ ѡ҆сѹжде́нїе сѹ́щымъ ѡ҆ Хрⷭ҇тѣ̀ І҆и҃сѣ, не по пло́ти ходѧ́щымъ, но по дх҃ѹ.
в҃. Зако́нъ бо дх҃а жи́зни ѡ҆ Хрⷭ҇тѣ̀ І҆и҃сѣ свободи́лъ мѧ̀ є҆́сть ѿ зако́на грѣхо́внагѡ и҆ сме́рти.
г҃. Немощно́е бо зако́на, въ не́мже немощество́ваше пло́тїю, Бг҃ъ Сн҃а своего̀ посла̀ въ подо́бїи пло́ти грѣха̀, и҆ ѡ҆ грѣсѣ̀ ѡ҆сѹдѝ грѣ́хъ во пло́ти,

д҃. Да ѡ҆правда́нїе зако́на и҆спо́лнитсѧ въ на́съ, нѐ по пло́ти ходѧ́щихъ, но по дх҃ѹ.
є҃. Сѹ́щїи бо по пло́ти, плотскаѧ̑ мѹ́дрствѹютъ: а҆ и҆̀же по дх҃ѹ, дх҃ѡ́внаѧ.
ѕ҃. Мѹдрова́нїе бо плотско́е, сме́рть є҆́сть: а҆ мѹдрова́нїе дх҃о́вное, живо́тъ и҆ ми́ръ.
з҃. Занѐ мѹдрова́нїе плотско́е, вражда̀ на Бг҃а: зако́нѹ бо Бж҃їю не покарѧ́етсѧ, ниже́ бо мо́жетъ:
и҃. Сѹ́щїи же во пло́ти, Бг҃ѹ оу҆годи́ти не мо́гѹтъ.
ѳ҃. Вы́ же нѣ́сте во пло́ти, но въ дс҃ѣ, поне́же Дх҃ъ Бж҃їй живе́тъ въ ва́съ. а҆́ще же кто̀ Дх҃а Хрⷭ҇то́ва не и҆́мать, се́й нѣ́сть є҆гѡ́въ.
і҃. А҆́ще же Хрⷭ҇то́съ въ ва́съ, пло́ть оу҆̀бѡ мертва̀ грѣха̀ ра́ди, дх҃ъ же живе́тъ пра́вды ра́ди.
а҃і. А҆́ще ли же Дх҃ъ воскрⷭ҇си́вшагѡ І҆и҃са ѿ ме́ртвыхъ

противъ закона на умъ-тъ ми, и поробва мя на грѣховный-тъ законъ който е въ удове-тѣ ми.

24. Окаяненъ азъ человѣкъ! кой ще мя избави отъ това тѣло на смьрть-тѫ?

25. Благодарѭ Бога чрѣзъ Іисуса Христа Господа нашего. И тъй самъ азъ съ умъ-тъ си слугувамъ на Божій-тъ законъ; а съ плъть-тѫ на грѣховный-тъ законъ.

ГЛАВА 8.

1. Сега прочее нѣма никакво осѫжданіе на тѣзи които сѫ въ Христа Іисуса, които ходятъ не по плъть, но по Духу.

2. Защото законъ-тъ на Духа на живота въ Христа Іисуса освободи мя отъ законъ-тъ на грѣха и на смьрть-тѫ.

3. Понеже, невъзможно-то на законъ-тъ, по това що бѣ ослабнѫлъ чрѣзъ плъть-тѫ, Богъ като проводи Сына си въ подобіе на грѣховнѫ-тѫ плъть и *въ жъртвѫ* за грѣхъ-тъ, осѫди грѣхъ-тъ въ плъть-тѫ,

4. За да ся испълни правда-та на законъ-тъ въ насъ, които не ходимъ по плъть, но по Духу.

5. Защото които живѣѭтъ по плъть, плътско-то мудруватъ, а които *живѣѭтъ* по Духу, духовно-то.

6. Понеже мѫдрованіе-то на плъть-тѫ е смьрть: а мѫдрованіе-то на Духа е животъ и миръ.

7. Защото мѫдрованіе-то на плъть-тѫ е вражда противъ Бога; понеже ся не покорява на Божій-тъ законъ, нито пакъ може.

8. И които сѫ на плъть-тѫ, не могѫтъ да угодятъ Богу.

9. Вы обаче не сте на плъть-тѫ, но на духъ-тъ, ако живѣе въ васъ Духъ-тъ Божій. Но ако нѣкой нѣма Духъ Христовъ, той не е неговъ.

10. Ако ли е Христосъ въ васъ, тѣло-то е мьртво поради грѣхъ-тъ, а духъ-тъ е живъ поради правдѫ-тѫ.

11. Ако ли живѣе въ васъ Духъ-тъ на тогози който е въскрьсилъ

живе́тъ въ ва́съ, воздви́гїй Хр҇та̀ и҆з̾ ме́ртвыхъ, ѡ҆животвори́тъ и҆ ме́ртвєннаѧ тѣлеса̀ ва́ша, живꙋ́щимъ Дх҃омъ є҆гѡ̀ въ ва́съ.
в҃i. Тѣ́мже ᲂу҆́бо, бра́тїе, до́лжни є҆смы̀ не пло́ти, є҆́же по пло́ти жи́ти.
г҃i. А҆́ще бо по пло́ти живетѐ, и҆́мате ᲂу҆мре́ти: а҆́ще ли дх҃омъ дѣѧ҄нїѧ плотска҄ѧ ᲂу҆мерщвлѧ́ете, жи́ви бꙋ́дете.
д҃i. Є҆ли́цы бо Дх҃омъ Бж҃їимъ во́дѧтсѧ, сі́и сꙋ́ть сы́нове Бж҃їи.
є҃i. Не прїѧ́сте бо дх҃а рабо́ты па́ки въ бо́знь: но прїѧ́сте дх҃а сыноположе́нїѧ, ѡ҆ не́мже вопїе́мъ: А҆́вва Ѿ҃че.

ѕ҃i. Са́мый Дх҃ъ спосл҄ꙋшествꙋ́етъ дх҃ови на́шемꙋ, ꙗ҆́кѡ є҆смы̀ ча҄да Бж҃їѧ.
з҃i. А҆́ще же ча҄да, и҆ насл҄ѣ́дницы: насл҄ѣ́дницы ᲂу҆́бѡ Бг҃ꙋ, снасл҄ѣ́дницы же Хр҇тꙋ̀: поне́же съ ни́мъ стра́ждемъ, да и҆ съ ни́мъ просла́вимсѧ.
и҃i. Непщꙋ́ю бо, ꙗ҆́кѡ недостѡ́йны стра҄сти ны́нѣшнагѡ вре́мене къ хотѧ́щей сла́вѣ ꙗ҆ви́тисѧ въ на́съ.

ѳ҃i. Ча́ѧнїе бо тва́ри ѿкрове́нїе сынѡ́въ Бж҃їихъ ча́етъ.

к҃. Сꙋетѣ́ бо тва́рь повинꙋ́сѧ не во́лею, но за повинꙋ́вшаго ю҆̀ на ᲂу҆пова́нїи,
к҃а. Ꙗ҆́кѡ и҆ сама̀ тва́рь свободи́тсѧ ѿ рабо́ты и҆стл҄ѣ́нїѧ въ свобо́дꙋ сла́вы ча҄дъ Бж҃їихъ.

к҃в. Вѣ́мы бо, ꙗ҆́кѡ вса̀ тва́рь [съ на́ми] совоздыха́етъ и҆ сбол҄ѣ́знꙋетъ да́же до ны́нѣ:
к҃г. Не то́чїю же, но и҆ са́ми нача́токъ дх҃а и҆мꙋ́ще, и҆ мы̀ са́ми въ себѣ̀ воздыха́емъ, всыновле́нїѧ ча́юще, и҆збавле́нїѧ тѣ́лꙋ на́шемꙋ.
к҃д. Оу҆пова́нїемъ бо спасо́хомсѧ. ᲂу҆пова́нїе же ви́димое,

Іисуса отъ мьртвы-тѣ; то, тойзи който въскрьси Христа отъ мьртвы-тѣ ще оживи и смьртны-тѣ ваши тѣлеса, чрѣзъ неговъ-тъ Духъ който обитава въ васъ.

12. И тъй, братіе, ный смы длъжни не на плъть-тѫ да живѣемъ по плъть.

13. Защото по плъть ако живѣете, ще умрете; но ако умьртвявате Духомъ тѣлесны-тѣ дѣла, ще бѫдете живи.

14. Понеже които ся управяватъ отъ Духа Божія, тѣ сѫ сынове Божіи.

15. Защото не сте пріяли духъ на рабство че *да бѫдете* пакъ на страхъ, но пріяли сте духъ на усыновеніе, чрѣзъ когото и выкамы: Авва, Отче.

16. Самъ той Духъ свидѣтелствува наедно съ нашій-тъ духъ че *ный* смы чада Божіи.

17. Ако ли *смы* чада, *то смы* и наслѣдници; наслѣдници на Бога, а сънаслѣдници на Христа; ако страдамы съ него наедно, за да станемъ и съпричастници на неговѫ-тѫ славѫ.

18. Понеже смѣтамъ че нынѣшни-тѣ врѣменны страданія не сѫ достойны *да ся сравнятъ* съсъ славѫ-тѫ която има да ся открые въ насъ.

19. Защото усьрдно-то чаканіе на *всичко-то* създаніе ожида открываніе-то на сынове-тѣ Божіи.

20. Понеже създаніе-то ся подчини на суетность-тѫ, не своеволно, но чрѣзъ тогози който го подчини,

21. Съ надеждѫ, че и само-то създаніе ще ся освободи отъ рабство-то на тлѣніе-то, *и ще прѣмине* въ свободѫ-тѫ на славѫ-тѫ на чада-та Божіи.

22. Понеже знаемъ че всичко-то създаніе съвокупно въздыша и на мѫкы е даже до нынѣ.

23. И не *то* само, но и ный що имамы начатъкъ-тъ на Духа, и ный сами въздышамы въ себе си и ожидамы усыновеніе-то, *сирѣчь* искупуваніе-то на наше-то тѣло.

24. Защото съ надеждѫ-тѫ ся избавихмы; а надежда която ся

не́сть оу҆пова́ніе: є҆́же бо ви́дитъ кто̀, что̀ и҆ оу҆пова́-
етъ;
к҃є. А҆́ще ли є҆гѡ́же не ви́димъ, наде́емсѧ, терпе́ніемъ
жде́мъ.
к҃ѕ. Си́це же и҆ Дх҃ъ спосо́бствꙋетъ на́мъ въ не́мощехъ
на́шихъ. ѡ҆ че́сомъ бо помо́лимсѧ, ꙗ҆́коже подоба́етъ, не
вѣ́мы, но са́мъ Дх҃ъ хода́тайствꙋетъ ѡ҆ на́съ, воздыха́нїи
неизглаго́ланными:
к҃з. И҆спыта́ѧй же сердца̀, вѣ́сть, что̀ є҆́сть мꙋдрова́ніе
Дх҃а, ꙗ҆́кѡ по Бз҃ꙋ прикосвѣ́дꙋетъ ѡ҆ ст҃ы́хъ.
к҃и. Вѣ́мы же, ꙗ҆́кѡ лю́бѧщымъ Бг҃а всѧ҄ поспѣ́шествꙋ́ютъ
во бл҃го́е, сꙋ́щымъ по предꙋвѣ́дѣнїю зва҄ннымъ.

к҃ѳ. И҆̀хже бо предꙋвѣ́дѣ, [тѣ́хъ] и҆ предꙋста́ви сообра́з-
ныхъ бы́ти ѻ҆́бразꙋ Сн҃а своегѡ̀, ꙗ҆́кѡ бы́ти є҆мꙋ̀ перворо́днꙋ
во мно́гихъ бра́тїѧхъ:
л҃. А҆ и҆̀хже предꙋста́ви, тѣ́хъ и҆ призва̀. а҆ и҆̀хже призва̀,
си́хъ и҆ ѡ҆правда̀: а҆ и҆̀хже ѡ҆правда̀, си́хъ и҆ просла́ви.
л҃а. Что̀ оу҆̀бо рече́мъ къ си́мъ; а҆́ще Бг҃ъ по на́съ, кто̀
на ны̀;
л҃в. И҆́же оу҆̀бѡ своегѡ̀ Сн҃а не пощадѣ́, но за на́съ всѣ́хъ
пре́далъ є҆́сть є҆го̀: ка́кѡ оу҆̀бо не и҆ съ ни́мъ всѧ҄ на́мъ
да́рствꙋетъ;
л҃г. Кто̀ поє́млетъ на и҆збра҄нныѧ Бж҃їѧ; Бг҃ъ ѡ҆правда́ѧй:
л҃д. Кто̀ ѡ҆сꙋжда́ѧй; Хрⷭ҇то́съ І҆и҃съ оу҆ме́рый, па́че же и҆
воскрⷭ҇сый, и҆́же и҆ є҆́сть ѡ҆деснꙋ́ю Бг҃а, и҆́же и҆ хода́тайствꙋетъ
ѡ҆ на́съ:
л҃є. Кто́ ны разлꙋчи́тъ ѿ любвѐ Бж҃їѧ; ско́рбь ли, и҆лѝ
тѣснота̀, и҆лѝ гоне́ніе, и҆лѝ гла́дъ, и҆лѝ нагота̀, и҆лѝ бѣда̀, и҆лѝ
ме́чь; ꙗ҆́коже є҆́сть пи́сано:
л҃ѕ. Ꙗ҆́кѡ тебѐ ра́ди оу҆мерщвлѧ́еми є҆смы̀ ве́сь де́нь, вмѣ-
ни́хомсѧ ꙗ҆́коже ѻ҆́вцы заколе́нїѧ.

види, не е надежда; защото това което види нѣкой, какъ ще ся надѣе *за него?*

25. Ако ли ся надѣемъ за онова което не видимъ, то съ търпѣніе *го* очакувамы.

26. Така сѫщо и Духъ-тъ *ни* помага въ наши-тѣ немощи; понеже не знаемъ за какво да ся молимъ както подобава; но Духъ-тъ самъ ходатайствува за насъ съ неисказанны въздышанія.

27. А тойзи който испытува сьрдца-та, знае какво е мѫдрованіе-то на Духа, че по *волѭ-тѫ* Божіѭ ходатайствува за святыи-тѣ.

28. Знаемъ пакъ че на тѣзи които любятъ Бога, които сѫ призванни споредъ *негово-то* прѣдопрѣдѣленіе, всичко-то на добро имъ сѫдѣйствува.

29. Защото които прѣдузна, *тѣхъ* и прѣдопрѣдѣли *да бѫдѫтъ* съобразни въ образъ-тъ на Сына му: за да е той първороденъ между много братія:

30. А които прѣдопрѣдѣли, тѣхъ и призова; а които призова, тѣхъ и оправда; а които оправда, тѣхъ и прослави.

31. И тъй на това какво има да кажемъ? Ако Богъ е отъ къмъ насъ, кой ще бѫде противъ насъ?

32. Понеже *той* който и Сына своего не пожали, но прѣдаде го за всинца ни, какъ не ще ни подари съ него наедно и всичко?

33. Кой ще обвини избранны-тѣ Божіи? Богъ е който *гы* оправдава.

34. Кой ще е тойзи дѣто ще *гы* осѫжда? Христосъ е който умрѣ, а наипаче и въскрьснѫ, който е и отъ деснѫ странѫ на Бога, който и ходатайствува за насъ;

35. Кой ще ны отлѫчи отъ любовь-тѫ Христовѫ? скърбь ли, или утѣсненіе, или гоненіе, или гладъ, или голота, или бѣда, или ножъ?

36. (Както е писано: За тебе всякой день смы убивани; вмѣнявани смы като овцы за кланіе.)

л҃з. Но во всѣхъ сихъ препобѣждаемъ за возлюбльшаго ны.
л҃и. Извѣстихся бо, ꙗкѡ ни смерть, ни животъ, ни Агг҃ли, ни начала, ниже силы, ни настоѧщаѧ, ни грѧдꙋщаѧ,
л҃ѳ. Ни высота, ни глꙋбина, ни ина тварь каѧ возможетъ насъ разлꙋчити ѿ любве Бж҃їѧ, ꙗже ѡ Хр҃тѣ Іис҃ѣ Гд҃ѣ нашемъ.

ГЛАВА ѳ҃.

а҃. Истинꙋ глаголю ѡ Хр҃тѣ, не лгꙋ, послꙋшествꙋющей мѝ совѣсти моей Д҃хомъ ст҃ымъ:
в҃. Ꙗкѡ скорбь мѝ есть велїѧ, и не престающаѧ болѣзнь сердцꙋ моемꙋ:
г҃. Молилбыхся бо самъ азъ ѿлꙋченъ быти ѿ Хр҃та по братїи моей, сродницѣхъ моихъ по плоти:
д҃. Иже сꙋть Іи҃лите, ихже всыновленїе и слава, и завѣти и законоположенїе, и слꙋженїе и ѡбѣтованїѧ,
е҃. Ихже ѻ҃цы, и ѿ нихже Хр҃тосъ по плоти, сый надъ всѣми Бг҃ъ бл҃гословенъ во вѣки, аминь.
ѕ҃. Не такоже, ꙗкѡ ѿпаде слово Бж҃їе. не вси бо сꙋщїи ѿ Іи҃лѧ, сїи Іи҃ль:
з҃. Ни занѐ сꙋть сѣмѧ Авраамле, вси ча҃да, но во Ісаацѣ, речѐ, наречетсѧ ти сѣмѧ.
и҃. Сирѣчь, не ча҃да плотскаѧ, сїѧ ча҃да Бж҃їѧ: но ча҃да ѡбѣтованїѧ, причитаютсѧ въ сѣмѧ.
ѳ҃. Ѡбѣтованїѧ бо слово сїе: на сїе времѧ прїидꙋ, и бꙋдетъ Саррѣ сынъ.
і҃. Не точїю же, но и Ревекка ѿ единагѡ ложа Ісаака ѻ҃ца нашегѡ имꙋщи:
а҃і. Еще бо не рождшымсѧ, ни сотворившымъ что бл҃го или ѕлѡ, да по избранїю предложенїе Бж҃їе пребꙋдетъ,

37. Но во всичко това прѣпобѣждавамы чрѣзъ тогози който ны е възлюбилъ.

38. Понеже сьмь увѣренъ че нито смьрть, нито животъ, нито ангели, нито власти, нито силы, нито сегашно-то, нито бѫдѫщо-то,

39. Нито высочина, нито дълбина, ни друго нѣкое създаніе, не ще може да ны отлѫчи отъ любовь-тѫ Божіѭ, която е въ Христа Іисуса Господа нашего.

ГЛАВА 9.

1. Истинѫ говорѭ въ Христа, не лъжѫ, (понеже *имамъ* съвѣсть-тѫ си съ мене която ми свидѣтелствува въ Духа Святаго),

2. Че имамъ голѣмѫ скърбь и непрѣстаннѫ мѫкѫ на сьрдце-то си.

3. Защото желалъ быхъ, самъ азъ да сьмь анаѳема *сирѣчь отлѫченъ* отъ Христа заради мои-тѣ братія и за мои-тѣ по плъть роднины;

4. Които сѫ Израиляни, *и* на които *принадлежатъ* усыновеніе-то, и слава-та, и завѣти-тѣ, и законоположеніе-то, и Богослуженіе-то, и обѣщанія-та;

5. На които сѫ *и* отци-тѣ, и отъ които *ся роди* по плъть Христосъ, който е надъ всичко Богъ благословенъ въ вѣкы: Аминь.

6. Но не може да бѫде че е пропаднѫло слово-то Божіе; защото не сѫ всичкы Израиль тѣзи които сѫ отъ Израиля:

7. Нито защото сѫ сѣме Авраамово, *за това сѫ* тѣ всичкы чада; но въ Исаака ще ти ся нарече сѣме:

8. Сирѣчь, чада-та на плъть-тѫ, не сѫ тѣ чада Божіи; но чада-та на обѣщаніе-то ся считатъ сѣме.

9. Защото това е слово-то на обѣщаніе-то: По това врѣме ще дойдѫ, и Сарра ще има сынъ.

10. И не токо това, но и Ревекка, когато зачнѫ *два сына* отъ едного, *сирѣчь отъ* Исаака отца нашего;

11. (Защото прѣди да ся родятъ *дѣца-та*, и прѣди да сѫ сторилы нѣщо добро или зло, за да остане Божіе-то по избраніе прѣдопрѣдѣленіе, не отъ дѣла-та, но отъ призовающій-тъ;)

в҃i. Не ѿ дѣ́лъ, но ѿ призыва́ющагѡ рече́ся є҆́й: ꙗ҆́кѡ бо́-
лїй порабо́таетъ ме́ншемꙋ:
г҃i. Ꙗ҆́коже є҆́сть пи́сано: Їа́кѡва возлюби́хъ, И҆са́ѵа же воз-
ненави́дѣхъ.
д҃i. Что̀ ᲂу҆̀бо рече́мъ; є҆да̀ непра́вда ᲂу҆ Бг҃а; да не бꙋ́детъ.
є҃i. Мѡѵсе́ови бо глаго́летъ: поми́лꙋю, є҆го́же а҆́ще поми́лꙋю,
и҆ ᲂу҆ще́дрю, є҆го́же а҆́ще ᲂу҆ще́дрю.
ѕ҃i. Тѣ́мже ᲂу҆̀бо ни хотѧ́щагѡ, ни текꙋ́щагѡ, но ми́лꙋющагѡ
Бг҃а.
з҃i. Глаго́летъ бо писа́нїе Фараѡ́нови: ꙗ҆́кѡ на и҆́стое сїѐ
воздвиго́хъ тѧ̀, ꙗ҆́кѡ да покажꙋ̀ тобо́ю си́лꙋ мою̀, и҆ да воз-
вѣсти́тсѧ и҆́мѧ моѐ по все́й земли̇̀.
и҃i. Тѣ́мже ᲂу҆̀бо є҆го́же хо́щетъ, ми́лꙋетъ: а҆ є҆го́же хо́-
щетъ, ѡ҆жесточа́етъ.
ѳ҃i. Рече́ши (ᲂу҆̀бо) ми̇̀: чесѡ̀ ра́ди є҆щѐ ᲂу҆корѧ́етъ; во́ли
бо є҆гѡ̀ кто̀ проти́витисѧ мо́жетъ;
к҃. Тѣ́мже ᲂу҆̀бо, ѽ человѣ́че, ты̀ кто̀ є҆сѝ проти́въ ѿвѣ-
щава́ѧй Бг҃ови; є҆да̀ рече́тъ зда́нїе созда́вшемꙋ є҆̀, почто́ мѧ со-
твори́лъ є҆сѝ та́кѡ;
к҃а. И҆лѝ не и҆́мать вла́сти скꙋде́льникъ на бре́нїи, ѿ то-
гѡ́жде смѣше́нїѧ сотвори́ти ѻ҆́въ ᲂу҆́бѡ сосꙋ́дъ въ че́сть, ѻ҆́въ
же не въ че́сть;
к҃в. А҆́ще же хотѧ̀ Бг҃ъ показа́ти гнѣ́въ сво́й, и҆ ꙗ҆ви́ти си́лꙋ
свою̀, пренесѐ во мно́зѣ долготерпѣ́нїи сосꙋ́ды гнѣ́ва совер-
ше́ны въ поги́бель:
к҃г. И҆ да ска́жетъ бога́тство сла́вы своеѧ̀ на сосꙋ́дѣхъ ми́-
лости, ꙗ҆̀же предꙋготова̀ въ сла́вꙋ:
к҃д. Ꙗ҆̀же и҆ призва̀ на́съ не то́чїю ѿ Ї҆ꙋде́й, но и҆ ѿ
ꙗ҆зы̑къ:
к҃є. Ꙗ҆́коже и҆ во Ѡ҆сі́и глаго́летъ: нарекꙋ̀ не лю́ди моѧ̀,
лю́ди моѧ̀: и҆ невозлю́бленꙋю, возлю́бленꙋ.
к҃ѕ. И҆ бꙋ́детъ на мѣ́стѣ, и҆дѣ́же рече́сѧ и҆̀мъ: не лю́дїе
мо́й є҆стѐ вы̀, та́мѡ нарекꙋ́тсѧ сы́нове Бг҃а жива́гѡ.

12. Рече й ся: Че по голѣмый-тъ ще бѫде рабъ на по малкый-тъ.

13. Както е писано: Іакова възлюбихъ, а Исава възненавидѣхъ.

14. И тъй какво ще речемъ? Неправда има ли въ Бога? Да не бѫде.

15. Защото казува Моисею: Ще помилувамъ когото ще помилувамъ, и ще пожалѭ когото ще пожалѭ.

16. И тъй не *е* отъ тогова който ище, нито отъ тогова който тича, но отъ Бога който милува.

17. Защото писаніе-то говори Фараону: Само за това тя повдигнѫхъ, да покажѫ въ тебе силѫ-тѫ си, и да ся възвѣсти име-то ми по всичкѫ-тѫ земѭ.

18. И тъй когото ще, милува, и когото ще, ожесточава.

19. На това ты ще ми речешь: А защо укорява? кой ся е въспротивилъ на волѭ-тѫ му?

20. Но, о человѣче, ты кой си, що отговаряшь срѣщѫ Бога? Да ли направено-то нѣщо ще рече на оногозь, който го е направилъ: Защо си мя така направилъ?

21. Или нѣма власть грънчарь-тъ надъ калъ-тъ, отъ едно смѣшеніе да направи единъ съсѫдъ за почетъ, а другый за беспочетъ?

22. И *що отъ това,* ако Богъ, като е искалъ да покаже гнѣвъ-тъ си и да яви силѫ-тѫ си, е търпѣлъ съ голѣмо дълготърпѣніе съсѫды-тѣ на гнѣвъ-тъ приготвены за погыбель;

23. И да направи *пакъ* опознато богатство-то на славѫ-тѫ си надъ съсѫды-тѣ на милость-тѫ, които е прѣдуготвилъ за славѫ?

24. Насъ, които призова, не само отъ Іудеи-тѣ, но и отъ языччницы-тѣ;

25. Както и въ Осіѭ казува: Ще нарекѫ мой народъ не мой-тъ си народъ, и възлюбленнѫ не възлюбленнѫ-тѫ.

26. И на сѫщо-то мѣсто дѣто имъ ся рече: Не сте мой народъ, тамъ ще ся назовѫтъ сынове на Бога живаго.

к҃з. Ἲса́їа же вопіе́тъ ѡ҆ ї҆и҃ли: а҆́ще бꙋ́детъ число̀ сынѡ́въ ї҆и҃левыхъ ꙗ҆́кѡ песо́къ морскі́й, ѡ҆ста́нокъ спасе́тсѧ:

к҃и. Сло́во бо скончава́ѧ и҆ сокраща́ѧ въ пра́вдѣ, ꙗ҆́кѡ сло́во сокраще́но сотвори́тъ Гдь на землѝ.

к҃ѳ. И҆ ꙗ҆́коже проречѐ Ἲса́їа: а҆́ще не бы̀ Гдь Саваѡ́ѳъ ѡ҆ста́вилъ на́мъ сѣ́мене, ꙗ҆́коже Содо́мъ ᲂу҆́бѡ бы́ли бы́хомъ, и҆ ꙗ҆́коже Гомо́ррꙋ ᲂу҆подо́билисѧ бы́хомъ.

л҃. Что̀ ᲂу҆́бо рече́мъ; ꙗ҆́кѡ ꙗ҆зы́цы не гонѧ́щїи пра́вдꙋ, постиго́ша пра́вдꙋ, пра́вдꙋ же, ꙗ҆́же ѿ вѣ́ры.

л҃а. Ї҆и҃ль же гонѧ̀ зако́нъ пра́вды, въ зако́нъ пра́вды не пости́же:

л҃в. Чесѡ̀ ра́ди; занѐ не ѿ вѣ́ры, но ѿ дѣ́лъ зако́на. преткнꙋ́шасѧ бо ѡ҆ ка́мень претыка́нїѧ,

л҃г. Ꙗ҆́коже є҆́сть пи́сано: сѐ полага́ю въ Сїѡ́нѣ ка́мень претыка́нїѧ, и҆ ка́мень собла́зна: и҆ всѧ́къ вѣ́рꙋѧй въ О҆́нь, не постыди́тсѧ.

ГЛАВА̀ І҃.

а҃. Бра́тїе, бл҃говоле́нїе ᲂу҆́бѡ моегѡ̀ се́рдца, и҆ моли́тва, ꙗ҆́же къ Бг҃ꙋ по Ї҆и҃ли є҆́сть во спасе́нїе.

в҃. Свидѣ́тельствꙋю бо и҆̀мъ, ꙗ҆́кѡ ре́вность Бж҃їю и҆́мꙋтъ, но не по ра́зꙋмꙋ.

г҃. Не разꙋмѣ́юще бо Бж҃їѧ пра́вды, и҆ свою̀ пра́вдꙋ и҆́щꙋще поста́вити, пра́вдѣ Бж҃їей не повинꙋ́шасѧ.

д҃. Кончи́на бо зако́на Хрⷭ҇то́съ въ пра́вдꙋ всѧ́комꙋ вѣ́рꙋющемꙋ.

є҃. Мѡѷсе́й бо пи́шетъ пра́вдꙋ, ю҆́же ѿ зако́на: ꙗ҆́кѡ сотвори́вый тѧ̀ человѣ́къ, жи́въ бꙋ́детъ въ ни́хъ:

ѕ҃. А҆ ꙗ҆́же ѿ вѣ́ры пра́вда, си́це глаго́летъ: да не рече́ши

27. А Исаія выка за Израиля: Число-то на сынове-тѣ Израилевы
ако и да е колкото пѣсъкъ-тъ на море-то, остатъкъ-тъ ще ся спасе;
28. Защото ще свърши и ще рѣши дѣло по правдѫ, понеже
рѣшително дѣло ще направи Господь на земіѭ-тѫ.
29. И както прѣдрече Исаія: Ако не бы Господь Саваоѳъ оста-
вилъ намъ сѣме, като Содома быхмы станѫли, и на Гоморра быхмы
ся уподобили.
30. И тъй що има да речемъ? Че язычници-тѣ които не
диряхѫ правдѫ, получихѫ правдѫ, и правдѫ която е отъ вѣруваніе;
31. А Израиль, който диряше законъ на правдѫ, не стигнѫ въ
законъ на правдѫ.
32. Защо? За това че не *іѭ търси* чрѣзъ вѣрваніе, но като отъ
дѣла-та на законъ-тъ; защото ся прѣпънѫхѫ о камькъ-тъ на
прѣпъваніе-то;
33. Както е писано: Ето полагамъ въ Сіонъ камькъ на прѣ-
пъваніе, и канарѫ на соблазнь, и всякой който вѣрува въ него нѣма
да ся посрами.

ГЛАВА 10.

1. Братіе, мое-то сърдечно желаніе и молба-та ми къмъ Бога за
Израиля, е за *тѣхно-то* спасеніе.
2. Защото свидѣтелствувамъ за тѣхъ, че иматъ ревность за
Бога, но не по право разумѣніе.
3. Понеже Божіѭ-тѫ правдѫ като не разумѣватъ и своѭ-тѫ си
правдѫ като искатъ да възстановятъ, не ся покорихѫ на Божіѭ-тѫ
правдѫ.
4. Понеже Христосъ е съвършеніе-то на законъ-тъ, за оправда-
ніе на всякого който вѣрува.
5. Защото Моисей пише за правдѫ-тѫ която е отъ законъ-тъ,
и казува: Человѣкъ който прави тѣзи *заповѣди,* чрѣзъ тѣхъ ще
бѫде живъ.
6. А правда-та която е отъ вѣрѫ казува така: Да не речешь въ

вꙁ сердцы твоемꙁ, кто взыдетꙁ на нбо; сирѣчь Хрта свести:
з҃. Или кто снидетꙁ вꙁ бездн8; сирѣчь Хрта ѿ мертвыхꙁ возвести.
и҃. Но что глаголетꙁ писаніе; близꙁ ти глаголꙁ есть во оустѣхꙁ твоихꙁ, и вꙁ сердцѣ твоемꙁ, сирѣчь глаголꙁ вѣры, егоже проповѣдаемꙁ:
ѳ҃. Ꙗкѡ аще исповѣси оусты твоими Гда Іиса, и вѣр8еши вꙁ сердцѣ твоемꙁ, ꙗкѡ Бгꙁ того воздвиже изъ мертвыхꙁ, спасешиса:
і҃. Сердцемꙁ бо вѣр8етса вꙁ правд8, оусты же исповѣд8етса во спасеніе.
аі҃. Глаголетꙁ бо писаніе: всакꙁ вѣр8ай вꙁ онь, не постыдитса.
ві҃. Нѣсть бо разнствіа І8деєви же и Єллин8, той бо Бгꙁ всѣхꙁ, богатай во всѣхꙁ призывающихꙁ его.
гі҃. Всакꙁ бо, иже аще призоветꙁ има Гдне, спасетса.
ді҃. Какѡ оубо призов8тꙁ, вꙁ негоже не вѣроваша; какѡ же оувѣр8ютꙁ, егѡже не оуслышаша; какѡ же оуслышатꙁ безъ проповѣдающагѡ;
еі҃. Какѡ же проповѣдатꙁ, аще не послани б8д8тꙁ; ꙗкоже есть писано: коль красны ноги блговѣств8ющихꙁ мирꙁ, блговѣств8ющихꙁ блгаꙗ.
ѕі҃. Но не вси посл8шаша блговѣствованіа: Исаіа бо глаголетꙁ: Гди, кто вѣрова сл8х8 нашем8;
зі҃. Тѣмже оубо вѣра ѿ сл8ха, сл8хꙁ же глаголомꙁ Бжіимꙁ.
иі҃. Но глаголю, еда не слышаша; тѣмже оубѡ, во всю землю изыде вѣщаніе ихꙁ, и вꙁ концы вселенныꙗ глаголы ихꙁ.
ѳі҃. Но глаголю, еда не раз8мѣ Іиль; первый Мѡѵсей

сьрдце-то си: Кой ще възлѣзе на небе-то? сирѣчь да низведе
Христа;
7. Или, кой ще слѣзе въ безднѫ-тѫ? сирѣчь да възведе Христа
отъ мьртвы-тѣ.
8. Но що казува *писаніе-то?* Слово-то е близу до тебе, въ
уста-та ти, и въ сьрдце-то ти: сирѣчь слово-то на вѣрѫ-тѫ което
проповѣдувамы;
9. Ако исповѣдашь съ уста-та си Господа Іисуса, и повѣрувашь
въ сьрдце-то си че Богъ го е въскрьсилъ отъ мьртвы-тѣ, ще ся
спасешь.
10. Защото съсъ сьрдце вѣрува нѣкой за оправданіе, и съ уста
бива исповѣдуваніе за спасеніе.
11. Защото казува писаніе-то: Всякой който вѣрува въ него,
нѣма да ся посрами.
12. Понеже нѣма разлика между Іудеина и язычника; защото
самъ той е Господь на всичкы, богатъ къмъ всичкы които го призо-
ваватъ.
13. Защото: Всякой, който призове име-то Господне ще ся спасе.
14. Какъ прочее ще призовѫтъ *тогози* въ когото не сѫ повѣру-
вали? И какъ ще повѣруватъ въ *тогози за* когото не сѫ чули?
И какъ ще чуѭтъ безъ проповѣдникъ?
15. И какъ ще проповѣдатъ, ако ся не проводятъ? Както е
писано: Колко сѫ прѣкрасны нозѣ-тѣ на тѣзи които благовѣству-
ватъ миръ, на тѣзи които благовѣствуватъ добро-то.
16. Но всичкы не бyхѫ послушни на благовѣствованіе-то; за-
щото Исаія казува: Господи, кой повѣрува на онова което е чулъ
отъ насъ?
17. И тъй вѣра-та е отъ слушаніе; а слушаніе-то отъ слово-то
Божіе.
18. Но казувамъ: Тѣ не сѫ ли чули? Наистинѫ *чули сѫ:* По
всичкѫ-тѫ землѭ ся разнесе гласъ-тъ имъ, и въ краища-та на все-
леннѫѭ рѣчи-тѣ имъ.
19. И пакъ казувамъ: Израиль не разумѣ ли? Най напрѣдъ

глаго́летъ: а҆́зъ раздражꙋ̀ вы̀ не ѿ ꙗ҆зы́цѣ, но ѿ ꙗ҆зы́цѣ не-
разꙋ́мнѣ прогнѣ́ваю ва́съ.
к҃. Ӏ҆са́їа же дерза́етъ и҆ глаго́летъ: ѡ҆брѣто́хсѧ не и҆щꙋ́-
щымъ менѐ, ꙗ҆вле́нъ бы́хъ не вопроша́ющымъ ѡ҆ мнѣ̀:
к҃а. Ко Ӏ҆и҃лю же глаго́летъ: ве́сь де́нь воздѣ́хъ рꙋ́цѣ мо҆и̑
къ лю́демъ непокори́вымъ и҆ прерѣка́ющымъ.

ГЛАВА̀ А҃І.

а҃. Глаго́лю ᲂу҆̀бо: є҆да̀ ѿри́нꙋ бг҃ъ лю́ди сво҄ѧ; да не бꙋ́-
детъ: и҆́бо и҆ а҆́зъ ї҆и҃лтѧнинъ є҆́смь, ѿ сѣ́мене а҆враа́млѧ,
колѣ́на веніамі́нова.
в҃. Не ѿри́нꙋ бг҃ъ людей свои́хъ, и҆̀хже пре́жде разꙋмѣ̀.
и҆лѝ не вѣ́сте, ѡ҆ и҆лі́и, что̀ глаго́летъ писа́ніе; ꙗ҆́кѡ припо-
вѣ́дꙋетъ бг҃ови на ї҆и҃лѧ, глаго́лѧ:
г҃. Гд҃и, проро́ки тво҄ѧ и҆зби́ша, и҆ ѻ҆лтарѝ тво҄ѧ раскопа́ша:
и҆ а҆́зъ ѡ҆ста́хъ є҆ди́нъ, и҆ и҆́щꙋтъ дꙋшѝ моеѧ̀, и҆зѧ́ти ю҆̀.
д҃. Но что̀ глаго́летъ є҆мꙋ̀ бж҃ественный ѿвѣ́тъ; ѡ҆ста́вихъ
себѣ̀ се́дмь ты́сѧщъ мꙋже́й, и҆̀же не преклони́ша кѡлѣ́на
пре́дъ ваа́ломъ.
є҃. Та́кѡ ᲂу҆̀бо и҆ въ ны́нѣшнее вре́мѧ ѡ҆ста́нокъ по и҆збра́-
нію бл҃года́ти бы́сть.
ѕ҃. А҆́ще ли по бл҃года́ти, то̀ не ѿ дѣ́лъ: занѐ бл҃года́ть
ᲂу҆жѐ не быва́етъ бл҃года́ть. а҆́ще ли ѿ дѣ́лъ, ктомꙋ̀ нѣ́сть
бл҃года́ть, занѐ дѣ́ло ᲂу҆жѐ нѣ́сть дѣ́ло.
з҃. Что̀ ᲂу҆̀бо; є҆гѡ́же и҆ска́ше ї҆и҃ль, сегѡ̀ не полꙋчѝ, а҆ и҆з-
бра́ніе полꙋчѝ: про́чїи же ѡ҆слѣпи́шасѧ,
и҃. Ꙗ҆́коже є҆́сть пи́сано: дадѐ и҆̀мъ бг҃ъ дх҃ъ ᲂу҆миле́нїѧ,
ѻ҆́чи не ви́дѣти, и҆ ᲂу҆́ши не слы́шати, да́же до дне́шнѧгѡ днѐ.
ѳ҃. И҆ дв҃дъ глаго́летъ: да бꙋ́детъ трапе́за и҆́хъ въ сѣ́ть и҆
въ ло́въ, и҆ въ собла́знъ и҆ въ воздаѧ́нїе и҆̀мъ:
і҃. Да помрача́тсѧ ѻ҆́чи и҆́хъ є҆́же не ви́дѣти, и҆ хребе́тъ
и҆́хъ вы́нꙋ слѧца́й.

Моисей казува: Азъ ще вы раздразнѭ на ревнованіе съ *тѣзи които* не сѫ народъ, ще вы разярѭ съ несмысленъ народъ.

20. А Исаія дързнува и казува: Намѣрихѫ мя тѣзи които не мя търсяхѫ, явенъ быхъ на тѣзи които не питахѫ за мене.

21. А за Израиля казува: Цѣлъ день простирахъ рѫцѣ-тѣ си къмъ народъ който ся не покорява и противорѣчи.

ГЛАВА 11.

1. И тъй казувамъ: Отхвърлилъ ли е Богъ свой-тъ народъ? Да не бѫде; защото и азъ сьмь Израилянинъ, отъ сѣме-то Авраамово, отъ племе-то Веніаминово.

2. Не е отхвърлилъ Богъ народъ-тъ си, когото е прѣдузналъ. Или не знаете що казува писаніе-то за Иліѭ: Какъ выка къмъ Бога противъ Израиля и казува:

3. Господи, пророцы-тѣ твои избихѫ, и олтари-тѣ твои раскопахѫ; и самъ азъ останѫхъ, и ищѫтъ и мой-тъ животъ *да земѫтъ*.

4. Но що му отговаря Божественный отвѣтъ? Оставилъ сьмь си седмь тысящы *душы* мѫжіе които не сѫ прѣклонили колѣно прѣдъ Ваала.

5. Така и въ сегашно-то врѣме останѫло е *нѣщо* остатъкъ по избраніе на благодать-тѫ.

6. Ако ли е по благодать, не е вече отъ дѣла-та; защото *инакъ* благодать-та не бива вече благодать; ако ли отъ дѣла-та, не е вече благодать: защото *инакъ* дѣло-то не е вече дѣло.

7. И тъй що? Израиль не получи това което търсяше; но избранни-тѣ получихѫ, а останѫли-тѣ ослѣпѣхѫ,

8. (Както е писано: Даде имъ Богъ духъ на нечувствіе, очи да не виждатъ, и уши да не чуѭтъ,) даже до днесь.

9. И Давидъ казува: Трапеза-та имъ да бѫде за тѣхъ примка и уловка, и соблазнь и въздаяніе.

10. Да помрачѣѭтъ очи-тѣ имъ за да не видятъ, и гърбъ-тъ имъ за винѫгы сгърби.

а҃і. Глаго́лю ᲂу҆̀бо, є҆да̀ согрѣши́ша, да ѿпаду́тъ; да не бꙋ́детъ: но тѣ́хъ паде́ніемъ спасе́ніе ꙗ҆зы́кѡмъ, во є҆́же раз-
дражи́ти и҆̀хъ.
в҃і. А҆́ще ли же прегрѣше́ніе и҆́хъ бога́тство мі́ра, и҆ ѿпа-
де́ніе и҆́хъ бога́тство ꙗ҆зы́кѡвъ: ко́льми па́че и҆сполне́ніе
и҆́хъ;
г҃і. Ва́мъ бо глаго́лю ꙗ҆зы́кѡмъ: поне́же ᲂу҆́бѡ є҆́смь а҆́зъ
ꙗ҆зы́кѡмъ а҆п҃лъ, слꙋ́жбꙋ мою̀ прославля́ю,
д҃і. А҆́ще ка́кѡ раздражꙋ̀ мою̀ пло́ть, и҆ спасꙋ̀ нѣ̑кїѧ ѿ
ни́хъ.
є҃і. А҆́ще бо ѿложе́ніе и҆́хъ, примире́ніе мі́рꙋ: что̀ прїѧ́тїе,
ра́звѣ жи́знь и҆з̾ ме́ртвыхъ;
ѕ҃і. А҆́ще ли нача́токъ ст҃ъ, то̀ и҆ примѣше́ніе: и҆ а҆́ще ко́-
рень ст҃ъ, то̀ и҆ вѣ̑тви.
з҃і. А҆́ще ли нѣ́цыи ѿ вѣ̑твей ѿломи́шасѧ, ты́ же ди́вїѧ
ма́слина сы́й, прицѣпи́лсѧ є҆сѝ въ ни́хъ, и҆ прича́стникъ ко́рене
и҆ ма́сти ма́слинныѧ сотвори́лсѧ є҆сѝ.
и҃і. Не хвали́сѧ на вѣ̑тви: а҆́ще ли же хва́лишисѧ, не ты̀
ко́рень но́сиши, но ко́рень тебѐ.
ѳ҃і. Рече́ши ᲂу҆̀бо: ѿломи́шасѧ вѣ̑тви, да а҆́зъ прицѣплю́сѧ.
к҃. До́брѣ: невѣ́рїемъ ѿломи́шасѧ, ты́ же вѣ́рою стои́ши.
не высокомꙋ́дрствꙋй, но бо́йсѧ:
к҃а. А҆́ще бо Бг҃ъ є҆сте́ственныхъ вѣ́твей не пощадѣ̀, да не
ка́кѡ и҆ тебѐ не пощади́тъ.
к҃в. Ви́ждь ᲂу҆̀бо бл҃гость и҆ непощадѣ́нїе Бж҃їе: на ѿпа́д-
шихъ ᲂу҆́бѡ непощадѣ́нїе, а҆ на тебѣ̀ бл҃гость Бж҃їѧ, а҆́ще пре-
бꙋ́деши въ бл҃гости, а҆́ще ли же ни̑, то̀ и҆ ты̀ ѿсѣ́ченъ бꙋ́-
деши.
к҃г. И҆ ѻ҆ни́ же, а҆́ще не пребꙋ́дꙋтъ въ невѣ́рствїи, прицѣ-
пѧ́тсѧ: си́ленъ бо є҆́сть Бг҃ъ па́ки прицѣпи́ти и҆̀хъ.
к҃д. А҆́ще бо ты̀ ѿ є҆сте́ственныѧ ѿсѣ́ченъ ди́вїѧ ма́слины,
и҆ чрез̾ є҆стество̀ прицѣпи́лсѧ є҆сѝ къ до́брѣй ма́слинѣ: ко́льмѝ
па́че сі́и, и҆̀же по є҆стествꙋ̀, прицѣпѧ́тсѧ свое́й ма́слинѣ.

11. И тъй казувамъ: Да ли сѫ прѣгрѣшили, че да паднѫтъ?
Да не бѫде! Но чрѣзъ тѣхно-то падание станѫ спасеніе-то въ
язычницы-тѣ, за да възбуди въ тѣхъ ревнованіе.
12. И ако тѣхно-то паданіе е богатство на свѣтъ-тъ, и смаля-
ваніе-то имъ богатство на язычницы-тѣ, колко повече тѣхна-та
пълнота!
13. Защото на васъ язычницы-тѣ говорѭ, понеже сьмь апостолъ
на язычницы-тѣ, моѭ-тѫ службѫ славѭ,
14. Дано бы да възбудѭ ревнованіе въ *тъзи които сѫ* моя
плъть, и да спасѫ нѣкои отъ тѣхъ.
15. Защото ако че тѣхно-то отхвърляніе е примиреніе на
свѣтъ-тъ, що бы друго было пріиманіе-то имъ, ако не оживяваніе
отъ мъртвы-тѣ?
16. И ако сѫ начатки-тѣ святи, то и *цѣло*-то замѣсваніе *е
свято;* и ако е святъ корень-тъ, *то* и вѣтви-тѣ *сѫ святы.*
17. Ако ли сѫ нѣкои вѣтви отрѣзаны, и ты като си былъ дива
маслина, присадилъ си ся по между тѣхъ и си станѫлъ соучастникъ
на корень-тъ и на тлъстинѫ-тѫ на маслинѫ-тѫ,
18. Не ся хвали срѣщѫ вѣтви-тѣ; ако ли ся хвалишь, *то знай*
че не държишь ты корень-тъ, но корень-тъ тебе.
19. Но ще речешь: Отрѣзахѫ ся вѣтви-тѣ, да ся присадѭ азъ.
20. Добрѣ; за невѣрство-то *имъ* отрѣзахѫ ся, а ты за вѣрѫ-тѫ
си стоишь: не высокоумствувай, но бой ся.
21. Защото ако Богъ не пощадѣ природны-тѣ вѣтви, *пази ся* да
не бы да не пощади и тебе.
22. Виждь сега благость-тѫ и строгость-тѫ Божіѭ; строгость
надъ паднѫлы-тѣ; а благость надъ тебе си, ако прѣбѫдешь въ
благость-тѫ *му;* ако ли не, то и ты ще бѫдешь отсѣченъ.
23. И тѣ пакъ, ако не останѫтъ въ невѣрство-то, ще ся приса-
дятъ; защото силенъ е Богъ пакъ да гы присади.
24. Понеже, ако ты, отсѣченъ отъ природнѫ-тѫ дивѫ маслинѫ
и противъ природѫ-тѫ си присаденъ на питомнѫ маслинѫ, колко
повече тѣ природны-тѣ ще ся присадятъ на своѭ-тѫ си маслинѫ.

к҃є. Не бо̀ хощꙋ̀ ва́съ не вѣ́дѣти та́йны сеѧ̀, бра́тїе, да не
бꙋ́дете ѿ себѣ̀ мꙋ́дри, ꙗ҆́кѡ ѡ҆слѣпле́нїе ѿ ча́сти і҆и҃леви бы́сть,
до́ндеже и҆сполне́нїе ꙗ҆зы́кѡвъ вни́детъ:
к҃ѕ. И҆ та́кѡ ве́сь і҆и҃ль спасе́тсѧ, ꙗ҆́коже є҆́сть пи́сано: прїи́-
детъ ѿ Сїѡ́на и҆збавлѧ́ѧй, и҆ ѿврати́тъ нече́стїе ѿ і҆а́кѡва:
к҃з. И҆ се́й и҆̀мъ ѿ менѐ завѣ́тъ, є҆гда̀ ѿи́мꙋ грѣхи̑
и҆̀хъ.
к҃и. По бл҃говѣствова́нїю ᲂу҆́бѡ вразѝ ва́съ ра́ди: по и҆з-
бра́нїю же, возлю́блени ѻ҆ц҃ъ ра́ди.
к҃ѳ. Не раска̑ѧнна бо дарѡва̑нїѧ и҆ зва́нїе бж҃їе.

л҃. Ꙗ҆́коже бо и҆ вы̀ и҆ногда̀ проти́вистесѧ бг҃ови, ны́нѣ же
поми́лованы бы́сте си́хъ противле́нїемъ:
л҃а. Та́кожде и҆ сі́и ны́нѣ проти́вишасѧ ва́шей ми́лости, да
и҆ ті́и поми́лованы бꙋ́дꙋтъ.
л҃в. Затворѝ бо бг҃ъ всѣ́хъ въ противле́нїе, да всѣ́хъ по-
ми́лꙋетъ.
л҃г. Ѽ глꙋбина̀ бога́тства и҆ премꙋ́дрости и҆ ра́зꙋма бж҃їѧ:
ꙗ҆́кѡ неиспы́таны сꙋ́дове є҆гѡ̀, и҆ неизслѣ́дованы пꙋтїѐ
є҆гѡ̀.
л҃д. Кто́ бо разꙋмѣ̀ ᲂу҆́мъ гд҇нь; и҆лѝ кто̀ совѣ́тникъ є҆мꙋ̀
бы́сть;
л҃є. И҆лѝ кто̀ пре́жде дадѐ є҆мꙋ̀, и҆ возда́стсѧ є҆мꙋ̀;

л҃ѕ. Ꙗ҆́кѡ и҆з̾ тогѡ̀ и҆ тѣ́мъ и҆ въ не́мъ всѧ̑ческаѧ: томꙋ̀
сла́ва во вѣ́ки. а҆ми́нь.

ГЛАВА̀ В҃І.

а҃. Молю̀ ᲂу҆̀бо ва́съ, бра́тїе, щедро́тами бж҃їими, предста́-
вите тѣлеса̀ ва̑ша же́ртвꙋ жи́вꙋ, ст҃ꙋ, бл҃гоꙋго́днꙋ бг҃ови,
слове́сное слꙋже́нїе ва́ше:
в҃. И҆ не сообразꙋ́йтесѧ вѣ́кꙋ семꙋ̀, но преѡбразꙋ́йтесѧ

25. Защото, братіе, не искамъ да не знаете тѫзи тайнѫ, за да
не имате себе си че сте мудри, че ослѣпленіе частно станѫ въ
Израиль, докѫдь влѣзе пълно-то *число* на язычницы-тѣ;
26. И така всичкый Израиль ще ся спасе, както е писано: Ще
дойде отъ Сіонъ Избавитель, и ще отвърне нечестія-та отъ Іакова.
27. И тойзи е завѣтъ-тъ отъ мене къмъ тѣхъ, Когато отнемѫ
грѣхове-тѣ имъ.
28. По евангеліе-то *тѣ сѫ* непріятели за васъ, а по избраніе-
то, възлюбленни *Богу* заради отцы-тѣ.
29. Защото дарованія-та и призваніе-то Божіе не пріиматъ
раскаяніе.
30. Защото както и вы быхте нѣкога си непокорни Богу, но
сега чрѣзъ тѣхно-то непокорство сте помилвани,
31. Така и тѣ сега быхѫ непокорни, та чрѣзъ ваше-то помило-
ваніе да бѫдѫтъ помилвани и тѣ:
32. Защото Богъ затвори всичкы-тѣ въ непокорство, та всичкы-
тѣ да помилува.
33. О колко е дълбоко богатство-то и прѣмудрость-та и
знаніе-то Божіе! Колко сѫ непостижимы неговы-тѣ сѫдбы, и
неизслѣдовани пѫтища-та му!
34. Защото кой е позналъ умъ-тъ Господень? Или кой е былъ
нему съвѣтникъ?
35. Или кой му е далъ отъ по напрѣдъ нѣщо, та да му бѫде
въздаяніе *за него?*
36. Защото всичко е отъ него, и чрѣзъ него и за него. Нему
слава во вѣкы. Аминь.

ГЛАВА 12.

1. И тъй молѭ вы, братіе, за Божіе-то милосердіе, да прѣдста-
вите тѣла-та ваши въ жъртвѫ живѫ, святѫ, благоугоднѫ Богу; *то
да бѫде* разумно-то ваше служеніе;
2. И недѣйте ся съобразява съ тойзи вѣкъ, но прѣобразувайте

ѡбновленїемъ ꙋма вашегѡ, во еже искꙋшати вамъ, что есть волѧ Бж҃їѧ бл҃гаѧ и ꙋгоднаѧ и совершеннаѧ.

г҃. Глаголю бо бл҃годатїю давшеюсѧ мнѣ, всѧкомꙋ сꙋщемꙋ въ васъ не мꙋдрствовати паче, еже подобаетъ мꙋдрствовати, но мꙋдрствовати въ цѣломꙋдрїи, коемꙋждо ꙗкоже Бг҃ъ раздѣлилъ есть мѣрꙋ вѣры.

д҃. Ꙗкоже бо во единомъ тѣлеси мнѡги ꙋды имамы, ꙋды же вси не тожде имꙋтъ дѣланїе:

є҃. Такожде мнози едино тѣло есмы ѡ Хр҇тѣ, а по единомꙋ дрꙋгъ дрꙋгꙋ ꙋди.

ѕ҃. Имꙋще же дарованїѧ по бл҃годати даннѣй намъ различна: аще пророчество, по мѣрѣ вѣры:

з҃. Аще ли слꙋженїе, въ слꙋженїи: аще ꙋчай, во ꙋченїи:

и҃. Аще ꙋтѣшаѧй, во ꙋтѣшенїи: подаваѧй, въ простотѣ: предстоѧй, со тщанїемъ: милꙋѧй, съ добрымъ изволенїемъ.

ѳ҃. Любы нелицемѣрна: ненавидѧще ѕлагѡ, прилѣплѧйтесѧ бл҃гомꙋ:

і҃. Братолюбїемъ дрꙋгъ ко дрꙋгꙋ любезни: честїю дрꙋгъ дрꙋга больша творѧще:

а҃i. Тщанїемъ не лѣниви, дꙋхомъ горѧще, Гд҇ви работающе:

в҃i. Ꙋпованїемъ радꙋющесѧ, скѡрби терпѧще, въ молитвѣ пребывающе:

г҃i. Требованїемъ ст҃ыхъ приѡбщающесѧ, странолюбїѧ держащесѧ:

д҃i. Бл҃гословлѧйте гонѧщыѧ вы: бл҃гословите, а не кленѣте.

є҃i. Радоватисѧ съ радꙋющимисѧ, и плакати съ плачꙋщими.

ся съсъ обновленіе-то на умъ-тъ си, за да познавате отъ опытъ-тъ що е блага-та, угодна-та и съвършенна-та воля Божія.

3. Защото казувамъ, чрѣзъ даденѫ-тѫ ми благодать, всякому който е между васъ, да не мѫдрува *за себе си* по высоко отъ колкото трѣба да мѫдрува, но да мѫдрува така що да смиренномѫдрствува, по мѣркѫ-тѫ на вѣрѫ-тѫ, коіѫто *мѣркѫ* е всякому Богъ раздѣлилъ.

4. Защото както имамы много удове въ едно тѣло, а всичкы-тѣ удове нѣматъ истѫ-тѫ работѫ;

5. Така и *ный* много-то, едно тѣло смы въ Христа, а всякой *отъ насъ* единъ на другый удове *смы*.

6. И като имамы дарованія различны по даденѫ-тѫ намъ благодать; ако *е* пророчество, *да пророчествувамы* съразмѣрно на вѣрѫ-тѫ;

7. Ако ли служеніе, *да прилѣжавамы* въ служеніе-то; ако учи нѣкой, *да прѣбѫдва* въ ученіе-то;

8. Ако увѣщава, въ увѣщаніе-то; който раздава да раздава съ простотѫ; който началствува, *да началствува* съ усьрдіе; който милува, *да милува* доброволно.

9. Любовь-та да бѫде нелицемѣрна; имайте отвращеніе отъ зло-то, и прилѣпявайте ся къмъ добро-то.

10. Обичайте ся единъ другый съ братскѫ любовь; прѣваряйте да си отдавате единъ на другый почетъ;

11. *Бывайте* въ усьрдіе-то нелѣниви, духомъ пламенни; Господу служѣте;

12. Въ надеждѫ *бывайте* радостни, въ скърбь търпѣливи, въ молитвѫ постоянни;

13. Помагайте на святыи-тѣ въ нужды-тѣ *имъ*; отъ гостолюбіе ся не оставяйте.

14. Благославяйте тѣзи които вы гонятъ; благославяйте и не кълнѣте.

15. Радувайте ся съ онѣзи които ся радуватъ, плачѣте съ онѣзи които плачѫтъ.

ѕі. То́жде дрꙋ́гъ ко дрꙋ́гꙋ мꙋ́дрствꙋюще: не высѡ́каѧ мꙋ-
дрствꙋюще, но смире́нными ведꙋ́щесѧ. не быва́йте мꙋ́дри ѿ
себѣ̀.

зі. Ни є҆ди́номꙋ же ѕла̀ за ѕло̀ воздаю́ще, промышлѧ́юще
до́браѧ пред̾ всѣ́ми человѣ́ки:

иі. А҆́ще возмо́жно, є҆́же ѿ ва́съ, со всѣ́ми человѣ́ки ми́ръ
и҆мѣ́йте.

ѳі. Не себѐ ѿмща́юще, возлю́бленнїи, но дади́те мѣ́сто
гнѣ́вꙋ: пи́сано бо є҆́сть: мнѣ̀ ѿмще́нїе, а҆́зъ возда́мъ, глаго́-
летъ Гдь.

к҃. А҆́ще оу҆̀бо а҆́лчетъ вра́гъ тво́й, оу҆хлѣ́би є҆го̀: а҆́ще ли жа́-
ждетъ, напо́й є҆го̀. сїе́ бо творѧ̀, оу҆́глїе ѻ҆́гненно собира́еши
на главꙋ̀ є҆гѡ̀.

ка. Не побѣжде́нъ быва́й ѿ ѕла̀, но побѣжда́й бл҃ги́мъ
ѕло́е.

ГЛАВА̀ ГІ.

а҃. Вса́ка дꙋша̀ власте́мъ предержа́щымъ да повинꙋ́етсѧ.
нѣ́сть бо вла́сть, а҆́ще не ѿ Бг҃а: сꙋ́щыѧ же вла̑сти ѿ Бг҃а
оу҆чинены̀ сꙋ́ть.

в҃. Тѣ́мже противлѧ́ѧйсѧ вла́сти, Бж҃їю повелѣ́нїю про-
тивлѧ́етсѧ: противлѧ́ющїисѧ же, себѣ̀ грѣ́хъ прїе́м-
лютъ.

г҃. Кнѧ́зи бо не сꙋ́ть боѧ́знь до́брымъ дѣлѡ́мъ, но ѕлы̑мъ.
хо́щеши же ли не боѧ́тисѧ вла́сти; бл҃го́е твори̑, и҆ и҆мѣ́ти
бꙋ́деши похвалꙋ̀ ѿ негѡ̀:

д҃. Бж҃їй бо слꙋга̀ є҆́сть, тебѣ̀ во бл҃го́е. а҆́ще ли ѕло́е тво-
ри́ши, бо́йсѧ: не бо̀ без̾ оу҆ма̀ ме́чь но́ситъ: Бж҃їй бо слꙋга̀
є҆́сть, ѿмсти́тель въ гнѣ́въ ѕло́е творѧ́щемꙋ.

є҃. Тѣ́мже потре́ба повинова́тисѧ не то́кмѡ за гнѣ́въ, но
и҆ за со́вѣсть.

16. Исто-то единъ къмъ другый мѫдрувайте; не мѫдрувайте высокы нѣща, но да ся водите по смиренны-тѣ; не имайте себе си за мѫдры.

17. Никому не въздавайте зло за зло; промысляйте това което е добро прѣдъ всичкы-тѣ человѣцы;

18. Ако е възможно, колкото отъ вашѫ странѫ, имайте миръ съсъ всичкы-тѣ человѣцы.

19. Не си отмьстявайте, възлюбленни *мои;* но дайте мѣсто на гнѣвъ-тъ; защото е писано: Мое е отмьщеніе-то, азъ ще сторіѫ въздаяніе, казува Господь.

20. И тъй ако е гладенъ непріятель-тъ ти, нахрани го; ако е жьденъ, напой го; защото това като правишь ще натрупашь жаръ на главѫ-тѫ му.

21. Не ся оставяй да тя побѣждава зло-то; но ты побѣждавай зло-то чрѣзъ добро-то.

ГЛАВА 13.

1. Всякой человѣкъ да ся покорява на власти-тѣ що сѫ надъ *него;* защото нѣма власть, която да не е отъ Бога; и колкото власти има *на свѣтъ-тъ, всичкы-тѣ* сѫ отъ Бога отредены.

2. Тъй що, който ся противи на власть-тѫ, противи ся на Божіѭ-тѫ наредѫ; и които ся противятъ ще земѫтъ осѫжданіе на себе си.

3. Защото владѣтели-тѣ не сѫ страхъ за добры-тѣ работы, но за злы-тѣ; искашь ли да ся не боишь отъ власть-тѫ? прави добро-то и ще имашь похвалѫ отъ неіѫ.

4. Понеже *владѣтель-тъ* е Божій слуга на тебе за добро. Ако ли правишь зло, да ся боишь; защото не носи напраздно сабіѫ-тѫ; понеже Божій слуга е, отмьститель *да извършва* гнѣвъ-тъ противъ тогози който прави зло-то.

5. За това нуждно е да ся покорявате, не тъкмо поради гнѣвъ-тъ, но и зарадь съвѣсть-тѫ.

ѕ҃. Сегѡ̀ бо ра́ди и҆ да́ни дае́те: слꙋжи́тели бо Бж҃їи сꙋ́ть во и҆́стое сїѐ пребыва́юще.
з҃. Воздади́те ᲂу҆̀бо всѣ̑мъ дѡ́лжнаѧ: є҆мꙋ́же ᲂу҆́бѡ ᲂу҆ро́къ, ᲂу҆ро́къ: а҆ є҆мꙋ́же да́нь, да́нь: а҆ є҆мꙋ́же стра́хъ, стра́хъ: и҆ є҆мꙋ́же че́сть, че́сть.
и҃. Ни є҆ди́номꙋ же ничи́мже до́лжни быва́йте, то́чїю є҆́же люби́ти дрꙋ́гъ дрꙋ́га: любѧ́й бо дрꙋ́га, зако́нъ и҆с-по́лни.
ѳ҃. Є҆́же бо: не прелюбы̀ сотвори́ши, не ᲂу҆бїе́ши, не ᲂу҆-кра́деши, не лжесвидѣ́тельствꙋеши, не похо́щеши, и҆ а҆́ще ка́ѧ и҆́на за́повѣдь, въ се́мъ сло́весѝ соверша́етсѧ: во є҆́же возлю́биши и҆́скреннѧго твоего̀, ꙗ҆́коже са́мъ себѐ.
і҃. Любы̀ и҆́скреннемꙋ ѕла̀ не твори́тъ: и҆сполне́нїе ᲂу҆̀бо за-ко́на любы̀ є҆́сть.
а҃і. И҆ сїѐ, вѣ́дѧще вре́мѧ, ꙗ҆́кѡ ча́съ ᲂу҆жѐ на́мъ ѿ сна̀ во-ста́ти: ны́нѣ бо ближа́йшее на́мъ спасе́нїе, не́жели є҆гда̀ вѣ-ровахо́мъ.
в҃і. Но́щь ᲂу҆́бѡ пре́йде, а҆ де́нь прибли́жисѧ. Ѿложи́мъ ᲂу҆̀бо дѣла̀ те́мнаѧ, и҆ ѡ҆блече́мсѧ во ᲂ҆рꙋ́жїе свѣ́та.

г҃і. Ꙗ҆́кѡ во днѝ, бл҃гообра́знѡ да хо́димъ, не козлогласо-ва̑нїи и҆ пїѧ̑нствы, не любодѣ̑ѧнїи и҆ стꙋдодѣ̑ѧнїи, не рве́нїемъ и҆ за́вистїю:
д҃і. Но ѡ҆блецы́тесѧ Гд҃емъ на́шимъ Ї҆и҃съ Хр҃то́мъ, и҆ пло́ти ᲂу҆го́дїѧ не твори́те въ по́хоти.

ГЛАВА̀ Д҃І.

а҃. И҆знемога́ющаго же въ вѣ́рѣ прїе́млите, не въ сомнѣ̑нїе помышле́нїй.
в҃. Ѻ҆́въ бо вѣ́рꙋетъ ꙗ҆́сти вса̑, а҆ и҆знемога́ѧй ѕе́лїѧ (да) ꙗ҆́стъ.

6. Понеже за това и дань плащате; защото сѫ Божіи служители, които постоянно съ това ся занимаватъ.

7. И тъй отдавайте на всичкы кому каквото сте длъжни; комуто *сте* дань *длъжни*, дань-тѫ; комуто бирь, бирь-тѫ, комуто страхъ, страхъ-тъ, комуто почетъ, почетъ-тъ.

8. Не оставайте никому длъжни въ нищо, освѣнь да имате любовь единъ на другый си; защото който люби другыго, испълнява законъ-тъ.

9. Понеже *заповѣди*-тѣ: Не прѣлюбодѣйствувай; не убивай; не кради; не лъжесвидѣтелствувай; не пожелай; и коя да е друга заповѣдь, въ това слово ся заключава: Люби ближняго твоего както *самаго* себе си.

10. Любовь-та не прави зло ближнему; слѣдователно любовь-та е испълненіе на законъ-тъ.

11. И то като знаемъ врѣме-то; защото часъ-тъ вече настанѫ да ся събудимъ отъ сънъ; защото е по близо намъ спасеніе-то сега отъ колкото когато повѣрувахмы.

12. Нощь-та прѣминѫ, а день-тъ наближи; и тъй нека отхвърлимъ работы-тѣ на тъмнинѫ-тѫ, и да ся облѣчемъ въ орѫжіе-то на видѣлинѫ-тѫ.

13. Както въ день да ходимъ благопристойно; не по кощунства и піянства, не по курварство и похотливость, не по крамолы и зависти;

14. Но облѣчѣте ся въ Господа Іисуса Христа, и не промысляйте за плъть-тѫ, въ похоти-тѣ *й*.

ГЛАВА 14.

1. Слабый-тъ въ вѣрѫ-тѫ пріимайте, не съ прѣпираніе за мнѣнія-та.

2. Защото единъ вѣрува че *може* всякакво да яде; а който е слабъ *въ вѣрѫ-тѫ* зеліе яде.

г҃. Ꙗ́дый не ꙗ́дꙋщагѡ да не оукоря́етъ: и҆ не ꙗ́дый ꙗ́дꙋ-
щагѡ да не ѡ҆сꙋжда́етъ: Бг҃ъ бо є҆го̀ пріѧ́тъ.
д҃. Ты̀ кто̀ є҆сѝ сꙋдѧ́й чꙋжде́мꙋ рабꙋ̀; своемꙋ̀ Гд҃ви стои́тъ,
и҆лѝ па́даетъ, ста́нетъ же: си́ленъ бо є҆́сть Бг҃ъ поста́вити
є҆го̀.
є҃. Ѻ҆́въ оу҆́бѡ разсꙋжда́етъ де́нь чрез̾ де́нь, ѻ҆́въ же сꙋ-
ди́тъ на всѧ́къ де́нь. кі́йждо своею̀ мы́слїю да и҆звѣствꙋ́етсѧ.
ѕ҃. Мꙋ́дрствꙋѧй де́нь, Гд҃еви мꙋ́дрствꙋетъ: и҆ не мꙋ́др-
ствꙋѧй де́нь, Гд҃еви не мꙋ́дрствꙋетъ. ꙗ́дый, Гд҃еви ꙗ́стъ, бла-
годари́тъ бо Бг҃а: и҆ не ꙗ́дый, Гд҃еви не ꙗ́стъ, и҆ бл҃годари́тъ
Бг҃а.
з҃. Никто́же бо на́съ себѣ̀ живе́тъ, и҆ никто́же себѣ̀ оу-
мира́етъ.
и҃. А҆́ще бо живе́мъ, Гд҃еви живе́мъ: а҆́ще же оумира́емъ,
Гд҃еви оумира́емъ. а҆́ще оу҆́бо живе́мъ, а҆́ще оумира́емъ, Гд҃ни
є҆смы̀.
ѳ҃. На сїе́ бо Хрто́съ и҆ оу҆мре и҆ воскр҃се и҆ ѡ҆живѐ, да и҆ ме́р-
твыми и҆ живы́ми ѡ҆блада́етъ.
і҃. Ты́ же почто̀ ѡ҆сꙋжда́еши бра́та твоего̀; и҆лѝ ты̀ что̀
оу҆ничижа́еши бра́та твоего̀; всѝ бо предста́немъ сꙋди́щꙋ
Хрто́вꙋ.
а҃і. Пи́сано бо є҆́сть: живꙋ̀ а҆́зъ, глаго́летъ Гдь: ꙗ҆́кѡ мнѣ̀
поклони́тсѧ всѧ́ко колѣ́но, и҆ всѧ́къ ꙗ҆зы́къ и҆сповѣ́стсѧ Бг҃ови.
в҃і. Тѣ́мже оу҆́бо кі́йждо на́съ ѡ҆ себѣ̀ сло́во да́стъ Бг҃ꙋ.
г҃і. Не ктомꙋ̀ оу҆́бо дрꙋ́гъ дрꙋ́га ѡ҆сꙋжда́емъ: но сїѐ па́че
сꙋди́те, є҆́же не полага́ти претыка́нїѧ бра́тꙋ и҆лѝ собла́зна.
д҃і. Вѣ́мъ и҆ и҆звѣще́нъ є҆́смь ѡ҆ Хрт҃ѣ І҆и҃сѣ, ꙗ҆́кѡ ничто́же
скве́рно са́мо собо́ю, то́чїю помышлѧ́ющемꙋ что̀ скве́рно бы́ти,
ѻ҆́номꙋ скве́рно є҆́сть:
є҃і. А҆́ще же бра́шна ра́ди бра́тъ тво́й скорби́тъ, оу҆жѐ не
по любвѝ хо́диши. не бра́шномъ твои́мъ того̀ погꙋблѧ́й, за
него́же Хрто́съ оу҆мре.
ѕ҃і. Да не хꙋ́литсѧ оу҆́бо ва́ше бл҃го́е.

3. Който яде да не прѣзира тогозь, който не яде; и който не яде, да не осѫжда тогозь, който яде; защото Богъ го е пріелъ.

4. Ты кой си що сѫдишь чуждъ слугѫ? Прѣдъ свой-тъ си Господарь стои или пада; но ще стои; защото Богъ е силенъ да го направи да стои.

5. Нѣкой си има единъ день *за по святъ* отъ другъ день, а другый има всякой день еднакъвъ. Всякой по свой-тъ си умъ да бѫде удостовѣренъ.

6. Който различава день-тъ различава *го* за Господа, и който не различава день-тъ, за Господа го не различава. Който яде, за Господа яде; защото благодари Бога; и който не яде, за Господа не яде и благодари Бога.

7. Защото никой отъ насъ не живѣе за себе си, и никой не умира за себе си.

8. Понеже и ако живѣемъ, за Господа живѣемъ, и ако умирамы, за Господа умырамы; и тъй, живѣемъ ли, умирамы ли, Господни смы.

9. Защото Христосъ за това и умрѣ, и въскрьснѫ, и оживѣ, да господствува надъ мьртвы-тѣ и надъ живы-тѣ.

10. А ты защо сѫдишь брата си? или защо и ты прѣзирашь брата си? понеже ный всинца ще прѣдстанемъ на Христово-то сѫдовище.

11. Защото е писано: Живъ сьмь азъ, казува Господь, прѣдъ мене ще ся поклони всяко колѣно, и всякой языкъ Бога ще славослови.

12. И тъй всякой отъ насъ за себе си ще даде отвѣтъ Богу.

13. Тъй като е да не сѫдимъ вече единъ другыго, но сѫдѣте повече това, да не полагате на брата *си* прѣпънуваніе или соблазнь.

14. Знаѭ и увѣренъ сьмь въ Господа Іисуса, че нищо нѣма отъ самосебе си нечисто, освѣнь за тогозь който мысли за нѣщо че е нечисто, нечисто е нему.

15. Но, ако е братъ ти скърбенъ поради яденіе-то, ты вече не ходишь по любовь. Съ яденіе-то си не погубувай тогозь, за когото е Христосъ умрѣлъ.

16. И тъй да ся не охулва ваше-то добро.

ѕ҃і. Нѣ́сть бо цр҃тво Бж҃їе бра́шно и҆ пїтїѐ, но пра́вда и҆
ми́ръ и҆ ра́дость ѡ҆ Дс҃ѣ ст҃ѣ:
и҃і. И҆́же бо си́ми слꙋ́житъ Хр҃то́ви, бл҃гоꙋго́денъ є҆́сть Бг҃о-
ви, и҆ и҆скꙋ́сенъ человѣ́кѡмъ.
ѳ҃і. Тѣ́мже ᲂу҆́бо ми́ръ возлю́бимъ, и҆ ꙗ҆̀же къ созида́нїю
дрꙋ́гъ ко дрꙋ́гꙋ.
к҃. Не бра́шна ра́ди разора́й дѣ́ло Бж҃їе. всѧ́ бо чи҃ста, но
ѕлѡ̀ человѣ́кꙋ претыка́нїемъ ꙗ҆дꙋ́щемꙋ:
к҃а. Добро̀ не ꙗ҆́сти мѧ́съ, нижѐ пи́ти вїна̀, ни ѡ҆ не́мже
бра́тъ тво́й претыка́етсѧ, и҆лѝ соблазнѧ́етсѧ, и҆лѝ и҆знемо-
га́етъ.
к҃в. Ты̀ вѣ́рꙋ и҆́маши; ѡ҆ себѣ̀ са́мъ и҆мѣ́й пред̾ Бг҃омъ.
бл҃же́нъ не ѡ҆сꙋжда́ѧй себѐ, ѡ҆ не́мже и҆скꙋша́етсѧ.
к҃г. А҆ сомнѧ́ѧйсѧ, а҆́ще ꙗ҆́стъ, ѡ҆сꙋжда́етсѧ, занѐ не ѿ вѣ́ры:
всѧ́ко же, є҆́же не ѿ вѣ́ры, грѣ́хъ є҆́сть.
к҃д. Могꙋ́щемꙋ же ва́съ ᲂу҆тверди́ти по бл҃говѣствова́нїю
моемꙋ̀, и҆ проповѣ́данїю І҆и҃съ Хр҃то́вꙋ, по ѿкрове́нїю та́йны,
лѣ́ты вѣ́чными ᲂу҆молча́нныѧ,
к҃е. Ꙗ҆вльшїѧсѧ же ны́нѣ, писа́нїи проро́ческими, по повелѣ́-
нїю вѣ́чнагѡ Бг҃а, въ послꙋша́нїе вѣ́ры во всѣ́хъ ꙗ҆зы́цѣхъ
позна́вшїѧсѧ,
к҃ѕ. Є҆ди́номꙋ премꙋ́дромꙋ Бг҃ꙋ, І҆и҃сомъ Хр҃то́мъ, є҆мꙋ́же
сла́ва во вѣ́ки. а҆ми́нь.

ГЛАВА̀ Є҃І.

а҃. Должни̑ є҆смы̀ мы̀ си́льнїи не́мѡщи немощны́хъ носи́ти,
и҆ не себѣ̀ ᲂу҆гожда́ти:
в҃. Кі́йждо же ва́съ бли́жнемꙋ да ᲂу҆гожда́етъ во бл҃го́е къ
созида́нїю.
г҃. И҆́бо и҆ Хр҃то́съ не себѣ̀ ᲂу҆годѝ, но ꙗ҆́коже є҆́сть пи́сано:
поноше́нїѧ поносѧ́щихъ тебѣ̀, нападо́ша на мѧ̀.

17. Защото царство-то Божіе не е яденіе и піяніе, но правда и миръ и радость въ Духа Святаго.

18. Понеже който служи Христу въ това, угодява Богу, и одобренъ е отъ человѣцы-тѣ.

19. И тъй да диримъ това, което *служи* за миръ, и за назиданіе единъ на другый.

20. За яденіе не дѣй съсыпва Божіѭ-тѫ работѫ. Всичко е чисто; но зло е на человѣка който яде съсъ соблазнь.

21. Добро е да не ядешь месо, нито да піешь вино, нито *да сторишь* нѣщо въ което ся прѣпънува, или ся соблазнява, или изнемощева братъ ти.

22. Ты имашь вѣрѫ; имай ѭ въ себе си прѣдъ Бога; блаженъ който не осѫжда себе си въ това, което избира за добро.

23. Но който ся сумнява, *той* ако яде, осѫжда ся; защото не яде отъ вѣрѫ; и всяко, което не *быва* отъ вѣрѫ, грѣхъ е.

ГЛАВА 15.

1. Ный силни-тѣ длъжни смы да носимъ слабости-тѣ на безсилны-тѣ, и да не угодявамы на себе си.

2. Но всякой отъ насъ да угодява ближнему си въ добро-то за назиданіе.

3. Понеже и Христосъ не угоди на себе си, но както е писано: Укоренія-та на онѣзи които тя укоряватъ нападнѫхѫ врьхъ мене.

д҃. Єлика бо преднаписана быша, въ наше наказанїе преднаписашася: да терпѣнїемъ и оутѣшенїемъ писанїй, оупованїе имамы.

е҃. Бг҃ъ же терпѣнїя и оутѣшенїя да дастъ вамъ тожде мудрствовати другъ ко другу ѡ Хр҃тѣ Ї҃исѣ:

ѕ҃. Да единодушнѡ єдиными оусты славите Бг҃а и Ѡ҃ца Гд҃а нашегѡ Ї҃иса Хр҃та.

з҃. Тѣмже прїемлите другъ друга, якоже и Хр҃тосъ прїятъ васъ во славу Бж҃їю.

и҃. Глаголю же, Хр҃та Ї҃иса служителя бывша ѡбрѣзанїя по истинѣ Бж҃їей, во еже оутвердити ѡбѣтованїя Ѻтцєвъ,

ѳ҃. А языкѡмъ по милости прославити Бг҃а, якоже єсть писано: сегѡ ради исповѣмся тебѣ во языцѣхъ Гд҃и, и имени твоему пою.

і҃. И паки глаголетъ: возвеселитеся языцы, съ людми єгѡ.

аі҃. И паки: хвалите Гд҃а вси языцы, и похвалите єго вси людїе.

ві҃. И паки Исаїа глаголетъ: будетъ корень Їессеовъ, и востаяй владѣти надъ языки: на того языцы оуповаютъ.

гі҃. Бг҃ъ же оупованїя да исполнитъ васъ всякїя радости и мира въ вѣрѣ, избыточествовати вамъ во оупованїи, силою Дх҃а ст҃агѡ.

ді҃. Извѣщенъ же єсмь, братїе моя, и самъ азъ ѡ васъ, якѡ и сами вы полни єсте бл҃гости, исполнени всякагѡ разума, могуще и иныя наоучити.

еі҃. Дерзѣе же писахъ вамъ, братїе моя, ѿ части, якѡ воспоминая вамъ, за бл҃годать данную ми ѿ Бг҃а,

ѕі҃. Во еже быти ми служителю Ї҃исъ Хр҃тову во языцѣхъ, священнодѣйствующу благовѣствованїе Бж҃їе, да будетъ

4. Защото всичко що е отъ по напрѣдъ писано, за поученіе намъ е прѣднаписано; та чрѣзъ търпѣніе-то и утѣшеніе-то на писанія-та да имамы надеждѫ.

5. А Богъ на търпѣніе-то и на утѣшеніе-то, дано ви даде единомысліе помежду ви по Христа Іисуса;

6. Да славите единодушно съ едны уста Бога и Отца на Господа нашего Іисуса Христа.

7. За това пріимайте ся единъ другый, както и Христосъ ны прія за славѫ Божіѭ.

8. И казувамъ, че Іисусъ Христосъ станѫ служитель на обрѣзаніе-то заради истинѫ-тѫ Божіѭ, за да утвьрди обѣщанія-та къмъ отцы-тѣ;

9. А язычници-тѣ да прославятъ Бога за *неговѫ-тѫ* милость, както е писано: За това ще тя прославіѭ между язычницы-тѣ, и име-то твое ще въспѣѭ.

10. И пакъ казува: Възвеселѣте ся, язычници, съ народъ-тъ неговъ.

11. И пакъ: Хвалѣте Господа, вси язычници, славословѣте го, вси народи.

12. И пакъ Исаія говори: Ще бѫде корень Іессеевъ, и който ще въстане да владѣе надъ язычницы-тѣ; на него ще ся надѣѭтъ язычници-тѣ.

13. А Богъ на надеждѫ-тѫ дано вы испълни съсъ всякѫ радость и миръ въ вѣрованіе-то, тъй що чрѣзъ силѫ-тѫ на Святаго Духа да ся прѣумножава надежда-та ви.

14. И самъ азъ, братіе мои, увѣренъ сьмь за васъ, че и вы сте пълни съ благость, испълнени съсъ всяко знаніе, и можете единъ другый да ся наставлявате.

15. Но, братіе, писахъ ви, нѣколко по дързновенно, като да ви напомніѭ, заради даденѫ-тѫ ми отъ Бога благодать,

16. Да бѫдѫ служитель Іисусъ Христовъ въ язычницы-тѣ; и да вършѫ священнодѣйствіе-то на благовѣствованіе-то Божіе, за да

приноше́ніе є҆́же ѿ ѧ҆зы̑къ благопрїѧ́тно, и҆ ѡ҆сщ҃е́нно Дх҃омъ
ст҃ы́мъ.
з҃і. И҆́мамъ ᲂу҆̀бо похвалꙋ̀ ѡ҆ Хр҃тѣ̀ І҆и҃сѣ̀ въ тѣ̑хъ, ꙗ҆̀же къ
Бг҃ꙋ:
и҃і. Не смѣ́ю бо глаго́лати что̀, и҆̀хже не содѣ́ѧ Хр҃то́съ
мно́ю, въ послꙋша́нїе ѧ҆зы́кѡвъ, сло́вомъ и҆ дѣ́ломъ,

ѳ҃і. Въ си́лѣ зна́менїй и҆ чꙋде́съ, си́лою Дх҃а Бж҃їѧ: ꙗ҆́коже
мѝ ѿ І҆ерⷭ҇ли́ма и҆ ѡ҆́крестъ да́же до І҆ллѵрі́ка и҆спо́лнити
бл҃говѣ́ствова́нїе Хр҃то́во:
к҃. Си́це же потща́хсѧ бл҃говѣсти́ти, не и҆дѣ́же и҆менова́сѧ
Хр҃то́съ, да не на чꙋже́мъ ѡ҆снова́нїи сози́ждꙋ:

к҃а. Но ꙗ҆́коже є҆́сть пи́сано: и҆̀мже не возвѣсти́сѧ ѡ҆ не́мъ,
ᲂу҆́зрѧтъ: и҆ и҆̀же не слы́шаша, ᲂу҆разꙋмѣ́ютъ.
к҃в. Тѣ́мже и҆ возбране́нъ бы́хъ мно́гажды прїитѝ къ
ва́мъ.
к҃г. Нн҃ѣ же ктомꙋ̀ мѣ́ста не и҆мы́й въ страна́хъ си́хъ,
жела́нїе же и҆мы́й прїитѝ къ ва́мъ ѿ мно́гихъ лѣ́тъ:
к҃д. Ꙗ҆́кѡ а҆́ще пойдꙋ̀ во І҆спа́нїю, прїидꙋ̀ къ ва́мъ. ᲂу҆пова́ю
бо ми́мѡ гряды́й ви́дѣти ва́съ, и҆ ва́ми проводи́тисѧ та́мѡ,
а҆́ще ва́съ пре́жде ѿ ча́сти насы́щꙋсѧ.
к҃є. Нн҃ѣ же грѧдꙋ̀ во І҆ерⷭ҇ли́мъ, слꙋжа́й ст҃ы̑мъ.
к҃ѕ. Бл҃говоли́ша бо Македо́нїа и҆ А҆ха́їа ѡ҆бще́нїе нѣ́кое
сотвори́ти къ ни́щымъ ст҃ы̑мъ живꙋ́щымъ во І҆ерⷭ҇ли́мѣ:
к҃з. Бл҃говоли́ша бо, и҆ до́лжни и҆̀мъ сꙋ́ть. а҆́ще бо въ дх҃о́в-
ныхъ и҆́хъ прича́стники бы́ша ѧ҆зы́цы, до́лжни сꙋ́ть и҆ въ
плотски́хъ послꙋжи́ти и҆̀мъ.
к҃и. Сїѐ ᲂу҆̀бо ско́нчавъ, и҆ запечатлѣ́въ и҆̀мъ пло́дъ се́й,
пойдꙋ̀ ва́ми во І҆спа́нїю.
к҃ѳ. Вѣ́мъ же, ꙗ҆́кѡ грѧды́й къ ва́мъ, во и҆сполне́нїи бл҃го-
слове́нїѧ бл҃говѣ́стїѧ Хр҃то́ва прїидꙋ̀.

бѫде приношеніе-то на язычницы-тѣ благопріятно, освященно Духомъ Святымъ.

17. И тъй за това което *ся относи* къмъ Бога, могѫ да ся похвалѭ въ Христа Іисуса:

18. Защото не быхъ дързнѫлъ да рекѫ нѣщо такова, което не е извършилъ Христосъ чрѣзъ мене, за покореніе на язычницы-тѣ *въ вѣрѫ-тѫ*, словомъ и дѣломъ,

19. Съсъ силѫ-тѫ на знаменія и чудеса, съсъ силѫ-тѫ на Духа Божія, така що отъ Іерусалимъ и на около, даже до Иллирикъ испълнихъ съ *проповѣдь-тѫ на* Христово-то евангеліе;

20. И така постарахъ ся да проповѣдувамъ евангеліе-то, не тамъ дѣто бѣше извѣстно име-то Христово, за да не зидѭ на чуждо основаніе;

21. Но, както е писано: Онѣзи на които не ся е възвѣстило за него, ще видятъ; и онѣзи които не сѫ чули, ще разумѣѭтъ.

22. Това мя е и въспирало много пѫти та не сьмь дошелъ при васъ.

23. Но сега като нѣмамъ вече мѣсто по тѣзи страны, и отъ много годины насамъ като желаѭ да дойдѫ при васъ,

24. На отхожданіе въ Испаніѭ, ще дойдѫ при васъ; защото ся надѣѭ на минуваніе да вы видѭ, и вы да мя испроводите до тамо, слѣдъ като ви ся насытѭ колко годѣ.

25. А сега отхождамъ въ Іерусалимъ, да послужѫ на святыи-тѣ.

26. Защото благоволихѫ Македонія и Ахаія да сторятъ нѣкоѭ помощь на бѣдны-тѣ между святыи-тѣ въ Іерусалимъ.

27. Благоволихѫ наистинѫ, и длъжни имъ сѫ; защото ако язычници-тѣ станѫхѫ участници тѣмъ въ духовны-тѣ нѣща, длъжни сѫ да имъ послужатъ и въ тѣлесны-тѣ.

28. И тъй като извършѫ това, и като имъ прѣвручѫ тойзи плодъ, ще минѫ прѣзъ ваши-тѣ *мѣста* за Испаніѭ.

29. И знамъ че кога дойдѫ при васъ, ще дойдѫ съ изобилно благословеніе отъ Христово-то благовѣствованіе.

л҃. Молю́ же вы̀, бра́тїе, Гдⷭ҇емъ на́шимъ Іи҃съ Хрⷭ҇то́мъ, и҆ любо́вїю дх҃а, спосп҄ѣшству́йте мѝ въ моли́твахъ ѡ҆ мнѣ̀ къ Бг҃у:

л҃а. Да и҆збА́влюсѧ ѿ проти́влѧ́ющихсѧ во Іудеи, и҆ да слу́жба моѧ̀, ꙗ҆̀же во Ієрⷭ҇лимѣ, бл҃гопрїѧ́тна бу́детъ ст҃ы̑мъ:

л҃в. Да съ ра́достїю прїиду̀ къ ва́мъ во́лею Бж҃їею, и҆ оу҆поко́юсѧ съ ва́ми.

л҃г. Бг҃ъ же ми́ра со всѣ́ми ва́ми. а҆ми́нь.

ГЛАВА̀ ѕі.

а҃. Вруча́ю же ва́мъ Фі́ву сестру̀ на́шу, су́щу служи́телницу цр҃кве ꙗ҆̀же въ Кегхре́ехъ:

в҃. Да прїи́мите ю҆̀ ѡ҆ Гдⷭ҇ѣ досто́йнѣ ст҃ы̑мъ, и҆ спосп҄ѣшеству́йте є҆́й, ѡ҆ не́йже а҆́ще ѿ ва́съ потре́буетъ ве́щи: и҆́бо сїѧ̀ засту́пница мнѡ́гимъ бы́сть, и҆ самому̀ мнѣ̀.

г҃. Цѣлу́йте Прискі́ллу и҆ А҆кѵ́лу спосп҄ѣшника моѧ̀ ѡ҆ Хрⷭ҇тѣ̀ Іи҃сѣ:

д҃. И҆̀же по душѝ мое́й своѧ̀ вы̑ѧ положи́ша, и҆̀хже не а҆́зъ є҆ди́нъ бл҃года́рю, но и҆ всѧ̑ цр҃кви ꙗ҆зы̑ческїѧ: и҆ дома́шнюю и҆́хъ цр҃ковь.

є҃. Цѣлу́йте Є҆пене́та возлю́бленнаго мѝ, и҆̀же є҆́сть нача́токъ А҆ха́їи во Хрⷭ҇та̀.

ѕ҃. Цѣлу́йте Марїа́мь, ꙗ҆̀же мно́гѡ труди́сѧ ѡ҆ на́съ.

з҃. Цѣлу́йте А҆ндроні́ка и҆ Іуні́ю сро́дники моѧ̀ и҆ сплѣ́нники моѧ̀: и҆̀же су́ть наро́читы во А҆пⷭ҇лѣхъ, и҆̀же и҆ пре́жде менѐ вѣ́роваша во Хрⷭ҇та̀.

и҃. Цѣлу́йте А҆мплі́а возлю́бленнаго мѝ ѡ҆ Гдⷭ҇ѣ.

ѳ҃. Цѣлу́йте Оу҆рва́на спосп҄ѣшника на́шего ѡ҆ Хрⷭ҇тѣ̀, и҆ Стахѵ́а возлю́бленнаго мѝ.

30. А *при това* молѭ ви ся, братіе, за Господа нашего Іисуса Христа, и за любовь-тѫ на Духъ-тъ, да ся потрудите съ мене заедно съ молитвы-тѣ си къмъ Бога за мене;

31. Да ся избавѭ отъ противницы-тѣ *на вѣрѫ-тѫ* въ Іудеѭ, и да бѫде благопріятна на святыи-тѣ моя-та въ Іерусалимъ услуга;

32. *И* да дойдѫ радостенъ съ волѭ-тѫ Божіѭ до васъ, и да си спочинѫ съ васъ.

33. А Богъ на миръ-тъ *да бѫде* съсъ всичкы васъ. Аминь.

ГЛАВА 16.

1. Прѣпорѫчвамъ ви Фивѫ сестрѫ-тѫ нашѫ, която е служителница на церквѫ-тѫ въ Кенхреѭ;

2. Да ѭ пріимете въ Господа както е прилично на святыи-тѣ, и да ѝ пристоите за каквото бы да ѝ потрѣбува отъ васъ; защото и тя е на мнозина пристоявала, и на самаго мене.

3. Поздравѣте Прискиллѫ и Акилѫ мои-тѣ въ Христа Іисуса сътрудницы,

4. (Които си положихѫ шіи-тѣ *подъ ножъ* за мой-тъ животъ, на които не *сымь* само азъ *що* благодарѭ, но и всичкы-тѣ церквы между язычницы-тѣ,) и домашнѭ-тѫ имъ церквѫ.

5. Поздравѣте възлюбленнаго ми Епенета, който начатъкъ на Ахаіѭ въ Христа.

6. Поздравѣте Маріѭ, която ся е много трудила за насъ.

7. Поздравѣте Андроника и Іуніѭ мои-тѣ сродницы и съ мене сплѣнницы, които сѫ отлични между апостолы-тѣ, които още и прѣди мене бѣхѫ *повѣрували* въ Христа.

8. Поздравѣте Ампліѭ възлюбленнаго ми въ Господа.

9. Поздравѣте Урвана нашего въ Христа сотрудника, и възлюбленнаго ми Стахія.

г҃і. Цѣлꙋйте Ѧпеллїа искꙋсна ѡ҆ Хрⷭ҇тѣ: цѣлꙋйте сꙋщыѧ ѿ Ѧрїстовꙋла.
а҃і. Цѣлꙋйте Иродїѡна сродника моего̀. цѣлꙋйте иже ѿ Наркісса сꙋщыѧ ѡ҆ Гдⷭ҇ѣ.
в҃і. Цѣлꙋйте Трѵфенꙋ и҆ Трѵфѡсꙋ трꙋждающыѧсѧ ѡ҆ Гдⷭ҇ѣ. цѣлꙋйте Персідꙋ возлюбленнꙋю, ꙗ҆̀же многѡ трꙋдисѧ ѡ҆ Гдⷭ҇ѣ.
г҃і. Цѣлꙋйте Рꙋфа и҆збраннаго ѡ҆ Гдⷭ҇ѣ, и҆ матерь є҆гѡ̀ и҆ мою̀.
д҃і. Цѣлꙋйте Ѧсѵгкріта, Флегонта, Є҆рма, Патрова, Є҆рміа, и҆ сꙋщꙋю съ ними братїю.
є҃і. Цѣлꙋйте Фїлолога и҆ Ї҆ꙋлію, Нирea и҆ сестрꙋ̀ є҆гѡ̀, и҆ Ѻ҆лѵмпана, и҆ сꙋщыѧ съ ними всѧ̑ стыѧ.
ѕ҃і. Цѣлꙋйте дрꙋгъ дрꙋга лобзанїемъ стымъ. цѣлꙋютъ вы̀ всѧ̑ цр҃кви Хрⷭ҇тѡвы.
з҃і. Молю же вы̀, братїе, блюдитесѧ ѿ творѧщихъ распри и҆ раздоры, кромѣ ѹ҆ченїѧ, є҆мꙋже вы̀ наꙋчистесѧ, и҆ ѹ҆клонитесѧ ѿ нихъ.
и҃і. Таковіи бо Гдⷭ҇ви нашемꙋ Ї҆и҃сꙋ Хрⷭ҇тꙋ не работаютъ, но своемꙋ̀ чревꙋ: и҆же бл҃гими словесы̀ и҆ бл҃гословенїемъ прелщаютъ сердца̀ незлобивыхъ.

ѳ҃і. Ваше бо послꙋшанїе ко всѣмъ достиже: радꙋюсѧ же є҆же ѡ҆ васъ: хощꙋ же васъ мꙋдрыхъ ѹ҆бѡ быти во бл҃гое, простыхъ же въ злое.
к҃. Бг҃ъ же мира да сокрꙋшитъ сатанꙋ подъ ноги ваша вскорѣ. Бл҃годать Гдⷭ҇а нашегѡ Ї҆и҃са Хрⷭ҇та̀ съ вами. а҆минь.
к҃а. Цѣлꙋетъ васъ Тїмоѳей спосп҃ѣшникъ мой, и҆ Лꙋкій и҆ Ї҆асѡнъ и҆ Сѡсїпатръ сродницы мои.
к҃в. Цѣлꙋю вы̀ и҆ а҆зъ Тертїй написавый посланїе сїе ѡ҆ Гдⷭ҇ѣ.

10. Поздравѣте Апеллія, познатый-тъ за вѣренъ въ Христа. Поздравѣте които сѫ отъ Аристовуловы-тѣ.

11. Поздравѣте роднинѫ-тѫ ми Иродіона. Поздравѣте отъ Наркисовы-тѣ тѣзи, които сѫ въ Господа.

12. Поздравѣте Трифенѫ и Трифосѫ които ся трудятъ за Господа. Поздравѣте любезнѫ-тѫ Персидѫ, която ся много труди за Господа.

13. Поздравѣте Руфа избраннаго въ Господа, и неговѫ-тѫ и моіѫ-тѫ майкѫ.

14. Поздравѣте Асинкрита, Флегонта, Ерма, Патрова, Ермія и братія-та които сѫ съ тѣхъ.

15. Поздравѣте Филолога и Іуліѫ, Нирея и сестрѫ му, и Олимпана, и всичкы-тѣ святыи които сѫ съ тѣхъ.

16. Поздравѣте ся единъ другъ съсъ свято цѣлованіе. Поздравяватъ вы *всичкы-тѣ* церквы Христовы.

17. И моліѫ ви ся, братіе, да ся привардвате отъ тѣзи които правятъ раздоры противъ ученіе-то което вы сте научили, и отстранявайте ся отъ тѣхъ.

18. Защото таквизи *человѣци* не служатъ Господу нашему Іисусу Христу, но на свой-тъ си търбухъ; и съсъ сладкы и ласкателны думы прѣлъгватъ сърдца-та на простодушны-тѣ.

19. Защото ваше-то послушаніе е на всичкы извѣстно; и тъй колкото за васъ радувамъ ся; ищѫ пакъ да бѫдете мудри на добро-то, а прости на зло-то.

20. А Богъ на миръ-тъ скоро ще строши Сатанѫ подъ нозѣ-тѣ ви. Благодать-тѫ на Господа нашего Іисуса Христа *да бѫде* съ васъ. Аминь.

21. Поздравяватъ вы Тимоѳей сътрудникъ-тъ мой, и сродници-тѣ ми Лукій, и Ясонъ и Сосипатръ.

22. Поздравявамъ вы въ Господа азъ Тертій, който писахъ това писмо.

к҃г. Цѣлꙋ́етъ вы̀ Га́їе страннопрїи́мецъ мо́й и҆ цр҃кве всеѧ̀. цѣлꙋ́етъ вы̀ Е҆ра́стъ строи́тель гра́дскїй, и҆ Кꙋа́ртъ бра́тъ.

к҃д. Бл҃года́ть Гд҃а на́шегѡ І҆и҃са Хр҃та̀ со всѣ́ми ва́ми. а҆ми́нь.

23. Поздравява вы Гаій странноприемецъ-тъ мой и на всичкѫ-тѫ
церквѫ. Поздравява вы Ерастъ строитель-тъ градскый, и братъ
Квартъ.
24. Благодать-та на Господа нашего Іисуса Христа *да бѫде*
съсъ всичкы васъ. Аминь.
25. А на тогова който може да вы утвьрди по мое-то благовѣ-
ствованіе и проповѣдь-тѫ за Іисуса Христа, по откровеніе-то на
тайнѫ-тѫ, която е была смълчана отъ вѣчны врѣмена,
26. А сега ся е явила, и чрѣзъ пророческы-тѣ писанія, по
повелѣніе-то на вѣчнаго Бога, станѫ позната на всичкы-тѣ народы,
за *тъхно* покореніе на вѣрѫ-тѫ;
27. Единому прѣмудрому Богу *да бѫде* слава чрѣзъ Іисуса
Христа во вѣкы. Аминь.

Къ Корі́нѳѧнѡмъ пе́рвое посла́нїе

Ст҃а́гѡ А҆п҃ла Па́ѵла.

Глава̀ а҃.

а҃. Па́ѵелъ зва́нъ А҆п҃то́лъ І҆и҃съ Хр҃то́въ, во́лею Бж҃їею, и҆
Сѡсѳе́нъ бра́тъ:
в҃. Цр҃кви Бж҃їей сꙋ́щей въ Кори́нѳѣ, ѡ҆свѧ̑щє́ннымъ ѡ҆ Хр҃тѣ̀
І҆и҃сѣ̀, зва̑ннымъ ст҃ы̑мъ, со всѣ́ми призыва́ющими и҆́мѧ Гд҃а
на́шегѡ І҆и҃са Хр҃та̀, во вса́комъ мѣ́стѣ, тѣ́хъ же и҆ на́-
шемъ.
г҃. Бл҃года́ть ва́мъ и҆ ми́ръ ѿ Бг҃а Ѻ҆ц҃а̀ на́шегѡ, и҆ Гд҃а І҆и҃са
Хр҃та̀.
д҃. Бл҃годарю̀ Бг҃а моегѡ̀ всегда̀ ѡ҆ ва́съ, ѡ҆ бл҃года́ти Бж҃їей
да́ннѣй ва́мъ ѡ҆ Хр҃тѣ̀ І҆и҃сѣ̀:
є҃. Ꙗ҆́кѡ во все́мъ ѡ҆бога́тистесѧ ѡ҆ не́мъ, во вса́комъ сло́вѣ
и҆ вса́комъ ра́зꙋмѣ,
ѕ҃. Ꙗ҆́коже свидѣ́тельство Хр҃то́во и҆звѣсти́сѧ въ ва́съ:
з҃. Ꙗ҆́кѡ ва́мъ не лиши́тисѧ ни во є҆ди́номъ дарова́нїи,
ча́ющымъ ѿкрове́нїѧ Гд҃а на́шегѡ І҆и҃са Хр҃та̀,
и҃. И҆́же и҆ ᲂу҆тверди́тъ ва́съ да́же до конца̀ непови́нныхъ
въ де́нь Гд҃а на́шегѡ І҆и҃са Хр҃та̀.
ѳ҃. Вѣ́ренъ Бг҃ъ, и҆́мже зва́ни бы́сте во ѡ҆бще́нїе Сн҃а є҆гѡ̀
І҆и҃са Хр҃та̀ Гд҃а на́шегѡ.
і҃. Молю́ же вы̀, бра́тїе, и҆́менемъ Гд҃а на́шегѡ І҆и҃са Хр҃та̀, да
то́жде глаго́лете всѝ, и҆ да не бꙋ́дꙋтъ въ ва́съ ра̑спри, да бꙋ́-
дете же ᲂу҆твержде́ни въ то́мже разꙋмѣ́нїи и҆ въ то́йже
мы́сли.

КЪ КОРИНѲЯНОМЪ ПЬРВО-ТО ПОСЛАНІЕ

НА СВЯТАГО АПОСТОЛА ПАВЛА.

ГЛАВА 1.

1. Павелъ, призванъ, съ волѭ-тѫ Божіѭ, апостолъ Іисусъ Христовъ, и братъ Состенъ,

2. На церквѫ-тѫ Божіѭ, която е въ Коринѳъ, на освященны-тѣ въ Христа Іисуса, на призванны-тѣ святыи, наедно съсъ всичкы-тѣ които призоваватъ на всяко мѣсто име-то на Іисуса Христа Господа нашего, *който е* и тѣхенъ и нашъ.

3. Благодать *да бѫде* вамъ и миръ отъ Бога Отца нашего, и Господа Іисуса Христа.

4. Благодарѭ Бога моего винѫгы за васъ, за Божіѭ-тѫ благодать, даденѫ-тѫ вамъ чрѣзъ Іисуса Христа,

5. Че ся обогатихте чрѣзъ Него во всичко, во всяко слово и всяко знаніе,

6. Както ся утвьрди въ васъ свидѣтелство-то Христово;

7. Така що вы не оставате назадь въ никое дарованіе: като чакате откровеніе-то на Господа нашего Іисуса Христа;

8. Който ще и до край да вы утвьрди *да бѫдете* неповинни въ день-тъ на Господа нашего Іисуса Христа.

9. Вѣренъ е Богъ, чрѣзъ когото ся призовахте въ съобщеніе на Сына му Іисуса Христа Господа нашего.

10. Молѭ ви ся, братіе, за име-то на Господа нашего Іисуса Христа, всинца едно да говорите, и да нѣма раздори между васъ, но да бѫдете съвършенно съединени въ единъ умъ и въ еднѫ мысль.

а҃і. Возвѣсти́сѧ бо мѝ ѿ ва́съ, бра́тїе моѧ̀, посла́нными ѿ
Хлои́са, ꙗ҆́кѡ рве́нїѧ въ ва́съ сꙋ́ть:

в҃і. Глаго́лю же сѐ, ꙗ҆́кѡ ки́йждо ва́съ глаго́летъ: а҆́зъ ᲂу҆́бѡ
є҆́смь Па́ѵловъ, а҆́зъ же А҆поллѡ́совъ, а҆́зъ же Ки́финъ, а҆́зъ же
Хр҇то́въ.

г҃і. Є҆дà раздѣли́сѧ Хр҇то́съ; є҆дà Па́ѵелъ распѧ́тсѧ по ва́съ,
и҆лѝ во и҆́мѧ Па́ѵлово кр҇ти́стесѧ;

д҃і. Бл҇годарю̀ Бг҃а, ꙗ҆́кѡ ни є҆ди́наго ѿ ва́съ кр҇ти́хъ, то́чїю
Кріспа и҆ Га́їа:

є҃і. Да не ктò рече́тъ, ꙗ҆́кѡ въ моѐ и҆́мѧ кр҇ти́хъ.

ѕ҃і. Кр҇ти́хъ же и҆ Стефани́новъ до́мъ: про́чее не вѣ́мъ,
а҆́ще когò и҆но́го кр҇ти́хъ.

з҃і. Не посла́ бо менѐ Хр҇то́съ кр҇ти́ти, но бл҇говѣсти́ти:
не въ премꙋ́дрости сло́ва, да не и҆спразди́тсѧ кр҇тъ
Хр҇то́въ.

и҃і. Сло́во бо кр҇тное погиба́ющымъ ᲂу҆́бѡ ю҆ро́дство є҆́сть,
а҆ спаса́ємымъ на́мъ си́ла Бж҃їѧ є҆́сть.

ѳ҃і. Пи́сано бо є҆́сть: погꙋблю̀ премꙋ́дрость премꙋ́дрыхъ,
и҆ ра́зꙋмъ разꙋ́мныхъ ѿве́ргꙋ.

к҃. Гдѣ̀ премꙋ́дръ; гдѣ̀ кни́жникъ; гдѣ̀ совопро́сникъ
вѣ́ка сегѡ̀; не ѡ҆бꙋи̇̀ ли Бг҃ъ премꙋ́дрость мі́ра сегѡ̀;

к҃а. Поне́же бо въ премꙋ́дрости Бж҃їей не разꙋмѣ̀ мі́ръ
премꙋ́дростїю Бг҃а, бл҇гоизво́лилъ Бг҃ъ бꙋ́йствомъ про́повѣди
спастѝ вѣ́рꙋющихъ:

к҃в. Поне́же и҆ Ї҆ꙋде́є зна́менїѧ про́сѧтъ, и҆ Є҆́ллини премꙋ́-
дрости и҆́щꙋтъ:

к҃г. Мы́ же проповѣ́дꙋемъ Хр҇та̀ ра́спѧта, Ї҆ꙋде́ємъ ᲂу҆́бѡ
собла́знъ, Є҆́ллинѡмъ же безꙋ́мїе:

к҃д. Самѣ́мъ же зва̑ннымъ Ї҆ꙋде́ємъ же и҆ Є҆́ллинѡмъ Хр҇та̀
Бж҃їю си́лꙋ и҆ Бж҃їю премꙋ́дрость.

к҃є. Занѐ бꙋ́ее Бж҃їе, премꙋ́дрѣе человѣ́къ є҆́сть: и҆ немощ-
но́е Бж҃їе, крѣпча́е человѣ́къ є҆́сть.

11. Защото отъ *домашни-тѣ* Хлоины ми явихѫ за васъ, братіе мои, че помежду ви имало распри:

12. И това го казувамъ, защото всякой отъ васъ дума: Азъ сьмь Павловъ, а азъ Аполлосовъ, а азъ Кифовъ, а пакъ азъ Христовъ.

13. Да ли Христосъ ся е раздѣлилъ? Павелъ ли ся распѣ за васъ? Или въ Павлово-то име ся крьстихте?

14. Благодарѭ Бога че не сьмь крьстилъ никого отъ васъ освѣнь Криспа и Гаія;

15. Да не бы реклъ нѣкой че сьмь крьстилъ въ мое име.

16. Крьстихъ още и Стефаниновъ-тъ домъ; освѣнь тѣзи не знаѭ да ли сьмь крьстилъ другыго нѣкого.

17. Защото не мя е проводилъ Христосъ да крьщавамъ, но да проповѣдувамъ евангеліе-то; не съ прѣмудрость въ слово-то, да ся не осуети крьстъ-тъ Христовъ.

18. Защото слово-то за крьстъ-тъ на тѣзи които погыбнуватъ е безумство, а за насъ които ся спасавамы е сила Божія.

19. Понеже е писано: Ще погубѭ мудрость-тѫ на мудры-тѣ, и разумъ-тъ на разумны-тѣ ще отхвьрлѭ.

20. Дѣ мудрый-тъ? дѣ книжный-тъ? дѣ *искусный-тъ* разискатель на тойзи вѣкъ? Не обърнѫ ли Богъ въ безумство мудрость-тѫ на тойзи свѣтъ?

21. Защото, понеже въ Божіѭ-тѫ прѣмудрость свѣтъ-тъ съ мудрость-тѫ *си* не позна Бога, благоволи Богъ чрѣзъ безумство-то на проповѣдь-тѫ да спасе вѣрующы-тѣ.

22. Понеже Іудеи-тѣ ищѫтъ знаменія, а Еллини-тѣ търсятъ мудрость;

23. А ный проповѣдувамы Христа распѣтъ, за Іудеи-тѣ соблазнь, а за Еллины-тѣ безумство;

24. На самы-тѣ обаче призванны, и Іудеи и Еллины, Христа, Божіѭ силѫ и Божіѭ прѣмудрость.

25. Защото Божіе-то безумно е по мудро отъ человѣцы-тѣ, и Божіе-то немощно е по крѣпко отъ человѣцы-тѣ.

к҃ѕ. Видите бо званіе ваше, братіе, ꙗкѡ не мнози премꙋдри по плоти, не мнози силни, не мнози бл҃городни:

к҃з. Но бꙋаѧ міра избра Бг҃ъ, да премꙋдрыѧ посрамитъ: и немѡщнаѧ міра избра Бг҃ъ, да посрамитъ крѣпкаѧ:

к҃и. И хꙋдорѡднаѧ міра и оуничиженнаѧ избра Бг҃ъ, и не сꙋщаѧ, да сꙋщаѧ оупразднитъ:

к҃ѳ. Ꙗкѡ да не похвалитсѧ всѧка плоть пред Бг҃омъ.

л҃. Из негѡже вы есте ѿ Хр҃тѣ Іи҃сѣ, иже бысть намъ премꙋдрость ѿ Бг҃а, правда же и ѡсвѧщеніе и избавленіе:

л҃а. Да, ꙗкоже пишетсѧ: хвалѧйсѧ, ѿ Гд҃ѣ да хвалитсѧ.

ГЛАВА в҃.

а҃. И азъ пришедъ къ вамъ, братіе, пріидохъ не по превосходномꙋ словеси или премꙋдрости, возвѣщаѧ вамъ свидѣтельство Бж҃іе.

в҃. Не сꙋдихъ бо вѣдѣти что въ васъ, точію Іи҃са Хр҃та, и сего распѧта.

г҃. И азъ въ немощи и страсѣ и трепетѣ мнозѣ быхъ въ васъ:

д҃. И слово моѐ и проповѣдь моѧ не въ препрѣтелныхъ человѣческіѧ премꙋдрости словесѣхъ, но въ ꙗвленіи Дх҃а и силы:

е҃. Да вѣра ваша не въ мꙋдрости человѣчестѣй но въ силѣ Бж҃іей бꙋдетъ.

ѕ҃. Премꙋдрость же глаголемъ въ совершенныхъ: премꙋдрость же не вѣка сегѡ, ни кнѧзей вѣка сегѡ престающихъ:

з҃. Но глаголемъ премꙋдрость Бж҃ію въ таинѣ сокровеннꙋю, юже предꙋстави Бг҃ъ прежде вѣкъ въ славꙋ нашꙋ,

26. Понеже, братіе, виждате ваше-то призваніе, че *изъ между васъ* нѣма по плъть множина мудри, нито множина силни, нито множина благородни;

27. Но Богъ избра безумны-тѣ на свѣтъ-тъ, да посрами мудры-тѣ, избра пакъ Богъ немощны-тѣ на свѣтъ-тъ, да посрами силны-тѣ;

28. Още и худородны-тѣ на свѣтъ-тъ и унищожены-тѣ избра Богъ, и тѣзи които не сѫ *нищо,* за да съсыпе които сѫ *нѣщо;*

29. Да ся не похвали прѣдъ него ни една плъть.

30. А вы сте отъ него въ Христа Іисуса, който станѫ за насъ отъ Бога мудрость, и правда, и освященіе, и искупуваніе;

31. Тъй що, споредъ както е писано: Който ся хвали, съ Господа да ся хвали.

ГЛАВА 2.

1. И азъ, братіе, когато дойдохъ при васъ, дойдохъ не съ прѣвъсходство-то въ слово или въ мудрость, да ви възвѣстѭ свидѣтелство-то Божіе.

2. Защото рѣшилъ бѣхъ да не знаѭ между васъ нищо *друго,* освѣнь Іисуса Христа, и него распѣтъ.

3. И азъ при васъ бѣхъ немощенъ, въ страхъ и въ голѣмо трепераніе;

4. И слово-то ми и проповѣдь-та ми не *бывахѫ* съ думы убѣдителны отъ человѣческѫ мудрость, но съ доказателство отъ Духъ и силѫ;

5. За да бѫде вѣрованіе-то ви не чрѣзъ человѣческѫ мудрость, но чрѣзъ силѫ Божіѭ.

6. А говоримъ мудрость между съвършенны-тѣ; но не мудрость отъ тойзи вѣкъ, нито отъ господари-тѣ на тойзи вѣкъ, които прѣминуватъ;

7. Но говоримъ въ тайнѫ прѣмудрость-тѫ Божіѭ, скрытѫ-тѫ, коѭто Богъ отъ прѣди вѣкъ е прѣдопрѣдѣлилъ за нашѫ славѫ;

и҃. Ю҆́же никтѡ́же ѿ кнѧзе́й вѣ́ка сегѡ̀ разꙋмѣ̀: а҆́ще бо бы́ша разꙋмѣ́ли, не бы́ша Гдⷭ҇а сла́вы ра́спѧли:

ѳ҃. Но ꙗ҆́коже е҆́сть пи́сано: и҆̀хже ѻ҆́ко не ви́дѣ, и҆ ѹ҆́хо не слы́ша, и҆ на се́рдце человѣ́кꙋ не взыдо́ша, ꙗ҆̀же ѹ҆гото́ва Бг҃ъ лю́бѧщымъ є҆го̀.

і҃. На́мъ же Бг҃ъ ѿкры́лъ є҆́сть Дх҃омъ свои́мъ: Дх҃ъ бо всѧ̑ и҆спытꙋ́етъ, и҆ глꙋби́ны Бж҃їѧ.

а҃і. Кто́ бо вѣ́сть ѿ человѣ̑къ, ꙗ҆̀же въ человѣ́цѣ, то́чїю дх҃ъ человѣ́ка живꙋ́щїй въ не́мъ; та́кожде и҆ Бж҃їѧ никтѡ́же вѣ́сть, то́чїю Дх҃ъ Бж҃їй.

в҃і. Мы́ же не дꙋ́ха мі́ра сегѡ̀ прїѧ́хомъ, но Дх҃а и҆̀же ѿ Бг҃а, да вѣ́мы, ꙗ҆̀же ѿ Бг҃а дарѡ̑ваннаѧ на́мъ.

г҃і. Ꙗ҆̀же и҆ глаго́лемъ не въ наꙋче́ныхъ человѣ́ческїѧ премꙋ́дрости словесѣ́хъ, но въ наꙋче́ныхъ Дх҃а ст҃а́гѡ: дх҃ѡ́вннаѧ дх҃о́вными сразсꙋжда́юще.

д҃і. Дꙋше́венъ же человѣ́къ не прїе́млетъ, ꙗ҆̀же Дх҃а Бж҃їѧ, ю҆ро́дство бо є҆мꙋ̀ є҆́сть: и҆ не мо́жетъ разꙋмѣ́ти, занѐ дх҃о́внѣ востѧзꙋ́етсѧ.

є҃і. Дх҃о́вный же востѧзꙋ́етъ ѹ҆́бѡ всѧ̑, а҆ са́мъ то́й ни ѿ є҆ди́нагѡ востѧзꙋ́етсѧ.

ѕ҃і. Кто́ бо разꙋмѣ̀ ѹ҆́мъ Гдⷭ҇нь, и҆̀же и҆зъѧсни́тъ є҆̀; мы́ же ѹ҆́мъ Хрⷭ҇то́въ и҆́мамы.

Глава̀ г҃.

а҃. И҆ а҆́зъ, бра́тїе, не мого́хъ ва́мъ глаго́лати ꙗ҆́кѡ дх҃ѡ́внымъ, но ꙗ҆́кѡ плѡ́тѧнымъ, ꙗ҆́кѡ младе́нцємъ ѡ҆ Хрⷭ҇тѣ̀.

в҃. Млеко́мъ вы̀ напои́хъ, а҆ не бра́шномъ: и҆́бо не ѹ҆можа́сте, но нижѐ є҆щѐ мо́жете ны́нѣ:

г҃. Є҆щѐ бо пло́тстїи є҆стѐ. И҆дѣ́же бо въ ва́съ за̑висти и҆ рве́нїѧ и҆ ра̑спри, не пло́тстїи ли є҆стѐ, и҆ по человѣ́кꙋ хо́дите;

8. Коѭто никой отъ господари-тѣ на тойзи вѣкъ не е позналъ; защото ако быхѫ познали, не быхѫ распѣли Господа на славѫ-тѫ.
9. Но споредъ както е писано: Око не е видѣло, и ухо не е чуло, и на человѣкъ на сьрдце-то не е дохождало, това което е приготвилъ Богъ на тѣзи които го любятъ.
10. А намъ Богъ откры *това* чрѣзъ свой-тъ Духъ; понеже Духъ-тъ всичко, даже и глѫбины-тѣ Божіи, издирва.
11. Защото кой отъ человѣцы-тѣ знае человѣческы-тѣ *нѣща* освѣнь духъ-тъ на человѣка който е въ него? Така и Божіи-тѣ нѣща, никой гы не знае, освѣнь Духъ-тъ Божій.
12. А ный пріехмы не духъ-тъ на свѣтъ-тъ, но Духъ-тъ който е отъ Бога, за да познаемъ това което е дарено намъ отъ Бога;
13. Което и възвѣстявамы, не съсъ словеса научены отъ человѣческѫ мудрость, но съсъ *словеса* научены отъ Духа Святаго, като сравнявамы духовно съ духовно.
14. Естественный-тъ обаче человѣкъ не побира *това* което е отъ Духа Божія; защото за него е безуміе, и не може да го разумѣе; понеже то духовно ся испытува.
15. Но духовный-тъ человѣкъ всяко нѣщо испытува, а той отъ никого ся не испытува.
16. Защото: Кой е разумѣлъ умъ-тъ Господень, за *да може* да го настави? А ный имамы умъ Христовъ.

ГЛАВА 3.

1. И азъ, братіе, не можихъ да ви говорѭ като на духовны, но като на плътскы, *и* като на младенцы въ Христа.
2. Съ млѣко вы нахранихъ, и не съ ястіе; защото не можахте още *да го пріемете;* а и сега още не можете;
3. Понеже сте още плътскы; защото, доклѣ има помежду васъ зависть, распря и разногласіе, не сте ли плътскы, и не постѫпувате ли по человѣческы?

д҃. Е҆гда́ бо глаго́летъ кто̀, а҆́зъ ᲂу҆́бѡ є҆́смь Па́ѵловъ: дрꙋгі́й же, а҆́зъ А҆поллѡ́совъ: не пло́тстіи ли є҆стѐ;
є҃. Кто̀ ᲂу҆́бо є҆́сть Па́ѵелъ, кто́ же ли А҆поллѡ́съ, но то́чїю слꙋжи́телїе, и҆́миже вѣ́ровасте, и҆ комꙋ́ждо, ꙗ҆́коже Гдⷭ҇ь дадѐ;
ѕ҃. А҆́зъ насади́хъ, А҆поллѡ́съ напои́, Бг҃ъ же возрастѝ:
з҃. Тѣ́мже ни насажда́ѧй є҆́сть что̀, ни напаѧ́й, но возраща́ѧй Бг҃ъ.
и҃. Насажда́ѧй же и҆ напаѧ́й є҆ди́но сꙋ́ть, кі́йждо же свою̀ мздꙋ̀ прії́метъ по своемꙋ̀ трꙋдꙋ̀.
ѳ҃. Бг҃ꙋ бо є҆смы̀ споспѣ́шницы: Бж҃їе тѧжа́нїе, Бж҃їе зда́нїе є҆стѐ.
і҃. По бл҃года́ти Бж҃їей да́ннѣй мнѣ̀, ꙗ҆́кѡ премꙋ́дръ а҆рхїте́ктѡнъ ѡ҆снова́нїе положи́хъ: и҆́нъ же нази́даетъ: кі́йждо же да блюде́тъ, ка́кѡ нази́даетъ.
а҃і. Ѡ҆снова́нїѧ бо и҆на́гѡ никто́же мо́жетъ положи́ти па́че лежа́щагѡ, є҆́же є҆́сть І҆и҃съ Хрⷭ҇то́съ.
в҃і. А҆́ще ли кто̀ нази́даетъ на ѡ҆снова́нїи се́мъ, зла́то, сребро̀, ка́менїе честно́е, дрова̀, сѣ́но, тро́стїе:
г҃і. Когѡ́ждо дѣ́ло ꙗ҆влено бꙋ́детъ: де́нь бо ꙗ҆ви́тъ: занѐ ѻ҆гне́мъ ѿкрыва́етсѧ: и҆ когѡ́ждо дѣ́ло, ꙗ҆ково́же є҆́сть, ѻ҆́гнь и҆скꙋ́ситъ.
д҃і. И҆ є҆гѡ́же а҆́ще дѣ́ло пребꙋ́детъ, є҆́же назда̀, мздꙋ̀ прії́метъ.
є҃і. А҆ є҆гѡ́же дѣ́ло сгори́тъ, ѿтщети́тсѧ: са́мъ же спасе́тсѧ, та́кожде ꙗ҆́коже ѻ҆гне́мъ.
ѕ҃і. Не вѣ́сте ли ꙗ҆́кѡ хра́мъ Бж҃їй є҆стѐ, и҆ Дх҃ъ Бж҃їй живе́тъ въ ва́съ;
з҃і. А҆́ще кто Бж҃їй хра́мъ растли́тъ, растли́тъ сего̀ Бг҃ъ: хра́мъ бо Бж҃їй ст҃ъ є҆́сть, и҆̀же є҆стѐ вы̀.
и҃і. Никто́же себѐ да прельща́етъ: а҆́ще кто̀ мни́тсѧ мꙋ́дръ бы́ти въ ва́съ, въ вѣ́цѣ се́мъ, бꙋ́й да быва́етъ, ꙗ҆́кѡ да премꙋ́дръ бꙋ́детъ.

4. Защото кога единъ казва: Азъ сьмь Павловъ; а другъ: Азъ сьмь Аполлосовъ; не сте ли плътскы?

5. Кой е прочее Павелъ, и кой е Аполлосъ? не сѫ ли служители чрѣзъ които повѣрувахте, и *то* както е Господь всякому далъ?

6. Азъ насадихъ, Аполлосъ напои; но Богъ възрасти.

7. Тъй що нито който сади е нѣщо, нито който пои, но Богъ който възрастява,

8. А който сади и който пои едно сѫ, и всякой споредъ свой-тъ си трудъ ще пріеме своѭ-тѫ си заплатѫ.

9. Защото *ный* смы съработници на Бога; *а вы* сте нива Божія, Божіе зданіе.

10. Азъ, споредъ даденѫ-тѫ ми отъ Бога благодать, като искусенъ домоздатель основаніе положихъ; а другъ на *него* зиде; но всякой да гледа какъ зиде на *него.*

11. Защото никой не може да положи друго основаніе освѣнь положено-то, което е Іисусъ Христосъ.

12. И на това основаніе отгорѣ ако зиде нѣкой, злато, сребро, драгоцѣнны камьніе, дрьвіе, сѣно, сламѫ,

13. Всякому работа-та ще стане явна; защото день-тъ ще *ѭ* покаже; понеже съ огнь ся открыва; и огнь-тъ ще испыта всякому каква е работа-та.

14. На когото работа-та, коѭто е зидалъ, устои, *той* ще земе заплатѫ.

15. А на когото работа-та изгори, ще ся отщети, а самъ той ще ся избави, но тъй като изъ огнь.

16. Не знаете ли че сте храмъ Божій, и Духъ Божій живѣе въ васъ?

17. Ако развали нѣкой Божій-тъ храмъ, него ще Богъ да развали, защото храмъ-тъ Божій е святъ, който *храмъ* сте вы.

18. Никой да ся не лъже; ако нѣкой отъ помежду ви мни че е мудръ на тойзи свѣтъ, да стане безуменъ, за да бѫде мудръ.

ѳ҃і. Премꙋдрость бо міра сегѡ, бꙋйство ᲂу҆ Бг҃а є҆сть. пи-
сано бо є҆сть: запинаѧй премꙋдрымъ въ коварствѣ и҆хъ.
к҃. И҆ паки: Гдь вѣсть помышленїѧ человѣческа, ꙗ҆кѡ
сꙋть сꙋєтна.
к҃а. Тѣмже никтоже да хвалитсѧ въ человѣцѣхъ: всѧ бо
ваша сꙋть,
к҃в. А҆ще Павелъ и҆ли А҆поллѡсъ, и҆ли Кифа, и҆ли міръ, и҆ли жи-
вотъ, и҆ли смерть, и҆ли настоѧщаѧ, и҆ли бꙋдꙋщаѧ: всѧ ваша сꙋть:
к҃г. Вы же Хртовы: Хртосъ же Бж҃їй.

ГЛАВА Д҃.

а҃. Такѡ насъ да непщꙋетъ человѣкъ, ꙗ҆кѡ слꙋгъ Хрто-
выхъ и҆ строителей таинъ Бж҃їихъ:
в҃. А҆ є҆же прочее и҆щетсѧ въ строителехъ, да вѣренъ кто
ѡ҆брѧщетсѧ.
г҃. Мнѣ же не велико є҆сть, да ѿ васъ и҆стѧжꙋсѧ, и҆ли ѿ
человѣческагѡ дне: но ни самъ себе востѧзꙋю:
д҃. Ничесоже бо въ себѣ свѣмъ, но ни ѡ҆ семъ ѡ҆правдаю-
сѧ: востѧзаѧй же мѧ, Гдь є҆сть.
є҃. Тѣмже прежде времене ничтоже сꙋдите, дондеже прї-
и҆детъ Гдь, и҆же во свѣтѣ приведетъ таиннаѧ тмы, и҆ ѡ҆бѣ-
витъ совѣты сердечныѧ: и҆ тогда похвала бꙋдетъ комꙋждо
ѿ Бг҃а.
ѕ҃. Сїѧ же, братїе моѧ, преѡбразихъ на себе и҆ А҆поллѡса
васъ ради, да ѿ насъ наꙋчитесѧ не паче написанныхъ
мꙋдрствовати, да не є҆динъ по є҆диномꙋ гордитесѧ на
дрꙋгаго.
з҃. Кто бо тѧ разсꙋждаетъ; что же и҆маши є҆гѡже нѣси
прїѧлъ; А҆ще же и҆ прїѧлъ є҆си, что хвалишисѧ ꙗ҆кѡ не прїемь;
и҃. Се сыти є҆сте, се ѡ҆богатистесѧ, безъ насъ воцаристесѧ:
и҆ ѡ҆ да бы воцарилисѧ є҆сте, да и҆ мы быхомъ съ вами цар-
ствовали.

19. Защото мудрость-та на тойзи свѣтъ е безуміе прѣдъ Бога. Понеже е писано: Улавя мудры-тѣ въ пронырство-то имъ.

20. И пакъ: Господь знае помышленія-та на мудры-тѣ чѳ сѫ суетны.

21. И тъй никой да ся не хвали съ человѣцы-тѣ; защото всичко е ваше;

22. Павелъ ли или Аполлосъ, или Кифа, или свѣтъ, или животъ, или смьрть, или сегашно-то, или бѫдѫщо-то; всичко е ваше;

23. И вы Христови; а Христосъ Божій.

ГЛАВА 4.

1. *Всякой* человѣкъ така да ны има, като служители Христовы, и строители на Божіи-тѣ тайны.

2. А това което ся ище отъ строители-тѣ е всякой единъ да ся намѣри вѣренъ.

3. А за мене е твьрдѣ малко нѣщо да бѫдѫ отъ васъ или отъ человѣческѫ сѫдбѫ сѫденъ; но нито *азъ* самъ себе си сѫдіѫ.

4. Защото совѣсть-та ми въ нищо не мя изобличава; но съ това не сьмь оправданъ; а Господь е който ще мя сѫди.

5. За това нищо не дѣйте сѫди прѣди врѣме, доклѣ да дойдѳ Господь, който ще и да извади на видѣло скрыто-то въ тьмнинѫ-тѫ, и ще изяви сьрдечны-тѣ намѣренія; и тогазь ще бѫде всякому похвала отъ Бога.

6. И това, братіе, загатнѫхъ врьхъ себе си и врьхъ Аполлоса заради васъ; да ся научите отъ насъ да не мудрувате повече отъ писано-то, да ся не прѣвъзнося нѣкой отъ васъ за едного противъ другыго.

7. Защото кой тя прѣдпочита *отъ другыго?* и какво имашь което да не си пріялъ? Ако ли си пріялъ, що ся хвалишь като че не си пріялъ?

8. Сыти сте вече, обогатихте ся вече, въцарихте ся безъ насъ; и дано да царувате, та да быхмы и ный съ васъ наедно царували.

ѳ҃. Мню́ бо, ꙗ҆́кѡ Бг҃ъ ны̀ посла́нники послѣ́днїѧ ꙗ҆ві̀ ꙗ҆́кѡ
насме́ртники: занѐ позо́ръ бы́хомъ мі́ру и҆ а҆́гг҃лѡмъ и҆ чело-
вѣ́кѡмъ.
і҃. Мы̀ (ѹ҆бѡ) бу́ї Хр҃та̀ ра́ди, вы́ же му́дри ѡ҆ Хр҃тѣ̀: мы̀
не́мощни, вы́ же крѣ́пцы: вы̀ сла́вни, мы́ же безче́стни.
а҃і. До нынѣ́шнѧгѡ часа̀ и҆ а҆́лчемъ, и҆ жа́ждемъ, и҆ нагот8-
емъ, и҆ стра́ждемъ, и҆ скита́емсѧ,
в҃і. И҆ тр8жда́емсѧ дѣ́лающе свои́ми р8ка́ми, ѹ҆корѧ́еми,
бл҃гословлѧ́емъ: гони́ми, терпи́мъ:
г҃і. Х8ли́ми, ѹ҆тѣша́емсѧ: ꙗ҆́коже ѿрє́бї мі́р8 бы́хомъ,
всѣ́мъ попра́нїе досе́лѣ.
д҃і. Не срамлѧ́ѧ ва́съ сїѧ̑ пиш8, но ꙗ҆́коже ча̑да моѧ̑ возлю-
бле́ннаѧ наказ8ю.
є҃і. А҆́ще бо и҆ мно́ги пѣ́ст8ны и҆́мате ѡ҆ Хр҃тѣ̀, но не мно́-
ги ѻ҆ц҃ы̀: ѡ҆ Хр҃тѣ̀ бо І҆и҃сѣ благовѣствова́нїемъ а҆́зъ вы̀ роди́хъ.
ѕ҃і. Молю́ же ва́съ, подо́бни мнѣ̀ быва́йте, ꙗ҆́коже а҆́зъ
Хр҃т8.
з҃і. Сегѡ̀ ра́ди посла́хъ къ ва́мъ Тїмоѳе́а, и҆́же мѝ є҆́сть
ча́до возлю́блено и҆ вѣ́рно ѡ҆ Гд҃ѣ, и҆́же ва́мъ воспомѧ́нетъ
п8ти̑ моѧ̑, ꙗ҆̀же ѡ҆ Хр҃тѣ̀ І҆и҃сѣ, ꙗ҆́коже вездѣ̀ и҆ во всѧ́кой цр҃кви
ѹ҆ч8̀.
и҃і. Ꙗ҆́кѡ не грѧд8щ8 мѝ къ ва́мъ разгордѣ́шасѧ нѣ́цыи:
ѳ҃і. Прїид8 же ско́рѡ къ ва́мъ, а҆́ще Гд҃ь восхо́щетъ, и҆ ѹ҆-
раз8мѣ́ю не сло́во разгордѣ́вшихсѧ, но си́л8.
к҃. Не въ словеси́ бо цр҃тво Бж҃їе, но въ си́лѣ.
к҃а. Что̀ хо́щете; съ па́лицею ли прїид8 къ ва́мъ, илѝ съ
любо́вїю и҆ дх҃омъ кро́тости;

ГЛАВА̀ Є҃.

а҃. Ѿню́дъ слы́шитсѧ въ ва́съ бл8же́нїе, и҆ таково̀ бл8же́нїе,
ꙗ҆ково́же ни во ꙗ҆зы́цѣхъ и҆мен8етсѧ, ꙗ҆́кѡ нѣ́коем8 и҆мѣ́ти
жен8̀ ѻ҆́тч8ю:

9. Защото ми ся струва че Богъ показа насъ апостолы-тѣ най послѣдни, като осѫдены на смьрть; защото позоръ станѫхмы на свѣтъ-тъ, и на ангелы и на человѣцы.

10. Ный безумни заради Христа, а вы разумни въ Христа; ный немощни, а вы крѣпкы; вы славни, а ный безчестни.

11. До тойзи часъ и гладувамы и жадувамы, и голи смы, и смы біени, и скытамы ся,

12. И трудимъ ся та работимъ съ рѫцѣ-тѣ си; укорявани, благославямы; гонени, търпимъ;

13. Хулени, молимъ ся; станѫхмы като изметъ на свѣтъ-тъ, сметъ на всичкы-тѣ до днесь.

14. Не пишѫ това за посраменіе на васъ, но като любезны мои чада вразумявамъ вы.

15. Защото ако имате тысящи наставницы въ Христа, но множина отцы нѣмате; понеже азъ вы родихъ въ Христа Іисуса чрѣзъ благовѣствованіе-то.

16. И тъй молѭ ви ся бѫдѣте подражатели на мене.

17. За туй ви проводихъ Тимоѳея, който ми е любезно и вѣрно въ Господа чадо, който ще ви напомни мои-тѣ въ Христа пѫтища, както поучавамъ на всякѫдѣ въ всякѫ церквѫ.

18. Но нѣкои си ся възгордѣхѫ, като че нѣмаше да дойдѫ азъ при васъ;

19. Но ако ще Господь азъ скоро ще дойдѫ при васъ, и ще познаѭ не слово-то, но силѫ-тѫ на тѣзи що сѫ ся възгордѣли.

20. Защото царство-то Божіе не е въ слово, но въ силѫ.

21. Що щете? съ тоягѫ ли да дойдѫ при васъ, или съ любовь и кротъкъ духъ?

ГЛАВА 5.

1. Въобще ся чува *че* между васъ *има* блудодѣяніе, и таквозь блудодѣяніе, на което нито име-то помежду язычницы-тѣ ся чува, така що да има нѣкой бащинѫ-тѫ си женѫ.

в҃. И҆ вы̀ разгорде́сте, и҆ не па́че пла́касте, да и҆змется ѿ среды̀ ва́съ соде́авый де́ло сіѐ.
г҃. Занѐ а҆́зъ ᲂу҆́бѡ а҆́ще не ᲂу҆ ва́съ сый те́ломъ, тꙋ же живый дꙋ́хомъ, ᲂу҆жѐ сꙋди́хъ, ꙗ҆́кѡ та́мѡ сый, соде́авшаго си́це сіѐ,
д҃. Ѡ҆ и҆́мени Гд҇а на́шегѡ І҆и҇са Хр҇та̀, собра́вшымсѧ ва́мъ и҆ моемꙋ̀ дꙋ́хꙋ, съ си́лою Гд҇а на́шегѡ І҆и҇са Хр҇та̀.

є҃. Преда́ти такова́го сатане́ во и҆зможде́ніе пло́ти, да дꙋ́хъ спасе́тсѧ въ де́нь Гд҇а на́шегѡ І҆и҇са Хр҇та̀.

ѕ҃. Не добра̀ похвала̀ ва́ша. не вѣ́сте ли, ꙗ҆́кѡ ма́лъ ква́съ всѐ смѣше́ніе ква́ситъ;
з҃. Ѡ҆чи́стите ᲂу҆̀бо ве́тхїй ква́съ, да бꙋ́дете но́во смѣше́ніе, ꙗ҆́коже є҆стѐ безква́сни: и҆́бо па́сха на́ша за ны̀ пожре́нъ бы́сть, Хр҇то́съ.
и҃. Тѣ́мже да пра́зднꙋемъ, не въ ква́сѣ ве́тсѣ, ни въ ква́сѣ ѕло́бы и҆ лꙋка́вства, но въ безква́сїихъ чистоты̀ и҆ и҆́стины.
ѳ҃. Писа́хъ ва́мъ въ посла́нїи, не примѣша́тисѧ блꙋдникѡ́мъ.
і҃. И҆ не всѧ́кѡ блꙋдникѡ́мъ мі́ра сегѡ̀, и҆лѝ лихоимцємъ, и҆лѝ хи́щникѡмъ, и҆лѝ і҆дѡлослꙋжи́телємъ: поне́же ᲂу҆́бѡ до́лжни бы є҆стѐ бы́ли ѿ мі́ра сегѡ̀ и҆зы́ти:
а҃і. Ны́нѣ же писа́хъ ва́мъ не примѣша́тисѧ: а҆́ще нѣ́кїй бра́тъ и҆менꙋ́емь бꙋ́детъ блꙋдни́къ, и҆лѝ лихои́мецъ, и҆лѝ і҆дѡлослꙋжи́тель, и҆лѝ досади́тель и҆лѝ пїѧ́ница, и҆лѝ хи́щникъ, съ таковы́мъ нижѐ ꙗ҆́сти.
в҃і. Что́ бо мѝ и҆ внѣ́шнихъ сꙋди́ти; не внꙋ́треннихъ ли вы̀ сꙋ́дите;
г҃і. Внѣ́шнихъ же Бг҇ъ сꙋ́дитъ: и҆ и҆зми́те ѕла́го ѿ ва́съ самѣ́хъ.

2. И вы сте ся възгордѣли, а наипаче не ся ни оскърбихте, за да ся испѫди отъ помежду ви тойзи който е сторилъ туй нѣщо?

3. Защото азъ, ако и да не сьмь при васъ тѣломъ, но духомъ сьмь при васъ, и като че сьмь тамъ, отсѫдихъ вече тогози който е това така сторилъ,

4. Въ име-то на Господа нашего Іисуса Христа, щомъ ся съберете вы и мой-тъ духъ, съсъ силѫ-тѫ на Господа нашего Іисуса Христа,

5. Такъвъ *человѣкъ* да го прѣдадемъ на Сатанѫ за погубуваніе на плъть-тѫ, за да ся спасе духъ-тъ въ день-тъ на Господа Іисуса.

6. Не е добра хвалба-та ви; не знаете ли че малко квасъ всичко-то тѣсто заквасува?

7. И тъй очистѣте ветхый-тъ квасъ, да бѫдете ново тѣсто, както сте бесквасни; защото Христосъ пасха-та наша закланъ бы жьртва за насъ.

8. За това да празнувамы, не съ ветхъ квасъ, нито съ квасъ на злобѫ и на лукавство, но съ бесквасны *хлѣбове* на искренность и на истинѫ.

9. Писахъ ви въ писмо-то да нѣмате сношеніе съ блудницы.

10. И не съвсѣмъ *да нѣмате сношеніе* съ блудницы-тѣ на тойзи свѣтъ, или съ лихоимцы-тѣ, или съ грабители-тѣ, или съ идолослужители-тѣ, понеже тогазь трѣба да излѣзете отъ свѣтъ-тъ.

11. Но сега ви писахъ да нѣмате сношеніе, ако бы нѣкой който ся нарича братъ да е блудникъ, или лихоимецъ, или идолослужитель, или хулитель, или піяница, или грабитель; съ такъвзи нито да ядете наедно.

12. Защото що мя е *грыжа* да сѫдіѫ и външни-тѣ? Не сѫдите ли вы вѫтрѣшни-тѣ?

13. А външни-тѣ Богъ ще сѫди; за това испѫдѣте лошій-тъ отъ помежду си.

ГЛАВА ѕ.

а. Смѣетъ ли ктѡ ѿ васъ, вещь имѣѧ ко иномꙋ, сꙋдитисѧ ѿ неправедныхъ, а не ѿ стыхъ;
в. Не вѣсте ли, ꙗкѡ стїи мірови имꙋтъ сꙋдити; и аще вами сꙋдъ пріиметъ міръ, недостойни есте сꙋдищемъ хꙋдымъ;
г. Не вѣсте ли, ꙗкѡ аггелѡвъ сꙋдити имамы, а не точїю житейскихъ;
д. Житейскаѧ бо сꙋдища аще имате, оуничиженныхъ въ цркви, сихъ посаждаете.
є. Къ срамꙋ вамъ глаголю: такѡ ли нѣсть въ васъ мꙋдръ ни единъ, иже можетъ разсꙋдити междꙋ братїи своихъ;
ѕ. Но братъ съ братомъ сꙋдитсѧ, и то пред невѣрными;
з. Оуже оубо ѿнюдъ вамъ срамъ есть, ꙗкѡ тажбы имате междꙋ собою. почто не паче ѡбидими есте; почто не паче лишени бываете;
и. Но вы сами ѡбидите и лишаете, да еще братїю.
ѳ. Или не вѣсте, ꙗкѡ неправедницы цртвїѧ Бжїѧ не наслѣдѧтъ; не льстите себе, ни блꙋдницы, ни идѡлослꙋжители, ни прелюбодѣи, ни сквернители, ни малакїи, ни мꙋжеложницы,
і. Ни лихоимцы, ни татїе, ни пїѧницы, ни досадители, ни хищницы, цртвїѧ Бжїѧ не наслѣдѧтъ.

аі. И сими оубѡ нѣцыи бѣсте: но ѡмыстесѧ, но ѡстистесѧ но ѡправдистесѧ, именемъ Гда нашегѡ Іиса Хрта, и Дхомъ Бга нашегѡ.
ві. Всѧ ми лѣть сꙋть, но не всѧ на пользꙋ: всѧ ми лѣть сꙋть, но не азъ ѡбладанъ бꙋдꙋ ѿ чегѡ.
гі. Брашна чревꙋ, и чрево брашнѡмъ: Бгъ же и сїе и сїѧ оупразднитъ. тѣло же не блꙋженїю, но Гдеви, и Гдь тѣлꙋ:

ГЛАВА 6.

1. Нѣкой отъ васъ, кога има нѣщо съ другыго, смѣе ли да ся сѫди прѣдъ неправедны-тѣ, а не прѣдъ святыи-тѣ?

2. Не знаете ли че святіи-тѣ ще сѫдятъ свѣтъ-тъ? и тъй вы като ще сѫдите свѣтъ-тъ, не сте ли достойни да сѫдите ни най малкы работы?

3. Не знаете ли че ный щемъ ангелы да сѫдимъ? а колко повече житейскы *работы.*

4. За то житейскы сѫдбы ако имате, най нищожны-тѣ въ церквѫ-тѫ, тѣхъ поставяйте *сѫдницы.*

5. За *вашъ* срамъ ви казувамъ *това;* така ли нѣма между васъ ни единъ мудръ, който бы можелъ между братія-та си да отсѫди?

6. Но братъ съ брата ся сѫди, и та прѣдъ невѣрны-тѣ!

7. Сега прочее голѣмъ порокъ е за васъ, дѣто имате помежду си сѫдбы; защо по добрѣ не оставате обидени? защо не прѣдпочитате да изгубите свое-то?

8. Но вы *сами* правите обидѫ и отнемате, и то отъ братія.

9. Или не знаете че неправедни-тѣ нѣма да наслѣдятъ царство-то Божіе? Не дѣйте ся лъга: нито блудници-тѣ, нито идолослужители-тѣ, ни прѣлюбодѣйци-тѣ, нито малакійцы-тѣ, нито мѫжеложници-тѣ,

10. Нито крадци-тѣ, ни лихоимци-тѣ, нито піяницы-тѣ, нито хулители-тѣ, нито грабители-тѣ, нѣма да наслѣдятъ царство-то Божіе.

11. И отъ васъ нѣкои бѣхте таквизи; но измыхте ся, но освятихте ся, но оправдахте ся, съ име-то на Господа Іисуса, и съ Духъ-тъ на Бога нашего.

12. Всичко ми е позволено, но не е всичко за ползѫ; всичко ми е позволено, но азъ не ще бѫдѫ обладанъ отъ нищо.

13. Ястія-та сѫ за търбухъ-тъ, и търбухъ-тъ е за ястія-та; но Богъ и него и тѣхъ ще унищожи; а тѣло-то не е за блудодѣяніе, но за Господа, и Господь е за тѣло-то;

д҃і. Бг҃ъ же и҆ Гд҃а воздви́же, и҆ на́съ воздви́гнетъ си́лою
своеѐю.

є҃і. Не вѣ́сте ли, ꙗ҆́кѡ тѣлеса̀ ва́ша ᲂу҆́дове Хр҇то́вы сꙋ́ть;
взе́мъ ли ᲂу҆̀бо ᲂу҆́ды Хр҇то́вы, сотворю̀ ᲂу҆́ды бლꙋдни́чи; да не
бꙋ́детъ.

ѕ҃і. И҆лѝ не вѣ́сте, ꙗ҆́кѡ прилѣпля́яйсѧ сквернодѣ́йцѣ, є҆ди́но
тѣ́ло є҆́сть (съ блꙋдодѣ́йцею); бꙋ́дета бо речѐ, о҆́ба въ пло́ть
є҆ди́нꙋ:

з҃і. Прилѣпля́яйсѧ же Гд҇еви, є҆ди́нъ дх҃ъ є҆́сть съ Гд҇емъ.

и҃і. Бѣ́гайте блꙋдодѣѧ́нїѧ. всѧ́къ бо грѣ́хъ, є҆го́же а҆́ще со-
твори́тъ человѣ́къ, кромѣ̀ тѣ́ла є҆́сть: а҆ блꙋдѧ́й, во своѐ тѣ́ло
согрѣша́етъ.

ѳ҃і. И҆лѝ не вѣ́сте, ꙗ҆́кѡ тѣлеса̀ ва́ша хра́мъ живꙋ́щагѡ въ
ва́съ ст҃а́гѡ Дх҃а сꙋ́ть, є҆го́же и҆́мате ѿ Бг҃а, и҆ нѣ́сте свои̑;

к҃. Кꙋ́плени бо є҆стѐ цѣно́ю: просла́вите ᲂу҆̀бо Бг҃а въ
тѣлесѣ́хъ ва́шихъ, и҆ въ дꙋша́хъ ва́шихъ, ꙗ҆̀же сꙋ́ть Бж҃їѧ.

ГЛАВА̀ З҃.

а҃. А҆ ѡ҆ ни́хже писа́сте мѝ, добро̀ человѣ́кꙋ женѣ̀ не
прикаса́тисѧ:

в҃. Но блꙋдодѣѧ́нїѧ ра́ди кі́йждо своѧ̀ женꙋ̀ да и҆́мать, и҆
ка́ѧждо жена̀ своего̀ мꙋ́жа да и҆́мать.

г҃. Женѣ̀ мꙋ́жъ до́лжнꙋю любо́вь да возда́етъ: та́кожде и҆
жена̀ мꙋ́жꙋ.

д҃. Жена̀ свои́мъ тѣ́ломъ не владѣ́етъ, но мꙋ́жъ: та́кожде
и҆ мꙋ́жъ свои́мъ тѣ́ломъ не владѣ́етъ, но жена̀.

є҃. Не лиша́йте себѐ дрꙋ́гъ дрꙋ́га, то́чїю по согла́сїю до
вре́мени, да пребыва́ете въ постѣ̀ и҆ моли́твѣ, и҆ па́ки вкꙋ́пѣ
собира́йтесѧ, да не и҆скꙋша́етъ ва́съ сатана̀ невоздержа́нїемъ
ва́шимъ.

ѕ҃. Сїе́ же глаго́лю по совѣ́тꙋ, а҆ не по повелѣ́нїю.

14. А Богъ и Господа въскрьси, и насъ ще съсъ силѫ-тѫ си да въскрьси.

15. Не знаете ли че ваши-тѣ тѣла сѫ удове Христови? И тъй да земѫ удове-тѣ Христовы, и на блудницѫ удове ли да гы направіѫ? Да не бѫде.

16. Или не знаете че който ся съвъкупява съ блудницѫ, едно тѣло е *съ неіѫ?* Защото ще бѫдѫтъ, казува, двама-та въ еднѫ плъть.

17. Но който ся съединява съ Господа, единъ духъ е съ *него.*

18. Бѣгайте отъ блудодѣяніе-то; всякой грѣхъ който бы сторилъ человѣкъ, е вънъ отъ тѣло-то; но който блудствува противъ свое-то си тѣло съгрѣшава.

19. Не знаете ли че тѣло-то ваше е храмъ на Святаго Духа който *е* въ васъ, когото имате отъ Бога, и не сте свои си?

20. Защото вы сте съсъ цѣнѫ купени; за то прославѣте Бога съ ваши-тѣ тѣла, и съ ваши-тѣ душы, които сѫ Божіи.

ГЛАВА 7.

1. За това що ми писахте, добрѣ *е* да ся не прикасава человѣкъ до женѫ.

2. Но по причинѫ на блудодѣянія-та, нека има всякой своіѫ си женѫ, и всяка *жена* да има свой си мѫжъ.

3. Мѫжъ-тъ да отдава на женѫ-тѫ длъжно-то *ней* благорасположеніе, подобно и жена-та на мѫжъ-тъ.

4. Жена-та не владѣе на свое-то си тѣло, но мѫжъ-тъ; така и мѫжъ-тъ не владѣе на свое-то си тѣло, но жена-та.

5. Не оставайте лишени единъ отъ другый, освѣнь ако е нѣщо по съгласіе за врѣме, за да ся упражнявате въ постъ и молитвѫ; и пакъ ся схождайте наедно, да вы не искушава Сатана поради ваше-то невъздьржаніе.

6. И това *го* казувамъ по дозволеніе, а не по повелѣніе.

з҃. Хощꙋ̀ бо, да всѝ человѣ́цы бꙋ́дꙋтъ, ꙗ҆́коже и҆ а҆́зъ: но кі́йждо
своѐ дарова́ніе и҆́мать ѿ Бг҃а, ѻ҆́въ ѹ҆́бѡ си́це, ѻ҆́въ же си́це.
и҃. Глаго́лю же безбра́чнымъ и҆ вдови́цамъ: добро̀ и҆̀мъ
є҆́сть, а҆́ще пребꙋ́дꙋтъ ꙗ҆́коже и҆ а҆́зъ.
ѳ҃. А҆́ще ли не ѹ҆держа́тсѧ, да посага́ютъ: лꙋ́чше бо є҆́сть
жени́тисѧ, не́жели разжиза́тисѧ.
і҃. А҆ ѡ҆жени́вшымсѧ завѣща́ваю, не а҆́зъ, но Гдⷭ҇ь, женѣ̀ ѿ
мꙋ́жа не разлꙋча́тисѧ:
а҃і. А҆́ще ли же и҆ разлꙋчи́тсѧ, да пребыва́етъ безбра́чна,
и҆лѝ да смири́тсѧ съ мꙋ́жемъ свои́мъ: и҆ мꙋ́жꙋ жены̀ не ѿпꙋща́ти.
в҃і. Про́чымъ же а҆́зъ глаго́лю, а҆ не Гдⷭ҇ь: а҆́ще кото́рый
бра́тъ женꙋ̀ и҆́мать невѣ́рнꙋ, и҆ та̀ бл҃говоли́тъ жи́ти съ ни́мъ,
да не ѡ҆ставлѧ́етъ є҆ѧ̀:
г҃і. И҆ жена̀ а҆́ще и҆́мать мꙋ́жа невѣ́рна, и҆ то́й бл҃говоли́тъ
жи́ти съ не́ю, да не ѡ҆ставлѧ́етъ є҆гѡ̀.
д҃і. Ст҃и́тсѧ бо мꙋ́жъ невѣ́ренъ ѡ҆ женѣ̀ вѣ́рнѣ, и҆
ст҃и́тсѧ жена̀ невѣ́рна ѡ҆ мꙋ́жѣ вѣ́рнѣ: и҆на́че бо ча̑да
ва́ша нечи̑ста бы́ли бы, ны́нѣ же ст҃а сꙋ́ть.
є҃і. А҆́ще ли невѣ́рный ѿлꙋча́етсѧ, да разлꙋчи́тсѧ: не
порабо́тисѧ бо бра́тъ и҆лѝ сестра̀ въ таковы́хъ: въ ми́ръ бо
призва̀ на́съ Гдⷭ҇ь Бг҃ъ.
ѕ҃і. Что́ бо вѣ́си, же́но, а҆́ще мꙋ́жа спасе́ши; и҆лѝ что̀ вѣ́си,
мꙋ́жꙋ, а҆́ще женꙋ̀ спасе́ши;
з҃і. То́чїю коемꙋ́ждо ꙗ҆́коже раздѣли́лъ є҆́сть Бг҃ъ, кі́йждо
ꙗ҆́коже при́званъ бы́сть Гдⷭ҇емъ, та́кѡ да хо́дитъ: и҆ та́кѡ во
всѣ́хъ цр҃кваχъ повелѣва́ю.
и҃і. Во ѡ҆брѣ́занїи ли кто̀ при́званъ бы́сть: да не ѿто́рг-
нетсѧ: въ неѡбрѣ́занїи ли кто̀ при́званъ бы́сть; да не
ѡ҆брѣ́зꙋетсѧ.
ѳ҃і. Ѡ҆брѣ́заніе ничто́же є҆́сть, и҆ неѡбрѣ́заніе ничто́же
є҆́сть, но соблюде́ніе за́повѣдей Бж҃їиχъ.
к҃. Кі́йждо въ зва́нїи въ не́мже при́званъ бы́сть, въ то́мъ
да пребыва́етъ.

7. Защото нщѫ всичкы-тѣ человѣци да сѫ каквото сьмь азъ: но всякой има особеннѫ дарбѫ отъ Бога, единъ така а другъ инакъ.

8. А на неженены-тѣ и на вдовицы-тѣ казувамъ, добро е за тѣхъ, ако останѫтъ както и азъ.

9. Но ако не могѫтъ да ся въздьржатъ, нека ся оженятъ: защото по добрѣ е да ся оженятъ, а не да ся разжегватъ.

10. А на оженены-тѣ зарѫчвамъ, не азъ, но Господь, жена отъ мѫжа *си* да ся не разлѫчи.

11. Но ако ся и разлѫчи, да остане неженена, или да ся примири съ мѫжа *си*. И мѫжъ да не напуща женѫ *си*.

12. А на другы-тѣ азъ казувамъ, не Господь: Ако нѣкой братъ има женѫ невѣрницѫ, и тя соизволява да живѣе съ него, да ѭ не напуща.

13. И жена която има мѫжъ невѣрникъ, и той соизволява да живѣе съ неѭ, да го не напуща.

14. Защото невѣрникъ-тъ мѫжъ освященъ быва поради женѫ-тѫ, и невѣрница-та жена освящена быва поради мѫжъ-тъ; понеже инакъ чада-та ви щѣхѫ да бѫдѫтъ нечисты; но сега сѫ святы.

15. Ако ли невѣрникъ-тъ ся отлѫча, да ся отлѫчи; въ таквызь *пъща* не е порабощенъ братъ-тъ или сестра-та. Но Богъ ны призова на миръ.

16. Защото, що знаешь *ты*, жено, да ли не ще да спасешь мѫжъ-тъ? или що знаешь, мѫжу, да ли не ще да спасешь *ты* женѫ-тѫ?

17. Но всякой както му е Богъ отдѣлилъ, и всякой както го е Господь призовалъ, така да ходи; и така заповѣдувамъ по всичкы-тѣ церквы.

18. Обрѣзанъ ли е призованъ нѣкой *въ вѣрѫ-тѫ*, да не крые обрѣзаніе-то. Необрѣзанъ ли е нѣкой призованъ, да ся не обрѣзува.

19. Обрѣзаніе-то е нищо и необрѣзаніе-то нищо; но *всичко е* въ пазеніе-то на Божіи-тѣ заповѣди.

20. Всякой да си остава въ това званіе въ което е призованъ.

к҃а. Ра́бъ ли призва́нъ бы́лъ є҆сѝ; да не неради́ши: но а҆́ще
и҆ мо́жеши свобо́денъ бы́ти, бо́льше порабо́ти себѐ.
к҃в. Призва́нный бо ѡ҆ Гд҃ѣ ра́бъ, свобо́дникъ Гд҃нь
є҆́сть: та́кожде и҆ призва́нный свобо́дникъ, ра́бъ є҆́сть
Хрⷭ҇то́въ.
к҃г. Цѣно́ю кꙋ́плени є҆стѐ: не бꙋ́дите раби̑ человѣ́кѡмъ.
к҃д. Кі́йждо, въ не́мже призва́нъ бы́сть, бра́тїе, въ то́мъ
да пребыва́етъ предъ Бг҃омъ.
к҃є. Ѡ҆ дѣ́вахъ же повелѣ́нїѧ Гд҃нѧ не и҆́мамъ: совѣ́тъ же
даю̀, ꙗ҆́кѡ поми́лованъ ѿ Гд҃а вѣ́ренъ бы́ти.
к҃ѕ. Мню̀ ᲂу҆̀бо сїѐ добро̀ бы́ти за настоѧ́щꙋю нꙋ́ждꙋ, ꙗ҆́кѡ
добро̀ человѣ́кꙋ та́кѡ бы́ти.
к҃з. Привѧза́лсѧ ли є҆сѝ женѣ̀; не и҆щи̑ разрѣше́нїѧ: ѿрѣ-
ши́лсѧ ли є҆сѝ жены̀; не и҆щи̑ жены̀.
к҃и. А҆́ще ли же и҆ ѡ҆же́нишисѧ, не согрѣши́лъ є҆сѝ: и҆ а҆́ще
посѧ́гнетъ дѣ́ва, не согрѣши́ла є҆́сть: ско́рбь же пло́ти и҆мѣ́ти
бꙋ́дꙋтъ такові́и: а҆́зъ же вы̑ щажꙋ̀.
к҃ѳ. Сїе́ же глаго́лю, бра́тїе, ꙗ҆́кѡ вре́мѧ прекраще́но є҆́сть
про́чее, да и҆ и҆мꙋ́щїи жены̀, ꙗ҆́коже не и҆мꙋ́щїи бꙋ́дꙋтъ:
л҃. И҆ пла́чꙋщїисѧ, ꙗ҆́коже не пла́чꙋщїи: и҆ ра́дꙋющїисѧ,
ꙗ҆́коже не ра́дꙋющесѧ: и҆ кꙋпꙋ́ющїи, ꙗ҆́кѡ не содержа́ще:

л҃а. И҆ тре́бꙋющїи мі́ра сегѡ̀, ꙗ҆́кѡ не тре́бꙋюще: прехо́дитъ
бо ѻ҆́бразъ мі́ра сегѡ̀.
л҃в. Хощꙋ́ же ва́съ безпеча́льныхъ бы́ти. не ѡ҆жени́выйсѧ
пече́тсѧ ѡ҆ Гд҃нихъ, ка́кѡ ᲂу҆годи́ти Гд҃еви:
л҃г. А҆ ѡ҆жени́выйсѧ пече́тсѧ ѡ҆ мїрски́хъ, ка́кѡ ᲂу҆годи́ти
женѣ̀. раздѣли́сѧ жена̀ и҆ дѣ́ва.
л҃д. Не посѧ́гшаѧ пече́тсѧ ѡ҆ Гд҃нихъ, ка́кѡ ᲂу҆годи́ти Гд҃еви,
да бꙋ́детъ ст҃а и҆ тѣ́ломъ и҆ дх҃омъ: а҆ посѧ́гшаѧ пече́тсѧ ѡ҆
мїрски́хъ, ка́кѡ ᲂу҆годи́ти мꙋ́жꙋ.

л҃є. Сїе́ же на по́льзꙋ ва́мъ са́мѣмъ глаго́лю: не да сило̀

21. Рабъ ли ся призованъ? Да тя не е грыжа; но ако можешь още да станешь свободенъ, по добрѣ употрѣби *това*.

22. Защото който е рабъ призованъ въ Господа, свободникъ Господень е; така и който е свободенъ призованъ, рабъ е Христовъ.

23. Съсъ *скѫпѫ* цѣнѫ сте купени: не бывайте роби на человѣцы.

24. Въ каквото *званіе* е нѣкой призованъ, братіе, въ него всякой да си остава прѣдъ Бога.

25. Колкото за дѣвицы-тѣ нѣмамъ заповѣдь отъ Господа; но, като помилованъ отъ Господа да сьмь вѣренъ, мнѣніе давамъ.

26. И тъй за настоящѫ-тѫ нуждѫ мыслѭ да е добро това, *сирѣчь* че е добрѣ человѣку така да си бѫде:

27. Вързанъ ли си съ женѫ? Не тръси развьрзуваніе. Отвьрзанъ ли си отъ женѫ? Не тръси женѫ.

28. Но ако ся и оженишь, не съгрѣшавашь, и дѣвица ако ся ожени, не съгрѣшава; но таквизи които сѫ ще иматъ скърбь по плъти; а пакъ азъ вы съжалявамъ.

29. Това само казувамъ, братіе, че останѫло-то врѣме е кратко; за това и тѣзи които иматъ жены да сѫ като че нѣматъ;

30. И които плачѫтъ като че не плачѫтъ, и които ся радуватъ като че ся не радуватъ; и които купуватъ, като че *нищо* не добыватъ;

31. И които иматъ сношеніе съ тойзи свѣтъ, като че не сѫ прѣдани нему; защото на тойзи свѣтъ образъ-тъ прѣхожда.

32. А азъ искамъ вы да сте безгрыжни; нежененый ся грижи за това което е Господне, какъ да угоди Господу;

33. А жененый ся грыжи за това което е свѣтовно, какъ да угоди на женѫ-тѫ.

34. Между женѫ и дѣвицѫ има разлика: неженена-та ся грыжи за това което е Господне, за да бѫде свята и тѣломъ и духомъ; а оженена-та ся грыжи за това което е свѣтовно, какъ да угоди на мѫжъ-тъ.

35. И това го казувамъ за собственнѫ-тѫ вашѫ ползѫ; не да

вамъ наложꙋ, но къ бл҃гообразїю и҆ бл҃гопристꙋпанїю Гд҇еви безмолвнꙋ.

л҃ѕ. А҆́ще ли же кто̀ безобразити ѿ дѣвѣ своей непщꙋетъ, а҆́ще є҆́сть превозрастна, и҆ таѡ должна є҆́сть быти: є҆́же хощетъ, да творитъ, не согрѣшаетъ, а҆́ще посагнетъ.

л҃з. А҆ и҆́же стоитъ твердѡ сердцемъ, не и҆мый нꙋжды, власть же и҆мать ѿ своей воли, и҆ сѐ разсꙋдилъ є҆́сть въ сердцѣ своемъ, блюстѝ дѣвꙋ свою̀, добрѣ творитъ.

л҃и. Тѣмже и҆ вдаѧй бракꙋ свою̀ дѣвꙋ, добрѣ творитъ: и҆ не вдаѧй, лꙋчше творитъ.

л҃ѳ. Жена̀ привѧзана є҆́сть закономъ въ є҆ли́ко времѧ живетъ мꙋжъ є҆ѧ̀: а҆́ще же ᲂу҆мретъ мꙋжъ є҆ѧ̀, свободна є҆́сть, за негоже хощетъ посагнꙋти, то́чїю ѡ҆ Гд҇ѣ.

м҃. Бл҃женнѣйша же є҆́сть, а҆́ще таѡ пребꙋдетъ, по моемꙋ̀ совѣтꙋ: мню́сѧ бо и҆ а҆́зъ Дх҃а Бж҃їѧ и҆мѣти.

ГЛАВА̀ И҃.

а҃. Ѿ і҆дѡложертвенныхъ же вѣмы: ꙗ҆́кѡ вси̑ разꙋмъ и҆мамы: разꙋмъ ᲂу҆бѡ кичитъ, а҆ любы̀ созидаетъ:

в҃. А҆́ще ли кто̀ мнитсѧ вѣдѣти что̀, не ᲂу҆ что̀ разꙋмѣ, ꙗ҆́коже подобаетъ разꙋмѣти:

г҃. А҆́ще же кто̀ любитъ Бг҃а, сей познанъ бы́сть ѿ негѡ̀.

д҃. Ѿ ꙗ҆денїи же і҆дѡложертвенныхъ, вѣмы, ꙗ҆́кѡ і҆́дѡлъ ничтоже є҆́сть въ мі́рѣ, и҆ ꙗ҆́кѡ никтоже Бг҃ъ и҆́нъ, токмѡ є҆ди́нъ.

є҃. А҆́ще бо и҆ сꙋ́ть глаго́лемїи бо́зи, и҆лѝ на нб҃си̑, и҆лѝ на землѝ: ꙗ҆́коже сꙋ́ть бо́зи мно́зи, и҆ господїе мно́зи:

ѕ҃. Но на́мъ є҆ди́нъ Бг҃ъ Ѻ҆ц҃ъ, и҆з̾ негѡ́же всѧ̑, и҆ мы̀ ᲂу҆ негѡ̀: и҆ є҆ди́нъ Гд҇ь І҆и҃съ Хр҇то́съ, и҆́мже всѧ̑, и҆ мы̀ тѣ́мъ.

з҃. Но не во всѣ́хъ ра́зꙋмъ: нѣ́цыи же со́вѣстїю і҆́дѡльскою,

ви наложѫ примкѫ, но за благообразіе, и постоянно прѣбѫдваніе въ служеніе-то Господне безъ развлѣченіе *на умъ-тъ.*

36. Ако ли мысли нѣкой че прави неприлично за дѣвицѫ-тѫ си, ако да ѝ е минѫло врѣме, и трѣба така да бѫде, нека прави каквото ще: не съгрѣшава; нека ся женятъ.

37. Но който стои твьрдъ на сьрдце-то си, и нѣма нуждѫ, но има власть за своіѫ-тѫ си воліѫ, и е рѣшилъ това въ сьрдце-то си, да дьржи дѣвицѫ-тѫ си *нежененя,* добрѣ прави.

38. Така що който оженя дѣвицѫ-тѫ си добрѣ прави; а който іѫ не оженя, прави по добрѣ.

39. Жена-та е вьрзана отъ законъ-тъ, до колкото врѣме е живъ мѫжъ ѝ; ако ли умрѣ мѫжъ ѝ, свободна е да ся ожени за когото ще, тъкмо *да бьıва това* въ Господа.

40. Но по мое-то мнѣніе по блажена е, ако си остане така; а мысліѫ че и азъ имамъ Духъ Божій.

ГЛАВА 8.

1. Колкото за идоложьртвенно-то, знаемъ че всички имамы знаніе; *но* знаніе-то възгордѣва, а любовь-та назидава.

2. И ако ся има нѣкой че знае нѣщо, не е позналъ още нищо както трѣбува да познава.

3. Но ако люби нѣкой Бога, той е познатъ отъ него.

4. И тъй колкото за яденіе-то отъ идоложьртвенно-то, знаемъ че идолъ-тъ *е* нищо на свѣтъ-тъ, и че освѣнь единого *Бога нѣма* никой другъ Богъ.

5. Защото ако и да има нарицаеми богове, или на небе-то или на земіѫ-тѫ; (както *ся казува* че има много богове; и господари много;)

6. Но намъ е единъ Богъ Отецъ, отъ когото е всичко, и ный смы въ него; и единъ Господь Іисусъ Христосъ, чрѣзъ когото е всичко, и ный чрѣзъ него.

7. Но *това* знаніе въ всичкы го нѣма; и нѣкои съсъ совѣсть на

да́же досе́лѣ ꙗ҆́коже і҆дѡложе́ртвенное ꙗ҆да́тъ, и҆ со́вѣсть
и҆́хъ немощна̀ сꙋ́щи скверни́тса.

и҃. Бра́шно же на́съ не поставла́етъ пре́дъ Бг҃омъ, нижѐ бо
а҆́ще ꙗ҆́мы, и҆збы́точествꙋемъ: нижѐ а҆́ще не ꙗ҆́мы, лиша́-
емса.

ѳ҃. Блюди́те же, да не ка́кѡ вла́сть ва́ша сїа̀ преткнове́нїе
бꙋ́детъ немощны̑мъ.

і҃. А҆́ще бо кто̀ ви́дитъ та̀, и҆́мꙋща ра́зꙋмъ, въ тре́бищи
возлежа́ща, не со́вѣсть ли є҆гѡ̀ немощна̀ сꙋ́щи сози́ждетса
і҆дѡложе́ртвеннаѧ ꙗ҆́сти;

а҃і. И҆ поги́бнетъ немощный бра́тъ въ твое́мъ ра́зꙋмѣ,
є҆гѡ́же ра́ди Хрⷭ҇то́съ ᲂу҆́мре.

в҃і. Та́кожде согрѣша́юще въ бра́тїю, и҆ бїю́ще и҆́хъ со́вѣсть
не́мощнꙋ сꙋ́щꙋ, во Хрⷭ҇та̀ согрѣша́ете.

г҃і. Тѣ́мже а҆́ще бра́шно соблазнѧ́етъ бра́та моего̀, не
и҆́мамъ ꙗ҆́сти мѧ́са во вѣ́ки, да не соблазню̀ бра́та моего̀.

ГЛАВА̀ ѳ҃.

а҃. Нѣ́смь ли А҆пⷭ҇лъ, нѣ́смь ли свобо́дъ; не і҆ис҃а Хрⷭ҇та́
ли Гдⷭ҇а на́шего ви́дѣхъ; не дѣ́ло ли моѐ вы̀ є҆стѐ ѡ҆
Гдⷭ҇ѣ;

в҃. А҆́ще и҆ны̑мъ и҆ нѣ́смь А҆пⷭ҇лъ, но ѻ҆ба́че ва́мъ є҆́смь: пе-
ча́ть бо моегѡ̀ а҆пⷭ҇лства вы̀ є҆стѐ ѡ҆ Гдⷭ҇ѣ.

г҃. Мо́й ѿвѣ́тъ востѧзꙋ́ющымъ менѐ се́й є҆сть:

д҃. Є҆да̀ не и҆́мамы вла́сти ꙗ҆́сти и҆ пи́ти;

є҃. Є҆да̀ не и҆́мамы вла́сти сестрꙋ̀ женꙋ̀ води́ти, ꙗ҆́кѡ и҆ про́-
чїи А҆пⷭ҇ли, и҆ бра́тїѧ Гдⷭ҇нѧ, и҆ Ки́фа;

ѕ҃. И҆лѝ є҆ди́нъ а҆́зъ и҆ Варна́ва не и҆́мамы вла́сти є҆́же не
дѣ́лати;

з҃. Кто̀ во́инствꙋетъ свои́ми ѡ҆бро́ки когда̀; и҆лѝ кто̀ на-

идолъ-тъ и до сега ядѫтъ *идоложьртвенно* като жьртвѫ на идолъ-тъ, и совѣсть-та имъ като е слаба осквьрнява ся.

8. А яденіе-то не ны прѣпорѫчва на Бога; защото нито ако ядемъ ни ся нѣщо придава, нито ако не ядемъ лишавамы ся отъ нѣщо.

9. Но гледайте да не бы тая ваша свобода да бѫде соблазнь на слабы-тѣ.

10. Защото ако бы да види нѣкой тебе, който имашь знаніе, че сѣдишь на трапезѫ-тѫ въ идолско капище, той като е слабъ, совѣсть-та му не ще ли ся одьрзости да яде идоложьртвенно?

11. И поради твое-то знаніе ще загыне немощный-тъ братъ, за когото е умрѣлъ Христосъ.

12. А като согрѣшавате така противъ братія-та, и наранявате слабѫ-тѫ имъ совѣсть, то вы противу Христа согрѣшавате.

13. За това, ако яденіе-то соблазнява брата ми, нѣма да ямъ мѣсо въ вѣкы, за да не соблазнѭ брата си.

ГЛАВА 9.

1. Не сьмь ли апостолъ? Не сьмь ли свободенъ? Не видѣхъ ли Іисуса Христа Господа нашего? Не сте ли вы мое-то въ Господа дѣло?

2. На другы ако не сьмь апостолъ, *то* поне на васъ сьмь; защото въ Господа вы сте печатъ-тъ на мое-то апостолство.

3. Това е мой-тъ отвѣтъ на тѣзи които испытуватъ *поведеніе-то* ми.

4. Да ли нѣмамы власть да ядемъ и да піемъ?

5. Да ли нѣмамы власть *и ный* както другы-тѣ апостоли, и братія-та Господни, и Кифа, да водимъ съсъ *себе си* женѫ отъ сестры-тѣ?

6. Или само на мене и на Варнавѫ не е дозволено да не работимъ?

7. Кой воинствува нѣкога на свое си иждивеніе? Кой

саждаетъ віноградъ, и҆ ѿ плода̀ є҆гѡ̀ не ꙗ҆́стъ; и҆лѝ кто̀ пасе́тъ
ста́до, и҆ ѿ млека̀ ста́да не ꙗ҆́стъ;
и҃. Є҆да̀ по человѣ́кꙋ сїѧ̑ глаго́лю; не и҆ зако́нъ ли сїѧ̑ гла-
го́летъ;
ѳ҃. Въ Мѡѷсе́овѣ бо зако́нѣ пи́сано: да не загради́ши
ᲂу҆сте́нъ вола̀ молотѧ́ща. є҆да̀ ѿ волѣ́хъ ради́тъ Бг҃ъ;
і҃. И҆лѝ на́съ ра́ди всѧ́кѡ глаго́летъ; на́съ бо ра́ди напи-
са́сѧ, ꙗ҆́кѡ ѿ наде́ждѣ до́лженъ є҆́сть ѡ҆рѧ́й ѡ҆ра́ти, и҆ моло-
тѧ́й съ наде́ждею своегѡ̀ ᲂу҆пова́нїѧ причаща́тисѧ.
а҃і. А҆́ще мы̀ дх҃ѡ́внаѧ сѣ́ѧхомъ ва́мъ, вели́ко ли, а҆́ще мы̀
ва́ша тѣле́снаѧ по́жнемъ;
в҃і. А҆́ще и҆ні́и вла́сти ва́шеѧ причаща́ютсѧ, не па́че ли мы̀;
но не сотвори́хомъ по ѡ҆́бласти се́й: но всѧ̑ терпи́мъ, да не
прекраще́нїе ко́е да́мы бл҃говѣ́ствова́нїю Хр҃то́вꙋ.

г҃і. Не вѣ́сте ли, ꙗ҆́кѡ дѣ́лающїи сщ҃е́ннаѧ, ѿ свѧти́лища
ꙗ҆дѧ́тъ; и҆ слꙋжа́щїи ѡ҆лтарю̀ со ѡ҆лтаре́мъ дѣ́лѧтсѧ;

д҃і. Та́кѡ и҆ Гдⷭ҇ь повелѣ̀ проповѣ́дающымъ бл҃говѣ́стїе, ѿ
бл҃говѣ́стїѧ жи́ти.
є҃і. А҆́зъ же ни є҆ди́но сотвори́хъ ѿ си́хъ. не писа́хъ же сїѧ̑,
да та́кѡ бꙋ́детъ ѡ҆ мнѣ̀. до́брѣе бо мнѣ̀ па́че ᲂу҆мре́ти, не́жели
похвалꙋ̀ мою̀ кто̀ да и҆спраздни́тъ.
ѕ҃і. А҆́ще бо бл҃говѣ́ствꙋю, нѣ́сть мѝ похвалы̀: нꙋ́жда бо
мѝ належи́тъ: го́ре же мнѣ̀ є҆́сть, а҆́ще не бл҃говѣ-
ствꙋю.
з҃і. А҆́ще ᲂу҆̀бѡ во́лею сїѐ творю̀, мздꙋ̀ и҆́мамъ: а҆́ще же не-
во́лею, строе́нїе мѝ є҆́сть предано̀.
и҃і. Ка́ѧ ᲂу҆̀бо мѝ є҆́сть мзда̀; да бл҃говѣ́ствꙋѧй безъ мзды̀
положꙋ̀ бл҃говѣ́стїе Хр҃то́во, во є҆́же не твори́ти мѝ по ѡ҆́бласти
мое́й въ бл҃говѣ́ствова́нїи.
ѳ҃і. Свобо́денъ бо сы́й ѿ всѣ́хъ, всѣ̑мъ себѐ поработи́хъ, да
мно́жайшыѧ приѡбрѧ́щꙋ:

насажда лозіе, и не яде отъ плодъ-тъ му? Или кой пасе стадо, и не яде отъ млѣко-то на стадо-то?

8. По человѣческы ли говорѭ това? не казува ли и законъ-тъ исто-то?

9. Защото въ законъ-тъ Моисеевъ е писано: Не обвьрзувай уста-та на волъ който вършѣе. За волове-тѣ ли ся грыжи Богъ?

10. Или непрѣмѣнно заради насъ казува? защото *това* е за насъ писано; така що който оре, съ надеждѫ трѣба да оре; и който вършѣе, съ надеждѫ да е участникъ въ надеждѫ-тѫ си.

11. Ако смы ный посѣяли у васъ духовно-то, много ли е ако пожьнемъ отъ васъ тѣлесно-то?

12. Ако другы участвуватъ въ власть-тѫ надъ васъ, не трѣба ли ный повече? Тѫзи власть обаче ный не употрѣбихмы; но търпимъ всичко, за да не причинимъ нѣкое прѣкратеніе на благовѣствованіе-то Христово.

13. Не знаете ли че които священнодѣйствуватъ отъ святилище-то ся хранятъ? И които служатъ на олтарь-тъ зематъ дѣлъ отъ олтарь-тъ?

14. Така и Господь заповѣда, проповѣдници-тѣ на евангеліе-то да живѣѭтъ отъ благовѣствованіе-то.

15. Но азъ ни едно отъ тѣзи не употрѣбихъ; нито писахъ това, да ми бѫде така; защото за мене е по добрѣ да умрѫ, а не да осуети нѣкой похвалѫ-тѫ ми.

16. Защото ако проповѣдувамъ евангеліе-то, то не ми е похвала; защото нужда ми надлежи, и тежко ми ако не благовѣствувамъ.

17. Защото ако правѭ това отъ своѭ волѭ, имамъ заплатѫ; ако ли отъ неволѭ, *а то* ми е служеніе-то повѣрено.

18. И тъй коя е моя-та заплата? *Тая,* съ проповѣданіе-то си да положѫ евангеліе-то Христово безъ иждивеніе, така що да не злоупотрѣбѭ моѭ-тѫ власть въ благовѣствованіе-то.

19. Защото като сьмь свободенъ отъ всичкы, заробихъ себе си на всичкы-тѣ, за да придобыѭ по много-то:

к҃. Бы́хъ Ї҆ꙋде́ємъ ꙗ҆́кѡ Ї҆ꙋде́й, да Ї҆ꙋде́и пріѡбрѧ́щꙋ: под-
зако́ннымъ ꙗ҆́кѡ подзако́ненъ, да подзако́нныѧ при-
ѡбрѧ́щꙋ:

к҃а. Беззако́ннымъ ꙗ҆́кѡ беззако́ненъ, не сы́й беззако́н-
никъ Бг҃ꙋ, но зако́нникъ Хр҃тꙋ̀, да пріѡбрѧ́щꙋ беззако́н-
ныѧ.

к҃в. Бы́хъ немѡ́щнымъ ꙗ҆́кѡ не́мощенъ, да немѡ́щныѧ при-
ѡбрѧ́щꙋ: всѣ̑мъ бы́хъ всѧ̑, да всѧ́кѡ нѣ́кіѧ спасꙋ̀.

к҃г. Сїе́ же творю̀ за бл҃говѣ́стїе, да соѡ́бщникъ є҆мꙋ̀
бꙋ́дꙋ.

к҃д. Не вѣ́сте ли, ꙗ҆́кѡ текꙋ́щїи въ позо́рищи, всѝ ѹ҆́бѡ
текꙋ́тъ, є҆ди́нъ же прїе́млетъ по́честь; та́кѡ тецы́те, да по-
сти́гнете:

к҃є. Всѧ́къ же подвиза́айсѧ, ѿ всѣ́хъ воздержи́тсѧ: и҆ ѻ҆нѝ
ѹ҆́бѡ да и҆стлѣ́ненъ вѣне́цъ прїи́мꙋтъ, мы́ же нетлѣ́ненъ.

к҃ѕ. А҆́зъ ѹ҆́бо та́кѡ текꙋ̀, не ꙗ҆́кѡ безвѣ́стнѡ: та́кѡ под-
виза́юсѧ, не ꙗ҆́кѡ возд꙯ꙋхъ бїѧ́й:

к҃з. Но ѹ҆мерщвлѧ́ю тѣ́ло моѐ и҆ порабоща́ю, да не ка́кѡ,
и҆ны̑мъ пропровѣ́дꙋѧ, са́мъ неключи́мь бꙋ́дꙋ.

ГЛАВА̀ І.

а҃. Не хощꙋ̀ же ва́съ не вѣ́дѣти, бра́тїе, ꙗ҆́кѡ ѻ҆тцы̀ на́ши
всѝ подъ ѻ҆́блакомъ бы́ша, и҆ всѝ сквозѣ̀ мо́ре проидо́ша,

в҃. И҆ всѝ въ Мѡѷсе́а крести́шасѧ во ѻ҆́блацѣ и҆ въ мо́ри,

г҃. И҆ всѝ то́жде бра́шно дꙋхо́вное ꙗ҆до́ша,

д҃. И҆ всѝ то́жде пи́во дꙋхо́вное пи́ша: піѧ́хꙋ бо ѿ дꙋхо́внагѡ
послѣ́дꙋющагѡ ка́мене, ка́мень же бѣ̀ Хр҃то́съ.

є҃. Но не во мнѡжа́йшихъ бл҃говолѝ Бг҃ъ: пораже́ни бо
бы́ша въ пꙋсты́ни.

ѕ҃. Сїѧ̑ же ѻ҆́бразы на́мъ бы́ша, ꙗ҆́кѡ не бы́ти на́мъ по-
хотникѡ́мъ ѕлы́хъ, ꙗ҆́коже и҆ ѻ҆нѝ восхотѣ́ша.

20. И на Іудеи-тѣ быхъ като Іудеинъ, Іудеи-тѣ да придобыѭ: на тѣзи които сѫ подъ законъ като подзаконенъ быхъ, да придобыѭ тѣзи които сѫ подъ законъ.

21. На тѣзи които нѣматъ законъ *быхъ* като че нѣмамъ законъ, (не че сьмь безъ законъ прѣдъ Бога, но подзаконенъ на Христа,) за да придобыѭ тѣзи които нѣматъ законъ.

22. На немощны-тѣ като немощенъ быхъ, за да придобыѭ немощны-тѣ. На всичкы-тѣ станѫхъ всичко, да бы всякакъ да спасѫ нѣколцина.

23. И това го правѭ за евангеліе-то, да бѫдѫ на него съучастникъ.

24. Не знаете ли, че които тичатъ на поприще-то всичкы тичатъ, а само единъ зема наградѫ-тѫ? така тичайте, като да ѭ получите.

25. И всякой подвижникъ отъ всичко ся въздьржава; и тѣ за да земѫтъ вѣнецъ тлѣненъ, а ный нетлѣненъ.

26. И тъй азъ тичамъ така, не като на неизвѣстно *нѣщо;* така бѫхтѫ, не като че біѭ въздухъ-тъ.

27. Но уморявамъ тѣло-то си и поробощавамъ *го,* че като проповѣдамъ на другы-тѣ, да не бы да останѫ азъ отхвьрленъ.

ГЛАВА 10.

1. И не искамъ, братіе, да не знаете, че отци-тѣ наши бѣхѫ всичкы подъ облакъ-тъ, и всичкы прѣзъ море-то прѣминѫхѫ.

2. И въ облакъ-тъ и въ море-то всичкы ся крьстихѫ въ Моисея,

3. И всичкы отъ исто-то духовно ястіе ядохѫ,

4. И всичкы отъ исто-то духовно питіе пихѫ; защото піяхѫ отъ духовный-тъ камькъ, който гы придружаваше; и тойзи камькъ бѣ Христосъ.

5. Но въ по много-то отъ тѣхъ не благоволи Богъ; защото испомрѣхѫ въ пустынѭ-тѫ.

6. А тѣзи *нѣща* станѫхѫ намъ примѣри да не бѫдемъ ный желатели на зло-то, както и тѣ пожелахѫ.

з҃. Ни ї҆дѡлослꙋжи́телн бывайте, ꙗ҆́коже нѣ́цыи ѿ ни́хъ: ꙗ҆́коже є҆́сть пи́сано: сѣ́доша лю́діе ꙗ҆́сти и҆ пи́ти, и҆ воста́ша и҆гра́ти.
и҃. Ни́жѐ соблꙋ́димъ, ꙗ҆́коже нѣ́цыи ѿ ни́хъ соблꙋди́ша, и҆ падо́ша во є҆ди́нъ де́нь два́десать трѝ ты́сѧщи.
ѳ҃. Ни да и҆скꙋша́имъ Хрⷭ҇та̀, ꙗ҆́коже нѣ́цыи ѿ ни́хъ и҆скꙋси́ша, и҆ ѿ ѕмі́й погибо́ша.
і҃. Ни ропщи́те, ꙗ҆́коже нѣ́цыи ѿ ни́хъ ропта́ша, и҆ погибо́ша ѿ всегꙋби́телѧ.
а҃і. Сі̑ѧ же вс̑ѧ ѻ҆́брази прилꙋча́хꙋсѧ ѻ҆нѣ́мъ: пи́сана же бы́ша въ наꙋче́ніе на́ше, въ ни́хже концы̀ вѣ́къ дости́гоша.
в҃і. Тѣ́мже мнѧ́йсѧ стоѧ́ти, да блюде́тсѧ, да не паде́тъ.
г҃і. И҆скꙋше́ніе ва́съ не дости́же то́чїю человѣ́ческое: вѣ́ренъ же Бг҃ъ, и҆́же не ѡ҆ста́витъ ва́съ и҆скꙋси́тисѧ па́че, є҆́же мо́жете, но сотвори́тъ со и҆скꙋше́ніемъ и҆ и҆збы́тіе, ꙗ҆́кѡ возмощѝ ва́мъ понестѝ.
д҃і. Тѣ́мже, бра́тіе моѧ̀ возлю́бленнаѧ, бѣ́гайте ѿ ї҆дѡлослꙋже́нїѧ.
є҃і. Ꙗ҆́кѡ мꙋ́дрымъ глаго́лю, сꙋди́те вы̀, є҆́же глаго́лю:

ѕ҃і. Ча́ша бл҃гослове́нїѧ, ю҆́же бл҃гословлѧ́емъ, не ѡ҆бще́ніе ли кро́ве Хрⷭ҇то́вы є҆́сть; хлѣ́бъ, є҆го́же ло́мимъ, не ѡ҆бще́ніе ли тѣ́ла Хрⷭ҇то́ва є҆́сть:
з҃і. Ꙗ҆́кѡ є҆ди́нъ хлѣ́бъ, є҆ди́но тѣ́ло є҆смы̀ мно́зи: всѝ бо ѿ є҆ди́нагѡ хлѣ́ба причаща́емсѧ.
и҃і. Ви́дите ї҆и҃лѧ по пло́ти: не ꙗ҆дꙋ́щїи ли же́ртвы ѻ҆́бщницы ѻ҆лтаре́ви сꙋ́ть;
ѳ҃і. Что̀ ѹ҆̀бо глаго́лю; ꙗ҆́кѡ ї҆́дѡлъ что̀ є҆́сть; и҆лѝ ї҆дѡложе́ртвенное что̀ є҆́сть;
к҃. Но занѐ, ꙗ҆̀же жрꙋ́тъ ꙗ҆зы́цы, бѣсѡ́мъ жрꙋ́тъ, а҆ не Бг҃ови: не хощꙋ́ же ва́съ ѻ҆́бщникѡмъ бы́ти бѣсѡ́мъ.

к҃а. Не мо́жете ча́шꙋ Гдⷭ҇ню пи́ти и҆ ча́шꙋ бѣсо́вскꙋю, не

7. Нито идолослужители бывайте, както нѣкои отъ тѣхъ, споредъ писано-то: Сѣднѫ народъ-тъ да яде и да піе, и станѫхѫ да играіѫтъ.

8. Нито да блудствувамы както блудствувахѫ нѣкои отъ тѣхъ, и паднѫхѫ въ единъ день двадесеть и три тысящи *души*.

9. Нито да искушавамы Христа, както и нѣкои отъ тѣхъ искусихѫ и погынѫхѫ отъ зміи-тѣ.

10. Нито роптайте, както възроптахѫ нѣкои отъ тѣхъ и погынѫхѫ отъ истрѣбителя.

11. И всичко това имъ ся прилучаше за примѣры, и написа ся за поученіе намъ които смы достигнѫли послѣдни-тѣ врѣмена.

12. Така що който ся има че стои, да гледа да не падне.

13. Васъ *друго* искушеніе освѣнь человѣческо не вы е постигнѫло; вѣренъ е обаче Богъ, който нѣма да вы остави да бѫдете искушени повече отъ колкото ви е сила-та, но съ искушеніе-то наедно ще даде и срѣдство-то, така що да можете да прѣтърпѣвате.

14. За това, възлюблении мои, отбѣгнувайте отъ идолослуженіе-то.

15. Говоріѫ като на разумны; сами вы сѫдѣте *това*, което казувамъ.

16. Чаша-та на благословеніе-то, коіѫто благославямы, не е ли причастіе на кръвь-тѫ Христовѫ? Хлѣбъ-тъ когото прѣломявамы не е ли причастіе на Христово-то тѣло?

17. Защото единъ хлѣбъ, едно тѣло смы *ный* множина-та; понеже всинца отъ единый-тъ хлѣбъ ся причащавамы.

18. Гледайте Израиля по плъть; тѣзи които ядѫтъ жьртвы-тѣ не сѫ ли причастници на жьртвенникъ-тъ?

19. И тъй азъ какво казувамъ? това ли че идолъ-тъ е нѣщо, или че идоложьртвенно-то е нѣщо? *Не*.

20. Но *казувамъ* че онова което язычници-тѣ жьртвуватъ, жьртвуватъ го на бѣсове-тѣ, и не на Бога; а не вы искамъ да бѫдете причастници на бѣсове-тѣ.

21. Не можете да піете чашѫ-тѫ Господніѫ и чашѫ-тѫ бѣсов-

мо́жете трапе́зѣ Гд҇ней причаща́тисѧ и҆ трапе́зѣ бѣ-
со́встѣй.
к҃в. И҆лѝ раздража́емъ Гд҇а; є҆да̀ крѣпча́йши є҆гѡ̀
є҆смы̀;
к҃г. Вс҇ѧ ми лѣ́ть сꙋ́ть, но не вс҇ѧ на по́льзꙋ: вс҇ѧ ми лѣ́ть
сꙋ́ть, но не вс҇ѧ назида́ютъ.
к҃д. Никто́же своегѡ̀ сѝ да и҆́щетъ, но є҆́же ближнѧгѡ
кі́йждо.
к҃є. Всѐ, є҆́же на то́ржищи продае́мое, ꙗ҆ди́те ничто́же сꙋмнѧ́-
щесѧ, за со́вѣсть:
к҃ѕ. Гд҇нѧ бо землѧ̀ и҆ и҆сполне́ніе є҆ѧ̀.
к҃з. А҆́ще ли кто̀ ѿ невѣ́рныхъ призыва́етъ вы̀, и҆ хо́щете
и҆тѝ, всѐ предлага́емое ва́мъ ꙗ҆ди́те, ничто́же сꙋмнѧ́щесѧ, за
со́вѣсть.
к҃и. А҆́ще ли же кто̀ ва́мъ рече́тъ: сїѐ і҆дѡложе́ртвенно
є҆́сть: не ꙗ҆ди́те за ѻ҆́ного повѣ́давшаго и҆ со́вѣсть. Гд҇нѧ бо
землѧ̀, и҆ и҆сполне́ніе є҆ѧ̀.
к҃ѳ. Со́вѣсть же глаго́лю не свою̀, но дрꙋга́гѡ. вскꙋ́ю бо
свобо́да моѧ̀ сꙋ́дитсѧ ѿ и҆ны́ѧ со́вѣсти;
л҃. А҆́ще а҆́зъ бл҃года́тїю причаща́юсѧ, почтò хꙋлꙋ̀ прїе́млю,
ѡ҆ не́мже а҆́зъ бл҃годарю̀;
л҃а. А҆́ще ᲂу҆̀бо ꙗ҆́сте, а҆́ще ли пїетѐ, а҆́ще ли и҆́но что̀ тво-
ритѐ, вс҇ѧ въ сла́вꙋ Бж҃їю твори́те.
л҃в. Безпреткнове́ни быва́йте і҆ꙋде́ємъ и҆ є҆́ллинѡмъ и҆ цр҇кви
Бж҃їей:
л҃г. Ꙗ҆́коже и҆ а҆́зъ во все́мъ вс҇ѣмъ ᲂу҆гожда́ю, не и҆скі́й своеѧ̀
по́льзы, но мно́гихъ, да спасꙋ́тсѧ.

ГЛАВА̀ А҃І.

а҃. Подража́тели мнѣ̀ быва́йте, ꙗ҆́коже и҆ а҆́зъ Хр҇тꙋ̀.
в҃. Хвалю́ же вы̀, бра́тїе, ꙗ҆́кѡ вс҇ѧ моѧ̀ по́мните, и҆ ꙗ҆́коже
преда́хъ ва́мъ, преда҇нїѧ держитѐ.

скѫ; не можете да сте причастници на трапезѫ-тѫ Господнѭ и на трапезѫ-тѫ бѣсовскѫ.

22. Или ищемъ да подбудимъ Господа на ревнованіе? по силни ли смы ный отъ него?

23. Всичко ми е дозволено, но всичко не е за ползѫ; всичко ми е дозволено, но всичко не е за назиданіе.

24. Никой да не тръси своѭ-тѫ си *ползѫ*, но всякой *ползѫ-тѫ* на другыго.

25. Всичко що ся продава на месопродавницѫ-тѫ яждте, и безъ никакво придирваніе заради совѣсть-тѫ;

26. Защото Господня е земя-та, и което ѭ напълнява.

27. И ако отъ невѣрны-тѣ нѣкой вы покани, и вы искате да идете, яждте каквото сложатъ отъ прѣдѣ ви, безъ никакво придирваніе заради совѣсть-тѫ *си*.

28. Ако ли ви рече нѣкой: Това е идоложьртвенно, не яждте, заради тогозь който ви е обадилъ, и *за* совѣсть-тѫ; защото Господня е земя-та, и което ѭ напълнява.

29. А совѣсть казувамъ не твоѭ-тѫ, но на другыго *совѣсть-тѫ*, понеже защо да ся сѫди моя-та свобода отъ другѫ совѣсть?

30. И ако азъ съ благодареніе участвувамъ *въ яденіе-то*, защо да бѫдѫ охулванъ за това, за което азъ благодарѭ?

31. И тъй ядете ли, піете ли, нѣщо ли правите, всичко за славѫ Божіѭ правѣте.

32. Не бывайте соблазнь ни на Іудеи, ни на Еллины, нито на церквѫ-тѫ Божіѭ;

33. Както и азъ угождавамъ на всичкы во всяко нѣщо безъ да тръсѭ своѭ-тѫ си ползѫ, но *ползѫ-тѫ* на мнозина за да ся спасѫтъ.

ГЛАВА 11.

1. Подражатели бывайте на мене както и азъ на Христа.

2. И захвалямъ ви, братіе, че во всичко мя помните, и държите прѣданія-та, както ви *гы* прѣдадохъ.

г҃. Хощꙋ̀ же ва́съ вѣ́дѣти, ꙗ҆́кѡ всѧ́комꙋ мꙋ́жꙋ глава̀ Хрⷭ҇то́съ є҆́сть: глава́ же женѣ̀, мꙋ́жъ: глава́ же Хрⷭ҇тꙋ̀, Бг҃ъ.
д҃. Всѧ́къ мꙋ́жъ моли́твꙋ дѣ́ѧй и҆лѝ проро́чествꙋѧй покры́тою главо́ю, срамлѧ́етъ главꙋ̀ свою̀.
є҃. И҆ всѧ́ка жена̀ моли́твꙋ дѣ́ющаѧ и҆лѝ проро́чествꙋющаѧ ѿкрове́нною главо́ю, срамлѧ́етъ главꙋ̀ свою̀: є҆ди́но бо є҆́сть и҆ то́жде ѡ҆стри́женнѣй.
ѕ҃. А҆́ще бо не покрыва́етсѧ жена̀, да стриже́тсѧ: а҆́ще ли же сра́мъ женѣ̀ стри́щисѧ и҆лѝ бри́тисѧ, да покрыва́етсѧ.
з҃. Мꙋ́жъ ᲂу҆́бѡ не до́лженъ є҆́сть покрыва́ти главꙋ̀, ѻ҆́бразъ и҆ сла́ва Бж҃іѧ сы́й. жена́ же сла́ва мꙋ́жꙋ є҆́сть:
и҃. Нѣ́сть бо мꙋ́жъ ѿ жены̀, но жена̀ ѿ мꙋ́жа:
ѳ҃. И҆́бо не со́зданъ бы́сть мꙋ́жъ жены̀ ра́ди, но жена̀ мꙋ́жа ра́ди:
і҃. Сегѡ̀ ра́ди должна̀ є҆́сть жена̀ вла́сть и҆мѣ́ти на главѣ̀ а҆́гг҃лъ ра́ди.
а҃і. Ѻ҆ба́че ни мꙋ́жъ безъ жены̀, ни жена̀ безъ мꙋ́жа, ѡ҆ Гдⷭ҇ѣ:
в҃і. Ꙗ҆́коже бо жена̀ ѿ мꙋ́жа, си́це и҆ мꙋ́жъ жено́ю, всѧ̑ же ѿ Бг҃а.
г҃і. Въ ва́съ самѣ́хъ сꙋди́те: лѣ́по ли є҆́сть женѣ̀ ѿкрове́ннѣй Бг҃ꙋ моли́тисѧ;
д҃і. И҆лѝ и҆ не са́мое є҆стество̀ ᲂу҆чи́тъ вы̀, ꙗ҆́кѡ мꙋ́жъ ᲂу҆́бѡ а҆́ще вла́сы̀ расти́тъ, безче́стїе є҆мꙋ̀ є҆́сть:
є҃і. Жена́ же а҆́ще вла́сы̀ расти́тъ, сла́ва є҆́й є҆́сть; занѐ растѣ́нїе власѡ́въ вмѣ́стѡ ѡ҆дѣѧ́нїѧ дано̀ бы́сть є҆́й.
ѕ҃і. А҆́ще ли кто̀ мни́тсѧ спо́рливъ бы́ти, мы̀ такова́гѡ ѻ҆бы́чаѧ не и҆́мамы, нижѐ цр҃кви Бж҃їѧ.
з҃і. Сїе́ же завѣщава́ѧ не хвалю̀, ꙗ҆́кѡ не на лꙋ́чшее, но на хꙋ́ждшее сбира́етесѧ.
и҃і. Пе́рвое ᲂу҆́бѡ сходѧ́щымсѧ ва́мъ въ цр҃ковь, слы́шꙋ въ ва́съ ра́спри сꙋ́щыѧ, и҆ ча́сть нѣ́кꙋю си́хъ вѣ́рꙋю:

3. Искамъ пакъ да знаете, че глава на всякой мѫжъ е Христосъ, а глава на женѫ-тѫ е мѫжъ-тъ; глава пакъ на Христа е Богъ.

4. Всякой мѫжъ кога ся моли, или кога пророчествува, ако има главѫ-тѫ си покрытѫ, засрамува главѫ-тѫ си.

5. А всяка жена която ся моли или пророчествува съ непокрытѫ главѫ, засрамува главѫ-тѫ си; защото е все еднакво като да е *съ* бръснѫтѫ *главѫ*.

6. Защото жена ако ся не покрыва, нека остриже и космы-тѣ си. Но ако е срамотно на женѫ да си стриже космы-тѣ, или да си бръсне главѫ-тѫ, *то* нека ся покрыва.

7. Защото мѫжъ-тъ не трѣбува да си покрыва главѫ-тѫ, понеже е образъ и слава Божія; а жена-та е слава на мѫжъ-тъ;

8. Защото мѫжъ-тъ не е отъ женѫ-тѫ, но жена-та отъ мѫжъ-тъ;

9. Понеже не бы създаденъ мѫжъ-тъ за женѫ-тѫ, но жена-та за мѫжъ-тъ;

10. За това жена-та е длъжна заради ангелы-тѣ да има на главѫ-тѫ *си бѣлѣгъ на* власть.

11. Ни мѫжъ обаче безъ женѫ, нито жена безъ мѫжъ *быва* въ Господа;

12. Защото както жена-та *е* отъ мѫжъ-тъ, така и мѫжъ-тъ *е* чрѣзъ женѫ-тѫ; а всичко *е* отъ Бога.

13. Сами въ себе си сѫдѣте, прилично ли е на женѫ, да ся моли Богу гологлава?

14. А не учи ли вы и само-то естество, че мѫжъ ако оставя косѫ-тѫ си да расте, то е безчестіе нему?

15. Но жена ако оставя косѫ-тѫ си да расте, *то* е ней за славѫ; защото коса-та е дадена ней намѣсто покривало.

16. Но ако ся яви нѣкой да е прѣпирливъ, ный такъвъ обычай нѣмамы, нито церквы-тѣ Божіи.

17. И това като *ви* заржчвамъ, не *ви* захвалямъ, че ся събирате не за по добро, но за по лошо.

18. Защото първо, кога ся събирате въ церквѫ, чувамъ че ставали раздори помежду ви; и по нѣщо вѣрувамъ:

а҃i. Подоба́етъ бо и҆ є҆ресе́мъ въ ва́съ бы́ти, да и҆скꙋсні́и
ꙗ҆вле́ни быва́ютъ въ ва́съ.
к҃. Сходѧ́щымсѧ ѹ҆́бо ва́мъ вкꙋ́пѣ, нѣ́сть гдⷭ҇скꙋю ве́черю
ꙗ҆́сти:
к҃а. Кі́йждо бо свою̀ ве́черю предварѧ́етъ въ снѣде́ніе, и҆
ѻ҆́въ ѹ҆́бѡ а҆́лчетъ, ѻ҆́въ же ѹ҆пива́етсѧ.

к҃в. Є҆да́ бо домѡ́въ не и҆́мате, во є҆́же ꙗ҆́сти и҆ пи́ти; и҆лѝ ѿ
цр҃кве бж҃їй нерадитѐ, и҆ срамлѧ́ете не и҆мꙋ́щыѧ; что̀ ва́мъ
рекꙋ̀; похвалю́ ли вы̀ ѡ҆ се́мъ; не похвалю̀.
к҃г. А҆́зъ бо пріѧ́хъ ѿ гдⷭ҇а, є҆́же и҆ преда́хъ ва́мъ, ꙗ҆́кѡ гдⷭ҇ь
і҆и҃съ въ но́щь, въ ню́же пре́данъ быва́ше, пріе́мь хлѣ́бъ,
к҃д. И҆ бл҃годари́въ преломѝ, и҆ речѐ: пріими́те, ꙗ҆ди́те, сїѐ
є҆́сть тѣ́ло моѐ, є҆́же за вы̀ ломи́мое: сїѐ твори́те въ моѐ вос-
помина́нїе.
к҃є. Та́кожде и҆ ча́шꙋ, по ве́чери, глаго́лѧ: сїѧ̀ ча́ша но́вый
завѣ́тъ є҆́сть въ моє́й кро́ви: сїѐ твори́те, є҆ли́жды а҆́ще піе́те,
въ моѐ воспомина́нїе.
к҃ѕ. Є҆ли́жды бо а҆́ще ꙗ҆́сте хлѣ́бъ се́й, и҆ ча́шꙋ сїю̀ піе́те,
сме́рть гдⷭ҇ню возвѣща́ете, до́ндеже прїи́детъ.
к҃з. Тѣ́мже и҆́же а҆́ще ꙗ҆́стъ хлѣ́бъ се́й и҆лѝ піе́тъ ча́шꙋ
гдⷭ҇ню недосто́йнѣ, пови́ненъ бꙋ́детъ тѣ́лꙋ и҆ кро́ви гдⷭ҇ни.
к҃и. Да и҆скꙋша́етъ же человѣ́къ себѐ, и҆ та́кѡ ѿ хлѣ́ба да
ꙗ҆́стъ, и҆ ѿ ча́ши да піе́тъ:
к҃ѳ. Ꙗ҆дый бо и҆ пїѧ́й недосто́йнѣ, сꙋ́дъ себѣ̀ ꙗ҆́стъ и҆ піе́тъ,
не разсꙋжда́ѧ тѣ́ла гдⷭ҇нѧ.
л҃. Сегѡ̀ ра́ди въ ва́съ мно́зи не́мощни и҆ недꙋ́жливи, и҆
спѧ́тъ дово́льни.
л҃а. А҆́ще бо бы́хомъ себѐ разсꙋжда́ли, не бы́хомъ ѡ҆сꙋжде́ни
бы́ли:
л҃в. Сꙋди́ми же, ѿ гдⷭ҇а наказꙋ́емсѧ, да не съ мі́ромъ ѡ҆сꙋ́-
димсѧ.

19. Защото, нуждно е да има и раздѣленія между васъ, за да ся
явятъ достойни-тѣ изъ помежду ви.
20. И тъй събираніе-то ви наедно не е че ядете Господнѭ
вечерѭ;
21. Защото на ядeніе-то всякой бърза да зема своѭ-тѫ си
вечерѭ прѣди другыго, и единъ остава гладенъ, а другый ся
напива.
22. Кѫщи ли нѣмате да ядете и да піете? или церквѫ-тѫ Божіѭ
прѣзирате, и посрамяте тѣзи които нѣматъ *нищо?* Какво да ви
рекѫ? Да ви захвалямъ ли за това? Не *ви* захвалямъ.
23. Защото азъ отъ Господа пріяхъ това, което ви и прѣдадохъ;
че Господь Іисусъ прѣзъ нощь-тѫ на прѣдаваніе-то му, зѣ хлѣбъ,
24. И като благодари, прѣломи и рече: Земѣте, яждте; това е
тѣло-то мое, което за васъ ся ломи; това правѣте за мое въспоми-
наніе.
25. Така и чашѫ-тѫ, слѣдъ вечеряніе-то *зѣ*, и рече: Тая чаша
е новый завѣтъ въ моѭ-тѫ кръвь; това правѣте, всякой пѫть
когато піете, за мое въспоминаніе.
26. Защото всякой пѫть когато ядете тойзи хлѣбъ, и піете тѫзи
чашѫ, смърть-тѫ Господнѭ възвѣстявате, доклѣ дойде той.
27. Така що който яде тойзи хлѣбъ или піе чашѫ-тѫ Господнѭ
недостойно, повиненъ ще бѫде на тѣло-то и кръвь-тѫ Господнѭ.
28. Но да испытува человѣкъ себе си, и така да яде отъ хлѣбъ-
тъ, и да піе отъ чашѫ-тѫ;
29. Защото, който яде и піе недостойно, той яде и піе осѫжде-
ніе на себе си, като не отличава тѣло-то Господне.
30. Отъ това *има* изъ помежду ви мнозина немощни, и болни, а
доста и умиратъ.
31. Защото ако бихмы сами себе си сѫдили, не быхмы были
сѫдени.
32. Но когато бывамы сѫдени, наказувамы ся отъ Господа, за
да не бѫдемъ осѫдени наедно съсъ свѣтъ-тъ.

л҃г. Тѣмже, братіе моѧ̀, сходѧ́щесѧ ꙗ́сти, дрꙋ́гъ дрꙋ́га
ждите:
л҃д. А҆́ще ли кто̀ а҆́лчетъ, въ домꙋ̀ да ꙗ́стъ: да не въ грѣ́хъ
сх́одитесѧ. ѿ про́чихъ же, є҆гда̀ пріидꙋ̀, оу҆строю.

Глава̀ в҃і.

а҃. Ѡ҆ дꙋхо́вныхъ же, бра́тіе, не хощꙋ̀ ва́съ не вѣ-
дѣти.
в҃. Вѣ́сте, ꙗ҆́кѡ є҆гда̀ не вѣ́рни бѣ́сте, ко і҆́дѡлѡмъ безгла́с-
нымъ ꙗ҆́кѡ ведо́ми ведо́стесѧ:
г҃. Тѣ́мже сказꙋ́ю ва́мъ, ꙗ҆́кѡ никто́же Дꙋ́хомъ Бж҃іимъ
глаго́лѧй, рече́тъ а҆наѳема І҆и҃са: и҆ никто́же мо́жетъ рещѝ Гд҃а
І҆и҃са, то́чїю Дꙋ́хомъ ст҃ы́мъ.
д҃. Раздѣлє́нїѧ же дарова́нїй сꙋ́ть, а҆ то́йжде Дꙋ́хъ:
є҃. И҆ раздѣлє́нїѧ слꙋже́нїй сꙋ́ть, а҆ то́йжде Гдⷭ҇ь:
ѕ҃. И҆ раздѣлє́нїѧ дѣ́йствъ сꙋ́ть, а҆ то́йжде є҆́сть Бг҃ъ, дѣ́й-
ствꙋѧй всѧ̑ во всѣ́хъ.
з҃. Комꙋ́ждо же дае́тсѧ ꙗ҆влє́нїе Дꙋ́ха на по́льзꙋ.
и҃. Ѡ҆́вомꙋ бо Дꙋ́хомъ дае́тсѧ сло́во премꙋ́дрости, и҆но́мꙋ же
сло́во ра́зꙋма, ѿ то́мже Дс҃ѣ:
ѳ҃. Дрꙋго́мꙋ же вѣ́ра, тѣ́мже Дꙋ́хомъ: и҆но́мꙋ же дарова̑нїѧ
и҆сцѣлє́нїй, ѿ то́мже Дс҃ѣ:
і҃. Дрꙋго́мꙋ же дѣ̑йствїѧ си́лъ, и҆но́мꙋ же проро́чество,
дрꙋго́мꙋ же разсꙋждє́нїѧ дꙋхѡ́мъ, и҆но́мꙋ же ро́ди ѧ҆зы́кѡвъ,
дрꙋго́мꙋ же сказа̑нїѧ ѧ҆зы́кѡвъ:
а҃і. Всѧ̑ же сїѧ̑ дѣ́йствꙋетъ є҆ди́нъ и҆ то́йжде Дꙋ́хъ, раз-
дѣлѧ́ѧ вла́стїю коемꙋ́ждо ꙗ҆́коже хо́щетъ.
в҃і. Ꙗ҆́коже бо тѣ́ло є҆ди́но є҆́сть, и҆ оу҆́ды и҆́мать мно́ги, вси́
же оу҆́ди є҆ди́нагѡ тѣ́ла, мно́зи сꙋ́ще, є҆ди́но сꙋ́ть тѣ́ло: та́кѡ
и҆ Хрⷭ҇то́съ.
г҃і. И҆́бо є҆ди́нѣмъ Дꙋ́хомъ мы̀ вси̑ во є҆ди́но тѣ́ло крⷭ҇ти́хомсѧ,

33. За това, братіе мои, когато ся сѫбирате да ядете, чакайте ся единъ другый;

34. Ако ли е нѣкой гладенъ, да яде у дома си, да ся не сѫбирате за осѫжденіе. А за друго що остава когато дойдѫ ще наредѭ.

ГЛАВА 12.

1. А за духовны-тѣ *дарбы,* братіе, не искамъ да не знаете.

2. *Вы* знаете че бѣхте язычници, влѣчени къмъ нѣмы-тѣ идолы, както ся водяхте.

3. За това ви увѣдомявамъ, че никой, като говори съ Духъ Божій, не казува анаѳема Іисусу, и никой не може да нарече Іисуса Господь, освѣнь чрѣзъ Духа Святаго.

4. Има различія на дарбы-тѣ, но Духъ-тъ е истый-тъ.

5. Има различія на служенія-та, но Господь е истый-тъ.

6. Има и различія на дѣйствія-та, но Богъ е истый-тъ, който дѣйствува все во все.

7. А всякому ся дава явеніе-то на Духа за ползѫ.

8. Защото едному ся дава чрѣзъ Духа слово на прѣмудрость, а другому слово на знаніе, по истый-тъ Духъ;

9. Другому пакъ вѣра, чрѣзъ истый-тъ Духъ, а другому дарбы на исцѣленія, пакъ чрѣзъ истый-тъ Духъ *ся даватъ;*

10. А другому дѣйствіе на чудеса, другому пророчество, а другому распознаваніе на духове-тѣ, и другому различны языци, другому пакъ тълкуваніе на языцы.

11. А всичко това го дѣйствува единый-тъ и тойзи истый Духъ, който всякому особно раздѣлява както му е угодно.

12. Защото както тѣло-то е едно, а има много удове, и всп-тѣ удове на едно-то тѣло, ако и много да сѫ, *пакъ* едно тѣло сѫ; така и Христосъ.

13. Защото всичкы ный чрѣзъ единый-тъ Духъ ся кръстихмы *да*

а҆́ще і҆ꙋде́и, а҆́ще є҆́ллини, и҆лѝ раби̑, и҆лѝ свобо́дни: и҆ всѝ є҆ди́-
нѣмъ Дх҃омъ напои́хомсѧ.
д҃і. И҆́бо тѣ́ло нѣ́сть є҆ди́нъ ᲂу҆́дъ, но мно́зи.
є҃і. А҆́ще рече́тъ нога̀, ꙗ҆́кѡ нѣ́смь рꙋка̀, нѣ́смь ѿ тѣ́ла:
є҆да̀ сегѡ̀ ра́ди нѣ́сть ѿ тѣ́ла;
ѕ҃і. И҆ а҆́ще рече́тъ ᲂу҆́хо, ꙗ҆́кѡ нѣ́смь ѻ҆́ко, нѣ́смь ѿ тѣ́ла:
є҆да̀ сегѡ̀ ра́ди нѣ́сть ѿ тѣ́ла;
з҃і. А҆́ще всѐ тѣ́ло ѻ҆́ко, гдѣ̀ слꙋ́хъ; а҆́ще же всѐ слꙋ́хъ, гдѣ̀
ᲂу҆ха́ніе;
и҃і. Ны́нѣ же положѝ Бг҃ъ ᲂу҆́ды, є҆ди́наго коего́ждо и҆́хъ въ
тѣлесѝ, ꙗ҆́коже и҆зво́ли.
ѳ҃і. А҆́ще ли бы́ша всѝ є҆ди́нъ ᲂу҆́дъ, гдѣ̀ тѣ́ло;
к҃. Ны́нѣ же мно́зи ᲂу҆́бѡ ᲂу҆́дове, є҆ди́но же тѣ́ло.
к҃а. Не мо́жетъ же ѻ҆́ко рещѝ рꙋцѣ̀, не тре́бѣ мѝ є҆сѝ: и҆лѝ
па́ки глава̀ нога́мъ, не тре́бѣ мѝ є҆стѐ.
к҃в. Но мно́гѡ па́че, мнѧ́щїисѧ ᲂу҆́ди тѣ́ла немощнѣ́йши
бы́ти, нꙋжнѣ́йши сꙋ́ть:
к҃г. И҆ и҆̀хже мни́мъ безче́стнѣйшихъ бы́ти тѣ́ла, си̑мъ
че́сть мно́жайшꙋю прилага́емъ:
к҃д. И҆ неблагообра́знїи на́ши блгообра́зїе мно́жайше
и҆́мꙋтъ: а҆ блгообра́знїи на́ши, не тре́бѣ и҆́мꙋтъ. но Бг҃ъ рас-
творѝ тѣ́ло, хꙋдѣ́йшемꙋ бо́льшꙋ да́въ че́сть,
к҃є. Да не бꙋ́детъ ра́спри въ тѣлесѝ, но да то́жде въ себѣ̀
пекꙋ́тсѧ ᲂу҆́ди:
к҃ѕ. И҆ а҆́ще стра́ждетъ є҆ди́нъ ᲂу҆́дъ, съ ни́мъ стра́ждꙋтъ
всѝ ᲂу҆́ди: а҆́ще ли же сла́витсѧ є҆ди́нъ ᲂу҆́дъ, съ ни́мъ ра́дꙋ-
ютсѧ всѝ ᲂу҆́ди.
к҃з. Вы́ же є҆стѐ тѣ́ло Хр҃то́во и҆ ᲂу҆́ди ѿ ча́сти.
к҃и. И҆ ѻ҆́выхъ ᲂу҆́бѡ положѝ Бг҃ъ въ цр҃кви пе́рвѣе а҆п҃лѡвъ,
второ́е проро́кѡвъ, тре́тїе ᲂу҆чи́телей, пото́мъ же си̑лы, та́же
дарова̑нїѧ и҆сцѣле́нїй, застꙋпле́нїѧ, правле́нїѧ, ро́ди ѧ҆зы́кѡвъ.
к҃ѳ. Є҆да̀ всѝ а҆п҃ли; є҆да̀ всѝ проро́цы; є҆да̀ всѝ ᲂу҆чи́тели;
є҆да̀ всѝ си̑лы;

смы въ едно тѣло, и Іудеи и Еллини, и раби и свободни; и всичца въ единъ Духъ ся напоихмы.

14. Защото тѣло-то не е единъ удъ, но много.

15. Ако речѣше нога-та: Понеже не сьмь ржка, не сьмь отъ тѣло-то; да ли за това *тя* не е отъ тѣло-то?

16. И ако речѣше ухо-то: Понеже не сьмь око, не сьмь отъ тѣло-то; да ли за това *то* не е отъ тѣло-то?

17. Ако бѣше всичко-то тѣло око, дѣ *щѣше да е* слышаніе-то? ако ли все слышаніе, дѣ обоняніе-то?

18. Но сега Богъ е положилъ удове-тѣ всякой единъ отъ тѣхъ въ тѣло-то, както е изволилъ.

19. Ако бѣхж были вси-тѣ единъ удъ, дѣ *щѣше да е* тѣло-то?

20. Но сега удове сж много, а тѣло едно.

21. И не може око-то да рече на ржкж-тж: Нѣмамъ потрѣбж отъ тебе; или пакъ глава-та на нозѣ-тѣ: Нѣмамъ потрѣбж отъ васъ.

22. Но удове-тѣ на тѣло-то, които ся виждатъ че сж по слаби, *тѣ* сж много по потрѣбни.

23. И тѣзи *части* на тѣло-то които ни ся виждатъ за по безчестны, тѣмъ повече почесть прилагамы, и неблагообразни-тѣ наши *удове* иматъ по голѣмо благообразіе.

24. А благообразни-тѣ наши *удове* нѣматъ нуждж. Но Богъ е распоредилъ тѣло-то, като е далъ на лишено-то по голѣмж почесть;

25. За да нѣма раздоръ въ тѣло-то, но удове-тѣ да иматъ исто-то попеченіе единъ за другый;

26. И ако страда единъ удъ, вси-тѣ удове сътрадатъ; ако ли слави единъ удъ, вси-тѣ удове ся радуватъ съ него заедно.

27. А вы сте тѣло Христово, и частно удове.

28. И едны постави Богъ въ церквж-тж, пьрво апостолы, второ пророцы, трето учители, послѣ чудеса, напоконъ дарбы на исцѣленіе, помаганія, управленія, разны языцы.

29. Всичкы-тѣ апостоли ли сж? всичкы-тѣ пророци ли сж? всичкы-тѣ учители ли сж? всичкы *дѣйствуватъ* ли чудеса?

л҃. Ѐда̀ всѝ дарова̑нїѧ и҆́мꙋтъ и҆сцѣле́нїй; ѐда̀ всѝ ѧ҆зы̑ки
глаго́лютъ; ѐда̀ всѝ сказꙋ́ютъ;
л҃а. Ревнꙋ́йте же дарова́нїй бо́льшихъ: и҆ є҆щѐ по превос-
хожде́нїю пꙋ́ть ва́мъ показꙋ́ю.

ГЛАВА̀ Г҃І.

а҃. А҆́ще ѧ҆зы̑ки человѣ́ческими глаго́лю и҆ а҆́гг҃лскими, любве́
же не и҆́мамъ, бы́хъ (ꙗ҆́кѡ) мѣ́дь звенѧ́щи, и҆лѝ кv́мвалъ зва-
цаѧ́й:
в҃. И҆ а҆́ще и҆́мамъ проро́чество, и҆ вѣ́мъ та̑йны всѧ̑ и҆ ве́сь
ра́зꙋмъ, и҆ а҆́ще и҆́мамъ всю̀ вѣ́рꙋ, ꙗ҆́кѡ и҆ го́ры преставлѧ́ти,
любве́ же не и҆́мамъ, ничто́же є҆́смь.
г҃. И҆ а҆́ще раздамъ всѧ̑ и҆мѣ́нїѧ моѧ̀, и҆ а҆́ще преда́мъ тѣ́ло
моѐ во є҆́же сжещѝ є҆̀, любве́ же не и҆́мамъ, никаѧ́ по́льза мѝ
є҆́сть.
д҃. Люба̀ долготерпи́тъ, милосе́рдствꙋетъ: люба̀ не зави́-
дитъ, люба̀ не превозно́сится, не горди́тся,
є҃. Не безчи́нствꙋетъ, не и҆́щетъ свои́хъ си̑, не раздража́-
ется, не мы́слитъ ѕла̀,
ѕ҃. Не ра́дꙋется ѡ҆ непра́вдѣ, ра́дꙋется же ѡ҆ и҆́стинѣ,
з҃. Всѧ̑ лю́битъ, всемꙋ̀ вѣ́рꙋ є҆́млетъ, всѧ̑ ᲂу҆пова́етъ, всѧ̑
терпи́тъ.
и҃. Люба̀ никол́иже ѿпа́даетъ. А҆́ще же проро́чествїѧ ᲂу҆-
праздна́тсѧ: а҆́ще ли ѧ҆зы́цы ᲂу҆мо́лкнꙋтъ: а҆́ще ра́зꙋмъ и҆с-
праздни́тся.
ѳ҃. Ѿ ча́сти бо разꙋмѣва́емъ, и҆ ѿ ча́сти проро́чествꙋемъ:
і҃. Є҆гда́ же прїи́детъ соверше́нное, тогда̀, є҆́же ѿ ча́сти,
ᲂу҆праздни́тся.
а҃і. Є҆гда̀ бѣ́хъ младе́нецъ, ꙗ҆́кѡ младе́нецъ глаго́лахъ, ꙗ҆́кѡ
младе́нецъ мꙋ́дрствовахъ, ꙗ҆́кѡ младе́нецъ смышлѧ́хъ: є҆гда́
же бы́хъ мꙋ́жъ, ѿверго́хъ младе́нческаѧ.
в҃і. Ви́димъ ᲂу҆́бѡ ны́нѣ ꙗ҆́коже зерца́ломъ въ гада́нїи,

30. Всичкы имать ли дарбы на исцѣленіе? всичкы говорять ли языцы? всичкы тълкувать ли?

31. Имайте ревность за по добры-тѣ дарбы; и *азъ* още по прѣвъсходенъ пѫть ви показвамъ.

ГЛАВА 13.

1. Ако говорѭ съ человѣческы и ангелскы языцы, а любовь нѣмамъ, ще сьмь мѣдь що звънти или кимвалъ що дрънка.

2. И ако имамъ пророчество, и знаѭ всичкы-тѣ тайны, и всяко знаніе, и ако имамъ всичкѫ-тѫ вѣрѫ, щото и горы да прѣмѣстямъ, а любовь нѣмамъ, нищо не сьмь.

3. И ако раздамъ всичкый-тъ си имотъ за прѣхранѫ *на сиромасы-тѣ,* и ако прѣдамъ тѣло-то си на изгорѣніе, а любовь нѣмамъ, нищо не ся ползувамъ.

4. Любовь-та дълготьрпи, благосклонна е; любовь-та не завижда; любовь-та не ся прѣвъзнося, не ся горди,

5. Не безобразствува, не дири свое-то си, не ся раздражава, не мысли зло,

6. На неправдѫ-тѫ ся не радува, а срадува ся на истинѫ-тѫ,

7. Всичко прѣтьрпѣва, на всичко хваща вѣрѫ, на всичко ся надѣе, всичко тьрпи.

8. Любовь-та никога не отпада; *другы-тѣ* обаче, пророчества ли сѫ, ще ся прѣкратять; языци ли сѫ, ще прѣстанѫть; знаніе ли е, ще исчезне:

9. Защото отъ части знаемъ, и отъ части пророкувамы;

10. Но когато дойде съвьршенно-то, тогазь *това* което е отъ части ще ся прѣкрати.

11. Когато бѣхъ младенецъ, като младенецъ говоряхъ, като младенецъ мудрувахъ, като младенецъ размышлявахъ; но отъ какъ станѫхъ мѫжъ, напуснѫхъ което е младенческо.

12. Защото сега видимъ мрачкаво *както* прѣзъ огледало, а тога

тогда́ же лице́мъ къ лицꙋ̀: ны́нѣ разꙋмѣ́ю ѿ ча́сти, тогда́ же позна́ю, ꙗ҆́коже и҆ позна́нъ бы́хъ.
ві. Ны́нѣ же пребыва́ютъ вѣ́ра, наде́жда, любы̀, трѝ сїѧ̑: бо́льши же си́хъ любы̀.

ГЛАВА̀ ДІ.

а҃. Держи́тесѧ любвѐ: ревнꙋ́йте же дꙋхѡ́внымъ, па́че же да проро́чествꙋете.
в҃. Глаго́лѧй бо ѧ҆зы́ки, не человѣ́кѡмъ глаго́летъ, но Бг҃ꙋ: никто́же бо слы́шитъ, дꙋ́хомъ же глаго́летъ та́йны:
г҃. Проро́чествꙋѧй же, человѣ́кѡмъ глаго́летъ созида́нїе и҆ ᲂу҆тѣше́нїе и҆ ᲂу҆твержде́нїе.
д҃. Глаго́лѧй бо ѧ҆зы́ки, себѐ зи́ждетъ: а҆ проро́чествꙋѧй, це́рковь зи́ждетъ.
є҃. Хощꙋ̀ же всѣ́хъ ва́съ глаго́лати ѧ҆зы́ки, па́че да прорица́ете: бо́лїй бо проро́чествꙋѧй, не́жели глаго́лѧй ѧ҆зы́ки, ра́звѣ а҆́ще (кто̀) сказꙋ́етъ, да це́рковь созида́нїе прїе́млетъ.
ѕ҃. Ны́нѣ же, бра́тїе, а҆́ще прїидꙋ̀ къ ва́мъ ѧ҆зы́ки глаго́лѧ, кꙋ́ю ва́мъ по́льзꙋ сотворю̀, а҆́ще ва́мъ не глаго́лю и҆лѝ во ѿкрове́нїи, и҆лѝ въ ра́зꙋмѣ, и҆лѝ въ проро́чествїи, и҆лѝ въ наꙋче́нїи;
з҃. Ѻ҆ба́че бездꙋ́шнаѧ гла́съ да́ющаѧ, а҆́ще сопѣ́ль, а҆́ще гꙋ́сли, а҆́ще ра́знствїѧ иска́нїемъ не дада́тъ, ка́кѡ разꙋ́мно бꙋ́детъ иска́нїе и҆лѝ гꙋде́нїе;
и҃. И҆́бо а҆́ще безвѣ́стенъ гла́съ трꙋба̀ да́стъ, кто̀ ᲂу҆гото́витсѧ на бра́нь;
ѳ҃. Та́кѡ и҆ вы̀ а҆́ще не благоразꙋ́мно сло́во дади́тѐ ѧ҆зы́комъ, ка́кѡ ᲂу҆разꙋмѣ́етсѧ глаго́лемое; бꙋ́дете бо на возды́хъ глаго́люще.
і҃. Толи́ки ᲂу҆́бѡ, а҆́ще клю́читсѧ, ро́ди гласѡ́въ сꙋ́ть въ мі́рѣ, и҆ ни є҆ди́нъ и҆́хъ безгла́сенъ:

ще гледамы лице съ лице; сега познавамъ отъ части, а тога ще познаѭ, както сьмь и познатъ.

13. А сега оставатъ тѣзи три-тѣ, вѣра, надежда, любовь; но най голѣма отъ тѣхъ е любовь-та.

ГЛАВА 14.

1. Слѣдувайте любовь-тѫ, и желайте съ ревность духовны-тѣ *дарбы,* а наипаче да пророчествувате.

2. Защото който говори языкъ *незнаенъ,* не говори на человѣцы, но Богу; защото никой *му* не проумѣва, но духомъ тайны говори;

3. А който пророчествува, говори на человѣцы *за* назиданіе и увѣщаніе и утѣшеніе.

4. Който говори *незнаенъ* языкъ, назидава себе си; а който пророчествува назидава церквѫ-тѫ.

5. Искамъ всичкы да говорите языцы, а повече да пророчествувате; защото който пророчествува по горень е отъ *тогози* който говори *разны* языцы, освѣнь ако тълкува за да земе церква-та назиданіе.

6. И сега, братіе, ако бы да дойдѫ при васъ и да говорѭ *незнаены* языцы, какво ще вы ползувамъ, ако ви не говорѭ, или съ откровеніе, или съ познаніе, или съ пророчество, или съ поученіе?

7. И бездушны-тѣ *нѣща,* които издаватъ гласъ, свирка или китара, ако не дадѫтъ отличителны звукове, какъ ще ся познае това което свирятъ съсъ свиркѫ-тѫ или съ китарѫ-тѫ?

8. Защото ако бы издала трѫба-та неопредѣленъ гласъ, кой бы ся приготвилъ на бой?

9. Така и вы, ако не дадете съ языкъ-тъ си вразумителны рѣчи, какъ ще ся познае това което говорите? защото на вѣтръ ще говорите.

10. Толкозь вида гласове ся случаватъ на свѣтъ-тъ, и ни единъ отъ тѣхъ *не е* безъ значеніе.

а҃і. А҆́ще оу҆̀бо не оу҆вѣ́мъ си́лы гла́са, бꙋ́дꙋ глаго́лющемꙋ
і҆ноѧзы́чникъ: и҆ глаго́лющїй, мнѣ̀ і҆ноѧзы́чникъ.

в҃і. Та́кѡ и҆ вы̀, поне́же ревни́тели є҆стѐ дꙋхѡ́въ, (ѧ҆̀же)
къ созида́нїю цр҃кве проси́те, да и҆збы́точествꙋете.

г҃і. Тѣ́мже глаго́лѧй ѧ҆зы́комъ, да мо́литсѧ, да ска-
зꙋ́етъ.

д҃і. А҆́ще бо молю́сѧ ѧ҆зы́комъ, дх҃ъ мо́й мо́литсѧ, а҆ оу҆́мъ
мо́й без̾ плода̀ є҆́сть.

є҃і. Что̀ оу҆̀бо є҆́сть; помолю́сѧ дꙋ́хомъ, помолю́сѧ же и҆
оу҆мо́мъ: воспою̀ дꙋ́хомъ, воспою́ же и҆ оу҆мо́мъ.

ѕ҃і. Поне́же а҆́ще бл҃гослови́ши дꙋ́хомъ, и҆сполнѧ́ѧй мѣ́сто
невѣ́жды, ка́кѡ рече́тъ, а҆ми́нь по твоемꙋ̀ бл҃годаре́нїю, поне́же
не вѣ́сть что̀ глаго́леши;

з҃і. Ты̀ оу҆́бѡ до́брѣ бл҃годари́ши, но дрꙋгі́й не созида́етсѧ.

и҃і. Бл҃годарю̀ Бг҃а моего̀, па́че всѣ́хъ ва́съ ѧ҆зы̑ки гла-
го́лѧ:

ѳ҃і. Но въ цр҃кви хощꙋ̀ пѧ́ть слове́съ оу҆мо́мъ мои́мъ гла-
го́лати, да и҆ и҆̑ны по́льзꙋю, не́жели тмы̑ слове́съ ѧ҆зы́-
комъ.

к҃. Бра́тїе, не дѣ́ти быва́йте оу҆мы̀: но ѕло́бою младе́н-
ствꙋйте, оу҆мы́ же соверше́нни быва́йте.

к҃а. Въ зако́нѣ пи́шетъ: ѧ҆́кѡ и҆ны́ми ѧ҆зы̑ки, и҆ оу҆стны̀
и҆ны́ми, возглаго́лю лю́демъ си̑мъ, и҆ ни та́кѡ послꙋ́шаютъ
менѐ, глаго́летъ Гдⷭ҇ь.

к҃в. Тѣ́мже ѧ҆зы́цы въ зна́менїе сꙋ́ть не вѣ́рꙋющымъ, но
невѣ̑рнымъ: а҆ проро́чество не невѣ̑рнымъ, но вѣ́рꙋю-
щымъ.

к҃г. А҆́ще оу҆̀бо сни́детсѧ цр҃ковь всѧ̀ вкꙋ́пѣ, и҆ всѝ ѧ҆зы̑ки
глаго́лютъ, вни́дꙋтъ же и҆ неразꙋ́мивїи и҆лѝ невѣ́рнїи, не
рекꙋ́тъ ли ѧ҆́кѡ бѣсни́тесѧ;

к҃д. А҆́ще же всѝ проро́чествꙋютъ, вни́детъ же нѣ́кїй невѣ́-
ренъ и҆лѝ невѣ́жда, ѡ҆блича́етсѧ всѣ́ми, и҆стѧзꙋ́етсѧ ѿ всѣ́хъ.

11. И тъй ако не разумѣѭ значеніе-то на гласъ-тъ ще бѫдѫ другоязыченъ за тогози който говори, и тойзи който говори другоязыченъ за мене.

12. Така и вы, понеже сте ревнители на духовны-тѣ *дарованія*, старайте ся да ся прѣумножатъ у васъ за назиданіе на церквѫ-тѫ.

13. За това който говори языкъ *незнаенъ*, нека ся моли *за дарбѫ-тѫ и* да тълкува.

14. Защото ако ся молѭ по языкъ *незнаенъ*, духъ-тъ ми ся моли, а умъ-тъ ми остава бесплоденъ.

15. И тъй що е? ще ся молѭ съ духъ-тъ си, ще ся молѭ и съ умъ-тъ си; ще пѣѭ съ духъ-тъ си, ще пѣѭ и съ умъ-тъ си.

16. Понеже ако славословишь съ духъ-тъ си, онзи който е отъ редъ-тъ на простацы-тѣ, какъ ще каже на твое-то благодареніе, аминь, като не знае що говоришь?

17. Защото ты благодаришь добрѣ, но другый-тъ не ся назидава.

18. Благодарѭ Бога моего, че азъ отъ всичкы васъ повече языцы говорѭ:

19. Но въ церквѫ прѣдпочитамъ да изговорѭ петь думы съ умъ-тъ си, за да наставѭ и другы, а не десеть тысящы думы съ языкъ *незнаенъ*.

20. Братіе, не бывайте по умъ-тъ дѣца, но бывайте младенци по злобѫ-тѫ, а по умъ-тъ съвършенни мѫжіе.

21. Въ законъ-тъ е писано: Съ другы языцы и съ другы устны ще поговорѭ на тойзи народъ; и нито така ще ми послушатъ, казува Господь.

22. За това, языци-тѣ сѫ бѣлѣгъ не за тѣзи които вѣруватъ, но за тѣзи които не вѣруватъ; а пророчество-то е не за тѣзи които не вѣруватъ, но за тѣзи които вѣруватъ.

23. И тъй ако ся събере всичка-та церква наедно, и всичкы-тѣ *почнѫтъ* да говорятъ по *незнаены* языцы, а влѣзѫтъ простаци, или невѣрни, не ще ли да рекѫтъ че вы сте полудѣли?

24. Ако ли всичкы пророчествуватъ, и влѣзе нѣкой невѣрникъ, или простакъ, той отъ всичко ся изобличава, и отъ всичко ся испытува;

к҃е. И҆ си́це та҃йнаѧ се́рдца є҆гѡ̀ ꙗ҆влє́на быва́ютъ: и҆ та́кѡ
па́дъ ни́цъ, покло́нитсѧ Бг҃ови, возвѣща́ѧ, ꙗ҆́кѡ вои́стиннꙋ
Бг҃ъ съ ва́ми є҆́сть.
к҃ѕ. Что̀ ᲂу҆̀бо є҆́сть, бра́тїе; є҆гда̀ схо́дитесѧ, кі́йждо ва́съ
ѱало́мъ и҆́мать, ᲂу҆че́нїе и҆́мать, ѧ҆зы́къ и҆́мать, ѿкрове́нїе
и҆́мать, сказа́нїе и҆́мать: всѧ҃ же къ созида́нїю да быва́ютъ.
к҃з. А҆́ще ѧ҆зы́комъ кто̀ глаго́летъ, по двѣма̀, и҆лѝ мно́жае по
трїе́мъ, и҆ по ча́сти: и҆ є҆ди́нъ да сказꙋ́етъ.
к҃и. А҆́ще ли не бꙋ́детъ сказа́тель, да молчи́тъ въ цр҃кви:
себѣ̀ же да глаго́летъ и҆ Бг҃ови.
к҃ѳ. Проро́цы же два̀ и҆лѝ трїѐ да глаго́лютъ, и҆ дрꙋзі́и да
разсꙋжда́ютъ:
л҃. А҆́ще ли и҆но́мꙋ ѿкры́етсѧ сѣдѧ́щꙋ, пе́рвый да мол-
чи́тъ.
л҃а. Мо́жете бо всѝ по є҆ди́номꙋ проро́чествовати, да всѝ
ᲂу҆ча́тсѧ, и҆ всѝ ᲂу҆тѣша́ютсѧ:
л҃в. И҆ дꙋ́си проро́честїи проро́кѡмъ повинꙋ́ютсѧ:
л҃г. Нѣ́сть бо нестрое́нїѧ Бг҃ъ, но ми́ра, ꙗ҆́кѡ во всѣ́хъ
цр҃квахъ ст҃ы́хъ.
л҃д. Жєны̀ ва́шѧ въ цр҃квахъ да молча́тъ: не повелѣ́сѧ бо
и҆̀мъ глаго́лати, но повинова́тисѧ, ꙗ҆́коже и҆ зако́нъ глаго́летъ.
л҃е. А҆́ще ли чесомꙋ̀ наꙋчи́тисѧ хотѧ́тъ, въ домꙋ̀ свои́хъ
мꙋже́й да вопроша́ютъ: сра́мно бо є҆́сть женѣ̀ въ цр҃кви
глаго́лати.
л҃ѕ. И҆лѝ ѿ ва́съ сло́во Бж҃їе и҆зы́де; и҆лѝ ва́съ є҆ди́ныхъ
дости́же;
л҃з. А҆́ще кто̀ мни́тсѧ проро́къ бы́ти и҆лѝ дꙋ́ховенъ, да разꙋ-
мѣ́етъ, ꙗ҆̀же пишꙋ̀ ва́мъ, занѐ Гд҃ни сꙋ́ть за́повѣди:
л҃и. А҆́ще ли кто̀ не разꙋмѣ́етъ, да не разꙋмѣва́етъ.
л҃ѳ. Тѣ́мже, бра́тїе моѧ̀, ревнꙋ́йте є҆̀же проро́чествовати, и҆
є҆̀же глаго́лати ѧ҆зы́ки не возбраня́йте:
м҃. Всѧ҃ же бл҃гообра́знѡ и҆ по чи́нꙋ да быва́ютъ.

25. И така скрышны-тѣ на сьрдце-то му ставатъ явны; и тъй ще падне на лице-то си, ще ся поклони Богу, и ще исповѣда че наистинѫ Богъ е между васъ.

26. И тъй, братіе, що има? Кога ся събирате, всякой отъ васъ псаломъ има, поученіе има, языкъ има, откровеніе има, тълкованіе има; всичко да быва за назиданіе.

27. Ако говори нѣкой языкъ *незнаенъ, да говорятъ* по двама, или най много по трима, и на редъ; а единъ да тълкува.

28. Ако ли нѣма тълкователь, да мълчи въ церквѫ, и да говори въ себе си и Богу.

29. А пророци да говорятъ двама или трима, а другы-тѣ да разсѫждатъ;

30. Ако ли дойде откровеніе на другыго отъ сѣдящы-тѣ, пьрвый-тъ да млъкнува.

31. Защото единъ слѣдъ другый всинца можете да пророчествувате, за да научаватъ всичкы, и всичкы да ся утѣшаватъ.

32. И духове-тѣ пророческы покоряватъ ся на пророцы-тѣ.

33. Защото Богъ не е *Богъ* на немирство, но на миръ, както по всичкы-тѣ церквы на святыи-тѣ.

34. Жены-тѣ ви да мълчатъ въ церквы-тѣ, защото не имъ е простено да говорятъ, но да ся покоряватъ, както и законъ-тъ казува.

35. Ако ли ищѫтъ да научатъ нѣщо, да пытатъ мѫжіе-тѣ си у дома си; защото е срамотно на жены да говорятъ въ церквѫ.

36. Слово-то Божіе отъ васъ ли излѣзе? или е само до васъ достигнѫло?

37. Ако мни нѣкой че е пророкъ или духовенъ, нека узнае че това което ви пишѫ е заповѣди Господни.

38. Но ако не разумѣва нѣкой, да не разумѣва.

39. За това, братіе, имайте ревность да пророчествувате, и не възбранявайте да говорятъ языцы.

40. Всичко да быва благообразно и редовно.

Глава̀ еі҃.

а҃. Сказꙋю же ва́мъ, бра́тїе, бл҃говѣствова́нїе, є҃же бл҃го-
вѣсти́хъ ва́мъ, є҃же и҃ прїа́сте, въ не́мже и҃ стоитѐ,
в҃. И҃мже и҃ спаса́етеса, ка́цѣмъ сло́вомъ бл҃говѣсти́хъ ва́мъ,
а҃ще содержитѐ, ра́звѣ а҃ще не всꙋе вѣ́ровасте.
г҃. Преда́хъ бо ва́мъ и҃спе́рва, є҃же и҃ прїа́хъ, ꙗ҃кѡ Хр҃то́съ
оу҃мре грѣ́хъ на́шихъ ра́ди, по писа́нїемъ:
д҃. И҃ ꙗ҃кѡ погребе́нъ бы́сть, и҃ ꙗ҃кѡ воста̀ въ тре́тїй де́нь,
по писа́нїемъ:
є҃. И҃ ꙗ҃кѡ ꙗ҃ви́са, Кифѣ, та́же є҃динона́десатимъ.
ѕ҃. Пото́мъ же ꙗ҃ви́са бо́ле патѝ сѡ́тъ бра́тїамъ є҃ди́ною, ѿ
ни́хже мно́жайшїи пребыва́ютъ досе́лѣ, нѣ́цыи же и҃ почи́ша:
з҃. Пото́мъ же ꙗ҃ви́са Ї҆а́кѡвꙋ, та́же а҃п҃лѡмъ всѣ́мъ.
и҃. Послѣди́ же всѣ́хъ, ꙗ҃кѡ нѣ́коемꙋ и҃звергꙋ, ꙗ҃ви́са и҃
мнѣ̀.
ѳ҃. А҃зъ бо є҃смь мні́й а҃п҃лѡвъ: и҃же нѣ́смь досто́инъ наре-
щи́са а҃п҃лъ, занѐ гони́хъ цр҃ковь Бж҃їю:
і҃. Бл҃года́тїю же Бж҃їею є҃смь, є҃же є҃смь, и҃ бл҃года́ть є҃гѡ̀,
ꙗ҃же во мнѣ̀, не тща̀ бы́сть, но па́че всѣ́хъ и҃хъ потрꙋди́хса,
не а҃зъ же, но бл҃года́ть Бж҃їа, ꙗ҃же со мно́ю.
аі҃. А҃ще оу҃бо а҃зъ, а҃ще ли ѻ҃нѝ, та́кѡ проповѣ́дꙋемъ, и҃
та́кѡ вѣ́ровасте.
ві҃. А҃ще же Хр҃то́съ пропо́вѣдꙋетса, ꙗ҃кѡ и҃з мѐртвыхъ
воста̀, ка́кѡ глаго́лютъ нѣ́цыи въ ва́съ, ꙗ҃кѡ воскресе́нїа
ме́ртвыхъ нѣ́сть;
гі҃. И҃ а҃ще воскресе́нїа ме́ртвыхъ нѣ́сть, то̀ ни Хр҃то́съ
воста̀:
ді҃. А҃ще же Хр҃то́съ не воста̀, тщѐ оу҃бо проповѣ́данїе
на́ше, тща́ же и҃ вѣ́ра ва́ша.
еі҃. Ѡ҃брѣта́емса же и҃ лжесвидѣ́телє Бж҃їи, ꙗ҃кѡ послꙋ-

ГЛАВА 15.

1. Още, братіе, увѣдомявамъ ви евангеліе-то което ви пропо-
вѣдахъ, което и пріяхте, въ което и стоите,
2. Чрѣзъ което ся и спасавате, ако държите споредъ както ви
сьмь благовѣстилъ; освѣнь ако не сте напразно повѣрували.
3. Защото ви прѣдадохъ най пьрво, онова което и пріяхъ, *сирѣчь*
че Христосъ умрѣ за грѣхове-тѣ ни, споредъ писанія-та;
4. И погребенъ бы, и въскрьснѫ въ третій день, споредъ
писанія-та;
5. И яви ся на Кифѫ, послѣ на дванадесеть-тѣ.
6. Слѣдъ това ся яви на повече отъ петстотинъ братія изведнъжь,
отъ които повече-то и до сега сѫ живи, а нѣкои и починѫхѫ.
7. Послѣ ся яви Іакову, послѣ на всичкы-тѣ апостолы;
8. А най послѣ отъ всичкы, яви ся и на мене, като на нѣкой
извергъ.
9. Защото азъ сьмь най малкый-тъ отъ апостолы-тѣ; който не
сьмь достоинъ и апостолъ да ся нарекѫ, защото гонихъ церквѫ-тѫ
Божіѭ.
10. Но съ Божіѭ-тѫ благодать сьмь каквото сьмь; и негова-та
на мене благодать не бы празна, но трудихъ ся повече отъ всичкы
тѣхъ; не азъ обаче, но Божія-та благодать, която е съ мене.
11. И тъй или азъ или тѣ, така проповѣдувамы, и така сте
повѣрували.
12. А когато ся проповѣдва че Христосъ е въскрьснѫлъ отъ
мьртвы-тѣ, какъ казуватъ нѣкои отъ помежду ви че нѣма въскрьсе-
ніе на мьртвы-тѣ?
13. Ако нѣма въскрьсеніе на мьртвы-тѣ, *то* нито Христосъ е
въскрьснѫлъ;
14. И ако Христосъ не е въскрьснѫлъ, то празна е наша-та
проповѣдь, празна и ваша-та вѣра.
15. Намѣрувамы ся още и лъжесвидѣтели на Бога; защото

шествова́хомъ на Бг҃а, ꙗ҆́кѡ воскр҃сѝ Хр҃та̀, є҆гѡ́же не воскр҃сѝ,
а҆́ще ᲂу҆́бѡ ме́ртвіи не востаю́тъ:
ѕі. А҆́ще бо ме́ртвіи не востаю́тъ, то̀ ни Хр҃то́съ
воста̀:
зі. А҆́ще же Хр҃то́съ не воста̀, сꙋ́етна вѣ́ра ва́ша, є҆щѐ є҆стѐ
во грѣсѣ́хъ ва́шихъ:
иі. Оу҆́бо и҆ ᲂу҆ме́ршіи ѡ҆ Хр҃тѣ̀, поги́боша.
ѳі. И҆ а҆́ще въ животѣ̀ се́мъ то́чію ᲂу҆пова́юще є҆смы̀ во
Хр҃та̀, ѡ҆каꙗ́ннѣйши всѣ́хъ человѣ́къ є҆смы̀.
к. Нꙑ́нѣ же Хр҃то́съ воста̀ ѿ ме́ртвыхъ, нача́токъ ᲂу҆ме́р-
шымъ бы́сть.
ка. Поне́же бо человѣ́комъ сме́рть бы́сть, и҆ человѣ́комъ
воскр҃нїе ме́ртвыхъ:
кв. Ꙗ҆́коже бо ѡ҆ А҆да́мѣ всѝ ᲂу҆мира́ютъ, та́кожде и҆ ѡ҆
Хр҃тѣ̀ всѝ ѡ҆живꙋ́тъ.
кг. Кі́йждо же во своє́мъ чинꙋ̀: нача́токъ Хр҃то́съ, пото́мъ
же Хр҃тꙋ̀ вѣ́ровавшіи въ прише́ствіи є҆гѡ̀:
кд. Та́же кончи́на, є҆гда̀ преда́стъ цр҃тво Бг҃ꙋ и҆ Ѻ҆ц҃ꙋ̀,
є҆гда̀ и҆спраздни́тъ вса́ко нача́лство и҆ вса́кꙋ вла́сть и҆
си́лꙋ:
ке. Подоба́етъ бо є҆мꙋ̀ цр҃твовати, до́ндеже положи́тъ
вса҃ враги̑ по́дъ нога́ма свои́ма.
кѕ. Послѣ́днїй же вра́гъ и҆спраздни́тса сме́рть.
кз. Вса҃ бо покорѝ по́дъ но́зѣ є҆гѡ̀: внегда́ же речѐ, ꙗ҆́кѡ
вса҃ поко́рена сꙋ́ть є҆мꙋ̀, ꙗ҆́вѣ, ꙗ҆́кѡ ра́звѣ поко́ршагѡ є҆мꙋ̀
вса҃.
ки. Є҆гда̀ же покори́тъ є҆мꙋ̀ вса́ческаꙗ, тогда̀ и҆ са́мъ Сн҃ъ
покори́тса поко́ршемꙋ є҆мꙋ̀ вса́ческаꙗ, да бꙋ́детъ Бг҃ъ вса́че-
скаꙗ во всѣ́хъ.
кѳ. Поне́же, что̀ сотворя́тъ крестя́щїиса ме́ртвыхъ ра́ди;
а҆́ще ѿню́дъ ме́ртвіи не востаю́тъ, что̀ и҆ креща́ютса ме́р-
твыхъ ра́ди;
л. Почто́ же и҆ мы̀ бѣ́ды̑ прїе́млемъ на вса́къ ча́съ;

свидѣтелствувахмы за Бога, че е въскрьсилъ Христа; когото не е въскрьсилъ, ако е тъй че мьртви-тѣ не въскрьснуватъ;

16. Защото ако мьртви-тѣ не въскрьснуватъ, не е нито Христосъ въскрьснѫлъ;

17. Ако ли Христосъ не е въскрьснѫлъ, суетна е вѣра-та ви; още сте въ грѣхове-тѣ си.

18. То и тѣзи които сѫ починѫли въ Христа погынѫли сѫ.

19. Ако само въ тойзи животъ ся надѣемъ на Христа, то смы най окаянни отъ всичкы-тѣ человѣцы.

20. А нынѣ Христосъ въскрьснѫ отъ мьртвы-тѣ, и станѫ начатъкъ на починѫлы-тѣ.

21. Понеже както чрѣзъ человѣка смьрть-та *дойде*, така чрѣзъ человѣка и въскрьсеніе-то на мьртвы-тѣ.

22. Защото, както чрѣзъ Адама всичкы умиратъ, така чрѣзъ Христа всичкы ще оживѣѭтъ.

23. Но всякой на редъ-тъ си; Христосъ начатъкъ, послѣ които сѫ Христови въ пришествіе-то негово;

24. Напоконъ *ще бѫде* скончаніе-то, когато прѣдаде царство-то Богу и Отцу; когато уничтожи всяко началство и всякѫ власть и силѫ;

25. Защото трѣба да царува доклѣ положи всичкы-тѣ врагове подъ нозѣ-тѣ си.

26. Най послѣдень врагъ *който* ся унищожава е смьрть-та.

27. Защото всичко покори подъ нозѣ-тѣ му; а кога каже, че всичко е покорено, явно е че освѣнь тогози, който е покорилъ нему всичко-то;

28. А когато ся покори нему всичко, тогазь и самъ си Сынъ-тъ ще ся покори на тогози който е покорилъ нему всичко-то, за да бѫде Богъ все во все.

29. Понеже какво ще сторятъ тія които ся крьщаватъ заради мьртвы-тѣ, ако никакъ мьртви-тѣ не въскрьснуватъ? защо ли ся и крьщаватъ зарадь мьртвы-тѣ?

30. Защо ли и ный всякой часъ бѣдствувамы?

л҃а. По вся̀ дни̑ оу҆мира́ю, та́кѡ мѝ ва́ша похвала̀, бра́тїе, ю҆̀же и҆́мамъ ѡ҆ Хрⷭ҇тѣ̀ І҆и҃сѣ Гдⷭ҇ѣ на́шемъ.

л҃в. А҆́ще бо по человѣ́кꙋ со ѕвѣ́ремъ бора́хся въ Е҆фе́сѣ, ка́ѧ мѝ по́льза, а҆́ще ме́ртвїи не воста́ютъ; да я҆́мы и҆ пїе́мъ, оу҆́трѣ бо оу҆́мремъ.

л҃г. Не льсти́тесѧ: тлѧ́тъ ѻ҆бы́чаи бл҃ги бесѣ́ды ѕлы̑.

л҃д. И҆стрезви́тесѧ пра́веднѡ, и҆ не согрѣша́йте: невѣ́дѣнїе бо Бж҃їе нѣ́цыи и҆́мꙋтъ: къ сра́мꙋ ва́мъ глаго́лю.

л҃є. Но рече́тъ нѣ́кто: ка́кѡ воста́нꙋтъ ме́ртвїи; ко́имъ же тѣ́ломъ прїи́дꙋтъ;

л҃ѕ. Безꙋ́мне, ты̀ є҆̀же сѣ́еши, не ѡ҆живе́тъ, а҆́ще не оу҆́мретъ:

л҃з. И҆ є҆̀же сѣ́еши, не тѣ́ло бꙋ́дꙋщее сѣ́еши, но го́лѡ зе́рно, а҆́ще слꙋчи́тсѧ, пшени́цы и҆лѝ и҆но́гѡ ѿ про́чихъ:

л҃и. Бг҃ъ же дае́тъ є҆мꙋ̀ тѣ́ло, ꙗ҆́коже восхо́щетъ, и҆ коемꙋ́ждо сѣ́мени своѐ тѣ́ло.

л҃ѳ. Не вса́ка пло́ть, та́же пло́ть: но и҆́на оу҆́бѡ пло́ть человѣ́кѡмъ, и҆́на же пло́ть скотѡ́мъ, и҆́на же ры́бамъ, и҆́на же пти́цамъ.

м҃. И҆ тѣлеса̀ нбⷭ҇наѧ, и҆ тѣлеса̀ земнаѧ: но и҆́на оу҆́бѡ нбⷭ҇нымъ сла́ва, и҆ и҆́на земны̑мъ.

м҃а. И҆́на сла́ва со́лнцꙋ, и҆ и҆́на сла́ва лꙋнѣ̀, и҆ и҆́на сла́ва ѕвѣзда́мъ: ѕвѣзда́ бо ѿ ѕвѣзды̀ разнствꙋетъ во сла́вѣ:

м҃в. Та́кожде и҆ воскрⷭ҇нїе ме́ртвыхъ: сѣ́етсѧ въ тлѣ́нїе, востае́тъ въ нетлѣ́нїи:

м҃г. Сѣ́етсѧ не въ че́сть, востае́тъ въ сла́вѣ: сѣ́етсѧ въ не́мощи, востае́тъ въ си́лѣ:

м҃д. Сѣ́етсѧ тѣ́ло дꙋше́вное, востае́тъ тѣ́ло дꙋхо́вное. Є҆́сть тѣ́ло дꙋше́вное, и҆ є҆́сть тѣ́ло дꙋхо́вное:

м҃є. Та́кѡ и҆ пи́сано є҆́сть: бы́сть пе́рвый человѣ́къ А҆да́мъ въ дꙋ́шꙋ живꙋ, послѣ́днїй А҆да́мъ въ дꙋ́хъ животворѧ́щь:

31. Всякой день умирамъ, тако ми похвалѫ-тѫ за васъ, коіѭто имамъ въ Христа Іисуса Господа нашего.

32. Ако по человѣческы ся борихъ азъ съсъ звѣрове въ Ефесъ, каквѫ ползѫ имамъ, ако мьртви-тѣ не въскрьснуватъ? Да ядемъ и да піемъ, защото утрѣ ще умремъ.

33. Не ся льстѣте: злы-тѣ съобщества развалятъ добры-тѣ нравы.

34. Свѣстѣте ся споредъ както е праведно, и не съгрѣшавайте; защото нѣкои *отъ васъ* Бога не знаіѭтъ: *това* за вашъ срамъ *го* казувамъ.

35. Но ще рече нѣкой: Какъ ще въскрьснѫтъ мьртви-тѣ? и съ какво тѣло ще дойдѫтъ?

36. Безумне, това което ты сѣешь, ако не умре не ся съживява.

37. И това което сѣешь, не посѣвашь тѣло-то което ще изникне, но голо зьрно, каквото ся случи, пшенично или друго нѣкое;

38. А Богъ му дава тѣло, каквото си ще, и на всяко сѣме свое-то *му* тѣло.

39. Всяка плъть не е еднаква плъть; но друга плъть е на человѣцы-тѣ, а друга плъть на скотове-тѣ, друга пакъ на рыбы-тѣ, и друга на птицы-тѣ.

40. *Има* и тѣлеса небесны, и тѣлеса земны; друга е обаче слава-та на небесны-тѣ, а друга на земны-тѣ.

41. Друга е слава-та на слънце-то, и друга слава-та на лунѫ-тѫ, и друга слава-та на звѣзды-тѣ; защото звѣзда отъ звѣздѫ различа споредъ славѫ-тѫ.

42. Така и въскрьсеніе-то на мьртвы-тѣ. Сѣе ся въ тлѣніе, въскрьснува въ нетлѣніе;

43. Сѣе ся въ безчестіе, въскрьснува въ славѫ; сѣе ся въ немощь, въскрьснува въ силѫ;

44. Сѣе ся тѣло естественно, въскрьснува тѣло духовно. Има тѣло естественно, има и тѣло духовно.

45. Така е и писано; Пьрвый-тъ человѣкъ Адамъ станѫ душа жива, *а* послѣдній-тъ Адамъ е духъ животворящъ.

м҃ѕ. Но не прéжде дꙋхóвное, но дꙋшéвное, потóмъ же дꙋхóвное.

м҃з. Пéрвый человѣ́къ, ѿ землѝ пéрстенъ: вторы́й человѣ́къ, Гдь съ нбсѐ.

м҃и. Ꙗ҆кóвъ пéрстный, тацы́ же и҆ пéрстнїи: и҆ ꙗ҆кóвъ нбсный, тáцы же и҆ нбснїи:

м҃ѳ. И҆ ꙗ҆́коже ѡ҆блекóхомсѧ во ѻ҆́бразъ пéрстнагѡ, да ѡ҆блечéмсѧ и҆ во ѻ҆́бразъ нбснагѡ.

н҃. Сїé же глагóлю, брáтїе: ꙗ҆́кѡ плóть и҆ крóвь црствїѧ Бжїѧ наслѣ́дити не мóгꙋтъ, нижѐ тлѣ́нїе нетлѣ́нїѧ наслѣ́дствꙋетъ.

н҃а. Сѐ тáйнꙋ вáмъ глагóлю: всѝ бо не ᲂу҆спнемъ: всѝ же и҆змѣни́мсѧ.

н҃в. Вскóрѣ, во мгновéнїи ѻ҆́ка, въ послѣ́днѣй трꙋбѣ́: вострꙋ́битъ бо, и҆ мéртвїи востáнꙋтъ нетлѣ́нни, и҆ мы̀ и҆змѣни́мсѧ.

н҃г. Подобáетъ бо тлѣ́нномꙋ семꙋ̀ ѡ҆блещи́сѧ въ нетлѣ́нїе, и҆ мéртвенномꙋ семꙋ̀ ѡ҆блещи́сѧ въ безсмéртїе.

н҃д. Є҆гдá же тлѣ́нное сїѐ ѡ҆блечéтсѧ въ нетлѣ́нїе, и҆ смéртное сїѐ ѡ҆блечéтсѧ въ безсмéртїе, тогдà бꙋ́детъ слóво напи́санное: пожéрта бы́сть смéрть побѣ́дою.

н҃є. Гдѣ̀ ти, смéрте, жáло; гдѣ̀ ти, а҆́де, побѣ́да;

н҃ѕ. Жáло же смéрти, грѣ́хъ: си́ла же грѣхà, закóнъ.

н҃з. Бг҃ꙋ же бл҃годарéнїе дáвшемꙋ нáмъ побѣ́дꙋ Гдемъ нáшимъ Ї҆исъ Хртóмъ.

н҃и. Тѣ́мже, брáтїе моѧ̀ возлю́бленнаѧ, твéрди бывáйте, непостꙋ́пни, и҆збы́точествꙋюще въ дѣ́лѣ Гдни всегдà, вѣ́дꙋще, ꙗ҆́кѡ трꙋ́дъ вáшъ нѣ́сть тóщь предъ Гдемъ.

46. Но не пьрвомъ духовно-то, но естественно-то, и послѣ духовно-то.

47. Пьрвый-тъ человѣкъ е отъ земіѫ-тѫ, прьстенъ; вторый-тъ человѣкъ, Господь отъ небе-то.

48. Какъвто е прьстный-тъ, таквизи сѫ и прьстни-тѣ, и какъвто небесный-тъ, таквизи и небесны-тѣ.

49. И както ся облѣкохмы въ образъ-тъ на прьстный-тъ, ще ся облѣчемъ и въ образъ-тъ на небесный-тъ.

50. И това *ви* казувамъ, братіе, че плъть и кръвь не могѫтъ да наслѣдятъ царство-то Божіе; нито тлѣніе-то наслѣдува нетлѣніе-то.

51. Ето, еднѫ тайнѫ ви казувамъ; всинца нѣма да умремъ, но всинца ще ся измѣнимъ,

52. Въ еднѫ минутѫ, въ мьгновеніе на око, съ послѣдніѫ-тѫ трѫбѫ; защото ще затрѫби; и мьртви-тѣ ще въскрьснѫтъ нетлѣнни, и ный ще ся измѣнимъ.

53. Защото трѣбува това тлѣнно-то да ся облѣче въ нетлѣніе, и смьртно-то това да ся облѣче въ безсмьртіе.

54. А когато тлѣнно-то това ся облѣче въ нетлѣніе, и смьртно-то това ся облѣче въ безсмьртіе, тогазь ще ся сбѫде слово-то което е писано: Погълнѫта бы смьрть-та съ побѣдѫ.

55. Дѣ ти, смьрте, жило-то? Дѣ ти, аде, побѣда-та?

56. Жило-то на смьрть-тѫ е грѣхъ-тъ, и сила-та на грѣхъ-тъ е законъ-тъ.

57. Но благодареніе Богу, който ни даде побѣдѫ-тѫ чрѣзъ Господа нашего Іисуса Христа.

58. И тъй, възлюбленни мои братіе, бѫдѣте твьрди, непоколебими, и прѣизобилувайте всякога въ дѣло-то Господне, понеже знаете че трудъ-тъ ви не ще да бѫде празденъ въ Господа.

ГЛАВА ЅІ.

а҃. Ѡ милостыни же ꙗже ко стымъ, ꙗкоже оустроихъ
црквамъ Галатійскимъ, такѡ и вы сотворяйте.
в҃. По единѣй ѿ суббѡтъ кійждо васъ да полагаетъ оу
себе сохраняя, еже аще что благопоспѣшится: да, не егда
пріиду, тогда собранія бываютъ.
г҃. Егда же пріиду, ихже аще искусите, съ посланми сихъ
послю ѿнести блгодать вашу во Іерлимъ:
д҃. Аще же достойно будетъ и мнѣ ити, со мною пой-
дутъ.
е҃. Пріиду же къ вамъ, егда Македонію прейду: (Маке-
донію бо прохожду.)
ѕ҃. Оу васъ же, аще случится мнѣ, пребуду, или и ѡзи-
мѣю, да вы мя проводите, аможе аще поиду.
з҃. Не хощу бо васъ нынѣ въ мимохожденіи видѣти: оупо-
ваю же время нѣкое пребыти оу васъ, аще Гдь повелитъ.
и҃. Пребуду же во Ефесѣ до пентікостіи:
ѳ҃. Дверь бо ми ѿверзеся велика и поспѣшна, и сопротив-
ніи мнози.
і҃. Аще же пріидетъ Тімоѳей, блюдите, да безъ страха
будетъ оу васъ: дѣло бо Гдне дѣлаетъ, ꙗкоже и азъ:
аі҃. Да никтоже оубо его оуничижитъ: проводите же его
съ миромъ, да пріидетъ ко мнѣ: жду бо его съ братіею.
ві҃. Ѡ Аполлѡсѣ же братѣ, многѡ молихъ его, да пріидетъ
къ вамъ съ братіею: и всякѡ не бѣ воля, да нынѣ пріидетъ:
пріидетъ же, егда оупразднится.
гі҃. Бодрствуйте, стойте въ вѣрѣ: мужайтеся, оутвер-
ждайтеся:
ді҃. Вся вамъ любовію да бываютъ.
еі҃. Молю же вы, братіе, вѣсте домъ Стефаниновъ, ꙗкѡ
есть начатокъ Ахаіи, и въ служеніе стымъ оучиниша
себе:

ГЛАВА 16.

1. А колкото за събираніе-то на милостыніѫ-тѫ за святыи-тѣ, както наредихъ въ церквы-тѣ Галатійскы, така сторѣте и вы.

2. Въ пърный-тъ *день* на седмицѫ-тѫ, всякой отъ васъ да отдѣля *по нѣщо*, споредъ както му успѣва работа-та, и да го има при себе си; да не бы, кога дойдѫ тогазь да ставатъ събиранія-та на милостыніѫ-тѫ.

3. И кога дойдѫ, които одобрите съ писма тѣхъ ще проводіѫ да отнесѫтъ подаръкъ-тъ ви въ Іерусалимъ;

4. И ако бѫде достойно да идѫ и азъ, съ мене ще отидѫтъ.

5. Азъ ще дойдѫ при васъ, като минѫ прѣзъ Македоніѭ; (защото прѣзъ Македоніѭ минувамъ.)

6. А може бы да поостанѫ при васъ, или *може* и да прѣзимувамъ, за да мя испроводите вы на кѫдѣто отидѫ.

7. Защото сега не ми ся ще да ся видіѫ съ васъ; но надѣіѫ ся да останѫ при васъ нѣколко врѣме, ако бы *ми* Господь дозволилъ.

8. А въ Ефесъ ще ся бавіѫ до петдесетницѫ-тѫ;

9. Защото ми ся отворихѫ врата голѣмы и работны, *има* и много противници.

10. Ако ли дойде Тимоѳей, гледайте да бѫде безъ страхъ при васъ; защото и *той* работи дѣло-то Господне, както и азъ.

11. За това никой да го не унищожи; но испроводѣте *ми* го миромъ, да дойде при мене; защото го очакувамъ съ братія-та.

12. А за брата Аполлоса молихъ му ся много да дойде съ братія-та при васъ; и не му ся щѣше никакъ да дойде сега; ще дойде обаче когато му прилегне.

13. Бѫдѣте бодри, стойте въ вѣрѫ-тѫ, бѫдѣте мѫжественни, крѣпкы бѫдѣте.

14. Всичко у васъ съ любовь да быва.

15. Още вы моліѫ, братіе; знаете Стефаниновъ-тъ домъ, че е начатъкъ на Ахаіѭ, и сѫ отредили себе си въ служеніе на святыи-тѣ;

ѕі. Да и҆ вы̀ повину́йтесѧ таковы̑мъ, и҆ всѧ́комꙋ споспѣ́ш-
ствꙋющꙋ и҆ трꙋжда́ющꙋсѧ.
з҃і. Возра́довахсѧ же ѡ҆ прише́ствіи Стефани́новѣ и҆ Фꙋр-
тꙋна́товѣ и҆ А҆ха́їковѣ, ꙗ҆́кѡ ва́ше лише́ніе сі́и и҆спо́лниша:
и҃і. О҆у҆поко́иша бо мо́й дꙋ́хъ и҆ ва́шъ. познава́йте ᲂу҆̓бо та-
ковы̑ѧ.
ѳ҃і. Цѣлꙋ́ютъ вы̀ цр҃кви А҆сі́йскїѧ: цѣлꙋ́ютъ вы̀ ѡ҆ Гд҃ѣ
мно́гѡ А҆кѵ́ла и҆ Прискѵ́лла, съ дома́шнею и҆́хъ цр҃ковїю:

к҃. Цѣлꙋ́ютъ вы̀ бра́тїѧ всѧ̀. цѣлꙋ́йте дрꙋ́гъ дрꙋ́га лобза́-
нїемъ ст҃ы́мъ.
к҃а. Цѣлова́нїе мое́ю рꙋко́ю Па́ѵлею:
к҃в. А҆́ще кто̀ не лю́битъ Гд҃а І҆и҃са Хр҃та̀, да бꙋ́детъ про́-
клѧтъ, мара́н ѳ҃а̀.
к҃г. Бл҃года́ть Гд҃а на́шегѡ І҆и҃са Хр҃та̀ съ ва́ми:

к҃д. И҆ любы̀ моѧ̀ со всѣ́ми ва́ми, ѡ҆ Хр҃тѣ̀ І҆и҃сѣ. а҆ми́нь.

16. Да ся подчинявате и вы на таквызь едны, и на всякого който съдѣйствува и ся труди.

17. Радувамъ ся за дохожданіе-то на Стефанина, на Фуртуната и на Ахаика, защото тѣ запълнихѫ *мое-то* отъ васъ лишеніе;

18. Понеже успокоихѫ и мой-тъ духъ и вашій-тъ; за това припознавайте таквызь *человѣцы.*

19. Поздравяватъ вы церквы-тѣ които сѫ въ Азіѭ. Поздравяватъ вы въ Господа прѣмного Акила и Прискилла, съ домашнѭ-тѫ си церквѫ.

20. Поздравяватъ вы всичкы-тѣ братія. Поздравѣте ся единъ другый съсъ цѣлованіе свято.

21. Поздравленіе-то *пишѫ* азъ Павелъ съ рѫкѫ-тѫ си.

22. Който не люби Господа Іисуса Христа, да бѫде анаѳема, маранъ аѳа.

23. Благодать-та на Господа *нашего* Іисуса Христа *да бѫде* съ васъ.

24. Любовь-та ми съсъ всичкы васъ въ Христа Іисуса. Аминь.

Къ Корі́нѳѧнωмъ второ́е посла́нїе

с҇тагω а҇п҇ла па́νла.

Глава̀ а҃.

а҃. Па́νелъ посла́нникъ І҆и҃съ Хр҇то́въ, во́лею Бж҃їею, и҆ Ті-
моѳе́й бра́тъ, цр҇кви Бж҃їей сꙋ́щей въ Корі́нѳѣ, со ст҃ы́ми
всѣ́ми сꙋ́щими во все́й А҆ха́їи:

в҃. Бл҃года́ть ва́мъ и҆ ми́ръ ѿ Бг҃а Ѻ҆ц҃а̀ на́шегѡ, и҆ Гд҇а І҆и҃са
Хр҇та̀.

г҃. Бл҃гослове́нъ Бг҃ъ и҆ Ѻ҆ц҃ъ Гд҇а на́шегѡ І҆и҃са Хр҇та̀, Ѻ҆ц҃ъ
щедрѡ́тъ и҆ Бг҃ъ вса́кїѧ ᲂу҆тѣ́хи,

д҃. Оу҆тѣша́ѧй на́съ ѿ вса́кой ско́рби на́шей, ꙗ҆́кѡ возмощѝ
на́мъ ᲂу҆тѣ́шити сꙋ́щыѧ во вса́кой ско́рби, ᲂу҆тѣше́нїемъ,
и҆́мже ᲂу҆тѣша́емсѧ са́ми ѿ Бг҃а:

є҃. Занѐ ꙗ҆́коже и҆збы́точествꙋютъ страда̑нїѧ Хр҇тѡ́ва въ
на́съ, та́кѡ Хр҇то́мъ и҆збы́точествꙋетъ и҆ ᲂу҆тѣше́нїе на́ше.

ѕ҃. А҆́ще ли же скорби́мъ, ѿ ва́шемъ ᲂу҆тѣше́нїи, и҆ спасе́нїи,
дѣ́йствꙋющемсѧ въ терпѣ́нїи тѣ́хже страда́нїй, ꙗ҆̀же и҆ мы̀
стра́ждемъ:

з҃. И҆ ᲂу҆пова́нїе на́ше и҆звѣ́стно ѿ ва́съ: а҆́ще ли ᲂу҆тѣша́-
емсѧ, ѿ ва́шемъ ᲂу҆тѣше́нїи и҆ спасе́нїи: вѣ́дꙋще, занѐ ꙗ҆́коже
ѻ҆́бщницы є҆стѐ страсте́мъ на́шымъ, та́кожде и҆ ᲂу҆тѣше́нїю.

и҃. Не бо̀ хо́щемъ ва́съ, бра́тїе, не вѣ́дѣти ѿ ско́рби
на́шей бы́вшей на́мъ во А҆сі́и, ꙗ҆́кѡ по премно́гꙋ и҆ па́че си́лы
ѿтѧготи́хомсѧ, ꙗ҆́кѡ не надѣ́ѧтисѧ на́мъ и҆ жи́ти:

ѳ҃. Но са́ми въ себѣ̀ ѡ҆сꙋжде́нїе сме́рти и҆мѣ́хомъ, да не

КЪ КОРИНѲЯНОМЪ ВТОРО-ТО ПОСЛАНІЕ

НА СВЯТАГО АПОСТОЛА ПАВЛА.

ГЛАВА 1.

1. Павелъ съ Божіѭ-тѫ волѭ апостолъ Іисусъ Христовъ, и Тимоѳей братъ, кѫмъ Божіѭ-тѫ церквѫ която е въ Коринѳъ, и кѫмъ всичкы-тѣ святыи, които сѫ по всичкѫ Ахаіѭ;

2. Благодать вамъ и миръ отъ Бога Отца нашего, и Господа Іисуса Христа.

3. Благословенъ Богъ и Отецъ на Господа нашего Іисуса Христа, Отецъ на милосердіе-то и Богъ на всяко утѣшеніе,

4. Който ны утѣшава въ всякѫ нашѫ скърбь, за да можемъ и ный да утѣшавамы тѣзи които ся намѣруватъ во всякѫ скърбь, съ утѣшеніе-то съ което ный сами смы утѣшавани отъ Бога.

5. Защото както ся прѣумножаватъ въ насъ страданія-та Христовы, така чрѣзъ Христа ся прѣумножава и утѣшеніе-то наше.

6. И скърбимъ ли, *скърбимъ* за ваше-то утѣшеніе и спасеніе, което ся дѣйствува чрѣзъ търпѣніе-то на исты-тѣ страданія, които страдамы и ный; ако ли ся утѣшавамы, *утѣшавамы ся* за ваше-то утѣшеніе и спасеніе;

7. И надежда-та коѭто имамы за васъ е твърда; понеже знаемъ, че както сте участници на страданія-та, така и на утѣшеніе-то.

8. Защото не искамы да не знаете, братіе, за нашѫ-тѫ скърбь, която ни ся случи въ Азіѭ, че твърдѣ много ся отеготихмы, повече отъ силѫ-тѫ си, така щото ся отчаяхмы и за животъ-тъ си;

9. Но ный сами въ себе си зѣхмы си осѫжданіе-то на смърть-

надѣ́ющесѧ бꙋ́демъ на сѧ̀, но на Бг҃а возставлѧ́ющагѡ мє́р-
твыѧ :
і҃. И҆́же ѿ толи́кїѧ сме́рти и҆зба́вилъ ны̀ є҆́сть, и҆ и҆зба-
влѧ́етъ : на́ньже и҆ ѹ҆пова́хомъ, ꙗ҆́кѡ и҆ є҆щѐ и҆зба́витъ,
а҃і. Споспѣ́шествꙋ́ющымъ и҆ ва́мъ по на́съ моли́твою, да ѿ
мно́гихъ лицъ, є҆́же въ на́съ дарова́нїе, мно́гими бл҃годари́тсѧ
ѡ҆ ва́съ.
в҃і. Похвале́нїе бо на́ше сїѐ є҆́сть, свидѣ́тельство со́вѣсти
на́шеѧ, ꙗ҆́кѡ въ простотѣ̀ и҆ чистотѣ̀ Бж҃їей, а҆ не въ мꙋ́дрости
пло́ти, но бл҃года́тїю Бж҃їею жи́хомъ въ мі́рѣ, мно́жае же ѹ҆
ва́съ.
г҃і. Не и҆на̑ѧ бо пи́шемъ ва́мъ, но ꙗ҆̀же чтетѐ, и҆ разꙋмѣ-
ва́ете, ѹ҆пова́ю же, ꙗ҆́кѡ и҆ до конца̀ ѹ҆разꙋмѣ́ете,
д҃і. Ꙗ҆́коже и҆ разꙋмѣ́сте на́съ ѿ ча́сти, ꙗ҆́кѡ похвале́нїе
ва́мъ є҆смы̀, ꙗ҆́коже и҆ вы̀ на́мъ, въ де́нь Гд҃а на́шегѡ І҆и҃са Хр҃та̀.
є҃і. И҆ си́мъ ѹ҆пова́нїемъ хотѣ́хъ къ ва́мъ прїитѝ пре́жде,
да втор꙽ꙋю бл҃года́ть и҆́мате :
ѕ҃і. И҆ ва́ми проитѝ въ Македо́нїю, и҆ па́ки ѿ Македо́нїи
прїитѝ къ ва́мъ, и҆ ва́ми проводи́тисѧ во І҆ꙋде́ю.
з҃і. Сїе́ же хотѧ̀, є҆дà что̀ ѹ҆бѡ легкото́ю дѣ́ахъ ; и҆лѝ ꙗ҆̀же
совѣщава́ю, по пло́ти совѣщава́ю, да бꙋ́детъ ѹ҆ менѐ є҆́же
є҆́й є҆́й, и҆ є҆́же нѝ нѝ ;
и҃і. Вѣ́ренъ же Бг҃ъ, ꙗ҆́кѡ сло́во на́ше є҆́же къ ва́мъ не
бы́сть є҆́й и҆ нѝ :
ѳ҃і. И҆́бо Бж҃їй Сн҃ъ І҆и҃съ Хр҃то́съ и҆́же ѹ҆ ва́съ на́ми про-
повѣ́данный, мно́ю и҆ Сїлꙋа́номъ и҆ Тїмоѳе́емъ, не бы́сть є҆́й и҆
нѝ, но въ не́мъ само́мъ є҆́й бы́сть :
к҃. Є҆ли̑ка бо ѡ҆бѣтѡва̑нїѧ Бж҃їѧ, въ то́мъ є҆́й, и҆ въ то́мъ
а҆ми́нь : Бг҃ꙋ къ сла́вѣ на́ми.
к҃а. И҆звѣствꙋ́ѧй же на́съ съ ва́ми во Хр҃та̀, и҆ пома́завый
на́съ, Бг҃ъ :
к҃в. И҆́же и҆ запечатлѣ̀ на́съ, и҆ дадѐ ѡ҆брꙋче́нїе Дх҃а въ
сердца̀ на́ша.

тѫ, да не уповавамы на себе си, но на Бога който въскрьсява мьртвы-тѣ;

10. Който е избавилъ насъ отъ толкозь *близскѫ* смьрть, и избавя *ны;* комуто ся надѣемъ че и пакъ ще избави,

11. Когато и вы съ молитвѫ содѣйствувате за насъ, щото поради дадено-то намъ чрѣзъ мнозина дарованіе, да бѫде за насъ отъ много лица благодареніе.

12. Защото наша-та похвала е това, свидѣтелство-то на нашѫ-тѫ совѣсть, че ный съ простотѫ и искренность по Бога, не съ плътскѫ мудрость, но съ благодать Божіѭ, поминѫхмы на свѣтъ-тъ, а най много между васъ.

13. Защото не ви пишемъ друго, освѣнь това което четете, или и познавате; а надѣѭ ся че и до край ще познаете;

14. Както ны отчасти и познахте, че смы похвала вамъ, както и вы намъ, въ день-тъ на Господа Іисуса.

15. И съ тѫзи увѣренность искахъ да дойдѫ при васъ по испьрво, за да имате вторѫ благодать;

16. И прѣзъ васъ да минѫ въ Македоніѭ, и пакъ отъ Македоніѭ да дойдѫ при васъ, и вы да мя испроводите въ Іудеѭ.

17. И тъй като бѣше това намѣреніе-то ми, да ли сьмь легкоумно постѫпилъ? или намѣреніе-то ми е намѣреніе плътско, за да бѫде у мене ту ей ей, ту не не?

18. Вѣренъ е Богъ, че слово-то ни къмъ васъ не станѫ ей и не.

19. Защото Іисусъ Христосъ Сынъ Божій, проповѣданный-тъ у васъ отъ насъ, отъ мене и Силуана и Тимоѳея, не станѫ ей и не, но въ него станѫ ей.

20. Защото всичкы-тѣ Божіи обѣщанія въ него сѫ ей, и въ него аминь, за славѫ Божіѭ чрѣзъ насъ.

21. А който ны утвьрдява съ васъ въ Христа, и който ны е помазалъ е Богъ;

22. Който и запечата насъ, и даде обрученіе-то на Духъ-тъ въ сьрдца-та ни.

кг҃. А҆́зъ же свидѣ́тела Бг҃а призыва́ю на мою̀ дꙋ́шꙋ, ꙗ҆́кѡ
щадѧ̀ ва́съ ктомꙋ̀ не прїидо́хъ въ Корі́нѳъ:
кд҃. Не ꙗ҆́кѡ ѡ҆блада́емъ вѣ́рою ва́шею, но ꙗ҆́кѡ споспѣ́ш-
ницы є҆смы̀ ва́шей ра́дости: вѣ́рою бо стоитѐ.

Глава̀ в҃.

а҃. Сꙋди́хъ же въ себѣ̀ сїѐ, не па́ки скѡ́рбїю къ ва́мъ
прїитѝ.
в҃. А҆́ще бо а҆́зъ скѡ́рбь творю̀ ва́мъ, то̀ кто̀ є҆́сть весела́ѧй
мѧ̀, то́чїю прїе́млѧй скѡ́рбь ѿ менѐ;
г҃. И҆ писа́хъ ва́мъ сїѐ и҆́стое, да не пришє́дъ скѡ́рбь на
скѡ́рбь прїимꙋ̀, ѿ ни́хже подоба́ше мѝ ра́доватисѧ, надѣ́асѧ
на всѧ̀ вы̀, ꙗ҆́кѡ моѧ̀ ра́дость всѣ́хъ ва́съ є҆́сть.
д҃. Ѿ печа́ли бо мнѡ́гїѧ и҆ тꙋгѝ се́рдца написа́хъ ва́мъ
мнѡ́гими слеза́ми, не ꙗ҆́кѡ да ѡ҆скорбите́сѧ, но любо́вь да
позна́ете, ю҆́же и҆́мамъ и҆зоби́льнѡ къ ва́мъ.
є҃. А҆́ще ли кто̀ ѡ҆скорби́лъ менѐ, не менѐ ѡ҆скорбѝ, но ѿ
ча́сти, да не ѡ҆тѧгчꙋ̀ всѣ́хъ ва́съ.
ѕ҃. Дово́лно бо таково́мꙋ запреще́нїю сїѐ, є҆́же ѿ мнѡ́гихъ:
з҃. Тѣ́мже сопроти́вное па́че вы̀ да да́рꙋете и҆ ѹ҆тѣ́-
шите, да не ка́кѡ мно́гою скѡ́рбїю поже́ртъ бꙋ́детъ та-
ковы́й.
и҃. Тѣ́мже молю̀ вы̀, ѹ҆тверди́те къ немꙋ̀ любо́вь:
ѳ҃. На сїе́ бо и҆ писа́хъ, да разꙋмѣ́ю и҆скꙋ́сство ва́ше, а҆́ще во
все́мъ послꙋшли́ви є҆стѐ.
і҃. Є҆мꙋ́же а҆́ще что̀ да́рꙋете, и҆ а҆́зъ: и҆́бо а҆́зъ а҆́ще что̀
дарова́хъ, є҆мꙋ́же дарова́хъ, ва́съ ра́ди, ѿ лицѣ̀ І҆и҃съ
Хрⷭ҇то́вѣ,
а҃і. Да не ѡ҆би́дими бꙋ́демъ ѿ сатаны̀: не неразꙋмѣва́емъ
бо ѹ҆мышле́нїй є҆гѡ̀.
в҃і. Пришє́дъ же въ Трѡа́дꙋ во бл҃говѣ́стїе Хрⷭ҇то́во, и҆ две́ри
ѿве́рзенѣ мѝ бы́вшей ѡ҆ Гдⷭ҇ѣ,

23. И азъ призовавамъ Бога за свидѣтель на моѭ-тѫ душѫ, че понеже вы щадіѭ не сьмь дошелъ още въ Коринѳъ:

24. Не че имамы власть на вѣрѫ-тѫ ви, но защото смы споспѣшници на радость-тѫ ви: понеже чрѣзъ вѣрѫ-тѫ стоите.

ГЛАВА 2.

1. И това рѣшихъ въ себе си, да не дохождамъ при васъ пакъ съсъ скърбь.

2. Защото ако оскърбявамъ азъ васъ, то мене кой ще да развесели, ако не тойзи, който е оскърбенъ отъ мене?

3. И това исто-то ви писахъ, че, кога дойдѫ, да нѣмамъ скърбь отъ тѣзи отъ които ми подобава радость да имамъ, като имамъ увѣреніе на всинца ви, че моя-та радость е *радость* на всичкы васъ.

4. Защото отъ голѣмѫ скърбь и сърдечнѫ тѫгѫ писахъ съ много сьлзы, не да ся оскърбите, но да познаете голѣмѫ-тѫ любовь, коѭто имамъ къмъ васъ.

5. Ако ли *мя* е нѣкой оскърбилъ, не е оскърбилъ мене, но всинца ви отчасти, да не отеготіѭ повече.

6. За такъвъ единъ доста е това запрѣщеніе отъ по мнозина-та;

7. Така що напротивъ вы *трѣба* повече да *му* простите и *да го* утѣшите, щото такъвъ единъ да не бѫде погълнѫтъ отъ безмѣрнѫ скърбь.

8. За това вы моліѭ да утвърдите *вашѫ-тѫ* къмъ него любовь:

9. Понеже за това и писахъ, за да вы познаіѭ съ опытъ, да ли сте на всичко послушливи.

10. А комуто *вы* прощавате нѣщо, *прощавамъ му* и азъ; защото ако сьмь и простилъ нѣщо, комуто сьмь простилъ, за васъ сьмь *сторилъ това,* отъ Христово лице,

11. За да не добые прѣимущество надъ насъ Сатана: защото не смы да не знаемъ неговы-тѣ умышленія.

12. И когато *азъ* дойдохъ въ Троадѫ да *проповѣдамъ* евангеліе-то Христово, и ми ся отворихѫ врата въ *дѣло-то* Господне,

г҃і. Не ѝмѣхъ поко́а дꙋ́хꙋ моемꙋ̀, не ѡ҆брѣ́тшꙋ мѝ Ті́та бра́та моегѡ̀: но ѿре́кса ѝмъ, ѝзыдо́хъ въ Македо́нїю:

д҃і. Бг҃ꙋ же бл҃годаре́нїе всегда̀ побѣди́тели на́съ твора́щемꙋ ѡ҆ Хр҇тѣ̀ І҆и҃сѣ, ѝ воню̀ ра́зꙋма е҆гѡ̀ ꙗ҆вла́ющꙋ на́ми во вса́комъ мѣ́стѣ.

є҃і. Ꙗ҆́кѡ Хр҇то́во благоꙋха́нїе е҆смы̀ Бг҃ови въ спаса́емыхъ ѝ въ погиба́ющихъ.

ѕ҃і. Ѻ҆́вѣмъ ѹ҆́бѡ воня̀ сме́ртнаѧ въ сме́рть, ѻ҆́вѣмъ же воня̀ живо́тнаѧ въ живо́тъ. ѝ къ си́мъ кто̀ дово́ленъ;

з҃і. Нѣ́смы бо, ꙗ҆́коже мно́зи, нечи́стѡ проповѣ́дающїи сло́во Бж҃їе, но ꙗ҆́кѡ ѿ чистоты̀, но ꙗ҆́кѡ ѿ Бг҃а, пред Бг҃омъ, во Хр҇тѣ̀ глаго́лемъ.

ГЛАВА̀ Г҃.

а҃. Зачина́емъ ли па́ки на́съ са́мѣхъ ѝзвѣща́вати ва́мъ; ѝлѝ тре́бꙋемъ, ꙗ҆́коже нѣ́цыи, ѝзвѣща́вателныхъ посла́нїй къ ва́мъ, ѝлѝ ѿ ва́съ ѝзвѣсти́телныхъ;

в҃. Посла́нїе бо на́ше вы̀ е҆стѐ, написа́ное въ сердца́хъ на́шихъ, зна́емое ѝ прочита́емое ѿ всѣ́хъ человѣ́къ:

г҃. Ꙗ҆вла́еми, ꙗ҆́кѡ е҆стѐ посла́нїе Хр҇то́во слꙋже́ное на́ми, написа́но не черни́ломъ, но Дх҃омъ Бг҃а жи́ва, не на скрижа́лѣхъ ка́менныхъ, но на скрижа́лѣхъ се́рдца пло́тѧныхъ.

д҃. Надѣ́анїе же таково̀ ѝма́мы Хр҇то́мъ къ Бг҃ꙋ:

є҃. Не ꙗ҆́кѡ дово́лни е҆смы̀ ѿ себѐ помы́слити что̀, ꙗ҆́кѡ ѿ себѐ, но дово́лство на́ше ѿ Бг҃а:

ѕ҃. И҆̀же ѝ ѹ҆дово́ли на́съ слꙋжи́тели бы́ти но́вꙋ завѣ́тꙋ, не пи́смене, но дꙋ́хꙋ: писмя̀ бо ѹ҆бива́етъ, а҆ дꙋ́хъ животвори́тъ.

з҃. А҆́ще ли слꙋже́нїе сме́рти писмены̀ ѻ҆бразова́но въ ка́менехъ, бы́сть въ сла́вꙋ, ꙗ҆́кѡ не мощѝ взира́ти сынѡ́мъ І҆и҃левымъ на лицѐ Мѡѷсе́ово, сла́вы ра́ди лица̀ е҆гѡ̀ преста́ющїѧ:

13. Понеже не намѣрихъ брата си Тита, не ся успокои духъ-тъ ми; но простихъ ся съ тѣхъ и излѣзохъ за въ Македоніѭ.

14. Но благодареніе Богу който ны прави вынѫгы да смы побѣдители въ Христа, и на всяко мѣсто чрѣзъ насъ явява уханіе-то на негово-то познаніе.

15. Защото ный прѣдъ Бога смы Христово благоуханіе за тѣзи които ся спасаватъ, и за тѣзи които погынуватъ.

16. На едны-тѣ смы уханіе отъ смьрть за смьрть, а на другы-тѣ уханіе отъ животъ за животъ. И на това кой е доволенъ?

17. Защото не смы както много-то онѣзи които прѣправятъ слово-то Божіе, но искренно, и като отъ Бога, прѣдъ Бога въ Христа говоримъ.

ГЛАВА 3.

1. Пакъ ли наченувамы да ся прѣпорѫчвамы? или имамы нуждѫ, както нѣкои, за прѣпорѫчителны писма до васъ, или за прѣпорѫчителны отъ васъ?

2. Вы сте наше-то писмо, написано въ сьрдца-та ви, знаемо и прочитаемо отъ всичкы-тѣ человѣцы;

3. И явявате ся че сте писмо Христово, станѫло чрѣзъ наше-то служеніе, написано не съ мастило, но съ Духъ-тъ на Бога живаго, не на плочы каменны, но на плочы пълтяны на сьрдце-то.

4. И таквѫзи увѣренность къмъ Бога имамы *ный* чрѣзъ Христа;

5. Не че смы отъ самосебе си доволни да намыслимъ нѣщо, като отъ насъ си, но наше-то доволство е отъ Бога;

6. Който ны и удоволи да бѫдемъ служители на новый-тъ завѣтъ, не на буквѫ-тѫ, но на духъ-тъ; защото буква-та убива, а духъ-тъ оживотворява.

7. Ако ли служеніе-то на смьрть-тѫ, въ буквы издълбаны на камькъ, станѫ съсъ славѫ, така що синове-тѣ Израилеви не можахѫ да гледатъ Моисея въ лице, поради славѫ-тѫ на лице-то му, която имаше да прѣстане;

и҃. Ка́кѡ не мно́жае па́че слꙋже́ніе д҃ха бꙋ́детъ въ
сла́вѣ;
ѳ҃. А҆́ще бо слꙋже́ніе ѡ҆сꙋжде́нїѧ сла́ва, мно́гѡ па́че и҆збы́-
точествꙋетъ слꙋже́ніе пра́вды въ сла́вѣ.

і҃. И҆́бо не просла́вися просла́вленное въ ча́сти се́й, за пре-
восходѧ́щꙋю сла́вꙋ.
а҃і. А҆́ще бо престаю́щее, сла́вою: мно́гѡ па́че пребыва́ющее,
въ сла́вѣ.
в҃і. И҆мꙋ́ще ᲂу҆̀бо таково̀ ᲂу҆пова́ніе, мно́гимъ дерзнове́ніемъ
дѣ́йствꙋемъ:
г҃і. И҆ не ꙗ҆́коже Мѡѷсе́й полага́ше покрыва́ло на лицѣ̀
свое́мъ, за є҆́же не мощѝ взира́ти сынѡ́мъ І҆и҃левымъ на
коне́цъ престаю́щагѡ.
д҃і. Но ѡ҆слѣпи́шасѧ помышлє́нїѧ и҆́хъ: да́же бо до сегѡ̀
днѐ то́жде покрыва́ло во чте́нїи ве́тхагѡ завѣ́та пребыва́етъ
не ѿкрове́но, занѐ ѡ҆ Хр҃тѣ̀ преста́етъ:
є҃і. Но да́же до дне́сь, внегда̀ чте́тсѧ Мѡѷсе́й, покрыва́ло
на се́рдцѣ и҆́хъ лежи́тъ:
ѕ҃і. Внегда́ же ѡ҆братѧ́тсѧ ко Гд҇ꙋ, взима́етсѧ покры-
ва́ло.
з҃і. Гд҇ь же Дх҃ъ є҆́сть: а҆ и҆дѣ́же Дх҃ъ Гд҇нь, тꙋ̀ сво-
бо́да.
и҃і. Мы́ же вси̑ ѿкрове́нным лице́мъ сла́вꙋ Гд҇нюю взира́-
юще, въ то́йже ѻ҆́бразъ преѡбразꙋ́емсѧ ѿ сла́вы въ сла́вꙋ,
ꙗ҆́коже ѿ Гд҇нѧ Дх҃а.

Глава̀ д҃.

а҃. Сегѡ̀ ра́ди и҆мꙋ́ще слꙋже́ніе сїѐ, ꙗ҆́коже поми́ловани бы́-
хомъ, не стꙋжа́емъ си̑:
в҃. Но ѿреко́хомсѧ та́йныхъ сра́ма, не въ лꙋка́вствїи хо-
дѧ́ще, ни льстѧ́ще словесѐ Б҃жїѧ, но ꙗ҆вле́ніемъ и҆́стины

8. Какъ може служеніе-то на Духъ-тъ да не бѫде съ по голѣмѫ славѫ?

9. Защото ако служеніе-то на осѫжданіе-то *станѫ съсъ* славѫ, много повече служеніе-то на правдѫ-тѫ ще го надминува въ славѫ-тѫ.

10. Защото прославено-то не ся прослави по тѫзи часть заради онѫзи славѫ която прѣвъсхожда.

11. Защото, ако бѣ съсъ славѫ това което имаше да прѣстане, много по славно ще е трайно-то!

12. И тъй като имамы таквѫзь надеждѫ, съ голѣмо дързновеніе дѣйствувамы;

13. А не както Моисей *що* полагаше покрывало на лице-то си, за да не могѫтъ да гледатъ сынове-тѣ Израилеви край-тъ на това което имаше да прѣстане.

14. Но тѣмъ умове-тѣ имъ сѫ заслѣпени; Защото и до днесь кога прочитатъ ветхый-тъ завѣтъ, исто-то покрывало стои неоткрывано, понеже *само* чрѣзъ Христа ся унищожава.

15. До днесь обаче, при прочитаніе-то на Моисея, покрывало лежи на сьрдце-то имъ.

16. Но когато *Израиль* ся обърне къмъ Господа, покрывало-то ще ся отнеме.

17. А Господь е тойзи Духъ; и дѣто е Духъ-тъ Господень, тамъ е свобода.

18. А ный всинца като гледамы славѫ-тѫ Господнѭ съ открыто лице както въ огледало, прѣображавамы ся въ истый-тъ образъ отъ славѫ въ славѫ, както отъ Духъ-тъ Господень.

ГЛАВА 4.

1. Заради това, споредъ както быхмы помилвани *отъ Бога,* тый служеніе като имамы, не ни дотега;

2. Но отрѣкохмы ся отъ скрышность-тѫ на срамъ-тъ, и не ходимъ съ пронырство, нито съ лъжѫ проповѣдвамы слово-то

представлѧ́юще себѐ во всѧ́кой со́вѣсти человѣ́честѣй, пред̾
Бг҃омъ.
г҃. А҆́ще ли же є҆́сть покрове́но бл҃говѣствова́нїе на́ше, въ
гибнꙋ́щихъ є҆́сть покрове́но:
д҃. Въ ни́хже бо́гъ вѣ́ка сегѡ̀ ѡ҆слѣпѝ ра́зꙋмы невѣ́рныхъ,
во є҆́же не возсїѧ́ти и҆̀мъ свѣ́тꙋ бл҃говѣствова́нїѧ сла́вы Хрⷭ҇то́-
вы, и҆́же є҆́сть ѻ҆́бразъ Бг҃а неви́димагѡ.
є҃. Не себе́ бо проповѣ́даемъ, но Хрⷭ҇та̀ І҆и҃са Гдⷭ҇а: себе́ же
самѣ́хъ рабѡ́въ ва́мъ І҆и҃са (Гдⷭ҇а) ра́ди.
ѕ҃. Ꙗ҆́кѡ Бг҃ъ рекі́й и҆з̾ тмы̀ свѣ́тꙋ возсїѧ́ти, и҆́же возсїѧ̀
въ сердца́хъ на́шихъ, къ просвѣще́нїю ра́зꙋма сла́вы Бж҃їѧ ѿ
лицѣ̀ І҆и҃съ Хрⷭ҇то́вѣ.
з҃. И҆́мамы же сокро́вище сїѐ въ скꙋде́льныхъ сосꙋ́дѣхъ, да
премно́жество си́лы бꙋ́детъ Бж҃їѧ, а҆ не ѿ на́съ.
и҃. Во все́мъ скорбѧ́ще, но не стꙋжа́юще си̑: неча́еми, но
не ѿчаѧва́еми:
ѳ҃. Гони́ми, но не ѡ҆ставлѧ́еми: низлага́еми, но не поги-
ба́юще:
і҃. Всегда̀ ме́ртвость Гдⷭ҇а І҆и҃са въ тѣ́лѣ нося́ще, да и҆ жи-
во́тъ І҆и҃совъ въ тѣ́лѣ на́шемъ ꙗ҆ви́тсѧ.
а҃і. При́снѡ бо мы̀ живі́и, въ сме́рть предае́мсѧ І҆и҃са ра́ди,
да и҆ живо́тъ І҆и҃совъ ꙗ҆ви́тсѧ въ ме́ртвеннѣй пло́ти на́шей.
в҃і. Тѣ́мже сме́рть ᲂу҆́бѡ въ на́съ дѣ́йствꙋетъ, а҆ живо́тъ
въ ва́съ.
г҃і. И҆́мꙋще же то́йже дх҃ъ вѣ́ры, по пи́санномꙋ: вѣ́ровахъ,
тѣ́мже возглаго́лахъ, и҆ мы̀ вѣ́рꙋемъ, тѣ́мже и҆ глаго́лемъ:
д҃і. Вѣ́дѧще, ꙗ҆́кѡ воздви́гїй Гдⷭ҇а І҆и҃са, и҆ на́съ со І҆и҃сомъ
воздви́гнетъ, и҆ предпоста́витъ съ ва́ми.
є҃і. Всѧ҄ бо ва́съ ра́ди, да бл҃года́ть ᲂу҆мно́жившаѧсѧ, мно́-
жайшими бл҃годаре́нїи и҆збы́точествитъ въ сла́вꙋ Бж҃їю.
ѕ҃і. Тѣ́мже не стꙋжа́емъ си̑: но а҆́ще и҆ внѣ́шнїй на́шъ
человѣ́къ тлѣ́етъ, ѻ҆ба́че внꙋ́треннїй ѡ҆бновлѧ́етсѧ по всѧ̑
дни̑.

Божіе, но като изявявамы истинѫ-тѫ, прѣпорѫчвамы себе си прѣдъ
Бога на совѣсть-тѫ на всякого человѣка.
3. Ако ли е наше-то благовѣствованіе покрыто, то е покрыто за
тѣзи които погынуватъ;
4. За тѣзи, невѣрны-тѣ, на които богъ-тъ на тойзи свѣтъ е
заслѣпилъ умъ-тъ, да гы не озари свѣтлина-та отъ славно-то бла-
говѣстіе на Христа, който е образъ на *невидимаго* Бога.
5. Защото ный не проповѣдувамы себе си, но Христа Іисуса
Господа; а себе си рабы ваши заради Іисуса.
6. Защото Богъ който е реклъ да възсіяе видѣлина отъ тьмнинѫ-
тѫ, *той е* който възсія въ сьрдца-та ни, за просвѣщеніе съ по-
знаніе-то на славѫ-тѫ Божіѭ съ лице-то Іисусъ Христово.
7. И това съкровище имамы го въ прьстны сѫдове, за да бѫде
прѣвъсходство-то на силѫ-тѫ отъ Бога, а не отъ насъ.
8. Всякакъ смы угнѣтавани, но не смы въ утѣсненіе; въ недоумѣ-
ніе смы, но не въ отчаяніе;
9. Гонени смы, но не оставяни; оборени смы, но не погубени.
10. Всякога носимъ на тѣло-то си умираніе-то на Господа
Іисуса, за да ся яви на тѣло-то ни и животъ-тъ Іисусовъ.
11. Защото ный живи-тѣ винѫгы ся прѣдавамы на смьрть за
Іисуса, да ся яви и животъ-тъ Іисусовъ въ смьртнѫ-тѫ нашѫ плъть.
12. Така що смьрть-та дѣйствува въ насъ, а животъ-тъ въ васъ.
13. А като имамы истый-тъ духъ на вѣрѫ-тѫ, по писаному,
Повѣрувахъ, за то и говорихъ, и ный вѣрувамы, за то и говоримъ;
14. Понеже знаемъ че тойзи който е въскрьсилъ Господа Іисуса,
ще въскрьси и насъ чрѣзъ Іисуса и ще *ны* прѣдстави съ васъ
наедно.
15. Защото всичко-то е за васъ, щото благодать-та умножена
поради благодареніе-то на мнозина-та, да прѣизобилува въ славѫ
Божіѭ.
16. За това не ни дотегнува; но ако и да тлѣе външній-тъ
нашъ человѣкъ, вѫтрѣшній-тъ обаче всякой день ся подно-
вява.

ѕі. Еже бо нынѣ легкое печали нашеѧ по преѹмноженїю
въ преспѣѧнїе тѧготѹ вѣчныѧ славы содѣловаетъ намъ,
иі. Не смотрѧющымъ намъ видимыхъ, но невидимыхъ:
видимаѧ бо, времєнна: невидимаѧ же, вѣчна.

ГЛАВА Є.

а. Вѣмы бо, ѧкѡ аще земнаѧ наша храмина тѣла разо-
рится, созданїе ѿ Бга имамы, храминѹ нерѹкотворенѹ, вѣч-
нѹ, на небесѣхъ.

в. Ибо ѡ семъ воздыхаемъ, въ жилище наше небесное
ѡблещися желающе.

г. Аще точїю и ѡблекшесѧ, не нази ѡбрѧщемсѧ.

д. Ибо сѹщїи въ тѣлѣ семъ воздыхаемъ ѿтѧгчаеми: по-
неже не хощемъ совлещисѧ, но пообłещисѧ, да пожерто бѹ-
детъ мертвенное животомъ.

є. Сотворивый же насъ въ сїе истое Бгъ, иже и даде намъ
ѡбрѹченїе Дха.

ѕ. Дерзающе ѹбо всегда, и вѣдаще, ѧкѡ живѹще въ
тѣлѣ, ѿходимъ ѿ Гда:

з. Вѣрою бо ходимъ, а не видѣнїемъ:

и. Дерзаемъ же и блговолимъ паче ѿити ѿ тѣла, и внити
ко Гдѹ.

ѳ. Тѣмже и тщимсѧ, аще входаще, аще ѿходаще, блго-
ѹгодни емѹ быти.

і. Всѣмъ бо ѧвитисѧ намъ подобаетъ пред сѹдищемъ
Хртовымъ, да прїиметъ кїйждо, ѧже съ тѣломъ содѣла, или
блага, или ѕла.

аі. Вѣдѹще ѹбо страхъ Гдень, человѣки ѹвѣщаваемъ,
Бгови же ѧвлени есмы: ѹповаемъ же, ѧкѡ и въ совѣстехъ
вашихъ ѧвлени есмы.

ві. Не паки бо себе хвалимъ пред вами, но винѹ даемъ

17. Защото приврѣменна-та наша лека скърбь произвожда намъ отъ много по много вѣчнѫ тежинѫ на славѫ;

18. Понеже ный не сматрямы на видимы-тѣ, но на невидимы-тѣ, защото видимы-тѣ *сѫ* приврѣменны, а невидимы-тѣ вѣчны.

ГЛАВА 5.

1. Защото знаемъ че ако ся развали земна-та кѫща на наше-то селеніе, имамы отъ Бога зданіе на небеса, домъ нерѫкотворенъ, вѣченъ.

2. Понеже за това и въздышамы, и желаемъ да ся облѣчемъ въ небесно-то наше жилище;

3. Ако само облѣчени *въ него*, не ся намѣримъ голи.

4. Защото ный които смы въ *това* селеніе, стенемъ подъ брѣме-то *му*, понеже искамы не да ся съблѣчемъ, но да ся облѣчемъ още, за да бѫде смъртно-то погълнѫто отъ животъ-тъ.

5. И Богъ е който за това исто-то ны создаде, който ни и даде обрученіе-то на Духа.

6. И тъй понеже имамы вынѫгы дързновеніе, и знаемъ, че до когато ся намѣрвамы въ тѣло-то, отдалечени смы отъ Господа:

7. (Защото съ вѣруваніе ходимъ, а не съ виждаціе):

8. За това и дързновеніе имамы, и благоволявамы повече да излѣземъ отъ тѣло-то, и да ся въдворимъ при Господа;

9. За това и съ ревность ся стараемъ, въдворявамы ли ся, отстранявамы ли ся, да смы благоугодни нему.

10. Защото всинца трѣба да ся явимъ прѣдъ сѫдовище-то Христово, да пріеме всякой споредъ каквото е правилъ въ тѣло-то, добро или зло.

11. И тъй като знаемъ страхъ-тъ Господень, человѣцы-тѣ убѣждавамы, а на Бога смы извѣстни; надѣѭ ся още че и на ваши-тѣ совѣсти смы извѣстни.

12. Защото не прѣпорѫчвамы себе си на васъ, но давамы ви

ва́мъ похвале́нїю ѿ на́съ, да и҆́мате къ хвала́щымсѧ въ лицѐ,
а҆ не въ се́рдцы.
г҃і. А҆́ще бо и҆зѹми́хомсѧ, Бг҃ови: а҆́ще ли цѣломѹ́дрствѹемъ,
ва́мъ.
д҃і. И҆́бо любы̀ Бж҃ї́ѧ ѡ҆бдержи́тъ на́съ сѹ́ждшихъ сїѐ: ꙗ҆́кѡ
а҆́ще є҆ди́нъ за всѣ́хъ ᲂу҆́мре, то̀ ᲂу҆́бо всѝ ᲂу҆мро́ша:

є҃і. Хрⷭ҇то́съ же за всѣ́хъ ᲂу҆́мре, да живѹ́щїи не ктомѹ̀
себѣ̀ живѹ́тъ, но ᲂу҆ме́ршемѹ за ни́хъ и҆ воскре́сшемѹ.
ѕ҃і. Тѣ́мже и҆ мы̀ ѿ ны́нѣ ни є҆ди́нагѡ вѣ́мы по пло́ти:
а҆́ще же и҆ разѹмѣ́хомъ по пло́ти Хрⷭ҇та̀, но ны́нѣ ктомѹ̀ не
разѹмѣ́емъ.
з҃і. Тѣ́мже а҆́ще кто̀ во Хрⷭ҇тѣ̀, нова̀ тва́рь: дре́внѧѧ мимо-
идо́ша, сѐ бы́ша всѧ̑ нѡва̀.
и҃і. Всѧ́ческаѧ же ѿ Бг҃а, примири́вшагѡ на́съ себѣ̀ І҆и҃съ
Хрⷭ҇то́мъ, и҆ да́вшагѡ на́мъ слѹже́нїе примире́нїѧ:
ѳ҃і. Занѐ Бг҃ъ бѣ̀ во Хрⷭ҇тѣ̀ мі́ръ примирѧ́ѧ себѣ̀, не вмѣнѧ́ѧ
и҆̀мъ согрѣше́нїй и҆́хъ, и҆ положи́въ въ на́съ сло́во при-
мире́нїѧ.
к҃. По Хрⷭ҇тѣ̀ ᲂу҆́бо мо́лимъ, ꙗ҆́кѡ Бг҃ѹ молѧ́щѹ на́ми, мо́лимъ
по Хрⷭ҇тѣ̀, примири́тесѧ съ Бг҃омъ:

к҃а. Не вѣ́дѣвшаго бо грѣха̀ по на́съ грѣ́хъ сотворѝ, да
мы̀ бѹ́демъ пра́вда Бж҃ї́ѧ ѡ҆ не́мъ.

ГЛАВА̀ ѕ҃.

а҃. Споспѣ́шествѹюще же и҆ мо́лимъ, не вотщѐ бл҃года́ть
Бж҃їю прїѧ́ти ва́мъ.
в҃. Глаго́летъ бо: во вре́мѧ прїѧ́тно послѹ́шахъ тебѐ, и҆
въ де́нь спасе́нїѧ помого́хъ тѝ: сѐ ны́нѣ вре́мѧ бл҃гопрїѧ́тно,
сѐ ны́нѣ де́нь спасе́нїѧ.

причинѫ да ся хвалите съ насъ, да има какво да кажете на тѣзи които ся хвалятъ отъ лице, а не отъ сьрдце.

13. Защото ако смы ся изумили, то за Бога; ако ли здраво мыслимъ, то заради васъ.

14. Защото любовь-та Христова ны принуждава; понеже смы разсѫдили за това, че ако е умрѣлъ единъ за всичкы-тѣ, то всичкы-тѣ сѫ умрѣли;

15. И умрѣ за всичкы-тѣ, за да не живѣѭтъ вече живи-тѣ за себе си, но за тогозь който е умрѣлъ и въскрьснѫлъ за тѣхъ.

16. За това ный отъ нынѣ не знаемъ никого по плъть; а пакъ, ако и да знаяхмы Христа по плъть, но сега вече *така го* не знаемъ.

17. За то ако е нѣкой въ Христа, *той е* създаніе ново; ветхо-то прѣминѫ, ето всичко станѫ ново.

18. А всичко е отъ Бога, който ны примири съсъ себе си чрѣзъ Іисуса Христа, и даде намъ служеніе-то на примиряваніе-то;

19. Сирѣчь, Богъ бѣше въ Христа, и примиряваше свѣтъ-тъ съсъ себе си, като не вмѣняваше *на человѣцы-тѣ* прѣгрѣшенія-та имъ, и вложи въ насъ слово-то на примиреніе-то.

20. И тъй отъ Христовѫ странѫ посланници смы, като че Богъ чрѣзъ насъ умолява; молимъ *вы* отъ Христовѫ странѫ, примирѣте ся съ Бога.

21. Защото тогозь който грѣхъ не е знаялъ, *Богъ* за насъ *го* грѣшенъ направи, за да станемъ ный чрѣзъ него праведни прѣдъ Бога.

ГЛАВА 6.

1. И ный като съдѣйствувамы *съ него*, умолявамы вы да не бѫде у васъ напразно пріеманіе-то на Божіѭ-тѫ благодать.

2. (Защото казува: Въ пріето врѣме послушахъ тя, и въ день на спасеніе помогнѫхъ ти; ето сега врѣме благопріятно, ето сега день на спасеніе.)

г҃. Ни єди́но ни въ че́мже даю́ще претыка́нїе, да слꙋже́нїе безпоро́чно бꙋ́детъ:

д҃. Но во все́мъ представля́юще себѐ ꙗ҆́коже Бж҃їѧ слꙋги̑, въ терпѣ́нїи мно́зѣ, въ ско́рбехъ, въ бѣда́хъ, въ тѣснота́хъ,

є҃. Въ ра́нахъ, въ темни́цахъ, въ нестрое́нїихъ, въ трꙋдѣ́хъ, во бдѣ́нїихъ, въ поще́нїихъ,

ѕ҃. Во ѡ҆чище́нїи, въ ра́зꙋмѣ, въ долготерпѣ́нїи, въ бл҃гости, въ Дс҃ѣ ст҃ѣ, въ любвѝ нелицемѣ́рнѣ,

з҃. Въ словесѝ и҆́стины, въ си́лѣ Бж҃їей, ѻ҆рꙋ́жїи пра́вды десны́ми и҆ шꙋ́ими,

и҃. Сла́вою и҆ безче́стїемъ, гажде́нїемъ и҆ бл҃гохвале́нїемъ: ꙗ҆́кѡ ле́стцы̀, и҆ и҆́стинни:

ѳ҃. Ꙗ҆́кѡ незна́еми, и҆ познава́еми, ꙗ҆́кѡ ᲂу҆мира́юще, и҆ сѐ жи́ви є҆смы̀, ꙗ҆́кѡ наказꙋ́еми, а҆ не ᲂу҆мерщвля́еми:

і҃. Ꙗ҆́кѡ скорбя́ще, при́снѡ же ра́дꙋющесѧ: ꙗ҆́кѡ ни́щи, а҆ мнѡ́ги богатѧ́ще. ꙗ҆́кѡ ничто́же и҆мꙋ́ще, а҆ всѧ҄ содержа́ще.

а҃і. Оу҆ста̀ на́ша ѿверзо́шасѧ къ ва́мъ, Корі́ноѧне, се́рдце на́ше распространи́сѧ:

в҃і. Не тѣ́снѡ вмѣща́етесѧ въ на́съ, ᲂу҆тѣснѧ́етесѧ же во ᲂу҆тро́бахъ ва́шихъ:

г҃і. То́жде же возме́здїе, ꙗ҆́коже ча́дѡмъ глаго́лю, распространи́тесѧ и҆ вы̀.

д҃і. Не быва́йте (ᲂу҆до́бь) прело́жни ко и҆но́мꙋ ꙗ҆рмꙋ̀, ꙗ҆́коже невѣ́рнїи: ко́е бо прича́стїе пра́вдѣ къ беззако́нїю; и҆лѝ ко́е ѻ҆бще́нїе свѣ́тꙋ ко тмѣ̀;

є҃і. Ко́е же согла́сїе Хрⷭ҇то́ви съ веліа́ромъ; и҆лѝ ка́ѧ ча́сть вѣ́рнꙋ съ невѣ́рнымъ;

ѕ҃і. И҆лѝ ко́е сложе́нїе цр҃кви Бж҃їей со і҆́дѡлы; вы́ бо є҆стѐ цр҃кви Бг҃а жи́ва, ꙗ҆́коже речѐ Бг҃ъ: ꙗ҆́кѡ вселю́сѧ въ ни́хъ, и҆ похождꙋ̀, и҆ бꙋ́дꙋ и҆́мъ Бг҃ъ: и҆ ті́и бꙋ́дꙋтъ мнѣ̀ лю́дїе.

3. Ный въ нищо не давамы никаквѫ соблазнь, да не бы да ся похули служеніе-то;

4. Но во всичко прѣдставямы себе си като служители Божіи, въ тьрпѣніе голѣмо, въ скърби, въ нужды, въ утѣсненія,

5. Въ біенія, въ запиранія, въ бъркотіи, въ трудове, въ неспанія, въ неяденія,

6. Съ чистотѫ, съ благоразуміе, съ дълготьрпѣніе, съ благость, съ Духа Святаго, съ любовь нелицемѣрнѫ,

7. Съсъ слово-то на истинѫ-тѫ, съсъ силѫ Божіѭ, съ орѫжія на правдѫ-тѫ въ деснѫ-тѫ рѫкѫ и въ лѣвѫ-тѫ.

8. Въ славѫ и безчестіе, въ хуленіе и захваляніе; като прѣльстници, а истинни;

9. Като не познати, а опознати; като на умираніе, а ето живи смы; като наказвани а не умьртвявани;

10. Като наскърбени, а то вынѫгы радостни; като сиромаси, но мнозина обогатявамы; като че нищо нѣмамы, а пакъ всичко владѣемъ.

11. Уста-та ни ся отворихѫ къмъ васъ, о Коринѳяне, сьрдце-то ни ся разшири;

12. *Вы* не сте на утѣсненіе въ насъ, но вѫтрѣ въ васъ си на утѣсненіе сте.

13. И тъй *отдайте ми* това възмездіе, (като на чада говорѭ,) разширѣте ся и вы.

14. Не ся съвпрѣгайте неподобно съ невѣрны-тѣ; защото каквѫ смѣсѫ има правда-та съ беззаконіе-то? или какво общеніе между видѣлинѫ-тѫ и тьмнинѫ-тѫ?

15. И какво съгласіе има Христосъ съ Веліара? или какъвъ дѣлъ има вѣрный-тъ съ невѣрный-тъ?

16. И какво спогажданіе има храмъ-тъ Божій съ идолы-тѣ? защото вы сте храмъ на Бога живаго, както рече Богъ: Ще ся заселѭ въ тѣхъ, и въ тѣхъ ще ходѭ; и ще имъ бѫдѫ Богъ, и тѣ ще ми бѫдѫтъ народъ.

з҃і. Тѣ́мже и҆зыди́те ѿ среды̀ и҆́хъ и҆ ѿлꙋчи́тесѧ, гл҃етъ
Гдⷭь: и҆ нечистотѣ̀ не прикаса́йтесѧ: и҆ а҆́зъ прїимꙋ̀ вы̀,
и҃і. И҆ бꙋ́дꙋ ва́мъ во Ѻ҆ц҃а̀, и҆ вы̀ бꙋ́дете мнѣ̀ въ сы́ны и҆
дщє́ри, глаго́летъ Гдⷭь Вседержи́тель.

Глава̀ з҃.

а҃. Сїцєва̀ оу҆̀бо и҆мꙋ́ще ѡ҆бѣтѡва̑нїѧ, ѽ возлю́бленнїи,
ѡ҆чи́стимъ себѐ ѿ вса́кїѧ скве́рны пло́ти и҆ дꙋ́ха, творѧ́ще
ст҃ы́ню въ стра́сѣ Бж҃їи:
в҃. Вмѣсти́те ны̀: ни є҆ди́нагѡ ѡ҆би́дѣхомъ, ни є҆ди́нагѡ
и҆стли́хомъ, ни є҆ди́нагѡ лихои́мствовахомъ.
г҃. Не на ѡ҆сꙋжде́нїе глаго́лю: пре́жде бо рѣ́хъ, ꙗ҆́кѡ въ
сердца́хъ на́шихъ є҆стѐ, во є҆́же оу҆мре́ти съ ва́ми и҆ со-
жи́ти.
д҃. Мно́го мѝ дерзнове́нїе къ ва́мъ, мно́га мѝ похвала̀ ѡ҆
ва́съ: и҆спо́лнихсѧ оу҆тѣ́хи, преизбы́точествꙋю ра́достїю ѡ҆
вса́кой печа́ли на́шей.
є҃. И҆́бо прише́дшымъ на́мъ въ Македо́нїю, ни є҆ди́нагѡ
и҆мѣ̀ поко́ѧ пло́ть на́ша, но во все́мъ скорбѧ́ще: внѣ́юдꙋ
бра̑ни, внꙋтрь́юдꙋ бѡ́ѧзни.
ѕ҃. Но оу҆тѣша́ѧй смире́нныѧ, оу҆тѣ́ши на́съ Бг҃ъ прише́-
ствїемъ Ті́товымъ.
з҃. Не то́кмѡ же прише́ствїемъ є҆гѡ̀, но и҆ оу҆тѣше́нїемъ,
и҆́мже оу҆тѣ́шисѧ ѡ҆ ва́съ, повѣ́даѧ на́мъ ва́ше жела́нїе, ва́ше
рыда́нїе, ва́шꙋ ре́вность по мнѣ̀, ꙗ҆́кѡ мѝ па́че возра́до-
ватисѧ.
и҃. Ꙗ҆́кѡ а҆́ще и҆ ѡ҆скорби́хъ ва́съ посла́нїемъ, не раска́юсѧ,
а҆́ще и҆ раска́ѧлбыхсѧ: ви́жꙋ бо, ꙗ҆́кѡ посла́нїе ѻ҆́но, а҆́ще и҆ къ
часꙋ̀, ѡ҆скорбѝ ва́съ.
ѳ҃. Нн҃ѣ ра́дꙋюсѧ, не ꙗ҆́кѡ скорбни бы́сте, но ꙗ҆́кѡ ѡ҆скор-
би́стесѧ въ покаѧ́нїе, ѡ҆скорбѣ́сте бо по Бз҃ѣ, да ни въ че́мже
ѿщети́тесѧ ѿ на́съ.

17. За това излѣзте отъ срѣдъ тѣхъ, и отлѫчѣте ся, казува Господь, и не ся допирайте до нечисто; и азъ ще вы пріемѫ,

18. И ще ви бѫдѫ Отецъ, и вы ще ми бѫдете синове и дьщери, казува Господь Вседьржитель.

ГЛАВА 7.

1. И тъй, възлюбленни, като имамы тѣзи обѣщанія, да очистимъ себе си отъ всякѫ мьрсотѫ на плъть-тѫ и на духъ-тъ, и да вършимъ святость-тѫ съсъ страхъ Божій.

2. Пріимѣте ны: никого не смы обидѣли, никого не смы развратили, не смы ся полакомили отъ никого да припечелимъ.

3. Не *ви* казувамъ *това* за осѫжденіе; защото по напрѣдъ рѣкохъ че сте въ сьрдца-та ни, щото и да умремъ наедно и да живѣемъ наедно.

4. Голѣмо дьрзновеніе имамъ къмъ васъ, много ся хвалѭ съ васъ; пълнъ сьмь съ утѣшеніе, *и* во всяко наше наскърбяваніе радость-та ми е прѣизобилна.

5. Защото, отъ какъ дойдохмы въ Македоніѭ, плъть-та ни никакво спокойствіе не е пріела, но отъ всякѫдѣ бѣхмы въ утѣсненіе; отъ вънъ борбы, отъ вѫтрѣ страхове.

6. Но Богъ който утѣшава смиренны-тѣ, утѣши ны съ дохожданіе-то Титово;

7. И не тъкмо съ негово-то дохожданіе, но и съ утѣшеніе-то, съ което той бѣше ся отъ васъ утѣшилъ, като ни извѣсти голѣмо-то ваше *за насъ* желаніе, плаканіе-то ви, ревность-тѫ ви за мене; така що повече ся възрадувахъ.

8. Защото ако и да вы наскърбихъ съ писмо-то си, не сьмь въ раскаяніе, ако и да бѣхъ ся пораскаялъ; понеже гледамъ че онова писмо вы наскърби, ако и за малко врѣме.

9. Сега ся радувамъ, не за скърбь-тѫ ви, но защото скърбь-та ви станѫ на покаяніе; понеже скърбѣхте по Бога, да ся не поврѣдите отъ насъ въ нищо.

і҃. Печа́ль бо, ꙗ҆̀же по Бз҃ѣ, покаа́ніе нераска́анно во спа-
се́ніе соде́ловаетъ: а҆ сегѡ̀ мі́ра печа́ль, сме́рть соде́ловаетъ.
а҃і. Се́ бо сі̀е са́мое, є҆́же по Бз҃ѣ ѡ҆скорби́тисѧ ва́мъ, коли́ко
соде́ла въ ва́съ тща́ніе; но ѿвѣ́тъ, но негодова́ніе, но стра́хъ,
но вожделѣ́ніе, но ре́вность, но ѿмще́ніе. во всѐмъ пред-
ста́висте себѐ чи́сты бы́ти въ ве́щи.
в҃і. А҆́ще бо и҆ писа́хъ ва́мъ, не ѡ҆би́дѣвшагѡ ра́ди, нижѐ
ѡ҆би́димагѡ ра́ди, но за є҆́же ꙗ҆ви́тисѧ въ ва́съ тща́нію на́шемꙋ
є҆́же ѿ ва́съ пред̾ Бг҃омъ.
г҃і. Сегѡ̀ ра́ди ᲂу҆тѣ́шихомсѧ ѡ҆ ᲂу҆тѣше́нїи ва́шемъ: ли́шше
же па́че возра́довахомсѧ ѡ҆ ра́дости Ті́товѣ, ꙗ҆́кѡ поко́исѧ дх҃ъ
є҆гѡ̀ ѿ всѣ́хъ ва́съ:
д҃і. Ꙗ҆́кѡ а҆́ще что̀ є҆мꙋ̀ ѡ҆ ва́съ похвали́хсѧ, не посрами́хсѧ:
но ꙗ҆́кѡ всѧ҄ воистиннꙋ глаго́лахомъ ва́мъ, та́кѡ и҆ похвале́ніе
на́ше, є҆́же къ Ті́тꙋ, и҆́стинно бы́сть:
є҃і. И҆ ᲂу҆тро́ба є҆гѡ̀ и҆́злиха къ ва́мъ є҆́сть, воспомина́ющагѡ
всѣ́хъ ва́съ послꙋша́ніе, ꙗ҆́кѡ со стра́хомъ и҆ тре́петомъ пріѧ́сте
є҆го̀.
ѕ҃і. Ра́дꙋюсѧ ᲂу҆̀бо, ꙗ҆́кѡ во все́мъ дерза́ю въ ва́съ.

ГЛАВА̀ И҃.

а҃. Сказꙋ́емъ же ва́мъ, бра́тіе, бл҃года́ть Бж҃ію да́ннꙋю въ
цр҃квахъ Македо́нскихъ:
в҃. Ꙗ҆́кѡ во мно́зѣмъ и҆скꙋше́нїи скорбе́й и҆збы́токъ ра́дости
и҆́хъ, и҆ ꙗ҆̀же во глꙋбинѣ̀ нищета̀ и҆́хъ и҆збы́точествова въ
бога́тство простоты̀ и҆́хъ:
г҃. Ꙗ҆́кѡ по си́лѣ и҆́хъ, свидѣ́тельствꙋю, и҆ па́че си́лы добро-
хо́тни,
д҃. Со мно́гимъ моле́ніемъ моля́ще на́съ, бл҃года́ть и҆ ѡ҆бще́ніе
слꙋже́нїѧ, є҆́же ко ст҃ы́мъ, пріѧ́ти на́мъ,
є҃. И҆ не ꙗ҆́коже над̾ѣ́ѧхомсѧ, но себѐ вда́ша пе́рвѣе Гд҃ви,
и҆ на́мъ во́лею Бж҃ією:

10. Защото скърбь-та по Бога ражда спасително покаяніе, което не докарва раскаяніе; свѣтовна-та обаче скърбь ражда смърть.

11. Защото ето, това ваше по Бога скърбеніе какво усърдіе породи въ васъ, какво извиненіе, какво негодованіе, какъвъ страхъ, какво желаніе, каквѫ ревность, какво отмъщеніе! Всякакъ вы показахте себе си че сте чисти въ това нѣщо.

12. И тъй ако и да ви писахъ *това*, не *го сторихъ* заради обидникъ-тъ, нито за обиденный-тъ, но за да ся яви вамъ наше-то усърдіе, което за васъ имамы прѣдъ Бога.

13. За това ся утѣшихмы заради ваше-то утѣшеніе; и още повече ся възрадовахмы заради Титово-то възрадуваніе че ся успокоилъ духъ-тъ му отъ всинца ви.

14. Защото ако му ся похвалихъ нѣщо зарадь васъ, не ся засрамихъ, но както ви говорихмы всичко съ истинѫ, така и похвала-та ни прѣдъ Тита станѫ истинна.

15. И той още повече милѣе за васъ, като поменува послушаніе-то на всинца ви, какъ сте го пріяли съсъ страхъ и трепетъ.

16. И тъй радувамъ ся че во всичко имамъ довѣріе на васъ.

ГЛАВА 8.

1. Още, братіе, обявявамы ви Божіѭ-тѫ благодать даденѫ-тѫ на церквы-тѣ въ Македоніѭ;

2. Че, като търпятъ голѣмо утѣсненіе, прѣумножена-та тѣхна радость, и дълбока-та имъ нищета, показахѫ прѣизобилно богатство-то на тѣхнѫ-тѫ щедрость;

3. Защото споредъ силѫ-тѫ си (*това го* свидѣтелствувамъ) и повече отъ силѫ-тѫ *си*, доброволни *ся посочихѫ*,

4. Като ны умолявахѫ съ голѣмо приканваніе да пріемемъ даръ-тъ *имъ*, и участіе-то въ служеніе-то на святыи-тѣ;

5. И не само както ся надѣяхмы, но себе си отдадохѫ първомъ Господу, а *послѣ* намъ, съ волѭ-тѫ Божіѭ;

ѕ҃. Во є҆́же оу҆моли́ти на́мъ Ті́та, да ꙗ҆́коже пре́жде нача́тъ, та́кожде и҆ сконча́етъ въ ва́съ и҆ бл҃года́ть сію̀.

з҃. Но ꙗ҆́коже во все́мъ и҆збы́точествꙋете, вѣ́рою и҆ сло́вомъ и҆ ра́зꙋмомъ и҆ вса́цѣмъ тща́нїемъ, и҆ любо́вїю, ꙗ҆̀же ѿ ва́съ къ на́мъ, да и҆ въ се́й бл҃года́ти и҆збы́точествꙋете.

и҃. Не по повелѣ́нїю глаго́лю, но за и҆ны́хъ тща́нїе и҆ ва́шеѧ любвѐ и҆́стинное и҆скꙋша́ѧ:

ѳ҃. Вѣ́сте бо бл҃года́ть Гд҇а на́шегѡ І҆и҃са Хр҇та̀, ꙗ҆́кѡ ва́съ ра́ди ѡ҆бни́ща бога́тъ сы́й, да вы̀ нището́ю є҆гѡ̀ ѡ҆бога-ти́тесѧ.

і҃. И҆ совѣ́тъ даю̀ ѡ҆ се́мъ: се́ бо ва́мъ є҆́сть на по́льзꙋ, и҆̀же не то́чїю, є҆́же твори́ти, но и҆ є҆́же хотѣ́ти, пре́жде нача́сте ѿ преше́дшагѡ лѣ́та:

а҃і. Нн҃ѣ же и҆ сїѐ твори́ти сконча́йте, да ꙗ҆́коже бы́сть оу҆се́рдїе хотѣ́ти, та́кѡ бꙋ́детъ и҆ и҆спо́лнити, ѿ (сегѡ̀) є҆́же и҆́мате.

в҃і. А҆́ще бо оу҆се́рдїе предлежи́тъ, по є҆ли́кꙋ а҆́ще кто̀ и҆́мать, благопрїѧ́тенъ є҆́сть, а҆ не по є҆ли́кꙋ не и҆́мать.

г҃і. Не бо̀ да и҆ны́мъ оу҆́бѡ ѿра́да, ва́мъ же ско́рбь: но по и҆зравне́нїю,

д҃і. Въ нынѣ́шнее вре́мѧ ва́ше и҆збы́точествїе во ѻ҆нѣ́хъ лише́нїе: да и҆ ѻ҆нѣ́хъ и҆збы́токъ бꙋ́детъ въ ва́ше лише́нїе, ꙗ҆́кѡ да бꙋ́детъ ра́венство,

є҃і. Ꙗ҆́коже є҆́сть пи́сано: и҆̀же мно́гое, не премно́жилъ є҆́сть, и҆ и҆̀же ма́лое, не оу҆ма́лилъ.

ѕ҃і. Бл҃годаре́нїе же Бг҃ови да́вшемꙋ то́жде тща́нїе ѡ҆ ва́съ въ се́рдце Ті́тово:

з҃і. Ꙗ҆́кѡ моле́нїе оу҆́бѡ прїѧ́тъ, тщали́вѣйшїй же сы́й, своее́ю во́лею и҆зы́де къ ва́мъ.

и҃і. Посла́хомъ же съ ни́мъ и҆ бра́та, є҆гѡ́же похвала̀ во є҆ѵⷢ҇лїи по всѣ́мъ цр҇квамъ:

ѳ҃і. Не то́чїю же, но и҆ ѡ҆сщ҃е́нъ ѿ цр҇кве́й съ на́ми ходи́ти,

6. Така що примолихмы ся на Тита, както бѣ започелъ, така и да доискара въ васъ и това благодѣяніе.

7. И тъй както изобилувате во всяко нѣщо, въ вѣрѫ и въ слово и въ разумъ и во всяко усърдіе и въ любовь-тѫ си къмъ насъ, така да прѣизобилувате и въ това благодѣяніе.

8. *Това* не *ви го* казувамъ като заповѣдь, но чрѣзъ усърдіе-то на другы-тѣ, да опытамъ и искренность-тѫ на вашѫ-тѫ любовь:

9. Защото знаете благодать-тѫ на Господа нашего Іисуса Христа, че богатъ като бѣ станѫ сиромахъ за васъ, да ся обогатите вы съ неговѫ-тѫ сиромашіѭ.

10. И на това азъ давамъ съвѣтъ; защото е то полезно за васъ, които отъ лани започенѫхте не токо да го правите, но и да го искате.

11. А сега свършѣте и да го правите, така що както *е было* усърдіе-то да искате, така да бѫде и да го извършите отъ колкото имате.

12. Защото ако ся появи отъ по напрѣдъ у нѣкого усърдіе, той е пріятъ споредъ колкото има, а не споредъ колкото нѣма.

13. Понеже не *искамъ* да е на другы облегченіе, а на васъ утѣсненіе,

14. Но *да бѫде* равно, *така що* ваше-то въ сегашно-то врѣме изобиліе *да запълни* тѣхно-то лишеніе, за да послужи и тѣхно-то изобиліе на ваше-то лишеніе, така що да бѫде изравненіе,

15. Споредъ както е писано: Който *събра* много, не му ся прѣумножи; и който малко, не му недостигнѫ.

16. А благодареніе Богу, който вложи въ сърдце-то Титово исто-то усърдіе за васъ;

17. Защото и молбѫ-тѫ *ни* прія, но понеже имаше голѣмо усърдіе, тръгнѫ къмъ васъ самоволно.

18. Проводихмы още съ него и тойзи братъ, похваляемый-тъ во всичкы-тѣ церквы за евангеліе-то,

19. (И не токо *това*, но още избранъ е отъ церквы-тѣ да пѫтува

со бл҃годатїю сею слꙋжимою нами, къ самогѡ Гдⷭ҇а славѣ и҆ оу҆сердїю вашемꙋ:

к҃. Блюдꙋщесѧ тогѡ̀, да не кто̀ насъ поречетъ въ ѻ҆билїи семъ слꙋжимѣмъ нами:

к҃а. Промышлѧюще добраѧ не токмѡ пред̾ Бг҃омъ, но и҆ пред̾ человѣки.

к҃в. Послахомъ же съ ними и҆ брата нашего, є҆гоже и҆скꙋси-хомъ во многихъ многащи встанлива сꙋща, нынѣ же ѕѣлѡ̀ встанливѣйша, надѣѧнїемъ многимъ на васъ.

к҃г. А҆́ще ли же ѡ҆ Тїтѣ, ѻ҆бщникъ мнѣ, и҆ къ вамъ спо-спѣшникъ: а҆́ще ли, братїѧ наша, посланницы цр҃квей, слава Хрⷭ҇това.

к҃д. Показанїе оу҆̀бо любвѐ вашеѧ, и҆ нашегѡ хваленїѧ ѡ҆ васъ, къ нимъ покажите, и҆ въ лицѐ цр҃квей.

ГЛАВА Ѳ҃.

а҃. Ѡ҆ слꙋжбѣ бо ꙗ҆̀же ко свѧтымъ лишше мѝ є҆́сть писати вамъ.

в҃. Вѣмъ бо оу҆сердїе ваше, и҆́мже ѡ҆ васъ хвалюсѧ Маке-донѧнѡмъ, ꙗ҆́кѡ А҆хаїа приготовисѧ ѿ мимошедшагѡ лѣта: и҆ ꙗ҆̀же ѿ васъ ревность раздражѝ множайшихъ.

г҃. Послахъ же братїю, да не похваленїе наше є҆́же ѡ҆ васъ и҆спразднитсѧ въ части сей: но да, ꙗ҆́коже глаголахъ, при-готовани бꙋдете,

д҃. Да не какѡ, а҆́ще прїидꙋтъ со мною Македонѧне, и҆ ѡ҆брѧщꙋтъ васъ не приготованныхъ, постыдимсѧ мы̀, да не глаголемъ вы̀, въ части сей похваленїѧ.

є҃. Потребно оу҆̀бо оу҆мыслихъ оу҆молити братїю, да прежде прїидꙋтъ къ вамъ, и҆ предꙋготоватъ прежде возвѣщенное бл҃гословенїе ваше сїѐ готово быти, такѡ ꙗ҆́коже бл҃гословенїе, а҆ не ꙗ҆́кѡ лихоимство.

съ насъ за това благодѣяніе на което служимъ за славж-тж на самого Господа, и за *доказателство на* ваше-то усьрдіе.)

20. Като ся свѣнимъ отъ това да не ны похули поради това изобиліе което е повѣрено на наше-то служеніе.

21. Понеже промислямы това което е добро не само прѣдъ Господа, но и прѣдъ человѣцы-тѣ.

22. Проводихмы още съ тѣхъ нашій-тъ братъ, когото много пжти въ много нѣща смы опитали че има усьрдіе, а сега е много по усьрденъ поради много-то на васъ увѣреніе.

23. Колкото за Тита, *той е* мой другарь и сотрудникъ во васъ, а колкото за братія-та наши, *тѣ сж* посланници на церквы-тѣ *и* слава Христова.

24. Покажѣте прочее кьмъ тѣхъ и прѣдъ церквы-тѣ доказателство-то на вашж-тж любовь и на нашж-тж съ васъ похвалж.

ГЛАВА 9.

1. Защото излишно е да ви пишж за спомоществованіе-то което *смы длъжни* на святыи-тѣ.

2. Понеже знаіж ваше-то усьрдіе, за което ся хваліж съ васъ прѣдъ Македонцы-тѣ, че Ахаія отъ лани е приготвена; и ваша-та ревность мнозина подбуди.

3. И проводихъ братія-та, да не бы да излѣзе напразно наше-то, колкото за това, на васъ захваляніе, и да бждете, както казувахъ, приготвени.

4. Да не бы, ако дойджтъ съ мене Македонци, та вы намѣрятъ неприготвены, да ся посрамимъ ный, да не казвамъ вы, въ това дьрзновенно похваленіе.

5. И тъй за нуждно *го* намѣрихъ да ся приноліж на братія-та да дойджтъ по напрѣдъ при васъ, и да прѣдуготвятъ вашж-тж прѣдизвѣстнж милостыніж, да бжде готова тъй като милостыня, а не като лихоимство.

ѕ҃. Се́ же, глаго́лю, сѣ́ѧй скꙋ́достїю, скꙋ́достїю и҆ пожне́тъ:
а҆ сѣ́ѧй ѿ бл҃гослове́нїи, ѿ бл҃гослове́нїи и҆ пожне́тъ.
з҃. Кі́йждо ꙗ҆́коже и҆зволе́нїе и҆́мать се́рдцемъ, не ѿ скѡ́рби
ни ѿ нꙋ́жды: доброхо́тна бо да́тела лю́битъ бг҃ъ.

и҃. Си́ленъ же бг҃ъ всѧ́кꙋ бл҃года́ть и҆зоби́ловати въ ва́съ,
да ѿ все́мъ всегда̀ всѧ́ко дово́лство и҆́мꙋще, и҆збы́точествꙋете
во всѧ́ко дѣ́ло бла́го:
ѳ҃. Ꙗ҆́коже є҆́сть пи́сано: расточѝ, дадѐ оу҆бѡ́гимъ, пра́вда
є҆гѡ̀ пребыва́етъ во вѣ́къ вѣ́ка:
і҃. Даѧ́й же сѣ́мѧ сѣ́ющемꙋ, и҆ хлѣ́бъ въ снѣ́дь да пода́стъ,
и҆ оу҆мно́житъ сѣ́мѧ ва́ше, и҆ да возрасти́тъ жи́та пра́вды
ва́шеѧ:
а҃і. Да ѿ всё́мъ богатѧ́щесѧ во всѧ́кꙋ простотꙋ̀, ꙗ҆́же со-
дѣва́етъ на́ми бл҃годаре́нїе бг҃ꙋ:
в҃і. Ꙗ҆́кѡ рабо́та сегѡ̀ слꙋже́нїѧ не то́кмѡ є҆́сть и҆спол-
нѧ́ющаѧ лише́нїѧ ст҃ы́хъ, но и҆ и҆збы́точествꙋющаѧ мно́гими
бл҃годаре́нми бг҃ови.
г҃і. И҆скꙋше́нїемъ слꙋже́нїѧ сегѡ̀ сла́вѧще бг҃а, ѿ покоре́нїи
и҆сповѣ́данїѧ ва́шегѡ въ бл҃говѣ́ствова́нїи хр҃то́вѣ и҆ ѿ про-
стотѣ́ сообще́нїѧ къ ни́мъ и҆ ко всѣ́мъ,

д҃і. И҆ ѿ тѣ́хъ моли́твѣ ѿ ва́съ, возжелѣ́ющихъ ва́съ за
премно́гꙋю бл҃года́ть бж҃їю на ва́съ.
є҃і. Бл҃годаре́нїе же бг҃ови ѿ неисповѣди́мѣмъ є҆гѡ̀ да́рѣ.

ГЛАВА̀ І.

а҃. Са́мъ же а҆́зъ Па́νелъ молю́ вы кро́тостїю и҆ ти́хостїю
хр҃то́вою, и҆́же въ лицѐ оу҆бѡ смире́нъ въ ва́съ, не сы́й же оу҆
ва́съ дерза́ю въ ва́съ:
в҃. Молю́ же, да не присꙋ́щь дерза́ю надѣ́ѧнїемъ, и҆́мже

6. А това *казувамъ че* който сѣе оскудно, оскудно и ще пожьне, а който сѣе щедро, щедро ще и да пожьне.

7. Всякой споредъ произволеніе-то на сърдце-то *си,* не съсъ скърбь, или отъ принужденіе; защото Богъ обича оногози който дава съ драго сърдце.

8. А Богъ е силенъ да прѣумножи во васъ всякѫ благодать, така що като имате вынѫгы во всичко всяко доволство да прѣизобилувате въ всяко добро дѣло;

9. Както е писано: Распръснѫ, даде на сиромасы-тѣ, правда-та му вѣчно прѣбѫдва.

10. А тойзи който дава сѣме на сѣятеля и хлѣбъ за хранѫ, да даде и да умножи сѣме-то ваше, и да възрасти плодове-тѣ на вашѫ-тѫ правдѫ;

11. Та да бѫдете отъ всякѫдѣ богати во всякѫ щедрость, която чрѣзъ насъ произвожда благодареніе Богу;

12. Защото служеніе-то на тѫѭ службѫ не само че запълня скудость-тѫ на святыи-тѣ, но и прѣизобилува чрѣзъ много благодаренія Богу;

13. Понеже чрѣзъ опытъ-тъ на това служеніе тѣ славятъ Бога за покорство-то, което имате въ исповѣданіе-то на евангеліе-то Христово, и за щедрость-тѫ на ваше-то къмъ тѣхъ и къмъ всичкы участіе,

14. И чрѣзъ тѣхно-то моленіе за васъ, като имъ сте драгы за прѣмногѫ-тѫ Божіѭ благодать на васъ.

15. Благодареніе же Богу за неисказаннѫ-тѫ неговѫ дарбѫ.

ГЛАВА 10.

1. И самъ азъ Павелъ моліѫ вы съ кротость-тѫ и тихость-тѫ Христовѫ, азъ който *сьмь* смиренъ, когато сьмь при васъ; а когато не сьмь при васъ земамъ дързновеніе къмъ васъ;

2. И моліѫ *ви* ся, кога дойдѫ при васъ, да *ся* не *принудіѫ да*

помышлѧ́ю смѣ́ти на нѣ́кїѧ непщꙋ́ющыѧ на́съ, ꙗ҆́кѡ по пло́ти
ходѧ́щихъ.
г҃. Во пло́ти бо ходѧ́ще, не по пло́ти вои́нствꙋемъ:

д҃. Ѻ҆рꙋ́жїѧ бо вои́нства на́шегѡ не плотска̑ѧ, но си̑лна
Бг҃омъ на разоре́нїе тве́рдемъ: помышлє́нїѧ низлага́юще,
є҃. И҆ всѧ́ко возноше́нїе взима́ющееся на ра́зꙋмъ Бж҃їй, и҆
плѣнѧ́юще всѧ́къ ра́зꙋмъ въ послꙋша́нїе Хр҇то́во,

ѕ҃. И҆ въ гото́вости и҆мꙋ́ще ѿмсти́ти всѧ́ко преслꙋша́нїе,
є҆гда̀ и҆спо́лнитсѧ ва́ше послꙋша́нїе.
з҃. Ꙗ҆̀же ли пред̾ лице́мъ, зри́те; а҆́ще кто̀ над̾ѣ́етсѧ себѣ̀
Хр҇то́ва бы́ти, да помышлѧ́етъ па́ки ѿ себѐ, занѐ, ꙗ҆́коже
ѻ҆́нъ Хр҇то́въ, та́коже и҆ мы̀ Хр҇то́вы.
и҃. А҆́ще бо и҆ ли́шше что̀ похвалю́сѧ ѡ҆ вла́сти на́шей, ю҆́же
дадѐ на́мъ Гдⷭ҇ь въ созда́нїе, а҆ не на разоре́нїе ва́ше, не по-
стыжꙋ́сѧ:
ѳ҃. (Но) да не ꙗ҆влю́сѧ ꙗ҆́кѡ страша̀ ва́съ посла́ньми.

і҃. Ꙗ҆́кѡ посла̑нїѧ ᲂу҆́бѡ, речѐ, тѧ́жки и҆ крѣ́пки: а҆ прише́-
ствїе тѣ́ла не́мощно, и҆ сло́во ᲂу҆ничиже́нно.
а҃і. Сїѐ да помышлѧ́етъ таковы́й, ꙗ҆́кѡ ꙗ҆́цы же є҆смы̀ сло́-
вомъ посла́нїй, ѿстоѧ́ще, такові́и и҆ тѝ сꙋ́ще є҆смы̀ дѣ́-
ломъ.
в҃і. Не смѣ́емъ бо сꙋди́ти, и҆лѝ прикла́довати себѐ и҆ны̑мъ
хва́лѧщымъ себѐ самѣ́хъ: но са́ми въ себѣ̀ себѐ и҆змѣрѧ́юще,
и҆ прилага́юще себѐ сами́мъ себѣ̀, не разꙋмѣва́ютъ:

г҃і. Мы́ же не въ безмѣ̑рнаѧ похва́лимсѧ: но по мѣ́рѣ
пра́вила, є҆го́же раздѣлѝ на́мъ Бг҃ъ, мѣ́рꙋ дости́зати да́же и҆
до ва́съ.
д҃і. Не ꙗ҆́кѡ бо не доса́жꙋще до ва́съ па́че простира́емъ

употрѣбіѭ дързновеніе съ онѫзи смѣлость съ коіѭто мыслѭ да ся осмѣлѭ противъ нѣкои които мнятъ че ный по плътскы ходимъ.

3. Защото ако и да ходимъ въ плъть, по плъть не воинствувамы.

4. Защото оръжія-та на наше-то воинствуваніе не сѫ плътскы, но съ Бога сѫ силны да разорявать твърдыни.

5. Понеже съсыпвамы помышленія, и всяко възвышеніе което ся въздига противъ познаніе-то Божіе, и плѣнимъ всякой разумъ да ся покорява Христу.

6. И готови смы да отмъстимъ на всяко непокорство, когато ся испълни ваша-та покорность.

7. Вънтно-то ли на работы-тѣ гледате вы? Ако има нѣкой на себе си увѣреніе че е Христовъ, то и това пакъ отъ само себе си да размысля че както е той Христовъ, така смы и ный Христови,

8. Защото ако бы и нѣщо повечко да ся похвалѭ за нашѫ-тѫ власть, коіѭто ни даде Господь за назиданіе а не за разореніе ваше, нѣма да ся посрамѭ.

9. *Но* да ся не покажѫ че искамъ да вы заплашямъ съ писма-та си.

10. Понеже писма-та *му сѫ*, казува *нѣкой*, тежкы и силны; но лично-то *му* присѫтствіе слабо, и говореніе-то *му* нищожно.

11. Такъвъ единъ нека знае че ный каквито смы на слово въ писма-та си кога смы далечь отъ васъ, таквизи смы и на дѣло когато смы при васъ.

12. Защото не смѣемъ да считамы, или да сравнявамы себе си съ нѣкои отъ тѣзи които сами себе си прѣпорѫчватъ; но тѣ себе си като измѣруватъ съсъ себе си и пакъ себе си като сравняватъ съсъ себе си, не правятъ разумно.

13. А ный не щемъ ся похвали вънъ отъ прѣдѣлы-тѣ си, но споредъ мѣрѫ-тѫ на дѣлъ-тъ, който е Богъ намъ отдѣлилъ, мѣрѫ, щото да достигамы даже и до васъ.

14. Защото ный не ся простирамы вънъ отъ мѣркѫ-тѫ си като

себѣ: даже бо и до васъ достигохомъ благовѣстіемъ Хрістовымъ:

еі. Не въ безмѣрнаа хвалящеся въ чуждихъ трудѣхъ, оупованіе же имуще, растущей вѣрѣ вашей, въ васъ величатися по правилу нашему изобилнѡ,

ѕі. Во еже и въ далшихъ васъ (странахъ) благовѣстити, не чужимъ правиломъ въ готовыхъ похвалитися.

зі. Хваляйся же, ѡ Гдѣ да хвалится:

иі. Не хваляй бо себѣ сей искусенъ, но егоже Богъ восхваляетъ.

ГЛАВА АІ.

а. Ѡ да бысте малѡ потерпѣли безумію моему; но и потерпите мя.

в. Ревную бо по васъ Божіею ревностію: ѡбручихъ бо васъ единому мужу дѣву чисту представити Хрістови:

г. Боюся же, да не какѡ, якоже змій Еѵу прелсти лукавствомъ своимъ, такѡ истлѣютъ и разумы ваша ѿ простоты, яже ѡ Хрістѣ.

д. Аще бо грядый инаго Іисуса проповѣдаетъ, егѡже не проповѣдахомъ, или духа инаго пріемлете, егѡже не пріясте, или благовѣствованіе ино, еже не пріясте, добрѣ бысте потерпѣли.

е. Непщую бо ничимже лишитися прежнихъ Апостолъ.

ѕ. Аще бо и невѣжда словомъ, но не разумомъ: но вездѣ явлшеся ѡ всемъ въ васъ.

з. Или грѣхъ сотворихъ себѣ смиряя, да вы вознесетеся, якѡ туне Божіе благовѣствованіе благовѣстихъ вамъ;

и. Ѿ иныхъ церквей оуахъ, пріимъ ѡброкъ къ вашему служенію: и пришедъ къ вамъ, и въ скудости бывъ, нестужихъ ни единому:

че не смы достигнѫли до васъ; понеже досегнѫхмы даже и до васъ съ благовѣствованіе-то Христово.

15. И не ся хвалимъ вънъ отъ прѣдѣлъ-тъ си въ чужды трудове, но имамы надеждѫ, че колкото вѣра-та ви възраствува, споредъ дѣлъ-тъ ни ще ся възвеличимъ во васъ прѣмного,

16. Така що да проповѣдамы евангеліе-то и отъ васъ по нататъкъ, не да ся хвалимъ съ готово-то въ чуждъ дѣлъ.

17. А който ся хвали, съ Господа да ся хвали,

18. Защото не е одобренъ тойзи който самъ себе си прѣпорѫчва, но тойзи когото Господь прѣпорѫчва.

ГЛАВА 11.

1. Да быхте потърпѣли малко нѣщо на мое-то безуміе; но и потърпѣте мя.

2. Защото ревнувамъ за васъ съ Божіе ревнованіе: понеже вы сгодихъ съ единъ мѫжъ, да вы прѣдставіѭ Христу чистѫ дѣвѫ.

3. Но боѭ ся да не бы, както змія-та съ пронырство-то си прѣльсти Евѫ, така да ся разврати умъ-тъ ви, *и отпадне* отъ простотѫ-тѫ *на любовь-тѫ ви* къмъ Христа.

4. Защото ако бы дошелъ нѣкой да *ви* проповѣдува другыго Іисуса, когото ный не смы проповѣдали, или да пріемете другъ духъ, когото не сте пріели, или друго евангеліе, което не сте пріели, добрѣ быхте *го* потърпѣли.

5. Но мыслѭ че не сьмь въ нищо по доленъ отъ най първы-тѣ апостолы.

6. А пакъ, ако и да сьмь въ говореніе-то простакъ, въ знаніе-то не сьмь; но ный всякакъ смы явени вамъ во всичко.

7. Или сьмь грѣхъ сторилъ, като смирявахъ себе си да ся възвысите вы, защото даромъ ви проповѣдахъ евангеліе-то Божіе?

8. Другы церквы обрахъ, та зѣхъ заплатѫ за служеніе на васъ; а когато бѣхъ при васъ, и ся намѣрихъ въ оскудность, не отеготихъ никого;

ѳ҃. Скꙋ́дость бо мою̀ и҆спо́лниша бра́тїѧ прише́дше ѿ Македо́нїи: и҆ во все́мъ без̾ стꙋже́нїѧ ва́мъ себѐ соблюдо́хъ и҆ соблюдꙋ̀.

і҃. Е҆́сть и҆́стина Хрⷭ҇то́ва во мнѣ̀, ꙗ҆́кѡ похвале́нїе сїѐ не загради́тсѧ ѡ҆ мнѣ̀ въ страна́хъ А҆ха́йстѣхъ.

а҃і. Почто̀; занѐ не люблю̀ ли ва́съ; Бг҃ъ вѣ́сть: а҆ є҆́же творю̀, и҆ сотворю̀,

в҃і. Да ѿсѣкꙋ̀ винꙋ̀ хотѧ́щымъ вины̀, да, ѡ҆ не́мже хва́лѧтсѧ, ѡ҆брѧ́щꙋтсѧ ꙗ҆́коже и҆ мы̀:

г҃і. Такові́и бо лжи́ви а҆по́столи, дѣ́латели льсти́вїи, преѡбразꙋ́ющесѧ во А҆пⷭ҇лы Хрⷭ҇то́вы:

д҃і. И҆ не ди́вно: са́мъ бо сатана̀ преѡбразꙋ́етсѧ во а҆́гг҃ла свѣ́тла:

є҃і. Не ве́лїе ᲂу҆̀бо, а҆́ще и҆ слꙋжи́телїе є҆гѡ̀ преѡбразꙋ́ютсѧ ꙗ҆́кѡ слꙋжи́тели пра́вды, и҆̀мже кончи́на бꙋ́детъ по дѣлѡ́мъ и҆́хъ.

ѕ҃і. Па́ки глаго́лю: да никто́же мни́тъ мѧ̀ безꙋ́мна бы́ти: а҆́ще ли нѝ, понѐ ꙗ҆́кѡ безꙋ́мна прїими́те мѧ̀, да и҆ а҆́зъ ма́ло что̀ похвалю́сѧ.

з҃і. А҆ є҆́же глаго́лю, не глаго́лю по Гдⷭ҇ѣ, но ꙗ҆́кѡ въ безꙋ́мїи, въ се́й ча́сти похвалы̀.

и҃і. Поне́же мно́зи хва́лѧтсѧ по пло́ти, и҆ а҆́зъ похвалю́сѧ.

ѳ҃і. Любе́знѡ бо прїе́млете безꙋ́мныѧ, мꙋ́дри сꙋ́ще:

к҃. Прїе́млете бо, а҆́ще кто̀ ва́съ порабоща́етъ, а҆́ще кто̀ поѧда́етъ, а҆́ще кто̀ (не влѣ́потꙋ) прото́ритъ, а҆́ще кто̀ по лицꙋ̀ бїе́тъ вы̀, а҆́ще кто̀ велича́етсѧ.

к҃а. По досажде́нїю глаго́лю, занѐ а҆́ки мы̀ и҆знемого́хомъ. ѡ҆ не́мже а҆́ще дерза́етъ кто̀, несмы́сленнѡ глаго́лю, дерза́ю и҆ а҆́зъ:

к҃в. Є҆вре́и ли сꙋ́ть; и҆ а҆́зъ: І҆и҃лите ли сꙋ́ть; и҆ а҆́зъ: сѣ́мѧ А҆враа́мле ли сꙋ́ть; и҆ а҆́зъ:

к҃г. Слꙋжи́телїе ли Хрⷭ҇то́вы сꙋ́ть; не въ мꙋ́дрости глаго́лю,

9. Защото оскудность-тѫ ми запълнихѫ братія-та които дойдохѫ отъ Македоніѭ, и по всичко упазихъ себе си, и ще ся упазѭ да ви не бѫдѫ въ теготѫ.

10. Истина-та Христова е въ мене, че тая похвала нѣма да ми ся загради за въ Ахайскы-тѣ мѣста.

11. Защо? Защото вы не обичамъ ли? Знае Богъ.

12. А каквото правѭ, *това* и ще правѭ, за да отсѣкѫ причинѫ-тѫ на тѣзи, които искатъ причинѫ, да ся намѣрятъ въ това, за което ся хвалятъ, *таквизи* каквито и ный.

13. Защото които сѫ таквизи, тѣ сѫ лъжеапостоли, лукави работници, и прѣобразяватъ ся на Христовы апостолы.

14. И не е чудно; защото самъ си Сатана ся прѣобразява на свѣтлъ ангелъ.

15. И тъй не е голѣмо *нѣщо* ако и негови-тѣ служители ся прѣобразяватъ като служители на правдѫ-тѫ; но тѣхна-та сетнина ще бѫде споредъ дѣла-та имъ.

16. Пакъ казувамъ, никой да мя не възмни че сьмь безуменъ; или инакъ, пріимѣте мя поне като безуменъ, да ся похвалѭ и азъ малко нѣщо.

17. Което говорѭ въ това дързновеніе на хваленіе-то не говорѭ *го* по Господа, но като въ безуміе.

18. Понеже мнозина ся хвалятъ по плъть, ще ся похвалѭ и азъ.

19. Защото вы като сте разумни, съ благодареніе търпите безумны-тѣ;

20. Понеже търпите ако нѣкой вы поработщава, ако *вы* испояжда, ако *ви* зема нѣкой *ваше-то,* ако ся нѣкой прѣвъзнося, ако нѣкой вы біе въ лице.

21. По обезчестеніе казувамъ, ужь че смы ный немощни; но въ каквото ся осмѣлява нѣкой (несмысленно говорѭ,) осмѣлявамъ ся и азъ.

22. Евреи ли сѫ? и азъ *сьмь;* Израиляне ли сѫ? и азъ; сѣме Авраамово ли сѫ? и азъ;

23. Служители Христови ли сѫ? (*като* изумленъ говорѭ,) азъ

па́че а҆́зъ: въ трꙋдѣ́хъ мно́жае, въ ра́нахъ пребо́лѣ, въ темни́цахъ и҆́злиха, въ сме́ртехъ мно́гащи.
к҃д. Ѿ І҆ꙋде́й пѧтькра́ты четы́редесѧть ра́звѣ є҆ди́ныѧ прїѧ́хъ,
к҃є. Три́щи па́лицами бїе́нъ бы́хъ, є҆ди́ною ка́менми наме́танъ бы́хъ, трикра́ты кора́бль ѿпрове́ржесѧ со мно́ю: но́щь и҆ де́нь во глꙋбинѣ̀ сотвори́хъ:
к҃ѕ. Въ пꙋ́тныхъ ше́ствїихъ мно́жицею: бѣ̑ды въ рѣка́хъ, бѣ̑ды ѿ разбо́йникъ, бѣ̑ды ѿ сро́дникъ, бѣ̑ды ѿ ꙗ҆зы̑къ, бѣ̑ды во градѣ́хъ, бѣ̑ды въ пꙋсты́ни, бѣ̑ды въ мо́ри, бѣ̑ды во лжебра́тїи:
к҃з. Въ трꙋдѣ̀ и҆ по́двизѣ, во бдѣ́нїихъ мно́жицею, во а҆́лчбѣ и҆ жа́жди, въ поще́нїихъ мно́гащи, въ зимѣ̀ и҆ нагotѣ̀.
к҃и. Кромѣ̀ внѣ́шнихъ, нападе́нїе є҆̀же по всѧ̑ дни̑, и҆ попече́нїе всѣ́хъ цр҃кве́й:
к҃ѳ. Кто̀ и҆знемога́етъ, и҆ не и҆знемога́ю; кто̀ соблазнѧ́етсѧ, и҆ а҆́зъ не разжиза́юсѧ;
л҃. А҆́ще хвали́тисѧ мѝ подоба́етъ, ѡ҆ не́мощи моей похвалю́сѧ.
л҃а. Бг҃ъ и҆ Ѻ҆ц҃ъ Гд҃а на́шегѡ І҆и҃са Хр҃та̀ вѣ́сть, сы́й бл҃гослове́нъ во вѣ́ки, ꙗ҆́кѡ не лгꙋ̀:
л҃в. Въ Дама́сцѣ ꙗ҆зы́ческїй кнѧ́зь А҆рे́ѳы царѧ̀ стрежа́ше Дама́скъ гра́дъ, ꙗ҆́ти мѧ̀ хотѧ̀: и҆ ѻ҆ко́нцемъ въ ко́шницѣ свѣ́шенъ бы́хъ по стѣнѣ̀, и҆ и҆збѣго́хъ и҆з̾ рꙋкꙋ̀ є҆гѡ̀.

Глава̀ в҃і.

а҃. Похвали́тисѧ же не по́льзꙋетъ мѝ: прїидꙋ бо въ видѣ́нїѧ и҆ ѿкрове́нїѧ Гд҃нѧ.
в҃. Вѣ́мъ человѣ́ка ѡ҆ Хр҃тѣ̀, пре́жде лѣ́тъ четыренадесѧти: а҆́ще въ тѣ́лѣ, не вѣ́мъ, а҆́ще ли кромѣ̀ тѣ́ла, не вѣ́мъ, Бг҃ъ вѣ́сть: восхище́на бы́вша таковаго̀ до тре́тїѧгѡ нб҃сѐ.

повече; въ трудове повече, въ біенія по прѣмного, въ тьмницы още помного, много пѫти и на смьрть.

24. Петь пѫти по четыридесеть безъ единъ *удари* ми ударихѫ Іудеи-тѣ;

25. Три пѫти мя съ тоягы бихѫ, веднъжь съ камьніе мя бихѫ, три пѫти коработрошеніе сьмь прѣтьрпѣлъ, еднѫ нощь и единъ день останѫхъ по дѫлбины-тѣ на море-то.

26. Много пѫти *сьмь былъ* и въ пѫтуванія; въ бѣды отъ рѣкы, въ бѣды отъ разбойницы, въ бѣды отъ еднородцы, въ бѣды отъ язычницы, въ бѣды въ градъ, въ бѣды въ пустынѭ, въ бѣды по море, въ бѣды между лъжебратія;

27. Въ трудъ и мѫкѫ, много пѫти въ неспаніе, въ гладъ и жедность, много пѫти въ неяденіе, въ студъ и въ голотѫ;

28. Освѣнь външно-то, още и натрупуваніе-то *на много человѣцы* у мене всякой день, *и* грыжа-та за всичкы-тѣ церквы.

29. Кой изнемощева, та не изнемощевамъ *и азъ?* Кой ся соблазнява и ся не распалямъ азъ?

30. Ако трѣба да ся хвалѭ, ще ся похвалѭ съ това което принадлежи на немощь-тѫ ми.

31. Богъ и Отецъ на Господа нашего Іисуса Христа, който е благословенъ въ вѣкы, знае че не лъжѫ.

32. Въ Дамаскъ областный-тъ управитель на Царя Арета зѣ подъ стражѫ градъ-тъ Дамаскъ, като искаше да мя улови;

33. И прѣзъ прозорецъ по стѣнѫ-тѫ мя спуснѫхѫ съ кошъ, та избѣгнѫхъ отъ рѫцѣ-тѣ му.

ГЛАВА 12.

1. Истинѫ не ми е за ползѫ да ся хвалѭ, защото ще дойдѫ до видѣнія и откровенія отъ Господа.

2. Знаѭ въ Христа едного человѣка, който прѣди четыринадесеть години, (въ тѣло-то ли, не знаѭ; вънъ отъ тѣло-то ли, не знаѭ; Богъ знае;) въсхытенъ бы до трето-то небе.

г҃. И҆ вѣ́мъ такова̀ человѣ́ка: а҆́ще въ тѣлѣ̀, и҆лѝ кромѣ̀ тѣ́ла, не вѣ́мъ, Бг҃ъ вѣ́сть:

д҃. Ꙗ҆́кѡ восхище́нъ бы́сть въ ра́й, и҆ слы́ша неизрече́нны глаго́лы, и҆̀хже не лѣ́ть є҆́сть человѣ́кꙋ глаго́лати.

є҃. Ѡ҆ таковѣ́мъ похвалю́сѧ: ѡ҆ себѣ́ же не похвалю́сѧ, то́кмѡ ѡ҆ не́мощехъ мои́хъ.

ѕ҃. А҆́ще бо восхощꙋ̀ похвали́тисѧ, не бꙋ́дꙋ безꙋ́менъ: и҆́стинꙋ бо рекꙋ̀: щажꙋ̀ же, да не ка́кѡ кто̀ вознепщꙋ́етъ ѡ҆ мнѣ̀ па́че, є҆́же ви́дитъ мѧ̀, и҆лѝ слы́шитъ что̀ ѿ менѐ.

з҃. И҆ за премнѡ́гаѧ ѿкровє́нїѧ, да не превозношꙋ́сѧ, даде́сѧ мѝ па́костникъ пло́ти, а҆́ггелъ сатани́нъ, да мѝ па́кѡсти дѣ́етъ, да не превозношꙋ́сѧ.

и҃. Ѡ҆ се́мъ трикра́ты Гд҃а моли́хъ, да ѿстꙋ́питъ ѿ менѐ:

ѳ҃. И҆ рече́ ми: дово́лѣетъ тѝ бл҃года́ть моѧ̀: си́ла бо моѧ̀ въ не́мощи соверша́етсѧ. сла́дцѣ ᲂу҆̀бо похвалю́сѧ па́че въ не́мощехъ мои́хъ, да всели́тсѧ въ мѧ̀ си́ла Хр҃то́ва.

і҃. Тѣ́мже бл҃говолю̀ въ не́мощехъ, въ досажде́нїихъ, въ бѣда́хъ, во и҆згна́нїихъ, въ тѣснота́хъ по Хр҃тѣ̀: є҆гда́ бо нему́щствꙋю, тогда̀ си́ленъ є҆́смь.

а҃і. Бы́хъ несмы́сленъ хвала́сѧ: вы́ мѧ понꙋ́дисте. а҆́зъ бо до́лженъ бѣ́хъ ѿ ва́съ хвали́мь быва́ти: ничи́мже бо лиши́хсѧ пе́рвѣйшихъ А҆п҃лъ, а҆́ще и҆ ничто́же є҆́смь.

в҃і. Зна́менїѧ бо А҆по́столѡва содѣ́ѧшасѧ въ ва́съ во вса́комъ терпѣ́нїи, въ зна́менїихъ и҆ чꙋдесѣ́хъ и҆ си́лахъ.

г҃і. Что́ бо є҆́сть, є҆гѡ́же лиши́стесѧ па́че про́чихъ цр҃кве́й, ра́звѣ то́чїю, ꙗ҆́кѡ а҆́зъ са́мъ не стꙋжи́хъ ва́мъ; даді́те ми непра́вдꙋ сїю̀.

д҃і. Сѐ тре́тїе гото́въ є҆́смь прїитѝ къ ва́мъ, и҆ не стꙋжꙋ̀ ва́мъ. не и҆щꙋ̀ бо ва́шихъ, но ва́съ. не дѡ́лжна бо сꙋ́ть ча̑да роди́телємъ списка́ти и҆мѣ́нїѧ, но роди́тели ча́дѡмъ:

3. И такъвъ единъ человѣкъ знаіѫ, (въ тѣло ли, вънъ отъ тѣло ли, не знаіѫ; Богъ знае;)

4. Че бѣ въсхытенъ въ рай, и чу словеса неизреченны, които не е простено человѣку да гы говори.

5. Съ такъвъ *человѣкъ* ще ся похваліѫ, а съ мене си не ще да ся похваліѫ, освѣнь съ немощи-тѣ си.

6. Защото ако поискамъ да ся похваліѫ, безуменъ не ще бѫдѫ; понеже ще рекѫ истинѫ; но свѣніѫ ся да не бы помыслилъ нѣкой за мене повече отъ каквото мя види, или чува отъ мене.

7. И за да ся не прѣвъзносямъ за прѣмного-то откровенія, даде ми ся трънъ въ плъть-тѫ ми, ангелъ Сатанинъ да мя мѫчи, за да ся не прѣвъзнасямъ.

8. За това *нѣщо* три пѫти ся молихъ Господу, да го отмахне отъ мене;

9. И рече ми; Доволно ти е моя-та благодать: защото сила-та ми въ немощь ся показува съвьршенна. И тъй съ крайно благодареніе по добрѣ ще ся похваліѫ въ немощи-тѣ си, за да ся всели въ мене сила-та Христова.

10. За това благодаренъ оставамъ въ немощи, въ укоренія, въ нужды, въ гоненія, въ притѣсненія за Христа; защото когато сьмь немощенъ, тогази сьмь силенъ.

11. Станѫхъ безуменъ съ хвалбы-тѣ си; вы мя принудихте; защото азъ трѣбуваше отъ васъ да ся прѣпорѫчвамъ; понеже не сьмь былъ по доленъ отъ най пьрвы-тѣ апостолы, ако и да сьмь нищо.

12. Знакове-тѣ на единъ апостолъ показахѫ ся дѣломъ между васъ въ всяко тьрпѣніе, съсъ знаменія и чудеса и силы,

13. Защото въ какво останѫхте по долни отъ другы-тѣ церквы, освѣнь дѣто самъ азъ не вы отеготихъ? простѣте ми тѫзи неправдѫ.

14. Ето третій пѫть сьмь готовъ да дойдѫ при васъ, и нѣма да вы отеготіѫ; защото не искамъ ваше-то, но васъ; защото не сѫ длъжны чада-та да събиратъ имотъ за родители-тѣ, но родители-тѣ за чада-та:

є҃і. А҆́зъ же въ сла́дость и҆жди́вꙋ и҆ и҆ждивє́нъ бꙋ́дꙋ по дꙋша́хъ ва́шихъ: а҆́ще и҆ и҆злишше ва́съ люблю̀, ме́нше люби́мь є҆́смь.

ѕ҃і. Бꙋ́ди же, а҆́зъ не ѿтягчи́хъ ва́съ: но кова́ренъ сы́й, лє́стїю ва́съ прїа́хъ.

з҃і. Є҆да̀ ко́имъ ѿ по́сланныхъ къ ва́мъ лихои́мствовахъ ва́съ;

и҃і. Оу҆моли́хъ Ті́та, и҆ съ ни́мъ посла́хъ бра́та: є҆да̀ лихои́мствова чи́мъ ва́съ Ті́тъ; не тѣ́мже ли дꙋ́хомъ ходи́хомъ; не тѣ́миже ли стопа́ми;

ѳ҃і. Па́ки ли мни́те, ꙗ҆́кѡ ѿвѣ́тъ ва́мъ твори́мъ; пре́дъ Бг҃омъ, ѡ҆ Хрт҃ѣ́ глаго́лемъ: вс҃а же, возлю́бленнїи, ѡ҆ ва́шемъ созида́нїи (и҆ оу҆твержде́нїи).

к҃. Бою́ся же, є҆да̀ ка́кѡ пришє́дъ, не ꙗ҆́цѣхъ же хощꙋ̀, ѡ҆бра́щꙋ ва́съ, и҆ а҆́зъ ѡ҆бра́щꙋся ва́мъ, ꙗ҆кова́ же не хо́щете: да не ка́кѡ (бꙋ́дꙋтъ) рвє́нїя, за́висти, ꙗ҆́рѡсти, рє́ти, клеветы̀, шепта̑нїя, кичє́нїя, нестроє́нїя:

к҃а. Да не па́ки пришє́дша мя̀ смири́тъ Бг҃ъ мо́й оу҆ ва́съ, и҆ восплю́чꙋся мно́гихъ пре́жде согрѣ́шшихъ, и҆ не пока́явшихся ѡ҆ нечистотѣ̀ и҆ блꙋже́нїи и҆ стꙋдоло́жствїи, ꙗ҆́же содѣ́яша.

ГЛАВА̀ Г҃І.

а҃. Трети́цею сѐ грꙗдꙋ̀ къ ва́мъ: при оу҆стѣ́хъ двою̀ и҆лѝ трїе́хъ свидѣ́телей ста́нетъ вся́къ глаго́лъ.

в҃. Пре́жде рѣ́хъ и҆ предглаго́лю, ꙗ҆́кѡ оу҆ ва́съ бы́въ второ́е, и҆ ѿсꙋ́тствꙋя ны́нѣ пишꙋ̀, пре́жде согрѣши́вшымъ и҆ про́чымъ всѣ́мъ, ꙗ҆́кѡ а҆́ще прїидꙋ̀ па́ки, не пощажꙋ̀:

г҃. Поне́же и҆скꙋше́нїя и҆́щете глаго́лющагѡ во мнѣ̀ Хрт҃а̀, и҆́же въ ва́съ не и҆знемога́етъ, но мо́жетъ въ ва́съ.

д҃. И҆́бо а҆́ще и҆ распя́тъ бы́сть ѿ не́мощи, но жи́въ є҆́сть

15. А пакъ азъ съ крайнѫ радость ще иждивѭ и цѣлъ ще ся иждивѭ за душы-тѣ ви; съвсѣмъ че, като вы обычамъ азъ повече, вы мя обычате по малко.

16. Но тъй да е, азъ вы не отеготихъ, а като хытръ уловихъ вы съ измамѫ.

17. Спечелилъ ли сьмь азъ нѣщо отъ васъ, чрѣзъ нѣкого отъ тѣзи които испроводихъ до васъ?

18. Примолихъ ся Титу и съ него проводихъ братъ-тъ; Титъ ли припечели нѣщо отъ васъ? не съ истый-тъ ли духъ ходихмы? не въ исты-тѣ ли стѫпкы?

19. Пакъ ли мните че ся оправдавамы прѣдъ васъ? прѣдъ Бога говоримъ въ Христа; всичко това, възлюбленни *мои*, е за ваше назиданіе.

20. Защото ся боѭ да не бы, като дойдѫ, да вы не намѣрѭ каквыто вы желаѭ, и азъ да ся не намѣрѭ за васъ не какъвто мя желаете; да не бы *да има между васъ* распри, завижданія, гнѣвове, дразненія, одумванія, шептанія, голѣмѣянія, бъркотіи.

21. Да не бы кога дойдѫ пакъ че мя смири Богъ мой при васъ, и оплачѫ мнозина които сѫ отъ напрѣдъ съгрѣшили, и не сѫ ся покаяли зарадь нечистотѫ-тѫ, блудство-то и похотливость-тѫ, които сѫ сторили.

ГЛАВА 13.

1. Ето третій пѫть идѫ при васъ; отъ уста-та на двама или трима свидѣтели ще ся подтвьрди всяка рѣчь.

2. И прѣди рѣкохъ, и *пакъ* като че сьмь вторый пѫть при васъ прѣдказувамъ, и нынѣ като не сьмь при васъ пишѫ на тѣзи които сѫ изнапрѣдъ съгрѣшили, и на всичкы другы, че, ако дойдѫ пакъ, нѣма да пощадѭ:

3. Понеже търсите да опытате Христа който говори въ мене, който къмъ васъ не е немощенъ, но е силенъ между васъ.

4. Защото ако и да бы распятъ въ немощь, живъ е обаче съсъ

ѿ си́лы Бж҃їѧ: и҆́бо и҆ мы̀ немощствꙋ́емъ въ не́мъ, но жи́ви бꙋ́демъ съ ни́мъ ѿ си́лы Бж҃їѧ въ ва́съ.

є҃. Себѐ и҆скꙋша́йте, а҆́ще є҆стѐ въ вѣ́рѣ, себѐ и҆скꙋша́йте: и҆лѝ не зна́ете себѐ, ꙗ҆́кѡ І҆и҃съ Хр҃то́съ въ ва́съ є҆́сть, ра́звѣ то́чїю чи́мъ неискꙋ́сни є҆стѐ.

ѕ҃. Оу҆пова́ю же ꙗ҆́кѡ разꙋмѣ́ти и҆́мате, ꙗ҆́кѡ мы̀ нѣ́смы неискꙋ́сни.

з҃. Мо́лимсѧ же къ Бг҃ꙋ, не сотвори́ти ва́мъ ни є҆ди́нагѡ ѕла̀: не ꙗ҆́кѡ да мы̀ и҆скꙋ́сни ꙗ҆ви́мсѧ, но да вы̀ до́брое сотвори́те, мы́ же ꙗ҆́кѡ неискꙋ́сни бꙋ́демъ.

и҃. Ничто́же бо мо́жемъ на и҆́стинꙋ, но по и҆́стинѣ.

ѳ҃. Ра́дꙋемсѧ бо, є҆гда̀ мы̀ немощствꙋ́емъ, вы́ же си́лни быва́ете: ѡ҆ се́мъ же и҆ мо́лимсѧ, ѡ҆ ва́шемъ соверше́нїи.

і҃. Сегѡ̀ ра́ди не сы́й оу҆ ва́съ сїѧ҄ пишꙋ̀, да не прише́дъ безща́днѡ сотворю̀ по вла́сти, ю҆́же Гд҃ь да́лъ мѝ є҆́сть въ созида́нїе, а҆ не на разоре́нїе.

а҃і. Про́чее же, бра́тїе, ра́дꙋйтесѧ, соверша́йтесѧ, оу҆тѣша́йтесѧ, то́жде мꙋ́дрствꙋйте, ми́ръ и҆мѣ́йте: и҆ Бг҃ъ любвѐ и҆ ми́ра бꙋ́детъ съ ва́ми.

в҃і. Цѣлꙋ́йте дрꙋ́гъ дрꙋ́га лобза́нїемъ ст҃ы́мъ: цѣлꙋ́ютъ вы̀ ст҃і́и всѝ.

г҃і. Бл҃года́ть Гд҃а на́шегѡ І҆и҃са Хр҃та̀, и҆ любы̀ Бг҃а и҆ Ѻ҆ц҃а̀ и҆ ѡ҆бще́нїе ст҃а́гѡ Дх҃а со всѣ́ми ва́ми. а҆ми́нь.

силѫ Божіѭ; понеже и ный въ него смы немощни, но съсъ силѫ Божіѭ ще бѫдемъ живи съ него между васъ.

5. Себе си испытувайте, да ли сте въ вѣрѫ-тѫ; себе си опытувайте. Или не познавате вы себе си, че Христосъ е въ васъ? освѣнь ако че *вы* сте неодобрени.

6. И надѣѭ ся че ще познаете че ный не смы неодобрени.

7. Молѭ Бога да не сторите нищо зло; не за да ся покажемъ ный одобрени, но за да струвате вы добро-то, а ный нека бѫдемъ неодобрени;

8. Защото не можемъ нищо противъ истинѫ-тѫ, но за истинѫ-тѫ *можемъ*.

9. Понеже ся радувамы когато ный смы немощни, а вы сте силни; наипаче това и желаемъ, ваше-то осъвършенствованіе.

10. За това и като не сьмь при васъ пишѫ това, щото кога дойдѫ при васъ да ся не докарамъ строго, по власть-тѫ коѭто ми е далъ Господь за назиданіе, а не за разореніе.

11. И тъй, братіе, радувайте ся, съвършенствувайте ся, утѣшавайте ся, бѫдѣте единомысленни, миръ имайте; и Богъ на любовь-тѫ и на миръ-тъ ще бѫде съ васъ.

12. Поздравѣте ся единъ другый съсъ цѣлованіе свято. Поздравяватъ вы всичкы-тѣ святіи.

13. Благодать-та на Господа Іисуса Христа, и любовь-та Божія, и общеніе-то на Святаго Духа да бѫде съсъ всичкы васъ. Аминь.

КЪ ГАЛА́ТѠМЪ ПОСЛА́НІЕ

СТА́ГѠ А҆П҃ЛА ПА́ѴЛА.

ГЛАВА̀ А҃.

а҃. Па́ѵелъ А҆п҃лъ, ни ѿ человѣ́къ, ни человѣ́комъ, но І҆и҃съ
Хр҇то́мъ и҆ Бг҃омъ Ѻ҆ц҃е́мъ воскреси́вшимъ є҆го̀ и҆з̾ ме́р-
твыхъ,
в҃. И҆ и҆́же со мно́ю вса̀ бра́тїа, це́ркваⷨ Галатї́й-
скимъ:
г҃. Бл҃года́ть ва́мъ и҆ ми́ръ ѿ Бг҃а Ѻ҆ц҃а̀ и҆ Гд҃а на́шегѡ І҆и҃са
Хр҇та̀,
д҃. Да́вшагѡ себѐ по грѣсѣ́хъ на́шихъ, ꙗ҆́кѡ да и҆зба́витъ
на́съ ѿ настоѧ́щагѡ вѣ́ка лꙋка́вагѡ, по во́ли Бг҃а и҆ Ѻ҆ц҃а̀
на́шегѡ,
є҃. Є҆мꙋ́же сла́ва во вѣ́ки вѣкѡ́въ. А҆ми́нь.
ѕ҃. Чꙋждꙋ́сѧ, ꙗ҆́кѡ та́кѡ ско́рѡ прелага́етесѧ ѿ зва́вшагѡ вы̀
бл҃года́тїю Хр҇то́вою, во и҆́но бл҃говѣ́ствова́нїе:
з҃. Є҆́же нѣ́сть и҆́но, то́чїю нѣ́цыи сꙋ́ть смꙋща́ющїи вы̀, и҆
хотѧ́щїи преврати́ти бл҃говѣ́ствова́нїе Хр҇то́во.
и҃. Но и҆ а҆́ще мы̀, и҆лѝ А҆́гг҃лъ съ нб҇сѐ бл҃говѣсти́тъ ва́мъ
па́че, є҆́же бл҃говѣсти́хомъ ва́мъ, а҆на́ѳема да бꙋ́детъ.

ѳ҃. Ꙗ҆́коже предреко́хомъ, и҆ ны́нѣ па́ки глаго́лю: а҆́ще кто̀
ва́мъ бл҃говѣсти́тъ па́че є҆́же прїѧ́сте, а҆на́ѳема да бꙋ́-
детъ.
і҃. Ны́нѣ бо человѣ́ки препира́ю и҆лѝ Бг҃а; и҆лѝ и҆щꙋ̀ человѣ́-

КЪ ГАЛАТЯНОМЪ ПОСЛАНІЕ

НА СВЯТАГО АПОСТОЛА ПАВЛА.

ГЛАВА 1.

1. Павелъ, апостолъ не отъ человѣцы, нито чрѣзъ человѣка, но чрѣзъ Іисуса Христа и Бога Отца който го е въскрьсилъ отъ мьртвы-тѣ,

2. И всичкы-тѣ братія които сѫ съ мене, къмъ церквы-тѣ Галатійскы:

3. Благодать да бѫде вамъ и миръ отъ Бога Отца, и Господа нашего Іисуса Христа,

4. Който даде себе си за грѣхове-тѣ наши, за да ны избави отъ настоящій-тъ лукавъ вѣкъ, по волѭ-тѫ на Бога и Отца нашего,

5. Комуто слава-та да бѫде въ вѣкы вѣковъ. Аминь.

6. Чудѭ ся какъ вы отъ оногова който вы призова чрѣзъ благодать-тѫ Христовѫ, така скоро прѣминувате въ друго благовѣствованіе;

7. Което не е друго, но има нѣкои които вы смущаватъ, и ищѫтъ да прѣвърнѫтъ евангеліе-то Христово.

8. Но ако бы и сами ный, или ангелъ отъ небе-то да ви проповѣда *друго* евангеліе освѣнь онова което ви проповѣдахмы, да бѫде анаѳема.

9. Както по горѣ рекохмы, и сега пакъ казувамъ, ако нѣкой ви проповѣдува *друго* евангеліе освѣнь онова, което пріехте, да бѫде анаѳема.

10. Защото человѣцы ли *искамъ да* склонѭ сега, или Бога? или

кѡмъ оугождати; аще бо бых еще человѣкѡмъ оугождалъ, Хр҃товъ рабъ не быхъ оубѡ былъ.
а҃і. Сказꙋю же вамъ, братіе, бл҃говѣствованіе бл҃говѣщенное ѿ мене, ꙗкѡ нѣсть по человѣкꙋ:
в҃і. Ни бо азъ ѿ человѣка пріахъ е҆̀, ниже наꙋчихса, но ꙗвленіемъ Іи҃съ Хр҃товымъ.
г҃і. Слышасте бо моѐ житїѐ иногда въ жидовствѣ, ꙗкѡ по премногꙋ гонихъ црковь Бж҃ію, и разрꙋшахъ ю:
д҃і. И преспѣвахъ въ жидовствѣ паче многихъ сверстникъ моихъ въ родѣ моемъ, излиха ревнитель сый ѿеческихъ моихъ преданій.
е҃і. Егда же бл҃говоли Бг҃ъ избравый мѧ̀ ѿ чрева матере моеѧ̀, и призвавый бл҃годатїю своею,
ѕ҃і. Ꙗвити Сн҃а своегѡ̀ во мнѣ, да бл҃говѣствꙋю е҆го̀ во ꙗзыцѣхъ: абїе не приложихсѧ плоти и крови,
з҃і. Ни взыдохъ во Іерлимъ къ первѣйшымъ менѐ Ап҃лѡмъ, но идохъ во Аравію, и паки возвратихсѧ въ Дамаскъ.
и҃і. Потомъ же по трїехъ лѣтѣхъ взыдохъ во Іерлимъ соглѧдати Петра̀, и пребыхъ оу негѡ̀ дній патьнадесѧть.
ѳ҃і. Иногѡ же ѿ Ап҃лъ не видѣхъ, токмѡ Іакѡва брата Гд҃нѧ.
к҃. А ꙗже пишꙋ вамъ, сѐ пред Бг҃омъ, ꙗкѡ не лжꙋ.
к҃а. Потомъ же прїидохъ въ страны Сѵрскїѧ и Кїлїкійскїѧ:
к҃в. Бѣхъ же не знаемъ лицемъ цр҃квамъ Іꙋдейскимъ, ꙗже ѡ Хр҃тѣ:
к҃г. Точїю же слышаще бахꙋ, ꙗкѡ гонѧй насъ иногда̀, нынѣ бл҃говѣствꙋетъ вѣрꙋ, юже иногда̀ разрꙋшаше:
к҃д. И славлѧхꙋ ѡ мнѣ Бг҃а.

ГЛАВА̀ в҃.

а҃. Потомъ же по четыренадесѧти лѣтѣхъ паки взыдохъ во Іерлимъ съ Варнавою, поемь съ собою и Тїта.

искамъ да угодявамъ на человѣцы? Защото ако угодявахъ още
на человѣцы, не щѣхъ да сьмь Христовъ рабъ.
11. Извѣстявамъ ви, братіе, че проповѣданно-то отъ мене еван-
геліе не е человѣческо;
12. Защото нито азъ отъ человѣкъ сьмь го пріелъ, нито сьмь го
научилъ, освѣнь съ откровеніе Іисусъ Христово.
13. Защото сте чули нѣкогашно-то мое въ Іудейство-то пове-
деніе, какъ гоняхъ твьрдѣ много церквѫ-тѫ Божіѭ и разорявахъ ѭ.
14. И прѣспѣвахъ въ Іудѣйство-то повече отъ мнозина мои
врѫстници въ родъ-тъ ми, понеже бѣхъ по голѣмъ ревнитель за
отеческы-тѣ мои прѣданія.
15. А когато Богъ, който бѣ мя опрѣдѣлилъ отъ утробѫ-тѫ на
майкѫ ми, и призвалъ чрѣзъ своѭ-тѫ благодать, благоволи,
16. Да открые Сына своего въ мене, да го проповѣдувамъ между
язычници-тѣ; отъ тойзи часъ не ся допытахъ до плъть и кръвь,
17. Нито възлѣзохъ въ Іерусалимъ при апостолы-тѣ които бѣхѫ
прѣди мене, но отидохъ въ Арабіѭ, и пакъ ся завърнѫхъ въ Да-
маскъ.
18. Послѣ слѣдъ три годины възлѣзохъ въ Іерусалимъ, за да ся
познаѭ съ Петра, и останѫхъ при него петнадесеть дена;
19. И другыго отъ апостолы-тѣ не видѣхъ освѣнь Іакова брата
Господня.
20. А това което ви пишѫ, ето прѣдъ Бога *исповѣдувамъ* че не
лъжѫ.
21. Послѣ дойдохъ въ Сирійскы-тѣ и Киликійскы-тѣ страны;
22. И лично не бѣхъ познатъ на Іудейскы-тѣ въ Христа церквы;
23. А чувахѫ само, че той който нѣкога ны гоняше, сега про-
повѣдува вѣрѫ-тѫ, коѭто нѣкога разоряваше.
24. И славяхѫ Бога за мене.

ГЛАВА 2.

1. Послѣ, слѣдъ четыринадесеть годины пакъ възлѣзохъ въ Іеру-
салимъ съ Варнавѫ, като зѣхъ съсъ себе си и Тита.

в҃. Взыдо́хъ же по ѿкрове́нїю, и҆ предложи́хъ и҆̀мъ бл҃го-
вѣ́ствова́нїе, є҆̀же проповѣ́дꙋю во ꙗ҆зы́цѣхъ, наединѣ̀ же
мни́мымъ, да не ка́кѡ вотщѐ текꙋ̀, и҆лѝ теко́хъ.
г҃. Но ни Ті́тъ и҆̀же со мно́ю, є҆́ллинъ сы́й, нꙋ́жденъ бы́сть
ѡ҆брѣ́затисѧ:
д҃. И҆ за прише́дшꙋю лжебра́тїю, и҆̀же привнидо́ша согла́-
дати свобо́ды на́шеѧ, ю҆́же и҆́мамы ѡ҆ Хр҇тѣ̀ І҆и҃сѣ, да на́съ
порабо́тѧтъ:
є҃. И҆̀мже ни къ часꙋ̀ повинꙋ́хомсѧ въ покоре́нїе, да и҆́стина
бл҃говѣ́стїѧ пребꙋ́детъ въ ва́съ.
ѕ҃. Ѿ мнѧ́щихсѧ же бы́ти что̀, ꙗ҆ко́вѝ нѣ́когда бѣ́ша, ни-
что́же мѝ ра́зиствꙋетъ: лица̀ Бг҃ъ человѣ́ча не прїе́млетъ:
мнѣ̀ бо мни́мїи ничто́же привозложи́ша:
з҃. Но сопроти́вное, ᲂу҆разꙋмѣ́вше, ꙗ҆́кѡ ᲂу҆вѣ́рено мѝ бы́сть
бл҃говѣ́стїе неѡбрѣ́занїѧ, ꙗ҆́коже Петрꙋ̀ ѡ҆брѣ́занїѧ:

и҃. И҆́бо споспѣ́шествовавый Петрꙋ̀ въ посла́нїе ѡ҆брѣ́занїѧ,
споспѣ́шествова и҆ мнѣ̀ во ꙗ҆зы́ки:
ѳ҃. И҆ позна́вше бл҃года́ть да́ннꙋю мѝ, І҆а́кѡвъ и҆ Ки́фа и҆
І҆ѡа́ннъ мни́мїи столпѝ бы́ти, десни҆цы да́ша мнѣ̀ и҆ Варна́вѣ
ѡ҆бще́нїѧ, да мы̀ во ꙗ҆зы́ки, ѻ҆нѝ же во ѡ҆брѣ́занїе:

і҃. То́чїю ни́щихъ да по́мнимъ, є҆̀же и҆ потща́хсѧ сїѐ и҆́стое
сотвори́ти.
а҃і. Є҆гда́ же прїи́де Пе́тръ во А҆нтїо́хїю, въ лицѐ є҆мꙋ̀ про-
ти́вꙋ ста́хъ, ꙗ҆́кѡ зазо́ренъ бѣ̀.
в҃і. Пре́жде бо да́же не прїитѝ нѣ́кимъ ѿ І҆а́кѡва, съ ꙗ҆зы́-
ки ꙗ҆дѧ́ше: є҆гда́ же прїидо́ша, ѡ҆пра́ташесѧ и҆ ѿлꙋча́шесѧ,
боѧ́сѧ сꙋ́щихъ ѿ ѡ҆брѣ́занїѧ.
г҃і. И҆ лицемѣ́ришасѧ съ ни́мъ и҆ про́чїи І҆ꙋдє́и, ꙗ҆́кѡ и҆ Вар-
на́вѣ приста́ти лицемѣ́рствꙋ и҆́хъ.
д҃і. Но є҆гда̀ ви́дѣхъ, ꙗ҆́кѡ не пра́вѡ хо́дѧтъ ко и҆́стинѣ
бл҃говѣ́ствова́нїѧ, реко́хъ Петрꙋ̀ пред̾ всѣ́ми: а҆́ще ты̀ І҆ꙋде́й

2. И то възлѣзохъ по откровеніе, та имъ прѣдложихъ евангеліе-то което проповѣдувамъ между язычницы-тѣ, особенно прѣдъ знамениты-тѣ, да не бы напразно да тичамъ или да съмь тичалъ.

3. Но нито Титъ който бѣ съ мене, ако и да бѣше Еллинъ, не бы принуденъ да ся обрѣже:

4. А тѣзи лъжебратія, които сѫ ся вкраднѫли и примѫкнѫли да съгледателствуватъ нашѫ-тѫ свободѫ коѭто имамы въ Христа Іисуса за да ны поработятъ;

5. На тѣхъ ни на часъ не устѫпихмы да имъ ся покоримъ, *и то* за да прѣбѫде въ васъ евангелска-та истина.

6. А за тѣзи които ся мнятъ че сѫ нѣщо, каквито и да сѫ были нѣкога, менѣ ми е все едно; (Богъ не гледа на лице-то на человѣка;) защото знамснити-тѣ не ми приложихѫ нищо повече;

7. Но напротивъ, щомъ видѣхѫ че быхъ повѣренъ *да проповѣдувамъ* евангеліе-то на необрѣзаны-тѣ, както Петръ на обрѣзаны-тѣ,

8. (Защото който подѣйствува въ Петра за апостолство между обрѣзаны-тѣ, подѣйствува и въ мене за въ язычницы-тѣ;)

9. И като познахѫ даденѫ-тѫ менѣ благодать Іаковъ и Кифа и Іоаннъ, които ся виждахѫ че сѫ стълпове, дадохѫ десницы на общеніе на мене и на Варнавѫ, за да идемъ ный въ язычницы-тѣ а тѣ въ обрѣзаны-тѣ.

10. *Искахѫ* само да помнимъ сиромасы-тѣ; за което и ся потрудихъ съ усърдіе това исто-то да сторѭ.

11. А когато дойде Петръ въ Антіохіѭ, въспротивихъ му ся въ очи, защото бѣше достоинъ за изобличеніе.

12. Понеже прѣди да дойдѫтъ нѣкои отъ Іакова, ядѣше наедно съ язычницы-тѣ, а когато дойдохѫ, свѣнѣше ся и странѣше отъ тѣхъ, защото ся убоя отъ обрѣзаны-тѣ.

13. И съ него заедно лицемѣрствувахѫ и другы-тѣ Іудеи; така щото и Варнава ся увлѣче въ това тѣхно лицемѣрство.

14. Но азъ, като видѣхъ че не постѫпватъ право по истинѫ-тѫ евангелскѫ, рѣкохъ на Петра прѣдъ всичкы-тѣ: Ако ты който си

сый, ꙗ҆зы́чески а҆ не і҆ꙋде́йски живе́ши, почто̀ ꙗ҆зы́ки нꙋ́диши і҆ꙋде́йски жи́тельствовати;
є҃і. Мы̀ є҆стество́мъ і҆ꙋде́и, а҆ не ѿ ꙗ҆зы̑къ грѣ̑шницы.

ѕ҃і. Оу҆вѣ́дѣвше же, ꙗ҆́кѡ не ѡ҆правди́тсѧ человѣ́къ ѿ дѣ́лъ зако́на, но то́кмѡ вѣ́рою і҆и҃съ хр҃то́вою: и҆ мы̀ во хр҃та̀ і҆и҃са вѣ́ровахомъ, да ѡ҆правди́мсѧ ѿ вѣ́ры хр҃то́вы, а҆ не ѿ дѣ́лъ зако́на: занѐ не ѡ҆правди́тсѧ ѿ дѣ́лъ зако́на всѧ́ка пло́ть.
з҃і. А҆́ще ли и҆́щꙋще ѡ҆правди́тисѧ ѡ҆ хр҃тѣ̀, ѡ҆брѣто́хомсѧ и҆ са́ми грѣ̑шницы, хр҃то́съ оу҆̀бо грѣхꙋ̀ ли слꙋжи́тель; да не бꙋ́детъ.
и҃і. А҆́ще бо ꙗ҆̀же разори́хъ, сї̑ѧ па́ки созида́ю, престꙋ́пника себѐ представлѧ́ю.
ѳ҃і. А҆́зъ бо зако́номъ зако́нꙋ оу҆мро́хъ, да бг҃ови жи́въ бꙋ́дꙋ: хр҃то́ви сраспѧ́хсѧ:
к҃. Живꙋ̀ же не ктомꙋ̀ а҆́зъ, но живе́тъ во мнѣ̀ хр҃то́съ: а҆ є҆́же ны́нѣ живꙋ̀ во пло́ти, вѣ́рою живꙋ̀ сн҃а бж҃їѧ, возлюби́вшагѡ менѐ и҆ преда́вшагѡ себѐ по мнѣ̀.

к҃а. Не ѿмета́ю бл҃года́ти бж҃їѧ: а҆́ще бо зако́номъ пра́вда, оу҆̀бо хр҃то́съ тꙋ́не оу҆́мре.

ГЛАВА̀ Г҃.

а҃. Ѡ҆ несмы́слєнніи Гала́тє, кто̀ вы прельсти̑лъ є҆́сть не покори́тисѧ и҆́стинѣ; и҆̀мже пред̾ ѻ҆чи́ма і҆и҃съ хр҃то́съ преднапи́санъ бы́сть въ ва́съ распѧ́тъ.
в҃. Сїѐ є҆ди́но хощꙋ̀ оу҆вѣ́дѣти ѿ ва́съ, ѿ дѣ́лъ ли зако́на дх҃а прїѧ́сте и҆лѝ ѿ слꙋ́ха вѣ́ры;
г҃. Та́кѡ ли несмы́слєнни є҆стѐ, нача́нше дх҃омъ, ны́нѣ пло́тїю сконча́ваєте;
д҃. Толи̑ка пострада́сте тꙋ́не; а҆́ще то́чїю и҆ тꙋ́не.

Іудеинъ, живѣешь язически а не Іудейскы, защо припуждавашь язычницы-тѣ да Іудействуватъ?

15. Ный *които смы* природно Іудеи а не грѣшници отъ язычницы-тѣ,

16. Като знаемъ че не ся оправдава человѣкъ отъ дѣла-та на законъ-тъ, тъкмо съ вѣрж-тж въ Іисуса Христа, и ный повѣрувахмы въ Христа Іисуса, за да ся оправдаемъ отъ вѣрж-тж Христовж, и не отъ дѣла-та на законъ-тъ; защото отъ дѣла-та на законъ-тъ нѣма да ся оправдае никоя плъть.

17. Но като ищемъ да ся оправдаемъ чрѣзъ Христа, ако смы ся намѣрили и ный грѣшни, то Христосъ на грѣхъ-тъ ли е служитель? Да не бжде.

18. Защото ако възсъздавамъ пакъ онова което сьмь развалилъ, показувамъ себе си прѣстжпникъ.

19. Защото азъ чрѣзъ законъ-тъ закону мьртъвъ быхъ, да бждж живъ Богу.

20. Сраспяхъ ся съ Христа, и *сега* вече живѣж не азъ, но Христосъ живѣе въ мене; а това що живѣж сега въ плъть, живѣж въ вѣрж-тж на Сына Божія, който мя възлюби, и прѣдаде себе си заради мене.

21. Не отвьргамъ Божіж-тж благодать; защото ако оправданіе-то бива чрѣзъ законъ-тъ, то напразно е Христосъ умрѣлъ.

ГЛАВА 3.

1. О несмысленни Галатяне, кой вы омая, да ся не покорявате на истинж-тж, *вы,* прѣдъ очи-тѣ на които Іисусъ Христосъ ся прѣдначьрта распнжтъ между васъ?

2. Това само ищж да научж отъ васъ: Отъ дѣла-та на законъ-тъ ли пріехте Духъ-тъ, или отъ слушаніе-то на вѣрж-тж?

3. Толкозь ли сте несмысленни, че като започенжхте съ Духъ, сега свьршате съ плъть?

4. Напусто ли толкозь пострадахте? ако наистинж да е напусто!

є҃. Подаа́й оу҆бо ва́мъ Дх҃а, и҆ дѣ́йствꙋай си́лы въ ва́съ, ѿ
дѣ́лъ ли зако́на, и҆лѝ ѿ слꙋ́ха вѣ́ры;
ѕ҃. Ꙗ҆́коже А҆враа́мъ вѣ́рова Бг҃ꙋ, и҆ вмѣни́сѧ є҆мꙋ̀ въ
пра́вдꙋ.
з҃. Разꙋмѣ́йте оу҆̀бо, ꙗ҆́кѡ сꙋ́щїи ѿ вѣ́ры, сі́и сꙋ́ть сы́нове
А҆враа́мли.
и҃. Предꙋви́дѣвше же писа́нїе, ꙗ҆́кѡ ѿ вѣ́ры ѡ҆правда́етъ
ꙗ҆зы́ки Бг҃ъ, пре́жде бл҃говѣ́ствова̀ А҆враа́мꙋ: ꙗ҆́кѡ бл҃гослова́тсѧ
ѡ҆ тебѣ̀ всѝ ꙗ҆зы́цы.
ѳ҃. Тѣ́мже сꙋ́щїи ѿ вѣ́ры, бл҃гослова́тсѧ съ вѣ́рнымъ
А҆враа́момъ.
і҃. Є҆ли́цы бо ѿ дѣ́лъ зако́на сꙋ́ть, под̾ кла́твою сꙋ́ть:
пи́сано бо є҆́сть: про́клѧтъ вса́къ и҆́же не пребꙋ́детъ во всѣ́хъ
пи́санныхъ въ кни́зѣ зако́ннѣй, ꙗ҆́кѡ твори́ти ѧ҆̀.
а҃і. А҆ ꙗ҆́кѡ въ зако́нѣ никто́же ѡ҆правда́етсѧ ѿ Бг҃а, ꙗ҆вѣ̀,
ꙗ҆́кѡ пра́ведный ѿ вѣ́ры жи́въ бꙋ́детъ:
в҃і. Зако́нъ же нѣ́сть ѿ вѣ́ры, но сотвори́вый тѧ҆̀ человѣ́къ
жи́въ бꙋ́детъ въ ни́хъ.
г҃і. Хр҇то́съ ны̀ и҆скꙋпи́лъ є҆́сть ѿ кла́твы зако́нныѧ, бы́въ
по на́съ кла́тва: пи́сано бо є҆́сть: про́клѧтъ вса́къ ви́сѧй на
дре́вѣ:
д҃і. Да во ꙗ҆зы́цѣхъ бл҃гослове́нїе А҆враа́мле бꙋ́детъ ѡ҆ Хр҇тѣ̀
І҆и҃сѣ, да ѡ҆бѣтова́нїе Дх҃а прїи́мемъ вѣ́рою.

є҃і. Бра́тїе, по человѣ́кꙋ глаго́лю, ѻ҆ба́че человѣ́ческагѡ
пред̾ꙋтвержде́нна завѣ́та никто́же ѿмета́етъ и҆лѝ приповелѣ-
ва́етъ:
ѕ҃і. А҆враа́мꙋ же рече́ни бы́ша ѡ҆бѣ́ты, и҆ сѣ́мени є҆гѡ̀: не
глаго́летъ же, и҆ сѣ́менемъ, ꙗ҆́кѡ ѡ҆ мно́зѣхъ, но ꙗ҆́кѡ ѡ҆
є҆ди́номъ, и҆ сѣ́мени твоемꙋ̀, и҆́же є҆́сть Хр҇то́съ:
з҃і. Сїе́ же глаго́лю, завѣ́та пред̾ꙋтвержде́ннагѡ ѿ Бг҃а во
Хр҇та̀, бы́вый по лѣ́тѣхъ четы́риста и҆ три́десѧтихъ зако́нъ
не ѿмета́етъ, во є҆́же разори́ти ѡ҆бѣтова́нїе.

5. Тойзи който ви дава Духъ-тъ, и дѣйствува чудеса между вас, отъ дѣла-та на законъ-тъ ли, или отъ слушаніе-то на вѣрѫ-тѫ *прави това?*

6. Както Авраамъ повѣрува въ Бога, и вмѣни му ся за правдѫ.

7. И тъй познайте че тѣзи които вѣруватъ, тѣ сѫ сынове Авраамови.

8. И писаніе-то като прѣдвидѣ че Богъ чрѣзъ вѣрѫ оправдава языччицы-тѣ, прѣдвъзвѣсти Аврааму: Въ тебе ще ся благословятъ вси-тѣ народи.

9. Така що тѣзи които вѣруватъ, благословяватъ ся *наедно* съ вѣрнаго Авраама.

10. Защото които сѫ отъ дѣла-та на законъ-тъ, подъ клѣтвѫ сѫ, понеже е писано: Проклѣтъ всякой който не прѣбѫде въ всичко което е писано въ книгѫ-тѫ на законъ-тъ, за да го прави.

11. А то че никой не ся оправдава чрѣзъ законъ-тъ прѣдъ Бога, явно е по това че, Праведный-тъ чрѣзъ вѣрѫ ще бѫде живъ.

12. И законъ-тъ не е отъ вѣрѫ; но человѣкъ-тъ който прави това *което заповѣдува законъ-тъ,* ще бѫде живъ чрѣзъ него.

13. Христосъ ны искупи отъ клѣтвѫ-тѫ на закона, понеже той станѫ клѣтва за насъ; защото е писано: Проклѣтъ всякой който виси на дрьво.

14. За да дойде благословеніе-то Авраамово чрѣзъ Іисуса Христа на языччицы-тѣ, така що да пріемемъ обѣщаніе-то на Духъ-тъ чрѣзъ вѣрѫ-тѫ.

15. Братіе, по человѣчески говорѭ; но *и* человѣческо завѣщаніе, като е подтвьрдено, никой го не разваля, нито прилага *въ него нѣщо.*

16. А обѣщанія-та ся изрекохѫ на Авраама и на негово-то сѣме; не казува: И на сѣмена-та, като за много, но като за едного: И на сѣме-то твое, който е Христосъ.

17. И това казувамъ, че завѣтъ прѣдутвьрденъ отъ Бога въ Христа, не може да го развали законъ станѫлъ слѣдъ четыристотинъ и тридесеть години, така що да унищожи обѣщаніе-то.

иі҃. А҆́ще бо ѿ зако́на наслѣ́діе, не ктомꙋ̀ (оу҆жѐ) ѿ ѡ҆бѣто-
ва́нїѧ: А҆враа́мꙋ же ѡ҆бѣтова́нїемъ дарова̀ Бг҃ъ.
ѳі҃. Что̀ оу҆̀бо зако́нъ; преступле́нїй ра́ди приложи́сѧ, до́н-
деже прїи́детъ сѣ́мѧ, є҆мꙋ́же ѡ҆бѣтова́сѧ, вчине́нъ А҆́гг҃лы,
рꙋко́ю хода́таа:
к҃. Хода́тай же є҆ди́нагѡ нѣ́сть, Бг҃ъ же є҆ди́нъ є҆́сть.
ка҃. Зако́нъ ли оу҆́бо проти́вꙋ ѡ҆бѣтова́нїємъ Бж҃їимъ; да
не бꙋ́детъ. А҆́ще бо да́нъ бы́сть зако́нъ моги́й ѡ҆живи́ти,
вои́стиннꙋ ѿ зако́на бы была̀ пра́вда:
кв҃. Но затворѝ писа́нїе всѣ́хъ по́дъ грѣхо́мъ, да ѡ҆бѣто-
ва́нїе ѿ вѣ́ры І҆и҃съ Хр҃то́вы да́стсѧ вѣ́рꙋющымъ.
кг҃. Пре́жде же прише́ствїѧ вѣ́ры, по́дъ зако́номъ стрего́ми
бѣ́хомъ затворе́ни въ хотѧ́щꙋю вѣ́рꙋ ѿкры́тисѧ:
кд҃. Тѣ́мже зако́нъ пѣ́стꙋнъ на́мъ бы́сть во Хр҃та̀, да ѿ
вѣ́ры ѡ҆правди́мсѧ:
ке҃. Прише́дшей же вѣ́рѣ, оу҆жѐ не по́дъ пѣ́стꙋномъ
є҆смы̀.
кѕ҃. Всѝ бо вы̀ сы́нове Бж҃їи є҆стѐ вѣ́рою ѡ҆ Хр҃тѣ̀
І҆и҃сѣ:
кз҃. Є҆ли́цы бо во Хр҃та̀ кр҃ти́стесѧ, во Хр҃та̀ ѡ҆блеко́-
стесѧ.
ки҃. Нѣ́сть І҆ꙋде́й, ни Є҆́ллинъ: нѣ́сть ра́бъ, ни свобо́дь:
нѣ́сть мꙋ́жескїй по́лъ, ни же́нскїй: всѝ бо вы̀ є҆ди́но є҆стѐ ѡ҆
Хр҃тѣ̀ І҆и҃сѣ.
кѳ҃. А҆́ще ли вы̀ Хр҃то́вы: оу҆́бо А҆враа́мле сѣ́мѧ є҆стѐ, и҆ по
ѡ҆бѣтова́нїю наслѣ́дницы.

ГЛАВА̀ Д҃.

а҃. Глаго́лю же, въ є҆ли́ко вре́мѧ наслѣ́дникъ мла́дъ є҆́сть,
ничи́мже лꙋ́чшїй є҆́сть раба̀, госпо́дь сы́й всѣ́хъ:

18. Защото ако е наслѣдіе-то отъ законъ-тъ, не е вече отъ обѣтованіе; но Аврааму съ обѣщаніе *го* подари Богъ.

19. И тъй защо *ся даде* законъ-тъ? Приложи ся по причинѫ на прѣстѫпленія-та, доклѣ дойде сѣме-то къмъ което станѫ обѣщаніе-то, още *той законъ* вчиненъ бы чрѣзъ ангелы-тѣ съ рѫкѫ-тѫ на единъ ходатай.

20. Но ходатай-тъ не е на едного; а Богъ е единъ.

21. И тъй законъ-тъ противенъ ли е на Божіи-тѣ обѣщанія? Да не бѫде! Защото ако бы ся далъ законъ който да може да оживотвори, то наистинѫ правда-та щѣше да е отъ законъ-тъ.

22. Но писаніе-то затвори всичко подъ грѣхъ, за да ся даде обѣщаніе-то отъ вѣрѫ-тѫ въ Іисуса Христа на тѣзи които вѣруватъ.

23. А прѣди да дойде вѣра-та, бѣхмы подъ стражѫ-тѫ на законъ-тъ, затворени до *врѣме-то на* вѣрѫ-тѫ която имаше да ся открые;

24. Така що законъ-тъ станѫ намъ дѣтоводитель къмъ Христа, да ся оправдаемъ чрѣзъ вѣрѫ-тѫ;

25. Но слѣдъ идваніе-то на вѣрѫ-тѫ, не смы вече подъ дѣтоводитель.

26. Защото всичкы сте сынове Божіи чрѣзъ вѣрѫ-тѫ въ Христа Іисуса;

27. Понеже всинца които сте ся въ Христа крьстили, въ Христа сте ся облѣкли.

28. Нѣма *вече* Іудеинъ, нито Еллинъ; нѣма рабъ, нито свободенъ; нѣма мѫжкый полъ, ни женскый; защото всичкы вы едно сте въ Христа Іисуса;

29. Ако ли сте вы Христови, то сте сѣме Авраамово, и по обѣтованіе наслѣдници.

ГЛАВА 4.

1. Казувамъ още, до колкото врѣме наслѣдникъ-тъ е младенецъ, не различа въ нищо отъ рабъ, ако и да е господарь на всичко;

в҃. Но под̾ повели́тели и҆ приста́вники є҆́сть, да́же до на-
ро́ка ѻ҆ц҃а.
г҃. Та́коже и҆ мы̀, є҆гда̀ бѣ́хомъ мла́ди, под̾ стїхі́ами бѣ́-
хомъ мі́ра порабоще́ни:
д҃. Є҆гда́ же прїи́де кончи́на лѣ́та, посла̀ Бг҃ъ Сн҃а своего̀
(є҆динoро́днаго.) раждáемаго ѿ жены̀, быва́ема под̾ зако́-
номъ:
є҃. Да подзако́нныѧ и҆скꙋпи́тъ, да всынoвле́нїе воспрї-
и́мемъ.
ѕ҃. И҆ поне́же є҆стѐ сы́нове, посла̀ Бг҃ъ Дх҃а Сн҃а своегѡ̀ въ
сердца̀ ва́ша, вопїю́ща: А҆́вва ѻ҆́ч҃е.
з҃. Тѣ́мже ᲂу҆жѐ нѣ́си ра́бъ, но сы́нъ: а҆́ще ли же сы́нъ, и҆ на-
слѣ́дникъ Бж҃їй Ї҆и҃съ Хр҃то́мъ.
и҃. Но тогда̀ ᲂу҆́бѡ не вѣ́дꙋще Бг҃а, слꙋжи́сте не по є҆сте-
ствꙋ̀ сꙋ́щымъ бoгѡ́мъ:
ѳ҃. Ны́нѣ же, позна́вше Бг҃а, па́че же позна́ни бы́вше ѿ
Бг҃а, ка́кѡ возвраща́етесѧ па́ки на немѡ́щныѧ и҆ хꙋ́дыѧ стїхі́и,
и҆̀мже па́ки свы́ше слꙋжи́ти хо́щете;
і҃. Дни̑ смотрѧ́ете, и҆ мѣ́сѧцы, и҆ времена̀ и҆ лѣ́та.
а҃і. Бою́сѧ ѡ҆ ва́съ, є҆да̀ ка́кѡ всꙋ́е трꙋди́хсѧ въ ва́съ.

в҃і. Бꙋ́дите ꙗ҆́коже а҆́зъ, занѐ и҆ а҆́зъ, ꙗ҆́коже вы̀, бра́тїе,
молю́ вы. ничи́мже менѐ ѡ҆би́дѣсте:
г҃і. Вѣ́сте же, ꙗ҆́кѡ за не́мощь пло́ти бл҃говѣсти́хъ ва́мъ
пе́рвѣе,
д҃і. И҆ и҆скꙋше́нїѧ моегѡ̀, є҆́же во пло́ти мое́й не ᲂу҆ничижи́сте
не ѡ҆плева́сте, но ꙗ҆́коже А҆́гг҃ла Бж҃їѧ прїѧ́сте мѧ̀, ꙗ҆́кѡ Хр҃та̀
Ї҆и҃са.
є҃і. Ко́е ᲂу҆́бо бѣ́ше бл҃же́нство ва́ше; свидѣ́тельствꙋю бо
ва́мъ, ꙗ҆́кѡ а҆́ще бы бы́ло мо́щно, ѻ҆́чеса̀ ва́ша и҆звертѣ́вше,
да́ли бы́сте мѝ.
ѕ҃і. Тѣ́мже вра́гъ ва́мъ бы́хъ, и҆́стинꙋ ва́мъ глаго́лѧ;

2. Но е подъ настоятели и домостроители, до *назначенный-тъ* отъ бащѫ-тѫ срокъ.

3. Така и ный, когато бѣхмы младенци, бѣхмы порабощени подъ стихіи-тѣ на свѣтъ-тъ.

4. А когато дойде испълненіе-то на врѣме-то, проводи Богъ Сына си, който ся роди отъ женѫ, и станѫ подъ законъ-тъ,

5. За да искупи онѣзи които бѣхѫ подъ законъ-тъ за да въсприемемъ усыновеніе-то.

6. И понеже сте сынове, проводи Богъ Духъ-тъ на Сына си въ сърдца-та ваши, който выка, Авва, Отче,

7. За това не си вече рабъ, но сынъ; ако ли си сынъ *то си* и наслѣдникъ Божій чрѣзъ Христа.

8. Но тогази като не познавахте Бога, служихте на тѣзи, които не сѫ по естество богове;

9. А сега, като познахте Бога, или *да речемъ* по добрѣ като быхте познани отъ Бога, какъ ся вращате къмъ слабы-тѣ и скудны-тѣ стихіи, на които пакъ изново искате да служите?

10. Дни-тѣ сматряте, и мѣсецы-тѣ, и врѣмена-та и годины-тѣ.

11. Боѭ ся за васъ, да не бы напусто да сьмь ся трудилъ помежду вы.

12. Бѫдѣте каквото азъ, защото и азъ сьмь както вы: братіе, молѭ ви ся, не сте ми сторили никаквѫ неправдѫ,

13. И знаете че най напрѣдъ ви проповѣдахъ евангеліе-то като бѣхъ немощенъ по плъть.

14. И вы не унищожихте, нито ся погнѫсихте отъ мое-то въ плъть-тѫ ми искушеніе, но пріехте мя като ангела Божія, като Христа Іисуса.

15. И тъй кое бѣше ваше-то блаженство? Понеже свидѣтелствувамъ за васъ че, ако да бы было възможно, очи-тѣ си быхте извъртѣли и быхте ми гы дали.

16. И тъй азъ непріятель ли ви станѫхъ, защото ви казувамъ истинѫ-тѫ?

з҃і. Ревну́ютъ по ва́съ не до́брѣ, но ѿлучи́ти ва́съ хота́тъ,
да и҆̀мъ ревну́ете.
и҃і. До́бро́ же, е҆́же ревнова́ти всегда̀ въ до́бромъ, и҆ не
то́чїю, внегда̀ приходи́ти мѝ къ ва́мъ.
ѳ҃і. Ча̑дца моа̀, и҆̀миже па́ки болѣ́знꙋю, до́ндеже воѡбра-
зи́тсѧ Хрⷭ҇то́съ въ ва́съ.
к҃. Хотѣ́лъ же бы́хъ прїитѝ къ ва́мъ ны́нѣ, и҆ и҆змѣни́ти
гла́съ мо́й, ꙗ҆́кѡ не домышла́юсѧ ѿ ва́съ.
к҃а. Глаго́лите мѝ, и҆̀же подъ зако́номъ хо́щете бы́ти, за-
ко́на ли не слꙋ́шаете;
к҃в. Пи́сано бо є҆́сть: ꙗ҆́кѡ А҆враа́мъ два̀ сы́на и҆мѣ̀: є҆ди́-
наго ѿ рабы̀, а҆ дрꙋга́го ѿ свобо́дныѧ.
к҃г. Но и҆̀же ѿ рабы̀, по пло́ти роди́сѧ: а҆ и҆̀же ѿ свобо́дныѧ,
по ѡ҆бѣтова́нїю.
к҃д. И҆̀же сꙋ́ть и҆носказа́ема: сїа̑ бо є҆ста̀ два̀ завѣ́та:
є҆ди́нъ ᲂу҆́бѡ ѿ горы̀ Сїна́йскїѧ, въ рабо́тꙋ ражда́ай, и҆̀же є҆́сть
А҆га́рь.
к҃е. А҆га́рь бо, Сїна̀ гора̀ є҆́сть во А҆раві́и, прилага́етсѧ же
ны́нѣшнемꙋ І҆ерⷭ҇ли́мꙋ, рабо́таетъ же съ ча̑ды свои́ми.
к҃ѕ. А҆ вы́шнїй І҆ерⷭ҇ли́мъ, свобо́дь є҆́сть, и҆̀же є҆́сть ма́ти
всѣ̑мъ на́мъ.
к҃з. Пи́сано бо є҆́сть: возвесели́сѧ непло́ды не ражда́ющаѧ:
расто́ргни и҆ возопѝ не болѧ́щаѧ, ꙗ҆́кѡ мнѡ́га ча̑да пꙋсты́ѧ
па́че не́жели и҆мꙋ́щїѧ мꙋ́жа.
к҃и. Мы́ же, бра́тїе, по І҆саа́кꙋ ѡ҆бѣтова́нїѧ ча̑да є҆смы̀.
к҃ѳ. Но ꙗ҆́коже тогда̀ по пло́ти роди́выйсѧ гонѧ́ше дꙋхо́внаго,
та́кѡ и҆ ны́нѣ.
л҃. Но что̀ глаго́летъ писа́нїе; и҆зженѝ рабꙋ̀ и҆ сы́на є҆ѧ̀, не
и҆́мать бо наслѣ́довати сы́нъ раба́ынинъ, съ сы́номъ свобо́-
дныѧ.
л҃а. Тѣ́мже, бра́тїе, нѣ́смы раба́ынина ча̑да, но свобо́-
дныѧ.

17. Показуватъ къмъ васъ ревность не добрѫ, но нщѫтъ да вы отлѫчатъ, за да имате вы ревность къмъ тѣхъ.

18. Добрѣ е да сте ревнители на добро-то вынѫгы, а не само кога ся намѣрувамъ между васъ.

19. Чада мои, за които сьмь пакъ въ мѫкы на ражданіе доклѣ ся образи Христосъ въ васъ,

20. Искалъ быхъ да сьмь сега при васъ, и да промѣнѭ гласъ-тъ си, защото сьмь въ недоумѣніе за васъ.

21. Кажѣте ми, вы които искате да сте подъ законъ, не слушате ли законъ-тъ?

22. Защото е писано, че Авраамъ имаше двама сынове, едного отъ рабынѭ-тѫ и едного отъ свободнѫ-тѫ;

23. Но тойзи който бѣ отъ рабынѭ-тѫ роди ся по плъть; а тойзи който бѣ отъ свободнѫ-тѫ, по обѣщаніе.

24. И това е иносказаемо; защото тѣ сѫ два-та завѣта, единый отъ Синайскѫ-тѫ горѫ, който ражда въ робство, и той е Агарь;

25. Защото Агарь е гора-та Синай въ Арабіѭ, и спосрѣща ся съ днешній-тъ Іерусалимъ; и въ робство е съ чада-та си.

26. А горній Іерусалимъ е свободенъ, който е майка на всинца ни;

27. Защото е писано: Възвесели ся неплодна, която не раждашь,възгласи и извыкай ты която не си была въ мѫкы *на ражданіе,* защото чада-та на запустѣлѫ-тѫ сѫ повече отъ чада-та на тѫзи която има мѫжъ.

28. А ный, братіе, чада на обѣщаніе-то смы, както Исаакъ.

29. Но както тогазь роденый-тъ по плъть, гоняше *роденаго* по духу, така и сега.

30. Но що казува писаніе-то? Испѫди рабынѭ-тѫ и сына ѝ; защото сынъ-тъ на рабынѭ-тѫ нѣма да бѫде наслѣдникъ наедно съсъ сынъ-тъ на свободнѫ-тѫ.

31. И тъй, братіе, не смы чада на рабынѭ-тѫ, но на свободнѫ-тѫ.

Глава̀ є҃.

а҃. Свобо́дою оу҆̀бо, є҆́юже Хр҇то́съ на́съ свобод́и, сто́йте, и҆ не па́ки под̾ и҆́гомъ рабо́ты держи́тесѧ.
в҃. Сѐ а҆́зъ Па́vелъ глаго́лю ва́мъ: ꙗ҆́кѡ а҆́ще ѡ҆брѣ́заетесѧ, Хр҇то́съ ва́съ ни́чтоже по́льзꙋетъ.
г҃. Свидѣ́тельствꙋю же па́ки всѧ́комꙋ человѣ́кꙋ ѡ҆брѣ́зающемꙋсѧ, ꙗ҆́кѡ до́лженъ є҆́сть ве́сь зако́нъ твори́ти.
д҃. Оу҆праздни́стесѧ ѿ Хр҇та̀, и҆̀же зако́номъ ѡ҆правда́етесѧ, ѿ бл҃года́ти ѿпадо́сте:
є҃. Мы̀ бо дх҃омъ ѿ вѣ́ры оу҆пова́нїѧ пра́вды жде́мъ.

ѕ҃. Ѡ҆ Хр҇тѣ̀ бо і҆и҃сѣ̀ ни ѡ҆брѣ́занїе что̀ мо́жетъ, ни неѡбрѣ́занїе, но вѣ́ра любо́вїю поспѣшеству́ема.
з҃. Тече́сте до́брѣ: кто̀ ва́мъ возбранѝ не покарѧ́тисѧ и҆́стинѣ;
и҃. Препрѣ́нїе не ѿ призва́вшагѡ вы̀.
ѳ҃. Ма́лъ ква́съ всѐ смѣше́нїе ква́ситъ.
і҃. А҆́зъ надѣ́юсѧ ѡ҆ ва́съ въ Гдⷭ҇ѣ, ꙗ҆́кѡ ничто́же и҆́но разꙋмѣ́ти бꙋ́дете: смꙋща́ѧй же ва́съ понесе́тъ грѣ́хъ, кто́ бы ни бы́лъ.
а҃і. А҆́зъ же, бра́тїе, а҆́ще ѡ҆брѣ́занїе є҆щѐ проповѣ́дꙋю, почто̀ є҆щѐ гони́мь є҆́смь; оу҆̀бо оу҆праздни́сѧ собла́знъ кр҇та̀.
в҃і. Ѡ҆ да́бы̀ ѿсѣ́чени бы́ли развраща́ющїи ва́съ.
г҃і. Вы̀ бо на свобо́дꙋ зва́ни бы́сте, бра́тїе: то́чїю да не свобо́да ва́ша въ вин́ꙋ пло́ти, но любо́вїю рабо́тайте дрꙋ́гъ дрꙋ́гꙋ.
д҃і. И҆́бо ве́сь зако́нъ во є҆ди́номъ сло́веси̇ и҆сполнѧ́етсѧ, во є҆́же: возлю́биши бли́жнѧго твоего̀ ꙗ҆́коже себѐ.
є҃і. А҆́ще же дрꙋ́гъ дрꙋ́га оу҆грыза́ете и҆ снѣда́ете, блюди́тесѧ, да не дрꙋ́гъ ѿ дрꙋ́га и҆стребле́ни бꙋ́дете.
ѕ҃і. Глаго́лю же: дх҃омъ ходи́те, и҆ по́хоти пло́тскїѧ не соверша́йте.

ГЛАВА 5.

1. Стойте прочее постоянни въ свободѫ-тѫ съ коѭто ны Христосъ освободи, и не ся подлагайте пакъ подъ иго на рабство.

2. Ето, азъ Павелъ ви казувамъ че, ако ся обрѣзувате, Христосъ нѣма да вы ползува нищо;

3. А пакъ свидѣтелствувамъ на всякого человѣка, който ся обрѣзува, че е длъженъ да испълни всичкый-тъ законъ.

4. Вы които ся оправдавате чрѣзъ законъ-тъ, отстранихте ся отъ Христа: отпаднѫхте отъ благодать-тѫ.

5. Защото ный чрѣзъ Духъ-тъ ожидамы надеждѫ-тѫ на оправданіе-то отъ вѣрѫ.

6. Защото въ Христа Іисуса нито обрѣзаніе-то има нѣкаквѫ силѫ, нито необрѣзаніе-то, но вѣра която дѣйствува съ любовь.

7. *Вы* вьрвѣхте добрѣ; кой вы възбрани да ся не покорявате на истинѫ-тѫ?

8. *Това* прѣдумуваніе не е отъ оногозь който вы е призовалъ.

9. Малко квасъ все-то тѣсто заквасува.

10. Азъ сьмь увѣренъ за васъ въ Господа, че нѣма да помыслите нищо друго: а който вы смущава, той ще подпадне подъ наказаніе, кой былъ да былъ.

11. И азъ, братіе, ако още проповѣдувамъ обрѣзаніе, защо да сьмь още гоненъ? тогазь бы ся махнѫла соблазнь-та на крьстъ-тъ.

12. Дано ся отсѣчахѫ тѣзи които вы развращаватъ.

13. Защото вы, братіе, на свободѫ бѣхте призовани, само не *употрѣбявайте* свободѫ-тѫ за причинѫ на плъть-тѫ, но съ любовь единъ другый си слугувайте.

14. Защото всичкый-тъ законъ въ еднѫ рѣчь ся испълнява: сирѣчь въ тѫзи: Да възлюбишь ближняго твоего както самаго себе си.

15. Ако ли ся хапете единъ другый и ся ядете, пазѣте ся да не бы единъ другый да ся истрѣбите.

16. Прочее казувамъ: Ходѣте по Духу, и не извьршвайте похоти-тѣ на плъть-тѫ.

з҃і. Пло́ть бо похотству́етъ на ду́ха, ду́хъ же на пло́ть: сі҃а
же дру́гъ дру́гу проти́вятся, да не ꙗ҆́же хо́щете, сі҃а тво-
ри́те.
и҃і. А҆́ще ли ду́хомъ води́ми є҆стѐ, нѣ́сте под̾ зако́номъ.
ѳ҃і. Ꙗ҆влє́на же сꙋ́ть дѣла̀ плотска̑ѧ, ꙗ҆́же сꙋ́ть прелюбо-
дѣ́ѧнїе, блꙋ́дъ, нечистота̀, стꙋдодѣ́ѧнїе,
к҃. І҆дѡлослꙋже́нїе, чародѣ̑ѧнїѧ, вражды̑, рвє́нїѧ, зави̑ды,
ꙗ҆́рѡсти, разжже́нїѧ, ра̑спри, собла́зны, є҆́реси,
к҃а. За̑висти, оу҆бі̑йства, пїа̑нства, безчи́нны кли́чы, и҆ по-
до́бнаѧ си̑мъ: ꙗ҆́же предглаго́лю ва́мъ, ꙗ҆́коже и҆ предреко́хъ,
ꙗ҆́кѡ таковѡ̑ѧ творѧ́щїи црⷭ҇твїѧ Бж҃їѧ не наслѣ́дѧтъ.
к҃в. Пло́дъ же дꙋхо́вный є҆́сть любы̀, ра́дость, ми́ръ, долго-
терпѣ́нїе, бл҃гость, милосе́рдїе, вѣ́ра,
к҃г. Кро́тость, воздержа́нїе: на таковы́хъ нѣ́сть зако́на.
к҃д. А҆ и҆̀же Хрⷭ҇то́вы сꙋ́ть, пло́ть распѧ́ша со страстмѝ и҆
похотмѝ.
к҃є. А҆́ще живе́мъ дꙋ́хомъ, дꙋ́хомъ и҆ да хо́димъ.
к҃ѕ. Не быва́имъ тщесла́вни, дрꙋ́гъ дрꙋ́га раздража́юще,
дрꙋ́гъ дрꙋ́гꙋ зави́дѧще.

ГЛАВА̀ ѕ҃.

а҃. Бра́тїе, а҆́ще и҆ впаде́тъ человѣ́къ въ нѣ́кое прегрѣше́нїе,
вы̀ дꙋхо́внїи и҆справлѧ́йте таковра́го дꙋ́хомъ кро́тости, блюды́й
себѐ, да не и҆ ты̀ и҆скꙋше́нъ бꙋ́деши.
в҃. Дрꙋ́гъ дрꙋ́га тѧ́гѡты̀ носи́те, и҆ та́кѡ и҆спо́лните зако́нъ
Хрⷭ҇то́въ.
г҃. А҆́ще бо кто̀ мни́тъ себѐ бы́ти что̀, ничто́же сы́й, оу҆-
мо́мъ льсти́тъ себѐ.
д҃. Дѣ́ло же своѐ да и҆скꙋша́етъ кі́йждо, и҆ тогда̀ въ себѣ̀
то́чїю хвале́нїе да и҆́мать, а҆ не во и҆но́мъ:
є҃. Кі́йждо бо своѐ бре́мѧ понесе́тъ.

17. Защото плъть-та похотствува противно-то на Духъ-тъ, а Духъ-тъ противно-то на плъть-тѫ, а тѣ ся противятъ едно на друго, така що да не правите това което ищете.

18. Но ако ся водите отъ Духъ-тъ, не сте подъ законъ.

19. И дѣла-та на плъть-тѫ сѫ явны: тѣ сѫ прѣлюбодѣяніе, блудъ, нечистота, похотливость,

20. Идолослуженіе, чародѣйство, вражды, распри, ревнованія, ярости, крамолы, раздори, ереси,

21. Зависти, убійства, піянства, кощунства, и подобны-тѣ на тѣхъ; за които ви прѣдказувамъ, както и прѣдрѣкохъ, че които правятъ таквызь *работы* нѣма да наслѣдятъ царство-то Божіе.

22. А плодъ-тъ на Духъ-тъ е любовь, радость, миръ, дълготърпѣніе, благость, милосердіе, вѣра,

23. Кротость, въздържаніе: противъ таквызи нѣма законъ.

24. А които сѫ Христови, распѣли сѫ плъть-тѫ наедно съсъ страсти-тѣ и похоти-тѣ ѝ.

25. Ако Духомъ живѣемъ, Духомъ и да ходимъ.

26. Да не бывамы тщеславни, за да ся раздразнямы единъ другый, и единъ другый да си завиждамы.

ГЛАВА 6.

1. Братіе, ако и впадне человѣкъ въ нѣкое прѣгрѣшеніе, вы духовни, поправяйте таковаго съ духъ на кротость; но пази и себе си, да не бы и ты искушенъ да бѫдешь.

2. Единъ другыму теготы-тѣ носѣте, и така ще испълните законъ-тъ Христовъ.

3. Защото ако мни нѣкой себе си че е нѣщо, като не е нищо, лъже ся съ умъ-тъ си.

4. Но всякой да испытува свое-то дѣло, и тогазь ще има похвалѫ само въ себе си, а не въ другыго;

5. Защото всякой свое-то брѣме ще понесе.

ѕ҃. Да ѡбщаетса же оучайса словеси оучащемꙋ во всѣхъ бл҃гихъ.
з҃. Не льститеса, Бг҃ъ поругаемь не бываетъ: еже бо аще сѣетъ человѣкъ, тожде и пожнетъ:
и҃. Ꙗкѡ сѣай въ плоть свою, ѿ плоти пожнетъ истлѣніе: а сѣай въ дх҃ъ, ѿ дх҃а пожнетъ животъ вѣчный.

ѳ҃. Доброе же творяще да не стꙋжаемъ си: во времѧ бо своѐ пожнемъ, не ѡслабѣюще.
і҃. Тѣмже оубо дондеже времѧ имамы, да дѣлаимъ бл҃гое ко всѣмъ, паче же къ присным въ вѣрѣ.
а҃і. Видите, колицѣми книгами писахъ вамъ моею рꙋкою.
в҃і. Елицы хотѧтъ хвалитисѧ по плоти, сіи нꙋдѧтъ вы ѡбрѣзатисѧ, точїю да не кр҇та ради Хр҇това гоними бꙋдꙋтъ.
г҃і. Ни бо ѡбрѣзающїисѧ сами законъ хранѧтъ: но хотѧтъ вамъ ѡбрѣзоватисѧ, да въ вашей плоти похвалѧтсѧ.
д҃і. Мнѣ же да не бꙋдетъ хвалитисѧ токмѡ ѡ кр҇тѣ Гд҇а нашегѡ Іи҃са Хр҇та: имже мнѣ міръ распѧсѧ, и азъ мірꙋ.
є҃і. Ѡ Хр҇тѣ бо Іи҃сѣ ни ѡбрѣзаніе что может, ни неѡбрѣзаніе, но нова тварь.
ѕ҃і. И елицы правиломъ симъ жительствꙋютъ, миръ на нихъ и милость, и на Іи҃ли Бж҃іи.
з҃і. Прочее, трꙋды да никтоже ми даетъ: азъ бо ꙗзвы Гд҇а Іи҃са на тѣлѣ моемъ ношꙋ.
и҃і. Бл҃годать Гд҇а нашегѡ Іи҃са Хр҇та со дх҃омъ вашимъ, братіе. аминь.

6. А тойзи който ся учи на слово-то *Божіе,* да направя участникъ въ вси-тѣ *си* добрины тогозь който го учи.

7. Не дѣйте ся лъга: Богъ поругаемъ не бива; понеже каквото посѣе человѣкъ, това ще и да пожьне.

8. Защото който сѣе въ плъть-тѫ си, отъ плъть-тѫ ще тлѣніе да пожьне; а който сѣе въ Духъ-тъ, отъ Духъ-тъ ще животъ вѣченъ да пожьне.

9. Да не ни ся додѣва да правимъ добро; Защото ако ся не уморявамы на врѣме ще пожьнемъ.

10. И тъй, доклѣ имамы врѣме, да струвамы добро на всичкы, а найвече на свои-тѣ по вѣрѫ-тѫ.

11. Виждте колко пространно писмо ви написахъ съ рѫкѫ-тѫ си.

12. Които искатъ да покажѫтъ добръ видъ по плъть, тѣ вы нудятъ да ся обрѣзувате, само да не бѫдѫтъ гонени за крьстъ-тъ Христовъ.

13. Защото нито тѣ, които ся обрѣзуватъ, пазятъ законъ-тъ, но ищѫтъ да ся обрѣзувате вы, за да ся похвалятъ въ вашѫ-тѫ плъть.

14. А азъ не дай, Боже, да ся хвалѭ, освѣнь съ крьстъ-тъ на Господа нашего Іисуса Христа, чрѣзъ когото е свѣтъ-тъ за мене распѣтъ, и азъ за свѣтъ-тъ.

15. Защото въ Христа Іисуса нито обрѣзаніе-то има нѣкоѭ силѫ, нито необрѣзаніе-то, но ново създаніе.

16. И на *всичкы* които живѣѭтъ по това правило, миръ на тѣхъ и милость и на Божій-тъ Израиль.

17. Отъ нынѣ никой да ми не досажда, защото азъ носѭ на тѣло-то си бѣлѣзы-тѣ на Господа Іисуса.

18. Благодать-та на Господа нашего Іисуса Христа да бѫде, братіе, съ вашій-тъ духъ. Аминь.

КО Е҆ФЕСЕ́ЕМЪ ПОСЛА́НІЕ

СТА́ГѠ А҆П҃ЛА ПА́ѴЛА.

ГЛАВА̀ А҃.

а҃. Па́ѵелъ посла́нникъ І҆и҃съ Хр҃то́въ во́лею Бж҃їею, свѧты̑мъ
сꙋ́щымъ во Е҆фе́сѣ и҆ вѣ́рнымъ ѡ҆ Хр҃тѣ̀ І҆и҃сѣ:
в҃. Бл҃года́ть ва́мъ и҆ ми́ръ ѿ Бг҃а Ѻ҃ца̀ на́шегѡ и҆ Гд҃а І҆и҃са
Хр҃та̀.
г҃. Бл҃гослове́нъ Бг҃ъ и҆ Ѻ҃ц҃ъ Гд҃а на́шегѡ І҆и҃са Хр҃та̀, бл҃го-
слови́вый на́съ всѧ́цѣмъ бл҃гослове́нїемъ дꙋ҃о́внымъ въ нб҃ныхъ
ѡ҆ Хр҃тѣ̀,
д҃. Ꙗ҆́коже и҆збра̀ на́съ въ не́мъ пре́жде сложе́нїѧ мі́ра, бы́ти
на́мъ ст҃ы̑мъ и҆ непоро́чнымъ пред̾ ни́мъ въ любви̑,
є҃. Пре́жде наре́къ на́съ во ᲂу҆сыновле́нїе І҆и҃съ Хр҃то́мъ въ
него̀, по бл҃говоле́нїю хотѣ́нїѧ своегѡ̀,
ѕ҃. Въ похвалꙋ̀ сла́вы бл҃года́ти своеѧ̀, є҆́юже ѡ҆бл҃года́тѝ на́съ
ѡ҆ возлю́бленнѣмъ:
з҃. Ѡ҆ не́мже и҆́мамы и҆збавле́нїе кро́вїю є҆гѡ̀, и҆ ѡ҆ставле́нїе
прегрѣше́нїй, по бога́тствꙋ бл҃года́ти є҆гѡ̀:

и҃. Ю҆́же преꙋмно́жилъ є҆́сть въ на́съ во всѧ́кой премꙋ́дрости
и҆ ра́зꙋмѣ,
ѳ҃. Сказа́въ на́мъ та́йнꙋ во́ли своеѧ̀, по бл҃говоле́нїю своемꙋ̀,
є҆́же пре́жде поло́жѝ въ не́мъ:
і҃. Въ смотре́нїе и҆сполне́нїѧ време́нъ, возглави́ти всѧ́ческаѧ
ѡ҆ Хр҃тѣ̀, ꙗ҆̀же на нб҃сѣ́хъ и҆ ꙗ҆̀же на земли̑ въ не́мъ:

КЪ ЕФЕСЯНОМЪ ПОСЛАНІЕ

НА СВЯТАГО АПОСТОЛА ПАВЛА.

ГЛАВА 1.

1. Павелъ съ волѭ-тѫ Божіѭ апостолъ Іисусъ Христовъ до святыи-тѣ които сѫ въ Ефесъ, и вѣрны-тѣ въ Христа Іисуса;

2. Благодать вамъ и миръ отъ Бога Отца нашего, и Господа Іисуса Христа.

3. Благословенъ Богъ и Отецъ на Господа нашего Іисуса Христа, който е благословилъ насъ съсъ всяко духовно благословеніе въ небесно *блаженство* въ Христа:

4. Както е избралъ насъ въ него прѣдъ созданіе міра, да бѫдемъ святи и непорочни прѣдъ него въ любовь:

5. Като ны е прѣдопрѣдѣлилъ да бѫдемъ усыновени нему чрѣзъ Іисуса Христа, по благоволеніе-то на своѭ-тѫ волѭ,

6. За похвалѫ на славнѫ-тѫ си благодать, съ коѭто е обдарилъ насъ чрѣзъ Възлюбленнаго *си;*

7. Въ когото имамы искупуваніе-то чрѣзъ кръвь-тѫ му, прощеніе-то на прѣгрѣшенія-та, по богатство-то на неговѫ-тѫ благодать;

8. Коѭто е прѣумножилъ въ насъ съсъ всякѫ прѣмудрость и разумъ,

9. Като ни обади тайнѫ-тѫ на своѭ-тѫ волѭ по свое-то благоволеніе, което е отъ понапрѣдъ положилъ въ него си;

10. Въ устроеніе на испълненіе-то на врѣмена-та, да съвокупи въ Христа всичко, и което е на небеса-та и което е на землѭ-тѫ; въ него,

а҃і. Въ не́мже и҆ насл҃ѣдницы сотвори́хомсѧ, пре́жде наре-
че́ни бы́вше по прозрѣ́нїю Б҃жїю, всѧ҃ дѣ́йствꙋющагѡ по
совѣ́тꙋ во́ли своеѧ̀,
в҃і. Ꙗ҆́кѡ бы́ти на́мъ въ похвале́нїе сла́вы є҆гѡ̀ пре́жде
ꙋ҆пова́вшымъ во Хр҃та̀,
г҃і. Въ не́мже и҆ вы̀, слы́шавше сло́во и҆́стины, бл҃говѣ́ство-
ва́нїе спасе́нїѧ на́шегѡ, въ не́мже и҆ вѣ́ровавше знамена́стесѧ
Дх҃омъ ѡ҆бѣтова́нїѧ ст҃ы́мъ,
д҃і. И҆́же є҆́сть ѡ҆брꙋче́нїе наслѣ́дїѧ на́шегѡ, во и҆збавле́нїе
снабдѣ́нїѧ, въ похвалꙋ̀ сла́вы є҆гѡ̀.
є҃і. Сегѡ̀ ра́ди и҆ а҆́зъ слы́шавъ ва́шꙋ вѣ́рꙋ ѡ҆ Хр҃тѣ̀ І҆и҃сѣ, и҆
любо́вь, ꙗ҆́же ко всѣ́мъ ст҃ы́мъ,
ѕ҃і. Не престаю̀ бл҃годарѧ̀ ѡ҆ ва́съ, помина́нїе ѡ҆ ва́съ творѧ̀
въ моли́твахъ мои́хъ:
з҃і. Да Бг҃ъ Гд҃а на́шегѡ І҆и҃са Хр҃та̀, Ѻ҆ц҃ъ сла́вы, да́стъ ва́мъ
Дх҃а премꙋ́дрости и҆ ѿкрове́нїѧ, въ позна́нїе є҆гѡ̀:

и҃і. Просвѣще́нна ѻ҆́чеса̀ се́рдца ва́шегѡ, ꙗ҆́кѡ ꙋ҆вѣ́дѣти
ва́мъ, ко́е є҆́сть ꙋ҆пова́нїе зва́нїѧ є҆гѡ̀, и҆ ко́е бога́тство сла́вы
достоѧ́нїѧ є҆гѡ̀ во ст҃ы́хъ,
ѳ҃і. И҆ ко́е преспѣ́ющее вели́чество си́лы є҆гѡ̀ въ на́съ
вѣ́рꙋющихъ по дѣ́йствꙋ держа́вы крѣ́пости є҆гѡ̀,

к҃. Ю҆́же содѣ́ѧ ѡ҆ Хр҃тѣ̀, воскреси́въ є҆го̀ ѿ ме́ртвыхъ, и҆
посади́въ ѡ҆десню́ю себѐ на нб҃ныхъ,
к҃а. Превы́ше всѧ́кагѡ нача́льства и҆ вла́сти и҆ си́лы и҆
госпо́дства, и҆ всѧ́кагѡ и҆́мене и҆менꙋ́емагѡ не то́чїю въ вѣ́цѣ
се́мъ, но и҆ во грѧдꙋ́щемъ.
к҃в. И҆ всѧ҃ покорѝ под̾ но́зѣ є҆гѡ̀: и҆ того̀ дадѐ главꙋ̀ вы́ше
всѣ́хъ цр҃кви,
к҃г. Ꙗ҆́же є҆́сть тѣ́ло є҆гѡ̀, и҆сполне́нїе и҆сполнѧ́ющагѡ всѧ́-
ческаѧ во всѣ́хъ.

11. Въ когото и наслѣдіе добыхмы, прѣдопрѣдѣлени бывше *на
това* споредъ намѣреніе-то на *Бога* който дѣйствува всичко по
съвѣтъ-тъ на своіѫ-тѫ воліѫ,

12. Да бѫдемъ за похвалѫ на славѫ-тѫ му *ный* които ся отъ
напрѣдъ надѣяхмы на Христа;

13. На когото и вы *уповахте,* като чухте слово-то на истинѫ-
тѫ, сирѣчь благовѣствованіе-то на ваше-то спасеніе, въ когото и
като повѣрувахте, быхте запечатани съ обѣщаный-тъ Святый Духъ,

14. Който е обрученіе на наше-то наслѣдіе, до искупуваніе-то
на стяжаніе-то *си,* за похвалѫ на неговѫ-тѫ славѫ.

15. За това и азъ, като чухъ вѣрѫ-тѫ ви въ Господа Іисуса, и
любовь-тѫ *ви* къмъ всичкы-тѣ святыи,

16. Не прѣстанувамъ да благодаріѫ *Бога* за васъ, и да вы поме-
нувамъ въ молитвы-тѣ си;

17. Да бы Богъ на Господа нашего Іисуса Христа, Отецъ на
славѫ-тѫ, далъ вамъ духъ на прѣмудрость и на откровеніе, за да
го познаете,

18. И да просвѣти сърдечны-тѣ ваши очи, за да познаете каква
е надежда-та на призваніе-то му, и какво е богатство-то на сла-
вно-то негово за святыи-тѣ наслѣдіе,

19. И колко е прѣвъсходно величіе-то на неговѫ-тѫ силѫ камъ
насъ които вѣрувамы, по дѣйствіе-то на държавнѫ-тѫ неговѫ
крѣпость,

20. Коіѫто подѣйствова въ Христа, като го въскрьси отъ мър-
твы-тѣ, и тури го да сѣдне отъ деснѫ-тѫ си странѫ на небеса,

21. По горѣ отъ всяко началство и власть, и силѫ, и господство,
и отъ всяко име съ което ся именуватъ, не само въ тойзи свѣтъ, но
и въ бѫдѫщый-тъ;

22. И всичко покори подъ нозѣ-тѣ му; и постави го надъ всич-
ко, главѫ на церквѫ-тѫ,

23. Която е негово-то тѣло и испълненіе-то на тогозь който
испълнява все во все.

ГЛАВА̀ В҃.

а҃. И҆ ва́съ сꙋ́щихъ прегрѣше́ньми ме́ртвыхъ и҆ грѣхи҆ ва́-
шими:
в҃. Въ ни́хже и҆ногда̀ ходи́сте, по вѣ́кꙋ мі́ра сегѡ̀, по кня́зю
вла́сти возде́шныѧ: ду́ха и҆́же нынѣ̀ дѣ́йствꙋетъ въ сынѣ́хъ
противле́нїѧ:
г҃. Въ ни́хже и҆ мы̀ всѝ жи́хомъ и҆ногда̀ въ по́хотехъ пло́ти
на́шеѧ, творѧ́ще во́лю пло́ти и҆ помышле́нїй, и҆ бѣ́хомъ є҆сте-
ство́мъ ча҄да гнѣ́ва, ꙗ҆́коже и҆ про́чїи:

д҃. Бг҃ъ же, бога́тъ сы́й въ ми́лости, за премно́гꙋю любо́вь
свою̀, є҆́юже возлюбѝ на́съ,
є҃. И҆ сꙋ́щихъ на́съ ме́ртвыхъ прегрѣше́ньми, со́живѝ
Хрⷭ҇то́мъ: бл҃года́тїю є҆стѐ спасе́ни:
ѕ҃. И҆ съ ни́мъ воскресѝ, и҆ спосадѝ на нбⷭ҇ныхъ во Хрⷭ҇тѣ̀
І҆и҃сѣ:
з҃. Да ꙗ҆ви́тъ въ вѣ́цѣхъ грѧдꙋ́щихъ пре́ѵѣлное бога́тство
бл҃года́ти своеѧ̀ бл҃гости́нею на на́съ ѡ҆ Хрⷭ҇тѣ̀ І҆и҃сѣ.
и҃. Бл҃года́тїю бо є҆стѐ спасе́ни чрез̾ вѣ́рꙋ: и҆ сїѐ не ѿ ва́съ,
Бж҃їй да́ръ:
ѳ҃. Не ѿ дѣ́лъ, да никто́же похва́литсѧ.
і҃. Того̀ бо є҆смы̀ творе́нїе, созда́ни въ Хрⷭ҇тѣ̀ І҆и҃сѣ на дѣла̀
блага҄ѧ, ꙗ҆̀же пре́жде ᲂу҆гото́ва Бг҃ъ, да въ ни́хъ хо́димъ.
а҃і. Тѣ́мже помина́йте, ꙗ҆́кѡ вы̀, и҆̀же и҆ногда̀ ꙗ҆зы́цы во
пло́ти, глаго́лемїи неѡбрѣ́занїе ѿ рєко́магѡ ѡ҆брѣ́занїѧ во
пло́ти рꙋкотворе́ннагѡ,
в҃і. Ꙗ҆́кѡ бѣ́сте во вре́мѧ ѻ҆́но без̾ Хрⷭ҇та̀, ѿчꙋжде́ни жи́тїѧ̀
І҆и҃левa, и҆ чꙋ́жди ѿ завѣ́тъ ѡ҆бѣтова́нїѧ, ᲂу҆пова́нїѧ не и҆мꙋ́ще,
и҆ безбо́жни въ мі́рѣ;
г҃і. Нынѣ̀ же ѡ҆ Хрⷭ҇тѣ̀ І҆и҃сѣ, вы̀ бы́вшїи и҆ногда̀ дале́че, бли́зъ
бы́сте кро́вїю Хрⷭ҇то́вою.

ГЛАВА 2.

1. *Съживи* и васъ които бѣхте мъртви въ прѣстѫпленія-та и грѣхове-тѣ,

2. Въ които сте нѣкога си ходили споредъ обычай-тъ на тойзи свѣтъ, по князь-тъ на въздушнѫ-тѫ власть, духъ-тъ който дѣйствува нынѣ въ синове-тѣ на противеніе-то;

3. Между които и ный всинца смы живѣли нѣкога си въ похоти-тѣ на нашѫ-тѫ плъть, като смы правили волѭ-тѫ на плъть-тѫ и на помыслы-тѣ; и по естество смы были, както и другы-тѣ, чада на гнѣвъ-тъ;

4. Богъ обаче, който е богатъ въ милость, за голѣмѫ-тѫ си любовь съ коѭто ны възлюби,

5. И като бѣхмы мъртвы въ прѣстѫпленія-та, оживи ны наедно съ Христа, (по благодать сте вы спасени,)

6. И съвъскрьси *ны* и турнѫ *ны* наедно да сѣднемъ въ небесно *блаженство* въ Христа Іисуса;

7. Да покаже на идущы-тѣ вѣкове прѣмного-то богатство на своѭ-тѫ благодать съ добринѫ-тѫ си къмъ насъ въ Христа Іисуса;

8. Защото по благодать сте спасени чрѣзъ вѣрѫ-тѫ; и това не *е* отъ васъ; Божій даръ е:

9. Не отъ дѣла, за да ся не похвали никой.

10. Защото негово смы твореніе, създадени въ Христа Іисуса за добры дѣла, които е Богъ прѣдуготвилъ, да ходимъ въ тѣхъ.

11. За това помнѣте, че вы нѣкога си по плъть язычници, наричани необрѣзани отъ тѣзи които ся наричатъ обрѣзани, съ обрѣзаніе на плъть-тѫ което става съ рѫцѣ,

12. Че въ онова врѣме бѣхте безъ Христа, отчуждени отъ гражданство-то Израилево, и странни отъ завѣты-тѣ на обѣщаніе-то, безъ да имате надеждѫ, и безъ Бога бѣхте на свѣтъ-тъ;

13. А сега въ Христа Іисуса, вы които нѣкога си бѣхте далеко, станѫхте близу чрѣзъ кръвь-тѫ Христовѫ.

д҃і. То́й бо є҆́сть ми́ръ на́шъ, сотвори́вый ѻ҆бо̑а є҆ди́но, и҆ средосте́нїе ѡ҆гра́ды разори́вый:

є҃і. Вражду̀ пло́тїю свое́ю, зако́нъ за́повѣдей оу҆че́ньми оу҆праздни́въ: да ѻ҆́ба сози́ждетъ собо́ю во є҆ди́наго но́ваго человѣ́ка, творѧ̀ ми́ръ:

ѕ҃і. И҆ примири́тъ ѻ҆бои́хъ во є҆ди́номъ тѣ́лѣ бг҃ови кр҇то́мъ, оу҆би́въ вражду̀ на не́мъ:

з҃і. И҆ прише́дъ бл҃говѣстѝ ми́ръ ва́мъ да́льнимъ и҆ бли́жнимъ:

и҃і. Занѐ тѣ́мъ и҆́мамы приведе́нїе ѻ҆бо́й во є҆ди́номъ дс҃ѣ ко ѻ҆ц҃ꙋ̀.

ѳ҃і. Тѣ́мже оу҆̀бо ктомꙋ̀ нѣ́сте стра́нни и҆ прише́льцы, но сожи́телє ст҃ы́мъ и҆ при́снїи бг҃ꙋ,

к҃. Назда́ни бы́вше на ѡ҆снова́нїи а҆п҇лъ и҆ прорѡ́къ, сꙋ́щꙋ краеꙋго́льнꙋ самомꙋ̀ і҆и҃сꙋ хр҇тꙋ̀,

к҃а. Ѡ҆ не́мже вса́ко созда́нїе составлѧ́емо расте́тъ въ цр҇ковь ст҃ꙋ́ю ѡ҆ гдⷭ҇ѣ,

к҃в. Ѡ҆ не́мже и҆ вы̀ созида́етесѧ въ жили́ще бж҃їе дх҃омъ.

ГЛАВА̀ Г҃.

а҃. Сегѡ̀ ра́ди а҆́зъ Па́νелъ ю҆́зникъ і҆и҃съ хр҇то́въ ѡ҆ ва́съ ѩ҆зы́цѣхъ:

в҃. А҆́ще оу҆̀бѡ слы́шасте смотре́нїе бл҃года́ти бж҃їѧ да́нныѧ мнѣ̀ въ ва́съ,

г҃. Ꙗ҆́кѡ по ѿкрове́нїю сказа́сѧ мнѣ̀ та́йна: ꙗ҆́коже преднаписа́хъ вма́лѣ,

д҃. Ѡ҆ не́мже мо́жете чтꙋ́ще разꙋмѣ́ти ра́зꙋмъ мо́й въ та́йнѣ хр҇то́вѣ:

є҃. Ꙗ҆́же во и҆нѣ́хъ ро́дѣхъ не сказа́сѧ сынѡ́мъ человѣ́чєскимъ, ꙗ҆́коже ны́нѣ ѿкры́сѧ ст҃ы́мъ є҆гѡ̀ а҆п҇столѡмъ и҆ проро́кѡмъ дх҃омъ ст҃ы́мъ:

ѕ҃. (Ꙗ҆́кѡ) бы́ти ꙗ҆зы́кѡмъ снаслѣ́дникѡмъ и҆ стѣле́сникѡмъ

14. Защото той е нашій-тъ миръ, който направи двѣ-тѣ едно, и развали срѣднѭ-тѫ стѣнѫ на прѣградѫ-тѫ;

15. Като унищожи враждѫ-тѫ съ плъть-тѫ си, законъ-тъ на заповѣди-тѣ съ ученіе-то *си;* за да създаде въ себе си два-та въ единъ новъ человѣкъ, и да направи миръ,

16. И въ едно тѣло да примири и двама-та съ Бога чрѣзъ крьстъ-тъ, като уби на него враждѫ-тѫ;

17. И като дойде проповѣда благовѣстіе-то на миръ-тъ на васъ които *бѣхте* далеко, и на тѣзи които *бѣхѫ* близу:

18. Защото чрѣзъ него и едни-тѣ и другы-тѣ имамы достѫпъ при Отца въ единъ Духъ.

19. За то не сте вече странни и пришелци, по сограждане на святыи-тѣ, и свои на Бога.

20. Понеже быхте съзидани на основаніе-то на апостолы-тѣ и пророцы-тѣ, като е краеѫгъленъ *камыкъ* самъ си Іисусъ Христосъ,

21. На когото всичко-то зданіе сглобявано расте за храмъ святъ Господу;

22. На когото и вы наедно ся зиждете за жилище Божіе чрѣзъ Духъ-тъ.

ГЛАВА 3.

1. За това азъ Павелъ, узникъ Іисусъ Христовъ за васъ язычници-тѣ;

2. Понеже сте чули смотреніе-то на даденѫ-тѫ мене за васъ Божіѭ благодать,

3. Че по откровеніе станѫ ми извѣстна тайна-та, (както и по прѣди ви вкратцѣ писахъ;

4. Отъ което, като прочитате, може да разумѣете мое-то проумѣваніе въ тайнѫ-тѫ Христовѫ,)

5. Която въ другы родове не бы извѣстена на человѣческы-тѣ синове, както сега ся чрѣзъ Духа откры на святы-тѣ неговы апостолы и пророцы;

6. Да бѫдѫтъ язычници-тѣ сънаслѣдници, да съставяватъ едно

и҆ спричастникѡмъ ѡ҆бѣтованїѧ є҆гѡ̀ ѡ҆ Хр҃тѣ І҆и҃сѣ, бл҃говѣ-
ствованїемъ,
з҃. Є҆мꙋ́же бы́хъ слꙋжи́тель по да́рꙋ бл҃года́ти Бж҃їѧ да́нныѧ
мнѣ̀ по дѣ́йствꙋ си́лы є҆гѡ̀:
и҃. Мнѣ̀ ме́ншемꙋ всѣ́хъ ст҃ы́хъ дана̀ бы́сть бл҃года́ть
сїѧ̀, во ꙗ҆зы́цѣхъ бл҃говѣсти́ти неизслѣ́дованное бога́тство
Хр҃то́во,
ѳ҃. И҆ просвѣти́ти всѣ́хъ, что̀ є҆́сть смотре́нїе та́йны со-
кровє́нныѧ ѿ вѣкѡ́въ въ Бз҃ѣ созда́вшемъ всѧ́ческаѧ І҆и҃съ
Хр҃то́мъ,
і҃. Да ска́жетсѧ ны́нѣ нача́лѡмъ и҆ власте́мъ на нб҃сныхъ
цр҃ковїю многоразли́чнаѧ премꙋ́дрость Бж҃їѧ,
а҃і. По предложе́нїю вѣ́къ, є҆́же сотворѝ ѡ҆ Хр҃тѣ̀ І҆и҃сѣ Гд҃ѣ
на́шемъ,
в҃і. Ѡ҆ не́мже и҆́мамы дерзнове́нїе и҆ приведе́нїе въ надѣ́ѧ-
нїи вѣ́рою є҆гѡ̀:
г҃і. Тѣ́мже молю̀ вы̀ не стꙋжа́ти си̑ въ ско́рбехъ мои́хъ ѡ҆
ва́съ, ꙗ҆̀же є҆́сть сла́ва ва́ша.
д҃і. Сегѡ̀ ра́ди преклонѧ́ю колѣ́на моѧ̑ ко Ѻ҆цꙋ̀ Гд҃а на́шегѡ
І҆и҃са Хр҃та̀.
є҃і. И҆з̾ негѡ́же всѧ́ко ѻ҆те́чество на нб҃сѣ́хъ и҆ на землѝ
и҆менꙋ́етсѧ:
ѕ҃і. Да да́стъ ва́мъ по бога́тствꙋ сла́вы своеѧ̀, си́лою ᲂу҆-
тверди́тисѧ Дх҃омъ є҆гѡ̀ во внꙋ́треннѣмъ человѣ́цѣ.

з҃і. Всели́тисѧ Хр҃тꙋ̀ вѣ́рою въ сердца̀ ва́ша: въ любвѝ
вкорене́ни и҆ ѡ҆снова́ни,
и҃і. Да возмо́жете разꙋмѣ́ти со всѣ́ми ст҃ы́ми, что̀ широта̀
и҆ долгота̀ и҆ глꙋбина̀ и҆ высота̀,
ѳ҃і. Разꙋмѣ́ти же преспѣ́ющꙋю ра́зꙋмъ любо́вь Хр҃то́вꙋ, да
и҆спо́лнитесѧ во всѧ́ко и҆сполне́нїе Бж҃їе.
к҃. Могꙋ́щемꙋ же па́че всѧ̑ твори́ти по преизбы́точествїю,

тѣло, и да сѫ съпричастници на негово-то обѣщаніе въ Христа, чрѣзъ евангеліе-то,

7. На което быхъ служитель по дарбѫ-тѫ на Божіѭ-тѫ благодать, която ми е дадена по дѣйствіе-то на234 неговѫ-тѫ силѫ;

8. На мене най малкый-тъ отъ всичкы-тѣ святыи даде ся тая благодать да благовѣстіѭ между язычницы-тѣ неизслѣдимо-то богатство Христово;

9. И да просвѣтіѭ вси-тѣ, що е смотреніе-то на тайнѫ-тѫ, която е была отъ вѣкы скрыта у Бога, който е създалъ всичко чрѣзъ Іисуса Христа,

10. За да стане сега чрѣзъ церквѫ-тѫ извѣстна на началства-та и власти-тѣ небесны, многоразлична-та прѣмудрость Божія,

11. Споредъ прѣдвѣчно-то намѣреніе което направи въ Христа Іисуса Господа нашего;

12. Въ когото имамы дързновеніе и достѫпъ съ увѣреніе чрѣзъ вѣрѫ-тѫ въ него.

13. За това вы моліѭ да не ви ся додѣе отъ мои-тѣ за васъ скърби, които сѫ ваша слава.

14. За това прѣклонявамъ колѣнѣ-тѣ си прѣдъ Отца на Господа нашего Іисуса Христа,

15. Отъ когото ся именува всяко отечествіе на небеса-та и на земіѭ-тѫ,

16. Да ви даде споредъ богатство-то на славѫ-тѫ си, чрѣзъ неговый-тъ Духъ да ся утвърдите крѣпко въ вѫтрѣшній-тъ человѣкъ,

17. Чрѣзъ вѣрѫ-тѫ *ви* да ся всели Христосъ въ ваши-тѣ сърдца; щото вкоренени и основани въ любовь-тѫ,

18. Да можете да разумѣете наедно съсъ всичкы-тѣ святыи, що е широчина-та и дължина-та и дълбочина-та и высочина-та,

19. И да познаете любовь-тѫ Христовѫ, която прѣвъсхожда *всяко* знаніе, за да ся испълните съсъ всичкѫ-тѫ пълнотѫ Божіѭ.

20. А на того, който, по дѣйствующѫ-тѫ въ насъ силѫ, може

і҆́хже про́симъ и҆лѝ разꙋмѣ́емъ, по си́лѣ дѣ́йствꙋемѣй въ
на́съ,
к҃а. Томꙋ̀ сла́ва въ цр҃кви ѡ҆ Хрⷭ҇тѣ̀ І҆и҃сѣ, во всѧ̑ ро́ды вѣ́ка
вѣкѡ́въ. а҆ми́нь.

Глава̀ д҃.

а҃. Молю̀ ᲂу҆̀бо ва́съ а҆́зъ ю҆́зникъ ѡ҆ Гдⷭ҇ѣ, досто́йнѡ ходи́ти
зва́нїѧ, въ не́же зва́ни бы́сте,
в҃. Со всѧ́кимъ смиреномꙋ́дрїемъ и҆ кро́тостїю, съ долго-
терпѣ́нїемъ, терпѧ́ще дрꙋ́гъ дрꙋ́га любо́вїю,
г҃. Тща́щесѧ блюстѝ є҆дине́нїе дꙋ́ха въ сою́зѣ ми́ра.

д҃. Є҆ди́но тѣ́ло, є҆ди́нъ дꙋ́хъ, ꙗ҆́коже и҆ зва́ни бы́сте во є҆ди́-
номъ ᲂу҆пова́нїи зва́нїѧ ва́шегѡ:
є҃. Є҆ди́нъ Гдⷭ҇ь, є҆ди́на вѣ́ра, є҆ди́но кр҃ще́нїе:
ѕ҃. Є҆ди́нъ Бг҃ъ и҆ Ѻ҆ц҃ъ всѣ́хъ, и҆́же на́дъ всѣ́ми, и҆ чре́зъ
всѣ́хъ и҆ во всѣ́хъ на́съ.
з҃. Є҆ди́номꙋ же комꙋ́ждо на́съ даде́сѧ бл҃года́ть по мѣ́рѣ
дарова́нїѧ Хрⷭ҇то́ва.
и҃. Тѣ́мже глаго́летъ: возше́дъ на высотꙋ̀ плѣни́лъ є҆сѝ
плѣ́нъ, и҆ дадѐ дая҄нїѧ человѣ́кѡмъ,
ѳ҃. А҆ є҆́же, взы́де, что̀ є҆́сть, то́чїю, ꙗ҆́кѡ и҆ сни́де пре́жде
въ до́лнѣйшыѧ стра́ны земли̑;
і҃. Сше́дый, то́й є҆́сть и҆ возше́дый превы́ше всѣ́хъ нб҃съ,
да и҆спо́лнитъ всѧ̑ческаѧ:
а҃і. И҆ то́й да́лъ є҆́сть ѻ҆́вы ᲂу҆́бѡ а҆пⷭ҇лы, ѻ҆́вы же Проро́ки,
ѻ҆́вы же бл҃говѣ́стники, ѻ҆́вы же па́стыри и҆ ᲂу҆чи́тели,
в҃і. Къ соверше́нїю ст҃ы́хъ въ дѣ́ло слꙋже́нїѧ, въ созида́нїе
тѣ́ла Хрⷭ҇то́ва:
г҃і. До́ндеже дости́гнемъ всѝ въ соедине́нїе вѣ́ры и҆ по-
зна́нїѧ Сн҃а Бж҃їѧ, въ мꙋ́жа соверше́нна, въ мѣ́рꙋ во́зраста
и҆сполне́нїѧ Хрⷭ҇то́ва:

да направи несравненно повече отъ колкото просимъ или мыслимъ,

21. Нему слава *да бжде* въ церквж-тж чрѣзъ Іисуса Христа, въ всичкы-тѣ родове отъ вѣка до вѣка. Аминь.

ГЛАВА 4.

1. И тъй, азъ узникъ въ Господа, молѭ вы да ходите достойно на званіе-то, въ което быхте призовани,

2. Съсъ всяко смиреномудріе и кротость, съ дълготърпѣніе да си прѣтърпѣвате единъ другъ съ любовь,

3. Като ся стараете да увардите единство-то на Духъ-тъ въ свърскж-тж на миръ-тъ.

4. Едно тѣло и единъ Духъ, както ся и призовахте съ еднж надеждж на званіе-то ваше;

5. Единъ Господь, една вѣра, едно крьщеніе;

6. Единъ Богъ и Отецъ на вси-тѣ, който е надъ всичкы, чрѣзъ всичкы и въ всичкы насъ.

7. А всякому отъ насъ ся даде благодать, по мѣркж-тж на Христово-то дарованіе.

8. За това казува: Като възлѣзе на высоко, плѣни плѣнъ, и даде даванія на человѣцы-тѣ.

9. А това, възлѣзе, що е друго, освѣнь, че е и слѣзлъ понапрѣдъ въ най долны-тѣ страны на земѭ-тж?

10. Тойзи който е слѣзлъ той е който и възлѣзе по горѣ отъ всичкы-тѣ небеса да испълни всичко.

11. И той даде едни *да сж* апостоли, другы пророци, другы пакъ благовѣстители, а другы пастыри и учители,

12. За усъвършенствованіе на святыи-тѣ, въ дѣло-то на служеніе-то на тѣло-то Христово;

13. Доклѣ достигнемъ всинца въ единство-то на вѣрж-тж, и на познаніе-то на Сына Божія въ совършенъ мжжъ, въ мѣрж-тж на възрастъ-тъ на Христовж-тж пълнотж.

д҃i. Да не бываемъ ктому̀ младе́нцы, вла́ющеся и҆ скита́ю-
щеся вся́кимъ вѣ́тромъ ѹ҆че́нїѧ, во лжи̑ человѣ́честѣ́й, въ
кова́рствѣ ко́зней льще́нїѧ:
є҃i. И҆стинствѹ́юще же въ любви̑, да возрасти́мъ въ него̀
вся́ческаѧ, и҆́же є҆́сть глава̀ Хрⷭ҇то́съ,
ѕ҃i. И҆з̾ негѡ́же всѐ тѣ́ло составля́емо и҆ счинѣва́емо при-
ли́чнѣ, всѧ́цѣмъ ѡ҆сѧза́нїемъ подая́нїѧ, по дѣ́йствѹ въ мѣ́рѣ
є҆ди́ныѧ коея́ждо ча́сти, возраще́нїе тѣ́ла твори́тъ въ созда́нїе
сама́гѡ себѐ любо́вїю.
з҃i. Сїѐ ѹ҆̀бо глаго́лю и҆ послѹшествѹ́ю ѡ҆ Гдⷭ҇ѣ, ктомѹ̀ не
ходи́ти ва́мъ, ꙗ҆́коже и҆ про́чїи ꙗ҆зы́цы хо́дѧтъ въ сꙋетѣ́ ѹ҆ма̀
и҆́хъ,
и҃i. Помраче́ни смы́сломъ, сѹ́ще ѿчѹжде́ни ѿ жи́зни Бж҃їѧ,
за невѣ́жество сѹ́щее въ ни́хъ, за ѡ҆каменѣ́нїе серде́цъ
и҆́хъ:
ѳ҃i. И҆́же въ нечая́нїе вложи́шеся преда́ша себѐ стѹдодѣ́янїю
въ дѣ́ланїе вся́кїѧ нечистоты̀ въ лихоима́нїи:
к҃. Вы́ же не та́кѡ позна́сте Хрⷭ҇та̀.
к҃а. А҆́ще ѹ҆́бѡ слы́шасте є҆го̀, и҆ ѡ҆ не́мъ наѹчи́стесѧ, ꙗ҆́коже
є҆́сть и҆́стина ѡ҆ І҆и҃сѣ:
к҃в. Ѿложи́ти ва́мъ, по пе́рвомѹ житїю̀, ве́тхаго человѣ́ка
тлѣ́ющаго въ по́хотехъ преле́стныхъ:
к҃г. Ѡ҆бновля́тисѧ же дѹ́хомъ ѹ҆ма̀ ва́шегѡ.
к҃д. И҆ ѡ҆блещи́сѧ въ но́ваго человѣ́ка созда́наго по Бг҃ѹ въ
пра́вдѣ, и҆ въ преподо́бїи и҆́стины.
к҃є. Тѣ́мже ѿло́жше лжѹ̀, глаго́лите и҆́стинѹ кі́йждо ко
и҆́скреннемѹ своемѹ̀: занѐ є҆смы̀ дрѹ́гъ дрѹ́гѹ ѹ҆́дове.
к҃ѕ. Гнѣ́вайтесѧ, и҆ не согрѣша́йте: со́лнце да не за́йдетъ
въ гнѣ́вѣ ва́шемъ,
к҃з. Ни жѐ дади́те мѣ́ста дїа́волѹ.
к҃и. Кра́дый, ктомѹ̀ да не кра́детъ, но па́че да трѹжда́-
етсѧ, дѣ́лаѧ свои́ма рѹка́ма бл҃го́е, да и҆́мать подая́ти тре́бѹ-
ющемѹ.

14. Да не смы вече младенци, блъскани и завличани отъ всякой вѣтръ на ученіе-то, съ человѣческо-то льстеніе, съ пронырство по ухыщреніе-то на измамѫ-тѫ;
15. Но съ истинство въ любовь-тѫ, да порастемъ по всичко въ него, който е глава-та, Христосъ,
16. Отъ когото всичко-то тѣло съчленявано и свързувано чрѣзъ всяко сключуваніе на спомагателны-тѣ членове, споредъ съразмѣрно-то дѣйствіе на всякѫ еднѫ часть, прави тѣло-то да расте, за свое-то си въ любовь-тѫ назиданіе.
17. Прочее, това казувамъ и свидѣтелствувамъ въ Господа, да не ходите вече, както ходятъ и другы-тѣ языччници въ суетѫ-тѫ на умъ-тъ си,
18. Помрачени въ разумъ-тъ, и отчуждени отъ животъ-тъ Божій за невѣжество-то което е въ тѣхъ, *и* заради окамененіе-то на сърдце-то имъ.
19. Които, като въ нечувствіе сѫ ся прѣдали на похотливость, да вършатъ ненасытно всякѫ нечистотѫ.
20. Но вы не сте така познали Христа;
21. Понеже сте го чули, и сте научени отъ него, както е истина-та въ Іисуса,
22. Да ся съблѣчете отъ ветхый-тъ человѣкъ, споредъ по прѣдишно-то *си* поведеніе, който тлѣе въ прѣльстителны-тѣ похоти;
23. И да ся подновявате въ духъ-тъ на вашій-тъ умъ,
24. И да ся облѣчете въ новый-тъ человѣкъ, създаденый-тъ по *образъ-тъ на* Бога въ правдѫ и въ святость на истинѫ-тѫ.
25. За това, отхвърлѣте лъжѫ-тѫ: и всякой съ ближняго си говорѣте истинѫ; защото смы удове единъ на другъ.
26. Гнѣвайте ся и не съгрѣшавайте, слънце-то да не зайде въ разгнѣваніе-то ви,
27. Нито давайте мѣсто на діаволъ-тъ.
28. Който е кралъ, да не краде вече, а наипаче да ся труди да работи добро-то съ рѫцѣ-тѣ *си*, за да има да раздава и на тогози който има нуждѫ.

к҃а. Вся́ко сло́во гни́ло да не и҆схо́дитъ и҆з̾ ᲂу҆́стъ ва́шихъ, но то́чїю є҆́же є҆́сть бл҃го къ созда́нїю вѣ́ры, да да́стъ бл҃года́ть слы́шащымъ:

л҃. И҆ не ѡ҆скорбля́йте Дх҃а ст҃а́гѡ Бж҃їѧ, и҆́мже зна́менастесѧ въ де́нь и҆збавле́нїѧ.

л҃а. Вся́ка го́ресть, и҆ гнѣ́въ, и҆ ꙗ҆́рость, и҆ кли́чь, и҆ хꙋла̀, да во́зметсѧ ѿ ва́съ, со вся́кою ѕло́бою:

л҃в. Быва́йте же дрꙋ́гъ ко дрꙋ́гꙋ бла́зи, милосе́рди, проща́юще дрꙋ́гъ дрꙋ́гꙋ, ꙗ҆́коже и҆ Бг҃ъ во Хрⷭ҇тѣ̀ прости́лъ є҆́сть ва́мъ.

Глава̀ є҃.

а҃. Быва́йте ᲂу҆̀бо подража́тели Бг҃ꙋ, ꙗ҆́коже ча́да возлю́бленнаѧ:

в҃. И҆ ходи́те въ любвѝ, ꙗ҆́коже и҆ Хрⷭ҇то́съ возлюби́лъ є҆́сть на́съ, и҆ предадѐ себѐ за ны̀ приноше́нїе и҆ же́ртвꙋ Бг҃ꙋ въ воню̀ бл҃гоꙋха́нїѧ.

г҃. Блꙋ́дъ же и҆ вся́ка нечистота̀ и҆ лихои́мство нижѐ да и҆менꙋ́етсѧ въ ва́съ, ꙗ҆́коже подоба́етъ ст҃ы̑мъ:

д҃. И҆ скверносло́вїе, и҆ бꙋесло́вїе, и҆лѝ кощꙋ́ны, ꙗ҆̀же непод̾ѡ́бнаѧ, но па́че бл҃годаре́нїе.

є҃. Сїе́ бо да вѣ́сте, ꙗ҆́кѡ вся́къ блꙋдни́къ, и҆лѝ нечи́стъ, и҆лѝ лихои́мецъ, и҆́же є҆́сть ї҆дѡлослꙋжи́тель, не и҆́мать достоѧ́нїѧ въ цр҇твїи Хрⷭ҇та̀ и҆ Бг҃а.

ѕ҃. Никто́же ва́съ да льсти́тъ сꙋ́етными словесы̀: си́хъ бо ра́ди гряде́тъ гнѣ́въ Бж҃їй на сы́ны непокори̑выѧ.

з҃. Не быва́йте ᲂу҆̀бо сопричя́стницы и҆̀мъ.

и҃. Бѣ́сте бо и҆ногда̀ тма̀, ны́нѣ же свѣ́тъ ѡ҆ Гдⷭ҇ѣ: ꙗ҆́коже ча̑да свѣ́та ходи́те:

ѳ҃. Пло́дъ бо дꙋхо́вный є҆́сть во вся́кой бл҃гостꙑ́ни и҆ пра́вдѣ и҆ и҆́стинѣ:

і҃. И҆скꙋша́юще что̀ є҆́сть бл҃гоꙋго́дно Бг҃ови:

29. Никое гнило слово да не излѣзва изъ уста-та ви, но онова което е добро за потрѣбно-то назиданіе, за да принесе благодать на тѣзи които слушатъ;

30. И не оскърбявайте Святый-тъ Духъ Божій, съ когото сте запечатани за день-тъ на искупуваніе-то.

31. Всяко огорченіе, и ярость, и гнѣвъ, и выкъ, и хула, да ся дигне отъ васъ наедно съсъ всякѫ злобѫ;

32. А бывайте благы единъ другыму, милосьрди, прощавайте си единъ на другый, както ви е и Богъ простилъ чрѣзъ Христа.

ГЛАВА 5.

1. И тъй бывайте подражатели Богу, като чада възлюбленны;

2. И ходѣте въ любовь, както и Христосъ ны възлюби, и прѣдаде себе си за насъ приносъ и жьртвѫ Богу въ благовоннѫ миризмѫ.

3. А блудъ и всякаква нечистота или лихоимство, да имъ ся не чува нито име-то между васъ, както подобава на святыи.

4. Нито срамотны и пусты прикаскы, нито кощунства, които сѫ неприлични нѣща; но повече *вмѣсто тѣхъ* благодареніе.

5. Защото знаете това, че всякой блудникъ, или нечистъ, или лихоимецъ, (който е идолослужитель,) нѣма наслѣдіе въ царството на Христа и Бога.

6. Да вы не льсти никой съ праздны думы; понеже за *всичко* това иде гнѣвъ-тъ Божій врьхъ синове-тѣ на непокорство-то.

7. И тъй не бывайте съучастници тѣмъ.

8. Защото нѣкога си бѣхте тьмнина, а сега сте видѣлина въ Господа: ходѣте като чада на видѣлинѫ-тѫ;

9. (Защото плодъ-тъ на Духъ-тъ е въ всякѫ благостынѭ, и правдѫ и истинѫ;)

10. Опытувайте що е благоугодно Господу.

а҃і. И҆ не приѡбща́йтесѧ къ дѣлѡ́мъ непло́днымъ тмы̀,
па́че же и҆ ѡ҆блича́йте.
в҃і. Быва́ємаѧ бо ѿ та́й ѿ ни́хъ сра́мно є҆́сть и҆ глаго́лати:
г҃і. Всѧ̑ же ѡ҆блича́ємаѧ, ѿ свѣ́та ꙗ҆влѧ́ютсѧ: всѐ бо ꙗ҆влѧ́-
емое, свѣ́тъ є҆́сть:
д҃і. Сегѡ̀ ра́ди глаго́летъ: воста́ни спѧ́й и҆ воскресни̇̀ ѿ ме́р-
твыхъ, и҆ ѡ҆свѣти́тъ тѧ̀ Хрⷭ҇то́съ.
є҃і. Блюди́те ᲂу҆́бо, ка́кѡ ѡ҆па́снѡ хо́дите, не ꙗ҆́коже не мꙋ̀-
дри, но ꙗ҆́коже премꙋ́дри:
ѕ҃і. И҆скꙋпꙋ́юще вре́мѧ, ꙗ҆́кѡ днѝє лꙋка́ви сꙋ́ть.
з҃і. Сегѡ̀ ра́ди не быва́йте несмы́слени, но разꙋмѣва́йте,
что̀ є҆́сть во́лѧ Бж҃їѧ:
и҃і. И҆ не ᲂу҆пива́йтесѧ вїно́мъ, въ не́мже є҆́сть блꙋ́дъ: но
па́че и҆сполнѧ́йтесѧ дх҃омъ,
ѳ҃і. Глаго́люще себѣ̀ во ѱалмѣ́хъ и҆ пѣ́нїихъ и҆ пѣ́снехъ
дх҃о́вныхъ, воспѣва́юще и҆ пою́ще въ сердца́хъ ва́шихъ Гв҃и,
к҃. Бл҃годарѧ́ще всегда̀ ѡ҆ всѣ́хъ ѡ҆ и҆́мени Гдⷭ҇а на́шегѡ І҆и҃са
Хрⷭ҇та̀ Бг҃ꙋ и҆ Ѻ҆ц҃ꙋ̀:
к҃а. Повинꙋ́ющесѧ дрꙋ́гъ дрꙋ́гꙋ въ стра́сѣ Бж҃їи.
к҃в. Жєны̀, свои́мъ мꙋжє́мъ повинꙋ́йтесѧ, ꙗ҆́коже Гдⷭ҇ꙋ,
к҃г. Занѐ мꙋ́жъ глава̀ є҆́сть жены̀, ꙗ҆́коже и҆ Хрⷭ҇то́съ глава̀
цр҃кве, и҆ то́й є҆́сть Сп҃си́тель тѣ́ла:
к҃д. Но ꙗ҆́коже цр҃ковь повинꙋ́етсѧ Хрⷭ҇тꙋ̀, та́кожде и҆ жєны̀
свои́мъ мꙋжє́мъ во всє́мъ.
к҃є. Мꙋ́жїе, люби́те своѧ̑ жєны̀, ꙗ҆́коже и҆ Хрⷭ҇то́съ возлюбѝ
цр҃ковь, и҆ себѐ предадѐ за ню̀:
к҃ѕ. Да ѡ҆ст҃и́тъ ю҆̀, ѡ҆чи́стивъ ба́нею во́дною въ глаго́лѣ,
к҃з. Да предста́витъ ю҆̀ себѣ̀ сла́внꙋ цр҃ковь, не и҆́мꙋщꙋ скве́рны,
и҆лѝ поро́ка, и҆лѝ нѣ́что ѿ таковы́хъ, но да бꙋ́детъ ст҃а̀ и҆ непоро́чна.
к҃и. Та́кѡ до́лжни сꙋ́ть мꙋ́жїе люби́ти своѧ̑ жєны̀, ꙗ҆́кѡ
своѧ̑ тѣлеса̀. любѧ́й бо свою̀ женꙋ̀, себѐ сама́го лю́битъ:
к҃ѳ. Никто́же бо когда̀ свою̀ пло́ть возненави́дѣ, но пи-
та́етъ и҆ грѣ́етъ ю҆̀, ꙗ҆́коже и҆ Гдⷭ҇ь цр҃ковь.

11. И не участвувайте на бесплодны-тѣ дѣла на тьмнинѫ-тѫ, а наипаче и обличавайте гы.

12. Защото това което скрытомъ правятъ, срамотно е и да ся говори.

13. А всичко което ся изобличава отъ видѣлинѫ-тѫ, става явно; понеже всяко което става явно, видѣлина е;

14. За това казува: Стани ты който спишь, и въскрьсни отъ мьртвы-тѣ, и ще тя освѣти Христосъ.

15. И тъй гледайте какъ съ прѣдупазваніе да ходите, не както глупави, но както прѣмудри,

16. Искупувайте врѣме-то, защото дни-тѣ сѫ лукави.

17. Заради това не бывайте несмысленни, но разумѣвайте що е воля-та Божія.

18. И не ся опивайте съ вино, въ което е разблудство, но испълняйте ся Духомъ;

19. И разговаряйте ся съ псалмы и пѣнія и пѣсни духовны, пѣйте и въспѣвайте Господу въ сьрдце-то си,

20. Вынѫгы благодаряще за всичко Бога и Отца въ име-то на Господа нашего Іисуса Христа;

21. Покорявайте ся единъ другыму въ страхъ Божій.

22. Жены, покорявайте ся на свои-тѣ си мѫжіе, както на Господа;

23. Защото мѫжъ-тъ е глава на женѫ-тѫ, както е и Христосъ глава на церквѫ-тѫ, и той е Спаситель на тѣло-то.

24. Но както церква-та ся покорява Христу, така жены-тѣ *да ся покоряватъ* въ всичко на свои-тѣ си мѫжіе.

25. Мѫжіе, любѣте жены-тѣ си, както и Христосъ възлюби церквѫ-тѫ, и прѣдаде себе си за неѭ,

26. Да ѭ освяти и очисти съ омываніе-то съ водѫ, чрѣзъ слово-то,

27. Да ѭ прѣдстави на себе си церквѫ славнѫ, безъ да има пятно, или бръчкѫ, или *друго* нѣщо такова, но да е свята и непорочна.

28. Така сѫ длъжни мѫжіе-тѣ да любятъ жены-тѣ си, както свои-тѣ си тѣла. Който люби женѫ си, себе си люби;

29. Защото никой никога не е възненавидѣлъ своѭ-тѫ си плъть, но храни ѭ и ся грыжи за неѭ, както и Господь церквѫ-тѫ.

л҃. Занѐ ᲂу҆̀ды є҆смы̀ тѣ́ла є҆гѡ̀, ѿ пло́ти є҆гѡ̀, и҆ ѿ косте́й є҆гѡ̀.

л҃а. Сегѡ̀ ра́ди ѡ҆ста́витъ человѣ́къ ѻ҆ц҃а̀ своего̀ и҆ ма́терь: и҆ прилѣ́питсѧ къ женѣ̀ свое́й, и҆ бꙋ́дета два̀ въ пло́ть є҆ди́нꙋ.

л҃в. Та́йна сїѧ̀ вели́ка є҆́сть: а҆́зъ же глаго́лю во Хр҃та̀, и҆ во цр҃ковь.

л҃г. Ѻ҆ба́че и҆ вы̀ по є҆ди́номꙋ, кі́йждо свою̀ женꙋ̀ си́це да лю́битъ ꙗ҆́коже и҆ себѐ: а҆ жена̀ да бо́итсѧ своегѡ̀ мꙋ́жа.

ГЛАВА̀ ѕ҃.

а҃. Ча҃да, послꙋ́шайте свои́хъ роди́телей ѡ҆ Гд҃ѣ: сїѐ бо є҆́сть пра́ведно.

в҃. Чтѝ ѻ҆ц҃а̀ твоего̀ и҆ ма́терь: ꙗ҆́же є҆́сть за́повѣдь пе́рваѧ во ѡ҆бѣтова́нїи:

г҃. Да бл҃го тѝ бꙋ́детъ, и҆ бꙋ́деши долголѣ́тенъ на землѝ.

д҃. И҆ ѻ҆ц҃ы̀, не раздража́йте ча҃дъ свои́хъ, но воспитова́йте и҆́хъ въ наказа́нїи и҆ ᲂу҆че́нїи Гд҃ни.

є҃. Рабѝ, послꙋ́шайте госпо́дїй свои́хъ по пло́ти, со стра́хомъ и҆ тре́петомъ, въ простотѣ̀ се́рдца ва́шегѡ, ꙗ҆́коже и҆ Хр҃та̀:

ѕ҃. Не пред̀ ѻ҆чи́ма то́чїю рабо́тающе ꙗ҆́кѡ человѣкоꙋго́дницы, но ꙗ҆́коже рабѝ Хр҃то́вы, творѧ́ще во́лю Бж҃їю, ѿ дꙋшѝ.

з҃. Со бл҃горазꙋ́мїемъ слꙋжа́ще ꙗ҆́коже Гд҃ꙋ, а҆ не ꙗ҆́кѡ человѣ́кѡмъ:

и҃. Вѣ́дꙋще, ꙗ҆́кѡ кі́йждо, є҆́же а҆́ще сотвори́тъ бл҃го́е, сїѐ прїи́метъ ѿ Гд҃а, а҆́ще ра́бъ, а҆́ще свобо́дъ.

ѳ҃. И҆ госпо́дїе, та҃жде твори́те къ ни҆́мъ, послаблѧ́юще и҆́мъ проще́нїѧ: вѣ́дꙋще, ꙗ҆́кѡ и҆ ва́мъ са́мѣмъ и҆ тѣ́мъ Гд҃ь є҆́сть на нб҃сѣ́хъ, и҆ ѡ҆бинове́нїѧ лица̀ нѣ́сть ᲂу҆ негѡ̀.

і҃. Про́чее же, бра́тїе моѧ̀, возмога́йте во Гд҃ѣ, и҆ въ держа́вѣ крѣ́пости є҆гѡ̀:

30. Понеже смы удове на негово-то тѣло, отъ неговѫ-тѫ плъть, и отъ неговы-тѣ кости.

31. Заради това ще остави человѣкъ бащѭ си и майкѫ си, и ще ся присоедини при женѫ-тѫ си, и ще бѫдѫтъ и двама-та въ еднѫ плъть.

32. Тая тайна е голѣма; но азъ говорѭ *това* за Христа и за церквѫ-тѫ.

33. Но и вы всякой единъ отъ васъ да люби женѫ-тѫ си така както себе си; а жена-та да ся бои на мѫжъ-тъ си.

ГЛАВА 6.

1. *Вы,* чада, слушайте родители-тѣ си въ Господа; защото това е праведно.

2. Почитай отца си и майкѫ си, което е пьрва заповѣдь съ обѣщаніе;

3. Да ти бѫде добрѣ, и да бѫдешь многолѣтенъ на земѭ-тѫ.

4. И *вы*, отцы, не раздражавайте чада-та си, но въспитавайте гы въ ученіе и наставленіе Господне.

5. *Вы*, раби, покорявайте ся на *ваши-тѣ* по плъть господари съсъ страхъ и трепетъ, въ простотѫ-тѫ на сьрдце-то си, както на Христа.

6. Не прѣдъ очи само да работите както человѣкоугодници, но както раби Христови, испълняйте отъ душѫ волѭ-тѫ Божіѭ,

7. И слугувайте доброволно *като* на Господа, а не *като* на человѣцы;

8. Понеже знаете че всякой рабъ, или свободенъ, каквото добро сторн, това ще пріеме отъ Господа.

9. И *вы,* господари, исто-то правѣте тѣмъ, пооcлабяйте устрашаваніе-то; като знаете че *както на тѣхъ така* и на самы васъ има Господарь на небеса, и у него нѣма лицепріятіе.

10. Най послѣ, братіе мои, укрѣпявайте ся въ Господа, и въ силѫ-тѫ на негово-то могущество.

а҃i. Ѡблецытеся во вся̀ ѻрꙋжїя Бж҃їя, ꙗкѡ возмощѝ вамъ стати противꙋ кознемъ дїавѡлскимъ:
в҃i. Ꙗкѡ нѣсть наша брань къ крови ѝ плоти, но къ начальѡмъ, ѝ ко властемъ, ѝ къ мїродержителемъ тмы̀ вѣка сегѡ̀, къ дꙋховѡмъ ѕлобы поднебеснымъ.
г҃i. Сегѡ̀ ради прїимите вся̀ ѻрꙋжїя Бж҃їя, да возможете противитися въ день лютъ, ѝ вся̑ содѣявше стати.

д҃i. Станите ѹ҆̀бо препоясани чресла̑ ваша ѝстиною, ѝ ѡблекшеся въ броня̀ правды,
е҃i. Ѝ ѡбꙋвше нозѣ во ѹ҆готованїе блг҃овѣствованїя мира:
ѕ҃i. Над всѣми же воспрїимше щитъ вѣры, въ немже возможете вся̀ стрѣлы лꙋкавагѡ разжженныя ѹ҆гасити:
з҃i. Ѝ шлемъ спасенїя воспрїимите, ѝ мечь дх҃овный ѝже есть глаголъ Бж҃їй.
и҃i. Всякою молитвою ѝ моленїемъ молящеся на всяко время дх҃омъ, ѝ въ сїѐ ѝстое бдяще во всякомъ терпѣнїи ѝ молитвѣ ѡ всѣхъ ст҃ыхъ,
ѳ҃i. Ѝ ѡ мнѣ, да дастся мѝ слово во ѿверзенїе ѹ҆стъ моихъ, съ дерзновенїемъ сказати тайнꙋ благовѣствованїя,
к҃. Ѡ немже посольствꙋю во ѹ҆захъ, да въ немъ дерзаю, ꙗкоже подобаетъ мѝ глаголати.
к҃а. Да ѹ҆вѣсте же ѝ вы̀, ꙗже ѡ мнѣ, что̀ дѣлаю, вся̑ скажетъ вамъ Тѵхїкъ возлюбленный братъ ѝ вѣренъ слꙋжитель ѡ Гд҃ѣ:
к҃в. Егоже послахъ къ вамъ на сїѐ ѝстое, да ѹ҆вѣсте, ꙗже ѡ насъ, ѝ да ѹ҆тѣшитъ сердца̀ ваша.
к҃г. Миръ братїи ѝ любовь съ вѣрою ѿ Бг҃а Ѻц҃а̀ ѝ Гд҃а Ї҆ис҃а Хр҃та̀.
к҃д. Блг҃одать со всѣми любящими Гд҃а нашего Ї҆ис҃а Хр҃та̀ въ неистлѣнїи. а҃минь.

11. Облѣчѣте ся въ всеоръжіе-то Божіе, за да можете да устоите срѣщѫ ухыщренія-та на діаволъ-тъ;

12. Защото наша-та борба не е срѣщѫ кръвь и плъть, но срѣщѫ началства-та, срѣщѫ власти-тѣ, срѣщѫ управители-тѣ на тьмнотѫ-тѫ на тойзи вѣкъ, срѣщѫ лукавы-тѣ духове въ поднебеснѫ.

13. За това земѣте всеоръжіе-то Божіе, за да можете да противостоите въ день-тъ лукавый, и на всичко като надвіете, да устойте.

14. Стойте прочее прѣпасани съ истинѫ прѣзъ чрѣсла-та си, и облѣчени въ бронѭ-тѫ на правдѫ-тѫ,

15. И нозѣ-тѣ ви да бѫдѫтъ обуты въ приготвяніе за благовѣстіе на миръ.

16. А врьхъ всичко *това* земѣте щитъ-тъ на вѣрѫ-тѫ, съ който ще можете да угасите всичкы-тѣ разжьжены стрѣлы на лукавый-тъ;

17. И земѣте шлемъ-тъ на спасеніе-то, и мечь-тъ на Духъ-тъ, който е слово-то Божіе;

18. Моляще ся Духомъ на всяко врѣме съсъ всякѫ молитвѫ и молбѫ, и въ това исто-то бѫдѣте бодри съсъ всяко стърпяваніе и моленіе за всичкы-тѣ святыи,

19. И за мене, да ми ся даде слово да отворѭ уста-та си съ дързновеніе, за да направѭ познатѫ тайнѫ-тѫ на благовѣстіе-то,

20. За което сьмь посланникъ въ оковы, да говорѭ за него съ дързновеніе, както подобава да говорѭ.

21. Но за да знаете и вы за мене, що правѭ, всичко-то ще ви каже Тихикъ, възлюбленный братъ и вѣренъ въ Господа служитель;

22. Когото проводихъ до васъ за това исто-то, да разберете за насъ, и да утѣши сърдца-та ви.

23. Миръ на братія-та и любовь съ вѣрѫ отъ Бога Отца и Господа Іисуса Христа.

24. Благодать *да бѫде* съсъ всичкы-тѣ които любятъ искренно Господа нашего Іисуса Христа. Аминь.

КЪ ФІЛІППИСІЄМЪ ПОСЛАНІЕ

СТАГѠ АПЛА ПАУЛА.

ГЛАВА А.

а҃. Па́ѵелъ и҆ Тїмоѳе́й раби̑ І҆и҃съ Хр҃то́вы, всѣ̑мъ ст҃ы̑мъ
ѿ Хр҃тѣ̀ І҆и҃сѣ̀ сѹ́щымъ въ Фїлі́ппѣхъ, съ є҆пі́скѡпы и҆ дїа́-
ко́ны:
в҃. Бл҃года́ть ва́мъ и҆ ми́ръ ѿ Бг҃а Ѻ҃ца̀ на́шегѡ, и҆ Гд҃а І҆и҃са
Хр҃та̀.
г҃. Бл҃годарю̀ Бг҃а моего̀ ѡ҆ все́й па́мѧти ва́шей,
д҃. Всегда̀ во всѧ́кой моли́твѣ мое́й за всѣ́хъ ва́съ съ ра́-
достїю моли́твꙋ мою̀ творѧ̀,
є҃. Ѡ҆ ѻ҆бще́нїи ва́шемъ въ бл҃говѣствова́нїе, ѿ пе́рвагѡ
днѐ да́же и҆ до ны́нѣ:
ѕ҃. Надѣ́ѧвсѧ на сїѐ и҆́стое, ꙗ҆́кѡ нача́вый дѣ́ло бл҃го въ ва́съ,
соверши́тъ є҆̀, да́же до днѐ І҆и҃съ Хр҃то́ва:

з҃. Ꙗ҆́коже є҆́сть пра́ведно мнѣ̀ сїѐ мꙋ́дрствовати ѡ҆ всѣ́хъ
ва́съ, за є҆́же и҆мѣ́ти мѝ въ се́рдцѣ ва́съ, во ѹ҆́захъ мои́хъ
и҆ во ѿвѣ́тѣ и҆ и҆звѣще́нїи бл҃говѣ́стїѧ, соѻ҆́бщникѡвъ мнѣ̀
бл҃года́ти всѣ́хъ ва́съ сꙋ́щихъ.
и҃. Свидѣ́тель бо мѝ є҆́сть Бг҃ъ, ꙗ҆́кѡ люблю̀ всѣ́хъ ва́съ по
ми́лости І҆и҃съ Хр҃то́вѣ.
ѳ҃. И҆ ѡ҆ се́мъ молю́сѧ, да любо́вь ва́ша є҆щѐ па́че и҆ па́че
и҆збы́точествꙋетъ въ ра́зꙋмѣ и҆ во всѧ́комъ чꙋ́вствїи,
і҃. Во є҆́же и҆скꙋша́ти ва́мъ лꙋ̑чшаѧ, да бꙋ́дете чи́сти и҆
непреткнове́ни въ де́нь Хр҃то́въ,

КЪ ФИЛИППЯНОМЪ ПОСЛАНІЕ

НА СВЯТАГО АПОСТОЛА ПАВЛА.

ГЛАВА 1.

1. Павелъ и Тимоѳей, раби Іисусъ Христови, до вси-тѣ въ Христа святыи, които сѫ въ Филиппы, наедно съ епископы-тѣ и діаконы-тѣ;

2. Благодать вамъ и миръ отъ Бога Отца нашего и Господа Іисуса Христа.

3. Благодарѭ Бога моего всякога когато вы поменувамъ,

4. (Вынѫгы, во всякѫ моѭ молитвѫ за всинца ви съ радость като правѭ молбѫ-тѫ си,)

5. Заради ваше-то участіе въ евангеліе-то отъ първый-тъ день даже до нынѣ;

6. Като сьмь увѣренъ въ това исто-то, че оный който е начнѫлъ въ васъ добро дѣло, ще *го* свърши даже до день-тъ Іисусъ Христовъ;

7. Както е и праведно за мене да мыслѭ това за всинца ви, понеже вы имамъ на сьрдце, и въ оковы-тѣ ми, и въ оправданіе-то и въ подтвьрдяваніе-то на благовѣствованіе-то, всичкы вы сте соучастници мои на благодать-тѫ.

8. Защото Богъ ми е свидѣтель, че милѣѭ за всичкы васъ съ милосьрдіе Іисусъ Христово.

9. И това ся молѭ, да прѣизобилува любовь-та ви още повече и повече въ познаніе и во всяко разумѣніе,

10. Да испытувате по добро-то, за да бѫдете искренни и непрѣпъвани до день-тъ Христовъ,

а҃і. Исполнени плодѡвъ правды Іисъ Хртомъ, въ славꙋ и похвалꙋ Бжїю.
в҃і. Разꙋмѣти же хощꙋ вамъ, братїе, ꙗкѡ, ꙗже ѿ мнѣ, паче во оуспѣхъ блговѣствованїѧ прїидоша:
г҃і. Ꙗкѡ оузы мои ꙗвлены ѡ Хртѣ быша во всемъ сꙋдищи и въ прочихъ всѣхъ,
д҃і. И множайшїи братїѧ ѡ Гдѣ надѣавшїисѧ ѡ оузахъ моихъ, паче дерзаютъ безъ страха слово Бжїе глаголати.
є҃і. Нѣцыи оубѡ по зависти и ревности, дрꙋзїи же и за блговоленїе Хрта проповѣдаютъ.
ѕ҃і. Ѻви оубѡ ѿ реченїѧ Хрта возвѣщаютъ нечистѣ, мнѧще печаль нанести оузамъ моимъ:
з҃і. Ѻви же ѿ любве, вѣдѧще, ꙗкѡ во ѿвѣтѣ блговѣствованїѧ лежꙋ.
и҃і. Что оубѡ; ѻбаче всѧцѣмъ ѻбразомъ, аще виною, аще истиною, Хртосъ проповѣдаемь есть: и ѡ семъ радꙋюсѧ, но и возрадꙋюсѧ.
ѳ҃і. Вѣмъ бо, ꙗкѡ сїе сбꙋдетсѧ мнѣ во спасенїе вашею молитвою и подаїемъ Дха Іисъ Хртова,
к҃. По чаѧнїю и оупованїю моемꙋ, ꙗкѡ ни ѡ единомъ же постыжꙋсѧ, но во всѧкомъ дерзновенїи, ꙗкоже всегда, и нынѣ возвеличитсѧ Хртосъ въ тѣлѣ моемъ, аще животомъ, аще ли смертїю.
к҃а. Мнѣ бо еже жити, Хртосъ: и еже оумрети, приѡбрѣтенїе есть.
к҃в. Аще же, еже жити ми тѣломъ, сїе мнѣ плодъ дѣла: и что изволю, не вѣмъ:
к҃г. Ѡбдержимь же есмь ѿ ѻбою, желанїе имый разрѣшитисѧ, и со Хртомъ быти, многѡ паче лꙋчше:
к҃д. А еже пребывати во плоти, нꙋжнѣйше есть васъ ради.
к҃є. И сїе извѣстнѣ вѣмъ, ꙗкѡ бꙋдꙋ и спребꙋдꙋ вамъ всѣмъ въ вашъ оуспѣхъ и радость вѣры,

11. Испълнени съ плодове на правдж, които сж чрѣзъ Іисуса Христа, въ славж и похвалж Божіѭ,

12. Искамъ още, братіе, да знаете, че всичко що ми ся случи, спомогнж повече за прѣуспѣяніе на евангеліе-то,

13. До толкозь щото мои-тѣ за Христа окови станжхж извѣстны на всичкж-тж преторіѭ и на всичкы другы.

14. И повечето отъ братія-та въ Господа, одързновени отъ мои-тѣ оковы, осмѣлихж ся повече да говорятъ слово-то безъ страхъ.

15. Нѣкои наистинж отъ зависть и отъ любопрѣніе проповѣдуватъ Христа, а нѣкои си и отъ добрж волѭ.

16. Едни-тѣ възвѣщаватъ Христа отъ съперничество, не съ чистотж, и мыслятъ че прилагатъ тжгж на оковы-тѣ ми;

17. А другы-тѣ отъ любовь, като знаѭтъ че сьмь настаненъ да защищавамъ евангеліе-то.

18. Но що *быва отъ това?* какъ и да е, или съ приструваніе, или съ истинж, Христосъ ся проповѣдува, и *азъ* на това ся радувамъ, и ще ся радувамъ.

19. Защото знаѭ че това ще ми излѣзе за спасеніе, съ вашж-тж молитвж и съ помощь-тж на Духъ-тъ Іисусъ Христовъ,

20. Споредъ постоянно-то мое ожиданіе и надеждж, че нѣма да ся посрамѭ въ нищо, но съсъ всяко дързновеніе, както всякога, и сега ще ся възвеличи Христосъ въ тѣло-то ми, или чрѣзъ животъ или чрѣзъ смьрть.

21. Защото за мене да сьмь живъ е Христосъ, и да умрж, придобываніе.

22. Но ако живѣѭ въ плъть-тж това ми е плодъ на дѣло-то, и що да изберж, не знаѭ.

23. Защото въ утѣсненіе сьмь и отъ двѣ-тѣ, понеже имамъ желаніе да отидж, и да сьмь съ Христа, което бы было много по добро;

24. Но да останж въ плъть-тж, по нуждно е за васъ.

25. И за това увѣренъ, знаѭ че ще останж и ще прѣбждж наедно съсъ всичкы васъ, за вашій-тъ въ вѣрж-тж успѣхъ, и за вашж-тж радость;

к҃ѕ. Ꙗ҆́кѡ да похвала̀ ва́ша и҆збы́точествꙋетъ ѡ҆ Хр҇тѣ̀ І҆и҇сѣ во мнѣ̀, мои́мъ прише́ствїемъ па́ки къ ва́мъ.
к҃з. То́чїю досто́йнѣ бл҃говѣствова́нїю Хр҇то́вꙋ жи́тельствꙋйте, да а҆́ще пришѐдъ и҆ ви́дѣвъ ва́съ, а҆́ще и҆ не сы́й ᲂу҆ ва́съ, ᲂу҆слы́шꙋ, ꙗ҆̀же ѡ҆ ва́съ, ꙗ҆́кѡ (и҆́стиною) стои́те во є҆ди́номъ дс҃ѣ, и҆ є҆динодꙋ́шнѣ сподвиза́ющеся по вѣ́рѣ бл҃говѣствова́нїѧ (во́лею,)
к҃и. И҆ не колѣ́блющеся ни ѡ҆ є҆ди́номъ же ѿ сопроти́вныхъ: є҆́же тѣ́мъ ᲂу҆́бѡ є҆́сть ꙗ҆вле́нїе поги́бели, ва́мъ же спасе́нїѧ, и҆ сїѐ ѿ Бг҃а:
к҃ѳ. Ꙗ҆́кѡ ва́мъ дарова́ся, є҆́же ѡ҆ Хр҇тѣ̀, не то́кмѡ є҆́же въ негѡ̀ вѣ́ровати, но и҆ є҆́же по не́мъ страда́ти:
л҃. То́йже по́двигъ и҆мꙋ́ще, ꙗ҆ко́въ же во мнѣ̀ ви́дѣсте, и҆ ны́нѣ слы́шите ѡ҆ мнѣ̀.

ГЛАВА̀ в҃.

а҃. А҆́ще ᲂу҆̀бо ко́е ᲂу҆тѣше́нїе ѡ҆ Хр҇тѣ̀, и҆лѝ а҆́ще ка́ѧ ᲂу҆тѣ́ха любвѐ, а҆́ще ко́е ѻ҆бще́нїе Дх҃а, а҆́ще ко́е милосе́рдїе и҆ щедрѡ́ты,
в҃. И҆спо́лните мою̀ ра́дость, да то́жде мꙋ́дрствꙋете, тꙋ́же любо́вь и҆мꙋ́ще, є҆динодꙋ́шни, є҆диномꙋ́дренни:
г҃. Ничто́же по рве́нїю и҆лѝ тщесла́вїю, но смиреномꙋ́дрїемъ дрꙋ́гъ дрꙋ́га че́стїю бо́льша себѐ творѧ́ще:
д҃. Не свои́хъ си̑ кі́йждо, но и҆ дрꙋ́жнихъ кі́йждо смотрѧ́йте.
є҃. Сїе́ бо да мꙋ́дрствꙋется въ ва́съ, є҆́же и҆ во Хр҇тѣ̀ І҆и҇сѣ:
ѕ҃. И҆́же во ѻ҆́бразѣ Бж҃їи сы́й, не восхище́нїемъ непщева̀ бы́ти ра́венъ Бг҃ꙋ,
з҃. Но себѐ ᲂу҆ма́лилъ, зра́къ раба̀ прїи́мъ, въ подо́бїи человѣ́честѣмъ бы́въ, и҆ ѻ҆́бразомъ ѡ҆брѣ́теся ꙗ҆́коже человѣ́къ,
и҃. Смири́лъ себѐ, послꙋ́шливъ бы́въ да́же до сме́рти, сме́рти же кре́стныѧ.

26. Да ся прѣумножава чрѣзъ мене ваша-та въ Іисуса Христа похвала, съ мое-то дохожданіе пакъ при васъ.

27. Обхождайте ся само достойно на евангеліе-то Христово, да бы, или кога дойдѫ и вы видіѭ, или като не сьмь при васъ, да чуѭ за васъ, че стоите въ единъ духъ, и сподвизавате ся единодушно за вѣрѫ-тѫ евангелскѫ.

28. И не устрашавани въ нищо отъ противницы-тѣ; което ще бѫде доказателство за тѣхъ на погыбель, а за васъ на спасеніе, и то отъ Бога;

29. Защото, колкото за Христа, вамъ е дарено, не само да вѣрувате въ него, но и да страдате за него;

30. Като имате истый-тъ подвигъ, какъвто сте видѣли въ мене, и сега чуете *че е* въ мене.

ГЛАВА 2.

1. И тъй ако *има* нѣкое утѣшеніе въ Христа, или нѣкоя растуха отъ любовь, или нѣкое общеніе на Духа, или нѣкое милосьрдіе и сожаленіе,

2. Испълнѣте радость-тѫ ми, да мыслите все едно *всичкы,* да имате еднаквѫ любовь, *да сте* единодушни *и* единомысленни.

3. *Да не правите* нищо отъ съперничество или отъ тщеславіе, но по смиреномудріе *всякой* единъ да има другыго по горень отъ себе си.

4. Не гледайте всякой само за себе си, но всякой и за другы-тѣ.

5. Да бѫде въ васъ сѫщо-то мудруваніе, което *бѣше* и въ Христа Іисуса;

6. Който въ образъ Божій като бѣ, не го помысли похыщеніе да е равенъ Богу,

7. Но обезслави себе си, като прія рабскый образъ, и станѫ подобенъ на человѣцы-тѣ;

8. И като ся намѣри по образъ както человѣкъ, смири себе си, и послушливъ бы даже до смьрть, и смьрть на крьстъ.

ѳ҃. Тѣ́мже и҆ Бг҃ъ є҆го̀ превознесѐ, и҆ дарова̀ є҆мꙋ̀ и҆́мѧ, є҆́же па́че вса́кагѡ и҆́мене;

і҃. Да ѡ҆ и҆́мени Ї҆и҃совѣ вса́ко колѣ́но поклони́тсѧ нб҃ныхъ и҆ земны́хъ и҆ преиспо́днихъ,

а҃і. И҆ вса́къ ѧ҆зы́къ и҆спові́сть, ꙗ҆́кѡ Гдь Ї҆и҃съ Хрⷭ҇то́съ въ сла́вꙋ Бг҃а Ѻц҃а̀.

в҃і. Тѣ́мже, возлю́бленнїи мои́, ꙗ҆́коже всегда̀ послꙋ́шасте менѐ, не ꙗ҆́коже въ прише́ствїи моє́мъ то́чїю, но ны́нѣ мно́гѡ па́че во ѿше́ствїи моє́мъ, со стра́хомъ и҆ тре́петомъ своѐ спасе́нїе содѣва́йте:

г҃і. Бг҃ъ бо є҆́сть дѣ́йствꙋѧй въ ва́съ, и҆ є҆́же хотѣ́ти и҆ є҆́же дѣ́ѧти ѡ҆ бл҃говоле́нїи.

д҃і. Всѧ̑ твори́те без̾ ропта́нїѧ и҆ размышле́нїѧ,

є҃і. Да бꙋ́дете непови́нни и҆ цѣ́ли, ча̑да Бж҃їѧ непоро́чна посредѣ̀ ро́да строптива и҆ развраще́на, въ ни́хже ꙗ҆влѧ́етесѧ ꙗ҆́коже свѣти̑ла въ мі́рѣ,

ѕ҃і. Сло́во живо́тно придержа́ще, въ похва́лꙋ мнѣ̀ въ де́нь Хрⷭ҇то́въ, ꙗ҆́кѡ не вотщѐ теко́хъ, ни вотщѐ трꙋди́хсѧ.

з҃і. Но а҆́ще и҆ жре́нъ быва́ю ѡ҆ же́ртвѣ и҆ слꙋ́жбѣ вѣ́ры ва́шеѧ, ра́дꙋюсѧ и҆ сора́дꙋюсѧ всѣ́мъ ва́мъ:

и҃і. Та́кожде и҆ вы̀ ра́дꙋйтесѧ и҆ сора́дꙋйтесѧ мнѣ̀.

ѳ҃і. Ѹ҆пова́ю же ѡ҆ Гдѣ Ї҆и҃сѣ, Тїмоѳе́а вско́рѣ посла́ти къ ва́мъ, да и҆ а҆́зъ бл҃годꙋ́шествꙋю, ѹ҆вѣ́дѣвъ, ꙗ҆̀же ѡ҆ ва́съ:

к҃. Ни є҆ди́нагѡ бо и҆́мамъ равнодꙋ́шна, и҆́же при́снѣе ѡ҆ ва́съ попече́тсѧ.

к҃а. Вси́ бо свои́хъ си̑ и҆́щꙋтъ, а҆ не ꙗ҆̀же Хрⷭ҇та̀ Ї҆и҃са:

к҃в. И҆скꙋ́ство же є҆гѡ̀ зна́ете, занѐ ꙗ҆́коже ѻ҆ц҃ꙋ̀ ча́до, со мно́ю порабо́талъ въ бл҃говѣ́стїи.

9. За това и Богъ го прѣвъзвыши, и подари му име което е надъ всяко *друго* име;

10. Така що на Іисусово-то име да ся поклони всяко колѣно отъ небесны-тѣ, и земны-тѣ и подземны-тѣ;

11. И всякой языкъ да исповѣда, че Іисусъ Христосъ *е* Господь, за славѫ на Бога Отца.

12. Заради това, възлюбленни мои, каквото сте *мя* вынѫгы слушали, не само както когато сьмь при васъ, но сега много повече като не сьмь при васъ, изработувайте спасеніе-то си съсъ страхъ и трепетъ;

13. Защото Богъ е който дѣйствува въ васъ и хотѣніе-то и дѣйствуваніе-то, споредъ *неговѫ-тѫ* добрѫ волѭ.

14. Правѣте всичко безъ роптаніе и противорѣчіе,

15. Да бѫдете безукоризнени и незлобиви, чада Божіи непорочны въ срѣдъ строптивъ и развращенъ родъ, между който свѣтите като свѣтила на свѣтъ-тъ,

16. Като държите слово-то на *вѣчный-тъ* животъ, за моѭ похвалѫ въ день-тъ Христовъ, че не сьмь тичалъ напразно, и не сьмь ся напразно трудилъ.

17. Но, ако и да ся приносямъ азъ възліяніе за жъртвѫ-тѫ и за служеніе-то на вашѫ-тѫ вѣрѫ, радувамъ ся и срадувамъ ся съсъ всичкы васъ.

18. И така и вы ся радувайте и срадувайте ся съ мене.

19. И надѣѭ ся на Господа Іисуса, скоро да проводіѭ до васъ Тимоѳея, да ся утѣшѫ духомъ и азъ като разберѫ за ваше-то състояніе.

20. Защото нѣмамъ *другыго* никого на еднакъвъ духъ *съ мене,* който да ся погрыжи искренно за васъ;

21. Понеже всичкы-тѣ търсятъ свое-то си; *а* не което е на Христа Іисуса;

22. А вы знаете неговѫ-тѫ вѣрность, че както чадо съ отца си слугува съ мене въ благовѣствованіе-то.

к҃г. Сего́ же ᲂу҆́бѡ ᲂу҆пова́ю посла́ти а҆́біе, повнегда̀ ᲂу҆вѣ́мъ, ꙗ҆̀же ѡ҆ мнѣ̀:
к҃д. Надѣ́юсѧ же ѡ҆ Гдⷭ҇ѣ, ꙗ҆́кѡ и҆ са́мъ ско́рѡ прїи҆дꙋ̀ къ ва́мъ.
к҃е. Потре́бнѣе же возмнѣ́хъ Е҆пафроді́та бра́та и҆ спо-спѣ́шника и҆ сво́инника моегѡ̀, ва́шего же посла́нника, и҆ слꙋ-жи́телѧ потре́бѣ мое́й, посла́ти къ ва́мъ:
к҃ѕ. Поне́же жела́нїемъ жела́ше ви́дѣти всѣ́хъ ва́съ, и҆ тꙋ-жа́ше, занѐ слы́шасте, ꙗ҆́кѡ болѣ̀.
к҃з. И҆́бо болѣ̀ бли́зъ сме́рти: но Бг҃ъ поми́лова є҆гѡ̀, не є҆го́же то́кмѡ, но и҆ менѐ, да не ско́рбь на ско́рбь прїимꙋ̀.
к҃и. Скорѣ́е ᲂу҆̀бо посла́хъ є҆гѡ̀, да ви́дѣвше є҆гѡ̀ па́ки воз-ра́дꙋетесѧ, и҆ а҆́зъ безпеча́ленъ превꙋ́дꙋ.
к҃ѳ. Прїими́те ᲂу҆̀бо є҆гѡ̀ ѡ҆ Гдⷭ҇ѣ со всѧ́кою ра́достїю, и҆ та-ковы́ѧ че́стны и҆мѣ́йте:
л҃. Занѐ за дѣ́ло Хрⷭ҇то́во да́же до сме́рти прибли́жисѧ, понꙋ́дивъ себѐ вседꙋ́шнѡ, да и҆спо́лнитъ ва́ше лише́нїе, слꙋ́жбы ꙗ҆̀же ко мнѣ̀.

ГЛАВА̀ Г҃.

а҃. Про́чее же, бра́тїе моѧ̀, ра́дꙋйтесѧ ѡ҆ Гдⷭ҇ѣ: та́ѧжде бо писа́ти ва́мъ, мнѣ̀ ᲂу҆́бѡ нелѣ́ностно, ва́мъ же тве́рдо.

в҃. Блюди́тесѧ ѿ псѡ́въ, блюди́тесѧ ѿ ѕлы́хъ дѣ́лателей, блюди́тесѧ ѿ сѣче́нїѧ:
г҃. Мы́ бо є҆смы̀ ѡ҆брѣ́занїе, и҆̀же дꙋ́хомъ Бг҃ꙋ слꙋ́жимъ, и҆ хва́лимсѧ ѡ҆ Хрⷭ҇тѣ̀ І҆и҃сѣ, а҆ не въ пло́ти надѣ́емсѧ,
д҃. И҆́бо и҆ а҆́зъ и҆мѣ́ю надѣ́ѧнїе та́кожде во пло́ти. А҆́ще ктѡ̀ и҆́нъ мни́тъ надѣ́ѧтисѧ во пло́ти, а҆́зъ па́че:

е҃. Ѡ҆брѣ́занъ ѻ҆смоднѣ́внѡ, ѿ ро́да І҆и҃лева, колѣ́на Венїа-мі́нова, Е҆вре́инъ ѿ Е҆вре́й, по зако́нꙋ Фарїсе́й,

23. И тъй, надѣѭ ся него да проводіѭ тутакси, щомъ разберѫ какъ ще стане съ мене;

24. А увѣренъ сьмь въ Господа че и самъ скоро ще дойдѫ.

25. Помыслихъ обаче за нуждно да проводіѭ до васъ Епафродита, брата и сотрудника и сподвижника моего, а вашего посланника, и служителя на потрѣбѫ-тѫ ми;

26. Понеже милѣяше за всички васъ, и тѫжаше, защото бѣхте чули че бѣ боленъ.

27. И наистинѫ болѣдува близу до смьрть; но Богъ го помилува, и не тъкмо него, но и мене, да ми не стане скърбь врьхъ скърбь.

28. За това и по скоро го проводихъ, да ся възрадувате като го видите пакъ, и азъ да бѫдѫ по безскърбенъ.

29. И тъй пріимѣте го въ Господа съсъ всякѫ радость, и имайте таквызи на почесть;

30. Понеже за дѣло-то Христово наближи до смьрть, защото прѣзрѣ животъ-тъ си, да допълни недостатъкъ-тъ на ваши-тѣ къмъ мене услугы.

ГЛАВА 3.

1. При това, братіе мои, радувайте ся въ Господа; азъ да ви пишѫ все това исто-то, колкото за мене не ми е досадно, а за васъ е безопасно.

2. Пазѣте ся отъ псета-та, пазѣте ся отъ злы-тѣ работницы, пазѣте ся отъ лъжливо-то обрѣзаніе;

3. Защото обрѣзаніе-то смы ный, които духомъ служимъ Богу, и ся хвалимъ съ Христа Іисуса, и увѣреніе-то ни не е на плъть-тѫ.

4. Ако и *да могѫ* азъ и на плъть-тѫ да имамъ увѣреніе. Ако бы другъ нѣкой мыслилъ че може да има увѣреніе на плъть-тѫ, то азъ повече;

5. Обрѣзанъ въ осмый-тъ день, изъ родъ-тъ Израилевъ, *отъ* племе-то Веніаминово, Евреинъ отъ Евреи, по законъ-тъ Фарисей,

ѕ҃. По ревности гонихъ црковь Бжїю, по правдѣ законнѣй бывъ непороченъ.
з҃. Но яже ми бяху приобрѣтенїя, сїя вмѣнихъ Хрта ради тщету:
и҃. Но убо вмѣняю вся тщету быти за превосходящее разумѣнїе Хрта Іиса Гда моегѡ. егѡже ради всѣхъ ѡщетихся: и вмѣняю вся уметы быти, да Хрта приобрящу,
ѳ҃. И ѡбрящуся въ немъ, не имый моея правды, яже ѿ закона, но яже вѣрою (Іисъ) Хртовою, сущую ѿ Бга правду въ вѣрѣ,
і҃. Якѡ разумѣти его, и силу воскресенїя егѡ, и сообщенїе страстей егѡ, сообразуяся смерти егѡ,
аі. Аще какѡ достигну въ воскресенїе мертвыхъ:
ві. Не зане уже достигохъ или уже совершихся, гоню же аще и постигну, ѡ немже и постиженъ быхъ ѿ Хрта Іиса.
гі. Братїе, азъ себе не у помышляю достигша: едино же, задняя убѡ забывая, въ предняя же простираяся,
ді. Со усердїемъ гоню, къ почести вышнягѡ званїя Бжїя ѡ Хртѣ Іисѣ,
еі. Елицы убо совершенни, сїе да мудрствуимъ: и еже аще ино что мыслите, и сїе Бгъ вамъ ѿкрыетъ,
ѕі. Ѡбаче въ неже достигохомъ, тоже да мудрствуемъ, и тѣмже правиломъ жительствуемъ.
зі. Подобни ми бывайте, братїе, и смотряйте такѡ ходящыя, якоже имате ѡбразъ насъ.
иі. Мнози бо ходятъ, ихже многажды глаголахъ вамъ, нынѣ же и плача глаголю, враги крта Хртова,

ѳі. Имже кончина погибель, имже богъ чрево, и слава въ студѣ ихъ, иже земная мудрствуютъ.

6. По ревность-тѫ гонитель на церквѫ-тѫ, по правдѫ-тѫ на
законъ-тъ непороченъ быхъ.
7. Но това което бѣше за мене придобываніе, щетѫ го вмѣнихъ
за Христа;
8. А още и вмѣнявамъ всичко-то че е щета поради прѣвъсход-
ство-то на познаваніе-то на Христа Іисуса Господа моего; за
когото изгубихъ всичко, и вмѣнявамъ *всичко* за изметъ, *само* Хри-
ста да придобыѭ,
9. И да ся найдѫ въ него, безъ да имамъ своѭ си отъ законъ-тъ
правдѫ, но *правдѫ*-тѫ която е отъ вѣрѫ-тѫ Христовѫ, *то есть*
правдѫ-тѫ, която е отъ Бога чрѣзъ вѣрѫ-тѫ;
10. Да познаѭ него, и силѫ-тѫ на негово-то въскрьсеніе, и
участіе-то въ неговы-тѣ страданія, съобразяванъ съсъ смьрть-тѫ му;
11. Дано бы да достигнѫ въ въскрьсеніе-то на мьртвы-тѣ;
12. Не че сьмь достигнѫлъ вече, или сьмь станѫлъ вече съвьр-
шенъ; но гонѭ исподиръ, дано постигнѫ това, за което быхъ и
постигнѫтъ отъ Христа Іисуса.
13. Братіе, азъ не мыслѭ себе си че сьмь постигнѫлъ;
14. Но едно *правѭ*, задно-то забравямъ, а къмъ прѣдно-то ся
простирамъ, и тичамъ къмъ цѣль-тѫ за наградѫ-тѫ на горно-то
отъ Бога призваніе въ Христа Іисуса.
15. И тъй, *ный* които *смы* съвършени, това да мыслимъ, и ако
мыслите нѣщо инакъ, и него Богъ ще ви открые.
16. Но въ това въ което смы достигнѫли, по исто-то правило да
живѣемъ, исто-то да мудрувамы.
17. Братіе, бѫдѣте мои подражатели, и сматряйте на тѣзи, които
ходятъ така, както имате насъ за примѣръ.
18. Защото ходятъ мнозина, за които много пѫти ви казувахъ,
а сега и съ плачь ви казувамъ, *че* тѣ *сѫ* врагове на крьстъ-тъ
Христовъ,
19. На които сетнина-та е погибель, на които богъ е търбухъ-
тъ *имъ*, и слава-та *имъ е* въ срамотны-тѣ имъ работы, които мудру-
ватъ земны-тѣ нѣща.

к҃. На́ше бо житїѐ на нб҃сѣ́хъ є҆́сть, ѿню́дꙋже и҆ Сп҃си́тела
ждє́мъ Гд҃а на́шего І҆и҃са Хр҃та̀,
к҃а. И҆́же преобрази́тъ тѣ́ло смире́нїѧ на́шегѡ, ꙗ҆́кѡ бы́ти
семꙋ̀ сообра́знꙋ тѣ́лꙋ сла́вы є҆гѡ̀, по дѣ́йствꙋ є҆́же возмога́ти
є҆мꙋ̀ и҆ покори́ти себѣ̀ всѧ̑ческаѧ.

ГЛАВА̀ д҃.

а҃. Тѣ́мже, бра́тїе моѧ̀ возлю́бленнаѧ и҆ вожделѣ́ннаѧ, ра́-
досте и҆ вѣ́нче мо́й, та́кѡ сто́йте ѡ҆ Гд҃ѣ, возлю́бленнїи.
в҃. Є҆во́дїю молю̀, и҆ Сѵнтѵ́хїю молю̀, то́жде мꙋ́дрствовати
ѡ҆ Гд҃ѣ:
г҃. Є҆́й молю̀ и҆ тебѐ, сꙋпрꙋ́жниче при́сный, споспѣ́шествꙋй
и҆̀мъ, ꙗ҆̀же во бл҃говѣствова́нїи сподвиза́шасѧ со мно́ю, и҆ съ
Кли́ментомъ, и҆ съ про́чими споспѣ́шники мои́ми, и҆̀хже и҆менà
въ кни́гахъ живо́тныхъ.
д҃. Ра́дꙋйтесѧ всегда̀ ѡ҆ Гд҃ѣ: и҆ па́ки рекꙋ̀, ра́дꙋйтесѧ.
є҃. Кро́тость ва́ша разꙋ́мна да бꙋ́детъ всѣ̑мъ человѣ́кѡмъ.
Гд҃ь бли́зъ.
ѕ҃. Ни ѡ҆ че́мже пецы́тесѧ, но во все́мъ моли́твою и҆ мо-
ле́нїемъ, со бл҃годаре́нїемъ проше̑нїѧ ва́ша да сказꙋ́ютсѧ къ
Бг҃ꙋ:
з҃. И҆ ми́ръ Бж҃їй превосходѧ́й всѧ́къ оу҆́мъ да соблюде́тъ
сердца̀ ва́ша и҆ разꙋмѣ́нїѧ ва́ша ѡ҆ Хр҃тѣ̀ І҆и҃сѣ.
и҃. Про́чее же, бра́тїе моѧ̀, є҆ли̑ка сꙋ́ть и҆̀стинна, є҆ли̑ка
че̑стна, є҆ли̑ка пра́ведна, є҆ли̑ка пречи̑ста, є҆ли̑ка прелюбе́зна,
є҆ли̑ка доброхва̑льна, а҆́ще ка́ѧ добродѣ́тель и҆ а҆́ще ка́ѧ по-
хвала̀, сїѧ̑ помышлѧ́йте:
ѳ҃. И҆̀мже и҆ наꙋчи́стесѧ и҆ прїѧ́сте и҆ слы́шасте и҆ ви́дѣсте
во мнѣ̀, сїѧ̑ твори́те: и҆ Бг҃ъ ми́ра бꙋ́детъ съ ва́ми.
і҃. Возра́довахсѧ же ѡ҆ Гд҃ѣ ве́лмѝ, ꙗ҆́кѡ оу҆жѐ когда̀ воспо-
мѧнꙋ́сте пещи́сѧ ѡ҆ мнѣ̀: поне́же и҆ печа́стесѧ, но непого́-
днымъ вре́менемъ ѡ҆бдержа́стесѧ.

20. Защото наше-то жителство е на небеса, отъ дѣто и Спаси-
теля очакувамы Господа Іисуса Христа,
21. Който ще прѣобрази унижено-то наше тѣло да стане съ-
образно съ негово-то славно тѣло, по дѣйствіе-то чрѣзъ което
може и да покори всичко на себе си.

ГЛАВА 4.

1. За това, възлюбленни и въждѣленни мои братіе, радосте и
вѣнче мой, така стойте въ Господа, любезни *мои.*
2. Молѭ Еводіѭ, молѭ и Синтихіѭ, да мудруватъ исто-то въ
Господа;
3. Още, и тебе молѭ, искренный мой съдружниче, помагай имъ,
които наедно съ мене ся подвизавахѫ въ благовѣствованіе-то,
наедно и съ Климента и другы-тѣ мои сотрудницы, на които име-
на-та *сѫ* въ книгѫ-тѫ на животъ-тъ.
4. Радувайте ся всякога въ Господа; пакъ ще рекѫ: Раду-
вайте ся.
5. Кротость-та ви да бѫде позната на всичкы-тѣ человѣцы.
Господь е близу.
6. За нищо недѣйте ся грыжи; но во всяко съ благодареніе
казувайте прошенія-та си на Бога съ молитвѫ и моленіе;
7. И миръ Божій, който прѣвъсходи всякой умъ, ще сохрани
сърдца-та ви и помышленія-та ви въ Христа Іисуса.
8. Слѣдователно, братіе, което е истинно, което е честно, което
е праведно, което е чисто, което е любезно, което е доброхвално,
ако *има* нѣкоя добродѣтель, и ако *има* нѣкоя похвала, това раз-
мысляйте.
9. Което сте и научили, и пріяли, и чули, и видѣли въ мене, това
правѣте; и Богъ на миръ-тъ ще бѫде съ васъ.
10. Азъ ся много възрадвахъ въ Господа, че сега най послѣ
показахте изново процвѣтаѭщѫ вашѫ-тѫ за мене грыжѫ; за
което ся погрыжихте, но нѣмахте благоврѣміе.

а҃і. Не ꙗ҆́кѡ по скꙋ́дости глаго́лю: а҆́зъ бо навыко́хъ, въ
ни́хже є҆́смь, дово́ленъ бы́ти.
в҃і. Вѣ́мъ и҆ смири́тисѧ, вѣ́мъ и҆ и҆збы́точествовати: во
все́мъ и҆ во всѣ́хъ навыко́хъ, и҆ насыща́тисѧ и҆ а҆лка́ти, и҆ и҆з-
бы́точествовати и҆ лиша́тисѧ.
г҃і. Всѧ̑ могꙋ̀ ѡ҆ ᲂу҆крѣплѧ́ющемъ мѧ̀ Ї҆и҃сѣ Хр҃тѣ̀.
д҃і. Ѻ҆ба́че до́брѣ сотвори́сте, сприѡбщи́вшесѧ печа́ли моє́й.
є҃і. Вѣ́сте же и҆ вы̀ Фїлїппи́сїане, ꙗ҆́кѡ въ нача́лѣ бл҃говѣ-
ствова́нїѧ, є҆гда̀ и҆зыдо́хъ ѿ Македо́нїи, ни є҆ди́на мѝ цр҃ковь
ѡ҆бщева́сѧ въ сло́во даѧ́нїѧ и҆ прїѧ́тїѧ, то́чїю вы̀ є҆ди́ни:
ѕ҃і. Ꙗ҆́кѡ и҆ въ Солꙋ́нь и҆ є҆ди́ною и҆ два́щи въ тре́бованїе
моѐ посла́сте мѝ.
з҃і. Не ꙗ҆́кѡ и҆щꙋ̀ даѧ́нїѧ, но и҆щꙋ̀ плода̀ мно́жащагѡсѧ въ
сло́во ва́ше.
и҃і. Прїѧ́хъ же всѧ̑, и҆ и҆збы́точествꙋю: и҆спо́лнихсѧ, прїе́мь
ѿ Є҆пафродї́та пѡ́сланнаѧ ѿ ва́съ, воню̀ бл҃гоꙋха́нїѧ, же́ртвꙋ
прїѧ́тнꙋ, бл҃гоꙋго́днꙋ Бг҃ꙋ.
ѳ҃і. Бг҃ъ же мо́й да и҆спо́лнитъ вса́кое тре́бованїе ва́ше по
бога́тствꙋ своемꙋ̀ въ сла́вѣ, ѡ҆ Хр҃тѣ̀ Ї҆и҃сѣ.
к҃. Бг҃ꙋ же и҆ Ѻ҆ц҃ꙋ̀ на́шемꙋ сла́ва во вѣ́ки вѣкѡ́въ.
а҆ми́нь.
к҃а. Цѣлꙋ́йте вса́каго ст҃а ѡ҆ Хр҃тѣ̀ Ї҆и҃сѣ. цѣлꙋ́ютъ вы̀ сꙋ́щаѧ
со мно́ю бра́тїѧ.
к҃в. Цѣлꙋ́ютъ вы̀ ст҃і́и всѝ, па́че же и҆̀же ѿ Ке́сарева
до́мꙋ.
к҃г. Бл҃года́ть Гд҇а на́шегѡ Ї҆и҃са Хр҃та̀ со всѣ́ми ва́ми.
а҆ми́нь.

11. Не че по оскудность казувамъ *това;* защото азъ ся научихъ да сьмь задоволенъ въ каквото ся намѣрвамъ.

12. Знамъ да живѣѭ оскудно, знамъ и изобилно да живѣѭ; всякѫдѣ и всякакъ сьмь наученъ, и да сьмь сытъ и да сьмь гладенъ, и да сьмь въ изобиліе и да сьмь въ скудость.

13. Всичко могѫ чрѣзъ Христа, който мя укрѣпява.

14. Но добрѣ сторихте че зѣхте участіе въ скърбь-тѫ ми.

15. А и вы, Филиппяне, знаете че въ начало-то на благовѣствованіе-то, когато излѣзохъ изъ Македоніѭ, ни една церква не влѣзе въ съобщеніе съ мене, за даваніе и за земаніе, тъкмо едни вы;

16. Защото и въ Солунъ и еднъжь и дважь провождахте ми въ нуждѫ-тѫ *ми.*

17. Не че ищѫ даръ-тъ, но ищѫ плодъ-тъ който ся умножава за вашѫ смѣткѫ.

18. Но пріяхъ всичко, и имамъ изобилно; удоволихъ ся като пріяхъ отъ Епафродита *проводено-то* отъ васъ, благоуханнѫ миризмѫ, жьртвѫ пріятнѫ, благоугоднѫ Богу.

19. А Богъ мой ще испълни всякѫ вашѫ потрѣбѫ, по свое-то богатство въ славѫ-тѫ, чрѣзъ Христа Іисуса.

20. А Богу и Отцу нашему *да бѫде* слава въ вѣкы вѣковъ. Аминь.

21. Поздравѣте въ Христа Іисуса всякого святаго. Поздравяватъ вы братія-та, които сѫ съ мене,

22. Поздравяватъ вы всичкы-тѣ святіи, а наипаче които сѫ отъ Кесаревъ-тъ домъ.

23. Благодать-та на Господа нашего Іисуса Христа *да бѫде* съсъ всичкы васъ. Аминь.

КЪ КОЛОССЯ́ЕМЪ ПОСЛА́НІЕ

СТА́ГѠ А҆П҃ЛА ПА́ѴЛА.

ГЛАВА̀ А҃.

а҃. Па́ѵелъ А҆п҃лъ І҆и҃съ Хр҇то́въ во́лею Бж҃іею, и҆ Ті́моѳе́й бра́тъ,
в҃. Сꙋ́щымъ въ Колосса́ехъ свѧты̑мъ и҆ вѣ̑рнымъ бра́тіамъ ѡ҆ Хр҇тѣ̀ І҆и҃сѣ: бл҃года́ть ва́мъ и҆ ми́ръ ѿ Бг҃а Ѻ҆ц҃а̀ на́шегѡ, и҆ Гд҃а І҆и҃са Хр҇та̀.
г҃. Бл҃годари́мъ Бг҃а и҆ Ѻ҆ц҃а̀ Гд҃а на́шегѡ І҆и҃са Хр҇та̀, всегда̀ ѡ҆ ва́съ моле́щесѧ:
д҃. Слы́шавше вѣ́рꙋ ва́шꙋ, ꙗ҆̀же ѡ҆ Хр҇тѣ̀ І҆и҃сѣ, и҆ любо́вь, ю҆̀же и҆́мате ко всѣ̑мъ ст҃ы̑мъ,
є҃. За ᲂу҆пова́ніе ѿложе́нное ва́мъ на нб҃сѣ́хъ, є҆̀же пре́жде слы́шасте въ словесѝ и҆́стины бл҃говѣ́ствова́ніѧ,

ѕ҃. Сꙋ́щагѡ въ ва́съ, ꙗ҆́коже и҆ во все́мъ мі́рѣ, и҆ є҆́сть плодоно́сно и҆ расти́мо, ꙗ҆́коже и҆ въ ва́съ, ѿ негѡ́же днѐ слы́шасте и҆ разꙋмѣ́сте бл҃года́ть Бж҃ію во и҆́стинѣ:
з҃. Ꙗ҆́коже и҆ ᲂу҆вѣ́дѣсте ѿ Є҆пафра́са возлю́бленнагѡ соѧ҆рабо́тника на́шегѡ, и҆̀же є҆́сть вѣ́ренъ ѡ҆ ва́съ слꙋжи́тель Хр҇то́въ,
и҃. И҆̀же и҆ ꙗ҆вѝ на́мъ ва́шꙋ любо́вь въ дс҃ѣ.
ѳ҃. Сегѡ̀ ра́ди и҆ мы̀, ѿ негѡ́же днѐ слы́шахомъ, не преста́емъ ѡ҆ ва́съ моле́щесѧ, и҆ прося́ще, да и҆спо́лнитесѧ въ ра́зꙋмѣ во́ли є҆гѡ̀ во вса́кой премꙋ́дрости и҆ ра́зꙋмѣ дꙋхо́внѣмъ,
і҃. Ꙗ҆́кѡ ходи́ти ва́мъ досто́йнѣ Бг҃ꙋ во вса́комъ ᲂу҆гожде́-

КЪ КОЛОССЯНОМЪ ПОСЛАНІЕ

НА СВЯТАГО АПОСТОЛА ПАВЛА.

ГЛАВА 1.

1. Павелъ, съ волѭ-тѫ Божіѭ, апостолъ Іисусъ Христовъ, и братъ Тимоѳей,

2. До святы-тѣ и вѣрны-тѣ въ Христа братія, които сѫ въ Колоссѫ: благодать вамъ и миръ отъ Бога Отца нашего, и Господа Іисуса Христа.

3. Благодаримъ Бога и Отца на Господа нашего Іисуса Христа, моляще ся вынѫгы за васъ,

4. Като чухмы вашѫ-тѫ въ Христа Іисуса вѣрѫ, и любовь-тѫ ви къмъ всичкы-тѣ святыи,

5. Зарадь надеждѫ-тѫ която ся пази за васъ на небеса; за коѭто сте чули отъ понапрѣдъ въ истинно-то слово на евангеліе-то,

6. Което дойде въ васъ, както и въ всичкый-тъ свѣтъ; и приноси плодъ *и расте*, както и въ васъ, отъ който день сте чули и познали Божіѭ-тѫ благодать въ истинѫ-тѫ;

7. Както сте и научили отъ Епафраса възлюбленный-тъ нашъ сослужникъ, който е за васъ вѣренъ служитель Христовъ,

8. Който ни и яви вашѫ-тѫ по духу любовь.

9. За това и ный отъ день-тъ въ който смы чули, не прѣстанувамы да ся молимъ за васъ и да просимъ *отъ Бога*, да ся испълните съ познаніе-то на неговѫ-тѫ волѭ, въ всякѫ прѣмудрость и духовно разумѣніе,

10. Да ходите достойно Господу, да *му* угождавате въ всичко, и

ніи: и҆ всꙗ́комъ дѣ́лѣ бла́зѣ плодоносѧ́ще и҆ возраста́юще въ
ра́зꙋмѣ Бж҃іи:
а҃і. Всѧ́кою си́лою возмога́юще по держа́вѣ сла́вы є҆гѡ̀ во
всѧ́комъ терпѣ́ніи и҆ долготерпѣ́ніи съ ра́достїю:
в҃і. Бл҃года́рѧще Бг҃а и҆ Ѻ҆ц҃а̀ призва́вшаго ва́съ въ при-
ча́стїе наслѣ́дїѧ ст҃ы́хъ во свѣ́тѣ,
г҃і. И҆́же и҆зба́ви на́съ ѿ вла́сти те́мныѧ, и҆ преста́ви въ
цр҃тво Сн҃а любвѐ своеѧ̀,
д҃і. Ѡ҆ не́мже и҆́мамы и҆збавле́нїе кро́вїю є҆гѡ̀ и҆ ѡ҆ставле́нїе
грѣхѡ́въ:
є҃і. И҆́же є҆́сть ѻ҆́бразъ Бг҃а невиди́магѡ, перворожде́нъ всеѧ̀
тва́ри:
ѕ҃і. Ꙗ҆́кѡ тѣ́мъ создана̑ бы́ша всѧ́ческаѧ, ꙗ҆̀же на нб҃сѝ, и҆
ꙗ҆̀же на земли̇̀, ви́димаѧ и҆ неви́димаѧ, а҆́ще пр҃то́ли, а҆́ще
гд҃ствїѧ, а҆́ще нача̑ла, а҆́ще вла̑сти: всѧ́ческаѧ тѣ́мъ и҆ ѡ҆ не́мъ
созда́шасѧ:
з҃і. И҆ то́й є҆́сть пре́жде всѣ́хъ, и҆ всѧ́ческаѧ въ не́мъ со-
стоѧ́тсѧ:
и҃і. И҆ то́й є҆́сть глава̀ тѣ́лꙋ цр҃кве, и҆́же є҆́сть нача́токъ,
перворожде́нъ и҆з̾ ме́ртвыхъ, ꙗ҆́кѡ да бꙋ́детъ во всѣ́хъ то́й
пе́рвенствꙋѧ:
ѳ҃і. Ꙗ҆́кѡ въ не́мъ бл҃гоизво́ли всемꙋ̀ и҆сполне́нїю всели́тисѧ,
к҃. И҆ тѣ́мъ примири́ти всѧ́ческаѧ къ себѣ̀, ᲂу҆мироттвори́въ
кро́вїю кр҃та̀ є҆гѡ̀, чрез̾ него̀, а҆́ще земна́ѧ, а҆́ще ли нбⷭ҇наѧ.
к҃а. И҆ ва́съ и҆ногда̀ сꙋ́щихъ ѿчꙋжде́ныхъ, и҆ врагѡ́въ помы-
шле́ньми въ дѣ́лѣхъ лꙋка́выхъ,
к҃в. Ны́нѣ же примирѝ въ тѣ́лѣ пло́ти є҆гѡ̀ сме́ртїю є҆гѡ̀
предста́вити ва́съ ст҃ы́хъ, и҆ непоро́чныхъ и҆ непови́нныхъ пред̾
собо́ю:
к҃г. А҆́ще ᲂу҆̀бо пребыва́ете въ вѣ́рѣ ѡ҆снова́ни и҆ тве́рди, и҆
неподви́жими ѿ ᲂу҆пова́нїѧ бл҃говѣ́ствова́нїѧ, є҆́же слы́шасте,
пропов҃ѣ́даное все́й тва́ри поднбⷭ҇нѣ́й, є҆мꙋ́же бы́хъ а҆́зъ Па́νелъ
слꙋжи́тель.

да приносите плодъ во всяко добро дѣло, и да растете въ познаніе-то Божіе,

11. Възмогвани въ всичкѫ силѫ по могущество-то на неговѫ-тѫ славѫ, во всяко търпѣніе и дълготърпѣніе съ радость;

12. Благодаряще *Бога* Отца който ны удостои за участіе-то въ наслѣдіе-то на святыи-тѣ во видѣлинѫ-тѫ,

13. Който ны избави отъ власть-тѫ на тьмнинѫ-тѫ, и прѣмѣсти *ны* въ царство-то на възлюбленнаго Сына своего,

14. Въ когото имамы искупуваніе-то чрѣзъ кръвь-тѫ му, прощеніе-то на грѣхове-тѣ;

15. Който е образъ на невидимаго Бога, първороденъ *прѣди* вси-тѣ твари;

16. Понеже чрѣзъ него бы създадено всичко, което е на небеса, и което е на земѭ-тѫ, видимо-то и невидимо-то, прѣстоли было, или господства, или началства, или власти, всичко-то чрѣзъ него и заради него ся създаде;

17. И той е прѣди всичко, и всичко-то чрѣзъ него ся състои.

18. И той е глава на тѣло-то, на церквѫ-тѫ; който е начатъкъ, първороденъ изъ мьртвы-тѣ, за да има той първенство во всичко;

19. Защото въ него благоволи *Отецъ* да ся всели всичка-та пълнота,

20. И чрѣзъ него да примири всичко-то съсъ себе си, като умири чрѣзъ него, съ кръвь-тѫ на неговъ-тъ кръстъ, и земны-тѣ и небесны-тѣ.

21. И васъ, които бѣхте нѣкога си отчуждени и врагове споредъ помысли-тѣ въ злы-тѣ дѣла,

22. Примири сега чрѣзъ тѣло-то на неговѫ-тѫ плъть, чрѣзъ смьрть-тѫ, да вы прѣдстави прѣдъ себе си святы и непорочны и неповинны;

23. Ако прѣбѫдете основани и твьрди во вѣрѫ-тѫ, и неподвижни отъ надеждѫ-тѫ на евангеліе-то което сте чули, проповѣдано-то на всякѫ тварь която е подъ небеса-та, на което азъ Павелъ станѫхъ служитель.

к҃д. Нынѣ радꙋюса во страданіихъ моихъ ѿ васъ, ꙗкѡ
исполнаю лишеніе скорбей Хртовыхъ во плоти моей за тѣло
егѡ, еже есть црковь:
к҃е. Еиже быхъ азъ слꙋжитель по смотренію Бжію дан-
номꙋ мнѣ въ васъ исполнити слово Бжіе,
к҃ѕ. Тайнꙋ сокровеннꙋю ѿ вѣкъ и ѿ родѡвъ, нынѣ же
ꙗвиса стымъ егѡ:
к҃з. Имже восхотѣ Бгъ сказати, кое богатство славы
тайны сеа во ꙗзыцѣхъ, иже есть Хртосъ въ васъ, ꙋпова-
ніе славы:
к҃и. Егоже мы проповѣдꙋемъ, наказꙋюще всакаго человѣка,
и ꙋчаще всакой премꙋдрости, да представимъ всакаго чело-
вѣка совершенна ѡ Хртѣ Іисѣ:
к҃ѳ. Въ немже и трꙋждаюса и подвизаюса по дѣйствꙋ егѡ
дѣйствꙋемомꙋ во мнѣ силою.

ГЛАВА в҃.

а҃. Хощꙋ ꙋбо васъ вѣдѣти, коликъ подвигъ имамъ ѡ васъ
и ѡ сꙋщихъ въ Лаодикіи, и во Іераполи, и елицы не видѣша
лица моегѡ во плоти,
в҃. Да ꙋтѣшатса сердца ихъ, снемшихса въ любви, и во
всакомъ богатствѣ извѣщеніа разꙋма, въ познаніе тайны
Бга и Оца и Хрта,
г҃. Въ немже сꙋть вса сокрѡвища премꙋдрости и разꙋма
сокровенна.
д҃. Сіе же глаголю: да никтоже васъ прелститъ въ сло-
вопрѣніи:
е҃. Аще бо и плотію ѿстою, но дхомъ съ вами есмь, ра-
дꙋаса, и видя вашъ чинъ, и ꙋтвержденіе вашеа вѣры, ꙗже
во Хрта.
ѕ҃. Ꙗкоже ꙋбо пріасте Хрта Іиса Гда, такожде въ немъ
ходите,

24. Сега ся радувамъ въ страданія-та си за васъ, и запълнямъ
въ мое-то тѣло недостатъкъ-тъ на Христовы-тѣ скърби, зарадь
негово-то тѣло, което е церква-та;
25. На коѭто азъ станѫхъ служитель по Божіе смотреніе, което
ми ся даде заради васъ, да испълнѭ *проповѣдь-тѫ* на слово-то Божіе,
26. Тайна-та която бѣше скрыта отъ вѣкове-тѣ и отъ родове-
тѣ, и сега ся яви на неговы-тѣ святыи;
27. На които благоизволи Богъ да яви, какво е богатство-то на
славѫ-тѫ на тѫзи тайнѫ между язычницы-тѣ, което е Христосъ во
васъ, надежда-та на славѫ-тѫ;
28. Когото ный проповѣдувамы, и съвѣтувамы всякого человѣка,
и поучавамы всякого человѣка во всякѫ прѣмудрость, да прѣдста-
вимъ всякого человѣка съвършенъ въ Христа Іисуса;
29. За което ся и трудѭ, и подвизавамъ ся по дѣйствіе-то
негово, което дѣйствува въ мене силно.

ГЛАВА 2.

1. Защото щѫ да знаете какъвъ голѣмъ подвигъ имамъ за васъ
и за тѣзи които сѫ въ Лаодикіѭ, и за тѣзи които не сѫ виждали
лице-то ми въ плъть,
2. Да ся утѣшатъ сьрдца-та имъ, съединены купно въ любовь, и
во всяко богатство на съвършенно разумѣніе, да познаѭтъ тайнѫ-
тѫ на Бога и Отца и на Христа,
3. Въ когото сѫ скрыты всичкы-тѣ съкровища на прѣмудрость-
тѫ и на знаніе-то.
4. А това ви казувамъ, да вы не прѣльсти нѣкой съ убѣдителны
рѣчи;
5. Защото ако и да не сьмь съ васъ тѣломъ, но духомъ сьмь съ
васъ, и радувамъ ся като гледамъ наредѫ-тѫ ви, и постоянство-то
ви въ вѣрѫ-тѫ Христовѫ.
6. И тъй, както сте пріяли Христа Іисуса Господа, въ него
ходѣте,

з҃. Оукорене́ни и҆ наздани въ не́мъ, и҆ и҆звѣ́ствовани вѣ́рою, ꙗ҆́коже научи́стесѧ, и҆збы́точествующе въ не́й бл҃годаре́ніемъ.

и҃. Бра́тіе, блюди́тесѧ, да никто́же ва́съ бу́детъ прельща́ѧ фїлосо́фїею, и҆ тще́тною ле́стїю, по преда́нїю человѣ́ческому, по стїхі́амъ мі́ра, а҆ не по Хр҇тѣ̀:

ѳ҃. Ꙗ҆́кѡ въ то́мъ живе́тъ всѧ́ко и҆сполне́нїе Бж҇ества̀ тѣле́снѣ.

і҃. И҆ да бу́дете въ не́мъ и҆спо́лнени, и҆́же є҆́сть глава̀ всѧ́кому нача́лу и҆ вла́сти:

а҃і. Ѡ҆ не́мже и҆ ѡ҆брѣ́зани бы́сте ѡ҆брѣ́занїемъ нерукотворе́ннымъ, въ совлече́нїи тѣ́ла грѣхо́внагѡ пло́ти, во ѡ҆брѣ́занїи Хр҇то́вѣ,

в҃і. Спогре́бшесѧ є҆мꙋ̀ кр҇ще́нїемъ: ѡ҆ не́мже и҆ совоста́сте вѣ́рою дѣ́йствїѧ Бг҃а воскреси́вшагѡ є҆го̀ и҆з̾ ме́ртвыхъ.

г҃і. И҆ ва́съ ме́ртвыхъ су́щихъ въ прегрѣше́нїихъ и҆ въ необрѣ́занїи пло́ти ва́шеѧ, соживи́лъ є҆́сть съ ни́мъ, дарова́въ на́мъ всѧ̑ прегрѣше́нїѧ:

д҃і. И҆стреби́въ є҆́же на на́съ рукописа́нїе оу҆че́ньми, є҆́же бѣ̀ сопроти́вно на́мъ, и҆ то̀ взѧ́тъ ѿ среды̀, пригвозди́въ є҆̀ на кр҇тѣ̀:

є҃і. Совле́къ нача̑ла и҆ вла̑сти, и҆зведѐ въ позо́ръ дерзнове́нїемъ, и҆з̾ѡбличи́въ и҆̀хъ въ себѣ̀.

ѕ҃і. Да никто́же оу҆̀бо ва́съ ѡ҆сужда́етъ ѡ҆ ꙗ҆де́нїи и҆ли̇̀ ѡ҆ пи́тїи, и҆ли̇̀ ѡ҆ ча́сти пра́здника, и҆ли̇̀ ѡ҆ новомѣ́сѧчїихъ, и҆ли̇̀ ѡ҆ суббѡ́тахъ:

з҃і. И҆̀же су́ть стѣ́нь гряду́щихъ, тѣ́ло же Хр҇то́во.

и҃і. Никто́же ва́съ да прельща́етъ, и҆зволе́ннымъ є҆мꙋ̀ смиренному́дрїемъ и҆ слꙋ́жбою А҆́гг҃лѡвъ, ꙗ҆̀же не оу҆вѣ́дѣ оу҆ча̀, без̾ оу҆ма̀ дмѧ́сѧ ѿ оу҆ма̀ пло́ти своеѧ̀,

ѳ҃і. А҆ не держа̀ главы̀, и҆з̾ неѧ́же всѐ тѣ́ло соста̑вы и҆ со́ꙋ҆зы подае́мо и҆ снемле́мо, растетъ возраще́нїе Бж҃їе.

7. Вкоренени и назидавани въ него, и утвърдявани въ вѣрѫ-тѫ, както бѣхте научени, и прѣуспѣвайте въ неѭ съ благодареніе.

8. *Братіе,* гледайте да вы не заплѣни нѣкой съ философіѭ, и съ празнѫ измамѫ по прѣданіе человѣческо, по стихіи-тѣ на свѣтъ-тъ, а не по Христа;

9. Защото въ него обитава тѣлесно всичка-та пълнота на Божество-то,

10. И вы имате пълнотѫ въ него, който е глава на всяко началство и власть;

11. Въ когото и обрѣзани быхте съ нерѫкотворенно обрѣзаніе и съблѣкохте грѣховно-то тѣло на плъть-тѫ чрѣзъ обрѣзаніе-то Христово,

12. Спогребени съ него въ крьщеніе-то, въ което и съвъскрьснѫхте чрѣзъ вѣрѫ-тѫ на дѣйствіе-то отъ Бога, който го въскрьси отъ мьртвы-тѣ.

13. И васъ, като бѣхте мьртви въ прѣгрѣшенія-та и въ необрѣзаніе-то на плъть-тѫ си, съживи съ него като прости вси-тѣ ваши прѣстѫпленія;

14. И като истрѣби противный-тъ намъ съ постановленія-та записъ, който бѣше противъ насъ, и махнѫ го отъ срѣдъ, и прикова го на крьстъ-тъ;

15. И като съблѣче началства-та и власти-тѣ, изведе гы на позоръ явно и въстържествува надъ тѣхъ чрѣзъ него,

16. И тъй, да вы не осѫжда никой за ядеціе или за піеніе или за това което ся относи до нѣкой праздникъ, или до новолуніе, или до сѫбботы;

17. Които сѫ сѣнка на бѫдѫщо-то, а тѣло-то е Христово.

18. Никой съ измамѫ да вы не лиши отъ наградѫ-тѫ съсъ самоволно смиреномудріе и съ ангелослуженіе като ся вглѫбява въ *нѣща* които не е видѣлъ, и напразно ся надува съ плътскый-тъ си умъ,

19. А не дьржи главѫ-тѫ *Христа,* отъ когото всичко-то тѣло чрѣзъ ставы-тѣ и свърскы-тѣ снабдѣвано, и свьрзвано, расте по Божіе нарасnуваніе.

к҃. Ѧ҆́ще оу҆̀бо оу҆мро́сте со Хрⷭ҇то́мъ ѿ стїхі́й мі́ра, почто̀ ꙗ҆́кѡ живꙋ́ще въ мі́рѣ стѧза́етесѧ;
к҃а. Не коснисѧ, нижѐ вкꙋси, нижѐ ѡ҆сѧжи:
к҃в. И҆̀же сꙋ́ть всѧ̑ во и҆стлѣ́нїе оу҆потребле́нїемъ: по за́повѣдемъ и҆ оу҆че́нїемъ человѣ́ческимъ:
к҃г. И҆̀же сꙋ́ть сло́во оу҆́бѡ и҆мꙋ́ща премꙋ́дрости въ самово́льнѣй слꙋ́жбѣ и҆ смиреномꙋ́дрїи и҆ непощадѣ́нїи тѣ́ла, не въ че́сти ко́ей, къ сы́тости пло́ти.

ГЛАВА̀ Г҃.

а҃. Ѧ҆́ще оу҆̀бо воскреснꙋ́сте со Хрⷭ҇то́мъ, вы́шнихъ и҆щи́те, и҆дѣ́же є҆́сть Хрⷭ҇то́съ ѡ҆деснꙋ́ю Бг҃а сѣдѧ̀:
в҃. Го́рнѧѧ мꙋ́дрствꙋйте, (а҃) не земна̑ѧ.
г҃. Оу҆мро́сте бо, и҆ живо́тъ ва́шъ сокрове́нъ є҆́сть со Хрⷭ҇то́мъ въ Бз҃ѣ.
д҃. Є҆гда́ же Хрⷭ҇то́съ ꙗ҆ви́тсѧ, живо́тъ ва́шъ, тогда̀ и҆ вы̀ съ ни́мъ ꙗ҆ви́тесѧ во сла́вѣ.
є҃. Оу҆мертви́те оу҆̀бо оу҆́ды ва́шѧ, ꙗ҆̀же на земли̑, блꙋ́дъ, нечистотꙋ̀, стра́сть, по́хоть ѕлꙋ́ю, и҆ лихоима́нїе, є҆̀же є҆́сть і҆дѡлослꙋже́нїе,
ѕ҃. И҆̀хже ра́ди грѧде́тъ гнѣ́въ Бж҃їй на сы́ны противле́нїѧ:
з҃. Въ ни́хже и҆ вы̀ и҆ногда̀ ходи́сте, є҆гда̀ жива́сте въ ни́хъ:
и҃. Ны́нѣ же ѿложи́те и҆ вы̀ та̑ всѧ̑, гнѣ́въ, ꙗ҆́рость, ѕло́бꙋ, хꙋле́нїе, срамосло́вїе ѿ оу҆́стъ ва́шихъ.
ѳ҃. Не лжи́те дрꙋ́гъ на дрꙋ́га, совле́кшесѧ ве́тхагѡ человѣ́ка съ дѣѧ́ньми є҆гѡ̀:
і҃. И҆ ѡ҆бле́кшесѧ въ но́ваго, ѡ҆бновлѧ́емаго въ ра́зꙋмъ, по ѻ҆́бразꙋ созда́вшагѡ є҆го̀:
а҃і. И҆дѣ́же нѣ́сть Є҆́ллинъ ни і҆ꙋде́й, ѡ҆брѣ́занїе и҆ необрѣ́занїе, ва́рваръ и҆ Скѵ́ѳъ, ра́бъ и҆ свобо́дъ, но всѧ̑ческаѧ и҆ во всѣ́хъ Хрⷭ҇то́съ.
в҃і. Ѡ҆блецы́тесѧ оу҆̀бо ꙗ҆́коже и҆збра́ннїи Бж҃їи свѧ́ти и҆ воз-

20. И тъй ако сте съ Христа умрѣли колкото за стихіи-тѣ на свѣтъ-тъ, то защо, като че сте живи на свѣтъ-тъ, държите постановенія,

21. Не похващай, не вкусвай, не пыпай:

22. Които всичкы отъ употрѣбеніе ся развалятъ, по человѣческы заповѣди и ученія?

23. Които иматъ само видъ на прѣмудрость въ самоволно богослуженіе и смиреномудріе и непощадѣніе на тѣло-то, не за никаквѫ почесть, въ насыщеніе на плъть-тѫ.

ГЛАВА 3.

1. И тъй, ако сте съвъскрьснѫли съ Христа, тръсѣте горно-то, дѣто Христосъ сѣднѫ отдѣсно на Бога.

2. Мыслѣте за горно-то, *а* не за земно-то.

3. Защото умрѣхте, и животъ-тъ ви е скрытъ съ Христа въ Бога.

4. Когато Христосъ, животъ-тъ нашъ, ся яви, тогазь и вы съ него ще ся явите въ славѫ.

5. И тъй умъртвѣте земны-тѣ ваши удове, блудъ, нечистотѫ, страсть, злѫ похоть и лихоимство, което е идолослуженіе;

6. Заради които иде гнѣвъ Божій врьхъ сынове-тѣ на непокорство-то;

7. Въ които сте и вы нѣкога си ходили, когато живѣяхте въ тѣхъ;

8. А сега отвьргнѣте и вы всичко това, гнѣвъ, ярость, злобѫ, хуленіе, срамотны рѣчи отъ уста-та си.

9. Не дѣйте говори лъжѫ единъ на другый, като ся съблѣкохте вече отъ ветхый-тъ человѣкъ съ дѣла-та му,

10. И облѣкохте ся въ новый-тъ, който ся подновява въ познаніе, по образъ-тъ на того който го е създалъ;

11. Дѣто нѣма Еллинъ нито Іудеинъ, обрѣзаніе и необрѣзаніе, варваръ, Скиѳъ, робъ, свободенъ; но все и во все Христосъ.

12. И тъй, като избранни Божіи святи и възлюбленни, облѣчѣте

люблєніи, во оўтрѡбы щедрѡтъ, бл҃гость, смиреномꙋдріе,
кротость, и долготерпѣніе:
г҃і. Пріемлюще дрꙋгъ дрꙋга, и прощающе себѣ, аще кто
на кого имать поречєніе, якоже и Хр҃тосъ простилъ есть
вамъ, такѡ и вы:
д҃і. Над всѣми же сими стяжите любовь, яже есть союзъ
совершенства:
е҃і. И миръ Бж҃ій да водворяется въ сердцахъ вашихъ, въ
онъже и звани бысте во единомъ тѣлѣ: и бл҃годарни бывайте.
ѕ҃і. Слово Хр҃тово да вселяется въ васъ богатнѡ, во всякой
премꙋдрости оўчаще и вразꙋмляюще себѐ самѣхъ, во ѱалмѣхъ
и пѣніихъ и пѣснехъ дх҃овныхъ, во бл҃годати поюще въ
сердцахъ вашихъ Гд҃ви.
з҃і. И всѐ еже аще что творитѐ словомъ или дѣломъ, вся
во имя Гд҃а Іи҃са Хр҃та, бл҃годаряще Бг҃а и Оц҃а тѣмъ.
и҃і. Жены, повинꙋйтеся своимъ мꙋжемъ, якоже подобаетъ,
ѡ Гд҃ѣ.
ѳ҃і. Мꙋжіе, любите жены ваша, и не ѡгорчайтеся къ
нимъ.
к҃. Ча҃да, послꙋшайте родителей своихъ во всемъ: сіе бо
оўгодно есть Гд҃ви.
к҃а. Оц҃ы, не раздражайте ча҃дъ вашихъ, да не оўнываютъ.
к҃в. Раби, послꙋшайте по всемꙋ плотскихъ господій вашихъ,
не пред очима точію работающе аки человѣкоꙋгодницы, но
въ простотѣ сердца, боящеся Бг҃а.
к҃г. И всяко, еже аще что творитѐ, ѿ дꙋши дѣлайте,
якоже Гд҃ꙋ, а не человѣкѡмъ:
к҃д. Вѣдаще, якѡ ѿ Гд҃а пріимете воздаяніе достоянія:
Гд҃ꙋ бо Хр҃тꙋ работаете.
к҃е. А ѡбидяй воспріиметъ, еже ѡбидѣ, и нѣсть лица
ѡбиновенія.

ся въ милосьрдіе, благодать, смиреномудріе, кротость, дълготърпѣніе;

13. Прѣтърпѣвайте си единъ на другый, и единъ на другый си прощавайте, ако бы нѣкой да има врьхъ нѣкого тѫжбѫ; както и Христосъ е простилъ вамъ, така и вы;

14. И надъ всичко това *облѣчѣте ся въ* любовь-тѫ, която е свьрска на съвьршенство-то.

15. И миръ Божій да владѣе въ сьрдца-та ви, на който сте призовани въ едно тѣло, и благодарни бывайте.

16. Слово-то Христово да ся вселява въ васъ богатно съсъ всякѫ прѣмудрость; учѣте ся и вразумявайте ся въ псалмы, и пѣянія и пѣсни духовны, като пѣете Господу съ благодать въ сьрдца-та си.

17. И все що правите словомъ или дѣломъ, всичко *правѣте* въ име-то на Господа Іисуса, благодаряще чрѣзъ него Бога и Отца.

18. Жены, покорявайте ся на свои-тѣ си мѫжіе, както подобава въ Господа.

19. Мѫжіе, любѣте жены-тѣ си, и не бывайте жестокы къмъ тѣхъ.

20. Чада, бѫдѣте послушны на родители-тѣ си во всичко, защото това е благоугодно Господу.

21. Отци, не раздразняйте чада-та си, да не малодушествуватъ.

22. Раби, бѫдѣте въ всичко послушни на ваши-тѣ по плъть господари, не съ работеніе *само* прѣдъ очи-тѣ *имъ* както человѣкоугодници, но съ простотѫ сьрдечнѫ бояще ся отъ Бога.

23. И все що правите, работѣте отъ душѫ, като на Господа, а не като на человѣцы.

24. Понеже знаете че ще пріимете отъ Господа заплатѫ-тѫ на наслѣдіе-то; защото на Господа Христа слугувате.

25. А който струва неправдѫ ще пріиме заплатѫ-тѫ на неправдѫ-тѫ си, и нѣма лицепріятіе.

ГЛАВА д҃.

а҃. Господі́е, пра́вдꙋ и҆ ꙋ҆равне́нїе рабѡ́мъ подава́йте, вѣ́-
дꙋще, ꙗ҆́кѡ и҆ вы̀ и҆́мате Гдⷭ҇а на нб҃сѣ́хъ.
в҃. Въ моли́твѣ терпи́те, бо́дрствꙋюще въ не́й со бл҃года-
ре́нїемъ:
г҃. Моля́щесѧ и҆ ѡ҆ на́съ вкꙋ́пѣ, да Бг҃ъ ѿве́рзетъ на́мъ
две́ри сло́ва, проглаго́лати та́йнꙋ Хрⷭ҇то́вꙋ, є҆́яже ра́ди и҆ свѧ́-
занъ є҆́смь,
д҃. Да ꙗ҆влю̀ ю҆̀, ꙗ҆́коже подоба́етъ мѝ глаго́лати.
є҃. Въ премꙋ́дрости ходи́те ко внѣ́шнимъ, вре́мѧ и҆с-
кꙋпꙋ́юще.
ѕ҃. Сло́во ва́ше да быва́етъ всегда̀ во бл҃года́ти, со́лїю рас-
творе́но, вѣ́дѣти, ка́кѡ подоба́етъ ва́мъ є҆ди́номꙋ комꙋ́ждо
ѿвѣща́вати.
з҃. И҆́же ѡ҆ мнѣ̀, всѧ̑ ска́жетъ ва́мъ Тѷхі́къ возлю́бленный
бра́тъ, и҆ вѣ́ренъ слꙋжи́тель и҆ сорабо́тникъ ѡ҆ Гдⷭ҇ѣ,
и҃. Є҆го́же посла́хъ къ ва́мъ на сїѐ и҆́стое, да разꙋмѣ́етъ,
ꙗ҆̀же ѡ҆ ва́съ, и҆ ꙋ҆тѣ́шитъ сердца̀ ва́ша,
ѳ҃. Со Ѻ҆ни́сїмомъ вѣ́рнымъ и҆ возлю́бленнымъ бра́томъ
на́шимъ, и҆́же є҆́сть ѿ ва́съ: всѧ̑ ва́мъ ска́жꙋтъ, ꙗ҆̀же здѣ̀.
і҃. Цѣлꙋ́етъ вы̀ А҆рїста́рхъ сплѣ́нникъ мо́й, и҆ Ма́рко а҆неѱі́й
Варна́винъ, ѡ҆ не́мже прїѧ́сте за́пѡвѣди: а҆́ще прїи́детъ къ
ва́мъ, прїими́те є҆го̀:
а҃і. И҆ І҆исꙋ́съ нарече́нный І҆ꙋ́стъ, сꙋ́щїи ѿ ѡ҆брѣ́занїѧ, сі́и
є҆ди́ни поспѣ́шницы во црⷭ҇тво Бж҃їе, и҆̀же бы́ша мѝ ꙋ҆тѣ-
ше́нїе.
в҃і. Цѣлꙋ́етъ вы̀ Є҆пафра́съ, и҆́же ѿ ва́съ, ра́бъ І҆и҃са Хрⷭ҇та̀,
всегда̀ подвиза́ѧйсѧ ѡ҆ ва́съ въ моли́твахъ, да бꙋ́дете совер-
ше́нни и҆ и҆спо́лнени во всѧ́кой во́ли Бж҃їей.
г҃і. Свидѣ́тельствꙋю бо ѡ҆ не́мъ, ꙗ҆́кѡ и҆́мать ре́вность
мно́гꙋ, и҆ болѣ́знь ѡ҆ ва́съ, и҆ ѡ҆ сꙋ́щихъ въ Лаодїкі́и и҆ во І҆ерапо́ли.
д҃і. Цѣлꙋ́етъ вы̀ Лꙋка̀ вра́чь возлю́бленный, и҆ Дима́съ.

ГЛАВА 4.

1. Господари, отдавайте на рабы-тѣ си праведно-то и равно-то, като знаете че и вы имате Господарь на небеса.

2. На молитвѫ бѫдѣте постоянни, и бодърствувайте въ неѭ съ благодареніе;

3. Молѣте ся още и за насъ, да ни отвори Богъ врата на слово-то, да говорѭ тайнѫ-тѫ Христовѫ, за коѭто сьмь и вързанъ,

4. Да ѭ явѭ, както ми подобава да говорѭ.

5. Къмъ вънѣшни-тѣ обхождайте ся съ мудрость, като искупувате врѣме-то.

6. Говореніе-то ви да бѫде вынѫгы съ благодать, подправено съсъ соль, да знаете какъ трѣба да отговаряте всякому едному.

7. Колкото за мене, ще ви искаже всичко-то Тихикъ възлюбленный братъ, и вѣренъ служитель и сослужникъ въ Господа,

8. Когото само за това проводихъ до васъ, да разбере състояніе-то ви, и да утѣши сьрдца-та ви,

9. Съ Онисима вѣрнаго и любезнаго брата, който е отъ васъ; ще ви искажѫтъ за тука всичко.

10. Поздравява вы Аристархъ, сплѣнникъ-тъ ми, и Марко сродникъ-тъ на Варнавѫ, (за когото пріехте порѫчваніе; ако дойде при васъ, пріимѣте го;)

11. И Іисусъ нарицаемый Іустъ, които сѫ отъ обрѣзаны-тѣ; тѣ *ми сѫ* единственни-тѣ сотрудници въ царство-то Божіе, които ми станѫхѫ утѣшеніе.

12. Поздравява вы Епафрасъ, рабъ Христовъ, който е отъ васъ, и който всякога за васъ ся подвизава въ молитвы-тѣ, да стоите съвършенни и испълнени во всякѫ волѭ Божіѭ.

13. Защото свидѣтелствувамъ за него, че има голѣмѫ ревность за васъ, и за тѣзи които сѫ въ Лаодикіѭ и въ Іераполь.

14. Поздравява вы възлюбленный-тъ Лука лѣкарь-тъ, и Димасъ.

е҃і. Цѣлꙋ́йте бра́тїю сꙋ́щꙋю въ Лаодїкі́и, и҆ Нѵ́мфана и҆ дома́шнюю є҆гѡ̀ цр҃ковь:
ѕ҃і. И҆ є҆гда̀ прочте́тсѧ посла́нїе сїѐ ᲂу҆ ва́съ, сотвори́те, да и҆ въ Лаодїкі́йстѣй цр҃кви прочте́но бꙋ́детъ, и҆ напи́санное ѿ Лаодїкі́и да и҆ вы̀ прочте́те:
з҃і. И҆ рцы́те А҆рхі́ппꙋ: блюдѝ слꙋже́нїе, є҆́же прїѧ́лъ є҆сѝ ѿ Гд҃ѣ, да доверши́ши є҆̀.
и҃і. Цѣлова́нїе мое́ю рꙋко́ю Па́ѵлею. помина́йте моѧ̑ ᲂу҆́зы. бл҃года́ть со всѣ́ми ва́ми. а҆ми́нь.

КЪ СОЛѸНАНѠМЪ ПЕ́РВОЕ ПОСЛА́НІЕ

СТ҃А́ГѠ А҆П҃ЛА ПА́ѴЛА.

ГЛАВА̀ А҃.

а҃. Па́ѵелъ и҆ Сїлꙋа́нъ и҆ Тїмоѳе́й, цр҃кви Солꙋ́нстѣй, ѡ҆ Бз҃ѣ Ѻ҆ц҃ѣ̀ и҆ Гд҃ѣ І҆и҃сѣ Хр҃тѣ̀: бл҃года́ть ва́мъ и҆ ми́ръ ѿ Бг҃а Ѻ҆ц҃а̀ на́шегѡ и҆ Гд҃а І҆и҃са Хр҃та̀.
в҃. Благодари́мъ Бг҃а всегда̀ ѡ҆ всѣ́хъ ва́съ, помина́нїе ѡ҆ ва́съ творѧ́ще въ моли́твахъ на́шихъ,
г҃. Непреста́ннѡ помина́юще ва́ше дѣ́ло вѣ́ры, и҆ трꙋ́дъ любвѐ, и҆ терпѣ́нїе ᲂу҆пова́нїѧ Гд҃а на́шегѡ І҆и҃са Хр҃та̀, пре́дъ Бг҃омъ и҆ Ѻ҆ц҃е́мъ на́шимъ:
д҃. Вѣ́дꙋще, бра́тїе возлю́бленнаѧ, ѿ Бг҃а и҆збра́нїе ва́ше,
е҃. Ꙗ҆́кѡ бл҃говѣ́ствова́нїе на́ше не бы́сть къ ва́мъ въ

15. Поздравѣте братія-та които сѫ въ Лаодикіѭ, и Нимфана и домашнѭ-тѫ му церквѫ.

16. И като прочетете писмо-то помежду си, сторѣте да ся прочете и въ церквѫ-тѫ на Лаодикійцы-тѣ; и това, което е изъ Лаодикіѭ да *го* прочетете и вы.

17. И речѣте Архиппу: Внимай на служеніе-то, което си пріелъ въ Господа, да го испълнишь.

18. Поздравеніе-то *сьмь писалъ* азъ Павелъ съ рѫкѫ-тѫ си. Помнѣте оковы-тѣ ми. Благодать *да бѫде* съ васъ. Аминь.

КЪ СОЛУНЯНОМЪ ПЬРВО-ТО ПОСЛАНІЕ

НА СВЯТАГО АПОСТОЛА ПАВЛА.

ГЛАВА 1.

1. Павелъ и Силуанъ и Тимоѳей до Солунскѫ-тѫ церквѫ въ Бога Отца, и Господа Іисуса Христа, благодать вамъ и миръ отъ Бога Отца нашего и Господа Іисуса Христа.

2. Благодаримъ всякога Бога за всичкы васъ, и помянувамы вы въ молитвы-тѣ си.

3. Като помнимъ непрѣстанно ваше-то дѣло на вѣрѫ-тѫ, и трудъ-тъ на любовь-тѫ, и търпѣніе-то на надеждѫ-тѫ въ Господа нашего Іисуса Христа, прѣдъ Бога и Отца нашего.

4. Понеже знаемъ, възлюбленни братіе, ваше-то отъ Бога избраніе.

5. Защото наше-то къмъ васъ благовѣствованіе не станѫ само

сло́вѣ то́чїю, но и҆ въ си́лѣ, и҆ въ Дс҃ѣ ст҃ѣ, и҆ во и҆звѣ-
ще́нїи мно́зѣ, ꙗ҆́коже и҆ вѣ́сте, каковѝ бы́хомъ въ ва́съ ра́ди
ва́съ.

ѕ҃. И҆ вы̀ подо́бницы бы́сте на́мъ и҆ Гд҃ꙋ, прїе́мше сло́во въ
ско́рби мно́зѣ съ ра́достїю Дх҃а ст҃а́гѡ,

з҃. Ꙗ҆́кѡ бы́ти ва́мъ ѻ҆́бразъ всѣ́мъ вѣ́рꙋющымъ въ Маке-
до́нїи и҆ А҆ха́їи.

и҃. Ѿ ва́съ бо промче́сѧ сло́во Гд҃не не то́кмѡ въ Маке-
до́нїи и҆ А҆ха́їи, но и҆ во вса́ко мѣ́сто вѣ́ра ва́ша, ꙗ҆́же къ Бг҃ꙋ,
и҆зы́де, ꙗ҆́кѡ не тре́бовати на́мъ глаго́лати что̀.

ѳ҃. Ті́и бо ѡ҆ на́съ возвѣща́ютъ, како́въ вхо́дъ и҆мѣ́хомъ
къ ва́мъ, и҆ ка́кѡ ѡ҆брати́стесѧ къ Бг҃ꙋ ѿ і҆́дѡлъ, рабо́тати
Бг҃ꙋ жи́вꙋ и҆ и҆́стиннꙋ,

і҃. И҆ жда́ти Сн҃а є҆гѡ̀ съ нб҃съ, є҆го́же воскреси̂ и҆з̾ ме́ртвыхъ,
І҆и҃са, и҆збавлѧ́ющаго на́съ ѿ гнѣ́ва грѧдꙋ́щагѡ.

Глава̀ в҃.

а҃. Са́ми бо вѣ́сте, бра́тїе, вхо́дъ на́шъ и҆́же къ ва́мъ,
ꙗ҆́кѡ не вотщѐ бы́сть:

в҃. Но предпострада́вше и҆ досажде́ни бы́вше, ꙗ҆́коже вѣ́сте,
въ Фїлі́ппѣхъ, дерзнꙋ́хомъ ѡ҆ Бз҃ѣ на́шемъ глаго́лати къ ва́мъ
бл҃говѣ́ствова́нїе Бж҃їе со мно́гимъ по́двигомъ.

г҃. Ѹ҆тѣше́нїе бо на́ше не ѿ пре́лести, ни ѿ нечистоты̀,
ни ле́стїю:

д҃. Но ꙗ҆́коже и҆скꙋси́хомсѧ ѿ Бг҃а вѣ́рни бы́ти прїѧ́ти
бл҃говѣ́ствова́нїе, та́кѡ глаго́лемъ, не а҆́ки человѣ́кѡмъ ѹ҆-
гожда́юще, но Бг҃ꙋ и҆скꙋша́ющемꙋ сердца̀ на́ша.

є҃. Никогда́же бо въ словеси̂ ласка́нїѧ бы́хомъ къ ва́мъ,
ꙗ҆́коже вѣ́сте: ни́жѐ въ винѣ̂ лихоима́нїѧ, Бг҃ъ свидѣ́тель:

ѕ҃. Ни и҆́щꙋще ѿ человѣ́къ сла́вы, ни ѿ ва́съ, ни ѿ
и҆нѣ́хъ,

з҃. Могꙋ́ще въ тѧготѣ̂ бы́ти, ꙗ҆́коже Хр҃то́вы А҆п҃ли: но

съсъ слово, но и съсъ силѫ, и въ Духа Святаго, и съ голѣмо удостовѣреніе, както знаете какви бѣхмы заради васъ помежду вы.

6. И вы станѫхте подражатели намъ и Господу като при много утѣсненія пріехте слово-то съ радость на Духа Святаго.

7. Така що станѫхте примѣръ на вси-тѣ вѣрующы които сѫ въ Македоніѭ и въ Ахаіѭ.

8. Защото отъ васъ ся прогласи слово-то Господне, не само въ Македоніѭ и Ахаіѭ, но на всяко мѣсто ся расчу ваша-та вѣра въ Бога, щото ный не трѣба да говоримъ нѣщо.

9. Защото тѣ възвѣщаватъ за насъ, какъ станѫ наше-то влѣзваніе при васъ, и какъ сте ся обърнѫли отъ идолы-тѣ къмъ Бога, за да служите на живый-тъ и истинный-тъ Богъ,

10. И да очакувате отъ небеса неговъ-тъ Сынъ, когото въскрьси отъ мьртвы-тѣ, Іисуса, който ны освободява отъ идѫщій-тъ гнѣвъ.

ГЛАВА 2.

1. Защото вы сами знаете, братіе, наше-то при васъ влѣзваніе, че не бы напразно;

2. Но като бѣхмы отъ по напрѣдъ, както знаете, пострадали и обесчестени въ Филиппы, дързнѫхмы въ Бога нашего да проповѣдамы вамъ евангеліе-то Божіе съ голѣмъ подвигъ.

3. Защото наше-то увѣщаніе не *бѣ* отъ прѣлъгваніе, нито отъ нечистотѫ, нито съ измамѫ;

4. Но както бѣхмы одобрени отъ Бога да ни повѣри благовѣствованіе-то, така говоримъ, не като че угождавамы на человѣцы, но на Бога който испытува сърдца-та ни.

5. Защото както знаете, нито ласкателно слово употрѣбихмы нѣкога, нито причинѫ за лихоимство; Богъ *е* свидѣтель;

6. Нито поискахмы славѫ отъ человѣцы, нито отъ васъ, нито отъ други;

7. (Ако и да можехмы да смы въ тяжесть като Христови апо-

быхомъ тіси посредѣ васъ, ꙗкоже доилица грѣетъ своѧ чада.

и. Такѡ желающе васъ, благоволихомъ подати вамъ не точію благовѣствованіе Божіе, но и души своѧ, занеже возлюблении бысте намъ.

ѳ. Помните бо, братіе, трудъ нашъ и подвигъ: нощь бо и день дѣлающе, да не ѡтѧготимъ ни единагѡ ѿ васъ, проповѣдахомъ вамъ благовѣствованіе Божіе.

і. Вы свидѣтели и Богъ, ꙗкѡ преподобнѡ и праведнѡ и непорочнѡ вамъ вѣрующымъ быхомъ,

аі. Ꙗкоже вѣсте, занѐ единаго когождо васъ, ꙗкоже отецъ чада своѧ,

ві. Молѧще и утѣшающе васъ, и свидѣтельствующе вамъ ходити достойнѡ Богу призвавшему вы во своѐ царство и славу.

гі. Сегѡ ради и мы благодаримъ Бога непрестаннѡ, ꙗкѡ пріемше слово слышаніѧ Божіѧ ѿ насъ, пріѧсте не ꙗки слово человѣческо, но, ꙗкоже есть воистинну, слово Божіе, еже и дѣйствуется въ васъ вѣрующихъ.

ді. Вы бо подобницы бысте, братіе церквамъ Божіимъ сущымъ во Іудеи ѡ Христѣ Іисусѣ, занѐ таѧжде и вы пострадасте ѿ своихъ племенникъ, ꙗкоже и тіи ѿ Іудей,

еі. Убившихъ и Господа Іисуса и егѡ пророки, и насъ изгнавшихъ, и Богу неугодившихъ, и всѣмъ человѣкѡмъ противѧщихсѧ,

ѕі. (И) возбранѧющихъ намъ глаголати ꙗзыкѡмъ, да спасутсѧ, во еже исполнити имъ грѣхѝ своѧ всегда̀: постиже же на нихъ гнѣвъ до конца̀.

зі. Мы же, братіе, ѡсиротѣвше ѿ васъ ко времени часа̀, лицемъ а не сердцемъ, лишше тщахомсѧ лицѐ ваше видѣти многимъ желаніемъ.

иі. Тѣмже хотѣхомъ пріити къ вамъ, азъ убѡ Павелъ единою и дважды, и возбранѝ намъ сатана̀.

столи;) но быхмы тихы посрѣдъ васъ, както кърмилица ся грыжи нѣжно за чада-та си.

8. Така като имахмы горещѫ любовь къмъ васъ, имахмы благодареніе да ви прѣдадемъ не токо евангеліе-то Божіе, но и душы-тѣ си, защото станѫхте любезни намъ.

9. Защото вы, братіе, помните нашій-тъ трудъ и мѫкѫ, понеже деня и нощя като работѣхмы, да не отеготимъ ни едного отъ васъ, проповѣдахмы вамъ евангеліе-то Божіе.

10. Вы сте свидѣтели и Богъ, какъ свято, и праведно, и неукоризненно ся обходихмы съ васъ вѣрующы-тѣ;

11. Както знаете, какъ всякого отъ васъ като отецъ чада-та си увѣщавахмы и утѣшавахмы,

12. И строго ви заръчахмы, да ходите достойно Богу, който вы призовава въ свое-то царство и славѫ.

13. За туй и ный благодаримъ Бога непрѣстанно, че като пріяхте слово-то Божіе, което чухте отъ насъ, пріяхте *го* не *като* слово человѣческо, но, (както е наистинѫ,) слово Божіе, което и дѣйствува между васъ вѣрующы-тѣ.

14. Защото, вы, братіе, станѫхте подражатели на Божіи-тѣ въ Христа Іисуса церкви, които сѫ въ Іудеѭ, понеже и вы пострадахте исто-то отъ свои-тѣ си соплеменницы, както и тѣ отъ Іудеи-тѣ,

15. Които и Господа Іисуса убихѫ, и свои-тѣ си пророцы, и насъ распѫдихѫ, и Богу не угодяватъ, и на всичкы-тѣ человѣцы сѫ противни;

16. Възбраняватъ ни да говоримъ на языччицы-тѣ да ся спасѫтъ, за да испълнятъ грѣхове-тѣ си вынѫгы, но постигнѫ гы гнѣвъ-тъ до край.

17. А ный, братіе, като осиротѣхмы отъ васъ за малко врѣме, съ лице *а* не съсъ сьрдце, *още* повече съ голѣмо желаніе ся постарахмы, дано видимъ лице-то ви.

18. За това поискахмы да дойдемъ при васъ, (и азъ Павелъ) и веднъжь и дважь, но направи ни прѣчкѫ Сатана.

ѳ҃і. Ктó бо нáмъ ᲂу҆повáніе и҆лѝ рáдость и҆лѝ вѣнéцъ по-
хвалéніѧ, не и҆ вы́ ли, пред Гдⷭ҇емъ нáшимъ Іи҃съ Хрⷭ҇тóмъ во
пришéствіи є҆гѡ̀;
к҃. Вы́ бо є҆стè слáва нáша и҆ рáдость.

ГЛАВÀ Г҃.

а҃. Тѣ́мже ᲂу҆жè не терпѧ́ще, бл҃говоли́хомъ ѡ҆стáтисѧ во
А҆ѳи́нѣхъ є҆ди́ни,
в҃. И҆ послáхомъ Тїмоѳéа брáта нáшего и҆ слꙋжи́телѧ Бж҃їѧ
и҆ споспѣ́шника нáшего во бл҃говѣ́стїи Хрⷭ҇тóвѣ, ᲂу҆тверди́ти
вáсъ и҆ ᲂу҆тѣ́шити ѡ҆ вѣ́рѣ вáшей,
г҃. Ꙗ҆́кѡ ни є҆ди́номꙋ смꙋщáтисѧ въ скóрбехъ си́хъ: сáми
бо вѣ́сте, ꙗ҆́кѡ на сїè и҆́стое лежи́мъ:
д҃. И҆́бо є҆гдà ᲂу҆ вáсъ бѣ́хомъ, предрекóхомъ вáмъ, ꙗ҆́кѡ
и҆́мамы скорбѣ́ти, є҆́же и҆ бы́сть, и҆ вѣ́сте:
є҃. Сегѡ̀ рáди и҆ а҆́зъ ктомꙋ не терпѧ̀, послáхъ разꙋмѣ́ти
вѣ́рꙋ вáшꙋ, да не кáкѡ и҆скꙋси́лъ вы̀ и҆скꙋшáѧй, и҆ вотщè бꙋ́-
детъ трꙋ́дъ нáшъ.
ѕ҃. Ны́нѣ же пришéдшꙋ Тїмоѳéю къ нáмъ ѿ вáсъ, и҆ бл҃го-
вѣсти́вшꙋ нáмъ вѣ́рꙋ вáшꙋ и҆ любóвь, и҆ ꙗ҆́кѡ и҆́мате пáмѧть
ѡ҆ нáсъ блáгꙋ, всегдà желáюще нáсъ ви́дѣти, ꙗ҆́коже и҆ мы̀
вáсъ:
з҃. Сегѡ̀ рáди ᲂу҆тѣ́шихомсѧ, брáтїе, ѡ҆ вáсъ, во всѧ́кой
скóрби и҆ нꙋ́ждѣ нáшей, вáшею вѣ́рою.
и҃. Ꙗ҆́кѡ мы̀ ны́нѣ живи є҆смы̀, а҆́ще вы̀ стоитè ѡ҆ Гдⷭ҇ѣ.
ѳ҃. Кóе бо бл҃годарéнїе Бг҃ꙋ мóжемъ воздáти ѡ҆ вáсъ, ѡ҆
всѧ́кой рáдости, є҆́юже рáдꙋемсѧ вáсъ рáди пред Бг҃омъ
нáшимъ;
і҃. Нóщь и҆ дéнь преизли́ха молѧ́щесѧ ви́дѣти лицè вáше,
и҆ соверши́ти лишéнїе вѣ́ры вáшеѧ.
а҃і. Сáмъ же Бг҃ъ и҆ Ѻ҆ц҃ъ нáшъ, и҆ Гдⷭ҇ь нáшъ Іи҃съ Хрⷭ҇тóсъ
да и҆спрáвитъ пꙋ́ть нáшъ къ вáмъ:

19. Защото коя е наша-та надежда, или радость-та *ни*, или вѣнецъ-тъ на похвалѫ-тѫ *ни?* не сте ли вы прѣдъ Господа нашего Іисуса Христа въ пришествіе-то негово?

20. Защото вы сте наша-та слава и радость.

ГЛАВА 3.

1. За това и като не можѣхмы да търпимъ вече, разсѫдихмы за добро да останемъ сами въ Аѳинѫ;

2. И проводихмы Тимоѳея, брата нашего и служителя Божія, и сотрудника нашего въ евангеліе-то Христово, да вы утвьрди, и да вы утѣши отъ къмъ вѣрѫ-тѫ ви;

3. Да ся не колебае никой въ тѣзи скърби; защото вы знаете че на това смы опрѣдѣлени;

4. Защото когато бѣхмы при васъ, прѣдсказувахмы ви че има да прѣтърпимъ притѣсненіе, както и станѫ, и знаете.

5. За това и азъ като не можѣхъ вече да търпѭ, проводихъ да разумѣѭ за вѣрѫ-тѫ ви, да не бы да вы е искусилъ искуситель-тъ, и да бѫде трудъ-тъ ни напразно.

6. А сега като дойде Тимоѳей отъ васъ при насъ та ни донесе добры извѣстія за вѣрѫ-тѫ и любовь-тѫ вашѫ, и това, че имате всякога добро поменуваніе за насъ, и желаете да ны видите, както и ный васъ,

7. За това, при всичкѫ-тѫ нашѫ скърбь и нуждѫ, утѣшихмы ся, братіе, за васъ, чрѣзъ вѣрѫ-тѫ вашѫ;

8. Понеже сега смы живи, ако стоите вы въ Господа.

9. Защото кое благодареніе можемъ да въздадемъ Богу за васъ, заради всичкѫ-тѫ радость съ коѭто ся радувамы за васъ прѣдъ Бога нашего?

10. Нощя и деня прѣусьрдно ся молимъ да видимъ лице-то ви, и да допълнимъ което ви не достига въ вѣрѫ-тѫ ви.

11. А самъ Богъ и Отецъ нашъ, и Господь нашъ Іисусъ Христосъ дано управи пѫть-тъ ни къмъ васъ.

в҃і. Ва́съ же Гд҇ь да ѹ҆мно́житъ, и҆ да и҆зб‹ы́›точествитъ
любо́вїю дрꙋ́гъ ко дрꙋ́гꙋ и҆ ко всѣ̑мъ, ꙗ҆́коже и҆ мы̀ къ
ва́мъ,
г҃і. Во є҆́же ѹ҆тверди́ти сердца̀ ва̑ша непоро́чна въ ст҇ы́ни,
пред̾ Бг҇омъ и҆ Ѻ҆ц҇е́мъ на́шимъ, въ прише́ствїе Гд҇а на́шегѡ
І҆и҇са Хр҇та̀ со всѣ́ми ст҇ы́ми є҆гѡ̀. а҆ми́нь.

Глава̀ д҃.

а҃. Тѣ́мже ѹ҆́бо, бра́тїе, про́симъ вы̀ и҆ мо́лимъ ѡ҆ Хр҇тѣ̀
І҆и҇сѣ̀, ꙗ҆́коже прїѧ́сте ѿ на́съ, ка́кѡ подоба́етъ ва́мъ ходи́ти и҆
ѹ҆гожда́ти Бг҇ови, ꙗ҆́коже и҆ хо́дите, да и҆збы́точествꙋете па́че:
в҃. Вѣ́сте бо, кова̑ повелѣ̑нїѧ да́хомъ ва́мъ Гд҇емъ
І҆и҇сомъ.
г҃. Сїѧ́ бо є҆́сть во́лѧ Бж҇їѧ, ст҇о́сть ва́ша, храни́ти себѐ
самѣ́хъ ѿ блꙋда̀,
д҃. И҆ вѣ́дѣти комꙋ́ждо ѿ ва́съ сво́й сосꙋ́дъ стѧжава́ти во
ст҇ы́ни и҆ че́сти,
є҃. А҆ не въ стра́сти по́хотнѣй, ꙗ҆́коже и҆ ꙗ҆зы́цы невѣ́дꙋщїи
Бг҇а:
ѕ҃. И҆ є҆́же не престꙋпа́ти и҆ лихои́мствовати въ ве́щи бра́та
своегѡ̀, занѐ мсти́тель є҆́сть Гд҇ь ѡ҆ всѣ́хъ си́хъ, ꙗ҆́коже и҆
пре́жде реко́хомъ къ ва́мъ, и҆ засвидѣ́тельствовахомъ.
з҃. Не призва̀ бо на́съ Бг҇ъ на нечистотꙋ̀, но во ст҇о́сть.
и҃. Тѣ́мже ѹ҆́бо ѿмета́ѧй, не человѣ́ка ѿмета́етъ, но Бг҇а
да́вшаго Дх҇а своего̀ ст҇а́го въ на́съ.
ѳ҃. Ѡ҆ братолю́бїи же, не тре́бꙋете, да пи́шетсѧ къ ва́мъ:
са́ми бо вы̀ Бг҇омъ ѹ҆че́ни є҆стѐ, є҆́же люби́ти дрꙋ́гъ дрꙋ́га:
і҃. И҆́бо твори́тѐ то̀ ко все́й бра́тїи сꙋ́щей во все́й Макед-
о́нїи. мо́лимъ же вы̀ бра́тїе, и҆збы́точествовати па́че,
а҃і. И҆ любе́знѡ прилѣжа́ти є҆́же безмо́лствовати, и҆ дѣ́ѧти
своѧ̑, и҆ дѣ́лати свои́ми рꙋка́ми, ꙗ҆́коже повелѣ́хомъ ва́мъ:

12. И васъ Господь да умножи и да *вы* направи да прѣизобилувате въ любовь-тѫ единъ къмъ другый и къмъ всичкы-тѣ, както и ный къмъ васъ,

13. За да утвърди сърдца-та ви непорочны въ святость-тѫ прѣдъ Бога и Отца нашего, въ пришествіе-то на Господа нашего Іисуса Христа съсъ вси-тѣ неговы святыи.

ГЛАВА 4.

1. При това още, братіе, просимъ и молимъ вы въ Господа Іисуса, каквото сте пріели отъ насъ какъ трѣбува да ходите и да угодявате Богу, *така* да прѣуспѣвате повече;

2. Защото знаете каквы заповѣди ви дадохмы отъ Господа Іисуса.

3. Понеже това е воля-та Божія, ваше-то освященіе, да ся въздържате отъ блудъ;

4. Да знае всякой отъ васъ да държи съсѫдъ-тъ си въ святость и честность,

5. Не въ страсть на похоть, както и язычници-тѣ които не знаѭтъ Бога;

6. Да не прѣминува *нѣкой прѣдѣлъ-тъ* и да поврѣжда брата си въ *това* нѣщо, защото за всичко това Богъ е отмъститель, както ви и отъ понапрѣдъ рекохмы и засвидѣтелствувахмы.

7. Защото Богъ не ны е призовалъ на нечистотѫ, но на святость.

8. И тъй, който отхвърля *това,* не отхвърля человѣка, но Бога, който е и далъ намъ Духа своего Святаго.

9. А за братолюбіе-то нѣмате нуждѫ да ви пишѫ; защото вы сами сте отъ Бога научени да имате любовь единъ къмъ другый;

10. Защото и правите това на вси-тѣ братія които сѫ по всичкѫ Македоніѭ; и молимъ ви ся, братіе, да прѣуспѣвате повече,

11. И усърдно да ся стараете да живѣете тихо, и да вършите свои-тѣ си работы, и да работите съсъ свои-тѣ си рѫцѣ, както ви заржчахмы;

в҃і. Да хо́дите бл҃гообра́знѡ ко внѣ́шнимъ, и҆ ни чесогѡ́же тре́бꙋете.
г҃і. Не хощꙋ̀ же ва́съ, бра́тїе, не вѣ́дѣти ѿ оу҆ме́ршихъ да не скорбитѐ, ꙗ҆́коже и҆ про́чїи не и҆́мꙋщїи оу҆пова́нїꙗ.
д҃і. А҆́ще бо вѣ́рꙋемъ, ꙗ҆́кѡ і҆и҃съ оу҆́мре и҆ воскр҃се, та́кѡ и҆ бг҃ъ оу҆ме́ршыѧ въ і҆и҃сѣ приведе́тъ съ ни́мъ.
є҃і. Сїе́ бо ва́мъ глаго́лемъ сло́вомъ гд҃нимъ, ꙗ҆́кѡ мы̀ живꙋ́щїи ѡ҆ста́вшїи въ прише́ствїе гд҃не, не и҆́мамы предвари́ти оу҆ме́ршихъ:
ѕ҃і. Ꙗ҆́кѡ са́мъ гд҃ь въ повелѣ́нїи, во гла́сѣ а҆рха́гг҃ловѣ, и҆ въ трꙋбѣ̀ бж҃їи сни́детъ съ нб҃сѐ, и҆ ме́ртвїи ѡ҆ хр҃тѣ̀ вос-кре́снꙋтъ пе́рвѣе.
з҃і. Пото́мъ же мы̀ живꙋ́щїи ѡ҆ста́вшїи, кꙋ́пнѡ съ ни́ми восхище́ни бꙋ́демъ на ѡ҆́блацѣхъ въ срѣ́тенїе гд҃не на воз-дꙋ́сѣ, и҆ та́кѡ всегда̀ съ гд҃емъ бꙋ́демъ.
и҃і. Тѣ́мже оу҆тѣша́йте дрꙋ́гъ дрꙋ́га въ словесѣ́хъ си́хъ.

ГЛАВА̀ Є҃.

а҃. А҆ ѿ лѣ́тѣхъ и҆ ѿ временѣ́хъ, бра́тїе, не тре́бѣ є҆́сть ва́мъ писа́ти:
в҃. Са́ми бо вы̀ и҆звѣ́стнѡ вѣ́сте, ꙗ҆́кѡ де́нь гд҃нь ꙗ҆́коже та́ть въ нощѝ, та́кѡ прїи́детъ:
г҃. Є҆гда́ бо рекꙋ́тъ, ми́ръ и҆ оу҆твержде́нїе, тогда̀ внеза́пꙋ нападе́тъ на ни́хъ всегꙋби́тельство, ꙗ҆́коже болѣ́знь во чре́вѣ и҆́мꙋщей, и҆ не и҆́мꙋтъ и҆збѣжа́ти.
д҃. Вы̀ же, бра́тїе, нѣ́сте во тмѣ̀, да де́нь ва́съ ꙗ҆́коже та́ть пости́гнетъ:
є҃. Всѝ бо вы̀ сы́нове свѣ́та є҆стѐ и҆ сы́нове днѐ: нѣ́смы но́щи, нижѐ тмы̀.
ѕ҃. Тѣ́мже оу҆̀бо да не спи́мъ ꙗ҆́коже и҆ про́чїи, но да бо́дрствꙋимъ и҆ трезви́мсѧ.

12. За да ходите благообразно прѣдъ външни-тѣ, и да нѣмате нуждѫ отъ нищо.

13. И не искамъ, братіе, да не знаете за умрѣлы-тѣ, за да не скърбите, както и другы-тѣ които нѣматъ надеждѫ.

14. Защото ако вѣрувамы че Іисусъ умрѣ и въскрьснѫ, така и Богъ умрѣлы-тѣ въ Іисуса ще приведе съ него заедно.

15. Защото това ви *го* казувамы съсъ слово Господне, че ный живи-тѣ, колкото останемъ до пришествіе-то Господне, нѣма да прѣдваримъ умрѣлы-тѣ;

16. Понеже самъ Господь ще слѣзе отъ небе-то съ повелѣніе, съ гласъ архангеловъ, и съ трѫбѫ Божіѭ; и мьртви-тѣ въ Христа ще въскрьснѫтъ понапрѣдъ;

17. Послѣ ный живи-тѣ които смы останѫли, съ тѣхъ наедно ще бѫдемъ грабнѫти на облацы да срѣщнемъ Господа на въздухъ, и така ще бѫдемъ всякога съ Господа.

18. И тъй утѣшавайте ся единъ другый съ тѣзи думы.

ГЛАВА 5.

1. А за годины-тѣ и врѣмена-та, братіе, нѣмате нуждѫ да ви ся пише;

2. Защото вы знаете извѣстно, че день-тъ Господень, както крадецъ прѣзъ нощь, така ще дойде;

3. Понеже когато казуватъ, Миръ и безопасность, тогазь ще нападне на тѣхъ внезапна погыбель както болѣзни-тѣ на непразнѫ женѫ, и нѣма да избѣгнѫтъ.

4. Но вы, братіе, не сте въ тьмнинѫ, та да вы постигне день-тъ като крадецъ.

5. Всичкы вы сте сынове на видѣлинѫ-тѫ и сынове на день-тъ: не смы на нощь-тѫ, нито на тьмнинѫ-тѫ.

6. И тъй да не спимъ както и другы-тѣ, но да бѫдемъ будни и трѣзвенни.

з҃. Спѧ́щїи бо, въ нощѝ спѧ́тъ: и҆ ᲂу҆пива́ющїисѧ, въ нощѝ ᲂу҆пива́ютсѧ:
и҃. Мы́ же сы́нове сꙋ́ще днѐ, да трезви́мсѧ, ѡ҆бо́лкшесѧ въ бро́нѭ вѣ́ры и҆ любвѐ, и҆ шле́мъ ᲂу҆пова́нїѧ спасе́нїѧ:

ѳ҃. Ꙗ҆́кѡ не положѝ на́съ Бг҃ъ въ гнѣ́въ, но въ полꙋче́нїе спасе́нїѧ, Гдⷭ҇емъ на́шимъ І҆и҃съ Хрⷭ҇то́мъ,
і҃. Оу҆ме́ршимъ за на́съ, да, а҆́ще бди́мъ, а҆́ще ли спи́мъ, кꙋ́пнѡ съ ни́мъ живе́мъ.
а҃і. Сегѡ̀ ра́ди ᲂу҆тѣша́йте дрꙋ́гъ дрꙋ́га, и҆ созида́йте кі́йждо бли́жнѧго, ꙗ҆́коже и҆ твори́тѐ.
в҃і. Мо́лимъ же вы̀, бра́тїе, зна́йте трꙋжда́ющихсѧ ᲂу҆ ва́съ, и҆ настоѧ́телей ва́шихъ ѡ҆ Гдⷭ҇ѣ, и҆ наказꙋ́ющихъ вы̀,
г҃і. И҆ и҆мѣ́йте и҆̀хъ по преизли́ха въ любвѝ за дѣ́ло и҆́хъ: мі́рствꙋйте въ себѣ̀.
д҃і. Мо́лимъ же вы̀, бра́тїе, вразꙋмлѧ́йте безчи́нныѧ, ᲂу҆тѣша́йте малодꙋ́шныѧ, застꙋпа́йте немѡ́щныѧ, долготерпи́те ко всѣ́мъ.
є҃і. Блюди́те, да никто́же ѕла̀ за ѕло̀ комꙋ̀ возда́стъ: но всегда̀ до́брое гони́те и҆ дрꙋ́гъ ко дрꙋ́гꙋ и҆ ко всѣ́мъ.
ѕ҃і. Всегда̀ ра́дꙋйтесѧ:
з҃і. Непреста́ннѡ моли́тесѧ.
и҃і. Ѡ҆ все́мъ бл҃годари́те: сїѧ́ бо є҆́сть во́лѧ Бж҃їѧ ѡ҆ Хрⷭ҇тѣ̀ І҆и҃сѣ въ ва́съ.
ѳ҃і. Дх҃а не ᲂу҆гаша́йте:
к҃. Проро́чествїѧ не ᲂу҆ничиже́йте.
к҃а. Всѧ҄ же и҆скꙋша́юще: до́браѧ держи́те,
к҃в. Ѿ всѧ́кїѧ ве́щи ѕлы́ѧ ѿгреба́йтесѧ.
к҃г. Са́мъ же Бг҃ъ ми́ра да ѡ҆ст҃и́тъ ва́съ всесоверше́нныхъ (во все́мъ): и҆ всесоверше́нъ ва́шъ дх҃ъ и҆ дꙋша̀ и҆ тѣ́ло непоро́чно въ прише́ствїе Гдⷭ҇а на́шегѡ І҆и҃са Хрⷭ҇та̀ да сохрани́тсѧ.
к҃д. Вѣ́ренъ призва́вый ва́съ, и҆́же и҆ сотвори́тъ.
к҃є. Бра́тїе, моли́тесѧ ѡ҆ на́съ.

7. Защото които спятъ, нощя спятъ, и които ся опиватъ, нощя ся опиватъ:

8. Но ный, като смы *сынове* на день-тъ, да бѫдемъ трѣзвенни, и да облѣчемъ бронѭ-тѫ на вѣрѫ-тѫ и на любовь-тѫ, и за шлемъ, надеждѫ-тѫ на спасеніе-то;

9. Защото Богъ не ны е опрѣдѣлилъ за гнѣвъ, но да получимъ спасеніе чрѣзъ Господа нашего Іисуса Христа,

10. Който умрѣ за насъ, за да живѣемъ съ него и когато смы будни и когато спимъ.

11. За това утѣшавайте ся единъ другый и назидавайте единъ другыго, както и правите.

12. И молимъ вы, братіе, да познавате тѣзи, които ся трудятъ помежду вы, и сѫ настоятели ваши въ Господа, и вы поучаватъ,

13. И да гы почитате прѣмного съ любовь за дѣло-то имъ. Живѣйте мирно помежду си.

14. Молимъ вы още, братіе, вразумявайте безчинны-тѣ, утѣшавайте малодушны-тѣ, поддьржайте немощны-тѣ, бѫдѣте къмъ всичкы тьрпѣливи.

15. Гледайте да не отдава нѣкой нѣкому зло за зло; но търсѣте всякога добро-то, и единъ на другый си и на всичкы-тѣ.

16. Вынѫгы ся радувайте.

17. Непрѣстанно ся молѣте.

18. За всичко благодарѣте; защото това *е* воля-та Божія за васъ въ Христа Іисуса.

19. Духъ-тъ не угасяйте.

20. Пророчества не имайте за нищожны.

21. Всичко испытувайте: добро-то дьржте.

22. Отъ всякакъвъ видъ зло въздьржайте ся.

23. А самъ Богъ мира да вы освяти всесъвьршенно; и да ся съхрани цѣлокупенъ духъ-тъ ви, и душа-та, и тѣло-то безъ порокъ, въ пришествіе-то на Господа нашего Іисуса Христа.

24. Вѣренъ е онзи който вы призовава, и ще го направи.

25. Братіе, молѣте ся за насъ.

к҃ѕ. Цѣлꙋйте бра́тїю всю̀ лобза́нїемъ ст҃ы́мъ.
к҃з. Заклина́ю вы̀ Гд҃емъ, прочестѝ посла́нїе сїѐ пре́дъ все́ю ст҃о́ю бра́тїею.
к҃и. Бл҃года́ть Гд҃а на́шегѡ Ї҆и҃са Хр҃та̀ съ ва́ми. А҃ми́нь.

КЪ СОЛУНАНѠМЪ ВТОРО́Е ПОСЛА́НІЕ

СТ҃А́ГѠ А҃П҃ЛА ПА́УЛА.

ГЛАВА̀ А҃.

а҃. Па́velъ и҆ Сїлꙋа́нъ и҆ Тїмоѳе́й, цр҃кви Солꙋнстѣ́й ѡ҆ Бз҃ѣ
Ѻ҆ц҃ѣ̀ на́шемъ и҆ Гд҃ѣ Ї҆и҃сѣ Хр҃тѣ̀:
в҃. Бл҃года́ть ва́мъ и҆ ми́ръ ѿ Бг҃а Ѻ҆ц҃а̀ на́шегѡ и҆ Гд҃а Ї҆и҃са
Хр҃та̀.
г҃. Бл҃годари́ти до́лжни є҆смы̀ Бг҃а всегда̀ ѡ҆ ва́съ, бра́тїе,
ꙗ҆́коже досто́йно є҆́сть, ꙗ҆́кѡ превозраста́етъ вѣ́ра ва́ша, и҆
мно́житсѧ любо́вь є҆ди́нагѡ коегѡ́ждо всѣ́хъ ва́съ дрꙋ́гъ ко
дрꙋ́гꙋ:
д҃. Ꙗ҆́кѡ сами̑мъ на́мъ хвали́тисѧ ѡ҆ ва́съ въ цр҃квахъ
Бж҃їихъ, ѡ҆ терпѣ́нїи ва́шемъ и҆ вѣ́рѣ, во всѣ́хъ гоне́нїихъ
ва́шихъ и҆ ско́рбехъ, ꙗ҆̀же прїе́млете,
є҃. Показа́нїе пра́веднагѡ сꙋда̀ Бж҃їѧ, во є҆́же сподо́битисѧ
ва́мъ цр҃твїѧ Бж҃їѧ, є҆гѡ́же ра́ди и҆ стра́ждете.
ѕ҃. А҆́ще ᲂу҆́бѡ пра́ведно ᲂу҆ Бг҃а, возда́ти ско́рбь ѡ҆скорблѧ́-
ю҆щымъ ва́съ,

26. Поздравѣте всички-тѣ братія съсъ цѣлованіе свято.
27. Заклѣвамъ вы въ Господа посланіе-то да ся прочете на вси-
тѣ святы братія.
28. Благодать-та на Господа нашего Іисуса Христа *да бѫде* съ
васъ. Аминь.

КЪ СОЛУНЯНОМЪ ВТОРО-ТО ПОСЛАНІЕ

НА СВЯТАГО АПОСТОЛА ПАВЛА.

ГЛАВА 1.

1. Павелъ и Силуанъ и Тимоѳей до Солунскѫ-тѫ церквѫ въ Бога
Отца нашего и Господа Іисуса Христа.
2. Благодать вамъ и миръ отъ Бога Отца нашего и Господа
Іисуса Христа.
3. Длъжни смы, братіе, да благодаримъ Бога всякога за васъ,
както е достойно, защото вѣра-та ви прѣвъзраствува, и умножава
ся любовь-та на всякого едного къмъ другыго помежду всички
васъ;
4. Така щото и сами ный ся хвалимъ съ васъ въ церквы-тѣ
Божіи, за ваше-то търпѣніе и за вѣрѫ-тѫ *ви* во всичкы-тѣ гоненія
ваши и притѣсненія-та които прѣтърпѣвате.
5. *Което е* доказателство на праведнѫ-тѫ сѫдбѫ Божіѭ, за да
ся сподобите въ царство-то Божіе, за което и страдате;
6. Понеже е праведно у Бога да въздаде скърбь на тѣзи, които
вы оскърбяватъ,

з҃. И҆ ва́мъ ѡ҆скорблѧ́ємымъ ѿра́дꙋ съ на́ми, во ѿкрове́нїи Гдⷭ҇а І҆и҃са съ нб҃сѐ, со а҆́гг҃лы си́лы своеѧ̀,

и҃. Во ѻ҆гни̑ пла́меннѣ, даю́щагѡ ѿмще́нїе не вѣ́дꙋщымъ Бг҃а и҆ не послꙋ́шающымъ бл҃говѣствова́нїю Гдⷭ҇а на́шегѡ І҆и҃са Хрⷭ҇та̀:

ѳ҃. И҆̀же мꙋ́кꙋ прїи́мꙋтъ, поги́бель вѣ́чнꙋю, ѿ лица̀ Гдⷭ҇нѧ, и҆ ѿ сла́вы крѣ́пости є҆гѡ̀:

і҃. Є҆гда̀ прїи́детъ просла́витисѧ во ст҃ы́хъ свои́хъ, и҆ ди́венъ бы́ти во всѣ́хъ вѣ́ровавшихъ, ꙗ҆́кѡ ѹ҆вѣ́рисѧ свидѣ́тельство на́ше въ ва́съ, въ де́нь ѻ҆́нъ.

а҃і. За сїè и҆ мо́лимсѧ всегда̀ ѡ҆ ва́съ, да вы̀ сподо́битъ зва́нїю Бг҃ъ на́шъ, и҆ и҆спо́лнитъ вса́ко бл҃говоле́нїе бла́гости и҆ дѣ́ло вѣ́ры въ си́лѣ:

в҃і. Ꙗ҆́кѡ да просла́витсѧ и҆́мѧ Гдⷭ҇а на́шегѡ І҆и҃са Хрⷭ҇та̀ въ ва́съ, и҆ вы̀ въ не́мъ, по бл҃года́ти Бг҃а на́шегѡ и҆ Гдⷭ҇а І҆и҃са Хрⷭ҇та̀.

Глава̀ в҃.

а҃. Мо́лимъ же вы̀, бра́тїе, ѡ҆ прише́ствїи Гдⷭ҇а на́шегѡ І҆и҃са Хрⷭ҇та̀, и҆ на́шемъ собра́нїи ѡ҆ не́мъ,

в҃. Не ско́рѡ подвиза́тисѧ ва́мъ ѿ ѹ҆ма̀, ни ѹ҆жаса́тисѧ, нижѐ д҃хомъ, нижѐ сло́вомъ, ни посла́нїемъ ꙗ҆́ки ѿ на́съ по́сланнымъ, ꙗ҆́кѡ ѹ҆жѐ настои́тъ де́нь Хрⷭ҇то́въ.

г҃. Да никто́же ва́съ прелсти́тъ ни по є҆ди́номꙋ же ѻ҆́бразꙋ: ꙗ҆́кѡ а҆́ще не прїи́детъ ѿстꙋпле́нїе пре́жде, и҆ ѿкры́етсѧ человѣ́къ беззако́нїѧ, сы́нъ поги́бели,

д҃. Проти́вникъ и҆ превозносѧ́йсѧ па́че вса́кагѡ глаго́лемагѡ бо́га и҆лѝ чти́лища, ꙗ҆́коже є҆мꙋ̀ сѣ́сти въ цр҃кви Бж҃їей ꙗ҆́ки бо́гꙋ показꙋ́ющꙋ себѐ, ꙗ҆́кѡ бо́гъ є҆́сть.

е҃. Не по́мните ли, ꙗ҆́кѡ є҆щѐ живы́й ѹ҆ ва́съ, сїѧ̑ глаго́лахъ ва́мъ;

7. А на васъ оскърбяваны-тѣ *да даде* отрадѫ наедно съ насъ когато ся яви Господь Іисусъ отъ небе-то съ ангелы-тѣ на своѭ-тѫ силѫ,

8. Въ огнь пламененъ, да даде отмыщеніе на тѣзи които не познаватъ Бога, и които ся не покоряватъ на евангеліе-то на Господа нашего Іисуса Христа;

9. Които ще пріимѫтъ наказаніе, вѣчнѫ погыбель, отъ лице-то Господне, и отъ славѫ-тѫ на Неговѫ-тѫ силѫ,

10. Когато дойде да ся прослави въ свои-тѣ святыи, и да ся покаже чуденъ между всичкы-тѣ вѣрующи, (понеже вы повѣрувахте въ наше-то свидѣтелство) въ оный день.

11. Заради това и вынѫгы ся молимъ за васъ, да вы сподоби Богъ нашъ на призваніе-то, и да испълни всяко благоволеніе на благость-тѫ и *всяко* дѣло на вѣрѫ-тѫ въ силѫ;

12. За да ся прослави во васъ име-то на Господа нашего Іисуса Христа, и вы въ него, по благодать-тѫ на Бога нашего и Господа Іисуса Христа.

ГЛАВА 2.

1. А колкото за пришествіе-то на Господа нашего Іисуса Христа, и за наше-то съ него събираніе, молимъ вы, братіе,

2. Да ся не поколебавате скоро отъ умъ-тъ си, нито да ся смущавате, ни духомъ, ни словомъ, нито съ писмо, като отъ насъ проводено, ужь че настанѫ день-тъ Христовъ.

3. Да вы не прѣльсти никой никакъ; защото *онзи день нѣма да дойде*, ако първо не дойде отстѫпленіе-то, и ся не открые человѣкъ-тъ на грѣхъ-тъ, сынъ-тъ на погыбель-тѫ,

4. Който ся противи и прѣвъзноси ся повече отъ всякого, който ся нарича Богъ, или *нѣщо* което за свято ся почита, така щото да сѣдне въ храмъ-тъ Божій както Богъ, и да показува себе си че е Богъ.

5. Не помните ли че когато бѣхъ още при васъ, казувахъ ви това?

ѕ҃. И҆ ны́нѣ ѹ҆держава́ющее вѣ́сте, во є҆́же ꙗ҆ви́тисѧ є҆мꙋ̀ въ
своѐ є҆мꙋ̀ вре́мѧ.
з҃. Та́йна бо ѹ҆жѐ дѣ́етсѧ беззако́нїѧ, то́чїю держа́й ны́нѣ,
до́ндеже ѿ среды̀ бꙋ́детъ:
и҃. И҆ тогда̀ ꙗ҆ви́тсѧ беззако́нникъ, є҆го́же Гдⷭ҇ь Ї҆и҃съ ѹ҆бїе́тъ
дх҃омъ ѹ҆́стъ свои́хъ, и҆ ѹ҆праздни́тъ ꙗ҆вле́нїемъ прише́ствїѧ
своегѡ̀:
ѳ҃. Є҆гѡ́же є҆́сть прише́ствїе по дѣ́йствꙋ сатани́нꙋ во вса́-
кой си́лѣ и҆ зна́менїихъ и҆ чꙋде́сѣхъ ло́жныхъ,
і҃. И҆ во вса́кой ле́сти непра́вды, въ погиба́ющихъ, занѐ
любвѐ и҆́стины не прїѧ́ша, во є҆́же спасти́сѧ и҆̀мъ:

а҃і. И҆ сегѡ̀ ра́ди по́слетъ и҆̀мъ Бг҃ъ дѣ́йство ле́сти, во є҆́же
вѣ́ровати и҆̀мъ лжѝ:
в҃і. Да сꙋ́дъ прїи́мꙋтъ всѝ невѣ́ровавшїи и҆́стинѣ, но бл҃го-
воли́вшїи въ непра́вдѣ.
г҃і. Мы́ же до́лжни є҆смы̀ бл҃годари́ти Бг҃а всегда̀ ѡ҆ ва́съ,
бра́тїе возлю́бленнаѧ ѿ Гдⷭ҇а, ꙗ҆́кѡ и҆збра́лъ є҆́сть ва́съ Бг҃ъ ѿ
нача́ла во спасе́нїе во ст҃ы́ни дх҃а и҆ вѣ́ры и҆́стины,

д҃і. Въ не́же призва̀ ва́съ бл҃говѣ́ствова́нїемъ на́шимъ, въ
полꙋче́нїе сла́вы Гдⷭ҇а на́шегѡ Ї҆и҃са Хрⷭ҇та̀.
є҃і. Тѣ́мже ѹ҆̀бо бра́тїе, сто́йте, и҆ держи́те преда̑нїѧ,
и҆̀мже наꙋчи́стесѧ, илѝ сло́вомъ илѝ посла́нїемъ на́шимъ.
ѕ҃і. Са́мъ же Гдⷭ҇ь на́шъ Ї҆и҃съ Хрⷭ҇то́съ, и҆ Бг҃ъ и҆ Ѻ҆ц҃ъ на́шъ
возлюби́вый на́съ и҆ да́вый ѹ҆тѣше́нїе вѣ́чно и҆ ѹ҆пова́нїе
бл҃го въ бл҃года́ти,
з҃і. Да ѹ҆тѣ́шитъ сердца̀ ва̑ша, и҆ да ѹ҆тверди́тъ во вса́-
комъ сло́вѣ и҆ дѣ́лѣ бла́зѣ.

ГЛАВА̀ Г҃.

а҃. Про́чее, моли́тесѧ ѡ҆ на́съ, бра́тїе, да сло́во Гдⷭ҇не тече́тъ
и҆ сла́витсѧ, ꙗ҆́коже и҆ въ ва́съ,

6. А сега знаете онова което го въспира, за да ся яви въ свое-то си врѣме.

7. Защото тайна-та на беззаконіе-то дѣйствува вече, само да ся отмахне отъ срѣдъ, който *іѫ* въспира сега;

8. И тогазь ще ся яви беззаконный-тъ, когото Господь ще убіе съ духъ-тъ на уста-та си, и ще истрѣби съ явленіе-то на пришествіе-то си,

9. Тогози на когото идваніе-то е по дѣйствіе-то на Сатанѫ съсъ всякѫ силѫ и знаменія и чудеса лъжовны,

10. И съсъ всякѫ измамѫ на неправдѫ-тѫ, между тѣзи които погынуватъ; защото не пріяхѫ любовь-тѫ на истинѫ-тѫ за да ся спасѫтъ.

11. И за това Богъ ще имъ проводи дѣйство на заблужденіе, за да повѣруватъ въ лъжѫ-тѫ;

12. За да бѫдѫтъ осѫдени всичкы които не сѫ повѣрували въ истинѫ-тѫ, но сѫ благоволили въ неправдѫ-тѫ.

13. А ный смы длъжни вынѫгы да благодаримъ Бога за васъ, возлюбленни отъ Господа братіе, че Богъ отъ начало е избралъ васъ въ спасеніе чрѣзъ освященіе-то на Духъ-тъ и вѣрованіе-то въ истинѫ-тѫ,

14. Въ което вы призова съ наше-то благовѣствованіе за получваніе на славѫ-тѫ на Господа нашего Іисуса Христа.

15. И тъй, братіе, стойте и държте прѣданія-та които научихте или отъ слово-то или отъ посланіе-то наше.

16. А самъ Господь нашъ Іисусъ Христосъ, и Богъ и Отецъ нашъ, който ны възлюби, и по благодать даде ни вѣчно утѣшеніе и добрѫ надеждѫ,

17. Да утѣши сърдца-та ви, и да вы утвърди во всяко добро слово и дѣло.

ГЛАВА 3.

1. Най послѣ, братіе, молѣте ся за насъ, да напрѣдва слово-то Господне и да ся слави, както и у васъ,

в҃. И҆ да и҆зба́вимсѧ ѿ ѕлы́хъ и҆ лꙋка́выхъ человѣ́къ: не всѣ́хъ бо є҆́сть вѣ́ра.

г҃. Вѣ́ренъ же є҆́сть Гдь, и҆́же ᲂу҆тверди́тъ ва́съ, и҆ сохрани́тъ ѿ лꙋка́вагѡ.

д҃. Оу҆пова́емъ же на Гда ѡ҆ ва́съ, ꙗ҆́кѡ, ꙗ҆̀же повелѣва́емъ ва́мъ, и҆ творитѐ и҆ сотворитѐ.

є҃. Гдь же да и҆спра́витъ сердца̀ ва́ша въ любо́вь Бж҃ію, и҆ въ терпѣ́ніе Хрто́во.

ѕ҃. Повелѣва́емъ же ва́мъ, бра́тіе, ѡ҆ и҆́мени Гда на́шегѡ І҆ис҃а Хрта̀, ѿлꙋча́тисѧ ва́мъ ѿ вса́кагѡ бра́та безчи́ннѡ ходѧ́ща, а҆ не по преда́нію, є҆́же пріѧ́ша ѿ на́съ.

з҃. Са́ми бо вѣ́сте, ка́кѡ лѣ́по є҆́сть (ва́мъ) подо́битисѧ на́мъ: ꙗ҆́кѡ не безчи́нновахомъ ᲂу҆ ва́съ,

и҃. Нижѐ тꙋ́не хлѣ́бъ ꙗ҆до́хомъ ᲂу҆ когѡ̀, но въ трꙋдѣ̀ и҆ по́двизѣ, но́щь и҆ де́нь дѣ́лающе, да не ѿтѧгчи́мъ никогѡ́же ѿ ва́съ:

ѳ҃. Не ꙗ҆́кѡ не и҆́мамы вла́сти, но да себѐ ѻ҆́бразъ да́мы ва́мъ, во є҆́же ᲂу҆подо́битисѧ на́мъ.

і҃. И҆́бо є҆гда̀ бѣ́хомъ ᲂу҆ ва́съ, сїѐ завѣща́вахомъ ва́мъ, ꙗ҆́кѡ а҆́ще кто̀ не хо́щетъ дѣ́лати, нижѐ да ꙗ҆́стъ,

а҃і. Слы́шимъ бо нѣ́кїѧ безчи́ннѡ ходѧ́щыѧ ᲂу҆ ва́съ, ничто́же дѣ́лающыѧ, но лꙋка́внѡ ѡ҆бходѧ́щыѧ.

в҃і. Таковы́мъ запреща́емъ и҆ мо́лимъ ѡ҆ Гдѣ на́шемъ І҆ис҃ѣ Хртѣ̀, да съ безмо́лвїемъ дѣ́лающе, сво́й хлѣ́бъ ꙗ҆дѧ́тъ.

г҃і. Вы́ же, бра́тїе, не стꙋжа́йте до́брое творѧ́ще.

д҃і. А҆́ще же кто̀ не послꙋ́шаетъ словесѐ на́шегѡ, посла́нїемъ сего̀ назнаменꙋ́йте: и҆ не примѣша́йтесѧ є҆мꙋ̀, да посрами́тсѧ:

є҃і. И҆ не а҆́ки врага̀ и҆мѣ́йте є҆го̀, но наказꙋ́йте ꙗ҆́коже бра́та.

ѕ҃і. Са́мъ же Гдь ми́ра да да́стъ ва́мъ ми́ръ всегда̀ во вса́комъ ѻ҆́бразѣ: Гдь со всѣ́ми ва́ми.

2. И да ся избавимъ отъ неразбраны-тѣ и лукавы-тѣ человѣцы; защото нѣма во всичкы вѣрѫ.

3. Но вѣренъ е Господь, който ще вы утвьрди и ще вы съхрани отъ лукаваго.

4. И имамы увѣреніе на Господа за васъ, че това което ви повелѣвамы и правите *го* и ще *го* правите.

5. А Господь да управи сьрдца-та ви въ любовь Божіѭ и въ търпѣніе Христово.

6. Повелѣвамы ви още, братіе, въ име-то на Господа нашего Іисуса Христа, да ся отдалечавате отъ всякого брата който ходи безчинно, и не по прѣданіе-то което е пріялъ отъ насъ.

7. Понеже вы самы знаете какъ трѣбува да ни подражавате, защото не ся обходихмы безчинно между васъ;

8. Нито даромъ ядохмы хлѣбъ у нѣкого, но съ трудъ и съ мѫкѫ работѣхмы деня и нощя, да не отяготимъ никого отъ васъ.

9. Не защото власть нѣмамы, но да ви дадемъ себе си образъ за да ни подражавате.

10. Защото и когато бѣхмы при васъ, това ви зарѫчахмы, че ако не рачи нѣкой да работи, нито да яде.

11. Понеже чувамы че нѣкои ходятъ безчинно между васъ, които не работятъ нищо, но ся мѣсятъ въ чужды работы.

12. На таквызь зарѫчвамы и умолявамы гы чрѣзъ Господа нашего Іисуса Христа, да работятъ въ безмълвіе и да ядѫтъ свой-тъ си хлѣбъ.

13. А вы, братіе, да ви не дотегнува да правите добро.

14. И ако нѣкой не слуша слово-то наше чрѣзъ посланіе-то, забѣлѣжѣте го, и не ся събирайте съ него, да ся засрами;

15. И недѣйте го има като за непріятель, но наставлявайте го като братъ.

16. А самъ Господь на миръ-тъ да ви даде миръ всегда и всякакъ. Господь *да бѫде* съсъ всичкы васъ.

з҃і. Цѣлова́нїе моéю рꙋкóю Па́νлею, є҆́же є҆́сть зна́менїе во вса́комъ посла́нїи, си́це пишꙋ̀:

и҃і. Бл҃года́ть Гд҇а на́шегѡ І҆и҃са Хр҇та̀ со всѣ́ми ва́ми. А҆ми́нь.

КЪ ТЇМОѲЕ́Ю ПЕ́РВОЕ ПОСЛА́НЇЕ

СТ҃А́ГѠ А҆П҃ЛА ПА́ѴЛА.

ГЛАВА̀ а҃.

а҃. Па́νелъ посла́нникъ І҆и҃съ Хр҇то́въ, по повелѣ́нїю Бг҃а Сп҃са на́шегѡ, и҆ Гд҇а І҆и҃са Хр҇та̀ ᲂу҆пова́нїѧ на́шегѡ,

в҃. Тїмоѳе́ю при́сномꙋ ча́дꙋ въ вѣ́рѣ: бл҃года́ть, ми́лость, ми́ръ ѿ Бг҃а Ѻ҆ц҃а̀ на́шегѡ, и҆ Хр҇та̀ І҆и҃са Гд҇а на́шегѡ.

г҃. Ꙗ҆́коже ᲂу҆моли́хъ тѧ̀ пребы́ти во Є҆фе́сѣ, и҆ды́й въ Македо́нїю, да завѣща́еши нѣ́кимъ, не и҆́накѡ ᲂу҆чи́ти,

д҃. Нижѐ внима́ти ба́снемъ и҆ родосло́вїемъ безконе́чнымъ, ꙗ҆̀же стѧза̑нїѧ творѧ́тъ па́че, не́жели Бж҃їе строе́нїе, є҆́же въ вѣ́рѣ:

є҃. Коне́цъ же завѣща́нїѧ є҆́сть, лю́бы ѿ чи́ста се́рдца, и҆ со́вѣсти бл҃гїѧ, и҆ вѣ́ры нелицемѣ́рныѧ:

ѕ҃. Ѿ ни́хже нѣ́цыи погрѣши́вше, ᲂу҆клони́шасѧ въ сꙋесло́вїѧ.

17. Поздравленіе-то съ моіѫ-тѫ рѫкѫ Павловѫ, което е бѣлѣгъ въ всяко посланіе: така пишѫ.

18. Благодать-та на Господа нашего Іисуса Христа да бѫде съсъ всичкы васъ. Аминь.

КЪ ТИМОѲЕЮ ПЬРВО-ТО ПОСЛАНІЕ

НА СВЯТАГО АПОСТОЛА ПАВЛА.

ГЛАВА 1.

1. Павелъ апостолъ Іисусъ Христовъ, по повелѣніе на Бога Спаса нашего и Господа Іисуса Христа, нашѫ-тѫ надеждѫ,

2. На Тимоѳея собственно-то *ми* въ вѣрѫ-тѫ чадо: Благодать, милость, миръ, отъ Бога Отца нашего, и Христа Іисуса Господа нашего.

3. Както тя молихъ, когато отхождахъ въ Македоніѭ, да останешь въ Ефесъ за да зарѫчашь на нѣкои си да не прѣдаватъ друго ученіе,

4. Нито да внимаватъ на басни и бесконечны родословія, които произвождатъ повече прѣпиранія, а не назиданіе Божіе въ вѣрѫ-тѫ, *така прави.*

5. А цѣль-та на зарѫчаніе-то е любовь отъ чисто сьрдце, отъ добрѫ совѣсть, и отъ нелицемѣрнѫ вѣрѫ;

6. Въ които като погрѣшихѫ нѣкои, уклонихѫ ся въ празнословіе,

з҃. Хотя́ще бы́ти законоучи́тели, не разуме́юще ни я́же глаго́лютъ, ни ѿ ни́хже оутвержда́ютъ:
и҃. Вѣ́мы же, я́кѡ до́бръ зако́нъ є҆́сть, а҆́ще кто̀ є҆го̀ зако́ннѣ твори́тъ,
ѳ҃. Вѣ́дый сїѐ, я́кѡ пра́веднику зако́нъ не лежи́тъ, но беззако́ннымъ и҆ непокори́вымъ, нечести́вымъ же и҆ грѣ́шникѡмъ, непра́веднымъ и҆ скве́рнымъ, ѻ҆ц҃а̀ и҆ ма́тере досади́телемъ, мужеуби́йцамъ,
і҃. Блу́дникѡмъ, мужело́жникѡмъ, разбо́йникѡмъ, клеветникѡ́мъ, скотоло́жникѡмъ, лжи́вымъ, клятвопресту́пникѡмъ, и҆ а҆́ще что̀ и҆́но здра́вому оуче́нїю проти́вится,
а҃і. По бл҃говѣ́стїю сла́вы бл҃же́ннагѡ Бг҃а, є҆́же мнѣ̀ оувѣ́рено бы́сть,
в҃і. И҆ бл҃года́рю̀ оукрѣпля́ющагѡ мя̀ Хр҇та̀ І҆и҃са Гд҇а на́шего, я́кѡ вѣ́рна мя̀ непщева̀ положи́въ мя̀ въ слу́жбу,
г҃і. Бы́вша мя̀ и҆ногда̀ хули́ника и҆ гони́теля и҆ досади́теля: но поми́лованъ бы́хъ, я́кѡ не вѣ́дый сотвори́хъ въ невѣ́рствїи,
д҃і. Оупреумно́жися же бл҃года́ть Гд҇а на́шегѡ [І҆и҃са Хр҇та̀] съ вѣ́рою и҆ любо́вїю я́же ѿ Хр҇тѣ̀ І҆и҃сѣ:
є҃і. Вѣ́рно сло́во и҆ вся́кагѡ прїя́тїя досто́йно, я́кѡ Хр҇то́съ І҆и҃съ прїи́де въ мі́ръ грѣ́шники спастѝ, ѿ ни́хже пе́рвый є҆́смь а҆́зъ:
ѕ҃і. Но сегѡ̀ ра́ди поми́лованъ бы́хъ, да во мнѣ̀ пе́рвомъ пока́жетъ І҆и҃съ Хр҇то́съ всѐ долготерпѣ́нїе, за ѻ҆́бразъ хотя́щихъ вѣ́ровати є҆мꙋ̀ въ жи́знь вѣ́чную:
з҃і. Цр҇ю́ же вѣкѡ́въ, нетлѣ́нному, неви́димому, є҆ди́ному премꙋ́дрому Бг҃у, че́сть и҆ сла́ва во вѣ́ки вѣкѡ́въ. а҆ми́нь.
и҃і. Сїе́ же завѣща́нїе предаю̀ ти, ча́до Тїмоѳе́е, по бы́вшихъ на тя̀ пре́жде проро́чествїихъ, да вои́нствуеши въ ни́хъ до́брое вои́нство,

7. И ищѫтъ да сѫ законоучители, безъ да разумѣватъ нито което говорятъ, нито за което подтвьрдяватъ.

8. А ный знаемъ че законъ-тъ е добръ, ако го употрѣбява нѣкой законно;

9. Като знае това че законъ-тъ не бы положенъ за праведный-тъ, но за беззаконны-тѣ и непокорливы-тѣ, за нечестивы-тѣ и грѣшны-тѣ, неправедны-тѣ и скверны-тѣ, за отцеубійцы-тѣ и майкоубійцы-тѣ, за человѣкоубійцы-тѣ,

10. За блудницы-тѣ, мѫжеложницы-тѣ, заробители-тѣ, лъжцы-тѣ, клѣтвопрѣстѫпницы-тѣ, и за всичко друго що е противно на здраво-то ученіе,

11. По славно-то евангеліе на Блаженнаго Бога, което ми бы повѣрено.

12. И благодарѭ Христа Іисуса Господа нашего, който ми даде силѫ, че мя има за вѣренъ, и настани на службѫ-тѫ мене,

13. Който бѣхъ испьрво хулитель и гонитель и обезчеститель: но помилованъ быхъ, понеже безъ да знаѭ сторихъ *това* въ невѣріе;

14. И прѣумножи ся благодать-та на Господа нашего съ вѣрѫ и любовь въ Христа Іисуса.

15. Вѣрно и за всяко пріиманіе достойно е слово-то, че Христосъ Іисусъ дойде на свѣтъ-тъ да спасе грѣшны-тѣ, отъ които пьрвый сьмь азъ;

16. Но за това быхъ *и* помилуванъ, да покаже Іисусъ Христосъ пьрвомъ въ мене всичко-то *си* дълготьрпѣніе, за примѣръ на тѣзи, които щѣхѫ да повѣруватъ въ него за животъ вѣченъ.

17. А на Царь-тъ на вѣкове-тѣ, на нетлѣннаго, невидимаго, едного прѣмудраго Бога, честь и слава во вѣкы вѣковъ. Аминь.

18. Това заржчаніе ти прѣдавамъ, чадо Тимоѳее, споредъ станѫлы-тѣ понапрѣдъ за тебе пророчества, да воинствувашь въ тѣхъ добро-то воинствованіе,

а҃і. И҆мѣ́ѧ вѣ́рꙋ и҆ бл҃гꙋ́ю со́вѣсть, ю҆́же нѣ́цыи ѿри́нꙋвше,
ѿ вѣ́ры ѿпадо́ша:
к҃. Ѿ ни́хже є҆́сть Ѵ҆мене́й и҆ А҆леѯа́ндръ, и҆̀хже преда́хъ
сатанѣ̀, да нака́жꙋтсѧ не хꙋ́лити.

ГЛАВА̀ В҃.

а҃. Молю̀ ѹ҆̀бо пре́жде всѣ́хъ твори́ти моли́твы, моле́нїѧ,
прошє́нїѧ, бл҃годарє́нїѧ, за всѧ̑ человѣ́ки,
в҃. За царѧ̀, и҆ за всѣ́хъ, и҆̀же во вла́сти сꙋ́ть, да ти́хое и҆
безмо́лвное житїѐ поживе́мъ во вса́комъ бл҃гоче́стїи и҆ чистотѣ̀.
г҃. Сїе́ бо добро̀ и҆ прїѧ́тно пред̾ Сп҃си́телемъ на́шимъ Бг҃омъ,
д҃. И҆̀же всѣ̑мъ человѣ́кѡмъ хо́щетъ спасти́сѧ и҆ въ ра́зꙋмъ
и҆́стины прїитѝ.
є҃. Є҆ди́нъ бо є҆́сть Бг҃ъ, и҆ є҆ди́нъ хода́тай Бг҃а и҆ человѣ́-
кѡвъ, человѣ́къ Хрⷭ҇то́съ І҆и҃съ,
ѕ҃. Да́вый себѐ и҆збавле́нїе за всѣ́хъ: свидѣ́тельство вре-
мены̀ свои́ми,
з҃. Въ не́же поста́вленъ бы́хъ а҆́зъ пропо́вѣдникъ и҆ А҆пⷭ҇лъ,
и҆́стинꙋ глаго́лю ѡ҆ Хрⷭ҇тѣ̀, не лгꙋ̀, ѹ҆чи́тель ꙗ҆зы́кѡвъ, въ вѣ́рѣ
и҆ и҆́стинѣ.
и҃. Хощꙋ̀ ѹ҆̀бо, да моли́твы творѧ́тъ мꙋ́жїе на вса́комъ
мѣ́стѣ, воздѣ́юще преподѡ́бныѧ рꙋ́ки без̾ гнѣ́ва и҆ размы-
шле́нїѧ:
ѳ҃. Та́коже и҆ жєны̀ во ѹ҆краше́нїи лѣ́потномъ, со стыдѣ́-
нїемъ и҆ цѣломꙋ́дрїемъ да ѹ҆краша́ютъ себѐ, не въ плете́-
нїихъ, ни зла́томъ, и҆лѝ би́серми, и҆лѝ ри́зами многоцѣ́нными,
і҃. Но, є҆́же подоба́етъ жена́мъ ѡ҆бѣщава́ющымсѧ бл҃го-
че́стїю, дѣ́лы бл҃ги́ми,
а҃і. Жена̀ въ безмо́лвїи да ѹ҆чи́тсѧ со вса́кимъ покоре́нїемъ:
в҃і. Женѣ́ же ѹ҆чи́ти не повелѣва́ю, нижѐ владѣ́ти мꙋ́-
жемъ, но бы́ти въ безмо́лвїи.
г҃і. А҆да́мъ бо пре́жде со́зданъ бы́сть, пото́мъ же Є҆ѵ́а:

19. Като имашь вѣрѫ и добрѫ совѣсть, коіѫто като отхвьрлихѫ нѣкои отпаднѫхѫ отъ вѣрѫ-тѫ;

20. Отъ които сѫ Именей и Александръ, които прѣдадохъ на Сатанѫ, за да ся научатъ да не богохулствуватъ.

ГЛАВА 2.

1. И тъй, молѭ *вы*, прѣди всичко да правите моленія, молитвы, прошенія, благодаренія, за всичкы человѣцы,

2. За царіе, и за всичкы които сѫ во власть, за да поминемъ животъ тихъ и безмълвенъ въ всяко благочестіе и честность.

3. Защото това е добро и пріятно прѣдъ Спаса нашего Бога,

4. Който ище да ся спасѫтъ вси-тѣ человѣци, и да дойдѫтъ въ познаніе на истинѫ-тѫ.

5. Защото единъ е Богъ, единъ и ходатай между Бога и человѣцы-тѣ, человѣкъ Христосъ Іисусъ,

6. Който даде себе си искупленіе за всичкы, свидѣтелство на свое-то си врѣме.

7. За което быхъ поставенъ азъ проповѣдникъ и апостолъ, (истинѫ казувамъ въ Христа, не лъжѫ,) учитель на язычницы-тѣ въ вѣрѫ-тѫ и въ истинѫ-тѫ.

8. И тъй искамъ, мѫжіе-тѣ да ся молятъ *Богу* на всяко мѣсто, и да въздигатъ рѫцѣ чисты безъ гнѣвъ и сумнѣніе.

9. Така и жены-тѣ съ приличнѫ прѣмѣнѫ, съсъ срамежливость и цѣломудріе да украсяватъ себе си, не съ плетенія *на космы-тѣ*, или съсъ злато или съ бисеріе или съ многоцѣнны дрехы;

10. Но съ добры дѣла, както подовава на жены, които сѫ ся прѣдалы на благочестіе-то.

11. Жена-та да ся учи мълчаливо, съсъ всяко покорство.

12. А жена да поучава не дозволявамъ, нито да владѣе на мѫжъ-тъ, но да е въ мълчаніе.

13. Защото пьрво Адамъ бы създаденъ, а послѣ Ева.

д҃і. И҆ А҆да́мъ не прелсти́сѧ, жена́ же прелсти́вшисѧ, въ престꙋпле́ніи бы́сть:

е҃і. Спасе́тсѧ же чадоро́дїѧ ра́ди, а҆́ще пребꙋ́детъ въ вѣ́рѣ и҆ любвѝ и҆ во с҃ты́ни съ цѣломꙋ́дрїемъ.

ГЛАВА̀ Г҃.

а҃. Вѣ́рно сло́во: а҆́ще ктѡ̀ е҆пі́скопства хо́щетъ, добра̀ дѣ́ла жела́етъ.

в҃. Подоба́етъ ᲂу҆̀бо е҆пі́скопꙋ бы́ти непоро́чнꙋ, є҆ди́ныѧ жены̀ мꙋ́жꙋ, тре́звенꙋ, цѣломꙋ́дрꙋ, бл҃гоговѣ́йнꙋ, че́стнꙋ, страннолюби́вꙋ, ᲂу҆чи́телнꙋ:

г҃. Не пїа́ницѣ, не бі́йцѣ, не сварли́вꙋ, не мшелои́мцꙋ, но кро́ткꙋ, (не зави́стливꙋ,) не сребролю́бцꙋ:

д҃. Сво́й до́мъ до́брѣ пра́вѧщꙋ, ча̑да и҆мꙋ́щꙋ въ послꙋша́ніи со всѧ́кою чистото́ю:

е҃. А҆́ще же ктѡ̀ своегѡ̀ до́мꙋ не ᲂу҆мѣ́етъ пра́вити, ка́кѡ ѿ цр҃кви Бж҃їей прилѣжа́ти возмо́жетъ;

ѕ҃. Не новокреще́ннꙋ, да не разгордѣ́всѧ въ сꙋ́дъ впаде́тъ дїа́волѣ.

з҃. Подоба́етъ же є҆мꙋ̀ и҆ свидѣ́тельство добро̀ и҆мѣ́ти ѿ внѣ́шнихъ да не въ поноше́ніе впаде́тъ и҆ въ сѣ́ть непрїѧ́зненꙋ.

и҃. Дїа́кѡнѡмъ та́кожде чи҃стымъ, не двоѧзы҃чнымъ, не віннꙋ̀ мно́гꙋ внима́ющымъ, не скверностѧжа́телнымъ,

ѳ҃. И҆мꙋ́щымъ та́инство вѣ́ры, въ чи́стѣй со́вѣсти.

і҃. И҆ сі́и ᲂу҆̀бѡ да и҆скꙋша́ютсѧ пре́жде, пото́мъ же да слꙋ-жа́тъ, непоро́чни сꙋ́ще.

а҃і. Жена́мъ та́кожде чи҃стымъ, не клевети҃вымъ, (не на-ва́дницамъ,) тре́звеннымъ, вѣ́рнымъ во все́мъ.

в҃і. Дїа́кони да быва́ютъ є҆ди́ныѧ жены̀ мꙋ́жи, ча̑да до́брѣ пра́вѧще и҆ своѧ̀ до́мы.

г҃і. И҆́бо слꙋжи́вшіи до́брѣ, степе́нь себѣ̀ до́бръ сни-

14. И Адамъ ся не излъга; но жена-та ся излъга та паднѫ въ прѣстѫпленіе;

15. Но пакъ ще ся спасе чрѣзъ чадородіе-то, ако прѣбѫдѫтъ въ вѣрѫ-тѫ и любовь-тѫ и въ святость съсъ цѣломудріе.

ГЛАВА 3.

1. Това слово е вѣрно: ако ся ревне нѣкому епископство, добро дѣло желае.

2. Трѣба прочее епископъ-тъ да е непороченъ, на еднѫ женѫ мѫжъ, трѣзвенъ, цѣломудръ, благочиненъ, страннолюбивъ, поучителенъ,

3. Не піяница, не побойникъ, не лакомъ за гнуснѫ печалбѫ, но кротъкъ, не крамолникъ, не сребролюбецъ;

4. Който управява добрѣ свой-тъ си домъ, и дьржи чада-та си въ послушаніе съсъ всякѫ честность;

5. (Защото ако не знае нѣкой да управява свой-тъ си домъ, какъ ще има прилѣжаніе за церквѫ-тѫ Божіѭ?)

6. Да не е новъ въ вѣрѫ-тѫ, за да ся не възгорди и падне подъ осѫжданіе-то на діаволъ-тъ.

7. Трѣбува още той да има добро свидѣтелство и отъ вънишни-тѣ, за да не падне въ укоръ и *въ* примкѫ-тѫ на діаволъ-тъ.

8. Така и діакони-тѣ *да сѫ* честни, не двоязычни, да не обичатъ много вино, да не сѫ лакоми за гнуснѫ печалбѫ.

9. Да пазятъ тайнѫ-тѫ на вѣрѫ-тѫ съ чистѫ совѣсть.

10. И тѣ пакъ пьрво да ся испытуватъ, и послѣ да ставатъ діакони, ако сѫ непорочни.

11. Тъй и жены-тѣ *имъ да сѫ* честны, не клеветницы, трѣзвенны, вѣрны въ всичко.

12. Діакони-тѣ да биватъ мѫжіе на еднѫ женѫ, и да управяватъ добрѣ чада-та си и кѫщя-та си.

13. Защото които сѫ служили добрѣ *въ тозь чинъ*, придобы-

ска́ютъ, и҆ мно́гое дерзнове́нїе въ вѣ́рѣ, ꙗ҆́же ѡ҆ Хр҇тѣ̀
І҆и҇сѣ.

д҃і. Сї҃а пишꙋ̀ тебѣ̀, ᲂу҆пова́ѧ прїитѝ къ тебѣ̀ ско́рѡ:

є҃і. А҆́ще же заме́длю, да ᲂу҆вѣ́си, ка́кѡ подоба́етъ въ домꙋ̀
Бж҇їи жи́ти, ꙗ҆́же є҆́сть цр҇ковь Бг҇а жи́ва: сто́лпъ и҆ ᲂу҆-
твержде́нїе и҆́стины.

ѕ҃і. И҆ и҆сповѣ́дꙋемѡ ве́лїѧ є҆́сть бл҇гоче́стїѧ та́йна, Бг҇ъ
ꙗ҆ви́сѧ во пло́ти, ѡ҆правда́сѧ въ Дс҇ѣ, показа́сѧ А҆́гг҇лѡмъ, про-
повѣ́данъ бы́сть во ꙗ҆зы́цѣхъ, вѣ́роваса въ мі́рѣ, вознесе́сѧ
во сла́вѣ.

ГЛАВА̀ Д҃.

а҃. Дх҇ъ же ꙗ҆́вственнѣ глаго́летъ: ꙗ҆́кѡ въ послѣ́днѧѧ вре-
менà ѿстꙋ́пѧтъ нѣ́цыи ѿ вѣ́ры, вне́млюще дꙋхѡ́мъ ле́ст-
чымъ и҆ ᲂу҆че́нїємъ бѣсо́вскимъ,

в҃. Въ лицемѣ́рїи лжесловє́сникъ, сожже́нныхъ своє́ю со́вѣ-
стїю,

г҃. Возбраня́ющихъ жени́тисѧ, ᲂу҆даля́тисѧ ѿ бра́шенъ,
ꙗ҆̀же Бг҇ъ сотворѝ въ снѣде́нїе со бл҇годаре́нїемъ вѣ́рнымъ и҆
позна́вшымъ и҆́стинꙋ.

д҃. Занѐ вса́кое созда́нїе Бж҇їе добро̀, и҆ ничто́же ѿме́тно,
со бл҇годаре́нїемъ прїе́млемо:

є҃. Ѡ҆свѧща́етсѧ бо сло́вомъ Бж҇їимъ и҆ моли́твою.

ѕ҃. Сї҃а всѧ̀ сказꙋ́ѧ бра́тїи, до́бръ бꙋ́деши слꙋжи́тель І҆и҇са
Хр҇та̀, пита́емь словесы̀ вѣ́ры, и҆ до́брымъ ᲂу҆че́нїемъ, є҆мꙋ́же
послѣ́довалъ є҆сѝ.

з҃. Скве́рныхъ же и҆ ба́бїихъ ба́сней ѿрица́йсѧ: ѡ҆бꙋча́й же
себѐ ко бл҇гоче́стїю.

и҃. Тѣле́сное бо ѡ҆бꙋче́нїе вма́лѣ є҆́сть поле́зно: а҆ бл҇гоче́-
стїе на всѐ поле́зно є҆́сть, ѡ҆бѣтова́нїе и҆мѣ́юще живота̀ ны́-
нѣшнѧгѡ и҆ грѧдꙋ́щагѡ.

ѳ҃. Вѣ́рно сло́во и҆ вса́кагѡ прїѧ́тїѧ досто́йно:

ватъ за себе си добръ степень, и голѣмо дързновеніе въ вѣрѫ-тѫ въ Христа Іисуса.

14. Това ти пишѫ, и ся надѣѭ скоро да дойдѫ при тебе;

15. Но ако закъснѣѭ, за да знаешь какъ трѣба да ся обхождашь въ домъ-тъ Божій, който е церква на Бога живаго, стълпъ и утвърждение на истинѫ-тѫ.

16. И безъ противорѣчіе велика е тайна-та на благочестіе-то; Богъ ся яви въ плъть, оправда ся въ Духъ, показа ся на ангелы-тѣ, проповѣданъ бы въ язычницы-тѣ, повѣруванъ бы въ свѣтъ-тъ, възнесе ся въ славѫ.

ГЛАВА 4.

1. А Духъ-тъ ясно казува, че въ послѣдни-тѣ врѣмена нѣкои ще отстѫпятъ отъ вѣрѫ-тѫ, и ще слушатъ прѣльстителны духове и ученія бѣсовскы,

2. Чрѣзъ лицемѣріе-то на тѣзи които говорятъ лъжѫ, и иматъ совѣсть-тѫ си пригорѣнѫ,

3. И запрѣщаватъ женение-то, *и заповѣдуватъ* въздьржаніе отъ ястія, които Богъ създаде да *гы* употрѣбяватъ съ благодареніе вѣрни-тѣ и тѣзи които сѫ познали истинѫ-тѫ.

4. Защото всяко созданіе Божіе е добро, и нищо не е за отхвьрляніе, когато ся пріима съ благодареніе;

5. Понеже ся освятява съсъ слово-то Божіе и съ молитвѫ.

6. Това като совѣтувашь братія-та, ще бѫдешь добръ служитель Іисусъ Христовъ, храненъ съсъ словеса-та на вѣрѫ-тѫ, и на добро-то ученіе, което си послѣдовалъ.

7. А сквьрны-тѣ и бабинскы-тѣ басни отбѣгвай, и обучавай себе си въ благочестіе.

8. Защото тѣлесно-то обученіе за малко е полезно; а благочестіе-то е на всичко полезно, понеже има обѣщаніе-то на сегашній-тъ и на бѫдѫщій-тъ животъ.

9. Това слово е вѣрно и за всяко въспріеманіе достойно;

і҃. На сіѐ бо и҆ трꙋжда́емсѧ и҆ поноша́еми є҆смы̀, ꙗ҆́кѡ ᲂу҆пова́хомъ на Бг҃а жи́ва, и҆̀же є҆́сть Сп҃си́тель всѣ́мъ человѣ́кѡмъ, па́че жѐ вѣ́рнымъ:

а҃і. Завѣща҆ва́й сїѧ̑ и҆ ᲂу҆чѝ.

в҃і. Никто́же ѿ ю҆́ности твоеѧ̀ да неради́тъ: но ѻ҆́бразъ бꙋ́ди вѣ́рнымъ, сло́вомъ, житїе́мъ, любо́вїю, дꙋ́хомъ, вѣ́рою, чистото́ю.

г҃і. До́ндеже прїидꙋ̀, внема́й чте́нїю, ᲂу҆тѣше́нїю, ᲂу҆че́нїю.

д҃і. Не нерадѝ ѡ҆ свое́мъ дарова́нїи живꙋ́щемъ въ тебѣ̀, є҆̀же дано̀ тебѣ̀ бы́сть проро́чествомъ съ возложе́нїемъ рꙋ́къ свѧще́нничества.

є҃і. Въ си́хъ поꙋча́йсѧ, въ си́хъ пребыва́й, (въ си́хъ разꙋмѣва́й:) да преспѣѧ́нїе твоѐ ꙗ҆влє́но бꙋ́детъ во всѣ́хъ,

ѕ҃і. Внима́й себѣ̀ и҆ ᲂу҆че́нїю: и҆ пребыва́й въ ни́хъ. сїѧ̑ бо творѧ̀, и҆ са́мъ спасе́шисѧ и҆ послꙋ́шающїи тебѐ.

ГЛАВА̀ Є҃.

а҃. Ста́рцꙋ не творѝ па́кости, но ᲂу҆тѣша́й ꙗ҆́коже ѻ҆ц҃а̀: ю҆́нѡши, ꙗ҆́коже бра́тїю:

в҃. Ста̑рицы, ꙗ҆́коже ма́тери: ю҆́ныѧ, ꙗ҆́коже се́стры, со всѧ́кою чистото́ю.

г҃. Вдови̑цы чтѝ сꙋ́щыѧ и҆́стинныѧ вдови̑цы.

д҃. А҆́ще же ка́ѧ вдови́ца ча̑да и҆лѝ внꙋ̑чата и҆́мать, да ᲂу҆ча́тсѧ пре́жде сво́й до́мъ бл҃гоче́стивѡ ᲂу҆стро́ити, и҆ взае́мъ воздаѧ́ти роди́телемъ: сїѐ бо є҆́сть бл҃гоꙋго́дно пред̾ Бг҃омъ.

є҃. А҆ сꙋ́щаѧ и҆́стиннаѧ вдови́ца и҆ ᲂу҆едине́на, ᲂу҆пова́етъ на Бг҃а, и҆ пребыва́етъ въ моли́твахъ и҆ моле́нїихъ де́нь и҆ но́щь:

ѕ҃. Пита́ющаѧсѧ же простра́ннѡ, жива̀ ᲂу҆мерла̀.

з҃. И҆ сїѧ̑ завѣщава́й, да непоро́чни бꙋ́дꙋтъ.

и҃. А҆́ще же кто̀ ѿ свои́хъ, па́че же ѿ при́сныхъ не про-

10. Понеже за това ся и трудимъ и укоренія търпимъ защото имамы надеждѫ на Бога живаго, който е Спаситель на всичкы-тѣ человѣцы, а наипаче на вѣрны-тѣ.

11. Това заръчвай и учи.

12. Никой да не прѣзира твоѭ-тѫ младость, но бѫди на вѣрны-тѣ образъ въ слово, въ поведеніе, въ любовь, въ духъ, въ вѣрѫ, въ чистотѫ.

13. Доклѣ дойдѫ, внимавай въ прочитаніе-то, въ наставленіе-то *и* въ поученіе то.

14. Не оставяй въ нераденіе дарбѫ-тѫ която е въ тебе, която ти ся даде чрѣзъ пророчество, съ възлаганіе-то на рѫцѣ-тѣ отъ презвитеры-тѣ.

15. Въ това ся поучавай, въ това ся занимавай, да бѫде явно на всичкы-тѣ твое-то прѣуспѣяніе.

16. Внимай на себе си и на поученіе-то, *и* стой въ това; защото тъй като правишь, и себе си ще спасешь и тѣзи които тя слушатъ.

ГЛАВА 5.

1. Стараго человѣка не укорявай, но като отца го увѣщавай; а по млады-тѣ като братія;

2. Стары-тѣ жены като майкы; по млады-тѣ, като сестры, съсъ всякѫ чистотѫ.

3. Вдовицы-тѣ почитай, които сѫ истинно вдовицы.

4. Ако ли нѣкоя вдовица има чада или внучета, да ся учатъ първо да почитатъ добрѣ домашны-тѣ си, и да въздаватъ въздаянія на родители тѣ си; защото това е добро и угодно прѣдъ Бога.

5. А която е истинно вдовица и останѫла сама, надѣе ся на Бога и прѣбѫдва въ моленія и въ молитвы день и нощь;

6. Но която живѣе сладострастно, жива е умрѣла.

7. И това заръчвай, да бѫдѫтъ непорочни.

8. Ако ли нѣкой не промышлява за свои-тѣ си, а наипаче за

мышлѧ́етъ, вѣ́ры ѿве́рглсѧ є҆́сть, и҆ невѣ́рнагѡ го́ршїй є҆́сть.

ѳ҃. Вдови́ца же да причита́етсѧ не ме́нши лѣ́тъ шести́десѧтихъ, бы́вши є҆ди́номꙋ мꙋ́жꙋ жена̀,

і҃. Въ дѣ́лѣхъ до́брыхъ свидѣ́тельствꙋема, а҆́ще ча̑да воспита́ла є҆́сть, а҆́ще ст҃ы́хъ но́зѣ ѡу҆мы̀, а҆́ще стра̑нныѧ прїѧ́тъ, а҆́ще скѡ́рбнымъ ѡу҆тѣше́нїе бы́сть, а҆́ще всѧ́комꙋ дѣ́лꙋ бл҃гꙋ послѣ́довала є҆́сть.

а҃і. Ю҆́ныхъ же вдови́цъ ѿрица́йсѧ: є҆гда́ бо разсвирѣ́пѣютъ ѿ Хр҃тѣ̀, посѧга́ти хотѧ́тъ,

в҃і. И҆́мꙋщыѧ грѣ́хъ, ꙗ҆́кѡ пе́рвыѧ вѣ́ры ѿвергѡ́шасѧ:

г҃і. Кꙋ́пнѡ же и҆ пра́здны ѡу҆ча́тсѧ ѡ҆бходи́ти до́мы: не то́чїю же пра́здны, но и҆ блѧди́вы и҆ ѡ҆плази́вы, глаго́лющыѧ, ꙗ҆̀же не подоба́етъ.

д҃і. Хощꙋ̀ ѹ҆̀бо ю҆́нымъ вдови́цамъ посѧга́ти, ча̑да ражда́ти, до́мъ стро́ити, ни҆еди́ны же вины̀ дѧѧ́ти проти́вномꙋ хꙋлы̀ ра́ди.

є҃і. Се́ бо нѣ́кїѧ развратѝшасѧ въ слѣ́дъ сатаны̀.

ѕ҃і. А҆́ще кто̀ вѣ́ренъ, и҆лѝ вѣ́рна, и҆́мать вдови̑цы, да довлѣ́етъ и҆̀хъ, и҆ да не тѧготи́тсѧ цр҃ковь, да сꙋ́щихъ и҆́стинныхъ вдови́цъ ѹ҆довѡ́литъ.

з҃і. Прилѣжа́щїи же до́брѣ пресвѵ́теры сꙋгꙋ́быѧ че́сти да сподоблѧ́ютсѧ, па́че же трꙋжда́ющїисѧ въ сло́вѣ и҆ ѹ҆че́нїи.

и҃і. Глаго́летъ бо писа́нїе: вола̀ молотѧ́ща не ѡ҆бротѝши, и҆: досто́инъ дѣ́латель мзды̀ своеѧ̀.

ѳ҃і. На пресвѵ́тера хꙋлы̀ не прїе́мли, ра́звѣ при двою̀ и҆лѝ трїе́хъ свидѣ́телехъ.

к҃. Согрѣша́ющихъ же пред̾ всѣ́ми ѡ҆блича́й, да и҆ про́чїи стра́хъ и҆́мꙋтъ.

к҃а. Засвидѣ́тельствꙋю пред̾ Бг҃омъ и҆ Гд҃емъ І҆и҃съ Хр҃то́мъ, и҆ и҆збра́нными (є҆гѡ̀) А҆́гг҃лы, да сїѧ̑ сохрани́ши без̾ лицемѣ́рїѧ, ничесѡ́же творѧ̀ по ѹ҆клоне́нїю.

домашны-тѣ си, *той* ся е отреклъ отъ вѣрѫ-тѫ, и отъ невѣрникъ е по лошъ.

9. Въ число-то *на вдовицы-тѣ* да ся пріема вдовица не подолу отъ шестдесеть годины, която е была на единъ мѫжъ жена,

10. Свидѣтелствована въ добры дѣла, ако е чада отхранила, ако е странны пригледала, ако е на святыи нозѣ омыла, ако е на бѣдны помагала, ако е слѣдувала усьрдно всяко добро дѣло.

11. А по млады-тѣ вдовицы не пріимай, защото когато разсвирѣпѣіѫтъ противу Христа, ищѫтъ да ся женятъ,

12. Та падатъ подъ осѫжданіе, защото ся помѣтнѫхѫ отъ пьрвѫ-тѫ *си* вѣрѫ;

13. А при това научаватъ ся *да стоіѫтъ* праздны, да ходятъ отъ кѫщѫ въ кѫщѫ; и не тъкмо праздны, но и бляднвы и мѣсятъ ся въ чужды работы, и говорятъ което не е прилично.

14. И тъй искамъ млады-тѣ *вдовицы* да ся женятъ, да раждатъ чада, да управляватъ домъ, да не даватъ никоіѫ причинѫ на противникъ-тъ за хуленіе.

15. Защото нѣкои ся вече уклонихѫ слѣдъ Сатанѫ.

16. Нѣкой вѣренъ или вѣрна *нѣкоя* ако има вдовицы, да си гы пригледуватъ, и да ся не натоваря церква-та; за *да може* да доволствува истински-тѣ вдовицы.

17. Презвитери-тѣ които добрѣ прѣдстояватъ, да ся сподобяватъ съ двойнѫ почесть; а повече тѣзи които ся трудятъ въ слово-то и поученіе-то.

18. Защото писаніе-то казува: Не завьрзувай уста-та на волъ който вършѣе; и, Достоинъ е работникъ-тъ за заплатѫ-тѫ си.

19. Обвиненіе врьхъ презвитеръ не пріимай, освѣнь при двама или при трима свидѣтели.

20. Тѣзи които съгрѣшаватъ изобличавай гы прѣдъ всичкы-тѣ, да иматъ страхъ и другы-тѣ.

21. Прѣдъ Бога и прѣдъ Господа Іисуса Христа, и прѣдъ избранны-тѣ ангелы завѣщавамъ *ти* да съхранишь тѣзи *заповѣди* безъ прѣдубѣжденіе, и нищо да не правишь по пристрастіе.

к҃в. Рꙋки̑ скорѡ не возлагай ни на когоже, нижѐ приѡбщайся чꙋжымъ грѣхѡмъ. себѐ чиста соблюдай:

к҃г. Ктомꙋ не пій воды̀, но мало віна̀ пріемли, стомаха ради твоегѡ̀ и҆ частыхъ твои́хъ недꙋгѡвъ.

к҃д. Нѣкихъ же человѣкъ грѣси̑ предавлени сꙋть, предварающе на сꙋдъ: нѣкимъ же и҆ послѣдствꙋютъ.

к҃е. Такоже и҆ добраѧ дѣла̀ предавлена сꙋть: и҆ сꙋщаѧ и҆наковѡ, ᲂу҆таитисѧ не могꙋтъ.

ГЛАВА̀ ѕ҃.

а҃. Е҆ли́цы сꙋть под и҆гомъ раби̑, свои́хъ господій всѧкїѧ чести да сподоблѧютъ, да и҆мѧ Бж҃їе не хꙋлитсѧ и҆ ᲂу҆ченїе.

в҃. И҆мꙋщїи же вѣрныхъ господій, да не нерадѧтъ ѡ҆ ни́хъ, понеже братїѧ сꙋть: но паче да работаютъ, занѐ вѣрни сꙋть, и҆ возлюблени, и҆же бл҃годать воспрїемлющїи. сїѧ̑ ᲂу҆чи̑, и҆ моли̑.

г҃. А҆ще ли кто̀ и҆наковѡ ᲂу҆чи́тъ, и҆ не пристꙋпаетъ къ здравымъ словесемъ Гд҇а нашегѡ І҆и҃са Хр҇та̀, и҆ ᲂу҆ченїю, е҆же по бл҃говѣрїю,

д҃. Разгордѣсѧ, ничтоже вѣдый, но недꙋгꙋѧй ѡ҆ стѧзанїихъ и҆ словопрѣнїихъ: ѿ ни́хже бываетъ зависть, рвенїе, хꙋлы̑, непщеванїѧ лꙋка̑ва,

е҃. Бесѣды ѕлы̑ѧ растлѣнныхъ человѣкѡвъ ᲂу҆момъ, и҆ лишенныхъ и҆стины, непщꙋющихъ прїѡбрѣтенїе быти бл҃гочестїе. ѿстꙋпай ѿ таковы́хъ.

ѕ҃. Е҆сть же снисканїе велїе бл҃гочестїе съ довольствомъ.

з҃. Ничтоже бо внесохомъ въ мїръ сей, ꙗ҆вѣ, ꙗ҆кѡ нижѐ и҆знести̑ что̀ можемъ:

и҃. И҆мѣюще же пищꙋ и҆ ѡ҆дѣѧнїе, си́ми довольни бꙋдемъ.

ѳ҃. А҆ хотѧщїи богатитисѧ, впадаютъ въ напа́сти, и҆ сѣть,

22. Не възлагай ръцѣ за скоро на никого, нито бывай участникъ на чужды грѣхове. Пази себе си чистъ.

23. Не пій вече *само* водѫ, но употрѣбявай малко вино за стомахъ-тъ си и за чесқы-тѣ твои болѣдуванія.

24. На нѣкои человѣцы грѣхове-тѣ сѫ прѣдизявени, и прѣди *тѣхъ* идѫтъ на сѫдъ; а на нѣкои отъ послѣ идѫтъ.

25. Така и добры-тѣ дѣла *на нѣкои* сѫ прѣдизявены, и които сѫ инакъ, не могѫтъ да ся утаѭтъ.

ГЛАВА 6.

1. Раби-тѣ които сѫ подъ иго да считатъ свои-тѣ си господари достойны за всякѫ почесть, да ся не хули име-то Божіе, и ученіе-то.

2. Тѣзи които имать господари вѣрующы, да гы не прѣзиратъ, по това че сѫ братія; но толко повече да *имъ* работятъ, защото сѫ вѣрни и възлюбенни тѣзи които въсприемать благодѣяніе-то. Това поучавай и увѣщавай.

3. Ако ли нѣкой учи инакъ, и не пристава на здравы-тѣ словеса на Господа нашего Іисуса Христа, и на ученіе-то, което е по благочестіе,

4. Възгордилъ ся е, не знае нищо, но болѣдува за прѣдирванія и прѣпиранія, отъ които бывa завистъ, распри, хулы, лукавы подозрѣнія,

5. Празны прѣпирни на человѣцы съ развратенъ умъ, и лишены отъ истинѫ-тѫ, които мнятъ че благочестіе-то е придобываніе. Отдалечавай ся отъ таквызи.

6. А благочестіе-то съ благодареніе е голѣмо придобываніе.

7. Защото не внесохмы въ свѣтъ-тъ нищо; явно че не можемъ нито да изнесемъ нѣщо;

8. А като имамы прѣхранѫ и облѣкло да смы благодарни съ това.

9. А които ищѫтъ да ся обогатѣватъ, падатъ въ напасть, и въ

и҆ въ по́хѡти мнѡ́ги несмы́сленны и҆ врежда̑ющыѧ, ꙗ҆̀же погрꙋжа́ютъ человѣ́ки во всегꙋби́телство и҆ поги́бель.

і҃. Ко́рень бо всѣ́мъ ѕлы̑мъ сребролю́біе є҆́сть: є҆гѡ́же нѣ́цыи жела́юще заблꙋди́ша ѿ вѣ́ры, и҆ себѐ пригвозди́ша болѣ́знемъ мнѡ́гимъ.

а҃і. Ты́ же, ѽ человѣ́че бж҃ій, си́хъ бѣ́гай: гони́ же пра́вдꙋ, бл҃гоче́стіе, вѣ́рꙋ, любо́вь, терпѣ́ніе, кро́тость:

в҃і. Подвиза́йсѧ до́брымъ по́двигомъ вѣ́ры, є҆́млисѧ за вѣ́чнꙋю жи́знь, въ ню́же и҆ зва́нъ бы́лъ є҆сѝ, и҆ и҆сповѣ́далъ є҆сѝ до́брое и҆сповѣ́данїе пре́дъ мно́гими свидѣ́тєли.

г҃і. Завѣща̑ваю тѝ пре́дъ бг҃омъ ѡ҆живлѧ́ющимъ всѧ̑ческаѧ, и҆ хр҃то́мъ і҆и҃сомъ свидѣ́тельствовавшимъ при Понті́йстѣмъ Піла́тѣ до́брое и҆сповѣ́данїе,

д҃і. Соблюстѝ тебѣ̀ за́повѣдь нескве́рнꙋ, и҆ незазо́рнꙋ, да́же до ꙗ҆вле́нїѧ гд҃а на́шегѡ і҆и҃са хр҃та̀,

є҃і. Є҆́же во своѧ̑ времена̀ ꙗ҆ви́тъ бл҃же́нный и҆ є҆ди́нъ си́льный, цр҃ь ца́рствꙋющихъ и҆ гд҃ь госпо́дствꙋющихъ,

ѕ҃і. Є҆ди́нъ и҆мѣ́ѧй безсме́ртїе, и҆ во свѣ́тѣ живы́й неприст͡ꙋпнѣ́мъ, є҆го́же никто́же ви́дѣлъ є҆́сть ѿ человѣ́къ, нижѐ ви́дѣти мо́жетъ, є҆мꙋ́же че́сть и҆ держа́ва вѣ́чнаѧ. а҆ми́нь.

з҃і. Бога̑тымъ въ ны́нѣшнѣмъ вѣ́цѣ запреща́й не высокомꙋ́дрствовати, нижѐ ᲂу҆пова́ти на бога́тство погиба́ющее, но на бг҃а жи́ва, даю́щаго на́мъ всѧ̑ ѻ҆би́льнѡ въ наслажде́нїе,

и҃і. Бл҃го́е дѣ́лати, богати́тисѧ въ дѣ́лѣхъ до́брыхъ, бл҃гопода̑тливымъ бы́ти, ѻ҆бщи́тєльнымъ,

ѳ҃і. Сокро́вищꙋюще себѣ̀ ѡ҆снова́нїе добро̀ въ бꙋ́дꙋщее, да прїи́мꙋтъ вѣ́чнꙋю жи́знь.

к҃. Ѽ Тїмоѳе́е, преда́нїе сохранѝ, ᲂу҆клонѧ́ѧсѧ скве́рныхъ сꙋесло́вїй и҆ прекосло́вїй лжеимє́ннагѡ ра́зꙋма:

к҃а. Ѿ не́мже нѣ́цыи хвалѧ́щесѧ, ѡ҆ вѣ́рѣ погрѣши́ша. бл҃года́ть съ тобо́ю. а҆ми́нь.

примкѫ, и въ много несмысленны и врѣдителны похоти, които правятъ человѣцы-тѣ да потъватъ въ пагубѫ и въ погибель.

10. Защото корень на вси-тѣ злины е сребролюбіе-то, което като ся ревне на нѣкои, стори гы та заблудихѫ отъ вѣрѫ-тѫ, и пронизахѫ себе си съ много скърби.

11. Но ты, человѣче Божій, бѣгай отъ тѣзи нѣща; и слѣдувай правдѫ-тѫ, благочестіе-то, вѣрѫ-тѫ, любовь-тѫ, търпѣніе-то, кротость-тѫ.

12. Подвизавай ся съ добрый-тъ подвигъ на вѣрѫ-тѫ, хвани ся за вѣчный-тъ животъ, на който си и призованъ былъ, и исповѣдалъ си добро-то исповѣданіе прѣдъ мнозина свидѣтели.

13. Завѣщавамъ ти прѣдъ Бога, който оживява всичко, и прѣдъ Христа Іисуса, който засвидѣтелствува прѣдъ Понтійскаго Пилата добро-то исповѣданіе,

14. Да упазишь заповѣдь-тѫ чистѫ, безукорнѫ, до явленіе-то на Господа нашего Іисуса Христа,

15. Което въ свое си врѣме ще покаже блаженный-тъ и единый-тъ Властитель, Царь на царствующы-тѣ и Господь на господствующы-тѣ,

16. Който самъ има безсмъртіе, който обитава въ видѣлинѫ непристѫпнѫ, когото никой отъ человѣцы-тѣ не е видѣлъ, нито може да види; комуто честь и държава во вѣкы. Аминь.

17. На богаты-тѣ въ тойзи свѣтъ заръчай да не высокоумствуватъ, нито да ся надѣѭтъ на непостоянство-то на богатство-то, но на Бога живаго, който дава намъ всичко изобилно, за наслажденіе;

18. Да струватъ добро, да богатѣѭтъ въ добры дѣла, да бѫдѫтъ доброподатливи, общителни,

19. Да събиратъ имотъ за себе си, добро основаніе за въ бѫдѫще, за да достигнѫтъ вѣчный животъ.

20. О Тимоѳее! пази залогъ-тъ, и уклонявай ся отъ скверны-тѣ празнословія, и противорѣчія на лъжеименно-то знаніе,

21. На което като ся прѣдадохѫ нѣкои, погрѣшихѫ отъ вѣрѫ-тѫ. Благодать съ тебе. Аминь.

Къ Тїмоѳе́ю второ́е посла́нїе

ст҃а́гѡ а҆п҃ла па́ѵла.

Глава̀ а҃.

а҃. Па́велъ а҆п҃лъ і҆и҃съ хр҃то́въ во́лею б҃жїею по ѡ҆бѣтова́нїю
жи́зни, ꙗ҆̀же ѡ҆ хр҃тѣ̀ і҆и҃сѣ,
в҃. Тїмоѳе́ю возлю́бленном чѧ́д: бл҃года́ть, ми́лость, ми́ръ
ѿ б҃га ѻ҆ц҃а̀, и҆ хр҃та̀ і҆и҃са г҃а на́шегѡ.
г҃. Бл҃годарю̀ б҃га, є҆мꙋ́же слꙋжꙋ̀ ѿ прароди́телей чи́стою
со́вѣстїю: ꙗ҆́кѡ непреста́ннꙋю и҆́мамъ ѡ҆ тебѣ̀ па́мѧть въ
моли́твахъ мои́хъ де́нь и҆ но́щь,
д҃. Жела́ѧ ви́дѣти тѧ̀, помина́ѧ слє́зы твоѧ̀, да ра́дости
и҆спо́лнюсѧ:
є҃. Воспомина́нїе прїе́млѧ ѡ҆ сꙋ́щей въ тебѣ̀ нелицемѣ́рнѣй
вѣ́рѣ, ꙗ҆̀же всели́сѧ пре́жде въ ба́бꙋ твою̀ лѡі́дꙋ, и҆ въ ма́-
терь твою̀ є҆ѵнїкі́ю: и҆звѣ́стенъ же є҆́смь, ꙗ҆́кѡ и҆ въ тебѣ̀.
ѕ҃. Є҆ѧ́же ра́ди вины̀ воспомина́ю тебѣ̀ возгрѣва́ти да́ръ
б҃жїй живꙋ́щїй въ тебѣ̀ возложе́нїемъ рꙋкꙋ̀ моє́ю:
з҃. Не бо̀ дадѐ на́мъ б҃гъ д҃ха стра́ха, но си́лы и҆ любвѐ и҆
цѣломꙋ́дрїѧ.
и҃. Не постыди́сѧ ᲂу҆̀бо свѣ́дѣтельства г҃а на́шегѡ і҆и҃са хр҃та̀, ни
менѐ ᲂу҆́зника є҆гѡ̀: но спострада́й бл҃говѣ́ствованїю
хр҃то́вꙋ по си́лѣ б҃га,
ѳ҃. Спа́сшагѡ на́съ и҆ призва́вшагѡ зва́нїемъ ст҃ы́мъ, не по
дѣлѡ́мъ на́шымъ, но по своемꙋ̀ бл҃говоле́нїю и҆ бл҃года́ти да́н-
нѣй на́мъ ѡ҆ хр҃тѣ̀ і҆и҃сѣ, пре́жде лѣ́тъ вѣ́чныхъ,
і҃. Ꙗ҆вльшейсѧ же нынѣ̀ просвѣще́нїемъ сп҃си́телѧ на́шегѡ

КЪ ТИМОѲЕЮ ВТОРО-ТО ПОСЛАНІЕ

НА СВЯТАГО АПОСТОЛА ПАВЛА.

ГЛАВА 1.

1. Павелъ съ волѭ-тѫ Божіѭ апостолъ Іисусъ Христовъ по обѣщаніе-то на живота който е въ Христа Іисуса,

2. На Тимоѳея, възлюбленно-то чадо; благодать, милость, миръ отъ Бога Отца, и Христа Іисуса Господа нашего.

3. Благодарѭ Бога, комуто отъ прародители *още* служѫ съ чистѫ совѣстъ, че непрѣстанно тя поменувамъ въ молбы-тѣ си день и нощь,

4. И като помнѭ сьлзы-тѣ ти, желаѭ да тя видѭ, за да ся испълнѭ съ радость;

5. Понеже си докарувамъ на паметь нелицемѣрнѫ-тѫ въ тебе вѣрѫ, която испьрво обитаваше въ бабѫ ти Лоидѫ, и въ майкѫ ти Евникіѭ, а увѣренъ сьмь че и въ тебе.

6. По тѫзи причинѫ ти напомнямъ да распаляшь Божіе-то дарованіе, което е въ тебе отъ възлаганіе-то на мои-тѣ рѫцѣ.

7. Защото Богъ не даде намъ духъ на боязнь, но духъ на силѫ и любовь и цѣломудріе.

8. И тъй не ся срамувай отъ свидѣтелство-то на Господа нашего, нито отъ мене неговый узникъ, но стани участникъ въ злостраданія-та на евангеліе-то по силѫ-тѫ отъ Бога,

9. Който е спаслъ насъ и призовалъ съсъ свято призованіе, не споредъ дѣла-та ни, но по свое-то прѣдложеніе и по даденѫ-тѫ намъ прѣди вѣчны-тѣ врѣмена благодать въ Христа Іисуса,

10. А която ся откры нынѣ чрѣзъ явленіе-то на Спаса нашего

І҆и҃са Хр҃та̀, разрꙋши́вшагѡ ᲂу҆́бѡ сме́рть, и҆ возсїа́вшагѡ жи́знь
и҆ нетлѣ́нїе бл҃говѣствова́нїемъ,
а҃і. Въ не́же поста́вленъ бы́хъ а҆́зъ проповѣ́дникъ и҆ а҆п҃лъ и҆
ᲂу҆чи́тель ꙗ҆зы́кѡвъ:
в҃і. Є҆́аже ра́ди вины̀ и҆ сїа҃ стра́ждꙋ, но не стыжꙋ́сѧ. вѣ́мъ
бо, є҆мꙋ́же вѣ́ровахъ, и҆ и҆звѣсти́хсѧ, ꙗ҆́кѡ си́ленъ є҆́сть преда́нїе
моѐ сохрани́ти въ де́нь ѻ҆́нъ.
г҃і. Ѻ҆́бразъ и҆мѣ́й здра́выхъ слове́съ, и҆̀хже ѿ менѐ слы-
шалъ є҆сѝ, въ вѣ́рѣ и҆ любвѝ, ꙗ҆́же ѡ҆ Хр҃тѣ̀ І҆и҃сѣ:
д҃і. До́брое завѣща́нїе соблюдѝ Дх҃омъ ст҃ы́мъ живꙋ́щимъ
въ на́съ.
є҃і. Вѣ́си ли сїѐ, ꙗ҆́кѡ ѿврати́шасѧ ѿ менѐ вси̇̀, и҆̀же ѿ А҆сі́и,
ѿ ни́хже є҆́сть Фѷге́ллъ и҆ Є҆рмоге́нъ.
ѕ҃і. Да да́стъ же ми́лость Гд҇ь Ѻ҆нисі́форовꙋ до́мꙋ: ꙗ҆́кѡ
мно́гажды мѧ̀ ᲂу҆поко́и, и҆ ве́ригъ мои́хъ не постыдѣ́сѧ,
з҃і. Но прише́дъ въ Ри́мъ, то́щнѣе взыска́ мѧ и҆
ѡ҆брѣ́те.
и҃і. Да да́стъ є҆мꙋ̀ Гд҇ь ѡ҆брѣсти̇̀ ми́лость ѿ Гд҇а въ де́нь
ѻ҆́нъ: и҆ є҆ли́кѡ во Є҆фе́сѣ послꙋжи́ ми, до́брѣе ты̀ вѣ́си.

ГЛАВА̀ в҃.

а҃. Ты̀ ᲂу҆̀бо, ча́до моѐ, возмога́й во бл҃года́ти, ꙗ҆́же ѡ҆ Хр҃тѣ̀
І҆и҃сѣ:
в҃. И҆ ꙗ҆̀же слы́шалъ є҆сѝ ѿ менѐ мно́гими свидѣ́тєли, сїа҃
преда́ждь вѣ́рнымъ человѣ́кѡмъ, и҆̀же дово́лни бꙋ́дꙋтъ и҆ и҆ны́хъ
наꙋчи́ти.
г҃. Ты̀ ᲂу҆̀бо ѕлопостраждѝ ꙗ҆́кѡ до́бръ во́инъ І҆и҃съ Хр҃то́въ.
д҃. Никто́же бо во́инъ быва́ѧ ѡ҆бязꙋ́етсѧ кꙋ́плами жите́й-
скими, да воево́дѣ ᲂу҆го́денъ бꙋ́детъ.
є҃. А҆́ще же и҆ постра́ждетъ кто̀, не вѣнча́етсѧ, а҆́ще не за-
ко́ннѡ мꙋ́ченъ бꙋ́детъ.

Іисуса Христа, който унищожи смърть-тѫ, и осія животъ-тъ и безсмъртіе-то чрѣзъ евангеліе-то;

11. На което быхъ поставенъ азъ проповѣдникъ и апостолъ и учитель на язычницы-тѣ;

12. За коѭто причинѫ и страдамъ това; но не ся срамувамъ; защото знаѭ въ кого сьмь повѣрувалъ, и увѣренъ сьмь че е силенъ да упази залогъ-тъ мой до онзи день.

13. Дрьжь примѣръ-тъ на здравы-тѣ словеса, които си чулъ отъ мене, въ вѣрѫ и любовь която е въ Христа Іисуса.

14. Добрый-тъ залогъ упази чрѣзъ Духа Святаго който живѣе въ насъ.

15. *Ты* знаешь това че всичкы които сѫ въ Азіѭ отвърнѫхѫ ся отъ мене, отъ които е Фигелъ и Ермогенъ.

16. Господь да даде милость на домъ-тъ Онисифоровъ; защото много пѫти мя упокои, и не ся усрами отъ оковы-тѣ ми,

17. Но когато дойде въ Римъ потърси мя съ по голѣмо стараніе и намѣри *мя.*

18. Господь да му даде да намѣри милость прѣдъ Господа въ онзи день; а колко ми послужи въ Ефесъ, ты знаешь твьрдѣ добрѣ.

ГЛАВА 2.

1. И тъй ты, чадо мое, заякнувай въ благодать-тѫ която е въ Христа Іисуса.

2. И колкото си чулъ отъ мене при много свидѣтели, това прѣдай на вѣрны человѣцы, които да сѫ способни и другы да научатъ.

3. За това ты прѣтьрпи злостраданіе като добръ воинъ Іисусъ Христовъ.

4. Никой воинъ ся не вплита въ житейскы работы, за да угоди на тогози който го е зѣлъ за воинъ.

5. Ако бы и да ся подвизава нѣкой, не ся вѣнчава, ако бы законно да ся не подвизава.

ѕ҃. Тружда́ющемꙋсѧ дѣ́лателю пре́жде подоба́етъ ѿ плода̀ вкꙋси́ти.

з҃. Разꙋмѣ́й, ꙗ҆̀же глаго́лю: да да́стъ ѹ҆̀бо тебѣ̀ Гдⷭ҇ь ра́-зꙋмъ ѡ҆ все́мъ.

и҃. Помина́й Гдⷭ҇а Ї҆ис҃а Хрⷭ҇та̀ воста́вшаго ѿ ме́ртвыхъ, ѿ сѣ́мене Дв҃дова, по бл҃говѣ́ствова́нїю моемꙋ̀:

ѳ҃. Въ не́мже ѕлострада́ждꙋ да́же до ѹ҆́зъ, ꙗ҆́кѡ ѕлодѣ́й: но сло́во Бж҃їе не ва́жетсѧ.

і҃. Сегѡ̀ ра́ди всѧ̑ терплю̀ и҆збра́нныхъ ра́ди, да и҆ ті́и спасе́нїе ѹ҆лꙋча́тъ є҆́же ѡ҆ Хрⷭ҇тѣ̀ Ї҆ис҃ѣ, со сла́вою вѣ́чною.

а҃і. Вѣ́рно сло́во: а҆́ще бо съ ни́мъ ѹ҆мро́хомъ, то съ ни́мъ и҆ ѡ҆живе́мъ:

в҃і. А҆́ще терпи́мъ, съ ни́мъ и҆ воцр҃и́мсѧ, а҆́ще ѿве́ржемсѧ и҆ то́й ѿве́ржетсѧ на́съ:

г҃і. А҆́ще не вѣ́рꙋемъ, ѻ҆́нъ вѣ́ренъ пребыва́етъ: ѿрещи́сѧ бо себѐ не мо́жетъ.

д҃і. Сїѧ̑ воспомина́й, засвидѣ́тельствꙋѧ пред̾ Гдⷭ҇емъ, не словопрѣ́тисѧ, ни на ко́юже потре́бꙋ, на разоре́нїе слы́-шащихъ.

є҃і. Потщи́сѧ себѐ и҆скꙋ́сна поста́вити пред̾ Бг҃омъ, дѣ́ла-телѧ непосты́дна, пра́вѡ пра́вѧща сло́во и҆́стины.

ѕ҃і. Скве́рныхъ же тщегла́сїй ѡ҆мета́йсѧ: наипа́че бо пре-спѣ́ютъ въ нече́стїе:

з҃і. И҆ сло́во и҆́хъ ꙗ҆́кѡ га́ггрена жи́ръ ѡ҆бра́щетъ: ѿ ни́хже є҆́сть Ѵ҆мене́й и҆ Фїлі́тъ,

и҃і. И҆̀же ѡ҆ и҆́стинѣ погрѣши́ста, глаго́люще, ꙗ҆́кѡ воскрⷭ҇нїе ѹ҆жѐ бы́сть, и҆ развраща́ютъ нѣ́которыхъ вѣ́рꙋ.

ѳ҃і. Тве́рдое ѹ҆́бо ѡ҆снова́нїе Бж҃їе стои́тъ, и҆мꙋ́щее печа́ть сїю̀: позна̀ Гдⷭ҇ь сꙋ́щыѧ своѧ̀, и҆ да ѿстꙋ́питъ ѿ непра́вды всѧ́къ и҆менꙋ́ѧй и҆́мѧ Гдⷭ҇не:

к҃. Въ вели́цѣмъ же домꙋ̀ не то́чїю сосꙋ́ди зла́ти и҆ сре́брани

6. Земледѣлецъ-тъ който ся труди трѣба *той* първо да вкуси отъ плодове-тѣ.

7. Разумѣвай това което ти казувамъ; а Господь да ти даде разумѣніе на всичко.

8. Помни Іисуса Христа, отъ сѣме-то Давидово, който въскрьснѫ отъ мьртвы-тѣ, споредъ мое-то благовѣствованіе;

9. За което злострадамъ даже до оковы като злодѣецъ; но слово-то Божіе ся не вързва.

10. За това всичко прѣтьрпѣвамъ заради избранны-тѣ, за да и тѣ получатъ спасеніе-то което е въ Христа Іисуса съ вѣчнѫ славѫ.

11. Вѣрно е слово-то; защото ако умремъ съ него, то ще и да живѣемъ съ него;

12. Ако тьрпимъ, то ще и да царувамы съ него; ако ся отричамы, и той ще ся отрече отъ насъ;

13. Ако смы невѣрни, той вѣренъ остава; не може да ся отрече отъ себе си.

14. Това напомняй и заржчвай имъ прѣдъ Господа, да не влѣзватъ въ прѣпираніе, *което не е* за никаквѫ потрѣбѫ, но за разореніе на слышатели-тѣ.

15. Старай ся да прѣдставишь себе си одобренъ прѣдъ Бога, работникъ който нѣма отъ що да ся срамува, като расподѣляшь право слово-то на истинѫ-тѫ.

16. А отъ скверны-тѣ празнословія отдалечавай ся; защото ще прѣуспѣѭтъ повече въ нечестіе.

17. И слово-то имъ като живѣница ще разяда; отъ които сѫ Именей и Филетъ,

18. Които погрѣшихѫ отъ истинѫ-тѫ, и казуватъ че въскрьсеніе-то е вече станѫло; та събарятъ вѣрѫ-тѫ на нѣкои.

19. Но твьрдо-то основаніе Божіе стои, и има тойзи печать: Знае Господь тѣзи които сѫ негови: и Всякой който именува име-то Господне да отстѫпи отъ неправдѫ-тѫ.

20. А въ единъ голѣмъ домъ нѣма само златни и сребьрни съсѫ-

сꙋ́ть, но и҆ древѧ̑ни и҆ гли̑нѧни, и҆ ѻ҆́ви ᲂу҆́бѡ въ че́сть, ѻ҆́ви же не въ че́сть.

к҃а. А҆́ще ᲂу҆̀бо кто̀ ѡ҆чи́ститъ себѐ ѿ си́хъ, бꙋ́детъ сосꙋ́дъ въ че́сть, ѡ҆сщ҃е́нъ, и҆ бл҃гопотре́бенъ Влады́цѣ, на всѧ́кое дѣ́ло бл҃го́е ᲂу҆гото́ванъ.

к҃в. Похоте́й ю҆́ныхъ бѣ́гай: держи́сѧ же пра́вды, вѣ́ры, любвѐ, ми́ра, со всѣ́ми призыва́ющими Гд҃а ѿ чи́стагѡ се́рдца.

к҃г. Бꙋ́ихъ же и҆ ненака́занныхъ стѧза́нїй ѿрица́йсѧ, вѣ́дый, ꙗ҆́кѡ ражда́ютъ сва̑ры:

к҃д. Рабꙋ̀ же Гд҃ню не подоба́етъ свари́тисѧ, но ти́хꙋ бы́ти ко всѣ̑мъ, ᲂу҆чи́телнꙋ, незло́бивꙋ,

к҃е. Съ кро́тостїю наказꙋ́ющꙋ проти̑вныѧ: є҆да̀ ка́кѡ да́стъ и҆̀мъ Бг҃ъ покаѧ́нїе въ ра́зꙋмъ и҆́стины,

к҃ѕ. И҆ воспрѧ́нꙋтъ ѿ дїа́волскїѧ сѣ́ти, жи́ви ᲂу҆ловле́ни ѿ негѡ̀, въ свою̀ є҆гѡ̀ во́лю.

ГЛАВА̀ г҃.

а҃. Сїе́ же вѣ́ждь, ꙗ҆́кѡ въ послѣ́днїѧ дни̑ наста́нꙋтъ времена̀ лю̑та.

в҃. Бꙋ́дꙋтъ бо человѣ́цы самолю́бцы, сребролю́бцы, велича́вы, го́рди, хꙋ́лницы, роди́телємъ проти́вѧщїисѧ, неблагода́рни, непра́ведни, нелюбо́вни,

г҃. Непримири́телни, (продє́рзиви, возносли́ви, прелага́таєѡ), клеветни́цы, невозде́ржницы, некро́тцы, неблаголю́бцы,

д҃. Преда́телє, на́гли, напыще́ни, сластолю́бцы па́че не́жели бг҃олю́бцы,

є҃. И҆мꙋ́щїи ѻ҆́бразъ бл҃гоче́стїѧ, си́лы же є҆гѡ̀ ѿве́ргшїисѧ. и҆ си́хъ ѿвраща́йсѧ.

ѕ҃. Ѿ си́хъ бо сꙋ́ть поныра́ющїи въ до́мы и҆ плѣнѧ́ющїи жени̑щца ѡ҆тѧгощє́нныѧ грѣха́ми, води̑мыѧ по́хотьми разли́чными,

ди, но и дървени и пърстни; и едни сѫ за почетъ, а другы за безчестіе.

21. И тъй ако очисти нѣкой себе си отъ тѣзи нѣща, ще бѫде съсѫдъ за почетъ, освященъ, и благопотрѣбенъ на стопанинъ-тъ, приготвенъ за всяко добро дѣло.

22. И отъ младешкы-тѣ похоти отбѣгнувай; и слѣдувай правдѫ-тѫ, вѣрѫ-тѫ, любовь-тѫ, миръ-тъ, съсъ *всичкы* тѣзи които призоваватъ Господа отъ чисто сърдце.

23. А отъ глупавы-тѣ и неучены-тѣ прѣдирванія ся отричай, понеже знаешь че раждатъ крамолы.

24. А рабъ Господень не трѣба да ся кара, но да бѫде кротъкъ къмъ всичкы-тѣ, поучителенъ, незлобивъ,

25. Съ кротость да наставлява противницы-тѣ; дано бы имъ далъ Богъ покаяніе, да познаѭтъ истинѫ-тѫ,

26. И да ся съземѫтъ отъ примкѫ-тѫ на діавола, отъ когото сѫ уловени живи за своѭ-тѫ му волѭ.

ГЛАВА 3.

1. И това да знаешь, че въ послѣдни-тѣ дни ще настанѫтъ усилны врѣмена.

2. Защото человѣци-тѣ ще бѫдѫтъ самолюбиви, сребролюбиви, величави, гордѣливи, хулители, непокорни на родители-тѣ, неблагодарни, нечестиви,

3. Немилосърди, непримирителни, клеветници, невъздържни, свирѣпи, непріятели на добро-то,

4. Прѣдатели, напрасничави, надути, повече сластолюбиви а не боголюбиви,

5. И ще иматъ видъ на благочестіе, а отъ силѫ-тѫ неговѫ *ще сѫ* отречени; и отъ таквызи ся отвращай.

6. Защото отъ тѣхъ сѫ онѣзи които ся вънвиратъ въ кѫщя-та, и подльстятъ женища които сѫ прѣтоварены съ грѣхове, *и* ся водятъ отъ различны похоти,

з҃. Всегда̀ оу҆ча́щаѧсѧ, и҆ николи́же въ ра́зꙋмъ и҆́стины прі-
итѝ могꙋ́щыѧ.
и҃. Ꙗ҆́коже Ꙇ҆анні́й и҆ Ꙇ҆амврі́й проти́вистасѧ Мѡѷсе́ю, та́коже
и҆ сі́и противлѧ́ютсѧ и҆́стинѣ, человѣ́цы растлѣ́нни оу҆мо́мъ,
и҆ неискꙋ́сни ѿ вѣ́рѣ.
ѳ҃. Но не преꙋспѣ́ютъ бо́лѣе: безꙋ́міе бо и҆́хъ ꙗ҆вле́но бꙋ́-
детъ всѣ́мъ, ꙗ҆́коже и҆ ѻ҆нѣ́хъ бы́сть.
і҃. Ты́ же послѣ́довалъ є҆сѝ моемꙋ̀ оу҆че́нію, житі́ю̀, при-
вѣ́тꙋ, вѣ́рѣ, долготерпѣ́нію, любвѝ, терпѣ́нію,
а҃і. И҆згна́ніємъ, страда́ніємъ, ꙗ҆ко̑ва мѝ бы́ша во А҆нтїохі́и,
и҆ во Ꙇ҆коні́и, и҆ въ Лѵ́стрѣхъ, ꙗ҆ко̑ва и҆згна̑нїѧ прїѧ́хъ: и҆ ѿ
всѣ́хъ мѧ̀ и҆зба́вилъ є҆́сть Гд҇ь.
в҃і. И҆ всѝ же хотѧ́щїи бл҃гоче́стнѡ жи́ти ѡ҆ Хр҇тѣ̀ Ꙇ҆и҃сѣ,
гони́ми бꙋ́дꙋтъ.
г҃і. Лꙋка́вїи же человѣ́цы и҆ чародѣ́и преꙋспѣ́ютъ на го́р-
шее, прельща́юще и҆ прельща́еми.
д҃і. Ты́ же пребыва́й, въ ни́хже наꙋче́нъ є҆сѝ и҆ ꙗ҆́же ввѣ́-
рена сꙋ́ть тебѣ̀, вѣ́дый ѿ кого̀ наꙋчи́лсѧ є҆сѝ,
є҃і. И҆ ꙗ҆́кѡ и҆з̾ мла́да сщ҃е́ннаѧ писа̑нїѧ оу҆мѣ́еши, могꙋ́щаѧ
тѧ̀ оу҆мꙋдри́ти во спасе́ніе, вѣ́рою, ꙗ҆́же ѡ҆ Хр҇тѣ̀ Ꙇ҆и҃сѣ.
ѕ҃і. Все́ко писа́ніе Бг҃одꙋхнове́нно и҆ поле́зно є҆́сть ко оу҆-
че́нію, ко ѡ҆бличе́нію, ко и҆справле́нію, къ наказа́нію, є҆́же въ
пра́вдѣ:
з҃і. Да соверше́нъ бꙋ́детъ Бж҃їй человѣ́къ, на всѧ́кое дѣ́ло
бл҃го́е оу҆гото́ванъ.

ГЛАВА̀ Д҃.

а҃. Засвидѣ́тельствꙋю оу҆̀бо а҆́зъ пре́дъ Бг҃омъ и҆ Гд҇емъ на́-
шимъ Ꙇ҆и҃съ Хр҇то́мъ хотѧ́щимъ сꙋди́ти живы̑мъ и҆ ме́ртвымъ
въ ꙗ҆вле́нїи є҆гѡ̀ и҆ ца́рствїи є҆гѡ̀:
в҃. Проповѣ́дꙋй сло́во, насто́й бл҃говре́меннѣ и҆ безвре́-
меннѣ, ѡ҆бличѝ, запретѝ, оу҆молѝ, со всѧ́кимъ долготерпѣ́-
ніемъ, и҆ оу҆че́ніемъ.

7. Коихо всякога ся учатъ, и никога не могѫтъ да дойдѫтъ въ познаніе-то на истинѫ-тѫ.

8. И както Ианній и Иамврій ся въспротивихѫ на Моисея, така и тѣ ся противятъ на истинѫ-тѫ, человѣци умомъ растлѣни, развращени въ вѣрѫ-тѫ.

9. Но нѣма да успѣѭтъ повече; защото безуміе-то имъ ще стане извѣстно на всичкы-тѣ, както станѫ и тѣхно-то.

10. А ты си послѣдовалъ мое-то ученіе, поведеніе, намѣреніе, вѣрѫ-тѫ *ми*, дълготьрпѣніе-то, любовь-тѫ, тьрпѣніе-то,

11. Гоненія-та, страданія-та, които ми станѫхѫ въ Антіохіѭ, въ Иконіѭ, въ Листрѫ, каквы гоненія прѣтьрпѣхъ; и отъ всичкы-тѣ мя избави Господь.

12. Но и всичкы които ищѫтъ да живѣѭтъ благочестиво въ Христа Іисуса, ще бѫдѫтъ гонени.

13. А лукави и прѣльстници человѣци ще прѣуспѣѭтъ поназлѣ, да прѣльстяватъ и да сѫ прѣльщавани.

14. А ты стой въ това което си научилъ, и което ти е ввѣрено, като знаешь отъ кого си ся научилъ,

15. И че отъ дѣтинство знаешь священны-тѣ писанія, които могѫтъ да тя умудрятъ на спасеніе чрѣзъ вѣрѫ-тѫ въ Христа Іисуса.

16. Всичко-то писаніе *е* Богодухновенно, и полезно за наученіе, за обличеніе, за поправленіе, за наставленіе въ правдѫ-тѫ;

17. За да бѫде человѣкъ-тъ Божій съвършенъ, приготвенъ за всяко добро дѣло.

ГЛАВА 4.

1. И тъй заръчвамъ ти прѣдъ Бога, и Господа Іисуса Христа, който ще сѫди живы-тѣ и мъртвы-тѣ въ явленіе-то си и въ царуваніе-то си:

2. Проповѣдувай слово-то, настоявай на врѣме и безъ врѣме, обличи, запрѣти, умоли съсъ всяко дълготьрпѣніе и поученіе.

г҃. Бꙋдетъ бо время, єгда здраваго оученія не послꙋшаютъ, но по своихъ похотехъ изберꙋтъ себѣ оучители, чешеми слꙋхомъ:

д҃. И ѿ истины слꙋхъ ѿвратятъ, и къ баснемъ оуклонятся.

є҃. Ты же трезвися ѡ всемъ, ѕлопостражди, дѣло сотвори благовѣстника, слꙋженіе твоё извѣстно сотвори.

ѕ҃. Азъ бо оуже жрёнъ бываю, и время моегѡ ѿшествія наста:

з҃. Подвигомъ добрымъ подвизахся, теченіе скончахъ, вѣрꙋ соблюдохъ:

и҃. Прочее оубо соблюдается мнѣ вѣнецъ правды, єгоже воздастъ ми Гдь въ день ѻнъ, праведный Сꙋдїя, не токмѡ же мнѣ, но и всѣмъ возлюбльшымъ явленіе єгѡ.

ѳ҃. Потщися скорѡ прїити ко мнѣ.

і҃. Димасъ бо мене ѡстави, возлюбивъ нынѣшній вѣкъ, и иде въ Солꙋнь: Крискентъ въ Галатїю, Тїтъ въ Далматїю:

аі҃. Лꙋка єдинъ єсть со мною. Марка поемь приведи съ собою: єсть бо ми благопотребенъ въ слꙋжбꙋ.

ві҃. Тѵхіка же послахъ во Єфесъ.

гі҃. Фелѡнъ, єгоже ѡставихъ въ Трѡадѣ оу Карпа, грядый принеси, и книги, паче же кѡжаныя.

ді҃. Алеѯандръ ковачь многѡ ми ѕла сотвори: да воздастъ ємꙋ Гдь по дѣлѡмъ єгѡ:

єі҃. Ѿ негѡже и ты себе блюди, ѕѣлѡ бо противится словесемъ нашымъ.

ѕі҃. Въ первый мой ѿвѣтъ никтоже бысть со мною, но вси мя ѡставиша: да не вмѣнится имъ:

зі҃. Гдь же мнѣ предста: и оукрѣпи мя, да мною проповѣданіе извѣстно бꙋдетъ, и оуслышатъ вси языцы: и избавленъ быхъ ѿ оустъ львѡвъ:

иі҃. И избавитъ мя Гдь ѿ всякагѡ дѣла лꙋкава, и спасетъ

3. Защото ще дойде врѣме, когато не ще да търпятъ здраво-то ученіе; но понеже гы сърбятъ уши-тѣ, ще си натрупатъ учители по свои-тѣ си похоти;

4. И отъ истинѫ-тѫ ще отвърнѫтъ слухъ-тъ *си*, а къмъ басны-тѣ ще ся обърнѫтъ.

5. Но ты бѫди трѣзвенъ въ всичко, злопострадай, изработи дѣло-то на благовѣститель, извърши напълно служеніе-то си.

6. Защото азъ вече ставамъ жьртва, и врѣме-то на отхожданіе-то ми настанѫ.

7. Азъ ся подвизахъ съ добръ подвигъ, пѫть-тъ свършихъ, вѣрѫ-тѫ упазихъ;

8. Отъ сега остава ми вѣнецъ-тъ на правдѫ-тѫ, когото Господь, праведный-тъ Сѫдія, ще ми въздаде въ онзи день; и не само на мене, но и на всичкы които сѫ възлюбили негово-то явленіе.

9. Побързай да дойдешь при мене скоро;

10. Защото Димасъ мя остави, понеже възлюби сегашній-тъ свѣтъ, и отиде въ Солунъ; Крискентъ въ Галатіѭ, *а* Титъ въ Далмаціѭ;

11. Само Лука е при мене. Земи Марка и доведи го съсъ себе си; защото ми е потрѣбенъ за служеніе-то.

12. А Тихика проводихъ въ Ефесъ.

13. Когато дойдешь донеси япунджакъ-тъ който сьмь оставилъ въ Троадѫ при Карпа, и книгы-тѣ, а наипаче кожаны-тѣ.

14. Александръ ковачь-тъ много ми зло стори; Господь да му въздаде по дѣла-та му.

15. Отъ когото ся пази и ты, защото много противостоя на наши-тѣ словеса.

16. Въ пьрвый-тъ ми отвѣтъ никой не прѣдстанѫ съ мене, но всичкы мя оставихѫ: Дано имъ ся *за грѣхъ* не вмѣни.

17. Но Господь ми прѣдстанѫ, и укрѣпи мя, за да ся извърши напълно проповѣдь-та чрѣзъ мене, и да чуѭтъ всичкы-тѣ языччици; и азъ ся избавихъ отъ львовы уста.

18. И ще мя избави Господь отъ всяко лукаво дѣло, и ще мя

во цр҃твіе своѐ небе́сное: є҆мꙋ́же сла́ва во вѣ́ки вѣкѡ́въ.
а҆ми́нь.

з҃і. Цѣлꙋ́й Пріскі́ллꙋ и҆ А҆кѵ́лꙋ, и҆ Ѻ҆нисі́форовъ до́мъ.

к҃. Є҆ра́стъ ѡ҆ста̀ въ Корі́нѳѣ: Трофі́ма же ѡ҆ста́вихъ въ
Мїли́тѣ болѧ́ща.

к҃а. Потщи́сѧ пре́жде зимы̀ прїитѝ. цѣлꙋ́ютъ тѧ̀ Є҆ѵвꙋ́лъ,
и҆ Пꙋдъ, и҆ Лі́нъ, и҆ Клаѵді́а, и҆ бра́тїа всѧ̀.

к҃в. Гдⷭ҇ь І҆и҃съ Хрⷭ҇то́съ со дꙋ́хомъ твои́мъ. бл҃года́ть съ ва́ми.
а҆ми́нь.

КЪ ТІ́ТꙊ ПОСЛА́НІЄ

СТ҃А́ГѠ А҆П҃ЛА ПА́ѴЛА.

ГЛАВА̀ А҃.

а҃. Па́ѵелъ ра́бъ Бж҃їй, А҆п҃лъ же І҆и҃съ Хрⷭ҇то́въ, по вѣ́рѣ
и҆збра́нныхъ Бж҃їихъ, и҆ ра́зꙋмꙋ и҆́стины, ꙗ҆́же по бл҃го-
че́стїю,

в҃. Ѡ҆ ᲂу҆пова́нїи жи́зни вѣ́чныѧ, ю҆́же ѡ҆бѣтова̀ нело́жный
Бг҃ъ пре́жде лѣ́тъ вѣ́чныхъ,

г҃. Ꙗ҆ви́ же во времена̀ своѧ̀ сло́во своѐ, проповѣ́данїемъ,
є҆́же мнѣ̀ порꙋче́но бы́сть по повелѣ́нїю Сп҃си́телѧ на́шегѡ
Бг҃а:

д҃. Ті́тꙋ при́сномꙋ ча́дꙋ по ѻ҆́бщей вѣ́рѣ: бл҃года́ть, ми́-
лость, ми́ръ ѿ Бг҃а Ѻ҆ц҃а̀ и҆ Гд҃а І҆и҃са Хрⷭ҇та̀ Сп҃са на́шегѡ.

є҃. Сегѡ̀ ра́ди ѡ҆ста́вихъ тѧ̀ въ Кри́тѣ, да недоко́нчаннаѧ

спасе въ небесно-то свое царство: Комуто да бѫде слава въ вѣкы вѣковъ. Аминь.

19. Поздрави Прискиллѫ и Акилѫ, и Онисифоровъ-тъ домъ.

20. Ерастъ останѫ въ Коринѳъ, а Трофима оставихъ въ Милитъ боленъ.

21. Побързай да дойдешь прѣди зимѫ-тѫ. Поздравява тя Еввулъ, и Пудъ, и Линъ, и Клавдія, и всичкы-тѣ братія.

22. Господь Іисусъ Христосъ да бѫде съ твой-тъ духъ. Благодать вамъ. Аминь.

КЪ ТИТУ ПОСЛАНІЕ-ТО

НА СВЯТАГО АПОСТОЛА ПАВЛА.

ГЛАВА 1.

1. Павелъ, рабъ Божій, и апостолъ Іисусъ Христовъ, по вѣрѫ-тѫ на избранны-тѣ Божіи, и по познаваніе-то на истинѫ-тѫ която е по благочестіе,

2. Въ надеждѫ-тѫ на вѣчный-тъ животъ, когото прѣди вѣчны-тѣ врѣмена е обѣщалъ Богъ, който не лъже,

3. А въ свои-тѣ си врѣмена яви слово-то си чрѣзъ проповѣдь-тѫ, повѣренѫ на мене по заповѣдь на Спаса нашего Бога;

4. На Тита истинно-то *ми* чадо по общѫ-тѫ вѣрѫ: Благодать, милость, миръ, отъ Бога Отца и Господа Іисуса Христа Спаса нашего.

5. Заради това тя оставихъ въ Критъ, да поправишь недоиска-

и҆спра́виши, и҆ оу҆стро́иши по всѣ́мъ градѡ́мъ пресвѵ́теры: ꙗ҆́коже тебѣ̀ а҆́зъ повелѣ́хъ.

ѕ҃. А҆́ще кто̀ е҆́сть непоро́ченъ, е҆ди́ныѧ жены̀ мꙋ́жъ, ча̑да и҆мы́й вѣ́рна, не во оу҆коре́нїи блꙋда̀, и҆лѝ непокори̑ва.

з҃. Подоба́етъ бо е҆пі́скопꙋ без̾ поро́ка бы́ти, ꙗ҆́коже Бж҃їю строи́телю: не себѣ̀ оу҆гожда́ющꙋ, (не де́рзꙋ, не напра́сливꙋ,) не гнѣвли́вꙋ, не пїа́ницѣ, не бі́йцѣ, не скверностѧжа́телнꙋ:

и҃. Но страннолюби́вꙋ, бл҃голю́бцꙋ, цѣломꙋ́дреннꙋ, пра́веднꙋ, преподо́бнꙋ, воздержа́телнꙋ,

ѳ҃. Держа́щемꙋсѧ вѣ́рнагѡ словесѐ по оу҆че́нїю, да сі́ленъ бꙋ́детъ и҆ оу҆тѣша́ти во здра́вѣмъ оу҆че́нїи, и҆ проти́вѧщыѧсѧ ѡ҆блича́ти.

і҃. Сꙋ́ть бо мно́зи непокори́ви, сꙋесло́вцы, и҆ оу҆мо́мъ пре-льще́ни, наипа́че же сꙋ́щїи ѿ ѡ҆брѣ́занїѧ:

а҃і. И҆̀хже подоба́етъ оу҆стà загражда́ти: и҆̀же всѧ̀ до́мы развраща́ютъ, оу҆ча́ще, ꙗ҆̀же не подоба́етъ, скве́рнагѡ ра́ди прибы́тка.

в҃і. Рече́ же нѣ́кто ѿ ни́хъ сво́й и҆́мъ проро́къ: Кри́тане прі́снѡ лжи́ви, ѕлі́и ѕвѣ́рїе, оу҆трѡ́бы пра̑здныѧ.

г҃і. Свидѣ́тельство сїè и҆́стинно е҆́сть. е҆ѧ́же ра́ди вины̀ ѡ҆блича́й и҆̀хъ неща́днѡ, да здра́ви бꙋ́дꙋтъ въ вѣ́рѣ,

д҃і. Не внима́юще і҆ꙋде́йскимъ ба́снемъ, ни за́повѣдемъ человѣ̑къ ѿвраща́ющихсѧ ѿ и҆́стины.

є҃і. Всѧ̑ оу҆бѡ чи́ста чи̑стымъ: ѡ҆скверне́нымъ же и҆ невѣ́р-нымъ ничто́же чи́сто, но ѡ҆скверни́сѧ и҆́хъ и҆ оу҆́мъ и҆ со́вѣсть.

ѕ҃і. Бг҃а и҆сповѣ́дꙋютъ вѣ́дѣти, а҆ дѣ́лы ѿмета́ютсѧ є҆гѡ̀, ме́рзцы сꙋ́ще и҆ непокори́ви, и҆ на всѧ́ко дѣ́ло бл҃го́е неискꙋ́сни.

ГЛАВА̀ В҃.

а҃. Ты́ же глаго́ли, ꙗ҆̀же подоба́етъ здра́вомꙋ оу҆че́нїю:

в҃. Ста́рцемъ тре́звенымъ бы́ти, че́стнымъ, цѣломꙋ́дреннымъ, здра́вствꙋющымъ вѣ́рою, любо́вїю, терпѣ́нїемъ:

рано-то, и да поставишь на всякой градъ презвитеры както ти азъ заповѣдахъ;

6. Ако е нѣкой непороченъ, на еднѫ женѫ мѫжъ, и има чада вѣрны, не укоряваны за распуснѫтъ животъ или непокорны.

7. Защото епископъ-тъ подобава да е непороченъ, както домостроитель Божій, да не е безочливъ, нито гнѣвливъ, нито піяница, нито побойникъ, нито да е лакомъ за мърснѫ печалбѫ;

8. Но страннолюбивъ, добролюбивъ, цѣломудренъ, праведенъ, благочестивъ, въздържателенъ;

9. Който да държи вѣрно-то слово споредъ ученіе-то, да бѫде възможенъ и да увѣщава съсъ здраво-то ученіе, и да изобличава тѣзи, които противорѣчатъ.

10. Защото има множина непокорни, празнословци и умопрѣльстници, а наймного отъ обрѣзаны-тѣ,

11. На които трѣба да затулямы уста-та; че тѣ развращаватъ цѣлы домове, като учатъ за гнуснѫ печалбѫ това което не подобава.

12. Нѣкой си отъ тѣхъ, свой имъ пророкъ, е реклъ: Критяне-тѣ *сѫ* вынѫгы лъжци, зли звѣрове, тѫрбуси лѣниви.

13. Това свидѣтелство е истинно; за коѭто причинѫ обличавай гы строго, да бѫдѫтъ здрави въ вѣрѫ-тѫ,

14. И да не даватъ вниманіе на Іудейскы басни, и на заповѣди отъ человѣцы които ся отвращатъ отъ истинѫ-тѫ.

15. За чисты-тѣ всичко е чисто; а за осквърнены-тѣ нищо *нѣма* чисто, но и умъ-тъ имъ и съвѣсть-та имъ сѫ осквърнены.

16. Исповѣдуватъ че знаѭтъ Бога, но съ дѣла отричатъ ся *отъ него*, като сѫ мърсни и непокорни, неспособни за всякакво добро дѣло.

ГЛАВА 2.

1. Но ты говори което подобава на здраво-то ученіе;

2. Старци-тѣ да бѫдѫтъ трѣзвенни, честни, цѣломудренни, здрави въ вѣрѫ-тѫ, въ любовь-тѫ, въ търпѣніе-то;

г҃. Ста́рицамъ та́кожде во ᲂу҆краше́нїи свѧтолѣ́пнымъ, неклеветли҆вымъ, не вїнꙋ̀ мно́гꙋ порабоще́ннымъ, добро ᲂу҆чи́телнымъ,

д҃. Да ᲂу҆цѣломꙋ́дрѧтъ ю҆́ныѧ, мꙋжелю́бицамъ бы́ти, чадолю́бицамъ,

є҃. Цѣломꙋ́дреннымъ, чи́стымъ, до́мы до́брѣ пра́вѧщымъ, бл҃ги̑мъ, покарѧ́ющымсѧ свои̑мъ мꙋжє́мъ, да не сло́во бж҃їе хꙋ́литсѧ.

ѕ҃. Ю҆́нѡшы та́кожде молѝ цѣломꙋ́дрствовати.

з҃. Ѡ҆ всє́мъ же са́мъ себѐ подава́ѧ ѡ҆́бразъ до́брыхъ дѣ́лъ, во ᲂу҆че́нїи незави́стное, че́стность, нетлѣ́нїе,

и҃. Сло́во здра́вое, незазо́рное: да проти́вный посрами́тсѧ, ничто́же и҆мѣ́ѧ глаго́лати ѡ҆ на́съ ᲂу҆ко́рно.

ѳ҃. Рабы̑, свои̑мъ господє́мъ повинова́тисѧ, во все́мъ бл҃гоꙋгѡ́днымъ бы́ти, непрекосло́вными.

і҃. Не кра́дꙋщымъ, но вѣ́рꙋ всѧ́кꙋ ꙗ҆влѧ́ющымъ бл҃гꙋ, да ᲂу҆че́нїе сп҃си́телѧ на́шегѡ бг҃а ᲂу҆краша́ютъ во все́мъ.

аі҃. Ꙗ҆ви́сѧ бо бл҃года́ть бж҃їѧ спаси́телнаѧ всѣ́мъ человѣ́кѡмъ,

ві҃. Наказꙋ́ющи на́съ, да ѿве́ргшесѧ нече́стїѧ и҆ мі́рскихъ похоте́й, цѣломꙋ́дреннѡ и҆ пра́веднѡ и҆ благоче́стнѡ поживе́мъ въ ны́нѣшнѣмъ вѣ́цѣ:

гі҃. Жды́ще блаже́ннагѡ ᲂу҆пова́нїѧ и҆ ꙗ҆вле́нїѧ сла́вы вели́кагѡ бг҃а и҆ сп҃са на́шегѡ і҆и҃са хр҇та̀:

ді҃. И҆́же да́лъ є҆́сть себѐ за ны̀, да и҆зба́витъ ны̀ ѿ всѧ́кагѡ беззако́нїѧ, и҆ ѡ҆чи́ститъ себѣ̀ лю́ди и҆збра́нны, ревни́тели до́брымъ дѣлѡ́мъ.

еі҃. Сїѧ̑ глаго́ли, и҆ молѝ, и҆ ѡ҆блича́й со всѧ́кимъ повелѣ́нїемъ: да никто́же тѧ̀ прешбидитъ.

3. Также и стары-тѣ жены да иматъ начинъ священнолѣпенъ, да не сѫ клеветницы, нито да сѫ прѣдадены много на винопійство, да поучаватъ на добро,

4. Да вразумяватъ млады-тѣ *жены,* да любятъ мѫжіе-тѣ си и чада-та си,

5. Да сѫ цѣломудренны, чисты, да си редятъ добрѣ кѫщы-тѣ, да сѫ добры, благопокорны на мѫжіе-тѣ си, за да ся не охулюва слово-то Божіе.

6. Подобно и момцы-тѣ увѣщавай да бѫдѫтъ цѣломудренни.

7. Во всичко показувай себе си примѣръ на добры-тѣ дѣла, въ поученіе-то нерастлѣнность и честность,

8. Слово здраво, неукорно, за да ся засрами противникъ-тъ, като нѣма да рече за васъ нищо лошо.

9. Слугы-тѣ да ся покоряватъ на господари-тѣ си, да *имъ* угодяватъ во всичко, да *имъ* не повращатъ рѣчь.

10. Да не посвояватъ чуждо, но да показуватъ всякѫ добрѫ вѣрѫ: за да украшаватъ во всичко ученіе-то на Спаса нашего Бога.

11. Защото ся яви Божія-та благодать спасителна-та на вси-тѣ человѣцы,

12. Която ны учи да ся отречемъ отъ нечестіе-то и отъ свѣтовны-тѣ похоти, и да живѣемъ цѣломудренно и праведно и благочестиво въ настоящій-тъ вѣкъ,

13. Ожидающе блаженнѫ-тѫ надеждѫ и славно-то явленіе на великаго Бога и Спаса нашего Іисуса Христа,

14. Който даде себе си за насъ, да ны избави отъ всяко беззаконіе, и да ны направи чисты, за избранъ на себе си народъ, ревнитель на добры дѣла.

15. Така говори, и увѣщавай, и обличавай съсъ всякѫ власть: да тя не прѣзира никой.

ГЛАВА̀ Г҃.

а҃. Воспомина́й тѣ̑мъ нача́лствꙋющымъ и҆ владѣ́ющымъ повинова́тисѧ и҆ покарѧ́тисѧ, и҆ ко всѧ́комꙋ дѣ́лꙋ бл҃гꙋ гото́вымъ бы́ти,

в҃. Ни є҆ди́наго хꙋ́лити, не сварли̑вымъ бы́ти, но ти̑химъ, всѧ́кꙋ ꙗ҆влѧ́ющымъ кро́тость ко всѣ́мъ человѣ́кѡмъ.

г҃. Бѣ́хомъ бо и҆ногда̀ и҆ мы̀ несмы́слєнни, и҆ непокори́ви, и҆ прельще́ни, рабо́тающе похоте́мъ и҆ сласте́мъ разли́чнымъ, въ ѕло́бѣ и҆ за́висти живꙋ́ще, ме́рзцы сꙋ́ще, и҆ ненави́дѧще дрꙋ́гъ дрꙋ́га:

д҃. Є҆гда́ же бл҃года́ть и҆ человѣколю́бїе ꙗ҆ви́сѧ Сп҃са на́шегѡ Бг҃а,

є҃. Не ѿ дѣ́лъ пра́ведныхъ, и҆̀хже сотвори́хомъ мы̀, но по свое́й є҆гѡ̀ ми́лости, спасѐ на́съ, ба́нею пакибытїѧ̀, и҆ ѡ҆бновле́нїѧ Дх҃а ст҃а́гѡ,

ѕ҃. Є҆го́же и҆зліѧ̀ на на́съ ѡ҆би́льнѡ, І҆и҃съ Хр҃то́мъ Сп҃си́телемъ на́шимъ,

з҃. Да ѡ҆правди́вшесѧ бл҃года́тїю є҆гѡ̀, наслѣ́дницы бꙋ́демъ по ᲂу҆пова́нїю жи́зни вѣ́чныѧ.

и҃. (Ча́до Ті́те,) вѣ́рно сло́во, и҆ ѡ҆ си́хъ хощꙋ̀ тѧ̀ и҆звѣща́ти, да пекꙋ́тсѧ до́брымъ дѣлѡ́мъ прилѣжа́ти вѣ́ровавшїи Бг҃ꙋ: сїѧ̑ сꙋ́ть поле́зна человѣ́кѡмъ и҆ добра̀.

ѳ҃. Бꙋ́иихъ же стѧза́нїй и҆ родосло́вїй и҆ рве́нїй и҆ сва́рѡвъ зако́нныхъ ѿстꙋпа́й: сꙋ́ть бо неполе́зны и҆ сꙋ́єтны.

і҃. Є҆ретїка̀ человѣ́ка по пе́рвомъ и҆ второ́мъ наказа́нїи ѿрица́йсѧ,

а҃і. Вѣ́дый, ꙗ҆́кѡ развратисѧ таковы́й, и҆ согрѣша́етъ, и҆ є҆́сть самоѡсꙋжде́нъ:

в҃і. Є҆гда̀ послю̀ А҆ртемꙋ̀ къ тебѣ̀ и҆лѝ Тѷхі́ка, потщи́сѧ прїитѝ ко мнѣ̀ въ Нїко́поль: та́мѡ бо сꙋди́хъ ѡ҆зимѣ́ти:

ГЛАВА 3.

1. Напомняй имъ да ся покоряватъ на началства-та и власти-тѣ, да *гы* слушатъ, и да бѫдѫтъ готови на всяко добро дѣло;

2. Да не хулятъ никого, да не сѫ крамолници, да бѫдѫтъ тихы, и да показуватъ къмъ всичкы-тѣ человѣцы всякѫ кротость.

3. Защото и ный нѣкога си бѣхмы несмысленни, непокорни, прѣльщавани, и порабощенни на различны похоти и сласти, и живѣяхмы въ злобѫ и зависть, бѣхмы омразни и мразяхмы ся единъ другый.

4. Но когато ся яви благодать-та и человѣколюбіе-то на Спаса нашего Бога,

5. Не отъ праведны-тѣ дѣла, които смы сторили ный, но по своіѫ-тѫ си милость *той* ны спасе съсъ окѫпуваніе-то на възражданіе-то отъ Духа Святаго,

6. Когото излія обилно на насъ, чрѣзъ Іисуса Христа Спасителя нашего,

7. Да бы, оправдани чрѣзъ неговѫ-тѫ благодать, да станемъ споредъ надеждѫ-тѫ наслѣдници на вѣчный-тъ животъ.

8. Вѣрно е слово-то; и това іщѫ да подтвърдявашь, за да ся грыжатъ тѣзи които сѫ повѣрували въ Бога да прѣдстояватъ на добры дѣла. Това е добро и полезно за человѣцы-тѣ.

9. А отъ глупавы прѣдирванія и родословія, и прѣпиранія и каранія върху законъ-тъ, отдалечавай ся; защото сѫ бесполезны и суетны.

10. Еретикъ человѣкъ като го съвѣтвашь еднажь и дважь остави го,

11. Като знаешь че единъ такъвъ ся е развратилъ, и съгрѣшава, и отъ самосебе си е осѫденъ.

12. Кога проводіѫ до тебе Артема или Тихика, побързай да дойдешь при мене въ Никополь; защото тамъ сторихъ намѣреніе да прѣзимувамъ.

г҃i. Зи́нꙋ зако́нника и҆ А҆поллѡ́са ско́рѡ предпосли̇̀, и҆ да
ничто́же и҆̀мъ скꙋ́дно бꙋ́детъ.

д҃i. Да ꙋ҆ча́тсѧ же и҆ на́ши до́брымъ дѣлѡ́мъ прилѣжа́ти
въ нꙋ́жнаѧ тре́бованїѧ, да не бꙋ́дꙋтъ безпло́дни.

є҃i. Цѣлꙋ́ютъ тѧ̀ со мно́ю сꙋ́щїи всѝ: цѣлꙋ́й лю́бѧщыѧ ны̀
въ вѣ́рѣ. бл҃года́ть со всѣ́ми ва́ми. а҆ми́нь.

Къ фїлимо́нꙋ посла́нїе

ст҃а́гѡ а҆п҃ла па́ѵла.

Глава̀ а҃.

а҃. Па́ѵелъ ю҆́зникъ І҆и҃съ Хр҃то́въ, и҆ Тїмоѳе́й бра́тъ, Фїли-
мо́нꙋ возлю́бленномꙋ и҆ споспѣ́шникꙋ на́шемꙋ,

в҃. И҆ А҆пфі́и сестрѣ̀ возлю́бленнѣй, и҆ А҆рхі́ппꙋ совои́н-
ственникꙋ на́шемꙋ, и҆ дома́шнѣй твое́й цр҃кви:

г҃. Благода́ть ва́мъ и҆ ми́ръ ѿ Бг҃а Ѻ҆ц҃а̀ на́шегѡ и҆ Гд҃а
І҆и҃са Хр҃та̀.

д҃. Бл҃годарю̀ Бг҃а моего̀, всегда̀ па́мѧть ѡ҆ тебѣ̀ творѧ̀ въ
моли́твахъ мои́хъ,

є҃. Слы́шавъ любо́вь твою̀ и҆ вѣ́рꙋ, ю҆́же и҆́маши ко Гд҃ꙋ
І҆и҃сꙋ и҆ ко всѣ̑мъ ст҃ы̑мъ.

ѕ҃. Ꙗ҆́кѡ да ѡ҆́бщенїе твоеѧ̀ вѣ́ры дѣ́йственно бꙋ́детъ, въ
ра́зꙋмѣ всѧ́кагѡ бла́га, є҆́же въ ва́съ, ѡ҆ Хр҃тѣ̀ І҆и҃сѣ.

13. Прѣдиспрати поскоро законника Зина и Аполлоса, и да не сѫ оскудни за нищо.

14. Нека ся учатъ и наши-тѣ да прѣдстояватъ на добры дѣла въ нуждны потрѣбы, за да не бѫдѫтъ бесплодни.

15. Поздравяватъ тя всичкы които сѫ съ мене; поздрави тѣзи които ны любятъ въ вѣрѫ-тѫ. Благодать да бѫде съсъ всичкы васъ. Аминь.

КЪ ФИЛИМОНУ ПОСЛАНІЕ-ТО

НА СВЯТАГО АПОСТОЛА ПАВЛА.

ГЛАВА 1.

1. Павелъ узникъ Іисусъ Христовъ, и Тимоѳей братъ, до Филимона възлюбленнаго и сотрудника нашего,

2. И до Апфіѭ възлюбленнѫ-тѫ *сестрѫ*, и до Архиппа сподвижника нашего и домашнѫ-тѫ твоѭ церквѫ;

3. Благодать вамъ и миръ отъ Бога Отца нашего, и Господа Іисуса Христа.

4. Благодарѭ Бога моего и вынѫгы тя поменувамъ въ молитвы-тѣ си,

5. Като слушамъ твоѭ-тѫ любовь и вѣрѫ, коѭто имашь къмъ Господа Іисуса и къмъ вси-тѣ святыи,

6. Да бѫде общеніе-то на твоѭ-тѫ вѣрѫ дѣятелно въ познаніе на всяко добро, което има у васъ въ Христа Іисуса.

з҃. Радость бо имамъ многꙋ и оутѣшеніе ѿ любви твоей,
ꙗкѡ оутрѡбы ст҃ыхъ почиша тобою, брате.

и҃. Сегѡ ради многое дерзновеніе имѣѧ во Хрт҃ѣ повелѣ-
вати тебѣ еже потребно есть,
ѳ҃. Любве же ради паче молю: таковъ сый ꙗкоже Павелъ
старецъ, нынѣ же и оузникъ І҃иса Хрт҃а:
і҃. Молю тѧ ѿ моемъ чадѣ, егоже родихъ во оузахъ моихъ
Ѻнисіма,
а҃і. Иногда тебѣ непотребнаго, нынѣ же тебѣ и мнѣ
бл҃гопотребна, егоже возпослахъ тебѣ:
в҃і. Ты же его, сирѣчь мою оутробꙋ, пріими.
г҃і. Егоже азъ хотѣхъ оу себе держати, да вмѣстѡ тебе
послꙋжитъ ми во оузахъ бл҃говѣствованіѧ:
д҃і. Безъ твоеѧ же воли ничтоже восхотѣхъ сотворити,
да не аки по нꙋжди бл҃гое твое бꙋдетъ, но по воли.
е҃і. Негли бо ради сегѡ разлꙋчисѧ на часъ, да вѣчна того
пріимеши:
ѕ҃і. Не ктомꙋ аки раба, но выше раба, брата возлю-
бленна, паче же мнѣ, кольми же паче тебѣ и по плоти, и ѿ
Гд҃ѣ;
з҃і. Аще оубо имаши мене ѻбщника, пріими сего ꙗкоже
мене.
и҃і. Аще же въ чесомъ ѡбидѣ тебе, или долженъ есть,
мнѣ сіе вмѣни.
ѳ҃і. Азъ Павелъ написахъ рꙋкою моею, азъ воздамъ: да не
рекꙋ тебѣ, ꙗкѡ и самъ себе ми еси долженъ.
к҃. Ей брате, азъ да полꙋчꙋ еже прошꙋ оу тебе ѿ Гд҃ѣ:
оупокой мою оутробꙋ ѿ Гд҃ѣ.
к҃а. Надѣꙗвсѧ на послꙋшаніе твое написахъ тебѣ, вѣдый,
ꙗкѡ и паче, еже глаголю, сотвориши.
к҃в. Кꙋпнѡ же и оуготови ми ѻбитель: оуповаю бо, ꙗкѡ
молитвами вашими дарованъ бꙋдꙋ вамъ.

7. Защото голѣмѫ радость и утѣшеніе имамы за твоіѭ-тѫ любовь, понеже сърдца-та на святыи-тѣ отпочинѫхѫ си чрѣзъ тебе, брате.

8. За това ако и да имамъ голѣмо дързновеніе въ Христа да ти повелѣвамъ това което подобава,

9. *Но* по любовь повече *тя* молѭ, такъвъ както сьмь, като Павелъ старецъ, а сега и узникъ Іисусъ Христовъ.

10. Молѭ ти ся за мое-то чадо Онисима, когото родихъ въ оковы-тѣ си,

11. Който бѣше нѣкога си непотрѣбенъ на тебе, а сега и на тебе и на мене потрѣбенъ, когото проваждамъ назадъ.

12. А ты него, сирѣчь утробѫ-тѫ ми, пріими;

13. Когото азъ щѣхъ да задържѫ при мене си, да ми слугува вмѣсто тебе въ оковы-тѣ *за* евангеліе-то.

14. Но безъ твое-то мнѣніе не рачихъ да сторѭ нищо, да не бы твое-то добро да бѫде като по нуждѫ, но самоволно.

15. Защото може бы за това да ся е отлѫчилъ отъ тебе за малко врѣме, за да го пріемешь за всякога;

16. Не вече както рабъ, но погорѣ отъ рабъ, братъ възлюбленъ, особенно на мене, а колко повече на тебе, и по плъть и въ Господа?

17. И тъй ако имашь мене за содружникъ, пріими него както мене.

18. И ако тя е въ нѣщо обидѣлъ, или *ти* е длъженъ, мини това на моіѫ смѣткѫ.

19. Азъ Павелъ писахъ съ рѫкѫ-тѫ си, азъ ще платѭ; да ти не рекѫ че ты ми си длъженъ и самъ себе си.

20. Тъй, брате, дано да получѫ азъ това добро отъ тебе въ Господа; успокой сърдце-то ми въ Господа.

21. Увѣренъ на твое-то послушаніе, писахъ ти, и знаѭ че и повече отъ колкото ти казувамъ ще сторишь.

22. А между това приготвувай ми обиталище, понеже ся надѣѭ че съ молитвы-тѣ ви ще бѫдѫ подаренъ вамъ.

к҃г. Цѣлꙋ́етъ тѧ̀ Е҆пафра́съ спле́нникъ мо́й ѡ҆ Хрⷭ҇тѣ̀ І҆и҃сѣ,

к҃д. Ма́рко, А҆рі́ста́рхъ, Дима́съ, Лꙋка̀, споспѣ́шницы мои̑.

к҃е. Бл҃года́ть Гдⷭ҇а на́шегѡ І҆и҃са Хрⷭ҇та̀ со дх҃омъ ва́шимъ. А҆ми́нь.

КО Е҆ВРЕ́ЕМЪ ПОСЛА́НІЕ

СТА́ГѠ А҆П҇ЛА ПА́ѴЛА.

ГЛАВА̀ А҃.

а҃. Многоча́стнѣ и҆ многоѡбра́знѣ дре́вле Бг҃ъ глаго́лавый ѻ҆ц҃е́мъ во проро́цѣхъ, въ послѣ́докъ дні́й си́хъ глаго́ла на́мъ въ Сн҃ѣ,

в҃. Е҆го́же положѝ наслѣ́дника всѣ́мъ, И҆́мже и҆ вѣ́ки со- творѝ,

г҃. И҆́же сы́й сїѧ́нїе сла́вы и҆ ѻ҆́бразъ ѵ҆поста́си є҆гѡ̀, нося́ же всѧ́ческаѧ глаго́ломъ си́лы своеѧ̀, собо́ю ѡ҆чище́нїе сотвори́въ грѣхѡ́въ на́шихъ, сѣ́де ѡ҆деснꙋ́ю престо́ла вели́чествїѧ на высо́кихъ,

д҃. Толи́кѡ лꙋ́чшїй бы́въ А҆́гг҃лѡвъ, є҆ли́кѡ преслѣ́внѣе па́че и҆́хъ наслѣ́дствова и҆́мѧ.

є҃. Комꙋ̀ бо речѐ когда̀ ѿ А҆́гг҃лъ: Сн҃ъ мо́й є҆сѝ ты̀, а҆́зъ дне́сь роди́хъ тѧ̀; и҆ па́ки: а҆́зъ бꙋ́дꙋ є҆мꙋ̀ во Ѻ҆ц҃а̀, и҆ то́й бꙋ́- детъ мнѣ̀ въ Сн҃а;

ѕ҃. Є҆гда́ же па́ки вво́дитъ перворо́днаго во вселе́ннꙋю, гла- го́летъ: и҆ да поклонѧ́тсѧ є҆мꙋ̀ всѝ А҆́гг҃ли Бж҃їи.

23. Поздравяватъ тя Епафрасъ мой-тъ сплѣнникъ въ Христа Іисуса,

24. Марко, Аристархъ, Димасъ, Лука, сотрудници-тѣ мои.

25. Благодать-та на Господа нашего Іисуса Христа да бѫде съ вашій-тъ духъ. Аминь.

КЪ ЕВРЕЕМЪ ПОСЛАНІЕ-ТО

НА СВЯТАГО АПОСТОЛА ПАВЛА.

ГЛАВА 1.

1. Богъ, който много пѫти и съ много начины говори въ старо врѣме на *наши*-тѣ отцы чрѣзъ пророцы-тѣ, въ тѣзи послѣдни-тѣ дни говори намъ чрѣзъ Сына,

2. Когото постави наслѣдникъ на всичко, чрѣзъ когото и свѣтъ-тъ направи;

3. Който, като е сіяніе на неговѫ-тѫ славѫ, и образъ на негово-то сѫщество, и държи всичко съсъ слово-то на своѭ-тѫ си силѫ, отъ какъ направи чрѣзъ себе си очищеніе на грѣхове-тѣ ни, сѣднѫ отдесно на величіе-то на высоко;

4. И станѫ толкозь по горень отъ ангелы-тѣ, колкото по славно надъ тѣхъ име наслѣдува.

5. Защото кому отъ ангелы-тѣ рече нѣкога: Ты си мой Сынъ, азъ днесь тя родихъ? И пакъ, Азъ ще му бѫдѫ Отецъ, и той ще ми бѫде Сынъ?

6. А когато пакъ въвожда Първороднаго въ вселеннѫѭ, казува: И да му ся поклонятъ всичкы-тѣ ангели Божіи.

з҃. И҆ ко А҆́гГЛѡмъ ᲂу҆́бѡ глаго́летъ: творѧ́й А҆́гГЛы своѧ҆ дꙋ́хи, и҆ слꙋги҃ своѧ҆ ѻ҆́гнь палѧ́щїй:

и҃. Къ Сн҃ꙋ же: престо́лъ тво́й, Бж҃е, въ вѣ́къ вѣ́ка: жє́злъ пра́вости жє́злъ ца́рствїѧ твоегѡ̀.

ѳ҃. Возлюби́лъ є҆сѝ пра́вдꙋ, и҆ возненави́дѣлъ є҆сѝ беззако́нїе: сегѡ̀ ра́ди пома́за тѧ̀, Бж҃е, Бг҃ъ тво́й є҆ле́емъ ра́дости па́че прича́стникъ твои́хъ.

і҃. И҆ па́ки: въ нача́лѣ ты̀ Гд҃и, зе́млю ѡ҆снова́лъ є҆сѝ, и҆ дѣла̀ рꙋкꙋ̀ твоє́ю сꙋ́ть небеса̀:

аі҃. Тꙗ҄ поги́бнꙋтъ, ты́ же пребыва́еши: и҆ всѧ҄, ꙗ҆́коже ри́за, ѡ҆бетша́ютъ,

ві҃. И҆ ꙗ҆́кѡ ѻ҆де́ждꙋ свїе́ши и҆̀хъ, и҆ и҆змѣнѧ́тсѧ: ты́ же то́йжде є҆сѝ, и҆ лѣ́та твоѧ҆ не ѡ҆скꙋдѣ́ютъ.

гі҃. Комꙋ̀ же ѿ А҆́гГЛъ речѐ когда̀: сѣдѝ ѡ҆десꙋ́ю менѐ, до́ндеже положꙋ̀ враги̇̀ твоѧ҆ подно́жїе нѡ́гъ твои́хъ;

ді҃. Не вси́ ли сꙋ́ть слꙋже́бнїи дꙋ́си, въ слꙋже́нїе посыла́еми за хотѧ́щихъ наслѣ́довати спасе́нїе;

ГЛАВА̀ в҃.

а҃. Сегѡ̀ ра́ди подоба́етъ на́мъ ли́шше внима́ти слы́шаннымъ, да не когда̀ ѿпаде́мъ.

в҃. А҆́ще бо гл҃го́ланное А҆́гГЛы сло́во бы́сть и҆звѣ́стно, и҆ вса́ко престꙋпле́нїе и҆ ѡ҆слꙋша́нїе пра́ведное прїѧ́тъ мздовоздаѧ́нїе:

г҃. Ка́кѡ мы̀ ᲂу҆бѣжи́мъ ѡ҆ толи́цѣмъ неради́вше спасе́нїи; є҆́же нача́ло прїе́мше глаго́латисѧ ѿ Гд҃а, слы́шавшими въ на́съ и҆звѣсти́сѧ,

д҃. Сосвидѣ́тельствꙋющꙋ Бг҃ꙋ зна́меньми же и҆ чꙋдесы̀, и҆ разли́чными си́лами, и҆ Дх҃а ст҃а́гѡ раздѣле́ньми, по своє́й є҆мꙋ̀ во́ли.

є҃. Не А҆́гГЛѡмъ бо покорѝ Бг҃ъ вселе́ннꙋю грѧдꙋ́щꙋю, ѡ҆ не́йже глаго́лемъ:

ѕ҃. Засвидѣ́тельствова же нѣ́гдѣ нѣ́кто, глаго́лѧ: что̀

7. И за ангелы-тѣ казува: Който прави ангелы-тѣ си духове и слугы-тѣ си пламъкъ огненъ.

8. А за Сынъ-тъ *казува:* Твой-тъ прѣстолъ е, Боже, во вѣкъ вѣка, скиптръ-тъ на твое-то царство е скиптръ на правдѫ-тѫ.

9. Възлюбилъ си правдинѫ, и възненавидѣлъ си беззаконіе; за това тя помаза, Боже, твой-тъ Богъ, съ елей на радость повече отъ твои-тѣ соучастницы.

10. И *пакъ:* Въ началѣ ты, Господи, си основалъ земіѭ-тѫ, и дѣло на твои-тѣ рѫцѣ сѫ небеса-та.

11. Тѣ ще погынѫтъ, а ты прѣбываешь: и всичкы-тѣ като дрехѫ ще овехтѣѭтъ,

12. И като одеждѫ ще гы свіешь, и ще ся измѣнятъ: а ты си се истый, и твои-тѣ годины нѣма да ся свършатъ.

13. И кому отъ ангелы-тѣ е реклъ нѣкога; Сѣдни отдѣсно ми доклѣ положѫ врагове-тѣ ти подножіе на позѣ-тѣ ти?

14. Не сѫ ли *тѣ* всичкы служебни духове, проваждани да слугуватъ на тѣзи които ще наслѣдуватъ спасеніе?

ГЛАВА 2.

1. За това ный смы длъжни да внимаемъ повече на това което смы чули, да го не изгубимъ нѣкога.

2. Защото, ако че речено-то отъ ангелы-тѣ слово станѫ твърдо, и всяко прѣстѫпленіе и непослушаніе получи праведнѫ заплатѫ:

3. То ный какъ щемъ избѣгнѫ, ако оставимъ въ нераденіе едно толкозъ голѣмо спасеніе? което като наченѫ да ся говори отъ Господа, подтвърди ся намъ чрѣзъ тѣзи които бѣхѫ го чули;

4. Като свидѣтелствуваше наедно и Богъ съсъ знаменія и чудеса, и съ различны силы, и съ раздаванія на Духа Святаго, по волѭ-тѫ си.

5. Защото не покори на ангелы-тѣ бѫдѫщѫ-тѫ вселеннѫѭ за коѭто говоримъ:

6. Но свидѣтелствува нѣкой нѣгдѣ си и казува: Що е чело-

є҆́сть человѣ́къ, ꙗ҆́кѡ по́мниши є҆го̀: и҆лѝ сы́нъ человѣ́ческїй,
ꙗ҆́кѡ посѣща́еши и҆̀;
з҃. Ѹ҆ма́лилъ є҆сѝ є҆го̀ ма́лымъ нѣ́чимъ ѿ а҆́гг҃лъ: сла́вою и҆
че́стїю вѣнча́лъ є҆сѝ є҆го̀, и҆ поста́вилъ є҆сѝ є҆го̀ над̾ дѣ́лы ру́кѹ
твоє́ю:
и҃. Вс҄ѧ покори́лъ є҆сѝ под̾ но́зѣ є҆гѡ̀. внегда́ же покори́ти
є҆мѹ̀ всѧ̑ческаѧ, ничто́же ѡ҆ста́ви є҆мѹ̀ непокоре́но: ны́нѣ же
не ѹ҆҆ ви́димъ є҆мѹ̀ всѧ̑ческаѧ покорє́на:
ѳ҃. А҆ ѹ҆ма́ленаго ма́лымъ чи́мъ ѿ а҆́гг҃лъ ви́димъ і҆и҃са, за
прїѧ́тїе сме́рти, сла́вою и҆ че́стїю вѣнча́нна, ꙗ҆́кѡ да бл҃года́тїю
бж҃їею за всѣ́хъ вкѹ́ситъ сме́рти.
і҃. Подоба́ше бо є҆мѹ̀, є҆гѡ́же ра́ди всѧ̑ческаѧ и҆ и҆́мже всѧ̑-
ческаѧ, приве́дшѹ мнѡ́ги сы́ны въ сла́вѹ, нача́льника спасе́нїѧ
и҆́хъ страда́нми соверши́ти.

а҃і. И҆ ст҃ѧ́й бо и҆ ѡ҆с҃ща́емїи, ѿ є҆ди́нагѡ всѝ: є҆ѧ́же ра́ди
вины̀ не стыди́тсѧ бра́тїю нарица́ти и҆́хъ, глаго́лѧ:
в҃і. Возвѣщѹ̀ и҆́мѧ твоѐ бра́тїи мое́й, посредѣ̀ цр҃кве вос-
пою́ тѧ.
г҃і. И҆ па́ки: а҆́зъ бꙋ́дꙋ надѣ́ѧсѧ на́нь. и҆ па́ки: сѐ а҆́зъ, и҆
дѣ́ти, ꙗ҆̀же мѝ да́лъ є҆́сть бг҃ъ.
д҃і. Поне́же ѹ҆̀бо дѣ́ти прїѡбщи́шасѧ пло́ти и҆ кро́ви, и҆
то́й прїи́скреннѣ прїѡбщи́сѧ тѣ́хже, да сме́ртїю ѹ҆праздни́тъ
и҆мѹ́щаго держа́вѹ сме́рти, си́рѣчь, дїа́вола,
є҃і. И҆ и҆зба́витъ си́хъ, є҆ли́цы стра́хомъ сме́рти чре́зъ всѐ
житїѐ пови́нни бѣ́ша рабо́тѣ.
ѕ҃і. Не ѿ а҆́гг҃лъ бо когда̀ прїе́млетъ, но ѿ сѣ́мене а҆вра-
а́мова прїе́млетъ:
з҃і. Ѿню́дѹже до́лженъ бѣ̀ по всемѹ̀ подо́битисѧ бра́тїи,
да ми́лостивъ бꙋ́детъ и҆ вѣ́ренъ первосвѧще́нникъ въ тѣ́хъ,
ꙗ҆̀же къ бг҃ѹ, во є҆́же ѡ҆чи́стити грѣхѝ лю́дскїѧ.
и҃і. Въ не́мже бо пострада̀, са́мъ и҆скѹше́нъ бы́въ, мо́жетъ
и҆ и҆скѹша́ємымъ помощѝ.

вѣкъ, та го помнишь; или сынъ-тъ человѣческый, та го посѣщавашь?

7. Направилъ си го малко нѣщо по доленъ отъ ангелы-тѣ: съсъ славѫ и почесть си го вѣнчалъ, и поставилъ си го надъ дѣла-та на твои-тѣ рѫцѣ;

8. Всичко си покорилъ подъ нозѣ-тѣ му. А когато му покори всичко, не остави нищо непокорено нему; но сега не виждамы още *да е* всичко покорено нему.

9. А видимъ Іисуса който е направенъ малко нѣщо по доленъ отъ ангелы-тѣ, че за пострážданіе-то на смьрть-тѫ е вѣнчанъ съсъ славѫ и честь, да бы, съ Божіѭ-тѫ благодать, вкусилъ смьрть за всякого *человѣка.*

10. Защото подобаваше на тогозь, заради когото е всичко, и чрѣзъ когото е всичко *станѫло,* като привожда въ славѫ много сынове, чрѣзъ страданія-та да направи съвьршенъ началникъ-тъ на тѣхно-то спасеніе.

11. Понеже и освящающій-тъ и освящаемы-тѣ всичкы сѫ отъ едного, за коѭто причинѫ не ся срамува да гы нарича братія,

12. Защото казува: Ще възвѣстѭ име-то ти на мои-тѣ братія, въ срѣдъ церквѫ-тѫ ще ти въспѣѭ славословіе.

13. И пакъ: Азъ ще имамъ надеждѫ-тѫ си на него: и пакъ: Ето азъ и дѣца-та които ми е далъ Богъ.

14. И тъй понеже дѣца-та участвуватъ въ плъть и кръвь, и той такожде зѣ участіе въ исто-то, да унитожи чрѣзъ смьрть-тѫ тогози който има държавѫ-тѫ на смьрть-тѫ, сирѣчь діаволъ-тъ,

15. И да избави тѣзи, които поради страхъ-тъ на смьрть-тѫ прѣзъ всичкый-тъ си животъ бѣхѫ подчинени на робство.

16. Защото извѣстно че не пріе отъ ангелы-тѣ *естество,* но отъ сѣме-то Авраамово пріе.

17. За това трѣбаше да ся уподоби по всичко на братія-та, да бѫде милостивъ и вѣренъ първосвященникъ въ отношеніе къмъ Бога, за да направи умилостивеніе за грѣхове-тѣ на народъ-тъ.

18. Понеже въ това което пострада и самъ искушенъ бы, може и на искушаемы-тѣ да помогне.

Глава̀ г҃.

а҃. Тѣ́мже, бра́тїе ст҃а́ѧ, зва́нїѧ нбⷭ҇наго прича́стницы, разꙋмѣ́йте посла́нника и҆ ст҃и́телѧ и҆сповѣ́данїѧ на́шегѡ і҆и҃са хрⷭ҇та̀:

в҃. вѣ́рна сꙋ́ща сотво́ршемꙋ є҆го̀, ꙗ҆́коже и҆ мѡѷсе́й во все́мъ домꙋ̀ є҆гѡ̀.

г҃. Мно́жайшей бо сла́вѣ се́й па́че мѡѷсе́а сподо́бисѧ, є҆ли́кѡ мно́жайшꙋю че́сть и҆́мать па́че до́мꙋ сотвори́вый є҆го̀:

д҃. всѧ́къ бо до́мъ созида́етсѧ ѿ нѣ́коегѡ: а҆ сотвори́вый всѧ̑ческаѧ, бг҃ъ.

є҃. И҆ мѡѷсе́й ᲂу҆́бѡ вѣ́ренъ бѣ̀ во все́мъ домꙋ̀ є҆гѡ̀, ꙗ҆́коже слꙋга̀, во свидѣ́тельство глаго́латисѧ и҆мꙋ́щымъ:

ѕ҃. Хрⷭ҇то́съ же, ꙗ҆́коже сы́нъ въ домꙋ̀ свое́мъ: є҆гѡ́же до́мъ мы̀ є҆смы̀, а҆́ще дерзнове́нїе и҆ похвалꙋ̀ ᲂу҆пова́нїѧ да́же до конца̀ и҆звѣ́стнѡ ᲂу҆держи́мъ.

з҃. Тѣ́мже ꙗ҆́коже глаго́летъ дх҃ъ ст҃ы́й: дне́сь, а҆́ще гла́съ є҆гѡ̀ ᲂу҆слы́шите,

и҃. не ѡ҆жесточи́те серде́цъ ва́шихъ, ꙗ҆́коже въ прогнѣ-ва́нїи, во днѝ и҆скꙋше́нїѧ въ пꙋсты́ни:

ѳ҃. И҆дѣ́же и҆скꙋси́ша мѧ̀ ѻ҆ц҃ы̀ ва́ши, и҆скꙋси́ша мѧ̀ и҆ ви́дѣша дѣла̀ моѧ̀ четы́редесѧть лѣ́тъ.

і҃. Сегѡ̀ ра́ди негодова́хъ ро́да тогѡ̀, и҆ рѣ́хъ: при́снѡ заблꙋжда́ютъ се́рдцемъ: ті́и же не позна́ша пꙋте́й мои́хъ:

а҃і. ꙗ҆́кѡ клѧ́хсѧ во гнѣ́вѣ мое́мъ: а҆́ще вни́дꙋтъ въ поко́й мо́й.

в҃і. Блюди́те, бра́тїе, да не когда̀ бꙋ́детъ въ нѣ́коемъ ѿ ва́съ се́рдце лꙋка́во (и҆спо́лнено) невѣ́рїѧ, во є҆́же ѿстꙋпи́ти ѿ бг҃а жи́ва:

г҃і. но ᲂу҆тѣша́йте себѐ на всѧ́къ де́нь, до́ндеже, дне́сь, нарица́етсѧ, да не ѡ҆жесточи́тсѧ нѣ́кто ѿ ва́съ ле́стїю грѣ-хо́вною:

ГЛАВА 3.

1. За това, братіе святіи, участници на небесно-то званіе, разумѣйте посланника и пьрвосвященника на наше-то исповѣданіе, Іисуса Христа;

2. Който бѣ вѣренъ на тогози който го постави, както и Моисей во всичкый-тъ неговъ домъ.

3. Понеже той ся сподоби на по голѣмѫ славѫ отъ Моисеевѫ-тѫ, споредъ колкото по голѣмѫ почесть има отъ домъ-тъ тойзи който го е направилъ;

4. Защото всякой домъ ся прави отъ нѣкого си; а който е направилъ всичко *е* Богъ.

5. И Моисей *бѣ* вѣренъ въ всичкый-тъ му домъ като слуга, въ свидѣтелство на това което имаше да ся говори;

6. А Христосъ, като сынъ надъ свой-тъ си домъ; на когото домъ смы ный, ако удьржимъ до край твьрдо дьрзновеніе-то и похвалѫ-тѫ на надеждѫ-тѫ.

7. За това, както казува Духъ Святый, Днесь, ако чуете неговъ-тъ гласъ,

8. Не ожесточавайте сьрдца-та си, както во врѣме-то на прѣогорченіе-то въ день-тъ на искушеніе-то въ пустынѭ-тѫ,

9. Дѣто мя искусихѫ отци-тѣ ви, испытахѫ мя, и видѣхѫ дѣлата ми четыридесеть годины;

10. За това възнегодовахъ на онзи родъ, и рѣкохъ: Всякога заблуждаватъ съсъ сьрдце-то *си;* и тѣ не познахѫ мои-тѣ пѫтища;

11. Така въ гнѣвъ-тъ си ся заклѣхъ: Че нѣма да влѣзѫтъ въ мое-то упокоеніе.

12. Гледайте, братіе, да не бы да има въ нѣкого отъ васъ сьрдце лукаво на невѣрство, щото да отстѫпи отъ Бога живаго;

13. Но увѣщавайте ся единъ другый всякой день, доклѣ ся зове Днесь, да не бы да ся ожесточи нѣкой отъ васъ чрѣзъ измамѫ-тѫ на грѣхъ-тъ.

д҃і. Причастницы бо быхомъ Хр҃тꙋ, аще точїю начатокъ состава даже до конца извѣстенъ оудержимъ:
е҃і. Внегда глаголетъ, днесь, аще гласъ егѡ оуслышите, не ѡжесточите сердецъ вашихъ, ꙗкоже въ прогнѣванїи.
ѕ҃і. Нѣцыи бо слышавше прогнѣваша, но не вси изшедшїи изъ Егѵпта съ Мѡѵсеомъ:
з҃і. Коихъ же негодова четыредесять лѣтъ; не согрѣшившихъ ли, ихже кѡсти падоша въ пꙋстыни;
и҃і. Которымъ же клАся не внити въ покоище егѡ, ꙗвѣ, ꙗкѡ противлшымся;
ѳ҃і. И видимъ, ꙗкѡ не возмогоша внити за невѣрствїе.

ГЛАВА Д҃.

а҃. Да оубоимся оубо, да не когда ѡставленꙋ ѡбѣтованїю внити въ покой егѡ, ꙗвится кто ѿ васъ лишився.

в҃. Ибо намъ благовѣствовано есть, ꙗкоже и ѡнѣмъ: но не пользова ѡнѣхъ слово слꙋха, не раствореннОе вѣрою слышавшихъ.
г҃. Входимъ бо въ покой вѣровавшїи, ꙗкоже рече: ꙗкѡ кляхся во гнѣвѣ моемъ, аще внидꙋтъ въ покой мой: аще и дѣлѡмъ ѿ сложенїя мїра бывшымъ.

д҃. Рече бо нѣгдѣ ѡ седмомъ сице: и почи Бг҃ъ въ день седмый ѿ всѣхъ дѣлъ своихъ:
е҃. И въ семъ паки: аще внидꙋтъ въ покой мой.
ѕ҃. Понеже оубо лишени нѣцыи внити въ него, и имже прежде бл҃говѣствовано бѣ, не внидоша за непослꙋшанїе:
з҃. Паки нѣкїй оуставляетъ день, днесь, въ Двдѣ глаголя, по толицѣхъ лѣтѣхъ, ꙗкоже прежде глаголася, днесь, аще гласъ егѡ оуслышите, не ѡжесточите сердецъ вашихъ.

14. Защото ный станѫхмы причастници на Христа, ако удьржимъ до край твьрдо начало-то на увѣреніе-то.

15. Когато ся казува: Днесь, ако чуете неговъ-тъ гласъ, не ожесточавайте сьрдца-та си, както въ прѣогорченіе-то.

16. Защото нѣкои си като чухѫ, прѣогорчихѫ *го;* но не всичкы които излѣзохѫ изъ Египетъ чрѣзъ Моисея.

17. А на кои негодова четыридесеть годины? Не на тѣзи ли, които съгрѣшихѫ, *и* на които кости-тѣ паднѫхѫ въ пустынѭ-тѫ?

18. На кои още ся заклѣ че нѣма да влѣзѫтъ въ негово-то упокоеніе, не на тѣзи ли, които ся не покорявахѫ?

19. И видимъ че не могохѫ да влѣзѫтъ заради невѣріе-то *си.*

ГЛАВА 4.

1. И тъй понеже *ни* остава обѣщаніе да влѣземъ въ негово-то упокоеніе, нека ся убоимъ, да не бы да ся яви нѣкой отъ васъ че ся е лишилъ *отъ него.*

2. Защото намъ ся благовѣсти, както и тѣмъ; но тѣхъ гы не ползова слово-то което чухѫ, понеже въ тѣзи които го бѣхѫ чули, не бѣше размѣсено съ вѣрѫ.

3. Защото влѣзувамы въ упокоеніе-то ный които повѣрувахмы, като рече: Така ся заклѣхъ въ гнѣвъ-тъ си, че нѣма да влѣзѫтъ въ мое-то упокоеніе; ако и да сѫ былы свьршены дѣла-та *Божіи* отъ поставленіе-то на свѣтъ-тъ.

4. Защото нѣгдѣ си е реклъ за седмый-тъ день така: И починѫ си Богъ въ седмый-тъ день отъ всичкы-тѣ си дѣла.

5. И на това *мѣсто* пакъ: Нѣма да влѣзѫтъ въ мое-то упокоеніе.

6. И тъй, понеже остава нѣкои да влѣзѫтъ въ него, и тѣзи на които ся отъ понапрѣдъ благовѣсти, не сѫ влѣзли заради непокорство-то,

7. Пакъ опрѣдѣлява нѣкой день, Днесь, като казува чрѣзъ Давида, подиръ толкози врѣме, както ся рече; Днесь ако чуете неговъ-тъ гласъ, не ожесточавайте сьрдца-та си.

и҃. А҆́ще бо бы̀ и҆̀мъ І҆и҃съ ᲂу҆поко́илъ, не бы̀ ѿ и҆но́мъ днѝ глаго́лалъ по си́хъ.

ѳ҃. Оу҆̀бо ѡ҆ста́влено є҆́сть (и҆ є҆щѐ) сꙋббѡ́тство лю́демъ Бж҃їимъ.

і҃. Вше́дый бо въ поко́й є҆гѡ̀, и҆ то́й почи̇̀ ѿ дѣ́лъ свои́хъ, ꙗ҆́коже ѿ свои́хъ Бг҃ъ.

а҃і. Потщи́мсѧ ᲂу҆̀бо вни́ти во о҆́ный поко́й, да не кто̀ въ тꙋ́же при́тчꙋ противле́нїѧ впаде́тъ.

в҃і. Жи́во бо сло́во Бж҃їе, и҆ дѣ́йственно, и҆ о҆стрѣ́йше па́че всѧ́кагѡ меча̀ о҆боюдꙋ̀ о҆стра̀, и҆ проходѧ́щее да́же до раздѣле́нїѧ дꙋши́ же и҆ дꙋ́ха, членѡ́въ же и҆ мозгѡ́въ, и҆ сꙋди́тельно помышле́нїємъ и҆ мы́слемъ серде́чнымъ:

г҃і. И҆ нѣ́сть тва́рь неꙗвле́на пред̾ ни́мъ, всѧ̑ же нага̑ и҆ ѡ҆бꙗвле́на пред̾ о҆чи́ма є҆гѡ̀, къ немꙋ́же на́мъ сло́во.

д҃і. И҆мꙋ́ще ᲂу҆̀бо А҆рхїере́а ве́лїка, проше́дшаго небеса̀, І҆и҃са Сы́на Бж҃їѧ, да держи́мсѧ и҆сповѣ́данїѧ.

є҃і. Не и҆́мамы бо а҆рхїере́а не могꙋ́щa спострада́ти не́мощемъ на́шымъ, но и҆скꙋше́на по всѧ́ческимъ по подо́бїю, ра́звѣ грѣха̀.

ѕ҃і. Да прїстꙋпа́емъ ᲂу҆̀бо съ дерзнове́нїемъ къ престо́лꙋ блгода́ти, да прїи́мемъ ми́лость, и҆ блгода́ть ѡ҆брѧ́щемъ, во блговре́меннꙋ по́мощь.

Глава̀ є҃.

а҃. Всѧ́къ бо первосщ҃е́нникъ, ѿ человѣ̑къ прїе́млемь, за человѣ́ки поставлѧ́етсѧ на слꙋ́жбы, ꙗ҆̀же къ Бг҃ꙋ, да прино́ситъ да́ры же и҆ же́ртвы ѡ҆ грѣсѣ́хъ,

в҃. Спострада́ти могі́й невѣ́жствꙋющымъ и҆ заблꙋжда́ющымъ: поне́же и҆ то́й не́мощїю ѡ҆бложе́нъ є҆́сть.

г҃. И҆ сегѡ̀ ра́ди до́лженъ є҆́сть ꙗ҆́коже ѡ҆ лю́дехъ, та́кожде и҆ ѡ҆ себѣ̀ прино́сити за грѣхи̇̀.

8. Защото ако бѣ имъ далъ Інсусъ *Навинъ* упокоеніе, слѣдъ това не бы говорилъ за другъ день.

9. Слѣдователно за народъ-тъ Божій остава упокоеніе.

10. Защото който е влѣзлъ въ негово-то упокоеніе, и той си починѫ отъ свои-тѣ си дѣла, както Богъ отъ неговы-тѣ си.

11. И тъй да ся постараемъ да влѣземъ въ това упокоеніе, за да не падне нѣкой въ истый-тъ примѣръ на непокорство-то.

12. Защото Божіе-то слово е живо, и дѣятелно, и по остро отъ всякой мечь остръ и отъ двѣ-тѣ страны, и проминува до раздѣленіе-то на душѫ-тѫ и на духъ-тъ, на съставы-тѣ и на мозъкъ-тъ, и издирва помышленія-та и намѣренія-та сърдечны;

13. И нѣма *никое* създаніе да не е явно прѣдъ него, но всичко-то *е* голо и разскрыто прѣдъ очи-тѣ на тогозь, къмъ когото е нашій-тъ отвѣтъ.

14. И тъй като имамы великъ Първосвященникъ, който е проминѫлъ небеса-та, Інсуса Сына Божія, нека държимъ това исповѣданіе.

15. Защото нѣмамы първосвященникъ който да не може да пострада съ *насъ* въ наши-тѣ немощи, но който освѣнь грѣхъ, искушенъ бы подобно *намъ* всякакъ.

16. И тъй да пристѫпвамы съ дързновеніе къмъ прѣстолъ-тъ на благодать-тѫ, за да пріемемъ милость, и да намѣримъ благодать за помощь въ врѣме на нуждѫ.

ГЛАВА 5.

1. Защото всякой първосвященникъ който ся зема изъ между человѣцы-тѣ, за человѣцы-тѣ ся поставя въ *служеніе* къмъ Бога, да приноси дарове и жъртвы за грѣхове-тѣ,

2. Такъвъ който може да има состраданіе къмъ невѣжы-тѣ и заблуждающы-тѣ; защото и самъ е обложенъ съ немощь;

3. И за това е длъженъ, както за народъ-тъ, така и за себе си да приноси *жъртвѫ* за грѣхове-тѣ.

д҃. И҆ никто́же са́мъ себѣ̀ пріе́млетъ че́сть, но зва́нный ѿ Бг҃а, ꙗ҆́коже и҆ А҆арѡ́нъ.

є҃. Та́кѡ и҆ Хрⷭ҇то́съ не себѐ просла́ви бы́ти первосщ҃е́нника, но глаго́лавый къ немꙋ̀: Сн҃ъ мо́й є҆сѝ ты̀, а҆́зъ дне́сь роди́хъ тѧ̀:

ѕ҃. Ꙗ҆́коже и҆ и҆ндѐ глаго́летъ: ты̀ є҆сѝ сщ҃е́нникъ во вѣ́къ, по чи́нꙋ Мелхїседе́ковꙋ.

з҃. И҆́же во дне́хъ пло́ти своеѧ̀, моле́нїѧ же и҆ моли́твы къ могꙋ́щемꙋ спастѝ є҆го̀ ѿ сме́рти, съ во́племъ крѣ́пкимъ и҆ со слеза́ми принесъ, и҆ ᲂу҆слы́шанъ бы́въ ѿ бл҃гоговѣ́нства,

и҃. А҆́ще и҆ Сн҃ъ бѣ́ше, ѻ҆ба́че навы́че ѿ си́хъ, ꙗ҆̀же пострада̀, послꙋша́нїю,

ѳ҃. И҆ соверши́всѧ бы́сть всѣ́мъ послꙋ́шающымъ є҆гѡ̀ вино́венъ спасе́нїѧ вѣ́чнагѡ:

і҃. Нарече́нъ ѿ Бг҃а первосщ҃е́нникъ, по чи́нꙋ Мелхїседе́ковꙋ.

а҃і. Ѡ҆ не́мже мно́гое на́мъ сло́во и҆ неꙋдо́бь сказа́емое глаго́лати: поне́же не́мощни бы́сте слꙋ́хи.

в҃і. И҆́бо до́лжни сꙋ́ще бы́ти ᲂу҆чи́тели лѣ́тъ ра́ди, па́ки тре́бꙋете ᲂу҆чи́тисѧ, ка́ѧ пи́смена нача́ла слове́съ Бж҃їихъ: и҆ бы́сте тре́бꙋюще млека̀, а҆ не крѣ́пкїѧ пи́щи.

г҃і. Всѧ́къ бо причаща́ѧйсѧ млека̀, неискꙋ́сенъ сло́ва пра́вды: младе́нецъ бо є҆́сть:

д҃і. Соверше́нныхъ же є҆́сть твє́рдаѧ пи́ща, и҆мꙋ́щихъ чꙋ́вствїѧ ѡ҆бꙋче́на до́лгимъ ᲂу҆че́нїемъ въ разсꙋжде́нїе добра́ же и҆ ѕла̀.

ГЛАВА̀ Ѕ҃.

а҃. Тѣ́мже ѡ҆ста́вльше нача́ла Хрⷭ҇то́ва сло́во, на соверше́нїе да веде́мсѧ: не па́ки ѡ҆снова́нїе покаѧ́нїѧ полага́юще ѿ ме́ртвыхъ дѣ́лъ, и҆ вѣ́ры въ Бг҃а,

4. И никой не зема на себе си тѫзи почесть, освѣнь тойзи който ся призовава отъ Бога, както и Ааронъ.

5. Тъй и Христосъ не прослави себе си да стане първосвященникъ, но тойзи който му е казалъ: Сынъ мой си ты, азъ днесь тя родихъ.

6. Както и на друго мѣсто казува: Ты *си* Священникъ въ вѣкы по чинъ-тъ Мелхиседековъ.

7. Който въ дни-тѣ на плъть-тѫ си, като принесе, съсъ силно выканіе и съсъ сьлзы, моленія и молбы тому, който можаше да го избави отъ смьрть, и послушанъ бы заради благоговѣинство-то *си*,

8. Ако и Сынъ да бѣ, научи ся на послушаніе отъ това което пострада,

9. И като ся усовьршенствува, станѫ причинитель на вѣчно спасеніе на всичкы що му сѫ послушни;

10. Нареченъ отъ Бога първосвященникъ по чину Мелхиседекову.

11. За когото имамы да кажемъ много, и мѫчны за истълкуваніе; защото станѫхте мързеливи въ слушаніе.

12. Понеже като бѣхте длъжни споредъ врѣме-то и учители да станете, вы пакъ имате нуждѫ да вы учи нѣкой първы-тѣ начала на словеса-та Божіи; и стигнѫхте да имате нуждѫ за млѣко, а не за твьрдѫ хранѫ.

13. Защото всякой който ся храни съ млѣко, неискусенъ е въ слово-то на правдѫ-тѫ; понеже е младенецъ.

14. А твьрда-та хранѫ е за съвършенны-тѣ, които по навыкновеніе иматъ чувства-та си обучены да распознаватъ добро-то и зло-то.

ГЛАВА 6.

1. Поради това да оставимъ начално-то ученіе Христово, и да ся водимъ къмъ съвършенство-то, безъ да полагамы пакъ основѫ на покаяніе отъ мъртвы дѣла, и вѣрѫ въ Бога,

в҃. Крещ́енїй оу҆че́нїѧ, возложе́нїѧ же ру́къ, воскр҃нїѧ же
ме́ртвыхъ, и҆ суда̀ вѣ́чнагѡ.
г҃. И҆ сїѐ сотвори́мъ, а҆́ще Бг҃ъ повели́тъ.
д҃. Не возмо́жно бо просвѣще́нныхъ є҆ди́ною, и҆ вкуси́в-
шихъ да́ра небе́снагѡ, и҆ прича́стникѡвъ бы́вшихъ Дх҃а
ст҃а́гѡ,
є҃. И҆ до́брагѡ вкуси́вшихъ Бж҃їѧ глаго́ла, и҆ си́лы гряду́щагѡ
вѣ́ка.
ѕ҃. И҆ ѿпа́дшихъ, па́ки ѡ҆бновлѧ́ти въ покаѧ́нїе, второе
распина́ющихъ Сн҃а Бж҃їѧ себѣ́, и҆ ѡ҆блича́ющихъ.
з҃. Землѧ̀ бо пі́вшаѧ сходѧ́щїй на ню̀ мно́жицею до́ждь, и҆
ражда́ющаѧ бы́лїѧ дѡ́браѧ ѻ҆́нымъ, и҆̀миже и҆ дѣ́лаема быва́-
етъ, прїе́млетъ бл҃гослове́нїе ѿ Бг҃а:
и҃. А҆ и҆зносѧ́щаѧ те́рнїѧ и҆ волчє́цы, непотре́бна є҆́сть и҆
клѧ́твы бли́зъ, є҆ѧ́же кончи́на въ пожже́нїе.
ѳ҃. Надѣ́емсѧ же ѡ҆ ва́съ, возлю́бленнїи, лу́чшихъ, и҆ при-
держѧ́щихсѧ спасе́нїѧ, а҆́ще и҆ та́кѡ глаго́лемъ.
і҃. Не ѡ҆би́дливъ бо Бг҃ъ, забы́ти дѣ́ла ва́шегѡ и҆ труда̀
любвѐ, ю҆́же показа́сте во и҆́мѧ є҆гѡ̀, послужи́вше ст҃ы́мъ и҆
служа́ще.
а҃і. Жела́емъ же, да кі́йждо ва́съ ꙗ҆влѧ́етъ то́жде тща́нїе
ко и҆звѣще́нїю оу҆пова́нїѧ да́же до конца̀:
в҃і. Да не лѣни́ви бу́дете, но подража́тели наслѣ́дствую-
щихъ ѡ҆бѣтова̑нїѧ вѣ́рою и҆ долготерпѣ́нїемъ.
г҃і. А҆враа́му бо ѡ҆бѣтова́ѧ Бг҃ъ, поне́же ни є҆ди́нѣмъ и҆ма́ше
бо́лшимъ клѧ́тисѧ, клѧ́тсѧ собо́ю,

д҃і. Глаго́лѧ: вои́стинну бл҃гословѧ̀ бл҃гословлю̀ тѧ, и҆ оу҆-
мно́жаѧ оу҆мно́жу тѧ̀:
є҃і. И҆ та́кѡ долготерпѣ́въ, полу́чи ѡ҆бѣтова́нїе.
ѕ҃і. Человѣ́цы бо бо́лшимъ кленꙋ́тсѧ, и҆ всѧ́кому и҆́хъ пре-
косло́вїю кончи́на во и҆звѣще́нїе клѧ́тва є҆́сть:

2. Ученіе-то за крьщенія-та, и за възлаганіе-то на ржцѣ, за въскрьсеніе-то на мьртвы-тѣ, и за вѣчный-тъ сждъ.

3. И това ще сторимъ, ако Богъ допусне.

4. Защото тѣзи които еднъжь сж ся просвѣтили и вкусили сж отъ небесный-тъ даръ, и сж станжли участници на Святаго Духа,

5. И които сж вкусили отъ добро-то слово Божіе, и отъ силы-тѣ на бждящій-тъ вѣкъ,

6. И сж отпаднжли, невъзможно е да ся обновятъ пакъ съ покаяніе, понеже распънватъ вторый пжтъ въ себе си Сына Божія, и опозоряватъ *го.*

7. Защото земя-та, която е пила дъждь-тъ що пада често на неѭ, и която ражда трѣвж полезнж на тѣзи за които ся и обработва, пріима благословеніе отъ Бога;

8. Но когато прорастява търніе и репей, непотрѣбна е и близу до проклѣтіе, на коѭто сетнина-та е изгоряваніе.

9. А заради васъ, възлюбленни, ако и да говоримъ така, надѣемъ ся за нѣщо по добро и което принадлежи на спасеніе.

10. Защото Богъ не е неправеденъ, че да забрави ваше-то дѣло, и трудъ-тъ на любовь-тж коѭто показахте къмъ негово-то име, като послужихте и служите на святыи-тѣ.

11. И желаемъ всякой отъ васъ да показва исто-то прилѣжаніе за пълно увѣреніе на надеждж-тж до край.

12. Да не бывате лѣниви, но подражатели на тѣзи които чрѣзъ вѣрж и дълготьрпѣніе наслѣдуватъ обѣщанія-та.

13. Защото Богъ като даваше обѣщаніе Аврааму, понеже нѣмаше никого по голѣмъ *отъ себе си* въ когото да ся закьлне, заклѣ ся въ себе си.

14. И каза: Наистинж, съ благословеніе ще тя благословіѭ, и съ умножаваніе ще тя умножж;

15. И така съ дълготьрпѣніе-то, получи обѣщаніе-то.

16. Защото человѣци-тѣ ся кьлнжтъ въ по голѣмый-тъ *отъ тѣхъ,* и клѣтва-та за утвьржденіе быва свьршваніе на всяко противорѣчіе между тѣхъ;

з҃і. Въ не́мже ли́шше хотѧ̀ Бг҃ъ показа́ти наслѣ́дникѡмъ
ѡбѣтова́нїѧ, непрело́жное совѣ́та своегѡ̀, хода́тайствова клѧ́-
твою,
и҃і. Да двѣма̀ ве́щми непрело́жными, въ ни́хже не воз-
мо́жно солга́ти Бг҃8, крѣ́пкое оу҆тѣше́нїе и҆́мамы прибѣ́гшїи
ѧ҆́тисѧ за предлежа́щее оу҆пова́нїе.
ѳ҃і. Е҆́же а҆́ки ко́твꙋ и҆́мамы дꙋшѝ тве́рдꙋ же и҆ и҆звѣ́стнꙋ,
и҆ входѧ́щꙋю во внꙋ́треннѣйшее завѣ́сы:
к҃. И҆дѣ́же предте́ча ѿ на́съ вни́де І҆и҃съ, по чи́нꙋ Мелхїсе-
де́ковꙋ первосщ҃е́нникъ бы́въ во вѣ́ки.

ГЛАВА̀ з҃.

а҃. Се́й бо Мелхїседе́къ ца́рь Сали́мскїй, сщ҃е́нникъ Бг҃а
вы́шнагѡ, и҆́же срѣ́те А҆враа́ма возвра́щшасѧ ѿ сѣ́ча царе́й и҆
бл҃гословѝ е҆го̀,
в҃. Е҆мꙋ́же и҆ десѧти́нꙋ ѿ всѣ́хъ ѿдѣлѝ А҆враа́мъ: пе́рвѣе
оу҆́бѡ сказꙋ́етсѧ ца́рь пра́вды, пото́мъ же ца́рь Сали́мскїй,
е҆́же е҆́сть, ца́рь ми́ра:
г҃. Без̾ ѻ҆ц҃а̀, без̾ ма́тере, без̾ при́чта ро́да, ни нача́ла
дне́мъ, ни живота̀ конца̀ и҆мѣ́ѧ, оу҆подо́бленъ же Сн҃ꙋ Бж҃їю,
пребыва́етъ сщ҃е́нникъ вы́нꙋ.
д҃. Ви́дите же, е҆ли́къ се́й, е҆мꙋ́же и҆ десѧти́нꙋ да́лъ е҆́сть
А҆враа́мъ патрїа́рхъ ѿ и҆збра́нныхъ.
є҃. И҆ прїе́млющїи оу҆́бѡ сщ҃е́нство ѿ сынѡ́въ Леѵі́инъ, за́-
повѣдь и҆́мꙋтъ ѡ҆десѧ́тствовати лю́ди по зако́нꙋ, си́рѣчь
бра́тїю свою̀, а҆́ще и҆ ѿ чре́слъ А҆враа́мовыхъ и҆зше́дшꙋю:
ѕ҃. Не причита́емый же ро́домъ къ ни́мъ, ѡ҆десѧ́тствова
А҆враа́ма, и҆ и҆мꙋ́щаго ѡ҆бѣтова̑нїѧ бл҃гословѝ:
з҃. Без̾ всѧ́кагѡ же прекосло́вїѧ ме́ньшее ѿ бо́льшагѡ бл҃го-
словлѧ́етсѧ.

17. Въ което Богъ като щщѣше да покаже повече непрѣложното свое намѣреніе кьмъ наслѣдницы-тѣ на обѣщаніе-то, употрѣби срѣдство клѣтвѫ-тѫ,

18. Така щото чрѣзъ двѣ непрѣложны нѣща, въ които не е възможно да слъже Богъ, да имамы твьрдо утѣшеніе, ный, които смы прибѣгнѫли да ся хванемъ за прѣдлежащѫ-тѫ надеждѫ;

19. Коѭто имамы както якорь на душѫ-тѫ безопасенъ и твьрдъ, и който влѣзува въ най вѫтрѣшно-то на завѣсѫ-тѫ;

20. Гдѣто Іисусъ влѣзе за насъ прѣдтеча, като станѫ първосвященникъ во вѣкы по чину Мелхиседекову.

ГЛАВА 7.

1. Защото тойзи Мелхиседекъ, царь Салимскый, священникъ на Бога Вышняго, който срѣщнѫ Авраама, когато ся вращаше отъ поразяваніе-то на царіе-тѣ, и го благослови;

2. Комуто Авраамъ отдѣли и десетъкъ отъ всичкый-тъ *обиръ;* той който първо ся тълкува царь на правдѫ-тѫ, а послѣ и царь Салимскый, сирѣчь царь на миръ;

3. Безъ бащѫ, безъ майкѫ, безъ родословіе; и нѣма нито начало на дни, нито край на животъ, но уподобенъ на Сына Божія, прѣбѫдва вынѫгы священникъ.

4. А смотрѣте колко великъ *бѣ* той, комуто патріархъ Авраамъ даде и десетъкъ отъ обиры-тѣ.

5. И които отъ Левіевы-тѣ сынове пріиматъ священство-то, иматъ заповѣдь по закону да зематъ десетъкъ отъ народъ-тъ, сирѣчь отъ братія-та си, ако и да сѫ произлѣзли отъ чрѣсла-та Авраамовы;

6. Но той, който не ся водяше отъ тѣхный-тъ родъ, зѣ десетъкъ отъ Авраама, и благослови тогозь който имаше обѣщанія-та:

9. А безъ всяко противорѣчіе по малко-то ся благославя отъ по голѣмо-то.

и҃. И҆ здѣ̀ ѹ҆̀бѡ десѧти̑ны человѣ́цы ѹ҆мира́ющїи прїе́м-
лютъ: та́мѡ же свидѣ́тельствѹемый, ꙗ҆́кѡ жи́въ є҆́сть.

ѳ҃. И҆ да си́це рекѹ̀: А҆враа́момъ и҆ Леѵі́й прїе́млѧй десѧти̑-
ны, десѧти̑ны да́лъ є҆́сть:

і҃. Є҆щѐ бо въ чре́слѣхъ ѻ҆тчи́хъ бѧ́ше, є҆гда̀ срѣ́те є҆го̀ Мел-
хїседе́къ.

а҃і. А҆́ще ѹ҆̀бѡ соверше́нство Леѵі́тскимъ свѧще́нствомъ бы́ло:
лю́дїе бо на не́мъ ѹ҆зако́нени бы́ша: ка́ѧ є҆щѐ потре́ба, по
чи́нѹ Мелхїседе́ковѹ и҆но́мѹ воста́ти свѧще́нникѹ, а҆ не по чи́нѹ
А҆арѡ́новѹ глаго́латисѧ;

в҃і. Прелага́емѹ бо свѧще́нствѹ, по нѹ́жди и҆ зако́нѹ премѣ-
не́нїе быва́етъ.

г҃і. Ѡ҆ не́мже бо глаго́лютсѧ сїѧ̑: колѣ́нѹ и҆но́мѹ прича-
сти́сѧ, ѿ негѡ́же никто́же прист ѹпѝ ко ѻ҆лтарю̀:

д҃і. Ꙗ҆вѣ́ бо, ꙗ҆́кѡ ѿ колѣ́на І҆ѹ́дова возсїѧ̀ Гдь на́шъ, ѡ҆
не́мже колѣ́нѣ Мѡѷсе́й ѡ҆ свѧще́нствѣ ничесѡ́же глаго́ла.

є҃і. И҆ ли́шше є҆щѐ ꙗ҆́вѣ є҆́сть, ꙗ҆́кѡ по подо́бїю Мелхїседе́-
ковѹ востає́тъ свѧще́нникъ и҆́нъ,

ѕ҃і. И҆́же не по зако́нѹ за́повѣди плотскі́ѧ бы́сть, но по
си́лѣ живота̀ неразрѹша́емагѡ:

з҃і. Свидѣ́тельствѹетъ бо, ꙗ҆́кѡ ты̀ є҆сѝ свѧще́нникъ во вѣ́къ,
по чи́нѹ Мелхїседе́ковѹ.

и҃і. Ѿлага́нїе ѹ҆̀бѡ быва́етъ пре́жде бы́вшїѧ за́повѣди за
не́мощное є҆ѧ̀ и҆ неполе́зное:

ѳ҃і. Ничто́же бо соверши́лъ зако́нъ: привведе́нїе же є҆́сть
лѹ́чшемѹ ѹ҆пова́нїю, и҆́мже приближа́емсѧ къ Бгѹ.

к҃. И҆ по є҆ли́кѹ не без̾ клѧ́твы:

к҃а. Ѻ҆ни́ бо без̾ клѧ́твы свѧще́нницы бы́ша, се́й же
съ клѧ́твою чрез̾ глаго́лющаго къ немѹ̀: клѧ́тсѧ Гдь и҆
не раска́етсѧ, ты́ є҆сѝ свѧще́нникъ во вѣ́къ по чи́нѹ Мелхїсе-
де́ковѹ:

к҃в. По толи́кѹ лѹ́чшагѡ завѣ́та бы́сть и҆спорѹ́чникъ І҆и҃съ.

8. И тука зематъ десетъкъ человѣцы смъртни; а тамо *зема* той за когото ся свидѣтелствува че е живъ.

9. И така да рекѫ, самый-тъ Левій който зема десетъкъ, даде и той десетъкъ чрѣзъ Авраама;

10. Защото бѣше още въ чрѣсла-та на бащѫ си, когато го срѣщнѫ Мелхиседекъ.

11. И тъй ако бѣ было съвършенство-то чрѣзъ Левитско-то священство, (защото народъ-тъ подъ него пріе законъ-тъ;) каква нужда вече да ся привдигне другъ священникъ по чинъ-тъ Мелхиседековъ и да ся не казува по чинъ-тъ Аароновъ?

12. Защото когато ся промѣнява священство-то, по нуждѫ става промѣненіе и на законъ-тъ.

13. Понеже тойзи за когото ся говори това, принадлежи на друго племе, отъ което никой не е приближилъ до олтарь-тъ.

14. Понеже *е* явно че отъ *племе-то* Іудино произлѣзе Господь нашъ, за което племе Моисей нищо не говори за священство.

15. И още повече е явно, защото по подобіе на Мелхиседека въстава другъ священникъ,

16. Който не бы по закону на плътскѫ заповѣдь, но по силѫ на безконеченъ животъ;

17. Защото свидѣтелствува *и казува;* Ты си священникъ въ вѣкы по чинъ-тъ Мелхиседековъ.

18. Защото става унищоженіе на по прѣднѭ-тѫ заповѣдь поради нейнѫ-тѫ слабость и бесполезность;

19. (Понеже законъ-тъ не доведе нищо въ съвършенство,) а *станѫ само* привожданіе на еднѫ по добрѫ надеждѫ, чрѣзъ коѭто приближавамы при Бога.

20. И споредъ колкото не *е бывалъ священникъ* безъ заклѣваніе,

21. (Защото тѣ станѫхѫ священници безъ заклѣваніе, а той съсъ заклѣваніе чрѣзъ того, който му казува: Заклѣ ся Господь и нѣма да ся раскае: Ты *си* священникъ въ вѣкы по чинъ-тъ Мелхиседековъ,)

22. Толкозь на по добръ завѣтъ поручникъ станѫ Іисусъ.

к҃г. И҆ о҆ни́ мно́жайши свѧще́нницы бы́ша, зане́ сме́ртїю возбране́ни сꙋ́ть пребыва́ти:

к҃д. Се́й же, зане́же пребыва́етъ во вѣ́ки, непресту́пное и҆́мать свѧще́нство:

к҃е. Тѣ́мже и҆ спастѝ до конца̀ мо́жетъ приходѧ́щихъ чрез̾ него̀ къ Бг҃ꙋ, всегда̀ жи́въ сы́й, во є҆̀же хода́тайствовати ѡ҆ ни́хъ.

к҃ѕ. Тако́въ бо на́мъ подоба́ше а҆рхїере́й, преподо́бенъ, неѕло́бивъ, безскве́рненъ, ѿлꙋче́нъ ѿ грѣ́шникъ, и҆ вы́шше нб҃съ бы́вый:

к҃з. И҆́же не и҆́мать по вс҃ дни̑ ну́жды, ꙗ҆́коже первосвѧще́нницы, пре́жде ѡ҆ свои́хъ грѣсѣ́хъ жє́ртвы приноси́ти, пото́мъ же ѡ҆ людски́хъ: сїе́ бо сотворѝ є҆ди́ною, себѐ принесъ.

к҃и. Зако́нъ бо человѣ́ки поставлѧ́етъ первосвѧще́нники, и҆мꙋ́щыѧ не́мощь: сло́во же клѧ́твенное є҆̀же по зако́нѣ, Сн҃а во вѣ́ки соверше́нна.

ГЛАВА̀ И҃.

а҃. Глава́ же ѡ҆ глаго́лемыхъ: такова̀ и҆́мамы первосвѧще́нника, и҆́же сѣ́де ѡ҆десн҃ꙋю престо́ла вели́чествїѧ на небесѣ́хъ,

в҃. Ст҃ы́мъ слꙋжи́тель, и҆ ски́нїи и҆́стиннѣй, ю҆́же водрꙋзѝ Гдь, а҆ не человѣ́къ.

г҃. Всѧ́къ бо первосвѧще́нникъ, во є҆̀же приноси́ти да́ры же и҆ жє́ртвы поставлѧ́емь быва́етъ: тѣ́мже потре́ба и҆мѣ́ти что̀ и҆ семꙋ̀, є҆̀же принесе́тъ.

д҃. А҆́ще бы бо бы́лъ на земли̑, не бы̀ бы́лъ свѧще́нникъ, сꙋ́щымъ свѧще́нникѡмъ приносѧ́щымъ по зако́нꙋ да́ры:

є҃. И҆́же ѡ҆́бразꙋ и҆ сѣ́ни слꙋ́жатъ нбⷭ҇ныхъ, ꙗ҆́коже глаго́лано бы́сть Мѡѷсе́ю хотѧ́щꙋ сотвори́ти ски́нїю: ви́ждь бо речѐ, сотвори́ши вс҃ по ѡ҆́бразꙋ пока́занномꙋ тѝ на горѣ̀:

23. И наистинѫ тѣ сѫ были многина священници, защото смъртьта имъ възбраняваше да прѣбѫдватъ *въ чинъ-тъ си.*

24. Но той, понеже прѣбѫдва вѣчно, има священство което не прѣхожда на другыго;

25. За това и може съвсѣмъ да спасава тѣзи които чрѣзъ него приходятъ при Бога, понеже е всякога живъ да ходатайствува за тѣхъ.

26. Защото такъвъ първосвященникъ подобаваше намъ, прѣподобенъ, незлобивъ, непороченъ, отлѫченъ отъ грѣшны-тѣ, който е станѫлъ по высокъ отъ небеса-та;

27. Който нѣма всякой день нуждѫ, както първосвященници-тѣ, да приноси жъртвѫ първо за свои-тѣ си грѣхове, послѣ за *грѣхове-тѣ* на народъ-тъ; защото еднъжь стори това като принесе себе си.

28. Защото законъ-тъ поставя първосвященницы человѣцы, които иматъ немощь; а слово-то на заклѣваніе-то, което е слѣдъ законъ-тъ, *постави* Сынъ-тъ, който е съвършенъ въ вѣкъ.

ГЛАВА 8.

1. А главно-то въ това което говоримъ е, че ный имамы такъвъ първосвященникъ, който сѣднѫ отдесно на величественный-тъ прѣстолъ на небеса-та,

2. Служитель на святилище-то и на истиннѫ-тѫ скиніѭ, коѭто е Господь въздигнѫлъ а не человѣкъ.

3. Защото всякой първосвященникъ ся поставя да приноси дарове и жъртвы; за това нуждно е да има и той нѣщо което да приноси.

4. Понеже ако бѣше на земіѭ-тѫ, не щѣше нито да е священникъ, защото има священници които приносятъ дарове-тѣ по закону,

5. Които служатъ въ образъ и сѣнкѫ на небесны-тѣ, както бы открыено Моисею, когато щѣше да направи скиніѭ-тѫ; Защото, Гледай, казува, да направишь всичко-то по образъ-тъ който ти бы показанъ на горѫ-тѫ.

ѕ҃. Ны́нѣ же лꙋ́чшее ѹ҆лꙋчѝ слꙋже́нїе, поели́кꙋ и҆ лꙋ́чшагѡ завѣ́та є҆́сть хода́тай, и҆́же на лꙋ́чшихъ ѡ҆бѣтова́нїихъ ѹ҆зако́нисѧ.

з҃. А҆́ще бо бы̀ пе́рвый ѻ҆́нъ непоро́ченъ бы́лъ, не бы̀ втор́омꙋ и҆ска́лосѧ мѣ́сто.

и҃. Ѹ҆кора́ѧ бо и҆̀хъ глаго́летъ: сѐ дні́е грѧдꙋ́тъ, глаго́летъ Гдь: и҆ совершꙋ̀ на до́мъ І҆и҃левъ и҆ на до́мъ І҆ꙋ́довъ завѣ́тъ но́въ:

ѳ҃. Не по завѣ́тꙋ, є҆го́же сотвори́хъ ѻ҆ц҃є́мъ и҆́хъ, въ де́нь, въ ѻ҆́ньже є҆́мшꙋ мѝ и҆́хъ за рꙋ́кꙋ, и҆звестѝ и҆́хъ ѿ землѝ Є҆гѵ́петскїѧ: занѐ ті́и не пребы́ша въ завѣ́тѣ мое́мъ, и҆ а҆́зъ нерадѝхъ ѡ҆ ни́хъ, глаго́летъ Гдь:

і҃. Ꙗ҆́кѡ се́й завѣ́тъ, є҆го́же завѣща́ю до́мꙋ І҆и҃левꙋ по ѻ҆нѣ́хъ днѣ́хъ, глаго́летъ Гдь: даѧ̀ зако́ны моѧ̀ въ мы́сли и҆́хъ, и҆ на сердца́хъ и҆́хъ напишꙋ̀ и҆̀хъ: и҆ бꙋ́дꙋ и҆̀мъ Бг҃ъ, и҆ ті́и бꙋ́дꙋтъ мнѣ̀ лю́дїе.

а҃і. И҆ не и҆́мать наꙋчи́ти кі́йждо и҆́скреннѧго своегѡ̀, и҆ кі́йждо бра́та своегѡ̀, глаго́лѧ, позна́й Гдⷭ҇а: ꙗ҆́кѡ всѝ ѹ҆вѣ́дѧтъ мѧ̀ ѿ ма́ла да́же и҆ до вели́ка и҆́хъ,

в҃і. Занѐ ми́лостивъ бꙋ́дꙋ непра́вдамъ и҆́хъ, и҆ грѣхѡ́въ и҆́хъ и҆ беззако́нїй и҆́хъ не и҆́мамъ помѧнꙋ́ти ктомꙋ̀.

г҃і. Внегда́ же глаго́летъ, но́въ, ѡ҆бветшѝ пе́рвагѡ: а҆ ѡ҆бветшава́ющее и҆ состарѣва́ющеесѧ, бли́зъ є҆́сть и҆стлѣ́нїѧ.

ГЛАВА̀ ѳ҃.

а҃. И҆мѣ́ѧше ѹ҆́бѡ пе́рваѧ ски́нїѧ ѡ҆правда́нїѧ слꙋ́жбы, с҃тое же лю́дское.

в҃. Ски́нїѧ бо соѡрꙋжена̀ бы́сть пе́рваѧ, въ не́йже свѣти́льникъ и҆ трапе́за и҆ предложе́нїе хлѣ́бѡвъ, ꙗ҆́же глаго́летсѧ ст҃аѧ.

г҃. По вторѣ́й же завѣ́сѣ ски́нїѧ глаго́лемаѧ, ст҃аѧ ст҃ы́хъ.

6. Но сега, *Христосъ* улучи *толкозь* по прѣвъсходно служеніе, споредъ колкото е и ходатай на по добръ завѣтъ, който е узаконенъ на по добры обѣщанія.

7. Защото ако бѣше онзи първый-тъ *завѣтъ* безъ недостатъкъ, не бы ся искало мѣсто за вторый-тъ.

8. Защото като гы укорява, казува: Ето идѫтъ дни, казува Господь, и ще направіѫ новъ завѣтъ съ домъ-тъ Израилевъ и съ домъ-тъ Іудинъ;

9. Не по завѣтъ-тъ който направихъ съ отцы-тѣ имъ въ день-тъ когато гы хванѫхъ за рѫкѫ да гы изведѫ отъ земіѭ-тѫ Египетскѫ; защото тѣ не устояхѫ въ завѣтъ-тъ ми, и азъ не радихъ за тѣхъ, казува Господь.

10. Защото тойзи е завѣтъ-тъ който ще завѣщаіѫ съ домъ-тъ Израилевъ слѣдъ онѣзи дни, казува Господь; ще вложѫ мои-тѣ законы въ умъ-тъ имъ, и ще гы напишѫ на сърдца-та имъ, и ще имъ бѫдѫ Богъ, и тѣ ще ми бѫдѫтъ народъ.

11. И нѣма да учи всякой ближній-тъ си, и всякой брата си, и да му казува: Познай Господа; защото тѣ всичкы ще мя познаіѫтъ, отъ малъкъ до голѣмъ;

12. Защото ще бѫдѫ милостивъ на тѣхны-тѣ неправды, и грѣхове-тѣ имъ и беззаконія-та имъ нѣма вече да поменѫ.

13. А като казува новъ овехти първый-тъ; а което овехтѣва и остарѣва то е близу до унищоженіе.

ГЛАВА 9.

1. И първый-тъ *завѣтъ* имаше постановленія за богослуженіе, и святилище земно.

2. Защото ся направи скинія, първа-та, въ коіѫто бѣше и свѣтилникъ-тъ, и трапеза-та, и прѣдложеніе-то на хлѣбове-тѣ; която ся казува Святая.

3. А задъ вторѫ-тѫ завѣсѫ *имаше* скинія, която ся казуваше Святая святыхъ;

д҃. Зла́тꙋ и҆мꙋ́щи кади́льницꙋ, и҆ ковче́гъ завѣ́та ѡ҆кова́нъ
всю́дꙋ зла́томъ, въ не́мже ста́мна злата̀ и҆мꙋ́щаѧ ма́ннꙋ, и҆
же́злъ А҆арѡ́новъ прозѧ́бшїй, и҆ скрижа̑ли завѣ́та:

є҃. Превы́ше же є҆гѡ̀ Херꙋві́ми сла́вы, ѡ҆сѣнѧ́ющїи ѻ҆лта́рь:
ѡ҆ ни́хже не лѣ́ть ны́нѣ глаго́лати подро́бнꙋ.

ѕ҃. Си̑мъ же та́кѡ ᲂу҆стро́єнымъ, въ пе́рвꙋю ᲂу҆бѡ ски́нїю
вы́нꙋ вхожда́хꙋ свѧще́нницы слꙋ́жбы соверша́юще:

з҃. Во вторꙋ́ю же є҆ди́ною въ лѣ́то є҆ди́нъ а҆рхїере́й, не без̾
кро́ве, ю҆́же прино́ситъ за себѐ, и҆ ѡ҆ лю́дскихъ невѣ́же-
ствїихъ:

и҃. Сїѐ ꙗ҆влѧ́ющꙋ Д҃хꙋ ст҃о́мꙋ, ꙗ҆́кѡ не ᲂу҆ ꙗ҆ви́сѧ ст҃ы́хъ пꙋ́ть,
є҆щѐ пе́рвѣй ски́нїи и҆мꙋ́щей стоѧ́нїе:

ѳ҃. И҆́же при́тча во вре́мѧ настоѧ́щее ᲂу҆тверди́сѧ, въ не́же
да́рове и҆ же́ртвы прино́сѧтсѧ не могꙋ́щыѧ по со́вѣсти со-
верши́ти слꙋжа́щаго,

і҃. То́чїю въ бра́шнахъ и҆ питїѧ́хъ, и҆ разли́чныхъ ѡ҆мове́-
нїихъ, и҆ ѡ҆правда́нїихъ пло́ти, да́же до вре́мене и҆справле́нїѧ
належа̑щаѧ.

а҃і. Хр҃то́съ же прише́дъ А҆рхїере́й грѧдꙋ́щихъ бл҃гъ, бо́л-
шею и҆ соверше́ннѣйшею ски́нїею, нерꙋкотворе́нною, си́рѣчь,
не сеѧ̀ тва́ри,

в҃і. Ни кро́вїю ко́злею нижѐ те́лчею, но свое́ю кро́вїю, вни́де
є҆ди́ною во ст҃аѧ, вѣ́чное и҆скꙋпле́нїе ѡ҆брѣ́тый.

г҃і. А҆́ще бо кро́вь ко́злїѧ и҆ те́лчаѧ и҆ пе́пелъ ю҆́нчїй кро-
пѧ́щїй ѡ҆скверне́ныѧ ѡ҆свѧща́етъ къ пло́тстѣй чистотѣ̀:

д҃і. Ко́льмѝ па́че кро́вь Хр҃то́ва, и҆́же Д҃хомъ ст҃ы́мъ себѐ
принесѐ непоро́чна Бг҃ꙋ, ѡ҆чи́ститъ со́вѣсть на́шꙋ ѿ ме́ртвыхъ
дѣ́лъ, во є҆́же слꙋжи́ти на́мъ Бг҃ꙋ живꙋ̀ и҆ и҆́стинꙋ;

є҃і. И҆ сегѡ̀ ра́ди но́вомꙋ завѣ́тꙋ хода́тай є҆́сть, да сме́рти
бы́вшей, во и҆скꙋпле́нїе престꙋпле́нїй бы́вшихъ въ пе́р-

4. Която имаше златнѫ кадилницѫ, и ковчегъ-тъ на завѣтъ-тъ отъ всякѫдѣ обкованъ съсъ злато, дѣто бѣ златна-та стомна която имаше маннѫ-тѫ, и жезлъ-тъ Аароновъ който процавтѣ, и плочи-тѣ на завѣтъ-тъ;

5. И надъ него имаше херувими на славѫ-тѫ които осѣнявахѫ очистилище-то; за които не е *нужда* сега да говоримъ подробно.

6. И като бѣхѫ тѣзи така направены, въ първѫ-тѫ скиніѭ влѣзвахѫ всякога священницы-тѣ да совършаватъ богослуженіе-то;

7. А въ вторѫ-тѫ еднъжь въ годинѫ-тѫ *влъзваше* първосвященникъ-тъ самъ, не безъ кръвь, коѭто приносяше за себе си и за народны-тѣ отъ невѣдѣніе грѣхове.

8. Съ това показваше Духъ Святый, че пѫть-тъ за въ святилище-то не ся е явилъ, доклѣ стояше още първа-та скинія;

9. Която бѣше подобіе за тогашно-то врѣме, въ което ся приносяхѫ дарове и жъртвы, които не можахѫ да направятъ совършенъ по совѣсть тогозь който служаше,

10. *И които ся състоехѫ* само въ ядѣніе и піяніе и въ разны омыванія, и плътскы постановенія, установены до врѣме-то на поправяніе-то.

11. А когато Христосъ, първосвященникъ на бѫдѫщы-тѣ добрины дойде, прѣзъ по голѣмѫ-тѫ и по совършеннѫ-тѫ скиніѭ, която не бѣ съ рѫкѫ правенѫ, сирѣчь, не отъ таквѫзь направѫ,

12. Нито съ кръвь отъ козлы и отъ телцы, но съсъ собственнѫ-тѫ *си* кръвь влѣзе единъ пѫть въ святилище-то и придобы вѣчно искупуваніе.

13. Защото, ако кръвь-та отъ юнцы и отъ козлы, и пепель-та отъ юницѫ, съ коѭто ся поръсвахѫ осквърнени-тѣ, освящава за чистотѫ-тѫ на плъть-тѫ;

14. Колко повече кръвь-та на Христа, който чрѣзъ Духа вѣчнаго принесе себе си непороченъ Богу, ще очисти совѣсть-тѫ ви отъ мъртвы-тѣ дѣла, за да служите на Бога живаго!

15. И за това той е ходатай на новъ завѣтъ, да бы, чрѣзъ смърть-тѫ която станѫ за искупуваніе на прѣстѫпленія-та които

во́мъ завѣ́тѣ, ѡ҆бѣтова́нїе вѣ́чнагѡ наслѣ́дїѧ прїи́мꙋтъ зва́ннїи.
ѕ҃i. И҆дѣ́же бо завѣ́тъ, сме́рти нꙋ́жно є҆́сть вноси́тисѧ завѣща́ющагѡ.
з҃i. Завѣ́тъ бо въ ме́ртвыхъ и҆звѣ́стенъ є҆́сть, поне́же ничесѡ́же мо́жетъ, є҆гда̀ жи́въ є҆́сть завѣщава́ѧй.
и҃i. Тѣ́мже ни пе́рвый без̾ кро́ве ѡ҆бновле́нъ бы́сть.
д҃i. Рече́ннѣй бо бы́вшей вса́кой за́повѣди по зако́нꙋ ѿ Мѡѷсе́а всѣ́мъ лю́демъ, прїе́мь кро́вь ко́злїю и҆ те́лчꙋю, съ водо́ю и҆ во́лною червле́ною и҆ ѷссѡ́помъ, са́мыѧ же тыѧ кни̑ги, и҆ всѧ̀ лю́ди покропѝ,
к҃. Глаго́лѧ: сїѧ̀ кро́вь завѣ́та, є҆го́же завѣща̀ къ ва́мъ Бг҃ъ:
к҃а. И҆ ски́нїю же и҆ всѧ̀ сосꙋ́ды слꙋже́бныѧ кро́вїю та́кожде покропѝ.
к҃в. И҆ ѿню́дъ кро́вїю всѧ̑ ѡ҆чища́ютсѧ по зако́нꙋ, и҆ без̾ кровопроли́тїѧ не быва́етъ ѡ҆ставле́нїе.
к҃г. Нꙋ́жда ᲂу҆̀бо бя́ше ѡ҆́бразѡмъ небе́сныхъ си́ми ѡ҆чища́тисѧ: са́мѣмъ же небе́снымъ лꙋ́чшими же́ртвами, па́че си́хъ.
к҃д. Не въ рꙋкотворє́ннаѧ бо ст҃а̑ѧ вни́де Хрт҃о́съ, противообра̑знаѧ и҆́стинныхъ, но въ са́мое не́бо, ны́нѣ да ѧ҆ви́тсѧ лицꙋ̀ Бж҃їю ѡ҆ на́съ:
к҃є. Ни́жѐ да мно́гажды прино́ситъ себѐ, ѧ҆́коже первосвѧще́нникъ вхо́дитъ во ст҃а̑ѧ (ст҃ы́хъ) по всѧ̀ лѣ́та съ кро́вїю чꙋжде́ю:
к҃ѕ. Поне́же подоба́ше бы є҆мꙋ̀ мно́жицею страда́ти ѿ сложе́нїѧ мі́ра: ны́нѣ же є҆ди́ною въ конча́нꙋ вѣкѡ́въ, во ѿмета́нїе грѣха̀, же́ртвою своє́ю ѧ҆ви́сѧ.
к҃з. И҆ ѧ҆́коже лежи́тъ человѣ́кѡмъ є҆ди́ною ᲂу҆мре́ти, пото́мъ же сꙋ́дъ:
к҃и. Та́кѡ и҆ Хрт҃о́съ є҆ди́ною принесе́сѧ, во є҆́же вознестѝ мно́гихъ грѣхѝ, второ́е без̾ грѣха̀ ѧ҆ви́тсѧ, ждꙋ́щымъ є҆го̀ во спасе́нїе.

станѫхѫ въ първый-тъ завѣтъ, да зематъ призовани-тѣ обѣщаніе-то на вѣчно-то наслѣдіе.

16. Защото дѣто има завѣщаніе, трѣбува да стане и смърть-та на завѣщатель-тъ.

17. Защото завѣщаніе-то е дѣйствително вслѣдъ смърть-тѫ на умрѣлы-тѣ, понеже никога нѣма силѫ доклѣ е живъ завѣщатель-тъ.

18. За това нито първый-тъ *завѣтъ* бы утвърденъ безъ кръвь.

19. Защото като прочете Моисей всякѫ заповѣдь отъ законъ-тъ прѣдъ всичкый-тъ народъ, зѣ кръвь-тѫ на телцы-тѣ и на козлы-тѣ, съ водѫ и чървенѫ вълнѫ и иссопъ, та поръси и самѫ-тѫ книгѫ и всичкый-тъ народъ,

20. И казуваше: Това *е* кръвь-та на завѣтъ-тъ, който ви завѣща Богъ.

21. Подобно и скиніѭ-тѫ и всичкы-тѣ служебны сѫдове поръси съ кръвь-тѫ.

22. И по закону почти всичко съ кръвь ся очистя; и безъ кръвопролитіе прощеніе не бива.

23. И тъй нужда бѣше, образи-тѣ на небесны-тѣ да ся очищаватъ съ тѣзи; а самы-тѣ небесны съсъ жьртвы по добры отъ тѣзи.

24. Защото Христосъ не влѣзе въ святилища съ рѫкѫ направены, които бѣхѫ прѣобразованія на истинскы-тѣ, но въ само-то небе, да ся яви сега прѣдъ лице-то Божіе за насъ:

25. Нито за да приноси себе си много пѫти, както първосвященникъ-тъ влѣзува въ святилище-то всякѫ годинѫ съ чуждѫ кръвь;

26. (Защото тогази трѣбуваше да пострада много пѫти отъ създаніе міра;) а сега еднъжь ся яви въ свършуваніе-то на вѣкове-тѣ, да отмахне грѣхъ-тъ, чрѣзъ пожьртвованіе-то на себе си.

27. И както е опрѣдѣлено на человѣцы-тѣ еднъжь да умрѫтъ, а послѣ сѫдъ;

28. Така и Христосъ, понеже еднъжь бы принесенъ за да дигне грѣхове-тѣ на мнозина, ще ся яви вторый пѫть безъ грѣхъ, на тѣзи които го чакатъ, за спасеніе.

Глава̀ і҃.

а҃. Сѣ́нь бо и҆мы́й зако́нъ гряду́щихъ бл҃гъ, (а҃) не са́мый
ѻ҆́бразъ веще́й, на вся́кое лѣ́то тѣ́мижде жє́ртвами, и҆̀хже
прино́сятъ вы́нꙋ, никогда́же мо́жетъ пристꙋпа́ющихъ совер-
ши́ти.
в҃. Поне́же преста́ли бы бы́ти приноси́мы, ни є҆ди́нꙋ ктомꙋ̀
и҆мꙋ́щымъ со́вѣсть ѿ грѣсѣ́хъ слꙋжа́щымъ, є҆ди́ною ѡ҆чище́н-
нымъ.
г҃. Но въ ни́хъ воспомина́нїе грѣхѡ́въ на ко́ежде лѣ́то бы-
ва́етъ:
д҃. Невозмо́жно бо кро́ви ю҆́нчей и҆ ко́злей ѿпꙋща́ти
грѣхѝ.
є҃. Тѣ́мже входѧ̀ въ мі́ръ, глаго́летъ: жє́ртвы и҆ прино-
ше́нїѧ не восхотѣ́лъ є҆сѝ, тѣ́ло же соверши́лъ мѝ є҆сѝ:
ѕ҃. Всесожже́нїй и҆ ѿ грѣсѣ̀ не бл҃говоли́лъ є҆сѝ.
з҃. Тогда̀ рѣ́хъ: сѐ и҆дꙋ̀, въ главизнѣ̀ кни́жнѣй написа́сѧ
ѡ҆ мнѣ̀, є҆́же сотвори́ти во́лю твою̀, Бж҃е.
и҃. Вы́ше глаго́лѧ: Ꙗ҆́кѡ жє́ртвы и҆ приноше́нїѧ и҆ всесож-
же́нїй и҆ ѿ грѣсѣ́хъ не восхотѣ́лъ є҆сѝ, нижѐ бл҃говоли́лъ є҆сѝ,
ꙗ҆̀же по зако́нꙋ прино́сѧтсѧ,
ѳ҃. Тогда̀ речѐ: сѐ и҆дꙋ̀ сотвори́ти во́лю твою̀, Бж҃е: ѿе́м-
летъ пе́рвое, да второ́е поста́витъ:
і҃. Ѡ҆ не́йже во́ли ѡ҆свѧще́ни є҆смы̀ принесе́нїемъ тѣ́ла Ї҆и҃съ
Хр҃то́ва є҆ди́ною.
а҃і. И҆ вся́къ ᲂу҆́бѡ свѧще́нникъ стои́тъ на вся́къ де́нь слꙋжа̀,
и҆ ты́ѧжде мно́жицею принося̀ жє́ртвы, ꙗ҆̀же никогда́же мо́-
гꙋтъ ѿѧ́ти грѣхѡ́въ:
в҃і. Се́й же є҆ди́нꙋ ѿ грѣсѣ́хъ прине́съ жє́ртвꙋ, всегда̀
сѣди́тъ ѡ҆деснꙋ́ю Бг҃а,
г҃і. Про́чее ѡ҆жида́ѧ, до́ндеже положа́тсѧ врази̑ є҆гѡ̀ подно́-
жїе нѡ́гъ є҆гѡ̀.

ГЛАВА 10.

1. Защото законъ-тъ като имаше сѣнкѫ на бѫдѫщы-тѣ добрины *а* не самый-тъ образъ на вещи-тѣ, никога не може да направи съвършенны тѣзи които прихождатъ, съ исты-тѣ жъртвы които приносятъ всякѫ годинѫ непрѣстанно.

2. Понеже *инакъ* бы прѣстанѫли да гы приносятъ; защото жъртво-приносители-тѣ еднъжь очистени, не бы имали вече никое *обличеніе на* совѣсть-тѫ за грѣхове;

3. Но въ тѣзи *жъртвы быва* всякѫ годинѫ въспоминаніе на грѣхове-тѣ.

4. Защото е невъзможно кръвь отъ юнцы и отъ козлы да отнема грѣхове.

5. За това когато влѣзваше въ свѣтъ-тъ казува: Жьртвѫ и приношеніе не си поискалъ, но приготвилъ си ми тѣло.

6. Всесожженія и *приношенія* за грѣхъ не ти сѫ угодны.

7. Тогази рѣкохъ: Ето идѫ, (въ главизнѫ-тѫ на книгѫ-тѫ е писано за мене,) да сторѭ волѭ-тѫ ти, о Боже.

8. По горѣ бѣ реклъ: Жьртвѫ и приношеніе и всесожженія и *приношенія* за грѣхъ не си поискалъ, нито ти сѫ угодны, (които ся приносятъ споредъ законъ-тъ;)

9. Тогази рече: Ето идѫ, да сторѭ волѭ-тѫ ти, о Боже. Отнема първо-то, да постанови второ-то.

10. Съ коѭто волѭ смы освятени, чрѣзъ приношеніе-то на тѣло-то Іисусъ Христово *принесено* единъ пѫть.

11. И всякой священникъ стои та служи всякой день, и приноси много пѫти исты-тѣ жъртвы, които не могѫтъ никога да отнемѫтъ грѣхове.

12. Но той като принесе еднѫ жъртвѫ за грѣхове-тѣ, сѣднѫ за вынѫгы отдесно на Бога,

13. Та чака доклѣ ся положатъ врагове-тѣ му подножіе на нозѣ-тѣ му.

д҃і. Є҆ди́нѣмъ бо приноше́нїемъ соверши́лъ є҆́сть во вѣ́ки
ѡ҆свѧща́емыхъ.
є҃і. Свидѣ́тельствѹетъ же на́мъ и҆ Дх҃ъ ст҃ы́й: по рече́н-
номѹ бо пре́жде:
ѕ҃і. Се́й завѣ́тъ, є҆го́же завѣща́ю къ ни́мъ по дне́хъ ѻ҆́нѣхъ,
глаго́летъ Гд҇ь, да́ѧ зако́ны моѧ̑ на сердца̀ и҆́хъ, и҆ въ помыш-
ле́нїихъ и҆́хъ напишѹ̀ и҆́хъ:
з҃і. Та́же глаго́летъ (Гд҇ь:) и҆ грѣхѡ́въ и҆́хъ и҆ беззако́нїй
и҆́хъ не и҆́мамъ помѧнѹ́ти ктомѹ̀.
и҃і. А҆̀ и҆дѣ́же ѿпѹще́нїе си́хъ, ктомѹ̀ нѣ́сть приноше́нїѧ ѡ҆
грѣсѣ́хъ.
ѳ҃і. И҆́мѹще ѹ҆̀бо дерзнове́нїе, бра́тїе, входи́ти во ст҃аѧ кро́-
вїю І҆и҃съ Хр҇то́вою, пѹте́мъ но́вымъ и҆ живы́мъ,
к҃. Є҆го́же ѡ҆бнови́лъ є҆́сть на́мъ завѣ́сою, си́рѣчь пло́тїю
свое́ю,
к҃а. И҆ і҆ере́а вели́ка на́дъ до́момъ Бж҃їимъ:
к҃в. Да прістѹпа́емъ со и҆́стиннымъ се́рдцемъ во и҆звѣ-
ще́нїи вѣ́ры, ѡ҆кропле́ни сердцы̀ ѿ со́вѣсти лѹка́выѧ: и҆ и҆змо-
ве́ни тѣлесы̀ водо́ю чи́стою:
к҃г. Да держи́мъ и҆сповѣ́данїе ѹ҆пова́нїѧ неѹкло́нное: вѣ́-
ренъ бо є҆́сть ѡ҆бѣща́вый:
к҃д. И҆ да разѹмѣва́емъ дрѹ́гъ дрѹ́га въ поѡщре́нїи любвѐ
и҆ до́брыхъ дѣ́лъ,
к҃є. Не ѡ҆ставлѧ́юще собра́нїѧ своегѡ̀, ꙗ҆́коже є҆́сть нѣ̑кимъ
ѻ҆бы́чай, но дрѹ́гъ дрѹ́га подвиза́юще: и҆ толи́кѡ па́че, є҆ли́кѡ
ви́дите приближа́ющїйсѧ де́нь (сѹ́дный.)
к҃ѕ. Во́лею бо согрѣша́ющымъ на́мъ по прїѧ́тїи ра́зѹма
и҆́стины, ктомѹ̀ ѡ҆ грѣсѣ́хъ не ѡ҆брѣта́етсѧ же́ртва:
к҃з. Стра́шно же нѣ́кое ча́ѧнїе сѹда̀, и҆ ѻ҆гнѧ̀ ре́вность по-
ѧ́сти хотѧ́щагѡ сопроти̑вныѧ.
к҃и. Ѿве́ргсѧ кто̀ зако́на Мѡѷсе́ова, без̾ милосе́рдїѧ при
двои́хъ и҆лѝ трїе́хъ свидѣ́телехъ ѹ҆мира́етъ:
к҃ѳ. Коли́кѡ мни́тѐ го́ршїѧ сподо́битсѧ мѹ́ки, и҆́же Сн҃а

14. Защото съ едно приношеніе направи *еднъжь* за вынѫгы съвършенны освящаемы-тѣ.

15. А и Духъ Святый свидѣтелствува намъ; защото, като рече понапрѣдъ:

16. Тойзи *е* завѣтъ, който ще имъ завѣщаѭ слѣдъ онѣзи дни, казува Господь: Ще вложѫ законы-тѣ си въ сърдца-та имъ, и ще гы напишѫ въ умове-тѣ имъ,

17. *Прилага,* грѣхове-тѣ имъ и беззаконія-та имъ нѣма вече да поменѫ.

18. А дѣто *има* прощеніе за тѣхъ, нѣма вече приношеніе за грѣхъ.

19. И тъй, братіе, като имамы дързновеніе да влѣземъ въ святилище-то чрѣзъ кръвь-тѫ Іисусовѫ,

20. Прѣзъ новый-тъ и живый-тъ пѫть, който е той отворилъ за насъ прѣзъ завѣсѫ-тѫ, (сирѣчь плъть-тѫ си),

21. И *като имамы* великъ Священникъ надъ Божій-тъ домъ,

22. Нека пристѫпвамы съ истинно сърдце въ пълнѫ вѣрѫ, съсъ сърдца очистены отъ лукавѫ совѣсть, и съ тѣло измыто въ чистѫ водѫ.

23. Нека държимъ непоколебимо исповѣданіе-то на надеждѫ-тѫ; защото е вѣренъ той, който ся обѣща;

24. И да ся грыжимъ единъ за другый, да ся поощрявамы на любовь и на добры дѣла.

25. Да не оставямы събираніе-то си, както иматъ обычай нѣкои си, но да ся подканямы *единъ другый;* и толко повече, колкото виждате че день-тъ наближава.

26. Защото ако ный съгрѣшавамы самоволно отъ какъ смы познали истинѫ-тѫ, не остава вече жъртва за грѣхове,

27. Но страшно нѣкое ожиданіе на сѫдъ, и разяреніе на огнь-тъ, който ще испояде противницы-тѣ.

28. Ако бы нѣкой да ся отрече отъ законъ-тъ Моисеевъ, при двама или трима свидѣтели умира безъ пожалваніе:

29. За колко по жестоко наказаніе, мыслите, ще ся удостои

Бж҃їа попра́вый, и҆ кро́вь заве́тнѹю скве́рнѹ возмни́въ, е҆́юже ѡ҆свати́са, и҆ Дх҃а бл҃года́ти ѹ҆кори́вый;

л҃. Вѣ́мы бо ре́кшаго: мнѣ̀ ѿмще́нїе, а҆́зъ возда́мъ, глаго́летъ Гд҇ь. И҆ па́ки: ꙗ҆́кѡ сѹ́дитъ Гд҇ь лю́демъ свои̑мъ.
л҃а. Стра́шно е҆́сть е҆́же впа́сти въ рѹ́цѣ Бг҃а жи-ва́гѡ.
л҃в. Воспомина́йте же пе́рвыѧ дни̑ ва́ша, въ ни́хже про-свѣти́вшесѧ мнѡ́гїѧ стра́сти претерпѣ́сте страда́нїй:
л҃г. О҆́во ѹ҆́бѡ, поноше́нми и҆ скорбми̑ позо́ръ бы́вше: о҆́во же, ѻ҆́бщницы бы́вше живѹ́щымъ та́кѡ:
л҃д. И҆́бо ѹ҆́замъ мои́мъ пострада́сте, и҆ разграбле́нїе и҆мѣ́-нїй ва́шихъ съ ра́достїю прїа́сте, вѣ́дѹще и҆мѣ́ти себѣ̀ и҆мѣ́-нїе на нб҃се́хъ пребыва́ющее и҆ лѹ́чшее.
л҃е. Не ѿлага́йте ѹ҆́бо дерзнове́нїѧ ва́шегѡ, е҆́же и҆́мать мздовоздаѧ́нїе вели́ко:
л҃ѕ. Терпѣ́нїѧ бо и҆́мате потре́бѹ, да во́лю Бж҃їю сотво́рше, прїи́мете ѡ҆бѣтова́нїе.
л҃з. Е҆щѐ бо ма́ло е҆ли́кѡ, грѧды́й прїи́детъ и҆ не ѹ҆кос-ни́тъ.
л҃и. А҆ пра́ведный ѿ вѣ́ры жи́въ бѹ́детъ: и҆ а҆́ще ѡ҆бине́тсѧ, не бл҃говоли́тъ дѹша̀ моѧ̀ ѡ҆ не́мъ.
л҃ѳ. Мы́ же (бра́тїе) нѣ́смы ѡ҆бинове́нїѧ въ поги́бель, но вѣ́ры въ снабдѣ́нїе дѹши̑.

Глава̀ а҃i.

а҃. Е҆́сть же вѣ́ра, ѹ҆пова́емыхъ и҆звѣще́нїе, веще́й ѡ҆бли-че́нїе неви́димыхъ:
в҃. Въ се́й бо свидѣ́тельствовани бы́ша дре́внїи.

г҃. Вѣ́рою, разѹмѣва́емъ соверши́тисѧ вѣкѡ́мъ глаго́ломъ Бж҃їимъ, во е҆́же неѧвлѧ́емыхъ ви́димымъ бы́ти.

тойзи който е потъпкалъ Сына Божія, и е възималъ за скверня
кръвь-тѫ на завѣтъ-тъ съ коѭто е освятенъ, и е укорилъ Духъ-тъ
на благодать-тѫ?
30. Защото знаемъ тогози що е реклъ: Менѣ *принадлежи* от-
мъщеніе-то, азъ ще заплатѭ, казува Господь. И пакъ: Господь
ще сѫди свой-тъ народъ.
31. Страшно е да падне нѣкой въ рѫцѣ-тѣ на Бога живаго.
32. Докарвайте си още на умъ първы-тѣ дни, въ които, отъ какъ
ся просвѣтихте, прѣтърпѣхте голѣмѫ борбѫ на страданія,
33. Кога опозорявани съ хулы и скърби, кога пакъ като участву-
вахте на тѣзи които страдахѫ така.
34. Защото показахте состраданіе на мои-тѣ оковы, и на радо
сърдце пріяхте разграбуваніе-то на имотъ-тъ си, като знаяхте че
имате за себе си на небеса по добръ и траенъ имотъ.
35. И тъй не напущайте дързновеніе-то си, което има голѣмо
въздаяніе.
36. Защото ви трѣбува търпѣніе, за да сторите волѭ-тѫ Божіѭ,
и да получите обѣщаніе-то.
37. Защото още твърдѣ малко врѣме, *и* ще дойде тойзи който
има да дойде, и не ще да ся забави.
38. А праведный-тъ отъ вѣрѫ-тѫ ще бѫде живъ, и ако ся
дръпне *нѣкой* назадъ не ще да благоволи въ него душа-та ми.
39. Ный обаче не смы отъ тѣзи които ся дръпнуватъ назадъ въ
погибель, но отъ тѣзи които вѣруватъ за спасеніе на душѫ-тѫ.

ГЛАВА 11.

1. А вѣра-та е осѫществованіе на онѣзи нѣща за които ся
надѣемъ, *и* изявеніе на нѣща които не ся виждатъ.
2. Защото чрѣзъ неѭ быдохѫ засвидѣтелствовани староврѣмен-
ни-тѣ.
3. Съ вѣрѫ разумѣвамы че свѣтъ-тъ бы создаденъ съсъ слово-
то Божіе, щото отъ неявляемы станѫхѫ видимы-тѣ.

д. Вѣрою, множайшую жертву Авель паче Каіна принесе Богу, еюже свидѣтельствованъ бысть быти праведникъ, свидѣтельствующу w дарѣхъ егw Богу: и тою оумерый еще глаголетъ.

є. Вѣрою, Енwхъ преложенъ бысть не видѣти смерти: и не wбрѣташеся, занѣ преложи его Богъ. прежде бо преложенія егw свидѣтельствованъ бысть, ꙗкw оугоди Богу:

ѕ. Без вѣры же не возможно оугодити Богу: вѣровати же подобаетъ приходящему къ Богу, ꙗкw есть, и взыскающымъ его мздовоздатель бываетъ.

з. Вѣрою, wвѣтъ пріимъ Нwе, w сихъ, ꙗже не оу видѣ, оубоявся, сотвори ковчегъ во спасеніе дому своегw: еюже wсуди (весь) міръ, и правды, ꙗже по вѣрѣ, бысть наслѣдникъ.

и. Вѣрою, зовомъ Авраамъ послуша изыти на мѣсто, еже хотяше пріяти въ наслѣдіе, и изыде не вѣдый, камw грядетъ.

ѳ. Вѣрою, пріиде Авраамъ на землю wбѣтованія, ꙗкоже на чужду, въ кровы вселився, со Исаакомъ и Іакwвомъ снаслѣдникома wбѣтованія тогwжде:

і. Жда́ше бо wснованія имущагw града, емуже художникъ и содѣтель Богъ.

аі. Вѣрою, и сама Сарра неплоды силу во оудержаніе сѣмене пріятъ, и паче времене возраста роди, понеже вѣрна непщева wбѣтовавшаго.

ві. Тѣмже и w единагw родишася, да еще оумерщвленнагw, ꙗкоже ѕвѣзды небныя множествомъ, и ꙗкw песокъ вскрай моря безчисленный.

гі. По вѣрѣ оумроша сіи вси, не пріемше wбѣтованій, но издалеча видѣвше а, и цѣловавше, и исповѣдавше, ꙗкw страннiи и пришелцы суть на земли.

ді. Ибо таковая глаголющіи, ꙗвляютъ, ꙗкw отечествія взыскуютъ.

4. Съ вѣрѫ Авель принесе Богу жьртвѫ по добрѫ отъ Каиновѫ-тѫ, чрѣзъ коѭто быде засвидѣтелствованъ че е праведенъ, понеже Богъ даде свидѣтелство за дарове-тѣ му; и чрѣзъ неѭ и слѣдъ смьрть-тѫ си, още говори.

5. Съ вѣрѫ Енохъ бы прѣселенъ да не види смьрть; и не ся намѣрваше, защото го прѣсели Богъ; понеже прѣди прѣселеніе-то му засвидѣтелствованъ бы че е благоугодилъ Богу:

6. А безъ вѣрѫ не е възможно да угоди *нѣкой Богу*; защото който прихожда при Бога, трѣба да повѣрува че има *Богъ*, и че той бива мьздовоздатель на тѣзи които го търсятъ.

7. Съ вѣрѫ Ное, увѣдоменъ отъ Бога за нѣща които не бѣхѫ още видимы, убоя ся, и направи ковчегъ за спасеніе на домъ-тъ си; чрѣзъ който осѫди свѣтъ-тъ, и станѫ наслѣдникъ на правдѫ-тѫ която е отъ вѣрѫ-тѫ.

8. Съ вѣрѫ послуша Авраамъ, когато ся призоваваше да излѣзе *и отиде* на мѣсто-то, което имаше да земе въ наслѣдіе, и излѣзе безъ да знае дѣ отхожда.

9. Съ вѣрѫ ся засели въ обѣщаннѫ-тѫ земѭ както на чуждѫ, и живѣяше въ шатры съ Исаака и Іакова сонаслѣдницы-тѣ на исто-то обѣщаніе.

10. Защото очакуваше градъ-тъ който има основанія, *и* на който художникъ и създатель е Богъ.

11. Съ вѣрѫ и сама Сарра прія силѫ да зачне, и като бѣше прѣминѫла возрастъ-тъ си роди; понеже позна за вѣренъ тогозь, който ся обѣща.

12. За това и отъ едного *человѣка*, а и той замьртвѣлъ, народихѫ ся множество колкото звѣзды-тѣ на небе-то, и като пѣсъкъ-тъ който е по край море-то, и който не може да ся прѣброи.

13. Всичкы тѣзи въ вѣрѫ умрѣхѫ, безъ да пріимѫтъ обѣщанія-та, но отъ далечь гы видѣхѫ, и увѣрихѫ ся, и поздравихѫ *гы*, като исповѣдахѫ че сѫ странни и пришелци на земѭ-тѫ.

14. Защото които така говорятъ, показуватъ че търсятъ отечество.

еі. И аще бы убо оно поминали, из негоже изыдоша, имели бы время возвратитися:
зі. Ныне же лучшаго желают, сиречь небеснаго. темже не стыдится сими Бг, Бг нарицатися их: уготова бо им град.
зі. Верою приведе Авраам Исаака искушаемь, и единороднаго приношаше обетования приемый,

иі. К немуже глаголано бысть: яко о Исааце наречется тебе семя:
ді. Помысливъ, яко и из мертвых воскресити силен есть Бг, темже того и в притчи прият.
к. Верою, о грядущих блгослови Исаак Иакова и Исава.
ка. Верою, Иаков умирая коегождо сына Иосифова блгослови: и поклонися на верх жезла его.
кв. Верою, Иосиф умирая, о исхождении сынов Иилевых памятствова, и о костех своих заповеда.

кг. Верою, Моисей родився сокровен бысть три мцы от отец своих, зане видеша красно отроча: и не убояшася повеления царева.
кд. Верою, Моисей велик быв, отвержеся нарицатися сын дщере Фараоновы,
ке. Паче же изволи страдати с людми Бжіими, нежели имети временную греха сладость:
кѕ. Болшее богатство вменив Египетских сокровищ поношение Хртово: взираше бо на мздовоздаяние.

кз. Верою, остави Египет, не убоявся ярости царевы: невидимаго бо яко видя, терпяше.
ки. Верою сотвори пасху и пролитие крове, да не погубляяй первородная, коснется их.

15. И ако помняхѫ онова отъ което бѣхѫ излѣзли, намѣрили бихѫ врѣме да ся завърнѫтъ.

16. Но сега желаѭтъ едно по добро, сирѣчь небесно-то *отечество;* за това Богъ не ся срамува за тѣхъ да ся казува тѣхенъ Богъ; защото имъ приготви градъ.

17. Съ вѣрѫ Авраамъ, когато го опытуваше *Богъ,* принесе Исаака *жъртвѫ,* и единородный-тъ си приносяше тойзи който прія обѣщанія-та,

18. Комуто бѣше ся рекло: Въ Исаака ще ти ся наименува сѣме;

19. Като си помысли че Богъ може да въскрьсява и отъ мьртвы, отъ дѣто по единъ начинъ *на въскрьсеніе* го и пріе назадъ.

20. Съ вѣрѫ Исаакъ благослови Іакова и Исава за това което имаше да стане.

21. Съ вѣрѫ Іаковъ като бѣше на умираніе, благослови всякого отъ сынове-тѣ Іосифовы, и поклони ся *като ся подпрѣ* на край-тъ на тоягѫ-тѫ си.

22. Съ вѣрѫ Іосифъ на умираніе прѣдизвѣсти за излѣзуваніе-то на сынове-тѣ Израилевы, и порѫча за кости-тѣ си.

23. Съ вѣрѫ, отъ какъ ся роди Моисей родители-тѣ му крыхѫ го три мѣсеца, защото видѣхѫ прѣкрасно дѣте-то; и не ся убояхѫ отъ царско-то повелѣніе.

24. Съ вѣрѫ Моисей, като дойде на възрастъ, отказа ся да ся нарича сынъ на Фараоновѫ-тѫ дъщерѭ,

25. И прѣдпочете по добрѣ да злостражде съ народъ-тъ Божій, а не да има кратковрѣменно наслажденіе на грѣхъ-тъ;

26. Като разсѫди че поношеніе-то за Христа е по голѣмо богатство отъ Египетскы-тѣ съкровища; защото гледаше на *бѫдѫщото* мъздовоздаяніе.

27. Съ вѣрѫ остави Египетъ, безъ да ся убои отъ гнѣвъ-тъ царевъ; защото утърпѣ като че гледаше Невидимаго.

28. Съ вѣрѫ направи пасхѫ-тѫ и попръскуваніе-то съ кръвьтѫ, да гы не докачи тойзи който погубваше първородны-тѣ.

к҃ѳ. Вѣ́рою прейдо́ша чермно́е мо́ре ѧ҆́ки по сꙋсѣ̀ земли̑: є҆гѡ́же и҆скꙋше́нїе прїе́мше Є҆гѵ́птѧне и҆стопи́шасѧ.
л҃. Вѣ́рою, стѣ́ны Ї҆ерїхѡ́нскїѧ падо́ша, ѡ҆бхожде́нїемъ седми́хъ дне́й.
л҃а. Вѣ́рою, Раа́въ бл꙯дница не поги́бе съ сопроти́вльшимисѧ прїи́мши сх҃о́дники съ ми́ромъ, (и҆ и҆́нымъ пꙋте́мъ и҆зве́дши.)
л҃в. И҆ что̀ є҆щѐ глаго́лю; не доста́нетъ бо мѝ повѣствꙋ́ющꙋ вре́мени ѡ҆ Гедеѡ́нѣ, Вара́цѣ же и҆ Самѱѡ́нѣ и҆ Ї҆еѳѳа́и, ѡ҆ Дв҃дѣ же, и҆ Самꙋи́лѣ, и҆ ѡ҆ [дрꙋги́хъ] проро́цѣхъ:
л҃г. И҆̀же вѣ́рою побѣди́ша ца̑рствїѧ, содѣ́ѧша пра́вдꙋ, полꙋчи́ша ѡ҆бѣтова̑нїѧ, загради́ша ѹ҆ста̀ львѡ́въ,
л҃д. Ѹ҆гаси́ша си́лꙋ ѻ҆́гненнꙋю: и҆збѣго́ша ѻ҆́стреѧ мечА̀, возмого́ша ѿ не́мощи, бы́ша крѣ́пцы во бране́хъ, ѡ҆брати́ша въ бѣ́гство полкѝ чꙋжди́хъ.
л҃є. Прїѧ́ша жєны̀ ѿ воскресе́нїѧ ме́ртвыхъ свои́хъ: и҆ні́и же и҆збїе́ни бы́ша, не прїе́мше и҆збавле́нїѧ, да лꙋ́чшее воскресе́нїе ѹ҆лꙋча́тъ:
л҃ѕ. Дрꙋзі́и же рꙋга́нїемъ и҆ ра́нами и҆скꙋше́нїе прїѧ́ша, є҆щѐ же и҆ ѹ҆́зами и҆ темни́цею,
л҃з. Ка́менїемъ побїе́ни бы́ша, претре́ни бы́ша, и҆скꙋше́ни бы́ша, ѹ҆бі́йствомъ мечА̀ ѹ҆мро́ша: проидо́ша въ ми́лотехъ, и҆ въ ко́зїихъ ко́жахъ, лише́ни, скорбѧ́ще, ѡ҆ѕло́блени,
л҃и. И҆̀хже не бѣ̀ досто́инъ (ве́сь) мі́ръ, въ пꙋсты́нѧхъ скита́ющесѧ и҆ въ гора́хъ и҆ въ верте́пахъ и҆ въ про́пастехъ земны́хъ.
л҃ѳ. И҆ сі́и всѝ послꙋ́шествовани бы́вше вѣ́рою, не прїѧ́ша ѡ҆бѣтова́нїѧ,
м҃. Бг҃ꙋ лꙋ́чшее что̀ ѡ҆ на́съ предзрѣ́вшꙋ, да не бе́з на́съ соверше́нство прїи́мꙋтъ.

ГЛАВА̀ В҃І.

а҃. Тѣ́мже ѹ҆̀бѡ и҆ мы̀ толи́къ и҆́мꙋще ѡ҆блежа́щъ на́съ ѻ҆́блакъ свидѣ́телей, го́рдость всѧ́кꙋ ѿло́жше, и҆ ѹ҆до́бь ѡ҆б-

29. Съ вѣрѫ прѣминѫхѫ Червено-то море както по сухо, на което като ся опытахѫ и Египтяни-тѣ издавихѫ ся.

30. Съ вѣрѫ паднѫхѫ стѣны-тѣ Іерихонскы слѣдъ седмодневно около тѣхъ обикаляніе.

31. Съ вѣрѫ Раавъ блудница не погынѫ наедно съ тѣзи които ся съпротивихѫ, като прія согледатели-тѣ съ миръ.

32. И какво още да говорѭ? защото не ще ми постигнѫ врѣме да приказувамъ за Гедеона, и Варака и Самсона и Іефѳае, за Давида още и Самуила и пророцы-тѣ;

33. Които съ вѣрѫ побѣдихѫ царства, работихѫ правдѫ, сполучихѫ обѣщанія, затулихѫ уста на львове,

34. Угасихѫ силѫ огненнѫ, избѣгнѫхѫ отъ остро-то на ножътъ, замогнѫхѫ ся отъ болѣсти, станѫхѫ силни на бой, обърнѫхѫ въ бѣгъ чужды войскы.

35. Пріяхѫ жены мьртвы-тѣ си въскрьснѫлы, а другы быхѫ мѫчени, като не рачихѫ да пріимѫтъ искупуваніе-то, за да получатъ по добро въскрьсеніе.

36. Другы пакъ прѣтеглихѫ присмѣхы и біенія, а още и тьмницы,

37. Съ камьніе быхѫ убити, съ трыонъ прѣтрыти, съ мѫкы мѫчени, съ ножъ заклани умрѣхѫ, скытахѫ ся въ овчы и козіи кожы, и тьрпѣхѫ оскудность, бѣдствія и злостраданія;

38. (Тѣ за които свѣтъ-тъ не бѣ достоинъ), скытахѫ ся по пустыни-тѣ, по горы-тѣ, по пещеры-тѣ и пропасти-тѣ на землѭ-тѫ.

39. И всичкы тѣзи, ако и да пріяхѫ *добро* свидѣтелство чрѣзъ вѣрѫ, не получихѫ обѣщаніе-то;

40. Защото Богъ прѣдусмотри нѣщо по добро за насъ, да не достигнѫтъ въ съвьршенство безъ насъ.

ГЛАВА 12.

1. Слѣдователно и ный, като смы обиколени отъ толкавъ облакъ свидѣтели, да отхвьрлимъ всякѫ теготѫ, и грѣхъ-тъ който *ны* лесно

стоѧ́телный грѣ́хъ, терпѣ́нїемъ да течѐмъ на предлежа́щїй на́мъ по́двигъ:
в҃. Взира́юще на нача́льника вѣ́ры, и҆ соверши́тела і҆и҃са, и҆́же вмѣ́стѡ предлежа́щїѧ є҆мꙋ̀ ра́дости, претерпѣ̀ кр҃тъ, ѡ҆ срамотѣ̀ нера́дивъ, ѡ҆десню́ю же престо́ла бж҃їѧ сѣ́де.
г҃. Помы́слите ᲂу҆̀бо таково́е пострада́вшаго ѿ грѣ́шникъ на себѐ прекосло́вїе, да не стꙋжа́ете, дꙋша́ми свои́ми ѡ҆сла-блѧ́еми.
д҃. Не ᲂу҆̀ до кро́ве ста́сте, проти́вꙋ грѣха̀ подвиза́ю-щесѧ,
є҃. И҆ забы́сте ᲂу҆тѣше́нїе, є҆́же ва́мъ ꙗ҆́кѡ сынѡ́мъ глаго́-летъ: сы́не мо́й, не пренемога́й наказа́нїемъ гд҇нимъ, нижѐ ѡ҆слабѣ́й, ѿ негѡ̀ ѡ҆блича́емь.
ѕ҃. Є҆го́же бо лю́битъ гдⷭ҇ь, нака́зꙋетъ: бїе́тъ же вса́каго сы́на, є҆го́же прїе́млетъ.
з҃. А҆́ще наказа́нїе терпитѐ, ꙗ҆́коже сыновѡ́мъ ѡ҆брѣта́етсѧ ва́мъ бг҃ъ: кото́рый бо є҆́сть сы́нъ, є҆гѡ́же не нака́зꙋетъ ѻ҆ц҃ъ;
и҃. А҆́ще же без̾ наказа́нїѧ є҆стѐ, є҆мꙋ́же прича́стницы бы́ша всѝ, ᲂу҆̀бо прелюбодѣ́йчищи є҆стѐ, а҆ не сы́нове.
ѳ҃. Къ си́мъ, пло́ти на́шей ѻ҆ц҃ы̀ и҆мѣ́хомъ наказа́тели, и҆ срамлѧ́хомсѧ: не мно́гѡ ли па́че повине́мсѧ ѻ҆ц҃ꙋ̀ дꙋховѡ́мъ и҆ жи́ви бꙋ́демъ;
і҃. Ѻ҆нѝ бо въ ма́ло дне́й, ꙗ҆́коже го́дѣ и҆̀мъ бѣ̀, нака́зовахꙋ на́съ: а҆ се́й на по́льзꙋ, да прича́стимсѧ ст҃ы́ни є҆гѡ̀.
а҃і. Вса́кое бо наказа́нїе въ настоѧ́щее вре́мѧ не мни́тсѧ ра́дость бы́ти, но печа́ль: послѣди́ же пло́дъ ми́ренъ наꙋче́-нымъ тѣ́мъ воздае́тъ пра́вды.
в҃і. Тѣ́мже ѡ҆сла́бленныѧ рꙋ́ки и҆ ѡ҆сла́бленнаѧ колѣ̑на и҆с-пра́вите,
г҃і. И҆ стєзѝ пра̑вы сотвори́те нога́ми ва́шими: да не хро́-мое совrати́тсѧ, но па́че да и҆сцѣлѣ́етъ.

сплита, и съ търпѣніе да тичамы на прѣдлежащо-то намъ поприще,

2. Като гледамы на Іисуса началникъ-тъ и съвършитель-тъ на вѣрѫ-тѫ, който заради прѣдлежащѫ-тѫ нему радость, прѣтърпѣ крьстъ, като прѣзрѣ срамъ-тъ, и сѣднѫ отдесно на прѣстолъ-тъ Божій.

3. Защото мыслѣте за тогозь който прѣтърпѣ на себе си таквозь противорѣчіе отъ грѣшны-тѣ, да ви не дотегнува, и да не бывате слабодушни.

4. Не сте ся съпротивили още до кръвь, като ся борите срѣщѫ грѣхъ-тъ.

5. И забравили сте увѣщаніе-то, което ви говори както и сынове, *и казува:* Сыне мой, не прѣзирай наказаніе-то Господне; нито да ослабѣвашь кога тя обличава.

6. Защото когото Господь обыча наказува *го;* и біе всякого сына, когото пріима.

7. Ако търпите наказаніе, Богъ ся докарува съ васъ като съсъ сынове; защото кой сынъ е когото не наказува баща *му?*

8. Ако ли сте безъ наказаніе, на което всичкы участвувахѫ, то сте прѣлюбодѣйчища а не сынове.

9. Освѣнь това, бащы-тѣ си по плъть имахмы наказатели, и почитахмы *гы;* не щемъ ли ся повече покори Отцу на духове-тѣ, и да бѫдемъ живи?

10. Защото тѣ за малко врѣме сѫ *ны* наказували споредъ каквото имъ е было угодно, а той за *нашѫ* ползѫ, да станемъ соучастници на неговѫ-тѫ святость.

11. И всяко наказаніе по настоящемъ не ся вижда да е на радость, но на скърбь; а послѣ приноси миренъ плодъ отъ правдѫ на тѣзи които сѫ обучени чрѣзъ него.

12. За това стегнѣте ослабнѫлы-тѣ си рѫцѣ, и разслабены-тѣ си коленѣ;

13. И направѣте на нозѣ-тѣ си правы пѫтища, да не ся искриви хромо-то, но повече да исцѣлѣе.

ді. Миръ имѣйте и стыню со всѣми, ихже кромѣ ни-
ктоже оузритъ Гда.
еі. Смотряюще, да не кто лишится блгодати Бжія: да не
кій корень горести выспрь прозябаяй, пакость сотворитъ,
и тѣмъ оскверня́тся мнози:
ѕі. Да не кто блудодѣй, или скверни́тель, якоже Исавъ,
иже за ядь едину отдалъ есть первородство своѐ.
зі. Вѣсте бо, яко и потомъ похотѣвъ наслѣдовати блго-
словеніе, отверженъ бысть: покаянія бо мѣста не обрѣте,
аще и со слезами поискалъ егѡ.
иі. Не приступисте бо къ горѣ осязаемѣй, и разгорѣв-
шемуся огню, и облаку, и сумраку, и бурѣ,
ѳі. И трубному звуку, и гласу глаголъ, егоже слышавшіи
отрекошася, да не приложится имъ слово:
к. Не терпяху бо повелѣвающаго: аще и звѣрь прико-
снется горѣ, каменіемъ побіенъ будетъ:

ка. И такѡ страшно бѣ видимое, Моѵсей рече: пристра-
шенъ есмь и трепетенъ.
кв. Но приступисте къ Сіѡнстѣй горѣ, и ко граду Бга
живагѡ, Іерлиму нбному, и тмамъ Агглѡвъ,
кг. Торжеству, и цркви первородныхъ на небесѣхъ напи-
санныхъ, и судіи всѣхъ Бгу: и дхѡмъ праведникъ совершен-
ныхъ,
кд. И къ ходатаю завѣта новагѡ Іису, и крови кропленія,
лучше глаголющей, нежели Авелева.
ке. Блюдите же, да не отречетеся глаголющагѡ. аще бо не
избѣжаша они отрекшіися пророчествующагѡ на земли,
множае паче мы отрицающіися небеснагѡ:

кѕ. Егѡже гласъ землю тогда поколеба, нынѣ же обѣтова,
глаголя: еще единою азъ потрясу не токмѡ землею, но и
небомъ.

14. Търсѣте миръ съсъ всичкы, и святость, безъ коѭто никой нѣма да види Господа;

15. Гледайте да не бы да е лишенъ нѣкой отъ Божіѭ-тѫ благодать; да не бы изникнѫлъ горчивъ нѣкой корень и да ви докара поврѣдѫ, и да ся не заразятъ мнозина отъ него;

16. Да не бы да е нѣкой блудникъ, или нечистъ, както Исавъ, който за едно ястіе продаде първородство-то си;

17. Понеже знаете че и насетнѣ когато искаше да наслѣди благословеніе-то, отхвърленъ бы; защото не намѣри мѣсто за покаяніе *у бащѫ си*, ако и да го потърси съсъ сълзы.

18. Защото вы не сте пристѫпили до горѫ осязаемѫ, и разгоренѫ съ огнь, и до тьмѫ, и мракъ, и бурѭ,

19. И до трѫбенъ звукъ, и гласъ на думы, който *гласъ* тѣзи що чухѫ примолихѫ ся да имъ ся не говори вече слово:

20. (Защото не стърпявахѫ това що *имъ* ся повелѣваше; И животно ако бы да ся допрѣ до горѫ-тѫ, съ камьніе ще бѫде убито, [или съсъ стрѣлѫ устрѣлено];

21. И толкозь страшно бѣ видимо-то, *щото* Моисей рече: Много сьмь уплашенъ и растреперанъ:)

22. Но пристѫпихте до горѫ-тѫ Сіонъ, и до градъ-тъ на Бога живаго, небесный-тъ Іерусалимъ, и до безчетны ангелы,

23. При торжество-то и церквѫ-тѫ на първородны-тѣ, които сѫ написани на небеса, и при Бога Сѫдникъ-тъ на всичкы-тѣ, и при духове-тѣ на праведны-тѣ които сѫ стигнѫли до съвършенство-то.

24. И при Іисуса Ходатая на новый-тъ завѣтъ, и при кръвь-тѫ на поръсваніе-то, която говори подобрѣ отъ Авелевѫ-тѫ.

25. Внимавайте да не прѣзрите тогози който говори; защото ако тѣ не избѣгнѫхѫ *отъ наказаніе-то* като прѣзрѣхѫ тогози който *имъ* говоряше на земіѭ-тѫ, колко не *щемъ избѣгнѫ* ный, ако ся отвърнемъ отъ тогози който *говори* отъ небеса;

26. На когото гласъ-тъ расклати земіѭ-тѫ тогази, а сега ся обѣща, и каза: Още еднъжь азъ ще поклатѭ не токо земіѭ-тѫ, но и небе-то.

кз. А҆ є҆́же, є҆щѐ є҆ди́ною, сказꙋ́етъ колеблемыхъ преложе́нїе, ꙗ҆́ки сотворе́нныхъ, да пребꙋ́дꙋтъ, ꙗ҆̀же сꙋ́ть неподви́жимаѧ.

ки. Тѣ́мже ца́рство непоколеби́мо прїе́млюще, да и҆́мамы бл҃года́ть, є҆́юже слꙋ́жимъ бл҃гоꙋго́днѡ бг҃ꙋ, съ бл҃гогове́нїемъ и҆ стра́хомъ.

кѳ. И҆́бо бг҃ъ на́шъ ѻ҆́гнь поѧда́ѧй є҆́сть.

Глава̀ гі.

а҃. Братолю́бїе да пребыва́етъ:

в҃. Страннолю́бїѧ не забыва́йте, тѣ́мъ бо не вѣ́дуще нѣ́цыи страннопрїѧ́ша а҆́гг҃лы.

г҃. Помина́йте ю҆́зники, ꙗ҆́ки съ ни́ми свѧ́зани: ѡ҆ѕлобла́ємыѧ, ꙗ҆́ки и҆ са́ми сꙋ́ще въ тѣ́лѣ.

д҃. Честна̀ жени́тва во всѣ́хъ, и҆ ло́же нескве́рно: блꙋдникѡ́мъ же и҆ прелюбодѣ́ємъ сꙋди́тъ бг҃ъ.

є҃. Не сребролю́бцы нра́вомъ: дово́лни сꙋ́щими. то́й бо речѐ: не и҆́мамъ тебѐ ѡ҆ста́вити, нижѐ и҆́мамъ ѿ тебѐ ѿстꙋпи́ти:

ѕ҃. Ꙗ҆́кѡ дерза́ющымъ на́мъ глаго́лати: Гдⷭ҇ь мнѣ̀ помо́щникъ, и҆ не ᲂу҆бою́сѧ, что̀ сотвори́тъ мнѣ̀ человѣ́къ;

з҃. Помина́йте наста́вники ва́шѧ, и҆̀же глаго́лаша ва́мъ сло́во бж҃їе, и҆́хже взира́юще на сконча́нїе жи́тельства, подража́йте вѣ́рѣ и҆́хъ.

и҃. І҆и҃съ хрⷭ҇то́съ вчера̀ и҆ днє́сь, то́йже и҆ во вѣ́ки.

ѳ҃. Въ ᲂу҆че́нїѧ стра̑нна и҆ разли̑чна не прилага́йтесѧ: добро́ бо бл҃года́тїю ᲂу҆твержда́ти сердца̀, (а҃) не бра̑шны, ѿ ни́хже не прїѧ́ша по́льзы ходи́вшїи въ ни́хъ.

і҃. И҆́мамы же ѻ҆лта́рь, ѿ негѡ́же не и҆́мꙋтъ вла́сти ꙗ҆́сти слꙋжа́щїи сѣ́ни.

аі. И҆́хже бо кро́вь живо́тныхъ вно́ситсѧ во ст҃аѧ за грѣхѝ первосщ҃е́нникомъ, си́хъ тѣлеса̀ сжига́ютсѧ внѣ̀ ста́на.

27. А това, Още еднъжь, знаменува прѣмѣстуваніе-то на тѣзи *нѣща* които ся колебаѭтъ, като що сѫ направены, за да останѫтъ тѣзи които ся не колебаѭтъ.

28. За това понеже пріимамы царство което ся не колебае, трѣбува да имамы благодать-тѫ, чрѣзъ коѭто да служимъ Богу благопріятно съ почесть и благоговѣніе;

29. Защото Богъ нашъ е огнь пояждаѭщъ.

ГЛАВА 13.

1. Братолюбіе-то да прѣбѫдва.

2. Страннолюбіе-то не забравяйте; понеже чрѣзъ него нѣкои безъ да знаѭтъ угостили сѫ ангелы.

3. Помнѣте запрѣны-тѣ, като че сте съ тѣхъ наедно запрѣни; злостраждущы-тѣ, като що сте и вы въ тѣло.

4. Женитба-та е честна у всичкы, и легло-то непорочно; а блудницы-тѣ и прѣлюбодѣи-тѣ Богъ ще сѫди.

5. Да не е сребролюбиво поведеніе-то *ви;* доволствувайте ся съ каквото имате; защото той рече: Нѣма да тя оставѭ, нито да тя забравѭ;

6. Така що ный съ дързновеніе да казувамы: Господь ми е помощникъ, и нѣма да ся убоѭ какво ще ми сторп человѣкъ.

7. Поменувайте наставницы-тѣ ваши, които сѫ ви говорили слово-то Божіе; и като имате прѣдъ очи сетнинѫ-тѫ на тѣхнѫ-тѫ обходѫ, подражавайте вѣрѫ-тѫ имъ.

8. Іисусъ Христосъ е истый-тъ вчера и днесь, и во вѣкы.

9. Не ся увличайте слѣдъ разны и странны ученія; защото *е* добро съ благодать да ся укрѣпява сърдце-то, а не съ ястія, въ които тѣзи що сѫ ходили не сѫ ся ползували.

10. Имамы олтарь, отъ който нѣматъ власть да ядѫтъ служители-тѣ на скиніѭ-тѫ.

11. Защото на животны-тѣ, на които кръвь-тѫ първосвященникъ-тъ вноси въ святилище-то за грѣхове-тѣ, тѣхны-тѣ тѣлеса изгорявать ся вънъ отъ станъ-тъ.

в҃і. Тѣ́мже І҆и҃съ, да ѡ҆сти́тъ лю́ди своє́ю кро́вїю, внѣ̀
вра́тъ пострада́ти и҆зво́лилъ.
г҃і. Тѣ́мже ᲂу҆́бо да и҆схо́димъ къ немꙋ̀ внѣ̀ ста́на, поно-
ше́нїе є҆гѡ̀ нося́ще:
д҃і. Не и҆́мамы бо здѣ̀ пребыва́ющагѡ гра́да, но грядꙋ́щагѡ
взыскꙋ́емъ.
є҃і. Тѣ́мъ ᲂу҆́бо прино́симъ же́ртвꙋ хвале́нїѧ вы́нꙋ Бг҃ꙋ,
си́рѣчь пло́дъ ᲂу҆сте́нъ и҆сповѣ́дающихсѧ и҆́мени є҆гѡ̀.
ѕ҃і. Бл҃готворе́нїѧ же и҆ ѡ҆бще́нїѧ не забыва́йте: таковы́ми
бо же́ртвами бл҃гоꙋгожда́етсѧ Бг҃ъ.
з҃і. Повинꙋ́йтесѧ наста́вникѡмъ ва́шымъ и҆ покаря́йтесѧ:
ті́и бо бдя́тъ ѡ҆ дꙋша́хъ ва́шихъ, ꙗ҆́кѡ сло́во возда́ти хотя́ще:
да съ ра́достїю сїѐ творя́тъ, а҆ не воздыха́юще: нѣ́сть бо
поле́зно ва́мъ сїѐ.
и҃і. Моли́тесѧ ѡ҆ на́съ: ᲂу҆пова́емъ бо, ꙗ҆́кѡ добрꙋ̀ со́вѣсть
и҆́мамы, во всѣ́хъ до́брѣ хотя́ще жи́ти.
ѳ҃і. Ли́шше же молю̀, сїѐ твори́те, да вско́рѣ ᲂу҆стро́юсѧ
ва́мъ.
к҃. Бг҃ъ же ми́ра, возведы́й и҆з̾ ме́ртвыхъ па́стырѧ ѻ҆в-
ца́мъ вели́каго, кро́вїю завѣ́та вѣ́чнагѡ, Гд҃а на́шего І҆и҃са
Хр҃та̀,
к҃а. Да соверши́тъ вы̀ во вся́комъ дѣ́лѣ бла́зѣ, сотвори́ти
во́лю є҆гѡ̀, творѧ̀ въ ва́съ бл҃гоꙋго́дное пред̾ ни́мъ, І҆и҃съ
Хр҃то́мъ: є҆мꙋ́же сла́ва во вѣ́ки вѣкѡ́въ. а҆ми́нь.

к҃в. Молю́ же вы̀, бра́тїе, прїими́те сло́во ᲂу҆тѣше́нїѧ: и҆́бо
вма́лѣ написа́въ посла́хъ ва́мъ.
к҃г. Зна́йте бра́та на́шего ѿпꙋще́на Тїмоѳе́а, съ ни́мже,
а҆́ще скорѣ́е прїи́детъ, ᲂу҆зрю̀ ва́съ.
к҃д. Цѣлꙋ́йте всѧ̀ наста́вники ва́шѧ, и҆ всѧ̀ ст҃ыѧ: цѣлꙋ́ютъ
вы̀, и҆̀же ѿ І҆талі́и сꙋ́щїи.
к҃є. Бл҃года́ть со всѣ́ми ва́ми. а҆ми́нь.

12. Заради това и Іисусъ, за да освяти народъ-тъ чрѣзъ собственнѫ-тѫ си кръвь, вънъ отъ врата-та *градскы* пострада.

13. И тъй да излѣзувамы *и ный* къмъ него вънъ отъ станъ-тъ, и да носимъ негово-то поруганіе.

14. Защото нѣмамы тука постоянъ градъ, но бѫдѫщій-тъ търсимъ.

15. Зато чрѣзъ него да приносимъ Богу непрѣстанно жъртвѫ на хваленіе, сирѣчь, плодъ отъ устны които исповѣдуватъ негово-то име.

16. А благодѣяніе-то и спомоществованіе-то недѣйте забравя; защото таквызи жъртвы сѫ благоугодны Богу.

17. Бѫдѣте послушни и покорявайте ся на ваши-тѣ наставницы; защото тѣ бодръствуватъ за ваши-тѣ душы, както що иматъ да дадѫтъ отвѣтъ; за да правятъ това *бодръствованіе* съ радость, а не съ въздышаніе; защото това не е полезно за васъ.

18. Молѣте ся за насъ; защото смы увѣрени че имамы добрѫ совѣсть, и ищемъ да ся обхождамы во всичко добрѣ.

19. А повече ви ся молѭ да правите това, за да ся върнѫ по скоро при васъ.

20. А Богъ на миръ-тъ, който чрѣзъ кръвь-тѫ на вѣчный-тъ завѣтъ е въздигнѫлъ отъ мьртвы-тѣ великаго Пастыря на овцы-тѣ, Господа нашего Іисуса,

21. Дано да вы направи съвьршенны въ всяко добро дѣло, за да правите неговѫ-тѫ волѭ, като дѣйствува въ васъ *това* което е благоугодно прѣдъ него, чрѣзъ Іисуса Христа, комуто да бѫде слава во вѣкы вѣковъ. Аминь.

22. И молѭ ви ся, братіе, да ви не бѫде тежко слово-то на увѣщаніе-то; защото на кѫсо ви писахъ.

23. Знайте че *нашій-тъ* братъ Тимоѳей е пуснѫтъ, съ когото, ако дойде скоро, ще вы видѭ.

24. Поздравѣте всичкы-тѣ ваши наставницы, и всичкы-тѣ святыи.

25. Поздравяватъ вы които сѫ отъ Италіѭ. Благодать да бѫде съсъ всичкы васъ. Аминь.

А҆поќалѷѱїсъ

ст҃а́гѡ і҆ѡа́нна ѳеоло́га.

Глава̀ а҃.

а҃. А҆поќалѷѱїсъ І҆и҃са Хр҃та̀, є҆го́же дадѐ є҆мꙋ̀ Бг҃ъ, показа́ти
рабѡ́мъ свои҆мъ, и҆̀мже подоба́етъ бы́ти вско́рѣ: и҆ сказа̀,
посла́въ чрез̾ А҆́гг҃ла своего̀, рабꙋ̀ своемꙋ̀ І҆ѡа́ннꙋ,
в҃. И҆́же свидѣ́тельствова сло́во Бж҃їе и҆ свидѣ́тельство
І҆и҃съ Хр҃то́во, и҆ є҆ли҃ка ви́дѣ.
г҃. Бл҃же́нъ чты́й, и҆ слы́шащїи҆ словеса̀ проро́чествїѧ, и҆ со-
блюда́ющїи пи҃са́наѧ въ не́мъ: вре́мѧ бо бли́зъ.

д҃. І҆ѡа́ннъ седми́мъ це́ркварамъ, ꙗ҆̀же сꙋ́ть во А҆сі́и: бл҃го-
да́ть ва́мъ и҆ ми́ръ ѿ сꙋ́щагѡ, и҆ и҆̀же бѣ̀, и҆ грѧдꙋ́щагѡ: и҆ ѿ
седмѝ дꙋхѡ́въ, и҆̀же пред̾ престо́ломъ є҆гѡ̀ сꙋ́ть:
є҃. И҆ ѿ І҆и҃са Хр҃та̀, и҆̀же є҆́сть свидѣ́тель вѣ́рный, пе́рве-
нецъ и҆з̾ ме́ртвыхъ, и҆ кнѧ́зь цр҃е́й земны́хъ: люба́щꙋ ны̀, и҆
ѿмы́вшꙋ на́съ ѿ грѣ́хъ на́шихъ кро́вїю свое́ю,

ѕ҃. И҆ сотвори́лъ є҆́сть на́съ цр҃ѝ, и҆ і҆ере́и Бг҃ꙋ и҆ Ѻ҆ц҃ꙋ̀ сво-
емꙋ̀, томꙋ̀ сла́ва и҆ держа́ва во вѣ́ки вѣкѡ́въ. А҆ми́нь.
з҃. Сѐ грѧде́тъ со ѻ҆́блаки, и҆ ѹ҆́зритъ є҆го̀ вса́ко ѻ҆́ко, и҆
и҆̀же є҆го̀ прободо́ша, и҆ пла́чь сотворѧ́тъ ѡ҆ не́мъ всѧ̑ колѣ́на
земна́ѧ. Є҆́й а҆ми́нь.
и҃. А҆́зъ є҆́смь А҆́лфа и҆ Ѡ҆ме́га, нача́токъ и҆ коне́цъ, глаго́летъ
Гдⷭ҇ь, сы́й, и҆ и҆̀же бѣ̀, и҆ грѧды́й, Вседержи́тель.
ѳ҃. А҆́зъ І҆ѡа́ннъ, и҆̀же и҆ бра́тъ ва́шъ и҆ ѻ҆́бщникъ въ печа́ли

ОТКРОВЕНІЕ-ТО

НА СВЯТАГО ІОАННА БОГОСЛОВА.

ГЛАВА 1.

1. Откровеніе Іисусъ Христово, което му даде Богъ, да покаже на рабы-тѣ си онова, което има скоро да бѫде; и *той* проводи и *го* яви чрѣзъ ангела си, на свой-тъ рабъ Іоанна,

2. Който свидѣтелствува слово-то Божіе, и свидѣтелство Іисусъ Христово, и колкото е видѣлъ.

3. Блаженъ който прочита, и които слушатъ думы-тѣ на това пророчество, и пазятъ което е писано въ него; защото врѣме-то е близо.

4. Іоаннъ на седмь-тѣ церквы които сѫ въ Азіѭ; Благодать вамъ и миръ отъ оногози който е, и който е былъ, и който иде, и отъ седмь-тѣ духове които сѫ прѣдъ неговъ-тъ прѣстолъ,

5. И отъ Іисуса Христа, *който* е вѣрный-тъ свидѣтель, първородный-тъ отъ мъртвы-тѣ, и началникъ-тъ надъ царіе-тѣ на земѭ-тѫ. На тогози който е възлюбилъ насъ, и омылъ ны е отъ грѣхове-тѣ ни съ кръвь-тѫ си,

6. И който е направилъ насъ царіе и священницы Богу и Отцу своему, на него да бѫде слава и държава во вѣкы вѣковъ. Аминь.

7. Ето, иде съ облацы-тѣ и ще го види всяко око, и онѣзи които го прободохѫ; и ще възрыдаѭтъ за него всичкы-тѣ племена земны. Ей, Аминь.

8. Азъ сьмь Алфа и Омега, начало и конецъ, казува Господь, който е, и който е былъ, и който иде, Вседържитель.

9. Азъ Іоаннъ, който сьмь и братъ вашъ, и соучастникъ въ

и҆ во ца́рствїи и҆ въ терпѣ́нїи І҆и҃съ Хр҃то́вѣ, бы́хъ во ѻ҆́стровѣ, нарица́емомъ Па́тмосъ, за сло́во Бж҃їе и҆ за свидѣ́тельство І҆и҃съ Хр҃то́во.
і҃. Бы́хъ въ Дс҃ѣ въ де́нь недѣ́льный: и҆ слы́шахъ за со-
бо́ю гла́съ ве́лїй ꙗ҆́кѡ трꙋбы̀ глаго́лющїѧ: А҆́зъ є҆́смь А҆́лфа и҆
Ѡ҆ме́га, пе́рвый и҆ послѣ́днїй:
а҃і. И҆, ꙗ҆̀же ви́диши, напишѝ въ кни́гꙋ, и҆ послѝ цр҃квамъ,
ꙗ҆̀же сꙋ́ть во А҆сі́и: во Є҆фе́съ, и҆ въ Смv́рнꙋ, въ Перга́мъ, и҆
въ Ѳv̂аті́ръ, и҆ въ Сарді́съ, и҆ въ Фїладелфі́ю, и҆ въ Лаодїкі́ю.
в҃і. И҆ ѡ҆брати́хсѧ ви́дѣти гла́съ, и҆́же глаго́лаше со мно́ю:
и҆ ѡ҆брати́всѧ ви́дѣхъ се́дмь свѣти́льникъ златы́хъ,
г҃і. И҆ посредѣ̀ седмѝ свѣти́льникѡвъ подо́бна Сн҃ꙋ человѣ́-
чꙋ, ѡ҆блече́на въ поди́ръ, и҆ препоѧ́сана при сосцꙋ̀ по́ѧсомъ
златы́мъ:
д҃і. Глава́ же є҆гѡ̀ и҆ вла́си, бѣ́ли ꙗ҆́ки ꙗ҆ри́на бѣ́лаѧ, ꙗ҆́коже
снѣ́гъ: и҆ ѻ҆́чи є҆гѡ̀ ꙗ҆́кѡ пла́мень ѻ҆́гненъ:
є҃і. И҆ но́зѣ є҆гѡ̀ подо́бни халколїва́нꙋ, ꙗ҆́коже въ пещѝ раз-
жже́нны: и҆ гла́съ є҆гѡ̀ ꙗ҆́кѡ гла́съ вѡ́дъ мнѡ́гъ:
ѕ҃і. И҆ держа̀ въ рꙋцѣ̀ свое́й десне́й се́дмь ѕвѣ́здъ: и҆ и҆з̾
ᲂу҆́стъ є҆гѡ̀ ме́чь ѻ҆боюдꙋ ѻ҆́стръ и҆зѡстре́нъ и҆сходя́й: и҆ лицѐ
є҆гѡ̀ ꙗ҆́коже со́лнце сїѧ́етъ въ си́лѣ свое́й.
з҃і. И҆ є҆гда̀ ви́дѣхъ є҆гѡ̀, падо́хъ къ нога́ма є҆гѡ̀ ꙗ҆́кѡ ме́ртвъ,
и҆ положѝ десни́цꙋ свою̀ на мнѣ̀, глаго́лѧ мѝ: не бо́йсѧ: а҆́зъ
є҆́смь пе́рвый и҆ послѣ́днїй,
и҃і. И҆ живы́й, и҆ бы́хъ ме́ртвъ, и҆ сѐ жи́въ є҆́смь во вѣ́ки
вѣкѡ́въ, а҆ми́нь: и҆ и҆́мамъ ключѝ а҆́да и҆ сме́рти.
ѳ҃і. Напишѝ ᲂу҆̀бо, ꙗ҆̀же ви́дѣлъ є҆сѝ, и҆ ꙗ҆̀же сꙋ́ть, и҆ и҆̀мже
подоба́етъ бы́ти по се́мъ.
к҃. Та́инство седмѝ ѕвѣ́здъ, ꙗ҆̀же ви́дѣлъ є҆сѝ на десни́цѣ
мое́й, и҆ се́дмь свѣти́льникъ златы́хъ: се́дмь ѕвѣ́здъ, а҆́гГли
седмѝ цр҃кве́й сꙋ́ть: и҆ се́дмь свѣти́льникѡвъ, ꙗ҆̀же ви́дѣлъ
є҆сѝ, се́дмь цр҃кве́й сꙋ́ть.

скърби-тѣ и въ царство-то и въ търпѣніе-то Іисусъ Христово, бѣхъ на островъ-тъ нарицаемый Патмосъ, за слово-то Божіе, и за свидѣтелство-то Іисусъ Христово.

10. Въ недѣленъ день быдохъ *въ изстѫпленіе* Духомъ; и чухъ задъ себе си гласъ голѣмъ, като отъ трѫбѫ,

11. Който говоряше: Азъ сьмь Алфа и Омега, първый и послѣдній; и, каквото виждашь, напиши въ книгѫ, и проводи на *седмь*-тѣ церквы които сѫ въ Азіѭ, въ Ефесъ, и въ Смирнѫ, и въ Пергамъ, и въ Ѳіатиръ, и въ Сардисъ, и въ Филаделфіѭ, и въ Лаодикіѭ.

12. И обърнѫхъ ся да видѭ гласъ-тъ който ми проговори, и въ обращаніе-то си видѣхъ седмь свѣтилника златны;

13. И въ срѣдъ седмь-тѣ свѣтилника *видѣхъ едного* подобенъ Сыну человѣческому, облѣченъ въ дългѫ дрехѫ, и прѣпасанъ до грѫды-тѣ съсъ златъ поясъ;

14. А глава-та и косми-тѣ му *бѣхѫ* бѣли като бѣла вълна, като снѣгъ, и очи-тѣ му като пламькъ огненъ;

15. И нозѣ-тѣ му подобны халколивану, както въ пещь нажьжены; и гласъ-тъ му като гласъ на много воды;

16. И имаше въ деснѫ-тѫ си рѫкѫ седмь звѣзды, и изъ уста-та му излѣзуваше мечь остръ и отъ двѣ-тѣ страны; и лице-то му *свѣтѣше* както свѣти слънце-то въ силѫ-тѫ си.

17. И когато го видѣхъ, паднѫхъ при нозѣ-тѣ му като мъртъвъ; и тури деснѫ-тѫ си рѫкѫ на мене, и казуваше ми: Не бой ся; азъ сьмь първый и послѣдній,

18. И живущій, и мъртъвъ бѣхъ; и ето живъ сьмь во вѣкы вѣковъ; Аминь; и имамъ ключеве-тѣ на ада и на смърть-тѫ.

19. Напиши това що си видѣлъ, и което е, и което има да бѫде слѣдъ това;

20. Тайнѫ-тѫ на седмь-тѣ звѣзды които видѣ въ десницѫ-тѫ ми, и седмь-тѣ златны свѣтилницы. Седмь-тѣ звѣзды сѫ ангели-тѣ на седмь-тѣ церквы; и седмь-тѣ свѣтилници, които си видѣлъ, седмь-тѣ церквы сѫ.

Глава̀ в҃.

а҃. Агг҃лꙋ Е҆фе́сскїѧ цр҃кве напиши̇̀: та́кѡ глаго́летъ держа́й
се́дмь ѕвѣ́здъ въ десни́цѣ свое́й, ходѧ́й посредѣ̀ седми̇̀ свѣ-
ти́лникѡвъ златы́хъ:
в҃. Вѣ́мъ твоѧ҄ дѣла̀, и҆ трꙋ́дъ тво́й и҆ терпѣ́нїе твоѐ, и҆
ꙗ҆́кѡ не мо́жеши носи́ти ѕлы́хъ, и҆ и҆скꙋси́лъ є҆си̇̀ глаго́лющыѧсѧ
бы́ти а҆по́столы, и҆ не сꙋ́ть, и҆ ѡ҆брѣ́лъ є҆си̇̀ и҆̀хъ ло́жныхъ:
г҃. И҆ поне́слъ є҆си̇̀, и҆ терпѣ́нїе и҆́маши, и҆ за и҆́мѧ моѐ трꙋ-
ди́лсѧ є҆си̇̀, и҆ не и҆знемо́глъ є҆си̇̀.
д҃. Но и҆́мамъ на тѧ̀, ꙗ҆́кѡ любо́вь твою̀ пе́рвꙋю ѡ҆ста́вилъ
є҆си̇̀.
є҃. Помѧни̇̀ ᲂу҆̀бо, ѿкꙋ́дꙋ спа́лъ є҆си̇̀, и҆ пока́йсѧ, и҆ пе́рваѧ
дѣла̀ сотвори̇̀: а҆́ще же ни̇̀, грѧдꙋ̀ тебѣ̀ ско́рѡ, и҆ дви́гнꙋ свѣ-
ти́лникъ тво́й ѿ мѣ́ста своегѡ̀, а҆́ще не пока́ешисѧ.
ѕ҃. Но сѐ и҆́маши, ꙗ҆́кѡ ненави́диши дѣ́лъ Нїколаи́тскихъ,
ꙗ҆̀же и҆ а҆́зъ ненави́ждꙋ.
з҃. И҆мѣ́ѧй ᲂу҆́хо, да слы́шитъ, что̀ Дх҃ъ глаго́летъ цр҃квамъ:
побѣжда́ющемꙋ да́мъ ꙗ҆́сти ѿ дре́ва живо́тнагѡ, є҆́же є҆́сть
посредѣ̀ раѧ̀ Бж҃їѧ.
и҃. И҆ а҆́гг҃лꙋ цр҃кве Смѵ́рнскїѧ напиши̇̀, та́кѡ глаго́летъ пе́р-
вый и҆ послѣ́днїй, и҆́же бы́сть ме́ртвъ, и҆ сѐ жи́въ є҆́сть:
ѳ҃. Вѣ́мъ твоѧ҄ дѣла̀, и҆ ско́рбь и҆ ни́щетꙋ, но бога́тъ є҆си̇̀:
и҆ хꙋлꙋ̀ глаго́лющихсѧ бы́ти Їꙋде́й, и҆ не сꙋ́ть, но со́нмище
сатани́но.
ї҃. Не бо́йсѧ ничесо́же, ꙗ҆̀же и҆́маши пострада́ти. сѐ и҆́мать
дїа́волъ всажда́ти ѿ ва́съ въ темни́цы, да и҆скꙋ́ситесѧ: и҆
и҆мѣ́ти бꙋ́дете ско́рбь до десѧти̇̀ дні́й. бꙋ́ди вѣ́ренъ да́же до
сме́рти и҆ да́мъ ти̇̀ вѣ́нецъ живота̀.
а҃ї. И҆мѣ́ѧй ᲂу҆́хо слы́шати, да слы́шитъ, что̀ Дх҃ъ глаго́летъ
цр҃квамъ: побѣжда́ѧй, не и҆́мать вреди́тисѧ ѿ сме́рти вто-
ры́ѧ.

ГЛАВА 2.

1. На ангелъ-тъ на Ефесскѫ-тѫ церквѫ пиши: Така казува който държи седмь-тѣ звѣзды въ десницѫ-тѫ си, *и* който ходи по срѣдъ седмь-тѣ златны свѣтилницы:

2. Знаѭ твои-тѣ дѣла, и трудъ-тъ ти, и търпѣніе-то ти, и че не можешь да търпишь злы-тѣ, и опиталъ си тѣзи, които наричатъ себе си апостолы, и не сѫ, и намѣрилъ си гы лъжцы;

3. И търпѣлъ си, и имашь търпѣніе, и за мое-то име си ся трудилъ, и не си ся уморилъ.

4. Но имамъ *нѣщо* противъ тебе, защото си оставилъ първѫ-тѫ си любовь.

5. И тъй, помни отъ кѫдѣ си испаднѫлъ, и покай ся, и стори първы-тѣ дѣла; ако ли не, ще дойдѫ при тебе скоро, и ще дигнѫ свѣтилникъ-тъ ти отъ мѣсто-то му, ако ся не покаешь.

6. Но имашь това, че ненавиждашь дѣла-та на Николаиты-тѣ, които ненавиждамъ и азъ.

7. Който има ухо, нека слуша що казува Духъ-тъ къмъ церквы-тѣ: На тогози който побѣди, ще му дамъ да яде отъ дърво-то на живота, което е въ срѣдъ рай Божій.

8. И на ангелъ-тъ на Смирнскѫ-тѫ церквѫ пиши: Така казува първый-тъ и послѣдній-тъ, който бы мъртъвъ и оживѣ;

9. Знаѭ твои-тѣ дѣла и скърбь-тѫ, и сиромашіѭ-тѫ, (но богатъ си,) и хулы-тѣ на тѣзи които казуватъ себе си че сѫ Іудеи, и не сѫ, но сѫ съборище сатанинско.

10. Не бой ся нищо отъ онова което има да пострадашь; ето діаволъ-тъ има да тури *нѣкои* отъ васъ въ тъмницѫ, за да бѫдете искушени; и ще имате скърбь до десеть дни. Бѫди вѣренъ до смърть, и ще ти дамъ вѣнецъ на животъ.

11. Който има ухо, нека слуша що казува Духъ-тъ къмъ церквы-тѣ: Който побѣждава нѣма да ся повреди отъ вторѫ-тѫ смърть.

в҃і. И҆ а҃гг҃лꙋ Перга́мскїѧ цр҃кве напиши̑: та́кѡ глаго́летъ
и҆мѣ́ѧй ме́чь ѻ҆боюдꙋ и҆зѡщре́нъ:
г҃і. Вѣ́мъ дѣла̀ твоѧ҄, и҆ гдѣ̀ живе́ши, и҆дѣ́же престо́лъ са-
тани́нъ, и҆ держи́ши и҆́мѧ моѐ, и҆ не ѿве́ргсѧ є҆сѝ вѣ́ры моеѧ̀ и҆
въ моѧ̀ дни̑, въ на́же А҆нті́пасъ свидѣ́тель мо́й вѣ́рный, и҆̀же
ѹ҆бїе́нъ бы́сть въ ва́съ, и҆дѣ́же живе́тъ сатана̀.
д҃і. Но и҆́мамъ на тѧ̀ ма́лѡ, ꙗ҆́кѡ и҆́маши тꙋ̀ держа́щихъ ѹ҆-
че́нїе Валаа́мово, и҆̀же ѹ҆ча́ше Вала́ка положи́ти собла́знъ пред
сынми̑ І҆и҃левыми, ꙗ҆сти жє́ртвы і҆дѡлскїѧ и҆ люб̑ы̀ тво-
ри́ти.
є҃і. Та́кѡ и҆́маши и҆ ты̀ держа́щыѧ ѹ҆че́нїе Нїколаи́тско,
є҆го́же ненави́ждꙋ.
ѕ҃і. Пока́йсѧ: а҆́ще ли ни̑, прїидꙋ̀ тебѣ̀ ско́рѡ, и҆ бра́нь со-
творю̀ съ ни́ми мече́мъ ѹ҆́стъ мои́хъ.
з҃і. И҆мѣ́ѧй ѹ҆́хо слы́шати, да слы́шитъ, что̀ Д҃хъ глаго́-
летъ цр҃квамъ: побѣжда́ющемꙋ да́мъ ꙗ҆́сти ѿ ма́нны со-
кровє́нныѧ, и҆ да́мъ є҆мꙋ̀ ка́мень бѣ́лъ, и҆ на ка́мени и҆́мѧ но́во
напи́сано, є҆гѡ́же никто́же вѣ́сть, то́кмѡ прїе́млѧй.
и҃і. И҆ а҃гг҃лꙋ Ѳѵаті́рскїѧ цр҃кве напиши̑: та́кѡ глаго́летъ
С҃нъ Б҃жїй, и҆мѣ́ѧй ѻ҆́чи свои̑ ꙗ҆́кѡ пла́мень ѻ҆́гненъ, и҆ но́зѣ
є҆гѡ̀ подо́бни халколїва́нꙋ:
ѳ҃і. Вѣ́мъ твоѧ҄ дѣла̀ и҆ любо́вь, и҆ слꙋ́жбꙋ и҆ вѣ́рꙋ и҆ терпѣ́-
нїе твоѐ, и҆ дѣла̀ твоѧ҄, и҆ послѣ́днѧѧ бѡ́льша пе́рвыхъ.
к҃. Но и҆́мамъ на тѧ̀ ма́лѡ, ꙗ҆́кѡ ѿставлѧ́еши женѣ̀ І҆еза-
ве́ли глаго́лющей себѐ бы́ти проро́чицꙋ, ѹ҆чи́ти и҆ льсти́ти моѧ̀
рабы̑, любодѣ́йствовати, и҆ снѣ́сти жє́ртвꙋ і҆дѡлскꙋю.
к҃а. И҆ да́хъ є҆́й вре́мѧ, да пока́етсѧ ѿ любодѣ́йства своегѡ̀,
и҆ не пока́асѧ.
к҃в. Сѐ а҆́зъ полага́ю ю҆̀ на ѻ҆́дрѣ, и҆ любодѣ́ющыѧ съ не́ю
въ ско́рбь ве́лїю, а҆́ще не пока́ютсѧ ѿ дѣ́лъ свои́хъ,
к҃г. И҆ ча҄да и҆́хъ ѹ҆мрꙋ́тъ сме́ртїю: и҆ ѹ҆разꙋмѣ́ютъ всѧ҄
цр҃кви, ꙗ҆́кѡ а҆́зъ є҆́смь и҆спыта́ѧй сердца̀ и҆ ѹ҆трѡ́бы: и҆ да́мъ
ва́мъ комꙋ́ждо по дѣлѡ́мъ ва́шымъ.

12. И на ангелъ-тъ на Пергамскѫ-тѫ церквѫ пиши: Така казува тойзи който има острый-тъ и отъ двѣ-тѣ страны мечь:

13. Знаѭ твои-тѣ дѣла, и дѣ живѣешь, дѣто е прѣстолъ-тъ сатанинскый, и дьржишь име-то ми, и не си ся отреклъ отъ вѣрѫ-тѫ ми, и въ дни-тѣ въ които бѣ Антипа вѣрный-тъ мой свидѣтель, когото убихѫ между васъ, дѣто живѣе Сатана.

14. Но имамъ малко противъ тебе, защото имашь *нѣкои* тамо които държатъ ученіе-то на Валаама, който учаше Валака да постави соблазнь прѣдъ сынове-тѣ Израилевы, да ядѫтъ идоложьртвенно и да блудствуватъ.

15. Така имашь и ты *нѣкои* които държатъ ученіе-то на Николаиты-тѣ, което ненавиждамъ.

16. Покай ся; ако ли не, ще дойдѫ при тебе скоро, и ще направѭ съ тѣхъ бой съ мечь-тъ на уста-та си.

17. Който има ухо, нека слуша що казува Духъ-тъ къмъ церквы-тѣ: На тогози който побѣди ще му дамъ да яде отъ скрытѫ-тѫ маннѫ, и ще му дамъ бѣло камыче, и на камыче-то име ново написано, което не познава никой освѣнь който *го* зема.

18. И на ангелъ-тъ на Ѳіатирскѫ-тѫ церквѫ пиши: Така казува Сынъ-тъ Божій, който има очи-тѣ си както пламькъ огненный, и нозѣ-тѣ му сѫ подобны на халколиванъ.

19. Знаѭ твои-тѣ дѣла, и любовь-тѫ, и служеніе-то, и вѣрѫ-тѫ, и търпѣніе-то ти, и *за* дѣла-та ти, *че* послѣдни-тѣ *сѫ* помного отъ пьрвы-тѣ.

20. Но имамъ малко противъ тебе, защото оставяшь женѫ-тѫ Іезавель, която казува себе си пророчица, да учи и да прѣлъгва мои-тѣ рабы да блудствуватъ и да ядѫтъ идоложьртвенно.

21. И дадохъ ѝ врѣме да ся покае отъ блудство-то си, и не ся покая.

22. Ето азъ ѭ турямъ на одръ, и които прѣлюбодѣйствуватъ съ неѭ въ голѣмѫ скърбь, ако ся не покаѭтъ отъ дѣла-та си.

23. И чада-та ѝ ще убіѭ съсъ смьрть. И ще познаѭтъ всичкы-тѣ церквы, че сьмь азъ който испытувамъ вѫтрѣшности и сьрдца; и ще ви дамъ всякому споредъ дѣла-та му.

к҃д. Ва́мъ же глаго́лю и҆ про́чымъ сꙋ́щымъ въ Ѳѷаті́рѣ,
и҆̀же не и҆́мꙋтъ ꙋ҆че́нїѧ сегѡ̀, и҆ и҆̀же не разꙋмѣ́ютъ глꙋби́нъ
сатани́нꙋхъ, ꙗ҆́коже глаго́лютъ, не возложꙋ̀ на вы̀ тѧготы̀
и҆ны́ѧ:
к҃е. То́кмѡ, є҆̀же и҆́мате, держи́те, до́ндеже прїидꙋ̀.
к҃ѕ. И҆ побѣжда́ющемꙋ и҆ соблюда́ющемꙋ дѣла̀ моѧ҆̀ до конца̀,
да́мъ є҆мꙋ̀ вла́сть на ꙗ҆зы́цѣхъ,
к҃з. И҆ ꙋ҆пасе́тъ ѧ҆̀ жезло́мъ желѣ́знымъ, ꙗ҆́кѡ сосꙋ́ды скꙋ-
де́льничи сокрꙋша́тсѧ, ꙗ҆́коже и҆ а҆́зъ прїѧ́хъ ѿ Ѻц҃а̀ моегѡ̀:
к҃и. И҆ да́мъ є҆мꙋ̀ ѕвѣ́здꙋ ꙋ҆́треннюю.
к҃ѳ. И҆мѣ́ѧй ᲂу҆́хо слы́шати, да слы́шитъ, что̀ Дх҃ъ глаго́-
летъ цр҃квамъ.

Глава̀ г҃.

а҃. И҆ а҆́гг҃лꙋ Сарді́йскїѧ цр҃кве напишѝ: та́кѡ глаго́летъ
и҆мѣ́ѧй се́дмь дх҃ѡ́въ Бж҃їихъ и҆ се́дмь ѕвѣ́здъ: вѣ́мъ твоѧ҆̀
дѣла̀, ꙗ҆́кѡ и҆́мѧ и҆́маши ꙗ҆́кѡ жи́въ, а҆ ме́ртвъ є҆сѝ.
в҃. Бꙋ́ди бдѧ̀, и҆ ᲂу҆твержда́й про́чаѧ и҆̀мже ᲂу҆мре́ти, не
ѡ҆брѣто́хъ бо дѣ́лъ твои́хъ сконча́ныхъ пред̾ Бг҃омъ твои́мъ.
г҃. Помина́й ᲂу҆̀бо, ка́кѡ прїѧ́лъ є҆сѝ, и҆ слы́шалъ є҆сѝ, и҆ со-
блюда́й и҆ пока́йсѧ, а҆́ще ᲂу҆̀бо не бди́ши, прїидꙋ̀ на тѧ̀ ꙗ҆́кѡ
та́ть, и҆ не и҆́маши позна́ти, въ ко́й ча́съ прїидꙋ̀ на тѧ̀.
д҃. Но и҆́маши ма́лѡ и҆мє́нъ и҆ въ Сарді́и, и҆̀же не ѡ҆скверни́ша
ри́зъ свои́хъ: и҆ ходи́ти и҆́мꙋтъ со мно́ю въ бѣ́лыхъ, ꙗ҆́кѡ
досто́йни сꙋ́ть.
є҃. Побѣжда́ѧй, то́й ѡ҆блече́тсѧ въ ри̑зы бѣ́лыѧ: и҆ не
и҆́мамъ ѿмы́ти и҆́мене є҆гѡ̀ ѿ кни́гъ живо́тныхъ, и҆ и҆сповѣ́мъ
и҆́мѧ є҆гѡ̀ пред̾ Ѻц҃е́мъ мои́мъ и҆ пред̾ А҆́гг҃лы є҆гѡ̀.
ѕ҃. И҆мѣ́ѧй ᲂу҆́хо, да слы́шитъ, что̀ Дх҃ъ глаго́летъ цр҃квамъ.
з҃. И҆ а҆́гг҃лꙋ Фїладелфі́йскїѧ цр҃кве напишѝ: та́кѡ глаго́летъ
ст҃ы́й и҆́стинный, и҆мѣ́ѧй клю́чь Дв҃довъ, ѿверза́ѧй, и҆ никто́же
затвори́тъ, затворѧ́ѧй, и҆ никто́же ѿве́рзетъ:

24. А на васъ казувамъ и на други-тѣ въ Ѳіатиръ, които нѣматъ това ученіе, и които не сѫ познали (както е казано) длѫбины-тѣ на Сатанѫ, нѣма да възложѫ на васъ другѫ теготѫ;

25. Но онова което имате, държте доклѣ дойдѫ.

26. И който побѣди, и който упази до край мои-тѣ дѣла, нему ще дамъ власть надъ язычници-тѣ;

27. И ще *гы* управява съсъ жезлъ желѣзьнъ; ще ся строшатъ като сѫдове-тѣ грънчарскы; както и азъ пріяхъ отъ Отца си.

28. И ще му дамъ звѣздѫ-тѫ утреннѭ.

29. Който има ухо, нека слуша що казува Духъ-тъ къмъ церквы-тѣ.

ГЛАВА 3.

1. И на ангелъ-тъ на Сардійскѫ-тѫ церквѫ пиши: Така казува той който има седмь-тѣ духове Божіи, и седмь-тѣ звѣзды: Знаѭ твои-тѣ дѣла, че имашь име че си живъ, а мьртъвъ си.

2. Бѫди бодръ, и утвьрди останѫло-то което е готово да умре; защото не намѣрихъ дѣла-та ти съвьршенны прѣдъ Бога.

3. Помни прочее какъ си пріялъ и си чулъ, и пази, и покай ся. И тъй ако не бодрствувашь, ще дойдѫ врьхъ тебе като крадецъ, и нѣма да усѣтишь въ кой часъ ще дойдѫ врьхъ тебе.

4. *Но* имашь малко имена и въ Сардисъ, които не сѫ осквьрнилы дрехы-тѣ си; и ще ходятъ съ мене въ бѣлы *дрехы,* защото сѫ достойны.

5. Който побѣди, той ще ся облѣче въ бѣлы дрехы, и нѣма да изгладѭ име-то му отъ книгѫ-тѫ на живота, и ще исповѣдамъ негово-то име прѣдъ Отца си, и прѣдъ неговы-тѣ ангелы.

6. Който има ухо, нека слуша що казува Духъ-тъ къмъ церквы-тѣ.

7. И на ангелъ-тъ на Филаделфійскѫ-тѫ церквѫ пиши: Така казува святый-тъ, истинный-тъ, който има ключь-тъ Давидовъ; който отваря и никой не затваря; и затваря и никой не отваря:

и҃. Вѣ́мъ твоѧ̑ дѣла̀: сѐ да́хъ пре́дъ тобо́ю две́ри ѿве́рсты, и҆ никто́же мо́жетъ затвори́ти и҆́хъ: ꙗ҆́кѡ ма́лꙋ и҆́маши си́лꙋ, и҆ соблю́лъ є҆сѝ моѐ сло́во, и҆ не ѿве́рглсѧ є҆сѝ и҆́мене моегѡ̀.

ѳ҃. Сѐ даю̀ ѿ со́нмища сатанина̀ глаго́лющыѧсѧ бы́ти і҆ꙋде́и, и҆ не сꙋ́ть: но лгꙋ́тъ: сѐ сотворю̀ и҆́хъ, да прїи́дꙋтъ и҆ поклоня́тсѧ пре́дъ нога́ма твои́ма, и҆ ᲂу҆разꙋмѣ́ютъ, ꙗ҆́кѡ а҆́зъ возлюби́хъ тѧ̀.

і҃. Ꙗ҆́кѡ соблю́лъ є҆сѝ сло́во терпѣ́нїѧ моегѡ̀, и҆ а҆́зъ тѧ̀ соблюдꙋ̀ ѿ годи́ны и҆скꙋше́нїѧ хотѧ́щїѧ прїитѝ на всю̀ вселе́ннꙋю и҆скꙋси́ти живꙋ́щыѧ на землѝ.

а҃і. Сѐ грѧдꙋ̀ ско́рѡ: держѝ, є҆́же и҆́маши, да никто́же прїи́метъ вѣнца̀ твоегѡ̀.

в҃і. Побѣжда́ющаго, сотворю̀ столпа̀ въ цр҃кви Бг҃а моегѡ̀, и҆ бо́лѣ не и҆́мать и҆зы́ти ктомꙋ̀, и҆ напишꙋ̀ на не́мъ и҆́мѧ Бг҃а моегѡ̀, и҆ и҆́мѧ гра́да Бг҃а моегѡ̀, но́вагѡ і҆ерⷭ҇ли́ма, сходѧ́щагѡ съ нб҃съ ѿ Бг҃а моегѡ̀, и҆ и҆́мѧ моѐ но́вое.

г҃і. И҆мѣ́ѧй ᲂу҆́хо, да слы́шитъ, что̀ Дх҃ъ глаго́летъ цр҃квамъ.

д҃і. И҆ а҆́гг҃лꙋ Лаѡдїкі́йскїѧ цр҃кве напишѝ: та́кѡ глаго́летъ а҆ми́нь, свидѣ́тель вѣ́рный и҆ и҆́стинный, нача́токъ созда́нїѧ бж҃їѧ:

є҃і. Вѣ́мъ твоѧ̑ дѣла̀, ꙗ҆́кѡ ни стꙋде́нъ є҆сѝ ни те́плъ: не да стꙋде́нъ бы́ лъ ни те́плъ.

ѕ҃і. Та́кѡ ꙗ҆́кѡ ѡ҆бꙋморе́нъ є҆сѝ, и҆ ни те́плъ ни стꙋде́нъ, и҆зблева́ти тѧ̀ ѿ ᲂу҆́стъ мои́хъ и҆́мамъ.

з҃і. Занѐ глаго́леши, ꙗ҆́кѡ бога́тъ є҆́смь, и҆ ѡ҆богати́хсѧ, и҆ ничто́же тре́бꙋю, и҆ не вѣ́си, ꙗ҆́кѡ ты̀ є҆сѝ ѡ҆каѧ́ненъ и҆ бѣ́денъ, и҆ ни́щъ и҆ слѣ́пъ и҆ на́гъ:

и҃і. Совѣ́щаю тебѣ̀ кꙋпи́ти ѿ менѐ зла́то разжже́но ѻ҆гне́мъ, да ѡ҆богати́шисѧ, и҆ ѡ҆дѣ́ѧнїе бѣ́ло, да ѡ҆блече́шисѧ, и҆ да не ꙗ҆ви́тсѧ сра́мота̀ наготы̀ твоеѧ̀: и҆ коллꙋ́рїемъ пома́жи ѻ҆́чи твои̑, да ви́диши.

8. Знаѭ твои-тѣ дѣла; ето, поставихъ прѣдъ тебе врата отворены, и никой не може да гы затвори; защото имашь малко силѫ, и упазилъ си мое-то слово, и не си ся отреклъ отъ име-то ми.

9. Ето, ще направѭ тѣзи които сѫ отъ съборище-то сатанинско, които казуватъ себе си че сѫ Іудеи, и не сѫ, но лъжѫтъ; ето ще гы направѭ да дойдѫтъ и да ся поклонятъ прѣдъ нозѣ-тѣ ти, и да познаѭтъ че азъ тя възлюбихъ.

10. Понеже си упазилъ слово-то на мое-то търпѣніе, и азъ ще упазѭ тебе отъ врѣме-то на искушеніе-то което ще дойде надъ всичкѫ вселеннѫѭ, да искуси онѣзи които живѣѭтъ по земѭ-тѫ.

11. Ето, идѫ скоро; дьржь това което имашь, да ти не земе никой вѣнецъ-тъ.

12. Който побѣди, ще го направѭ стълпъ въ храмъ-тъ на Бога моего, и нѣма да излѣзе вече вънъ; и ще напишѫ на него име-то на Бога моего, и име-то на градъ-тъ на Бога моего, *сирѣчь* на новый-тъ Іерусалимъ, който слѣзува отъ небе-то отъ Бога моего; *ще напишѫ* и ново-то мое име.

13. Който има ухо, нека слуша що казува Духъ-тъ къмъ церквы-тѣ.

14. И на ангелъ-тъ на Лаодикыйскѫ-тѫ церквѫ пиши: Така казува Аминь, свидѣтель-тъ истинный и вѣрный, начало-то на Божіе-то създаніе.

15. Знаѭ дѣла-та ти, че не си нито студенъ нито топлъ; дано да бѣше ты студенъ или топлъ;

16. Така понеже си хладъкъ, и нито студенъ нито топлъ, ще тя избьлвамъ изъ уста-та си.

17. Защото казувашь: Богатъ сьмь, и обогатихъ ся, и нѣмамъ нуждѫ отъ нищо, и не знаешь че ты си окаяненъ, и бѣденъ, и сиромахъ, и слѣпъ, и голъ.

18. Совѣтувамъ тя да купишь отъ мене злато прѣчистено прѣзъ огнь, за да ся обогатишь, и дрехы бѣлы, за да ся облѣчешь, и да ся не види срамота-та на твоѭ-тѫ голотѫ, и помажи очи-тѣ си съ колурій, за да гледашь.

а҃і. А҆́зъ, и҆̀хже а҆́ще люблю̀, ѡ҆блича́ю и҆ нака́зꙋю: ревни́ꙋй
ᲂу҆̀бо и҆ пока́йсѧ.
к҃. Сѐ стою̀ при две́рехъ и҆ толкꙋ̀: а҆́ще кто̀ ᲂу҆слы́шитъ
гла́съ мо́й, и҆ ѿве́рзетъ две́ри, вни́дꙋ къ немꙋ̀, и҆ вечеря́ю съ
ни́мъ, и҆ то́й со мно́ю.
к҃а. Побѣжда́ющемꙋ да́мъ сѣ́сти со мно́ю на престо́лѣ
мое́мъ, ꙗ҆́коже и҆ а҆́зъ побѣди́хъ, и҆ сѣдо́хъ со Ѻ҆ц҃е́мъ мои́мъ
на престо́лѣ є҆гѡ̀.
к҃в. И҆мѣ́ѧй ᲂу҆́хо, да слы́шитъ, что̀ Дх҃ъ глаго́летъ цр҃квамъ.

Глава̀ д҃.

а҃. По си́хъ ви́дѣхъ, и҆ сѐ две́ри ѿве́рсты на нб҃сѝ, и҆ гла́съ
пе́рвый, є҆го́же слы́шахъ ꙗ҆́кѡ трꙋбꙋ̀ глаго́лющъ со мно́ю,
глаго́лѧ: взы́ди сѣ́мѡ, и҆ покажꙋ̀ ти, є҆̀мꙋже подоба́етъ бы́ти
по си́хъ.
в҃. И҆ а҆́бїе бы́хъ въ Дс҃ѣ: и҆ сѐ престо́лъ стоѧ́ше на нб҃сѝ:
и҆ на престо́лѣ сѣдѧ́щъ:
г҃. И҆ сѣдѧ́й бѣ̀ подо́бенъ видѣ́нїемъ ка́мени і҆а́спїсꙋ и҆
сарді́нови: и҆ бѣ̀ дꙋга̀ ѻ҆́крестъ престо́ла подо́бна видѣ́нїемъ
смара́гдови.
д҃. И҆ ѻ҆́крестъ престо́ла престо́ли два́десѧть и҆ четы́ри: и҆
на престо́лѣхъ ви́дѣхъ два́десѧть и҆ четы́ри ста́рцы сѣдѧ́щыѧ,
ѡ҆блече́ны въ бѣ̑лыѧ ри̑зы, и҆ и҆мѣ́ѧхꙋ вѣнцы̀ зла́ты на гла-
ва́хъ свои́хъ.
є҃. И҆ ѿ престо́ла и҆схожда́хꙋ мѡ́лнїѧ и҆ гро́ми и҆ гла́сы: и҆
се́дмь свѣ́щникѡвъ ѻ҆́гненныхъ горѧ́щихъ пред̾ престо́ломъ,
ꙗ҆̀же сꙋ́ть се́дмь дх҃ѡ́въ Бж҃їихъ:
ѕ҃. И҆ пред̾ престо́ломъ мо́ре стклѧ́но, подо́бно крꙋста́лꙋ. и҆
посредѣ̀ престо́ла и҆ ѻ҆́крестъ престо́ла четы́ре живѡ́тна и҆с-
по́лнена ѻ҆че́съ спреди̑ и҆ созади̑.
з҃. И҆ живо́тно пе́рвое подо́бно львꙋ̀, и҆ второ́е живо́тно

19. Азъ коиτо любіѫ, изобличавамъ и наказувамъ *гы;* за това бѫди ревнитель и покай ся.

20. Ето, стоіѫ на врата-та и хлопамъ; ако чуе нѣкой гласъ-тъ ми, и отвори врата-та, ще влѣзѫ при него, и ще вечерямъ съ него, и той съ мене.

21. Който побѣди, ще му дамъ да сѣдне съ мене на прѣстолъ-тъ ми, както и азъ побѣдихъ, и сѣднѫхъ съ Отца си на неговъ-тъ прѣстолъ.

22. Който има ухо, нека слуша що казува Духъ-тъ къмъ церкви-тѣ.

ГЛАВА 4.

1. Слѣдъ това видѣхъ, и ето врата отворены на небе-то; и първый-тъ гласъ, що чухъ, *бѣше* като *гласъ* отъ трѫбѫ която ми говоряше, и казуваше: Възлѣзь тука, и ще ти покажѫ което трѣбува да стане слѣдъ това.

2. И той часъ быдохъ *въ изстѫпленіе* Духомъ, и ето бѣше поставенъ прѣстолъ на небе-то, и на прѣстолъ-тъ *имаше нѣкой* сѣднѫлъ;

3. И сѣднѫлый-тъ бѣ подобенъ на іасписъ и сардійскый камъкъ; *имаше* около прѣстолъ-тъ и дѫга на гледъ подобна на смарагдъ.

4. И около прѣстолъ-тъ *имаше* двадесеть и четыри прѣстола, и на прѣстолы-тѣ видѣхъ че сѣдяхѫ двадесеть-тѣ и четыри старци, облѣчени въ бѣлы дрехы, и имахѫ на главы-тѣ си вѣнцы златны.

5. И отъ прѣстола исхождахѫ свѣткавицы и гръмежи и гласове. *Имаше* и седмь свѣтила огненны, които горѣхѫ прѣдъ прѣстолъ-тъ, които сѫ седмь-тѣ духове Божіи.

6. И прѣдъ прѣстолъ-тъ *имаше* море стъклено, подобно на кристалъ; и въ срѣдъ прѣстолъ-тъ и около прѣстолъ-тъ четыри животны, пълны съ очи и отъ прѣдъ и отъ задъ.

7. И първо-то животно *бѣ* подобно на львъ, и второ-то животно

подо́бно тельцꙋ̀, и҆ тре́тїе живо́тно и҆мꙋ́щее лицѐ ꙗ҆́кѡ чело-
вѣ́къ, и҆ четве́ртое живо́тно подо́бно ѻ҆рлꙋ̀ летѧ́щꙋ.
и҃. И҆ живѡ́тна четы́ре є҆ди́но коеждо и҆́хъ и҆мѣ́ахꙋ по ше́сть
кри́лъ ѻ҆́крестъ, и҆ внꙋтрьꙋ́дꙋ и҆спо́лнєна ѻ҆че́съ, и҆ поко́ѧ не
и҆́мꙋтъ де́нь и҆ но́щь, глаго́люще: ст҃ъ, ст҃ъ, ст҃ъ Гд҇ь Бг҃ъ Все-
держи́тель, и҆́же бѣ̀ и҆ сы́й и҆ гряды́й.
ѳ҃. И҆ є҆гда̀ да́ша живѡ́тнаѧ сла́вꙋ и҆ че́сть и҆ бл҃годаре́нїе
сѣдѧ́щемꙋ на престо́лѣ, живꙋ́щемꙋ во вѣ́ки вѣкѡ́въ,

і҃. Падо́ша два́десѧть и҆ четы́ре ста́рцы пред̾ сѣдѧ́щимъ на
престо́лѣ, и҆ поклони́шасѧ живꙋ́щемꙋ во вѣ́ки вѣкѡ́въ, и҆ по-
ложи́ша вѣнцы̀ своѧ̀ пред̾ престо́ломъ, глаго́люще:
а҃і. До́стоинъ є҆сѝ Гд҇и прїѧ́ти сла́вꙋ и҆ че́сть и҆ си́лꙋ: ꙗ҆́кѡ
ты̀ є҆сѝ созда́лъ всѧ́ческаѧ, и҆ во́лею твое́ю сꙋ́ть и҆ сотворе́ни.

Глава̀ є҃.

а҃. И҆ ви́дѣхъ въ десни́цѣ сѣдѧ́щагѡ на престо́лѣ кни́гꙋ
напи́санꙋ внꙋтрьꙋ́дꙋ и҆ внѣꙋ́дꙋ запеча́танꙋ седмїю̀ печа́тїю.
в҃. И҆ ви́дѣхъ А҆́гг҃ла крѣ́пка проповѣ́дающа гла́сомъ вели́-
кимъ: кто́ є҆́сть досто́инъ разгнꙋ́ти кни́гꙋ и҆ разрѣши́ти пе-
ча́ти є҆ѧ̀;
г҃. И҆ никто́же можа́ше ни на нб҃сѝ, ни на землѝ, нижѐ
под̾ земле́ю, разгнꙋ́ти кни́гꙋ, нижѐ зрѣ́ти ю҆̀.
д҃. И҆ а҆́зъ пла́кахсѧ мно́гѡ, ꙗ҆́кѡ нїеди́нъ ѡ҆брѣ́тесѧ до-
сто́инъ разгнꙋ́ти и҆ прочестѝ кни́гꙋ, нижѐ зрѣ́ти ю҆̀.
є҃. И҆ є҆ди́нъ ѿ ста́рєцъ глаго́ла мѝ: не пла́чисѧ: сѐ побѣ-
ди́лъ є҆́сть ле́въ, и҆́же сы́й ѿ колѣ́на Їꙋ́дова ко́рень Дв҃довъ,
разгнꙋ́ти кни́гꙋ и҆ разрѣши́ти се́дмь печа́тей є҆ѧ̀.
ѕ҃. И҆ ви́дѣхъ, и҆ сѐ посредѣ̀ престо́ла, и҆ четы́рехъ живо́т-
ныхъ, и҆ посредѣ̀ ста́рєцъ, А҆́гнецъ стоѧ́щъ ꙗ҆́кѡ заколе́нъ,
и҆мꙋ́щь рогѡ́въ се́дмь и҆ ѻ҆че́съ се́дмь, ꙗ҆̀же є҆́сть се́дмь дх҃ѡ́въ
Бж҃їихъ по́сланыхъ во всю̀ зе́млю.

подобно на телецъ, и трето-то животно имаше лице като человѣкъ, и четвьрто-то животно *бѣ* подобно на орелъ лѣтящъ.

8. И четыри-тѣ животны имахѫ всяко по шесть крыла изоколо, и отвѫтрѣ бѣхѫ пълны съ очи; и не си почиватъ день и нощь но казуватъ: Святъ, святъ, святъ Господь Богъ Вседьржитель, който бѣ, и който е, и който ще бѫде.

9. И когато животны-тѣ приносятъ славѫ и почесть и благодареніе на тогози който сѣди на прѣстолъ-тъ, и живѣе во вѣкы вѣковъ,

10. Двадесеть-тѣ и четыри старци падатъ прѣдъ сѣднѫлый-тъ на прѣстолъ-тъ, и ся покланятъ живущему во вѣкы вѣковъ, и полагатъ вѣнцы-тѣ си прѣдъ прѣстолъ-тъ, и казуватъ:

11. Достоинъ си, Господи, да пріимешь славѫ и почесть и силѫ; защото ты си създалъ всичко, и чрѣзъ твоѭ-тѫ волѭ сѫществува и е създадено.

ГЛАВА 5.

1. И видѣхъ въ десницѫ-тѫ на сѣднѫлый-тъ на прѣстолъ-тъ книгѫ написанѫ отъ вѫтрѣ и отъ вънъ, запечатанѫ съсъ седмь печата.

2. И видѣхъ ангелъ крѣпъкъ че проповѣдуваше съ гласъ голѣмъ: Кой е достоинъ да разгъне книгѫ-тѫ и да развьрже печати-тѣ ѝ?

3. И никой не можаше нито на небе-то, нито на земѭ-тѫ, нито подъ земѭ-тѫ, да разгъне книгѫ-тѫ, нито да ѭ гледа.

4. И азъ плакахъ много, защото ся не намѣри никой достоинъ да разгъне и да прочете книгѫ-тѫ, нито да ѭ гледа.

5. И единъ отъ старцы-тѣ казува ми: Не дѣй плака; ето прѣвъзмогнѫ Львъ-тъ, който е отъ племе-то Іудово, Корень-тъ Давидовъ, да разгъне книгѫ-тѫ, и да развьрже седмь-тѣ нейны печата.

6. И видѣхъ, и ето, въ срѣдъ прѣстолъ-тъ и четыри-тѣ животны, и въ срѣдъ старцы-тѣ, Агне стоеше като заклано, и имаше седмь рога, и седмь очи, които сѫ седмь-тѣ духове Божіи распроводени по всичкѫ-тѫ земѭ.

з҃. И҆ прїи́де и҆ прїѧ́тъ кни́гꙋ ѿ десни́цы сѣдѧ́щагѡ на
престо́лѣ.
и҃. И҆ є҆гда̀ прїѧ́тъ кни́гꙋ, четы́ре живѡ́тна, и҆ два́десѧть и҆
четы́ре ста́рцы падо́ша пред̾ а҆́гнцемъ, и҆мꙋ́щїе кі́йждо гꙋ́сли,
и҆ фїа́лы зла́ты по́лны ѳѷмїа́ма, и҆̀же сꙋ́ть моли̑твы ст҃ы́хъ.
ѳ҃. И҆ пою́тъ пѣ́снь но́вꙋ, глаго́люще: досто́инъ є҆сѝ прїѧ́ти
кни́гꙋ, и҆ ѿве́рсти печа̑ти є҆ѧ̀: ꙗ҆́кѡ закла́лсѧ, и҆ и҆скꙋпи́лъ є҆сѝ
Бг҃ови на́съ кро́вїю свое́ю ѿ всѧ́кагѡ колѣ́на и҆ ꙗ҆зы́ка и҆ люде́й,
и҆ племе́нъ,
і҃. И҆ сотвори́лъ є҆сѝ на́съ Бг҃ови на́шемꙋ црⷭ҇и, и҆ і҆ере́и, и҆
воцари́мсѧ на земли̇̀.
а҃і. И҆ ви́дѣхъ и҆ слы́шахъ гла́съ а҆́гг҃лѡвъ мно́гихъ ѡ҆́крестъ
престо́ла и҆ живо́тныхъ и҆ ста́рєцъ, и҆ бѣ̀ число̀ и҆̀хъ ты́сѧща
ты́сѧщами,
в҃і. Глаго́люще гла́сомъ ве́лїимъ: досто́инъ є҆́сть а҆́гнецъ
заколе́нный прїѧ́ти си́лꙋ и҆ бога́тство и҆ премꙋ́дрость и҆ крѣ́-
пость и҆ че́сть и҆ сла́вꙋ и҆ бл҃гослове́нїе.
г҃і. И҆ всѧ́ко созда́нїе, є҆́же є҆́сть на нб҃сѝ, и҆ на земли̇̀, и҆
под̾ земле́ю, и҆ на мо́ри, ꙗ҆̀же сꙋ́ть, и҆ сꙋ́щаѧ въ ни́хъ, всѧ̑
слы́шахъ глаго́лющыѧ: сѣдѧ́щемꙋ на престо́лѣ, и҆ а҆́гнцꙋ:
бл҃гослове́нїе и҆ че́сть и҆ сла́ва и҆ держа́ва во вѣ́ки вѣкѡ́въ.
д҃і. И҆ четы́ре живѡ́тна глаго́лахꙋ: а҆ми́нь; и҆ два́десѧть и҆
четы́ре ста́рцы падо́ша и҆ поклони́шасѧ живꙋ́щемꙋ во вѣ́ки
вѣкѡ́въ.

Глава̀ ѕ҃.

а҃. И҆ ви́дѣхъ, є҆гда̀ ѿве́рзе а҆́гнецъ є҆ди́нꙋ ѿ седмѝ печа́тей,
и҆ слы́шахъ є҆ди́наго ѿ четы́рехъ живо́тныхъ глаго́люща ꙗ҆́ко-
же гла́съ гро́мный: грѧдѝ и҆ ви́ждь.
в҃. И҆ ви́дѣхъ, и҆ сѐ ко́нь бѣ́лъ, и҆ сѣдѧ́й на не́мъ и҆мѣ́ѧше
лꙋ́къ, и҆ да́нъ бы́сть є҆мꙋ̀ вѣне́цъ, и҆ и҆зы́де побѣжда́ѧй, и҆ да
побѣди́тъ.

7. И дойде и зѣ книгѫ-тѫ изъ десницѫ-тѫ на сѣдящій-тъ на прѣстолъ-тъ.

8. И когато зѣ книгѫ-тѫ, четыри-тѣ животны, и двадесеть-тѣ и четыри старци паднѫхѫ прѣдъ Агне-то, държаще всякой китарѫ, и златны чашы пълны съ темянъ, които сѫ молитвы-тѣ на святыи-тѣ.

9. И пѣѭтъ новѫ пѣснь, и казуватъ: Достоинъ си да земешь книгѫ-тѫ, и да распечаташь печати-тѣ ѝ; защото си былъ закланъ, и искупилъ си ны Богу съ кръвь-тѫ си, отъ всяко племе и языкъ и народъ и родъ;

10. И направилъ си ны Богу нашему царіе и священницы, и ще царувамы на земѭ-тѫ.

11. И видѣхъ, и чухъ гласъ отъ много ангелы около прѣстолъ-тъ и животны-тѣ и старцы-тѣ; и число-то имъ бѣше тмы на тмы и тысящи на тысящы.

12. И казувахѫ съ гласъ голѣмъ: Достойно е Агне-то заклано-то да земе силѫ, и богатство, и прѣмудрость, и крѣпость, и почесть, и славѫ, и благословеніе.

13. И всяко созданіе което е на небе-то, и на земѭ-тѫ, и подъ земѭ-тѫ, и колко-то сѫ въ море-то, и всичко що е въ тѣхъ, чухъ че казувахѫ: На тогози който сѣди на прѣстолъ-тъ, и на Агне-то *да бѫде* благословеніе и почесть и слава и държава во вѣкы вѣковъ.

14. И четыри-тѣ животны казувахѫ: Аминь; и двадесеть-тѣ и четыри старци паднѫхѫ и поклонихѫ ся тому който живѣе во вѣкы вѣковъ.

ГЛАВА 6.

1. И видѣхъ когато отвори Агне-то единъ отъ *седмь*-тѣ печата, и чухъ едно отъ четыри-тѣ животны че говоряше, като съ гласъ отъ грьмъ: Ела и виждь.

2. И видѣхъ, и ето конь бѣлъ; и сѣднѫлый-тъ на него имаше лѫкъ; и даде му ся вѣнецъ, и излѣзе побѣждаѭщъ и да побѣди.

г҃. И҆ є҆гда̀ ѿве́рзе печа́ть втор́ую, слы́шахъ второ́е живо́тно глаго́лющее: грядѝ и҆ ви́ждь.

д҃. И҆ и҆зы́де дру́гїй ко́нь ры́жъ, и҆ сѣдя́щемꙋ на не́мъ дано̀ бы́сть взя́ти ми́ръ ѿ землѝ, и҆ да ᲂу҆бїе́тъ дрꙋ́гъ дрꙋ́га, и҆ да́нъ бы́сть є҆мꙋ̀ ме́чь ве́лїй.

є҃. И҆ є҆гда̀ ѿве́рзе тре́тїю печа́ть, слы́шахъ тре́тїе живо́тно глаго́лющее: грядѝ и҆ ви́ждь. И҆ ви́дѣхъ, и҆ сѐ ко́нь вра́нъ, и҆ сѣдя́й на не́мъ и҆мѣ́яше мѣ́рило въ рꙋцѣ̀ свое́й.

ѕ҃. И҆ слы́шахъ гла́съ посредѣ̀ четы́рехъ живо́тныхъ глаго́лющїй: мѣ́ра пшени́цы за дина́рь, и҆ трѝ мѣ́ры ꙗ҆чме́нѧ за дина́рь: и҆ є҆ле́а и҆ вїна̀ не вредѝ.

з҃. И҆ є҆гда̀ ѿве́рзе четве́ртꙋю печа́ть, слы́шахъ гла́съ четве́ртагѡ живо́тна глаго́лющїй: грядѝ, и҆ ви́ждь.

и҃. И҆ ви́дѣхъ, и҆ сѐ ко́нь блѣ́дъ, и҆ сѣдя́щїй на не́мъ, и҆́мѧ є҆мꙋ̀ сме́рть: и҆ а҆́дъ и҆дя́ше въ слѣ́дъ є҆гѡ̀: и҆ дана̀ бы́сть є҆мꙋ̀ ѡ҆́бласть на четве́ртой ча́сти землѝ ᲂу҆би́ти ѡ҆рꙋ́жїемъ и҆ гла́домъ и҆ сме́ртїю, и҆ ѕвѣрмѝ земны́ми.

ѳ҃. И҆ є҆гда̀ ѿве́рзе пѧ́тꙋю печа́ть, ви́дѣхъ по́дъ ѡ҆лтаре́мъ дꙋ́шы и҆збїе́нныхъ за сло́во Бж҃їе и҆ за свидѣ́тельство, є҆́же и҆мѣ́ахꙋ.

і҃. И҆ возопи́ша гла́сомъ ве́лїимъ, глаго́люще: доко́лѣ Вл҃ко ст҃ы́й и҆ и҆́стинный не сꙋ́диши и҆ не мсти́ши кро́ви на́шеѧ ѿ живꙋ́щихъ на землѝ;

а҃і. И҆ да́ны бы́ша коемꙋ́ждо и҆́хъ ри́зы бѣ̑лы, и҆ рече́но бы́сть и҆̀мъ, да почі́ютъ є҆щѐ вре́мѧ ма́ло, до́ндеже скончаю́тсѧ и҆ клевре́ти и҆́хъ и҆ бра́тїѧ и҆́хъ, и҆мꙋ́щїи и҆збїе́ни бы́ти, ꙗ҆́коже и҆ ті́и.

в҃і. И҆ ви́дѣхъ, є҆гда̀ ѿве́рзе шестꙋ́ю печа́ть, и҆ сѐ бы́сть трꙋ́съ ве́лїй, и҆ со́лнце мра́чно бы́сть ꙗ҆́кѡ вре́тище вла́сѧно, и҆ лꙋна̀ бы́сть ꙗ҆́кѡ кро́вь:

г҃і. И҆ ѕвѣ̑зды нбⷭ҇ныѧ падо́ша на зе́млю, ꙗ҆́коже смоко́вница ѿмета́етъ пꙋ́пы своѧ̑ ѿ вѣ́тра ве́лїѧ движи́ма:

3. И когато отвори вторый-тъ печатъ, чухъ второ-то животно че
казуваше: Ела и виждь.
4. И излѣзе другъ конь чьрвенъ; и на сѣднѫлый-тъ на него даде
ся да вдигне миръ-тъ отъ земѭ-тѫ, и да ся избіѭтъ единъ дру-
гый, и даде му ся сабя голѣма.
5. И когато отвори третій-тъ печатъ, чухъ трето-то животно че
казуваше: Ела и виждь. И видѣхъ, и ето конь черпъ, и сѣднѫ-
лый-тъ на него имаше кѫпоны въ рѫкѫ.
6. И чухъ гласъ отъ срѣдъ четыри-тѣ животны който казуваше:
Една ока пшеница за динарь, и три окы ечимыкъ за динарь; и
масло-то и вино-то не поврѣждай.
7. И когато отвори четвьртый-тъ печатъ, чухъ гласъ отъ четвьр-
то-то животно че казуваше: Ела и виждь.
8. И видѣхъ, и ето конь блѣдъ, и име-то на сѣдящій-тъ на него
бѣше Смьрть, и Адъ идяше слѣдъ него; и даде имъ ся власть надъ
четвьртѫ-тѫ часть на земѭ-тѫ, да умьртвяватъ съсъ сабѭ и съ
гладъ и съсъ смьрть и съсъ звѣрове-тѣ земны.
9. И когато отвори петый-тъ печатъ, видѣхъ подъ олтарь-тъ
душы-тѣ на заклапы-тѣ за слово-то Божіе, и за свидѣтелство-то
което упазихѫ.
10. И выкахѫ съ гласъ голѣмъ и казувахѫ: До кога, Владыко
святый и истинный, не сѫдишь и не отмьстявашь кръвь-тѫ ни отъ
живущы-тѣ по земѭ-тѫ?
11. И дадохѫ ся всякому бѣлы одежды, и рече имъ ся да си
починѫтъ още малко врѣме доклѣ ся допълнятъ и сослужители-тѣ
имъ и братія-та имъ, които има да бѫдѫтъ убити както и тѣ.
12. И видѣхъ когато отвори шестый-тъ печатъ, и ето станѫ
трусъ голѣмъ, и слънце-то станѫ черно като врѣтище струнено, и
луна-та станѫ като кръвь.
13. И звѣзды-тѣ небесны паднѫхѫ на земѭ-тѫ, както смоко-
вница-та мета незрѣлы-тѣ си смокыни расклащана отъ силенъ
вѣтръ.

д҃і. И҆ не́бо ѿлꙋчи́ся ꙗ҆́кѡ сви́токъ свива́емо, и҆ вся́ка гора̀ и҆
ѻ҆́стровъ ѿ мѣ́стъ свои́хъ двигнꙋ́шася:
є҃і. И҆ цр҃і́е зе́мстїи и҆ велмѡ́жи и҆ бога́тїи и҆ тыся́щницы и҆
си́лнїи и҆ вся́къ ра́бъ и҆ вся́къ свобо́дь скры́шася въ пеще́рахъ
и҆ ка́менїи го́рстѣмъ,
ѕ҃і. И҆ глаго́лаша гора́мъ и҆ ка́менїю: пади́те на ны̀, и҆ по-
кры́йте ны̀ ѿ лица̀ сѣдя́щагѡ на престо́лѣ, и҆ ѿ гнѣ́ва
а҆́гнча:
з҃і. Ꙗ҆́кѡ прїи́де де́нь вели́кїй гнѣ́ва є҆гѡ̀, и҆ кто̀ мо́жетъ
ста́ти;

Глава̀ з҃.

а҃. И҆ по се́мъ ви́дѣхъ четы́ре а҆́гг҃лы стоя́щыя на четы́рехъ
ᲂу҆́глѣхъ земли̑, держа́щыя четы́ре вѣ́тры зе́мскїя, да не
ды́шетъ вѣ́тръ на зе́млю, ни на мо́ре, ни на вся́ко дре́во.
в҃. И҆ ви́дѣхъ и҆́наго а҆́гг҃ла восходя́ща ѿ восхо́да со́лнца,
и҆мꙋ́ща печа́ть Бг҃а жива́гѡ: и҆ возопѝ гла́сомъ ве́лїимъ къ
четы́ремъ а҆́гг҃лѡмъ, и҆̀мже дано̀ бы́сть вреди́ти зе́млю и҆ мо́ре,
глаго́ля:
г҃. Не вреди́те ни земли̑, ни мо́ря, ни древе́съ, до́ндеже
запечатлѣ́емъ рабы̀ Бг҃а на́шегѡ на челѣ́хъ и҆́хъ.
д҃. И҆ слы́шахъ число̀ запечатлѣ́нныхъ, сто̀ четы́редесять
четы́ре ты́сящи запечатлѣ́нныхъ ѿ вся́кагѡ колѣ́на сынѡ́въ
і҆и҃левыхъ:
є҃. Ѿ колѣ́на І҆ꙋ́дова, двана́десять ты́сящь запечатлѣ́н-
ныхъ: ѿ колѣ́на Рꙋві́мова, двана́десять ты́сящь запечатлѣ́н-
ныхъ: ѿ колѣ́на Га́дова, двана́десять ты́сящь запечатлѣ́н-
ныхъ:
ѕ҃. Ѿ колѣ́на А҆си́рова, двана́десять ты́сящь запечатлѣ́н-
ныхъ: ѿ колѣ́на Нефѳалі́мля, двана́десять ты́сящь запеча-
тлѣ́нныхъ: ѿ колѣ́на Манассі́ина, двана́десять ты́сящь
запечатлѣ́нныхъ:
з҃. Ѿ колѣ́на Сѷмеѡ́нова, двана́десять ты́сящь запеча-

14. И небе-то ся оттегли като книга която ся свива, и всяка планина и островъ повдигнѫхѫ ся отъ мѣсто-то си.

15. И царіе-тѣ земни, и голѣмци-тѣ, и богати-тѣ, и тысящници-тѣ, и силни-тѣ, и всякой робъ, и всякой свободенъ, скрыхѫ ся въ пещеры-тѣ и въ канары-тѣ на планины-тѣ,

16. И казуватъ на планины-тѣ и на канары-тѣ: Паднѣте врьхъ насъ, и скрыйте ны отъ лице-то на сѣдящій-тъ на прѣстолъ-тъ, и отъ гнѣвъ-тъ на Агне-то;

17. Защото дойде голѣмый-тъ день на неговый-тъ гнѣвъ; и кой може да устои?

ГЛАВА 7.

1. И слѣдъ това видѣхъ четыри ангелы че стоехѫ на четыри-тѣ ѫгъла на земіѭ-тѫ, и държехѫ четыри-тѣ вѣтрове земны, да не духа вѣтръ по земіѭ-тѫ, нито по море-то, нито на никое дьрво.

2. И видѣхъ другъ ангелъ че възлѣзе отъ истокъ на слънце-то, който имаше печатъ на Бога живаго; и извыка съ гласъ голѣмъ къмъ четыри-тѣ ангела, на които бѣ дадено да повредятъ земіѭ-тѫ и море-то,

3. И казуваше *имъ:* Не поврѣждайте земіѭ-тѫ, нито море-то, нито дрьвя-та, доклѣ ударимъ печатъ на чела-та на рабы-тѣ на Бога нашего.

4. И чухъ число-то на печатаны-тѣ, сто и четыридесеть и четыри тысящи *бѣхѫ* печатани отъ всичкы-тѣ племена на сынове-тѣ Израилевы;

5. Отъ племе-то Іудово, дванадесеть тысящи печатани; отъ племе-то Рувимово, дванадесеть тысящи печатани; отъ племе-то Гадово, дванадесеть тысящи печатани;

6. Отъ племе-то Асирово, дванадесеть тысящи печатани; отъ племе-то Нефѳалимово, дванадесеть тысящи печатани; отъ племе-то Манассіево, дванадесеть тысящи печатани;

7. Отъ племе-то Симеоново, дванадесеть тысящи печатани; отъ

тлѣ́нныхъ: ѿ колѣ́на Леві́ина, двана́десѧть ты́сѧщь запеча-
тлѣ́нныхъ: ѿ колѣ́на Їсаха́рова, двана́десѧть ты́сѧщь запеча-
тлѣ́нныхъ:
и҃. Ѿ колѣ́на Завѹлѡ́нѧ, двана́десѧть ты́сѧщь запечатлѣ́н-
ныхъ: ѿ колѣ́на Їѡ́сифова, двана́десѧть ты́сѧщь запечатлѣ́н-
ныхъ: ѿ колѣ́на Веніамі́нова, двана́десѧть ты́сѧщь запеча-
тлѣ́нныхъ.
ѳ҃. По си́хъ ви́дѣхъ, и҆ сѐ наро́дъ мно́гъ, є҆го́же и҆счестѝ
никто́же мо́жетъ, ѿ всѧ́кагѡ ꙗ҆зы́ка и҆ колѣ́на и҆ люде́й и҆
племе́нъ, стоѧ́щє пред̾ престо́ломъ и҆ пред̾ а҆́гнцемъ, ѡ҆блече́нꙑ
въ ри҄зы бѣ́лꙑ, и҆ фі́нїцы въ рѹка́хъ и҆́хъ:
і҃. И҆ возопи́ша гла́сомъ ве́лїимъ глаго́люще: спасе́нїе сѣ-
дѧ́щемѹ на престо́лѣ Бг҃ѹ на́шемѹ и҆ а҆́гнцѹ:
а҃і. И҆ всѝ а҆́гг҃лы стоѧ́хѹ ѡ҆́крестъ престо́ла и҆ ста́рєцъ и҆
четы́рехъ живо́тныхъ: и҆ падо́ша на ли́цы пред̾ престо́ломъ, и҆
поклони́шасѧ Бг҃ѹ,
в҃і. Глаго́люще: а҆ми́нь: бл҃гослове́нїе и҆ сла́ва и҆ премѹ́дрость
и҆ хвала̀ и҆ че́сть и҆ си́ла и҆ крѣ́пость Бг҃ѹ на́шемѹ во вѣ́ки вѣ-
кѡ́въ, а҆ми́нь.
г҃і. И҆ ѿвѣща̀ є҆ди́нъ ѿ ста́рєцъ глаго́лѧ мѝ: сі́и ѡ҆блече́нїи
въ ри҄зы бѣ́лыѧ, ктѡ̀ сѹ́ть, и҆ ѿкѹ́дѹ прїидо́ша;
д҃і. И҆ рѣ́хъ є҆мѹ̀: Гд҃и, ты̀ вѣ́си. и҆ рече́ ми: сі́и сѹ́ть, и҆̀же
прїидо́ша ѿ ско́рби вели́кїѧ, и҆ и҆спра́ша ри҄зы своѧ҄ и҆ ѹ҆бѣ-
ли́ша ри҄зы своѧ҄ въ кро́ви а҆́гнчи.
є҃і. Сегѡ̀ ра́ди сѹ́ть пред̾ престо́ломъ Бж҃їимъ, и҆ слѹ́жатъ
є҆мѹ̀ де́нь и҆ но́щь въ цр҃кви є҆гѡ̀: и҆ сѣдѧ́й на престо́лѣ все-
ли́тсѧ въ ни́хъ.
ѕ҃і. Не взА́лчѹтъ ктомѹ̀ нижѐ вжа́ждѹтъ, не и҆́мать же
па́сти на ни́хъ со́лнце, нижѐ всѧ́къ зно́й:
з҃і. Ꙗ҆́кѡ а҆́гнецъ, и҆̀же посредѣ̀ престо́ла, ѹ҆пасе́тъ ѧ҆̀, и҆
наста́витъ и҆̀хъ на живо́тныѧ и҆сто́чники во́дъ, и҆ ѿи́метъ Бг҃ъ
всѧ́кѹ сле́зѹ ѿ ѻ҆́чїю и҆́хъ.

племе-то Левіево, дванадесеть тысящи печатани, отъ племе-то Иссахарово, дванадесеть тысящи печатани,

8. Отъ племе-то Завулоново, дванадесеть тысящи печатани; отъ племе-то Іосифово, дванадесеть тысящи печатани; отъ племе-то Веніаминово, дванадесеть тысящи печатани.

9. Слѣдъ това видѣхъ, и ето народъ много, когото никой не можаше да изброи, отъ всичкы-тѣ колѣна и племена и народы и языцы, които стоехѫ прѣдъ прѣстолъ-тъ и прѣдъ Агне-то, облѣчени въ бѣлы дрехы, и държехѫ финиковы *вѣйкы* въ рѫцѣ,
10. И выкахѫ съ голѣмъ гласъ и казувахѫ: Спасеніе Богу нашему който сѣди на прѣстолъ-тъ, *спасеніе* и на Агне-то.
11. И всичкы-тѣ ангели стоехѫ около прѣстолъ-тъ и *около* старцы-тѣ и четыри-тѣ животны, и паднѫхѫ на лице прѣдъ прѣстола, та ся поклонихѫ Богу,
12. И казувахѫ: Аминь; благословеніе, и слава, и прѣмудрость, и благодареніе, и почесть, и сила, и крѣпость, Богу нашему въ вѣкы вѣковъ, Аминь.
13. И отговори единъ отъ старцы-тѣ, та ми каза: Тѣзи облѣчени-тѣ въ бѣлы-тѣ дрехы, кои сѫ, и отъ кѫдѣ сѫ дошли?
14. И рѣкохъ му: Господине, ты знаешь. И рече ми: Тѣ сѫ които идѫтъ отъ голѣмѫ-тѫ скърбь; и опрахѫ дрехы-тѣ си, още избѣлихѫ дрехы-тѣ си въ кръвь-тѫ на Агне-то.
15. За това сѫ прѣдъ прѣстолъ-тъ Божій, и служатъ нему день и нощь въ неговый-тъ храмъ; и сѣдящій-тъ на прѣстолъ-тъ ще ся всели въ нихъ.
16. Нѣма да огладнѣѭтъ вече, нито да ожеднѣѭтъ вече, нито ще гы удари слънце-то, нито нѣкой пекъ;
17. Защото Агне-то което е посрѣдъ прѣстолъ-тъ ще гы упасе, и ще гы заведе на живы изворы отъ воды, и ще обърше Богъ всякѫ сълзѫ отъ очи-тѣ имъ.

Глава̀ и҃.

а҃. И҆ є҆гда̀ ѿве́рзе седму́ю печа́ть, бы́сть безмо́лвїе на
нб҃сѝ ꙗ҆́кѡ по́лъ часа̀.
в҃. И҆ ви́дѣхъ се́дмь а҆́гг҃лѡвъ, и҆̀же пре́дъ Бг҃омъ стоа́хꙋ: и҆
дано̀ бы́сть и҆̀мъ се́дмь трꙋ́бъ.
г҃. И҆ дрꙋгі́й а҆́гг҃лъ прїи́де, и҆ ста̀ пре́дъ ѻ҆лтаре́мъ и҆мѣ́ѧй
кади́льницꙋ зла́тꙋ: и҆ да́ны бы́ша є҆мꙋ̀ ѳѷмїа̑мы мно́зи, да
да́стъ моли́твамъ ст҃ы́хъ всѣ́хъ на ѻ҆лта́рь зла́тый сꙋ́щїй
пре́дъ престо́ломъ.
д҃. И҆ и҆зы́де ды́мъ кади́лный моли́твами ст҃ы́хъ ѿ рꙋкѝ
а҆́гг҃ла пре́дъ Бг҃а.
є҃. И҆ взѧ́тъ а҆́гг҃лъ кади́льницꙋ, и҆ напо́лни ю҆̀ ѿ ѻ҆гнѧ̀ сꙋ́щагѡ
на ѻ҆лтари̇̀, и҆ положѝ на землю̀: и҆ бы́ша гла́си и҆ гро́ми и҆
блиста̑нїѧ и҆ трꙋ́съ.
ѕ҃. И҆ се́дмь а҆́гг҃лъ, и҆̀же и҆мѣ́ѧхꙋ се́дмь трꙋ́бъ, ᲂу҆гото́ва-
шасѧ, да вострꙋ́бѧтъ.
з҃. И҆ пе́рвомꙋ а҆́гг҃лꙋ вострꙋби́вшꙋ, бы́сть гра́дъ и҆ ѻ҆́гнь,
смѣ́шены съ кро́вїю, и҆ падо́ша на зе́млю: и҆ тре́тїѧ ча́сть
дре́ва погорѣ̀, и҆ всѧ́ка трава̀ ѕла́чнаѧ погорѣ̀.
и҃. И҆ вторы́й а҆́гг҃лъ востꙋбѝ, и҆ ꙗ҆́кѡ гора̀ вели́ка ѻ҆гне́мъ
жего́ма вве́ржена бы́сть въ мо́ре: и҆ бы́сть тре́тїѧ ча́сть
мо́рѧ кро́вь,
ѳ҃. И҆ ᲂу҆́мре тре́тїѧ ча́сть созда́нїй сꙋ́щихъ въ мо́ри и҆мꙋ́-
щихъ дꙋ́шы, и҆ тре́тїѧ ча́сть корабле́й поги́бе.
і҃. И҆ тре́тїй а҆́гг҃лъ востꙋбѝ, и҆ падѐ съ нб҃сѐ ѕвѣзда̀ вели́ка
горѧ́щи ꙗ҆́кѡ свѣща̀, и҆ падѐ на тре́тїю ча́сть рѣ́къ, и҆ на и҆с-
то́чники во́дныѧ.
а҃і. И҆ и҆́мѧ ѕвѣздѣ̀ глаго́летсѧ а҆́ѱїнѳосъ: и҆ бы́сть тре́тїѧ
ча́сть во́дъ ꙗ҆́кѡ пелы́нь: и҆ мно́зи ѿ человѣ́къ ᲂу҆мро́ша ѿ
во́дъ, ꙗ҆́кѡ го́рьки бѣ́ша.
в҃і. И҆ четве́ртый а҆́гг҃лъ востꙋбѝ, и҆ ᲂу҆ѧ́звена бы́сть
тре́тїѧ ча́сть со́лнца и҆ тре́тїѧ ча́сть лꙋны̀ и҆ тре́тїѧ ча́сть

ГЛАВА 8.

1. И когато отвори седмый-тъ печатъ, мълчаніе быде на небе-то колкото до половинъ часъ.

2. И видѣхъ седмь-тѣ ангелы, които стоехѫ прѣдъ Бога, и дадохѫ имъ ся седмь трѫбы.

3. И дойде другъ ангелъ, та застанѫ при олтарь-тъ, и държеше златнѫ кадилницѫ; и даде ся нему темянъ много, да принесе съ молитвы-тѣ на вси-тѣ святыи, надъ златный-тъ олтарь, който бѣ прѣдъ прѣстолъ-тъ.

4. И възлѣзе прѣдъ Бога дымъ-тъ кадилный съ молитвы-тѣ на святыи-тѣ отъ рѫкѫ-тѫ на ангела.

5. И зѣ ангелъ-тъ кадилницѫ-тѫ, и напълни ѭ отъ огнь-тъ на олтарь-тъ, и хвьрли на земѭ-тѫ; и станѫхѫ гласове и грьмове и свѣткавицы и трусъ.

6. И седмь-тѣ ангели които държехѫ седмь-тѣ трѫбы, приготвихѫ ся да затрѫбятъ.

7. И пьрвый-тъ ангелъ затрѫби, и станѫ градъ и огнь размѣсенъ съ кръвь, и паднѫхѫ на земѭ-тѫ; и третя-та часть отъ дрьвя-та изгорѣхѫ, и всяка трѣва зелена изгорѣ.

8. И вторый-тъ ангелъ затрѫби, и *нѣщо* като планина голѣма която съ огнь горѣше хвьрли ся въ море-то; и третя-та часть на море-то станѫ кръвь,

9. Та измрѣ третя-та часть на одушевленны-тѣ созданія които бѣхѫ въ море-то; и третя-та часть на кораби-тѣ ся погуби.

10. И третій-тъ ангелъ затрѫби, и паднѫ отъ небе-то звѣзда голѣма която горѣше като свѣщь, и паднѫ врьхъ третѭ-тѫ часть на рѣкы-тѣ, и врьхъ изворы-тѣ водны.

11. А име-то на звѣздѫ-тѫ ся казува Пелынь; и станѫ третя-та часть на воды-тѣ пелынь, и много человѣци измрѣхѫ отъ воды-тѣ, защото ся вгорчихѫ.

12. И четвьртый-тъ ангелъ затрѫби, и удари ся третя-та часть на слънце-то, и третя-та часть на лунѫ-тѫ, и третя-та часть на

ѕвѣ́здъ, да затми́тса тре́тїа ча́сть и҆́хъ, и҆ дна̀ тре́тїа ча́сть
да не свѣ́титъ, и҆ но́щь та́кожде.
г҃i. И҆ ви́дѣхъ и҆ слы́шахъ є҆ди́наго А҆́гг҃ла пара́ща посредѣ̀
нб҃сѐ, глаго́люща гла́сомъ ве́ликимъ: го́ре, го́ре, го́ре живꙋ́-
щымъ на земли̑ ѿ про́чихъ гласѡ́въ трꙋ́бныхъ трїе́хъ А҆́гг҃лъ,
хота́щихъ трꙋби́ти.

Глава̀ ѳ҃.

а҃. И҆ па́тый А҆́гг҃лъ востръꙋби̑, и҆ ви́дѣхъ ѕвѣздꙋ̀ съ нб҃сѐ
спа́дшꙋ на зе́млю, и҆ да́нъ бы́сть є҆́й клю́чь стꙋденца̀ бе́здны:
в҃. И҆ ѿве́рзе стꙋденца̀ бе́здны, и҆ взы́де ды́мъ ѿ стꙋденца̀
ꙗ҆́кѡ ды́мъ пе́щи вели́ки, и҆ ѡ҆ме́рче со́лнце и҆ возду́хъ ѿ ды́ма
стꙋдени́чнагѡ.
г҃. И҆ ѿ ды́ма и҆зыдо́ша пржꙋ́зи на зе́млю, и҆ дана̀ бы́сть
и҆̀мъ ѡ҆́бласть ꙗ҆́коже и҆́мꙋтъ ѡ҆́бласть скорпі̑и земні́и:
д҃. И҆ рече́но бы́сть и҆̀мъ, да не вреда́тъ тра́вы̀ земны́а, ни
вса́кагѡ ѕла́ка, ни вса́кагѡ дре́ва, но человѣ́ки то́чїю, и҆̀же не
и҆́мꙋтъ печа́ти Бж҃їа на чели́хъ свои́хъ:
є҃. И҆ дано̀ бы́сть и҆̀мъ, да не оу҆бї́ютъ и҆́хъ, но да мꙋ́кꙋ
прї и́мꙋтъ па́ть мц҃ей: и҆ мꙋче́нїе и҆́хъ ꙗ҆́кѡ мꙋче́нїе скорпі́ево,
є҆гда̀ оу҆сѣ́кнетъ человѣ́ка.
ѕ҃. И҆ въ ты́а дни̑ взы́щꙋтъ человѣ́цы сме́рти, и҆ не ѡ҆бра́-
щꙋтъ є҆а̀: и҆ вожделѣ́ютъ оу҆мре́ти, и҆ оу҆бѣжи́тъ ѿ ни́хъ
сме́рть.
з҃. И҆ оу҆подобле́нїа пржꙋгѡ́въ подѡ́бна ко́нємъ оу҆гото́вле-
нымъ на бра́нь, и҆ на глава́хъ и҆́хъ ꙗ҆́кѡ вѣнцы̀ оу҆подо́блени
зла́тꙋ, и҆ ли́ца и҆́хъ ꙗ҆́кѡ ли́ца человѣ́ческа,
и҃. И҆ и҆мѣ́ахꙋ власы̀, ꙗ҆́кѡ власы̀ же́нскїа, и҆ зꙋ́бы и҆́хъ,
ꙗ҆́кѡ львѡ́въ бѣ́ша,
ѳ҃. И҆ и҆мѣ́ахꙋ бронѝ, ꙗ҆́кѡ бронѝ желѣ́зны, и҆ гла́съ кри́лъ
и҆́хъ, ꙗ҆́кѡ гла́съ колесни́цъ, є҆гда̀ кѡ́ни мнѡ́ги текꙋ́тъ на
бра́нь.

звѣзды-тѣ, щото да потьмнѣе третя-та имъ часть, и третя-та часть на день-тъ да не свѣти, така и на нощь-тѫ.

13. И видѣхъ, и чухъ единъ ангелъ който лѣтѣше по срѣдъ небе-то и говоряше съ голѣмъ гласъ: Горко, горко, горко на тѣзи които живѣіѫтъ на земіѭ-тѫ, за останѫлы-тѣ гласове отъ трѫбы-тѣ на трима-та ангелы, които има да затрѫбятъ!

ГЛАВА 9.

1. И петый-тъ ангелъ затрѫби, и видѣхъ че паднѫ на земіѭ-тѫ звѣзда отъ небе-то, и даде ѝ ся ключь-тъ отъ пропасть-тѫ на безднѫ-тѫ.

2. И отвори пропасть-тѫ на безднѫ-тѫ; и възлѣзе дымъ отъ пропасть-тѫ, като дымъ отъ голѣмѫ пещь; и потьмнѣ слънце-то и въздухъ-тъ отъ дымъ-тъ на пропасть-тѫ.

3. И отъ дымъ-тъ излѣзохѫ скакалци по земіѭ-тѫ, и даде имъ ся власть, както иматъ власть скорпіи-тѣ земны;

4. И рече имъ ся да не поврѣдятъ трѣвѫ-тѫ на земіѭ-тѫ, нито нѣкой злакъ, нито нѣкое дьрво, но тъкмо человѣцы-тѣ които нѣматъ печатъ-тъ Божій на чела-та си.

5. И даде имъ ся да гы не убиватъ, но да гы мѫчатъ петь мѣсеца, и тѣхна-та мѫка бѣше като мѫка отъ скорпіѭ, кога ожили человѣка.

6. И прѣзъ оныя дни ще потърсятъ человѣци-тѣ смьрть-тѫ, и нѣма да іѭ намѣрятъ; и ще пожелаіѫтъ да умрѫтъ, и смьрть-та ще бѣга отъ тѣхъ.

7. И подобіе-то на скакалцы-тѣ бѣ както на коніе приготвены за бой; и на главы-тѣ имъ имаше като вѣнци подобни на злато, и лица-та имъ като человѣческы лица.

8. А космы имахѫ като космы-тѣ на жены-тѣ, и зѫби-тѣ имъ бѣхѫ като на львове;

9. Още имахѫ брони, както брони желѣзни; и гласъ-тъ на крыла-та имъ бѣ като гласъ отъ колѣсници, съ много коніе кога тичатъ на бой;

і҃. И҆мѣ́ахꙋ ѻ҆́шиби подо́бни скорпі́иннымъ, и҆ жа̑ла бѧ́хꙋ во ѻ҆́шибахъ и҆́хъ: и҆ дана̀ бѣ̀ ѻ҆́бласть и҆̀мъ вреди́ти человѣ́ки пѧ́ть мѣ́сѧцъ.
а҃і. И҆ и҆мѣ́ли на́дъ собо́ю царѧ̀ а҆́ггела бе́здны, и҆мꙋ́же и҆́мѧ є҆вре́йски, А҆ва́ддѡнъ, а҆ є҆́ллински А҆поллЂ́ѡнъ.
в҃і. Го́ре є҆ди́но ѿи́де: сѐ грѧдꙋ́тъ є҆щѐ два̀ гѡ́рѧ по си́хъ.
г҃і. И҆ шесты́й а҆́гг҃лъ востꙋбѝ, и҆ слы́шахъ гла́съ є҆ди́нъ ѿ четы́рехъ рогѡ́въ ѻ҆лтарѧ̀ злата́гѡ сꙋ́щагѡ пре́дъ бг҃омъ,
д҃і. Глаго́лющїй шесто́мꙋ а҆́гг҃лꙋ и҆мѣ́ющꙋ трꙋбꙋ̀: разрѣшѝ четы́ре а҆́ггелы свѧ́заны при рѣцѣ̀ вели́цѣй є҆ѵфра́тѣ.
є҃і. И҆ разрѣшени̑ бы́ша четы́ре а҆́ггелы ᲂу҆гото́ваны на ча́съ, и҆ де́нь, и҆ мѣ́сѧцъ, и҆ лѣ́то, да и҆збїю́тъ тре́тїю ча́сть человѣ́къ.
ѕ҃і. И҆ число̀ вѡ́инѡвъ ко́нныхъ двѣ̀ тмѣ̀ те́мъ: и҆ слы́шахъ число̀ и҆́хъ.
з҃і. И҆ та́кѡ ви́дѣхъ въ видѣ́нїи ко́ни, и҆ сѣдѧ́щыѧ на ни́хъ и҆мꙋ́щыѧ бронѧ̀ ѻ҆́гненны и҆ ѵ҆акі́нѳѡвы и҆ жꙋ́пелны, и҆ главы̑ коне́мъ (и҆́хъ) ꙗ҆́кѡ главы̑ львѡ́мъ, и҆ и҆з̾ ᲂу҆́стъ и҆́хъ и҆схожда́ше ѻ҆́гнь и҆ ды́мъ и҆ жꙋ́пелъ,
и҃і. И҆ ѿ тре́хъ ꙗ҆́звъ си́хъ поги́бе тре́тїѧ ча́сть человѣ́кѡвъ, ѿ ѻ҆гнѧ̀ и҆ ѿ ды́ма, и҆ ѿ жꙋ́пела и҆сходѧ́щихъ и҆з̾ ᲂу҆́стъ и҆́хъ.
ѳ҃і. Ѻ҆́бласть бо коне́й во ᲂу҆стѣ́хъ и҆́хъ бѣ̀, и҆ ѻ҆́шиби и҆́хъ подо́бни ѕмі́емъ и҆мꙋ́щѣ главы̑, и҆ тѣ́ми па́кѡсти дѣ́ютъ.

к҃. И҆ про́чїи ѿ человѣ́къ, и҆̀же не вреждє́ни бы́ша ꙗ҆́звами си́ми, нижѐ пока́ѧшасѧ ѿ дѣ́лъ рꙋ́къ свои́хъ, да не покло́нѧтсѧ де́мѡнѡмъ, ни і҆́дѡлѡмъ златы̑мъ и҆ сребрѧ́нымъ и҆ мѣ́дѧнымъ и҆ ка́менныимъ и҆ древѧны̑мъ, и҆̀же ни ви́дѣти мо́гꙋтъ, ни слы́шати, ни ходи́ти:
к҃а. И҆ не пока́ѧшасѧ ѿ ᲂу҆бі́йствъ свои́хъ, ни ѿ волхвова́нїй свои́хъ, нижѐ ѿ блꙋда̀ своегѡ̀, нижѐ ѿ та́тьбъ свои́хъ.

10. Имахѫ и опашкы подобны на скорпіины, и жилà имахѫ на опашкы-тѣ си; и власть-та имъ бѣ да врѣдятъ человѣцы-тѣ петь мѣсеца.

11. И надъ себе си имахѫ царь, ангелъ-тъ на безднѫ-тѫ, който по Еврейскы ся казува Аваддонъ, а на Еллинскый языкъ има име Аполліонъ.

12. Едно-то горко минѫ, ето, двѣ горкы още идѫтъ слѣдъ това.

13. И шестый-тъ ангелъ затрѫби, и чухъ единъ гласъ отъ четыри-тѣ рогове на златный-тъ олтарь прѣдъ Бога,

14. Че казуваше на шестый-тъ ангелъ, що имаше трѫбѫ-тѫ: Развьржи четыри-тѣ ангелы вьрзаны-тѣ при голѣмѫ-тѫ рѣкѫ Евфратъ.

15. И развьрзани быхѫ четыри-тѣ ангели, приготвени-тѣ за часъ-тъ и день-тъ и мѣсецъ-тъ и годинѫ-тѫ, да убіѭтъ третѭ-тѫ часть отъ человѣцы-тѣ.

16. И число-то на войны-тѣ конницы бѣше двѣстѣ миліона: и чухъ число-то имъ.

17. И така видѣхъ коніе-тѣ въ видѣніе, и възсѣднѫлы-тѣ на тѣхъ че имахѫ брони огненны, и іацинѳовы, и жупелны; и главы-тѣ на коніе-тѣ бѣхѫ като главы на львове, и изъ уста-та имъ излѣзуваше огнь и дымъ и жупелъ.

18. И отъ тѣзи три-тѣ, отъ огнь-тъ, и отъ дымъ-тъ, и отъ жупелъ-тъ, що излѣзувахѫ изъ уста-та имъ, убити быхѫ третя-та часть отъ человѣцы-тѣ.

19. Защото сила-та имъ бѣ въ уста-та имъ и въ опашкы-тѣ имъ, понеже опашкы-тѣ имъ бѣхѫ подобны на зміи, и имахѫ главы, и съ тѣхъ поврѣждавахѫ.

20. И останѫли-тѣ отъ человѣцы-тѣ които не быхѫ убити отъ тѣзи язвы, не ся нито покаяхѫ отъ работы-тѣ на рѫцѣ-тѣ си, да ся не кланятъ *вече* на бѣсове-тѣ и на златны-тѣ и сребьрны-тѣ и мѣдны-тѣ и каменны-тѣ и дьрвены-тѣ идолы, които нито да гледатъ можѫтъ, нито да чуѭтъ, нито да ходятъ;

21. И не ся покаяхѫ нито отъ убійства-та си, нито отъ чародѣянія-та си, нито отъ блудства-та си, нито отъ кражбы-тѣ си.

ГЛАВА І҃.

а҃. И҆ ви́дѣхъ и҆́наго а҆́гг҃ла крѣ́пка сходѧ́ща съ нб҃сѐ, ѡ҆бол-
че́на во ѻ҆́блакъ, и҆ дꙋга̀ на́дъ главо́ю (є҆гѡ̀), и҆ лицѐ є҆гѡ̀ ꙗ҆́кѡ
со́лнце, и҆ но́зѣ є҆гѡ̀ ꙗ҆́кѡ столпы̀ ѻ҆́гненны,
в҃. И҆ и҆мѣ́ѧше въ рꙋцѣ̀ свое́й кни́гꙋ разгибе́нꙋ, и҆ поста́ви
но́гꙋ свою̀ деснꙋ́ю на мо́ри, а҆ шꙋ́юю на земли̑.
г҃. И҆ возопѝ гла́сомъ ве́ликимъ ꙗ҆́кѡ ле́въ рыка́ѧ, и҆ є҆гда̀
возгласѝ, глаго́лаша се́дмь громѡ́въ гла́сы своѧ̑:
д҃. И҆ є҆гда̀ возгласи́ша се́дмь громѡ́въ гла́сы своѧ̑,
хотѣ́хъ писа́ти: и҆ слы́шахъ гла́съ съ нб҃сѐ глаго́лющъ
мѝ: запечатлѣ́й, ꙗ҆̀же глаго́лаша се́дмь громѡ́въ, и҆ сегѡ̀ не
пиши̑.
є҃. И҆ а҆́гг҃лъ, є҆го́же ви́дѣхъ стоѧ́ща на мо́ри и҆ на земли̑,
воздви́же рꙋ́кꙋ свою̀ на нб҃о,
ѕ҃. И҆ клѧ́тсѧ живꙋ́щимъ во вѣ́ки вѣ́кѡвъ, и҆̀же созда̀ нб҃о,
и҆ ꙗ҆̀же на не́мъ, и҆ зе́млю, и҆ ꙗ҆̀же на не́й, и҆ мо́ре, и҆ ꙗ҆̀же въ
не́мъ, ꙗ҆́кѡ лѣ́та ᲂу҆жѐ не бꙋ́детъ:
з҃. Но во дни̑ гла́са седма́гѡ а҆́гг҃ла, є҆гда̀ и҆́мать вострꙋ-
би́ти, тогда̀ скончава́етсѧ та́йна Бж҃їѧ, ꙗ҆́коже бл҃говѣстѝ сво-
и́ми рабы̑ прⷪ҇рѡки.
и҃. И҆ гла́съ є҆гѡ̀ слы́шахъ съ нб҃сѐ па́ки глаго́лющъ со мно́ю,
и҆ глаго́лѧ: и҆дѝ и҆ прїимѝ кни́жицꙋ разгнꙋ́тꙋю въ рꙋцѣ̀ а҆́гг҃ла
стоѧ́щагѡ на мо́ри и҆ на земли̑.
ѳ҃. И҆ и҆до́хъ ко а҆́гг҃лꙋ, глаго́лѧ є҆мꙋ̀: да́ждь мѝ кни́жицꙋ. и҆
речѐ мѝ: прїимѝ и҆ снѣ́ждь ю҆̀: и҆ горька̀ бꙋ́детъ во чре́вѣ
твое́мъ, но во ᲂу҆стѣ́хъ тѝ сладка̀ бꙋ́детъ ꙗ҆́кѡ ме́дъ.
і҃. И҆ прїѧ́хъ кни́гꙋ ѿ рꙋкѝ а҆́гг҃ла, и҆ снѣдо́хъ ю҆̀: и҆ бѣ̀ во
ᲂу҆стѣ́хъ мои́хъ ꙗ҆́кѡ ме́дъ сладка̀: и҆ є҆гда̀ снѣдо́хъ ю҆̀, горька̀
бѧ́ше во чре́вѣ мое́мъ.
а҃і. И҆ речѐ мѝ: подоба́етъ тѝ па́ки проро́чествовати въ
лю́дехъ и҆ во племенѣ́хъ и҆ во ꙗ҆зы́цѣхъ и҆ въ царе́хъ мнѡ́зѣхъ.

ГЛАВА 10.

1. И видѣхъ другъ ангелъ крѣпъкъ който слазяше отъ небе-то, облѣченъ въ облакъ; и на главѫ-тѫ *му* дѫга; и лице-то му като слънце, и нозѣ-тѣ му като стълпове огненни;

2. И имаше въ рѫкѫ-тѫ си книжкѫ разгънѫтѫ; и тури деснѫ-тѫ си ногѫ на море-то, а лѣвѫ-тѫ на земіѭ-тѫ,

3. Та извыка съ голѣмъ гласъ както рыкае львъ; и когато извыка *той*, седмь-тѣ грѫмове проговорихѫ свои-тѣ си гласове;

4. И когато изговорихѫ седмь-тѣ грѫмове свои-тѣ си гласове, щѣхъ да пишѫ; и чухъ гласъ отъ небе-то, който ми казуваше: Запечатай това което изговорихѫ седмь-тѣ грѫмове, и недѣй го писа.

5. И ангелъ-тъ когото видѣхъ че стояше на море-то и на земіѭ-тѫ, дигнѫ рѫкѫ-тѫ си на небе-то,

6. И заклѣ ся въ Живущаго во вѣкы вѣковъ, който е създалъ небе-то и каквото е въ него, и земіѭ-тѫ и каквото е на неіѭ, и море-то и каквото е въ него, че не ще да има вече врѣме;

7. Но въ дни-тѣ на гласъ-тъ на седмый-тъ ангелъ, когато затрѫби, тогази ще ся извърши тайна-та Божія, както благовѣсти на свои-тѣ рабы пророцы-тѣ.

8. И гласъ-тъ който чухъ отъ небе-то, пакъ говоряше съ мене, и думаше: Иди, земи разгънѫтѫ-тѫ книжкѫ въ рѫкѫ-тѫ на ангелъ-тъ, който стои на море-то и на земіѭ-тѫ.

9. И отидохъ при ангелъ-тъ та му казахъ: Дай ми книжкѫ-тѫ. И казува ми: Земи та іѭ изѣждь; и ще бѫде горчива въ коремъ-тъ ти, но въ уста-та ти ще бѫде сладка като медъ.

10. И зѣхъ книжкѫ-тѫ отъ рѫкѫ-тѫ на ангела, та іѭ изѣдохъ: и бѣше въ уста-та ми сладка като медъ; и като іѭ изѣдохъ, вгорчи ся коремъ-тъ ми.

11. И казува ми: Трѣбува пакъ да пророкувашь за народы и племена и языцы и царіе много.

Глава̀ аі.

а҃. И҆ дана̀ мѝ бы́сть тро́сть подо́бна же́злꙋ, глаго́лѧ: воста́ни и҆ и҆зме́ри цр҃ковь Бж҃їю и҆ ѻ҆лта́рь, и҆ кла́нѧющыѧсѧ въ не́й:
в҃. А҆ дво́ръ сꙋ́щїй внꙋ́трь цр҃кве и҆звесѝ внѣ́ꙋдꙋ, нижѐ и҆зме́ри є҆го̀, занѐ да́нъ бы́сть ꙗ҆зы́кѡмъ: и҆ гра́дъ ст҃ы́й попе́рꙋтъ четы́редесѧть и҆ два̀ мѣ́сѧцы.
г҃. И҆ да́мъ ѻ҆бѣ́ма свидѣ́телема мои́ма, и҆ прорица́ти бꙋ́дꙋтъ дне́й ты́сѧщꙋ двѣ́стѣ и҆ шестьдеся́тъ ѡ҆болче́на во вре́тище.
д҃. Сі́и сꙋ́ть двѣ̀ ма́слицы, и҆ два̀ свѣ́щника пре́дъ Бг҃омъ землѝ стоѧ́ща.
є҃. И҆ и҆́же и҆̀мъ непра́вдꙋ сотвори́тъ, ѻ҆́гнь и҆схо́дитъ и҆з̾ ѹ҆́стъ и҆́хъ, и҆ поѧ́стъ вра́гѝ и҆́хъ: и҆ и҆́же восхо́щетъ ѡ҆би́дѣти и҆́хъ, семꙋ̀ подоба́етъ ѹ҆бїе́нꙋ бы́ти:
ѕ҃. И҆ сі́и и҆́мꙋтъ ѻ҆́бласть затвори́ти не́бо, да не сни́детъ до́ждь на зе́млю во дни̑ прорица́нїѧ и҆́хъ: и҆ ѻ҆́бласть и҆́мꙋтъ на вода́хъ, ѡ҆браща́ти ѧ҆̀ въ кро́вь, и҆ порази́ти зе́млю вса́кою ꙗ҆́звою, є҆ли́жды а҆́ще восхо́щꙋтъ.
з҃. И҆ є҆гда̀ сконча́ютъ свидѣ́тельство своѐ, ѕвѣ́рь, и҆́же и҆схо́дитъ ѿ бе́зды, сотвори́тъ съ ни́ми бра́нь, и҆ побѣди́тъ и҆́хъ и҆ ѹ҆бїе́тъ ѧ҆̀.
и҃. И҆ трꙋ́пы и҆́хъ ѡ҆ста́витъ на сто́гнахъ гра́да вели́кагѡ, и҆́же нарица́етсѧ дꙋхо́внѣ Содо́мъ и҆ Є҆гѵ́петъ, и҆дѣ́же и҆ Гд҃ь на́шъ распѧ́тъ бы́сть.
ѳ҃. И҆ ѕрѣ́ти и҆́мꙋтъ ѿ люде́й, и҆ племе́нъ, и҆ ѿ ꙗ҆зы̑къ и҆ ѿ колѣ́нъ, тѣлеса̀ и҆́хъ днѝ трѝ и҆ по́лъ, и҆ трꙋ́пы и҆́хъ не ѡ҆ста́вѧтъ положи́ти во гробѣ́хъ.
і҃. И҆ живꙋ́щїи на землѝ возра́дꙋютсѧ и҆ возвеселѧ́тсѧ ѡ҆ ни́хъ, и҆ да́ры по́слютъ дрꙋ́гъ ко дрꙋ́гꙋ, ꙗ҆́кѡ ѻ҆́ба сїѧ̑ проро́ка мꙋ́чиша живꙋ́щыѧ на землѝ.
аі. И҆ по тре́хъ дне́хъ и҆ по́лъ, дꙋ́хъ живо́тенъ вни́детъ въ

ГЛАВА 11.

1. И даде ми ся тръсть като тояга; и ангелъ-тъ стояше и казуваше: Стани та измѣри храмъ-тъ Божій, и олтарь-тъ, и тѣзи които ся кланятъ въ него;

2. Но дворъ-тъ който е извънъ храмъ-тъ, остави вънъ, и недѣй го измѣрва, защото е даденъ на язычницы-тѣ, и святый-тъ градъ ще тъпчѫтъ четыридесеть и два мѣсеца.

3. И ще дамъ на двамина-та мои свидѣтели да пророкуватъ тысящѫ и двѣстѣ и шестдесеть дни, облѣчени во врѣтища.

4. Тѣ сѫ двѣ-тѣ маслины и два-та свѣтилника, които стоятъ прѣдъ Бога, *Господа* на земіѭ-тѫ.

5. И ако ище нѣкой да гы поврѣди, излѣзува огнь изъ уста-та имъ, та изяда врагове-тѣ имъ; и ако ище нѣкой да гы поврѣди, така трѣбува да бѫде убитъ той.

6. Тѣ иматъ власть да заключатъ небе-то, да не вали дъждь во врѣме-то на тѣхно-то пророкуваніе; и иматъ власть надъ воды-тѣ, да гы прѣвращатъ на кръвь, и да поразятъ земіѭ-тѫ съсъ всякѫ язвѫ колкото пѫти бы поискали.

7. И когато свършатъ свидѣтелство-то си, звѣрь-тъ който възлѣзва отъ безднѫ-тѫ ще направи бой съ тѣхъ, и ще гы побѣди и ще гы убіе.

8. И трупове-тѣ имъ *ще лежатъ* по улицы-тѣ на голѣмый-тъ градъ, който духовно ся нарича Содомъ и Египетъ, дѣто и Господь нашъ бы распнѫтъ;

9. И *мнозина* отъ народы-тѣ и племена-та и языцы-тѣ и колѣна-та ще гледатъ трупове-тѣ имъ три дена и половина, и не ще да оставятъ да ся положатъ трупове-тѣ имъ въ гробове.

10. И жители-тѣ на земіѭ-тѫ ще ся възрадуватъ за тѣхъ, и ще ся възвеселятъ; и дарове единъ на другъ ще си проводятъ, защото тѣзи двама-та пророци мѫчихѫ жители-тѣ на земіѭ-тѫ.

11. И слѣдъ три-тѣ дена и половина, влѣзе въ тѣхъ духъ на

на̀ ѿ Бг҃а, и҆ ста́нꙋтъ ѻ҆́ба на нога́хъ свои́хъ, и҆ стра́хъ ве́лїй
нападе́тъ на зра́щихъ и҆̀хъ.
в҃і. И҆ ѹ҆слы́шатъ гла́съ ве́лїй съ нб҃сѐ глаго́лющъ и҆̀мъ, взы́-
дите сѣ́мѡ, и҆ взыдо́ша на нб҃о на ѻ҆́блацѣхъ, и҆ ви́дѣша а҆̀
вра́зи и҆́хъ.
г҃і. И҆ въ ча́съ то́й тр ꙋ́съ бы́сть ве́лїй, и҆ десѧ́таѧ ча́сть
гра́да падѐ, и҆ поги́бе тр ꙋ́сомъ и҆ме́нъ человѣ́ческихъ се́дмь
ты́сѧщь: и҆ про́чїи пристра́шни бы́ша, и҆ да́ша сла́вꙋ Бг҃ꙋ
нбⷭ҇номꙋ.
д҃і. Го́ре второ́е ѿи́де: сѐ го́ре тре́тїе граде́тъ ско́рѡ.
є҃і. И҆ седмы́й а҆́гг҃лъ востр ꙋбѝ, и҆ бы́ша гла́си вели́цы на
нб҃сѣ́хъ глаго́лющїе: бы́сть црⷭ҇тво мі́ра, Гдⷭ҇а на́шегѡ и҆ Хрⷭ҇та̀
є҆гѡ̀, и҆ воцр҃и́тсѧ во вѣ́ки вѣкѡ́въ.
ѕ҃і. И҆ два́десѧть и҆ четы́ре ста́рцы пред̾ Бг҃омъ сѣдѧ́щыѧ
на престо́лѣхъ свои́хъ, падо́ша на ли́ца своѧ̑, и҆ поклони́шасѧ
Бг҃ꙋ,
з҃і. Глаго́люще: хва́лимъ тѧ̀, Гдⷭ҇и Бж҃е Вседержи́телю, и҆́же
сы́й, и҆ бѣ̀, и҆ гряды́й, ꙗ҆́кѡ прїѧ́лъ є҆сѝ си́лꙋ твою̀ вели́кꙋю, и҆
воцр҃и́лсѧ є҆сѝ.
и҃і. И҆ ꙗ҆зы́цы прогнѣ́вашасѧ, и҆ прїи́де гнѣ́въ тво́й, и҆ вре́мѧ
ме́ртвымъ сꙋ́дъ прїѧ́ти, и҆ да́ти мздꙋ̀ рабѡ́мъ твои̑мъ про-
ро́кѡмъ и҆ ст҃ы̑мъ и҆ боѧ́щымсѧ и҆́мене твоегѡ̀, ма̑лымъ и҆ вели̑-
кимъ, и҆ растли́ти посмра́ждшыѧ зе́млю.

ѳ҃і. И҆ ѿве́рзесѧ хра́мъ Бж҃їй на нб҃сѝ, и҆ ꙗ҆ви́сѧ кївѡ́тъ за-
вѣ́та є҆гѡ̀ въ хра́мѣ є҆гѡ̀: и҆ бы́ша блиста̑нїѧ, и҆ гла́си, и҆
тр ꙋ́съ, и҆ гра́дъ ве́лїй.

Глава̀ в҃і.

а҃. И҆ зна́менїе ве́лїе ꙗ҆ви́сѧ на нб҃сѝ, жена̀ ѡ҆блече́на въ
со́лнце, и҆ лꙋна̀ под̾ нога́ма є҆ѧ̀, и҆ на главѣ̀ є҆ѧ̀ вѣне́цъ ѿ
ѕвѣ́здъ двоюна́десѧте.

животъ отъ Бога; и ся исправихѫ на нозѣ-тѣ си, и страхъ голѣмъ нападнѫ врьхъ онѣзи които гы гледахѫ.

12. И чухѫ гласъ голѣмъ отъ небе-то който имъ казуваше: Възлѣзте тука. И възлѣзохѫ на небе-то въ облакъ, и видѣхѫ гы врагове-тѣ имъ.

13. И тозь часъ станѫ трусъ голѣмъ, и паднѫ десета-та часть на градъ-тъ, та измрѣхѫ въ тойзи трусъ седмь тысящи души человѣци; и останѫли-тѣ ся уплашихѫ и въздадохѫ славѫ на Бога небеснаго.

14. Второ-то горко прѣминѫ; ето иде скоро и трето-то горко.

15. И седмый-тъ ангелъ затрѫби, и станѫхѫ гласове голѣми на небе-то, които казувахѫ: Царства-та свѣтовны станѫхѫ *царства* на Господа нашего и на Христа неговъ, и ще царува во вѣкы вѣковъ.

16. И двадесеть-тѣ и четыри старци, които сѣдѣхѫ прѣдъ Бога на прѣстолы-тѣ си, паднѫхѫ на лица-та си и поклонихѫ ся Богу,

17. И думахѫ: Благодаримъ ти, Господи Боже Вседьржителю, който си, който си былъ, и който ще бѫдешь, защото си пріялъ голѣмѫ-тѫ си силѫ, и воцарилъ си ся.

18. И язычницы-тѣ ся разгнѣвахѫ, и дойде твой-тъ гнѣвъ, и врѣме-то на мьртвы-тѣ, да ся сѫдятъ, и да дадешь заплатѫ-тѫ на твои-тѣ рабы пророцы-тѣ, и на святыи-тѣ, и на онѣзи които ся боятъ отъ име-то ти, малы и голѣмы, и да погубишь губители-тѣ на землѭ-тѫ.

19. И отвори ся храмъ-тъ Господень на небе-то, и яви ся ковчегъ-тъ на неговый-тъ завѣтъ въ храмъ-тъ му; и станѫхѫ свѣткавицы, и гласове, и грьмове, и трусъ, и градъ голѣмъ.

ГЛАВА 12.

1. И знаменіе голѣмо ся яви на небе-то; жена облѣчена въ слънце-то, и луна-та подъ нозѣ-тѣ ѝ, и на главѫ-тѫ ѝ вѣнецъ отъ дванадесеть звѣзды.

в҃. И҆ во чре́вѣ и҆мꙋ́щи, вопїе́тъ болѧ́щи, и҆ стра́ждꙋщи ро-
ди́ти.
г҃. И҆ ꙗ҆ви́сѧ и҆́но зна́менїе на н҃бси̑, и҆ се̑ ѕмі́й вели́къ че́р-
менъ, и҆мѣ́ѧ гла́въ се́дмь, и҆ рогѡ́въ де́сѧть: и҆ на глава́хъ є҆гѡ̀
се́дмь вѣне́цъ:
д҃. И҆ хо́ботъ є҆гѡ̀ ѿто́рже тре́тїю ча́сть ѕвѣ́здъ н҃бныхъ, и҆
положѝ ѧ҆̀ въ зе́млю. и҆ ѕмі́й стоѧ́ше пре́дъ жено́ю хотѧ́щею
роди́ти, да, є҆гда̀ роди́тъ, снѣ́сть ча́до є҆ѧ̀.
є҃. И҆ родѝ сы́на мꙋ́жеска, и҆́же и҆́мать ᲂу҆пасти̑ всѧ̀ ꙗ҆зы́ки
жезло́мъ желѣ́знымъ: и҆ восхище́но бы́сть ча́до є҆ѧ̀ къ Бг҃ꙋ,
и҆ престо́лꙋ є҆гѡ̀.
ѕ҃. А҆ жена̀ бѣжа̀ въ пꙋсты́ню, и҆дѣ́же и҆мѣ̀ мѣ́сто ᲂу҆гото́-
вано ѿ Бг҃а, да та́мѡ пита́етсѧ дні́й ты́сѧщꙋ двѣ́стѣ шесть-
десѧ́тъ.
з҃. И҆ бы́сть бра́нь на н҃бси̑: Мїхаи́лъ и҆ А҆́гг҃ли є҆гѡ̀ бра́нь
сотвори́ша со ѕмі́емъ, и҆ ѕмі́й бра́сѧ и҆ а҆́ггели є҆гѡ̀.
и҃. И҆ не возмого́ша, и҆ мѣ́ста не ѡ҆брѣ́тесѧ и҆̀мъ ктомꙋ̀ на
н҃бси̑.
ѳ҃. И҆ вложе́нъ бы́сть ѕмі́й вели́кїй, ѕмі́й дре́внїй, нарица́е-
мый дїа́волъ и҆ сатана̀, льстѧ́й вселе́ннꙋю всю̀, и҆ вложе́нъ
бы́сть на зе́млю, и҆ а҆́ггели є҆гѡ̀ съ ни́мъ низве́ржени бы́ша.
і҃. И҆ слы́шахъ гла́съ ве́лїй на н҃бси̑, глаго́лющъ: ны́нѣ
бы́сть спасе́нїе и҆ си́ла и҆ цр҃ство Бг҃а на́шегѡ, и҆ ѻ҆́бласть
Хр҃та̀ є҆гѡ̀: ꙗ҆́кѡ низложе́нъ бы́сть клеветни́къ бра́тїи на́шеѧ,
ѡ҆клевета́ѧй и҆̀хъ пре́дъ Бг҃омъ на́шимъ де́нь и҆ но́щь.
а҃і. И҆ ті́и побѣди́ша є҆го̀ кро́вїю а҆́гнчею, и҆ сло́вомъ свидѣ́-
тельства своегѡ̀, и҆ не возлюби́ша дꙋ́шъ свои́хъ да́же до
сме́рти.
в҃і. Сегѡ̀ ра́ди весели́тесѧ н҃беса̀ и҆ живꙋ́щїи на ни́хъ: го́ре
живꙋ́щымъ на землѝ и҆ мо́ри, ꙗ҆́кѡ сни́де дїа́волъ къ ва́мъ,
и҆мѣ́ѧ ꙗ҆́рость вели́кꙋю, вѣ́дый, ꙗ҆́кѡ вре́мѧ ма́ло и҆́мать.
г҃і. И҆ є҆гда̀ ви́дѣ ѕмі́й, ꙗ҆́кѡ низложе́нъ бы́сть на зе́млю
гонѧ́ше женꙋ̀, ꙗ҆́же родѝ мꙋ́жеска.

2. И тя бѣ непразна, и выкаше отъ болѣзни, и мѫчаше ся да роди.

3. И яви ся друго знаменіе на небе-то, и ето змѣй голѣмъ чьрвенъ, който имаше седмь главы и десеть рога; и на главы-тѣ му седмь короны;

4. И опашка-та му влачаше третіѭ-тѫ часть отъ звѣзды-тѣ небесны, и хвьрли гы на земіѭ-тѫ; и змѣй-тъ ся спрѣ прѣдъ женѫ-тѫ, която щѣше да роди, за да изѣде чадо-то ѝ щомъ роди.

5. И роди дѣте мѫжко, което ще управява вси-тѣ народы съ жезлъ желѣзенъ, и нейно-то чадо бы грабнѫто *и занесено* при Бога и при неговый-тъ прѣстолъ.

6. И жена-та побѣгнѫ въ пустыніѭ-тѫ, дѣто имаше приготвено отъ Бога мѣсто, да іѭ хранятъ тамо тысящѫ и двѣстѣ и шестдесеть дни.

7. И станѫ бой на небе-то; Михаилъ и ангели-тѣ негови бихѫ ся противу змѣй-тъ; и змѣй-тъ ся би и ангели-тѣ неговы,

8. И не надвихѫ, нито ся намѣри вече за тѣхъ мѣсто по небе-то.

9. И сваленъ бы голѣмый-тъ змѣй, староврѣменна-та онази змія, която ся нарича Діаволъ и Сатана, който льсти всичкѫ вселеннѫіѭ, сваленъ бы на земіѭ-тѫ, свалени быхѫ и ангели-тѣ негови съ него наедно.

10. И чухъ гласъ голѣмъ който говоряше на небеса: Сега быде спасеніе-то и сила-та и царство-то на Бога нашего, и власть-та на Христа неговъ; защото низринѫтъ бы клеветникъ-тъ на наши-тѣ братія, който гы клеветѣше день и нощь прѣдъ Бога нашего.

11. И тѣ го побѣдихѫ съ крьвь-тѫ на Агне-то, и съсъ слово-то на свое-то свидѣтелство; и не възлюбихѫ животъ-тъ си до смьрть.

12. Заради това веселѣте ся, небеса, и *вы* които живѣете въ тѣхъ. Горко вамъ които живѣете на земіѭ-тѫ и на море-то, защото слѣзе діаволъ-тъ у васъ много разяренъ, понеже знае че малко врѣме има.

13. И като видѣ змѣй-тъ че бы сваленъ на земіѭ-тѫ, погнѫ женѫ-тѫ, която бѣ родила мѫжко-то дѣте.

д҃і. И даны быша женѣ два крила орла великагѡ, да парїтъ въ пꙋстыню въ мѣсто своѐ, идѣже препитана бꙋ́ше тꙋ̀ времѧ и времёнъ и полъ времени, ѿ лица ѕмїина.

є҃і. И испꙋсти ѕмїй за женою изъ ѹ҆стъ своихъ водꙋ ꙗ҆кѡ рѣкꙋ, да ю въ рѣцѣ потопитъ.

ѕ҃і. И поможе землѧ̀ женѣ, и ѿверзе землѧ̀ ѹ҆ста̀ своѧ̑, и пожрѐ рѣкꙋ, юже изведѐ ѕмїй ѿ ѹ҆стъ своихъ.

з҃і. И разгнѣвасѧ ѕмїй на женꙋ, и иде сотворити брань со ѡ҆ставшимъ сѣменемъ єѧ̀, иже соблюдаютъ заповѣди Б҃жїѧ, и имѣютъ свидѣтельство І҆и҃съ Хр҃тово.

ГЛАВА̀ Г҃І.

а҃. И стахъ на песцѣ морстѣмъ: и видѣхъ изъ морѧ ѕвѣрѧ исходѧща, имꙋща главъ седмь, и рогѡвъ десѧть, и на розѣхъ єгѡ̀ вѣнєцъ десѧть, а на главахъ єгѡ̀ имена̀ хꙋлна.

в҃. Звѣрь, єгоже видѣхъ, бѣ подобенъ рыси, и нозѣ ємꙋ ꙗ҆кѡ медвѣди, и ѹ҆ста̀ єгѡ̀ ꙗ҆кѡ ѹ҆ста̀ львѡва, и дадѐ ємꙋ ѕмїй силꙋ своѝ, и престолъ свой, и ѡ҆бласть великꙋю.

г҃. И видѣхъ єдинꙋ ѿ главъ єгѡ̀ ꙗ҆кѡ заколенꙋ въ смерть, и ꙗ҆зва смерти єгѡ̀ исцѣлѣ. И чꙋдисѧ всѧ̀ землѧ̀ во слѣдъ ѕвѣрѧ, и поклонишасѧ ѕмїю, иже дадѐ ѡ҆бласть ѕвѣрю.

д҃. И поклонишасѧ ѕвѣрю, глаголюще: кто̀ подобенъ ѕвѣрю; и кто̀ можетъ ратоватисѧ съ нимъ;

є҃. И даны быша ємꙋ ѹ҆ста̀ глаголюща велика и хꙋлна: и дана̀ бысть ємꙋ ѡ҆бласть творити мѣсѧцъ четыредесѧть два̀.

ѕ҃. И ѿверзе ѹ҆ста̀ своѧ̑ въ хꙋленїе къ Б҃гꙋ, хꙋлити имѧ єгѡ̀, и селенїе єгѡ̀, и живꙋщыѧ на нб҃си.

з҃. И дано̀ бысть ємꙋ брань творити со ст҃ыми, и побѣдити ѧ҆: и дана̀ бысть ємꙋ ѡ҆бласть на всѧкомъ колѣнѣ (людей) и на ꙗ҆зыцѣхъ и племенѣхъ.

14. И дадохѫ ся на женѫ-тѫ двѣ крылѣ на голѣмъ орелъ да лѣти въ пустынѭ-тѫ на мѣсто-то си, тамо дѣто ѭ хранятъ врѣме и врѣмена и половинъ врѣме, *потулена* отъ лице-то на змѣй-тъ.

15. И испуснѫ змѣй-тъ слѣдъ женѫ-тѫ изъ уста-та си водѫ като рѣкѫ, да стори да ѭ повлѣче рѣка-та.

16. И помогнѫ земя-та на женѫ-тѫ, и отвори земя-та уста-та си и погълнѫ рѣкѫ-тѫ която бѣ испуснѫлъ змѣй-тъ изъ уста-та си.

17. И прогнѣва ся змѣй-тъ врьхъ женѫ-тѫ, и отиде да направи бой съ останѫлы-тѣ отъ нейно-то сѣме, които пазятъ заповѣди-тѣ Божіи, и иматъ свидѣтелство-то Іисусъ Христово.

ГЛАВА 13.

1. И застанѫхъ на пѣсъкъ-тъ морскый, и видѣхъ звѣрь който възлѣзуваше отъ море-то, който имаше седмь главы и десеть рога; и на рогове-тѣ му десеть короны, и на главы-тѣ му имена богохулны.

2. И звѣрь-тъ когото видѣхъ приличаше на рысъ, и крака-та му бѣхѫ като на мечкѫ, и уста-та му като уста на львъ; и змѣй-тъ даде нему силѫ-тѫ си, и прѣстолъ-тъ си, и власть голѣмѫ.

3. И видѣхъ еднѫ отъ главы-тѣ му като раненѫ смъртно; и смъртоносна-та негова рана оздравѣ; и почуди ся всичка-та земя на слѣдъ звѣрь-тъ; и поклонихѫ ся на змѣй-тъ, който даде на звѣрь-тъ власть;

4. И поклонихѫ ся на звѣрь-тъ, и думахѫ: Кой е подобенъ на звѣрь-тъ? Кой може да ся бори съ него?

5. И дадохѫ му ся уста да говорятъ горделиво и богохулно; даде му ся още власть да направи *каквото ще* четыридесеть и два мѣсеца.

6. И отвори уста-та си на хулы врьхъ Бога, да хули име-то му, и жилище-то му, и тѣзи които живѣѭтъ на небеса.

7. И даде му ся да направи бой съсъ святыи-тѣ, и да гы побѣди, и даде му ся власть надъ всяко племе и языкъ и народъ.

и҃. И҆ поклона́тсѧ є҆мꙋ̀ всѝ живꙋ́щїи на землѝ, и҆̂мже не напи́сана сꙋ́ть и҆мена̀ въ кни́гахъ живо́тныхъ а҆́гнца заколе́нагѡ ѿ сложе́нїѧ мі́ра.

ѳ҃. А҆́ще кто̀ и҆́мать ᲂу҆́хо, да слы́шитъ.

і҃. И҆́же а҆́ще въ плѣне́нїе веде́тъ, въ плѣне́нїе по́йдетъ: а҆́ще кто̀ ѻ҆рꙋ́жїемъ ᲂу҆бїе́тъ, подоба́етъ є҆мꙋ̀ ѻ҆рꙋ́жїемъ ᲂу҆бїе́нꙋ бы́ти. здѐ є҆́сть терпѣ́нїе и҆ вѣ́ра ст҃ы́хъ.

а҃i. И҆ ви́дѣхъ и҆́наго ѕвѣ́рѧ восходѧ́щаго ѿ землѝ, и҆ и҆мѣ́ѧше рѡ́га два̀, подѡ́бна а҆́гнчимъ, и҆ глаго́лаше ꙗ҆́кѡ ѕмі́й.

в҃i. И҆ вла́сть пе́рвагѡ ѕвѣ́рѧ всю̀ творѧ́ше пред̾ ни́мъ: и҆ творѧ́ше зе́млю и҆ всѧ̀ живꙋ́щыѧ на не́й поклони́тисѧ пе́рвомꙋ ѕвѣ́рю, є҆мꙋ́же и҆сцѣле́на бы́сть ꙗ҆́зва сме́ртнаѧ.

г҃i. И҆ сотворѝ чꙋдеса̀ ве́лїка, да и҆ ѻ҆́гнь сотвори́тъ сходи́ти съ нб҃сѐ на зе́млю пред̾ человѣ́ки:

д҃i. И҆ льсти́тъ живꙋ́щыѧ на землѝ, ра́ди зна́менїй, ꙗ҆̀же дана̑ бы́ша є҆мꙋ̀ пред̾ ѕвѣ́ремъ твори́ти: глаго́лѧ живꙋ́щымъ на землѝ, сотвори́ти ѻ҆́бразъ ѕвѣ́рю, и҆́же и҆́мать ꙗ҆́звꙋ ѻ҆рꙋ́жнꙋю, и҆ жи́въ бы́сть.

є҃i. И҆ дано̀ бы́сть є҆мꙋ̀ да́ти дꙋ́хъ ѻ҆́бразꙋ ѕвѣ́рнꙋ, да проглаго́летъ і҆кѡ́на ѕвѣ́рина, и҆ сотвори́тъ, да и҆̀же а҆́ще не поклона́тсѧ ѻ҆́бразꙋ ѕвѣ́ринꙋ, ᲂу҆бїе́ни бꙋ́дꙋтъ.

ѕ҃i. И҆ сотвори́тъ всѧ̑ ма̑лыѧ и҆ ве́лїкїѧ, бѡга́тыѧ и҆ ᲂу҆бѡ́гїѧ, свобѡ́дныѧ и҆ рабѡ́тныѧ, да да́стъ и҆̀мъ начерта́нїе на деснѣ́й рꙋцѣ̀ и҆́хъ и҆лѝ на чела́хъ и҆́хъ,

з҃i. Да никто́же возмо́жетъ ни кꙋпи́ти ни прода́ти, то́кмѡ кто̀ и҆́мать начерта́нїе, и҆лѝ и҆́мѧ ѕвѣ́рѧ, и҆лѝ число̀ и҆́мене є҆гѡ̀.

и҃i. Здѐ мꙋ́дрость є҆́сть. И҆̀же и҆́мать ᲂу҆́мъ, да почте́тъ число̀ ѕвѣ́рино: число́ бо человѣ́ческо є҆́сть, и҆ число̀ є҆гѡ̀, шестьсѡ́тъ шестьдесѧ́тъ ше́сть.

8. И ще му ся поклонятъ всички що живѣѭтъ на земѭ-тѫ, на които имена-та не сѫ написаны въ книгѫ-тѫ на животъ-тъ, на заклано-то отъ създаніе міра Агне.

9. Който има ухо, нека слуша.

10. Който завожда въ робство, въ робство ще отиде; който убіе съ ножь, той трѣбува отъ ножь убитъ да бѫде. Тука е търпѣніе-то и вѣра-та на святыи-тѣ.

11. И видѣхъ другъ звѣрь който възлѣзуваше отъ земѭ-тѫ, и имаше два рога подобны на агнешкы, и говоряше като змѣй;

12. И дѣйствуваше съсъ всичкѫ-тѫ власть на първый-тъ звѣрь прѣдъ него, и стори *щото* земя-та и живущи-тѣ на неѭ да ся поклонятъ на първый-тъ звѣрь, на когото смьртоносна-та рана бѣ оздравѣла.

13. И правяше знаменія голѣмы, щото направи и огнь да слѣзва отъ небе-то на земѭ-тѫ прѣдъ человѣцы-тѣ.

14. И льстяше живущы-тѣ на земѭ-тѫ, поради знаменія-та които му ся дадохѫ да направи прѣдъ звѣрь-тъ, и говоряше на живущы-тѣ по земѭ-тѫ да направятъ образъ на звѣрь-тъ, който имаше ранѫ-тѫ отъ ножь, и оживѣ.

15. И даде му ся да даде духъ на образъ-тъ звѣровъ, така що да продума образъ-тъ звѣровъ, и да стори щото които ся не поклонятъ на звѣровый-тъ образъ, да бѫдѫтъ убити.

16. И струваше всичкы-тѣ, малкы и голѣмы, и богаты и сиромасы, и свободны и рабы, да пріимѫтъ бѣлѣгъ на деснѫ-тѫ си рѫкѫ, или на чела-та си;

17. И да не може никой да купи или да продаде, освѣнь който има бѣлѣгъ-тъ, или име-то звѣрово, или число-то на негово-то име.

18. Тука е мудрость-та; който има умъ нека смѣтне число-то на звѣрь-тъ, защото е число на человѣкъ; и число-то му *е* шестстотинъ и шестдесеть и шесть.

Глава ді.

а҃. И҆ ви́дѣхъ, и҆ сѐ а҆́гнецъ стоѧ́ше на горѣ̀ Сїѡ́нстѣй, и҆ съ
ни́мъ сто̀ и҆ четы́редесѧть и҆ четы́ре ты́сѧщы, и҆́мꙋще и҆́мѧ
Ѻ҆ц҃а̀ є҆гѡ̀ напи́сано на челѣ́хъ свои́хъ.
в҃. И҆ слы́шахъ гла́съ съ нб҃сѐ, ꙗ҆́кѡ гла́съ вѡ́дъ мно́гихъ, и҆
ꙗ҆́кѡ гла́съ гро́ма вели́ка: и҆ гла́съ слы́шахъ гꙋдє́цъ гꙋдꙋ́-
щихъ въ гꙋ́сли своѧ҄.
г҃. И҆ пою́щихъ ꙗ҆́кѡ пѣ́снь но́вꙋ пред̾ престо́ломъ и҆ пред̾
четы́ри живо́тными и҆ ста҄рцы: и҆ никто́же можа́ше навы́-
кнꙋти пѣ́сни, то́кмѡ сі́и сто̀ и҆ четы́редесѧть и҆ четы́ре ты́-
сѧщы и҆скꙋ́плени ѿ землѝ.
д҃. Сі́и сꙋ́ть, и҆̀же съ жена́ми не ѡ҆скверни́шасѧ: занѐ
дѣ́вственницы сꙋ́ть: сі́и послѣ́дꙋютъ а҆́гнцꙋ, а҆́може а҆́ще
по́йдетъ: сі́и сꙋ́ть кꙋ́плени ѿ люде́й пе́рвенцы Бг҃ꙋ и҆
а҆́гнцꙋ.
є҃. И҆ во ᲂу҆стѣ́хъ и҆́хъ не ѡ҆брѣ́тесѧ ле́сть: без̾ поро́ка бо
сꙋ́ть пред̾ престо́ломъ Бж҃їимъ.
ѕ҃. И҆ ви́дѣхъ и҆на́го А҆́гг҃ла парѧ́ща посредѣ̀ нб҃сѐ, и҆́мꙋщаго
є҆ѵ҃лїе вѣ́чно благовѣсти́ти живꙋ́щымъ на землѝ и҆ всѧ́комꙋ
племени и҆ ꙗ҆зы́кꙋ и҆ колѣ́нꙋ и҆ лю́демъ,
з҃. Глаго́люща гла́сомъ вели́кимъ: ᲂу҆бо́йтесѧ Бг҃а, и҆ дади́те
є҆мꙋ̀ сла́вꙋ, ꙗ҆́кѡ прїи́детъ ча́съ сꙋда̀ є҆гѡ̀: и҆ поклони́тесѧ
сотво́ршемꙋ нб҃о и҆ зе́млю и҆ мо́ре и҆ и҆сто́чники водны҄ѧ.
и҃. И҆ и҆́нъ А҆́гг҃лъ въ слѣ́дъ и҆́де, глаго́лѧ: падѐ, падѐ Вавѷ-
лѡ́нъ гра́дъ вели́кїй: занѐ ѿ вїна̀ ꙗ҆́рости любодѣѧ́нїѧ своегѡ̀
напо́й всѧ̀ ꙗ҆зы́ки.
ѳ҃. И҆ тре́тїй А҆́гг҃лъ въ слѣ́дъ є҆гѡ̀ и҆́де, глаго́лѧ гла́сомъ ве-
ли́кимъ: и҆̀же а҆́ще кто̀ покланѧ́етсѧ ѕвѣ́рю и҆ і҆кѡ́нѣ є҆гѡ̀, и҆
прїе́млетъ начерта́нїе на челѣ̀ свое́мъ и҆лѝ на рꙋцѣ̀ свое́й:
і҃. И҆ то́й и҆́мать пи́ти ѿ вїна̀ ꙗ҆́рости Бж҃їѧ, вїна̀ нерас-
творе́на въ ча́ши гнѣ́ва є҆гѡ̀, и҆ бꙋ́детъ мꙋ́ченъ ѻ҆гне́мъ и҆
жꙋ́пеломъ пред̾ А҆́гг҃лы ст҃ы́ми и҆ пред̾ А҆́гнцемъ.

ГЛАВА 14.

1. И видѣхъ, и ето Агне стояше на горѫ-тѫ Сіонъ, и съ него сто и четыридесеть и четыри тысящы, които имахѫ име-то на неговый-тъ Отецъ написано на чела-та си.

2. И чухъ гласъ отъ небе-то като гласъ на много воды, и като гласъ на грьмъ голѣмъ; и чухъ гласъ на свирцы, които свиряхѫ съ китары-тѣ си.

3. И пѣяхѫ като новѫ пѣснь прѣдъ прѣстолъ-тъ, и прѣдъ четыри-тѣ животны и старцы-тѣ; и никой не можаше да научи пѣснь-тѫ, тъкмо сто и четыридесеть и четыри-тѣ тысящи искупены-тѣ отъ земіѭ-тѫ.

4. Тѣ сѫ които ся не осквьрнихѫ съсъ жены; защото дѣвственници сѫ; тѣ сѫ които слѣдуватъ Агне-то кѫдѣто и да иде; тѣ сѫ искупени отъ человѣцы-тѣ, начаткы Богу и на Агне-то.

5. И въ уста-та имъ льсть не ся намѣри; защото сѫ непорочни прѣдъ прѣстолъ-тъ Божій.

6. И видѣхъ другъ ангелъ че лѣтѣше посрѣдъ небе-то, който имаше вѣчно-то благовѣстіе, да проповѣда на живущы-тѣ по земіѭ-тѫ, и на всяко колѣно и племе и языкъ и народъ,

7. И казуваше съ гласъ голѣмъ: Убойте ся отъ Бога, и въздайте нему славѫ, защото дойде часъ-тъ на неговый-тъ сѫдъ; и поклонѣте ся тому който е направилъ небе-то и земіѭ-тѫ и море-то и изворы-тѣ на воды-тѣ.

8. И другъ ангелъ идяше слѣдъ *него* и казуваше: Паднѫ, паднѫ Вавилонъ, градъ-тъ голѣмый; защото отъ вино-то на ярость-тѫ на свое-то блудодѣяніе напои всичкы-тѣ народы.

9. И третій ангелъ идяше слѣдъ тѣхъ, и казуваше съ гласъ голѣмъ; Който ся кланя на звѣрь-тъ и на образъ-тъ неговъ, и зема бѣлѣгъ на чело-то си или на рѫкѫ-тѫ си,

10. Той ще піе отъ вино-то на Божіѭ-тѫ ярость, налѣяно-то чисто въ чашѫ-тѫ на гнѣвъ-тъ му; и ще бѫде мѫченъ съ огнь и съсъ жупелъ прѣдъ святы-тѣ ангелы и прѣдъ Агне-то.

а҃і. И҆ ды́мъ мꙋче́нїѧ и҆́хъ во вѣ́ки вѣкѡ́въ восхо́дитъ: и҆
не и҆́мꙋтъ поко́ѧ де́нь и҆ но́щь, покланѧ́ющїисѧ ѕвѣ́рю и҆ ѻ҆́бразꙋ
є҆гѡ̀, и҆ прїе́млющїи начерта́нїе и҆́мене є҆гѡ̀.

в҃і. Здѣ̀ є҆́сть терпѣ́нїе ст҃ы́хъ, и҆̀же соблюда́ютъ за́повѣди
Бж҃їѧ и҆ вѣ́рꙋ І҆и҃совꙋ.
г҃і. И҆ слы́шахъ гла́съ съ нб҃сѐ глаго́лющъ мѝ: напишѝ,
бл҃же́ни ме́ртвїи ᲂу҆мира́ющїи ѡ҆ Гдⷭ҇ѣ ѿ ны́нѣ. Є҆́й, глаго́летъ
Дх҃ъ: да почі́ютъ ѿ трꙋдѡ́въ свои́хъ: дѣла́ бо и҆́хъ хо́дѧтъ
въ слѣ́дъ съ ни́ми.
д҃і. И҆ ви́дѣхъ, и҆ сѐ ѻ҆́блакъ свѣ́телъ, и҆ на ѻ҆́блацѣ сѣдѧ́й
подо́бенъ Сн҃ꙋ человѣ́ческомꙋ, и҆мѣ́ѧ на главѣ̀ свое́й вѣне́цъ
зла́тъ, и҆ въ рꙋцѣ̀ є҆гѡ̀ се́рпъ ѻ҆́стръ.
є҃і. И҆ и҆́нъ А҆́гг҃лъ и҆зы́де и҆з̾ хра́ма, вопїѧ̀ ве́лїимъ гла́сомъ
сѣдѧ́щемꙋ на ѻ҆́блацѣ: послѝ се́рпъ тво́й и҆ жнѝ, ꙗ҆́кѡ прїи́де
ча́съ пожа́ти, занѐ и҆́зсше трава̀ земна́ѧ.

ѕ҃і. И҆ положѝ сѣдѧ́й на ѻ҆́блацѣ се́рпъ сво́й на зе́млю, и҆
пожа́та бы́сть землѧ̀.
з҃і. И҆ и҆́нъ А҆́гг҃лъ и҆зы́де и҆з̾ цр҃кве сꙋ́щїѧ на нб҃сѝ, и҆мы́й и҆
то́й се́рпъ ѻ҆́стръ.
и҃і. И҆ и҆́нъ А҆́гг҃лъ и҆зы́де ѿ ѻ҆лтарѧ̀, и҆мы́й ѻ҆́бласть на ѻ҆гнѝ,
и҆ возопѝ кли́чемъ ве́лїимъ ко и҆мꙋ́щемꙋ се́рпъ ѻ҆́стрый,
глаго́лѧ: послѝ се́рпъ тво́й ѻ҆́стрый, и҆ ѡ҆ꙋ̈е́мли гро́зды вїно-
гра́да земна́гѡ, ꙗ҆́кѡ созрѣ́ша ᲂу҆жѐ гро́зды є҆ѧ̀.
ѳ҃і. И҆ положѝ А҆́гг҃лъ се́рпъ сво́й на землю̀, и҆ ѡ҆берѐ вїно-
гра́дъ зе́мскїй, и҆ вложѝ въ точи́ло ве́лїѧ ꙗ҆́рости Бж҃їѧ.

к҃. И҆ и҆спра́но бы́сть точи́ло внѣ̀ гра́да, и҆ и҆зы́де кро́вь ѿ
точи́ла да́же до ᲂу҆́здъ ко́нскихъ, ѿ ста́дїй ты́сѧща и҆ ше́сть
сѡ́тъ.

11. И дымъ-тъ на тѣхно-то мѫченіе възлѣзува во вѣкы вѣковъ, и нѣматъ отдъхновеніе ни день ни нощь тѣзи които ся кланятъ на звѣрь-тъ и на образъ-тъ неговъ, и който пріима бѣлѣгъ-тъ на негово-то име.

12. Тука е търпѣніе-то на святыи-тѣ; тука сѫ тѣзи които пазятъ заповѣди-тѣ Божіи и вѣрѫ-тѫ Іисусовѫ.

13. И чухъ гласъ отъ небе-то който ми казуваше: Пиши: Блажени мъртви-тѣ които умиратъ отъ нынѣ въ Господа. Ей, казува Духъ-тъ, да си починѫтъ отъ трудове-тѣ си, и дѣла-та имъ ходятъ слѣдъ тѣхъ.

14. И видѣхъ, и ето облакъ бѣлъ, и на облакъ-тъ сѣдѣше единъ подобенъ Сыну человѣческому, и имаше на главѫ-тѫ си златенъ вѣнецъ, и въ рѫкѫ-тѫ си сърпъ остръ.

15. И другъ ангелъ излѣзе изъ храмъ-тъ, и выкаше съ голѣмъ гласъ на тогози, който сѣдѣше на облакъ-тъ: Простри сърпъ-тъ си и жъни; защото дойде ти часъ-тъ да жънешь, понеже изсъхнѫ жътва-та земна.

16. И онзи който сѣдѣше на облакъ-тъ, положи сърпъ-тъ си на землѭ-тѫ, и пожънната бы земя-та.

17. И другъ ангелъ излѣзе изъ храмъ-тъ който е на небе-то, и държаше и той сърпъ остръ.

18. И другъ ангелъ излѣзе изъ олтарь-тъ, който имаше власть надъ огнь-тъ, и извыка съ выкъ голѣмъ на тогози който имаше острый-тъ сърпъ, и каза: Простри острый-тъ си сърпъ, и обери гроздове-тѣ на земно-то лозіе, защото узрѣя вече гроздіе-то му.

19. И положи ангелъ-тъ сърпъ-тъ си на землѭ-тѫ, и обра лозіе-то земно, и хвърли *обрано-то* въ голѣмый-тъ жлебъ на Божіѭ-тѫ ярость.

20. И истѫпканъ бы жлебъ-тъ вънъ отъ градъ-тъ, и потече кръвь изъ жлебъ-тъ дори до узды-тѣ на коніе-тѣ, въ разстояніе на тысящѫ и шестстотинъ стадіи.

Глава̀ є҃і.

а҃. И҆ ви́дѣхъ и҆́но зна́меніе на нб҃сѝ ве́лїе и҆ чꙋ́дно, се́дмь А҆́гг҃лъ и҆мꙋ́щихъ се́дмь ꙗ҆́звъ послѣ́днихъ, занѐ въ тѣ́хъ скончава́етсѧ ꙗ҆́рость Бж҃їѧ.
в҃. И҆ ви́дѣхъ ꙗ҆́кѡ мо́ре стекля́но смѣ́шено со ѻ҆гне́мъ, и҆ побѣди́вшыѧ ѕвѣ́рѧ и҆ ѻ҆́бразъ є҆гѡ̀, и҆ начерта́нїе є҆гѡ̀ и҆ число̀ и҆́мене є҆гѡ̀, стоѧ́щыѧ на мо́ри стекля́номъ, и҆мꙋ́щыѧ гꙋ́сли Бж҃їи.
г҃. И҆ поѧ́хꙋ пѣ́снь Мѡѷсе́а раба̀ Бж҃їѧ и҆ пѣ́снь А҆́гнчꙋ, глаго́люще: ве́лїѧ и҆ ди̑вна дѣла̀ твоѧ̑, Г҃и Бж҃е Вседержи́телю: пра́ведни и҆ и҆́стинни пꙋтїѐ твоѝ, Ц҃рю̀ ст҃ы́хъ.

д҃. Кто̀ не ᲂу҆бои́тсѧ тебѐ Г҃и, и҆ просла́витъ и҆́мѧ твоѐ; ꙗ҆́кѡ є҆ди́нъ преподо́бенъ є҆сѝ: ꙗ҆́кѡ всѝ ꙗ҆зы́цы прїи́дꙋтъ и҆ поклонѧ́тсѧ пред̾ тобо́ю: ꙗ҆́кѡ ѡ҆правда̑нїѧ твоѧ̑ ꙗ҆ви́шасѧ.
є҃. И҆ по си́хъ ви́дѣхъ, и҆ сѐ ѿве́рзесѧ хра́мъ ски́нїи свидѣ́нїѧ на нб҃сѝ:
ѕ҃. И҆ и҆зыдо́ша се́дмь А҆́гг҃лъ и҆з̾ хра́ма, и҆̀же и҆мѣ́ахꙋ се́дмь ꙗ҆́звъ, ѡ҆блече́ни въ ри́зы ля̑ны чи́сты и҆ свѣ́тлы, и҆ препоѧ́сани на пе́рсѣхъ поѧ́сы златы́ми.
з҃. И҆ є҆ди́нъ ѿ четы́рехъ живо́тныхъ дадѐ седми́мъ А҆́гг҃ломъ се́дмь фїа̑лъ златы́хъ, и҆спо́лненныхъ ꙗ҆́рости Бг҃а живꙋ́щагѡ во вѣ́ки вѣкѡ́въ.
и҃. И҆ напо́лнисѧ хра́мъ ды́ма ѿ сла́вы Бж҃їѧ и҆ ѿ си́лы є҆гѡ̀: и҆ никто́же можа́ше вни́ти во хра́мъ, до́ндеже скончаю́тсѧ се́дмь ꙗ҆́звъ седми́хъ А҆́гг҃лъ.

Глава̀ ѕ҃і.

а҃. И҆ слы́шахъ гла́съ ве́лїй ѿ хра́ма глаго́лющъ седми́мъ А҆́гг҃ломъ: и҆ди́те и҆ и҆злі́йте се́дмь фїа̑лъ ꙗ҆́рости Бж҃їѧ на зе́млю.

ГЛАВА 15.

1. И видѣхъ друго знаменіе на небе-то голѣмо и чудно, седмь ангелы, които държехѫ седмь-тѣ послѣдни язвы, защото въ тѣхъ ся свърши Божія-та ярость.

2. И видѣхъ като море стъклено размѣсено съ огнь; и тѣзи които бѣхѫ побѣдили звѣрь-тъ, и образъ-тъ неговъ, и бѣлѣгъ-тъ неговъ, и число-то на негово-то име, че стоехѫ на стъклено-то море, и държехѫ китары Божіи,

3. И пѣяхѫ пѣснь-тѫ на Моисея Божій-тъ рабъ и пѣснь-тѫ на Агне-то, и казувахѫ: Великы и чудны сѫ твои-тѣ дѣла, Господи Боже Вседържителю; праведны и истинны сѫ твои-тѣ пѫтища, Царю на святыи-тѣ.

4. Кой нѣма да ся убои отъ тебе, Господи, и да прослави твое-то име? защото само ты си святъ; защото вси-тѣ племена ще дойдѫтъ и ще ся поклонятъ прѣдъ тебе, защото ся явихѫ твои-тѣ праведны сѫдбы.

5. И слѣдъ това видѣхъ, и ето на небе-то ся отвори храмъ-тъ на скиніѭ-тѫ на свидѣтелство-то;

6. И излѣзохѫ изъ храмъ-тъ седмь-тѣ Ангели, които държехѫ седмь-тѣ язвы, облѣчени въ чисты и свѣтлы лѣнены *дрехы*, и прѣпасани прѣзъ грѫды-тѣ съсъ златны поясы.

7. И едно отъ четыри-тѣ животны даде на седмь-тѣ ангелы седмь златны чашы, пълны съ ярость отъ Бога живущаго въ вѣкы вѣковъ.

8. И напълни ся храмъ-тъ съ дымъ отъ славѫ-тѫ Божіѭ, и отъ силѫ-тѫ неговѫ; и никой не можаше да влѣзе въ храмъ-тъ, доклѣ ся не свършатъ седмь-тѣ язвы на седмь-тѣ ангелы.

ГЛАВА 16.

1. И чухъ изъ храмъ-тъ гласъ голѣмъ който казуваше на седмь-тѣ ангелы: Идѣте та излѣйте на земѭ-тѫ чашы-тѣ на Божіѭ-тѫ ярость.

в҃. И҆ и҆́де пе́рвый А҆́гг҃лъ, и҆ и҆злїѧ̀ фїа́лъ сво́й на зе́млю: и҆ бы́сть гно́й ѕо́лъ и҆ лю́тъ на человѣ́цѣхъ и҆мꙋ́щихъ начерта́нїе ѕвѣ́рино и҆ кла́нѧющихсѧ і҆кѡ́нѣ є҆гѡ̀.

г҃. И҆ вторы́й А҆́гг҃лъ и҆злїѧ̀ фїа́лъ сво́й въ мо́ре: и҆ бы́сть кро́вь ꙗ҆́кѡ мертвеца̀, и҆ всѧ́ка дꙋша̀ жива̀ ᲂу҆́мре въ мо́ри.

д҃. И҆ тре́тїй А҆́гг҃лъ и҆злїѧ̀ фїа́лъ сво́й на рѣ́ки и҆ на и҆сто́чники водны́ѧ, и҆ бы́сть кро́вь.

є҃. И҆ слы́шахъ А҆́гг҃ла во́днаго глаго́лющა: пра́веденъ є҆сѝ Гд҃и, сы́й, и҆ и҆́же бѣ̀, и҆ преподо́бенъ, ꙗ҆́кѡ сїѧ̑ сꙋди́лъ є҆сѝ:

ѕ҃. Занѐ кро́вь ст҃ы́хъ и҆ прорѡ́къ и҆злїѧ́ша, и҆ кро́вь и҆̀мъ да́лъ є҆сѝ пи́ти: досто́йни бо сꙋ́ть.

з҃. И҆ слы́шахъ дрꙋга́го ѿ ѻ҆лтарѧ̀ глаго́люща: є҆́й, Гд҃и Бж҃е Вседержи́телю, и҆́стинни и҆ пра̑вı сꙋдı̑ твоѝ.

и҃. И҆ четве́ртый А҆́гг҃лъ и҆злїѧ̀ фїа́лъ сво́й на со́лнце: и҆ дано̀ бы́сть є҆мꙋ̀ ѿпали́ти человѣ́ки ѻ҆гне́мъ.

ѳ҃. И҆ ѿпали́шасѧ человѣ́цы зно́емъ вели́кимъ, и҆ хꙋли́ша и҆́мѧ Бж҃їе, и҆́же и҆́мать ѻ҆́бласть на ꙗ҆́звахъ си́хъ: и҆ не пока́ѧшасѧ да́ти є҆мꙋ̀ сла́вы.

ı҃. И҆ пѧ́тый А҆́гг҃лъ и҆злїѧ̀ фїа́лъ сво́й на престо́лъ ѕвѣ́рінъ: и҆ бы́сть ца́рство є҆гѡ̀ ѿмраче́но: и҆ жва́хꙋ ꙗ҆зы́ки своѧ̀ ѿ болѣ́зни,

а҃ı. И҆ хꙋли́ша Бг҃а нбⷭ҇наго ѿ болѣ́зни и҆ ѿ ꙗ҆́звъ свои́хъ, и҆ не пока́ѧшасѧ ѿ дѣ́лъ свои́хъ.

в҃ı. И҆ шесты́й А҆́гг҃лъ и҆злїѧ̀ фїа́лъ сво́й на рѣ́кꙋ вели́кꙋ Є҆ѵфра́тъ: и҆ и҆зсѧ́че вода̀ є҆ѧ̀, да ᲂу҆гото́витсѧ пꙋ́ть царе́мъ сꙋ́щымъ ѿ востѡ́къ со́лнечныхъ.

г҃ı. И҆ ви́дѣхъ и҆з̾ ᲂу҆́стъ ѕмі́ѧ, и҆ и҆з̾ ᲂу҆́стъ ѕвѣ́рѧ, и҆ и҆з̾ ᲂу҆́стъ лжа́гѡ проро́ка дꙋ́хи трѝ нечи̑стыѧ, ꙗ҆́кѡ жа̑бы и҆сходѧ́щыѧ:

д҃ı. Сꙋ́ть бо дꙋ́си де́мѡнстїи творѧ́щїе зна́менїѧ: и҆́же и҆схо́дѧтъ къ царе́мъ всеѧ̀ вселе́нныѧ, собра́ти ѧ҆̑ на бра́нь въ де́нь то́й вели́кїй Бг҃а Вседержи́телѧ.

2. И отиде пьрвый-тъ та излѣ чашѫ-тѫ си на земѭ-тѫ, и станѫ струпъ зълъ и лютъ на онѣзи человѣцы които имахѫ бѣлѣгъ-тъ на звѣрь-тъ, и на онѣзи които ся кланяхѫ на неговый-тъ образъ.

3. И вторый-тъ ангелъ излѣ чашѫ-тѫ си въ море-то, и станѫ кръвь както на мьртвецъ, и всяка жива душа въ море-то умрѣ.

4. И третій-тъ ангелъ излѣ чашѫ-тѫ си въ рѣкы-тѣ и въ изворы-тѣ водны, и станѫхѫ кръвь.

5. И чухъ ангелъ-тъ на воды-тѣ че казуваше: Праведенъ си, Господи, който си, и който си былъ, и който си святъ, защото си това отсѫдилъ:

6. Понеже кръвь на святыи и на пророцы пролѣхѫ, и кръвь имъ си далъ да піѭтъ; защото сѫ достойни *за това.*

7. И чухъ другъ *ангелъ* отъ олтарь-тъ че казуваше: Ей, Господи Боже Вседьржителю, истинны и праведны сѫ твои-тѣ сѫдбы.

8. И четвьртый-тъ ангелъ излѣ чашѫ-тѫ си на слънце-то, и даде му ся да жеже человѣцы-тѣ съ огнь.

9. И опекохѫ ся человѣци-тѣ отъ голѣмѫ жегѫ, и похулихѫ име-то на Бога който има власть надъ тѣзи язвы; и не ся покаяхѫ да въздадѫтъ славѫ нему.

10. И петый-тъ ангелъ излѣ чашѫ-тѫ си врьхъ прѣстолъ-тъ на звѣрь-тъ; и станѫ царство-то му потьмнѣло; и дъвчахѫ языцы-тѣ си отъ болѣжь;

11. И похулихѫ Бога небеснаго за болѣжи-тѣ си и за струпы-тѣ си, и не ся покаяхѫ отъ дѣла-та си.

12. И шестый-тъ ангелъ излѣ чашѫ-тѫ си врьхъ голѣмѫ-тѫ рѣкѫ Евфратъ; и прѣсъхнѫ вода-та ѝ, за да ся приготви пѫть-тъ на царіе-тѣ, които сѫ отъ истокъ на слънце-то.

13. И видѣхъ три нечисты духове подобны на жабы, и *тѣ излѣзвахѫ* изъ уста-та на змѣй-тъ, и изъ уста-та на звѣрь-тъ, и изъ уста-та на лъжовный-тъ пророкъ:

14. Защото сѫ духове бѣсовскы, които правятъ знаменія, и които ходятъ при царіе-тѣ на земѭ-тѫ и на всичкѫ вселеннѫѭ, да гы съберѫтъ за бой-тъ въ голѣмый-тъ онзи день на Бога Вседьржителя.

є҃і. Сѐ грzдꙋ̀ ꙗ҆́кѡ та́ть: бlаже́нъ бдѧ́й, и҆ блюды́й ри҄зы
своѧ҄, да не на́гъ хо́дитъ, и҆ ᲂу҆́зрѧтъ срамотꙋ̀ є҆гѡ̀.
ѕ҃і. И҆ собрA и҆̀хъ на мѣ́сто нарица́емое Е҆врейски, Ѓрма-
геддѡ́нъ.
з҃і. И҆ седмы́й Ѓгг҃лъ и҆злїѧ̀ фїа́лъ свою̀ на возд́ꙋхъ: и҆ и҆зы́де
гла́съ ве́лїй ѿ хра́ма нб҃сѐ ѿ престо́ла, глаго́лѧ: бы́сть.

и҃і. И҆ бы́ша блиста҄нїѧ и҆ гро́ми и҆ гла́си, и҆ бы́сть трꙋ́съ
ве́лїй, ꙗ҆ко́въ николи́же бы́сть, ѿне́лѣже бы́ша человѣ́цы на
землѝ, толи́къ трꙋ́съ, та́кѡ ве́лїй.
ѳ҃і. И҆ бы́сть гра́дъ ве́лїй въ трѝ ча́сти, и҆ гра́ди ꙗ҆зы́-
честїи падо́ша, и҆ Вавѷлѡ́нъ ве́лїй помѧнове́нъ бы́сть пред̾
Бг҃омъ, да́ти є҆мꙋ̀ ча́шꙋ вїна̀ ꙗ҆́рости гнѣ́ва своегѡ̀:
к҃. И҆ вса́къ ѻ҆́стровъ бѣжа̀, и҆ го́ры не ѡ҆брѣто́шасѧ.
к҃а. И҆ гра́дъ ве́лїй, ꙗ҆́кѡ тала́нтесъ, сни́де съ нб҃сѐ на
человѣ́ки: и҆ хꙋ́лиша человѣ́цы Бг҃а ѿ ꙗ҆́звы гра́дныѧ, ꙗ҆́кѡ
ве́лїѧ є҆́сть ꙗ҆́зва є҆гѡ̀ ѕѣлѡ̀.

Глава̀ з҃і.

а҃. И҆ прїи́де є҆ди́нъ ѿ седмѝ Ѓгг҃лъ и҆мꙋ́щихъ се́дмь фїа҄лъ,
и҆ глаго́ла со мно́ю, глаго́лѧ мѝ: прїидѝ да покажꙋ̀ ти сꙋ́дъ
любодѣ́йцы ве́лїѧ, сѣдѧ́щїѧ на вода́хъ мно́гихъ:
в҃. Съ не́юже любодѣ́йствоваша царѝ зе́мстїи, и҆ ᲂу҆пи́шасѧ жи-
вꙋ́щїи на землѝ ѿ вїна̀ любодѣѧ́нїѧ є҆ѧ̀.
г҃. И҆ ведѐ мѧ̀ въ пꙋ́сто мѣ́сто дꙋ́хомъ: и҆ ви́дѣхъ женꙋ̀
сѣдѧ́щꙋ на ѕвѣ́ри червле́нѣ, и҆спо́лненѣмъ и҆ме́нъ хꙋ́льныхъ,
и҆́же и҆мѣ́ѧше гла́въ се́дмь и҆ роѓѡвъ де́сѧть.
д҃. И҆ жена̀ бѣ̀ ѡ҆блечена̀ въ порфѷ́рꙋ и҆ червлени́цꙋ, и҆ по-
злащена̀ зла́томъ и҆ ка́менїемъ драги́мъ и҆ би́серомъ, и҆мꙋ́щи
ча́шꙋ зла́тꙋ въ рꙋцѣ̀ свое́й по́лнꙋ ме́рзости и҆ скве́рнъ любо-
дѣѧ́нїѧ є҆ѧ̀:

15. (Ето идѫ както крадецъ. Блаженъ който бди, и варди дрехы-тѣ си да не ходи голъ, да гледатъ срамотѫ-тѫ му.)

16. И събра гы на мѣсто-то нарицаемо по Еврейскы Армагеддонъ.

17. И седмый-тъ ангелъ излѣ чашѫ-тѫ си на въздухъ-тъ, и излѣзе гласъ голѣмъ изъ храмъ-тъ небесенъ, отъ прѣстолъ-тъ, който казуваше: Свьрши ся.

18. И быдохѫ гласове, и гръмове и свѣткавицы, и станѫ трусъ голѣмъ, какъвто не е былъ отъ какъ сѫществуватъ человѣци-тѣ на землѭ-тѫ, такъвъ трусъ, толкозь голѣмъ.

19. И раздѣли ся великый-тъ градъ на три части, и градове-тѣ языческы паднѫхѫ. И великый Вавилонъ ся поменѫ прѣдъ Бога, да му даде чашѫ-тѫ на вино-то отъ ярость тѫ на гнѣвъ-тъ си.

20. И всякой островъ исчезнѫ, и планины-тѣ ся не намѣрихѫ.

21. И градъ голѣмъ до единъ талантъ *тежъкъ* падаше отъ небе-то врьхъ человѣцы-тѣ; и похулихѫ человѣци-тѣ Бога зарадь язвѫ-тѫ на градъ-тъ, защото язва-та отъ него бѣ много голѣма.

ГЛАВА 17.

1. И дойде единъ отъ седмь-тѣ ангелы, които дьржехѫ седмь-тѣ чашы, та поговори съ мене и каза ми: Ела, ще ти покажѫ сѫдбѫ-тѫ на голѣмѫ-тѫ блудницѫ, която сѣди на много-то воды,

2. Съ коѭто блудствовахѫ царіе-тѣ земни, и опихѫ ся жители-тѣ на землѭ-тѫ отъ вино-то на нейно-то блудодѣяніе.

3. И заведе мя духомъ въ пустынѭ; и видѣхъ женѫ сѣдящѫ на чьрвенъ звѣрь, пъленъ съ богохулны имена, който имаше седмь главы и десеть рога.

4. И жена-та бѣ облѣчена въ багряницѫ и въ чьрвено, и позлатена съсъ злато и драгоцѣнны камьніе и съ бисеры, и имаше въ рѫкѫ-тѫ си златнѫ чашѫ, пълнѫ съ мьрсоты и нечистоты отъ нейно-то блудодѣяніе;

є҃. И҆ на челѣ̀ є҆ѧ̀ напи́сано и҆́мѧ: та́йна: Вавѷлѡ́нъ вели́кїй,
ма́ти любодѣ́йцамъ и҆ ме́рзостемъ зе́мскимъ.
ѕ҃. И҆ ви́дѣхъ женꙋ̀ пїѧ́нꙋ кро́вми ст҃ы́хъ и҆ кро́вми свидѣ-
телей і҆и҃совыхъ: и҆ диви́хсѧ, ви́дѣвъ ю҆̀, ди́вомъ вели́-
кимъ.
з҃. И҆ речѐ мѝ а҆́гг҃лъ: что̀ диви́шисѧ; а҆́зъ тѝ рекꙋ̀ та́йны
жены̀ сеѧ̀, и҆ ѕвѣ́рѧ носѧ́щагѡ ю҆̀, се́дмь гла́въ и҆мꙋ́щаго и҆ рогѡ́въ
де́сѧть.
и҃. Ѕвѣ́рь, є҆го́же ви́дѣлъ є҆сѝ, бѣ̀, и҆ нѣ́сть, и҆ и҆́мать взы́ти
ѿ бе́здны, и҆ въ па́гꙋбꙋ по́йдетъ: и҆ ᲂу҆дивѧ́тсѧ живꙋ́щїи на
земли̇̀, и҆̀мже и҆мена̀ не напи́сана сꙋ́ть въ кни́гꙋ живо́тнꙋю
ѿ сложе́нїѧ мі́ра, ви́дѧще, ꙗ҆́кѡ ѕвѣ́рь бѣ̀, и҆ нѣ́сть, и҆
преста̀.
ѳ҃. Здѣ̀ ᲂу҆́мъ, и҆́же и҆́мать мꙋ́дрость, се́дмь гла́въ, го́ры
сꙋ́ть се́дмь, и҆дѣ́же жена̀ сѣди́тъ на ни́хъ,
і҃. И҆ ца́рїе се́дмь сꙋ́ть: пѧ́ть и҆́хъ па́ло, и҆ є҆ди́нъ є҆́сть, (а҆)
дрꙋгі́й є҆щѐ не прїи́де, и҆ є҆гда̀ прїи́детъ, ма́лѡ є҆мꙋ̀ є҆́сть пре-
бы́ти.
а҃і. И҆ ѕвѣ́рь, и҆́же бѣ̀, и҆ нѣ́сть, и҆ то́й ѻ҆смы́й є҆́сть, и҆ ѿ
седми́хъ є҆́сть, и҆ въ па́гꙋбꙋ и҆́детъ.
в҃і. И҆ де́сѧть рогѡ́въ, ꙗ҆̀же ви́дѣлъ є҆сѝ, де́сѧть царе́й сꙋ́ть,
и҆̀же ца́рства є҆щѐ не прїѧ́ша, но ѻ҆́бласть ꙗ҆́кѡ царѝ на є҆ди́нъ
ча́съ прїи́мꙋтъ со ѕвѣ́ремъ.
г҃і. Сі́и є҆ди́нꙋ во́лю и҆́мꙋтъ, и҆ си́лꙋ и҆ ѻ҆́бласть свою̀ ѕвѣ́рю
дадꙋ́тъ.
д҃і. Сі́и со а҆́гнцемъ бра́нь сотворѧ́тъ, и҆ а҆́гнецъ побѣди́тъ
ѧ҆̀, ꙗ҆́кѡ г҃дь господе́мъ є҆́сть и҆ ц҃рь царе́мъ, и҆ сꙋ́щїи съ ни́мъ,
зва́ннїи и҆ и҆збра́ннїи и҆ вѣ́рни.
є҃і. И҆ глаго́ла мѝ: во́ды, ꙗ҆̀же є҆сѝ ви́дѣлъ, и҆дѣ́же любо-
дѣ́йца сѣди́тъ, лю́дїе и҆ наро́ди сꙋ́ть, и҆ племена̀ и҆ ꙗ҆зы́цы.
ѕ҃і. И҆ де́сѧть рогѡ́въ, ꙗ҆̀же ви́дѣлъ є҆сѝ на ѕвѣ́ри, сі́и лю-
бодѣ́йцꙋ возненави́дѧтъ, и҆ запꙋстѣ́вшꙋ сотворѧ́тъ ю҆̀ и҆ на́гꙋ,
и҆ пло́ть є҆ѧ̀ снѣдѧ́тъ, и҆ сожгꙋ́тъ ю҆̀ ѻ҆гне́мъ.

5. И на чело-то ѝ *имаше* написано име: Тайна; Вавилонъ ве-
ликый, майка на блудницы-тѣ и на гнусоты-тѣ земны.
6. И видѣхъ женѫ-тѫ като ся опиваше отъ кръвь-тѫ на святыи-
тѣ и отъ кръвь-тѫ на мѫченицы-тѣ Іисусовы; и като ѭ видѣхъ
почудихъ ся съ голѣмо почудваніе.
7. И рече ми ангелъ-тъ: Защо ся почуди? азъ ще ти кажѫ
тайнѫ-тѫ на женѫ-тѫ, и на звѣрь-тъ който ѭ носи, и който има
седмь-тѣ главы и десеть-тѣ рога.
8. Звѣрь-тъ когото си видѣлъ, бѣше и нѣма го, и ще възлѣзе
изъ безднѫ-тѫ и отиде въ погыбель; и ще ся почудятъ жители-тѣ
на землѭ-тѫ, на които имена-та не сѫ написаны въ книгѫ-тѫ на
животъ-тъ отъ създаніе міра, кога видятъ звѣрь-тъ който бѣше, и
го нѣма *вече*, ако и да го има.
9. Тука е умъ-тъ който има мудрость: Седмь тѣ главы сѫ седмь
горы, дѣто жена-та сѣди на тѣхъ;
10. И седмь царіе има: петь-тѣ паднѫхѫ, и единый-тъ стои,
другый-тъ не е дошелъ още, и кога дойде, малко трѣбува да
постои.
11. И звѣрь-тъ който бѣше, и го нѣма, и той е осмый-тъ, и отъ
седмь-тѣ е, и отхожда въ погыбель.
12. И десеть-тѣ рога, които видѣ ты, десеть царіе сѫ, които
още не сѫ пріели царство, но *за* единъ часъ пріиматъ власть като
царіе съсъ звѣрь-тъ.
13. Тѣ сѫ единомысленни, и ще прѣдадѫтъ на звѣрь-тъ силѫ-тѫ
си и власть-тѫ си.
14. Тѣ ще ся біѭтъ съ Агне-то, и Агне-то ще гы побѣди,
защото е Господь на господари-тѣ и Царь на царіе-тѣ; и които
сѫ съ него званни сѫ и избранни и вѣрни.
15. И казува ми: Воды-тѣ които си видѣлъ, дѣто сѣди блуд-
ница-та, *тѣ* сѫ народи, и людіе, и племена и языци.
16. И десеть-тѣ рога, които си видѣлъ на звѣрь-тъ, тѣ ще
възненавидятъ блудницѫ-тѫ, и ще ѭ направятъ пустѫ и голѫ, и
плъть-тѫ ѝ ще поядѫтъ, и неѭ ще изгорятъ въ огнь.

з҃і. Бг҃ъ бо да́лъ є҆́сть въ сердца̀ и҆́хъ, сотвори́ти во́лю є҆гѡ̀,
и҆ сотвори́ти є҆ди́нꙋ во́лю, и҆ да́ти ца́рство своѐ ѕвѣ́рю, до́н-
деже скончаю́тсѧ глаго́лы Бж҃їѧ.
и҃і. И҆ жена̀, ю҆́же ви́дѣлъ є҆сѝ, гра́дъ є҆́сть вели́кїй, и҆́же
и҆́мать ца́рство на́дъ царѝ земны́ми.

Глава̀ и҃і.

а҃. И҆ по си́хъ ви́дѣхъ и҆́на А҆́гг҃ла сходѧ́ща съ нб҃сѐ, и҆мꙋ́ща
ѻ҆́бласть ве́лїю, и҆ землѧ̀ просвѣти́сѧ ѿ сла́вы є҆гѡ̀:

в҃. И҆ возопѝ въ крѣ́пости, гла́сомъ ве́лїимъ глаго́лѧ: падѐ,
падѐ Вавѷлѡ́нъ вели́кїй, и҆ бы́сть жили́ще бѣсѡ́мъ и҆ храни́-
тель вса́комꙋ дꙋ́хꙋ нечи́стꙋ, и҆ храни́лище всѣ́хъ пти́цъ не-
чи́стыхъ и҆ ненави́димыхъ: ꙗ҆́кѡ ѿ вїна̀ ꙗ҆́рости любодѣѧ́нїѧ
своегѡ̀ напоѝ всѧ̀ ꙗ҆зы́ки,
г҃. И҆ ца́рїе зе́мстїи съ не́ю любы̀ дѣ́ѧша, и҆ кꙋпцы̀ зе́мстїи
ѿ си́лы пи́щи є҆ѧ̀ разбогатѣ́ша.

д҃. И҆ слы́шахъ гла́съ и҆́нъ съ нб҃сѐ глаго́лющь: и҆зыди́те и҆́з
неѧ̀ лю́дїе мо́и, да не причасти́тесѧ грѣхѡ́мъ є҆ѧ̀, и҆ ѿ ꙗ҆́звъ
є҆ѧ̀ да не вреди́тесѧ.
є҃. Ꙗ҆́кѡ прилѣпи́шасѧ грѣсѝ є҆ѧ̀ да́же до нб҃сѐ, и҆ помѧнѐ Бг҃ъ
непра̑вды є҆ѧ̀.
ѕ҃. Воздади́те є҆́й, ꙗ҆́кѡ и҆ та̀ воздадѐ ва́мъ, и҆ ᲂу҆сꙋгꙋ́бите
є҆́й сꙋгꙋ́бо по дѣлѡ́мъ є҆ѧ̀: ча́шею, є҆́юже черпа̀ ва́мъ, чер-
пли́те є҆́й сꙋгꙋ́бо:
з҃. Є҆ли́кѡ прослависѧ и҆ разсвирѣ́пѣ, толи́кѡ дади́те є҆́й
мꙋ́къ и҆ рыда́нїй: ꙗ҆́кѡ въ се́рдцѣ свое́мъ глаго́летъ: (ꙗ҆́кѡ)
сѣ́жꙋ цари́цею, и҆ вдова̀ нѣ́смь, и҆ рыда́нїѧ не и҆́мамъ ви́дѣти:
и҃. Сегѡ̀ ра́ди во є҆ди́нъ де́нь прїи́дꙋтъ ꙗ҆́звы є҆́й, сме́рть и҆
пла́чь и҆ гла́дъ: и҆ ѻ҆гне́мъ сожжена̀ бꙋ́детъ: ꙗ҆́кѡ крѣ́покъ
Гд҇ь Бг҃ъ сꙋдѧ́й є҆́й.

17. Защото Богъ тури въ сьрдца-та имъ да сторятъ неговѫ-тѫ волѭ, и да дѣйствуватъ единомысленно, и да дадѫтъ царство-то си на звѣрь-тъ, доклѣ ся сбѫдѫтъ Божіи-тѣ думы.

18. И жена-та коѭто си видѣлъ, е голѣмый-тъ градъ, който царува надъ земны-тѣ царіе.

ГЛАВА 18.

1. И слѣдъ това видѣхъ че слазяше отъ небе-то ангелъ, който имаше власть голѣмѫ; и земя-та ся просвѣти отъ неговѫ-тѫ славѫ.

2. И извыка силно съ гласъ голѣмъ и казуваше: Паднѫ, паднѫ Вавилонъ великый, и станѫ жилище на бѣсове-тѣ, и прибѣжище на всякой духъ нечистъ, и прибѣжище на всякѫ нечистѫ и омразнѫ птицѫ;

3. Защото всичкы-тѣ народи пихѫ отъ вино-то на ярость-тѫ на нейно-то блудодѣяніе, и царіе-тѣ земни блудствовахѫ съ неѭ; и търговци-тѣ земни ся обогатихѫ отъ безмѣрнѫ-тѫ нейнѫ раскошь.

4. И чухъ другъ гласъ отъ небе-то, който казуваше: Излѣзте изъ неѭ, людіе мои, да не станете участници на грѣхове-тѣ ѝ, и да не пріимете отъ язвы-тѣ ѝ.

5. Защото грѣхове-тѣ ѝ стигнѫхѫ до небе-то, и споменѫ Богъ нейны-тѣ неправды.

6. Въздайте ѝ, както и тя въздаде вамъ, и удвойте ѝ двойно споредъ дѣла-та ѝ; съ чашѫ-тѫ съ коѭто е черпала, двойно ѭ почерпѣте.

7. Колкото е прославила себе си и е раскошествовала, толкозь мѫкы и скърбь ѝ дайте; защото казува въ сьрдце-то си: Сѣдѭ царица, и вдовица не сьмь, и скърбь нѣма да видѭ.

8. За това въ единъ день ще дойдѫтъ язвы-тѣ ѝ, смьрть и скърбь и гладъ; и ще изгори на огнь; защото крѣпъкъ е Господь Богъ който ѭ сѫди.

ѳ҃. И҆ возрыда́ютъ и҆ восплА́чѹтсѧ є҆ѧ̀ царѝ зе́мстїи, любы̀
дѣ́явшїи съ не́ю и҆ разсвирѣпѣ́вшїи, є҆гда̀ ѹ҆́зрятъ ды́мъ за-
пале́нїѧ є҆ѧ̀,
і҃. И҆здале́ча стоѧ́щє за стра́хъ мѹ́къ є҆ѧ̀, глаго́люще: го́ре,
го́ре, гра́дъ вели́кїй Вавѵлѡ́нъ, гра́дъ крѣ́пкїй, ꙗ҆́кѡ во є҆ди́нъ
ча́съ прїи́де сѹ́дъ тво́й.
а҃і. И҆ кѹпцы̀ зе́мстїи возрыда́ютъ и҆ восплА́чѹтсѧ ѡ҆ не́мъ,
ꙗ҆́кѡ бреме́нъ и҆́хъ никто́же кѹпѹ́етъ ктомѹ̀,
в҃і. Бреме́нъ зла́та и҆ сребра̀, и҆ ка́менїѧ драга́гѡ и҆ би́сера,
и҆ вѵ́сса и҆ порфѵ́ры, и҆ ше́лка и҆ черве́ни, и҆ всѧ́кагѡ дре́ва
ѳѵі́нна, и҆ всѧ́кагѡ сосѹ́да и҆з̾ ко́сти слоно́выѧ, и҆ всѧ́кагѡ сосѹ́да
ѿ дре́ва честна́гѡ, и҆ мѣ́дана и҆ желѣ́зна и҆ мра́морна,
г҃і. И҆ кори́цы, и҆ ѳѵмїа́ма, и҆ мѵ́ра и҆ лїва́на, и҆ вїна̀ и҆ є҆ле́а,
и҆ семїда́ла и҆ пшени́цы, и҆ скота̀ и҆ ѻ҆ве́цъ, и҆ ко́ней и҆ коле-
сни́цъ, и҆ тѣле́съ и҆ дѹ́шъ человѣ́ческихъ.
д҃і. И҆ ѻ҆во́щи по́хоте́й дѹшѝ твоеѧ̀ ѿидо́ша ѿ тебѐ, и҆ всѧ̑
тѹ́чнаѧ и҆ свѣ́тлаѧ ѿидо́ша ѿ тебѐ, и҆ ктомѹ̀ не и҆́маши ѡ҆брѣ-
стѝ и҆́хъ.
є҃і. Кѹпцы̀ си́ми ѡ҆богатѣ́вшесѧ ѿ неѧ̀, и҆здале́ча ста́нѹтъ за
стра́хъ мѹче́нїѧ є҆ѧ̀, рыда́юще и҆ пла́чѹщесѧ,

ѕ҃і. И҆ глаго́люще: го́ре, го́ре, гра́дъ вели́кїй, ѡ҆блече́ный
вѵ́ссомъ и҆ порфѵ́рою и҆ червлени́цею, и҆ позлаще́ный зла́томъ
и҆ ка́менїемъ драги́мъ и҆ би́серомъ:
з҃і. Ꙗ҆́кѡ во є҆ди́нъ ча́съ поги́бе толи́ко бога́тство. и҆ вся́къ
ко́рмчїй, и҆ вся́къ пла́ваѧй въ корабле́хъ, и҆ вся́къ, є҆ли́къ въ
мо́ри дѣ́лаѧй, и҆здале́ча ста́ша,
и҃і. И҆ вопїѧ́хѹ, ви́дѧще ды́мъ раждеже́нїѧ є҆ѧ̀, глаго́люще:
кі́й подо́бенъ гра́дѹ вели́комѹ;
ѳ҃і. И҆ положи́ша пе́рсть на глава́хъ свои́хъ, и҆ возопи́ша
пла́чѹщесѧ и҆ рыда́юще, глаго́люще: го́ре, го́ре гра́дъ вели́кїй,
въ не́мже ѡ҆богати́шасѧ всѝ и҆мѹ́щїи кораблѝ въ мо́ри ѿ че́сти
є҆ѧ̀, ꙗ҆́кѡ є҆ди́нѣмъ часо́мъ запѹстѣ̀.

9. И ще въсплачѫтъ за неѭ и ще пожалѣѭтъ за неѭ царіе-тѣ земни, които сѫ блудствовали и раскошествовали съ неѭ, кога видятъ дымъ-тъ на изгаряніе-то ѝ.

10. Отъ далечь ще стоятъ поради страхъ-тъ на мѫкы-тѣ ѝ, и ще казуватъ: Горко, горко *тебѣ*, граде великый, Вавилоне, граде крѣпкый, че въ единъ часъ дойде сѫдба-та ти.

11. И търговци-тѣ земни плачѫтъ и жалѣѭтъ за неѭ, защото никой не купува вече стокы-тѣ имъ,

12. Стокы отъ злато и сребро, и драгоцѣнны камьніе, и бисеры, и виссонъ, и багряницѫ, и коприпѫ, и чьрвеницѫ; и всяко дьрво благовонно, и всякой съсѫдъ отъ слоновы кости, и всякой съсѫдъ отъ скѫпоцѣнно дьрво, и отъ мѣдь, и отъ желѣзо и отъ мраморъ,

13. И корицѫ, и темянъ, и миро, и ливанъ, и вино, и масло, и семидалъ, и пшеницѫ, и добытъцы, и овцы, и коніе, и колесницы, и тѣлеса, и душы человѣческы.

14. И овощія-та каквыто гы душа-та ти желаяше отидохѫ отъ тебе, и всичко тлъсто и свѣтло отиде отъ тебе, и нѣма вече да гы намѣришь.

15. Търговци-тѣ на тѣзи *нѣща*, които ся изобогатихѫ отъ неѭ, ще ся спрѫтъ издалечь поради страхъ-тъ на мѫкы-тѣ ѝ, ще плачѫтъ и ще жалѣѭтъ,

16. И ще думатъ: Горко, горко, граде великый, облѣченный съ виссонъ, и багряницѫ и чьрвеницѫ, и украсенъ съсъ злато и драгоцѣнны камьніе и бисеріе;

17. Защото въ единъ часъ запустѣ толкова богатство. И всякой корабоначалникъ, и всичко-то множество въ кораби-тѣ, и кораберн-тѣ, и колкото търгуватъ по море, спрѣхѫ ся издалечь,

18. И выкахѫ, като видѣхѫ дымъ-тъ на неговъ-тъ пожаръ, и думахѫ; Кой *градъ* бы подобенъ на градъ-тъ голѣмый?

19. И посыпахѫ пьрсть на главы-тѣ си, и выкахѫ та плачехѫ, и жалѣяхѫ и думахѫ: Горко, горко, градъ-тъ великый, въ който ся обогатихѫ отъ неговы-тѣ драгоцѣнности всичкы които иматъ кораби въ море-то; защото въ единъ часъ запустѣ.

к҃. Весели́сѧ ѡ҆ се́мъ нб҃о, и҆ с҃ті́и А҆п҃ли и҆ Проро́цы, ꙗ҆́кѡ
сꙋди́ Бг҃ъ сꙋ́дъ ва́шъ ѿ негѡ̀.

к҃а. И҆ взѧ́тъ є҆ди́нъ А҆́гг҃лъ крѣ́покъ ка́мень вели́къ ꙗ҆́кѡ
же́рновъ, и҆ ве́рже въ мо́ре, глаго́лѧ: та́кѡ стремле́нїемъ
вве́рженъ бꙋ́детъ Вавѵлѡ́нъ гра́дъ вели́кїй, и҆ не и҆́мать ѡ҆брѣ-
сти́сѧ ктомꙋ̀.

к҃в. И҆ гла́съ гꙋде́цъ и҆ мꙋсі́кїй и҆ писка́телей, и҆ трꙋ́бъ не
и҆́мать слы́шатисѧ ктомꙋ̀ въ тебѣ̀, и҆ всѧ́къ хитре́цъ всѧ́кїѧ
хи́трости не ѡ҆брѧ́щетсѧ ктомꙋ̀ въ тебѣ̀, и҆ шꙋ́мъ же́рновный
не бꙋ́детъ слы́шанъ въ тебѣ̀,

к҃г. И҆ свѣ́тъ свѣти́льника не и҆́мать свѣти́ти въ тебѣ̀
ктомꙋ̀, и҆ гла́съ жениха̀ и҆ невѣ́сты не и҆́мать слы́шанъ бы́ти
въ тебѣ̀ ктомꙋ̀: ꙗ҆́кѡ кꙋпцы̀ твоѝ бѣ́ша велмѡ́жи зе́мстїи,
ꙗ҆́кѡ волхвова́нїи твои́ми прельще́ни бы́ша всѝ ꙗ҆зы́цы.

к҃д. И҆ въ не́мъ кро́вь проро́ческа и҆ с҃ты́хъ ѡ҆брѣ́тесѧ и҆
всѣ́хъ и҆збїе́ныхъ на землѝ.

Глава̀ ѳ҃і.

а҃. И҆ по си́хъ слы́шахъ гла́съ ве́лїй наро́да мно́га на нб҃сѝ,
глаго́лющагѡ: а҆ллилꙋ́їа: спасе́нїе и҆ сла́ва и҆ че́сть и҆ си́ла Гд҃ꙋ
на́шемꙋ:

в҃. Ꙗ҆́кѡ и҆́стинни и҆ пра́ви сꙋди̑ є҆гѡ̀: ꙗ҆́кѡ сꙋди́лъ є҆́сть
любодѣ́йцꙋ вели́кꙋ, ꙗ҆́же посмрадѝ зе́млю любодѣѧ́нїемъ
свои́мъ, и҆ ѿмсти́лъ кро́вь рабѡ́въ свои́хъ ѿ рꙋкѝ є҆ѧ̀:

г҃. И҆ второ́е рѣ́ша, а҆ллилꙋ́їа: и҆ ды́мъ є҆ѧ̀ восхожда́ше во
вѣ́ки вѣкѡ́въ.

д҃. И҆ падо́ша два́десѧть и҆ четы́ре ста́рцы и҆ четы́ре жи-
вѡ́тна, и҆ поклони́шасѧ Бг҃ови сѣдѧ́щемꙋ на престо́лѣ, глаго́-
люще: а҆ми́нь, а҆ллилꙋ́їа.

є҃. И҆ гла́съ и҆зы́де ѿ престо́ла глаго́лющь: по́йте Бг҃ꙋ
на́шемꙋ всѝ рабѝ є҆гѡ̀ и҆ боѧ́щїисѧ є҆гѡ̀, и҆ ма́лїи и҆ ве-
ли́цыи.

20. Весели ся за него небе, и *вы* святіи апостоли и пророци, защото отсѫди Богъ сѫдъ-тъ ви надъ него.

21. И единъ силенъ ангелъ зѣ единъ камькъ голѣмъ като воденичень, та *го* хвьрли въ море-то, и каза: Така съсъ стремленіе ще бѫде хвьрленъ Вавилонъ градъ великый, и нѣма да ся намѣри вече.

22. И гласъ отъ онѣзи които свирѣхѫ съ китарѫ, и отъ пѣвцы, и отъ свирцы, и отъ трѫбители нѣма да ся чуе вече въ тебе, и всякой художникъ отъ всяко художество нѣма да ся намѣри вече въ тебе; и шумъ отъ воденицѫ нѣма да ся чуе вече въ тебе;

23. И видѣлина отъ свѣтило нѣма да свѣти вече въ тебе, и гласъ отъ младоженникъ и отъ невѣстѫ нѣма да ся чуе вече въ тебе; защото търговци-тѣ ти бѣхѫ голѣмци на землѭ-тѫ, защото быхѫ прѣльстени съ твое-то чародѣяніе вси-тѣ народи.

24. И въ него ся намѣри кръвь отъ пророцы и отъ святыи, и отъ всичкы-тѣ закланы на землѭ-тѫ.

ГЛАВА 19.

1. И слѣдъ това чухъ като гласъ голѣмъ отъ много народъ на небе-то, който казуваше: Аллилуія; спасеніе, и слава, и почесть, и сила *подобае* Господу Богу нашему.

2. Защото истинны и праведны сѫ негови-тѣ сѫдбы, защото осѫди великѫ-тѫ блудницѫ, която растли землѭ-тѫ съ блудодѣяніе-то си, и отмьсти отъ рѫкѫ-тѫ ѝ кръвь-тѫ на свои-тѣ рабы.

3. И вторый пѫть рекохѫ: Аллилуія. И дымъ-тъ ѝ възлѣзува во вѣкы вѣковъ.

4. И паднѫхѫ двадесеть-тѣ и четыри старци, и четыри-тѣ животны, и поклонихѫ ся Богу сѣдящему на прѣстолъ-тъ, и казувахѫ: Аминь; аллилуія.

5. И излѣзе отъ прѣстолъ-тъ гласъ който казуваше: Хвалѣте Бога нашего, всичкы раби негови, и вы които му ся боите, и малкы и голѣми.

ѕ҃. И҆ слы́шахъ ꙗ҆́кѡ гла́съ наро́да мно́га, и҆ ꙗ҆́кѡ гла́съ вѡ́дъ
мно́гихъ, и҆ ꙗ҆́кѡ гла́съ громѡ́въ крѣ́пкихъ, глаго́лющихъ,
а҆ллилꙋ́їа: ꙗ҆́кѡ воцрⷭ҇и́сѧ Гдⷭ҇ь Бг҃ъ Вседержи́тель.
з҃. Ра́дꙋимсѧ и҆ весели́мсѧ, и҆ дади́мъ сла́вꙋ є҆мꙋ̀: ꙗ҆́кѡ прїи́де
бра́къ А҆́гнчїй, и҆ жена̀ є҆гѡ̀ ᲂу҆гото́вила є҆́сть себѐ.

и҃. И҆ дано̀ бы́сть є҆́й ѡ҆блещи́сѧ въ вѷссо́нъ чи́стъ и҆ свѣ́-
телъ: вѷссо́нъ бо ѡ҆правда̑нїѧ ст҃ы́хъ є҆́сть.
ѳ҃. И҆ глаго́ла мѝ: напишѝ, бл҃же́ни зва́нныи на ве́черю
бра́ка А҆́гнча. и҆ глаго́ла мѝ: сїѧ̑ словеса̀ и҆́стинна Бж҃їѧ
сꙋ́ть.
і҃. И҆ па́дъ пред̾ нога́ма є҆гѡ̀ поклони́хсѧ є҆мꙋ̀: и҆ глаго́ла мѝ,
ви́ждь, нѝ: клевре́тъ тѝ є҆́смь, и҆ бра́тїй твои́хъ и҆мꙋ́щихъ
свидѣ́тельство І҆и҃сово: Бг҃ꙋ поклони́сѧ: свидѣ́тельство бо
І҆и҃сово є҆́сть дх҃ъ проро́чествїѧ.

а҃і. И҆ ви́дѣхъ нб҃о ѿве́рсто, и҆ сѐ ко́нь бѣ́лъ, и҆ сѣдѧ́й на
не́мъ, вѣ́ренъ и҆ и҆́стиненъ, и҆ правосꙋ́дный и҆ во́инствен-
ный.
в҃і. Ѻ҆́чи же є҆мꙋ̀ є҆ста̀ ꙗ҆́кѡ пла́мень ѻ҆́гненъ, и҆ на главѣ̀
є҆гѡ̀ вѣнцы̀ мно́зи: и҆мы́й и҆́мѧ напи́сано, є҆́же никто́же вѣ́сть,
то́кмѡ ѻ҆́нъ са́мъ:
г҃і. И҆ ѡ҆блече́нъ въ ри́зꙋ червле́нꙋ кро́вїю: и҆ нарица́етсѧ
и҆́мѧ є҆гѡ̀, Сло́во Бж҃їе.
д҃і. И҆ вѡ́инства нбⷭ҇наѧ и҆дѧ́хꙋ въ слѣ́дъ є҆гѡ̀ на ко́нехъ
бѣ́лыхъ, ѡ҆блече́ни въ вѷссо́нъ бѣ́лъ и҆ чи́стъ.
є҃і. И҆ и҆з̾ ᲂу҆́стъ є҆гѡ̀ и҆зы́де ѻ҆рꙋ́жїе ѻ҆стро̀, да тѣ́мъ и҆збїе́тъ
ꙗ҆зы́ки, и҆ то́й ᲂу҆пасе́тъ ѧ҆̀ жезло́мъ желѣ́знымъ: и҆ то́й пере́тъ
точи́ло вїна̀ ꙗ҆́рости и҆ гнѣ́ва Бж҃їѧ Вседержи́телева.

ѕ҃і. И҆ и҆́мать на ри́зѣ и҆ на стегнѣ̀ свое́мъ и҆́мѧ напи́сано:
Цр҃ь царе́мъ и҆ Гдⷭ҇ь господе́мъ.
з҃і. И҆ ви́дѣхъ є҆ди́наго А҆́гг҃ла стоѧ́ща на со́лнцѣ: и҆ возопѝ

6. И чухъ като гласъ отъ много народъ, и като гласъ отъ много воды, и като гласъ отъ силны гръмежи, що казувахѫ: Аллилуія; защото ся въцари Господь Богъ Вседьржитель.

7. Да ся радувамы и да ся веселимъ, и да въздадемъ нему славѫ; защото дойде свадба-та на Агне-то, и негова-та жена е приготвила себе си.

8. И даде ѝ ся да ся облѣче съ виссонъ чистъ и свѣтлъ; защото виссонъ-тъ е оправданія-та на святыи-тѣ.

9. И казува ми: Напиши: Блажени които сѫ призовани на вечерѭ-тѫ на свадбѫ-тѫ на Агне-то. И казува ми: Тѣзи сѫ истинны-тѣ думы Божіи.

10. И паднѫхъ прѣдъ нозѣ-тѣ му, да му ся поклонѭ; и каза ми: Внимай *да* не *сторишь това;* азъ сьмь съслужитель твой и отъ братія-та ти които имать свидѣтелство-то Іисусово; поклони ся Богу: защото свидѣтелство-то Іисусово е духъ-тъ на пророчество-то.

11. И видѣхъ небе-то отворено, и ето конь бѣлъ, и онзи който сѣдѣше на него наричаше ся Вѣренъ и Истиненъ, и съ правдѫ сѫди и воинствува;

12. А очи-тѣ му бѣхѫ както пламькъ огненный, и на главѫ-тѫ му короны много, и имаше име написано, което никой не знаяше тъкмо самъ той;

13. И облѣченъ *бѣше* въ дрехѫ обагрѣнѫ въ кръвь; и зовяше ся име-то му СЛОВО БОЖІЕ.

14. И войскы-тѣ небесны идяхѫ слѣдъ него на бѣлы коніе, облѣчены съ виссонъ бѣлъ и чистъ.

15. И изъ уста-та му излѣзва сабя остра, да удря съ неѭ языччницы-тѣ; и той ще гы упасе съсъ жезлъ желѣзнъ; и той стѫпкува жлебъ-тъ на вино-то на ярость-тѫ и на гнѣвъ-тъ на Бога Вседьржителя.

16. И на дрехѫ-тѫ *си* и на бедро-то си имаше написано име-то: ЦАРЬ НА ЦАРІЕ-ТѢ И ГОСПОДЬ НА ГОСПОДАРИ-ТѢ.

17. И видѣхъ единого ангела че стояше въ слънце-то; и извыка

гла́сомъ ве́ліимъ, глаго́лѧ всѣ̑мъ пти́цамъ парѧ́щымъ по-
средѣ̀ нб҃сѐ: пріиди́те и҆ соберитесѧ на ве́черю вели́кꙋю
Бж҃їю,
и҃і. Да сиѣ́сте пл҄ѡ́ти цр҃ей, и҆ пл҄ѡ́ти крѣ́пкихъ, и҆ пл҄ѡ́ти
тысѧ́щникѡвъ, и҆ пл҄ѡ́ти ко́ней и҆ сѣдѧ́щихъ на ни́хъ, и҆ пл҄ѡ́ти
всѣ́хъ свобо́дныхъ и҆ рабѡ́въ, и҆ ма́лыхъ и҆ вели́кихъ.
ѳ҃і. И҆ ви́дѣхъ ѕвѣ́рѧ и҆ царѝ земны̑ѧ и҆ вѡ́и и҆́хъ со́браны
сотвори́ти бра́нь съ сѣдѧ́щимъ на конѣ̀ и҆ съ вѡ́инствы
є҆гѡ̀.
к҃. И҆ ꙗ҆́тъ бы́сть ѕвѣ́рь, и҆ съ ни́мъ лжи́вый проро́къ,
сотвори́вый знаме́нїѧ предъ ни́мъ, и҆́миже прелстѝ прїе́м-
шыѧ начерта́нїе ѕвѣ́рино и҆ покланѧ́ющыѧсѧ і҆кѡ́нѣ є҆гѡ̀: жи́ва
вве́ржена бы́ста ѻ҆́ба въ є҆́зеро ѻ҆́гненное горѧ́щее жꙋ́пе-
ломъ.
к҃а. А҆ про́чїи ᲂу҆бїе́ни бы́ша ѻ҆рꙋ́жїемъ сѣдѧ́щагѡ на конѣ̀,
и҆зше́дшимъ и҆з̾ ᲂу҆́стъ є҆гѡ̀: и҆ всѧ̑ пти̑цы насы́тишасѧ ѿ
пло́тей и҆́хъ.

Глава̀ к҃.

а҃. И҆ ви́дѣхъ а҆́гг҃ла сходѧ́ща съ нб҃сѐ, и҆мѣ́юща клю́чь
бе́здны, и҆ ᲂу҆́же вели́ко въ рꙋцѣ̀ свое́й.
в҃. И҆ ꙗ҆́тъ ѕмі́ѧ, ѕмі́ѧ дре́внѧго, и҆́же є҆́сть дїа́волъ и҆ сатана̀,
и҆ свѧза̀ и҆̀ на тысѧ́щꙋ лѣ́тъ,
г҃. И҆ въ бе́зднꙋ затворѝ є҆го̀, и҆ заключѝ є҆го̀, и҆ запечатлѣ̀
на́дъ ни́мъ, да не прелсти́тъ ктомꙋ̀ ꙗ҆зы́ки, до́ндеже скончаетсѧ
ты́сѧща лѣ́тъ: и҆ по си́хъ подоба́етъ є҆мꙋ̀ ѿрѣше́нꙋ бы́ти на
ма́ло вре́мѧ.
д҃. И҆ ви́дѣхъ престо́лы, и҆ сѣдѧ́щыѧ на ни́хъ, и҆ сꙋ́дъ да́нъ
бы́сть и҆̀мъ: и҆ дꙋ́шы растесанныхъ за свидѣ́тельство і҆и҃сово, и҆
за сло́во Бж҃їе, и҆̀же не поклони́шасѧ ѕвѣ́рю, ни і҆кѡ́нѣ є҆гѡ̀, и҆
не прїѧ́ша начерта́нїѧ на челѣ́хъ свои́хъ, и҆ на рꙋцѣ̀ свое́й:
и҆ ѡ҆живи́ша и҆ воцари́шасѧ со Хр҃то́мъ ты́сѧщꙋ лѣ́тъ:

съ голѣмъ гласъ, и казуваше на всичкы-тѣ птицы що лѣтятъ по срѣдъ небе-то: Елате, и събирайте ся на вечерѭ-тѫ на Бога великаго,

18. Да ядете плъть-тѫ на царіе, и плъть-тѫ на тысящницы, и плъть-тѫ на юнацы, и плъть-тѫ на коніе и на тѣзи които сѣдятъ на тѣхъ, и плъть-тѫ на всичкы свободны и робы, и малы и голѣмы.

19. И видѣхъ звѣрь-тъ и царіе-тѣ земны и войскы-тѣ имъ събраны, да направятъ бой съсъ сѣдящый-тъ на конь-тъ, и съ неговѫ-тѫ войскѫ.

20. И уловенъ бы звѣрь-тъ и съ него лъжовный-тъ пророкъ, който бѣ правилъ знаменія прѣдъ него, съ които прѣльсти тѣзи които пріяхѫ бѣлѣгъ-тъ отъ звѣрь-тъ, и които ся поклонихѫ на неговый-тъ образъ: двама-та живи быхѫ хвьрлени въ езеро-то огненно което гори съсъ жупелъ.

21. И останѫли-тѣ быдохѫ убити съсъ сабѭ-тѫ на сѣдящый-тъ на конь-тъ, която излѣзуваше изъ уста-та му; и всичкы-тѣ птицы ся насытихѫ отъ плъть-тѫ имъ.

ГЛАВА 20.

1. И видѣхъ че слѣзуваше отъ небе-то ангелъ, който имаше ключь-тъ отъ безднѫ-тѫ, и веригѫ голѣмѫ въ рѫкѫ-тѫ си.

2. И улови змѣй-тъ, староврѣменнѫ-тѫ зміѭ, който е Діаволъ и Сатана, и вьрза го за тысящѫ годины.

3. И хвьрли го въ безднѫ-тѫ, и заключи го, и запечата надъ него, за да не прѣльсти вече народы-тѣ, доклѣ ся свьршатъ тысяща-та годины; и слѣдъ това трѣба да бѫде развьрзанъ *за* малко врѣме.

4. И видѣхъ прѣстолы; и насѣдахѫ на тѣхъ, и даде ся тѣмъ сѫдба, и *видѣхъ* душы-тѣ на закланы-тѣ за свидѣтелство-то Інсусово, и за слово-то Божіе, и които не ся поклонихѫ на звѣрь-тъ, нито на образъ-тъ му, и не пріяхѫ бѣлѣгъ-тъ на чело-то си, и на рѫкѫ-тѫ си; и живѣхѫ и царувахѫ съ Христа тысящѫ-тѫ годины.

є҃. Про́чїи же мертвецы̀ не ѡ҆жи́ша, до́ндеже скончаетсѧ
ты́сѧща лѣ́тъ. сѐ воскресе́нїе пе́рвое.
ѕ҃. Бл҃же́нъ и҆ ст҃ъ, и҆̀же и҆́мать ча́сть въ воскресе́нїи пе́р-
вѣмъ: на ни́хже сме́рть втора́ѧ не и҆́мать ѡ҆́бласти, но бꙋ́-
дꙋтъ і҆ере́и Бг҃ꙋ и҆ Хрⷭ҇тꙋ̀, и҆ воцарѧ́тсѧ съ ни́мъ ты́сѧщꙋ
лѣ́тъ.
з҃. И҆ є҆гда̀ скончаетсѧ ты́сѧща лѣ́тъ, разрѣше́нъ бꙋ́детъ
сатана̀ ѿ темни́цы своеѧ̀,
и҃. И҆ и҆зы́детъ прелсти́ти ѩ҆зы́ки сꙋ́щыѧ на четы́рехъ
ᲂу҆глѣ́хъ землѝ, Гѡ́га и҆ Магѡ́га, собра́ти и҆̀хъ на бра́нь, и҆̀хже
число̀ ѩ҆́кѡ песо́къ мо́рскій.
ѳ҃. И҆ взыдо́ша на широтꙋ̀ землѝ, и҆ ѡ҆бсыдо́ша ст҃ы́хъ ста́нъ
и҆ гра́дъ возлю́бленный: и҆ сни́де ѻ҆́гнь ѿ Бг҃а съ нб҃сѐ и҆ по-
ѧдѐ ѧ҆̀:
і҃. И҆ дїа́волъ льсти́й и҆̀хъ вве́рженъ бꙋ́детъ въ є҆́зеро ѻ҆́гненно
и҆ жꙋ́пелно, и҆дѣ́же ѕвѣ́рь и҆ лжи́вый проро́къ: и҆ мꙋ́чени бꙋ́-
дꙋтъ де́нь и҆ но́щь во вѣ́ки вѣкѡ́въ.
а҃і. И҆ ви́дѣхъ престо́лъ ве́ликъ бѣ́лъ, и҆ сѣдѧ́щаго на не́мъ,
є҆гѡ́же ѿ лица̀ бѣжа̀ нб҃о и҆ землѧ̀, и҆ мѣ́сто не ѡ҆брѣ́тесѧ
и҆̀мъ.
в҃і. И҆ ви́дѣхъ мертвецы̀ ма́лыѧ и҆ вели́кїѧ стоѧ́щѧ пред̾
Бг҃омъ, и҆ кни̑ги разгнꙋ́шасѧ: и҆ и҆́на кни́га ѿве́рзесѧ, ѧ҆́же
є҆́сть живо́тнаѧ: и҆ сꙋ́дъ прїѧ́ша мертвецы̀ ѿ напи́саныхъ въ
кни́гахъ, по дѣлѡ́мъ и҆́хъ.
г҃і. И҆ дадѐ мо́ре мертвецы̀ своѧ̀, и҆ сме́рть и҆ а҆́дъ да́ша
своѧ̀ мертвецы̀: и҆ сꙋ́дъ прїѧ́ша по дѣлѡ́мъ свои́мъ:
д҃і. И҆ сме́рть и҆ а҆́дъ вве́ржена бы́ста въ є҆́зеро ѻ҆́гненное:
и҆ сѐ є҆́сть втора́ѧ сме́рть.
є҃і. И҆ и҆̀же не ѡ҆брѣ́тесѧ въ кни́зѣ живо́тнѣй напи́санъ,
вве́рженъ бꙋ́детъ въ є҆́зеро ѻ҆́гненное.

5. А другы-тѣ мьртвы не оживѣхѫ доклѣ ся свършатъ тысяща-
та годины. Това е първо-то въскрьсеніе.
6. Блаженъ и святъ който има часть въ първо-то въскрьсеніе;
надъ тѣхъ втора-та смьрть не ще има власть, но ще бѫдѫтъ
священници Богу и Христу, и ще царуватъ съ него тысящѫ
годины.
7. И когато ся свършатъ тысяща-та годины, ще бѫде развързанъ
Сатана отъ тьмницѫ-тѫ си,
8. И ще излѣзе да прѣльсти народы-тѣ въ четыри-тѣ кранща на
земіѫ-та, Гога и Магога, да гы събере на бой, на които число-то
е както пѣсъкъ-тъ на море-то.
9. И възлѣзохѫ по *всичкѫ-тѫ* ширинѫ на земіѫ-тѫ, и обико-
лихѫ станъ-тъ на святыи-тѣ, и възлюбленный-тъ градъ; и паднѫ
огнь отъ Бога изъ небе-то, та гы испояде.
10. И діаволъ-тъ който гы льстяше хвьрленъ бы въ езеро-то
огненно и жупелно, дѣто е звѣрь-тъ и лъжовный-тъ пророкъ; и ще
бѫдѫтъ мѫчени день и нощь во вѣкы вѣковъ.
11. И видѣхъ единъ бѣлъ прѣстолъ голѣмъ, и тогози който сѣ-
дѣше на него, отъ лице-то на когото побѣгнѫ земя-та и небе-то,
и не ся намѣри мѣсто за тѣхъ.
12. И видѣхъ мьртвы-тѣ малы и голѣмы, че стоехѫ прѣдъ Бога;
и книгы-тѣ ся разгънѫхѫ; и друга книга ся отвори, която е на
животъ-тъ; и сѫдени быхѫ мьртви-тѣ споредъ дѣла-та си отъ
писано-то въ книгы-тѣ.
13. И даде море-то мьртвы-тѣ що бѣхѫ въ него; и смьрть-та
и адъ дадохѫ мьртвы-тѣ що бѣхѫ въ тѣхъ; и сѫдени быхѫ всякой
споредъ дѣла-та си.
14. И смьрть-та и адъ хвьрлени быхѫ въ езеро-то огненно.
15. Това е втора-та смьрть. И който не ся намѣри записанъ въ
книгѫ-тѫ на животъ-тъ, хвьрленъ бы въ езеро-то огненно.

Глава̀ к҃а.

а҃. И҆ ви́дѣхъ не́бо но́во и҆ зе́млю но́вꙋ: пе́рвое бо не́бо и҆
земла̀ пе́рваѧ преидо́ша, и҆ мо́рѧ нѣ́сть ктомꙋ̀.
в҃. И҆ а҆́зъ Їѡа́ннъ ви́дѣхъ гра́дъ ст҃ы́й, Ї҆ер҇ли́мъ но́въ схо-
дѧ́щь ѿ Бг҃а съ нб҃сѐ, пригото́ванъ ѩ҆́кѡ невѣ́стꙋ оу҆кра́шенꙋ
мꙋ́жꙋ своемꙋ̀.
г҃. И҆ слы́шахъ гла́съ ве́лїй съ нб҃сѐ глаго́лющь: сѐ ски́нїѧ
Бж҃їѧ съ человѣ́ки, и҆ всели́тсѧ съ ни́ми: и҆ тї́и лю́дїе є҆гѡ̀
бꙋ́дꙋтъ, и҆ са́мъ Бг҃ъ бꙋ́детъ съ ни́ми Бг҃ъ и҆́хъ.
д҃. И҆ ѿи́метъ Бг҃ъ вса́кꙋ слезꙋ̀ ѿ ѻ҆чі́ю и҆́хъ, и҆ сме́рти не
бꙋ́детъ ктомꙋ̀, ни пла́ча, ни во́плѧ, ни болѣ́зни не бꙋ́детъ
ктомꙋ̀: ѩ҆́кѡ пе́рваѧ мимоидо́ша.
є҃. И҆ речѐ сѣдѧ́й на престо́лѣ: сѐ но́ва всѧ̑ творю̀, и҆
глаго́ла мѝ, напишѝ, ѩ҆́кѡ сїѧ̀ словеса̀ и҆́стинна и҆ вѣ́рна
сꙋ́ть.
ѕ҃. И҆ рече́ ми: соверши́шасѧ. А҆́зъ є҆́смь А҆́лфа и҆ Ѡ҆ме́га,
нача́токъ и҆ коне́цъ. А҆́зъ жа́ждꙋщемꙋ да́мъ ѿ и҆сто́чника воды̀
живо́тныѧ тꙋ́не.
з҃. Побѣжда́ѧй наслѣ́дитъ всѧ̑, и҆ бꙋ́дꙋ є҆мꙋ̀ Бг҃ъ, и҆ то́й бꙋ́-
детъ мнѣ̀ въ сы́на.
и҃. Страшли́вымъ же и҆ невѣ́рнымъ, и҆ скве́рнымъ и҆ оу҆бі́й-
цамъ, и҆ блꙋ́дъ творѧ́щымъ, и҆ ча́ры творѧ́щымъ, і҆дѡложе́р-
цємъ и҆ всѣ́мъ лжи́вымъ, ча́сть и҆́мъ въ є҆́зерѣ горѧ́щемъ
ѻ҆гне́мъ и҆ жꙋ́пеломъ, є҆́же є҆́сть сме́рть втора́ѧ.
ѳ҃. И҆ прїи́де ко мнѣ̀ є҆ди́нъ ѿ седмѝ А҆́гг҇лъ, и҆мꙋ́щихъ
се́дмь фїа́лъ и҆спо́лненныхъ седми́хъ ѩ҆́звъ послѣ́днихъ, и҆
речѐ ко мнѣ̀, глаго́лѧ: градѝ, покажꙋ̀ ти невѣ́стꙋ, А҆́гнчꙋ
женꙋ̀.
і҃. И҆ ведѐ мѧ дꙋ́хомъ на го́рꙋ вели́кꙋ и҆ высокꙋ̀, и҆ показа̀
мѝ гра́дъ вели́кїй ст҃ы́й Ї҆ер҇ли́мъ низходѧ́щь съ нб҃сѐ ѿ
Бг҃а,

ГЛАВА 21.

1. И видѣхъ ново небе и новѫ землѭ; защото първо-то небе и първа-та землѭ прѣйдохѫ: и море нѣмаше вече.

2. И азъ Іоаннъ видѣхъ святый-тъ градъ, Іерусалимъ новый, че слѣзуваше отъ Бога изъ небе-то, приготвенъ както невѣста украсена за мѫжъ-тъ си.

3. И чухъ гласъ голѣмъ отъ небе-то, който казуваше: Ето скинія-та Божія съ человѣцы-тѣ, и ще ся засѣли съ тѣхъ, и тѣ ще бѫдѫтъ людіе негови, и самъ Богъ ще бѫде съ тѣхъ, тѣхенъ Богъ.

4. И ще обрѫше Богъ всякѫ сълзѫ отъ очи-тѣ имъ, и смърть-та не ще ѭ има вече; нито жалѣяніе, нито писъкъ, ни болѣсть ще има вече, защото първо-то ся минѫ.

5. И сѣдящій-тъ на прѣстолъ-тъ рече: Ето правѭ всичко-то ново: и казува ми: Напиши; защото тѣзи думы сѫ истинны и вѣрны.

6. И рече ми: Свърши ся: азъ сьмь Алфа и Омега, начало и конецъ: на жедный-тъ ще дамъ азъ даромъ отъ изворъ-тъ на водѫ-тѫ на живота.

7. Който побѣждава ще наслѣдува всичко, и ще му бѫдѫ Богъ, и той ще ми бѫде сынъ.

8. А страхливи-тѣ и невѣрни-тѣ и мърсни-тѣ и убійци-тѣ и блудни-тѣ и чародѣйци-тѣ и идолопоклонници-тѣ и всичкы-тѣ лъжци, ще иматъ своѭ-тѫ часть въ езеро-то което гори съ огнь и жупелъ: това е втора-та смърть.

9. И дойде при мене единъ отъ седмь-тѣ ангелы, които държѣхѫ седмь-тѣ чашы пълны-тѣ съсъ седмь-тѣ послѣдни язвы, и проговори ми и каза: Ела, ще ти покажѫ невѣстѫ-тѫ, женѫ-тѫ на Агне-то.

10. И отведе мя духомъ на еднѫ горѫ голѣмѫ и высокѫ, и показа ми градъ-тъ голѣмый, святый Іерусалимъ, който слѣзуваше изъ небе-то отъ Бога;

а҃і. И҆мꙋ́щъ сла́вꙋ Бж҃їю: и҆ свѣти́ло є҆гѡ̀ подо́бно ка́мени
драго́мꙋ, ꙗ҆́кѡ ка́мени ї҆а́спїсꙋ крЃстало́виднꙋ:
в҃і. И҆мꙋ́щъ стѣ́нꙋ ве́лїкꙋ и҆ высо́кꙋ, и҆мꙋ́щъ вра́тъ два-
на́десѧть, и҆ на вратѣ́хъ А҆́гг҃лѡвъ двана́десѧть, и҆ и҆менѧ̀ на-
пи́сана, ꙗ҆̀же сꙋ́ть и҆менѧ̀ двана́десѧть колѣ́нѡмъ сынѡ́въ
І҆и҃левыхъ.
г҃і. Ѿ восто́ка вратà трѝ, и҆ ѿ сѣ́вера вратà трѝ, ѿ ю҆́га
вратà трѝ, и҆ ѿ за́пада вратà трѝ.
д҃і. И҆ стѣнà гра́да и҆мѣ́ѧше ѡ҆снова́нїй двана́десѧть, и҆ на
ни́хъ и҆ме́нъ двана́десѧть А҆п҃лѡвъ А҆́гнчихъ.
є҃і. И҆ глаго́лѧй со мно́ю и҆мѣ́ѧше тро́сть зла́тꙋ, да и҆змѣ́-
ритъ гра́дъ и҆ вратà є҆гѡ̀ и҆ стѣ́ны є҆гѡ̀.
ѕ҃і. И҆ гра́дъ на четы́ри ᲂу҆́глы стои́тъ, и҆ долготà є҆гѡ̀ то-
ли́ка є҆́сть, є҆ли́ка же и҆ ширина̀. и҆ и҆змѣ́ри гра́дъ тро́стїю на
ста́дїй двана́десѧть ты́сѧщъ: долготà и҆ ширинà и҆ высотà
є҆гѡ̀ ра́вна сꙋ́ть.
з҃і. И҆ размѣ́ри стѣ́нꙋ є҆гѡ̀ во стò и҆ четы́редесѧть и҆ четы́ри
ла́кти, въ мѣ́рꙋ человѣ́ческꙋ, ꙗ҆̀же є҆́сть А҆́гг҃ла.
и҃і. И҆ бѣ̀ созда́нїе стѣны̀ є҆гѡ̀ ї҆а́спїсъ: и҆ гра́дъ зла́то
чи́сто подо́бенъ сткл̑ꙋ чи́стꙋ.
ѳ҃і. И҆ ѡ҆снова̑нїѧ стѣны̀ гра́да всѧ́кимъ драги́мъ ка́менїемъ
ᲂу҆кра́шены бѧ́хꙋ: ѡ҆снова́нїе пе́рвое ї҆а́спїсъ, второ́е сапфи́ръ,
тре́тїе халкидѡ́нъ, четве́ртое смара́гдъ.
к҃. Пѧ́тое сардонЃѯъ, шесто́е са́рдїй, седмо́е хрЃсо́лїѳъ:
ѻ҆смо́е вирЃллъ, девѧ́тое топа́зїй, десѧ́тое хрЃсо́прасъ, пер-
воена́десѧть Ѵ҆акі́нѳъ, второена́десѧть а҆меѳЃстъ.
к҃а. И҆ двана́десѧть вра́тъ, двана́десѧть бі́серѡвъ: є҆ди̑на
ка̑ѧждо вратà бѣ́ша ѿ є҆ди́нагѡ бі́сера: и҆ стѡ́гны гра́да зла́то
чи́сто ꙗ҆́кѡ стклò пресвѣ́тло.
к҃в. И҆ хра́ма не ви́дѣхъ въ не́мъ: Гдь бо Бг҃ъ Вседержи́-
тель хра́мъ є҆мꙋ̀ є҆́сть, и҆ А҆́гнецъ.
к҃г. И҆ гра́дъ не тре́бꙋѧ со́лнца и҆ лꙋны̀, да свѣ́тѧтъ въ

11. И имаше славѫ-тѫ Божіѭ, и свѣтлость-та негова *бѣ* подобна на драгоцѣненъ камькъ, както камькъ іасписъ прозраченъ както кристалъ;

12. И имаше стѣнѫ голѣмѫ и высокѫ; имаше и дванадесеть порты, и на порты-тѣ дванадесеть ангели, и надписаны имена, които сѫ на дванадесеть-тѣ племена на сынове-тѣ Израилевы;

13. Отъ къмъ истокъ, три порты; отъ къмъ сѣверъ три порты; отъ къмъ югъ три порты; отъ къмъ западъ три порты:

14. И стѣны-тѣ градскы имахѫ дванадесеть основанія, и въ тѣхъ имена-та на дванадесеть-тѣ апостолы на Агне-то.

15. И тойзи който говорѣше съ мене имаше тръсть златнѫ, да измѣри градъ-тъ, и порты-тѣ му и стѣны-тѣ му.

16. И градъ-тъ бѣше четвъртитъ, и дължина-та му е толкози колкото и ширина-та: и прѣмѣри градъ-тъ съ тръсть-тѫ, до дванадесеть тысящы стадіи; дължина-та и ширина-та и высочина-та му сѫ равны.

17. И измѣри стѣны-тѣ му сто и четыридесеть и четыри лакти, мѣркѫ на человѣкъ, сирѣчь на ангелъ-тъ.

18. И сграда-та на стѣны-тѣ бѣше отъ іасписъ; и градъ-тъ отъ чисто злато, подобно на чисто стькло.

19. И основанія-та на стѣны-тѣ градскы *бѣхѫ* украшены съсъ всякаквы драгоцѣнны камьніе; първо-то основаніе іасписъ, второ-то сапфиръ, трето-то халкидонъ, четвърто-то смарагдъ,

20. Пето-то сардониксъ, шесто-то сардій, седмо-то хрисолиѳъ, осмо-то вириллъ, девето-то топазій, десето-то хрисопрасъ, единадесето-то іакинѳъ, дванадесето-то амеѳистъ.

21. И дванадесеть-тѣ порты *бѣхѫ* дванадесеть бисера; всяка една отъ порты-тѣ бѣ отъ единъ бисеръ; и улицы-тѣ на градъ-тъ отъ чисто злато, като стькло прозрачно.

22. И храмъ не видѣхъ въ него; защото храмъ неговъ е Господь Богъ Вседържитель, и Агне-то.

23. И градъ-тъ нѣмаше нуждѫ отъ слънце, нито отъ лунѫ да

не́мъ: сла́ва бо бж҃і́ѧ просвѣтѝ є҆го̀, и҆ свѣти́льникъ є҆гѡ̀, а҆́гнецъ:

к҃д. И҆ ꙗ҆зы́цы спасе́нныхъ во свѣ́тѣ є҆гѡ̀ по́йдꙋтъ, и҆ ца́рїе зе́мстїи принесꙋ́тъ сла́вꙋ и҆ че́сть свою̀ въ него̀:

к҃е. И҆ врата̀ є҆гѡ̀ не и҆́мꙋтъ затвори́тисѧ во днѝ: но́щи бо не бꙋ́детъ тꙋ̀:

к҃ѕ. И҆ принесꙋ́тъ сла́вꙋ и҆ че́сть ꙗ҆зы́кѡвъ въ него̀.

к҃з. И҆ не и҆́мать въ него̀ вни́ти всѧ́ко скве́рно, и҆ творѧ́й ме́рзость и҆ лжꙋ̀, но то́кмѡ напи́саныѧ въ кни́гахъ живо́тныхъ а҆́гнца.

Глава̀ к҃в.

а҃. И҆ показа̀ мѝ чи́стꙋ рѣкꙋ̀ воды̀ живо́тныѧ, свѣ́тлꙋ ꙗ҆́кѡ крѷста́ллъ, и҆сходѧ́щꙋ ѿ престо́ла бж҃їѧ и҆ а҆́гнча.

в҃. Посредѝ сто́гны є҆гѡ̀ и҆ по ѻ҆бапо́лы рѣкѝ дре́во живо́тное, є҆́же твори́тъ плодѡ́въ двана́десѧте, на кі́йждо мѣ́сѧцъ воздаѧ̀ пло́дъ сво́й: и҆ ли́ствїе дре́ва во и҆сцѣле́нїе ꙗ҆зы́кѡмъ.

г҃. И҆ всѧ́ка а҆на́ѳема не бꙋ́детъ ктомꙋ̀: и҆ престо́лъ бж҃їй и҆ а҆́гнечь бꙋ́детъ въ не́мъ, и҆ рабѝ є҆гѡ̀ послꙋ́жатъ є҆мꙋ̀:

д҃. И҆ ᲂу҆́зрѧтъ лицѐ є҆гѡ̀, и҆ и҆́мѧ є҆гѡ̀ на чели́хъ и҆́хъ.

є҃. И҆ но́щи не бꙋ́детъ та́мѡ, и҆ не потре́бꙋютъ свѣ́та ѿ свѣти́льника, ни свѣ́та со́лнечнагѡ, ꙗ҆́кѡ гдⷭ҇ь бг҃ъ просвѣща́етъ ѧ҆̀: и҆ воцарѧ́тсѧ во вѣ́ки вѣкѡ́въ.

ѕ҃. И҆ рече́ ми: сїѧ̀ словеса̀ вѣ́рна и҆ и҆́стинна: и҆ гдⷭ҇ь бг҃ъ ст҃ы́хъ прорѡ́къ посла̀ а҆́гг҃ла своего̀ показа́ти рабѡ́мъ свои̑мъ, и҆̀мже подоба́етъ бы́ти вско́рѣ.

свѣтятъ въ него; защото слава-та Божія го освѣтляваше, и свѣтило-то негово е Агне-то.

24. И народи-тѣ на спасаемы-тѣ ще ходятъ въ неговѫ-тѫ видѣлинѫ, и царіе-тѣ земни носятъ въ него своѭ-тѫ славѫ и почесть.

25. И порты-тѣ му не ще ся затварятъ деня, защото нощь не ще да има тамо.

26. И ще донесѫтъ въ него славѫ-тѫ и почесть-тѫ на народы-тѣ.

27. И нѣма да влѣзе въ него нищо което осквьрнява и прави мьрзость, и лъжѫ; но само написани-тѣ въ Агневѫ-тѫ книгѫ на живота.

ГЛАВА 22.

1. И показа ми чистѫ рѣкѫ отъ водѫ на животъ, быстрѫ както кристалъ, която исхождаше отъ прѣстолъ-тъ на Бога и на Агне-то.

2. И всрѣдъ главнѫ-тѫ му улицѫ, и отъ двѣ-тѣ страны на рѣкѫ-тѫ, *бѣше* дьрво-то на живота, което даваше плодове дванадесеть, и раждаше плодъ всякой мѣсецъ; и листіе-тѣ на дьрво-то сѫ за исцѣленіе на народы-тѣ.

3. И никоя проклѣтія не ще има вече; и прѣстолъ-тъ на Бога и на Агне-то ще бѫде въ него; и раби-тѣ негови ще му послужатъ.

4. И ще гледатъ лице-то му, и негово-то име ще е на чела-та имъ.

5. И нощь не ще да има тамо; и нѣматъ нуждѫ отъ свѣтило и отъ слънченѫ видѣлинѫ; защото Господь Богъ гы освѣтлява; и ще царуватъ въ вѣкы вѣковъ.

6. И рече ми: Тѣзи думы сѫ вѣрны и истинны: И Господь Богъ на святы-тѣ пророцы проводи ангела своего, да покаже на неговы-тѣ рабы това което трѣба скоро да бѫде.

з҃. Сѐ грядꙋ̀ скорѡ: блаже́нъ соблюда́яй словеса̀ проро́че-
ства кни́ги сея̀.
и҃. И҆ а҆́зъ Ї҆ѡа́ннъ ви́дѣхъ сїя̑ и҆ слы́шахъ: и҆ є҆гда̀ слы́шахъ
и҆ ви́дѣхъ, падо́хъ поклони́тисѧ на нѡ́гꙋ А҆́гг҃ла показꙋ́ющагѡ
мѝ сїѐ.
ѳ҃. И҆ глаго́ла мѝ, ви́ждь, нѝ: клевре́тъ бо тво́й є҆́смь и҆
бра́тїи твоеѧ̀ проро́кѡвъ, и҆ соблюда́ющихъ словеса̀ кни́ги
сеѧ̀. Бг҃ꙋ поклони́сѧ.
і҃. И҆ глаго́ла мѝ, не запечатлѣ́й слове́съ проро́чествїѧ
кни́ги сеѧ̀: ꙗ҆́кѡ вре́мѧ бли́зъ є҆́сть.
а҃і. Ѡ҆би́дѧй, да ѡ҆би́дитъ є҆щѐ: и҆ скве́рный, да ѡ҆скверни́тсѧ
є҆щѐ: и҆ пра́ведный, пра́вдꙋ да твори́тъ є҆щѐ: и҆ ст҃ы́й, да свѧ-
ти́тсѧ є҆щѐ.
в҃і. И҆ сѐ грѧдꙋ̀ ско́рѡ, и҆ мзда̀ моѧ̀ со мно́ю, возда́ти кое-
мꙋ́ждо по дѣлѡ́мъ є҆гѡ̀.
г҃і. А҆́зъ є҆́смь А҆́лфа и҆ Ѡ҆ме́га, нача́токъ и҆ коне́цъ, пе́рвый
и҆ послѣ́днїй.
д҃і. Бл҃же́ни творѧ́щїи за́пѡвѣди є҆гѡ̀, да бꙋ́детъ ѡ҆́бласть
и҆̀мъ на дре́во живо́тное, и҆ врат҃ы вни́дꙋтъ во гра́дъ.

є҃і. Внѣ́ же псѝ и҆ чародѣ́и, и҆ любодѣ́и и҆ ᲂу҆бі́йцы, и҆ і҆дѡло-
слꙋжи́тели и҆ вса́къ люба́й и҆ творѧ́й лжꙋ̀.

ѕ҃і. А҆́зъ І҆и҃съ посла́хъ А҆́гг҃ла моегѡ̀ засвидѣ́тельствовати
ва́мъ сїѧ̑ въ црк҃вахъ: а҆́зъ є҆́смь ко́рень и҆ ро́дъ Дв҃довъ, и҆
ѕвѣзда̀ ᲂу҆́треннѧѧ и҆ денни́ца.
з҃і. И҆ Дх҃ъ и҆ невѣ́ста глаго́лютъ: прїидѝ: и҆ слы́шай да
глаго́летъ, прїиди̂. и҆ жа́ждай да прїи́детъ, и҆ хотѧ́й да прїи́-
метъ во́дꙋ живо́тнꙋю тꙋ́не.
и҃і. Сосвидѣ́тельствꙋю бо всѧ́комꙋ слы́шащемꙋ словеса̀
проро́чества кни́ги сеѧ̀: а҆́ще ктѡ̀ приложи́тъ къ си̑мъ, на-
ложи́тъ Бг҃ъ на негѡ̀ ꙗ҆́звъ напи́саныхъ въ кни́зѣ се́й:
ѳ҃і. И҆ а҆́ще ктѡ̀ ѿи́метъ ѿ слове́съ кни́ги проро́чествїѧ

7. Ето, идѫ скоро; блаженъ който упази думы-тѣ на пророчество-то на тѫзи книгѫ.

8. И азъ Іоаннъ сьмь, който видѣхъ и чухъ това; и когато чухъ и видѣхъ, паднѫхъ да ся поклонѭ прѣдъ нозѣ-тѣ на ангелъ-тъ който ми показуваше това.

9. И каза ми: Внимай *да* не *сторишь това;* защото азъ сьмь съслужитель твой, и на твои-тѣ братія пророцы-тѣ, и на тѣзи които пазятъ думы-тѣ на тѫзи книгѫ; поклони ся Богу.

10. И казува ми; Не запечатувай думы-тѣ на пророчество-то на тѫзи книгѫ защото врѣме-то е близу.

11. Който е неправеденъ, нека си е вече неправеденъ; и който е нечистъ, нека си е вече нечистъ; и праведный-тъ нека си е вече праведенъ; и святый-тъ нека си е вече святъ.

12. И ето идѫ скоро; и моя-та заплата е съ мене, да въздамъ всякому споредъ каквыто ще бѫдѫтъ дѣла-та му.

13. Азъ сьмь Алфа и Омега, начало и конецъ, пьрвый и послѣдній.

14. Блажени които испълняватъ неговы-тѣ заповѣди, за да иматъ власть надъ дьрво-то на живота, и да влѣзѫтъ прѣзъ порты-тѣ въ градъ-тъ.

15. А вънъ сѫ псета-та, и чародѣйци-тѣ, и блудници-тѣ, и убійцы-тѣ, и идолопоклонници-тѣ, и всякой който обича и прави лъжѫ.

16. Азъ Іисусъ проводихъ мой-тъ ангелъ да ви засвидѣтелствува това въ церквы-тѣ; азъ сьмь корень-тъ и родъ-тъ Давидовъ, свѣтла-та и утрення-та звѣзда.

17. И Духъ-тъ и невѣста-та казуватъ, Ела; и който чува, нека рече, Ела; и който е жеденъ нека дойде, и който ище нека зема даромъ водѫ-тѫ на живота.

18. А азъ свидѣтелствувамъ всякому, който слуша думы-тѣ на пророчество-то на тѫзи книгѫ; ако приложи нѣкой на това, Богъ ще наложи на него написаны-тѣ въ тѫзи книгѫ язвы;

19. И ако отнеме нѣкой отъ думы-тѣ на книгѫ-тѫ на това про-

сегѡ̀, ѿи́метъ Бг҃ъ ча́сть є҆гѡ̀ ѿ кни́ги живо́тныѧ, и҆ ѿ гра́да ст҃а́гѡ, и҆ напи́саныхъ въ кни́зѣ се́й.
к҃. Глаго́летъ свидѣ́тельствꙋѧй сї҆̂: є҆́й, грѧдꙋ̀ ско́рѡ: а҆ми́нь, є҆́й. грѧдѝ, Гд҇и Ї҆и҃се.
к҃а. Бл҃года́ть Гд҇а на́шегѡ Ї҆и҃са Хр҇та̀ со всѣ́ми ва́ми. а҆ми́нь.

коне́цъ.

рочество, Богъ ще отнеме неговѫ-тѫ часть отъ книгѫ-тѫ на живота, и отъ святый-тъ градъ, и отъ написаны-тѣ въ тѫзи книгѫ.

20. Казува онзи който свидѣтелствува това: Ей, идѫ скоро. Аминь. Ей, дойди, Господи Iисусе.

21. Благодать-та на Господа нашего Iисуса Христа *да бѫде* съсъ всичкы васъ. Аминь.

КОНЕЦЪ.